Concio Corcyraeorum. 8. ad Athenienses ut auxiliu[m] eis ferant adversus Corinthios
Corinthiorum 9 ne suscipiant Corcyraeos. [illegible] Corcyraeos
Atheniensium 11.
Corinthiorum 13 ad Lacedemonios pro bello gerendo adversus Athenienses. et [illegible]
Atheniensium 14 ne Lacedemonij adversus se bellu[m] gerant
Archidami 15 ne bellu[m] geratur adversus Athenienses a Spartanis
Sthenelaidae 17 ut bellu[m] gerant adversus Athenienses
Corinthiorum 23 ut fortiter bellu[m] gerant adversus Athenienses ac Spartanos [illegible]
Periclis 27 ne dubitent bellu[m] gerere adversus Peloponnesios
Archidami 31 hortatoria ad milites in bellu[m] profecturos
Periclis 34 funebris pro ijs q[ui] in bello occubuerunt.
Periclis 38 ad Athenienses aegre ferentes bellu[m], partim purgat, parti[m] admonet ut viro forti [illegible]
Cnemi et Brasidae [illegible] hortatur milites ne timeant ob fuga[m] praeterita[m] Athenienses
Phormionis 44 ne timeant numeru[m] Peloponnesior[um] cu[m] ipsi pauciores sint sed fortiores
Mitylenaeorum 48 orat Spartanos et socios ut ijs auxiliu[m] ferant q[ui] ab Atheniensibus defecerunt.
Cleonis 53 ut plectantur Mitylenaei ob defectionem
Diodoti 55 ut misericordia utantur adversus Mitylenaeos contra Cleone[m]
Plataeensium supplicatium Lacedemonios ne occidant ab ijs, aut tradant Thebanis
Thebanorum 59 ut supplicium sumant de Plataeensibus [illegible] communibus
[illegible] ad milites exhortatio ne timeant hostes
Spartanorum [illegible] petentium pacem ab Atheniensibus docentium instabilis sit fortuna 143
Hermocratis 79 ad concilium Siculor[um] suadentis ut inter se societate[m] ineant, et [illegible] caveant, praefer[illegible]
Brasidae 84 ad Acanthios nolentes recipere societatem Athenien[sium] et Spartanos [illegible]
Pagondae 85 ad iuventute[m] Boeotior[um] ne dubitent pugnam capessere cu[m] Atheniensibus
Hippocratis 85 ad Athenienses eiusdem sententiae quae superior
Brasida 90 ad Toronaeos, similis vive, quam habuit apud Acanthios 94. et alia ad suos mi[lites] [illegible]
Atheniensium ad Melios et contra 105 ut meliori eam cedant, Melior[um] contra ne libertatem [illegible] rum maledictum 179. et alia exhortatoria 185 ad suos, et [illegible]
Niciae 107 ad populu[m] ne adversus Siculos bellum suscipiant Athenienses
Alcibiadis 108 contra sententia[m] Niciae ut bellu[m] gerant.
Niciae 109 [illegible], [illegible] [illegible]
Hermocratis 111 ad Syr[acusanos] [illegible] ne timeant [illegible] [illegible]
[illegible] Athenagorae 112 Syr[acusani] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad Syracusanos [illegible]
Hermocratis 118 hortatur Syr[acusanos] [illegible] ad bellu[m] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Syrac[usanorum] [illegible] societatem [illegible]
Euphemi 119 [illegible] Hermocratis, [illegible]
Alcibiadis 122 [illegible] ad [illegible] [illegible]
Niciae 135 [illegible] [illegible] [illegible]
Gylippi ad Syracusanos 135 [illegible]
Niciae 138 [illegible] [illegible]
Epistola Niciae ad Athenienses 125
[illegible] ad [illegible] Delii ab Ath. occupati [illegible] 12
[illegible] 241

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

Ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ παρὰ Βερνάρδῳ τοῦ Ἰούντα, ἔτει ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τε καὶ ἑκοστῷ ἕκτῳ, μαιμακτηριῶνος δευτέρᾳ ἱσταμένου.

Ἡ τῶν τετραδίων πάντων τῆς βίβλου κατὰ τάξιν ἀκολουθία.

AA. A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V.

Ἅπαντα δ' εἰσὶ τετράδια πλὴν τοῦ. A A. τριαδίου.

Florentiæ apud Bernardum Iuntam, anno ab incarnatione domini Milleſimo quingenteſimo ſexto die ſecunda nouembriis.

AA. A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V.

Omnes ſunt quaterniones præter. A A. *ternionem.*

τὰς ἐπὶ σφίσι ναῦς ἐπεχούσας, παυσάμενοι τῆς ἐπεξαγωγῆς ἤδη τοῦ κέρως, καὶ ἐπαναστρέψαντες, εὐθὺς ἠμύνοντό τε, καὶ τρέπουσι. καὶ τὰς κατὰ τὸ νικῆσαν τῶν Πελοποννησίων μέρος ὑπολαβόντες τεταραγμένας, ἔκοπτόν τε, καὶ ἐς φόβον τὰς πλείους ἀμαχεὶ καθίστασαν. οἵ τε Συρακούσιοι ἐτύγχανον καὶ αὐτοὶ ἤδη τοῖς τῶν περὶ τὸν Θράσυλλον ἐνδεδωκότες, καὶ μᾶλλον ἐς φυγὴν ὁρμήσαντες, ἐπειδὴ καὶ τοὺς ἄλλους ἑώρων. γεγενημένης δὲ τῆς τροπῆς καὶ καταφυγόντων τῶν Πελοποννησίων πρὸς τὸν Πύδιον μάλιστα ποταμὸν τὸ πρῶτον, ὕστερον δὲ ἐς Ἄβυδον, ναῦς μὲν ὀλίγας ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι· στενὸς γὰρ ὢν ὁ Ἑλλήσποντος, βραχείας τὰς ἀποφυγὰς τοῖς ἐναντίοις παρεῖχε. τὴν μέντοι νίκην ταύτην τῆς ναυμαχίας ἐπικαιροτάτην δὴ ἔσχον. φοβούμενοι γὰρ τέως τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικὸν, διά τε τὰ κατὰ βραχὺ σφάλματα, καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφοράν, ἀπηλλάγησαν τοῦ σφᾶς τε αὐτοὺς καταμέμφεσθαι, καὶ τοὺς πολεμίους ἔτι ἀξίους του ἐς τὰ ναυτικὰ νομίζειν. ναῦς μέντοι τῶν ἐναντίων λαμβάνουσι, Χίας μὲν, ὀκτώ, Κορινθίας δὲ, πέντε, Ἀμπρακιώτιδας δὲ, δύο καὶ Βοιωτίας δύο· Λευκαδίων δὲ, καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ Συρακουσίων, καὶ Πελληναίων, μίαν ἑκάστων. αὐτοὶ δὲ πεντεκαίδεκα ναῦς ἀπολλύουσι. στήσαντες δὲ τροπαῖον ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ, οὗ τὸ Κυνὸς σῆμα, καὶ τὰ ναυάγια προσαγαγόμενοι, καὶ νεκροὺς τοῖς ἐναντίοις ὑποσπόνδους ἀποδόντες, ἀπέστειλαν καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας τριήρη ἄγγελον τῆς νίκης. οἱ δὲ, ἀφικομένης τῆς νεὼς, καὶ ἀνέλπιστον τὴν εὐτυχίαν ἀκούσαντες, ἐπί τε ταῖς περὶ τὴν Εὔβοιαν ἄρτι ξυμφοραῖς, καὶ κατὰ τὴν στάσιν γεγενημέναις, πολὺ ἐπερρώσθησαν, καὶ ἐνόμισαν σφίσιν ἔτι δυνατὰ εἶναι τὰ πράγματα, ἢν προθύμως ἀντιλαμβάνωνται, περιγενέσθαι. μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν, ἡμέρᾳ τετάρτῃ, ὑπὸ σπουδῆς ἐπισκευάσαντες τὰς ναῦς οἱ ἐν Σηστῷ Ἀθηναῖοι, ἔπλεον ἐπὶ Κύζικον ἀφεστηκυῖαν· καὶ κατιδόντες κατὰ Ἁρπάγιον, καὶ Πρίαπον τὰς ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ὀκτὼ ναῦς ὁρμούσας, ἐπιπλεύσαντες, καὶ μάχῃ κρατήσαντες τῶν ἐν τῇ γῇ, ἔλαβον τὰς ναῦς. ἀφικόμενοι δὲ καὶ ἐπὶ τὴν Κύζικον ἀτείχιστον οὖσαν, προσηγάγοντο πάλιν, καὶ χρήματα ἀνέπραξαν. ἔπλευσαν δὲ ἐν τούτῳ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐκ τῆς Ἀβύδου ἐπὶ τὸν Ἐλαιοῦντα. καὶ τῶν σφετέρων νεῶν τῶν αἰχμαλώτων, ὅσαι ἦσαν ὑγιεῖς, ἐκομίσαντο· τὰς δὲ ἄλλας, Ἐλαιούσιοι κατέκαυσαν. καὶ ἐς τὴν Εὔβοιαν ἀπέπεμψαν Ἱπποκράτην, καὶ Ἐπικλέα, κομιοῦντας τὰς ἐκεῖθεν ναῦς. κατέπλευσε δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους, καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης ταῖς τρισὶ καὶ δέκα ναυσὶν ἀπὸ τῆς Καύνου, καὶ Φασήλιδος ἐς τὴν Σάμον, ἀγγέλλων, ὅτι τάς τε Φοινίσσας ναῦς ἀποτρέψειε Πελοποννησίοις ὥστε μὴ ἐλθεῖν, καὶ τὸν Τισσαφέρνην ὅτι φίλον πεποιήκοι μᾶλλον Ἀθηναίοις, ἢ πρότερον. καὶ πληρώσας ναῦς ἐννέα πρὸς αἷς εἶχεν, Ἁλικαρνασσέας τε πολλὰ χρήματα ἐξέπραξε, καὶ Κῶν ἐτείχισε. ταῦτα δὲ πράξας, ἄρχοντας ἐν τῇ Κῷ καταστήσας πρὸς τὸ μετόπωρον ἤδη ἐς τὴν Σάμον κατέπλευσε. καὶ ὁ Τισσαφέρνης ἀπὸ τῆς Ἀσπένδου ὡς ἐπύθετο τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐκ τῆς Μιλήτου ἐς τὸν Ἑλλήσποντον πεπλευκυίας, ἀναζεύξας, ἤλαυνεν ἐπὶ τῆς Ἰωνίας. ὄντων δὲ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ, Ἀντάνδριοι, εἰσὶ δὲ Αἰολεῖς, παρακομισάμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου πεζῇ διὰ τῆς Ἴδης τοῦ ὄρους ὁπλίτας, ἐσηγάγοντο ἐς τὴν πόλιν, ὑπὸ Ἀρσάκου τοῦ Πέρσου Τισσαφέρνους ὑπάρχου ἀδικούμενοι, ὅσπερ καὶ Δηλίους τοὺς Ἀτραμύττιον οἰκήσαντας, ὅτε ὑπ᾽ Ἀθηναίων Δήλου καθάρσεως ἕνεκα ἀνέστησαν, ἔχθραν προσποιησάμενος ἄδηλον, καὶ ἐπαγγείλας στρατιὰν αὐτῶν τοῖς βελτίστοις, ἐξαγαγὼν ὡς ἐπὶ φιλίᾳ, καὶ ξυμμαχίᾳ, τηρήσας ἀριστοποιουμένους, καὶ περιστήσας τοὺς ἑαυτοῦ, κατηκόντισε. φοβούμενοι οὖν αὐτὸν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον, μή ποτε καὶ περὶ σφᾶς τι παρανομήσῃ, καὶ ἄλλα ἐπιβάλλοντος αὐτοῦ, ἃ φέρειν οὐκ ἐδύναντο, ἐκβάλλουσι τοὺς φρουροὺς αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως. ὁ δὲ Τισσαφέρνης αἰσθόμενος καὶ τοῦτο τῶν Πελοποννησίων τὸ ἔργον, καὶ οὐ μόνον τὸ ἐν Μιλήτῳ, καὶ Κνίδῳ, καὶ ἐνταῦθα γὰρ αὐτοῦ ἐξεπεπτώκεσαν οἱ φρουροὶ, διαβεβλῆσθαί τε νομίσας αὐτοῖς σφόδρα, καὶ δείσας μὴ καὶ ἄλλο τι ἐπιβλάπτωσι, καὶ ἅμα ἀχθόμενος, εἰ Φαρνάβαζος ἐξ ἐλάσσονος χρόνου καὶ δαπάνης δεξάμενος αὐτοὺς, κατορθώσει τι μᾶλλον τῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, πορεύεσθαι διενοεῖτο πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ὅπως μέμψηταί τε τῶν περὶ τὴν Ἄντανδρον γεγενημένων, καὶ τὰς διαβολὰς, καὶ περὶ τῶν Φοινισσῶν νεῶν, καὶ τῶν ἄλλων, ὡς εὐπρεπέστατα ἀπολογήσηται. καὶ ἀφικόμενος πρῶτον ἐς Ἔφεσον, θυσίαν ἐποιήσατο τῇ Ἀρτέμιδι. ὅταν ὁ μετὰ τοῦτο τὸ θέρος χειμὼν τελευτήσῃ, ἓν καὶ εἰκοστὸν ἔτος πληροῦται.

ΤΕΛΟΣ.

Τὰς ἐπὶ σφίσι ναῦς ἐπεχούσας· ἤγουν ἐφεδρευούσας. Ὑπολαβόντες τεταραγμένας· ἤγουν δεξάμενοι. Καὶ τὰ ναυάγια προσαγαγόμενοι· ἤγουν ἰδιωσάμενοι. Προσηγάγοντο πάλιν· ἤγουν ἐδουλώσαντο. Καὶ ἐς τὴν Εὔβοιαν ἀπέπεμψαν Ἱπποκράτην. οἱ Πελοποννήσιοι δηλονότι. Πολλὰ χρήματα ἐξέπραξεν· ἀπῄτησεν. Ἀναζεύξας, ἤλαυνεν· ἤγουν ἐπαναστρέψας. Παρακομισάμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου· ἤγουν λεληθότως, καὶ ἔξω τῆς προκειμένης ὁδοῦ ἀγαγόντες. δῆλον δὲ τὸ διὰ τοῦ ἀρκεῖν αὐτὸ διὰ τοῦ ὄρους, δηλονότι διόδου ἀστιβοῦς, καὶ ἀσυνήθους. Κατηκόντισεν· ἤγουν διέσφαξε δι᾽ ἀκοντίων. Διαβεβλῆσθαί τε· ὑβρίσθαι. Καὶ τὰς διαβολάς· λείπει τὸ ἀπώσηται.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

παρὰ τῶν Χίων τρεῖς τεσσαρακοστὰς ἑκάστῳ Χίας, τῇ τρίτῃ διὰ ταχέων ἀπαίρουσιν ἐκ τῆς Χίου πελάγιαι, ἵνα μὴ περιτύχωσι ταῖς ἐν τῇ Ἐρεσῷ ναυσὶν, ἀλλὰ ἐν ἀριστερᾷ τὴν Λέσβον ἔχοντες, ἔπλεον ἐπὶ τὴν ἤπειρον. καὶ προσβαλόντες τῆς Φωκαΐδος ἐς τὸν ἐν Καρτερείοις λιμένα, καὶ ἀριστοποιησάμενοι, παραπλεύσαντες τὴν Κυμαίαν, δειπνοποιοῦνται ἐν Ἀργινούσαις τῆς ἠπείρου, ἐν τῷ ἀντιπέρας τῆς Μιτυλήνης. ἐντεῦθεν δὲ ἔτι πολλῆς νυκτὸς παραπλεύσαντες, καὶ ἀφικόμενοι τῆς ἠπείρου ἐς Ἁρματοῦντα, κατ᾽ ἀντικρὺ Μηθύμνης, ἀριστοποιησάμενοι, διὰ ταχέων παραπλεύσαντες Λέκτον, καὶ Λάρισσαν, καὶ Ἁμαξιτὸν, καὶ τὰ ταύτῃ χωρία, ἀφικνοῦνται ἐς Ῥοίτειον ἤδη τοῦ Ἑλλησπόντου πρωΐτερον μέσων νυκτῶν. εἰσὶ δ᾽ αἳ τῶν νεῶν καὶ ἐς Σίγειον κατῆραν, καὶ ἄλλοσε τῶν ταύτῃ χωρίων. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Σηστῷ δυοῖν δεούσαις εἴκοσι ναυσὶν ὄντες, ὡς αὐτοῖς οἵ τε φρυκτωροὶ ἐσήμαινον, καὶ ᾐσθάνοντο τὰ πυρὰ ἐξαίφνης πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ φανέντα, ἔγνωσαν ὅτι ἐσπλέουσιν οἱ Πελοποννήσιοι. καὶ τῆς αὐτῆς ταύτης νυκτὸς ὡς εἶχον τάχους, ὑπομίξαντες τῇ Χερρονήσῳ, παρέπλεον ἐπ᾽ Ἐλαιοῦντος, βουλόμενοι ἐκπλεῦσαι ἐς τὴν εὐρυχωρίαν τὰς τῶν πολεμίων ναῦς. καὶ τὰς μὲν ἐν Ἀβύδῳ ἑκκαίδεκα ναῦς ἔλαθον, προειρημένης φυλακῆς τῷ φιλίῳ ἐπίπλῳ, ὅπως αὐτῶν ἀνακῶς ἕξουσιν, ἢν ἐκπλέωσι. τὰς δὲ μετὰ τοῦ Μινδάρου ἅμα τῇ ἕῳ κατιδόντες, τὴν δίωξιν εὐθὺς ποιούμενοι, οὐ φθάνουσι πᾶσαι, ἀλλ᾽ αἱ μὲν πλείους, ἐπὶ τῆς ἠπείρου καὶ Λήμνου διέφυγον. τέσσαρες δὲ τῶν νεῶν αἱ ὕσταται πλέουσαι, καταλαμβάνονται παρὰ τὸν Ἐλαιοῦντα. καὶ μίαν μὲν ἐποκείλασαν κατὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Πρωτεσιλάου, αὐτοῖς ἀνδράσι λαμβάνουσι, δύο δὲ ἑτέρας, ἄνευ τῶν ἀνδρῶν. τὴν δὲ μίαν, πρὸς τῇ Ἴμβρῳ κενὴν κατακαίουσι. μετὰ δὲ τοῦτο, ταῖς τε ἐξ Ἀβύδου ξυμμιγείσαις, καὶ ταῖς ἄλλαις ξυμπάσαις ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα πολιορκήσαντες Ἐλαιοῦντα ταύτην τὴν ἡμέραν, ὡς οὐ προσεχώρει, ἀπέπλευσαν ἐς Ἄβυδον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ψευσθέντες τῆς σκοπῆς, καὶ οὐκ ἂν οἰόμενοι σφᾶς λαθεῖν τὸν παράπλουν τῶν πολεμίων νεῶν, ἀλλὰ καθ᾽ ἡσυχίαν τειχομαχοῦντες, ὡς ᾔσθοντο εὐθὺς, ἀπολιπόντες τὴν Ἐρεσὸν, κατὰ τάχος ἐβοήθουν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. καὶ δύο τε ναῦς τῶν Πελοποννησίων αἱροῦσιν, αἳ πρὸς τὸ πέλαγος τότε θρασύτερον ἐν τῇ διώξει ἀπάρασαι, περιέπεσον αὐτοῖς. καὶ ἡμέρᾳ ὕστερον ἀφικόμενοι, ὁρμίζονται ἐς τὸν Ἐλαιοῦντα, καὶ τὰς ἐκ τῆς Ἴμβρου, ὅσαι κατέφυγον, κομίζονται, καὶ ἐς τὴν ναυμαχίαν πέντε ἡμέρας παρεσκευάζοντο. μετὰ δὲ τοῦτο, ἐναυμάχουν τρόπῳ τοιῷδε. οἱ Ἀθηναῖοι παρέπλεον ἐπὶ κέρως, ταξάμενοι παρ᾽ αὐτὴν τὴν γῆν, ἐπὶ τῆς Σηστοῦ. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου, ἀντανῆγον καὶ αὐτοί. καὶ ὡς ἔγνωσαν ναυμαχήσοντες, παρέτεινον τὸ κέρας, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, παρὰ τὴν Χερσόνησον, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰδάκου μέχρι Ἀρριανῶν, νῆες ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα. οἱ δ᾽ αὖ Πελοποννήσιοι, ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Δαρδάνου, νῆες, ὀκτὼ, καὶ ἑξήκοντα. κέρας δὲ, τοῖς μὲν Πελοποννησίοις εἶχον, τὸ μὲν δεξιὸν, Συρακούσιοι, τὸ δ᾽ ἕτερον, αὐτὸς Μίνδαρος, καὶ τῶν νεῶν αἱ ἄριστα πλέουσαι. Ἀθηναίοις δὲ, τὸ μὲν ἀριστερὸν Θράσυλλος, ὁ δὲ Θρασύβουλος, τὸ δεξιόν. οἱ δὲ ἄλλοι στρατηγοὶ, ὡς ἕκαστοι διετάξαντο. ἐπειγομένων δὲ τῶν Πελοποννησίων πρότερόν τε ξυμμῖξαι, καὶ κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ὑπερσχόντες αὐτοὶ τῷ εὐωνύμῳ, ἀποκλεῖσαι τοῦ ἔξω αὐτοὺς ἔκπλου, εἰ δύναιντο, κατὰ δὲ τὸ μέσον, ἐξῶσαι πρὸς τὴν γῆν, οὐχ ἑκὰς οὖσαν, οἱ Ἀθηναῖοι γνόντες, ᾗ μὲν ἐβούλοντο ἀποφάρξασθαι αὐτοὺς οἱ ἐναντίοι, ἀντεπεξῆγον, καὶ περιεγίγνοντο τῷ πλῷ. τὸ δ᾽ εὐώνυμον αὐτοῖς ὑπερεβεβλήκει ἤδη τὴν ἄκραν, ἣ Κυνὸς σῆμα καλεῖται. τῷ δὲ μέσῳ, τοιούτου ξυμβαίνοντος, ἀσθενέσι καὶ διεσπασμέναις ταῖς ναυσὶ καθίσταντο· ἄλλως τε, καὶ ἐλάσσοσι χρώμενοι τὸ πλῆθος. καὶ τοῦ χωρίου τοῦ περὶ τὸ Κυνὸς σῆμα, ὀξεῖαν καὶ γωνιώδη τὴν περιβολὴν ἔχοντος, ὥστε τὰ ἐν τῷ ἐπέκεινα αὐτοῦ γιγνόμενα, μὴ κάτοπτα εἶναι. προσπεσόντες οὖν οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ τὸ μέσον, ἐξέωσάν τε ἐς τὸ ξηρὸν τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐς τὴν γῆν ἐπεξέβησαν τῷ ἔργῳ πολὺ περισχόντες. ἀμῦναι δὲ τῷ μέσῳ οὔθ᾽ οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ὑπὸ πλήθους τῶν ἐπικειμένων νεῶν ἐδύναντο, οὔθ᾽ οἱ περὶ τὸν Θράσυλλον ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου. ἀφανές τε γὰρ ἦν διὰ τὴν ἄκραν τὸ Κυνὸς σῆμα. καὶ ἅμα οἱ Συρακούσιοι, καὶ οἱ ἄλλοι, οὐκ ἐλάσσους ἐπιτεταγμένοι, εἶργον αὐτοὺς, πρὶν οἱ Πελοποννήσιοι διὰ τὸ κρατήσαντες ἀδεῶς ἄλλοι ἄλλην ναῦν διώκειν, ἤρξαντο μέρει τινὶ σφῶν ἀτακτότεροι γενέσθαι. γνόντες δὲ οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον

Παρὰ τῶν Χίων τρεῖς τεσσαρακοστάς. ἀργύρια νομίσματα ἐπιχώρια.

Ἐκπλεῦσαι ἐς τὴν εὐρυχωρίαν. ἀντὶ τοῦ ἐκπλεύσαντες, διαφυγεῖν.

Ἀνακῶς ἕξουσιν, ἢν ἐκπλέωσι. τὸ μὲν ἀνακῶς, ἀντὶ τοῦ προνοητικῶς καὶ φυλακτικῶς. ὁ δὲ νοῦς, οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἑκκαίδεκα ναυσὶν ἔλαθον τοὺς ἐν Ἀβύδῳ Πελοποννησίους παραφυλάττοντας, καίτοι προειρημένου τοῖς ἐν τῇ Ἀβύδῳ ὑπὸ τοῦ φιλίου ἐπίπλου τουτέστιν, ὑπὸ τοῦ στόλου τοῦ μετὰ Μινδάρου, ὅπως παραφυλάττωσι τοὺς Ἀθηναίους ὑπὲρ τοῦ μὴ λαθεῖν αὐτοὺς ἐκπλεύσαντας.

Ἐπειγομένων δὲ τῶν Πελοποννησίων. ἀντὶ τοῦ ἐπείγοντο οἱ Πελοποννήσιοι πρότερον συμμῖξαι.

Πρότερόν τε ξυμμῖξαι. ἤγουν συμπεσεῖν. συρρᾶξαι.

Ὑπερεβεβλήκει. ὑπερέδραμε.

Τῷ ἔργῳ πολὺ περισχόντες. ἤγουν περιγενόμενοι καὶ κρείττονες γενόμενοι.

Τῶν ἐπικειμένων. ἤγουν τῶν ἐπιπλεουσῶν νεῶν.

Ἀτακτότεροι γενέσθαι. ἤγουν μὴ ἐπὶ τάξει προϊέμενοι.

τεσσαράκοντα νῆες, καὶ ὁ Ἡγησανδρίδας ἀπὸ τῶν Μεγάρων τὴν Σαλαμῖνα παραπλεῖν. καὶ πᾶς τις τῶν πολλῶν αὐτὸ τοῦτο ἐνόμιζεν εἶναι τὸ πάλαι λεγόμενον ὑπὸ Θηραμένους καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, ὡς ἐς τὸ τείχισμα ἐσπλεῖν αἱ νῆες, καὶ χρησίμως ἐδόκει καταπεπτωκέναι. ὁ δὲ Ἡγησανδρίδας, τάχα μέν τι καὶ ἀπὸ ξυγκειμένου λόγου περί τε τὴν Ἐπίδαυρον, καὶ ταύτῃ ἀνεστρέφετο. εἰκὸς δὲ καὶ πρὸς τὸν παρόντα στασιασμὸν τῶν Ἀθηναίων, δι' ἐλπίδος ὡς κἂν ἐς δέον παραγίγνοιτο, ταύτῃ ἀνέχειν. οἱ δ' αὖ Ἀθηναῖοι, ὡς ἠγγέλθη αὐτοῖς, εὐθὺς δρόμῳ ἐς τὸν Πειραιᾶ πανδημεὶ ἐχώρουν, ὡς τοῦ ἰδίου πολέμου μείζονος ἢ ἀπὸ τῶν πολεμίων οὐχ ἑκὰς, ἀλλὰ πρὸς τῷ λιμένι ὄντος. καὶ οἱ μὲν, ἐς τὰς παρούσας ναῦς ἐσέβαινον, οἱ δὲ, ἄλλας καθεῖλκον. οἱ δέ τινες, ἐπὶ τὰ τείχη καὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος παρεβοήθουν. αἱ δὲ τῶν Πελοποννησίων νῆες παραπλεύσασαι, καὶ περιβαλοῦσαι Σούνιον, ὁρμίζονται μεταξὺ Θορίκου τε, καὶ Πρασιῶν. ὕστερον δὲ ἀφικνοῦνται ἐς Ὠρωπόν. Ἀθηναῖοι δὲ κατὰ τάχος καὶ ἀξυγκροτήτοις πληρώμασιν ἀναγκασθέντες χρήσασθαι, οἷα πόλεώς τε στασιαζούσης, καὶ περὶ τοῦ μεγίστου βουλόμενοι ἐν τάχει βοηθῆσαι. Εὔβοια γὰρ αὐτοῖς ἀποκεκλῃσμένοις τῆς Ἀττικῆς, πάντα ἦν. πέμπουσι Θυμοχάρην στρατηγὸν, καὶ ναῦς ἐς Ἐρετρίαν. ὧν ἀφικομένων ξὺν ταῖς πρότερον ἐν Εὐβοίᾳ οὔσαις, ἓξ καὶ τριάκοντα ἐγένοντο. καὶ εὐθὺς ναυμαχεῖν ἠναγκάζοντο. ὁ γὰρ Ἡγησανδρίδας, ἀριστοποιησάμενος, ἐκ τοῦ Ὠρωποῦ ἀνάγει τὰς ναῦς. διέχει δὲ μάλιστα ὁ Ὠρωπὸς τῆς τῶν Ἐρετριέων πόλεως, θαλάσσης μέτρον ἑξήκοντα σταδίοις. ὡς οὖν ἐπέπλει, εὐθὺς ἐπλήρουν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ναῦς, οἰόμενοι σφίσι παρὰ ταῖς ναυσὶ τοὺς στρατιώτας εἶναι. οἱ δὲ, ἔτυχον οὐκ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄριστον ἐπισιτιζόμενοι, οὐδὲν γὰρ ἐπωλεῖτο ἀπὸ προνοίας τῶν Ἐρετριέων, ἀλλὰ ἐκ τῶν ἐπ' ἔσχατα τοῦ ἄστεος οἰκιῶν, ὅπως σχολῇ πληρουμένων, φθάσειαν οἱ πολέμιοι προσπεσόντες, καὶ ἐξαναγκάσειαν τοὺς Ἀθηναίους οὕτως, ὅπως τύχοιεν ἀνάγεσθαι. σημεῖον δὲ αὐτοῖς ἐς τὸν Ὠρωπὸν ἐκ τῆς Ἐρετρίας, ὁπότε χρὴ ἀνάγεσθαι ἤρθη. διὰ τοιαύτης δὲ παρασκευῆς οἱ Ἀθηναῖοι ἀναγόμενοι, καὶ ναυμαχήσαντες ὑπὲρ τοῦ λιμένος τῶν Ἐρετριέων, ὀλίγον μέν τινα χρόνον, ὅμως καὶ ἀντέσχον. ἔπειτα ἐς φυγὴν τραπόμενοι, καταδιώκονται ἐς τὴν γῆν. καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἐρετριέων ὡς φιλίαν καταφεύγουσι, χαλεπώτατα ἔπραξαν, φονευόμενοι ὑπ' αὐτῶν. οἱ δὲ, ἐς τὸ ἐπιτείχισμα τὸ ἐν τῇ Ἐρετρίᾳ, ὃ εἶχον αὐτοὶ, περιγίγνονται, καὶ ὅσαι ἐς Χαλκίδα ἀφικνοῦνται τῶν νεῶν. λαβόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι δύο καὶ εἴκοσι ναῦς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἄνδρας, τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς δὲ, ζωγρήσαντες, τροπαῖον ἔστησαν. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον, Εὔβοιάν τε ἅπασαν ἀποστήσαντες, πλὴν Ὠρεοῦ. ταύτην δὲ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι εἶχον, καὶ τἆλλα τὰ περὶ αὐτὴν καθίσταντο. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις, ὡς ἦλθε τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν γεγενημένα, ἔκπληξις μεγίστη δὴ τῶν πρὶν παρέστη. οὔτε γὰρ ἡ ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφορὰ, καίπερ μεγάλη τότε δόξασα εἶναι, οὔτε ἄλλο οὐδέν πω οὕτως ἐφόβησεν. ὅπου γὰρ στρατοπέδου τε τοῦ ἐν Σάμῳ ἀφεστηκότος, ἄλλων τε νεῶν οὐκ οὐσῶν, οὐδὲ τῶν ἐσβησομένων, αὐτῶν τε στασιαζόντων, καὶ ἄδηλον ὂν ὁπότε σφίσιν αὐτοῖς ξυρράξουσι, τοσαύτη ἡ ξυμφορὰ ἐπεγεγένητο, ἐν ᾗ ναῦς τε, καὶ τὸ μέγιστον, Εὔβοιαν ἀπολωλέκεσαν, ἐξ ἧς πλείω ἢ τῆς Ἀττικῆς ὠφελοῦντο, πῶς οὐκ εἰκότως ἠθύμουν; μάλιστα δ' αὐτοὺς καὶ δι' ἐγγυτάτου ἐθορύβει, εἰ οἱ πολέμιοι τολμήσουσι, νενικηκότες εὐθὺς σφῶν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἐρῆμον ὄντα νεῶν, πλεῖν. καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς παρεῖναι, ὅπερ ἂν, εἰ τολμηρότεροι ἦσαν, ῥᾳδίως ἂν ἐποίησαν, καὶ ἢ διέστησαν ἂν ἔτι μᾶλλον τὴν πόλιν, εἰ ἐπολιόρκουν μένοντες. καὶ τὰς ἀπ' Ἰωνίας ναῦς ἠνάγκασαν ἂν, καίπερ πολεμίας οὔσας τῇ ὀλιγαρχίᾳ, τοῖς σφετέροις οἰκείοις, καὶ τῇ ξυμπάσῃ πόλει βοηθῆσαι. καὶ ἐν τούτῳ Ἑλλήσποντός τε ἂν ἦν αὐτοῖς, καὶ Ἰωνία, καὶ αἱ νῆσοι, καὶ τὰ μέχρι Εὐβοίας, καὶ ὡς εἰπεῖν, ἡ Ἀθηναίων ἀρχὴ πᾶσα. ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις πάντων δὴ ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς. διάφοροι γὰρ πλεῖστον ὄντες τὸν τρόπον, οἱ μὲν, ὀξεῖς, οἱ δὲ, βραδεῖς, καὶ οἱ μὲν, ἐπιχειρηταὶ, οἱ δὲ,

συνέδραμον. ὡμονόησαν. Ἀπὸ ξυγκειμένου λόγου. ἤτοι προδοσίας. Δι' ἐλπίδος. ἀγόμενον δηλονότι. Ταύτῃ ἀνεῖχεν. ἤγουν ἀπεῖχεν. Ἢ ἀπὸ τῶν πολεμίων. [illegible] τὸν ἐμφύλιον. Καὶ περιβαλοῦσαι. ἤγουν περικυκλώσασαι. Καὶ ἀξυγκροτήτοις. ἤγουν ἑτοίμοις ναυσίν. Ἀποκεκλεισμένης. οὐκ ἐσαγομένων δηλονότι κατὰ θάλασσαν τῶν ἐπιτηδείων. Θαλάσσης μέτρον. ἤτοι οἱ ἑξήκοντα στάδιοι πάντες θαλάττιοί εἰσι. Ἐπισιτιζόμενοι. ἀντὶ τοῦ λαμβάνοντες. Ἀπὸ προνοίας τῶν Ἐρετριέων. ἀντὶ τοῦ ἀπὸ γνώμης, καὶ παρασκευῆς. Ὅπως σχολῇ πληρουμένων. ἤγουν βραδέως πληρουμένων τῶν νεῶν. Περιγίγνονται. περισώζονται. Τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν γεγενημένα. ἤγουν τὰ μηνύματα τῶν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ γενομένων. Καὶ δι' ἐγγυτάτου ἐθορύβει. ἤγουν ἐγγυτάτω ὄντων τῶν πολεμίων. Καὶ διέστησαν. ἤγουν εἰς στάσιν ἐνέβαλλον. Καὶ ἐν τούτῳ Ἑλλήσποντός τε ἂν ἦν αὐτοῖς. λέγει ὑπὸ Λακεδαιμονίοις. Ἄλλως τε καὶ ναυκρατορικῇ ἀρχῇ. ἄλλως τε καὶ [illegible] ὄντες πρὸς θαλαττοκρατοῦντας. Τοῦτο πρῶτον αὐτοὶ [illegible] τὴν πόλιν. ἀντὶ τοῦ ἀναγκαῖον [illegible]. Ἐπολιόρκουν αὐτό. ἐπολιόρκουν οἱ Κορίνθιοι, παραλαβόντες τοὺς Βοιωτοὺς ἄνευ τῶν ἄλλων συμμάχων διὰ ἰδίαν τινὰ συμφοράν. συμφορὰ δὲ τοῖς Κορινθίοις ἐγένετο περὶ τὴν Οἰνόην, διαφθαρέντων ἀνδρῶν αὐτοῖς ὑπὸ Ἀθηναίων ἐκ τῆς Οἰνόης ἐξελθόντων. ἀνεχώρουν δὲ ἐκ Δεκελείας [illegible] οἱ Κορίνθιοι, τοῖς οὖν τιμωροῖς αὐτῶν πολιορκοῦσι τῆς Δεκελείας κοιν

Καὶ τὴν ἑαυτοῦ φυλακὴν ἔχων. ἤγουν τοὺς ἑαυτοῦ φύλακας. Πλὴν ὅσοις μὴ βουλομένοις. πλὴν ὅσοι ἐβούλοντο δηλαδὴ ὀλιγαρχεῖσθαι. Ἦν δὲ θόρυβος πολὺς, καὶ ἐκπληκτικός. ἤγουν ἔκπληξιν ποιῶν τοῖς ἀκούουσιν. Ὅσον ἀπὸ βοῆς. ἤγουν ἀπὸ βοῆς, καὶ οὐκ ἀμαθῶς. Τῷ πλήθει ἐχαλέπαινον. τῷ δημοτικῷ δηλονότι. γράφεται τῇ ἀληθείᾳ ἐχαλέπαινον. Ὁμόσε τε ἐχώρουν. ἤγουν ἐβούλοντο συμπλακῆναι τῇ πράξει. Τοὺς πεντακισχιλίους βούλεται ἄρχειν. ὅσοις ἦν βουλομένοις δημοκρατεῖσθαι τὴν πόλιν, οὐ ταύτῃ δὲ μόνως προσηγόρευον τὴν κατάστασιν, ἣν ἐβούλοντο γενέσθαι, φοβούμενοι, τὸ ὄνομα, ἀλλ' ὑπαλλάττοντες, πεντακισχιλίους ἐκάλουν. ἰέναι ἐπὶ τὸ ἔργον.

ἤγουν ἐπὶ τὸ κατασκάπτειν τὸ τεῖχος. Μὴ ἄντικρυς δῆμον. καὶ ὑπερβατόν. ὅστις βούλεται τὸν δῆμον ἄρχειν, μὴ ἄντικρυς ὀνομάζειν. ἔνιοι δὲ οὕτως ἐδέξαντο. ὅστις αὐτῶν ἐβούλετο ἄρχειν, οὐ δημοκρατίας κατάστασιν ὀνομάζειν, ἀλλὰ πεντακισχιλίους, ὡς καὶ αὐτὸς μετέχων αὐτῆς. Φοβούμενοι μὴ τῷ ὄντι ὦσι. φοβούμενοι δηλαδὴ μή τις εἰπὼν ὅτι ὀρέγεται τῆς δημοκρατίας πρός τινας, οἳ εἰσι τῶν πεντακισχιλίων, ἀγνοῶν ὅτι ἐστὶν εἷς ἐκείνων, ἐν κινδύνῳ γένηται. Τὸ δ' αὖ ἀφανὲς, φόβον ἐς ἀλλήλους παρέξειν. ἀδήλου δέ φησιν ὄντος ὅτι εἰσὶ πεντακισχίλιοι, φόβον παρασκευάσειν τοῦτο, καὶ ὑποψίαν τοῖς Ἀθηναίοις πρὸς ἀλλήλους. ἕκαστος γὰρ τῶν πέλας ᾤετο τῶν πεντακισχιλίων εἶναι. Καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα. ὁπλισθέντες. Καὶ ἔθεντο αὖ. ἤγουν ἀπέθεντο. Καὶ τοὺς ἄλλους παρακατέχειν. καὶ τοὺς ἄλλους ἡσυχάζοντας, παρακατέχειν ἐς τοὺς πολεμίους. Ἐν μέρει ἤγουν. ἤγουν καὶ παρὰ μέρος τῶν πεντακισχιλίων. Περὶ τοῦ παντὸς πολιτικοῦ. ἤγουν περὶ τῆς πάσης πολιτείας. Ξυνεχώρησάν τε. ἤγουν

ρασμένης, εἰκὸς ἦν ἐπ' Εὔβοιαν πλευσάσας αὐτὰς, ἐς Αἴγιναν κατακολπίσαι. καὶ πάλιν ἐν Ἐπιδαύρῳ ὁρμεῖν, εἰ μὴ παρακληθεῖσαι ἧκον, ἐφ' οἷσπερ καὶ αὐτὸς αἰεὶ κατηγόρει. οὐκέτι δυνατὸν εἶναι ἡσυχάζειν. τέλος δὲ, πολλῶν καὶ στασιωτικῶν λόγων, καὶ ὑποψιῶν προσγενομένων, καὶ ἔργῳ ἤδη ἥπτοντο τῶν πραγμάτων. οἱ γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸ τῆς Ἠετιωνείας τεῖχος ὁπλῖται οἰκοδομοῦντες, ἐν οἷς καὶ Ἀριστοκράτης ἦν ταξιαρχῶν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ φυλακὴν ἔχων, ξυλλαμβάνουσιν Ἀλεξικλέα, στρατηγὸν ὄντα ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας, καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς ἑταίρους τετραμμένον, καὶ ἐς οἰκίαν ἀγαγόντες, εἶρξαν. ξυνεπελάβοντο δὲ ἅμα αὐτοῖς καὶ ἄλλοι, καὶ Ἑρμῶν τῶν περιπόλων τις τῶν Μουνυχίας τεταγμένων ἄρχων. τὸ δὲ μέγιστον, τῶν ὁπλιτῶν τὸ στῖφος ταῦτα ἐβούλετο. ὡς δὲ ἐσηγγέλθη τοῖς τετρακοσίοις, ἔτυχον δὲ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ξυγκαθήμενοι, εὐθὺς πλὴν ὅσοις μὴ βουλομένοις ταῦτα ἦν, ἑτοῖμοι ἦσαν ἐς τὰ ὅπλα ἰέναι, καὶ τῷ Θηραμένει, καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ ἠπείλουν. ὁ δὲ, ἀπολογούμενος, ἑτοῖμος ἔφη εἶναι ξυναφαιρησόμενος ἰέναι ἤδη. καὶ παραλαβὼν ἕνα τῶν στρατηγῶν, ὃς ἦν αὐτῷ ὁμογνώμων, ἐχώρει ἐς τὸν Πειραιᾶ. ἐβοήθει δὲ καὶ Ἀρίσταρχος, καὶ τῶν ἱππέων νεανίσκοι. ἦν δὲ θόρυβος πολὺς, καὶ ἐκπληκτικός. οἵ τε γὰρ ἐν τῷ ἄστει ἤδη ᾤοντο τόν τε Πειραιᾶ κατειλῆφθαι, καὶ τὸν ξυνειλημμένον τεθνάναι, οἵ τε ἐν τῷ Πειραιεῖ, τοὺς ἐκ τοῦ ἄστεος, ὅσον οὐκ ἤδη ἐπὶ σφᾶς παρεῖναι. μόγις δὲ τῶν τε πρεσβυτέρων διακωλυόντων τοὺς ἐν τῷ ἄστει διαθέοντας, καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα φερομένους, καὶ Θουκυδίδου τοῦ Φαρσαλίου, τοῦ προξένου τῆς πόλεως παρόντος, καὶ προθύμως ἐμποδών τε ἑκάστοις γιγνομένου, καὶ ἐπιβοωμένου, μὴ ἐφεδρευόντων ἐγγὺς τῶν πολεμίων, ἀπολέσαι τὴν πατρίδα, ἡσύχασάν τε, καὶ σφῶν αὐτῶν ἀπέσχοντο. καὶ ὁ μὲν Θηραμένης ἐλθὼν ἐς τὸν Πειραιᾶ, ἦν δὲ καὶ αὐτὸς στρατηγὸς, ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα, ὠργίζετο τοῖς ὁπλίταις. ὁ δὲ Ἀρίσταρχος, καὶ οἱ ἐναντίοι τῷ πλήθει, ἐχαλέπαινον. οἱ δὲ ὁπλῖται, ὁμόσε τε ἐχώρουν οἱ πλεῖστοι τῷ ἔργῳ, καὶ οὐ μετεμέλοντο. καὶ τὸν Θηραμένην ἠρώτων, εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεῖχος οἰκοδομεῖσθαι, καὶ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθέν. ὁ δὲ, εἴπερ καὶ ἐκείνοις δοκεῖ καθαιρεῖν, καὶ ἑαυτῷ ἔφη ξυνδοκεῖν. καὶ ἐντεῦθεν εὐθὺς ἀναβάντες, οἵ τε ὁπλῖται, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνθρώπων, κατέσκαπτον τὸ τείχισμα. ἦν δὲ πρὸς τὸν ὄχλον ἡ παράκλησις, ὡς χρὴ ὅστις τοὺς πεντακισχιλίους βούλεται ἄρχειν ἀντὶ τῶν τετρακοσίων, ἰέναι ἐπὶ τὸ ἔργον. ἐπεκρύπτοντο γὰρ ὅμως ἔτι τῶν πεντακισχιλίων τῷ ὀνόματι, μὴ ἄντικρυς δῆμον ὅστις βούλεται ἄρχειν ὀνομάζειν, φοβούμενοι μὴ τῷ ὄντι ὦσι, καὶ πρός τινα εἰπών τίς τι, ἀγνοίᾳ σφαλῇ. καὶ οἱ τετρακόσιοι διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελον τοὺς πεντακισχιλίους, οὔτε εἶναι, οὔτε μὴ ὄντας, δήλους εἶναι. τὸ μὲν καταστῆσαι μετόχους τοσούτους, ἄντικρυς ἂν δῆμον ἡγούμενοι, τὸ δ' αὖ ἀφανὲς, φόβον ἐς ἀλλήλους παρέξειν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν τετρακόσιοι, ἐς τὸ βουλευτήριον ὅμως καὶ τεθορυβημένοι, ξυνελέγοντο. οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ ὁπλῖται, τόν τε Ἀλεξικλέα, ὃν ξυνέλαβον, ἀφέντες, καὶ τὸ τείχισμα καθελόντες, ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνυχίᾳ Διονυσιακὸν θέατρον ἐλθόντες, καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα, ἐξεκλησίασάν τε, καὶ δόξαν αὐτοῖς, εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ ἄστυ, καὶ ἔθεντο αὖ τὰ ἐν τῷ Ἀνακείῳ τὰ ὅπλα. ἐλθόντες δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων τινὲς ᾑρημένοι, πρὸς αὐτοὺς ἀνὴρ ἀνδρὶ διελέγοντό τε, καὶ ἔπειθον, οὓς ἴδοιεν ἀνθρώπους ἐπιεικεῖς, αὐτούς τε ἡσυχάζειν, καὶ τοὺς ἄλλους παρακατέχειν, λέγοντες, τούς τε πεντακισχιλίους ἀποφανεῖν, καὶ ἐκ τούτων ἐν μέρει, ᾗ ἂν τοῖς πεντακισχιλίοις δοκῇ, τοὺς τετρακοσίους ἔσεσθαι, τέως δὲ τὴν πόλιν μηδενὶ τρόπῳ διαφθείρειν, μηδ' ἐς τοὺς πολεμίους ἀνῶσαι. τὸ δὲ πᾶν πλῆθος τῶν ὁπλιτῶν, ἀπὸ πολλῶν καὶ πρὸς πολλοὺς λόγων γιγνομένων, ἠπιώτερον ἦν ἢ πρότερον. καὶ ἐφοβεῖτο μάλιστα περὶ τοῦ παντὸς πολιτικοῦ. ξυνεχώρησάν τε, ὥστ' ἐς ἡμέραν ῥητὴν ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονυσίῳ περὶ ὁμονοίας. ἐπειδὴ δὲ ἐπῆλθεν ἡ ἐν Διονύσου ἐκκλησία, καὶ ὅσον οὐ ξυνειλεγμένοι ἦσαν, ἀγγέλλονται αἱ δύο καὶ

[illegible]

σάμῳ, τῷ Ἀλκιβιάδῃ τότε διηνέχθη, καὶ Ἀρίσταρχος, ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἐκ πλείστου ἐναντίος τῷ δήμῳ, καὶ Πείσανδρος, καὶ Ἀντιφῶν, καὶ ἄλλοι οἱ δυνατώτατοι, πρότερόν τε, ἐπεὶ τάχιστα κατέστησαν, καὶ ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ Σάμῳ σφῶν ἐς δημοκρατίαν ἀπέστη, πρέσβεις τε ἀπέστελλον σφῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ τὴν ὁμολογίαν προυθυμοῦντο, καὶ τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ καλουμένῃ τεῖχος ἐποιοῦντο, πολλῷ τε μᾶλλον ἔτι, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐκ τῆς Σάμου πρέσβεις σφῶν ἦλθον, ὁρῶντες τούς τε πολλοὺς, καὶ σφῶν τοὺς δοκοῦντας πρότερον πιστοὺς εἶναι, μεταβαλλομένους, καὶ ἀπέστειλαν μὲν Ἀντιφῶντα, καὶ Φρύνιχον, καὶ ἄλλους δέκα κατὰ τάχος, φοβούμενοι καὶ τὰ αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐκ τῆς Σάμου, ἐπιστείλαντες παντὶ τρόπῳ, ὅστις καὶ ὁπωσοῦν ἀνεκτὸς, ξυναλλαγῆναι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. ᾠκοδόμουν δὲ ἔτι προθυμότερον τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ τεῖχος. ἦν δὲ τοῦ τείχους ἡ γνώμη αὕτη, ὡς ἔφη Θηραμένης, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, οὐχ ἵνα τοὺς ἐν Σάμῳ, ἢν βίᾳ ἐπιπλέωσι, μὴ δέξωνται ἐς τὸν Πειραιᾶ, ἀλλ' ἵνα τοὺς πολεμίους μᾶλλον, ὅταν βούλωνται, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ δέξωνται. χηλὴ γάρ ἐστι τοῦ Πειραιῶς ἡ Ἠετιωνεία, καὶ παρ' αὐτὴν εὐθὺς ὁ ἔσπλους ἐστίν. ἐτειχίζετο οὖν οὕτω ξὺν τῷ πρότερον πρὸς ἤπειρον ὑπάρχοντι τείχει, ὥστε καθεζομένων ἐς αὐτὸ ἀνθρώπων ὀλίγων, ἄρχειν τοῦ γε ἔσπλου. ἐπ' αὐτὸν γὰρ τὸν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος στενοῦ ὄντος, τὸν ἕτερον πύργον ἐτελεύτα τό τε παλαιὸν, τὸ πρὸς ἤπειρον, καὶ τὸ καινὸν τὸ ἐντὸς τεῖχος τειχιζόμενον πρὸς θάλασσαν. διῳκοδόμησαν δὲ καὶ στοὰν, ἥπερ ἦν μεγίστη, καὶ ἐγγύτατα τούτου εὐθὺς ἐχομένη ἐν τῷ Πειραιεῖ, καὶ ἦρχον αὐτοὶ αὐτῆς, ἐς ἣν καὶ τὸν σῖτον ἠνάγκαζον πάντας, τόν τε ὑπάρχοντα, καὶ τὸν ἐσπλέοντα ἐξαιρεῖσθαι, καὶ ἐντεῦθεν προαιροῦντας πωλεῖν. ταῦτ' οὖν ἐκ πλείονός τε ὁ Θηραμένης διεθρόει, καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος πρέσβεις οὐδὲν πράξαντες ἀνεχώρησαν, τοῖς ξύμπασι ξυμβατικὸν, φάσκων κινδυνεύσειν τὸ τεῖχος τοῦτο, καὶ τὴν πόλιν διαφθεῖραι. ἅμα γὰρ καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἔτυχον Εὐβοέων ἐπικαλουμένων, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες, ὧν ἦσαν καὶ ἐκ Τάραντος, καὶ ἐκ Λοκρῶν Ἰταλιώτιδες, καὶ Σικελικαί τινες, ὁρμοῦσαι ἤδη ἐπὶ Λᾶ τῆς Λακωνικῆς, καὶ παρασκευαζόμεναι τὸν ἐς τὴν Εὔβοιαν πλοῦν, ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἡγησανδρίδας Ἡγησάνδρου Σπαρτιάτης, ἃς ἔφη Θηραμένης, οὐκ Εὐβοίᾳ μᾶλλον, ἢ τοῖς τειχίζουσι τὴν Ἠετιωνείαν προσπλεῖν, καὶ εἰ μή τις ἤδη φυλάξεται, λήσειν διαφθαρέντας. ἦν δέ τι καὶ τοιοῦτον ἀπὸ τῶν τὴν κατηγορίαν ἐχόντων, καὶ οὐ πάνυ διαβολὴ μόνον τοῦ λόγου. ἐκεῖνοι γὰρ μάλιστα μὲν ἐβούλοντο ὀλιγαρχούμενοι, ἄρχειν καὶ τῶν ξυμμάχων. εἰ δὲ μὴ, τάς τε ναῦς καὶ τὰ τείχη ἔχοντες, αὐτονομεῖσθαι. ἐξειργόμενοι δὲ καὶ τούτου, μὴ οὖν ὑπὸ τοῦ δήμου γε αὖθις γενομένου, αὐτοὶ πρὸ τῶν ἄλλων μάλιστα διαφθαρῆναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἐσαγαγόμενοι, ἄνευ τειχῶν καὶ νεῶν ξυμβῆναι, καὶ ὁπωσοῦν τὰ τῆς πόλεως ἔχειν, εἰ τοῖς γε σώμασι σφῶν ἄδεια ἔσται. διόπερ καὶ τὸ τεῖχος τοῦτο καὶ πυλίδας ἔχον, καὶ ἐσόδους, καὶ ἐπεσαγωγὰς τῶν πολεμίων, ἐτείχιζόν τε προθύμως, καὶ φθῆναι ἐβούλοντο ἐξεργασάμενοι. πρότερον μὲν οὖν κατ' ὀλίγους τε καὶ κρύφα μᾶλλον τὰ λεγόμενα ἦν. ἐπεὶ δὲ ὁ Φρύνιχος ἥκων ἐκ τῆς ἐς Λακεδαίμονα πρεσβείας, πληγεὶς ὑπ' ἀνδρός τινος τῶν περιπόλων ἐπιβουλευθεὶς ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ, καὶ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου ἀπελθὼν, ἀπέθανε παραχρῆμα, καὶ ὁ μὲν πατάξας διέφυγεν, ὁ δὲ ξυνεργὸς Ἀργεῖος ἄνθρωπος ληφθεὶς, καὶ βασανιζόμενος ὑπὸ τῶν τετρακοσίων, οὐδενὸς ὄνομα τοῦ κελεύσαντος εἶπεν, οὐδὲ ἄλλο τι, ἢ ᾔδει πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐς τοῦ περιπολάρχου, καὶ ἄλλοσε κατ' οἰκίας ξυνιόντας, τότε δὴ οὐδενὸς γεγενημένου ἀπ' αὐτοῦ νεωτέρου, καὶ ὁ Θηραμένης ἤδη θρασύτερον, καὶ ὁ Ἀριστοκράτης, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἦσαν τῶν τετρακοσίων αὐτῶν, καὶ τῶν ἔξωθεν ὁμογνώμονες, ᾖσαν ἐπὶ τὰ πράγματα. ἅμα γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς Λακεδαιμονίας αἱ νῆες ἤδη περιπλεύσασαι, καὶ ὁρμισάμεναι ἐς τὴν Ἐπίδαυρον, τὴν Αἴγιναν καταδεδραμήκεσαν. καὶ οὐκ ἔφη ὁ Θη

τετράσι. Ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα. τοῖς ἰσχυροτάτοις. Καὶ τὰ αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐκ τῆς Σάμου. ἐγνωσμένα ἦσαν. Ὁπωσοῦν ἀνεκτός. ὅς τις τρόπος. τουτέστιν, ὁπωσοῦν ἀνεκτῷ τρόπῳ. Ἦν δὲ τοῦ τείχους ἡ γνώμη. ἤγουν ὁ σκοπὸς τῆς ἀνοικοδομίας τοῦ τείχους. Ὥστε καθεζομένους αὐτῷ τοὺς αὐτὸ φυλάττοντας, τοῦ ἔσπλου κρατεῖν. Καὶ ἐγγύτατα τούτου. τοῦ ἀνοικοδομημένου δηλονότι. Τὸν ὑπάρχοντά τε. τὸν ἐν τῇ πόλει. Καὶ τὸν ἐσπλέοντα. τὸν ἔξωθεν ἐρχόμενον. Ἐξαιρεῖσθαι. ἐκβάλλειν. Ὁ Θηραμένης διεθρόει. θρουλλεῖν ἐποίει διὰ τῆς βοῆς. ἤγουν ἐφήμιζεν. Ἀνεχώρησαν τοῖς ξύμπασιν. οὐκ ἴσχυσαν γὰρ πᾶσι Λακεδαιμονίοις συμβῆναι, ἀλλὰ τισὶν αὐτῶν. Ἐπικαλουμένων. ἐφελκομένων. Ἐπὶ τῆς Λακωνικῆς. καθυπερβατόν. τὸ συντακτέον τῷ, δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες. Καὶ εἰ μή τις ἤδη φυλάξεται. ἤγουν φυλακὴν ἕξει. Ἦν δέ τι καὶ τοιοῦτον. ἦν δὲ καὶ τῷ ὄντι ἀληθὲς, τὸ φοβεῖσθαι τὸν Θηραμένην, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἔχοντας τὴν ὀλιγαρχίαν. ἐφοβοῦντο γὰρ μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἕλωσι τὸ τεῖχος. καὶ οὐ μόνον ψευδῶς τοῦτο ἐλέγετο, καὶ διεβάλλετο.

οἱ γὰρ ὀλιγαρχοὶ μάλιστα μὲν ἐβούλοντο τῆς ὀλιγαρχίας οὔσης, ἄρχειν καὶ τῶν συμμάχων. εἰ δὲ τοῦτο μὴ δύναιντο αὐτονομεῖσθαί γε, ἐν ὀλιγαρχίᾳ ἔχοντες τὰ τείχη, καὶ τὰς ναῦς. εἰ δὲ καὶ τούτου διαμάρτοιεν, μὴ ὑπό γε δημοκρατίας αὖθις γενομένης, αὐτοὶ διαφθαρῆναι. δῆμον γὰρ νῦν τὴν δημοκρατίαν λέγει. Αὐτονομεῖσθαι. τοῖς ἰδίοις νόμοις χρῆσθαι. Ὁ δὲ ξυνεργὸς Ἀργεῖος. συναίτιος. Ἀπ' αὐτοῦ νεωτέρου. ἤγουν μετὰ τὸν φόνον τοῦ Φρυνίχου. Καὶ τῶν ἔξωθεν. τῶν τετρακοσίων δηλονότι.

ἐν ὅσῳ παρῆν αὐτὸς ἀπήγαγε, διδόναι. λέγεται δὲ οὐ κατὰ ταὐτό, οὐδὲ ῥᾴδιον εἰδέναι τίνι γνώμῃ παρῆλθέ τε ἐς τὴν Ἄσπενδον, καὶ παρελθὼν οὐκ ἦγε τὰς ναῦς. ὅτι μὲν γὰρ αἱ Φοίνισσαι νῆες ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν μέχρι Ἀσπένδου ἀφίκοντο, σαφές ἐστι. διότι δὲ οὐκ ἦλθον, πολλαχῇ εἰκάζεται. οἱ μὲν γάρ, ἵνα διατρίβῃ ἀπελθών, ὥσπερ καὶ διενοεῖτο τὰ τῶν Πελοποννησίων. τροφὴν γοῦν οὐδὲν βέλτιον, ἀλλὰ καὶ χεῖρον ὁ Ταμώς, ᾧ προσετάχθη, παρεῖχεν. οἱ δέ, ἵνα τοὺς Φοίνικας προαγαγὼν ἐς τὴν Ἄσπενδον ἐκχρηματίσαιτο ἀφείς, καὶ γὰρ ὡς αὐτοῖς οὐδὲν ἔμελλε χρήσεσθαι. ἄλλοι δ' ὡς καταβοῆς ἕνεκα τῆς ἐς Λακεδαίμονα, τὸ λέγεσθαι ὡς οὐκ ἀδικεῖ, ἀλλὰ καὶ σαφῶς οἴχεται ἐπὶ τὰς ναῦς ἀληθῶς πεπληρωμένας. ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ σαφέστατον εἶναι τριβῆς ἕνεκα, καὶ ἀνακωχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ, τὸ ναυτικὸν οὐκ ἀγαγεῖν. φθορᾶς μέν, ἐν ὅσῳ παρῄει ἐκεῖσε, καὶ διέμελλεν. ἀνισώσεως δέ, ὅπως μηδετέροις προσθέμενος, ἰσχυροτέρους ποιήσῃ. ἐπεί, εἴγε ἐβουλήθη διαπολεμῆσαι, ἐπιφανὲς δήπου, οὐκ ἐνδοιαστῶς. κομίσας γὰρ ἄν, Λακεδαιμονίοις τὴν νίκην κατὰ τὸ εἰκὸς ἔδωκεν, οἵ γε καὶ ἐν τῷ παρόντι ἀντιπάλως μᾶλλον ἢ ὑποδεεστέρως τῷ ναυτικῷ ἀνθώρμουν. καταφωρᾷ δὲ μάλιστα, καὶ ἣν εἶπε πρόφασιν, οὐ κομίσας τὰς ναῦς. ἔφη γὰρ αὐτὰς ἐλάσσους ἢ ὅσας ὁ βασιλεὺς ἔταξε ξυλλεγῆναι. ὁ δέ, χάριν ἂν δήπου ἐν τούτῳ μείζω ἔτι ἔσχεν, οὔτ' ἀναλώσας πολλὰ τῶν βασιλέως, τά τε αὐτὰ ἀπ' ἐλασσόνων πράξας. ἐς δ' οὖν τὴν Ἄσπενδον ᾑτινιδὴ γνώμῃ ὁ Τισσαφέρνης ἀφικνεῖται, καὶ τοῖς Φοίνιξι ξυγγίγνεται, καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἔπεμψαν ὡς ἐπὶ τὰς ναῦς, κελεύσαντος αὐτοῦ, Φίλιππον, ἄνδρα Λακεδαιμόνιον δύο τριήρεσιν. Ἀλκιβιάδης δέ, ἐπειδὴ καὶ τὸν Τισσαφέρνην ᾔσθετο παριόντα ἐπὶ τῆς Ἀσπένδου, ἔπλει καὶ αὐτός, λαβὼν τρισκαίδεκα ναῦς, ὑποσχόμενος τοῖς ἐν Σάμῳ ἀσφαλῆ καὶ μεγάλην χάριν. ἢ γὰρ αὐτὸς ἄξειν Ἀθηναίοις τὰς Φοινίσσας ναῦς, ἢ Πελοποννησίοις γε κωλύσειν ἐλθεῖν. εἰδὼς ὡς εἰκὸς ἐκ πλείονος τὴν Τισσαφέρνους γνώμην, ὅτι οὐκ ἄξειν ἔμελλε, καὶ βουλόμενος αὐτὸν τοῖς Πελοποννησίοις ἐς τὴν αὑτοῦ καὶ Ἀθηναίων φιλίαν ὡς μάλιστα διαβάλλειν, ὅπως μᾶλλον δι' αὐτὸ σφίσιν ἀναγκάζοιτο προσχωρεῖν. καὶ ὁ μέν, ἄρας, εὐθὺ τῆς Φασήλιδος καὶ Καύνου, ἄνω τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο. οἱ δ' ἐκ τῆς Σάμου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες πρέσβεις, ἐπειδὴ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπήγγελλον τὰ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὡς κελεύει τε ἀντέχειν, καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις, ἐλπίδας τε ὅτι πολλὰς ἔχει κἀκείνοις τὸ στράτευμα διαλλάξειν, καὶ Πελοποννησίων περιέσεσθαι, ἀχθομένους καὶ πρότερον τοὺς πολλοὺς τῶν μετεχόντων τῆς ὀλιγαρχίας, καὶ ἡδέως ἂν ἀπαλλαγέντας πῃ ἀσφαλῶς τοῦ πράγματος, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπέρρωσαν. καὶ ξυνίσταντό τε ἤδη, καὶ τὰ πράγματα διεμέμφοντο, ἔχοντες ἡγεμόνας τῶν πάνυ στρατηγῶν τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ, καὶ ἐν ἀρχαῖς ὄντων, οἷον Θηραμένην τε τὸν Ἅγνωνος, καὶ Ἀριστοκράτην τὸν Σικελίου, καὶ ἄλλους, οἳ μετέσχον μὲν ἐν πρώτοις τῶν πραγμάτων. φοβούμενοι δέ, ὡς ἔφασαν, τό τε ἐν τῇ Σάμῳ στράτευμα, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, τούς τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρεσβευομένους ἔπεμπον, μή τι ἄνευ τῶν πλειόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, οὐ τὸ ἀπαλλάξειν τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους ἔργῳ καὶ μὴ ὀνόματι χρῆναι ἀποδεικνύναι, καὶ τὴν πολιτείαν ἰσαιτέραν καθιστάναι. ἦν δὲ τοῦτο μέν, σχῆμα πολιτικὸν τοῦ λόγου αὐτοῖς. κατ' ἰδίας δὲ φιλοτιμίας, οἱ πολλοὶ αὐτῶν τῷ τοιούτῳ προσέκειντο, ἐν ᾧπερ καὶ μάλιστα ὀλιγαρχία ἐκ δημοκρατίας γενομένη ἀπόλλυται. πάντες γὰρ αὐθημερὸν ἀξιοῦσιν, οὐχ ὅπως ἴσοι, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρῶτος αὐτὸς ἕκαστος εἶναι. ἐκ δημοκρατίας αἱρέσεως γιγνομένης ῥᾷον τὰ ἀποβαίνοντα, ὡς οὐκ ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἐλασσούμενός τις φέρει. σαφέστατα δ' αὐτοὺς ἐπῇρε τὰ ἐν τῇ Σάμῳ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἰσχυρὰ ὄντα, καὶ ὅτι αὐτοῖς οὐκ ἐδόκει μόνιμον τὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἔσεσθαι. ἠγωνίζετο οὖν εἷς ἕκαστος ὑπερβαλεῖν αὐτὸς προστάτης τοῦ δήμου γενέσθαι. οἱ δὲ τῶν τετρακοσίων, μάλιστα ἐναντίοι ὄντες τῷ τοιούτῳ εἴδει, καὶ προεστῶτες Φρύνιχός τε, ὃς καὶ στρατηγήσας ἐν τῇ

Ἐν ὅσῳ παρῄει ἐκεῖσε. ἤγουν εἰς τὴν Ἄσπενδον. Καὶ διέμελλεν. ἤγουν ἐβράδυνεν. Ἀντιπάλως μᾶλλον. ἤγουν ἰσοπάλως. Ὁ δέ, χάριν ἂν δήπου. ὅτι χάριν μείζονα παρέσχεν ἂν βασιλεῖ. ἢ χάριτος μείζονος ἠξιώθη. Ἀναγκάζοιτο προσχωρεῖν. ὁ Τισσαφέρνης δηλονότι, διὰ τὸ ὑποπτεύεσθαι ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων. Τὸ στράτευμα διαλλάξειν. δὲ ἐν τῇ Σάμῳ δηλονότι. Ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους. οὐκ ἀπόκειται τὸ ἀλλά, ὡς λέγομεν, οὐ τόδε, ἀλλὰ τόδε. ἔστι δὲ παρακελευστικόν, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα. ἡ δὲ διάνοια, οἱ περὶ Θηραμένην ἄρχοντες, τότε τῆς ὀλιγαρχίας καὶ μετασχόντες αὐτοῖς ἐν πρώτοις, ὀρεγόμενοι δὲ δημοκρατίας, ἔλεγον οὐχ ὅτι ἀπαλλακτικῶς ἔχουσι τῆς ὀλιγαρχίας, ὅπερ ἦν ἀληθές, ἀλλ' ὅτι φοβοῦνται τὸ ἐν Σάμῳ, καὶ Ἀλκιβιάδην. καὶ τοὺς ἀπιόντας εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις, μή τι οὗτοι κακὸν ἐργάσωνται τὴν πόλιν, ὀλιγαρχίας γενομένης. ἤδη δὲ ἠξίουν τοὺς πεντακισχιλίους καθιστάναι. Πολιτικὸν τοῦ λόγου αὐτοῖς. ἤγουν δημοκρατικόν. Πάντες γὰρ αὐθημερόν. ἤγουν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Ἐκ δημοκρατίας αἱρέσεως. αὐτὴ δὲ ἐν δημοκρατίᾳ δὲ ἄρχοντός τινος αἱρεθέντος, ἢ προτιμηθέντος τινος, ῥᾳδίως φέρουσιν οἱ μὴ τυχόντες τῶν ὁμοίων. οὐ γὰρ ὁμοίου ἀνδρὸς νομίζουσιν, ἀλλὰ κρείσσονος ἐλασσοῦσθαι. Τῷ τοιούτῳ εἴδει. τῷ τῆς δημοκρατίας δηλονότι. ἤγουν καταστάσει.

τοιαύτης διαφορᾶς οὔσης αὐτοῖς τῶν πραγμάτων, πρός τε τὸν Ἀστύοχον, καὶ τὸν Τισσαφέρνην, Μίνδαρος διάδοχος τῆς Ἀστυόχου ναυαρχίας ἐκ Λακεδαίμονος ἐπῆλθε, καὶ παραλαμβάνει τὴν ἀρχήν. ὁ δὲ Ἀστύοχος ἀπέπλει. ξυνέπεμψε δὲ καὶ Τισσαφέρνης αὐτῷ πρεσβευτὴν τῶν παρ' ἑαυτοῦ Γαυλίτην ὄνομα, Κᾶρα, δίγλωσσον, κατηγορήσοντα τῶν τε Μιλησίων περὶ τοῦ φρουρίου, καὶ περὶ αὐτοῦ ἅμα ἀπολογησόμενον, εἰδὼς τούς τε Μιλησίους πορευομένους ἐπὶ καταβοῇ τῇ αὐτοῦ μάλιστα, καὶ τὸν Ἑρμοκράτην μετ' αὐτῶν, ὃς ἔμελλε τὸν Τισσαφέρνην ἀποφαίνειν, φθείροντα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα μετὰ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἐπαμφοτερίζοντα. ἔχθρα δὲ πρὸς αὐτὸν ἦν αὐτῷ ἀεί ποτε περὶ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀποδόσεως, καὶ τὰ τελευταῖα, φυγόντος ἐκ Συρακουσῶν τοῦ Ἑρμοκράτους, καὶ ἑτέρων ἡκόντων ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Συρακουσίων ἐς τὴν Μίλητον στρατηγῶν, Ποτάμιδος, καὶ Μυσκώνος, καὶ Δημάρχου, ἐνέκειτο ὁ Τισσαφέρνης φυγάδι ἤδη ὄντι τῷ Ἑρμοκράτει πολλῷ ἔτι μᾶλλον, καὶ κατηγόρει ἄλλα τε, καὶ ὡς χρήματά ποτε αἰτήσας ἑαυτόν, καὶ οὐ τυχών, τὴν ἔχθραν οἱ προθεῖτο. ὁ μὲν οὖν Ἀστύοχος, καὶ οἱ Μιλήσιοι, καὶ ὁ Ἑρμοκράτης, ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, διεβεβήκει ἤδη παρὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐς τὴν Σάμον. καὶ οἱ ἐκ τῆς Δήλου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πρεσβευταί, οὓς τότε ἔπεμψαν παραμυθησομένους, καὶ ἀναδιδάξοντας τοὺς ἐν τῇ Σάμῳ, ἀφικνοῦνται, παρόντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἐκκλησίας γενομένης, λέγειν ἐπεχείρουν. οἱ δὲ στρατιῶται, τὸ μὲν πρῶτον, οὐκ ἤθελον ἀκούειν, ἀλλ' ἀποκτείνειν ἐβόων τοὺς τὸν δῆμον καταλύοντας. ἔπειτα μέντοι μόλις ἡσυχάσαντες, ἤκουσαν. οἱ δ' ἀπήγγελλον, ὡς οὔτε ἐπὶ διαφθορᾷ τῆς πόλεως ἡ μετάστασις γένοιτο, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ, οὔθ' ἵνα τοῖς πολεμίοις παραδοθῇ (ἐξεῖναι γάρ, ὅτε ἐσέβαλον ἤδη, σφῶν ἀρχόντων τοῦτο ποιῆσαι) τῶν τε πεντακισχιλίων, ὅτι πάντες ἐν τῷ μέρει μεθέξουσιν, οἵ τε οἰκεῖοι αὐτῶν οὔθ' ὑβρίζονται, ὥσπερ Χαιρέας διαβάλλων ἀπήγγελλεν, οὔτε κακὸν ἔχουσιν οὐδέν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἕκαστοι κατὰ χώραν μένουσιν. ἄλλα τε πολλὰ εἰπόντων, οὐδὲν μᾶλλον ἐσήκουον, ἀλλ' ἐχαλέπαινον. καὶ γνώμας ἄλλοι ἄλλας ἔλεγον. μάλιστα δὲ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν. καὶ ἐδόκει Ἀλκιβιάδης πρῶτος τότε, καὶ οὐδενὸς ἔλασσον τὴν πόλιν ὠφελῆσαι. ὡρμημένων γὰρ τῶν ἐν Σάμῳ Ἀθηναίων πλεῖν ἐπὶ σφᾶς αὐτούς, ἐν ᾧ σαφέστατα Ἰωνίαν, καὶ Ἑλλήσποντον εὐθὺς εἶχον οἱ πολέμιοι, κωλυτὴς γενέσθαι. καὶ ἐν τῷ τότε, ἄλλος μὲν οὐδ' ἂν εἷς ἱκανὸς ἐγένετο κατασχεῖν τὸν ὄχλον. ἐκεῖνος δέ, τοῦ τ' ἐπίπλου ἔπαυσε, καὶ τοὺς ἰδίᾳ τοῖς πρέσβεσιν ὀργιζομένους, λοιδορῶν ἀπέτρεπεν. αὐτὸς δέ, ἀποκρινάμενος αὐτοῖς, ἀπέπεμπεν, ὅτι τοὺς μὲν πεντακισχιλίους οὐ κωλύοι ἄρχειν. τοὺς μέντοι τετρακοσίους, ἐκέλευεν ἀπαλλάσσειν αὐτούς, καὶ καθιστάναι τὴν βουλήν, ὥσπερ καὶ πρότερον τοὺς πεντακοσίους. εἰ δὲ ἐς εὐτέλειάν τι ξυντέτμηται, ὥστε τοὺς στρατευομένους μᾶλλον ἔχειν τροφήν, πάνυ ἐπαινεῖν. καὶ τἆλλα ἐκέλευεν ἀντέχειν, καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις. πρὸς μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοὺς σωζομένης τῆς πόλεως, πολλὴν ἐλπίδα εἶναι καὶ ξυμβῆναι. εἰ δὲ ἅπαξ τὸ ἕτερον σφαλήσεται, ἢ τὸ ἐν Σάμῳ, ἢ 'κεῖνα, οὐδὲ ὅτῳ διαλλαγήσεταί τις ἔτι ἔσεσθαι. παρῆσαν δὲ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, ἐπαγγελλόμενοι τῷ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων δήμῳ, ὥστε βοηθεῖν. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐπαινέσας αὐτούς, καὶ εἰπών, ὅταν τις καλῇ παρεῖναι, οὕτως ἀπέπεμπεν. ἀφίκοντο δὲ οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Παράλων, οἳ τότε ἐτάχθησαν ἐν τῇ στρατιώτιδι νηὶ ὑπὸ τῶν τετρακοσίων, περιπλεῖν Εὔβοιαν. καὶ ἄγοντες Ἀθηναίων ἐς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμπομένους πρέσβεις, Λαισποδίαν, καὶ Ἀριστοφῶντα, καὶ Μελησίαν· οἳ ἐπειδὴ ἐγένοντο πλέοντες κατ' Ἄργος, τοὺς μὲν πρέσβεις ξυλλαβόντες, τοῖς Ἀργείοις παρέδοσαν, ὡς τῶν οὐχ ἥκιστα καταλυσάντων τὸν δῆμον ὄντας. αὐτοὶ δέ, οὐκέτι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀφίκοντο, ἀλλ' ἄγοντες ἐκ τοῦ Ἄργους ἐς τὴν Σάμον τοὺς πρέσβεις, ἀφικνοῦνται ᾗπερ εἶχον τριήρει. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, Τισσαφέρνης κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν ᾧ μάλιστα διά τε τἆλλα, καὶ τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον, ἤχθοντο αὐτῷ οἱ Πελοποννήσιοι, ὡς φανερῶς ἤδη ἀττικίζοντι, βουλόμενος ὡς ἐδόκει δὴ ἀπολύεσθαι πρὸς αὐτοὺς τὰς διαβολάς, παρεσκευάζετο πορεύεσθαι ἐπὶ τὰς Φοινίσσας ναῦς ἐς Ἄσπενδον· καὶ τὸν Λίχαν ξυμπορεύεσθαι ἐκέλευε. τῇ δὲ στρατιᾷ προστάξειν ἔφη Ταμὼν ἑαυτοῦ ὕπαρχον, ὥστε τροφὴν

Τοιαύτης διαφορᾶς οὔσης αὐτοῖς· τοὺς Πελοποννησίους φασὶν ἐν τοιαύτῃ διαφορᾷ πρός τε Τισσαφέρνην, καὶ Ἀστύοχον καθεστάναι.

Δίγλωσσον. εἰδότα καὶ τὴν βάρβαρον, καὶ τὴν ἑλλάδα γλῶσσαν ἐπιστάμενον.

Καὶ τἆλλα ἐκέλευεν ἀντέχειν. ἤγουν ἀνέχεσθαι.

Καὶ ἄγοντες Ἀθηναίων. ἄγοντες πρέσβεις, οἵτινες ἀπὸ τῶν τετρακοσίων ἀπεστάλησαν ἐς Λακεδαίμονα.

Πεμπομένους πρέσβεις. γράφεται, τιμ[illegible] πρέσβεις.

Ὡς φανερῶς ἤδη ἀττικίζοντι. ἤγουν τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντι.

Πολλαχῇ [illegible]. ἤγουν κατὰ πολλοὺς τρόπους ἐν σχασμῷ κεῖται.

Οἱ μὲν γὰρ ἵνα διατρίβει ἀπελθών. λέγουσι δ' [illegible]

Ἐκ χρημάτων ἐπράξετο. ἀντὶ τοῦ ἐπράξατο ἀργύριον. χρήματα λάβοι.

τῶν μελλόντων καλῶς τι. καὶ ὑπερβάλλων, ἐμεγάλυνε τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν παρὰ τῷ Τισσαφέρνει, ἵνα οἵ τε οἴκοι τὴν ὀλιγαρχίαν ἔχοντες, φοβοῖντο αὐτόν, καὶ μᾶλλον αἱ ξυνωμοσίαι διαλυθεῖεν· καὶ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ, τιμιώτερόν τε αὐτὸν ἄγοιεν, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πλέον θαρσοῖεν· οἵ τε πολέμιοι τῷ Τισσαφέρνει ὡς μάλιστα διαβάλλοιντο, καὶ τῶν ὑπαρχουσῶν ἐλπίδων ἐκπίπτοιεν. ὑπισχνεῖτο δ' οὖν τάδε μέγιστα ἐπικομπῶν ὁ Ἀλκιβιάδης, ὡς Τισσαφέρνης αὐτῷ ὑπεδέξατο, ἦ μὴν ἕως ἄν τι τῶν ἑαυτοῦ λείπηται, ἢν Ἀθηναίοις πιστεύσῃ, μὴ ἀπορήσειν αὐτοὺς τροφῆς· οὐδ' ἢν δέῃ τελευτῶντα, τὴν ἑαυτοῦ στρωμνὴν ἐξαργυρίσαι· τάς τε ἐν Ἀσπένδῳ ἤδη οὔσας Φοινίκων ναῦς κομιεῖν Ἀθηναίοις, καὶ οὐ Πελοποννησίοις. πιστεῦσαι δ' ἂν μόνως Ἀθηναίοις, εἰ αὐτὸς κατελθὼν αὐτῷ ἀναδέξαιτο. οἱ δέ, ἀκούοντες ταῦτά τε καὶ ἄλλα πολλά, στρατηγόν τε αὐτὸν εὐθὺς εἵλοντο μετὰ τῶν προτέρων, καὶ τὰ πράγματα πάντα ἀνετίθεσαν, τήν τε παραυτίκα ἐλπίδα ἕκαστος τῆς τε σωτηρίας, καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων τιμωρίας, οὐδενὸς ἂν ἠλλάξαντο. καὶ ἕτοιμοι ἤδη ἦσαν, διὰ τὸ αὐτίκα τούς τε παρόντας πολεμίους ἐκ τῶν λεχθέντων καταφρονεῖν, πλεῖν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ. ὁ δέ, τὸ μὲν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν, τοὺς ἐγγυτέρω πολεμίους ὑπολιπόντας, καὶ πάνυ διεκώλυσε, πολλῶν ἐπειγομένων, τὰ δὲ τοῦ πολέμου πρῶτον ἔφη, ἐπειδὴ καὶ στρατηγὸς ᾕρητο, πλεύσας ὡς Τισσαφέρνην πράξειν, καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἐκκλησίας εὐθὺς ᾤχετο, ἵνα δοκῇ πάντα μετ' ἐκείνου κοινοῦσθαι. καὶ ἅμα βουλόμενος αὐτῷ τιμιώτερός τε εἶναι, καὶ ἐνδείκνυσθαι ὅτι καὶ στρατηγὸς ἤδη ᾕρηται, καὶ εὖ καὶ κακῶς οἷός τέ ἐστιν αὐτὸν ποιεῖν. ξυνέβαινε δὲ τῷ Ἀλκιβιάδῃ, τῷ μὲν Τισσαφέρνει, τοὺς Ἀθηναίους φοβεῖν, ἐκείνοις δέ, τὸν Τισσαφέρνην. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐν τῇ Μιλήτῳ πυνθανόμενοι τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον, καὶ πρότερον τῷ Τισσαφέρνει ἀπιστοῦντες, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπιδιεβέβληντο. ξυνηνέχθη γὰρ αὐτοῖς κατὰ τὸν ἐπὶ τὴν Μίλητον Ἀθηναίων ἐπίπλουν, ὡς οὐκ ἠθέλησαν ἀνταναγαγόντες ναυμαχῆσαι, πολλῷ ἐς τὴν μισθοδοσίαν τὸν Τισσαφέρνην ἀρρωστότερον γενόμενον, καὶ ἐς τὸ μισεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν πρότερον ἔτι τούτων, διὰ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπιδεδωκέναι. καὶ ξυνιστάμενοι πρὸς ἀλλήλους, οἷά περ καὶ πρότερον οἱ στρατιῶται ἀνελογίζοντο. καί τινες τῶν ἄλλων τῶν ἀξίων λόγου ἀνθρώπων, καὶ οὐ μόνον τὸ στρατιωτικόν, ὡς οὔτε μισθὸν ἐντελῆ πώποτε λάβοιεν, τό τε διδόμενον, βραχύ, καὶ οὐδὲ τοῦτο ξυνεχῶς. καὶ εἰ μή τις ἢ διαναυμαχήσει, ἢ ἀπαλλάξεται ὅθεν τροφὴν ἕξει, ἀπολείψειν τοὺς ἀνθρώπους τὰς ναῦς. πάντων τε Ἀστύοχον εἶναι αἴτιον, ἐπιφέροντα ὀργὰς Τισσαφέρνει διὰ ἴδια κέρδη. ὄντων δ' αὐτῶν ἐν τοιούτῳ ἀναλογισμῷ, ξυνηνέχθη καὶ τοιόσδε τις θόρυβος περὶ τὸν Ἀστύοχον. τῶν γὰρ Συρακοσίων, καὶ Θουρίων, ὅσῳ μάλιστα καὶ ἐλεύθεροι ἦσαν τὸ πλῆθος οἱ ναῦται, τοσούτῳ καὶ θρασύτατα προσπεσόντες, τὸν μισθὸν ἀπῄτουν. ὁ δέ, αὐθαδέστερόν τέ τι ἀπεκρίνατο, καὶ ἠπείλησε, καὶ τῷ γε Δωριεῖ ξυναγορεύοντι τοῖς ἑαυτοῦ ναύταις, καὶ ἐπανήρατο τὴν βακτηρίαν. τὸ δὲ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν ὡς εἶδον, οἷα δὴ ναῦται, ὥρμησαν ἐγκραγόντες ἐπὶ τὸν Ἀστύοχον, ὥστε βάλλειν. ὁ δέ, προϊδών, καταφεύγει ἐπὶ βωμόν τινα. οὐ μέντοι ἐβλήθη γε, ἀλλὰ διελύθησαν ἀπ' ἀλλήλων. ἔλαβον δὲ καὶ τὸ ἐν Μιλήτῳ ἐνῳκοδομημένον τοῦ Τισσαφέρνους φρούριον οἱ Μιλήσιοι, λάθρα ἐπιπεσόντες. καὶ τοὺς ἐνόντας φύλακας αὐτοῦ ἐκβάλλουσι. ξυνεδόκει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ταῦτα, καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς Συρακοσίοις. ὁ μέντοι Λίχας, οὔτε ἠρέσκετο αὐτοῖς, ἔφη τε χρῆναι Τισσαφέρνει καὶ δουλεύειν Μιλησίους, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ βασιλέως τὰ μέτρια, καὶ ἐπιθεραπεύειν, ἕως ἂν τὸν πόλεμον εὖ θῶνται. οἱ δὲ Μιλήσιοι ὠργίζοντό τε αὐτῷ, καὶ διὰ ταῦτα, καὶ δι' ἄλλα τοιουτότροπα, νόσῳ ὕστερον ἀποθανόντα αὐτόν, οὐκ εἴασαν θάψαι οὗ ἐβούλοντο οἱ παρόντες τῶν Λακεδαιμονίων. κατὰ δὴ

Καὶ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ. ἤγουν οἱ Πελοποννήσιοι. Διαβάλλοιντο. ὑβρίζοιντο. Ἐπικομπῶν. ἤγουν κομποδῶς λέγων. Ἢ μὴν ἕως ἄν τι τῶν ἑαυτοῦ. αἰτία Τισσαφέρνους δηλαδή. ἢν πιστοὺς κρίνῃ τοὺς Ἀθηναίους οὐκ ἀπορήσειν αὐτοὺς τροφῆς, μέχρις ἂν ἐξαρκῇ τὰ Τισσαφέρνους. Ἢν Ἀθηναίοις πιστεύσῃ. ὁ Τισσαφέρνης δηλονότι. Στρωμνὴν ἐξαργυρίσαι. εἰς ἀργυρίου πωλῆσαι. Εἰ αὐτὸς κατελθών. ἤγουν ἀνασωθεὶς Ἀλκιβιάδης [illegible], ἀνάδοχος γένοιτο. Μετ' ἐκείνου κοινοῦσθαι. τοῦ Τισσαφέρνους. Ἐπιδιεβέβληντο. ἤτοι εἰς διαβολήν, καὶ λοιδορίαν τὴν κατὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐκεκινήσαντο, ἐν διαβολῇ εἶχον. Ξυνηνέχθη γὰρ αὐτοῖς. τῶν Ἀθηναίων ἐπιπλευσάντων τῇ Μιλήτῳ, καὶ βουλομένων διαναυμαχεῖν τοῖς Πελοποννησίοις, τῶν δὲ Πελοποννησίων οὐκ ἀνταναχθέντων αὐτοῖς, ἀλλ' ἀποδειλιασάντων, ὁ Τισσαφέρνης καταφρονήσας αὐτῶν πολὺ ὀκνηρότερον ἤπερ πρότερον παρεῖχεν αὐτοῖς τὸν μισθόν. τοῖς οὖν Πελοποννησίοις, καὶ πρότερον μισοῦσιν αὐτὸν ὡς φθείροντα τὰ πράγματα, συνέβη τότε διὰ τὸ μὴ προθύμως μισθοδοτεῖν, ἐπιτεῖναι τὸ κατ' αὐτὸν μῖσος. Τῶν ἄλλων τῶν ἀξίων λόγου ἀνθρώπων. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀνελογίζοντο· οὐ μόνοι στρατιῶται ἀνελογίζοντο δὲ τὰ ἐπιφερόμενα. Ἢ ἀπαλλάξεται. ἤγουν ἀποστήσεται εἰς τόπον. Ἐπιφέροντα ὀργάς. οὐ τὸ ἐπιφέρειν ὀργήν, ἀλλὰ τὸ χαρίζεσθαι, καὶ συγχωρεῖν ἐπὶ τὸ πλεῖον οἱ ἀρχαῖοι. μάρτυς Κρατῖνος ἐν Χείρωσι λέγων τὴν μουσικὴν ἀκορέσοις ἐπιφέρειν ὀξέας βροτοῖς σώφροσι. Καὶ τῷ γε Δωριεῖ. τῷ Ἑρμοκράτει. Καὶ ἐπανήρατο τὴν βακτηρίαν. ἀντὶ τοῦ ἐπανετείνατο πλῆξαι. Ὥρμησαν ἐγκραγόντες. ἤγουν μετὰ μεγάλης βοῆς ἀπειλήσαντες.

iii V

ὥστε οὐδὲ τούτοις, οἵπερ ἂν βουλεύοιέν τι χρηστὸν, παρὰ σφᾶς χείρους εἶναι. Ἀλκιβιάδην τε, ἢν αὐτῷ ἄδειάν τε καὶ κάθοδον ποιήσωσιν, ἄσμενον τὴν παρὰ βασιλέως ξυμμαχίαν παρέξειν. τό τε μέγιστον, ἢν ἁπάντων σφάλλωνται, εἶναι αὐτοῖς τοσοῦτον ἔχουσι ναυτικὸν πολλὰς τὰς ἀποχωρήσεις, ἐν αἷς καὶ πόλεις καὶ γῆν εὑρήσουσι. τοιαῦτα ἐν ἀλλήλοις ἐκκλησιάσαντες, καὶ παραθαρσύναντες σφᾶς αὐτοὺς, καὶ τὰ τοῦ πολέμου παρεσκευάζοντο οὐδὲν ἧσσον. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες ἐς τὴν Σάμον, οἱ δέκα πρεσβευταὶ, ὡς ταῦτα ἐν τῇ Δήλῳ ἤδη ὄντες ᾐσθάνοντο, ἡσύχαζον. ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον, καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ ναυτικῷ στρατιῶται κατὰ σφᾶς αὐτοὺς διεβόων, ὡς ὑπό τε Ἀστυόχου καὶ Τισσαφέρνους φθείρεται τὰ πράγματα. τοῦ μὲν, οὐκ ἐθέλοντος οὔτε πρότερον ναυμαχεῖν, ἕως ἔτι αὐτοί τε ἔρρωντο μᾶλλον, καὶ τὸ ναυτικὸν τῶν Ἀθηναίων ὀλίγον ἦν, οὔτε νῦν, ὅτε στασιάζειν τε λέγονται, καὶ αἱ νῆες αὐτῶν οὐδέπω ἐν τῷ αὐτῷ εἰσιν, ἀλλὰ τὰς παρὰ Τισσαφέρνους Φοινίσσας ναῦς μένοντες, ἄλλως ὄνομα, καὶ οὐκ ἔργον, κινδυνεύειν διατριβῆναι. τὸν δ' αὖ Τισσαφέρνην τάς τε ναῦς ταύτας οὐ κομίζειν, καὶ τροφὴν, ὅτι οὐ ξυνεχῶς, οὐδ' ἐντελῆ διδοὺς, κακοῖ τὸ ναυτικόν. οὔκουν ἔφασαν χρῆναι μέλλειν ἔτι, ἀλλὰ διαναυμαχεῖν. καὶ μάλιστα οἱ Συρακούσιοι ἐνῆγον. αἰσθόμενοι δὲ οἱ ξύμμαχοι, καὶ ὁ Ἀστύοχος τὸν θροῦν, καὶ δόξαν αὐτοῖς ἀπὸ ξυνόδου ὥστε διαναυμαχεῖν, ἐπειδὴ καὶ ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἡ ἐν τῇ Σάμῳ ταραχὴ, ἄραντες ταῖς ναυσὶ πάσαις, οὔσαις δώδεκα καὶ ἑκατὸν, καὶ τοὺς Μιλησίους πεζῇ κελεύσαντες ἐπὶ τῆς Μυκάλης παριέναι, ἔπλεον πρὸς τὴν Μυκάλην. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ Σάμου ναυσὶ δυοῖν καὶ ὀγδοήκοντα, αἳ ἔτυχον ἐν Γλαύκῃ τῆς Μυκάλης ὁρμοῦσαι, διέχει δὲ ὀλίγον ταύτῃ ἡ Σάμος τῆς ἠπείρου πρὸς τὴν Μυκάλην, καὶ ὡς εἶδον τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐπιπλεούσας, ὑπεχώρησαν ἐς τὴν Σάμον, οὐ νομίσαντες τῷ πλήθει διακινδυνεῦσαι περὶ τοῦ παντὸς ἱκανοὶ εἶναι. καὶ ἅμα, προῄσθοντο γὰρ αὐτοὺς ἐκ τῆς Μιλήτου ναυμαχησείοντας, προσεδέχοντο καὶ τὸν Στρομβιχίδην ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου σφίσι ταῖς ἐκ τῆς Χίου ναυσὶν ἐπ' Ἀβύδου ἀφικομένας προσβοηθήσειν. προὔπεμπτο γὰρ αὐτῷ ἄγγελος. καὶ οἱ μὲν, οὕτως ἐπὶ τῆς Σάμου ἀνεχώρησαν. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι καταπλεύσαντες ἐπὶ Μυκάλης, ἐστρατοπεδεύσαντο, καὶ τῶν Μιλησίων, καὶ τῶν περιοίκων, ὁ πεζός. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, μελλόντων αὐτῶν ἐπιπλεῖν τῇ Σάμῳ, ἀγγέλλεται ὁ Στρομβιχίδης, ταῖς ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶν ἀφιγμένος. καὶ εὐθὺς ἀπέπλεον πάλιν ἐπὶ τῆς Μιλήτου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, προσγενομένων σφίσι τῶν νεῶν, ἐπίπλουν αὐτοὶ ποιοῦνται τῇ Μιλήτῳ ναυσὶν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν, βουλόμενοι διαναυμαχῆσαι. καὶ ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἀντανήγετο, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς τὴν Σάμον. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τοῦτο εὐθὺς οἱ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ ἁθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐκ ἀξιόμαχοι νομίσαντες εἶναι, οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπορήσαντες ὁπόθεν τοσαύταις ναυσὶ χρήματα ἕξουσιν, ἄλλως τε καὶ Τισσαφέρνους κακῶς διδόντος, ἀποστέλλουσιν ὡς τὸν Φαρνάβαζον, ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσετάχθη, Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου, ἔχοντα ναῦς τεσσαράκοντα. ἐπεκαλεῖτο γὰρ αὐτοὺς ὁ Φαρνάβαζος, καὶ τροφὴν ἑτοῖμος ἦν παρέχειν. καὶ ἅμα καὶ τὸ Βυζάντιον ἐπεκηρυκεύετο αὐτοῖς ἀποστῆναι. αἱ μὲν τῶν Πελοποννησίων αὗται νῆες ἀπάρασαι ἐς τὸ πέλαγος, ὅπως λάθοιεν ἐν τῷ πλῷ τοὺς Ἀθηναίους χειμασθεῖσαι, καὶ αἱ μὲν, Δῆλον λαβόμεναι αἱ πλείους μετὰ Κλεάρχου, καὶ ὕστερον πάλιν ἐλθοῦσαι ἐς Μίλητον, Κλέαρχος δὲ κατὰ γῆν αὖθις ἐς τὸν Ἑλλήσποντον κομισθεὶς ἦρχεν. αἱ δὲ μετὰ Ἑλίξου τοῦ Μεγαρέως στρατηγοῦ δέκα, ἐς τὸν Ἑλλήσποντον διασωθεῖσαι, Βυζάντιον ἀφιστᾶσι. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ ἐκ τῆς Σάμου πέμπουσιν, αἰσθόμενοι, νεῶν βοήθειαν καὶ φυλακὴν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. καί τις καὶ ναυμαχία βραχεῖα γίγνεται πρὸ τοῦ Βυζαντίου, ναυσὶν ὀκτὼ πρὸς ὀκτώ. οἱ δὲ προεστῶτες ἐν τῇ Σάμῳ, καὶ μάλιστα Θρασύβουλος, καὶ ἀεί τε τῆς αὐτοῦ γνώμης ἐχόμενος, ἐπειδὴ μετέστησε τὰ πράγματα, ὥστε κατάγειν Ἀλκιβιάδην, καὶ τέλος ἀπ' ἐκκλησίας ἔπεισε τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν. καὶ ψηφισαμένων αὐτῶν Ἀλκιβιάδῃ κάθοδον, καὶ ἄδειαν, πλεύσας ὡς τὸν Τισσαφέρνην, κατήγαγεν ἐς τὴν Σάμον τὸν Ἀλκιβιάδην, νομίζων μόνην σωτηρίαν, εἰ Τισσαφέρνην αὐτοῖς μεταστήσειεν ἀπὸ Πελοποννησίων. γενομένης δὲ ἐκκλησίας, τήν τε ἰδίαν ξυμφορὰν τῆς φυγῆς ἐπῃτιάσε, καὶ ἀνωλοφύρατο ὁ Ἀλκιβιάδης. καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν πολλὰ εἰπὼν, ἐς ἐλπίδας γε αὐτοὺς οὐ μικρὰς

Ὥστε οὐδὲ τούτοις. δυνάμει τοιοῦτόν ἐστι· οὐ χρὴ τούτοις, οἵτινες αὐτὰ παρ' αὐτοῖς χρηστὸν βουλεύσωνται, χείρους ἐκείνοις νομίζειν. Διεβόων. ἤγουν διαπρύσιον ἐβόων. Τοῦ μὲν, οὐκ ἐθέλοντος. τοῦ Ἀστυόχου. Οὐδέπω ἐν τῷ αὐτῷ εἰσιν. ἤγουν οὐχ ὁμονοοῦσι. Διατριβῆναι. διαφθαρῆναι. Κακοῖ τὸ ναυτικόν. ἤγουν ἐς κακοπάθειαν ἐμβάλλει. Ἀπὸ ξυνόδου. ἤγουν ἀπὸ ὁμονοίας. Κακῶς διδόντος. συγκακώσει. Καὶ ἅμα καὶ τὸ Βυζάντιον. ὑπερβατόν. τὸ δὲ ἑξῆς, οὕτω. καὶ αἱ μὲν πλείους Δῆλον λαβόμεναι μετὰ Κλεάρχου, καὶ ὕστερον πάλιν ἐλθοῦσαι ἐς Μίλητον. αἱ δὲ μετὰ Ἑλίξου τοῦ Μεγαρέως στρατηγοῦ, δέκα ἐς τὸν Ἑλλήσποντον διασωθεῖσαι, Βυζάντιον ἀφιστᾶσι. Χειμασθεῖσαι. ἤγουν ταραχθεῖσαι ὑπὸ χειμῶνος. Καὶ τέλος ἀπ' ἐκκλησίας. ἤτοι ἐν ἐκκλησίᾳ, καὶ οὐκ ἄλλως, ἢ ἐν μιᾷ ἐκκλησίᾳ. Τήν τε ἰδίαν ξυμφοράν. ἤγουν τὰ ἑαυτοῦ πάθη μετὰ ὀλοφυρμοῦ διηγήσατο. Τῆς φυγῆς ἐπῃτίασεν. ἤγουν ἐνητιάσατο τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῆς ἰδίας συμφορᾶς τῆς κατὰ τὴν φυγήν.

ἐς τὴν μετάστασιν πρόθυμον, ἀποπέμπουσιν οἵ τε Σάμιοι, καὶ οἱ στρατιῶται κατὰ τάχος ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀγγελοῦντες τὰ γεγενημένα. οὐ γὰρ ᾔδεσάν πω τοὺς τετρακοσίους ἄρχοντας. καὶ καταπλευσάντων αὐτῶν, τῶν μὲν παράλων τινάς, οἱ τετρακόσιοι, δύο ἢ τρεῖς ἔδησαν· τοὺς δὲ ἄλλους, ἀφελόμενοι τὴν ναῦν, καὶ μετεμβιβάσαντες ἐς ἄλλην στρατιῶτιν ναῦν, ἔταξαν φρουρεῖν περὶ Εὔβοιαν. ὁ δὲ Χαιρέας εὐθὺς διαλαθών πως, ὡς εἶδε τὰ παρόντα, πάλιν ἐς τὴν Σάμον ἐλθών, ἀγγέλλει τοῖς στρατιώταις, ἐπὶ τὸ μεῖζον πάντα δεινώσας τὰ ἐκ τῶν Ἀθηναίων, ὡς πληγαῖς τε πάντας ζημιοῦσι, καὶ ἀντειπεῖν ἔστιν οὐδὲν πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν πολιτείαν, καὶ ὅτι αὐτῶν καὶ γυναῖκες, καὶ παῖδες ὑβρίζονται, καὶ διανοοῦνται, ὁπόσοι ἐν Σάμῳ στρατεύονται, μὴ ὄντες τῆς σφετέρας γνώμης, τούτων πάντων τοὺς προσήκοντας λαβόντες εἵρξειν, ἵνα ἢν μὴ ὑπακούσωσι, τεθνήκωσι· καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπικαταψευδόμενος ἔλεγεν. οἱ δ' ἀκούοντες, ἐπὶ τοὺς τὴν ὀλιγαρχίαν μάλιστα ποιήσαντας, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τοὺς μετασχόντας, τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησαν βάλλειν. ἔπειτα μέντοι, ὑπὸ τῶν διὰ μέσου κωλυθέντες, καὶ διδαχθέντες, μὴ τῶν πολεμίων ἀντιπρῴρων ἐγγὺς ἐφορμούντων ἀπολέσωσι τὰ πράγματα, ἐπαύσαντο. μετὰ δὲ τοῦτο, λαμπρῶς ἤδη ἐς δημοκρατίαν βουλόμενοι καταστῆσαι τὰ ἐν τῇ Σάμῳ, ὅ τε Θρασύβουλος ὁ τοῦ Λύκου, καὶ Θράσυλλος, οὗτοι γὰρ μάλιστα προεστήκεσαν τῆς μεταβολῆς, ὥρκωσαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὅρκους, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα, ἦ μὴν δημοκρατήσεσθαί τε, καὶ ὁμονοήσειν· καὶ τὸν πρὸς Πελοποννησίους πόλεμον προθύμως διοίσειν· καὶ τοῖς τετρακοσίοις πολέμιοί τε ἔσεσθαι, καὶ οὐδὲν ἐπικηρυκεύσεσθαι. ξυνώμνυσαν δὲ καὶ Σαμίων πάντες τὸν αὐτὸν ὅρκον, οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ. καὶ τὰ πράγματα πάντα, καὶ τὰ ἀποβησόμενα ἐκ τῶν κινδύνων, ξυνεκοινώσαντο οἱ στρατιῶται τοῖς Σαμίοις, νομίζοντες οὔτ' ἐκείνοις ἀποστροφὴν σωτηρίας, οὔτε σφίσιν εἶναι, ἀλλ' ἐάν τε οἱ τετρακόσιοι κρατήσωσιν, ἐάν τε οἱ ἐκ Μιλήτου πολέμιοι, διαφθαρήσεσθαι. ἐς φιλονεικίαν τε καθέστασαν τὸν χρόνον τοῦτον, οἱ μὲν, τὴν πόλιν ἀναγκάζοντες δημοκρατεῖσθαι, οἱ δὲ, τὸ στρατόπεδον ὀλιγαρχεῖσθαι. ἐποίησαν δὲ καὶ ἐκκλησίαν εὐθὺς οἱ στρατιῶται, ἐν ᾗ τούς τε προτέρους στρατηγούς, καὶ εἴ τινα τῶν τριηράρχων ὑπώπτευον, ἔπαυσαν, ἄλλους δὲ ἀνθείλοντο καὶ τριηράρχους, καὶ στρατηγούς, ὧν Θρασύβουλός τε, καὶ Θράσυλλος ὑπῆρχον. καὶ παραινέσεις ἄλλας τε ἐποιοῦντο ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἀνιστάμενοι, καὶ ὡς οὐ δεῖ ἀθυμεῖν, ὅτι ἡ πόλις αὐτῶν ἀφέστηκε. τοὺς γὰρ ἐλάσσους ἀπὸ σφῶν τῶν πλεόνων, καὶ ἐς πάντα ποριμωτέρων μεθεστάναι. ἐχόντων γὰρ σφῶν τὸ πᾶν ναυτικόν, τάς τε ἄλλας πόλεις, ὧν ἄρχουσιν, ἀναγκάσειν τὰ χρήματα ὁμοίως διδόναι, καὶ εἰ ἐκεῖθεν ὡρμῶντο. πόλιν τε γὰρ σφίσιν ὑπάρχειν Σάμον οὐκ ἀσθενῆ, ἀλλ' ἣ παρ' ἐλάχιστον ἦλθε τὸ Ἀθηναίων κράτος τῆς θαλάσσης ὅτε ἐπολέμησεν ἀφελέσθαι, τοὺς τε πολεμίους ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἀμυνεῖσθαι, οὗπερ καὶ πρότερον. καὶ δυνατώτεροι εἶναι σφεῖς, ἔχοντες τὰς ναῦς, πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ δι' ἑαυτούς τε ἐν τῇ Σάμῳ προκαθημένους, καὶ πρότερον αὐτοὺς κρατεῖν τοῦ ἐς τὸν Πειραιᾶ ἔσπλου. καὶ νῦν ἐς τοιοῦτον καταστήσεσθαι, μὴ βουλομένων σφίσι πάλιν τὴν πολιτείαν ἀποδοῦναι, ὥστε αὐτοὶ καὶ δυνατώτεροι εἶναι εἴργειν ἐκείνους τῆς θαλάσσης, ἢ ὑπ' ἐκείνων εἴργεσθαι. βραχύ τέ τι εἶναι, καὶ οὐδενὸς ἄξιον, ᾧ πρὸς τὸ περιγίγνεσθαι τῶν πολεμίων ἡ πόλις σφίσι χρήσιμος ἦν, καὶ οὐδὲν ἀπολωλεκέναι· οἵ γε μήτε ἀργύριον ἔτι εἶχον πέμπειν, ἀλλ' αὐτοὶ ἐπορίζοντο οἱ στρατιῶται, μήτε βούλευμα χρηστόν, οὗπερ ἕνεκα πόλις στρατοπέδων κρατεῖ· ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις, τοὺς μέν, ἡμαρτηκέναι, τοὺς πατρίους νόμους καταλύσαντας, αὐτοὶ δέ, σῴζειν. καὶ ἐκείνους πειράσεσθαι προσαναγκάζειν.

Ες τὴν μετάστασιν πρόθυμον. ἤγουν εἰς τὸ καταλῦσαι τὴν ὀλιγαρχίαν. Επὶ τὸ μεῖζον πάντα δεινώσας. ἤγουν εἰς τὰ δεινότατα τῷ λόγῳ ἐπάρας. Λαβόντες εἵρξειν. τὸ εἵρξειν, ἀντὶ τοῦ εἵρξαι κεῖται. δεῖ ἵνα, ἢν μὴ ὑπακούσωσιν οἱ ἐν Σάμῳ, ἀποθάνωσιν αὐτῶν οἱ προσήκοντες. Ἵνα ἢν μὴ ὑπακούσωσιν. οἱ ἐν τῇ Σάμῳ δηλονότι. Τῆς μεταβολῆς. τῆς ἀπὸ ὀλιγαρχίας εἰς δημοκρατίαν. Ἦ μὴν δημοκρατήσεσθαί τε. γράφεται ἦ μὴν δημοκρατήσεσθαί τε, καὶ ὁμονοήσειν. καὶ τοῖς τετρακοσίοις, πολέμιοί τε ἔσεσθαι, καὶ οὐδέν. Οἱ μέν, τὴν πόλιν. ἤγουν οἱ ἐν Σάμῳ, τὰς Ἀθήνας. Οἱ δέ, τὸ στρατόπεδον. οἱ ἐν Ἀθήναις. Ὅτι ἡ πόλις αὐτῶν ἀφέστηκεν. ἤγουν αἱ Ἀθῆναι. Ἐχόντων γὰρ σφῶν τὸ πᾶν ναυτικόν. ἤγουν τὸ ἐν Σάμῳ. Ὅθεν ἔχουσιν ἐκεῖθεν. ἤγουν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν αἱ πόλεις. Καὶ εἰ ἐκεῖθεν ὡρμῶντο. ἤγουν ἐκ τῆς Σάμου. Ἦλθε τὸ Ἀθηναίων. δηλαδὴ τὸ Ἀθηναίων. Ἐν τῇ Σάμῳ προσκαθημένους. ἐγένετό φησι παραινέσεις, ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἐν Σάμῳ προσκαθημένους πρότερον κρατεῖν τοῦ ἐς τὸν Πειραιᾶ ἔσπλου. καὶ ὅτι νῦν εἰ μὴ βούλονται ἀποδοῦναι τὴν δημοκρατίαν, αὐτοῖς οἱ τετρακόσιοι ἐν τοσούτῳ δυνάμεως αὐτοὶ καθεστᾶσιν, ὥστε τοὺς τὴν πόλιν κατέχοντας εἴργειν δύνασθαι τῆς θαλάττης αὐτοὶ μᾶλλον ἤπερ ὑπ' ἐκείνων εἴργεσθαι. Καὶ νῦν ἐς τοιοῦτον καταστήσονται οἱ ἐν Ἀθήναις δηλονότι. Προσαναγκάζειν. ἀπὸ κοινοῦ τὸ σῴζειν.

πολλὴν ἴδοι σφῶν οὐκ ἂν ἡσυχάζειν, οὐδ᾽ ἐν τῷ παρόντι πάνυ πιστεύων μὴ οὐκέτι ταράσσεσθαι αὐτούς, τοῖς μὲν ἀπὸ τῶν τετρακοσίων ἐλθοῦσιν, οὐδὲν ξυμβατικὸν ἀπεκρίνατο. προσμεταπεμψάμενος δὲ ἐκ Πελοποννήσου στρατιὰν πολλὴν, οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ αὐτὸς τῇ ἐκ τῆς Δεκελείας φρουρᾷ μετὰ τῶν ἐλθόντων, κατέβη πρὸς αὐτὰ τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων ἐλπίσας, ἢ ταραχθέντας αὐτοὺς μᾶλλον ἂν χειρωθῆναι σφίσιν ᾗ βούλονται, ἢ καὶ αὐτοβοεὶ ἂν, διὰ τὸν ἔνδοθέν τε καὶ ἔξωθεν κατὰ τὸ εἰκὸς γενησόμενον θόρυβον. τῶν γὰρ μακρῶν τειχῶν διὰ τὴν κατ᾽ αὐτὰ ἐρημίαν, λήψεως οὐκ ἂν ἁμαρτεῖν. ὡς δὲ προσέμιξέ τε ἐγγὺς, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ μὲν ἔνδοθεν, οὐδ᾽ ὁπωσοῦν ἐκινήθησαν, τοὺς δὲ ἱππέας ἐκπέμψαντες, καὶ μέρος τι τῶν ὁπλιτῶν, καὶ ψιλῶν, καὶ τοξοτῶν, ἄνδρας κατέβαλλον αὐτῶν διὰ τὸ ἐγγὺς προσελθεῖν, καὶ ὅπλων τινῶν, καὶ νεκρῶν ἐκράτησαν, οὕτω δὴ γνοὺς, ἀπήγαγε πάλιν τὴν στρατιάν. καὶ αὐτὸς μὲν καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ, κατὰ χώραν ἐν τῇ Δεκελείᾳ ἔμενον. τοὺς δ᾽ ἐπελθόντας, ὀλίγας τινὰς ἡμέρας ἐν τῇ γῇ μείναντας, ἀπέπεμψεν ἐπ᾽ οἴκου. μετὰ δὲ τοῦτο, παρά τε τὸν Ἆγιν ἐπρεσβεύοντο οἱ τετρακόσιοι οὐδὲν ἧσσον. καὶ ἐκείνου μᾶλλον ἤδη προσδεχομένου, καὶ παραινοῦντος, ἐκπέμπουσι καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα περὶ ξυμβάσεως πρέσβεις, βουλόμενοι διαλλαγῆναι. πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν Σάμον δέκα ἄνδρας παραμυθησομένους τὸ στρατόπεδον, καὶ διδάξοντας, ὡς οὐκ ἐπὶ βλάβῃ τῆς πόλεως, καὶ τῶν πολιτῶν ἡ ὀλιγαρχία κατέστη, ἀλλ᾽ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ξυμπάντων πραγμάτων. πεντακισχίλιοί τε ὅτι εἶεν, καὶ οὐ τετρακόσιοι μόνον οἱ πράσσοντες. καίτοι οὐ πώποτε Ἀθηναίους διὰ τὰς στρατείας καὶ τὴν ὑπερόριον ἀσχολίαν ἐς οὐδὲν πρᾶγμα οὕτω μέγα ἐλθεῖν βουλεύσοντας, ἐν ᾧ πεντακισχιλίους ξυνελθεῖν. καὶ τἆλλα ἐπιστείλαντες τὰ πρέποντα εἰπεῖν, ἀπέπεμψαν εὐθὺς μετὰ τὴν αὐτῶν μετάστασιν, δείσαντες μὴ, ὅπερ ἐγένετο, ναυτικὸς ὄχλος, οὔτ᾽ αὐτὸς μένειν ἐν τῷ ὀλιγαρχικῷ κόσμῳ ἐθέλῃ, σφᾶς τε μὴ ἐκεῖθεν, ἀρξαμένου τοῦ κακοῦ, μεταστήσωσιν. ἐν γὰρ τῇ Σάμῳ, ἐνεωτερίζετο ἤδη τὰ περὶ τὴν ὀλιγαρχίαν. καὶ ξυνέβη τοιάδε γενέσθαι ὑπ᾽ αὐτὸν τὸν χρόνον, ὅνπερ οἱ τετρακόσιοι ξυνίσταντο. οἱ γὰρ τότε τῶν Σαμίων ἐπαναστάντες τοῖς δυνατοῖς, καὶ ὄντες δῆμος, μεταβαλλόμενοι αὖθις, καὶ πεισθέντες ὑπό τε τοῦ Πεισάνδρου, ὅτε ἦλθε, καὶ τῶν ἐν τῇ Σάμῳ ξυνεστώτων Ἀθηναίων, ἐγένοντό τε ἐς τριακοσίους ξυνωμόται, καὶ ἔμελλον τοῖς ἄλλοις ὡς δήμῳ ὄντι ἐπιθήσεσθαι. καὶ Ὑπέρβολόν τέ τινα τῶν Ἀθηναίων μοχθηρὸν ἄνθρωπον, ὠστρακισμένον οὐ διὰ δυνάμεως καὶ ἀξιώματος φόβον, ἀλλὰ διὰ πονηρίαν, καὶ αἰσχύνην τῆς πόλεως, ἀποκτείνουσι μετὰ Χαρμίνου τε ἑνὸς τῶν στρατηγῶν, καί τινων τῶν παρὰ σφίσιν Ἀθηναίων, πίστιν διδόντες αὐτοῖς. καὶ ἄλλα μετ᾽ αὐτῶν τοιαῦτα ξυνέπραξαν. τοῖς τε πλείοσιν ὥρμηντο ἐπιτίθεσθαι. οἱ δὲ αἰσθόμενοι, τῷ τε στρατηγῷ Λέοντι, καὶ Διομέδοντι, οὗτοι γὰρ οὐχ ἑκόντες διὰ τὸ τιμᾶσθαι ὑπὸ τοῦ δήμου ἔφερον τὴν ὀλιγαρχίαν, τὸ μέλλον σημαίνουσι, καὶ Θρασυβούλῳ, καὶ Θρασύλλῳ, τῷ μὲν τριηραρχοῦντι, τῷ δὲ ὁπλιτεύοντι, καὶ ἄλλοις, οἳ ἐδόκουν αἰεὶ μάλιστα ἐναντιοῦσθαι τοῖς ξυνεστῶσι. καὶ οὐκ ἠξίουν περιιδεῖν αὐτοὺς σφᾶς τε διαφθαρέντας, καὶ Σάμον Ἀθηναίοις ἀλλοτριωθεῖσαν, δι᾽ ἣν μόνην μέχρι νῦν ἡ ἀρχὴ αὐτοῖς ἐς τοῦτο ξυνέμεινεν. οἱ δὲ ἀκούσαντες, τῶν τε στρατιωτῶν ἕνα ἕκαστον μετῄεσαν μὴ ἐπιτρέπειν, καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς παράλους, ἄνδρας Ἀθηναίους τε, καὶ ἐλευθέρους πάντας ἐν τῇ νηὶ πλέοντας, καὶ αἰεὶ δήποτε ὀλιγαρχίᾳ καὶ μὴ παρούσῃ ἐπικειμένους. ὅ, τε Λέων, καὶ ὁ Διομέδων αὐτοῖς ναῦς τινας, ὁπότε ποι πλέοιεν, κατέλειπον φύλακας. ὥστ᾽ ἐπειδὴ αὐτοῖς ἐπετίθεντο οἱ τριακόσιοι, βοηθησάντων πάντων τούτων, μάλιστα δὲ τῶν παράλων, περιεγένοντο οἱ τῶν Σαμίων πλέονες. καὶ τριάκοντα μέν τινας ἀπέκτειναν τῶν τριακοσίων, τρεῖς δὲ τοὺς αἰτιωτάτους, φυγῇ ἐζημίωσαν. τοῖς δ᾽ ἄλλοις οὐ μνησικακοῦντες, δημοκρατούμενοι, τὸ λοιπὸν ξυνεπολίτευον. τὴν δὲ πάραλον ναῦν, καὶ Χαιρέαν ἐπ᾽ αὐτῆς τὸν Ἀρχεστράτου, ἄνδρα Ἀθηναῖον, γενόμενον

Ἐλπίσας ἢ ταραχθέντας. ἤλπισε γὰρ ὅτι ὡς κρατήσει τῶν Ἀθηναίων τοῖς Πελοποννησίοις, ἢ ὡς αὐτοὶ βούλονται οἱ Πελοποννήσιοι, καὶ παραχρῆμα χειρώσασθαι τὴν πόλιν ἔνδοθέν τι θορυβουμένων διὰ στάσιν, καὶ ἔξωθεν διὰ τοὺς πολεμίους ἐγγὺς προσελθόντας τῇ πόλει τῶν Ἀθηναίων. Καίτοι οὐ πώποτε Ἀθηναίους. τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὸ ἀεὶ πρὸς ὑπερορίοις πολεμίοις πολεμεῖν, καὶ τοὺς πολλοὺς αὐτῶν ἀποδημεῖν, οὐδέποτε οὕτως ἐν μεγάλῳ πράγματι βουλεύσασθαι, ὥστε ἀθρόους πεντακισχιλίους συνελθεῖν. σκεψομένους τῶν κοινῶν. δηλοῦντες ὅτι ἐνταῦθα ἔνεστι, οἱ τετρακόσιοι δημοκρατικωτέραν τῆς πρόσθεν εἰσηγήσαντο εἵλοντο περὶ αὐτῆς πολιτείας, πεντακισχιλίους κοινωνοὺς παραλαβόντες, ὅσοι οὐδέποτε πρότερον βουλευσάμενοι συνῆλθον. Ἀρξαμένου τοῦ κακοῦ μεταστήσωσι. κακοῦ, τῆς ὀλιγαρχίας λέγει. φησὶ δὲ ὅτι μὴ ἀφορμὴν καὶ ἀρχὴν λαβοῦσα ἡ ὀλιγαρχία ἀπὸ τῶν ἐν Σάμῳ καταλύσῃ τοὺς τετρακοσίους. Καὶ ὄντες δῆμος. μεταβαλλόμενοι ἐκ τοῦ δημοκρατεῖσθαι καταστήσαντες. Καὶ ἔμελλον τοῖς ἄλλοις. ἔμελλον ... ὑπομείναντας καταλύσειν. Οὐ διὰ δυνάμεως. οὐ φοβούμενοι τὴν δύναμιν, οὐδὲ τὸ ἀξίωμα. Τῷ δὲ, ὁπλιτεύοντι. αὐτὸν τὸν ὁπλιτικὸν ἄρχοντος. Ες τοῦτο ξυνέμεινεν. ἕως μέχρι δεῦρο μεμένηκεν. ἄλλως. ἡ ἐν τούτῳ τύχης μεμένηκεν. Ενα ἕκαστον. ἀντὶ τοῦ, ἰδίᾳ ἕκαστον. Καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς παράλους ἄνδρας. ἤγουν τοὺς ἐκ τῆς νεὼς τῆς παράλου. Καὶ μὴ παρούσῃ ἐπικειμένους. ἀχθομένους ὀλιγαρχίᾳ, κἂν μὴ ᾖ τυχόν. Αὐτοῖς τισί. τοῖς ἐκ τῆς Σάμου δημοκρατικοῖς. Οἱ τῶν Σαμίων πλείονες. οἱ δημοκρατικοί.

Ἔπειτα, ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἐφῆκε, ξυνέλεξαν τὴν ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνόν, ἔστι δὲ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἔξω τῆς πόλεως, ἀπέχον σταδίους μάλιστα δέκα. καὶ ἐσήνεγκαν οἱ ξυγγραφεῖς ἄλλο μὲν οὐδέν, αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἐξεῖναι μὲν Ἀθηναίων ἀνειπεῖν γνώμην, ἣν ἄν τις βούληται. ἢν δέ τις τὸν εἰπόντα ἢ γράψηται παρανόμων, ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ βλάψῃ, μεγάλας ζημίας ἐπέθεσαν. ἐνταῦθα δὴ λαμπρῶς ἐλέγετο ἤδη μήτε ἀρχὴν ἄρχειν μηδεμίαν ἔτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ κόσμου, μήτε μισθοφορεῖν. προέδρους τε ἑλέσθαι πέντε ἄνδρας. τούτους δὲ, ἑλέσθαι ἑκατὸν, καὶ τῶν ἑκατὸν, ἕκαστον πρὸς ἑαυτὸν τρεῖς. ἐλθόντας δὲ αὐτοὺς τετρακοσίους ὄντας ἐς τὸ βουλευτήριον, ἄρχειν ὅπῃ ἂν ἄριστα γιγνώσκωσιν αὐτοκράτορας, καὶ τοὺς πεντακισχιλίους δὲ ξυλλέγειν, ὁπόταν αὐτοῖς δοκῇ. ἦν δὲ ὁ μὲν τὴν γνώμην ταύτην εἰπὼν, Πείσανδρος. καὶ τἆλλα ἐκ τοῦ προφανοῦς προθυμότατα ξυγκαταλύσας τὸν δῆμον. ὁ μέντοι ἅπαν τὸ πρᾶγμα ξυνθεὶς, ὅτῳ τρόπῳ κατέστη ἐς τοῦτο, καὶ ἐκ πλείστου ἐπιμεληθεὶς, Ἀντιφῶν ἦν, ἀνὴρ Ἀθηναίων τῶν καθ᾽ ἑαυτὸν, ἀρετῇ τε οὐδενὸς ὕστερος, καὶ κράτιστος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος, καὶ ἃ γνοίη, εἰπεῖν. καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριὼν, οὐδ᾽ ἐς ἄλλον ἀγῶνα ἑκούσιος οὐδένα, ἀλλ᾽ ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος. τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν δικαστηρίῳ, καὶ ἐν δήμῳ πλεῖστα, εἷς ἀνὴρ, ὅστις ξυμβουλεύσαιτό τι, δυνάμενος ὠφελεῖν. καὶ αὐτός τε, ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκακοῦτο, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρις ἐμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτιαθεὶς, ὡς ξυγκατέστησε, θανάτου δίκην ἀπολογησάμενος. παρέσχε δὲ καὶ Φρύνιχος ἑαυτὸν πάντων διαφερόντως προθυμότατον ἐς τὴν ὀλιγαρχίαν, δεδιὼς τὸν Ἀλκιβιάδην. καὶ ἐπιστάμενος εἰδότα αὐτὸν ὅσα ἐν τῇ Σάμῳ πρὸς τὸν Ἀστύοχον ἔπραξε, νομίζων οὐκ ἄν ποτε αὐτὸν κατὰ τὸ εἰκὸς, ὑπὸ ὀλιγαρχίας κατελθεῖν. πολύ τε πρὸς τὰ δεινὰ, ἐπειδὴ ὑπέστη, φερεγγυώτατος ἐφάνη. καὶ Θηραμένης ὁ τοῦ Ἅγνωνος, ἐν τοῖς ξυγκαταλύουσι τὸν δῆμον πρῶτος ἦν, ἀνὴρ οὔτε εἰπεῖν, οὔτε γνῶναι ἀδύνατος. ὥστε ἀπ᾽ ἀνδρῶν πολλῶν καὶ ξυνετῶν πραχθὲν τὸ ἔργον, οὐκ ἀπεικότως, καίπερ μέγα ὂν, προυχώρησε. χαλεπὸν γὰρ ἦν τὸν Ἀθηναίων δῆμον ἐπ᾽ ἑκατοστῷ ἔτει μάλιστα, ἐπειδὴ οἱ τύραννοι κατελύθησαν, ἐλευθερίας παῦσαι, καὶ οὐ μόνον μὴ ὑπήκοον ὄντα, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἥμισυ τοῦ χρόνου τούτου, αὐτὸν ἄλλων ἄρχειν εἰωθότα. ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία, οὐδενὸς ἀντειπόντος, ἀλλὰ κυρώσασα ταῦτα διελύθη, τοὺς τετρακοσίους τρόπῳ τοιῷδε ὕστερον ἤδη ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσήγαγον. ἦσαν δ᾽ Ἀθηναῖοι πάντες αἰεὶ, οἱ μὲν, ἐπὶ τείχει, οἱ δ᾽ ἐν τάξει, τῶν ἐν Δεκελείᾳ πολεμίων ἕνεκα, ἐφ᾽ ὅπλοις. τῇ οὖν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τοὺς μὲν μὴ ξυνειδότας, εἴασαν ὥσπερ εἰώθεσαν ἀπελθεῖν. τοῖς δ᾽ ἐν τῇ ξυνωμοσίᾳ εἴρητο, ἡσυχῇ μὴ ἐπ᾽ αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις, ἀλλ᾽ ἄπωθεν περιμένειν. καὶ ἤν τις ἐνιστῆται τοῖς ποιουμένοις λαβόντας τὰ ὅπλα, μὴ ἐπιτρέπειν. ἦσαν δὲ καὶ Ἄνδριοι, καὶ Τήνιοι, καὶ Καρυστίων τριακόσιοι, καὶ Αἰγινητῶν τῶν ἐποίκων, οὓς οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν οἰκήσοντας, ἐπ᾽ αὐτὸ τοῦτο ἥκοντες, ἐν τοῖς ἑαυτῶν ὅπλοις, οἷς ταῦτα προείρητο. τούτων δὲ διατεταγμένων οὕτως, ἐλθόντες οἱ τετρακόσιοι μετὰ ξιφιδίου ἀφανοῦς ἕκαστος, καὶ οἱ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν μετ᾽ αὐτῶν Ἕλληνες νεανίσκοι, οἷς ἐχρῶντο εἴ τι που δέοι χειρουργεῖν, ἐπέστησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευταῖς, οὖσιν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐξιέναι, λαβοῦσι τὸν μισθόν. ἔφερον δὲ αὐτοῖς τοῦ ὑπολοίπου χρόνου παντὸς αὐτοὶ, καὶ ἐξιοῦσιν ἐδίδοσαν. ὡς δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ, ἥ τε βουλὴ οὐδὲν ἀντειποῦσα ὑπεξῆλθε, καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται οὐδὲν ἐνεωτέριζον, ἀλλ᾽ ἡσύχαζον. οἱ δὲ τετρακόσιοι ἐσελθόντες ἐς τὸ βουλευτήριον, τότε μὲν πρυτάνεις τε σφῶν αὐτῶν ἀπεκλήρωσαν, καὶ ὅσα πρὸς τοὺς θεοὺς εὐχαῖς καὶ θυσίαις καθιστάμενοι ἐς τὴν ἀρχὴν ἐχρήσαντο. ὕστερον δὲ πολὺ μεταλλάξαντες τῆς τοῦ δήμου διοικήσεως, πλὴν φυγάδας, οὐ κατῆγον, τοῦ Ἀλκιβιάδου ἕνεκα. τὰ δὲ ἄλλα, ἔνεμον κατὰ κράτος τὴν πόλιν. καὶ ἄνδρας τέ τινας ἀπέκτειναν οὐ πολλοὺς, οἳ ἐδόκουν ἐπιτήδειοι εἶναι ὑπεξαιρεθῆναι. καὶ ἄλλους ἔδησαν. τοὺς δὲ, καὶ μετέστησαν, πρός τε Ἆγιν τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα, ὄντα ἐν τῇ Δεκελείᾳ, ἐπεκηρυκεύοντο, λέγοντες διαλλαγῆναι βούλεσθαι, καὶ εἰκὸς εἶναι αὐτὸν σφίσι, καὶ οὐκέτι τῷ ἀπίστῳ δήμῳ μᾶλλον ξυγχωρεῖν. ὁ δὲ, νομίζων τὴν πόλιν οὐχ ἡσυχάζειν, οὐδὲ εὐθὺς οὕτω τὸν δῆμον τὴν παλαιὰν ἐλευθερίαν παραδώσειν, εἴ τε στρατιὰν

πολλὴν

Ἔπειτα ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἐφῆκεν αἰτὴ τοῦ παρεῖναι ἡμέρα.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κόσμου. ἤγουν ἐκ παλαιᾶς, καὶ δημοτικῆς καταστάσεως. ἤγουν ἐκ τῆς δημοκρατίας.

Ἕκαστον πρὸς ἑαυτῷ τρεῖς. γράφεται καὶ πρὸς ἑαυτόν.

Διὰ δόξαν δεινότητος. ῥητορείας.

Καὶ ἐν δήμῳ πλεῖστα. πλεῖστα εἷς ἀνὴρ δυνάμενος ὠφελεῖν ἐν τῷ συμβουλεύειν.

Ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτιαθείς. ὑπὲρ τῆς αἰτίας ταύτης. τουτέστι, τῆς καταστάσεως τὴν ὀλιγαρχίαν, ὡς συγκαταστήσας.

Εἰδότα αὐτόν. τὸν Ἀλκιβιάδην. Φερεγγυώτατος ἐφάνη. ἱκανώτατος.

Οἱ δ᾽ ἐν τάξει τῶν ἐν Δεκελείᾳ. παρατάξει.

Εἴρητο ἡσυχῇ. κρύφα φησὶν εἴρητο παρ᾽ αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις, μὴ δ᾽ ἐν τῇ εἰθισμένῃ χώρᾳ ἔνθα ἐφύλαττον, μένειν.

Εἴ τι που δέοι χειρουργεῖν. ἤγουν διαχειρίσασθαί τινα, καὶ ἀναιρεῖν.

Ἔφερον δὲ αὐτοῖς. ἤγουν τοῖς ὑπὸ τοῦ κυάμου βουλευταῖς.

Ἀπεκλήρωσαν. ἤγουν διὰ κλήρου ἀπεκατέστησαν.

Ὕστερον δὲ πολὺ μεταλλάξαντες. ἤγουν μετακινήσαντες τὴν πολιτείαν.

Τὰ δὲ ἄλλα ἔνεμον κατὰ κράτος τὴν πόλιν. ἤγουν ἐνέμοντο καὶ ἐκαρποῦντο.

Καὶ γὰρ ἡ φυγὴ αὐτῶν ἔξω ἦν. οἱ γὰρ φυγάδες αὐτῶν ἦσαν παρὰ Πελοποννησίοις, φυγαδευθέντες ὑπὸ Ἀθηναίων. Καὶ αὕτη μετὰ τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιτηδείων. ἤγουν οἱ φυγάδες. Κατὰ κράτος ἔπρασσον. ὡς τὴν Λακεδαίμονα δηλονότι. Σωφροσύνην γὰρ λαβοῦσαι αἱ πόλεις. ἀβουλότεραι γὰρ γενόμεναι ἐχώρησαν ὑπὸ τὴν ἄντικρυς ἐλευθερίαν τὴν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑπούλου εὐνομίας, οὐδὲν φροντίσαντες. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ προτιμήσαντες. Οὐ προτιμήσαντες. οὐ προτιμοτέραν σχόντες. Καὶ ἄλλους τινὰς ἀνεπιτηδείους. τῇ ὀλιγαρχίᾳ δηλονότι. Λόγος τε ἐκ τοῦ φανεροῦ. λόγος τε ἐν τῷ φανερῷ φησιν, ἐκ παρασκευῆς ἐλέγετο. Ἦν δὲ τοῦτο εὐπρεπὲς πρὸς τοὺς πλείους. πιθανὸν πρὸς τοὺς πολλούς. Ἀλλὰ καὶ οἱ λέγοντες. ἤγουν οἱ δημηγοροῦντες, ἦσαν ἐκ τῶν καταλυσάντων τὴν δημοκρατίαν. Ἐπιτηδείου. εὐπροσώπου. ἐσκεμμένου. Δικαίωσις ἐγίγνετο. ἀντὶ τοῦ κόλασις. ἢ εἰς δίκην ἀπαγωγή, ἤτοι κρίσις. Ὁ μὴ πάσχων τι βίαιον. ὁ μηδὲν ἐμφανὲς πάσχων βίαιον, κέρδος ἡγεῖτο τὸ μηδὲν πάσχειν. Καὶ τὸ ξυνεστηκός. καὶ τοὺς συνεστηκότας κατὰ τοῦ δήμου, πλείονας νομίζοντες εἶναι, ἤπερ ἦσαν, ἡττῶντο ταῖς γνώμαις. Διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως. καὶ διὰ τὸ μέγεθός φησι τῆς πόλεως ἠγνόουν τοὺς συνεστῶτας, καὶ οὐκ ἐδύναντο αὐτοὺς ἐξευρεῖν. καὶ διὰ τὸ κρύφα ἐκείνους πράττειν, οὐκ ἐδύναντο εὑρεῖν αὐτούς. Κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο. κατὰ τὴν ἀγνωσίαν τῶν ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας, οὐκ ἦν δυνατόν. τουτέστιν, ἀσφαλὲς ἀγανακτήσαντά τινα τοῖς πρασσομένοις, ἀπολοφύρασθαι παρὰ τὸ πέλας.

καὶ γὰρ καὶ φυγὴ αὐτῶν ἔξω ἦν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων παρὰ τοῖς Πελοποννησίοις, καὶ αὕτη μετὰ τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιτηδείων κατὰ κράτος ἔπρασσε ναῦς τε κομίσαι, καὶ τὴν Θάσον ἀποστῆσαι. ξυνέβη οὖν αὐτοῖς μάλιστα ἃ ἐβούλοντο, τὴν πόλιν τε ἀκινδύνως ὀρθοῦσθαι, καὶ τὸν ἐναντιωσόμενον δῆμον καταλελύσθαι. περὶ μὲν οὖν τὴν Θάσον, τἀναντία τοῖς τὴν ὀλιγαρχίαν καθιστᾶσι τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο. δοκεῖν δέ μοι καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τῶν ὑπηκόων. σωφροσύνην γὰρ λαβοῦσαι αἱ πόλεις καὶ ἄδειαν τῶν πρασσομένων, ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν ἄντικρυς ἐλευθερίαν, τὴν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὕπουλον εὐνομίαν οὐ προτιμήσαντες. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Πείσανδρον παραπλέοντές τε, ὥσπερ ἐδέδοκτο, τοὺς δήμους ἐν ταῖς πόλεσι κατέλυον, καὶ ἅμα ἔστιν ἀφ' ὧν χωρίων καὶ ὁπλίτας ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς ξυμμάχους, ἦλθον ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ καταλαμβάνουσι τὰ πλεῖστα τοῖς ἑταίροις προειργασμένα, καὶ γὰρ Ἀνδροκλέα τέ τινα τοῦ δήμου μάλιστα προεστῶτα, ξυστάντες τινὲς τῶν νεωτέρων, κρύφα ἀποκτείνουσιν, ὅσπερ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην οὐχ ἥκιστα ἐξήλασε. καὶ αὐτὸν κατ' ἀμφότερα, τῆς τε δημαγωγίας ἕνεκα, καὶ οἰόμενοι τῷ Ἀλκιβιάδῃ ὡς κατιόντι, καὶ τὸν Τισσαφέρνην φίλον ποιήσοντι χαριεῖσθαι, μᾶλλόν τι διέφθειραν, καὶ ἄλλους τινὰς ἀνεπιτηδείους, τῷ αὐτῷ τρόπῳ κρύφα ἀνήλωσαν. λόγος τε ἐκ τοῦ φανεροῦ προείργαστο αὐτοῖς, ὡς οὔτε μισθοφορητέον εἴη ἄλλους ἢ τοὺς στρατευομένους, οὔτε μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσιν ἢ πεντακισχιλίοις, καὶ τούτοις, οἳ ἂν μάλιστα τοῖς τε χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν ὠφελεῖν οἷοί τε ὦσιν. ἦν δὲ τοῦτο εὐπρεπὲς πρὸς τοὺς πλείους, ἐπεὶ ἕξειν γε τὴν πόλιν, οἵπερ καὶ μεθιστάναι ἔμελλον. δῆμος μέντοι ὅμως ἔτι καὶ βουλὴ ἡ ἀπὸ τοῦ κυάμου ξυνελέγετο. ἐβούλευον δὲ οὐδὲν ὅ, τι μὴ τοῖς ξυνεστῶσι δοκοίη, ἀλλὰ καὶ οἱ λέγοντες ἐκ τούτων ἦσαν, καὶ τὰ ῥηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς προὐσκέπτετο. ἀντέλεγέ τε οὐδεὶς ἔτι τῶν ἄλλων, δεδιὼς, καὶ ὁρῶν πολὺ τὸ ξυνεστηκός. εἰ δέ τις καὶ ἀντείποι, εὐθὺς ἐκ τρόπου τινὸς ἐπιτηδείου ἐτεθνήκει, καὶ τῶν δρασάντων οὔτε ζήτησις, οὔτ' εἰ ὑποπτεύοιντο, δικαίωσις ἐγίγνετο, ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχεν ὁ δῆμος, καὶ κατάπληξιν τοιαύτην, ὥστε κέρδος ὁ μὴ πάσχων τι βίαιον, εἰ καὶ σιγῴη, ἐνόμιζε, καὶ τὸ ξυνεστηκὸς πολὺ πλέον ἡγούμενοι εἶναι ἢ ὅσον ἐτύγχανεν ὄν, ἡσσῶντο ταῖς γνώμαις. καὶ ἐξευρεῖν αὐτὸ ἀδύνατοι ὄντες διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως, καὶ τὴν ἀλλήλων ἀγνωσίαν, οὐκ εἶχον. κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο, καὶ προσολοφύρασθαί τινι ἀγανακτήσαντα, ὥστε ἀμύνασθαι ἐπιβουλεύσαντα, ἀδύνατον ἦν. ἢ γὰρ ἀγνῶτα ἂν ηὗρεν, ᾧ ἐρεῖ, ἢ γνώριμον, ἄπιστον. ἀλλήλοις γὰρ ἅπαντες ὑπόπτως προσῇσαν οἱ τοῦ δήμου, ὡς μετέχοντά τινα τῶν γιγνομένων. ἐνῆσαν γὰρ, καὶ οὓς οὐκ ἄν ποτέ τις ᾤετο ἐς ὀλιγαρχίαν τραπέσθαι, καὶ τὸ ἄπιστον οὗτοι μέγιστον πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐποίησαν, καὶ πλεῖστα ἐς τὴν τῶν ὀλίγων ἀσφάλειαν ὠφέλησαν, βέβαιον τὴν ἀπιστίαν τῷ δήμῳ πρὸς ἑαυτὸν καταστήσαντες. ἐν τούτῳ οὖν τῷ καιρῷ, οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον ἐλθόντες, εὐθὺς τῶν λοιπῶν εἴχοντο, καὶ πρῶτον μὲν τὸν δῆμον ξυλλέξαντες, εἶπον γνώμην, δέκα ἄνδρας ἑλέσθαι ξυγγραφέας αὐτοκράτορας. τούτους δὲ ξυγγράψαντας γνώμην ἐσενεγκεῖν ἐς τὸν δῆμον ἐς ἡμέραν ῥητὴν, καθ' ὅτι ἄριστα ἡ πόλις οἰκήσεται.

Ἀλλήλοις γὰρ ἅπαντες. τὸ μὲν ἀλλήλοις, ἀντὶ τοῦ ἄλλος ἄλλῳ. τὸ δὲ ὡς μετέχοντα, ἀντὶ τοῦ μετέχοντι. Ἐνῆσαν γὰρ καὶ οὕς. καὶ οἱ μὴ δοκοῦντες μὲν ὅλως ὀλιγαρχικοὶ εἶναι. ὄντες δὲ ἐν τῇ συνωμοσίᾳ, μεγάλως ἐποίησαν ἀπιστεῖν αὐτοὺς ἀλλήλοις. ἢ ἀπιστεῖν αὐτοὺς ἐποίησαν, ὅτι εἰσὶ συνωμόται. Τὴν τῶν ὀλίγων ἀσφάλειαν ὠφέλησαν. ὠφέλησαν, ὥστε ἐν ἀσφαλείᾳ εἶναι, ἀπίστους ὅλως ποιήσαντες τοὺς πολλοὺς ἀλλήλοις. ἐκείνων γὰρ τῶν μὴ ἄν ποτε νομισθέντων ὀλιγαρχίας κοινωνῆσαι, μετασχόντων τῆς συνωμοσίας, οὐδεὶς οὐδενὶ ἔτι ἐπίστευεν. Εἶπον γνώμην. βουλήν. Καθ' ὅτι ἄριστα ἡ πόλις οἰκήσεται. ἤγουν ὠφελιμώτατα.

καὶ ὁ λιμὸς αὐτόθι ἦν μέγας. οἱ δὲ περὶ τὸν Πείσανδρον Ἀθηναίων πρέσβεις, ἀφικόμενοι ὡς τὸν Τισσαφέρνην, λόγους ποιοῦνται περὶ τῆς ὁμολογίας. Ἀλκιβιάδης δέ, οὐ γὰρ αὐτῷ πάνυ τὰ ἀπὸ Τισσαφέρνους βέβαια ἦν, φοβουμένου τοὺς Πελοποννησίους μᾶλλον, καὶ ἔτι βουλομένου καθὰ περὶ καὶ ὑπ' ἐκείνου ἐδιδάσκετο τρίβειν ἀμφοτέρους, τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε εἶδος, ὥστε τὸν Τισσαφέρνην ὡς μέγιστα αἰτοῦντα παρὰ τῶν Ἀθηναίων, μὴ ξυμβῆναι. δοκεῖ δέ μοι καὶ Τισσαφέρνης τὸ αὐτὸ βουληθῆναι, αὐτὸς μέν, διὰ τὸ δέος. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, ἐπειδὴ ἑώρα ἐκεῖνον, καὶ ὡς οὐ ξυμβασείοντα, δοκεῖν τοῖς Ἀθηναίοις, ἐβούλετο μὴ ἀδύνατος εἶναι πεῖσαι, ἀλλ' ὡς πεπεισμένῳ Τισσαφέρνει, καὶ βουλομένῳ προσχωρῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις, μὴ ἱκανὰ διδόναι. ᾔτει γὰρ τοσαῦτα ὑπερβάλλων ὁ Ἀλκιβιάδης, λέγων αὐτὸς ὑπὲρ παρόντος τοῦ Τισσαφέρνους, ὥστε τὸ τῶν Ἀθηναίων, καίπερ ἐπὶ πολὺ ὅ τι αἰτοίη ξυγχωρούντων, ὅμως αἴτιον γενέσθαι. Ἰωνίαν τε γὰρ πᾶσαν ἠξίου δίδοσθαι, καὶ αὖθις νήσους τε τὰς ἐπικειμένας, καὶ ἄλλα, οἷς οὐκ ἐναντιουμένων τῶν Ἀθηναίων, τέλος ἐν τῇ τρίτῃ ἤδη ξυνόδῳ δείσας μὴ πάνυ φωραθῇ ἀδύνατος ὤν, ναῦς ἠξίου ἐᾶν βασιλέα ποιεῖσθαι, καὶ παραπλεῖν τὴν ἑαυτοῦ γῆν, ὅπῃ ἂν καὶ ὅσαις ἂν βούληται. ἐνταῦθα δὴ οὐκέτι, ἀλλ' ἄπορα νομίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐξηπατῆσθαι, δι' ὀργῆς ἀπελθόντες, κομίζονται ἐς τὴν Σάμον. Τισσαφέρνης δὲ εὐθὺς μετὰ ταῦτα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι, παρέρχεται ἐς τὴν Καῦνον, βουλόμενος τοὺς Πελοποννησίους πάλιν τε κομίσαι ἐς τὴν Μίλητον, καὶ ξυνθήκας ἔτι ἄλλας ποιησάμενος, ἃς ἂν δύνηται, τροφήν τε παρέχειν, καὶ μὴ παντάπασιν ἐκπεπολεμῶσθαι, δεδιὼς μὴ ἢν ἀπορῶσι πολλαῖς ναυσὶ τῆς τροφῆς, ἢ τοῖς Ἀθηναίοις ἀναγκασθέντες ναυμαχεῖν ἡσσηθῶσιν, ἢ κενωθεισῶν τῶν νεῶν ἄνευ ἑαυτοῦ γένηται τοῖς Ἀθηναίοις ἃ βούλονται. ἔτι δὲ ἐφοβεῖτο μάλιστα, μὴ τῆς τροφῆς ζητήσει πορθῶσι τὴν ἤπειρον. πάντων δὲ τούτων λογισμῷ καὶ προνοίᾳ, ὥσπερ ἐβούλετο ἐπανισοῦν τοὺς Ἕλληνας πρὸς ἀλλήλους, μεταπεμψάμενος οὖν τοὺς Πελοποννησίους, τροφήν τε αὐτοῖς δίδωσι, καὶ σπονδὰς τρίτας σπένδεται.

Τρίτῳ καὶ ·ι· ἔτει Δαρείου βασιλεύοντος, ἐφορεύοντος δὲ Ἀλεξιππίδα ἐν Λακεδαίμονι, ξυνθῆκαι ἐγένοντο ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ Λακεδαιμονίων, καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς Τισσαφέρνην, καὶ Ἱεραμένην, καὶ τοὺς Φαρνάκου παῖδας περὶ τῶν βασιλέως πραγμάτων, καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ τῶν ξυμμάχων, χώραν τὴν βασιλέως, ὅση τῆς Ἀσίας ἐστί, βασιλέως εἶναι. καὶ περὶ τῆς χώρας τῆς ἑαυτοῦ βουλευέτω βασιλεὺς ὅπως βούλεται. Λακεδαιμονίους δέ, καὶ τοὺς ξυμμάχους, μὴ ἰέναι ἐπὶ χώραν τὴν βασιλέως ἐπὶ κακῷ μηδενί, μηδὲ βασιλέα ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων, μηδὲ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ μηδενί. ἢν δέ τις Λακεδαιμονίων, ἢ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ ἴῃ ἐπὶ τὴν βασιλέως χώραν, τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, κωλύειν. καὶ ἤν τις ἐκ τῆς βασιλέως ἴῃ ἐπὶ κακῷ ἐπὶ Λακεδαιμονίους, ἢ τοὺς ξυμμάχους, βασιλεὺς κωλυέτω. τροφὴν δὲ ταῖς ναυσὶ ταῖς νῦν παρούσαις Τισσαφέρνην παρέχειν κατὰ τὰ ξυγκείμενα, μέχρις ἂν αἱ νῆες αἱ βασιλέως ἔλθωσι. Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὴν αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, τὰς ἑαυτῶν ναῦς ἢν βούλωνται τρέφειν, ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι. ἢν δὲ παρὰ Τισσαφέρνους λαμβάνειν ἐθέλωσι τὴν τροφήν, Τισσαφέρνην παρέχειν. Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους τελευτῶντος τοῦ πολέμου, τὰ χρήματα Τισσαφέρνει ἀποδοῦναι, ὁπόσα ἂν λάβωσιν. ἐπὴν δὲ αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, αἵ τε Λακεδαιμονίων νῆες, καὶ αἱ τῶν ξυμμάχων, καὶ αἱ βασιλέως, κοινῇ τὸν πόλεμον πολεμούντων, καθ' ὅ τι ἂν Τισσαφέρνει δοκῇ, καὶ Λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἢν δὲ καταλύειν βούλωνται πρὸς Ἀθηναίους, ἐν ὁμοίῳ καταλύεσθαι. Αἱ μὲν σπονδαί, αὗται ἐγένοντο. καὶ μετὰ ταῦτα παρεσκευάζετο Τισσαφέρνης, τάς τε Φοινίσσας ναῦς ἄξων, ὥσπερ εἴρητο, καὶ τἆλλα ὅσα περ ὑπέσχετο. καὶ ἐβούλετο παρασκευασάμενος γοῦν δῆλος εἶναι. Βοιωτοὶ δέ, τελευτῶντος ἤδη τοῦ χειμῶνος, Ὠρωπὸν εἷλον προδοσίᾳ, Ἀθηναίων ἐμφρουρούντων. ξυνέπραξαν δὲ Ἐρετριέων ἄνδρες, καὶ αὐτῶν Ὠρωπίων, ἐπιβουλεύοντες ἀπόστασιν τῆς Εὐβοίας. ἐπὶ γὰρ τῇ Ἐρετρίᾳ τὸ χωρίον ὄν, ἀδύνατα ἦν, Ἀθηναίων ἐχόντων, μὴ οὐ μεγάλα βλάπτειν καὶ Ἐρετρίαν, καὶ τὴν ἄλλην Εὔβοιαν. ἔχοντες οὖν ἤδη τὸν Ὠρωπόν, ἀφικνοῦνται ἐς Ῥόδον οἱ Ἐρετριῆς

Καὶ ὁ λιμὸς αὐτόθι ἦν. ἐν τῇ Χίῳ. Τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε. ἀντὶ δὲ, τούτων. μηχανήν. Ἐπειδὴ ἑώρα ἐκεῖνον. ἐπειδὴ ἑώρα τὸν Τισσαφέρνην καὶ τὰ μέγιστα λαμβάνοντα, μὴ δὲ οὕτω συμβησόμενον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Καὶ ὡς οὐ ξυμβασείοντα. ἐφιέμενον συμβῆναι. Μὴ ἱκανὰ διδόναι. τῇ αἰτήσει δηλονότι. Ὥστε τὸ τῶν Ἀθηναίων. ὥστε τοὺς Ἀθηναίους αἰτίους γενέσθαι τοῦ μὴ συμβῆναι, καίπερ διδόντας τὰ αἰτούμενα.

Τὰς ἐπικειμένας. δηλονότι τῇ Ἰωνίᾳ.

Ἐνταῦθα δὴ οὐκέτι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ συγχωροῦντες ἀκουστέον. Καὶ μὴ παντάπασιν. ἤγουν δὲ πλείονα ἔχθραν ἐλθεῖν τοῖς Πελοποννησίοις. Ἢ κενωθεισῶν τῶν νεῶν. ἀπολιπόντων αὐτὰς τῶν στρατιωτῶν, διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν μισθόν. Ἐπὴν δὲ αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται. ἐς τροφὴν δηλονότι τῶν νεῶν, καὶ ἐς ἄλλην δαπάνην. Ἢν δὲ καταλύειν βούλωνται πρὸς Ἀθηναίους. γράφεται τοῖς Ἀθηναίοις. ἐὰν ἐθέλωσι φιλία πρὸς Ἀθηναίους διαλλάττεσθαι ἀμφότεροι, διαλλαττέσθωσαν. Ἄξων ὥσπερ εἴρητο. ἐν ταῖς σπονδαῖς δηλονότι.

Καὶ αὐτῶν Ὠρωπίων ἐπιβουλεύοντες. λαθραίως ποιοῦντες, τὸ ἀποστῆναι τὴν Εὐβοίας ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. Ἐπὶ γὰρ τῇ Ἐρετρίᾳ τὸ χωρίον ὄν. ἀντὶ τοῦ ἐπικείμενον γῆ τῇ Ἐρετρίᾳ.

οὐ φάσκων αἰσχρὸν εἶναι ξυγκεῖσθαι κρατεῖν βασιλέα τῆς πόλεως, ὧν ἤτοι καὶ πρότερον αὐτὸς, ὑπὸ Ἀθηναίων τιμώμενος, ἔσχεν· καὶ μὴν δι' ὅ Ἀλκιβιάδης ἅτε τοῦ μεγάλου ἀγωνιζόμενος, προθύμως τῷ Τισσαφέρνει θεραπεύων προσέκειτο. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Πεισάνδρου πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀποσταλέντες ἐκ τῆς Σάμου, ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας, λόγους ἐποιοῦντο ἐν τῷ δήμῳ, κεφαλαιοῦντες ἐκ πολλῶν, μάλιστα δὲ, ὡς ἐξείη αὐτοῖς Ἀλκιβιάδην καταγαγοῦσι, καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον δημοκρατουμένοις, βασιλέα τε ξύμμαχον ἔχειν, καὶ Πελοποννησίων περιγενέσθαι. ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν καὶ ἄλλων περὶ τῆς δημοκρατίας, καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ἅμα ἐχθρῶν διαβοώντων, ὡς δεινὸν εἴη, εἰ τοὺς νόμους βιασάμενος, κάτεισι· καὶ Εὐμολπιδῶν, καὶ κηρύκων περὶ τῶν μυστικῶν, διάπερ ἔφυγε μαρτυρουμένων, καὶ ἐπιθειαζόντων μὴ κατάγειν, ὁ Πείσανδρος παρελθὼν πρὸς πολλὴν ἀντιλογίαν καὶ σχετλιασμὸν, ἠρώτα ἕνα ἕκαστον παράγων τῶν ἀντιλεγόντων, εἴ τινα ἐλπίδα ἔχει σωτηρίας τῇ πόλει Πελοποννησίων· ναῦς τε οὐκ ἐλάσσους σφῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀντιπρῴρους ἐχόντων, καὶ πόλεις ξυμμαχίδας πλείους, βασιλέως τε αὐτοῖς καὶ Τισσαφέρνους χρήματα παρεχόντων. σφίσι τε οὐκέτι ὄντων, εἰ μή τις πείσει βασιλέα μεταστῆναι παρὰ σφᾶς. ὁπότε δὲ μὴ φαῖεν ἐρωτώμενοι, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἔλεγεν αὐτοῖς, ὅτι τοῦτο τοίνυν οὐκ ἔστιν ὑμῖν γενέσθαι, εἰ μὴ πολιτεύσομέν τε σωφρονέστερον, καὶ ἐς ὀλίγους μᾶλλον τὰς ἀρχὰς ποιήσομεν, ἵνα πιστεύῃ ὑμῖν βασιλεύς. καὶ μὴ περὶ πολιτείας τὸ πλεῖον βουλευσόμεθα ἐν τῷ παρόντι, ἢ περὶ σωτηρίας. ὕστερον γὰρ ἐξέσται ὑμῖν καὶ μεταθέσθαι, ἢν μή τι ἀρέσκῃ. Ἀλκιβιάδην τε κατάξομεν, ὃς μόνος τῶν νῦν οἷός τε τοῦτο κατεργάσασθαι. ὁ δὲ δῆμος τὸ πρῶτον ἀκούων, χαλεπῶς ἐφέρετο τὸ περὶ τῆς ὀλιγαρχίας. σαφῶς δὲ διδασκόμενος ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου μὴ εἶναι ἄλλην σωτηρίαν, δείσας, καὶ ἅμα ἐλπίζων ὡς καὶ μεταβαλεῖται, ἐνέδωκε. καὶ ἐψηφίσαντο πλεύσαντα Πείσανδρον, καὶ δέκα ἄνδρας μετ' αὐτοῦ, πράσσειν ὅπῃ ἂν αὐτοῖς δοκοίη ἄριστα ἕξειν, τά τε πρὸς τὸν Τισσαφέρνην, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ἅμα τε διαβαλόντος καὶ Φρύνιχον τοῦ Πεισάνδρου, παρέλυσε τῆς ἀρχῆς, καὶ τὸν ξυνάρχοντα Σκιρωνίδην· ἀντέπεμψαν δὲ στρατηγοὺς ἐπὶ τὰς ναῦς, Διομέδοντα, καὶ Λέοντα. τὸν δὲ Φρύνιχον ὁ Πείσανδρος φάσκων Ἴασον προδοῦναι, καὶ Ἀμόργην, διέβαλεν, οὐ νομίζων ἐπιτήδειον εἶναι τοῖς πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην πρασσομένοις. καὶ ὁ μὲν Πείσανδρος τάς τε ξυνωμοσίας, αἵπερ ἐτύγχανον πρότερον ἐν τῇ πόλει οὖσαι ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς, ἁπάσας ἐπελθὼν, καὶ παρακελευσάμενος, ὅπως ξυστραφέντες καὶ κοινῇ βουλευσάμενοι, καταλύσουσι τὸν δῆμον. καὶ τἆλλα παρασκευάσας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ὥστε μηκέτι διαμέλλεσθαι, αὐτὸς μετὰ τῶν δέκα ἀνδρῶν τὸν πλοῦν ὡς τὸν Τισσαφέρνην ποιεῖται. ὁ δὲ Λέων, καὶ ὁ Διομέδων ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἀφιγμένοι ἤδη ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς, ἐπίπλουν τῇ Ῥόδῳ ἐποιήσαντο. καὶ τὰς μὲν ναῦς καταλαμβάνουσιν ἀνειλκυσμένας τῶν Πελοποννησίων. ἐς δὲ τὴν γῆν ἀπόβασίν τινα ποιησάμενοι, καὶ τοὺς βοηθήσαντας Ῥοδίων νικήσαντες μάχῃ, ἀπεχώρησαν ἐς τὴν Χάλκην. καὶ τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν μᾶλλον ἐκ τῆς Κῶ ἐποιοῦντο. εὐφυλακτότερα γὰρ αὐτοῖς ἐγίγνετο, εἴ ποι ἀπαίροι τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικόν. ἦλθε δ' ἐς τὴν Ῥόδον καὶ Ξενοφαντίδας Λάκων παρὰ Πεδαρίτου ἐκ Χίου, λέγων ὅτι τὸ τεῖχος τῶν Ἀθηναίων ἤδη ἐπιτετέλεσται. καὶ εἰ μὴ βοηθήσουσι πάσαις ταῖς ναυσὶν, ἀπολεῖται τὰ ἐν Χίῳ πράγματα. οἱ δὲ, διενοοῦντο βοηθήσειν. ἐν τούτῳ δὲ ὁ Πεδάριτος τε, καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἐπικουρικὸν ἔχων, καὶ τοὺς Χίους, πανστρατιᾷ προσβαλὼν τῷ Ἀθηναίων τῷ περὶ τὰς ναῦς ἐρύματι, αἱρεῖ τέ τι αὐτοῦ, καὶ νεῶν τινῶν ἀνειλκυσμένων ἐκράτησεν. ἐπεκβοηθησάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τρεψαμένων τοὺς Χίους πρώτους, νικᾶται καὶ τὸ ἄλλο τὸ περὶ τὸν Πεδάριτον. καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκει, καὶ τῶν Χίων πολλοί, καὶ ὅπλα ἐλήφθη πολλά. μετὰ δὲ ταῦτα, οἱ μὲν Χῖοι, ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ἐπολιορκοῦντο:

Οὐ φάσκων αἰσχρὸν εἶναι ξυγκεῖσθαι. ἀντὶ τοῦ αἰσχρὸν ἔπαθον συνθῆκαι. Εν τῷ δήμῳ κεφαλαιοῦντες. ἀντὶ τοῦ ἐκ πολλῶν ἀποδεικνύντες ἤγουν κεφαλαιωδῶς, καὶ ξυντετμημένως λέγοντες. Μάλιστα δὲ ὡς ἐξείη αὐτοῖς. ὁ δὲ σύνδεσμος. ἀντὶ τοῦ δὴ κεῖται, ὡς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ, ἐν τῷ, καὶ ἐν κάτοις δὲ ὅδη τῇ ὁμιλίᾳ. Καὶ ἐπιθειαζόντων. ἤγουν θεῖά τινα ἐπιβοωμένων.

Καὶ σχετλιασμόν. ἤγουν δεινοπάθειαν.

Σφίσι τε οὐκέτι ὄντων. χρημάτων δηλονότι. Σωφρονέστερον. ἤγουν ταπεινότερον. Χαλεπῶς ἐφέρετο. ἤγουν δυσανασχετῶν ἦν. Τάς τε ξυνωμοσίας, αἵπερ ἐτύγχανον. ὅσαι δηλονότι ἦσαν ξυνωμοσίαι κατά τε τῶν ἀρχῶν, καὶ τῶν δικῶν, ἁπάσας ἐπελθὼν, καὶ παρακελευσάμενος. Απάσας ἐπελθὼν, καὶ παρακελευσάμενος ὁ Πείσανδρος ἁπάσας τὰς συνωμοσίας ἐλθὼν παρεκελεύσατο, ὅπως πάντες ἐν αὐτῷ συστραφέντες, μιᾷ γνώμῃ καταλύσωσι τὸν δῆμον.

Επὶ τοῖς παροῦσι. κατὰ τῆς παρούσης δημοκρατίας.

Ες δὲ τὴν γῆν. ἐς τὴν γῆν δηλονότι τῆς Ῥόδου.

Εὐφυλακτότερα γὰρ αὐτοῖς ἐγίγνετο. παραφυλάττειν γὰρ ἐντεῦθεν μᾶλλον ἐδόκουν τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς, ἕτοιμον ἀπαίρειν. Οἱ δὲ, διενοοῦντο. ἤγουν ἐμελέτων. Επεκβοηθησάντων δ' ἤγουν ἐκδραμόντων ἐς βοήθειαν τῶν συμβάντων.

Ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον αὐτοῖς ἐδόκει. ἐδόκει γάρ φησιν αὐτοῖς τὸ καὶ πρῶτον τὰ παρόντα δέχεσθαι. Καὶ τοῦ ἐκεῖ δήμου. τοῦ ἐν ταῖς Ἀθήναις δηλονότι. καὶ γὰρ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν ἐν τῇ Σάμῳ στρατός, τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἦν. Καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι ἐνδέξονται αὐτήν. ἤγουν ἐνδιαθέτως, καὶ γνησίως δέξονται. Δείσας πρὸς τὴν ἐναντίωσιν. δείσας φησὶ μὴ ὑπεναντίος τῇ γνώμῃ κατελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης, κακώσῃ. Καὶ μετὰ τῆς πόλεως ἀξυμφόρου. εἰ καὶ μετὰ τῆς πόλεως ἀξύμφορος. Ἐς χεῖρας ἰόντα. ἤγουν εἰς ὁμιλίαν, καὶ δεξίωσιν φιλικήν. Προσέθηκέ τε ὡς ἐλέγετο. τὸ ὡς ἐλέγετο κἀνταῦθα πρόσκειται ἐνδεικτικόν, τοῦ περὶ αὐτὴν μὴ πάνυ διατείνεσθαι.

ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον, αὐτοῖς ἐδόκει, τά τε παρόντα ἐδέχοντο, καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις, Πείσανδρον, καὶ ἄλλους παρεσκευάζοντο πέμπειν, ὅπως περί τε τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου πράσσοιεν, καὶ τῆς τοῦ ἐκεῖ δήμου καταλύσεως, καὶ τὸν Τισσαφέρνην φίλον τοῖς Ἀθηναίοις ποιήσειαν. γνοὺς δὲ ὁ Φρύνιχος ὅτι ἔσοιτο περὶ τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου λόγος, καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι ἐνδέξονται αὐτήν, δείσας πρὸς τὴν ἐναντίωσιν τῶν λεχθέντων ὑφ' αὐτοῦ, μὴ ἢν κατέλθῃ, ὡς κωλυτὴν ὄντα κακῶς δρᾷ, τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε τι. πέμπει ὡς τὸν Ἀστύοχον τὸν Λακεδαιμονίων ναύαρχον, ἔτι ὄντα τότε περὶ τὴν Μίλητον κρύφα ἐπιστείλας, ὅτι Ἀλκιβιάδης αὐτῶν τὰ πράγματα φθείρει, Τισσαφέρνην Ἀθηναίοις φίλον ποιῶν. καὶ τἆλλα σαφῶς ἐγγράψας, ξυγγνώμην δὲ εἶναι ἑαυτῷ περὶ ἀνδρὸς πολεμίου, καὶ μετὰ τοῦ τῆς πόλεως ἀξυμφόρου, κακόν τι βουλεύειν. ὁ δὲ Ἀστύοχος, τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην, ἄλλως τε, καὶ οὐκέτι ὁμοίως ἐς χεῖρας ἰόντα, οὐδὲ διενοεῖτο τιμωρεῖσθαι. ἀνελθὼν δὲ παρ' αὐτὸν ἐς Μαγνησίαν, καὶ παρὰ Τισσαφέρνην, ἅμα λέγει τε αὐτοῖς τὰ ἐπισταλέντα ἐκ τῆς Σάμου, καὶ γίγνεται αὐτοῖς μηνυτής. προσέθηκέ τε, ὡς ἐλέγετο, ἐπὶ ἰδίοις κέρδεσι Τισσαφέρνει ἑαυτόν, καὶ περὶ τούτου, καὶ περὶ τῶν ἄλλων. διόπερ καὶ περὶ τῆς μισθοφορᾶς οὐκ ἐντελοῦς οὔσης, μαλακώτερος ἀνθήπτετο. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, πέμπει εὐθὺς κατὰ Φρυνίχου γράμματα ἐς τὴν Σάμον πρὸς τοὺς ἐν τέλει ὄντας, οἷα δέδρακε, καὶ ἀξιῶν αὐτὸν ἀποθνήσκειν. θορυβούμενος δὲ ὁ Φρύνιχος, καὶ πάνυ ἐν τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ ὢν διὰ τὸ μήνυμα, ἀποστέλλει αὖθις πρὸς τὸν Ἀστύοχον, τά τε πρότερα μεμφόμενος, ὅτι οὐ καλῶς ἐκρύφθη, καὶ νῦν, ὅτι ὅλον τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων, ἑτοῖμος εἴη τὸ ἐν τῇ Σάμῳ παρασχεῖν αὐτοῖς διαφθεῖραι, γράψας καθ' ἕκαστα, ἀτειχίστου οὔσης Σάμου, ᾧ ἂν τρόπῳ αὐτὰ πράξειε, καὶ ὅτι ἀνεπίφθονόν οἱ ἤδη εἴη περὶ τῆς ψυχῆς δι' ἐκείνους κινδυνεύοντι, καὶ τοῦτο, καὶ ἄλλο πᾶν δρᾶσαι μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τῶν ἐχθίστων αὐτὸν διαφθαρῆναι. ὁ δὲ Ἀστύοχος, μηνύει καὶ ταῦτα τῷ Ἀλκιβιάδῃ. καὶ ὡς προῄσθετο αὐτὸν ὁ Φρύνιχος ἀδικοῦντα, καὶ ὅσον οὐ παροῦσαν ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου περὶ τούτων ἐπιστολήν, αὐτὸς προφθάσας τῷ στρατεύματι, ἐξάγγελος γίγνεται, ὡς οἱ πολέμιοι μέλλουσιν, ἀτειχίστου οὔσης τῆς Σάμου, καὶ ἅμα τῶν νεῶν οὐ πασῶν ἔνδον ὁρμουσῶν, ἐπιθήσεσθαι τῷ στρατοπέδῳ. καὶ ταῦτα σαφῶς πεπυσμένος εἴη, καὶ χρῆναι τειχίζειν τε Σάμον ὡς τάχιστα, καὶ τἆλλα ἐν φυλακῇ ἔχειν. ἐστρατήγει δέ, καὶ κύριος ἦν αὐτός, πράσσειν ταῦτα. καὶ οἱ μὲν τὸν τειχισμόν τε παρεσκευάζοντο. καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ὡς μέλλουσα Σάμος, θᾶσσον ἐτειχίσθη. αἱ δὲ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐπιστολαί, οὐ πολὺ ὕστερον ἧκον, ὅτι προδίδοταί τε τὸ στράτευμα ὑπὸ Φρυνίχου· καὶ οἱ πολέμιοι μέλλουσιν ἐπιθήσεσθαι. δόξας δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης οὐ πιστὸς εἶναι, ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων προειδώς, τῷ Φρυνίχῳ ὡς ξυνειδότα κατ' ἔχθραν ἀνατιθέναι, οὐδὲν ἔβλαψεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ξυνεμαρτύρησε μᾶλλον, ταῦτα ἐξαγγείλας. μετὰ δὲ τοῦτο, Ἀλκιβιάδης μέν, Τισσαφέρνην παρεσκεύαζε, καὶ ἀνέπειθεν, ὅπως φίλος ἔσται τοῖς Ἀθηναίοις, δεδιότα μὲν τοὺς Πελοποννησίους, ὅτι πλείοσι ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων παρῆσαν, βουλόμενον δὲ ὅμως εἰ δύναιτό πως, τοῖς Ἀθηναίοις ἄλλως τε, καὶ ἐπειδὴ τὴν ἐν τῇ Κνίδῳ διαφορὰν περὶ τῶν Θηραμένους σπονδῶν ᾔσθετο τῶν Πελοποννησίων. ἤδη γὰρ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ ὄντων αὐτῶν ἐγεγένητο, ἐν ᾗ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου λόγον πρότερον εἰρημένον περὶ τοῦ ἐλευθεροῦν Λακεδαιμονίους τὰς ἁπάσας πόλεις, ἐπηλήθευσεν ὁ Λίχας,

Ὅτι οὐ καλῶς ἐκρύφθη. ἀλλὰ ἀπεκαλύφθη δηλονότι.

Ὧ ἂν τρόπῳ αὐτὰ πράξειεν. ἤγουν ᾗ πως.

Καὶ ὅσον οὐ παροῦσαν. ἤγουν μετ' ὀλίγον ἐλευσομένην.

Καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου. ἀντὶ τοῦ διὰ τὸ τοιοῦτον. λέγει δὲ τὸ μήνυμα τὸ τοῦ Φρυνίχου.

Δόξας δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης. τὰ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου φησὶ γράμματα, οὐδὲν ἔβλαψε τὸν Φρύνιχον, ἀλλὰ μᾶλλον ὠφέλησεν. ὑπέλαβον γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀλκιβιάδην, παρὰ μὲν τῶν πολεμίων μεμαθηκέναι ὅτι μέλλουσιν ἐπιθέσθαι Σάμῳ, καταψεύδεσθαι δὲ ταῦτα Φρυνίχου, διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἔχθραν, ὅτι ἀναπείθει τοὺς πολεμίους ἐπιθέσθαι Φρύνιχος.

Δεδιότα μὲν τοὺς Πελοποννησίους. φησὶν ὅτι ἐδεδίει μὲν ὁ Τισσαφέρνης τὴν ἰσχὺν τῶν Λακεδαιμονίων. ἐβούλετο δὲ ὅμως πεισθῆναι εἰ δύναιτο ὑπὸ Ἀλκιβιάδου μεταθέσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Καὶ ἐκ περιόντος ἀγωνίζεσθαι. ἤγουν ἐκ τοῦ ὑπερβάλλοντος. Ες τὴν πατρίδα ἐπιθεραπεύων. ἤγουν μετὰ θεραπείας, καὶ οἰκονομίας πραγματευόμενος. Εἰδὼς εἰ μὴ διαφθερεῖ αὐτήν. ἢ τὴν δὲ τὴν πατρίδα κάθοδον εἰ μὴ διαφθείρῃ, ἢ αὐτὴν τὴν πατρίδα εἰ μὴ ἐάσῃ διαφθαρῆναι. Πείσειν δ' ἄν. τοῖς ἀθηναίοις. Ες τοὺς βελτίστους τῶν ἀνθρώπων. φρονιμωτάτους. Καὶ ἐς τὴν πόλιν. τὰς ἀθήνας. Καὶ ὑποτείνοντος αὐτοῦ. ἐλπίδας δηλονότι. Εκ τοῦ παρόντος κόσμου. ἀταξίας. Σφίσι δὲ, περιοπτέον εἶναι αὐτοῖς δὲ, περιαθρητέον εἶναι, ὅπως μὴ στασιάσωσι. Καὶ πελοποννησίων ὁμοίως ἐν τῇ θαλάττῃ ὄντων. ὁμοίως ὥσπερ καὶ ἀθηναίων κρατούντων τῇ θαλάττῃ.

Τάς τε ξυμμαχίδας πόλεις. περὶ τῶν συμμαχίδων πόλεων, αἷς ὑπέσχοντο ὀλιγαρχίαν οἱ ἀθηναῖοι, ὡς καὶ αὐτοὶ ὀλιγαρχούμενοι, σαφῶς εἰδέναι περὶ τούτου ὁ φρύνιχος, ὅτι οὔτε αἱ ἤδη ἀφεστηκυῖαι προσχωρήσουσιν οὐδὲν μᾶλλον, οὔτε αἱ ὑπήκοοι βεβαιότεραι ἔσονται. Τούς τε καλοὺς κἀγαθούς. ὑπερβατόν. τούς τε τοῦ δήμου καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ὀνομαζομένους. ὁ δὲ νοῦς, οὐκ ἐλάττω παρέχειν πράγματα ἤπερ τὸν δῆμον, ποριστὰς ὄντας, καὶ εἰσηγητὰς τῶν κακῶν, τῷ δήμῳ, τοὺς ὀνομαζομένους μὲν καλοὺς, κἀγαθούς. τῶν δὲ κακῶν πάντων αἰτίους ὄντας τῷ δήμῳ διὰ τὰ ἴδια κέρδη, πράγματα παρέχοντας τῇ ὀλιγαρχίᾳ καὶ τῇ στάσει. καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι. τὸ εἶναι, περιττόν. λέγει δὲ ὅτι, ὅσον ἐπὶ τοῖς ὀλιγαρχικοῖς μᾶλλον, ἢ ὅσον ἐπὶ καλοῖς, κἀγαθοῖς λεγομένοις. ἢ ἄλλοι ἄν, καὶ ἄκριτοι, καὶ πρὸς βίαν ἀποθνήσκειν.

Σαφῶς αὐτὸς εἰδέναι. καὶ αὐτὸς σαφῶς εἰδέναι, ὅτι αἱ πόλεις ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων οὕτω φρονοῦσιν. Οὔκουν ἑαυτῷ τῶν ἀπὸ ἀλκιβιάδου γράφεται οἰκεῖον.

καὶ ἐκ τοῦ περιόντος ἀγωνίζεσθαι, ἔφθειρε τὰ πράγματα· καὶ τὴν ἀκμὴν τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν ἀφείλετο, γενομένην καὶ πάνυ ἰσχυράν. τά τε ἄλλα καταφανέστερον, ἢ ὥστε λανθάνειν, οὐ προθύμως ξυνεπολέμει. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ταῦτα, ἅμα μὲν τῷ Τισσαφέρνει, καὶ τῷ βασιλεῖ, ὢν παρ' ἐκείνοις ἄριστα εἶναι νομίζων, παρῄνει. ἅμα δὲ, τὴν ἑαυτοῦ κάθοδον ἐς τὴν πατρίδα ἐπιθεραπεύων, εἰδὼς εἰ μὴ διαφθερεῖ αὐτήν, ὅτι ἔσται ποτὲ αὐτῷ πείσαντι κατελθεῖν. πείσειν δ' ἂν ἐνόμιζε μάλιστα ἐκ τοῦ τοιούτου, εἰ Τισσαφέρνης φαίνοιτο αὐτῷ ἐπιτήδειος ὤν, ὅπερ καὶ ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ ᾔσθοντο αὐτὸν ἰσχύοντα παρ' αὐτῷ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίων στρατιῶται, τὰ μὲν, καὶ Ἀλκιβιάδου προσπέμψαντος λόγους ἐς τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν ἄνδρας, ὥστε μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ ἐς τοὺς βελτίστους τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἐπ' ὀλιγαρχίᾳ βούλεται, καὶ οὐ πονηρίᾳ, οὐδὲ δημοκρατίᾳ τῇ ἑαυτὸν ἐκβαλούσῃ, κατελθὼν, καὶ παρασχὼν Τισσαφέρνην φίλον αὐτοῖς ξυμπολιτεύειν. τὸ δὲ πλέον, καὶ ἀπὸ σφῶν αὐτῶν οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τριήραρχοί τε τῶν Ἀθηναίων, καὶ δυνατώτατοι, ὥρμηντο ἐς τὸ καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν. καὶ ἐκινήθη πρότερον ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦτο. καὶ ἐς τὴν πόλιν ἐντεῦθεν ὕστερον. τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ διαβάντες τινὲς ἐκ τῆς Σάμου, ἐς λόγους ἦλθον. καὶ ὑποτείνοντος αὐτοῦ, καὶ Τισσαφέρνην μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλέα φίλον ποιήσειν, εἰ μὴ δημοκρατοῖντο, οὕτω γὰρ ἂν πιστεῦσαι μᾶλλον βασιλέα, πολλὰς ἐλπίδας εἶχον· αὐτοί τε αὐτοῖς οἱ δυνατοὶ τῶν πολιτῶν τὰ πράγματα, οἵπερ καὶ ταλαιπωροῦνται μάλιστα, ἐς ἑαυτοὺς περιποιήσειν, καὶ τῶν πολεμίων ἐπικρατήσειν, ἔς τε τὴν Σάμον ἐλθόντες, ξυνίστασάν τε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιτηδείους ἐς ξυνωμοσίαν, καὶ τοῖς πολλοῖς φανερῶς ἔλεγον, ὅτι βασιλεὺς σφίσι φίλος ἔσοιτο, καὶ χρήματα παρέξοι, Ἀλκιβιάδου τε κατελθόντος, καὶ μὴ δημοκρατουμένων. καὶ ὁ μὲν ὄχλος, εἰ καί τι παραυτίκα ἤχθετο τοῖς πρασσομένοις διὰ τὸ εὔπορον τῆς ἐλπίδος τοῦ βασιλέως μισθοῦ, ἡσύχαζεν. οἱ δὲ ξυνιστάντες τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐπειδὴ τῷ πλήθει ἐκοίνωσαν, αὖθις καὶ σφίσιν αὐτοῖς, καὶ τοῦ ἑταιρικοῦ τῷ πλέονι, τὰ ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐσκόπουν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐφαίνετο εὔπορα, καὶ πιστά. Φρυνίχῳ δὲ στρατηγῷ ἔτι ὄντι, οὐδὲν ἤρεσκεν. ἀλλ' ὅ τε Ἀλκιβιάδης, ὅπερ καὶ ἦν, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ὀλιγαρχίας, ἢ δημοκρατίας δεῖσθαι ἐδόκει αὐτῷ, οὐδ' ἄλλο τι σκοπεῖσθαι, ἢ ὅτῳ τρόπῳ ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου τὴν πόλιν μεταστήσας, ὑπὸ τῶν ἑταίρων παρακληθεὶς, κάτεισι. σφίσι δὲ, περιοπτέον εἶναι τοῦτο μάλιστα, ὅπως μὴ στασιάσωσι. καὶ τῷ βασιλεῖ, οὐκ εὔπορον εἶναι, καὶ Πελοποννησίων ἤδη ὁμοίως ἐν τῇ θαλάσσῃ ὄντων, καὶ πόλεις ἐχόντων ἐν τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ οὐκ ἐλαχίστας, Ἀθηναίοις προσθέμενον, οἷς οὐ πιστεύει, πράγματα ἔχειν, ἐξὸν Πελοποννησίους, ὑφ' ὧν κακὸν οὐδὲν πέπονθε, φίλους ποιήσασθαι. τάς τε ξυμμαχίδας πόλεις, αἷς ὑποσχῆσθαι δὴ σφᾶς ὀλιγαρχίαν, ὅτι δὴ καὶ αὐτοὶ οὐ δημοκρατήσονται, εὖ εἰδέναι ἔφη, ὅτι οὐδὲν μᾶλλον σφίσιν οὔθ' αἱ ἀφεστηκυῖαι προσχωρήσονται, οὔθ' αἱ ὑπάρχουσαι βεβαιότεραι ἔσονται. οὐ γὰρ βουλήσεσθαι αὐτοὺς μετ' ὀλιγαρχίας, ἢ δημοκρατίας δουλεύειν μᾶλλον, ἢ μεθ' ὁποτέρου ἂν τύχωσι, τούτου ἐλευθέρους εἶναι. τούς τε καλοὺς κἀγαθοὺς ὀνομαζομένους, οὐκ ἐλάσσω αὐτοὺς νομίσειν σφίσι πράγματα παρέξειν τοῦ δήμου, ποριστὰς ὄντας, καὶ ἐσηγητὰς τῶν κακῶν τῷ δήμῳ, ἐξ ὧν τὰ πλείω αὐτοὺς ὠφελεῖσθαι. καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, καὶ ἄκριτοι ἂν καὶ βιαιότερον ἀποθνήσκειν· τὸν δὲ δῆμον, σφῶν τε καταφυγὴν εἶναι, καὶ ἐκείνων σωφρονιστήν. καὶ ταῦτα παρ' αὐτῶν γε τῶν ἔργων ἐπισταμένας τὰς πόλεις, σαφῶς αὐτὸς εἰδέναι ὅτι οὕτω νομίζουσιν. οὔκουν ἑαυτῷ γε τῶν ἀπὸ Ἀλκιβιάδου καὶ ἐν τῷ παρόντι πρασσομένων, ἀρέσκειν οὐδέν. οἱ δὲ ξυλλεγέντες τῶν ἐν τῇ ξυμμαχίᾳ,

ὑπερείσαντες δὲ οὐ φαύλως, τὸ μὲν παραχρῆμα, ἀπέπλευσαν ἐς Χάλκην· ἐντεῦθεν δ' ἐς Σάμον. ὕστερον δὲ ἐκ τῆς Χάλκης, καὶ ἐκ τῆς Κῶ, καὶ ἐκ τῆς Σάμου τοὺς ἐπίπλους ποιούμενοι, ἐπὶ τὴν Ῥόδον ἐπολέμουν. οἱ δὲ, χρήματα μὲν ἐξέλεξαν ἐς δύο καὶ τριάκοντα τάλαντα, οἱ Πελοποννήσιοι παρὰ τῶν Ῥοδίων. τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον, ἡμέρας ὀγδοήκοντα ἀνελκύσαντες τὰς ναῦς. ἐν δὲ τούτῳ, καὶ ἔτι πρότερον πρὶν ἐς τὴν Ῥόδον αὐτοὺς ἀναστῆναι, τάδε ἐπράσσετο. Ἀλκιβιάδης μετὰ τὸν Χαλκιδέως θάνατον, καὶ τὴν ἐν Μιλήτῳ μάχην, τοῖς Πελοποννησίοις ὕποπτος ὢν, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀφικομένης ἐπιστολῆς πρὸς Ἀστύοχον ἐκ Λακεδαίμονος, ὥστ' ἀποκτεῖναι, (ἦν γὰρ τῷ Ἄγιδι ἐχθρὸς, καὶ ἄλλως ἄπιστος ἐφαίνετο) πρῶτον μὲν, ὑποχωρεῖ δείσας, παρὰ Τισσαφέρνην. ἔπειτα ἐκάκου πρὸς αὐτὸν ὅσον ἐδύνατο μάλιστα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα. καὶ διδάσκαλος πάντων γιγνόμενος, τήν τε μισθοφορὰν ξυνέτεμεν ἀντὶ δραχμῆς ἀττικῆς, ὥστε τριώβολον, καὶ τοῦτο μὴ ξυνεχῶς δίδοσθαι. λέγειν κελεύων τὸν Τισσαφέρνην πρὸς αὐτοὺς, ὡς Ἀθηναῖοι ἐκ πλέονος χρόνου ἐπιστήμονες ὄντες τοῦ ναυτικοῦ, τριώβολον τοῖς ἑαυτῶν διδόασιν· οὐ τοσοῦτον πενίᾳ, ὅσον ἵνα αὐτῶν μὴ οἱ ναῦται ἐκ περιουσίας ὑβρίζοντες, οἱ μὲν, τὰ σώματα χείρω ἔχωσι, δαπανῶντες ἐς τοιαῦτα, ἀφ' ὧν ἡ ἀσθένεια ξυμβαίνει. οἱ δὲ τὰς ναῦς ἀπολείποντες, ἐς ὁμηρείαν τὸν προσοφειλόμενον μισθόν. καὶ τοὺς τριηράρχους, καὶ τοὺς στρατηγοὺς τῶν πόλεων ἐδίδασκεν, ὥστε δόντα χρήματα αὐτὸν πεῖσαι, ὥστε ξυγχωρῆσαι ταῦτα ἑαυτῷ, πλὴν τῶν Συρακουσίων. τούτων δὲ, Ἑρμοκράτης ἠναντιοῦτο μόνος ὑπὲρ τοῦ ξύμπαντος ξυμμαχικοῦ, τάς τε πόλεις δεομένας χρημάτων ἀπήλασεν αὐτὸς, ἀντιλέγων ὑπὲρ τοῦ Τισσαφέρνους, ὡς οἱ μὲν Χῖοι ἀναίσχυντοι εἶεν, πλουσιώτατοι ὄντες τῶν Ἑλλήνων, ἐπικουρίᾳ δὲ ὅμως σωζόμενοι, ἀξιοῦσι καὶ τοῖς σώμασι, καὶ τοῖς χρήμασιν, ἄλλους ὑπὲρ ἐκείνων ἐλευθερίας κινδυνεύειν. τὰς δ' ἄλλας πόλεις ἔφη ἀδικεῖν, αἳ ἐς Ἀθηναίους πρότερον ἢ ἀποστῆναι ἀνήλουν, εἰ μὴ καὶ νῦν τοσαῦτα, καὶ ἔτι πλείω ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἐθελήσουσιν ἐσφέρειν. τόν τε Τισσαφέρνην ἀπέφαινε νῦν μὲν τοῖς ἰδίοις χρήμασι πολεμοῦντα, εἰκότως φειδόμενον· ἢν δέ ποτε τροφὴ καταβῇ παρὰ βασιλέως, ἐντελῆ αὐτοῖς ἀποδώσειν τὸν μισθὸν, καὶ τὰς πόλεις τὰ εἰκότα ὠφελήσειν. παρῄνει δὲ καὶ τῷ Τισσαφέρνει, μὴ ἄγαν ἐπείγεσθαι τὸν πόλεμον διαλῦσαι, μηδὲ βουληθῆναι κομίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας, ἅσπερ παρεσκευάζετο, μέλλει ἢ πλείοσι μισθὸν πορίζοντα τοῖς αὐτοῖς, τῆς τε γῆς, καὶ τῆς θαλάσσης τὸ κράτος δοῦναι· ἔχειν δ' ἀμφοτέρους ἐᾶν δίχα τὴν ἀρχὴν, καὶ βασιλεῖ ἐξεῖναι ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς, λυπηροὺς τοὺς ἑτέρους ἐπάγειν. γενομένης δ' ἂν καθ' ἓν τῆς ἐς γῆν καὶ θάλασσαν ἀρχῆς, ἀπορεῖν ἂν αὐτὸν, οἷς τοὺς κρατοῦντας ξυγκαθαιρήσει, ἢν μὴ αὐτὸς βούληται μεγάλῃ δαπάνῃ καὶ κινδύνῳ ἀναστὰς ποτὲ διαγωνίσασθαι. εὐτελέστερα δὲ τὰ δεινὰ βραχεῖ μορίῳ τῆς δαπάνης, καὶ ἅμα μετὰ τῆς ἑαυτοῦ ἀσφαλείας, αὐτοὺς περὶ ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνας κατατρῖψαι. ἐπιτηδειοτέρους τε ἔφη τοὺς Ἀθηναίους εἶναι κοινωνοὺς αὐτῷ τῆς ἀρχῆς, ἧσσον γὰρ τῶν κατὰ γῆν ἐφίεσθαι, τὸν λόγον τε ξυμφορώτατον, καὶ τὸ ἔργον ἔχοντας πολεμεῖν. τοὺς μὲν, γὰρ ξυγκαταδουλοῦν ἂν σφίσι τε αὐτοῖς τὸ τῆς θαλάσσης μέρος, καὶ ἐκείνῳ, ὅσοι ἐν τῇ βασιλέως Ἕλληνες οἰκοῦσι· τοὺς δὲ, τοὐναντίον ἐλευθερώσαντας ἥκειν. καὶ οὐκ εἰκὸς εἶναι Λακεδαιμονίους, ἀπὸ μὲν σφῶν τῶν Ἑλλήνων, ἐλευθεροῦν νῦν τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ δ' ἐκείνων τῶν βαρβάρων, ἢν μή ποτε αὐτοὺς μὴ ἐξέλωσι, μὴ ἐλευθερῶσαι. τρίβειν οὖν ἐκέλευε πρῶτον ἀμφοτέρους, καὶ ἀποτεμόμενον ὡς μέγιστα ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἔπειτ' ἤδη τοὺς Πελοποννησίους ἀπαλλάξαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ διενοεῖτο τὸ πλέον οὕτως ὁ Τισσαφέρνης, ὅσα γε ἀπὸ τῶν ποιουμένων ἦν εἰκάσαι. τῷ γὰρ Ἀλκιβιάδῃ διὰ ταῦτα, ὡς εὖ περὶ τούτων παραινοῦντι, προσθεὶς ἑαυτὸν ἐς πίστιν, τήν τε τροφὴν κακῶς ἐπόριζε τοῖς Πελοποννησίοις, καὶ ναυμαχεῖν οὐκ εἴα, ἀλλὰ καὶ τὰς Φοινίσσας ναῦς φάσκων ἥξειν

Ὑπερείσαντες δὲ οὐ φαύλως· ἀντὶ τοῦ οὐ μετ' ὀλίγων ἐλθόντες. Τὸ μὲν παραχρῆμα· ἀντὶ τοῦ κατὰ δ' ἀρχάς. Ἐξέλεξαν ἐς δύο, καὶ τριάκοντα τάλαντα· ἤγουν ἀπῄτησαν.

Ἀνελκύσαντες τὰς ναῦς· ἐς τὴν γῆν δηλονότι. Πρῶτον μὲν ὑποχωρεῖ δείσας· ἤγουν λάθρᾳ ἐχώρησε. Ξυνέτεμεν ἀντὶ δραχμῆς ἀττικῆς· ἀντὶ τοῦ ἐς ὀλίγον συνέστειλε. Τριώβολον τοῖς ἑαυτῶν διδόασι· ναύταις δηλονότι. Ἐκ περιουσίας ὑβρίζοντες· ἤγουν πληθυσμοῦ. Οἱ μὲν, τὰ σώματα χείρω ἔχωσι δαπανῶντες· ἤγουν ἀχρεῖα ἐς μάχην, ἢ ἀσθενῆ. Ὥστε δόντα χρήματα· ἔπεισε φησὶν ὁ Ἀλκιβιάδης τὸν Τισσαφέρνην, δοῦναι χρήματα τοῖς τριηράρχαις τῶν Πελοποννησίων, ἵνα συγχωρήσωσιν αὐτῷ ἀντὶ τῆς δραχμῆς, τριώβολον τῷ στρατιώτῃ δίδοσθαι. Εἰκότως φειδόμενον· εἰκότως φείδεσθαι ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλίσκων. Καθ' ἓν τῆς ἐς γῆν, καὶ θάλασσαν μέρος δηλονότι. Εὐτελέστερα δὲ τὰ δεινά· ἀντίκειται τῷ πολυτελεῖ, τὰ εὐτελέστερα. ἀδαπανώτερα οἶμαι λέγει. Τὸν λόγον τε καὶ ξυμφορώτατον· τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων συμφορωτέρους εἶναι φησὶ βασιλεῖ, καταπολεμοῦντας τὴν Ἑλλάδα. Τοὺς μὲν, γὰρ ξυγκαταδουλοῦν ἂν· τοὺς γὰρ Ἀθηναίους θαλασσοκρατοῦντας, οὐ μόνον ἑαυτοῖς καταδουλοῦν τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ βασιλεῖ τοὺς ἐν τῇ βασιλέως οἰκοῦντας.

Ἢν μή ποτε αὐτοὺς μὴ ἐξέλωσιν· ἀντὶ τοῦ καταδουλώσωνται τοὺς Ἀθηναίους. Καὶ ἀποτεμόμενον· ἐκτεμόμενον φησὶ μεγίστην μοῖραν τῶν Ἀθηναίων· τουτέστι, μεγίστων αὐτοὺς στερήσαντα.

Διὰ τὴν τότε ἀπειλήν· οὕτω δὲ λέγει, ὅτι ἠπείλησε τοῖς Χίοις, ὅτι μὴ ἐπιβοηθήσει αὐτοῖς. Καὶ νομίσας πάντα· νομίσας, φησί, πάντα ἐν δευτέρῳ εἶναι τοῦ παρακομίσαι τὰς ναῦς ὑπὲρ τοῦ θαλασσοκρατεῖν. Καὶ ἐς Κῶν τὴν Μεροπίδα· τὴν Μεροπίδα περιττῶς προσέθηκεν. οὐ γάρ ἐστι καὶ ἄλλη, ἀλλὰ μόνη αὕτη. Ἀναγκάζεται ὑπὸ τῶν Κνιδίων παραινούντων· αὐτὶ τοῦ [illegible] παραινεσάντων. Καὶ ξυμφορώτατα ἀμφοτέροις· ἤγουν τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τῷ Τισσαφέρνει. Οἱ δ' ἐς τὴν Ῥόδον· ἤγουν Λακεδαιμόνιοι. Καὶ προσεχώρησε Ῥόδος Πελοποννησίοις· ἤγουν ᾠκειώθη.

Charmin. ab Astyoch. fugatus

κωλύσειν, τειχιζομένου τοῦ Δελφινίου, καὶ ἀπλόου ὄντος, καὶ στρατοπέδῳ καὶ ναυσὶν ἔρυματος μείζονος προσπεριβαλλομένου, βοηθῆσαι σφίσιν. ὁ δὲ Ἀστύοχος, καίπερ οὐ διανοούμενος διὰ τὴν τότε ἀπειλήν, ὡς ἑώρα καὶ τοὺς ξυμμάχους προθύμους ὄντας, ὥρμητο ἐς τὸ βοηθεῖν. ἐν τούτῳ δὲ, ἐκ τῆς Καύνου παραγίγνεται ἀγγελία ὅτι αἱ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες, καὶ οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμβουλοι, πάρεισι. καὶ νομίσας πάντα ὕστερα εἶναι τἆλλα, πρὸς τὸ ναῦς τε ὅπως θαλασσοκρατοῖεν μᾶλλον τοσαύτας ξυμπαρακομίσαι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, οἳ ἧκον κατάσκοποι αὐτοῦ, ἀσφαλῶς περαιωθῆναι, εὐθὺς ἀφεὶς τὸ ἐς τὴν Χίον, ἔπλει ἐς τὴν Καῦνον. καὶ ἐς Κῶν τὴν Μεροπίδα, ἐν τῷ παράπλῳ ἀποβὰς, τήν τε πόλιν ἀτείχιστον οὖσαν, καὶ ὑπὸ σεισμοῦ, ὃς αὐτοῖς ἔτυχε μέγιστός γε δὴ ὧν μεμνήμεθα γενόμενος, ξυμπεπτωκυῖαν, ἐκπορθεῖ, τῶν ἀνθρώπων ἐς τὰ ὄρη πεφευγότων, καὶ τὴν χώραν καταδρομαῖς λείαν ἐποιεῖτο, πλὴν τῶν ἐλευθέρων. τούτους δὲ ἀφίει. ἐκ δὲ τῆς Κῶ ἀφικόμενος ἐς τὴν Κνίδον νυκτὸς, ἀναγκάζεται ὑπὸ τῶν Κνιδίων, παραινούντων μὴ ἐκβιβάσαι τοὺς ναύτας, ἀλλ' ὥσπερ εἶχε, πλεῖν εὐθὺς ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς εἴκοσιν, ἃς ἔχων Χαρμῖνος, εἷς τῶν ἐκ Σάμου στρατηγῶν, ἐφύλασσε ταύτας τὰς ἑπτὰ καὶ εἴκοσι ναῦς, ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσπλεούσας, ἐφ' ἅσπερ καὶ ὁ Ἀστύοχος παρέπλει. ἐπύθοντο δὲ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ ἐκ τῆς Μιλήτου τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν. καὶ ἡ φυλακὴ τῷ Χαρμίνῳ περὶ τὴν Σύμην, καὶ Χάλκην, καὶ Ῥόδον, καὶ περὶ τὴν Λυκίαν ἦν. ἤδη γὰρ ᾐσθάνετο καὶ ἐν τῇ Καύνῳ οὔσας αὐτάς. ἐπέπλει οὖν ὥσπερ εἶχε πρὸς τὴν Σύμην ὁ Ἀστύοχος, πρὶν ἔκπυστος γενέσθαι, εἴ πως περιλάβοι που μετεώρους τὰς ναῦς. καὶ αὐτῷ ὑετός τε, καὶ τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ξυννεφῆ ὄντα, πλάνησιν τῶν νεῶν ἐν τῷ σκότει, καὶ ταραχὴν παρέσχε. καὶ ἅμα τῇ ἕῳ, διεσπασμένου τοῦ ναυτικοῦ, καὶ τοῦ μὲν φανεροῦ ἤδη ὄντος τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ εὐωνύμου κέρως, τοῦ δὲ ἄλλου περὶ τὴν νῆσον ἔτι πλανωμένου, ἐπανάγονται κατὰ τάχος ὁ Χαρμῖνος, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάσσοσιν ἢ ταῖς εἴκοσι ναυσὶ, νομίσαντες ἅσπερ ἐφύλασσον ναῦς, τὰς ἀπὸ τῆς Καύνου, ταύτας εἶναι. καὶ προσπεσόντες εὐθὺς, κατέδυσάν τε τρεῖς, καὶ κατετραυμάτισαν ἄλλας. καὶ ἐν τῷ ἔργῳ ἐπεκράτουν, μέχρις οὗ ἐπεφάνησαν αὐτοῖς παρὰ δόξαν αἱ πλείους τῶν νεῶν, καὶ πανταχόθεν ἀπεκλείοντο. ἔπειτα δὲ ἐς φυγὴν καταστάντες, ἓξ μὲν ναῦς ἀπολλύασι, ταῖς δὲ λοιπαῖς καταφεύγουσιν ἐς τὴν Τευτλοῦσσαν νῆσον· ἐντεῦθεν δὲ, ἐς Ἁλικαρνασσόν. μετὰ δὲ τοῦτο, οἱ μὲν Πελοποννήσιοι, ἐς Κνίδον κατάραντες, καὶ ξυμμιγεισῶν τῶν ἐκ τῆς Καύνου ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν αὐτοῖς, ξυμπάσαις πλεύσαντες, καὶ τροπαῖον ἐν τῇ Σύμῃ στήσαντες, πάλιν ἐς τὴν Κνίδον καθωρμίσαντο. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶ πάσαις, ὡς ᾔσθοντο τὰ τῆς ναυμαχίας, πλεύσαντες ἐς τὴν Σύμην, καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἐν τῇ Κνίδῳ ναυτικὸν οὐχ ὁρμήσαντες, οὐδ' ἐκεῖνοι ἐπ' ἐκείνους. λαβόντες δὲ τὰ ἐν τῇ Σύμῃ σκεύη τῶν νεῶν, καὶ Λωρύμοις τοῖς ἐν τῇ ἠπείρῳ προσβαλόντες, ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Σάμον. ἅπασαι δ' ἤδη οὖσαι ἐν τῇ Κνίδῳ αἱ τῶν Πελοποννησίων νῆες, ἐπεσκευάζοντό τε, εἴ τι ἔδει, καὶ πρὸς τὸν Τισσαφέρνην, παραγενόμενον γὰρ, λόγους ἐποιοῦντο οἱ ἕνδεκα ἄνδρες τῶν Λακεδαιμονίων, περί τε τῶν ἤδη πεπραγμένων, εἴ τι μὴ ἤρεσκεν αὐτοῖς, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος πολέμου, ὅτῳ τρόπῳ ἄριστα καὶ ξυμφορώτατα ἀμφοτέροις πολεμήσεται. μάλιστα δὲ ὁ Λίχας ἐσκόπει τὰ ποιούμενα, καὶ τὰς σπονδὰς οὐδ' ἑτέρας, οὔτε τὰς Θηραμένους ἔφη καλῶς ξυγκεῖσθαι, ἀλλὰ δεινὸν εἶναι, εἰ χώρας ὅσης βασιλεὺς καὶ οἱ πρόγονοι ἦρξαν πρότερον, ταύτης καὶ νῦν ἀξιώσει κρατεῖν. ἐνεῖναι γὰρ καὶ νήσους ἁπάσας πάλιν δουλεύειν, καὶ Θεσσαλίαν, καὶ Λοκροὺς, καὶ τὰ μέχρι Βοιωτῶν. καὶ ἀντ' ἐλευθερίας ἂν Μηδικὴν ἀρχὴν τοῖς Ἕλλησι τοὺς Λακεδαιμονίους περιθεῖναι. ἑτέρας οὖν ἐκέλευε βελτίους σπένδεσθαι, ἢ ταύταις γε οὐ χρήσεσθαι. οὐδὲ τῆς τροφῆς ἐπὶ τούτοις δεῖσθαι οὐδέν. ἀγανακτῶν δὲ, ὁ μὲν Τισσαφέρνης ἀπεχώρησεν ἀπ' αὐτῶν δι' ὀργῆς, καὶ ἄπρακτος. οἱ δ' ἐς τὴν Ῥόδον, ἐπικηρυκευομένων ἀπὸ τῶν δυνατωτάτων ἀνδρῶν, τὴν γνώμην εἶχον πλεῖν, ἐλπίζοντες νῆσόν τε οὐκ ἀδύνατον, καὶ ναυβατῶν πλήθει, καὶ πεζῷ προσάξεσθαι. καὶ ἅμα ἡγούμενοι αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ξυμμαχίας δυνατοὶ ἔσεσθαι Τισσαφέρνην μὴ αἰτοῦντες χρήματα, τρέφειν τὰς ναῦς. πλεύσαντες οὖν εὐθὺς ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἐκ τῆς Κνίδου, καὶ προσβαλόντες Καμείρῳ τῆς Ῥοδίας πρῶτον ναυσὶ τέσσαρσι καὶ ἐνενήκοντα, ἐξεφόβησαν μὲν τοὺς πολλοὺς οὐκ εἰδότας τὰ πρασσόμενα, καὶ ἔφευγον. ἄλλως τε, καὶ ἀτειχίστου οὔσης πόλεως. ἔπειτα ξυγκαλέσαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους τε, καὶ τοὺς ἐκ τοῖν δυοῖν πόλεοιν, Λίνδου τε, καὶ Ἰηλυσοῦ Ῥοδίους, ἔπεισαν ἀποστῆναι Ἀθηναίων. καὶ προσεχώρησε Ῥόδος Πελοποννησίοις. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶν αἰσθόμενοι, ἔπλευσαν μὲν, βουλόμενοι φθάσαι, καὶ ἐπεφάνησαν πελάγιοι

Ξυνθῆκαι Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς βασιλέα Δαρεῖον, καὶ τοὺς παῖδας τοὺς βασιλέως, καὶ Τισσαφέρνην, σπονδὰς εἶναι καὶ φιλίαν κατὰ τάδε. ὁπόση χώρα καὶ πόλεις βασιλέως εἰσὶ Δαρείου, ἢ τοῦ πατρὸς ἦσαν, ἢ τῶν προγόνων, ἐπὶ ταύτας μὴ ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ, μηδὲ κακῷ μηδενί, μήτε Λακεδαιμονίους, μήτε τοὺς ξυμμάχους τοὺς Λακεδαιμονίων, μήτε φόρους πράσσεσθαι ἐκ τῶν πόλεων τούτων, μήτε Λακεδαιμονίους, μήτε τοὺς ξυμμάχους τοὺς Λακεδαιμονίων. μηδὲ Δαρεῖον βασιλέα, μηδὲ ὧν βασιλεὺς ἄρχει, ἐπὶ Λακεδαιμονίους, μηδὲ τοὺς ξυμμάχους ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ, μηδὲ κακῷ μηδενί. ἢν δέ τι δέωνται Λακεδαιμόνιοι, ἢ οἱ ξύμμαχοι βασιλέως, ἢ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, ἢ τῶν ξυμμάχων, ὅ τι ἂν πείθωσιν ἀλλήλους, τοῦτο ποιοῦσι καλῶς ἔχειν. τὸν δὲ πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κοινῇ ἀμφοτέρους πολεμεῖν. ἢν δὲ κατάλυσιν ποιῶνται, κοινῇ ἀμφοτέρους ποιεῖσθαι. ὁπόση δ᾽ ἂν στρατιὰ ἐν τῇ χώρᾳ τῇ βασιλέως ᾖ, μεταπεμψαμένου βασιλέως, τὴν δαπάνην βασιλέα παρέχειν. εἰ δέ τις τῶν πόλεων, ὁπόσαι ξυνέθεντο βασιλεῖ, ἐπὶ τὴν βασιλέως ἴοι χώραν, τὰς ἄλλας κωλύειν, καὶ ἀμύνειν βασιλεῖ κατὰ τὸ δυνατόν. καὶ εἴ τις τῶν ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ, ἢ ὅσης βασιλεὺς ἄρχει, ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἴοι, ἢ τῶν ξυμμάχων, βασιλεὺς κωλυέτω, καὶ ἀμυνέτω κατὰ τὸ δυνατόν.

Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ξυνθήκας, Θηριμένης μὲν παραδοὺς Ἀστυόχῳ τὰς ναῦς, ἀποπλέων ἐν κέλητι ἀφανίζεται. οἱ δ᾽ ἐκ τῆς Λέσβου Ἀθηναῖοι ἤδη διαβεβηκότες ἐς τὴν Χίον τῇ στρατιᾷ, καὶ κρατοῦντες τῆς γῆς καὶ θαλάσσης, Δελφίνιον ἐτείχιζον, χωρίον ἄλλως τε καρτερὸν ἀπὸ γῆς, καὶ λιμένας ἔχον, καὶ τῆς τῶν Χίων πόλεως οὐ πολὺ ἀπέχον. οἱ δὲ Χῖοι ἐν πολλαῖς ταῖς πρὶν μάχαις πεπληγμένοι, καὶ ἄλλως ἐν σφίσιν αὐτοῖς οὐ πάνυ εὖ διακείμενοι, ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ Τυδέως τοῦ Ἴωνος ἤδη ὑπὸ Πεδαρίτου ἐπ᾽ ἀττικισμῷ τεθνεώτων, καὶ τῆς ἄλλης πόλεως κατ᾽ ἀνάγκην ἐς ὀλίγους κατεχομένης, ὑπόπτως διακείμενοι ἀλλήλοις, ἡσύχαζον, καὶ οὔτ᾽ αὐτοὶ διὰ ταῦτα, οὔθ᾽ οἱ μετὰ Πεδαρίτου ἐπίκουροι ἀξιόμαχοι αὐτοῖς ἐφαίνοντο. ἐς μέντοι τὴν Μίλητον ἔπεμπον, κελεύοντες σφίσι τὸν Ἀστύοχον βοηθεῖν. ὡς δ᾽ οὐκ ἐσήκουεν, ἐπιστέλλει περὶ αὐτοῦ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ὁ Πεδάριτος, ὡς ἀδικοῦντος. καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ Χίῳ ἐς τοῦτο καθειστήκει τοῖς Ἀθηναίοις. αἱ δ᾽ ἐκ τῆς Σάμου νῆες αὐτοῖς ἐπίπλους μὲν ἐποιοῦντο πρὸς τὰς ἐν τῇ Μιλήτῳ. ἐπεὶ δὲ μὴ ἀντανάγοιεν, ἀναχωροῦντες πάλιν ἐς τὴν Σάμον ἡσύχαζον. ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου αἱ ἐς τὸν Φαρνάβαζον, ὑπὸ Καλλιγείτου τοῦ Μεγαρέως, καὶ Τιμαγόρου τοῦ Κυζικηνοῦ πρασσόντων, παρασκευασθεῖσαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες, ἄρασαι, ἔπλεον ἐπ᾽ Ἰωνίας περὶ ἡλίου τροπάς. καὶ ἄρχων ἐπέπλει αὐτῶν Ἀντισθένης Σπαρτιάτης. ξυνέπεμψαν δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἕνδεκα ἄνδρας Σπαρτιατῶν ξυμβούλους Ἀστυόχῳ, ὧν εἷς ἦν Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου. καὶ εἴρητο αὐτοῖς ἐς Μίλητον ἀφικομένους τῶν τε ἄλλων ξυνεπιμελεῖσθαι, ᾗ μέλλει ἄριστα ἕξειν, καὶ τὰς ναῦς ταύτας, ἢ αὐτάς, ἢ πλείους, ἢ καὶ ἐλάσσους, ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ὡς Φαρνάβαζον, ἢν δοκῇ, ἀποπέμπειν, Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου, ὃς ξυνέπλει, ἄρχοντα προστάξαντας. καὶ Ἀστύοχον, ἢν δοκῇ τοῖς ἕνδεκα ἀνδράσι, παύειν τῆς ναυαρχίας, Ἀντισθένη δὲ καθιστάναι. πρὸς γὰρ τὰς τοῦ Πεδαρίτου ἐπιστολὰς ὑπώπτευον αὐτόν. πλέουσαι οὖν αἱ νῆες ἀπὸ Μαλέας πελάγιαι, Μήλῳ προσέβαλον. καὶ περιτυχόντες ναυσὶ δέκα Ἀθηναίων, τὰς τρεῖς λαμβάνουσι κενάς, καὶ κατακαίουσι. μετὰ δὲ τοῦτο, δεδιότες μὴ αἱ διαφυγοῦσαι τῶν Ἀθηναίων νεῶν ἐκ τῆς Μήλου, ὅπερ ἐγένετο, μηνύσωσι τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, πρὸς τὴν Κρήτην πλεύσαντες, καὶ μακρότερον τὸν πλοῦν διὰ φυλακῆς ποιησάμενοι, ἐς τὴν Καῦνον τῆς Ἀσίας κατῆραν. ἐντεῦθεν δὴ ὡς ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντες, ἀγγελίαν ἔπεμπον ἐπὶ τὰς ἐν τῇ Μιλήτῳ ναῦς τοῦ ξυμπαρακομισθῆναι. οἱ δὲ Χῖοι καὶ Πεδάριτος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον οὐδὲν ἧσσον, καίπερ διαμέλλοντα τὸν Ἀστύοχον, πέμποντες ἀγγέλους, ἠξίουν σφίσι πολιορκουμένοις βοηθῆσαι ἁπάσαις ταῖς ναυσί, καὶ μὴ περιιδεῖν τὴν μεγίστην τῶν ἐν Ἰωνίᾳ ξυμμαχίδων πόλεων, ἔκ τε θαλάσσης εἰργομένην, καὶ κατὰ γῆν λῃστείαις πορθουμένην. οἱ γὰρ οἰκέται τοῖς Χίοις πολλοὶ ὄντες, καὶ μιᾷ γε πόλει πλὴν Λακεδαιμονίων πλεῖστοι γενόμενοι, καὶ ἅμα διὰ τὸ πλῆθος χαλεπωτέρως ἐν ταῖς ἀδικίαις κολαζόμενοι, ὡς ἡ στρατιὰ τῶν Ἀθηναίων βεβαίως ἔδοξε μετὰ τειχισμοῦ ἱδρῦσθαι, εὐθὺς αὐτομολίᾳ τε ἐχώρησαν πολλοὶ πρὸς αὐτούς, καὶ τὰ πλεῖστα κακὰ ἐπιστάμενοι τὴν χώραν οὗτοι ἔδρασαν. ἔφασαν οὖν χρῆναι οἱ Χῖοι, ἕως ἔτι ἐλπὶς καὶ δυνατὸν

Ἢ οἱ ξύμμαχοι βασιλέως τῶν Λακεδαιμονίων.

Κοινῇ ἀμφοτέρους ποιεῖσθαι. κοινῇ γνώμῃ δηλονότι.

Ἐς ὀλίγους κατεχομένης, ἤτοι μὴ ἀναγκαζομένης ὀλιγαρχεῖσθαι, ὑπὸ ὀλίγων πειθομένης, καὶ ἀκροωμένης, οὐχὶ μᾶλλον.

Ἐποιοῦντο ταῖς ἐν τῇ Μιλήτῳ. αἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ δηλονότι νῆες.

Πρὸς γὰρ τὰς τοῦ Πεδαρίτου ἐπιστολάς. ἀντὶ τοῦ διὰ τὰς τοῦ Πεδαρίτου ἐπιστολάς.

Καὶ πλείω τὸν πλοῦν καὶ μακρότερον τὸν πλοῦν ποιησάμενοι ὑπὲρ ἀσφαλείας.

Καὶ μιᾷ γε πόλει πλὴν Λακεδαιμονίων πλεῖστοι γενόμενοι. πλεῖστοι οἰκέται ἦσαν ἐν Χίῳ, ἤπερ ἐν ἄλλῃ τινὶ πόλει, πλὴν Λακεδαιμονίων. ἡ γὰρ Λακεδαίμων πλείστους εἶχεν οἰκέτας.

Τούτου μὲν ἐπεῖχεν· αὐτὸν δηλονότι ἀπὸ τοῦ λαμβάνειν ὁμήρους. Διὰ τοὺς ἀνέμους· ἐναντίους δηλονότι ὄντας. Καὶ χειμασθεισῶν τῶν νεῶν· ἤγουν διασπαρεισῶν ὑπὸ χειμῶνος. Ἔφη τῶν Χίων αὐτῷ προσιέναι· ἤγουν τῷ Ἀστυόχῳ. Καὶ προσβαλὼν Κωρύκῳ· ἤγουν ἐλλιμενίσας. Ἐπὶ τὴν Χίον ἰόντες τῇ στρατιᾷ· ἤγουν σὺν τῇ στρατιᾷ ὅτι πανστρατιᾷ. Καὶ ἄλλας τῶν Θηραμένους· ἐνώπιον.

τούτου μὲν ἐπέσχεν, ἐπειδὴ ᾔσθετο τάς τε μετὰ Θηραμένους ναῦς ἡκούσας, καὶ τὰ περὶ τὴν ξυμμαχίαν βελτίω ὄντα. λαβὼν δὲ ναῦς, τάς τε πελοποννησίων δέκα, καὶ χίας δέκα, ἀνάγεται. καὶ προσβαλὼν πτελεῷ, καὶ οὐχ ἑλών, παρέπλευσεν ἐπὶ Κλαζομενάς. καὶ ἐκέλευεν αὐτῶν τοὺς τὰ Ἀθηναίων φρονοῦντας, ἀνοικίζεσθαι ἐς τὴν Δαφνοῦντα, καὶ προσχωρεῖν σφίσι. ξυνεκέλευε δὲ καὶ Ταμὼς Ἰωνίας ὕπαρχος ὤν. ὡς δ' οὐκ ἐσήκουον, ἐσβολὴν ποιησάμενος, τῇ πόλει οὔσῃ ἀτειχίστῳ, καὶ οὐ δυνάμενος ἑλεῖν, ἀπέπλευσεν ἀνέμῳ μεγάλῳ, αὐτὸς μὲν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύμην· αἱ δὲ ἄλλαι νῆες, κατῆραν ἐς τὰς ἐπικειμένας ταῖς Κλαζομεναῖς νήσους, Μαραθοῦσσαν, καὶ Πήλην, καὶ Δρυμοῦσσαν. καὶ ὅσα ὑπεξέκειτο αὐτόθι τῶν Κλαζομενίων, ἡμέρας ἐμμείναντες διὰ τοὺς ἀνέμους ὀκτώ, τὰ μὲν, διήρπασαν καὶ ἀνάλωσαν, τὰ δέ, ἐσβαλλόμενοι, ἀπέπλευσαν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύμην, ὡς Ἀστύοχον. ὄντος δ' αὐτοῦ ἐνταῦθα, λεσβίων πρέσβεις ἀφικνοῦνται, βουλόμενοι ἀποστῆναι. καὶ αὐτὸν μέν, πείθουσιν. ὡς δ' οἵ τε Κορίνθιοι, καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀπρόθυμοι ἦσαν, διὰ τὸ πρότερον σφάλμα, ἄρας, ἔπλει ἐπὶ τῆς Χίου. καὶ χειμασθεισῶν τῶν νεῶν, ὕστερον ἀφικνοῦνται ἄλλαι ἄλλοθεν, ἐς τὴν Χίον. καὶ μετὰ τοῦτο Πεδάριτος τότε παριὼν πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου γενόμενος ἐν Ἐρυθραῖς, διαπεραιοῦται αὐτός τε, καὶ ἡ στρατιὰ ἐς Χίον. ὑπῆρχον δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν πέντε νεῶν στρατιῶται ὑπὸ Χαλκιδέως, ἐς πεντακοσίους ξὺν ὅπλοις καταλειφθέντες. ἐπαγγελλομένων δέ τινων λεσβίων τὴν ἀπόστασιν, προσφέρει τῷ τε Πεδαρίτῳ καὶ τοῖς Χίοις, Ἀστύοχος λόγον ὡς χρὴ παραγενομένους ταῖς ναυσίν, ἀποστῆσαι τὴν Λέσβον. ἢ γὰρ ξυμμάχους πλείους σφᾶς ἕξειν, ἢ τοὺς Ἀθηναίους, ἤν τι σφάλλωνται κακώσειν. οἱ δ' οὐκ ἐσήκουον, οὐδὲ τὰς ναῦς ὁ Πεδάριτος ἔφη τῶν Χίων αὐτῷ προσήσειν. κἀκεῖνος λαβών, τάς τε τῶν Κορινθίων πέντε, καὶ ἕκτην Μεγαρίδα, καὶ μίαν Ἑρμιονίδα, καὶ ἃς αὐτὸς λακωνικὰς ἦλθεν ἔχων, ἔπλει ἐπὶ τῆς Μιλήτου πρὸς τὴν ναυαρχίαν, πολλὰ ἀπειλήσας τοῖς Χίοις, ἢ μὴν μὴ ἐπιβοηθήσειν ἤν τι δέωνται. καὶ προσβαλὼν Κωρύκῳ τῆς Ἐρυθραίας, ἐνηυλίσατο. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Σάμου Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν Χίον πλέοντες τῇ στρατιᾷ, καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα λόφου διείργοντο, καὶ καθωρμίσαντο, καὶ ἐλελήθεσαν ἀλλήλους. ἐλθούσης δὲ παρὰ Πεδαρίτου ἐπιστολῆς, ὡς Ἐρυθραίων ἄνδρες αἰχμάλωτοι ἐκ Σάμου ἐπὶ προδοσίᾳ, ἐς Ἐρυθρὰς ἥκουσιν ἀφειμένοι, ἀνάγεται ὁ Ἀστύοχος εὐθὺς ἐς τὰς Ἐρυθρὰς πάλιν· καὶ παρὰ τοσοῦτον ἐγένετο αὐτῷ, μὴ περιπεσεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. διαπλεύσας δὲ καὶ ὁ Πεδάριτος παρ' αὐτόν, καὶ ἀναζητήσαντες τὰ περὶ τῶν δοκούντων προδιδόναι, ὡς ηὗρον ἅπαν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς Σάμου προφασισθέν, ἀπολύσαντες τῆς αἰτίας, ἀπέπλευσαν, ὁ μέν, ἐς τὴν Χίον, ὁ δέ, ἐς τὴν Μίλητον ἐκομίσθη, ὥσπερ διενοεῖτο. ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων στρατιά, ταῖς ναυσὶν ἐκ τοῦ Κωρύκου περιπλέουσα κατ' Ἀργῖνον, ἐπιτυγχάνει τρισὶ ναυσὶ τῶν Χίων μακραῖς. καὶ ὡς εἶδον, ἐπεδίωκον. καὶ χειμών τε μέγας ἐπιγίγνεται. καὶ αἱ μὲν τῶν Χίων, μόγις καταφεύγουσιν ἐς τὸν λιμένα. αἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων, αἱ μὲν μάλιστα ὁρμήσασαι τρεῖς, διαφθείρονται, καὶ ἐκπίπτουσι πρὸς τὴν πόλιν τῶν Χίων. καὶ ἄνδρες, οἱ μέν, ἁλίσκονται, οἱ δ' ἀποθνήσκουσιν. αἱ δ' ἄλλαι, καταφεύγουσιν ἐς τὸν ὑπὸ τῷ Μίμαντι λιμένα, Φοινικοῦντα καλούμενον. ἐντεῦθεν δ' ὕστερον ἐς τὴν Λέσβον καθορμισάμενοι, παρεσκευάζοντο ἐς τὸν τειχισμόν. ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, Ἱπποκράτης ὁ Λακεδαιμόνιος ἐκπλεύσας, δέκα μὲν θουρίαις ναυσίν, ὧν ἦρχε Δωριεὺς ὁ Διαγόρου τρίτος αὐτός, μιᾷ δὲ λακωνικῇ, μιᾷ δὲ συρακουσίᾳ, καταπλεῖ ἐς Κνίδον. ἡ δ' ἀφειστήκει ἤδη ἀπὸ Τισσαφέρνους. καὶ αὐτοὺς οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ ὡς ᾔσθοντο, ἐκέλευον ταῖς μὲν ἡμισείαις τῶν νεῶν, Κνίδον φυλάσσειν. καὶ δὲ περὶ Τριόπιον οὔσαις, τὰς ἀπ' Αἰγύπτου ὁλκάδας προσβαλλούσας, ξυλλαμβάνειν. ἔστι δὲ τὸ Τριόπιον ἄκρα τῆς Κνιδίας προύχουσα, Ἀπόλλωνος ἱερόν. πυθόμενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ πλεύσαντες ἐκ τῆς Σάμου, λαμβάνουσι τὰς ἐπὶ Τριοπίῳ φρουρούσας ἓξ ναῦς. οἱ δ' ἄνδρες, ἀποφεύγουσιν ἐξ αὐτῶν. καὶ μετὰ τοῦτο, ἐς τὴν Κνίδον καταπλεύσαντες, καὶ προσβαλόντες τῇ πόλει ἀτειχίστῳ οὔσῃ, ὀλίγου εἷλον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ αὖθις προσέβαλλον. καὶ ἄμεινον φραξαμένων αὐτῶν ὑπὸ νύκτα, καὶ ἐπεσελθόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ τοῦ Τριοπίου ἐκ τῶν νεῶν διαφυγόντων, οὐκ ἔθ' ὁμοίως ἔβλαπτον, ἐπελθόντες, καὶ δῃώσαντες τὴν τῶν Κνιδίων γῆν, ἐς τὴν Σάμον ἀπέπλευσαν. ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, Ἀστυόχου ἥκοντος ὡς τὴν Μίλητον ἐπὶ τὸ ναυτικόν, οἱ Πελοποννήσιοι εὐπόρως ἔτι εἶχον ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον. καὶ γὰρ μισθὸς ἐδίδοτο ἀρκούντως. καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἰάσου μεγάλα χρήματα διαρπασθέντα, ὑπῆν τοῖς στρατιώταις. οἵ τε Μιλήσιοι προθύμως τὰ τοῦ πολέμου ἔφερον. πρὸς δὲ τὸν Τισσαφέρνην ἐδόκουν ὅμως ταῖς Πελοποννησίοις αἱ πρῶται ξυνθῆκαι, αἱ πρὸς Χαλκιδέα γενόμεναι, ἐνδεεῖς εἶναι, καὶ οὐ πρὸς σφῶν μᾶλλον. καὶ ἄλλας ἐπὶ Θηραμένους παρόντος ἐποίουν. καὶ εἰσὶν αἵδε.

Ξυνθῆκαι

ἔσται ἀγωνίσασθαι, οὐδέ ποτε τῷ αἰσχρῷ ὀνείδει εἴξας ἀλόγως διακινδυνεύσειν. οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι Ἀθηναίους ναυτικῷ μετὰ καιροῦ ὑποχωρῆσαι, ἀλλὰ καὶ μετὰ ὁτουοῦν τρόπου, αἴσχιον ξυμβήσεσθαι, ἢν ἡσσηθῶσι. καὶ τὴν πόλιν οὐ μόνον τῷ αἰσχρῷ, ἀλλὰ καὶ τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ περιπίπτειν, ᾗ μόγις ἐπὶ ταῖς γεγενημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέχεσθαι μετὰ βεβαίου παρασκευῆς καθ' ἑκουσίαν, ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ προτέρᾳ ποι ἐπιχειρεῖν, ἢ πού γε δὴ μὴ βιαζομένῃ γε, πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἰέναι. ὡς τάχιστα δὲ ἐκέλευε τούς τε τραυματίας ἀναλαβόντας καὶ τὸν πεζὸν, καὶ τὴν σκευὴν ὅσα ἦλθον ἔχοντες, ἃ δ' ἐκ τῆς πολεμίας εἰλήφασι, καταλιπόντας, ὅπως κοῦφαι ὦσιν αἱ νῆες, ἀποπλεῖν ἐς Σάμον. κἀκεῖθεν ἤδη ξυναγαγόντας πάσας τὰς ναῦς τοὺς ἐπίπλους, ἤν που καιρὸς ᾖ, ποιεῖσθαι. ὡς δὲ ἔπεισε, καὶ ἔδρασε ταῦτα, καὶ ἔδοξεν, οὐκ ἐν τῷ αὐτίκα μᾶλλον, ἢ ὕστερον, οὐκ ἐς τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς ὅσα ἄλλα Φρύνιχος κατέστη, οὐκ ἀξύνετος εἶναι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀφ' ἑσπέρας εὐθὺς τούτῳ τῷ τρόπῳ, ἀτελεῖ τῇ νίκῃ ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀνέστησαν. καὶ οἱ Ἀργεῖοι κατὰ τάχος, καὶ πρὸς ὀργὴν τῆς ξυμφορᾶς ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σάμου ἐπ' οἴκου. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἅμα τῇ ἕῳ, ἐκ τῆς Τειχιούσσης ἄραντες, ἐπικατάγονται. καὶ μείναντες ἡμέραν μίαν, τῇ ὑστεραίᾳ καὶ τὰς Χίας ναῦς προσλαβόντες, τὰς μετὰ Χαλκιδέως τὸ πρῶτον ξυγκαταδιωχθείσας, ἐβούλοντο πλεῦσαι ἐπὶ τὰ σκεύη, ἃ ἐξείλοντο ἐς Τειχιοῦσσαν πάλιν. καὶ ὡς ἦλθον, Τισσαφέρνης τῷ πεζῷ παρελθὼν, πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Ἴασον, ἐν ᾗ Ἀμόργης πολέμιος ὢν κατεῖχε, πλεῦσαι. καὶ προσβαλόντες τῇ Ἰάσῳ αἰφνίδιοι, καὶ οὐ προσδεχομένων, ἀλλ' ἢ Ἀττικὰς ναῦς εἶναι, αἱροῦσι. καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Συρακούσιοι ἐπῃνέθησαν. καὶ τόν τε Ἀμόργην ζῶντα λαβόντες, Πισσούθνου νόθον υἱόν, ἀφεστῶτα δὲ βασιλέως, παραδιδόασιν οἱ Πελοποννήσιοι Τισσαφέρνει ἀπαγαγεῖν, εἰ βούλεται, βασιλεῖ, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξε. καὶ τὴν Ἴασον διεπόρθησαν, καὶ χρήματα πάνυ πολλὰ ἡ στρατιὰ ἔλαβε. παλαιόπλουτον γὰρ ἦν τὸ χωρίον. τούς τ' ἐπικούρους τοὺς περὶ τὸν Ἀμόργην παρὰ σφᾶς αὐτοὺς κομίσαντες, καὶ οὐκ ἀδικήσαντες, ξυνέταξαν, ὅτι ἦσαν οἱ πλεῖστοι ἐκ Πελοποννήσου, τό τε πόλισμα Τισσαφέρνει παραδόντες, καὶ τὰ ἀνδράποδα πάντα, καὶ δοῦλα καὶ ἐλεύθερα, ὧν καθ' ἕκαστον στατῆρα Δαρεικὸν παρ' αὐτοῦ ξυνέβησαν λαβεῖν. ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἐς τὴν Μίλητον, καὶ Πεδάριτόν τε τὸν Λέοντος ἐς τὴν Χίον ἄρχοντα, Λακεδαιμονίων πεμψάντων, ἀποστέλλουσι πεζῇ μέχρι Ἐρυθρῶν, ἔχοντα τὸ παρὰ Ἀμόργου ἐπικουρικόν. καὶ ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ Φίλιππον καθιστᾶσι. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἐπειδὴ τὴν Ἴασον κατεστήσατο ὁ Τισσαφέρνης ἐς φυλακὴν, παρῆλθεν ἐς τὴν Μίλητον. καὶ μηνὸς μὲν τροφὴν, ὥσπερ ὑπέστη ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ἐς δραχμὴν Ἀττικὴν ἑκάστῳ πάσαις ταῖς ναυσὶ διέδωκε. τοῦ δὲ λοιποῦ χρόνου, ἐβούλετο τριώβολον διδόναι, ἕως ἂν βασιλέα ἐπέρηται. ἢν δὲ κελεύῃ, ἔφη δώσειν ἐντελῆ τὴν δραχμήν. Ἑρμοκράτους δὲ ἀντειπόντος τοῦ Συρακουσίου στρατηγοῦ, ὁ γὰρ Θηραμένης οὐ ναύαρχος ὢν, ἀλλ' Ἀστυόχῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς ξυμπλέων, μαλακὸς ἦν περὶ τοῦ μισθοῦ. ὅμως δὲ, παρὰ πέντε ναῦς πλέον ἀνδρὶ ἑκάστῳ, ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν. ἐς γὰρ πέντε ναῦς καὶ πεντήκοντα τρία τάλαντα, ἐδίδου τοῦ μηνός. καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσῳ πλείους νῆες ἦσαν, τούτου τοῦ ἀριθμοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τοῦτον, ἐδίδοτο. Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος, τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίοις, προσαφιγμέναι γὰρ ἦσαν καὶ οἴκοθεν ἄλλαι νῆες πέντε καὶ τριάκοντα, καὶ στρατηγοὶ, Χαρμῖνος, καὶ Στρομβιχίδης, καὶ Εὐκτήμων, καὶ τὰς ἀπὸ Χίου πάσας, καὶ τὰς ἄλλας ξυναγαγόντες, ἐβούλοντο διακληρωσάμενοι, ἐπὶ μὲν τῇ Μιλήτῳ τῷ ναυτικῷ ἐφορμεῖν· πρὸς δὲ τὴν Χίον, καὶ ναυτικὸν, καὶ πεζὸν πέμψαι. καὶ ἐποίησαν οὕτω. Στρομβιχίδης μὲν γὰρ, καὶ Ὀνομακλῆς, καὶ Εὐκτήμων, τριάκοντα ναῦς ἔχοντες, καὶ τῶν ἐς Μίλητον ἐλθόντων χιλίων ὁπλιτῶν μέρος ἀγαγόντες ἐν ναυσὶν ὁπλιταγωγοῖς, ἐπὶ Χίον λαχόντες, ἔπλεον. οἱ δ' ἄλλοι ἐν Σάμῳ μένοντες, τέσσαρσι καὶ ἑβδομήκοντα ναυσὶν ἐθαλασσοκράτουν, καὶ ἐπίπλους τῇ Μιλήτῳ ἐποιοῦντο. ὁ δ' Ἀστύοχος, ὡς τότε ἐν τῇ Χίῳ ἔτυχε διὰ τὴν προδοσίαν τοὺς ὁμήρους καταλεγόμενος,

Ἔσται ἀγωνίσασθαι. τὸ ἔσται, ἀντὶ τοῦ ἐξέσται. τὸ δὲ οὐδέποτε τῷ αἰσχρῷ ὀνείδει εἴξας ἀλόγως διακινδυνεύσειν, ἀντὶ τοῦ οὐδέποτε φεύγων ἀδοξίαν, ἀλόγως διακινδυνεύσειν.

Ἣ μόγις ἐπὶ ταῖς γεγενημέναις ξυμφοραῖς. ἤγουν ἥτινι φησὶ πόλει διὰ τὰς κατασχούσας συμφορὰς μόγις ἔξεστι μετὰ μεγάλης παρασκευῆς, καὶ ἀναγκαζομένῃ προσεπιχειρεῖν τοῖς πολεμίοις, οὐχὶ δὲ ἑκουσίως. ἵνα ὅτῃ πως προσῆκεν μὴ ἀναγκαζομένῃ πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἰέναι.

Μετὰ βεβαίου παρασκευῆς. ἤγουν μετὰ παρασκευῆς πολεμικῆς ἀσφαλοῦς.

Καὶ πρὸς ὀργὴν τῆς ξυμφορᾶς. ὀργιζόμενοι διὰ τὴν συμβᾶσαν αὐτοῖς συμφορὰν περὶ Μίλητον.

Ὥσπερ αὐτῷ προσέταξεν. ὁ βασιλεὺς δηλονότι. Συνέταξαν. ἤγουν συνηρίθμησαν.

Πάσαις ναυσὶ διέδωκεν. ἀντὶ τοῦ ἐν πάσαις ταῖς ναυσί. Μαλακὸς ἦν περὶ τοῦ μισθοῦ. ἤγουν οὐκ ἐντόνως, οὐδὲ σφοδρῶς ἀπῄτει.

Ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν. συνεφωνήθησαν.

Διακληρωσάμενοι. διαμερίσαντες κλήρῳ.

Τοὺς ὁμήρους καταλεγόμενος. ἀπαριθμῶν.

ἀλλὰ μάχῃ ἐνίκησαν, καὶ τρίτῃ ἐν Λευκωνίῳ. καὶ μετὰ τοῦτο, οἱ μὲν Χῖοι οὐδ' οὐκέτι ἐπεξῄεσαν. οἱ δὲ, τὴν χώραν καλῶς κατεσκευασμένην, καὶ ἀπαθῆ οὖσαν ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι τότε, διεπόρθησαν. Χῖοι γὰρ μόνοι μετὰ Λακεδαιμονίους, ὧν ἐγὼ ᾐσθόμην, εὐδαιμονήσαντες, ἅμα καὶ ἐσωφρόνησαν. καὶ ὅσῳ ἐπεδίδου ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπὶ τὸ μεῖζον, τόσῳ καὶ ἐκοσμοῦντο ἐχυρώτερον. καὶ οὐδ' αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν, εἰ τοῦτο δοκοῦσι παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον πρᾶξαι, πρότερον ἐτόλμησαν ποιήσασθαι, ἢ μετὰ πολλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἔμελλον κινδυνεύσειν. καὶ τοὺς Ἀθηναίους ᾐσθάνοντο, οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι μετὰ τὴν Σικελικὴν ξυμφορὰν, ὡς οὐ πάνυ πονηρὰ σφῶν βεβαίως τὰ πράγματα εἴη. εἰ δέ τι ἐν τοῖς ἀνθρωπείοις τοῦ βίου παραλόγοις ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν, οἷς ταὐτὰ ἔδοξε τὰ τῶν Ἀθηναίων ταχὺ ξυναιρεθήσεσθαι, τὴν ἁμαρτίαν ξυνέγνωσαν. εἰργομένοις οὖν αὐτοῖς τῆς θαλάσσης, καὶ κατὰ γῆν πορθουμένοις, ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθηναίους ἀγαγεῖν τὴν πόλιν, οὓς αἰσθόμενοι οἱ ἄρχοντες, αὐτοὶ μὲν ἡσύχασαν, Ἀστύοχον δὲ ἐξ Ἐρυθρῶν τὸν ναύαρχον μετὰ τεσσάρων νεῶν, αἵ παρῆσαν αὐτῷ, κομίσαντες ἐσκόπουν, ὅπως μετριώτατα, ἢ ὁμήρων λήψει, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ, καταπαύσωσι τὴν ἐπιβουλήν. καὶ οἱ μὲν, ταῦτα ἔπρασσον. ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος, χίλιοι ὁπλῖται τῶν Ἀθηναίων καὶ πεντακόσιοι, καὶ χίλιοι Ἀργείων, τοὺς γὰρ πεντακοσίους τῶν Ἀργείων, ψιλοὺς ὄντας, ὥπλισαν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ χίλιοι τῶν ξυμμάχων, ναυσὶ δυοῖν δεούσαις πεντήκοντα, ὧν ἦσαν καὶ ὁπλιταγωγοὶ, Φρυνίχου καὶ Ὀνομακλέους καὶ Σκιρωνίδου στρατηγούντων, κατέπλευσαν ἐς Σάμον, καὶ διαβάντες ἐς Μίλητον, ἐστρατοπεδεύσαντο. Μιλήσιοι δὲ ἐξελθόντες, αὐτοί τε ὀκτακόσιοι ὁπλῖται, καὶ οἱ μετὰ Χαλκιδέως ἐλθόντες Πελοποννήσιοι, καὶ Τισσαφέρνους τι ξενικὸν ἐπικουρικὸν, καὶ αὐτὸς Τισσαφέρνης παρὼν, καὶ ἡ ἵππος αὐτοῦ, ξυνέβαλον τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ξυμμάχοις. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρᾳ προεξάξαντες, καὶ καταφρονήσαντες, ὡς ἐπ' Ἴωνάς τε καὶ οὐ δεξομένους, ἀτακτότερον χωροῦντες, νικῶνται ὑπὸ τῶν Μιλησίων. καὶ διαφθείρονται αὐτῶν ὀλίγοι ἐλάσσους τριακοσίων ἀνδρῶν. Ἀθηναῖοι δὲ, τούς τε Πελοποννησίους πρώτους νικήσαντες, καὶ τοὺς βαρβάρους, καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον ὠσάμενοι, τοῖς Μιλησίοις οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑποχωρησάντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς τῶν Ἀργείων τροπῆς ἐς τὴν πόλιν, ὡς ἑώρων τὸ ἄλλο σφῶν ἡσσώμενον, πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων κρατοῦντες ἤδη τὰ ὅπλα τίθενται. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τοὺς Ἴωνας ἀμφοτέρων τῶν Δωριέων κρατῆσαι. τούς τε γὰρ κατὰ σφᾶς Πελοποννησίους, οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκων, καὶ τοὺς Ἀργείους, οἱ Μιλήσιοι. στήσαντες δὲ τροπαῖον, τὸν περιτειχισμὸν, ἰσθμώδους ὄντος τοῦ χωρίου, οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο. νομίζοντες, εἰ προσαγάγοιντο Μίλητον, ῥᾳδίως ἂν σφίσι καὶ τἆλλα προσχωρήσειν. ἐν τούτῳ δὲ, περὶ δείλην ἤδη ὀψίαν, ἀγγέλλεται αὐτοῖς τὰς ἀπὸ Πελοποννήσου καὶ Σικελίας, πέντε καὶ πεντήκοντα ναῦς ὅσον οὔπω παρεῖναι. τῶν τε γὰρ Σικελιωτῶν, Ἑρμοκράτους τοῦ Συρακουσίου μάλιστα ἐνάγοντος, ξυνεπιλαβέσθαι τῆς ὑπολοίπου Ἀθηναίων καταλύσεως, εἴκοσι νῆες Συρακουσίων ἦλθον, καὶ Σελινούντιαι δύο: αἵ τε ἐκ Πελοποννήσου, ἃς παρεσκευάζοντο, ἑτοῖμοι ἤδη, καὶ Θηραμένει τῷ Λακεδαιμονίῳ ξυναμφότεραι, ὡς Ἀστύοχον τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι, κατέπλευσαν ἐς Ἔλεον πρῶτον τὴν πρὸ Μιλήτου νῆσον. ἔπειτα ἐκεῖθεν αἰσθόμενοι ἐπὶ Μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους, ἐς τὸν Ἰασικὸν κόλπον πρότερον πλεύσαντες, ἐβούλοντο εἰδέναι τὰ περὶ τῆς Μιλήτου. ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου ἵππῳ ἐς Τειχιοῦσαν τῆς Μιλησίας, ἥπερ τοῦ κόλπου πλεύσαντες ηὐλίσαντο, πυνθάνονται τὰ περὶ τῆς μάχης. παρῆν γὰρ καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ ξυνεμάχετο τοῖς Μιλησίοις, καὶ Τισσαφέρνει. καὶ αὐτοῖς παρῄνει, εἰ μὴ βούλονται τά τε ἐν Ἰωνίᾳ, καὶ τὰ ξύμπαντα πράγματα διολέσαι, ὡς τάχιστα βοηθεῖν Μιλήτῳ, μὴ καὶ περιιδεῖν ἀποτειχισθεῖσαν. καὶ οἱ μὲν, ἅμα τῇ ἕῳ, ἔμελλον βοηθήσειν. Φρύνιχος δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς, ὡς ἀπὸ τῆς Δέρου ἐπύθετο τὰ τῶν νεῶν, σαφῶς βουλομένων τῶν ξυναρχόντων ὑπομείναντας διαναυμαχεῖν, οὐκ ἔφη οὔτ' αὐτὸς ποιήσειν τοῦτο, οὔτ' ἐκείνοις, οὔτ' ἄλλῳ οὐδενὶ ἐς δύναμιν ἐπιτρέψειν. ὅπου γὰρ ἔξεστιν ἐν ὑστέρῳ, σαφῶς εἰδότας πρὸς ὁπόσας τε ναῦς πολεμίας, καὶ ὅσαις πρὸς αὐτὰς ταῖς σφετέραις, ἱκανῶς καὶ καθ' ἡσυχίαν παρασκευασαμένοις

ἔσται

Ἀποβάσεις ποιησάμενοι. ἀποβάντες τῶν νεῶν.

Εἰ δέ τι ἐν τοῖς ἀνθρωπείοις. εἴ τι φησὶ παράλογον ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν συνεξόμεθα τοῦτο. γάρ ἐστι δ' ἁμαρτίας συνέγνωσαν.

Ἤδη τὰ ὅπλα τίθενται. ἤγουν ἀποτίθενται.

Ὅσον οὔπω παρεῖναι. ἤγουν μετ' ὀλίγον.

Ξυνεπιλαβέσθαι. ἤγουν πείθοντος συνεφάψασθαι, ὥστε ὑπολειπομένην δύναμιν τῶν Ἀθηναίων καταλῦσαι.

Ὡς Ἀστύοχον τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι. προσταχθέντος τῷ Θηραμένει ἀγαγεῖν πρὸς Ἀστύοχον τὰς ναῦς.

Ἐν ὑστέρῳ σαφῶς. χρόνῳ δηλονότι.

ραιῷ εἴκοσι νῆες τῶν Πελοποννησίων, καταδιωχθεῖσαι ποτὲ, καὶ ἐφορμούμεναι ἴσῳ ἀριθμῷ ὑπὸ Ἀθηναίων, ἐπέκπλουν ποιησάμεναι αἰφνίδιον, καὶ κρατήσασαι ναυμαχίᾳ τέσσαράς τε ναῦς λαμβάνουσι τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἀποπλεύσασαι ἐς Κεγχρειὰς, τὸν ἐς τὴν Χίον καὶ τὴν Ἰωνίαν πλοῦν αὖθις παρεσκευάζοντο. καὶ ναύαρχος αὐτοῖς ἐκ Λακεδαίμονος Ἀστύοχος ἐπῆλθεν, ᾧπερ ἐγίγνετο ἤδη πᾶσα ἡ ναυαρχία. ἀναχωρησάντων δὲ τῶν ἐκ τῆς Τέω πεζῶν, καὶ Τισσαφέρνης αὐτὸς στρατιᾷ παραγενόμενος, καὶ ἀπικαθελὼν εἴ τι τῇ Τέῳ τεῖχος ἐπυπελείφθη, ἀνεχώρησε. καὶ Διομέδων ἀπελθόντος αὐτοῦ οὐ πολὺ ὕστερον δέκα ναυσὶν Ἀθηναίων ἀφικόμενος, ἐσπείσατο Τηΐοις, ὥστε δέχεσθαι καὶ σφᾶς. καὶ παραπλεύσας ἐπὶ Ἔρας, καὶ προσβαλὼν, ὡς οὐκ ἐλάμβανε τὴν πόλιν, ἀπέπλευσεν. ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἡ ἐν Σάμῳ ἐπανάστασις, ὑπὸ τοῦ δήμου τοῖς δυνατοῖς μετὰ Ἀθηναίων, οἳ ἔτυχον ἐν τρισὶ ναυσὶ παρόντες. καὶ ὁ δῆμος ὁ Σαμίων ἐς διακοσίους μέν τινας τοὺς πάντας τῶν δυνατωτάτων ἀπέκτεινε, τετρακοσίους δὲ φυγῇ ζημιώσαντες, καὶ αὐτοὶ τὴν γῆν αὐτῶν καὶ οἰκίας νειμάμενοι, Ἀθηναίων τε σφίσιν αὐτονομίαν μετὰ ταῦτα ὡς βεβαίοις ἤδη ψηφισαμένων, τὰ λοιπὰ διῴκουν τὴν πόλιν. καὶ τοῖς γεωμόροις μετεδίδοσαν οὔτε ἄλλου οὐδενὸς, οὔτε ἐκδοῦναι, οὐδ᾽ ἀγαγέσθαι παρ᾽ ἐκείνων, οὐδ᾽ ἐς ἐκείνους οὐδενὶ ἔτι τοῦ δήμου ἐξῆν. μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ αὐτοῦ θέρους, οἱ Χῖοι ὥσπερ ἤρξαντο, οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας, ἄνευ τε Πελοποννησίων, πλήθει παρόντες ἀποστῆσαι τὰς πόλεις, καὶ βουλόμενοι ἅμα ὡς πλείστους σφίσι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοί τε τρισκαίδεκα ναυσὶν ἐπὶ τὴν Λέσβον, ὥσπερ εἴρητο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων δεύτερον ἐπ᾽ αὐτὴν ἰέναι, καὶ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. καὶ ὁ πεζὸς ἅμα Πελοποννησίων τε τῶν παρόντων, καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων, παρῄει ἐπὶ Κλαζομενῶν τε καὶ Κύμης. ἦρχε δ᾽ αὐτοῦ Εὐάλας Σπαρτιάτης. τῶν δὲ νεῶν, Δεινιάδας περίοικος. καὶ αἱ μὲν νῆες καταπλεύσασαι, Μήθυμναν πρῶτον ἀφιστᾶσι. Ἀστύοχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ναύαρχος, τέσσαρσι ναυσὶν ὥσπερ ὥρμητο ἐκ τῆς Κεγχρειᾶς, ἀφικνεῖται ἐς Χίον. καὶ αὐτοῦ τρίτην ἡμέραν ἥκοντος, αἱ Ἀττικαὶ νῆες πέντε καὶ εἴκοσιν ἔπλεον ἐς Λέσβον, ὧν ἦρχε Λέων καὶ Διομέδων. Λέων γὰρ ὕστερον δέκα ναυσὶ προσβοηθήσας ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἀφίκετο. ἀναγαγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύοχος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐς ὀψὲ, καὶ προσλαβὼν Χίαν ναῦν μίαν, ἔπλει ἐς τὴν Λέσβον, ὅπως ὠφελοίη εἴ τι δύναιτο. καὶ ἀφικνεῖται ἐς τὴν Πύρραν. ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς Ἔρεσον. ἔνθα πυνθάνεται ὅτι ἡ Μυτιλήνη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὐτοβοεὶ ἑάλωκεν. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ καὶ ἔπλεον ἀπροσδόκητοι, κατασχόντες ἐς τὸν λιμένα, τῶν τε Χίων νεῶν ἐκράτησαν, καὶ ἀποβάντες τοὺς ἀντιστάντας μάχῃ νικήσαντες, τὴν πόλιν ἔσχον. ἃ πυνθανόμενος ὁ Ἀστύοχος, τῶν τε Ἐρεσίων, καὶ τῶν ἐκ τῆς Μηθύμνης μετ᾽ Εὐβούλου Χίων νεῶν, αἳ τότε καταλειφθεῖσαι, καὶ ὡς ἡ Μυτιλήνη ἑάλω, φυγοῦσαι περιέτυχον αὐτῷ τρεῖς, μία γὰρ ἑάλω ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, οὐκέτι ἐπὶ τὴν Μυτιλήνην ὥρμησεν, ἀλλὰ τὴν Ἔρεσον ἀποστήσας, καὶ ὁπλίσας, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ νεῶν ὁπλίτας πεζῇ παραπέμπει ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν, καὶ Μήθυμναν, ἄρχοντα Ἐτεόνικον προστάξας. καὶ αὐτὸς ταῖς τε μεθ᾽ ἑαυτοῦ ναυσὶ καὶ ταῖς τρισὶ ταῖς Χίαις, παρέπλει, ἐλπίζων τοὺς Μηθυμναίους θαρσήσειν τε ἰδόντας σφᾶς, καὶ ἐμμενεῖν τῇ ἀποστάσει. ὡς δὲ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Λέσβῳ πάντα ἠναντιοῦτο, ἀναλαβὼν τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν ἐς τὴν Χίον ἀπέπλει. ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν κατὰ πόλεις καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζὸς, ὃς ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἔμελλεν ἰέναι. καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Κεγχρειᾷ ξυμμαχίδων Πελοποννησίων νεῶν ἀφικνοῦνται αὐτοῖς ἓξ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Χίον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, τά τε ἐν τῇ Λέσβῳ πάλιν κατεστήσαντο, καὶ πλεύσαντες ἐξ αὐτῆς, Κλαζομενίων τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ Πολίχναν τειχιζομένην ἑλόντες, διεκόμισαν πάλιν αὐτοὺς ἐς τὴν ἐν τῇ νήσῳ πόλιν, πλὴν τῶν αἰτίων τῆς ἀποστάσεως. οὗτοι δὲ ἐς Δαφνοῦντα ἀπῆλθον. καὶ αὖθις Κλαζομεναὶ προσεχώρησαν Ἀθηναίοις. τοῦ δ᾽ αὐτοῦ θέρους, οἵ τ᾽ ἐπὶ Μιλήτῳ Ἀθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσὶν ἐν τῇ Λάδῃ ἐφορμοῦντες, ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς Πάνορμον τῆς Μιλησίας, Χαλκιδέα τε τὸν Λακεδαιμόνιον ἄρχοντα μετ᾽ ὀλίγων παραβοηθήσαντα ἀποκτείνουσι. καὶ τροπαῖον τρίτῃ ἡμέρᾳ ὕστερον διαπλεύσαντες ἔστησαν, ὃ οἱ Μιλήσιοι, ὡς οὐ μετὰ κράτους τῆς γῆς σταθὲν, ἀνεῖλον. καὶ Λέων, καὶ Διομέδων, ἔχοντες τὰς ἐκ Λέσβου Ἀθηναίων ναῦς, ἔκ τε Οἰνουσσῶν τῶν πρὸ Χίου νήσων, καὶ ἐκ Σιδούσσης, καὶ ἐκ Πτελεοῦ, ἃ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ εἶχον τείχη, καὶ ἐκ τῆς Λέσβου ὁρμώμενοι, τὸν πρὸς τοὺς Χίους πόλεμον ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιοῦντο. εἶχον δ᾽ ἐπιβάτας τῶν ὁπλιτῶν ἐκ καταλόγου ἀναγκαστούς. καὶ ἔν τε Καρδαμύλῃ ἀποβάντες, καὶ ἐν Βολίσκῳ τοὺς προσβοηθήσαντας τῶν Χίων μάχῃ νικήσαντες, καὶ πολλοὺς διαφθείραντες, ἀνάστατα ἐποίησαν τὰ ταύτῃ χωρία. καὶ ἐν Φαναῖς αὖθις

Καὶ ἀπικαθελών. ἤγουν ἐκ δευτέρου.

Ὑπὸ τοῦ δήμου τοῖς δυνατοῖς· κατὰ τῶν δυνατῶν.

Καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἤγουν τῶν Χίων.

Αὐτοβοεὶ ἑάλωκεν· ἐκ μιᾶς βοῆς.

Κατασχόντες ἐς τὸν λιμένα· ἐλλιμενίσαντες.

Περιέτυχον αὐτῷ· συνέτυχον.

Τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν ἀναλαβών· ἀναβιβάσας ἐς τὰς ναῦς.

Καὶ πλεύσαντες ἐξ αὐτῆς· τῆς Λέσβου.

αἱ ἀπολιποῦσαι τὴν φυλακήν, τὰς μετὰ Χαλκιδέως διώξασαι καὶ οὐ καταλαβοῦσαι, ἀνακεχωρήκεσαν. ἦρχε δὲ αὐτῶν Στρομβιχίδης Διοτίμου. ἄλλας δὲ οὐ πολὺ ὕστερον βοηθεῖν δώδεκα μετὰ Θρασυκλέους, ἀπολιπούσας καὶ ταύτας τὴν ἐφόρμησιν. τάς τε τῶν Χίων ἑπτὰ ναῦς, αἳ αὐτοῖς ξυνεπολιόρκουν, τὰς ἐν τῷ Πειραιῷ ἀπαγαγόντες, τοὺς μὲν δούλους ἐξ αὐτῶν ἠλευθέρωσαν, τοὺς δ' ἐλευθέρους κατέδησαν, ἑτέρας δ' ἀντὶ πασῶν τῶν ἐπελθουσῶν νεῶν ἐς τὴν ἐφόρμησιν τῶν Πελοποννησίων διὰ τάχους πληρώσαντες, ἀντιπέμψαι· καὶ ἄλλας διενοοῦντο τριάκοντα πληροῦν. καὶ πολλὴ ἦν προθυμία. καὶ ὀλίγον ἐπράσσετο οὐδὲν ἐς τὴν βοήθειαν τὴν ἐπὶ τῆς Χίου. ἐν δὲ τούτῳ, Στρομβιχίδης ταῖς ὀκτὼ ναυσὶν ἀφικνεῖται ἐς Σάμον, καὶ προσλαβὼν Σαμίαν μίαν, ἔπλευσεν ἐς Τέων. καὶ ἡσυχάζειν ἠξίου αὐτούς. ἐκ δὲ τῆς Χίου ἐς τὴν Τέων καὶ ὁ Χαλκιδεὺς μετὰ τριῶν καὶ εἴκοσι νεῶν ἐπέπλει. καὶ ὁ πεζὸς ἅμα καὶ Κλαζομενίων, καὶ Ἐρυθραίων, παρῄει. προαισθόμενος δὲ ὁ Στρομβιχίδης προανήγετο, καὶ μετεωρισθεὶς ἐν τῷ πελάγει, ὡς ἑώρα τὰς ναῦς πολλὰς, τὰς ἀπὸ τῆς Χίου, φυγὴν ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Σάμου, αἱ δὲ ἐδίωκον. τὸν δὲ πεζὸν οἱ Τήιοι τὸ πρῶτον οὐκ ἐσδεχόμενοι, ὡς ἔφυγον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐσάγονται. καὶ ἐπέσχον μὲν οἱ πολλοί, καὶ Χαλκιδέα ἐκ τῆς διώξεως περιμένοντες. ὡς δὲ ἐχρόνιζε, καθῄρουν αὐτοὶ τὸ τεῖχος, ὃ ᾠκοδόμησαν οἱ Ἀθηναῖοι, τῆς Τηίων πόλεως πρὸς ἤπειρον. ξυγκαθῄρουν δὲ αὐτοῖς, καὶ τῶν βαρβάρων ἐπελθόντες οὐ πολλοί· ὧν ἦρχεν ὁ Τάγης ὕπαρχος Τισσαφέρνους. Χαλκιδεὺς δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης, ὡς κατεδίωξαν ἐς Σάμον Στρομβιχίδην, ἐκ μὲν τῶν ἐκ Πελοποννήσου νεῶν, τοὺς ναύτας ὁπλίσαντες, ἐν Χίῳ καταλιμπάνουσιν. ἀντιπληρώσαντες δὲ ταύτας τε ἐκ Χίου, καὶ ἄλλας εἴκοσιν, ἔπλεον ἐς Μίλητον ὡς ἀποστήσοντες. ἐβούλετο γὰρ ὁ Ἀλκιβιάδης, ὢν ἐπιτήδειος τοῖς προεστῶσι τῶν Μιλησίων, φθάσαι τάς τε ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ναῦς, προσαγαγόμενος αὐτούς, καὶ Χίοις, καὶ ἑαυτῷ, καὶ Χαλκιδεῖ, καὶ τῷ ἀποστείλαντι Ἐνδίῳ, ὥσπερ ὑπέσχετο, τὸ ἀγώνισμα προσθεῖναι, ὅτι πλείστας τῶν πόλεων μετὰ τῆς Χίων δυνάμεως καὶ Χαλκιδέως, ἀποστήσας. λαθόντες οὖν τὸ πλεῖστον τοῦ πλοῦ, καὶ φθάσαντες οὐ πολὺ, τόν τε Στρομβιχίδην καὶ τὸν Θρασυκλέα, ὃς ἔτυχεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν δώδεκα ναυσὶν ἄρτι παρών, καὶ ξυνδιώκων, ἀφιστᾶσι τὴν Μίλητον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας, μιᾶς δεούσαις εἴκοσι ναυσὶν ἐπιπλεύσαντες, ὡς αὐτοὺς οὐκ ἐδέχοντο οἱ Μιλήσιοι, ἐν Λάδῃ τῇ ἐπικειμένῃ νήσῳ, ἐφώρμουν. καὶ ἡ πρὸς βασιλέα ξυμμαχία Λακεδαιμονίοις ἡ πρώτη, Μιλησίων εὐθὺς ἀποστάντων, διὰ Τισσαφέρνους καὶ Χαλκιδέως, ἐγένετο ἥδε.

Ἐς τὴν βοήθειαν τὴν ἐπὶ τῆς Χίου. ἀντὶ τοῦ τὴν μάχην.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἐσάγονται. προσεδέξαντο.

Ὅτι πλείστας τῶν πόλεων· ἤγουν πλείας.

Λαθόντες οὖν τὸ πλεῖστον τοῦ πλοῦ. λάθρα τὸ πολὺ πλεύσαντες, ἔφθασαν.

Καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἑκάτεροι δηλονότι.

ΞΥΜΜΑΧΙΑ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ΚΑΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ, ΚΑΙ ΤΙΣΣΑΦΕΡΝΟΥΣ.

» Ἐπὶ τοῖσδε ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς βασιλέα, καὶ Τισσαφέρνην, Λακε-
» δαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι. ὁπόσην χώραν καὶ πόλεις βασιλεὺς ἔχει, καὶ οἱ πα-
» τέρες οἱ βασιλέως εἶχον, βασιλέως ἔστω. καὶ ἐκ τούτων τῶν πόλεων ὁπόσα Ἀθηναίοις
» ἐφοίτα χρήματα, ἢ ἄλλο τι, κωλυόντων κοινῇ βασιλεύς, καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμ-
» μαχοι, ὅπως μήτε χρήματα λαμβάνωσιν Ἀθηναῖοι, μήτε ἄλλο μηδέν. καὶ τὸν πόλε-
» μον τὸν πρὸς Ἀθηναίους, κοινῇ πολεμούντων, βασιλεύς, καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμ-
» μαχοι. καὶ κατάλυσιν τοῦ πολέμου πρὸς Ἀθηναίους, μὴ ἐξέστω ποιεῖσθαι, ἢν μὴ ἀμφοτέροις δοκῇ βασιλεῖ,
» καὶ Λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἢν δέ τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ βασιλέως, πολέμιοι ἔστωσαν, καὶ Λακε-
» δαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. καὶ ἤν τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων, πολέ-
» μιοι ἔστωσαν βασιλεῖ κατὰ ταὐτά.

Τὸ ἢν δέ τινες ἀφιστῶνται, ἕως τοῦ, καὶ τοῖς ξυμμάχοις, ἐν ἄλλοις οὐχ εὑρίσκεται.

Ἡ μὲν ξυμμαχία, αὕτη ἐγένετο. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Χῖοι εὐθὺς, δέκα ἑτέρας πληρώσαντες ναῦς, ἔπλευσαν ἐς Ἄναια, βουλόμενοι περί τε τῶν ἐν Μιλήτῳ πυθέσθαι, καὶ τὰς πόλεις ἅμα ἀφιστάναι. καὶ ἐλθούσης παρὰ Χαλκιδέως ἀγγελίας αὐτοῖς ἀποπλεῖν πάλιν, καὶ ὅτι Ἀμόργης παρέσται κατὰ γῆν στρατιᾷ, ἔπλευσαν ἐς Διὸς ἱερόν. καὶ καθορῶσιν ἑκκαίδεκα ναῦς, ἃς ὕστερον ἔτι Θρασυκλέους Διομέδων ἔχων, ἀπ' Ἀθηνῶν προσέπλει. καὶ ὡς εἶδον, ἔφευγον, μιᾷ μὲν νηὶ ἐς Ἔφεσον, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπὶ τῆς Τέω. καὶ τέσσαρας μὲν κενὰς οἱ Ἀθηναῖοι λαμβάνουσι, τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν γῆν φθασάντων, αἱ δ' ἄλλαι ἐς τὴν Τηίων πόλιν καταφεύγουσι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τῆς Σάμου ἀπέπλευσαν. οἱ δὲ Χῖοι, ταῖς λοιπαῖς ναυσὶν ἀναγαγόμενοι, καὶ ὁ πεζὸς μετ' αὐτῶν, Λέβεδον ἀπέστησαν, καὶ αὖθις Ἔρας. καὶ μετὰ τοῦτο, ἑκάτεροι ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν, καὶ ὁ πεζός, καὶ αἱ νῆες. ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, αἱ ἐν τῷ Πει-

ραιῷ

μεθορία τῆς Κορινθίας) μίαν μὲν ναῦν ἀπολλύασι μετέωρον οἱ Πελοποννήσιοι, τὰς δὲ ἄλλας ξυναγαγόντες, ὁρμίζουσι. καὶ προσβαλόντων τῶν Ἀθηναίων, καὶ κατὰ θάλασσαν ταῖς ναυσὶ, καὶ ἐς τὴν γῆν ἀποβάντων, θόρυβός τε ἐγένετο πολὺς, καὶ ἄτακτος. καὶ τῶν τε νεῶν τὰς πλείους κατατραυματίζουσιν ἐν τῇ γῇ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν ἄρχοντα Ἀλκαμένην ἀποκτείνουσι, καὶ αὐτῶν τινὲς ἀπέθανον. διακριθέντες δὲ πρὸς μὲν τὰς πολεμίας ναῦς, ἐπέταξαν ἐφορμεῖν ἱκανάς. ταῖς δὲ λοιπαῖς, ἐς τὸ νησίδιον ὁρμίζονται, ἐφ᾽ οὗ οὐ πολὺ ἀπέχοντι ἐστρατοπεδεύοντο· καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ βοήθειαν ἔπεμπον. παρῆσαν γὰρ καὶ τοῖς Πελοποννησίοις τῇ ὑστεραίᾳ, οἵ τε Κορίνθιοι βοηθοῦντες ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον, καὶ οἱ ἄλλοι πρόσχωροι. καὶ ὁρῶντες τὴν φυλακὴν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ ἐπίπονον οὖσαν, ἠπόρουν. καὶ ἐπενόησαν μὲν, κατακαῦσαι τὰς ναῦς. ἔπειτα δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς ἀνελκύσαι, καὶ τῷ πεζῷ προσκαθημένοις φυλακὴν ἔχειν, ἕως ἄν τις παρατύχῃ διαφυγὴ ἐπιτηδεία. ἔπεμψε δ᾽ αὐτοῖς καὶ Ἆγις αἰσθόμενος ταῦτα, ἄνδρα Σπαρτιάτην Θέρμωνα. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις πρῶτον μὲν ἠγγέλθη, ὅτι αἱ νῆες ἀνηγμέναι εἰσὶν ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ, εἴρητο γὰρ ὅταν γένηται τοῦτο, Ἀλκαμένει ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἱππέα πέμψαι, καὶ εὐθὺς τὰς παρὰ σφῶν πέντε ναῦς, καὶ Χαλκιδέα ἄρχοντα, καὶ Ἀλκιβιάδην μετ᾽ αὐτοῦ, ἐβούλοντο πέμπειν. ἔπειτα ὁρμημένων αὐτῶν, τὰ περὶ τὴν ἐν τῷ Πειραιῷ τῶν νεῶν καταφυγὴν ἠγγέλθη. καὶ ἀθυμήσαντες ὅτι πρῶτον ἀπτόμενοι τοῦ Ἰωνικοῦ πολέμου ἔπταισαν, τὰς ναῦς τὰς ἐκ τῆς ἑαυτῶν, οὐκέτι διενοοῦντο πέμπειν, ἀλλὰ καί τινας προεξανηγμένας μετακαλεῖν. γνοὺς δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης, πείθει αὖθις Ἔνδιον καὶ τοὺς ἄλλους ἐφόρους, μὴ ἀποκνῆσαι τὸν πλοῦν, λέγων, ὅτι φθήσονται πλεύσαντες, πρὶν τὴν τῶν νεῶν ξυμφορὰν Χίους αἰσθέσθαι. καὶ αὐτὸς ὅταν προσβάλῃ Ἰωνίᾳ, ῥᾳδίως πείσειν τὰς πόλεις ἀφίστασθαι, τήν τε Ἀθηναίων λέγων ἀσθένειαν, καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων προθυμίαν, πιστότερος γὰρ ἄλλων φανεῖσθαι. Ἐνδίῳ τε αὐτῷ ἰδίᾳ ἔλεγε, καλὸν εἶναι δι᾽ ἐκείνου ἀποστῆσαι τε Ἰωνίαν, καὶ βασιλέα ξύμμαχον ποιῆσαι Λακεδαιμονίοις, καὶ μὴ Ἄγιδος τὸ ἀγώνισμα τοῦτο γενέσθαι. ἐτύγχανε γὰρ τῷ Ἄγιδι αὐτὸς διάφορος ὤν. καὶ ὁ μὲν πείσας τούς τε ἄλλους ἐφόρους, καὶ Ἔνδιον, ἀνήγετο ταῖς πέντε ναυσὶ, μετὰ Χαλκιδέως τοῦ Λακεδαιμονίου. καὶ διὰ τάχους τὸν πλοῦν ἐποιοῦντο. ἀνεκομίζοντο δὲ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Σικελίας Πελοποννησίων ἑκκαίδεκα νῆες, αἱ μετὰ Γυλίππου ξυμπολεμήσασαι, καὶ περὶ τὴν Λευκαδίαν ἀποληφθεῖσαι, καὶ κοπεῖσαι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν, ὧν ἦρχεν Ἱπποκλῆς Μενίππου φυλακὴν ἔχων, τῶν ἀπὸ Σικελίας νεῶν. αἱ γὰρ λοιπαὶ, πλὴν μιᾶς διαφυγοῦσαι τοὺς Ἀθηναίους, κατέπλευσαν ἐς τὴν Κόρινθον. ὁ δὲ Χαλκιδεὺς, καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης πλέοντες, ὅσοις τε ἐπιτύχοιεν, ξυνελάμβανον, τοῦ μὴ ἐξάγγελτοι γενέσθαι. καὶ προσβαλόντες πρῶτον Κωρύκῳ τῆς ἠπείρου, καὶ ἀφέντες ἐνταῦθα αὐτοὺς, αὐτοὶ μὲν προξυγγενόμενοι τῶν ξυμπρασσόντων Χίων τισὶ, καὶ κελευόντων καταπλεῖν μὴ προειπόντας, ἐς τὴν πόλιν ἀφικνοῦνται αἰφνίδιοι τοῖς Χίοις. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἐν θαύματι ἦσαν, καὶ ἐκπλήξει. τοῖς δ᾽ ὀλίγοις παρεσκεύαστο, ὥστε βουλήν τε τυχεῖν ξυλλεγομένην. καὶ γενομένων λόγων, ἀπό τε τοῦ Χαλκιδέως, καὶ Ἀλκιβιάδου, ὡς ἄλλαι τε νῆες πολλαὶ προσπλέουσι, καὶ τὰ περὶ τῆς πολιορκίας τῶν ἐν τῷ Πειραιῷ νεῶν οὐ δηλωσάντων, ἀφίστανται Χῖοι, καὶ αὖθις Ἐρυθραῖοι Ἀθηναίων. καὶ μετὰ ταῦτα τρισὶ ναυσὶ πλεύσαντες, καὶ Κλαζομενὰς ἀφιστᾶσι. διαβάντες δὲ οἱ Κλαζομένιοι, εὐθὺς ἐς τὴν ἤπειρον, τὴν Πολίχναν ἐτείχιζον, εἴ τι δέοι σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς νησῖδος, ἐν ᾗ οἰκοῦσι πρὸς ἀναχώρησιν. καὶ οἱ μὲν ἀφεστῶτες πάντες, ἐν τειχισμῷ τε ἦσαν καὶ παρασκευῇ πολέμου. ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας ταχὺ, ἀγγελία τῆς Χίου ἀφικνεῖται. καὶ νομίσαντες μέγαν ἤδη, καὶ σαφῆ τὸν κίνδυνον σφᾶς περιεστάναι, καὶ τοὺς λοιποὺς ξυμμάχους οὐκ ἐθελήσειν τῆς μεγίστης πόλεως μεθεστηκυίας ἡσυχάζειν, τά τε χίλια τάλαντα, ὧν, διὰ παντὸς τοῦ πολέμου ἐγλίχοντο μὴ ἅψασθαι, εὐθὺς ἔλυσαν τὰς ἐπικειμένας ζημίας τῷ εἰπόντι, ἢ ἐπιψηφίσαντι, ὑπὸ τῆς παρούσης ἐκπλήξεως. καὶ ἐψηφίσαντο κινεῖν, καὶ ναῦς πληροῦν μὴ ὀλίγας. τῶν τε ἐν τῷ Πειραιῷ ἐφορμουσῶν, τὰς μὲν ὀκτὼ ἤδη πέμπειν.

ὅπως ἐς τὸ πέλαγος προκαλέσωνται.

Καὶ τῶν τε νεῶν τὰς πλείους. τῶν Λακεδαιμονίων δηλονότι.

Καὶ ἐπενόησαν μὲν κατακαῦσαι τὰς ναῦς. οἱ Πελοποννήσιοι τὰς προτέρας.

Καὶ τῷ πεζῷ προσκαθημένοις. δηλονότι τοῦ πεζοῦ.

Τῷ Ἄγιδι αὐτὸς διάφορος ὤν. ὁ Ἀλκιβιάδης ἀλόχου

Καὶ κοπεῖσαι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν. ἀντὶ τοῦ κακοπαθεῖσαι, οἱονεὶ κοπιάσασαι ἔργοις.

Μὴ ἐξάγγελτοι γενέσθαι. ἤγουν δῆλοι.

Καὶ οἱ μὲν ἀφεστῶτες πάντες. ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

Οὐκ ἐθελήσειν τῆς μεγίστης πόλεως. ἤγουν τῆς Χίου.

Τά τε χίλια τάλαντα. ἀντὶ τοῦ τὰς ἐπὶ τοῖς χιλίοις ταλάντοις ἐπικειμένας ζημίας.

Κατὰ τὴν ξενίαν φιλίαν.

Εἴ αἵ τε νῆες αὐτοῖς εἰσί. τοῖς χίοις.

Ἐψηφίσαντο αὐτοῖς πέμπειν. τοῖς χίοις.

Ὡς ἐκεῖ οὐκ ἔλασσον. ἤγουν ἐν τῇ χίῳ.

Ἀφ' ὧν οἱ χῖοι. τῶν λέων, ἢ συμμάχων δηλονότι. Εὐθὺς ἐπειγομένων τῶν χίων. ἀντὶ τοῦ ἐπειγόντων. Ἐς τὴν ἀποστολὴν. ἀπόστειλωσιν.

Ἐφ' ἑαυτῶν διενοοῦντο. ἤγουν καθ' ἑαυτούς. Ἢ τὰς ὕστερον διαφερομένας. μετὰ τοῦτο παρακομιζομένας. Καὶ γὰρ τὸν πλοῦν ταύτῃ. τῇ θαλάσσῃ δηλονότι.

Καὶ διεκόμισαν εὐθύς. περὶ τὸν ἰσθμὸν καί.

Οἱ δὲ κορίνθιοι, ἐπειγομένων αὐτῶν τὸν πλοῦν. τῶν λακεδαιμονίων.

Καὶ ἀρνουμένων τῶν χίων τὰ πιστόν. ὑπὲρ τοῦ πιστοὺς μεῖναι αὐτοὺς, ἀξίουν οἱ Ἀθηναῖοι ναῦς συμπέμπειν. Αἴτιον δ' ἐγένετο. αἴτιον δ' ἐγένετο τῆς ἀποστολῆς τῶν νεῶν, τὸ τοὺς πολλοὺς μὴ εἰδέναι τὰ πρασσόμενα.

Πολέμιον ἔχειν, πρίν τι καὶ ἰσχυρὸν λάβωσιν. ἀντὶ τοῦ πρὶν δύναμίν τινα προσλάβωσιν. Ἐθεώρουν. θεωροὶ ἐγένοντο. Καὶ ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν. οἱ θεωροὶ δηλονότι. Οἱ δὲ, μετὰ τὴν ἑορτήν. οἱ κορίνθιοι. Ἐπῆγον ἐς τὸ πέλαγος. ὑπεχώρουν,

καὶ τὴν ξενίαν ἔχειν. ἔπειτα μέντοι οἱ Λακεδαιμόνιοι πρῶτον κατασκόπους ἐς τὴν Χίον πέμψαντες Φρύνιν, ἄνδρα περίοικον, εἰ αἵ τε νῆες αὐτοῖς εἰσὶν ὅσασπερ ἔλεγον, καὶ τἆλλα ἡ πόλις ἱκανή ἐστι πρὸς τὴν λεγομένην δόξαν, ἀπαγγείλαντος αὐτοῖς ὡς εἴη ταῦτα ἀληθῆ ἅπερ ἤκουον, τούς τε Χίους καὶ τοὺς Ἐρυθραίους εὐθὺς ξυμμάχους ἐποιήσαντο, καὶ τεσσαράκοντα ναῦς ἐψηφίσαντο αὐτοῖς πέμπειν, ὡς ἐκεῖ οὐκ ἔλασσον ἢ ἑξήκοντα, ἀφ' ὧν οἱ Χῖοι ἔλεγον, ὑπαρχουσῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον δέκα τούτων αὐτοῖς ἔμελλον πέμπειν, καὶ Μελαγκρίδαν, ὃς αὐτοῖς ναύαρχος ἦν. ἔπειτα σεισμοῦ γενομένου, ἀντὶ τοῦ Μελαγκρίδου, Χαλκιδέα ἔπεμπον, καὶ ἀντὶ τῶν δέκα νεῶν, πέντε παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Λακωνικῇ. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἐννεακαιδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, εὐθὺς ἐπειγομένων τῶν Χίων ἀποστεῖλαι τὰς ναῦς, καὶ δεδιότων μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ πρασσόμενα αἴσθωνται, πάντα γὰρ κρύφα αὐτῶν ἐπρεσβεύοντο, ἀποστέλλουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Κόρινθον ἄνδρας Σπαρτιάτας τρεῖς, ὅπως ἀπὸ τῆς ἑτέρας θαλάσσης ὡς τάχιστα ἐπὶ τὴν πρὸς Ἀθήνας ὑπερενεγκόντες τὰς ναῦς τὸν ἰσθμὸν, κελεύσωσι πλεῖν ἐς Χίον πάσας, καὶ ἃς ὁ Ἆγις παρεσκεύαζεν ἐς τὴν Λέσβον, καὶ τὰς ἄλλας. ἦσαν δὲ αἱ ξύμπασαι τῶν ξυμμαχίδων νῆες αὐτόθι, μιᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα. ὁ μὲν οὖν Καλλίγειτος καὶ Τιμαγόρας, ὑπὲρ τοῦ Φαρναβάζου, οὐκ ἐκοινώνουν τοῦ στόλου ἐς τὴν Χίον, οὐδὲ τὰ χρήματα ἐδίδοσαν ἃ ἦλθον ἔχοντες ἐς τὴν ἀποστολὴν, ἀλλ' ὕστερον ἐφ' ἑαυτῶν διενοοῦντο ἄλλῳ στόλῳ πλεῖν. ὁ δὲ Ἆγις ἐπειδὴ ἑώρα τοὺς Λακεδαιμονίους ἐς τὴν Χίον πρῶτον ὡρμημένους, οὐδ' αὐτὸς ἄλλο τι ἐγίγνωσκεν, ἀλλὰ ξυνελθόντες ἐς Κόρινθον οἱ ξύμμαχοι, ἐβουλεύοντο, καὶ ἔδοξε πρῶτον ἐς Χίον αὐτοὺς πλεῖν, ἄρχοντα ἔχοντας Χαλκιδέα, ὃς ἐν τῇ Λακωνικῇ τὰς πέντε ναῦς παρεσκεύαζεν. ἔπειτα ἐς Λέσβον, καὶ Ἀλκαμένη ἄρχοντα, ὅνπερ καὶ Ἆγις διενοεῖτο. τὸ τρίτον δὲ, ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἀφικέσθαι· προσετέτακτο δὲ ἐς αὐτὸν ἄρχων, Κλέαρχος ὁ Ῥαμφίου. διαφέρειν δὲ τὸν ἰσθμὸν, τὰς ἡμισείας τῶν νεῶν πρῶτον, καὶ εὐθὺς ταύτας ἀποπλεῖν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ἀφορμωμένας μᾶλλον τὸν νοῦν ἔχωσιν, ἢ τὰς ὕστερον διαφερομένας. καὶ γὰρ τὸν πλοῦν ταύτῃ ἐκ τοῦ προφανοῦς ἐποιοῦντο, καταφρονήσαντες τῶν Ἀθηναίων ἀδυνασίαν, ὅτι ναυτικὸν οὐδὲν αὐτῶν πολύ πω ἐφαίνετο. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ διεκόμισαν εὐθὺς μίαν καὶ εἴκοσι ναῦς. οἱ δὲ Κορίνθιοι ἐπειγομένων αὐτῶν τὸν πλοῦν, οὐ προυθυμήθησαν ξυμπλεῖν, πρὶν τὰ Ἴσθμια, ἃ τότε ἦν, διεορτάσωσιν. Ἆγις δὲ αὐτοῖς ἕτοιμος ἦν, ἐκείνους μὲν μὴ λύειν δὴ τὰς Ἰσθμιάδας σπονδὰς, ἑαυτοῦ δὲ τὸν στόλον ἴδιον ποιήσασθαι. οὐ ξυγχωρούντων δὲ τῶν Κορινθίων, ἀλλὰ διατριβῆς ἐγγιγνομένης, οἱ Ἀθηναῖοι ᾐσθάνοντο τὰ τῶν Χίων μᾶλλον. καὶ πέμψαντες ἕνα τῶν στρατηγῶν Ἀριστοκράτην, ᾐτιῶντο αὐτούς. καὶ ἀρνουμένων τῶν Χίων τὸ πιστὸν, ναῦς σφίσι ξυμπέμπειν ἐκέλευον ἐς τὸ ξυμμαχικόν. οἱ δ' ἔπεμψαν ἑπτά. αἴτιον δ' ἐγένετο τῆς ἀποστολῆς τῶν νεῶν, οἱ μὲν πολλοὶ τῶν Χίων οὐκ εἰδότες τὰ πρασσόμενα. οἱ δὲ ὀλίγοι καὶ ξυνειδότες, τό τε πλῆθος οὐ βουλόμενοί πω πολέμιον ἔχειν, πρίν τι καὶ ἰσχυρὸν λάβωσι, καὶ τοὺς Πελοποννησίους, οὐκέτι προσδεχόμενοι ἥξειν, ὅτι διέτριβον. ἐν δὲ τούτῳ τὰ Ἴσθμια ἐγίγνετο. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπηγγέλθησαν γὰρ, ἐθεώρουν ἐς αὐτά. καὶ κατάδηλα μᾶλλον αὐτοῖς τὰ τῶν Χίων ἐφάνη. καὶ ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν, παρεσκευάζοντο εὐθὺς, ὅπως μὴ λήσουσιν αὐτοὺς αἱ νῆες ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφορμηθεῖσαι. οἱ δὲ μετὰ τὴν ἑορτὴν ἀνήγοντο μιᾷ καὶ εἴκοσι ναυσὶν ἐς τὴν Χίον, ἄρχοντα Ἀλκαμένη ἔχοντες. καὶ αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον ἴσαις ναυσὶ προσπλεύσαντες, ἐπῆγον ἐς τὸ πέλαγος. ὡς δ' ἐπὶ πολὺ οὐκ ἐπηκολούθησαν οἱ Πελοποννήσιοι, ἀλλ' ἐπανεχώρησαν, ἐπανεχώρησαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι. τὰς γὰρ τῶν Χίων ἑπτὰ ναῦς ἐν τῷ ἀριθμῷ μετὰ σφῶν ἔχοντες, οὐ πιστὰς ἐνόμιζον. ἀλλ' ὕστερον ἄλλας προσπληρώσαντες ἐς τὰς πάσας ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, παραπλέουσιν αὐτοὺς καταδιώκουσιν ἐς Πειραιὸν τῆς Κορινθίας. ἔστι δὲ λιμὴν ἐρῆμος καὶ ἔσχατος πρὸς τὰ

μεθόρια

μεμφομένων καὶ ἀκόντων θεσσαλῶν, ὁμήρους τέ τινας ἠνάγκασε δοῦναι καὶ χρήματα· καὶ κατέθετο ἐς τὴν κόρινθον, ἔς τε τὴν ξυμμαχίαν ἐπειρᾶτο προσάγειν. λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν πρόσταξιν ταῖς πόλεσιν ἑκατὸν νεῶν τῆς ναυπηγίας ἐποιοῦντο· καὶ ἑαυτοῖς μὲν καὶ βοιωτοῖς πέντε καὶ εἴκοσιν ἑκατέροις ἔταξαν, φωκεῦσι δὲ καὶ λοκροῖς πεντεκαίδεκα, καὶ κορινθίοις πεντεκαίδεκα, ἀρκάσι δὲ καὶ πελληνεῦσι καὶ σικυωνίοις δέκα, μεγαρεῦσι δὲ καὶ τροιζηνίοις καὶ ἐπιδαυρίοις καὶ ἑρμιονεῦσι δέκα. τά τε ἄλλα παρεσκευάζοντο ὡς εὐθὺς πρὸς τὸ ἔαρ ἑξόμενοι τοῦ πολέμου. παρεσκευάζοντο δὲ καὶ ἀθηναῖοι, ὥσπερ διενοήθησαν, ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ, τήν τε ναυπηγίαν ξύλα ξυμπορισάμενοι, καὶ σούνιον τειχίσαντες, ὅπως ἀσφαλὲς ταῖς σιταγωγοῖς ναυσὶν εἴη τοῦ περίπλου· καὶ τό τε ἐν τῇ λακωνικῇ τείχισμα ἐκλιπόντες, ὃ ἐνῳκοδόμησαν παραπλέοντες ἐς σικελίαν, καὶ τἆλλα εἴ πού τι ἐδόκει ἀχρεῖον ἀναλίσκεσθαι, ξυστελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν. μάλιστα δὲ τὰ τῶν ξυμμάχων διασκοποῦντες ὅπως μὴ σφῶν ἀποστήσονται. πρασσόντων δὲ ταῦτα ἀμφοτέρων, καὶ ὄντων οὐδὲν ἄλλο ἢ ὥσπερ ἀρχομένων ἐν τῇ κατασκευῇ τοῦ πολέμου, πρῶτοι εὐβοεῖς ὡς ἆγιν ἐπρεσβεύσαντο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ περὶ ἀποστάσεως τῶν ἀθηναίων. ὁ δὲ προσδεξάμενος τοὺς λόγους αὐτῶν μεταπέμπεται ἐκ λακεδαίμονος ἀλκαμένη τε τὸν σθενελαΐδου, καὶ μέλανθον ἄρχοντας ὡς ἐς τὴν εὔβοιαν. οἱ δὲ ἦλθον ἔχοντες τῶν νεοδαμωδῶν ὡς τριακοσίους, καὶ παρεσκεύαζεν αὐτοῖς τὴν διάβασιν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ λέσβιοι ἦλθον, βουλόμενοι καὶ αὐτοὶ ἀποστῆναι. καὶ ξυμπρασσόντων αὐτοῖς τῶν βοιωτῶν, ὁ ἆγις ὥστε εὐβοίας μὲν πέρι ἐπισχεῖν, τοῖς δὲ λεσβίοις παρεσκεύαζε τὴν ἀπόστασιν, ἀλκαμένη τε ἁρμοστὴν διδούς, ὃς ἐς εὔβοιαν πλεῖν ἔμελλε. καὶ δέκα μὲν βοιωτοὶ ναῦς ὑπέσχοντο, δέκα δὲ ἆγις. καὶ ταῦτα ἄνευ τῆς λακεδαιμονίων πόλεως ἐπράσσετο. ὁ γὰρ ἆγις ὅσον χρόνον ἦν περὶ δεκέλειαν, ἔχων τὴν μεθ' ἑαυτοῦ δύναμιν, κύριος ἦν καὶ ἀποστέλλειν, εἴ ποι τινὰ ἐβούλετο στρατιάν, καὶ ξυναγείρειν, καὶ χρήματα πράσσειν. καὶ πολὺ μᾶλλον ὡς εἰπεῖν κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον αὐτοῦ οἱ ξύμμαχοι ὑπήκουον, ἢ τῶν ἐν τῇ πόλει λακεδαιμονίων. δύναμιν γὰρ ἔχων αὐτὸς ἑκασταχόσε δεινὸς παρῆν. καὶ ὁ μὲν τοῖς λεσβίοις ἔπρασσε. χῖοι δὲ καὶ ἐρυθραῖοι ἀποστῆναι καὶ αὐτοὶ ἑτοῖμοι ὄντες, πρὸς μὲν ἆγιν οὐκ ἐτράποντο, ἐς δὲ τὴν λακεδαίμονα, καὶ παρὰ τισσαφέρνους, ὃς βασιλεῖ δαρείῳ τῷ ἀρταξέρξου στρατηγὸς ἦν τῶν κάτω, πρεσβευτὴς ἅμα μετ' αὐτῶν παρῆν. ἐπήγετο γὰρ καὶ ὁ τισσαφέρνης τοὺς πελοποννησίους, καὶ ὑπισχνεῖτο τροφὴν παρέξειν. ὑπὸ βασιλέως γὰρ νεωστὶ ἐτύγχανε πεπραγμένος τοὺς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς φόρους, οὓς δι' ἀθηναίους ἀπὸ τῶν ἑλληνίδων πόλεων οὐ δυνάμενος πράσσεσθαι, ἐπωφείλησε. τούς τε οὖν φόρους μᾶλλον ἐνόμιζε κομιεῖσθαι, κακώσας τοὺς ἀθηναίους, καὶ ἅμα βασιλεῖ ξυμμάχους λακεδαιμονίους ποιήσειν, καὶ ἀμόργην τὸν πισσούθνου υἱὸν νόθον, ἀφεστῶτα περὶ καρίαν, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξε βασιλεύς, ἢ ζῶντα ἄξειν, ἢ ἀποκτενεῖν. οἱ μὲν οὖν χῖοι καὶ τισσαφέρνης κοινῇ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔπρασσον. καλλίγειτος δὲ ὁ λαοφῶντος μεγαρεὺς καὶ τιμαγόρας ὁ ἀθηναγόρου κυζικηνός, φυγάδες τῆς ἑαυτῶν ἀμφότεροι, παρὰ φαρναβάζῳ τῷ φαρνάκου κατοικοῦντες, ἀφικνοῦνται περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐς τὴν λακεδαίμονα, πέμψαντος φαρναβάζου, ὅπως ναῦς κομίσειαν ἐς ἑλλήσποντον. καὶ αὐτός, εἰ δύναιτο, ἅπερ ὁ τισσαφέρνης προυθυμεῖτο, τάς τε ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀρχῇ πόλεις ἀποστήσειε τῶν ἀθηναίων διὰ τοὺς φόρους, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ βασιλεῖ τὴν ξυμμαχίαν τῶν λακεδαιμονίων ποιήσειε. πρασσόντων δὲ ταῦτα χωρὶς ἑκατέρων, τῶν τε ἀπὸ τοῦ φαρναβάζου, καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ τισσαφέρνους, πολλὴ ἅμιλλα ἐγίγνετο τῶν ἐν τῇ λακεδαίμονι, ὅπως οἱ μὲν ἐς τὴν ἰωνίαν καὶ χῖον, οἱ δ' ἐς τὸν ἑλλήσποντον πρότερον ναῦς καὶ στρατιὰν πείσουσι πέμπειν. οἱ μέντοι λακεδαιμόνιοι τὰ τῶν χίων καὶ τισσαφέρνους παρὰ πολὺ προσεδέξαντο μᾶλλον. ξυνέπρασσε γὰρ αὐτοῖς καὶ ἀλκιβιάδης ἐνδίῳ ἐφορεύοντι πατρικὸς ἐς τὰ μάλιστα ξένος ὤν, ὅθεν καὶ τοὔνομα λακωνικὸν ἡ οἰκία αὐτῶν

Μεμφομένων καὶ ἀκόντων θεσσαλῶν. μεμφομένων δηλαδὴ τοῖς λακεδαιμονίοις. Ξυστελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν. ἀντὶ τοῦ συνάγοντες. Ὅπως μὴ σφῶν ἀποστήσονται. ἤγουν τῶν λακεδαιμονίων, καὶ ἀθηναίων. Ἢ ὥσπερ ἀρχομένων ἐν κατασκευῇ τοῦ πολέμου. ἀντὶ τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου ταῦτα ἐπραγματεύοντο. Καὶ παρεσκεύαζεν αὐτοῖς τὴν διάβασιν. ἐς τὴν εὔβοιαν δηλονότι. Καὶ δέκα μὲν βοιωτοὶ ναῦς ὑπέσχοντο. τοῖς λεσβίοις δηλονότι. Ἢ τῶν ἐν τῇ πόλει λακεδαιμονίων. ἀντὶ τοῦ ἢ οἱ ἐν τῇ πόλει λακεδαιμόνιοι. Ἑκασταχόσε δεινὸς παρῆν. ἀντὶ τοῦ φοβερὸς τοῖς λεσβίοις. Τοῖς λεσβίοις ἔπρασσεν. ἤγουν συνέπραττε. Πεπραγμένος. ἀντὶ τοῦ ἀπαιτούμενος. Οὐ δυνάμενος πράσσεσθαι. ἀντὶ τοῦ οὐ δυνάμενος ἐκπράξασθαι αὐτάς, βασιλεῖ ἐπωφείλησεν. ἤγουν ὀφειλέτης ἐγένετο. Κοινῇ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔπρασσον. ἤγουν ὁμογνωμονοῦντες. Φυγάδες τῆς ἑαυτῶν. πατρίδος δηλονότι. Καὶ αὐτὸς εἰ δύναιτο. ἤγουν ὁ φαρνάβαζος. Καὶ ἀλκιβιάδης ἐνδίῳ ἐφορεύοντι. ὁ ἀθηναῖος ἐνδίῳ. Πατρικὸς ἐς τὰ μάλιστα. ὑπερβαλλόντως. Ὅθεν καὶ τοὔνομα λακωνικόν. ἀλκιβιάδης λακωνικὸν τὸ ὄνομα, ὅς ἐστι πατὴρ τοῦ ἐνδίου. κλεινίας δὲ ὁ ἀθηναῖος τῷ ἀλκιβιάδῃ ξένος γενόμενος, τὸ ὄνομα τῷ ἰδίῳ παιδὶ ἔθετο.

αἱ ὁπόσοι τότε αὐτοὺς θειάσαντες. ἀντὶ τοῦ θεοφορηθέντες, δηλονότι ἐπήλπισαν. ἤτοι θεῖά τινα ἀποφθεγξάμενοι, ἃς ἐλπίδας ἐνέβαλον. Πάντα δὲ πανταχόθεν αὐτοὺς ἐλύπει τε. δηλαδὴ δηλονότι.

κ Οὐδὲ χρήματα ἐν τῷ κοινῷ. τῷ ταμιείῳ δηλονότι. Καὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν. τῶν Ἀθηναίων. Ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων. τῶν δυνατῶν. Τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν τοὺς πολίτας εὐτελέστερον ζῆν καὶ βιοῦν. Ὡς ἂν καιρὸς ᾖ. ἤγουν ἕως ἄν.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΟΓΔΟΗ.

Ες δὲ τὰς Ἀθήνας ἐπειδὴ ἠγγέλθη, ἐπὶ πολὺ μὲν ἠπίστουν. καὶ τοῖς πάνυ τῶν στρατιωτῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαπεφευγόσι, καὶ σαφῶς ἀγγέλλουσι, μὴ οὕτω γε ἂν πανσυδὶ διεφθάρθαι. ἐπειδὴ δὲ ἔγνωσαν, χαλεποὶ μὲν ἦσαν τοῖς ξυμπροθυμηθεῖσι τῶν ῥητόρων τὸν ἔκπλουν, ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ ψηφισάμενοι. ὠργίζοντο δὲ καὶ τοῖς χρησμολόγοις τε καὶ μάντεσι, καὶ ὁπόσοι τι τότε αὐτοὺς θειάσαντες ἐπήλπισαν, ὡς λήψονται Σικελίαν. πάντα δὲ πανταχόθεν αὐτοὺς ἐλύπει τε, καὶ περιειστήκει ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ φόβος τε, καὶ κατάπληξις μεγίστη δή. ἅμα μὲν γὰρ στερόμενοι, καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος, καὶ ἡ πόλις, ὁπλιτῶν τε πολλῶν καὶ ἱππέων, καὶ ἡλικίας οἵαν οὐχ ἑτέραν ἑώρων ὑπάρχουσαν, ἐβαρύνοντο. ἅμα δὲ ναῦς οὐχ ὁρῶντες ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἱκανάς, οὐδὲ χρήματα ἐν τῷ κοινῷ, οὐδ' ὑπηρεσίας ταῖς ναυσίν, ἀνέλπιστοι ἦσαν ἐν τῷ παρόντι σωθήσεσθαι. τούς τε ἀπὸ τῆς Σικελίας πολεμίους εὐθὺς σφίσιν ἐνόμιζον τῷ ναυτικῷ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλευσεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ τοσοῦτον κρατήσαντας. καὶ τοὺς αὐτόθεν πολεμίους, τότε δὴ καὶ διπλασίως πάντα παρεσκευασμένους, κατὰ κράτος ἤδη καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἐπικείσεσθαι, καὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν μετ' αὐτῶν ἀποστάντας. ὅμως δὲ ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐδόκει χρῆναι μὴ ἐνδιδόναι, ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι καὶ ναυτικὸν ὅθεν ἂν δύνωνται, ξύλα ξυμπορισαμένους, καὶ χρήματα, καὶ τὰ τῶν ξυμμάχων ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι, καὶ μάλιστα τὴν Εὔβοιαν, τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν τι ἐς εὐτέλειαν σωφρονίσαι. καὶ ἀρχήν τινα πρεσβυτέρων ἀνδρῶν ἑλέσθαι, οἵτινες περὶ τῶν παρόντων ὡς ἂν καιρὸς ᾖ προβουλεύσουσι. πάντα τε πρὸς τὸ παραχρῆμα περιδεές, ὅπερ φιλεῖ δῆμος ποιεῖν, ἑτοῖμοι ἦσαν εὐτακτεῖν. καὶ ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίουν ταῦτα, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, πρὸς τὴν ἐκ τῆς Σικελίας τῶν Ἀθηναίων μεγάλην κακοπραγίαν, εὐθὺς οἱ Ἕλληνες πάντες ἐπηρμένοι ἦσαν. οἱ μέν, μηδετέρων ὄντες ξύμμαχοι, ὡς ἤν τις καὶ μὴ παρακαλῇ σφᾶς, οὐκ ἀποστατέον ἔτι τοῦ πολέμου εἴη, ἀλλ' ἐθελοντὶ ἰτέον ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους· νομίσαντες κἂν ἐπὶ σφᾶς ἕκαστοι ἐλθεῖν αὐτούς, εἰ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ κατώρθωσαν. καὶ ἅμα ἡγούμενοι βραχὺν ἔσεσθαι τὸν λοιπὸν πόλεμον, οὗ μετασχεῖν καλὸν εἶναι. οἱ δ' αὖ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι, ξυμπροθυμηθέντες ἐπὶ πλέον, ἢ πρὶν ἀπαλλάξεσθαι διὰ τάχους πολλῆς ταλαιπωρίας. μάλιστα δὲ οἱ τῶν Ἀθηναίων ὑπήκοοι, ἑτοῖμοι ἦσαν καὶ παρὰ δύναμιν αὐτῶν, ἀφίστασθαι· διὰ τὸ ὀργῶντες κρίνειν τὰ πράγματα, καὶ μηδ' ὑπολείπειν λόγον αὐτοῖς, ὡς τό γ' ἐπιὸν θέρος οἷοί τ' ἔσονται περιγενέσθαι. ἡ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις, πᾶσί τε τούτοις ἐθάρσει. καὶ μάλιστα ὅτι οἱ ἐκ τῆς Σικελίας αὐτοῖς ξύμμαχοι, πολλῇ δυνάμει κατ' ἀνάγκην ἤδη τοῦ ναυτικοῦ προσγεγενημένου, ἅμα τῷ ἦρι ὡς εἰκὸς παρέσεσθαι ἔμελλον. πανταχόθεν τε εὐέλπιδες ὄντες ἀπροφασίστως ἅπτεσθαι διενοοῦντο τοῦ πολέμου, λογιζόμενοι καλῶς τελευτήσαντες αὐτὸν κινδύνων τε τοιούτων ἀπηλλάχθαι ἂν τὸ λοιπόν, οἷος καὶ ὁ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων περιέστη ἂν αὐτοὺς εἰ τὸ Σικελικὸν προσέλαβον. καὶ καθελόντες ἐκείνους, αὐτοὶ τῆς πάσης Ἑλλάδος ἤδη ἀσφαλῶς ἡγήσεσθαι. εὐθὺς οὖν Ἆγις μὲν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ ὁρμηθεὶς στρατῷ τινὶ ἐκ Δεκελείας, τά τε τῶν ξυμμάχων ἠργυρολόγησεν ἐς τὸ ναυτικόν, καὶ τραπόμενος ἐπὶ τοῦ Μηλιέως κόλπου, Οἰταίων τε κατὰ τὴν παλαιὰν ἔχθραν τῆς λείας τὴν πολλὴν ἀπολαβών, χρήματα ἐπράξατο. καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς Φθιώτας, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ταύτῃ Θεσσαλῶν ὑπηκόους,

μεμφομένων

Πρὸς τὸ παραχρῆμα περιδεές. διὰ τὸ ἐν τῷ παραχρῆμα περιδεεῖς εἶναι.

Οἱ μέν, μηδετέρων. ἤγουν Ἀθηναίων, καὶ Πελοποννησίων.

Καὶ παρὰ δύναμιν αὐτῶν. ἤγουν τῶν Ἀθηναίων.

Διὰ τὸ ὀργῶντες, κρίνειν τὰ πράγματα. ἤτοι μετὰ πάσης προθυμίας. ἢ ὥς τινες, διὰ τὸ αὐτοὺς ὀργίζεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις.

Καὶ μηδ' ὑπολείπειν λόγον αὐτοῖς. μηδενὶ ἐπιτρέπειν λέγειν περὶ αὐτῶν. ἢ ὡς ἐμοὶ φαίνεται, μὴ ὑπολείπεσθαι μηδεμίαν αἰτίαν τοῦ δύνασθαι ἀντέχειν τοὺς Ἀθηναίους.

Ὡς τό γ' ἐπιὸν θέρος. ἀντὶ τοῦ τῷ ἐπιόντι θέρει.

ναντο πλείστους, καὶ τὰ σκῦλα ἀναλαβόντες ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων, ὁπόσους ἔλαβον, κατεβίβασαν ἐς τὰς λιθοτομίας, ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες τὴν τήρησιν. Νικίαν δὲ καὶ Δημοσθένην, ἄκοντος Γυλίππου, ἀπέσφαξαν. ὁ γὰρ Γύλιππος, καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐνόμιζεν οἱ εἶναι, ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ τοὺς ἀντιστρατήγους κομίσαι Λακεδαιμονίοις. ξυνέβαινε δὲ, τὸν μὲν πολεμιώτατον αὐτοῖς εἶναι Δημοσθένην, διὰ τὰ ἐν τῇ νήσῳ καὶ Πύλῳ, τὸν δὲ, διὰ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδειότατον. τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας τῶν Λακεδαιμονίων, ὁ Νικίας προυθυμήθη, σπονδὰς πείσας τοὺς Ἀθηναίους ποιήσασθαι, ὥστε ἀφεθῆναι. ἀνθ' ὧν οἵ τε Λακεδαιμόνιοι ἦσαν αὐτῷ προσφιλεῖς, κἀκεῖνος οὐχ ἥκιστα πιστεύσας, ἑαυτὸν τῷ Γυλίππῳ παρέδωκεν. ἀλλὰ τῶν Συρακουσίων τινὲς ὡς ἐλέγετο, οἱ μὲν, δείσαντες, ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐκεκοινολόγηντο, μὴ βασανιζόμενος διὰ τὸ τοιοῦτον ταραχὴν σφίσιν ἐν εὐπραγίᾳ ποιήσῃ. ἄλλοι δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Κορίνθιοι, μὴ χρήμασι πείσας τινὰς ὅτι πλούσιος ἦν ἀποδρᾷ, καὶ αὖθις σφίσι νεώτερόν τι ἀπ' αὐτοῦ γένηται, πείσαντές τε τοὺς ξυμμάχους, ἀπέκτειναν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν, τοιαύτῃ ἢ ὅτι ἐγγύτατα τούτων αἰτίᾳ ἐτεθνήκει, ἥκιστα δὴ ἄξιος ὢν τῶν γε ἐπ' ἐμοῦ Ἑλλήνων ἐς τοῦτο δυστυχίας ἀφικέσθαι, διὰ τὴν νενομισμένην ἐς τὸ θεῖον ἐπιτήδευσιν. τοὺς δ' ἐν ταῖς λιθοτομίαις οἱ Συρακούσιοι, χαλεπῶς τοὺς πρώτους χρόνους μετεχείρισαν. ἐν γὰρ κοίλῳ χωρίῳ ὄντας πολλοὺς, οἵ τε ἥλιοι τὸ πρῶτον καὶ τὸ πνῖγος ἔτι ἐλύπει, διὰ τὸ ἀστέγαστον. καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τοὐναντίον μετοπωριναὶ καὶ ψυχραὶ, τῇ μεταβολῇ ἐς ἀσθένειαν ἐνεωτέριζον: πάντα τε ποιούντων αὐτῶν διὰ στενοχωρίαν ἐν τῷ αὐτῷ. καὶ προσέτι τῶν νεκρῶν ὁμοῦ ἐπ' ἀλλήλοις ξυννενημένων, οἳ ἔκ τε τῶν τραυμάτων, καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν, καὶ τὸ τοιοῦτον, ἀπέθνῃσκον. καὶ ὀσμαὶ ἦσαν, οὐκ ἀνεκτοί, καὶ λιμῷ ἅμα καὶ δίψῃ ἐπιέζοντο. ἐδίδοσαν γὰρ αὐτῶν ἑκάστῳ, ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας, κοτύλην ὕδατος, καὶ δύο κοτύλας σίτου. ἀλλά τε ὅσα εἰκὸς ἐν τῷ τοιούτῳ χωρίῳ, ἐμπεπτωκότας κακοπαθῆσαι, οὐδὲν ὅτι οὐκ ἐπεγένετο αὐτοῖς. καὶ ἡμέρας μὲν ἑβδομήκοντά τινας, οὕτω διῃτήθησαν ἁθρόοι. ἔπειτα πλὴν Ἀθηναίων, καὶ εἴ τινες Σικελιωτῶν, ἢ Ἰταλιωτῶν ξυνεστράτευσαν, τοὺς ἄλλους ἀπέδοντο. ἐλήφθησαν δὲ οἱ ξύμπαντες, ἀκριβείᾳ μὲν χαλεπὸν ἐξειπεῖν, ὅμως δὲ οὐκ ἐλάσσους ἑπτακισχιλίων. ξυνέβη τε ἔργον τοῦτο Ἑλληνικὸν, τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε μέγιστον γενέσθαι, δοκεῖν δ' ἔμοιγε, καὶ ὧν ἀκοῇ Ἑλληνικῶν ἴσμεν, καὶ τοῖς τε κρατήσασι, λαμπρότατον, καὶ τοῖς διαφθαρεῖσι δυστυχέστατον. κατὰ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες, καὶ οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες, πανωλεθρίᾳ δὴ τὸ λεγόμενον, καὶ πεζὸς καὶ νῆες, καὶ οὐδὲν ὅτι οὐκ ἀπώλετο. καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐπ' οἴκου ἀπενόστησαν. ταῦτα μὲν, τὰ περὶ τὴν Σικελίαν γενόμενα.

Ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες τήρησιν. ἤγουν φυλακήν. τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας. δηλονότι προυθυμήθη, ὥστε ἀφεθῆναι πείσας τὰς σπονδὰς τοὺς Ἀθηναίους ποιήσασθαι. Διὰ τὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν. διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν. διὰ δὲ πᾶσαν ἀρετὴν νομίμως ἐπιτηδευκέναι. οὐ γὰρ δὴ γενομένην ἀρετὴν τὴν δοκοῦσαν φησί. Χαλεπῶς τοὺς πρώτους χρόνους. ἤγουν τοὺς πρώτους χρόνους, χαλεπῶς περιεῖπον. Μετεχείρισαν. ἤγουν ᾠκονόμησαν. Καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι. αἵτινες αἱ νύκτες, καὶ αἱ ἡμέραι, ἀνώμαλον ἐργαζόμεναι τὸ περιέχον, νόσον κατεῖχον. Καὶ ὀσμαὶ ἦσαν οὐκ ἀνεκτοί. διὰ τὸ δύσφημον ἀποσιωπήσας αὐτὰ ὀνομαστὶ εἰπεῖν. βούλεται δὲ λέγειν τὰ ὑποχωρήματα, ἅπερ οἱ ἰατροὶ σκύβαλα, καὶ ἀφοπατήματα εἰώθασι καλεῖν. Τοὺς ἄλλους ἀπέδοντο. ἐπώλησαν. Καὶ οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες. ἐν παντὶ πράγματι μεγάλως κακοπαθήσαντες.

ΑΔΕΣΠΟΤΟΝ.

Αἱ πρὶν μέγισται φανερῶς εὐπραξίαι·
Αἱ τῶν μεγάλων πραγμάτων εὐπραγίαι,
Περσοκρατῶν Ἕλληνες οἱ πάλαι γόνοι,
Ἄρτι κατηνέχθησαν ἀπευθυνούσας,

Τὰ συνεχῆ τρόπαια καὶ ναυκρατίαι·
Ὑφ' ὧν ἀπηνέχθησαν εἰς ὕψος θράσους,
Πρὸς δυστυχίας τῆς πανωλέθρου χάος,
Τῆς εὐτυχίας, ἐς μακρὰν ἀτυχίαν.

Ὡς σφᾶς ἀπιέναι. ἤγουν ἐς τοὺς συρακουσίους. Τῆς νυκτὸς φυλάξαντες τὸ ἡσυχάζον. καθὸ μάλιστα τῆς νυκτὸς ἔμελλον οἱ πολέμιοι ἡσυχάζειν. Οὗτοι δὲ διὰ τῶν φυλάκων βιασάμενοι. ἤγουν διελθόντες τοὺς φύλακας σὺν βίᾳ. Ὡς δὲ γίγνονται ἐπ' αὐτῷ. ἤγουν παρ' αὐτῷ. Οἱ δὲ, ἐμπαλασσόμενοι, κατέρρεον. ἀντὶ τοῦ συμπλεκόμενοι, κατέπιπτον, ἑτοίμως ἔπιπτον. Καὶ περιμάχητον ἦν τοῖς πολλοῖς. ἤγουν περισπούδαστον. Ὅσοις μὴ ἀπεκρύψαντο. ὅσους διαλαθόντες μὴ διέκλεψαν οἱ συρακούσιοι. Καὶ κατεπλήσθη πᾶσα σικελία αὐτῶν. γράφεται διεπλήσθη. Πλεῖστος γὰρ δὴ φόνος οὗτος ἀντὶ τοῦ πολὺ πλείων τῶν ἀκουστέον. οὐδὲ γὰρ ἐγγὺς ἐν τῷ σικελικῷ πολέμῳ, τοσοῦτος ἄλλος φόνος ἐγένετο. ἐμοὶ δὲ φαίνεται γεγράφθαι, καὶ οὐδενὸς ἐλάσσων τῶν ἐν τῷ ἑλληνικῷ πολέμῳ ἐγένετο. λέγει γὰρ αὐτὸς ἐπὶ τέλει τῆσδε τῆς ἱστορίας, συνέβη τοῦτο τὸ ἔργον τὸ ἑλληνικὸν, τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε μέγιστον γενέσθαι δοκεῖ δέ μοι καὶ τῶν ἑλληνικῶν ὧν ἴσμεν. ἔοικεν οὖν καὶ ταῦτα μὴ μόνοις τοῖς σικελικοῖς, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἑλληνικοῖς ἀντεξετάζειν τὴν συμφοράν.

ὡς σφᾶς ἀπιέναι καὶ ἀπεχώρησάν τινες πόλεις οὐ πολλαί. ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς μετὰ Δημοσθένους, ὁμολογία γίγνεται, ὥστε ὅπλα τε παραδοῦναι καὶ μὴ ἀποθανεῖν μηδένα, μήτε βιαίως, μήτε δεσμοῖς, μήτε τῆς ἀναγκαιοτάτης ἐνδείᾳ διαίτης. καὶ παρέδοσαν οἱ πάντες σφᾶς αὐτοὺς, ἑξακισχίλιοι, καὶ τὸ ἀργύριον ὃ εἶχον ἅπαν κατέθεσαν, ἐσβαλόντες ἐς ἀσπίδας ὑπτίας. καὶ ἐνέπλησαν ἀσπίδας τέσσαρας, καὶ τούτους μὲν εὐθὺς ἀπεκόμισαν ἐς τὴν πόλιν. Νικίας δὲ, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀφικνοῦνται αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἐρινεόν. καὶ διαβὰς πρὸς μετέωρόν τι καθίσε τὴν στρατιάν. οἱ δὲ συρακούσιοι τῇ ὑστεραίᾳ καταλαβόντες αὐτὸν, ἔλεγον, ὅτι οἱ μετὰ Δημοσθένους, παραδεδώκοιεν σφᾶς αὐτοὺς, κελεύοντες κἀκεῖνον δρᾶν τὸ αὐτό. ὁ δ' ἀπιστῶν σπένδεται, ἱππέα πέμψαι σκεψόμενον. ὡς δ' οἰχόμενος ἀπήγγειλε πάλιν παραδεδωκότας, ἐπικηρυκεύεται Γυλίππῳ καὶ συρακουσίοις εἶναι ἕτοιμος ὑπὲρ Ἀθηναίων ξυμβῆναι, ὅσα ἀνάλωσαν χρήματα συρακούσιοι ἐς τὸν πόλεμον ταῦτα ἀποδοῦναι. ὥστε τὴν μετ' αὐτοῦ στρατιὰν ἀφεῖναι αὐτοὺς, μέχρις οὗ δ' ἂν τὰ χρήματα ἀποδοθῇ ἄνδρας δώσειν Ἀθηναίων ὁμήρους, ἕνα κατὰ τάλαντον. οἱ δὲ συρακούσιοι καὶ Γύλιππος, οὐ προσεδέχοντο τοὺς λόγους. ἀλλὰ προσπεσόντες, καὶ περιστάντες πανταχόθεν, ἔβαλλον καὶ τούτους, μέχρι ὀψέ. εἶχον δὲ καὶ οὗτοι πονήρως, σίτου τε καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἀπορίᾳ. ὅμως δὲ, τῆς νυκτὸς φυλάξαντες τὸ ἡσυχάζον ἔμελλον πορεύσεσθαι. καὶ ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὅπλα, καὶ οἱ συρακούσιοι αἰσθάνονται, καὶ ἐπαιάνισαν. γνόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οὐ λανθάνουσι, κατέθεντο πάλιν, πλὴν τριακοσίων μάλιστα ἀνδρῶν. οὗτοι δὲ διὰ τῶν φυλάκων βιασάμενοι, ἐχώρουν τῆς νυκτὸς, ᾗ ἐδύναντο. Νικίας δὲ ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, ἦγε τὴν στρατιάν. οἱ δὲ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, προσέκειντο τὸν αὐτὸν τρόπον, πανταχόθεν βάλλοντές τε καὶ κατακοντίζοντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠπείγοντο πρὸς τὸν Ἀσσίναρον ποταμόν. ἅμα μὲν βιαζόμενοι, ὑπὸ τῆς πανταχόθεν προσβολῆς ἱππέων τε πολλῶν, καὶ τοῦ ἄλλου ὄχλου. οἰόμενοι ῥᾷόν τι σφίσιν ἔσεσθαι, ἢν διαβῶσι τὸν ποταμόν. ἅμα δὲ ὑπὸ τῆς ταλαιπωρίας καὶ τοῦ πιεῖν ἐπιθυμίᾳ. ὡς δὲ γίγνονται ἐπ' αὐτῷ, ἐσπίπτουσιν οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι. ἀλλὰ πᾶς τέ τις διαβῆναι αὐτὸς πρῶτος βουλόμενος. καὶ οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι, χαλεπὴν ἤδη τὴν διάβασιν ἐποίουν. ἁθρόοι γὰρ ἀναγκαζόμενοι χωρεῖν, ἐπέπιπτόν τε ἀλλήλοις, καὶ κατεπάτουν, περί τε τοῖς δορατίοις καὶ σκεύεσιν, οἱ μὲν, εὐθὺς διεφθείροντο, οἱ δὲ, ἐμπαλασσόμενοι, κατέρρεον. ἐς τὰ ἐπὶ θάτερά τε τοῦ ποταμοῦ παραστάντες οἱ συρακούσιοι, ἦν δὲ κρημνώδης, ἔβαλλον ἄνωθεν τοὺς Ἀθηναίους, πίνοντάς τε τοὺς πολλοὺς ἀσμένους, καὶ ἐν κοίλῳ ὄντι τῷ ποταμῷ, ἐν σφίσιν αὐτοῖς ταρασσομένους. οἵ τε πελοποννήσιοι ἐπικαταβάντες, τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον. καὶ τὸ ὕδωρ εὐθὺς διέφθαρτο. ἀλλ' οὐδὲν ἧσσον ἐπίνετό τε ὁμοῦ τῷ πηλῷ ᾑματωμένον, καὶ περιμάχητον ἦν τοῖς πολλοῖς. τέλος δὲ, νεκρῶν τε πολλῶν ἐπ' ἀλλήλοις ἤδη κειμένων ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ διεφθαρμένου τοῦ στρατεύματος, τοῦ μὲν, κατὰ τὸν ποταμὸν, τοῦ δὲ, καὶ εἴ τι διαφύγοι ὑπὸ τῶν ἱππέων, ὁ Νικίας Γυλίππῳ ἑαυτὸν παραδίδωσι, πιστεύσας μᾶλλον αὐτῷ ἢ τοῖς συρακουσίοις. καὶ ἑαυτῷ μὲν χρήσασθαι ἐκέλευεν, ἐκεῖνόν τε καὶ λακεδαιμονίους, ὅτι βούλονται, τοὺς δὲ ἄλλους στρατιώτας, παύσασθαι φονεύοντας. καὶ ὁ Γύλιππος μετὰ τοῦτο ζωγρεῖν ἤδη ἐκέλευε, καὶ τούς τε λοιποὺς, ὅσους μὴ ἀπεκρύψαντο. πολλοὶ δὲ οὗτοι ἐγένοντο, ξυνεκόμισαν ζῶντας. καὶ ἐπὶ τοὺς τριακοσίους οἳ τὴν φυλακὴν διεξῆλθον τῆς νυκτὸς, πέμψαντες τοὺς διωξομένους, ξυνέλαβον. τὸ μὲν οὖν ἁθροισθὲν τοῦ στρατεύματος, ἐς τὸ κοινὸν, οὐ πολὺ ἐγένετο, τὸ δὲ διακλαπὲν, πολύ. καὶ διεπλήσθη πᾶσα Σικελία αὐτῶν, ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβάσεως, ὥσπερ τῶν μετὰ Δημοσθένους ληφθέντων. μέρος δέ τι οὐκ ὀλίγον, καὶ ἀπέθανε. πλεῖστος γὰρ δὴ φόνος οὗτος, καὶ οὐδενὸς ἐλάσσων, τῶν ἐν τῷ σικελικῷ πολέμῳ τούτῳ ἐγένετο. καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις προσβολαῖς, ταῖς κατὰ τὴν πορείαν συχναῖς γενομέναις, οὐκ ὀλίγοι ἐτεθνήκεσαν. πολλοὶ δὲ ὅμως, καὶ διέφυγον, οἱ μὲν, καὶ παραυτίκα, οἱ δὲ, καὶ δουλεύσαντες, καὶ διαδιδράσκοντες ὕστερον, τούτοις δ' ἦν ἀναχώρησις ἐς κατάνην. ξυναθροισθέντες δὲ οἱ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, τῶν τε αἰχμαλώτων ὅσους ἐδύ-

εἰ μὲν ἴοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώρουν, εἰ δ᾽ ἀναχωροῖεν, ἐπέκειντο. καὶ μάλιστα τοῖς ὑστάτοις προσπίπτοντες, εἴ πως κατὰ βραχὺ τρεψάμενοι, πᾶν τὸ στράτευμα φοβήσειαν. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν τοιούτῳ τρόπῳ, ἀντεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι. ἔπειτα προελθόντες πέντε, ἢ ἓξ σταδίους, ἀνεπαύοντο ἐν τῷ πεδίῳ. ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ συρακούσιοι ἀπ᾽ αὐτῶν, ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον. τῆς δὲ νυκτὸς, τῷ Νικίᾳ καὶ Δημοσθένει ἐδόκει, ἐπειδὴ κακῶς σφίσι τὸ στράτευμα εἶχε, τῶν τε ἐπιτηδείων πάντων ἀπορίᾳ ἤδη, καὶ κατατετραυματισμένοι ἦσαν πολλοὶ, ἐν πολλαῖς προσβολαῖς τῶν πολεμίων γεγενημέναις, πυρὰ καύσαντας ὡς πλεῖστα ἀπάγειν τὴν στρατιὰν, μηκέτι τὴν αὐτὴν ὁδὸν, ᾗ διενοήθησαν, ἀλλὰ τοὐναντίον, ἢ οἱ συρακούσιοι ἐτήρουν πρὸς τὴν θάλασσαν. ἦν δὲ ἡ ξύμπασα ὁδὸς αὕτη, οὐκ ἐπὶ καταίνης τῷ στρατεύματι, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τῆς Σικελίας, τὸ πρὸς καμάριναν καὶ γέλαν, καὶ τὰς ταύτῃ πόλεις καὶ ἑλληνίδας καὶ βαρβάρους. καύσαντες οὖν πυρὰ πολλὰ, ἐχώρουν ἐν τῇ νυκτί. καὶ αὐτοῖς οἷον φιλεῖ καὶ πᾶσι στρατοπέδοις, μάλιστα δὲ τοῖς μεγίστοις, φόβοι καὶ δείματα ἐγγίγνεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐν νυκτί τε καὶ διὰ πολεμίας, καὶ ἀπὸ πολεμίων οὐ πολὺ ἀπεχόντων ἰοῦσιν, ἐμπίπτει ταραχή. καὶ τὸ μὲν Νικίου στράτευμα, ὥσπερ ἡγεῖτο ξυνέμενέ τε καὶ προύλαβε πολλῷ. τὸ δὲ Δημοσθένους, τὸ ἥμισυ μάλιστα καὶ πλέον, ἀπεσπάσθη τε καὶ ἀτακτότερον ἐχώρει. ἅμα δὲ τῇ ἕῳ ἀφικνοῦνται ὅμως πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐσβάντες ἐς τὴν ὁδὸν τὴν ἐλωρίνην καλουμένην, ἐπορεύοντο, ὅπως ἐπειδὴ γένοιντο παρὰ τῷ ποταμῷ τῷ κακυπάρει, παρὰ τὸν ποταμὸν ἴοιεν ἄνω διὰ μεσογείας. ἤλπιζον γὰρ καὶ τοὺς σικελοὺς ταύτῃ, οὓς μετεπέμψαντο ἀπαντήσεσθαι. ἐπειδὴ δ᾽ ἐγένοντο ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ηὗρον καὶ ἐνταῦθα φυλακήν τινα τῶν συρακουσίων ἀποτειχίζουσαν, καὶ ἀποσταυροῦσαν τὸν πόρον. καὶ βιασάμενοι αὐτὴν, διέβησάν τε τὸν ποταμὸν, καὶ ἐχώρουν αὖθις πρὸς ἄλλον ποταμὸν τὸν ἐρινεόν. ταύτῃ γὰρ οἱ ἡγεμόνες ἐκέλευον. ἐν τούτῳ δ᾽ οἱ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὡς ἥ τε ἡμέρα ἐγένετο, καὶ ἔγνωσαν τοὺς Ἀθηναίους ἀπεληλυθότας, ἐν αἰτίᾳ τε οἱ πολλοὶ τὸν Γύλιππον εἶχον, ἑκόντα ἀφεῖναι τοὺς Ἀθηναίους. καὶ κατὰ τάχος διώκοντες, ᾗ οὐ χαλεπῶς ᾐσθάνοντο κεχωρηκότας, καταλαμβάνουσι περὶ ἀρίστου ὥραν. καὶ ὡς προσέμιξαν τοῖς μετὰ τοῦ Δημοσθένους, ὑστέροις τε οὖσι, καὶ σχολαίτερον, καὶ ἀτακτότερον χωροῦσιν, ὡς τῆς νυκτὸς τότε ξυνεταράχθησαν, εὐθὺς προσπεσόντες ἐμάχοντο. καὶ οἱ ἱππῆς τῶν συρακουσίων, ἐκυκλοῦντό τε ῥᾷον αὐτοὺς, δίχα δὴ ὄντας, καὶ ξυνῆγον ἐς ταὐτό. τὸ δὲ Νικίου στράτευμα ἀπεῖχεν ἐν τῷ πρόσθεν, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα σταδίους. θᾶσσόν τε γὰρ ὁ Νικίας ἦγε, νομίζων οὐ τὸ ὑπομένειν ἐν τῷ τοιούτῳ ἑκόντας εἶναι, καὶ μάχεσθαι σωτηρίαν, ἀλλὰ τὸ ὡς τάχιστα ὑποχωρεῖν, τοσαῦτα μαχομένους, ὅσα ἀναγκάζονται. ὁ δὲ Δημοσθένης, ἐτύγχανέ τε τὰ πλείω ἐν πόνῳ τε ξυνεχεστέρῳ ὢν, διὰ τὸ ὑστέρῳ ἀναχωροῦντι αὐτῷ, ἐπικεῖσθαι τοὺς πολεμίους. καὶ τότε γνοὺς τοὺς συρακουσίους διώκοντας, οὐ προυχώρει μᾶλλον, ἢ ἐς μάχην ξυνετάσσετο, ἕως ἐνδιατρίβων κυκλοῦταί τε ὑπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐν πολλῷ θορύβῳ, αὐτός τε καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ Ἀθηναῖοι ἦσαν. ἀνειληθέντες γὰρ ἔς τι χωρίον, ᾧ κύκλῳ μὲν τειχίον περιῆν, ὁδὸς δὲ, ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν, ἐλαίας δὲ, οὐκ ὀλίγας εἶχεν, ἐβάλλοντο περισταδόν. τοιαύταις δὲ προσβολαῖς, καὶ οὐ ξυσταδὸν μάχαις, οἱ συρακούσιοι εἰκότως ἐχρῶντο. τὸ γὰρ ἀποκινδυνεύειν πρὸς ἀνθρώπους ἀπονενοημένους, οὐ πρὸς ἐκείνων μᾶλλον ἦν ἔτι, ἢ πρὸς τῶν Ἀθηναίων. καὶ ἅμα φειδώ τέ τις ἐγίγνετο ἐπ᾽ εὐπραγίᾳ ἤδη σαφεῖ, μὴ προαναλωθῆναί τῳ. καὶ ἐνόμιζον, καὶ ὣς ταύτῃ τῇ ἰδέᾳ καταδαμασάμενοι, λήψεσθαι αὐτούς. ἐπειδὴ γοῦν δι᾽ ἡμέρας βάλλοντες πανταχόθεν τοὺς Ἀθηναίους καὶ ξυμμάχους, ἑώρων ἤδη τεταλαιπωρημένους, τοῖς τε τραύμασι, καὶ τῇ ἄλλῃ κακώσει, κήρυγμα ποιοῦνται Γύλιππος, καὶ συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, πρῶτον μὲν τῶν νησιωτῶν, εἴ τις βούλεται ἐπ᾽ ἐλευθερίᾳ,

Τοὐναντίον, ἢ οἱ συρακούσιοι. ἀντὶ τοῦ ὅπερ. Τὸ ἥμισυ μάλιστα. δ᾽ ἥμισυ δηλονότι τοῦ παντός. Ἀφικνοῦνται ὅμως. ἤγουν οὕτω. Καὶ βιασάμενοι. σὺν βίᾳ ἀπωσάμενοι. Ἡ οὐ χαλεπῶς ᾐσθάνοντο. ἤτοι δ᾽ οὐ χαλεπῶς τῷ ἔγνωσαν συνταπτέον, ἵνα ᾖ ῥᾳδίως ἔμαθον αὐτοὺς, ᾗ κεχωρήκεσαν, ἢ τῷ κεχωρηκότας, ἵνα σημαίνῃ, ᾗ ὁδὸς ἦν αὐτοῖς εὔκολος, καὶ ῥᾳδίως κεχωρηκέναι οἱ Ἀθηναῖοι.

Αὐτοὺς δίχα. ἤγουν κεχωρισμένους ἀπὸ τῶν μετὰ νικίου. Καὶ ξυνῆγον ἐς ταὐτό. ἀντὶ τοῦ ἐκύκλουν ἐς ὀλίγον χωρίον. Ἐν τῷ τοιούτῳ. καιρῷ δηλονότι. Ἀνειληθέντες γάρ. συστραφέντες. Καὶ οὐ ξυσταδόν. ἤγουν ἐκ τοῦ σύνεγγυς.

Τὸ γὰρ ἀποκινδυνεύειν. ὡς αἱ φανερᾶς οὔσης τῆς εὐπραγίας, οὐκ ἐβούλοντο ἀποκινδυνεύειν, ἀλλ᾽ ἐφείδετο αὐτὸς ἑαυτοῦ ὥστε μὴ προαναλωθῆναι πρὸ τῆς νίκης, ἐνόμιζον καὶ οὕτω λήψεσθαι τοὺς ἀθηναίους χωρὶς τοῦ αὐτοὶ προαναλωθῆναι, καὶ κινδυνεῦσαι. Μὴ προαναλωθῆναί τῳ. ἤγουν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς μάχης. Πανταχόθεν. ἤγουν κυκλόθεν.

θα. ἦλθον γάρ που καὶ ἄλλοί τινες ἤδη ἐφ' ἑτέρους, καὶ ἀνθρώπεια δράσαντες, ἀνεκτὰ ἔπαθον. καὶ ἡμᾶς εἰκὸς νῦν, τά τε ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐλπίζειν ἠπιώτερα ἕξειν. οἴκτου γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἀξιώτεροι ἤδη ἐσμὲν, ἢ φθόνου. καὶ ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς, οἷοι ὁπλῖται ἅμα, καὶ ὅσοι ξυντεταγμένοι χωρεῖτε, μὴ καταπέπληχθε ἄγαν. λογίζεσθε δὲ ὅτι αὐτοί τε πόλις εὐθύς ἐστε, ὅποι ἂν καθέζησθε. καὶ ἄλλη οὐδεμία ὑμᾶς τῶν ἐν Σικελίᾳ, οὔτ' ἂν ἐπιόντας δέξαιτο ῥᾳδίως, οὔτ' ἂν ἱδρυθέντας που ἐξαναστήσειε. τὴν δὲ πορείαν ὥστ' ἀσφαλῆ καὶ εὔτακτον εἶναι, αὐτοὶ φυλάξατε, μὴ ἄλλο τι ἡγησάμενος ἕκαστος, ἢ ἐν ᾧ ἂν ἀναγκασθῇ χωρίῳ μάχεσθαι, τοῦτο καὶ πατρίδα καὶ τεῖχος κρατήσας ἕξειν. σπουδὴ δὲ ὁμοίως, καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἔσται τῆς ὁδοῦ. τὰ γὰρ ἐπιτήδεια, βραχέα ἔχομεν. καὶ ἢν ἀντιλαβώμεθα τοῦ φιλίου χωρίου τῶν Σικελῶν, οὗτοι γὰρ ἡμῖν διὰ τὸ Συρακουσίων δέος ἔτι βέβαιοί εἰσι, ἤδη νομίζετε ἐν τῷ ὀχυρῷ εἶναι. προπέπεμπται δ' ὡς αὐτοὺς καὶ ἀπαντᾶν εἰρημένον, καὶ σιτία ἄλλα κομίζειν. τό τε ξύμπαν γνῶτε ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ἀναγκαῖόν τε ὂν ὑμῖν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γίγνεσθαι, ὡς μὴ ὄντος χωρίου ἐγγὺς, ὅποι ἂν μαλακισθέντες, σωθείητε. καὶ ἢν νῦν διαφύγητε τοὺς πολεμίους, οἵ τε ἄλλοι τευξόμενοι ὧν ἐπιθυμεῖτέ που ἐπιδεῖν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς πόλεως, καίπερ πεπτωκυῖαν ἐπανορθώσοντες. ἄνδρες γὰρ πόλις, καὶ οὐ τείχη, οὐδὲ νῆες, ἀνδρῶν κεναί.

Ὁ μὲν Νικίας, τοιάδε παρακελευόμενος, ἅμα ἐπῄει τὸ στράτευμα, καὶ εἴ πη ὁρῴη διεσπασμένον καὶ μὴ ἐν τάξει χωροῦν, ξυνάγων, καὶ καθιστάς. καὶ ὁ Δημοσθένης, οὐδὲν ἧσσον τοῖς καθ' ἑαυτὸν, τοιαῦτά τε καὶ παραπλήσια λέγων. τὸ δὲ, ἐχώρει ἐν πλαισίῳ τεταγμένον τοῦ Νικίου. ἐφεπόμενον δὲ, τοῦ Δημοσθένους. τοὺς δὲ σκευοφόρους, καὶ τὸν πλεῖστον ὄχλον, ἐντὸς εἶχον οἱ ὁπλῖται. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐπὶ τῇ διαβάσει τοῦ Ἀνάπου ποταμοῦ, ηὗρον ἐπ' αὐτῷ παρατεταγμένους τῶν Συρακουσίων, καὶ ξυμμάχων, καὶ τρεψάμενοι αὐτοὺς καὶ κρατήσαντες τοῦ πόρου, ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν. οἱ δὲ Συρακούσιοι, παριππεύοντές τε προσέκειντο, καὶ ἐσακοντίζοντες οἱ ψιλοί. καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ προελθόντες σταδίους, ὡς τεσσαράκοντα, ηὐλίσαντο πρὸς λόφῳ τινὶ οἱ Ἀθηναῖοι. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, πρωῒ ἐπορεύοντο. καὶ προῆλθον ὡς εἴκοσι σταδίους, καὶ κατέβησαν ἐς χωρίον ἄπεδόν τι, καὶ αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο, βουλόμενοι ἔκ τε τῶν οἰκιῶν λαβεῖν τι ἐδώδιμον, ᾠκεῖτο γὰρ ὁ χῶρος, καὶ ὕδωρ μετὰ σφῶν αὐτόθεν φέρεσθαι. ἐν γὰρ τῷ πρόσθεν ἐπὶ πολλὰ στάδια, ᾗ ἔμελλον ἰέναι, οὐκ ἄφθονον ἦν. οἱ δὲ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ προελθόντες, τὴν δίοδον τὴν ἐν τῷ πρόσθεν ἀπετείχιζον. ἦν δὲ λόφος καρτερὸς, καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ χαράδρα κρημνώδης. ἐκαλεῖτο δὲ, Ἀκραῖον λέπας. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ Ἀθηναῖοι προῄεσαν. καὶ οἱ τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων αὐτοὺς ἱππῆς καὶ ἀκοντισταὶ ὄντες πολλοὶ ἑκάτεροι ἐκώλυον, καὶ ἐσηκόντιζόν τε, καὶ παρίππευον. καὶ χρόνον μὲν πολὺν ἐμάχοντο οἱ Ἀθηναῖοι. ἔπειτα ἀνεχώρησαν πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον. καὶ τὰ ἐπιτήδεια, οὐκέτι ὁμοίως εἶχον· οὐ γὰρ ἔτι ἀποχωρεῖν οἷόν τ' ἦν ἀπὸ τῶν ἱππέων. πρωῒ δὲ ἄραντες, ἐπορεύοντο αὖθις. καὶ ἐβιάσαντο πρὸς τὸν λόφον ἐλθεῖν τὸν ἀποτετειχισμένον. καὶ ηὗρον πρὸ ἑαυτῶν ὑπὲρ τοῦ ἀποτειχίσματος, τὴν πεζὴν στρατιὰν παρατεταγμένην, οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων. στενὸν γὰρ ἦν τὸ χωρίον, καὶ προσβαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι, ἐτειχομάχουν. καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ πολλῶν ἀπὸ τοῦ λόφου ἐπάντους ὄντος, διικνοῦντο γὰρ ῥᾷον οἱ ἄνωθεν, καὶ οὐ δυνάμενοι βιάσασθαι ἀνεχώρουν πάλιν, καὶ ἀνεπαύοντο. ἔτυχον δὲ καὶ βρονταί τινες ἅμα γενόμεναι, καὶ ὕδωρ, οἷα τοῦ ἔτους πρὸς μετόπωρον ἤδη ὄντος, φιλεῖ γίγνεσθαι. ἀφ' ὧν οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἔτι ἠθύμουν. καὶ ἐνόμιζον ἐπὶ τῷ σφετέρῳ ὀλέθρῳ, καὶ ταῦτα πάντα γίγνεσθαι. ἀναπαυομένων δ' αὐτῶν, ὁ Γύλιππος, καὶ οἱ Συρακούσιοι, πέμπουσι μέρος τι τῆς στρατιᾶς, ἀποτειχιοῦντας ἐκ τοῦ ὄπισθεν αὐτοὺς, ᾗ προεληλύθεσαν. ἀντιπέμψαντες δὲ κἀκεῖνοι σφῶν αὐτῶν τινὰς διεκώλυσαν. καὶ μετὰ ταῦτα πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἀναχωρήσαντες πρὸς τὸ πεδίον μᾶλλον οἱ Ἀθηναῖοι, ηὐλίσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ προυχώρουν. καὶ οἱ Συρακούσιοι προσέβαλλόν τε πανταχῇ αὐτοῖς κύκλῳ, καὶ πολλοὺς κατετραυμάτιζον. καὶ εἰ

μὲν ἐπίοιεν

Καὶ ἀνθρώπεια δράσαντες. ὅσα προσήκει τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει. Οἴκτου γὰρ ἀπ' αὐτῶν. ἢ πολλάκις. ἀντὶ τοῦ τὸ ὁπλίτας, καὶ τοὺς συντεταγμένους χωροῦντας, μὴ καταπεπλῆχθαι πάνυ. αὐτό γε μὴν τὸ μὴ καταπεπλῆχθαι ἀπὸ κοινοῦ τοῦ ἔχοντος. Ἢ φθόνου. μέμψεως. Οὔτ' ἂν ἱδρυθέντας. ἤγουν οἰκήσαντας διαδόχους ἔχοντας. Ἐξαναστήσειεν. μετοικήσειεν.

Ἐν τῷ ὀχυρῷ. ἀσφαλεῖ. Τὸ δὲ ξύμπαν. τὸ σύνολον. Καὶ τρεψάμενοι. οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐς χωρίον ἄπεδόν τι. ὁμαλόν, ὁμόπεδον, ὡς καὶ ἄλοχος, ὁμόλεχος. Ἀπετείχιζον. σκέψαι πῶς χρῆται τῷ ἀπὸ. παρατατικῷ. Οὐ γὰρ ἔτι ἀποχωρεῖν. ἀποσκίδνασθαι ἀπὸ τοῦ στρατεύματος. οὐκ ἦν ἐπιτήδειον ἀποχωρεῖν, κωλυόντων τῶν ἱππέων.

Πρωῒ δὲ ἄραντες. ἀντὶ τοῦ κινηθέντες.

Διικνοῦντο γάρ. ἀντὶ τοῦ ἐξικνοῦντο βάλλοντες.

Φιλεῖ γίγνεσθαι. ἐκ περιουσίας τοῦτο προσέρρηται.

Καὶ τῇ γνώμῃ αἰσθέσθαι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀλγεινά. Πρὸς γὰρ ἀντιβολίαν. παράκλησιν. ἀντιβολία, δέησις. ἱκεσία. ἀντιβολία, δάκρυα, καὶ σπαλαγμός, παρὰ τὸ ἀντιβολῶ. Ἐπιθειασμῶν. θείων ἐπικλήσεων. Εἰδεδιότες. ἤτοι περὶ τῶν μελλόντων. Καὶ οἱ πλεῖστοι παραχρῆμα. ἀντὶ τοῦ καὶ οἱ πλεῖστοι ἐν τῷ τότε παρόντι. Ἡ ἄλλη αἰκία. κάκωσις. Καὶ ἡ ἰσομοιρία. καὶ τὸ κοινωνεῖν δηλαδὴ πάντας ἐπίσης τῶν κακῶν, καὶ ἴσον, ἴσου μέρους ἕκαστον αὐτῶν μετέχειν. Ἔχουσά τινα ὅμως. ἔχουσά τινα κουφισμὸν δηλονότι ἡ ἰσομοιρία, τὸ μετὰ πολλῶν ἰσομοιρεῖν κακῶν. Καὶ ταπεινότητα ἀφῖκτο. τὸ στράτευμα δηλονότι.

ναῦς ἀπολωλεκότες πάσας ἀπεχώρουν, καὶ ἀντὶ μεγάλης ἐλπίδος, καὶ αὐτοὶ, καὶ ἡ πόλις κινδυνεύοντες, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀπολείψει τοῦ στρατοπέδου ξυνέβαινε, τῇ τε ὄψει ἑκάστῳ ἀλγεινὰ, καὶ τῇ γνώμῃ αἰσθέσθαι. τῶν τε γὰρ νεκρῶν ἀτάφων ὄντων, ὁπότε τις ἴδοι τινὰ τῶν ἐπιτηδείων κείμενον, ἐς λύπην μετὰ φόβου καθίστατο. καὶ οἱ ζῶντες καταλειπόμενοι τραυματίαι τε καὶ ἀσθενεῖς, πολὺ τῶν τεθνεώτων τοῖς ζῶσι, λυπηρότεροι ἦσαν, καὶ τῶν ἀπολωλότων, ἀθλιώτεροι. πρὸς γὰρ ἀντιβολίαν καὶ ὀλοφυρμὸν τραπόμενοι, ἐς ἀπορίαν καθίστασαν. ἄγειν τε σφᾶς ἀξιοῦντες, καὶ ἕνα ἕκαστον ἐπιβοώμενοι, εἴ τινά που τις ἴδοι, ἢ ἑταίρων, ἢ οἰκείων, τῶν τε ξυσκήνων ἤδη ἀπιόντων ἐκκρεμαννύμενοι, καὶ ἐπακολουθοῦντες ὅσον δύναιντο. εἴ τῳ δὲ προλείποι ἡ ῥώμη, καὶ τὸ σῶμα οὐκ ἄνευ ὀλίγων ἐπιθειασμῶν, καὶ οἰμωγῆς ἀπολειπόμενοι. ὥστε δάκρυσι πᾶν τὸ στράτευμα πλησθὲν, καὶ ἀπορίᾳ τοιαύτῃ, μὴ ῥᾳδίως ἀφορμᾶσθαι, καίπερ ἐκ πολεμίας τε, καὶ μείζω ἢ κατὰ δάκρυα, τὰ μὲν, πεπονθότας ἤδη. τὰ δὲ, περὶ τῶν ἐν ἀφανεῖ δεδιότας, μή τι πάθωσι. κατήφειά τέ τις ἅμα, καὶ κατάμεμψις σφῶν αὐτῶν πολλὴ ἦν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ πόλει ἐκπεπολιορκημένῃ ἐῴκεσαν ὑποφευγούσῃ, καὶ ταύτῃ οὐ σμικρᾷ. μυριάδες γὰρ τοῦ ξύμπαντος ὄχλου, οὐκ ἐλάσσους τεσσάρων ἅμα ἐπορεύοντο. καὶ τούτων οἵ τε ἄλλοι πάντες ἔφερον, ὅ, τι τις ἐδύνατο κατὰ τὸ χρήσιμον. καὶ οἱ ὁπλῖται, καὶ οἱ ἱππεῖς παρὰ τὸ εἰωθὸς αὐτοί τε καὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν σιτία, ὑπὸ τοῖς ὅπλοις, οἱ μὲν, ἀπορίᾳ ἀκολούθων, οἱ δὲ, ἀπιστίᾳ. ἀπηυτομολήκεσαν γὰρ πάλαι τε, καὶ οἱ πλεῖστοι παραχρῆμα. ἔφερον δὲ οὐδὲ ταῦτα ἱκανά. σῖτος γὰρ οὐκέτι ἦν ἐν τῷ στρατοπέδῳ. καὶ μὴν ἡ ἄλλη αἰκία, καὶ ἰσομοιρία τῶν κακῶν, ἔχουσά τινα ὅμως τὸ μετὰ πολλῶν κουφισμὸν, οὐδ᾽ ὣς ῥᾳδία ἐν τῷ παρόντι ἐδοξάζετο. ἄλλως τε καὶ ἀπὸ οἵας λαμπρότητος καὶ αὐχήματος τοῦ πρώτου, ἐς οἵαν τελευτὴν καὶ ταπεινότητα ἀφῖκτο. μέγιστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον τοῦτο, τῷ Ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγένετο, οἷς ἀντὶ μὲν τοῦ ἄλλους δουλωσομένους ἥκειν, αὐτοὺς τοῦτο μᾶλλον δεδιότας μὴ πάθωσι, ξυνέβη ἀπιέναι, ἀντὶ δ᾽ εὐχῆς τε καὶ παιάνων, μεθ᾽ ὧν ἐξέπλεον, πάλιν τούτων τοῖς ἐναντίοις ἐπιφημίσμασιν ἀφορμᾶσθαι. πεζούς τε ἀντὶ ναυβατῶν πορευομένους, καὶ ὁπλιτικῷ προσέχοντας μᾶλλον ἢ ναυτικῷ. ὅμως δὲ ὑπὸ μεγέθους, τοῦ ἐπικρεμαμένου ἔτι κινδύνου πάντα ταῦτα, αὐτοῖς οἰστὰ ἐφαίνετο. ὁρῶν δὲ ὁ Νικίας τὸ στράτευμα ἀθυμοῦν, καὶ ἐν μεγάλῃ μεταβολῇ ὂν, ἐπιπαριὼν ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, ἐθάρσυνέ τε, καὶ παρεμυθεῖτο, βοῇ τε χρώμενος ἔτι μᾶλλον ἑκάστοις καθ᾽ οὓς γίγνοιτο ὑπὸ προθυμίας καὶ βουλόμενος ὡς ἐπὶ πλεῖστον γεγωνίσκων ὠφελεῖν.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΝΙΚΙΟΥ ΠΡΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ.

„ Ἔτι καὶ ἐκ τῶν παρόντων, ὦ Ἀθηναῖοι καὶ ξύμμαχοι, ἐλπίδα χρὴ ἔχειν. ἤδη
„ τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων, ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν. μηδὲ καταμέμφεσθαι ὑμᾶς
„ ἄγαν αὐτοὺς, μήτε ταῖς ξυμφοραῖς, μήτε ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθίαις.
„ κἀγώ τοι οὐδενὸς ὑμῶν, οὔτε ῥώμῃ προφέρων, ἀλλ᾽ ὁρᾶτε δὴ ὡς διάκειμαι ὑπὸ
„ τῆς νόσου, οὔτ᾽ εὐτυχίᾳ δοκῶν που ὕστερός του εἶναι κατά τε τὸν ἴδιον βίον, καὶ ἐς τὰ
„ ἄλλα, νῦν ἐν τῷ αὐτῷ κινδύνῳ τοῖς φαυλοτάτοις αἰωροῦμαι. καίτοι πολλὰ μὲν
„ ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιῄτημαι. πολλὰ δὲ ἐς ἀνθρώπους δίκαια, καὶ ἀνεπίφθονα,
„ ἀνθ᾽ ὧν ἡ μὲν ἐλπὶς ὅμως θρασεῖα τοῦ μέλλοντος. αἱ δὲ ξυμφοραὶ, οὐ κατ᾽ ἀξίαν
„ δὴ φοβοῦσι, τάχα δ᾽ ἂν καὶ λωφήσειαν, ἱκανὰ γὰρ τοῖς τε πολεμίοις εὐτύχη-
„ ται, καὶ εἴ τῳ θεῶν ἐπίφθονοι ἐστρατεύσαμεν, ἀποχρώντως ἤδη τετιμωρήμε-

Μέγιστον γὰρ δή. οὐκ ἀπιθανῶς προσαιροῦσι δ᾽ ἄμεινον ἐκ τοῦ τῷ Ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγένετο, ὡς οὐδενὸς Ἑλληνικοῦ στρατεύματος ἐν τοσαύτῃ μεταβολῇ γεγονότος. Ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων. ἐκ τῶν δυνατῶν. Ἔτι καὶ ἐκ τῶν παρόντων. θαυμαστῶς ἐστοχάσατο καὶ τοῦ καιροῦ, καὶ τῶν περιεχόντων πραγμάτων ἐν τῇ παρακελεύσει οὔτε προοιμιασάμενος. Ἀλλ᾽ ὁρᾶτε δὴ ὡς διάκειμαι. τὸ μὲν ἀλλ᾽ ὁρᾶτε δὴ ὡς διάκειμαι ὑπὸ τῆς νόσου, διὰ μέσου κεῖται. φησὶ δὲ ἥττων οὐδενὸς ὑμῶν οὐ τῷ σώματι ἰσχυρότερος. ἀντὶ τοῦ, ὁρᾶτε γὰρ ὡς διάκειμαι. οὔτ᾽ εὐτυχίᾳ τινὸς ὑστερῶν κατά τε τὸν ἰδιωτικὸν βίον, καὶ κατὰ τὰς τῶν κοινῶν προστασίας, νῦν ἐν ἴσῳ κινδύνῳ καθέστηκα, ὥσπερ οἱ φαυλότατοι. Τοῖς φαυλοτάτοις αἰωροῦμαι. ἀγωνιῶ. ἤγουν αἰωροῦμαι δρόμοις. Ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιῄτημαι. ἀντὶ τοῦ πολλὰ ἐς θεοὺς ὅσια μὲν ἐπετήδευσα, τὰ πολιτεύματα νόμιμα. Ὅμως θρασεῖα τοῦ μέλλοντος. ἀντὶ τοῦ θαρσαλέα. ἀνεπαίσχυντα. Οὐ κατ᾽ ἀξίαν δὴ φοβοῦσι. ἀλλὰ μειζόνως δηλονότι. Εὐτύχηται. εὐτυχοῦν

μετ᾽ εὐτυχίας κατώρθωται. Ἐπίφθονοι. μεμπτοί.

ἐν τῷ παραυτίκα, οὐδεμιᾶς δὴ τῶν ξυμπασῶν ἐλάσσων ἔκπληξις. παραπλήσια τε ἐπεπόνθεσαν καὶ ἔδρασαν αὐτοὶ ἐν πύλῳ. διαφθαρεισῶν γὰρ τῶν νεῶν τοῖς λακεδαιμονίοις, προσαπώλλυντο αὐτοῖς, καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες διαβεβηκότες. καὶ τότε τοῖς ἀθηναίοις ἀνέλπιστον ἦν τὸ κατὰ γῆν σωθήσεσθαι, ἢν μή τι παράλογον γίγνηται. γενομένης δ᾽ ἰσχυρᾶς τῆς ναυμαχίας, καὶ πολλῶν νεῶν ἀμφοτέροις, καὶ ἀνθρώπων ἀπολομένων, οἱ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐπικρατήσαντες, τά τε ναυάγια, καὶ τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο· καὶ ἀποπλεύσαντες πρὸς τὴν πόλιν, τροπαῖον ἔστησαν. οἱ δ᾽ ἀθηναῖοι, ὑπὸ μεγέθους τῶν παρόντων κακῶν, νεκρῶν μὲν πέρι ἢ ναυαγίων, οὐδὲ ἐπενόουν αἰτῆσαι ἀναίρεσιν, τῆς δὲ νυκτὸς ἐβουλεύοντο εὐθὺς ἀναχωρεῖν. Δημοσθένης δὲ Νικίᾳ προσελθὼν, γνώμην ἐποιεῖτο πληρώσαντας ἔτι τὰς λοιπὰς τῶν νεῶν, βιάσασθαι ἢν δύνωνται ἅμα ἕῳ τὸν ἔκπλουν. λέγων, ὅτι πλείους ἔτι αἱ λοιπαί εἰσι νῆες χρήσιμαι σφίσιν, ἢ τοῖς πολεμίοις. ἦσαν γὰρ τοῖς μὲν ἀθηναίοις, περίλοιποι ὡς ἑξήκοντα, τοῖς δ᾽ ἐναντίοις ἐλάσσους, ἢ πεντήκοντα. καὶ ξυγχωροῦντος Νικίου τῇ γνώμῃ, καὶ βουλομένων πληροῦν αὐτῶν, οἱ ναῦται οὐκ ἤθελον ἐσβαίνειν, διὰ τὸ καταπεπλῆχθαι τῇ ἥσσῃ καὶ μὴ ἂν ἔτι οἴεσθαι κρατῆσαι. καὶ οἱ μὲν, ὡς κατὰ γῆν ἀναχωρήσοντες ἤδη ξύμπαντες τὴν γνώμην εἶχον. Ἑρμοκράτης δὲ ὁ συρακούσιος, ὑπονοήσας αὐτῶν τὴν διάνοιαν, καὶ νομίσας δεινὸν εἶναι, εἰ τοσαύτη στρατιὰ κατὰ γῆν ἀποχωρήσασα, καὶ καθεζομένη ποι τῆς Σικελίας, βουλήσεται αὖθις, σφίσι τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι, ἐσηγεῖται ἐλθὼν τοῖς ἐν τέλει οὖσιν, ὡς οὐ χρεὼν ἀποχωρῆσαι τῆς νυκτὸς αὐτοὺς περιιδεῖν, λέγων ταῦτα, ἃ καὶ αὐτῷ ἐδόκει. ἀλλὰ ἐξελθόντας ἤδη πάντας συρακουσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους, τάς τε ὁδοὺς ἀποικοδομῆσαι, καὶ τὰ στενόπορα τῶν χωρίων, προφθάσαντας φυλάσσειν. οἱ δὲ, ξυνεγίγνωσκον μὲν καὶ αὐτοὶ, οὐχ ἧσσον ταῦτα ἐκείνου, καὶ ἐδόκει ποιητέα εἶναι. τοὺς δὲ ἀνθρώπους, ἄρτι ἀσμένους ἀπὸ ναυμαχίας τε μεγάλης ἀναπεπαυμένους, καὶ ἅμα ἑορτῆς οὔσης, ἔτυχε γὰρ αὐτοῖς ἡρακλεῖ ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὖσα, οὐ δοκεῖν ἂν ῥᾳδίως ἐθελῆσαι ὑπακοῦσαι. ὑπὸ γὰρ τοῦ περιχαροῦς τῆς νίκης, πρὸς πόσιν τετράφθαι τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ ἑορτῇ. καὶ πάντα μᾶλλον ἐλπίζειν ἂν σφῶν πείθεσθαι αὐτοὺς, ἢ ὅπλα λαβόντας, ἐν τῷ παρόντι ἐξελθεῖν. ὡς δὲ τοῖς ἄρχουσι ταῦτα λογιζομένοις ἐφαίνετο ἄπορα, καὶ οὐκ ἔπειθεν αὐτοὺς ὁ Ἑρμοκράτης, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τάδε μηχανᾶται, δεδιὼς, μὴ οἱ ἀθηναῖοι καθ᾽ ἡσυχίαν προφθάσωσιν ἐν τῇ νυκτὶ διελθόντες τὰ χαλεπώτατα τῶν χωρίων, πέμπει τῶν ἑταίρων τινὰς τῶν ἑαυτοῦ, μετὰ ἱππέων, πρὸς τὸ τῶν ἀθηναίων στρατόπεδον, ἡνίκα ξυνεσκόταζεν, οἳ προσελάσαντες ἐξ ὅσου τις ἔμελλεν ἀκούσεσθαι, καὶ ἀνακαλεσάμενοί τινας, ὡς ὄντες τῶν ἀθηναίων ἐπιτήδειοι, ἦσαν γάρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι τῶν ἔνδοθεν, ἐκέλευον φράζειν Νικίᾳ, μὴ ἀπάγειν τῆς νυκτὸς τὸ στράτευμα, ὡς συρακουσίων τὰς ὁδοὺς φυλασσόντων, ἀλλὰ καθ᾽ ἡσυχίαν τῆς ἡμέρας παρασκευασάμενον, ἀποχωρεῖν. καὶ οἱ μὲν, εἰπόντες, ἀπῆλθον: καὶ οἱ ἀκούσαντες, διήγγειλαν τοῖς στρατηγοῖς τῶν ἀθηναίων. οἱ δὲ, πρὸς τὸ ἄγγελμα ἐπέσχον τὴν νύκτα, νομίσαντες οὐκ ἀπάτην εἶναι. καὶ ἐπειδὴ, καὶ ὡς οὐκ εὐθὺς ὥρμησαν, ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν περιμεῖναι, ὅπως συσκευάσαιντο ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν οἱ στρατιῶται ὅτι χρησιμώτατα. καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν, ἀναλαβόντες δὲ αὐτὰ ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς δίαιταν ὑπῆρχεν ἐπιτήδεια, ἀφορμᾶσθαι. συρακούσιοι δὲ καὶ Γύλιππος, τῷ μὲν πεζῷ προεξελθόντες, τάς τε ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν ᾗ εἰκὸς ἦν τοὺς ἀθηναίους ἰέναι, ἀπεφράγνυσαν. καὶ τῶν ῥείθρων, καὶ τῶν ποταμῶν τὰς διαβάσεις, ἐφύλασσον. καὶ ἐς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος, ὡς κωλύσοντες ᾗ ἐδόκει ἐτάσσοντο. ταῖς δὲ ναυσὶ προσπλεύσαντες, τὰς ναῦς τῶν ἀθηναίων, ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφεῖλκον. ἐνέπρησαν δέ τινας ὀλίγας, ὥσπερ διενοήθησαν αὐτοὶ οἱ ἀθηναῖοι. τὰς δ᾽ ἄλλας καθ᾽ ἡσυχίαν οὐδενὸς κωλύοντος, ὡς ἑκάστην ποι ἐκπεπτωκυῖαν ἀναδησάμενοι ἐκόμιζον ἐς τὴν πόλιν. μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐδόκει τῷ Νικίᾳ, καὶ τῷ Δημοσθένει ἱκανῶς παρεσκευάσθαι, καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγίγνετο. δεινὸν οὖν ἦν, οὐ καθ᾽ ἓν μόνον τῶν πραγμάτων, ὅτι τάς τε

Ἐν τῷ παραυτίκα. ἤγουν ἐν τῷ ἐνεστῶτι τότε χρόνῳ.

Καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ. τὸ ἑξῆς, ἦν ὑπερβατόν. καὶ οἱ διαβεβηκότες αὐτοῖς προσαπώλλυντο ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες.

Αἰτῆσαι ἀναίρεσιν. ἀνάληψιν.

Ἀποικοδομῆσαι. ἀποφράξαι διά τινος οἰκοδομῆς.

Οἱ δὲ, ξυνεγίγνωσκον. τὰ αὐτὰ ἐγίγνωσκον. τουτέστιν, ὁμογνώμονες ἦσαν αὐτῷ.

Καὶ ἅμα ἑορτῆς οὔσης, ἤγουν ἀνεσίμου ἡμέρας.

Διάγγελοι τῶν ἔνδοθεν. ἤτοι μηνυταὶ, καὶ ἐξαγγέλλοντες τὰ συρακουσίων.

Ἐπέσχον τὴν νύκτα. τὸ στράτευμα [illegible].

Ἡ ἐδόκει ἐτάσσοντο. παρετάσσοντο. ὡπλίζοντο.

Ἀναδησάμενοι. ἤγουν [illegible] τῶν ἑαυτῶν νεῶν.

Καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη. ὁ καὶ [illegible].

Κατὰ τὴν τέχνην. τέχνην λέγει τὴν ἰδίαν, τὴν κελευστικήν. Βιάζεσθαί τε τὸν ἔκπλουν. μετὰ βίας, καὶ ἰσχύος ποιεῖσθαι. Καὶ οἱ στρατηγοὶ προσέτι ἑκατέρων. τῶν συρακουσίων, καὶ ἀθηναίων. Οἱ μὲν ἀθηναῖοι. οἱ τῶν ἀθηναίων στρατηγοί, ἐπυνθάνοντο τῶν πρύμναν κρουσαμένων τριηράρχων, καὶ οἷον ἐκ γῆς ἀποβαίνειν διανοουμένων εἰς τὴν γῆν τῶν συρακουσίων, ἥτις ἐστὶ πολεμία, εἰ νομίζουσιν οἰκειοτέραν εἶναι τῆς μετὰ πόνου κεκτημένης θαλάττης. τουτέστιν, ὅς ἐγένοντο ἄρχοντες, μετὰ πολλῶν πόνων θαλαττοκρατήσαντες. Ἰσοῤῥόπου τῆς ναυμαχίας. ἰσοπαλοῦς. Πολὺν τὸν ἀγῶνα. ἀντὶ τοῦ ἰσχυρῶς ἠγωνίων, καὶ ταῖς διανοίαις συνεπίπτοντο. Ὁ αὐτόθεν. ὁ συρακούσιος στρατηγός. Περὶ τοῦ πλείονος ἤδη καλοῦ. ὑπὲρ τοῦ νικῆσαι δηλονότι καθαράτως. Δεδιότες δὲ οἱ ἐπελθόντες. οἱ ἀθηναῖοι. Πάντων γὰρ δὴ ἀνακειμένων τοῖς ἀθηναίοις. ἤτοι πάσης τῆς ἐλπίδος αὐτοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν οὔσης. Καὶ διὰ τὸ ἀνώμαλον, καὶ διὰ τὸ ἐν ναυσὶ μόναις δηλονότι πάσας τὰς ἐλπίδας ἔχειν, ἀνωμάλως ἐκ τῆς γῆς ἐθεῶντο τὴν ναυμαχίαν. Δι᾽ ὀλίγου γὰρ οὔσης τῆς θέας. σύνεγγυς παρούσης τοῖς πεζοῖς τῆς ναυμαχίας εἰς τὸ πάντας ὁρᾶσθαι, καὶ ἄλλων ἄλλο ἔργον αὐτῆς θεωρούντων, οἱ μὲν νικῶντες, ὁρῶντες τοὺς οἰκείους, ἀνεθάρσουν τε [illegible]. καὶ ἔχαιρον. οἱ δὲ, θεώμενοι τοὺς ἡττωμένους κατ᾽ ἄλλο μέρος, ἐταράττοντο. καὶ ὁρῶντες τὰ γιγνόμενα, ἀθυμότεροί τε οἱ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ταπεινότεροι τῶν ἡττωμένων ἐν ταῖς ναυσὶν ἐγίγνοντο. Ἀνεθάρσησάν τε ἄν. ἤγουν ἀνέστησαν τὸ φρόνημα. Ἄλλοι δὲ καὶ πρὸς ἀντίπαλόν τι. ἄλλοι δέ φησι τὴν ἀπὸ τῆς γῆς ἰδόντες ἰσόῤῥοπόν που ναυμαχίαν, διὰ τὸ πάνυ ἀδιάκριτον εἶναι, πότερον νικῶσι, συνεξομοιοῦντες τὰ σώματα τῇ περὶ τῶν γιγνομένων προσδοκίᾳ, ἀπένευον τῷ σώματι τῇδε κἀκεῖσε. Διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνεχὲς τῆς ἁμίλλης. γινομένης δηλονότι ἀκρίτως τῆς ἁμίλλης.

Ἕως ἀγχώμαλα. ἴσα. Ὀλοφυρμὸς. βοή. ὅμηρος, Ἔνθα δ᾽ ἅμ᾽ οἰμωγή τε, καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν, ὀλλύντων τε, καὶ ὀλλυμένων. Ὅσοι μὴ μετέωροι ἑάλωσαν. ἤγουν ἐν τῷ πελάγει ὄντες. Κατενεχθέντες. ἤγουν πρὸς τὴν γῆν ἐλθόντες. Οἰμωγῇ τε, καὶ στόνῳ. ὅμηρος, Κωκυτῷ τ᾽ εἴχοντο, καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ. Ἐς φυλακήν. ἀπὸ κοινοῦ παρεβοήθουν.

κατὰ τὴν τέχνην, καὶ πρὸς τὴν αὐτίκα φιλονικίαν ἐγίγνετο. τοῖς μὲν ἀθηναίοις βιάζεσθαί τε τὸν ἔκπλουν ἐπιβοῶντες, καὶ περὶ τῆς ἐς τὴν πατρίδα σωτηρίας νῦν εἴ ποτε καὶ αὖθις προθύμως ἀντιλαβέσθαι. τοῖς δὲ συρακουσίοις καὶ ξυμμάχοις, καλὸν εἶναι, κωλῦσαί τε αὐτοὺς διαφυγεῖν, καὶ τὴν οἰκείαν ἑκάστους πατρίδα νικήσαντας ἐπαυξῆσαι. καὶ οἱ στρατηγοὶ προσέτι ἑκατέρων, εἴ τινά που ὁρῷεν, μὴ κατ᾽ ἀνάγκην πρύμναν κρουόμενον, ἀνακαλοῦντες ὀνομαστὶ τὸν τριήραρχον, ἠρώτων. οἱ μὲν ἀθηναῖοι, εἰ τὴν πολεμιωτάτην γῆν, οἰκειοτέραν ἤδη τῆς οὐ δι᾽ ὀλίγου πόνου κεκτημένης θαλάσσης ἡγούμενοι ἀποχωροῦσιν. οἱ δὲ συρακούσιοι, εἰ οὓς σαφῶς ἴσασι προθυμουμένους ἀθηναίους παντὶ τρόπῳ διαφυγεῖν, τούτους αὐτοὶ φεύγοντας φεύγουσιν. ὅ, τε ἐκ τῆς γῆς πεζὸς ἀμφοτέρων, ἰσοῤῥόπου τῆς ναυμαχίας καθεστηκυίας, πολὺν τὸν ἀγῶνα καὶ ξύστασιν τῆς γνώμης εἶχε. φιλονικῶν μὲν, ὁ αὐτόθεν περὶ τοῦ πλείονος ἤδη καλοῦ. δεδιότες δὲ οἱ ἐπελθόντες, μὴ τῶν παρόντων ἔτι χείρω πράξωσι. πάντων γὰρ δὴ ἀνακειμένων τοῖς ἀθηναίοις ἐς τὰς ναῦς, ὅ, τε φόβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος οὐδενὶ ἐοικώς. καὶ διὰ τὸ ἀνώμαλον καὶ τὴν ἔποψιν τῆς ναυμαχίας ἐκ τῆς γῆς ἠναγκάζοντο ἔχειν. δι᾽ ὀλίγου γὰρ οὔσης τῆς θέας, καὶ οὐ πάντων ἅμα ἐς τὸ αὐτὸ σκοπούντων, εἰ μέν τινες ἴδοιέν πῃ τοὺς σφετέρους ἐπικρατοῦντας, ἀνεθάρσησάν τε ἂν, καὶ πρὸς ἀνάκλησιν θεῶν, μὴ στερῆσαι σφᾶς τῆς σωτηρίας ἐτρέποντο. οἱ δ᾽ ἐπὶ τὸ ἡσσώμενον βλέψαντες, ὀλοφυρμῷ τε ἅμα μετὰ βοῆς ἐχρῶντο. καὶ ἀπὸ τῶν δρωμένων τῆς ὄψεως, καὶ τὴν γνώμην μᾶλλον, τῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἐδουλοῦντο. ἄλλοι δὲ καὶ πρὸς ἀντίπαλόν τι τῆς ναυμαχίας ἀπιδόντες, διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνεχὲς τῆς ἁμίλλης, καὶ τοῖς σώμασιν αὐτοῖς ἴσα τῇ δόξῃ περιδεῶς ξυναπονεύοντες, ἐν τοῖς χαλεπώτατα διῆγον. ἀεὶ γὰρ παρ᾽ ὀλίγον, ἢ διέφευγον, ἢ ἀπώλλυντο. ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι τῶν ἀθηναίων, ἕως ἀγχώμαλα ἐναυμάχουν, πάντα ὁμοῦ ἀκοῦσαι, ὀλοφυρμός, βοή, νικῶντες, κρατούμενοι, ἄλλα ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ, μέγα στρατόπεδον, πολυειδῆ ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι. παραπλήσια δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἔπασχον. πρίν γε δὴ οἱ συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐπὶ πολὺ ἀντισχούσης τῆς ναυμαχίας, ἔτρεψάν τε τοὺς ἀθηναίους, καὶ ἐπικείμενοι λαμπρῶς, πολλῇ κραυγῇ καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι, κατεδίωκον ἐς τὴν γῆν. τότε δὲ, ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς, ἄλλος ἄλλῃ, ὅσοι μὴ μετέωροι ἑάλωσαν, κατενεχθέντες, ἐξέπεσον ἐς τὸ στρατόπεδον. ὁ δὲ πεζὸς, οὐκέτι διαφόρως, ἀλλ᾽ ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς, οἰμωγῇ τε καὶ στόνῳ πάντες δυσανασχετοῦντες τὰ γιγνόμενα, οἱ μὲν ἐπὶ τὰς ναῦς παρεβοήθουν, οἱ δὲ, πρὸς τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους, ἐς φυλακήν. ἄλλοι δὲ οἱ πλεῖστοι, ἤδη περὶ σφᾶς αὐτοὺς καὶ ὅπῃ σωθήσονται διεσκόπουν. ἦν τε

Ἄλλα τε λέγων. καθ' ὑπερβατόν. συντακτέον δὲ τῷ, παραπλήσια, ἵνα ᾖ τὸ ἑξῆς, ἄλλα τε λέγων, οἷα οἱ ἐν τῷ τοιούτῳ ἤδη τοῦ καιροῦ ὄντες ἄνθρωποι, εἴποιεν ἂν, καὶ παραπλήσια. ἢ δὲ διάφορα, ἄλλα τε λέγων, ὅσα ἐν τῇ τοιαύτῃ περιστάσει καθεστῶτες ἄνθρωποι, λέξαιεν ἂν, καὶ παραπλήσια ὑπέρ τε τῶν ἄλλων πάντων, καὶ γυναικῶν, καὶ παίδων, καὶ θεῶν, οὐ φυλαττόμενοι παρὰ τὸ εἰπεῖν, μὴ δόξωσι τοῖς ἀκροαταῖς ἀρχαιολογεῖν, ἀλλ' ὠφέλιμα πρὸς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν νομίζοντες. Καὶ ὁ μὲν, οὐχ ἱκανὰ μᾶλλον, ἢ ἀναγκαῖα. καὶ ὁ Νικίας ἀναγκαῖα μᾶλλον, ἤπερ ἱκανά. Πρὸς τὸ ζεῦγμα τοῦ λιμένος. ὃ δηλαδὴ ἔζευξαν οἱ Συρακούσιοι ἀποφράττοντες τὸ στόμα τοῦ λιμένος. Καὶ τὸν καταλειφθέντα διέκπλουν. τοῦτο τὸ μέρος οὐκ ἔζευξαν τοῦ ... ἀλλ' ἀνεῳγὲ τοῦ στόματος. τουτέστι, παρελέλειπτο, ὥστε μὴ ἐζεῦχθαι. Βιάσασθαι ἐς τὸ ἔξω. μετὰ βίας ἐξελθεῖν. Τοῦ παντὸς ἔχων. στρατεύματος δηλονότι. Σφίσι τῶν Συρακουσίων. τοῖς Ἀθηναίοις. Τῶν προτέρων. ναυμαχιῶν δηλονότι. Οἵ τε ἐπιβάται ἐθεράπευον. οἱ ἐπιβάται φασὶν ἐπεμελοῦντο. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐθεράπευον, καὶ ἠγωνίζοντο, ὅπως μὴ λείποιντο τῇ προθυμίᾳ οἱ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος ὄντες τῆς τε τῶν ναυτικῶν, καὶ κυβερνητῶν τέχνης. Ἐν ὀλίγῳ πολλῶν νεῶν. διαστόματι δηλονότι. Αἱ δὲ προσβολαί. συνεχῶς φησὶν ἐγίγνοντο αἱ συμπτώσεις τῶν νεῶν. αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν φεύγουσαι, ἐπεφέροντο ἑτέραις, καὶ οὐ συνεπλέκοντο. αἱ δὲ, ἑκοντὶ ἐπιπλέουσαι προσέβαλλον. Προσφέροιτο ναῦς. ἀντὶ τοῦ προσήλαυνεν. Ἐπ' αὐτὴν ἐχρῶντο. ἤγουν κατ' αὐτῆς. Ξυνηρτῆσθαι. συμπεπλέχθαι. Καὶ τοῖς κυβερνήταις. τοὺς κυβερνήτας εἴτε φυλάττεσθαι δέοι, εἴτε ἐπιβουλεύειν, μὴ καθ' ἓν μέρος, οἷον, δεξιὸν, ἢ ἀριστερὸν τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ πανταχοῦ. Ξυμπιπτουσῶν. ἀλλήλαις δηλονότι. Καὶ ἀποστέρησιν τῆς ἀκοῆς. καὶ μὴ δύνασθαι τῶν κελευσμάτων ἀκούειν. Πολλὴ γὰρ δὴ παρακέλευσις. τοῖς μὲν κελευσταῖς, ὑπὸ τῶν κελευστῶν. τὸ δὲ ἐπιβοῶντες συντασσόμενον τῷ, πολλὴ γὰρ δὴ ἡ παρακέλευσις ἀφ' ἑκατέρων τοῖς κελευσταῖς, ἐσχημάτισται. ἔδει γὰρ κατὰ φύσιν τὸ, πολλὰ γὰρ δὴ οἱ κελευσταὶ παρεκελεύοντο.

ἀλλά τε λέγων, ὅσα ἐν τῷ τοιούτῳ ἤδη τοῦ καιροῦ ὄντες ἄνθρωποι, οὐ πρὸς τὸ δοκεῖν τινὶ ἀρχαιολογεῖν φυλαξάμενοι εἴποιεν ἄν. καὶ ὑπὲρ ἁπάντων παραπλήσια, ἔς τε γυναῖκας, καὶ παῖδας καὶ θεοὺς πατρῴους προφερόμενα· ἀλλ' ἐπὶ τῇ παρούσῃ ἐκπλήξει ὠφέλιμα νομίζοντες, ἐπιβοῶνται. καὶ ὁ μὲν, οὐχ ἱκανὰ μᾶλλον ἢ ἀναγκαῖα νομίσας παρῃνέσθαι, ἀποχωρήσας, ἦγε τὸν πεζὸν πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ παρέταξεν ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐδύνατο, ὅπως ὅτι μεγίστη τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν ὠφέλεια ἐς τὸ θαρσεῖν γίγνοιτο. ὁ δὲ Δημοσθένης, καὶ Μένανδρος, καὶ Εὐθύδημος, οὗτοι γὰρ ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπέβησαν, ἄραντες ἀπὸ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου εὐθὺς, ἔπλεον πρὸς τὸ ζεῦγμα τοῦ λιμένος· καὶ τὸν καταλειφθέντα διέκπλουν βουλόμενοι βιάσασθαι ἐς τὸ ἔξω. προεξαγαγόμενοι δὲ οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶ παραπλησίαις τὸν ἀριθμὸν, καὶ πρότερον κατά τε τὸν ἔκπλουν μέρει αὐτῶν ἐφύλασσον, καὶ κατὰ τὸν ἄλλον κύκλῳ λιμένα, ὅπως πανταχόθεν ἅμα προσπίπτοιεν τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ ὁ πεζὸς αὐτοῖς, ἅμα παραβοηθῇ, ᾗπερ καὶ αἱ νῆες κατίσχοιεν. ἦρχον δὲ τοῦ ναυτικοῦ τοῖς Συρακουσίοις, Σικανὸς μὲν καὶ Ἀγάθαρχος, κέρας ἑκάτερος τοῦ παντὸς ἔχων, Πυθὴν δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μέσον. ἐπειδὴ δ' οἱ Ἀθηναῖοι προσέμισγον τῷ ζεύγματι, τῇ μὲν πρώτῃ ῥύμῃ ἐπιπλέοντες, ἐκράτουν τῶν τεταγμένων νεῶν πρὸς αὐτῷ, καὶ ἐπειρῶντο λύειν τὰς κλῄσεις. μετὰ δὲ τοῦτο, πανταχόθεν σφίσι τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων ἐπιφερομένων, οὐ πρὸς τῷ ζεύγματι ἔτι μόνον ἡ ναυμαχία, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν λιμένα ἐγίγνετο. καὶ ἦν καρτερὰ, καὶ οἵα οὐχ ἑτέρα τῶν προτέρων. πολλὴ μὲν γὰρ ἑκατέροις προθυμία ἀπὸ τῶν ναυτῶν ἐς τὸ ἐπιπλεῖν ὁπότε κελευσθείη ἐγίγνετο· πολλὴ δὲ ἡ ἀντιτέχνησις τῶν κυβερνητῶν, καὶ ἀγωνισμὸς πρὸς ἀλλήλους. οἵ τε ἐπιβάται ἐθεράπευον, ὅτε προσπέσοι ναῦς νηΐ, μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ἄλλης τέχνης, πᾶς τέ τις ἐν ᾧ προσετέτακτο, αὐτὸς ἕκαστος ἠπείγετο πρῶτος φαίνεσθαι. ξυμπεσουσῶν δὲ ἐν ὀλίγῳ πολλῶν νεῶν, πλεῖσται γὰρ δὴ αὗται ἐν ἐλαχίστῳ ἐναυμάχησαν· βραχὺ γὰρ ἀπέλιπον ξυναμφότεραι διακόσιαι γενέσθαι, αἱ μὲν ἐμβολαὶ, διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰς ἀνακρούσεις καὶ διέκπλους, ὀλίγαι ἐγίγνοντο· αἱ δὲ προσβολαὶ, ὡς τύχοι, ναῦς νηῒ προσπεσοῦσα, ἢ διὰ τὸ φεύγειν, ἢ ἄλλῃ ἐπιπλέουσα, πυκνότεραι ἦσαν. καὶ ὅσον μὲν χρόνον προσφέροιτο ναῦς, οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τοῖς ἀκοντίοις, καὶ τοξεύμασι, καὶ λίθοις, ἀφθόνως ἐπ' αὐτὴν ἐχρῶντο· ἐπειδὴ δὲ προσμίξειαν, οἱ ἐπιβάται ἐς χεῖρας ἰόντες, ἐπειρῶντο ταῖς ἀλλήλων ναυσὶν ἐπιβαίνειν. ξυνετύγχανέ τε πολλαχοῦ διὰ τὴν στενοχωρίαν, τὰ μὲν, ἄλλοις ἐμβεβληκέναι, τὰ δὲ, αὐτοὺς ἐμβεβλῆσθαι. δύο τε περὶ μίαν, καὶ ἔστιν ᾗ καὶ πλείους ναῦς κατ' ἀνάγκην ξυνηρτῆσθαι· καὶ τοῖς κυβερνήταις, τῶν μὲν φυλακὴν, τῶν δ' ἐπιβουλὴν, μὴ καθ' ἓν ἕκαστον, κατὰ πολλὰ δὲ πανταχόθεν περιεστάναι. καὶ τὸν κτύπον, μέγαν ἀπὸ πολλῶν νεῶν ξυμπιπτουσῶν, ἔκπληξίν τε ἅμα καὶ ἀποστέρησιν τῆς ἀκοῆς, ὧν οἱ κελευσταὶ φθέγγοιντο, παρέχειν. πολλὴ γὰρ δὴ παρακέλευσις καὶ βοὴ ἀφ' ἑκατέρων τοῖς κελευσταῖς,

Οἵ δ' ἐπειδὰν αὖ πολλοὶ μὲν ὁπλῖται ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων, παρὰ τὸ καθεστηκὸς ὦσι, πολλοὶ δὲ ἀκοντισταὶ χερσαῖοι ὡς εἰπεῖν. ὡς ἐν τῇ πρώτῃ θαλασσίοις ἔτι τῆς ἐμπειρίας ἔχοντας τῶν ναυτικῶν, οὕτως ἄρτι χερσαίοις οὖσι τοῖς ἐπιβάταις, ἀλλὰ τοῖς ἀπείροις θαλασσίων φησί. Οἳ οὐδ' ὅπως καθεζομένους. οἱ μηδὲ καθεζόμενοι τοξεύειν, καὶ ἀκοντίζειν δυνάσονται. μίαν δὲ ἀπόφασιν ἐναντίον λείπειν, ἵνα ᾖ τὸ πλῆρες, οἱ δὲ, οὐχ εὑρήσουσι μηδὲ ὅπως χρὴ τὸ βέλος καθεζομένους ἀφεῖναι. Καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς, πάντες. τὸ ἑξῆς, καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς πάντες ταράξονται. τὸ δ' οὐκ ἐν τῷ αὑτῶν τρόπῳ κινούμενοι, μὴ κατὰ τὸ σύνηθες ἕκαστος ἐπὶ τῶν νεῶν κινούμενος.

οἵ δ' ἐπειδὰν αὖ πολλοὶ μὲν ὁπλῖται ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων, παρὰ τὸ καθεστηκὸς ὦσι, πολλοὶ δὲ ἀκοντισταὶ χερσαῖοι ὡς εἰπεῖν, ἀκαρνᾶνές τε καὶ ἄλλοι ἐπὶ ναῦς ἀναβάντες, οἳ οὐδ' ὅπως καθεζομένους χρὴ τὸ βέλος ἀφεῖναι εὑρήσουσι, πῶς οὐ σφαλοῦσί τε τὰς ναῦς, καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς πάντες, οὐκ ἐν τῷ αὑτῶν τρόπῳ κινούμενοι ταράξονται; ἐπεὶ καὶ τῷ πλήθει τῶν νεῶν, οὐκ ὠφελήσονται. εἴ τις καὶ τόδε ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἴσαις ναυμαχήσει πεφόβηται. ἐν ὀλίγῳ γὰρ πολλαὶ, ἀργότεραι μὲν ἐς τὸ δρᾶν τι ὧν βούλονται ἔσονται, ῥᾷσται δὲ ἐς τὸ βλάπτεσθαι ἀφ' ὧν ἡμῖν παρεσκεύασται. τὸ δ' ἀληθέστατον γνῶτε, ἐξ ὧν ἡμεῖς οἰόμεθα σαφῶς πεπύσθαι ὑπερβαλλόντων γὰρ αὐτοῖς τῶν κακῶν, καὶ βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς παρούσης ἀπορίας, ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν· οὐ παρασκευῆς πίστει μᾶλλον, ἢ τύχης ἀποκινδυνεῦσαι, οὕτως ὅπως δύνανται, ἵν' ἢ βιασάμενοι ἐκπλεύσωσιν, ἢ κατὰ γῆν μετὰ τοῦτο τὴν ἀποχώρησιν ποιῶνται, ὡς τῶν γε παρόντων, οὐκ ἂν πράξοντες χεῖρον. πρὸς οὖν ἀταξίαν τε τοιαύτην, καὶ τύχην ἀνδρῶν ἑαυτὴν παραδεδωκυῖαν πολεμιωτάτων, ὀργῇ προσμίξωμεν· καὶ νομίσωμεν, ἅμα μὲν νομιμώτατον εἶναι, πρὸς τοὺς ἐναντίους, οἳ ἂν ὡς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ προσπεσόντος δικαιώσωσιν, ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ θυμούμενον. ἅμα δὲ ἐχθροὺς ἀμύνασθαι ἐγγενησόμενον ἡμῖν, καὶ τὸ λεγόμενόν που ἥδιστον εἶναι. ὡς δὲ ἐχθροὶ καὶ ἔχθιστοι, πάντες ἴστε, οἵ γε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἦλθον δουλωσόμενοι. ἐν ᾧ εἰ κατώρθωσαν, ἀνδράσι μὲν ἂν τὰ ἄλγιστα προσέθεσαν, παισὶ δὲ καὶ γυναιξὶ τὰ ἀπρεπέστατα· πόλει δὲ τῇ πάσῃ τὴν αἰσχίστην ἐπίκλησιν. ἀνθ' ὧν μὴ μαλακισθῆναί τινα πρέπει, μηδὲ τὸ ἀκινδύνως ἀπελθεῖν αὐτοὺς κέρδος νομίσαι· τοῦτο μὲν γὰρ καὶ ἐὰν κρατήσωσιν, ὁμοίως δράσουσι· τὸ δὲ, πραξάντων ἐκ τοῦ εἰκότος ἃ βουλόμεθα, τούσδε τε κολασθῆναι, καὶ τῇ πάσῃ Σικελίᾳ καρπουμένῃ καὶ πρὶν, ἐλευθερίαν βεβαιοτέραν παραδοῦναι, καλὸς ὁ ἀγών. καὶ κινδύνων οὗτοι σπανιώτατοι, οἳ ἂν ἐλάχιστα ἐκ τοῦ σφαλῆναι βλάπτοντες, πλεῖστα διὰ τὸ εὐτυχῆσαι ὠφελῶσι.

Καὶ οἱ μὲν τῶν Συρακουσίων στρατηγοὶ, καὶ Γύλιππος, τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ τοῖς σφετέροις στρατιώταις παρακελευσάμενοι, ἀντεπλήρουν τὰς ναῦς εὐθὺς, ἐπειδὴ καὶ τοὺς Ἀθηναίους ᾐσθάνοντο. ὁ δὲ Νικίας ὑπὸ τῶν παρόντων ἐκπεπληγμένος, καὶ ὁρῶν οἷος ὁ κίνδυνος, καὶ ὡς ἐγγὺς ἤδη ἦν, ἐπειδὴ καὶ ὅσον οὐκ ἔμελλον ἀνάγεσθαι, καὶ νομίσας ὅπερ πάσχουσιν ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγῶσι, πάντα τε ἔργῳ ἔτι σφίσιν ἐνδεᾶ εἶναι, καὶ λόγῳ αὐτοῖς οὔπω ἱκανὰ εἰρῆσθαι, αὖθις τῶν τριηράρχων ἕνα ἕκαστον ἀνεκάλει, πατρόθεν τε ἐπονομάζων, καὶ αὐτοὺς ὀνομαστὶ καὶ φυλήν. ἀξιῶν τό τε καθ' ἑαυτὸν, ᾧ ὑπῆρχε λαμπρότητός τι, μὴ προδιδόναι τινὰ, καὶ τὰς πατρικὰς ἀρετὰς, ὧν ἐπιφανεῖς ἦσαν οἱ πρόγονοι, μὴ ἀφανίζειν, πατρίδος τε τῆς ἐλευθερωτάτης ὑπομιμνήσκων. καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀνεπιτάκτου πᾶσιν ἐς τὴν δίαιταν ἐξουσίας.

Ἐν ὀλίγῳ γὰρ πολλαί. διαστήματι.

Ῥᾷσται δὲ ἐς τὸ βλάπτεσθαι. ῥᾳδίως φησὶ βλαβήσονται ὑπὸ τῶν ἡμῖν παρεσκευασμένων.

Αὐτοῖς, τῶν κακῶν. τῶν δυστυχιῶν.

Οὐ παρασκευῆς πίστει μᾶλλον. οὐ τῇ παρασκευῇ δηλονότι πιστεύοντες, ἀλλὰ διακινδυνεῦσαι ἐθέλοντες, ἐπὶ τῇ τύχῃ τὸ μέλλον ποιοῦνται.

Καὶ τύχην ἀνδρῶν. καὶ πρὸς τύχην ἀνδρῶν πολεμίων ἡμῖν ἐστημένην.

Καὶ νομίσωμεν ἅμα. νομιμώτατόν ἐστι φησὶν, ὀργῇ προσμίξαι τοῖς ἐναντίοις. προσῆκον γὰρ τοῖς τιμωρουμένοις τοὺς ἀδίκως ἐπελθόντας, παρίστασθαι τοῦτο, καὶ κρίνειν ὅτι δεῖ ἀποπλῆσαι τὸν θυμὸν ἐν τῇ τιμωρίᾳ τοῦ ἀδικήματος.

Καὶ τὸ λεγόμενόν που. τὸ ἐχθροὺς τιμωρήσασθαι. Ἐν ᾧ, εἰ κατώρθωσαν. ἐν τῷ δουλώσασθαι ἡμᾶς. Τὰ ἀπρεπέστατα. τὰ ἀνδραποδισμοῦ. Τὴν αἰσχίστην ἐπίκλησιν. τῆς δουλείας. Καλὸς ὁ ἀγὼν, καὶ κινδύνων οὗτοι σπανιώτατοι, οἳ ἂν ἐλάχιστα ἐκ τοῦ σφαλῆναι βλάπτοντες, πλεῖστα δὲ διὰ τὸ εὐτυχῆσαι ὠφελοῦσιν. ἡ διάνοια, καλὸς μὲν ὁ ἀγὼν ἐστι. καὶ γὰρ πραξάντων ἡμῶν ὅσα βουλόμεθα, οὗτοί τε κολασθήσονται, καὶ ἡ πᾶσα Σικελία ἐλευθερωθήσεται. Ἐπειδὴ καὶ τοὺς Ἀθηναίους ᾐσθάνοντο. πληροῦντας δηλονότι τὰς ναῦς. Ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγῶσιν. οἱ ἄνθρωποι δηλονότι. Πατρόθεν τε ἐπονομάζων. Ὅμηρος, πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον. Ἀξιῶν τό τε καθ' ἑαυτόν. ἀξιῶν φησὶ μηδένα προδιδόναι τὴν οἰκείαν ἀρετὴν, ὧν ἐπιφανεῖς ἦσαν. τοῦτο καθ' ὑπερβατόν. συντακτέον δὲ τῷ, πατρόθεν ἐπονομάζων. Καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀνεπιτάκτου. καὶ τῆς ἐν τῇ πατρίδι δηλονότι αὐτίζουσαν βιοτῆς.

Εἴ τι ξυμβήσεταί τι ἄλλο. ἀφ᾽ ὁμοιότητα ἤρξατο τὴν ὑποστολήν. Τούς τε ἐνθάδε πολεμίους. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὑπομιμνήσκω. Ὥστε ἐν ἑνὶ τῷδε ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀγῶνι καθεστῶτες, καρτερήσατε εἴπερ ποτὲ, καὶ ἐν θυμεῖσθε καθ᾽ ἑκάστους τε καὶ ξύμπαντες, ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν νῦν ἐσόμενοι, ὅτι ὑπέρ τε τῆς ἐνταῦθα δουλείας ὑμῶν, καὶ τῆς ἐκεῖ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων. Ἐκέλευε πληροῦν τὰς ναῦς. ἀνδρῶν δηλονότι. Καὶ ἡ ἐπιβολή. ἡ ἀντίληψις. Πρὸς τοῦτο. ἤγουν πρὸς τὴν ἀντιλαβὴν τῶν σιδηρῶν χειρῶν. Καὶ ἐπειδὴ πάντα ἑτοῖμα ἦν, παρεκελεύσαντο ἐκείνοις, οἵ τε στρατηγοὶ, καὶ Γύλιππος, καὶ ἔλεξαν τοιάδε. πάντας ὑπὸ θάρσους ἐν τούτοις παρα-

Εἴ τι ξυμβήσεταί τι ἄλλο, ἢ τὸ κρατεῖν ὑμῖν, τούς τε ἐνθάδε πολεμίους, εὐθὺς ἐπ᾽ ἐκεῖνα πλευσουμένους, καὶ τοὺς ἐκεῖ ὑπολοίπους ἡμῶν, ἀδυνάτους ἐσομένους, τούς τε αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐπελθόντας ἀμύνασθαι. καὶ οἱ μὲν ἂν, ὑπὸ Συρακουσίοις εὐθὺς γίγνοισθε, οἷς αὐτοὶ ἴστε, οἵᾳ γνώμῃ ἐπήλθετε. οἱ δ᾽ ἐκεῖ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις. ὥστε ἐν ἑνὶ τῷδε ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀγῶνι καθεστῶτες καρτερήσατε εἴπερ ποτὲ. καὶ ἐνθυμεῖσθε καθ᾽ ἑκάστους τε καὶ ξύμπαντες, ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν νῦν ἐσόμενοι, καὶ πεζοὶ τοῖς Ἀθηναίοις εἰσὶ καὶ νῆες, καὶ ἡ ὑπόλοιπος πόλις, καὶ τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν. περὶ ὧν εἴ τίς τι ἕτερος ἑτέρου προφέρει, ἢ ἐπιστήμῃ, ἢ εὐψυχίᾳ, οὐκ ἂν ἐν ἄλλῳ μᾶλλον καιρῷ ἀποδειξάμενος, αὐτός τε αὑτῷ ὠφέλιμος γένοιτο, καὶ τοῖς ξύμπασι σωτήριος.

Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα παρακελευσάμενος, εὐθὺς ἐκέλευε πληροῦν τὰς ναῦς. τῷ δὲ Γυλίππῳ καὶ τοῖς Συρακουσίοις, παρῆν μὲν αἰσθάνεσθαι, ὁρῶσι καὶ αὐτὴν τὴν παρασκευὴν, ὅτι ναυμαχήσουσιν οἱ Ἀθηναῖοι. προηγγέλθη δὲ αὐτοῖς, καὶ ἡ ἐπιβολὴ τῶν σιδηρῶν χειρῶν. καὶ πρός τε τἄλλα ἐξηρτύσαντο, ὡς ἕκαστα καὶ πρὸς τοῦτο. τὰς γὰρ πρῴρας καὶ τῆς νεὼς ἄνω ἐπὶ πολὺ κατεβύρσωσαν, ὅπως ἂν ἀπολισθάνοι, καὶ μὴ ἔχοι ἀντιλαβὴν ἡ χεὶρ ἐπιβαλλομένη. καὶ ἐπειδὴ πάντα ἑτοῖμα ἦν, παρεκελεύσαντο ἐκείνοις, οἵ τε στρατηγοὶ, καὶ Γύλιππος. καὶ ἔλεξαν τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΓΥΛΙΠΠΟΥ ΠΡΟΣ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΥΣ, ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΑΧΟΥΣ.

Ὅτι μὲν καλὰ τὰ προειργασμένα, καὶ ὑπὲρ καλῶν τῶν μελλόντων ὁ ἀγὼν ἔσται, ὦ Συρακούσιοι, καὶ ξύμμαχοι, οἵ τε πολλοὶ δοκεῖτέ μοι εἰδέναι, οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως αὐτῶν προθύμως ἀντελάβεσθε, καὶ εἴ τις μὴ ἐπὶ ὅσον δεῖ ᾔσθηται, σημανοῦμεν. Ἀθηναίους γὰρ ἐς τὴν χώραν τήνδε ἐλθόντας, πρῶτον μὲν ἐπὶ τῆς Σικελίας καταδουλώσει, ἔπειτ᾽ εἰ κατορθώσειαν, καὶ τῆς Πελοποννήσου, καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ ἀρχὴν τὴν ἤδη μεγίστην, τῶν τε πρὶν Ἑλλήνων καὶ τῶν νῦν κεκτημένους, πρῶτοι ἀνθρώπων ὑποστάντες τῷ ναυτικῷ, ᾧπερ πάντα κατέσχον, τὰς μὲν νενικήκατε ναυμαχίας, τὴν δ᾽ ἐκ τοῦ εἰκότος νῦν νικήσετε. ἄνδρες γὰρ ἐπειδὰν ᾧ ἀξιοῦσι προὔχειν κολουθῶσι, τό γ᾽ ὑπόλοιπον αὐτῶν τῆς δόξης ἀσθενέστερον αὐτὸ ἑαυτοῦ ἐστιν, ἢ εἰ μηδ᾽ ᾠήθησαν τὸ πρῶτον, καὶ τῷ παρ᾽ ἐλπίδα τοῦ αὐχήματος σφαλλόμενοι, καὶ παρὰ ἰσχὺν τῆς δυνάμεως ἐνδιδόασιν. ὃ νῦν Ἀθηναίους εἰκὸς πεπονθέναι. ἡμῶν δὲ τό τε ὑπάρχον πρότερον, ᾧπερ καὶ ἀνεπιστήμονες ἔτι ὄντες ἀπετολμήσαμεν, βεβαιότερον νῦν, καὶ τῆς δοκήσεως προσγεγενημένης αὐτῷ, τὸ κρατίστους εἶναι εἰ τοὺς κρατίστους ἐνικήσαμεν, διπλασία ἑκάστου ἡ ἐλπίς. τὰ δὲ πολλὰ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις, ἡ μεγίστη ἐλπὶς, μεγίστην καὶ τὴν προθυμίαν παρέχεται. τά τε τῆς ἀντιμιμήσεως αὐτῶν τῆς παρασκευῆς ἡμῶν, τῷ μὲν ἡμετέρῳ τρόπῳ ξυνήθη τέ ἐστι, καὶ οὐκ ἀνάρμοστοι πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἐσόμεθα.

κελεύονται οἱ στρατηγοὶ τῶν Συρακουσίων, ὡς ὑπὲρ αὐτῶν ὄντος τοῦ ἀγῶνος. οἱ τῶν βοηθῶν, ὡς αἴτιοι τῆς ἐν τῇ ἐφόδῳ τοῖς Ἀθηναίοις. Κορίνθιοι, ὡς ναυτικῇ καὶ πεζῇ δυνάμει βεβοηθηκότες μόνοι τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου. Γύλιππος, ὡς στρατηγὸς ἀπὸ τούτων παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκπεμφθείς. πάντας δὲ εἰκὸς ἐθελομένους, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ ὁμοῦ τὴν διάλεξιν ποιεῖσθαι πρὸς αὐτούς. Τὰ προειργασμένα. ἤγουν ἡ προγεγενημένη νίκη. Ἀντελάβεσθε. ἀντὶ τοῦ ἐγένεσθε. Ἐς τὴν χώραν τήνδε. ἤτοι κατὰ τῆσδε τῆς χώρας. Ἔπειτ᾽ εἰ κατορθώσειαν. ἤτοι προσκατασχήσειαν. Ἄνδρες γὰρ ἐπειδὰν ᾧ [illegible] ἐξελαττωθῶσιν ἐν τούτῳ ἐν ᾧ δοκοῦσιν ὑπερέχειν τῶν πολλῶν, ἔτι τὰ λοιπὰ τῷ φρονήματι πίπτουσι μᾶλλον, ἤπερ οὐδ᾽ ὅλως ἦν κατ᾽ ἀρχάς.

Καὶ τῷ παρ᾽ ἐλπίδα. καὶ τὴν ἐλπίδα σφαλέντες, ἐφ᾽ οἷς μέγα ἐφρόνησαν φησὶν, αὖθις ἐν τοῖς ἔργοις ἐνδιδόασιν, ἀσθενέστεροι, καὶ χείρους γινόμενοι τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως ὁμῶν. Καὶ τῆς δοκήσεως τῆς ἀγαθῆς ἐλπίδος. Διπλασία ἑκάστου ἡ ἐλπίς. τὸ μὲν διπλασία, ἀντὶ τοῦ πολλαπλασία. οὐχ ἑκάστου δὲ ἡ ἐλπὶς διπλασία, ἀλλ᾽ ἡ ἑκάστου ἐλπὶς διπλασιάζεται ἐκ τοῦ κατὰ [illegible] Ἀθηναίοις τοῖς φρονοῦμεν, καὶ τοῦ δοκεῖν ἔχειν ὅτι κρείττους ἐσμὲν, εἰ τοὺς κρείττους ἐνικήσαμεν. Τά τε τῆς ἀντιμιμήσεως αὐτῶν. μιμούμενοι ἡμᾶς φησὶν οἱ Ἀθηναῖοι, πολλοὺς ὁπλίτας ἐπιβιβάσαντες ἐπὶ τὰ καταστρώματα, ὅπερ ἡμῖν μὲν συνηθές ἐστι, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀνάρμοστοι. ἐκείνοις δὲ ἀσύνηθες, διὰ τὰ ἐναντία φερόμενα.

Οἱ δ᾽ ἐπειδὰν

Ἐστί τῳ τὴν ὑπάρχουσαν. τινὶ ἀφ' ὑμῶν. Ἔπειτα διὰ παντός. ἔπειτά φασι παντὶ τῷ χρόνῳ δύσελπιδές εἰσι, καὶ προσδοκῶσιν ὁμοίως ταῖς γεγενημέναις συμφοραῖς τὰ μέλλοντα. Ὁμοίαν ταῖς ξυμφοραῖς ἔχουσιν. ὅμορον, ξυνὸς ἐνυάλιος. Καὶ τὸ τῆς τύχης. ἤγουν εὐτυχίας. Κἂν μεθ' ἡμῶν ἐλπίσαντες. καὶ τὴν τύχην καὶ ἡμῶν συλλήψεσθαι ἐλπίσαντες. Ἐν δὲ τῇ ἐνθάδε. ἐν δὲ τῇ νῦν κατὰ ἀνάγκην ἀπὸ νεῶν γενομένῃ πεζομαχίᾳ, ἐπιτήδεια ἔσται. Εὕρηται δ' ἡμῖν. ἀντὶ τοῦ ἐξεύρηται ἡμῖν ἐπιβολὴ χειρῶν σιδηρῶν, αἷς προϊούσας τὰς ναῦς τὰς πολεμίας κρατήσομεν, ὥστε μὴ δύνασθαι ἐξ ἀναχωρήσεως ἐμβάλλειν ἡμῖν.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΝΙΚΙΟΥ

Ἄνδρες στρατιῶται Ἀθηναίων τε, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων, ὁ μὲν ἀγὼν ὁ μέλλων, ὁμοίως κοινὸς ἅπασιν ἔσται, περί τε σωτηρίας καὶ πατρίδος ἑκάστοις οὐχ ἧσσον, ἢ τοῖς πολεμίοις. ἢν γὰρ κρατήσωμεν νῦν ταῖς ναυσὶν, ἔστι τῳ τὴν ὑπάρχουσάν που οἰκείαν πόλιν ἐπιδεῖν. ἀθυμεῖν δὲ οὐ χρὴ, οὐδὲ πάσχειν, ὅπερ οἱ ἀπειρότατοι τῶν ἀνθρώπων, οἳ τοῖς πρώτοις ἀγῶσι σφαλέντες, ἔπειτα διὰ παντὸς τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου ὁμοίαν ταῖς ξυμφοραῖς ἔχουσιν. ἀλλ' ὅσοι τε Ἀθηναίων πάρεστε, πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειροι ὄντες, καὶ ὅσοι τῶν ξυμμάχων ξυστρατευόμενοι ἀεὶ, μνήσθητε τῶν ἐν τοῖς πολέμοις παραλόγων, καὶ τὸ τῆς τύχης, κἂν μεθ' ἡμῶν ἐλπίσαντες στῆναι, καὶ ὡς ἀναμαχούμενοι ἀξίως τοῦδε τοῦ πλήθους, ὅσον αὐτοὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐφορᾶτε, παρασκευάζεσθε. ἃ δὲ ἀρωγὰ ἐνείδομεν, ἐπὶ τῇ τοῦ λιμένος στενότητι, πρὸς τὸν μέλλοντα ὄχλον τῶν νεῶν ἔσεσθαι, καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρασκευὴν, οἷς πρότερον ἐβλαπτόμεθα, πάντα καὶ ἡμῖν νῦν ἐκ τῶν παρόντων μετὰ τῶν κυβερνητῶν, ἐσκεμμένα ἡτοίμασται. καὶ γὰρ τοξόται πολλοὶ καὶ ἀκοντισταὶ ἐπιβήσονται, καὶ ὄχλος, ᾧ ναυμαχίαν μὲν ποιούμενοι ἐν πελάγει, οὐκ ἂν ἐχρώμεθα, διὰ τὸ βλάπτειν ἂν τὸ τῆς ἐπιστήμης τῇ βαρύτητι τῶν νεῶν. ἐν δὲ τῇ ἐνθάδε ἠναγκασμένῃ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζομαχίᾳ, πρόσφορα ἔσται. ηὕρηται δ' ἡμῖν ὅσα μὴ ἀντιναυπηγεῖσθαι, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐπωτίδων αὐτοῖς παχύτητας, ᾧπερ δὴ μάλιστα ἐβλαπτόμεθα, χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαὶ, αἳ σχήσουσι τὴν πάλιν ἀνάκρουσιν τῆς προσπεσούσης νεὼς, ἢν τὰ ἐπὶ τούτοις οἱ ἐπιβάται ὑπουργῶσιν. ἐς τοῦτο γὰρ δὴ ἠναγκάσμεθα, ὥστε πεζομαχεῖν ἀπὸ τῶν νεῶν, καὶ τὸ μήτε αὐτοὺς ἀνακρούεσθαι, μήτ' ἐκείνους ἐᾶν, ὠφέλιμον φαίνεται· ἄλλως τε καὶ τῆς γῆς, πλὴν ὅσον ἂν ὁ πεζὸς ἡμῶν ἐπέχῃ, πολεμίας οὔσης. ὧν χρὴ μεμνημένους διαμάχεσθαι, ὅσον ἂν δύνησθε, καὶ μὴ ἐξωθεῖσθαι ἐς αὐτήν. ἀλλὰ ξυμπεσούσης νηὶ νεὼς, μὴ πρότερον ἀξιοῦν ἀπολύεσθαι, ἢν μὴ τοὺς ἀπὸ τοῦ πολεμίου καταστρώματος ὁπλίτας ἀπαράξητε. καὶ ταῦτα τοῖς ὁπλίταις οὐχ ἧσσον τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι, ὅσῳ τῶν ἄνωθεν μᾶλλον τὸ ἔργον τοῦτο. ὑπάρχει δ' ὑμῖν ἔτι νῦν γε τὰ πλείω τῷ πεζῷ ἐπικρατεῖν. τοῖς δὲ ναύταις παραινῶ, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε καὶ δέομαι, μὴ ἐκπεπλῆχθαί τι ταῖς ξυμφοραῖς ἄγαν, τήν τε παρασκευὴν ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων, βελτίω νῦν ἔχοντας, καὶ τὰς ναῦς πλείους. ἐκείνην τε τὴν ἡδονὴν ἐνθυμεῖσθαι, ὡς ἀξία ἐστὶ διασώσασθαι, οἳ τέως Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι καὶ μὴ ὄντες, ὑμῶν τῆς τε φωνῆς τῇ ἐπιστήμῃ, καὶ τῶν τρόπων τῇ μιμήσει, ἐθαυμάζεσθε κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας, οὐκ ἔλασσον κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι, ἔς τε τὸ φοβερὸν τοῖς ὑπηκόοις, καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι, πολὺ πλεῖον μετείχετε. ὥστε κοινωνοὶ μόνοι ἐλευθέρως ἡμῖν τῆς ἀρχῆς ὄντες, δικαίως ἂν αὐτὴν νῦν μὴ καταπροδίδοτε, καταφρονήσαντες δὲ Κορινθίων τε, οὓς πολλάκις νενικήκατε, καὶ Σικελιωτῶν, ὧν οὐδ' ἀντιστῆναι οὐδεὶς ἕως ἤκμαζε τὸ ναυτικὸν ἡμῖν ἠξίωσεν, ἀμύνασθε αὐτοὺς, καὶ δείξατε, ὅτι καὶ μετὰ ἀσθενείας καὶ ξυμφορῶν, ἡ ὑμετέρα ἐπιστήμη κρείσσων ἐστὶν ἑτέρας εὐτυχούσης ῥώμης. τούς τε Ἀθηναίους ὑμῶν, πάλιν αὖ καὶ τάδε ὑπομιμνήσκω, ὅτι οὔτε ναῦς ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἄλλας ὁμοίας ταῖσδε, οὔτε ὁπλιτῶν ἡλικίαν ὑπελίπετε.

Ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγῆσαι. γράφεται ὅσα μὴ ἀντιναυπηγεῖσθαι.

Τῶν ἐπωτίδων αὐτοῖς. ἀντὶ τοῦ τῶν Συρακουσίων.

Ἐπιβολαί. ἤγουν ἀντιλαβαὶ εὕρηνται ἡμῖν.

Ἄλλως τε καὶ τῆς γῆς. διὰ τοῦτό φησιν οὐ συμφέρει ἀνακρούεσθαι ἡμῖν, ὅτι ἄρα ἐς πολεμίαν γῆν ὑπὸ τῆς ἀνακρούσεως ἐξενεχθησόμεθα. Ἀπαράξητε. ἀντὶ τοῦ καταβάλητε. ἤτοι μετὰ ἀραγμοῦ καὶ συντριβῆς ἀποστήσητε.

Ὅσῳ τῶν ἄνωθεν μᾶλλον. τὸ μᾶλλον, οὐκ ἔστι συγκριτικὸν, ἀλλὰ διασαφητικόν. οὐ γὰρ οἱ ναῦται τοῦ ἀπαράττειν τοὺς πολεμίους συναίτιοι.

Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε. καὶ ἐν τῷ παραινεῖν φησὶ δέομαι. Καὶ τὰς ναῦς πλείους. ἤτοι τῶν πολεμίων νεῶν, ἢ νῦν πλείους, ἢ πρότερον.

Τὴν ἡδονὴν ἐνθυμεῖσθαι. ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἄξιόν ἐστι διαφυλάξασθαι τὴν ἡδονήν. ἡδονὴν δὲ λέγει, ἣν ἀπεφέρεσθε διὰ τὸ θαυμάζεσθαι τε κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι ἔν τε τῷ μὴ ἀδικεῖσθαι αὐτοὶ, καὶ ἐν τῷ φοβεροὶ τοῖς ὑπηκόοις φαίνεσθαι. Οἳ τέως Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι. τοὺς μετοίκους λέγει. Κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι. ἤγουν κερδαίνειν.

ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις· τό τε σταδιωτικὸν κακῶν καταλαμβανόμενον ξυνεστράτευ). καὶ σικελιωτῶν, ναξίοι καὶ καταναῖοι. βαρβάρων δὲ, ἐγεσταῖοι, οἵπερ ἐπηγάγοντο καὶ σικελιωτῶν τὸ πλέον, καὶ τῶν ἔξω Σικελίας, τυρσηνῶν τέ τινες κατὰ διαφορὰν συρακουσίων, καὶ ἰάπυγες μισθοφόροι. τοσάδε μὲν μετὰ Ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτευον. συρακουσίοις δὲ ἀντιβοήθησαν, καμαριναῖοι μὲν ὅμοροι ὄντες, καὶ γελῷοι οἰκοῦντες μετ᾽ αὐτούς. ἔπειτα ἀκραγαντίνων ἡσυχαζόντων ἐν τῷ ἐπέκεινα ἱδρυμένοι σελινούντιοι. καὶ οἵδε μὲν τῆς Σικελίας, τὸ πρὸς λιβύην μέρος τετραμμένον νεμόμενοι. ἱμεραῖοι δὲ ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν τυρσηνικὸν πόντον μορίου, ἐν ᾧ καὶ μόνοι ἕλληνες οἰκοῦσιν. οὗτοι δὲ καὶ μόνοι ἐξ αὐτοῦ ἐβοήθησαν. καὶ ἑλληνικὰ μὲν ἔθνη τῶν ἐν Σικελίᾳ, τοσάδε. δωριεῖς τε καὶ οἱ αὐτόνομοι πάντες ξυνεμάχουν. βαρβάρων δὲ σικελοὶ μόνοι ὅσοι μὴ ἀφεστασαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. τῶν δ᾽ ἔξω Σικελίας ἑλλήνων, λακεδαιμόνιοι μὲν ἡγεμόνα σπαρτιάτην παρεχόμενοι, νεοδαμώδεις δὲ, τοὺς ἄλλους καὶ εἵλωτας. δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες, ἐλεύθερον ἤδη ἐἶναι. κορίνθιοι δὲ καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ μόνοι παραγενόμενοι, καὶ λευκάδιοι, καὶ ἀμπρακιῶται, κατὰ τὸ ξυγγενές. ἐκ δὲ ἀρκαδίας μισθοφόροι ὑπὸ κορινθίων ἀποσταλέντες, καὶ σικυώνιοι ἀναγκαστοὶ στρατεύοντες· καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου βοιωτοί. πρὸς δὲ τοὺς ἐπελθόντας τούτους, οἱ σικελιῶται αὐτοὶ πλῆθος πλέον κατὰ πάντα παρέσχοντο, ἅτε μεγάλας πόλεις οἰκοῦντες· καὶ γὰρ ὁπλῖται πολλοὶ καὶ νῆες καὶ ἵπποι, καὶ ἄλλος ὅμιλος ἄφθονος ξυνελέγη. καὶ πρὸς ἅπαντας αὖθις ὡς εἰπεῖν τοὺς ἄλλους συρακούσιοι, αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο διὰ μέγεθος πόλεως. καὶ αἱ μὲν ἑκατέρων ἐπικουρίαι, τοσαίδε ξυνελέγησαν. καὶ τότε ἤδη πᾶσαι ἀμφοτέροις παρῆσαν. καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδετέροις ἐπῆλθεν. οἱ τε οὖν συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, εἰκότως ἐνόμισαν καλὸν ἀγώνισμα σφίσιν εἶναι, ἐπὶ τῇ γεγενημένῃ νίκῃ τῆς ναυμαχίας, ἑλεῖν τε τὸ στρατόπεδον ἅπαν τῶν Ἀθηναίων τοσοῦτον ὄν, καὶ μηδὲ καθ᾽ ἕτερα αὐτοὺς μήτε διὰ θαλάσσης, μήτε τῷ πεζῷ διαφυγεῖν. ἔκληον οὖν τόν τε λιμένα εὐθὺς τὸν μέγαν, ἔχοντα τὸ στόμα ὀκτὼ σταδίων μάλιστα, τριήρεσι πλαγίαις, καὶ πλοίοις, καὶ ἀκάτοις, ἐπ᾽ ἀγκυρῶν ὁρμίζοντες. καὶ τἄλλα, ἢν ἔτι ναυμαχεῖν οἱ ἀθηναῖοι τολμήσωσι παρεσκευάζοντο· καὶ ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπενόουν. τοῖς δὲ ἀθηναίοις, τήν τε ἀπόκλεισιν ὁρῶσι, καὶ τὴν ἄλλην διάνοιαν αὐτῶν αἰσθομένοις, βουλευτέα ἐδόκει. καὶ ξυνελθόντες οἵ τε στρατηγοὶ, καὶ οἱ ταξίαρχοι, πρὸς τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν τε ἄλλων, καὶ ὅτι τὰ ἐπιτήδεια, οὔτε αὐτίκα ἔτι εἶχον, προπέμψαντες γὰρ ἐς Κατάνην ὡς ἐκπλευσόμενοι ἀπεῖπον μὴ ἐπάγειν, οὔτε τὸ λοιπὸν ἔμελλον ἕξειν εἰ μὴ ναυκρατήσουσιν, ἐβουλεύσαντο τὰ μὲν τείχη τὰ ἄνω ἐκλιπεῖν, πρὸς δὲ αὐταῖς ταῖς ναυσὶν ἀπολαβόντες διατειχίσματι, ὅσον οἷόν τε ἐλάχιστον τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς ἀσθενοῦσιν ἱκανὸν γενέσθαι, τοῦτο μὲν φρουρεῖν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄλλου πεζοῦ, τὰς ναῦς πάσας ὅσαι ἦσαν καὶ δυναταὶ καὶ ἀπλοώτεραι, πάντα τινὰ ἐσβιβάζοντες πληρῶσαι, καὶ διαναυμαχήσαντες, ἢν μὲν νικῶσιν, ἐς Κατάνην κομίζεσθαι, ἢν δὲ μὴ, ἐμπρήσαντες τὰς ναῦς πεζῇ ξυνταξάμενοι ἀποχωρεῖν, ᾗ ἂν τάχιστα μέλλωσί τινος χωρίου, ἢ βαρβαρικοῦ, ἢ ἑλληνικοῦ φιλίου ἀντιλήψεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, ταῦτα καὶ ἐποίησαν. ἔκ τε γὰρ τῶν ἄνω τειχῶν ὑποκατέβησαν, καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρωσαν πάσας, ἀναγκάσαντες ἐσβαίνειν, ὅστις καὶ ὁπωσοῦν ἐδόκει ἡλικίας μετέχων ἐπιτήδειος εἶναι. καὶ ξυνεπληρώθησαν νῆες αἱ πᾶσαι, δέκα μάλιστα καὶ ἑκατόν. τοξότας τε ἐπ᾽ αὐτὰς πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς, τῶν τε ἀκαρνάνων, καὶ τῶν ἄλλων ξένων ἐσεβίβαζον. καὶ τἄλλα ὡς οἷόν τε ἦν ἐξ ἀναγκαίου τε, καὶ τοιαύτης διανοίας ἐπορίσαντο. ὁ δὲ Νικίας, ἐπειδὴ τὰ πολλὰ ἑτοῖμα ἦν, ὁρῶν, καὶ τοὺς στρατιώτας, τῷ τε παρὰ τὸ εἰωθὸς πολὺ ταῖς ναυσὶ κρατηθῆναι ἀθυμοῦντας, καὶ διὰ τὴν τῶν ἐπιτηδείων σπάνιν, ὡς τάχιστα βουλομένους διακινδυνεύειν, ξυγκαλέσας ἅπαντας, παρεκελεύσατό τε τότε πρῶτον, καὶ ἔλεξε τοιάδε.

Ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις. ἤτοι τῶν μισθοφορικαῖς. Οἵπερ ἐπηγάγοντο. ἐπεσπάσαντο. Κατὰ διαφοράν. ἔχθραν. Τοσάδε μέν. κατάλογος τῶν ἐθνῶν, καὶ τῶν πόλεων τῶν συμμάχων συρακουσίοις κατὰ ἀθηναίων. Καὶ οἱ αὐτόνομοι. δημοκρατούμενοι. Ὅσοι μὴ ἀφεστασαν. τῶν συρακουσίων δηλονότι. Νεοδαμώδεις δέ. νεοδαμώδης ὁ ἐλεύθερος παρὰ τοῖς λακεδαιμονίοις. Κατὰ τὸ συγγενές. τῶν συρακουσίων. Καλὸν ἀγώνισμα. ἔνδοξον. συμφέρον. Καὶ ξυνελθόντες οἵ τε στρατηγοί. τουτέστι οἵ τε ἄρχοντες, καὶ τῶν ταξιάρχοις, οἱ στρατηγοὶ συνῆλθον, καὶ αὐτοὶ προβουλευόμενοι. Ἀπολαβόντες. ἰσώσαντες, ἀποκόψαντες. Τοῦτο μέν. τὸ διατείχισμα. Καὶ ἀπλοώτεραι. ἀπλοωτέρας οὐ τὰς ἄπλους παντάπασι λέγει, ἀλλὰ τὰς διὰ τὸ πλεονάσματι ἐνδεῶς, ἀπλοοις ἱσταμένας. τοῦτο δὲ καὶ ἡ τοῦ λόγου ἐπαγωγὴ δηλοῖ, πάντα τινὰ ἐσβιβάζοντες πληρῶσαι. Ἐδόκει ἡλικίας μετέχων. νεότητος. Ὁ δὲ νικίας ἐπειδή. τῷ νικίᾳ τὴν προτροπὴν τῆς διαλέξεως δίδωσι καὶ ὡς καθ᾽ ἡλικίαν πρεσβυτέρῳ, καὶ ὡς μείζονι στρατηγῷ, καὶ ὡς πάλαι τοὺς συρακουσίους νενικηκότι, καὶ ὡς ἐν πελοποννήσῳ, καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τόποις, τοὺς ἐναντίους διαπολεμήσαντι. Διακινδυνεύειν. διὰ κινδύνου ἰέναι.

Τοσοίδε γὰρ ἑκάτεροι. ἔγουν πολλοί· πολλοὶ γὰρ ἦσαν συμμαχοῦντες ἑκατέροις τοῖς μέρεσιν. οἵ τε γὰρ ἀθηναῖοι ἐπὶ σικελίαν ἐλθόντες, ἔσχον πολλούς τινας συμμάχους. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ οἱ συρακούσιοι περὶ σικελίας μαχόμενοι, ὡσαύτως ἐπόριζον τοὺς μετασχήσοντας τοῦ πολέμου, καὶ κινδυνεύοντας ὑπὲρ τοῦ διασῶσαι τὴν τῶν συρακουσίων πόλιν, ὥσπερ τοῖς συμμαχοῦσιν ἀθηναίοις, σκοπὸς τὸ συγκτήσασθαι τὴν χώραν. Κατάλογος τῶν ἐθνῶν, καὶ πόλεων τῶν συμμαχησάντων ἀθηναίοις. κατὰ συρακουσίων, ἀθηναῖοι. λήμνιοι. ἴμβριοι. αἰγινῆται. ἑστιαιεῖς. οὗτοι πάντες ἀθηναίων ἄποικοι ἦσαν. ἐρετριεῖς. χαλκιδεῖς. στυρεῖς. καρύστιοι. κεῖοι. ἄνδριοι. τήνιοι. μιλήσιοι. σάμιοι. χῖοι. μηθυμναῖοι. τενέδιοι. αἴνιοι. πλαταιεῖς. ῥόδιοι. κυθήριοι. κεφαλλῆνες. ζακύνθιοι. κερκυραῖοι. μεσσήνιοι ἐκ ναυπάκτου. μεγαρεῖς φυγάδες. ἀργεῖοι. μαντινεῖς. ἀρκάδες. κρῆτες. αἰτωλοί. ἀκαρνᾶνες. θούριοι. μεταπόντιοι. νάξιοι. καταναῖοι. αἰγεσταῖοι. τυρσηνοί. ἰάπυγες.

Τοσοίδε γὰρ ἑκάτεροι ἐπὶ Σικελίαν τε καὶ περὶ Σικελίας, τοῖς μὲν, ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν, τοῖς δὲ, ξυνδιασώσοντες, ἐπὶ συρακούσας ἐπολέμησαν. οὐ κατὰ δίκην τι μᾶλλον, οὐδὲ κατὰ ξυγγένειαν μετ' ἀλλήλων στάντες: ἀλλ' ὡς ἑκάστοις τῆς ξυντυχίας, ἢ κατὰ τὸ ξυμφέρον, ἢ ἀνάγκη ἔσχεν. Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ, ἴωνες ἐπὶ δωριέας συρακουσίους ἑκόντες ἦλθον, καὶ αὐτοῖς τῇ αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἔτι χρώμενοι λήμνιοι, καὶ ἴμβριοι, καὶ αἰγινῆται, οἳ τότε αἴγιναν εἶχον. καὶ ἑστιαιεῖς, οἱ ἐν εὐβοίᾳ ἑστίαν οἰκοῦντες ἄποικοι ὄντες, ξυνεστράτευσαν. τῶν δὲ ἄλλων οἱ μὲν ὑπήκοοι, οἱ δ' ἀπὸ ξυμμαχίας αὐτόνομοι, εἰσὶ δ' οἳ, καὶ μισθοφόροι ξυνεστράτευον. καὶ τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου ὑποτελῶν, ἐρετριεῖς καὶ χαλκιδεῖς, καὶ στυρεῖς, καὶ καρύστιοι, ἀπ' εὐβοίας ἦσαν. ἀπὸ δὲ νήσων, κεῖοι, καὶ ἄνδριοι, τήνιοι. ἐκ δ' ἰωνίας, μιλήσιοι, καὶ σάμιοι, καὶ χῖοι. τούτων χῖοι οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρέχοντες αὐτόνομοι ξυνείποντο. καὶ τὸ πλεῖστον ἴωνες ὄντες, οὗτοι πάντες καὶ ἀπ' ἀθηναίων πλὴν καρυστίων. οὗτοι δ' εἰσὶ δρύοπες. ὑπήκοοι δ' ὄντες καὶ ἀνάγκῃ, ὅμως ἴωνές γε ἐπὶ δωριέας ἠκολούθουν. πρὸς δ' αὐτοῖς αἰολεῖς. μηθυμναῖοι μὲν ναυσὶ καὶ οὐ φόρῳ ὑπήκοοι. τενέδιοι δὲ καὶ αἴνιοι, ὑποτελεῖς. οὗτοι δὲ αἰολεῖς αἰολεῦσι τοῖς κτίσασι βοιωτοῖς μετὰ συρακουσίων, κατ' ἀνάγκην ἐμάχοντο. πλαταιεῖς δὲ καταντικρὺ βοιωτοὶ βοιωτοῖς μόνοι εἰκότως κατ' ἔχθος. ῥόδιοι δὲ καὶ κυθήριοι δωριεῖς ἀμφότεροι, οἱ μὲν λακεδαιμονίων ἄποικοι κυθήριοι, ἐπὶ λακεδαιμονίους τοὺς ἅμα γυλίππῳ, μετὰ Ἀθηναίων ὅπλα ἔφερον. ῥόδιοι δὲ, ἀργεῖοι γένος, συρακουσίοις μὲν δωριεῦσι, γελῴοις δὲ καὶ ἀποίκοις ἑαυτῶν οὖσι μετὰ συρακουσίων στρατευομένοις ἠναγκάζοντο πολεμεῖν. τῶν τε περὶ Πελοπόννησον νησιωτῶν, κεφαλλῆνες μὲν, καὶ ζακύνθιοι αὐτόνομοι μὲν, κατὰ δὲ τὸ νησιωτικὸν μᾶλλον κατειργόμενοι, ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν Ἀθηναῖοι, ξυνείποντο. κερκυραῖοι δὲ οὐ μόνον δωριεῖς, ἀλλὰ καὶ κορίνθιοι σαφῶς ἐπὶ κορινθίους τε καὶ συρακουσίους τῶν μὲν, ἄποικοι ὄντες, τῶν δὲ, ξυγγενεῖς. ἀνάγκῃ μὲν ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς, βουλήσει δὲ κατὰ ἔχθος τῶν κορινθίων, οὐχ ἧσσον εἵποντο. καὶ οἱ μεσσήνιοι νῦν καλούμενοι ἐν ναυπάκτῳ, καὶ ἐκ πύλου τότε ὑπ' Ἀθηναίων ἐχομένης, ἐς τὸν πόλεμον παρελήφθησαν. καὶ ἔτι μεγαρέων φυγάδες, οὐ πολλοὶ, μεγαρεῦσι σελινουντίοις οὖσι κατὰ ξυμφορὰν ἐμάχοντο. τῶν δὲ ἄλλων ἑκούσιος μᾶλλον ἡ στρατεία ἐγίγνετο ἤδη. ἀργεῖοι μὲν οὐ τῆς ξυμμαχίας ἕνεκα μᾶλλον, ἢ τῆς λακεδαιμονίων τε ἔχθρας, καὶ τῆς παραυτίκα ἕκαστοι ἰδίας, δωριεῖς ἐπὶ δωριέας μετὰ Ἀθηναίων ἰώνων ἠκολούθουν. μαντινεῖς δὲ καὶ ἄλλοι ἀρκάδων μισθοφόροι, ἐπὶ τοὺς ἀεὶ πολεμίους σφίσιν ἀποδεικνυμένους ἰέναι εἰωθότες, καὶ τότε τοὺς μετὰ τῶν κορινθίων ἐλθόντας ἀρκάδας, οὐδὲν ἧσσον διὰ κέρδος ἡγούμενοι πολεμίους. κρῆτες δὲ καὶ αἰτωλοὶ μισθῷ καὶ οὗτοι πεισθέντες, ξυνέβη δὲ τοῖς κρησὶ τὴν γέλαν ῥοδίοις ξυγκτίσαντας, μὴ ξὺν τοῖς ἀποίκοις, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἀποίκους ἄκοντας μετὰ μισθοῦ ἐλθεῖν. καὶ ἀκαρνάνων τινὲς ἅμα μὲν κέρδει, τὸ δὲ πλεῖον Δημοσθένους φιλίᾳ καὶ Ἀθηναίων εὐνοίᾳ, ξύμμαχοι ὄντες, ἐπεκούρησαν. καὶ οἵδε μὲν τῷ ἰονίῳ κόλπῳ ὁριζόμενοι. ἰταλιωτῶν δὲ, θούριοι καὶ μεταπόντιοι

Τοῖς μέν. τοῖς ἀθηναίοις.

Τοῖς δέ. τοῖς συρακουσίοις.

Μετ' ἀλλήλων στάντες. συμμαχήσαντες ἀλλήλοις.

Τῆς ξυντυχίας. ἀλλ' ὡς ἑκάστοις φησὶ συνέτυχεν, ἢ διὰ τὸ ἴδιον συμφέρον ἢ ἐξ ἀνάγκης στρατεύεσθαι.

Καὶ ἀπ' ἀθηναίων. ἄποικοι δηλονότι.

Οὗτοι δ' εἰσὶ δρύοπες. ἤγουν οἱ καρύστιοι.

Ναυσὶ, καὶ οὐ φόρῳ. ἤγουν σὺν ναυσί.

Κατὰ δὲ τὸ νησιωτικόν. ἤγουν τὸ μονῆρες.

Οὐ μόνον δωριεῖς ὄντες δηλονότι. Ἀνάγκῃ μὲν ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς. ἔλεγον φησὶν ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖν, ἵν' εὐπρεπεῖς οἱ ἀπολογισμοὶ αὐτοῖς ᾖ. οὐχ ἧσσον δὲ βουλόμενοι, ὅπερ ἐξ ἀνάγκης εἵποντο διὰ τὴν κορινθίων ἔχθραν. Κατὰ ξυμφορὰν ἐμάχοντο. ξυμφορὰν ἄρτι τὴν φυγὴν λέγει, ὅτι φυγάδες ὄντες, τοῖς ξυγγενέσιν ἐμάχοντο. Καὶ τῆς παραυτίκα. τῆς κατὰ τὸ ἐνεστῶς. Οὐδὲν ἧσσον διὰ κέρδος. παροιμία. πιπράσκει δ' ὁ κακὸς πάντα πρὸς ἀργύριον. Μισθῷ καὶ οὗτοι πεισθέντες. ἦλθον μετὰ τῶν ἀθηναίων. Ξυγκτίσαντας. ἀντὶ τοῦ ξυγκτίσαντες.

λόμενοι περικλείσασθαι τὰς ναῦς τῆς ἐναντιώσεως ἐπεξάγοντα τῷ κέρᾳ πρὸς τὴν γῆν μᾶλλον, νικήσαντες οἱ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, τὸ μέσον πρῶτον τῶν Αθηναίων ἀπολαμβάνουσι· κἀκεῖνον ἐν τῷ κοίλῳ καὶ μυχῷ τοῦ λιμένος, καὶ αὐτόν τε διαφθείρουσι, καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ ναῦς ἑπομένας. ἔπειτα δὲ καὶ τὰς πάσας ναῦς ἤδη τῶν Αθηναίων κατεδίωκόν τε, καὶ ἐξεώθουν ἐς τὴν γῆν. ὁ δὲ Γύλιππος ὁρῶν τὰς ναῦς τῶν πολεμίων νικωμένας, καὶ ἔξω τῶν σταυρωμάτων καὶ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου καταφερομένας, βουλόμενος διαφθείρειν τοὺς ἐκβαίνοντας, καὶ τὰς ναῦς ῥᾷον τοὺς συρακουσίους ἀφέλκειν, τῆς γῆς φιλίας οὔσης, παρεβοήθει ἐπὶ τὴν χηλὴν, μέρος τι ἔχων τῆς στρατιᾶς, καὶ αὐτοὺς οἱ τυρσηνοί, οὗτοι γὰρ ἐφύλασσον τοῖς ἀθηναίοις, ταύτῃ ὁρῶντες ἀτάκτως προσφερομένους, ἐπεκβοηθήσαντες καὶ προσπεσόντες τοῖς πρώτοις, τρέπουσι· καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς τὴν λίμνην, τὴν λυσιμέλειαν καλουμένην. ὕστερον δὲ πλείονος ἤδη τοῦ στρατεύματος παρόντος τῶν συρακουσίων, καὶ ξυμμάχων, καὶ οἱ Αθηναῖοι ἐπιβοηθήσαντες, καὶ δείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν, ἐς μάχην τε κατέστησαν πρὸς αὐτούς, καὶ νικήσαντες ἐπεδίωξαν· καὶ ὁπλίτας τε πολλοὺς ἀπέκτειναν. καὶ τὰς ναῦς, τὰς μὲν πολλὰς, διέσωσάν τε, καὶ ξυνήγαγον κατὰ τὸ στρατόπεδον, δυοῖν δὲ δεούσας εἴκοσιν, ἃς οἱ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔλαβον αὐτῶν, καὶ τοὺς ἄνδρας πάντας ἀπέκτειναν. καὶ ἐπὶ τὰς λοιπὰς ἐμπρῆσαι βουλόμενοι, ὁλκάδα παλαιὰν κληματίδων, καὶ δᾳδὸς γεμίσαντες, ἦν γὰρ ἐπὶ τοὺς Αθηναίους ὁ ἄνεμος οὔριος, ἀφεῖσαν τὴν ναῦν πῦρ ἐμβαλόντες. καὶ οἱ Αθηναῖοι δείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν, ἀντεμηχανήσαντό τε σβεστήρια κωλύματα. καὶ παύσαντες τὴν φλόγα, καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν ἐγγὺς τὴν ὁλκάδα, τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν. μετὰ δὲ τοῦτο οἱ συρακούσιοι μὲν, τῆς τε ναυμαχίας τροπαῖον ἔστησαν, καὶ τῆς ἄνω τῆς πρὸς τῷ τείχει ἀπολήψεως τῶν ὁπλιτῶν, ὅθεν καὶ τοὺς ἵππους ἔλαβον. Αθηναῖοι δὲ, ἧς τε οἱ τυρσηνοὶ τροπῆς ἐποιήσαντο τῶν πεζῶν ἐς τὴν λίμνην, καὶ ἧς αὐτοὶ τῷ ἄλλῳ στρατοπέδῳ. γεγενημένης δὲ τῆς νίκης τοῖς συρακουσίοις λαμπρᾶς ἤδη τοῦ ναυτικοῦ (πρότερον μὲν γὰρ ἐφοβοῦντο, τὰς μετὰ τοῦ Δημοσθένους ναῦς ἐπελθούσας) οἱ μὲν Αθηναῖοι ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας ἦσαν: καὶ ὁ παράλογος αὐτοῖς, μέγας ἦν. πολὺ δὲ μείζων ἔτι τῆς στρατείας, ὁ μετάμελος. πόλεσι γὰρ ταύταις μόναις ἤδη ὁμοιοτρόποις ἐπελθόντες δημοκρατουμέναις τε, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ καὶ ναῦς, καὶ ἵππους, καὶ μεγέθη ἐχούσαις, οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν, οὔτε ἐκ πολιτείας τι μεταβολῆς τὸ διάφορον αὐτοῖς, ᾧ προσήγοντο ἂν, οὔτ' ἐκ παρασκευῆς πολλῷ κρείσσονος, σφαλλόμενοι δὲ τὰ πλείω, τά τε πρὸ αὐτῶν ἠπόρουν, καὶ ἐπειδή γε ταῖς ναυσὶν ἐκρατήθησαν, ὃ οὐκ ἂν ᾤοντο, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἠθύμουν. οἱ δὲ συρακούσιοι τόν τε λιμένα εὐθὺς παρέπλεον ἀδεῶς, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ διενοοῦντο κλείσειν, ὅπως μηκέτι μὴ δ' εἰ βούλοιντο λάθοιεν αὐτοὺς οἱ Αθηναῖοι ἐκπλεύσαντες. οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοὶ σωθῆναι μόνον ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἐκείνους κωλύσωσι. νομίζοντες ὅπερ ἦν, ἀπό τε τῶν παρόντων, πολὺ σφῶν καθυπέρτερα τὰ πράγματα εἶναι. καὶ εἰ δύναιντο κρατῆσαι Αθηναίων τε, καὶ τῶν ξυμμάχων καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν, καλὸν σφίσιν ἐς τοὺς ἕλληνας τὸ ἀγώνισμα φανεῖσθαι. τούς τε γὰρ ἄλλους ἕλληνας εὐθὺς, τοὺς μὲν, ἐλευθεροῦσθαι: τοὺς δὲ, φόβου ἀπολύεσθαι. οὐ γὰρ ἔτι δυνατὴν ἔσεσθαι τὴν ὑπόλοιπον Αθηναίων δύναμιν, τὸν ὕστερον ἐπενεχθησόμενον πόλεμον ἐνεγκεῖν. καὶ αὐτοὶ δόξαντες αὐτῶν αἴτιοι εἶναι, ὑπό τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἔπειτα πολὺ θαυμασθήσεσθαι. καὶ ἦν δὲ ἄξιος ὁ ἀγὼν κατά τε ταῦτα, καὶ ὅτι οὐχὶ Αθηναίων μόνον περιεγίγνοντο, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων. καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὖ μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ξυμβοηθησάντων σφίσιν, ἡγεμόνες τε γενόμενοι μετὰ κορινθίων καὶ λακεδαιμονίων, καὶ τὴν σφετέραν πόλιν ἐμπαρασχόντες προκινδυνεῦσαί τε καὶ τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες. ἔθνη γὰρ πλεῖστα δὴ ἐπὶ μίαν πόλιν ταύτην ξυνῆλθε, πλήν γε δὴ τοῦ ξύμπαντος λόγου, τοῦ ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρὸς τὴν Αθηναίων τε πόλιν καὶ λακεδαιμονίων.

τοσοῖδε

Πρότερον μὲν γάρ. ὁ μὲν σύνδεσμος, περιττός.

Οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν. οὐ δυνάμενοι αὐτοὺς προσαγαγέσθαι, καὶ ὑποχειρίους ποιῆσαι, οὔτε διὰ τοῦ μεταβαλεῖν αὐτῶν τὴν πολιτείαν, δῆλον, στάσιν ἐμβαλόντες, ὀλιγαρχίαν παρ' αὐτοῖς ἐργασάμενοι.

Πολλῷ κρείσσονος. λείπει τὸ ὄντες.

Πολὺ σφῶν τῶν ἀθηναίων.

Πόλεμον ἐνεγκεῖν. ἤτοι ἀντισχεῖν πρὸς τὸν ὕστερον πόλεμον δέξασθαι.

Αὐτῶν αἴτιοι εἶναι. ἤγουν τῆς τε ἐλευθερίας τῶν ἑλλήνων, καὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ φόβου.

Μέγα μέρος προκόψαντες. ἀντὶ τοῦ προκοπὴν μεγάλην τῷ ναυτικῷ στόλῳ παρασχόντες. τουτέστι, πολλὰς ναῦς αὐτοῖς παρασχόντες ἐς τὰς ναυμαχίας. ἢ ὥς τινες, ἀντὶ μέγα ἐν τῷ ναυτικῷ προκόψαντες.

Ἐπὶ μίαν πόλιν. κατὰ μιᾶς πόλεως τῶν συρακουσῶν.

οὐδ' ὁπωσοῦν ἐνεδέχετο. εἰ δὲ δεῖ μὴ ἀπάγειν τὴν στρατιὰν ἄνευ Ἀθηναίων ψηφίσματος, ἀλλὰ τρίβειν αὐτοῦ, ἔφη χρῆναι ἢ ἐς τὴν θάψον ἀναστάντας τοῦτο ποιεῖν, ἢ ἐς τὴν κατάνην, ὅθεν τῷ τε πεζῷ ἐπὶ πολλὰ τῆς χώρας ἐπιόντες θρέψονται, πορθοῦντες τὰ τῶν πολεμίων, καὶ ἐκείνους βλάψουσι. ταῖς τε ναυσὶν ἐν πελάγει, καὶ οὐκ ἐν στενοχωρίᾳ, ὃ πρὸς τῶν πολεμίων μᾶλλόν ἐστι, τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται, ἀλλ' ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ᾗ τά τε τῆς ἐμπειρίας χρήσιμα σφῶν ἔσται, καὶ ἀναχωρήσεις καὶ ἐπίπλους, οὐκ ἐκ βραχέος καὶ περιγραπτοῦ ὁρμώμενοί τε καὶ καταίροντες ἕξουσι. τό τε ξύμπαν εἰπεῖν οὐδενὶ τρόπῳ ἔφη ἀρέσκειν ἐν τῷ αὐτῷ ἔτι μένειν· ἀλλ' ὅτι τάχιστα ἤδη καὶ μὴ μέλλειν ἐξανίστασθαι. καὶ ὁ Εὐρυμέδων αὐτῷ ταῦτα ξυνηγόρευεν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Νικίου, ὄκνος τις καὶ μέλλησις ἐνεγένετο. καὶ ἅμα ὑπόνοια μή τι καὶ πλέον εἰδὼς ὁ Νικίας ἰσχυρίζηται. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, τούτῳ τῷ τρόπῳ διεμέλλησάν τε καὶ κατὰ χώραν ἔμενον. ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Σικανὸς ἐν τούτῳ παρῆσαν ἐς τὰς συρακούσας. ὁ μὲν Σικανὸς, ἁμαρτὼν τοῦ ἀκράγαντος, ἐν γέλᾳ γὰρ ὄντος αὐτοῦ ἔτι, ἡ τοῖς συρακουσίοις στάσις ἐς φιλίαν ἐξεπεπτώκει. ὁ δὲ Γύλιππος, ἄλλην τε στρατιὰν πολλὴν ἔχων, ἦλθεν ἀπὸ τῆς Σικελίας· καὶ τοὺς ἐκ τῆς Πελοποννήσου τοῦ ἦρος ἐν ταῖς ὁλκάσιν ὁπλίτας ἀποσταλέντας, ἀφικομένους ἀπὸ τῆς λιβύης ἐς σελινοῦντα. ἀπενεχθέντες γὰρ ἐς λιβύην, καὶ δόντων κυρηναίων τριήρεις δύο, καὶ τοῦ πλοῦ ἡγεμόνας, καὶ ἐν τῷ παράπλῳ εὐεσπερίταις πολιορκουμένοις ὑπὸ λιβύων ξυμμαχήσαντες, καὶ νικήσαντες τοὺς λίβυας, καὶ αὐτόθεν παραπλεύσαντες, ἐς νέαν πόλιν καρχηδονιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν πρὸς Σικελίαν ἐλάχιστον δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦς ἀπέχει, καὶ ἀπ' αὐτοῦ περαιωθέντες, ἀφίκοντο ἐς σελινοῦντα. καὶ οἱ μὲν συρακούσιοι εὐθὺς αὐτῶν ἐλθόντων παρεσκευάζοντο, ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφότερα αὖθις τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, ὁρῶντες στρατιάν τε ἄλλην προσγεγενημένην αὐτοῖς, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωροῦντα, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τοῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἴσχοντα, μάλιστα δὲ τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀνθρώπων πιεζόμενα, μετεμέλοντό τε πρότερον οὐκ ἀναστάντες. καὶ ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι ὁμοίως ἠναντιοῦτο, ἀλλ' ἢ μὴ φανερῶς γε ἀξιῶν ψηφίζεσθαι, προεῖπον ὡς ἐδύναντο ἀδηλότατα ἔκπλουν ἐκ τοῦ στρατοπέδου πᾶσι, καὶ παρασκευάσασθαι ὅταν τις σημήνῃ. καὶ μελλόντων αὐτῶν, ἐπειδὴ ἕτοιμα ἦν, ἀποπλεῖν, ἡ σελήνη ἐκλείπει. ἐτύγχανε γὰρ πανσέληνος οὖσα. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἵ τε πλείους ἐπισχεῖν ἐκέλευον τοὺς στρατηγοὺς ἐνθύμιον ποιούμενοι, καὶ ὁ Νικίας (ἦν γάρ τι καὶ ἄγαν θειασμῷ τε καὶ τῷ τοιούτῳ προσκείμενος) οὐδ' ἂν διαβουλεύσασθαι ἔτι ἔφη, πρὶν, ὡς οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο, τρὶς ἐννέα ἡμέρας μεῖναι, ὅπως ἂν πρότερον κινηθείη. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις μελλήσασι, διὰ τοῦτο ἡ μονὴ ἐγεγένητο. οἱ δὲ συρακούσιοι καὶ αὐτοὶ τοῦτο πυθόμενοι, πολλῷ μᾶλλον ἐπηγερμένοι ἦσαν μὴ ἀνιέναι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ αὐτῶν κατεγνωκότων ἤδη μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν, μήτε ταῖς ναυσὶ, μήτε τῷ πεζῷ· οὐ γὰρ ἂν τὸν ἔκπλουν ἐπιβουλεῦσαι. καὶ ἅμα οὐ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄλλοσέ ποι τῆς σικελίας καθεζομένους, χαλεπωτέρους εἶναι προσπολεμεῖν. ἀλλ' αὐτοῦ ὡς τάχιστα καὶ ἐν ᾧ σφίσι ξυμφέρει ἀναγκάσαι αὐτοὺς ναυμαχεῖν. τὰς οὖν ναῦς ἐπλήρουν, καὶ ἀνεπαύοντο ἡμέρας, ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἱκαναὶ εἶναι. ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, τῇ μὲν προτεραίᾳ πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον. καὶ ἐπεξελθόντος μέρους τινὸς οὐ πολλοῦ καὶ τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν ἱππέων κατά τινας πύλας, ἀπολαμβάνουσί τε τῶν ὁπλιτῶν τινας, καὶ τρεψάμενοι καταδιώκουσιν· οὔσης δὲ στενῆς τῆς ἐσόδου, οἱ Ἀθηναῖοι ἵππους τε ἑβδομήκοντα ἀπολλύουσι, καὶ τῶν ὁπλιτῶν, οὐ πολλούς. καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἀπεχώρησεν ἡ στρατιὰ τῶν συρακουσίων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ταῖς τε ναυσὶν ἐκπλέουσιν, οὔσαις ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα, καὶ τῷ πεζῷ ἅμα πρὸς τὰ τείχη ἐχώρουν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανῆγον ναυσὶν ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα, καὶ προσμίξαντες ἐναυμάχουν. καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα ἔχοντα τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐν-

Πορθοῦντες τὰ τῶν πολεμίων. ἤγουν τοὺς πολεμίους. Ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ δηλονότι. Προσγεγενημένην αὐτοῖς. ἤγουν τοῖς συρακουσίοις. Ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τοῖς πᾶσι. κατὰ πάντα. Ἕτοιμα ἦν ἀποπλεῖν. ἕτοιμα ἦν τὰ κατὰ τὸν ἀπόπλουν. Ἐπισχεῖν ἐκέλευον. κατὰ νοῦν ἔχοντες δὲ τῆς σελήνης. Ἐνθύμιον ποιούμενοι. δεισιδαιμονήσαντες, ἢ ἐκλογισάμενοι. Καὶ τῷ τοιούτῳ προσκείμενος. τῷ τοιούτῳ φησὶν εἰ ἐν τοῦ θειασμοῦ προσέχων, τὸ παραφυλάττειν τὰς ἐκλείψεις, καὶ τὰ οὐράνια.

Μὴ ἀνιέναι τὰ τῶν Ἀθηναίων. ἀντὶ τοῦ τοῖς Ἀθηναίοις ἐφεδρεύειν δηλονότι. Εἶναι σφῶν. τῶν συρακουσίων. Χαλεπωτέροις. δυσεπιχειρήτοις. Τὰς ναῦς οὖν ἐπλήρουν. ἀνδρῶν δηλονότι.

Τῇ μὲν προτεραίᾳ. καθ' ἣν δηλονότι ἐκινήθησαν. Ἀπολαμβάνουσί τε. ἤγουν ἀποκόπτουσί τινας τῶν ὁπλιτῶν τῶν Ἀθηναίων. Πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων δηλονότι. Τοὺς ἐκβαίνοντας. ἀπὸ τῶν νεῶν δηλονότι. Παρόντος. ἤγουν προσγεγενημένου. [illegible] ἀπέκλειε ναῦς. οἱ συρακούσιοι δηλονότι. τῶν ὁπλιτῶν. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι. τῶν πεζῶν τῶν συρακουσίων.

Οὐ κατορθοῦντες. ἀντὶ τοῦ ἡττώμενοι. Τά τε ἄλλα, ὅτι ἀνέλπιστα αὐτοῖς ἐφαίνετο. καὶ ὅτι τὰ ἄλλα αὐτοῖς πάντα, οὐδεμίαν ἐλπίδα νίκης παρεῖχεν. Ἀλλ᾽ ἅπερ διανοηθείς. διενοήθη φησὶ μὴ διατρίβειν, ἀλλ᾽ ἀπάγειν τὴν στρατιάν. Ἕως ἔτι τὸ πέλαγος. τὸ ἑξῆς, ἕως ἔτι οἷοί τε τοῦ πολεμίου στρατεύματος κρατεῖν. ἔμπροσθεν μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν Συρακουσίων οἱ περὶ τὸν Νικίαν, ἐν τῷ λιμένι κατακέκλειντο κρατούμενοι. διὰ δὲ τὰς ἐπελθούσας μετὰ Δημοσθένους, οἷοί τε ἦσαν κρατεῖν. Καὶ τῇ πόλει. τῶν Ἀθηναίων. Εἰκὸς εἶναι προσκαθῆσθαι. ταῖς Συρακούσαις δηλονότι. Πονηρὰ σφῶν. ἀσθενῆ. ἐπισφαλῆ. ἐπικίνδυνα. Καταγγέλτους. δήλους διὰ μηνυμάτων. Λαθεῖν γὰρ ἄν. μετὰ γὰρ πολλῶν βουλόμενοι, οὐ δύνανται φησὶ λαθεῖν, ἐπιχειροῦντες ἀποπηδῆσαι. Βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις. ἤγουν βουλόμενον κυρίους γενέσθαι τοὺς Ἀθηναίους τῶν κατὰ τὰς Συρακούσας πραγμάτων. Ἐπεκηρυκεύετο. διὰ κηρύκων ἐμήνυε. Καὶ διασκοπῶν, ἀνεῖχεν. ἤγουν διστάζων εἴτε χρὴ μένειν, εἴτε ἀπιέναι, οὐδεμιᾷ προσετίθετο γνώμῃ. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ διασκοπῶν, ἀνεῖχεν. Ἀπάξειν τὴν στρατιάν. ἀπὸ τῶν Συρακουσίων δηλονότι. Ἀλλ᾽ ἐξ ὧν ἄν τις εὖ λέγων. ἤγουν πιθανῶς λέγων. Ἐκεῖσε ἀφικομένους. ἤγουν εἰς τὰς Ἀθήνας. Οὔκουν βούλεσθαι. οὐ βούλεσθαι ἔφη, ὁ Νικίας ὑπὸ Ἀθηναίων ἀπολέσθαι μόνος αὐτὸς ἀδίκως, ἀλλ᾽ εἰ δεῖ πάντως ἀπολέσθαι, ὑπὸ τῶν πολεμίων τοῦτο παθεῖν. Καὶ ἐν περιπολίοις. περιδρόμοις. Τῆς νῦν παρασκευῆς. τῆς πολεμικῆς οἰκονομίας. Ἐπικουρικὰ μᾶλλον. μισθοφόρων τῶν Συρακουσίων ὄντων, καὶ οὐχὶ δι᾽ ἀνάγκην στρατευομένων πολιτῶν, ὥσπερ Ἀθηναίων. Τρίβειν οὖν ἔφη χρῆναι. ἀντὶ τοῦ διατρίβειν, καὶ παρέλκειν. Καὶ μὴ χρήμασιν, ὧν πολὺ κρείσσους εἰσί. καὶ μὴ νομίζειν διὰ χρημάτων ἔνδειαν, ἡττᾶσθαι. γράφεται χρήμασιν ὡς πολύ.

οὐ κατορθοῦντες, καὶ τοὺς στρατιώτας ἀχθομένους τῇ μονῇ· νόσῳ τε γὰρ ἐπιέζοντο κατ᾽ ἀμφότερα, τῆς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ταύτης οὔσης ἐν ᾗ ἀσθενοῦσιν ἄνθρωποι μάλιστα, καὶ τὸ χωρίον ἅμα ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύοντο ἑλῶδες καὶ χαλεπὸν ἦν. τά τε ἄλλα ὅτι ἀνέλπιστα αὐτοῖς ἐφαίνετο. τῷ οὖν Δημοσθένει, οὐκ ἐδόκει ἔτι χρῆναι μένειν· ἀλλ᾽ ἅπερ καὶ διανοηθεὶς ἐς τὰς Ἐπιπολὰς διεκινδύνευσεν, ἐπειδὴ ἔσφαλτο, διεξιέναι ἐψηφίζετο καὶ μὴ διατρίβειν, ἕως ἔτι τὸ πέλαγος οἷόν τε περαιοῦσθαι· καὶ τοῦ στρατεύματος, ταῖς γοῦν ἐπελθούσαις ναυσὶ κρατεῖν· καὶ τῇ πόλει ὠφελιμώτερον εἶναι ἔφη, πρὸς τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ σφῶν ἐπιτειχίζοντας τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι, ἢ Συρακουσίους, οὓς οὐκέτι ῥᾴδιον εἶναι χειρώσασθαι. οὐδ᾽ αὖ ἄλλως χρήματα πολλὰ δαπανῶντας εἰκὸς εἶναι προσκαθῆσθαι. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης, τοιαῦτα ἐγίγνωσκεν. ὁ δὲ Νικίας, ἐνόμιζε μὲν καὶ αὐτὸς πονηρὰ σφῶν τὰ πράγματα εἶναι, τῷ δὲ λόγῳ, οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ ἀσθενῆ ἀποδεικνύναι. οὐδ᾽ ἐμφανῶς σφᾶς ψηφιζομένους μετὰ πολλῶν τὴν ἀναχώρησιν τοῖς πολεμίοις καταγγέλτους γίγνεσθαι, λαθεῖν γὰρ ἄν ὁπότε βούλοιντο τοῦτο ποιοῦντες πολλῷ ἧσσον. τὸ δέ τι καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἀφ᾽ ὧν ἐπὶ πλέον ἢ ἄλλοι ᾐσθάνετο αὐτῶν, ἐλπίδας τι ἔτι παρεῖχε. πονηρότερα τῶν σφετέρων ἔσεσθαι, ἢν καρτερῶσι προσκαθήμενοι· χρημάτων γὰρ ἀπορίᾳ αὐτοὺς ἐκτρυχώσειν· ἄλλως τε καὶ ἐπὶ πλέον ἤδη ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶ θαλασσοκρατούντων. καὶ ἦν γάρ τι καὶ ἐν ταῖς Συρακούσαις βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις τὰ πράγματα ἐνδοῦναι, ἐπεκηρυκεύετο ὡς αὐτόν, καὶ οὐκ εἴα ἀπανίστασθαι· ἃ ἐπιστάμενος τῷ μὲν ἔργῳ ἔτι ἐπ᾽ ἀμφότερα ἔχων καὶ διασκοπῶν ἀνεῖχε· τῷ δ᾽ ἐμφανεῖ τότε λόγῳ, οὐκ ἔφη ἀπάξειν τὴν στρατιάν. εὖ γὰρ εἰδέναι, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι σφῶν ταῦτα, οὐκ ἀποδέξονται, ὥστε μὴ αὐτῶν ψηφισαμένων ἀπελθεῖν. καὶ γὰρ οὐ τοὺς αὐτοὺς ψηφιεῖσθαί τε περὶ σφῶν αὐτῶν, καὶ τὰ πράγματα ὥσπερ καὶ αὐτοὶ ὁρῶντας, καὶ οὐκ ἄλλων ἐπιτιμήσει ἀκούσαντας γνώσεσθαι· ἀλλ᾽ ἐξ ὧν ἄν τις εὖ λέγων διαβάλλοι, ἐκ τούτων αὐτοὺς πείσεσθαι. τῶν τε παρόντων στρατιωτῶν πολλούς, καὶ τοὺς πλείους ἔφη οἳ νῦν βοῶσιν, ὡς ἐν δεινοῖς ὄντες, ἐκεῖσε ἀφικομένους, τὰ ἐναντία βοήσεσθαι, ὡς ὑπὸ χρημάτων καταπροδόντες οἱ στρατηγοὶ ἀπῆλθον. οὔκουν βούλεσθαι αὐτός γε ἐπιστάμενος τὰς Ἀθηναίων φύσεις, ἐπ᾽ αἰσχρᾷ τε αἰτίᾳ καὶ ἀδίκως ὑπ᾽ Ἀθηναίων ἀπολέσθαι μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων εἰ δεῖ κινδυνεύσας τοῦτο παθεῖν ἰδίᾳ· τά τε Συρακουσίων ἔφη, ὅμως ἔτι ἥσσω τῶν σφετέρων εἶναι. χρήμασι γὰρ αὐτοὺς ξενοτροφοῦντας, καὶ ἐν περιπολίοις ἅμα ἄλλα ἀναλίσκοντας. καὶ ναυτικὸν πολὺ ἔτι ἐνιαυτὸν ἤδη βόσκοντας τὰ μὲν ἀπορεῖν, τὰ δ᾽ ἔτι ἀμηχανήσειν. δισχίλια γὰρ τάλαντα ἤδη ἀνηλωκέναι, καὶ ἔτι πολλὰ προσοφείλειν. ἤν τι καὶ ὁτιοῦν ἐκλίπωσι τῆς νῦν παρασκευῆς, τῷ μὴ διδόναι τροφήν, φθερεῖσθαι αὐτῶν τὰ πράγματα, ἐπικουρικὰ μᾶλλον, ἢ δι᾽ ἀνάγκης, ὥσπερ τὰ σφέτερα ὄντα. τρίβειν οὖν ἔφη χρῆναι προσκαθημένους, καὶ μὴ χρήμασιν ὡς πολὺ κρείσσους εἰσί, νικηθέντας ἀπιέναι. ὁ μὲν Νικίας ταῦτα λέγων, ἰσχυρίζετο. αἰσθόμενος τὰ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀκριβῶς· καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἀπορίαν, καὶ ὅτι ἦν αὐτόθι που τὸ βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις γίγνεσθαι τὰ πράγματα. καὶ ἐπικηρυκευόμενον πρὸς αὐτόν, ὥστε μὴ ἀπανίστασθαι. καὶ ἅμα ταῖς γοῦν ναυσὶν ἢ πρότερον θαρσήσει κρατηθείς. ὁ δὲ Δημοσθένης, περὶ μὲν τοῦ προσκαθῆσθαι,

Οὐδ' ἀφ' ἑτέρων. οὔτε ἀπὸ ἀθηναίων, οὔτε ἀπὸ συρακουσίων, καὶ τῶν ἑκατέροις συμμάχων. Ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστα ξυνηνέχθη. ἤγουν λεπτομερῶς, κατὰ ἀκρίβειαν. Καὶ χαλεπὰ ἦν. διὰ τὴν βοὴν οὐ ῥᾴδιον ἦν αὐτὰ γνῶναι. Καὶ πᾶν τὸ ἐναντίον. γράφεται καὶ πᾶν τὸ ἐξεναντίας. Τῶν ἤδη πάλιν φευγόντων. δηλαδὴ τῶν ἐς τοὐπίσω φευγόντων. ἤγουν τραπέντων. Τοῦ ξυνθήματος. γνωρίσματος. συμφωνίας. τὸ δ' ἐκείνων. τῶν συρακουσίων δηλονότι. Ὥς τ' εἰ μὲν ἐντύχοιεν τισί. τὸ ἑξῆς, ὥστε εἰ μὲν τισὶν ἐντύχοιεν τῶν πολεμίων, κρείσσους ὄντες, διέφευγον αὐτοὺς οἱ πολέμιοι. Ἐκείνων ἐπισταμένων τὸ ξύνθημα.

οὐδ' ἀφ' ἑτέρων ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστα ξυνηνέχθη. ἐν μὲν γὰρ ἡμέρᾳ, σαφέστερα μὲν, ὅμως δὲ, οὐδὲ ταῦτα οἱ παραγενόμενοι πάντα, πλὴν τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μόγις οἶδεν. ἐν δὲ νυκτομαχίᾳ, ἣ μόνη δὴ στρατοπέδων μεγάλων ἔν γε τῷδε τῷ πολέμῳ ἐγένετο, πῶς ἄν τις σαφῶς τι ᾔδει; ἦν μὲν γὰρ σελήνη λαμπρά. ἑώρων δὲ οὕτως ἀλλήλους, ὡς ἐν σελήνῃ εἰκὸς, τὴν μὲν ὄψιν τοῦ σώματος προορᾷν. τὴν δὲ γνῶσιν τοῦ οἰκείου, ἀπιστεῖσθαι. ὁπλῖται δὲ ἀμφοτέρων οὐκ ὀλίγοι ἐν στενοχωρίᾳ ἀνεστρέφοντο. καὶ τῶν Ἀθηναίων οἱ μὲν, ἤδη ἐνικῶντο: οἱ δὲ, ἔτι τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ ἀήσσητοι ἐχώρουν. πολὺ δὲ καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος αὐτοῖς, τὸ μὲν, ἄρτι ἀναβεβήκει, τὸ δ' ἔτι προσανῄει. ὥς τ' οὐκ ἠπίσταντο, πρὸς ὅ, τι χρὴ χωρῆσαι. ἤδη γὰρ τὰ πρόσθεν τῆς τροπῆς γεγενημένης ἐτετάρακτο πάντα. καὶ χαλεπὰ ἦν ὑπὸ τῆς βοῆς διαγνῶναι. οἵ τε γὰρ συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι κρατοῦντες, παρεκελεύοντό τε, κραυγῇ οὐκ ὀλίγῃ χρώμενοι: ἀδύνατον ὂν ἐν νυκτὶ ἄλλῳ τῳ σημῆναι: καὶ ἅμα τοὺς προσφερομένους ἐδέχοντο. οἵ τε Ἀθηναῖοι, ἐζήτουν τε σφᾶς αὐτοὺς, καὶ πᾶν τὸ ἐναντίον, καὶ εἰ φίλιον εἴη, τῶν ἤδη πάλιν φευγόντων πολέμιον ἐνόμιζον. καὶ τοῖς ἐρωτήμασι τοῦ ξυνθήματος πυκνοῖς χρώμενοι διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλῳ τῳ γνωρίσαι, σφίσι τε αὐτοῖς θόρυβον πολὺν παρεῖχον ἅμα πάντες ἐρωτῶντες, καὶ τοῖς πολεμίοις σαφὲς αὐτὸ κατέστησαν. τὸ δ' ἐκείνων, οὐχ ὁμοίως ἠπίσταντο, διὰ τὸ κρατοῦντας αὐτοὺς, καὶ μὴ διεσπασμένους ἧσσον ἀγνοεῖσθαι. ὥς τ' εἰ μὲν ἐντύχοιέν τισι, κρείσσους ὄντες τῶν πολεμίων, διέφευγον αὐτοὺς, ἅτε ἐκείνων ἐπιστάμενοι τὸ ξύνθημα: εἰ δ' αὐτοὶ μὴ ὑποκρίνοιντο, διεφθείροντο. μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα ἔβλαψεν ὁ παιανισμός: ἀπὸ γὰρ ἀμφοτέρων παραπλήσιος ὢν, ἀπορίαν παρεῖχεν. οἵ τε γὰρ ἀργεῖοι, καὶ οἱ κερκυραῖοι, καὶ ὅσον δωρικὸν μετ' ἀθηναίων ἦν, ὁπότε παιανίσειαν φόβον παρεῖχε τοῖς ἀθηναίοις, οἵ τε πολέμιοι ὁμοίως. ὥς τε τέλος ξυμπεσόντες αὐτοῖς κατὰ πολλὰ τοῦ στρατοπέδου, ἐπεὶ ἅπαξ ἐταράχθησαν, φίλοι τε φίλοις, καὶ πολῖται πολίταις, οὐ μόνον ἐς φόβον κατέστησαν, ἀλλὰ καὶ ἐς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες, μόλις ἀπελύοντο. καὶ διωκόμενοι κατά τε τῶν κρημνῶν, οἱ πολλοὶ ῥίπτοντες ἑαυτοὺς, ἀπώλλυντο, στενῆς οὔσης τῆς ἀπὸ τῶν ἐπιπολῶν πάλιν καταβάσεως. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸ ὁμαλὸν οἱ σωζόμενοι ἄνωθεν καταβαίνοιεν, οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν, καὶ ὅσοι ἦσαν τῶν προτέρων στρατιωτῶν ἐμπειρίᾳ μᾶλλον τῆς χώρας, ἐς τὸ στρατόπεδον διεφύγγανον. οἱ δὲ ὕστερον ἥκοντες, εἰσὶν οἳ διαμαρτόντες τῶν ὁδῶν, κατὰ τὴν χώραν ἐπλανήθησαν, οὓς ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, οἱ ἱππεῖς τῶν συρακουσίων περιελάσαντες, διέφθειραν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν συρακούσιοι, δύο τροπαῖα ἔστησαν ἐπί τε ταῖς ἐπιπολαῖς, ᾗ ἡ πρόσβασις, καὶ κατὰ τὸ χωρίον, ᾗ οἱ βοιωτοὶ πρῶτοι ἀντέστησαν: οἱ δ' ἀθηναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἐκομίσαντο. ἀπέθανον δὲ οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων. ὅπλα μέντοι ἔτι πλείω ἢ κατὰ τοὺς νεκροὺς ἐλήφθη. οἱ γὰρ κατὰ τῶν κρημνῶν βιασθέντες ἅλλεσθαι ψιλοὶ ἄνευ τῶν ἀσπίδων, οἱ μὲν, ἀπώλλυντο, οἱ δ' ἐσώθησαν. μετὰ δὲ τοῦτο, οἱ μὲν συρακούσιοι, ὡς ἐπὶ ἀπροσδοκήτῳ εὐπραγίᾳ, πάλιν αὖ ἀναρρωσθέντες ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐς μὲν ἀκράγαντα στασιάζοντα, πεντεκαίδεκα ναυσὶ Σικανὸν ἀπέστειλαν, ὅπως ὑπαγάγοιτο τὴν πόλιν εἰ δύναιτο. Γύλιππος δὲ κατὰ γῆν ἐς τὴν Σικελίαν ᾤχετο, αὖθις ἄξων στρατιὰν ἔτι, ὡς ἐν ἐλπίδι ὢν καὶ τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων αἱρήσειν βίᾳ, ἐπειδὴ τὰ ἐν ταῖς ἐπιπολαῖς οὕτω ξυνέβη. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τούτῳ ἐβουλεύοντο, πρός τε τὴν γεγενημένην ξυμφορὰν, καὶ πρὸς τὴν παροῦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατὰ πάντα ἀρρωστίαν. τοῖς τε γὰρ ἐπιχειρήμασιν ἑώρων

γράφεται ἐκείνων ἐπισταμένων τὸ ξύνθημα. Ἀπὸ γὰρ ἀμφοτέρων. τῶν δύο στρατευμάτων. Ἀπορίαν παρεῖχε. τοῖς δυσὶ στρατεύμασιν. Οἵ τε πολέμιοι ὁμοίως. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὁπότε παιανίσειαν, φόβον παρεῖχον. φίλοι τε, φίλοις. τὸ ἑξῆς, φίλοι τε φίλοις, καὶ πολῖται πολίταις, οὐ μόνον εἰς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες ἀπελύοντο, ἀλλὰ καὶ εἰς φόβον κατέστησαν. Στενῆς. τῆς ἐπιπολῶν ὀπίσω ἀναχωρήσεως. Καὶ διωκόμενοι. ὑπὸ τῶν συρακουσίων. Ἄνωθεν καταβαίνοιεν. γράφεται ἄνωθεν καταβαῖεν.

Οἱ δ' ὕστερον ἥκοντες. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐκ, ἤγουν ὑστερηκότων. Ἀντιστῆσαι. τοῖς ἀθηναίοις δηλονότι. Οἱ μὲν, ἀπώλλυντο. ἀπὸ τῆς κρημνίσεως δηλονότι.

τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ. τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ δηλονότι. Ὅτι τάχος. ἤγουν τάχιστα. Τὸ παρατείχισμα. ἤτοι τὸ ἁπλοῦν διατείχισμα. Περιτειχίσαι σφᾶς. οἱ συρακούσιοι δηλονότι, τοὺς συρακουσίους. Τοῦ ἐν αὐταῖς στρατοπέδου. εἰ κρατήσειε δηλονότι. Αὐτὸ ληφθέν. τὸ παρατείχισμα. Οὐδὲ γὰρ ὑπομεῖναι ἂν σφᾶς. τοὺς ἀθηναίους. Ἠπείγετο ἐπιθέσθαι. ἀντὶ τοῦ ἠπείγετο ἀποπειρᾶσθαι, ἤγουν ἐγχειρῆσαι. Καὶ οἱ ξυντομωτάτην ἡγεῖτο. ἤγουν ἡγεῖτο εὐχερῶς εὑρήσειν τὸ τέλος τοῦ πολέμου.

Ἢ γὰρ κατορθώσας. ἤγουν τροπαιουχήσας. Τὴν στρατιάν. τῶν ἀθηναίων δηλονότι. Καὶ οὐ τρίβεσθαι ἄλλως. ἤγουν ἀπράκτως.

Ἔτεμνον. ἤγουν ἐδενδροτόμουν.

Ἀπεκρούοντο. οἱ ἀθηναῖοι δηλονότι.

Ἐδόκει διατρίβειν. ἀργεῖν.

Καὶ τοὺς ἄλλους ξυνάρχοντας, ὡς ἐπενόει τὴν ἐπιχείρησιν. γράφεται ξυνάρχοντας ἐπενόει, καὶ τὴν ἐπιχείρησιν.

Ἐδόκει εἶναι λαθεῖν. τοὺς συρακουσίους δηλονότι.

Προσελθόντας τε. τοὺς ἀθηναίους.

Καὶ ἄλλην παρασκευήν. ὅπλισιν.

Ἐν τοῖς τείχεσι. τοῖς ἑαυτῶν δηλονότι. Πρὸς αὐταῖς. ταῖς ἐπιπολαῖς.

Ἐς τὸ πρόσθεν. ὅπως μὴ δὲ ὑστερήσωσι τοῦ διαπράξασθαι ὧν ἕνεκα ἦλθον. τὸ γὰρ μὴ βραδεῖς γένωνται, ἀντὶ τοῦ μὴ ὑστερήσωσι κεῖται.

Τοῦ περαίνεσθαι. ἤγουν τῆς τελειώσεως. Ἀπὸ τῆς πρώτης. ὁρμῆς δηλονότι.

Καὶ ἀδοκήτου τοῦ τολμήματος. ἤγουν ἀφνιδίου.

Καὶ βιασθέντες. οἱ συρακούσιοι δηλονότι.

Ξυστραφῶσιν. οἱ συρακούσιοι δηλονότι. Ἐς φυγὴν κατέστησαν. τοὺς ἀθηναίους δηλονότι.

τῇ πρώτῃ ὁρμῇ μάλιστα δεινότατός ἐστι τοῖς ἐναντίοις, ἐβούλετο ὅτι τάχος ἀποχρήσασθαι τῇ παρούσῃ τοῦ στρατεύματος ἐκπλήξει. καὶ ὁρῶν τὸ παρατείχισμα τῶν συρακουσίων, ᾧ ἐκώλυσαν περιτειχίσαι σφᾶς τοὺς ἀθηναίους, ἁπλοῦν τε ὂν καὶ, εἰ κρατήσειέ τις, τῶν τε ἐπιπολῶν τῆς ἀναβάσεως, καὶ αὖθις τοῦ ἐν αὐταῖς στρατοπέδου, ῥᾳδίως ἂν αὐτὸ ληφθὲν (οὐδὲ γὰρ ὑπομεῖναι ἂν σφᾶς οὐδένα,) ἠπείγετο ἐπιθέσθαι τῇ πείρᾳ. καί οἱ ξυντομωτάτην ἡγεῖτο διαπολέμησιν. ἢ γὰρ, κατορθώσας ἕξειν συρακούσας, ἢ ἀπάξειν τὴν στρατιὰν, καὶ οὐ τρίψεσθαι ἄλλως, ἀθηναίους τε τοὺς ξυστρατευομένους, καὶ τὴν ξύμπασαν πόλιν. πρῶτον μὲν οὖν τήν τε γῆν ἐξελθόντες τῶν συρακουσίων ἔτεμνον οἱ ἀθηναῖοι, περὶ τὸν ἄναπον. καὶ τῷ στρατεύματι ἐπεκράτουν, ὥσπερ τὸ πρῶτον τῷ τε πεζῷ, καὶ ταῖς ναυσίν. οὐδὲ γὰρ καθ᾽ ἑκάτερα οἱ συρακούσιοι ἀντεπεξῇσαν, ὅτι μὴ τοῖς ἱππεῦσι, καὶ ἀκοντισταῖς ἀπὸ τοῦ ὀλυμπιείου. ἔπειτα μηχαναῖς ἔδοξε τῷ Δημοσθένει πρότερον ἀποπειρᾶσαι, τοῦ ἀποτειχίσματος. ὡς δὲ αὐτῷ προσαγαγόντι, κατεκαύθησάν τε ὑπὸ τῶν ἐναντίων, ἀπὸ τοῦ τείχους ἀμυνομένων αἱ μηχαναὶ, καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ πολλαχῇ προσβάλλοντες ἀπεκρούοντο, οὐκέτι ἐδόκει διατρίβειν. ἀλλὰ πείσας τόν τε Νικίαν, καὶ τοὺς ἄλλους ξυνάρχοντας, ὡς ἐπενόει τὴν ἐπιχείρησιν τῶν ἐπιπολῶν, ἐποιεῖτο. καὶ ἡμέρας μὲν ἀδύνατα ἐδόκει εἶναι λαθεῖν, προσελθόντας τε καὶ ἀναβάντας. παραγγείλας δὲ πέντε ἡμερῶν σιτία, καὶ τοὺς λιθολόγους καὶ τέκτονας πάντας λαβὼν, καὶ ἄλλην παρασκευὴν τοξευμάτων τε, καὶ ὅσα ἔδει ἢν κρατῶσι τειχίζοντας ἔχειν, αὐτὸς μὲν ἀπὸ πρώτου ὕπνου, καὶ Εὐρυμέδων, καὶ Μένανδρος, ἀναλαβὼν τὴν πᾶσαν στρατιὰν, ἐχώρει πρὸς τὰς ἐπιπολάς. Νικίας δὲ ἐν τοῖς τείχεσιν ὑπελέλειπτο. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο πρὸς αὐταῖς κατὰ τὸν εὐρύηλον, ᾗπερ καὶ ἡ προτέρα στρατιὰ, τὸ πρῶτον ἀνέβη, λανθάνουσί τε τοὺς φύλακας τῶν συρακουσίων, καὶ προσβάντες, τὸ τείχισμα, ὃ ἦν αὐτόθι τῶν συρακουσίων, αἱροῦσι· καὶ ἄνδρας τινὰς τῶν φυλάκων ἀποκτείνουσιν. οἱ δὲ πλείους διαφυγόντες εὐθὺς πρὸς τὰ στρατόπεδα, ἃ ἦν ἐπὶ τῶν ἐπιπολῶν τρία, ἐν προτειχίσμασιν, ἓν μὲν, τῶν συρακουσίων, ἓν δὲ, τῶν ἄλλων σικελιωτῶν, ἓν δὲ, τῶν ξυμμάχων, ἀγγέλλουσι τὴν ἔφοδον, καὶ τοῖς ἑξακοσίοις τῶν συρακουσίων, οἳ καὶ πρῶτοι κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τῶν ἐπιπολῶν φύλακες ἦσαν, ἔφραζον. οἱ δ᾽ ἐβοήθουν τ᾽ εὐθὺς, καὶ αὐτοῖς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἐντυχόντες ἀμυνομένους προθύμως ἔτρεψαν. καὶ αὐτοὶ μὲν εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν, ὅπως τῇ παρούσῃ ὁρμῇ τοῦ περαίνεσθαι ὧν ἕνεκα ἦλθον μὴ βραδεῖς γένωνται. ἄλλοι δὲ τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης παρατείχισμα τῶν συρακουσίων οὐχ ὑπομενόντων τῶν φυλάκων, ᾕρουν τε, καὶ τὰς ἐπάλξεις ἀπέσυρον. οἱ δὲ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ ὁ Γύλιππος καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ, ἐβοήθουν ἐκ τῶν προτειχισμάτων. καὶ ἀδοκήτου τοῦ τολμήματος σφίσιν ἐν νυκτὶ γενομένου, προσέβαλλόν τε τοῖς ἀθηναίοις, ἐκπεπληγμένοι· καὶ βιασθέντες ὑπ᾽ αὐτῶν τὸ πρῶτον ὑπεχώρησαν. προϊόντων δὲ τῶν ἀθηναίων, ἐν ἀταξίᾳ μᾶλλον ἤδη, ὡς κεκρατηκότων, καὶ βουλομένων διὰ παντὸς τοῦ μήπω μεμαχημένου τῶν ἐναντίων ὡς τάχιστα διελθεῖν, ἵνα μὴ ἀνέντων σφῶν τῆς ἐφόδου αὖθις ξυστραφῶσιν, οἱ βοιωτοὶ πρῶτοι αὐτοῖς, ἀντέσχον· καὶ προσβαλόντες, ἔτρεψάν τε, καὶ ἐς φυγὴν κατέστησαν. καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ἀπορίᾳ ἐγίγνοντο οἱ Ἀθηναῖοι. ἣν οὐδὲ πυθέσθαι ῥᾴδιον ἦν,

τὴν ἀγορὰν τῶν πωλουμένων παρὰ τὴν θάλασσαν μεταστήσοντας κομίσαντας, καὶ ὅσα τις ἔχει ἐδώδιμα πωλεῖν ἐκεῖσε φέροντας, ἀναγκάσαι πωλεῖν, ὅπως αὐτοὺς ἐκβιβάσαντες τοὺς ναύτας, εὐθὺς παρὰ τὰς ναῦς ἀριστοποιῶνται, καὶ δι' ὀλίγου αὖθις, καὶ αὐθημερὸν ἀπροσδοκήτοις τοῖς ἀθηναίοις ἐπιχειρῶσι. καὶ οἱ μὲν, πεισθέντες ἔπεμψαν ἄγγελον, καὶ ἡ ἀγορὰ παρεσκευάσθη. καὶ οἱ συρακούσιοι ἐξαίφνης πρύμναν κρουσάμενοι, πάλιν πρὸς τὴν πόλιν ἔπλευσαν. καὶ εὐθὺς ἐκβάντες αὐτοῦ, ἄριστον ἐποιοῦντο. οἱ δ' ἀθηναῖοι νομίσαντες αὐτοὺς ὡς ἡσσημένους σφῶν πρὸς τὴν πόλιν ἀνακρούσασθαι, καθ' ἡσυχίαν ἐκβάντες, τά τε ἄλλα διεπράσσοντο, καὶ τὰ ἀμφὶ τὸ ἄριστον, ὡς τῆς γε ἡμέρας ταύτης, οὐκέτι οἰόμενοι ἂν ναυμαχῆσαι. ἐξαίφνης δὲ οἱ συρακούσιοι πληρώσαντες τὰς ναῦς, ἐπέπλεον αὖθις. οἱ δὲ, διὰ πολλοῦ θορύβου καὶ ἄσιτοι οἱ πλείους, οὐδενὶ κόσμῳ ἐσβάντες, μόγις ποτὲ ἀντανήγοντο. καὶ χρόνον μέν τινα ἀπείχοντο ἀλλήλων φυλασσόμενοι. ἔπειτα οὐκ ἐδόκει τοῖς ἀθηναίοις αὐτοῦ, ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας κόπῳ ἁλίσκεσθαι, ἀλλ' ἐπιχειρεῖν ὅτι τάχιστα. καὶ ἐπιφερόμενοι ἐκ παρακελεύσεως, ἐναυμάχουν. οἱ δὲ συρακούσιοι δεξάμενοι, τῇ μὲν ὄντι ταῖς ναυσὶν ἀντιπρῴροις χρώμενοι ὥσπερ διενοήθησαν, τῶν ἐμβολῶν τῇ παρασκευῇ ἀνερρήγνυσαν τὰς τῶν ἀθηναίων ναῦς ἐπὶ πολὺ τῆς παρεξειρεσίας. καὶ οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων αὐτοῖς ἀκοντίζοντες, μεγάλα ἔβλαπτον τοὺς ἀθηναίους: πολὺ δ' ἔτι μείζω, οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες τῶν συρακουσίων: καὶ ἔς τε τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες τῶν πολεμίων νεῶν, καὶ ἐς τὰ πλάγια παραπλέοντες, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐς τοὺς ναύτας ἀκοντίζοντες. τέλος δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ κατὰ κράτος ναυμαχοῦντες οἱ συρακούσιοι, ἐνίκησαν. καὶ οἱ ἀθηναῖοι τραπόμενοι διὰ τῶν ὁλκάδων, τὴν καταφυγὴν ἐποιοῦντο, ἐς τὸν ἑαυτῶν ὅρμον. αἱ δὲ τῶν συρακουσίων νῆες μέχρι μὲν τῶν ὁλκάδων ἐπεδίωκον. ἔπειτα αὐτοὺς αἱ κεραῖαι ὑπὲρ τῶν ἔσπλων, αἱ ἀπὸ τῶν ὁλκάδων δελφινοφόροι ἠρμέναι ἐκώλυον. δύο δὲ νῆες τῶν συρακουσίων ἐπαιρόμεναι τῇ νίκῃ προσέμιξαν αὐτῶν ἐγγὺς καὶ διεφθάρησαν. καὶ ἡ ἑτέρα, αὐτοῖς ἀνδράσιν ἑάλω. καταδύσαντες δ' οἱ συρακούσιοι τῶν ἀθηναίων ἑπτὰ ναῦς, καὶ κατατραυματίσαντες πολλὰς, ἄνδρας τε, τοὺς μὲν ζωγρήσαντες, τοὺς δὲ, ἀποκτείναντες, ἀπεχώρησαν. καὶ τροπαῖά τε ἀμφοτέρων τῶν ναυμαχιῶν ἔστησαν. καὶ τὴν ἐλπίδα ἤδη ἐχυρὰν εἶχον, ταῖς μὲν ναυσὶ, πολὺ κρείσσους εἶναι. ἐδόκει δὲ καὶ τὸ πεζὸν χειρώσεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφότερα παρεσκευάζοντο αὖθις. ἐν τούτῳ δὲ, Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἔχοντες τὴν ἀπὸ τῶν ἀθηναίων βοήθειαν, παραγίγνονται, ναῦς τε τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα μάλιστα ξὺν ταῖς ξενικαῖς. καὶ ὁπλίτας περὶ πεντακισχιλίους ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων. ἀκοντιστάς τε βαρβάρους καὶ ἕλληνας οὐκ ὀλίγους, καὶ σφενδονήτας καὶ τοξότας, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἱκανήν. καὶ τοῖς μὲν συρακουσίοις καὶ ξυμμάχοις, κατάπληξις ἐν τῷ αὐτίκα οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, εἰ πέρας μηδὲν ἔσται σφίσι τοῦ ἀπαλλαγῆναι τοῦ κινδύνου ὁρῶντες, οὔτε διὰ τὴν δεκέλειαν τειχιζομένην οὐδὲν ἧσσον στρατὸν ἴσον καὶ παραπλήσιον τῷ προτέρῳ ἐπεληλυθότα, τήν τε τῶν ἀθηναίων δύναμιν, πανταχόσε πολλὴν φαινομένην. τῷ δὲ προτέρῳ στρατεύματι τῶν ἀθηναίων ὡς ἐκ κακῶν ῥώμη τις ἐγεγένητο, ὁ δὲ Δημοσθένης ἰδὼν ὡς εἶχε τὰ πράγματα, καὶ νομίσας, οὐχ οἷόν τε εἶναι διατρίβειν, οὐδὲ παθεῖν, ὅπερ ὁ Νικίας ἔπαθεν. ἀφικόμενος γὰρ τὸ πρῶτον ὁ Νικίας φοβερὸς, ὡς οὐκ εὐθὺς προσέκειτο ταῖς συρακούσαις, ἀλλ' ἐν κατάνῃ διεχείμαζεν, ὑπερωφθη τε καὶ ἔφθασεν αὐτὸν ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατιᾷ, Γύλιππος ἀφικόμενος: ὃν οὐδ' ἂν μετέπεμψαν οἱ συρακούσιοι, εἰ ἐκεῖνος εὐθὺς ἐπέκειτο. ἱκανοὶ γὰρ αὐτοὶ οἰόμενοι εἶναι, ἅμα τ' ἂν ἔμαθον ἥσσους ὄντες, καὶ ἀποτετειχισμένοι ἂν ἦσαν, ὥστε μηδ' εἰ μετέπεμψαν ἔτι, ὁμοίως ἂν αὐτοὺς ὠφελεῖν. ταῦτα οὖν ἀνασκοπῶν ὁ Δημοσθένης, καὶ γιγνώσκων ὅτι, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ παρόντι,

Τὴν ἀγορὰν τῶν πωλουμένων. γράφεται τὴν ἀγορὰν τῶν πωλουμένων μεταναστήσαντας, ἐπὶ τὴν θάλασσαν, κομίσαι.

Πρύμναν κρουσάμενοι. στραφέντες ἀπὸ τῆς ναυμαχίας.

Οἱ δὲ, διὰ πολλοῦ. ἤγουν οἱ ἀθηναῖοι.

Μόγις ποτέ. μέχρι τινός.

Οἱ δὲ συρακούσιοι δεξάμενοι. τοὺς ἀθηναίους δηλονότι.

Αὐτοῖς ἀκοντίζοντες. ἀντὶ τοῦ αὐτῶν.

Καὶ ἔς τε τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες. ἀντὶ τοῦ, καὶ ὑποδυόμενοι ὑπὸ τοὺς ταρσούς.

Ἔπειτα αὐτοὺς αἱ κεραῖαι. ἐκ τῶν κεραιῶν δελφῖνες ἦσαν ἠρτημένοι μολίβδινοι, ὥστε ἐμβάλλεσθαι ταῖς προσπλεούσαις πολεμίαις ναυσίν. οἳ ἐμπίπτοντες αὐταῖς, διέκοπτον τοὔδαφος αὐτῶν, καὶ κατέδυον.

Ὁρῶντες οὔτε διὰ τὴν δεκέλειαν. τὸ ὁρῶντες, ἐσχημάτισται συντασσόμενον πρὸς τοῖς συρακουσίοις, καὶ ξυμμάχοις προορῶσιν.

Ὑπερώφθη τε. ἤγουν κατεφρονήθη.

Καὶ ἔφθασεν αὐτόν. προέλαβεν.

Ἐκ τῆς πελοποννήσου στρατιᾷ. ἤγουν μετὰ πλήθους στρατιωτῶν.

Ἱκανοὶ γὰρ αὐτοί. ἱκανοὶ γὰρ οἱ συρακούσιοι, νομίζοντες εἶναι πρὸς τὸ ἀντέχειν ἀθηναίοις κατ' ἰδίαν, ἅμα τε ἂν ἔγνωσαν ὅτι ἥττους εἰσὶ, καὶ ἐν τούτῳ ἀπετειχίσθησαν.

δηλονότι. Πρὸς ἑαυτῶν ἔσεσθαι ἐνόμισαν ἀπὸ κοινοῦ. Σφῶν ἐν στενοχωρίᾳ. τῶν συρακουσίων. Αὐτοὶ γὰρ κατὰ τὸ δυνατόν. οἱ συρακούσιοι. Οὐ δώσειν διεκπλεῖν. οὐ παρέξειν αὐτοῖς δηλονότι διέκπλουν. ἑρμηνεία τοῦ διεκπλεῖν, καὶ περιπλεῖν. τὸ μὲν γὰρ περιπλεῖν, ἐν τῇ εὐρυχωρίᾳ καλῶς γίνεται, οἷον, χορευούσας καὶ ἀναστρεφομένας ἐφ' ὃ ἂν βούληται τὰς νέας. καὶ ἡ περὶ πρόθεσις αὐτὸ τοῦτο δηλοῖ τὸ κύκλῳ περιέχειν. τὸ δὲ διεκπλεῖν, τὸ τέμνοντα τὴν τάξιν τῶν ἐναντίων ἐς τοὐπίσω γενέσθαι. Τὸ δὲ, τὴν στενοχωρίαν. ὑπὸ τῆς στενοχωρίας κωλυθήσεσθαι τοὺς ἀθηναίους τοῦ περιπλεῖν. περιττὴ δὲ πρὸς τὸ μὴ περιπλεῖν ἡ μία ἀπόφασις. Ἢν πῃ βιάζωνται. ἀντὶ τοῦ ἡνίκα ἐκπλῶνται. Οὐκ οὔσης αὐτοῖς. παρεῖπεν ὅτι ὀλίγου μέρους ἐν τῷ λιμένι ἐκράτουν οἱ ἀθηναῖοι, οὐ ἐς τὴν εὐρυχωρίαν οὐ δύνασθαι περιπλεῦσαι, τῶν συρακουσίων κρατούντων.

Ἐπεχείρουν. τοῖς ἀθηναίοις δηλονότι σὺν τῷ πεζῷ. Τὸν ἐκ τῆς πόλεως. τῶν συρακουσίων. Οἱ δὲ, πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ ὀλυμπιείου. οἱ δὲ ἀθηναῖοι. Ἄλλοι δὲ, τὰς ναῦς ἐπλήρουν. δευτέρα ναυμαχία ἀθηναίων, καὶ συρακουσίων. Ἄξιόν τι. ἄξιόν τι λόγου παραλαβεῖν. ἤγουν κτήσασθαι ἀξιόλογον. Ἰδὼν ἀντίπαλα. ἰσοπαλῆ. Ἐπισκευάζειν. ἀνανεοῦν. Ἐπεπονήκει. ἤγουν ἐπεπόνθει καταγῆα. Ἀντὶ λιμένος κλειστοῦ. ἤγουν περιφραγμένου. Διαλιπούσας. ἤγουν διϊσταμένας. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ. ἤγουν τῇ μετὰ τὴν προειρημένην ἡμέρᾳ. Τῆς μὲν ὥρας. ἤγουν τῆς ὀφειλομένης ὥρας τοῦ πολέμου. Πρωϊαίτερον, γράφεται τὸ πρότερον. Καὶ ἀντικαταστάντες. ἤγουν ἀντιβιάζοντες ἀλλήλοις διὰ τῆς πλεύσεως.

βολαῖς χρώμενοι, ἀναρρήξειν τὰ πρώραθεν αὐτοῖς στερίφοις καὶ παχέσι, πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῆ παρέχοντες τοῖς ἐμβόλοις. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις οὐκ ἔσεσθαι σφῶν ἐν στενοχωρίᾳ, οὔτε περίπλουν οὔτε διέκπλουν, ᾧπερ τῆς τέχνης μάλιστα ἐπίστευον. αὐτοὶ γὰρ κατὰ τὸ δυνατὸν, τὸ μὲν, οὐ δώσειν διεκπλεῖν, τὸ δὲ, τὴν στενοχωρίαν κωλύσειν, ὥστε μὴ περιπλεῖν. τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ, τῶν κυβερνητῶν δοκούσῃ εἶναι, ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι, μάλιστ' ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι. πλεῖστον γὰρ ἐν αὐτῷ σχήσειν. τὴν γὰρ ἀνάκρουσιν οὐκ ἔσεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις ἐξωθουμένοις ἄλλοσε, ἢ ἐς τὴν γῆν. καὶ ταύτην δι' ὀλίγου, καὶ ἐς ὀλίγον, κατ' αὐτὸ τὸ στρατόπεδον τὸ ἑαυτῶν. τοῦ δ' ἄλλου λιμένος, αὐτοὶ κρατήσειν. καὶ ξυμφερομένους αὐτοὺς ἢν πῃ βιάζωνται, ἐς ὀλίγον τε καὶ πάντας ἐς τὸ αὐτὸ προσπίπτοντας ἀλλήλοις ταράξεσθαι, ὅπερ καὶ ἔβλαπτε μάλιστα τοὺς ἀθηναίους ἐν ἁπάσαις ταῖς ναυμαχίαις: οὐκ οὔσης αὐτοῖς ἐς πάντα τὸν λιμένα τῆς ἀνακρούσεως, ὥσπερ τοῖς συρακουσίοις: περιπλεῦσαι δὲ ἐς τὴν εὐρυχωρίαν σφῶν ἐχόντων τὴν ἐπίπλευσιν ἀπὸ τοῦ πελάγους τε καὶ ἀνάκρουσιν, οὐ δυνήσεσθαι αὐτούς: ἄλλως τε καὶ τοῦ πλημμυρίου πολεμίου τε αὐτοῖς ἐσομένου, καὶ τοῦ στόματος οὐ μεγάλου ὄντος τοῦ λιμένος. τοιαῦτα οἱ συρακούσιοι πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπιστήμην τε καὶ δύναμιν ἐπινοήσαντες, καὶ ἅμα τεθαρσηκότες μᾶλλον ἤδη ἀπὸ τῆς προτέρας ναυμαχίας, ἐπεχείρουν τῷ τε πεζῷ ἅμα καὶ ταῖς ναυσί. καὶ τὸν μὲν πεζὸν ὀλίγῳ πρότερον τὸν ἐκ τῆς πόλεως, Γύλιππος προεξαγαγὼν προσῆγε τῷ τείχει τῶν ἀθηναίων, καθ' ὅσον πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῦ ἑώρα. καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ ὀλυμπιείου, οἵ τε ὁπλῖται ὅσοι ἐκεῖ ἦσαν καὶ οἱ ἱππεῖς, καὶ ἡ γυμνητεία τῶν συρακουσίων ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα προσῄει τῷ τείχει. αἱ δὲ νῆες μετὰ τοῦτο εὐθὺς ἐξέπλεον τῶν συρακουσίων καὶ ξυμμάχων, καὶ οἱ ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον αὐτοὺς οἰόμενοι τῷ πεζῷ μόνῳ πειράσειν, ὁρῶντες δὲ καὶ τὰς ναῦς ἐπιφερομένας ἄφνω, ἐθορυβοῦντο. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὰ τείχη καὶ πρὸ τῶν τειχῶν τοῖς προσιοῦσιν ἀντιπαρετάσσοντο. οἱ δὲ πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ ὀλυμπιείου καὶ τῶν ἔξω κατὰ τάχος χωροῦντας ἱππέας τε πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς ἀντεπεξῄεσαν. ἄλλοι δὲ, τὰς ναῦς ἐπλήρουν, καὶ ἅμα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν παρεβοήθουν. καὶ ἐπειδὴ πλήρεις ἦσαν, ἀντανῆγον πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ναῦς, καὶ αἱ τῶν συρακουσίων ἦσαν ὀγδοήκοντα μάλιστα. τῆς δὲ ἡμέρας ἐπὶ πολὺ προσπλέοντες, καὶ ἀνακρουόμενοι, καὶ πειράσαντες ἀλλήλων, καὶ οὐδέτεροι δυνάμενοι ἄξιόν τι λόγου παραλαβεῖν, εἰ μὴ ναῦν μίαν ἢ δύο τῶν ἀθηναίων, οἱ συρακούσιοι καταδύσαντες, διεκρίθησαν. καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀπῆλθε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν συρακούσιοι, ἡσύχαζον, οὐδὲν δηλοῦντες ὁποῖόν τι τὸ μέλλον ποιήσουσιν. ὁ δὲ Νικίας, ἰδὼν ἀντίπαλα τὰ τῆς ναυμαχίας γενόμενα, καὶ ἐλπίζων αὐτοὺς αὖθις ἐπιχειρήσειν, τούς τε τριηράρχους ἠνάγκαζεν ἐπισκευάζειν τὰς ναῦς, εἴ τίς τι ἐπεπονήκει. καὶ ὁλκάδας προώρμισε πρὸ τοῦ σφετέρου σταυρώματος, ὃ αὐτοῖς πρὸ τῶν νεῶν ἀντὶ λιμένος κλειστοῦ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐπεπήγει. διαλιπούσας δὲ τὰς ὁλκάδας ὅσον δύο πλέθρα ἀπ' ἀλλήλων κατέστησεν, ὅπως εἴ τις βιάζοιτο ναῦς, εἴη κατάφευξις ἀσφαλὴς, καὶ πάλιν καθ' ἡσυχίαν ἔκπλους. παρασκευαζόμενοι δὲ ταῦτα ὅλην τὴν ἡμέραν, διετέλεσαν οἱ ἀθηναῖοι, μέχρι νυκτός. τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ συρακούσιοι, τῆς μὲν ὥρας, πρωϊαίτερον, τῇ δὲ ἐπιχειρήσει τῇ αὐτῇ τοῦ τε πεζοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ προσέμισγον τοῖς ἀθηναίοις, καὶ ἀντικαταστάντες ταῖς ναυσὶ, τὸν αὐτὸν τρόπον αὖθις ἐπὶ πολὺ διῆγον τῆς ἡμέρας, πειρώμενοι ἀλλήλων. πρὶν δὴ Ἀρίστων ὁ Πυρρίχου Κορίνθιος, ἄριστος ὢν κυβερνήτης τῶν μετὰ συρακουσίων, πείθει τοὺς σφετέρους τοῦ ναυτικοῦ ἄρχοντας, πέμψαντας ὡς τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπιμελομένους, κελεύειν ὅτι τάχιστα

τε, οἱ ἐς τὰς πέντε καὶ εἴκοσι ναῦς, αἵπερ τῶν ὁλκάδων ἕνεκα τῆς ἐς Σικελίαν κομιδῆς ἀνθώρμουν πρὸς τὰς ἐν Ναυπάκτῳ ναῦς, παρασκευασάμενοι ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ, καὶ προσπληρώσαντες ἔτι ναῦς, ὥστε ὀλίγῳ ἐλάσσους εἶναι αὐτοῖς τῶν Ἀττικῶν νεῶν, ὁρμίζονται κατὰ Ἐρινεὸν τῆς Ἀχαΐας ἐν τῇ Ῥυπικῇ. καὶ ὄντος τοῦ χωρίου μηνοειδοῦς ἐν ᾧ ὥρμουν, ὁ μὲν πεζὸς ἑκατέρωθεν προσβεβοηθηκὼς τῶν τε Κορινθίων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἐπὶ ταῖς ἀνεχούσαις ἄκραις παρετέτακτο, αἱ δὲ νῆες τὸ μεταξὺ εἶχον ἐμφάρξασαι· ἦρχε δὲ τοῦ ναυτικοῦ Πολυάνθης Κορίνθιος. οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Ναυπάκτου τριάκοντα ναυσὶ καὶ τρισὶν (ἦρχε δὲ αὐτῶν Δίφιλος) ἐπέπλευσαν αὐτοῖς. καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μὲν πρῶτον ἡσύχαζον, ἔπειτα ἀρθέντος αὐτοῖς τοῦ σημείου, ἐπεὶ καιρὸς ἐδόκει εἶναι, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐναυμάχουν. καὶ χρόνον ἀντεῖχον πολὺν ἀλλήλοις. καὶ τῶν μὲν Κορινθίων τρεῖς νῆες διαφθείρονται, τῶν δ᾽ Ἀθηναίων κατέδυ μὲν οὐδεμία ἁπλῶς, ἑπτὰ δέ τινες ἄπλοι ἐγένοντο, ἀντίπρῳροι ἐμβαλλόμεναι, καὶ ἀναρραγεῖσαι τὰς παρεξειρεσίας ὑπὸ τῶν Κορινθίων νεῶν, ἐπ᾽ αὐτὸ τοῦτο παχυτέρας τὰς ἐπωτίδας ἐχουσῶν. ναυμαχήσαντες δὲ ἀντίπαλα, καὶ ὡς αὐτοὺς ἑκατέρους ἀξιοῦν νικᾶν, ὅμως δὲ τῶν ναυαγίων κρατησάντων τῶν Ἀθηναίων, διά τε τὴν τοῦ ἀνέμου ὦσιν αὐτῶν ἐς τὸ πέλαγος, καὶ διὰ τὴν τῶν Κορινθίων οὐκέτι ἐπαναγωγήν, διεκρίθησαν ἀπ᾽ ἀλλήλων. καὶ δίωξις οὐδεμία ἐγένετο, οὐδ᾽ ἄνδρες οὐδετέρων ἑάλωσαν. οἱ μὲν γὰρ Κορίνθιοι καὶ Πελοποννήσιοι πρὸς τῇ γῇ ναυμαχοῦντες ῥᾳδίως διεσῴζοντο, τῶν δ᾽ Ἀθηναίων οὐδεμία κατέδυ ναῦς. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐς τὴν Ναύπακτον, οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς τροπαῖον ἔστησαν ὡς νικῶντες, ὅτι πλείους τῶν ἐναντίων ναῦς ἄπλους ἐποίησαν, καὶ νομίσαντες δι᾽ αὐτὸ οὐχ ἡσσᾶσθαι, δι᾽ ὅπερ οὐδ᾽ οἱ ἕτεροι νικᾶν. οἵ τε γὰρ Κορίνθιοι ἡγήσαντο κρατεῖν, εἰ μὴ πολὺ ἐκρατοῦντο, οἵ τ᾽ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσσᾶσθαι, εἰ μὴ πολὺ ἐνίκων. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Πελοποννησίων, καὶ τοῦ πεζοῦ διαλυθέντος, οἱ Ἀθηναῖοι ἔστησαν τροπαῖον, καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ ὡς νικήσαντες, ἀπέχον τοῦ Ἐρινεοῦ, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν, ὡς εἴκοσι σταδίους. καὶ ἡ μὲν ναυμαχία οὕτως ἐτελεύτα. ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐρυμέδων, ἐπειδὴ ξυνεστράτευον αὐτοῖς οἱ Θούριοι, ἑπτακοσίους μὲν ὁπλίτας, τριακοσίους δὲ ἀκοντιστάς, τὰς μὲν ναῦς παραπλεῖν ἐκέλευον ἐπὶ τῆς Κροτωνιάτιδος, αὐτοὶ δὲ τὸν πεζὸν πάντα ἐξετάσαντες, πρῶτον ἐπὶ τῷ Συβάρει ποταμῷ, ἦγον διὰ τῆς Θουριάδος γῆς. καὶ ὡς ἐγένοντο ἐπὶ τῷ Ὑλίᾳ ποταμῷ, καὶ αὐτοῖς οἱ Κροτωνιᾶται προσπέμψαντες εἶπον, οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι διὰ τῆς γῆς σφῶν τὸν στρατὸν ἰέναι, ἐπικαταβάντες ηὐλίσαντο πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ὑλίου. καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐς τὸ αὐτὸ ἀπήντων. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἀναβιβασάμενοι, παρέπλεον, ἴσχοντες πρὸς ταῖς πόλεσι πλὴν Λοκρῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐπὶ Πέτραν τῆς Ῥηγίνης. οἱ δὲ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ πυνθανόμενοι αὐτῶν τὸν ἐπίπλουν, αὖθις ταῖς ναυσὶν ἀποπειρᾶσαι ἐβούλοντο, καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ τοῦ πεζοῦ, ἥνπερ ἐπ᾽ αὐτὸ τοῦτο πρὶν ἐλθεῖν αὐτοὺς φθάσαι βουλόμενοι, ξυνέλεγον. παρεσκευάσαντο δὲ τό τε ἄλλο ναυτικόν, ὡς ἐκ τῆς προτέρας ναυμαχίας τι πλέον ἐνεῖδον σχόντες, καὶ τὰς πρῴρας τῶν νεῶν ξυντεμόντες ἐς ἔλασσον, στεριφωτέρας ἐποίησαν, καὶ τὰς ἐπωτίδας ἐπέθεσαν ταῖς πρῴραις παχείας, καὶ ἀντηρίδας ἀπ᾽ αὐτῶν ὑπέτειναν πρὸς τοὺς τοίχους, ὡς ἐπὶ ἓξ πήχεις ἐντός τε καὶ ἔξωθεν· ᾧπερ τρόπῳ καὶ οἱ Κορίνθιοι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ ναῦς ἐπισκευασάμενοι πρῴραθεν ἐναυμάχουν. ἐνόμισαν γὰρ οἱ Συρακούσιοι πρὸς τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς, οὐχ ὁμοίως ἀντιναυπηγημένας, ἀλλὰ λεπτὰ τὰ πρῴραθεν ἐχούσας, διὰ τὸ μὴ ἀντιπρῴροις μᾶλλον αὐτούς, ἢ ἐκ περίπλου ταῖς ἐμβολαῖς χρῆσθαι, οὐκ ἔλασσον σχήσειν. καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυμαχίαν, οὐκ ἐν πολλῷ πολλαῖς ναυσὶν οὖσαν, πρὸς ἑαυτῶν ἔσεσθαι· ἀντίπρῳροι γὰρ ταῖς ἐμ-

ἀλλόν τι. ἤγουν καθὼς ἀπέτεινεν ἡ συμμαχία. Καὶ προσπληρώσαντες. ἀντὶ τοῦ, καὶ προσέτι ἄλλας πληρώσαντες. Ἐπὶ ταῖς ἀνεχούσαις ἄκραις. ὑψηλαῖς. ἀνεχούσαις ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ ἀέρος. Ἐπεὶ καιρὸς ἐδόκει. πολέμου δηλονότι. Καὶ χρόνον ἀντεῖχον πολὺν ἀλλήλοις. ἤγουν κατὰ χρόνον τινὰ ἰσοπαλεῖς ἦσαν ἐναντιούμενοι, καὶ χεῖρας ἀλλήλοις ἀνταίροντες. Ἄπλοι ἐγένοντο. ἀχρεῖοι πρὸς πλεῦσιν. Ἀντίπρῳροι ἐμβαλλόμεναι. ἀντὶ τοῦ, ὑπὸ τῶν πολεμίων νεῶν τυπτόμεναι. Τὰς παρεξειρεσίας. παρεξειρεσία δέ ἐστι τὸ κατὰ τὴν πρῴραν πρὸ τῶν κωπῶν, ὡς ἂν εἴποι τις τὸ παρὲξ τῆς εἰρεσίας. Τὰς ἐπωτίδας. ἐπωτίδες εἰσὶ τὰ ἑκατέρωθεν τῆς πρῴρας ἐξέχοντα ξύλα. Ἀντίπαλα μέν. ἰσοστάσια. Διὰ τὴν τῶν Κορινθίων. δηλονότι μὴ ἐπαναγεσθαι αὐτοῖς τοὺς Κορινθίους. Οὐκέτι ἐπαναγωγήν. ὑπὸ δ᾽ ἀντίπεραν ἀνάπλουσιν. Ἐξετάσαντες. ἀκριβῶς ἀριθμήσαντες. Ναυμαχίας τι πλέον ἐνεῖδον. ὡς εἶδον πλέον τι σχόντες. τουτέστι, πλεονεκτήσαντες. Ναῦς ἐπισκευασμένοι. γράφεται ἀποσκευασάμενοι. ἤγουν τὰ κατὰ τὰς πρῴρας ἀποσκευάσαντες. Πρὸς τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς. πρὸς τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς οὐκ ἔλασσον σχήσειν. Ἀλλὰ λεπτὰ. ἤγουν ἀσθενῆ. Διὰ τὸ μὴ ἀντιπρῴροις μᾶλλον αὐτούς. οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ναυμαχίαις οὐκ ἀντίπρῳροι ἐνέβαλλον ταῖς ἐναντίαις ναυσίν, ἀλλὰ κατὰ τὰ πλάγια ἐκπεριπλέοντες. Οὐκ ἐν πολλῷ. διαστήματι

Οὐδενός. τῶν μυκαλησσίων δηλονότι. Καὶ ἀνακτόριον, ὃ αὐτοὶ εἶχον. ἤγουν οἱ ἀθηναῖοι. Ὄντι δ' αὐτῷ περὶ ταῦτα. ἤγουν περὶ τὸ συλλέγειν δύναμιν. Τὰ χρήματα ἄγων τῇ στρατιᾷ. ἤτοι τὰ πρὸς τροφὴν χρήματα, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ συντείνοντα αὐτοῖς. Τά τε ἄλλα. ὅσα εἶδε δηλονότι. Ἀνθορμοῦσαι. ἐναντίαι οὖσαι ἐπὶ τὸ ὅρμου. Κελεύσας αὐτούς. ἤγουν τοὺς κερκυραίους. Ἀποτραπόμενος. τὸ μὲν ἀποτραπόμενος, καθυπερβατόν, τῷ, ὁ μὲν εὐρυμέδων, ἐς τὴν κέρκυραν ἀποτραπόμενος. τὸ δὲ ὥσπερ καὶ ᾑρέθη, καὶ αὐτὸ καθυπερβατόν, τῷ, ξυνῆρχε γὰρ ἤδη δημοσθένης. Ἀλλὰ ξυστραφέντες. συναχθέντες. Καὶ περὶ τὰς αὐτάς. ἤγουν κατὰ τὰς αὐτάς. Αὐτοῖς βοηθοῦντες. τοῖς συρακουσίοις. Ναυτικόν τε ἐς πέντε ναῦς. ἤγουν λαὸν πέντε νεῶν. Σχεδὸν γάρ τι ἤδη πᾶσα ἡ σικελία. ὅτι πᾶσα σικελία, πλὴν τῆς ἀκραγαντίνων, τοῖς ἀθηναίοις ἐπέκειτο. Τοῖς ἀθηναίοις ἐπιχειρεῖν. μάχεσθαι. Τὸν ἰόνιον ἐπ' ἄκραν. εἰς τὸ πέλαγος τοῦ ἰονίου, ἐφ' οὗ οἱ ἰάπυγες οἰκοῦσι. Καὶ ὁρμηθέντες αὐτόθεν. ἤγουν ἐκ τῆς ἰαπυγίας. Κατὰ τὸ ξυμμαχικόν. συμφώνημα.

οὐδενὸς ὡς ἐπὶ μεγέθει τῆς κατὰ τὸν πόλεμον ἧσσον, ὀλοφυρθῆναι ἄξιον. τῷ δὲ δημοσθένει, τότε ἀποπλέοντι ἐκ τῆς κερκύρας μετὰ τὴν ἐκ τῆς λακωνικῆς τείχισιν, ὁλκάδα ὁρμοῦσαν ἐν φειᾷ τῇ ἠλείων λαβών, ἐν ᾗ οἱ κορίνθιοι ὁπλῖται ἐς τὴν σικελίαν ἔμελλον περαιοῦσθαι, αὐτὴν μὲν διαφθείρει, οἱ δ' ἄνδρες ἀποφυγόντες ὕστερον λαβόντες ἄλλην ἔπλεον. καὶ μετὰ τοῦτο ἀφικόμενος ὁ δημοσθένης ἐς τὴν ζάκυνθον καὶ κεφαλληνίαν, ὁπλίτας τε παρέλαβε, καὶ ἐκ τῆς ναυπάκτου τῶν μεσσηνίων μετεπέμψατο. καὶ ἐς τὴν ἀντιπέρας ἤπειρον τῆς ἀκαρνανίας διέβη, ἐς ἀλυζίαν τε καὶ ἀνακτόριον, ὃ αὐτοὶ εἶχον. ὄντι δ' αὐτῷ περὶ ταῦτα, ὁ εὐρυμέδων ἀπαντᾷ ἐκ τῆς σικελίας ἀποπλέων, ὃς τότε τοῦ χειμῶνος τὰ χρήματα ἄγων τῇ στρατιᾷ ἀπεπέμφθη, καὶ ἀγγέλλει τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι πύθοιτο κατὰ πλοῦν ἤδη ὢν τὸ πλημμύριον ὑπὸ τῶν συρακουσίων ἑαλωκός. ἀφικνεῖται δὲ καὶ κόνων παρ' αὐτούς, ὃς ἦρχε ναυπάκτου, ἀγγέλλων, ὅτι αἱ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν κορινθίων, αἱ σφίσιν ἀνθορμοῦσαι, οὔτε καταλύουσι τὸν πόλεμον, ναυμαχεῖν τε μέλλουσι. πέμπειν οὖν ἐκέλευεν αὐτοὺς ναῦς, ὡς οὐχ ἱκανὰς οὔσας, δυοῖν δεούσας εἴκοσι τὰς ἑαυτῶν πρὸς τὰς ἐκείνων εἴκοσι καὶ πέντε ναυμαχεῖν. τῷ μὲν οὖν κόνωνι δέκα ναῦς ὁ δημοσθένης καὶ ὁ εὐρυμέδων, τὰς ἄριστα σφίσι πλεούσας, ἀφ' ὧν αὐτοὶ εἶχον, ξυμπέμπουσι πρὸς τὰς ἐν τῇ ναυπάκτῳ. αὐτοὶ δὲ τὰ περὶ τῆς στρατιᾶς τὸν ξύλλογον ἡτοιμάζοντο. εὐρυμέδων μὲν, ἐς τὴν κέρκυραν πλεύσας, καὶ πεντεκαίδεκά τε ναῦς πληροῦν κελεύσας αὐτούς, καὶ ὁπλίτας καταλεγόμενος (ξυνῆρχε γὰρ ἤδη δημοσθένει ἀποτραπόμενος, ὥσπερ καὶ ᾑρέθη). δημοσθένης δ' ἐκ τῶν περὶ τὴν ἀκαρνανίαν χωρίων σφενδονήτας τε καὶ ἀκοντιστὰς ξυναγείρων. οἱ δ' ἐκ τῶν συρακουσῶν, τότε μετὰ τὴν τοῦ πλημμυρίου ἅλωσιν πρέσβεις οἰχόμενοι ἐς τὰς πόλεις, ἐπειδὴ ἔπεισάν τε καὶ ξυναγείραντες ἔμελλον ἄξειν τὸν στρατόν, ὁ νικίας προπυθόμενος, πέμπει ἐς τῶν σικελῶν τοὺς τὴν δίοδον ἔχοντας καὶ ξυμμάχους, κεντόριπάς τε καὶ ἀλικυαίους καὶ ἄλλους, ὅπως μὴ διαφρήσωσι τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ ξυστραφέντες κωλύσωσι διελθεῖν. ἄλλῃ γὰρ αὐτοὺς οὐδὲ πειράσειν. ἀκραγαντῖνοι γὰρ οὐκ ἐδίδοσαν διὰ τῆς ἑαυτῶν ὁδόν. πορευομένων δ' ἤδη τῶν σικελιωτῶν, οἱ σικελοὶ καθάπερ ἐδέοντο οἱ ἀθηναῖοι, ἐνέδραν τινὰ τριχῇ ποιησάμενοι, ἀφυλάκτοις τε καὶ ἐξαίφνης ἐπιγενόμενοι, διέφθειραν ἐς ὀκτακοσίους μάλιστα, καὶ τοὺς πρέσβεις, πλὴν ἑνὸς τοῦ κορινθίου, πάντας. οὗτος δὲ τοὺς διαφυγόντας ἐς πεντακοσίους καὶ χιλίους ἐκόμισεν ἐς τὰς συρακούσας. καὶ περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ οἱ καμαριναῖοι ἀφικνοῦνται αὐτοῖς βοηθοῦντες, πεντακόσιοι μὲν ὁπλῖται, τριακόσιοι δὲ ἀκοντισταί, καὶ τοξόται τριακόσιοι. ἔπεμψαν δὲ καὶ οἱ γελῷοι ναυτικόν τε ἐς πέντε ναῦς, καὶ ἀκοντιστὰς τετρακοσίους, καὶ ἱππέας διακοσίους. σχεδὸν γάρ τι ἤδη πᾶσα ἡ σικελία, πλὴν ἀκραγαντίνων· οὗτοι δ' οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἦσαν· οἱ δ' ἄλλοι ἐπὶ τοὺς ἀθηναίους μετὰ τῶν συρακουσίων, οἱ πρότερον περιορώμενοι, ξυστάντες ἐβοήθουν. καὶ οἱ μὲν συρακούσιοι, ὡς αὐτοῖς τὸ ἐν τοῖς σικελοῖς πάθος ἐγένετο, ἐπέσχον τὸ εὐθέως τοῖς ἀθηναίοις ἐπιχειρεῖν. ὁ δὲ δημοσθένης καὶ εὐρυμέδων, ἑτοίμης ἤδη τῆς στρατιᾶς οὔσης ἐκ τῆς κερκύρας καὶ ἀπὸ τῆς ἠπείρου, ἐπεραιώθησαν ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ τὸν ἰόνιον ἐπ' ἄκραν ἰαπυγίαν. καὶ ὁρμηθέντες αὐτόθεν, κατίσχουσιν ἐς τὰς χοιράδας νήσους ἰαπυγίας, καὶ ἀκοντιστάς τέ τινας τῶν ἰαπύγων πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν τοῦ μεσσαπίου ἔθνους ἀναβιβάζονται ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ τῷ ἄρτᾳ, ὅσπερ καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς δυνάστης ὢν παρέσχετο αὐτοῖς, ἀνανεωσάμενοί τινα παλαιὰν φιλίαν, ἀφικνοῦνται ἐς μεταπόντιον τῆς ἰταλίας. καὶ τοὺς μεταποντίους πείσαντες κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν ἀκοντιστάς τε ξυμπέμπειν τριακοσίους, καὶ τριήρεις δύο, καὶ ἀναλαβόντες ταῦτα, παρέπλευσαν ἐς θουρίαν. καὶ καταλαμβάνουσι νεωστὶ στάσει τοὺς τῶν ἀθηναίων ἐναντίους ἐκπεπτωκότας. καὶ βουλόμενοι τὴν στρατιὰν αὐτόθι πᾶσαν ἀθροίσαντες, εἴ τις ὑπελέλειπτο, ἐξετάσαι, καὶ τοὺς θουρίους πεῖσαι σφίσι ξυστρατεύειν τε ὡς προθυμότατα, καὶ ἐπειδήπερ ἐν τούτῳ τύχης εἰσί, τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους τοῖς ἀθηναίοις νομίζειν, περιέμενον ἐν τῇ θουρίᾳ, καὶ ἔπρασσον ταῦτα. οἱ δὲ πελοποννήσιοι καὶ οἱ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ταῖς

Τῶν δὲ σφετέρων, τρεῖς νῆες, ὅτι τρεῖς νῆες τῶν ἀθηναίων διεφθάρησαν. Οὕτως ἐπεπράγεσαν. οὕτως ἐδυστύχησαν. Αἱ ἐσκομιδαί. αἱ εἰσαγωγαὶ τῶν ἐπιτηδείων. Τον ἐκεῖ πόλεμον. τὸν ἐν πελοποννήσῳ. Εποτρύνωσι γίγνεσθαι ἐπισπεύσωσι. Χρημάτων προσπλεῖν. καὶ ἐπὶ τῶν τυχόντων πραγμάτων, τὰ χρήματα λαμβάνεται, καὶ οὐχ ὡς περ νῦν ἀδοκίμως ἐπὶ χρυσοῦ, καὶ πολυτίμων εἰδῶν. Ετοῖμα ἦν. πρὸς τὸ ναυπηγεῖν δηλονότι. Φυλάξαντες δ' αὐτούς. τηρήσαντες καιρὸν εἰς τὸ ἐπιθέσθαι αὐτοῖς. Προσαγαγόντες. τοῖς σταυρώμασι δηλονότι. Ναῦν μυριοφόρον. μεγάλην. δυναμένην δέξασθαι μυρίον φόρτον.

καὶ τἄλλα σκεύη ἐγκατελείφθη, καὶ τριήρεις ἀνειλκυσμέναι τρεῖς. μέγιστον δὲ καὶ ἐν τοῖς πρῶτον ἐκάκωσε τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων, ἡ τοῦ πλημμυρίου λῆψις. οὐ γὰρ ἔτι οὐδ' οἱ ἔσπλοι ἀσφαλεῖς ἦσαν τῆς ἐπαγωγῆς τῶν ἐπιτηδείων. οἱ γὰρ συρακούσιοι ναυσὶν αὐτόθι ἐφορμοῦντες ἐκώλυον· καὶ διὰ μάχης ἤδη ἐγίγνοντο αἱ ἐσκομιδαί· ἔς τε τὰ ἄλλα κατάπληξιν παρέσχε καὶ ἀθυμίαν τῷ στρατεύματι. μετὰ δὲ τοῦτο, ναῦς τε ἐκπέμπουσι δώδεκα οἱ συρακούσιοι, καὶ Ἀγάθαρχον ἐπ' αὐτῶν συρακούσιον ἄρχοντα. καὶ αὐτῶν μία μέν, ἐς Πελοπόννησον ᾤχετο, πρέσβεις ἄγουσα, οἵπερ τὰ σφέτερα φράσωσιν, ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσί. καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἔτι μᾶλλον ἐποτρύνωσι γίγνεσθαι. αἱ δὲ ἕνδεκα νῆες, πρὸς τὴν ἰταλίαν ἔπλευσαν, πυθόμεναι πλοῖα τοῖς Ἀθηναίοις γέμοντα χρημάτων προσπλεῖν· καὶ τῶν τε πλοίων ἐπιτυχοῦσαι τὰ πολλὰ διέφθειραν. καὶ ξύλα ναυπηγήσιμα ἐν τῇ καυλωνιάτιδι κατέκαυσαν, ἃ τοῖς Ἀθηναίοις ἑτοῖμα ἦν, ἔς τε λοκροὺς μετὰ ταῦτα ἦλθον. καὶ ὁρμουσῶν αὐτῶν, κατέπλευσε μία τῶν ὁλκάδων τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου ἄγουσα θεσπιέων ὁπλίτας. καὶ ἀναλαβόντες αὐτοὺς οἱ συρακούσιοι ἐπὶ τὰς ναῦς, παρέπλεον ἐπ' οἴκου. φυλάξαντες δ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναυσὶ πρὸς τοῖς μεγάροις, μίαν μὲν ναῦν λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰς δ' ἄλλας οὐκ ἐδυνήθησαν, ἀλλ' ἀποφεύγουσιν ἐς τὰς συρακούσας. ἐγένετο δὲ καὶ περὶ τῶν σταυρῶν ἀκροβολισμός, ἐν τῷ λιμένι, οὓς οἱ συρακούσιοι πρὸ τῶν παλαιῶν νεωσοίκων κατέπηξαν ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὅπως αὐτοῖς αἱ νῆες ἐντὸς ὁρμοῖεν. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιπλέοντες μὴ βλάπτοιεν ἐμβαλόντες. προσαγαγόντες γὰρ ναῦν μυριοφόρον αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι, πύργους τε ξυλίνους ἔχουσαν καὶ παραφράγματα, ἔκ τε τῶν ἀκάτων ὤνευον ἀναδούμενοι τοὺς σταυροὺς καὶ ἀνέκλων, καὶ κατακολυμβῶντες ἐξέπριον. οἱ δὲ συρακούσιοι ἀπὸ τῶν νεωσοίκων ἔβαλλον, οἱ δ' ἐκ τῆς ὁλκάδος ἀντέβαλλον. καὶ τέλος, τοὺς πολλοὺς τῶν σταυρῶν ἀνεῖλον οἱ Ἀθηναῖοι. χαλεπωτάτη δ' ἦν τῆς σταυρώσεως ἡ κρύφιος· ἦσαν γὰρ τῶν σταυρῶν οὓς οὐχ ὑπερέχοντας τῆς θαλάσσης κατέπηξαν. ὥστε δεινὸν ἦν προσπλεῦσαι μὴ οὐ προϊδών τις ὥσπερ περὶ ἕρμα περιβάλῃ τὴν ναῦν. ἀλλὰ καὶ τούτους κολυμβηταὶ δυόμενοι, ἐξέπριον μισθοῦ. ὅμως δ' αὖθις οἱ συρακούσιοι ἐσταύρωσαν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ἀλλήλους οἷον εἰκὸς τῶν στρατοπέδων ἐγγὺς ὄντων καὶ ἀντιτεταγμένων ἐμηχανῶντο. καὶ ἀκροβολισμοῖς, καὶ πείραις παντοίαις, ἐχρῶντο. ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς τὰς πόλεις πρέσβεις οἱ συρακούσιοι, κορινθίων καὶ ἀμπρακιωτῶν, καὶ λακεδαιμονίων, ἀγγέλλοντας τήν τε τοῦ πλημμυρίου λῆψιν, καὶ τῆς ναυμαχίας πέρι· ὡς οὐ τῇ τῶν πολεμίων ἰσχύϊ μᾶλλον, ἢ τῇ σφετέρᾳ ταραχῇ ἡσσηθεῖεν, τά τε ἄλλα αὖ δηλώσοντας, ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσί, καὶ ἀξιώσοντας ξυμβοηθεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ, ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων προσδοκίμων ὄντων ἄλλῃ στρατιᾷ· καὶ ἢν φθάσωσιν αὐτοὶ πρότερον διαφθείραντες τὸ παρὸν στράτευμα αὐτῶν, διαπεπολεμησόμενον. καὶ οἱ μὲν, ἐν τῇ Σικελίᾳ, ταῦτα ἔπρασσον. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐπεὶ ξυνελέγη αὐτῷ τὸ στράτευμα, ὃ ἔδει ἔχοντα ἐς τὴν Σικελίαν βοηθεῖν, ἄρας ἐκ τῆς αἰγίνης, καὶ πλεύσας πρὸς τὴν Πελοπόννησον, τῷ τε χαρικλεῖ, καὶ ταῖς τριάκοντα ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων ξυμμίσγει. καὶ παραλαβόντες τῶν ἀργείων ὁπλίτας

Καὶ παραφράγματα. ἤτοι παραπετάσματα. Ὤνευον ἀναδούμενοι τοὺς σταυρούς. ὄνευος, μηχανή ἐστι πελαγωγῆς, ἢ οἱ χρώμενοι, ὄνευοι λέγονται. ἄλλως. ὄνευος. ἐστι μηχανή, ἐπ' ἄκρων τῶν ἀκατίων πεπηγμένη, ἀφ' ἧς περιβάλλοντες βρόχας, τοὺς σταυροὺς ῥᾳδίως ἐκ τοῦ βυθοῦ ἀνέσπων. ἔστι γὰρ ἡ μηχανὴ ἐπιτήδειος βιαιοτάτη, ὥστε καὶ σαγήνην βαρεῖαν ὑπὸ δύο ἀνδρῶν ἀπόνως ἕλκεσθαι. καλοῦσι δὲ τὴν μηχανὴν οἱ τοὺς χαμαιλύχνους ἔχοντες ἁλιεῖς, ἠλεκάτην. ἐρρωμενέστερον δὲ πρὸς τὴν ἀνέλκυσιν καθίσταται ὅταν καὶ πρὸς αὐτῆς τιθείη. ἐπ' εὐθείας γὰρ ἡ ἀνάσπασις τῶν ἀνελκομένων γίνεται. Η κρύφιος. σταύρωσις δηλονότι. Καὶ τούτους κολυμβηταί. τοὺς κρυφίους σταυρούς. Εσταύρωσαν. τοὺς σταυροὺς κατέπηξαν. Οτι ἐν ἐλπίσι. τοῦ κρείττονας ἔσεσθαι. Καὶ ἀξιώσοντας ξυμβοηθεῖν. βοήθειαν πέμπειν. Προσδοκίμων ὄντων. ἐπερχομένων

ἐλπιζομένων ἄλλῃ στρατιᾷ ἐλευσομένῃ δηλονότι. Τὸ παρὸν στράτευμα. δηλονότι τῶν ἀθηναίων φησὶ στρατόπεδον. Επεὶ ξυνελέγη. συνηθροίσθη. Αρας ἐκ τῆς αἰγίνης. τὰ ἱστία δηλονότι. Ξυμμίσγει. ἑνοῦται. Καὶ παραλαβόντες. ἀντὶ τοῦ ἀναλαβόντες. ἢ τὸν χ ὁ μὲν ὁπλίτας ὡς μὴ ἐρέσσων παραλαμβάνεται, ὁ δὲ ναύτης, ὡς κοινωνὸς τῆς εἰρεσίας λαμβάνεται.

Καὶ πρὸς ἄνδρας τολμηρούς. ὅ ἐστι καὶ τοῖς οὕτω τολμηροῖς, ὡς ἀθηναῖοί εἰσι, τοὺς ἀντιτολμῶντας φοβεροὺς φαίνεσθαι. Ὧ γὰρ ἐκεῖνοι. ᾧ γὰρ ἐκεῖνοί φησι, φοβοῦσι τοὺς πέλας, τουτέστι, διὰ θράσος, καὶ οὐχὶ διὰ δυνάμεως ὑπεροχήν, τούτῳ ἂν καὶ ὑπὸ τῶν συρακουσίων ἐκφοβεῖσθαι τοὺς ἀθηναίους. Εὖ εἰδέναι ἔφη. εἰδέναι φησὶν ὅτι συρακούσιοι τολμήσαντες ἀντιστῆναι πρὸς τὸ τῶν ἀθηναίων ναυτικόν, μᾶλλον αὐτοὺς τῷ ἀπροσδοκήτῳ καταπλήξαντες βλάψουσιν, ὅπερ ἐκείνους οἱ ἀθηναῖοι, διὰ τῆς ἐμπειρίας εἰς τὴν πεῖραν τοῦ ναυτικοῦ. Ἐκ τοῦ ἐλάσσονος. λιμένος δηλονότι. Πρὸς τὰς ἐντὸς προσμῖξαι. ταῖς ἰδίαις ταῖς ἐντὸς τοῦ μεγάλου λιμένος συμμῖξαι. Ἀντιπληρώσαντες ἑξήκοντα ναῦς. δὲ ἀντιπαρατάξιν τῶν συρακουσίων. Οἱ μέν, βιάσασθαι βουλόμενοι. οἱ συρακούσιοι. Ἐν τούτῳ δέ. τῷ καιρῷ δηλονότι. Τῶν ἐν τῷ πλημμυρίῳ ἀθηναίων. ὄντων ἐν τῷ φρουρίῳ τῷ ἐν τῷ πλημμυρίῳ. Τὴν γνώμην προσεχόντων. τὸν νοῦν. Τὸ μέγιστον πρῶτον. ἤγουν κατὰ τὴν πρώτην ἐσβολήν. Ἐς τὸ στρατόπεδον. τὸ ἑαυτῶν δηλονότι. Ὑπὸ τριήρους μιᾶς, καὶ εὖ πλεούσης, ἐπεδιώκοντο. οἱ ἐκ τοῦ πρώτου τείχους ἁλόντος, διαφυγόντες δηλονότι. Ἐν τούτῳ καὶ οἱ συρακούσιοι. οἱ ἐκ τῶν τειχῶν τῶν ἀθηναίων τῶν ἐπὶ τῷ πλημμυρίῳ. Ἐτύγχανον ἤδη νικώμενοι. τῇ ναυμαχίᾳ. Καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν. τῶν ἀθηναίων. Βιασάμεναι. νικήσασαι.

Καὶ ταραχθεῖσαι. ἤγουν ἀπὸ ταραχῆς περιπίπτουσαι ἀλλήλαις.

Ταύτας γὰρ ἔτρεψαν. οἱ ἀθηναῖοι δηλονότι.

Καὶ ἕνδεκα, μέν, ναῦς ἕνδεκα ναῦς τῶν συρακουσίων κατέδυσαν οἱ ἀθηναῖοι.

τῶν συρακουσίων ὄντας, καὶ ἀναγκασθέντας ὑπὸ μήδων ναυτικοὺς γενέσθαι. καὶ πρὸς ἄνδρας τολμηροὺς οἵους καὶ ἀθηναίους τοὺς ἀντιτολμῶντας χαλεπωτάτους ἂν αὐτοῖς φαίνεσθαι. ᾧ γὰρ ἐκεῖνοι τοὺς πέλας οὐ δυνάμει ἔστιν ὅτε προύχοντες, τῷ δὲ θράσει ἐπιχειροῦντες, καταφοβοῦσι, καὶ σφᾶς ἂν, τὸ αὐτὸ ὁμοίως τοῖς ἐναντίοις ὑπέχειν. καὶ συρακουσίοις εὖ εἰδέναι ἔφη τῷ τολμῆσαι ἀπροσδοκήτως, πρὸς τὸ ἀθηναίων ναυτικὸν ἀντιστῆναι πλέον, διὰ τὸ τοιοῦτον ἐκπλαγέντων αὐτῶν περιγενήσεσθαι, ἢ ἀθηναίους τῇ ἐπιστήμῃ, τὴν συρακουσίων ἀπειρίαν, βλάψοντας. ἰέναι οὖν ἐκέλευεν, ἐς τὴν πεῖραν τοῦ ναυτικοῦ, καὶ μὴ ἀποκνεῖν. καὶ οἱ μὲν συρακούσιοι, τοῦ τε γυλίππου καὶ τοῦ ἑρμοκράτους, καὶ εἴ του ἄλλου πειθόντων, ὥρμηντό τε ἐς τὴν ναυμαχίαν, καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρουν. ὁ δὲ γύλιππος, ἐπειδὴ παρεσκευάσατο τὸ ναυτικόν, ἀγαγὼν ὑπὸ νύκτα πᾶσαν τὴν στρατιὰν τὴν πεζὴν αὐτὸς μέν, τοῖς ἐν τῷ πλημμυρίῳ τείχεσι κατὰ γῆν ἔμελλε προσβαλεῖν. αἱ δὲ τριήρεις τῶν συρακουσίων ἅμα καὶ ἀπὸ ξυνθήματος, πέντε μὲν καὶ τριάκοντα ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπέπλεον· αἱ δὲ πέντε καὶ τεσσαράκοντα, ἐκ τοῦ ἐλάσσονος, οὗ ἦν καὶ τὸ νεώριον αὐτοῖς, καὶ περιέπλεον βουλόμενοι πρὸς τὰς ἐντὸς προσμῖξαι· καὶ ἅμα ἐπιπλεῖν τῷ πλημμυρίῳ ὅπως οἱ ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβῶνται. οἱ δ' ἀθηναῖοι διὰ ταχέων ἀντιπληρώσαντες ἑξήκοντα ναῦς, ταῖς μὲν πέντε καὶ εἴκοσι πρὸς τὰς πέντε καὶ τριάκοντα τῶν συρακουσίων, τὰς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ἐναυμάχουν· ταῖς δ' ἐπιλοίποις ἀπήντων ἐπὶ τὰς ἐκ τοῦ νεωρίου περιπλεούσας. καὶ εὐθὺς πρὸ τοῦ στόματος τοῦ μεγάλου λιμένος ἐναυμάχουν, καὶ ἀντεῖχον ἀλλήλοις ἐπὶ πολύ, οἱ μέν, βιάσασθαι βουλόμενοι τὸν ἔσπλουν, οἱ δέ, κωλύειν. ἐν τούτῳ δὲ ὁ γύλιππος τῶν ἐν τῷ πλημμυρίῳ ἀθηναίων πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπικαταβάντων, καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τὴν γνώμην προσεχόντων, φθάνει προσπεσὼν ἅμα τῇ ἕῳ αἰφνιδίως τοῖς τείχεσι, καὶ αἱρεῖ τὸ μέγιστον πρῶτον. ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐλάσσω, δύο, οὐχ ὑπομεινάντων τῶν φυλάκων ὡς εἶδον τὸ μέγιστον ῥᾳδίως ληφθέν. καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρώτου ἁλόντος, χαλεπῶς οἱ ἄνθρωποι ὅσοι καὶ ἐς τὰ πλοῖα, καὶ ὁλκάδα τινὰ κατέφυγον, ἐξεκομίζοντο ἐς τὸ στρατόπεδον. τῶν γὰρ συρακουσίων ταῖς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυσὶ κρατούντων, τῇ ναυμαχίᾳ, ὑπὸ τριήρους μιᾶς καὶ εὖ πλεούσης ἐπεδιώκοντο. ἐπειδὴ δὲ τὰ δύο τειχίσματα ἡλίσκετο, ἐν τούτῳ καὶ οἱ συρακούσιοι ἐτύγχανον ἤδη νικώμενοι, καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν φεύγοντες ῥᾷον παρέπλευσαν. αἱ γὰρ τῶν συρακουσίων αἱ πρὸ τοῦ στόματος νῆες ναυμαχοῦσαι, βιασάμεναι τὰς τῶν ἀθηναίων ναῦς οὐδενὶ κόσμῳ ἐσέπλεον, καὶ ταραχθεῖσαι περὶ ἀλλήλας, παρέδοσαν τὴν νίκην τοῖς ἀθηναίοις. ταύτας τε γὰρ ἔτρεψαν, καὶ ὑφ' ὧν τὸ πρῶτον ἐνικῶντο ἐν τῷ λιμένι, καὶ ἕνδεκα μὲν ναῦς τῶν συρακουσίων κατέδυσαν, καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀπέκτειναν, πλὴν ὅσον ἐκ τριῶν νεῶν οὓς ἐζώγρησαν. τῶν δὲ σφετέρων τρεῖς νῆες διεφθάρησαν, τὰ δὲ ναυάγια ἀνελκύσαντες τῶν συρακουσίων, καὶ τροπαῖον ἐν τῷ νησιδίῳ στήσαντες, τῷ πρὸ τοῦ πλημμυρίου, ἀνεχώρησαν ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον. οἱ δὲ συρακούσιοι κατὰ μὲν τὴν ναυμαχίαν, οὕτως ἐπεπράγεσαν. τὰ δ' ἐν τῷ πλημμυρίῳ τείχη εἶχον, καὶ τροπαῖα ἔστησαν αὐτῶν τρία. καὶ τὸ μὲν ἕτερον, τοῖν δυοῖν τειχοῖν τοῖν ὕστερον ληφθέντοιν, κατέβαλον· τὰ δὲ δύο ἐπισκευάσαντες ἐφρούρουν. ἄνθρωποι δ' ἐν τῶν τειχῶν τῇ ἁλώσει ἀπέθανον, καὶ ἐζωγρήθησαν πολλοί· καὶ χρήματα πολλὰ τὰ ξύμπαντα ἑάλω. ὥστε γὰρ ταμιείῳ χρωμένων τῶν ἀθηναίων τοῖς τείχεσι, πολλὰ μὲν ἐμπόρων χρήματα καὶ σῖτος ἐνῆν, πολλὰ δὲ καὶ τῶν τριηράρχων. ἐπεὶ καὶ ἱστία τεσσαράκοντα τριήρων,

Τῶν

καὶ διὰ τοῦτο δυστυχεῖν τε εἰκότως ἐνόμιζον. καὶ ἐνεθυμοῦντο τήν τε περὶ Πύλον ξυμφορὰν, καὶ εἴ τις ἄλλη αὐτοῖς γένοιτο. ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ὁρμώμενοι Ἐπιδαύρου τι καὶ Πρασιῶν καὶ ἄλλα ἐδῄωσαν, καὶ ἐκ Πύλου ἅμα ἐλῃστεύοντο, καὶ ὁσάκις περί του διαφοραὶ γένοιντο, τῶν κατὰ τὰς σπονδὰς ἀμφισβητουμένων ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Λακεδαιμονίων, οὐκ ἤθελον ἐπιτρέπειν, τότε δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι νομίσαντες τὸ παρανόμημα, ὅπερ καὶ σφίσι πρότερον ἡμάρτητο, αὖθις ἐς τοὺς Ἀθηναίους τὸ αὐτὸ περιεστάναι, πρόθυμοι ἦσαν ἐς τὸν πόλεμον. καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ σίδηρόν τε περιήγγελλον κατὰ τοὺς ξυμμάχους, καὶ τὰ ἄλλα ἐργαλεῖα ἡτοίμαζον ἐς τὸν ἐπιτειχισμόν. καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ ἅμα ὡς ἀποπέμψοντες ἐν ταῖς ὁλκάσιν ἐπικουρίαν, αὐτοί τε ἐπόριζον καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους προσηνάγκαζον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα. καὶ ὄγδοον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου ἦρος εὐθὺς ἀρχομένου, πρωϊαίτατα δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσέβαλον. ἡγεῖτο δὲ Ἆγις ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ πρῶτον μὲν τῆς χώρας τὰ περὶ τὸ πεδίον ἐδῄωσαν. ἔπειτα Δεκέλειαν ἐτείχιζον, κατὰ πόλεις διελόμενοι τὸ ἔργον. ἀπέχει δὲ ἡ Δεκέλεια σταδίους μάλιστα τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως, εἴκοσι καὶ ἑκατόν, παραπλήσιον δὲ οὐ πολλῷ πλεῖον καὶ ἀπὸ τῆς Βοιωτίας. ἐπὶ δὲ τῷ πεδίῳ καὶ τῆς χώρας τοῖς κρατίστοις ἐς τὸ κακουργεῖν, ᾠκοδομεῖτο τὸ τεῖχος ἐπιφανὲς μέχρι τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ Πελοποννήσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐτείχιζον, οἱ δ' ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, ἀπέστελλον περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ταῖς ὁλκάσι τοὺς ὁπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν. Λακεδαιμόνιοι μὲν, τῶν τε Εἱλώτων ἀπολεξάμενοι τοὺς βελτίστους, καὶ τῶν νεοδαμωδῶν ξυναμφοτέρων ἑξακοσίους ὁπλίτας, καὶ Ἔκκριτον Σπαρτιάτην ἄρχοντα. Βοιωτοὶ δὲ, τριακοσίους ὁπλίτας, ὧν ἦρχον Ξένων τε καὶ Νίκων, Θηβαῖοι, καὶ Ἡγήσανδρος Θεσπιεύς. οὗτοι μὲν οὖν ἐν τοῖς πρώτοις ὁρμήσαντες ἀπὸ τοῦ Ταινάρου τῆς Λακωνικῆς, ἐς τὸ πέλαγος ἀφεῖσαν. μετὰ δὲ τούτους Κορίνθιοι, οὐ πολλῷ ὕστερον πεντακοσίους ὁπλίτας, τοὺς μὲν, ἐξ αὐτῆς Κορίνθου, τοὺς δὲ, προσμισθωσάμενοι Ἀρκάδων, καὶ ἄρχοντα Ἀλέξαρχον Κορίνθιον προστάξαντες, ἀπέπεμψαν. ἀπέστειλαν δὲ καὶ Σικυώνιοι, διακοσίους ὁπλίτας ὁμοῦ τοῖς Κορινθίοις, ὧν ἦρχε Σαργεὺς Σικυώνιος. αἱ δὲ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων αἱ τοῦ χειμῶνος πληρωθεῖσαι, ἀνθώρμουν ταῖς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ εἴκοσιν Ἀττικαῖς, ἕως περ αὐτοῖς οἱ ὁπλῖται ταῖς ὁλκάσιν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀπῇραν, οὗπερ ἕνεκα καὶ τὸ πρότερον ἐπληρώθησαν. ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ὁλκάδας μᾶλλον, ἢ πρὸς τὰς τριήρεις τὸν νοῦν ἔχωσιν. ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἅμα Δεκελείας τῷ τειχισμῷ, καὶ τοῦ ἦρος εὐθὺς ἀρχομένου, περὶ Πελοπόννησον ναῦς τριάκοντα, ἔστειλαν, καὶ Χαρικλέα τὸν Ἀπολλοδώρου ἄρχοντα, ᾧ εἴρητο, καὶ ἐς Ἄργος ἀφικομένῳ κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν, παρακαλεῖν Ἀργείων τε ὁπλίτας ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τὸν Δημοσθένην ἐς τὴν Σικελίαν ὥσπερ ἔμελλον ἀπέστελλον. ἑξήκοντα μὲν ναυσὶν Ἀθηναίων, καὶ πέντε Χίαις. ὁπλίταις δὲ ἐκ καταλόγου Ἀθηναίων διακοσίοις καὶ χιλίοις, καὶ νησιωτῶν ὅσοις ἑκασταχόθεν οἷόν τ' ἦν πλείστοις χρήσασθαι. καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ὑπηκόων εἴ ποθέν τι εἶχον ἐπιτήδειον ἐς τὸν πόλεμον ξυμπορίσαντες. εἴρητο δ' αὐτῷ πρῶτον μετὰ τοῦ Χαρικλέους ἅμα περιπλέοντα ξυστρατεύεσθαι περὶ τὴν Λακωνικήν. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης ἐς τὴν Αἴγιναν προσπλεύσας, τοῦ στρατεύματός τι εἴ τι ὑπελείπετο περιέμενε, καὶ τὸν Χαρικλέα τοὺς Ἀργείους παραλαβεῖν. ἐν τῇ Σικελίᾳ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἦρος τούτου, καὶ ὁ Γύλιππος ἧκεν ἐς τὰς Συρακούσας, ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων, ὧν ἔπεισε, στρατιὰν ὅσην ἑκασταχόθεν πλείστην ἐδύνατο, καὶ ξυγκαλέσας τοὺς Συρακουσίους, ἔφη χρῆναι πληροῦν ναῦς ὡς δύνανται πλείστας: καὶ ναυμαχίας ἀπόπειραν λαμβάνειν. ἐλπίζειν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τι ἔργον ἄξιον τοῦ κινδύνου ἐς τὸν πόλεμον κατεργάσασθαι. ξυνανέπειθε δὲ καὶ ὁ Ἑρμοκράτης οὐχ ἥκιστα τοῦ ταῖς ναυσὶ μὴ ἀθυμεῖν ἐπιχειρήσειν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. λέγων οὐδ' ἐκείνους πάτριον τὴν ἐμπειρίαν, οὐδ' ἀΐδιον τῆς θαλάσσης ἔχειν. ἀλλ' ἠπειρώτας μᾶλλ-

Καὶ διὰ τὸ εἰκότως. διὰ τὸ παρασπονδῆσαι.

Ἐπιφανὴς ἀντὶ τοῦ καταφανής.

ᾯ εἴρητο. ὥριστο.

Ἐκ καταλόγου. ἐκ τῶν αὐτοχθόνων.

Ξυμπορίσαντες. λαβόντες.

Εἴρητο δ' αὐτῷ. τῷ Δημοσθένει.

Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ. ἀπὸ κοινοῦ τὸ περιέμενε.

Ἐλπίζειν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τι ἔργον. τοῦ ναυμαχεῖν.

Μὴ ἀθυμεῖν ἐπιχειρήσειν. ὑπὸ τοῦ μὴ ὀκνεῖν ἐπιχειρῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ θάλασσαν. ἢ ὑπὸ τοῦ μὴ δεδιέναι.

Τὸν μῆδον. τὸν μετὰ Ξέρξου.

Ὡς ἐφ' ἃ μὲν ἤλθομεν. ἀντὶ τοῦ ὧν ἕνεκα ἤλθομεν. Ἅπασα ξυνίσταται. ἤγουν συνάγεται. εἰς ὁμόνοιαν ἔρχεται. Μηδὲ πρὸς τοὺς ἐνθάδε πολεμίους. μηδὲ πρὸς τοὺς ἐνθάδε πολεμίοις ἀντέχειν ἀνταρκούντων, ἤτοι δυναμένων. Ἀξιῶ δ' ὑμῶν ξυγγνώμης τυγχάνειν. ἀντὶ τοῦ, ἄξιός εἰμι συγγνώμης ἐπιτυχεῖν. Τὰ μὲν, λήσουσιν ὑμᾶς. ἀκόλουθον ἦν τῷ προκειμένῳ, τῷ δι' ὀλίγου ποριουμένων, τὸ, τὰ μὲν, λησομένων ὑμᾶς, τὰ δὲ, φθησομένων. Τὰ δὲ, φθήσονται. ἤγουν μέλλουσι προλαβεῖν. Οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς. ἤγουν ἐξέβαλον. Τῶν αὐτοῦ ἐκεῖ δύο προσείλοντο. ἤγουν ἀπὸ τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ, ἤγουν τοῦ Νικίου. Καὶ χρήματα αὐτόθεν, καὶ ναῦς. ἀπὸ τῶν συμμάχων. Ἐπέρρωντο. διηγέρθησαν. Καὶ τὰς ὁλκάδας αὐτῶν. ὅπως τὰς ὁλκάδας τῶν κορινθίων μὴ κωλύσοιεν ταῦτα οἱ ἀθηναῖοι, ὁρμώμενοι ἐκ ναυπάκτου. Ἧσσον. οἱ ἐν τῇ ναυπάκτῳ. ἀντὶ τοῦ οὐδόλως. Προὐδέδοκτο. προεκεκύρωτο. Ἐναγόντων. ἐμβιβαζόντων, καὶ κινούντων ἐς τοῦτο. Ἐσβολῆς γενομένης. τῶν λακεδαιμονίων ἐς τὴν ἀττικήν. Διακωλυθῇ. ἡ βοήθεια δηλονότι. Εὐκαθαιρετωτέρους. εὐχερωτέροις. Ἐν σπονδαῖς. ἀντὶ τοῦ οὐσῶν σπονδῶν. Καὶ εἰρημένον. ἤγουν τεταγμένου, καὶ κεκυρωμένου ὄντος. Προκαλουμένων. κινούντων.

ὡς ἐφ' ἃ μὲν ἤλθομεν τὸ πρῶτον, καὶ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων ὑμῖν μὴ μεμπτῶν γεγενημένων οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε. ἐπειδὴ δὲ ἡ Σικελία τε ἅπασα ξυνίσταται, καὶ ἐκ Πελοποννήσου ἄλλη στρατιὰ προσδόκιμος αὐτοῖς, βουλεύεσθε ἤδη, ὡς τῶν γ' ἐνθάδε, μηδὲ τοῖς παροῦσιν ἀνταρκούντων. ἀλλ' ἢ τούτους μεταπέμπειν δέον, ἢ ἄλλην στρατιὰν, μὴ ἐλάσσω ἐπιπέμπειν, καὶ πεζὴν, καὶ ναυτικὴν, καὶ χρήματα μὴ ὀλίγα. ἐμοὶ δὲ διάδοχόν τινα, ὡς ἀδύνατός εἰμι διὰ νόσον νεφρῖτιν παραμένειν. ἀξιῶ δ' ὑμῶν ξυγγνώμης τυγχάνειν. καὶ γὰρ ὅτ' ἐρρώμην, πολλὰ ἐν ἡγεμονίαις ὑμᾶς εὖ ἐποίησα. ὅτι δὲ μέλλετε, ἅμα τῷ ἦρι εὐθὺς καὶ μὴ ἐς ἀναβολὰς πράσσετε, ὡς τῶν πολεμίων, τὰ μὲν ἐν Σικελίᾳ δι' ὀλίγου ποριουμένων, τὰ δ' ἐκ Πελοποννήσου, σχολαίτερον μὲν, ὅμως δ' ἢν μὴ προσέχητε τὴν γνώμην, τὰ μὲν, λήσουσιν ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ πρότερον, τὰ δὲ φθήσονται.

Ἡ μὲν τοῦ Νικίου ἐπιστολὴ, τοσαῦτα ἐδήλου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες αὐτῆς, τὸν μὲν Νικίαν, οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς. ἀλλ' αὐτῷ ἕως ἂν ἕτεροι αἱρεθέντες ξυνάρχοντες ἀφίκωνται, τῶν αὐτοῦ ἐκεῖ δύο προσείλοντο, Μένανδρον καὶ Εὐθύδημον, ὅπως μὴ μόνος ἐν ἀσθενείᾳ ταλαιπωροίη. στρατιὰν δὲ ἄλλην ἐψηφίσαντο πέμπειν, καὶ ναυτικὴν καὶ πεζικήν. Ἀθηναίων τε ἐκ καταλόγου, καὶ τῶν ξυμμάχων, καὶ ξυνάρχοντας αὐτῷ εἵλοντο Δημοσθένην, τε τὸν Ἀλκισθένους, καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους. καὶ τὸν μὲν Εὐρυμέδοντα εὐθὺς περὶ ἡλίου τροπὰς τὰς χειμερινὰς, ἀποπέμπουσιν ἐς τὴν Σικελίαν, μετὰ δέκα νεῶν, ἄγοντα εἴκοσι τάλαντα ἀργυρίου. καὶ ἅμα ἀγγελοῦντα τοῖς ἐκεῖ, ὅτι ἥξει βοήθεια, καὶ ἐπιμέλεια αὐτῶν ἔσται. ὁ δὲ Δημοσθένης ὑπομένων παρεσκευάζετο τὸν ἔκπλουν, ὡς ἅμα τῷ ἦρι ποιησόμενος, στρατιάν τε ἐπαγγέλλων ἐς τοὺς ξυμμάχους, καὶ χρήματα αὐτόθεν καὶ ναῦς καὶ ὁπλίτας ἑτοιμάζων. πέμπουσι δὲ καὶ περὶ τὴν Πελοπόννησον οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναῦς. ὅπως φυλάσσοιεν μηδένα ἀπὸ Κορίνθου καὶ τῆς Πελοποννήσου ἐς τὴν Σικελίαν περαιοῦσθαι. οἱ γὰρ Κορίνθιοι, ὡς οἵ τε πρέσβεις αὐτοῖς ἧκον, καὶ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ βελτίω ἤγγελλον, νομίσαντες οὐκ ἄκαιρον, καὶ τὴν προτέραν πέμψιν τῶν νεῶν ποιήσασθαι, πολλῷ μᾶλλον ἐπέρρωντο καὶ ἐν ὁλκάσι παρεσκευάζοντο. αὐτοί τε ἀποστελοῦντες ὁπλίτας ἐν τῇ Σικελίᾳ, καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ πέμψοντες, ναῦς τε οἱ Κορίνθιοι πέντε καὶ εἴκοσιν ἐπλήρουν, ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσωσι πρὸς τὴν ἐν τῇ Ναυπάκτῳ φυλακὴν, καὶ τὰς ὁλκάδας αὐτῶν ἧσσον οἱ ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι κωλύοιεν ἀπαίρειν, πρὸς τὴν σφετέραν ἀντίταξιν τῶν τριηρῶν τὴν φυλακὴν ποιούμενοι. παρεσκευάζοντο δὲ, καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε προὐδέδοκτο αὐτοῖς, καὶ τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν Κορινθίων ἐναγόντων, ἐπειδὴ ἐπυνθάνοντο τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὅπως δὴ ἐσβολῆς γενομένης διακωλυθῇ, καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης προσκείμενος, ἐδίδασκε, τὴν Δεκέλειαν τειχίζειν, καὶ μὴ ἀνιέναι τὸν πόλεμον. μάλιστα καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγεγένητό τις ῥώμη, διότι τοὺς Ἀθηναίους ἐνόμιζον διπλοῦν τὸν πόλεμον ἔχοντας, πρός τε σφᾶς καὶ Σικελιώτας, εὐκαθαιρετωτέρους ἔσεσθαι. καὶ ὅτι τὰς σπονδὰς προτέρους λελυκέναι ἡγοῦντο αὐτούς. ἐν γὰρ τῷ προτέρῳ πολέμῳ σφέτερον τὸ παρανόμημα μᾶλλον γενέσθαι, ὅτι ἐς Πλάταιαν ἦλθον Θηβαῖοι ἐν σπονδαῖς. καὶ εἰρημένον ἐν ταῖς πρότερον ξυνθήκαις ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν, ἢν δίκας ἐθέλωσι διδόναι, αὐτοὶ οὐχ ὑπήκουον ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Ἀθηναίων,

καὶ

-θέντες αἰχμαλωτισάμενοι ἐπὶ σκευὴν ἐλθόντες τοὺς ἀναιρεθέντας, ἵνα ἐν αἰτουμένοις πρὸς ἄλλην βοήθειαν. Τοῦ περιτειχισμοῦ. τῶν συρακουσίων δηλονότι. Απανηλωκυίας. τῆς γὰρ ὁπλιτικῆς τινὸς, πρὸς τὸ φυλάττειν ἐστὶ τὰ τείχη. Το παρατείχισμα τοῦτο. τῶν συρακουσίων δηλονότι. Πολιορκεῖν δοκοῦντας. τὸ πολιορκεῖσθαι μᾶλλον, ἢ πολιορκεῖν, δηλωτικὸν καὶ τοῦ ἥττης, καὶ παρορμητικὸν τοῦ πεμφθῆναι βοήθειαν, δι᾽ ὃ σαφέστερον. τὸ δὲ ἀποστεῖλαι πρὸς πελοπόννησον ἄλλην στρατιὰς τοὺς ἐναντίους, καὶ τὸ τὸν γύλιππον τὰς πόλεις ἀναπείθειν αὐτοῖς συμπολεμεῖν, τὸ καὶ αὐτοὺς πέμψειν στρατιὰν πεζήν τε, καὶ ναυτικὴν τὴν ταχίστην ἐξαποστεῖλαι. Κατὰ γῆν τοῦτο πάσχειν. ἐν τῷ κατὰ γῆν μέρει ἡττᾶσθαι, ἐπεὶ ἔν γε τῷ κατὰ θάλατταν. ἐπεκράτουν οἱ ἀθηναῖοι. Τῆς χώρας ἐπὶ πολύ. διαστήματος δηλονότι. Ἐπ᾽ ἄλλην στρατιάν. ἤγουν δι᾽ ἄλλην. Ὅπερ κἀκεῖνοι. γράφεται. ἤγουν καὶ ἐκεῖνοι. Καὶ τῶν πληρωμάτων. τῶν ναυτῶν. Διάβροχοι. σεσηπυῖαι. ὅ μερος. Καὶ δὴ οὐρα... σέσηπε νεῶν. Ἤδη θαλασσεύουσαι. ἤγουν ἐν θαλάττῃ οὖσαι. Διαψύξαι. διακαθᾶραι. Διὰ τὸ ἀντιπάλους. γράφεται διὰ τὸ ἀντιπάλους καὶ πλήθει, καὶ ὁμοίας. Ἐπ᾽ ἐκείνοις. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐστί. Καὶ ἁρπαγὴν μακράν. καὶ διὰ τὸ ἐκ πολλοῦ διαστήματος, ἐφ᾽ ἁρπαγὴν ἐξιέναι. Κατὰ τὰς πόλεις. τῶν σικελῶν δηλονότι. Πολλὴ δ᾽ ἡ σικελία. ἤγουν εὐρύχωρος. Ἀνδράποδα ὑκκαρικά. ἀπὸ ὑκκάρων πόλεων σικελῶν, ὧν μέμνηται ἐν τῇ ἕκτῃ. Τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ναυτικοῦ ἀφῄρηνται. ὅτι ἐλυμήναντο τὸ ἀκριβὲς τῆς ναυτικῆς δυνάμεως. Ὅτι βραχεῖα ἀκμή. ἀντὶ τοῦ οὐ πολλῷ χρόνῳ ἀκμάζει ἡ ναυτικὴ δύναμις.

χισμα τοῦτο πολλῇ στρατιᾷ ἐπελθὼν, ἕλῃ. ξυμβέβηκέ τε πολιορκεῖν δοκοῦντας ἡμᾶς ἄλλους, αὐτοὺς μᾶλλον ὅσα γε κατὰ γῆν τοῦτο πάσχειν. οὐδὲ γὰρ τῆς χώρας ἐπὶ πολὺ διὰ τοὺς ἱππέας ἐξερχόμεθα. πεπόμφασι δὲ, καὶ ἐς Πελοπόννησον πρέσβεις ἐπ᾽ ἄλλην στρατιὰν, καὶ ἐς τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις, Γύλιππος οἴχεται, τὰς μὲν, καὶ πείσων ξυμπολεμεῖν, ὅσαι νῦν ἡσυχάζουσιν, ἀπὸ δὲ τῶν, καὶ στρατιὰν πεζὴν, καὶ ναυτικοῦ παρασκευὴν, ἢν δύνηται ἄξων. διανοοῦνται γὰρ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, τῷ τε πεζῷ ἅμα τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾷν, καὶ ταῖς ναυσὶ κατὰ θάλασσαν. καὶ δεινὸν μηδενὶ ὑμῶν δόξῃ εἶναι, ὅτι καὶ κατὰ θάλασσαν. τὸ γὰρ ναυτικὸν ἡμῶν, ὅπερ κἀκεῖνοι πυνθάνονται, τὸ μὲν πρῶτον ἤκμαζε, καὶ τῶν νεῶν τῇ ξηρότητι, καὶ τῶν πληρωμάτων τῇ σωτηρίᾳ. νῦν δὲ, αἵ τε νῆες διάβροχοι, τοσοῦτον χρόνον ἤδη θαλασσεύουσαι, καὶ τὰ πληρώματα ἔφθαρται. τὰς μὲν γὰρ ναῦς οὐκ ἔστιν ἀνελκύσαντας διαψύξαι, διὰ τὸ ἀντιπάλους, καὶ πλήθει, ὁμοίας, καὶ ἔτι πλείους τὰς τῶν πολεμίων οὔσας, ἀεὶ προσδοκίαν παρέχειν, ὡς ἐπιπλεύσονται. φανεραὶ δ᾽ εἰσὶν ἀναπειρώμεναι, καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπ᾽ ἐκείνοις, καὶ ἀποξηρᾶναι τὰς σφετέρας μᾶλλον ἐξουσία, οὐ γὰρ ἐφορμοῦσιν ἄλλοις. ἡμῖν δ᾽ ἐκ πολλῆς ἂν περιουσίας νεῶν, μόλις τοῦτο ὑπῆρχε, καὶ μὴ ἀναγκαζομένοις ὥσπερ νῦν πάσαις φυλάσσειν. εἰ γὰρ ἀφαιρήσομέν τι καὶ βραχὺ τῆς τηρήσεως, τὰ ἐπιτήδεια οὐχ ἕξομεν, παρὰ τὴν ἐκείνων πόλιν χαλεπῶς καὶ νῦν ἐσκομιζόμενοι. τὰ δὲ πληρώματα, διὰ τόδε ἐφθάρη τε ἡμῖν, καὶ ἔτι νῦν φθείρεται, τῶν ναυτῶν, τῶν μὲν διὰ φρυγανισμὸν καὶ ἁρπαγὴν μακρὰν, καὶ ὑδρείαν ὑπὸ τῶν ἱππέων ἀπολλυμένων. οἱ δὲ θεράποντες, ἐπειδὴ ἐς ἀντίπαλα καθεστήκαμεν, αὐτομολοῦσι. καὶ οἱ ξένοι, οἱ μὲν ἀναγκαστοὶ ἐσβάντες, εὐθὺς κατὰ τὰς πόλεις ἀποχωροῦσιν. οἱ δὲ ὑπὸ μεγάλου μισθοῦ τὸ πρῶτον ἐπαρθέντες, καὶ οἰόμενοι χρηματιεῖσθαι μᾶλλον, ἢ μαχεῖσθαι, ἐπειδὴ παρὰ γνώμην, ναυτικόν τε δὴ καὶ τἆλλα ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνθεστῶτα ὁρῶσιν, οἱ μὲν ἐπ᾽ αὐτομολίας προφάσει ἀπέρχονται, οἱ δὲ ὡς ἕκαστοι δύνανται, πολλὴ δ᾽ ἡ Σικελία. εἰσὶ δ᾽ οἳ καὶ αὐτοὶ ἐμπορευόμενοι, ἀνδράποδα ὑκκαρικὰ, ἀντεμβιβάσαι ὑπὲρ σφῶν πείσαντες τοὺς τριηράρχους, τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ναυτικοῦ ἀφῄρηνται. ἐπισταμένοις δ᾽ ὑμῖν γράφω, ὅτι βραχεῖα ἀκμὴ πληρώματος, καὶ ὀλίγοι τῶν ναυτῶν, οἱ ἐξορμῶντές τε ναῦν, καὶ ξυνέχοντες τὴν εἰρεσίαν. τούτων δὲ πάντων ἀπορώτατον, τό τε μὴ οἷόν τε εἶναι ταῦτα ἐμοὶ κωλῦσαι τῷ στρατηγῷ, χαλεπαὶ γὰρ αἱ ὑμέτεραι φύσεις ἄρξαι. καὶ ὅτι οὐδ᾽ ὁπόθεν ἐπιπληρωσόμεθα τὰς ναῦς ἔχομεν, ὃ τοῖς πολεμίοις πολλαχόθεν ὑπάρχει, ἀλλ᾽ ἀνάγκη ἀφ᾽ ὧν ἔχοντες ἤλθομεν, τά τε ὄντα καὶ ἀπαναλισκόμενα γίγνεσθαι. αἱ γὰρ νῦν οὖσαι πόλεις ξύμμαχοι, ἀδύνατοι, Νάξος καὶ Κατάνη. εἰ δὲ προσγενήσεται ἓν ἔτι τοῖς πολεμίοις, ὥστε τὰ τρέφοντα ἡμᾶς χωρία τῆς Ἰταλίας, ὁρῶντα ἐν ᾧ τ᾽ ἐσμὲν, καὶ ὑμῶν μὴ ἐπιβοηθούντων, πρὸς ἐκείνους χωρῆσαι, διαπολεμήσεται αὐτοῖς ἀμαχεὶ ἐκπολιορκηθέντων ἡμῶν ὁ πόλεμος. τούτων ἐγὼ ἡδίω μὲν ἂν εἶχον ὑμῖν ἕτερα ἐπιστέλλειν, οὐ μέντοι χρησιμώτερά γε, εἰ δεῖ σαφῶς ὑμᾶς εἰδότας, τὰ ἐνθάδε βουλεύσασθαι. καὶ ἅμα τὰς φύσεις ἐπιστάμενος ὑμῶν, βουλομένων μὲν τὰ ἥδιστα ἀκούειν, αἰτιωμένων δὲ ὕστερον, ἤν τι ὑμῖν ἀπ᾽ αὐτῶν μὴ ὅμοιον ἐκβῇ, ἀσφαλέστερον ἡγησάμην, τὸ ἀληθὲς δηλῶσαι. καὶ νῦν

Τούτων δὲ πάντων ἀπορώτατον. μείζονα πάντων τὴν ἐρημένων ἀπορίαν ἔχει, τὸ μὴ δύνασθαι με κωλύειν τὰ ἁμαρτήματα. Χαλεπαὶ γὰρ αἱ ὑμέτεραι φύσεις ἄρξαι. ἀντὶ τοῦ ἀπειθεῖς καὶ οὐκ εὐπειθεῖς ἐλαττοῦσθαι δ᾽ ἄρξαι. Ἐπιπληρωσόμεθα. τὰ πληρώματα ἀναπληρώσομεν. Διαπολεμήσεται. ἀντὶ τοῦ καταπεπαύσεται. Ασφαλέστερον ἡγησάμην. συμφέρον κατὰ τὴν βούλησιν.

παροικοδομούμενον τὸ τεῖχος (ἤδη γὰρ καὶ ὅσον οὐ παρεληλύθει τὴν τῶν Ἀθηναίων τοῦ τείχους τελευτὴν ἡ ἐκείνων τείχισις, καὶ εἰ προέλθοι, ταυτὸν ἤδη ἐποίει αὐτοῖς, νικᾶν τε μαχομένοις διαπαντὸς, καὶ μηδὲ μάχεσθαι) ἀντεπῄεσαν τοῖς Συρακουσίοις, καὶ ὁ Γύλιππος τοὺς μὲν ὁπλίτας ἔξω τῶν τειχῶν μᾶλλον ἢ πρότερον προεξαγαγὼν, ξυνέμισγεν αὐτοῖς· τοὺς δ' ἱππέας καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς, ἐκ πλαγίου τάξας τῶν Ἀθηναίων, κατὰ τὴν εὐρυχωρίαν, ᾗ τῶν τειχῶν ἀμφοτέρων αἱ ἐργασίαι ἔληγον, καὶ προσβαλόντες οἱ ἱππεῖς ἐν τῇ μάχῃ τῷ εὐωνύμῳ κέρᾳ τῶν Ἀθηναίων, ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν, ἔτρεψαν. καὶ δι' αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα νικηθὲν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, κατηράχθη ἐς τὰ τειχίσματα. καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἔφθασαν παροικοδομήσαντες καὶ παρελθόντες τὴν τῶν Ἀθηναίων οἰκοδομίαν, ὥστε μηκέτι μήτε αὐτοὶ κωλύεσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐκείνους τε, καὶ παντάπασιν ἀπεστερηκέναι, εἰ καὶ κρατοῖεν, μὴ ἂν ἔτι σφᾶς ἀποτειχίσαι. μετὰ δὲ τοῦτο αἵ τε τῶν Κορινθίων νῆες, καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ Λευκαδίων ἐσέπλευσαν αἱ ὑπόλοιποι δώδεκα λαθοῦσαι τὴν τῶν Ἀθηναίων φυλακήν. ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἐρασινίδης Κορίνθιος. καὶ ξυνετείχισαν τὸ λοιπὸν τοῖς Συρακουσίοις, μέχρι τοῦ ἐγκαρσίου τείχους. καὶ ὁ Γύλιππος ἐς τὴν ἄλλην Σικελίαν ἐπὶ στρατιάν τε ᾤχετο, καὶ ναυτικὴν καὶ πεζὴν ξυλλέξων, καὶ τῶν πόλεων ἅμα προσαξόμενος, εἴ τις ἢ μὴ πρόθυμος ἦν, ἢ παντάπασιν ἔτι ἀφειστήκει τοῦ πολέμου. πρέσβεις τε ἄλλοι τῶν Συρακουσίων καὶ Κορινθίων ἐς Λακεδαίμονα καὶ Κόρινθον ἀπεστάλησαν, ὅπως στρατιὰ ἔτι περαιωθῇ, τρόπῳ ᾧ ἂν ἐν ὁλκάσιν, ἢ πλοίοις, ἢ ἄλλως ὅπως ἂν προχωρῇ, ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐπιμεταπεμπομένων. οἵ τε Συρακούσιοι ναυτικὸν ἐπλήρουν, καὶ ἀπεπειρῶντο ὡς καὶ τούτῳ ἐπιχειρήσοντες, καὶ ἐς τἆλλα πολὺ ἐπέρρωντο. ὁ δὲ Νικίας αἰσθόμενος τοῦτο, καὶ ὁρῶν καθ' ἡμέραν ἐπιδιδοῦσαν τήν τε τῶν πολεμίων ἰσχὺν καὶ τὴν σφετέραν ἀπορίαν, ἔπεμπε καὶ αὐτὸς ἐς τὰς Ἀθήνας ἀγγέλλων πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε καθ' ἕκαστα τῶν γιγνομένων. μάλιστα δὲ καὶ τότε, νομίζων ἐν δεινοῖς τε εἶναι, καὶ εἰ μὴ ὡς τάχιστα, ἢ σφᾶς μεταπέμψουσιν, ἢ ἄλλους μὴ ὀλίγους ἀποστέλλουσιν, οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν. φοβούμενος δὲ μὴ οἱ πεμπόμενοι, ἢ κατὰ τὴν τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν, ὃ καὶ γνώμης ἐλλιπεῖς γιγνόμενοι, ἢ τῷ ὄχλῳ πρὸς χάριν τι λέγοντες, οὐ τὰ ὄντα ἀπαγγέλλωσιν, ἔγραψεν ἐπιστολὴν, νομίζων οὕτως ἂν μάλιστα τὴν αὑτοῦ γνώμην μηδὲν ἐν τῷ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσαν, μαθόντας τοὺς Ἀθηναίους βουλεύσασθαι περὶ τῆς ἀληθείας. καὶ οἱ μὲν, ᾤχοντο φέροντες, οὓς ἀπέστειλε τὰ γράμματα, καὶ ὅσα ἔδει αὐτοὺς εἰπεῖν. ὁ δὲ, τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον διὰ φυλακῆς ἤδη ἔχων, ἢ δι' ἑκουσίων κινδύνων ἐπεμελεῖτο. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει τελευτῶντι, καὶ Εὐετίων στρατηγὸς Ἀθηναίων, μετὰ Περδίκκου στρατεύσας ἐπ' Ἀμφίπολιν Θρᾳξὶ πολλοῖς, τὴν μὲν πόλιν οὐχ εἷλεν, ἐς δὲ τὸν Στρυμόνα περικομίσας τριήρεις, ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἐπολιόρκει ὁρμώμενος ἐξ Ἱμεραίου. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα τοῦτο. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἥκοντες ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ παρὰ τοῦ Νικίου, ὅσα τε ἀπὸ γλώσσης εἴρητο αὐτοῖς εἶπον, καὶ εἴ τίς τι ἐπηρώτα ἀπεκρίνοντο, καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀπέδοσαν. ὁ δὲ γραμματεὺς τῆς πόλεως, παρελθὼν, ἀνέγνω τοῖς Ἀθηναίοις, δηλοῦσαν τοιάδε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΝΙΚΙΟΥ, ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

» Τὰ μὲν πρότερον πραχθέντα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐν ἄλλαις πολλαῖς ἐπιστολαῖς ἴστε. νῦν δὲ
» καιρὸς οὐχ ἧσσον μαθόντας ὑμᾶς ἐν ᾧ ἐσμὲν βουλεύσασθαι. κρατησάντων γὰρ ἡμῶν
» μάχαις ταῖς πλείοσι Συρακουσίους, ἐφ' οὓς ἐπέμφθημεν, καὶ τὰ τείχη οἰκοδομησα-
» μένων, ἐν οἷσπερ νῦν ἐσμὲν, ἦλθε Γύλιππος Λακεδαιμόνιος στρατιὰν ἔχων ἐκ Πε-
» λοποννήσου, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ πόλεων ἔστιν ὧν. καὶ μάχῃ τῇ μὲν πρώτῃ νικᾶται
» ὑφ' ἡμῶν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἱππεῦσί τε πολλοῖς καὶ ἀκοντισταῖς βιασθέντες, ἀνεχωρήσαμεν ἐς
» τὰ τείχη. νῦν οὖν ἡμεῖς μὲν παυσάμενοι τοῦ περιτειχισμοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, ἡ-
» συχάζομεν. οὐδὲ γὰρ ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ δυναίμεθ' ἂν χρήσασθαι, ἀπανηλωκυί-
» ας τῆς φυλακῆς τῶν τειχῶν μέρος τι τοῦ ὁπλιτικοῦ. οἱ δὲ, παρῳκοδομήκασιν ἡμῖν
» τεῖχος ἁπλοῦν, ὥστε μὴ εἶναι ἔτι περιτειχίσαι αὐτοὺς, ἢν μή τις τὸ παρατεί-

Παροικοδομούμενον τὸ τεῖχος. ἤγουν πλησίον. Ἤδη γὰρ καὶ ὅσον. ἤδη τε ἐγγὺς ἦν παρεληλυθέναι, καὶ ὑπερβεβηκέναι τὸ τέλος τοῦ τῶν Ἀθηναίων διατειχίσματος, τὸ τεῖχος τὸ ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ὑποτειχιζόμενον, ἀλλὰ κωλῦσαι τὴν τοῦ τῶν Ἀθηναίων τειχίσματος.

Καὶ εἰ προέλθοι. τὸ τοῦ Συρακουσίων ὑποτειχίσματος, μὴ παραλλάξαντος τῇ οἰκοδομήσει, οὐδὲν ἔτι ὄφελος ἦν τοῦ τῶν Ἀθηναίων διατειχίσματος. οἱ γὰρ Συρακούσιοι ἐν ἀσφαλείᾳ ἔμελλον ἔσεσθαι μετὰ ταῦτα, ἔν τε μάχοιεν, καὶ νικῷεν τοὺς Ἀθηναίους, ἔν τε καὶ ἡσυχάζοιεν. Ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν, ἔτρεψαν. ἤγουν τοὺς ἱππεῖς τῶν Συρακουσίων. Ὑπὸ τῶν Συρακουσίων κατηράχθη. μετὰ ἀραγμοῦ, καὶ σφοδρότητος ἐνέπεσε. Ἐκείνους τε. αὐτοὶ οἱ Συρακούσιοι ὑπ' αὐτῶν Ἀθηναίων. ἐκείνους δὲ, τοὺς Ἀθηναίους.

Ναυτικὸν ἐπλήρουν. ἤγουν ναῦς ἐπλήρουν ναυτῶν.

Καὶ ἀπεπειρῶντο. ἀπεπειρῶντο. ἐμελέτων.

Καὶ ἐς τἆλλα πολὺ ἐπέρρωντο. τὰ κατὰ τὴν χέρσον. Ἐν τῷ ἀγγέλῳ. ἐν τῇ ἀγγελίᾳ.

Καὶ οἱ μὲν, ᾤχοντο φέροντες. τὸ ἑξῆς καὶ οἱ μὲν, οὓς ἀπέστειλεν, ᾤχοντο φέροντες τὰ γράμματα. Ὁ δὲ γραμματεύς. γραμματέα λέγει τὸν εἰωθότα ἐν τῷ κοινῷ τὰ τοῦ δήμου γράμματα ἀναγινώσκειν. Οὐχ ἧσσον μαθόντας. πρότερον δηλονότι ἐφ' οὓς ἐπέμφθημεν. Καὶ ὧν. ἔστιν ὧν. ἤγουν καὶ ἀπό τινων. Βιασθέντες. σημαίνει πάνυ τὸ βια-
σθέντες

τὴν ἡμέραν, λαβόντες τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἐπὶ προσεῖναι ἀντιδίδοσθαι. οἱ δὲ, ἐν ὀλιγωρίᾳ τι ἡγούμενοι, καὶ οὐδὲν ἀποκρινάμενοι, ἀπέπεμψαν. καὶ μετὰ τοῦτο ἀντιπαρεσκευάζοντο ἀλλήλοις ὡς ἐς μάχην. καὶ ὁ Γύλιππος ὁρῶν τοὺς συρακουσίους ταρασσομένους, καὶ οὐ ῥᾳδίως ξυντασσομένους, ἐπανῆγε τὸ στρατόπεδον ἐς τὴν εὐρυχωρίαν μᾶλλον. καὶ ὁ Νικίας οὐκ ἐπῆγε τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἡσύχαζε πρὸς τῷ ἑαυτοῦ τείχει. ὡς δ' ἔγνω ὁ Γύλιππος οὐ προσιόντας αὐτοὺς, ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν Τεμενῖτιν καλουμένην, καὶ αὐτοῦ ηὐλίσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἄγων, τὴν μὲν πλείστην τῆς στρατιᾶς, παρέταξε πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων, ὅπως μὴ ἐπιβοηθοῖεν ἄλλοσε. μέρος δέ τι πέμψας πρὸς τὸ φρούριον τὸ Λάβδαλον αἱρεῖ, καὶ ὅσους ἔλαβεν ἐν αὐτῷ πάντας ἀπέκτεινεν. ἦν δὲ οὐκ ἐπιφανὲς τοῖς Ἀθηναίοις ὁ χωρίον. καὶ τριήρης τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἁλίσκεται τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν συρακουσίων ἐφορμοῦσα τῷ λιμένι. καὶ μετὰ ταῦτα, ἐτείχιζον οἱ συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, διὰ τῶν Ἐπιπολῶν, ἀπὸ τῆς πόλεως ἀρξάμενοι ἄνω πρὸς τὸ ἐγκάρσιον τεῖχος ἁπλοῦν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ δύναιντο κωλῦσαι, μηκέτι οἷοί τε ὦσιν ἀποτειχίσαι. καὶ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἀναβεβήκεσαν ἤδη ἄνω τὸ ἐπὶ θαλάσσῃ τεῖχος ἐπιτελέσαντες, καὶ ὁ Γύλιππος (ἦν γάρ τι τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ τείχους ἀσθενὲς) νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν, ἐπῄει πρὸς αὐτό. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἔτυχον γὰρ ἔξω αὐλιζόμενοι, ὡς ᾔσθοντο, ἀντεπῇσαν. ὁ δὲ γνοὺς, κατὰ τάχος ἀπήγαγε τοὺς σφετέρους πάλιν. ἐποικοδομήσαντες δὲ αὐτὸ οἱ Ἀθηναῖοι ὑψηλότερον, αὐτοὶ μὲν ταύτῃ ἐφύλασσον, τοὺς δὲ ἄλλους ξυμμάχους κατὰ τὸ ἄλλο τείχισμα ἤδη διέταξαν ᾗπερ ἔμελλον ἕκαστοι φρουρεῖν. τῷ δὲ Νικίᾳ ἐδόκει τὸ Πλημμύριον καλούμενον τειχίσαι. ἔστι δὲ ἄκρα ἀντιπέρας τῆς πόλεως, ἥπερ προύχουσα τοῦ μεγάλου λιμένος τὸ στόμα στενὸν ποιεῖ. καὶ εἰ τειχισθείη, ῥᾴων αὐτῷ ἐφαίνετο ἡ ἐσκομιδὴ τῶν ἐπιτηδείων ἔσεσθαι. δι' ἐλάσσονος γὰρ πρὸς τῷ λιμένι τῷ τῶν συρακουσίων ἐφορμήσειν σφᾶς, καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν ἐκ μυχοῦ τοῦ λιμένος τὰς ἐπαναγωγὰς ποιήσεσθαι, ἤν τι ναυτικῷ κινῶνται. προσεῖχέ τε ἤδη μᾶλλον τῷ κατὰ θάλασσαν πολέμῳ, ὁρῶν τὰ ἐκ τῆς γῆς σφίσιν, ἐπειδὴ Γύλιππος ἧκεν, ἀνελπιστότερα ὄντα. διακομίσας οὖν στρατιὰν καὶ τὰς ναῦς, ἐξετείχισε τρία φρούρια. καὶ ἐν αὐτοῖς τά τε σκεύη τὰ πλεῖστα ἔκειτο, καὶ τὰ πλοῖα ἤδη ἐκεῖ τὰ μεγάλα ὥρμει, καὶ αἱ ταχεῖαι νῆες. ὥστε καὶ τῶν πληρωμάτων οὐχ ἥκιστα τότε πρῶτον κάκωσις ἐγένετο. τῷ τε γὰρ ὕδατι σπανίῳ χρώμενοι καὶ οὐκ ἐγγύθεν, καὶ ἐπὶ φρυγανισμὸν ἅμα ὁπότε ἐξέλθοιεν οἱ ναῦται, ὑπὸ τῶν ἱππέων τῶν συρακουσίων κρατούντων τῆς γῆς, διεφθείροντο. τρίτον γὰρ μέρος τῶν ἱππέων τοῖς συρακουσίοις διὰ τοὺς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ, ἵνα μὴ κακουργήσοντες ἐξίοιεν, ἐπὶ τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπιείῳ πολίχνῃ ἐτετάχατο. ἐπυνθάνετο δὲ καὶ τὰς λοιπὰς τῶν Κορινθίων ναῦς προσπλεούσας ὁ Νικίας, καὶ πέμπει ἐς φυλακὴν αὐτῶν εἴκοσι ναῦς, αἷς εἴρητο περὶ τὴν Λοκρίδα καὶ Ῥήγιον, καὶ τὴν προσβολὴν τῆς Σικελίας ναυλοχεῖν αὐτάς. ὁ δὲ Γύλιππος ἅμα μὲν ἐτείχιζε τὸ διὰ τῶν Ἐπιπολῶν τεῖχος, τοῖς λίθοις χρώμενος οὓς οἱ Ἀθηναῖοι προπαρεβάλοντο σφίσιν. ἅμα δὲ παρέτασσεν ἐξάγων αἰεὶ πρὸ τοῦ τειχίσματος τοὺς συρακουσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάσσοντο. ἐπειδὴ δὲ ἔδοξε τῷ Γυλίππῳ καιρὸς εἶναι, ἦρχε τῆς ἐφόδου, καὶ ἐν χερσὶ γενόμενοι ἐμάχοντο μεταξὺ τῶν τειχισμάτων, ᾗ τῆς ἵππου τῶν συρακουσίων οὐδεμία χρῆσις ἦν. καὶ νικηθέντων τῶν συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων, καὶ νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελομένων, καὶ τῶν Ἀθηναίων τροπαῖον στησαμένων, ὁ Γύλιππος ξυγκαλέσας τὸ στράτευμα, οὐκ ἔφη τὸ ἁμάρτημα ἐκείνων, ἀλλ' ἑαυτοῦ γενέσθαι. τῆς γὰρ ἵππου καὶ τῶν ἀκοντιστῶν τὴν ὠφέλειαν, τῇ τάξει ἐντὸς λίαν τῶν τειχῶν ποιήσας ἀφελέσθαι. νῦν οὖν αὖθις ἐπάξειν. καὶ διανοεῖσθαι οὕτως ἐκέλευεν αὐτοὺς, ὡς τῇ μὲν παρασκευῇ οὐκ ἔλασσον ἕξοντας, τῇ δὲ γνώμῃ οὐκ ἀνεκτὸν ἐσόμενον, εἰ μὴ ἀξιώσουσι Πελοποννήσιοί τε ὄντες καὶ Δωριῆς, Ἰώνων καὶ νησιωτῶν καὶ ξυγκλύδων ἀνθρώπων κρατήσαντες, ἐξελάσασθαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, αὖθις ἐπῆγεν αὐτούς. ὁ δὲ Νικίας καὶ οἱ Ἀθηναῖοι νομίζοντες καὶ εἰ ἐκεῖνοι μὴ ἐθέλοιεν μάχης ἄρχειν, ἀναγκαῖον εἶναι σφίσι μὴ περιορᾶν

Ἐφορμοῦσα τῷ λιμένι. τῷ μεγάλῳ. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐτείχιζον οἱ συρακούσιοι. ἐν τῷ ἕκτῳ δεδήλωται, μὴν τινα τρόπον ὑπετείχιζον οἱ συρακούσιοι, τὸ ἀντιτείχιζον τῶν ἀθηναίων. Ἀναβεβήκεσαν. ἀνακεχωρήκεσαν. Καὶ εἰ τειχισθείη. τειχισθέντος τοῦ πλημμυρίου, τὸ ἐφορμεῖν αὐτοῖς δι' ὀλίγου χωρίου ἔσεσθαι. Πρὸς τῷ λιμένι. λιμένα μὲν τὸν συρακουσίων μικρὸν, τὸν μέγαν λέγει. Ἤν τι ναυτικῷ κινῶνται. ἤν τι κατὰ θάλασσαν περικινῶσιν οἱ συρακούσιοι. Ἀνελπιστότερα ὄντα. τοῦ δύνασθαι δηλονότι νικῆσαι. Ὥστε καὶ τῶν πληρωμάτων. ἤγουν τῶν ναυτῶν. Ἦρχε τῆς ἐφόδου. ἐπιθέσεως τῆς πολεμικῆς. Ὡς τῇ μὲν παρασκευῇ. ἀμφίβολον, πότερον οὐκ ἔλαττον νῦν παρασκευάσασθαι, ἢ περὶ ἐν τῇ προτέρᾳ μάχῃ, ἢ οὐκ ἔλαττον τῶν ἀθηναίων παρασκευάσασθαι. ὃ καὶ μᾶλλον. Τῇ δὲ γνώμῃ. τῷ σκοπῷ.

Καὶ ξυγκλύδων ἀνθρώπων. ἤγουν χυδαίων.

Καὶ εἰ ἐκεῖνοι μὴ ἐθέλοιεν. οἱ περὶ τὸν γύλιππον.

Εἶναι σφίσι. τοῖς ἀθηναίοις.

διακινδυνεύσωσιν ἐσπλεῦσαι, πειραθῶσι διακινδυνεύουσιν εἰσπλεῦσαι. Καὶ αὐτούς τε ἐκείνους. τοὺς ἱμεραίους δηλονότι. Καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς. καλὸν ἐφάνη. Οὔπω παρουσῶν. ἤτοι οὔπω οὐσῶν ἐν τῷ ῥηγίῳ, ἢ οὔπω παρουσῶν εἰς τὸ ῥήγιον. Ἃς ὁ νικίας ὅμως πυνθανόμενος. τὸ ὅμως διὰ τοῦτο πρόσκειται, ὅτι ἐν τῇ ἕκτῃ ὀλιγωρεῖν ἔφη τὸν νικίαν τῆς φυλακῆς τοῦ καταπλου τοῦ πελοποννησίου. Φθάσαντες δέ. προλαβόντες.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΒΔΟΜΗ.

Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Πυθὴν, ἐκ τοῦ τάραντος ἐπεὶ ἐπεσκεύασαν τὰς ναῦς, παρέπλευσαν ἐς λοκροὺς τοὺς ἐπιζεφυρίους. καὶ πυνθανόμενοι σαφέστερον ἤδη ὅτι οὐ παντελῶς πω ἀποτετειχισμέναι αἱ συράκουσαί εἰσιν, ἀλλ' ἔτι οἷόν τε κατὰ τὰς ἐπιπολὰς στρατιᾷ ἀφικομένους ἐσελθεῖν, ἐβουλεύοντο εἴτ' ἐν δεξιᾷ λαβόντες τὴν Σικελίαν διακινδυνεύσωσιν ἐσπλεῦσαι, εἴτ' ἐν ἀριστερᾷ ἐς ἱμέραν πρῶτον πλεύσαντες, καὶ αὐτούς τε ἐκείνους, καὶ στρατιὰν ἄλλην προσλαβόντες, οὓς ἂν πείθωσι, κατὰ γῆν ἔλθωσι. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς ἱμέρας πλεῖν. ἄλλως τε καὶ τῶν ἀττικῶν τεσσάρων νεῶν, οὔπω παρουσῶν ἐν τῷ ῥηγίῳ, ἃς ὁ Νικίας ὅμως πυνθανόμενος αὐτοὺς ἐν λοκροῖς εἶναι ἀπέστειλε. φθάσαντες δὲ τὴν φυλακὴν ταύτην περαιοῦνται διὰ τοῦ πορθμοῦ. καὶ σχόντες ῥηγίῳ καὶ μεσσήνῃ, ἀφικνοῦνται ἐς ἱμέραν. ἐκεῖ δὲ ὄντες, τούς τε ἱμεραίους ἔπεισαν ξυμπολεμεῖν, καὶ αὐτούς τε ἕπεσθαι. καὶ τοῖς ἐκ τῶν νεῶν τῶν σφετέρων ναύταις ὅσοι μὴ εἶχον ὅπλα παρασχεῖν: τὰς γὰρ ναῦς ἀνείλκυσαν ἐν ἱμέρᾳ. καὶ τοὺς σελινουντίους πέμψαντες ἐκέλευον ἀπαντᾶν πανστρατιᾷ, ἔς τι χωρίον: πέμψειν δέ τινα αὐτοῖς ὑπέσχοντο στρατιὰν οὐ πολλήν. καὶ οἱ γελῷοι καὶ τῶν σικελῶν τινὲς, οἳ πολὺ προθυμότερον προσχωρεῖν ἑτοῖμοι ἦσαν τοῦ Ἀρχωνίδου νεωστὶ τεθνηκότος, ὃς τῶν ταύτῃ Σικελῶν βασιλεύων τινῶν, καὶ ὢν οὐκ ἀδύνατος, τοῖς Ἀθηναίοις φίλος ἦν. καὶ τοῦ Γυλίππου ἐκ Λακεδαίμονος προθύμως δοκοῦντος ἥκειν. καὶ ὁ μὲν Γύλιππος ἀναλαβὼν τῶν τε σφετέρων ναυτῶν καὶ ἐπιβατῶν τοὺς ὡπλισμένους ἑπτακοσίους μάλιστα, ἱμεραίους δὲ ὁπλίτας καὶ ψιλοὺς ξυναμφοτέρους χιλίους, καὶ ἱππέας ἑκατὸν, καὶ σελινουντίων τινὰς ψιλοὺς, καὶ ἱππέας καὶ γελῴων ὀλίγους, Σικελῶν τε ἐς χιλίους τοὺς πάντας, ἐχώρει πρὸς τὰς συρακούσας. οἱ δ' ἐκ τῆς λευκάδος κορίνθιοι ταῖς τε ἄλλαις ναυσὶν ὡς εἶχον τάχους, ἐβοήθουν. καὶ Γογγύλος εἷς τῶν κορινθίων ἀρχόντων μιᾷ νηὶ τελευταῖος ὁρμηθεὶς πρῶτος μὲν ἀφικνεῖται ἐς τὰς συρακούσας, ὀλίγον δὲ πρὸ Γυλίππου. καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ πολέμου μέλλοντας ἐκκλησιάσειν, διεκώλυσέ τε, καὶ παρεθάρσυνε λέγων, ὅτι νῆές τε ἄλλαι ἔτι προσπλέουσι, καὶ Γύλιππος ὁ Κλεανδρίδου Λακεδαιμονίων ἀποστειλάντων ἄρχων. καὶ οἱ μὲν συρακούσιοι ἐπερρώσθησάν τε, καὶ τῷ Γυλίππῳ εὐθὺς πανστρατιᾷ ὡς ἀπαντησόμενοι, ἐξῆλθον. ἤδη γὰρ καὶ ἐγγὺς ὄντα ᾐσθάνοντο αὐτόν. ὁ δὲ ἴέτας, τό, τε τεῖχος ἐν τῇ παρόδῳ τῶν σικελῶν ἑλών, καὶ ξυνταξάμενος ὡς ἐς μάχην, ἀφικνεῖται ἐς τὰς ἐπιπολάς. καὶ ἀναβὰς κατὰ τὸν εὐρύηλον ᾗπερ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τὸ πρῶτον ἐχώρει μετὰ τῶν συρακουσίων, ἐπὶ τὸ τείχισμα τῶν Ἀθηναίων. ἔτυχε δὲ κατὰ τοῦτο καιροῦ ἐλθὼν, ἐν ᾧ ἑπτὰ μὲν ἢ ὀκτὼ σταδίων ἤδη ἀπετετέλεστο τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸν μέγαν λιμένα διπλοῦν τεῖχος, πλὴν κατὰ βραχύ τι, τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν. τοῦτο δ' ἔτι ᾠκοδόμουν. τῷ δὲ ἄλλῳ τοῦ κύκλου πρὸς τὸν τρώγιλον ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν, λίθοι τε παραβεβλημένοι τῷ πλέονι ἤδη ἦσαν, καὶ ἔστιν ἃ καὶ ἡμίεργα, τὰ δὲ, καὶ ἐξειργασμένα κατελέλειπτο. παρὰ τοσοῦτον μὲν αἱ συράκουσαι ἦλθον κινδύνου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι αἰφνιδίως τοῦ τε Γυλίππου, καὶ τῶν συρακουσίων σφίσιν ἐπιόντων, ἐθορυβήθησαν μὲν πρῶτον, παρετάξαντο δέ. ὁ δ' ἐθέμενος τὰ ὅπλα ἐγγὺς, κήρυκα προσπέμπει αὐτοῖς λέγοντα, εἰ βούλονται ἐξιέναι ἐκ τῆς Σικελίας,

Ἀνείλκυσαν ἐν ἱμέρᾳ. αὐτὶ τοῦ ἐν τῷ λιμένι τῆς ἱμέρας.

Ἔς τι χωρίον. ὡρισμένον δηλονότι.

Καταλαβὼν αὐτούς. τοὺς συρακουσίους.

Καὶ ἐγγὺς ὄντα. τῶν συρακουσίων δηλονότι.

Ἠσθάνοντο αὐτόν. αὐτὶ τοῦ ἤκουον.

Κατὰ βραχύ τι. βαρυτόνως τινὲς ἀναγινώσκουσιν, ἵνα μὴ τὸ ὀλίγον, ἀλλὰ τὸ τεναγῶδες ἀκούηται. Τῷ δὲ ἄλλῳ τοῦ κύκλου. κατὰ δὲ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ τείχους τῶν συρακουσίων. κύκλον δὲ τὸ τῶν συρακουσίων τεῖχος νῦν λέγει.

Λίθοι τε παραβεβλημένοι. ἤγουν παρερριμμένοι πρὸς οἰκοδομίαν.

Τῷ πλέονι ἤδη ἦσαν. ἤτοι τῷ πλέονι μέρει τοῦ κύκλου.

Ὁ δ', θέμενος τὰ ὅπλα. ὁ γύλιππος.

τοῦτο οἱ ἀθηναῖοι τροπαῖον ἔστησαν. καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς συρακουσίοις. καὶ τοὺς μετὰ Λαμάχου καὶ αὐτοὶ ἐκομίσαντο. καὶ παρόντος ἤδη σφίσι παντὸς τοῦ στρατεύματος, καὶ τοῦ ναυτικοῦ, καὶ τοῦ πεζοῦ, ἀπὸ τῶν ἐπιπολῶν καὶ τοῦ κρημνώδους ἀρξάμενοι, ἀπετείχιζον μέχρι τῆς θαλάσσης, τείχει διπλῷ τοὺς συρακουσίους. τὰ δ' ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ ἐσήγετο ἐκ τῆς ἰταλίας πανταχόθεν. ἦλθον δὲ καὶ τῶν Σικελῶν πολλοὶ ξύμμαχοι τοῖς ἀθηναίοις, οἳ πρότερον περιεωρῶντο. καὶ ἐκ τῆς Τυρσηνίας νῆες πεντηκόντοροι τρεῖς, καὶ τἆλλα προυχώρει αὐτοῖς ἐς ἐλπίδας. καὶ γὰρ οἱ συρακούσιοι, πολέμῳ μὲν, οὐκέτι ἐνόμιζον ἂν περιγενέσθαι, ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ὠφέλεια οὐδεμία ἧκε. τοὺς δὲ λόγους ἔν τε σφίσιν αὐτοῖς ἐποιοῦντο ξυμβατικοὺς, καὶ πρὸς τὸν Νικίαν. οὗτος γὰρ δὴ μόνος εἶχε Λαμάχου τεθνεῶτος τὴν ἀρχήν. καὶ κύρωσις μὲν, οὐδεμία ἐγίγνετο· οἷα δὲ εἰκὸς ἀνθρώπων ἀπορούντων, καὶ μᾶλλον ἢ πρὶν πολιορκουμένων, πολλὰ ἐλέγετο πρός τε ἐκεῖνον, καὶ πλείω ἔτι κατὰ τὴν πόλιν. καὶ γάρ τινα καὶ ὑποψίαν ὑπὸ τῶν παρόντων κακῶν ἐς ἀλλήλους εἶχον, καὶ τοὺς στρατηγούς τε ἐφ' ὧν αὐτοῖς ταῦτα ξυνέβη ἔπαυσαν, ὡς ἢ δυστυχίᾳ, ἢ προδοσίᾳ, τῇ ἐκείνων βλαπτόμενοι, καὶ ἄλλους ἀνθείλοντο, Ἡρακλείδην, καὶ Εὐκλέα, καὶ Τελλίαν. ἐν δὲ τούτῳ Γύλιππος ὁ λακεδαιμόνιος, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς κορίνθου νῆες, περὶ λευκάδα ἤδη ἦσαν, βουλόμενοι ἐς τὴν Σικελίαν διὰ τάχους βοηθῆσαι. καὶ ὡς αὐτοῖς αἱ ἀγγελίαι ἐφοίτων δειναὶ, καὶ πᾶσαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐψευσμέναι, ὡς ἤδη παντελῶς ἀποτετειχισμέναι αἱ συράκουσαί εἰσι, τῆς μὲν Σικελίας, οὐκέτι ἐλπίδα οὐδεμίαν εἶχεν ὁ Γύλιππος· τὴν δὲ Ἰταλίαν βουλόμενος περιποιῆσαι, αὐτὸς μὲν καὶ Πυθὴν ὁ κορίνθιος ναυσὶ, δυοῖν μὲν Λακωνικαῖν, δυοῖν δὲ κορινθίαιν, ὅτι τάχιστα ἐπεραιώθησαν τὸν ἰόνιον ἐς Τάραντα. οἱ δὲ κορίνθιοι πρὸς ταῖς σφετέραις δέκα, λευκαδίας δύο, καὶ ἀμπρακιώτιδας τρεῖς προσπληρώσαντες, ὕστερον ἔμελλον πλεύσεσθαι. καὶ ὁ μὲν Γύλιππος ἐκ τοῦ Τάραντος ἐς τὴν θουρίαν πρῶτον πρεσβευσάμενος κατὰ τὴν τοῦ πατρός ποτε πολιτείαν, καὶ οὐ δυνάμενος αὐτοὺς προσαγαγέσθαι, ἄρας παρέπλει τὴν Ἰταλίαν. καὶ ἁρπασθεὶς ὑπ' ἀνέμου κατὰ τὸν τεριναῖον κόλπον, ὃς ἐκπνεῖ ταύτῃ μέγας κατὰ βορέαν ἑστηκὼς, ἀποφέρεται ἐς τὸ πέλαγος. καὶ πάλιν χειμασθεὶς ἐς τὰ μάλιστα, τῷ Τάραντι προσμίσγει. καὶ τὰς ναῦς ὅσαι ἐπόνησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος, ἀνελκύσας, ἐπεσκεύαζεν. ὁ δὲ Νικίας πυθόμενος αὐτὸν προσπλέοντα, ὑπερεῖδε τὸ πλῆθος τῶν νεῶν. ὅπερ καὶ οἱ θούριοι ἔπαθον. καὶ λῃστικώτερον ἔδοξε, παρεσκευασμένους πλεῖν. καὶ οὐδεμίαν φυλακήν πω ἐποιεῖτο. κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ θέρους, καὶ λακεδαιμόνιοι ἐς τὸ ἄργος ἐσέβαλον, αὐτοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τῆς γῆς τὴν πολλὴν ἐδῄωσαν. καὶ ἀθηναῖοι ἀργείοις, τριάκοντα ναυσὶν ἐβοήθησαν, αἵπερ τὰς σπονδὰς φανερώτατα πρὸς λακεδαιμονίους αὐτοῖς ἔλυσαν. πρότερον μὲν γὰρ λῃστείαις ἐκ πύλου, καὶ περὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μᾶλλον, ἢ ἐς τὴν Λακωνικὴν ἀποβαίνοντες, μετά τε ἀργείων καὶ μαντινέων, ἐπολέμουν. καὶ πολλάκις ἀργείων κελευόντων, ὅσον σχόντας μόνον ξὺν ὅπλοις ἐς τὴν Λακωνικὴν, καὶ τὸ ἐλάχιστον μετὰ σφῶν δῃώσαντας ἀπελθεῖν, οὐκ ἤθελον. τότε δὴ Πυθοδώρου καὶ Λαισποδίου καὶ Δομαράτου ἀρχόντων, ἀποβάντες ἐς ἐπίδαυρον τὴν λιμηρὰν, καὶ πρασιὰν, καὶ ὅσα ἄλλα ἐδῄωσαν τῆς γῆς, καὶ τοῖς λακεδαιμονίοις ἤδη εὐπροφάσιστον μᾶλλον τὴν αἰτίαν ἐς τοὺς ἀθηναίους, τοῦ ἀμύνεσθαι ἐποίησαν. ἀναχωρησάντων δὲ τῶν ἀθηναίων ἐκ τοῦ ἄργους ταῖς ναυσὶ, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ ἀργεῖοι ἐσβαλόντες ἐς τὴν φλιασίαν, τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον, καὶ ἀπέκτειναν τινὰς, καὶ ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου.

Περιεωρῶντο. ἤγουν κατεφρόνουν.

Καὶ κύρωσις μέν. βεβαίωσις τῆς φιλιώσεως. Πρός τε ἐκεῖνον. τὸν νικίαν.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐψευσμέναι. ψευδεῖς μὲν, σύμφωνοι δέ.

Περιποιῆσαι. σῶσαι.

Μέγας κατὰ βορέαν ἑστηκώς. ἤγουν κατὰ τὸ πρόσωπον τοῦ βορέου. οὐχ ὁ κόλπος, ἀλλ' ὁ ἄνεμος. τὸ δὲ ἑστηκὼς, ὅτι στάσιμος ὢν, καὶ διηνεκὴς ὡς καὶ στάσιν ἀνέμου λέγομεν. ἢ κατ' αὐτὸν βορρᾶν.

Προσμίσγει. ἐλλιμενίζει.

Ἐπεσκεύαζεν. ἤγουν ἀνεκαίνιζεν.

Ὑπερεῖδε τὸ πλῆθος. κατεφρόνησε.

Καὶ τὸ ἐλάχιστον. ἤγουν καὶ ἐπ' ἐλάχιστον.

Ἀποβάντες. ἤγουν οἱ ἀθηναῖοι.

Εὐπροφάσιστον. διάφορον

Ὑπονομηδὸν ποτοῦ ὕδατος, ὑπονόμως, διὰ ὑπονόμων καὶ σωλήνων.

Πρὸς τὴν πόλιν. πρὸς τὴν συράκουσαν.

Βίᾳ ἐξεκρούσθησαν πάλιν· ἀμφίβολον, πότερον βίᾳ εἰσῆλθον, ἢ βίᾳ ἐξεκρούσθησαν.

Ἡ πᾶσα στρατιά. τῶν ἀθηναίων.

Καὶ διεφόρησαν. διεκόμισαν.

Καὶ ᾗπερ αὐτοῖς βραχύτατον. καθ᾽ ὃ μέρος βραχύτατον ἔμελλε τὸ διατείχισμα ἔσεσθαι.

Οἱ δ᾽ ἐπειδὴ· οἱ ἀθηναῖοι.

Καὶ στεριφώτατον. οὐ καθὸ τὸ ἕλος ὑδατῶδες ἦν, ἀλλὰ πηλῶδες, στερεόν.

Τάφρον τινὰ μετ᾽ ὀλίγων. γράφεται τάφρον τινὰ, καὶ μονωθεὶς μετ᾽ ὀλίγων.

Κατὰ τάχος ἀπῇσαν. ἤτοι οἱ συρακούσιοι.

ὀχετοὺς αὐτῶν, οἳ ἐς τὴν πόλιν ὑπονομηδὸν ποτοῦ ὕδατος ἠγμένοι ἦσαν, διέφθειραν. καὶ τηρήσαντες τούς τε ἄλλους συρακουσίους κατὰ σκηνὰς ὄντας ἐν μεσημβρίᾳ, καί τινας καὶ ἐς τὴν πόλιν ἀποκεχωρηκότας, καὶ τοὺς ἐν τῷ σταυρώματι ἀμελῶς φυλάσσοντας, τριακοσίους μὲν σφῶν αὐτῶν λογάδας, καὶ τῶν ψιλῶν τινὰς ἐκλεκτοὺς ὡπλισμένους, προύταξαν θεῖν δρόμῳ ἐξαπιναίως πρὸς τὸ ὑποτείχισμα. ἡ δ᾽ ἄλλη στρατιὰ δίχα, ἡ μὲν μετὰ τοῦ ἑτέρου στρατηγοῦ πρὸς τὴν πόλιν εἰ ἐπιβοηθοῖεν, ἐχώρουν, ἡ δὲ μετὰ τοῦ ἑτέρου πρὸς τὸ σταύρωμα, τὸ παρὰ τὴν πυλίδα. καὶ προσβαλόντες οἱ τριακόσιοι, αἱροῦσι τὸ σταύρωμα. καὶ οἱ φύλακες αὐτὸ ἐκλιπόντες, κατέφυγον ἐς τὸ προτείχισμα, τὸ περὶ τὸν τεμενίτην, καὶ αὐτοῖς ξυνεσέπεσον οἱ διώκοντες. καὶ ἐσελθόμενοι, βίᾳ ἐξεκρούσθησαν πάλιν ὑπὸ τῶν συρακουσίων. καὶ τῶν ἀργείων τινὲς αὐτόθι, καὶ τῶν ἀθηναίων οὐ πολλοὶ διεφθάρησαν. καὶ ἐπαναχωρήσασα ἡ πᾶσα στρατιά, τήν τε ὑποτείχισιν καθεῖλον, καὶ τὸ σταύρωμα ἀνέσπασαν, καὶ διεφόρησαν τοὺς σταυροὺς παρ᾽ ἑαυτούς, καὶ τροπαῖον ἔστησαν. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἀπὸ τοῦ κύκλου ἐτείχιζον οἱ ἀθηναῖοι, τὸν κρημνὸν τὸν ὑπὲρ τοῦ ἕλους, ὃς τῶν ἐπιπολῶν ταύτῃ πρὸς τὸν μέγαν λιμένα ὁρᾷ, καὶ ᾗπερ αὐτοῖς βραχύτατον ἐγίγνετο καταβᾶσι διὰ τοῦ ὁμαλοῦ καὶ τοῦ ἕλους ἐς τὸν λιμένα, τὸ περιτείχισμα. καὶ οἱ συρακούσιοι ἐν τούτῳ ἐξελθόντες καὶ αὐτοί, ἀπεσταύρουν αὖθις, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως, διὰ μέσου τοῦ ἕλους, καὶ τάφρον ἅμα παρώρυσσον, ὅπως μὴ οἷόν τε ᾖ τοῖς ἀθηναίοις μέχρι τῆς θαλάσσης ἀποτειχίσαι. οἱ δ᾽ ἐπειδὴ τὸ πρὸς τὸν κρημνὸν αὐτοῖς ἐξείργαστο, ἐπιχειροῦσιν αὖθις τῷ τῶν συρακουσίων σταυρώματι καὶ τάφρῳ, τὰς μὲν ναῦς κελεύσαντες περιπλεῦσαι ἐκ τῆς θάψου ἐς τὸν μέγαν λιμένα, τὸν τῶν συρακουσίων. αὐτοὶ δὲ περὶ ὄρθρον καταβάντες ἀπὸ τῶν ἐπιπολῶν ἐς τὸ ὁμαλόν, καὶ διὰ τοῦ ἕλους, ᾗ πηλῶδες ἦν καὶ στεριφώτατον, θύρας καὶ ξύλα πλατέα ἐπιθέντες, καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν διαβαδίσαντες, αἱροῦσιν ἅμα ἕῳ, τό τε σταύρωμα, πλὴν ὀλίγου, καὶ τὴν τάφρον. καὶ τὸ ὕστερον καὶ τὸ ὑπολειφθὲν εἷλον. καὶ μάχη ἐγένετο, καὶ ἐν αὐτῇ ἐνίκων οἱ ἀθηναῖοι. καὶ τῶν συρακουσίων, οἱ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας ἔχοντες, πρὸς τὴν πόλιν ἔφυγον, οἱ δ᾽ ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ, παρὰ τὸν ποταμόν. καὶ αὐτοὺς βουλόμενοι ἀποκλείσασθαι τῆς διαβάσεως οἱ τῶν ἀθηναίων τριακόσιοι λογάδες, δρόμῳ ἠπείγοντο πρὸς τὴν γέφυραν. δείσαντες δὲ οἱ συρακούσιοι, ἦσαν γὰρ καὶ τῶν ἱππέων αὐτοῖς οἱ πολλοὶ ἐνταῦθα, ὁμόσε χωροῦσι τοῖς τριακοσίοις τούτοις, καὶ τρέπουσί τε αὐτούς, καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς τὸ δεξιὸν κέρας τῶν ἀθηναίων. καὶ προσπεσόντων αὐτῶν, ξυνεφοβήθη καὶ ἡ πρώτη φυλακὴ τοῦ κέρως. ἰδὼν δὲ ὁ λάμαχος, παρεβοήθει ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου τοῦ ἑαυτῶν μετὰ τοξοτῶν τε οὐ πολλῶν, καὶ τοὺς ἀργείους παραλαβών. καὶ ἐπιδιαβὰς τάφρον τινά, καὶ μονωθεὶς μετ᾽ ὀλίγων τῶν ξυνδιαβάντων, ἀποθνήσκει αὐτός τε καὶ πέντε ἢ ἓξ τῶν μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ τούτους μὲν οἱ συρακούσιοι εὐθὺς κατὰ τάχος φθάνουσιν ἁρπάσαντες πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἐς τὸ ἀσφαλές. αὐτοὶ δὲ ἐπιόντος ἤδη καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος τῶν ἀθηναίων, ἀπεχώρουν. ἐν τούτῳ δὲ οἱ πρὸς τὴν πόλιν αὐτῶν τὸ πρῶτον καταφυγόντες, ὡς ἑώρων ταῦτα γιγνόμενα, αὐτοί τε πάλιν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀναθαρσήσαντες, ἀντετάξαντο πρὸς τοὺς κατὰ σφᾶς ἀθηναίους, καὶ μέρος τι αὑτῶν πέμπουσιν ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν ἐπὶ ταῖς ἐπιπολαῖς, ἡγούμενοι ἐρῆμον αἱρήσειν. καὶ τὸ μὲν δεκάπλεθρον προτείχισμα αὐτῶν αἱροῦσι, καὶ διεπόρθησαν. αὐτὸν δὲ τὸν κύκλον νικίας διεκώλυσεν. ἔτυχε γὰρ ἐν αὐτῷ δι᾽ ἀσθένειαν ὑπολελειμμένος. τὰς γὰρ μηχανὰς καὶ ξύλα ὅσα πρὸ τοῦ τείχους ἦν καταβεβλημένα, ἐμπρῆσαι τοὺς ὑπηρέτας ἐκέλευσεν, ὡς ἔγνω ἀδυνάτους ἐσομένους, ἐρημίᾳ ἀνδρῶν ἄλλῳ τρόπῳ περιγενέσθαι. καὶ ξυνέβη οὕτως. οὐ γὰρ ἔτι προσῆλθον οἱ συρακούσιοι διὰ τὸ πῦρ, ἀλλὰ ἀπεχώρουν πάλιν. καὶ γὰρ πρός τε τὸν κύκλον βοήθεια ἤδη κάτωθεν τῶν ἀθηναίων ἀποδιωξάντων τοὺς ἐκεῖ ἐπανῄει, καὶ αἱ νῆες ἅμα αὐτῶν ἐκ τῆς θάψου, ὥσπερ εἴρητο, κατέπλεον ἐς τὸν μέγαν λιμένα. ἃ ὁρῶντες οἱ ἄνωθεν, κατὰ τάχος ἀπῇσαν, καὶ ἡ ξύμπασα στρατιὰ τῶν συρακουσίων ἐς τὴν πόλιν, νομίσαντες μὴ ἂν ἔτι ἀπὸ τῆς παρούσης σφίσι δυνάμεως, ἱκανοὶ γενέσθαι κωλῦσαι τὸν ἐπὶ τὴν θάλασσαν τειχισμόν. μετὰ δὲ

Ετείχισαν τὸν κύκλον διὰ τάχους. ὅτι περὶ τὸν λάβδαλον, ἢ τὸν περὶ τὸ τεῖχος τῶν συρακουσίων, ἐπανετείχιζον αὐτοὺς ὃ καὶ μᾶλλον. Καὶ ἀποσκίδνασθαι καὶ κακοῦν αὐτῶν τὴν χώραν διὰ τὸ πορρώτερον προϊέναι. Καὶ τῶν ἀθηναίων φυλὴ μία. ἀντὶ τοῦ ἓν τάγμα ἀπὸ φυλῆς μιᾶς. Ἡ περὶ βραχύτατον. καθὸ ἔμελλε βραχύτατον ἔσεσθαι τὸ διατείχισμα. Ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος. ἐπὶ χερρόνησον ἡ πόλις τῶν συρακουσίων κεῖται, γινομένου τινὸς ἰσθμοειδοῦς. τῇ μὲν, ὑπὸ τοῦ μεγάλου λιμένος. τῇ δὲ, ὑπὸ τῆς ἐπὶ θάτερον θαλάττης. Ὑποτειχίζειν δὲ ἄμεινον ἐδόκει εἶναι. οἱ μὲν ἀθηναῖοι φησιν, ἐβούλοντο ἐκ θαλάττης ἐς θάλατταν τεῖχος οἰκοδομησάμενοι, συρακουσίους εἶρξαι τῆς ἔξω γῆς, κατακλείσαντες ἐς τὴν χερρόνησον. οἱ δὲ συρακούσιοι ὄρθιον τεῖχος διὰ μέσου τοῦ ἰσθμοειδοῦς ὑπετείχιζον, κώλυμα ἐσόμενον τοῖς ἀθηναίοις, τοῦ δύνασθαι διατειχίσαι. καὶ ἐνόμιζον ἢ φθάσειν περιτειχίσαντες αὐτοί, ἀποκλείσαντες ἐκείνους, τοῦ ἔτι διατειχίσαι δύνασθαι· ἢ γοῦν δὴ καὶ κωλύειν αὐτοὺς ἀποτειχίζοντας οἱ ἀθηναῖοι ἐθέλοιεν, μέρει μὲν αὐτοὶ τῆς αὐτῶν στρατιᾶς ἀντιτάξασθαι τοῖς ἐπιοῦσι τῶν ἀθηναίων. οἱ λοιποὶ δὲ, ἐν τούτῳ προαποσταυρώσειν τὰ βάσιμα τῶν ἀθηναίων. ἐφόδους γὰρ τὰ βάσιμα λέγει. ὀλίγα γὰρ ἐπιβαθῆναι δυνάμενα, διὰ τὸ τελματῶδες εἶναι τὸ χωρίον. Φοβούμενοι μὴ σφίσι. κατὰ τὴν λεγομένην ἀνάληψιν, τὸ φοβούμενοι οἱ ἀθηναῖοι εἴρηται· τὸ δὲ σφίσι δίχα γιγνομένοις, μὴ τῶν μὲν, τειχιζόντων, τῶν δὲ, μαχομένων.

ἐχώρει εὐθὺς δρόμῳ πρὸς τὰς ἐπιπολάς. καὶ φθάνει ἀναβὰς κατὰ τὸν εὐρύηλον, πρὶν τοὺς συρακουσίους αἰσθομένους ἐκ τοῦ λειμῶνος, καὶ τῆς ἐξετάσεως παραγενέσθαι. ἐβοήθουν δὲ οἵ τε ἄλλοι ὡς ἕκαστος τάχους εἶχε, καὶ οἱ περὶ τὸν Διόμιλον ἑξακόσιοι. στάδιοι δὲ πρὶν προσμῖξαι ἐκ τοῦ λειμῶνος ἐγίγνοντο αὐτοῖς οὐκ ἐλάσσους ἢ πέντε καὶ εἴκοσι. προσπεσόντες οὖν αὐτοῖς τοιούτῳ τρόπῳ ἀτακτότερον, καὶ μάχῃ νικηθέντες οἱ συρακούσιοι ἐπὶ ταῖς ἐπιπολαῖς, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ ὅ, τε Διόμιλος ἀποθνήσκει, καὶ τῶν ἄλλων ὡς τριακόσιοι. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ ἀθηναῖοι τροπαῖόν τε στήσαντες, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδόντες τοῖς συρακουσίοις, πρὸς τὴν πόλιν αὐτὴν τῇ ὑστεραίᾳ ἐπικαταβάντες, ὡς οὐκ ἐπεξῄεσαν αὐτοῖς, ἐπαναχωρήσαντες, φρούριον ἐπὶ τῷ λαβδάλῳ ᾠκοδόμησαν, ἐπ᾽ ἄκροις τοῖς κρημνοῖς τῶν ἐπιπολῶν ὁρῶν πρὸς τὰ μέγαρα. ὅπως εἴη αὐτοῖς ὁπότε προΐοιεν, ἢ μαχούμενοι, ἢ τειχιοῦντες τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς χρήμασιν ἀποθήκη. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον αὐτοῖς ἦλθον, ἔκ τε ἐγέστης ἱππῆς τριακόσιοι, καὶ σικελῶν, καὶ ναξίων καὶ ἄλλων τινῶν, ὡς ἑκατόν. καὶ ἀθηναίων ὑπῆρχον πεντήκοντα, καὶ διακόσιοι. οἷς ἵππους, τοὺς μὲν, παρ᾽ ἐγεσταίων καὶ καταναίων ἔλαβον, τοὺς δ᾽ ἐπρίαντο. καὶ ξύμπαντες, πεντήκοντα καὶ ἑξακόσιοι ἱππεῖς ξυνελέγησαν. καὶ καταστήσαντες ἐν τῷ λαβδάλῳ φυλακήν, ἐχώρουν πρὸς τὴν συκῆν οἱ ἀθηναῖοι, ἵνα περ καθεζόμενοι, ἐτείχισαν τὸν κύκλον διὰ τάχους. καὶ ἔκπληξιν τοῖς συρακουσίοις παρέσχον, τῷ τάχει τῆς οἰκοδομίας. καὶ ἐπεξελθόντες, μάχην διενοοῦντο ποιεῖσθαι, καὶ μὴ περιορᾶν. καὶ ἤδη ἀντιπαρατασσομένων ἀλλήλοις, οἱ τῶν συρακουσίων στρατηγοὶ, ὡς ἑώρων σφίσι τὸ στράτευμα διεσπασμένον τε καὶ οὐ ῥᾳδίως ξυντασσόμενον, ἀνήγαγον πάλιν ἐς τὴν πόλιν, πλὴν μέρους τινὸς τῶν ἱππέων. οὗτοι δὲ ὑπομένοντες, ἐκώλυον τοὺς ἀθηναίους, λιθοφορεῖν τε καὶ ἀποσκίδνασθαι μακρότερον. καὶ τῶν ἀθηναίων φυλὴ μία τῶν ὁπλιτῶν, καὶ οἱ ἱππεῖς μετ᾽ αὐτῶν πάντες, ἐτρέψαντο τοὺς τῶν συρακουσίων ἱππέας προσβαλόντες. καὶ ἀπέκτειναν τέ τινας, καὶ τροπαῖον τῆς ἱππομαχίας ἔστησαν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν, ἐτείχιζον τῶν ἀθηναίων, τὸ πρὸς βορέαν τοῦ κύκλου τεῖχος, οἱ δὲ, λίθους καὶ ξύλα ξυμφοροῦντες, παρέβαλον ἐπὶ τὸν τρωγίλον καλούμενον αἰεί, ᾗ περ βραχύτατον ἐγίγνετο αὐτοῖς ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος, ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν τὸ ἀποτείχισμα. οἱ δὲ συρακούσιοι οὐχ ἥκιστα Ἑρμοκράτους τῶν στρατηγῶν ἐσηγησαμένου, μάχαις μὲν πανδημεὶ πρὸς ἀθηναίους οὐκέτι ἐβούλοντο διακινδυνεύειν, ὑποτειχίζειν δὲ ἄμεινον ἐδόκει εἶναι, ᾗ ἐκεῖνοι ἔμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος· καὶ εἰ φθάσειαν, ἀποκλείσεις γίγνεσθαι. καὶ ἅμα ἐν τούτῳ ἐπιβοηθεῖν, μέρος ἀντιπέμπειν αὐτοὺς τῆς στρατιᾶς· καὶ φθάνειν ἂν τοῖς σταυροῖς προκαταλαμβάνοντες τὰς ἐφόδους. ἐκείνους δὲ ἂν παυομένους τοῦ ἔργου πάντας ἂν πρὸς σφᾶς τρέπεσθαι. ἐτείχιζον οὖν ἐξελθόντες ἀπὸ τῆς σφετέρας πόλεως ἀρξάμενοι, κάτωθεν τοῦ κύκλου τῶν ἀθηναίων, ἐγκάρσιον τεῖχος ἄγοντες, τάς τε ἐλαίας ἐκκόπτοντες τοῦ τεμένους, καὶ πύργους ξυλίνους καθιστάντες. αἱ δὲ νῆες τῶν ἀθηναίων, οὔπω ἐκ τῆς θάψου περιεπεπλεύκεσαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα. ἀλλ᾽ ἔτι οἱ συρακούσιοι ἐκράτουν τῶν περὶ τὴν θάλασσαν. κατὰ γῆν δὲ ἐκ τῆς θάψου οἱ ἀθηναῖοι τὰ ἐπιτήδεια ἐπήγοντο. ἐπειδὴ δὲ τοῖς συρακουσίοις ἀρκούντως ἐδόκει ἔχειν, ὅσα τε ἐσταυρώθη, καὶ ᾠκοδομήθη τοῦ ὑποτειχίσματος. καὶ οἱ ἀθηναῖοι αὐτοὺς οὐκ ἦλθον κωλύσοντες, φοβούμενοι μὴ σφίσι δίχα γιγνομένοις ῥᾷον μάχωνται, καὶ ἅμα τὴν καθ᾽ αὑτοὺς περιτείχισιν ἐπειγόμενοι. οἱ μὲν συρακούσιοι φυλὴν μίαν καταλιπόντες φύλακα τοῦ οἰκοδομήματος, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. οἱ δὲ ἀθηναῖοι τούς τε

Περιτειχίσιν ἐπειγόμενοι. σπεύδοντες αὐτοὶ διατειχίσαι.

Καὶ περιορώμενοι. περιορῶντες καταφρονοῦντες.

Προσεῖχον ἤδη τὸν νοῦν. ἀντὶ τοῦ σκοπὸν εἶχον αὐτοῖς, καὶ διάνοιαν ἐπιτείχισμα ποιῆσαι ἐν τῇ δεκελείᾳ.

Ἐκέλευον μετ' ἐκείνων. ἤγουν τῶν συρακουσίων.

Ὁ δὲ, δύο μὲν ναῦς. ὁ γύλιππος.

Τούς τε ἀγρούς. τῶν μεγαρέων δηλονότι.

Καὶ σῖτον ἐνεπίμπρασαν. ἤγουν τὸν στάχυν.

Ἐπισιτισάμενοι. ἤγουν ἐφόδια λαβόντες.

Καὶ προσαγαγόμενοι. ἤγουν λαβόντες. ἐφελκυσάμενοι.

Οἱ δ' ἐξέπεσον ἀθήναζε. ἐξελθόντες, ἔφυγον εἰς τὰς ἀθήνας.

Ῥᾳδίως σφᾶς. τοὺς συρακουσίους.

Τὰς προσβάσεις. ἤγουν ἐφόδους.

Ἐξήρτηται γάρ. μὴ ἐπὶ τοῦ ἐξηρτῆσθαι, καὶ μετεωρίσθαι ἀκουέσθω, οὔσης τῆς διανοίας τοιᾶσδε. τὸ γὰρ ἄλλο χωρίον πλὴν τῶν προσβάσεων, ἅπαν ὑψηλόν ἐστι, καὶ κρημνῶδες. καὶ ἐπικέκλιται πρὸς τὴν πόλιν, ὥστε καταφανὲς ἔσωθεν εἶναι.

Ἐξέκριναν πρότερον. ἐκκρίτους, καὶ ἐκλεκτοὺς ἐποιήσαντο.

Ταχὺ ξυνεστῶτες. ταχὺ παραγίγνονται διὰ τὸ συνεστάναι.

νας, μέλλοντες δὲ, ἔτι καὶ περιορώμενοι, πολλῷ μᾶλλον ἐπερρώσθησαν διδάξαντος ταῦτα ἕκαστα αὐτοῦ. καὶ νομίσαντες παρὰ τοῦ σαφέστατα εἰδότος, ἀκηκοέναι. ὥς τε τῇ ἐπιτειχίσει τῆς Δεκελείας προσεῖχον ἤδη τὸν νοῦν. καὶ τὸ παραυτίκα καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ πέμπειν τινὰ τιμωρίαν. καὶ Γύλιππον τὸν Κλεανδρίδου προστάξαντες ἄρχοντα τοῖς συρακουσίοις, ἐκέλευον μετ' ἐκείνων καὶ τῶν κορινθίων βουλευόμενον ποιεῖν, ὅ,τι ἐκ τῶν παρόντων μάλιστα καὶ τάχιστά τις ὠφέλεια ἥξει τοῖς ἐκεῖ. ὁ δὲ, δύο μὲν ναῦς τοὺς κορινθίους ἤδη ἐκέλευέν οἱ πέμπειν ἐς ἀσίνην. τὰς δὲ λοιπὰς παρασκευάζεσθαι ὅσας διανοοῦνται πέμπειν, καὶ ὅταν καιρὸς ᾖ ἑτοίμας εἶναι πλεῖν. ταῦτα δὲ ξυνθέμενοι, ἀνεχώρουν ἐκ τῆς λακεδαίμονος. ἀφίκετο δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς Σικελίας τριήρης τῶν ἀθηναίων, ἣν ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ, ἐπί τε χρήματα καὶ ἱππέας. καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἀκούσαντες, ἐψηφίσαντο τήν τε τροφὴν πέμπειν τῇ στρατιᾷ, καὶ τοὺς ἱππέας. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἕβδομον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Ἅμα δὲ τῷ ἦρι εὐθὺς ἀρχομένῳ, τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους, οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ ἀθηναῖοι, ἄραντες ἐκ τῆς κατάνης, παρέπλευσαν ἐπὶ μεγαρέων τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ, οὓς ἐπὶ Γέλωνος τοῦ τυράννου, ὥσπερ καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἀναστήσαντες συρακούσιοι αὐτοὶ ἔχουσι τὴν γῆν. ἀποβάντες δὲ ἐδῄωσαν τούς τε ἀγροὺς, καὶ ἐλθόντες ἐπὶ ἔρυμά τι τῶν συρακουσίων, καὶ οὐχ ἑλόντες, αὖθις καὶ πεζῇ καὶ ναυσὶ παρακομισθέντες ἐπὶ τὸν τηρίαν ποταμὸν, τό, τε πεδίον ἀναβάντες, ἐδῄουν, καὶ τὸν σῖτον ἐνεπίμπρασαν. καὶ τῶν συρακουσίων περιτυχόντες τισὶν οὐ πολλοῖς, καὶ ἀποκτείναντές τέ τινας, καὶ τροπαῖον στήσαντες, ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ ἀποπλεύσαντες ἐς κατάνην, ἐκεῖθεν δὲ ἐπισιτισάμενοι πάσῃ τῇ στρατιᾷ, ἐχώρουν ἐπὶ Κεντόριπα σικελῶν πόλισμα. καὶ προσαγαγόμενοι ὁμολογίᾳ, ἀπῇεσαν, πιμπράντες ἅμα τὸν σῖτον τῶν ἰνησσαίων, καὶ τῶν ὑβλαίων. καὶ ἀφικόμενοι ἐς κατάνην, καταλαμβάνουσι τούς τε ἱππέας ἥκοντας ἐκ τῶν ἀθηνῶν, πεντήκοντα καὶ διακοσίους, ἄνευ τῶν ἵππων μετὰ σκευῆς, ὡς αὐτόθεν ἵππων πορισθησομένων, καὶ ἱπποτοξότας τριάκοντα, καὶ τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια.

Τοῦ δ' αὐτοῦ ἦρος καὶ ἐπ' ἄργος στρατεύσαντες λακεδαιμόνιοι, μέχρι μὲν κλεωνῶν ἦλθον. σεισμοῦ δὲ γενομένου, ἀπεχώρησαν. καὶ ἀργεῖοι μετὰ ταῦτα ἐσβαλόντες ἐς τὴν θυρεᾶτιν ὅμορον οὖσαν, λείαν τῶν λακεδαιμονίων πολλὴν ἔλαβον, ἣ ἐπράθη ταλάντων οὐκ ἔλαττον πέντε καὶ εἴκοσι. καὶ ὁ θεσπιέων δῆμος ἐν τῷ αὐτῷ θέρει, οὐ πολὺ ὕστερον ἐπιθέμενος τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν, οὐ κατέσχεν. ἀλλὰ βοηθησάντων θηβαίων, οἱ μὲν, ξυνελήφθησαν, οἱ δ' ἐξέπεσον ἀθήναζε. καὶ οἱ συρακούσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους ὡς ἐπύθοντο, τούς τε ἱππέας ἥκοντας τοῖς ἀθηναίοις, καὶ μέλλοντας ἤδη ἐπὶ σφᾶς ἰέναι, νομίσαντες ἐὰν μὴ τῶν ἐπιπολῶν κρατήσωσιν οἱ ἀθηναῖοι, χωρίου ἀποκρήμνου τε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐθὺς κειμένου, οὐκ ἂν ῥᾳδίως σφᾶς οὐδ' εἰ κρατοῖντο μάχῃ ἀποτειχισθῆναι, διενοοῦντο τὰς προσβάσεις αὐτῶν φυλάσσειν, ὅπως μὴ κατὰ ταύτας λάθωσι σφᾶς ἀναβάντες οἱ πολέμιοι, οὐ γὰρ ἂν ἄλλῃ γε αὐτοὺς δυνηθῆναι. ἐξήρτηται γὰρ τὸ ἄλλο χωρίον, καὶ μέχρι τῆς πόλεως ἐπικλινές τέ ἐστι, καὶ ἐπιφανὲς πᾶν ἔσω. καὶ ὠνόμασται ὑπὸ τῶν συρακουσίων διὰ τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἄλλου εἶναι, ἐπιπολαί. καὶ οἱ μὲν ἐξελθόντες πανδημεὶ ἐς τὸν λειμῶνα παρὰ τὸν ἄναπον ποταμὸν, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἐτύγχανον γὰρ αὐτοῖς καὶ οἱ περὶ τὸν Ἑρμοκράτην στρατηγοὶ ἄρτι παρειληφότες τὴν ἀρχὴν, ἐξέτασίν τε ὅπλων ἐποιοῦντο καὶ ἑξακοσίους λογάδας τῶν ὁπλιτῶν ἐξέκριναν πρότερον, ὧν ἦρχε Διόμιλος φυγὰς ἐξ ἄνδρου: ὅπως τῶν τε ἐπιπολῶν εἶεν φύλακες, καὶ ἤν ἐς ἄλλο τι δέῃ, ταχὺ ξυνεστῶτες παραγίγνωνται. οἱ δὲ ἀθηναῖοι ταύτης τῆς νυκτὸς τῇ ἐπιγιγνομένῃ ἡμέρᾳ ἐξητάζοντο: καὶ ἔλαθον αὐτοὺς παντὶ ἤδη τῷ στρατεύματι ἐκ τῆς κατάνης σχόντες, κατὰ τὸν λέοντα καλούμενον, ὃς ἀπέχει τῶν ἐπιπολῶν ἓξ, ἢ ἑπτὰ σταδίους. καὶ τοὺς πεζοὺς ἀποβιβάσαντες, ταῖς τε ναυσὶν ἐς τὴν θάψον καθορμισάμενοι, ἔστι δὲ χερσόνησος μὲν ἐν στενῷ ἰσθμῷ, προύχουσα ἐς τὸ πέλαγος, τῆς δὲ συρακουσίων πόλεως, οὔτε πλοῦν, οὔτε ὁδὸν πολλὴν ἀπέχει. καὶ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς τῶν ἀθηναίων ἐν τῇ θάψῳ διασταυρωσάμενος τὸν ἰσθμὸν, ἡσύχαζεν: ὁ δὲ πεζὸς

ἐκεῖ. οὐ σωθήσεται. Τούς τε παρόντας. ἐς Σικελίαν δηλονότι. Ἀδεέστερον προσίασιν. ἀντὶ τοῦ προσελεύσονται. Ἐνθάδε χρή. ἤγουν ἐν Πελοποννήσῳ. Ἵνα Συρακούσιοί τε νομίζοντες ὑμᾶς. ἵνα Συρακούσιοί τε ἰδόντες οὐκ ἀμελοῦντας ὑμᾶς αὐτῶν, μὴ προσχωρήσωσι τοῖς Ἀθηναίοις. καὶ Ἀθηναῖοι, Δεκελείας ἐπιτειχισθείσης, κακούμενοι, μὴ πέμπωσι βοήθειαν ἐς Σικελίαν. Οὐ διαπεπειρᾶσθαι. ὅτι πεῖραν οὐκ εἰλήφεσαν.

Οἷς τε γὰρ ἡ χώρα. τῶν Ἀθηναίων. Καὶ ὅσα ἀπὸ γῆς, καὶ δικαστηρίων νῦν. Ἐξ ὅτι τε πῶς Δεκελείας ἐπιτειχιζομένης, ἔμελλον οἱ Ἀθηναῖοι τῆς ἀπὸ τῶν δικαστηρίων προσόδου στερίσκεσθαι. Φαμὲν οὖν ὡς ἦν τις.

Ἰταλίᾳ. καὶ ὃν ἀφικνούμενον ἐκεῖθεν προεῖπον, οὐκ ἂν διὰ μακροῦ ὑμῖν ἐπιπέσοι. ὥς τε μὴ περὶ τῆς Σικελίας τις οἰέσθω μόνον βουλεύειν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς Πελοποννήσου, εἰ μὴ ποιήσετε τάδε ἐν τάχει. στρατιάν τε ἐπὶ νεῶν πέμψετε τοιαύτην ἐκεῖσε, οἵτινες αὐτερέται κομισθέντες, καὶ ὁπλιτεύουσιν εὐθύς. καὶ ὃ τῆς στρατιᾶς ἔτι χρησιμώτερον εἶναι νομίζω, ἄνδρα Σπαρτιάτην ἄρχοντα, ὡς ἂν τούς τε παρόντας ξυντάξῃ, καὶ τοὺς μὴ ἐθέλοντας προσαναγκάσῃ. οὕτω γὰρ οἵ τε ὑπάρχοντες ὑμῖν φίλοι θαρσήσουσι μᾶλλον, καὶ οἱ ἐνδοιάζοντες ἀδεέστερον προσίασι. καὶ τὰ ἐνθάδε χρὴ ἅμα φανερώτερον ἐκπολεμεῖν, ἵνα Συρακούσιοί τε νομίζοντες ὑμᾶς ἐπιμελεῖσθαι, μᾶλλον ἀντέχωσι, καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς ἑαυτῶν ἧσσον ἄλλην ἐπικουρίαν πέμπωσι. τειχίζειν δὲ χρὴ Δεκέλειαν τῆς Ἀττικῆς, ὅπερ Ἀθηναῖοι μάλιστα ἀεὶ φοβοῦνται, καὶ μόνου αὐτοῦ νομίζουσι τῶν ἐν τῷ πολέμῳ, οὐ διαπεπειρᾶσθαι. βεβαιότατα δ' ἄν τις οὕτω τοὺς πολεμίους βλάπτοι, εἰ ἃ μάλιστα δεδιότας αὐτοὺς αἰσθάνοιτο, ταῦτα σαφῶς πυνθανόμενος ἐπιφέροι. εἰκὸς γὰρ αὐτοὺς ἀκριβέστατα ἑκάστους τὰ σφέτερα αὐτῶν δεινὰ ἐπισταμένους φοβεῖσθαι. ἃ δ' ἐν τῇ ἐπιτειχίσει αὐτοὶ ὠφελούμενοι τοὺς ἐναντίους κωλύσετε, πολλὰ παρεὶς, τὰ μέγιστα κεφαλαιώσω. οἷς τε γὰρ ἡ χώρα κατεσκεύασται, τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς, τὰ μὲν ληφθέντα, τὰ δ' αὐτόματα ἥξει. καὶ τὰς τοῦ Λαυρείου τῶν ἀργυρείων μετάλλων προσόδους, καὶ ὅσα ἀπὸ γῆς καὶ δικαστηρίων νῦν ὠφελοῦνται, εὐθὺς ἀποστερήσονται. μάλιστα δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ξυμμάχων προσόδου ἧσσον διαφορουμένης, οἳ τὰ παρ' ὑμῶν νομίσαντες ἤδη κατὰ κράτος πολεμεῖσθαι, ὀλιγωρήσουσι. γίγνεσθαι δέ τι αὐτῶν καὶ ἐν τάχει καὶ προθυμότερον ἐν ὑμῖν ἐστιν, ὦ Λακεδαιμόνιοι. ἐπεὶ ὥς γε δυνατά, καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθαι οἶμαι γνώμης, πάνυ θαρσῶ. καὶ χείρων οὐδενὶ ἀξιῶ δοκεῖν ὑμῶν εἶναι, εἰ τῇ ἐμαυτοῦ μετὰ τῶν πολεμιωτάτων φιλόπολίς ποτε δοκῶν εἶναι, νῦν ἐγκρατῶς ἐπέρχομαι. οὐδὲ ὑποπτεύεσθαί μου ἐς τὴν φυγαδικὴν προθυμίαν τὸν λόγον. φυγάς τε γάρ εἰμι τῆς τῶν ἐξελασάντων πονηρίας, καὶ οὐ τῆς ὑμετέρας, ἢν πείθησθέ μοι, ὠφελείας. καὶ πολεμιώτεροι οὐχ οἱ τοὺς πολεμίους που βλάψαντες ὑμεῖς, ἢ οἱ τοὺς φίλους ἀναγκάσαντες πολεμίους γενέσθαι. τό τε φιλόπολι, οὐκ ἐν ᾧ ἀδικοῦμαι ἔχω, ἀλλ' ἐν ᾧ ἀσφαλῶς ἐπολιτεύθην. οὐδ' ἐπὶ πατρίδα οὖσαν ἔτι ἡγοῦμαι νῦν ἰέναι, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν οὐκ οὖσαν ἀνακτᾶσθαι. καὶ φιλόπολις οὗτος ὀρθῶς, οὐχ ὃς ἂν τὴν ἑαυτοῦ ἀδίκως ἀπολέσας μὴ ἐπίῃ, ἀλλ' ὃς ἂν ἐκ παντὸς τρόπου διὰ τὸ ἐπιθυμεῖν, πειραθῇ αὐτὴν ἀναλαβεῖν. οὕτως ἐμοί τε ἀξιῶ ὑμᾶς, καὶ ἐς κίνδυνον, καὶ ἐς ταλαιπωρίαν πᾶσαν ἀδεῶς χρῆσθαι, ὦ Λακεδαιμόνιοι, γνόντας, τοῦτον δὴ τὸν ὑφ' ἁπάντων προβαλλόμενον λόγον, ὡς εἰ πολέμιός γε ὢν σφόδρα ἔβλαπτον, κἂν φίλος ὢν ἱκανῶς ὠφελοίην. ὅσῳ τὰ μὲν Ἀθηναίων οἶδα, τὰ δ' ὑμέτερα εἴκαζον. καὶ αὐτοὺς νῦν νομίσαντας περὶ μεγίστων δὴ τῶν διαφερόντων βουλεύεσθαι, μὴ ἀποκνεῖν τὴν ἐς τὴν Σικελίαν τε καὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν στρατείαν. ἵνα τά τε ἐκεῖ βραχεῖ μορίῳ ξυμπαραγενόμενοι μεγάλα σώσητε, καὶ Ἀθηναίων τήν τε οὖσαν καὶ τὴν μέλλουσαν δύναμιν καθέλητε. καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοί τε ἀσφαλῶς οἰκῆτε, καὶ τῆς ἁπάσης Ἑλλάδος ἑκούσης καὶ οὐ βίᾳ, κατ' εὔνοιαν δὲ ἡγήσησθε. Ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης, τοσαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι διανοούμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ πρότερον στρατεύειν ἐπὶ τὰς Ἀθή-

πρόσοδος ἀπὸ καὶ δικαστηρίων, οἷα ἡ ἀπὸ τῶν γραφῶν, δωροδοκίας, ὕβρεως, συκοφαντίας, μοιχείας, ψευδογραφίας, παραπρεσβείας, λειποστρατίου. οὐ γὰρ πάσαις ἀτιμία προσετιμᾶτο, ἢ θάνατος, ἀλλὰ πολλαῖς, καὶ χρημάτων εἴσπραξις. ὁ γὰρ ἐν αὐταῖς νικηθεὶς, ἐζημιοῦτο. ταύτης οὖν τῆς πάσης προσόδου, στερίσκεσθαι ἔμελλον Ἀθηναῖοι, πολεμίων αὐτοῖς ἱδρυμένων ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ σχολὴν οὐ παρεχόντων δικάζεσθαι. καὶ γὰρ τὰ ἐκ τούτων ἀφορμῶν χρήματα, τῇ πόλει ἐδίδοτο. Ἧσσον διαφορουμένης, τουτέστι παραπεμπομένης. δυνατῶς φερομένης. Νῦν ἐγκρατῶς ἐπέρχομαι. ἀντὶ τοῦ καρτερῶς. ὅτι φανερῶς πολεμεῖν τοῖς Ἀθηναίοις, ἢ ἀποφανῶς, καὶ μεγάλως. Οὐδὲ ὑποπτεύεσθαί μου. οὐκ ἄξιον ὑποπτεύεσθαί μου τὸν λόγον, διὰ τὸ μὴ προθυμεῖσθαί με φεύγειν. Καὶ οὐ τῆς ὑμετέρας. οὐκ εἰμὶ φυγὰς τῆς ὑμετέρας ὠφελείας. τουτέστιν, οὐ φεύγω τὸ ὠφελεῖν ὑμᾶς.

Καὶ πολεμιώτεροι. οὐχ οὕτως ὑμᾶς ἡγοῦμαι πολεμίους, ὡς Ἀθηναίους. ὑμεῖς μὲν γὰρ, εἴ τι ἐβλάψατε, ἐχθροὶ ὄντες, ἐλυπήσατε. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, φίλον ὄντα, κατηνάγκασαν ἐχθρὸν γενέσθαι. Τό, τε φιλόπολις φησὶν οὐ νῦν εἰμι, ἡνίκα ἀδικοῦμαι, ἀλλὰ τότε, ὅτε ἀσφαλῶς ἐπολιτευόμην. Καὶ αὐτοὺς νῦν. ἤτοι ὑμᾶς. Ἵνα τά τε ἐκεῖ. ἐν Σικελίᾳ δηλονότι.

περὶ τὴν Μαντινικὴν πρᾶξιν. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων, τούς τε Κορινθίους καὶ τοὺς Συρακουσίους, τὰ αὐτὰ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δεομένους πείθειν τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ διανοουμένων τῶν τε ἐφόρων καὶ τῶν ἐν τέλει ὄντων πρέσβεις πέμπειν ἐς Συρακούσας κωλύοντας μὴ ξυμβαίνειν Ἀθηναίοις, βοηθεῖν δὲ οὐ προθύμων ὄντων, παρελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης, παρώξυνέ τε τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ἐξώρμησε, λέγων τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ

Ἀναγκαῖον περὶ τῆς ἐμῆς διαβολῆς πρῶτον ἐς ὑμᾶς εἰπεῖν, ἵνα μὴ χεῖρον τὰ κοινὰ τῷ ὑπόπτῳ μου ἀκροάσησθε. τῶν δ' ἡμετέρων προγόνων τὴν προξενίαν ὑμῶν κατά τι ἔγκλημα ἀπειπόντων, αὐτὸς ἐγὼ πάλιν ἀναλαμβάνων ἐθεράπευον ὑμᾶς, ἄλλα τε καὶ περὶ τὴν ἐκ Πύλου ξυμφοράν. καὶ διατελοῦντός μου προθύμου, ὑμεῖς πρὸς Ἀθηναίους καταλλασσόμενοι, τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐχθροῖς δύναμιν δι' ἐκείνων πράξαντες, ἐμοὶ δὲ ἀτιμίαν περιέθετε. καὶ διὰ ταῦτα δικαίως ὑπ' ἐμοῦ πρός τε τὰ Μαντινέων καὶ Ἀργείων τραπομένου, καὶ ὅσα ἄλλα ἐνηντιούμην ὑμῖν, ἐβλάπτεσθε. καὶ νῦν εἴ τις καὶ τότε ἐν τῷ πάσχειν οὐκ εἰκότως ὠργίζετό μοι, μετὰ τοῦ ἀληθοῦς σκοπῶν ἀναπειθέσθω. ἢ εἴ τις διότι καὶ τῷ δήμῳ προσεκείμην μᾶλλον, χεῖρώ με ἐνόμιζε, μηδ' οὕτως ἡγήσηται ὀρθῶς ἄχθεσθαι. τοῖς γὰρ τυράννοις αἰεί ποτε διάφοροί ἐσμεν. πᾶν δὲ τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι, δῆμος ὠνόμασται. καὶ ἀπ' ἐκείνου ξυμπαρέμεινεν ἡ προστασία ἡμῖν τοῦ πλήθους. ἅμα δὲ καὶ τῆς πόλεως δημοκρατουμένης, τὰ πολλά, ἀνάγκη ἦν, τοῖς παροῦσιν ἕπεσθαι. τῆς δ' ὑπαρχούσης ἀκολασίας ἐπειρώμεθα μετριώτεροι ἐς τὰ πολιτικὰ εἶναι. ἄλλοι δ' ἦσαν καὶ ἐπὶ τῶν πάλαι καὶ νῦν, οἳ ἐπὶ τὰ πονηρότερα ἐξῆγον τὸν ὄχλον· οἵπερ καὶ ἐμὲ ἐξήλασαν. ἡμεῖς δὲ τοῦ ξύμπαντος προέστημεν, δικαιοῦντες ἐν ᾧ σχήματι μεγίστη ἡ πόλις ἐτύγχανε καὶ ἐλευθερωτάτη οὖσα, καὶ ὅπερ ἐδέξατό τις, τοῦτο ξυνδιασώζειν. ἐπεὶ δημοκρατίαν γε καὶ ἐγιγνώσκομεν οἱ φρονοῦντές τι, καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χεῖρον, ὅσῳ καὶ λοιδορήσαιμι. ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης ἀνοίας οὐδὲν ἂν καινὸν λέγοιτο. καὶ τὸ μεθιστάναι αὐτὴν, οὐκ ἐδόκει ὑμῖν ἀσφαλὲς εἶναι, ὑμῶν πολεμίων προσκαθημένων. καὶ τὰ μὲν ἐς τὰς ἐμὰς διαβολάς, τοιαῦτα ξυνέβη. περὶ δὲ ὧν ὑμῖν τε βουλευτέον καὶ ἐμοί, εἴ τι πλέον οἶδα, ἐσηγητέον, μάθετε ἤδη. ἐπλεύσαμεν ἐς Σικελίαν, πρῶτον μέν, εἰ δυναίμεθα Σικελιώτας καταστρεψόμενοι. μετὰ δ' ἐκείνους αὖθις, καὶ Ἰταλιώτας. ἔπειτα καὶ τῆς Καρχηδονίων ἀρχῆς καὶ αὐτῶν ἀποπειράσοντες. εἰ δὲ προχωρήσειε ταῦτα, ἢ πάντα ἢ καὶ τὰ πλείω, ἤδη τῇ Πελοποννήσῳ ἐμέλλομεν ἐπιχειρήσειν, κομίσαντες ξύμπασαν μὲν τὴν ἐκεῖθεν προσγενομένην δύναμιν τῶν Ἑλλήνων, πολλοὺς δὲ βαρβάρους μισθωσάμενοι καὶ Ἴβηρας, καὶ ἄλλους τῶν ἐκεῖ ὁμολογουμένως νῦν βαρβάρων, μαχιμωτάτους. τριήρεις τε πρὸς ταῖς ἡμετέραις πολλὰς ναυπηγησάμενοι, ἐχούσης τῆς Ἰταλίας ξύλα ἄφθονα, αἷς τὴν Πελοπόννησον πέριξ πολιορκοῦντες, καὶ τῷ πεζῷ ἅμα ἐκ γῆς ἐφορμαῖς τῶν πόλεων, τὰς μὲν βίᾳ λαβόντες, τὰς δ' ἐντειχισάμενοι, ῥᾳδίως ἠλπίζομεν καταπολεμήσειν, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ ξύμπαντος Ἑλληνικοῦ ἄρξειν. χρήματα δὲ καὶ σῖτον ὥστε εὐπορώτερον γίγνεσθαί τινα αὐτῶν, αὐτὰ τὰ προσγενόμενα ἐκεῖθεν χωρία ἔμελλε διαρκῆ ἄνευ τῆς ἐνθένδε προσόδου παρέξειν. τοιαῦτα μὲν περὶ τοῦ νῦν οἰχομένου στόλου παρὰ τοῦ τὰ ἀκριβέστατα εἰδότος, ὡς διενοήθημεν, ἀκηκόατε. καὶ ὅσοι ὑπόλοιποι στρατηγοί, ἢν δύνωνται, ὁμοίως αὐτὰ πράξουσιν. ὡς δὲ εἰ μὴ βοηθήσετε οὐ περιέσται τἀκεῖ, μάθετε ἤδη. Σικελιῶται γὰρ ἀπειρότεροι μέν εἰσιν, ὅμως δ' ἂν ξυστραφέντες, ἁθρόοι καὶ νῦν ἔτι περιγένοιντο. Συρακούσιοι δὲ μόνοι, μάχῃ τε ἤδη πανδημεὶ ἡσσημένοι, καὶ ναυσὶν ἅμα κατειργόμενοι, ἀδύνατοι ἔσονται τῇ νῦν Ἀθηναίων ἐκεῖ παρασκευῇ ἀντισχεῖν. καὶ εἰ αὕτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία. καὶ εὐθύς, καὶ

ὁμοίως ἐπιβουλευόμενα· ἀντὶ τοῦ ἐπικίνδυνα δὲ ἐπιβουλῆς. Τῷ ὑπόπτῳ μου. ὑπὸ διὰ τὸ ὑποπτεύειν με. Καὶ τότε ἐν τῷ πάσχειν. εἴ τις πάσχων τότε οὐκ εἰκότα, τουτέστι, κακῶς ὀργιζόμενος, νῦν τὸ ἀληθὲς σκοπῶν, μεταπειθέσθω. Διότι καὶ τῷ δήμῳ προσεκείμην. τὰ τοῦ δήμου μᾶλλον ἐφρόνουν, τῶν Ἀθηναίων δηλονότι. Καὶ ὅπερ ἐδέξατό τις. ὅπερ ἐδέξατό τις σχῆμα. τουτέστιν, ἥν τινα πολιτείαν παρέλαβεν. Ἐπεὶ δημοκρατίαν γε ἐγιγνώσκομεν οἱ φρονοῦντές τι. ἴσασιν ὁποῖόν τι ἐστι δημοκρατία, τουτέστιν, ὡς πονηρόν, καὶ αὐτὸς ἂν ἐγὼ οὐδενὸς ἧττον λοιδορήσαιμι αὐτήν, ὅσῳ καὶ μέγιστα ὑπ' αὐτῆς ἠδίκημαι. Περὶ ὁμολογουμένης ἀνοίας. ἡ ὁμολογουμένη ἄνοια, τὴν δημοκρατίαν λέγει. Καὶ τῆς Καρχηδονίων ἀρχῆς. τούς τε ὑπηκόους τῶν Καρχηδονίων, καὶ αὐτούς, εἰ δυναίμεθα, καταστρεψόμενοι. Ἀποπειράσοντες. ἤγουν ἀποπειρασόμενοι. Τὰς δ' ἐντειχισάμενοι. ἐπιτειχίσαντες, ἢ φρούρια ἐν χώρᾳ αὐτῶν ἐπιτειχίσαντες, ἢ μᾶλλον. Ὥστε εὐπορώτερον γίγνεσθαι. ὥστε εὐπορώτερον ἂν εἶναι σίτου, καὶ χρημάτων. Καὶ ὅσοι ὑπόλοιποι στρατηγοί. οἱ ὅσοι στρατηγοὶ ἐν Σικελίᾳ Ἀθηναῖοί εἰσιν, ἂν δυνηθῶσιν ὡς προεῖπον, πράξουσιν.

Οὐ περιέσται τἀκεῖ.

σωφρονισταί

μηδ' ὡς σωφρονισταὶ ὧν δρῶμεν, χαλεπὸν γὰρ ἤδη, ἀποτρέπειν πειρᾶσθε· καθ' ὅσον δέ τι ὑμῖν τῆς ἡμετέρας πολυπραγμοσύνης καὶ τρόπου τὸ αὐτὸ ξυμφέρει, τοῦτο ἀπολαβόντες χρήσασθε, καὶ νομίσατε μὴ πᾶσιν ἐν ἴσῳ βλάπτειν αὐτά, πολὺ δὲ πλείους τῶν Ἑλλήνων καὶ ὠφελεῖν. ἐν παντὶ γὰρ πᾶς χωρίῳ, καὶ ᾧ μὴ ὑπάρχομεν, ὅ τε οἰόμενος ἀδικήσεσθαι, καὶ ὁ ἐπιβουλεύων, διὰ τὸ ἑτοίμην ὑπεῖναι ἐλπίδα, τῷ μὲν ἀντιτυχεῖν ἐπικουρίας ἀφ' ἡμῶν, τῷ δέ, εἰ ἥξομεν, μὴ ἀδεεῖ εἶναι κινδυνεύειν, ἀμφότεροι ἀναγκάζονται, ὁ μὲν ἄκων σωφρονεῖν, ὁ δ' ἀπραγμόνως σῴζεσθαι. ταύτην οὖν τὴν κοινὴν τῷ τε δεομένῳ καὶ ὑμῖν νῦν παροῦσαν ἀσφάλειαν μὴ ἀπώσησθε· ἀλλ' ἐξισώσαντες τοῖς ἄλλοις μεθ' ἡμῶν τοῖς Συρακουσίοις ἀντὶ τοῦ ἀεὶ φυλάσσεσθαι αὐτούς, καὶ ἀντεπιβουλεῦσαί ποτε ἐκ τοῦ ὁμοίου μεταλάβετε.

Τοιαῦτα μὲν ὁ Εὔφημος εἶπεν. οἱ δὲ Καμαριναῖοι ἐπεπόνθεσαν τοιόνδε. τοῖς μὲν Ἀθηναίοις εὖνοι ἦσαν, πλὴν καθ' ὅσον εἰ τὴν Σικελίαν ᾤοντο αὐτοὺς δουλώσεσθαι, τοῖς δὲ Συρακουσίοις ἀεὶ κατὰ τὸ ὅμορον διάφοροι. δεδιότες δ' οὐχ ἧσσον τοὺς Συρακουσίους ἐγγὺς ὄντας, μὴ καὶ ἄνευ σφῶν περιγένωνται, τό τε πρῶτον αὐτοῖς τοὺς ὀλίγους ἱππέας ἔπεμψαν, καὶ τὸ λοιπὸν ἐδόκει αὐτοῖς ὑπουργεῖν μὲν τοῖς Συρακουσίοις μᾶλλον ἔργῳ, ὡς ἂν δύνωνται μετριώτατα, ἐν δὲ τῷ παρόντι, ἵνα μηδὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἔλασσον δοκῶσι νεῖμαι, ἐπειδὴ καὶ ἐπικρατέστεροι τῇ μάχῃ ἐγένοντο, λόγῳ ἀποκρίνασθαι ἴσα ἀμφοτέροις. καὶ οὕτω βουλευσάμενοι ἀπεκρίναντο, ἐπειδὴ τυγχάνει ἀμφοτέροις οὖσι ξυμμάχοις σφῶν πρὸς ἀλλήλους πόλεμος ὤν, εὔορκον δοκεῖν εἶναι σφίσιν ἐν τῷ παρόντι μηδ' ἑτέροις ἀμύνειν. καὶ οἱ πρέσβεις ἑκατέρων ἀπῆλθον. καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐξηρτύοντο ἐς τὸν πόλεμον, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Νάξῳ ἐστρατοπεδευμένοι, τὰ πρὸς τοὺς Σικελοὺς ἔπρασσον, ὅπως αὐτοῖς ὡς πλεῖστοι προσχωρήσονται. καὶ οἱ μὲν πρὸς τὰ πεδία μᾶλλον τῶν Σικελῶν ὑπήκοοι ὄντες τῶν Συρακουσίων, οἱ πολλοὶ ἀφειστήκεσαν. τῶν δὲ τὴν μεσόγειαν ἐχόντων αὐτόνομοι οὖσαι καὶ πρότερον ἀεὶ οἰκήσεις, εὐθὺς πλὴν ὀλίγοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἦσαν, καὶ σῖτόν τε κατεκόμιζον τῷ στρατεύματι, καὶ εἰσὶν οἳ καὶ χρήματα. ἐπὶ δὲ τοὺς μὴ προσχωροῦντας οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύοντες, τοὺς μὲν προσηνάγκαζον, τοὺς δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Συρακουσίων φρουρούς τε πεμπόντων καὶ βοηθούντων ἀπεκωλύοντο. τόν τε χειμῶνα μεθορμισάμενοι ἐκ τῆς Νάξου ἐς τὴν Κατάνην, καὶ τὸ στρατόπεδον ὃ κατεκαύθη ὑπὸ τῶν Συρακουσίων αὖθις ἀνορθώσαντες, διεχείμαζον. καὶ ἔπεμψαν μὲν ἐς Καρχηδόνα τριήρη περὶ φιλίας, εἰ δύναιντό τι ὠφελεῖσθαι. ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς Τυρσηνίαν, ἔστιν ὧν πόλεων ἐπαγγελλομένων καὶ αὐτῶν ξυμπολεμεῖν. περιήγγελλον δὲ καὶ τοῖς Σικελοῖς, καὶ ἐς τὴν Ἔγεσταν πέμψαντες, ἐκέλευον ἵππους σφίσιν ὡς πλείστους πέμπειν. καὶ τἆλλα ἐς τὸν περιτειχισμόν, πλινθία καὶ σίδηρον ἡτοίμαζον, καὶ ὅσα ἔδει, ὡς ἅμα τῷ ἦρι ἑξόμενοι τοῦ πολέμου. οἱ δ' ἐς τὴν Κόρινθον καὶ Λακεδαίμονα τῶν Συρακουσίων ἀποσταλέντες πρέσβεις, τούς τε Ἰταλιώτας ἅμα παραπλέοντες ἐπειρῶντο πείθειν, μὴ περιορᾶν τὰ γιγνόμενα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ ἐκείνοις ὁμοίως ἐπιβουλευόμενα. καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ Κορίνθῳ ἐγένοντο, λόγους ἐποιοῦντο, ἀξιοῦντες σφίσι κατὰ τὸ ξυγγενὲς βοηθεῖν. καὶ οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς ψηφισάμενοι αὐτοὶ πρῶτοι, ὥστε πάσῃ προθυμίᾳ ἀμύνειν, καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ξυναποστέλλουσιν αὐτοῖς πρέσβεις, ὅπως καὶ ἐκείνους ξυναναπείθοιεν, τόν τε αὐτοῦ πόλεμον σαφέστερον ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐς τὴν Σικελίαν ὠφελίαν τινὰ πέμπειν. καὶ οἵ τε ἐκ τῆς Κορίνθου πρέσβεις παρῆσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ Ἀλκιβιάδης μετὰ τῶν ξυμφυγάδων περαιωθείς, τότ' εὐθὺς ἐπὶ πλοίου φορτικοῦ ἐκ τῆς Θουρίας ἐς Κυλλήνην τῆς Ἠλείας πρῶτον, ἔπειτα ὕστερον ἐς τὴν Λακεδαίμονα, αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων μεταπεμψάντων ὑπόσπονδος ἐλθών· ἐφοβεῖτο γὰρ αὐτοὺς διὰ τὴν

Μηδ' ὡς σωφρονισταί. ὑπερβατόν. μηδέ, τὸ χαλεπὸν ἤδη, ὡς σωφρονισταὶ ἀποτρέπειν πειρᾶσθε. χαλεπὸν δὲ ἤδη ἀποτρέψαι ἡμᾶς. Τῆς ἡμετέρας πολυπραγμοσύνης. πολυπραγμονεῖν λέγει, τὸ πολλοῖς ἐπιχειρεῖν, καὶ πολλάκις. ἐκ δὲ τῆς πολυπραγμοσύνης, καὶ τοῦ τρόπου ἡμῶν, ταῦ ὑμῖν συμφορῇ, τούτῳ τῷ μέρει χρήσασθε. Μὴ πάντας ἐν ἴσῳ. μὴ πάντας ὁμοίως δηλονότι βλάπτεσθαι ὑπὸ τῆς ἡμετέρας πολυπραγμοσύνης, καὶ τοῦ τρόπου. Ἐν παντὶ γὰρ πᾶς. ἐν πάσῃ γὰρ γῇ, καὶ ἧς οὐκ ἄρχομεν, οἵ τε ἐπιβουλεύοντες τοῖς πέλας, καὶ οἱ φοβούμενοι ἐκείνους, διὰ τὸ ἀμφότεροι προσδέχεσθαι τὸ ἡμέτερον διὰ τάχους παρουσίαν, οἵ τε ἐπιβουλεύοντες διὰ τὸν ἀφ' ὑμῶν φόβον σωφρονέστεροι γίνονται, καὶ οἱ ἐπιβουλευόμενοι, σῴζονται χωρὶς πόνου.

Ἀλλ' ἐξισώσαντες. ἀντὶ ἐξισωθέντες, καὶ ὁμοιωθέντες τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις τοῖς οὐ μόνον φυλάττεσθαι τοὺς ἀδικοῦντας, ἀλλὰ καὶ ἀντεπιβουλεύειν τοῖς προεπιβουλεύουσιν εἰθισμένοις, καὶ αὐτοὶ πρὸς τοὺς Συρακουσίους μεθ' ἡμῶν ταύτης, τῆς αὐτῆς μεταλάβετε. τουτέστιν, ἀντεπιβουλεύσατε αὐτοῖς. Ἐπεπόνθεσαν τοιόνδε. ἤγουν ἐπεπόνθεισαν κατὰ ψυχὴν διετέθησαν. Πλὴν καθ' ὅσον. πλὴν εἰ καταδουλοῖντο οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Σικελίαν. Ἐπειδὴ καὶ ἐπικρατέστεροι. τῶν Συρακουσίων δηλονότι. Καὶ οἱ μὲν, πρὸς τὰ πεδία. οὐ τῶν Συρακουσίων ἀφειστήκεισαν, ἀλλ' οἱ ἐν τοῖς πεδίοις οἰκοῦντες, ἀφειστήκεισαν, καὶ οὐ προσεχώρουν τοῖς Ἀθηναίοις. Φρουρούς τε πεμπόντων. ὡς τῶν Ἀθηναίων τοὺς Συρακουσίους φρουροὺς κωλυόντων βοηθεῖν τῆς πόλεως. Ὡς καὶ ἐκείνοις

Ἢ ἐχθρὸν, ἢ φίλον. ἐχθρὸν δέ φησι, καὶ φίλον δεῖ ἕκαστα ἐν καιρῷ γίγνεσθαι, ἁρμοζόμενον τοῖς παροῦσι πράγμασι. Καὶ γὰρ τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους. αἰτιατικόν, καὶ γὰρ τῶν ἐκεῖ συμμάχων. Τοὺς δὲ πολλοὺς, χρημάτων. τοὺς δὲ πολλοὺς, χρήματα πρασσομένους ἄκοντας. Καὶ ὃ λέγομεν ἐς Συρακουσίους δέος. ὃ λέγομεν δέος ἡμῖν εἶναι διὰ Συρακουσίους, πρὸς τὸ ἡμῖν λυσιτελοῦν καθίσταται. Ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ξυστήσαντες. καὶ βούλονται ὑπόπτους ἡμᾶς ποιήσαντες ὑμῖν, καὶ διαβαλόντες, ὑφ' αὐτοῖς ποιήσασθαι τὴν Σικελίαν. ἤτοι βίᾳ κρατήσαντες ὑμῶν, ἢ μόνους ἀπολαβόντες, ἡμῶν ἀπράκτων ἀπελθόντων. Ἀνάγκη δὲ, ἢν ξυστῆτε. ἀνάγκη δ' ἄρξαι τοὺς Συρακουσίους τῆς ὅλης Σικελίας. Οὔθ' οἵδ' ἂν ἀσθενεῖς ἂν. οὔτε γὰρ ὑμεῖς ἔτι τοσαύτην συνάγειν ἀθρόαν δύναμιν, καὶ μεταχειρίσασθαι δυνησόμεθα, οὔτε Συρακούσιοι, οὐκ ἂν εἶεν ἀσθενεῖς ὡς πρὸς ὑμᾶς, ἡμῶν μὴ συμμαχούντων ὑμῖν. Οὐκ ἄλλον τινὰ προσείοντες. προσποιοῦντες ἐπανατεινόμενοι. Πάρεσμεν ὑποπτεύεσθαι. ἔχομεν οὐδὲ δίκαιον ὑποπτεύεσθαι ὅτι καταδουλώσαιμεν. Καὶ ἀπορίᾳ φυλακῆς. καὶ μὴ δυνάμενοι φυλάττειν πόλεις μεγάλας, καὶ παρασκευὴν ἠπειρωτικὴν, παρασκευασμένας, τουτέστιν, ἱππεῦσι, καὶ πεζῷ ἰσχυούσας, αὐτοὶ ναυτικοὶ ὄντες. Οἵδε δὲ οὐ στρατοπέδῳ. Συρακούσιοι δὲ ἐφεδρεύοντες ὑμῖν, τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐνοικοῦντες, οὐκ ἐπὶ στρατοπέδου, ἀλλὰ πόλεως μείζονος τοῦ ἡμετέρου στρατοπέδου. Καὶ ὅταν καιρὸν λάβωσι. καὶ λαβόμενοι καιροῦ, οὐκ ἀνήσουσιν, ἀλλ' ἐπιθήσονται ὑμῖν. Παρακαλοῦμεν. ἤγουν εἰς ἐναντίαν παράκλησιν κινούμεθα. Τὴν ὑπάρχουσαν. σωτηρίαν δηλονότι. Νομίσαντι. νομίσατέ φησι Συρακουσίοις μὲν, τὸ ἐφ' ὑμᾶς στρατεύειν, ἐν ἑτοίμῳ εἶναι, καὶ χωρὶς συμμάχων πλήθει. καὶ γὰρ πολλοί. ὑμῖν δὲ, οὐ πολλάκις ἔσεσθαι μετὰ τοσῆσδε παρασκευῆς ἀντιτάξασθαι πρὸς αὐτοὺς, ὅσπερ ἐστὶν ἡ ἡμετέρα, ἣν δύναμιν ἴστε, ἢ ὑποπτεύσαντες, ἄπρακτον ἐάσητε ἀπελθεῖν. ἔτι καὶ βουλήσεσθε νικηθεῖσαν, ἐθελήσετε ποτὲ καταδουλωθέντες, ὅτε οὐδὲν ὄφελός ἐστι βοηθείας, πολλοστημόριον τῆς ἡμετέρας δυνάμεως ἐλθεῖν ὑμῖν σύμμαχον. Ἐπικουρίας. τῆς ἡμῶν, ἣν ἔχομεν. Ἢν, ἢ τῷ ὑπόπτῳ. σωτηρίας. Ὅπως μὴ ὑπ' αὐτῶν βλαπτώμεθα. ἀπὸ κοινοῦ τὸ φαμέν. Πολλὰ δ' ἀναγκάζεσθαι πράσσειν. πολλαχοῦ δὲ στρατεύομεν, κἀκεῖ, καὶ ἐπὶ Σικελίαν, διὰ τὸ καὶ πολλοὺς φοβεῖσθαι.

» ἢ ἐχθρὸν ἢ φίλον μετὰ καιροῦ γίγνεσθαι, καὶ ἡμᾶς τοῦτο ὠφελεῖ ἐνθάδε, οὐχ ἢν τοὺς φίλους κακώσωμεν, ἀλλ' ἢν οἱ ἐχθροὶ διὰ τὴν τῶν φίλων ῥώμην ἀδύνατοι ὦσιν. ἀπιστεῖν δὲ οὐ χρή· καὶ γὰρ τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους ὡς ἕκαστοι χρήσιμοι ἐξηγούμεθα. Χίους μὲν καὶ Μηθυμναίους, νεῶν παροχῇ αὐτονόμους, τοὺς δὲ πολλοὺς, χρημάτων βιαιότερον φορᾷ· ἄλλους δὲ καὶ πάνυ ἐλευθέρως ξυμμαχοῦντας, καίπερ νησιώτας ὄντας καὶ εὐλήπτους· διότι ἐν χωρίοις ἐπικαίροις εἰσὶ περὶ τὴν Πελοπόννησον. ὥστε καὶ τἀνθάδε εἰκὸς πρὸς τὸ λυσιτελοῦν, καὶ ὃ λέγομεν, ἐς Συρακουσίους δέος καθίστασθαι. ἀρχῆς γὰρ ἐφίενται ὑμῶν, καὶ βούλονται ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ξυστήσαντες ὑμᾶς ὑπόπτῳ, βίᾳ ἢ κατ' ἐρημίαν ἀπράκτων ἡμῶν ἀπελθόντων, αὐτοὶ ἄρξαι τῆς Σικελίας. ἀνάγκη δὲ ἢν ξυστῆτε πρὸς αὐτούς· οὔτε γὰρ ἡμῖν ἔτι ἔσται ἰσχὺς τοσαύτη ἐς ἓν ξυστᾶσα εὐμεταχείριστος, οὔθ' οἵδ' ἀσθενεῖς ἂν ἡμῶν μὴ παρόντων πρὸς ὑμᾶς εἶεν. καὶ ὅτῳ ταῦτα μὴ δοκεῖ, αὐτὸ τὸ ἔργον ἐλέγχει. τὸ γὰρ πρότερον ἡμᾶς ἐπηγάγεσθε, οὐκ ἄλλον τινὰ προσείοντες φόβον, ἢ εἰ περιοψόμεθα ὑμᾶς ὑπὸ Συρακουσίοις γενέσθαι, ὅτι καὶ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν. καὶ νῦν οὐ δίκαιον, ᾧπερ καὶ ἡμᾶς ἠξιοῦτε λόγῳ πείθειν, τῷ αὐτῷ ἀπιστεῖν. οὐδ' ὅτι δυνάμει μείζονι πρὸς τὴν τῶνδε ἰσχὺν πάρεσμεν, ὑποπτεύεσθαι, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖσδε ἀπιστεῖν. ἡμεῖς μέν γε, οὔτε ἐμμεῖναι δυνατοὶ μὴ μεθ' ὑμῶν, εἴ τε καὶ γενόμενοι κακοὶ κατεργασαίμεθα, ἀδύνατοι κατασχεῖν, διὰ μῆκός τε πλοῦ, καὶ ἀπορίᾳ φυλακῆς πόλεων μεγάλων, καὶ τῇ παρασκευῇ ἠπειρωτίδων. οἵδε δὲ οὐ στρατοπέδῳ, πόλει δὲ μείζονι τῆς ἡμετέρας παρουσίας ἐνοικοῦντες ὑμῖν, ἀεί τι ἐπιβουλεύουσι, ὅταν καιρὸν λάβωσιν ἑκάστου, οὐκ ἀνιᾶσιν. ἔδειξαν δὲ καὶ ἄλλα ἤδη καὶ τὰ ἐς Λεοντίνους, καὶ νῦν τολμῶσιν ἐπὶ τοὺς ταῦτα κωλύοντας, καὶ ἀνέχοντας τὴν Σικελίαν μέχρι τοῦδε μὴ ὑπ' αὐτοὺς εἶναι, παρακαλεῖν ὑμᾶς ὡς ἀναισθήτους. πολὺ δὲ ἐπὶ ἀληθεστέραν γε σωτηρίαν ἡμεῖς ἀντιπαρακαλοῦμεν, δεόμενοι τὴν ὑπάρχουσαν ἀπ' ἀλλήλων ἀμφοτέροις μὴ προδιδόναι. νομίσατε τοῖσδε μὲν καὶ ἄνευ ξυμμάχων ἀεὶ ἐφ' ὑμᾶς ἑτοίμην διὰ τὸ πλῆθος εἶναι ὁδόν· ὑμῖν δ' οὐ πολλάκις παρασχήσειν μετὰ τοσῆσδε ἐπικουρίας ἀμύνασθαι· ἣν εἰ τῷ ὑπόπτῳ, ἢ ἄπρακτον ἐάσετε ἀπελθεῖν, ἢ καὶ σφαλεῖσαν, ἔτι βουλήσεσθε καὶ πολλοστὸν μόριον αὐτῆς ἰδεῖν, ὅτε οὐδὲν ἔτι περανεῖ παραγενόμενον ὑμῖν. ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς ὦ Καμαριναῖοι ταῖς τῶνδε διαβολαῖς ἀναπείθεσθε, μήτε οἱ ἄλλοι. εἰρήκαμεν δ' ὑμῖν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, περὶ ὧν ὑποπτευόμεθα. καὶ ἔτι ἐν κεφαλαίοις ὑπομνήσαντες, ἀξιώσομεν πείθειν. φαμὲν γὰρ ἄρχειν μὲν τῶν ἐκεῖ ἵνα μὴ ὑπακούωμεν ἄλλου· ἐλευθεροῦν δὲ τὰ ἐνθάδε, ὅπως μὴ ὑπ' αὐτῶν βλαπτώμεθα. πολλὰ δ' ἀναγκάζεσθαι πράσσειν, διότι καὶ πολλὰ φυλασσόμεθα. ξύμμαχοι δὲ καὶ νῦν καὶ πρότερον τοῖς ἐνθάδε ὑμῶν ἀδικουμένοις οὐκ ἄκλητοι, παρακληθέντες δὲ ἥκειν. καὶ ὑμεῖς μήθ' ὡς δικασταὶ γενόμενοι τῶν ἡμῖν ποιουμένων,

Μήθ' ὡς

τοῦτο δρῶντες οὗτοι. οἱ ἴωνες. Ἡμᾶς ἔβλαπτον. καὶ διότι οἱ ἴωνες τῷ μήδῳ ἑτοίμως ναῦς τι, καὶ προθυμίαν ἀπροφάσιστον παρασχόντες, ἔβλαπτον ἡμᾶς. Καὶ οὐκ ἄλλῳ ἑπόμεθα ὡς ὑποχειρίοις δηλονότι.
Καὶ τῇ ἡμετέρᾳ κινδυνεύσαντες. τὴν μὲν τῶνδε, ἤγουν τῶν πελοποννησίων, ἢ τῶν ἰώνων, τῶν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ πρότερον ὄντων, ὃ καὶ μᾶλλον· τὸ δὲ ἢ τῶν ξυμπάντων, ἀντὶ τῶν συμπάντων ἑλλήνων, ἐκινδυνεύσαμέν φησιν ἐν τοῖς μηδικοῖς μᾶλλον ὑπὲρ τῆς ἰωνικῆς ἐλευθερίας, ἢ καὶ τῆς ἡμετέρας τι, καὶ τῆς τῶν συμπάντων ἑλλήνων. Ὁρῶμεν καὶ ὑμῖν ταὐτὰ ξυμφέροντα. τὸ ἀποφαίνομεν δὲ, ἀπὸ κοινοῦ ἀποκείμενον, ἀκουστέον.

» τοῦτο δρῶντες, οὔτε ἡμᾶς ἔβλαπτον· ἅμα δὲ τῆς πρὸς Πελοποννησίους ἰσχύος ὀρεγόμενοι, καὶ οὐκ ἄλλῳ ἑπόμεθα· ὡς ἢ τὸν βάρβαρον μόνοι καθελόντες εἰκότως ἄρχομεν, ἢ ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῇ τῶνδε μᾶλλον, ἢ τῶν ξυμπάντων τε καὶ τῇ ἡμετέρᾳ κινδυνεύσαντες. πᾶσι δὲ ἀνεπίφθονον τὴν προσήκουσαν σωτηρίαν ἐκπορίζεσθαι. καὶ νῦν τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας ἕνεκα, καὶ ἐνθάδε παρόντες ὁρῶμεν, καὶ ὑμῖν ταὐτὰ ξυμφέροντα. ἀποφαίνομεν δὲ ἐξ ὧν οἵδε τι διαβάλλουσι, καὶ ὑμεῖς μάλιστα ἐπὶ τὸ φοβερώτερον ὑπονοεῖτε· εἰδότες τοὺς περιδεῶς ὑποπτεύοντάς τι, λόγου μὲν ἡδονῇ τὸ παραυτίκα τερπομένους, τῇ δ' ἐγχειρήσει ὕστερον τὰ ξυμφέροντα πράσσοντας. τήν τε γὰρ ἐκεῖ ἀρχὴν εἰρήκαμεν διὰ δέος ἔχειν· καὶ τὰ ἐνθάδε διὰ τὸ αὐτὸ, ἥκειν μετὰ τῶν φίλων ἀσφαλῶς καταστησόμενοι, καὶ οὐ δουλωσόμενοι, μὴ παθεῖν δὲ μᾶλλον τοῦτο κωλύσοντες. ὑπολάβῃ δὲ μηδεὶς, ὡς οὐδὲν προσῆκον ὑμῶν κηδόμεθα, γνοὺς ὅτι σωζομένων ὑμῶν, καὶ διὰ τὸ μὴ ἀσθενεῖς ὑμᾶς ὄντας ἀντέχειν Συρακουσίοις, ἧσσον ἂν τούτων πεμψάντων τινὰ δύναμιν Πελοποννησίοις, ἡμεῖς βλαπτοίμεθα. καὶ ἐν τούτῳ προσήκετε ἤδη ἡμῖν τὰ μέγιστα. διόπερ καὶ τοὺς Λεοντίνους εὔλογον κατοικίζειν, μὴ ὑπηκόους ὥσπερ τοὺς ξυγγενεῖς αὐτῶν τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀλλ' ὡς δυνατωτάτους· ἵνα ἐκ τῆς σφετέρας ὅμοροι ὄντες τοῖσδε ὑπὲρ ἡμῶν λυπηροὶ ὦσι. τὰ μὲν γὰρ ἐκεῖ, καὶ αὐτοὶ ἀρκοῦμεν πρὸς τοὺς πολεμίους. καὶ ὁ χαλκιδεὺς, ὃν ἀλόγως ἡμᾶς φησὶ δουλωσαμένους τοὺς ἐνθάδε ἐλευθεροῦν, ξύμφορος ἡμῖν ἀπαράσκευος ὢν, καὶ χρήματα μόνον φέρων· τὰ δὲ ἐνθάδε, καὶ λεοντῖνοι καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι ὅτι μάλιστα αὐτονομούμενοι. ἀνδρὶ δὲ τυράννῳ, ἢ πόλει, ἀρχὴν ἐχούσῃ, οὐδὲν ἄλογον, ὅτι ξυμφέρον, οὐδ' οἰκεῖον, ὅτι μὴ πιστόν. πρὸς ἕκαστα δὲ δεῖ,

καὶ νῦν τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας ἕνεκα, καὶ ἐνθάδε παρόντες, καὶ ὑμῖν ταὐτὰ ξυμφέροντα ἀποφαίνομεν. ἀποφαίνομεν δέ φασιν ὑμῖν τὰ ἀσφαλῆ ὄντα, καὶ ὑμῖν συμφέροντα. ταῦτα δέ ἐστιν, ἃ διαβολῇ καθ' ἡμῶν λέγουσι συρακούσιοι. Καὶ ὑμεῖς μάλιστα. ὑμεῖς δὲ ὑποπτεύοντες, ἐκφοβεῖσθε. ἴσμεν γὰρ ὅτι φοβερόν τι ὑποπτεύοντες κἂν ἐν τῷ παρόντι ὑπὸ τῶν τερπνῶν λόγων ψυχαγωγῆσθε, ὅμως ὕστερον ἀκριβῶς ἐξετάζουσι καὶ ἀναλογίζονται ἕκαστα ὑπὲρ τοῦ τὰ συμφέροντα πράξειν. Ὑπονοεῖτε. ἤγουν δι' ἐλάττω τι ἐξ ὑπονοίας. Τήν τε γὰρ ἐκεῖ. τὴν ἐν πατρίδι. Διὰ δέος ἔχειν. διὰ τὸ αὐτὸ δέος ἥκειν, ὅπως μετὰ τῶν φίλων ἐνθάδε ἀσφαλῶς καταστησώμεθα. δέος δὲ λέγει τὸ περὶ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας. ταύτης γὰρ ὀρεγόμενοι, ὥρμησαν ἐπὶ τὸ ἄρχειν. Μᾶλλον τοῦτο κωλύσοντες. ἡμᾶς αὐτοὺς καταδουλωθῆναι. ἢ δοκεῖ τὸ ἐπιφερόμενον τούτῳ μᾶλλον συνᾴδειν. Οὐδὲν προσῆκον. ἤγουν οὐδεμιᾶς συγγενείας οὔσης. Γνοὺς ὅτι σωζομένων ὑμῶν. σωζομένων ὑμῶν, καὶ ἐν δυνάμει ὄντων, ὥστε ἀντέχειν δύνασθαι συρακουσίοις, ἧττον ἂν ἡμεῖς βλαπτοίμεθα. οὐ γὰρ πέμψουσιν οἱ συρακούσιοι λακεδαιμονίοις δύναμιν ἐνταῦθα πολεμούμενοι. δεῖ δὲ χρὴ καθ' ὑπερβατὸν οὕτως ἀκοῦσαι, ἧττον ἂν ἡμεῖς βλαπτοίμεθα, τούτων πεμψάντων τινὰ δύναμιν πελοποννησίοις. τουτέστιν, οὐ πεμψάντων, οὐκ ἂν βλαπτοίμεθα. Μὴ ὑπηκόους, ὥσπερ τοὺς ξυγγενεῖς. μὴ οὕτως ὑπηκόους αὐτοὺς γενέσθαι, ὥσπερ οἱ συγγενεῖς αὐτῶν ὑπακούουσιν εὐβοεῖς. ὕποπτος γὰρ ὢν ὁ ἀθηναῖος διὰ τὸ τοὺς λεοντίνους ἐπαγγέλλεσθαι κατοικίζειν φησὶν, ὅτι οὐχ ὁμοίως αὐτοὺς καταποιοῦμεν τοῖς ἐν εὐβοίᾳ χαλκιδεῦσιν, ἀλλ' ὡς ἐλευθέρους, καὶ δυνατωτάτους. Ἄλλως. δυνατωτάτους. ἤγουν ἐλευθερωτάτους. Ἵνα ἐκ τῆς σφετέρας ὅμοροι ὄντες, ἵνα ἐκ τῆς σφετέρας ὅμοροι ὄντες, τοῖσδε λυπηροὶ ὦσιν ὑπὲρ ἡμῶν. Τὰ μὲν γὰρ ἐκεῖ. τοῦ ἑρμοκράτους ἀθηναίους διαβάλλοντος ὡς οὐχ ὑγιῶς, τοὺς μὲν ἐν εὐβοίᾳ χαλκιδέας καταδεδουλωμένους, τοῖς δὲ ἐν σικελίᾳ ἐπαγγελλομένους ἐλευθερίαν, ὁ ἀθηναῖος οὐκ ἀρνούμενος, ἀλλὰ ὁμολογῶν τεχνικῶς διαλύει τὸ ἐπιχείρημα. Καὶ αὐτοὶ ἀρκοῦμεν. πρὸς μὲν γὰρ τὸν ἐκεῖ φησι πόλεμον, αὐτοὶ ἀρκοῦμεν, καὶ οἱ ἐν εὐβοίᾳ χαλκιδεῖς οὕτως ἡμῖν δεδουλωμένοι, ὥστε καὶ δύναμιν μὲν, καὶ παρασκευὴν οὐκ ἔχειν, δι' ἧς ἐπιθήσονται ἡμῖν. χρήματα δὲ ἔχοντες, ὠφελεῖν εἰς τὸν πρὸς πελοποννησίους πόλεμον. οἱ δὲ ἐνθάδε ἐλεύθεροί τε, καὶ αὐτόνομοι ὄντες, καὶ δύναμιν ἔχοντες, μάλιστα ἡμῖν εἰσιν ὠφέλιμοι. Καὶ ὁ χαλκιδεύς. ὁ ἐν εὐβοίᾳ δηλονότι. Ἀπαράσκευος ὤν. γεγυμνωμένος πολεμικῆς παρασκευῆς. Οὐδὲν ἄλογον ὅ, τι ξυμφέρον. οὐκ ἔστιν ἄλογον τὸ ἐπὶ τῷ συμφέροντι πραττόμενον. Οὐδ' οἰκεῖον ὅ, τι μὴ πιστόν. οὐδὲ φίλος τις, οὐδὲ ἐπιτήδειος, εἰ μὴ πιστός γε.

Ὥσπερ τῷ δικαιώματί ἐστιν. ὅτι τὸ ἴσον ἀντὶ τοῦ δικαίου πρόσθεν ἐτέθη, δῆλον ἐντεῦθεν. καὶ γὰρ ὥσπερ λεγόμενόν φησι, δίκαιος φανῆναι δεῖ, οὕτω καὶ τοὺς ἀληθείας δίκαιον τυγχάνειν. Εἰ γὰρ δι' ὑμᾶς μὴ ξυμμαχήσαντας. εἰ γὰρ διὰ τὸ ὑμᾶς μηδετέροις συμμαχεῖν, ἡμεῖς μὲν κακῶς πεισόμεθα, ἀθηναῖοι δὲ κρατήσουσι, τί ἄλλο. ὁ ἐκ προδήλων ἀμφοτέροις στάσεις, ἡμῖν μὲν ὑπὲρ σωτηρίας ἀγωνιζομένοις, οὐκ ἀμυνεῖτε. ἐκείνοις δὲ οὐ κωλύσετε τῆς πλεονεξίας. Τήν τε κοινὴν ὠφέλειαν. ὅτοι τὴν ὁμοφροσύνην, κοινὴν ὠφέλειαν εἶπεν, ἢ τὴν ἐλευθερίαν τῆς σικελίας. Καὶ μαρτυρόμεθα ἅμα. τὸ μὲν δεόμεθα δὲ, καὶ μαρτυρόμεθα ἅμα, ἢ μὴ πείσομεν, ἀεὶ στρατεῦσαι. οὕτω γὰρ ὑπεξοῦς, ἢ μὴ πείσοιμεν, ἅμα δεόμεθα, καὶ μαρτυρόμεθα. προσαποδέδοται δὲ, πρὸς μὲν τῷ δεόμεθα, ὅτι προδιδόμεθα ὑπὸ ἰώνων. πρὸς δὲ τῷ μαρτυρόμεθα, ὅτι προδιδόμεθα ὑφ' ὑμῶν. Ὅ, τι παθὼν, σφαλήσεται. ἤγουν ὁ συρακούσιος. Καὶ ὁ κρατῶν. ἤγουν ὁ ἀθηναῖος. τοὺς μὲν, οὐκ ἠμύνατε σωθῆναι. τοὺς συρακουσίοις. Τοὺς δέ. τοὺς ἀθηναίοις. Καὶ τοὺς ἀθηναίους φίλους δὴ ὄντας. προφασιζομένοις ἐστὶ φίλοις. Οὐδὲν ἔργον ἐστὶ σαφῶς. οὐδὲν χαλεπόν ἐστι. Τῷ δ' αὐτῶν ὀνόματι τιμηθήσονται. τιμῆς δὲ, καὶ δόξης αὐτοὶ μόνοι τεύξονται, ὅτι ἀθηναῖοι σικελίας ἐκράτησαν μόνοι. Καὶ τῆς νίκης οὐκ ἄλλον τινὰ ἆθλον. τὸ ἄλλον αὐτοῖς, καὶ οἷον ἐπινίκιον, οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὑμεῖς γεγενῆσθαι αἴτιοι, δουλωθέντες τῆς νίκης. Τῶν κινδύνων οἱ αὐτοί. αἴτιοι τοῦ κινδύνου γεγονότες. Σκοπεῖτε οὖν, καὶ αἱρεῖσθε ἤδη. σκεψάμενοι οὖν, ἕλεσθε ἢ δουλεύειν τοῖς ἀθηναίοις χωρὶς τοῦ κινδύνου, ἢ μεθ' ἡμῶν στάντες, καὶ κρατήσαντες, μήτε ὑπ' ἐκείνων ἀτίμως δουλωθῆναι, τήν τε πρὸς ἡμᾶς ἔχθραν ἐκφυγεῖν, μὴ ἂν μακρὰν γενομένην, ἢ ἀθηναίοις συμμαχήσετε. Τούσδε τε μὴ αἰσχρῶς. τοὺς ἀθηναίους. Μὴ ἂν βραχεῖαν γενομένην. ἤγουν ὀλιγοχρόνιον, ἀλλὰ μεγάλην δηλονότι. Ἀφικόμεθα μέν. ὑπὲρ τῆς ἀνανεώσεως τῆς πρότερον γενομένης ξυμμαχίας. Εἰπεῖν ὡς εἰκότως. περὶ τῆς ἡγεμονίας. Τὸ μὲν οὖν μέγιστον. κατὰ τὸ μέγιστον ὑποστίξαι χρή, ἵνα τὸ μέγιστον, αὐτὸ τοῦ κεφαλαίου λέγηται, οὔσης τῆς διανοίας ταύτης. κεφάλαιον μὲν δὴ μετὰ τῶν συρακουσίων αὐτῶν μαρτυροῦσι. ἔνιοι δὲ μεταγράψαντες τὸ, μαρτυρίας, μαρτύριον ἀνέγνωσαν, καὶ συνῆψαν. τὸ μὲν οὖν μέγιστον μαρτύριον, αὐτὸς εἶπε. Καὶ πλείοσιν οὖσιν. ἤτοι ἡμῶν τῶν ἰώνων, ἢ ὑμῶν τῶν σικελιωτῶν, ὃ καὶ μᾶλλον. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ ἐπιφερομένου τοῦ, καὶ παροικοῦσιν· πλείοσι γὰρ οὖσιν ὑμῶν, καὶ γειτνιῶσιν ἡμῖν. Οὐδὲν προσῆκον μᾶλλόν τι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἐσκεψάμεθα. τὸ δὲ καὶ ἡμᾶς, ἀντὶ τοῦ ὥσπερ καὶ ἡμᾶς. Ἐν τῷ παρόντι. ἐφ' ὅτῳ δηλονότι. Αὐτοὶ δέ. ἤγουν ἡμεῖς. Τῶν ὑπὸ βασιλεῖ. ὑπερβατόν. τὸ δὲ ἑξῆς, αὐτοὶ δὲ οἰκοῦμεν, ἡγεμόνες καταστάντες τῶν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ πρότερον ὄντων. λείπει τὸ, ἑλλήνων. Πρότερον ὄντων. ἤτοι τῶν ἰώνων, καὶ τῶν σικελιωτῶν. Καὶ ἐς τὸ ἀκριβές. αὐτί που ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν. Οὓς ξυγγενεῖς φασιν ὄντας. ὡς συγγενῶν ὄντων φασί, διὰ προξενίαν ὑμῶν συρακούσιοι.

ὥσπερ τῷ δικαιώματί ἐστιν. εἰ γὰρ δι' ὑμᾶς μὴ ξυμμαχήσαντας, ὅ, τε παθὼν σφαλήσεται, καὶ ὁ κρατῶν περιέσται, τί ἄλλο ἢ τῇ αὐτῇ ἀπουσίᾳ, τοῖς μὲν οὐκ ἠμύνατε σωθῆναι, τοὺς δὲ, οὐκ ἐκωλύσατε κακοὺς γενέσθαι; καίτοι κάλλιον τοῖς ἀδικουμένοις καὶ ἅμα ξυγγενέσι προσθεμένους, τήν τε κοινὴν ὠφέλειαν τῇ Σικελίᾳ φυλάξαι, καὶ τοὺς ἀθηναίους φίλους δὴ ὄντας, μὴ ἐᾶσαι ἁμαρτεῖν. ξυνελόντες τε λέγομεν οἱ συρακούσιοι, ἐκδιδάσκειν μὲν, οὐδὲν ἔργον εἶναι σαφῶς, οὔτε ὑμᾶς, οὔτε τοὺς ἄλλους, ὧν αὐτοὶ οὐδὲν χεῖρον γιγνώσκετε· δεόμεθα δὲ καὶ μαρτυρόμεθα ἅμα, εἰ μὴ πείσομεν, ὅτι ἐπιβουλευόμεθα μὲν ὑπὸ Ἰώνων αἰεὶ πολεμίων, προδιδόμεθα δὲ ὑπὸ ὑμῶν, Δωριεῖς Δωριέων. καὶ εἰ καταστρέψονται ἡμᾶς ἀθηναῖοι, ταῖς μὲν ὑμετέραις γνώμαις κρατήσουσι, τῷ δ' αὐτῶν ὀνόματι τιμηθήσονται. καὶ τῆς νίκης οὐκ ἄλλον τινὰ ἆθλον ἢ τὸν τὴν νίκην παρασχόντα λήψονται· καὶ εἰ αὖ ἡμεῖς περιεσόμεθα, τῆς αἰτίας τῶν κινδύνων οἱ αὐτοὶ καὶ τὴν τιμωρίαν ὑφέξετε. σκοπεῖτε οὖν καὶ αἱρεῖσθε ἤδη, ἢ τὴν αὐτίκα ἀκινδύνως δουλείαν, ἢ κἂν περιγενόμενοι μεθ' ἡμῶν, τούσδε τε μὴ αἰσχρῶς δεσπότας λαβεῖν, καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἔχθραν μὴ ἂν βραχεῖαν γενομένην διαφυγεῖν. Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἑρμοκράτης εἶπεν. ὁ δ' Εὔφημος ὁ τῶν ἀθηναίων πρεσβευτής, μετ' αὐτὸν, τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΕΥΦΗΜΟΥ

Ἀφικόμεθα μὲν ἐπὶ τῆς πρότερον οὔσης ξυμμαχίας ἀνανεώσει. τοῦ δὲ συρακουσίου καθαψαμένου, ἀνάγκη καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς εἰπεῖν ὡς εἰκότως ἔχομεν. τὸ μὲν οὖν μέγιστον μαρτύριον αὐτὸς εἶπεν, ὅτι οἱ Ἴωνες αἰεί ποτε πολέμιοι τοῖς Δωριεῦσιν εἰσίν. ἔχει δὲ καὶ οὕτως. ἡμεῖς γὰρ Ἴωνες ὄντες, Πελοποννησίοις Δωριεῦσι καὶ πλείοσιν οὖσι, καὶ παροικοῦσιν, ἐσκεψάμεθα ὅτῳ τρόπῳ ἥκιστα αὐτῶν ὑπακουσόμεθα. καὶ μετὰ τὰ μηδικὰ ναῦς κτησάμενοι, τῆς μὲν Λακεδαιμονίων ἀρχῆς καὶ ἡγεμονίας ἀπηλλάγημεν, οὐδὲν προσῆκον μᾶλλόν τι ἐκείνους ἡμῖν, ἢ καὶ ἡμᾶς ἐκείνοις ἐπιτάσσειν, πλὴν καθ' ὅσον ἐν τῷ παρόντι μεῖζον ἴσχυον. αὐτοὶ δὲ τῶν ὑπὸ βασιλεῖ πρότερον ὄντων ἡγεμόνες καταστάντες οἰκοῦμεν, νομίσαντες ἥκιστ' ἂν ὑπὸ Πελοποννησίοις οὕτως εἶναι, δύναμιν ἔχοντες ᾗ ἀμυνούμεθα. καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν, οὐδὲ ἀδίκως καταστρεψάμενοι, τούς τε Ἴωνας καὶ νησιώτας, οὓς ξυγγενεῖς φασιν ὄντας ἡμᾶς συρακούσιοι δεδουλῶσθαι. ἦλθον γὰρ ἐπὶ τὴν μητρόπολιν ἐφ' ἡμᾶς μετὰ τοῦ μήδου, καὶ οὐκ ἐτόλμησαν ἀποστάντες τὰ οἰκεῖα φθεῖραι, ὥσπερ ἡμεῖς ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, δουλείαν δὲ αὐτοί τε ἐβούλοντο, καὶ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἐπενεγκεῖν. ἀνθ' ὧν ἄξιοί τε ὄντες ἅμα ἄρχομεν, ὅτι τε ναυτικὸν πλεῖστόν τε καὶ προθυμίαν ἀπροφάσιστον παρεσχόμεθα ἐς τοὺς Ἕλληνας. καὶ διότι καὶ τῷ μήδῳ ἑτοίμως

τοῦτο

οὐ γὰρ ἄλλου μὲν φησὶ περιγίνεσθαι τοὺς φθονοῦντας, ἄλλου δὲ τοὺς φοβουμένους, ἀλλ' ἑνὸς ἀμφοτέρους, τοῦ κακῶσαι δηλονότι τοὺς συρακουσίους. τὸ μέντοι περιγενέσθαι αὐτοὺς ἐφίεσθαι, οὐ τῶν φοβουμένους, ἀλλὰ τῶν προνοουμένους τῆς αὐτῶν ἀσφαλείας. μᾶλλον δὲ τοὐναντίον μὲν τὸν σύνδεσμον ἐκ τοῦ κακῶσαι μὲν, ἵνα σωφρονισθῶμεν. ἵνα σωφρονισθῶμεν. ταπεινωθῶμεν. περιγενέσθαι δέ. τοὺς συρακουσίους τῷ πολέμῳ, ἵνα ὑπὸ τοὺς ἀθηναίων γένηται. Οὐ γὰρ οἷόν τε ἅμα. οὐ γὰρ οἷόν τε τυχεῖν πάντων, ὧν ἐπιθυμεῖ ὁ σικελιώτης, κακῶσαι μὲν τοὺς συρακουσίους, περιγενέσθαι δὲ ὅμως. Καὶ τῆς τύχης τὸν αὐτὸν ἄρχοντα τῆς ἐκβάσεως τῶν πραγμάτων. Καὶ εἰ γνώμῃ ἁμάρτοι. καὶ ἐὰν ἀποτυχῇ, τουτέστι διαμάρτοι δυστυχήσας, βουληθείη ἄν ποτε τοῖς νῦν ὑμετέροις ἀγαθοῖς φθονῆσαι ἀντὶ τῶν ἰδίας συμφορὰς ὀλοφυρόμενος. Βουληθείη αὖθις φθονῆσαι. βουλήσεται μὲν, οὐ δυνήσεται δὲ ἴσως τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς τότε φθονῆσαι, ὁ μὴ λύσας τοὺς αὐτοὺς ἐμοὶ κινδύνους ἐπανελέσθαι. οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ περὶ τῶν ἔργων, διαμείσου κέτι, ὡς ἄξιον ὂν ἀναδέχεσθαι κινδύνους, οὐ πρὸς τὰ ὀνόματα ἀποβλέποντας, ἀλλὰ πρὸς τὰ ἔργα. τίνα δὲ τὰ ὀνόματα, καὶ τὰ ἔργα, ἑξῆς ἀποφέρει. Εἰκὸς ἦν ὑμᾶς ὦ καμαριναῖοι. αὐτὸ τὸ, καὶ μεθ' ὑμᾶς εὐθὺς κινδυνεύοντας. Αὐτοὺς δὲ, πρὸς ἡμᾶς. ἤγουν ὑμᾶς.

ἵνα σωφρονισθῶμεν βούλεται, περιγενέσθαι δὲ, ἕνεκα τῆς αὐτοῦ ἀσφαλείας, οὐκ ἀνθρωπίνης δυνάμεως βούλησιν ἐλπίζει. οὐ γὰρ οἷόν τε ἅμα τῆς τε ἐπιθυμίας, καὶ τῆς τύχης, τὸν αὐτὸν ὁμοίως ταμίαν γενέσθαι. καὶ εἰ γνώμῃ ἁμάρτοι, τοῖς αὐτοῦ κακοῖς ὀλοφυρθεὶς, τάχ' ἂν ἴσως καὶ τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς ποτε βουληθείη αὖθις φθονῆσαι. ἀδύνατον δὲ προεμένῳ καὶ μὴ τοὺς αὐτοὺς κινδύνους οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ περὶ τῶν ἔργων ἐθελήσαντι προσλαβεῖν. λόγῳ μὲν γὰρ, τὴν ἡμετέραν δύναμιν σώζοι ἄν τις, ἔργῳ δὲ, τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν, καὶ μάλιστα εἰκὸς ἦν ὑμᾶς ὦ καμαριναῖοι ὁμόρους ὄντας, καὶ τὰ δεύτερα κινδυνεύσοντας προορᾶσθαι αὐτὰ, καὶ μὴ μαλακῶς, ὥσπερ νῦν ξυμμαχεῖν· αὐτοὺς δὲ πρὸς ἡμᾶς μᾶλλον ἰόντας, ἅπερ ἂν εἰ ἐς τὴν καμαριναίαν πρῶτον ἀφίκοντο οἱ ἀθηναῖοι, δεόμενοι ἂν ἐπεκαλεῖσθε, ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν παρακελευομένους, ὅπως μηδὲν ἐνδώσομεν φαίνεσθαι. ἀλλ' οὔθ' ὑμεῖς νῦν γέ πω, οὔθ' οἱ ἄλλοι ἐπὶ ταῦτα ὥρμησθε. Δειλίᾳ δὲ ἴσως, τὸ δίκαιον πρός τε ἡμᾶς καὶ πρὸς τοὺς ἐπιόντας θεραπεύσετε, λέγοντες ξυμμαχίαν εἶναι ὑμῖν πρὸς ἀθηναίους, ἥν γε οὐκ ἐπὶ τοῖς φίλοις ἐποιήσασθε, τῶν δὲ ἐχθρῶν ἤν τις ἐφ' ὑμᾶς ἴῃ, καὶ τοῖς γε ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων, καὶ μὴ αὐτοὶ ὥσπερ νῦν τοὺς πέλας ἀδικῶσιν. ἐπεὶ οὐδ' οἱ ῥηγῖνοι ὄντες χαλκιδεῖς, χαλκιδέας ὄντας λεοντίνους ἐθέλουσι ξυγκατοικίζειν. καὶ δεινὸν, εἰ ἐκεῖνοι μὲν τὸ ἔργον τοῦ καλοῦ δικαιώματος ὑποπτεύοντες ἀλόγως σωφρονοῦσιν· ὑμεῖς δ' εὐλόγῳ προφάσει, τοὺς μὲν φύσει πολεμίους, βούλεσθε ὠφελεῖν, τοὺς δὲ ἔτι μᾶλλον φύσει ξυγγενεῖς, μετὰ τῶν ἐχθίστων διαφθεῖραι. ἀλλ' οὐ δίκαιον· ἀμύνειν δὲ, καὶ μὴ φοβεῖσθαι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν. οὐ γὰρ ἢν ἡμεῖς ξυστῶμεν πάντες, δεινή ἐστιν· ἀλλ' ἢν ὅπερ οὗτοι σπεύδουσι τἀναντία διαστῶμεν. ἐπεὶ οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς μόνους ἐλθόντες, καὶ μάχῃ περιγενόμενοι, ἔπραξαν ἃ ἐβούλοντο. ἀπῆλθον δὲ διὰ τάχους. ὥστε οὐκ ἀθρόοις γε ὄντας, εἰκὸς ἀθυμεῖν, ἰέναι δὲ ἐς τὴν ξυμμαχίαν προθυμότερον. ἄλλως τε καὶ ἀπὸ πελοποννήσου παρεσομένης ὠφελείας, οἳ τῶνδε κρείσσους εἰσὶ τὸ παράπαν τὰ πολέμια. καὶ μὴ ἐκείνην τὴν προθυμίαν δοκεῖν τῳ ἡμῖν μὲν ἴσην εἶναι, ὑμῖν δὲ ἀσφαλῆ, τὸ μηδετέροις δὴ, ὡς καὶ ἀμφοτέρων ὄντας ξυμμάχους βοηθεῖν. οὐ γὰρ ἔργῳ ἴσον,

Μᾶλλον ἰόντας. ὥσπερ ἂν εἰ ἐς τὴν καμάριναν. Δεόμενοι ἄν. καὶ δεῖσθαι ἂν ὑμῶν συμμάχων. Ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου. ἀντὶ ταῦτα τὰ ἑρμηνεία, τουτέστι, τῷ λόγῳ μὲν βοηθεῖν, καὶ συμμαχεῖν τοῖς συρακουσίοις, ἔργῳ δὲ, ἑαυτῶν καὶ μεθ' ὑμᾶς εὐθὺς κινδυνευόντων. τὸ ἑξῆς, ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου φαίνεσθαι παρακελευομένους. Ὅπως μηδὲν ἐνδώσομεν. οὕτω φησὶ παρακελεύεσθαι αὐτοὺς μὴ μαλακίζεσθαι, ὥσπερ ἂν ὑμῖν παρεκελεύσασθε, εἰ ἐφ' ὑμᾶς ὥρμησαν οἱ ἀθηναῖοι. Δειλίᾳ δὲ ἴσως. δειλίᾳ δὲ, προβλήματι χρήσεσθαι τῷ δικαίῳ δῆθεν ἀξιοῦντες ὁμοίως ὑμῖν τε, καὶ ἀθηναίοις προσφέρεσθαι. Ἥν γε οὐκ ἐπὶ τοῖς φίλοις. ἤγουν κατὰ τῶν φίλων. Τῶν δὲ ἐχθρῶν. κατὰ δὲ τῶν ἐπιστρατευσάντων ὑμῖν ἐχθρῶν. ὅτι, ὃ δεινὸν εἰ γεγένηται τῆς προτέρου δὲ μὲν, γὰρ πρὸς τὰ ὀνόματα ἀποβλέπων, ὑπέστη σώζειν συμμάχων τὴν ὑμετέραν δύναμιν. τουτέστιν, ὑμᾶς. ὁ δὲ, πρὸς τὰ ἔργα ἀφορῶν, τῆς ἑαυτοῦ προνοεῖσθαι σωτηρίας ἡγεῖσθαι. ἀσφαλέστερον δὲ εἶναι τὸ, σωτηρίαν σώζειν. Ὅταν ὑπ' ἄλλων, καὶ μὴ αὐτοί. λείπει δὲ, ἀδικῶνται. Ξυγκατοικίζειν. ἤγουν τοῖς ἀθηναίοις. Τὸ ἔργον τοῦ καλοῦ. ἐξ μετὰ τῶν ἀθηναίων εἰς σικελίαν ἄφιξιν λέγει, ἣν πρόφασιν τῆς ἀφίξεως καλὸν ἦν δικαίωμα, ὃ φάσκοντες ὃ συγγενεῖς τοῖς χαλκιδεῦσι βοηθεῖν. Ἀλόγως σωφρονοῦσι. ἀντὶ τοῦ παρὰ λόγον. ἢ ἡ διάνοια, δεινὸν ἂν εἴη, ῥηγῖνοι μὲν, καίτοι χαλκιδεῖς ὄντες, τὴν παρουσίαν τῶν ἀθηναίων εὔλογον δοκοῦσαν ὡς ἂν ἐπὶ βοήθειαν τῶν συγγενῶν ἥκουσαν, ὅμως ὑποπτεύοντες, οὐ προσέθεντο αὐτοῖς παρὰ τὸ φαινόμενον εὔλογον ὑπίδοιντο πραγοῦντες. ὑμεῖς δὲ διὰ πρόφασιν πιθανὴν, ἀθηναίοις μὲν βούλεσθε ὠφελεῖν, τοὺς δὲ συγγενεῖς, μετὰ τῶν ἐχθίστων διαφθεῖραι. Τοὺς μὲν φύσει πολεμίους. ἤγουν τοὺς ἀθηναίους. Ξυστῶμεν πάντες. ἤγουν εἰς τὸ αὐτὸ ἔλθωμεν. Ἀλλ' ἢν ὅπερ οὗτοι. οὗτοι οἱ ἀθηναῖοι. ὅμηρος, ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος. Οὐδὲ πρὸς ὑμᾶς μόνους. ἀντὶ μόνοις ὑμᾶς. Περιγενόμενοι. ὑμῶν δηλονότι. Ἐς τὴν ξυμμαχίαν δ' ἐξῆς, τὸ μηδετέροις συμμαχεῖν, ὡς ἀμφοτέρων ὄντας φίλοις, δοκεῖν τῳ προμηθὲς εἶναι, ὡς ὑμῖν μὲν ἀσφαλοῦς ὄντος, τοῦ δὲ ἡμῖν διακινδυνευομένου. Τὰ πολέμια. κατὰ τὰ πολέμια. Ξυμμάχους βοηθεῖν. ὑμᾶς δηλονότι.

Προσχωρῶσι δ' αὐτοῖς. οἱ Καμαριναῖοι τοῖς Ἀθηναίοις. Μὴ ὑμᾶς πείσωσιν. ἀπὸ κοινοῦ δείσαντες. ἵνα, ἢ δείσαντες τὴν τῶν Ἀθηναίων περὶ τοὺς λόγους δεινότητα. Τὰς μὲν ἐκεῖ πόλεις. τὰς περὶ τὰς Ἀθήνας. Τῇ δὲ αὐτῇ ἰδέᾳ. τρόπῳ. διανοίᾳ. Καὶ ὅσοι ἀπὸ σφῶν ἦσαν. καὶ ὅσοι ἄποικοι ἦσαν αὐτῶν. Αἰτίαν εὐπρεπῆ. πιθανήν. Οἱ μὲν σφίσιν. Ἀθηναῖοι δὲ περὶ τοῦ ἑαυτοῖς, ἀλλὰ μὴ τῷ Μήδῳ καταδουλῶσαι τοὺς Ἕλληνας. Οἱ δ' ἐπὶ δεσπότου μεταβολῇ. οἱ δὲ ἄλλοι Ἕλληνες, ὑπὲρ τοῦ ἀλλάξαι δεσπότην φησί. Κακοξυνετωτέρου δέ. ἤγουν πανουργοτέρου. Οὐ ξυστραφέντες. ἤγουν συνταχθέντες. Εἰδότες ὅτι ταύτῃ μόνον ἁλωτοί ἐσμεν, μένοντες κατὰ πόλεις δηλονότι ληφθῆναι δίχα ἕκαστοι. Προαπολλυμένου. τοῦ συνοικοῦντος μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ, πολὺ δὲ διεστῶτος. Τὸν πάσχοντα καθ' ἑαυτόν. ὑπὲρ αὐτοῦ δὲ ἕκαστος ἡγεῖται ἰδίᾳ κακῶς πάσχοντα δυστυχεῖν. Οὐ προδιεφθαρμένου ἐμοῦ. τοῦ Συρακουσίου δηλονότι. Βεβαιώσασθαι. βεβαιῶσαι. εἴ τις φθονεῖ μὲν τοῖς Συρακουσίοις, ὁμοῦ δὲ δέδοικεν αὐτῶν τὸ μέγεθος. φοβεροὶ γὰρ ἅμα, καὶ ἐπίφθονοι καθεστᾶσιν οἱ μείζους. καὶ διὰ τοῦτο βούλεται μὲν κακωθῆναι Συρακουσίους ὑπὲρ τοῦ σωφρονεστέρους γενέσθαι, καὶ μὴ φρονηματικοὺς τοῖς εὐτυχήμασι, σώζεσθαι δὲ μέντοι γε ὅμως διὰ τὴν οἰκείαν ἀσφάλειαν, ἵνα μὴ μονωθεὶς αὐτῶν, καὶ αὐτὸς καταδουλωθῇ, οὗτος ἴστω οὐ δυνατὰ αἱρούμενος, ὀργιζόμενος, δοκεῖ δέ πως τὰ κατάλληλα ἀπαιτεῖν πρὸς τὴν πρόθεσιν. φοβεῖται γὰρ εἴ τις ὁ φθονεῖ, ἢ φοβεῖται καὶ βούλεται ὁ φθονῶν κακωθῆναι τοὺς Συρακουσίους ὀφλεῖν ἕνεκα, ὅτι ὁ φοβούμενος, αὐτὴν μᾶλλον ἀπολέσαι σπουδάσει. ὁ δὲ αὐτὸς, τοὐναντίον εἰρηκέναι δοκεῖ, ὅτι ὁ φοβούμενος, βούλεται περιγενέσθαι τοὺς Συρακουσίους, οὐ μὴν δὴ ταῦτα κατάλληλα.

Ἀθηναίοις, ἐς τὴν Καμάριναν κατὰ τὴν ἐπὶ Λάχητος γενομένην ξυμμαχίαν πρεσβεύεσθαι, εἴ πως προσαγάγοιντο αὐτούς, αἵ τι πρεσβεύοιντο καὶ αὐτοί. ἦσαν γὰρ ὕποπτοι αὐτοῖς οἱ Καμαριναῖοι, μὴ προθύμως σφίσι μήτ' ἐπὶ τὴν πρώτην μάχην πέμψαι ἃ ἔπεμψαν, ἔς τε τὸ λοιπὸν μὴ οὐκέτι βούλωνται ἀμύνειν, ὁρῶντες τοὺς Ἀθηναίους ἐν τῇ μάχῃ εὖ πράξαντας, προσχωρῶσι δ' αὐτοῖς κατὰ τὴν προτέραν φιλίαν πεισθέντες. ἀφικομένων οὖν ἐκ μὲν Συρακουσῶν Ἑρμοκράτους καὶ ἄλλων ἐς τὴν Καμάριναν, ἀπὸ δὲ τῶν Ἀθηναίων Εὐφήμου μεθ' ἑτέρων, ὁ Ἑρμοκράτης ξυλλόγου γενομένου τῶν Καμαριναίων βουλόμενος προδιαβαλεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἔλεγε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΕΡΜΟΚΡΑΤΟΥΣ

Οὐ τὴν παροῦσαν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων, ὦ Καμαριναῖοι, μὴ αὐτὴν καταπλαγῆτε, δείσαντες ἐπρεσβευσάμεθα, ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς μέλλοντας ἀπ' αὐτῶν λόγους, πρίν τι καὶ ἡμῶν ἀκοῦσαι, μὴ ὑμᾶς πείσωσιν. ἥκουσι γὰρ ἐς τὴν Σικελίαν, προφάσει μὲν ᾗ πυνθάνεσθε, διανοίᾳ δὲ ἣν πάντες ὑπονοοῦμεν. καί μοι δοκοῦσιν οὐ Λεοντίνους βούλεσθαι κατοικίσαι, ἀλλ' ἡμᾶς μᾶλλον ἐξοικίσαι. οὐ γὰρ δὴ εὔλογον, τὰς μὲν ἐκεῖ πόλεις ἀναστάτους ποιεῖν, τὰς δὲ ἐνθάδε κατοικίζειν. καὶ Λεοντίνων μὲν Χαλκιδέων ὄντων, κατὰ τὸ ξυγγενὲς κήδεσθαι· Χαλκιδέας δὲ τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ὧν οἵδε ἄποικοί εἰσι, δουλωσαμένους ἔχειν. τῇ δὲ αὐτῇ ἰδέᾳ, ἐκεῖνά τε ἔσχον, καὶ τὰ ἐνθάδε νῦν πειρῶνται. ἡγεμόνες γὰρ γενόμενοι ἑκόντων τῶν τε Ἰώνων, καὶ ὅσοι ἀπὸ σφῶν ἦσαν ξύμμαχοι, ὡς ἐπὶ τοῦ Μήδου τιμωρίᾳ· τοὺς μὲν, λειποστρατίαν, τοὺς δὲ, ἐπ' ἀλλήλους στρατεύειν· τοῖς δ' ὡς ἑκάστοις τινὰ εἶχον αἰτίαν εὐπρεπῆ ἐπενεγκόντες, κατεστρέψαντο. καὶ οὐ περὶ τῆς ἐλευθερίας ἄρα, οὔτε οὗτοι τῶν Ἑλλήνων, οὔθ' οἱ Ἕλληνες τῆς ἑαυτῶν, τῷ Μήδῳ ἀντέστησαν. περὶ δὲ, οἱ μὲν σφίσιν, ἀλλὰ μὴ ἐκείνῳ καταδουλώσεως· οἱ δ' ἐπὶ δεσπότου μεταβολῇ οὐκ ἀξυνετωτέρου, κακοξυνετωτέρου δέ. ἀλλ' οὐ γὰρ δὴ τὴν τῶν Ἀθηναίων εὐκατηγόρητον οὖσαν πόλιν, νῦν ἥκομεν ἀποφανοῦντες ἐν εἰδόσιν ὅσα ἀδικεῖ. πολὺ δὲ μᾶλλον ἡμᾶς αὐτοὺς αἰτιασόμενοι, ὅτι ἔχοντες παραδείγματα τῶν τ' ἐκεῖ Ἑλλήνων, ὡς ἐδουλώθησαν, οὐκ ἀμύνοντες σφίσιν αὐτοῖς, καὶ νῦν ἐφ' ἡμᾶς ταὐτὰ παρόντα σοφίσματα, Λεοντίνων τε ξυγγενῶν κατοικίσεις, καὶ Ἐγεσταίων ξυμμάχων ἐπικουρίας, οὐ ξυστραφέντες βουλόμεθα προθυμότερον δεῖξαι αὐτοῖς, ὅτι οὐκ Ἴωνες τάδε εἰσὶν, οὐδ' Ἑλλησπόντιοι, καὶ νησιῶται, οἳ δεσπότην ἢ Μῆδον, ἢ ἕνα γέ τινα αἰεὶ μεταβάλλοντες, δουλοῦνται. ἀλλὰ Δωριῆς ἐλεύθεροι ἀπ' αὐτονόμου τῆς Πελοποννήσου τὴν Σικελίαν οἰκοῦντες, ἢ μένομεν ἕως ἂν ἕκαστοι κατὰ πόλεις ληφθῶμεν, εἰδότες ὅτι ταύτῃ μόνον ἁλωτοί ἐσμεν, καὶ ὁρῶντες αὐτοὺς ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος τρεπομένους· ὥστε τοὺς μὲν, λόγοις ἡμῶν διιστάναι, τοὺς δὲ, ξυμμάχων ἐλπίδι ἐκπολεμοῦν πρὸς ἀλλήλους· τοὺς δὲ, ὡς ἑκάστοις τι προσηνὲς λέγοντες, δύνανται κακουργεῖν. καὶ οἰόμεθα τοῦ ἄπωθεν ξυνοίκου προαπολλυμένου, οὐκ ἐς αὐτόν τινα ἥξειν τὸ δεινόν· πρὸ δὲ αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα καθ' ἑαυτὸν δυστυχεῖν. καὶ εἴ τῳ ἄρα παρέστηκε, τὸν μὲν Συρακόσιον, ἑαυτὸν δ' οὐ πολέμιον εἶναι τῷ Ἀθηναίῳ, καὶ δεινὸν ἡγεῖται ὑπέρ γε τῆς ἐμῆς κινδυνεύειν, ἐνθυμηθήτω οὐ περὶ τῆς ἐμῆς μᾶλλον, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἅμα ἐν τῇ ἐμῇ μαχούμενος. τοσούτῳ δὲ καὶ ἀσφαλέστερον, ὅσῳ οὐ προδιεφθαρμένου ἐμοῦ, ἔχων δὲ ξύμμαχον ἐμὲ, καὶ οὐκ ἐρῆμος ἀγωνιεῖται. τόν τε Ἀθηναῖον μὴ τὴν τοῦ Συρακουσίου ἔχθραν κολάσασθαι, τῇ δ' ἐμῇ προφάσει τὴν ἐκείνου φιλίαν οὐχ ἧσσον βεβαιώσασθαι βούλεσθαι. εἴ τέ τις φθονεῖ μὲν, ἢ καὶ φοβεῖται, ἀμφότερα γὰρ τάδε πάσχει τὰ μείζω, διὰ δὲ αὐτὰ τὰς Συρακούσας κακωθῆναι μὲν,

οὐ γὰρ

ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, περὶ ἑξήκοντα, καὶ διακοσίους. τῶν δὲ σφετέρων τὰ ὀστᾶ ξυνέλεξαν. ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, ὡς πεντήκοντα. καὶ τὰ τῶν πολεμίων σκῦλα ἔχοντες, ἀπέπλευσαν ἐς Κατάνην. χειμών τε γὰρ ἦν, καὶ τὸν πόλεμον αὐτόθεν ποιεῖσθαι, οὔπω ἐδόκει δυνατὸν εἶναι, πρὶν ἂν ἱππέας τε μεταπέμψωσιν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. καὶ ἐκ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἀγείρωσιν, ὅπως μὴ παντάπασιν ἱπποκρατῶνται, καὶ χρήματα δὲ ἅμα αὐτόθεν τε ξυλλέξωνται, καὶ παρ' Ἀθηναίων ἔλθῃ, τῶν τε πόλεών τινας προσαγάγωνται. ἃς ἤλπιζον μετὰ τὴν μάχην μᾶλλον σφῶν ὑπακούσεσθαι, τά τε ἄλλα καὶ σῖτον, καὶ ὅσων δέοι παρασκευάσωνται, ὡς ἐς τὸ ἔαρ ἐπιχειρήσοντες ταῖς Συρακούσαις. καὶ οἱ μὲν, ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Νάξον, καὶ Κατάνην διαχειμάσοντες. Συρακούσιοι δὲ, τοὺς σφετέρους αὐτῶν νεκροὺς θάψαντες, ἐκκλησίαν ἐποίουν. καὶ παρελθὼν αὐτοῖς Ἑρμοκράτης ὁ Ἕρμωνος, ἀνὴρ καὶ ἐς τὰ ἄλλα ξύνεσιν οὐδενὸς λειπόμενος, καὶ κατὰ τὸν πόλεμον, ἐμπειρίᾳ τε ἱκανὸς γενόμενος, καὶ ἀνδρείᾳ ἐπιφανής, ἐθάρσυνέ τε, καὶ οὐκ εἴα τῷ γεγενημένῳ ἐνδιδόναι.

Τὴν μὲν γὰρ γνώμην αὐτῶν οὐχ ἡσσῆσθαι, τὴν δὲ ἀταξίαν βλάψαι. οὐ μέντοι τοσοῦτόν γε λειφθῆναι ὅσον εἰκὸς εἶναι, ἄλλως τε τοῖς πρώτοις τῶν Ἑλλήνων ἐμπειρίᾳ ἰδιώτας ὡς εἰπεῖν χειροτέχνας ἀνταγωνισαμένους. μέγα δὲ βλάψαι καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατηγῶν καὶ τὴν πολυαρχίαν. ἦσαν γὰρ πεντεκαίδεκα οἱ στρατηγοῦντες αὐτοῖς, τῶν τε πολλῶν τὴν ἀξύντακτον ἀναρχίαν. ἢν δὲ ὀλίγοι τε στρατηγοὶ γένωνται ἔμπειροι, καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ παρασκευάσωσι τὸ ὁπλιτικόν, οἷς τε ὅπλα μὴ ἔστιν ἐκπορίζοντες, ὅπως ὡς πλεῖστοι ἔσονται, καὶ τῇ ἄλλῃ μελέτῃ προσαναγκάζοντες, ἔφη κατὰ τὸ εἰκὸς κρατήσειν σφᾶς τῶν ἐναντίων. ἀνδρείας μὲν σφίσιν ὑπαρχούσης, εὐταξίας δὲ ἐς τὰ ἔργα προσγενομένης. ἐπιδώσειν γὰρ ἀμφότερα αὐτά, τὴν μὲν, μετὰ κινδύνων μελετωμένην, τὴν δ' εὐψυχίαν αὐτὴν ἑαυτῆς, μετὰ τοῦ πιστοῦ τῆς ἐπιστήμης θαρσαλεωτέραν ἔσεσθαι. τούς τε στρατηγούς, καὶ ὀλίγους καὶ αὐτοκράτορας χρῆναι ἑλέσθαι. καὶ ὀμόσαι αὐτοῖς τὸν ὅρκιον, ἦ μὴν ἐάσειν ἄρχειν ὅπῃ ἂν ἐπίστωνται. οὕτω γὰρ, ἅ τε κρύπτεσθαι δεῖ, μᾶλλον ἂν στέγεσθαι. καὶ τἆλλα κατὰ κόσμον, καὶ ἀπροφασίστως παρασκευασθῆναι.

Καὶ οἱ Συρακούσιοι αὐτοῦ ἀκούσαντες, ἐψηφίσαντό τε πάντα ὡς ἐκέλευε, καὶ στρατηγοὺς αὐτόν τε εἵλοντο τὸν Ἑρμοκράτην, καὶ Ἡρακλείδην τὸν Λυσιμάχου, καὶ Σικανὸν τὸν Ἐξηκέστου, τούτους τρεῖς. καὶ ἐς τὴν Κόρινθον, καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα, πρέσβεις ἀπέστειλαν, ὅπως ξυμμαχία τε αὐτοῖς παραγένηται. καὶ τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον βεβαιότερον πείθωσι ποιεῖσθαι ἐκ τοῦ προφανοῦς, ὑπὲρ σφῶν τοὺς Λακεδαιμονίους. ἵνα, ἢ ἀπὸ τῆς Σικελίας ἀπαγάγωσιν αὐτούς, ἢ πρὸς τὸ ἐν Σικελίᾳ στράτευμα ἧσσον ὠφέλειαν ἄλλην ἐπιπέμπωσι. τὸ δ' ἐν τῇ Κατάνῃ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων, ἔπλευσεν εὐθὺς ἐπὶ Μεσσήνην, ὡς προδοθησομένην. καὶ ἃ μὲν ἐπράσσετο, οὐκ ἐγένετο. Ἀλκιβιάδης γὰρ ὅτ' ἀπῄει ἐκ τῆς ἀρχῆς ἤδη μετάπεμπτος, ἐπιστάμενος ὅτι φεύξοιτο, μηνύει τοῖς τῶν Συρακουσίων φίλοις τοῖς ἐν Μεσσήνῃ, ξυνειδὼς τὸ μέλλον. οἱ δὲ, τούς τε ἄνδρας διέφθειραν πρότερον, καὶ τότε στασιάζοντες καὶ ἐν ὅπλοις ὄντες, ἐπεκράτουν μὴ δέχεσθαι τοὺς Ἀθηναίους οἱ ταῦτα βουλόμενοι. ἡμέρας δὲ μείναντες περὶ τρεῖς καὶ δέκα οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς ἐχειμάζοντο, καὶ τὰ ἐπιτήδεια οὐκ εἶχον, καὶ προὐχώρει οὐδέν, ἀπελθόντες ἐς Νάξον, καὶ θρᾷκας σταύρωμα περὶ τὸ στρατόπεδον ποιησάμενοι, αὐτοῦ διεχείμαζον. καὶ τριήρη ἀπέστειλαν ἐς τὰς Ἀθήνας, ἐπί τε χρήματα καὶ ἱππέας, ὅπως ἅμα τῷ ἦρι παραγένωνται. ἐτείχιζον δὲ καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐν τῷ χειμῶνι πρός τε τῇ πόλει, τὸν Τεμενίτην ἐντὸς ποιησάμενοι τεῖχος παρὰ πᾶν τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς ὁρῶν, ὅπως μὴ δι' ἐλάσσονος εὐαποτείχιστοι ὦσιν, ἢν ἄρα σφάλλωνται, καὶ τὰ Μέγαρα φρούριον, καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπιείῳ ἄλλο, καὶ τὴν θάλασσαν προὐσταύρωσαν πανταχῇ, ᾗ ἀποβάσεις ἦσαν. καὶ τοὺς Ἀθηναίους εἰδότες ἐν τῇ Νάξῳ χειμάζοντας, ἐστράτευσαν πανδημεὶ ἐπὶ τὴν Κατάνην. καὶ τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον, καὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων σκηνὰς καὶ τὸ στρατόπεδον ἐμπρήσαντες, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ πυνθανόμενοι τοὺς

Ἀπέθανον δὲ αὐτῶν. τῶν Συρακουσίων. Οὐ μέντοι τοσοῦτόν γε. οὐκ οὕτως ἡττῆσθαι, ὡς αὐτοὺς ὄντας χειροτέχνας ἀνταγωνισαμένους. τῶν ἐμπειρίαν ἐχόντων, καὶ γυμνασίαν τοῦ μάχεσθαι. Παρασκευάσωσι. τὸ γνῶναι παιδεύσωσιν ἐν παρασκευῇ. Τὴν μέν. τὴν εὐταξίαν. Τὴν δ' εὐψυχίαν. τὴν ἀνδρείαν. ὅμοιον δὲ τοῦτο τῷ ἐν τῷ προοιμίῳ, μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενοι. Μετὰ τοῦ πιστοῦ. μετὰ τοῦ πεποιθέναι δηλονότι τῇ ἐπιστήμῃ. Ὅπῃ ἂν ἐπίστωνται. ὅπῃ ἂν ἄγειν γνῶσι συμφέρειν. Ἅ τε κρύπτεσθαι δεῖ. αὐτὶ τοῦ ἀποκρύπτεσθαι. Μᾶλλον ἂν στέγεσθαι. ἤδη ὡς τὸ μέλλον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. Ἧσσον ὠφέλειαν. ἤγουν συμμαχίαν. Καὶ ἃ μὲν ἐπράσσετο, οὐκ ἐγένετο. τὰ τῆς προδοσίας δηλονότι, τοῦ Ἀλκιβιάδου τοῦ διδόντος. Ἐπιστάμενος ὅτι φεύξοιτο. ἤγουν εἰδὼς τὸ μέλλον.

Ξυνειδὼς τὸ μέλλον. ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἔσεσθαι.

Οἱ δὲ, τούς τε ἄνδρας διέφθειραν. τοὺς ὑπόπτους ὡς προδιδόντας.

Ἐπεκράτουν. βουλομένων τῶν Μεσσηνίων ἐπεκράτουν οἱ βουλόμενοι δέχεσθαι τοὺς Ἀθηναίους.

Οἱ ταῦτα βουλόμενοι. τῶν Συρακουσίων.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

Παραστήτω δέ τινι. διδασκέτω. Ἐξ ἧς κρατεῖν δεῖ. ἤγουν λείπει τὸ, ἐξ ἧς ὁρμώμενοι. ἢ τὸ ἐξ ἧς, ἀντὶ τοῦ ἐν ᾗ. Καὶ τὴν παροῦσαν ἀνάγκην, καὶ ἀπορίαν. τὸ ἐν ἀλλοδαπῇ τε εἶναι, καὶ πόῤῥω τῆς πατρίδος. Ἐπῆγε τὸ στρατόπεδον. κατὰ τῶν πολεμίων δηλονότι. Ὑστέριζον μέν. ἤγουν ὕστερον ἤρχοντο. Ἐλλιπεῖς ἦσαν. ἤγουν ἥττους τῶν Ἀθηναίων. Ἀνδρείᾳ οὐχ ἥσσους. ἀνδρείαν νῦν λέγει τὸ θάρσος. θαρσαλέως μὲν γάρ φησιν οὐχ ἥσσονα τῶν Ἀθηναίων ἐχώρουν εἰς τὴν μάχην. τῇ δὲ ἐπιστήμῃ λειπόμενοι, καὶ τῇ προθυμίᾳ, ἄκοντες ἐλείποντο. Σφάγια προύφερον. ἔμπροσθεν τῆς στρατηγίας ἐσφάζοντο. Τὰ νομιζόμενα. τὰ κατ' ἔθος νόμιμον γινόμενα. Ξύνοδον ἐπώτρυνον.

Παρώρμων πρὸς τὸ ξυμμίξαι. Οἰκείαν σχεῖν. ὥστε κτήσασθαι τὴν ἀλλοτρίαν. καὶ διὰ τῶν ἐπιβῆναι μὴ κακῶσαι τὴν πατρίδα. Ἐκείνοις ἐφ' ἃ ἦλθον. τοῖς Ἀθηναίοις. Μέγιστον μὲν τῆς αὐτίκα. μάλιστα μὲν διὰ τῆς ἰδίας σωτηρίας προθύμως ἐμάχοντο, εἴ τι ὃν ἀλλήλων αὐτοῖς, ἢ μὴ κρατοῖεν. Ἐν παρέργῳ, καὶ ἔτι ἄλλο. οἱ ὑπήκοοι, πρότερον μὲν διὰ τὴν αὐτῶν σωτηρίαν προθύμως ἐμάχοντο. αὖθις δὲ, εἰ καὶ ἄλλο τι καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα, ὅπως συγκαταστρεψαμένων αὐτῶν τὴν Σικελίαν Ἀθηναῖοι πρᾳότεροι τῶν συναγωνισαμένων ἄρχοιεν. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, ῥᾳδίως ὑπακούσονται. Ἐν χερσὶ τῆς μάχης. ἤτοι συνελθόντες ἐγγὺς, καὶ ἐκ χειρὸς μαχομένων μετὰ τὸ παύσασθαι τοὺς λιθοβόλους, καὶ τοὺς σφενδονήτας. ἢ ὥς τινες, ἀρξαμένης δὲ τῆς μάχης. Μαχομένοις. τοῖς Συρακουσίοις. Ξυνεπιλαβέσθαι. αἴτιον φόβου γενέσθαι. Τοῖς δ' ἐμπειροτέροις. τοῖς Ἀθηναίοις. Καὶ ὥρᾳ ἔτους. κατὰ καιρὸν γενέσθαι.

παραστήτω δέ τινι καὶ τόδε, πολύ τε ἀπὸ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν εἶναι καὶ πρὸς γῇ οὐδεμιᾷ φιλίᾳ, ἥν τινα μὴ αὐτοὶ μαχόμενοι κτήσεσθε. καὶ τοὐναντίον, ὑπομιμνήσκω ὑμᾶς, ἢ οἱ πολέμιοι σφίσιν αὐτοῖς εὖ οἶδ' ὅτι παρακελεύονται. οἱ μὲν γὰρ, ὅτι περὶ πατρίδος ἔσται ὁ ἀγών. ἐγὼ δὲ, ὅτι οὐκ ἐν πατρίδι, ἐξ ἧς κρατεῖν δεῖ, ἢ μὴ ῥᾳδίως ἀποχωρεῖν. οἱ γὰρ ἱππεῖς πολλοὶ ἐπικείσονται. τῆς τε οὖν ὑμετέρας αὐτῶν ἀξίας μνησθέντες, ἐπέλθετε τοῖς ἐναντίοις προθύμως. καὶ τὴν παροῦσαν ἀνάγκην καὶ ἀπορίαν φοβερωτέραν ἡγησάμενοι τῶν πολεμίων. Ὁ μὲν Νικίας, τοιαῦτα παρακελευσάμενος, ἐπῆγε τὸ στρατόπεδον εὐθύς. οἱ δὲ Συρακούσιοι ἀπροσδόκητοι μὲν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἦσαν, ὡς ἤδη μαχούμενοι. καί τινες αὐτοῖς ἐγγὺς τῆς πόλεως οὔσης καὶ ἀπεληλύθεσαν. οἱ δὲ καὶ διὰ σπουδῆς προσβοηθοῦντες δρόμῳ, ὑστέριζον μὲν, ὡς δὲ ἕκαστός τῃ τοῖς πλέοσι προσμίξειε καθίσταντο. οὐ γὰρ δὴ προθυμίᾳ ἐλλιπεῖς ἦσαν, οὐδὲ τόλμῃ, οὔτ' ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ, οὔτ' ἐν ταῖς ἄλλαις. ἀλλὰ τῇ μὲν ἀνδρείᾳ οὐχ ἥσσους ἐς ὅσον ἡ ἐπιστήμη ἀντέχοι, τῷ δὲ ἐλλείποντι αὐτῆς, καὶ τὴν βούλησιν ἄκοντες προυδίδοσαν. ὅμως δὲ οὐκ ἂν οἰόμενοι σφίσι τοὺς Ἀθηναίους προτέρους ἐπελθεῖν, καὶ διὰ τάχους ἀναγκαζόμενοι ἀμύνασθαι, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα εὐθὺς ἀντεπῄεσαν, καὶ πρῶτον μὲν αὐτῶν ἑκατέρων, οἵ τε λιθοβόλοι, καὶ σφενδονῆται, καὶ τοξόται, προυμάχοντο. καὶ τροπὰς οἵας εἰκὸς ψιλοὺς, ἀλλήλων ἐποίουν. ἔπειτα δὲ, μάντεις τε σφάγια προύφερον τὰ νομιζόμενα, καὶ σαλπικταὶ, ξύνοδον ἐπώτρυνον τοῖς ὁπλίταις. οἱ δ' ἐχώρουν. Συρακούσιοι μὲν περί τε πατρίδος μαχούμενοι, καὶ τῆς ἰδίας ὡς ἕκαστος, τὸ μὲν αὐτίκα σωτηρίας, τὸ δὲ μέλλον, ἐλευθερίας. τῶν δ' ἐναντίων Ἀθηναῖοι μὲν, περί τε τῆς ἀλλοτρίας οἰκείαν σχεῖν, καὶ τὴν οἰκείαν μὴ βλάψαι ἡσσώμενοι. Ἀργεῖοι δὲ καὶ τῶν ξυμμάχων οἱ αὐτόνομοι, ξυγκτήσασθαί τε ἐκείνοις ἐφ' ἃ ἦλθον, καὶ τὴν ὑπάρχουσαν σφίσι πατρίδα νικήσαντες, πάλιν ἐπιδεῖν. τὸ δ' ὑπήκοον τῶν ξυμμάχων, μέγιστον μὲν περὶ τῆς αὐτίκα ἀνελπίστου σωτηρίας, ἢν μὴ κρατῶσι, τὸ πρόθυμον εἶχον· ἔπειτα δὲ ἐν παρέργῳ καὶ εἴ τι ἄλλο ξυγκαταστρεψαμένοις ῥᾷον αὐτοῖς ὑπακούσεται. γενομένης δ' ἐν χερσὶ τῆς μάχης, ἐπὶ πολὺ ἀντεῖχον ἀλλήλοις. καὶ ξυνέβη βροντάς τε ἅμα τινὰς γενέσθαι, καὶ ἀστραπὰς, καὶ ὕδωρ πολύ. ὥστε τοῖς μὲν πρῶτον μαχομένοις, καὶ ἐλάχιστα πολέμῳ ὡμιληκόσι, καὶ τοῦτο ξυνεπιλαβέσθαι τοῦ φόβου. τοῖς δ' ἐμπειροτέροις, τὰ μὲν γιγνόμενα, καὶ ὥρᾳ ἔτους περαίνεσθαι δοκεῖν. τοὺς δὲ ἀνθεστῶτας, πολὺ μείζω ἔκπληξιν μὴ νικωμένους παρέχειν. ὠσαμένων δὲ πρῶτον τῶν Ἀργείων, τὸ εὐώνυμον κέρας τῶν Συρακουσίων, καὶ μετ' αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων τὸ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς, παρεῤῥήγνυτο ἤδη, καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν Συρακουσίων, καὶ ἐς φυγὴν κατέστη. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν οὐκ ἐδίωξαν οἱ Ἀθηναῖοι. οἱ γὰρ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων πολλοὶ ὄντες καὶ ἀήσσητοι, εἶργον. καὶ ἐσβαλόντες ἐς τοὺς ὁπλίτας αὐτῶν, εἴ τινας προδιώκοντας ἴδοιεν, ἀνέστελλον. ἐπακολουθήσαντες δὲ ἀθρόοι ὅσον ἀσφαλῶς εἶχε, πάλιν ἐπανεχώρουν, καὶ τροπαῖον ἵστασαν. οἱ δὲ Συρακούσιοι ἀθροισθέντες ἐς τὴν Ἑλωρινὴν ὁδὸν, καὶ ὡς ἐκ τῶν παρόντων ξυνταξάμενοι, ἔς τε τὸ Ὀλυμπιεῖον ὅμως σφῶν αὐτῶν παρέπεμψαν φυλακὴν, δείσαντες μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρημάτων ἃ ἦν αὐτόθι κινήσωσι, καὶ οἱ λοιποὶ ἐπανεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς μὲν τὸ ἱερὸν οὐκ ἦλθον. ξυγκομίσαντες δὲ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς, καὶ ἐπὶ πυρὰν ἐπιθέντες, ηὐλίσαντο αὐτοῦ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τοῖς μὲν Συρακουσίοις, ἀπέδοσαν ὑποσπόνδους τοὺς νεκρούς.

Τοὺς δ' ἀνθεστῶτας. ἐκπλαγῆναι δὲ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἀνθεστώτων, μὴ νικωμένων. Καὶ ἀήσσητοι εἶργον. οὐχ ὡς οὐ πώποτε, ἀλλ' ὡς τότε οὐχ ἡττημένοι. Εἰς τοὺς ὁπλίτας αὐτῶν. τῶν Ἀθηναίων. Ἐπακολουθήσαντες. οὐχ οἱ ἱππεῖς, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι.

καὶ ἃ βούλονται ἐκεῖνοι πανδημεὶ ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ ἅμα ἕῳ ἐπὶ τὸ στράτευμα ἐλθεῖν, αὐτοὶ μὲν ἀποκλείσειν τοὺς παρὰ σφίσι, καὶ τὰς ναῦς ἐμπρήσειν. ἐκείνους δὲ ῥᾳδίως τὸ στράτευμα προσβαλόντας τῷ σταυρώματι αἱρήσειν. εἶναι δὲ ταῦτα τοὺς ξυνδράσοντας πολλοὺς Καταναίων, καὶ ἑτοιμάσθαι ἤδη, ἀφ' ὧν αὐτὸς ἥκειν. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Συρακουσίων μετὰ τοῦ καὶ ἐς τὰ ἄλλα θαρσεῖν, καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ, καὶ ἄνευ τούτων ἰέναι παρασκευάσασθαι ἐπὶ Κατάνην, ἐπίστευσάν τε τῷ ἀνθρώπῳ πολλῷ ἀπερισκεπτότερον, καὶ εὐθὺς ἡμέραν ξυνθέμενοι, ᾗ παρέσονται, ἀπέστειλαν αὐτόν. καὶ αὐτοί, ἤδη γὰρ καὶ τῶν ξυμμάχων Σελινούντιοι, καὶ ἄλλοι τινὲς παρῆσαν, προεῖπον πανδημεὶ πᾶσιν ἐξιέναι Συρακουσίοις. ἐπεὶ δὲ ἕτοιμα αὐτοῖς κατὰ τῆς παρασκευῆς ἦν, καὶ αἱ ἡμέραι ἐν αἷς ξυνέθεντο ἥξειν ἐγγὺς ἦσαν, πορευόμενοι ἐπὶ Κατάνης, ηὐλίσαντο ἐπὶ τῷ Συμαίθῳ ποταμῷ, ἐν τῇ Λεοντίνῃ. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὡς ᾔσθοντο αὐτοὺς προσιόντας, ἀναλαβόντες τό, τε στράτευμα ἅπαν τὸ ἑαυτῶν, καὶ ὅσοι Σικελῶν αὐτοῖς, ἢ ἄλλος τις προσεληλύθει, καὶ ἐπιβιβάσαντες ἐπὶ τὰς ναῦς καὶ τὰ πλοῖα, ὑπὸ νύκτα ἔπλεον ἐπὶ τὰς Συρακούσας. καὶ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἅμα ἕῳ ἐξέβαινον, ἐς τὸ κατὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον, ὡς τὸ στρατόπεδον καταληψόμενοι, καὶ οἱ ἱππεῖς οἱ Συρακουσίων, πρῶτοι προσελάσαντες ἐς τὴν Κατάνην, καὶ αἰσθόμενοι ὅτι τὸ στράτευμα ἅπαν ἀνῆκται, ἀποστρέψαντες, ἀγγέλλουσι τοῖς πεζοῖς. καὶ ξύμπαντες ἤδη ἀποτρεπόμενοι, ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν πόλιν. ἐν τούτῳ δ' οἱ Ἀθηναῖοι μακρᾶς οὔσης τῆς ὁδοῦ αὐτοῖς, καθ' ἡσυχίαν καθίσαν τὸ στράτευμα ἐς χωρίον ἐπιτήδειον. καὶ ἐν ᾧ μάχης τε ἄρξειν ἔμελλον ὁπότε βούλοιντο, καὶ οἱ ἱππεῖς τῶν Συρακουσίων, ἥκιστ' ἂν αὐτούς, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ, καὶ πρὸ αὐτοῦ λυπήσειν. τῇ μὲν γάρ, τειχία τε καὶ οἰκίαι εἶργον, καὶ δένδρα, καὶ λίμνη. παρὰ δὲ τό, κρημνοί. καὶ τὰ ἐγγὺς δένδρα κόψαντες, καὶ κατενεγκόντες ἐπὶ τὴν θάλασσαν, παρά τε τὰς ναῦς, σταύρωμα ἔπηξαν. καὶ ἐπὶ τῷ Δάσκωνι, ἔρυμά τε ᾗ εὐεφοδώτατον ἦν τοῖς πολεμίοις, λίθοις λογάδην καὶ ξύλοις διὰ ταχέων ὤρθωσαν. καὶ τὴν τοῦ Ἀνάπου γέφυραν ἔλυσαν. παρασκευαζομένων δέ, ἐκ μὲν τῆς πόλεως, οὐδεὶς ἐξιὼν ἐκώλυε. πρῶτοι δὲ οἱ ἱππεῖς τῶν Συρακουσίων προσεβοήθησαν. ἔπειτα δὲ ὕστερον καὶ τὸ πεζὸν ἅπαν ξυνελέγη. καὶ προσῆλθον μὲν ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων τὸ πρῶτον. ἔπειτα δέ, ὡς οὐκ ἀντιπροῄεσαν αὐτοῖς, ἀναχωρήσαντες, καὶ διαβάντες τὴν Ἑλωρίνην ὁδόν, ηὐλίσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι παρεσκευάζοντο ὡς ἐς μάχην. καὶ ξυνετάξαντο ὧδε. δεξιὸν μὲν κέρας Ἀργεῖοι εἶχον καὶ Μαντινεῖς. Ἀθηναῖοι δὲ τὸ μέσον. τὸ δὲ ἄλλο, οἱ ξύμμαχοι οἱ ἄλλοι. καὶ τὸ μὲν ἥμισυ αὐτοῖς τοῦ στρατεύματος ἐν τῷ πρόσθεν ἦν τεταγμένον ἐπὶ ὀκτώ. τὸ δὲ ἥμισυ ἐπὶ ταῖς εὐναῖς ἐν πλαισίῳ, ἐπὶ ὀκτὼ καὶ τοῦτο τεταγμένον, οἷς εἴρητο ᾗ ἂν τοῦ στρατεύματός τι πονῇ, μάλιστα ἐφορῶντας, παραγίγνεσθαι. καὶ τοὺς σκευοφόρους ἐντὸς τούτων τῶν ἐπιτάκτων ἐποιήσαντο. οἱ δὲ Συρακούσιοι, ἔταξαν τοὺς μὲν ὁπλίτας, ἐφ' ἑκκαίδεκα ὄντας πανδημεὶ Συρακουσίους, καὶ ὅσοι ξύμμαχοι παρῆσαν. ἐβοήθησαν δὲ αὐτοῖς Σελινούντιοι μὲν μάλιστα. ἔπειτα δὲ καὶ Γελῴων ἱππεῖς, τὸ ξύμπαν ἐς διακοσίους. καὶ Καμαριναίων ἱππεῖς, ὅσον εἴκοσι. καὶ τοξόται ὡς πεντήκοντα. τοὺς δὲ ἱππέας ἐπετάξαντο ἐπὶ τῷ δεξιῷ. οὐκ ἐλάσσους ὄντας, ἢ διακοσίους καὶ χιλίους. παρὰ δ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀκοντιστάς. μέλλουσι δὲ τοῖς Ἀθηναίοις προτέροις ἐπιχειρήσειν, ὁ Νικίας, κατά τε ἔθνη ἐπιπαριὼν ἕκαστα, καὶ ξύμπασι τοιάδε παρεκελεύετο.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΝΙΚΙΟΥ.

» Πολλῇ μὲν παραινέσει, ὦ ἄνδρες, τί δεῖ χρῆσθαι, οἳ πάρεσμεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα.
» αὐτὴ γὰρ ἡ παρασκευὴ ἱκανωτέρα μοι δοκεῖ εἶναι θάρσος παρασχεῖν, ἢ καλῶς λεχθέν-
» τες λόγοι, μετὰ ἀσθενοῦς στρατοπέδου. ὅπου γὰρ Ἀργεῖοι, καὶ Μαντινεῖς, καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ νη-
» σιωτῶν οἱ πρῶτοί ἐσμεν, πῶς οὐ χρὴ μετὰ τοιῶνδε καὶ τοσῶνδε ξυμμάχων πάντα τι-
» νὰ μεγάλην τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἔχειν, ἄλλως τε καὶ πρὸς ἄνδρας πανδημεί τε ἀμυ-
» νομένους, καὶ οὐκ ἀπολέκτους ὥσπερ καὶ ἡμᾶς. καὶ προσέτι Σικελιώτας, οἳ ὑπερφρο-
» νοῦσι μὲν ἡμᾶς, ὑπομενοῦσι δ' οὔ, διὰ τὸ τὴν ἐπιστήμην τῆς τόλμης ἥσσω ἔχειν.

Καὶ ἃ βούλονται ἐκεῖνοι. οἱ συρακούσιοι. Τῷ σταυρώματι. γράφεται στρατεύματι. Καὶ ἑτοιμάσθαι ἤδη. Καὶ ἑτοίμους δὴ εἶναι τοὺς ἄνδρας, παρ' ὧν αὐτὸς ἥκει. Καὶ ἐν διανοίᾳ. ἤγουν διανοεῖσθαι. Ες τὸ κατὰ τὸ ὀλυμπίειον. τόπον ἐπιτήδειον ἐν στρατοπεδεύσασθαι. Ανῆκται. ἀνήχθησαν. Αποστρέψαντες, ἀγγέλλουσι. πρὸς τὰς συρακούσας κινηθέντας. Αποτρεπόμενοι. ὀπίσω ἐπανερχόμενοι. Τῆς ὁδοῦ αὐτοῖς. τοῖς συρακουσίοις. Επιτήδειον. ἁρμόδιον ἐν στρατοπεδεύσασθαι. ἔρυμά τε. φύλαγμα. Ηὐεφοδώτατον ἦν. προσβατὸν ἦν ἢ ἀλλαχόθι δυνατόν. Λίθοις λογάδην, καὶ ξύλοις. ὅτι λογάδας ἐν τῇ τετάρτῃ λέγει λίθους τοὺς ἀπολέκτους, καὶ οὐ τοὺς ἐπιτυχόντας, δῆλον ἐντεῦθεν. Εκ μὲν τῆς πόλεως. τῶν συρακουσίων. Εν πλαισίῳ. ἐν τετραγώνῳ σχήματι. Εντὸς τούτων τῶν ἐπιτακτῶν. τῶν ὄπισθεν ἐπιτεταγμένων παρὰ ταῖς εὐναῖς. Εβοήθησαν δὲ αὐτοῖς. τοῖς συρακουσίοις. Καὶ οὐκ ἀπολέκτους. ἐξῃρημένους. Οἳ ὑπερφρονοῦσι μέν. ἤγουν περιφρονοῦσι. παρ' οὐδὲν ἄγουσι. Τῆς τόλμης ἥσσω ἔχειν. ἤτοι δὴ τόλμαν μὲν ἔχειν αὐτούς, ἐπιστήμην δὲ οὔ. ὁ δὲ λέγει, ἥττονα ἐκείνων ἐπιστήμην τῆς ἡμετέρας τόλμης.

μή τι ἀπὸ τῶν ἀττικῶν στρατιωτῶν ἀγανακτούντων γένηται, μή τι ἀπὸ τῶν πολεμίων καταφρονησάντων.

Δείσαντες τὸν ἐπὶ διαβολῇ. προσδιαβεβλημένοι ἐπὶ δίκην καταπλεῦσαι. Ἐν ἀριστερᾷ. δυτικώτατα αὐτῆς. Οὐκ ἐδέχοντο. οἱ ἱμεραῖοι. Παρεγένοντο γάρ. τοῖς ἀθηναίοις. Αὐτῶν ἱππεῖς. τῶν ἐγεσταίων. Καὶ εἰ ξυνοικήσοντες. οἷον. ἀγανακτήσομενοι τὸ δὲ εἰ, ἀντὶ τοῦ πρότερον κεῖται. Οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀθηναίων. οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀθηναίων προσελαυνόντων τῶν συρακουσίων, καὶ ἐνυβριζόντων ἀγανακτοῦντες, βουλόμενοί τε τοὺς συρακουσίους ποιῆσαι προσελθεῖν πόρρω τῆς πόλεως πανδημεί, ἅμα τε καὶ αὐτοὶ στρατόπεδον ἐπιτήδειον καθ' ἡσυχίαν καταλαβεῖν. Καθ' ἡσυχίαν εἰδότες. ἀπὸ κοινοῦ τὸ στρατόπεδον εἰδότες, ὅτι οὐχ ὁμοίως οἱ ἀθηναῖοι δυνήσονται στρατόπεδον καταλαβεῖν, οὔτε εἰ κατὰ θάλασσαν φανερῶς, καὶ προηγαθημένων τῶν συρακουσίων, ἐπὶ πλέον χαλεπὴν γὰρ ἔσεσθαι τὴν ἀπόβασιν παρεσκευασμένων τῶν ἐναντίων, καὶ οὐκ ἀπαρασκεύων ὄντων. οὔτε δὲ κατὰ γῆν ἔλθοιεν ἐκ τοῦ φανεροῦ. καὶ γὰρ καὶ οὕτως ἐδόκουν βλαβήσεσθαι. διὰ ταῦτα δι' ἀπάτης ἐβούλοντο χρήσασθαι καὶ παραχεῖν δόκησιν τοῖς συρακουσίοις ὡς κατὰ γῆν ἰόντες. ὅπως, ἐπεξελθόντες ἐκεῖνοι, πανδημεὶ παρατάξωνται. Τοὺς γὰρ ἂν ψιλούς. τούς τε ψιλοὺς τῶν ἀθηναίων, καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον τὸν ἑπόμενον ᾤοντο βλαβήσεσθαι. Τοὺς σφῶν. τῶν ἀθηναίων. Ὑπὸ τῶν ἱππέων. τῶν συρακουσίων. Ἐδίδασκον αὐτούς. τοὺς στρατηγούς. Οἱ ξυνείποντο. τοῖς ἀθηναίοις. Πρὸς ἃ ἐβούλοντο οἱ στρατηγοί. πρὸς τὸ καταλαβεῖν τὸ στρατόπεδον. Πέμπουσιν ἄνδρα σφίσι. τοῖς ἀθηναίοις. Τῇ δοκήσει. καὶ δοκοῦντα οὐχ ἧττον εἶναι φίλον ἐκείνοις ἤπερ κατὰ ἀλήθειαν τοῖς ἀθηναίοις ἦν φίλος. Ἀπὸ τῶν ὅπλων. ἤγουν χωρὶς ὅπλων.

δείσαντες τὴν ἐπὶ διαβολῇ ἐς δίκην κατάπλουν. οἱ δ' ἐκ τῆς σαλαμινίας, τέως μὲν ἐζήτουν τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ. ὡς δ' οὐδαμοῦ φανεροὶ ἦσαν, ᾤχοντο ἀποπλέοντες. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἤδη φυγὰς ὤν, οὐ πολλῷ ὕστερον, ἐπὶ πλοίου ἐπεραιώθη ἐς Πελοπόννησον ἐκ τῆς θουρίας. οἱ δ' ἀθηναῖοι, ἐρήμῃ δίκῃ, θάνατον κατέγνωσαν αὐτοῦ τε, καὶ τῶν μετ' ἐκείνου. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ λοιποὶ τῶν ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τῇ Σικελίᾳ, δύο μέρη ποιήσαντες τοῦ στρατεύματος, καὶ λαχὼν ἑκάτερος, ἔπλεον ξύμπαντι, ἐπὶ σελινοῦντος καὶ ἐγέστης. βουλόμενοι μὲν, εἰδέναι τὰ χρήματα εἰ δώσουσιν οἱ ἐγεσταῖοι. κατασκέψασθαι δὲ καὶ τῶν σελινουντίων τὰ πράγματα. καὶ τὰ διάφορα μαθεῖν τὰ πρὸς ἐγεσταίους. παραπλέοντες δ' ἐν ἀριστερᾷ τὴν Σικελίαν, τὸ μέρος τὸ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν κόλπον, ἔσχον ἐς ἱμέραν ἥπερ μόνη ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς Σικελίας, ἑλλὰς πόλις ἐστί. καὶ ὡς οὐκ ἐδέχοντο αὐτούς, παρεκομίζοντο, καὶ ἐν τῷ παράπλῳ αἱροῦσιν ὕκκαρα. πόλισμα Σικανικὸν μὲν, ἐγεσταίοις δὲ πολέμιον. ἦν δὲ παραθαλασσίδιον, καὶ ἀνδραποδίσαντες τὴν πόλιν, παρέδοσαν ἐγεσταίοις, παρεγένοντο γὰρ αὐτῶν ἱππεῖς. αὐτοὶ δὲ πάλιν τῷ μὲν πεζῷ, ἐχώρουν διὰ τῶν Σικελῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐς κατάνην. αἱ δὲ νῆες περιέπλευσαν, τὰ ἀνδράποδα ἄγουσαι. Νικίας δὲ εὐθὺς, ἐξ ὑκκάρων ἐπὶ ἐγέστης παραπλεύσας, καὶ τἆλλα χρηματίσας, καὶ λαβὼν τάλαντα τριάκοντα, παρῆν ἐς τὸ στράτευμα. καὶ τἀνδράποδα ἀπέδοσαν, καὶ ἐγένοντο ἐξ αὐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα. καὶ ἐς τοὺς τῶν Σικελῶν ξυμμάχους, περιέπλευσαν στρατιὰν κελεύοντες πέμπειν. τῇ τε ἡμισείᾳ τῆς ἑαυτῶν ἦλθον ἐπὶ ὕβλαν τὴν γελεᾶτιν πολεμίαν οὖσαν, καὶ οὐχ εἷλον, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, εὐθὺς τὴν ἔφοδον οἱ ἀθηναῖοι ἐπὶ συρακούσας παρεσκευάζοντο. οἱ δὲ συρακούσιοι καὶ αὐτοὶ ὡς ἐπ' ἐκείνους ἰόντες. ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸν πρῶτον φόβον, καὶ τὴν προσδοκίαν οἱ ἀθηναῖοι οὐκ εὐθὺς ἐπέκειντο, κατά τε τὴν ἡμέραν ἑκάστην προϊοῦσαν ἀνεθάρσουν μᾶλλον. καὶ ἐπειδὴ πλέοντες τά τε ἐπέκεινα τῆς Σικελίας πολὺ ἀπὸ σφῶν ἐφαίνετο, καὶ πρὸς τὴν ὕβλαν ἐλθόντες καὶ πειράσαντες, οὐχ εἷλον βίᾳ, ἔτι πλέον κατεφρόνησαν. καὶ ἠξίουν τοὺς στρατηγούς, οἷον δὴ ὄχλος φιλεῖ θαρσήσας ποιεῖν, ἄγειν σφᾶς ἐπὶ κατάνην. ἐπειδὴ γε οὐκ ἐκεῖνοι ἐφ' ἑαυτοὺς ἔρχονται ἱππεῖς προσελαύνοντες ἀεὶ κατάσκοποι τῶν συρακουσίων, πρὸς τὸ στράτευμα τῶν ἀθηναίων ἐφύβριζον, ἄλλα τε, καὶ εἰ ξυνοικήσοντες σφίσιν αὐτοῖς μᾶλλον ἥκοιεν ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ, ἢ λεοντίνους ἐς τὴν οἰκείαν κατοικιοῦντες. ἃ γιγνώσκοντες οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀθηναίων, καὶ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄγειν πανδημεὶ ἐκ τῆς πόλεως ὅτι πλεῖστον, αὐτοὶ δὲ ταῖς ναυσὶν, ἐν τοσούτῳ ὑπὸ νύκτα παραπλεύσαντες, στρατόπεδον καταλαμβάνειν ἐν ἐπιτηδείῳ καθ' ἡσυχίαν· εἰδότες οὐκ ἂν ὁμοίως δυνηθέντες, καὶ εἰ ἐκ τῶν νεῶν πρὸς παρεσκευασμένους ἐκβιβάζοιεν, ἢ κατὰ γῆν ἰόντες γνωσθείησαν· τοὺς γὰρ ἂν ψιλοὺς τοὺς σφῶν, καὶ τὸν ὄχλον τῶν συρακουσίων τοὺς ἱππέας πολλοὺς ὄντας, σφίσι δ' οὐ παρόντων ἱππέων βλάπτειν ἂν μεγάλα. οὕτω δὲ λήψεσθαι χωρίον, ὅθεν ὑπὸ τῶν ἱππέων οὐ βλάψονται ἄξια λόγου. ἐδίδασκον δ' αὐτοὺς περὶ τοῦ πρὸς τῷ ὀλυμπιείῳ χωρίου, ὅπερ καὶ κατέλαβον συρακουσίων φυγάδες, οἱ ξυνείποντο, τοιόνδε τι οὖν πρὸς ἃ ἐβούλοντο οἱ στρατηγοὶ μηχανῶνται. πέμπουσιν ἄνδρα σφίσι μὲν πιστόν, τοῖς δὲ τῶν συρακουσίων στρατηγοῖς, τῇ δοκήσει οὐχ ἧσσον ἐπιτήδειον. ἦν δὲ καταναῖος ὁ ἀνήρ. καὶ ἀπ' ἀνδρῶν ἐκ τῆς κατάνης ἥκειν ἔφησεν, ὧν ἐκεῖνοι τὰ ὀνόματα ἐγίγνωσκον, καὶ ἠπίσταντο ἐν τῇ πόλει ἔτι ὑπολοίπους ὄντας τῶν σφίσιν εὔνων. ἔλεγε δὲ τοὺς ἀθηναίους αὐλίζεσθαι ἀπὸ τῶν ὅπλων ἐν τῇ πόλει,

καὶ εἰ βούλονται

νοῦσαν τεκμήριον τῆς πάθους. Ὑπολαβεῖν. ὑφαρπάσαι. Ἐξελέγετο. κατ' ἐκλογὴν ἐλάμβανεν. Ἐκ τοῦ παραχρῆμα περιδεοῦς. ἐκ τοῦ αἰφνιδίως φόβου, καὶ τὸ φοβηθέντας αὐτοὺς, ὡς μεμνημένους ἀλογίστῳ πάλ/μῃ ἐπὶ τὸν ἵππαρχον χωρῆσαι. Διὰ φόβου ἤδη. ἤγουν φοβούμενος. Διεσκόπει τε. εἴ πῃ αὐτῷ ἀσφάλεια γένοιτο ἐάσαντι τὴν τυραννίδα. Ἔτη τρία Ἱππίας ἔτι Ἀθηναίων. ἤγουν μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἱππάρχου. Ἐχώρει ὑπόσπονδος. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι. Ὡς βασιλέα Δαρεῖον ὁρμώμενος. ὡς Ἱππίας ὁ Ἀθηναίων τύραννος πρὸς Δαρεῖον ἀπέδραμε. Χαλεπὸς ἦν τότε, καὶ ὕποπτος. Τοὺς ἵππους φασὶ παρασομένους ὑπὸ τῆς ας λέγεσθαι.

Παίδων τ' οὐκ ἤρθη νοῦν ἐς ἀτασθαλίην.

Τυραννεύσας δὲ ἔτη τρία Ἱππίας ἔτι Ἀθηναίων, καὶ παυθεὶς ἐν τῷ τετάρτῳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων, καὶ Ἀλκμαιωνιδῶν τῶν φευγόντων, ἐχώρει ὑπόσπονδος ἔς τε Σίγειον, καὶ παρ' Αἰαντίδην ἐς Λάμψακον. ἐκεῖθεν δὲ, ὡς βασιλέα Δαρεῖον. ὅθεν καὶ ὁρμώμενος ἐς Μαραθῶνα ὕστερον ἔτει εἰκοστῷ ἤδη γέρων ὢν, μετὰ Μήδων ἐστράτευσεν. ὧν ἐνθυμούμενος ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, καὶ μιμνησκόμενος ὅσα ἀκοῇ περὶ αὐτῶν ἠπίστατο, χαλεπὸς ἦν τότε καὶ ὕποπτος, ἐς τοὺς περὶ τῶν μυστικῶν τὴν αἰτίαν λαβόντας. καὶ πάντα αὐτοῖς ἐδόκει ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ὀλιγαρχικῇ καὶ τυραννικῇ πεπρᾶχθαι. καὶ ὡς αὐτῶν διὰ τὸ τοιοῦτον ὀργιζομένων, πολλοί τε, καὶ ἀξιόλογοι ἄνθρωποι, ἤδη ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἦσαν, καὶ οὐκ ἐν παύλῃ ἐφαίνετο. ἀλλὰ καθ' ἡμέραν ἐπεδίδοσαν μᾶλλον ἐς τὸ ἀγριώτερόν τε καὶ πλείους ἔτι ξυλλαμβάνειν. ἐνταῦθα ἀναπείθεται εἷς τῶν δεδεμένων, ὅσπερ ἐδόκει αἰτιώτατος εἶναι, ὑπὸ τῶν ξυνδεσμωτῶν τινος, εἴτε ἄρα καὶ τὰ ὄντα μηνῦσαι, εἴτε καὶ οὔ. ἐπ' ἀμφότερα γὰρ εἰκάζεται. τὸ δὲ σαφὲς, οὐδεὶς οὔτε τότε, οὔτε ὕστερον ἔχει εἰπεῖν περὶ τῶν δρασάντων τὸ ἔργον. λέγων δὲ ἔπεισεν αὐτὸν, ὡς χρὴ εἰ μὴ καὶ δέδρακεν, αὑτόν τε ἄδειαν ποιησάμενον σῶσαι, καὶ τὴν πόλιν τῆς παρούσης ὑποψίας παῦσαι. βεβαιοτέραν γὰρ αὐτῷ σωτηρίαν εἶναι ὁμολογήσαντι μετ' ἀδείας, ἢ ἀρνηθέντι διὰ δίκης ἐλθεῖν. καὶ ὁ μὲν, αὐτός τε καθ' ἑαυτοῦ καὶ κατ' ἄλλων μηνύει τὸ τῶν ἑρμῶν. ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἄσμενος λαβὼν ὡς ᾤετο τὸ σαφὲς, καὶ δεινὸν ποιούμενοι πρότερον, εἰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας σφῶν τῷ πλήθει μὴ εἴσονται, τὸν μὲν μηνυτὴν εὐθὺς καὶ τοὺς ἄλλους μετ' αὐτοῦ, ὅσων μὴ κατηγορήκει, ἔλυσαν. τοὺς δὲ καταιτιαθέντας, κρίσεις ποιήσαντες, τοὺς μὲν, ἀπέκτειναν, ὅσοι ξυνελήφθησαν, τῶν δὲ διαφυγόντων, θάνατον καταγνόντες, ἐπανεῖπον ἀργύριον τῷ ἀποκτείναντι. κἀν τούτῳ οἱ μὲν παθόντες, ἄδηλον ἦν, εἰ ἀδίκως ἐτετιμώρηντο. ἡ μέντοι ἄλλη πόλις ἐν τῷ παρόντι περιφανῶς ὠφέλητο. περὶ δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐναγόντων τῶν ἐχθρῶν, οἵπερ καὶ πρὶν ἐκπλεῖν αὐτὸν ἐπέθεντο, χαλεπῶς οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάμβανον. καὶ ἐπειδὴ τὸ τῶν ἑρμῶν, ᾤοντο σαφὲς ἔχειν, πολὺ δὴ μᾶλλον καὶ τὰ μυστικὰ, ὧν ἐπαίτιος ἦν, μετὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ τῆς ξυνωμοσίας ἐπὶ τῷ δήμῳ ἀπ' ἐκείνου ἐδόκει πραχθῆναι. καὶ γάρ τις καὶ στρατιὰ Λακεδαιμονίων οὐ πολλὴ ἔτυχε κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν ᾧ περὶ ταῦτα ἐθορυβοῦντο, μέχρι Ἰσθμοῦ παρελθοῦσα, πρὸς Βοιωτούς τι πράσσοντες. ἐδόκει οὖν ἐκείνου πράξαντος, καὶ οὐ Βοιωτῶν ἕνεκα ἀπὸ ξυνθήματος ἥκειν, καὶ εἰ μὴ ἔφθασαν δὴ αὐτοὶ κατὰ τὸ μήνυμα ξυλλαβόντες τοὺς ἄνδρας, προδοθῆναι ἂν ἡ πόλις. καί τινα μίαν νύκτα καὶ κατέδαρθον, ἐν Θησείῳ τῷ ἐν πόλει ἐν ὅπλοις. οἵ τε ξένοι τοῦ Ἀλκιβιάδου οἱ ἐν Ἄργει, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπωπτεύθησαν τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι. καὶ τοὺς ὁμήρους τῶν Ἀργείων, τοὺς ἐν ταῖς νήσοις κειμένους, οἱ Ἀθηναῖοι τότε παρέδοσαν τῷ Ἀργείων δήμῳ διὰ ταῦτα διαχρήσασθαι. πανταχόθεν τε περιειστήκει ὑποψία ἐς τὸν Ἀλκιβιάδην. ὥστε βουλόμενοι αὐτὸν ἐς κρίσιν ἀγαγόντες ἀποκτεῖναι, πέμπουσιν οὕτω τὴν Σαλαμινίαν ναῦν, ἐς τὴν Σικελίαν, ἐπί τε ἐκεῖνον, καὶ ὧν πέρι ἄλλων ἐμεμήνυτο. εἴρητο δὲ προειπεῖν αὐτῷ ἀπολογησομένῳ ἀκολουθεῖν, ξυλλαμβάνειν δὲ μή. θεραπεύοντες τό, τε πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ, στρατιώτας τε σφετέρους καὶ πολεμίους, μὴ θορυβεῖν. καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς Μαντινέας καὶ Ἀργείους βουλόμενοι παραμεῖναι, δι' ἐκείνου νομίζοντες πεπεῖσθαι σφᾶς ξυστρατεύειν. καὶ ὁ μὲν, ἔχων τὴν ἑαυτοῦ ναῦν, καὶ οἱ ξυνδιαβεβλημένοι ἀπέπλεον μετὰ τῆς Σαλαμινίας, ἐκ τῆς Σικελίας, ὡς ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐν Θουρίοις, οὐκέτι ξυνείποντο, ἀλλ' ἀπελθόντες ἀπὸ τῆς νεὼς, οὐ φανεροὶ ἦσαν.

Καὶ οὐκ ἐν παύλῃ ἐφαίνετο. οὐδεμία ἦν ἀπόπαυσις τοῦ συλλαμβάνειν τοὺς ἄνδρας, ζήτησιν ποιεῖσθαι τῶν γενομένων. Λέγων δέ. ὁ συνδεσμώτης. Ἔπεισεν αὐτόν. κατειπόντα δηλονότι. Ποιησάμενον σῶσαι. αὑτὸν ἐν ἀδείᾳ γενόμενον σωθῆναι. Ἐπανεῖπον. εἶπον. τουτέστιν, ὑπέσχοντο καὶ ἐκήρυξαν. Ἐτετιμώρηντο. οὐ γὰρ ὑπὸ [illegible] ἔτι ἀδήλους.

Καὶ κατέδαρθον. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἡ πόλις. Διὰ ταῦτα διαχρήσασθαι. διὰ τὰ κατηγορημένα τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ διὰ τοὺς ξένους αὐτοῦ τοὺς ἐν Ἄργει ὑποπτευθέντας ἐπιτίθεσθαι τοῖς Ἀργείοις, οἱ Ἀθηναῖοι παρέδωκαν τῷ δήμῳ τῶν Ἀργείων τοὺς ὁμήρους τοὺς ἐν ταῖς νήσοις ὑποκειμένους, ὡς οἰκείους ὄντας τῶν τοῦ Ἀλκιβιάδου ξένων. Προειπεῖν αὐτῷ. εἰρήκεσαν δὲ ὥστε προειπεῖν αὐτῷ. Τό τε πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ. τὸ τότε, οὐκ ἔστι χρονικὸν, ἀλλ' ἀνέστραπται οὕτω, θεραπεύοντές τι τὸ πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ στρατιώτας τε σφετέρους, καὶ πολεμίους μὴ θορυβεῖν, ὥστε μηδένα θόρυβον. συλληφθέντος τοῦ Ἀλκιβιάδου,

τὸν πατέρα. οὐ δὲ τοῦτο ἀπεοικότως, διὰ τὸ πρεσβεύειν τι ἀπ' αὐτοῦ καὶ τυραννεῦσαι, οὐ μὴν οὐδ' ἂν κατασχεῖν μοι δοκεῖ ποτε Ἱππίας τὸ παραχρῆμα ῥᾳδίως τὴν τυραννίδα, εἰ Ἵππαρχος μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ ὢν ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ αὐθημερὸν καθίστατο. ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πρότερον ξύνηθες, τοῖς μὲν πολίταις, φοβερόν, ἐς δὲ τοὺς ἐπικούρους, ἀκριβές, πολλῷ τῷ περιόντι τοῦ ἀσφαλοῦς κατεκράτησε. καὶ οὐχ ὡς ἀδελφὸς νεώτερος ὢν ἠπόρησεν, ἐν ᾧ οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὡμιλήκει τῇ ἀρχῇ. Ἱππάρχῳ δὲ ξυνέβη τοῦ πάθους τῇ δυστυχίᾳ ὀνομασθέντα καὶ τὴν δόξαν τῆς τυραννίδος, ἐς τὰ ἔπειτα προσλαβεῖν. τὸν δ' οὖν Ἁρμόδιον ἀπαρνηθέντα τὴν πείρασιν, ὥσπερ διενοεῖτο προυπηλάκισεν. ἀδελφὴν γὰρ αὐτοῦ κόρην ἐπαγγείλαντες ἥκειν κανοῦν οἴσουσαν ἐν πομπῇ τινί, ἀπήλασαν λέγοντες, οὐ δὲ ἐπαγγεῖλαι τὴν ἀρχὴν διὰ τὸ μὴ ἀξίαν εἶναι. χαλεπῶς δὲ ἐνεγκόντος τοῦ Ἁρμοδίου, πολλῷ δὴ μᾶλλον δι' ἐκεῖνον καὶ Ἀριστογείτων παρωξύνετο. καὶ αὐτοῖς τὰ μὲν ἄλλα, πρὸς τοὺς ξυνεπιθησομένους τῷ ἔργῳ ἐπέπρακτο. περιέμενον δὲ Παναθήναια τὰ μεγάλα, ἐν ᾗ μόνον ἡμέρᾳ οὐχ ὕποπτον ἐγένετο ἐν ὅπλοις τῶν πολιτῶν τοὺς τὴν πομπὴν πέμψαντας, ἀθρόους γενέσθαι. καὶ ἔδει ἄρξαι μὲν αὐτούς, ξυνεπαμύνειν δὲ εὐθὺς τὰ πρὸς τοὺς δορυφόρους ἐκείνους. ἦσαν δὲ οὐ πολλοὶ οἱ ξυνομωμοκότες, ἀσφαλείας οὕνεκα. ἤλπιζον γάρ, καὶ τοὺς μὴ προειδότας εἰ καὶ ὁποσοιοῦν τολμήσειαν, ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἔχοντάς γε ὅπλα, ἐθελήσειν σφᾶς αὐτοὺς ξυνελευθεροῦν. καὶ ὡς ἐπῆλθεν ἡ ἑορτή, Ἱππίας μὲν ἔξω ἐν τῷ Κεραμεικῷ καλουμένῳ, μετὰ τῶν δορυφόρων διεκόσμει, ὡς ἕκαστα ἐχρῆν τῆς πομπῆς προϊέναι. ὁ δὲ Ἁρμόδιος, καὶ ὁ Ἀριστογείτων, ἔχοντες ἤδη τὰ ἐγχειρίδια, ἐς τὸ ἔργον προήεσαν. καὶ ὡς εἶδόν τινα τῶν ξυνωμοτῶν σφίσι, διαλεγόμενον οἰκείως τῷ Ἱππίᾳ (ἦν δὲ πᾶσιν εὐπρόσοδος ὁ Ἱππίας) ἔδεισαν. καὶ ἐνόμισαν μεμηνῦσθαί τε, καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ξυλληφθήσεσθαι. τὸν λυπήσαντα οὖν σφᾶς, καὶ δι' ὅνπερ πάντα ἐκινδύνευον, ἐβούλοντο πρότερον εἰ δύναιντο προτιμωρήσασθαι. καὶ ὥσπερ εἶχον ὥρμησαν εἴσω τῶν πυλῶν. καὶ περιέτυχον τῷ Ἱππάρχῳ παρὰ τὸ Λεωκόριον καλούμενον, εὐθὺς ἀπερισκέπτως προσπεσόντες, καὶ ὡς ἂν μάλιστα δι' ὀργῆς, ὁ μὲν ἐρωτικῆς, ὁ δὲ ὑβρισμένος, ἔτυπτον, καὶ ἀποκτείνουσιν αὐτόν. καὶ ὁ μέν, τοὺς δορυφόρους τὸ αὐτίκα διαφεύγει ὁ Ἀριστογείτων, ξυνδραμόντος τοῦ ὄχλου. καὶ ὕστερον ληφθείς, οὐ ῥᾳδίως διετέθη. Ἁρμόδιος δὲ αὐτοῦ παραχρῆμα ἀπόλλυται. ἀγγελθέντος δὲ Ἱππίᾳ ἐς τὸν Κεραμεικόν, οὐκ ἐπὶ τὸ γενόμενον, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς πομπέας, τοὺς ὁπλίτας πρότερον, ἢ αἰσθέσθαι αὐτοὺς ἄπωθεν ὄντας, εὐθὺς ἐχώρησε, καὶ ἀδήλως τῇ ὄψει πλασάμενος πρὸς τὴν ξυμφοράν, ἐκέλευσεν αὐτοὺς δείξας τι χωρίον ἀπελθεῖν ἐς αὐτό, ἄνευ τῶν ὅπλων. καὶ οἱ μέν, ἀνεχώρησαν, οἰόμενοί τι ἐρεῖν αὐτόν. ὁ δέ, τοῖς ἐπικούροις φράσας τὰ ὅπλα ὑπολαβεῖν, ἐξελέγετο εὐθύς, οὓς ἐπῃτιᾶτο, καὶ εἴ τις ηὑρέθη ἐγχειρίδιον ἔχων. μετὰ γὰρ ἀσπίδος, καὶ δόρατος εἰώθεσαν τὰς πομπὰς ποιεῖν. τοιούτῳ μὲν τρόπῳ δι' ἐρωτικὴν λύπην, ἥ τε ἀρχὴ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ ἡ ἀλόγιστος τόλμα ἐκ τοῦ παραχρῆμα περιδεοῦς Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι ἐγένετο. τοῖς δ' Ἀθηναίοις, χαλεπωτέρα μετὰ τοῦτο ἡ τυραννὶς κατέστη. καὶ ὁ Ἱππίας διὰ φόβου ἤδη μᾶλλον ὢν, τῶν τε πολιτῶν πολλοὺς ἔκτεινε, καὶ πρὸς τὰ ἔξω ἅμα διεσκοπεῖτο, εἴ ποθεν ἀσφάλειάν τινα ὁρῴη μεταβολῆς γενομένης ὑπάρχουσάν οἱ. Ἱπποκλοῦ γοῦν τοῦ Λαμψακηνοῦ τυράννου, Αἰαντίδῃ τῷ παιδὶ θυγατέρα ἑαυτοῦ μετὰ ταῦτα Ἀρχεδίκην Ἀθηναῖος ὤν, Λαμψακηνῷ ἔδωκεν. αἰσθανόμενος αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ Δαρείῳ δύνασθαι. καὶ αὐτῆς σῆμα ἐν Λαμψάκῳ ἐστίν, ἐπίγραμμα ἔχον τόδε.

Ἀνδρὸς ἀριστεύσαντος ἐν Ἑλλάδι τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ,
Ἱππίου Ἀρχεδίκην, ἥδε κέκευθε κόνις.
Ἣ πατρός τε καὶ ἀνδρός, ἀδελφῶν τ' οὖσα τυράννων,

Διὰ τὸ πρεσβεύειν. διὰ τὸ τῶν ἐξ αὐτοῦ πρεσβύτατον εἶναι. Αὐτὸς δὲ αὐθημερὸν καθίστατο. λείπει τὰ τῆς ἀρχῆς πράγματα. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πρότερον. ἀλλὰ διὰ τὸ ἐκ μακροῦ χρόνου τοῖς μὲν πολίταις, σύνηθες ἐμπεποιηκέναι τὸ φοβεῖσθαι αὐτόν. τοῖς δορυφόροις δέ, τοῦ φυλάττειν ἐπιμελῶς, ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος ἀσφαλῶς ἐκράτει. Ἐς δὲ τοὺς ἐπικούρους. φύλακας. Καὶ οὐχ ὡς ἀδελφός. οὐχ ὡς νεώτερος ὤν, ἐν ἀπορίᾳ ἐγένετο τοῦ πῶς δεῖ καταστήσασθαι τὴν ἀρχήν. Ἐν ᾧ οὐ πρότερον. διὰ τὸ μὴ πρότερον ἄρχειν μεμελετηκέναι. Τῇ δυστυχίᾳ ὀνομασθέντα. διὰ τὴν συμπεσοῦσαν αὐτῷ δυστυχίαν ὀνομασθέντα. ὀνομαστὸν γενόμενον ὑποληφθῆναι ὅτι ἐτυράννησεν. Ἀπαρνηθέντα. ἀρνησάμενον ὁμιλῆσαι τῷ ἐρῶντι. Ἐπαγγείλαντες. αὐτὴ τοῦ προστάξαντες. Ἐν πομπῇ τινι. ἐν πανηγύρει. Παρωξύνετο. ἐθυμοῦτο. Εὐθὺς τὰ πρὸς τοὺς δορυφόρους. ἤγουν ἐς τάς. Καὶ τοὺς μὴ προειδότας. τὴν ἐπιβουλὴν δηλονότι.

Ἔξω ἐν τῷ Κεραμεικῷ. ἔξω τῆς πόλεως. Οἰκείως τῷ Ἱππίᾳ. φιλικῶς. Τὸν λυπήσαντα οὖν. τὸν Ἵππαρχον. Οὐ ῥᾳδίως διετέθη. ἤτοι χαλεπῶς διετέθη. ἢ οὐ ῥᾳδίως, οὐδὲ εὐκόλως αὐῃρέθη. ἤγουν οὐ διὰ θεῶν τιμωριῶν ἐλάμβανον ῥᾳδίαν ἐπεγκεῖν. Πρότερον ἢ αἰσθέσθαι. ἤτοι οὔπω ᾐσθημένων τὰ περὶ τὸν Ἵππαρχον. τοῦ τὴν πομπὴν πεμπόντων ὁπλιτῶν, διὰ τὸ ἄπωθεν εἶναι. Καὶ ἀδήλως τῇ ὄψει πλασάμενος. ὑποκρινάμενος φαιδρὸς εἶναι τῷ προσώπῳ. ἤγουν ἀσύγχυτον τὴν ἑαυτοῦ ὄψιν τηρήσας, καὶ μὴ ὑπεμφαί-

Καὶ οὐ δοκιμάζοντες τοὺς μηνυτάς. οὐ διακρίνοντες φησὶ τοὺς μηνυτάς, πότερον ψεύδονται, ἢ ἀληθεύουσιν, ἀλλ' ὁμοίως πᾶσι πιστεύοντες διὰ τὸ προσέχειν τοῖς πονηροῖς μηνυταῖς, ἐνίους τῶν πολιτῶν χρηστοὺς ὄντας, κατέδουν. Διὰ πονηρῶν ἀνθρώπων πίστιν. πιστεύοντες πονηροῖς ἀνθρώποις μηνυταῖς.

Ἡγούμενοι εἶναι κρεῖσσον ἡγούμενοι βασανίσαι μᾶλλον τὸ χρηστῶν τινα, καὶ ἐξευρεῖν τὴν ἀλήθειαν, ἢ διὰ τὸ μὴ πιστεύειν τοῖς πονηροῖς μηνυταῖς, τοὺς ἐναντία γενομένους ἀπολῦσαι ἀνεξετάστως. Ἐπιστάμενος γὰρ ὁ δῆμος ἀκοῇ. γνῶσιν ἔχοντες ἐξ ἀκοῆς. Τελευτῶσαν γενομένην ἐν τελευταίοις χρόνοις. Οὐδ' ὑφ' ἑαυτῶν. οὔτε ὑπὸ Ἀθηναίων κοινῇ, οὔτε ὑπὸ Ἁρμοδίου, καὶ Ἀριστογείτονος. Δι' ἐρωτικὴν ξυντυχίαν. ἔρωτος σύμβασιν. Ἐπεχειρήθη. ἐτολμήθη. Ἣν ἐγὼ ἐπὶ πλέον. μακροτέρᾳ διηγήσει χρησάμενος. Γενομένου δὲ Ἁρμοδίου ὥρᾳ ἡλικίας λαμπροῦ. ἐπιφανεστάτου ἐν τῇ ἀκμῇ. Μέσος πολίτης. οὔτε ἐπιφανὴς δηλονότι, οὔτε ἄδοξος. Πειραθεὶς δὲ ὁ Ἁρμόδιος. ἐρωτικὴν πεῖραν δεξάμενος. Τοῦ Πεισιστράτου. υἱοῦ δηλονότι. Καὶ οὐ πεισθείς. αὐτῷ ἐρῶντι δηλονότι. Καταγορεύει τῷ Ἀριστογείτονι. μηνύει τῷ ἐραστῇ αὐτοῦ. Ὁ δέ, ἐρωτικῶς περιαλγήσας. περιπαθὴς γεγονὼς ἐπὶ τῷ ἔρωτι. Προσαγάγηται αὐτόν. τὸν Ἁρμόδιον. Ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης. ὡς κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ δύναμιν. ἦν γὰρ μέσος πολίτης. Ἐν τρόπῳ δέ τινι ἀφανεῖ. ἐμηχανᾶτο κρύφα προπηλακίσαι τὸν Ἁρμόδιον, ὡς δι' ἄλλην αἰτίαν τινά, καὶ οὐ διὰ τὸ μὴ τυχεῖν αὐτοῦ. Ἀνεπιφθόνως. οὐ

οῦντο τῶν περὶ τὰ μυστήρια, καὶ τῶν περὶ τοὺς Ἑρμᾶς δρασθέντων· καὶ οὐ δοκιμάζοντες τοὺς μηνυτάς, ἀλλὰ πάντα ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι διὰ πονηρῶν ἀνθρώπων πίστιν, πάνυ χρηστοὺς τῶν πολιτῶν ξυλλαμβάνοντες κατέδουν, χρησιμώτερον ἡγούμενοι εἶναι βασανίσαι τὸ πρᾶγμα, καὶ εὑρεῖν, ἢ διὰ μηνυτοῦ πονηρίαν τινά, καὶ χρηστὸν δοκοῦντα εἶναι αἰτιαθέντα, ἀνέλεγκτον διαφυγεῖν. ἐπιστάμενος γὰρ ὁ δῆμος ἀκοῇ τὴν Πεισιστράτου καὶ τῶν παίδων τυραννίδα χαλεπὴν τελευτῶσαν γενομένην, καὶ προσέτι οὐδ' ὑφ' ἑαυτῶν καὶ Ἁρμοδίου καταλυθεῖσαν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ἐφοβεῖτο ἀεί, καὶ πάντα ὑπόπτως ἐλάμβανε. τὸ γὰρ Ἀριστογείτονος καὶ Ἁρμοδίου τόλμημα, δι' ἐρωτικὴν ξυντυχίαν ἐπεχειρήθη, ἣν ἐγὼ ἐπὶ πλέον διηγησάμενος ἀποφανῶ, οὔτε τοὺς ἄλλους, οὔτε αὐτοὺς Ἀθηναίους περὶ τῶν σφετέρων τυράννων, οὐδὲ περὶ τοῦ γενομένου ἀκριβὲς οὐδὲν λέγοντας. Πεισιστράτου γὰρ γηραιοῦ τελευτήσαντος ἐν τῇ τυραννίδι, οὐχ Ἵππαρχος, ὥσπερ οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλ' Ἱππίας πρεσβύτατος ὢν, ἔσχε τὴν ἀρχήν. γενομένου δὲ Ἁρμοδίου ὥρᾳ ἡλικίας λαμπροῦ, Ἀριστογείτων ἀνὴρ τῶν ἀστῶν μέσος πολίτης ἐραστὴς ὢν, εἶχεν αὐτόν. πειραθεὶς δὲ ὁ Ἁρμόδιος ὑπὸ Ἱππάρχου τοῦ Πεισιστράτου, καὶ οὐ πεισθείς, καταγορεύει τῷ Ἀριστογείτονι. ὁ δέ, ἐρωτικῶς περιαλγήσας, καὶ φοβηθεὶς τὴν Ἱππάρχου δύναμιν, μὴ βίᾳ προσαγάγηται αὐτόν, ἐπιβουλεύει εὐθύς, ὡς ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ἀξιώσεως κατάλυσιν τῇ τυραννίδι. καὶ ἐν τούτῳ ὁ Ἵππαρχος ὡς αὖθις πειράσας, οὐδὲν μᾶλλον ἔπειθε τὸν Ἁρμόδιον, βίαιον μὲν οὐδὲν ἐβούλετο δρᾶν. ἐν τρόπῳ δέ τινι ἀφανεῖ, ὡς οὐ διὰ τοῦτο δή, παρεσκευάζετο προπηλακιῶν αὐτόν· οὐδὲ γὰρ τὴν ἄλλην ἀρχὴν ἐπαχθεῖς ἦσαν ἐς τοὺς πολλούς, ἀλλ' ἀνεπιφθόνως κατεστήσαντο. καὶ ἐπετήδευσαν ἐπὶ πλεῖστον δὴ τύραννοι οὗτοι ἀρετὴν καὶ ξύνεσιν. καὶ Ἀθηναίους εἰκοστὴν μόνον πρασσόμενοι τῶν γιγνομένων, τήν τε πόλιν αὐτῶν καλῶς διεκόσμησαν, καὶ τοὺς πολέμους διέφερον, καὶ ἐς τὰ ἱερὰ ἔθυον. τὰ δὲ ἄλλα αὐτὴ ἡ πόλις τοῖς πρὶν κειμένοις νόμοις ἐχρῆτο. πλὴν καθόσον ἀεί τινα ἐπεμέλοντο σφῶν αὐτῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς εἶναι, καὶ ἄλλοι τε αὐτῶν ἦρξαν, τὴν ἐνιαύσιον Ἀθηναίοις ἀρχήν. καὶ Πεισίστρατος ὁ Ἱππίου τοῦ τυραννεύσαντος υἱός, τοῦ πάππου ἔχων τοὔνομα, ὃς τῶν δώδεκα θεῶν βωμὸν τὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἄρχων ἀνέθηκε, καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Πυθίου. καὶ τῷ μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ προσοικοδομήσας, ὕστερον ὁ δῆμος Ἀθηναίων μεῖζον μῆκος τοῦ βωμοῦ, ἠφάνισε τοὐπίγραμμα. τοῦ δ' ἐν Πυθίου, ἔτι καὶ νῦν δῆλόν ἐστιν ἀμυδροῖς γράμμασι, λέγον τάδε.

Μνῆμα τόδ' ἧς ἀρχῆς Πεισίστρατος Ἱππίου υἱὸς,
Θῆκεν Ἀπόλλωνος Πυθίου ἐν τεμένει.

Ὅτι δὲ πρεσβύτατος ὢν Ἱππίας ἦρξεν, εἰδὼς μέν, καὶ ἀκοῇ ἀκριβέστερον ἄλλων ἰσχυρίζομαι. γνοίη δ' ἄν τις καὶ αὐτῷ τούτῳ. παῖδες γὰρ αὐτῷ μόνῳ φαίνονται, τῶν γνησίων ἀδελφῶν γενόμενοι. ὡς ὅ, τε βωμὸς σημαίνει, καὶ ἡ στήλη περὶ τῆς τῶν τυράννων ἀδικίας, ἡ ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀκροπόλει σταθεῖσα, ἐν ᾗ Θεσσαλοῦ μὲν οὐδ' Ἱππάρχου οὐδεὶς παῖς γέγραπται. Ἱππίου δὲ πέντε, οἳ αὐτῷ ἐκ Μυρρίνης τῆς Καλλίου τοῦ Ὑπεροχίδου θυγατρὸς ἐγένοντο. εἰκὸς γὰρ ἦν τὸν πρεσβύτατον πρῶτον γῆμαι. καὶ ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ, πρῶτος γέγραπται μετὰ

μεμπτῶς. Κατεστήσατο. διετάξαντο. Ἐπὶ πλεῖστον. χρόνον δηλονότι. Οὗτοι ἀρετήν. δικαιοσύνην. Εἰκοστὴν μόνον. μοῖραν. Πρασσόμενοι. ἀπαιτοῦντες. Τοῖς πρὶν κειμένοις νόμοις ἐχρῆτο. πολιτευομένοις.

Ἐπεμέλοντο. προνοοῦντο οἱ περὶ Πεισίστρατον, ὥστε ἀεί τινα ἐξ αὐτῶν ἄρχειν. Προσοικοδομήσας. ἐπαυξήσας. Πρεσβύτατος ὢν Ἱππίας. πρῶτος τῶν ἄλλων υἱῶν τοῦ Πεισιστράτου. Καὶ αὐτῷ τούτῳ. τῷ ἐπιφερομένῳ. Οἱ αὐτῷ. τῷ Ἱππίᾳ.

μάλιστ' ἂν σφᾶς περιγενέσθαι. καὶ κατὰ ταῦτα ἂν αὐτοὺς ἐκφοβῆσαι τῇ τε ὄψει· πλεῖστοι γὰρ ἂν νῦν φανῆναι· καὶ τῇ προσδοκίᾳ ὧν πείσονται. μάλιστα δ' ἂν τῷ αὐτίκα κινδύνῳ τῆς μάχης. εἰκὸς δὲ εἶναι, καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς πολλοὺς ἀπολειφθῆναι ἔξω διὰ τὸ ἀπιστεῖν σφᾶς μὴ ἥξειν. καὶ ἐσκομιζομένων αὐτῶν τὴν στρατιὰν, οὐκ ἀπορήσειν χρημάτων, ἢν πρὸς τῇ πόλει κρατοῦσα καθέζηται. τούς τε ἄλλους Σικελιώτας οὕτως ἤδη μᾶλλον, καὶ ἐκείνοις οὐ ξυμμαχήσειν, καὶ σφίσι προσιέναι, καὶ οὐ διαμελλήσειν περισκοποῦντας ὁπότεροι κρατήσουσι. ναύσταθμον δὲ ἐπαναχωρήσαντας, καὶ ἐφορμηθέντας, μέγαρα ἔφη χρῆναι ποιεῖσθαι. ἃ ἦν ἔρημα, ἀπέχοντα συρακουσῶν οὔτε πλοῦν πολὺν, οὔτε ὁδόν.

Λάμαχος μὲν ταῦτα εἰπὼν, ὅμως προσέθετο, καὶ αὐτὸς τῇ Ἀλκιβιάδου γνώμῃ. μετὰ δὲ τοῦτο, Ἀλκιβιάδης τῇ αὐτοῦ νηὶ διαπλεύσας ἐς Μεσσήνην, καὶ λόγους ποιησάμενος περὶ ξυμμαχίας πρὸς αὐτοὺς ὡς οὐκ ἔπειθεν, ἀλλ' ἀπεκρίναντο, πόλει μὲν ἂν οὐ δέξασθαι, ἀγορὰν δ' ἔξω παρέξειν, ἀπέπλει ἐς τὸ ῥήγιον. καὶ εὐθὺς ξυμπληρώσαντες ἑξήκοντα ναῦς ἐκ πασῶν οἱ στρατηγοὶ, καὶ τὰ ἐπιτήδεια λαβόντες, παρέπλεον ἐς νάξον, τὴν ἄλλην στρατιὰν ἐν ῥηγίῳ καταλιπόντες, καὶ ἕνα σφῶν αὐτῶν. ναξίων δὲ δεξαμένων τῇ πόλει, παρέπλεον ἐς κατάνην, καὶ ὡς αὐτοὺς οἱ καταναῖοι, οὐκ ἐδέχοντο, ἐνῆσαν γὰρ αὐτόθι ἄνδρες τὰ συρακουσίων βουλόμενοι, ἐκομίσθησαν ἐπὶ τὸν Τηρίαν ποταμόν. καὶ αὐλισάμενοι τῇ ὑστεραίᾳ, ἐπὶ συρακούσας ἔπλεον, ἐπὶ κέρως ἔχοντες τὰς ἄλλας ναῦς. δέκα δὲ τῶν νεῶν προὔπεμψαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα. πλεῦσαί τε καὶ κατασκέψασθαι εἴ τι ναυτικόν ἐστι καθειλκυσμένον, καὶ κηρῦξαι ἀπὸ τῶν νεῶν προσπλεύσαντας, ὅτι οἱ ἀθηναῖοι ἥκουσι λεοντίνους ἐς τὴν ἑαυτῶν κατοικιοῦντες κατὰ ξυμμαχίαν καὶ ξυγγένειαν. τοὺς οὖν ὄντας ἐν συρακούσαις λεοντίνων, ὡς παρὰ φίλους καὶ εὐεργέτας ἀθηναίους, ἀδεῶς ἀπιέναι. ἐπεὶ δ' ἐκηρύχθη, καὶ κατεσκέψαντο τήν τε πόλιν καὶ τοὺς λιμένας, καὶ τὰ περὶ τὴν χώραν, ἐξ ἧς αὐτοῖς ὁρμωμένοις πολεμητέα ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς κατάνην. καὶ ἐκκλησίας γενομένης, τὴν μὲν στρατιὰν, οὐκ ἐδέχοντο οἱ καταναῖοι. τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἐσελθόντας ἐκέλευον ὅ τι βούλονται εἰπεῖν. καὶ λέγοντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τετραμμένων, οἱ στρατιῶται πυλίδα τινὰ ἐνῳκοδομημένην κακῶς, ἔλαθον διελόντες, καὶ ἐσελθόντες, ἠγόραζον ἐς τὴν πόλιν. τῶν δὲ καταναίων, οἱ μὲν τὰ τῶν συρακουσίων φρονοῦντες, ὡς εἶδον τὸ στράτευμα ἔνδον, εὐθὺς περιδεεῖς γενόμενοι, ὑπεξῆλθον, οὐ πολλοί τινες. οἱ δὲ ἄλλοι, ἐψηφίσαντό τε ξυμμαχίαν τοῖς ἀθηναίοις, καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα, ἐκέλευον ἐκ ῥηγίου κομίζειν. μετὰ δὲ τοῦτο διαπλεύσαντες οἱ ἀθηναῖοι ἐς τὸ ῥήγιον, πάσῃ ἤδη τῇ στρατιᾷ ἄραντες ἐς τὴν κατάνην, ἐπειδὴ ἀφίκοντο, κατεσκευάζοντο τὸ στρατόπεδον. ἐσηγγέλλετο δὲ αὐτοῖς ἔκ τε καμαρίνης, ὡς εἰ ἔλθοιεν προσχωροῖεν ἄν. καὶ ὅτι συρακούσιοι πληροῦσι ναυτικόν. ἁπάσῃ οὖν τῇ στρατιᾷ, παρέπλευσαν. πρῶτον μὲν ἐπὶ συρακούσας. καὶ ὡς οὐδὲν ηὗρον ναυτικὸν πληρούμενον, παρεκομίζοντο αὖθις ἐπὶ καμαρίνης. καὶ σχόντες ἐς τὸν αἰγιαλὸν, ἐπεκηρυκεύοντο. οἱ δ' οὐκ ἐδέχοντο λέγοντες σφίσι τὰ ὅρκια εἶναι μιᾷ νηὶ καταπλεόντων ἀθηναίων δέχεσθαι, ἢν μὴ αὐτοὶ πλείους μεταπέμπωσιν. ἄπρακτοι δὲ γενόμενοι, ἀπέπλεον. καὶ ἀποβάντες κατά τι τῆς συρακουσίας, καὶ ἁρπαγὴν ποιησάμενοι, καὶ τῶν συρακουσίων ἱππέων βοηθησάντων, καὶ τῶν ψιλῶν τινας ἐσκεδασμένους διαφθειράντων, ἀπεκομίσθησαν ἐς κατάνην. καὶ καταλαμβάνουσι τὴν σαλαμινίαν ναῦν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἥκουσαν, ἐπί τε Ἀλκιβιάδην ὡς κελεύσοντας ἀποπλεῖν ἐς ἀπολογίαν ὧν ἡ πόλις ἐνεκάλει, καὶ ἐπ' ἄλλους τινὰς τῶν στρατιωτῶν, τῶν μετ' αὐτοῦ μεμηνυμένων περὶ τῶν μυστηρίων ὡς ἀσεβούντων, τῶν δὲ, καὶ περὶ τῶν ἑρμῶν. οἱ γὰρ ἀθηναῖοι ἐπειδὴ ἡ στρατιὰ ἀπέπλευσεν, οὐδὲν ἧσσον ζήτησιν ἐποι-

Μάλιστ' ἂν σφᾶς. τοὺς ἀθηναίους. Καὶ κατὰ ταῦτα ἂν αὐτοὺς ἐκφοβῆσαι. τοὺς συρακουσίους δηλονότι, τοὺς ἀθηναίους. Τῷ αὐτίκα κινδύνῳ τῆς μάχης. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐκφοβῆσαι αὐτοὺς, τὸ προσδοκῆσαι αὐτίκα ἐν κινδύνῳ διαμαχήσασθαι. Μὴ ἥξειν. ἡ μὴ ἀπόφασις, περιττή. Καθέζηται. καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὴν πόλιν μεταφερόντων τῶν συρακουσίων, οὐκ ἀπορήσειν τοὺς ἀθηναίους χρημάτων, ἂν κρατοῦντες τῶν συρακουσίων, προσκαθέζωνται τῇ πόλει. Οὐ ξυμμαχήσειν. τοῖς συρακουσίοις δηλονότι. Καὶ οὐ διαμελλήσειν. καὶ οὐ διαστήσειν καραδοκοῦντας ὁπότεροι κρατήσουσιν. Οὔτε ὁδόν. οὔτε κατὰ γῆν, οὔτε διὰ θαλάσσης πολὺ ἀπέχοντα. Παρέπλεον ἐς νάξον. τῶν σικελικῶν. Τὰ συρακουσίων βουλόμενοι. φρονοῦντες. Ἐπὶ κέρως. συντόμως. τεταγμένως. Τὰς ἄλλας ναῦς. οὐ μόνην τὰς ἑξήκοντα, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας παραλαβόντες. Ἐς τὸν μέγαν λιμένα. τῶν συρακουσῶν δηλονότι. Καθειλκυσμένον. ἕτοιμον εἰς τὴν θάλασσαν. Πολεμητέα ἦν. πολεμεῖν δυνατὸν ἔσοιτο. Καὶ ἐκκλησίας γενομένης. τῶν καταναίων δηλονότι. Καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει. τῶν καταναίων. Κακῶς ἔλαθον. ἀτέχνως, σαθρῶς. Ἠγόραζον ἐς τὴν πόλιν. ἀντὶ τοῦ ἐν ἀγορᾷ διέτριβον. Πληροῦσι ναυτικόν. ναῦν ναυτῶν πληροῦσιν. Ἐς τὸν αἰγιαλόν. τῶν καμαριναίων. Τὰ ὅρκια εἶναι. τοῖς καμαριναίοις. Ἄπρακτοι δὲ γενόμενοι. οἱ ἀθηναῖοι. Καὶ τῶν ψιλῶν τινας. τῶν ἀθηναίων.

λια. τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρούρια, ἃ περιϊόντες, εἰσὶ γὰρ εἰς αὐτὰ φρουρούς. Καὶ τἆλλα ὡς ἐπὶ ταχεῖ πολέμῳ. ὡς ἐν συντόμῳ ἐσομένῳ. Αντικεκρούκει. παρὰ γνώμην ἀπηντήκει. ἀποβεβήκει. Καὶ εἰκὸς ἦν. συστρατεύειν δηλονότι τοῖς ἀθηναίοις. Τοῖν δὲ ἑτέροιν καὶ ἀλογώτερα. ἀλκιβιάδῃ, καὶ λαμάχῳ.

Εξετεχνήσαντό τι. μετεχειρίσαντο. ἀλκιβιάδης, καὶ λάμαχος ἐξετεχνήσαντο. Επέδειξαν τὰ ἀναθήματα. ὑπ' ὄψιν ἔθηκαν. Απ' ὀλίγης δυνάμεως. ὀλίγα τῇ δυνάμει ὄντα, μεγάλην φαντασίαν παρεῖχε. Καὶ ἰδίᾳ ξενίσεις. φιλοφρονήσεις. Τῶν τριηριτῶν. τῶν ἐν τριήρεσιν ἀφικομένων. Καὶ ἑλληνίδων αἰτησάμενοι. χρησάμενοι. τὸ δὲ αἰτήσαντες, ἀντὶ τοῦ λαβόντες, αὖθις μέλλειν ἀποδώσειν.

ἵππων ἐξετάσει, καὶ ἵππων ἐσκόπουν, ἢ ἐν πόλει δέξεται. καὶ τἆλλα ὡς ἐπὶ ταχεῖ πολέμῳ, καὶ ὅσον οὐ παρόντι καθίσταντο. αἱ δ' ἐκ τῆς Εγέστης τρεῖς νῆες αἱ πρόπομποι παραγίγνονται τοῖς ἀθηναίοις ἐς τὸ Ῥήγιον ἀγγέλλουσαι, ὅτι τἆλλα μὲν οὐκ ἔστι χρήματα, ἃ ὑπέσχοντο. τριάκοντα δὲ τάλαντα μόνα φαίνεται, καὶ οἱ στρατηγοὶ εὐθὺς ἐν ἀθυμίᾳ ἦσαν, ὅτι αὐτοῖς τοῦτό τε πρῶτον ἀντικεκρούκει. καὶ οἱ ῥηγῖνοι οὐκ ἐθελήσαντες ξυστρατεύειν, οὓς πρῶτον ἤρξαντο πείθειν. καὶ εἰκὸς ἦν μάλιστα λεοντίνων τε ξυγγενεῖς ὄντας, καὶ σφίσιν αἰεὶ ἐπιτηδείους. καὶ τῷ μὲν Νικίᾳ προσδεχομένῳ ἦν, τὰ περὶ τῶν ἐγεσταίων, τοῖν δὲ ἑτέροιν καὶ ἀλογώτερα. οἱ δὲ ἐγεσταῖοι, τοιόνδε τι ἐξετεχνήσαντο τότε, ὅτε οἱ πρῶτοι πρέσβεις τῶν ἀθηναίων ἦλθον αὐτοῖς ἐς τὴν κατασκοπὴν τῶν χρημάτων. ἔς τε τὸ ἐν Ἔρυκι ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης ἀγαγόντες αὐτούς, ἐπέδειξαν τὰ ἀναθήματα, φιάλας τε, καὶ οἰνοχόας, καὶ θυματήρια, καὶ ἄλλην κατασκευὴν οὐκ ὀλίγην. ἃ ὄντα ἀργυρᾶ, πολλῷ πλείω τὴν ὄψιν, ἀπ' ὀλίγης δυνάμεως χρημάτων παρείχετο. καὶ ἰδίᾳ ξενίσεις ποιούμενοι τῶν τριηριτῶν, τά τε ἐξ αὐτῆς Εγέστης ἐκπώματα, καὶ χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ ξυλλέξαντες, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐγγὺς πόλεων καὶ φοινικικῶν, καὶ ἑλληνίδων αἰτησάμενοι, ἐσέφερον ἐς τὰς ἑστιάσεις ὡς οἰκεῖα ἕκαστοι. καὶ πάντων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῖς αὐτοῖς χρωμένων, καὶ πανταχοῦ πολλῶν φαινομένων, μεγάλην τὴν ἔκπληξιν τοῖς ἐκ τῶν τριήρων ἀθηναίοις παρεῖχε. καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας, διεθρόησαν, ὡς χρήματα πολλὰ ἴδοιεν. καὶ οἱ μέν, αὐτοί τε ἀπατηθέντες, καὶ τοὺς ἄλλους τότε πείσαντες, ἐπειδὴ διῆλθεν ὁ λόγος, ὅτι οὐκ εἴη ἐν τῇ Εγέστῃ τὰ χρήματα, πολλὴν τὴν αἰτίαν εἶχον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. οἱ δὲ στρατηγοὶ πρὸς τὰ παρόντα ἐβουλεύοντο.

Καὶ Νικίου μὲν ἦν γνώμη πλεῖν ἐπὶ Σελινοῦντα πάσῃ τῇ στρατιᾷ, ἐφ' ὅπερ μάλιστα ἐπέμφθησαν. καὶ ἢν μὲν παρέχωσι χρήματα παντὶ τῷ στρατεύματι Εγεσταῖοι, πρὸς ταῦτα βουλεύεσθαι. εἰ δὲ μή, ταῖς ἑξήκοντα ναυσὶν ὅσασπερ ᾐτήσαντο, ἀξιοῦν διδόναι αὐτοὺς τροφήν. καὶ παραμείναντας Σελινουντίους, ἢ βίᾳ, ἢ ξυμβάσει διαλλάξαι αὐτοῖς. καὶ οὕτω παραπλεύσαντας τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ ἐπιδείξαντας μὲν τὴν δύναμιν τῆς ἀθηναίων πόλεως, δηλώσαντας δέ, τὴν ἐς τοὺς φίλους καὶ ξυμμάχους προθυμίαν, ἀποπλεῖν οἴκαδε, ἢν μή τι δι' ὀλίγου, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀδοκήτου, ἢ λεοντίνους οἷοί τε ὦσιν ὠφελῆσαι, ἢ τῶν ἄλλων τινὰ πόλεων προσαγαγέσθαι, καὶ τῇ πόλει δαπανῶντας, τὰ οἰκεῖα μὴ κινδυνεύειν. Αλκιβιάδης δέ, οὐκ ἔφη χρῆναι τοσαύτῃ δυνάμει ἐκπλεύσαντας, αἰσχρῶς καὶ ἀπράκτους ἀπελθεῖν. ἀλλ' ἔς τε τὰς πόλεις ἐπικηρυκεύεσθαι πλὴν Σελινοῦντος, καὶ Συρακουσῶν τὰς ἄλλας. καὶ πειρᾶσθαι, καὶ τοὺς Σικελούς, τοὺς μὲν ἀφιστάναι ἀπὸ τῶν Συρακουσίων, τοὺς δέ, φίλους ποιεῖσθαι, ἵνα σῖτον καὶ στρατιὰν ἔχωσι. πρῶτον δὲ πείθειν μεσσηνίους, ἐν πόρῳ γὰρ μάλιστα καὶ προσβολῇ εἶναι αὐτοὺς τῆς Σικελίας, καὶ λιμένα καὶ ἐφόρμησιν τῇ στρατιᾷ ἱκανωτάτην ἔσεσθαι. προσαγαγομένους δὲ τὰς πόλεις, εἰδότας μεθ' ὧν τις πολεμήσει, οὕτως ἤδη Συρακούσαις καὶ Σελινοῦντι ἐπιχειρεῖν. ἢν μὴ οἱ μέν, ἐγεσταίοις ξυμβαίνωσιν. οἱ δέ, λεοντίνους ἐῶσι κατοικίζειν.

Λάμαχος δέ, ἄντικρυς ἔφη χρῆναι πλεῖν ἐπὶ Συρακούσας, καὶ πρὸς τῇ πόλει, ὡς τάχιστα τὴν μάχην ποιεῖσθαι ἕως ἔτι ἀπαράσκευοί τε εἰσί, καὶ μάλιστα ἐκπεπληγμένοι. τὸ γὰρ πρῶτον πᾶν στράτευμα δεινότατον εἶναι. ἢν δὲ χρονίσῃ πρὶν ἐς ὄψιν ἐλθεῖν, τῇ γνώμῃ ἀναθαρσοῦντας ἀνθρώπους, καὶ τῇ ὄψει καταφρονεῖν μᾶλλον. αἰφνίδιοι γὰρ ἢν προσπέσωσιν, ἕως ἔτι περιδεεῖς προσδέχονται,

Διεθρόησαν. διαφό/νησαν, διετάραξαν.

Καὶ παραμείναντας. τοὺς ἀθηναίους.

Διαλλάξαι αὐτοῖς. τοῖς ἐγεσταίοις.

Ην μή τι δι' ὀλίγου. διὰ ταχέως, ἢ ἀδοκήτου προσδοκήσωσι.

Καὶ τῇ πόλει δαπανῶντας. ἀντὶ τοῦ μὴ δαπανῶντας, τὰ οἰκεῖα κινδυνεύειν ἐν τῇ πόλει, ἤγουν κίνδυνον προξενεῖν τῇ πόλει.

Καὶ στρατιὰν ἔχωσιν. ἀπὸ τούτων τῶν πόλεων.

Εν πόρῳ γάρ. περαιώσει.

Προσαγαγομένους δὲ τὰς πόλεις. χειρωσαμένους.

Εἰδότας μεθ' ὧν τις. εἰδότας τίνας ἔχουσι συμμάχους.

Τὸ γὰρ πρῶτον πᾶν στράτευμα. τὴν πρώτην προσβολὴν τοῦ στρατεύματος.

» καὶ ἢν ἄρα μηδὲν δεήσῃ, οὐδεμία βλάβη τοῦ τε τὸ κοινὸν κοσμηθῆναι, καὶ ἵπποις, καὶ ὅπλοις, καὶ τοῖς ἄλλοις, οἷς ὁ πόλεμος ἀγάλλεται. τὴν δ' ἐπιμέλειαν καὶ ἐξέτασιν αὐτῶν, ἡμεῖς ἕξομεν. καὶ τῶν πρὸς τὰς πόλεις διαπομπῶν ἅμα ἔς τε κατασκοπὴν, καὶ ἤν τι ἄλλο φαίνηται ἐπιτήδειον. τὰ δὲ, καὶ ἐπιμεμελήμεθα ἤδη. καὶ ὅ,τι ἂν αἰσθώμεθα ἐς ὑμᾶς οἴσομεν.

Καὶ οἱ μὲν συρακούσιοι, τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ στρατηγοῦ, διελύθησαν ἐκ τοῦ ξυλλόγου. οἱ δὲ ἀθηναῖοι ἤδη ἐν τῇ Κερκύρᾳ αὐτοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι ἅπαντες ἦσαν. καὶ πρῶτον μὲν ἐπεξέτασιν τοῦ στρατεύματος, καὶ ξύνταξιν ὡς ἔμελλον ὁρμιεῖσθαί τε καὶ στρατοπεδεύεσθαι οἱ στρατηγοὶ ἐποιήσαντο. καὶ τρία μέρη νείμαντες, ἓν ἑκάστῳ ἐκλήρωσαν, ἵνα μήτε ἅμα πλέοντες ἀπορῶσιν ὕδατος, καὶ λιμένων, καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐν ταῖς καταγωγαῖς. πρός τε τἆλλα εὐκοσμότεροι καὶ ῥᾴους ἄρχειν ὦσι, κατὰ τέλη στρατηγῷ προστεταγμένοι. ἔπειτα δὲ προὔπεμψαν, καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν, καὶ Σικελίαν τρεῖς ναῦς εἰσομένας, αἵτινες σφᾶς τῶν πόλεων δέξονται. καὶ εἴρητο αὐτοῖς προαπαντᾶν, ὅπως ἐπιστάμενοι καταπλέωσι. μετὰ δὲ ταῦτα, τοσῇδε ἤδη τῇ παρασκευῇ ἀθηναῖοι ἄραντες ἐκ τῆς Κερκύρας, ἐς τὴν Σικελίαν ἐπεραιοῦντο. τριήρεσι μὲν ταῖς πάσαις τέσσαρσι, καὶ τριάκοντα, καὶ ἑκατὸν, καὶ δυοῖν ῥοδίοιν πεντηκοντόροιν. τούτων, ἀττικαὶ μὲν ἦσαν ἑκατὸν, ὧν αἱ μὲν ἑξήκοντα, ταχεῖαι αἱ δ' ἄλλαι, στρατιώτιδες. τὸ δὲ ἄλλο ναυτικὸν, χίων, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων. ὁπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασιν, ἑκατὸν, καὶ πεντακισχιλίοις. καὶ τούτων ἀθηναίων μὲν αὐτῶν ἦσαν πεντακόσιοι μὲν, καὶ χίλιοι ἐκ καταλόγου. ἑπτακόσιοι δὲ θῆτες ἐπιβάται τῶν νεῶν. ξύμμαχοι δὲ, οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευον. οἱ μὲν τῶν ὑπηκόων, οἱ δ' ἀργείων, πεντακόσιοι, καὶ μαντινέων, καὶ μισθοφόρων, πεντήκοντα, καὶ διακόσιοι. τοξόταις δὲ τοῖς πᾶσιν, ὀγδοήκοντα, καὶ τετρακοσίοις. καὶ τούτων Κρῆτες οἱ ὀγδοήκοντα ἦσαν. καὶ σφενδονήταις ῥοδίων ἑπτακοσίοις, καὶ μεγαρεῦσι ψιλοῖς φυγάσιν εἴκοσι, καὶ ἑκατὸν. καὶ ἱππαγωγῷ μιᾷ τριάκοντα ἀγούσῃ ἱππέας. Τοσαύτη ἡ πρώτη παρασκευὴ, πρὸς τὸν πόλεμον διέπλει. τούτοις δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἄγουσαι, ὁλκάδες μὲν τριάκοντα σιταγωγοί, καὶ τοὺς σιτοποιοὺς ἔχουσαι, καὶ λιθολόγους, καὶ τέκτονας, καὶ ὅσα ἐς τειχισμὸν ἐργαλεῖα, πλοῖα δὲ ἑκατὸν, ἃ ἐξ ἀνάγκης μετὰ τῶν ὁλκάδων ξυνέπλει. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πλοῖα καὶ ὁλκάδες ἑκούσιοι ξυνηκολούθουν τῇ στρατιᾷ ἐμπορίας ἕνεκα, ἃ τότε πάντα ἐκ τῆς Κερκύρας ξυνδιέβαλλε τὸν Ἰόνιον κόλπον. καὶ προσβαλοῦσα ἡ πᾶσα παρασκευὴ, πρός τε ἄκραν ἰαπυγίαν, καὶ πρὸς τάραντα, καὶ ὡς ἕκαστοι εὐπόρησαν, παρεκομίζοντο τὴν Ἰταλίαν, τῶν μὲν πόλεων, οὐ δεχομένων αὐτοὺς ἀγορᾷ, οὐδὲ ἄστει. ὕδατι δὲ καὶ ὅρμῳ. Τάραντος δὲ καὶ λοκρῶν οὐδὲ τούτοις, ἕως ἀφίκοντο ἐς Ῥήγιον τῆς Ἰταλίας ἀκρωτήριον. καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἠθροίζοντο. καὶ ἔξω τῆς πόλεως, ὡς αὐτοὺς ἔσω οὐκ ἐδέχοντο, στρατόπεδόν τε κατεσκευάσαντο ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ, οὗ αὐτοῖς καὶ ἀγορὰν παρεῖχον, καὶ τὰς ναῦς ἀνελκύσαντες, ἡσύχασαν. καὶ πρός τε τοὺς ῥηγίνους λόγους ἐποιήσαντο, ἀξιοῦντες χαλκιδέας ὄντας, χαλκιδεῦσιν οὖσι λεοντίνοις, βοηθεῖν. οἱ δὲ, οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἔφασαν ἔσεσθαι, ἀλλ' ὅ,τι ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰταλιώταις ξυνδοκῇ, τοῦτο ποιήσειν. οἱ δὲ, πρὸς τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγματα ἐσκόπουν, ὅτῳ τρόπῳ ἄριστα προσοίσονται, καὶ τὰς πρόπλους ναῦς ἐκ τῆς Ἐγέστης ἅμα προσέμενον, βουλόμενοι εἰδέναι περὶ τῶν χρημάτων, εἰ ἔστιν ἃ ἔλεγον ἐν ταῖς Ἀθήναις οἱ ἄγγελοι. τοῖς δὲ συρακουσίοις ἐν τούτῳ πολλαχόθεν τε ἤδη καὶ ἀπὸ τῶν κατασκόπων σαφῆ ἠγγέλλετο, ὅτι ἐν Ῥηγίῳ αἱ νῆές εἰσι, καὶ ὡς ἐπὶ τούτοις παρεσκευάζοντο πάσῃ τῇ γνώμῃ, καὶ οὐκέτι ἠπίστουν. καὶ ἔς τε τοὺς Σικελοὺς περιέπεμπον, ἔνθα μὲν, φύλακας, πρὸς δὲ τοὺς πρέσβεις, καὶ ἐς τὰ περιπόλια τὰ ἐν τῇ χώρᾳ, φρουρὰς ἐσεκόμιζον. τά τε ἐν τῇ πόλει/

Καὶ ἢν ἄρα μηδὲν δεήσῃ. μάχης δηλονότι. Οἷς ὁ πόλεμος. οἷς χαίρει ὁ πόλεμος, ὧν χρῄζει.

Ἐπιτήδειον. ἁρμόδιον. Ὑμᾶς οἴσομεν. ἤγουν μηνύσομεν ὑμῖν δηλονότι.

Ἐν ταῖς καταγωγαῖς. λιμέσι.

Στρατηγῷ προστεταγμένοι. κατὰ τάξεις ὑπὸ στρατηγοῖς τεταγμένοι.

Εἰσομένας. γνωρισθείσας. Καὶ εἴρητο αὐτοῖς. ὥριστο ταῖς ναυσί. Τριήρεσι μὲν ταῖς πάσαις. τριήρεις ταχεῖαι. τριήρεις στρατιώτιδες. πεντηκόντοροι. ἱππαγωγοί. πλοῖα. ὁλκάδες.

Τὸ δὲ ἄλλο ναυτικόν. ἤγουν αἱ ἄλλαι νῆες, αἳ ἔχουσι τοὺς ναύτας.

Ὁπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασι. στρατιώταις τοὺς πεζομαχήσαντας ἄγουσι.

Ξυνδιέβαλλε τὸν ἰόνιον κόλπον. συνδιεπεραιοῦτο.

Καὶ ὡς ἕκαστοι εὐπόρησαν. ἀντὶ τοῦ ὡς ἕκαστοι ἔτυχον εὐποροῦσαι.

Παρεκομίζοντο. ἤγουν παραπλέοντες, ἐκομίζοντο.

Καὶ ἐνταῦθα. ἤγουν ἐν τῷ ῥηγίῳ.

Καὶ ἀγορὰν παρεῖχον. οἱ ῥηγινοὶ δηλονότι. Ἀνελκύσαντες. ἤγουν ἐκ τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν ξηράν. Οἱ δὲ, οὐδὲ μεθ' ἑτέρων. οὔτε μετὰ τῶν ἀθηναίων, οὔτε μετὰ τῶν συρακουσίων. Καὶ ὡς ἐπὶ τούτοις παρεσκευάζοντο. καὶ πᾶσιν ἐδόκει παρασκευάζεσθαι, οὐδενὸς ἀντιλέγοντος. Ὡς ἐπὶ τούτοις. μετὰ ταῦτα. Ἔνθα μέν. εἰς τινάς. Φύλακας. τινὰς διαφυλάξοντας τὰς φιλίας πόλεις. Καὶ ἐς τὰ περιπόλια. γράφεται περιπο/

Ὅτι καὶ δυναστείας ἀδίκους. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀναιρεῖται. Τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους. ἤγουν τοὺς κακούργους. Κολάζων μὴ μόνον αὐτοφώρους. ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβανομένους. χαλεπὸν γὰρ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐλέγχειν αὐτούς. Καὶ ὧν βούλονται μέν. ἀπὸ κοινοῦ τὸ κολάζων. Οὐχ ὧν δρᾷ μόνον. ἕνεκα δηλονότι. Εἴπερ καὶ μὴ προφυλαξάμενός τις. εἴπερ καὶ πάσχει τις κακῶς, πρὶν αἰσθηται. Τὰ μέν, ἐλέγχων. ἤγουν φανερῶς δεικνύων. Ἐσκεψάμην. ἤγουν κατ' ἐμαυτὸν ἐπὶ συννοίας ἔχον. Καὶ βούλεσθε ὦ νεώτεροι. πρὸς τὸν ἑρμοκράτην ἀποτείνει τὸν λόγον. Ὁ δὲ νόμος, ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι. ὁ δὲ νόμος, ἐπειδὴ τὸ μὴ δύνασθαι ὑμᾶς ἄρχειν κωλύων, ἤπερ ὡς δυναμένους ἀτιμάζων. λέγει δὲ περὶ τῶν νέων ὅτι ἀπείργονται τῆς ἀρχῆς δι' ἔννομον, οὐχ ἀτιμαζόμενοι, ἀλλὰ κωλυόμενοι διὰ τὴν ἡλικίαν, τουτέστι, τὴν ἀριστοκρατίαν.

ὅτι καὶ δυναστείας ἀδίκους, ἀεὶ ἐγὼ πειράσομαι, ἤν γε ὑμεῖς ἐθέλητε ἕπεσθαι, μήποτε ἐφ' ὑμῶν τι περιιδεῖν γενέσθαι. ὑμᾶς μὲν τοὺς πολλοὺς πείθων, τοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους κολάζων μὴ μόνον αὐτοφώρους (χαλεπὸν γὰρ ἐπιτυγχάνειν) ἀλλὰ καὶ ὧν βούλονται μέν, δύνανται δ' οὔ. τὸν γὰρ ἐχθρὸν οὐχ ὧν δρᾷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς διανοίας προαμύνεσθαι χρή, εἴπερ καὶ μὴ προφυλαξάμενός τις προπείσεται. τοὺς δ' αὖ ὀλίγους, τὰ μέν, ἐλέγχων, τὰ δέ, φυλάσσων, τὰ δέ, καὶ διδάσκων. μάλιστα γὰρ δοκῶ ἄν μοι οὕτως ἀποτρέπειν τῆς κακουργίας. καὶ δῆτα, ὃ πολλάκις ἐσκεψάμην, τί καὶ βούλεσθε ὦ νεώτεροι, πότερον, ἄρχειν ἤδη, ἀλλ' οὐκ ἔννομον. ὁ δὲ νόμος ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι ὑμᾶς μᾶλλον, ἢ δυναμένους ἐτέθη ἀτιμάζειν. ἀλλὰ δὴ μὴ μετὰ πολλῶν ἰσονομεῖσθαι, καὶ πῶς δίκαιον τοὺς αὐτοὺς μὴ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι; φήσει τις, δημοκρατίαν οὔτε ξυνετόν, οὔτ' ἴσον εἶναι, τοὺς δ' ἔχοντας τὰ χρήματα, καὶ ἄρχειν ἄριστα βελτίστους. ἐγὼ δέ φημι πρῶτα μὲν δῆμον ξύμπαν ὠνομάσθαι, ὀλιγαρχίαν δέ, μέρος. ἔπειτα φύλακας μὲν ἀρίστους εἶναι χρημάτων, τοὺς πλουσίους, βουλεῦσαι δ' ἂν βέλτιστα τοὺς ξυνετούς, κρῖναι δ' ἂν ἀκούσαντας ἄριστα τοὺς πολλούς. καὶ ταῦτα ὁμοίως καὶ κατὰ μέρη καὶ ξύμπαντα, ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιρεῖν. ὀλιγαρχία δέ, τῶν μὲν κινδύνων, τοῖς πολλοῖς μεταδίδωσι: τῶν δ' ὠφελίμων, οὐ πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαν ἀφελομένη ἔχει, ἃ ὑμῶν οἵ τε δυνάμενοι, καὶ οἱ νέοι προθυμοῦνται, ἀδύνατα ἐν μεγάλῃ πόλει κατασχεῖν. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ὦ πάντων ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ἢ ἀμαθέστατοί ἐστε, ὧν ἐγὼ οἶδα ἑλλήνων, ἢ ἀδικώτατοι, εἰ εἰδότες τολμᾶτε. ἀλλ' ἤτοι μαθόντες γε, ἢ μεταγνόντες, τὸ τῆς πόλεως ξύμπασι κοινὸν αὔξετε. ἡγησάμενοι τοῦτο μὲν ἂν ἴσον, καὶ πλέον οἱ ἀγαθοὶ ὑμῶν, ἤπερ τὸ τῆς πόλεως πλῆθος μετασχεῖν. εἰ δ' ἄλλα βουλήσεσθε, καὶ τοῦ παντὸς κινδυνεύσειν στερηθῆναι. καὶ τῶν τοιῶνδε ἀγγελιῶν, ὡς πρὸς αἰσθανομένους, καὶ μὴ ἐπιτρέψοντας ἀπαλλάγητε. ἡ γὰρ πόλις ἥδε, καὶ εἰ ἔρχονται Ἀθηναῖοι, ἀμυνεῖται αὐτοὺς ἀξίως αὐτῆς. καὶ στρατηγοί εἰσιν ἡμῖν, οἳ σκέψονται αὐτά. καὶ εἰ μή τι αὐτῶν ἀληθές ἐστιν, ὥσπερ οὐκ οἴομαι, οὐ πρὸς τὰς ὑμετέρας ἀγγελίας καταπλαγεῖσα, καὶ ἑλομένη ὑμᾶς ἄρχοντας, αὐθαίρετον δουλείαν ἐπιβαλεῖται. αὐτὴ δ' ἐφ' ἑαυτῆς σκοποῦσα, τούς τε λόγους ἀφ' ὑμῶν ὡς ἔργα δυναμένους κρινεῖ. καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐλευθερίαν, οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀκούειν ἀφαιρεθήσεται, ἐκ δὲ τοῦ ἔργῳ φυλασσομένη μὴ ἐπιτρέπειν, πειράσεται σώζειν.

Τοιαῦτα Ἀθηναγόρας εἶπε. τῶν δὲ στρατηγῶν εἷς ἀναστάς, ἄλλον μὲν οὐδένα ἔτι εἴασε παρελθεῖν. αὐτὸς δὲ πρὸς τὰ παρόντα ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΩΝ.

Διαβολὰς μὲν οὐ σῶφρον, οὔτε λέγειν τινὰς ἐς ἀλλήλους, οὔτε τοὺς ἀκούοντας ἀποδέχεσθαι. πρὸς δὲ τὰ ἐσαγγελλόμενα μᾶλλον ὁρᾶν, ὅπως εἷς τε ἕκαστος καὶ ἡ ξύμπασα πόλις καλῶς τοὺς ἐπιόντας, παρασκευασόμεθα ἀμύνεσθαι.

Ἰσονομεῖσθαι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ πολλάκις ἐσκεψάμην τί, καὶ βούλεσθε. Οὔτ' ἴσον. τὸ δίκαιον. Ὀλιγαρχίαν δὲ μέρος. λείπει τῆς πόλεως. Ἰσομοιρεῖν. ἰσοτιμίας ἀξιοῦνται ἐν δημοκρατίᾳ οἵ τε πλούσιοι, καὶ οἱ συνετοί. Καὶ ξύμπαν ἀφελομένη ἔχει. τὸ τῆς ὠφελείας δηλονότι. Ἃ ὑμῶν οἵ τε δυνάμενοι, καὶ οἱ νέοι. ἃ παρ' ὑμῖν οἵ τε ὀλιγαρχικοί, καὶ οἱ νέοι προθυμοῦνται ταῦτα ἔχειν, ἀδύνατα τοῦ ὄντος ἐν μεγάλῃ πόλει. ταῦτα, τοῦ πᾶν ἔχειν. Τὸ τῆς πόλεως, ὃ πᾶσι κοινῶς ὠφέλιμον τῆς πόλεως, τοῦτο αὔξετε. Καὶ πλέον. οἱ ἀγαθοὶ ὑμῶν. οἱ ἀγαθοὶ ὑμῶν ἡγείσθωσαν τοῦτο καὶ ἴσον εἶναι, καὶ πλέον τοῦ ἴσου τὸ τοῦ μετασχεῖν, ὧν καὶ ἡ πᾶσα ἡ πόλις. Εἰ δ' ἄλλα βουλήσεσθε. εἰ δὲ μειζόνων ἐφίεσθε, πάντων στερηθήσεσθε. Ὡς προαισθομένους. ἀντὶ τοῦ προαισθησομένων, καὶ μὴ ἐπιτρεψόντων ὑμῶν. Εἰ μή τι αὐτῶν. τὸ τοιοῦτο ἀποδίδοται πρὸς ἐκεῖνο. ἡ γὰρ πόλις ἥδε, καὶ εἰ ἔρχονται Ἀθηναῖοι, ἀμυνεῖται. καὶ εἰ μὴ ἀληθὲς εἶναι, οὐδὲ τὰς ὑμετέρας ἀγγελίας αὐθαίρετον δουλείαν ἑλεῖται. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐπιβαλεῖται. Τούς τε λόγους ἀφ' ὑμῶν. ἀπὸ κοινοῦ τὸ οὐκ οἴομαι. οὐκ οἴομαι γάρ φησιν ὅτι τοὺς λόγους ὑμῶν ἴσα ἔργοις δύνασθαι ἡ πόλις κρινεῖ. Ὑπάρχουσαν ἐλευθερίαν οὐχὶ διὰ τὸ ἀκούειν καταπλαγεῖς ἀφαιρήσονται. Ἐκ δὲ τοῦ, ἔργῳ φυλασσομένη. τὴν ἐλευθερίαν πειράσονται σώζειν ἐκ τοῦ διὰ ἔργων μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς ἀφαιρουμένοις αὐτήν.

Ὅπου οὐκ ἂν μεῖζον ἀντιπάθοιεν. μείζονα ἀντιπαθεῖν τοὺς ἀθηναίους, ἢ δρᾶσαι. Πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς. δυνάμενος πείθειν τοὺς πολλούς. Οὕτω κακῶς φρονῆσαι. μωροὺς εἶναι. Τῆς δὲ ἀξυνεσίας. θαυμάζω δηλονότι. Ἐκπληξιν καθιστάναι. ἄγουσιν εἰς φόβον ἐμβαλεῖν. Ἐπηλυγάζωνται. τὸ ἀπηλυγάζονται, ἀποκρύπτονται· ὅπως φησὶ κοινῇ φοβήσαντες ἅπαντας, τὸν ἴδιον φόβον ἀποκρύψωνται. Οὐκ ἀπὸ ταὐτομάτου. ἐξ ἀλόγου συμπτώματος. Τάδε κινοῦσι σύγκεινται. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀγγελίαι. Ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἄνθρωποι. ἀντὶ ἐξ ὧν ἂν δρᾶσθαι ἄνθρωποι δεινοί, ἀντὶ τοῦ συνετοί. Δεινοί. φρόνιμοι. Ἀθηναίους ἀξιῶ. ἀξίους ἡγοῦμαι εἶναι.

ὅτι οὐκ ἂν μεῖζον ἀντιπάθοιεν. ἄλλοι δὲ καὶ πάνυ καταφρονοῦντες, ἐς γέλωτα ἔτρεπον τὸ πρᾶγμα. ὀλίγον δ' ἦν τὸ πιστεῦον τῷ Ἑρμοκράτει, καὶ φοβούμενον τὸ μέλλον. παρελθὼν δ' αὐτοῖς ἀθηναγόρας, ὃς δήμου τε προστάτης ἦν, καὶ ἐν τῷ παρόντι πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, ἔλεγε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΘΗΝΑΓΟΡΟΥ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΥ

Τοὺς μὲν ἀθηναίους, ὅστις μὴ βούλεται οὕτω κακῶς φρονῆσαι, καὶ ὑποχειρίους ἡμῖν γενέσθαι ἐνθάδε ἐλθόντας, ἢ δειλός ἐστιν, ἢ τῇ πόλει οὐκ εὔνους. τοὺς δ' ἀγγέλλοντας τὰ τοιαῦτα, καὶ περιφόβους ὑμᾶς ποιοῦντας, τῆς μὲν τόλμης, οὐ θαυμάζω, τῆς δὲ ἀξυνεσίας, εἰ μὴ οἴονται ἔνδηλοι εἶναι. οἱ γὰρ δεδιότες, ἰδίᾳ τι βούλονται τὴν πόλιν ἐς ἔκπληξιν καθιστάναι, ὅπως τῷ κοινῷ φόβῳ τὸ σφέτερον ἐπηλυγάζωνται. καὶ νῦν αὗται αἱ ἀγγελίαι τοῦτο δύνανται, οὐκ ἀπὸ ταὐτομάτου, ἐκ δὲ ἀνδρῶν, οἵπερ αἰεὶ τάδε κινοῦσι, ξύγκεινται. ὑμεῖς δὲ ἢν εὖ βουλεύησθε, οὐκ ἐξ ὧν οὗτοι ἀγγέλλουσι σκοποῦντες λογιεῖσθε τὰ εἰκότα, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἄνθρωποι δεινοί, καὶ πολλῶν ἔμπειροι, ὥσπερ ἐγὼ ἀθηναίους ἀξιῶ, δράσειαν. οὐ γὰρ αὐτοὺς εἰκὸς Πελοποννησίους τε ὑπολιπόντας, καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον μήπω βεβαίως καταλελυμένους, ἐπ' ἄλλον πόλεμον οὐκ ἐλάσσω ἑκόντας ἐλθεῖν. ἐπεὶ ἔγωγε ἀγαπᾶν οἴομαι αὐτοὺς, ὅτι οὐχ ἡμεῖς ἐπ' ἐκείνους ἐρχόμεθα, πόλεις τοσαῦται, καὶ οὕτω μεγάλαι. εἰ δὲ δὴ ὥσπερ λέγονται ἔλθοιεν, ἱκανωτέραν ἡγοῦμαι Σικελίαν Πελοποννήσου, διαπολεμῆσαι, ὅσῳ κατὰ πάντα ἄμεινον ἐξήρτυται. τὴν δὲ ἡμετέραν πόλιν αὐτὴν, τῆς νῦν στρατιᾶς, ὥς φασιν, ἐπιούσης, καὶ εἰ δὶς τοσαύτη ἔλθοι, πολὺ κρείσσω εἶναι· οἷς γ' ἐπίσταμαι, οὔθ' ἵππους ἀκολουθήσοντας, οὐδ' αὐτόθεν πορισθησομένους, εἰ μὴ ὀλίγους τινὰς παρ' ἐγεσταίων, οὔθ' ὁπλίτας ἰσοπληθεῖς τοῖς ἡμετέροις, ἐπὶ νεῶν γε ἐλθόντας. μέγα γὰρ τὸ καὶ αὐταῖς ταῖς ναυσὶ κούφαις, τοσοῦτον πλοῦν δεῦρο κομισθῆναι, τήν τε ἄλλην παρασκευὴν, ὅσην δεῖ ἐπὶ πόλιν τοσήνδε πορισθῆναι, οὐκ ὀλίγην οὖσαν. ὥστε, παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, μόλις ἄν μοι δοκοῦσιν, εἰ πόλιν ἑτέραν τοσαύτην, ὅσαι Συράκουσαί εἰσιν, ἔλθοιεν ἔχοντες, καὶ ὅμορον οἰκίσαντες τὸν πόλεμον ποιοῖντο, οὐκ ἂν παντάπασι διαφθαρῆναι, ἦπου γε δὴ ἐν πάσῃ πολεμίᾳ Σικελίᾳ. ξυστήσεται γὰρ, στρατοπέδῳ τε ἐκ νεῶν ἱδρυθέντι, καὶ ἐκ σκηνιδίων, καὶ ἀναγκαίας παρασκευῆς, οὐκ ἐπὶ πολὺ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων ἐξιόντες. τό τε ξύμπαν, οὐδ' ἂν κρατῆσαι αὐτοὺς τῆς γῆς ἡγοῦμαι· τοσούτῳ τὴν ἡμετέραν παρασκευὴν κρείσσω νομίζω. ἀλλὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, οἵ τε ἀθηναῖοι γιγνώσκοντες, τὰ σφέτερα αὐτῶν εὖ οἶδ' ὅτι σῴζουσι. καὶ ἐνθένδε ἄνδρες οὔτε ὄντα, οὔτε ἂν γενόμενα λογοποιοῦσιν. οὓς ἐγὼ οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλ' αἰεὶ ἐπίσταμαι, ἤτοι λόγοις γε τοιοῖσδε, καὶ ἔτι τούτων κακουργοτέροις, ἢ ἔργοις βουλομένους καταπλήξαντας τὸ ὑμέτερον πλῆθος, αὐτοὺς τῆς πόλεως ἄρχειν. καὶ δέδοικα μέντοι μήποτε πολλὰ πειρῶντες καὶ κατορθώσωσιν. ὑμεῖς δὲ κακοὶ, πρὶν ἐν τῷ παθεῖν ὦμεν, προφυλάξασθαί τε καὶ αἰσθόμενοι ἐπεξελθεῖν. τοιγάρτοι δι' αὐτὰ ἡ πόλις ἡμῶν ὀλιγάκις μὲν ἡσυχάζει, στάσεις δὲ πολλὰς καὶ ἀγῶνας, οὐ πρὸς τοὺς πολεμίους πλέονας, ἢ πρὸς αὑτὴν ἀναιρεῖται. τυραννίδας δὲ ἔστιν

Καταλελυμένους. ἀντὶ τοῦ καταλελυκότας. Διαπολεμῆσαι. διενεγκεῖν τὸν πόλεμον, δηλονότι περιγενέσθαι διὰ τοῦ πολέμου. Ἄμεινον ἐξήρτυται. τῆς Πελοποννήσου δηλονότι. Οὐδ' αὐτόθεν. ἐκ τῆς Σικελίας. Ὥστε παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω. τὸ μὲν παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, τοσοῦτον διαφέρομαι τοῖς τὰ ἐναντία διαγγέλλουσι. τὸ δὲ ὥστε ὑπερβιβάσθη, ἵνα μὴ σολοικοφανὲς ᾖ τὸ σχῆμα, καὶ οὕτω συντάξαι, παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, ὥστε μόγις ἄν μοι δοκοῦσιν οὐκ ἂν παντάπασι διαφθαρῆναι οἱ ἀθηναῖοι. Ἦπου γε δὴ ἐν πάσῃ πολεμίᾳ Σικελίᾳ. μή τι γε ἐν Σικελίᾳ ἐν πάσῃ πολεμίᾳ καθεστώσῃ. Ξυστήσεται γὰρ στρατοπέδῳ τε. λείπει τὸ χρώμενοι. Καὶ ἀναγκαίας παρασκευῆς. οὐ τῆς ἐκ περιουσίας, ἀλλὰ τῆς οὐδὲ αὐτάρκους. Οὐκ ἐπὶ πολύ. εἰργόμενοι τῆς γῆς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων. Οὐδ' ἂν κρατῆσαι αὐτοὺς τῆς γῆς ἡγοῦμαι. οὐδ' ἂν ἀποβῆναι αὐτοὺς ἐς τὴν γῆν νομίζω δυνήσεσθαι. Καὶ ἐνθένδε ἄνδρες. ἀπὸ τῆς πόλεως. Οὔτ' ἂν γενόμενα. οὐχ οἷά τε γενέσθαι. Λογοποιοῦσι. ψευδεῖς λόγους συντιθέασι. Κακουργοτέροις. πονηροτέροις. Καὶ κατορθώσωσιν. ὑμεῖς δὲ διὰ κακίαν ἀδύνατοι ἐσμὲν, καὶ προαισθέσθαι τοὺς πονηρούς, καὶ αἰσθανομένοις ἐξελθεῖν αὐτοῖς.

Ὅτι

Εἰ τάδε προΐοιντο. τὰ καθ' ἡμᾶς. Καὶ αὖ σφεῖς ἐν πόνῳ εἶναι. ἐν ταλαιπωρίᾳ. Ἤτοι κρύφα γε. κρύφα μὲν χρήματα ὑμῖν λάθρα τῶν Ἀθηναίων πέμψαντες. Ὅθεν ὅ, τε πόλεμος. καὶ ἐν πολέμῳ δύναμιν ἔχει μεγίστην, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις πράγμασι τὰ χρήματα. Καὶ τἆλλα. τὰ κατὰ τοὺς ἀνθρώπους. Διὰ τὸ ξύνηθες ἥσυχον. διὰ τὸ σύνηθες ὑμῖν εἶναι τὸ ἡσυχάζειν. Καὶ ἐς λογισμὸν καταστήσαιμεν. καὶ ποιήσωμεν αὐτοὺς εἰς φροντίδα, καὶ διαλογισμῷ γενέσθαι. Χώρας φύλακες. λείπει τῆς Σικελίας. Εὐεπίθετος ἔσται. εὐχείρωτος ὑμῖν ἔσται ἡ δύναμις αὐτῶν, βραδέως τε πλέουσα διὰ τὸν ἐν τῷ πελάγει κάματον, καὶ οὐκ ἀθρόα.

ἢ τάδε προΐοιντο καὶ αὖ σφεῖς ἐν πόνῳ εἶναι, ἐθελήσειαν ὑμῖν, ἤτοι κρύφα γε, ἢ φανερῶς, ἢ ἐξ ἑνός γε τοῦ τρόπου ἀμύναι. δυνατοὶ δ' εἰσὶ μάλιστα τῶν νῦν, βουληθέντες· χρυσὸν γὰρ καὶ ἄργυρον πλεῖστον κέκτηνται, ὅθεν ὅ, τε πόλεμος, καὶ τἆλλα, εὐπορεῖ. πέμπωμεν δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ ἐς Κόρινθον, δεόμενοι δεῦρο κατὰ τάχος βοηθεῖν, καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον κινεῖν. ὃ δὲ μάλιστα ἐγώ τε νομίζω ἐπίκαιρον, ὑμεῖς τε διὰ τὸ ξύνηθες ἥσυχον, ἥκιστ' ἂν ὀξέως πείθοισθε, ὅμως εἰρήσεται. Σικελιῶται γὰρ εἰ ἐθέλοιμεν ξύμπαντες· εἰ δὲ μή, ὅτι πλεῖστοι μεθ' ἡμῶν, καθελκύσαντες ἅπαν τὸ ὑπάρχον ναυτικὸν μετὰ δυοῖν μηνοῖν τροφῆς, ἀπαντῆσαι Ἀθηναίοις ἐς Τάραντα, καὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν, καὶ δῆλον ποιῆσαι αὐτοῖς, ὅτι οὐ * τῆς Σικελίας πρότερον ἔσται ὁ ἀγών, ἢ τοῦ ἐκείνους περαιωθῆναι τὸν Ἰόνιον, μάλιστ' ἂν αὐτοὺς ἐκπλήξαιμεν. καὶ ἐς λογισμὸν καταστήσαιμεν, ὅτι ὁρμώμεθα μὲν ἐκ φιλίας χώρας φύλακες, ὑποδέχεται γὰρ ἡμᾶς Τάρας. τὸ δὲ πέλαγος αὐτοῖς πολὺ περαιοῦσθαι μετὰ πάσης τῆς παρασκευῆς. χαλεπὸν δέ, διὰ πλοῦ μῆκος ἐν τάξει μεῖναι. καὶ ἡμῖν ἂν εὐεπίθετος εἴη, βραδεῖά τε καὶ κατὰ λόγον προσπίπτουσα. εἰ δ' αὖ τῷ ταχυναυτοῦντι ἀθροωτέρῳ κουφίσαντες προσβάλοιεν, εἰ μὲν κώπαις χρήσαιντο, ἐπιθοίμεθ' ἂν κεκμηκόσιν· εἰ δὲ μὴ δοκοίη, ἔστι καὶ ὑποχωρῆσαι ἐς Τάραντα. οἱ δέ, μετ' ὀλίγων ἐφοδίων ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ περαιωθέντες, ἀποροῖεν ἂν κατὰ χωρία ἐρῆμα. καὶ ἢ μένοντες πολιορκοῖντο ἄν, ἢ πειρώμενοι παραπλεῖν, τήν τε ἄλλην παρασκευὴν ἀπολίποιεν ἄν, καὶ τὰ τῶν πόλεων οὐκ ἂν βέβαια ἔχοντες, εἰ ὑποδέξοιντο, ἀθυμοῖεν. ὥστ' ἔγωγε τούτῳ τῷ λογισμῷ ἡγοῦμαι ἀποκλειομένους αὐτούς, οὐδ' ἂν ἀπᾶραι ἀπὸ Κερκύρας. ἀλλ' ἢ διαβουλευσαμένους, καὶ κατασκοπαῖς χρωμένους, ὁπόσοι τ' ἐσμέν, καὶ ἐν ᾧ χωρίῳ, ἐξωσθῆναι ἂν τῇ ὥρᾳ ἐς χειμῶνα, ἢ καταπλαγέντας τῷ ἀδοκήτῳ, καταλῦσαι ἂν τὸν πλοῦν. ἄλλως τε καὶ τοῦ ἐμπειροτάτου τῶν στρατηγῶν, ὡς ἐγὼ ἀκούω, ἄκοντος ἡγουμένου, καὶ ἀσμένου ἂν πρόφασιν λαβόντος, εἴ τι ἀξιόχρεων ἀφ' ἡμῶν ὀφθείη. ἀγγελλοίμεθα δ' ἂν εὖ οἶδ' ὅτι ἐπὶ τὸ πλεῖον. τῶν δ' ἀνθρώπων πρὸς τὰ λεγόμενα, καὶ αἱ γνῶμαι ἵστανται, καὶ τοὺς προεπιχειροῦντας, ἢ τοῖς γε ἐπιχειροῦσι προδηλοῦντας, ὅτι ἀμυνοῦνται, μᾶλλον πεφόβηνται, ἰσοκινδύνους ἡγούμενοι. ὅπερ ἂν νῦν Ἀθηναῖοι πάθοιεν. ἐπέρχονται γὰρ ἡμῖν ὡς οὐκ ἀμυνουμένοις, δικαίως κατεγνωκότες ὅτι αὐτοὺς οὐ μετὰ Λακεδαιμονίων ἐφθείρομεν. εἰ δ' ἴδοιεν παρὰ γνώμην τολμήσαντας, τῷ ἀδοκήτῳ μᾶλλον ἂν καταπλαγεῖεν, ἢ τῇ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς δυνάμει. πείθεσθε οὖν, μάλιστα μὲν ταῦτα τολμήσαντες· εἰ δὲ μή, ὅτι τάχιστα τἆλλα ἐς τὸν πόλεμον ἑτοιμάζειν. καὶ παραστῆναι παντί, τὸ μὲν καταφρονεῖν τοὺς ἐπιόντας, ἐν τῶν ἔργων τῇ ἀλκῇ δείκνυσθαι. τὸ δ' ἤδη, τὰς μετὰ φόβου παρασκευὰς ἀσφαλεστάτας νομίσαντας ὡς ἐπὶ κινδύνου πράσσειν, χρησιμώτατ' ἂν ξυμβῆναι. οἱ δὲ ἄνδρες καὶ ἐπέρχονται, καὶ ἐν πλῷ εὖ οἶδ' ὅτι ἤδη εἰσί, καὶ ὅσον οὔπω πάρεισι. Καὶ ὁ μὲν Ἑρμοκράτης τοσαῦτα εἶπε. τῶν δὲ Συρακουσίων ὁ δῆμος, ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἔριδι ἦσαν. οἱ μέν, ὡς οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, οὐδ' ἀληθῆ ἐστὶν ἃ λέγει. τοῖς δέ, εἰ καὶ ἔλθοιεν, τί ἂν δράσειαν αὐτούς,

Ἀθροωτέρῳ κουφίσαντες. ἤτοι κουφισθέντες, ἢ καταλιπόντες ὀπίσω τὴν παρασκευήν. Εἰ δὲ μὴ προσδοκοίη. προσβαλεῖν δηλονότι. Περαιωθέντες. ἐς τὴν Τάραντα δηλονότι.

Ἀποροῖεν ἄν. ἐς ἀπορίαν καταστήσονται τῶν ἐπιτηδείων.

Παραπλεῖν. τὴν Τάραντα δηλονότι. Καὶ τὰ τῶν πόλεων. καὶ οὐκ εἰδότες βεβαίως εἰ αἱ πόλεις ὑποδέξονται αὐτούς, ἀθυμοῖεν ἄν. Ἐξωσθῆναι ἄν. ἐκπεσεῖσθαι εἰς καιρὸν τοῦ πλοῦ ἐς χειμῶνας. Καὶ τοῦ ἐμπειροτάτου τῶν στρατηγῶν. τὸν Νικίαν λέγει. Εἴ τι ἀξιόχρεων. ἀξιόμαχον. βέβαιον. τουτέστιν ἀξιομαχίαν. Ἰσοκινδύνους ἡγούμενοι. ἤτοι ἐν ὁμοίῳ κινδύνῳ καταστήσοντας αὐτούς, ἢ ἰσοπαλεῖς.

Δικαίως κατεγνωκότες ὅτι αὐτούς. τὸ δικαίως, δύναται μὲν καὶ πρὸς τὸ ἐπέρχονται λαμβάνεσθαι, δικαίως ἐπέρχονται. δύναται δὲ καὶ πρὸς τὸ κατεγνωκότες.

Μᾶλλον ἄν. μᾶλλον ἂν καταπλαγεῖεν τὸ ἀπροσδοκήτως ὑμᾶς αὐτοῖς ἀντιτάξασθαι, ὑπὲρ τὴν δύναμιν ὑμῶν. Ταῦτα τολμήσαντες. τὸ ἀντεξορμῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις. καὶ παραστῆναι παντί. δόξαν εἶναι ἀνθρώπῳ. Τὸ μὲν καταφρονεῖν τοὺς ἐπιόντας. δεῖ τοὺς καταφρονοῦντας τῶν ἐπιόντων ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ, καὶ τῇ κατ' αὐτὸν ἀνδρείᾳ φαίνεσθαι καταφρονοῦντας τῶν ἐναντίων. ἔργον γὰρ καὶ ἐνταῦθα, καὶ πολλαχοῦ τὸν πόλεμον λέγει. Τὸ δ' ἤδη τὰς μετὰ φόβου. τὸ δὲ ὡς φοβουμένοις κίνδυνον ἀσφαλέστατα παρασκευάζεσθαι, χρησιμώτατον.

Περὶ τοῦ ἐπίπλου τῆς ἀληθείας λέγειν. ἤτοι περὶ τοῦ ἀληθῶς αὐτοὺς ἐπιπλεῖν. Ἢ λέγοντες, ἢ ἀπαγγέλλοντες. ἤγουν ἢ ἀφ' ἑαυτῶν λέγοντες, καὶ λογοποιοῦντες, ἢ ἀπαγγέλλοντες, ἐξ ἑτέρων ἀκούσαντες ἢ θεασάντων. Ὅμως δὲ οὐ καταφοβηθείς. ἤγουν ὅμως οὐ καθέξω ἐμαυτὸν ἤδη κινδύνου ἐπερχομένου τῇ πόλει, καταφοβηθεὶς τὸ δόξαι ἄπιστα φθέγγεσθαι, καὶ ἐκ τούτου ἄφρων ὑπειληφθῆναι. Οὐ καταφοβηθείς. οὐ φοβηθήσομαι διὰ τὸ ἄφρων νομισθήσεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο σιωπήσω. Ἐπισχήσω ἐμαυτὸν δηλονότι. Σαφέστερόν τι ἀκριβέστερον τῶν ἄλλων ἐπιστάμενος. ἀληθέστερον. Ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων. δυνατῶν.

περὶ τοῦ ἐπίπλου, οὐ μέντοι ἐπιστεύετο ἐπὶ πολὺν χρόνον οὐδέν. ἀλλὰ καὶ γενομένης ἐκκλησίας, ἐλέχθησαν τοιοίδε λόγοι, ἀπό τε ἄλλων, τῶν μὲν, πιστευόντων τὰ περὶ τῆς στρατείας τῆς τῶν ἀθηναίων. τῶν δὲ, τὰ ἐναντία λεγόντων. καὶ Ἑρμοκράτης ὁ Ἕρμωνος παρελθὼν αὐτοῖς ὡς σαφῶς οἰόμενος εἰδέναι τὰ περὶ αὐτῶν, ἔλεγε, καὶ παρῄνει τοιάδε.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΕΡΜΟΚΡΑΤΟΥΣ.

Ἄπιστα μὲν ἴσως, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινὲς δόξω ὑμῖν περὶ τοῦ ἐπίπλου τῆς ἀληθείας λέγειν. καὶ γιγνώσκω, ὅτι οἱ τὰ μὴ πιστὰ δοκοῦντα εἶναι, ἢ λέγοντες, ἢ ἀπαγγέλλοντες, οὐ μόνον οὐ πείθουσιν, ἀλλὰ καὶ ἄφρονες δοκοῦσιν εἶναι. ὅμως δὲ οὐ καταφοβηθεὶς, ἐπισχήσω, κινδυνευούσης τῆς πόλεως. πείθων γε ἐμαυτὸν, σαφέστερόν τι ἑτέρου εἰδὼς, λέγειν. ἀθηναῖοι γὰρ ἐφ' ὑμᾶς, ὃ πάνυ θαυμάζετε, πολλῇ στρατιᾷ ὥρμηνται, καὶ ναυτικῇ, καὶ πεζικῇ, πρόφασιν μὲν, ἐγεσταίων ξυμμαχίᾳ, καὶ λεοντίνων κατοικίσει. τὸ δὲ ἀληθὲς, Σικελίας ἐπιθυμίᾳ, μάλιστα δὲ τῆς ἡμετέρας πόλεως. ἡγούμενοι, εἰ ταύτην σχοῖεν, ῥᾳδίως καὶ τἆλλα ἕξειν. ὡς οὖν ἐν τάχει παρεσομένων, ὁρᾶτε ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ὅτῳ τρόπῳ κάλλιστα ἀμυνεῖσθε αὐτούς. καὶ μήτε καταφρονήσαντες, ἄφαρκτοι ληφθήσεσθε, μήτε ἀπιστήσαντες, τοῦ ξύμπαντος ἀμελήσητε. εἰ δέ τῳ καὶ πιστὰ, τὴν τόλμαν αὐτῶν καὶ δύναμιν μὴ ἐκπλαγῇ. οὔτε γὰρ βλάπτειν ἡμᾶς πλείω οἷοί τε ἔσονται, ἢ πάσχειν. οὔθ' ὅτι μεγάλῳ στόλῳ ἐπέρχονται ἀνωφελεῖς. ἀλλὰ πρός τε τοὺς ἄλλους Σικελιώτας, πολὺ ἄμεινον. μᾶλλον γὰρ ἐθελήσουσιν ἐκπλαγέντες, ἡμῖν ξυμμαχεῖν. καὶ ἢν ἄρα ἢ κατεργασώμεθα αὐτοὺς, ἢ ἀπράκτους ὧν ἐφίενται ἀπώσωμεν. οὐ γὰρ δὴ μὴ τύχωσί γε ὧν προσδέχονται φοβοῦμαι, κάλλιστον δὴ ἔργων ἡμῖν ξυμβήσεται, καὶ οὐκ ἀνέλπιστον ἔμοιγε. ὀλίγοι γὰρ δὴ στόλοι μεγάλοι, ἢ ἑλλήνων, ἢ βαρβάρων, πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἀπάραντες, κατώρθωσαν. οὔτε γὰρ πλείους τῶν ἐνοικούντων, καὶ ἀστυγειτόνων ἔρχονται. πάντα γὰρ δὴ ὑπὸ δέους ξυνίσταται. ἤν τε δι' ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων ἐν ἀλλοτρίᾳ γῇ σφαλῶσι, τοῖς ἐπιβουλευθεῖσιν ὄνομα, κἂν περὶ σφίσιν αὐτοῖς τὰ πλείω πταίσωσιν, ὅμως καταλείπουσιν, ὅπερ καὶ ἀθηναῖοι αὐτοὶ οὗτοι, τοῦ μήδου παρὰ λόγον πολλὰ σφαλέντος, ἐπὶ τῷ ὀνόματι, ὡς ἐπ' ἀθήνας ᾔει, ηὐξήθησαν. καὶ ἡμῖν οὐκ ἀνέλπιστον τὸ τοιοῦτο ξυμβῆναι. θαρσοῦντες οὖν τά τε αὐτοῦ παρασκευαζώμεθα. καὶ ἐς τοὺς Σικελοὺς πέμποντες, τοὺς μὲν, μᾶλλον βεβαιωσώμεθα, τοῖς δὲ φιλίαν καὶ ξυμμαχίαν πειρώμεθα ποιεῖσθαι. ἔς τε τὴν ἄλλην σικελίαν πέμπωμεν πρέσβεις, δηλοῦντες ὡς κοινὸς ὁ κίνδυνος. καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως ἢ ξυμμαχίαν ποιώμεθα ἡμῖν, ἢ μὴ δέχωνται ἀθηναίους. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς καρχηδόνα ἄμεινον εἶναι πέμψαι. οὐ γὰρ ἀνέλπιστον αὐτοῖς, ἀλλ' αἰεὶ διὰ φόβου εἰσὶ, μή ποτε ἀθηναῖοι αὐτοῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔλθωσιν. ὥστε τάχ' ἂν ἴσως νομίσαντες,

Ὅτῳ τρόπῳ κάλλιστα. ἤγουν ἀνδρικώτατα, καὶ φρονιμώτατα. Ἄφαρκτοι ληφθήσεσθε. ἤγουν ἄοπλοι. Εἰ δέ τῳ καὶ πιστά. τὰ τῆς ἐφόδου τῶν ἀθηναίων. Ἢ κατεργασώμεθα αὐτούς. ταπεινώσωμεν. νικήσωμεν. Προσδέχονται φοβοῦμαι. οὐ γὰρ φοβοῦμαί φησι μὴ ἐπιτύχωσι τοῦ ἑλεῖν ὑμᾶς. Ὀλίγοι γὰρ δὴ στόλοι. ἀντὶ τοῦ οὐδ' ὀλίγοι. Κατώρθωσαν. ἤγουν ἠρίστευσαν. Τῶν ἐνοικούντων. ἤτοι τῶν ἐνοικούντων τὰς συρακούσας, ἵνα ἀστυγείτονας τοὺς ἄλλους ἀκούσωμεν, σικελιώτας. ἢ τῶν μὲν ἐνοικούντων, δεκτέον τοὺς σικελιώτας. ἀστυγείτονας δὲ, καρχηδονίους τε, καὶ ἰταλιώτας. Πάντα γὰρ δὴ ὑπὸ δέους. ὁ γὰρ φόβος ὁμοφρονεῖν ἀναγκάζει καὶ τοὺς στασιάζοντας. Ἤν τε δι' ἀπορίαν. ἂν ἄρα φησὶ δι' ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων περὶ αὐτοὺς σφαλῶσι, δόξαν ὑμῖν προσθήσουσιν, ὡς ὑφ' ὑμῶν νενικημένοι. Τῶν ἐπιτηδείων. τῶν τροφίμων. Ὅπερ καὶ ἀθηναῖοι. τρία πραγματεύεται διὰ τούτων. ἓν μὲν, ἐν ἐλπίδι ποιῆσαι τοὺς συρακουσίους τῆς νίκης. ἕτερον δὲ, τὸ μόνον συρακουσίους ἂν κατορθῶσαι, δοκεῖν νενικηκέναι τοὺς ἀθηναίους. τρίτον δὲ, ἀπαλλάξαι τοῦ φόβου τοὺς συρακουσίους. Παρὰ λόγον. παρὰ δόξαν. Τά τε αὐτοῦ. ἤγουν τὰ ἐν τῷδε τῷ τόπῳ. Βεβαιωσώμεθα. βεβαίους φίλους ποιήσωμεν. Καὶ ξυμμαχίαν πειρώμεθα ποιεῖσθαι. ἐχθροῖς οὖσι δηλονότι. Ἔς τε τὴν ἄλλην σικελίαν. οὐχὶ πᾶσαν, ἀλλὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἑλλήνων οἰκουμένην. προεῖπε γὰρ περὶ τῶν βαρβάρων. Οὐ γὰρ ἀνέλπιστον αὐτοῖς. ἄφοβον. τὸ κακὸν δηλονότι. προσδοκῶσι γάρ. Διὰ φόβου δ' εἰσί. φοβοῦνται καρχηδόνιοι, μὴ αὐτοῖς ἐπέλθωσιν ἀθηναῖοι.

Τὰ μὲν, ὡς κτήσοιντο. τὰ κατὰ τὴν σικελίαν. Μετὰ κινδύνων. οἵ τε ἀπιόντες, δηλονότι τοὺς μένοντας. καὶ οἱ μένοντες. ἐκείνους. Ὡς ἐπὶ ἀξιόχρεων. ἤγουν μεγάλην. Τετράκις γὰρ χίλιοι. οἱ μετὰ περικλέους, ὁ οἱ μετὰ ἅγνωνος. Ἐξαρτυθείς. παρασκευασθεὶς. ἐπιμαθείς. Ἐκπονηθέν. ἤγουν ἀπαρτισθὲν μετὰ πορισμοῦ συνεχοῦς. Τοῦ μὲν δημοσίου. ἔξωθεν τοῦ δημοσίου μισθοῦ. ἐκ τῶν ἰδίων ἐπιδόσεις παρεῖχον· τοῦτο γάρ ἐστιν αἱ ἐπιφοραί. οἱ δὲ θρανῖται, μετὰ μακροτέρων κωπῶν ἐρέττοντες, πλείονα κόπον εἶχον τῶν ἄλλων. διὰ τοῦτο τούτοις μόνοις ἐπιδόσεις ἐποιοῦντο οἱ τριήραρχοι, οὐχὶ δὲ πᾶσι τοῖς ἐρέταις. Καὶ τἆλλα σημείοις. ἤτοι κυρίως σημείοις λέγει καθάπερ καὶ τὰ στρατεύματα, ἢ ὥς ἔνιοι, σημεῖα τὰς ἔξωθεν καταγραφὰς τῶν πρῳρῶν. Καὶ ἐς τὰ μακρότατα. ἤτοι ἐπὶ πλεῖστον. Καταλόγοις τε. καταλόγοις ἀκριβέσι δοκιμασθὲν, καὶ προκριθέν. Χρηστοῖς. ἀληθέσι. βεβασανισμένοις. Περὶ τὸ σῶμα σκευῶν. οἱ μὲν ὁπλῖται, ὅπλα εἶχον. οἱ δὲ ἐρέται καὶ τέκτονες, καὶ λιθουργοὶ, τὰ ἐπιτήδεια ὄργανα. Εἰκασθῆναι τῆς δυνάμεως. ἐκασμὸν δοῦναι.

Καὶ ἐξουσίας. τὴν περιουσίαν, ἐξουσίαν φησίν.

Ὅσα τε ἤδη προσετετελέκει. προσανήλωσε. Τόλμης τε θάμβει. ἐκπλήξει τε παραχθὲν διὰ τὴν τόλμαν πλέον, ἤπερ τῷ κατὰ πλῆθος ὑπερέχειν τῶν ἐναντίων.

Καὶ ὅτι μέγιστος ἤδη διάπλους. οὐ χρόνου, ἀλλὰ τόπου.

Καὶ ἐπὶ μεγίστῃ ἐλπίδι. μείζονα ἐλπίσαντες δηλονότι τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως.

Καὶ ἐσέκειτο πάντα ἤδη. ἐνεβλήθησαν. Τῇ μὲν σάλπιγγι. διὰ τῆς σάλπιγγος. Παρ' ἅπαν τὸ στράτευμα. ἤγουν διὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος.

τὰ μὲν, ὡς κτήσοιντο, τοὺς δ' εἴ ποτε ὄψοιντο. ὀλυρόμενοι οἵαν ὁδὸν ἐκ τῆς σφετέρας ἀπεστέλλοντο, καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ ὡς ἤδη ἔμελλον μετὰ κινδύνων ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, μᾶλλον αὐτοὺς ἐσῄει τὰ δεινὰ, ἢ ὅτε ἐψηφίζοντο πλεῖν. ὅμως δὲ τῇ παρούσῃ ῥώμῃ διὰ τὸ πλῆθος ἑκάστων ὧν ἑώρων τῇ ὄψει ἀνεθάρσουν. οἱ δὲ ξένοι, καὶ ὁ ἄλλος ὄχλος, κατὰ θέαν ἧκεν, ὡς ἐπὶ ἀξιόχρεων καὶ ἄπιστον διάνοιαν. παρασκευὴ γὰρ αὕτη πρώτη ἐκπλεύσασα μιᾶς πόλεως δυνάμει ἑλληνικῇ, πολυτελεστάτη δὴ καὶ εὐπρεπεστάτη, τῶν ἐς ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐγένετο. ἀριθμῷ δὲ νεῶν, καὶ ὁπλιτῶν, καὶ ἡ ἐς Ἐπίδαυρον μετὰ Περικλέους, καὶ ἡ αὐτὴ ἐς Ποτίδαιαν μετὰ Ἅγνωνος οὐκ ἐλάσσων ἦν. τετράκις γὰρ χίλιοι ὁπλῖται αὐτῶν ἀθηναίων, καὶ τριακόσιοι ἱππεῖς, καὶ τριήρεις ἑκατὸν, καὶ λεσβίων, καὶ χίων πεντήκοντα, καὶ ξύμμαχοι ἔτι πολλοὶ ξυνέπλευσαν. ἀλλὰ ἐπί τε βραχεῖ πλῷ ὡρμήθησαν, καὶ παρασκευῇ φαύλῃ. οὗτος δὲ ὁ στόλος ὡς χρόνιός τε ἐσόμενος, καὶ κατ' ἀμφότερα οὗ ἂν δέῃ, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα ἐξαρτυθεὶς, τὸ μὲν ναυτικὸν μεγάλαις δαπάναις τῶν τε τριηράρχων, καὶ τῆς πόλεως ἐκπονηθέν. τοῦ μὲν δημοσίου δραχμὴν τῆς ἡμέρας τῷ ναύτῃ ἑκάστῳ διδόντος, καὶ ναῦς παρασχόντος κενὰς, ἑξήκοντα μὲν ταχείας, τεσσαράκοντα δὲ ὁπλιταγωγούς. καὶ ὑπηρεσίας, ταύταις τὰς κρατίστας. τῶν τριηράρχων ἐπιφοράς τε, πρὸς τῷ ἐκ δημοσίου μισθῷ διδόντων τοῖς θρανίταις τῶν ναυτῶν, καὶ ταῖς ὑπηρεσίαις, καὶ τἆλλα σημείοις καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένων, καὶ ἐς τὰ μακρότατα προθυμηθέντος ἑνὸς ἑκάστου, ὅπως αὐτῷ τινι εὐπρεπείᾳ τε ἡ ναῦς μάλιστα προέξει, καὶ τῷ ταχυναυτεῖν· τὸ δὲ πεζὸν καταλόγοις τε χρηστοῖς ἐκκριθὲν, καὶ ὅπλων, καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα σκευῶν μεγάλῃ σπουδῇ πρὸς ἀλλήλους ἁμιλληθέν. ξυνέβη δὲ πρός τε σφᾶς αὐτοὺς ἅμα ἔριν γενέσθαι, ᾧ τις ἕκαστος προσετάχθη, καὶ ἐς τοὺς ἄλλους ἕλληνας ἐπίδειξιν μᾶλλον εἰκασθῆναι τῆς δυνάμεως, καὶ ἐξουσίας, ἢ ἐπὶ πολεμίους παρασκευήν. εἰ γάρ τις ἐλογίσατο, τήν τε τῆς πόλεως ἀνάλωσιν δημοσίαν, καὶ τῶν στρατευομένων τὴν ἰδίαν, τῆς μὲν πόλεως, ὅσα τε ἤδη προσετετελέκει, καὶ ἃ ἔχοντας τοὺς στρατηγοὺς ἀπέστελλε. τῶν δὲ ἰδιωτῶν, ἅ τε περὶ τὸ σῶμά τις καὶ τριήραρχος ἐς τὴν ναῦν ἀνηλώκει, καὶ ὅσα ἔτι ἔμελλεν ἀναλώσειν. χωρὶς δ' ἃ εἰκὸς ἦν, καὶ ἄνευ τοῦ ἐκ δημοσίου μισθοῦ, πάντα τινὰ παρασκευάσασθαι ἐφόδιον ὡς ἐπὶ χρόνιον στρατείαν. καὶ ὅσα ἐπὶ μεταβολῇ τις, ἢ στρατιώτης, ἢ ἔμπορος ἔχων ἔπλει, πολλὰ ἂν τάλαντα εὑρέθη ἐκ τῆς πόλεως τὰ πάντα ἐξαγόμενα. καὶ ὁ στόλος οὐχ ἧσσον τόλμης τε θάμβει, καὶ ὄψεως λαμπρότητι περιβόητος ἐγένετο, ἢ στρατιᾶς πρὸς οὓς ἐπῇσαν ὑπερβολῇ, καὶ ὅτι μέγιστος ἤδη διάπλους ἀπὸ τῆς οἰκείας, καὶ ἐπὶ μεγίστῃ ἐλπίδι τῶν μελλόντων, πρὸς τὰ ὑπάρχοντα ἐπεχειρήθη. ἐπειδὴ δὲ αἱ νῆες πλήρεις ἦσαν, καὶ ἐσέκειτο πάντα ἤδη ὅσα ἔχοντες ἔμελλον ἀνάξεσθαι, τῇ μὲν σάλπιγγι, σιωπὴ ὑπεσημάνθη. εὐχὰς δὲ τὰς νομιζομένας πρὸ τῆς ἀναγωγῆς, οὐ κατὰ ναῦν ἑκάστην, ξύμπαντες δὲ ὑπὸ κήρυκος ἐποιοῦντο. κρατῆράς τε κεράσαντες παρ' ἅπαν τὸ στράτευμα, καὶ ἐκπώμασι χρυσοῖς τε καὶ ἀργυροῖς, οἵ τε ἐπιβάται, καὶ οἱ ἄρχοντες σπένδοντες. ξυνεπηύχοντο δὲ, καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ὁ ἐκ τῆς γῆς, τῶν τε πολιτῶν, καὶ εἴ τις ἄλλος εὔνους παρῆν σφίσι. παιανίσαντες δὲ, καὶ τελειώσαντες τὰς σπονδὰς, ἀνήγοντο. καὶ ἐπὶ κέρως τὸ πρῶτον ἐκπλεύσαντες, ἅμιλλαν ἤδη μέχρι αἰγίνης ἐποιοῦντο. καὶ οἱ μὲν, ἐς τὴν κέρκυραν, ἔνθαπερ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν ξυμμάχων ξυνελέγετο, ἠπείγοντο ἀφικέσθαι. ἐς δὲ τὰς συρακούσας, ἠγγέλλετο μὲν πολλαχόθεν τὰ

Ὅσοι ἑρμαῖ ἦσαν. περὶ τῶν ἑρμῶν, ἐπειδὴ φασὶ τὸν ἑρμῆν, λόγου, καὶ ἀληθείας ἔφορον εἶναι, διὰ τοῦτο καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ τετραγώνοις, καὶ κυβοειδεῖς κατεσκεύαζον, αἰνιττόμενοι ὅτι τὸ τοιοῦτον σχῆμα ἐφ' ὃ μὲν ἂν πέσῃ, πανταχόθεν βάσιμον, καὶ ὄρθιόν ἐστιν, οὕτω καὶ ὁ λόγος, καὶ ἡ ἀλήθεια, ὁμοία ἐστὶ πανταχόθεν αὐτῇ. τὸ ψεῦδος δὲ πολύχουν, καὶ πολυσχιδές. Κατὰ τὸ ἐπιχώριον. δηλονότι ἔθος. Περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα. ἰστέον ὅτι ὁ παυσανίας ἐν τῇ διαπεπονημένῃ αὐτῷ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων συναγωγῇ, τοῖς τραχήλοις, καὶ τὰ αἰδοῖα τοὺς ἑρμᾶς περικοπῆναί φησι. καὶ τοὺς τοῦτο δράσαντας, ἑρμοκοπίδας καλεῖσθαι. Ἀλλὰ μεγάλοις μηνύτροις. μεγάλοις δώροις ἐπὶ μηνύσει. Οὗτοί τε ἐζητοῦντο. οἱ ποιήσαντες. Καὶ προσέτι. ἐπὶ τῷ ζητεῖν. Ἀσέβημα. ἤγουν ὕβρισμα εἰς τοὺς θεούς. Μειζόνως ἐλάμβανον. ἀντὶ τοῦ ὑπόθεσιν ἐξέταζον. ἐμεγάλυνον. Περὶ μὲν τῶν ἑρμῶν ἤγουν δούλων. Περικοπαί τινες. ἤτοι τῶν ποιουμένων, ἢ τῶν πεποιηκότων νέων. Καὶ αὐτὰ ὑπολαμβάνοντες. ἤγουν λαμβάνοντες ἐν τῷ νῷ, καὶ προσδεχόμενοι αὐτά, ὡς πιστεύειν. Ἐμεγάλυνον, καὶ ἐβόων. ἤγουν εἰς μέγεθος ἦγον τὸ ἔγκλημα. Ἐπιλέγοντες τεκμήρια. ἤγουν ἐπιβοῶντες ἐκείνῳ. Οὐ δημοτικήν. ἤγουν τὴν ἔξω τοῦ ἔθους τῆς δημοκρατίας. Καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς. τῆς πολεμικῆς ὁπλίσεως. Ἐπεπόριστο, ἐπετέλεστο ἐκ τοῦ πορισμοῦ. Εἰ δ' ἀπολυθείη. τοῦ ἐγκλήματος δηλονότι.

ὅσοι ἑρμαῖ ἦσαν λίθινοι ἐν τῇ πόλει τῇ ἀθηναίων, εἰσὶ δὲ κατὰ τὸ ἐπιχώριον, ἡ τετράγωνος ἐργασία πολλοὶ καὶ ἐν ἰδίοις προθύροις καὶ ἐν ἱεροῖς, μιᾷ νυκτὶ οἱ πλεῖστοι περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα. καὶ τοὺς δράσαντας ᾔδει οὐδείς. ἀλλὰ μεγάλοις μηνύτροις δημοσίᾳ οὗτοί τε ἐζητοῦντο, καὶ προσέτι ἐψηφίσαντο. καὶ εἴ τις ἄλλο τι οἶδεν ἀσέβημα γεγενημένον, μηνύειν ἀδεῶς τὸν βουλόμενον, καὶ ἀστῶν, καὶ ξένων, καὶ δούλων. καὶ τὸ πρᾶγμα μειζόνως ἐλάμβανον. τοῦ τε γὰρ ἔκπλου οἰωνὸς ἐδόκει εἶναι, καὶ ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ἅμα νεωτέρων πραγμάτων, καὶ δήμου καταλύσεως γεγενῆσθαι, μηνύεται οὖν ἀπὸ μετοίκων τέ τινων, καὶ ἀκολούθων. περὶ μὲν τῶν ἑρμῶν, οὐδέν. ἄλλων δὲ ἀγαλμάτων περικοπαί τινες πρότερον ὑπὸ νεωτέρων μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου γεγενημέναι. καὶ τὰ μυστήρια ἅμα ὡς ποιοῖτο ἐν οἰκίαις ἐφ' ὕβρει. ὧν καὶ τὸν ἀλκιβιάδην ἐπῃτιῶντο. καὶ αὐτὰ ὑπολαμβάνοντες οἱ μάλιστα τῷ ἀλκιβιάδῃ ἀχθόμενοι ἐμποδὼν ὄντι σφίσι, μὴ αὐτοῖς τοῦ δήμου βεβαίως προεστάναι. καὶ νομίσαντες εἰ αὐτὸν ἐξελάσειαν, πρῶτοι ἂν εἶναι, ἐμεγάλυνον, καὶ ἐβόων, ὡς ἐπὶ δήμου καταλύσει, τά τε μυστικά, καὶ ἡ τῶν ἑρμῶν περικοπὴ γένοιτο. καὶ οὐδὲν εἴη αὐτῶν, ὅ, τι οὐ μετ' ἐκείνου ἐπράχθη, ἐπιλέγοντες τεκμήρια, τὴν ἄλλην αὐτοῦ ἐς τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δημοτικὴν παρανομίαν. ὁ δ' ἔν τε τῷ παρόντι, πρὸς τὰ μηνύματα ἀπελογεῖτο. καὶ ἑτοῖμος ἦν πρὶν ἐκπλεῖν κρίνεσθαι, εἴ τι τούτων εἰργασμένος ἦν. ἤδη γὰρ καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἐπεπόριστο. καὶ εἰ μὲν τούτων τι εἴργαστο, δίκην δοῦναι. εἰ δ' ἀπολυθείη, ἄρχειν. καὶ ἐπεμαρτύρετο μὴ ἀπόντος περὶ αὐτοῦ διαβολὰς ἀποδέχεσθαι, ἀλλ' ἤδη ἀποκτείνειν, εἰ ἀδικεῖ. καὶ ὅτι σωφρονέστερον εἴη μὴ μετὰ τοιαύτης αἰτίας, πρὶν διαγνῶσι, πέμπειν αὐτὸν ἐπὶ τοσούτῳ στρατεύματι. οἱ δ' ἐχθροὶ δεδιότες τό, τε στράτευμα, μὴ εὔνουν ἔχῃ, ἢν ἤδη ἀγωνίζηται, ὅ τε δῆμος μὴ μαλακίζηται θεραπεύων, ὅτι δι' ἐκεῖνον οἵ τ' ἀργεῖοι ξυνεστράτευον, καὶ τῶν μαντινέων τινές, ἀπέτρεπον καὶ ἀπέσπευδον ἄλλους ῥήτορας ἐνιέντες, οἳ ἔλεγον νῦν μὲν πλεῖν αὐτόν, καὶ μὴ κατασχεῖν τὴν ἀγωγήν. ἐλθόντα δέ, κρίνεσθαι ἐν ἡμέραις ῥηταῖς, βουλόμενοι ἐκ μείζονος διαβολῆς, ἣν ἔμελλον ῥᾷον αὐτοῦ ἀπόντος, ποριεῖν, μεταπεμπτὸν κομισθέντα αὐτὸν ἀγωνίσασθαι. καὶ ἔδοξε πλεῖν τὸν ἀλκιβιάδην. μετὰ δὲ ταῦτα, θέρους μεσοῦντος, ἤδη, ἡ ἀναγωγὴ ἐγίγνετο ἐς τὴν Σικελίαν. τῶν μὲν οὖν ξυμμάχων τοῖς πλείστοις, καὶ ταῖς σιταγωγοῖς ὁλκάσι, καὶ τοῖς πλοίοις, καὶ ὅση ἄλλη παρασκευὴ ξυνείπετο, πρότερον εἴρητο ἐς κέρκυραν ξυλλέγεσθαι, ὡς ἐκεῖθεν ἀθρόοις ἐπὶ τὴν ἄκραν ἰαπυγίαν τὸν ἰόνιον διαβαλοῦσιν. αὐτοὶ δ' ἀθηναῖοι, καὶ εἴ τινες τῶν ξυμμάχων παρῆσαν ἐς τὸν πειραιᾶ, καταβάντες ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ, ἅμα ἕῳ, ἐπλήρουν τὰς ναῦς, ὡς ἀναξόμενοι. ξυγκατέβη δέ, καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ἅπας ὡς εἰπεῖν, ὁ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀστῶν, καὶ ξένων. οἱ μὲν ἐπιχώριοι, τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἕκαστοι προπέμποντες, οἱ μέν, ἑταίρους, οἱ δέ, ξυγγενεῖς, οἱ δέ, υἱεῖς. καὶ μετ' ἐλπίδος τε ἅμα ἰόντες καὶ ὀλοφυρμῶν,

Καὶ ἐπεμαρτύρετο, καὶ διεμαρτύρετο. Διαβολὰς ἀποδέχεσθαι. ἤγουν δέχεσθαι ὡς βεβαίας. Οἱ δ' ἐχθροὶ δεδιότες. φοβούμενοι τὸ στράτευμα, ὡς οὐκ εὔνουν αὐτοῦ. γράφεται δὲ ἔν τισι, μὴ εὔνουν ἔχῃ. καὶ ἀκουστέον μὴ ἄρα εὔνουν ᾖ τὸ στράτευμα τῷ ἀλκιβιάδῃ. Ἀπέσπευδον. ἤγουν ἀπεῤῥίπτουν μετὰ σπουδῆς. Ἐκ μείζονος διαβολῆς βουλόμενοι μεγάλως αὐτὸν διαβαλεῖν, ἔμελλον αὐξῆσαι τὴν διαβολήν, ἀπόντος αὐτοῦ. ἐμηχανῶντο δὴ μεταπεμφθέντα αὐτόν, εἰς ἀπολογίαν καταστῆσαι. Μεσοῦντος ἤδη. τὸ μεσοῦντος, τρίτης ἐστὶ συζυγίας. Ἀριστείδης ἐν μονῳδίᾳ. ζηλῶ σ' ἐν ἀρχῇ πῶμα, κοὐδέπω μεσοῖ. Καὶ τοῖς πλοίοις τοῖς μικροῖς. ἃ δὴ καὶ λεπτὰ ἄλλοθεν φασίν. Ὡς ἐκεῖθεν. ἤγουν ἐκ τῆς κερκύρας. Διαβαλοῦσι. διαπεράσουσι. διὰ τῶν [illegible] βαιωσομένοις. Ὡς ἀναξόμενοι. ἤγουν μέλλοντες ἀναπλεῖν. Ὅμιλος ἅπας. ὁ μὴ ἐκστρατευόμενος.

Τὰ μέν,

πολλὴ γὰρ οὖσα. ἀντὶ τοῦ πολλῆς γὰρ οὔσης. Καὶ μὴ ἀπὸ ἑτέροις γίγνεσθαι. ἀντὶ τοῦ μὴ ἐν ἄλλοις ἔχειν τὰς ἐλπίδας. Αὐτόθεν. ἤγουν ἐκ τοῦ ἡμετέρου τόπου. Νομίσατε καὶ λόγῳ φαῦ. λόγῳ φησὶν ἕτοιμα εἶναι. ταῖς δ᾽ ἀληθείαις οὔ. Ενθένδε. ἤγουν ἀπὸ τῶν ἀθηναίων. Πλήν γε πρὸς τὸ μάχιμον. πρὸς μὲν τὸ μάχιμον αὐτῶν, καὶ τὸ ὁπλιτικὸν, οὐδόλως δυνάμεθα ἀντιτάξασθαι. πρὸς δὲ τὰ ἄλλα, μὴ μόνον ἐξ ἴσου ἐκείνοις, ἀλλὰ καὶ μειζόνως παρασκευαζόμεθα. ἄλλως γὰρ, οὐ δυνησόμεθα. τὰ μὲν γὰρ οἰκεῖα, διασώσαι. Τῶν δὲ ἐκεῖ πραγμάτων κρατῆσαι. Τῶν μὲν, κρατεῖν. ἤγουν τῶν πολεμίων. Οὓς πρέπει τῇ πρώτῃ. οὕς, ἤγουν τοὺς καθ᾽ ἡμᾶς πλέοντας.

πολλὴ γὰρ οὖσα, οὐ πάσης ἔσται πόλεως ὑποδέξασθαι, τά τε ἄλλα, ὅσον δυνατὸν ἑτοιμάσασθαι, καὶ μὴ ἐπὶ ἑτέροις γίγνεσθαι, μάλιστα δὲ χρήματα αὐτόθεν ὡς πλεῖστα ἔχειν. τὰ δὲ παρ᾽ ἐγεσταίων, ἃ λέγεται ἐκεῖ ἑτοῖμα, νομίσατε καὶ λόγῳ ἂν μάλιστα ἑτοῖμα εἶναι. ἢν γὰρ αὐτοὶ ἔλθωμεν ἐνθένδε μὴ ἀντίπαλον μόνον παρασκευασάμενοι, πλήν γε πρὸς τὸ μάχιμον αὐτῶν τὸ ὁπλιτικὸν, ἀλλὰ καὶ ὑπερβάλλοντες τοῖς πᾶσι, μόλις οὕτως οἷοί τε ἐσόμεθα, τῶν μὲν, κρατεῖν, τὰ δὲ, καὶ διασῶσαι. πόλιν τε νομίσαι χρὴ ἐν ἀλλοφύλοις καὶ πολεμίοις οἰκιοῦντας ἰέναι, οὓς πρέπει τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν κατάσχωσιν, εὐθὺς κρατεῖν τῆς γῆς. ἢ εἰδέναι, ὅτι ἢν σφάλλωνται, πάντα πολέμια ἕξουσιν, ὅπερ ἐγὼ φοβούμενος, καὶ εἰδὼς, πολλὰ μὲν ἡμᾶς δέον εὖ βουλεύσασθαι, ἔτι δὲ πλείω εὐτυχῆσαι, χαλεπὸν δὲ ἀνθρώπους ὄντας: ὅτι ἐλάχιστα τῇ τύχῃ παραδοὺς ἐμαυτὸν βούλομαι ἐκπλεῖν. παρασκευῇ δὲ ἀπὸ τῶν εἰκότων ἀσφαλὴς ἐκπλεῦσαι. ταῦτα γὰρ τῇ τε ξυμπάσῃ πόλει βεβαιότατα ἡγοῦμαι, καὶ ἡμῖν τοῖς στρατευσομένοις, σωτήρια. εἰ δέ τῳ ἄλλως δοκεῖ, παρίημι αὐτῷ τὴν ἀρχήν.

Ο μὲν Νικίας τοσαῦτα εἶπε, νομίζων τοὺς ἀθηναίους τῷ πλήθει τῶν πραγμάτων ἢ ἀποτρέψειν, ἢ εἰ ἀναγκάζοιτο στρατεύεσθαι, μάλιστα οὕτως ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι. οἱ δὲ, τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ οὐκ ἐξῃρέθησαν ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους τῆς παρασκευῆς, πολὺ δὲ μᾶλλον ὥρμηντο. καὶ τοὐναντίον περιέστη αὐτῷ. εὖ τε γὰρ παραινέσαι ἔδοξε, καὶ ἀσφάλεια νῦν δὴ καὶ πολλὴ ἔσεσθαι. καὶ ἔρως ἐνέπεσε τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι. τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις, ὡς ἢ καταστρεψομένοις ἐφ᾽ ἃ ἔπλεον, ἢ οὐδὲν ἂν σφαλεῖσαν μεγάλην δύναμιν. τοῖς δ᾽ ἐν τῇ ἡλικίᾳ, τῆς τε ἀπούσης πόθῳ ὄψεως, καὶ θεωρίας, καὶ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι. ὁ δὲ πολὺς ὅμιλος, καὶ στρατιώτης, ἔν τε τῷ παρόντι ἀργύριον οἴσειν, καὶ προσκτήσεσθαι δύναμιν, ὅθεν ἀΐδιον μισθοφορὰν ὑπάρξειν. ὥστε διὰ τὴν ἄγαν τῶν πλεόνων ἐπιθυμίαν, εἴ τῳ ἄρα καὶ μὴ ἤρεσκε, δεδιὼς μὴ ἀντιχειροτονῶν, κακόνους δόξειεν εἶναι τῇ πόλει, ἡσυχίαν ἦγε. καὶ τέλος παρελθών τις τῶν ἀθηναίων, καὶ παρακαλέσας τὸν Νικίαν, οὐκ ἔφη χρῆναι προφασίζεσθαι, οὐδὲ διαμέλλειν, ἀλλ᾽ ἐναντίον ἁπάντων ἤδη λέγειν ἥντινα αὐτῷ παρασκευὴν ἀθηναῖοι ψηφίσωνται. ὁ δὲ, ἄκων μὲν εἶπεν ὅτι καὶ μετὰ τῶν ξυναρχόντων καθ᾽ ἡσυχίαν μᾶλλον βουλεύσοιτο, ὅσα μέντοι ἤδη δοκεῖν αὐτῷ, τριήρεσι μὲν, οὐκ ἔλασσον, ἢ ἑκατὸν πλευστέα εἶναι. αὐτῶν δ᾽ ἀθηναίων ἔσεσθαι ὁπλιταγωγοὺς, ὅσαι ἂν δοκῶσι. καὶ ἄλλας ἐκ τῶν ξυμμάχων μεταπεμπτέας εἶναι. ὁπλίτας δὲ τοὺς ξύμπαντας ἀθηναίων, καὶ τῶν ξυμμάχων, πεντακισχιλίων μὲν οὐκ ἐλάσσους, ἢν δέ τι δύνωνται, καὶ πλείους. τὴν δὲ ἄλλην παρασκευὴν ὡς κατὰ λόγον, καὶ τοξοτῶν τῶν αὐτόθεν, καὶ ἐκ κρήτης, καὶ σφενδονητῶν, καὶ ἤν τι ἄλλο πρέπον δοκῇ εἶναι, ἑτοιμασάμενοι, ἄξειν. ἀκούσαντες δ᾽ οἱ ἀθηναῖοι, ἐψηφίσαντο εὐθὺς αὐτοκράτορας εἶναι, καὶ περὶ στρατιᾶς πλήθους, καὶ περὶ τοῦ παντὸς πλοῦ τοὺς στρατηγοὺς πράσσειν, ᾗ ἂν αὐτοῖς δοκῇ ἄριστα εἶναι ἀθηναίοις. καὶ μετὰ ταῦτα ἡ παρασκευὴ ἐγίγνετο. καὶ ἔς τε τοὺς ξυμμάχους ἔπεμπον, καὶ αὐτόθεν καταλόγους ἐποιοῦντο. ἄρτι δ᾽ ἀνειλήφει ἡ πόλις ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς νόσου, καὶ τοῦ ξυνεχοῦς πολέμου, ἔς τε ἡλικίας πλῆθος ἐπιγεγενημένης, καὶ ἐς χρημάτων ἄθροισιν διὰ τὴν ἐκεχειρίαν. ὥστε ῥᾷον πάντα ἐπορίζετο. καὶ οἱ μὲν, ἐν παρασκευῇ ἦσαν. ἐν δὲ τούτῳ

πλέοντας. Ο τι ἐλάχιστα τῇ τύχῃ παραδούς. τύχην τὴν ἐλπίδα λέγει. βούλομαι γάρ φησιν οὐκ ἐλπίσιν, ἀλλὰ παρασκευῇ θαρρεῖν. Η εἰ ἀναγκάζοιτο στρατεύεσθαι. ὑπὸ τῶν ἀθηναίων δηλονότι ὁ νικίας. Τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ. ἤγουν τὴν ἐπιθυμίαν. Οὐκ ἐξῃρέθησαν. ἐξέβαλον. ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους τῆς παρασκευῆς. ὀχλώδης μὲν, ἤτοι δυσχερὴς, καὶ ὀχληρὸν, ὃ τὸ πολύ. λέγει δὲ ὅτι τὸ τῆς πλείονος ἐπιθυμίας οὐκ ἔπαυσεν αὐτοὺς τὸ ὀχληρὸν τῆς παρασκευῆς. Περιέστη αὐτῷ. τῷ νικίᾳ. Εφ᾽ ἃ ἔπλει. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἔρως ἐνέσκηψεν ἐκπλεῦσαι. Πόθῳ ὄψεως καὶ θεωρίας. τὸ θεωρίας, ἀντὶ τοῦ ἱστορίας κεῖται. ἵνα ἦ, ποθοῦντες τὴν ἀλλοδαπὴν, καὶ ἰδεῖν, καὶ ἱστορῆσαι. Καὶ στρατιώτης. ἤγουν τὸ στρατιωτικὸν πλῆθος. Αργύριον οἴσειν. ἀντὶ τοῦ ἀπαρτίσεσθαι, καὶ λήψεσθαι. Καὶ παρακαλέσας. ἀντὶ τοῦ ἐπικαλεσάμενος αὐτῷ. Ο δὲ, ἄκων μὲν εἶπε, περιττὸς ὁ μὲν σύνδεσμος. κεῖται δὲ ὁ μὲν, ἀντὶ τοῦ δέ.

Αρτι δ᾽ ἀνειλήφει. ἤγουν τότε ἤδη. Απὸ τῆς νόσου. ἤγουν τῆς λοιμώδους. Διὰ τὴν ἐκεχειρίαν. ἤτοι τὴν ἀνοχὴν τοῦ πολέμου. Εν δὲ τούτῳ. τῷ καιρῷ δηλονότι.

Ὁ δὲ ἀπὸ μὲν τῶν αὐτῶν λόγων. ἀντὶ τοῦ, τοῖς αὐτοῖς χρώμενος λόγοις. Ἐπὶ γὰρ πόλεις. καὶ ὑπερβατόν. ἐπὶ γὰρ πόλεις ὥς ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, μέλλομεν ἰέναι μεγάλας τό, τε πλῆθος ὡς ἐν μιᾷ νήσῳ πολλὰς τὰς ἑλληνίδας. Ὡς ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι· ἀκριβῆ κατάληψιν ἔχω ἀπὸ φήμης. Μεγάλας· ἤγουν ἰσχυράς. Καὶ οὔθ᾽ ὑπηκόους ἀλλήλων· ἤγουν δεδουλωμένας ἀλλήλαις. Οὔτε δεομένας μεταβολῆς· αἱ ἐν σικελίᾳ πόλεις, οὐ δέονται μεταβολῆς, ὥσπερ αἱ πρὸς βίαν δουλεύουσαι. Τοῖς πᾶσιν ὁμοιοτρόπως· πράγμασι δηλονότι. Ἐπὶ ἃς μᾶλλον πλέομεν· συράκουσαι. σελινοῦς. γέλα. ἀκράγας. μεσσήνη. ἱμέρα. καμαρίνα. ταύτας φησὶ τὰς πόλεις ἀντιμάχους εἶναι τοῖς ἀθηναίοις.

Ὁ δὲ ᾔδει ἀπὸ μὲν τῶν αὐτῶν λόγων, οὐκ ἂν ἔτι ἀποτρέψειν, παρασκευῆς δὲ πλήθει, εἰ πολλὴν ἐπιτάξειε, τάχ᾽ ἂν μεταστήσειεν αὐτούς, παρελθὼν αὐτοῖς, ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΝΙΚΙΟΥ

Ἐπειδὴ πάντως ὁρῶ ὑμᾶς ὦ ἀθηναῖοι, ὡρμημένους στρατεύειν, ξυνενέγκοι μὲν ταῦτα ὡς βουλόμεθα. ἐπὶ δὲ τῷ παρόντι, ἃ γιγνώσκω, σημανῶ. ἐπὶ γὰρ πόλεις, ὡς ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, μέλλομεν ἰέναι μεγάλας, καὶ οὔθ᾽ ὑπηκόους ἀλλήλων, οὔτε δεομένας μεταβολῆς, ᾗ ἂν ἐκ βιαίου τις δουλείας ἄσμενος ἐς ῥᾴω μετάστασιν χωροίη. οὐδ᾽ ἂν τὴν ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν εἰκότως ἀντ᾽ ἐλευθερίας προσδεξομένας, τό γε πλῆθος ὡς ἐν μιᾷ νήσῳ πολλὰς τὰς ἑλληνίδας. πλὴν γὰρ Νάξου, καὶ Κατάνης, ἃς ἐλπίζω ἡμῖν κατὰ τὸ λεοντίνων ξυγγενὲς, προσέσεσθαι, ἄλλαι εἰσὶν ἑπτά, καὶ παρεσκευασμέναι τοῖς πᾶσιν ὁμοιοτρόπως, μάλιστα τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει. καὶ οὐχ ἥκιστα ἐπὶ ἃς μᾶλλον πλέομεν Σελινοῦς, καὶ Συράκουσαι. πολλοὶ μὲν γὰρ ὁπλῖται ἔνεισι, καὶ τοξόται, καὶ ἀκοντισταί. πολλαὶ δὲ τριήρεις, καὶ ὄχλος ὁ πληρώσων αὐτάς. χρήματ᾽ ἔχουσι, τὰ μὲν, ἴδια, τὰ δὲ, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐστι σελινουντίοις. συρακουσίοις δὲ καὶ ἀπὸ βαρβάρων τινῶν ἀπαρχὴ ἐσφέρεται. ᾧ δὲ μάλιστα ἡμῶν προέχουσιν, ἵππους τε πολλοὺς κέκτηνται, καὶ σίτῳ οἰκείῳ, καὶ οὐκ ἐπακτῷ χρῶνται. πρὸς οὖν τοιαύτην δύναμιν, οὐ ναυτικῆς καὶ φαύλου στρατιᾶς μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ πεζὸν πολὺν ξυμπλεῖν, εἴπερ βουλόμεθα ἄξιόν τι τῆς διανοίας δρᾶν, καὶ μὴ ὑπὸ ἱππέων πολλῶν εἴργεσθαι τῆς γῆς. ἄλλως τε, καὶ εἰ ξυστῶσιν αἱ πόλεις φοβηθεῖσαι, καὶ μὴ ἀντιπαράσχωσιν ἡμῖν φίλοι τινὲς γενόμενοι ἄλλοι, ἢ ἐγεσταῖοι, ᾧ ἀμυνούμεθα ἱππικόν. αἰσχρὸν δὲ βιασθέντας ἀπελθεῖν, ὕστερον ἐπιμεταπέμπεσθαι, τὸ πρῶτον ἀσκέπτως βουλευσαμένους. αὐτόθεν δὲ παρασκευῇ ἀξιόχρεῳ ἐπιέναι, γνόντας ὅτι πολύ τι ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν μέλλομεν πλεῖν, καὶ οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμενοι. καὶ οὐκ ἐν τοῖς τῇδε ὑπηκόοις ξύμμαχοι ἤλθετε ἐπί τινα, ὅθεν ῥᾴδιαι αἱ κομιδαὶ ἐκ τῆς φιλίας, ὧν προσέδει, ἀλλ᾽ ἐς ἀλλοτρίαν πᾶσαν ἀπαρτήσοντες, ἐξ ἧς μηνῶν οὐδὲ τεσσάρων τῶν χειμερινῶν, ἄγγελον ῥᾴδιον ἐλθεῖν. ὁπλίτας τε οὖν πολλούς μοι δοκεῖ χρῆναι ἡμᾶς ἄγειν, καὶ ἡμῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων, τῶν τε ὑπηκόων, καὶ ἤν τινα ἐκ Πελοποννήσου δυνώμεθα, ἢ πεῖσαι, ἢ μισθῷ προσαγαγέσθαι. καὶ τοξότας πολλοὺς, καὶ σφενδονήτας, ὅπως πρὸς τὸ ἐκείνων ἱππικὸν ἀντέχωσι, ναυσί τε, καὶ πολὺ περιεῖναι, ἵνα καὶ τὰ ἐπιτήδεια ῥᾷον ἐσκομιζώμεθα. τὸν δὲ καὶ αὐτόθεν σῖτον, ἐν ὁλκάσι πυροὺς καὶ πεφρυγμένας κριθὰς ἄγειν. καὶ σιτοποιοὺς ἐκ τῶν μυλώνων πρὸς μέρος ἠναγκασμένους ἐμμίσθους, ἵνα ἤν που ἀπλοίας ἀπολαμβανώμεθα, ἔχῃ ἡ στρατιὰ τὰ ἐπιτήδεια.

Τὰ δὲ, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς. ἤγουν τὰ κοινά. ἔθος γὰρ τοῖς παλαιοῖς τὰ κοινὰ χρήματα ἐν τοῖς ἱεροῖς ταμιεύειν. Ὧ δὲ μάλιστα. ἤγουν ἐν ᾧ. Καὶ ἀπὸ βαρβάρων τινῶν ἀπαρχή. ἤγουν ἔχουσι φόρον καὶ ἄρχοντές βαρβάρων τινῶν. Καὶ σίτῳ οἰκείῳ. ἤγουν ἐκ τῆς οἰκείας γῆς. Οὐκ ἐπακτῷ χρῶνται. ξένῳ. Πρὸς οὖν τοιαύτην δύναμιν. τῶν σικελῶν. Καὶ φαύλου. σμικρᾶς. φαύλου, τὸ ἀντίθετον, καὶ μονοειδές. Καὶ πεζὸν πολύν. χρήσιμον εἰς τὴν ὅπλον στρατὸν δηλονότι. Τῆς διανοίας δρᾶν. τοῦ ἡμετέρου σκοποῦ. Ὑπὸ ἱππέων πολλῶν. τῶν σικελικῶν δηλονότι. Εἴργεσθαι τῆς γῆς. τῆς σικελικῆς. Καὶ εἰ ξυστῶσιν αἱ πόλεις. συνέλθωσιν αἱ πόλεις εἰς κοινὴν βοήθειαν. Φοβηθεῖσαι ἡμᾶς δηλονότι. Καὶ μὴ ἀντιπαράσχωσιν. ἐὰν μὴ παράσχωσί τινες ἡμῖν ἱππικὸν φίλοι γενόμενοι ἔξω ἐγεσταίων. Αἰσχρὸν δὲ βιασθέντας ἀπελθεῖν. ἐκκρουσθέντας δηλονότι ἡμᾶς, τῆς σικελίας ἀπελθεῖν. Αὐτόθεν δέ. ἤγουν ἐκ τοῦ ἡμετέρου τόπου. Ἀξιόχρεῳ. ἀσφαλεῖ. Ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν. ἤγουν ἡμῶν αὐτῶν. Αἱ κομιδαί. αἱ πρόσοδοι. οὐχ ὁμοίως ἔμελλε στρατεύεσθαι ἐπὶ σικελίαν, ὥσπερ ἐνταῦθα ὑπηκόοις συμμαχοῦντες στρατεύεσθαι ἐπί τινας, οὐ πολὺ ἀπέχοντας. ὥστε ῥᾴδιον εἶναι τὴν τῶν ἀναγκαίων παρακομιδὴν ἐκ τῆς οἰκείας γῆς. Ἀπαρτήσοντες. ἀντὶ τοῦ ἀπαρτηθέντες, ἀπελαθέντες, καὶ πολὺ τῆς οἰκείας χωρισθέντες. Ἀντέχωσιν. ἀντιμάχωνται. Ἀπολαμβανώμεθα. κρατηθῶμεν. Τὰ ἐπιτήδεια. ἤγουν ἐφόδια. ἤγουν βρώσιμα, καὶ πόσιμα.

Πολλὰ

Καὶ νῦν οὐ παῖ ἐλπιστοί πω. οὐδὲν μᾶλλον ἀπελπίκασι πελοποννήσιοι τοῦ δύνασθαι καταλῦσαι ὑμᾶς. Σκηπτόμενοι. προφασιζόμενοι. Προσεθέμεθα αὐτούς. συμμάχους ἐκτησάμεθα αὐτούς. Δεῦρο κωλύωσιν αὐτούς. οἱ ἐγεσταῖοι. Ἢ φιλοκρινοῖεν. ἐξετάζοιεν. Προσκτώμενοι αὐτῇ. ἤτοι τῇ ἀρχῇ. Τὸν γὰρ προύχοντα. ταῦτα λέγει ὅτι οὐ μόνον ὑμᾶς ἐπιόντας ἀμύνονται οἱ πολέμιοι, ἀλλὰ καὶ ὅπως μὴ ἐπιστρατεύσωμεν αὐτοῖς προνοοῦνται, καὶ ἐπιχειροῦσιν. Ἐν τῷδε. ἤγουν ἐν τῷ ἄρχειν. Αὐτοῖς κίνδυνον εἶναι. διὰ τὸ κινδυνεύειν ἂν ἀρχθῆναι ὑμᾶς ὑφ' ἑτέρων. Ἐπισκεπτέον ὑμῖν. καὶ οὐχ ὁμοίως ὥσπερ τοῖς ἄλλοις ἡσυχίαν ὑμῖν ἐπιτηδευτέον. τὸ γὰρ ἐπισκεπτέον, ἀντὶ τοῦ ἐπιτηδευτέον τέθεικεν, εἰ μὴ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἄλλων φησὶν ἐξομοιωθήσεσθαι. Λογισάμενοι οὖν τάδε. τὰ ἐνταῦθα πράγματα. Στορέσωμεν τὸ φρόνημα. τὸ παρὰ Θουκυδίδου προστακτικὸν ὄνομα, τὸ σκληρότατον τοῦτο ἐστιν. ἀλλὰ κατὰ Ἀλκιβιάδην φησίν. Ἐν ᾧ καὶ αὐτοί. τῷ κακῶσαι συρακουσίους. Τὸ δὲ ἀσφαλές. ἀσφάλειαν δέ, καὶ μετὰ ἀσφαλείας. Αὐτοκράτορες γὰρ ἐσόμεθα. οὐκ ἀντὶ τοῦ αὐτεξούσιοι τέθεικε τὸ αὐτοκράτορες, ἀλλ' ἐπεὶ πῶς συνάψει τῆς αὐτῆς, δὲ καὶ ξυμπάντων σικελιωτῶν, αὐξησαμένων ἐκ περιουσίας κρατήσομεν, εἶναι δὲ αὐτοκράτορες, ἀντὶ τοῦ μόνοι κρατεῖν. Καὶ διάστασις. ἤτοι ἀντίστασις. Μάλιστ' ἂν ἰσχύειν. ἀπὸ κοινοῦ τὸ νομίσατε. Τρίψεσθαί τε αὐτήν. δαπανήσεσθαι ὑφ' ἑαυτῆς, καὶ φθαρήσεσθαι, ὥσπερ φθείρεσθαι πέφυκε καὶ τὸ σῶμα τὰ πολλὰ ὑπὸ τῆς ἀργίας. Ὥσπερ καὶ ἄλλο τι. ἀργὸν κείμενον δηλονότι. Καὶ πάντων τὴν ἐπιστήμην. ἤτοι πάντων τῶν πολιτῶν τὴν ἐπιστήμην ἐκλυθήσεσθαι. ἢ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων. Καὶ τὸ ἀμύνεσθαι. καὶ τὸ δύνασθαι ἀμύνασθαι τοὺς πολεμίους, οὐ λόγων κομπάσει. ἀλλ' ἔργων ἕξει, καὶ μελέτῃ. Ἀκούσαντες ἐκείνου. τοῦ ἀλκιβιάδου. Ἥκιστα διαφόρως. ἥκιστα μεταβάλωσι τὴν πολιτείαν φησίν.

καὶ νῦν οὔτε ἀνέλπιστοί πω μᾶλλον πελοποννήσιοι ἐς ἡμᾶς ἐγένοντο, εἴ τε καὶ πάνυ ἔρρωνται. τὸ μὲν ἐς τὴν γῆν ἡμῶν ἐσβάλλειν, κἂν μὴ ἐκπλεύσωμεν, ἱκανοί εἰσι. τῷ δὲ ναυτικῷ, οὐκ ἂν δύναιντο βλάπτειν. ὑπόλοιπον γὰρ ὑμῖν ἐστιν ἀντίπαλον ναυτικόν. ὥστε τί ἂν λέγοντες εἰκός, ἢ αὐτοὶ ἀποκνοῖμεν, ἢ πρὸς τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους σκηπτόμενοι μὴ βοηθοῖμεν, οἷς χρεών, ἐπειδή γε καὶ ξυνωμόσαμεν, ἐπαμύνειν, καὶ μὴ ἀντιτιθέναι, ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνοι ἡμῖν. οὐ γὰρ ἵνα δεῦρο ἀντιβοηθῶσι προσεθέμεθα αὐτούς, ἀλλ' ἵνα τοῖς ἐκεῖ ἐχθροῖς ἡμῶν λυπηροὶ ὄντες, δεῦρο κωλύωσιν αὐτοὺς ἐπιέναι. τήν τε ἀρχὴν οὕτως ἐκτησάμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ ὅσοι δὴ ἄλλοι ἦρξαν, παραγιγνόμενοι προθύμως τοῖς αἰεὶ ἢ βαρβάροις, ἢ Ἕλλησιν ἐπικαλουμένοις. ἐπεὶ εἴ γε ἡσυχάζοιεν πάντες, ἢ φιλοκρινοῖεν, οἷς χρεὼν βοηθεῖν, βραχὺ ἄν τι προσκτώμενοι αὐτῇ, περὶ αὐτῆς ἂν ταύτης μᾶλλον κινδυνεύοιμεν. τὸν γὰρ προύχοντα οὐ μόνον ἐπιόντα τις ἀμύνεται, ἀλλὰ καὶ μὴ ὅπως ἔπεισι προκαταλαμβάνει. καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ταμιεύεσθαι, ἐς ὅσον βουλόμεθα ἄρχειν, ἀλλ' ἀνάγκη, ἐπειδήπερ ἐν τῷδε καθέσταμεν, τοῖς μὲν ἐπιβουλεύειν, τοὺς δὲ μὴ ἀνιέναι, διὰ τὸ ἀρχθῆναι ἂν ὑφ' ἑτέρων, αὐτοῖς κίνδυνον εἶναι, εἰ μὴ αὐτοὶ ἄλλων ἄρχοιμεν. καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπισκεπτέον ὑμῖν τοῖς ἄλλοις τὸ ἥσυχον, εἰ μὴ καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐς τὸ ὁμοῖον μεταλήψεσθε. λογισάμενοι οὖν τάδε μᾶλλον αὐξήσειν, ἐπ' ἐκεῖνα ἢν ἴωμεν, ποιώμεθα τὸν πλοῦν, ἵνα πελοποννησίων τε στορέσωμεν τὸ φρόνημα, εἰ δόξομεν ὑπεριδόντες, καὶ οὐκ ἀγαπήσαντες τὴν ἐν τῷ παρόντι ἡσυχίαν, καὶ ἐπὶ Σικελίαν πλεῦσαι. καὶ ἅμα ἢ τῆς Ἑλλάδος τῶν ἐκεῖ προσγενομένων πάσης τῷ εἰκότι ἄρξομεν, ἢ κακώσομέν γε συρακουσίους, ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ξύμμαχοι ὠφελησόμεθα. τὸ δὲ ἀσφαλές, καὶ μένειν ἤν τι προχωρῇ, καὶ ἀπελθεῖν, αἱ νῆες παρέξουσιν. αὐτοκράτορες γὰρ ἐσόμεθα, καὶ ξυμπάντων σικελιωτῶν. καὶ μὴ ὑμᾶς ἡ Νικίου τῶν λόγων ἀπραγμοσύνη καὶ διάστασις τοῖς νέοις ἐς τοὺς πρεσβυτέρους ἀποτρέψῃ. τῷ δὲ εἰωθότι κόσμῳ, ὥσπερ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ἅμα νέοι γεραιτέροις βουλεύοντες, ἐς τάδε ἦραν αὐτά, καὶ νῦν τῷ αὐτῷ τρόπῳ πειρᾶσθε προαγαγεῖν τὴν πόλιν. καὶ νομίσατε νεότητα μὲν καὶ γῆρας, ἄνευ ἀλλήλων, μηδὲν δύνασθαι. ὁμοῦ δὲ τό, τε φαῦλον, καὶ τὸ μέσον, καὶ τὸ πάνυ ἀκριβὲς ἂν ξυγκραθέν, μάλιστ' ἂν ἰσχύειν. καὶ τὴν πόλιν, ἂν μὲν ἡσυχάζῃ, τρίψεσθαί τε αὐτὴν περὶ ἑαυτήν, ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ πάντων τὴν ἐπιστήμην ἐγγηράσεσθαι. ἀγωνιζομένην δὲ αἰεὶ προσλήψεσθαί τε τὴν ἐμπειρίαν, καὶ τὸ ἀμύνεσθαι οὐ λόγῳ, ἀλλ' ἔργῳ μᾶλλον ξύνηθες ἕξειν. παράπαν τε γιγνώσκω πόλιν μὴ ἀπράγμονα τάχιστ' ἄν μοι δοκεῖν ἀπραγμοσύνης μεταβολῇ διαφθαρῆναι, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀσφαλέστατα τούτους οἰκεῖν, οἳ ἂν τοῖς παροῦσιν ἤθεσι καὶ νόμοις, ἢν καὶ χείρω ᾖ, ἥκιστα διαφόρως πολιτεύωσι. Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἀλκιβιάδης εἶπεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἐκείνου τε, καὶ τῶν ἐγεσταίων, καὶ λεοντίνων φυγάδων, οἳ παρελθόντες, ἐδέοντό τε, καὶ τῶν ὁρκίων ὑπομιμνήσκοντες, ἱκέτευον βοηθῆσαί σφισι, πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον ὥρμηντο στρατεύειν. καὶ ὁ Νικίας γνοὺς

ἀτυχούντων καταφρονήσας. Οἶδα δὲ τοὺς τοιούτους. ἤτοι τοὺς τοιούτους φησὶν ἐν λαμπρότητι. Καὶ ὅσοι ἔν τινος λαμπρότητι προέσχον. καὶ ὅσοι ἔν τινος πράγματος λαμπρῷ κατορθώματι κρείττους ἐγένοντο. Ἐν μὲν τῷ κατ' αὐτοὺς βίῳ. ἤγουν καθ' ὃν χρόνον ζῶσι. Λυπηροὺς ὄντας. λυπηροὺς τοὺς ἐπιφθόνους ἤκουσα, ἐπειδὴ καὶ ὁ φθόνος, λύπη κατὰ τὸ γένος ἐστί. Καὶ τοῖς ἄλλοις ξυνόντας. τὸ ξυνόντας ἀπὸ κοινοῦ τοῦ λυπηροὺς ἀκουστέον. Προσποίησίν τε ξυγγενείας τισί. οἱ ἔπειτα ἄνθρωποι τοὺς τοιούτους προγόνους αὐτῶν, καὶ συγγενεῖς αὐχοῦσι, καὶ μὴ ὦσι πρὸς γένους. Ἐπιβοώμενος. ἀντὶ τοῦ καταλαλούμενος, ἢ περιβόητος ὤν. ἐπιφημιζόμενος κατὰ τὰ ἴδια. Ξυστήσας. μεθ' ἡμῶν στήσας, καὶ φίλα ἡμῖν ποιήσας. Ἐς μίαν ἡμέραν κατέστησα. ἀντὶ τοῦ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἠνάγκασα. Ἐξ οὗ καὶ περιγενόμενοι. οἱ λακεδαιμόνιοι. Καὶ ταῦτα ἡ ἐμὴ νεότης. καὶ ταῦτα ἐγένετο δι' ἐμὲ τὸν νέον, καὶ παρὰ φύσιν ἀνόητον λογιζόμενον, λόγοις τε χρησάμενον πρέπουσιν ἀργείους, καὶ μαντινέας, καὶ ἀπειλήσαντα μετ' ὀργῆς αὐτοῖς, εἰ μὴ θέλοιεν προσχωρεῖν ἡμῖν. Μὴ πεφοβῆσθαι αὐτήν. τὴν νεότητα καὶ ἄνοιαν, ὅ ἐστι μᾶλλον. δῆλον δὲ τῷ ἀποφερομένῳ. τὸ γὰρ ἀκμάζω μετ' αὐτῆς, τοιοῦτος νέος εἰμί, φησὶ μετὰ τῆς λεγομένης ἀνοίας.

» αὐτ' ἀξιούτω. οἶδα δὲ τοὺς τοιούτους, καὶ ὅσοι ἔν τινος λαμπρότητι προέσχον, ἐν μὲν τῷ κατ' αὐτοὺς βίῳ λυπηροὺς ὄντας, τοῖς ὁμοίοις μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυνόντας. τῶν δ' ἔπειτα ἀνθρώπων προσποίησίν τε ξυγγενείας τισὶ, καὶ μὴ οὖσαν καταλιπόντας, καὶ ἧς ἂν ὦσι πατρίδος, ταύτῃ αὔχησιν, ὡς οὐ περὶ ἀλλοτρίων, οὐδ' ἁμαρτόντων, ἀλλ' ὡς περὶ σφετέρων τε καὶ καλὰ πραξάντων. ὧν ἐγὼ ὀρεγόμενος, καὶ διὰ ταῦτα τὰ ἴδια ἐπιβοώμενος, τὰ δημόσια σκοπεῖτε, εἴ του χεῖρον μεταχειρίζω. Πελοποννήσου γὰρ τὰ δυνατώτατα ξυστήσας, ἄνευ μεγάλου ὑμῖν κινδύνου καὶ δαπάνης, λακεδαιμονίους ἐς μίαν ἡμέραν κατέστησα ἐν Μαντινείᾳ περὶ τῶν ἁπάντων ἀγωνίσασθαι. ἐξ οὗ καὶ περιγενόμενοι τῇ μάχῃ, οὐδέπω καὶ νῦν βεβαίως θαρσοῦσι. καὶ ταῦτα ἡ ἐμὴ νεότης καὶ ἄνοια παρὰ φύσιν δοκοῦσα εἶναι, ἐς τὴν πελοποννησίων δύναμιν λόγοις τε πρέπουσιν ὡμίλησε, καὶ ὀργῇ πίστιν παρασχομένη, ἔπεισε. καὶ νῦν μὴ πεφοβῆσθαι αὐτήν. ἀλλ' ἕως ἐγώ τε ἔτι ἀκμάζω μετ' αὐτῆς, καὶ ὁ Νικίας εὐτυχὴς δοκεῖ εἶναι, ἀποχρήσασθε τῇ ἑκατέρου ἡμῶν ὠφελείᾳ. καὶ τὸν ἐς τὴν σικελίαν πλοῦν, μὴ μεταγιγνώσκετε, ὡς ἐπὶ μεγάλην δύναμιν ἐσόμενον. ὄχλοις τε γὰρ ξυμμίκτοις πολυανδροῦσιν αἱ πόλεις, καὶ ῥᾳδίας ἔχουσι τῶν πολιτειῶν τὰς μεταβολάς, καὶ ἐπιδοχάς. καὶ οὐδεὶς δι' αὐτό, ὡς περὶ οἰκείας πατρίδος, οὔτε τὰ περὶ τὸ σῶμα ὅπλοις ἐξήρτυται, οὔτε τὰ ἐν τῇ χώρᾳ νομίμοις κατασκευαῖς. ὅτι δὲ ἕκαστος, ἢ ἐκ τοῦ λέγων πείθειν οἴεται, ἢ στασιάζων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ λαβὼν, ἄλλην γῆν μὴ κατορθώσας οἰκήσειν, ταῦτα ἑτοιμάζεται. καὶ οὐκ εἰκὸς τὸν τοιοῦτον ὅμιλον, οὔτε λόγου μιᾷ γνώμῃ ἀκροᾶσθαι, οὔτε ἐς τὰ ἔργα κοινῶς τρέπεσθαι. ταχὺ δ' ἂν ὡς ἕκαστοι, εἴ τι καθ' ἡδονὴν λέγοιτο, προσχωροῖεν, ἄλλως τε, καὶ εἰ στασιάζουσιν, ὥσπερ πυνθανόμεθα. καὶ μὴν οὐδ' ὁπλῖται, οὔτ' ἐκείνοις ὅσοι περ κομποῦνται, οὔτε οἱ ἄλλοι ἕλληνες διεφάνησαν τοσοῦτοι ὄντες, ὅσοι ἕκαστοι σφᾶς αὐτοὺς ἠρίθμουν. ἀλλὰ μέγιστον δὴ αὐτοὺς ἐψευσμένη ἡ ἑλλάς, μόλις ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἱκανῶς ὡπλίσθη. τά τε οὖν ἐκεῖ ἐξ ὧν ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, τοιαῦτα, καὶ ἔτι εὐπορώτερα ἔσται. βαρβάρους τε γὰρ πολλοὺς ἕξομεν, οἳ συρακουσίων μίσει ξυνεπιθήσονται αὐτοῖς. καὶ τὰ ἐνθάδε οὐκ ἐπικωλύσει, ἢν ὑμεῖς ὀρθῶς βουλεύησθε. οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν τοὺς αὐτοὺς τούτους, οὕσπερ νῦν φασὶ πολεμίους, ὑπολιπόντας ἂν ἡμᾶς πλεῖν, καὶ προσέτι τὸν μῆδον ἐχθρὸν ἔχοντες, τὴν ἀρχὴν ἐκτήσαντο, οὐκ ἄλλῳ τινὶ, ἢ τῇ περιουσίᾳ τοῦ ναυτικοῦ ἰσχύοντες.

Μὴ μεταγιγνώσκετε. μὴ διὰ τοῦτο μεταγνῶτε, ὅτι δοκεῖ τε ἐπὶ μεγάλην δύναμιν στρατεύειν. Καὶ ἐπιδοχάς. τὸ ἐγγράφειν ῥᾳδίως ταῖς πολιτείαις ξένους τε, καὶ φυγάδας. Καὶ οὐδεὶς δι' αὐτό. διὰ τὰς μεταβολάς, καὶ ἐπιδοχὰς τῆς πολιτείας. Οὔτε τὰ ἐν τῇ χώρᾳ νομίμοις κατασκευαῖς. οὐ ταῖς νομιζομέναις, ἀλλὰ ταῖς ἱκαναῖς· οὕτω καὶ νόμιμον ῥήτορα τὸν ἱκανὸν ἀθλητὴν φασίν. Ὅτι δὲ ἕκαστος. ὁ νοῦς, τῶν δημαγωγῶν ἕκαστος, οὐ τοῦ κοινῇ συμφέροντος στοχάζεται, ἀλλὰ οἰκείου λήμματος, εἴ τε ἐκ τοῦ λόγῳ πείθειν περιγένοιτο αὐτῷ τὸ λαβεῖν, εἴ τε ἐκ τοῦ στασιάζειν. οὐ χαλεπὸν γὰρ νομίζει τοῦτο, τῷ μὴ κατορθώσαντι ἐκπεσεῖν τῆς πατρίδος, καὶ ἄλλην γῆν οἰκῆσαι. ἐμφαίνεται γὰρ καὶ ἐντεῦθεν, ὅτι οὐδεὶς ὡς πατρίδος τῆς ἰδίας πόλεως πεφρόντικεν. Οὔτε λόγου μιᾷ γνώμῃ ἀκροᾶσθαι. οὔτε ὁμονοοῦντας ἑνὸς ἀκούειν λόγου, οὔτε ὁμοφρονοῦντας κοινῇ ἐπὶ τὰ ἔργα παραγίγνεσθαι. Ὅσοι ἕκαστοι σφᾶς. ὅσοι ἕκαστοι λέγουσι τὸν ἴδιον ἀριθμόν. Καὶ ἔτι εὐπορώτερα ἔσται. εὐκαταμαχητότερα. Οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν, τοὺς αὐτοὺς τούτους. τοὺς λακεδαιμονίους. Οὕσπερ νῦν φασὶ πολεμίους. φασὶν οἱ περὶ τὸν νικίαν. πολεμίους δέ, τοὺς πελοποννησίους. ταῦτα δὲ πρὸς τὸν νικίαν λέγονται, φησὶ γὰρ ἡμᾶς πολεμίους πολλοὺς ἐνθάδε ὑπολιπόντας. Τὴν ἀρχὴν ἐκτήσαντο. τῶν ἑλλήνων δηλονότι.

Οἷς περ νῦν ὅρους χρωμένους. Ὅμηρος, Ἐπεὶ ἦ μάλα πολλὰ μεταξὺ οὔρεά τε σκιόεντα. Κήδεσθαί τι τῆς πόλεως. τὸ ἑξῆς, ταῦτα ἐπιψήφιζε. Ἐπιψήφιζε. δευτέρας ψήφους τίθει. Ἰατρὸς ἂν γενέσθαι. ἡ διάνοια, μὴ εὐλαβούμεθα εἶναι τὰ ἐψηφισμένα. λύσας γὰρ αὐτὰ μετὰ τοσούτων μαρτύρων, αἰτίαν τινὰ οὐχ ἕξεις, καὶ τῆς πόλεως ἰατρὸς γενήσῃ, καλῶς βουλευσαμένης. Καὶ ὅτι αὐτοῦ διαβόλως ἐμνήσθη. ἤγουν ἀπὸ διαβολῆς, καὶ κατηγορίᾳ. Καὶ Καρχηδόνα λήψεσθαι. τοὺς Ἀθηναίους. Ἐς τὴν δίαιταν καὶ τῆς διανοίας. τὸ παρανόμως διαιτᾶσθαι, ἢ τὸ παρανόμως τῷ ἑαυτοῦ σώματι χρῆσθαι κατὰ τὰς διατριβάς.

οἷς περ νῦν ὅροις χρωμένους πρὸς ὑμᾶς οὐ μεμπτοῖς, τῷ τε Ἰονίῳ κόλπῳ παρὰ γῆν ἤν τις πλέῃ, καὶ τῷ Σικελικῷ διὰ πελάγους, τὰ αὐτῶν νεμομένους, καθ' αὐτοὺς καὶ ξυμφέρεσθαι· τοῖς δ' Ἐγεσταίοις ἰδίᾳ εἰπεῖν, ἐπειδὴ ἄνευ Ἀθηναίων καὶ ξυνῆψαν πρὸς Σελινουντίους τὸ πρῶτον πόλεμον, μετὰ σφῶν αὐτῶν καὶ καταλύεσθαι, καὶ τὸ λοιπὸν ξυμμάχους μὴ ποιεῖσθαι, ὥσπερ εἰώθαμεν· οἷς κακῶς μὲν πράξασιν, ἀμυνοῦμεν· ὠφελείας δ' αὐτοὶ δεηθέντες, οὐ τευξόμεθα. καὶ σὺ ὦ πρύτανι, ταῦτα εἴπερ ἡγῇ σοι προσήκειν κήδεσθαί τε τῆς πόλεως, καὶ βούλει γενέσθαι πολίτης ἀγαθός, ἐπιψήφιζε, καὶ γνώμας προτίθει αὖθις Ἀθηναίοις, νομίσας εἰ ὀρρωδεῖς τὸ ἀναψηφίσαι, τὸ μὲν λύειν τοὺς νόμους μὴ μετὰ τοσῶνδ' ἂν μαρτύρων αἰτίαν σχεῖν, τῆς δὲ πόλεως βουλευσαμένης, ἰατρὸς ἂν γενέσθαι, καὶ τὸ καλῶς ἄρξαι τοῦτ' εἶναι, ὃς ἂν τὴν πατρίδα ὠφελήσῃ ὡς πλεῖστα, ἢ ἑκὼν εἶναι μηδὲν βλάψῃ.

Ὁ μὲν Νικίας τοιαῦτα εἶπε. τῶν δὲ Ἀθηναίων παριόντες, οἱ μὲν πλεῖστοι, στρατεύειν παρῄνουν, καὶ τὰ ἐψηφισμένα μὴ λύειν. οἱ δέ τινες, καὶ ἀντέλεγον. ἐνῆγε δὲ προθυμότατα τὴν στρατείαν Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, βουλόμενος τῷ τε Νικίᾳ ἐναντιοῦσθαι, ὢν καὶ ἐς τὰ ἄλλα διάφορος τὰ πολιτικά, καὶ ὅτι αὐτοῦ διαβόλως ἐμνήσθη· καὶ μάλιστα στρατηγῆσαί τε ἐπιθυμῶν, καὶ ἐλπίζων Σικελίαν τε δι' αὐτοῦ, καὶ Καρχηδόνα λήψεσθαι, καὶ τὰ ἴδια ἅμα εὐτυχήσας, χρήμασί τε καὶ δόξῃ ὠφελήσειν. ὢν γὰρ ἐν ἀξιώματι ὑπὸ τῶν ἀστῶν, ταῖς ἐπιθυμίαις μείζοσιν, ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν ἐχρῆτο, ἔς τε τὰς ἱπποτροφίας, καὶ τὰς ἄλλας δαπάνας, ὅπερ καὶ καθεῖλεν ὕστερον τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν οὐχ ἥκιστα. φοβηθέντες γὰρ αὐτοῦ οἱ πολλοὶ τὸ μέγεθος τῆς τε κατὰ τὸ ἑαυτοῦ σῶμα παρανομίας ἐς τὴν δίαιταν, καὶ τῆς διανοίας, ὧν καθ' ἓν ἕκαστον ἐν ὅτῳ γίγνοιτο ἔπρασσεν, ὡς τυραννίδος ἐπιθυμοῦντι, πολέμιοι καθέστασαν. καὶ δημοσίᾳ κράτιστα διαθέντα τὰ τοῦ πολέμου, ἰδίᾳ ἕκαστοι τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ ἀχθεσθέντες, καὶ ἄλλοις ἐπιτρέψαντες, οὐ διὰ μακροῦ ἔσφηλαν τὴν πόλιν. τότε δ' οὖν παρελθών, τοῖς Ἀθηναίοις παρῄνει τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ

Καὶ προσήκει μοι μᾶλλον ἑτέρων ὦ Ἀθηναῖοι, ἄρχειν. ἀνάγκη γὰρ ἐντεῦθεν ἄρξασθαι, ἐπειδή μου Νικίας καθήψατο, καὶ ἄξιος ἅμα νομίζω εἶναι. ὧν γὰρ πέρι ἐπιβόητός εἰμι, τοῖς μὲν προγόνοις μου καὶ ἐμοὶ δόξαν φέρει ταῦτα, τῇ δὲ πατρίδι, καὶ ὠφέλειαν. οἱ γὰρ Ἕλληνες, καὶ ὑπὲρ δύναμιν μείζω ἡμῶν τὴν πόλιν ἐνόμισαν τῷ ἐμῷ διαπρεπεῖ τῆς Ὀλυμπίαζε θεωρίας, πρότερον ἐλπίζοντες αὐτὴν καταπεπολεμῆσθαι, διότι ἅρματα μὲν ἑπτὰ καθῆκα, ὅσα οὐδείς πω ἰδιώτης πρότερον. ἐνίκησα δὲ καὶ δεύτερος, καὶ τέταρτος ἐγενόμην, καὶ τἆλλα ἀξίως τῆς νίκης παρεσκευασάμην. νόμῳ μὲν γάρ, τιμὴ τὰ τοιαῦτα· ἐκ δὲ τοῦ δρωμένου, καὶ δύναμις ἅμα ὑπονοεῖται. καὶ ὅσα αὖ ἐν τῇ πόλει χορηγίαις, ἢ ἄλλῳ τῳ λαμπρύνομαι, τοῖς μὲν ἀστοῖς, φθονεῖται φύσει, πρὸς δὲ τοὺς ξένους, καὶ αὕτη ἰσχὺς φαίνεται, καὶ οὐκ ἄχρηστος ἡ διάνοια, ὃς ἂν τοῖς ἰδίοις τέλεσι μὴ ἑαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὠφελῇ. οὐδέ γε ἄδικον ἐφ' ἑαυτῷ μέγα φρονοῦντα μὴ ἴσον εἶναι, ἐπεὶ καὶ ὁ κακῶς πράσσων, πρὸς οὐδένα τῆς ξυμφορᾶς ἰσομοιρεῖ· ἀλλ' ὥσπερ δυστυχοῦντες οὐ προσαγορευόμεθα, ἐν τῷ ὁμοίῳ τις ἀνεχέσθω, καὶ ὑπὸ τῶν εὐπραγούντων ὑπερφρονούμενος, ἢ τὰ ἴσα νέμων, τὰ ὅμοια

Ὧν γὰρ πέρι. παρ' ὅσον ἡ οἰκία αὐτῷ ἐπίτροφος ἐλέγετο. Ἐπιβοώντός εἰμι. γράφεται περιβοώντός εἰμι. Καὶ ὑπὲρ δύναμιν μείζω. ἑαυτῆς. Τῷ ἐμῷ διαπρεπεῖ τῆς Ὀλυμπίαζε θεωρίας. ἤτοι ἐν τῷ διαπρέψαι ἐμὲ τῇ Ὀλυμπιακῇ θεωρίᾳ. Ἐνίκησα δὲ καὶ δεύτερος. ἐνίκησα δὲ τά τε πρῶτα, καὶ δεύτερα, καὶ τὰ τέταρτα. Νόμῳ μὲν γάρ, τιμὴ τὰ τοιαῦτα. ἤγουν νόμιμος τιμὴ ἐστὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐν τῇ πόλει χορηγίαις, ἢ ἄλλῳ τῳ. ἑκουσίοις ἑορτασμοῖς ἀναλώμασι. Καὶ οὐκ ἄχρηστος ἡ διάνοια. φρονῶν δὲ τοῦτο ὁ Ἀλκιβιάδης, λέγων ὅτι, εἰ καὶ ἄσωτον φαίνομαί τισιν, ἀλλ' οὖν τῇ πόλει οὐκ ἄχρηστός μου ἐστὶν ἡ ἄγνοια, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμος. Τοῖς ἰδίοις τέλεσι. δαπάναις. Πρὸς οὐδένα τῆς ξυμφορᾶς ἰσομοιρεῖ. εὐπραγοῦντα. Ἢ τὰ ἴσα νέμων. ὥσπερ τῶν δυστυχούντων καταφρονεῖ τις, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀνεχέσθω ὑπὸ τῶν εὐτυχούντων ἐν μέρει καταφρονούμενος. ἢ εἰ βούλεται μὴ ὑπερορᾶσθαι κακοπραγῶν, μηδ' αὐτὸς τὸν

Διὰ πολλοῦ τε διαστήματος. Καὶ μὴ κατορθώσας. πρῶτον μὲν γὰρ μὴ ἐπιχειρήσαντες Ἀθηναῖοι Σικελιώταις, οὐκ εἶχον αὐτοὺς πολεμίους. ἐπιχειρήσαντες δὲ, καὶ μὴ ἑλόντες, οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ ἐγίγνοντο, ἀλλὰ πολεμίους αὐτοὺς ἔχον. Καὶ ἔτι ἂν ἧσσον δεινοί. οὔτε νῦν εἰσὶ δεινοί, καὶ ἔτι ἧττον ἔσονται δεινοί, ἂν ὑπὸ Συρακουσίοις πάντες γένωνται, ἢ ὡς διάκεινται ὑπὸ τοῦ πολέμου. Ἕκαστοι χάριτι. τῶν Σικελιωτῶν δηλονότι. Ἐκείνως δ' οὐκ εἰκός. ἤγουν, εἰ ἄρξειεν ὑπὸ Συρακουσίων, οὐκ εἰκὸς ἐπὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων ἀρχὴν στρατεῦσαι τοὺς Συρακουσίους, Σικελιωτῶν ἄρξαντας. Ὑπὸ τῶν αὐτῶν. Πελοποννησίων δηλονότι. Διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου.

διὰ πολλοῦ γε καὶ πολλῶν ὄντων, χαλεπῶς ἂν ἄρχειν δυναίμεθα. ἀνόητον δ' ἐπὶ τοιούτους ἰέναι, ὧν κρατήσας τε, μὴ κατασχήσει τις, καὶ μὴ κατορθώσας, μὴ ἐν τῷ ὁμοίῳ, καὶ πρὶν ἐπιχειρῆσαι ἔσται. Σικελιῶται δ' ἄν μοι δοκοῦσιν ὥς γε νῦν ἔχουσι, καὶ ἔτι ἂν ἧσσον δεινοὶ ἡμῖν γενέσθαι, εἰ ἄρξειαν αὐτῶν Συρακούσιοι, ὅπερ οἱ Ἐγεσταῖοι μάλιστα ἡμᾶς ἐκφοβοῦσι. νῦν μὲν γὰρ κἂν ἔλθοιεν ἴσως Λακεδαιμονίων ἕκαστοι χάριτι, ἐκείνως δ' οὐκ εἰκὸς ἀρχὴν ἐπὶ ἀρχὴν στρατεῦσαι· ᾧ γὰρ ἂν τρόπῳ τὴν ἡμετέραν μετὰ Πελοποννησίων ἀφέλωνται, εἰκὸς ὑπὸ τῶν αὐτῶν καὶ τὴν σφετέραν διὰ τοῦ αὐτοῦ καθαιρεθῆναι. ἡμᾶς δ' ἂν οἱ ἐκεῖ Ἕλληνες μάλιστα μὲν ἐκπεπληγμένοι εἶεν, εἰ μὴ ἀφικοίμεθα. ἔπειτα δὲ καὶ εἰ δείξαντες τὴν δύναμιν, δι' ὀλίγου ἀπέλθοιμεν. εἰ δὲ σφαλείημέν τι, τάχιστ' ἂν ὑπεριδόντες, μετὰ τῶν ἐνθάδε ἐπιθοῖντο. τὰ γὰρ διὰ πλείστου πάντες ἴσμεν θαυμαζόμενα, καὶ τὰ πεῖραν ἥκιστα τῆς δόξης δόντα. ὅπερ νῦν ὑμεῖς ὦ Ἀθηναῖοι ἐς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους πεπόνθατε, διὰ τὸ παρὰ γνώμην αὐτῶν πρὸς ἃ ἐφοβεῖσθε τὸ πρῶτον περιγεγενῆσθαι, καταφρονήσαντες ἤδη, καὶ Σικελίας ἐφίεσθε. χρὴ δὲ μὴ πρὸς τὰς τύχας τῶν ἐναντίων ἐπαίρεσθαι, ἀλλὰ τὰς διανοίας κρατήσαντας, θαρσεῖν. μηδὲ Λακεδαιμονίους ἄλλο τι ἡγήσασθαι, ἢ διὰ τὸ αἰσχρὸν σκοπεῖν ὅτῳ τρόπῳ ἔτι καὶ νῦν, ἢν δύνωνται, σφήλαντες ἡμᾶς, τὸ σφέτερον ἀπρεπὲς εὖ θήσονται, ὅσῳ καὶ περὶ πλείστου, καὶ διὰ πλείστου, δόξαν ἀρετῆς μελετῶσιν. ὥστε οὐ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Ἐγεσταίων ἡμῖν ἀνδρῶν βαρβάρων ὁ ἀγών, εἰ σωφρονοῦμεν, ἀλλ' ὅπως πόλιν δι' ὀλιγαρχίας ἐπιβουλεύουσαν, ὀξέως φυλαξόμεθα. καὶ μεμνῆσθαι χρὴ ἡμᾶς, ὅτι νεωστὶ ἀπὸ νόσου μεγάλης καὶ πολέμου, βραχύ τι λελωφήκαμεν, ὥστε καὶ χρήμασι, καὶ τοῖς σώμασιν ηὐξῆσθαι. καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἡμῶν δίκαιον ἐνθάδε εἶναι ἀναλοῦν, καὶ μὴ ὑπὲρ ἀνδρῶν φυγάδων τῶνδε ἐπικουρίας δεομένων, οἷς τό, τε ψεύσασθαι καλῶς, χρήσιμον, καὶ τῷ τοῦ πέλας κινδύνῳ, αὐτοὺς λόγους μόνον παρασχομένους, ἢ κατορθώσαντας, χάριν μὴ ἀξίαν εἰδέναι, ἢ πταίσαντάς που, τοὺς φίλους ξυναπολέσθαι. εἴ τέ τις ἄρχειν ἄσμενος αἱρεθείς, παραινεῖ ὑμῖν ἐκπλεῖν, τὸ ἑαυτοῦ μόνον σκοπῶν, ἄλλως τε καὶ νεώτερος ὢν ἔτι ἐς τὸ ἄρχειν, ὅπως θαυμασθῇ μὲν ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας, διὰ δὲ πολυτέλειαν, καὶ ὠφεληθῇ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς, μηδὲ τούτῳ ἐμπαράσχητε τῷ τῆς πόλεως κινδύνῳ, ἰδίᾳ ἐλλαμπρύνεσθαι. νομίσατε δὲ τοὺς τοιούτους, τὰ μὲν δημόσια ἀδικεῖν, τὰ δὲ ἴδια ἀναλοῦν, καὶ τὸ πρᾶγμα μέγα εἶναι, καὶ μὴ οἷον νεωτέρῳ βουλεύσασθαί τε, καὶ ὀξέως μεταχειρίσαι. οὓς ὁρῶν ἐγὼ νῦν ἐνθάδε τῷ αὐτῷ ἀνδρὶ παρακελευστοὺς καθημένους, φοβοῦμαι, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἀντιπαρακελεύομαι, μὴ καταισχυνθῆναι, εἴ τῴ τις παρακάθηται τῶνδε, ὅπως μὴ δόξῃ, ἂν μὴ ψηφίζηται πολεμεῖν, μαλακὸς εἶναι. μηδ' ὅπερ ἂν αὐτοὶ πάθοιεν, δυσέρωτας εἶναι τῶν ἀπόντων, γνόντας, ὅτι ἐπιθυμίᾳ μὲν ἐλάχιστα κατορθοῦνται, προνοίᾳ δέ, πλεῖστα. ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὡς μέγιστον δὴ τῶν πρὶν κίνδυνον ἀναρριπτούσης, ἀντιχειροτονεῖν, καὶ ψηφίζεσθαι τοὺς μὲν Σικελιώτας,

Δι' ὀλίγου ἀπέλθοιμεν. ταχέως ἀπέλθοιμεν. Τάχιστ' ἂν ὑπεριδόντες. τάχιστ' ἂν ἐπιθοῖντο μετὰ τῶν ἐνθάδε ὑπεριδόντες. τουτέστι, καταφρονήσαντες ἡμῶν. Καὶ τὰ πεῖραν ἥκιστα. ὅσα ἔνδοξα ὄντα ἐς πεῖραν οὐκ ἔρχεται. τουτέστιν, ὅσα ἀκινεῖται μᾶλλον, ὑπερορᾶται. Ὅπερ νῦν ὑμεῖς ὦ Ἀθηναῖοι. τὸ αὐτό φησιν ἕπεται τοῖς Συρακουσίοις πρὸς ὑμᾶς, ὅπερ νῦν ὑμῖν γένεται πρὸς Λακεδαιμονίους. φοβούμενοι γὰρ αὐτοὺς ἀεὶ δήποτε, ἐπεὶ δὴ παρὰ τὸ οἰκεῖον τὸ πρῶτον αὐτῶν ἐκρατήσατε, καταφρονήσαντες ἤδη, καὶ Σικελίας ἐφίεσθε. ἐμφαίνει δὲ ὅτι καὶ Συρακούσιοι καταφρονήσαντες ὑμῶν, τῶν ἐνθάδε ὀρέξονται. Διὰ τὸ παρὰ γνώμην. παρ' ἐλπίδα. Ἀλλὰ τὰς διανοίας. δηλονότι τῶν πολεμίων. Μηδὲ Λακεδαιμονίους. μὴ νομίζετε Λακεδαιμονίους φησὶν ἄλλο τι σκοπεῖν, ἢ διὰ τὸ αἰσχρῶς ἐσσῆσθαι ἀποδιδόναι, ὅτῳ τρόπῳ δύναιντο ἔτι νῦν καθελόντες ἡμᾶς, ἀναμαχέσασθαι τὴν πρόσθεν ἀδοξίαν, ὅσῳ ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα τὴν ἀπ' ἀρετῆς δόξαν θηρῶντες, καὶ ἐν πλείστῳ χρόνῳ μελετῶσιν αὐτήν. Ἐπιβουλεύουσαν. ἡμῖν δηλονότι. Ἐνθάδε ἀναλοῦν. ἐνθάδε ἀναλίσκειν τά τε χρήματα, καὶ τὰ σώματα. Οἷς τό, τε ψεύσασθαι καλῶς. τοῖς Ἐγεσταίοις. τὸ καλῶς προσκεῖται, διὰ τὸ μὴ φωραθῆναι ψευδομένους. ἤτοι πιθανῶς. Εἴ τέ τις ἄρχειν ἄσμενος. ταῦτα διὰ τὸν στρατηγὸν Ἀλκιβιάδην. Ἐς τὸ ἄρχειν. τὸ ἐς τό, ἀντὶ τοῦ ἤ, ὥστε. Ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας. ἤγουν ἀπὸ τῶν οἰκείων ἵππων. Ἐλλαμπρύνεσθαι. ἀλαζονεύεσθαι. Βουλεύσασθαί τε. λείπει τὸ περὶ τοῦ πράγματος. Παρακελευστούς. παρακεκλημένους.

„ ἑτέρων περὶ τοῦ ἐμαυτοῦ σώματι ὀῤῥωδῶ. νομίζων ὁμοίως ἀγαθὸν πολίτην εἶναι, ὃς ἂν καὶ τοῦ σώματός τι καὶ τῆς οὐσίας προνοῆται. μάλιστα γὰρ ἂν ὁ τοιοῦτος, καὶ τὰ τῆς πόλεως δι᾽ ἑαυτὸν βούλοιτο ὀρθοῦσθαι. ὅμως δὲ, οὔτε ἐν τῷ προτέρῳ χρόνῳ διὰ τὸ προτιμᾶσθαι εἶπον παρὰ γνώμην, οὔτε νῦν· ἀλλὰ ᾗ ἂν γιγνώσκω βέλτιστα, ἐρῶ. καὶ πρὸς μὲν τοὺς τρόπους τοὺς ὑμετέρους, ἀσθενὴς ἄν μου ὁ λόγος εἴη, εἰ τά τε ὑπάρχοντα σώζειν παραινοίην, καὶ μὴ τοῖς ἑτοίμοις περὶ τῶν ἀφανῶν, καὶ μελλόντων κινδυνεύειν. ὡς δὲ οὔτε ἐν καιρῷ σπεύδετε, οὔτε ῥᾴδιά ἐστι κατασχεῖν ἐφ᾽ ἃ ὥρμησθε, ταῦτα διδάξω. φημὶ γὰρ ὑμᾶς πολεμίους πολλοὺς ἐνθάδε ὑπολιπόντας· καὶ ἑτέρους ἐπιθυμεῖν ἐκεῖσε πλεύσαντας, δεῦρο ἐπαγαγέσθαι. καὶ οἴεσθε ἴσως τὰς γενομένας ὑμῖν σπονδὰς ἔχειν τι βέβαιον, αἳ ἡσυχαζόντων μὲν ὑμῶν, ὀνόματι σπονδαὶ ἔσονται· οὕτω γὰρ ἐνθένδε τε ἄνδρες ἔπραξαν αὐτὰς, καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων· σφαλέντων δέ που, ἀξιόχρεῳ δυνάμει, ταχεῖαν τὴν ἐπιχείρησιν ἡμῖν οἱ ἐχθροὶ ποιήσονται. οἷς πρῶτον μὲν, διὰ ξυμφορῶν ἡ ξύμβασις, καὶ ἐκ τοῦ αἰσχίονος, ἢ ἡμῖν, κατ᾽ ἀνάγκην ἐγένετο. ἔπειτα ἐν αὐτῇ ταύτῃ πολλὰ τὰ ἀμφισβητούμενα ἔχομεν. εἰσὶ δ᾽ οἳ οὐδὲ ταύτην πω τὴν ὁμολογίαν ἐδέξαντο, καὶ οὐχ οἱ ἀσθενέστατοι, ἀλλ᾽ οἱ μὲν, ἄντικρυς πολεμοῦσιν, οἱ δὲ, καὶ διὰ τὸ Λακεδαιμονίους ἔτι ἡσυχάζειν δεχημέροις σπονδαῖς καὶ αὐτοὶ ἔτι κατέχονται. τάχα δ᾽ ἂν ἴσως εἰ δίχα ἡμῶν τὴν δύναμιν λάβοιεν, ὅπερ νῦν σπεύδομεν, καὶ πάνυ ἂν ξυνεπιθοῖντο μετὰ Σικελιωτῶν, οὓς πρὸ πολλῶν ἂν ἐτιμήσαντο ξυμμάχους σφίσι γενέσθαι ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ, ὥστε χρὴ σκοπεῖν τινὰ αὐτὰ, καὶ μὴ μετεώρῳ τε πόλει ἀξιοῦν κινδυνεύειν, καὶ ἀρχῆς ἄλλης ὀρέγεσθαι, πρὶν ἣν ἔχομεν, βεβαιωσώμεθα, εἰ Χαλκιδεῖς γε οἱ ἐπὶ Θρᾴκης ἔτη τοσαῦτα ἀφεστῶτες ἡμῶν, ἔτι ἀχείρωτοί εἰσι. καὶ ἄλλοι τινὲς κατὰ τὰς ἠπείρους, ἐνδοιαστῶς ἀκροῶνται. ἡμεῖς δὲ Ἐγεσταίοις δὴ οὖσι ξυμμάχοις, ὡς ἀδικουμένοις ὀξέως βοηθοῦμεν. ὑφ᾽ ὧν δ᾽ αὐτοὶ πάλαι ἀφεστώτων ἀδικούμεθα, ἔτι μέλλομεν ἀμύνεσθαι. καίτοι τοὺς μὲν, κατεργασάμενοι, κἂν κατάσχοιμεν, τῶν δ᾽ εἰ καὶ κρατήσαιμεν,

Νομίζων ὁμοίως ἀγαθὸν πολίτην εἶναι. ἀγαθὸν πολίτην ἡγοῦμαι καὶ τὸν ἀφειδοῦντα τοῦ σώματος, καὶ τὸν προνοούμενον ἐν καιρῷ ὁμοίως ἑκατέρου προσήκοντος τοῖς ἀγαθοῖς πολίταις. Καὶ τὰ τῆς πόλεως. διὰ τὸ προνοεῖν τοῦ τε σώματος, καὶ τῆς κτήσεως, ἐθέλοι ἂν καὶ τὴν πόλιν εὐτυχεῖν ὁ τοιοῦτος. πάνυ δὲ πιθανῶς ἀποτρέπει τοὺς Ἀθηναίους, ἐμφαίνων ὅτι οὐχὶ τὸ ἑαυτοῦ σκοπεῖ. Δι᾽ ἑαυτὸν βούλοιτο ὀρθοῦσθαι. διὰ τὴν οἰκείαν ζωὴν ἵστασθαι. Παρὰ γνώμην. παρὰ τὴν προαίρεσιν. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ὑμετέρους. τρόπους δῆλα μὲν οὐ πιθανὰ δέ. ὡς γὰρ τῶν Ἀθηναίων ἀμελούντων τῶν ὑπαρχόντων διὰ τὸ ἀεὶ περὶ τῶν ἑτέρων ὀρέγεσθαι, καὶ διὰ τοῦ τὸ μὴ ἀναπειθομένων τῷ λόγῳ, φησὶν ἡττηθήσεσθαι τῇ γνώμῃ. Σώζειν παραινοίην. ὑμᾶς δηλονότι. Οὔτε ῥᾴδια ἐστὶ κατασχεῖν. κτήσασθαι. Ταῦτα διδάξω. γράφεται δηλώσω. Καὶ οἴεσθε ἴσως τὰς γενομένας. καὶ ἴσως μὲν οἴεσθε τὰς σπονδὰς εἶναι βεβαίους, καὶ διὰ ταύτας μηδένα ἐνταῦθα ὑπολειφθήσεσθαι πολέμιον. οὐκ ἔστι δέ. αἱ γὰρ τινὲς σπονδαὶ, μηδὲν ἡσυχαζόντων μὲν ὑμῶν κατὰ χώραν, ἔσονται μέχρι ὀνόματος. τουτέστιν, οὐ βέβαιοι, ἐπειδὴ καὶ οἱ ὑμέτεροι ἄνδρες εἰργάσαντο μὴ βεβαίους αὐτὰς εἶναι. οὐ τοῦτο δὲ λέγει, ὅτι συνθέμενοι περὶ τῶν σπονδῶν οὕτως ἐσπείσαντο, ὥστε μὴ βεβαίους αὐτὰς τυγχάνειν, ἐπεὶ ἔδοξεν ἂν καὶ αὐτὸν διαβάλλειν. αὐτὸς γὰρ ἦν ὁ πράξας τὰς σπονδάς. ἀλλ᾽ ἀποτείνεται πρὸς Ἀλκιβιάδην τε, καὶ Κλεόβουλον, καὶ Ξενάρην. οὗτοι γὰρ ἠναντιοῦντο ταῖς σπονδαῖς, καὶ οὕτως ἔπραττον, ὥστε μὴ μένειν αὐτάς. τὸ δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων σφαλέντων, ἀντὶ τοῦ μεγάλως πταισάντων, καὶ μεγάλῃ δυνάμει σφαλέντων ἡμῶν, ταχέως οἱ ἐναντίοι ἐπιχειρήσουσι. Διὰ ξυμφορῶν. διὰ συμφορῶν ἡ σύμβασις ἐγένετο τοῖς Λακεδαιμονίοις πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, διὰ τὰ ἐν Σφακτηρίᾳ. Καὶ ἐκ τοῦ αἰσχίονος. τὸ ἐκ τοῦ αἰσχίονος ἡμῖν κατ᾽ ἀνάγκην ἐγένετο, ὑπερβατόν ἐστι. καὶ κατ᾽ ἀνάγκην ἐγένετο ἐκ τοῦ αἰσχίονος, ἢ πρὸς ἡμᾶς. ἐξ ἀνάγκης γὰρ σπείσασθαι οἱ Λακεδαιμόνιοι, βουλόμενοι τοὺς ἄνδρας κομίσασθαι καὶ αἰσχρῶς. αὐτοὶ γὰρ ἐδεήθησαν διὰ τὸ πταῖσαι. τὴν δὲ ὁμολογίαν πω οὐκ ἐδέξαντο Κορίνθιοι, οἳ καὶ ἄντικρυς πολεμοῦσι. δεχημέρους δὲ σπονδὰς οἱ Θηβαῖοι δεξάμενοι, ἡσυχάζουσι. Τὴν ὁμολογίαν ἐδέξαντο. τῶν σπονδῶν δηλονότι. Τάχα ἂν δ᾽ ἴσως. εἰ διῃρημένην εἰς δύο μοίρας φησὶ λάβοιεν ἡμῶν τὴν δύναμιν, τῷ μὲν ἐνταῦθα μορίῳ, Πελοποννήσιοι, τῷ δὲ πλέοντι, Σικελιῶται ἐπιθήσονται. Οὓς πρὸ πολλῶν. οὓς οἱ Πελοποννήσιοι ἐτιμήσαντο ἂν ἀντὶ πολλῶν χρημάτων συμμάχους ἔχειν, τούτους ἡμεῖς ἀποδίδομεν πλεύσαντες ἐπὶ Σικελίαν πολεμίους ποιῆσαι. Ἀξιοῦν κινδυνεύειν. καὶ μὴ ἀξιοῦν κινδυνεύειν τῆς πόλεως ἡμῶν οὐκ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὁρμώσης. μετενήνεκται δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν πλοίων τῶν μὴ ὡρμισμένων. Ἐνδοιαστῶς. οὐ βεβαίως ὑπακούουσιν. Ἡμεῖς δὲ Ἐγεσταίοις. ἡμεῖς δὲ Ἐγεσταίοις δῆθεν ἀδικουμένοις, ἢ ὡς δῆθεν συμμάχοις οὖσιν.

Δὴ οὖσι ξυμμάχοις, ὡς δῆθεν. Κατεργασάμενοι. ταπεινώσαντες. Τῶν δ᾽ εἰ καὶ κρατήσαιμεν. τῶν Σικελιωτῶν.

και. λέγοντες ἄλλα τε πολλὰ, καὶ κεφάλαιον, εἰ συρακούσιοι λεοντίνους τε ἀναστήσαντες, ἀτιμώρητοι γενήσονται, καὶ τοὺς λοιποὺς ἔτι ξυμμάχους αὐτῶν διαφθείροντες, αὐτοὶ τὴν ἅπασαν δύναμιν τῆς Σικελίας σχήσουσι. κίνδυνον εἶναι μή ποτε μεγάλῃ παρασκευῇ δωριεῖς τε δωριεῦσι κατὰ τὸ ξυγγενὲς, καὶ ἅμα ἄποικοι τοῖς ἐκπέμψασι πελοποννησίοις βοηθήσαντες, καὶ τὴν ἐκείνων δύναμιν ξυγκαθέλωσι. σῶφρον δ' εἶναι μετὰ τῶν ὑπολοίπων ἔτι ξυμμάχων, ἀντέχειν τοῖς συρακουσίοις. ἄλλως τε, καὶ χρήματα σφῶν παρεξόντων ἐς τὸν πόλεμον ἱκανά. ὧν ἀκούοντες οἱ ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, τῶν τε ἐγεσταίων πολλάκις λεγόντων, καὶ τῶν ξυναγορευόντων αὐτοῖς, ἐψηφίσαντο πρέσβεις πέμψαντες πρῶτον ἐς τὴν ἔγεσταν, περί τε τῶν χρημάτων σκεψομένους, εἰ ὑπάρχει ὥσπερ φασὶν ἐν τῷ κοινῷ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς. καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα πρὸς τοὺς σελινουντίους, ἐν ὅτῳ ἐστὶν εἰσομένους. καὶ οἱ μὲν πρέσβεις τῶν ἀθηναίων, ἀπεστάλησαν ἐς τὴν Σικελίαν. λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, καὶ οἱ ξύμμαχοι, πλὴν κορινθίων, στρατεύσαντες ἐς τὴν ἀργείαν, τῆς τε γῆς ἔτεμον οὐ πολλὴν, καὶ σῖτον ἀνεκομίσαντό τινα ζεύγη κομίσαντες, καὶ ἐς ὀρνεὰς κατοικίσαντες τοὺς ἀργείων φυγάδας, καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς παρακαταλιπόντες αὐτοῖς ὀλίγους. καὶ σπεισάμενοί τινα χρόνον, ὥστε μὴ ἀδικεῖν ὀρνεάτας, καὶ ἀργείους τὴν ἀλλήλων, ἀπεχώρησαν τῷ στρατῷ ἐπ' οἴκου. ἐλθόντων δὲ ἀθηναίων, οὐ πολλῷ ὕστερον ναυσὶ τριάκοντα, καὶ ἑξακοσίοις ὁπλίταις, οἱ ἀργεῖοι μετὰ τῶν ἀθηναίων πανστρατιᾷ ἐξελθόντων, τοὺς μὲν ἐν ὀρνεαῖς, μίαν ἡμέραν ἐπολιόρκουν. ὑπὸ δὲ νύκτα αὐλισαμένου τοῦ στρατεύματος ἄπωθεν, ἐκδιδράσκουσιν οἱ ἐκ τῶν ὀρνεῶν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ ἀργεῖοι ὡς ᾔσθοντο, κατασκάψαντες τὰς ὀρνεὰς, ἀνεχώρησαν. καὶ οἱ ἀθηναῖοι ὕστερον ταῖς ναυσὶν ἐπ' οἴκου. καὶ ἐς μεθώνην τὴν ὅμορον μακεδονίᾳ, ἱππέας κατὰ θάλασσαν κομίσαντες ἀθηναῖοι, σφῶν τε αὐτῶν, καὶ μακεδόνων τοὺς παρὰ σφίσι φυγάδας, ἐκακούργουν τὴν Περδίκκου. λακεδαιμόνιοι δὲ πέμψαντες παρὰ χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ θρᾴκης ἄγοντας πρὸς ἀθηναίους δεχημέρους σπονδὰς, ξυμπολεμεῖν ἐκέλευον Περδίκκᾳ. οἱ δ' οὐκ ἤθελον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ ἕκτον καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους ἅμα ἦρι, οἱ τῶν ἀθηναίων πρέσβεις ἧκον ἐκ τῆς Σικελίας. καὶ οἱ ἐγεσταῖοι μετ' αὐτῶν ἄγοντες ἑξήκοντα τάλαντα ἀσήμου ἀργυρίου, ὡς ἐς ἑξήκοντα ναῦς μηνὸς μισθὸν, ἃς ἔμελλον δεήσεσθαι πέμπειν. καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἐκκλησίαν ποιήσαντες, καὶ ἀκούσαντες τῶν τε ἐγεσταίων, καὶ τῶν σφετέρων πρέσβεων τά τε ἄλλα ἐπαγωγὰ, καὶ οὐκ ἀληθῆ, καὶ περὶ τῶν χρημάτων, ὡς εἴη ἑτοῖμα ἔν τε τοῖς ἱεροῖς πολλὰ, καὶ ἐν τῷ κοινῷ, ἐψηφίσαντο ναῦς ἑξήκοντα πέμπειν ἐς Σικελίαν. καὶ στρατηγοὺς αὐτοκράτορας Ἀλκιβιάδην τε τὸν Κλεινίου, καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου, καὶ Λάμαχον τὸν Ξενοφάνους, βοηθοὺς μὲν ἐγεσταίοις πρὸς σελινουντίους. ξυγκατοικίσαι δὲ καὶ λεοντίνους, ἤν τι περιγίγνηται τοῖς τοῦ πολέμου. καὶ τἆλλα τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πρᾶξαι, ὅπῃ ἂν γιγνώσκωσιν ἄριστα ἀθηναίοις. μετὰ δὲ τοῦτο, ἡμέρᾳ πέμπτῃ ἐκκλησία αὖθις ἐγίγνετο, καθ' ὅτι χρὴ τὴν παρασκευὴν ταῖς ναυσὶ τάχιστα γίγνεσθαι, καὶ τοῖς στρατηγοῖς εἴ του προσδέοιντο, ψηφισθῆναι ἐς τὸν ἔκπλουν. καὶ ὁ Νικίας ἀκούσας μὲν ᾑρημένος ἄρχειν: νομίζων δὲ τὴν πόλιν οὐκ ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι, ἀλλὰ προφάσει βραχείᾳ καὶ εὐπρεπεῖ τῆς Σικελίας ἁπάσης, μεγάλου ἔργου ἐφίεσθαι, παρελθὼν, ἀποτρέψαι ἐβούλετο, καὶ παρῄνει, τοῖς ἀθηναίοις τάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΝΙΚΙΟΥ

Η μὲν ἐκκλησία περὶ παρασκευῆς τῆς ἡμετέρας ἥδε ξυνελέγη, καθ' ὅτι χρὴ ἐς Σικελίαν ἐκπλεῖν. ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ καὶ περὶ αὐτοῦ τούτου ἔτι χρῆναι σκέψασθαι, καὶ εἰ ἄμεινόν ἐστιν ἐκπέμπειν τὰς ναῦς, καὶ μὴ οὕτω βραχείᾳ βουλῇ περὶ μεγάλων πραγμάτων ἀνδράσιν ἀλλοφύλοις πειθομένους, πόλεμον οὐ προσήκοντα ἄρασθαι. καίτοι ἔγωγε καὶ τιμῶμαι ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ἧσσον

Δωριεῖς τε, δωριεῦσι. οἱ συρακούσιοι τοῖς πελοποννησίοις.
Τοῖς ἐκπέμψασι. τοῖς κορινθίοις.
Καὶ τὴν ἐκείνων δύναμιν. τῶν ἀθηναίων.
Καὶ χρήματα σφῶν. τῶν ἐγεσταίων.
Ες τὸν πόλεμον ἱκανά. τὸν μέλλοντα.
Καὶ τῶν ξυναγορευόντων. τῶν ξυνηγόρων.
Απωθεν. τῶν ὀρνεῶν δηλονότι.
Επ' οἴκου. ἀνεχώρησαν δηλονότι.
Οἱ δ' οὐκ ἤθελον. οἱ χαλκιδεῖς.
Τά τε ἄλλα ἐπαγωγά. ψευδῆ μὲν ἱκανὰ δέ.
Ην τι περιγίγνηται. περιουσία γένηται. μετὰ δὲ τοῦτο. ὕστερον μετὰ τὸ ψήφισμα.
Οὐκ ὀρθῶς. οὐκ ἀσφαλῶς.
Μεγάλου ἔργου ἐφίεσθαι. ὅμηρος.
Η μάλα τοι μεγάλων ἀέθλων ἐπεμαίετο θυμός:
Η μὲν ἐκκλησία, περὶ παρασκευῆς. αὐτὸ τοῦ πῶς χρὴ ἡμῶν τοὺς στρατηγοὺς τὴν παρασκευὴν ἀθροῖσαι.
Καθ' ὅτι χρὴ εἰς Σικελίαν. διότι.
Αλλοφύλοις. τοῖς ἐγεσταίοις.

προστειχισθεῖσα, πολυάνθρωπος ἐγένετο. Θουκλῆς δὲ καὶ οἱ χαλκιδεῖς ἐκ νάξου ὁρμηθέντες ἔτει πέμπτῳ μετὰ συρακούσας οἰκισθείσας, λεοντίνους τε πολέμῳ τοὺς Σικελοὺς ἐξελάσαντες, οἰκίζουσι. καὶ μετ᾽ αὐτοὺς, κατάνην. οἰκιστὴν δὲ αὐτοὶ καταναῖοι ἐποιήσαντο Εὔαρχον. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, καὶ Λάμις ἐκ μεγάρων ἀποικίαν ἄγων, ἐς Σικελίαν ἀφίκετο. καὶ ὑπὲρ Παντακίου τε ποταμοῦ, τρώτιλόν τι ὄνομα χωρίον οἰκίσας, καὶ ὕστερον αὐτόθεν τοῖς χαλκιδεῦσιν ἐς λεοντίνους ὀλίγον χρόνον ξυμπολιτεύσας, καὶ ὑπὸ αὐτῶν ἐκπεσὼν, καὶ θάψον οἰκίσας, αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει. οἱ δ᾽ ἄλλοι ἐκ τῆς θάψου ἀναστάντες, ὕβλωνος βασιλέως Σικελοῦ προδόντος τὴν χώραν καὶ καθηγησαμένου, μεγαρέας ᾤκισαν τοὺς ὑβλαίους κληθέντας. καὶ ἔτη οἰκήσαντες πέντε καὶ τεσσαράκοντα, καὶ διακόσια, ὑπὸ Γέλωνος τυράννου συρακουσίων ἀνέστησαν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ χώρας. πρὶν δὲ ἀναστῆναι ἔτεσιν ὕστερον ἑκατὸν ἢ αὐτοὺς οἰκίσαι, Πάμμιλον πέμψαντες ἐς σελινοῦντα κτίζουσι. καὶ ἐκ μεγάρων τῆς μητροπόλεως οὔσης αὐτοῖς ἐπελθὼν, ξυγκατῴκισε. Γέλαν δὲ Αντίφημος ἐκ ῥόδου, καὶ Εντιμος ἐκ κρήτης, ἐποίκους ἀγαγόντες, κοινῇ ἔκτισαν ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ μετὰ τὴν συρακουσῶν οἴκησιν. καὶ τῇ μὲν πόλει, ἀπὸ τοῦ Γέλα ποταμοῦ, τοὔνομα ἐγένετο. τὸ δὲ χωρίον, οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὃ πρῶτον ἐτειχίσθη, λίνδιοι καλεῖται. νόμιμα δὲ δωρικὰ ἐτέθη αὐτοῖς. ἔτεσι δὲ ἐγγύτατα ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μετὰ τὴν σφετέραν οἴκισιν γελῷοι, ἀκράγαντα ᾤκισαν. τὴν μὲν πόλιν, ἀπὸ τοῦ Ακράγαντος ποταμοῦ ὀνομάσαντες. οἰκιστὰς δὲ ποιήσαντες, Αριστόνουν, καὶ Πυστίλον, νόμιμα δὲ τὰ γελῴων δόντες. Ζάγκλη δὲ, τὴν μὲν ἀρχὴν, ἀπὸ κύμης τῆς ἐν ὀπικίᾳ χαλκιδικῆς πόλεως, λῃστῶν ἀφικομένων, ᾠκίσθη. ὕστερον δὲ ἀπὸ χαλκίδος, καὶ τῆς ἄλλης εὐβοίας πλῆθος ἐλθὸν, ξυγκατενείμαντο τὴν γῆν. καὶ οἰκισταὶ Περιήρης, καὶ Κραταιμένης ἐγένοντο αὐτῆς. ὁ μὲν, ἀπὸ Κύμης, ὁ δὲ ἀπὸ χαλκίδος. ὄνομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον, Ζάγκλη ἦν ὑπὸ τῶν Σικελῶν κληθεῖσα, ὅτι δρεπανοειδὲς τὸ χωρίον τὴν ἰδέαν ἐστί. τὸ δὲ δρέπανον οἱ Σικελοὶ, ζάγκλον καλοῦσιν. ὕστερον δὲ, αὐτοὶ μὲν ὑπὸ σαμίων, καὶ ἄλλων ἰώνων ἐκπίπτουσιν, οἳ μήδους φεύγοντες, προσέβαλλον Σικελίᾳ. τοὺς δὲ σαμίους, Αναξίλας ῥηγίνων τύραννος, οὐ πολλῷ ὕστερον ἐκβαλὼν, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ξυμμίκτων ἀνθρώπων οἰκίσας, μεσσήνην ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ τὸ ἀρχαῖον πατρίδος ἀντωνόμασε. καὶ ἱμέρα ἀπὸ Ζάγκλης ᾠκίσθη ὑπὸ Εὐκλείδου, καὶ Σίμου, καὶ Σάκωνος. καὶ χαλκιδεῖς μὲν οἱ πλεῖστοι ἦλθον ἐς τὴν ἀποικίαν. ξυνῴκησαν δὲ αὐτοῖς καὶ ἐκ συρακουσῶν φυγάδες, στάσει νικηθέντες, οἱ μυλητίδαι καλούμενοι. καὶ φωνὴ μὲν μεταξὺ τῆς τε χαλκιδέων, καὶ δωρίδος ἐκράθη. νόμιμα δὲ, τὰ χαλκιδικὰ ἐκράτησεν. ἄκραι δὲ καὶ κασμέναι, ὑπὸ συρακουσίων ᾠκίσθησαν. ἄκραι μὲν, ἑβδομήκοντα ἔτεσι μετὰ συρακούσας, κασμέναι δὲ, ἐγγὺς εἴκοσι μετὰ ἄκρας. καὶ καμάρινα τὸ πρῶτον ὑπὸ συρακουσίων ᾠκίσθη, ἔτεσιν ἐγγύτατα πέντε καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν, μετὰ συρακουσῶν κτίσιν. οἰκισταὶ δὲ ἐγένοντο αὐτῆς, Δάσκων, καὶ Μενέκωλος. ἀναστάτων δὲ καμαριναίων γενομένων πολέμῳ ὑπὸ συρακουσίων δι᾽ ἀπόστασιν, χρόνῳ Ιπποκράτης ὕστερον Γέλας τύραννος, λύτρα ἀνδρῶν συρακουσίων αἰχμαλώτων λαβὼν τὴν γῆν τὴν καμαριναίων, αὐτὸς οἰκιστὴς γενόμενος, κατῴκισε καμάριναν. καὶ αὖθις ὑπὸ Γέλωνος ἀνάστατος γενομένη, τὸ τρίτον κατῳκίσθη ὑπὸ Γέλωνος. τοσαῦτα ἔθνη ἑλλήνων καὶ βαρβάρων Σικελίαν ᾤκει. καὶ ἐπὶ τοσήνδε οὖσαν αὐτὴν, οἱ ἀθηναῖοι στρατεύειν ὥρμηντο, ἐφιέμενοι μὲν τῇ ἀληθεστάτῃ προφάσει, τῆς πάσης ἄρξειν. βοηθεῖν δὲ ἅμα εὐπρεπῶς βουλόμενοι τοῖς ἑαυτῶν ξυγγενέσι, καὶ τοῖς προσγεγενημένοις ξυμμάχοις. μάλιστα δ᾽ αὐτοὺς ἐξώρμησαν, Εγεσταίων τε πρέσβεις παρόντες, καὶ προθυμότερον ἐπικαλούμενοι. ὅμοροι γὰρ ὄντες τοῖς σελινουντίοις, ἐς πόλεμον καθέστασαν, περί τε γαμικῶν τινων, καὶ περὶ γῆς ἀμφισβητήτου, καὶ οἱ σελινούντιοι συρακουσίους ἐπαγόμενοι ξυμμάχους, κατεῖργον αὐτοὺς τῷ πολέμῳ, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. ὥστε τὴν γενομένην ἐπὶ Λάχητος καὶ τοῦ προτέρου πολέμου λεοντίνων, οἱ ἐγεσταῖοι ξυμμαχίαν ἀναμιμνήσκοντες τοὺς ἀθηναίους, ἐδέοντο σφίσι ναῦς πέμψαντας ἐπαμύ-

τῆς αὐτοῦ, συνάψαντες αὐτὴν τῇ σικελίᾳ διὰ χώματος, κατῴκησαν καὶ ἐν τῇ σικελίᾳ. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ σικελία, ἔξω πόλις.

Οἰκιστὴν δὲ αὐτοὶ καταναῖοι. ὅτι οἱ λεοντῖνοι, καὶ καταναῖοι, χαλκιδεῖς εἰσιν ἐξ εὐβοίας.

Καὶ ὑπὲρ παντακίου ποταμοῦ.

νάξος.

ἀκράγας.

συρράκουσαι.

μεσσήνη.

λεοντῖνοι.

ἱμέρα.

κατάνη.

ἄκραι.

σελινοῦς.

κασμέναι.

γέλα.

καμάρινα.

Ανέστησαν. ἐδιώχθησαν.

Τῆς μητροπόλεως. τῆς ἰδίας μητροπόλεως.

Ζάγκλη δὲ τὴν μὲν ἀρχήν. οἱ ζαγκλαῖοι ἀπὸ κύμης χαλκιδικῆς πόλεως, καὶ τῆς ἄλλης εὐβοίας.

Καὶ ἐπὶ τοσήνδε οὖσαν αὐτήν. ἤγουν μεγάλην, καὶ πολυάνθρωπον.

Ευπρεπῶς. εὐπροφάστως.

Τοῖς ἑαυτῶν ξυγγενέσι. τοῖς χαλκιδεῦσι.

Περί τε γὰρ γαμικῶν τινων. συναλλαγμάτων.

Ὑπὸ δ' ἑτέρου πόλεμον αἰρεῖσθαι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἄπειροι ὄντες. Ἐν εἴκοσι σταδίοις. γράφεται ἐν εἴκοσι σταδίων μάλιστα μέτρῳ. ἔστι δὲ κατὰ ταῦτα τὴν γραφὴν περιττὴ ἡ ἐν πρόθεσις. Ἀρκείτω δὲ ὡς ποιηταῖς τε εἴρηται. περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ κυκλώπων, καὶ λαιστρυγόνων, ὅτι τὴν Σικελίαν ᾤκουν. Καὶ πρότεροι. τῶν λαιστρυγόνων. Ἴβηρες ὄντες. Ἴβηρες ἀνάστατοι οἱ Σικελοί. ὑπὸ λιγύων ἀναστάντες. ἤγουν μετανάσται, καὶ μέτοικοι γεγονότες.

Τὰ πρὸς ἑσπέραν τῆς Σικελίας. ἤγουν πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Σικελίας.

Ἐς τὴν Σικελίαν στρατὸς πολύς. τῶν Σικελῶν δηλονότι.

Πρὸς τὰ μεσημβρινὰ, καὶ ἑσπέρια. περὶ τὸ Λιλύβαιον, καὶ ἀκρωτήριον τῆς νήσου.

Ἐπεὶ διέβησαν ἔτι ἐγγὺς τριακόσια διέβησαν οἱ ἀπὸ τῆς Σικελίας δηλονότι.

Ἀπολαβόντες. ἀντὶ τοῦ ἀποτειχίζοντες. γράφεται καὶ ἀναλαβόντες.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἕλληνες. ἤτοι οἱ φοίνικες. Ἐγγὺς τῶν ἐλύμων ξυνοικίσαντες. ὁμοῦ μὲν δὴ τοῖς ἐλύμοις ὄντες φίλους, καὶ οἰκοῦντες αὐτόθι, ὥστε συμμαχοῖεν. ὅμως δὲ δὴ καρχηδονίους οἵτινες ἐκ φοινίκης ὄντες τὸ ἀνέκαθεν, τοῖς μεσημβρινοῖς τῆς Σικελίας. Τῶν ἡρακλειδῶν ἐκ κορίνθου. οἱ συρακούσιοι, καὶ κορίνθιοί εἰσιν.

Ὕστερον δὲ χρόνῳ καὶ ἡ ἔξω προστειχισθεῖσα. τὸ πρῶτον οἱ συρακούσιοι τὸ νησίδιον ᾤκισαν μόνον. αὖθις δὲ μὴ χωροῦ[illegible]

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ. ΕΚΤΗ.

Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος, ἀθηναῖοι ἐβούλοντο αὖθις μείζονι παρασκευῇ τῆς μετὰ Λάχητος καὶ Εὐρυμέδοντος, ἐπὶ Σικελίαν πλεύσαντες, καταστρέψασθαι εἰ δύναιντο, ἄπειροι οἱ πολλοὶ ὄντες τοῦ μεγέθους τῆς νήσου, καὶ τῶν ἐνοικούντων τοῦ πλήθους καὶ ἑλλήνων, καὶ βαρβάρων, καὶ ὅτι οὐ πολλῷ τινι ὑποδεέστερον πόλεμον ἀνῃροῦντο, ἢ τὸν πρὸς πελοποννησίους. Σικελίας γὰρ περίπλους μέν ἐστιν ὁλκάδι οὐ πολλῷ τινι ἔλασσον, ἢ ὀκτὼ ἡμερῶν. καὶ τοσαύτη οὖσα, ἐν εἴκοσι σταδίων μάλιστα μέτρῳ τῆς θαλάσσης διείργεται, τὸ μὴ ἤπειρος οὖσα. ᾠκίσθη δὲ ὧδε τὸ ἀρχαῖον, καὶ τοσάδε ἔθνη ἔσχε τὰ ξύμπαντα. Παλαίτατοι μὲν λέγονται ἐν μέρει τινὶ τῆς χώρας, κύκλωπες, καὶ λαιστρυγόνες οἰκῆσαι. ὧν ἐγὼ οὔτε γένος ἔχω εἰπεῖν, οὔτε ὁπόθεν ἐσῆλθον, ἢ ὅποι ἀπεχώρησαν. ἀρκείτω δὲ ὡς ποιηταῖς τε εἴρηται, καὶ ὡς ἕκαστός πῃ γιγνώσκει περὶ αὐτῶν. Σικανοὶ δὲ μετ' αὐτοὺς πρῶτοι φαίνονται ἐνοικισάμενοι. ὡς μὲν αὐτοί φασι, καὶ πρότεροι, διὰ τὸ αὐτόχθονες εἶναι. ὡς δὲ ἡ ἀλήθεια εὑρίσκεται, Ἴβηρες ὄντες καὶ ἀπὸ τοῦ Σικανοῦ ποταμοῦ, τοῦ ἐν Ἰβηρίᾳ, ὑπὸ Λιγύων ἀναστάντες. καὶ ἀπ' αὐτῶν Σικανία τότε ἡ νῆσος ἐκαλεῖτο, πρότερον Τρινακρία καλουμένη. οἰκοῦσι δὲ ἔτι καὶ νῦν, τὰ πρὸς ἑσπέραν τῆς Σικελίας. Ἰλίου δὲ ἁλισκομένου, τῶν Τρώων τινὲς διαφυγόντες ἀχαιούς, πλοίοις ἀφικνοῦνται πρὸς τὴν Σικελίαν. καὶ ὅμοροι τοῖς Σικανοῖς οἰκήσαντες, ξύμπαντες μὲν Ἔλυμοι ἐκλήθησαν. πόλεις δ' αὐτῶν Ἔρυξ τε, καὶ Ἔγεστα. προσξυνῴκησαν δὲ αὐτοῖς καὶ Φωκέων τινὲς, τῶν ἀπὸ Τροίας τότε χειμῶνι ἐς Λιβύην πρῶτον, ἔπειτα ἐς Σικελίαν ἀπ' αὐτῆς κατενεχθέντες. Σικελοὶ δ' ἐξ Ἰταλίας, ἐνταῦθα γὰρ ᾤκουν, διέβησαν ἐς Σικελίαν, φεύγοντες Ὀπικούς. ὡς μὲν εἰκὸς καὶ λέγεται ἐπὶ σχεδιῶν, τηρήσαντες τὸν πορθμὸν, κατιόντος τοῦ ἀνέμου. τάχα ἂν δὲ καὶ ἄλλως πως ἐσπλεύσαντες. εἰσὶ δὲ καὶ νῦν ἔτι ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Σικελοί. καὶ ἡ χώρα ἀπὸ Ἰταλοῦ βασιλέως τινὸς Ἀρκάδων τοὔνομα τοῦτο ἔχοντος, οὕτως Ἰταλία ἐπωνομάσθη. ἐλθόντες δὲ ἐς τὴν Σικελίαν στρατὸς πολὺς, τούς τε Σικανοὺς κρατοῦντες μάχῃ, ἀνέστειλαν πρὸς τὰ μεσημβρινὰ, καὶ ἑσπέρια αὐτῆς, καὶ ἀντὶ Σικανίας, Σικελίαν τὴν νῆσον ἐποίησαν καλεῖσθαι, καὶ τὰ κράτιστα τῆς γῆς ᾤκησαν ἔχοντες. ἐπεὶ διέβησαν ἔτη ἐγγὺς τριακόσια πρὶν Ἕλληνας ἐς Σικελίαν ἐλθεῖν. ἔτι δὲ καὶ νῦν τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς νήσου ἔχουσιν. ᾤκουν δὲ καὶ Φοίνικες περὶ πᾶσαν μὲν τὴν Σικελίαν, ἄκρας τε ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ ἀπολαβόντες, καὶ τὰ ἐπικείμενα νησίδια, ἐμπορίας ἕνεκεν τῆς πρὸς τοὺς Σικελούς. ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες πολλοὶ κατὰ θάλασσαν ἐπεσέπλεον, ἐκλιπόντες τὰ πλείω Μοτύην, καὶ Σολόεντα, καὶ Πάνορμον, ἐγγὺς τῶν Ἐλύμων ξυνοικίσαντες, ἐνέμοντο. ξυμμαχίᾳ τε πίσυνοι τῇ τῶν Ἐλύμων, καὶ ὅτι ἐντεῦθεν ἐλάχιστον πλοῦν Καρχηδὼν Σικελίας ἀπέχει. Βάρβαροι μὲν οὖν τοσοίδε Σικελίαν καὶ οὕτως ᾤκησαν. Ἑλλήνων δὲ πρῶτοι Χαλκιδεῖς ἐξ Εὐβοίας πλεύσαντες μετὰ Θουκλέους οἰκιστοῦ, Νάξον ᾤκισαν, καὶ Ἀπόλλωνος Ἀρχηγέτου βωμόν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεώς ἐστιν, ἱδρύσαντο. ἐφ' ᾧ ὅταν ἐκ Σικελίας θεωροὶ πλέωσι, πρῶτον θύουσι. Συρακούσας δὲ, τοῦ ἐχομένου ἔτους Ἀρχίας τῶν Ἡρακλειδῶν ἐκ Κορίνθου ᾤκισε, Σικελοὺς ἐξελάσας πρῶτον ἐκ τῆς νήσου, ἐν ᾗ νῦν οὐκέτι περικλυζομένῃ ἡ πόλις ἡ ἐντός ἐστιν. ὕστερον δὲ χρόνῳ καὶ ἡ ἔξω

Οὔτε ἄλλα δοκεῖ ἡμῖν, ἢ ἅπερ καὶ τὸ πρῶτον, ὦ ἀθηναῖοι, οὔτ' ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πόλεως ἑπτακόσια ἔτη ἤδη οἰκουμένης, τὴν ἐλευθερίαν ἀφαιρησόμεθα. ἀλλὰ τῇ τε μέχρι τοῦδε σωζούσῃ τύχῃ ἐκ τοῦ θείου αὐτὴν, καὶ τῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ λακεδαιμονίων τιμωρίᾳ πιστεύοντες, πειρασόμεθα σώζεσθαι. προκαλούμεθα δὲ ὑμᾶς, φίλοι μὲν εἶναι, πολέμιοι δὲ μηδετέροις. καὶ ἐκ τῆς γῆς ἡμῶν ἀναχωρῆσαι, σπονδὰς ποιησαμένους, αἵ τινες δοκοῦσιν ἐπιτήδειοι εἶναι ἀμφοτέροις. Οἱ μὲν δὴ μήλιοι, τοσαῦτα ἀπεκρίναντο. οἱ δὲ ἀθηναῖοι, διαλυόμενοι ἤδη ἐκ τῶν λόγων, ἔφασαν.

Ἀλλ' οὖν μόνοι γε ἀπὸ τούτων τῶν βουλευμάτων ὡς ἡμῖν δοκεῖτε, τὰ μὲν μέλλοντα τῶν ὁρωμένων, σαφέστερα κρίνετε. τὰ δὲ ἀφανῆ τῷ βούλεσθαι, ὡς γιγνόμενα ἤδη θεᾶσθε. καὶ λακεδαιμονίοις, καὶ τύχῃ, καὶ ἐλπίσι πλεῖστον δὴ παραβεβλημένοι καὶ πιστεύσαντες, πλεῖστον καὶ σφαλήσεσθε.

Καὶ οἱ μὲν ἀθηναίων πρέσβεις, ἀνεχώρησαν ἐς τὸ στράτευμα. οἱ δὲ στρατηγοὶ αὐτῶν, ὡς οὐδὲν ὑπήκουον οἱ μήλιοι, πρὸς πόλεμον εὐθὺς ἐτράποντο. καὶ διελόμενοι κατὰ πόλεις περιετείχισαν κύκλῳ τοὺς μηλίους, καὶ ὕστερον φυλακὴν σφῶν τε αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων καταλιπόντες οἱ ἀθηναῖοι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ἀνεχώρησαν τῷ πλέονι τοῦ στρατοῦ. οἱ δὲ λειπόμενοι, παραμένοντες, ἐπολιόρκουν τὸ χωρίον. καὶ ἀργεῖοι κατὰ τὸν χρόνον τὸν αὐτὸν ἐσβαλόντες ἐς τὴν φλιασίαν, καὶ λοχισθέντες ὑπό τε τῶν φλιασίων καὶ τῶν σφετέρων φυγάδων, διεφθάρησαν ὡς ὀγδοήκοντα. καὶ οἱ ἐκ τῆς πύλου ἀθηναῖοι, λακεδαιμονίων πολλὴν λείαν ἔλαβον. καὶ λακεδαιμόνιοι δι' αὐτὸ, τὰς μὲν σπονδὰς οὐδ' ὡς ἀφέντες ἐπολέμουν αὐτοῖς. ἐκήρυξαν δὲ, εἴ τις βούλεται παρὰ σφῶν ἀθηναίους λῄζεσθαι. καὶ κορίνθιοι ἐπολέμησαν ἰδίων τινῶν διαφορῶν ἕνεκα τοῖς ἀθηναίοις. οἱ δ' ἄλλοι πελοποννήσιοι, ἡσύχαζον. εἷλον δὲ καὶ οἱ μήλιοι τῶν ἀθηναίων τοῦ περιτειχίσματος τὸ κατὰ τὴν ἀγορὰν, προσβαλόντες νυκτὸς, καὶ ἄνδρας τε ἀπέκτειναν, καὶ ἐσενεγκάμενοι σῖτόν τε καὶ ὅσα πλεῖστα ἐδύναντο χρήσιμα, ἀναχωρήσαντες, ἡσύχαζον. καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἄμεινον τὴν φυλακὴν τὸ ἔπειτα παρεσκευάζοντο. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, λακεδαιμόνιοι μελλήσαντες ἐς τὴν ἀργείαν στρατεύειν, ὡς αὐτοῖς τὰ διαβατήρια ἱερὰ ἐν τοῖς ὁρίοις οὐκ ἐγίγνετο, ἀνεχώρησαν. καὶ ἀργεῖοι διὰ τὴν ἐκείνων μέλλησιν, τῶν ἐν τῇ πόλει τινὰς ὑποτοπήσαντες, τοὺς μὲν ξυνέλαβον. οἱ δ' αὐτοὺς καὶ διέφυγον. καὶ οἱ μήλιοι περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αὖθις καθ' ἕτερόν τι τοῦ περιτειχίσματος εἷλον τῶν ἀθηναίων, παρόντων οὐ πολλῶν τῶν φυλάκων. καὶ ἐλθούσης στρατιᾶς ὕστερον ἐκ τῶν ἀθηνῶν ἄλλης, ὡς ταῦτα ἐγίγνετο, ἧς ἦρχε φιλοκράτης ὁ δημέου, κατὰ κράτος ἤδη πολιορκούμενοι, γενομένης καὶ προδοσίας τινὸς, ἀφ' ἑαυτῶν ξυνεχώρησαν τοῖς ἀθηναίοις, ὥστ' ἐκείνους περὶ αὐτῶν βουλεῦσαι. οἱ δὲ ἀπέκτειναν μηλίων ὅσους ἡβῶντας ἔλαβον. παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἠνδραπόδισαν. τὸ δὲ χωρίον αὐτοὶ ᾤκισαν, ἀποίκους ὕστερον πεντακοσίους πέμψαντες.

Οὔτι ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πόλεως ἑπτακόσια. ὅτι ἔτη ἑπτακόσια ἡ μῆλος ἦν, ὡς ὑπὸ λακεδαιμονίων ἐλευθέρως οἰκηθεῖσα, ὕστερον ὑπὸ ἀθηναίων ... ἐπολιορκήθη.

Τὰ δὲ ἀφανῆ τῷ βούλεσθαι. τὰ δὲ ἄδηλα διὰ τὸ βούλεσθαι οὕτως ἔχειν οἴεσθε, καθάπερ τὰ παρόντα, καὶ γιγνόμενα θεᾶσθε.

Ὡς γιγνόμενα. ὁρώμενα. ἐνεργούμενα.

Παραβεβλημένοι. πρόβλημα αὐτοὺς, καὶ ἔρυμα ἔχοντες.

Ἄμεινον τὴν φυλακήν. τῆς μήλου.

Ἤδη πολιορκούμενοι. οἱ μήλιοι.

Ὥστ' ἐκείνους. τοὺς ἀθηναίους.

Τὸ δ' ἐχυρόν γε τοῖς ξυναγωνιουμένοις. τοῖς εἰς συμμαχίαν φησὶ παρακαλουμένοις, ἐχυρὸν φαίνεται πρὸς τὸ βοηθῆσαι, οὐχ ἡ εὔνοια τῶν παρακαλούντων, ἀλλ' ἡ δύναμις αὐτῶν, ἣν Λακεδαιμόνιοι μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐξετάζουσι. καὶ διὰ τοῦ ἐχυρῶς ἐξετάζειν, καὶ τῇ ἰδίᾳ δυνάμει πολλάκις ἀπιστοῦσι. διὰ τοῦτό γε τοι μετὰ συμμάχων πολλῶν ἐπιστρατεύουσι τοῖς πέλας, ὥστε οὐκ εἰκὸς αὐτοὺς ἡμῶν θαλαττοκρατούντων, εἰς νῆσον ἕνεκεν ὑμῶν περαιώσασθαι, εἰδότας ὅτι κατὰ τοῦτο ἥττους ἡμῶν εἰσίν. Οἱ δὲ, καὶ ἄλλους ἂν ἔχοιεν πέμψαι. ἀλλὰ εἰ καὶ αὐτοὶ ἴσως ὀκνήσουσιν, ἔχουσί γε συμμάχους ἄλλους ἡμῖν πέμψαι βοηθούς. Πολὺ δὲ τὸ κρητικὸν πέλαγος. μεγάλου τι ὄντος τοῦ κρητικοῦ πελάγους, δι' οὗ πέμψουσι τὴν βοήθειαν, μᾶλλον γὰρ οἱ πεμφθέντες, δυνήσονται λαθόντες ὑμᾶς θαλαττοκρατοῦντας, σωθῆναι πρὸς ἡμᾶς, ἢ ὑμεῖς οἱ κρατοῦντες τῆς θαλάσσης, συλλαβεῖν αὐτούς. εἰ δὲ καὶ τούτου διαμάρτοιεν, τὴν γῆν ὑμῶν δηώσουσι, καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους, ὅσους Βρασίδας οὐκ ἐπῆλθε, χειρώσονται, ὥστε ὑμῖν οὐ περὶ τῆς μὴ προσηκούσης τῆς ὑμετέρας ὁ ἀγὼν ἔσται, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν συμμάχων καὶ τῆς ὑμετέρας. Τούτων μὲν καὶ πεπειραμένοις. τούτων μὲν καὶ ὑμεῖς ἐπειράσθε, καὶ οὐκ ἀνεπιστήμονές ἐστε, ὅτι οὐδέποτε ἀθηναῖοι πολιορκοῦντες ἑτέρους ἀπεχώρησαν, διὰ τὸ φοβεῖσθαι περὶ τῶν συμμάχων, ἢ περὶ τῆς γῆς τῆς ἑαυτῶν δηουμένης. ἐκεῖνο δὲ ἐνθυμούμεθα, ὅτι περὶ σωτηρίας βουλευόμενοι, οὐδὲν ἐν τοσούτοις λόγοις εἰρήκατε σωτήριον, ᾧ δυνάμενοι πεισθέντες σωθῆναι. ἀλλὰ τὰ μὲν ἰσχυρότερα ὑμῶν, ἐλπίδες εἰσὶ μέλλουσαι· τὰ δὲ ὑπάρχοντα, ὡς πρὸς τὰ ὑμέτερα παντελῶς εἰσι σμικρά, ὥστε δὴ ἀλόγιστοι καθεστήκατε, εἰ μὴ καθ' ἑαυτοὺς γενόμενοι, βουλεύσησθε φρονιμώτερον. οὐ γὰρ δὴ εἰκότως ἐπὶ τὴν μάλιστα λυμαίνουσαν τοὺς ἀνθρώπους αἰσχύνην καταφεύξεσθε, δι' ἣν πολλοὶ καὶ προορῶντες ὅποι κίνδυνον ἔχονται, ὅμως φεύγοντες τὸ ἀπρεπὲς τοῦ ὀνόματος, τουτέστι, τὸ ὑπακοῦσαι ἔχον τι ποιητικὸν αἰσχύνης. τοῦτο γάρ ἐστιν ὃ ἐπαγωγὸν, συμφοραῖς μεγίσταις περιέπεσαν, καὶ αἰσχύνην μείζονα προσέλαβον, ὡς ἐξ ἀλόγου αἰτίας αὐτοὺς ἀσχημονεῖν συνέβη νομίζεσθαι, καὶ οὐδ' ὡς ἐκ διὰ τύχην παθοῦσαι. ἐκ γὰρ τοῦ ἀτυχεῖν, ὁ πταίσας, ... ὑμεῖς οὖν φυλάξεσθε τὴν τοιαύτην λυμαινομένην αἰσχύνην, ἂν εὖ βουλεύσησθε, καὶ μὴ ἀπρεπὲς ἡγεῖσθαι ὑπακοῦσαι πόλει τῇ μεγίστῃ, καὶ προσκαλουμένῃ ὑμᾶς ἐπὶ μετρίοις, ὥστε συμμάχους γενέσθαι, ἔχοντας τὴν ἰδίαν γῆν ὑποτελῆ. αἱρέσεως δὲ προκειμένης ἢ πολεμεῖν, ἢ ζῆν ἀσφαλῶς, μὴ τὸ χεῖρον ἕλησθε φιλονεικήσαντες. ὅσοι γὰρ τῶν ἀνθρώπων τοῖς μὲν ἴσοις μὴ ὑπείκουσι, τῶν δὲ κρειττόνων ἡττῶνται, τοῖς δὲ ἥττοσι μετρίως προσφέρονται, οὗτοι μέγιστα δὴ κατορθοῦσι. βουλεύσασθε οὖν μεταστάντων ἡμῶν, καὶ πολλάκις πρὸ ὀφθαλμῶν λάβετε, ὅτι περὶ πατρίδος ἡ σκέψις μιᾶς οὔσης, περὶ ἧς ἐν μιᾷ βουλῇ ἢ κατορθώσετε, ἢ σφαλήσεσθε. Σωφρονέστερον. φρονιμώτερον. Πολλοῖς γὰρ προορωμένοις. φανερῶς βλέπουσιν. Ἐπισπαστικοῦ. ἐπαγωγοῦ. Προσφέρονται. ὁμιλοῦσι. Μέτριοί εἰσι. δίκαιοι.

» Τὸ δ' ἐχυρόν γε τοῖς ξυναγωνιουμένοις οὐ τὸ εὔνουν τῶν ἐπικαλεσαμένων φαίνεται· ἀλλ' ἢν τῶν ἔργων τις δυνάμει πολὺ προύχει. ὃ Λακεδαιμόνιοι καὶ πλεῖόν τι τῶν ἄλλων σκοποῦσι. τῆς γοῦν οἰκείας παρασκευῆς ἀπιστίᾳ, καὶ μετὰ ξυμμάχων πολλῶν τοῖς πέλας ἐπέρχονται. ὥστε οὐκ εἰκὸς ἐς νῆσόν γε αὐτοὺς ἡμῶν ναυτοκρατόρων ὄντων, περαιωθῆναι. ΜΗΛΙΟΙ Οἱ δὲ, καὶ ἄλλους ἂν ἔχοιεν πέμψαι. πολὺ δὲ τὸ Κρητικὸν πέλαγος, δι' οὗ τῶν κρατούντων ἀπορώτερος ἡ λῆψις, ἢ τῶν λαθεῖν βουλομένων ἡ σωτηρία. καὶ εἰ τοῦδε σφάλλοιντο, τράποιντ' ἂν καὶ ἐς τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ξυμμάχων, ὅσους μὴ Βρασίδας ἐπῆλθε. καὶ οὐ περὶ τῆς μὴ προσηκούσης μᾶλλον, ἢ τῆς οἰκειοτέρας ξυμμαχίδος τε καὶ γῆς ὁ πόνος ὑμῖν ἔσται. ΑΘΗΝΑΙΟΙ Τούτων μὲν καὶ πεπειραμένοις ἄν τι γένοιτο καὶ ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀνεπιστήμοσιν, ὅτι οὐδ' ἀπὸ μιᾶς πώποτε πολιορκίας Ἀθηναῖοι δι' ἄλλων φόβον ἀπεχώρησαν. ἐνθυμούμεθα δὲ, ὅτι φήσαντες περὶ σωτηρίας βουλεύσειν, οὐδὲν ἐν τοσούτῳ λόγῳ εἰρήκατε, ᾧ ἄνθρωποι ἂν πιστεύσαντες νομίσαιεν σωθήσεσθαι. ἀλλ' ὑμῶν τὰ μὲν ἰσχυρότατα ἐλπιζόμενα, μέλλεται. τὰ δ' ὑπάρχοντα, βραχέα πρὸς τὰ ἤδη ἀντιτεταγμένα περιγίγνεσθαι. πολλήν τε ἀλογίαν τῆς διανοίας παρέχετε, εἰ μὴ μεταστησάμενοι ἔτι ἡμᾶς, ἄλλο τι τῶνδε σωφρονέστερον γνώσεσθε. οὐ γὰρ δὴ ἐπί γε τὴν ἐν τοῖς αἰσχροῖς καὶ προύπτοις κινδύνοις, πλεῖστα διαφθείρουσαν ἀνθρώπους αἰσχύνην, τρέψεσθε. πολλοῖς γὰρ προορωμένοις ἔτι ἐς οἷα φέρονται, τὸ αἰσχρὸν καλούμενον, ὀνόματος ἐπαγωγοῦ δυνάμει, ἐπεσπάσατο ἡσσηθεῖσι τοῦ ῥήματος, ἔργῳ ξυμφοραῖς ἀνηκέστοις ἑκόντας περιπεσεῖν. καὶ αἰσχύνην αἰσχίω μετὰ ἀνοίας, ἢ τύχης προσλαβεῖν. ὃ ὑμεῖς ἢν εὖ βουλεύησθε, φυλάξεσθε. καὶ οὐκ ἀπρεπὲς νομιεῖτε πόλεώς τε τῆς μεγίστης ἡσσᾶσθαι, μέτρια προκαλουμένης, ξυμμάχους γενέσθαι, ἔχοντας τὴν ὑμετέραν αὐτῶν ὑποτελεῖς. καὶ δοθείσης αἱρέσεως πολέμου πέρι, καὶ ἀσφαλείας, μὴ τὰ χείρω φιλονεικῆσαι. ὡς οἵτινες, τοῖς μὲν ἴσοις μὴ εἴκουσι, τοῖς δὲ κρείσσοσι καλῶς προσφέρονται, πρὸς δὲ τοὺς ἥσσους μέτριοί εἰσι, πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖντο. σκοπεῖτε οὖν καὶ μεταστάντων ἡμῶν, καὶ ἐνθυμεῖσθε πολλάκις, ὅτι περὶ πατρίδος βουλεύεσθε, ἣν μιᾶς πέρι, καὶ ἐς μίαν βουλὴν, τυχοῦσάν τε, καὶ μὴ κατορθώσασαν ἔσται. Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, μετεχώρησαν ἐκ τῶν λόγων. οἱ δὲ Μήλιοι κατὰ σφᾶς αὐτοὺς γενόμενοι, ὡς ἐδόκει αὐτοῖς παραπλήσια, καὶ ἀντέλεγον, ἀπεκρίναντο τάδε. ΜΗΛΙΟΙ.

χαλεπὸν μὲν καὶ ἡμεῖς τὸ ἔζος(?), πρὸς δύναμίν τε τὴν ὑμετέραν, καὶ τὴν τύχην ἀγωνίζεσθαι. τὸ δὲ εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ἔσται, ὅτι πρὸς ἄνισόν τι, καὶ τύχην, καὶ δύναμιν τὴν ὑμετέραν ἀγωνιζόμεθα. Τῷ ἐλλείποντι. τῷ ἀσθενεῖ ἡμῶν. Θρασυνόμεθα. ἐγρηγόρως(?) ἀνθιστάμεθα. Ες τὸ θεῖον νομίσεως. νομίσεως μὲν εἶπε, διὰ τὰ νενομισμένα. Εἰς σφᾶς δὲ αὐτοὺς βουλήσεως. τῆς εἰς ἀνθρώπους δηλονότι φησὶ προαιρέσεως. Ηγούμεθα γὰρ τό, τε θεῖον. ὁ νοῦς, οὐκ ἔλαττον νομίζομεν(?) εὐμενεῖς ἡμῖν ἔσεσθαι τοὺς θεοὺς, ἤπερ ὑμῖν. οὐδὲν γὰρ ἔξω πράττομεν, οὔτε τοῦ ἔθους μέτρων(?) περὶ τοὺς θεούς, οὔτε τοῦ πρὸς ἀνθρώπους δικαίου. τό, τε γὰρ θεῖον θεραπεύομεν κατὰ τὸ κοινὸν πάντων ἀνθρώπων ἔθος, τούς τε ἀνθρώπους ἡγούμεθα φύσει γεγονέναι πρὸς τὸ ἄρχειν, ὧν κρατοῦσιν. ὥστε οὔτε αὐτοὶ νομοθετήσαντες τὸν περὶ τοῦ ἄρχειν, οὔτε κειμένῳ νόμῳ πρώτῳ χρησάμενοι, παραλαβόντες δὲ τοῦτον, καὶ τοῖς ἔπειτα καταλείψαντες, ἄρχομεν ὧν ἂν κρατήσωμεν, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς, καὶ ἄλλος ὁστισοῦν ἐν τῇ ὁμοίᾳ δυνάμει γενόμενος ἡμῖν, τὸ αὐτὸ ἂν ἔπραττεν. Ἡμεῖς δὲ κατ' αὐτὸ τοῦτο. ὥστε οὐδὲ κατὰ ταῦτα φοβούμεθα ἔλαττον ὑμῶν εὐμενὲς ἕξειν τὸ θεῖον. ἐπεὶ δὲ τοὺς λακεδαιμονίους δοκεῖτε βοηθήσειν ὑμῖν, αἰσχρὸν νομίζοντας τὸ ἐνδεῖν(?) τοὺς ἀποίκους πολεμουμένους, τὸ μὲν ὑμῶν μακαρίζομεν ἀπειρόκακον· τὸ δὲ ἄφρον, οὐκ ἐπαινοῦμεν.

Χαλεπὸν μὲν καὶ ἡμεῖς εὖ ἴστε νομίζομεν, πρὸς δύναμίν τε τὴν ὑμετέραν, καὶ τὴν τύχην, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ἔσται ἀγωνίζεσθαι. ὅμως δὲ πιστεύομεν τῇ μὲν τύχῃ ἐκ τοῦ θείου μὴ ἐλασσώσεσθαι, ὅτι ὅσιοι πρὸς οὐ δικαίους ἱστάμεθα. τῆς δὲ δυνάμεως τῷ ἐλλείποντι, τὴν λακεδαιμονίων ἡμῖν ξυμμαχίαν προσέσεσθαι, ἀνάγκην ἔχουσαν καὶ εἰ μή του ἄλλου, τῆς γε ξυγγενείας ἕνεκα, καὶ αἰσχύνῃ βοηθεῖν. καὶ οὐ παντάπασιν, οὕτως ἀλόγως θρασυνόμεθα. ΑΘΗΝΑΙΟΙ Τῆς μὲν τοίνυν πρὸς τὸ θεῖον εὐμενείας οὐδ' ἡμεῖς οἰόμεθα λελείψεσθαι. οὐδὲν γὰρ ἔξω τῆς ἀνθρωπείας, τῶν μὲν, ἐς τὸ θεῖον νομίσεως, τῆς δ' ἐς σφᾶς αὐτοὺς βουλήσεως, δικαιοῦμεν ἢ πράσσομεν. Ηγούμεθα γὰρ τό, τε θεῖον δόξῃ, τὸ ἀνθρώπειόν τε σαφῶς διὰ παντὸς ὑπὸ φύσεως ἀναγκαίας οὗ ἂν κρατῇ, ἄρχειν. καὶ ἡμεῖς οὔτε θέντες τὸν νόμον, οὔτε κειμένῳ πρῶτοι χρησάμενοι. ὄντα δὲ παραλαβόντες, καὶ ἐσόμενον ἐς αἰεὶ καταλείψοντες, χρώμεθα αὐτῷ. εἰδότες καὶ ὑμᾶς ἂν, καὶ ἄλλους ἐν τῇ αὐτῇ δυνάμει ἡμῖν γενομένους, δρῶντας ἂν ταὐτό. καὶ πρὸς μὲν τὸ θεῖον, οὕτως ἐκ τοῦ εἰκότος οὐ φοβούμεθα ἐλασσώσεσθαι. τῆς δὲ ἐς λακεδαιμονίους δόξης, ἣν διὰ τὸ αἰσχρὸν δὴ βοηθήσειν ὑμῖν πιστεύετε αὐτούς, μακαρίσαντες ὑμῶν τὸ ἀπειρόκακον, οὐ ζηλοῦμεν τὸ ἄφρον. λακεδαιμόνιοι γὰρ, πρὸς σφᾶς μὲν αὐτοὺς καὶ τὰ ἐπιχώρια νόμιμα, πλεῖστα ἀρετῇ χρῶνται. πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους, πολλὰ ἄν τις ἔχων εἰπεῖν, ὡς προσφέρονται, ξυνελὼν μάλιστ' ἂν δηλώσειεν, ὅτι ἐπιφανέστατα ὧν ἴσμεν, τὰ μὲν ἡδέα, καλὰ νομίζουσι, τὰ δὲ ξυμφέροντα, δίκαια. καίτοι οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας νῦν ἀλόγου σωτηρίας, ἡ τοιαύτη διάνοια. ΜΗΛΙΟΙ Ἡμεῖς δὲ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἤδη καὶ μάλιστα πιστεύομεν τῷ ξυμφέροντι αὐτῶν, μηλίους ἀποίκους ὄντας, μὴ βουλήσεσθαι προδόντας. τοῖς μὲν εὔνοις τῶν ἑλλήνων, ἀπίστους καταστῆναι, τοῖς δὲ πολεμίοις, ὠφελίμους. ΑΘΗΝΑΙΟΙ. Οὔκουν οἴεσθε τὸ ξυμφέρον μέν, μετὰ ἀσφαλείας εἶναι. τὸ δὲ δίκαιον, καὶ καλὸν, μετὰ κινδύνου δρᾶσθαι. ὃ λακεδαιμόνιοι ἥκιστα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τολμῶσιν. ΜΗΛΙΟΙ Ἀλλὰ καὶ τοὺς κινδύνους τε ἡμῶν ἕνεκα μᾶλλον ἡγούμεθ' ἂν ἐγχειρίσασθαι αὐτοὺς, καὶ βεβαιοτέρους ἢ ἐς ἄλλους νομιεῖν. ὅσῳ πρὸς μὲν τὰ ἔργα τῆς πελοποννήσου, ἐγγὺς κείμεθα. τῆς δὲ γνώμης, τῷ ξυγγενεῖ, πιστότεροι ἑτέρων ἐσμέν. ΑΘΗΝΑΙΟΙ.

λακεδαιμόνιοι γὰρ πρὸς μὲν ἀλλήλους, καὶ τὴν κοινὴν πολιτείαν, τὰ πλεῖστα μετ' ἀρετῆς πράττουσι, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ὅπως ἔχουσι, μάλιστα ἄν τις ὑμῖν ἐν βραχεῖ δηλώσειεν, καίτοι πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὅτι πάντων ἀνθρώπων, ὧν ἴσμεν ἐκφανέστατα, λακεδαιμόνιοι ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συναλλαγαῖς, τὰ μὲν ἑαυτοῖς ἡδέα, ταῦτα καὶ καλὰ νομίζουσι. τὰ δὲ συμφέροντα αὐτοῖς, καὶ μὴ δίκαια. ὥστε οὐκ ἔστιν ἀλογίστως διανοεῖσθαι περὶ τῆς σωτηρίας ὑμῶν, προσδεχομένων τὴν παρ' ἐκείνων βοήθειαν. εἰπόντων τῶν ἀθηναίων ὅτι λακεδαιμόνιοι τοῦ ὑμετέρου συμφέροντος οὐ στοχάζονται, φασὶν οἱ μήλιοι, ὅτι διὰ τὸ ἴδιον συμφέρον, τοὺς λακεδαιμονίους, καὶ μάλιστα ἕξειν ὑμῖν βοηθούς· ὅπως μὴ τοῖς μὲν εὐνοοῦσι τῶν ἑλλήνων, ἄπιστοι φανῶσιν, ὑμᾶς δὲ τοὺς πολεμίους ὠφελήσουσι, προδόντες ἡμᾶς τοὺς συμμάχους. Οὐκοῦν οἴεσθαι. ἀλλ' οὐχ(?) ὥσπερ ἴστε, συμφέρει μὲν τὸ μετ' ἀσφαλείας ἕκαστα πράττειν. τὸ καλὸν, καὶ τὸ δίκαιον, διὰ κινδύνων περιγίγνεται. λακεδαιμόνιοι δὲ, τοὺς κινδύνους περιΐστανται(?). Ἀλλὰ καὶ τοὺς κινδύνους. ἀλλὰ καὶ τὸν κίνδυνον αὐτοὺς τὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἀναδέξασθαι ἡγούμεθα, καὶ πεπείσμεθά γε μᾶλλον ὑπὲρ ἡμῶν, ἢ ὑπὲρ ἄλλων αὐτοὺς διακινδυνεύσειν. εἴς τε γὰρ τὰς χρείας ὠφέλιμοι τυγχάνομεν αὐτοῖς, ἐγγὺς τῆς πελοποννήσου κείμενοι, διὰ συγγένειαν.

Οὐ γὰρ νομίζομεν ἡμῖν τούτους· οὐ γὰρ νομίζομεν τοὺς ἐλευθέρους τῶν ἠπειρωτῶν ἡμῖν ἔσεσθαι πολεμίους. μέλλησιν γὰρ ἡμᾶς, ὡς ἂν κατὰ γῆν οὐ μέλλοντας αὐτοῖς ἐπιστρατεύειν, πολλὴν μέλλησιν τοῦ φυλάττεσθαι ἡμᾶς, καὶ πολεμεῖν ποιήσονται. τοὺς δὲ ἐν ταῖς νήσοις ἐλευθέρους, ὥσπερ ὑμᾶς, καὶ τοὺς ὑπακούοντας μὲν ἤδη διὰ τῆς ἀνάγκης, καὶ μὴ ἑκόντι ὑπακούειν παροξυνομένους, καὶ παραπτομένους τούτους ἡγούμεθα, εἰ περιίδοιμεν ὑμᾶς ἐλευθέρους, ἐπαρθέντες ἀλογίστως, καὶ ἀποστάντες ἡμῶν, αὐτούς τε, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς κίνδυνον καταστήσειν. Τῷ ἐλευθέρῳ· διὰ τῇ ἐλευθερίᾳ αὐτῶν. Τῷ ἀναγκαίῳ παροξυνομένους· τῇ ἀνάγκῃ τῆς ἀρχῆς, ἤγουν τῇ δουλείᾳ.

Οὐ γὰρ νομίζομεν ἡμῖν τούτους δεινοτέρους, ὅσοι ἠπειρῶταί που ὄντες, τῷ ἐλευθέρῳ πολλὴν τὴν διαμέλλησιν τῆς πρὸς ἡμᾶς φυλακῆς ποιήσονται· ἀλλὰ τοὺς νησιώτας τέ που ἀνάρκτους, ὥσπερ ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἤδη τῆς ἀρχῆς τῷ ἀναγκαίῳ παροξυνομένους. οὗτοι γὰρ πλεῖστ᾽ ἂν τῷ ἀλογίστῳ ἐπιτρέψαντες, σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς ἐς προῦπτον κίνδυνον καταστήσειαν.

ΜΗΛΙΟΙ.

Ἦ που ἄρα εἰ τοσαύτην γε ὑμεῖς τε μὴ παυθῆναι ἀρχῆς, καὶ οἱ δουλεύοντες ἤδη, ἀπαλλαγῆναι τὴν παρακινδύνευσιν ποιοῦνται, ἡμῖν γε τοῖς ἔτι ἐλευθέροις, πολλὴ κακότης, καὶ δειλία, μὴ πᾶν πρὸ τοῦ δουλεῦσαι ἐπεξελθεῖν.

ΑΘΗΝΑΙΟΙ.

Οὔκ, ἤν γε σωφρόνως βουλεύησθε· οὐ γὰρ περὶ ἀνδραγαθίας ὁ ἀγὼν ἀπὸ τοῦ ἴσου ὑμῖν μὴ αἰσχύνην ὀφλεῖν. περὶ δὲ σωτηρίας μᾶλλον ἡ βουλή, πρὸς τοὺς κρείσσονας πολλῷ μὴ ἀνθίστασθαι.

ΜΗΛΙΟΙ.

Ἀλλ᾽ ἐπιστάμεθα τὰ τῶν πολέμων, ἔστιν ὅτε κοινοτέρας τὰς τύχας λαμβάνοντα, ἢ κατὰ τὸ διαφέρον ἑκατέρων πλῆθος. καὶ ἡμῖν τὸ μὲν εἶξαι εὐθύς, ἀνέλπιστον. μετὰ δὲ τοῦ δρωμένου ἔτι καὶ στῆναι ἐλπίς, ὀρθῶς.

ΑΘΗΝΑΙΟΙ.

Ἐλπὶς δὲ κινδύνῳ παραμύθιον οὖσα, τοὺς μὲν ἀπὸ περιουσίας χρωμένους αὐτῇ, κἂν βλάψῃ, οὐ καθεῖλε. τοῖς δ᾽ ἐς ἅπαν τὸ ὑπάρχον ἀναρριπτοῦσι, δάπανος γὰρ φύσει, ἅμα τε γιγνώσκεται σφαλέντων, καὶ ἐν ὅτῳ ἔτι φυλάξεταί τις αὐτὴν γνωρισθεῖσαν, οὐκ ἐλλείπει. ὃ ὑμεῖς ἀσθενεῖς τε καὶ ἐπὶ ῥοπῆς μιᾶς ὄντες, μὴ βούλεσθε παθεῖν· μηδὲ ὁμοιωθῆναι τοῖς πολλοῖς, οἷς παρὸν ἀνθρωπείως ἔτι σῴζεσθαι, ἐπειδὰν πιεζομένους αὐτοὺς ἐπιλείπωσιν αἱ φανεραὶ ἐλπίδες, ἐπὶ τὰς ἀφανεῖς καθίστανται. μαντικήν τε καὶ χρησμούς, καὶ ὅσα τοιαῦτα μετ᾽ ἐλπίδων λυμαίνεται.

ΜΗΛΙΟΙ.

Ἦ που ἄρα εἰ τοσαύτην γε ὑμεῖς τε. εἰ ὑμεῖς τε ὦ Ἀθηναῖοι σπουδὴν ποιεῖσθε πολλὴν ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀφαιρεθῆναι τῆς ἡγεμονίας, καὶ οἱ δουλεύοντες ὑμῖν ὑπὲρ τοῦ ἀπαλλαγῆναι τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς, διακινδυνεύειν θέλουσι, πῶς οὐχ ἡμεῖς οἱ ἔτι ἐλεύθεροι ὄντες, οὐκ ἂν κάκιστοι καὶ δειλότατοι κριθείημεν, μὴ πάντα κίνδυνον ὑπομείναντες πρὸ τοῦ δουλεῦσαι. Ἐπεξελθεῖν· εἰς τέλος ἐργάσασθαι. Οὔκ, ἤν γε σωφρόνως βουλεύησθε. ἐὰν σωφρόνως βουλεύσησθε, οὐ καταστήσετε ὑμᾶς αὐτοὺς εἰς κίνδυνον. οὐ γὰρ περὶ ἀρετῆς ἀγωνίζεσθε. καὶ γὰρ ἐλάσσονες ὑμῖν ὄντες, αἰσχρὸν ἡγήσασθε τὸ αἰσχύνην ὀφλεῖν. περὶ δὲ σωτηρίας ὑμῖν, ἡ βουλὴ πρόκειται. διὸ χρὴ μὴ ἀνθίστασθαι τοῖς πολλῷ κρείττοσιν.

Ἀλλ᾽ ἐπιστάμεθα τὰ τῶν πολεμίων. ὀρθῶς ἐπιστάμεθα τὰ τῶν πολεμίων, τύχῃ μᾶλλον, ἢ πλήθους ὑπεροχῇ κρινόμενα. προσέχετε δέ, καὶ τοῦτο γινώσκομεν, ὅτι τὸ μὲν εὐθὺς εἶξαι, οὐδεμίαν ἐλπίδα ἐλευθερίας ἔχει. ἐν δὲ τῷ ἀνθίστασθαι, ἐλπίς τις ὑπολείπεται τοῦ καταπρᾶξαι ὀρθῶς. Ἐλπὶς δὲ κινδύνῳ παραμύθιον οὖσα τοὺς ἐν κινδύνῳ καθεστῶτας, αὐτὸ μόνον παρηγορεῖ, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν δυνάμει τυγχάνοντας, κἂν σφαλῇ ποτε ἡ ἐλπίς, οὐ κατέλυσε παντελῶς, διὰ τὸ ὑπολείπεσθαι δύναμιν αὐτοῖς. οἱ δὲ περὶ πάντων ἀνέχουσιν ἀγωνιζόμενοι ἐπ᾽ ἀδήλῳ ἐλπίδι, ἐπειδὰν ἡ ἐλπὶς σφαλῇ, ἅμα τε ἔγνωσαν ὅτι ἐσφάλησαν, καὶ οὐδὲν αὐτοῖς ὑπολέλειπται, ἐν ᾧ γνωρίσαντες τὸ ἀβέβαιον τῆς ἐλπίδος, φυλάξονται. ὃ ὑμεῖς μήλιοι ἀσθενεῖς ὄντες, καὶ μιᾷ μάχῃ ἐξαρκέσαι δυνάμενοι, μὴ πάθητε τῇ ἐλπίδι πιστεύσαντες, μηδὲ τοῖς πολλοῖς ὁμοιωθῆτε, οἳ δυνάμενοι σῴζεσθαι, ἐπειδὰν ὑπὸ τῶν φανερῶν ἐλπίδων καταλειφθῶσιν, ἐπὶ τὰς ἀφανεῖς καταφεύγουσι, μαντικήν τε, καὶ χρησμοὺς δηλαδή, καὶ ὅσα τοιαῦτα λυμαίνεται αὐτούς, ἐν ἐλπίδι ποιοῦντες. Ἐλπὶς δὲ κινδύνου παραμυθοῦσα. ἡ ἐλπὶς κινδύνου παραμύθιον, σφόδρα βραχέως εἴρηται. τὸ δὲ δάπανος γάρ, τουτέστιν, ἡ ἐλπίς, καὶ αὐτὸ μὲν βραχύ. δύναται δὲ τοιοῦτόν τι, ὅτι οἱ ἐλπίζοντες τινος τεύξεσθαι, πολλὰ προσδαπανῶσι, καὶ προσαναλίσκουσι. τὸ δὲ ἐπὶ ῥοπῆς, καθὰ καὶ τὸ προτιθέμενον δηλονότι, ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς. τουτέστι μιᾷ μάχῃ μόγις ἐξαρκεῖν δυναμένους. ἔνιοι δὲ ἀπὸ τῆς ἐν μιᾷ ῥοπῇ, καὶ πληγῇ ζώων ἀναιρουμένων, τὸ ὄνομά φασι πεποιῆσθαι. Δάπανος γὰρ φύσει. ἤγουν δαπανηρὰ ἡ ἐλπίς· οἱ ἐλπίζοντες τινος τεύξεσθαι, πολλὰ προσδαπανῶσι, καὶ προσαναλίσκουσι. τὸ δὲ ἐπὶ ῥοπῆς, ὡς τὸ ὁμηρικόν, ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς. τουτέστι μιᾷ μάχῃ μόγις ἐξαρκεῖν δυναμένοις, ἢ ἀπὸ τῆς ἐν μιᾷ ῥοπῇ ζώων ἀναιρουμένων. Μηδὲ ὁμοιωθῆναι τοῖς πολλοῖς· τοῖς ἀπαιδεύτοις. Οἷς παρὸν ἀνθρωπείως· κατὰ τὸ ὀφειλόμενον τῷ ἀνθρωπείῳ γένει.

θείσοντά τινα ὠφεληθῆναι. ὅτι δὲ ἐπ' ὠφελείᾳ πάρεσμεν, τοῦτο δηλώσομεν. βουλόμεθα γὰρ ἀπραγμόνως αὐτοί τε ὑμῶν ἄρξαι, καὶ ὑμᾶς σωθῆναι, συμφερόντως καὶ ὑμῖν, καὶ ἡμῖν. Σφαλέντες αὖ. τοῦ δικαίου.

Ἡμεῖς δὲ, τῆς ἡμετέρας. ἂν καὶ καταλυθῇ φησιν ὑμῶν τὰ τῆς ἡγεμονίας, οὐκ ἀθυμοῦμεν περὶ τῆς καταστροφῆς. Λακεδαιμόνιοι γὰρ καὶ πάντες οἱ ἄρχειν εἰωθότες ἑτέρων, οὐ χαλεπῶς τοῖς νικηθεῖσι προσφέρονται. ὥστε οὐ Λακεδαιμονίους δέδιμεν, ἀλλὰ τοὺς ὑπηκόους. οὗτοι γὰρ οὐκ εἰωθότες ἑτέρων ἄρχειν, ἐπειδὰν κρατήσωσι τῶν ἀρχόντων, ὠμότητι αὐτοῖς χρῶνται. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου, εἰ ἀδήλῳ κείσθω ὥσπερ

ἀκριβοῦς πείσοντά τινα ὠφεληθῆναι καὶ πρὸς ὑμῶν οὐχ ἧσσον τοῦτο, ὅσῳ καὶ ἂν μεγίστῃ τιμωρίᾳ σφαλέντες αὖ, τοῖς ἄλλοις παράδειγμα γένοισθε.

ΑΘΗΝΑΙΟΙ Ἡμεῖς δὲ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς ἢν καὶ παυθῇ, οὐκ ἀθυμοῦμεν τὴν τελευτήν. οὐ γὰρ οἱ ἄρχοντες ἄλλων ὥσπερ καὶ Λακεδαιμόνιοι οὗτοι, δεινοὶ τοῖς νικηθεῖσιν. ἔστι δὲ οὐ πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν ὁ ἀγών, ἀλλ' ἢν οἱ ὑπήκοοί που τῶν ἀρξάντων αὐτοὶ ἐπιθέμενοι κρατήσωσι. καὶ περὶ μὲν τούτου, ἡμῖν ἀφείσθω κινδυνεύεσθαι. ὡς δὲ ἐπ' ὠφελείᾳ τε πάρεσμεν τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ νῦν τοὺς λόγους ἐροῦμεν, τῆς ὑμετέρας πόλεως, ταῦτα δηλώσομεν, βουλόμενοι ἀπόνως μὲν ὑμῶν ἄρξαι, χρησίμως δ' ὑμᾶς ἀμφοτέροις σωθῆναι. ΜΗΛΙΟΙ.

Καὶ πῶς χρήσιμον ἂν ξυμβαίη ἡμῖν δουλεῦσαι, ὥσπερ καὶ ὑμῖν ἄρξαι; ΑΘΗ.

Ὅτι ὑμῖν μὲν πρὸ τοῦ τὰ δεινότατα παθεῖν, ὑπακοῦσαι ἂν γένοιτο. ἡμεῖς δὲ μὴ διαφθείραντες ὑμᾶς, κερδαίνοιμεν ἄν. ΜΗΛΙΟΙ. Ὥστε δὲ ἡσυχίαν ἄγοντας ἡμᾶς, φίλους μὲν εἶναι ἀντὶ πολεμίων, ξυμμάχους δὲ, μηδετέρων οὐκ ἂν δέξαισθε; ΑΘΗ. Οὐ γὰρ τοσοῦτον ἡμᾶς βλάπτει ἡ ἔχθρα ὑμῶν, ὅσον ἡ φιλία μὲν, ἀσθενείας, τὸ δὲ μῖσος, δυνάμεως παράδειγμα, τοῖς ἀρχομένοις δηλούμενον. ΜΗ. Σκοποῦσι δ' ὑμῶν οὕτως οἱ ὑπήκοοι τὸ εἰκός, ὥστε τούς τε μὴ προσήκοντας, καὶ ὅσοι ἄποικοι ὄντες οἱ πολλοί, καὶ ἀποστάντες τινὲς κεχείρωνται, ἐς τὸ αὐτὸ τιθέασι. ΑΘΗ. Δικαιώματι γὰρ οὐδετέρους ἐλλείπειν ἡγοῦνται. κατὰ δύναμιν δὲ, τοὺς μὲν, περιγίγνεσθαι. ἡμᾶς δὲ, φόβῳ οὐκ ἐπιέναι. ὥστε ἔξω καὶ τοῦ πλεόνων ἄρξαι, καὶ τὸ ἀσφαλὲς ἡμῖν διὰ τὸ καταστραφῆναι ἂν παράσχοιτε. ἄλλως τε καὶ νησιῶται ναυτοκρατόρων, καὶ ἀσθενέστεροι ἑτέρων ὄντες, εἰ μὴ περιγένοισθε. ΜΗ. Ἐν δ' ἐκείνῳ οὐ νομίζετε ἀσφάλειαν. δεῖ γὰρ αὖ καὶ ἐνταῦθα, ὥσπερ ὑμεῖς τῶν δικαίων λόγων ἡμᾶς ἐκβιβάσαντες, τῷ ὑμετέρῳ ξυμφόρῳ ὑπακούειν πείθετε, καὶ ἡμᾶς τὸ ἡμῖν χρήσιμον διδάσκοντας, εἰ τυγχάνει καὶ ὑμῖν τὸ αὐτὸ ξυμβαῖνον, πειρᾶσθαι πείθειν. ὅσοι γὰρ νῦν μηδετέροις ξυμμαχοῦσι, πῶς οὐ πολεμώσεσθε αὐτούς, ὅταν ἐς τάδε βλέψαντες, ἡγήσωνταί ποτε ὑμᾶς καὶ ἐπὶ σφᾶς ἥξειν. κἀν τούτῳ, τί ἄλλο, ἢ τοὺς μὲν ὑπάρχοντας πολεμίους, μεγαλύνετε, τοὺς δὲ μηδὲ μελλήσοντας γενέσθαι, ἄκοντας ἐπάγεσθε. ΑΘΗ.

πείξῃ. Οἱ ὑπήκοοί που τῶν ἀρξάντων. τοῦ πολέμου δηλονότι. Βουλόμενοι ἀπραγμόνως. οἱ ἀθηναῖοι δηλονότι πρέσβεις ὄντες. Ἀμφοτέροις σωθῆναι. καὶ ἡμῖν, καὶ ὑμῖν.

Καὶ πῶς χρήσιμον. πῶς φησὶν ὁμοίως χρήσιμον ὡς καὶ ὑμῖν ἄρξαι, οὕτως ἡμῖν δουλεῦσαι. Ὅτι ὑμῖν μὲν πρὸ τοῦ τὰ δεινότατα. ὅτι ὑμεῖς μὲν ἂν ἀδεῶς ὑπακούσητε, οὐδὲν δεινὸν πείσεσθε. ἡμεῖς δὲ, εἰ μὴ διαφθείρωμεν ὑμᾶς, ἕξομεν ὑμῖν εἰς δέον χρῆσθαι. Οὐ γὰρ τοσοῦτον ὑμᾶς. εἰ ἐχθροὺς μὲν ὑμᾶς ἔχοντες, οὐδὲν βλαβησόμεθα, μᾶλλον δὲ ὠφεληθησόμεθα, τεκμήριον τῆς ἰσχύος ἡμῶν, καὶ δήλωμα τοῖς ἀρχομένοις παρέχοντες, δι' ὑμᾶς καταδουλώσασθαι. εἰ δὲ φίλους ποιησόμεθα, διὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν τὸ δρᾶσαι νομισθησόμεθα, ὡς φοβούμενοι ὑμᾶς. Σκοποῦσι δ' ὑμῶν οὕτως. ἀντὶ τοῦ τῶν ἀθηναίων ὅτι οἱ σύμμαχοι ἀσθένειαν ὑμῶν καταγνώσονται, οἱ μήλιοι ὑποφέροντές φασιν, εἰ οἱ ὑπήκοοι ὑμῶν τοῦτο κρίνουσιν, ἄλογοι ὥστε εἶναι φαίνεσθαι, καὶ ὁμοίως ἀξιοῦν καταδουλοῦσθαι τούς τε μηδὲν προσήκοντας ὑμῖν ὥσπερ ἡμᾶς, καὶ τοὺς ἀποίκους μὲν ὑμῶν ὄντας, ἀποστάντας δὲ, καὶ διὰ τοῦτο χειρωθέντας. Ἄλλως τε καὶ νησιῶται. ἰσχύοντες ταῖς ναυσὶ μᾶλλον. ἢ κατὰ τὴν ἤπειρον, οἱ ὑπήκοοι ὑμῶν. δικαιολογίας μὲν οὔτε τοὺς ὑμετέρους ἀποίκους ἀποστάντας ἀπορεῖν νομίζουσιν, οὔτε τοὺς μὴ προσήκοντας ἡγοῦνται. τοὺς δὲ μὴ καταστραφέντας ὑφ' ὑμῶν, οὐχὶ διὰ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ δι' ἰσχὺν μένειν ἐλευθέρους, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς μὴ ἐπιέναι οὐ διὰ δικαιοσύνην, ἀλλὰ φοβουμένους. ὥστε εἰ καταστραφείητε, οὐ μόνον ἡμῖν περιέσεσθαι τὸ πλεῖον ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ ἀσφάλεια προσέσται. ὡς ἂν μὴ καταφρονουμένοις ὑπὸ τῶν συμμάχων. Ὅσοι γὰρ νῦν μηδετέροις ξυμμαχοῦσι. μήτε τοῖς ἀθηναίοις, μήτε τοῖς λακεδαιμονίοις. Πῶς οὐ πολεμώσεσθε. ἐς πόλεμον ἐμβαλεῖτε. Ὅταν ἐς τάδε. τὰ ἡμέτερα πάθη. Ἐν δὲ ἐκείνῳ νομίζετε ἀσφάλειαν. ἐν δὲ ἐκείνῳ οὐχ ἡγεῖσθε ἀσφάλειαν εἶναι, ἐν τῷ μὴ πειρᾶσθαι τοὺς μὴ προσήκοντας καταστρέφεσθαι. δεῖ γὰρ ὥσπερ ὑμεῖς ἐκκρούσαντες ἡμᾶς, τῆς δικαιολογίας ἀξιοῦτε πείθειν, ὥστε ὑπακούειν ὑμῖν, στοχαζόμενοι τοῦ ὑμῶν αὐτῶν συμφέροντος, οὕτω καὶ ἡμᾶς τὸ τοῖς ἡμῖν αὐτοῖς λυσιτελοῦς πειρᾶσθαι διδάσκειν, ὅτι καὶ ὑμῖν τὸ αὐτὸ συμφέρον. τουτέστι, τὸ μὴ καταδουλώσασθαι τοὺς προσήκοντας. τοὺς γὰρ μηδετέροις ξυμμαχοῦντας, πῶς οὐ ποιήσετε πολεμίους, ἐπειδὰν ἀποβλέψαντες εἰς τὴν γνώμην ὑμῶν, ὑποπτεύσωσι καὶ αὐτοὺς ἐπιστρατεύσειν. καὶ ἐν τούτῳ τί ἄλλο, ἢ καὶ πρόσθεν πολεμίους αὐξήσετε, καὶ τοὺς μὴ διανοηθέντας ὑμῖν τὴν ἀρχὴν πολεμεῖν, ἄκοντας αὐτὸ ποιεῖν ἀναγκάσετε.

πρὶν ἀδικεῖν τῆς γῆς· βλάψαι. Καὶ τοῖς ὀλίγοις λέγειν· διῃρημένοις, καὶ ἐν τέλεσι. Ἐπειδὴ οὐ πρὸς τὸ πλῆθος. ἐπειδὴ οὐ παρὰ τῷ δήμῳ κελεύετε ἡμᾶς ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, ἵνα μὴ συνεχοῦς ῥήσεως γινομένης, καὶ ἕνα ποιουμένοις λόγον, ὑποπτεύσῃ τὸ πλῆθος ἡμῶν ἀπατᾶσθαι, ὡς ἂν ἅπαξ ἀκούσαντες πιθανῶν μὲν λόγων, ἐλέγχους δὲ οὐ παρεχομένων, οὐδ' ἀποδείξεις. γιγνώσκομεν γὰρ ὅτι τοῦ ταῦθ' ὑπονοήσαντες, πρὸς τοὺς ἄρχοντας ὑμῶν μόνους ἠγάγετε ἡμᾶς, οἱ ὑμεῖς οἱ προεστῶτες ἀσφαλέστερον ποιήσετε. ἕκαστον γὰρ ὃ λέγομεν δοκιμάζοντες πρὸς ὃ μὴ δοκοῦν ἐπιτηδείως ἔχειν ἀποκρίνεσθε· τουτέστι, διὰ πλειόνων λόγων κρίνετε. ἐν πᾶσιν ὁ Θουκυδίδης ἐφύλαξε τὴν συνήθειαν· οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν ταύτᾳ. αὐτὶ γὰρ δημηγορίας, διάλογον παρὰ τῶν Μηλίων, καὶ Ἀθηναίων ἐτόλμησε συνθεῖναι.

πρὶν ἀδικεῖν τι τῆς γῆς, λόγους πρῶτον ποιησομένους ἔπεμψαν πρέσβεις. οὓς οἱ Μήλιοι, πρὸς μὲν τὸ πλῆθος, οὐκ ἤγαγον. ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς, καὶ τοῖς ὀλίγοις λέγειν ἐκέλευον περὶ ὧν ἥκουσιν. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, ἔλεγον τοιάδε.

Λόγοι τῆς τῶν Ἀθηναίων πρεσβείας πρὸς Μηλίους.

Ἐπειδὴ οὐ πρὸς τὸ πλῆθος οἱ λόγοι γίγνονται, ὅπως δὴ μὴ ξυνεχεῖ ῥήσει οἱ πολλοὶ ἐπαγωγὰ, καὶ ἀνέλεγκτα ἐσάπαξ ἀκούσαντες ἡμῶν ἀπατηθῶσι, γιγνώσκομεν γὰρ ὅτι τοῦτο φρονεῖ ὑμῶν ἡ ἐς τοὺς ὀλίγους ἀγωγὴ, ὑμεῖς οἱ καθήμενοι, ἔτι ἀσφαλέστερον ποιήσατε. καθ' ἕκαστον γὰρ καὶ μηδ' ὑμεῖς ἑνὶ λόγῳ, ἀλλὰ πρὸς τὸ μὴ δοκοῦν ἐπιτηδείως λέγεσθαι εὐθὺς ὑπολαμβάνοντες, κρίνετε. καὶ πρῶτον εἰ ἀρέσκει ὡς λέγομεν εἴπατε. Οἱ δὲ τῶν Μηλίων ξύνεδροι, ἀπεκρίναντο. Ἡ μὲν ἐπιείκεια τοῦ διδάσκειν καθ' ἡσυχίαν ἀλλήλους, οὐ ψέγεται. τὰ δὲ τοῦ πολέμου παρόντα ἤδη, καὶ οὐ μέλλοντα, διαφέροντα αὐτοῦ φαίνεται. ὁρῶμεν γὰρ αὐτούς τε κριτὰς ἥκοντας ὑμᾶς τῶν λεχθησομένων, καὶ τὴν τελευτὴν ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὸ εἰκός, περιγενομένοις μὲν τῷ δικαίῳ, καὶ δι' αὐτὸ μὴ ἐνδοῦσι, πόλεμον ἡμῖν φέρουσαν. πεισθεῖσι δὲ, δουλείαν. ΑΘΗΝΑΙΟΙ Εἰ μὲν τοίνυν ὑπονοίας τῶν μελλόντων λογιούμενοι, ἢ ἄλλο τι ξυνήκετε, ἢ ἐκ τῶν παρόντων, καὶ ὧν ὁρᾶτε, περὶ σωτηρίας βουλεύσοντες τῇ πόλει, παυοίμεθ' ἄν. εἰ δ' ἐπὶ τοῦτο, λέγοιμεν ἄν. ΜΗΛΙΟΙ. Εἰκὸς μὲν καὶ ξυγγνώμη ἐν τῷ τοιῷδε καθεστῶτας, ἐπὶ πολλὰ καὶ λέγοντας, καὶ δοκοῦντας, τρέπεσθαι. ἡ μέντοι ξύνοδος, καὶ περὶ σωτηρίας ἥδε πάρεστι, καὶ ὁ λόγος, ᾧ προκαλεῖσθε τρόπῳ, εἰ δοκεῖ, γιγνέσθω. ΑΘΗ. Ἡμεῖς τοίνυν οὔτε αὐτοὶ μετ' ὀνομάτων καλῶν, ὡς ἢ δικαίως τὸν Μῆδον καταλύσαντες ἄρχομεν, ἢ ἀδικούμενοι νῦν ἐπεξερχόμεθα, λόγων μῆκος ἄπιστον παρέξομεν, οὔθ' ὑμᾶς ἀξιοῦμεν, ἢ ὅτι Λακεδαιμονίων ἄποικοι ὄντες, οὐ ξυνεστρατεύσατε, ἢ ὡς ἡμᾶς οὐδὲν ἠδικήκατε λέγοντας, οἴεσθε πείσειν. τὰ δυνατὰ δ' ἐξ ὧν ἑκάτεροι ἀληθῶς φρονοῦμεν διαπράσσεσθαι, ἐπισταμένους πρὸς εἰδότας, ὅτι δίκαια μὲν ἐν τῷ ἀνθρωπείῳ λόγῳ ἀπὸ τῆς ἴσης ἀνάγκης κρίνεται. δυνατὰ δὲ οἱ προύχοντες πράσσουσι, καὶ οἱ ἀσθενεῖς ξυγχωροῦσι. ΜΗΛΙΟΙ Ἧι μὲν δὴ νομίζομέν γε χρήσιμον, ἀνάγκη γὰρ, ἐπειδὴ ὑμεῖς οὕτω παρὰ τὸ δίκαιον, τὸ ξυμφέρον λέγειν ὑπέθεσθε, μὴ καταλύειν ὑμᾶς τὸ κοινὸν ἀγαθόν, ἀλλὰ τῷ αἰεὶ ἐν κινδύνῳ γιγνομένῳ εἶναι τὰ εἰκότα, καὶ δίκαια. καί τι καὶ ἐντὸς τοῦ

Ἀκούσαντες ἡμῶν. τῶν Ἀθηναίων. Γιγνώσκομεν γὰρ ὅτι τοῦτο φρονεῖ· βούλεται. τοῦτό ἐστι σκοπὸς τῆς εἰς τοὺς ὀλίγους προσαγωγῆς. Ἡ ἐς τοὺς ὀλίγους ἀγωγή. προσαγωγή. Ἡ μὲν ἐπιείκεια τοῦ διδάσκειν καθ' ἡσυχίαν ἀλλήλοις. τὸ μὲν τῆς ἐν λόγοις εὐγνωμοσύνης, οὐκ ἄν τις μέμψαιτο ὑμῖν. ἠρέμα γὰρ, καὶ κατὰ σχολὴν ἀλλήλοις ἀξιοῦντε πείθεσθαι. τὸ δὲ ἤδη πολεμοῦντες ὑμῖν, οὐκέτι εὐγνωμονεῖτε, οὐδὲ ὅμοια οἷς λέγετε, ποιεῖτε. κριταὶ γὰρ ἥκετε τῶν λόγων, ὧν λέγετε αὐτοί. καὶ γνώριμον ὑμῖν τὸ τέλος, ἐκ τῆς κρίσεως. ὅτι νικῶντες μὲν ὑμᾶς τοῖς δικαίοις, καὶ διὰ τοῦτο μὴ θέλοντες προχωρεῖν, εἰς πόλεμον εὐθὺς καταστησόμεθα. πεισθέντες δὲ ἴσως δικαιότερα ἡμῶν λεγόντων, δουλείαν καθ' αὑτῶν καταψηφιούμεθα. Τῶν λεχθησομένων. ὑπό τε ὑμῶν, καὶ ἡμῶν δηλονότι. Καὶ τὴν τελευτήν. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὁρῶμεν ἡμῖν δηλονότι. Εἰ μὲν τοίνυν ὑπονοίας τῶν μελλόντων. εἰ μὲν ὑπονοήσαντες περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι συνεληλύθατε, ἢ ἄλλο τι σκεψόμενοι, καὶ μὴ περὶ σωτηρίας τῆς δυνάμεως ἐκ τῶν παρόντων, ἡσυχίαν ἄγοιμεν ἄν. εἰ δὲ περὶ τοῦ δύνασθαι σωθῆναι συνεληλύθατε, λέγοιμεν ἄν. Ἢ ἄλλο τι ξυνήκετε. τὸ ἢ, ἀντὶ τοῦ εἴπερ. Εἰκὸς μὲν, καὶ ξυγγνώμη. εἰκὸς ὑμᾶς ἐν τοιούτῳ καθεστῶτας ἐπὶ πολλὰ, καὶ ὑπονοοῦντας λέγοντας τρέπεσθαι, καὶ οὐ συγγινώσκετε ὑμῖν ὑποπτεύουσιν. Μετ' ὀνομάτων καλῶν. λέξεων εὐπρεπῶν. Διαπράσσεσθαι. ἐπιστάμενοι καὶ ἡμεῖς, καὶ ὑμεῖς. Ἐν τῷ ἀνθρωπείῳ λόγῳ. ὁ ἀνθρώπινος λογισμός φησι, τότε τὸ δίκαιον ἐξετάζει, ὅταν ἴσην ἰσχὺν ἔχωσιν οἱ κρινόμενοι. ὅταν δὲ οἱ ἕτεροι προέχωσιν ἰσχύϊ, προστάττουσι πᾶν τὸ δυνατόν. καὶ ἥττονες, οὐκ ἀντιλέγουσιν. Ἧι μὲν δὴ νομίζομέν γε. ἐπειδὴ ὑμεῖς ὦ Ἀθηναῖοι τοῦ συμφέροντος μᾶλλον ἀξιοῦτε προέχεσθαι, νομίζομεν ἡμῖν προσήκειν τὸ κοινὸν ἀγαθόν. τουτέστι, τὸ πρᾴως τοῖς ἀσθενεστέροις χρῆσθαι. δεῖ γὰρ μὴ καταλύειν τοῖς κινδυνεύουσι τὰ προσήκοντα, καὶ τὰ δίκαια νέμεσθαι, καὶ μᾶλλον τῆς φιλανθρωπίας, ἢ περὶ τῆς πρὸς ἀκρίβειαν δικαίου τυγχάνειν τοὺς ἥττονας. ὃ δὴ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν ὦ Ἀθηναῖοι. οὐ γὰρ δὴ μόνον ἡμῖν, αὐτοὶ σφαλέντες ποτὲ, παράδειγμα πάντως τοῖς ἄλλοις γενήσεσθε. μεγάλως γὰρ ὑμᾶς οἱ νικήσαντες τιμωρήσονται, καὶ αὐτοὶ τοὺς περὶ ὑμᾶς χαλεποὺς γινομένους.

πείσαντα

Λακεδαιμόνιοι, καὶ Ἀργεῖοι χίλιοι ἑκάτεροι ξυστρατεύσαντες, τά τ' ἐν Σικυῶνι ἐς ὀλίγους μᾶλλον κατέστησαν αὐτοὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐλθόντες, καὶ μετ' ἐκεῖνα ξυναμφότεροι ἤδη, καὶ τὸν ἐν Ἄργει δῆμον κατέλυσαν· καὶ ὀλιγαρχία ἐπιτηδεία τοῖς Λακεδαιμονίοις κατέστη. καὶ πρὸς ἔαρ ἤδη ταῦτα ἦν, τοῦ χειμῶνος λήγοντος· καὶ τέταρτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, Διῆς τε οἱ ἐν Ἄθῳ ἀπέστησαν Ἀθηναίων πρὸς Χαλκιδέας, καὶ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐν Ἀχαΐᾳ, οὐκ ἐπιτηδείως πρότερον ἔχοντα, καθίσταντο. καὶ Ἀργείων ὁ δῆμος κατ' ὀλίγον ξυνιστάμενός τε, καὶ ἀναθαρσήσας, ἐπέθεντο τοῖς ὀλίγοις, τηρήσαντες αὐτὰς τὰς γυμνοπαιδίας τῶν Λακεδαιμονίων· καὶ μάχης γενομένης ἐν τῇ πόλει, ἐπεκράτησεν ὁ δῆμος, καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ ἐξήλασεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἕως μὲν αὐτοὺς μετεπέμποντο οἱ φίλοι, οὐκ ἦλθον ἐκ πλείονος· ἀναβαλλόμενοι δὲ τὰς γυμνοπαιδίας, ἐβοήθουν. καὶ ἐν Τεγέᾳ πυθόμενοι ὅτι νενίκηνται οἱ ὀλίγοι, προελθεῖν μὲν οὐκ ἠθέλησαν, δεομένων τῶν διαπεφευγότων· ἀναχωρήσαντες δὲ ἐπ' οἴκου, τὰς γυμνοπαιδίας ἦγον. καὶ ὕστερον ἐλθόντων πρέσβεων ἀπό τε τῶν ἐν τῇ πόλει ἀγγέλων, καὶ τῶν ἔξω Ἀργείων, παρόντων τε τῶν ξυμμάχων, καὶ ῥηθέντων πολλῶν ἀφ' ἑκατέρων, ἔγνωσαν μὲν ἀδικεῖν τοὺς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς στρατεύειν ἐς Ἄργος· διατριβαὶ δὲ καὶ μελλήσεις ἐγίγνοντο. ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀργείων ἐν τούτῳ φοβούμενος τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων ξυμμαχίαν πάλιν προσαγόμενός τε, καὶ νομίζων μέγιστον ἂν σφᾶς ὠφελήσειν, τειχίζει μακρὰ τείχη ἐς θάλασσαν, ὅπως ἢν τῆς γῆς εἴργωνται, ἡ κατὰ θάλασσαν σφᾶς μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπαγωγὴ τῶν ἐπιτηδείων ὠφελῇ. ξυνῄδεσαν δὲ τὸν τειχισμὸν καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τινὲς πόλεων. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι πανδημεί, καὶ αὐτοί, καὶ γυναῖκες, καὶ οἰκέται ἐτείχιζον· καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν αὐτοῖς ἦλθον τέκτονες, καὶ λιθουργοί. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, Λακεδαιμόνιοι ὡς ᾔσθοντο τειχιζόντων, ἐστράτευσαν ἐς τὸ Ἄργος, αὐτοί τε, καὶ οἱ ξύμμαχοι, πλὴν Κορινθίων. ὑπῆρχε δέ τι αὐτοῖς καὶ ἐκ τοῦ Ἄργους αὐτόθεν πρασσόμενον. ἦγε δὲ τὴν στρατιὰν Ἆγις ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ τὰ μὲν ἐκ τῆς πόλεως δοκοῦντα προϋπάρχειν, οὐ προυχώρησεν ἔτι· τὰ δὲ οἰκοδομούμενα τείχη ἑλόντες, καὶ καταβαλόντες, καὶ Ὑσιὰς χωρίον τῆς Ἀργείας λαβόντες, καὶ τοὺς ἐλευθέρους ἅπαντας οὓς ἔλαβον ἀποκτείναντες, ἀνεχώρησαν, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις. ἐστράτευσαν δὲ μετὰ τοῦτο καὶ Ἀργεῖοι ἐς τὴν Φλιασίαν, καὶ δῃώσαντες ἀπῆλθον, ὅτι σφῶν τοὺς φυγάδας ὑπεδέχοντο· οἱ γὰρ πολλοὶ αὐτῶν ἐνταῦθα κατῴκηντο. κατέκλεισαν δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Μακεδονίας Ἀθηναῖοι Περδίκκαν, ἐπικαλοῦντες τήν τε πρὸς Ἀργείους καὶ Λακεδαιμονίους γενομένην ξυνωμοσίαν, καὶ ὅτι παρασκευασαμένων αὐτῶν στρατιὰν ἄγειν ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης, καὶ Ἀμφίπολιν, Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγοῦντος, ἔψευστο τὴν ξυμμαχίαν, καὶ ἡ στρατιὰ μάλιστα διελύθη, ἐκείνου ἀπάραντος· πολέμιος οὖν ἦν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος, καὶ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, Ἀλκιβιάδης τε πλεύσας ἐς Ἄργος ναυσὶν εἴκοσιν, Ἀργείων τοὺς δοκοῦντας ἔτι ὑπόπτους εἶναι, καὶ τὰ Λακεδαιμονίων φρονεῖν, ἔλαβε τριακοσίους ἄνδρας· καὶ κατέθεντο αὐτοὺς Ἀθηναῖοι ἐς τὰς ἐγγὺς νήσους ὧν ἦρχον. καὶ ἐπὶ Μῆλον τὴν νῆσον Ἀθηναῖοι ἐστράτευσαν ναυσὶν ἑαυτῶν μὲν τριάκοντα, Χίαις δὲ ἕξ, Λεσβίαιν δὲ δυοῖν, καὶ ὁπλίταις ἑαυτῶν μὲν διακοσίοις, καὶ χιλίοις, καὶ τοξόταις τριακοσίοις, καὶ ἱπποτοξόταις εἴκοσι· τῶν δὲ ξυμμάχων, καὶ νησιωτῶν, ὁπλίταις μάλιστα πεντακοσίοις καὶ χιλίοις. οἱ δὲ Μήλιοι, Λακεδαιμονίων μέν εἰσιν ἄποικοι, τῶν δ' Ἀθηναίων οὐκ ἤθελον ὑπακούειν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι νησιῶται· ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον οὐδετέρων ὄντες ἡσύχαζον, ἔπειτα ὡς αὐτοὺς ἠνάγκαζον οἱ Ἀθηναῖοι δῃοῦντες τὴν γῆν, ἐς πόλεμον φανερὸν κατέστησαν. στρατοπεδευσάμενοι οὖν αὐτόσε τῇ παρασκευῇ ταύτῃ οἱ στρατηγοὶ Κλεομήδης τε ὁ Λυκομήδους, καὶ Τισίας ὁ Τισιμάχου,

Οὐκ ἐπιτηδείως πρότερον· συμφερόντως τοῖς Λακεδαιμονίοις ἁρμόζοντος.
Καὶ ἀναθαρσήσαντες· ἀναλαβόντες αὖθις ἐλπίδας ἀγαθάς. Ἐπέθεντο τοῖς ὀλίγοις· τοῖς ἐπικρατοῦσιν ὀλιγαρχοῦσι.
Τηρήσαντες αὐτὰς τὰς γυμνοπαιδίας· ἑορτὴ τῶν Λακεδαιμονίων, ἐν ᾗ γυμνοὶ ἠγωνίζοντο.
Ἐν τῇ πόλει· τῶν Ἀργείων. Μετεπέμποντο οἱ φίλοι· οἱ ἐν Ἄργει.
Οὐκ ἦλθον ἐκ πλείονος· ἐπὶ πλείονος χρόνου. Διαπεφευγότων· τῶν διαπεφευγότων ἤγουν, καὶ ταῦτα διωρθοῦν.
Γυμνοπαιδίας· ἑορτὴν ἑώρταζον.
Πάλιν προσαγόμενος· τὸ οἰκειούμενος. Σφᾶς ὠφελήσειν· τοὺς Ἀργείους.
Ἐς θάλασσαν· ἕως τῆς θαλάσσης. Ἐτείχιζον· οἱ Ἀργεῖοι. Ὑπῆρχε δὲ· τοῖς Λακεδαιμονίοις.
Αὐτόθεν πρασσόμενον· ἐκ τοῦ Ἄργους.
Καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις· οἱ Λακεδαιμόνιοι. Οἱ γὰρ πολλοὶ αὐτῶν· οἱ φυγάδες τῶν Ἀργείων ἐν τῇ Φλιασίᾳ κατῴκουν. Κατέκλεισαν· τὴν ἀγορὰν αὐτοῦ ἀποκλείσαντες. Ξυνωμοσίαν· ξυμμαχίαν. Ἐκείνου
ἀπάραντος· οὐδὲ ἀναπεισθέντος, οὐδ' ἑτέροις ὄντος· χωρισθέντος δ' ἑτέρων τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ Ἀθηναίων.

Ἐξ ἐπιδαύρου δὲ ἐξελθεῖν δηλονότι.

δὲ ἐπιδαύρῳ πολεμίοις ἦμεν τοῖς ἀργείοις, καὶ τοῖς λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς τῶν λακεδαιμονίων ξυμμάχοις, καὶ τοῖς τῶν ἀργείων ξυμμάχοις. καὶ αἴτινα τοὶ λακεδαιμόνιοι παῖδας ἔχοντι, ἀποδόμεν ταῖς πολίεσι πάσαις. περὶ δὲ τῶ σιῶ, σύμβαμα τοῖσι μὲν λῆν τοῖς ἐπιδαυρίοις ὅρκον. δόμεν δὲ αὐτοῖς ὀμόσαι. τὰς δὲ πόλιας τὰς ἐν πελοποννάσῳ, καὶ μικρὰς, καὶ μεγάλας, αὐτονόμους ἦμεν πάσας κατὰ πάτρια. αἰ δέ κα τῶν ἐκτὸς πελοποννάσου τις ἐπὶ τὰν πελοπόννασον γᾶν ἴῃ ἐπὶ κακῷ, ἀλεξέμεναι ἁμόθι βουλευσαμένοις, ὅπα κα δικαιότατα δοκῇ τοῖς πελοποννασίοις. ὅσοι δ᾽ ἐκτὸς πελοποννάσω τῶν λακεδαιμονίων ξύμμαχοι ἐντί, ἐν τῷ αὐτῷ ἐσοῦνται, ἐν τῷπερ καὶ τοὶ τῶν λακεδαιμονίων, καὶ τοὶ τῶν ἀργείων ξύμμαχοί ἐντι, τὰν αὑτῶν ἔχοντες. ἐπιδείξαντας δὲ τοῖς ξυμμάχοις ξυμβαλέσθαι, αἴ κα αὐτοῖς δοκῇ. αἰ δέ τι κα ἄλλο δοκῇ τοῖς ξυμμάχοις, οἴκαδ᾽ ἀπάλλειν.

Ἴωντι ἐπὶ κακῷ· ὡς ἐπὶ τῆς τῆς γῆς δηλονότι.

Οἴκαδ᾽ ἀπάλλειν. ἀποπέμπειν. στέλλειν.

Τοῦτον μὲν τὸν λόγον προσεδέξαντο πρῶτον οἱ ἀργεῖοι. καὶ τῶν λακεδαιμονίων τὸ στράτευμα ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς τεγέας ἐπ᾽ οἴκου. μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπιμιξίας οὔσης ἤδη παρ᾽ ἀλλήλους, οὐ πολλῷ ὕστερον, ἔπραξαν αὖθις οἱ αὐτοὶ ἄνδρες, ὥστε τὴν μαντινέων, καὶ ἠλείων, καὶ τὴν ἀθηναίων ξυμμαχίαν ἀφέντας ἀργείους, σπονδὰς, καὶ ξυμμαχίαν ποιήσασθαι πρὸς λακεδαιμονίους. καὶ ἐγένοντο αἵδε.

ΞΥΜΜΑΧΙΑΙ ΑΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ.

Κατάδ᾽ ἔδοξε τοῖς λακεδαιμονίοις, καὶ ἀργείοις, σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ἦμεν πεντηκοντάετη, ἐπὶ τοῖς ἴσοις, καὶ ὁμοίοις, δίκας διδόντας κατὰ πάτρια. ταὶ δὲ ἄλλαι πόλιες, ταὶ ἐν πελοποννάσῳ, κοινανεόντων ταῖν σπονδαῖν καὶ ταῖ ξυμμαχίαι, αὐτόνομοι, καὶ αὐτοπόλιες τὰν αὑτῶν ἔχοντες, κατὰ πάτρια δίκας διδόντες τὰς ἴσας, καὶ ὁμοίας. ὅσοι δὲ ἔξω πελοποννάσου λακεδαιμονίοις ξύμμαχοι ἐντί, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐσοῦνται, τοῖςπερ καὶ τοὶ λακεδαιμόνιοι. καὶ τοὶ τῶν ἀργείων ξύμμαχοι ἐν τῷ αὐτῷ ἐσοῦνται, τῷπερ καὶ τοὶ ἀργεῖοι τὰν αὑτῶν ἔχοντες. αἰ δέ ποι στρατιᾶς δέῃ κοινᾶς, βουλεύεσθαι λακεδαιμονίως, καὶ ἀργείως, ὅπα κα δικαιότατα κρίναντας τοῖς ξυμμάχοις. αἰ δέ τινι ταῖν πολίων ᾖ ἀμφίλογα, ἢ ταῖν ἐντὸς, ἢ ταῖν ἐκτὸς πελοποννάσου, αἴτε περὶ ὅρων, αἴτε περὶ ἄλλου τινὸς, διακριθῆμεν, αἰ δέ τις τῶν ξυμμάχων πόλις πόλει ἐρίζοι, ἐς πόλιν ἐλθεῖν, ἅντινα ἴσαν ἀμφοῖν ταῖς πολίεσσι δοκοίη. τοὺς δὲ ἔτας, κατὰ πάτρια δικάζεσθαι.

Τοῖς δὲ ἔταις, κατὰ τὰ πάτρια δικάζεσθαι. τοῖς δὲ πολιτευομένοις ἐν μιᾷ ἑκάστῃ πόλει, δι᾽ ἀλλήλων λύειν τὰ διάφορα.

Αἱ μὲν σπονδαὶ, καὶ ἡ ξυμμαχία αὕτη ἐγεγένητο. καὶ ὁπόσα ἀλλήλων πολέμῳ ἢ εἴ τι ἄλλο εἶχον, διελύσαντο. κοινῇ δὲ ἤδη τὰ πράγματα τιθέμενοι, ἐψηφίσαντο κήρυκα, καὶ πρεσβείαν παρ᾽ ἀθηναίων μὴ προσδέχεσθαι, ἢν μὴ ἐκ πελοποννήσου ἐξίωσι, τὰ τείχη ἐκλιπόντες, καὶ μὴ ξυμβαίνειν τῳ, μηδὲ πολεμεῖν, ἀλλ᾽ ἢ ἅμα, καὶ τά τε ἄλλα θυμῷ ἔφερον, καὶ ἐς τὰ ἐπὶ θρᾴκης χωρία. καὶ ὡς περδίκκαν ἔπεμψαν ἀμφότεροι πρέσβεις, καὶ ἀνέπεισαν περδίκκαν ξυνομόσαι σφίσιν. οὐ μέντοι εὐθύς γε ἀπέστη τῶν ἀθηναίων, ἀλλὰ διενοεῖτο, ὅτι καὶ τοὺς ἀργείους ἑώρα. ἦν δὲ καὶ αὐτὸς τὸ ἀρχαῖον ἐξ ἄργους. καὶ τοῖς χαλκιδεῦσι τούς τε παλαιοὺς ὅρκους ἀνενεώσαντο, καὶ ἄλλους ὤμοσαν. ἔπεμψαν δὲ καὶ παρὰ τοὺς ἀθηναίους οἱ ἀργεῖοι πρέσβεις, τὸ ἐξ Ἐπιδαύρου τεῖχος κελεύοντες ἐκλιπεῖν. οἱ δ᾽ ὁρῶντες ὀλίγοι πρὸς πλείους ὄντας τοὺς ξυμφύλακας, ἔπεμψαν Δημοσθένην, τοὺς σφετέρους ἐξάξοντα. ὁ δὲ, ἀφικόμενος, καὶ ἀγῶνά τινα πρόφασιν γυμνικὸν ἔξω τοῦ φρουρίου ποιήσας, ὡς ἐξῆλθε τὸ ἄλλο φρούριον, ἀπέκλεισε τὰς πύλας. καὶ ὕστερον ἐπιδαυρίοις ἀνανεωσάμενοι τὰς σπονδὰς, αὐτοὶ οἱ ἀθηναῖοι ἀπέδοσαν τὸ τείχισμα. μετὰ δὲ τὴν τῶν ἀργείων ἀπόστασιν ἐκ τῆς ξυμμαχίας, καὶ οἱ μαντινεῖς, τὸ μὲν πρῶτον ἀντέχοντες, ἔπειτ᾽ οὐ δυνάμενοι ἄνευ τῶν ἀργείων, ξυνέβησαν καὶ αὐτοὶ τοῖς λακεδαιμονίοις, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφεῖσαν τῶν πόλεων. καὶ λα-

Τὰ πράγματα τιθέμενοι. διατιθέμενοι. οἰκονομοῦντες.

Τὰ τείχη ἐκλιπόντες. τῆς ἐπιδαύρου.

Καὶ τά τε ἄλλα θυμῷ ἔφερον. ἔφερόν τε. Ἀμφότεροι πρέσβεις. ἀργεῖοι, καὶ λακεδαιμόνιοι. Καὶ τοὺς ἀργείους ἑώρα. ἀποστάντας. Ἐκ τῆς ξυμμαχίας τῶν ἀθηναίων.

Mantinei societatem ineunt cum Spartanis

Οὐχ ἐπιτήδειος

ἀλλὰ προκαλούμενοι καὶ γιγνομένου τούτου, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν τούτῳ ὡς παρῆλθε, καὶ ἐξέκλινεν ἀπὸ σφῶν τὸ στράτευμα, καθ' ἡσυχίαν ἐσώθησαν, καὶ τῶν Ἀργείων μετ' αὐτῶν τὸ ἡσσηθέν. οἱ δὲ Μαντινῆς, καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τῶν Ἀργείων οἱ λογάδες, οὐκέτι πρὸς τὸ ἐγκεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις τὴν γνώμην εἶχον, ἀλλ' ὁρῶντες τούς τε σφετέρους νενικημένους, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπιφερομένους, ἐς φυγὴν ἐτράποντο. καὶ τῶν μὲν Μαντινέων καὶ πλείους διεφθάρησαν. τῶν δὲ Ἀργείων λογάδων τὸ πολὺ ἐσώθη. ἡ μέντοι φυγὴ καὶ ἀποχώρησις, οὐ βίαιος, οὐδὲ μακρὰ ἦν. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι, μέχρι μὲν τοῦ τρέψαι, χρονίους τὰς μάχας, καὶ βεβαίους τῷ μένειν ποιοῦνται, τρέψαντες δὲ, βραχείας, καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ τὰς διώξεις. καὶ ἡ μὲν μάχη τοιαύτη καὶ ὅτι ἐγγύτατα τούτων ἐγένετο, πλείστου δὴ χρόνου μεγίστη δὴ τῶν Ἑλληνικῶν, καὶ ὑπὸ ἀξιολογωτάτων πόλεων ξυνελθοῦσα. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προθέμενοι τῶν πολεμίων νεκρῶν τὰ ὅπλα, τροπαῖον εὐθὺς ἵστασαν, καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον, καὶ τοὺς αὑτῶν ἀνείλοντο, καὶ ἀπήγαγον ἐς Τεγέαν, οὗπερ ἐτάφησαν, καὶ τοὺς τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. ἀπέθανον δὲ Ἀργείων μὲν, καὶ Ὀρνεατῶν, καὶ Κλεωναίων, ἑπτακόσιοι. Μαντινέων δὲ, διακόσιοι. καὶ Ἀθηναίων ξὺν Αἰγινήταις, διακόσιοι, καὶ οἱ στρατηγοὶ ἀμφότεροι. Λακεδαιμονίων δὲ, οἱ μὲν ξύμμαχοι οὐκ ἐταλαιπώρησαν, ὥστε τι καὶ ἀξιόλογον ἀπογενέσθαι. αὐτῶν δὲ χαλεπὸν μὲν ἦν τὴν ἀλήθειαν πυθέσθαι. ἐλέγοντο δὲ περὶ τριακοσίους ἀποθανεῖν. τῆς δὲ μάχης μελλούσης ἔσεσθαι, καὶ Πλειστοάναξ ὁ ἕτερος βασιλεὺς ἔχων τούς τε πρεσβυτέρους καὶ νεωτέρους, ἐβοήθησε. καὶ μέχρι μὲν Τεγέας ἀφίκετο. πυθόμενος δὲ τὴν νίκην, ἀπεχώρησε. καὶ τοὺς ἀπὸ Κορίνθου, καὶ ἔξω Ἰσθμοῦ ξυμμάχους ἀπέτρεψαν πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι. καὶ αὐτοὶ ἀναχωρήσαντες, καὶ τοὺς ξυμμάχους ἀφέντες, Κάρνεια γὰρ αὐτοῖς ἐτύγχανον ὄντα, τὴν ἑορτὴν ἦγον. καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τότε ἐπιφερομένην αἰτίαν, ἔς τε μαλακίαν διὰ τὴν ἐν τῇ νήσῳ ξυμφορὰν, καὶ ἐς τὴν ἄλλην ἀβουλίαν τε καὶ βραδυτῆτα, ἑνὶ ἔργῳ τούτῳ ἀπελύσαντο. τύχῃ μὲν, ὡς ἐδόκουν, κακιζόμενοι, γνώμῃ δὲ οἱ αὐτοὶ ἔτι ὄντες. τῇ δὲ προτεραίᾳ ἡμέρᾳ ξυνέβη τῆς μάχης ταύτης, καὶ τοὺς Ἐπιδαυρίους πανδημεὶ ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀργείαν, ὡς ἐρήμην οὖσαν. καὶ τοὺς ὑπολοίπους φύλακας τῶν Ἀργείων ἐξελθόντων, διαφθεῖραι πολλούς. καὶ Ἠλείων τρισχιλίων ὁπλιτῶν βοηθησάντων Μαντινεῦσιν ὕστερον τῆς μάχης, καὶ Ἀθηναίων χιλίων πρὸς τοῖς προτέροις, ἐστράτευσαν ἅπαντες οἱ ξύμμαχοι οὗτοι εὐθὺς ἐπὶ Ἐπίδαυρον, ἕως οἱ Λακεδαιμόνιοι Κάρνεια ἦγον. καὶ διελόμενοι τὴν πόλιν, περιετείχιζον. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐξεπαύσαντο. Ἀθηναῖοι δὲ, ὥσπερ προσετάχθησαν, τὴν ἄκραν τὸ Ἡραῖον εὐθὺς ἐξειργάσαντο. καὶ ἐν τούτῳ ξυγκαταλιπόντες ἅπαντες τῷ τειχίσματι φρουρὰν, ἀνεχώρησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἀρχομένου, εὐθὺς οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ τὰ Κάρνεια ἤγαγον, ἐξεστράτευσαν. καὶ ἀφικόμενοι ἐς Τεγέαν, λόγους προὔπεμπον ἐς τὸ Ἄργος ξυμβατηρίους. ἦσαν δὲ αὐτοῖς πρότερόν τε ἄνδρες ἐπιτήδειοι, καὶ βουλόμενοι τὸν δῆμον τὸν ἐν Ἄργει καταλῦσαι. καὶ ἐπειδὴ ἡ μάχη ἐγεγένητο, πολλῷ μᾶλλον ἐδύναντο πείθειν τοὺς πολλοὺς ἐς τὴν ὁμολογίαν. ἐβούλοντο δὲ πρῶτον σπονδὰς ποιήσαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, αὖθις ὕστερον καὶ ξυμμαχίαν, καὶ οὕτως ἤδη τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι. καὶ ἀφικνεῖται πρόξενος ὢν Ἀργείων Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου, παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων δύο λόγω φέρων ἐς τὸ Ἄργος. τὸν μὲν καθ' ὅτι, εἰ βούλονται πολεμεῖν, τὸν δ' ὡς εἰ εἰρήνην ἄγειν. καὶ γενομένης πολλῆς ἀντιλογίας, ἔτυχε γὰρ καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης παρὼν, οἱ ἄνδρες οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις πράσσοντες ἤδη, καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ τολμῶντες, ἔπεισαν τοὺς Ἀργείους προσδέξασθαι τὸν ξυμβατήριον λόγον. ἔστι δὲ ὅδε.

ΞΥΜΒΑΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ, ΚΑΙ ΑΡΓΕΙΩΝ.

Καττάδε δοκεῖ τᾷ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων ξυμβαλέσθαι ποττὼς Ἀργείως, ἀποδιδόντας τὼς παῖδας τοῖς Ὀρχομενίοις, καὶ τὼς ἄνδρας τοῖς Μαιναλίοις, καὶ τὼς ἄνδρας τὼς ἐν Μαντινείᾳ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀποδιδόντας, καὶ ἐξ Ἐπιδαύρω ἐκβῶντας, καὶ τὸ τεῖχος ἀναιροῦντας. αἰ δέ κα μὴ εἴκωντι τοὶ Ἀθηναῖοι

Ἐπὶ δ' ἐγκαλούμενοι. μέρος δηλονότι. Οὐδὲ μακρὰ ἦν, ἐπὶ πολὺ διάστημα. Πλείστου δὴ χρόνου, ἤγουν διὰ πλείστου. Τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον, ἀπεγύμνουν. Καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων.

Οὐκ ἐταλαιπώρησαν. οὐ κακῶς ἔσχον ἐν τῷ πολέμῳ.

Ἀπογενέσθαι, ἀποθανεῖν. Κάρνεια γὰρ αὐτοῖς. τὴν ἐπὶ τῷ Ἀπόλλωνι ἑορτὴν λέγει.

Ὡς ἐρήμην οὖσαν, τοῦ στρατεύματος.

Ἐξεπαύσαντο, ἀπέκαμον τοῦ περιτειχίζειν. Ἐπειδὴ τὰ Κάρνεια ἤγαγον, ἑώρτασαν. Ἦσαν δὲ αὐτοῖς ἐν τῷ Ἄργει ἐπιτήδειοι, φίλοι. Τὸν δῆμον τὸν ἐν Ἄργει καταλῦσαι, τὴν δημοκρατίαν. Ἐδύναντο πείθειν τοὺς πολλοὺς, ἤγουν καταπεῖσαι ὁμολογῆσαι, καὶ συνθέσθαι. Δύο λόγω φέρων, εἰς τὸ Ἄργος. Καὶ γενομένης πολλῆς ἀντιλογίας, ἐν τῷ Ἄργει.

Πράσσοντες ἤδη, τὰ τῆς ἐνώσεως.

Καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ τολμῶντες, ἤγουν ἀναισχυντοῦντες, καὶ εἰς τὸ φανερὸν λέγοντες.

Καττάδε δοκεῖ, ἀντὶ τοῦ κατὰ τάδε.

Victoria Lacedaemonia omnium clarissima

Ἐντόνως καὶ ὀργῇ χωροῦντες. ἰσχυρῶς, καὶ σὺν ὀργῇ. Καὶ ὑπὸ αὐλητῶν. ὑπὸ ἤγουν μετά. Οὐ τοῦ θείου χάριν. ὕμνου δηλονότι. Ἀλλ᾽ ἵνα ὁμαλῶς. ἠρεμαίως. Προσέλθοιεν. καὶ ὅπως ἡ προσέλθοιεν, μὴ διασπασθείη αὐτῶν ἡ τάξις. Ἐν ταῖς προσόδοις. ἐν ταῖς προσβολαῖς. ἐν ταῖς ἑνώσεσι. Προστέλλειν τὰ γυμνὰ ἕκαστον. ἀντὶ τοῦ σκέπειν, καὶ προσάγειν. ἀπὸ μὲν τοῦ στέλλειν, καὶ στολὴ ὠνομάσθη, ἀπὸ δὲ τοῦ προσάγειν, τὸ προστέλλειν δύναται λέγεσθαι. δῆλον δὲ, ἐκ τοῦ ἀπάγειν. ἀποστέλλειν, προσάγεσθαι. Τῆς συγκλείσεως. καὶ νομίζειν τῷ πεπυκνῶσθαι ὑπ᾽ ἀλλήλων πεφράχθαι, εὐσκεπαστότερον παρὰ τὸ διεστάναι ἀπ᾽ ἀλλήλων. Προθυμούμενος ἐξαλλάττειν ἀεί. μὴ κατὰ δόρυ τοῦ ἐναντίου ἔχειν τὰ γυμνὰ τοῦ σώματος. τουτέστι, τὰ δεξιά. Καὶ τότε περιέσχον μέν. ἐκυκλώσαντο ὑπερκάμψαντες. Εἰς δὲ τὸ διάκενον τοῦτο. τὸ μέσον κενόν. Καὶ ἐσβαλόντας, πληρῶσαι. τὸ διάκενον δηλονότι. Νομίζων τῷ θ᾽ ἑαυτῶν δεξιῷ. νομίζων τό, τε δεξιὸν τῶν Λακεδαιμονίων ἔτι ὑπερέχειν τῶν ἐναντίων, καὶ τὸ εὐώνυμον τὸ κατὰ τοὺς Μαντινεῖς ἐν ἀσφαλείᾳ ἔσεσθαι ὡς οὐ μὴ δυνάμενον κυκλωθῆναι. Μὴ θελῆσαι παρελθεῖν. καὶ οἱ πολέμαρχοι οὐκ ἠθέλησαν ἐς τὸ διάκενον ἀγαγεῖν τοὺς λόχους. Ὕστερον φεύγειν. συνέβη δηλονότι. Μαλακισθῆναι. χαύνους γενέσθαι. Καὶ τοὺς πολεμίους φθάσαι. καὶ φθάσαι τοὺς πολεμίους τοῖς Λακεδαιμονίοις μῖξαι, πρὶν εἰς τὸ διάκενον παρελθεῖν τοὺς δύο λόχους. Καὶ κελεύσαντος αὐτοῦ. τοῦ Ἄγιδος. Ὡς οὐ παρῆλθον. ἤγουν ἐπὶ τὸ μέρος τῶν Σκιριτῶν. Ἐπειδὴ γὰρ ἐν χερσὶν ἐγίγνοντο. οἱ Λακεδαιμόνιοι δηλονότι. Καὶ κυκλωσάμενοι, ἔτρεψαν. τοὺς Λακεδαιμονίους. Ἐς τὰς ἁμάξας. ἀντὶ τοῦ ἔσω τῶν ἁμαξῶν. Καὶ πεντελόχοις. ἅμα ἀναγνωστέον πεντελόχοις. Οὐδὲ ἐς χεῖρας τοὺς πολλούς. ἐλθεῖν δηλονότι. Εὐθὺς ἐνδόντας. τραπέντας. Ἐκυκλοῦτο. ἐκύκλου. Τῷ περιέχοντι. τῷ ἰσχυρῷ.

...κιν. Ἀργεῖοι μὲν καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐντόνως, καὶ ὀργῇ χωροῦντες. Λακεδαιμόνιοι δὲ, βραδέως, καὶ ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν νόμῳ ἐγκαθεστώτων, οὐ τοῦ θείου χάριν, ἀλλ᾽ ἵνα ὁμαλῶς μετὰ ῥυθμοῦ βαίνοντες, προσέλθοιεν, καὶ μὴ διασπασθείη αὐτοῖς ἡ τάξις, ὅπερ φιλεῖ τὰ μέγιστα στρατόπεδα ἐν ταῖς προσόδοις ποιεῖν. ξυνιόντων δ᾽ ἔτι, Ἆγις ὁ βασιλεὺς τοιόνδ᾽ ἐβουλεύσατο δρᾶσαι. τὰ στρατόπεδα ποιεῖ μὲν καὶ ἅπαντα τοῦτο, ἐπὶ τὰ δεξιὰ κέρατα αὐτῶν, ἐν ταῖς ξυνόδοις μᾶλλον ἐξωθεῖται καὶ περιίσχουσι κατὰ τὸ τῶν ἐναντίων εὐώνυμον ἀμφότεροι τῷ δεξιῷ, διὰ τὸ φοβουμένους προστέλλειν τὰ γυμνὰ ἕκαστον, ὡς μάλιστα τῇ τοῦ ἐν δεξιᾷ παρατεταγμένου ἀσπίδι. καὶ νομίζειν τὴν πυκνότητα τῆς ξυγκλείσεως εὐσκεπαστότατον εἶναι. καὶ ἡγεῖται μὲν τῆς αἰτίας ταύτης ὁ πρωτοστάτης τοῦ δεξιοῦ κέρως, προθυμούμενος ἐξαλλάττειν ἀεὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἑαυτοῦ γύμνωσιν. ἕπονται δὲ διὰ τὸν αὐτὸν φόβον καὶ οἱ ἄλλοι. καὶ τότε περιέσχον μὲν οἱ Μαντινεῖς τῷ κέρᾳ πολὺ τῶν Σκιριτῶν. ἔτι δὲ πλέον οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ Τεγεᾶται τῶν Ἀθηναίων, ὅσῳ μεῖζον τὸ στράτευμα εἶχον. δείσας δὲ Ἆγις μὴ σφῶν κυκλωθῇ τὸ εὐώνυμον, καὶ νομίσας ἄγαν περιέχειν τοὺς Μαντινέας, τοῖς μὲν Σκιρίταις καὶ Βρασιδείοις ἐσήμηνεν ἐπεξαγαγόντας ἀπὸ σφῶν, ἐξισῶσαι τοῖς Μαντινεῦσιν. ἐς δὲ τὸ διάκενον τοῦτο, παρήγγελλεν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως δύο λόχους τῶν πολεμάρχων, Ἱππονοΐδᾳ, καὶ Ἀριστοκλεῖ ἔχουσι παρελθεῖν. καὶ ἐσβαλόντας πληρῶσαι, νομίζων τῷ θ᾽ ἑαυτῶν δεξιῷ ἔτι περιουσίαν ἔσεσθαι, καὶ τὸ κατὰ τοὺς Μαντινέας, βεβαιότερον τετάξεσθαι. ξυνέβη οὖν αὐτῷ ἅτε ἐν αὐτῇ τῇ ἐφόδῳ, καὶ ἐξ ὀλίγου παραγγείλαντι, τόν τε Ἀριστοκλέα, καὶ τὸν Ἱππονοΐδαν, μὴ θελῆσαι παρελθεῖν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο τὸ αἰτίαμα ὕστερον φεύγειν ἐκ Σπάρτης, δόξαντας μαλακισθῆναι, καὶ τοὺς πολεμίους φθάσαι τῇ προσμίξει. καὶ κελεύσαντος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς Σκιρίτας, ὡς οὐ παρῆλθον οἱ λόχοι, πάλιν αὖ σφίσι προσμίξαι μὴ δυνηθῆναι ἔτι, μηδὲ τούτους ξυγκλεῖσαι. ἀλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ Λακεδαιμόνιοι ἐλασσωθέντες τότε, τῇ ἀνδρείᾳ ἔδειξαν οὐχ ἧσσον περιγενόμενοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐν χερσὶν ἐγίγνοντο τοῖς ἐναντίοις, τὸ μὲν τῶν Μαντινέων δεξιὸν, τρέπει αὐτῶν τοὺς Σκιρίτας, καὶ τοὺς Βρασιδείους, καὶ ἐσπεσόντες οἱ Μαντινεῖς, καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, καὶ τῶν Ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες κατὰ τὸ διάκενον, καὶ οὐ ξυγκλεισθὲν, τοὺς Λακεδαιμονίους διέφθειραν, καὶ κυκλωσάμενοι, ἔτρεψαν, καὶ ἐξέωσαν ἐς τὰς ἁμάξας. καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐπιτεταγμένων, ἀπέκτειναν τινας. καὶ ταύτῃ μὲν ἡσσῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι. τῷ δὲ ἄλλῳ στρατοπέδῳ, καὶ μάλιστα, τῷ μέσῳ, ὅπερ ὁ βασιλεὺς Ἆγις ἦν, καὶ περὶ αὐτὸν οἱ τριακόσιοι ἱππεῖς καλούμενοι, προσπεσόντες, τῶν τε Ἀργείων τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ πεντελόχοις ὠνομασμένοις, καὶ Κλεωναίοις, καὶ Ὀρνεάταις, καὶ Ἀθηναίων τοῖς παρατεταγμένοις, ἔτρεψαν. οὐδὲ ἐς χεῖρας τοὺς πολλοὺς ὑπομείναντας, ἀλλ᾽ ὡς ἐπῄεσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθὺς ἐνδόντας, καὶ ἔστιν οὓς καὶ καταπατηθέντας, τοῦ μὴ φθῆναι τὴν ἐγκατάληψιν. ὡς δὲ ταύτῃ ἐνεδεδώκει τὸ τῶν Ἀργείων καὶ ξυμμάχων στράτευμα, παρερρήγνυντο ἤδη ἅμα καὶ ἐφ᾽ ἑκάτερα. καὶ ἅμα τὸ δεξιὸν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Τεγεατῶν, ἐκυκλοῦτο τῷ περιέχοντι σφῶν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς κίνδυνος περιειστήκει, τῇ μὲν, κυκλουμένους, τῇ δὲ, ἤδη ἡσσημένους, καὶ μάλιστ᾽ ἂν τοῦ στρατεύματος ἐταλαιπώρησαν, εἰ μὴ οἱ ἱππεῖς παρόντες, αὐτοῖς ὠφέλιμοι ἦσαν. καὶ ξυνέβη τὸν Ἆγιν, ὡς ᾔσθετο τὸ εὐώνυμον σφῶν πονοῦν, τὸ κατὰ τοὺς Μαντινέας, καὶ τῶν Ἀργείων τοὺς χιλίους, παραγγεῖλαι παντὶ τῷ στρατεύματι χωρῆσαι

Καὶ παρ' αὐτούς. πλησίον. Ἡραιῆς. λεγόμενοι δηλονότι. Οἱ δ' ἐναντίοι. οἱ Ἀργεῖοι, καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν. Αὐτοῖς. τοῖς Λακεδαιμονίοις. Τῶν ἐς τὸν πόλεμον. τῶν πολεμικῶν. Δημοσίᾳ παρεῖχεν. ἤτοι δημοσίᾳ ἤσκει αὐτούς, ἢ ὥς τινες, ἐξωνῆσαι παρεῖχε τὴν ἄσκησιν αὐτούς. Τὸ εὐώνυμον κέρας ἔχοντες. τὸ ἀριστερὸν τῆς συντάξεως δηλονότι. Ἑκατέρων, ἢ ξύμπαντας. τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ Ἀργείων. Τὸ κρυπτὸν, ἠγνοεῖτο. διὰ τῆς πολιτείας τὸ κρυπτὸν, διὰ τὸ ἔθος εἶναι Λακεδαιμονίοις πάντα κρύφα πράττειν. Διὰ τὸ ἀνθρώπειον. διὰ τὸ περὶ τῶν οἰκείων, καὶ μάλιστα περὶ τοῦ ἰδίου πλήθους κομπάζειν τοὺς ἀνθρώπους.

δαμώδεις μετ' αὐτῶν. ἔπειτ' ἤδη Λακεδαιμόνιοι αὐτοὶ ἑξῆς καθίστασαν τοὺς λόχους, καὶ παρ' αὐτοὺς Ἀρκάδων Ἡραιῆς· μετὰ δὲ τούτους, Μαινάλιοι, καὶ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρᾳ, Τεγεᾶται, καὶ Λακεδαιμονίων ὀλίγοι τὸ ἔσχατον ἔχοντες, καὶ οἱ ἱππεῖς αὐτῶν ἐφ' ἑκατέρῳ τῷ κέρᾳ. Λακεδαιμόνιοι μὲν, οὕτως ἐτάξαντο. οἱ δ' ἐναντίοι αὐτοῖς, δεξιὸν μὲν κέρας Μαντινεῖς εἶχον, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων τὸ ἔργον ἐγίγνετο. παρὰ δ' αὐτοὺς, οἱ ξύμμαχοι Ἀρκάδων ἦσαν. ἔπειτα Ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες, οἷς ἡ πόλις ἐκ πολλοῦ ἄσκησιν τῶν ἐς τὸν πόλεμον δημοσίᾳ παρεῖχε. καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν οἱ ἄλλοι Ἀργεῖοι, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, Κλεωναῖοι, καὶ Ὀρνεᾶται. ἔπειτα Ἀθηναῖοι ἔσχατοι τὸ εὐώνυμον κέρας ἔχοντες, καὶ ἱππῆς μετ' αὐτῶν οἱ οἰκεῖοι. τάξις μὲν ἥδε καὶ παρασκευὴ ἀμφοτέρων ἦν. τὸ δὲ στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων, μεῖζον ἐφάνη. ἀριθμὸν δὲ γράψαι, ἢ καθ' ἑκάστους ἑκατέρων, ἢ ξύμπαντας, οὐκ ἂν ἐδυνάμην ἀκριβῶς. τὸ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων πλῆθος διὰ τῆς πολιτείας, τὸ κρυπτὸν ἠγνοεῖτο. τῶν δ' αὖ διὰ τὸ ἀνθρώπειον κομπῶδες ἐς τὰ οἰκεῖα πλήθη ἠπιστεῖτο. ἐκ μέντοι τοιοῦδε λογισμοῦ, ἔξεστί τῳ σκοπεῖν τὸ Λακεδαιμονίων τότε παραγενόμενον πλῆθος. λόχοι μὲν γὰρ ἐμάχοντο ἑπτὰ, ἄνευ Σκιριτῶν ὄντων ἑξακοσίων. ἐν δὲ ἑκάστῳ λόχῳ, πεντηκοστύες ἦσαν τέσσαρες, καὶ ἐν τῇ πεντηκοστύι, ἐνωμοτίαι τέσσαρες. τῆς τε ἐνωμοτίας ἐμάχοντο ἐν τῷ πρώτῳ ζυγῷ τέσσαρες. ἐπὶ δὲ βάθος ἐτάξαντο μὲν, οὐ πάντες ὁμοίως, ἀλλ' ὡς λοχαγὸς ἕκαστος ἐβούλετο. ἐπίπαν δὲ κατέστησαν ἐπὶ ὀκτώ. παρὰ δὲ ἅπαν, πλὴν Σκιριτῶν, τετρακόσιοι, καὶ δυοῖν δέοντες πεντήκοντα ἄνδρες ἡ πρώτη τάξις ἦν. ἐπεὶ δὲ ξυνιέναι ἔμελλον ἤδη, ἐνταῦθα, καὶ παραινέσεις καθ' ἑκάστους ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατηγῶν τοιαίδε ἐγίγνοντο, Μαντινεῦσι μὲν, ὅτι ὑπέρ τε πατρίδος ἡ μάχη ἔσται, καὶ ὑπὲρ ἀρχῆς ἅμα, καὶ δουλείας, τὴν μὲν, μὴ πειρασαμένοις ἀφαιρεθῆναι, τῆς δὲ, μὴ αὖθις πειρᾶσθαι. Ἀργείοις δὲ, ὑπέρ τε τῆς παλαιᾶς ἡγεμονίας, καὶ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ ποτὲ ἰσομοιρίας, μὴ διὰ παντὸς στερισκομένους ἀνέχεσθαι, καὶ ἄνδρας ἅμα ἐχθροὺς καὶ ἀστυγείτονας, ὑπὲρ πολλῶν ἀδικημάτων ἀμύνασθαι. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις, καλὸν εἶναι μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἀγωνιζομένους, μηδενὸς λείπεσθαι, καὶ ὅτι ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίους νικήσαντες, τήν τε ἀρχὴν βεβαιοτέραν καὶ μείζω ἕξουσι, καὶ οὐ μή ποτέ τις αὐτοῖς ἄλλος ἐς τὴν γῆν ἔλθῃ. τοῖς μὲν Ἀργείοις καὶ ξυμμάχοις, ταῦτα παρῃνέθη. Λακεδαιμόνιοι δὲ, καθ' ἑκάστους τε, καὶ μετὰ τῶν πολεμικῶν νόμων, ἐν σφίσιν αὐτοῖς ὧν ἠπίσταντο, τὴν παρακέλευσιν τῆς μνήμης ἀγαθοῖς οὖσιν ἐποιοῦντο, εἰδότες ἔργων ἐκ πολλοῦ μελέτην πλείω σῴζουσαν, ἢ λόγων δι' ὀλίγου καλῶς ῥηθεῖσαν παραίνεσιν. καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ξύνοδος

Παραγενόμενον πλῆθος. ἡ πεντηκοστὺς σύνισταται ἀπὸ ἀνδρῶν ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ. ὁ δὲ λόχος, τούτων τεττάρων, γίνεται ἀνδρῶν πεντακοσίων δυοκαίδεκα. οἱ δὲ ἑπτὰ λόχοι, ἄνδρες τρισχίλιοι πεντακόσιοι ὀγδοήκοντα τέσσαρες. ὥστε μετὰ τῶν ἑξακοσίων σκιριτῶν, γίνονται ἄνδρες οἱ πάντες Λακεδαιμονίων, τετρακισχίλιοι ἑκατὸν ὀγδοήκοντα τέσσαρες. ἡ γὰρ πεντηκοστὺς, ἑκκαίδεκα εἶχε τοὺς πρωτοστάτας. ὁ δὲ λόχος, ἑξήκοντα τέσσαρας. οἱ δὲ ἑπτὰ λόχοι, γίνονται τετρακόσιοι τεσσαράκοντα ὀκτώ.

Ἐπεὶ δὲ ξυνιέναι ἔμελλον ἤδη. ἀλλήλοις δηλονότι τὰ στρατεύματα.

Τὴν μὲν, μὴ πειρασαμένοις. τουτέστι, τὴν ἀρχήν.

Τῆς δὲ, μὴ αὖθις. τῆς δουλείας.

λοχιέπτα. α β γ δ ε ς ζ

ιιιι ιιιι ιιιι ιιιι ιιιι ιιιι ιιιι

πεντηκοστύαι, κη'. ἔχει ἑκάστη πεντηκοστὺς, ἐνωμοτίας δ'. καὶ γίγνονται τῶν ζ'. λόχων,

πεντηκοστύαι, κη'. ις ις ις ις ις ις

ἐνωμοτίαι, ριβ'. ἔχει ἑκάστη ἐνωμοτία, ἄνδρας λβ', ὡς γίνεσθαι τὸν πάντα στρατὸν, ἄνδρας τρισχιλίους, πεντακοσίους, ὀγδοήκοντα τέσσαρας.

Καὶ μετὰ τῶν πολεμικῶν νόμων. νόμους πολεμικοὺς λέγει τὰ ᾄσματα, ἃ ᾖδον οἱ Λακεδαιμόνιοι μέλλοντες μάχεσθαι. ἢ γράφειν προτεταγμένα. ἐκάλουν δὲ ἐμβατήρια. ἡ δὲ διάνοια, ἕκαστος τῶν Λακεδαιμονίων αὐτοῖς παρεκελεύοντο ἀγαθοῖς οὖσι, μεμνῆσθαι ἃ μεμαθήκεσαν, καὶ ἠπίσταντο. ἐποίουν δὲ τοῦτο ᾄδοντες. Εἰδότες ἔργων. εἰδότες ὅτι τὰ πλείω σῴζεται ὑπὸ τῆς ἐν τοῖς ἔργοις μελέτης ἐκ πολλοῦ γεγονυίας. Καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ξύνοδος ἦν. ἡ ξυνέλευσις τῶν στρατευμάτων.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

Πρὸς τῷ ἡρακλείῳ. ναῷ δηλονότι. Χωρίον ἐρυμνόν. ἰσχυρόν. Καὶ δυσπρόσοδον. δυσέμβατον. Αὐτοῖς ἐπῇσαν. τοῖς ἀργείοις δηλονότι. Επειτα τῶν πρεσβυτέρων. λακεδαιμονίων. Αγιδι ἐπεβόησεν. ἤγουν ἐνώπιον πάντων. Οτι διανοεῖται. ὁ ἄγις. Κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι. τὸ προτεγονός, τῷ νῦν δηλονότι. τὴν ἀρχαίαν παροιμίαν ἐκ ὀρέστου τοῦ ἀγαμέμνονος ἐληλυθεῖσαν, ὅστις τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον, τῷ τῆς μητρὸς φόνῳ ἐθεράπευσε. Τῆς ἐξ ἄργους ἐπαιτίου ἀναχωρήσεως. διὰ τὴν ἐξ ἄργους δηλονότι ἀναχώρησιν, ἐν αἰτίᾳ γενομένην, νῦν ἀκαίρως αὐτὴν προθυμεῖσθαι ἀναλαβεῖν, καὶ ἐπανορθῶσαι τὴν τότε γενομένην ἁμαρτίαν. Ανάληψιν. θεραπείαν.

Αλλό τι ἢ κατὰ τὸ αὐτό. ἀντὶ τοῦ ἄλλο τι δόξαν, ἢ κατὰ τὸ αὐτό. ἤτοι ἢ παρ' αὐτό.

Απῆγε. ἐς τοὐπίσω ἔστρεψε.

Τὸ ὕδωρ ἐξέτρεπε. μετωχέτευεν.

Οποτέρωσε ἂν ἐκπίπτῃ. ἐς ὁποτέραν πόλιν ῥέῃ. Πολεμοῦσιν. ἀλλήλοις δηλονότι. Βοηθοῦντας. βοηθήσοντας. Καταβιβάσαι. ἀντὶ τοῦ, ἀναγκῆν αὐτοῖς τοῦ καταβῆναι παρασχεῖν, ἀντὶ τοῦ ἄλλο τι δόξαν, ἢ παρὰ τὸ αὐτό. Περὶ τὸ ὕδωρ. πρὸς τῷ ὕδατι. Τῇ ἐξ ὀλίγου. καιροῦ δηλονότι.

Επειδὴ ἀναχωροῦντες. οἱ λακεδαιμόνιοι. Απέκρυψαν. ἑαυτοὺς δηλονότι. ἀφανεῖς ἐγένοντο. ἰδίως μέν, ἐπὶ τῶν ὁπλιζομένων, καὶ οὐκέτι ὁρωμένων, λέγεται ὅτι ἀπέκρυψαν.

Καὶ σφεῖς ἡσύχαζον. οἱ ἀργεῖοι.

Αὖθις ἐν αἰτίᾳ εἶχον. ἐμέμφοντο. Καλῶς ληφθέντας, ἀλλ' καιρῶς, καὶ βεβαίως ἀπολειφθέντας.

σέβαλον ἐς τὴν μαντινικήν. καὶ στρατοπεδευσάμενοι πρὸς τῷ ἡρακλείῳ, ἐδῄουν τὴν γῆν. οἱ δ' ἀργεῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὡς εἶδον αὐτούς, καταλαβόντες χωρίον ἐρυμνόν, καὶ δυσπρόσοδον, παρετάξαντο ὡς ἐς μάχην, καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι εὐθὺς αὐτοῖς ἐπῇσαν, καὶ μέχρι μὲν λίθου καὶ ἀκοντίου βολῆς ἐχώρησαν. ἔπειτα τῶν πρεσβυτέρων τις Αγιδι ἐπεβόησεν, ὁρῶν πρὸς χωρίον καρτερὸν ἰόντας σφᾶς, ὅτι διανοεῖται κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι, δηλῶν τῆς ἐξ ἄργους ἐπαιτίου ἀναχωρήσεως τὴν παροῦσαν ἄκαιρον προθυμίαν ἀνάληψιν βουλόμενον εἶναι. ὁ δέ, εἴτε καὶ διὰ τὸ ἐπιβόημα, εἴτε καὶ αὐτῷ ἄλλο τι ἢ κατὰ τὸ αὐτὸ δόξαν ἐξαίφνης, πάλιν τὸ στράτευμα κατὰ τάχος πρὶν ξυμμῖξαι, ἀπῆγε. καὶ ἀφικόμενος πρὸς τὴν τεγεᾶτιν, τὸ ὕδωρ ἐξέτρεπε πρὸς τὴν μαντινικήν, περὶ οὗπερ ὡς τὰ πολλὰ βλάπτοντος ὁποτέρωσε ἂν ἐσπίπτῃ, μαντινεῖς, καὶ τεγεᾶται πολεμοῦσιν. ἐβούλετο δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου βοηθοῦντας, ἐπὶ τὴν τοῦ ὕδατος ἐκτροπήν, ἐπειδὰν πύθωνται, καταβιβάσαι τοὺς ἀργείους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ ἐν τῷ ὁμαλῷ τὴν μάχην ποιεῖσθαι, καὶ ὁ μέν, τὴν ἡμέραν ταύτην, μείνας αὐτοῦ περὶ τὸ ὕδωρ ἐξέτρεπεν, οἱ δ' ἀργεῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, τὸ μὲν πρῶτον καταπλαγέντες τῇ ἐξ ὀλίγου αἰφνιδίῳ αὐτῶν ἀναχωρήσει, οὐκ εἶχον ὅ, τι εἰκάσωσιν. εἶτα ἐπειδὴ ἀναχωροῦντες, ἐκεῖνοί τε ἀπέκρυψαν, καὶ σφεῖς ἡσύχαζον, καὶ οὐκ ἐπηκολούθουν, ἐνταῦθα τοὺς ἑαυτῶν στρατηγοὺς αὖθις ἐν αἰτίᾳ εἶχον, τό τε πρότερον καλῶς ληφθέντας πρὸς ἄργει λακεδαιμονίους ἀφεθῆναι. καὶ νῦν ὅτι ἀποδιδράσκοντας, οὐδεὶς ἐπιδιώκει, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν, οἱ μέν, σῴζονται, σφεῖς δὲ προδίδονται. οἱ δὲ στρατηγοί, ἐθορυβήθησαν μὲν τὸ παραυτίκα, ὕστερον δὲ ἀπάγουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου. καὶ προελθόντες ἐς τὸ ὁμαλόν, ἐστρατοπεδεύσαντο, ὡς ἰόντες ἐπὶ τοὺς πολεμίους. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἵ τε ἀργεῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι ξυνετάξαντο, ὡς ἔμελλον μαχεῖσθαι, ἢν περιτύχωσιν. οἵ τε λακεδαιμόνιοι ἀπὸ τοῦ ὕδατος πρὸς τὸ ἡράκλειον πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον ἰόντες, ὁρῶσι δι' ὀλίγου τοὺς ἐναντίους, ἐν τάξει τε ἤδη πάντας, καὶ ἀπὸ τοῦ λόφου προεληλυθότας. μάλιστα δὴ λακεδαιμόνιοι ἐς ὃ ἐμέμνηντο, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἐξεπλάγησαν. διὰ βραχείας γὰρ μελλήσεως ἡ παρασκευὴ αὐτοῖς ἐγίγνετο, καὶ εὐθὺς ὑπὸ σπουδῆς καθίσταντο ἐς κόσμον τὸν ἑαυτῶν, Αγιδος τοῦ βασιλέως ἕκαστα ἐξηγουμένου κατὰ τὸν νόμον. βασιλέως γὰρ ἄρχοντος ὑπ' ἐκείνου, πάντες ἄρχονται, καὶ τοῖς μὲν πολεμάρχοις, αὐτὸς φράζει τὸ δέον. οἱ δέ, τοῖς λοχαγοῖς. ἐκεῖνοι δέ, τοῖς πεντηκοντῆρσιν. αὖθις δ' οὗτοι, τοῖς ἐνωμοτάρχαις, καὶ οὗτοι τῇ ἐνωμοτίᾳ. καὶ αἱ παραγγέλσεις ἤν τι βούλωνται, κατὰ τὰ αὐτὰ χωροῦσι, καὶ ταχεῖαι ἐπέρχονται. σχεδὸν γάρ τι πᾶν, πλὴν ὀλίγου, τὸ στρατόπεδον τῶν λακεδαιμονίων, ἄρχοντες ἀρχόντων εἰσί, καὶ τὸ ἐπιμελὲς τοῦ δρωμένου, πολλοῖς προσήκει. τότε δὲ κέρας μὲν εὐώνυμον, σκιρῖται αὐτοῖς καθίσταντο, ἀεὶ ταύτην τὴν τάξιν μόνοι λακεδαιμονίων ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ἔχοντες. παρὰ δ' αὐτοὺς οἱ ἐπὶ θρᾴκης βρασίδειοι στρατιῶται, καὶ νεο

Οἱ μέν, σῴζονται. οἱ λακεδαιμόνιοι. Σφεῖς δὲ προδίδονται. οἱ ἀργεῖοι. Ην περιτύχωσι. τοῖς λακεδαιμονίοις. Ορῶσι δι' ὀλίγου. ἐξαίφνης. Εν τάξει τε ἤδη πάντας. παρατεταγμένους. Διὰ βραχείας γὰρ μελλήσεως. χωρὶς ἀναβολῆς, καὶ μελλήσεως. Η παρασκευή. ἐφόπλισις. Ες κόσμον τὸν ἑαυτῶν. εἰς τὴν σύνταξιν. Εκαστα ἐξηγουμένου. ἀντὶ τοῦ διατάττοντος. ἑρμηνεύοντος. βασιλέως γὰρ ἄρχοντος. ἡγεμονεύοντος. ὅρα τὴν τάξιν τῆς ἀρχῆς. α, βασιλεύς. β', πολέμαρχος. γ', λοχαγός. δ', πεντηκοντήρ. ε, ἐνωμοτάρχης ϛ', ἐνωμοτία. Κατὰ τὰ αὐτὰ χωροῦσι. διὰ τούτων χωροῦσι, καὶ ταχέως διέρχονται. Σχεδὸν γάρ τι πᾶν. σχεδὸν ἅπαν τὸ τῶν λακεδαιμονίων στρατόπεδον, ἄρχοντες ἀρχόντων εἰσί. Καὶ τὸ ἐπιμελές. ἡ ἐπιμέλεια τοῦ πράγματος. Τοῦ δρωμένου. ἤτοι τῶν γινομένων. Σκιρῖται. λόχος λακωνικὸς οὕτω λεγόμενος. Βρασίδειοι. μετὰ βρασίδου.

φυγὼν ἀπὸ τῶν βωμῶν περιγίγνεται. τὰ μέν τοι χρήματα ἐδήμευσαν αὐτοῦ. μετὰ δὲ τοῦτο, ἀθηναίων βοηθησάντων χιλίων ὁπλιτῶν, καὶ τριακοσίων ἱππέων, ὧν ἐστρατήγουν Λάχης, καὶ Νικόστρατος, οἱ ἀργεῖοι ὅμως γὰρ τὰς σπονδὰς ὤκνουν λῦσαι πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους, ἀπιέναι ἐκέλευον αὐτούς. καὶ πρὸς τὸν δῆμον οὐ προσῆγον, βουλομένους χρηματίσαι, πρὶν δὴ μαντινῆς καὶ ἠλεῖοι, ἔτι γὰρ παρῆσαν, κατηνάγκασαν δεόμενοι, καὶ ἔλεγον οἱ ἀθηναῖοι, ἀλκιβιάδου πρεσβευτοῦ παρόντος ἔν τε τοῖς ἀργείοις, καὶ ξυμμάχοις, ταῦτα, ὅτι οὐκ ὀρθῶς αἱ σπονδαὶ ἄνευ τῶν ἄλλων ξυμμάχων καὶ γένοιντο, καὶ νῦν ἐν καιρῷ γὰρ παρεῖναι σφεῖς, ἅπτεσθαι χρῆναι τοῦ πολέμου, καὶ πείσαντες ἐκ τῶν λόγων τοὺς ξυμμάχους εὐθὺς ἐχώρουν ἐπὶ ὀρχομενὸν τὸν ἀρκαδικὸν πάντες, πλὴν ἀργείων. οὗτοι δὲ ὅμως καὶ πεισθέντες, ὑπελείποντο πρῶτον. ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ οὗτοι ἦλθον. καὶ προσκαθεζόμενοι, τὸν ὀρχομενὸν πάντες ἐπολιόρκουν, καὶ προσβολὰς ἐποιοῦντο, βουλόμενοι ἄλλως τε προσγενέσθαι σφίσι. καὶ ὅμηροι ἐκ τῆς ἀρκαδίας ἦσαν αὐτόθι ὑπὸ λακεδαιμονίων κείμενοι. οἱ δὲ ὀρχομένιοι δείσαντες τήν τε τοῦ τείχους ἀσθένειαν, καὶ τοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος, καὶ ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἐβοήθει, μὴ προαπόλωνται, ξυνέβησαν ὥστε ξύμμαχοί τε εἶναι, καὶ ὁμήρους σφῶν τε αὐτῶν δοῦναι μαντινεῦσι, καὶ οὓς κατέθεντο λακεδαιμόνιοι, παραδοῦναι. μετὰ δὲ τοῦτο, ἔχοντες ἤδη τὸν ὀρχομενόν, ἐβουλεύοντο οἱ ξύμμαχοι, ἐφ' ὅ, τι χρὴ πρῶτον ἰέναι τῶν λοιπῶν. καὶ ἠλεῖοι μὲν ἐπὶ λέπρεον ἐκέλευον, μαντινῆς δὲ ἐπὶ τεγέαν. καὶ προσέθεντο οἱ ἀργεῖοι, καὶ ἀθηναῖοι τοῖς μαντινεῦσι. καὶ οἱ μὲν ἠλεῖοι ὀργισθέντες, ὅτι οὐκ ἐπὶ λέπρεον ἐψηφίσαντο, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. οἱ δὲ ἄλλοι ξύμμαχοι, παρεσκευάζοντο ἐν τῇ μαντινείᾳ, ὡς ἐπὶ τεγέαν ἰόντες, καί τινες αὐτοῖς, καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τῇ πόλει ἐνεδίδοσαν τὰ πράγματα. λακεδαιμόνιοι δέ, ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν ἐξ ἄργους, τὰς τετραμήνους σπονδὰς ποιησάμενοι, Ἆγιν ἐν μεγάλῃ αἰτίᾳ εἶχον, οὐ χειρωσάμενον σφίσιν ἄργος, παρασχὸν καλῶς, ὡς οὔπω πρότερον αὐτοὶ ἐνόμιζον. ἀθρόους γὰρ τοσούτους ξυμμάχους, καὶ τοιούτους, οὐ ῥᾴδιον εἶναι λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ καὶ περὶ ὀρχομενοῦ ἠγγέλλετο ἑαλωκέναι, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐχαλέπαινον, καὶ ἐβούλευον εὐθὺς ὑπ' ὀργῆς παρὰ τὸν τρόπον τὸν ἑαυτῶν, ὡς χρὴ τήν τε οἰκίαν αὐτοῦ κατασκάψαι, καὶ δέκα μυριάσι δραχμῶν ζημιῶσαι. ὁ δὲ παρῃτεῖτο μηδὲν τούτων δρᾶν. ἔργῳ γὰρ ἀγαθῷ ῥύσεσθαι τὰς αἰτίας στρατευσάμενος, ἢ τότε ποιεῖν αὐτοὺς ὅ, τι βούλονται. οἱ δὲ τὴν μὲν ζημίαν, καὶ τὴν κατασκαφὴν ἐπέσχον. νόμον δὲ ἔθεντο ἐν τῷ παρόντι, ὃς οὔπω πρότερον ἐγένετο αὐτοῖς. δέκα γὰρ ἄνδρας σπαρτιατῶν προσείλοντο αὐτῷ ξυμβούλους, ἄνευ ὧν μὴ κύριον εἶναι ἀπάγειν στρατιὰν ἐκ τῆς πόλεως. ἐν τούτῳ δὲ ἀφικνεῖται αὐτοῖς ἀγγελία παρὰ τῶν ἐπιτηδείων ἐκ τεγέας, ὅτι εἰ μὴ παρέσονται ἐν τάχει, ἀποστήσεται αὐτῶν τεγέα πρὸς ἀργείους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ ὅσον οὐκ ἀφέστηκεν. ἐνταῦθα δὴ βοήθεια τῶν λακεδαιμονίων γίγνεται αὐτῶν τε καὶ τῶν εἱλώτων πανδημεὶ ὀξεῖα, καὶ ὡς οὔπω πρότερον. ἐχώρουν δὲ ἐς ὀρέσθειον τῆς μαιναλίας. καὶ τοῖς μὲν ἀρκάδων σφετέροις οὖσι ξυμμάχοις, προεῖπον ἀθροισθεῖσιν, ἰέναι κατὰ πόδας αὐτῶν ἐς τεγέαν. αὐτοὶ δὲ μέχρι μὲν τοῦ ὀρεσθείου πάντες ἐλθόντες, ἐκεῖθεν δὲ τὸ ἕκτον μέρος σφῶν αὐτῶν ἀποπέμψαντες ἐπ' οἴκου, ἐν ᾧ τὸ πρεσβύτερόν τε καὶ τὸ νεώτερον ἦν, ὥστε τὰ οἴκοι φρουρεῖν, τῷ λοιπῷ στρατεύματι ἀφικνοῦνται ἐς τεγέαν. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον οἱ ξύμμαχοι ἀπ' ἀρκάδων παρῆσαν. πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν κόρινθον, καὶ βοιωτούς, καὶ φωκέας, καὶ λοκρούς, βοηθεῖν κελεύοντες κατὰ τάχος ἐς μαντινείαν. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐξ ὀλίγου τε γίγνετο, καὶ οὐ ῥᾴδιον ἦν μὴ ἀθρόοις, καὶ ἀλλήλους περιμείνασι διελθεῖν τὴν πολεμίαν. ξυνέκλῃε γὰρ διὰ μέσου, ὅμως δὲ ἠπείγοντο. λακεδαιμόνιοι δέ, ἀναλαβόντες τοὺς παρόντας ἀρκάδων ξυμμάχους, ἐ/

Περιγίγνεται. σώζεται. Ἐδήμευσαν αὐτοῦ. δημοσίᾳ ἐποίησαν. Τὸν ἀρκαδικὸν πάντες. τὸν παρ' ὁμήρῳ πολύμηλον. Προσγενέσθαι σφίσι. προσκτηθῆναι. Ἦσαν αὐτόθι. ἐν τῷ ὀρχομενῷ. Καὶ προσέθεντο οἱ ἀργεῖοι. συνῆλθον τῇ γνώμῃ. Ἐν τῇ πόλει ἐνεδίδοσαν τὰ πράγματα. ὡμίλουν τῶν κατὰ τὴν πόλιν πραγμάτων. Σφίσιν ἄργος. τοῖς λακεδαιμονίοις. Παρασχὸν καλῶς. ἀντὶ τοῦ συμβάντος καλῶς τοῦ χειρώσασθαι αὐτούς. Ἀθρόους γὰρ τοσούτους. ἤγουν πολλούς. Καὶ τοιούτους. ἤγουν ἀνδρείους. Οὐ ῥᾴδιον εἶναι λαβεῖν, ἀντὶ τοῦ συλλαβεῖν. Ὁ δὲ παρῃτεῖτο. ὁ ἆγις. Ῥύσεσθαι τὰς αἰτίας. ἀπολύσειν. Ἐν τῷ παρόντι. τῷ τότε καιρῷ, ὅτι ὠργίζοντο. Ὧν μὴ κύριον. τὸν ἆγιν. Παρὰ τῶν ἐπιτηδείων. τῶν ἐν τῇ τεγέᾳ. Ὅτι εἰ μὴ παρέσονται ἐν τάχει. οἱ λακεδαιμόνιοι. Καὶ ὅσον οὐκ ἀφέστηκεν. ἡ στρατιὰ βοηθήσουσα. Καὶ οἵα οὔπω πρότερον. γράφεται καὶ ὡς οὔπω. Ἐχώρουν δὲ ἐς ὀρέσθειον. οἱ βοηθήσαντες. γράφεται ἐς ὀρίσθειον. Ἀρκάδων. ἤγουν ἐκ τῶν ἀρκάδων. ἀποπέμψαντες ἐπ' οἴκου. ἤγουν ἐς τὴν λακεδαίμονα. Ἐξ ὀλίγου τε ἐγίγνετο. ἐξαίφνης. Ξυνέκλῃε γὰρ διὰ μέσου. αὐτὴ ἡ ἐν μέσῳ οὖσα ἡ πολεμία γῆ, ἐφύλαττεν αὐτούς, ἤγουν μᾶλλον ἀπέκλειε τοῖς ἐξ ἄργους. Ἀναλαβόντες. ἤγουν ἀναστήσαντες, καὶ λαβόντες. Τοὺς παρόντας ἀρκάδων. ἤγουν ἐκ τῶν ἀρκάδων.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

Ἄλλην ἐχώρησε χαλεπήν. δύσοδον. Εἴρητο τὴν ἐπὶ νεμέας ὁδὸν καταβαίνειν. ὥριστο. Ἀλλὰ καταβάντες. οἱ ἀργεῖοι. Ἐς μάχην παρετάσσοντο. φανερὰ δηλονότι. Οἱ λακεδαιμόνιοι εἶργον. ὥστε μὴ ἔρχεσθαι ἐς τὴν πόλιν. Τῆς πόλεως. τοῦ ἄργους. Ἵπποι δὲ αὐτοῖς. ἤγουν τοῖς ἀργείοις. Ἀλλ' ἐν καλῷ. ἐπὶ συμφέροντι. Πρόξενος. φίλος. Ὅσον οὐ ξυνιόντων. ἤγουν ὅσον οὐκ ἤδη μελλόντων. Καὶ ἀπήγαγε τὸν στρατόν. ἐστρέψεν. Εἵποντο μὲν ὡς ἡγεῖτο. ἤγουν προηγεῖτο. Παρατυχὸν σφίσι ξυμβαλεῖν. τοῖς ἀργείοις τῆς τύχης δούσης ἐπὶ συμφέροντι συμβαλεῖν. Καὶ πανταχόθεν αὐτῶν. τῶν ἀργείων.

ἄλλην ἐχώρησε χαλεπὴν, καὶ κατέβη ἐς τὸ ἀργείων πεδίον. καὶ κορίνθιοι, καὶ πελληνῆς, καὶ φλιάσιοι, ὄρθριοι ἑτέραν ἐπορεύοντο. τοῖς δὲ βοιωτοῖς, καὶ μεγαρεῦσι, καὶ σικυωνίοις, εἴρητο τὴν ἐπὶ νεμέας ὁδὸν καταβαίνειν, ᾗ οἱ ἀργεῖοι ἐκάθηντο, ὅπως εἰ οἱ ἀργεῖοι ἐπὶ σφᾶς ἰόντες, εἰς τὸ πεδίον βοηθοῖεν, ἐφεπόμενοι τοῖς ἵπποις χρῷντο. καὶ ὁ μὲν, οὕτω διατάξας, καὶ ἐσβαλὼν ἐς τὸ πεδίον, ἐδῄου σάμινθόν τε, καὶ ἄλλα. οἱ δὲ ἀργεῖοι γνόντες, ἐβοήθουν ἡμέρας ἤδη ἐκ τῆς νεμέας, καὶ περιτυχόντες τῷ φλιασίων καὶ κορινθίων στρατοπέδῳ, τῶν μὲν φλιασίων, ὀλίγους ἀπέκτειναν. ὑπὸ δὲ τῶν κορινθίων αὐτοὶ οὐ πολλῷ πλείους διεφθάρησαν. καὶ οἱ βοιωτοὶ, καὶ οἱ μεγαρῆς, καὶ οἱ σικυώνιοι ἐχώρουν ὥσπερ εἴρητο αὐτοῖς ἐπὶ τῆς νεμέας, καὶ τοὺς ἀργείους οὐκέτι κατέλαβον. ἀλλὰ καταβάντες, ὡς ἑώρων τὰ ἑαυτῶν δῃούμενα, ἐς μάχην παρετάσσοντο. ἀντιπαρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι. ἐν μέσῳ δὲ ἀπειλημμένοι ἦσαν οἱ ἀργεῖοι. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ πεδίου οἱ λακεδαιμόνιοι εἶργον ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν. καθύπερθε δὲ κορίνθιοι, καὶ φλιάσιοι, καὶ πελληνῆς. τὸ δὲ πρὸς νεμέας, βοιωτοὶ, καὶ σικυώνιοι, καὶ μεγαρῆς. ἵπποι δὲ αὐτοῖς οὐ παρῆσαν. οὐ γάρ πω οἱ ἀθηναῖοι μόνοι τῶν ξυμμάχων ἧκον. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῶν ἀργείων, καὶ τῶν ξυμμάχων, οὐχ οὕτω δεινὸν τὸ παρὸν ἐνόμιζον, ἀλλ' ἐν καλῷ ἐδόκει ἡ μάχη ἔσεσθαι, καὶ τοὺς λακεδαιμονίους ἀπειληφέναι ἐν τῇ αὐτῶν τε, καὶ πρὸς τῇ πόλει. τῶν δὲ ἀργείων δύο ἄνδρες Θράσυλλός τε τῶν πέντε στρατηγῶν εἷς ὢν, καὶ Ἀλκίφρων πρόξενος λακεδαιμονίων, ἤδη τῶν στρατοπέδων ὅσον οὐ ξυνιόντων, προσελθόντε, Ἄγιδι διελεγέσθην, μὴ ποιεῖν μάχην. ἑτοίμους γὰρ εἶναι ἀργείους δίκας δοῦναι καὶ δέξασθαι ἴσας, καὶ ὁμοίας, εἴ τι ἐπικαλοῦσιν ἀργείοις λακεδαιμόνιοι, καὶ τὸ λοιπὸν εἰρήνην ἄγειν σπονδὰς ποιησαμένους, καὶ οἱ μὲν, ταῦτα εἰπόντες τῶν ἀργείων, ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ οὐ τοῦ πλήθους κελεύσαντος εἶπον. καὶ ὁ Ἆγις δεξάμενος τοὺς λόγους αὐτὸς, καὶ οὐ μετὰ τῶν πλειόνων, οὐδὲ αὐτὸς βουλευσάμενος, ἀλλ' ἢ ἑνὶ ἀνδρὶ κοινώσας τῶν ἐν τέλει ξυστρατευομένων, σπένδεται τέσσαρας μῆνας, ἐν οἷς ἔδει ἐπιτελέσαι αὐτοὺς τὰ ῥηθέντα. καὶ ἀπήγαγε τὸν στρατὸν εὐθὺς, οὐδενὶ φράσας τῶν ἄλλων ξυμμάχων. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, εἵποντο μὲν ὡς ἡγεῖτο διὰ τὸν νόμον, ἐν αἰτίᾳ δ' εἶχον κατ' ἀλλήλους πολλῇ τὸν Ἆγιν, νομίζοντες ἐν καλῷ παρατυχὸν σφίσι ξυμβαλεῖν, καὶ πανταχόθεν αὐτῶν ἀποκεκλεισμένων, καὶ ὑπὸ ἱππέων, καὶ πεζῶν, οὐδὲν δράσαντες ἄξιον τῆς παρασκευῆς, ἀπιέναι. στρατόπεδον γὰρ δὴ τοῦτο κάλλιστον ἑλληνικὸν τῶν μέχρι τοῦδε ξυνῆλθεν. ὤφθη δὲ μάλιστα ἕως ἔτι ἦν ἀθρόον ἐν νεμέᾳ, ἐν ᾧ λακεδαιμόνιοί τε πανστρατιᾷ ἦσαν, καὶ ἀρκάδες, καὶ βοιωτοὶ, καὶ κορίνθιοι, καὶ σικυώνιοι, καὶ πελληνῆς, καὶ φλιάσιοι, καὶ μεγαρῆς. καὶ οὗτοι πάντες λογάδες ἀφ' ἑκάστων ἀξιόμαχοι δοκοῦντες εἶναι, οὐ τῇ ἀργείων μόνον ξυμμαχίᾳ, ἀλλὰ κἂν ἄλλῃ ἔτι προσγενομένῃ. τὸ μὲν οὖν στρατόπεδον οὕτως ἐν αἰτίᾳ ἔχοντες τὸν Ἆγιν, ἀνεχώρουν τε καὶ διελύθησαν ἐπ' οἴκου ἕκαστοι. ἀργεῖοι δὲ καὶ αὐτοὶ ἔτι ἐν πολλῷ πλείονι αἰτίᾳ εἶχον τοὺς σπεισαμένους ἄνευ τοῦ πλήθους, νομίζοντες κἀκεῖνοι μὴ ἂν σφίσι ποτὲ κάλλιον παρασχὸν λακεδαιμονίους διαπεφευγέναι, πρός τε γὰρ τῇ σφετέρᾳ πόλει καὶ μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων τὸν ἀγῶνα ἂν γίγνεσθαι, τόν τε Θράσυλλον ἀναχωρήσαντες ἐν τῷ χαράδρῳ, οὗπερ τὰς ἀπὸ στρατείας δίκας πρὶν ἐσιέναι κρίνουσιν, ἤρξαντο λεύειν. ὁ δὲ, κατα-

Ἄξιον τῆς παρασκευῆς. οὔσης μεγάλης δηλονότι.

Τῶν μέχρι τοῦδε ξυνῆλθε. τῶν στρατοπέδων. Ὤφθη δὲ μάλιστα. ἀκριβῶς. Ἕως ἔτι ἦν ἀθρόον ἐν νεμέᾳ. ζητεῖται πῶς τριχῇ διαιρεθέντος τοῦ τῶν πελοποννησίων στρατεύματος εἰς φλιοῦντα, καὶ ἑνὸς μόνου μέρους τοῦ ἐπὶ νεμέαν ἰόντος, τῶν δὲ ἄλλων ἄλλαις χρησαμένων ὁδοῖς, καὶ οὐδαμοῦ συμμεξάντων, ἔφη ἀθρόους αὐτοὺς ὀφθῆναι ἐν νεμέᾳ, μήποτε δὲ μετὰ τὰς σπονδὰς ἀναχωροῦντα τὰ τρία μέρη ἐπιόντα, ἐπὶ φλιοῦντα, ἐν νεμέᾳ πάντα ἐγένετο. ἄπορος γὰρ ἦν ἡ ὁδός. καὶ διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἀργεῖοι ἐγγύθεν πάντας ἥξειν ἐπὶ τὴν μάχην προσδεχόμενοι, προαπήντων ἐς τὴν νεμέαν. Καὶ οὗτοι πάντες λογάδες. ἐκλελεγμένοι.

Ἔτι προσγενομένῃ, προστεθείσῃ.

Διελύθησαν ἐπ' οἴκου ἕκαστοι. μεμερισμένως ἐς τὴν ἑαυτῶν πατρίδα.

Νομίζοντες κἀκεῖνοι. οἱ ἀργεῖοι.

Πρός τε γὰρ τῇ σφετέρᾳ πόλει. πεδίον. Ἀναχωρήσαντες. ἐς τὴν πόλιν δηλονότι.

Καὶ πεισθέντες, ᾤχοντο οἱ πρέσβεις δηλονότι. Ἐς τὸ αὐτὸ ξυνελθόντες· ἑνωθέντες. Τὰ διαβατήρια αὐτοῖς ἐγένετο· καλὰ δηλονότι. Ἐβοήθησαν· μετὰ βοηθείας ἦλθον. Ἐς Ἐπίδαυρον ἐσέπεμψαν· ἐσέβαλον πέμψαντες. Ἀργεῖοι δ' ἐλθόντες. οἱ Ἀργεῖοι τοῖς Ἀθηναίοις ἔλεγον, ὅτι ἐὰν μὴ ἀπαγάγωσι πάλιν ἐς Πύλον τοὺς Εἵλωτας, καὶ Μεσσηνίους, οὓς ἐξήγαγον ἐκ Πύλου διὰ τὰς πρὸς Μεσσηνίους συνθήκας, ἀδικήσεσθαι αὐτοὶ οἱ Ἀργεῖοι. ἔνιοι δέ, αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἔχουσιν. Ἐάσειαν κατὰ θάλασσαν. οἱ Ἀθηναῖοι.

Ἀδικήσεσθαι αὐτοί. ἤγουν ἀδικηθήσεσθαι οἱ Ἀργεῖοι. Τῇ μὲν Λακωνικῇ στήλῃ ὑπέγραψαν. ἣν ἔστησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἔχουσαν τὰς Λακωνικὰς σπονδάς.

καὶ πεισθέντες, ᾤχοντο, καὶ τοὺς Ἀργείους ἀπήγαγον ἐκ τῆς Ἐπιδαυρίας. ὕστερον δὲ ἐς τὸ αὐτὸ ξυνελθόντες, οὐδ' ὣς ἐδυνήθησαν ξυμβῆναι, ἀλλ' οἱ Ἀργεῖοι πάλιν ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν ἐσέβαλον, καὶ ἐδῄουν. ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Καρύας, καὶ ὡς οὐδ' ἐνταῦθα τὰ διαβατήρια αὐτοῖς ἐγένετο, ἐπανεχώρησαν. Ἀργεῖοι δὲ τεμόντες τῆς Ἐπιδαυρίας ὡς τὸ τρίτον μέρος, ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου, καὶ Ἀθηναίων αὐτοῖς χίλιοι ἐβοήθησαν ὁπλῖται, καὶ Ἀλκιβιάδης στρατηγός. πυθόμενοι δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐξεστρατεῦσθαι, καὶ ὡς οὐδὲν ἔτι αὐτῶν ἔδει, ἀπῆλθον, καὶ τὸ θέρος οὕτω διῆλθε. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, Λακεδαιμόνιοι λαθόντες Ἀθηναίους, φρουρούς τε τριακοσίους, καὶ Ἀγησιππίδαν ἄρχοντα κατὰ θάλασσαν, ἐς Ἐπίδαυρον ἐσέπεμψαν. Ἀργεῖοι δ' ἐλθόντες παρ' Ἀθηναίους, ἐπεκάλουν ὅτι γεγραμμένον ἐν ταῖς σπονδαῖς διὰ τῆς ἑαυτῶν ἑκάστους μὴ ἐᾶν πολεμίους διιέναι, ἐάσειαν κατὰ θάλασσαν παραπλεῦσαι, καὶ εἰ μὴ κἀκεῖνοι ἐς Πύλον κομιοῦσιν ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς Μεσσηνίους, καὶ Εἵλωτας, ἀδικήσεσθαι αὐτοί. Ἀθηναῖοι δέ, Ἀλκιβιάδου πείσαντος, τῇ μὲν Λακωνικῇ στήλῃ ὑπέγραψαν, ὅτι οὐκ ἐνέμειναν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς ὅρκοις. ἐς δὲ Πύλον ἐκόμισαν τοὺς ἐκ Κρανίων Εἵλωτας λῄζεσθαι. τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον. τὸν δὲ χειμῶνα τοῦτον, πολεμούντων Ἀργείων, καὶ Ἐπιδαυρίων, μάχη μὲν οὐδεμία ἐγένετο ἐκ παρασκευῆς, ἐνέδραι δὲ καὶ καταδρομαί, ἐν αἷς ὡς τύχοιεν ἑκατέρων τινὲς διεφθείροντο, καὶ τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος πρὸς ἔαρ ἤδη, κλίμακας ἔχοντες οἱ Ἀργεῖοι, ἦλθον ἐπὶ τὴν Ἐπίδαυρον, ὡς ἐρήμου οὔσης διὰ τὸν πόλεμον, βίᾳ αἱρήσοντες, καὶ ἄπρακτοι ἀπῆλθον, καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ τρίτον, καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους μεσοῦντος, Λακεδαιμόνιοι ὡς αὐτοῖς, οἵ τε Ἐπιδαύριοι ξύμμαχοι ὄντες, ἐταλαιπώρουν, καὶ τἆλλα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τὰ μὲν, ἀφειστήκει, τὰ δ' οὐ καλῶς εἶχε, νομίσαντες εἰ μὴ προκαταλήψονται ἐν τάχει, ἐπὶ πλέον χωρήσεσθαι αὐτά, ἐστράτευον αὐτοί, καὶ οἱ Εἵλωτες πανδημεὶ ἐπ' Ἄργος. ἡγεῖτο δὲ Ἆγις ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεύς. ξυνεστράτευον δ' αὐτοῖς Τεγεᾶταί τε, καὶ ὅσοι ἄλλοι Ἀρκάδων Λακεδαιμονίοις ξύμμαχοι ἦσαν. οἱ δ' ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου ξύμμαχοι, καὶ οἱ ἔξωθεν ἐς Φλιοῦντα ξυνελέγοντο. Βοιωτοὶ μὲν, πεντακισχίλιοι ὁπλῖται, καὶ τοσοῦτοι ψιλοί, καὶ ἱππῆς πεντακόσιοι, καὶ ἅμιπποι ἴσοι. Κορίνθιοι δὲ, δισχίλιοι ὁπλῖται. οἱ δ' ἄλλοι, ὡς ἕκαστοι. Φλιάσιοι δέ, πανστρατιᾷ, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων ἦν τὸ στράτευμα. Ἀργεῖοι δὲ προαισθόμενοι τό τε πρῶτον τὴν παρασκευὴν τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν Φλιοῦντα βουλόμενοι τοῖς ἄλλοις προσμῖξαι ἐχώρουν, τότε δὴ ἐξεστράτευσαν καὶ αὐτοί. ἐβοήθησαν δ' αὐτοῖς καὶ Μαντινῆς ἔχοντες τοὺς σφετέρους ξυμμάχους, καὶ Ἠλείων τρισχίλιοι ὁπλῖται. καὶ προϊόντες, ἀπαντῶσι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐν Μεθυδρίῳ τῆς Ἀρκαδίας. καὶ καταλαμβάνουσιν ἑκάτεροι λόφον, καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι, ὡς μεμονωμένοις τοῖς Λακεδαιμονίοις, παρεσκευάζοντο μάχεσθαι. ὁ δὲ Ἆγις τῆς νυκτὸς ἀναστήσας τὸν στρατόν, καὶ λαθών, ἐπορεύετο ἐς Φλιοῦντα παρὰ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους, καὶ οἱ Ἀργεῖοι αἰσθόμενοι, ἅμα ἕῳ ἐχώρουν πρῶτον μὲν, ἐς Ἄργος, ἔπειτα δέ, ᾗ προσεδέχοντο τοὺς Λακεδαιμονίους μετὰ τῶν ξυμμάχων καταβήσεσθαι τὴν κατὰ Νεμέαν ὁδόν. Ἆγις δὲ ταύτην μὲν ἣν προσεδέχοντο, οὐκ ἐτράπετο. παραγγείλας δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ Ἀρκάσι, καὶ Ἐπιδαυρίοις

Εἵλωτας λῄζεσθαι. ὥστε λῄζεσθαι. Τὰ δ' ἄλλα. ἤγουν κατὰ τὰ ἄλλα. Οὐδεμία ἐγένετο ἐκ παρασκευῆς. ἤγουν ἐκ φανερᾶς παρατάξεως.

Ἐνέδραι δέ, καὶ καταδρομαί. λεληθυῖαι ἐπιθέσεις. Ὡς ἐρήμου οὔσης διὰ τὸν πόλεμον. συμμαχίας δηλονότι. Καὶ τἆλλα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ. ἔθνη δηλονότι.

Τὰ μὲν, ἀφειστήκει. τῶν Λακεδαιμονίων δηλονότι. τουτέστιν, Ἦλις καὶ Μαντίνεια.

Τὰ δ' οὐ καλῶς εἶχεν. ἤγουν ἐστασίαζον. τουτέστιν, ἡ Κόρινθος. Ἐπὶ πλέον χωρήσεσθαι αὐτά. ἤγουν κακόν.

Καὶ οἱ ἔξωθεν. Πελοποννήσου δηλονότι.

Ἀργεῖοι δὲ προαισθόμενοι τό τε πρῶτον. Ἀργεῖοι προαισθόμενοι τό τε πρῶτον τὴν τῶν Λακεδαιμονίων παρασκευήν, καὶ αὖθις προχωροῦντας τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπὶ Φλιοῦντος ὑπὲρ τοῦ τοῖς ἰδίοις συμμῖξαι συμμαχίαις, τότε καὶ αὐτοὶ ἐστράτευσαν. ἔνιοι δὲ τὸ τότε, πρῶτον ᾤθησαν σημαίνει ἐν τῷ τότε καιρῷ.. Προσμῖξαι ἐχώρουν. οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ἐβοήθησαν δ' αὐτοῖς. τοῖς Ἀργείοις.

Ὡς μεμονωμένοις. ἐρήμοις συμμάχων. Ἀναστήσας τὸν στρατόν, καὶ λαθών. τοὺς Ἀργείους δηλονότι.

αὐτὸς ἐπὶ τὸν ἡνίοχον, βουλόμενος δηλῶσαι ὅτι ἑαυτοῦ ἦν τὸ ἅρμα. ὥστε πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπεφόβηντο πάντες, καὶ ἐδόκει τι νέον ἔσεσθαι. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι ἡσύχασάν τε, καὶ ἡ ἑορτὴ αὐτοῖς οὕτω διῆλθεν. ἐς δὲ Κόρινθον μετὰ τὰ Ὀλύμπια Ἀργεῖοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι ἀφικόμενοι ἐδέοντο αὐτῶν παρὰ σφᾶς ἐλθεῖν, καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις ἔτυχον παρόντες, καὶ πολλῶν λόγων γενομένων, τέλος οὐδὲν ἐπράχθη, ἀλλὰ σεισμοῦ γενομένου, διελύθησαν ἕκαστοι ἐπ' οἴκου, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, Ἡρακλεώταις τοῖς ἐν Τραχῖνι μάχη ἐγένετο πρὸς Αἰνιᾶνας, καὶ Δόλοπας, καὶ Μηλιᾶς, καὶ Θεσσαλῶν τινας. προσοικοῦντα γὰρ τὰ ἔθνη ταῦτα τῇ πόλει, πολέμια ἦν. οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλῃ τινὶ γῇ, ἢ τῇ τούτων τὸ χωρίον ἐτειχίσθη, καὶ εὐθύς τε καθισταμένῃ τῇ πόλει ἠναντιοῦντο, ἐς ὅσον ἐδύναντο φθείροντες, καὶ τότε τῇ μάχῃ ἐνίκησαν τοὺς Ἡρακλεώτας, καὶ Ξενάρης ὁ Κνίδιος Λακεδαιμόνιος ἄρχων αὐτῶν ἀπέθανε. διεφθάρησαν δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἡρακλεωτῶν, καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ δωδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθὺς ἀρχομένου, τὴν Ἡράκλειαν, ὡς μετὰ τὴν μάχην κακῶς ἐφθείρετο, Βοιωτοὶ παρέλαβον, καὶ Ἡγησιππίδαν τὸν Λακεδαιμόνιον ὡς οὐ καλῶς ἄρχοντα ἐξέπεμψαν. δείσαντες δὲ παρέλαβον τὸ χωρίον, μὴ Λακεδαιμονίων τὰ κατὰ Πελοπόννησον θορυβουμένων Ἀθηναῖοι λάβωσι. Λακεδαιμόνιοι μέντοι ὠργίζοντο αὐτοῖς, καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, στρατηγὸς ὢν Ἀθηναίων, Ἀργείων, καὶ τῶν ξυμμάχων ξυμπρασσόντων, ἐλθὼν ἐς Πελοπόννησον μετ' ὀλίγων Ἀθηναίων ὁπλιτῶν, καὶ τοξοτῶν, καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων, καὶ παραλαβὼν τά τε ἄλλα ξυγκαθίστη περὶ τὴν ξυμμαχίαν, διαπορευόμενος Πελοπόννησον τῇ στρατιᾷ, καὶ Πατρέας τε τείχη καθεῖναι ἔπεισεν ἐς θάλασσαν, καὶ αὐτὸς ἕτερον διενοεῖτο τειχίσαι ἐπὶ τῷ Ῥίῳ τῷ Ἀχαϊκῷ. Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυώνιοι, καὶ οἷς ἦν ἐν βλάβῃ τειχισθέν, βοηθήσαντες διεκώλυσαν. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Ἐπιδαυρίοις, καὶ Ἀργείοις, πόλεμος ἐγένετο προφάσει μὲν περὶ τοῦ θύματος τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθαέως, ὃ δέον ἀπαγαγεῖν, οὐκ ἀπέπεμπον ὑπὲρ βοταμίων Ἐπιδαύριοι. κυριώτατοι δὲ τοῦ ἱεροῦ ἦσαν Ἀργεῖοι. ἐδόκει δὲ καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας, τὴν Ἐπίδαυρον τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ καὶ τοῖς Ἀργείοις προσλαβεῖν, ἢν δύνωνται, τῆς τε Κορίνθου ἕνεκα ἡσυχίας, καὶ ἐκ τῆς Αἰγίνης βραχυτέραν ἔσεσθαι τὴν βοήθειαν, ἢ Σκύλλαιον περιπλεῖν. παρεσκευάζοντο οὖν οἱ Ἀργεῖοι, ὡς αὐτοὶ ἐς τὴν Ἐπίδαυρον διὰ τοῦ θύματος τὴν ἔσπραξιν ἐσβαλοῦντες. ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους πανδημεὶ ἐς Λεῦκτρα τῆς ἑαυτῶν μεθορίας πρὸς τὸ Λύκαιον, Ἄγιδος τοῦ Ἀρχιδάμου βασιλέως ἡγουμένου. ᾔδει δὲ οὐδεὶς ὅποι στρατεύουσιν, οὐδὲ αἱ πόλεις ἐξ ὧν ἐπέμφθησαν. ὡς δ' αὐτοῖς τὰ διαβατήρια θυομένοις οὐ προυχώρει, αὐτοί τε ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου, καὶ τοῖς ξυμμάχοις περιήγγειλαν μετὰ τὸν μέλλοντα, Καρνεῖος δ' ἦν μὴν, ἱερομηνία Δωριεῦσι, παρασκευάζεσθαι ὡς στρατευσομένους. Ἀργεῖοι δ' ἀναχωρησάντων αὐτῶν, τοῦ πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς ἐξελθόντες τετράδι φθίνοντος, καὶ ἄγοντες τὴν ἡμέραν ταύτην πάντα τὸν χρόνον, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν, καὶ ἐδῄουν. Ἐπιδαύριοι δὲ τοὺς ξυμμάχους ἐπεκαλοῦντο. ὧν τινες οἱ μὲν τὸν μῆνα προυφασίσαντο, οἱ δὲ καὶ ἐς μεθορίαν τῆς Ἐπιδαυρίας ἐλθόντες ἡσύχαζον. καὶ καθ' ὃν χρόνον ἐν τῇ Ἐπιδαύρῳ Ἀργεῖοι ἦσαν, ἐς Μαντίνειαν πρεσβεῖαι ἀπὸ τῶν πόλεων ξυνῆλθον, Ἀθηναίων παρακαλεσάντων, καὶ γιγνομένων λόγων, Εὐφαμίδας ὁ Κορίνθιος οὐκ ἔφη τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις ὁμολογεῖν. σφεῖς μὲν γὰρ περὶ εἰρήνης ξυγκαθῆσθαι, τοὺς δ' Ἐπιδαυρίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ τοὺς Ἀργείους, μεθ' ὅπλων ἀντιτετάχθαι. διαλῦσαι οὖν πρῶτον χρῆναι ἀφ' ἑκατέρων ἐλθόντας τὰ στρατόπεδα, καὶ οὕτω πάλιν λέγειν περὶ τῆς εἰρήνης.

Ἀνέβη τὸν ἡνίοχον. δῆλον ὅτι μὴ ἐξεῖναι Λακεδαιμονίοις ἀγωνίζεσθαι. Καὶ ἡ ἑορτὴ αὐτοῖς οὕτω διῆλθε. τοῖς Λακεδαιμονίοις οὕτω παρῆλθεν. Οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλῃ τινὶ γῇ. ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐπ' ἄλλων βλάβῃ ἀλλ' ὡς πρὸς γῆς. Τὸ χωρίον. τὴν Ἡράκλειαν. Ὡς οὐ καλῶς ἄρχοντα. ἐξέπεμψαν. ἐξεδίωξαν εἰθισμένοι. Καὶ τῶν αὐτόθεν. ἀπὸ Πελοποννήσου. Καὶ παραλαβὼν. τινὰς δηλονότι. Τά τε ἄλλα ξυγκαθίστη. βεβαιοῦν ἐποίει. Βοηθήσαντες, διεκώλυσαν. μετὰ βοηθείας δράσαντες. Καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας. [illegible] Βραχυτέραν ἔσεσθαι. διὰ βραχέος δὲ [illegible]. Οὐδὲ αἱ πόλεις. αἱ Λακωνικαί. Οὐ προυχώρει. οὐ προχωροῦν καλὰ ἐφαίνετο. Μετὰ τὸν μέλλοντα. μῆνα δηλονότι. Καρνεῖος δ' ἦν μήν. τοῦ γὰρ Καρνείου πολλὰς ἔχοντος ἱερὰς ἡμέρας, καὶ πάσας ἱεράς, μᾶλλον οὐκ ἱερὰ ταύτην. Καὶ ἄγοντες τὴν ἡμέραν ταύτην. ἀντὶ τοῦ καρποφυλακοῦντες. εἶναι δέ, ἑορτάζοντες διαπαντὸς τὴν ἡμέραν ταύτην, τὸ πάτριον [illegible] τοῖς Ἐπιδαυρίοις ἐπέπεμπον. Ἱερομηνία. ἑορτώδης ἡμέρα. Τοὺς ξυμμάχους ἐπεκαλοῦντο. εἰς βοήθειαν δηλονότι. Ὧν τινες οἱ μέν. ἀφ' ὧν. Τὸν μῆνα προυφασίσαντο. τοῦ μὴ ἐξελθεῖν δηλονότι, ἀντὶ τοῦ λέγοντες εἶναι ἱερομηνίας. Τοῖς ἔργοις ὁμολογεῖν. γράφεται ὁμολογεῖν.

ἡ βουλὴ καὶ αἱ ἔνδημοι ἀρχαί. ἐξορκούντων δὲ, οἱ πρυτάνεις. ἐν ἄργει δὲ, ἡ βουλὴ, καὶ οἱ ὀγδοήκοντα, καὶ αἱ ἀρτῦναι. ἐξορκούντων δὲ, οἱ ὀγδοήκοντα. ἐν δὲ μαντινείᾳ, οἱ δημιουργοὶ, καὶ ἡ βουλὴ, καὶ αἱ ἄλλαι ἀρχαί. ἐξορκούντων δὲ, οἱ θεωροὶ, καὶ οἱ πολέμαρχοι. ἐν δὲ ἤλιδι, οἱ δημιουργοὶ, καὶ οἱ τὰ τέλη ἔχοντες, καὶ οἱ ἑξακόσιοι. ἐξορκούντων δὲ, οἱ δημιουργοὶ, καὶ οἱ θεσμοφύλακες. ἀνανεοῦσθαι δὲ τοὺς ὅρκους, ἀθηναίους μὲν, ἰόντας ἐς ἦλιν, ἐς μαντίνειαν, καὶ ἐς ἄργος τριάκοντα ἡμέραις πρὸ ὀλυμπίων. ἀργείους δὲ καὶ ἠλείους, καὶ μαντινέας, ἰόντας ἀθήναζε δέκα ἡμέραις πρὸ παναθηναίων τῶν μεγάλων. τὰς δὲ ξυνθήκας τὰς περὶ τῶν σπονδῶν, καὶ τῶν ὅρκων, καὶ τῆς ξυμμαχίας, ἀναγράψαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ. ἀθηναίους μὲν, ἐν πόλει. ἀργείους δὲ, ἐν ἀγορᾷ, ἐν τοῦ Ἀπόλλωνος τῷ ἱερῷ. μαντινέας δὲ, ἐν τοῦ Διὸς τῷ ἱερῷ, ἐν τῇ ἀγορᾷ. καταθέντων δὲ καὶ ὀλυμπίασι στήλην χαλκῆν κοινῇ ὀλυμπίοις τοῖς νυνί. ἐὰν δέ τι δοκῇ ἄμεινον εἶναι ταῖς πόλεσι ταύταις, προσθεῖναι πρὸς τοῖς ξυγκειμένοις, ὅ, τι δ᾽ ἂν δόξῃ ταῖς πόλεσιν ἁπάσαις κοινῇ βουλευσαμέναις, τοῦτο κύριον εἶναι.

Αἱ μὲν σπονδαὶ, καὶ αἱ ξυμμαχίαι, οὕτως ἐγένοντο, καὶ αἱ τῶν λακεδαιμονίων, καὶ ἀθηναίων, οὐκ ἀπείρηντο τούτου ἕνεκα, οὐδ᾽ ὑφ᾽ ἑτέρων. κορίνθιοι δὲ ἀργείων ὄντες ξύμμαχοι, οὐκ ἐσῆλθον ἐς αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ γενομένης πρὸ τούτου ἠλείοις, καὶ ἀργείοις, καὶ μαντινεῦσι ξυμμαχίας τοῖς αὐτοῖς πολεμεῖν, καὶ εἰρήνην ἄγειν, οὐ ξυνώμοσαν. ἀρκεῖν δ᾽ ἔφασαν σφίσι τὴν πρώτην γενομένην ἐπιμαχίαν ἀλλήλοις βοηθεῖν, ξυνεπιστρατεύειν δὲ μηδενί. οἱ μὲν κορίνθιοι, οὕτως ἀπέστησαν τῶν ξυμμάχων. καὶ πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους πάλιν τὴν γνώμην εἶχον. ὀλύμπια δ᾽ ἐγένετο τοῦ θέρους, τούτου, οἷς Ἀνδροσθένης ἀρκὰς παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα, καὶ λακεδαιμόνιοι τοῦ ἱεροῦ ὑπὸ ἠλείων εἴρχθησαν, ὥστε μὴ θύειν, μηδ᾽ ἀγωνίζεσθαι, οὐκ ἐκτίνοντες τὴν δίκην αὐτοῖς, ἣν ἐν τῷ ὀλυμπιακῷ νόμῳ ἠλεῖοι κατεδικάσαντο αὐτῶν, φάσκοντες σφᾶς ἐπὶ φύρκόν τε τεῖχος ὅπλα ἐπενεγκεῖν, καὶ ἐς λέπρεον αὐτῶν ὁπλίτας ἐν ταῖς ὀλυμπιακαῖς σπονδαῖς ἐσπέμψαι. ἡ δὲ καταδίκη, δισχίλιαι μναῖ ἦσαν, κατὰ τὸν ὁπλίτην ἕκαστον δύο μναῖ, ὡς ὁ νόμος ἔχει. λακεδαιμόνιοι δὲ πρέσβεις πέμψαντες, ἀντέλεγον, μὴ δικαίως σφῶν καταδεδικάσθαι, λέγοντες μὴ ἐπηγγέλθαι πω ἐς λακεδαίμονα τὰς σπονδὰς, ὅτ᾽ ἐσέπεμψαν τοὺς ὁπλίτας. ἠλεῖοι δὲ, τὴν παρ᾽ αὐτοῖς ἐκεχειρίαν ἤδη ἔφασαν εἶναι. πρώτοις γὰρ σφίσιν αὐτοῖς ἀπαγγέλλουσι, καὶ ἡσυχαζόντων σφῶν, καὶ οὐ προσδεχομένων ὡς, ἐν σπονδαῖς αὐτοὺς λαθεῖν ἀδικήσαντας. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι ὑπελάμβανον οὐ χρεὼν εἶναι αὐτοὺς ἐπαγγεῖλαι ἔτι ἐς λακεδαίμονα, εἰ ἀδικεῖν γε ἤδη ἐνόμιζον αὐτούς. ἀλλ᾽ οὐχ ὡς νομίζοντας τοῦτο δρᾶσαι, καὶ ὅπλα οὐδαμόσε ἔτι αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν. ἠλεῖοι δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου εἴχοντο, ὡς μὲν οὐκ ἀδικοῖεν, μὴ ἂν πεισθῆναι. εἰ δὲ βούλονται σφίσι λέπρεον ἀποδοῦναι, τό, τε αὐτῶν μέρος ἀφιέναι τοῦ ἀργυρίου, καὶ ὃ τῷ θεῷ γίγνεται, αὐτοὶ ὑπὲρ ἐκείνων ἐκτίσειν. ὡς δ᾽ οὐκ ἐσήκουον, αὖθις τάδ᾽ ἠξίουν, λέπρεον μὲν, μὴ ἀποδοῦναι, εἰ μὴ βούλονται, ἀναβάντας δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς τοῦ ὀλυμπίου, ἐπειδὴ προθυμοῦνται χρῆσθαι τῷ ἱερῷ, ἀπομόσαι ἐναντίον τῶν ἑλλήνων ἦ μὴν ἀποδώσειν ὕστερον τὴν καταδίκην. ὡς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἤθελον, λακεδαιμόνιοι μὲν, εἴργοντο τοῦ ἱεροῦ, θυσίας καὶ ἀγώνων, καὶ οἴκοι ἔθυον. οἱ δὲ ἄλλοι ἕλληνες ἐθεώρουν, πλὴν λεπρεατῶν. ὅμως δὲ οἱ ἠλεῖοι δεδιότες μὴ βίᾳ θύσωσι, ξὺν ὅπλοις τῶν νεωτέρων φυλακὴν εἶχον. ἦλθον δὲ αὐτοῖς καὶ ἀργεῖοι, καὶ μαντινεῖς, χίλιοι ἑκατέρων, καὶ ἀθηναίων ἱππῆς, οἳ ἐν ἁρπίνῃ ὑπέμενον τὴν ἑορτήν. δέος δ᾽ ἐγένετο τῇ πανηγύρει μέγα, μὴ ξὺν ὅπλοις ἔλθωσιν οἱ λακεδαιμόνιοι. ἄλλως τε, καὶ ἐπειδὴ καὶ Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου λακεδαιμόνιος ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὸ τῶν ῥαβδούχων πληγὰς ἔλαβεν, ὅτι νικῶντος τοῦ ἑαυτοῦ ζεύγους, καὶ ἀνακηρυχθέντος βοιωτῶν δημοσίου κατὰ τὴν οὐκ ἐξουσίαν τῆς ἀγωνίσεως, προελθὼν ἐς τὸν ἀγῶνα,

Η βουλὴ, καὶ αἱ ἔνδημοι ἀρχαί. οἱ ἐπιδημοῦντες ἄρχοντες. ἐν ἀθήναις, ἡ βουλή. ἐν ἄργει, ἡ βουλή. ἐν μαντινείᾳ, οἱ δημιουργοί. ἐν ἤλιδι, οἱ δημιουργοί. αἱ ἔνδημοι ἀρχαί. οἱ ὀγδοήκοντα. ἡ βουλή. αἱ ἄλλαι ἀρχαί. οἱ τὰ τέλη ἔχοντες. οἱ πρυτάνεις. αἱ ἀρτῦναι. οἱ θεωροί. οἱ πολέμαρχοι. οἱ ἑξακόσιοι. οἱ θεσμοφύλακες. Οὐκ ἀπείρηντο. οὐκ ἀπηγορεύθησαν. Οὕτως ἀπέστησαν τῶν ξυμμάχων. ἤγουν τῶν ἀργείων. Ην ἐν τῷ ὀλυμπιακῷ. γραφεῖσαν ἐκ τοῦ ὀλυμπιακοῦ. Μὴ δικαίως σφῶν καταδεδικάσθαι. λέγοντες καταδικάσαι τοὺς ἠλείους ἐς τὸ λέπρεον. Καὶ ἡσυχαζόντων σφῶν. τῶν ἠλείων. Καὶ οὐ προσδεχομένων πόλεμον δηλονότι. Οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι ὑπελάμβανον. ἀντέλεγον. ἐκ διαδοχῆς ἀπεκρίναντο. Καὶ ὃ τῷ θεῷ γίγνεται. ὀφείλεται. Ως δ᾽ οὐκ ἐσήκουον οἱ λακεδαιμόνιοι. Αὖθις τάδ᾽ ἠξίουν οἱ ἠλεῖοι. Απομόσαι ἐναντίον. κυρῶσαι δι᾽ ὅρκου ἐνώπιον. Οἱ δὲ ἄλλοι ἕλληνες ἐθεώρουν. τῆς θεωρίας μετεῖχον. Μὴ βίᾳ θύσωσιν. οἱ λακεδαιμόνιοι. Ηλθον δὲ αὐτοῖς. τοῖς ἠλείοις. Χίλιοι ἑκατέρων. τουτέστι δισχίλιοι. Υπέμενον τὴν ἑορτήν. προσεδέχοντο τὴν ἑορτὴν τῶν ὀλυμπίων. Του ἑαυτοῦ ζεύγους. τοῦ ἅρματος.

Πέμψαι ἔτι ὡς αὐτούς· τοὺς λακεδαιμονίους. Λέγων ἐν μὲν τῷ· ὁ νικίας.
Σφίσι μὲν γὰρ δι' ἐστώτων· καλῶς φερομένων. Ὧν καὶ αὐτὸς ἦν· εἷς. δηλονότι. Ἀνθ' ἀλλήλων· τῶν ἀθηναίων καὶ λακεδαιμονίων.
Ὡς παρεῖναί γ' αὐτούς· γράφεται ὡς περί γ' αὐτούς.
Τὸ ἀλλ' ἀθηναίους, καὶ τοὺς ξυμμάχοις ἕως τοῦ, καὶ μαντινέας, καὶ τοὺς ξυμμάχοις, ἐν ἄλλῳ οὐ κεῖται. Καθότι ἂν ἐπαγγέλλωσιν ἀθηναῖοι ζητοῦσι.
Πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν· ἐξ ἧς οἱ πολέμιοι ὡρμήθησαν. Ὅπλα δὲ μὴ ἐᾶν ἔχοντας. περᾶν.
Τὴν ἐπαγγείλασαν. ζητήσασαν.

πέμψαι ἔτι ὡς αὐτοὺς καὶ εἰδέναι ὅ,τι διανοοῦνται, λέγων, ἐν μὲν τῷ σφετέρῳ καλῷ, ἐν δὲ τῷ ἐκείνων ἀπρεπεῖ, τὸν πόλεμον ἀναβάλλεσθαι· σφίσι μὲν γὰρ δι' ἐστώτων τῶν πραγμάτων, ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἄριστον εἶναι διασώσασθαι τὴν εὐπραγίαν· ἐκείνοις δὲ δυστυχοῦσιν, ὅτι τάχιστα εὕρημα εἶναι διακινδυνεῦσαι. ἔπεισέ τε πέμψαι πρέσβεις, ὧν καὶ αὐτὸς ἦν, κελεύσοντας λακεδαιμονίους, εἴ τι δίκαιον διανοοῦνται, πάνακτόν τε ὀρθὸν ἀποδιδόναι, καὶ ἀμφίπολιν, καὶ τὴν βοιωτῶν ξυμμαχίαν ἀνεῖναι, ἢν μὴ ἐς τὰς σπονδὰς ἐσίωσι, καθάπερ εἴρητο ἄνευ ἀλλήλων μηδενὶ ξυμβαίνειν. εἰπεῖν τε ἐκέλευον, ὅτι καὶ σφεῖς, εἰ ἐβούλοντο ἀδικεῖν, ἤδη ἂν ἀργείους ξυμμάχους πεποιῆσθαι, ὡς παρεῖναί γ' αὐτοὺς αὐτοῦ τούτου ἕνεκα. εἴ τέ τι ἄλλο ἐνεκάλουν, πάντα ἐπιστείλαντες, ἀπέπεμψαν τοὺς περὶ τὸν Νικίαν πρέσβεις. καὶ ἀφικομένων αὐτῶν, καὶ ἀπαγγειλάντων τά τε ἄλλα, καὶ τέλος εἰπόντων, ὅτι εἰ μὴ τὴν ξυμμαχίαν ἀνήσουσι βοιωτοῖς μὴ ἐσιοῦσιν ἐς τὰς σπονδάς, ποιήσονται καὶ αὐτοὶ ἀργείους, καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ξυμμάχους, τὴν μὲν ξυμμαχίαν οἱ λακεδαιμόνιοι βοιωτοὺς οὐκ ἔφασαν ἀνήσειν, ἀλλὰ κρατούντων τῶν περὶ τὸν Ξενάρη τὸν ἔφορον ταῦτα γίγνεσθαι, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν· τοὺς δὲ ὅρκους δεομένου Νικίου, ἀνενεώσαντο· ἐφοβεῖτο γὰρ μὴ πάντα ἀτελῆ ἔχων ἀπέλθῃ, καὶ διαβληθῇ, ὅπερ καὶ ἐγένετο, αἴτιος δοκῶν εἶναι τῶν πρὸς λακεδαιμονίους σπονδῶν. ἀναχωρήσαντός τε αὐτοῦ, ὡς ἤκουσαν οἱ ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐκ τῆς λακεδαίμονος πεπραγμένον, εὐθὺς δι' ὀργῆς εἶχον· καὶ νομίζοντες ἀδικεῖσθαι, ἔτυχον γὰρ παρόντες οἱ ἀργεῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, παραγαγόντος Ἀλκιβιάδου, ἐποιήσαντο σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς τήνδε.

ΣΠΟΝΔΑΙ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΓΕΙΩΝ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΕΙΣ.

Σπονδὰς ἐποιήσαντο ἑκατὸν ἀθηναῖοι ἔτη, καὶ ἀργεῖοι, καὶ μαντινῆς, καὶ ἠλεῖοι ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων, ὧν ἄρχουσιν ἑκάτεροι, ἀδόλους, καὶ ἀβλαβεῖς, καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν. ὅπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν ἐπὶ πημονῇ μήτε ἀργείους, καὶ ἠλείους, καὶ μαντινέας, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὶ ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ὧν ἄρχουσιν ἀθηναῖοι, μήτε ἀθηναίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὶ ἀργείους, καὶ ἠλείους, καὶ μαντινέας, καὶ τοὺς ξυμμάχους, τέχνῃ μηδὲ μηχανῇ μηδεμιᾷ. κατὰ τάδε ξυμμάχους εἶναι ἀθηναίους, καὶ ἀργείους, καὶ ἠλείους, καὶ μαντινέας ἑκατὸν ἔτη. καὶ ἢν πολέμιοι ἴωσιν ἐς τὴν γῆν τὴν ἀθηναίων, βοηθεῖν ἀργείους, καὶ ἠλείους, καὶ μαντινέας ἀθήναζε, καθότι ἂν ἐπαγγέλλωσιν ἀθηναῖοι, τρόπῳ ὁποίῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ, καὶ κατὰ τὸ δυνατόν. ἢν δὲ δῃώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν ἀργείοις καὶ μαντινεῦσι, καὶ ἠλείοις, καὶ ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τῶν πόλεων τούτων. καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν μηδεμιᾷ τῶν πόλεων, ἢν μὴ ἁπάσαις δοκῇ. βοηθεῖν δὲ καὶ ἀθηναίους ἐς ἄργος, καὶ μαντίνειαν, καὶ ἦλιν, ἢν πολέμιοι ἴωσιν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἠλείων, ἢ τὴν μαντινέων, ἢ τὴν ἀργείων, καθότι ἂν ἐπαγγέλλωσιν αἱ πόλεις αὗται, τρόπῳ ὁποίῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. ἢν δὲ δῃώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν, ἀθηναίοις, καὶ ἀργείοις, καὶ μαντινεῦσι, καὶ ἠλείοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τούτων τῶν πόλεων. καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν, ἢν μὴ ἁπάσαις δοκῇ ταῖς πόλεσιν. ὅπλα δὲ μὴ ἐᾶν ἔχοντας διιέναι ἐπὶ πολέμῳ διὰ τῆς γῆς τῆς σφετέρας αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων ὧν ἂν ἄρχωσιν ἕκαστοι, μηδὲ κατὰ θάλασσαν, ἢν μὴ ψηφισαμένων τῶν πόλεων ἁπασῶν, τὴν δίοδον εἶναι ἀθηναίων, καὶ ἀργείων, καὶ μαντινέων, καὶ ἠλείων. τοῖς δὲ βοηθοῦσιν ἡ πόλις ἡ πέμπουσα παρεχέτω μέχρι μὲν τριάκοντα ἡμερῶν σῖτον, ἐπὴν ἔλθωσιν ἐς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγείλασαν βοηθεῖν, καὶ ἀπιοῦσι κατὰ ταὐτά. ἢν δὲ πλείονα βούλωνται χρόνον τῇ στρατείᾳ χρῆσθαι, ἡ πόλις ἡ μεταπεμψαμένη διδότω σῖτον, τῷ μὲν ὁπλίτῃ, καὶ ψιλῷ, καὶ τοξότῃ, τρεῖς ὀβολοὺς αἰγιναίους τῆς ἡμέρας ἑκάστης· τῷ δ' ἱππεῖ δραχμὴν αἰγιναίαν. ἡ δὲ πόλις ἡ μεταπεμψαμένη τὴν ἡγεμονίαν ἐχέτω, ὅταν ἐν τῇ αὐτῇ ὁ πόλεμος ᾖ. ἢν δέ ποι δόξῃ ταῖς πόλεσι κοινῇ στρατεύεσθαι, τὸ ἴσον τῆς ἡγεμονίας μετεῖναι ἁπάσαις ταῖς πόλεσιν. ὀμόσαι δὲ τὰς σπονδὰς ἀθηναίους μὲν, ὑπέρ τε σφῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων· ἀργεῖοι δὲ, καὶ μαντινῆς, καὶ ἠλεῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι τούτων κατὰ πόλεις ὀμνύντων. ὀμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον ὅρκον ἕκαστοι τὸν μέγιστον κατὰ ἱερῶν τελείων. ὁ δὲ ὅρκος ἔστω ὅδε, Ἐμμενῶ τῇ ξυμμαχίᾳ κατὰ τὰ ξυγκείμενα δικαίως, καὶ ἀβλαβῶς, καὶ ἀδόλως, καὶ οὐ παραβήσομαι τέχνῃ, οὐδὲ μηχανῇ οὐδεμιᾷ. ὀμνύντων δὲ ἀθήνησι μὲν

ἡ βουλὴ

ὥστε χαλεπῶς πρὸς τοὺς πρέσβεις ἀποκρινάμενοι, ἀπέπεμψαν. κατὰ τοιαύτην δὴ διαφορὰν ὄντων τῶν λακεδαιμονίων πρὸς τοὺς ἀθηναίους, οἱ ἐν ταῖς ἀθήναις αὖ βουλόμενοι λῦσαι τὰς σπονδάς, εὐθὺς ἐνέκειντο. ἦσαν δὲ ἄλλοι τε, καὶ Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, ἀνὴρ ἡλικίᾳ μὲν ἔτι τότε ὢν νέος, ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει, ἀξιώματι δὲ προγόνων τιμώμενος. ᾧ ἐδόκει μὲν καὶ ἄμεινον εἶναι πρὸς τοὺς ἀργείους μᾶλλον χωρεῖν. οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ φρονήματι φιλονεικῶν ἠναντιοῦτο, ὅτι λακεδαιμόνιοι διὰ Νικίου καὶ Λάχητος ἔπραξαν τὰς σπονδάς, αὐτὸν κατά τε τὴν νεότητα ὑπεριδόντες, καὶ κατὰ τὴν παλαιὰν προξενίαν ποτὲ οὖσαν, οὐ τιμήσαντες, ἣν τοῦ πάππου ἀπειπόντος, αὐτὸς τοὺς ἐκ τῆς νήσου αὐτῶν αἰχμαλώτους θεραπεύων, διενοεῖτο ἀνανεώσασθαι. πανταχόθεν τε νομίζων ἐλασσοῦσθαι, τό τε πρῶτον ἀντεῖπεν, οὐ βεβαίους φάσκων εἶναι λακεδαιμονίους, ἀλλ' ἵνα ἀργείους σφίσι σπεισάμενοι ἐξέλωσι, καὶ αὖθις ἐπ' ἀθηναίους μόνους ἴωσι, τούτου ἕνεκα σπένδεσθαι αὐτούς. καὶ τότε ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ ἐγεγένητο, πέμπει εὐθὺς ἐς ἄργος ἰδίᾳ, κελεύων ὡς τάχιστα ἐπὶ τὴν ξυμμαχίαν προσκαλουμένους ἥκειν μετὰ μαντινέων, καὶ ἠλείων, ὡς καιροῦ ὄντος, καὶ αὐτὸς ξυμπράξων τὰ μάλιστα. οἱ δὲ ἀργεῖοι ἀκούσαντες τῆς ἀγγελίας, καὶ ἐπειδὴ ἔγνωσαν οὐ μετ' ἀθηναίων πραχθεῖσαν τὴν τῶν βοιωτῶν ξυμμαχίαν, ἀλλ' ἐς διαφορὰν μεγάλην καθεστῶτας αὐτοὺς πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους, τῶν μὲν ἐν λακεδαίμονι πρέσβεων, οἳ σφίσι περὶ τῶν σπονδῶν ἔτυχον ἀπόντες, ἠμέλουν. πρὸς δὲ τοὺς ἀθηναίους μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον, νομίζοντες πόλιν τε σφίσι φιλίαν ἀπὸ παλαιοῦ, καὶ δημοκρατουμένην ὥσπερ καὶ αὐτοί, καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχουσαν τὴν κατὰ θάλασσαν, ξυμπολεμήσειν σφίσιν, ἢν καθιστῶνται ἐς πόλεμον. ἔπεμπον οὖν εὐθὺς πρέσβεις ὡς τοὺς ἀθηναίους περὶ τῆς ξυμμαχίας. ξυνεπρεσβεύοντο δὲ καὶ ἠλεῖοι, καὶ μαντινῆς. ἀφίκοντο δὲ καὶ λακεδαιμονίων πρέσβεις κατὰ τάχος, δοκοῦντες ἐπιτήδειοι εἶναι τοῖς ἀθηναίοις, Φιλοχαρίδας, καὶ Λέων, καὶ Ἔνδιος, δείσαντες μὴ τήν τε ξυμμαχίαν ὀργιζόμενοι πρὸς τοὺς ἀργείους ποιήσωνται, καὶ ἅμα πύλον ἀπαιτήσοντες ἀντὶ πανάκτου, καὶ περὶ τῆς βοιωτῶν ξυμμαχίας ἀπολογησόμενοι, ὡς οὐκ ἐπὶ κακῷ τῶν ἀθηναίων ἐποιήσαντο. καὶ λέγοντες ἐν τῇ βουλῇ περί τε τούτων, καὶ ὡς αὐτοκράτορες ἥκουσι περὶ πάντων ξυμβῆναι τῶν διαφόρων, τὸν Ἀλκιβιάδην ἐφόβουν, μὴ καὶ ἢν ἐς τὸν δῆμον ταῦτα λέγωσιν, ἐπαγάγωνται τὸ πλῆθος, καὶ ἀπωσθῇ ἡ ἀργείων ξυμμαχία. μηχανᾶται δὲ πρὸς αὐτοὺς τοιόνδε τι ὁ Ἀλκιβιάδης, τοὺς λακεδαιμονίους πείθει πίστιν αὐτοῖς δούς, ἢν μὴ ὁμολογήσωσιν ἐν τῷ δήμῳ αὐτοκράτορες ἥκειν, πύλον τε αὐτοῖς ἀποδώσειν. πείσειν γὰρ αὐτὸς ἀθηναίους, ὥσπερ καὶ νῦν ἀντιλέγειν, καὶ τἆλλα ξυναλλάξειν. βουλόμενος δὲ αὐτοὺς νικίου τε ἀποστῆσαι, ταῦτα ἔπρασσε. καὶ ὅπως ἐν τῷ δήμῳ διαβαλὼν αὐτούς, ὡς οὐδὲν ἀληθὲς ἐν νῷ ἔχουσιν, οὐδὲ λέγουσιν οὐδέποτε ταὐτά, τοὺς ἀργείους, καὶ ἠλείους, καὶ μαντινέας ξυμμάχους ποιήσῃ. καὶ ἐγένετο οὕτως. ἐπειδὴ γὰρ ἐς τὸν δῆμον παρελθόντες, καὶ ἐπερωτώμενοι οὐκ ἔφασαν ὥσπερ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοκράτορες ἥκειν, οἱ ἀθηναῖοι οὐκέτι ἠνείχοντο, ἀλλὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον καταβοῶντος τῶν λακεδαιμονίων, ἐσήκουόν τε, καὶ ἑτοῖμοι ἦσαν εὐθὺς παραγαγόντες τοὺς ἀργείους, καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ξυμμάχους ποιεῖσθαι. σεισμοῦ δὲ γενομένου πρίν τι ἐπικυρωθῆναι, ἡ ἐκκλησία αὕτη ἀνεβλήθη. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίᾳ, ὁ Νικίας, καίπερ τῶν λακεδαιμονίων αὐτῶν ἠπατημένων, καὶ αὐτὸς ἐξηπατημένος περὶ τοῦ μὴ αὐτοκράτορας ὁμολογῆσαι ἥκειν, ὅμως τοῖς λακεδαιμονίοις ἔφη χρῆναι φίλους μᾶλλον γίγνεσθαι, καὶ ἐπισχόντας τὰ πρὸς ἀργείους,

Ὥστε χαλεπῶς. σὺν ὀργῇ. Εὐθὺς ἐνέκειντο. ἤγουν πιστοὶ ἦσαν πείθοντες. Ἀξιώματι δὲ προγόνων. δι' εὐγένειαν. ὁ γὰρ πρόγονος τοῦ ἀλκιβιάδου, πρόξενος ἦν λακεδαιμονίων. ὁ δὲ πάππος ὁ τοῦ ἀλκιβιάδου, ἀπεῖπε τὴν προξενίαν. αὖθις τε ὁ ἀλκιβιάδης ἀνέλαβεν αὐτήν, καὶ ἤχθετο, ὅτι οἱ λακεδαιμόνιοι διὰ νικίου τὰς σπονδὰς ἐποιήσαντο, αὐτὸν πρόξενον ὄντα, ὑπεριδόντες, καὶ ἀτιμάσαντες. Μᾶλλον χωρεῖν. τοὺς ἀθηναίους. Ἀλλὰ καὶ φρονήματι. ὑπερηφανίᾳ. ἐπάρσει. Καὶ κατὰ τὴν παλαιάν. ἤγουν διὰ τὴν παλαιάν. Διενοεῖτο. σκοπὸν εἶχεν. Ἐλασσοῦσθαι. ἀδικεῖσθαι. Ἀλλ' ἵνα ἀργείους σφίσι. τοῖς ἀθηναίοις. Καθεστῶτας αὐτούς. τοὺς ἀθηναίους. Οἱ σφίσι περὶ τῶν σπονδῶν. τοῦ ἀργείους. Ὀργιζόμενοι πρὸς τοὺς ἀργείους. τοὺς λακεδαιμονίους. Καὶ αὐτοκράτορες ἥκουσι περὶ πάντων. ἐξουσίαν ἔχοντες τοῦ ἀλλάξαι ὅ, τι ἂν οὕτω καταστήσωσιν, ἄριστον ἂν γένοιτο τοῖς λακεδαιμονίοις. Ἐπαγάγωνται τὸ πλῆθος. καταπείσωσι. Καὶ ἀπωσθῇ ἡ ἀργείων. γράφεται ἀπρακτῇ. Πίστιν αὐτοῖς δούς. ὅρκον βέβαιον. Ἢν μὴ ὁμολογήσωσιν. ἢν μὴ φανερῶς εἴπωσι. Νικίου τε ἀποστῆσαι. ἤγουν τῆς φιλίας τοῦ νικίου ἀποστῆσαι τοὺς λακεδαιμονίους. Διαβαλὼν αὐτούς. ὑβρίσας. Ἐς τὸν δῆμον παρελθόντες. οἱ πρέσβεις τῶν λακεδαιμονίων. Ἐσήκουόν τε. οἱ ἀθηναῖοι. Εὐθὺς παραγαγόντες. ἤγουν εἰσαγαγόντες. Καὶ ἐπισχόντας τὰ πρὸς ἀργείους. ἤγουν τὴν συμμαχίαν τῶν ἀργείων.

τὸ πάνακτον παραλαβεῖν, ὡς τὴν πύλον ἀντ᾽ αὐτοῦ κομιούμενοι, καὶ ἅμα τῶν ξυγχέαι σπευδόντων τὰς σπονδὰς προθυμουμένων τὰς ἐς βοιωτοὺς, ἐποιήσαντο τὴν ξυμμαχίαν, τοῦ χειμῶνος τελευτῶντος ἤδη, καὶ πρὸς ἔαρ· καὶ τὸ πάνακτον εὐθὺς καθῃρεῖτο. καὶ ἑνδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. Ἅμα δὲ τῷ ἦρι εὐθὺς τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους, οἱ ἀργεῖοι, ὡς οἵ τε πρέσβεις τῶν βοιωτῶν, οὓς ἔφασαν πέμψειν, οὐχ ἧκον, τό τε πάνακτον ᾔσθοντο καθαιρούμενον, καὶ ξυμμαχίαν ἰδίαν γεγενημένην τοῖς βοιωτοῖς πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους, ἔδεισαν μὴ μονωθῶσι, καὶ ἐς λακεδαιμονίους πᾶσα ἡ ξυμμαχία χωρήσῃ. τοὺς γὰρ βοιωτοὺς ᾤοντο πεπεῖσθαι ὑπὸ λακεδαιμονίων τό τε πάνακτον καθελεῖν, καὶ ἐς τὰς ἀθηναίων σπονδὰς ἐσιέναι, τούς τε ἀθηναίους εἰδέναι ταῦτα, ὥστε οὐδὲ πρὸς ἀθηναίους ἔτι σφίσιν εἶναι ξυμμαχίαν ποιήσασθαι, πρότερον ἐλπίζοντες ἐκ τῶν διαφορῶν, εἰ μὴ μείνειαν αὐτοῖς αἱ πρὸς λακεδαιμονίους σπονδαί, τοῖς γοῦν ἀθηναίοις ξύμμαχοι ἔσεσθαι. ἀποροῦντες οὖν ταῦτα οἱ ἀργεῖοι, καὶ φοβούμενοι μὴ λακεδαιμονίοις, καὶ τεγεάταις, βοιωτοῖς, καὶ ἀθηναίοις ἅμα πολεμῶσι, πρότερον οὐ δεχόμενοι τὰς λακεδαιμονίων σπονδάς, ἀλλ᾽ ἐν φρονήματι ὄντες τῆς πελοποννήσου ἡγήσεσθαι, ἔπεμπον ὡς ἐδύναντο τάχιστα ἐς τὴν λακεδαίμονα πρέσβεις, εὔστροφον, καὶ αἴσωνα, οἳ ἐδόκουν προσφιλέστατοι αὐτοῖς εἶναι, ἡγούμενοι, ἐκ τῶν παρόντων κράτιστα πρὸς λακεδαιμονίους σπονδὰς ποιησάμενοι, ὅπῃ ἂν ξυγχωρῇ, ἡσυχίαν ἔχειν. καὶ οἱ πρέσβεις ἀφικόμενοι αὐτῶν, λόγους ἐποιοῦντο πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους, ἐφ᾽ ᾧ ἂν σφίσιν αἱ σπονδαὶ γίγνοιντο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, οἱ ἀργεῖοι ἠξίουν δίκης ἐπιτροπὴν σφίσι γενέσθαι, ἢ ἐς πόλιν τινά, ἢ ἰδιώτην, περὶ τῆς κυνουρίας γῆς, ἧς ἀεὶ πέρι διαφέρονται, μεθορίας οὔσης· ἔχει δὲ ἐν αὐτῇ θυρέας, καὶ ἀνθήνην πόλιν. νέμονται δ᾽ αὐτὴν λακεδαιμόνιοι. ἔπειτα δ᾽ οὐκ ἐώντων λακεδαιμονίων μεμνῆσθαι περὶ αὐτῆς, ἀλλ᾽ εἰ βούλονται σπένδεσθαι ὥσπερ πρότερον, ἑτοῖμοι εἶναι, οἱ ἀργεῖοι πρέσβεις, τάδε ὅμως ἐπηγάγοντο τοὺς λακεδαιμονίους ξυγχωρῆσαι, ἐν μὲν τῷ παρόντι σπονδὰς ποιήσασθαι ἔτη πεντήκοντα· ἐξεῖναι δ᾽ ὁποτεροισοῦν προσκαλεσαμένοις, μήτε νόσου οὔσης, μήτε πολέμου, λακεδαίμονι καὶ ἄργει διαμάχεσθαι περὶ τῆς γῆς ταύτης, ὥσπερ καὶ πρότερόν ποτε, ὅτε αὐτοὶ ἑκάτεροι ἠξίωσαν νικᾶν· διώκειν δὲ μὴ ἐξεῖναι περαιτέρω τῶν πρὸς ἄργος καὶ λακεδαίμονα ὅρων. τοῖς δὲ λακεδαιμονίοις, τὸ μὲν πρῶτον, ἐδόκει μωρία εἶναι ταῦτα. ἔπειτα, ἐπεθύμουν γὰρ τὸ ἄργος πάντως φίλον ἔχειν, ξυνεχώρησαν ἐφ᾽ οἷς ἠξίουν, καὶ ξυνεγράψαντο. ἐκέλευον δ᾽ οἱ λακεδαιμόνιοι πρὶν τέλος τι αὐτῶν ἔχειν, ἐς δ᾽ ἄργος πρῶτον ἐπαναχωρήσαντας αὐτούς, δεῖξαι τῷ πλήθει· καὶ ἢν ἀρέσκοντα ᾖ, ἥκειν ἐς τὰ ὑακίνθια, τοὺς ὅρκους ποιησομένους. καὶ οἱ μὲν, ἀνεχώρησαν. ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ ᾧ οἱ ἀργεῖοι ταῦτα ἔπρασσον, οἱ πρέσβεις τῶν λακεδαιμονίων ἀνδρομένης, καὶ φαίδιμος, καὶ ἀντιμενίδας, οὓς ἔδει τὸ πάνακτον, καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς παρὰ βοιωτῶν παραλαβόντας, ἀθηναίοις ἀποδοῦναι, τὸ μὲν πάνακτον ὑπὸ τῶν βοιωτῶν αὐτῶν καθῃρημένον εὗρον, ἐπὶ προφάσει, ὡς ἦσάν ποτε ἀθηναίοις, καὶ βοιωτοῖς ἐκ διαφορᾶς περὶ αὐτοῦ ὅρκοι παλαιοί, μηδετέρους οἰκεῖν τὸ χωρίον, ἀλλὰ κοινῇ νέμειν. τοὺς δ᾽ ἄνδρας οὓς εἶχον αἰχμαλώτους οἱ βοιωτοὶ ἀθηναίων, παραλαβόντες οἱ περὶ τὸν ἀνδρομένην, ἐκόμισαν τοῖς ἀθηναίοις, καὶ ἀπέδοσαν. τοῦ τε πανάκτου τὴν καθαίρεσιν ἔλεγον αὐτοῖς, νομίζοντες καὶ τοῦτο ἀποδιδόναι. πολέμιον γὰρ οὐκέτι ἐν αὐτῷ ἀθηναίοις οἰκήσειν οὐδένα. λεγομένων δὲ τούτων, οἱ ἀθηναῖοι δεινὰ ἐποίουν, νομίζοντες ἀδικεῖσθαι ὑπὸ λακεδαιμονίων, τοῦ τε πανάκτου τῇ καθαιρέσει, ὃ ἔδει ὀρθὸν παραδοῦναι, καὶ πυνθανόμενοι ὅτι καὶ βοιωτοῖς ἰδίαν ξυμμαχίαν πεποίηνται, φάσκοντες πρότερον κοινῇ τοὺς μὴ δεχομένους τὰς σπονδὰς προσαναγκάσειν, τά τε ἄλλα ἐσκόπουν ὅσα ἐξελελοίπεσαν τῆς ξυνθήκης, καὶ ἐνόμιζον ἐξηπατῆσθαι·

Τὸ πάνακτον εὐθὺς καθῃρεῖτο. ὑπὸ τῶν βοιωτῶν. Ἅμα δὲ τῷ ἦρι. ἀρχομένῳ. Οὓς ἔφασαν πέμψειν. οἱ βοιωτοί. Καὶ ξυμμαχίαν ἰδίαν. νομίζω. Μὴ μονωθῶσι. τῆς συμμαχίας. Τούς τε ἀθηναίους εἰδέναι ταῦτα. ᾤοντο δηλονότι. Ἀλλ᾽ ἐν φρονήματι ὄντες. διανοίᾳ ἐπηρμένοι, ἀλλ᾽ ἐλπίζοντες. ἤτοι φροντίζοντες. Οἳ ἐδόκουν προσφιλέστατοι αὐτοῖς εἶναι. ὡς ἐν τῷ παρόντι φησὶν ἡγοῦντο κράτιστον εἶναι πρὸς λακεδαιμονίους σπονδὰς ποιήσασθαι, ὡς ἂν ἐνδέχηται καὶ ἡσυχάζειν. Ἐκ τῶν παρόντων. ἤγουν ἐκ τῶν δυνατῶν. Ὅπῃ ἂν ξυγχωρῇ. ἤγουν καθὼς ἂν συγχωρῇ ὁ καιρός. Ἀφικόμενοι αὐτῶν. τῶν ἀργείων. Δίκης ἐπιτροπήν. κρίσεως φροντίδα. Νέμονται δ᾽ αὐτὴν λακεδαιμόνιοι. ἤγουν τὴν νομὴν καὶ τὸ κέρδος ἔχουσι. Πάντως φίλον ἔχειν. ἐξ ἀνάγκης. Καὶ συνεγράψαντο. συνθήκην ἔγγραφον δεδώκασι. Δεῖξαι τῷ πλήθει. τὴν συγγραφήν, ὡς τὸ εἰκός. Ἐς τὰ ὑακίνθια. εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ὑακίνθου. Μηδετέρους οἰκεῖν τὸ χωρίον. ἀθηναίους, ἢ βοιωτούς. Ἀλλὰ κοινῇ νέμειν. ἤγουν κοινὴν νομὴν ἔχειν ἐν αὐτῷ. Δεινὰ ἐποίουν. ἐδεινοπάθουν. Ὅτι καὶ βοιωτοῖς ἰδίᾳ. ἄνευ τῶν ἀθηναίων. Τά τε ἄλλα ἐσκόπουν. ἀκριβῶς ἀνελογίζοντο. Ὅσα ἐξελελοίπεσαν. ὅσα ἐποίησαν ἐάσαντες τὴν συνθήκην.

καλῶς σφίσι φίλιον γενέσθαι, ἡγούμενοι τὸν ἔξω πελοποννήσου πόλεμον ῥᾴω ἂν εἶναι. τὸ μέντοι πάνακτον ἐδέοντο βοιωτοὺς, ὅπως παραδώσουσι λακεδαιμονίοις, ἵνα ἀντ' αὐτοῦ πύλον, ἢν δύνωνται, ἀπολαβόντες, ῥᾷον καθιστῶνται ἀθηναίοις ἐς πόλεμον. καὶ οἱ μὲν βοιωτοὶ, καὶ οἱ κορίνθιοι, ταῦτα ἐπεσταλμένοι, ἀπό τε τοῦ ξενάρους καὶ κλεοβούλου, καὶ ὅσοι φίλοι ἦσαν αὐτοῖς τῶν λακεδαιμονίων, ὥστε ἀπαγγεῖλαι ἐπὶ τὰ κοινὰ, ἑκάτεροι ἀνεχώρουν. ἀργείων δὲ δύο ἄνδρες τῆς ἀρχῆς τῆς μεγίστης, ἐπετήρουν ἀπιόντας αὐτοὺς καθ' ὁδόν. καὶ ξυγγενόμενοι, ἐς λόγους ἦλθον, εἴ πως οἱ βοιωτοὶ σφίσι ξύμμαχοι γένοιντο, ὥσπερ κορίνθιοι, καὶ ἠλεῖοι, καὶ μαντινῆς. νομίζειν γὰρ ἂν τούτου προχωρήσαντος, ῥᾳδίως ἤδη, καὶ πολεμεῖν, καὶ σπένδεσθαι, καὶ πρὸς λακεδαιμονίους εἰ βούλοιντο, κοινῷ λόγῳ χρωμένοις, καὶ εἴ τινα πρὸς ἄλλον δέοι. τοῖς δὲ τῶν βοιωτῶν πρέσβεσιν ἀκούουσιν, ἤρεσκε. κατὰ τύχην γὰρ ἐδέοντο τούτων, ὧνπερ καὶ οἱ ἐκ τῆς λακεδαίμονος αὐτοῖς φίλοι ἐπεστάλκεσαν. καὶ οἱ τῶν ἀργείων ἄνδρες, ὡς ᾔσθοντο αὐτοὺς δεχομένους τὸν λόγον, εἰπόντες ὅτι πρέσβεις πέμψουσιν ἐς βοιωτοὺς, ἀπῆλθον. ἀφικόμενοι δὲ οἱ βοιωτοὶ, ἀπήγγειλαν τοῖς βοιωτάρχαις τά τε ἐκ τῆς λακεδαίμονος, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ξυγγενομένων ἀργείων. καὶ οἱ βοιωτάρχαι ἠρέσκοντό τε, καὶ πολλῷ προθυμότεροι ἦσαν, ὅτι ἀμφοτέρωθεν ξυνεβεβήκει αὐτοῖς, τούς τε φίλους τῶν λακεδαιμονίων τῶν αὐτῶν δεῖσθαι, καὶ τοὺς ἀργείους ἐς τὰ ὅμοια σπεύδειν. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον πρέσβεις παρῆσαν ἀργείων, τὰ εἰρημένα προκαλούμενοι. καὶ αὐτοὺς ἀπέπεμψαν ἐπαινέσαντες τοὺς λόγους οἱ βοιωτάρχαι, καὶ πρέσβεις ὑποσχόμενοι ἀποστελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας ἐς ἄργος. ἐν δὲ τούτῳ ἐδόκει πρῶτον τοῖς βοιωτάρχαις, καὶ κορινθίοις, καὶ μεγαρεῦσι, καὶ τοῖς ἀπὸ θρᾴκης πρέσβεσιν, ὀμόσαι ὅρκους ἀλλήλοις, ἦ μὴν ἔν τε τῷ παρατυχόντι ἀμύνειν τῷ δεομένῳ, καὶ μὴ πολεμήσειν τῳ, μηδὲ ξυμβήσεσθαι ἄνευ κοινῆς γνώμης. καὶ οὕτως ἤδη τοὺς βοιωτοὺς καὶ μεγαρέας (τὸ γὰρ αὐτὸ ἐπρίουν) πρὸς τοὺς ἀργείους σπένδεσθαι. πρὶν δὲ τοὺς ὅρκους γενέσθαι, οἱ βοιωτάρχαι ἐκοίνωσαν ταῖς τέσσαρσι βουλαῖς τῶν βοιωτῶν ταῦτα, αἵπερ ἅπαν τὸ κῦρος ἔχουσι. καὶ παρῄνουν γίγνεσθαι ὅρκους ταῖς πόλεσιν, ὅσαι βούλονται ἐπ' ὠφελείᾳ σφίσι ξυνομνύναι. οἱ δ' ἐν ταῖς βουλαῖς τῶν βοιωτῶν ὄντες, οὐ προσδέχονται τὸν λόγον, δεδιότες μὴ ἐναντία λακεδαιμονίοις ποιήσωσι, τοῖς ἐκείνων ἀφεστῶσι κορινθίοις ξυνομνύντες. οὐ γὰρ εἶπον αὐτοῖς οἱ βοιωτάρχαι τὰ ἐκ τῆς λακεδαίμονος, ὅτι τῶν τε ἐφόρων κλεόβουλος, καὶ ξενάρης, καὶ οἱ φίλοι παραινοῦσιν, ἀργείων πρῶτον καὶ κορινθίων γενομένους ξυμμάχους, ὕστερον μετὰ τῶν λακεδαιμονίων γίγνεσθαι, οἰόμενοι τὴν βουλὴν, κἂν μὴ εἴπωσιν, οὐκ ἄλλα ψηφιεῖσθαι, ἢ ἃ σφίσι προδιαγνόντες, παραινοῦσιν. ὡς δὲ ἀντέστη τὸ πρᾶγμα, οἱ μὲν κορίνθιοι, καὶ οἱ ἀπὸ θρᾴκης πρέσβεις, ἄπρακτοι ἀπῆλθον. οἱ δὲ βοιωτάρχαι μέλλοντες πρότερον, εἰ ταῦτα ἔπεισαν, καὶ τὴν ξυμμαχίαν πειράσεσθαι πρὸς ἀργείους ποιεῖν, οὐκέτι ἐσήνεγκαν περὶ ἀργείων ἐς τὰς βουλὰς, οὐδὲ ἐς ἄργος τοὺς πρέσβεις, οὓς ὑπέσχοντο ἔπεμπον. ἀμέλεια δέ τις ἐνῆν, καὶ διατριβὴ τῶν πάντων. καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι τούτῳ, μηκύβερναν ὀλύνθιοι, ἀθηναίων φρουρούντων, ἐπιδραμόντες, εἷλον. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐγίγνοντο γὰρ αἰεὶ λόγοι τοῖς τε ἀθηναίοις, καὶ λακεδαιμονίοις, περὶ ὧν εἶχον ἀλλήλων, ἐλπίζοντες οἱ λακεδαιμόνιοι, εἰ πάνακτον ἀθηναῖοι παρὰ βοιωτῶν ἀπολάβοιεν, κομίσασθαι ἂν αὐτοὶ πύλον, ἦλθον ἐς τοὺς βοιωτοὺς πρεσβευσόμενοι. καὶ ἐδέοντο σφίσι πάνακτόν τε, καὶ τοὺς ἀθηναίων δεσμώτας παραδοῦναι, ἵνα ἀντ' αὐτῶν πύλον κομίσωνται. οἱ δὲ βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν ἀποδώσειν, ἢν μὴ σφίσι ξυμμαχίαν ἰδίαν ποιήσωνται, ὥσπερ ἀθηναίοις. λακεδαιμόνιοι δὲ, εἰδότες μὲν ὅτι ἀδικήσουσιν ἀθηναίους, εἰρημένον ἄνευ ἀλλήλων μήτε σπένδεσθαί τῳ, μήτε πολεμεῖν, βουλόμενοι δὲ

Καλῶς σφίσι φίλιον γενέσθαι. βεβαίως φίλιον τοῖς λακεδαιμονίοις γενέσθαι. ἢ αὐτοὶ βεβαίως ἐπισταῖντο ἢ καὶ μᾶλλον. Ἡγούμενοι τὸν ἔξω. τὸ ἡγούμενοι, οὐκ ἔστιν ἀκατάλληλον πρὸς τὸ ἐπιθυμοῦντας τοὺς λακεδαιμονίους, ἀλλ' ἐσχημάτισται ἀντὶ τοῦ ἡγουμένων. Ὅπως παραδώσουσι. οἱ βοιωτοὶ δηλονότι λακεδαιμονίοις. τὸ μὲν πάνακτον ἐδέοντο τοὺς βοιωτοὺς οὕτω ποιῆσαι, ὅπως παραδώσωσι λακεδαιμονίοις ταῦτα. Ταῦτα ἐπεσταλμένοι. ἀντὶ τοῦ ἐσταλμένοι αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ἐφόρων. Ἐπὶ τὰ κοινά. βουλευτήρια δηλονότι. Καὶ ξυγγενόμενοι. ἤγουν συναφθέντες. Ἐς λόγους ἦλθον. εἰς κοινολογίαν. Σφίσι ξύμμαχοι. τοῖς ἀργείοις. Κοινῷ λόγῳ χρωμένοις. ὁμοφρονοῦντας φησὶ δηλονότι ἀργείους τε, καὶ κορινθίους, καὶ βοιωτούς. Καὶ οἱ ἐκ τῆς λακεδαίμονος. οἱ περὶ τὸν κλεόβουλον δηλονότι. Ἐπεστάλκεσαν. προσέταξαν. Τούς τε φίλους. τοὺς ἐκ λακεδαίμονος δηλονότι αὐτοῖς φίλους. Τὰ εἰρημένα προκαλούμενοι. γράφεται παρακινοῦντες. Ἐν δὲ τούτῳ, ἐδόκει. τῷ καιρῷ. Τὸ γὰρ αὐτὸ ἐπρίουν. ἤγουν τὴν κοινὴν πρᾶξιν ἐπρίασαν. Ἐπ' ὠφελείᾳ σφίσι. συμμαχίᾳ. Οἰόμενοι τὴν βουλήν. τοὺς βουλευτάς. Ὡς δὲ ἀντέστη τὸ πρᾶγμα. ἀντὶ τοῦ ἄλλως ἀπέβη. Οἱ δὲ βοιωτάρχαι, μέλλοντες πρότερον. ἀντὶ τοῦ οἱ βοιωτάρχαι, ἕκαστος ᾤετο τὴν ἰδίαν βουλὴν, κἂν μὴ μαθοῦσαν τὰ ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἐπεσταλμένα, μηδὲν ἄλλο ψηφίσασθαι, ὑπὲρ ταῦτα, ἅπερ οἱ μαθόντες ἐκ λακεδαίμονος, παραινοῦσιν. Ἦλθον ἐς τοὺς βοιωτούς. οἱ λακεδαιμόνιοι.

ἀποκαλεσαμένων σφᾶς, ἅμα δὲ καὶ τὸ ἐν κυψέλοις τεῖχος αἱρήσοντες, ἢν δύνωνται, ὃ ἐτείχισαν μαντινῆς, καὶ αὐτοὶ ἐφρούρουν ἐν τῇ παῤῥασικῇ, κείμενον ἐπὶ τῇ σκιρίτιδι τῆς λακωνικῆς. καὶ οἱ μὲν λακεδαιμόνιοι, τὴν γοῦν τῶν παῤῥασίων ἐδῄουν. οἱ δὲ μαντινῆς, τὴν πόλιν ἀργείοις φύλαξι παραδόντες, αὐτοὶ τὴν ξυμμαχίαν ἐφρούρουν. ἀδύνατοι δ' ὄντες διασώσαι τό, τε ἐν κυψέλοις τεῖχος, καὶ τὰς ἐν παῤῥασίοις πόλεις, ἀπῆλθον. λακεδαιμόνιοι δὲ, τούς τε παῤῥασίους αὐτονόμους ποιήσαντες, καὶ τὸ τεῖχος καθελόντες, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους ἤδη ἡκόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ θρᾴκης μετὰ βρασίδου ἐξελθόντων στρατιωτῶν, οὓς ὁ κλεαρίδας μετὰ τὰς σπονδὰς ἐκόμισεν, οἱ λακεδαιμόνιοι ἐψηφίσαντο, τοὺς μὲν μετὰ βρασίδου εἵλωτας μαχεσαμένους ἐλευθέρους εἶναι, καὶ οἰκεῖν ὅπου ἂν βούλωνται. καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ αὐτοὺς μετὰ τῶν νεοδαμωδῶν ἐς λέπρεον κατέστησαν κείμενον ἐπὶ τῆς λακωνικῆς, καὶ τῆς ἠλείας, ὄντες ἤδη διάφοροι ἠλείοις. τοὺς δ' ἐκ τῆς νήσου ληφθέντας σφῶν, καὶ τὰ ὅπλα παραδόντας, δείσαντες μή τι διὰ τὴν ξυμφορὰν νομίσαντες ἐλασσωθήσεσθαι, καὶ ὄντες ἐπίτιμοι νεωτερίσωσιν, ἤδη καὶ ἀρχάς τινας ἔχοντας, ἀτίμους ἐποίησαν. ἀτιμία δὲ τοιάδε, ὥστε μήτε ἄρχειν, μήτε πριαμένους τι, ἢ πωλοῦντας, κυρίους εἶναι. ὕστερον δὲ αὖθις χρόνῳ ἐπίτιμοι ἐγένοντο. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους καὶ θυσσὸν τὴν ἐν τῇ ἄθῳ ἀκτῇ διῆς εἷλον, ἀθηναίων οὖσαν ξύμμαχον. καὶ τὸ θέρος τοῦτο πᾶν, ἐπιμιξίαι μὲν ἦσαν τοῖς ἀθηναίοις, καὶ πελοποννησίοις. ὑπώπτευον δὲ ἀλλήλους εὐθὺς μετὰ τὰς σπονδάς, οἵ τε ἀθηναῖοι, καὶ λακεδαιμόνιοι κατὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἀπόδοσιν. τὴν γὰρ ἀμφίπολιν πρότεροι λαχόντες οἱ λακεδαιμόνιοι ἀποδοῦναι, καὶ τὰ ἄλλα οὐκ ἀποδεδώκεσαν. οὐδὲ τοὺς ἐπὶ θρᾴκης παρεῖχον ξυμμάχους, τὰς σπονδὰς δεχομένους, οὐδὲ βοιωτούς, οὐδὲ κορινθίους, λέγοντες αἰεὶ ὡς μετ' ἀθηναίων τούτους, ἢν μὴ θέλωσι, κοινῇ ἀναγκάσουσι. χρόνους τε προὔθεντο ἄνευ ξυγγραφῆς, ἐν οἷς χρῆν τοὺς μὴ ἐσιόντας, ἀμφοτέροις πολεμίους εἶναι. τούτων οὖν ὁρῶντες οἱ ἀθηναῖοι οὐδὲν ἔργῳ γιγνόμενον, ὑπώπτευον τοὺς λακεδαιμονίους μηδὲν δίκαιον διανοεῖσθαι. ὥστε οὔτε πύλον ἀπαιτούντων αὐτῶν ἀπεδίδοσαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκ τῆς νήσου δεσμώτας μετεμέλλοντο ἀποδεδωκότες. τά τε ἄλλα χωρία εἶχον, μένοντες ἕως σφίσι κἀκεῖνοι ποιήσειαν τὰ εἰρημένα. λακεδαιμόνιοι δὲ, τὰ μὲν δυνατὰ, ἔφασαν πεποιηκέναι. τοὺς γὰρ παρὰ σφίσι δεσμώτας ὄντας ἀθηναίων, ἀποδοῦναι, καὶ τοὺς ἐπὶ θρᾴκης στρατιώτας ἀπαγαγεῖν, καὶ εἴ του ἄλλου ἐγκρατεῖς ἦσαν. ἀμφιπόλεως δὲ, οὐκ ἔφασαν κρατεῖν, ὥστε παραδοῦναι. βοιωτοὺς δὲ πειράσεσθαι καὶ κορινθίους ἐς τὰς σπονδὰς ἐσαγαγεῖν, καὶ πάνακτον ἀπολαβεῖν. καὶ ἀθηναίων ὅσοι ἦσαν ἐν βοιωτοῖς αἰχμάλωτοι, κομιεῖν. πύλον μέντοι ἠξίουν σφίσιν ἀποδοῦναι. εἰ δὲ μὴ, μεσσηνίους γε καὶ τοὺς εἵλωτας ἐξαγαγεῖν, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἀπὸ θρᾴκης, ἀθηναίους δὲ φρουρεῖν τὸ χωρίον αὐτοὺς εἰ βούλονται. πολλάκις δὲ καὶ πολλῶν λόγων γενομένων ἐν τῷ θέρει τούτῳ, ἔπεισαν τοὺς ἀθηναίους, ὥστε ἐξαγαγεῖν ἐκ πύλου μεσσηνίους, καὶ τοὺς ἄλλους εἵλωτάς τε, καὶ ὅσοι ηὐτομολήκεσαν ἐκ τῆς λακωνικῆς. καὶ κατῴκισαν αὐτοὺς ἐν κρανίοις τῆς κεφαλληνίας. τὸ μὲν δὴ θέρος τοῦτο, ἡσυχία ἦν, καὶ ἔφοδοι παρ' ἀλλήλους. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἔτυχον γὰρ ἔφοροι ἕτεροι, καὶ οὐκ ἐφ' ὧν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο, ἄρχοντες ἤδη, καί τινες καὶ ἐναντίοι σπονδαῖς, ἐλθουσῶν πρεσβειῶν ἀπὸ τῆς ξυμμαχίδος, καὶ παρόντων ἀθηναίων, καὶ βοιωτῶν, καὶ κορινθίων, καὶ πολλὰ ἐν ἀλλήλοις εἰπόντων, καὶ οὐδὲν ξυμβάντων, ὡς ἀπῄεσαν ἐπ' οἴκου, τοῖς βοιωτοῖς, καὶ κορινθίοις, Κλεόβουλος, καὶ Ξενάρης, οὗτοι οἵπερ τῶν ἐφόρων ἐβούλοντο μάλιστα διαλῦσαι τὰς σπονδάς, λόγους ποιοῦνται ἰδίους, παραινοῦντες ὅτι μάλιστα ταὐτά τε γιγνώσκειν, καὶ πειρᾶσθαι βοιωτούς, ἀργείων γενομένους πρῶτον αὐτοὺς ξυμμάχους, αὖθις μετὰ βοιωτῶν, ἀργείους λακεδαιμονίοις ποιῆσαι ξυμμάχους. οὕτω γὰρ ἥκιστα ἀναγκασθῆναι βοιωτοὺς ἐς τὰς ἀττικὰς σπονδὰς ἐσελθεῖν. ἑλέσθαι γὰρ λακεδαιμονίους πρὸ τῆς ἀθηναίων ἔχθρας, καὶ διαλύσεως τῶν σπονδῶν, ἀργείους σφίσι φίλους καὶ ξυμμάχους γενέσθαι. τὸ γὰρ ἄργος αἰεὶ ἠπίσταντο ἐπιθυμοῦντας τοὺς λακεδαιμονίους

Ἐπικαλεσαμένων τῶν παῤῥασίων. Σφᾶς. τοὺς λακεδαιμονίους. Τὸ ἐν κυψέλοις τεῖχος. ἐπιτετειχισμένον, ὥστε βλάπτειν τὴν σκιρῖτιν. Καὶ αὐτοὶ ἐφρούρουν. οἱ μαντινῆς. Ἐλευθέρους εἶναι. μὲν τὰ ἐκ τῶν εἱλώτων ἐλευθέρων. Τοὺς δ' ἐκ νήσου, τῆς πύλου. Σφῶν καὶ τὰ ὅπλα παραδόντας. τοὺς ἐν τῇ μάχῃ πρὸς ἀθηναίους. Ἐπίτιμοι. ἔντιμοι. Ὥστε μήτε ἄρχειν. μήτε πριαμένοις τι, ἢ πωλοῦντας ὅρους μὴ εἶναι κυρίους πρίασθαι, ἢ πωλεῖν. Οἵ τε ἀθηναῖοι. διὰ τὸ ἀλλήλοις μὴ αὐτὰ ἀποδιδόναι τὰ χωρία. Χρόνους τε προὔθεντο. Ἄνευ ξυγγραφῆς. συμφωνίας γεγραμμένης. Τοὺς μὴ ἐσιόντας. ἐς τὰς σπονδάς. Οὐδὲν ἔργῳ γιγνόμενον. αὐτῶν τοῦ πραττομένου. Ἀλλὰ χωρία εἶχον. τῶν λακεδαιμονίων οἱ ἀθηναῖοι. Εἰρημένα. τὰ πεπραγμένα. Ἡσυχία ἦν. ἀπραξία πολέμου. Καὶ ἔφοδοι παρ' ἀλλήλους. ἐπιμιξίαι. Ἐλθουσῶν πρέσβεων. ἐς τὴν λακεδαίμονα. Καὶ οὐδὲν ξυμβαινόντων ἔγουν κατ' οὐδέν. Ὡς ἀπῄεσαν ἐπ' οἴκου. οἱ βοιωτοί, καὶ οἱ κορίνθιοι. Λόγους ποιοῦνται ὀλίγους. ἰδίᾳ δὲ διαλύσασι αὐτοῖς τὰς σπονδάς. Ταὐτά τε γιγνώσκειν. ἐς ταὐτὸν ἔχειν.

Καλῶς

Παρὰ σφίσι. τοῖς Κορινθίοις. Προείρητο ἥκειν. τοὺς Ἀργείους. Ἔπειτα ἐκεῖθεν. ἀπὸ τῆς Κορίνθου. Ἐς Ἄργος ἐλθόντες. οἱ Ἠλεῖοι. Ξύμμαχοι ἐγένοντο. οἱ Ἠλεῖοι δηλονότι. Διαφερόμενοι γάρ. ἐχθροί. Ἐπὶ τῇ ἡμισείᾳ τῆς γῆς. ἤγουν ἐπὶ τῷ καρποῦσθαι τὸ ἥμισυ τῆς γῆς. Ἔπειτα παυσαμένων. τῶν ἀποφερόντων δηλονότι. Ἐπηνάγκαζον. ἀποφέρειν δηλονότι. Οἱ δ' ἐτράποντο. οἱ Ἠλεῖοι. Ἐπιτραπείσης. δοθείσης. Ἴσον ἕξειν. ἀντὶ τοῦ μὴ ἕξειν τὸ δίκαιον. Ἀνέντες τὴν ἐπιτροπήν. ἀντὶ τοῦ παυσάμενοι τοῦ ἐπιτρέψαι τὴν δίκην Λακεδαιμονίοις. Τὴν γῆν ἔτεμνον. ἐδῄουν. Οὐδὲν ἧσσον ἐδίκασαν. ἀντὶ τοῦ ἐπίσης. Αὐτονόμους εἶναι. τοὺς δίκας δηλονότι. Καὶ ὡς οὐκ ἐμμεινάντων. τῶν Ἠλείων δηλονότι. Νομίζοντες πόλιν. τὸ Λέπρεον. Σφῶν ἀφεστηκυῖαν. τῶν Ἠλείων. Καὶ τὴν ξυνθήκην. ξυμβάσιν. Καὶ ἐξελθεῖν. τοῦ πολέμου. Ὡς οὐκ ἴσον ἔχοντες. τὸ δίκαιον. Ἐγένοντο δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι. σύμμαχοι δηλονότι. Εὐθὺς μετ' ἐκείνους. τοὺς Ἠλείους δηλονότι. Τὸ αὐτὸ λέγοντες. τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες. Ἐκπολιορκήσαντες. ἤγουν ἑλόντες, καὶ δουλώσαντες ἐκ πολιορκίας. Χρήσαντος. τὸ κατάγειν δηλονότι Δηλίους. Ἤρξαντο πολεμεῖν. πρὸς ἀλλήλους δηλονότι. Ὁρῶντες μέγα μέρος ὄν. τῆς Πελοποννήσου. Εἰ σφίσι προσγένοιτο. προσκτηθείη. Ὡς δὲ οὐδὲν ἄν. ἤγουν οὐκ ἄν. Ἐναντιωθῆναι. ἐναντίοι γενέσθαι. Ἀνεῖσαν τῆς φιλονεικίας. ἀπέστησαν τῆς μάχης. Ὅμως δὲ ἐλθόντες. οἱ Κορίνθιοι. Καὶ σφίσι ποιῆσαι. λείπει τὸ ξένους.

παρὰ σφίσι προείρητο ἥκειν. ἦλθε δὲ καὶ Ἠλείων πρεσβεία εὐθὺς, καὶ ἐποιήσατο πρὸς Κορινθίους ξυμμαχίαν πρῶτον. ἔπειτα ἐκεῖθεν ἐς Ἄργος ἐλθόντες, καθάπερ προείρητο, Ἀργείων ξύμμαχοι ἐγένοντο. διαφερόμενοι γὰρ ἐτύγχανον τοῖς Λακεδαιμονίοις περὶ Λεπρέου. πολέμου γὰρ γενομένου ποτὲ πρὸς Ἀρκάδων τινὰς Λεπρεάταις, καὶ Ἠλείων παρακληθέντων ὑπὸ Λεπρεατῶν ἐς ξυμμαχίαν ἐπὶ τῇ ἡμισείᾳ τῆς γῆς, καὶ λυσάντων τὸν πόλεμον, Ἠλεῖοι τὴν γῆν νεμομένοις αὐτοῖς τοῖς Λεπρεάταις, τάλαντον ἔταξαν τῷ Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ ἀποφέρειν. καὶ μέχρι τοῦ Ἀττικοῦ πολέμου ἀπέφερον. ἔπειτα παυσαμένων διὰ πρόφασιν τοῦ πολέμου, οἱ Ἠλεῖοι ἐπηνάγκαζον. οἱ δ' ἐτράποντο πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ δίκης Λακεδαιμονίοις ἐπιτραπείσης, ὑποτοπήσαντες οἱ Ἠλεῖοι μὴ ἴσον ἕξειν, ἀνέντες τὴν ἐπιτροπὴν, Λεπρεατῶν τὴν γῆν ἔτεμνον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, οὐδὲν ἧσσον ἐδίκασαν αὐτονόμους εἶναι Λεπρεάτας, καὶ ἀδικεῖν Ἠλείους. καὶ ὡς οὐκ ἐμμεινάντων τῇ ἐπιτροπῇ φρουρὰν ὁπλιτῶν ἐσέπεμψαν ἐς Λέπρεον. οἱ δὲ Ἠλεῖοι, νομίζοντες πόλιν σφῶν ἀφεστηκυῖαν δέξασθαι τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὴν ξυνθήκην προφέροντες, ἐν ᾗ εἴρητο ἃ ἔχοντες ἐς τὸν Ἀττικὸν πόλεμον καθίσταντό τινες ταῦτα ἔχοντας καὶ ἐξελθεῖν, ὡς οὐκ ἴσον ἔχοντες, ἀφίστανται πρὸς τοὺς Ἀργείους, καὶ τὴν ξυμμαχίαν, ὥσπερ προείρητο, καὶ οὗτοι ἐποιήσαντο. ἐγένοντο δὲ οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς μετ' ἐκείνους, καὶ οἱ ἐπὶ Θρᾴκης Χαλκιδεῖς Ἀργείων ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ δὲ, καὶ Μεγαρῆς τὸ αὐτὸ λέγοντες, ἡσύχαζον, περιορώμενοι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ νομίζοντες σφίσι τὴν Ἀργείων δημοκρατίαν αὐτοῖς ὀλιγαρχουμένοις, ἧσσον ξύμφορον εἶναι τῆς Λακεδαιμονίων πολιτείας. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου, Σκιωναίους μὲν Ἀθηναῖοι ἐκπολιορκήσαντες, ἀπέκτειναν τοὺς ἡβῶντας. παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἠνδραπόδισαν. καὶ τὴν γῆν Πλαταιεῦσιν ἔδοσαν νέμεσθαι. Δηλίους δὲ κατήγαγον πάλιν ἐς Δῆλον, ἐνθυμούμενοι τάς τε ἐν ταῖς μάχαις ξυμφορὰς, καὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ χρήσαντος. καὶ Φωκῆς καὶ Λοκροὶ ἤρξαντο πολεμεῖν. καὶ Κορίνθιοι, καὶ Ἀργεῖοι ἤδη ξύμμαχοι ὄντες, ἔρχονται ἐς Τεγέαν, ἀποστήσοντες Λακεδαιμονίων, ὁρῶντες μέγα μέρος ὂν, καὶ εἰ σφίσι προσγένοιτο, νομίζοντες ἅπασαν ἂν ἔχειν Πελοπόννησον. ὡς δὲ οὐδὲν ἂν ἔφασαν ἐναντιωθῆναι οἱ Τεγεᾶται Λακεδαιμονίοις, οἱ Κορίνθιοι μέχρι τούτου προθύμως πράσσοντες, ἀνεῖσαν τῆς φιλονεικίας, καὶ ὠρρώδησαν, μὴ οὐδεὶς σφίσιν ἔτι τῶν ἄλλων προσχωρῇ. ὅμως δὲ ἐλθόντες ἐς τοὺς Βοιωτοὺς, ἐδέοντο σφῶν τε καὶ Ἀργείων γίγνεσθαι ξυμμάχους, καὶ τἆλλα κοινῇ πράσσειν. τάς τε δεχημέρους ἐπισπονδὰς, αἳ ἦσαν Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς πρὸς ἀλλήλους, οὐ πολλῷ ὕστερον γενόμεναι τούτων τῶν πεντηκονταετίδων σπονδῶν, ἐκέλευον οἱ Κορίνθιοι τοὺς Βοιωτοὺς ἀκολουθήσαντας Ἀθήναζε, καὶ σφίσι ποιῆσαι, ὥσπερ Βοιωτοὶ εἶχον, μὴ δεχομένων δὲ Ἀθηναίων, ἀπειπεῖν τὴν ἐκεχειρίαν, καὶ τὸ λοιπὸν μὴ σπένδεσθαι ἄνευ αὐτῶν. Βοιωτοὶ δὲ, δεομένων τῶν Κορινθίων, περὶ μὲν τῆς Ἀργείων ξυμμαχίας, ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἐκέλευον. ἐλθόντες δὲ Ἀθήναζε μετὰ Κορινθίων, οὐχ ηὕροντο τὰς δεχημέρους σπονδὰς, ἀλλ' ἀπεκρίναντο οἱ Ἀθηναῖοι, Κορινθίοις εἶναι σπονδὰς, εἴπερ Λακεδαιμονίων εἰσὶ ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ μὲν οὖν οὐδὲν μᾶλλον ἀπεῖπον τὰς δεχημέρους, ἀξιούντων καὶ αἰτωμένων Κορινθίων ξυνθέσθαι σφίσι. Κορινθίοις δὲ ἀνακωχὴ ἄσπονδος ἦν πρὸς Ἀθηναίους. Λακεδαιμόνιοι δὲ, τοῦ αὐτοῦ θέρους, πανδημεὶ ἐστράτευσαν, Πλειστοάνακτος τοῦ Παυσανίου Λακεδαιμονίων βασιλέως ἡγουμένου τῆς Ἀρκαδίας ἐς Παρρασίους, Μαντινέων ὑπηκόους ὄντας, κατὰ στάσιν

Ἀξιούντων καὶ αἰτωμένων ξυνθέσθαι. ἠτοῦντο οἱ Κορίνθιοι δηλονότι τοὺς Βοιωτοὺς, ὅπως συνθῶνται αὐτοῖς [illegible] πρὸς Ἀθηναίους σπονδάς.

Ἀμφοτέροις δὲ μᾶλλον· τοῖς ἀθηναίοις, καὶ λακεδαιμονίοις. Ἐκκαρπωσάμενοι· τοὺς καρποὺς, καὶ τὰς προσόδους λαβόντες ἀπὸ τῆς γῆς ἀκεραίους διὰ τὸ μὴ πολεμεῖν. Μαντινῆς δ' αὐτοῖς· μαντινέων, καὶ ἀργείων συμμαχία. Αὐτοῖς· τοῖς ἀργείοις. Καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν· τῶν μαντινέων. Κατέστραπτο· δεδούλωτο. Ὑπήκοον· τῶν λακεδαιμονίων. Οὐ περιόψεσθαι σφᾶς· οὐκ ἐπιτρέψειν τοῖς μαντινεῦσι τοὺς λακεδαιμονίους ἄρχειν τῶν καταστραμμένων, καὶ ταῦτα σχολὴν ἄγοντας τοὺς λακεδαιμονίους. Καὶ σχολὴν ἦγον· οἱ λακεδαιμόνιοι. Ὥστε ἄσμενοι· οἱ μαντινεῖς. Πόλιν τε μεγάλην· ἰσχυράν. Διάφορον· μαχομένην. Δημοκρατουμένην· δημοουμένην.

ἀμφοτέροις δὲ μᾶλλον ἔνσπονδοι ὄντες, ἐκκαρπωσάμενοι. οἱ μὲν οὖν ἀργεῖοι, οὕτως ἐς τὴν ξυμμαχίαν προσεδέχοντο τοὺς ἐθέλοντας τῶν ἑλλήνων. μαντινῆς δ' αὐτοῖς καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, πρῶτοι προσεχώρησαν, δεδιότες τοὺς λακεδαιμονίους. τοῖς γὰρ μαντινεῦσι μέρος τι τῆς ἀρκαδίας κατέστραπτο ὑπήκοον, ἔτι τοῦ πρὸς ἀθηναίους πολέμου ὄντος, καὶ ἐνόμιζον οὐ περιόψεσθαι σφᾶς τοὺς λακεδαιμονίους ἄρχειν, ἐπειδὴ καὶ σχολὴν ἦγον· ὥστε ἄσμενοι πρὸς τοὺς ἀργείους ἐτράποντο, πόλιν τε μεγάλην νομίζοντες, καὶ λακεδαιμονίοις αἰεὶ διάφορον, δημοκρατουμένην τε, ὥσπερ καὶ αὐτοί. ἀποστάντων δὲ τῶν μαντινέων, καὶ ἡ ἄλλη πελοπόννησος ἐς θροῦν καθίστατο, ὡς καὶ σφίσι ποιητέον τοῦτο, νομίσαντες πλέον τέ τι εἰδότας μεταστῆναι αὐτοὺς, καὶ τοὺς λακεδαιμονίους ἅμα δι' ὀργῆς ἔχοντες, ἐν ἄλλοις τε, καὶ ὅτι ἐν ταῖς σπονδαῖς ταῖς ἀττικαῖς ἐγέγραπτο εὔορκον εἶναι προσθεῖναι, καὶ ἀφελεῖν ὅ, τι ἂν ἀμφοῖν τοῖν πολέοιν δοκῇ, λακεδαιμονίοις καὶ ἀθηναίοις. τοῦτο γὰρ τὸ γράμμα μάλιστα τὴν πελοπόννησον διεθορύβει, καὶ ἐς ὑποψίαν καθίστη, μὴ μετὰ ἀθηναίων σφᾶς βούλωνται λακεδαιμόνιοι δουλώσασθαι. δίκαιον γὰρ εἶναι πᾶσι τοῖς ξυμμάχοις γεγράφθαι τὴν μετάθεσιν. ὥστε φοβούμενοι οἱ πολλοί, ὥρμηντο πρὸς τοὺς ἀργείους, καὶ αὐτοὶ ἕκαστοι ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι. λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθόμενοι τὸν θροῦν τοῦτον ἐν τῇ πελοποννήσῳ καθεστῶτα, καὶ τοὺς κορινθίους διδασκάλους τε γενομένους, καὶ αὐτοὺς μέλλοντας σπείσεσθαι πρὸς τὸ ἄργος, πέμπουσι πρέσβεις ἐς τὴν κόρινθον, βουλόμενοι προκαταλαβεῖν τὸ μέλλον. καὶ ᾐτιῶντο τήν τε ἐσήγησιν τοῦ παντὸς, καὶ εἰ ἀργείοις σφῶν ἀποστάντες ξύμμαχοι ἔσονται, παραβήσεσθαί τε ἔφασαν αὐτοὺς τοὺς ὅρκους, καὶ ἤδη ἀδικεῖν, ὅτι οὐ δέχονται τὰς ἀθηναίων σπονδὰς, εἰρημένον κύριον εἶναι ὅ, τι ἂν τὸ πλῆθος τῶν ξυμμάχων ψηφίσηται, ἢν μή τι θεῶν, ἢ ἡρώων κώλυμα ᾖ. κορίνθιοι δὲ, παρόντων σφίσι τῶν ξυμμάχων, ὅσοι οὐδ' αὐτοὶ ἐδέξαντο τὰς σπονδὰς, παρεκάλεσαν δὲ αὐτοὺς αὐτοὶ πρότερον, ἀντέλεγον τοῖς λακεδαιμονίοις, ἃ μὲν ἠδικοῦντο οὐ δηλοῦντες ἄντικρυς, ὅτι οὔτε σόλλιον σφίσιν ἀπέλαβον παρ' ἀθηναίων, οὔτ' ἀνακτόριον, εἴ τέ τι ἄλλο ἐνόμιζον ἐλασσοῦσθαι· πρόσχημα δὲ ποιούμενοι τοὺς ἐπὶ θρᾴκης μὴ προδώσειν, ὀμόσαι γὰρ αὐτοῖς ὅρκους ἰδίᾳ τε, ὅτε μετὰ ποτιδεατῶν τὸ πρῶτον ἀφίσταντο, καὶ ἄλλους ὕστερον. οὔκουν παραβαίνειν τοὺς τῶν ξυμμάχων ὅρκους ἔφασαν, οὐκ ἐσιόντες ἐς τὰς τῶν ἀθηναίων σπονδάς. θεῶν γὰρ πίστεις ὀμόσαντες, ἐκείνοις οὐκ ἂν εὐορκεῖν προδιδόντες αὐτούς. εἰρῆσθαι δ' ὅτι, ἢν μὴ θεῶν ἢ ἡρώων κώλυμα ᾖ. φαίνεσθαι οὖν σφίσι κώλυμα θεῖον τοῦτο. καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν ὅρκων, τοσαῦτα εἶπον· περὶ δὲ τῆς ἀργείων ξυμμαχίας, μετὰ τῶν φίλων βουλευσάμενοι, ποιήσειν ὅ, τι ἂν δίκαιον ᾖ. καὶ οἱ μὲν λακεδαιμονίων πρέσβεις, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. ἔτυχον δὲ παρόντες ἐν κορίνθῳ καὶ ἀργείων πρέσβεις, οἳ ἐκέλευον τοὺς κορινθίους ἰέναι ἐς τὴν ξυμμαχίαν, καὶ μὴ μέλλειν. οἱ δὲ ἐς τὸν ὕστερον ξύλλογον αὐτῶν τὸν

Ὥστε καὶ σφίσι ποιητέον· ἤγουν τὸ προσελθεῖν, τοῖς ἀργείοις. Νομίσαντες· οἱ πελοποννήσιοι. Εἰδότας· τοὺς μαντινεῖς. Μεταστῆναι αὐτούς· τοὺς μαντινέας. Ἐν ταῖς σπονδαῖς ταῖς ἀττικαῖς· ἀντὶ τοῦ ταῖς πρὸς τοὺς ἀττικούς. Τὴν πελοπόννησον διεθορύβει· διὰ πάσης τῆς πελοποννήσου θόρυβος καθίστη. Δίκαιον γὰρ εἶναι πᾶσι τοῖς ξυμμάχοις· ἤγουν συμπᾶσιν. Ὥστε φοβούμενοι οἱ πολλοί· τῶν πελοποννησίων. Προκαταλαβεῖν τὸ μέλλον· φθάσαι πρὶν μέλλειν τοὺς κορινθίους προσχωρεῖν τοῖς ἀργείοις. Τήν τε ἐσήγησιν· τὸ εἰσηγήσασθαι δηλονότι προσχωρῆσαι τοῖς ἀργείοις τοὺς ἕλληνας. Τοῦ παντός· δεινοῦ, ἤγουν ἦν αἴτιον. Σφῶν ἀποστάντες· τῶν λακεδαιμονίων. Εἰρημένον· ἀντὶ τοῦ ῥηθέντος. Κύριον εἶναι· κεκυρωμένον. βέβαιον εἶναι. Κορίνθιοι· τὸ ἑξῆς, κορίνθιοι δὲ ἀντέλεγον. Ξυμμάχων· αὐτῶν δηλονότι. Ἐδέξαντο τὰς σπονδάς· τὰς πρὸς ἀθηναίους. Παρεκάλεσαν δὲ αὐτοὺς αὐτοί· αὐτοὺς τοὺς ξυμμάχους αὐτοὶ οἱ κορίνθιοι. Αὐτοὶ πρότερον· τὰς τῶν ἀθηναίων, καὶ λακεδαιμονίων. λείπει τὸ παρεῖναι. Αὐτοὶ πρότερον· ἤγουν πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τοὺς πρέσβεις τῶν λακεδαιμονίων. Ἀντέλεγον τοῖς λακεδαιμονίοις· τὸ ἑξῆς κορίνθιοι δὲ ἀντέλεγον. Οὔτε σόλλειον σφίσιν· ἀντὶ τοῦ αὐτῶν. Ἀπέλαβον· οἱ κορίνθιοι. Ὀμόσαι γὰρ αὐτοῖς ὅρκους· τοῖς ἐπὶ θρᾴκης. Ὅτε μετὰ ποτιδεατῶν· ἀφισταμένων. Τὸ πρῶτον ἀφίσταντο· οἱ ἐπὶ τῆς θρᾴκης. Θεῶν γὰρ πίστεις ὀμόσαντες· ἤγουν θεῶν ὅρκους ἐπὶ πίστει. Προδιδόντες αὐτούς· τοὺς ἐπὶ θρᾴκης. Εἰρῆσθαι δ' ὅτι, ἢν μὴ θεῶν· ἔφασαν δὲ εἰρῆσθαι ἐν ταῖς σπονδαῖς δηλονότι. Καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν ὅρκων· τῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ θρᾴκης. Οἱ δὲ, ἐς τὸν ὕστερον ξύλλογον· οἱ κορίνθιοι.

Ἔξω τε τούτων. ἄνευ τούτων. Οὐδὲν ἧσσον πολέμιοι ἦσαν. καὶ μετὰ τὴν εἰρήνην δηλονότι. Βοιωτοί τε ἐκεχειρίαν δεχήμερον ἦγον. βοιωτοί τε πρὸς δέκα ἡμέρας ἐκεχειρίαν ἐπεσπένδοντο πρὸς ἀθηναίους. Τῷ δεκαετεῖ. τῷ προειρημένῳ. Ἰσχυρισαμένοις. προτείνουσί τι ἰσχυρόν. Μόνον δὴ τοῦτο ἐχυρῶς ξυμβάν. ὅτι μόνον δὴ τοῦτο ἰσχυρῶς μαρτυροῦσαν. Προφερόμενον. προλεγόμενον. Ὅτι τρὶς ἐννέα. περὶ τοῦ χρησμοῦ, ὅτι τρὶς ἐννέα ἔτη ὁ πόλεμος παρέτεινεν. Ἐπεβίων δέ. ἤγουν μετὰ τὴν κίνησιν τοῦ πολέμου. Αἰσθανόμενός τε. ἀντὶ τοῦ ἀκμάζων, διὰ τὸ μὴ παρεβηκέναι τὴν ἡλικίαν, παρακολουθῶν πᾶσιν. Ἔτη εἴκοσι. ὅτι ὁ συγγραφεὺς εἴκοσιν ἔτη ἔφυγε τὴν πατρίδα, καὶ περὶ πελοπόννησον διέτριβε. Παρ' ἀμφοτέροις. τοῖς τῶν λακεδαιμονίων, καὶ ἀθηναίων. Αὐτῶν μᾶλλον. τῶν πραγμάτων. Αἰσθέσθαι. διὰ τὸ ἡσυχάζειν, καὶ μὴ πολεμεῖν αὐτοῦ μᾶλλον, παρακολουθῆσαι τοῖς γενομένοις. Ὡς ἐπολεμήθη. μετὰ τοῦ πολέμου κατέστη. Αἱ πεντηκοντούτεις. αἱ κοιναί. Αἱ ξυμμαχίαι. ἤγουν αἱ ἰδικαί, αἱ πρὸς ἀθηναίους ἐκ λακεδαίμονος. καὶ ἀνάπαλιν. Τραπόμενοι πρῶτον. ἀπελθόντες. Πρός τινας τῶν ἐν τέλει ὄντων ἀργείων. ἤγουν πρός τινας ἄρχοντας τῶν ἀργείων. Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ. οὐκ ἐπὶ συμφέροντι. Καὶ ψηφίσασθαι. τοὺς ἀργείους. Ὥστε τῇ ἀλλήλων ἐπιμαχεῖν. ἀσθενεῖ δηλονότι οὔσῃ, καὶ καταπριβομένῃ ὑπὸ τῶν ἐναντίων.

ἔξω τε τούτων πρός τε τὸν μαντινικὸν καὶ ἐπιδαύριον πόλεμον, καὶ ἐς ἄλλα ἀμφοτέροις ἁμαρτήματα ἐγένετο. καὶ οἱ ἐπὶ Θρᾴκης ξύμμαχοι, οὐδὲν ἧσσον πολέμιοι ἦσαν. βοιωτοί τε ἐκεχειρίαν δεχήμερον ἦγον, ὥστε ξὺν τῷ πρώτῳ πολέμῳ τῷ δεκαετεῖ, καὶ τῇ μετ' αὐτὸν ὑπόπτῳ ἀνακωχῇ, καὶ τῷ ὕστερον ἐξ αὐτῆς πολέμῳ, εὑρήσει τις τοσαῦτα ἔτη λογιζόμενος κατὰ τοὺς χρόνους, καὶ ἡμέρας οὐ πολλὰς παρενεγκούσας. καὶ τοῖς ἀπὸ χρησμῶν τι ἰσχυρισαμένοις, μόνον δὴ τοῦτο ἐχυρῶς ξυμβάν. αἰεὶ γὰρ ἔγωγε μέμνημαι, καὶ ἀρχομένου τοῦ πολέμου, καὶ μέχρις οὗ ἐτελεύτησε, προφερόμενον ὑπὸ πολλῶν ὅτι τρὶς ἐννέα ἔτη δέοι γενέσθαι αὐτόν. ἐπεβίων δὲ διὰ παντὸς αὐτοῦ αἰσθανόμενός τε τῇ ἡλικίᾳ, καὶ προσέχων τὴν γνώμην, ὅπως ἀκριβές τι εἴσομαι. καὶ ξυνέβη μοι φεύγειν τὴν ἐμαυτοῦ ἔτη εἴκοσι, μετὰ τὴν ἐς ἀμφίπολιν στρατηγίαν, καὶ γενομένῳ παρ' ἀμφοτέροις τοῖς πράγμασι, καὶ οὐχ ἧσσον τοῖς πελοποννησίων διὰ τὴν φυγήν, καθ' ἡσυχίαν τι αὐτῶν μᾶλλον αἰσθέσθαι. τὴν οὖν μετὰ τὰ δέκα ἔτη διαφοράν τε καὶ ξύγχυσιν τῶν σπονδῶν, καὶ τὰ ἔπειτα ὡς ἐπολεμήθη, ἐξηγήσομαι. Ἐπειδὴ γὰρ αἱ πεντηκοντούτεις σπονδαὶ ἐγένοντο, καὶ ὕστερον αἱ ξυμμαχίαι, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου πρεσβεῖαι, αἵπερ παρεκλήθησαν ἐς αὐτά, ἀνεχώρουν ἐκ τῆς λακεδαίμονος. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι, ἐπ' οἴκου ἀπῆλθον. κορίνθιοι δὲ ἐς Ἄργος τραπόμενοι πρῶτον, λόγους ποιοῦνται πρός τινας τῶν ἐν τέλει ὄντων ἀργείων, ὡς χρή, ἐπειδὴ λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ, ἀλλ' ἐπὶ καταδουλώσει τῆς Πελοποννήσου σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς ἀθηναίους τοὺς πρὶν ἐχθίστους πεποίηνται, ὁρᾶν τοὺς ἀργείους ὅπως σωθήσεται ἡ Πελοπόννησος, καὶ ψηφίσασθαι τὴν βουλομένην πόλιν τῶν ἑλλήνων, ἥτις αὐτόνομός τέ ἐστι, καὶ δίκας ἴσας καὶ ὁμοίας δίδωσι, πρὸς ἀργείους ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι, ὥστε τῇ ἀλλήλων ἐπιμαχεῖν. ἀποδεῖξαι δὲ ἄνδρας ὀλίγους ἀρχὴν αὐτοκράτορας, καὶ μὴ πρὸς τὸν δῆμον λόγους εἶναι, τοῦ μὴ καταφανεῖς γίγνεσθαι τοὺς μὴ πείσαντας τὸ πλῆθος. ἔφασαν δὲ πολλοὺς προσχωρήσεσθαι μίσει τῶν λακεδαιμονίων. καὶ οἱ μὲν κορίνθιοι διδάξαντες ταῦτα, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. οἱ δὲ τῶν ἀργείων ἄνδρες ἀκούσαντες, ἐπειδὴ ἀνήνεγκαν τοὺς λόγους ἔς τε τὰς ἀρχάς, καὶ τὸν δῆμον, ἐψηφίσαντο ἀργεῖοι, καὶ ἄνδρας εἵλοντο δώδεκα, πρὸς οὓς τὸν βουλόμενον τῶν ἑλλήνων ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι, πλὴν ἀθηναίων, καὶ λακεδαιμονίων. τούτων δὲ μηδετέροις ἐξεῖναι, ἄνευ τοῦ δήμου τῶν ἀργείων σπείσασθαι. ἐδέξαντό τε ταῦτα οἱ ἀργεῖοι μᾶλλον ὁρῶντες τόν τε τῶν λακεδαιμονίων σφίσι πόλεμον ἐσόμενον, ἐπ' ἐξόδῳ γὰρ πρὸς αὐτοὺς αἱ σπονδαὶ ἦσαν, καὶ ἅμα ἐλπίσαντες τῆς Πελοποννήσου ἡγήσεσθαι. κατὰ γὰρ τὸν χρόνον τοῦτον, ἥ τε λακεδαίμων μάλιστα δὴ κακῶς ἤκουσε, καὶ ὑπερώφθη, διὰ τὰς ξυμφοράς, οἵ τε ἀργεῖοι ἄριστα ἔσχον τοῖς πᾶσιν, οὐ ξυναράμενοι τοῦ ἀττικοῦ πολέμου.

Ἀποδεῖξαι δὲ ἄνδρας ὀλίγους. ἤγουν γνωρίμοις καταπιστεῦσαι ἡμῖν. Αὐτοκράτορας. αὐθεντίαν τῶν ὅλων πραγμάτων ἔχοντας. Μὴ πρὸς τὸν δῆμον τοὺς λόγους εἶναι. τοὺς σπενδομένους τοῖς ἀργείοις μὴ τῷ δήμῳ διαλέγεσθαι, ἀλλὰ τοῖς αὐτοκράτορα ἔχουσιν ἀρχήν. Τοῦ μὴ καταφανεῖς. ἵνα μὴ φωραθῶσιν ὑπὸ τῶν λακεδαιμονίων οἱ συντιθέμενοι τοῖς ἀργείοις, ἤγουν συντιθέμενοι. Γίγνεσθαι τοὺς κορινθίους, ἢ ἄλλους. Τοὺς μὴ πείσαντας τὸ πλῆθος. τῶν ἀργείων. Προσχωρήσεσθαι. τοῖς ἀργείοις. Ἄνδρες ἀκούσαντες. τῶν κορινθίων. Ἀνήνεγκαν τοὺς λόγους. τῶν κορινθίων. Ἔς τε τὰς ἀρχάς. εἰς τοὺς ἐν τέλει. Τούτων δὲ μηδετέροις ἐξεῖναι. τῶν ἀθηναίων, καὶ λακεδαιμονίων. Αἱ σπονδαὶ ἦσαν. τῶν λακεδαιμονίων.

Ἡγήσεσθαι. ἡγεμόνες ἔσεσθαι. Τὸν χρόνον τοῦτον. τὸν τοῦ πολέμου δηλονότι. Μάλιστα δή. ὑπερβαλλόντως. Κακῶς ἤκουσεν. ὑβρίσθη. Καὶ ὑπερώφθη. ἐξουδενώθη. Διὰ τὰς ξυμφοράς. διὰ τὰς ταλαιπωρίας. ἃς ἔπαθον οἱ ἕλληνες. Ἄριστα ἔσχον τοῖς πᾶσι. διετέλεσαν.

καὶ γενομένων λόγων, ξυνέβησαν· καὶ ἐγένοντο ὅρκοι, καὶ ξυμμαχία ἥδε, κατὰ τάδε.

ΞΥΜΜΑΧΙΑ ΑΘΗΝΑΙΩΝ, ΚΑΙ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ.

Ξύμμαχοι ἔσονται λακεδαιμόνιοι πεντήκοντα ἔτη. ἢν δέ τινες ἴωσιν ἐς τὴν γῆν πολέμιοι τὴν λακεδαιμονίων, καὶ κακῶς ποιῶσι λακεδαιμονίους, ὠφελεῖν ἀθηναίους λακεδαιμονίους τρόπῳ ὁποίῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. ἢν δὲ δῃώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν λακεδαιμονίοις, καὶ ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ ἀμφοτέρων. καταλύειν δὲ ἅμα ἄμφω τὼ πόλεε. ταῦτα δ' εἶναι δικαίως, καὶ προθύμως, καὶ ἀδόλως, καὶ ἤν τινες ἐς τὴν τῶν ἀθηναίων γῆν ἴωσι πολέμιοι, καὶ κακῶς ποιῶσιν ἀθηναίους, ὠφελεῖν λακεδαιμονίους τρόπῳ ὅτῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. ἢν δὲ δῃώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν λακεδαιμονίοις, καὶ ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπ' ἀμφοτέρων. καταλύειν δὲ ἅμα ἄμφω τὼ πόλεε. ταῦτα δ' εἶναι δικαίως, καὶ προθύμως, καὶ ἀδόλως. ἢν δὲ ἡ δουλεία ἐπανίστηται, ἐπικουρεῖν ἀθηναίους λακεδαιμονίοις παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν.

Ὀμοῦνται δὲ ταῦτα οἵπερ καὶ τὰς ἄλλας σπονδὰς ὤμνυον ἑκατέρων. ἀνανεοῦσθαι δὲ ταῦτα κατ' ἐνιαυτὸν λακεδαιμονίους μὲν ἰόντας ἐς Ἀθήνας πρὸς τὰ διονύσια, ἀθηναίους δὲ ἰόντας ἐς λακεδαίμονα πρὸς τὰ ὑακίνθια. στήλην δὲ ἑκατέρους
190 στῆσαι, τὴν μὲν, ἐν Λακεδαίμονι, παρ' Ἀπόλλωνι ἐν ἀμυκλαίῳ. τὴν δὲ, ἐν Ἀθήναις, ἐν πόλει παρ' Ἀθηνᾷ. ἢν δέ τι δοκῇ λακεδαιμονίοις καὶ ἀθηναίοις προσθεῖναι καὶ ἀφελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας, ὅ,τι ἂν δοκῇ, εὔορκον ἀμφοτέροις εἶναι. τὸν δὲ ὅρκον, ὤμνυον λακεδαιμονίων μὲν, οἵδε, Πλειστοάναξ. Ἆγις. Πλειστόλας. Δαμάγητος. Χίονις. Μεταγένης. Ἄκανθος. Δάιθος. Ἰσχαγόρας. Φιλοχαρίδας. Ζευξίδας. Ἄνθιππος. Ἀλκινάδας. Τέλλις. Ἐμπεδίας. Μηνᾶς. Λάφιλος. ἀθηναίων δὲ, Λάμπων. Ἰσθμιόνικος. Λάχης. Νικίας. Εὐθύδημος. Προκλῆς. Πυθόδωρος. Ἅγνων. Μυρτίλος. Θρασυκλῆς. Θεαγένης. Ἀριστοκράτης. Ἰώλκιος. Τιμοκράτης. Λέων. Λάμαχος. Δημοσθένης. Αὕτη ἡ ξυμμαχία ἐγένετο μετὰ τὰς σπονδὰς οὐ πολλῷ ὕστερον. καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀπέδοσαν οἱ ἀθηναῖοι τοῖς λακεδαιμονίοις. καὶ τὸ θέρος ἦρχε τοῦ ἑνδεκάτου ἔτους. ταῦτα δὲ τὰ δέκα ἔτη, ὁ πρῶτος πόλεμος ξυνεχῶς γενόμενος, γέγραπται.

Μετὰ δὲ τὰς σπονδὰς, καὶ τὴν ξυμμαχίαν τῶν λακεδαιμονίων, καὶ τῶν ἀθηναίων, αἳ ἐγένοντο μετὰ τὸν δεκαετῆ πόλεμον ἐπὶ Πλειστόλα μὲν ἐν λακεδαίμονι ἐφόρου, Ἀλκαίου δ' ἄρχοντος Ἀθήνησι, τοῖς μὲν δεξαμένοις αὐτὰς, εἰρήνη ἦν. οἱ δὲ κορίνθιοι, καὶ τῶν ἐν πελοποννήσῳ πόλεών τινες, διεκίνουν τὰ πεπραγμένα. καὶ εὐθὺς ἄλλη ταραχὴ καθίστατο τῶν ξυμμάχων πρὸς τὴν λακεδαίμονα. καὶ ἅμα καὶ τοῖς ἀθηναίοις οἱ λακεδαιμόνιοι, προϊόντος τοῦ χρόνου, ὕποπτοι ἐγένοντο. ἔστιν ἐν οἷς οὐ ποιοῦντες ἐκ τῶν ξυγκειμένων ἃ εἴρητο. καὶ ἐπὶ ἓξ ἔτη μὲν καὶ δέκα μῆνας ἀπέσχοντο, μὴ ἐπὶ τὴν ἑκατέρων γῆν στρατεῦσαι. ἔξωθεν δὲ μετ' ἀνακωχῆς οὐ βεβαίου ἔβλαπτον ἀλλήλους τὰ μάλιστα. ἔπειτα μέντοι καὶ ἀναγκασθέντες λῦσαι τὰς μετὰ τὰ δέκα ἔτη σπονδὰς, αὖθις ἐς πόλεμον φανερὸν κατέστησαν. γέγραφε δὲ καὶ ταῦτα ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης ἀθηναῖος ἑξῆς ὡς ἕκαστα ἐγένετο κατὰ θέρη, καὶ χειμῶνας, μέχρις οὗ τήν τε ἀρχὴν κατέπαυσαν τῶν ἀθηναίων λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τὰ μακρὰ τείχη, καὶ τὸν πειραιᾶ κατέλαβον. ἔτη δὲ ἐς τοῦτο τὰ ξύμπαντα ἐγένετο τῷ πολέμῳ ἑπτὰ, καὶ εἴκοσι. καὶ τὴν διὰ μέσου ξύμβασιν, εἴ τις μὴ ἀξιώσει πόλεμον νομίζειν, οὐκ ὀρθῶς δικαιώσει. τοῖς τε γὰρ ἔργοις ὡς διῄρηται ἀθρείτω, καὶ εὑρήσει, οὐκ εἰκὸς ὂν εἰρήνην αὐτὴν κριθῆναι, ἐν ᾗ οὔτε ἀπέδοσαν πάντα, οὔτ' ἀπεδέξαντο ἃ ξυνέθεντο.

Scribit Thucydides [illegible] annos tantum xxi, non xxvij.

Καὶ γενομένων λόγων. συμβατικῶν.

Ξύμμαχοι ἔσονται. ξυμμαχία ἀθηναίων, καὶ λακεδαιμονίων. Πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν. τὴν κακῶς ποιήσασαν τοὺς λακεδαιμονίους. Ἄμφω τὼ πόλεε. λείπει ἐπὶ τὴν ἐπελθοῦσαν πόλιν. Ἢν δὲ ἡ δουλεία ἐπανίστηται. ἀντὶ τοῦ ἢν δὲ οἱ εἵλωτες ἐπαναστῶσιν. ἤγουν τὸ πλῆθος τῶν δούλων. Παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν. ἤγουν κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν. Μετὰ τὰς σπονδάς. τὰς κοινὰς δηλονότι, ὧν μετεῖχον καὶ οἱ σύμμαχοι. Τοὺς ἐκ τῆς νήσου. ληφθέντας δηλονότι. Ξυνεχῶς γενόμενος. ἀδιαστάτως. συνημμένως. Διεκίνουν τὰ πεπραγμένα. κατέλυον τὰ κατὰ τὰς σπονδάς. Καὶ ἅμα καὶ τοῖς ἀθηναίοις. σὺν τούτῳ ὕποπτοι ἐγένοντο. ἤγουν διάφοβοι. Ἃ εἴρητο. ἐν ταῖς σπονδαῖς. Καὶ ἐπὶ ἓξ ἔτη μὲν, καὶ δέκα μῆνας. ἓξ ἔτη, καὶ δέκα μῆνας, ἡ ἀβέβαιος εἰρήνη λακεδαιμονίων, καὶ ἀθηναίων, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ δεκάτου ἔτους παρέτεινεν. Ἐπὶ τὴν ἑκατέρων. μὴ ἐπὶ τὴν ἀλλήλων. Ἑπτὰ, καὶ εἴκοσιν. εἰκοσιεπτὰ ἔτη ὁ πόλεμος τῶν πελοποννησίων, καὶ ἀθηναίων παρέτεινεν. Οὐκ ὀρθῶς δικαιώσει. ἀντὶ τοῦ οὐκ ἀληθῶς, καὶ δικαίως κρινεῖ.

Ὅτι γὰρ ἂν δοκῇ. ἤγουν, ὡς ἂν δοκῇ. Ἐκ Διονυσίων. ἤγουν μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Διονύσου. Αὐτόδεκα ἐτῶν. ὅλων πλήρων. Παρενεγκουσῶν. παρελθουσῶν. Σημαινόντων. σημαινάσαι, καὶ δηλωσάντων. Οὐ γὰρ ἀκριβές ἐστιν. ἤγουν ἀκριβὴς ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐκείνων, οἷς καὶ ἀρχομένοις, ἤγουν ἐν τῇ ἀρχῇ οὖσι τοῦ πολέμου, καὶ μεσοῦσιν, ἤγουν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πολέμου οὖσιν, ἐπεγένετό τι. Κατὰ θέρη δὲ, καὶ χειμῶνας. κατὰ θέρη φησὶ, καὶ χειμῶνας, τὰ δίχα ἐπισκοπείσθω τις, καὶ μὴ ἐξαριθμείσθω μήτε τοὺς ἄρχοντας, μήτε τοὺς ἀπὸ ἄλλης τινὸς τιμῆς ἐπωνύμους τοῖς ἐπιγεγενημένους. οὐ γὰρ ἀκριβῶς ἐντεῦθεν οἱ χρόνοι τῶν πράξεων λαμβάνονται, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῶν ἀρχόντων, καὶ κατὰ τοὺς μέσους, καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους, πολλὰ ἐπράχθη. τὸ αἴτιον τοῦ τὸ ἐστι, τοῦ τὸν Θουκυδίδην κατὰ θέρη, καὶ χειμῶνας τὸν χρόνον διῃρηκέναι, καὶ μὴ κατ' ἐνιαυτόν. Ἐνιαυτοῦ τὴν δύναμιν ἔχοντος. ὅτι δέκα ἔτη ἐπολέμησαν λακεδαιμόνιοι, καὶ ἀθηναῖοι. Καὶ τοὺς ἄλλους. συμμάχους. Ὡς εἴρηται ἑκάστοις. ὡς συνεφωνήθη. Οἱ δ' οὐκ ἤθελον. δέξασθαι τοὺς ἀθηναίους. Παρέδωκε τὴν πόλιν. τὴν ἀμφίπολιν. Βίᾳ ἐκείνων. τῶν χαλκιδέων. Αὐτόθεν. ἤγουν ἀπὸ τῆς ἀμφιπόλεως. Μετακινητή. ἤγουν δυνατὴ κινηθῆναι. Κατειλημμένας. ἰσχυράς. Οἱ δὲ ξύμμαχοι. τῶν λακεδαιμονίων. Καὶ αὐτῶν τοὺς μή. ἐξ αὐτῶν τῶν συμμάχων. Δικαιοτέρας. ἰσχυροτέρας τῷ δικαίῳ. Τούτων. τῶν σπενδομένων. Ὡς δ' αὐτῶν. τῶν συμμάχων. Οὐκ ἐσήκουον. οἱ λακεδαιμόνιοι. Ἐπειδὴ οὐκ ἤθελον. οὐ βουλομένων φησὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, σπένδεσθαι πρὸς τοὺς ἀθηναίους, οἱ λακεδαιμόνιοι καθ' ἑαυτοὺς ἐσπείσαντο, νομίζοντες ἥκιστα ἂν οὕτω πρὸς ἀθηναίους χωρήσειν τοὺς ἀργείους προσθησομένους αὐτοῖς. τετριμμένοι γὰρ ἔμπροσθεν πρὸς λακεδαιμονίους σπονδὰς, τῶν ἀθηναίων δὲ στερομένων, οὐκ ἐβούλοντο πρὸς λακεδαιμονίους ἐπισπένδεσθαι, ἐλθόντων ἀμπελίδου, καὶ λίχου. οὐκ ἐβούλοντο δὲ ἐπισπένδεσθαι οἱ ἀργεῖοι, νομίζοντες χωρὶς ἀθηναίων οὐ δεινοὺς εἶναι λακεδαιμονίους. πρὸς τοῦτο δὲ, καὶ τὴν ἄλλην πελοπόννησον οἱ λακεδαιμόνιοι ᾤοντο ἡσυχάζειν, ἐρρωμένων τῶν σπονδῶν. εἰ γὰρ μὴ ἐγεγόνεισαν, ἀλλ' ἐξῆν προσχωρεῖν τοῖς ἀθηναίοις, τούς τε ἀργείους, καὶ τοὺς ἀχαιοὺς πρὸς ἀθηναίους ἂν ἀποστῆναι. Εἰ ἐξῆν χωρεῖν. τοὺς πελοποννησίους.

ὅτι γὰρ ἂν δοκῇ ἀμφοτέροις, ἀθηναίοις, καὶ λακεδαιμονίοις. ἄρχει δὲ τῶν σπονδῶν ἔφορος Πλειστόλας, ἀρτεμισίου μηνὸς τετάρτῃ φθίνοντος. ἐν δὲ ἀθήναις, ἄρχων Ἀλκαῖος, ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος. ὤμνυον δὲ οἵδε, καὶ ἐσπένδοντο λακεδαιμονίων μὲν, Πλειστόλας. Δαμάγητος, Χίονις, Μεταγένης, Ἄκανθος, Δάϊθος, Ἰσχαγόρας, Φιλοχαρίδας, Ζευξίδας, Ἄντιππος, Τέλλις, Ἀλκινάδας, Ἐμπεδίας, Μηνᾶς, Λάμφιλος. ἀθηναίων δὲ, οἵδε, Λάμπων, Ἰσθμιόνικος, Νικίας, Λάχης, Εὐθύδημος, Προκλῆς, Πυθόδωρος, Ἅγνων, Μυρτίλος, Θρασυκλῆς, Θεογένης, Ἀριστοκράτης, Ἰώλκιος, Τιμοκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημοσθένης.

Αὗται αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο, τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος ἅμα ἦρι, ἐκ Διονυσίων εὐθὺς τῶν ἀστικῶν, αὐτόδεκα ἐτῶν διελθόντων, καὶ ἡμερῶν ὀλίγων παρενεγκουσῶν, ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἡ ἐσβολὴ ἐς τὴν ἀττικὴν, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ πολέμου τοῦδε ἐγένετο. σκοπείτω δέ τις κατὰ τοὺς χρόνους, καὶ μὴ τῶν ἑκασταχοῦ, ἢ ἀρχόντων, ἢ ἀπὸ τιμῆς τινος τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὀνομάτων ἐς τὰ προγεγενημένα σημαινόντων πιστεύσας μᾶλλον. οὐ γὰρ ἀκριβές ἐστιν οἷς καὶ ἀρχομένοις, καὶ μεσοῦσι, καὶ ὅπως ἔτυχέ τῳ ἐπεγένετό τι. κατὰ θέρη δὲ καὶ χειμῶνας ἀριθμῶν, ὥσπερ γέγραπται, εὑρήσει ἐξ ἡμισείας ἑκατέρου τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν δύναμιν ἔχοντος, δέκα μὲν θέρη, ἴσους δὲ χειμῶνας τῷ πρώτῳ πολέμῳ τῷδε γεγενημένους. λακεδαιμόνιοι δὲ, ἔλαχον γὰρ πρότεροι ἀποδιδόναι ἃ εἶχον, τούς τε ἄνδρας εὐθὺς τοὺς παρὰ σφίσιν αἰχμαλώτους ἀφίεσαν, καὶ πέμψαντες ἐς τὰ ἐπὶ θρᾴκης πρέσβεις, Ἰσχαγόραν, καὶ Μηνᾶν, καὶ Φιλοχαρίδαν, ἐκέλευον τὸν Κλεαρίδαν τὴν ἀμφίπολιν παραδιδόναι τοῖς ἀθηναίοις, καὶ τοὺς ἄλλους τὰς σπονδὰς, ὡς εἴρηται ἑκάστοις δέχεσθαι. οἱ δ' οὐκ ἤθελον, νομίζοντες οὐκ ἐπιτηδείας εἶναι. οὐδὲ ὁ Κλεαρίδας παρέδωκε τὴν πόλιν, χαριζόμενος τοῖς χαλκιδεῦσι, λέγων, ὡς οὐ δυνατὸς εἴη βίᾳ ἐκείνων, παραδιδόναι. ἐλθὼν δὲ αὐτὸς κατὰ τάχος μετὰ πρέσβεων αὐτόθεν, ἀπολογησόμενός τε ἐς τὴν λακεδαίμονα, ἢν κατηγορῶσιν οἱ περὶ τὸν Ἰσχαγόραν ὅτι οὐκ ἐπείθετο, καὶ ἅμα βουλόμενος εἰδέναι εἰ ἔτι μετακινητὴ εἴη ἡ ὁμολογία, ἐπειδὴ ηὗρε κατειλημμένας, αὐτὸς μὲν πάλιν πεμπόντων τῶν λακεδαιμονίων, καὶ κελευόντων μάλιστα μὲν καὶ τὸ χωρίον παραδοῦναι, εἰ δὲ μὴ, ὁπόσοι πελοποννησίων ἔνεισιν ἐξαγαγεῖν, κατὰ τάχος ἐπορεύετο. οἱ δὲ ξύμμαχοι ἐν τῇ λακεδαίμονι αὐτοὶ ἔτυχον ὄντες. καὶ αὐτῶν τοὺς μὴ δεξαμένους τὰς σπονδὰς, ἐκέλευον οἱ λακεδαιμόνιοι ποιεῖσθαι. οἱ δὲ, τῇ αὐτῇ προφάσει, ᾗπερ καὶ τὸ πρῶτον ἀπεώσαντο, οὐκ ἔφασαν δέξασθαι, ἢν μή τινας δικαιοτέρας τούτων ποιῶνται. ὡς δ' αὐτῶν οὐκ ἐσήκουον, ἐκείνους μὲν, ἀπέπεμψαν, αὐτοὶ δὲ πρὸς τοὺς ἀθηναίους ξυμμαχίαν ἐποιοῦντο, νομίζοντες ἥκιστα ἂν σφίσι, τούς τε ἀργείους, ἐπειδὴ οὐκ ἤθελον Ἀμπελίδου καὶ Λίχου ἐλθόντων ἐπισπένδεσθαι, νομίσαντες αὐτοὺς ἄνευ ἀθηναίων οὐ δεινοὺς εἶναι, καὶ τὴν ἄλλην πελοπόννησον μάλιστ' ἂν ἡσυχάζειν, πρὸς γὰρ ἂν τοὺς ἀθηναίους εἰ ἐξῆν χωρεῖν. παρόντων οὖν πρέσβεων ἀπὸ τῶν ἀθηναίων,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

αὐτοῖς. Λακεδαιμονίοις, καὶ Ἀθηναίοις δηλονότι. Ἦσαν γὰρ οἱ Σπαρτιᾶται, τὸ οἱ ἐνταῦθα, ἀντὶ τοῦ ἔνιοι. ἦσαν γάρ τινες αὐτῶν Σπαρτιᾶταί τε, καὶ πρῶτοι, καὶ τοῖς πρώτοις ξυγγενεῖς. ὡς τὸ εἰκὸς οὖν, οἱ ξυγγενεῖς αὐτῶν σπουδὴν ἐποιοῦντο. Μετὰ τὴν ἅλωσιν αὐτῶν πράσσειν. τὴν εἰρήνην δηλονότι. Οὔπως ἤθελον. οὐδ' ὅλως ἤθελον. Εὖ φερόμενοι. ἤγουν εὐτυχοῦντες. Ἐπὶ τῇ ἴσῃ. ὥστε τὸ προσῆκον αὐτοῖς μόνον ἔχειν, ἀλλὰ δηλονότι καὶ περιττότερον. Ἐνδεξομένους. ἤτοι προσδεξομένους δηλονότι τὴν εἰρήνην. Ὁ μέν, διὰ τὸ εὐτυχεῖν. ἡ Βρασίδας. Ὁ δέ, γενομένης ἡσυχίας. ὁ Κλέων. Διαβάλλων. προσδεξομένους λείπει τὴν εἰρήνην. Πλεῖστα τῶν τότε εὖ φερόμενος. ἤτοι ἐν πλείσταις πράγμασι. Καὶ ὅστις ἐλάχιστα τύχῃ αὐτὸν παραδίδωσι. τῇ ἀλόγῳ φορᾷ τῆς τύχης. Τὴν εἰρήνην παρέχειν. ᾤετο δηλονότι. Διαβαλλόμενος. ἤγουν ὑβριζόμενος. Ἀεὶ προβαλλόμενος. ἤγουν κατηγορούμενος. Παρανομηθεῖσαν. ἤγουν παρανόμως δοθεῖσαν αὐτῷ. Τὴν γὰρ πρόμαντιν. ἤγουν τὴν προαγορεύουσαν ἐκ μαντείας. Διὸς υἱοῦ ἡμιθέου τὸ σπέρμα. ἡμιθέου μέν, τοῦ Ἡρακλέους λέγει. σπέρμα δέ, τὸν ἀπόγονον. οὗτος δ' ἦν ὁ Πλειστοάναξ. ἀναφέρειν δέ, τὸ καταγαγεῖν. εὐλάκαν δέ, τὴν ὕνιν Λακεδαιμόνιοι λέγουσιν. ἔνιοι δέ, τὴν δίκελλαν, ἀπὸ τοῦ λαχαίνειν, ἤτοι σκάπτειν. εὐλάξειν δέ, ἀροσεῖν. τοιοῦτο δ' ἐστὶ λέγει, ἀργυρέᾳ εὐλάκᾳ εὐλάξειν, τουτέστι, λιμὸν ἔσεσθαι,

ἦσαν γὰρ οἱ Σπαρτιᾶται αὐτῶν πρῶτοί τε, καὶ ὁμοίως σφίσι ξυγγενεῖς. ἤρξαντο μὲν οὖν καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἅλωσιν αὐτῶν πράσσειν. ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι, οὔπως ἤθελον εὖ φερόμενοι, ἐπὶ τῇ ἴσῃ καταλύεσθαι. σφαλέντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τῷ Δηλίῳ, παραχρῆμα οἱ Λακεδαιμόνιοι γνόντες νῦν, μᾶλλον ἂν ἐνδεξομένους, ποιοῦνται τὴν ἐνιαύσιον ἐκεχειρίαν, ἐν ᾗ ἔδει ξυνιόντας, καὶ περὶ τοῦ πλείονος χρόνου βουλεύεσθαι. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ ἐν Ἀμφιπόλει ἧσσα τοῖς Ἀθηναίοις ἐγεγένητο, καὶ ἐτεθνήκει Κλέων τε καὶ Βρασίδας, οἵπερ ἀμφοτέρωθεν μάλιστα ἠναντιοῦντο τῇ εἰρήνῃ, ὁ μέν, διὰ τὸ εὐτυχεῖν τε καὶ τιμᾶσθαι ἐκ τοῦ πολεμεῖν, ὁ δέ, γενομένης ἡσυχίας καταφανέστερος νομίζων ἂν εἶναι κακουργῶν, καὶ ἀπιστότερος διαβάλλων. τότε δὲ ἑκατέρᾳ τῇ πόλει σπεύδοντες τὰ μάλιστα τὴν ἡγεμονίαν, Πλειστοάναξ τε ὁ Παυσανίου βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, καὶ Νικίας ὁ Νικηράτου, πλεῖστα τῶν τότε εὖ φερόμενος ἐν στρατηγίαις, πολλῷ δὴ μᾶλλον προεθυμοῦντο. Νικίας μὲν βουλόμενος ἐν ᾧ ἀπαθὴς ἦν, καὶ ἠξιοῦτο διασώσασθαι τὴν εὐτυχίαν, καὶ ἔς τε τὸ αὐτίκα πόνων πεπαῦσθαι καὶ αὐτός, καὶ τοὺς πολίτας παῦσαι. καὶ τῷ μέλλοντι χρόνῳ καταλιπεῖν ὄνομα, ὡς οὐδὲν σφήλας τὴν πόλιν διεγένετο, νομίζων ἐκ τοῦ ἀκινδύνου τοῦτο ξυμβαίνειν. καὶ ὅστις ἐλάχιστα τύχῃ αὐτὸν παραδίδωσι. τὸ δὲ ἀκίνδυνον, τὴν εἰρήνην παρέχειν. Πλειστοάναξ δέ, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διαβαλλόμενος περὶ τῆς καθόδου, καὶ ἐς ἐνθυμίαν τοῖς Λακεδαιμονίοις αἰεὶ προβαλλόμενος ὑπ' αὐτῶν, ὁπότε τι πταίσειαν, ὡς διὰ τὴν ἐκείνου κάθοδον παρανομηθεῖσαν ταῦτα ξυμβαίνοι. τὴν γὰρ πρόμαντιν τὴν ἐν Δελφοῖς ἐπῃτιῶντο αὐτὸν πεῖσαι μετ' Ἀριστοκλέους τοῦ ἀδελφοῦ, ὥστε χρῆσαι Λακεδαιμονίοις ἐπὶ πολὺ τάδε θεωροῖς ἀφικνουμένοις. Διὸς υἱοῦ ἡμιθέου τὸ σπέρμα ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἐς τὴν ἑαυτῶν ἀναφέρειν. εἰ δὲ μή, ἀργυρέᾳ εὐλάκᾳ εὐλάξειν. χρόνῳ δὲ προτρέψαι τοὺς Λακεδαιμονίους φεύγοντα αὐτὸν ἐς Λύκαιον διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτὲ μετὰ δώρων δοκοῦσαν ἀναχώρησιν, καὶ ἥμισυ τῆς οἰκίας τοῦ ἱεροῦ τότε τοῦ Διὸς οἰκοῦντα φόβῳ τῷ Λακεδαιμονίων, ἔτει ἑνὸς δέοντι εἰκοστῷ τοῖς ὁμοίοις χοροῖς καὶ θυσίαις καταγαγεῖν, ὥσπερ ὅτε τὸ πρῶτον Λακεδαίμονα κτίζοντες, τοὺς βασιλέας καθίσταντο. ἀχθόμενος οὖν τῇ διαβολῇ ταύτῃ, καὶ νομίζων ἐν εἰρήνῃ μὲν οὐδενὸς σφάλματος γιγνομένου, καὶ ἅμα τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς ἄνδρας κομιζομένων, κἂν αὐτὸς τοῖς ἐχθροῖς ἀνεπίληπτος εἶναι. πολέμου δὲ καθεστῶτος, ἀεὶ ἀνάγκην εἶναι τοὺς προύχοντας ἀπὸ τῶν ξυμφορῶν διαβάλλεσθαι, προυθυμήθη τὴν ξύμβασιν. καὶ τόν τε χειμῶνα τοῦτον, ᾖσαν ἐς λόγους. καὶ πρὸς τὸ ἔαρ ἤδη παρασκευή τε προεπανεσείσθη ἀπὸ τῶν Λακεδαιμονίων περιαγγελλομένη κατὰ πόλεις ὡς ἐπὶ τειχισμόν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἐσακούοιεν. καὶ ἐπειδὴ

καὶ πολλοῦ σφόδρα τὸν σῖτον ὠνήσεσθαι, ὡς περ ἀργυροῖς ὀργαλείοις χρωμένους. ἔνιοι δὲ οὐ λυσιτελήσειν φασὶν αὐτοῖς τὴν γῆν γεωργεῖν, ὡς περ εἰ ἀργυροῖς ὀργαλείοις ἐχρῶντο. Ἐκ τῆς ἀλλοτρίας. ἤγουν ὑπερορίας. Ἀναφέρειν. ἀνακαλεῖσθαι. Μετὰ δώρων δοκοῦσαν. οἱ μὲν τὴν δόκησιν, ἀντὶ τοῦ δοκίμως φασὶ κεῖσθαι, διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτὲ μετὰ δώρων δοκίμως ἀναχώρησιν. οἱ δέ, τηρήσαντες τὴν δόκησιν, τὴν ἀναχώρησιν μᾶλλον, ἀντὶ ἀναχωρήσεως ἐδέξαντο. ἄλλοι δὲ τὴν δόκησιν ἀπὸ τῆς λήψεως τῶν δώρων ἔλαβον, ἵν' οὕτω νοῆται, ἤτοι διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτὲ μετὰ δώρων λῆψιν ἀναχώρησιν. καὶ δεκτέον τοῦτο. Οἰκοῦντα φόβῳ τῷ Λακεδαιμονίων. ὁ Πλειστοάναξ διαφυγών, ᾤκησεν ἐν Λυκαίῳ. τῷ δὲ πῶς; καθ' ὃν εἶχον ἡμισυ τὴν οἰκίαν, τὸ μὲν ἥμισυ, ἦν ἱερόν. τὸ δὲ ἥμισυ, βέβηλον. Ἐπὶ ἑνὸς δέοντι. τοῦτο συνταπτέον τῷ χρόνῳ. ἤγουν μετὰ τὸν χρόνον τῆς προρρήσεως, τῆς μαντείας, προτρέψαι τοὺς Λακεδαιμονίους, ἵν' ᾖ, χρόνῳ δὲ προτρέψαι τοὺς Λακεδαιμονίους, ἑνὸς δέοντι εἰκοστῷ. Τῇ διαβολῇ. τῇ ὕβρει τῶν ἐχθρῶν. Ἀνεπίληπτος εἶναι. μὴ ἂν αὐτὸς παρέξων κατηγορίας ἀφορμήν, προυθυμήθη τὴν ξύμβασιν. Ἤεσαν ἐς λόγους. ἀλλήλοις δηλονότι. Παρασκευή τε προεπανεσείσθη. ἡ πολεμικὴ παρασκευὴ προηπειλήθη. Ὡς ἐπὶ τειχισμόν. ὡς μέλλοντων φρου

Plistoanax filius Pausaniae ... Lacedaemonius ... Archidamus, ut ex Thucydide colligitur ex Heracli... familia ... Agis filius ... Plistoanax ...

Ἀγῶνας, καὶ ἐτησίους θυσίας. ἤγουν δι' ἔτους θυσιάζειν, καὶ ἀγωνίζεσθαι. Τὰ ἁγνώνεια οἰκοδομήματα. ἁγνώνεια, τὰ τοῦ ἅγνωνος, ἐπειδὴ ὁ ἅγνων ἀθηναῖος ἦν, ὁ οἰκιστὴς τῆς ἀμφιπόλεως. Περιέσεσθαι. φυλαχθήσεσθαι. Καὶ ἐν τῷ παρόντι. πρὸς τὸ παρόν. Τὸν δὲ ἅγνωνα. οὐ τοῦτο λέγει ὅτι ὁ ἅγνων οὐκ ἤθελε τὰς τιμάς, ἀλλ' ὅτι οὐ συμφέρειν τοῖς ἀμφιπολίταις τιμᾶσθαι τὸν ἅγνωνα, διὰ τὸ κολακεύειν τοὺς λακεδαιμονίους, οὔτε ἡδὺ ἦν τοῖς ἀμφιπολίταις τὸ τιμᾶν αὐτόν. Οἱ μὲν, ἐπ' οἴκου ἀπέπλευσαν. οἱ ἀθηναῖοι. Ες ἡράκλειαν. ἡράκλειαν ἡ ἐν τραχῖνι τῆς θρᾴκης. Αὕτη γενομένη. ἡ κατὰ τὴν ἀμφίπολιν τοῦ βρασίδου.

ἀγῶνας, καὶ ἐτησίους θυσίας, καὶ τὴν ἀποικίαν ὡς οἰκιστῇ προσέθεσαν, καταβαλόντες τὰ ἁγνώνεια οἰκοδομήματα, καὶ ἀφανίσαντες εἴ τι μνημόσυνόν που ἔμελλεν αὐτοῦ τῆς οἰκίσεως περιέσεσθαι, νομίσαντες τὸν μὲν Βρασίδαν σωτῆρά τε σφῶν γεγενῆσθαι, καὶ ἐν τῷ παρόντι ἅμα τὴν τῶν λακεδαιμονίων ξυμμαχίαν φόβῳ τῶν ἀθηναίων θεραπεύοντες. τὸν δὲ Ἅγνωνα, κατὰ τὸ πολέμιον τῶν ἀθηναίων, οὐκ ἂν ὁμοίως σφίσι ξυμφόρως, οὐδ' ἂν ἡδέως τὰς τιμὰς ἔχειν, καὶ τοὺς νεκροὺς τοῖς ἀθηναίοις ἀπέδοσαν. ἀπέθανον δὲ ἀθηναίων μὲν, περὶ ἑξακοσίους. τῶν δ' ἐναντίων ἑπτά, διὰ τὸ μὴ ἐκ παρατάξεως, ἀπὸ δὲ τοιαύτης ξυντυχίας καὶ προεκφοβήσεως, τὴν μάχην μᾶλλον γενέσθαι. μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν, οἱ μὲν, ἐπ' οἴκου ἀπέπλευσαν οἱ δὲ μετὰ τοῦ Κλεαρίδου, τὰ περὶ τὴν ἀμφίπολιν καθίσταντο. καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τελευτῶντος, Ῥαμφίας, καὶ Αὐτοχαρίδας, καὶ Ἐπικυδίδας, λακεδαιμόνιοι, ἐς τὰ ἐπὶ θρᾴκης χωρία βοήθειαν ἦγον ἐνακοσίων ὁπλιτῶν. καὶ ἀφικόμενοι ἐς ἡράκλειαν τὴν ἐν τραχῖνι, καθίσταντο, ὅπου αὐτοῖς ἐδόκει μὴ καλῶς ἔχειν. ἐνδιατριβόντων δὲ αὐτῶν, ἔτυχεν ἡ μάχη αὕτη γενομένη, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, εὐθὺς μέχρι μὲν πιερίου τῆς θεσσαλίας διῆλθον οἱ περὶ τὸν Ῥαμφίαν. κωλυόντων δὲ τῶν θεσσαλῶν, καὶ ἅμα Βρασίδου τεθνεῶτος, ᾧπερ ἦγον τὴν στρατιάν, ἀπετράποντο ἐπ' οἴκου, νομίσαντες οὐδένα καιρὸν ἔτι εἶναι, τῶν τε ἀθηναίων ἥσσῃ ἀπεληλυθότων, καὶ οὐκ ἀξιόχρεων αὐτῶν ὄντων δρᾶν τι, ὧν κἀκεῖνος ἐπενόει. μάλιστα δὲ ἀπῆλθον εἰδότες τοὺς λακεδαιμονίους ὅτε ἐξῇσαν, πρὸς τὴν εἰρήνην μᾶλλον τὴν γνώμην ἔχοντας. ξυνέβη τε εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν ἀμφιπόλει μάχην, καὶ τὴν Ῥαμφίου ἀναχώρησιν ἐκ θεσσαλίας, ὥστε πολέμου μὲν μηδὲν ἔτι ἅψασθαι μηδετέρους, πρὸς δὲ τὴν εἰρήνην μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον. οἱ μὲν ἀθηναῖοι πληγέντες ἐπί τε τῷ δηλίῳ, καὶ δι' ὀλίγου αὖθις ἐν ἀμφιπόλει, καὶ οὐκ ἔχοντες τὴν ἐλπίδα τῆς ῥώμης πιστὴν ἔτι, ᾗπερ οὐ προσεδέχοντο πρότερον τὰς σπονδάς, δοκοῦντες τῇ παρούσῃ εὐτυχίᾳ καθυπέρτεροι γενήσεσθαι, καὶ τοὺς ξυμμάχους ἅμα ἐδεδίεσαν σφῶν, μὴ διὰ τὰ σφάλματα ἐπαιρόμενοι, ἐπὶ πλέον ἀποστῶσι, μετεμέλοντό τε, ὅτι μετὰ τὰ ἐν πύλῳ καλῶς παρασχὸν οὐ ξυνέβησαν. οἱ δ' αὖ λακεδαιμόνιοι παρὰ γνώμην μὲν ἀποβαίνοντος σφίσι τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ ᾤοντο ὀλίγων ἐτῶν καθαιρήσειν τὴν τῶν ἀθηναίων δύναμιν, εἰ τὴν γῆν τέμνοιεν. περιπεσόντες δὲ τῇ ἐν τῇ νήσῳ ξυμφορᾷ, οἵα οὔπω ἐγεγένητο τῇ σπάρτῃ, καὶ λῃστευομένης τῆς χώρας ἐκ τῆς πύλου, καὶ κυθήρων, αὐτομολούντων τε τῶν εἱλώτων, καὶ ἀεὶ προσδοκίας οὔσης μή τι καὶ οἱ ὑπομένοντες τοῖς ἔξω πίσυνοι πρὸς τὰ παρόντα σφίσιν, ὥσπερ καὶ πρότερον νεωτερίσωσι. ξυνέβαινε δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἀργείους αὐτοῖς, τὰς τριακοντέτεις σπονδὰς ἐπ' ἐξόδῳ εἶναι, καὶ ἄλλας οὐκ ἤθελον σπένδεσθαι οἱ ἀργεῖοι, εἰ μή τις αὐτοῖς τὴν κυνουρίαν γῆν ἀποδώσει. ὥστ' ἀδύνατα εἶναι ἐφαίνετο ἀργείοις καὶ ἀθηναίοις ἅμα πολεμεῖν. τῶν τε ἐν πελοποννήσῳ πόλεων ὑπώπτευόν τινας ἀποστήσεσθαι πρὸς τοὺς ἀργείους, ὅπερ καὶ ἐγένετο. ταῦτ' οὖν ἀμφοτέροις αὐτοῖς λογιζομένοις, ἐδόκει ποιητέα εἶναι ἡ ξύμβασις, καὶ οὐχ ἧσσον τοῖς λακεδαιμονίοις ἐπιθυμίᾳ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι.

Οὐδένα καιρὸν ἔτι εἶναι. οὐκ ἐν καιρῷ ἔτι εἶναι. Τῶν τε ἀθηναίων. τῶν μὲν ἀθηναίων, διὰ τὸ ἥσσονας εἶναι ἀποκεχωρηκότων. τῶν δὲ περὶ τὸν βρασίδαν οὐκ ὄντων δυνατῶν δρᾶσαί τι, ὧν ὁ βρασίδας διενοεῖτο. Ἅψασθαι μηδετέρους. ἀθηναίους, καὶ πελοποννησίους.

Οἱ μὲν ἀθηναῖοι πληγέντες. ζημιωθέντες. Καὶ δι' ὀλίγου αὖθις. ἀντὶ τοῦ μετ' ὀλίγον. καὶ οὐκέτι πιστεύοντες τῇ ἰσχυΐ τῇ αὐτῶν, δι' ἣν τὸ πρότερον οὐ προσεδέχοντο τὰς σπονδάς. Καθυπέρτεροι γενήσεσθαι. τῶν λακεδαιμονίων. Επαιρόμενοι. κινούμενοι. Επὶ πλέον ἀποστῶσι. τῶν ἀθηναίων. Μετεμέλοντό τε. μετεμέλοντο τότε, ὅτι εὖ καὶ καλῶς καιροῦ ἐπιτηδείου παρασχόντος τοῦ πράγματος, οὐ συνέβησαν τοῖς λακεδαιμονίοις. Μετὰ τὰ ἐν πύλῳ. κατορθώματα. Οἱ δ' αὖ λακεδαιμόνιοι. ἀπὸ κοινοῦ δὲ, μετεμέλοντο. ᾬοντο ὀλίγων ἐτῶν καθαιρήσειν. ἤγουν δι' ὀλίγων ἐτῶν ταπεινώσειν. Τῇ ἐν τῇ νήσῳ. τῇ σφακτηρίᾳ. Αὐτομολούντων τε. παρὰ τοὺς ἐν πύλῳ δηλαδὴ ἀθηναίους μή πως αὐτομολήσωσιν οἱ εἵλωτες οἱ ὑπομένοντες παρὰ τοῖς λακεδαιμονίοις, πιστεύοντες τοῖς ἔξω, τουτέστι, τοῖς ηὐτομοληκόσι διὰ τὰ συμβεβηκότα τοῖς λακεδαιμονίοις. Καὶ οἱ ὑπομένοντες. οἱ ὑπόλοιποι. Τοῖς ἔξω πίσυνοι. αὐτομολήσασι δηλαδή. Πρὸς τοὺς ἀργείους αὐτοῖς. τοῖς λακεδαιμονίοις. Επ' ἐξόδῳ εἶναι. λῆξαι. Οὐκ ἤθελον σπένδεσθαι. ἤγουν μετὰ σπονδῶν ποιεῖσθαι. Ταῦτ' οὖν ἀμφοτέροις

Περὶ ὅσων ὁ ἀγὼν ἐστίν. ἐπάλλων. Τῷ δὲ Κλέωνι. τῷ ἔξω, τῷ δὲ Κλέωνι ἀγγέλλεται φανεροῦ γενομένου τοῦ Βρασίδου. Καὶ ταῦτα πράσσοντος. ἀγγέλλεται. Διὰ τὴν θέαν. κατὰ τὴν θέαν. Ἀκούσας ἐπῆλθεν. ὁ Κλέων δηλονότι. Καὶ τοὺς βοηθοὺς ἥκειν. τοὺς ἀπὸ τοῦ Περδίκκου. Σχολὴ γίγνεσθαι. χρόνος ἐγγίγνεσθαι. Οἷς γὰρ ἂν τοῦτο γίγνηται. ὅπερ πάσχουσιν αὐτοί. Οὐκ εἰώθασι μένειν. οἱ κινοῦντες τὰς κεφαλὰς, καὶ τὰ δόρατα, καὶ μὴ ἡσύχως ἀπιόντες, καὶ τὸ ὅλον, ἀτρόμως οὐκ εἰώθασιν ὑπομένειν τοὺς πολεμίους. Ἐξελθὼν, ἔθει δρόμῳ. ὁ Βρασίδας. Τὴν ὁδὸν ταύτην εὐθεῖαν. ἤγουν εὐθέως.

θαι ἐλευθερώσεως. ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς μαλακισθῆτε, ὁρῶντες περὶ ὅσων ὁ ἀγὼν ἐστὶν, ἐγώ τε δείξω, οὐ παραινέσαι οἷός τε ὢν μᾶλλον τοῖς πέλας, ἢ καὶ αὐτὸς ἔργῳ ἐπεξελθεῖν.

Ὁ μὲν Βρασίδας τοσαῦτα εἰπὼν, τήν τε ἔξοδον παρεσκευάζετο αὐτὸς, καὶ τοὺς ἄλλους μετὰ τοῦ Κλεαρίδα καθίστη ἐπὶ τὰς Θρᾳκίας καλουμένας τῶν πυλῶν, ὅπως ὥσπερ εἴρητο, ἐπεξίοιεν. τῷ δὲ Κλέωνι, φανεροῦ γενομένου αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Κερδυλίου καταβάντος, καὶ ἐν τῇ πόλει ἐπιφανεῖ οὔσῃ ἔξωθεν περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς θυομένου, καὶ ταῦτα πράσσοντος, ἀγγέλλεται. προυκεχωρήκει γὰρ τότε κατὰ τὴν θέαν, ὅτι ἥ τε στρατιὰ ἅπασα φανερὰ τῶν πολεμίων ἐν τῇ πόλει, καὶ ὑπὸ τὰς πύλας ἵππων τε πόδες πολλοὶ καὶ ἀνθρώπων ὡς ἐξιόντων ὑποφαίνονται. ὁ δὲ, ἀκούσας, ἐπῆλθε. καὶ ὡς εἶδεν, οὐ βουλόμενος μάχῃ διαγωνίσασθαι πρίν οἱ καὶ τοὺς βοηθοὺς ἥκειν, καὶ οἰόμενος φθήσεσθαι ἀπελθὼν, σημαίνειν τε ἅμα ἐκέλευεν ἀναχώρησιν, καὶ παρήγγελλε τοῖς ἀπιοῦσιν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρας, ὥσπερ μόνον οἷόν τ' ἦν ὑπάγειν ἐπὶ τῆς Ἠιόνος. ὡς δ' αὐτῷ ἐδόκει σχολὴ γίγνεσθαι, αὐτὸς ἐπιστρέψας τὸ δεξιὸν, καὶ τὰ γυμνὰ πρὸς τοὺς πολεμίους δοὺς, ἀπῆγε τὴν στρατιάν. κἀν τούτῳ Βρασίδας ὡς ὁρᾷ τὸν καιρὸν, καὶ τὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων κινούμενον, λέγει τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅτι οἱ ἄνδρες ἡμᾶς οὐ μενοῦσι. δῆλοι δὲ τῶν τε δοράτων τῇ κινήσει, καὶ τῶν κεφαλῶν. οἷς γὰρ ἂν τοῦτο γίγνηται, οὐκ εἰώθασι μένειν τοὺς ἐπιόντας, ἀλλὰ τάς τε πύλας τις ἀνοιγέτω ἐμοὶ, ἃς εἴρηται, καὶ ἐπεξίωμεν ὡς τάχιστα θαρσοῦντες. καὶ ὁ μὲν, κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ σταύρωμα πύλας, καὶ τὰς πρώτας τοῦ μακροῦ τείχους τότε ὄντος, ἐξελθὼν, ἔθει δρόμῳ τὴν ὁδὸν ταύτην εὐθεῖαν, ᾗπερ νῦν κατὰ τὸ καρτερώτατον τοῦ χωρίου ἰόντι τροπαῖον ἕστηκε, καὶ προσβαλὼν τοῖς Ἀθηναίοις πεφοβημένοις τε ἅμα τῇ σφετέρᾳ ἀταξίᾳ, καὶ τὴν τόλμαν αὐτοῦ ἐκπεπληγμένοις, κατὰ μέσον τὸ στράτευμα τρέπει. καὶ ὁ Κλεαρίδας, ὥσπερ εἴρητο, ἅμα κατὰ τὰς Θρᾳκίας πύλας ἐπεξελθὼν τῷ στρατῷ, ἐπεφέρετο. ξυνέβη τε τῷ ἀδήλῳ καὶ ἐξαπίνης ἀμφοτέρωθεν, τοὺς Ἀθηναίους θορυβηθῆναι. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας αὐτῶν τὸ πρὸς τὴν Ἠιόνα, ὅπερ δὴ καὶ προυκεχωρήκει, εὐθὺς ἀπορραγὲν, ἔφευγε. καὶ ὁ Βρασίδας, ὑποχωροῦντος ἤδη αὐτοῦ, ἐπιπαριὼν τῷ δεξιῷ, τιτρώσκεται, καὶ πεσόντα αὐτὸν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, οὐκ αἰσθάνονται. οἱ δὲ πλησίον, ἄραντες, ἀπήνεγκαν. τὸ δὲ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ἔμενέ τε μᾶλλον. καὶ ὁ μὲν Κλέων, ὡς τὸ πρῶτον οὐ διενοεῖτο μένειν, εὐθὺς φεύγων, καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ Μυρκινίου πελταστοῦ, ἀποθνήσκει. οἱ δὲ αὐτοῦ ξυστραφέντες ὁπλῖται ἐπὶ τὸν λόφον, τόν τε Κλεαρίδαν ἠμύνοντο, καὶ δὶς ἢ τρὶς προσβαλόντα, καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν, πρὶν ἥ τε Μυρκινία, καὶ ἡ Χαλκιδικὴ ἵππος, καὶ οἱ πελτασταὶ περιστάντες, καὶ ἐσακοντίζοντες αὐτοὺς, ἔτρεψαν. οὕτω δὴ τὸ στράτευμα πᾶν ἤδη τῶν Ἀθηναίων φυγὸν χαλεπῶς, καὶ πολλὰς ὁδοὺς τραπόμενοι κατὰ ὄρη, ὅσοι μὴ διεφθάρησαν, ἢ αὐτίκα ἐν χερσὶν, ἢ ὑπὸ τῆς Χαλκιδικῆς ἵππου, καὶ τῶν πελταστῶν, οἱ λοιποὶ ἀπεκομίσθησαν ἐς τὴν Ἠιόνα. οἱ δὲ, τὸν Βρασίδαν ἄραντες ἐκ τῆς μάχης, καὶ διασώσαντες, ἐς τὴν πόλιν ἔτι ἔμπνουν ἐσεκόμισαν. καὶ ᾔσθετο μὲν ὅτι νικῶσιν οἱ μετ' αὐτοῦ. οὐ πολὺ δὲ διαλιπὼν ἐτελεύτησε. καὶ ἡ ἄλλη στρατιὰ ἀναχωρήσασα μετὰ τοῦ Κλεαρίδου ἐκ τῆς διώξεως, νεκρούς τε ἐσκύλευσε, καὶ τροπαῖον ἔστησε. μετὰ δὲ ταῦτα, τὸν Βρασίδαν οἱ ξύμμαχοι πάντες ξὺν ὅπλοις ἐπισπόμενοι, δημοσίᾳ ἔθαψαν ἐν τῇ πόλει πρὸ τῆς νῦν ἀγορᾶς οὔσης. καὶ τὸ λοιπὸν οἱ Ἀμφιπολῖται περιείρξαντες αὐτοῦ τὸ μνημεῖον, ὡς ἥρωί τε ἐντέμνουσι, καὶ τιμὰς δεδώκασιν

Καὶ προκεχωρήκει. προαπεληλύθει. εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἦλθεν.

Εὐθὺς ἀπορραγέν. ἀποσπασθὲν τῆς ἄλλης τάξεως.

Ἔφευγε. τρεψάμενος ὁ Βρασίδας, καὶ διώξας τοὺς μέσους, ὁρμήσας πρὸς τὸ ἀριστερὸν κέρας, καὶ οὐ καταλαβὼν αὐτὸ, μετέβη πάλιν πρὸς τὸ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων.

Ἐπιπαριὼν τῷ δεξιῷ. πλησιάζων, ἐπετίθετο τῷ δεξιῷ.

Οἱ δὲ πλησίον. τοῦ Βρασίδου δηλονότι.

Ἀπήνεγκαν. δηλονότι εἰς τὴν πόλιν.

Οἱ δὲ αὐτοῦ ξυστραφέντες. ἤτοι αὐτοῦ τοῦ Κλέωνος. ἢ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ.

Καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν. πρότερος ὁ καί.

Ἡ ὑπὸ τῆς Χαλκιδικῆς. ἤγουν ὕστερον μετὰ τὴν μάχην φεύγοντες.

Ἀπεκομίσθησαν. διεσώθησαν.

Περιείρξαντες. ἤγουν περιφράξαντες.

Ἐντέμνουσιν. ἐναγίζουσιν. ἐναγίσματα προσφέρουσι. θύουσι.

Ἢ ἀπὸ προόψεώς τι αὐτῶν. ἤγουν οὕτως ἐνόμασε ἡγήσασθαι Κλέωνος, καὶ τὸ περὶ αὐτὸν, ἀπατώμενος κρύφα, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἀπὸ προόψεως, καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ φανεροῦ, ὅπερ ἐστὶ τὸ καταφρονήσεως τοῦ ὄντος. Ἢ ἀπὸ προόψεώς τι αὐτῶν. ἀπὸ τοῦ μὴ ἐπιδεῖξαι τοῖς ἐναντίοις τὸ ἴδιον πλῆθος, καὶ τὴν ὁπλισιν αὐτῶν. τοῦτο γάρ ἐστι ἀπὸ προόψεως. καταφρονηθήσεσθαι γὰρ ὑπὸ Ἀθηναίων ᾤετο, εἰ τὴν οὖσαν αὐτοῖς ἐπιδεῖξε παρασκευήν. Ἀπολεξάμενος οὖν. ἀποκόψας ἐπιλεκτικῶς. Κλεαρίδᾳ προστάξας. μετὰ Κλεαρίδα συντάξας. Αὖθις μεμονωμένους, ἢ τύχοι τῆς συμμαχίας δηλονότι. αὐτῶν τῶν ἄλλων. λαβεῖν συμμάχων εἰ τύχοι ἐλθοῦσα αὐτοῖς βοήθεια ἡ παρὰ τοῦ Περδίκκου, καὶ τῶν πόλεων. Ὧν εἰώθατε κρείσσους εἶναι. αἰτί τοῦ ὧν εἰώθατε νικᾶν. Τὴν δὲ ἐπιχείρησιν. τὴν ἐπίθεσιν τὴν κατὰ τῶν πολεμίων.

μᾶλλον ἡγήσασθαι, ἢ ἀπὸ προόψεώς τι αὐτῶν, καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ ὄντος καταφρονήσεως. ἀπολεξάμενος οὖν αὐτὸς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὁπλίτας, καὶ τοὺς ἄλλους Κλεαρίδᾳ προστάξας, ἐβούλετο ἐπιχειρεῖν αἰφνιδίως, πρὶν ἀπελθεῖν τοὺς Ἀθηναίους, οὐκ ἂν ὁμοίως αὐτοὺς νομίζων ἀπολαβεῖν αὖθις μεμονωμένους, εἰ τύχοι ἐλθοῦσα αὐτοῖς ἡ βοήθεια. ξυγκαλέσας δὲ τοὺς πάντας στρατιώτας, καὶ βουλόμενος παραθαρσῦναί τε, καὶ τὴν ἐπίνοιαν φράσαι, ἔλεγε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΒΡΑΣΙΔΟΥ

Ἄνδρες Πελοποννήσιοι, ἀπὸ μὲν οἵας χώρας ἥκομεν, ὅτι αἰεὶ διὰ τὸ εὔψυχον ἐλευθέρας, καὶ ὅτι Δωριῆς μέλλετε Ἴωσι μάχεσθαι, ὧν εἰώθατε κρείσσους εἶναι, ἀρκείτω βραχέως δεδηλωμένον. τὴν δὲ ἐπιχείρησιν ὅτῳ τρόπῳ διανοοῦμαι ποιεῖσθαι, διδάξω, ἵνα μή τε, τὸ κατ' ὀλίγον, καὶ μὴ ἅπαντας κινδυνεύειν ἐνδεὲς φαινόμενον, ἀτολμίαν παράσχῃ. τοὺς γὰρ ἐναντίους εἰκάζω καταφρονήσει τε ἡμῶν, καὶ οὐκ ἂν ἐλπίσαντας ὡς ἂν ἐπεξέλθοι τις αὐτοῖς ἐς μάχην, ἀναβῆναί τε πρὸς τὸ χωρίον, καὶ νῦν ἀτάκτως κατὰ θέαν τετραμμένους ὀλιγωρεῖν. ὅστις δὲ τὰς τοιαύτας ἁμαρτίας τῶν ἐναντίων κάλλιστα ἰδὼν, καὶ ἅμα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖται, μὴ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς μᾶλλον καὶ ἀντιπαραταχθέντος, ἢ ἐκ τοῦ πρὸς τὸ παρὸν ξυμφέροντος, πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο. καὶ τὰ κλέμματα ταῦτα, καλλίστην δόξαν ἔχει, ἃ τὸν πολέμιον μάλιστ' ἄν τις ἀπατήσας, τοὺς φίλους μέγιστ' ἂν ὠφελήσειεν. ἕως οὖν ἔτι ἀπαράσκευοι θαρσοῦσι, καὶ τοῦ ὑπαπιέναι πλέον ἢ τοῦ μένοντος, ἐξ ὧν ἐμοὶ φαίνονται, τὴν διάνοιαν ἔχουσιν, ἐν τῷ ἀνειμένῳ αὐτῶν τῆς γνώμης, καὶ πρὶν ξυνταθῆναι μᾶλλον τὴν δόξαν, ἐγὼ μὲν ἔχων τοὺς μετ' ἐμαυτοῦ, καὶ φθάσας ἢν δύνωμαι, προσπεσοῦμαι δρόμῳ κατὰ μέσον τὸ στράτευμα. σὺ δὲ Κλεαρίδα ὕστερον, ὅταν ἐμὲ ὁρᾷς ἤδη προσκείμενον, καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς φοβοῦντα αὐτοὺς, τοὺς μετὰ σεαυτοῦ, τούς τ' Ἀμφιπολίτας, καὶ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους ἄγων, αἰφνιδίως τὰς πύλας ἀνοίξας ἐπεκθεῖν, καὶ ἐπείγεσθαι ὡς τάχιστα ξυμμῖξαι. ἐλπὶς γὰρ μάλιστα αὐτοὺς οὕτω φοβηθῆναι. τὸ γὰρ ἐπιὸν ὕστερον, δεινότερον τοῖς πολεμίοις, τοῦ παρόντος καὶ μαχομένου. καὶ αὐτός τε ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου, ὥσπερ σε εἰκὸς ὄντα Σπαρτιάτην. καὶ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες ξύμμαχοι, ἀκολουθήσατε ἀνδρείως, καὶ νομίσατε εἶναι τοῦ καλῶς πολεμεῖν, τὸ ἐθέλειν, καὶ τὸ αἰσχύνεσθαι, καὶ τὸ τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι, καὶ τῇδε ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ, ἢ ἀγαθοῖς γενομένοις ἐλευθερίαν τε ὑπάρχειν, καὶ Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις κεκλῆσθαι, ἢ Ἀθηναίων τε δούλοις, ἢν τὰ ἄριστα ἄνευ ἀνδραποδισμοῦ ἢ θανατώσεως πράξητε, καὶ δουλείαν χαλεπωτέραν ἢ πρὶν εἴχετε. τοῖς δὲ λοιποῖς Ἕλλησι, κωλυταῖς γενέ-

Καὶ μὴ ἅπαντας κινδυνεύειν. ἵνα μὴ δείξω ὑμῖν διὰ τὸ κατ' ὀλίγους ὑμᾶς μέλλειν ἐξιέναι τῆς πόλεως, καὶ μὴ ἅπαντας ἀθρόους κινδυνεύειν πρὸς Ἀθηναίους οὐκ ἀξιομάχους νομίσας τὴν παρασκευὴν, ἀτολμότερος γένηται. Ἀτολμίαν παράσχῃ. ὑμῖν δηλονότι. Τοὺς γὰρ ἐναντίους εἰκάζω. εἰκάζω γὰρ τοὺς ἐναντίους καταφρονοῦντας ἡμῶν, καὶ οὐ προσδοκῶντας ὅτι ἐπεξελευσόμεθα αὐτοῖς, ἀναβῆναι πρὸς τὴν Ἀμφίπολιν κατὰ θέαν. καὶ νῦν δὴ τὴν θέαν ἀτάκτως ἐσκεδασμένους, ὀλιγωρεῖν. τουτέστι, ῥαθυμεῖν. Ὅστις δὲ τὰς τοιαύτας ἁμαρτίας. ὅστις δὲ τὰ τῶν πολεμίων ἁμαρτήματα ἰδὼν, καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν ἐπιχειρῶν, μὴ ἐκ τοῦ φανεροῦ αὐτῇ παρατάττηται, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν ἁρμοζομένου, ὀρθῶς ἂν πράττοι. Δόξαν ἔχει. παρέχει. Ἃ τὸν πολέμιον. ἀντὶ τοῦ δι' ὧν ἄν τις τὸν πολέμιον. Ἕως οὖν ἔτι ἀπαράσκευοι. ἕως ἔτι διὰ τὸ θαρρεῖν ἀπαράσκευοι εἶναι, ἀπιέναι τε διανοοῦνται μᾶλλον, ἢ μένειν, ῥαθύμως αὐτοῖς διακειμένοις. καὶ πρὸ τοῦ ἐν τάχει ναι, ἐγὼ μὲν ἔχων. Τὰς πύλας ἀνοίξας ἐπεκθεῖν. θέλησον δηλονότι. Ἐλπὶς γὰρ. ἡμῖν δηλονότι. Μάλιστα αὐτοὺς οὕτω. δηλονότι ποιούντων ἡμῶν. Τὸ γὰρ ἐπιὸν ὕστερον. οἱ γὰρ ὕστερον ἐπιόντες, φοβερώτεροι φαίνονται. Τοῦ καλῶς πολεμεῖν. ἐκ τριῶν γίνεται τὸ καλῶς πολεμεῖν ὅμηρος. Αἰδομένων ἀνδρῶν, πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται. Καὶ Λακεδαιμονίων. ἂν γὰρ νικηθῆτε, καὶ μὴ θανατωθῆτε, ἀλλὰ ἀτυχήσητε, κἂν ἄριστα πράξητε, δοῦλοι ἔσεσθε Ἀθηναίων, καὶ δουλείαν χαλεπωτέραν, ἢ πρὶν εἴχετε.

Ξυναλλάσσοντι. ἀντὶ τοῦ συμμίσγοντι. Καὶ ἀποίκους ἑαυτῶν τῶν λοκρῶν. Καὶ τὰ αὐτόθεν. ἤγουν πάντα τὰ τοῦ κλέωνος δηλονότι ἐφαίνετο τῷ βρασίδᾳ ἀπὸ τοῦ κερδυλίου. Ὅπερ προσεδέχετο ὁ βρασίδας. Αὐτόν. τὸν κλέωνα. Σφῶν τὸ πλῆθος. τῶν λακεδαιμονίων. Τῇ παρούσῃ στρατιᾷ ἀναβήσεσθαι. τὸ ἑξῆς, ἐπὶ τὴν ἀμφίπολιν ἀναβήσεσθαι τὸν κλέωνα, ἀντὶ τοῦ τῶν παρόντων στρατιωτῶν οὐ περιμείναντα πάντας. Ἅμα δὲ καὶ παρεσκευάζετο. ὁ βρασίδας δηλονότι. Τῶν γὰρ στρατιωτῶν ἀχθομένων, αἰσθόμενος τὸν θροῦν, ὁ κλέων δηλονότι. Τῇ ἕδρᾳ. τῇ προσμονῇ. τῇ διατριβῇ, καὶ τῇ ἀργίᾳ.

ξυναλλάσσοντι, οὐκ ἐσπείσαντο ἀθηναίοις. οὐδ᾽ αὖ τότε, εἰ μὴ αὐτοὺς κατεῖχεν ὁ πρὸς ἰτωνέας, καὶ μελαίους πόλεμος, ὁμόρους τε ὄντας, καὶ ἀποίκους. καὶ ὁ μὲν φαίαξ, ἐς τὰς ἀθήνας χρόνῳ ὕστερον ἀφικνεῖται. ὁ δὲ Κλέων, ὡς ἀπὸ τῆς τορώνης τότε περιέπλευσεν ἐπὶ τὴν ἀμφίπολιν, ὁρμώμενος ἐκ τῆς ἠιόνος, σταγείρῳ μὲν προσβάλλει ἀνδρίων ἀποικίᾳ, καὶ οὐχ εἷλε. γαληψὸν δὲ τὴν θασίων ἀποικίαν λαμβάνει κατὰ κράτος. καὶ πέμψας ὡς περδίκκαν πρέσβεις, ὅπως παραγένοιτο στρατιᾷ κατὰ τὸ ξυμμαχικόν, καὶ ἐς τὴν θρᾴκην ἄλλους παρὰ πολλὴν τὸν ὀδομάντων βασιλέα, ἄξοντας μισθοῦ θρᾷκας ὡς πλείστους, αὐτὸς ἡσύχαζε περιμένων ἐν τῇ ἠιόνι. Βρασίδας δὲ πυνθανόμενος ταῦτα, ἀντεκάθητο καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῷ κερδυλίῳ. ἔστι δὲ τὸ χωρίον τοῦτο ἀργιλίων, ἐπὶ μετεώρου, πέραν τοῦ ποταμοῦ, οὐ πολὺ ἀπέχον τῆς ἀμφιπόλεως. καὶ κατεφαίνετο πάντα αὐτόθεν. ὥστε οὐκ ἂν ἔλαθεν αὐτόθεν ὁρμώμενος ὁ Κλέων τῷ στρατῷ, ὅπερ προσεδέχετο ποιήσειν αὐτόν, ἐπὶ τὴν ἀμφίπολιν, ὑπεριδόντα σφῶν τὸ πλῆθος, τῇ παρούσῃ στρατιᾷ ἀναβήσεσθαι. ἅμα δὲ καὶ παρεσκευάζετο θρᾷκάς τε μισθωτοὺς πεντακοσίους, καὶ χιλίους. καὶ τοὺς ἠδῶνας πάντας παρακαλῶν πελταστάς, καὶ ἱππέας, καὶ μυρκινίων, καὶ χαλκιδέων χιλίους πελταστὰς εἶχε πρὸς τοῖς ἐν ἀμφιπόλει. τὸ δ᾽ ὁπλιτικὸν ξύμπαν ἠθροίσθη δισχίλιοι μάλιστα, καὶ ἱππῆς ἕλληνες τριακόσιοι. τούτων Βρασίδας μὲν ἔχων ἐπὶ κερδυλίῳ ἐκάθητο ἐς πεντακοσίους, καὶ χιλίους. οἱ δ᾽ ἄλλοι ἐν ἀμφιπόλει μετὰ Κλεαρίδου ἐτετάχατο. ὁ δὲ Κλέων, τέως μὲν ἡσύχαζεν. ἔπειτα ἠναγκάσθη ποιῆσαι, ὅπερ ὁ Βρασίδας προσεδέχετο. τῶν γὰρ στρατιωτῶν ἀχθομένων μὲν τῇ ἕδρᾳ, ἀναλογιζομένων δὲ τὴν ἐκείνου ἡγεμονίαν πρὸς οἵαν ἐμπειρίαν καὶ τόλμαν, μετὰ οἵας ἀνεπιστημοσύνης καὶ μαλακίας γενήσοιτο, καὶ οἴκοθεν ὡς ἄκοντες αὐτῷ ξυνῆλθον, αἰσθόμενος τὸν θροῦν, καὶ οὐ βουλόμενος αὐτοὺς διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ καθημένους βαρύνεσθαι, ἀναλαβὼν ἦγε. καὶ ἐχρήσατο τῷ τρόπῳ, ᾧπερ καὶ ἐς τὴν πύλον εὐτυχήσας ἐπίστευσέ τι φρονεῖν. ἐς μάχην μὲν γὰρ οὐδὲ ἤλπισέν οἱ ἐπεξιέναι οὐδένα. κατὰ θέαν δὲ μᾶλλον ἔφη ἀναβαίνειν τοῦ χωρίου, καὶ τὴν μείζω παρασκευὴν περιέμενεν. οὐχ ὡς τῷ ἀσφαλεῖ ἢν ἀναγκάζηται περισχήσων, ἀλλ᾽ ὡς κύκλῳ περιστὰς, βίᾳ αἱρήσων τὴν πόλιν. ἐλθών τε καὶ καθίσας ἐπὶ λόφου καρτεροῦ πρὸ τῆς ἀμφιπόλεως τὸν στρατόν, αὐτὸς ἐθεᾶτο τὸ λιμνῶδες τοῦ στρυμόνος, καὶ τὴν θέσιν τῆς πόλεως, ἐπὶ τὴν θρᾴκην ὡς ἔχοι. ἀπιέναι τε ἐνόμιζεν ὁπότ᾽ ἂν βούληται ἀμαχεί. καὶ γὰρ οὐδὲ ἐφαίνετο οὔτ᾽ ἐπὶ τοῦ τείχους οὐδείς, οὔτε κατὰ πύλας ἐξῄει, κεκλῃσμέναι τε ἦσαν πᾶσαι, ὥστε καὶ μηχανὰς ὅτι οὐ κατῆλθεν ἔχων, ἁμαρτάνειν ἐδόκει. ἑλεῖν γὰρ ἂν τὴν πόλιν διὰ τὸ ἐρῆμον. ὁ δὲ Βρασίδας εὐθὺς ὡς εἶδε κινουμένους τοὺς ἀθηναίους, καταβὰς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ κερδυλίου, ἐσέρχεται ἐς τὴν ἀμφίπολιν. καὶ ἐπέξοδον μὲν καὶ ἀντίταξιν οὐκ ἐποιήσατο πρὸς τοὺς ἀθηναίους, δεδιὼς τὴν αὐτοῦ παρασκευήν. καὶ νομίζων ὑποδεεστέρους εἶναι, οὐ τῷ πλήθει, ἀντίπαλα γάρ πως ἦν, ἀλλὰ τῷ ἀξιώματι. τῶν γὰρ ἀθηναίων ὅπερ ἐστράτευε, καθαρὸν ἐξῆλθε, καὶ λημνίων, καὶ ἰμβρίων τὸ κράτιστον. τέχνῃ δὲ παρεσκευάζετο ἐπιθησόμενος. εἰ γὰρ δείξειε τοῖς ἐναντίοις τό, τε πλῆθος καὶ τὴν ὅπλισιν ἀναγκαίαν οὖσαν τῶν μεθ᾽ ἑαυτοῦ, οὐκ ἂν ἡγεῖτο

Καὶ τόλμαν. τὴν τοῦ βρασίδου.

Ἀνεπιστημοσύνης. δηλονότι τοῦ κλέωνος.

Βαρύνεσθαι ἐναλλάξ εἰπὼν καθημένους, ἀντὶ τοῦ καθημένων. βαρύνεσθαι. ἤτοι ἄχθεσθαι.

Καὶ ἐχρήσατο τῷ τρόπῳ. ᾧ αὐτῷ τρόπῳ ἐπῆλθεν ὁ κλέων τὴν ἀμφίπολιν, ᾧ καὶ πρόσθεν ἐπὶ πύλον. τουτέστιν, ἀναλογίστως εὐτυχήσας ἐν τῇ πύλῳ, ᾠήθη φρόνιμος εἶναι.

Οὐχ ὡς τῷ ἀσφαλεῖ ἢν ἀναγκάζηται. οὐχ ὡς τῷ πλήθει τῶν ἐναντίων κρατήσων εἰ ἀναγκάζοιτο πολεμεῖν. ἐς οὐδὲ τῇ παρούσῃ στρατιᾷ τοὺς πολεμίους ᾤετο ἀντιτάξασθαι, ἀλλ᾽ ὡς μετὰ τῶν ἐπελευσομένων αὐτῷ συμμάχων, πᾶσαν ἐν κύκλῳ περιστήσων τὴν στρατιάν, καὶ βίᾳ ἐκπολιορκήσων τὴν ἀμφίπολιν.

Περισχήσων. ἀντὶ τοῦ ὑπερσχήσων, καὶ νικήσων. Ὁπότ᾽ ἂν βούληται ἀμαχεί. λείπει τὸ, δυνατὸν ἦν.

Ὡς εἶδε κινουμένους τοὺς ἀθηναίους. παραγινομένους ἐπὶ τὴν ἀμφίπολιν.

Δεδιὼς τὴν αὐτοῦ παρασκευήν. οὐ θαρρῶν τῇ ἰδίᾳ παρασκευῇ. Ὑποδεεστέρους εἶναι τοὺς ἑαυτοῦ δηλονότι. Ἀντίπαλα γάρ πως ἦν. ἰσοστάσια ἑκάτερα τὰ στρατεύματα τῶν ἐναντίων. Ἀλλὰ τῷ ἀξιώματι. τῇ δυνάμει. Καθαρὸν ἐξῆλθεν. οὐχὶ συγκλύδων, οὐδὲ ἐπικούρων, ἀλλ᾽ αὐτῶν τῶν πολιτῶν. Τέχνῃ δὲ παρεσκευάζετο. δόλῳ. Ἀναγκαίαν οὖσαν εὐτελῆ, καὶ οὐκ ἐκ παρασκευῆς.

ἐκεχειρίας. μαντινῆς δὲ καὶ τεγεᾶται, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἑκατέρων, ξυνέβαλον ἐν λαοδικείᾳ τῆς ὀρεσθίδος. καὶ νίκη ἀμφιδήριτος ἐγένετο. κέρας γὰρ ἑκάτεροι τρέψαντες τὸ καθ᾽ αὑτοὺς, τροπαῖά τε ἀμφότεροι ἔστησαν, καὶ σκῦλα ἐς δελφοὺς ἀπέπεμψαν. διαφθαρέντων μέντοι πολλῶν ἑκατέροις, καὶ ἀγχωμάλου τῆς μάχης γενομένης, καὶ ἀφελομένης νυκτὸς τὸ ἔργον, οἱ τεγεᾶται μὲν, ἐπηυλίσαντό τε, καὶ εὐθὺς ἔστησαν τροπαῖον. μαντινῆς δὲ ἀπεχώρησάν τε ἐς βουκολίωνα, καὶ ὕστερον ἀντέστησαν. ἀπεπείρασε δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ ὁ βρασίδας τελευτῶντος, καὶ πρὸς ἔαρ ἤδη, ποτιδαίας. προσελθὼν γὰρ νυκτὸς, καὶ κλίμακα προσθεὶς, μέχρι μὲν τούτου ἔλαθε. τοῦ γὰρ κώδωνος παρενεχθέντος, οὕτως ἐς τὸ διάκενον πρὶν ἐπανελθεῖν τὸν παραδιδόντα αὐτὸν, ἡ πρόσθεσις ἐγένετο. ἔπειτα μέντοι εὐθὺς αἰσθομένων πρὶν προσβῆναι, ἀπήγαγε πάλιν κατὰ τάχος τὴν στρατιὰν, καὶ οὐκ ἀνέμεινεν ἡμέραν γενέσθαι. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα. καὶ ἔνατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Ἀμφιδήριτος ἐγένετο. ἀμφισβητήσιμος. Καὶ ἀγχωμάλου τῆς μάχης. ἴσης. Ἐπηυλίσαντό τε. κατεσκήνωσαν. Μέχρι μὲν τούτου. τοῦ προσθεῖναι τὴν κλίμακα. Τοῦ γὰρ κώδωνος. τοῦ γὰρ κώδωνος παρενεχθέντος. ἀρσενικῶς. σοφοκλῆς δὲ, χαλκοστόμου κώδωνος, ὡς τυρσηνικῆς, ἐπιθηλυκῶς. Οὕτως ἐς τὸ διάκενον. τῆς κλίμακος δηλονότι. διάκενον μὲν, δαφύλακτον λέγει. ἔλαθε δὲ ὁ βρασίδας προσθεῖναι τὴν κλίμακα, ἕως γὰρ ὁ φέρων μετὰ τοῦ κώδωνος, ἀλλῳ παρεδίδου τὸν κώδωνα χρόνου ἐγγιγνομένου, ἔλαθε προσθεὶς τὴν κλίμακα. Ἡ πρόσθεσις ἐγένετο. ὑπερβατόν. τοῦ κώδωνός φησι παρενεχθέντος ἐς τὸ διάκενον, οὕτως ἡ πρόσθεσις ἐγένετο.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΠΕΜΠΤΗ.

Τοῦ δ᾽ ἐπιγιγνομένου θέρους, αἱ μὲν ἐνιαύσιοι σπονδαὶ, διελέλυντο μέχρι πυθίων. καὶ ἐν τῇ ἐκεχειρίᾳ, ἀθηναῖοι δηλίους ἀνέστησαν ἐκ δήλου, ἡγησάμενοι κατὰ παλαιάν τινα αἰτίαν οὐ καθαροὺς ὄντας ἱερῶσθαι. καὶ ἅμα ἐλλιπὲς σφίσιν εἶναι τοῦτο τῆς καθάρσεως, ᾗ πρότερόν μοι δεδήλωται, ὡς ἀνελόντες τὰς θήκας τῶν τεθνεώτων, ὀρθῶς ἐνόμισαν ποιῆσαι. καὶ οἱ μὲν δήλιοι, ἀτραμύττιον, φαρνάκου δόντος αὐτοῖς, ἐν τῇ ἀσίᾳ ᾤκησαν οὕτως, ὡς ἕκαστος ὥρμητο. Κλέων δὲ ἀθηναίους πείσας, ἐς τὰ ἐπὶ θρᾴκης χωρία ἐξέπλευσε μετὰ τὴν ἐκεχειρίαν, ἀθηναίων μὲν ὁπλίτας ἔχων διακοσίους, καὶ χιλίους, καὶ ἱππέας τριακοσίους. τῶν δὲ ξυμμάχων, πλείους. ναῦς δὲ τριάκοντα. σχὼν δὲ ἐς σκιώνην πρῶτον, ἔτι πολιορκουμένην, καὶ προσλαβὼν αὐτόθεν ὁπλίτας τῶν φρουρῶν, κατέπλευσεν ἐς τὸν κολοφωνίων λιμένα τῶν τορωναίων, ἀπέχοντα οὐ πολὺ τῆς πόλεως. ἐκ δ᾽ αὐτοῦ αἰσθόμενος ὑπ᾽ αὐτομόλων, ὅτι οὔτε βρασίδας ἐν τῇ τορώνῃ, οὔτε οἱ ἐνόντες ἀξιόμαχοι εἶεν, τῇ μὲν στρατιᾷ τῇ πεζῇ ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν. ναῦς δὲ περιέπεμψε δέκα ἐς τὸν λιμένα περιπλεῖν. καὶ πρὸς τὸ περιτείχισμα πρῶτον ἀφικνεῖται, ὃ προσπεριέβαλε τῇ πόλει ὁ βρασίδας, ἐντὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ προάστειον. καὶ διελὼν τοῦ παλαιοῦ τείχους, μίαν αὐτὴν ἐποίησε πόλιν. βοηθήσαντες δὲ ἐς αὐτὸ πασιτελίδας τε ὁ λακεδαιμόνιος ἄρχων, καὶ ἡ παροῦσα φυλακὴ, προσβαλόντων τῶν ἀθηναίων, ἠμύνοντο.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ Ε.

ΔΙΕΛΕΛΥΝΤΟ μέχρι πυθίων. ὁ ἐφεξῆς χρόνου γενομένη ἐκεχειρία. Καὶ ἐν τῇ ἐκεχειρίᾳ. ἡ πρὸς ὀλίγον χρόνον τοῦ πολέμου ἀναβολὴ, ἡσυχία. παρὰ τὸ ἔχειν τὰς χεῖρας. οἱονεὶ ἐνεχειρία. Ἀνέστησαν ἐκ δήλου. μετανάστας ἐποίησαν ἐξοικίσαντες. Ἱερῶσθαι. τουτέστιν, ἱερὰς ἀνακεῖσθαι τῷ θεῷ. Καὶ ἅμα ἐλλιπὲς σφίσιν εἶναι. μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν τοὺς ζῶντας, ἔτι δοκοῦντας ἐλλείπειν τῇ καθάρσει, τὰς θήκας τῶν τεθνεώτων ἀνείλοντο ἐκ τῆς νήσου. Ἀτραμύττιον. ὄρος. ἀδραμύττειον, ἡ πόλις. ἀτραμύττειον, Θουκυδίδης. Ὤκησαν οὕτως. λείπει τὸ, ἐνταῦθα. Μετὰ τὴν ἐκεχειρίαν. μετὰ τὴν λύσιν αὐτῶν τῶν σπονδῶν. Σχὼν δὲ ἐς σκιώνην. ἐλλιμενίσας. Ἐκ δ᾽ αὐτοῦ αἰσθόμενος. τοῦ λιμένος. Ἐν τῇ τορώνῃ. ἐστὶ δηλονότι. Ἀξιόμαχοι εἶεν. ἱκανοὶ πρὸς μάχην. Ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν. τὴν τορώνην. Τὸν λιμένα περιπλεῖν, τῆς τορώνης. Καὶ πρὸς τὸ περιτείχισμα. βουλόμενος ἐντὸς τοῦ τείχους ποιῆσαι τὸ τῶν τορωναίων προάστειον, τοῦ παλαιοῦ τείχους μέρος διακόψας, καθ᾽ ὃ ἦν τὸ προάστειον, ἕτερον τεῖχος καινὸν προσῳκοδόμησεν, ὃ περιέβαλλε τὸ προάστειον, καὶ συνῆψε κατὰ τὴν διαίρεσιν ὃ καινὸν πρὸς τὸ παλαιὸν, ὥστε ἐνδοτέρω γενέσθαι. Ἐντὸς βουλόμενος. τῆς πόλεως δηλονότι. Καὶ διελὼν τοῦ παλαιοῦ τείχους. τὸ μέρος δηλονότι.

Τῶν πυλῶν ἀνοιγομένων, φοβηθέντων. ἀντὶ τοῦ φοβηθέντες· ἐφοβήθησαν δὲ ὅτι φθῆσαι ἀπὸ τῆς πρὸς τοὺς ἀθηναίους συνθήκης αὐτοῖς ἐπιθέσθαι. Ἀπὸ προειρημένου. πρὸς. συμφώνου. Τὴν ἐπιχείρησιν. ἀντὶ τοῦ, τὴν προδοσίαν. Ὡς κατὰ κράτος ἑλόντες, διήρπασαν. τὰ ἐνόντα αὐτῇ. Πολιτεύειν ἐκέλευον. τὴν οἰκείαν πολιτείαν ἔχειν. Τὰ περὶ τὴν μένδην κατέσχον. ἐκυρίευσαν τῆς μένδης. Προσβαλόντες δ' αὐτῷ. τῷ λόφῳ. Καὶ αὐτῶν οὐ πολύ. τῶν ἀθηναίων. Πολιορκούμενοι. βιασάμενοι τὴν φυλακήν, νυκτὸς ἀφικνοῦνται πρὸς θάλασσαν. Τὸ ἐπὶ τῇ σκιώνῃ στρατόπεδον. τοὺς φυλάσσοντας τὴν σκιώνην. Ὁμολογίαν ποιεῖται. ξύμβασιν.

Ἅμα δ' αὐτὸς οὐκέτι βουλόμενος. ὁ περδίκκας δηλονότι. Ξένοις χρώμενος. δηλονότι ξένοις καὶ φίλοις. Ἀεὶ τοῖς πρώτοις. ἤγουν τοὺς πρώτους φίλους ποιήσας. Διεκώλυσε τὸ στράτευμα. τῶν πελοποννησίων.

Καὶ τῶν ἡβώντων αὐτῶν παρανόμως. ὡς οὐκ ὄντος νομικοῦ ἐξάγειν τοὺς ἡβῶντας. ἢ οὐκ ὄντος νομικοῦ, ἄρχοντας καθιστάναι ταῖς πόλεσι τῶν ἡβώντων, ἀλλὰ τοὺς προβεβηκότας καθ' ἡλικίαν. Παρανόμως. ἤγουν παρὰ τὸ καθεστηκὸς ἔθος. Καὶ μὴ τοῖς ἐντυχοῦσι. γράφεται ἐντυχοῦσι. καὶ τὰς πόλεις, μὴ τοῖς τυχοῦσι ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ λακεδαιμονίοις ἐγχειρίζειν.

Ἐπικαλέσαντες. ἤγουν ἐγκαλέσαντες.

Παρεστηκὸς δὲ ῥᾷον. ἐξεγένετο δὲ αὐτοῖς ῥᾳδίως περιελεῖν τὸ τεῖχος, ἐπειδὴ τῶν θεσπιέων ἐν τῇ πρὸς ἀθηναίους μάχῃ, τὸ ἀκμαιότατον ἀπολώλει.

Ὅ,τι ἦν αὐτῶν ἄνθος. τῶν θεσπιέων.

Διεφθάρη. γράφεται ἀπολώλει. Οἱ δὲ, ἄλλην ἱέρειαν. οἱ ἀργεῖοι. Ἐπέλαβεν ὀκτώ. κατέσχε. Καὶ ἔνατον ἐκ μέσου. τὸ ὄγδοον ἐπλήρωσε. τὸ δὲ ἔνατον, ἡμιτελὲς ἦν.

Τῶν πυλῶν ἀνοιγομένων φοβηθέντων. φθῆσαι γὰρ ἀπὸ προειρημένου πρὸς αὐτοὺς τὴν ἐπιχείρησιν γενέσθαι. καὶ οἱ μὲν, ἐς τὴν ἀκρόπολιν, ὅσοι μὴ αὐτίκα διεφθάρησαν, καταφεύγουσιν, ἥνπερ καὶ τὸ πρότερον αὐτοὶ εἶχον. οἱ δὲ ἀθηναῖοι, ἤδη γὰρ καὶ ὁ Νικίας ἐπαναστρέψας πρὸς τῇ πόλει ἦν, ἐσπεσόντες ἐς τὴν Μένδην πόλιν, ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβάσεως ἀνοιχθεῖσαν, ἁπάσῃ τῇ στρατιᾷ ὡς κατὰ κράτος ἑλόντες, διήρπασαν. καὶ μόλις οἱ στρατηγοὶ κατέσχον, ὥστε μὴ καὶ τοὺς ἀνθρώπους διαφθείρεσθαι, καὶ τοὺς μὲν μενδαίους, μετὰ ταῦτα πολιτεύειν ἐκέλευον, ὥσπερ εἰώθεσαν, αὐτοὺς κρίναντας ἐν σφίσιν αὐτοῖς, εἴ τινας ἡγοῦνται αἰτίους εἶναι τῆς ἀποστάσεως. τοὺς δ' ἐν τῇ ἀκροπόλει, ἀπετείχισαν ἑκατέρωθεν τείχει ἐς θάλασσαν, καὶ φυλακὴν ἐπεκαθίσαντο. ἐπειδὴ δὲ τὰ περὶ τὴν Μένδην κατέσχον, ἐπὶ τὴν Σκιώνην ἐχώρουν. οἱ δὲ, ἀντεπεξελθόντες αὐτοὶ, καὶ πελοποννήσιοι, ἱδρύθησαν ἐπὶ καρτεροῦ λόφου πρὸ τῆς πόλεως, ὃν εἰ μὴ ἕλοιεν οἱ ἐναντίοι, οὐκ ἐγίγνετο σφῶν περιτείχισις. προσβαλόντες δ' αὐτῷ κατὰ κράτος οἱ ἀθηναῖοι, καὶ μάχῃ ἐκκρούσαντες τοὺς ἐπόντας, ἐστρατοπεδεύσαντό τε, καὶ ἐς τὸν περιτειχισμὸν τροπαῖον στήσαντες, παρεσκευάζοντο. καὶ αὐτῶν οὐ πολὺ ὕστερον ἤδη ἐν ἔργῳ ὄντων, οἱ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐν τῇ Μένδῃ πολιορκούμενοι ἐπίκουροι, βιασάμενοι παρὰ θάλασσαν τὴν φυλακὴν, νυκτὸς ἀφικνοῦνται. καὶ διαφυγόντες οἱ πλεῖστοι τὸ ἐπὶ τῇ Σκιώνῃ στρατόπεδον, ἐσῆλθον ἐς αὐτήν. περιτειχιζομένης δὲ τῆς σκιώνης, Περδίκκας τοῖς τῶν ἀθηναίων στρατηγοῖς ἐπικηρυκευσάμενος, ὁμολογίαν ποιεῖται πρὸς τοὺς ἀθηναίους, διὰ τὴν τοῦ Βρασίδου ἔχθραν περὶ τῆς ἐκ τῆς λύγκου ἀναχωρήσεως, εὐθὺς τότε ἀρξάμενος πράσσειν. καὶ ἐτύγχανε γὰρ τότε Ἰσχαγόρας ὁ λακεδαιμόνιος στρατιὰν μέλλων πεζῇ πορεύσειν ὡς Βρασίδαν. ὁ δὲ Περδίκκας, ἅμα μὲν κελεύοντος τοῦ Νικίου, ἐπειδὴ ξυνεβεβήκει, ἔνδηλόν τι ποιεῖν τοῖς ἀθηναίοις βεβαιότητος πέρι, ἅμα δ' αὐτὸς οὐκέτι βουλόμενος πελοποννησίους ἐς τὴν αὐτοῦ ἀφικνεῖσθαι, παρασκευάσας τοὺς ἐν θεσσαλίᾳ ξένους, χρώμενος αἰεὶ τοῖς πρώτοις, διεκώλυσε τὸ στράτευμα, καὶ τὴν παρασκευὴν, ὥστε μηδὲ πειρᾶσθαι θεσσαλῶν. Ἰσχαγόρας μέντοι, καὶ Ἀμεινίας, καὶ Ἀριστεὺς, αὐτοί τε ὡς Βρασίδαν ἀφίκοντο, ἐπιδεῖν πεμψάντων λακεδαιμονίων τὰ πράγματα. καὶ τῶν ἡβώντων αὐτῶν παρανόμως ἄνδρας ἐξῆγον ἐκ σπάρτης, ὥστε τῶν πόλεων ἄρχοντας καθιστάναι, καὶ μὴ τοῖς ἐντυχοῦσιν ἐπιτρέπειν. καὶ Κλεαρίδαν μὲν τὸν Κλεωνύμου, καθίστησιν ἐν ἀμφιπόλει. Ἐπιτελίδαν δὲ τὸν Ἡγησάνδρου, ἐν τορώνῃ. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει, θηβαῖοι θεσπιέων τεῖχος περιεῖλον, ἐπικαλέσαντες ἀττικισμόν. βουλόμενοι μὲν καὶ αἰεὶ, παρεστηκὸς δὲ ῥᾷον, ἐπειδὴ καὶ ἐν τῇ πρὸς ἀθηναίους μάχῃ ὅ,τι ἦν αὐτῶν ἄνθος ἀπολώλει. καὶ ὁ νεὼς τῆς Ἥρας τοῦ αὐτοῦ θέρους ἐν ἄργει κατεκαύθη, Χρυσίδος τῆς ἱερείας λύχνον τινὰ θείσης ἡμμένον πρὸς τὰ στέμματα, καὶ ἐπικαταδαρθούσης, ὥστε ἔλαθεν ἁφθέντα πάντα, καὶ καταφλεχθέντα. καὶ ἡ Χρυσὶς μὲν εὐθὺς τῆς νυκτὸς δείσασα τοὺς ἀργείους, ἐς φλιοῦντα φεύγει. οἱ δὲ, ἄλλην ἱέρειαν ἐκ τοῦ νόμου τοῦ προκειμένου κατεστήσαντο, Φαεινίδα ὄνομα. ἔτη δὲ Χρυσὶς τοῦ πολέμου τοῦδε ἐπέλαβεν ὀκτὼ, καὶ ἔνατον ἐκ μέσου, ὅτε ἐπεφεύγει. καὶ ἡ σκιώνη τοῦ θέρους ἤδη τελευτῶντος περιετετείχιστό τε παντελῶς. καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἐπ' αὐτῇ φυλακὴν καταλιπόντες, ἀνεχώρησαν τῷ ἄλλῳ στρατῷ. ἐν δὲ τῷ ἐπιόντι χειμῶνι, τὰ μὲν ἀθηναίων καὶ λακεδαιμονίων ἡσύχαζε, διὰ τὴν

σφῶν αὐτόσε προσμίξαι. καὶ οἱ μὲν, προσπεσόντες, ἐκράτησάν τε τῶν ἀπὸ τοῦ λόφου. καὶ ἡ πλείων ἤδη στρατιὰ τῶν ἑλλήνων ῥᾷον πρὸς αὐτὸν ἐπορεύοντο. οἱ γὰρ βάρβαροι, καὶ ἐφοβήθησαν, τῆς τροπῆς αὐτοῖς ἐνταῦθα γενομένης σφῶν ἀπὸ τοῦ μετεώρου, καὶ ἐς τὸ πλεῖον οὐκέτ᾽ ἐπηκολούθουν, νομίζοντες καὶ ἐν μεθορίοις εἶναι αὐτοὺς ἤδη, καὶ διαπεφευγέναι. Βρασίδας δὲ, ὡς ἀντελάβετο τῶν μετεώρων κατὰ ἀσφάλειαν μᾶλλον ἰὼν, αὐθημερὸν ἀφικνεῖται ἐς Ἄρνισαν πρῶτον τῆς Περδίκκου ἀρχῆς. καὶ αὐτοὶ ὀργιζόμενοι οἱ στρατιῶται τῇ προαναχωρήσει τῶν μακεδόνων, ὅσοις ἐνέτυχον κατὰ τὴν ὁδὸν ζεύγεσιν αὐτῶν βοεικοῖς, ἢ εἴ τινι σκεύει ἐκπεπτωκότι, οἷα ἐν νυκτερινῇ καὶ φοβερᾷ ἀναχωρήσει, εἰκὸς ἦν ξυμβῆναι, τὰ μὲν, ὑπολύοντες, κατέκοπτον. τῶν δὲ, οἰκείωσιν ἐποιοῦντο. ἀπὸ τούτου τε πρῶτον Περδίκκας Βρασίδαν τε πολέμιον ἐνόμισε, καὶ ἐς τὸ λοιπὸν πελοποννησίων τῇ μὲν γνώμῃ δι᾽ ἀθηναίους οὐ ξύνηθες μῖσος εἶχε, τῶν δὲ ἀναγκαίων ξυμφόρων διαναστὰς, ἔπρασσεν ὅτῳ τρόπῳ τάχιστα, τοῖς μὲν, ξυμβήσεται, τῶν δὲ, ἀπαλλάξεται. Βρασίδας δὲ ἀναχωρήσας ἐκ μακεδονίας ἐς τορώνην, καταλαμβάνει ἀθηναίους Μένδην ἤδη ἔχοντας. καὶ αὐτοῦ ἡσυχάζων, ἐς μὲν τὴν Παλλήνην ἀδύνατος ἤδη ἐνόμιζεν εἶναι διαβὰς τιμωρεῖν, τὴν δὲ Τορώνην ἐν φυλακῇ εἶχεν. ὑπὸ γὰρ τὸν αὐτὸν χρόνον, τοῖς ἐν τῇ Λύγκῳ ἐξέπλευσαν ἐπί τε τὴν Μένδην, καὶ τὴν Σκιώνην οἱ ἀθηναῖοι, ὥσπερ παρεσκευάζοντο, ναυσὶ μὲν πεντήκοντα, ὧν ἦσαν δέκα χῖαι. ὁπλίταις δὲ χιλίοις ἑαυτῶν, καὶ τοξόταις ἑξακοσίοις, καὶ θρᾳξὶ μισθωτοῖς χιλίοις, καὶ ἄλλοις τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων πελτασταῖς. ἐστρατήγει δὲ Νικίας ὁ Νικηράτου, καὶ Νικόστρατος ὁ Διειτρεφοῦς. ἄραντες δὲ ἐκ Ποτιδαίας ταῖς ναυσὶ, καὶ σχόντες κατὰ τὸ Ποσειδώνιον, ἐχώρουν ἐς τοὺς μενδαίους. οἱ δ᾽ αὐτοί τε, καὶ σκιωναίων τριακόσιοι βεβοηθηκότες, πελοποννησίων τε οἱ ἐπίκουροι, ξύμπαντες δὲ, ἑπτακόσιοι ὁπλῖται, καὶ Πολυδαμίδας ὁ ἄρχων αὐτῶν, ἔτυχον ἐξεστρατοπεδευμένοι ἔξω τῆς πόλεως ἐπὶ λόφου καρτεροῦ. καὶ αὐτοῖς Νικίας μὲν, μεθωναίους τε ἔχων εἴκοσι, καὶ ἑκατὸν ψιλοὺς, καὶ λογάδας τῶν ἀθηναίων ὁπλίτας ἑξήκοντα, καὶ τοὺς τοξότας ἅπαντας, κατὰ ἀτραπόν τινα τοῦ λόφου πειρώμενος προσβῆναι, καὶ τραυματιζόμενος ὑπ᾽ αὐτῶν, οὐκ ἐδυνήθη βιάσασθαι. Νικόστρατος δὲ, ἄλλῃ ἐφόδῳ ἐκ πλείονος παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατοπέδῳ ἐπιὼν τῷ λόφῳ ὄντι δυσβάτῳ, καὶ πάνυ ἐθορυβήθη. καὶ ἐς ὀλίγον ἀφίκετο πᾶν τὸ στράτευμα τῶν ἀθηναίων νικηθῆναι. καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ ὡς οὐκ ἐνέδοσαν οἱ μενδαῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, οἱ ἀθηναῖοι ἀναχωρήσαντες, ἐστρατοπεδεύσαντο. καὶ οἱ μενδαῖοι νυκτὸς ἐπελθούσης, ἐς τὴν πόλιν ἀπῆλθον. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν ἀθηναῖοι περιπλεύσαντες ἐς τὸ πρὸς Σκιώνης, τό, τε προάστειον εἷλον, καὶ τὴν ἡμέραν ἅπασαν ἐδῄουν τὴν γῆν οὐδενὸς ἐπεξιόντος. ἦν γάρ τι καὶ στασιασμοῦ ἐν τῇ πόλει. οἱ δὲ τριακόσιοι τῶν σκιωναίων τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἀπεχώρησαν ἐπ᾽ οἴκου. καὶ τῇ ἐπιγιγνομένῃ ἡμέρᾳ, Νικίας μὲν τῷ ἡμίσει τοῦ στρατοῦ προϊὼν, ἅμα ἐς τὰ μεθόρια τῶν σκιωναίων, τὴν γῆν ἐδῄου. Νικόστρατος δὲ τοῖς λοιποῖς κατὰ τὰς ἄνω πύλας ᾗ ἐπὶ Ποτιδαίας ἔρχονται, προσεκάθητο τῇ πόλει. ὁ δὲ Πολυδαμίδας (ἔτυχε γὰρ ταύτῃ τοῖς μενδαίοις καὶ ἐπικούροις ἐντὸς τοῦ τείχους τὰ ὅπλα κείμενα) διατάσσει τε ὡς ἐς μάχην, καὶ παρῄνει τοῖς μενδαίοις ἐπεξιέναι. καί τινος αὐτῷ τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου ἀντειπόντος κατὰ τὸ στασιωτικὸν, ὅτι οὐκ ἐπέξεισιν, οὐδὲ δέοιτο πολεμεῖν. καὶ ὡς ἀντεῖπεν, ἐπισπασθέντος τε τῇ χειρὶ ὑπ᾽ αὐτοῦ, καὶ θορυβηθέντος, ὁ δῆμος εὐθὺς ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα, περὶ ὀργῆς ἐχώρει ἐπί τε πελοποννησίους, καὶ τοὺς τὰ ἐναντία σφίσι μετ᾽ αὐτῶν πράξαντας. καὶ προσπεσόντες, τρέπουσιν ἅμα μὲν μάχῃ αἰφνιδίῳ, ἅμα δὲ τοῖς ἀθηναίοις

Σφῶν αὐτόσε. τῶν βαρβάρων. Καὶ ἐν μεθορίοις. τῆς τοῦ Περδίκκα. Τὰ μὲν ὑπολύοντες, κατέκοπτον. τὰ ζεύγη δηλονότι. Καὶ ἐς τὸ λοιπὸν πελοποννησίων. τοὺς πελοποννησίους ἐμίσει, οὐ κατὰ γνώμης προαίρεσιν, οὐδὲ ἔθος ἔχων, τοὺς ἀθηναίους μᾶλλον γὰρ πρὶν ἐμίσει. Τῶν δὲ ἀναγκαίων ξυμφορῶν. ἕνεκεν τοῦ ἀναγκαίου συμφέροντος. διὰ τὸ ἀναγκαῖον συμφέρον νομίσας μισεῖν τοὺς λακεδαιμονίους, ἀποστὰς δὲ ἔπραττε πῶς ἀθηναίοις μὲν φίλος ἔσται, λακεδαιμονίων δὲ ἀπαλλάξεται.

Ὁπλίταις δὲ χιλίοις ἑαυτῶν. τῶν ἀθηναίων. Ἄραντες δὲ ἐκ ποτιδαίας. οἱ ἀθηναῖοι. Οἱ δ᾽ αὐτοί τε. ἤγουν αὐτοὶ δὲ οἱ μενδαῖοι. Καὶ τραυματιζόμενος. βαλλόμενος ὑπ᾽ αὐτῶν. ἔνιοι δὲ ἀναφέρουσιν ἐπὶ τοὺς σὺν αὐτῷ.

Οὐκ ἠδυνήθη βιάσασθαι. βίαν προσαγαγεῖν αὐτοῖς. Ἄλλῃ ἐφόδῳ. μακροτέρᾳ ὁδῷ κατ᾽ ἐκείνων.

Ἐκ πλείονος. διαστήματος δηλονότι.

Δυσπροσβάτῳ. δυσαναβάτῳ.

Ἐθορυβήθη. ἐδειλίασεν.

Ὡς οὐκ ἐνέδοσαν. οὐχ ὑπεῖξαν. Ἀναχωρήσαντες. ἀπὸ τοῦ ὀπίσω ἐλθόντες. Καὶ οἱ μενδαῖοι. οἱ ἀπὸ τοῦ λόφου. Ἐς τὴν πόλιν ἀπῆλθον. τὴν μένδην. Ἐδῄουν τὴν γῆν. τὴν σκιώνην. Οὐδενὸς ἐπεξιόντος. τῶν σκιωναίων. Ἦν γάρ τι καὶ στασιασμοῦ. ἦσαν γὰρ ἔνιοί τινες στασιάζοντες. Καί τινος αὐτῷ τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου ἀντειπόντος. ἤγουν δημότου ἐναντιωθέντος, κατὰ τὸ ἔθος τῶν στασιαζόντων, ἀντιλέγειν δηλονότι. Καὶ ὡς ἀντεῖπεν. ὁ δημότης. Περιόργης ἐχώρει. ἀντὶ τοῦ ὑπόργης.

καὶ γὰρ ὅσα μὲν πρὸς τὸ ἀσθενὲς ὄντα τῶν πολεμίων δόκησιν ἔχει ἰσχύος, διδαχὴ ἀληθὲς προσγενομένη περὶ αὐτῶν, ἐθάρσυνε μᾶλλον τοὺς ἀμυνομένους· οἷς δὲ βεβαίως τι πρόσεστιν ἀγαθόν, μὴ προειδώς τις ἂν αὐτοῖς τολμηρότερον προσφέροιτο. οὗτοι δέ, τὴν μέλλησιν μὲν ἔχουσι τοῖς ἀπείροις φοβεράν. καὶ γὰρ πλήθει ὄψεως δεινοί, καὶ βοῆς μεγέθει ἀφόρητοι, ἥ τε διὰ κενῆς ἐπανάσεισις τῶν ὅπλων, ἔχει τινὰ δήλωσιν ἀπειλῆς. προσμῖξαι δὲ τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὰ οὐχ ὁμοῖοι. οὔτε γὰρ τάξιν ἔχοντες αἰσχυνθεῖεν ἂν λιπεῖν τινα χώραν βιαζόμενοι, ἥ τε φυγὴ καὶ ἡ ἔφοδος αὐτῶν ἴσην ἔχουσα δόξαν τοῦ καλοῦ, ἀνεξέλεγκτον καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἔχει. αὐτοκράτωρ δὲ μάχη μάλιστ' ἂν καὶ πρόφασιν τοῦ σώζεσθαί τινι πρεπόντως πορίσειε, τοῦ τε ἐς χεῖρας ἐλθεῖν, πιστότερον τὸ ἐκφοβῆσαι ὑμᾶς ἀκινδύνως ἡγοῦνται. ἐκείνῳ γὰρ ἂν πρὸ τούτου ἐχρῶντο. σαφῶς τε πᾶν τὸ προϋπάρχον δεινὸν ἀπ' αὐτῶν, ὁρᾶτε. ἔργῳ μὲν βραχὺ ὄν, ὄψει δὲ καὶ ἀκοῇ, κατασπέρχον. ὃ ὑπομείναντες, ἐπιφερόμενον, καὶ ὅταν καιρὸς ᾖ, κόσμῳ καὶ τάξει αὖθις ὑπαγαγόντες, ἔς τε τὸ ἀσφαλὲς θᾶσσον ἀφίξεσθε, καὶ γνώσεσθε τὸ λοιπὸν ὅτι οἱ τοιοῦτοι ὄχλοι, τοῖς μὲν τὴν πρώτην ἔφοδον δεξαμένοις, ἄπωθεν ἀπειλαῖς τὸ ἀνδρεῖον μελλήσει ἐπικομποῦσιν. οἳ δ' ἂν εἴξωσιν αὐτοῖς, κατὰ πόδας τὸ εὔψυχον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ, ὀξεῖς ἐνδείκνυνται. Τοιαῦτα ὁ Βρασίδας παραινέσας, ὑπῆγε τὸ στράτευμα. οἱ δὲ βάρβαροι ἰδόντες, πολλῇ βοῇ καὶ θορύβῳ προσέκειντο, νομίσαντες φεύγειν τε αὐτόν, καὶ καταλαβόντες, διαφθερεῖν. καὶ ὡς αὐτοῖς αἵ τε ἐκδρομαί, ὅπῃ προσπίπτοιεν, ἀπήντων, καὶ αὐτὸς ἔχων τοὺς λογάδας ἐπικειμένους, ὑφίστατο, τῇ τε πρώτῃ ὁρμῇ παρὰ γνώμην ἀντέστησαν, καὶ τὸ λοιπὸν ἐπιφερομένους μὲν δεχόμενοι, ἡσυχαζόντων δέ, αὐτοὶ ὑποχωροῦντες, τότε δὴ τῶν μετὰ τοῦ Βρασίδου Ἑλλήνων ἐν τῇ εὐρυχωρίᾳ οἱ πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἀπέσχοντο. μέρος δέ τι καταλιπόντες αὐτοῖς ἐπακολουθοῦν προσβάλλειν, οἱ λοιποὶ χωρήσαντες δρόμῳ, ἐπί τε τοὺς φεύγοντας τῶν Μακεδόνων, οἷς ἐντύχοιεν, ἔκτεινον. καὶ τὴν ἐσβολήν, ἥ ἐστι μεταξὺ δυοῖν λόφοιν στενή, ἐς τὴν Ἀρριβαίου φθάσαντες, προκατέλαβον, εἰδότες οὐκ οὖσαν ἄλλην τῷ Βρασίδᾳ ἀναχώρησιν. καὶ προσιόντος αὐτοῦ, ἐς αὐτὸ ἤδη τὸ ἄπορον τῆς ὁδοῦ κυκλοῦνται, ὡς ἀποληψόμενοι. ὁ δὲ γνούς, προεῖπε τοῖς μεθ' αὑτοῦ τριακοσίοις, ὃν ᾤετο μᾶλλον ἂν ἑλεῖν τῶν λόφων, χωρήσαντας πρὸς αὐτὸν δρόμῳ ὡς τάχιστα ὡς ἕκαστος δύναται ἄνευ τάξεως, πειρᾶσαι ἀπ' αὐτοῦ ἐκκροῦσαι τοὺς ἤδη ἐπιόντας βαρβάρους, πρὶν καὶ τὴν πλείονα κύκλωσιν

Καὶ γὰρ ὅσα μὲν πρός τι ἀσθενῆ ὄντα. ὅσοι πολέμιοι ἀσθενεῖς ὄντες, δόκησιν ἰσχύος παρέχουσι τοῖς ἐναντίοις, περὶ τούτων τἀληθὲς μαθόντες οἱ ἐναντίοι θαρσύνονται μᾶλλον. ὅσοι δὲ πρός τι εἰσὶν ἰσχυροί, τούτους εἰ μή τις ἔμπροσθεν μάθοι, τολμηρότερον, καὶ οὐκ ὀρθῶς αὐτοῖς προσενεχθήσεται. Τὰ τῶν πολεμίων δόκησιν ἔχει ἰσχύος. ὥσπερ τὰ τῶν ἐναντίων βαρβάρων. Οἷς δὲ βεβαίως τι πρόσεστιν ἀγαθόν. ὥσπερ ὑμῖν. ἔμψυχοι γάρ ἐστε τῇ ἀληθείᾳ ἀνδρεῖοι. Οὗτοι δὲ τὴν μέλλησιν μέν. τοῦ ἐπιέναι δηλονότι ἤγουν ἐκφοβοῦσι μέλλοντες ἐπιέναι. οἱ δὲ λογικοί, φοβεροί εἰσι, μέλλοντες οὐκ ἐν χερσὶν ὄντες. Καὶ γὰρ πλήθει ὄψεως δεινοί. δέος ἐμποιοῦσι. Αἰσχυνθεῖεν ἄν. ὥσπερ ὑμεῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι δηλονότι. Ἥ τε φυγή, καὶ ἡ ἔφοδος αὐτῶν. ὁ ἴσως καὶ τὸ φυγεῖν, καὶ τὸ διώκειν, καλὸν φαίνεται τοῖς βαρβάροις, καὶ οὐκ ἐξελέγχεται τό τις ἀνδρειότεροι, οἱ φεύγοντες, ἢ οἱ διώκοντες. μάχη δὲ αὐτεξούσιος, ἐν ᾗ ἔξεστιν ὃ βούλεταί τις πράττειν, παρέχει πρόφασιν φεύγειν τοῖς ὁπωσοῦν βουλομένοις σώζεσθαι. Ἐκείνῳ γὰρ ἂν πρὸ τούτου ἐχρῶντο. τῷ ἐς χεῖρας ἐλθεῖν. Ἀπ' αὐτῶν ὁρᾶτε. ὁρᾶτε δὲ σαφῶς ὅτι τὸ ἀπ' αὐτῶν δοκοῦν δεινόν, ὅταν μὲν καὶ ἀκοῇ κατασπέρχηται, δυνάμει δὲ οὐδέν ἐστι. τοῦτο οὖν ὑπομείναντες τὴν φωνὴν αὐτῶν φημί, καὶ τὴν ἀπειλήν, καὶ ἀκόσμως ἐν καιρῷ τοῦ ἀναχωρεῖν ἀναχωρήσαντες, ἀσφαλῶς ὑποστρέψετε, καὶ γνώσεσθε τοῦ λοιποῦ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καθεστῶτες. Κατασπέρχον. κινοῦν εἰς δειλίαν ἐκπλῆττον. Οἱ τοιοῦτοι. ὅτι τὸ τῶν βαρβάρων πλῆθος τοῖς μὲν τὴν πρώτην ἐμβολὴν δεξαμένοις, ἄπωθεν ἤδη φοβερὸν ἀνδρείας ἀπάτην μέλλουσαν ἀπειλοῦν. τοῖς δὲ μὴ δεξαμένοις, ἀλλὰ φεύγουσι τὸ διώκον ἀψύχως, ὀξέως ἀποφέρεται, ἐπειδὴ ἐν ἀσφαλεῖ καθεστώς, ὡς ἂν τῶν φευγόντων οὐ μαχομένων. Μελλήσει ἐπικομποῦσι. προσδοκίᾳ. Ὑπῆγε τὸ στράτευμα. ἠρέμα, καὶ κατ' ὀλίγον ὑπῆγεν. Αἵ τε ἐκδρομαί. οἱ τεταγμένοι δηλονότι πρὸς τὸ ἐκτρέχειν. Παρὰ γνώμην ἀντέστησαν. παρ' ἐλπίδα τὴν τῶν Λυγκηστῶν, ἀντέστησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ἐπιφερομένους μέν. τοὺς βαρβάρους.

Οἱ λοιποὶ χωρήσαντες. τῶν βαρβάρων. Καὶ τὴν ἐσβολήν. εἴσοδον. Φθάσαντες προκατέλαβον. προλαβόντες οἱ βάρβαροι. Εἰδότες οὐκ οὖσαν ἄλλην. καθ' ἣν οὐκ ἦν πέρας ἐξελθεῖν. Ἀναχώρησιν. φυγήν. Καὶ προσιόντος αὐτοῦ. τοῦ Βρασίδα. Κυκλοῦνται. ἤγουν κυκλοῦσιν οἱ βάρβαροι.

Ἀποληψόμενοι. ἀποκόψοντες. Πρὶν καὶ τὴν πλείονα κύκλωσιν. πρὶν τοὺς πολλοὺς τῶν κυκλούντων τοῖς Λακεδαιμονίοις μελλόντων παρεῖναι.

Σφῶν

Καὶ ὅγε ὁ μέν. ὅ γ᾽ οὖν ὁ περδίκκας. Τοὺς λυγκηστάς. τοὺς περὶ τὸν περδίκκαν, καὶ βρασίδαν. Ἀπὸ τοῦ λόφου. τοῦ οἰκείου. Οἱ δὲ λοιποί. λυγκησταί. Τροπαῖον στήσαντες. οἱ περὶ τὸν βρασίδαν. Δύο μὲν ἢ τρεῖς ἡμέρας ἐπέσχον. αὐτοὺς δηλονότι κατὰ τὸν πόλεμον. Οἳ ἔτυχον τῷ περδίκκᾳ. ὅ γ᾽ οὖν οἳ ἔμελλον ἥξειν. Ἐπὶ τὰς τοῦ ἀρριβαίου κώμας. ἀντὶ τοῦ κατὰ τῶν ἀρριβαίου κωμῶν. Καὶ μὴ καθῆσθαι. ἀργὸς εἶναι. Τῆς τε μένδης περιορώμενος. εὐλαβούμενος. περὶ αὐτοῦ κηδόμενος. Οὐ πρόθυμος ἦν. πρᾶξαι εἶναι δ᾽ ὅλως κότι. Ἀμφοτέροις μὲν δοκοῦν. ἀντὶ τοῦ δοκοῦντος. Διὰ τὸ δέος αὐτῶν. τῶν ἰλλυριῶν. Κυρωθὲν δὲ οὐδέν. ὁρισθέν. ἀντὶ τοῦ κυρωθέντος οὐδενός.

Καὶ ὅγε ὁ μέν, ὧν ἐκράτει μακεδόνων τὴν δύναμιν, καὶ τῶν ἐνοικούντων ἑλλήνων ὁπλίτας. ὁ δέ, πρὸς τοῖς αὐτοῦ περιλοίποις τῶν πελοποννησίων, χαλκιδέας, καὶ ἀκανθίους, καὶ τῶν ἄλλων κατὰ δύναμιν ἑκάστων. ξύμπαν δὲ τὸ ὁπλιτικὸν τῶν ἑλλήνων, τρισχίλιοι μάλιστα. ἱππῆς δ᾽ οἱ πάντες ἠκολούθουν μακεδόνων ξὺν χαλκιδεῦσιν ὀλίγου ἐς χιλίους. καὶ ἄλλος ὅμιλος τῶν βαρβάρων πολύς. ἐσβαλόντες δὲ ἐς τὴν ἀρριβαίου, καὶ εὑρόντες αὐτοῖς ἀντεστρατοπεδευμένους τοὺς λυγκηστάς, ἀντεκαθέζοντο καὶ αὐτοί. καὶ ἐχόντων τῶν μὲν πεζῶν, λόφον ἑκατέρωθεν, πεδίου δὲ τοῦ μέσου ὄντος, οἱ ἱππῆς ἐς αὐτὸ καταδραμόντες, ἱππομάχησαν πρῶτα ἀμφοτέρων. ἔπειτα δὲ καὶ ὁ βρασίδας, καὶ ὁ περδίκκας, προελθόντων προτέρων ἀπὸ τοῦ λόφου μετὰ τῶν ἱππέων τῶν λυγκηστῶν ὁπλιτῶν, καὶ ἑτοίμων ὄντων μάχεσθαι, ἀντεπαγαγόντες καὶ αὐτοὶ ξυνέβαλον, καὶ ἔτρεψαν τοὺς λυγκηστάς. καὶ πολλοὺς μὲν διέφθειραν. οἱ δὲ λοιποὶ διαφυγόντες πρὸς τὰ μετέωρα, ἡσύχαζον. μετὰ δὲ τοῦτο, τροπαῖον στήσαντες, δύο μὲν ἢ τρεῖς ἡμέρας ἐπέσχον, τοὺς ἰλλυριοὺς μένοντες, οἳ ἔτυχον τῷ περδίκκᾳ μισθοῦ μέλλοντες ἥξειν. ἔπειτα ὁ περδίκκας ἐβούλετο προϊέναι ἐπὶ τὰς τοῦ ἀρριβαίου κώμας, καὶ μὴ καθῆσθαι. βρασίδας δὲ τῆς τε μένδης περιορώμενος, μὴ τῶν ἀθηναίων πρότερον ἐπιπλευσάντων τι πάθῃ, καὶ ἅμα τῶν ἰλλυριῶν οὐ παρόντων, οὐ πρόθυμος ἦν, ἀλλὰ ἀναχωρεῖν μᾶλλον. καὶ ἐν τούτῳ διαφερομένων αὐτῶν, ἠγγέλθη ὅτι καὶ οἱ ἰλλυριοὶ μετ᾽ ἀρριβαίου προδόντες περδίκκαν, γεγένηνται. ὥστε ἤδη ἀμφοτέροις μὲν δοκοῦν ἀναχωρεῖν διὰ τὸ δέος αὐτῶν, ὄντων ἀνθρώπων μαχίμων. κυρωθὲν δὲ οὐδὲν ἐκ τῆς διαφορᾶς ὁπηνίκα χρὴ ὁρμᾶσθαι, νυκτός τε ἐπιγενομένης, οἱ μὲν μακεδόνες, καὶ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων εὐθὺς φοβηθέντες, ὅπερ φιλεῖ μεγάλα στρατόπεδα ἀσαφῶς ἐκπλήγνυσθαι, καὶ νομίσαντες πολλαπλασίους μὲν ἢ ἦλθον ἐπιέναι, ὅσον δὲ οὔπω παρεῖναι, καταστάντες ἐς αἰφνίδιον φυγήν, ἐχώρουν ἐπ᾽ οἴκου. καὶ τὸν περδίκκαν τὸ πρῶτον οὐκ αἰσθανόμενον, ὡς ἔγνω, ἠνάγκασαν πρὶν τὸν βρασίδαν ἰδεῖν, ἄπωθεν γὰρ πολὺ ἀλλήλων ἐστρατοπεδεύοντο, προαπελθεῖν. βρασίδας δὲ ἅμα τῇ ἕῳ ὡς εἶδε τοὺς μακεδόνας προκεχωρηκότας, τούς τε ἰλλυριούς, καὶ τὸν ἀρριβαῖον μέλλοντας ἐπιέναι, ξυναγαγὼν καὶ αὐτὸς ἐς τετράγωνον τάξιν τοὺς ὁπλίτας, καὶ τὸν ψιλὸν ὅμιλον ἐς μέσον λαβών, διενοεῖτο ἀναχωρεῖν. ἐκδρόμους δέ, εἴ πῃ προσβάλλοιεν αὐτοῖς, ἔταξε τοὺς νεωτάτους. καὶ αὐτὸς λογάδας ἔχων τριακοσίους, τελευταῖος γνώμην εἶχεν ὑποχωρῶν τοῖς τῶν ἐναντίων πρώτοις προσκεισομένοις, ἀνθιστάμενος ἀμύνεσθαι. καὶ πρὶν τοὺς πολεμίους ἐγγὺς εἶναι, ὡς διὰ ταχέων, παρεκελεύσατο τοῖς στρατιώταις τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΒΡΑΣΙΔΟΥ.

Εἰ μὲν μὴ ὑπώπτευον, ἄνδρες πελοποννήσιοι, ὑμᾶς τῷ τε μεμονῶσθαι, καὶ ὅτι βάρβαροι οἱ ἐπιόντες, καὶ πολλοί, ἔκπληξιν ἔχειν, οὐκ ἂν ὁμοίως διδαχὴν ἅμα τῇ παρακελεύσει ἐποιούμην. νῦν δὲ πρὸς μὲν τὴν ἀπόλειψιν τῶν ἡμετέρων, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, βραχεῖ ὑπομνήματι καὶ παραινέσει τὰ μέγιστα πειράσομαι πείθειν. ἀγαθοῖς γὰρ εἶναι ὑμῖν προσήκει τὰ πολέμια, οὐ διὰ ξυμμάχων παρουσίαν ἑκάστοτε, ἀλλὰ δι᾽ οἰκείαν ἀρετήν, καὶ μηδὲν πλῆθος πεφοβῆσθαι ἑτέρων, οἵ γε μηδὲ ἀπὸ πολιτειῶν τοιούτων ἥκετε, ἐν αἷς οὐ πολλοὶ ὀλίγων ἄρχουσιν, ἀλλὰ πλειόνων μᾶλλον ἐλάσσους. οὐκ ἄλλῳ τινὶ κτησάμενοι τὴν δυναστείαν, ἢ τῷ μαχόμενοι κρατεῖν. βαρβάρους δὲ οὓς νῦν ἀπειρίᾳ δέδιτε, μαθεῖν χρὴ ἐξ ὧν τε προηγώνισθε τοῖς μακεδόσιν αὐτῶν, καὶ ἀφ᾽ ὧν ἐγὼ εἰκάζω τε, καὶ ἄλλων ἀκοῇ ἐπίσταμαι, οὐ δεινοὺς ἐσομένους.

Ἐκ τῆς διαφορᾶς. ὅπερ διὰ τὴν ἔχθραν. Ἀσαφῶς ἐκπλήγνυσθαι. ἀντὶ τοῦ ἀδήλως ἐκπλήττεσθαι. αἰτίας σφαλερᾶς. Πρὶν τὸν βρασίδαν ἰδεῖν. πρὶν διαλεχθῆναι τῷ βρασίδᾳ. οὕτω γὰρ οἱ ἀττικοὶ λέγουσιν, ὡς τὸ ἰδεῖν τί σε ἐβουλόμην, ἀντὶ τοῦ διαλεχθῆναί σοί τι. Μέλλοντας ἐπιέναι. αὐτοῖς δηλονότι. Ἐς μέσον λαβών. ἀντὶ τοῦ περιλαβὼν τοὺς ὁπλίτας. ὧν ἦγεν ἔταξε τοὺς νεωτάτους ἐκτρέχειν, καὶ ἐπιέναι τοῖς μετὰ τοῦ ἀρριβαίου, εἰ ἐπιχειροῖεν προσβάλλειν τοῖς μετὰ τοῦ βρασίδου. Εἴ πῃ προσβάλλοιεν. οἱ μετὰ τοῦ ἀρριβαίου. Τελευταῖος γνώμην εἶχε. τῆς συντάξεως. Εἰ μὲν μὴ ὑπώπτευον ἄνδρες. προοιμιακὴ ἔννοια ἐστί, καὶ οὔτε κατασκευὴν ἔχει, οὔτε συμπέρασμα. Τῷ τε μεμονῶσθαι. τῆς συμμαχίας τὸν περδίκκαν.

Καὶ μηδὲν πλῆθος πεφοβῆσθαι ἑτέρων. περὶ τῆς δημοκρατίας φησί.

Προηγωνίσασθε. προεπολεμήσατε.

Οὐ δεινοὺς ἐσομένους. τὰ πολέμια.

ἀτολμίᾳ. διὰ ἀτολμίαν. Ἀνάγκην σφίσι. τοῖς σκιωναίοις. Τῶν μεγίστων. ἤγουν τῶν ἀναγκαιοτάτων δεινῶν δηλονότι. Ἐπήρθησαν. ἐπτερώθησαν. Καὶ οἷς πρότερον. ἤγουν θάρσους, καὶ ἀγαθῶν ἐλπίδων. Τόν τε πόλεμον. τὸν ἀπὸ τῶν ἀθηναίων. Διέβη πάλιν. ἐς τὴν τορώνην δηλονότι. Ἐπεραίωσε. διεβίβασε διὰ νεῶν ἐς τὴν σκιώνην. Μετ' αὐτῶν. τῶν σκιωναίων. Ἡγούμενος καὶ τοὺς ἀθηναίους. ἤγουν ὡς ναυτικοὺς ταχέως ἂν ἐλθεῖν εἰς βοήθειαν. Φθάσαι. ἤγουν προλαβεῖν ἐκείνους. Ἔμελλεν ἐγχειρήσειν. ἐπιθήσειν. Ἀφικνοῦνται παρ' αὐτόν. τὸν Βρασίδαν. Πάλιν διέβη. ἀπὸ τῆς σκιώνης. Κατῄνει. συνετίθετο. κατένευσε. συνῄνει. Ἔφασαν αὐτούς. τοὺς ἀθηναίους. Καὶ τῆς πόλεως. τῆς σκιώνης. Περὶ αὐτῆς κρίνεσθαι. τῆς σκιώνης. Ἀξιοῦσι σφῶν. τῶν ἀθηναίων. Ἰσχύει ἀνωφελεῖ. λείπει ἐν θαλάσσῃ. Δύο γὰρ ἡμέραις ὕστερον. ἤγουν μετὰ τὴν ἐκεχειρίαν. Φανερῶς προσεχώρησαν. ἀντὶ τοῦ ἐκουσίως. οὐ διὰ προδοσίας. Μᾶλλον ἐτόλμησαν. ἐθάρρησαν προσιέναι τῷ Βρασίδᾳ. Γνώμην ὁρῶντες ἑτοίμην. ἐς τὸ βοηθῆσαι. Ὅτι οὐ προυδίδου. ὁ Βρασίδας. Ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς πόλεις. τὴν μένδην, καὶ σκιώνην. Καὶ οἱ μὲν, τὰ περὶ σφᾶς αὐτούς. οἱ ὑπολειφθέντες ἐν σκιώνῃ, καὶ μένδῃ.

οὐ πρὸς τὸ ἔλασσον νομίζων τρέψεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ ἐν τούτῳ αὐτὸν διασώσειν. περαιωθεὶς δὲ, καὶ ξύλλογον ποιήσας τῶν σκιωναίων, ἔλεγεν ἅ τε ἐν τῇ ἀκάνθῳ, καὶ τορώνῃ, καὶ προσέτι φάσκων ἀξιωτάτους αὐτοὺς εἶναι ἐπαίνου, οἵτινες τῆς παλλήνης ἐν τῷ ἰσθμῷ ἀπειλημμένης ὑπὸ ἀθηναίων, ποτίδαιαν ἐχόντων, καὶ ὄντες οὐδὲν ἄλλο, ἢ νησιῶται, αὐτεπάγγελτοι ἐχώρησαν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν. καὶ οὐκ ἀνέμειναν ἀτολμίᾳ ἀνάγκην σφίσι προσγενέσθαι, περὶ τοῦ φανερῶς οἰκείου ἀγαθοῦ. σημεῖόν τ' εἶναι τοῦ καὶ ἄλλο τι ἂν αὐτοὺς τῶν μεγίστων ἀνδρείως ὑπομεῖναι, εἴ τε θήσεται κατὰ νοῦν τὰ πράγματα. πιστοτάτους τε τῇ ἀληθείᾳ ἡγήσεσθαι αὐτοὺς λακεδαιμονίων φίλους, καὶ τἆλλα τιμήσειν. καὶ οἱ μὲν σκιωναῖοι ἐπήρθησάν τε τοῖς λόγοις. καὶ θαρσήσαντες πάντες ὁμοίως, καὶ οἷς πρότερον μὴ ἤρεσκε τὰ πρασσόμενα, τόν τε πόλεμον διενοοῦντο προθύμως οἴσειν, καὶ τὸν βρασίδαν, τά τ' ἄλλα καλῶς ἐδέξαντο. καὶ δημοσίᾳ μὲν, χρυσῷ στεφάνῳ ἀνέδησαν, ὡς ἐλευθεροῦντα τὴν ἑλλάδα. ἰδίᾳ δὲ, ἐταινίουν τε, καὶ προσήρχοντο, ὥσπερ ἀθλητῇ. ὁ δὲ, τό τε παραυτίκα φυλακήν τινα αὐτοῖς ἐγκαταλιπὼν, διέβη πάλιν. καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ στρατιὰν πλείω ἐπεραίωσε, βουλόμενος μετ' αὐτῶν τῆς τε μένδης, καὶ τῆς ποτιδαίας ἀποπειρᾶσαι, ἡγούμενος καὶ τοὺς ἀθηναίους βοηθῆσαι ἂν ὡς ἐς νῆσον, καὶ βουλόμενος φθάσαι. καί τι καὶ αὐτῷ ἐπράσσετο ἐς τὰς πόλεις ταύτας προδοσίας πέρι. καὶ ὁ μὲν, ἔμελλεν ἐγχειρήσειν ταῖς πόλεσι ταύταις. ἐν τούτῳ δὲ, τριήρει οἱ τὴν ἐκεχειρίαν περιαγγέλλοντες ἀφικνοῦνται παρ' αὐτὸν, ἀθηναίων μὲν, Ἀριστώνυμος. λακεδαιμονίων δὲ, ἀθήναιος. καὶ ἡ μὲν στρατιὰ, πάλιν διέβη ἐς τορώνην. οἱ δὲ, τῷ Βρασίδᾳ ἀνήγγελλον τὴν ξυνθήκην. καὶ ἐδέξαντο πάντες οἱ ἐπὶ θρᾴκης ξύμμαχοι λακεδαιμονίων τὰ πεπραγμένα. Ἀριστώνυμος δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις, κατῄνει. σκιωναίους δὲ αἰσθόμενος ἐκ λογισμοῦ τῶν ἡμερῶν, ὅτι ὕστερον ἀφεστήκοιεν, οὐκ ἔφη ἐνσπόνδους ἔσεσθαι. Βρασίδας δὲ ἀντέλεγε πολλὰ, ὡς πρότερον, καὶ οὐκ ἀφίει τὴν πόλιν. ὡς δ' ἀπήγγειλεν ἐς τὰς ἀθήνας ὁ Ἀριστώνυμος περὶ αὐτῶν, οἱ ἀθηναῖοι εὐθὺς ἕτοιμοι ἦσαν στρατεύειν ἐπὶ τὴν σκιώνην. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι πρέσβεις πέμψαντες, παραβαίνειν ἔφασαν αὐτοὺς τὰς σπονδάς. καὶ τῆς πόλεως ἀντεποιοῦντο, Βρασίδᾳ πιστεύοντες, δίκῃ τε ἕτοιμοι ἦσαν περὶ αὐτῆς κρίνεσθαι. οἱ δὲ, δίκῃ μὲν, οὐκ ἤθελον κινδυνεύειν, στρατεύειν δὲ ὡς τάχιστα, ὀργὴν ποιούμενοι, εἰ καὶ οἱ ἐν ταῖς νήσοις ἤδη ὄντες, ἀξιοῦσι σφῶν ἀφίστασθαι, τῇ κατὰ γῆν λακεδαιμονίων ἰσχύι ἀνωφελεῖ πιστεύοντες. εἶχε δὲ καὶ ἡ ἀλήθεια περὶ τῆς ἀποστάσεως μᾶλλον, ἢ οἱ ἀθηναῖοι ἐδικαίουν. δύο γὰρ ἡμέραις ὕστερον ἀπέστησαν οἱ σκιωναῖοι. ψήφισμά τ' εὐθὺς ἐποιήσαντο, Κλέωνος γνώμῃ πεισθέντες, σκιωναίους ἐξελεῖν τε, καὶ ἀποκτεῖναι. καὶ τἆλλα ἡσυχάζοντες, ἐς τοῦτο παρεσκευάζοντο. ἐν τούτῳ δὲ, Μένδη ἀφίσταται αὐτῶν πόλις ἐν τῇ παλλήνῃ, ἐρετριῶν ἀποικία. καὶ αὐτοὺς ἐδέξατο ὁ Βρασίδας, οὐ νομίζων ἀδικεῖν, ὅτι ἐν τῇ ἐκεχειρίᾳ φανερῶς προσεχώρησαν. ἔστι γὰρ ἃ καὶ αὐτὸς ἐνεκάλει τοῖς ἀθηναίοις παραβαίνειν τὰς σπονδάς. διὸ καὶ οἱ μενδαῖοι μᾶλλον ἐτόλμησαν, τήν τε τοῦ Βρασίδου γνώμην ὁρῶντες ἑτοίμην, τεκμαιρόμενοι καὶ ἀπὸ τῆς σκιώνης, ὅτι οὐ προυδίδου. καὶ ἅμα τῶν πρασσόντων σφίσιν ὀλίγων τε ὄντων, καὶ ὡς τότε ἐμέλλησαν, οὐκέτι ἀνέντων, ἀλλὰ περὶ σφίσιν αὐτοῖς φοβουμένων τὸ κατάδηλον, καὶ καταβιασαμένων παρὰ γνώμην τοὺς πολλούς. οἱ δὲ ἀθηναῖοι εὐθὺς πυθόμενοι πολλῷ ἔτι μᾶλλον ὀργισθέντες, παρεσκευάζοντο ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς πόλεις. καὶ Βρασίδας προσδεχόμενος τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, ὑπεκκομίζει ἐς ὄλυνθον τὴν χαλκιδικὴν, παῖδας, καὶ γυναῖκας τῶν σκιωναίων, καὶ μενδαίων, καὶ τῶν πελοποννησίων αὐτοῖς πεντακοσίους ὁπλίτας διέπεμψε, καὶ πελταστὰς τριακοσίους χαλκιδέων, ἄρχοντά τε τῶν ἁπάντων Πολυδαμίδαν. καὶ οἱ μὲν, τὰ περὶ σφᾶς αὐτοὺς ὡς ἐν τάχει παρεσομένων τῶν ἀθηναίων, κοινῇ ηὐτρεπίζοντο. Βρασίδας δὲ, καὶ Περδίκκας, ἐν τούτῳ στρατεύουσιν ἅμα ἐπ' Ἀρράβαιον τὸ δεύτερον ἐς λύγκον.

Καὶ ἦγον

ταῦτα δοκεῖ, καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς παροῦσι. Βοιωτοὺς δὲ καὶ Φωκέας, πείσειν φασὶν ἐς δύναμιν προσκηρυκευόμενοι. περὶ δὲ τῶν χρημάτων τῶν τοῦ θεοῦ, ἐπιμελεῖσθαι ὅπως τοὺς ἀδικοῦντας ἐξευρήσομεν, ὀρθῶς καὶ δικαίως τοῖς πατρίοις νόμοις χρώμενοι καὶ ὑμεῖς, καὶ ἡμεῖς, καὶ τῶν ἄλλων οἱ βουλόμενοι τοῖς πατρίοις νόμοις χρώμενοι πάντες. περὶ μὲν οὖν τούτων, ἔδοξε Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις, ἐὰν σπονδὰς ποιῶνται οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τῆς αὐτῶν μένειν ἑκατέρους, ἔχοντας ἅπερ νῦν ἔχομεν. τοὺς μὲν ἐν τῷ Κορυφασίῳ, ἐντὸς τῆς Βουφράδος, καὶ τοῦ Τομέως μένοντας. τοὺς δέ, ἐν Κυθήροις, μὴ ἐπιμισγομένους ἐς τὴν ξυμμαχίαν, μήτε ἡμᾶς πρὸς αὐτούς, μήτε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς. τοὺς δὲ ἐν Νισαίᾳ καὶ Μινῴᾳ, μὴ ὑπερβαίνοντας τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν παρὰ τοῦ Νίσου ἐπὶ τὸ Ποσειδώνιον. ἀπὸ δὲ τοῦ Ποσειδωνίου, εὐθὺς ἐπὶ τὴν γέφυραν τὴν ἐς Μινῴαν. μηδὲ Μεγαρέας καὶ τοὺς ξυμμάχους ὑπερβαίνειν τὴν ὁδὸν ταύτην, καὶ τὴν νῆσον, ἥνπερ ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι ἔχοντας, μήτε ἐπιμισγομένους μηδετέροις, μηδ' ἑτέρωσε. καὶ τὰ ἐν Τροιζῆνι ὅσαπερ νῦν ἔχουσι, καὶ οἷα ξυνέθεντο πρὸς Ἀθηναίους, καὶ τῇ θαλάσσῃ χρωμένους, ὅσα ἂν κατὰ τὴν ἑαυτῶν, καὶ κατὰ τὴν ξυμμαχίαν, Λακεδαιμονίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους πλεῖν μὴ μακρᾷ νηΐ, ἄλλῳ δὲ κωπήρει πλοίῳ ἐς πεντακόσια τάλαντα ἄγοντι μέτρα. κήρυκι δὲ, καὶ πρεσβείᾳ, καὶ ἀκολούθοις, ὁπόσοις ἂν δοκῇ, περὶ καταλύσεως τοῦ πολέμου, καὶ δικῶν, ἐς Πελοπόννησον καὶ Ἀθήναζε σπονδὰς εἶναι ἰοῦσι καὶ ἀπιοῦσι καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν. τοὺς δὲ αὐτομόλους, μὴ δέχεσθαι ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, μήτε ἐλεύθερον, μήτε δοῦλον, μήτε ὑμᾶς, μήτε ἡμᾶς. δίκας τε διδόναι ὑμᾶς τε ἡμῖν, καὶ ἡμᾶς ὑμῖν κατὰ τὰ πάτρια, τὰ ἀμφίλογα δίκῃ διαλύοντας ἄνευ πολέμου, τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις, ταῦτα δοκεῖ. εἰ δέ τι ὑμῖν εἴτε κάλλιον, εἴτε δικαιότερον τούτων δοκεῖ εἶναι, ἰόντες ἐς Λακεδαίμονα, διδάσκετε. οὐδενὸς γὰρ ἀποστήσονται, ὅσα ἂν δίκαια λέγητε, οὔτε οἱ Λακεδαιμόνιοι, οὔτε οἱ ξύμμαχοι. οἱ δὲ ἰόντες, τέλος ἔχοντες ἰόντων, ᾗπερ καὶ ὑμεῖς ἡμᾶς κελεύετε. αἱ δὲ σπονδαί, ἐνιαυτὸν ἔσονται. ἔδοξε τῷ δήμῳ. Ἀκαμαντὶς ἐπρυτάνευε. Φαίνιππος ἐγραμμάτευε. Νικιάδης ἐπεστάτει. Λάχης εἶπε τύχῃ ἀγαθῇ τῇ Ἀθηναίων, ποιεῖσθαι τὴν ἐκεχειρίαν καθὰ ξυγχωροῦσι Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, καὶ ὡμολόγησαν ἐν τῷ δήμῳ τὴν ἐκεχειρίαν εἶναι ἐνιαυτόν. ἄρχειν δὲ τήνδε τὴν ἡμέραν, τετράδα ἐπὶ δέκα τοῦ Ἐλαφηβολιῶνος μηνός. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἰόντας ὡς ἀλλήλους πρέσβεις, καὶ κήρυκας, ποιεῖσθαι τοὺς λόγους καθότι ἔσται ἡ κατάλυσις τοῦ πολέμου. ἐκκλησίαν δὲ ποιήσαντας τοὺς στρατηγούς, καὶ τοὺς πρυτάνεις, πρῶτον περὶ τῆς εἰρήνης βουλεύσασθαι Ἀθηναίους καθότι ἂν εἰσίῃ ἡ πρεσβεία περὶ τῆς καταλύσεως τοῦ πολέμου. σπείσασθαι δὲ αὐτίκα μάλα τὰς πρεσβείας ἐν τῷ δήμῳ τὰς παρούσας, ἦ μὴν ἐμμενεῖν ἐν ταῖς σπονδαῖς τὸν ἐνιαυτόν.

Ταῦτα ξυνέθεντο Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὡμολόγησαν καὶ οἱ ξύμμαχοι, Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις, μηνὸς ἐν Λακεδαίμονι Γεραστίου δωδεκάτῃ. ξυνετίθεντο δὲ, καὶ ἐσπένδοντο Λακεδαιμονίων μέν, οἵδε, Ταῦρος Ἐχετιμίδα. Ἀθήναιος Περικλείδα. Φιλοχαρίδας Ἐρυξιδαΐδα. Κορινθίων δέ, Αἰνέας Ὠκύτου. Εὐφαμίδας Ἀριστωνύμου. Σικυωνίων δέ, Δαμότιμος Ναυκράτους. Ὀνάσιμος Μεγακλέους. Μεγαρέων δέ, Νίκασος Κεκάλου. Μενεκράτης Ἀμφιδώρου. Ἐπιδαυρίων δέ, Ἀμφίας Εὐπαΐδα. Ἀθηναίων δέ, οἱ στρατηγοί, Νικόστρατος Διιτρέφους. Νικίας Νικηράτου. Αὐτοκλῆς Τολμαίου. Ἡ μὲν δὴ ἐκεχειρία, αὕτη ἐγένετο. καὶ ξυνῇσαν ἐν αὐτῇ περὶ τῶν μειζόνων σπονδῶν διαπαντὸς ἐς λόγους. περὶ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας, αἷς ἐπήρχοντο, Σκιώνη ἐν τῇ Παλλήνῃ πόλις, ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων πρὸς Βρασίδαν. φασὶ δὲ οἱ Σκιωναῖοι, Πελληνῆς μὲν εἶναι ἐκ Πελοποννήσου, πλέοντας δ' ἀπὸ Τροίας σφῶν τοὺς πρώτους, κατενεχθῆναι ἐς τὸ χωρίον τοῦτο τῷ χειμῶνι, ᾧ ἐχρήσαντο Ἀχαιοί, καὶ αὐτοῦ οἰκῆσαι. ἀποστᾶσι δ' αὐτοῖς, ὁ Βρασίδας διέπλευσε νυκτὸς ἐς τὴν Σκιώνην, τριήρει μὲν φιλίᾳ προπλεούσῃ, αὐτὸς δὲ ἐν κελητίῳ ἄπωθεν ἐφεπόμενος, ὅπως εἰ μέν τινι τοῦ κέλητος μείζονι πλοίῳ περιτυγχάνοι, ἡ τριήρης ἀμύνοι αὐτῷ. ἀντιπάλου δὲ ἄλλης τριήρους ἐπιγενομένης,

Ταῦτα δοκεῖ. ἀρεστὰ φαίνεται. Προσκηρυκευόμενοι. ἤγουν διὰ κηρυκείας. Ἐπιμελεῖσθαι. ἔδοξε δηλονότι. Ὅπως τοὺς ἀδικοῦντας. ἤγουν τοὺς... Ἐξευρήσομεν. ἢ ἐξευρήσομεν. Ὀρθῶς. ἀληθῶς. Μένειν ἑκατέρους. τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τοὺς Ἀθηναίους μετὰ τῶν συμμάχων. Μήτε ἡμᾶς πρὸς αὐτούς. ἤγουν τοὺς Λακεδαιμονίους. Ἐπιμισγομένους. ἤγουν Ἀθηναίους καὶ Μεγαρέας. Καὶ πρεσβείᾳ. ἤγουν πρεσβευταῖς. Καὶ ἀκολούθοις. τῶν πρεσβευτῶν, καὶ τῶν κηρύκων. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. τῆς ἐνιαυσιαίας ἐκεχειρίας δηλονότι. Τὰ ἀμφίλογα. ἤγουν τὰ ἀμφίβολα. Εἴτε καλλιότερον. τῶν παρ' ἡμῶν λεγομένων δηλονότι. Τέλος ἔχοντες ἰόντων. ἤγουν κύριοι συμβῆναι διὰ τῆς πόλεως. Ἔδοξε τῷ δήμῳ. τῶν Λακεδαιμονίων. Ἀκάμαντις ἐπρυτάνευε. τῆς πρυτανείας ἦρχε. πρυτανεία δέ, ἡμέρα, καθ' ἣν ἔχει τις ἐξουσίαν. Λάχης εἶπεν. ἀπεφήνατο. Τὰς πρεσβείας. ἤγουν τοὺς πρεσβευτὰς τοὺς παρόντας. Καὶ ὡμολόγησαν. συνεφώνησαν. Ἡ μὲν δὴ ἐκεχειρία. ἡ ἀνακωχὴ τοῦ πολέμου. Περὶ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας. ἤγουν ἐν ᾗ, αἷς ἐπήρχοντο, κατὰ. Αἷς ἐπήρχοντο.

ἐς ἀλλήλους ἑκάτεροι. Ἀπὸ Τροίας σφῶν. ἤγουν τῶν Πελληνέων.

ξε τοῖς ἐν τῇ Ἀκανθίῳ παρῄνεσα, ὅτι οὐ δίκαιον εἶναι οὔτε τοὺς πράξαντας πρὸς αὐτὸν τὴν λῆψιν τῆς πόλεως χείρους, οὐδὲ προδότας ἡγεῖσθαι. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ δουλείᾳ, οὐδὲ χρήμασι πεισθέντας δρᾶσαι τοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ ἀγαθῷ καὶ ἐλευθερίᾳ τῆς πόλεως. οὔτε τοὺς μὴ μετασχόντας οἴεσθαι, μὴ τῶν αὐτῶν τεύξεσθαι. ἀφῖχθαι γὰρ οὐ διαφθερῶν οὔτε πόλιν, οὔτε ἰδιώτην οὐδένα. τὸ δὲ κήρυγμα ποιήσασθαι τούτου ἕνεκα τοῖς παρ' Ἀθηναίους καταπεφευγόσιν, ὡς ἡγούμενος οὐδὲν χείρους τῇ ἐκείνων φιλίᾳ, οὐδ' ἂν σφῶν πειρασαμένους αὐτοὺς τῶν Λακεδαιμονίων δοκεῖν ἧσσον, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ὅσῳ δικαιότερα πράσσουσιν, εὔνους ἂν σφίσι γενέσθαι, ἀπειρίᾳ δὲ νῦν πεφοβῆσθαι, τούς τε πάντας παρασκευάζεσθαι ἐκέλευεν, ὡς βεβαίους τε ἐσομένους ξυμμάχους, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦδε ἤδη ὅ τι ἂν ἁμαρτάνωσιν, αἰτίαν ἕξοντας. τὰ δὲ πρότερα οὐ σφεῖς ἀδικεῖσθαι, ἀλλ' ἐκείνους μᾶλλον ὑπ' ἄλλων κρεισσόνων. καὶ ξυγγνώμην εἶναι, εἴ τι ἠναντιοῦντο. καὶ ὁ μὲν, τοιαῦτα εἰπὼν, καὶ παραθαρσύνας, διελθουσῶν τῶν σπονδῶν, τὰς προσβολὰς ἐποιεῖτο τῇ Ληκύθῳ. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἠμύνοντό τε ἐκ φαύλου τειχίσματος, καὶ ἀπ' οἰκιῶν, ἐπάλξεις ἐχουσῶν. καὶ μίαν μὲν ἡμέραν ἀπεκρούσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, μηχανῆς μελλούσης προσάξεσθαι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἐναντίων, ἀφ' ἧς πῦρ ἐνήσειν διενοοῦντο ἐς τὰ ξύλινα παραφράγματα, καὶ προσιόντος ἤδη τοῦ στρατεύματος, ᾗ ᾤοντο μάλιστα αὐτοὺς προσκομιεῖν τὴν μηχανὴν, καὶ ἦν ἐπιμαχώτατον, πύργον ξύλινον ἐπ' οἴκημα ἀντέστησαν, καὶ ὕδατος ἀμφορέας πολλοὺς, καὶ πίθους ἀνεφόρησαν, καὶ λίθους μεγάλους, ἄνθρωποί τε πολλοὶ ἀνέβησαν. τὸ δὲ οἴκημα λαβὸν μεῖζον ἄχθος, ἐξαπίνης κατερράγη. καὶ ψόφου πολλοῦ γενομένου, τοὺς μὲν ἐγγὺς καὶ ὁρῶντας τῶν Ἀθηναίων, ἐλύπησε μᾶλλον, ἢ ἐφόβησεν. οἱ δὲ ἄπωθεν, καὶ μάλιστα οἱ διὰ πλείστου, νομίσαντες ταύτῃ ἑαλωκέναι ἤδη τὸ χωρίον, φυγῇ ἐς τὴν θάλασσαν καὶ τὰς ναῦς ὥρμησαν. καὶ ὁ Βρασίδας ὡς ᾔσθετο αὐτοὺς ἀπολείποντάς τε τὰς ἐπάλξεις, καὶ τὸ γιγνόμενον ὁρῶν, ἐπιφερόμενος τῷ στρατῷ, εὐθὺς τὸ τείχισμα λαμβάνει. καὶ ὅσους ἐγκατέλαβε, διέφθειρε. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, τοῖς τε πλοίοις καὶ ταῖς ναυσὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐκλιπόντες τὸ χωρίον, ἐς Παλλήνην διεκομίσθησαν. ὁ δὲ Βρασίδας, ἔστι γὰρ ἐν τῇ Ληκύθῳ Ἀθηνᾶς ἱερὸν, καὶ ἔτυχε κηρύξας ὅτε ἔμελλε προσβάλλειν, τῷ ἐπιβάντι πρώτῳ τοῦ τείχους, τριάκοντα μνᾶς ἀργυρίου δώσειν, νομίσας ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ ἢ ἀνθρωπείῳ τὴν ἅλωσιν γενέσθαι, τάς τε τριάκοντα μνᾶς τῇ θεῷ ἀπέδωκεν ἐς τὸ ἱερὸν, καὶ τὴν Λήκυθον καθελὼν, καὶ ἀνασκευάσας, τέμενος ἀνῆκεν ἅπαν. καὶ ὁ μὲν, τὸ λοιπὸν τοῦ χειμῶνος ἅ τε εἶχε τῶν χωρίων, καθίστατο, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπεβούλευε. καὶ τοῦ χειμῶνος διελθόντος, ὄγδοον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ. Λακεδαιμόνιοι δὲ, καὶ Ἀθηναῖοι, ἅμα ἦρι τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους, εὐθὺς ἐκεχειρίαν ἐποιήσαντο ἐνιαύσιον, νομίσαντες Ἀθηναῖοι μὲν, οὐκ ἂν ἔτι τὸν Βρασίδαν σφῶν προσαποστῆσαι οὐδὲν, πρὶν παρασκευάσαιντο καθ' ἡσυχίαν. καὶ ἅμα εἰ καλῶς σφίσιν ἔχοι, καὶ ξυμβῆναι τὰ πλείω. Λακεδαιμόνιοί τε ταῦτα τοὺς Ἀθηναίους ἡγούμενοι ἅπερ ἐδέδισαν φοβεῖσθαι, καὶ γενομένης ἀνακωχῆς κακῶν, καὶ ταλαιπωρίας, μᾶλλον ἐπιθυμήσειν αὐτοὺς πειρασαμένους ξυναλλαγῆναί τε, καὶ τοὺς ἄνδρας σφίσιν ἀποδόντας, σπονδὰς ποιήσασθαι καὶ ἐς τὸν πλείω χρόνον. τοὺς γὰρ δὴ ἄνδρας περὶ πλείονος ἐποιοῦντο κομίσασθαι, ὡς ἔτι Βρασίδας εὐτύχει. καὶ ἔμελλον ἐπὶ μεῖζον, χωρίσαντος αὐτοῦ, καὶ ἀντίπαλα καταστήσαντος, τῶν μὲν, στέρεσθαι, τοῖς δ' ἐκ τοῦ ἴσου ἀμυνόμενοι, κινδυνεύσειν καὶ κρατήσειν. γίγνεται οὖν ἐκεχειρία αὐτοῖς τε, καὶ τοῖς ξυμμάχοις, ἥδε. Περὶ μὲν τοῦ ἱεροῦ, καὶ τοῦ μαντείου τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου, δοκεῖ ἡμῖν χρῆσθαι τὸν βουλόμενον ἀδόλως καὶ ἀδεῶς κατὰ τοὺς πατρίους νόμους, τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις

Πρὸς αὐτὸν τὴν λῆψιν. ἤγουν τὴν χείρωσιν. Οὐδὲ γὰρ ἐπὶ δουλείᾳ. τῆς πόλεως δηλονότι. Μὴ τῶν αὐτῶν τεύξεσθαι τοῖς προδόταις. Ἐσομένους ξυμμάχοις. τῶν Λακεδαιμονίων. Διελθουσῶν τῶν σπονδῶν. τῶν ἡμερῶν τῶν σπονδῶν. Ἐκ φαύλου τειχίσματος· μικροῦ. Ἀπεκρούσαντο. οἱ ἐν τῇ Ληκύθῳ Ἀθηναῖοι. Ἀνεφόρησαν. ἀνεβίβασαν. Ἐπιφερόμενος τῷ στρατῷ. ἐπιτιθέμενος σὺν τῷ στρατῷ. Καὶ τὴν Λήκυθον καθελών. τὸ τεῖχος τῆς Ληκύθου. Καὶ ἀνασκευάσας. ἀνοικοδομήσας. Ἐκεχειρίας. ἀργίας τοῦ πολέμου. Προσαποστῆσαι. ἤγουν πρὸς οἷς ἀπέστησε. Καὶ ἅμα εἰ καλῶς σφίσιν ἔχοι. ἤγουν σὺν τούτῳ, εἰ συμφόροι αὐτοῖς ἡ ἐκεχειρία. Ἀνακωχῆς. ἤγουν διακοπῆς. Μᾶλλον ἐπιθυμήσειν αὐτούς, ἡγούμενοι δηλονότι ἐπιθυμήσειν τοὺς Ἀθηναίους. Ὡς ἔτι Βρασίδας εὐτύχει. ἤγουν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον εὐωδοῦτο. Καὶ ἔμελλον ἐπὶ μεῖζον. ἐν ἀδήλῳ εἶναι, εἰ κρατήσουσιν αὐτῶν. ἄλλως. ἔμελλον γὰρ ἰσορρόπως ἀγωνιζόμενοι, κρατήσειν μὲν τῶν Ἀθηναίων, τοὺς δὲ ἄνδρας ἀπολέσειν. Γίγνεται οὖν ἐκεχειρία. ὁμολογία Λακεδαιμονίων, καὶ Ἀθηναίων, καὶ τῶν ξυμμάχων. Κατὰ τοὺς πατρίους νόμους. ἤγουν κατὰ τὴν πρόσταξιν τῶν πατρίων νόμων.

ἑλόντες ἐς ἔδαφος. καὶ Βρασίδας μετὰ τὴν Ἀμφιπόλεως ἅλωσιν ἔχων τοὺς ξυμμάχους, στρατεύει ἐπὶ τὴν Ἀκτὴν καλουμένην. ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ βασιλέως διορύγματος ἔσω προὔχουσα, καὶ ὁ Ἄθως αὐτῆς ὄρος ὑψηλὸν, τελευτᾷ ἐς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. πόλεις δὲ ἔχει, Σάνην μὲν, Ἀνδρίων ἀποικίαν παρ᾽ αὐτὴν τὴν διώρυχα ἐς τὸ πρὸς Εὔβοιαν πέλαγος τετραμμένην. τὰς δὲ ἄλλας, Θυσσὸν, καὶ Κλεωνὰς, καὶ Ἀκροθώους, καὶ Ὀλόφυξον, καὶ Δῖον, αἳ οἰκοῦνται ξυμμίκτοις ἔθνεσι βαρβάρων διγλώσσων. καί τι καὶ Χαλκιδικὸν ἔνι βραχύ. τὸ δὲ πλεῖστον, Πελασγικὸν, τῶν καὶ Λῆμνόν ποτε καὶ Ἀθήνας Τυρσηνῶν οἰκησάντων, καὶ Βισαλτικὸν, καὶ Κρηστωνικὸν, καὶ Ἠδῶνες. κατὰ δὲ μικρὰ πολίσματα οἰκοῦσι. καὶ οἱ μὲν πλείους, προσεχώρησαν τῷ Βρασίδᾳ. Σάνη δὲ, καὶ Δῖον, ἀντέστη. καὶ αὐτῶν τὴν χώραν ἐμμείνας, τῷ στρατῷ ἐδῄου. ὡς δ᾽ οὐκ ἐσήκουον, εὐθὺς στρατεύει ἐπὶ Τορώνην τὴν Χαλκιδικὴν, κατεχομένην ὑπὸ Ἀθηναίων. καὶ αὐτὸν ἄνδρες ὀλίγοι ἐπήγοντο, ἑτοῖμοι ὄντες τὴν πόλιν παραδοῦναι. καὶ ἀφικόμενος νυκτὸς ἔτι καὶ περὶ ὄρθρον τῷ στρατῷ, ἐκαθέζετο πρὸς τὸ Διοσκούρειον, ὃ ἀπέχει τῆς πόλεως τρεῖς μάλιστα σταδίους. τὴν μὲν οὖν ἄλλην πόλιν τῶν Τορωναίων, καὶ τοὺς Ἀθηναίους τοὺς ἐμφρουροῦντας ἔλαθεν. οἱ δὲ πράσσοντες αὐτῷ, εἰδότες ὅτι ἥξοι, καὶ προελθόντες τινὲς αὐτῶν λάθρα ὀλίγοι, ἐτήρουν τὴν πρόσοδον. καὶ ὡς ᾔσθοντο παρόντα, ἐσκομίζουσι παρ᾽ αὐτοὺς ἐγχειρίδια ἔχοντας ἄνδρας ψιλοὺς ἑπτά. τοσοῦτοι γὰρ μόνοι ἀνδρῶν εἴκοσι τὸ πρῶτον ταχθέντων, οὐ κατέδεισαν ἐσελθεῖν. ἦρχε δὲ αὐτῶν Λυσίστρατος Ὀλύνθιος. οἳ διαδύντες διὰ τοῦ πρὸς τὸ πέλαγος τείχους, καὶ λαθόντες, τούς τε ἐπὶ τοῦ ἀνωτάτω φυλακτηρίου φρουροὺς, οὔσης τῆς πόλεως πρὸς λόφον, ἀναβάντες διέφθειραν, καὶ τὴν κατὰ Καναστραῖον πυλίδα διήρουν. ὁ δὲ Βρασίδας, τῷ μὲν ἄλλῳ στρατῷ ἡσύχαζεν ὀλίγον προελθών. ἑκατὸν δὲ πελταστὰς προπέμπει, ὅπως ὁπότε πύλαι τινὲς ἀνοιχθεῖεν, καὶ τὸ σημεῖον ἀρθείη, ὃ ξυνέκειτο, πρῶτοι ἐσδράμοιεν. καὶ οἱ μὲν, χρόνου ἐγγιγνομένου, καὶ θαυμάζοντες, κατὰ μικρὸν ἔτυχον ἐγγὺς τῆς πόλεως προσελθόντες. οἱ δὲ τῶν Τορωναίων, ἔνδοθεν παρασκευάζοντες μετὰ τῶν ἐσεληλυθότων, ὡς αὐτοῖς ἥ τε πυλὶς διῄρητο, καὶ αἱ κατὰ τὴν ἀγορὰν πύλαι, τοῦ μοχλοῦ διακοπέντος, ἀνεῴγοντο, πρῶτον μὲν κατὰ τὴν πυλίδα τινὰς περιαγαγόντες ἐσεκομίσαντο, ὅπως κατὰ νώτου, καὶ ἀμφοτέρωθεν, τοὺς ἐν τῇ πόλει οὐδὲν εἰδότας ἐξαπίνης φοβήσειαν. ἔπειτα δὲ σημεῖόν τε τοῦ πυρὸς, ὡς εἴρητο, ἀνέσχον. καὶ διὰ τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν πυλῶν τοὺς λοιποὺς ἤδη τῶν πελταστῶν ἐσεδέχοντο. καὶ ὁ Βρασίδας ἰδὼν τὸ ξύνθημα, ἔθει δρόμῳ, ἀναστήσας τὸν στρατὸν, ἐμβοήσαντάς τε ἀθρόον, καὶ ἔκπληξιν πολλὴν τοῖς ἐν τῇ πόλει παρασχόντας. καὶ οἱ μὲν, κατὰ τὰς πύλας εὐθὺς ἐσέπιπτον. οἱ δὲ, κατὰ δοκοὺς τετραγώνους, αἳ ἔτυχον τῷ τείχει πεπτωκότι, καὶ οἰκοδομουμένῳ, πρὸς λίθων ἀνολκὴν προσκείμεναι. Βρασίδας μὲν οὖν καὶ τὸ πλῆθος εὐθὺς ἄνω καὶ ἐπὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως ἐτράπετο, βουλόμενος κατ᾽ ἄκρας καὶ βεβαίως ἑλεῖν αὐτήν. ὁ δὲ ἄλλος ὅμιλος κατὰ πάντα ὁμοίως ἐσκεδάννυντο. τῶν δὲ Τορωναίων, γιγνομένης τῆς ἁλώσεως, τὸ μὲν πολὺ οὐδὲν εἰδὸς, ἐθορυβεῖτο. οἱ δὲ πράσσοντες, καὶ οἷς ταῦτα ἤρεσκε, μετὰ τῶν ἐσελθόντων εὐθὺς ἦσαν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ἔτυχον γὰρ ἐν τῇ ἀγορᾷ ὁπλῖται καθεύδοντες ὡς πεντήκοντα, ἐπειδὴ ᾔσθοντο, οἱ μέν τινες ὀλίγοι διαφθείρονται ἐν χερσὶν αὐτῶν. τῶν δὲ λοιπῶν, οἱ μὲν, πεζῇ, οἱ δὲ, ἐς τὰς ναῦς, αἳ ἐφρούρουν δύο, καταφυγόντες, διασῴζονται ἐς τὴν Λήκυθον τὸ φρούριον, ὃ εἶχον αὐτοὶ καταλαβόντες, ἄκρον τῆς πόλεως ἐς τὴν θάλασσαν ἀπειλημμένον ἐν στενῷ ἰσθμῷ. κατέφυγον δὲ καὶ τῶν Τορωναίων ἐς αὐτοὺς, ὅσοι ἦσαν σφίσιν ἐπιτήδειοι. γεγενημένης δὲ ἡμέρας ἤδη, καὶ βεβαίως τῆς πόλεως ἐχομένης, ὁ Βρασίδας τοῖς μὲν μετὰ τῶν Ἀθηναίων Τορωναίοις καταπεφευγόσι, κήρυγμα ἐποιήσατο, τὸν βουλόμενον ἐπὶ τὰ ἑαυτοῦ ἐξελθόντα, ἀδεῶς πολιτεύειν. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις κήρυκα προσπέμψας, ἐξιέναι ἐκέλευεν ἐκ τῆς Ληκύθου ὑποσπόνδους, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας, ὡς οὔσης Χαλκιδέων. οἱ δὲ, ἐκλείψειν μὲν οὐκ ἔφασαν, σπείσασθαι δὲ σφίσιν ἐκέλευον ἡμέραν τοὺς νεκροὺς ἀνελέσθαι. ὁ δὲ, ἐσπείσατο δύο. ἐν ταύταις δὲ, αὐτός τε τὰς ἐγγὺς οἰκίας ἐκρατύνατο, καὶ Ἀθηναῖοι τὰ σφέτερα. καὶ ξύλλογον τῶν Τορωναίων ποιήσας, ἔλε-

τηρουμένων. αἱ τῶν τηρούντων τῶν Ἀθηναίων. Ἐλπίδι αἱ πόλεις ἑτέρῳ διδόναι ἑαυτοὺς δηλονότι.

Ἐφολκά. ἤγουν ἐπαγωγά. Καὶ Χαλκιδικὸν ἔνι. ἔθνος δηλονότι. Κατὰ δὲ μικρὰ πολίσματα. ἤγουν ἐν μικροῖς πολίσμασι.

Τὴν πόλιν παραδοῦναι. τὴν Τορώνην.

Τῷ στρατῷ ἐκαθέζετο. σὺν τῷ στρατῷ.

Οἱ δὲ, πράσσοντες αὐτῷ. ἤγουν συνεργοῦντες τὰ τῆς προδοσίας.

Καὶ οἱ μὲν, χρόνου ἐγγιγνομένου. οἱ πελτασταί. Οἱ δὲ, πράσσοντες. τὰ τῆς προδοσίας.

Ἐν χερσὶν αὐτῶν. περὶ τὸν Βρασίδαν. Ἄκρον τῆς πόλεως. ἤγουν τῆς Τορώνης. Σφίσιν ἐπιτήδειοι. φίλοι.

Ἐπὶ τὰ ἑαυτοῦ ἐξελθόντα. τῆς Ληκύθου. Ἀδεῶς πολιτεύειν. πράττειν κατὰ τὸ ἔθος τῆς πολιτείας.

Ἐκέλευον ἡμέραν. μίαν δηλονότι.

Ἐν ταύταις δέ. ταῖς ἡμέραις δηλονότι.

Περιποιήσειν. σώσειν. Ἀνειπὼν. ἀνακηρύξας. Ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ κτήμασι δηλονότι. Καὶ ὁμοίας μετέχοντα. πολιτείας. Ἀλλοιότεροι ἐγένοντο τὰς γνώμας. ἤγουν μετεβάλλοντο τῆς προαιρέσεως. Τὸ δὲ πλεῖον, ξύμμικτον. οἱ πλείους οἰκήτορες σύμμικτοι ἦσαν. ἤγουν ἐκ διαφόρων γενῶν. Ὥστε τῶν πρασσόντων τῷ Βρασίδᾳ. ἤγουν συνεργούντων εἰς τὴν προδοσίαν. Διαδικαιούντων αὐτά. δίκαια κρινόντων τὰ τοῦ Βρασίδα. Τετραμμένον. μεταβληθὲν τὴν γνώμην. Καὶ προσεδέξαντο. τὸν Βρασίδαν. Ὀψὲ κατέπλεον. μετὰ δυσμὰς ἡλίου. Μετὰ δὲ τοῦτο ὁ μέν. ὁ Θουκυδίδης. Ἐξ ἑ δεξάμενος. ὁ Θουκυδίδης. Ἄνωθεν κατὰ τὰς σπονδάς. ἤγουν ἐκ τῆς ἄνω πόλεως. Ὁ δὲ, πρὸς μέν. ὁ Βρασίδας. Κατά τε τὸν ποταμόν. ἤγουν διὰ τοῦ ποταμοῦ. Ἀμφοτέρωθεν ἀπεκρούσθη. ἤγουν ἀπὸ γῆς, καὶ θαλάσσης. Αὐτῷ προσεχώρησε. τῷ Βρασίδᾳ. Καὶ Οἰσύμη. ἀπὸ κοινοῦ δὲ προσεχώρησε. Ξυγκαθίστη ταῦτα. συνεβεβαίου. Διαγαγόντων. διαβιβαζόντων. Ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν. τῶν Ἀθηναίων. Τοῖς Λακεδαιμονίοις. τὸ ἑξῆς, πάροδος τοῖς Λακεδαιμονίοις. Τριήρεσι.

αὐτὸν περιποιήσειν σφᾶς, οὐκέτι προσχωροῖ. καὶ τὴν ξύμβασιν μετρίαν ἐποιεῖτο, κήρυγμα τόδ' ἀνειπών, Ἀμφιπολιτῶν καὶ Ἀθηναίων τῶν ἐνόντων, τὸν μὲν βουλόμενον, ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ τῆς ἴσης καὶ ὁμοίας μετέχοντα, μένειν. τὸν δὲ μὴ ἐθέλοντα, ἀπιέναι, τὰ ἑαυτοῦ ἐκφερόμενον πέντε ἡμερῶν. οἱ δὲ πολλοὶ ἀκούσαντες, ἀλλοιότεροι ἐγένοντο τὰς γνώμας. ἄλλως τε καὶ βραχὺ μὲν Ἀθηναίων ἐμπολιτεῦον, τὸ δὲ πλεῖον ξύμμικτον. καὶ τῶν ἔξω ληφθέντων, συχνοῖς οἰκεῖοι ἔνδον ἦσαν. καὶ τὸ κήρυγμα πρὸς τὸν φόβον δίκαιον εἶναι ὑπελάμβανον. οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, διὰ τὸ ἄσμενοι ἂν ἐξελθεῖν, ἡγούμενοι οὐκ ἐν ὁμοίῳ σφίσιν εἶναι τὰ δεινά, καὶ ἅμα οὐ προσδεχόμενοι βοήθειαν ἐν τάχει. ὁ δὲ ἄλλος ὅμιλος, πόλεώς τε ἐν τῷ ἴσῳ οὐ στερισκόμενοι, καὶ κινδύνου παρὰ δόξαν ἀφιέμενοι, ὥστε τῶν πρασσόντων τῷ Βρασίδᾳ ἤδη καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ διαδικαιούντων αὐτά, ἐπειδὴ καὶ τὸ πλῆθος ἑώρων τετραμμένον, καὶ τοῦ παρόντος Ἀθηναίων στρατηγοῦ οὐκέτι ἀκροώμενον, ἐγένετο ἡ ὁμολογία. καὶ προσεδέξαντο ἐφ' οἷς ἐκήρυξε. καὶ οἱ μὲν τὴν πόλιν τοιούτῳ τρόπῳ παρέδοσαν. ὁ δὲ Θουκυδίδης καὶ αἱ νῆες, ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψὲ κατέπλεον ἐς τὴν Ἠιόνα. καὶ τὴν μὲν Ἀμφίπολιν, ὁ Βρασίδας ἄρτι εἶχε, τὴν δὲ Ἠιόνα, παρὰ νύκτα ἐγένετο λαβεῖν. εἰ γὰρ μὴ ἐβοήθησαν αἱ νῆες διὰ τάχους, ἅμα ἕῳ ἂν εἴχετο. μετὰ δὲ τοῦτο, ὁ μὲν τὰ ἐν τῇ Ἠιόνι καθίστατο, ὅπως καὶ τὸ αὐτίκα ἢν ἐπίῃ ὁ Βρασίδας, καὶ τὸ ἔπειτα ἀσφαλῶς ἕξει, δεξάμενος τοὺς ἐθελήσαντας ἐπιχωρῆσαι ἄνωθεν κατὰ τὰς σπονδάς. ὁ δὲ πρὸς μὲν τὴν Ἠιόνα κατά τε τὸν ποταμὸν πολλοῖς πλοίοις ἄφνω καταπλεύσας, εἴ πως τὴν προύχουσαν ἄκραν ἀπὸ τοῦ τείχους λαβὼν, κρατοίη τοῦ ἔσπλου, καὶ κατὰ γῆν ἀποπειράσας ἅμα, ἀμφοτέρωθεν ἀπεκρούσθη. τὰ δὲ περὶ τὴν Ἀμφίπολιν ἐξηρτύετο. καὶ Μύρκινός τε αὐτῷ προσεχώρησεν Ἠδωνικὴ πόλις, Πιττακοῦ τοῦ Ἠδώνων βασιλέως ἀποθανόντος ὑπὸ τῶν Γοάξιος παίδων, καὶ Βραυροῦς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. καὶ Γαληψὸς οὐ πολλῷ ὕστερον, καὶ Οἰσύμη. εἰσὶ δὲ αὗται Θασίων ἀποικίαι. παρὼν δὲ καὶ Περδίκκας εὐθὺς μετὰ τὴν ἅλωσιν, ξυγκαθίστη ταῦτα. ἐχομένης δὲ τῆς Ἀμφιπόλεως, οἱ Ἀθηναῖοι ἐς μέγα δέος κατέστησαν. ἄλλως τε καὶ ὅτι ἡ πόλις ἦν αὐτοῖς ὠφέλιμος, ξύλων τε ναυπηγησίμων πομπῇ, καὶ χρημάτων προσόδῳ. καὶ ὅτι μέχρι μὲν τοῦ Στρυμόνος ἦν πάροδος, Θεσσαλῶν διαγόντων ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις, τῆς δὲ γεφύρας μὴ κρατούντων, ἄνωθεν μὲν μεγάλης οὔσης ἐπὶ πολὺ λίμνης τοῦ ποταμοῦ, τὰ δὲ πρὸς Ἠιόνα τριήρεσι τηρουμένων, οὐκ ἂν δύνασθαι προελθεῖν, τότε δὲ ῥᾴδια ἤδη ἐνόμιζε γεγενῆσθαι. καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐφοβοῦντο μὴ ἀποστῶσιν. ὁ γὰρ Βρασίδας ἔν τε τοῖς ἄλλοις μέτριον ἑαυτὸν παρεῖχε, καὶ ἐν τοῖς λόγοις πανταχοῦ ἐδήλου, ὡς ἐλευθερώσων τὴν Ἑλλάδα ἐκπεμφθείη. καὶ αἱ πόλεις πυνθανόμεναι αἱ τῶν Ἀθηναίων ὑπήκοοι, τῆς τε Ἀμφιπόλεως τὴν ἅλωσιν, καὶ ἃ παρέχεται, καὶ τὴν ἐκείνου πρᾳότητα, μάλιστα δὴ ἐπήρθησαν ἐς τὸ νεωτερίζειν. καὶ ἐπεκηρυκεύοντο πρὸς αὐτὸν κρύφα, ἐπιπαριέναι τε κελεύοντες, καὶ βουλόμενοι αὐτοὶ ἕκαστοι πρῶτοι ἀποστῆναι. καὶ γὰρ καὶ ἄδεια ἐφαίνετο αὐτοῖς, ἐψευσμένοις μὲν τῆς Ἀθηναίων δυνάμεως ἐπὶ τοσοῦτον, ὅση ὕστερον διεφάνη. τὸ δὲ πλέον βουλήσει κρίνοντες ἀσαφεῖ, ἢ προνοίᾳ ἀσφαλεῖ. εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι, οὗ μὲν ἐπιθυμοῦσιν, ἐλπίδι ἀπερισκέπτῳ διδόναι, ὃ δὲ μὴ προσίενται, λογισμῷ αὐτοκράτορι διωθεῖσθαι. ἅμα δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν τοῖς Βοιωτοῖς νεωστὶ πεπληγμένων, καὶ τοῦ Βρασίδου ἐφολκὰ καὶ οὐ τὰ ὄντα λέγοντος, ὡς αὐτῷ ἐπὶ Νίσαιαν τῇ ἑαυτοῦ μόνῃ στρατιᾷ οὐκ ἠθέλησαν οἱ Ἀθηναῖοι ξυμβαλεῖν, ἐθάρσουν καὶ ἐπίστευον μηδένα ἂν ἐπὶ σφᾶς βοηθῆσαι. τὸ δὲ μέγιστον, διὰ τὸ ἡδονὴν ἔχον ἐν τῷ αὐτίκα, καὶ ὅτι τὸ πρῶτον Λακεδαιμονίων ὀργώντων ἔμελλον πειράσεσθαι, κινδυνεύειν παντὶ τρόπῳ ἑτοῖμοι ἦσαν. ὧν αἰσθανόμενοι, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι φυλακάς, ὡς ἐξ ὀλίγου καὶ ἐν χειμῶνι, διέπεμπον ἐς τὰς πόλεις. ὁ δὲ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ἐφιέμενος, στρατιάν τε προσαποστέλλειν ἐκέλευε, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Στρυμόνι ναυπηγίαν τριήρων παρεσκευάζετο. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, τὰ μὲν καὶ φθόνῳ ἀπὸ τῶν πρώτων ἀνδρῶν οὐχ ὑπηρέτησαν αὐτῷ, τὰ δὲ καὶ βουλόμενοι μᾶλλον τούς τε ἄνδρας τοὺς ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι, καὶ τὸν πόλεμον καταλῦσαι. Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Μεγαρῆς τά τε μακρὰ τείχη, ἃ σφῶν οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον, κατασκάψαντες

βοιωτοὺς ἔτρεψαν, καὶ κατεδίωξαν ἐς τὰς ναῦς. καὶ τοὺς μὲν, ἀπέκτειναν. τοὺς δὲ, ζῶντας ἔλαβον. τροπαῖον δὲ στήσαντες, τοὺς νεκροὺς, ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. ἀπέθανε δὲ καὶ Σιτάλκης ὀδρυσῶν βασιλεὺς ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τοῖς ἐπὶ δηλίῳ, στρατεύσας ἐπὶ τριβαλλοὺς, καὶ νικηθεὶς μάχῃ. Σεύθης δὲ ὁ Σπαραδόκου, ἀδελφιδοῦς ὢν αὐτοῦ, ἐβασίλευσεν ὀδρυσῶν τε, καὶ τῆς ἄλλης θρᾴκης, ἧσπερ καὶ ἐκεῖνος. Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Βρασίδας ἔχων τοὺς ἐπὶ θρᾴκης ξυμμάχους, ἐστράτευσεν ἐς ἀμφίπολιν τὴν ἐπὶ στρυμόνι ποταμῷ, ἀθηναίων ἀποικίαν. τὸ δὲ χωρίον τοῦτο ἐφ' οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστὶν, ἐπείρασε μὲν πρότερον καὶ Ἀρισταγόρας ὁ μιλήσιος φεύγων βασιλέα Δαρεῖον, κατοικίσαι, ἀλλὰ ὑπὸ ἠδώνων ἐξεκρούσθη. ἔπειτα δὲ καὶ οἱ ἀθηναῖοι, ἔτεσι δύο καὶ τριάκοντα ὕστερον ἐποίκους μυρίους σφῶν τε αὐτῶν, καὶ τῶν ἄλλων, τὸν βουλόμενον πέμψαντες, οἳ διεφθάρησαν ἐν δραβήσκῳ ὑπὸ θρᾳκῶν. καὶ αὖθις ἑνὸς δέοντος, τριακοστῷ ἔτει ἐλθόντες οἱ ἀθηναῖοι, Ἅγνωνος τοῦ Νικίου οἰκιστοῦ ἐκπεμφθέντος, ἠδῶνας ἐξελάσαντες, ἔκτισαν τὸ χωρίον τοῦτο, ὅπερ πρότερον ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο. ὡρμῶντο δὲ ἐκ τῆς ἠιόνος, ἣν αὐτοὶ εἶχον ἐμπόριον ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ ποταμοῦ ἐπιθαλάσσιον, πέντε καὶ εἴκοσι σταδίους ἀπέχον ἀπὸ τῆς νῦν πόλεως, ἣν ἀμφίπολιν Ἅγνων ὠνόμασεν, ὅτι ἐπ' ἀμφότερα περιρρέοντος τοῦ στρυμόνος, διὰ τὸ περιέχειν αὐτὴν, τείχει μακρῷ ἀπολαβὼν ἐκ ποταμοῦ ἐς ποταμὸν, περιφανῆ ἐς θάλασσάν τε καὶ τὴν ἤπειρον, ᾤκισεν. ἐπὶ ταύτην οὖν ὁ Βρασίδας, ἄρας ἐξ ἀρνῶν τῆς χαλκιδικῆς, ἐπορεύετο τῷ στρατῷ. καὶ ἀφικόμενος περὶ δείλην ἐπὶ τὸν Αὐλῶνα, καὶ Βρομίσκον, ᾗ ἡ Βόλβη λίμνη ἐξίησιν ἐς θάλασσαν, καὶ δειπνοποιησάμενος, ἐχώρει τὴν νύκτα. χειμὼν δὲ ἦν, καὶ ὑπένιφεν, ᾗ καὶ μᾶλλον ὥρμησε βουλόμενος λαθεῖν τοὺς ἐν τῇ ἀμφιπόλει, πλὴν τῶν προδιδόντων. ἦσαν γὰρ ἀργιλίων τε ἐν αὐτῇ οἰκήτορες. εἰσὶ δὲ οἱ ἀργίλιοι, ἀνδρίων ἄποικοι, καὶ οἱ ἄλλοι, οἳ ξυνέπρασσον ταῦτα, οἱ μὲν, Περδίκκᾳ πειθόμενοι, οἱ δὲ, χαλκιδεῦσι. μάλιστα δὲ οἱ ἀργίλιοι ἐγγύς τε προσοικοῦντες, καὶ ἀεί ποτε τοῖς ἀθηναίοις ὄντες ὕποπτοι, καὶ ἐπιβουλεύοντες τῷ χωρίῳ, ἐπειδὴ παρέτυχεν ὁ καιρὸς, καὶ Βρασίδας ἦλθεν, ἔπραξάν τε ἐκ πλείονος πρὸς τοὺς ἐμπολιτεύοντας σφῶν ἐκεῖ, ὅπως ἐνδοθήσεται ἡ πόλις. καὶ τότε δεξάμενοι αὐτὸν τῇ πόλει, καὶ ἀποστάντες τῶν ἀθηναίων ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ, κατέστησαν τὸν στρατὸν πρόσω ἐπὶ τὴν γέφυραν τοῦ ποταμοῦ. ἀπέχει δὲ τὸ πόλισμα πλέον τῆς διαβάσεως. καὶ οὐ καθεῖτο τείχη ὥσπερ νῦν. φυλακὴ δέ τις βραχεῖα καθειστήκει, ἣν βιασάμενος ῥᾳδίως ὁ Βρασίδας, ἅμα μὲν τῆς προδοσίας οὔσης, ἅμα δὲ καὶ χειμῶνος ὄντος, καὶ ἀπροσδόκητος προσπεσὼν, διέβη τὴν γέφυραν, καὶ τὰ ἔξω τῶν ἀμφιπολιτῶν οἰκούντων κατὰ πᾶν τὸ χωρίον, εὐθὺς εἶχε. τῆς δὲ διαβάσεως αὐτοῦ ἄφνω τοῖς ἐν τῇ πόλει γεγενημένης, καὶ τῶν ἔξω, πολλῶν μὲν ἁλισκομένων, τῶν δὲ, καὶ καταφευγόντων ἐς τὸ τεῖχος, οἱ ἀμφιπολῖται ἐς θόρυβον μέγαν κατέστησαν, ἄλλως τε καὶ ἀλλήλοις ὕποπτοι ὄντες. καὶ λέγεται Βρασίδαν εἰ ἠθέλησε μὴ ἐφ' ἁρπαγὴν τῷ στρατῷ τραπέσθαι, ἀλλ' εὐθὺς χωρῆσαι πρὸς τὴν πόλιν, δοκεῖν ἂν ἑλεῖν. νῦν δὲ, ὁ μὲν, ἱδρύσας τὸν στρατὸν ἐπὶ τὰ ἔξω ἐπέδραμε. καὶ ὡς οὐδὲν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ἔνδον ὡς προσεδέχετο ἀπέβαινεν, ἡσύχαζεν. οἱ δὲ ἐναντίοι, τοῖς προδιδοῦσι κρατοῦντες τῷ πλήθει, ὥστε μὴ αὐτίκα τὰς πύλας ἀνοίγεσθαι, πέμπουσι μετὰ Εὐκλέους τοῦ στρατηγοῦ, ὃς ἐκ τῶν ἀθηναίων παρῆν αὐτοῖς φύλαξ τοῦ χωρίου, ἐπὶ τὸν ἕτερον στρατηγὸν τὸν ἐπὶ θρᾴκης, Θουκυδίδην τὸν Ὀλόρου, ὃς τάδε ξυνέγραψεν, ὄντα περὶ Θάσον. ἔστι δὲ ἡ νῆσος παρίων ἀποικία, ἀπέχουσα τῆς ἀμφιπόλεως ἡμίσεως ἡμέρας μάλιστα πλοῦν, κελεύοντες σφίσι βοηθεῖν. καὶ ὁ μὲν, ἀκούσας, κατὰ τάχος ἑπτὰ ναυσὶν, αἳ ἔτυχον παροῦσαι, ἔπλει, καὶ ἐβούλετο φθάσαι, μάλιστα μὲν οὖν τὴν ἀμφίπολιν πρίν τι ἐνδοῦναι. εἰ δὲ μὴ, τὴν ἠιόνα προκαταλαβών. ἐν τούτῳ δὲ ὁ Βρασίδας δεδιὼς, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς Θάσου τῶν νεῶν βοήθειαν, καὶ πυνθανόμενος τὸν Θουκυδίδην κτῆσίν τε ἔχειν τῶν χρυσείων μετάλλων ἐργασίας ἐν τῇ περὶ ταῦτα θρᾴκῃ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ δύνασθαι ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ἠπειρωτῶν, ἠπείγετο προκατασχεῖν εἰ δύναιτο τὴν πόλιν, μὴ ἀφικνουμένου αὐτοῦ, τὸ πλῆθος τῶν ἀμφιπολιτῶν ἐλπίσαν ἐκ θαλάσσης ξυμμαχικὸν, καὶ ἀπὸ τῆς θρᾴκης ἀγείραντα αὐτὸν

Ἀδελφιδοῦς ὢν αὐτοῦ. τοῦ σπαραδόκου. Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος. μηδέπω βραδέος. Ἐφ' οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστίν. ἡ ἀμφίπολις. Διὰ τὸ περιέχειν αὐτήν. τὸν στρυμόνα. Ἀπολαβών. ἀποκόψας. Ἐγγύς τε προσοικοῦντες. τῇ ἀμφιπόλει. Ἐπειδὴ παρέτυχε. συνέβη. Ἐκ πλείονος. καιροῦ δηλονότι.

Πρὸς τοὺς ἐμπολιτεύοντας. μετέχοντας τῆς πολιτείας τῶν ἀμφιπολιτῶν.

Καὶ τότε δεξάμενοι αὐτόν. οἱ ἀργίλιοι. Τῇ πόλει, καὶ ἀποστάντες. τῇ οἰκείᾳ. Ἀπέχει δὲ τὸ πόλισμα. ἡ ἀμφίπολις. Τῆς διαβάσεως. τῆς γεφύρας. Προσπεσὼν. ἐγγὺς ἐπιπεσών.

Τῆς δὲ διαβάσεως αὐτοῦ. διαπεραιώσεως. Τῷ στρατῷ τραπέσθαι. σὺν τῷ στρατῷ.

Ἐπὶ τὰ ἔξω ἐπέδραμεν. ὅ ἐστιν ἐλῄσατο τὰ ἐκτός.

Τὰς πύλας ἀνοίγεσθαι. τῆς ἀμφιπόλεως. Παρῆν αὐτοῖς φύλαξ. τοῖς ἀμφιπολίταις.

Κελεύοντες σφίσι βοηθεῖν. τὸν θουκυδίδην.

Μὴ ἀφικνουμένου αὐτοῦ. τοῦ θουκυδίδου.

Ἀγείραντα αὐτόν. τὸν θουκυδίδην.

Τοὺς ὁμωχέτας. ὁμωχέτας οἱ συμμετέχοντες τῶν αὐτῶν ναῶν, καὶ τῶν αὐτῶν ἱερῶν. Προσαγορεύειν αὐτούς. τοὺς βοιωτούς. Ἀπιόντας. τοὺς ἀθηναίους. Οὔτε ἀδικῆσαι ἔφασαν οὐδέν. ἤγουν οὐδὲν παραλυμήνασθαι. Ἐπὶ τούτῳ. ἐπὶ τῷ ἀδικῆσαι δ' ἱερόν. Τοὺς ἀδικοῦντας. ἤγουν τοὺς θηβαίους. Μᾶλλον σφᾶς. τοὺς ἀθηναίους. Ἐξαναστήσαντες. ἀπελάσαντες. μεταναστήσαντες. Ὕδωρ τε ἐν τῇ ἀνάγκῃ. ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τοῦ καιροῦ. Ἀλλ' ἐκείνους. τοὺς θηβαίους. Ἐπὶ τὴν σφετέραν. τὴν τῶν ἀθηναίων. Ξύγγνωμόν τινα γίγνεσθαι. ἤγουν ξυγγνώμην λαμβάνειν. Ἀπὸ τῶν ξυμφορῶν. ἀπὸ τῶν ἐπερχομένων δεινῶν. Τολμήσασι. τολμηρῶς πράξασι παρὰ τὰ καθεστηκότα. Ἐκείνους. τοὺς βοιωτούς. Μὴ ἀπιοῦσιν. ἀντὶ τοῦ μὴ ἀπιόντες. Πάλιν ἀκριβῶς. κατὰ φύσιν. Στεγανῶς ἐς τὸν λέβητα. ταυτὸ εἶπεν, δὴ στεγανοῦ σώματος.

ἑαυτῶν, Βοιωτοὺς ἐπικαλουμένους τοὺς ὁμωχέτας δαίμονας, καὶ τὸν Ἀπόλλω, προαγορεύειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἀπιόντας, ἀποφέρεσθαι τὰ σφέτερα αὐτῶν. Τοσαῦτα τοῦ κήρυκος εἰπόντος, οἱ Ἀθηναῖοι πέμψαντες παρὰ τοὺς Βοιωτοὺς ἑαυτῶν κήρυκα, τοῦ μὲν ἱεροῦ οὔτε ἀδικῆσαι ἔφασαν οὐδέν, οὔτε τοῦ λοιποῦ ἑκόντες βλάψειν. οὐδὲ γὰρ τὴν ἀρχὴν ἐσελθεῖν ἐπὶ τούτῳ, ἀλλ' ἵνα ἐξ αὐτοῦ τοὺς ἀδικοῦντας μᾶλλον σφᾶς ἀμύνωνται. τὸν δὲ νόμον τοῖς Ἕλλησιν εἶναι, ὧν ἂν ᾖ τὸ κράτος τῆς γῆς ἑκάστης, ἤν τε πλέονος, ἤν τε βραχυτέρας, τούτων καὶ τὰ ἱερὰ ἀεὶ γίγνεσθαι, τρόποις θεραπευόμενα, οἷς ἂν πρὸς τοῖς εἰωθόσι καὶ δύνωνται. καὶ γὰρ Βοιωτοὺς, καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἄλλων, ὅσοι ἐξαναστήσαντές τινα, βίᾳ νέμονται γῆν, ἀλλοτρίοις ἱεροῖς τὸ πρῶτον ἐπελθόντας, οἰκεῖα νῦν κεκτῆσθαι. καὶ αὐτοὶ εἰ μὲν ἐπὶ πλέον δυνηθεῖεν τῆς ἐκείνων κρατῆσαι, τοῦτ' ἂν ἔχειν. νῦν δὲ ἐν ᾧ μέρει εἰσὶν, ἑκόντες εἶναι, ὡς ἐκ σφετέρου οὐκ ἀπιέναι. ὕδωρ τε ἐν τῇ ἀνάγκῃ κινῆσαι, ἣν οὐκ αὐτοὶ ὕβρει προσθέσθαι, ἀλλ' ἐκείνους προτέρους ἐπὶ τὴν σφετέραν ἐλθόντας ἀμυνόμενοι βιάζεσθαι χρῆσθαι. πᾶν δ' εἰκὸς εἶναι τῷ πολέμῳ καὶ δεινῷ τινι κατειργόμενον, ξύγγνωμόν τι γίγνεσθαι καὶ πρὸς τοῦ θεοῦ. καὶ γὰρ τῶν ἀκουσίων ἁμαρτημάτων, καταφυγὴν εἶναι τοὺς βωμούς. παρανομίαν τε ἐπὶ τοῖς μὴ ἀνάγκῃ κακοῖς ὀνομασθῆναι, καὶ οὐκ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ξυμφορῶν τι τολμήσασι. τούς τε νεκροὺς πολὺ μειζόνως ἐκείνους ἀντὶ ἱερῶν ἀξιοῦντας ἀποδιδόναι ἀσεβεῖν, ἢ τοὺς μὴ ἐθέλοντας ἱεροῖς τὰ πρέποντα κομίζεσθαι. σαφῶς τε ἐκέλευον σφίσιν εἰπεῖν, μὴ ἀπιοῦσιν ἐκ τῆς Βοιωτῶν γῆς. οὐ γὰρ ἐν τῇ ἐκείνων ἔτι εἶναι, ἐν ᾗ δὲ δορὶ ἐκτήσαντο. ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια τοὺς νεκροὺς σπένδουσιν ἀναιρεῖσθαι. Οἱ δὲ Βοιωτοὶ ἀπεκρίναντο, εἰ μὲν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ εἰσὶν, ἀπιόντας ἐκ τῆς ἑαυτῶν, ἀποφέρεσθαι τὰ σφέτερα. εἰ δὲ ἐν τῇ ἐκείνων, αὐτοὺς γιγνώσκειν τὸ ποιητέον, νομίζοντες τὴν μὲν Ὠρωπίαν, ἐν ᾗ τοὺς νεκροὺς ἐν μεθορίοις τῆς μάχης γενομένης κεῖσθαι ξυνέβη, Ἀθηναίων κατὰ τὸ ὑπήκοον εἶναι. καὶ οὐκ ἂν αὐτοὺς βίᾳ σφῶν κρατῆσαι αὐτῶν. οὐδ' αὖ ἐσπένδοντο δῆθεν ὑπὲρ τῆς ἐκείνων. τὸ δὲ ἐκ τῆς ἑαυτῶν, εὐπρεπὲς εἶναι ἀποκρίνασθαι, ἀπιέντας, καὶ ἀπολαβεῖν ἃ ἀπαιτοῦσιν. ὁ δὲ κῆρυξ τῶν Ἀθηναίων ἀκούσας, ἀπῆλθεν ἄπρακτος. καὶ οἱ Βοιωτοὶ εὐθὺς μεταπεμψάμενοι ἔκ τε τοῦ Μηλιέως κόλπου ἀκοντιστὰς, καὶ σφενδονήτας, καὶ βεβοηθηκότων αὐτοῖς μετὰ τὴν μάχην, Κορινθίων τε δισχιλίων ὁπλιτῶν, καὶ τῶν ἐκ Νισαίας ἐξεληλυθότων Πελοποννησίων φρουρῶν, καὶ Μεγαρέων ἅμα, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸ Δήλιον, καὶ προσέβαλον τῷ τειχίσματι. ἄλλῳ τε τρόπῳ πειράσαντες, καὶ μηχανὴν προσήγαγον, ἥπερ εἷλεν αὐτὸ, τοιάνδε. Κεραίαν μεγάλην δίχα πρίσαντες, ἐκοίλαναν ἅπασαν, καὶ ξυνήρμοσαν πάλιν ἀκριβῶς, ὥσπερ αὐλόν. καὶ ἐπ' ἄκραν λέβητά τε ἤρτησαν ἁλύσει, καὶ ἀκροφύσιον ἀπὸ τῆς κεραίας σιδηροῦν ἐς αὐτὸν νεῦον καθεῖτο. καὶ ἐσεσιδήρωτο ἐπὶ μέγα καὶ τοῦ ἄλλου ξύλου. προσῆγον δὲ ἐκ πολλοῦ ἁμάξαις τῷ τείχει, ᾗ μάλιστα τῇ ἀμπέλῳ, καὶ τοῖς ξύλοις ᾠκοδόμητο. καὶ ὁπότε εἴη ἐγγὺς, φύσας μεγάλας ἐσθέντες ἐς τὸ πρὸς ἑαυτῶν ἄκρον τῆς κεραίας, ἐφύσων. ἡ δὲ πνοὴ ἰοῦσα στεγανῶς ἐς τὸν λέβητα ἔχοντα ἄνθρακάς τε ἡμμένους, καὶ θεῖον, καὶ πίσσαν, φλόγα ἐποίει μεγάλην. καὶ ἧψε τοῦ τείχους, ὥστε μηδένα ἔτι ἐπ' αὐτοῦ ἐπιμεῖναι, ἀλλ' ἀπολιπόντας, ἐς φυγὴν καταστῆναι, καὶ τὸ τείχισμα τούτῳ τῷ τρόπῳ ἁλῶναι. τῶν δὲ φρουρῶν, οἱ μὲν ἀπέθανον. διακόσιοι δὲ, ἐλήφθησαν. τῶν δὲ ἄλλων τὸ πλῆθος, ἐς τὰς ναῦς ἐμβὰν, ἀπεκομίσθησαν ἐπ' οἴκου. τοῦ δὲ Δηλίου ἑπτακαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ληφθέντος μετὰ τὴν μάχην, καὶ τοῦ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων κήρυκος οὐδὲν ἐπισταμένου τῶν γεγενημένων, ἐλθόντος οὐ πολὺ ὕστερον αὖθις περὶ τῶν νεκρῶν, ἀπέδοσαν οἱ Βοιωτοί. καὶ οὐκέτι ταὐτὰ ἀπεκρίναντο. ἀπέθανον δὲ Βοιωτῶν μὲν ἐν τῇ μάχῃ ὀλίγῳ ἐλάσσους πεντακοσίων. Ἀθηναίων δὲ, ὀλίγῳ ἐλάσσους χιλίων, καὶ Ἱπποκράτης ὁ στρατηγός. ψιλῶν δὲ καὶ σκευοφόρων, πολὺς ἀριθμός. μετὰ δὲ τὴν μάχην ταύτην, καὶ ὁ Δημοσθένης ὀλίγῳ ὕστερον ὡς αὐτῷ τότε πλεύσαντι, τὰ περὶ τὰς Σίφας τῆς προδοσίας πέρι οὐ προὐχώρησεν, ἔχων τὸν στρατὸν ἐπὶ τῶν νεῶν, τῶν τε Ἀκαρνάνων, καὶ Ἀγραίων, καὶ Ἀθηναίων τετρακοσίους ὁπλίτας, ἀπόβασιν ἐποιήσατο ἐς τὴν Σικυωνίαν. καὶ πρὶν πάσας τὰς ναῦς καταπλεῦσαι, βοηθήσαντες οἱ Σικυώνιοι, τοὺς ἀποβε/

Εν γὰρ τῇ τούτων. γῇ δηλονότι. Χωρήσατε οὖν. τὸ ἑξῆς, χωρήσατε οὖν ἐς αὐτοὺς ἀξίως τῆς πόλεως. Ες αὐτούς. τοὺς ἐναντίους. Καὶ τῶν πατέρων. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀξίως. Τὸ δὲ πλέον. τοῦ στρατοῦ. Οὐκέτι φθάσαντος. νῦν ἀντὶ τοῦ καταλαβόντος. Καὶ προσέμιξαν δρόμῳ. αὐτοῖς δηλονότι προσέχοντες. Οὐκ ἦλθεν ἐς χεῖρας. ἤγουν οὐ συνέμιξεν. ῥύακες. ῥεύματα ὑδρηγά. Αλλὰ τὸ αὐτὸ ἔπαθεν. ἑκατέρων δηλονότι τὰ ἔσχατα. Καὶ ἐπίεσαν τούς τε ἄλλους. οἱ ἀθηναῖοι. Υποχωρησάντων γὰρ αὐτοῖς. τοῖς ἀθηναίοις. Καὶ κυκλωθέντων ἐν ὀλίγῳ. ὑπὸ τῶν ἀθηναίων ἐν ὀλίγῳ τόπῳ. Καὶ πρὸς τὸ μαχόμενον. μέρος τῶν βοιωτῶν, τὸ ἔτι τὴν μάχην ὑπομένον.

μεν. ἐν γὰρ τῇ τούτων, ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας ὁ ἀγὼν ἔσται. καὶ ἢν νικήσωμεν, οὐ μή ποτε ὑμῖν πελοποννήσιοι ἐς τὴν χώραν ἄνευ τῆς τῶνδε ἵππου ἐσβάλωσιν. ἐν δὲ μιᾷ μάχῃ, τήνδε τε προσκτᾶσθε, καὶ ἐκείνην μᾶλλον ἐλευθεροῦτε. χωρήσατε οὖν ἀξίως ἐς αὐτούς, τῆς τε πόλεως, ἣν ἕκαστος πατρίδα ἔχων πρώτην ἐν τοῖς ἕλλησιν ἀγάλλεται, καὶ τῶν πατέρων, οἳ τούσδε μάχῃ κρατοῦντες μετὰ μυρωνίδου ἐν οἰνοφύτοις τὴν βοιωτίαν ποτὲ ἔσχον.

Τοιαῦτα τοῦ ἱπποκράτους παρακελευομένου, καὶ μέχρι μὲν μέσου τοῦ στρατοπέδου ἐπελθόντος, τὸ δὲ πλέον οὐκέτι φθάσαντος, οἱ βοιωτοὶ παρακελευσαμένου καὶ σφίσιν ὡς διὰ ταχέων καὶ ἐνταῦθα παγώνδου παιανίσαντες, ἐπῄεσαν ἀπὸ τοῦ λόφου, ἀντεπῄεσαν δὲ καὶ οἱ ἀθηναῖοι, καὶ προσέμιξαν δρόμῳ. καὶ ἑκατέρων τῶν στρατοπέδων τὰ ἔσχατα οὐκ ἦλθεν ἐς χεῖρας, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἔπαθε. ῥύακες γὰρ ἐκώλυσαν. τὸ δὲ ἄλλο καρτερᾷ μάχῃ, καὶ ὠθισμῷ ἀσπίδων ξυνειστήκει. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν βοιωτῶν καὶ μέχρι τοῦ μέσου, ἡσσᾶτο ὑπὸ τῶν ἀθηναίων. καὶ ἐπίεσαν τούς τε ἄλλους ταύτῃ, καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς θεσπιέας. ὑποχωρησάντων γὰρ αὐτοῖς τῶν παρατεταγμένων, καὶ κυκλωθέντων ἐν ὀλίγῳ, οἵπερ διεφθάρησαν θεσπιέων, ἐν χερσὶν ἀμυνόμενοι, κατεκόπησαν. καί τινες καὶ τῶν ἀθηναίων διὰ τὴν κύκλωσιν ταραχθέντες, ἠγνόησάν τε, καὶ ἀπέκτειναν ἀλλήλους. τὸ μὲν οὖν ταύτῃ ἡσσᾶτο τῶν βοιωτῶν, καὶ πρὸς τὸ μαχόμενον κατέφυγε. τὸ δὲ δεξιόν, ᾗ οἱ θηβαῖοι ἦσαν, ἐκράτει τῶν ἀθηναίων. καὶ ὠσάμενοι κατὰ βραχύ, τὸ πρῶτον ἐπηκολούθουν. καὶ ξυνέβη, παγώνδου περιπέμψαντος δύο τέλη τῶν ἱππέων ἐκ τοῦ ἀφανοῦς περὶ τὸν λόφον ὡς ἐπόνει τὸ εὐώνυμον αὐτῶν, καὶ ὑπερφανέντων αἰφνιδίως, τὸ νικῶν τῶν ἀθηναίων κέρας νομίσαν ἄλλο στράτευμα ἐπιέναι, ἐς φόβον καταστῆναι. καὶ ἀμφοτέρωθεν ἤδη ὑπό τε τοῦ τοιούτου, καὶ ὑπὸ τῶν θηβαίων ἐφεπομένων, καὶ παραρρηγνύντων, φυγὴ καθειστήκει παντὸς τοῦ στρατοῦ τῶν ἀθηναίων. καὶ οἱ μέν, πρὸς τὸ δήλιόν τε καὶ τὴν θάλασσαν ὥρμησαν. οἱ δέ, ἐπὶ τοῦ ὠρωποῦ. ἄλλοι δέ, πρὸς πάρνηθα τὸ ὄρος. οἱ δέ, ὡς ἕκαστοί τινα εἶχον ἐλπίδα σωτηρίας. βοιωτοὶ δὲ ἐφεπόμενοι, ἔκτεινον. καὶ μάλιστα οἵ τε ἱππῆς αὐτῶν, καὶ οἱ λοκροὶ βεβοηθηκότες, ἄρτι τῆς τροπῆς γιγνομένης. νυκτὸς δὲ ἐπιλαβούσης τὸ ἔργον, ῥᾷον τὸ πλῆθος τῶν φευγόντων διεσώθη. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, οἵ τε ἐκ τοῦ ὠρωποῦ, καὶ οἱ ἐκ τοῦ δηλίου φυλακὴν ἐγκαταλιπόντες (εἶχον γὰρ αὐτὸ ὅμως ἔτι) ἀπεκομίσθησαν κατὰ θάλασσαν ἐπ' οἴκου. καὶ οἱ βοιωτοὶ τροπαῖον στήσαντες, καὶ τοὺς ἑαυτῶν ἀνελόμενοι νεκρούς, τούς τε τῶν πολεμίων σκυλεύσαντες, καὶ φυλακὴν καταλιπόντες, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν τάναγραν, καὶ τῷ δηλίῳ ἐπεβούλευον, ὡς προσβαλοῦντες. ἐκ δὲ τῶν ἀθηναίων κῆρυξ πορευόμενος ἐπὶ τοὺς νεκρούς, ἀπαντᾷ κήρυκι βοιωτῷ, ὃς αὐτὸν ἀποστρέψας, καὶ εἰπὼν ὅτι οὐδὲν πράξει, πρὶν ἂν αὐτὸς ἀναχωρήσῃ πάλιν, καταστὰς ἐπὶ τοὺς ἀθηναίους, ἔλεγε τὰ παρὰ τῶν βοιωτῶν, ὅτι οὐ δικαίως δράσειαν παραβαίνοντες τὰ νόμιμα τῶν ἑλλήνων. πᾶσι γὰρ εἶναι καθεστηκὸς ἰόντας ἐπὶ τὴν ἀλλήλων, ἱερῶν τῶν ἐνόντων ἀπέχεσθαι. ἀθηναίους δὲ δήλιον τειχίσαντας, ἐνοικεῖν. καὶ ὅσα ἄνθρωποι ἐν βεβήλῳ δρῶσι, πάντα γίγνεσθαι αὐτόθι. ὕδωρ τε, ὃ ἦν ἄψαυστον σφίσι, πλὴν πρὸς τὰ ἱερὰ χέρνιβι χρῆσθαι, ἀνασπάσαντας ὑδρεύεσθαι. ὥστε ὑπέρ τε τοῦ θεοῦ, καὶ

Εκράτει τῶν ἀθηναίων. κρείττων ἦν. Καὶ ὠσάμενοι. τοὺς ἀθηναίους δηλονότι. Καὶ ξυνέβη παγώνδα. τὸ ἑξῆς, ξυνέβη ἐς φόβον καταστῆναι. Καὶ ὑπερφανέντων. τῶν ἱππέων τῶν βοιωτῶν δηλονότι. Καὶ οἱ μέν. τινὲς τῶν ἀθηναίων. Οἵ τε ἱππεῖς αὐτῶν. τῶν βοιωτῶν. Επιλαβούσης τὸ ἔργον. κωλυσάσης τὸν πόλεμον. Φυλακὴν ἐγκαταλιπόντες. ἐν τῷ δηλίῳ. Ανελόμενοι νεκρούς. ἀνελόντες. Επεβούλευον. ἐσκέπτοντο. Επὶ τοὺς νεκρούς. ἐπὶ τῇ ἀναιρέσει τῶν νεκρῶν. Οτι οὐ δικαίως δράσειαν. ἔδρασαν. Παραβαίνοντες. ἀθετοῦντες. Τὰ νόμιμα τῶν ἑλλήνων. ἤγουν τοὺς νόμους. Καθεστηκός. ἔννομον. Ιόντας ἐπὶ τὴν ἀλλήλων. ἤγουν εἰσβάλλοντας πολεμικῶς κατὰ τῆς ἀλλήλων γῆς. Αὐτόθι. ἐν τῷ ἱερῷ. Πλὴν πρὸς τὰ ἱερά. ἀντὶ τοῦ χρῆσθαι. Χέρνιβι χρῆσθαι. ἤγουν οὐκ ἦν θέμις τὸν ψαῦσαι αὐτούς, ἤγουν τοὺς θηβαίους, εἰ μὴ ὅτε τὰς χεῖρας καθαίροιεν δι' αὐτοῦ δηλονότι τοῦ ὕδατος, μέλλοντες τῶν θυμάτων ἅπτεσθαι.

Ανασπάσαντας. ἀνιμησαμένους ὑδρεύεσθαι. ἤγουν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὕδατος ἀνιμωμένους πρὸς τὰς κοινὰς χρείας χρῆσθαι.

καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πειρῶνται δουλοῦσθαι, πῶς οὐ χρὴ καὶ ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἀγῶνος ἐλθεῖν; παράδειγμα δὲ ἔχομεν τούς τε ἀντιπέρας Εὐβοέας, καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος τὸ πολύ, ὡς αὐτοῖς διάκειται. καὶ γνῶναι ὅτι τοῖς μὲν ἄλλοις, οἱ πλησιόχωροι, περὶ γῆς ὅρων τὰς μάχας ποιοῦνται. ἡμῖν δὲ ἐς πᾶσαν, ἢν νικηθῶμεν, εἷς ὅρος οὐκ ἀντίλεκτος παγήσεται. ἐσελθόντες γὰρ βίᾳ τὰ ἡμέτερα ἕξουσι. τοσούτῳ ἐπικινδυνοτέραν ἑτέρων τὴν παροίκησιν τῶνδε ἔχομεν. εἰώθασί τε οἱ ἰσχύος που θράσει τοῖς πέλας, ὥσπερ Ἀθηναῖοι νῦν, ἐπιόντες, τὸν μὲν ἡσυχάζοντα, καὶ ἐν τῇ ἑαυτοῦ μόνον ἀμυνόμενον, ἀδεέστερον ἐπιστρατεύειν. τὸν δὲ ἔξω ὅρων προαπαντῶντα, καὶ ἢν καιρὸς ᾖ πολέμου ἄρχοντα, ἧσσον ἑτοίμως κατέχειν. πεῖραν δὲ ἔχομεν ἡμεῖς αὐτοῦ ἐς τούσδε. νικήσαντες γὰρ ἐν Κορωνείᾳ αὐτούς, ὅτε τὴν γῆν ἡμῶν στασιαζόντων κατέσχον, πολλὴν ἄδειαν τῇ Βοιωτίᾳ μέχρι τοῦδε κατεστήσαμεν. ὧν χρὴ μνησθέντας ἡμᾶς, τούς τε πρεσβυτέρους ὁμοιωθῆναι τοῖς πρὶν ἔργοις, τούς τε νεωτέρους, πατέρων τῶν τότε ἀγαθῶν γενομένων παῖδας, πειρᾶσθαι μὴ αἰσχῦναι τὰς προσηκούσας ἀρετάς. πιστεύσαντας δὲ τῷ θεῷ πρὸς ἡμῶν ἔσεσθαι, οὗ τὸ ἱερὸν ἀνόμως τειχίσαντες νέμονται, καὶ τοῖς ἱεροῖς ἃ ἡμῖν θυσαμένοις καλὰ φαίνεται, ὁμόσε χωρῆσαι τοῖσδε, καὶ δεῖξαι ὅτι ὧν μὲν ἐφίενται, πρὸς τοὺς μὴ ἀμυνομένους ἐπιόντες κτάσθωσαν. οἷς δὲ γενναῖον τήν τε αὑτῶν αἰεὶ ἐλευθεροῦν μάχῃ, καὶ τὴν ἄλλων μὴ δουλοῦσθαι ἀδίκως, ἀνανταγώνιστοι ἀπ' αὐτῶν οὐκ ἀπίασι.

Τοιαῦτα ὁ Παγώνδας τοῖς Βοιωτοῖς παραινέσας, ἔπεισεν ἰέναι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. καὶ κατὰ τάχος ἀναστήσας, ἦγε τὸν στρατόν. ἤδη γὰρ καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν. καὶ ἐπεὶ δὲ προσέμιξεν ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος αὐτῶν, ἐς χωρίον καθίσας, ὅθεν λόφου ὄντος μεταξὺ οὐκ ἐθεώρουν ἀλλήλους, ἔτασσέ τε, καὶ παρεσκευάζετο ὡς ἐς μάχην. τῷ δὲ Ἱπποκράτει ὄντι περὶ τὸ Δήλιον, ὡς αὐτῷ ἠγγέλθη ὅτι Βοιωτοὶ ἐπέρχονται, πέμπει ἐς τὸ στράτευμα, κελεύων ἐς τάξιν καθίστασθαι, καὶ αὐτὸς οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπῆλθε, καταλιπὼν ὡς τριακοσίους ἱππέας περὶ τὸ Δήλιον, ὅπως φύλακές τε ἅμα εἶεν, εἴ τις ἐπίοι αὐτῷ, καὶ τοῖς Βοιωτοῖς καιρὸν φυλάξαντες ἐπιγένοιντο ἐν τῇ μάχῃ. Βοιωτοὶ δὲ πρὸς τούτους ἀντικατέστησαν τοὺς ἀμυνουμένους. καὶ ἐπειδὴ καλῶς αὐτοῖς εἶχεν, ὑπερεφάνησαν τοῦ λόφου, καὶ ἔθεντο τὰ ὅπλα τεταγμένοι, ὥσπερ ἔμελλον, ὁπλῖται ἑπτακισχίλιοι μάλιστα, καὶ ψιλοὶ ὑπὲρ μυρίους, ἱππῆς δὲ χίλιοι, καὶ πελτασταὶ πεντακόσιοι. εἶχον δὲ δεξιὸν μὲν κέρας Θηβαῖοι, καὶ οἱ ξύμμοροι αὐτοῖς. μέσοι δὲ, Ἁλιάρτιοι, καὶ Κορωναῖοι, καὶ Κωπαιῆς, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ περὶ τὴν λίμνην. τὸ δὲ εὐώνυμον εἶχον Θεσπιῆς, καὶ Ταναγραῖοι, καὶ Ὀρχομένιοι. ἐπὶ δὲ τῷ κέρᾳ ἑκατέρῳ, οἱ ἱππῆς, καὶ ψιλοὶ ἦσαν. ἐπ' ἀσπίδας δὲ πέντε μὲν καὶ εἴκοσι Θηβαῖοι ἐτάξαντο, οἱ δ' ἄλλοι, ὡς ἕκαστοι ἔτυχον. αὕτη μὲν Βοιωτῶν παρασκευὴ καὶ διάκοσμος ἦν. Ἀθηναῖοι δὲ, οἱ μὲν ὁπλῖται, ἐπὶ ὀκτὼ πᾶν τὸ στρατόπεδον ἐτάξαντο, ὄντες πλήθει ἰσοπαλεῖς τοῖς ἐναντίοις. ἱππῆς δὲ ἐφ' ἑκατέρῳ τῷ κέρᾳ. ψιλοὶ δὲ ἐκ παρασκευῆς μὲν ὡπλισμένοι, οὔτε τότε παρῆσαν, οὔτε ἐγένοντο ἐν τῇ πόλει. οἵπερ δὲ ξυνεσέβαλον, ὄντες πολλαπλάσιοι τῶν ἐναντίων, ἄνοπλοί τε πολλοὶ ἠκολούθησαν, ἅτε πανστρατιᾶς ξένων τῶν παρόντων καὶ ἀστῶν γενομένης. καὶ ὡς τὸ πρῶτον ὥρμησαν ἐπ' οἴκου, οὐ παρεγένοντο, ὅτι μὴ ὀλίγοι. καθεστώτων δὲ ἐς τὴν τάξιν ἤδη, καὶ μελλόντων ξυνιέναι, Ἱπποκράτης ὁ στρατηγὸς ἐπιπαριὼν τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀθηναίων, παρεκελεύετό τε, καὶ ἔλεγε τοιάδε.

ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΣΙΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

Ὦ Ἀθηναῖοι, δι' ὀλίγου μὲν ἡ παραίνεσις γίγνεται, τὸ ἴσον δὲ πρός τε τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας δύναται, καὶ ὑπόμνησιν μᾶλλον ἔχει, ἢ ἐπικέλευσιν. παραστῇ δὲ μηδενὶ ὑμῶν, ὡς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ οὐ προσῆκον τοσόνδε κίνδυνον ἀναρριπτοῦ-

Καὶ πρὸς τούτοις ἤδη. τοῖς ἠρημένοις. Καὶ ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἀγῶνος ἐλθεῖν. ἤγουν ἀγωνίσασθαι μέχρι θανάτου. Ὡς αὐτοῖς διάκειται. ὑπόκειται. Οὐκ ἀντίλεκτος. ἀντὶ τοῦ ἀναμφίβολος. Οἱ ἰσχύος που θράσει. ἤγουν μετὰ θρασείας ἰσχύος. Τὸν δὲ ἔξω ὅρων. τῆς ἑαυτοῦ. Πολλὴν ἄδειαν τῇ Βοιωτίᾳ. ἤγουν ἄφοβον πεποιήκαμεν τὴν Βοιωτίαν. Τοῖς πρὶν ἔργοις. τοῖς ἑαυτοῦ. Πειρᾶσθαι μὴ αἰσχῦναι τὰς προσηκούσας ἀρετάς. ἤγουν τὰς συγγενικάς. Ὅμηρος· Μὴ δὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν. Πιστεύσαντας δὲ τῷ θεῷ πρὸς ἡμῶν ἔσεσθαι. ἤγουν βοηθήσειν ἡμῖν τὸν θεόν. Οἷς δὲ γενναῖον. ἤγουν πάτριον, καὶ ἀπὸ γένους. Καὶ τὴν ἄλλων. δηλονότι γῆν. Ἤδη γὰρ καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν. ἤγουν ἑσπέρα ἦν, κλίναντος ἡλίου. Καὶ ἐπεὶ δὲ προσέμιξεν ἐγγύς. ἐπλησίασεν. Ἐς χωρίον καθίσας. τὸ στράτευμα δηλονότι. Εἴ τις ἐπίοι αὐτῷ. τῷ Δηλίῳ. Καὶ τοῖς Βοιωτοῖς. κατὰ τῶν Βοιωτῶν. Καὶ ἐπειδὴ καλῶς αὐτοῖς εἶχε. τοῖς Βοιωτοῖς, τὰ τῆς συντάξεως. Καὶ ἔθεντο τὰ ὅπλα. περιέθεντο. Ὡς περ ἔμελλον ὁπλῖται. μαχέσασθαι. Ἀθηναῖοι μὲν οἱ δὲ ὁπλῖται. σχῆμα ὁμηρικόν. Καὶ μελλόντων ξυνιέναι. ἑκατέρων τῶν στρατῶν. Δι' ὀλίγου μὲν. λόγου δηλονότι. Ἀναρριπτοῦμεν. ἐκκινδυνεύοντες λαμβάνομεν.

Ἐκεῖνοι δὲ Βοιωτοῖς. ἐξεῖπον. Πάντων Βοιωτῶν. ἤγουν πάντων τῶν Βοιωτῶν συνδραμόντων εἰς τὸ βοηθῆσαι. Αἵ τε Σῖφαι, καὶ ἡ Χαιρώνεια. ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν. Τὸ ἁμάρτημα. τὴν προδοσίαν. Ἀνέβαλλον ἀντὶ τείχους τὸν χοῦν. ἀναρρίπτοντες, ἐπίθουν. Καὶ σταυρούς. ὀρθὰ ξύλα. Ἧ καιρὸς ἦν. ἤγουν ἐν ᾧ ἦν ἐπικαιρότατον, καὶ ἁρμοδιώτατον. Μέχρι ἀρίστου, ἄριστον τὸ νῦν λεγόμενον ἐν τῇ κοινῇ συνηθείᾳ. οὐ γὰρ δυνάμεθα ἐπὶ ἑσπέρας λαβεῖν αὐτὸ, ἐπεὶ ἔλεγε καὶ τὴν πέμπτην, ὡς καὶ τὰς ἄλλας. Ἱπποκράτης δὲ ὑπομένων. ἤγουν ὑπολειφθεὶς ἐν τῷ Δηλίῳ. Προχωροῦντας ἐπ' οἴκου. ἤγουν ἀπομακρύναντας τοῦ Δηλίου.

ἐκεῖνοι δὲ, Βοιωτοῖς. καὶ βοηθείας γενομένης πάντων Βοιωτῶν, οὐ γάρ πω Ἱπποκράτης παρελύπει ἐν τῇ γῇ ὤν, προκαταλαμβάνονται αἵ τε Σῖφαι καὶ ἡ Χαιρώνεια. ὡς δὲ ᾔσθοντο οἱ πράσσοντες τὸ ἁμάρτημα, οὐδὲν ἐκίνησαν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν. ὁ δὲ Ἱπποκράτης ἀναστήσας Ἀθηναίους πανδημεὶ αὐτοὺς, καὶ τοὺς μετοίκους, καὶ ξένων ὅσοι παρῆσαν, ὕστερος ἀφικνεῖται ἐπὶ τὸ Δήλιον, ἤδη τῶν Βοιωτῶν ἀνακεχωρηκότων ἀπὸ τῶν Σιφῶν. καὶ καθίσας τὸν στρατὸν, Δήλιον ἐτείχιζε τοιῷδε τρόπῳ, τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Τάφρον μὲν κύκλῳ περὶ τὸ ἱερὸν, καὶ τὸν νεὼν, ἔσκαπτον. ἐκ δὲ τῆς ὀρύγματος, ἀνέβαλλον ἀντὶ τείχους τὸν χοῦν. καὶ σταυροὺς παρακαταπηγνύντες ἄμπελον κόπτοντες τὴν περὶ τὸ ἱερὸν, ἐσέβαλλον. καὶ λίθους ἅμα, καὶ πλίνθον ἐκ τῶν οἰκοπέδων τῶν ἐγγὺς καθαιροῦντες, καὶ παντὶ τρόπῳ ἐμετεώριζον τὸ ἔρυμα. πύργους τε ξυλίνους κατέστησαν ᾗ καιρὸς ἦν, καὶ τοῦ ἱεροῦ οἰκοδόμημα οὐδὲν ὑπῆρχεν. ἧπερ γὰρ ἦν στοὰ, κατεπεπτώκει. ἡμέρᾳ δὲ ἀρξάμενοι τρίτῃ, ὡς οἴκοθεν ὥρμησαν, ταύτην τε εἰργάζοντο, καὶ τὴν τετάρτην, καὶ τῆς πέμπτης μέχρις ἀρίστου. ἔπειτα, ὡς τὰ πλεῖστα ἀπετετέλεστο, τὸ μὲν στρατόπεδον, προαπεχώρησεν ἀπὸ τοῦ Δηλίου οἷον δέκα σταδίους, ὡς ἐπ' οἴκου πορευόμενον. καὶ οἱ μὲν ψιλοὶ οἱ πλεῖστοι εὐθὺς ἐχώρουν. οἱ δ' ὁπλῖται θέμενοι τὰ ὅπλα, ἡσύχαζον. Ἱπποκράτης δὲ ὑπομένων ἔτι, καθίστατο φυλακάς τε, καὶ τὰ περὶ τὸ προτείχισμα ὅσα ἦν ὑπόλοιπα, ὡς χρῆν ἐπιτελέσαι. οἱ δὲ Βοιωτοὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ξυνελέγοντο ἐς τὴν Τάναγραν. καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων παρῆσαν, καὶ ᾐσθάνοντο τοὺς Ἀθηναίους προχωροῦντας ἐπ' οἴκου, τῶν ἄλλων Βοιωταρχῶν, οἵ εἰσιν ἕνδεκα, οὐ ξυνεπαινούντων μάχεσθαι, ἐπειδὴ οὐκ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἔτι εἰσὶ (μάλιστα γὰρ ἐν μεθορίοις τῆς Ὠρωπίας οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν, ὅτε ἔθεντο τὰ ὅπλα) Παγώνδας ὁ Αἰολάδου Βοιωταρχῶν ἐκ Θηβῶν, μετ' Ἀριανθίδου τοῦ Λυσιμαχίδου, καὶ ἡγεμονίας οὔσης, αὐτοῦ βουλόμενος τὴν μάχην ποιῆσαι, καὶ νομίζων ἄμεινον εἶναι κινδυνεῦσαι, προσκαλῶν ἑκάστους κατὰ λόχους, ὅπως μὴ ἀθρόοι ἐκλίποιεν τὰ ὅπλα, ἔπειθε τοὺς Βοιωτοὺς ἰέναι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τὸν ἀγῶνα ποιεῖσθαι, λέγων τοιάδε.

ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΣΙΣ ΠΑΓΩΝΔΟΥ βοιωτάρχου ἵνα κινδυνεύσωσι κατ' Ἀθηναίων.

Χρῆν μὲν ὦ ἄνδρες Βοιωτοὶ, μηδ' ἐς ἐπίνοιάν τινα ἡμῶν ἐλθεῖν τῶν ἀρχόντων, ὡς οὐκ εἰκὸς Ἀθηναίοις, ἢν ἄρα μὴ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἔτι καταλάβωμεν αὐτοὺς, διὰ μάχης ἐλθεῖν. τὴν γὰρ Βοιωτίαν ἐκ τῆς ὁμόρου ἐλθόντες, τεῖχος ἐνοικοδομησάμενοι, μέλλουσι φθείρειν. καὶ εἰσὶ δήπου πολέμιοι, ἐν ᾧ τε ἂν χωρίῳ καταληφθῶσι, καὶ ὅθεν ἐπελθόντες, πολέμια ἔδρασαν. νυνὶ δ' εἴ τῳ καὶ ἀσφαλέστερον ἔδοξεν εἶναι, μεταγνώτω. οὐ γὰρ τὸ προμηθὲς οἷς ἂν ἄλλος ἐπίῃ, περὶ τῆς σφετέρας ὁμοίως ἐνδέχεται λογισμὸν, καὶ ὅς τις τὰ μὲν ἑαυτοῦ ἔχει, τοῦ δὲ πλέονος ὀρεγόμενος, ἑκών τινι ἐπέρχεται. πάτριόν τε ὑμῖν στρατὸν ἀλλόφυλον ἐπελθόντα, καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ, καὶ ἐν τῇ τῶν πέλας, ὁμοίως ἀμύνεσθαι. Ἀθηναίοις δὲ, καὶ προσέτι ὁμόροις οὖσι, πολλῷ μάλιστα δεῖ. πρός τε γὰρ τοὺς ἀστυγείτονας πᾶσι τὸ ἀντίπαλον καὶ ἐλεύθερον καθίσταται. καὶ πρὸς τούτους γε δὴ, οἳ καὶ μὴ τοὺς ἐγγὺς, ἀλλὰ

Βοιωταρχῶν. Βοιώταρχος, καὶ Βοιωτάρχης.

Κινδυνεῦσαι. διὰ κινδύνου χωρῆσαι.

Χρῆν μὲν ὦ ἄνδρες Βοιωτοί. ἡ μὲν προτροπὴ, ἐπιπλήξεως τῶν μὴ συνεπαινούντων μάχεσθαι. ἡ δὲ κατασκευὴ, ἐκ διαβολῆς τῶν Ἀθηναίων, ὅτι πανταχοῦ ἐχθροί. Νυνὶ δ' εἴ τῳ καὶ ἀσφαλέστερον. τὸ μὴ πολεμῆσαι. Οὐ γὰρ τὸ προμηθές. ὁ νοῦς, οὕτως, οὐχ ὁμοίως δεῖ τὸν ἐπιβουλεύοντα, καὶ τὸν ἐπιβουλευόμενον ἀσφαλῶς μεταχειρίζειν, ἀλλὰ δῆλον ὅτι δεῖ [illegible] δυνάμει τὸν ἐπιβουλευόμενον. Ὅμηρος.

» Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος
» ἱπποδάμοιο.

Οἷς ἂν ἄλλος ἐπίῃ. ἐκ τῶν τοῦ Αἰσώπου μύθων, ἄλλως ἄλλον ἀγρεῦσαι θέλων τρέχει τις. ἄλλος δ' ἄλλον ἐκ κακοῦ σώζων. ὡς ἂν οἱ Ἀθηναῖοι, μᾶλλον προμηθητέον. τὸ συμπέρασμα προτρεπτικὸν εἰς τὰ πρακτέα, κατὰ διορισμόν τινα τῶν Ἀθηναίων.

Πάτριόν τε ὑμῖν. ἀπὸ τοῦ ἔθους ἡ ἐργασία τοῦ δυνατοῦ. προαναφωνεῖ δ' ὃ μέλλει διὰ παραδείγματος ὕστερον ἀποδεῖξαι. Ἀθηναίοις δὲ καὶ προσέτι. τὸ συμφορὸν μεταληπτικὸν ἀπὸ προσώπου, καὶ τρόπου. Καὶ ἐλεύθερον καθίσταται. ἤγουν, οἱ γὰρ πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἀντιπαλαίοντες, καὶ ἀντιμαχόμενοι, καὶ ἐλεύθεροι εἰσί.

ἢ εἰσὶ πολέμιοι ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ ὅθεν ἐπελθόντες πολέμια [illegible] ἤγουν πανταχοῦ εἰσὶν ἡμῶν ἐχθροί. [illegible]

Ἀρετήν. ἀντὶ τοῦ, πρόσκεψιν, ἢ περιάθρησιν, ἢ πρόνοιαν, ἢ ἐξέτασιν. Κατακτώμενοι. ἀναδεξάμενοι. Ἀπάτῃ γὰρ εὐπρεπεῖ. τοῖς γὰρ δυναμένοις φησὶν οὖσιν, ὥσπερ ἐσμὲν ἡμεῖς, αἴσχιόν ἐστι μετὰ ἀπάτης εὐπρεποῦς κτήσασθαι ἢ βιασαμένους ἐκ τοῦ φανεροῦ. ὁ μὲν γὰρ βιάσασθαι, τῷ τῆς ἰσχύος δικαίῳ γίνεται, καὶ ὡς παρέχει ἰσχὺν ἡ τύχη. τὸ δὲ ἀπατῆσαι, ἀπὸ γνώμης ἀδίκου γίνεται. Τὸ μὲν, γάρ. τὸ βίᾳ ἐμφανεῖ. Τὸ δὲ, ὁ ἀπάτῃ εὐπρεπεῖ. Διαφόρων ποιούμεθα. διαφερόντων. Πρὸς τοῖς ὅρκοις βεβαίωσιν. πρὸς τοῖς ὅρκοις φησὶν, οὓς ὤμοσα, οὐκ ἂν ἔτι παρ' ἐμοῦ πίστιν βεβαιοτέραν λαβεῖν, εἰ μὴ ἀναμείνητε τὰ ἔργα, καὶ ἴδητε αὐτὰ ἀφομοιούμενα τοῖς λόγοις, οἷς νῦν λέγω. πίστιν βεβαίαν. τοῦ συμφέρειν αὐτὰ τῶν λόγων παρεχομένων. Ἀναθρούμενα. φανερὰ γιγνόμενα. Εἰ δ' ἐμοῦ ταῦτα. εἰ δ' ἐμοῦ ταῦτα προτείνοντος, καὶ ἐπαγγελλομένου, φήσετε μὴ δύνασθαι, ἢ ποιεῖν ἐλευθεροῦσθαι, ἢ συμμαχεῖν. μένουσι δὲ τῆς φιλίας, ἀξιώσετε ἡμᾶς διωθεῖσθαι, ὑφορώμενοι μὴ ἄρα οὐκ ἀκίνδυνος ὑμῖν ἡ ἐλευθερία γένηται. ἔτι δὲ εἰ λέγοι τις ὡς δίκαιον τούτοις ἐλευθεροῦν, οἳ καὶ δύνανται δέξασθαί τι, καὶ κατασχεῖν τὴν ἐλευθερίαν, ἄκοντα δὲ μηδένα ἀναγκάζειν ἐλευθεροῦσθαι, μάρτυρας μὲν, θεοὺς, καὶ ἥρωας, καὶ ἑξῆς. Ἀδύνατοι μὲν φήσετε εἶναι. προσίεσθαι δηλονότι ἡμᾶς. Μὴ κακούμενοι. ὑφ' ἡμῶν. Διωθεῖσθαι ἡμᾶς δηλονότι. Προσαναγκάζειν. ἐλευθεροῦσθαι δηλονότι. Καὶ κατὰ δύο ἀνάγκας. ὅ ἐστιν αἰτίας. Τῶν μὲν λακεδαιμονίων. λείπει ἕνεκεν. Εἰ μὴ προσαχθήσεσθαι ἡμῖν δηλονότι. Τοῖς ἀπὸ ὑμῶν. ἀντὶ τῶν ἑλλήνων. Οὐ γὰρ δὴ εἰκότως γ' ἄν. οὐ γὰρ ἂν εὐλόγως ἐγχειροῖμεν ἐλευθεροῦν τοὺς ἕλληνας, οὐδ' ἂν δικαίως τοὺς μὴ βουλομένους ἐλευθεροῦσθαι, ἐλευθεροῦν ἐπιχειροῦμεν, εἰ μὴ κοινῇ πᾶσι τοῖς ἕλλησι τοῦτο συνέφερε. Τοὺς πλείους ἄν. τοὺς ἀθηναίους. Αὐτονομίαν. ἰσοτιμίαν. Πρὸς ταῦτα. ἀφορῶντες δηλονότι. Καταθέσθαι. ἑαυτοῖς δηλονότι. Τὸ κάλλιστον ὄνομα περιθεῖναι. τὴν ἐλευθερίαν. Πολλῶν λεχθέντων. ἀμφιβόλων λόγων λεχθέντων. Κρύφα ψηφισάμενοι. κατάστασιν κρίσεως ποιήσαντες. Καὶ πιστώσαντες αὐτὸν τοῖς ὅρκοις. ἀντὶ τοῦ ὅρκον ἐξ αὐτοῦ λαβόντες. ὅτι γὰρ λέγομεν πιστῶ σε ὅρκῳ, ἀντὶ τοῦ ὅρκον ἐκ σοῦ λαμβάνω. πιστοῦμαι σε δὲ ὅρκῳ, ἀντὶ τοῦ ὅρκον σοι δίδωμι. Ἀποικία ξυναπέστη. τῶν ἀθηναίων. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος. μετάβασις. Τὸν δ' ἐπὶ τὸ δήλιον. δηλονότι ἀπαντῆσαι. Διαμαρτίας. ἀστοχίας. Τῶν ἡμερῶν. τῶν συμπεφωνημένων. Ἃς ἔδει. [illegible]

ἀρχὴν, κατακτώμενοι. ἀπάτῃ γὰρ εὐπρεπεῖ, αἴσχιον τοῖς γε ἐν ἀξιώματι πλεονεκτῆσαι, ἢ βίᾳ ἐμφανεῖ· τὸ μὲν γὰρ, ἰσχύος δικαιώσει, ἣν ἡ τύχη ἔδωκεν ἐπέρχεται, τὸ δὲ, γνώμης ἀδίκου ἐπιβουλῇ. οὕτω πολλὴν περιωπὴν τῶν ἡμῖν ἐς τὰ μέγιστα διαφόρων ποιούμεθα. καὶ οὐκ ἂν μείζω πρὸς τοῖς ὅρκοις βεβαίωσιν λάβοιτε, ἢ οἷς τὰ ἔργα ἐκ τῶν λόγων ἀναθρούμενα, δόκησιν ἀναγκαίαν παρέχεται, ὡς καὶ ξυμφέρει ὁμοίως ὡς εἶπον. εἰ δ' ἐμοῦ ταῦτα προϊσχομένου, ἀδύνατοι μὲν φήσετε εἶναι, εὖνοι δ' ὄντες ἀξιώσετε μὴ κακούμενοι διωθεῖσθαι, καὶ τὴν ἐλευθερίαν μὴ ἀκίνδυνον ὑμῖν φαίνεσθαι, δίκαιόν τε εἶναι οἷς καὶ δυνατὸν δέχεσθαι αὐτὴν, τούτοις καὶ ἐπιφέρειν, ἄκοντα δὲ, μηδένα προσαναγκάζειν, μάρτυρας μὲν θεοὺς, καὶ ἥρωας τοὺς ἐγχωρίους ποιήσομαι, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ ἥκων, οὐ πείθω. γῆν δὲ τὴν ὑμετέραν δῃῶν, πειράσομαι βιάζεσθαι. καὶ οὐκ ἀδικεῖν ἔτι νομιῶ. προσεῖναι δέ τι μοι καὶ κατὰ δύο ἀνάγκας τὸ εὔλογον. τῶν μὲν λακεδαιμονίων, ὅπως μὴ τῷ ὑμετέρῳ εὔνῳ, εἰ μὴ προσαχθήσεσθε, τοῖς ἀπὸ ὑμῶν χρήμασι φερομένοις παρ' ἀθηναίους, βλάπτωνται. οἱ δὲ ἕλληνες ἵνα μὴ κωλύωνται ὑφ' ὑμῶν δουλείας ἀπαλλαγῆναι. οὐ γὰρ δὴ εἰκότως γ' ἂν τάδε πράσσοιμεν. οὐδὲ ὀφείλομεν οἱ λακεδαιμόνιοι μὴ κοινοῦ τινος ἀγαθοῦ αἰτίᾳ, τοὺς μὴ βουλομένους ἐλευθεροῦν. οὐδ' αὖ ἀρχῆς ἐφιέμεθα, παῦσαι δὲ μᾶλλον ἑτέρους σπεύδοντες, τοὺς πλείους ἂν ἀδικοῖμεν, εἰ ξύμπασιν αὐτονομίαν ἐπιφέροντες, ὑμᾶς τοὺς ἐναντιουμένους περιίδοιμεν. πρὸς ταῦτα βουλεύεσθε εὖ, καὶ ἀγωνίσασθε, τοῖς τε ἕλλησιν ἄρξαι πρῶτοι ἐλευθερίας, καὶ ἀίδιον δόξαν καταθέσθαι, καὶ αὐτοὶ τά τε ἴδια μὴ βλαφθῆναι, καὶ ξυμπάσῃ τῇ πόλει τὸ κάλλιστον ὄνομα περιθεῖναι. Ὁ μὲν Βρασίδας τοσαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ ἀκάνθιοι πολλῶν λεχθέντων πρότερον ἐπ' ἀμφότερα, κρύφα ψηφισάμενοι, διά τε τὸ ἐπαγωγὰ εἰπεῖν τὸν βρασίδαν, καὶ περὶ τοῦ καρποῦ φόβῳ, ἔγνωσαν οἱ πλείους ἀφίστασθαι ἀθηναίων. καὶ πιστώσαντες αὐτὸν τοῖς ὅρκοις, οὓς τὰ τέλη τῶν λακεδαιμονίων ὀμόσαντα αὐτὸν ἐξέπεμψαν, ἦ μὴν ἔσεσθαι ξυμμάχους αὐτονόμους οὓς ἂν προσαγάγηται, οὕτω δέχονται τὸν στρατόν. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ στάγειρος, ἀνδρίων ἀποικία, ξυναπέστη. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῷ θέρει τούτῳ ἐγένετο. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος εὐθὺς ἀρχομένου, ὡς τῷ ἱπποκράτει καὶ Δημοσθένει στρατηγοῖς οὖσιν ἀθηναίων, τὰ ἐν τοῖς βοιωτοῖς ἐνεδίδοτο, καὶ ἔδει τὸν μὲν Δημοσθένην ταῖς ναυσὶν ἐς τὰς σίφας ἀπαντῆσαι, τὸν δ' ἐπὶ τὸ δήλιον, γενομένης διαμαρτίας τῶν ἡμερῶν, ἐς ἃς ἔδει ἀμφοτέρους στρατεύειν, ὁ μὲν Δημοσθένης πρότερον πλεύσας πρὸς τὰς σίφας, καὶ ἔχων ἐν ταῖς ναυσὶν ἀκαρνᾶνας, καὶ τῶν ἐκεῖ πολλοὺς ξυμμάχους, ἄπρακτος γίγνεται, μηνυθέντος τοῦ ἐπιβουλεύματος ὑπὸ Νικομάχου, ἀνδρὸς φωκέως ἐκ φανοτέως, ὃς λακεδαιμονίοις εἶπεν,

Ἐκεῖνοι

Δέχεται τὸ πλῆθος τὸν Βρασίδαν. Ὡς Λακεδαιμόνιος. οἱ γὰρ Λάκωνες βραχυλογοῦσι. Βραχυλόγος ἐσόμενος. Τὰ γὰρ ἄλλα, μάλα δὲ ἰδίως ἀγορεύειν. Ἡ μὲν ἔκπεμψίς μου. ἀποστολή. Τὴν αἰτίαν ἐπαληθεύουσα. βεβαιοῦσα. κυροῦσα. Προείπομεν Ἀθηναίοις. τὸ ἑξῆς, Ἀθηναίοις πολεμήσειν. Εἰ δὲ χρόνῳ ἐπήλθομεν. εἰ δὲ βραδέως παραγενόμεθα μηδεὶς ὑμῖν μέμφεται. ἐλπίσαντες γὰρ τοὺς Ἀθηναίους ταχέως καταλύσειν, καὶ τοῦ κατὰ τὴν Ἀττικὴν πολέμου παύσασθαι ῥᾳδίως, τῆς δοκήσεως ἐσφάλημεν. Ἡ διὰ τάχους. τῆς ὑμετέρας συμμαχίας. Νῦν γὰρ ὅτε παρέσχε. νῦν γὰρ ὅτε τὰ πράγματα παρουσίας ὑμῖν ἐξουσίαν παρέσχεν.

δέχεται. καὶ καταστὰς ἐπὶ τὸ πλῆθος, ἦν δὲ οὐδὲ ἀδύνατος ὡς Λακεδαιμόνιος εἰπεῖν, ἔλεγε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΒΡΑΣΙΔΟΥ

Ἡ μὲν ἔκπεμψίς μου καὶ τῆς στρατιᾶς ὑπὸ Λακεδαιμονίων ὦ Ἀκάνθιοι γεγένηται, τὴν αἰτίαν ἐπαληθεύουσα, ἣν ἀρχόμενοι τοῦ πολέμου, προείπομεν Ἀθηναίοις, ἐλευθεροῦντες τὴν Ἑλλάδα πολεμήσειν. εἰ δὲ χρόνῳ ἐπήλθομεν, σφαλέντες τῆς ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ πολέμου δόξης, ᾗ διὰ τάχους αὐτοὶ ἄνευ τοῦ ὑμετέρου κινδύνου, ἠλπίσαμεν Ἀθηναίους καθαιρήσειν, μηδεὶς μεμφθῇ. νῦν γὰρ ὅτε παρέσχεν ἀφιγμένοι, καὶ μετὰ ὑμῶν πειρασόμεθα κατεργάζεσθαι αὐτούς. θαυμάζω δὲ τῇ τε ἀποκλείσει μου τῶν πυλῶν, καὶ εἰ μὴ ἀσμένοις ὑμῖν ἀφῖγμαι. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι, οἰόμενοί τε παρὰ ξυμμάχοις, καὶ πρὶν ἔργῳ ἀφικέσθαι, τῇ γοῦν γνώμῃ ἥξειν καὶ βουλομένοις ἔσεσθαι, κίνδυνόν τε τοσόνδε ἀνερρίψαμεν διὰ τῆς ἀλλοτρίας, πολλῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἰόντες, καὶ πᾶν τὸ πρόθυμον παρεχόμενοι. ὑμεῖς δέ, εἴ τι ἄλλο ἐν νῷ ἔχετε, ἢ εἰ ἐναντιώσεσθε, τῇ τε ὑμετέρᾳ αὐτῶν ἐλευθερίᾳ, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, δεινὸν ἂν εἴη. καὶ γὰρ οὐ μόνον ὅτι αὐτοὶ ἀνθίστασθε, ἀλλὰ καὶ οἷς ἂν ἐπίω, ἧσσόν τις ἐμοὶ πρόσεισι, καὶ δυσχερὲς ποιούμενοι, εἰ ἐπὶ οὓς πρῶτον ἦλθον ὑμᾶς, καὶ πόλιν ἀξιόχρεων παρεχομένους, καὶ ξύνεσιν δοκοῦντας ἔχειν, μὴ ἐδέξασθε. καὶ τὴν αἰτίαν οὐχ ἕξω πιστὴν ἀποδεικνύναι, ἀλλ' ἢ ἄδικον τὴν ἐλευθερίαν ἐπιφέρειν, ἢ ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος τιμωρῆσαι τὰ πρὸς Ἀθηναίους, ἢν ἐπίωσιν, ἀφῖχθαι. καίτοι στρατιᾷ γε τῇδ', ἣν νῦν ἐγὼ ἔχω, ἐπὶ Νίσαιαν ἐμοῦ βοηθήσαντος, οὐκ ἠθέλησαν Ἀθηναῖοι πλέονες ὄντες προσμῖξαι. ὥστε οὐκ εἰκὸς νηίτῃ γε αὐτοὺς τῷ ἐν Νισαίᾳ στρατῷ ἴσον πλῆθος ἐφ' ὑμᾶς ἀποστεῖλαι. αὐτός τε οὐκ ἐπὶ κακῷ, ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἑλλήνων παρελήλυθα, ὅρκοις τε Λακεδαιμονίων καταλαβὼν τὰ τέλη τοῖς μεγίστοις, ἦ μὴν οὓς ἂν ἔγωγε προσαγάγωμαι ξυμμάχους, ἔσεσθαι αὐτονόμους, καὶ ἅμα οὐχ ἵνα ξυμμάχους ὑμᾶς ἔχωμεν, ἢ βίᾳ ἢ ἀπάτῃ προσλαβόντες, ἀλλὰ τοὐναντίον, ὑμῖν δεδουλωμένοις ὑπὸ Ἀθηναίων ξυμμαχήσοντες. οὔκουν ἀξιῶ οὔτ' αὐτὸς ὑποπτεύεσθαι, πίστεις τε διδοὺς τὰς μεγίστας, οὔτε τιμωρὸς ἀδύνατος νομισθῆναι, προσχωρεῖν τε ὑμᾶς θαρσήσαντας. καὶ εἴ τις ἰδίᾳ τινὰ δεδιὼς ἄρα, μὴ ἐγώ τῳ προσθῶ τὴν πόλιν, ἀπρόθυμός ἐστι, πάντων μάλιστα πιστευσάτω. οὐ γὰρ ξυστασιάσων ἥκω, οὐδὲ ἀσαφῆ τὴν ἐλευθερίαν νομίζω ἐπιφέρειν, εἰ τὸ πάτριον παρεὶς, τὸ πλέον τοῖς ὀλίγοις, ἢ τὸ ἔλασσον τοῖς πᾶσι δουλώσαιμι. χαλεπωτέρα γὰρ ἂν τῆς ἀλλοφύλου ἀρχῆς εἴη, καὶ ἡμῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις οὐκ ἂν ἀντὶ πόνων χάρις καθίσταιτο, ἀντὶ δὲ τιμῆς καὶ δόξης, αἰτία μᾶλλον. οἷς τε τοὺς Ἀθηναίους ἐγκλήμασι καταπολεμοῦμεν, αὐτοὶ ἂν φαινοίμεθα ἐχθίονα, ἢ ὁ μὴ ὑποδείξας.

Ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι. ὑμεῖς μὲν γὰρ εἰς κίνδυνον τηλικοῦτον κατέστημεν, διὰ τῆς ἀλλοτρίας ὁδοιπορήσαντες. καὶ προθυμίαν ἅπασαν ἐνεδειξάμεθα, ἐλπίσαντες τὴν παρουσίαν ἡμῶν ἀσμένοις ὑμῖν ἔσεσθαι, οὓς γε καὶ πρὶν ἀφικέσθαι, τῇ γοῦν προαιρέσει φίλους ἐπάξειν ποσῶς τε βουλόμεθα, ὡς παρὰ φίλους ἐφικέσθαι. Τῇ γοῦν γνώμῃ ἥξειν. βουλομένοις αὐτοῖς. δηλονότι τοῖς ξυμμάχοις, ἡ δὲ σύνταξις, θουκυδίδειος. Καὶ τὴν αἰτίαν οὐχ ἕξω πιστήν. τὴν αἰτίαν τῆς ἐμῆς ἐξόδου λέγων, οὐ πιστευθήσομαι, ἀλλὰ προφασίζεσθαι δόξω, ἐλευθεροῦν ἐπαγγελλόμενος δὴ τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὸ ἀδικεῖν ποιοῦντες, ἢ ἀδύνατον εἶναι βοηθεῖν πρὸς Ἀθηναίους καὶ ἐπιοῦσι τοῖς συμμάχοις. Ὅρκοις τε Λακεδαιμονίων. τὸ ἑξῆς, ὅρκοις μεγίστοις τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων. τέλη καταλαβών. ἀντὶ τοῦ πείσας ὀμόσαι τοὺς ἄρχοντας τῶν Λακεδαιμονίων. Ἀσαφῆ τὴν ἐλευθερίαν. γράφεται ἀσφαλῆ. καὶ ὁ νοῦς ἔχει ὧδε. οὐδὲ γὰρ φανερὰν ἐπιφέρειν νομίζω τὴν ἐλευθερίαν, εἰ καταλείψας τὸ πάτριον, ἤγουν τὴν ἀρχαίαν ἐλευθερίαν, δουλώσω τὸ πλεῖον τοῖς ὀλίγοις. ἤτοι, τοὺς ἄλλους Ἀκανθίους τοῖς στασιάζουσιν. ἢ τὸ ἔλασσον τοὺς αὐτοὺς Ἀκανθίους τοῖς πᾶσιν. ἤγουν τοῖς Μακεδόσιν, ἢ Θεσσαλοῖς, ἢ τυχὸν τοῖς Λακεδαιμονίοις. τοὺς γὰρ αὐτοὺς Ἀκανθίους πολλούς τε καὶ ὀλίγους φησὶν εἶναι, πρὸς μὲν τοὺς στασιαστάς, πολλούς. πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους Μακεδόνας, τυχὸν καὶ Λακεδαιμονίους, ἐλάσσους.

Τῆς ἀλλοφύλου ἀρχῆς εἴη. τῆς Ἀθηναίων. Οἷς τε τοὺς Ἀθηναίους. ἤγουν ἐφ' οἷς. Ἢ ὁ μὴ ὑποδείξας. ἢ ὁ μὴ προεπαγγειλάμενος. τὸν Ἀθηναῖον αἰνίττεται.

πολέμιος μὲν οὐκ ὢν ἐκ τοῦ φανεροῦ, φοβούμενος δὲ καὶ αὐτὸς τὰ παλαιὰ διάφορα τῶν Ἀθηναίων, καὶ μάλιστα βουλόμενος Ἀρραβαῖον τὸν Λυγκηστῶν βασιλέα παραστήσασθαι. ξυνέβη δὲ αὐτοῖς, ὥστε ῥᾷον ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατὸν ἐξαγαγεῖν, ἡ τῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῷ παρόντι κακοπραγία. τῶν γὰρ Ἀθηναίων ἐγκειμένων τῇ Πελοποννήσῳ, καὶ οὐχ ἥκιστα τῇ ἐκείνων γῇ, ἤλπιζον ἀποτρέψαι αὐτοὺς μάλιστα, εἰ ἀντιπαραλυποῖεν, πέμψαντες ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους αὐτῶν στρατιάν, ἄλλως τε καὶ ἑτοίμων ὄντων τρέφειν τε, καὶ ἐπὶ ἀποστάσει σφᾶς ἐπικαλουμένων. καὶ ἅμα τῶν Εἱλώτων βουλομένοις ἦν ἐπὶ προφάσει ἐκπέμψαι, μή τι πρὸς τὰ παρόντα, τῆς Πύλου ἐχομένης, νεωτερίσωσιν· ἐπεὶ καὶ τόδε ἔπραξαν, φοβούμενοι αὐτῶν τὴν νεότητα καὶ τὸ πλῆθος· αἰεὶ γὰρ τὰ πολλὰ Λακεδαιμονίοις πρὸς τοὺς Εἵλωτας τῆς φυλακῆς πέρι μάλιστα καθειστήκει· προεῖπον αὐτῶν ὅσοι ἀξιοῦσιν ἐν τοῖς πολεμίοις γεγενῆσθαι σφίσιν ἄριστοι, κρίνεσθαι, ὡς ἐλευθερώσοντες, πεῖραν ποιούμενοι, καὶ ἡγούμενοι τούτους σφίσιν ὑπὸ φρονήματος, οἵπερ καὶ ἠξίωσαν πρῶτος ἕκαστος ἐλευθεροῦσθαι, μάλιστα ἂν καὶ ἐπιθέσθαι. καὶ προκρίναντες ἐς δισχιλίους, οἱ μὲν ἐστεφανώσαντό τε, καὶ τὰ ἱερὰ περιῆλθον, ὡς ἠλευθερωμένοι, οἱ δὲ, οὐ πολλῷ ὕστερον, ἠφάνισάν τε αὐτοὺς, καὶ οὐδεὶς ᾔσθετο ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστος διεφθάρη. καὶ τότε προθύμως τῷ Βρασίδᾳ αὐτῶν ξυνέπεμψαν ἑπτακοσίους ὁπλίτας, τοὺς δ' ἄλλους ἐκ τῆς Πελοποννήσου μισθῷ πείσας ἐξήγαγεν. αὐτόν τε Βρασίδαν βουλόμενον μάλιστα Λακεδαιμόνιοι ἀπέστειλαν· προυθυμήθησαν δὲ καὶ οἱ Χαλκιδῆς, ἄνδρα ἔν τε τῇ Σπάρτῃ δοκοῦντα δραστήριον εἶναι ἐς τὰ πάντα, καὶ ἐπειδὴ ἐξῆλθε, πλείστου ἄξιον Λακεδαιμονίοις γενόμενον. τό τε γὰρ παραυτίκα ἑαυτὸν παρασχὼν δίκαιον καὶ μέτριον ἐς τὰς πόλεις, ἀπέστησε τὰ πολλά, τὰ δὲ προδοσίᾳ εἷλε τῶν χωρίων, ὥστε τοῖς Λακεδαιμονίοις γίγνεσθαι ξυμβαίνειν τε βουλομένοις, ὅπερ ἐποίησαν, ἀνταπόδοσιν καὶ ἀποδοχὴν χωρίων, καὶ τοῦ πολέμου ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου λώφησιν. ἔς τε τὸν χρόνῳ ὕστερον μετὰ τὰ ἐκ Σικελίας πόλεμον, ἡ τότε Βρασίδου ἀρετὴ καὶ ξύνεσις, τῶν μὲν πείρᾳ αἰσθομένων, τῶν δὲ ἀκοῇ νομισάντων, μάλιστα ἐπιθυμίαν ἐνεποίει τοῖς Ἀθηναίων ξυμμάχοις ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους. πρῶτος γὰρ ἐξελθὼν καὶ δόξας εἶναι κατὰ πάντα ἀγαθὸς, ἐλπίδα ἐγκατέλιπε βέβαιον, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι τοιοῦτοί εἰσι. τότε δ' οὖν ἀφικομένου αὐτοῦ ἐς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης, οἱ Ἀθηναῖοι πυθόμενοι, τόν τε Περδίκκαν πολέμιον ποιοῦνται, νομίσαντες αἴτιον εἶναι τῆς παρόδου, καὶ τῶν ταύτῃ ξυμμάχων φυλακὴν πλείονα κατεστήσαντο. Περδίκκας δὲ, Βρασίδαν καὶ τὴν στρατιὰν εὐθὺς λαβὼν μετὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως, στρατεύει ἐπὶ Ἀρραβαῖον τὸν Βρομεροῦ Λυγκηστῶν Μακεδόνων βασιλέα, ὅμορον ὄντα, διαφορᾶς τε αὐτῷ οὔσης, καὶ βουλόμενος καταστρέψασθαι. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο τῷ στρατῷ μετὰ τοῦ Βρασίδου ἐπὶ τῇ ἐσβολῇ τῆς Λύγκου, Βρασίδας λόγοις ἔφη βούλεσθαι πρῶτον ἐλθὼν πρὸ πολέμου Ἀρραβαῖον ξύμμαχον Λακεδαιμονίων, ἢν δύνηται, ποιῆσαι. καὶ γάρ τι καὶ Ἀρραβαῖος ἐπεκηρυκεύετο, ἑτοῖμος ὢν Βρασίδᾳ μέσῳ δικαστῇ ἐπιτρέπειν. καὶ οἱ Χαλκιδέων πρέσβεις ξυμπαρόντες ἐδίδασκον αὐτὸν μὴ ὑπεξελεῖν τῷ Περδίκκᾳ τὰ δεινά, ἵνα προθυμοτέρῳ ἔχοιεν καὶ ἐς τὰ ἑαυτῶν χρῆσθαι. ἅμα δέ τι καὶ εἰρήκεσαν τοιοῦτον οἱ παρὰ τοῦ Περδίκκου ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ὡς πολλὰ αὐτοῖς τῶν περὶ αὐτὸν χωρίων ξύμμαχα ποιήσοι, ὥστε ἐκ τοῦ τοιούτου κοινῇ μᾶλλον ὁ Βρασίδας τὰ τοῦ Ἀρραβαίου ἠξίου πράσσειν. Περδίκκας δὲ, οὔτε δικαστὴν ἔφη Βρασίδαν τῶν σφετέρων διαφορῶν ἀγαγεῖν, μᾶλλον δὲ καθαιρέτην ὧν ἂν αὐτὸς ἀποφαίνῃ πολεμίων, ἀδικήσειν τε εἰ αὐτοῦ τρέφοντος τὸ ἥμισυ τοῦ στρατοῦ ξυνέσται Ἀρραβαίῳ. ὁ δὲ ἄκοντος καὶ ἐκ διαφορᾶς ξυγγίγνεται, καὶ πεισθεὶς τοῖς λόγοις ἀπήγαγε τὴν στρατιάν, πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν χώραν. Περδίκκας δὲ μετὰ τοῦτο τρίτον μέρος ἀνθ' ἡμίσεος τῆς τροφῆς ἐδίδου, νομίζων ἀδικεῖσθαι. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει εὐθὺς Βρασίδας ἔχων καὶ Χαλκιδέας, ἐπὶ Ἄκανθον τὴν Ἀνδρίων ἀποικίαν ὀλίγον πρὸ τρυγήτου ἐστράτευσεν. οἱ δὲ, περὶ τοῦ δέχεσθαι αὐτὸν κατ' ἀλλήλους ἐστασίαζον, οἵ τε μετὰ τῶν Χαλκιδέων ξυνεπάγοντες καὶ ὁ δῆμος. ὅμως δὲ διὰ τοῦ καρποῦ τὸ δέος ἔτι ἔξω ὄντος, πεισθὲν τὸ πλῆθος ὑπὸ τοῦ Βρασίδου, δέξασθαί τε αὐτὸν μόνον, καὶ ἀκούσαντας βουλεύσασθαι,

Δέχεται.

Πολέμιος μὲν οὐκ ὤν. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι. Ξυνέβη δὲ αὐτοῖς. ἤγουν τῷ Περδίκκᾳ, καὶ τοῖς ἀπὸ Θρᾴκης ἀφεστῶσι τῶν Ἀθηναίων. Τῇ ἐκείνων γῇ. ἤγουν τῇ Λακωνικῇ. Οἵ των τρέφειν τε. τῶν Χαλκιδέων, καὶ τοῦ Περδίκκου.

Ἐπικαλουμένων. ἀντὶ τοῦ προκαλουμένων.

Καὶ ἅμα τῶν Εἱλώτων. σημείωσαι τὸ Λακωνικὸν ἔργον εἰς τοὺς Εἵλωτας γενόμενον, καὶ ὅπως αὐτοὺς λαθραίως διέφθειραν.

Βουλομένοις ἦν. ἤγουν τοῖς Λακεδαιμονίοις.

Καὶ προκρίναντες. ἀντὶ τοῦ προκριθέντων.

Οἱ δὲ, οὐ πολλῷ ὕστερον. ἤγουν οἱ Λακεδαιμόνιοι.

Πλείστου ἄξιον. ἤγουν ὠφελοῦντα τὴν Λακεδαίμονα.

Καὶ μέτριον ἐς τὰς πόλεις. ταπεινόν.

Βρασίδᾳ μέσῳ δικαστῇ. ἀντὶ τοῦ μεσίτῃ, καὶ διαιτητῇ.

Τῶν περὶ αὐτὸν χωρίων. τὸν Περδίκκαν.

Ὁ δὲ, ἄκοντος. τοῦ Περδίκκου δηλονότι.

Καὶ πεισθεὶς τοῖς λόγοις. τοῦ Ἀρραβαίου.

Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει. μεταβάσεως.

Οἱ δὲ, περὶ τοῦ δέχεσθαι. οἱ Ἀκάνθιοι.

τὸ ἐν τῇ Ταναγραίᾳ πρὸς Εὔβοιαν τετραμμένον Ἀπόλλωνος ἱερόν. ἅμα δὲ ταῦτα ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ γίγνεσθαι, ὅπως μὴ ξυμβοηθήσωσιν ἐπὶ τὸ Δήλιον οἱ Βοιωτοὶ ἀθρόοι, ἀλλ' ἐπὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν ἕκαστοι κινούμενοι, καὶ εἰ κατορθοῖτο ἡ πεῖρα, καὶ τὸ Δήλιον τειχισθείη, ῥᾳδίως ἤλπιζον, εἰ καὶ μὴ παραυτίκα νεωτερίζοιτο τῶν κατὰ τὰς πολιτείας τοῖς Βοιωτοῖς, ἐχομένων τούτων τῶν χωρίων, καὶ λῃστευομένης τῆς γῆς, καὶ οὔσης ἑκάστοις διὰ βραχέος ἀποστροφῆς, οὐ μενεῖν κατὰ χώραν τὰ πράγματα, ἀλλὰ χρόνῳ τῶν Ἀθηναίων μὲν προσιόντων τοῖς ἀφεστηκόσι, τοῖς δὲ, οὐκ οὔσης ἀθρόας τῆς δυνάμεως, καταστήσειν αὐτὰ ἐς τὸ ἐπιτήδειον. ἡ μὲν οὖν ἐπιβουλὴ τοιαύτη παρεσκευάζετο. ὁ δὲ Ἱπποκράτης, αὐτὸς μὲν ἐκ τῆς πόλεως δύναμιν ἔχων ὁπότε καιρὸς εἴη, ἔμελλε στρατεύειν ἐς τοὺς Βοιωτούς. τὸν δὲ Δημοσθένην προαπέστειλε ταῖς τεσσαράκοντα ναυσὶν ἐς τὴν Ναύπακτον, ὅπως ἐξ ἐκείνων τῶν χωρίων στρατὸν ξυλλέξας Ἀκαρνάνων τε, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων, πλέοι ἐπὶ τὰς Σίφας, ὡς προδοθησομένας. ἡμέρα δ' αὐτοῖς εἴρητο, ᾗ ἔδει ἅμα ταῦτα πράσσειν. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης ἀφικόμενος, Οἰνιάδας δὲ ὑπό τε Ἀκαρνάνων πάντων κατηναγκασμένους καταλαβὼν ἐς τὴν Ἀθηναίων ξυμμαχίαν, καὶ αὐτὸς ἀναστήσας τὸ ξυμμαχικὸν τὸ ἐκείνῃ πᾶν, ἐπὶ Σαλύνθιον καὶ Ἀγραίους στρατεύσας πρῶτον, καὶ προσποιησάμενος τἆλλα, ἡτοιμάζετο ὡς ἐπὶ τὰς Σίφας, ὅταν δέῃ ἀπαντησόμενος. Βρασίδας δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ θέρους πορευόμενος ἑπτακοσίοις καὶ χιλίοις ὁπλίταις ἐς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης, ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ ἐν Τραχῖνι, καὶ προπέμψαντος αὐτοῦ ἄγγελον ἐς Φάρσαλον παρὰ τοὺς ἐπιτηδείους, ἀξιοῦντος διάγειν ἑαυτὸν καὶ τὴν στρατιάν, ἦλθον ἐς Μελιτίαν τῆς Ἀχαΐας Πάναιρός τε, καὶ Δῶρος, καὶ Ἱππολοχίδας, καὶ Τορύλαος, καὶ Στρόφακος πρόξενος ὢν Χαλκιδέων, τότε δὴ ἐπορεύετο. ἦγον δὲ καὶ ἄλλοι Θεσσαλῶν αὐτόν, καὶ ἐκ Λαρίσσης Νικονίδας Περδίκκᾳ ἐπιτήδειος ὤν. τὴν γὰρ Θεσσαλίαν ἄλλως τε οὐκ εὔπορον ἦν διιέναι ἄνευ ἀγωγοῦ. καὶ μετὰ ὅπλων γε δὴ, καὶ τοῖς πᾶσί γε ὁμοίως Ἕλλησιν ὕποπτον καθειστήκει τὴν τῶν πέλας μὴ πείσαντας διιέναι. τοῖς τε Ἀθηναίοις ἀεί ποτε τὸ πλῆθος τῶν Θεσσαλῶν εὔνουν ὑπῆρχεν, ὥστε εἰ μὴ δυναστείᾳ μᾶλλον, ἢ ἰσονομίᾳ ἐχρῶντο τὸ ἐγχώριον οἱ Θεσσαλοί, οὐκ ἄν ποτε προῆλθεν, ἐπεὶ καὶ τότε πορευομένῳ αὐτῷ ἀπαντήσαντες ἄλλοι τῶν τἀναντία τούτοις βουλομένων ἐπὶ τῷ Ἐνιπεῖ ποταμῷ, ἐκώλυον. καὶ ἀδικεῖν ἔφασαν ἄνευ τοῦ πάντων κοινοῦ πορευόμενον. οἱ δὲ, ἄγοντες, οὔτε ἀκόντων ἔφασαν διάξειν, αἰφνιδίους τε παραγενομένους, ξένοι ὄντες κομίζειν. ἔλεγε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Βρασίδας τῇ Θεσσαλῶν γῇ καὶ αὐτοῖς φίλος ὢν ἰέναι, καὶ Ἀθηναίοις πολεμίοις οὖσι, καὶ οὐκ ἐκείνοις ὅπλα ἐπιφέρειν. Θεσσαλοῖς τε οὐκ εἰδέναι καὶ Λακεδαιμονίοις ἔχθραν οὖσαν, ὥστε τῇ ἀλλήλων γῇ μὴ χρῆσθαι, νῦν τε ἀκόντων ἐκείνων, οὐκ ἂν προελθεῖν. οὐδὲ γὰρ ἂν δύνασθαι, οὐ μέντοι ἀξιοῦν γε εἴργεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ἀκούσαντες ταῦτα, ἀπῆλθον. ὁ δὲ, κελευόντων τῶν ἀγωγῶν, πρίν τι πλέον ξυστῆναι τὸ κωλῦσον, ἐχώρει, οὐδὲν ἐπισχὼν δρόμῳ. καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐκ τῆς Μελιτίας ἀφώρμησεν, ἐς Φάρσαλόν τε ἐτέλεσε, καὶ ἐστρατοπεδεύσατο ἐπὶ τῷ Ἀπιδανῷ ποταμῷ. ἐκεῖθεν δὲ, ἐς Φάκιον. καὶ ἐξ αὐτοῦ, ἐς Περαιβίαν. ἀπὸ δὲ τούτου ἤδη οἱ μὲν Θεσσαλῶν ἀγωγοί, πάλιν ἀπῆλθον. οἱ δὲ Περαιβοί, ὑπήκοοι ὄντες Θεσσαλῶν, κατέστησαν ἐς Δῖον τῆς Περδίκκου ἀρχῆς, ὃ ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ Μακεδονίας πρὸς Θεσσαλοὺς πόλισμα κεῖται. τούτῳ τῷ τρόπῳ Βρασίδας Θεσσαλίαν φθάσας διέδραμε, πρίν τινα κωλύειν παρασκευάσασθαι, καὶ ἀφίκετο ὡς Περδίκκαν, καὶ ἐς τὴν Χαλκιδικήν. ἐκ γὰρ τῆς Πελοποννήσου, ὡς τὰ τῶν Ἀθηναίων ηὐτύχει, δείσαντες οἵ τε ἐπὶ Θρᾴκης ἀφεστῶτες Ἀθηναίων, καὶ Περδίκκας, ἐξήγαγον τὸν στρατόν. οἱ μὲν Χαλκιδεῖς νομίζοντες ἐπὶ σφᾶς πρῶτον ὁρμήσειν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἅμα αἱ πλησιόχωροι πόλεις αὐτῶν, αἱ οὐκ ἀφεστηκυῖαι, ξυνεπῆγον κρύφα. Περδίκκας δὲ,

Τὸ ἐν τῇ Ταναγραίᾳ. οὗ δηλονότι. Ὅπως μὴ ξυμβοηθήσωσιν. ἤγουν πανδημεί. Ἡ πεῖρα. ἤγουν ἡ πρᾶξις. Καὶ οὔσης ἑκάστοις. καὶ οὔσης ἑκάστοις οὐκ ἀπὸ πολλοῦ διαστήματος καταφυγῆς τῶν τῶν Ἀθηναίων λῃστῶν, δηλονότι πλησίον ἦσαν τὰ στρατεύματα τῶν Ἀθηναίων, καὶ δύνασθαι αὐτοῖς βοηθεῖν ἄν τι πάθωσιν ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν. Οὐ μενεῖν κατὰ χώραν. ἤτοι, κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν. Τοῖς δὲ, οὐκ οὔσης. ἤγουν τοῖς Βοιωτοῖς. Καταστήσειν αὐτά. οἱ Ἀθηναῖοι τὴν δημοκρατίαν. Ἐς τὸ ἐπιτήδειον αὐτοῖς δηλονότι. Ἡμέρα δ' αὐτοῖς εἴρητο. συνεπέφαντο. Βρασίδας δὲ. ἐπὶ τῶν εἰς τρισκαίδεκα τέλος τῆς ἕκτης, ἀρχὴ τῆς ἑβδόμης. Παρὰ τοὺς ἐπιτηδείους. τοὺς φίλους. Διάγειν ἑαυτόν. διαβιβάζειν. Τότε δὴ ἐπορεύετο. ὁ Βρασίδας. Ἦγον δὲ καὶ ἄλλοι. ὡδήγουν. Ἐπιτήδειος ὤν. φίλος. Διιέναι. διοδεῦσαι. Καὶ τοῖς πᾶσί γε ὁμοίως Ἕλλησιν. Ἕλληνας λέγει τοὺς περὶ τὰ Φάρσαλα, οἳ Ἀχαιοὶ λέγονται. Ὥστε εἰ μὴ δυναστείᾳ μᾶλλον. ὅτι μᾶλλον δυναστείᾳ, ἤπερ ἰσονομίᾳ ἐγχωρίως ἐχρῶντο οἱ Θεσσαλοί. Πορευομένῳ αὐτῷ. τῷ Βρασίδᾳ. Τούτοις βουλομένων. ἤγουν τοῖς ἐάσασι τὸν Βρασίδαν διιέναι. Οἱ δὲ, ἄγοντες. οἱ περὶ τὸν Πάναιρον. Ξένοι ὄντες. φίλοι. Οὐκ ἂν προελθεῖν. ἤγουν ἔφασκεν οὐκ ἂν προελθεῖν. Ξυστῆναι τὸ κωλῦσον. συναθροισθῆναι τοὺς κωλύοντας. Ἐξήγαγον τὸν στρατόν. οἱ ἐκ τῆς Πελοποννήσου δηλονότι.

τὸν κίνδυνον αὐτοῖς τε, καὶ τοῖς πελοποννησίοις, ἀναλογιζόμενοι ὅτι νικήσαντες μὲν, μικρὰ κερδαίνουσι μέγαρα λαβόντες· νικηθέντες δὲ, τὸ κράτιστον τῆς πόλεως ἀπολέσουσι. τὸ γὰρ μαχιμώτερον, καὶ κράτιστον, ἦν αὐτόθι τῶν ἀθηναίων.

Καὶ οἱ ἐκείνων στρατηγοί· τῶν ἀθηναίων.

Τοῖς δὲ, ξυμπάσης τῆς δυνάμεως. οἱ δὲ πελοποννήσιοι, πολλὴν μὲν ἔχοντες δύναμιν αὐτόθι, ἀφ' ἑκάστης δὲ πόλεως αὐτοῖς ὀλίγου μέρους παρόντος, οὐκ ἐφοβοῦντο τὴν ἧτταν, νομίζοντες, εἰ καὶ κατὰ κράτος ἡττηθεῖεν, οὐ μεγάλως βλάψειν τὰς πατρίδας.

Χρόνον δὲ ἐπισχόντες· ἑκάτεροι δηλονότι.

Ἀπῆλθον πρότεροι οἱ ἀθηναῖοι. πρὸ τοῦ ἀπελθεῖν τοὺς λακεδαιμονίους.

Ὅθενπερ ὡρμήθησαν· ἀπῆλθον.

Καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν πόλεων ἄρχουσιν. ὄντων τοῖς συμμάχοις τοῦ βρασίδου.

Καὶ δεξάμενοι· τὸν βρασίδαν δηλονότι.

Τῶν πρὸς τοὺς ἀθηναίους πραξάντων· ἤγουν τῶν προδοτῶν.

σφας αὐτῷ, ἢ λαβεῖν νικήσαντα μέγαρα, ἢ σφαλέντας, τῷ βελτίστῳ τοῦ ὁπλιτικοῦ βλαφθῆναι. τοῖς δὲ ξυμπάσης τῆς δυνάμεως καὶ τῶν παρόντων, μέρος ἕκαστον κινδυνεύειν, εἰκότως ἐθέλειν τολμᾶν. χρόνον δὲ ἐπισχόντες, καὶ ὡς οὐδὲν ἀφ' ἑκατέρων ἐπεχειρεῖτο, ἀπῆλθον πρότεροι οἱ ἀθηναῖοι ἐς τὴν νίσαιαν, καὶ αὖθις οἱ πελοποννήσιοι, ὅθενπερ ὡρμήθησαν. οὕτω δὴ τῷ μὲν βρασίδᾳ αὐτῷ, καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν πόλεων ἄρχουσιν, οἱ τῶν φευγόντων φίλοι μεγαρῆς, ὡς ἐπικρατήσαντι, καὶ τῶν ἀθηναίων οὐκέτι ἐθελησάντων μάχεσθαι, θαρσοῦντες μᾶλλον, ἀνοίγουσί τε τὰς πύλας. καὶ δεξάμενοι, καταπεπληγμένων ἤδη τῶν πρὸς τοὺς ἀθηναίους πραξάντων, ἐς λόγους ἔρχονται. καὶ ὕστερον ὁ μὲν, διαλυθέντων τῶν ξυμμάχων κατὰ πόλεις, ἐπανελθὼν καὶ αὐτὸς ἐς τὴν κόρινθον, τὴν ἐπὶ θρᾴκης στρατείαν παρεσκεύαζεν, ἵναπερ καὶ τὸ πρῶτον ὥρμητο. οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει μεγαρῆς, ἀποχωρησάντων καὶ τῶν ἀθηναίων ἐπ' οἴκου, ὅσοι μὲν τῶν πραγμάτων πρὸς τοὺς ἀθηναίους μάλιστα μετέσχον, εἰδότες ὅτι ὤφθησαν, εὐθὺς ὑπεξῆλθον. οἱ δὲ ἄλλοι κοινολογησάμενοι τοῖς τῶν φευγόντων φίλοις, κατάγουσι τοὺς ἐκ πηγῶν, ὁρκώσαντες πίστεσι μεγάλαις, μηδὲν μνησικακήσειν, βουλεύσειν δὲ τῇ πόλει τὰ ἄριστα. οἱ δὲ, ἐπειδὴ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐγένοντο καὶ ἐξέτασιν ὅπλων ἐποιήσαντο, διαστήσαντες τοὺς λόχους, ἐξελέξαντο τῶν τε ἐχθρῶν, καὶ οἳ ἐδόκουν μάλιστα ξυμπρᾶξαι τὰ πρὸς τοὺς ἀθηναίους, ἄνδρας ὡς ἑκατόν. καὶ τούτων πέρι ἀναγκάσαντες τὸν δῆμον ψῆφον φανερὰν διενεγκεῖν, ὡς κατεγνώσθησαν, ἔκτειναν. καὶ ἐς ὀλιγαρχίαν τὰ μάλιστα κατέστησαν τὴν πόλιν. καὶ πλεῖστον δὴ χρόνον αὕτη ὑπ' ἐλαχίστων γενομένη, ἐκ στάσεως μετάστασις ξυνέμεινε. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, τῆς ἀνταίδρου ὑπὸ τῶν μυτιληναίων, ὥσπερ διενοοῦντο, μελλούσης κατασκευάζεσθαι, οἱ τῶν ἀργυρολόγων ἀθηναίων στρατηγοί, Δημόδοκος, καὶ Ἀριστείδης, ὄντες περὶ ἑλλήσποντον, ὁ γὰρ τρίτος αὐτῶν λάμαχος δέκα ναυσὶν ἐς τὸν πόντον ἐσεπεπλεύκει, ὡς ᾐσθάνοντο τὴν παρασκευὴν τοῦ χωρίου, καὶ ἐδόκει αὐτοῖς δεινὸν εἶναι, μὴ ὥσπερ τὰ ἄναια ἐπὶ τῇ σάμῳ γένηται, ἔνθα οἱ φεύγοντες τῶν σαμίων καταστάντες, τούς τε πελοποννησίους ὠφέλουν ἐς τὰ ναυτικὰ, κυβερνήτας πέμποντες, καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει σαμίους ἐς ταραχὴν καθίστασαν, καὶ τοὺς ἐξιόντας ἐδέχοντο. οὕτω δὴ ξυναγείραντες ἀπὸ τῶν ξυμμάχων στρατιὰν, καὶ πλεύσαντες, μάχῃ τε νικήσαντες τοὺς ἐκ τῆς ἀνταίδρου ἐπεξελθόντας, ἀναλαμβάνουσι τὸ χωρίον πάλιν. καὶ οὐ πολὺ ὕστερον ἐς τὸν πόντον ἐσπλεύσας λάμαχος, ἐν τῇ ἡρακλεώτιδι ὁρμίσας ἐς τὸν κάληκα ποταμὸν, ἀπόλλυσι τὰς ναῦς, ὕδατος ἄνωθεν γενομένου, καὶ κατελθόντος αἰφνιδίου τοῦ ῥεύματος. αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ πεζῇ διὰ βιθυνῶν θρᾳκῶν, οἵ εἰσι πέραν ἐν τῇ ἀσίᾳ, ἀφικνεῖται ἐς χαλκηδόνα, τὴν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ πόντου μεγαρέων ἀποικίαν. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει, καὶ Δημοσθένης ἀθηναίων στρατηγὸς, τεσσαράκοντα ναυσὶν ἀφικνεῖται ἐς ναύπακτον, εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκ τῆς μεγαρίδος ἀναχώρησιν. τῷ γὰρ ἱπποκράτει καὶ ἐκείνῳ τὰ βοιώτια πράγματα ἀπό τινων ἀνδρῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπράσσετο, βουλομένων μεταστῆσαι τὸν κόσμον, καὶ ἐς δημοκρατίαν, ὥσπερ οἱ ἀθηναῖοι, τρέψαι. καὶ Πτοιοδώρου μάλιστ' ἀνδρὸς φυγάδος ἐκ θηβῶν ἐσηγουμένου, τάδε αὐτοῖς παρεσκευάσθη. Σίφας μὲν ἔμελλόν τινες προδώσειν. αἱ δὲ σῖφαι εἰσὶ τῆς θεσπικῆς γῆς ἐν τῷ κρισαίῳ κόλπῳ ἐπιθαλάσσιοι. χαιρώνειαν δὲ, ἣ ἐς ὀρχομενὸν τὸν μινύειον πρότερον καλούμενον, νῦν δὲ βοιώτιον ξυντελεῖ, ἄλλοι ἐξ ὀρχομενοῦ ἐνεδίδοσαν. καὶ οἱ ὀρχομενίων φυγάδες ξυνέπρασσον τὰ μάλιστα, καὶ ἄνδρας ἐμισθοῦντο ἐκ πελοποννήσου. ἔστι δὲ ἡ χαιρώνεια ἔσχατον τῆς βοιωτίας, πρὸς τῇ φανοτίδι τῆς φωκίδος. καὶ φωκέων μετεῖχόν τινες. τοὺς δὲ ἀθηναίους ἔδει δήλιον καταλαβεῖν,

Εἰδότες ὅτι ὤφθησαν. ἐφωράθησαν. Ὁρκώσαντες. διὰ ὅρκοις ἐμβαλόντες. Οἱ δέ. οἱ φυγάδες. Ἐπειδὴ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐγένοντο. ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ ἄρχειν ᾑρέθησαν. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους. μετάβασις. Βιθυνῶν θρᾳκῶν. σημείωσαι ὅτι καὶ οἱ βιθυνοὶ, θρᾷκες. Τὴν δ' ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ πόντου. τὴν κατὰ τὸ βυζάντιον. Ἐπράσσετο. ἀντὶ τοῦ προεδίδοτο. Μεταστῆσαι τὸν κόσμον. ἤτοι, τὴν πολιτείαν.

βουλόμενος μὲν τῷ λόγῳ· αὐτοῦ τοῦ τῇ φήμῃ. Καὶ ἠξίου δέξασθαι σφᾶς. ἤγουν τοὺς περὶ αὐτὸν. Αἱ δὲ τῶν μεγαρέων στάσεις. οἱ στασιάσαντες. Μὴ τοὺς φεύγοντας σφίσι. τοῖς μεγαρεῦσι. Οὐκ ἐδέξαντο. δηλονότι βρασίδαν. Τὸ μέλλον περιιδεῖν. περισκοπῆσαι. Καὶ οὕτω σφίσι. τῶν μεγαρέων. Διανενοημένοι. σκοπὸν ἔχοντες. Καὶ πρὶν Βρασίδαν πέμψαι. ἄγγελον δηλονότι. Τοῖς πλέοσιν ἀπῆλθον πάλιν. ἤγουν ἐπανέστρεψαν εἰς τὰς θήβας. Τῶν δὲ ψιλῶν τῶν ἀθηναίων. Οὐδαμόθεν ἐπῆλθεν. ἤγουν ἀπ' οὐδενὸς τόπου. Αντεπεξελάσαντες δὲ. ἤγουν οἱ ἱππεῖς νικήσαντες. Εἰς χεῖρας ᾖσαν. συνεπλάκησαν. Επὶ πολύ. διάστημα χρόνου δηλονότι. ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. τοῖς βοιωτοῖς.

βουλόμενος μὲν τῷ λόγῳ, καὶ ἅμα εἰ δύναιτο ἔργῳ τῆς νισαίας πειράσαι. τὸ δὲ μέγιστον, τὴν τῶν μεγαρέων πόλιν εἰσελθὼν βεβαιώσασθαι. καὶ ἠξίου δέξασθαι σφᾶς, λέγων ἐν ἐλπίδι εἶναι ἀναλαβεῖν νίσαιαν. αἱ δὲ τῶν μεγαρέων στάσεις φοβούμεναι, οἱ μὲν, μὴ τοὺς φεύγοντας σφίσιν ἐσαγαγὼν, αὐτοὺς ἐκβάλῃ, οἱ δὲ μὴ αὐτὸ τοῦτο ὁ δῆμος δείσας, ἐπίθηται σφίσι, καὶ ἡ πόλις ἐν μάχῃ καθ' αὑτὴν οὖσα, ἐγγὺς ἐφεδρευόντων ἀθηναίων, ἀπόληται, οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἀμφοτέροις ἐδόκει ἡσυχάσασι τὸ μέλλον περιιδεῖν. ἤλπιζον γὰρ καὶ μάχην ἑκάτεροι ἔσεσθαι τῶν τε ἀθηναίων, καὶ τῶν προσβοηθησάντων. καὶ οὕτω σφίσιν ἀσφαλεστέρως ἔχειν, ᾧ τις εὔνους, κρατήσαντι προσχωρῆσαι. ὁ δὲ βρασίδας, ὡς οὐκ ἔπειθεν, ἀνεχώρησε πάλιν ἐς τὸ ἄλλο στράτευμα. ἅμα δὲ τῇ ἕῳ, οἱ βοιωτοὶ παρῆσαν, διανενοημένοι μὲν, καὶ πρὶν βρασίδαν πέμψαι, βοηθεῖν ἐπὶ τὰ μέγαρα, ὡς οὐκ ἀλλοτρίου ὄντος τοῦ κινδύνου, καὶ ἤδη ὄντες πανστρατιᾷ πλαταιᾶσιν, ἐπειδὴ δὲ καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος, πολλῷ μᾶλλον ἐρρώσθησαν. καὶ ἀποστείλαντες διακοσίους καὶ δισχιλίους ὁπλίτας, καὶ ἱππέας ἑξακοσίους, τοῖς πλέοσιν ἀπῆλθον πάλιν. παρόντος δὲ ἤδη ξύμπαντος τοῦ στρατεύματος, ὁπλιτῶν οὐκ ἔλασσον ἑξακισχιλίων, καὶ τῶν ἀθηναίων τῶν μὲν ὁπλιτῶν περί τε τὴν νίσαιαν ὄντων, καὶ τὴν θάλασσαν ἐν τάξει, τῶν δὲ ψιλῶν ἀνὰ τὸ πεδίον ἐσκεδασμένων, οἱ ἱππῆς οἱ τῶν βοιωτῶν ἀπροσδοκήτοις ἐπιπεσόντες τοῖς ψιλοῖς, ἔτρεψαν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. ἐν γὰρ τῷ πρὸ τοῦ, οὐδεμία βοήθειά πω τοῖς μεγαρεῦσιν οὐδαμόθεν ἐπῆλθεν. ἀντεπεξελάσαντες δὲ καὶ οἱ τῶν ἀθηναίων, ἐς χεῖρας ᾖσαν. καὶ ἐγένετο ἱππομαχία ἐπὶ πολὺ, ἐν ᾗ ἀξιοῦσιν ἑκάτεροι οὐχ ἥσσους γενέσθαι. τὸν μὲν γὰρ ἵππαρχον τῶν βοιωτῶν, καὶ ἄλλους τινὰς οὐ πολλοὺς, πρὸς αὐτὴν τὴν νίσαιαν προσελάσαντες οἱ ἀθηναῖοι, καὶ ἀποκτείναντες, ἐσκύλευσαν. καὶ τῶν τε νεκρῶν τούτων κρατήσαντες, ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν, καὶ τροπαῖον ἔστησαν. οὐ μέντοι ἔν γε τῷ παντὶ ἔργῳ βεβαίως οὐδέτεροι ἀποχωρήσαντες, ἀπεκρίθησαν, ἀλλ' οἱ μὲν βοιωτοὶ, πρὸς τοὺς ἑαυτῶν, οἱ δὲ, ἐπὶ τὴν νίσαιαν. μετὰ δὲ τοῦτο βρασίδας, καὶ τὸ στράτευμα, ἐχώρουν ἐγγυτέρω τῆς θαλάσσης, καὶ τῆς τῶν μεγαρέων πόλεως. καὶ καταλαβόντες χωρίον ἐπιτήδειον, παραταξάμενοι ἡσύχαζον, οἰόμενοι σφίσιν ἐπιέναι τοὺς ἀθηναίους, καὶ τοὺς μεγαρέας ἐπιστάμενοι περιορωμένους, ὁποτέρων ἡ νίκη ἔσται. καλῶς δὲ ἐνόμιζον σφίσιν ἀμφότερα ἔχειν. ἅμα μὲν, τὸ μὴ ἐπιχειρεῖν προτέρους, μηδὲ μάχης καὶ κινδύνου ἑκόντας ἄρξαι, ἐπειδή γε ἐν φανερῷ ἔδειξαν ἑτοῖμοι ὄντες ἀμύνεσθαι, καὶ αὐτοῖς ὥσπερ ἀκονιτὶ τὴν νίκην δικαίως ἂν τίθεσθαι. ἐν τῷ αὐτῷ δὲ, καὶ πρὸς τοὺς μεγαρέας ὀρθῶς ξυμβαίνειν. εἰ μὲν γὰρ μὴ ὤφθησαν ἐλθόντες, οὐκ ἂν ἐν τύχῃ γίγνεσθαι σφίσιν, ἀλλὰ σαφῶς ἂν ὥσπερ ἡσσηθέντων, στερηθῆναι εὐθὺς τῆς πόλεως. νῦν δὲ κἂν τυχεῖν αὐτοὺς ἀθηναίους μὴ βουληθέντας ἀγωνίζεσθαι, ὥστε ἀμαχητὶ ἂν περιγενέσθαι αὐτοῖς, ὧν ἕνεκα ἦλθον, ὅπερ καὶ ἐγένετο. οἱ γὰρ μεγαρῆς, ὡς οἱ ἀθηναῖοι ἐτάξαντο μὲν παρὰ τὰ μακρὰ τείχη ἐξελθόντες, ἡσύχαζον δὲ καὶ αὐτοὶ μὴ ἐπιόντων, λογιζόμενοι καὶ οἱ ἐκείνων στρατηγοὶ, μὴ ἀντίπαλον εἶναι σφίσι τὸν κίνδυνον, ἐπειδὴ καὶ τὰ πλείω αὐτοῖς προυκεχωρήκει, ἄρξασι μάχης πρὸς πλεί-

Τῷ παντὶ ἔργῳ. τῷ τῆς μάχης. Πρὸς τοὺς ἑαυτῶν. ὑποχωρήσαντες δηλονότι. Περιορωμένους. αὐτὶ τοῦ περιορῶντας ὁποτέρων ἡ νίκη ἔσται. εἴτε τῶν ἀθηναίων, εἴτε τῶν λακεδαιμονίων. Ορθῶς ξυμβαίνειν. εἰ μὲν γὰρ οἱ λακεδαιμόνιοι ἀμελήσαντες μεγαρέων, μὴ βοηθήσοντες παρεγένοντο, οὐκ ἂν ἔμελλον οἱ μεγαρεῖς ἐν τῇ τύχῃ σκοπεῖν, καὶ τὸ μέλλον ἔσεσθαι περιμένειν. ἤγουν, ὡς οἱ λακεδαιμόνιοι παρόντες νικήσουσιν, ἀλλ' εὐθὺς ὡς σφαλέντων λακεδαιμονίων ἡσσηθέντων, ἀθηναίοις ἔμελλον ἑαυτοὺς παραδοῦναι. νῦν δὲ πρὸς τούτῳ, καὶ ἀθηναίους ἂν τυχεῖν πολεμήσειν μὴ ἐθελήσαντας. Οὐκ ἂν ἐν τύχῃ γίγνεσθαι σφίσιν. οὐκ ἂν ἐπὶ τῇ τύχῃ θέσθαι τὸ μεγαρέων μέλλον, καὶ περιμένειν ὁπότεροι κρατήσουσιν. ὁ δὲ λέγουσι, εἰ μὴ ὤφθησαν οἱ πελοποννήσιοι, ἀπὸ τῶν μεγαρέων ἐλθόντες, οὐκ ἂν οἱ μεγαρεῖς ἐν ἐλπίδι πρὸς ἐγίνοντο, ἀλλὰ καθάπερ ἡττηθέντων λακεδαιμονίων, καὶ διὰ τοῦτο μὴ παραγινομένων, ὡς οὐκ οὔσης αὐτοῖς βοηθείας, εὐθὺς αὐτοῖς ἀθηναίοις ὡς νενικηκόσι, παρέδοσαν τὴν πόλιν, ὥστε σαφῶς στερηθῆναι τοὺς λακεδαιμονίους τῶν μεγαρέων. νῦν δὲ ἐλθόντες οἱ λακεδαιμόνιοι, ἐν ἐλπίδι ἐγένοντο κρατήσειν τῶν μεγαρέων, εἰ μὴ οἱ ἀθηναῖοι μὴ βούλοιντο διαγωνίζεσθαι. Μὴ ἐπιόντων. τῶν λακεδαιμονίων. Λογιζόμενοι. ἐνήλλακται ἡ πτῶσις, αὐτὶ τοῦ λογιζομένων καὶ τῶν ἐκείνων στρατηγῶν. τουτέστι, τῶν ἀθηναίων. ἡ δὲ διάνοια, τῶν ἀθηναίων οἱ στρατηγοὶ παρετάξαντο μὲν ὡς ἐς μάχην. ἡσύχαζον, δὲ λογιζόμενοι, μὴ ἴσον εἶναι

σχόντες, ἐμάχοντο ὀλίγοι, καὶ ἐτραυμάτισάν τινας αὐτῶν. οἱ δὲ πλείους, ἐς φυγὴν κατέστησαν, φοβηθέντες ἐν νυκτί τε πολεμίων προσπεπτωκότων, καὶ τῶν προδιδόντων μεγαρέων ἀντιμαχομένων, νομίσαντες τοὺς ἅπαντας σφᾶς μεγαρέας προδεδωκέναι. ξυνέπεσε γὰρ καὶ τὸν ἀθηναίων κήρυκα ἀφ' ἑαυτοῦ γνώμης κηρύξαι, τὸν βουλόμενον ἰέναι μεγαρέων μετὰ ἀθηναίων θησόμενον τὰ ὅπλα. οἱ δ' ὡς ἤκουσαν, οὐκέτι ἀνέμενον, ἀλλὰ τῷ ὄντι νομίσαντες κοινῇ πολεμεῖσθαι, κατέφυγον ἐς τὴν νίσαιαν. ἅμα δὲ ἕῳ ἑαλωκότων ἤδη τῶν τειχῶν, καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει μεγαρέων θορυβουμένων, οἱ πρὸς τοὺς ἀθηναίους πράξαντες, καὶ ἄλλοι μετ' αὐτῶν πλῆθος, ὃ ξυνῄδει, ἔφασαν χρῆναι ἀνοίγειν τὰς πύλας, καὶ ἐπεξιέναι ἐς μάχην. ξυνέκειτο δὲ αὐτοῖς, τῶν πυλῶν ἀνοιχθεισῶν, ἐσπίπτειν τοὺς ἀθηναίους. αὐτοὶ δὲ διάδηλοι ἔμελλον ἔσεσθαι. λίπα γὰρ ἀλείψεσθαι, ὅπως μὴ ἀδικῶνται. ἀσφάλεια δὲ αὐτοῖς μᾶλλον ἐγίγνετο, τῆς ἀνοίξεως. καὶ γὰρ οἱ ἀπὸ τῆς ἐλευσῖνος κατὰ τὸ ξυγκείμενον τετρακισχίλιοι ὁπλῖται τῶν ἀθηναίων, καὶ ἱππεῖς ἑξακόσιοι, οἱ τὴν νύκτα πορευόμενοι, παρῆσαν. ἀληλιμμένων δὲ αὐτῶν, καὶ ὄντων ἤδη περὶ τὰς πύλας, καταγορεύει τις ξυνειδὼς τοῖς ἑτέροις τὸ ἐπιβούλευμα. καὶ οἱ ξυστραφέντες, ἁθρόοι ἦλθον. καὶ οὐκ ἔφασαν χρῆναι οὔτε ἐπεξιέναι, οὐδὲ γὰρ πρότερόν πω τοῦτο ἰσχύοντες μᾶλλον τολμῆσαι, οὔτε ἐς κίνδυνον φανερὸν τὴν πόλιν καταγαγεῖν, εἴ τε μὴ πείσεταί τις, αὐτοῦ τὴν μάχην ἔσεσθαι. ἐδήλουν δὲ οὐδὲν ὅτι ἴσασι τὰ πρασσόμενα, ἀλλ' ὡς τὰ βέλτιστα βουλεύοντες, ἰσχυρίζοντο. καὶ ἅμα περὶ τὰς πύλας παρέμενον φυλάσσοντες, ὥστε οὐκ ἐγένετο τοῖς ἐπιβουλεύουσι πρᾶξαι ὃ ἔμελλον. γνόντες δὲ οἱ τῶν ἀθηναίων στρατηγοὶ ὅτι ἐναντίωμά τι ἐγένετο, καὶ τὴν πόλιν βίᾳ οὐχ οἷοί τε ἔσοιντο λαβεῖν, τὴν νίσαιαν εὐθὺς περιετείχιζον, νομίζοντες, εἰ πρὶν ἐπιβοηθῆσαί τινας ἐξέλοιεν, θᾶσσον ἂν καὶ τὰ μέγαρα προσχωρῆσαι. παρεγένετο δὲ σίδηρός τε ἐκ τῶν ἀθηνῶν ταχύ, καὶ λιθουργοί, καὶ τἆλλα ἐπιτήδεια. ἀρξάμενοι δ' ἀπὸ τοῦ τείχους, ὃ εἶχον, καὶ διοικοδομήσαντες τὸ πρὸς μεγαρέας, ἀπ' ἐκείνου ἑκατέρωθεν ἐς θάλασσαν τῆς νισαίας, τάφρον τε, καὶ τείχη διελομένη ἡ στρατιά, ἔκ τε τοῦ προαστείου λίθοις καὶ πλίνθοις χρώμενοι, καὶ κόπτοντες τὰ δένδρα, καὶ ὕλην, ἀπεσταύρουν εἴ πῃ δέοιτό τι. καὶ αἱ οἰκίαι τοῦ προαστείου ἐπάλξεις λαμβάνουσαι, αὐταὶ ὑπῆρχον ἔρυμα. καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν ὅλην εἰργάζοντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, περὶ δείλην τὸ τεῖχος τοσοῦτον, ὅσον οὐκ ἀπετετέλεστο. καὶ οἱ ἐν τῇ νισαίᾳ δείσαντες σίτου τε ἀπορίᾳ, ἐφ' ἡμέραν γὰρ ἐκ τῆς ἄνω πόλεως ἐχρῶντο, καὶ τοὺς πελοποννησίους οὐ νομίζοντες ταχὺ ἐπιβοηθήσειν, τούς τε μεγαρέας πολεμίους ἡγούμενοι, ξυνέβησαν τοῖς ἀθηναίοις, ῥητοῦ μὲν ἕκαστον ἀργυρίου ἀπολυθῆναι, ὅπλα παραδόντας, τοῖς δὲ λακεδαιμονίοις, τῷ τε ἄρχοντι, καὶ εἴ τις ἄλλος ἐνῆν, χρῆσθαι ἀθηναίους, ὅ, τι ἂν βούλωνται. ἐπὶ τούτοις ὁμολογήσαντες, ἐξῆλθον. καὶ οἱ ἀθηναῖοι τὰ μακρὰ τείχη ἀποῤῥήξαντες ἀπὸ τῆς τῶν μεγαρέων πόλεως, καὶ τὴν νίσαιαν παραλαβόντες, τἆλλα παρεσκευάζοντο. βρασίδας δὲ ὁ τέλλιδος λακεδαιμόνιος, κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανε περὶ σικυῶνα καὶ κόρινθον ὤν, ἐπὶ θρᾴκης στρατείαν παρασκευαζόμενος. καὶ ὡς ᾔσθετο τῶν τειχῶν τὴν ἅλωσιν, δείσας περί τε τοῖς ἐν τῇ νισαίᾳ πελοποννησίοις, καὶ μὴ τὰ μέγαρα ληφθῇ, πέμπει ἔς τε τοὺς βοιωτοὺς, κελεύων κατὰ τάχος στρατιᾷ ἀπαντῆσαι ἐπὶ τριποδίσκου. ἔστι δὲ κώμη τῆς μεγαρίδος ὄνομα τοῦτο ἔχουσα, ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ γερανείᾳ. καὶ αὐτὸς ἔχων ἦλθεν ἑπτακοσίους μὲν καὶ δισχιλίους κορινθίων ὁπλίτας, φλιασίων δὲ τετρακοσίους, σικυωνίων δὲ ἑξακοσίους. καὶ τοὺς μεθ' αὐτοῦ, ὅσοι ἤδη ξυνειλεγμένοι ἦσαν, οἰόμενος τὴν νίσαιαν ἔτι καταλήψεσθαι ἀνάλωτον. ὡς δὲ ἐπύθετο, ἔτυχε γὰρ νυκτὸς ἐπὶ τὸν τριποδίσκον ἐξελθών, ἀπολέξας τριακοσίους τοῦ στρατοῦ, πρὶν ἔκπυστος γενέσθαι, προσῆλθε τῇ τῶν μεγαρέων πόλει, λαθὼν τοὺς ἀθηναίους ὄντας περὶ τὴν θάλασσαν,

Ἀντισχόντες. ἤγουν ἀντιστάντες. Τοὺς ἅπαντας σφᾶς. ἤγουν τοὺς πελοποννησίους. Ξυνέπεσε γάρ. συνέβη. Θησόμενον τὰ ὅπλα. ἤγουν ἀποθησόμενον. Οἱ δ' ὡς ἤκουσαν. ἤγουν οἱ πελοποννήσιοι. Οἱ πρὸς τοὺς ἀθηναίους. ἤγουν οἱ συνθέμενοι τοῖς ἀθηναίοις. Ξυνέκειτο δὲ αὐτοῖς. ἤγουν συμφωνία ἦν. Ἐσπίπτειν. μετὰ βάρους διέρχεσθαι. Ὅπως μὴ ἀδικῶνται. ἤγουν μὴ βλάπτωνται. Ἀσφάλεια δὲ αὐτοῖς μᾶλλον ἐγίγνετο. ἀντὶ τοῦ ἐν ἀσφαλείᾳ δὲ μᾶλλον ἔμελλον ἔσεσθαι, ἀνοίξαντες τὰς πύλας. Ἀληλιμμένων δὲ αὐτῶν. ἤγουν τῶν προδοτῶν. Καταγορεύει τις. καταγγέλλει. Τοῖς ἑτέροις. τοῖς μὴ εἰδόσι. Καὶ οἱ ξυστραφέντες. συσσειραθέντες. Οὔτε ἐπεξιέναι. καὶ τὰ τῶν ἀθηναίων. Εἴ τε μὴ πείσεταί τις αὐτοῦ τὴν μάχην ἔσεσθαι. εἴ τε μὴ πείθονται οἱ ἀντιστασιῶται τὴν μάχην ἔσεσθαι οὐ πρὸς τοὺς ἀθηναίους, ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλους τοῖς μεγαρεῦσιν. Ἐδήλουν δὲ οὐδέν. ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ὅλως ἐδήλουν. Οἱ τῶν ἀθηναίων στρατηγοί. οἱ ἐκ τῆς ἐπιβουλῆς τῶν μεγαρέων, καὶ μήπω εἰσελθόντες. Σίδηρός τε. λιθουργός. Δένδρα, καὶ ὕλην. ἄλλην δηλονότι. Ἀπεσταύρουν εἴ πῃ δέοι τότε. χαρακώματα ἐποίουν. Ὅσον οὐκ ἀπετετέλεστο. ἀντὶ τοῦ παρὰ μικρὸν ἀπετελέσθη. Καὶ οἱ ἐν τῇ νισαίᾳ. οἱ πελοποννήσιοι δηλονότι. Ἐκ τῆς ἄνω πόλεως ἐχρῶντο. σίτῳ δηλονότι. Τῷ τε ἄρχοντι. ἤγουν τῷ ἄρχοντι τῶν λακεδαιμονίων. Ἐπὶ τούτοις ὁμολογήσαντες. ἤγουν συμφωνήσαντες.

Ὡς χρὴ δεξαμένους τοὺς φεύγοντας. ὁ νοῦς τοιοῦτός ἐστιν. οἱ μὲν πλείονες τῶν μεγαρέων, ἐβούλοντο συνθέσθαι πρὸς τοὺς φυγάδας αὐτῶν. οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται, νομίζοντες ἀδύνατόν τι πρᾶγμα τοῦτο ἔσεσθαι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι καρτερεῖν, ὅ ἐστι συμπολιτεύεσθαι, τοὺς δημοτικοὺς μετὰ τῶν φυγάδων, διὰ τὰ κακὰ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι παρὰ τῶν φυγάδων, οὗτοι τοῦτο δείσαντες, λόγους προσέφερον. Οἱ δὲ φίλοι τῶν ἔξω. τῶν φυγάδων. Τὸν θροῦν αἰσθόμενοι. τὸν λόγον, τὸν γιγνόμενον παρὰ τῶν φυγάδων, τοῦ δεῖν δέχεσθαι αὐτούς. Ἐνδοῦναι τὴν πόλιν. αὐτοῖς δηλονότι. Ἐν ᾗ αὐτοὶ μόνοι ἐφρούρουν. ὅτι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ξυμμάχων, ὧν ἦρχον ἔξωθεν τῆς πελοποννήσου. ἢ μόνοι λέγει, ἀντὶ τοῦ ἐκτὸς τῶν μεγαρέων. Ἄνω δὲ πόλιν αὐτὰ τὰ μέγαρα καλεῖ. Καὶ τὴν ἄνω πόλιν. τὴν ἀκρόπολιν. Ὅθεν ἐπλίνθευον τὰ τείχη. πλίνθους λαμβάνοντες ἐτείχιζον. Καὶ ἀπεῖχεν οὐ πολύ. οὐκ ἀπεῖχε φησὶ τῶν μεγάρων ἡ μινῴα, καὶ τὸ ὄρυγμα τὸ ἐν τῇ μινῴᾳ. Ἐνήδρευσαν ἐς τὸ ἐνυάλιον. τῶν φυλάκων οἱ μέν, ἱδρυμένοι καλοῦνται. οἱ δέ, περίπολοι. ἱδρυμένοι μὲν οὖν εἰσιν, οἱ ἀεὶ παρακαθεζόμενοι, καὶ πολιορκοῦντες. περίπολοι δέ, οἱ περιερχόμενοι, καὶ περιπολοῦντες τὰ φρούρια ἐν τῷ φυλάττειν. Ὅ ἐστιν ἔλασσον ἄπωθεν. ἔλασσον ἀπέχοντες, ἤπερ οἱ ἐν τῷ ὀρύγματι καθήμενοι πρὸς τὸ ἀπέχειν οὐ πολύ, τὸ ἔλασσον ἄπωθεν.

ὡς χρὴ δεξαμένους τοὺς φεύγοντας, μὴ ἀμφοτέρωθεν τὴν πόλιν φθείρειν. οἱ δὲ φίλοι τῶν ἔξω, τὸν θροῦν αἰσθόμενοι, φανερῶς μᾶλλον ἢ πρότερον καὶ αὐτοὶ ἠξίουν τούτου τοῦ λόγου ἔχεσθαι. γνόντες δὲ οἱ τοῦ δήμου προστάται οὐ δυνατὸν τὸν δῆμον ἐσόμενον ὑπὸ τῶν κακῶν μετὰ σφῶν καρτερεῖν, ποιοῦνται λόγους δείσαντες πρὸς τοὺς τῶν ἀθηναίων στρατηγούς, Ἱπποκράτη τε τὸν Ἀρίφρονος, καὶ Δημοσθένην τὸν Ἀλκισθένους, βουλόμενοι ἐνδοῦναι τὴν πόλιν, καὶ νομίζοντες ἐλάσσω σφίσι τὸν κίνδυνον, ἢ τοὺς ἐκπεσόντας ὑπὸ σφῶν κατελθεῖν, ξυνέβησάν τε πρῶτα μέν, τὰ μακρὰ τείχη ἑλεῖν ἀθηναίους, ἦν δὲ σταδίων μάλιστα ὀκτὼ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν νίσαιαν τὸν λιμένα αὐτῶν, ὅπως μὴ ἐπιβοηθήσωσιν ἐκ τῆς νισαίας οἱ πελοποννήσιοι, ἐν ᾗ αὐτοὶ μόνοι ἐφρούρουν, βεβαιότητος ἕνεκα τῶν μεγάρων. ἔπειτα δὲ καὶ τὴν ἄνω πόλιν πειρᾶσθαι ἐνδοῦναι. ῥᾷον δ' ἤδη ἔμελλον προσχωρήσειν, τούτου γεγενημένου. οἱ οὖν ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἀπό τε τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων παρεσκεύαστο ἀμφοτέροις, ὑπὸ νύκτα πλεύσαντες ἐς μινῴαν τὴν μεγαρέων νῆσον ὁπλίταις ἑξακοσίοις, ὧν Ἱπποκράτης ἦρχεν, ἐν ὀρύγματι ἐκαθέζοντο, ὅθεν ἐπλίνθευον τὰ τείχη. καὶ ἀπεῖχεν οὐ πολύ. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Δημοσθένους τοῦ ἑτέρου στρατηγοῦ, πλαταιεῖς τε ψιλοί, καὶ ἕτεροι περίπολοι, ἐνήδρευσαν ἐς τὸ ἐνυάλιον, ὅ ἐστιν ἔλασσον ἄπωθεν. καὶ ᾔσθετο οὐδείς, εἰ μὴ οἱ ἄνδρες, οἷς ἐπιμελὲς ἦν εἰδέναι τὴν νύκτα ταύτην. καὶ ἐπειδὴ ἕως ἔμελλε γίγνεσθαι, οἱ προδιδόντες τῶν μεγαρέων, οὗτοι τοιόνδε ἐποίησαν, ἀκάτιον ἀμφηρικόν, ὡς λῃσταί, ἐκ πολλοῦ τεθεραπευκότες τὴν ἄνοιξιν τῶν πυλῶν, εἰώθεσαν ἐπὶ ἁμάξῃ, πείθοντες τὸν ἄρχοντα διὰ τῆς τάφρου κατακομίζειν τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκπλεῖν, καὶ πρὶν ἡμέραν εἶναι, πάλιν αὐτὸ τῇ ἁμάξῃ κομίσαντες, ἐς τὸ τεῖχος κατὰ τὰς πύλας ἐσῆγον, ὅπως τοῖς ἐκ τῆς μινῴας ἀθηναίοις ἀφανὴς δὴ εἴη ἡ φυλακή, μὴ ὄντος ἐν τῷ λιμένι πλοίου φανεροῦ μηδενός. καὶ τότε πρὸς ταῖς πύλαις ἤδη ἦν ἡ ἅμαξα. καὶ ἀνοιχθεισῶν κατὰ τὸ εἰωθός, ὡς τῷ ἀκατίῳ, οἱ ἀθηναῖοι, ἐγίγνετο γὰρ ἀπὸ ξυνθήματος τὸ τοιοῦτον, ἰδόντες, ἔθεον δρόμῳ ἐκ τῆς ἐνέδρας, βουλόμενοι φθάσαι πρὶν ξυγκλεισθῆναι πάλιν τὰς πύλας, καὶ ἕως ἔτι ἡ ἅμαξα ἐν αὐταῖς ἦν, κώλυμα οὖσα προσθεῖναι. καὶ αὐτοῖς ἅμα καὶ οἱ ξυμπράσσοντες μεγαρεῖς τοὺς κατὰ πύλας φύλακας κτείνουσι. καὶ πρῶτον μὲν οἱ περὶ τὸν Δημοσθένην πλαταιεῖς τε, καὶ περίπολοι ἐσέδραμον, οὗ νῦν τὸ τροπαῖόν ἐστι, καὶ εὐθὺς ἐντὸς τῶν πυλῶν, ᾔσθοντο γὰρ οἱ ἐγγύτατα πελοποννήσιοι, μαχόμενοι τοὺς προσβοηθοῦντας οἱ πλαταιεῖς ἐκράτησαν. καὶ τοῖς τῶν ἀθηναίων ὁπλίταις ἐπιφερομένοις, βεβαίους τὰς πύλας παρέσχον. ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἀθηναίων ἤδη ὁ αἰεὶ ἐντὸς γιγνόμενος χωρεῖ ἐπὶ τὸ τεῖχος. καὶ οἱ πελοποννήσιοι φρουροί, τὸ μὲν πρῶτον

Καὶ ᾔσθετο οὐδείς. τῶν μεγαρέων δηλονότι. Καὶ ἐπειδὴ ἕως. ἡμέρα. Οἱ προδιδόντες. οἱ προδιδόντες δὲ ἐλάνθανον τοῖς ἀθηναίοις τὰ μέγαρα, πλοῖον κατέφερον ἑκάστης νυκτὸς ἐπὶ θάλατταν, τεθεραπευκότες τὸν ἐπὶ τῶν πυλῶν ἄρχοντα, ὅπως αὐτοῖς μὴ κωλύῃ, ὡς δῆθεν ἐπὶ λῃστείας ἐκπλέοντας τῶν ἀθηναίων τῶν ἐν τῇ μινῴᾳ φυλαττόντων. καὶ αὖθις πρὸς ἡμέρας αὖ ἔφερον αὐτὸ εἰς τὸ τεῖχος, ὅπως ἀφανὴς δῆθεν εἴη τοῖς ἀθηναίοις ἢ χρὴ φυλάττεσθαι. οὐ γὰρ ὄντος οὐδενὸς ἐν τῷ μεγαρικῷ λιμένι πλοίου φανεροῦ, διὰ δὲ ἐντὸς τειχῶν μεθ' ἡμέραν κρύπτεσθαι δὲ ἀκάτιον, ἄπορον ἦν γνῶναι τοῖς ἀθηναίοις ὑφ' ὧν τινων λῃστεύονται. ἀκάτιον ἀμφηρικόν. πλοιάριον ἑκατέρωθεν ἐρεσσόμενον, ἐν ᾧ ἕκαστος τῶν ἐλαυνόντων, δικωπίας ἐστί. Καὶ τότε πρὸς ταῖς πύλαις. ὅτι προεδίδοντο τὰ μέγαρα. Ὡς τῷ ἀκατίῳ. ὡς τοῦ ἀκατίου μέλλοντος εἰσκομίζεσθαι. Ἀπὸ ξυνθήματος. τῶν μεγαρέων δηλονότι. Κώλυμα οὖσα προσθεῖναι. αὐτὴ τῶν κωλύουσα συγκλεισθῆναι. Καὶ εὐθὺς ἐντὸς τῶν πυλῶν. ὑπερβατὸν τὸ ἑξῆς, καὶ εὐθὺς ἐντὸς τῶν πυλῶν μαχόμενοι, τοὺς προσβοηθοῦντας οἱ πλαταιεῖς ἐκράτησαν. τοὺς δὲ προσβοηθοῦντας λέγει, τοὺς ἀντὶ σφῶν διὰ μέσου. ᾔσθοντο γὰρ οἱ ἐγγύτατα πελοποννήσιοι. Ἐπιφερομένοις. τοῖς ἐπερχομένοις.

Τοῖς ἐχθίστοις. τοῖς ἀθηναίοις. Οἷς οὐ χρὴ κατ' ἀνάγκην. τοῖς σικελιώταις. Πόλιν τε μεγίστην παρεχόμενος. ἀντὶ τοῦ, ἐκ μεγίστης πόλεως ὁρμώμενος δηλαδή. καὶ ἐπιών τῳ μᾶλλον, καὶ δυνάμενος δηλονότι ἄλλῳ ἐπιέναι. δῆλον δὲ, ὡς οὐχ ἁπλῶς περὶ ἑαυτοῦ μόνον λέγει τοῦτο, ἀλλὰ κοινῶς περὶ τῆς πόλεως τῶν συρακουσίων. Ἀξιῶ προειδομένους αὐτῶν. ἤτοι προγνόντας τὰ πράγματα, ἤτοι προνοοῦντας ἑαυτῶν, ἵνα ὁμονοοῦντες ἤ τι τοιοῦτο, συμβῶμεν προνοήσαντες ἡμῶν αὐτῶν. Μὴ δὲ μωρίᾳ φιλονεικῶν ἡγεῖσθαι. οὐ δὲ ἀξιῶ δὴ μωρίᾳ φιλονεικῶν, ἡγεῖσθαι, καὶ νομίζειν τῆς τε ἰδίας γνώμης αὐτοκράτωρ εἶναι, καὶ αὐτεξούσιος, καὶ τῆς τύχης, ἧς τινος οὐκ ἄρχω, ἄνθρωπος ὤν. Καὶ περιρρύτου. τοῦτο οὐ παρέργως τέθεικεν, ἀλλ' ἐμφαίνων βουλόμενος ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν εἰς τοὺς ἄλλους κοινωνία, διὰ τὸ νησιώτας εἶναι. Ὅταν ξυμβῇ, ὅταν καιρὸς γένηται. Καὶ ξυγχωρησόμεθά γε. φιλιωθησόμεθα. Λόγοις κοινοῖς χρώμενοι. λόγοις συμβουλευτικοῖς. Τοὺς δὲ ἀλλοφύλους. τοὺς ἀθηναίους. καὶ ἐν τῷ πρώτῳ, ἀλλοφύλους ἅμα ἡγησάμενοι. Εἴπερ καὶ καθ' ἑκάστους. εἴπερ καὶ ἀντὶ τινος οὖν βλαπτομένων ἐν σικελίᾳ, τὸ πᾶν ἔθνος ἀσθενέστερον γινόμενον κινδυνεύει. Καὶ οἰκείου πολέμου. συγγενικοῦ. Πειθόμενοι οἱ σικελιῶται. πεισθέντες. Αὐτοὶ μὲν κατὰ σφᾶς αὐτούς. ὁμονοήσαντες ἀλλήλοις καθ' ἑαυτούς, μὴ κοινολογησάμενοι τοὺς λόγους τοῖς ἀθηναίοις. Ξυνηνέχθησαν γνώμῃ. σκέψει. Μοργαντίνην εἶναι. σικελικὸν πόλισμα. Τακτὸν τοῖς συρακουσίοις. ὡρισμένον. Ἀποδοῦσιν. ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι. Παρακαλέσαντες αὐτῶν. τῶν ἀθηναίων δηλονότι. Τοὺς ἐν τέλει ὄντας. τοὺς περὶ πυθόδωρον. Εἶπον ὅτι ξυμβήσονται. ὡσανεὶ ἔλεγον, ὅτι οὐδὲν δέονται αὐτῶν εἰς συμμαχίαν ἔτι, καθὸ ἐσπείσαντο εἰς ἑαυτοὺς πάντες οἱ σικελιῶται. τὸ δὲ παρακαλέσαντες, ἀντὶ τοῦ εἰς ἑαυτοὺς καλέσαντες. Καὶ αἱ σπονδαὶ ἔσονται. ἴσον, τοῖς ἀθηναίοις. ἵνα ἐάν τις βουληθῇ ἀπὸ σικελίας ἐλθεῖν κατ' αὐτῶν συμβαλλόμενος πελοποννησίοις, κωλύωσιν αὐτόν. Κἀκείνοις κοιναί. τοῖς συμμάχοις. Ἐπαινεσάντων δὲ αὐτῶν. τῶν στρατηγῶν τῶν ἀθηναίων. Καταστρέψασθαι. δουλῶσαι. Καὶ τὰ ἀπορώτερα. ἀδύνατα. Κατεργάζεσθαι. νικᾶν. Αἰτία δ' ἦν. αἰτία δὲ ἦν τοῦ ταῦτα νομίζειν, ἡ ἐν τοῖς πλείοσι πράγμασιν εὐπραγία παρὰ προσδοκίαν τοῖς ἀθηναίοις, ἐλπίδας ἰσχυρὰς παρέχε, τὸ πάντα κατεργάζεσθαι δύνασθαι. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους. μεγαρεῖς.

τοῖς ἐχθίστοις, διάφοροι δὲ, οἷς οὐ χρὴ κατ' ἀνάγκην γιγνόμεθα. καὶ ἐγὼ μὲν ἀξιῶ, καὶ ἀρχόμενος εἶπον, πόλιν τε μεγίστην παρεχόμενος, καὶ ἐπιών τῳ μᾶλλον, ἢ ἀμυνούμενος, ἀξιῶ προειδομένους αὐτῶν ξυγχωρεῖν, καὶ μὴ τοὺς ἐναντίους οὕτω κακῶς δρᾶν, ὥστε αὐτοὺς τὰ πλείω βλάπτεσθαι, μηδὲ μωρίᾳ φιλονεικῶν ἡγεῖσθαι. τῆς τε οἰκείας γνώμης ὁμοίως αὐτοκράτωρ εἶναι, καὶ ἧς οὐκ ἄρχω τύχης, ἀλλ' ὅσον εἰκὸς ἡσσᾶσθαι. καὶ τοὺς ἄλλους δικαιῶ, ταὐτό μοι ποιῆσαι ὑφ' ὑμῶν αὐτῶν, καὶ μὴ ὑπὸ τῶν πολεμίων τοῦτο παθεῖν. οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν οἰκείους οἰκείων ἡσσᾶσθαι, ἢ δωριᾶ τινὰ, δωριέως, ἢ χαλκιδέα, τῶν ξυγγενῶν. τὸ δὲ ξύμπαν, γείτονας ὄντας, καὶ ξυνοίκους μιᾶς χώρας καὶ περιρρύτου, καὶ ὄνομα ἓν κεκλημένους σικελιώτας, οἳ πολεμήσομέν τε οἶμαι, ὅταν ξυμβῇ, καὶ ξυγχωρησόμεθά γε πάλιν καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς, λόγοις κοινοῖς χρώμενοι, τοὺς δὲ ἀλλοφύλους ἐπελθόντας, ἀθρόοι αἰεὶ, ἢν σωφρονῶμεν, ἀμυνούμεθα, εἴπερ καὶ καθ' ἑκάστους βλαπτόμενοι, ξύμπαντες κινδυνεύομεν. ξυμμάχους δὲ οὐδέποτε τὸ λοιπὸν ἐπαξόμεθα, οὐδὲ διαλλακτάς. τάδε γὰρ ποιοῦντες, ἔν τε τῷ παρόντι δυοῖν ἀγαθοῖν οὐ στερήσομεν τὴν σικελίαν, ἀθηναίων τε ἀπαλλαγῆναι, καὶ οἰκείου πολέμου. καὶ ἐς τὸ ἔπειτα, καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἐλευθέραν νεμούμεθα, καὶ ὑπὸ ἄλλων ἧσσον ἐπιβουλευομένην.

Τοιαῦτα τοῦ Ἑρμοκράτους εἰπόντος, πειθόμενοι οἱ σικελιῶται, αὐτοὶ μὲν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ξυνηνέχθησαν γνώμῃ, ὥστε ἀπαλλάσσεσθαι τοῦ πολέμου, ἔχοντες ἃ ἕκαστοι ἔχουσι. τοῖς δὲ καμαριναίοις, μοργαντίνην εἶναι, ἀργύριον τακτὸν, τοῖς συρακουσίοις ἀποδοῦσιν. οἱ δὲ τῶν ἀθηναίων ξύμμαχοι παρακαλέσαντες αὐτῶν τοὺς ἐν τέλει ὄντας, εἶπον ὅτι ξυμβήσονται, καὶ αἱ σπονδαὶ ἔσονται κἀκείνοις κοιναί. ἐπαινεσάντων δὲ αὐτῶν, ἐποιοῦντο τὴν ὁμολογίαν. καὶ αἱ νῆες τῶν ἀθηναίων ἀπέπλευσαν μετὰ ταῦτα ἐκ σικελίας. ἐλθόντας δὲ τοὺς στρατηγοὺς, οἱ ἐν τῇ πόλει ἀθηναῖοι, τοὺς μὲν, φυγῇ ἐζημίωσαν, Πυθόδωρον, καὶ Σοφοκλέα. τὸν δὲ τρίτον Εὐρυμέδοντα, χρήματα ἐπράξαντο, ὡς ἐξὸν αὐτοῖς τὰ ἐν σικελίᾳ καταστρέψασθαι, δώροις πεισθέντες, ἀποχωρήσειαν. οὕτω τῇ τε παρούσῃ εὐτυχίᾳ χρώμενοι, ἠξίουν σφίσι μηδὲν ἐναντιοῦσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ δυνατὰ ἐν ἴσῳ, καὶ τὰ ἀπορώτερα, μεγάλῃ τε ὁμοίως καὶ ἐνδεεστέρᾳ παρασκευῇ κατεργάζεσθαι. αἰτία δ' ἦν ἡ παρὰ λόγον τῶν πλειόνων εὐπραγία αὐτοῖς, ὑποτιθεῖσα ἰσχὺν τῆς ἐλπίδος. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, μεγαρεῖς οἱ ἐν τῇ πόλει πιεζόμενοι ὑπό τε ἀθηναίων, τῷ πολέμῳ αἰεὶ κατὰ ἔτος ἕκαστον δὶς ἐμβαλόντων πανστρατιᾷ ἐς τὴν χώραν, καὶ ὑπὸ τῶν σφετέρων φυγάδων τῶν ἐκ πηγῶν, οἳ στασιασάντων, ἐκπεσόντες ὑπὸ τοῦ πλήθους, χαλεποὶ ἦσαν λῃστεύοντες, ἐποιοῦντο λόγους ἐν ἀλλήλοις.

καὶ οὕτως οὐ πόλεμος πολέμῳ, εἰρήνῃ δὲ διαφοραὶ ἀπραγμόνως παύονται. οἵ τ᾽ ἐπίκλητοι εὐπρεπῶς ἄδικοι ἐλθόντες, εὐλόγως ἄπρακτοι ἀπίασι. καὶ τὸ μὲν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, τοσοῦτον ἀγαθὸν εὖ βουλευομένοις εὑρίσκεται. τὴν δ᾽ ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένην ἄριστον εἶναι εἰρήνην, πῶς οὐ χρὴ καὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ποιήσασθαι; ἢ δοκεῖτε, εἴ τῳ τί ἐστιν ἀγαθὸν, ἢ εἴ τῳ τὰ ἐναντία, οὐχ ἡσυχίαν μᾶλλον ἢ πόλεμον, τὸ μὲν παῦσαι ἂν ἑκατέρῳ, τὸ δὲ ξυνδιασῶσαι, καὶ τὰς τιμὰς καὶ λαμπρότητας ἀκινδυνοτέρας ἔχειν τὴν εἰρήνην. ἄλλα τε ὅσα ἐν μήκει λόγων ἄν τις διέλθοι, ὥσπερ περὶ τοῦ πολεμεῖν, ἃ χρὴ σκεψαμένους, μὴ τοὺς ἐμοὺς λόγους ὑπεριδεῖν, τὴν δὲ αὑτοῦ τινα σωτηρίαν μᾶλλον ἀπ᾽ αὐτῶν προϊδεῖν. καὶ εἴ τις βεβαίως τι, ἢ τῷ δικαίῳ, ἢ βίᾳ πράξειν οἴεται, τῷ παρ᾽ ἐλπίδα μὴ χαλεπῶς σφαλλέσθω, γνοὺς ὅτι πλείους ἤδη καὶ τιμωρίαις μετιόντες τοὺς ἀδικοῦντας, καὶ ἐλπίσαντες ἕτεροι δυνάμει τινὶ πλεονεκτήσειν, οἱ μὲν, οὐχ ὅσον οὐκ ἠμύναντο, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐσώθησαν. τοὺς δ᾽ ἀντὶ τοῦ πλέον ἔχειν, προσκαταλιπεῖν τὰ αὐτῶν ξυνέβη. τιμωρία γὰρ οὐκ εὐτυχεῖ δικαίως, ὅτι καὶ ἀδικεῖται. οὐδὲ ἰσχὺς βέβαιον, διότι καὶ εὔελπι. τὸ δὲ ἀστάθμητον τοῦ μέλλοντος, ὡς ἐπὶ πλεῖστον κρατεῖ. πάντων τε σφαλερώτατον ὂν, ὅμως καὶ χρησιμώτατον φαίνεται. ἐξ ἴσου γὰρ δεδιότες, προμηθείᾳ μᾶλλον ἐπ᾽ ἀλλήλους ἐρχόμεθα. καὶ νῦν τοῦ ἀφανοῦς τε τούτου δὴ τὸ ἀτέκμαρτον δέος, καὶ διὰ τὸ ἤδη φοβεροὺς παρόντας Ἀθηναίους κατ᾽ ἀμφότερα ἐκπλαγέντες, καὶ τὸ ἐλλιπὲς τῆς γνώμης, ὧν ἕκαστός τι ᾠήθημεν πράξειν, ταῖς κωλύμαις ταύταις ἱκανῶς νομίσαντες εἰρχθῆναι, τοὺς ἐφεστῶτας πολεμίους ἐκ τῆς χώρας ἀποπέμπωμεν. καὶ αὐτοὶ μάλιστα μὲν ἐς ἀΐδιον ξυμβῶμεν. εἰ δὲ μὴ, χρόνον ὡς πλεῖστον σπεισάμενοι, τὰς ἰδίας διαφορὰς ἐς αὖθις ἀναβαλώμεθα. τὸ ξύμπαν τε δὴ γνῶμεν, πειθόμενοι μὲν ἐμοὶ, πόλιν ἕξοντες ἕκαστος ἐλευθέραν, ἀφ᾽ ἧς αὐτοκράτορες ὄντες, τὸν εὖ καὶ κακῶς δρῶντα ἐξ ἴσου ἀρετῇ ἀμυνούμεθα. ἢν δ᾽ ἀπιστήσαντες ἄλλοις ὑπακούσωμεν, οὐ περὶ τοῦ τιμωρήσασθαί τινα, ἀλλὰ καὶ ἄγαν εἰ τύχοιμεν φίλοι μὲν ἂν

Καὶ οὕτως οὐ πόλεμος πολέμῳ. οὕτω δηλαδὴ ὡς εἶπεν, ἤτοι πρὸς ἀλλήλους ξυμβαίημεν. Οἵ τ᾽ ἐπίκλητοι. οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι. Εὐπρεπῶς ἄδικοι ἐλθόντες. οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ προφάσεως εὐπρεποῦς ἐλθόντες, ὡς δῆθεν συμμαχοῦντες τοῖς ἐνθάδε Χαλκιδεῦσιν, εὐλόγως ἄπρακτοι ἀπελεύσονται, διαλλαγέντων ἡμῶν. Εὐλόγως ἄπρακτοι. εὐλόγως φησὶ, διὰ τὸ ξυμβῆναι. Καὶ εἴ τις βεβαίως. ἡ διάνοια, εἴ τις βεβαίως τι καὶ πάντῃ πάντως οἴεται πράξειν, καὶ κρατήσειν τῶν ἐναντίων, ἤτοι διὰ τὸ δικαίως αὐτοῖς ἐπιέναι νομίζειν, ἢ διὰ τὸ ἰσχυρῶς οἴεσθαι τυγχάνειν, μὴ χαλεπαινέτω, εἰ παρὰ τὴν οἰκείαν οἴησίν τι, καὶ ἐλπίδα σφαλλόμενος ἐλέγχεται ὑπ᾽ ἐμοῦ, ἐνθυμηθεὶς ὅτι πολλοὶ δικαίως τιμωρήσασθαι τοὺς ἀδικήσαντας διανοηθέντες, οὐ μόνον οὐκ ἠμύναντο αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ προσαπώλοντο, καὶ ἑκάτεροι δι᾽ ἰσχὺν ἐλπίσαντες πλεονεκτήσειν τῶν πέλας, πρὸς τῷ μὴ σχεῖν πλεῖον, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀπώλεσαν. διὰ τοῦτο δὲ, τὸ μὴ δεῖν αὐτοὺς ἐλεγχομένους χαλεπαίνειν παράγεται. Ἢ βίᾳ. ἰσχύϊ. Οἱ μέν. οἱ μετιόντες σὺν δίκῃ τοὺς ἀδικοῦντας. Οὐχ ὅσον οὐκ ἠμύναντο. ἤγουν οὐ μόνον οὐκ ἠμύναντο. Προσκαταλιπεῖν. προσζημιωθῆναι. Τιμωρία γὰρ οὐκ εὐτυχεῖ δικαίως. οὐχ ὅτι ἀδικεῖται, εὐτυχεῖ δικαίως. οὐ γὰρ ἐπειδὴ ὁ τιμωρούμενος προηδίκηται, διὰ τοῦτο ἐπιεικῶς εὐτυχήσει. δίκαιον μὲν γὰρ τὸν ἀδικηθέντα, εὐτυχῆσαι κατὰ τὴν εἴσπραξιν τῆς τιμωρίας, οὐ μὴν καὶ ἀποβαῖνον οὕτως. οὐδὲ ὁ ἰσχυρὸς φησὶ διὰ τὸ ἐλπίζειν ἐκ τῆς δυνάμεως κρατήσειν, διὰ τοῦτο καὶ τὸ βέβαιον ἔχει. Τὸ δὲ ἀστάθμητον. τὸ δὲ ἄστατον τῆς τύχης, καὶ τὸ ἄδηλον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πέφυκε κρατεῖν. ἔστι γὰρ πολλάκις νικῆσαι καὶ ἀπὸ ἰδίας ἀρετῆς ἐκ τῆς τύχης. Ὡς ἐπὶ πλεῖστον κρατεῖ. τὴν ἰσχὺν ἔχει.

Προμηθείᾳ. προγνώσει. σκέψει. Καὶ νῦν τοῦ ἀφανοῦς τε τούτου. καὶ νῦν τὰς μὲν πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς ἀπολυσώμεθα δι᾽ ἀμφότερα. διά τε δηλαδὴ τὸ ἄδηλον τυγχάνειν ἃ πεισόμεθα ὑπ᾽ ἀλλήλων, καὶ διὰ τὸ τοὺς Ἀθηναίους ἤδη φοβεροὺς ἡμῖν εἶναι παρόντας, ἱκανὰ νομίσαντες εἶναι τὰ ἀποτρέποντα ταῦτα. Καὶ τὸ ἐλλιπὲς τῆς γνώμης. καὶ τοῦτό φησιν ἐνθυμηθέντες ὅτι ἃ προσεδοκήσαμεν πρᾶξαι, τουτέστι, κρατῆσαι κατὰ τὸν πόλεμον, ἐλλιπῶς ἐγένετο, καὶ οὐ κατὰ τὰς ἡμετέρας γνώμας ἀπέβη. ταῦτα οὖν αὐτὰ μὴ κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην γινόμενα, ἱκανὰ κωλύματα ἡμῖν, καὶ ἐμπόδια γεγενῆσθαι νομίσωμεν. καὶ τούτοις εἰρχθέντες εἰς τὸ μὴ προβῆναι ἡμῖν τὰ πράγματα ὡς ἠβουλόμεθα, τοὺς ἐπελθόντας ἡμῖν πολεμίους, ἀπράκτους ἀποπεμψώμεθα. Τὸ ξύμπαν τε δὴ γνῶμεν. τὸ σύνολον δὲ εἰδέναι φησὶ χρὴ, ὅτι πεισθέντες μὲν ἐμοὶ, τὰς πατρίδας ἐλευθέρας οἰκήσομεν. ἀφ᾽ ἧς ὁρμώμενοι, καὶ τὰ ἑξῆς. Πόλιν ἕξοντες ἕκαστος. τὴν ἰδίαν. Ἀφ᾽ ἧς αὐτοκράτορες. δεσπόται τῆς ἑαυτῶν πόλεως.

Ἀμυνούμεθα. τὸ ἀμειψόμεθα, ἐπὶ καλοῦ. ἐνταῦθα γὰρ ἐπὶ τῶν δύο σημασιῶν ἔλαβεν αὐτὸ, καὶ ἐπὶ καλοῦ, καὶ ἐπὶ κακοῦ. Ἢν δὲ ἀπιστήσαντες. τοῖς ἐμοῖς λόγοις δηλονότι. Οὐ περὶ τοῦ τιμωρήσασθαί τινα. λείπει τὸ, ὁ ἀγὼν ἡμῖν ἔσται, ἀλλὰ περὶ τοῦ δουλωθῆναι. τοῦτο γὰρ ἐξ ἀνάγκης ἐγκέκοπται. Εἰ τύχοιμεν. τιμωρήσασθαί τινα δηλονότι.

Τοὺς ἄνδρας. τοὺς ἀθηναίους δηλονότι. Ἡμᾶς αὐτούς. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἡμῶν. Τέλεσι τοῖς οἰκείοις. τέλεσι, ταῖς δαπάναις. ὅθεν καὶ ἀτελὴς, καὶ πολυτελής. Ἅμα προκοπτόντων. πρόσθεσιν ποιούντων. Ἐκείνοις. ἐκείνοις, τοῖς ἀθηναίοις. τὸ δὲ προκοπτόντων, πρόσθεσιν ποιούντων, καὶ αὐξανόντων. ἤγουν προκοπὴν, καὶ ἐπίδοσιν ποιούντων ἡμῶν τῆς ἀρχῆς ἐκείνων. Καίτοι τῇ ἑαυτῶν. ὁ νοῦς τῶν λεγομένων, τοιοῦτος. χρὴ εἰ σωφρονοῦμεν, ἑκάστους ἡμῶν τῶν σικελιωτῶν τὰ ἀλλότρια ἐπικτωμένους, καὶ ἁρπάζοντας μᾶλλον, τοὺς συμμάχους ἐπάγεσθαι, ἤπερ τὰ ἕτοιμα βλάπτοντας τουτέστιν, ὅταν τῶν ἰδίων ἡμῶν καλῶς ἐχόντων, καὶ ἀδεῶς διακειμένων, βουλώμεθα

τοὺς ἄνδρας, οἳ καὶ τοῖς μὴ ἐπικαλουμένοις αὐτοὶ ἐπιστρατεύουσι, κακῶς τε ἡμᾶς αὐτοὺς ποιούντων τέλεσι τοῖς οἰκείοις, καὶ τῆς ἀρχῆς ἅμα προκοπτόντων ἐκείνοις, εἰκὸς, ὅταν γνῶσιν ἡμᾶς τετρυχωμένους, καὶ πλέονί ποτε στόλῳ ἐλθόντας αὐτοὺς, τάδε πάντα πειρᾶσθαι ὑπὸ σφᾶς ποιεῖσθαι. καίτοι τῇ ἑαυτῶν ἑκάστους, εἰ σωφρονοῦμεν, χρὴ τὰ μὴ προσήκοντα ἐπικτωμένους μᾶλλον, ἢ τὰ ἕτοιμα βλάπτοντας, ξυμμάχους τε ἐπάγεσθαι, καὶ τοὺς κινδύνους προσλαμβάνειν. νομίσαι τε στάσιν μάλιστα φθείρειν τὰς πόλεις, καὶ τὴν σικελίαν, ἧς γε οἱ ἔνοικοι ξύμπαντες μὲν ἐπιβουλευόμεθα, κατὰ πόλεις δὲ διέσταμεν. ἃ χρὴ γνόντας, καὶ ἰδιώτην ἰδιώτῃ καταλλαγῆναι, καὶ πόλιν πόλει, καὶ πειρᾶσθαι κοινῇ σώζειν τὴν πᾶσαν σικελίαν. παρεστάναι δὲ μηδενὶ, ὡς οἱ μὲν δωριεῖς ἡμῶν πολέμιοι τοῖς ἀθηναίοις, τὸ δὲ χαλκιδικὸν τῇ ἰάδι ξυγγενείᾳ, ἀσφαλές. οὐ γὰρ τοῖς ἔθνεσιν ὅτι δίχα πέφυκε τοῦ ἑτέρου, ἔχθει ἐπίασιν, ἀλλὰ τῶν ἐν τῇ σικελίᾳ ἀγαθῶν ἐφιέμενοι, ἃ κοινῇ κεκτήμεθα. ἐδήλωσαν δὲ νῦν ἐν τῇ τοῦ χαλκιδικοῦ γένους παρακλήσει. τοῖς γὰρ οὐδεπώποτε σφίσι κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν προσβοηθήσασιν, αὐτοὶ τὸ δίκαιον μᾶλλον τῆς ξυνθήκης προθύμως παρέσχοντο. καὶ τοὺς μὲν ἀθηναίους ταῦτα πλεονεκτεῖν τε καὶ προνοεῖσθαι, πολλὴ ξυγγνώμη. καὶ οὐ τοῖς ἄρχειν βουλομένοις μέμφομαι, ἀλλὰ τοῖς ὑπακούειν ἑτοιμοτέροις οὖσι. πέφυκε γὰρ τὸ ἀνθρώπειον διὰ παντὸς, ἄρχειν μὲν τοῦ εἴκοντος, φυλάσσεσθαι δὲ τὸ ἐπιόν. ὅσοι δὲ γιγνώσκοντες αὐτὰ μὴ ὀρθῶς προσκοποῦμεν, μηδὲ τοῦτό τις πρεσβύτατον ἥκει κρίνας, τὸ κοινῶς φοβερὸν ἅπαντας εὖ θέσθαι, ἁμαρτάνομεν. τάχιστα δ᾽ ἂν ἀπαλλαγὴ αὐτοῦ γένοιτο, εἰ πρὸς ἀλλήλους ξυμβαῖμεν. οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῶν ὁρμῶνται ἀθηναῖοι, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς τῶν ἐπικαλεσαμένων.

κατὰ πλεονεξίαν ἀλλότρια ἐπικτῶνται// σθαι, τὸ τι δεῖ τοὺς συμμάχους ἐπάγεσθαι, καὶ τοὺς κινδύνους ὑφίστασθαι, καὶ μὴ ὅταν ὁ κίνδυνος ἐκ τῶν οἰκείων ἡμῶν γίνηται. Τὰ μὴ προσήκοντα. τὰ ἀλλότρια. Βλάπτοντας. ἀπὸ κοινοῦ τὸ χρή. Τὰς πόλεις, καὶ τὴν σικελίαν. τὴν σικελίαν πᾶσαν ὡς μίαν πόλιν ἔλαβε, καὶ φησὶν ὅτι εἰ πόλεμον ἕξομεν, διαφθαρησόμεθα, ὅπερ ἐπὶ μιᾶς πόλεως συμβαίνει. ἡ δὲ διάνοια, τῶν σικελιωτῶν ἡμῶν αὐτῶν κακῶς αὐτοὺς διαθέντων τοῖς οἰκείοις δαπανήμασι, καὶ προσαιρουμένων, καὶ προκοπτόντων τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς πρὸς τὸ ἐκείνοις συμφέρον, εἰκὸς τοὺς ἀθηναίους, ὅταν γνῶσιν ἡμᾶς ἐκτετρυχωμένους, ἐπελθόντας πλείονι στρατῷ, καταδουλώσασθαι τὰ ἐνταῦθα. Ἐπιβουλευόμεθα. ἐξ ἐπιβουλῆς πάσχομεν. Κατὰ πόλεις δὲ διέσταμεν. διῃρημένως κατοικοῦμεν. Καὶ πειρᾶσθαι. μὴ νομιζέτωσαν διὰ τὸ συγγενὲς φιλίαν εἶναι τοῖς ἀθηναίοις οἱ χαλκιδεῖς ἐν ἀσφαλείᾳ καθεστάναι. οὐ γὰρ διότι πολέμιόν ἐστι τὸ δωρικὸν γένος τῷ ἰωνικῷ, διὰ τοῦτο ἐχθροὶ ὄντες οἱ ἀθηναῖοι, τοῖς δωριεῦσιν ἐπίασιν, ἀλλ᾽ ἐφιέμενοι τῶν ἐν τῇ σικελίᾳ ἀγαθῶν. τὸ δὲ αὐτοὶ τὸ δίκαιον μᾶλλον τῆς ξυνθήκης παρέσχοντο, ἀντὶ τοῦ προθυμότερον, ἤπερ ἐχρῆν, κατὰ συμμαχίαν ἐβοήθησαν. Κοινῇ. γνώμῃ δηλονότι. Παρεστάναι δέ. δόξαν ἐπέρχεσθαι. Τῇ ἰάδι ξυγγενείᾳ. ὡς ἀναφέρον δηλονότι τὸ γένος εἰς τοὺς ἀθηναίους τοὺς ἴωνας. Ἀσφαλές. φρουραῖον. ἐπιτήδειον. ἀκίνδυνον. Ὅτι δίχα πέφυκεν. ἡ σικελία δηλονότι. Ἐπίασιν. οἱ ἀθηναῖοι. Ἃ κοινῇ κεκτήμεθα. ἤγουν ὧν κοινὴν κεκτήμεθα τὴν ἀπόλαυσιν. Τοῖς γὰρ οὐδεπώποτε σφίσι. τοῖς ἀθηναίοις. Καὶ προνοεῖσθαι. ἀντὶ τοῦ προσκέπτεσθαι. Ἑτοιμοτέροις οὖσιν. ἀντὶ τοῦ ἑτοίμοις. Πέφυκε γὰρ τὸ ἀνθρώπειον. φύσιν ἔχει. Τὸ ἐπιόν. ἤγουν τὸ κρεῖττον. Ὅσοι δὲ γιγνώσκοντες αὐτά. ὅσοι φησὶ γινώσκοντες αὐτὸ, ὅτι πέφυκεν ἄνθρωπος διὰ παντὸς ἄρχειν μὲν ἐθέλειν τοῦ εἴκοντος, φυλάττεσθαι δὲ τὸ ἐπιὸν, μὴ ὀρθῶς προνοοῦμεν, καὶ προσκοποῦμεν, ἁμαρτάνομεν. Πρεσβύτατον ἥκει κρίνας. τὸ ἑξῆς, πρεσβύτατον εὖ θέσθαι. τουτέστιν. ἐν πρώτοις τοῦτο φυλάξασθαι, καὶ εὖ διαθέσθαι, ὅ ἐστι τὴν δούλωσιν. Φοβερὸν ἅπαντας εὖ θέσθαι. κοινῶς φοβερὸν δούλωσις, ἡ παρὰ τῶν ἀθηναίων ἐπιβουλευομένη πᾶσιν ὁμοίως. τὸ δὲ ἑξῆς, πρεσβύτατον εὖ θέσθαι. τουτέστιν, ἐν πρώτοις τοῦτο φυλάξασθαι, καὶ εὖ διαθέσθαι. τουτέστι, τὴν δούλωσιν. Τάχιστα δ᾽ ἂν ἀπαλλαγή. εἰ πρὸς ἀλλήλους φησὶν εἰρηνεύσαιμεν, τάχιστα ἂν ἡ τῶν ἀθηναίων ἐπιβουλὴ [illegible] καὶ τὴν αἰτίαν ἀποφέρει, διότι οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἰδίας γῆς ὁρμῶνται πρὸς ὑμᾶς, οὐ γάρ εἰσιν ἀστυγείτονες, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς τῶν ἐπικαλεσαμένων. καὶ εἰ τοῦτο ποιήσομεν οὕτως, οὐκέτι πόλεμος πόλεμον διαδέξεται, ἀλλ᾽ εἰρήνη τὴν διαφοράν. σκόπει δὲ πῶς τὸν πόλεμον εὐφήμως διαφορὰν καλεῖ. Αὐτοῦ γένοιτο. τοῦ κοινῶς φοβεροῦ δηλαδή. Τῶν ἐπικαλεσαμένων. ἤγουν τῶν χαλκιδέων.

Οὔτε πόλεως ὢν ἐλαχίστης. δημηγορία Ἑρμοκράτους Συρακουσίου. τὸ προοίμιον ἐκ συστάσεως τοῦ ἰδίου προσώπου. τέμνεται ἡ δημηγορία αὕτη τῷ δικαίῳ, καὶ τῷ συμφέροντι, καὶ τῷ δυνατῷ, οὕτω. δίκαιον μὲν γάρ φησι πρὸς τοὺς ὁμοφύλους συμβῆναι, καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους αἱρεῖσθαι πόλεμον. εἶτα δὲ καὶ συμφόρον, μὴ ἐᾶν καταδουλωθῆναι Σικελίαν. τὸ δὲ δυνατὸν, ὅτι ἐὰν ὁμονοήσωμεν, ῥᾳδίως τῶν ἐναντίων περιεσόμεθα.

Οὔτε πόλεως ὢν ἐλαχίστης ὦ Σικελιῶται. οἱ περὶ καταλύσεως πολέμου παραινοῦντες ἀεὶ, ὑποπτεύονται διὰ φόβον, καὶ μαλακίαν τὸν πόλεμον ἐκφεύγοντες, ταῦτα παραινεῖν. διὸ καὶ ὁ Ἑρμοκράτης τοῦτο ποιεῖ.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΕΡΜΟΚΡΑΤΟΥΣ

Οὔτε πόλεως, ὢν ἐλαχίστης ὦ Σικελιῶται, τοὺς λόγους ποιήσομαι, οὔτε πονουμένης μάλιστα τῷ πολέμῳ, ἐς κοινὸν δὲ τὴν δοκοῦσάν μοι βελτίστην γνώμην εἶναι ἀποφαινόμενος τῇ Σικελίᾳ πάσῃ. καὶ περὶ μὲν τοῦ πολεμεῖν ὡς χαλεπὸν, τί ἄν τις πᾶν τὸ ἐνὸν ἐκλέγων, ἐν εἰδόσι μακρηγοροίη. οὐδεὶς γὰρ οὔτε ἀμαθίᾳ ἀναγκάζεται αὐτὸ δρᾶν, οὔτε φόβῳ, ἢν οἴηταί τι πλέον σχήσειν, ἀποτρέπεται. ξυμβαίνει δὲ τοῖς μὲν, τὰ κέρδη μείζω φαίνεσθαι τῶν δεινῶν. οἱ δὲ, τοὺς κινδύνους ἐθέλουσιν ὑφίστασθαι πρὸ τοῦ αὐτίκα τι ἐλασσοῦσθαι. αὐτὰ δὲ ταῦτα εἰ μὴ ἐν καιρῷ τύχοιεν ἑκάτεροι πράσσοντες, αἱ παραινέσεις τῶν ξυναλλαγῶν, ὠφέλιμοι. ὃ καὶ ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι πειθομένοις, πλείστου ἂν ἄξιον γένοιτο. τὰ γὰρ ἴδια ἕκαστοι εὖ βουλευόμενοι δὴ θέσθαι, τό τε πρῶτον ἐπολεμήσαμεν, καὶ νῦν πρὸς ἀλλήλους δι' ἀντιλογιῶν πειρώμεθα καταλλαγῆναι. καὶ ἢν ἄρα μὴ προχωρήσῃ ἴσον ἑκάστῳ ἔχοντι ἀπελθεῖν, πάλιν πολεμήσομεν. καίτοι γνῶναι χρὴ ὅτι οὐ περὶ τῶν ἰδίων μόνον, εἰ σωφρονοῦμεν, ἡ ξύνοδος ἔσται, ἀλλ' εἰ ἐπιβουλευομένην τὴν πᾶσαν Σικελίαν, ὡς ἐγὼ κρίνω, ὑπ' Ἀθηναίων, δυνησόμεθα ἔτι διασῶσαι, καὶ διαλλακτὰς πολὺ τῶν ἐμῶν λόγων ἀναγκαιοτέρους περὶ τῶνδε Ἀθηναίους νομίσαι. οἳ δύναμιν ἔχοντες μεγίστην τῶν Ἑλλήνων, τάς τε ἁμαρτίας ἡμῶν τηροῦσιν, ὀλίγαις ναυσὶ παρόντες, καὶ ὀνόματι ἐννόμῳ ξυμμαχίας, τὸ φύσει πολέμιον εὐπρεπῶς ἐς τὸ ξυμφόρον καθίστανται. πόλεμον γὰρ αἰρομένων ἡμῶν, καὶ ἐπαγομένων αὐ-

ἅμα δὲ καὶ αὔξει τὸ ὄνομα τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, ἵνα συγγνώμην ἔχωσιν αὐτοῦ οἱ λόγοι, μετὰ παρρησίας φρονήματος προερχόμενοι. τὸ δὲ οὐ πονουμένης προσέθηκεν, ἵνα μή τις εἴπῃ ὡς ὅτι δὴ τοῦτο ἐρεῖ Ἑρμοκράτης, ὅτι ἡ πόλις αὐτοῦ καταπονεῖται. Οὔτε πονουμένης κατ' ἀμφότερα συνίστησιν ἑαυτὸν ὁ Ἑρμοκράτης, καὶ κατὰ τὸ ἐξ ἐνδόξου πόλεως, καὶ κατὰ τὸ μὴ πονεῖν τῷ πολέμῳ τὴν πόλιν αὐτοῦ. δι' ἃ μάλιστα εἰώθασιν ἀπιστεῖν τοῖς λέγοντας.

Τὴν δοκοῦσάν μοι βελτίστην. δύο δὴ αἰτίας εἰώθαμεν ἀπιστεῖν τοῖς συμβουλεύουσιν. ἢ διὰ τὸ εἶναι ἄδοξον τὸ πρόσωπον, ἢ διὰ τὸ οἰκείων ἕνεκα χρειῶν λέγειν. τοῦ πρώτου παράδειγμα ὁ Ὅμηρος. Ἄλλων μῦθον ἄκουε, σὺ τὸ φορτηγοῦ δ' ἀτηροῦ. Σῷ οἴκῳ δῶρον ὑποδέγμενος, καὶ τὰ ἑξῆς. ἀπ' ἀμφοτέρα μαρτυρεῖ ἑαυτῷ ὁ Ἑρμοκράτης μὴ ὑπάρχειν. Καὶ περὶ μὲν τοῦ πολεμεῖν. συμπέρασμα. τὸ γὰρ προοίμιον, ὁμολογούμενον. Τί ἄν τις πᾶν τὸ ἐνόν. τὸ μὲν πᾶν τὸ ἐνὸν ἐκλέγων, πάντα ὅσα ἔνεστι πολέμῳ κακά φησιν συλλεγόμενος. ἡ δὲ διάνοια, περὶ τὸ ὂν ἐν εἰδόσι διηγεῖσθαι, ὡς χαλεπόν ἐστι πόλεμος. οὔτε γὰρ ἐφίεταί τις αὐτοῦ δι' ἄγνοιαν ἐν ἡμῖν, οὔτε ἀποτρέπεται διὰ φόβον, ἄν γε δὴ σχήσειν πλέον ἐλπίσῃ. Ξυμβαίνει δὲ τοῖς μέν. συμβαίνει δὲ τοῖς μὲν ὁρῶσι τῶν χρημάτων, τὰ κέρδη ποιεῖν αὐτοὺς καταφρονεῖν τῶν δεινῶν τῶν ἐν τῷ πολέμῳ. τοῖς δὲ, ὑπὲρ τοῦ μὴ πλεονεκτηθῆναι παρὰ τῶν ἄλλων, καὶ δουλεῦσαί ποτε. Οἱ δὲ τοὺς κινδύνους. οἱ πολεμησείοντες. Αὐτὰ δὲ ταῦτα, εἰ μὴ ἐν καιρῷ. εἰ δὲ μὴ ἐν καιρῷ ἑκάτεροι πολεμεῖν ἐθέλοιεν, οἵ τε τῶν κερδῶν δηλονότι ἐφιέμενοι, καὶ οἱ μὴ ἀγωνιζόμενοι μὴ ἐλασσοῦσθαι, ὠφελιμώταται αἱ διαλλαγαί εἰσι. συνίστησι δὲ δὴ τοῦτο, ὅτι οὐ δεῖ τὸν περὶ εἰρήνης συμβουλεύοντα, πόλεμον κατηγορεῖν, ἐῶμεν γὰρ, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς κατ' αὐτὸν ἀκαιρίας. Ἑκάτεροι πράσσοντες. οἵ τε δὴ κέρδος ἴδιον πολεμοῦντες δηλονότι, καὶ οἱ δὴ τὸ μὴ ἀφαιρεθῆναί τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς. Αἱ παραινέσεις. Γλυκὺς ἀπείρῳ πόλεμος. Τὰ γὰρ ἴδια ἕκαστοι. τὸ ἑξῆς, τὰ ἴδια εὖ θέσθαι ἕκαστοι. τῶν Σικελιωτῶν. Θέσθαι οἰκονομῆσαι. Καὶ νῦν πρὸς ἀλλήλους. τὸ μὲν δι' ἀντιλογιῶν, τὸ δι' ἀντιρρήσεων, καὶ λόγων, δηλοῖ. τὸ δὲ καταλλαγῆναι, τὸ διαλλαγῆναι. ἴσον δέ φησι, τὸ προσῆκον ἑκάστῳ, καὶ δίκαιον τὸ δ' ὡς ἐγὼ κρίνω, ὡς ἐγὼ νομίζω. ἡ δὲ διάνοια, νῦν φησι μὴ προχωρήσοι ἐκ τῆς ἐκκλησίας ταύτης, τὸ νομίζειν ἕκαστον ἔχοντα τὸ ἴδιον ἀπελθεῖν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀδικεῖσθαι, ὕστερον πάλιν πολεμήσομεν, ἂν δόξῃ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν τοὺς Ἀθηναίους. πῶς δὲ νῦν βέλτιόν ἐστι διαλλαγῆναι ἐν ὅσῳ ἐπίκεινται ἡμῖν οἱ Ἀθηναῖοι. Ἴσον ἑκάστῳ ἔχοντι. Ὅμηρος. Μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης. Ἡ ξύνοδος ἔσται ἡ συναγωγὴ ἐνθάδε. Καὶ διαλλακτάς. λείπει τὸ χρή. βούλεται γὰρ εἰπεῖν ὅτι καὶ χρὴ διαλλακτάς. ἀπὸ κοινοῦ δὲ ἀκουστέον τὸ, ὡς ἐγὼ κρίνω. Οἳ δύναμιν ἔχοντες. ἤγουν δυνατώτατοι ὄντες. Ὀλίγαις ναυσὶ παρόντες. τινὰ τῶν βιβλίων τὸ ὀλίγαις ναυσὶν οὐκ ἔχουσι. Καὶ ὀνόματι ἐννόμῳ. πρόσχημα μὲν ποιοῦνται τὴν πρὸς τοὺς Χαλκιδεῖς συμμαχίαν, ὡς διὰ ξυγγένειαν νομίμως αὐτοῖς ξυμμαχοῦντες. φύσει δὲ πολεμίοις πᾶσιν ὄντες Σικελιώταις, τὸ ἴδιον συμφέρον δή τις πρὸς τὸ συμμαχεῖν διὰ προφάσεις κατασκευάζονται. τουτέστι, θηρῶνται. Εὐπρεπῶς. πιθανῶς. Ἐς τὸ ξυμφέρον καθίστανται. εἰς τὸ ἑαυτοῖς ξυμφέρον.

τὴν χώραν. Περιεστῶτος πολέμου. πρὸς παρόντων ἀφνίδιον παρόντων τῶν πολεμίων, καὶ οὐδὲ δύνασθαι προφυλάξασθαι. Οἷς τὸ μὴ ἐπιχειρούμενον. οἷς, τοῖν ἀθηναίοις τὸ μὴ ἐπιχειρεῖν ἀεί τι πράττειν καινόν, ἐνδεὲς ἐδόκει τῶν προσδοκηθέντων. Καὶ ἅμα τὰ τῆς τύχης πολλά. διὰ τὸ μὴ πιστεύειν αὐτοὺς μηκέτι μηδενί. κακοπραγήσαντες γὰρ παρ' ἐλπίδα, οὐκ εἰωθότες ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ ἀποτυχεῖν, οὐδεμίαν περὶ τῶν μελλόντων ἐλπίδα βεβαίαν εἶχον. Ἀτολμότεροι δέ. ὀκνηρότεροι. Καὶ πᾶν ὅ, τι κινήσειαν. ὑπὲρ ἑαυτῶν δηλονότι. Τὸν μὲν ὄχλον. τὸ πλῆθος. Ἐφόβησεν. ἐς φυγὴν ἔβαλεν. Ἐπιδρομῇ. ἐξ ἐπιδρομῆς. οἱ ἀφνιδίας ἐφόδου. Ἐς Ἐπίδαυρον. ἄλλη ἐστὶν ἐπὶ Ἐπίδαυρος ἐν τῷ ἰσθμῷ.

Τὴν λιμηράν. οὐκ ἐκ λιμοῦ οὕτως ὠνόμασται, ἀλλὰ διὰ τὸ πολλοὺς ἔχειν λιμένας. αἰτία τῶν λιμένων ... ραν. Τὰς ὑπὸ τὸν σεισμὸν σφίσι. τοῖς λακεδαιμονίοις ὑπὸ τῶν αἰγινητῶν. Πρὸς τὴν ἐκείνων γνώμην αἰεὶ ἕστασαν. ὁμόφρονες, καὶ φίλοι τοῖς λακεδαιμονίοις ὄντες.

Τὸ μὲν ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ. ἤγουν τὸ παραθαλάσσιον. Καὶ ξυνετείχιζε. συνελαμβάνετο τῶν τειχισμάτων. Κατασχόντες. ἀντὶ τοῦ προσορμίσαντες τῇ θυρέᾳ. οὐ γὰρ λέγει κατασχόντες, ἀντὶ τοῦ κρατήσαντες. Μεταστῆσαι. μετανάστας ποιῆσαι.

Τοὺς ἐν τῇ νήσῳ. τῇ σφακτηρίᾳ.

Ἐκεχειρία γίγνεται. διάλειψις τοῦ πολέμου.

Καὶ ἀξιούντων. ἀντὶ τοῦ δηλούντων, καὶ προσαγγελλόντων, οἷα ἕκαστος παρὰ τοῦ ἑτέρου ἐπλεονεκτήθη.

φυλακῇ πολλῇ ἦσαν, φοβούμενοι μὴ σφίσι νεώτερόν τι γένηται τῶν περὶ τὴν κατάστασιν. γεγενημένου μὲν τοῦ ἐν τῇ νήσῳ πάθους ἀνελπίστου καὶ μεγάλου, πύλου δὲ ἐχομένης, καὶ κυθήρων, καὶ πανταχόθεν σφᾶς περιεστῶτος πολέμου ταχέως, καὶ ἀπροφυλάκτου, ὥστε παρὰ τὸ εἰωθὸς ἱππέας τετρακοσίους κατεστήσαντο, καὶ τοξότας. ἔς τε τὰ πολεμικὰ εἴπερ ποτέ, μάλιστα δὴ ὀκνηρότεροι ἐγένοντο, ξυνεστῶτες παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν σφῶν ἰδέαν τῆς παρασκευῆς ναυτικῷ ἀγῶνι καὶ τούτῳ πρὸς ἀθηναίους, οἷς τὸ μὴ ἐπιχειρούμενον αἰεὶ ἐλλιπὲς ἦν τῆς δοκήσεως τι πράξειν. καὶ ἅμα τὰ τῆς τύχης πολλά, καὶ ἐν ὀλίγῳ ξυμβάντα παρὰ λόγον αὐτοῖς, ἔκπληξιν μεγίστην παρεῖχε. καὶ ἐδεδίεσαν μή ποτε αὖθις ξυμφορά τις αὐτοῖς περιτύχῃ, οἷα καὶ ἐν τῇ νήσῳ. ἀτολμότεροι δὲ δι' αὐτὸ ἐς τὰς μάχας ἦσαν. καὶ πᾶν ὅ, τι κινήσειαν, ᾤοντο ἁμαρτήσεσθαι διὰ τὸ τὴν γνώμην ἀνεχέγγυον γεγενῆσθαι ἐκ τῆς πρὶν ἀηθείας τοῦ κακοπραγεῖν. τοῖς δ' ἀθηναίοις τότε τὴν παραθαλάσσιον δῃοῦσι, τὰ μὲν πολλὰ ἡσύχασαν ὡς καθ' ἑκάστην φρουρὰν γίγνοιτό τις ἀπόβασις, πλήθει τε ἐλάσσους ἕκαστοι ἡγούμενοι εἶναι καὶ ἐν τῷ τοιούτῳ. μία δὲ φρουρά, ἥπερ καὶ ἠμύνατο περὶ κορτύταν, καὶ ἀφροδισίαν, τὸν μὲν ὄχλον τῶν ψιλῶν ἐσκεδασμένον ἐφόβησεν ἐπιδρομῇ, τῶν δὲ ὁπλιτῶν δεξαμένων ὑπεχώρησε πάλιν. καὶ ἄνδρες τέ τινες ἀπέθανον αὐτῶν ὀλίγοι, καὶ ὅπλα ἐλήφθη. τροπαῖόν τε στήσαντες οἱ ἀθηναῖοι, ἀπέπλευσαν ἐς κύθηρα. ἐκ δὲ αὐτῶν, περιέπλευσαν ἐς ἐπίδαυρον τὴν λιμηράν. καὶ δῃώσαντες μέρος τι τῆς γῆς, ἀφικνοῦνται ἐπὶ θυρέαν, ἥ ἐστι μὲν τῆς κυνουργίας γῆς καλουμένης, μεθορία δὲ τῆς ἀργείας, καὶ λακωνικῆς. νεμόμενοι δὲ αὐτὴν ἔδοσαν λακεδαιμόνιοι αἰγινήταις ἐκπεσοῦσιν ἐνοικεῖν, διά τε τὰς ὑπὸ τὸν σεισμὸν σφίσι γενομένας, καὶ τῶν εἱλώτων τὴν ἐπανάστασιν εὐεργεσίας. καὶ ὅτι ἀθηναίων ὑπακούοντες, ὅμως πρὸς τὴν ἐκείνων γνώμην αἰεὶ ἕστασαν. προσπλεόντων οὖν ἔτι τῶν ἀθηναίων, οἱ αἰγινῆται τὸ μὲν ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ ὃ ἔτυχον οἰκοδομοῦντες τεῖχος, ἐκλείπουσιν. ἐς δὲ τὴν ἄνω πόλιν, ἐν ᾗ ᾤκουν, ἀπεχώρησαν, ἀπέχουσαν σταδίους μάλιστα δέκα τῆς θαλάσσης. καὶ αὐτοῖς τῶν λακεδαιμονίων φρουρὰ μία τῶν περὶ τὴν χώραν, ἥπερ καὶ ξυνετείχιζε, ξυνελθεῖν μὲν ἐς τὸ τεῖχος οὐκ ἠθέλησαν, δεομένων τῶν αἰγινητῶν, ἀλλ' αὐτοῖς κίνδυνος ἐφαίνετο ἐς τὸ τεῖχος κατακλείεσθαι. ἀναχωρήσαντες δ' ἐπὶ τὰ μετέωρα, ὡς οὐκ ἐνόμιζον ἀξιόμαχοι εἶναι, ἡσύχαζον. ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἀθηναῖοι κατασχόντες, καὶ χωρήσαντες εὐθὺς πάσῃ τῇ στρατιᾷ, αἱροῦσι τὴν θυρέαν. καὶ τήν τε πόλιν κατέκαυσαν, καὶ τὰ ἐνόντα ἐξεπόρθησαν. τούς τε αἰγινήτας, ὅσοι μὴ ἐν χερσὶ διεφθάρησαν, ἄγοντες, ἀφίκοντο ἐς τὰς ἀθήνας, καὶ τὸν ἄρχοντα, ὃς παρ' αὐτοῖς ἦν τῶν λακεδαιμονίων, τάνταλον τὸν πατροκλέους. ἐζωγρήθη γὰρ τετρωμένος. ἦγον δέ τινας καὶ ἐκ τῶν κυθήρων ἄνδρας ὀλίγους, οὓς ἐδόκει ἀσφαλείας ἕνεκα μεταστῆσαι. καὶ τούτους μὲν οἱ ἀθηναῖοι ἐβουλεύσαντο καταθέσθαι ἐς τὰς νήσους. καὶ τοὺς ἄλλους κυθηρίους οἰκοῦντας τὴν ἑαυτῶν, φόρον τέσσαρα τάλαντα φέρειν. αἰγινήτας δὲ ἀποκτεῖναι πάντας, ὅσοι ἑάλωσαν, διὰ τὴν προτέραν αἰεί ποτε ἔχθραν. τάνταλον δὲ παρὰ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ νήσῳ λακεδαιμονίους καταδῆσαι. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, ἐν σικελίᾳ καμαριναίοις, καὶ γελῴοις ἐκεχειρία γίγνεται πρῶτον πρὸς ἀλλήλους. εἶτα καὶ οἱ ἄλλοι σικελιῶται ξυνελθόντες ἐς γέλαν, ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων πρέσβεις ἐς λόγους κατέστησαν ἀλλήλοις, εἴ πως ξυναλλαγεῖεν. καὶ ἄλλαι τε πολλαὶ γνῶμαι ἐλέγοντο ἐπ' ἀμφότερα, διαφερομένων, καὶ ἀξιούντων, ὡς ἕκαστοί τι ἐλασσοῦσθαι ἐνόμιζον. καὶ Ἑρμοκράτης ὁ Ἕρμωνος συρακούσιος, ὅσπερ καὶ ἔπεισε μάλιστα αὐτοὺς ἐς τὸ κοινόν, τοιούτους δὴ λόγους εἶπε.

καὶ αὐτοῦ κομισθέντος, οἱ ἀθηναῖοι τὰς μὲν ἐπιστολὰς μεταγραψάμενοι ἐκ τῶν ἀσσυρίων γραμμάτων, ἀνέγνωσαν. ἐν αἷς, πολλῶν ἄλλων γεγραμμένων, κεφάλαιον ἦν πρὸς λακεδαιμονίους, οὐ γιγνώσκειν ὅτι βούλονται· πολλῶν γὰρ ἐλθόντων πρέσβεων, οὐδένα ταὐτὰ λέγειν. εἰ οὖν τι βούλονται σαφὲς λέγειν, πέμψαι μετὰ τοῦ πέρσου ἄνδρας ὡς αὐτόν. τὸν δὲ Ἀρταφέρνην ὕστερον οἱ ἀθηναῖοι ἀποστέλλουσι τριήρει ἐς ἔφεσον, καὶ πρέσβεις ἅμα. οἳ πυθόμενοι αὐτόθι βασιλέα Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου νεωστὶ τεθνηκότα, κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτελεύτησεν, ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησαν. τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος καὶ χῖοι τὸ τεῖχος περιεῖλον τὸ καινὸν, κελευσάντων ἀθηναίων, καὶ ὑποπτευσάντων ἐς αὐτούς τι νεωτεριεῖν. ποιησάμενοι μέντοι πρὸς ἀθηναίους πίστεις, καὶ βεβαιότητα, ἐκ τῶν δυνατῶν, μηδὲν περὶ σφᾶς νεώτερον βουλεύσειν, καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἕβδομον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, εὐθὺς τοῦ τε ἡλίου ἐκλιπές τι ἐγένετο περὶ νουμηνίαν. καὶ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἱσταμένου, ἔσεισε. καὶ οἱ μιτυληναίων φυγάδες, καὶ τῶν ἄλλων λεσβίων ὁρμώμενοι οἱ πολλοὶ ἐκ τῆς ἠπείρου, καὶ μισθωσάμενοι ἔκ τε πελοποννήσου ἐπικουρικὸν, καὶ αὐτόθεν ξυναγείραντες, αἱροῦσι ῥοίτειον. καὶ λαβόντες δισχιλίους στατῆρας φωκαΐτας, ἀπέδοσαν πάλιν μηδὲν ἀδικήσαντες. καὶ μετὰ τοῦτο, ἐπὶ ἄντανδρον στρατεύσαντες, προδοσίας γενομένης, λαμβάνουσι τὴν πόλιν. καὶ ἦν αὐτῶν ἡ διάνοια τάς τε ἄλλας πόλεις τὰς ἀκταίας καλουμένας, ἃς πρότερον μιτυληναίων νεμομένων, ἀθηναῖοι εἶχον, ἐλευθεροῦν. καὶ πάντων μάλιστα τὴν ἄντανδρον. καὶ κρατυνάμενοι αὐτὴν, ναῦς τε γὰρ εὐπορία ἦν ποιεῖσθαι αὐτόθεν, ξύλων ὑπαρχόντων, καὶ τῆς ἴδης ἐπικειμένης, καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ, ῥᾳδίως ἀπ' αὐτῆς ὁρμώμενοι, τήν τε λέσβον ἐγγὺς οὖσαν κακώσειν, καὶ τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ αἰολικὰ πολίσματα χειρώσασθαι. καὶ οἱ μὲν, ταῦτα παρασκευάζεσθαι ἔμελλον. ἀθηναῖοι δὲ, ἐν τῷ αὐτῷ θέρει ἑξήκοντα ναυσὶ, καὶ δισχιλίοις ὁπλίταις, ἱππεῦσί τε ὀλίγοις, καὶ τῶν ξυμμάχων μιλησίους καὶ ἄλλους τινὰς ἀγαγόντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ κύθηρα. ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Νικίας ὁ Νικηράτου, καὶ Νικόστρατος ὁ Διοτρέφους, καὶ Αὐτοκλῆς ὁ Τολμαίου. τὰ δὲ κύθηρα, νῆσός ἐστιν. ἐπίκειται δὲ τῇ λακωνικῇ κατὰ μαλέαν. λακεδαιμόνιοι δ' εἰσὶ τῶν περιοίκων, καὶ κυθηροδίκης ἀρχὴ ἐκ τῆς σπάρτης διέβαινεν αὐτόσε κατὰ ἔτος, ὁπλιτῶν τε φρουρὰν διέπεμπον αἰεὶ, καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο. ἦν γὰρ αὐτοῖς, τῶν τε ἀπ' αἰγύπτου, καὶ λιβύης, ὁλκάδων προσβολή. καὶ λῃσταὶ ἅμα τὴν λακωνικὴν ἧσσον ἐλύπουν ἐκ θαλάσσης, ᾗπερ μόνον οἷόν τ' ἦν κακουργεῖσθαι. πᾶσα γὰρ ἀνέχει πρὸς τὸ σικελικὸν, καὶ κρητικὸν πέλαγος. κατασχόντες οὖν οἱ ἀθηναῖοι τῷ στρατῷ, δέκα μὲν ναυσὶ, καὶ δισχιλίοις μιλησίων ὁπλίταις, τὴν ἐπὶ θαλάσσῃ πόλιν σκάνδειαν καλουμένην, αἱροῦσι. τῷ δὲ ἄλλῳ στρατεύματι ἀποβάντες τῆς νήσου, ἐς τὰ πρὸς μαλέαν τετραμμένα ἐχώρουν, ἐπὶ τὴν ἐπὶ θαλάσσῃ πόλιν τῶν κυθηρίων, καὶ εὗρον εὐθὺς αὐτοὺς ἐστρατοπεδευμένους ἅπαντας. καὶ μάχης γενομένης, ὀλίγον μέν τινα χρόνον ὑπέστησαν οἱ κυθήριοι. ἔπειτα τραπόμενοι, κατέφυγον ἐς τὴν ἄνω πόλιν. καὶ ὕστερον ξυνέβησαν πρὸς Νικίαν, καὶ τοὺς ξυνάρχοντας, ἀθηναίοις ἐπιτρέψαι περὶ σφῶν αὐτῶν, πλὴν θανάτου. ἦσαν δέ τινες καὶ γενόμενοι τῷ Νικίᾳ λόγοι πρότερον πρός τινας τῶν κυθηρίων. διὸ καὶ θᾶσσον καὶ ἐπιτηδειότερον τό τε παραυτίκα, καὶ τὸ ἔπειτα τὰ τῆς ὁμολογίας ἐπράχθη αὐτοῖς. ἀνέστησαν γὰρ οἱ ἀθηναῖοι κυθηρίους, λακεδαιμονίους τε ὄντας, καὶ ἐπὶ τῇ λακωνικῇ τῆς νήσου οὕτως ἐπικειμένης. μετὰ δὲ τὴν ξύμβασιν, οἱ ἀθηναῖοι, τήν τε σκάνδειαν τὸ ἐπὶ τῷ λιμένι πόλισμα παραλαβόντες, καὶ τῶν κυθήρων φυλακὴν ποιησάμενοι, ἔπλευσαν ἔς τε ἀσίνην, καὶ ἕλος, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν περὶ θάλασσαν. καὶ ἀποβάσεις ποιούμενοι, καὶ ἐναυλιζόμενοι τῶν χωρίων, οὗ καιρὸς εἴη, ἐδῄουν τὴν γῆν ἡμέρας μάλιστα ἑπτά. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι ἰδόντες μὲν τοὺς ἀθηναίους τὰ κύθηρα ἔχοντας, προσδεχόμενοι δὲ καὶ ἐς τὴν γῆν σφῶν ἀποβάσεις τοιαύτας, ἁθρόᾳ μὲν οὐδαμοῦ τῇ δυνάμει ἀντετάξαντο, κατὰ δὲ τὴν χώραν φρουρὰς διέπεμψαν ὁπλιτῶν πλῆθος, ὡς ἑκασταχόσε ἔδει. καὶ τὰ ἄλλα ἐν

Annus 7

Καὶ αὐτοῦ κομισθέντος. ἀχθέντος ὑπὸ τοῦ ἀριστείδου. Μεταγραψάμενοι. μεθερμηνεύσαντες. Τὸ τεῖχος περιεῖλον. καθεῖλον. Ἐκ τῶν δυνατῶν. ἀντὶ τοῦ πάνυ, καὶ ὡς ἐνεδέχετο. Καὶ αὐτόθεν ξυναγείραντες. ἀπὸ τῆς ἠπείρου. Καὶ πάντων μάλιστα. σημείωσαι ὅτι πάντων λέγει, καὶ οὐ πασῶν. Προσβολή. ἀντὶ τοῦ προσορμίσεως, καὶ καταγωγή, ἐπιθέσεως. Ἧσσον ἐλύπουν. ἀντὶ τοῦ οὐδαμοῦ. Κακουργεῖσθαι. ἤγουν λῃστεύεσθαι. Πᾶσα ἀνέχει. ἀνατείνει, καὶ ἀναπέπταται. Κατασχόντες οὖν. ἀντὶ τοῦ προσορμίσαντες ἐν αὐτοῖς τοῖς κυθήροις. Ἰστέον δὲ ὅτι δύο πόλεις ἦσαν αὐτῶν τῶν κυθήρων. μία μὲν, ὁμωνύμως. ἑτέρα δὲ, ἡ σκάνδεια καλεῖται ἐν τῇ νήσῳ τῶν κυθήρων παρὰ θάλασσαν κειμένη. Ἐπιτηδειότερον τό τε. ἀντὶ τοῦ συμφερόντως τούτοις τοῖς κυθηρίοις. Ἐπράχθη αὐτοῖς. τοῖς κυθηρίοις. Ἀνέστησαν γάρ. ἤγουν μετῴκισαν. Καὶ ἐναυλιζόμενοι τῶν χωρίων, οὗ καιρὸς ἦν. στρατοπεδεύοντες ἐς τὸ ἐπικαιρότατον τῶν χωρίων. Ἀποβάσεις τοιαύτας ποιήσασθαι ἤγουν πολεμικάς. Διέπεμψαν. διαμερίσαντες, ἔπεμψαν. Ὡς ἑκασταχόσε ἔδει, ὡς τὰ ἐν ἑκάστοις τόποις φρούρια. Τῶν περὶ τὴν κατάστασιν. οἷον, τῶν περὶ τὴν πολιτείαν αὐτῶν, καὶ

Καὶ διδάξαντες. τοὺς ὑποπέμψαντας, τὸ ἑξῆς, καὶ διδάξαντες τοὺς ὑποπέμψαντας λέγειν, ὡς δῆθεν ἀπὸ εὐνοίας. Καὶ μηχανησαμένων. ἀντὶ τῶν ἐπιτηδευσάντων εἶτα. Τὸ πλοῖον. αὐτῶν τῶν ἐν τῇ πόλει Κερκυραίων. Ξυνελάβοντο δέ. συνελάβοντο δὲ τοῦ τοιούτου οὐχ ἥκιστα, ὥστε πιθανὴν, καὶ πιστὴν φαίνεσθαι τοῖς ἐν τῇ νήσῳ ἀνδράσι τὴν ἀπάτην, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων. εἶτα τὴν αἰτίαν λέγει, ἐπειδή φησιν αὐτοὶ ἀπέπλεον ἐπὶ τὴν Σικελίαν, οὐκ ἐβούλοντο δι' ἄλλων τινῶν κομισθέντων αὐτοὺς ἐς τὰς Ἀθήνας, χαρίσασθαι τὴν δόξαν. Ὥστε ἀκριβῆ τὴν πρόφασιν. πιθανὴν, καὶ πιστὴν τοῖς ἐν τῇ νήσῳ ἀνδράσι δηλονότι. Διῆγον δὲ δυοῖν στοίχοιν. διεβίβαζον. Ὁπλιτῶν παρατεταγμένων. ἑκατέρωθεν δηλονότι. Ἐπετάχυνον τῆς ὁδοῦ. εἰς τὸ ἔμπροσθεν τῆς ὁδοῦ. Ὤιοντο γὰρ αὐτούς. τοὺς Κερκυραίους. Διενοοῦντο βιάζεσθαι. μετὰ βίας εἰσέρχεσθαι. Οἱ δὲ, ἐφυλάσσοντό τε. οἱ ἐν τῷ οἰκήματι. Σφαγὰς καθιέντες. ἤγουν εἰς τὸ μόριον τοῦ σώματος, ἔνθα σφάττουσι τὰ ζῶα· σφαγὴν καλοῦσι τὸ κατὰ τὴν κλεῖδα τοῦ ἀνθρώπου μόριον, δι' οὗ καθιᾶσι τὰ σιδήρια οἱ θέλοντες ἑαυτοὺς ἀνελεῖν. Ἐνοῦσαι αὐτοῖς τοῖς σπάρτοις. ὡς ἂν εἰ ἔλεγε, τελαμῶνάς τινας ἀποσχίζοντες τῶν ἱματίων, ὥσπερ ζώνας ἐποίουν, καὶ περιπλέκοντες αὐτὰ, καὶ ποιοῦντες ὥσπερ σχοινία, οὕτως αὐτοῖς ἐχρῶντο πρὸς τὸ ἀπάγχεσθαι. οὐδετέρως δὲ τὸ σπάρτον. Παραιρήματα ποιοῦντες. ἐπειδὴ εἶπε τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἵνα μή τις εἴποι καὶ τοῖς ἐν ἡμέρᾳ ταῦτα ἐγένετο, λέγει ἐν τῷ μέσῳ, ἐπεγένετο γὰρ νύξ.

πείθουσί τινας ὀλίγους ὑποπέμψαντες φίλους, καὶ διδάξαντες ὡς κατ' εὔνοιαν δὴ λέγειν ὅτι κράτιστον αὐτοῖς εἴη ὡς τάχιστα ἀποδιδράναι, πλοῖον δέ τι αὐτοὶ ἑτοιμάσειν, μέλλειν γὰρ δὴ τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἀθηναίων παραδώσειν αὐτοὺς τῷ δήμῳ τῶν Κερκυραίων. ὡς δὲ ἐπείσθησαν, καὶ μηχανησαμένων τὸ πλοῖον, ἐκπλέοντες, ἐλήφθησαν, ἐλέλυντό τε αἱ σπονδαὶ, καὶ τοῖς Κερκυραίοις παρεδέδοντο οἱ πάντες. ξυνελάβοντο δὲ τοῦ τοιούτου οὐχ ἥκιστα, ὥστε ἀκριβῆ τὴν πρόφασιν γενέσθαι, καὶ τοὺς τεχνησαμένους ἀδεέστερον ἐγχειρῆσαι, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων κατάδηλοι ὄντες τοὺς ἄνδρας μὴ ἂν βούλεσθαι ὑπ' ἄλλων κομισθέντας, διότι αὐτοὶ ἐς Σικελίαν ἔπλεον τὴν τιμὴν τοῖς ἄγουσι προσποιῆσαι. παραλαβόντες δὲ αὐτοὺς οἱ Κερκυραῖοι, ἐς οἴκημα μέγα καθεῖρξαν. καὶ ὕστερον ἐξάγοντες κατὰ εἴκοσιν ἄνδρας, διῆγον δὲ δυοῖν στοίχοιν ὁπλιτῶν ἑκατέρωθεν παρατεταγμένων, δεδεμένους τε πρὸς ἀλλήλους, καὶ παιομένους, καὶ κεντουμένους ὑπὸ τῶν παρατεταγμένων, εἴ πού τίς τινα ἴδοι ἐχθρὸν ἑαυτοῦ. μαστιγοφόροι τε παριόντες, ἐπετάχυνον τῆς ὁδοῦ τοὺς σχολαίτερον προσιόντας. καὶ ἐς μὲν ἄνδρας ἑξήκοντα ἔλαθον τοὺς ἐν τῷ οἰκήματι, τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐξαγαγόντες, καὶ διαφθείραντες. ᾤοντο γὰρ αὐτοὺς μεταστήσοντάς ποι ἄλλοσε ἐπάγειν. ὡς δὲ ᾔσθοντο, καί τις αὐτοῖς ἐδήλωσε, τούς τε Ἀθηναίους ἐπεκαλοῦντο, καὶ ἐκέλευον σφᾶς εἰ βούλονται αὐτοὺς διαφθείρειν, ἔκ τε τοῦ οἰκήματος οὐκέτι ἤθελον ἐξιέναι, οὐδ' ἐσιέναι ἔφασαν κατὰ δύναμιν περιόψεσθαι οὐδένα. οἱ δὲ Κερκυραῖοι, κατὰ μὲν τὰς θύρας, οὐδ' αὐτοὶ διενοοῦντο βιάζεσθαι, ἀναβάντες δὲ ἐπὶ τὸ τέγος τοῦ οἰκήματος, καὶ διελόντες τὴν ὀροφὴν, ἔβαλλον τῷ κεράμῳ, καὶ ἐτόξευον κάτω. οἱ δὲ, ἐφυλάσσοντό τε ὡς ἠδύναντο, καὶ ἅμα οἱ πολλοὶ σφᾶς αὐτοὺς διέφθειρον. οἰστούς τε, οὓς ἀφεῖσαν ἐκεῖνοι ἐς τὰς σφαγὰς καθιέντες, καὶ ἐκκλινῶν τινῶν, αἳ ἔτυχον αὐτοῖς ἐνοῦσαι τοῖς σπάρτοις, καὶ ἐκ τῶν ἱματίων παραιρήματα ποιοῦντες, ἀπαγχόμενοι παντὶ τρόπῳ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἐπεγένετο γὰρ νὺξ τῷ παθήματι, ἀναλοῦντες σφᾶς αὐτοὺς, καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ τῶν ἄνω, διεφθάρησαν. καὶ αὐτοὺς οἱ Κερκυραῖοι ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, φορμηδὸν ἐπὶ ἁμάξας ἐπιβαλόντες, ἀπήγαγον ἔξω τῆς πόλεως. τὰς δὲ γυναῖκας, ὅσαι ἐν τῷ τειχίσματι ἑάλωσαν, ἠνδραποδίσαντο. τοιούτῳ μὲν τρόπῳ οἱ ἐκ τοῦ ὄρους Κερκυραῖοι ὑπὸ τοῦ δήμου διεφθάρησαν, καὶ ἡ στάσις πολλὴ γενομένη, ἐτελεύτησεν ἐς τοῦτο, ὅσα γε κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε. οὐ γὰρ ἔτι ἦν ὑπόλοιπον τῶν ἑτέρων ὅ, τι καὶ ἀξιόλογον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Σικελίαν, ἵναπερ τὸ πρῶτον ὥρμηντο, ἀποπλεύσαντες, μετὰ τῶν ἐκεῖ ξυμμάχων ἐπολέμουν. καὶ οἱ ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι, καὶ Ἀκαρνᾶνες, ἅμα τελευτῶντος τοῦ θέρους, στρατευσάμενοι, Ἀνακτόριον Κορινθίων πόλιν, ἣ κεῖται ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, ἔλαβον προδοσίᾳ. καὶ ἐκπέμψαντες Κορινθίους, αὐτοὶ Ἀκαρνᾶνες οἰκήτορας ἀπὸ πάντων ἔσχον τὸ χωρίον, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. [Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, Ἀριστείδης ὁ Ἀρχίππου, εἷς τῶν ἀργυρολόγων νεῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς, αἳ ἐξεπέμφθησαν πρὸς τοὺς ξυμμάχους, Ἀρταφέρνην ἄνδρα Πέρσην παρὰ βασιλέως πορευόμενον ἐς Λακεδαίμονα, ξυλλαμβάνει ἐν Ἠιόνι τῇ ἐπὶ Στρυμόνι,

Φορμηδὸν ἐπὶ ἁμάξας. ὡς ἐάν τις πλέξῃ φορμοὺς τοῖς καλουμένοις ψιάθοις, τοὺς μὲν κατὰ μῆκος αὐτῶν τιθεὶς, τοὺς δὲ ἄλλους, πλαγίους ἐπιβάλλων κατ' αὐτῶν. ἐμφαίνει δὲ τοῦτο τῶν Κερκυραίων τὴν ὠμότητα εἰς τοὺς ἀποθανόντας, ὅτι οὐδὲ μετὰ τὸν ἐκείνων θάνατον, τοῦ πρὸς ἐκείνους μίσους ἐπαύσαντο. Ἠνδραποδίσαντο. ὡς ἀνδραπόδοις ἐχρήσαντο. Καὶ ἐκπέμψαντες. ἀντὶ τοῦ, καὶ ἐκβαλόντες τοὺς ὄντας ἐκεῖ Κορινθίους. Αὐτοὶ Ἀκαρνᾶνες οἰκήτορας. ἀφ' ἑκάστης γῆς Ἀκαρνανίας, ἀπέστειλαν τοὺς οἰκήσοντας.

τοῖς ἄλλοις ξυνέβαλε. καὶ πρῶτα μὲν τῷ δεξιῷ κέρᾳ τῶν ἀθηναίων εὐθὺς ἀποβεβηκότι πρὸ τῆς χερρονήσου, οἱ κορίνθιοι ἐπέκειντο. ἔπειτα δὲ καὶ τῷ ἄλλῳ στρατεύματι. καὶ ἦν ἡ μάχη καρτερὰ, καὶ ἐν χερσὶ πᾶσα. καὶ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας τῶν ἀθηναίων, καὶ καρυστίων, οὗτοι γὰρ παρατεταγμένοι ἦσαν ἔσχατοι, ἐδέξαντό τε τοὺς κορινθίους, καὶ ἐώσαντο μόλις. οἱ δὲ ὑποχωρήσαντες πρὸς αἱμασιὰν, ἦν γὰρ τὸ χωρίον πρόσαντες πᾶν, βάλλοντες τοῖς λίθοις καθυπέρτεροι ὄντες, καὶ παιανίσαντες, ἐπῇσαν αὖθις. δεξαμένων δὲ τῶν ἀθηναίων, ἐν χερσὶν ἦν πάλιν ἡ μάχη. λόχος δέ τις τῶν κορινθίων ἐπιβοηθήσας τῷ εὐωνύμῳ κέρᾳ ἑαυτῶν, ἔτρεψε τῶν ἀθηναίων τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ ἐπεδίωξεν ἐς τὴν θάλασσαν. πάλιν δὲ ἀπὸ τῶν νεῶν ἀνέστρεψαν οἵ τε ἀθηναῖοι, καὶ οἱ καρύστιοι. τὸ δὲ ἄλλο στρατόπεδον, ἀμφοτέρωθεν ἐμάχετο ξυνεχῶς. μάλιστα δὲ τὸ δεξιὸν κέρας τῶν κορινθίων, ἐφ' ᾧ ὁ Λυκόφρων ὢν κατὰ τὸ εὐώνυμον τῶν ἀθηναίων ἠμύνετο. ἤλπιζον γὰρ αὐτοὺς ἐπὶ τὴν σολύγειαν κώμην πειράσειν. χρόνον μὲν οὖν πολὺν ἀντεῖχον, οὐκ ἐνδιδόντες ἀλλήλοις. ἔπειτα, ἦσαν γὰρ τοῖς ἀθηναίοις οἱ ἱππῆς ὠφέλιμοι ξυμμαχόμενοι, τῶν ἑτέρων οὐκ ἐχόντων ἵππους, ἐτράποντο οἱ κορίνθιοι, καὶ ὑπεχώρησαν πρὸς τὸν λόφον, καὶ ἔθεντο τὰ ὅπλα, καὶ οὐκέτι κατέβαινον, ἀλλ' ἡσύχαζον. ἐν δὲ τῇ τροπῇ ταύτῃ κατὰ τὸ δεξιὸν κέρας, οἱ πλεῖστοί τε αὐτῶν ἀπέθανον, καὶ Λυκόφρων ὁ στρατηγός. ἡ δὲ ἄλλη στρατιὰ τούτῳ τῷ τρόπῳ, οὐ κατὰ δίωξιν πολλὴν, οὐδὲ ταχείας φυγῆς γενομένης, ἐπεὶ ἐβιάσθη, ἐπαναχωρήσασα, πρὸς τὰ μετέωρα ἱδρύθη. οἱ δὲ ἀθηναῖοι, ὡς οὐκέτι αὐτοῖς ἐπῇσαν ἐς μάχην, τούς τε νεκροὺς ἐσκύλευον, καὶ τοὺς ἑαυτῶν ἀνῃροῦντο, τροπαῖόν τε εὐθέως ἔστησαν. τοῖς δ' ἡμίσεσι τῶν κορινθίων, οἳ ἐν τῇ κεγχρειᾷ ἐκάθηντο φύλακες, μὴ ἐπὶ τὸν κρομμυῶνα πλεύσωσι, τούτοις οὐ κατάδηλος ἡ μάχη ἦν ὑπὸ τοῦ ὄρους τοῦ ὀνείου. κονιορτὸν δὲ ὡς εἶδον, καὶ ὡς ἔγνωσαν, ἐβοήθουν εὐθύς. ἐβοήθησαν δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως πρεσβύτεροι τῶν κορινθίων, αἰσθόμενοι τὸ γενόμενον. ἰδόντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι ξύμπαντας αὐτοὺς ἐπιόντας, καὶ νομίσαντες τῶν ἐγγὺς ἀστυγειτόνων πελοποννησίων βοήθειαν ἐπιέναι, ἀνεχώρουν κατὰ τάχος ἐπὶ τὰς ναῦς, ἔχοντες τὰ σκυλεύματα, καὶ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς, πλὴν δυοῖν, οὓς ἐγκαταλιπεῖν οὐ δυνάμενοι εὑρεῖν. καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τὰς ναῦς, ἐπεραιώθησαν ἐς τὰς ἐπικειμένας νήσους. ἐκ δ' αὐτῶν ἐπικηρυκευσάμενοι, τοὺς νεκροὺς, οὓς ἐγκατέλιπον, ὑποσπόνδους ἀνείλοντο. ἀπέθανον δὲ κορινθίων μὲν ἐν τῇ μάχῃ, δώδεκα καὶ διακόσιοι. ἀθηναίων δὲ, ὀλίγῳ ἐλάσσους πεντήκοντα. ἄραντες δὲ ἐκ τῶν νήσων οἱ ἀθηναῖοι, ἔπλευσαν αὐθημερὸν ἐς κρομμυῶνα τῆς κορινθίας. ἀπέχει δὲ τῆς πόλεως εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίους. καὶ καθορμισάμενοι, τήν τε γῆν ἐδῄωσαν, καὶ τὴν νύκτα ηὐλίσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ παραπλεύσαντες ἐς τὴν ἐπιδαυρίαν πρῶτον, καὶ ἀπόβασίν τινα ποιησάμενοι, ἀφίκοντο ἐς μέθανα, τὴν μεταξὺ ἐπιδαύρου καὶ τροιζῆνος. καὶ ἀπολαβόντες τὸν τῆς χερρονήσου ἰσθμὸν, ἐτείχισαν, ἐν ᾧ ἡ μεθώνη ἐστί. καὶ φρούριον καταστησάμενοι, ἐλῄστευον τὸν ἔπειτα χρόνον, τήν τε τροιζηνίαν γῆν, καὶ ἁλιάδα, καὶ ἐπιδαυρίαν. ταῖς δὲ ναυσὶν, ἐπειδὴ ἐξετείχισαν τὸ χωρίον, ἀπέπλευσαν ἐπ' οἴκου. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν ταῦτα ἐγίγνετο, καὶ Εὐρυμέδων, καὶ Σοφοκλῆς, ἐπειδὴ ἐκ τῆς πύλου ἀπῆραν ἐς τὴν σικελίαν ναυσὶν ἀθηναίων, ἀφικόμενοι ἐς κόρκυραν, ἐστράτευσαν μετὰ τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ τοὺς ἐν τῷ ὄρει τῆς ἰστώνης κερκυραίων καθιδρυμένους, οἳ τότε μετὰ τὴν στάσιν διαβάντες, ἐκράτουν τε τῆς γῆς, καὶ πολλὰ ἔβλαπτον. προσβαλόντες δὲ, τὸ μὲν τείχισμα εἷλον. οἱ δὲ ἄνδρες καταπεφευγότες ἀθρόοι πρὸς μετέωρόν τι, ξυνέβησαν, ὥστε τοὺς μὲν ἐπικούρους παραδοῦναι, περὶ δὲ σφῶν τὰ ὅπλα παραδόντων, τὸν ἀθηναίων δῆμον διαγνῶναι. καὶ αὐτοὺς ἐς τὴν νῆσον οἱ στρατηγοὶ τὴν πτυχίαν ἐς φυλακὴν διεκόμισαν ὑποσπόνδους, μέχρις οὗ ἀθήναζε πεμφθῶσιν, ὥστ' ἐάν τις ἁλῷ ἀποδιδράσκων, ἅπασι λελύσθαι τὰς σπονδάς. οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται τῶν κερκυραίων, δεδιότες μὴ οἱ ἀθηναῖοι τοὺς ἐλθόντας οὐκ ἀποκτείνωσι, μηχανῶνται τοιόνδε τι. τῶν ἐν τῇ νήσῳ

τῶν ἐν τῇ χώρᾳ στρατευομένων αὐτῶν ὅτι πολέμιοι ἐπῆλθον. διὰ δὲ προσυπακοῦσαι, τῆς ἡμέρας γενομένης.

Τοῖς ἄλλοις ξυνέβαλε. σὺν τοῖς ἄλλοις ἀθηναίοις. Καὶ τῷ ἄλλῳ στρατεύματι. τῶν ἀθηναίων. Καὶ ἐώσαντο μόλις. τῶν κορινθίων δηλονότι. Καὶ παιανίσαντες. δύο παιᾶνες ἦσαν. ἐνυάλιος, ὅτι ἦρχον, ὃς καὶ πρὸ τῆς μάχης ἐγίνετο. καὶ ἕτερος, ὅτι ἐνίκων. Τὸ δὲ ἄλλο στρατόπεδον. ἔτι τὸ δεξιὸν κέρας τῶν κορινθίων, καὶ τὸ εὐώνυμον τῶν ἀθηναίων. Ἤλπιζον γὰρ αὐτούς. οἱ κορίνθιοι. Πειράσειν. προσυπακουστέον τὸ ἐλθεῖν.

Τῶν ἑτέρων οὐκ ἐχόντων ἵππους. τῶν κορινθίων. Καὶ ἔθεντο τὰ ὅπλα. ἀπέθεντο. Ἀπέθανον αὐτῶν. τῶν κορινθίων. Καὶ Λυκόφρων ὁ στρατηγός. τῶν κορινθίων δηλονότι. Ἡ δὲ ἄλλη στρατιά. τὸ δεξιὸν κέρας τῶν ἀθηναίων, καὶ τὸ ἀριστερὸν τῶν κορινθίων. Τούτῳ τῷ τρόπῳ. τῆς ἀναχωρήσεως δηλονότι.

Οὐ κατὰ δίωξιν πολλήν. οὐ φυγόντες ταχέως, διωκόντων τῶν ἀθηναίων.

Ἐβοήθουν εὐθύς. ἔπεχον εἰς βοήθειαν. Καὶ ἀπολαβόντες. περικυκλώσαντες. Ἐξετείχισαν. εἰς τέλος ἤγαγον τὸ τεῖχος τοῦ χωρίου.

Τὸ μὲν τείχισμα. τὸ ἐπὶ τῆς ἰστώνης. Ξυνέβησαν. συνεβιβάσθησαν. Μὴ οἱ ἀθηναῖοι. οἱ ἐν ταῖς ἀθήναις. Τῶν ἐν τῇ νήσῳ. τῇ πτυχίᾳ.

μετὰ τῆς ταύτῃ φυλακῆς ἐτάξαντο παρὰ πᾶν ὡς ἀμυνούμενοι, ᾗπερ ἦν ἐπίμαχον. καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἐπισπόμενοι, περίοδον μὲν αὐτῶν καὶ κύκλωσιν χωρίου ἰσχύϊ οὐκ εἶχον. προσιόντες δὲ ἐξ ἐναντίας, ὤσασθαι ἐπειρῶντο. καὶ χρόνον μὲν πολύν, καὶ τῆς ἡμέρας τὸ πλεῖστον ταλαιπωρούμενοι ἀμφότεροι ὑπό τε τῆς μάχης, καὶ δίψης, καὶ ἡλίου, ἀντεῖχον πειρώμενοι, οἱ μέν, ἐξελάσασθαι ἐκ τοῦ μετεώρου. οἱ δέ, μὴ ἐνδοῦναι. ῥᾷον δ' οἱ λακεδαιμόνιοι ἠμύνοντο, ἢ ἐν τῷ πρίν, οὐκ οὔσης σφῶν τῆς κυκλώσεως ἐς τὰ πλάγια. ἐπειδὴ δὲ ἀπέραντον ἦν, προσελθὼν ὁ τῶν μεσσηνίων στρατηγὸς Κλέωνι, καὶ Δημοσθένει, ἄλλως ἔφη πονεῖν σφᾶς. εἰ δὲ βούλονται ἑαυτῷ δοῦναι τῶν τοξοτῶν μέρος τι, καὶ τῶν ψιλῶν περιιέναι κατὰ νώτου αὐτοῖς ὁδῷ, ᾗ ἂν αὐτὸς εὕρῃ, δοκεῖν βιάσασθαι τὴν ἔφοδον. λαβὼν δὲ ἃ ᾐτήσατο, ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ὁρμήσας, ὥστε μὴ ἰδεῖν ἐκείνους κατὰ τὸ ἀεὶ παρεῖκον τοῦ κρημνώδους τῆς νήσου προσβαίνων, καὶ ᾗ οἱ λακεδαιμόνιοι χωρίου ἰσχύϊ πιστεύσαντες οὐκ ἐφύλασσον, χαλεπῶς τε καὶ μόλις περιελθών, ἔλαθε, καὶ ἐπὶ τοῦ μετεώρου ἐξαπίνης ἀναφανεὶς κατὰ νώτου αὐτῶν, τοὺς μέν, τῷ ἀδοκήτῳ ἐξέπληξε, τοὺς δέ, ἃ προσεδέχοντο ἰδόντας, πολλῷ μᾶλλον ἐπέρρωσε. καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι βαλλόμενοί τε ἀμφοτέρωθεν ἤδη, καὶ γιγνόμενοι ἐν τῷ αὐτῷ ξυμπτώματι, ὡς μικρὸν μεγάλῳ εἰκάσαι, τῷ ἐν θερμοπύλαις, ἐκεῖνοί τε γάρ, τῇ ἀτραπῷ, περιελθόντων τῶν περσῶν, διεφθάρησαν. οὗτοί τε ἀμφίβολοι ἤδη ὄντες, οὐκέτι ἀντεῖχον, ἀλλὰ πολλοῖς τε ὀλίγοι μαχόμενοι, καὶ ἀσθενείᾳ σωμάτων, διὰ τὴν σιτοδείαν, ὑπεχώρουν. καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἐκράτουν ἤδη τῶν ἐφόδων. γνοὺς δὲ ὁ Κλέων, καὶ ὁ Δημοσθένης, ὅτι εἰ καὶ ὁποσονοῦν μᾶλλον ἐνδώσουσι διαφθαρησομένους αὐτοὺς ὑπὸ τῆς σφετέρας στρατιᾶς, ἔπαυσαν τὴν μάχην, καὶ τοὺς ἑαυτῶν ἀπεῖρξαν, βουλόμενοι ἀγαγεῖν αὐτοὺς ἀθηναίοις ζῶντας, εἴ πως τοῦ κηρύγματος ἀκούσαντες, ἐπικλασθεῖεν τῇ γνώμῃ τὰ ὅπλα παραδοῦναι, καὶ ἡσσηθεῖεν τοῦ παρόντος δεινοῦ, ἐκήρυξάν τε εἰ βούλονται τὰ ὅπλα παραδοῦναι, καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἀθηναίοις, ὥστε βουλεῦσαι ὅ, τι ἂν ἐκείνοις δοκῇ. οἱ δέ, ἀκούσαντες, παρῆκαν τὰς ἀσπίδας οἱ πλεῖστοι, καὶ τὰς χεῖρας ἀνέσεισαν, δηλοῦντες προσίεσθαι τὰ κεκηρυγμένα. μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης τῆς ἀνακωχῆς, ξυνῆλθον ἐς λόγους, ὅ, τε Κλέων, καὶ ὁ Δημοσθένης, καὶ ἐκείνων, Στύφων ὁ Φάρακος, τῶν πρότερον ἀρχόντων, τοῦ μὲν πρώτου τεθνηκότος Ἐπιτάδου, τοῦ δὲ μετ' αὐτὸν Ἱππαγρέτου ἐφῃρημένου, ἐν τοῖς νεκροῖς, ἔτι ζῶντος, κειμένου ὡς τεθνεῶτος, αὐτὸς τρίτος ἐφῃρημένος ἄρχειν κατὰ νόμον, εἴ τι ἐκεῖνοι πάσχοιεν. ἔλεγε δὲ ὁ Στύφων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ὅτι βούλονται διακηρυκεύσασθαι πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ λακεδαιμονίους, ὅ, τι χρὴ σφᾶς ποιεῖν. καὶ ἐκείνων μὲν οὐδένα ἀφιέντων, αὐτῶν δὲ τῶν ἀθηναίων καλούντων ἐκ τῆς ἠπείρου κήρυκας, καὶ γενομένης ἐπερωτήσεως δὶς ἢ τρίς, ὁ τελευταῖος διαπλεύσας αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς ἠπείρου λακεδαιμονίων ἀνὴρ, ἀπήγγειλεν ὅτι οἱ λακεδαιμόνιοι κελεύουσιν ὑμᾶς αὐτοὺς περὶ ὑμῶν αὐτῶν βουλεύεσθαι, μηδὲν αἰσχρὸν ποιοῦντας. οἱ δέ, καθ' ἑαυτοὺς βουλευσάμενοι, τὰ ὅπλα παρέδοσαν, καὶ σφᾶς αὐτούς. καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα, ἐν φυλακῇ εἶχον αὐτοὺς οἱ ἀθηναῖοι. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, οἱ μὲν ἀθηναῖοι τροπαῖον στήσαντες ἐν τῇ νήσῳ, τὰ ἄλλα διεσκευάζοντο, ὡς ἐς πλοῦν, καὶ τοὺς ἄνδρας τοῖς τριηράρχοις διεδίδοσαν ἐς φυλακήν. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι κήρυκα πέμψαντες, τοὺς νεκροὺς διεκομίσαντο. ἀπέθανον δ' ἐν τῇ νήσῳ, καὶ ζῶντες ἐλήφθησαν τοσοίδε. εἴκοσι μὲν ὁπλῖται διέβησαν, καὶ τετρακόσιοι οἱ πάντες. τούτων ζῶντες ἐκομίσθησαν ὀκτὼ ἀποδέοντες τριακόσιοι. οἱ δὲ ἄλλοι, ἀπέθανον. καὶ σπαρτιᾶται τούτων ἦσαν τῶν ζώντων περὶ εἴκοσι,

Μετὰ τῆς ταύτῃ φυλακῆς. ἐν τῷ ἐρύματι.

Καὶ κύκλωσιν. λείπει τὸ ποιήσασθαι.

Ἐς τὰ πλάγια. ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν πλαγίων.

Ἐπειδὴ δὲ ἀπέραντον ἦν. τὸ ἔργον τοῦ πολέμου.

Ἄλλως ἔφη πονεῖν. ματαίως.

Ἐκ τοῦ ἀφανοῦς. ἀντὶ τοῦ ἐκ τοῦ μὴ βλεπομένου τῶν λακεδαιμονίων.

Ἐκείνους. ἤγουν τοὺς λακεδαιμονίους.

Παρεῖκον. τουτέστι, κατὰ τὸ ἐνδιδοῦν, καὶ ἀνάβασιν παρέχον.

Τοὺς δέ, ἃ προσεδέχοντο. ἤγουν ἀθηναίους.

Καὶ τοὺς ἑαυτῶν ἀπεῖρξαν. τῆς μάχης δηλονότι.

Εἴ πως τοῦ κηρύγματος ἀκούσαντες. οἱ λακεδαιμόνιοι.

Ἐπικλασθεῖεν τῇ γνώμῃ. χαυνωθεῖεν.

Παρῆκαν. ἀφῆκαν.

Αὐτὸς τρίτος ἐφῃρημένος. ἀντὶ τοῦ μετ' ἐκεῖνον εἰρημένου, καὶ χειροτονηθέντος.

Εἴ τι ἐκεῖνοι πάσχοιεν. ἤγουν ἀποθάνοιεν.

Διακηρυκεύσασθαι. ἐν ἴσῳ μέν πως ἐστὶ τῷ ἐπικηρυκεύεσθαι, εἰ μή τις εἴποι τὸ μὲν διακηρυκεύεσθαι, πρὸς φίλους. τὸ δ' ἐπικηρυκεύεσθαι πρὸς πολεμίους. Ὅ, τι χρὴ σφᾶς ποιεῖν. καίτοι εἶπεν ἄνω, ὅτι ἔδοξεν αὐτοῖς παραδοῦναι τὰ ὅπλα, καὶ προσίεσθαι τὰ κεκηρυγμένα, ἀλλὰ λέγομεν ὅτι, ἐκεῖ μὲν ἔλεγε περὶ τῶν στρατιωτῶν. ἐνταῦθα δέ, περὶ τοῦ αὐτῶν στρατηγοῦ. Καὶ ἐκείνων μὲν οὐδένα ἀφιέντων. τῶν λακεδαιμονίων τῶν ἐν τῇ σφακτηρίᾳ. ἀφιέντων δὲ λέγει, ὥς τινα ἐξελθεῖν διακηρυκεύσασθαι πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ. Μηδὲν αἰσχρὸν ποιοῦντας.

Ἀλλ' ἀμφίβολοι· ἑκατέρωθεν βαλλόμενοι πανταχόθεν. Τῷ πλήθει· ὑπὸ τοῦ πλήθους. Καὶ οἱ ἀπορώτατοι τοξεύμασιν· οἱ μὲν ἐξηγήσαντο, οἱ ἄποροι ὅπλων, καὶ τοξεύμασι μόνοις χρώμενοι. οἱ δὲ λέγουσιν, οἱ εἰς ἀπορίαν καθιστάντες τοὺς ἀντιτεταγμένους τοῖς τοξεύμασιν, ὃ καὶ βέλτιον. καὶ γὰρ καὶ Ὅμηρος ἐχρήσατο τῇ τοιαύτῃ λέξει, χλωρὸν εἰπὼν δέος, ὡς οὐκ αὐτὸ ἔχον τὴν χλωρότητα, ἀλλ' ἑτέροις αὐτὴν ἐμποιοῦν. καὶ τὸν Διόνυσον φασὶ μαινόμενον, οὐχ ὅτι αὐτὸς μαίνεται, ἀλλ' ὅτι ποιεῖ μαίνεσθαι. Ἐκ πολλοῦ ἔχοντες· ὡς ἀεὶ ἔλεγεν, ἐκ πολλοῦ διαστήματος τὴν δύναμιν ἔχοντες· πόρρωθεν γὰρ τὸ τόξον ἰσχύει. Ἐς χεῖρας ἐλθεῖν· συμμῖξαι. Ἐξ ἐναντίας γὰρ οὗτοι· οἱ Ἀθηναῖοι. Τοῖς μὲν οὖν ὁπλίταις· τῶν Ἀθηναίων. Οὐδὲ τῇ σφετέρᾳ· ἵνα λέγῃ τῇ πεζομαχίᾳ, καθ' ὃ μᾶλλον ἔμπειροι ἦσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ἐμπειρίᾳ· τῇ ἐπιστήμῃ τῇ πολεμικῇ. Καὶ οἱ ὑποστρέφοντες ἠμύνοντο· οἱ ψιλοὶ τοὺς Λακεδαιμονίους παυομένους τῆς διώξεως, ὑποστρέφοντες ἠμύνοντο. Ἄνθρωποι κούφως τε ἐσκευασμένοι· ψιλῇ ὁπλίσει ὡπλισμένοι. Καὶ προλαμβάνοντες· φθάνοντες, ὥστε μὴ καταλαμβάνεσθαι. Ἠκροβολίσαντο· οἱονεὶ πόρρωθεν ἔβαλλον αὐτούς. Ἡ προσπίπτοιεν· οἱ ψιλοὶ δηλονότι. Καὶ αὐτοὶ τῇ τε ὄψει τοῦ θαρσεῖν· ὄψει ἰδόντες ἑαυτοὺς πολλαπλασίους τῶν ἐναντίων ὄντας, ἢ πολλαπλασίους ἑαυτοὺς δόξαντες τῶν κατὰ τὴν ἀλήθειαν ὄντων. Ὅτι οὐκ εὐθὺς ἄξια· ὅτι φησὶν οὐκ ἔπαθον τοιαῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, οἷα προσεδόκων παθεῖν ὑπ' αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς εὐθύς, ὅτε ἐπέβησαν τῆς νήσου.

ἀλλ' ἀμφίβολοι γίγνωνται τῷ πλήθει, εἰ μὲν τοῖς πρόσθεν ἐπίοιεν, ὑπὸ τῶν κατόπιν βαλλόμενοι, εἰ δὲ τοῖς πλαγίοις, ὑπὸ τῶν ἑκατέρωθεν παρατεταγμένων. κατὰ νώτου τε αἰεὶ ἔμελλον αὐτοῖς ᾗ χωρήσειαν οἱ πολέμιοι ἔσεσθαι ψιλοί, καὶ οἱ ἀπορώτατοι τοξεύμασι, καὶ ἀκοντίοις, καὶ λίθοις, καὶ σφενδόναις ἐκ πολλοῦ ἔχοντες ἀλκήν, οἷς μηδὲ ἐπελθεῖν οἷόν τε ἦν, φεύγοντές τε γὰρ ἐκράτουν, καὶ ἀναχωροῦσιν ἐπέκειντο. τοιαύτῃ μὲν γνώμῃ ὁ Δημοσθένης τό τε πρῶτον τὴν ἀπόβασιν ἐπενόει, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ ἔταξεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἐπιτάδαν, καὶ ὅπερ ἦν πλεῖστον τῶν ἐν τῇ νήσῳ, ὡς εἶδον τό τε πρῶτον φυλακτήριον διεφθαρμένον, καὶ στρατὸν σφίσιν ἐπιόντα, ξυνετάξαντο, καὶ τοῖς ὁπλίταις τῶν Ἀθηναίων ἐπῄεσαν, βουλόμενοι ἐς χεῖρας ἐλθεῖν. ἐξ ἐναντίας γὰρ οὗτοι καθειστήκεσαν, ἐκ πλαγίου δὲ οἱ ψιλοί, καὶ κατὰ νώτου. τοῖς μὲν οὖν ὁπλίταις οὐκ ἐδυνήθησαν προσμῖξαι, οὐδὲ τῇ σφετέρᾳ ἐμπειρίᾳ χρήσασθαι. οἱ γὰρ ψιλοὶ ἑκατέρωθεν βάλλοντες εἶργον, καὶ ἅμα ἐκεῖνοι οὐκ ἀντεπῇσαν, ἀλλ' ἡσύχαζον. τοὺς δὲ ψιλούς, ᾗ μάλιστα αὐτοῖς προσθέοντες προσκέοιντο, ἔτρεπον. καὶ οἱ ὑποστρέφοντες ἠμύνοντο, ἄνθρωποι κούφως τε ἐσκευασμένοι, καὶ προλαμβάνοντες ῥᾳδίως τῆς φυγῆς, χωρίων τε χαλεπότητι, καὶ ὑπὸ τῆς πρὶν ἐρημίας τραχέων ὄντων, ἐν οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐδύναντο διώκειν, ὅπλα ἔχοντες. χρόνον μὲν οὖν τινα ὀλίγον οὕτω πρὸς ἀλλήλους ἠκροβολίσαντο. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων οὐκέτι ὀξέως ἐπεκθεῖν ᾗ προσπίπτοιεν δυναμένων, γνόντες αὐτοὺς οἱ ψιλοὶ βραδυτέρους ἤδη ὄντας τῷ ἀμύνασθαι, καὶ αὐτοὶ τῇ τε ὄψει τοῦ θαρσεῖν τὸ πλεῖστον εἰληφότες, πολλαπλάσιοι φαινόμενοι, καὶ ξυνειθισμένοι μᾶλλον μηκέτι δεινοὺς αὐτοὺς ὁμοίως σφίσι φαίνεσθαι, ὅτι οὐκ εὐθὺς ἄξια τῆς προσδοκίας ἐπεπόνθεσαν, ὥσπερ ὅτε πρῶτον ἀπέβαινον τῇ γνώμῃ δεδουλωμένοι ὡς ἐπὶ Λακεδαιμονίους, καταφρονήσαντες, καὶ ἐμβοήσαντες, ἀθρόοι ὥρμησαν ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔβαλλον λίθοις τε, καὶ τοξεύμασι, καὶ ἀκοντίοις, ὡς ἕκαστός τι πρόχειρον εἶχε. γενομένης δὲ τῆς βοῆς ἅμα τῇ ἐπιδρομῇ, ἔκπληξίς τε ἐνέπεσεν ἀνθρώποις ἀήθεσι τοιαύτης μάχης, καὶ ὁ κονιορτὸς τῆς ὕλης νεωστὶ κεκαυμένης ἐχώρει πολὺς ἄνω, ἄπορόν τε ἦν ἰδεῖν τὸ πρὸ αὑτοῦ ὑπὸ τῶν τοξευμάτων, καὶ λίθων ἀπὸ πολλῶν ἀνθρώπων μετὰ τοῦ κονιορτοῦ ἅμα φερομένων. τό τε ἔργον ἐνταῦθα χαλεπὸν τοῖς Λακεδαιμονίοις καθίστατο. οὔτε γὰρ οἱ πῖλοι ἔστεγον τὰ τοξεύματα, δοράτιά τε ἐναπεκέκλαστο βαλλομένων, εἶχόν τε οὐδὲν σφίσιν αὐτοῖς χρήσασθαι, ἀποκεκλῃμένοι μὲν τῇ ὄψει τοῦ προορᾶν, ὑπὸ δὲ τῆς μείζονος βοῆς τῶν πολεμίων, τὰ ἐν αὐτοῖς παραγγελλόμενα οὐκ ἐσακούοντες, κινδύνου τε πανταχόθεν περιεστῶτος, καὶ οὐκ ἔχοντες ἐλπίδα καθ' ὅτι χρὴ ἀμυνομένους σωθῆναι. τέλος δέ, τραυματιζομένων ἤδη πολλῶν διὰ τὸ αἰεὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀναστρέφεσθαι, ξυγκλῄσαντες, ἐχώρησαν ἐς τὸ ἔσχατον ἔρυμα τῆς νήσου, ὃ οὐ πολὺ ἀπεῖχε, καὶ τοὺς ἑαυτῶν φύλακας. ὡς δὲ ἐνέδοσαν, ἐνταῦθα ἤδη πολλῷ ἔτι πλέονι βοῇ τεθαρσηκότες οἱ ψιλοὶ ἐπέκειντο, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων, ὅσοι μὲν ὑποχωροῦντες ἐγκατελαμβάνοντο, ἀπέθνῃσκον. οἱ δὲ πολλοὶ διαφυγόντες ἐς τὸ ἔρυμα.

Τῆς προσδοκίας· ἀντὶ τοῦ τῆς δειλίας. Τῇ γνώμῃ δεδουλωμένοι· ὡς ἀεὶ ἔλεγε, τεταπεινωμένοι φόβῳ, ἕνεκα τῆς ὑπολήψεως τῶν Λακεδαιμονίων, ἣν εἶχον περὶ αὐτῶν, ὡς ὅτι σφόδρα εἰσὶ πεζομάχοι καὶ πολεμικοί. Οὔτε γὰρ οἱ πῖλοι· πῖλοί εἰσι τὰ ἐξ ἐρίου πηκτὰ ἐνδύματα, ὥσπερ θωράκιά τινα ὑπὸ τὰ στήθη, ἃ ἐνδυόμεθα. οἱ δέ, τὰ ἐπικείμενα ταῖς περικεφαλαίαις. Ξυγκλῄσαντες· συνασπίσαντες, πυκνώσαντες, συναχθέντες. Ὡς δὲ ἐνέδοσαν· ἔκλιναν, ἐχαυνώθησαν. Ἐτάξαντο παρὰ πᾶν· παρὰ πᾶν μέρος τοῦ ἐρύματος. Ὅσον ἦν μέρος ἐπίμαχον· τουτέστι, καθ' ὃ ἐδύναντο οἱ Ἀθηναῖοι προσελθόντες μάχεσθαι.

Μετὰ

Ἐκείνων ἁμαρτίας. ἐκείνων τῶν λακεδαιμονίων. Τοῦ δὲ αὐτῶν στρατοπέδου. αὐτῶν τῶν ἀθηναίων. Ὥστε προσπίπτειν ἂν αὐτούς. τοὺς ἀθηναίους δηλονότι προσπίπτειν τοῖς λακεδαιμονίοις. Ἐπ' ἐκείνοις γὰρ εἶναι ἄν. αὐτοὺς τοὺς λάκωνας ἐπ' ἐκείνοις τοῖς λακεδαιμονίοις. Ὁμόσε ἰέναι. ἀντὶ τοῦ εἰς χεῖρας, καὶ πλησίον, ἤτοι συστάδην μάχης. Τῶν πλειόνων ἀπείρων. τῶν ἀθηναίων. Οὐκ οὔσης τῆς προσόψεως. τῆς θεωρίας. Ὃ διὰ τὴν ὕλην μέρος. τοῦ πάθους δηλονότι. Τῶν δὲ στρατιωτῶν. τῶν τῶν ἀθηναίων στρατιωτῶν. Τούς τε λακεδαιμονίους μᾶλλον κατιδών. ὁ Δημοσθένης δηλαδή. Τὸν σῖτον αὐτοῦ. τὸ αὐτοῦ, τοπικὸν ἐπίρρημα. καὶ Ὅμηρος, αὐτοῦ ἐρυκακόντων. Κλέων δὲ ἐκείνῳ. τῷ Δημοσθένει. Καὶ ἅμα γενόμενοι. ἤγουν συνελθόντες ὁ Κλέων, καὶ ὁ Δημοσθένης. Ἐς τὸ ἐν τῇ ἠπείρῳ στρατόπεδον κήρυκα. τῶν λακεδαιμονίων. Ἐφ' ᾧ. ἀντὶ τοῦ οὗ χάριν. Τῇ μετρίᾳ. ἤγουν φιλανθρώπῳ. Περὶ τοῦ πλέονος ξυμβαθῇ. ἤγουν ἡ ἀπὸ τοῦ ... σύμβασις γένηται, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε, καὶ περὶ τῶν ἄλλων πραγμάτων, ἕως τέλειαι σπονδαὶ γένωνται, καὶ παντὸς τοῦ πολέμου ἀπαλλαγῇ. Καὶ ἐχώρουν δρόμῳ. ἤγουν ἔτρεχον. Ἐπὶ τὸ πρῶτον φυλακτήριον τῆς νήσου. δραμόντες, ἐπέθεντο τοῖς πρώτως φυλάσσουσιν. Ὧδε γὰρ διετετάχατο. διατεταγμένοι, καὶ μεμερισμένοι ἦσαν οἱ ἐν τῇ νήσῳ. Ἐν ταύτῃ μὲν τῇ πρώτῃ φυλακῇ. πρώτην φυλακὴν φησὶν αὐτοὺς τοὺς φύλακας. ἐπιφέρει γὰρ ὅτι ... στρατάγματα ἦσαν λακεδαιμονίων, τὰ φυλάττοντα τὴν νῆσον. ἓν μὲν, ἐν τῷ ἄκρῳ τῆς νήσου πρὸς τὸ πέλαγος. ἕτερον δὲ, ἐν τῷ ἄκρῳ τῷ πρὸς τὸν λιμένα. ἕτερον δὲ, ἐν τῷ μέσῳ τῆς νήσου, ὅπου τὸ ὕδωρ. πρώτην οὖν φυλακὴν λέγει τὴν πρὸς τὸ πέλαγος. Μέσον δὲ, καὶ ὁμαλώτατόν τε. ἔνθα φησὶν ἦν τὸ ὁμαλὸν, καὶ ἰσόπεδον, καὶ οὐκ ἐν ὕψει κείμενον τῆς νήσου μέρος. Ὃ ἦν ἔκ τε θαλάσσης. ὅπερ φησὶ μέρος τὸ ἔσχατον, καὶ προσέχον ἐπὶ τὴν Πύλον, τραχὺ ἦν, καὶ δύσβατον. Καὶ γάρ τι καὶ ἔρυμα αὐτόθι ἦν. φρούριον. Λογάδην πεποιημένον. ἀπελεκήτως. Οἷς ἐπέδραμον. ἤγουν καθ' ὧν. Καὶ λαθόντες τὴν ἀπόβασιν. λαθραίαν ποιήσαντες. Ὡς ἕκαστοι ἐσκευασμένοι. ὅπως ἦσαν ὡπλισμένοι. Μεσσηνίων τε οἱ βεβοηθηκότες. οἱ παραγενόμενοι τῷ Δημοσθένει ἐξ ἀρχῆς εἰς βοήθειαν. Διέστησαν. ἐτάχθησαν μεμερισμένως.

ἐκείνων ἁμαρτίας, καὶ παρασκευὴν ὑπὸ τῆς ὕλης, οὐκ ἂν ὁμοίως δῆλα εἶναι. τοῦ δὲ αὐτῶν στρατοπέδου καταφανῆ ἂν εἶναι πάντα τὰ ἁμαρτήματα, ὥστε προσπίπτειν ἂν αὐτοὺς ἀπροσδοκήτως ᾗ βούλοιντο. ἐπ' ἐκείνοις γὰρ εἶναι ἂν τὴν ἐπιχείρησιν. εἰ δ' αὖ ἐς δασὺ χωρίον βιάζοιτο ὁμόσε ἰέναι, τοὺς ἐλάσσους, ἐμπείρους δὲ τῆς χώρας, κρείττους ἐνόμιζε τῶν πλειόνων ἀπείρων. λανθάνειν τε ἂν τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον πολὺ ὂν διαφθειρόμενον, οὐκ οὔσης τῆς προσόψεως, ᾗ χρῆν ἀλλήλους ἐπιβοηθεῖν. ἀπὸ δὲ τοῦ αἰτωλικοῦ πάθους, ὃ διὰ τὴν ὕλην μέρος τι ἐγένετο, οὐχ ἥκιστα αὐτὸν ταῦτα ἐσῄει. τῶν δὲ στρατιωτῶν ἀναγκασθέντων διὰ τὴν στενοχωρίαν τῆς νήσου, τοῖς ἐσχάτοις προσίσχοντας ἀριστοποιεῖσθαι διὰ προφυλακῆς, καὶ ἐμπρήσαντός τινος κατὰ μικρὸν τῆς ὕλης ἄκοντος, καὶ ἀπὸ τούτου πνεύματος ἐπιγενομένου, τὸ πολὺ αὐτῆς ἔλαθε κατακαυθέν. οὕτω δὴ τούς τε λακεδαιμονίους μᾶλλον κατιδὼν πλείους ὄντας, ὑπονοῶν πρότερον ἐλάσσοσι τὸν σῖτον αὐτοῦ ἐσπέμπειν, τότε ὡς ἐπ' ἀξιόχρεων τοὺς ἀθηναίους μᾶλλον σπουδὴν ποιεῖσθαι, τήν τε νῆσον εὐαποβατωτέραν οὖσαν, τὴν ἐπιχείρησιν παρεσκευάζετο, στρατιάν τε μεταπέμπων ἐκ τῶν ἐγγὺς ξυμμάχων, καὶ τὰ ἄλλα ἑτοιμάζων. Κλέων δὲ ἐκείνῳ τε προπέμψας ἄγγελον ὡς ἥξων, καὶ ἔχων στρατιὰν ἣν ᾐτήσατο, ἀφικνεῖται ἐς Πύλον. καὶ ἅμα γενόμενοι, πέμπουσι πρῶτον ἐς τὸ ἐν τῇ ἠπείρῳ στρατόπεδον κήρυκα, προκαλούμενοι εἰ βούλοιντο ἄνευ κινδύνου τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρας σφίσι τά τε ὅπλα καὶ σφᾶς αὐτοὺς κελεύειν παραδοῦναι, ἐφ' ᾧ φυλακῇ τῇ μετρίᾳ τηρήσονται, ἕως ἄν τι περὶ τοῦ πλέονος ξυμβαθῇ. οὐ προσδεξαμένων δὲ αὐτῶν, μίαν μὲν ἡμέραν ἐπέσχον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀνηγάγοντο μὲν νυκτὸς ἐπ' ὀλίγας ναῦς τοὺς ὁπλίτας πάντας ἐπιβιβάσαντες, πρὸ δὲ τῆς ἕω ὀλίγον ἀπέβαινον τῆς νήσου ἑκατέρωθεν, ἔκ τε τοῦ πελάγους, καὶ πρὸς τοῦ λιμένος, ὀκτακόσιοι μάλιστα ὄντες ὁπλῖται, καὶ ἐχώρουν δρόμῳ ἐπὶ τὸ πρῶτον φυλακτήριον τῆς νήσου. ὧδε γὰρ διετετάχατο. ἐν ταύτῃ μὲν τῇ πρώτῃ φυλακῇ, ὡς τριάκοντα ἦσαν ὁπλῖται, μέσον δὲ καὶ ὁμαλώτατόν τε, καὶ περὶ τὸ ὕδωρ οἱ πλεῖστοι αὐτῶν, καὶ Ἐπιτάδας ὁ ἄρχων εἶχε. μέρος δέ τι οὐ πολὺ αὐτὸ τὸ ἔσχατον ἐφύλασσε τῆς νήσου τὸ πρὸς τὴν Πύλον, ὃ ἦν ἔκ τε θαλάσσης ἀπόκρημνον, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἥκιστα ἐπίμαχον. καὶ γάρ τι καὶ ἔρυμα αὐτόθι ἦν παλαιὸν λίθων λογάδην πεποιημένον, ὃ ἐνόμιζον σφίσιν ὠφέλιμον ἂν εἶναι, εἰ καταλαμβάνοι ἀναχώρησις βιαιοτέρα. οὕτω μὲν τεταγμένοι ἦσαν. οἱ δὲ ἀθηναῖοι τοὺς μὲν πρώτους φύλακας, οἷς ἐπέδραμον, εὐθὺς διαφθείρουσιν, ἔν τε ταῖς εὐναῖς ἔτι ἀναλαμβάνοντας τὰ ὅπλα, καὶ λαθόντες τὴν ἀπόβασιν, οἰομένων αὐτῶν τὰς ναῦς κατὰ τὸ ἔθος ἐς ἔφορμον τῆς νυκτὸς πλεῖν. ἅμα δὲ ἕῳ γιγνομένῃ, καὶ ὁ ἄλλος στρατὸς ἀπέβαινεν, ἔκ τε νεῶν ἑβδομήκοντα, καὶ ὀλίγῳ πλειόνων πάντες, πλὴν θαλαμιῶν, ὡς ἕκαστοι ἐσκευασμένοι, τοξόται δὲ ὀκτακόσιοι, καὶ πελτασταὶ οὐκ ἐλάσσους τούτων, Μεσσηνίων τε οἱ βεβοηθηκότες, καὶ οἱ ἄλλοι ὅσοι περὶ Πύλον κατεῖχον πάντες, πλὴν τῶν ἐπὶ τοῦ τείχους φυλάκων. Δημοσθένους δὲ τάξαντος, διέστησαν κατὰ διακοσίους τε, καὶ πλείους, ἔστι δ' ᾗ ἐλάσσους, τῶν χωρίων τὰ μετεωρότατα λαβόντες, ὅπως ὅτι πλείστη ἀπορία ᾖ τοῖς πολεμίοις πανταχόθεν κεκυκλωμένοις, καὶ μὴ ἔχωσι πρὸς ὅ, τι ἀντιτάξωνται.

Καὶ λίνου σπέρμα κεκομμένον. τὸ δίψης ἀπαλλάττει. θεραπεύει γὰρ αὐτὴν πρὸς ὀλίγον τινὰ καιρόν. ὅθεν καὶ τοῖς πυρέττουσι προσάγεται παρὰ τῶν ἰατρῶν. τὸ δὲ κεκομμένον, ἀληλεσμένον. Ἐν τῇ νήσῳ. τῇ σφακτηρίᾳ. Τὴν φυλακὴν ἐπιλάβῃ. κωλύσῃ. Περιγενήσεσθαι τοὺς ἄνδρας. ἀντὶ τοῦ περισωθῆναι. ζήσειν. Ὅτι ἔχοντάς τι ἰσχυρόν. ἤγουν ἔχοντας πολλὴν δύναμιν. Ἐπικηρυκεύεσθαι. πρεσβείας πέμπειν. Ἀπεσήμαινεν. ἀπεσκόπτων ἐς ἐκεῖνον. Ἐχθρὸς ὢν. τῷ νικίᾳ δηλονότι. Καὶ ἐπιτιμῶν. ἐγκαλῶν. ἐπιμεμφόμενος. ὀνειδίζων. Ὑποθορυβησάντων, μετὰ θορύβου εἰπόντων.

Τὸ ἐπὶ σφᾶς εἶναι ἐπιχειρεῖν. ἔτι ἐπὶ τοὺς ἐν τῇ σφακτηρίᾳ, ὅσον μέρος τὸ ἐφ᾽ ἑαυτῷ εἶναι. τὸ δὲ εἶναι, παρέλκει τῷ ἀττικῷ. ὡς Ἀντυλλος, ἐπὶ σφίσι, τοῖς στρατηγοῖς δηλονότι. Παραδωσείοντα. ἐφιέμενον παραδῶσαι τῷ νικίᾳ. Ἀνεχώρει. ἀντὶ τοῦ ἀνεδύετο. Ἀλλ᾽ ἐκεῖνον στρατηγεῖν. ἀλλ᾽ ἐκεῖνον δεῖν στρατηγεῖν. Καὶ ἐξίστατο. παρεχώρει. Καὶ ἐξανεχώρει. ἀντὶ τοῦ ἀνεδύετο ποιεῖν ἃ ὑπέσχετο. ἀπέφυγεν.

καὶ λίνου σπέρμα κεκομμένον· τῶν δὲ πρώτων λανθανόντων, φυλακαὶ ὕστερον ἐγίγνοντο. παντί τε τρόπῳ ἑκάτεροι ἐτεχνῶντο, οἱ μὲν ἐσπέμπειν τὰ σιτία, οἱ δὲ μὴ λανθάνειν σφᾶς. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις πυνθανόμενοι περὶ τῆς στρατιᾶς, ὅτι ταλαιπωρεῖται, καὶ σῖτος τοῖς ἐν τῇ νήσῳ ὅτι ἐσπλεῖ, ἠπόρουν, καὶ ἐδεδοίκεσαν μὴ σφῶν χειμὼν τὴν φυλακὴν ἐπιλάβῃ, ὁρῶντες τῶν τε ἐπιτηδείων τὴν περὶ τὴν Πελοπόννησον κομιδὴν ἀδύνατον ἐσομένην ἅμα ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ, καὶ οὐδ᾽ ἐν θέρει οἷοί τε ὄντες ἱκανὰ περιπέμπειν, τόν τε ἔφορμον χωρίων ἀλιμένων ὄντων οὐκ ἐσόμενον, ἀλλ᾽ ἢ σφῶν ἀνέντων τὴν φυλακὴν περιγενήσεσθαι τοὺς ἄνδρας, ἢ τοῖς πλοίοις ἃ τὸν σῖτον αὐτοῖς ἦγε, χειμῶνα τηρήσαντας ἐκπλεύσεσθαι. πάντων τε ἐφοβοῦντο μάλιστα τοὺς Λακεδαιμονίους, ὅτι ἔχοντάς τι ἰσχυρὸν αὐτοὺς ἐνόμιζον οὐκέτι σφίσιν ἐπικηρυκεύεσθαι, καὶ μετεμέλοντο τὰς σπονδὰς οὐ δεξάμενοι. Κλέων δὲ γνοὺς αὐτῶν τὴν ἐς αὐτὸν ὑποψίαν περὶ τῆς κωλύμης τῆς ξυμβάσεως, οὐ τἀληθῆ ἔφη λέγειν τοὺς ἐξαγγέλλοντας. παραινούντων δὲ τῶν ἀφιγμένων, εἰ μὴ σφίσι πιστεύουσι, κατασκόπους τινὰς πέμψαι, ᾑρέθη κατάσκοπος αὐτὸς μετὰ Θεογένους ὑπὸ Ἀθηναίων. καὶ γνοὺς ὅτι ἀναγκασθήσεται ἢ ταὐτὰ λέγειν οἷς διέβαλλεν, ἢ τἀναντία εἰπὼν ψευδὴς φανήσεσθαι, παρῄνει τοῖς Ἀθηναίοις, ὁρῶν αὐτοὺς καὶ ὡρμημένους τι τὸ πλέον τῇ γνώμῃ στρατεύειν, ὡς χρὴ κατασκόπους μὲν μὴ πέμπειν, μηδὲ διαμέλλειν καιρὸν παριέντας. εἰ δὲ δοκεῖ αὐτοῖς ἀληθῆ εἶναι τὰ ἀγγελλόμενα, πλεῖν ἐπὶ τοὺς ἄνδρας. καὶ ἐς Νικίαν τὸν Νικηράτου στρατηγὸν ὄντα ἀπεσήμαινεν, ἐχθρὸς ὢν, καὶ ἐπιτιμῶν, ῥᾴδιον εἶναι παρασκευῇ, εἰ ἄνδρες εἶεν οἱ στρατηγοί, πλεύσαντας λαβεῖν τοὺς ἐν τῇ νήσῳ, καὶ αὐτός γ᾽ ἄν, εἰ ἦρχε, ποιῆσαι τοῦτο. ὁ δὲ Νικίας τῶν τε Ἀθηναίων τι ὑποθορυβησάντων ἐς τὸν Κλέωνα, ὅτι οὐ καὶ νῦν πλεῖ, εἰ ῥᾴδιόν γε αὐτῷ φαίνεται, καὶ ἅμα ὁρῶν αὐτὸν ἐπιτιμῶντα, ἐκέλευεν ἥντινα βούλεται δύναμιν λαβόντα τὸ ἐπὶ σφᾶς εἶναι ἐπιχειρεῖν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οἰόμενος αὐτὸν λόγῳ μόνον ἀφιέναι, ἑτοῖμος ἦν, γνοὺς δὲ τῷ ὄντι παραδωσείοντα, ἀνεχώρει, καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸς ἀλλ᾽ ἐκεῖνον στρατηγεῖν, δεδιὼς ἤδη, καὶ οὐκ ἂν οἰόμενός οἱ αὐτὸν τολμῆσαι ὑποχωρῆσαι. αὖθις δὲ ὁ Νικίας ἐκέλευε, καὶ ἐξίστατο τῆς ἐπὶ Πύλῳ ἀρχῆς, καὶ μάρτυρας τοὺς Ἀθηναίους ἐποιεῖτο. οἱ δέ, οἷον ὄχλος φιλεῖ ποιεῖν, ὅσῳ μᾶλλον ὁ Κλέων ὑπέφευγε τὸν πλοῦν, καὶ ἐξανεχώρει τὰ εἰρημένα, τόσῳ ἐπεκελεύοντο τῷ Νικίᾳ παραδιδόναι τὴν ἀρχήν, καὶ ἐκείνῳ ἐπεβόων πλεῖν. ὥστε οὐκ ἔχων ὅπως τῶν εἰρημένων ἔτι ἐξαπαλλαγῇ, ὑφίσταται τὸν πλοῦν, καὶ παρελθὼν οὔτε φοβεῖσθαι ἔφη Λακεδαιμονίους, πλεύσεσθαί τε λαβὼν ἐκ μὲν τῆς πόλεως οὐδένα, Λημνίους δὲ καὶ Ἰμβρίους τοὺς παρόντας, καὶ πελταστάς, οἳ ἦσαν ἔκ τε Αἴνου βεβοηθηκότες, καὶ ἄλλοθεν τοξότας τετρακοσίους· ταῦτα δὲ ἔχων ἔφη πρὸς τοῖς ἐν Πύλῳ στρατιώταις ἐντὸς ἡμερῶν εἴκοσιν ἢ ἄξειν Λακεδαιμονίους ζῶντας, ἢ αὐτοῦ ἀποκτενεῖν. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἐνέπεσε μέν τι καὶ γέλωτος τῇ κουφολογίᾳ αὐτοῦ, ἀσμένοις δ᾽ ὅμως ἐγίγνετο τοῖς σώφροσι τῶν ἀνθρώπων, λογιζομένοις δυοῖν ἀγαθοῖν τοῦ ἑτέρου τεύξεσθαι, ἢ Κλέωνος ἀπαλλαγήσεσθαι, ὃ μᾶλλον ἤλπιζον, ἢ σφαλεῖσι γνώμης Λακεδαιμονίους σφίσι χειρώσεσθαι. καὶ πάντα διαπραξάμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ψηφισαμένων Ἀθηναίων αὐτῷ τὸν πλοῦν, τῶν τε ἐν Πύλῳ στρατηγῶν ἕνα προσελόμενος Δημοσθένην, τὴν ἀναγωγὴν διὰ τάχους ἐποιεῖτο. τὸν δὲ Δημοσθένην προσέλαβε, πυνθανόμενος τὴν ἀπόβασιν αὐτὸν ἐς τὴν νῆσον διανοεῖσθαι. οἱ γὰρ στρατιῶται κακοπαθοῦντες τοῦ χωρίου τῇ ἀπορίᾳ, καὶ μᾶλλον πολιορκούμενοι ἢ πολιορκοῦντες, ὥρμηντο διακινδυνεῦσαι. καὶ αὐτῷ ἔτι ῥώμην καὶ ἡ νῆσος ἐμπρησθεῖσα παρέσχε. πρότερον μὲν γὰρ οὔσης αὐτῆς ὑλώδους ἐπὶ τὸ πολύ, καὶ ἀτριβοῦς διὰ τὴν αἰεὶ ἐρημίαν, ἐφοβεῖτο, καὶ πρὸς τῶν πολεμίων τοῦτο ἐνόμιζε μᾶλλον εἶναι. πολλῷ γὰρ ἂν στρατοπέδῳ ἀποβάντι ἐξ ἀφανοῦς χωρίου προσβάλλοντας αὐτοὺς βλάπτειν. σφίσι μὲν γὰρ τὰς

Οἱ γὰρ στρατιῶται. τῶν ἀθηναίων. Διακινδυνεῦσαι. παράβολόν τι διαπράξασθαι. Καὶ αὐτῷ ἔτι. αὐτῷ τῷ Δημοσθένει προθυμίαν ἐποίησεν, ἐπέδωσεν. Αὐτοὺς βλάπτειν. τοὺς λάκωνας δηλονότι. Σφίσι μὲν γάρ. σφίσι τοῖς ἀθηναίοις.

ἐκείνων

Τειχήρεις ποιήσαντες. ἐντὸς δηλονότι τῶν τειχῶν ἀποκλείσαντες. Πρὸς τὴν πόλιν ἐσέβαλον. τὴν ναξίων. Υπὲρ τῶν ἄκρων πολλοί. ἀντὶ τοῦ, οἱ ἀπὸ τῶν ἀκρωρειῶν, καὶ τῶν ὀρεινῶν, ὡς ἐκεῖ οἰκούντων αὐτῶν. Βοηθοῦντες ἐπὶ τοὺς μεσσηνίους. τοῖς μεσσηνίοις δηλονότι βοηθοῦντες κατὰ τῶν μεσσηνίων. Καὶ αἱ νῆες σχοῦσαι. τῶν συρακουσίων. Ἐπ' οἴκου ἕκασται διεκρίθησαν. ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου διακριθεῖσαι. Ως κεκακωμένην. κακῶς πάσχουσαν. διὰ τὸ δυστυχῆσαι. Ταῖς ναυσὶν ἐπείρων. γράφεται. ἐπείρων. τὴν μεσσήνην δηλονότι. Καὶ κατεδίωξαν τοὺς μεσσηνίους. ἤγουν διώξαντες, ἐνέβαλον. Τεταραγμένοις. τοῖς μεσσηνίοις. Ἐπιγενόμενοι. ἐπιπεσόντες.

τειχήρεις ποιήσαντες τοὺς ναξίους, ἐδῄουν τὴν γῆν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ταῖς μὲν ναυσὶ περιπλεύσαντες κατὰ τὸν ἀκεσίνην ποταμὸν, τὴν γῆν ἐδῄουν· τῷ δὲ πεζῷ πρὸς τὴν πόλιν ἐσέβαλον. ἐν τούτῳ δὲ οἱ σικελοὶ ὑπὲρ τῶν ἄκρων πολλοὶ κατέβαινον βοηθοῦντες ἐπὶ τοὺς μεσσηνίους. καὶ οἱ νάξιοι ὡς εἶδον, θαρσήσαντες, καὶ παρακελευόμενοι ἐν ἑαυτοῖς, ὡς οἱ λεοντῖνοι σφίσι, καὶ οἱ ἄλλοι ἕλληνες ξύμμαχοι ἐς τιμωρίαν ἐπέρχονται, ἐκδραμόντες ἄφνω ἐκ τῆς πόλεως, προσπίπτουσι τοῖς μεσσηνίοις. καὶ τρέψαντες, ἀπέκτειναν ὑπὲρ χιλίους. καὶ οἱ λοιποὶ χαλεπῶς ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ γὰρ οἱ βάρβαροι ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπιπεσόντες, τοὺς πλείστους διέφθειραν. καὶ αἱ νῆες σχοῦσαι ἐς τὴν μεσσήνην ὕστερον ἐπ' οἴκου ἕκασται διεκρίθησαν. λεοντῖνοι δὲ εὐθὺς, καὶ οἱ ξύμμαχοι, μετὰ ἀθηναίων ἐς τὴν μεσσήνην ὡς κεκακωμένην ἐστράτευον. καὶ προσβάλλοντες, οἱ μὲν ἀθηναῖοι κατὰ τὸν λιμένα ταῖς ναυσὶν ἐπείρων, ὁ δὲ πεζὸς, πρὸς τὴν πόλιν. ἐπεκδρομὴν δὲ ποιησάμενοι οἱ μεσσήνιοι, καὶ λοκρῶν τινες μετὰ τοῦ Δημοτέλους, οἳ μετὰ τὸ πάθος ἐγκατελείφθησαν φρουροὶ, ἐξαπιναίως προσπεσόντες, τρέπουσι τοῦ στρατεύματος τῶν λεοντίνων τὸ πολὺ, καὶ ἀπέκτειναν πολλούς. ἰδόντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι, καὶ ἀποβάντες ἀπὸ τῶν νεῶν ἐβοήθουν. καὶ κατεδίωξαν τοὺς μεσσηνίους πάλιν ἐς τὴν πόλιν, τεταραγμένοις ἐπιγενόμενοι. καὶ τροπαῖον στήσαντες, ἀνεχώρησαν ἐς τὸ ῥήγιον. μετὰ δὲ τοῦτο, οἱ μὲν ἐν τῇ σικελίᾳ ἕλληνες, ἄνευ τῶν ἀθηναίων, κατὰ γῆν ἐστράτευον ἐπ' ἀλλήλους. ἐν δὲ τῇ πύλῳ, ἔτι ἐπολιόρκουν τοὺς ἐν τῇ νήσῳ λακεδαιμονίους οἱ ἀθηναῖοι. καὶ τὸ ἐν τῇ ἠπείρῳ στρατόπεδον τῶν πελοποννησίων, κατὰ χώραν ἔμενεν. ἐπίπονος δ' ἦν τοῖς ἀθηναίοις ἡ φυλακὴ, σίτου τε ἀπορίᾳ, καὶ ὕδατος. οὐ γὰρ ἦν κρήνη ὅτι μὴ μία ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει τῆς πύλου, καὶ αὕτη οὐ μεγάλη. ἀλλὰ διαμώμενοι τὸν κάχληκα οἱ πλεῖστοι ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ, ἔπινον οἷον εἰκὸς ὕδωρ. στενοχωρία τε ἐν ὀλίγῳ στρατοπεδευομένοις ἐγίγνετο. καὶ τῶν νεῶν οὐκ ἐχουσῶν ὅρμον, αἱ μὲν, σῖτον ἐν τῇ γῇ ᾑροῦντο κατὰ μέρος. αἱ δὲ, μετέωροι ὥρμουν. ἀθυμίαν τε πλείστην ὁ χρόνος παρεῖχε, παρὰ λόγον ἐπιγιγνόμενος. οὓς ᾤοντο ἡμερῶν ὀλίγων ἐκπολιορκήσειν, ἐν νήσῳ τε ἐρήμῃ, καὶ ὕδατι ἁλμυρῷ χρωμένους. αἴτιον δὲ ἦν οἱ λακεδαιμόνιοι, προειπόντες ἐς τὴν νῆσον ἐσάγειν σῖτόν τε τὸν βουλόμενον ἀληλεσμένον, καὶ οἶνον, καὶ τυρὸν, καὶ εἴ τι ἄλλο βρῶμα, οἷον ἂν ἐς πολιορκίαν ξυμφέροι, τάξαντες ἀργυρίου πολλοῦ, καὶ τῶν εἱλώτων τῷ ἐσαγαγόντι ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι. καὶ ἐσῆγον ἄλλοι τε παρακινδυνεύοντες, καὶ μάλιστα οἱ εἵλωτες, ἀπαίροντες ἀπὸ τῆς πελοποννήσου ὁπόθεν τύχοιεν, καὶ καταπλέοντες ἔτι νυκτὸς ἐς τὰ πρὸς τὸ πέλαγος τῆς νήσου. μάλιστα δὲ ἐτήρουν ἀνέμῳ καταφέρεσθαι. ῥᾷον γὰρ τὴν φυλακὴν τῶν τριήρων ἐλάνθανον, ὁπότε πνεῦμα ἐκ πόντου εἴη. ἄπορον γὰρ ἐγίγνετο περιορμεῖν. τοῖς δὲ, ἀφειδὴς ὁ κατάπλους καθεστήκει. ἐπώκελλον γὰρ τὰ πλοῖα τετιμημένα χρημάτων, καὶ οἱ ὁπλῖται περὶ τὰς κατάρσεις τῆς νήσου ἐφύλασσον. ὅσοι δὲ γαλήνῃ κινδυνεύσειαν, ἡλίσκοντο. ἐσένεον δὲ καὶ κατὰ τὸν λιμένα κολυμβηταὶ ὕφυδροι, καλῳδίῳ ἐν ἀσκοῖς ἐφέλκοντες μήκωνα μεμελιτωμένην,

Κατὰ χώραν ἔμενεν. ἤγουν ἡσύχαζεν. Ὅτι μὴ μία. ἤγουν, εἰ μὴ μία. Ἀλλὰ διαμώμενοι. ἀντὶ τοῦ διασκάπτοντες. εἴρηται δὲ ἀπὸ τῆς ἄμης, ὅ ἐστι σκαφίου ματύ. Βούλεται δὲ εἰπεῖν ὅτι διαστέλλοντες τὸν κάχληκα, καὶ βόθρους ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν ποιοῦντες, εὕρισκον ὕδωρ, οἷον αὐτὸς ἐξ ἀνάγκης πίοι δι' ἄκραν δίψαν. Στενοχωρία τε ἐν ὀλίγῳ. διὰ στόμα τι δηλονότι τῆς γῆς. Ἡροῦντο κατὰ μέρος. ἀντὶ τοῦ κατὰ διαδοχήν. Αἱ δὲ, μετέωροι. ἤγουν ἐπ' ἀγκυρῶν. Παρὰ λόγον ἐπιγιγνόμενος. παρὰ προσδοκίαν συμβαίνων. Ημερῶν ὀλίγων. ἐντὸς δηλονότι. Εν νήσῳ τε ἐρήμῃ. ὄντας δηλονότι. Τάξαντες. τὸ ἐσάγειν. Ἀργυρίου. ἕνεκεν δηλονότι. Ες τὰ πρὸς τὸ πέλαγος. εἰς τὰ ἀφορῶντα. Καταφέρεσθαι. καταίρεσθαι. Ἄπορον γὰρ ἐγίγνετο περιορμεῖν. ἄπορον γὰρ ἦν δηλονότι ταῖς ναυσὶ περιορμεῖν τὴν νῆσον. Ἀφειδὴς ὁ κατάπλους καθεστήκει. ἤγουν ἀφειδοῦντες ἑαυτῶν, κατέπλεον. Ἐπώκελλον γὰρ τὰ πλοῖα. ἐξεδίδοσαν φησὶ τῇ πέτρᾳ τὰ πλοῖα, ἀποθέντα χρήματα ὑπὸ λακεδαιμονίων. ὑπέσχοντο γὰρ τοῖς ναυκλήροις δώσειν τὰς τιμὰς, εἰ ἀπόλλυνται τὰ αὐτῶν πλοῖα. Περὶ τὰς κατάρσεις. κατάρσεις λέγει τοὺς ἐπιτηδείους εἰς καταγωγὴν τόπους καὶ εἰς τὸ προσορμίζεσθαι. οὓς δὲ ἐφύλασσον, ἀντὶ τοῦ φρουροὶ ἦσαν τινὲς τῶν πολιορκουμένων, ἵνα εὐθὺς ἀπολάβωσι τὰς τροφάς. Ἐσένεον δέ. εἰσεκολύμβων. εἰσήρχοντο. Ἐφέλκοντες μήκωνα μεμελιτωμένην. εἶδος βοτάνης ἡ μήκων, ἧς ὁ μὲν ὀπὸς θανάσιμος, ὡς λέγεται. τὸ δὲ σῶμα, γλυκύτατον. δύναται δὲ πέψεις ἀπαλλάττειν μιγνυμένη μέλιτι.

Ἐγκλήματα ἔχοντες. αἰτίας ἐγκλήματα ἐπιφέροντες κατὰ λακεδαιμονίων. Παράσπονδον. παρὰ τὰ ἐν ταῖς σπονδαῖς συγκείμενα. Καὶ ἄλλα οὐκ ἀξιόλογα. εὐτελῆ πάνυ, καὶ ψυχρά. Ἰσχυριζόμενοι. ἐπερειδόμενοι, ὡς ἰσχυρὸν προτείνοντες πάνυ οἱ ἀθηναῖοι. Ἐὰν καὶ ὁτιοῦν παραβαθῇ. ἐὰν βραχύ ἀδικηθῇ. Καὶ ἀδίκημα ἐπικαλέσαντες. καὶ ἐγκαλοῦντες ἀδικεῖσθαι, διὰ τὰς ναῦς μὴ ἀπειληφέναι. Ἀπελθόντες, ἐς πόλεμον καθίσταντο. μετὰ τὴν ἀκρόασιν τὴν ἐλθοῦσαν ἀπὸ τῶν ἀθηναίων ἀναχωρήσαντες ἐπὶ τὴν σπάρτην, παρεσκευάζοντο ἐπὶ τὸν πόλεμον. Ἀθηναῖοι μὲν δυοῖν. ἀντὶ τοῦ, ἀθηναίων μὲν δύο ναυσὶν ἐναντίαις περιπλεόντων τὴν νῆσον, τοῦ τόπου δὲ, ἵνα μὴ ἐν τῷ μέσῳ διαδράσωνται, μὴ ἐάσωσι τοὺς ἐν τῇ σφακτηρίᾳ ἐξελθεῖν. Καὶ προσβολὰς ποιούμενοι τῷ τείχει. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ἐς πόλεμον καθίσταντο. Καὶ αὐτοὶ δέ. οἱ λοκροί. Τὴν νῆσον πολιορκεῖσθαι. τὴν σφακτηρίαν. Εἰ γὰρ κρατήσειαν τῷ ναυτικῷ. οἱ λοκροὶ δηλονότι. Ἡ μεταξὺ ῥηγίου θάλασσα, καὶ μεσσήνης. ἡ ἐς τὸν μεταξὺ ῥηγίου καὶ μεσσήνης πορθμὸν ῥέουσα. Κληθεῖσα τοῦτο. δηλονότι τὸ μέρος τῆς θαλάσσης. Εἰκότως χαλεπὴ ἐνομίσθη. ἐς τὸ πλεῦσαι δηλονότι. Μίαν ναῦν ἀπολέσαντες. οἱ ἀθηναῖοι δηλονότι. Καὶ νὺξ ἐπεγένετο. ἤγουν γενομένη γὰρ νὺξ, ἐπέσχε τὸ ἔργον. Ἐπὶ δὲ τὴν πελωρίδα. πελωρὶς, ἀκρωτήριον σικελίας τὸ βορειότατον. Καὶ χειρὶ σιδηρᾷ. δηλονότι ὑπὸ τῶν συρακουσίων ἐπιβληθείσῃ ἀπὸ τῆς νεώς. μίαν ναῦν ἀπώλεσαν οἱ ἀθηναῖοι. Ἀπὸ κάλω. τῷ λεγομένῳ παρόλκῳ. οἱ γὰρ παρ' αὐτῆς τῆς γῆς πλέοντες, οὐ δύνανται ἐρέσσειν.

Προσβαλόντες. τοῖς συρακουσίοις δηλονότι. Ἀποσιμωσάντων. ὑπαναχωρησάντων, καὶ μετεωρισάντων τὰς ναῦς, ἵνα ἐκ πολλοῦ διαστήματος δυνηθῶσι μετὰ μείζονος ὁρμῆς ἐμβάλλειν τοῖς ἀθηναίοις. Καὶ προεμβαλόντων. τῶν συρακουσίων πρὸ τῶν ἀθηναίων δηλονότι ἐμβαλόντων.

ἐγκλήματα ἔχοντες, ἐπιδρομήν τε τῷ τειχίσματι παράσπονδον, καὶ ἄλλα οὐκ ἀξιόλογα δοκοῦντα εἶναι, οὐκ ἀπεδίδοσαν, ἰσχυριζόμενοι ὅτι δὴ εἴρητο, ἐὰν καὶ ὁτιοῦν παραβαθῇ, λελύσθαι τὰς σπονδάς. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι ἀντέλεγόν τε, καὶ ἀδίκημα ἐπικαλέσαντες τὸ τῶν νεῶν, ἀπελθόντες, ἐς πόλεμον καθίσταντο, καὶ τὰ περὶ πύλον ὑπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο. ἀθηναῖοι μὲν δυοῖν νεοῖν ἐναντίαιν αἰεὶ τὴν νῆσον περιπλέοντες τῆς ἡμέρας, τῆς δὲ νυκτὸς, καὶ ἅπασαι περιώρμουν, πλὴν τὰ πρὸς τὸ πέλαγος, ὁπότε ἄνεμος εἴη. καὶ ἐκ τῶν ἀθηνῶν αὐτοῖς εἴκοσι νῆες ἀφίκοντο ἐς τὴν φυλακήν. ὥστε αἱ πᾶσαι, ἑβδομήκοντα ἐγένοντο. πελοποννήσιοι δὲ ἔν τε τῇ ἠπείρῳ στρατοπεδευόμενοι, καὶ προσβολὰς ποιούμενοι, τῷ τείχει, σκοποῦντες καιρὸν, εἴ τις παραπέσοι, ὥστε τοὺς ἄνδρας σῶσαι. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἐν τῇ σικελίᾳ συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι πρὸς ταῖς ἐν μεσσήνῃ φρουρούσαις ναυσὶ, τὸ ἄλλο ναυτικὸν, ὃ παρεσκευάζοντο προσκομίσαντες, τὸν πόλεμον ἐποιοῦντο ἐκ τῆς μεσσήνης. καὶ μάλιστα ἐνῆγον οἱ λοκροὶ, τῶν ῥηγίνων κατὰ ἔχθραν. καὶ αὐτοὶ δὲ ἐσβεβλήκεσαν πανδημεὶ ἐς τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ναυμαχίας ἀποπειρᾶσθαι ἐβούλοντο, ὁρῶντες τοῖς ἀθηναίοις τὰς μὲν παρούσας ὀλίγας ναῦς, ταῖς δὲ πλείοσι καὶ μελλούσαις ἥξειν, πυνθανόμενοι τὴν νῆσον πολιορκεῖσθαι. εἰ γὰρ κρατήσειαν τῷ ναυτικῷ τὸ ῥήγιον, ἤλπιζον πεζῇ τε, καὶ ναυσὶν ἐφορμοῦντες, ῥᾳδίως χειρώσασθαι, καὶ ἤδη σφῶν ἰσχυρὰ τὰ πράγματα γίγνεσθαι. ξύνεγγυς γὰρ κειμένου τοῦ τε ῥηγίου ἀκρωτηρίου τῆς ἰταλίας, τῆς τε μεσσήνης τῆς σικελίας, τοῖς ἀθηναίοις οὐκ ἂν εἶναι ἐφορμεῖν, καὶ τοῦ πορθμοῦ κρατεῖν. ἔστι δὲ ὁ πορθμὸς, ἡ μεταξὺ ῥηγίου θάλασσα, καὶ μεσσήνης, ᾗπερ βραχύτατον σικελία τῆς ἠπείρου ἀπέχει. καὶ ἔστιν ἡ χάρυβδις κληθεῖσα τοῦτο, ᾗ Ὀδυσσεὺς λέγεται διαπλεῦσαι. διὰ στενότητα δὲ, καὶ ἐκ μεγάλων πελαγῶν, τοῦ τε τυρσηνικοῦ, καὶ τοῦ σικελικοῦ ἐσπίπτουσα ἡ θάλασσα ἐς αὐτὸ, καὶ ῥοώδης οὖσα, εἰκότως χαλεπὴ ἐνομίσθη. ἐν τούτῳ οὖν τῷ μεταξὺ, οἱ συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ναυσὶν ὀλίγῳ πλέοσιν ἢ τριάκοντα, ἠναγκάσθησαν ὀψὲ τῆς ἡμέρας ναυμαχῆσαι, περὶ πλοίου διαπλέοντος, ἀντεπαναγόμενοι πρός τε ἀθηναίων ναῦς ἑκκαίδεκα, καὶ ῥηγίνας ὀκτὼ. καὶ νικηθέντες ὑπὸ τῶν ἀθηναίων, διὰ τάχους ἀπέπλευσαν ὡς ἕκαστοι ἔτυχον ἐς τὰ οἰκεῖα στρατόπεδα, τό τε ἐν τῇ μεσσήνῃ, καὶ ἐν τῷ ῥηγίῳ, μίαν ναῦν ἀπολέσαντες. καὶ νὺξ ἐπεγένετο τῷ ἔργῳ. μετὰ δὲ τοῦτο, οἱ μὲν λοκροὶ ἀπῆλθον ἐκ τῆς ῥηγίνων. ἐπὶ δὲ τὴν πελωρίδα τῆς μεσσήνης ξυλλεγεῖσαι αἱ τῶν συρακουσίων καὶ ξυμμάχων νῆες, ὥρμουν. καὶ ὁ πεζὸς αὐτοῖς παρῆν. προσπλεύσαντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι, καὶ ῥηγῖνοι, ὁρῶντες τὰς ναῦς κενὰς, ἐνέβαλον. καὶ χειρὶ σιδηρᾷ ἐπιβληθείσῃ, μίαν ναῦν αὐτοὶ ἀπώλεσαν, τῶν ἀνδρῶν ἀποκολυμβησάντων. καὶ μετὰ τοῦτο, τῶν συρακουσίων ἐμβάντων ἐς τὰς ναῦς, καὶ παραπλεόντων ἀπὸ κάλω ἐς τὴν μεσσήνην, αὖθις προσβαλόντες οἱ ἀθηναῖοι, ἀποσιμωσάντων ἐκείνων, καὶ προεμβαλόντων, ἑτέραν ναῦν ἀπολλύουσι. καὶ ἐν τῷ παράπλῳ, καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τοιουτοτρόπῳ γενομένῃ, οὐκ ἔλασσον ἔχοντες οἱ συρακούσιοι, παρεκομίσθησαν ἐς τὸν ἐν τῇ μεσσήνῃ λιμένα. καὶ οἱ μὲν ἀθηναῖοι καμαρίνης ἀγγελθείσης προδίδοσθαι συρακουσίοις ὑπ' ἀρχίου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, ἔπλευσαν ἐκεῖσε. μεσσήνιοι δ' ἐν τούτῳ πανδημεὶ κατὰ γῆν καὶ ταῖς ναυσὶν ἅμα ἐστράτευσαν ἐπὶ νάξον τὴν χαλκιδικὴν, ὅμορον οὖσαν. καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ

Τειχήρεις ποιήσαντες. ἐντὸς δηλονότι τῶν τειχῶν ἀποκλείσαντες. Πρὸς τὴν πόλιν ἐσέβαλον. τὴν ναξίων. Ὑπὲρ τῶν ἄκρων πολλοί. ἀντὶ τοῦ, οἱ ἐπὶ τῶν ἄκρων ὄντες, καὶ τῶν ὀρέων, ὡς ἐκεῖ οἰκούντων αὐτῶν. Βοηθοῦντες ἐπὶ τοὺς μεσσηνίους. τοῖς μεσσηνίοις δηλονότι βοηθοῦντες κατὰ τῶν μεσσηνίων. Καὶ αἱ νῆες σχοῦσαι. τῶν συρακουσίων. Ἐπ' οἴκου ἕκασται διεκρίθησαν. ἀπέπλευσαν ἐπ' οἴκου διακριθεῖσαι. Ὡς κεκακωμένην. κακῶς πάσχουσαν. δ' ἐδυστυχηκυῖαν. Ταῖς ναυσὶν ἐπειρῶντο. γράφεται ἐπείρων. τὴν μεσσήνην δηλονότι. Καὶ κατεδίωξαν τοὺς μεσσηνίους. ἤγουν διώξαντες, ἐνέβαλον. Τεταραγμένοις. τοῖς μεσσηνίοις. Ἐπιγενόμενοι. ἐπιθέντες. Κατὰ χώραν ἔμενεν. ἤγουν ἡσύχαζεν. Ὅτι μὴ μία. ἤγουν, εἰ μὴ μία. Ἀλλὰ διαμώμενοι. ἀντὶ τοῦ διασκάπτοντες. εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ ἀμῆ, ὃ δηλοῖ σκαφίον τι. Βούλεται δὲ εἰπεῖν ὅτι διασκάλλοντες τὸν κάχληκα, καὶ βόθρους ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ ποιοῦντες, εὕρισκον ὕδωρ, οἷον ἄν τις ἐξ ἀνάγκης πίοι διὰ δίψαν. Στενοχωρία τε ἐν ὀλίγῳ. διαστήματι δηλονότι τῆς γῆς. Ἡροῦντο κατὰ μέρος. ἀντὶ τοῦ κατὰ διαδοχήν. Αἱ δὲ, μετέωροι. ἤγουν ἐπ' ἀγκύρας. Παρὰ λόγον ἐπιγιγνόμενος. παρὰ προσδοκίαν συμβαίνων. Ἡμερῶν ὀλίγων. ἐντὸς δηλονότι. Ἐν νήσῳ τε ἐρήμῃ. ὄντας δηλονότι. Τάξαντες. τὸ εἰσάγειν. Ἀργυρίου. ἕνεκεν δηλονότι. Ἐς τὰ πρὸς τὸ πέλαγος. ἐς τὰ ἀφορῶντα. Καταφέρεσθαι. κατάγεσθαι. Ἄπορον γὰρ ἐγίγνετο περιορμεῖν. ἄπορον γὰρ ἦν δηλονότι ταῖς ναυσὶ περιορμεῖν τὴν νῆσον. Ἀφειδὴς ὁ κατάπλους καθεστήκει. ἤγουν ἀφειδοῦντες ἑαυτῶν, κατέπλεον. Ἐπώκελλον γὰρ τὰ πλοῖα. ἐξεδίδοσαν φασὶ τῇ πέτρᾳ τὰ πλοῖα ὠνηθέντα χρημάτων ὑπὸ λακεδαιμονίων. ὑπέσχοντο γὰρ τοῖς ναυκλήροις δώσειν τὰς τιμάς, εἰ ἀπόλλυνται τὰ αὐτῶν πλοῖα. Περὶ τὰς κατάρσεις. κατάρσεις λέγει τοὺς ἐπιτηδείους εἰς καταγωγὴν τόπους καὶ εἰς τὸ προσορμίζεσθαι. οὓς δὲ ἐφύλασσον, ἀντὶ τοῦ φρουροὶ ἦσαν τινὲς τῶν πολιορκουμένων, ἵνα εὐθὺς ἀπολάβωσι τὰς τροφάς. Ἐσένεον δέ. εἰσεκολύμβων. εἰσήρχοντο. Ἐφέλκοντες μήκωνα μεμελιτωμένην. εἶδος βοτάνης ἡ μήκων, ἧς ὁ μὲν ὀπὸς θανάσιμος, ὡς λέγεται. τὸ δὲ σῶμα, γλυκύτατον. δύναται δὲ πείνης ἀπαλλάττειν μιγνυμένη μέλιτι.

τειχήρεις ποιήσαντες τοὺς ναξίους, εἶργον τὴν γῆν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ταῖς μὲν ναυσὶ περιπλεύσαντες κατὰ τὸν ἀκεσίνην ποταμόν, τὴν γῆν ἐδῄουν. τῷ δὲ πεζῷ πρὸς τὴν πόλιν ἐσέβαλον. ἐν τούτῳ δὲ οἱ σικελοὶ ὑπὲρ τῶν ἄκρων πολλοὶ κατέβαινον βοηθοῦντες ἐπὶ τοὺς μεσσηνίους. καὶ οἱ νάξιοι ὡς εἶδον, θαρσήσαντες, καὶ παρακελευόμενοι ἐν ἑαυτοῖς, ὡς οἱ λεοντῖνοι σφίσι, καὶ οἱ ἄλλοι ἕλληνες ξύμμαχοι ἐς τιμωρίαν ἐπέρχονται, ἐκδραμόντες ἄφνω ἐκ τῆς πόλεως, προσπίπτουσι τοῖς μεσσηνίοις. καὶ τρέψαντες, ἀπέκτειναν τε ὑπὲρ χιλίους. καὶ οἱ λοιποὶ χαλεπῶς ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ γὰρ οἱ βάρβαροι ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπιπεσόντες, τοὺς πλείστους διέφθειραν. καὶ αἱ νῆες σχοῦσαι ἐς τὴν μεσσήνην ὕστερον ἐπ' οἴκου ἕκασται διεκρίθησαν. λεοντῖνοι δὲ εὐθύς, καὶ οἱ ξύμμαχοι, μετὰ ἀθηναίων ἐς τὴν μεσσήνην ὡς κεκακωμένην ἐστράτευον καὶ προσβάλλοντες, οἱ μὲν ἀθηναῖοι κατὰ τὸν λιμένα ταῖς ναυσὶν ἐπειρῶντο, ὁ δὲ πεζός, πρὸς τὴν πόλιν. ἐπεκδρομὴν δὲ ποιησάμενοι οἱ μεσσήνιοι, καὶ λοκρῶν τινες μετὰ τοῦ Δημοτέλους, οἳ μετὰ τὸ πάθος ἐγκατελείφθησαν φρουροί, ἐξαπιναίως προσπεσόντες, τρέπουσι τοῦ στρατεύματος τῶν λεοντίνων τὸ πολύ, καὶ ἀπέκτειναν πολλούς. ἰδόντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι, καὶ ἀποβάντες ἀπὸ τῶν νεῶν ἐβοήθουν. καὶ κατεδίωξαν τοὺς μεσσηνίους πάλιν ἐς τὴν πόλιν, τεταραγμένοις ἐπιγενόμενοι. καὶ τροπαῖον στήσαντες, ἀνεχώρησαν ἐς τὸ ῥήγιον. μετὰ δὲ τοῦτο, οἱ μὲν ἐν τῇ σικελίᾳ ἕλληνες, ἄνευ τῶν ἀθηναίων, κατὰ γῆν ἐστράτευον ἐπ' ἀλλήλους. ἐν δὲ τῇ πύλῳ, ἔτι ἐπολιόρκουν τοὺς ἐν τῇ νήσῳ λακεδαιμονίους οἱ ἀθηναῖοι. καὶ τὸ ἐν τῇ ἠπείρῳ στρατόπεδον τῶν πελοποννησίων, κατὰ χώραν ἔμενεν. ἐπίπονος δ' ἦν τοῖς ἀθηναίοις ἡ φυλακή, σίτου τε ἀπορίᾳ, καὶ ὕδατος. οὐ γὰρ ἦν κρήνη ὅτι μὴ μία ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει τῆς πύλου, καὶ αὕτη οὐ μεγάλη. ἀλλὰ διαμώμενοι τὸν κάχληκα οἱ πλεῖστοι ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ, ἔπινον οἷον εἰκὸς ὕδωρ. στενοχωρία τε ἐν ὀλίγῳ στρατοπεδευομένοις ἐγίγνετο. καὶ τῶν νεῶν οὐκ ἐχουσῶν ὅρμον, αἱ μέν, σῖτον ἐν τῇ γῇ ᾑροῦντο κατὰ μέρος. αἱ δέ, μετέωροι ὥρμουν. ἀθυμίαν τε πλείστην ὁ χρόνος παρεῖχε, παρὰ λόγον ἐπιγιγνόμενος. οὓς ᾤοντο ἡμερῶν ὀλίγων ἐκπολιορκήσειν, ἐν νήσῳ τε ἐρήμῃ, καὶ ὕδατι ἁλμυρῷ χρωμένους. αἴτιον δὲ ἦν οἱ λακεδαιμόνιοι, προειπόντες ἐς τὴν νῆσον ἐσάγειν σῖτόν τε τὸν βουλόμενον ἀληλεσμένον, καὶ οἶνον, καὶ τυρόν, καὶ εἴ τι ἄλλο βρῶμα, οἷον ἂν ἐς πολιορκίαν ξυμφέροι, τάξαντες ἀργυρίου πολλοῦ, καὶ τῶν εἱλώτων τῷ ἐσαγαγόντι ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι. καὶ ἐσῆγον ἄλλοι τε παρακινδυνεύοντες, καὶ μάλιστα οἱ εἵλωτες, ἀπαίροντες ἀπὸ τῆς πελοποννήσου ὁπόθεν τύχοιεν, καὶ καταπλέοντες ἔτι νυκτὸς ἐς τὰ πρὸς τὸ πέλαγος τῆς νήσου. μάλιστα δὲ ἐτήρουν ἀνέμῳ καταφέρεσθαι. ῥᾷον γὰρ τὴν φυλακὴν τῶν τριήρων ἐλάνθανον, ὁπότε πνεῦμα ἐκ πόντου εἴη. ἄπορον γὰρ ἐγίγνετο περιορμεῖν. τοῖς δέ, ἀφειδὴς ὁ κατάπλους καθειστήκει. ἐπώκελλον γὰρ τὰ πλοῖα τετιμημένα χρημάτων. καὶ οἱ ὁπλῖται περὶ τὰς κατάρσεις τῆς νήσου ἐφύλασσον. ὅσοι δὲ γαλήνῃ κινδυνεύσειαν, ἡλίσκοντο. ἐσένεον δὲ καὶ κατὰ τὸν λιμένα κολυμβηταὶ ὕφυδροι, καλῳδίῳ ἐν ἀσκοῖς ἐφέλκοντες μήκωνα μεμελιτωμένην,

Ἐγκλήματα ἔχοντες. αἰτίας, ἐγκλήματα ἐπιφέροντες κατὰ Λακεδαιμονίων. Παράσπονδον. παρὰ τὰ ἐν ταῖς σπονδαῖς συγκείμενα. Καὶ ἄλλα οὐκ ἀξιόλογα. ἀντὶ τοῦ εὐτελῆ, καὶ φαῦλα. Ἰσχυριζόμενοι. ἐπερειδόμενοι, ὡς ἰσχυρὸν προτείνοντες πάνυ οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐὰν καὶ ὁτιοῦν παραβαθῇ. ἐὰν βραχὺ ἀδικηθῇ. Καὶ ἀδίκημα ἐπικαλέσαντες. καὶ ἐγκαλοῦντες ἀδικεῖσθαι, διὰ τὸ τὰς ναῦς μὴ ἀπειληφέναι. Ἀπελθόντες, ἐς πόλεμον καθίσταντο. μετὰ τὴν ἀκρόασιν τὴν ἐλθοῦσαν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀναχωρήσαντες ἐπὶ τὴν Σπάρτην, παρεσκευάζοντο ἐπὶ τὸν πόλεμον. Ἀθηναῖοι μὲν δυοῖν. ἀντὶ τοῦ, Ἀθηναίων μὲν δύο ναυσὶν ἐναντίαις περιπλεόντων τὴν νῆσον, τοῦτο δέ, ἵνα μὴ ἐν τῷ μέσῳ δι' ἀπανταῖ, μὴ ἐάσωσι τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ ἐξελθεῖν. Καὶ προσβολὰς ποιούμενοι τῷ τείχει. ἀπὸ κοινοῦ τό, ἐς πόλεμον καθίσταντο. Καὶ αὐτοὶ δέ. οἱ Λοκροί. Τὴν νῆσον πολιορκεῖσθαι. τὴν Σφακτηρίαν. Εἰ γὰρ κρατήσειαν τῷ ναυτικῷ. οἱ Λοκροὶ δηλονότι. Ἡ μεταξὺ Ῥηγίου θάλασσα, καὶ Μεσσήνης. ἤγουν τὸ μεταξὺ Ῥηγίου καὶ Μεσσήνης ποταμὸν ῥέουσα. Κληθεῖσα τοῦτο. δηλονότι μέρος τῆς θαλάσσης. Εἰκότως χαλεπὴ ἐνομίσθη. εἰς τὸ πλεῦσαι δηλονότι. Μίαν ναῦν ἀπολέσαντες. οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι. Καὶ νὺξ ἐπεγένετο. ἤγουν γενομένη γὰρ νύξ, ἐπέσχε τὸ ἔργον. Ἐπὶ δὲ τὴν Πελωρίδα. Πελωρίς, ἀκρωτήριον Σικελίας τὸ βορειότατον. Καὶ χειρὶ σιδηρᾷ. δηλονότι ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ἐπιβληθείσῃ ἀπὸ κοινοῦ. μίαν ναῦν ἀπώλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι. Ἀπὸ κάλω. τῷ λεγομένῳ παρόλκῳ. οἱ γὰρ παρ' αὐτὴν τὴν γῆν πλέοντες, οὐ δυνάμενοι ἐρέττειν.

ἐγκλήματα ἔχοντες, ἐπιδρομήν τε τῷ τειχίσματι παράσπονδον, καὶ ἄλλα οὐκ ἀξιόλογα δοκοῦντα εἶναι, οὐκ ἀπεδίδοσαν, ἰσχυριζόμενοι, ὅτι δὴ εἴρητο, ἐὰν καὶ ὁτιοῦν παραβαθῇ, λελύσθαι τὰς σπονδάς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀντέλεγόν τε, καὶ ἀδίκημα ἐπικαλέσαντες τὸ τῶν νεῶν, ἀπελθόντες, ἐς πόλεμον καθίσταντο, καὶ τὰ περὶ Πύλον ὑπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο. Ἀθηναῖοι μὲν δυοῖν νεοῖν ἐναντίαιν αἰεὶ τὴν νῆσον περιπλέοντες τῆς ἡμέρας, τῆς δὲ νυκτός, καὶ ἅπασαι περιώρμουν, πλὴν τὰ πρὸς τὸ πέλαγος, ὁπότε ἄνεμος εἴη. καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν αὐτοῖς εἴκοσι νῆες ἀφίκοντο ἐς τὴν φυλακήν. ὥστε αἱ πᾶσαι, ἑβδομήκοντα ἐγένοντο. Πελοποννήσιοι δὲ ἔν τε τῇ ἠπείρῳ στρατοπεδευόμενοι, καὶ προσβολὰς ποιούμενοι, τῷ τείχει, σκοποῦντες καιρόν, εἴ τις παραπέσοι, ὥστε τοὺς ἄνδρας σῶσαι. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι πρὸς ταῖς ἐν Μεσσήνῃ φρουρούσαις ναυσί, τὸ ἄλλο ναυτικόν, ὃ παρεσκευάζοντο προσκομίσαντες, τὸν πόλεμον ἐποιοῦντο ἐκ τῆς Μεσσήνης. καὶ μάλιστα ἐνῆγον οἱ Λοκροί, τῶν Ῥηγίνων κατὰ ἔχθραν. καὶ αὐτοὶ δὲ ἐσβεβλήκεσαν πανδημεὶ ἐς τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ναυμαχίας ἀποπειρᾶσθαι ἐβούλοντο, ὁρῶντες τοῖς Ἀθηναίοις τὰς μὲν παρούσας ὀλίγας ναῦς, ταῖς δὲ πλέοσι καὶ μελλούσαις ἥξειν, πυνθανόμενοι τὴν νῆσον πολιορκεῖσθαι. εἰ γὰρ κρατήσειαν τῷ ναυτικῷ τὸ Ῥήγιον, ἤλπιζον πεζῇ τε, καὶ ναυσὶν ἐφορμοῦντες, ῥᾳδίως χειρώσεσθαι, καὶ ἤδη σφῶν ἰσχυρὰ τὰ πράγματα γίγνεσθαι. ξύνεγγυς γὰρ κειμένου τοῦ τε Ῥηγίου ἀκρωτηρίου τῆς Ἰταλίας, τῆς τε Μεσσήνης τῆς Σικελίας, τοῖς Ἀθηναίοις τε οὐκ ἂν εἶναι ἐφορμεῖν, καὶ τοῦ πορθμοῦ κρατεῖν. ἔστι δὲ ὁ πορθμός, ἡ μεταξὺ Ῥηγίου θάλασσα, καὶ Μεσσήνης, ᾗπερ βραχύτατον Σικελία τῆς ἠπείρου ἀπέχει. καὶ ἔστιν ἡ Χάρυβδις κληθεῖσα τοῦτο, ᾗ Ὀδυσσεὺς λέγεται διαπλεῦσαι. διὰ στενότητα δὲ καὶ ἐκ μεγάλων πελαγῶν, τοῦ τε Τυρσηνικοῦ, καὶ τοῦ Σικελικοῦ ἐσπίπτουσα ἡ θάλασσα ἐς αὐτό, καὶ ῥοώδης οὖσα, εἰκότως χαλεπὴ ἐνομίσθη. ἐν τούτῳ οὖν τῷ μεταξύ, οἱ Συρακούσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ναυσὶν ὀλίγῳ πλέοσιν ἢ τριάκοντα, ἠναγκάσθησαν ὀψὲ τῆς ἡμέρας ναυμαχῆσαι, περὶ πλοίου διαπλέοντος ἀντεπαναγόμενοι, πρός τε Ἀθηναίων ναῦς ἑκκαίδεκα, καὶ Ῥηγίνας ὀκτώ. καὶ νικηθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, διὰ τάχους ἀπέπλευσαν ὡς ἕκαστοι ἔτυχον ἐς τὰ οἰκεῖα στρατόπεδα, τό τε ἐν τῇ Μεσσήνῃ καὶ ἐν τῷ Ῥηγίῳ, μίαν ναῦν ἀπολέσαντες. καὶ νὺξ ἐπεγένετο τῷ ἔργῳ. μετὰ δὲ τοῦτο, οἱ μὲν Λοκροὶ ἀπῆλθον ἐκ τῆς Ῥηγίνων. ἐπὶ δὲ τὴν Πελωρίδα τῆς Μεσσήνης συλλεγεῖσαι αἱ τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων νῆες, ὥρμουν. καὶ ὁ πεζὸς αὐτοῖς παρῆν. προσπλεύσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ Ῥηγῖνοι, ὁρῶντες τὰς ναῦς κενάς, ἐνέβαλον. καὶ χειρὶ σιδηρᾷ ἐπιβληθείσῃ, μίαν ναῦν αὐτοὶ ἀπώλεσαν, τῶν ἀνδρῶν ἀποκολυμβησάντων. καὶ μετὰ τοῦτο, τῶν Συρακουσίων ἐμβάντων ἐς τὰς ναῦς, καὶ παραπλεόντων ἀπὸ κάλω ἐς τὴν Μεσσήνην, αὖθις προσβαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι, ἀποσιμωσάντων ἐκείνων, καὶ προεμβαλόντων, ἑτέραν ναῦν ἀπολλύουσι. καὶ ἐν τῷ παράπλῳ, καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τοιουτοτρόπῳ γενομένῃ, οὐκ ἔλασσον ἔχοντες οἱ Συρακούσιοι, παρεκομίσθησαν ἐς τὸν ἐν τῇ Μεσσήνῃ λιμένα. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, Καμαρίνης ἀγγελθείσης προδίδοσθαι Συρακουσίοις ὑπ' Ἀρχίου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, ἔπλευσαν ἐκεῖσε. Μεσσήνιοι δ' ἐν τούτῳ πανδημεὶ κατὰ γῆν καὶ ταῖς ναυσὶν ἅμα ἐστράτευσαν ἐπὶ Νάξον τὴν Χαλκιδικήν, ὅμορον οὖσαν. καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ

Προσβαλόντες. τοῖς Συρακουσίοις δηλονότι. Ἀποσιμωσάντων. ὑπαναχωρησάντων, καὶ μετεωρισάντων τὰς ναῦς, ἵνα ἐκ πολλοῦ διαστήματος δυνηθῶσι μετὰ μείζονος ὁρμῆς ἐμβάλλειν τοῖς Ἀθηναίοις. Καὶ προεμβαλόντων. τῶν Συρακουσίων πρὸ τῶν Ἀθηναίων δηλονότι ἐμβαλόντων.

τειχήρεις

τοιοῦτοι. νῦν μὲν κοινὴν ἔχομεν πόλεμον τῆς πάσης πρὸς ὑμᾶς ἔχθραν. εἰ δὲ μὴ εἴξετε τοῖς λόγοις ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ Λακεδαιμονίοις, ἐχθροὶ ὑμῶν ἐσόμεθα. Ἔτι δ' ὄντων ἀκρίτων. ἔτι δὲ ὄντων ἀκρίτων, καὶ ἀμφιβόλων πραγμάτων τῶν κατὰ τὴν σφακτηρίαν, ἔτι ἁλίσκονται οἱ ἄνδρες, ἔτι διαφεύγουσι, καὶ ὑμῖν μὲν δόξης προσγινομένης, καὶ φιλίας παρ' ἡμῶν, ἐὰν σπεισώμεθα ὥσπερ νῦν ἔχομεν, ἡμῖν δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις πρὶν αἰσχροῦ τινος πειραθῆναι, ἀντὶ τοῦ πρὶν ἁλῶναι τοὺς ἄνδρας τῆς συμφορᾶς μετρίως κατατιθεμένης, διαλλαγῶμεν. Οἳ καὶ ἐν τούτῳ ὑμᾶς. ἐν τῷ αὐτῷ γενέσθαι δηλονότι τὴν εἰρήνην, ὑμᾶς νομιοῦσιν αἰτιωτέρους, ἀντὶ τοῦ πλέον

: κεστον διὰ μέσου γενόμενον ἡμᾶς καταλαβεῖν, ἐν ᾧ ἀνάγκη ἀΐδιον ὑμῖν ἔχθραν πρὸς τῇ κοινῇ, καὶ ἰδίαν ἔχειν, ὑμᾶς δὲ στερηθῆναι, ὧν νῦν προκαλούμεθα. ἔτι δ' ὄντων ἀκρίτων, καὶ ὑμῖν μὲν δόξης καὶ ἡμετέρας φιλίας προσγιγνομένης, ἡμῖν δὲ πρὸ αἰσχροῦ τινος, ξυμφορᾶς μετρίως κατατιθεμένης, διαλλαγῶμεν. καὶ αὐτοί τε ἀντὶ πολέμου, εἰρήνην ἑλώμεθα, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἀνάπαυσιν κακῶν ποιήσωμεν, οἳ καὶ ἐν τούτῳ ὑμᾶς αἰτιωτέρους ἡγήσονται. πολεμοῦνται γὰρ ἀσαφῶς ὁποτέρων ἀρξάντων. καταλύσεως δὲ γενομένης, ἧς νῦν ὑμεῖς τὸ πλέον κύριοί ἐστε, τὴν χάριν ὑμῖν προσθήσουσιν. ἤν τε γνῶτε, Λακεδαιμονίοις ἔξεστιν ὑμῖν φίλοις γενέσθαι βεβαίως. αὐτῶν τε προκαλεσαμένων, χαρισαμένοις τε μᾶλλον ἢ βιασαμένοις. καὶ ἐν τούτῳ τὰ ἐνόντα ἀγαθὰ προσκοπεῖτε ὅσα εἰκὸς εἶναι. ἡμῶν γὰρ καὶ ὑμῶν ταὐτὰ λεγόντων, τό γε ἄλλο ἑλληνικὸν ἴστε ὅτι ὑποδεέστερον ὂν, τὰ μέγιστα τιμήσει.

Οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι τοσαῦτα εἶπον, νομίζοντες τοὺς Ἀθηναίους ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ σπονδῶν μὲν ἐπιθυμεῖν, σφῶν δὲ ἐναντιουμένων, κωλύεσθαι. διδομένης δὲ εἰρήνης, ἀσμένους δέξασθαί τε καὶ τοὺς ἄνδρας ἀποδώσειν. οἱ δέ, τὰς μὲν σπονδάς ἔχοντες, τοὺς ἄνδρας ἐν τῇ νήσῳ, ἤδη σφίσιν ἐνόμιζον ἑτοίμους εἶναι, ὁπότ' ἂν βούλωνται ποιεῖσθαι πρὸς αὐτούς. τοῦ δὲ πλέονος, ὠρέγοντο. μάλιστα δὲ αὐτοὺς ἐνῆγε Κλέων ὁ Κλεαινέτου, ἀνὴρ δημαγωγὸς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὤν, καὶ τῷ πλήθει πιθανώτατος. καὶ ἔπεισεν ἀποκρίνασθαι, ὡς χρὴ τὰ ὅπλα καὶ σφᾶς αὐτοὺς τοὺς ἐν τῇ νήσῳ παραδόντας πρῶτον, κομισθῆναι Ἀθήναζε. ἐλθόντων δέ, ἀποδόντας Λακεδαιμονίους Νίσαιαν, καὶ Πηγάς, καὶ Τροιζῆνα, καὶ Ἀχαΐαν, ἃ οὐ πολέμῳ ἔλαβον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς προτέρας ξυμβάσεως, Ἀθηναίων ξυγχωρησάντων κατὰ ξυμφοράς, καὶ ἐν τῷ τότε δεομένων τι μᾶλλον σπονδῶν, κομίσασθαι τοὺς ἄνδρας, καὶ σπονδὰς ποιήσασθαι, ὁπόσον ἂν δοκῇ χρόνον ἀμφοτέροις. οἱ δέ, πρὸς μὲν τὴν ἀπόκρισιν, οὐδὲν ἀντεῖπον, ξυνέδρους δὲ σφίσιν ἐκέλευον ἑλέσθαι, οἵτινες λέγοντες, καὶ ἀκούοντες περὶ ἑκάστου, ξυμβήσονται κατὰ ἡσυχίαν, ὅ,τι ἂν πείθωσιν ἀλλήλους. Κλέων δὲ ἐνταῦθα δὴ πολὺς ἐνέκειτο, λέγων γιγνώσκειν μὲν καὶ πρότερον οὐδὲν ἐν νῷ ἔχοντας δίκαιον αὐτούς, σαφὲς δ' εἶναι καὶ νῦν, οἵτινες τῷ μὲν πλήθει οὐδὲν ἐθέλουσιν εἰπεῖν, ὀλίγοις δὲ ἀνδράσι ξύνεδροι βούλονται γίγνεσθαι. ἀλλὰ εἴ τι ὑγιὲς διανοοῦνται, λέγειν ἐκέλευσεν ἅπασιν. ὁρῶντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι οὔτε σφίσιν οἷόν τε ὂν ἐν πλήθει εἰπεῖν, εἴ τι καὶ ὑπὸ τῆς ξυμφορᾶς ἐδόκει αὐτοῖς ξυγχωρεῖν, μὴ ἐς τοὺς ξυμμάχους διαβληθῶσιν εἰπόντες, καὶ οὐ τυχόντες, οὔτε τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ μετρίοις ποιήσοντας, ἃ προυκαλοῦντο, ἀνεχώρησαν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἄπρακτοι. ἀφικομένων δὲ αὐτῶν διελέλυντο εὐθὺς αἱ σπονδαὶ αἱ περὶ Πύλον. καὶ τὰς ναῦς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀπῄτουν, καθάπερ ξυνέκειτο. οἱ δ' Ἀθηναῖοι

τέρους, ἀντὶ τοῦ πλέον [κύριοί ἐστε] Λακεδαιμονίων, ὑμῖν τὴν χάριν τῆς εἰρήνης ὁμολογήσουσιν. ὁ δὲ καὶ σύνδεσμος, οὐ περιττῶς κεῖται, ἀλλ' ἀναγκαίως. λέγει γὰρ ὅτι, τοῦ τι νομίσαι ὑμᾶς νενικηκέναι, καὶ τὴν χάριν τῆς εἰρήνης ἐς ὑμᾶς μέλλουσιν ἀνενεγκεῖν.

Πολεμοῦνται μὲν γὰρ ἀσαφῶς. πολεμοῦνται γάρ, ἀδήλου ὄντος τοῦ πράγματος, τίς ἐστιν ὁ προκατάρξάμενος τοῦ πολέμου, ἔτι ὁ Λακεδαιμόνιος, ἔτι ὁ Ἀθηναῖος, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἤν τε γνῶτε Λακεδαιμονίοις. ἄν τι ἐθελήσητε, ἔξεστιν ὑμῖν Λακεδαιμονίοις φίλους γενέσθαι, χάριν δ' οὖν ἄν, ἤπερ βιασθεῖσιν ὑπ' αὐτῶν. Αὐτῶν τε προκαλεσαμένων. θελησάντων, καὶ προτρεψάντων ὑμῶν αὐτῶν ταῦτα. Ὅσα εἰκὸς εἶναι. ἀντὶ τοῦ συμβήσεσθαι. Καὶ ὑμῶν ταὐτὰ λεγόντων. ἡμῶν γὰρ καὶ ὑμῶν ταὐτὰ σπενδομένων, καὶ ὁμονοούντων, τὸ ἄλλο ἑλληνικὸν ὑπήκοον ὄν, μεγάλως ὑμᾶς τιμήσει. Οἱ δέ, τὰς μὲν σπονδάς. τὸ ἑξῆς, τὰς σπονδὰς ποιεῖσθαι. Μάλιστα δὲ αὐτοὺς ἐνῆγε. κατέπειθεν. Ἀθηναίων ξυγχωρησάντων. Ἀθηναίων τὰ προειρημένα χωρία Λακεδαιμονίοις συγχωρησάντων ἐν ταῖς προτέραις σπονδαῖς, διὰ τὸ ἐν συμφοραῖς εἶναι. ταῦτα γὰρ τὸ ἐπιταττόμενον, ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων συνεχώρουν. Καὶ ἐν τῷ τότε τι δεομένων. τῶν Λακεδαιμονίων. Οἱ δέ, πρὸς μὲν τὴν ἀπόκρισιν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι. Οἵτινες λέγοντες. τοὺς διαλεγομένους περὶ τούτων, καὶ συνδοκιμάζοντας. Ξυμβήσονται. φιλιωθήσονται.

Διαβληθῶσι. ψιχθῶσι. μισηθῶσι. Καθάπερ ξυνέκειτο. ἀντὶ τοῦ, ὥσπερ ἐν ταῖς συνθήκαις ἦν δεδογμένον.

Καταλύοιντο. ἀναπαύσαιντο. Ὃ νῦν ὑμῖν. ἐν εὐπραγίᾳ καταλύσασθαι, καὶ οὐκ ἀπεκδέχεσθαι τὸν πόλεμον. Καὶ μήποτε ὕστερον. ἵνα μὴ ἐάν ποτε σφαλῆτε, ὕστερον ἀπειθήσαντες ἡμῖν, ὡς ἐνδέχεται γε, νομισθῆτε καὶ τὰ νῦν ἄλλως εὐτυχηκέναι, καὶ χωρὶς συνέσεως ἐξουσίας ὑμῖν οὔσης, εἰρήνης γενομένης ἄνευ κινδύνων, εὐβουλίας τε, καὶ ἀνδρίας, δόξαν τοῖς μετὰ ταῦτα ἀνθρώποις καταλιπεῖν. ἰσχύος μέν, διὰ τό, μεῖναι ὑμῖν τὴν εὐτυχίαν, καὶ μὴ μεταβληθῆναι· εὐβουλίας δέ, ὅτι ἐσπείσασθε ἐν τῷ εὐτυχεῖν, εἰδότες τὸ τῆς τύχης ἄστατον.

Λακεδαιμόνιοι δέ. κατὰ τὸ φρόνημα τῶν λακεδαιμονίων τά τε ἄλλα, καὶ μάλιστα τοῦτο εἴρηται. οὐ γὰρ κολακεύουσι τοὺς ἀθηναίους, καίτοι γε ἀτυχήσαντες, ἀλλὰ μένουσιν ἐπὶ τοῦ φρονήματος, καὶ λέγουσιν, ὅτι λακεδαιμόνιοι ὑμῖν εἰρήνην διδόασιν· ὡς ὄντες τούτου κύριοι, ἀνταιτοῦντες δὲ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας δηλονότι, καὶ ἐντεῦθεν κύριοι νομίζουσιν εἶναι, τοῦ ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην οἱ λακεδαιμόνιοι. ὥσπερ ὡς αὐτοὶ διδόντες αὐτήν, ἀντ' αὐτῆς αἰτοῦσι τοὺς ἄνδρας.

Καὶ ἄμεινον ἡγούμενοι. ἡμῖν, καὶ ὑμῖν ὡς ἀντύλλος φησίν,

,, καταλύοιντο. ὃ νῦν ὑμῖν ὦ ἀθηναῖοι, καλῶς ἔχει πρὸς ἡμᾶς πρᾶξαι, καὶ μήποτε
,, ὕστερον, ἢν ἄρα μὴ πειθόμενοι σφαλῆτε, ἃ πολλὰ ἐνδέχεται, νομισθῆναι τύ-
,, χῃ καὶ τὰ νῦν προχωρήσαντα κρατῆσαι, ἐξὸν ἀκίνδυνον δόκησιν ἰσχύος καὶ ξυ-
,, νέσεως ἐς τὸ ἔπειτα καταλιπεῖν. λακεδαιμόνιοι δὲ ὑμᾶς προκαλοῦνται ἐς
,, σπονδάς, καὶ διάλυσιν πολέμου, διδόντες μὲν εἰρήνην, καὶ ξυμμαχίαν, καὶ ἄλ-
,, λην φιλίαν πολλήν, καὶ οἰκειότητα ἐς ἀλλήλους ὑπάρχειν, ἀνταιτοῦντες δὲ
,, τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας, καὶ ἄμεινον ἡγούμενοι ἀμφοτέροις μὴ διακινδυνεύε-
,, σθαι, εἴτε βίᾳ διαφύγοιεν, παρατυχούσης τινὸς σωτηρίας, εἴτε καὶ ἐκπολιορ-
,, κηθέντες, μᾶλλον ἂν χειρωθεῖεν. νομίζομέν τε τὰς μεγάλας ἔχθρας μάλιστ'
,, ἂν διαλύεσθαι βεβαίως, οὐκ ἢν ἀνταμυνόμενός τις, καὶ ἐπικρατήσας τὰ πλεί-
,, ω τοῦ πολέμου, κατ' ἀνάγκην ὅρκοις ἐγκαταλαμβάνων, μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ξυμ-
,, βῇ, ἀλλ' ἢν παρὸν τὸ αὐτὸ δρᾶσαι πρὸς τὸ ἐπιεικές, καὶ ἀρετῇ αὐτὸν νικήσας
,, παρὰ ἃ προσεδέχετο, μετρίως ξυναλλαγῇ. ὀφείλων γὰρ ἤδη ὁ ἐναντίος μὴ ἀνταμύ-
,, νεσθαι ὡς βιασθείς, ἀλλ' ἀνταποδοῦναι ἀρετήν, ἑτοιμότερός ἐστιν αἰσχύνῃ ἐμ-
,, μένειν, οἷς ξυνέθετο. καὶ μᾶλλον πρὸς τοὺς μειζόνως ἐχθροὺς τοῦτο δρῶσιν οἱ ἄνθρωποι,
,, ἢ πρὸς τοὺς τὰ μέτρια διενεχθέντας. πεφύκασί τε τοῖς μὲν ἑκουσίως ἐνδοῦσιν,
,, ἀνθησσᾶσθαι μεθ' ἡδονῆς, πρὸς δὲ τὰ ὑπεραυχοῦντα, καὶ παρὰ γνώμην διακινδυ-
,, νεύειν. ἡμῖν δὲ καλῶς εἴπερ ποτέ, ἔχει ἀμφοτέροις ἡ ξυναλλαγή, πρίν τι ἀνή-

ἵνα δοκῶσι λακεδαιμόνιοι καὶ τοῦ τῶν ἀθηναίων προνοεῖσθαι συμφέροντος. ἢ ἀμφοτέρων λέγει ἐν ἀμφοτέροις, ἢ διαφυγεῖν τοὺς ἄνδρας, ἢ ἐκπολιορκηθῆναι, ὃ καὶ μᾶλλον εἰκός ἐστιν. Εἴτε βίᾳ διαφύγοιεν. τὸ διακινδυνεύεσθαι ἐξηγεῖται, πῶς μέλλει διακινδυνεύεσθαι αὐτοῖς ἡ δόξα. εἴτε φησὶ βίᾳ διαφύγοιεν οἱ ἄνδρες παραπεσούσης τινὸς δὴ τῆς τύχης σωτηρίας, καὶ γενησόμεθα πάλιν ἴσοι ὑμῖν, εἴτε καὶ ἐκπολιορκηθέντες παρ' ὑμῶν, τουτέστιν, ἀπολλόμενοι διὰ τῆς πολιορκίας παρασκευάσουσιν ὑμᾶς, καὶ ἐφελκύσονται πρὸς τὴν κοινὴν ἔχθραν, καὶ ἐπὶ πλέον ἔχειν ἴσα λακεδαιμονίους, καὶ ἀθηναίους. Παρατυχούσης. παραπεσούσης. Νομίζομέν τε. νομίζομέν τε τὰς μεγάλας ἔχθρας παύεσθαι βεβαίως, οὐκ ἐπειδὰν κατὰ πόλεμόν τις πλεονεκτήσας, τῶν ἐναντίων ἀναγκάσῃ δι' ὅρκων αὐτοὺς ἄκοντας συμβῆναι, καὶ μὴ δικαίως τουτέστι, σπονδὰς ποιῆσαι πλεονεκτικάς, καὶ ἀδίκους, καὶ ἀνίσους, καὶ ὡς ἂν συμφέρῃ τῷ νενικηκότι, ἀλλ' ἐὰν δυνάμενος αὐτὰ ταῦτα πεῖσαι τοὺς ἡττηθέντας τὰ ἄδικα καὶ πλεονεκτικὰ συνθέσθαι, μηδὲν τούτων ἀπαιτήσῃ αὐτόν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἴσου διαλλαγῇ, καὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ αὐτὸ τὸ πλεονεκτικὸν κατακρατήσῃ παρὰ τὴν ἐλπίδα τοῦ κεκρατημένου. δῆλον γὰρ ὅτι ὁ κεκρατημένος ἐλπίζει παρὰ τοῦ κρατήσαντος ἀδικεῖσθαι, καὶ πλεονεκτεῖσθαι. οὐδεὶς γὰρ νικήσας, ἀνέχεται ὁμοίως, καὶ ἐν ἴσῃ τάξει σπένδεσθαι τῷ νενικημένῳ, ἀλλ' ἀεὶ τὸ πλέον ἐθέλει ἔχειν. Ἀλλ' ἢν παρὸν τὸ αὐτὸ δρᾶσαι. ἤγουν τὸ νικῆσαι. Μετρίως. μετὰ ταπεινοφροσύνης. Ὀφείλων γὰρ ἤδη ὁ ἐναντίος. ὁ γὰρ δι' ἐναντίας ὡς ἂν μὴ βιασθείς, ἀλλ' ἐπιεικείᾳ πεισθείς, εἰδὼς τὸ οὐκ ἀμύνασθαι δίκαιον, ἀλλ' ἀμείβεσθαι τὴν ἀρετήν, ἑτοιμότερός ἐστιν ἐμμένειν ταῖς σπονδαῖς, αἰσχυνόμενός τι παραβῆναι. τῷ δὲ ἑτοιμότερος, προσυπακουστέον τὸ ἐκείνου. ἤτοι τοῦ μὴ πεισθέντος, ἀλλὰ βιασθέντος σπείσασθαι. Καὶ μᾶλλον πρὸς τοὺς μειζόνως ἐχθρούς. καὶ μᾶλλον πρὸς τοὺς μείζω ἐχθροὺς τοῦτο δρῶσι, τὸ εὐγνωμονῆσαι, ἤτοι προθύμως ἐμμένειν ταῖς σπονδαῖς. ὡς γὰρ ἐκ μεγάλων ἐχθρῶν ἐκφυγόντες, καὶ σωθέντες, ἀσμένως φέρουσι τὸ ἡσυχάζειν, κέρδος νομίζοντες τὸ μὴ πάλιν κινδυνεύειν πρὸς μείζω μαχόμενοι, ἤπερ πρὸς ἐκείνους, τοὺς περὶ εὐτελῶν, καὶ μετρίων αὐτοῖς διενεχθέντας. ἔστι δὲ ἀντίπτωσις. ἀντὶ γὰρ τοῦ περὶ μετρίων, εἴρηκε τὰ μέτρια. Πεφύκασί τε. πεφύκασί τε οἱ ἄνθρωποι, τοῖς μὲν εὐγνωμόνως σπενδομένοις, μαλακώτεροι γίνεσθαι πρὸς τὸ ἐκείνοις σπένδεσθαι. πρὸς δὲ τοὺς ἐναντιουμένους, παρὰ προαίρεσιν διακινδυνεύειν.

Ἡμῖν δὲ καλῶς, εἴπερ ποτὲ ἔχει. ἡμῖν δὲ καλῶς ἔχει φησί, διαλλαγῆναι πρὸ τοῦ ἀνήκεστόν τι παρ' ὁποτέρων ἡμῖν γινόμενον, εἰς ἀνάγκας ἡμᾶς καταστῆσαι ἀιδίου ἔχθρας. τὸ δὲ πρὸς τὴν κοινὴν καὶ ἰδίαν ἔχειν,

γνοῦ τὸν

Ἔπεμψαν ἡμᾶς λακεδαιμόνιοι. τὸ προοίμιον ἐκ προσοχῆς, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος. τίμιον τε πολλῷ τὸ συμφέρον τε ἐστὶ δ' ὅ τι ἔχει καὶ τὸ δυνατὸν παραμιγνύμενον. Καὶ ἡμῖν ἐς τὴν ξυμφοράν. καὶ ὅσα ὑμῖν ὠφέλιμον, ἐσόμενον ἀποδείξομεν, καὶ ὁμοῦ ἡμῖν εὐπρεπὲς ἐν τῇ παρούσῃ συμφορᾷ.

Τοὺς δὲ λόγους μακροτέρους. περιττὸν τὸ μακροτέρους. ἀρκεῖ γὰρ εἰπεῖν, τοὺς δὲ λόγους οὐ παρὰ τὸ εἰωθὸς μηκυνοῦμεν. Ἐν ᾧ ἂν καιρὸς ᾖ διδάσκον τὰς τι διδάσκοντας λόγοις τὸ δέον τῶν προὔργου τι πράσσειν, ἵνα ᾖ τοιοῦτον. πείθοντας λόγῳ δέοντος διαπράττεσθαι τὰ προσήκοντα. παραιτεῖται δὲ ἡ λέξις ἔχει τῆς ἐσομένης μακρολογίας, οὐκ ὄντος λακωνικοῦ τοῦ μακρολογεῖν. Τῶν δὲ προὔργου. τῶν σπουδαίων. Λάβετε δὲ αὐτούς. ἀκούσατε δὲ τῶν λόγων μὴ πολεμίως, ὡς πολεμίων ἀκούοντες, μήτε ἀσυνέτους ἀλλ' οἷα δὴ συνετοὶ ὑπομνήσεως μόνης ἕνεκεν αὐτοὺς νομίσατε λέγεσθαι πρὸς εἰδότας ὑμᾶς ἑκάστα. Μὴ πολεμίως. ἤγουν μὴ διαθέσει πολεμικῇ. Καλῶς θέσθαι. ἐπαινετῶς διοικῆσαι. Καὶ μὴ παθεῖν. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἔξεστι. τὸ δὲ ἀγαθόν τι λαμβάνοντες, ἀντὶ τοῦ εὐπραγοῦντος κεῖται. Ἀεὶ γὰρ τοῦ πλέονος ἐλπίδι ὀρέγονται. ἀεὶ γὰρ ὀρέγονται τοῦ πλείονος, ἐλπίζοντες αὐτοῦ τεύξεσθαι. προσυπακοῦσαι δὲ δεῖ ἔξωθεν τὸ, καὶ διὰ τοῦτο ἐκ περιουσίας τῆς

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ.

Ἔπεμψαν ἡμᾶς λακεδαιμόνιοι ὦ ἀθηναῖοι, περὶ τῶν ἐν τῇ νήσῳ ἀνδρῶν πράξοντας ὅ, τι ἂν ὑμῖν τε ὠφέλιμον ὂν (τὸ αὐτὸ πείθωμεν) καὶ ἡμῖν ἐς τὴν ξυμφορὰν ὡς ἐκ τῶν παρόντων, κόσμον μάλιστα μέλλῃ οἴσειν. τοὺς δὲ λόγους μακροτέρους οὐ παρὰ τὸ εἰωθὸς μηκυνοῦμεν, ἀλλ' ἐπιχώριον ὂν ἡμῖν, οὗ μὲν βραχεῖς ἀρκῶσι, μὴ πολλοῖς χρῆσθαι, πλείοσι δὲ, ἐν ᾧ ἂν καιρὸς ᾖ διδάσκοντάς τι τῶν προὔργου, λόγοις τὸ δέον πράσσειν. λάβετε δὲ αὐτοὺς μὴ πολεμίως, μηδ' ὡς ἀξύνετοι διδασκόμενοι. ὑπόμνησιν δὲ τοῦ καλῶς βουλεύσασθαι πρὸς εἰδότας ἡγησάμενοι. ὑμῖν γὰρ εὐτυχίαν τὴν παροῦσαν ἔξεστι καλῶς θέσθαι, ἔχουσι μὲν ὧν κρατεῖτε, προσλαβοῦσι δὲ τιμὴν, καὶ δόξαν. καὶ μὴ παθεῖν, ὅπερ οἱ ἀήθως τι ἀγαθὸν λαμβάνοντες τῶν ἀνθρώπων. ἀεὶ γὰρ τοῦ πλέονος ἐλπίδι ὀρέγονται, διὰ τὸ καὶ τὰ παρόντα ἀδοκήτως εὐτυχῆσαι. οἷς δὲ πλεῖσται μεταβολαὶ ἐπ' ἀμφότερα ξυμβεβήκασι, δίκαιοί εἰσι, καὶ ἀπιστότατοι εἶναι ταῖς εὐπραγίαις. ὃ τῇ τε ὑμετέρᾳ πόλει δι' ἐμπειρίαν, καὶ ἡμῖν μάλιστ' ἂν ἐκ τοῦ εἰκότος προσείη. γνῶτε δὲ καὶ ἐς τὰς ἡμετέρας νῦν ξυμφορὰς ἀπιδόντες, οἵτινες ἀξίωμα μέγιστον τῶν ἑλλήνων ἔχοντες, ἥκομεν παρ' ὑμᾶς, πρότερον αὐτοὶ κυριώτεροι νομίζοντες εἶναι δοῦναι, ἐφ' ἃ νῦν ἀφιγμένοι, ὑμᾶς αἰτούμεθα. καίτοι οὔτε δυνάμεως ἐνδείᾳ ἐπάθομεν αὐτὸ, οὔτε μείζονος προσγενομένης ὑβρίσαντες· ἀπὸ δὲ τῶν ἀεὶ ὑπαρχόντων γνώμῃ σφαλέντες, ἐν ᾧ πᾶσι τὸ αὐτὸ ὁμοίως ὑπάρχει. ὥστε οὐκ εἰκὸς ὑμᾶς διὰ τὴν παροῦσαν νῦν ῥώμην, πόλεώς τε καὶ τῶν προσγεγενημένων, καὶ τὸ τῆς τύχης οἴεσθαι ἀεὶ μεθ' ὑμῶν ἔσεσθαι. σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν, οἵτινες τἀγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς ἔθεντο. καὶ ταῖς ξυμφοραῖς οἱ αὐτοὶ εὐξυνετώτερον ἂν προσφέροιντο. τόν τε πόλεμον νομίσωσι μὴ καθ' ὅσον ἄν τις αὐτοῦ μέρος βούληται μεταχειρίζειν, τούτῳ ξυνεῖναι, ἀλλ' ὅσαι ἂν αἱ τύχαι αὐτῶν ἡγήσωνται. καὶ ἐλάχιστ' ἂν οἱ τοιοῦτοι πταίοντες, διὰ τὸ μὴ τῷ ὀρθουμένῳ αὐτοῦ πιστεύοντες ἐπαίρεσθαι, ἐν τῷ εὐτυχεῖν ἂν μάλιστα

εὐτυχίας. Διὰ τὸ καὶ τὰ παρόντα ἀδοκήτως εὐτυχῆσαι. ἤγουν μετὰ εὐτυχίας λαβεῖν τὰ παρόντα. Οἷς δὲ πλεῖσται μεταβολαί. οἷς τισὶ δὲ ἐπ' ἀμφότερα ἐπέστη δηλονότι τὰ ἀγαθὰ, καὶ τὰ κακά. Δίκαιοί εἰσι. τούτοις φησὶ μὴ πιστεύειν, ταῖς εὐπραγίαις προσήκει. Καὶ ἀπιστότατοι. περιττὸς ὁ καί. Ὃ τῇ τε ὑμετέρᾳ πόλει. τὸ μὴ πιστεύειν δηλονότι ταῖς εὐπραγίαις. Δι' ἐμπειρίαν. τούτου τοῦ πράγματος. Κυριώτεροι. δικαιότεροι. Ἐφ' ἃ νῦν. τὰς σπονδὰς λέγει. Καίτοι οὔτε δυνάμεως. ἤγουν ὡς ἀδυνατοῦντες. Ἐπάθομεν αὐτό. τὰς νῦν δηλονότι συμφοράς. Προσγενομένης. δυνάμεως ἀπὸ κοινοῦ. Ἀπὸ δὲ τῶν ἀεὶ ὑπαρχόντων. τῆς συνήθους δυνάμεως τῆς οὔσης ἀεὶ τοῖς ἀνθρώποις. Ἐν ᾧ πᾶσι τὸ αὐτὸ ὁμοίως ὑπάρχει. ἐν ᾧ δὲ δύνασθαι γνώμῃ σφαλῆναι. Σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν. σώφρονές εἰσιν, οἵτινες ἀδήλου ὄντος τοῦ ἀποβησομένου, ἐκ τῆς παρούσης εὐπραγίας, ἀλλ' ἀσφαλέστερον ἔχουσι, καὶ οὐκ ἐξυβρίζουσιν, ὡς παραμενούσης αὐτοῖς ἀεὶ τῆς εὐπραγίας, ἀλλὰ συμβαινούσης τοῖς ἐναντίοις. Καὶ ταῖς ξυμφοραῖς οἱ αὐτοί. καὶ γὰρ τὰς συμφορὰς συνετώτερον ἂν, καὶ ὡς συνετοὶ προσδέχοιντό τε, καὶ φέροιεν. Τόν τε πόλεμον νομίσωσιν. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν, οἵτινες ἂν μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ τὰ ἑξῆς. ἡ δὲ διάνοια, σώφρονές εἰσιν, οἵτινες οἴονται τὰ ἐκ τῶν πολέμων μὴ κατὰ προαίρεσιν ἡμετέραν ἀποβαίνειν, ἀλλὰ κατὰ τύχην. Ἔνιοι δὲ τόνδε τὸν τρόπον ἐξηγήσαντο. σώφρονές εἰσιν, οἱ νομίζοντες τὸν πόλεμον, τουτέστι, τὴν ἐκ τοῦ πολέμου νίκην, μὴ καθ' ὃ μέρος ἄν τις αὐτοῦ μεταχειρίζηται οἷον, ναυμαχῶν, κατὰ τοῦτο ἐπιτυγχάνειν, ἀλλ' ὡς ἐὰν ἡ τύχη ἡγῆται τοῦ πολέμου. Καὶ ἐλάχιστ' ἂν οἱ τοιοῦτοι πταίοντες. οἱ μὴ πιστεύοντες ταῖς κατὰ πόλεμον εὐπραγίαις. τὸ γὰρ ὀρθούμενον, τὴν εὐπραγίαν λέγει. οὗτοι φησὶν ἐλάχιστα πταίοιεν ἂν, οἱ τὸν πόλεμον ἐν τῷ εὐπραγεῖν αὐτὸ καταθέμενοι. ἐξηγητικὸν δὲ ἐστι τοῦτο, τοῦ σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν, οἵτινες τὰ ἀγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς ἔθεντο. Ἐν τῷ εὐτυχεῖν. ἀντὶ τοῦ εὐτυχοῖεν.

τὰς ναῦς, καὶ οὐκ ἐκπλεούσας, ἀπορήσαντες ὅπῃ καθορμίσονται, τότε μὲν ἐς πρώτην τὴν νῆσον, ἣ οὐ πολὺ ἀπέχει ἔρημος οὖσα, ἔπλευσαν, καὶ ηὐλίσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ παρασκευασάμενοι, ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν ἀνήγοντο, ἢν μὲν ἀντεκπλεῖν ἐθέλωσι σφίσιν, ἐς τὴν εὐρυχωρίαν. εἰ δὲ μή, ὡς αὐτοὶ ἐπεσπλευσούμενοι. καὶ οἱ μὲν, οὔτε ἀντανήγοντο, οὔτε ἃ διενοήθησαν φράξαι τοὺς ἔσπλους, ἔτυχον ποιήσαντες. ἡσυχάζοντες δ' ἐν τῇ γῇ, τάς τε ναῦς ἐπλήρουν, καὶ παρεσκευάζοντο, ἢν ἐσπλέῃ τις, ὡς ἐν τῷ λιμένι ὄντι οὐ σμικρῷ ναυμαχήσοντες. οἱ δ' ἀθηναῖοι γνόντες, καθ' ἑκάτερον τὸν ἔσπλουν, ὥρμησαν ἐπ' αὐτούς. καὶ τὰς μὲν πλείους καὶ μετεώρους ἤδη τῶν νεῶν, καὶ ἀντιπρώρους προσπεσόντες, ἐς φυγὴν κατέστησαν. καὶ ἐπιδιώκοντες, ὡς διὰ βραχέος, ἔτρωσαν μὲν πολλάς, πέντε δ' ἔλαβον, καὶ μίαν τούτων αὐτοῖς ἀνδράσι. ταῖς δὲ λοιπαῖς ἐν τῇ γῇ καταπεφευγυίαις ἐνέβαλλον. αἱ δὲ, καὶ πληρούμεναι ἔτι πρὶν ἀνάγεσθαι, ἐκόπτοντο. καί τινας καὶ ἀναδούμενοι, κενὰς εἷλκον, τῶν ἀνδρῶν ἐς φυγὴν ὡρμημένων. ἃ ὁρῶντες οἱ λακεδαιμόνιοι, καὶ περιαλγοῦντες τῷ πάθει, ὅτι περ αὐτῶν οἱ ἄνδρες ἀπελαμβάνοντο ἐν τῇ νήσῳ, παρεβοήθουν. καὶ ἐπεσβαίνοντες ἐς τὴν θάλασσαν, ξὺν τοῖς ὅπλοις ἀνθεῖλκον, ἐπιλαμβανόμενοι τῶν νεῶν. καὶ ἐν τούτῳ κεκωλῦσθαι ἐδόκει ἕκαστος, ᾧ μή τινι καὶ αὐτὸς ἔργῳ παρῆν. ἐγένετό τε ὁ θόρυβος μέγας, καὶ ἀντηλλαγμένος τοῦ ἑκατέρων τρόπου περὶ τὰς ναῦς. οἵ τε γὰρ λακεδαιμόνιοι ὑπὸ προθυμίας καὶ ἐκπλήξεως ὡς εἰπεῖν, ἄλλο οὐδὲν, ἢ ἐκ γῆς ἐναυμάχουν. οἵ τ' ἀθηναῖοι κρατοῦντες, καὶ βουλόμενοι τῇ παρούσῃ τύχῃ ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐπεξελθεῖν, ἀπὸ νεῶν ἐπεζομάχουν. πολύν τε πόνον παρασχόντες ἀλλήλοις, καὶ τραυματίσαντες, διεκρίθησαν. καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι τὰς κενὰς ναῦς, πλὴν τῶν τὸ πρῶτον ληφθεισῶν, διέσωσαν. καταστάντες δὲ ἑκάτεροι ἐς τὸ στρατόπεδον, οἱ μὲν, τροπαῖόν τε ἔστησαν, καὶ νεκροὺς ἀπέδοσαν, καὶ ναυαγίων ἐκράτησαν, καὶ τὴν νῆσον εὐθὺς περιέπλεον, καὶ ἐν φυλακῇ εἶχον, ὡς τῶν ἀνδρῶν ἀπειλημμένων. οἱ δ' ἐν τῇ ἠπείρῳ πελοποννήσιοι, καὶ ἀπὸ πάντων ἤδη βεβοηθηκότες, ἔμενον κατὰ χώραν ἐπὶ τῇ πύλῳ. ἐς δὲ τὴν σπάρτην ὡς ἠγγέλθη τὰ γεγενημένα περὶ πύλον, ἔδοξεν αὐτοῖς ὡς ἐπὶ ξυμφορᾷ μεγάλῃ, τὰ τέλη καταβάντας ἐς τὸ στρατόπεδον, βουλεύειν πρὸς τὸ χρῆμα ὁρῶντας, ὅ, τι ἂν δοκῇ. καὶ ὡς εἶδον ἀδύνατον ὂν τιμωρεῖν τοῖς ἀνδράσι, καὶ κινδυνεύειν οὐκ ἐβούλοντο, ὑπὸ λιμοῦ τι παθεῖν αὐτούς, ἢ ὑπὸ πλήθους βιασθέντας, ~~ἢ κρατηθέντας~~, ἔδοξεν αὐτοῖς πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν ἀθηναίων, ἢν ἐθέλωσι, σπονδὰς ποιησαμένους τὰ περὶ πύλον, ἀποστεῖλαι ἐς τὰς ἀθήνας πρέσβεις περὶ ξυμβάσεως, καὶ τοὺς ἄνδρας ὡς τάχιστα πειρᾶσθαι κομίσασθαι. δεξαμένων δὲ τῶν στρατηγῶν τὸν λόγον, ἐγίγνοντο σπονδαὶ τοιαίδε, Λακεδαιμονίους μὲν τὰς ναῦς, ἐν αἷς ἐναυμάχησαν, καὶ τὰς ἐν τῇ λακωνικῇ πάσας, ὅσαι ἦσαν μακραί, παραδοῦναι κομίσαντας ἐς πύλον ἀθηναίοις. καὶ ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν τῷ τειχίσματι, μήτε κατὰ γῆν, μήτε κατὰ θάλασσαν. ἀθηναίους δὲ, τοῖς ἐν τῇ νήσῳ ἀνδράσι, σῖτον ἐᾶν τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ λακεδαιμονίους ἐκπέμπειν, τακτὸν, καὶ μεμαγμένον, δύο χοίνικας ἑκάστῳ ἀττικὰς ἀλφίτων, καὶ δύο κοτύλας οἴνου, καὶ κρέας. θεράποντι δὲ, τούτων ἡμίσεα. ταῦτα δὲ ὁρώντων τῶν ἀθηναίων, ἐσπέμπειν. καὶ πλοῖον μηδὲν ἐσπλεῖν λάθρα. φυλάσσειν δὲ καὶ τὴν νῆσον ἀθηναίους μηδὲν ἧσσον, ὅσα μὴ ἀποβαίνοντας, καὶ ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν τῷ πελοποννησίων στρατῷ, μήτε κατὰ γῆν, μήτε κατὰ θάλασσαν. ὅ, τι δ' ἂν τούτων παραβαίνωσιν ἑκάτεροι καὶ ὁτιοῦν, τότε λελύσθαι τὰς σπονδάς. ἐσπεῖσθαι δὲ αὐτὰς μέχρι οὗ ἐπανέλθωσιν οἱ ἐκ τῶν ἀθηνῶν λακεδαιμονίων πρέσβεις. ἀποστεῖλαι δὲ αὐτοὺς τριήρει ἀθηναίους, καὶ πάλιν κομίσαι. ἐλθόντων δὲ, τάς τε σπονδὰς λελύσθαι ταύτας, καὶ τὰς ναῦς ἀποδοῦναι ἀθηναίους ὁμοίας, οἵασπερ ἂν παραλάβωσιν. αἱ μὲν σπονδαὶ, ἐπὶ τούτοις ἐγένοντο. καὶ αἱ νῆες παρεδόθησαν, οὖσαι περὶ ἑξήκοντα. καὶ οἱ πρέσβεις ἀπεστάλησαν. ἀφικόμενοι δὲ ἐς τὰς ἀθήνας, ἔλεξαν τοιάδε.

τὴν σφακτηρίαν.

Ἐν τε τῷ λιμένι οὔσας τὰς ναῦς. τῶν λακεδαιμονίων δηλονότι. Ἢν μὲν ἀντεκπλεῖν ἐθέλωσι σφίσι. τὸ σχῆμα ἀπὸ τοῦ προσώπου, καὶ ὅμηρος, Ἀλλ' ἢ μὲν δώσουσι γέρας.

Καὶ οἱ μέν. οἱ λακεδαιμόνιοι. Οἱ δ' ἀθηναῖοι γνόντες. τὴν βουλὴν ἐκείνων δηλονότι. Ἑκάτερον τὸν ἔσπλουν. ἤγουν τὸν στενὸν, καὶ τὸν πλατύν. Καὶ ἐν τούτῳ κεκωλῦσθαι. ἐν τούτῳ ἐδόκει κεκωλῦσθαι ἕκαστος τὰ πράγματα, ἐν ᾧ ἕκαστος μὴ εὑρεθείη σαν.

Ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐπεξελθεῖν. πλέον ἐργάσασθαι. Καὶ ἐν φυλακῇ εἶχον. τὴν νῆσον δηλονότι. Οἱ δ' ἐν τῇ ἠπείρῳ πελοποννήσιοι. οἵ τε ἐκ τῆς πελοποννήσου, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν ἄλλων ξυμμάχων αὐτοῖς προσελθόντες νῦν.

Τὰ τέλη καταβάντας. τοὺς ἄρχοντας τῆς σπάρτης.

Τὰ περὶ πύλον. καλῶς ἡ προσθήκη, ἵνα δηλώσῃ ὅτι οὐ τῶν πάντων τῶν πραγμάτων, οὐδὲ παντὸς τοῦ πολέμου, ἀλλὰ περὶ μόνων τῶν κατὰ πύλον, ἵνα νοήσωμεν, ὡς τὰ κατὰ πύλον μόνα. Μὴ ἐπιφέρειν. ἀντὶ τοῦ προσφέρειν, καὶ ἄγειν.

Μήτε κατὰ γῆν. μήτε τοῖς ἐν τῇ πύλῳ, μήτε τοῖς ἐν τῇ σφακτηρίᾳ. Ἀποστεῖλαι δὲ αὐτούς. ἤγουν τοὺς πρέσβεις τῶν λακεδαιμονίων, Ἀθηναίους ὁμοίας. ἤγουν ἀκαταλύτους ἀποδοῦναι τοῖς λακεδαιμονίοις.

καὶ ταῖς ναυσὶν ἅμα οὔσαις τεσσαράκοντα, καὶ τρισί. ναύαρχος δὲ αὐτῶν ἐπέπλει Θρασυμηλίδας ὁ Κρατησικλέους σπαρτιάτης. προσέβαλλε δέ, ᾗπερ ὁ Δημοσθένης προσεδέχετο. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν ἔκ τε γῆς, καὶ ἐκ θαλάσσης ἠμύνοντο. οἱ δέ, κατ' ὀλίγας ναῦς διελόμενοι, διότι οὐκ ἦν πλείοσι προσσχεῖν, καὶ ἀναπαύοντες, ἐν τῷ μέρει τοὺς ἐπίπλους ἐποιοῦντο, προθυμίᾳ τε πάσῃ χρώμενοι, καὶ παρακελευσμῷ, εἴ πως ὠσάμενοι, ἕλοιεν τὸ τείχισμα. πάντων δὲ φανερώτατος ὁ Βρασίδας ἐγένετο. τριηραρχῶν γάρ, καὶ ὁρῶν τοῦ χωρίου χαλεποῦ ὄντος, τοὺς τριηράρχους, καὶ κυβερνήτας, εἴ που καὶ δοκοίη δυνατὸν εἶναι σχεῖν, ἀποκνοῦντας, καὶ φυλασσομένους τῶν νεῶν μὴ ξυντρίψωσιν, ἐβόα λέγων, ὡς οὐκ εἰκὸς εἴη ξύλων φειδομένους, τοὺς πολεμίους ἐν τῇ χώρᾳ περιιδεῖν τεῖχος πεποιημένους. ἀλλὰ τάς τε σφετέρας ναῦς, βιαζομένους τὴν ἀπόβασιν, καταγνύναι ἐκέλευε· καὶ τοὺς ξυμμάχους μὴ ἀποκνῆσαι ἀντὶ μεγάλων εὐεργεσιῶν τὰς ναῦς τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐν τῷ παρόντι ἐπιδοῦναι. ὀκείλαντας δέ, καὶ παντὶ τρόπῳ ἀποβάντας, τῶν τ' ἀνδρῶν, καὶ τοῦ χωρίου κρατῆσαι. καὶ ὁ μέν, τούς τε ἄλλους τοιαῦτα ἐπέσπερχε, καὶ τὸν ἑαυτοῦ κυβερνήτην ἀναγκάσας ὀκεῖλαι τὴν ναῦν, ἐχώρει ἐπὶ τὴν ἀποβάθραν. καὶ πειρώμενος ἀποβαίνειν, ἀνεκόπη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. καὶ τραυματισθεὶς πολλά, ἐλειποψύχησέ τε, καὶ πεσόντος αὐτοῦ ἐς τὴν παρεξειρεσίαν, ἡ ἀσπὶς περιερρύη εἰς τὴν θάλασσαν. καὶ ἐξενεχθείσης αὐτῆς ἐς τὴν γῆν, οἱ Ἀθηναῖοι ἀνελόμενοι, ὕστερον πρὸς τὸ τρόπαιον ἐχρήσαντο, ὃ ἔστησαν τῆς προσβολῆς ταύτης. οἱ δ' ἄλλοι προυθυμοῦντο μέν, ἀδύνατοι δ' ἦσαν ἀποβῆναι, τῶν τε χωρίων χαλεπότητι, καὶ τῶν Ἀθηναίων μενόντων, καὶ οὐδὲν ὑποχωρούντων. ἐς τοῦτό τε περιέστη ἡ τύχη, ὥστε Ἀθηναίους μὲν ἐκ γῆς τε καὶ ταύτης Λακωνικῆς, ἀμύνεσθαι ἐκείνους ἐπιπλέοντας. Λακεδαιμονίους δέ, ἐκ νεῶν τε καὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν πολεμίαν οὖσαν ἐπ' Ἀθηναίους ἀποβαίνειν. ἐπὶ πολὺ γὰρ ἐποίει τῆς δόξης ἐν τῷ τότε, τοῖς μέν, ἠπειρώταις μάλιστα εἶναι, καὶ τὰ πεζὰ κρατίστοις, τοῖς δέ, θαλασσίοις τε, καὶ ταῖς ναυσὶ πλεῖστον προέχειν. ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καὶ τῆς ὑστεραίας μέρος τι προσβολὰς ποιησάμενοι, ἐπέπαυντο. καὶ τῇ τρίτῃ ἐπὶ ξύλα ἐς μηχανὰς παρέπεμψαν τῶν νεῶν τινας ἐς Ἀσίνην, ἐλπίζοντες τὸ κατὰ τὸν λιμένα τεῖχος, ὕψος μὲν ἔχειν, ἀποβάσεως δὲ μάλιστα οὔσης, ἑλεῖν μηχαναῖς. ἐν τούτῳ δὲ αἱ ἐκ τῆς Ζακύνθου νῆες τῶν Ἀθηναίων παραγίγνονται τεσσαράκοντα. προσεβοήθησαν γὰρ τῶν τε φρουρίδων τινὲς αὐτοῖς τῶν ἐκ Ναυπάκτου, καὶ Χῖαι τέσσαρες. ὡς δὲ εἶδον τήν τε ἤπειρον ὁπλιτῶν περίπλεων, τήν τε νῆσον, ἔν τε τῷ λιμένι οὔσας

Καὶ ταῖς ναυσὶν ἅμα· οὐ ταῖς τῶν πολεμίων, ἀλλὰ ταῖς ἑαυτῶν. Ἧπερ δὲ ὁ Δημοσθένης προσεδέχετο· κατὰ τὸ μέρος τὸ ἔνδον ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου καὶ προσεδόκα ὁ Δημοσθένης. Διότι οὐκ ἦν πλείοσι προσσχεῖν· ἐπειδὴ οὐ δυνατὸν ἦν πλείοσι προσορμίσασθαι διὰ τὸ πετρῶδες, διὰ τοῦτο ὀλίγαις ὥρμησαν ναυσίν, ἢ τὰς ναῦς ἀναπαύοντες, ἢ αὐτοὶ ἀναπαυόμενοι. Καὶ παρακελευσμῷ· παρακινήσει. Εἴ πως ὠσάμενοι· τοὺς ἐναντίους δηλονότι. Πάντων δὲ φανερώτατος· σπουδαιότατος, καὶ ἐπίδηλος ὑπὲρ πάντας ὁ Βρασίδας ἐγένετο ἐν ἐκείνῳ τῷ ἔργῳ εἰς προθυμίαν. καὶ ὁρῶν τοὺς τριηράρχους ὀκνοῦντας διὰ τὸ χαλεπὸν τοῦ χωρίου, καὶ τῶν νεῶν φυλασσομένους ὅπως μὴ συντρίψωσιν αὐτάς. Δυνατὸν εἶναι σχεῖν· προσσχεῖν. Τῶν νεῶν μὴ ξυντρίψωσιν· ἤγουν τινὰς τῶν νεῶν. Βιαζομένους· σὺν βίᾳ ποιοῦντας. Ἀντὶ μεγάλων εὐεργεσιῶν· ἐνταῦθα τιμῶν λέγει, ὧν μέλλουσιν ὕστερον εὐεργετηθῆναι αὐτοὶ οἱ σύμμαχοι, καὶ τιμηθῆναι ἢ εὐεργετῶν, ὧν αὐτοὺς εὐεργέτησαν ἤδη οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ὀκείλαντας δέ· προσπελάσαντας, καὶ προσαγαγόντας. Ἐπέσπερχεν· ἐπεσπούδαζεν. Ὀκεῖλαι τὴν ναῦν· προσοκεῖλαι, ἐλλιμενίσαι. Ἐπὶ τὴν ἀποβάθραν· ἡ ἀπὸ τῶν νεῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἔξοδος, ἀποβάθρα καλεῖται. Ἐς τὴν παρεξειρεσίαν· παρεξειρεσία δ' ἐστιν, ὁ ἔξω τῆς εἰρεσίας τῆς νεὼς τόπος, καθ' ὃ μέρος οὐκέτι κώπαις κέχρηνται· ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἀκρότατον τῆς πρύμνης, καὶ τῆς πρῴρας. Πρὸς τὸ τρόπαιον ἐχρήσαντο· ἀντὶ τοῦ τροπαίου ἐχρήσαντο αὐτῇ, ἢ ἀπὸ τροπαίῳ. καὶ αὐτὴν ἔστησαν πλείονος ἕνεκα κόσμου, καὶ δόξης. Τῆς προσβολῆς· ἀντὶ τοῦ τῆς μάχης. Οἱ δ' ἄλλοι· Λακεδαιμόνιοι δηλονότι. Καὶ τῶν Ἀθηναίων μενόντων· ὡς ἂν εἰ ἔλεγε, ἀμυνομένων πρὸ τοῦ φρουρίου, ὃ ἐποιήσαντο, καὶ μὴ ἐώντων μηδένα τῶν Λακεδαιμονίων ἀποβῆναι ἀπὸ τῶν νεῶν εἰς τὴν γῆν. τὸ δὲ καὶ οὐδὲν ὑποχωρούντων, ἀντὶ τοῦ κατ' οὐδὲν ὑποχωρούντων. Ἐς τοῦτό τε περιέστη ἡ τύχη· ὡς ἂν εἰ ἔλεγε, ἐς τοῦτο περιέστη ἡ τύχη Ἀθηναίοις, καὶ Λακεδαιμονίοις, ὥστε Ἀθηναίους μέν, ἐκ τῆς Λακωνικῆς ἀντιτάττεσθαι Λακεδαιμονίοις. Λακεδαιμονίους δέ, ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἑαυτῶν ζητεῖν ἐκ νεῶν ἀποβαίνειν, καὶ τούτου κωλύεσθαι. κατὰ πολὺ γὰρ ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις, ἔρρεπε τὰ τῆς δόξης. τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις εἰς τὰ πεζὰ μεγίστοις οὖσιν ἀεί, νῦν δοκεῖν εἰς τὴν ναυμαχίαν κρατίστοις εἶναι. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις τὰ ναυτικὰ τεχνίταις οὖσιν ἀεί, νῦν δοκεῖν ἀρίστοις εἶναι τὰ πεζά. Καὶ τῇ τρίτῃ ἐπὶ ξύλα· ἀντὶ τοῦ ἐπὶ ξύλα ἐπιτήδεια πρὸς μηχανάς, ποιηθησομένας εἰς καθαίρεσιν τειχῶν. ἡ δ' Ἀσίνη, πόλις ἐστὶ Λακωνική. Τήν τε νῆσον.

Οἱ ξυναράμενοι. οἱ συνεφαψάμενοι. Τοῦδε τοῦ κινδύνου. τὸ μὲν τοῦδε τοῦ κινδύνου, ἀντὶ τοῦ τόνδε τὸν κίνδυνον. ἡ δὲ διάνοια, ἀντὶ τοῦ μηδεὶς ἐν τοιούτῳ κινδύνῳ γενόμενος ὀξύ τι, καὶ ἀναγκαίῳ, σοφός τις βουλέσθω δοκεῖν εἶναι. καὶ ἐξαριθμείτω τὰ περιεστηκότα δεινά. ἀλλὰ τοῖς ἐναντίοις θαρσαλέως ἀντιπαρατασσέσθω, καταφρονήσας τοῦ περιεστηκότος κινδύνου. μᾶλλον γὰρ ὁ τοιοῦτος, κρατήσει τῶν πολεμίων. Ἐν τῇ τοιᾷδε ἀνάγκῃ. ἐν τῇ παρεστώσῃ. Ὅσα γὰρ ἐς ἀνάγκην ἀφῖκται. τοῦτο ἐξηγητικόν ἐστι τοῦ προτέρου. οἱ γὰρ ἀναγκαίως περιεστῶτες κίνδυνοι, οὐ διαλογισμοῦ χρῄζουσιν ἀκριβοῦς, ἀλλὰ διὰ τοῦ κινδυνεύειν. ἀόκνως, καὶ ἀμελετήτως. τὸ δὲ ἥκιστα, οὐκ ἀντὶ τοῦ ἥττον, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ οὐδόλως κεῖται. Ἐς ἀνάγκην ἀφῖκται. ἤγουν ἀναγκαῖά εἰσι, καὶ βίαια. Ὥσπερ τάδε. τὰ περιεστῶτα. Πρὸς ἡμῶν ὄντα. πρὸς ἡμῶν, καὶ ἡμῖν σύμμαχον, καὶ ὠφέλιμον ὄντα. Καὶ μὴ τῷ πλήθει αὐτῶν. τῶν ἐναντίων δηλονότι. Τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν. τὰ παρόντα ἡμῖν πλεονεκτήματα. Ἡμέτερον νομίζω. ὡς ἡμετέραν βοήθειαν. Ὑποχωρήσασι δέ. ὑποχωρησάντων δὲ, καίπερ δυσέμβατον ὄν, εὐεπίβατον γενήσεται τοῖς λακεδαιμονίοις. Καίπερ χαλεπὸν ὄν. εἰς ἐπίβασιν δηλονότι. Εὔπορον ἔσται. εὐεπίβατον.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ἄνδρες οἱ ξυναράμενοι τοῦδε τοῦ κινδύνου, μηδεὶς ὑμῶν ἐν τῇ τοιᾷδε ἀνάγκῃ ξυνετὸς βουλέσθω δοκεῖν εἶναι, ἐκλογιζόμενος ἅπαν τὸ περιεστὼς ἡμᾶς δεινὸν μᾶλλον, ἢ ἀπερισκέπτως εὔελπις ὁμόσε χωρῆσαι τοῖς ἐναντίοις, καὶ ἐκ τούτων ἂν περιγενόμενος. ὅσα γὰρ ἐς ἀνάγκην ἀφῖκται, ὥσπερ τάδε, λογισμὸν ἥκιστα ἐνδεχόμενα, κινδύνου τοῦ ταχίστου προσδεῖται. ἐγὼ δὲ καὶ τὰ πλείω ὁρῶ πρὸς ἡμῶν ὄντα, ἢν ἐθέλωμέν τε μεῖναι, καὶ μὴ τῷ πλήθει αὐτῶν καταπλαγέντες, τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν κρείσσω καταπροδοῦναι. τοῦ τε γὰρ χωρίου τὸ δυσέμβατον ἡμέτερον νομίζω, ὃ μενόντων ἡμῶν ξύμμαχον γίγνεται, ὑποχωρήσασι δὲ, καίπερ χαλεπὸν ὂν, εὔπορον ἔσται, μηδενὸς κωλύοντος. καὶ τὸν πολέμιον δεινότερον ἕξομεν, μὴ ῥᾳδίως αὐτῷ πάλιν οὔσης τῆς ἀναχωρήσεως, ἢν καὶ ὑφ' ἡμῶν βιάζηται. ἐπὶ γὰρ ταῖς ναυσὶ, ῥᾷστοί εἰσιν ἀμύνεσθαι. ἀποβάντες δὲ ἐν τῷ ἴσῳ ἤδη. τό τε πλῆθος αὐτῶν, οὐκ ἄγαν δεῖ φοβεῖσθαι, κατ' ὀλίγον γὰρ μαχεῖται, καίπερ πολὺ ὂν, ἀπορίᾳ τῆς προσορμίσεως. καὶ οὐκ ἐν γῇ στρατός ἐστιν ἐκ τοῦ ὁμοίου μείζων, ἀλλ' ἀπὸ νεῶν, αἷς πολλὰ τὰ καίρια δεῖ ἐν τῇ θαλάσσῃ ξυμβῆναι. ὥστε τὰς τούτων ἀπορίας, ἀντιπάλους ἡγοῦμαι τῷ ἡμετέρῳ πλήθει. καὶ ἅμα ἀξιῶ ὑμᾶς ἀθηναίους ὄντας, καὶ ἐπισταμένους ἐμπειρίᾳ τὴν ναυτικὴν ἐπ' ἄλλους ἀπόβασιν, ὅτι εἴ τις ὑπομένοι, καὶ μὴ φόβῳ ῥοθίου καὶ νεῶν δεινότητος κατάπλου ὑποχωροίη, οὐκ ἄν ποτε βιάζοιτο, καὶ αὐτοὺς νῦν μεῖναί τε, καὶ ἀμυνομένους παρ' αὐτὴν τὴν ῥαχίαν, σῴζειν ἡμᾶς τε αὐτοὺς, καὶ τὸ χωρίον.

Τοσαῦτα τοῦ Δημοσθένους παρακελευσαμένου, οἱ ἀθηναῖοι ἐθάρσησάν τε μᾶλλον, καὶ ἐπικαταβάντες, ἐτάξαντο παρ' αὐτὴν τὴν θάλασσαν. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι ἄραντες, τῷ τε κατὰ γῆν στρατῷ προσέβαλλον τῷ τειχίσματι,

Καὶ τὸν πολέμιον δεινότερον ἕξομεν. ἡ διάνοια, τοιαύτη. οἱ πολέμιοί φησιν, ὑποχωρησάντων ἡμῶν, ἀποβάντες τῶν νεῶν, καὶ ἐπελθόντες τῷ τείχει, χαλεπώτεροι ἡμῖν ἔσονται. εἰδότες γὰρ ὅτι ἂν μὴ κρατήσωσιν, οὐ ῥᾳδίως ἀποχωρῆσαι δυνήσονται ὀπίσω διὰ τὴν χαλεπότητα τοῦ χωρίου, μετὰ ἀπονοίας ἡμῖν μαχοῦνται, ἢ ἀπολέσθαι ζητοῦντες, ἢ κρατῆσαι τοῦ χωρίου. ῥᾷστοι γάρ φησιν εἰσὶν ἐπ' αὐτοὺς ὄντας ἀπὸ τῶν νεῶν, ἀμύνασθαι. Ἀποβάντες δέ. ἀποβάντες δέ φησι τῶν νεῶν, ὅσοι γίνονται ἡμῖν. κατασκευάζει δὲ ἐκ τούτου, ὅτι οὐδόλως δεῖ αὐτοῖς συγχωρῆσαι καταπλεῦσαι ἐς τὴν γῆν. Ἐν τῷ ἴσῳ ἤδη τέ τι. ἀπὸ κοινοῦ ἡμῖν ἔσονται ἴσοι ἐς τὸν πόλεμον, δηλονότι ἀφαιρεῖν τοῦ χρὴ ἐξορμηθῆναι μετὰ ἀσφαλείας, διὰ τὸ δυσέμβατον. Καὶ οὐκ ἐν γῇ στρατός ἐστι. καὶ μείζων μέν ἐστιν ὁ στρατὸς αὐτῶν, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ γῆς ὁρμώμενος, οὐδὲ ἐν γῇ παρατασσόμενος. καὶ ἀπὸ τοῦ κλυδωνίου, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνέμων, καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν. Αἷς πολλὰ τὰ καίρια. αἷς τῶν πολλῶν χρεία τῶν ἐπιτηδείων, οἷον εἰπεῖν, ἀνέμου, καὶ χωρίων φιλανθρώπων. καὶ εἰρεσίας εὐκαίρου, ἵνα δυνηθῶσιν ἀντιτυχεῖν αὐτοῖς ἐν γῇ. Δεῖ ἐν τῇ θαλάσσῃ. τὸ δεῖ, ἀντὶ τοῦ εἰώθεν. Ὥστε τὰς τούτων ἀπορίας. ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, ἐπεὶ πλείονες ἡμῶν εἰσὶν. ἡμεῖς δὲ, ἐλάχιστοι, ὥσπερ ἐξισοῖ τὸ πλῆθος, πρὸς τὸ ἡμέτερον, τὸ πολὺ τῆς ἀπορίας, ἣν ἔχουσι. Τῷ ἡμετέρῳ πλήθει. ἔξεστι λέγειν πλῆθος καὶ ἐπὶ ὀλίγων. ὅμηρος, πλήθει τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντες. Ἀθηναίους ὄντας. ὥσπερ δὴ τῆς προσηγορίας ἀνέφηνεν αὐτῶν τὸ ἀξίωμα τῆς κατὰ θάλασσαν ἐπιστήμης. Ἐπ' ἄλλους ἀπόβασιν. τὴν κατ' ἄλλων ἀπόβασιν εἰδότας, ὅτι, ἐάν τις καρτερήσας, προσδέχηται θαρρῶν, καὶ μὴ φύγῃ καταπλαγεὶς τῷ φόβῳ τῆς δεινότητος τοῦ κατάπλου, πάντα κατορθοῖ. ῥόθιον δέ ἐστιν, ὁ ἦχος τῆς εἰρεσίας. Παρ' αὐτὴν τὴν ῥαχίαν. ῥαχία ἐστὶ πετρώδης τόπος, περὶ ὃν περιρρήγνυται ἡ θάλασσα, καὶ ὁ κλύδων, καὶ ἡ τῆς θαλάσσης ὁρμή. ὅθεν τὸ νῶτον ὀστῶδες, ῥάχις καλεῖται, ὡς ἀπὸ τῆς ῥαχίας τῆς πέτρας. Ἐτάξαντο. ἀντὶ τοῦ παρετάξαντο, ἢ ἐτάχθησαν, καὶ ηὐτρεπίσθησαν.

Ἡ γὰρ νῆσος ἡ σφακτηρία. πρὸ τοῦ λιμένος τῆς πύλου πρόκειται νῆσος σφακτηρία ἐγγύς, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴν ἐπικειμένην λέγει. δύο δὲ δὴ τὴν νῆσον στόματα τοῦ λιμένος, ἃ διέσπλους ὠνόμασεν. ὧν στομάτων, τὸ μὲν ἐγγὺς αὐτῆς τῆς πύλου, στενὸν ἐστὶν, ὥστε μόλις δύο τριήρεις ἅμα πλεῖν. τὸ δ᾽ ἕτερον, πλατύτερον, ὥστε ὀκτὼ δύνασθαι τριήρεις ἅμα διαπλεῖν. Καὶ ἐγγὺς ἐπικειμένη. τῆς πύλου παρακειμένη. Βύζην κλῄσειν ἔμελλον. ἀθρόως, οἷον, βύσαντες ταῖς ναυσὶ τὸν εἴσπλουν. Ἀπόβασιν οὐκ ἔχουσαν. λείπει οὔτε εἰς τὴν νῆσον, οὔτε ἐς τὴν ἤπειρον. Τὰ γὰρ αὐτῆς τῆς πύλου. τὰ γὰρ αὐτῆς τῆς πύλου ἔξω, τὰ ἀλίμενα, τουτέστι, τὰ ἔξω τοῦ εἴσπλου, οὐ παρέξειν προσορμίσειν τοῖς ἀθηναίοις. Οἱ δὲ τελευταῖοι, καὶ ἐγκαταληφθέντες. περὶ ὅλος ὁ καί. Μέλλοντες προσβάλλειν. τῇ πύλῳ δηλονότι. Ναυσί τε ἅμα, καὶ πεζῷ. ἤγουν ἀπό τε τῆς νήσου, καὶ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς. Παρεσκευάζετο. πολεμικῶς ἡτοιμάζετο. Αἵπερ ἦσαν αὐτῷ. ἃς εἶχε λοιπὰς πάσας, ὑπὸ τὸ τείχισμα προσεσταύρωσε. τουτέστι, νεωλκήσας, ὀρθὰς πρὸ τοῦ τείχους ἔφραξεν. ἔνιοι δὲ, ὅτι ξύλοις ὀρθοῖς προσεχύρωσεν αὐτάς. Ἀνασπάσας. ἀπὸ τῶν ἀγκυρῶν δηλονότι. Προσεσταύρωσεν. ὀρθὰς ἔστησεν. Ἀσπίσι τε φαύλαις. ταῖς τυχούσαις. ταῖς ἀτυχούσαις, καὶ εὐτελέσιν. Οὐ γὰρ ἦν ὅπλα. οὐ γὰρ δυνατὸν ἦν ὅπλα, καὶ τὰ ἑξῆς.

ἡ γὰρ νῆσος ἡ σφακτηρία καλουμένη, τόν τε λιμένα παρατείνουσα, καὶ ἐγγὺς ἐπικειμένη, ἐχυρὸν ποιεῖ, καὶ τοὺς ἔσπλους στενούς. τῇ μὲν, δυοῖν νεοῖν διάπλουν κατὰ τὸ τείχισμα τῶν ἀθηναίων, καὶ τὴν πύλον. τῇ δὲ, πρὸς τὴν ἄλλην ἤπειρον ὀκτὼ, ἢ ἐννέα. ὑλώδης τε καὶ ἀτριβὴς πᾶσα ὑπ᾽ ἐρημίας ἦν. καὶ μέγεθος περὶ πέντε καὶ δέκα σταδίους μάλιστα. τοὺς μὲν οὖν ἔσπλους ταῖς ναυσὶν ἀντιπρώρους βύζην κλῄσειν ἔμελλον. τὴν δὲ νῆσον ταύτην φοβούμενοι μὴ ἐξ αὐτῆς τὸν πόλεμον σφίσι ποιῶνται, ὁπλίτας διεβίβασαν ἐς αὐτήν. καὶ παρὰ τὴν ἤπειρον ἄλλους ἔταξαν. οὕτω γὰρ τοῖς ἀθηναίοις τήν τε νῆσον πολεμίαν ἔσεσθαι, τήν τε ἤπειρον ἀπόβασιν οὐκ ἔχουσαν. τὰ γὰρ αὐτῆς τῆς πύλου, ἔξω τοῦ ἔσπλου πρὸς τὸ πέλαγος ἀλίμενα ὄντα, οὐχ ἕξειν ὅθεν ὁρμώμενοι, ὠφελήσουσι τοὺς αὐτῶν. σφεῖς δὲ, ἄνευ τε ναυμαχίας, καὶ κινδύνου, ἐκπολιορκήσειν τὸ χωρίον κατὰ τὸ εἰκὸς, σίτου τε οὐκ ἐνόντος, καὶ δι᾽ ὀλίγης παρασκευῆς κατειλημμένου. ὡς δ᾽ ἐδόκει αὐτοῖς ταῦτα, καὶ διεβίβαζον ἐς τὴν νῆσον τοὺς ὁπλίτας ἀποκληρώσαντες ἀπὸ πάντων τῶν λόχων, καὶ διέβησαν μὲν καὶ ἄλλοι πρότερον κατὰ διαδοχήν. οἱ δὲ τελευταῖοι καὶ ἐγκαταληφθέντες, εἴκοσι καὶ τετρακόσιοι ἦσαν. καὶ εἵλωτες οἱ περὶ αὐτούς. ἦρχε δ᾽ αὐτῶν Ἐπιτάδας ὁ Μολόβρου. Δημοσθένης δὲ ὁρῶν τοὺς λακεδαιμονίους μέλλοντας προσβάλλειν ναυσί τε ἅμα καὶ πεζῷ, παρεσκευάζετο καὶ αὐτός. καὶ τὰς τριήρεις, αἵπερ ἦσαν αὐτῷ ἀπὸ τῶν καταλειφθεισῶν ἀνασπάσας, ὑπὸ τὸ τείχισμα προσεσταύρωσε, καὶ τοὺς ναύτας ἐξ αὐτῶν ὥπλισεν ἀσπίσι τε φαύλαις, καὶ οἰσυΐναις ταῖς πολλαῖς. οὐ γὰρ ἦν ὅπλα ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ πορίσασθαι, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐκ λῃστρικῆς μεσσηνίων τριακοντόρου καὶ κέλητος ἔλαβον, οἳ ἔτυχον παραγενόμενοι. ὁπλῖταί τε τῶν μεσσηνίων τούτων ὡς τεσσαράκοντα ἐγένοντο, οἷς ἐχρῆτο μετὰ τῶν ἄλλων. τοὺς μὲν οὖν πολλοὺς τῶν τε ἀόπλων, καὶ ὡπλισμένων, ἐπὶ τὰ τετειχισμένα μάλιστα καὶ ἐχυρὰ τοῦ χωρίου πρὸς τὴν ἤπειρον ἔταξε, προειπὼν ἀμύνασθαι τὸν πεζὸν, ἢν προσβάλῃ. αὐτὸς δὲ ἀπολεξάμενος ἐκ πάντων ἑξήκοντα ὁπλίτας, καὶ τοξότας ὀλίγους, ἐχώρει ἔξω τοῦ τείχους ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ᾗ μάλιστα ἐκείνους προσεδέχετο πειράσειν ἀποβαίνειν. ἐς χωρία μὲν χαλεπὰ καὶ πετρώδη πρὸς τὸ πέλαγος τετραμμένα, σφίσι δὲ τοῦ τείχους ταύτῃ ἀσθενεστάτου ὄντος, ἐπισπάσασθαι αὐτοὺς ἡγεῖτο προθυμήσεσθαι. οὔτε γὰρ αὐτοὶ ἐλπίζοντές ποτε ναυσὶ κρατήσεσθαι, οὐκ ἰσχυρὸν ἐτείχιζον, ἐκείνοις τε βιαζομένοις τὴν ἀπόβασιν, ἁλώσιμον τὸ χωρίον γίγνεσθαι. κατὰ τοῦτο οὖν πρὸς αὐτὴν τὴν θάλασσαν χωρήσας, ἔταξε τοὺς ὁπλίτας ὡς εἴρξων, ἢν δύνηται, καὶ παρεκελεύσατο τοιάδε.

Ἐκ λῃστρικῆς. ἀλλ᾽ οὐσῆς τριακοντόρου λῃστρικῆς, καὶ κέλητος ὑπὸ ἀθηναίων, τὰ ὅπλα τῶν λῃστῶν ἔλαβον οἱ παρόντες τῷ δημοσθένει μεσσήνιοι. ἤγουν ἐκ λῃστρικῆς τῆς τριακοντόρου ἔλαβον οἳ ἔτυχον, παραγενόμενοι τῶν μεσσηνίων. ἔστι δὲ τριακόντορος μὲν, ἡ ὑπὸ τριάκοντα ἐρεσσομένη. κέλης δὲ ἐστὶ μακρὸν, καὶ στενὸν πλοῖον. Ἀμύνασθαι τὸν πεζὸν ἢν προσβάλῃ. ἤγουν ἀποδιώκειν τὸν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς στρατὸν, ἢν προσβάλῃ τῷ τείχει. Αὐτὸς δὲ ἀπολεξάμενος ἐκ πάντων. ἀποκόψας ἐκ τῶν προσηκόντων τῷ τείχει. Ἐπισπάσασθαι αὐτούς. τὴν κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἀσθένειαν τοῦ τείχους, ἀφορμὴν παρέξειν τοῖς λακεδαιμονίοις, ὥστε ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὁρμῆσαι. τὸ ἑπτὸν δὲ τὸ προθυμήσεσθαι. ἤρκει γὰρ τὸ ἐπισπάσασθαι. ἔνιοι δὲ, ἐφελκύσασθαι αὐτοὺς ἡγεῖτο εἰς προθυμίαν ἐκεῖνο τὸ μέρος. Οὔτε γὰρ αὐτοί. οἱ περὶ τὸν δημοσθένην. Ἐλπίζοντες τε ναυσὶ κρατήσεσθαι. οἱ ἀθηναῖοι οὐκ ἰσχυρῶς τὸ πρὸς θάλασσαν ἐτείχισαν τῆς πύλου, οὐχ ἡγούμενοι ἐνταῦθα ἂν ἐπελθεῖν σφᾶς τοὺς ἐναντίους, ἅτε δὴ θαλασσοκρατούντων ἀθηναίων. Ἐκείνοις τε βιαζομένοις. βιαίως ποιοῦσιν. Ἁλώσιμον τὸ χωρίον γίγνεσθαι. ἐλπὶς ἦν δηλονότι. χωρήσας τοὺς ὁπλίτας δηλονότι. Ἄνδρες οἱ ξυναράμενοι. δημηγορία δημοσθένους. τὸ προοίμιον ἐκ προσοχῆς. εἴρηται δὲ τῷ δυνατῷ μόνῳ.

ηνίους οἰκείους ὄντας. ἔνιοι ἔχουσι καὶ μεσσηνίους οἰκείους ὄντας αὐτῷ τῷ δημοσθένει. ἄμεινον δέ, αὐτῷ τῷ χωρίῳ. οἱ γὰρ ἴδια τοῦ δημοσθένους ἐληλυθότες ἐκ ναυπάκτου μεσσήνιοι, συγγενεῖς ὄντες τοῖς περὶ τὴν πύλον οἰκοῦσι μεσσηνίοις, καὶ ὁμόφωνοι τοῖς λακεδαιμονίοις τυγχάνοντες, ἔμελλον ὁρμώμενοι ἐκ τῆς πύλου, μάλιστα βλάπτειν τὴν λακωνικήν, οὐ διαγιγνωσκόμενοι διὰ τὴν ὁμοφωνίαν, εἴτε πολέμιοι εἶεν, εἴτε οἰκεῖοι. Καὶ ἐγχειρήσαντες, εἰργάζοντο. χεῖρας ἐπιθέντες τῇ πράξει. Λιθουργά. λαξευτήρια. Λογάδην δὲ φέροντες λίθους. ἀπὸ μέρους. ἤγουν ἐκλελεγμένους λίθους. Καὶ ξυνετίθεσαν ὡς ἕκαστόν τι ξυμβαίνοι. ἔνιοι ἀντὶ τοῦ παραπίπτοι, καὶ παρατυγχάνοι. ἄμεινον δέ, ὡς ἑκάστῳ ἔμελλε συναρμόσεσθαι, καὶ συμφωνήσειν πρὸς ἀλλήλους. Καὶ τὸν πηλόν, εἴ που δέοι. τῶν καθ' ὑπερβολὴν ἐνάργως εἰρημένων, ἔστι τοῦτο. Τὰ ἐπιμαχώτατα ἐξεργασάμενοι. τὰ εὐεπιχείρητα τοῖς πολεμίοις. Οἱ δέ, ἑορτήν τινα. οἱ λακεδαιμόνιοι. Ἢ οὐχ ὑπομενοῦντας σφᾶς. ἐναλλάττεται, ἀντὶ τοῦ οὐχ ὑπομενόντων. Ὡς ἐπύθοντο τῆς πύλου. λείπει ἡ περί. Τὸ περὶ τὴν πύλον. πάθος δηλονότι. Ἅμα δὲ πρωΐ. ἅμα δὲ πρωῒ ἐσβαλόντες πρὸ τοῦ δέοντος καιροῦ, ἐσπάνιζον τροφῆς τοῖς πολλοῖς. τουτέστιν, οἱ πολλοὶ αὐτῶν οὐχ ἱκανὴν εἶχον τροφήν. Περὶ τὴν καθεστηκυῖαν ὥραν. περὶ τὴν ἐνεστῶσαν. Καὶ βραχυτάτην γενέσθαι. ἐν ὀλίγαις ἡμέραις. Καὶ τῶν ἐκείνῃ ξυμμάχων. καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖ ξυμμάχων. Τῶν περιοίκων. αὐτῶν τὴν πόλιν οἰκούντων. Ὡς τοῦ χωρίου κινδυνεύοντος. τῆς πύλου. Καὶ αἱ μὲν νῆες. αἱ δύο. Ὅπως μὴ ᾖ τοῖς ἀθηναίοις. ὅπως μὴ δυνατὸν γίγνηται.

ους οἰκείους ὄντας αὐτῷ τὸ ἀρχαῖον, καὶ ὁμοφώνους τοῖς λακεδαιμονίοις, πλεῖστ' ἂν βλάπτειν ἐξ αὐτοῦ ὁρμωμένους, καὶ βεβαίους ἅμα τοῦ χωρίου φύλακας ἔσεσθαι. ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν, οὔτε τοὺς στρατηγούς, οὔτε τοὺς στρατιώτας, ὕστερον καὶ τοῖς ταξιάρχοις κοινώσας, ἡσύχαζεν ὑπὸ ἀπλοίας, μέχρις αὐτοῖς τοῖς στρατιώταις σχολάζουσιν ὁρμὴ ἐσέπεσε περιστᾶσιν ἐκτειχίσαι τὸ χωρίον. καὶ ἐγχειρήσαντες, εἰργάζοντο. σιδήρια μὲν λιθουργὰ οὐκ ἔχοντες, λογάδην δὲ φέροντες λίθους, καὶ ξυνετίθεσαν, ὡς ἕκαστόν τι ξυμβαίνοι. καὶ τὸν πηλόν, εἴ που δέοι χρῆσθαι, ἀγγείων ἀπορίᾳ, ἐπὶ τοῦ νώτου ἔφερον ἐγκεκυφότες τε, ὡς μάλιστα μέλλοι ἐπιμένειν. καὶ τὼ χεῖρε ἐς τοὐπίσω ξυμπλέκοντες, ὅπως μὴ ἀποπίπτοι, παντί τε τρόπῳ ἠπείγοντο φθῆναι τοὺς λακεδαιμονίους τὰ ἐπιμαχώτατα ἐξεργασάμενοι, πρὶν ἐπιβοηθῆσαι. τὸ γὰρ πλέον τοῦ χωρίου αὐτὸ καρτερὸν ὑπῆρχε, καὶ οὐδὲν ἔδει τείχους. οἱ δέ, ἑορτήν τινα ἔτυχον ἄγοντες, καὶ ἅμα πυνθανόμενοι, ἐν ὀλιγωρίᾳ ἐποιοῦντο, ὡς ὅταν ἐξέλθωσιν ἢ οὐχ ὑπομενοῦντας σφᾶς, ἢ ῥᾳδίως ληψόμενοι βίᾳ, καί τι αὐτοὺς ὁ στρατὸς ἔτι ἐν ταῖς ἀθήναις ὢν ἐπέσχε. τειχίσαντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι τοῦ χωρίου τὰ πρὸς ἤπειρον, καὶ ἃ μάλιστα ἔδει ἐν ἡμέραις ἕξ, τὸν μὲν Δημοσθένην μετὰ νεῶν πέντε αὐτοῦ φύλακα καταλείπουσι, ταῖς δὲ πλείοσι ναυσί, τὸν ἐς τὴν κέρκυραν πλοῦν καὶ σικελίαν ἠπείγοντο. οἱ δ' ἐν τῇ ἀττικῇ ὄντες πελοποννήσιοι, ὡς ἐπύθοντο, τῆς πύλου κατειλημμένης, ἀνεχώρουν κατὰ τάχος ἐπ' οἴκου. νομίζοντες μὲν οἱ λακεδαιμόνιοι καὶ Ἆγις ὁ βασιλεὺς οἰκεῖον σφίσι τὸ περὶ τὴν πύλον, ἅμα δὲ πρωῒ ἐσβαλόντες, καὶ τοῦ σίτου ἔτι χλωροῦ ὄντος, ἐσπάνιζον τροφῆς τοῖς πολλοῖς. χειμών τε ἐπιγενόμενος μείζων παρὰ τὴν καθεστηκυῖαν ὥραν, ἐπίεσε τὸ στράτευμα, ὥστε πολλαχόθεν ξυνέβη ἀναχωρῆσαί τε θᾶσσον αὐτούς, καὶ βραχυτάτην γενέσθαι τὴν ἐσβολὴν ταύτην. ἡμέρας γὰρ πεντεκαίδεκα ἔμειναν ἐν τῇ ἀττικῇ. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Σιμωνίδης ἀθηναίων στρατηγός, ἠιόνα τὴν ἐπὶ θρᾴκης, μενδαίων ἀποικίαν, πολεμίαν δὲ οὖσαν, ξυλλέξας ἀθηναίους τε ὀλίγους ἐκ τῶν φρουρίων, καὶ τῶν ἐκείνῃ ξυμμάχων πλῆθος, προδιδομένην κατέλαβε. καὶ παραχρῆμα ἐπιβοηθησάντων χαλκιδέων καὶ βοττιαίων, ἐξεκρούσθη τε, καὶ ἀπέβαλε πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν. ἀναχωρησάντων δὲ τῶν ἐκ τῆς ἀττικῆς πελοποννησίων, οἱ σπαρτιᾶται, αὐτοὶ μὲν καὶ οἱ ἐγγύτατα τῶν περιοίκων, εὐθὺς ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν πύλον. τῶν δὲ ἄλλων λακεδαιμονίων βραδυτέρα ἐγίγνετο ἡ ἔφοδος, ἄρτι ἀφιγμένων ἀφ' ἑτέρας στρατείας. περιήγγελλον δὲ κατὰ τὴν πελοπόννησον βοηθεῖν ὅτι τάχιστα ἐπὶ πύλον. καὶ ἐπὶ τὰς ἐν τῇ κερκύρᾳ ναῦς σφῶν τὰς ἑξήκοντα ἔπεμψαν, αἳ ὑπερενεχθεῖσαι τὸν λευκαδίων ἰσθμόν, καὶ λαθοῦσαι τὰς ἐν ζακύνθῳ ἀττικὰς ναῦς, ἀφικνοῦνται ἐπὶ πύλον. παρῆν δὲ ἤδη καὶ ὁ πεζὸς στρατός. Δημοσθένης δὲ προσπλεόντων ἔτι τῶν πελοποννησίων, ὑπεκπέμπει φθάσας δύο ναῦς ἀγγεῖλαι Εὐρυμέδοντι, καὶ τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν ἐν ζακύνθῳ ἀθηναίοις παρεῖναι, ὡς τοῦ χωρίου κινδυνεύοντος. καὶ αἱ μὲν νῆες κατὰ τάχος ἔπλεον, κατὰ τὰ ἐπεσταλμένα ὑπὸ Δημοσθένους. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι παρεσκευάζοντο, ὡς τῷ τειχίσματι προσβαλοῦντες κατά τε γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν, ἐλπίζοντες ῥᾳδίως αἱρήσειν οἰκοδόμημα διὰ ταχέων εἰργασμένον, καὶ ἀνθρώπων ὀλίγων ἐνόντων. προσδεχόμενοι δὲ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ζακύνθου τῶν ἀττικῶν νεῶν βοήθειαν, ἐν νῷ εἶχον, ἢν ἄρα μὴ πρότερον ἕλωσι, καὶ τοὺς ἔσπλους τοῦ λιμένος ἐμφάρξαι, ὅπως μὴ ᾖ τοῖς ἀθηναίοις ἐφορμίσασθαι ἐς αὐτόν.

Περὶ σίτου ἐκβολήν. σίτου ἐκβολὴν, τὴν τῶν ἀσταχύων ἐκ τῶν καλύκων γένεσιν φησίν. ἀποφέρεται γὰρ, ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἦρος. ἦρος δὲ στάχυες ἐκφύονται. ἤγουν ὅτι ὁ στάχυς δημιουργεῖται, καὶ ἤδη προβάλλεται, ἤγουν ἐκβάλλεται ἔχων τὸν κόκκον τοῦ σίτου διατετυπωμένον, οὔπω δὲ ἐς ἀκμὴν προαχθέντα. Επαγομένων. ἤγουν τῶν μεσσηνίων.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, περὶ σίτου ἐκβολὴν, συρακουσίων δέκα νῆες πλεύσασαι, καὶ λοκρίδες ἴσαι, μεσσήνην τὴν ἐν σικελίᾳ κατέλαβον, αὐτῶν ἐπαγαγομένων. καὶ ἀπέστη μεσσήνη ἀθηναίων. ἔπραξαν δὲ τοῦτο μάλιστα οἱ μὲν συρακούσιοι, ὁρῶντες προσβολὴν ἔχον τὸ χωρίον τῆς σικελίας, καὶ φοβούμενοι τοὺς ἀθηναίους, μὴ ἐξ αὐτοῦ ὁρμώμενοί ποτε, σφίσι μείζονι παρασκευῇ ἐπέλθωσιν. οἱ δὲ λοκροὶ, κατὰ ἔχθος τὸ ῥηγίνων, βουλόμενοι ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς καταπολεμεῖν, καὶ ἐσβεβλήκεσαν ἅμα ἐς τὴν ῥηγίνων οἱ λοκροὶ πανστρατιᾷ, ἵνα μὴ ἐπιβοηθῶσι τοῖς μεσσηνίοις. ἅμα δὲ καὶ ξυνεπαγόντων ῥηγίνων φυγάδων, οἳ ἦσαν παρ' αὐτοῖς. τὸ γὰρ ῥήγιον, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐστασίαζε. καὶ ἀδύνατα ἦν ἐν τῷ παρόντι τοὺς λοκροὺς ἀμύνεσθαι, ᾗ μᾶλλον καὶ ἐπετίθεντο. δῃώσαντες δὲ, οἱ μὲν λοκροὶ τῷ πεζῷ ἀπεχώρησαν, αἱ δὲ νῆες, μεσσήνην ἐφρούρουν, καὶ ἄλλαι αἱ πληρούμεναι ἔμελλον αὐτόσε ἐγκαθορμισάμεναι, τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν ποιήσεσθαι. ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἦρος πρὶν τὸν σῖτον ἐν ἀκμῇ εἶναι, πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐσέβαλον ἐς τὴν ἀττικήν. ἡγεῖτο δὲ Ἆγις ὁ Ἀρχιδάμου λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ ἐγκαθεζόμενοι, ἐδῄουν τὴν γῆν. ἀθηναῖοι δὲ, τάς τε τεσσαράκοντα ναῦς ἐς σικελίαν ἀπέστειλαν, ὥσπερ παρεσκευάζοντο, καὶ στρατηγοὺς τοὺς ὑπολοίπους, Εὐρυμέδοντα, καὶ Σοφοκλέα. Πυθόδωρος γὰρ ὁ τρίτος αὐτῶν ἤδη προαφῖκτο ἐς σικελίαν. εἶπον δὲ τούτοις καὶ κερκυραίων ἅμα παραπλέοντας τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιμεληθῆναι, οἳ ἐλῃστεύοντο ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ὄρει φυγάδων. καὶ πελοποννησίων αὐτόσε νῆες ἑξήκοντα παρεπεπλεύκεσαν, τοῖς ἐν τῷ ὄρει τιμωροὶ, καὶ λιμοῦ ὄντος μεγάλου ἐν τῇ πόλει, νομίζοντες κατασχήσειν ῥᾳδίως τὰ πράγματα. Δημοσθένει δὲ ὄντι ἰδιώτῃ, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν ἐξ ἀκαρνανίας αὐτῷ δεηθέντι, εἶπον χρῆσθαι ταῖς ναυσὶ ταύταις, ἢν βούληται, περὶ τὴν πελοπόννησον. καὶ ὡς ἐγένοντο πλέοντες κατὰ τὴν λακωνικὴν, καὶ ἐπυνθάνοντο ὅτι αἱ νῆες ἐν κερκύρᾳ ἤδη εἰσὶ τῶν πελοποννησίων, ὁ μὲν Εὐρυμέδων, καὶ ὁ Σοφοκλῆς, ἠπείγοντο ἐς τὴν κέρκυραν. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐς τὴν πύλον πρῶτον ἐκέλευε σχόντας αὐτοὺς, καὶ πράξαντας ἃ δεῖ, τὸν πλοῦν ποιεῖσθαι. ἀντιλεγόντων δὲ, κατὰ τύχην χειμὼν ἐπιγενόμενος, κατήνεγκε τὰς ναῦς ἐς τὴν πύλον. καὶ ὁ Δημοσθένης εὐθὺς ἠξίου τειχίζεσθαι τὸ χωρίον. ἐπὶ τοῦτο γὰρ ξυνεκπλεῦσαι. καὶ ἀπέφαινε πολλὴν εὐπορίαν ξύλων τε, καὶ λίθων, καὶ φύσει καρτερὸν ὂν, καὶ ἐρῆμον αὐτό τε καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας. ἀπέχει γὰρ σταδίους μάλιστα ἡ πύλος τῆς σπάρτης τετρακοσίους. καὶ ἔστιν ἐν τῇ μεσσηνίᾳ ποτὲ οὔσῃ γῇ. καλοῦσι δὲ αὐτὴν οἱ λακεδαιμόνιοι κορυφάσιον. οἱ δὲ, πολλὰς ἔφασαν εἶναι ἄκρας ἐρήμους τῆς πελοποννήσου, ἢν βούληται καταλαμβάνων τὴν πόλιν δαπανᾷν. τῷ δὲ, διάφορόν τι ἐδόκει εἶναι τοῦτο τὸ χωρίον ἑτέρου μᾶλλον, λιμένος τε προσόντος, καὶ τοὺς μεσσηνί/

Ορῶντες προσβολὴν ἔχον τὸ χωρίον. ἤγουν τόπον ἐπικαιρότατον, ἀφ' οὗ ἔξεστιν ἐξορμᾶσθαι κατὰ τῆς σικελίας. ἢ προσβολὴν, ἀντὶ τοῦ προσόρμισιν, καὶ ἔφοδον τῆς σικελίας. ἢ πρὸς τὴν σικελίαν. Τὸ χωρίον. ἤγουν τὴν μεσσήνην. Μὴ ἐξ αὐτοῦ ὁρμώμενοι. ἤγουν ὁρμητηρίῳ χρώμενοι. Σφίσι μείζονι παρασκευῇ. τοῖς συρακουσίοις. Βουλόμενοι ἀμφοτέρωθεν. θέλοντες οἱ λοκροὶ ἀμφοτέρωθεν καταπολεμεῖν. ἀμφοτέρωθεν δὲ λέγει, ἤτοι ἐκ τῆς γῆς ἑαυτῶν τῆς λοκρίδος, καὶ ἐκ θαλάσσης. Ινα μὴ ἐπιβοηθῶσιν. οἱ ῥηγῖνοι δηλονότι. Ἧι καὶ ἐπετίθεντο. οἱ λοκροὶ τοῖς ῥηγίνοις, δι' ἣν αἰτίαν ταύτην, ὅτι ἐστασίαζον. Δῃώσαντες δέ. τὴν γῆν τῶν ῥηγίνων. Τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν ποιήσεσθαι. ἀπὸ τῆς μεσσήνης. Υπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους. ἤγουν κατὰ τὸν αὐτὸν ἐαρινὸν χρόνον. Εἶπον δὲ τούτοις. τοῖς στρατηγοῖς. Καὶ κερκυραίων ἅμα. περὶ τῆς ὁ καί.

Παραπλέοντας. τὸ ἑξῆς ἦν, παραπλέουσιν. ἀλλὰ μεταβάσει ἐχρήσατο ἀπὸ δοτικῆς ἐπὶ αἰτιατικήν. Εν τῷ ὄρει τιμωροί. οἱ πελοποννήσιοι δηλονότι. Δημοσθένει δὲ ὄντι ἰδιώτῃ. ἤγουν ἔξω ὄντι ἀρχῆς. Καὶ ὡς ἐγένοντο πλέοντες. ἤγουν παρεγένοντο οἱ ἀθηναῖοι. Αντιλεγόντων δέ. τῶν στρατηγῶν δηλονότι. Κατὰ τύχην. κατά τι συμβεβηκός. τυχηρόν. Τὸ χωρίον. τὸ περίμετρον τῆς πύλου. Επὶ τοῦτο γάρ. ἤγουν ἕνεκα τοῦ τειχισθῆναι. Διάφορόν τι ἐδόκει. ἐπιτήδειον. κρεῖττον. Καὶ τοὺς μεσ/

Ὃδ' ἀπεκρίνατο. ἐπέ μα εἰσὶν ὑμέτερα δηλονότι.

Ἀλλ' ὑμεῖς γε οὐδενὶ ἐμαχόμεθα χθές. ὁ κῆρυξ εἶπεν ἀπὸ κοινοῦ.

Καὶ μὲν δὴ τούτοις γε ἡμεῖς. ἀπὸ κοινοῦ ὁ ἐρωτῶν εἶπε.

ὃ δ' ἀπεκρίνατο. εἴπερ γε ὑμεῖς ἐν ἰδομενῇ χθὲς ἐμάχεσθε. ἀλλ' ἡμεῖς γε οὐδενὶ ἐμαχόμεθα χθὲς, ἀλλὰ πρώην ἐν τῇ ἀποχωρήσει. καὶ μὲν δὴ τούτοις γε ἡμεῖς χθὲς ἀπὸ τῆς πόλεως βοηθήσασι τῆς ἀμπρακιωτῶν, ἐμαχόμεθα. ὁ δὲ κῆρυξ ὡς ἤκουσε, καὶ ἔγνω ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς πόλεως βοήθεια διέφθαρται, ἀνοιμώξας, καὶ ἐκπλαγεὶς τῷ μεγέθει τῶν παρόντων κακῶν, ἀπῆλθεν εὐθὺς ἄπρακτος, καὶ οὐκέτι ἀπῄτει τοὺς νεκρούς. πάθος γὰρ τοῦτο μιᾷ πόλει ἑλληνίδι ἐν ἴσαις ἡμέραις μέγιστον δὴ τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε ἐγένετο. καὶ ἀριθμὸν οὐκ ἔγραψα τῶν ἀποθανόντων, διότι ἄπιστον τὸ πλῆθος λέγεται ἀπολέσθαι, ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πόλεως. ἀμπρακίαν μέντοι οἶδα, ὅτι εἰ ἐβουλήθησαν ἀκαρνᾶνες, καὶ ἀμφίλοχοι, ἀθηναίοις καὶ Δημοσθένει πειθόμενοι ἐξελεῖν, αὐτοβοεὶ ἂν εἷλον. νῦν δ' ἔδεισαν μὴ οἱ ἀθηναῖοι ἔχοντες αὐτὴν χαλεπώτεροι σφίσι πάροικοι ὦσι. μετὰ δὲ ταῦτα, τρίτον μέρος νείμαντες τῶν σκύλων τοῖς ἀθηναίοις, τὰ ἄλλα κατὰ τὰς πόλεις διείλοντο. καὶ τὰ μὲν τῶν ἀθηναίων πλέοντα, ἑάλω. τὰ δὲ νῦν ἀνακείμενα ἐν τοῖς ἀττικοῖς ἱεροῖς, Δημοσθένει ἐξῃρέθησαν τριακόσιαι πανοπλίαι. καὶ ἄγων αὐτὰς, κατέπλευσε. καὶ ἐγένετο ἅμα αὐτῷ μετὰ τὴν ἐν αἰτωλίᾳ ξυμφορὰν ἀπὸ ταύτης τῆς πράξεως ἀδεεστέρα ἡ κάθοδος. ἀπῆλθον δὲ καὶ οἱ ἐν ταῖς εἴκοσι ναυσὶν ἀθηναῖοι ἐς ναύπακτον. ἀκαρνᾶνες δὲ, καὶ ἀμφίλοχοι, ἀπελθόντων ἀθηναίων, καὶ Δημοσθένους, τοῖς ὡς Σαλύνθιον, καὶ ἀγραίους καταφυγοῦσιν ἀμπρακιώταις, καὶ πελοποννησίοις, ἀναχώρησιν ἐσπείσαντο ἐξ οἰνιαδῶν, οἵπερ καὶ μετανέστησαν παρὰ Σαλύνθιον, καὶ ἀγραίους. καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον, σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο ἑκατὸν ἔτη ἀκαρνᾶνες καὶ ἀμφίλοχοι πρὸς ἀμπρακιώτας ἐπὶ τοῖσδε, ὥστε μήτε ἀμπρακιώτας, μετὰ ἀκαρνάνων στρατεύειν ἐπὶ πελοποννησίους, μήτε ἀκαρνᾶνας μετὰ ἀμπρακιωτῶν ἐπ' ἀθηναίους, βοηθεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων, καὶ ἀποδοῦναι ἀμπρακιώτας ὁπόσα ἢ χωρία, ἢ ὁμόρους, ἀμφιλόχων ἔχουσι. καὶ ἐπὶ ἀνακτόριον μὴ βοηθεῖν, πολέμιον ὂν ἀκαρνᾶσι. ταῦτα ξυνθέμενοι, διέλυσαν τὸν πόλεμον. μετὰ δὲ ταῦτα, κορίνθιοι φυλακὴν ἑαυτῶν ἐς τὴν ἀμπρακίαν ἀπέστειλαν ἐς τριακοσίους ὁπλίτας, καὶ Ξενοκλείδαν τὸν Εὐθυκλέους ἄρχοντα. οἳ κομιζόμενοι, χαλεπῶς διὰ τῆς ἠπείρου ἀφίκοντο. τὰ μὲν κατ' ἀμπρακίαν οὕτως ἐγένετο. οἱ δ' ἐν τῇ σικελίᾳ ἀθηναῖοι τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, ἔς τε τὴν ἱμεραίαν ἀπόβασιν ἐποιήσαντο ἐκ τῶν νεῶν μετὰ τῶν σικελιωτῶν ἄνωθεν, ἐσβεβληκότων ἐς τὰ ἔσχατα τῆς ἱμεραίας, καὶ ἐπὶ τὰς αἰόλου νήσους ἔπλευσαν. ἀναχωρήσαντες δὲ ἐς ῥήγιον, πυθόδωρον τὸν ἰσολόχου ἀθηναίων στρατηγὸν καταλαμβάνουσιν ἐπὶ τὰς ναῦς διάδοχον, ὧν ὁ Λάχης ἦρχεν. οἱ γὰρ ἐν σικελίᾳ ξύμμαχοι πλεύσαντες, ἔπεισαν τοὺς ἀθηναίους βοηθεῖν σφίσι πλείοσι ναυσί. τῆς μὲν γὰρ γῆς αὐτῶν οἱ συρακούσιοι ἐκράτουν, τῆς δὲ θαλάσσης ὀλίγαις ναυσὶν εἰργόμενοι, παρεσκευάζοντο, τὸ ναυτικὸν ξυναγείροντες, ὡς οὐ περιοψόμενοι. καὶ ἐπλήρουν ναῦς τεσσαράκοντα οἱ ἀθηναῖοι, ὡς ἀποστελοῦντες αὐτοῖς. ἅμα μὲν ἡγούμενοι θᾶσσον τὸν ἐκεῖ πόλεμον καταλυθήσεσθαι, ἅμα δὲ βουλόμενοι μελέτην τοῦ ναυτικοῦ ποιεῖσθαι. τὸν μὲν οὖν ἕνα τῶν στρατηγῶν ἀπέστειλαν Πυθόδωρον ὀλίγαις ναυσί. Σοφοκλέα δὲ τὸν Σωστρατίδου, καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους, ἐπὶ τῶν πλειόνων νεῶν ἀποπέμψειν ἔμελλον. ὁ δὲ Πυθόδωρος ἤδη ἔχων τὴν τοῦ Λάχητος τῶν νεῶν ἀρχὴν, ἔπλευσε τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος ἐπὶ τὸ λοκρῶν φρούριον, ὃ πρότερον Λάχης εἷλε. καὶ νικηθεὶς μάχῃ ὑπὸ τῶν λοκρῶν, ἀνεχώρησεν. ἐρρύη δὲ περὶ αὐτὸ τὸ ἔαρ τοῦτο ὁ ῥύαξ τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς αἴτνης, ὥσπερ καὶ τὸ πρότερον. καὶ γῆν τινα ἔφθειρε τῶν καταναίων, οἳ ὑπὸ τῇ αἴτνῃ τῷ ὄρει οἰκοῦσιν, ὅπερ μέγιστόν ἐστιν ὄρος ἐν τῇ σικελίᾳ. λέγεται δὲ πεντηκοστῷ ἔτει ῥυῆναι τοῦτο, μετὰ τὸ πρότερον ῥεῦμα. τὸ δὲ ξύμπαν, τρὶς γεγενῆσθαι τὸ ῥεῦμα, ἀφ' οὗ σικελία ὑπὸ ἑλλήνων οἰκεῖται. ταῦτα μὲν κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον ἐγένετο. καὶ ἕκτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Τῆς δὲ θαλάσσης ὀλίγαις ναυσὶν εἰργόμενοι οἱ συρακούσιοι. τῆς θαλάσσης ὑπὸ ὀλίγων νεῶν εἰργόμενοι, δηλαδὴ τῶν ἀττικῶν.

Ἅμα δὲ βουλόμενοι μελέτην. ἐν τῷ μελετᾶν, καὶ ἀσκεῖσθαι τὸ ναυτικὸν διατρίβειν.

Καί τινας αὐτῶν. ζητεῖται πῶς εἰς πολλοὺς στρατηγοὺς ἠκόντισε. τινὲς μὲν οὖν μετέστρεψαν οὕτω, καί τινα αὐτῶν τῶν στρατηγῶν κωλύοντας, καὶ φάσκοντας ἐσπεῖσθαι αὐτοῖς, ἠκόντισέ τις, τῇ γενικῇ πλώσει τοῦ ἠκόντισε συντασσομένου οἰκείως, ὡς καὶ παρ' ὁμήρῳ. τοῦ μὲν, ἔπειτ' ἀπιόντος ἀκόντισεν. ἴσασι δὲ οὐκ ἀδύνατόν ἐστιν ἕνα, πλείω εἰκότα ἔχοντα, πλείοσιν ἀκοντίσαι τῶν στρατηγῶν. δυνατὸν δὲ τὸ ἠκόντισέ τις καὶ ἐπὶ πλήθους λαμβάνεσθαι. οἷον, καὶ ἄλλος, καὶ ἄλλος ἠκόντισεν. Ἐσπεῖσθαι αὐτοῖς. τοῖς πελοποννησίοις. Καὶ ἦν πολλὴ ἔρις. ἀμφισβήτησις, καὶ ἄγνοια. καί τινας τῶν ἰδίων στρατηγῶν κατηκόντισαν οἱ ἀκαρνᾶνες, κωλύοντας καὶ φάσκοντας γεγενῆσθαι αὐτοῖς σπονδὰς, καὶ ἄδειαν δεδόσθαι τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῖς ὑπὸ Δημοσθένους. οὐκ εἶπε δὲ τίνες, ἀλλὰ τίς, μιμούμενος τὸ γόμερον. κἀκεῖνος γὰρ πολλοὺς ἀκοντίσαντας σημαίνων, εἰς ἑνικὸν πλῆθος συνέταξεν. Ἐπὶ τῆς ἐσβολῆς. ἐπὶ τῆς ἐφόδου τῆς κατὰ τῶν ἐναντίων. Ἐπίτηδες. ἐσκεμμένως. Προύταξεν. προπορεύεσθαι διελογον. Ἐσπέπτοντες. φεύγειν δηλονότι. Ἅμα τοῦ ἔργου τῇ ξυντυχίᾳ. τῷ συμβεβηκότι τῆς δυσχερείας. κατὰ τὴν τύχην ταύτην καὶ τὴν ἡνίκα ἦν τοῦτο. Προσένευσαν. προσεπλάσαντο. Ἐς ἄργος. τὸ ἀμφιλοχικόν. Καὶ αὐτοῖς τῇ ὑστεραίᾳ ἦλθε κῆρυξ. ἐχόμενα τούτου, αὐτὸ σεντες, ἐς δ' ἦλθε κῆρυξ. δυναμένου τοῦ τοιοῦτον ἐστιν. οἱ εἰς ἀγραίους καταφυγόντες, κήρυκα ἔπεμψαν ἀπαιτοῦντες ἀναίρεσιν νεκρῶν, οὓς ἀπέκτειναν οἱ ἀκαρνᾶνες ὕστερον τῆς πρώτης μάχης. πρώτη μὲν γὰρ μάχη ἐγένετο εἰς τὸν Εὐρύλοχον, καὶ τοὺς πελοποννησίους. δευτέρα δὲ, ἡ ἐν τῇ γῇ, καὶ τοὺς ἀμβρακιώτας. τρίτη δὲ, ἡ κατὰ τοὺς ἐν ἰδομένῃ. ὁ οὖν κῆρυξ, τὴν ἀναίρεσιν ᾐτεῖτο τῶν δευτέρᾳ μάχῃ τεθνηκότων, οὐκ εἰδὼς ὅτι τρίτη γέγονε μάχη, ἐν ᾗ πολλοὶ ἀπώλλοντο.

Ἀλλ' ᾤετο τῶν μετὰ σφῶν εἶναι. ἀλλ' ᾤετο τῶν μετὰ σφῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ μάχῃ πεπτωκότων εἶναι τὰ ὅπλα.

Καί τις αὐτὸν ἤρετο. δύο ἐρωτᾷ. ἓν μὲν, τοῦ χάριν θαυμάζει. ἕτερον δὲ, πόσοι οἴεται τῶν ἰδίων τεθνηκέναι. ὥσπερ δὲ ὁ κῆρυξ ἦδει περὶ τῆς τρίτης μάχης, οὕτως ὁ ἐρωτῶν οὐκ ἠπίστατο περὶ τῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ μάχῃ πεπτωκότων ὁ κῆρυξ ἥκει, ἀλλ' ἐνόμιζε περὶ τῶν ἐν τῇ τρίτῃ μάχῃ τεθνηκότων ἐληλυθέναι. Οὔκουν τὰ ὅπλα ταυτὶ φαίνεται. λείπει τὸ, τριακοσίων μόνων.

καί τινας αὐτῶν τῶν στρατηγῶν κωλύοντας, καὶ φάσκοντας ἐσπεῖσθαι αὐτοῖς, ἠκόντισέ τις, νομίσας καταπροδίδοσθαι σφᾶς. ἔπειτα μέντοι τοὺς μὲν μαντινέας, καὶ τοὺς πελοποννησίους, ἀφίεσαν. τοὺς δ' ἀμπρακιώτας, ἔκτεινον. καὶ ἦν πολλὴ ἔρις, καὶ ἄγνοια, εἴτε ἀμπρακιώτης τίς ἐστιν, εἴτε πελοποννήσιος. καὶ ἐς διακοσίους μέν τινας αὐτῶν ἀπέκτειναν. οἱ δ' ἄλλοι διέφυγον ἐς τὴν ἀγραΐδα, ὅμορον οὖσαν. καὶ Σαλύνθιος αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς τῶν ἀγραίων φίλος ὢν, ὑπεδέξατο. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀμπρακιῶται ἀφικνοῦνται ἐπ' ἰδομενήν. ἐστὸν δὲ δύω λόφω ἡ ἰδομενὴ ὑψηλώ. τούτοιν τὸν μὲν μείζω νυκτὸς ἐπιγενομένης, οἱ προαποσταλέντες ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, ἔλαθόν τε, καὶ ἔφθασαν προκαταλαβόντες. τὸν δ' ἐλάσσω, ἔτυχον οἱ ἀμπρακιῶται προαναβάντες, καὶ ηὐλίσαντο. ὁ δὲ Δημοσθένης δειπνήσας, ἐχώρει, καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα ἀπὸ ἑσπέρας εὐθύς. αὐτὸς μὲν τὸ ἥμισυ ἔχων ἐπὶ τῆς ἐσβολῆς, τὸ δ' ἄλλο διὰ τῶν ἀμφιλοχικῶν ὀρῶν, καὶ ἅμα ὄρθρῳ ἐπιπίπτει τοῖς ἀμπρακιώταις ἔτι ἐν ταῖς εὐναῖς, καὶ οὐ προῃσθημένοις τὰ γεγενημένα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον νομίσασι τοὺς ἑαυτῶν εἶναι. καὶ γὰρ τοὺς μεσσηνίους πρώτους ἐπίτηδες ὁ Δημοσθένης προύταξε, καὶ προσαγορεύειν ἐκέλευε, δωρίδα τε γλῶσσαν ἱέντας, καὶ τοῖς προφύλαξι πίστιν παρεχομένους. ἅμα δὲ καὶ οὐ καθορωμένους τῇ ὄψει, νυκτὸς ἔτι οὔσης. ὡς οὖν ἐπέπεσε τῷ στρατεύματι αὐτῶν, τρέπουσι. καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς, αὐτοῦ διέφθειραν. οἱ δὲ λοιποὶ, κατὰ τὰ ὄρη ἐς φυγὴν ὥρμησαν. προκατειλημμένων δὲ τῶν ὁδῶν, καὶ ἅμα τῶν μὲν ἀμφιλόχων ἐμπείρων ὄντων τῆς ἑαυτῶν γῆς, καὶ ψιλῶν πρὸς ὁπλίτας, τῶν δὲ, ἀπείρων καὶ ἀνεπιστημόνων ὅποι τράπωνται, ἐσπίπτοντες ἔς τε χαράδρας, καὶ τὰς προλελοχισμένας ἐνέδρας, διεφθείροντο. καὶ ἐς πᾶσαν ἰδέαν χωρήσαντες τῆς φυγῆς, ἐτράποντό τινες καὶ ἐς τὴν θάλασσαν, οὐ πολὺ ἀπέχουσαν. καὶ ὡς εἶδον τὰς ἀττικὰς ναῦς παραπλεούσας ἅμα τοῦ ἔργου τῇ ξυντυχίᾳ προσένευσαν, ἡγησάμενοι ἐν τῷ αὐτίκα φόβῳ κρεῖσσον εἶναι σφίσιν ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς ναυσὶν, εἰ δεῖ, διαφθαρῆναι, ἢ ὑπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ ἐχθίστων ἀμφιλόχων. οἱ μὲν οὖν ἀμπρακιῶται, τοιούτῳ τρόπῳ κακωθέντες, ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐσώθησαν ἐς τὴν πόλιν. ἀκαρνᾶνες δὲ σκυλεύσαντες τοὺς νεκροὺς, καὶ τροπαῖα στήσαντες, ἀπεχώρησαν ἐς ἄργος. καὶ αὐτοῖς τῇ ὑστεραίᾳ ἦλθε κῆρυξ ἀπὸ τῶν ἐς ἀγραίους καταφυγόντων ἀπὸ τῆς ὄλπης ἀμπρακιωτῶν, ἀναίρεσιν αἰτήσων τῶν νεκρῶν, οὓς ἀπέκτειναν ὕστερον τῆς πρώτης μάχης, ὅτε μετὰ τῶν μαντινέων καὶ τῶν ὑποσπόνδων ξυνεξῄεσαν ἄσπονδοι. ἰδὼν δ' ὁ κῆρυξ τὰ ὅπλα τῶν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀμπρακιωτῶν, ἐθαύμαζε τὸ πλῆθος. οὐ γὰρ ᾔδει τὸ πάθος, ἀλλ' ᾤετο τῶν μετὰ σφῶν εἶναι. καί τις αὐτὸν ἤρετο ὅτι θαυμάζοι, καὶ ὁπόσοι αὐτῶν τεθνᾶσιν. οἰόμενος αὖ ὁ ἐρωτῶν εἶναι τὸν κήρυκα ἀπὸ τῶν ἐν ἰδομεναῖς. ὁ δ' ἔφη διακοσίους μάλιστα. ὑπολαβὼν δ' ὁ ἐρωτῶν εἶπεν, οὔκουν τὰ ὅπλα ταυτὶ φαίνεται, ἀλλὰ πλέον ἢ χιλίων. αὖθις δὲ εἶπεν ἐκεῖνος, οὐκ ἄρα τῶν μεθ' ἡμῶν μαχομένων ἐστίν.

Προσπίπτουσί τε. τοῖς πελοποννησίοις. Τὸ κατ' Εὐρύλοχον. οὗ ἦρχεν ὁ Εὐρύλοχος. Ἐφοβοῦντο. εἰς φυγὴν ἐτράπησαν. Καὶ οἱ μεσσήνιοι ὄντες. καὶ οἱ μεσσήνιοι ὄντες κατὰ τοῦτο τὸ μέρος, τὸ πολὺ τοῦ ἔργου διεπράξαντο, ἢ ἐπὶ πολὺ τοῖς ἐναντίοις ἠκολούθησαν. Τὸ πολὺ τοῦ ἔργου ἐπεξῆλθον. ἐπεξελθόντες, ἔπραξαν. Ἐνίκων τὸ καθ' ἑαυτούς. ἤγουν τὸ πρὸς αὐτοὺς ἀρῶν στράτευμα. Ἐπαναχωροῦντες δέ. οἱ ἀμπρακιῶται. Τὸ πλέον νενικημένον. τοῦ στρατεύματος αὐτῶν. Προσέκειντο. ἀντὶ τοῦ ἐπέκειντο. Ἀπέθανον αὐτῶν. τῶν ἀμπρακιωτῶν. Προσπίπτοντες. τοῖς ἐναντίοις δηλονότι. Ἐτελεύτα ἐς ὀψέ. ἤγουν ἑσπέρας. σημείωσαι νῦν ἀντὶ ἑσπέρας μόνον τὸ ὀψέ. Παρειληφώς. δεξάμενος. Ἢ καὶ ἀναχωρῶν, διασωθήσεται. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀπορῶν. Προσφέρει λόγον. ἤγουν ἱκετικόν. Οὐκ ἐσπείσαντο ἅπασιν. οὐκ ἔδοσαν μετὰ σπονδῶν.

Ψιλῶσαι τοὺς ἀμπρακιώτας τε. μονῶσαι. ψιλοὺς τῶν συμμάχων ποιῆσαι.

Καὶ πελοποννησίους. ἐβούλετο διαβαλεῖν τοὺς λακεδαιμονίους, καὶ πελοποννησίους τοῖς ἀμπρακιώταις ὡς προδόντας, καὶ δι' ἑαυτῶν συμφέρον προτιμήσαντας. Ἐς τοὺς ἐκείνῃ χρῄζων ἕλληνας. ἤγουν τοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ γῇ. Ὡς καταπροδόντες. τοὺς ἕλληνας δηλονότι. Προυργιαίτερον. προτιμότερον. Ὥσπερ ὑπῆρχεν. ὡς ἦν αὐτοῖς δυνατόν.

Καὶ τὴν ἀποχώρησιν. ὡς ἐκ τῶν τῶν παρόντων δυνατὸν ἦν, καὶ ἀποχώρησιν κρύφα, οἷς ἐδέδοτο ἐπεβούλευον, καὶ ὅτις σπεισάμενος δημοσθένης μαντινεῦσι, καὶ μενιλάῳ συνεχώρησεν ἀναχωρῆσαι, οὗτοι κρύφα ἐβούλοντο ἀναχωρεῖν, ἵνα μήτε οἱ ἀκαρνᾶνες κωλύσωσιν αὐτοὺς, οὐ γὰρ ἐσπείσατο, μήτε μὴν ἀμβρακιῶται μένειν ἀναγκάσωσι. Προλοχιοῦντας. πρὸ τοῦ καταλαβεῖν ἐκείνους. Ἐπὶ λαχισμόν. λαχάνων συναθροισιν. Ἐξῆλθον δῆθεν. ἰστέον ὅτι τὸ δῆθεν ἐνταῦθα ὡς ἐν προσποιήσει κεῖται, ἀντὶ τοῦ ἐφ' ἃ προσεποιοῦντο ἐξελθεῖν, καὶ ἅμα ἀπιέναι. Προκεχωρηκότες. πόρρω γεγονότες. Θᾶσσον ἀπεχώρουν. ταχυτέρῳ δρόμῳ ἐχρῶντο. Ὥρμησαν καὶ αὐτοί. ἀναχωρεῖν δηλονότι. Καταλαβεῖν βουλόμενοι. φθάσαι.

προσπίπτουσί τε, καὶ τρέπουσιν, ὥστε μήτε ἐς ἀλκὴν ὑπομεῖναι, φοβηθέντας τε ἐς φυγὴν καὶ τὸ πλέον τοῦ στρατεύματος καταστῆσαι. ἐπειδὴ γὰρ εἶδον τὸ κατ' Εὐρύλοχον, καὶ ὃ κράτιστον ἦν διαφθειρόμενον πολλῷ μᾶλλον ἐφοβοῦντο. καὶ οἱ μεσσήνιοι ὄντες ταύτῃ μετὰ τοῦ Δημοσθένους, τὸ πολὺ τοῦ ἔργου ἐπεξῆλθον. οἱ δὲ ἀμπρακιῶται, καὶ οἱ κατὰ τὸ δεξιὸν κέρας, ἐνίκων τὸ καθ' ἑαυτοὺς, καὶ πρὸς τὸ ἄργος ἀπεδίωξαν. καὶ γὰρ μαχιμώτατοι τῶν περὶ ἐκεῖνα τὰ χωρία τυγχάνουσιν ὄντες. ἐπαναχωροῦντες δὲ, ὡς ἑώρων τὸ πλέον νενικημένον, καὶ οἱ ἄλλοι ἀκαρνᾶνες σφίσι προσέκειντο, χαλεπῶς διεσώζοντο ἐς τὰς ὄλπας. καὶ πολλοὶ ἀπέθανον αὐτῶν ἀτάκτως, καὶ οὐδενὶ κόσμῳ προσπίπτοντες, πλὴν μαντινέων. οὗτοι δὲ μάλιστα ξυντεταγμένοι, παντὸς τοῦ στρατοῦ ἀνεχώρησαν. καὶ ἡ μὲν μάχη ἐτελεύτα ἕως ὀψέ. Μενέδαιος δὲ τῇ ὑστεραίᾳ, Εὐρυλόχου τεθνεῶτος, καὶ Μακαρίου, αὐτὸς παρειληφὼς τὴν ἀρχὴν, καὶ ἀπορῶν μεγάλης ἥσσης γεγενημένης, ὅτῳ τρόπῳ ἢ μένων πολιορκήσεται ἔκ τε γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ταῖς ἀττικαῖς ναυσὶν ἀποκεκλῃμένος, ἢ καὶ ἀναχωρῶν διασωθήσεται, προσφέρει λόγον περὶ σπονδῶν καὶ ἀναχωρήσεως Δημοσθένει, καὶ τοῖς ἀκαρνάνων στρατηγοῖς, καὶ περὶ νεκρῶν ἅμα ἀναιρέσεως. οἱ δὲ, νεκροὺς μὲν ἀπέδοσαν, καὶ τροπαῖον αὐτοὶ ἔστησαν, καὶ τοὺς ἑαυτῶν τριακοσίους μάλιστα ἀποθανόντας ἀνείλοντο. ἀναχώρησιν δὲ, ἐκ μὲν τοῦ προφανοῦς, οὐκ ἐσπείσαντο ἅπασι. κρύφα δὲ Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατηγῶν ἀκαρνάνων σπένδονται μαντινεῦσι, καὶ Μενεδαΐῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἄρχουσι τῶν πελοποννησίων, καὶ ὅσοι αὐτῶν ἦσαν ἀξιολογώτατοι, ἀποχωρεῖν κατὰ τάχος, βουλόμενος ψιλῶσαι τοὺς ἀμπρακιώτας τε, καὶ τὸν μισθοφόρον ὄχλον τὸν ξενικὸν, μάλιστα δὲ λακεδαιμονίους, καὶ πελοποννησίους διαβαλεῖν ἐς τοὺς ἐκείνῃ χρῄζων ἕλληνας ὡς καταπροδόντες, τὸ ἑαυτῶν προυργιαίτερον ἐποιήσαντο. καὶ οἱ μὲν, τούς τε νεκροὺς ἀνείλοντο, καὶ διὰ τάχους ἔθαπτον, ὥσπερ ὑπῆρχε. καὶ τὴν ἀποχώρησιν κρύφα, οἷς ἐδέδοτο ἐπεβούλευον. τῷ δὲ Δημοσθένει, καὶ τοῖς ἀκαρνᾶσιν, ἀγγέλλεται τοὺς ἀμπρακιώτας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως πανδημεὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐκ τῶν ὀλπῶν ἀγγελίαν ἐπιβοηθεῖν διὰ τῶν ἀμφιλόχων, βουλομένους τοῖς ἐν ὄλπαις ξυμμίξαι, εἰδότας οὐδὲν τῶν γεγενημένων. καὶ πέμπει εὐθὺς τοῦ στρατοῦ μέρος τι τὰς ὁδοὺς προλοχιοῦντας, καὶ τὰ καρτερὰ προκαταληψομένους, καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ ἅμα παρεσκευάζετο βοηθεῖν ἐπ' αὐτούς. ἐν τούτῳ δ' οἱ μαντινεῖς, καὶ οἷς ἔσπειστο, πρόφασιν ἐπὶ λαχανισμὸν, καὶ φρυγάνων ξυλλογὴν ἐξελθόντες, ὑπαπῄεσαν κατ' ὀλίγους, ἅμα ξυλλέγοντες ἐφ' ἃ ἐξῆλθον δῆθεν. προκεχωρηκότες δὲ ἤδη ἄπωθεν τῆς ὄλπης, θᾶσσον ἀπεχώρουν. οἱ δ' ἀμπρακιῶται, καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι μὲν ἐτύγχανον οὕτως ἀθρόοι ξυνελθόντες, ὡς ἔγνωσαν ἀπιόντας, ὥρμησαν καὶ αὐτοὶ, καὶ ἔθεον δρόμῳ ἐπικαταλαβεῖν βουλόμενοι. οἱ δὲ ἀκαρνᾶνες, τὸ μὲν πρῶτον, καὶ πάντας ἐνόμισαν ἀπιέναι ἀσπόνδους ὁμοίως, καὶ τοὺς πελοποννησίους ἐπεδίωκον,

Καί τινας

ὥσπερ ὑπεσχόμενοι Εὐρυλόχῳ τὴν στρατιὰν κατέσχον, ἐκστρατεύονται ἐπὶ Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικὸν τρισχιλίοις ὁπλίταις. καὶ ἐσβαλόντες ἐς τὴν Ἀργείαν καταλαμβάνουσιν Ὄλπας, τεῖχος ἐπὶ λόφου ἰσχυρὸν πρὸς τῇ θαλάσσῃ, ὅ ποτε Ἀκαρνᾶνες τειχισάμενοι κοινῷ δικαστηρίῳ ἐχρῶντο. ἀπέχει δὲ ἀπὸ τῆς Ἀργείων πόλεως ἐπιθαλασσίας οὔσης, πέντε καὶ εἴκοσι σταδίους μάλιστα. οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες, οἱ μὲν ἐς Ἄργος ξυνεβοήθουν, οἱ δὲ τῆς Ἀμφιλοχίας ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ ὃ Κρῆναι καλεῖται, φυλάσσοντες τοὺς μετὰ Εὐρυλόχου Πελοποννησίους, μὴ λάθωσι πρὸς τοὺς Ἀμπρακιώτας διελθόντες, ἐστρατοπεδεύσαντο. πέμπουσι δὲ καὶ ἐπὶ Δημοσθένην τὸν ἐς τὴν Αἰτωλίαν Ἀθηναίων στρατηγήσαντα, ὅπως σφίσιν ἡγεμὼν γίγνηται, καὶ ἐπὶ τὰς εἴκοσι ναῦς Ἀθηναίων, αἳ ἔτυχον περὶ Πελοπόννησον οὖσαι, ὧν ἦρχεν Ἀριστοτέλης ὁ Τιμοκράτους, καὶ Ἱεροφῶν ὁ Ἀντιμνήστου. ἀπέστειλαν δὲ καὶ ἄγγελον οἱ περὶ τὰς Ὄλπας Ἀμπρακιῶται ἐς τὴν πόλιν, κελεύοντες σφίσι βοηθεῖν πανδημεί, δεδιότες μὴ οἱ μετ' Εὐρυλόχου οὐ δύνωνται διελθεῖν τοὺς Ἀκαρνᾶνας, καὶ σφίσιν ἢ μονωθεῖσιν ἡ μάχη γένηται, ἢ ἀναχωρεῖν βουλομένοις, οὐκ ᾖ ἀσφαλές. οἱ μὲν οὖν μετ' Εὐρυλόχου Πελοποννήσιοι, ὡς ᾔσθοντο τοὺς ἐν Ὄλπαις Ἀμπρακιώτας ἥκοντας, ἄραντες ἐκ τοῦ Προσχίου, ἐβοήθουν κατὰ τάχος. καὶ διαβάντες τὸν Ἀχελῷον, ἐχώρουν δι' Ἀκαρνανίας οὔσης ἐρήμου, διὰ τὴν ἐς Ἄργος βοήθειαν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχοντες τὴν Στρατίων πόλιν καὶ τὴν φρουρὰν αὐτῶν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν ἄλλην Ἀκαρνανίαν. καὶ διελθόντες τὴν Στρατίων γῆν, ἐχώρουν διὰ τῆς Φυτίας, καὶ αὖθις Μεδεῶνος παρ' ἔσχατα, ἔπειτα διὰ Λιμναίας. καὶ ἐπέβησαν τῆς Ἀγραίων, οὐκέτι Ἀκαρνανίας, φιλίας δὲ σφίσι. λαβόμενοι δὲ τοῦ Θυάμου ὄρους, ὅ ἐστιν Ἀγροικόν, ἐχώρουν δι' αὐτοῦ, καὶ κατέβησαν ἐς τὴν Ἀργείαν νυκτὸς ἤδη, καὶ διεξελθόντες μεταξὺ τῆς τε Ἀργείων πόλεως, καὶ τῆς ἐπὶ Κρήναις Ἀκαρνάνων φυλακῆς, ἔλαθον, καὶ προσέμιξαν τοῖς ἐν Ὄλπαις Ἀμπρακιώταις. γενόμενοι δὲ ἀθρόοι ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, καθίζουσιν ἐπὶ τὴν Μητρόπολιν καλουμένην, καὶ στρατόπεδον ἐποιήσαντο. Ἀθηναῖοι δὲ ταῖς εἴκοσι ναυσὶν οὐ πολλῷ ὕστερον παραγίγνονται ἐς τὸν Ἀμπρακικὸν κόλπον, βοηθοῦντες τοῖς Ἀργείοις. καὶ Δημοσθένης Μεσσηνίων μὲν ἔχων διακοσίους ὁπλίτας, ἑξήκοντα δὲ τοξότας Ἀθηναίων. καὶ αἱ μὲν νῆες, περὶ τὰς Ὄλπας τὸν λόφον ἐκ θαλάσσης ἐφώρμουν. οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες, καὶ Ἀμφιλόχων ὀλίγοι, οἱ γὰρ πλείους ὑπὸ Ἀμπρακιωτῶν βίᾳ κατείχοντο, ἐς τὸ Ἄργος ἤδη ξυνεληλυθότες, παρεσκευάζοντο ὡς μαχούμενοι τοῖς ἐναντίοις. καὶ ἡγεμόνα τοῦ παντὸς ξυμμαχικοῦ αἱροῦνται Δημοσθένην μετὰ τῶν σφετέρων στρατηγῶν. ὁ δέ, προσαγαγὼν ἐγγὺς τῆς Ὄλπης, ἐστρατοπεδεύσατο. χαράδρα δ' αὐτοὺς μεγάλη διεῖργε. καὶ ἡμέρας μὲν πέντε ἡσύχαζον. τῇ δ' ἕκτῃ ἐτάσσοντο ἀμφότεροι ὡς ἐς μάχην. καὶ μεῖζον γὰρ ἐγίγνετο, καὶ περιέσχε τὸ τῶν Πελοποννησίων στρατόπεδον, ὁ δὲ Δημοσθένης δείσας μὴ κυκλωθῇ, λοχίζει ἐς ὁδόν τινα κοίλην καὶ λοχμώδη ὁπλίτας καὶ ψιλοὺς ξυναμφοτέρους ἐς τετρακοσίους, ὅπως κατὰ τὸ ὑπερέχον τῶν ἐναντίων ἐν τῇ ξυνόδῳ αὐτῇ ἐξαναστάντες, οὗτοι κατὰ νώτου γίγνωνται. ἐπεὶ δὲ παρεσκεύαστο ἀμφοτέροις, ᾖσαν ἐς χεῖρας, Δημοσθένης μὲν τὸ δεξιὸν κέρας ἔχων μετὰ Μεσσηνίων, καὶ Ἀθηναίων ὀλίγων, τὸ δὲ ἄλλο, Ἀκαρνᾶνες, ὡς ἕκαστοι τεταγμένοι ἐπεῖχον, καὶ Ἀμφιλόχων οἱ παρόντες ἀκοντισταί. Πελοποννήσιοι δὲ καὶ Ἀμπρακιῶται ἀναμὶξ τεταγμένοι, πλὴν Μαντινέων. οὗτοι δὲ ἐν τῷ εὐωνύμῳ μᾶλλον, καὶ οὐ τὸ κέρας ἄκρον ἔχοντες, ἀθρόοι ἦσαν. ἀλλ' Εὐρύλοχος ἔσχατον εἶχε τὸ εὐώνυμον, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κατὰ Μεσσηνίους καὶ Δημοσθένην. ὡς δ' ἐν χερσὶν ἤδη ὄντες, περιέσχον τῷ κέρᾳ οἱ Πελοποννήσιοι, καὶ ἐκυκλοῦντο τὸ δεξιὸν τῶν ἐναντίων, οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας Ἀκαρνᾶνες ἐπιγενόμενοι αὐτοῖς κατὰ νώτου,

Ὥσπερ ὑπεσχόμενοι· ἀντὶ τοῦ, ὥσπερ ὑπέσχοντο. περίφρασις ὁ τρόπος. Οἱ δὲ περὶ τὰς Ὄλπας. οἱ περὶ τὰς Ὄλπας Ἀμπρακιῶται. μήποτε ἄρα οἱ ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀμβρακίᾳ Ἀμβρακιῶται οὐ δύνωνται διελθεῖν τοὺς ἐν ταῖς Κρήναις Ἀκαρνᾶνας φυλάττοντας, καὶ μετ' Εὐρυλόχου Πελοποννησίοις ἱδρυόμενοι ἐν τῇ Μητροπόλει. Ἐς τὴν πόλιν. τὴν ἑαυτῶν δηλονότι. Καὶ διεξελθόντες μεταξύ. οἱ μετὰ Εὐρυλόχου φοβούμενοι παρὰ τὴν θάλατταν ὁδοιπορεῖν διὰ τοὺς Ἀργείους, οἰκοῦντας ἐπιθαλαττίαν, καὶ διὰ μεσογείου, διὰ τὴν ἐν Κρήναις κωλύουσαν φυλακήν, μέσον τῆς τε τῶν Ἀργείων πόλεως, καὶ τῆς φυλακῆς ἐχώρουν. Καὶ αἱ μὲν νῆες. ὑπερβατόν. ἡ γὰρ σύνταξις, οὕτω. καὶ αἱ μὲν νῆες, ἐκ θαλάσσης ἐφώρμουν παρὰ τὸν λόφον τὰς Ὄλπας. ὁ γὰρ λόφος, Ὄλπαι ἐκαλεῖτο. Βίᾳ κατείχοντο. ἀντὶ τοῦ ἐκωλύοντο. Χαράδρα δ' αὐτούς. διῄρει τοὺς ἀντιταξομένους. Ἡσύχαζον. ἀπράκτως ἦσαν. Καὶ μεῖζον γὰρ ἐγίγνετο. καὶ φοβηθεὶς ὁ Δημοσθένης, μή ποτε κυκλωθῇ τὸ δεξιὸν μέρος τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τοῦ εὐωνύμου τῶν Πελοποννησίων, καὶ γὰρ μεῖζον ἐγένετο τῶν Πελοποννησίων τὸ εὐώνυμον, καὶ ὑπερέτεινε, λοχίζει ἐνέδραν. Καὶ περιέσχε. περισσὸν ἦν. Λοχίζει. ἐνέδραν καθίζει. Καὶ λοχμώδη. δασύν. Καὶ ψιλούς. τοξοφόρους. Ἐπεὶ δὲ παρεσκεύαστο ἀμφοτέροις. ἕτοιμα ἦν τὰ τοῦ πολέμου. Ἤισαν ἐς χεῖρας. συνεπλάκησαν. Τεταγμένοι ἐπεῖχον. ἐκράτουν. Οὗτοι δὲ ἐν τῷ εὐωνύμῳ μᾶλλον. οἱ Μαντινεῖς. Κατὰ Μεσσηνίους. ἤγουν κατὰ τὸ πρόσωπον τῶν Μεσσηνίων. Ὡς δ' ἐν χερσὶν ἤδη ὄντες. συνεπλάκησαν πολεμοῦντες. Περιέσχον τῷ κέρᾳ. ὑπερέσχον τῷ εὐωνύμῳ κέρατι, περιεγένοντο.

οἱ δὲ, ἀντεῖχον. τοξευόμενοι γὰρ οἱ αἰτωλοὶ ἄνθρωποι ψιλοὶ, ἀνεστέλλοντο. ἐπειδὴ δὲ τοῦ τε τοξάρχου ἀποθανόντος, οὗτοι διεσκεδάσθησαν, καὶ αὐτοὶ ἐκεκμήκεσαν, καὶ ἐπὶ πολὺ τῷ αὐτῷ πόνῳ ξυνεχόμενοι, οἵ τε αἰτωλοὶ ἐνέκειντο, καὶ ἐσηκόντιζον, οὕτω δὴ τραπόμενοι, ἔφευγον. καὶ ἐσπίπτοντες ἔς τε χαράδρας ἀνεκβάτους, καὶ χωρία, ὧν οὐκ ἦσαν ἔμπειροι, διεφθείροντο. καὶ γὰρ ὁ ἡγεμὼν αὐτοῖς τῶν ὁδῶν χρόμων ὁ μεσσήνιος ἐτύγχανε τεθνηκώς. οἱ δὲ αἰτωλοὶ ἐσακοντίζοντες, πολλοὺς μὲν αὐτοῦ ἐν τῇ τροπῇ κατὰ πόδας αἱροῦντες, ἄνθρωποι ποδώκεις, καὶ ψιλοὶ, διέφθειρον. τοὺς δὲ πλείους τῶν ὁδῶν ἁμαρτάνοντας, καὶ ἐς τὴν ὕλην ἐσφερομένους, ὅθεν διέξοδοι οὐκ ἦσαν, πῦρ κομισάμενοι, περιεπίμπρασαν. πᾶσά τε ἰδέα κατέστη τῆς φυγῆς καὶ τοῦ ὀλέθρου τῷ στρατοπέδῳ τῶν ἀθηναίων. μόλις τε ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὸν οἰνεῶνα τῆς λοκρίδος, ὅθεν περ καὶ ὡρμήθησαν, οἱ περιγενόμενοι κατέφυγον. ἀπέθανον δὲ τῶν τε ξυμμάχων πολλοὶ, καὶ αὐτῶν ἀθηναίων ὁπλῖται περὶ εἴκοσι μάλιστα καὶ ἑκατόν. τοσοῦτοι μὲν τὸ πλῆθος, καὶ ἡλικία ἡ αὐτή. οὗτοι βέλτιστοι δὴ ἄνδρες ἐν τῷ πολέμῳ τῷδε ἐκ τῆς ἀθηναίων πόλεως διεφθάρησαν. ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ ἕτερος στρατηγὸς προκλῆς. τοὺς δὲ νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελόμενοι παρὰ τῶν αἰτωλῶν, καὶ ἀναχωρήσαντες ἐς ναύπακτον, ὕστερον ἐς τὰς ἀθήνας ταῖς ναυσὶν ἐκομίσθησαν. δημοσθένης δὲ περὶ ναύπακτον καὶ τὰ χωρία ταῦτα ὑπελείφθη, τοῖς πεπραγμένοις φοβούμενος τοὺς ἀθηναίους. κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, καὶ οἱ περὶ σικελίαν ἀθηναῖοι πλεύσαντες ἐς τὴν λοκρίδα, ἐν ἀποβάσει τινὶ, τούς τε προσβοηθήσαντας λοκρῶν ἐκράτησαν, καὶ περιπόλιον αἱροῦσιν, ὃ ἦν ἐπὶ τῷ ἄληκι ποταμῷ. τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, αἰτωλοὶ προπέμψαντες πρότερον ἔς τε κόρινθον, καὶ ἐς λακεδαίμονα πρέσβεις, τόλοφόν τε τὸν ὀφιονέα, καὶ βοριάδην τὸν εὐρυτᾶνα, καὶ τίσανδρον τὸν ἀποδωτὸν, πείθουσιν ὥστε σφίσι πέμψαι στρατιὰν ἐπὶ ναύπακτον, διὰ τὴν τῶν ἀθηναίων ἐπαγωγήν. καὶ ἐξέπεμψαν λακεδαιμόνιοι περὶ τὸ φθινόπωρον τρισχιλίους ὁπλίτας τῶν ξυμμάχων. τούτων ἦσαν πεντακόσιοι ἐξ ἡρακλείας τῆς ἐν τραχῖνι πόλεως, τότε νεοκτίστου οὔσης. σπαρτιάτης δ' ἦρχεν εὐρύλοχος τῆς στρατιᾶς. καὶ ξυνηκολούθουν αὐτῷ μακάριος, καὶ μενεδάϊος, οἱ σπαρτιᾶται. ξυλλεγέντος δὲ τοῦ στρατεύματος ἐς δελφοὺς, ἐπεκηρυκεύετο εὐρύλοχος λοκροῖς τοῖς ὀζόλαις. διὰ τούτων γὰρ ἡ ὁδὸς ἦν ἐς ναύπακτον, καὶ ἅμα τῶν ἀθηναίων ἐβούλετο ἀποστῆσαι αὐτούς. ξυνέπρασσον δὲ μάλιστα αὐτῷ τῶν λοκρῶν ἀμφισσῆς, διὰ τὸ τῶν φωκέων ἔχθος δεδιότες. καὶ αὐτοὶ πρῶτοι δόντες ὁμήρους, καὶ τοὺς ἄλλους ἔπεισαν δοῦναι, φοβουμένους τὸν ἐπιόντα στρατόν. πρῶτον μὲν οὖν τοὺς ὁμόρους αὐτοῖς μυονέας, ταύτῃ γὰρ δυσεσβολώτατος ἡ λοκρίς. ἔπειτα, ἰπνέας, καὶ μεσσαπίους, καὶ τριταιέας, καὶ χαλαίους, καὶ τολοφωνίους, καὶ ἡσσίους, καὶ οἰανθέας, οὗτοι καὶ ξυνεστράτευον πάντες. ὀλπαῖοι δὲ, ὁμήρους μὲν ἔδοσαν, ἠκολούθουν δὲ οὔ. καὶ ὑαῖοι οὐκ ἔδοσαν ὁμήρους, πρὶν αὐτῶν εἷλον κώμην, πόλιν ὄνομα ἔχουσαν. ἐπειδὴ δὲ παρεσκεύαστο πάντα, καὶ τοὺς ὁμήρους κατέθετο ἐς κυτίνιον τὸ δωρικὸν, ἐχώρει τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν ναύπακτον διὰ τῶν λοκρῶν. καὶ πορευόμενος, οἰνεῶνα αἱρεῖ αὐτῶν, καὶ εὐπάλιον. οὐ γὰρ προσεχώρησαν. γενόμενοι δ' ἐν τῇ ναυπακτίᾳ, καὶ οἱ αἰτωλοὶ ἅμα ἤδη προσβεβοηθηκότες, ἐδῄουν τὴν γῆν. καὶ τὸ προάστειον ἀτείχιστον ὂν, εἷλον. ἐπί τε μολύκρειον ἐλθόντες, τὴν κορινθίων μὲν ἀποικίαν, ἀθηναίων δὲ ὑπήκοον, αἱροῦσι. δημοσθένης δὲ ὁ ἀθηναῖος, ἔτι γὰρ ἐτύγχανεν ὢν μετὰ τὰ ἐκ τῆς αἰτωλίας περὶ ναύπακτον, προαισθόμενος τοῦ στρατοῦ, καὶ δείσας περὶ αὐτῆς, ἐλθὼν, πείθει ἀκαρνᾶνας, χαλεπῶς, διὰ τὴν ἐκ τῆς λευκάδος ἀναχώρησιν, βοηθῆσαι ναυπάκτῳ. καὶ πέμπουσι μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν νεῶν χιλίους ὁπλίτας, οἳ ἐσελθόντες, περιεποίησαντο τὸ χωρίον. δεινὸν γὰρ ἦν μὴ μεγάλου ὄντος τοῦ τείχους, ὀλίγων δὲ τῶν ἀμυνομένων, οὐκ ἀντίσχωσιν. εὐρύλοχος δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ὡς ᾔσθοντο τὴν στρατιὰν ἐσεληλυθυῖαν, καὶ ἀδύνατον ὂν τὴν πόλιν βίᾳ ἑλεῖν, ἀνεχώρησαν οὐκ ἐπὶ πελοποννήσου, ἀλλ' ἐς τὴν αἰολίδα, τὴν νῦν καλουμένην καλυδῶνα, καὶ πλευρῶνα, καὶ ἐς τὰ ταύτῃ χωρία, καὶ ἐς πρόσχιον τῆς αἰτωλίας. οἱ γὰρ ἀμπρακιῶται ἐλθόντες

Οἱ δὲ, ἀντεῖχον. οὗτοι οἱ ἀθηναῖοι.
Ἀνεστέλλοντο. ἀντὶ ἀνεκρούοντο. ἀντὶ ἐχώρουν.
Οὗτοι διεσκεδάσθησαν, καὶ αὐτοὶ ἐκεκμήκεσαν. οὐχ οἱ τοξόται, ἀλλ' οἱ ὁπλῖται.
Τῷ αὐτῷ πόνῳ ξυνεχόμενοι. αὐτοὶ τοῦ διώκοντες, ἤγουν χωροῦντες.
Κατὰ πόδας αἱροῦντες. ἀντὶ τοῦ συντόμως.
Καὶ ἐς τὴν ὕλην ἐσφερομένους. εἰσδυομένους. κρυπτομένους.
Τοσοῦτοι μὲν. ὁ μὲν, ἀντὶ τοῦ δή. ὑπελείφθη τοῖς πεπραγμένοις. λείπει τινί.
Ἐν ἀποβάσει τινί. ἤγουν ἐν τόπῳ τινὶ ἀποβαίνοντες.
Ὃ ἦν ἐπὶ τῷ ἄληκι ποταμῷ. ἐπὶ, ἀντὶ τοῦ παρά.
Διὰ τὴν τῶν ἀθηναίων ἐπαγωγήν. διὰ τὸ ἐπικεῖσθαι αὐτοῖς στρατὸν τῶν ἀθηναίων.
Ἐπεκηρυκεύετο. διεκηρυκεύετο. ἐμήνυε.
Τὸν ἐπιόντα στρατόν. τῶν λακεδαιμονίων.
Ἐδῄουν τὴν γῆν. τὴν ναυπακτίαν δηλονότι.
Προαισθόμενος. αἴσθησιν λαβὼν τοῦ στρατοῦ ἐρχομένου.
Ἐλθὼν, πείθει ἀκαρνᾶνας χαλεπῶς. ἐπεὶ ἦσαν αὐτοῖς δυσχερεῖς. δυσχερεῖς δὲ, διότι οὐκ ἐπείσθη αὐτοῖς περιτειχίσαι τὴν λευκάδα.
Καὶ πέμπουσι μετ' αὐτοῦ. τοῦ δημοσθένους.
Δεινὸν γὰρ ἦν. δέος γὰρ ἦν μὴ, τοῦ τείχους μεγάλου ὄντος, καὶ ἑξῆς.

Ὁ δὲ, τῶν μεσσηνίων. τὸ ἑξῆς, οὕτως. ὁ δὲ, πεισθεὶς, ἄρας ἀπὸ τῆς λευκάδος, παρέπλευσε. τὰ γὰρ ἄλλα, διὰ μέσου. Τοῖς ἠπειρώταις. σὺν μόνοις δηλονότι τοῖς ἠπειρώταις συμμάχοις, καὶ αἰτωλοῖς. Καὶ φωκεῦσιν ἤδη ὅμορος ἡ βοιωτία ἐστίν. ἀντὶ τοῦ ἀπὸ δὲ τούτου, φωκεῦσιν ὅμορος ἡ βοιωτία ἐστίν. Ἄρας οὖν. ὁ οὖν σύνδεσμος, περιττὸς δοκεῖ. πρὸς γὰρ τὸ ἄνω ἐστίν. ὁ δὲ, τῶν μεσσηνίων χάριτι πεισθεὶς, ἄρας. ἀλλ᾽ ἐπεὶ διὰ μακροῦ ἀπέδωκε, διὰ τοῦτο τὸν σύνδεσμον παρέλαβεν. ἄλλως. ὁ οὖν σύνδεσμος, εἰ καὶ περιττὸς τοῖς ἄλλοις δοκεῖ, ἐγὼ πάνυ ἀναγκαίως λέγω προσκεῖσθαι αὐτόν. τὴν βουλὴν γὰρ εἰπὼν, ἐπάγει τὴν πρᾶξιν, ὡσανεὶ ἔλεγεν, οὕτως ἐνθυμηθεὶς, ἔπραττεν ὅπερ ἐνεθυμήθη. Κοινώσας δὲ τὴν ἐπίνοιαν. εἰς κοινὸν γνώμην προθεὶς τὸ ἐνθύμημα. Ὡς οὐ προσεδέξαντο. διότι φησὶ βουλομένων ἀκαρνάνων, οὐ περιετειχίσθη. Τοῖς ἐπιβάταις. τοῖς ἐρέταις. Καὶ ὁμόσκευοι. τῇ αὐτῇ σκευῇ χρώμενοι, ἤγουν ψιλῇ. Λέγεται ὑπὸ τῶν ταύτῃ. ἤγουν ὑπὸ τῶν ἐνοικούντων ἐν ταύτῃ τῇ γῇ. Τὴν γὰρ γνώμην εἶχε. γνώμην φησὶν εἶχεν ἐπαναχωρήσας ἐς ναύπακτον, οὕτω λοιπὸν ἐπὶ ὀφιονέας στρατεύειν, εἰ μὴ βούλοιντο συνενδοῦναι τοῖς ἀθηναίοις. Τὸ πρῶτον ἐπεβουλεύετο. ἀντὶ τοῦ, κατ᾽ ἀρχὰς ἐβουλεύετο αὐτῷ, τὸ ἡ γνώμη, καὶ συνετάττετο. Ὥστε καὶ οἱ ἔσχατοι ὀφιονέων. οἱ ἐν ἐσχατιᾷ ὄντες τῶν τόπων τῶν ὀφιονέων. Τῷ δὲ δημοσθένει. τῷ δὲ δημοσθένει τοιόνδε τι παρῄνουν οἱ μεσσήνιοι ἰέναι αὐτὸν ἐπὶ κώμην ἑκάστην, διδάσκοντες αὐτὸν, ὅτι ῥᾳδία ἐστὶν ἡ αἵρεσις αὐτῶν πρὶν συστραφῆναι πάντας, καὶ ἅμα γενέσθαι. Ὡς εἴη ῥᾳδία ἡ αἵρεσις. ἡ κατάσχεσις. Ἀντιτάξωνται. οἱ αἰτωλοὶ δηλονότι. Τούτοις τε πεισθεὶς, καὶ τῇ τύχῃ. τῇ ἑαυτοῦ δηλονότι. ἐπεὶ οὐδὲν ἐναντιοῦτο αὐτῷ, ἔπραττε τὸ λεχθέν. Ἐλπίσας ὅτι οὐδέν. θαρρήσας ταῖς ἐλπίσι τῆς τύχης. Οὓς αὐτῷ ἔδει προσβοηθῆσαι. ἐξ ὧν ἔδει βοήθειαν λαβεῖν κατὰ προσθήκην. Καὶ κατὰ κράτος αἱρεῖ ἐπιών. ἤγουν μετὰ ἰσχύος, καὶ δυνάμεως. Ὑπέφευγον γὰρ οἱ ἄνθρωποι. τὸν τόπον τὸ, λανθάνοντες. Τῶν ὑπὲρ τῆς πόλεως. τῶν ὑπεράνω τῆς πόλεως. Ὑπεχώρουν. ἐπὶ πόδα ἀνεχώρουν. Καὶ ἦν ἐπὶ πολύ. διάστημα καιροῦ δηλονότι. Καὶ ὑπαγωγαί. ἀναχωρήσεις. Ἐν οἷς ἀμφοτέροις. ἐν οὖν τῷ τε διώξει, καὶ ἀναχωρήσει. Μέχρι μὲν οὖν οἱ τοξόται. μέχρι μὲν οὖν αὐτοῖς εἶχον οἱ τοξόται βέλη. μετὰ τοῦ οἱ τοξόται αὐτῶν. ἰδίωμα δὲ ἀττικὸν ἡ τοιαύτη σύνταξις.

ὁ δὲ, τῶν μεσσηνίων χάριτι πεισθεὶς καὶ μάλιστα νομίσας ἄνευ τῆς τῶν ἀθηναίων δυνάμεως τοῖς ἠπειρώταις ξυμμάχοις μετὰ τῶν αἰτωλῶν δύνασθαι ἂν κατὰ γῆν ἐλθεῖν ἐπὶ βοιωτοὺς διὰ λοκρῶν τῶν ὀζολῶν ἐς κυτίνιον τὸ δωρικὸν, ἐν δεξιᾷ ἔχων τὸν παρνασσὸν, ἕως καταβαίη ἐς φωκέας, οἳ προθύμως ἐδόκουν κατὰ τὴν ἀθηναίων αἰεί ποτε φιλίαν ξυστρατεύειν, ἢ κἂν βίᾳ προσαχθῆναι (καὶ φωκεῦσιν ἤδη ὅμορος ἡ βοιωτία ἐστίν) ἄρας οὖν ξύμπαντι τῷ στρατεύματι ἀπὸ τῆς λευκάδος, ἀκόντων τῶν ἀκαρνάνων, παρέπλευσεν ἐς σόλλιον. κοινώσας δὲ τὴν ἐπίνοιαν τοῖς ἀκαρνᾶσιν, ὡς οὐ προσεδέξαντο διὰ τῆς λευκάδος τὴν οὐ περιτείχισιν, αὐτὸς τῇ λοιπῇ στρατιᾷ, κεφαλλῆσι, καὶ μεσσηνίοις, καὶ ζακυνθίοις, καὶ ἀθηναίων τριακοσίοις τοῖς ἐπιβάταις τῶν σφετέρων νεῶν (αἱ γὰρ πεντεκαίδεκα τῶν κερκυραίων ἀπῆλθον νῆες) ἐστράτευσεν ἐπ᾽ αἰτωλούς. ὡρμᾶτο δὲ ἐξ οἰνεῶνος τῆς λοκρίδος. οἱ δὲ ὀζόλαι οὗτοι λοκροὶ ξύμμαχοι ἦσαν. καὶ ἔδει αὐτοὺς πανστρατιᾷ ἀπαντῆσαι τοῖς ἀθηναίοις ἐς τὴν μεσόγειον. ὄντες γὰρ ὅμοροι τοῖς αἰτωλοῖς, καὶ ὁμόσκευοι μεγάλη ὠφέλεια ἐδόκουν εἶναι ξυστρατεύοντες, μάχης τε ἐμπειρίᾳ, τῆς ἐκείνων, καὶ χωρίων. αὐλισάμενος δὲ τῷ στρατῷ ἐν τοῦ διὸς τοῦ νεμείου τῷ ἱερῷ, ἐν ᾧ ἡσίοδος ὁ ποιητὴς λέγεται ὑπὸ τῶν ταύτῃ ἀποθανεῖν, χρησθὲν αὐτῷ ἐν νεμέᾳ τοῦτο παθεῖν, ἅμα τῇ ἕῳ ἄρας, ἐπορεύετο ἐς τὴν αἰτωλίαν. καὶ αἱρεῖ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ποτιδανίαν. καὶ τῇ δευτέρᾳ, κροκύλειον. καὶ τῇ τρίτῃ, τίχιον. ἔμενέ τε αὐτοῦ, καὶ τὴν λείαν ἐς εὐπόλιον τῆς λοκρίδος ἀπέπεμψε. τὴν γὰρ γνώμην εἶχε, τὰ ἄλλα καταστρεψάμενος, οὕτως ἐπὶ ὀφιονέας, εἰ μὴ βούλοιντο ξυγχωρεῖν, ἐς ναύπακτον ἐπαναχωρήσας, στρατεῦσαι ὕστερον. τοὺς δὲ αἰτωλοὺς οὐκ ἐλάνθανεν αὕτη ἡ παρασκευή, οὔτε ὅτε τὸ πρῶτον ἐπεβουλεύετο, ἐπειδή τε ὁ στρατὸς ἐσεβεβλήκει, πολλῇ χειρὶ ἐπεβοήθουν πάντες, ὥστε καὶ οἱ ἔσχατοι ὀφιονέων, οἱ πρὸς τὸν μηλιακὸν κόλπον καθήκοντες, βωμιῆς, καὶ καλλιῆς ἐβοήθησαν. τῷ δὲ δημοσθένει, τοιόνδε τι οἱ μεσσήνιοι παρῄνουν, ὅπερ καὶ τὸ πρῶτον· ἀναδιδάσκοντες αὐτὸν, τῶν αἰτωλῶν ὡς εἴη ῥᾳδία ἡ αἵρεσις, ἰέναι ἐκέλευον ὅτι τάχιστα ἐπὶ τὰς κώμας, καὶ μὴ μένειν, ἕως ἂν ξύμπαντες ἀθροισθέντες, ἀντιτάξωνται, τὴν δ᾽ ἐν ποσὶν αἰεὶ πειρᾶσθαι αἱρεῖν. ὁ δὲ, τούτοις τε πεισθεὶς, καὶ τῇ τύχῃ ἐλπίσας, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ ἠναντιοῦτο, τοὺς λοκροὺς οὐκ ἀναμείνας, οὓς αὐτῷ ἔδει προσβοηθῆσαι, ψιλῶν γὰρ ἀκοντιστῶν ἐνδεὴς ἦν μάλιστα, ἐχώρει ἐπὶ αἰγιτίου, καὶ κατὰ κράτος αἱρεῖ ἐπιών. ὑπέφευγον γὰρ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν λόφων τῶν ὑπὲρ τῆς πόλεως. ἦν γὰρ ἐφ᾽ ὑψηλῶν χωρίων, ἀπέχουσα τῆς θαλάσσης ὀγδοήκοντα σταδίους μάλιστα. οἱ δὲ αἰτωλοὶ, βεβοηθηκότες γὰρ ἤδη ἦσαν ἐπὶ τὸ αἰγίτιον, προσέβαλλον τοῖς ἀθηναίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις, καταθέοντες ἀπὸ τῶν λόφων ἄλλοι ἄλλοθεν, καὶ ἐσηκόντιζον. καὶ ὅτε μὲν ἐπίοι τὸ τῶν ἀθηναίων στρατόπεδον, ὑπεχώρουν, ἀναχωροῦσι δὲ, ἐπέκειντο. καὶ ἦν ἐπὶ πολὺ τοιαύτη ἡ μάχη, διώξεις τε, καὶ ὑπαγωγαί, ἐν οἷς ἀμφοτέροις ἥσσους ἦσαν οἱ ἀθηναῖοι. μέχρι μὲν οὖν οἱ τοξόται εἶχόν τε τὰ βέλη αὐτοῖς, καὶ οἷοί τε ἦσαν χρῆσθαι,

ἀθηναίοις προσθεῖναι. κατὰ πρόθεσιν ἀντὶ τοῦ δοῦναι. παραδοῦναι. ὥστε συμμάχους εἶναι. Μὴ οὐ σφίσι πιστοὶ ὦσιν. οἱ ἀθηναῖοι δηλονότι. Καὶ ἅμα τοῦ πρὸς ἀθηναίους πολέμου. καὶ ἅμα διὰ τὸν πρὸς ἀθηναίους πόλεμον. Ἐπί τε γὰρ τῇ εὐβοίᾳ. κατὰ τῆς εὐβοίας. Ὥστ' ἐκ βραχέος. τουτέστι, ἐξ ὀλίγου τὴν διάβασιν εἶναι, στενῆς οὔσης τῆς ἐν μέσῳ θαλάσσης. Ἐτείχισαν τὴν πόλιν ἐκ καινῆς. δηλονότι κρηπῖδος. Μάλιστα. ἀντὶ τοῦ κατὰ ἀκρίβειαν. Καὶ ἤρξαντο κατὰ θερμοπύλας. ἤρξαντο φησὶ κατ' αὐτὸ τὸ στενόν, ὅπως εὐφύλακτα αὐτοῖς γένηται. τὸ γὰρ ἐν στενῷ ὂν τόπῳ, ἀσφαλές ἐστι. Καὶ ἐνόμισαν ἐπὶ τῇ εὐβοίᾳ. κατὰ τῆς εὐβοίας. Καὶ ὧν ἐπὶ τῇ γῇ ἐκτίζετο. κώλυμα ἐκεῖνοι ἦσαν. τοῦ αὐξηθῆναι τὴν πόλιν. Παροικῶσιν. ἐγγείτονες ὦσι. Νεοκαταστάτους. νεωστὶ οἰκήσασιν. Ἐξετρύχωσαν. ἐδαπάνησαν. Γενομένους τὸ πρῶτον. ἤγουν κατὰ τὴν πρώτην οἴκησιν. Οὐ μέντοι ἥκιστα. οὐχ ἧσσον δὲ οἱ ἄρχοντες οἱ πεμπόμενοι ἐκεῖ ὑπὸ λακεδαιμονίων, ἐξετρύχωσαν τὴν πόλιν, καὶ κώλυμα ἐγένοντο τοῦ αὐξηθῆναι αὐτὴν ἐς τὰ πράγματα, οὐ καλῶς διοικοῦντες. Οἱ πρόσοικοι. θεσσαλοί, καὶ οἰταῖοι. Ὃν ἐν τῇ μήλῳ. ὃν κατείχοντο. καὶ διέτριβον χρόνον ἐν τῇ μήλῳ. Σφίσι πολεμίας. τοῖς ἀκαρνᾶσι δηλονότι. Καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ. διαστήματος δηλονότι. Καὶ σκευῇ ψιλῇ χρώμενον. κούφῃ. ἀπηλλαγμένῃ σιδήρου. Οὐ χαλεπὸν ἀπέφαινον. ἀπέφαινον φησὶ ῥᾳδίως δυνάμενοι καταστραφῆναι, πρὶν ἀλλήλοις ἐπιβοηθῆσαι, καὶ συνελθεῖν πάσας τὰς πόλεις. Ὅπερ μέγιστον μέρος. οἱ εὐρυτᾶνες. Ἀγνωστότατοι δὲ γλῶσσαν. οὐκ ἔχοντες τὴν διάλεκτον εὔκολον γνωσθῆναι. Ῥᾳδίως καὶ τἆλλα προσχωρήσειν. τοῖς ἀθηναίοις δηλονότι.

ἀθηναίοις προσθεῖναι σφᾶς αὐτούς, δείσαντες δὲ μὴ οὐ σφίσι πιστοὶ ὦσι, πέμπουσιν ἐς λακεδαίμονα ἑλόμενοι πρέσβιν τισαμενόν. ξυνεπρεσβεύοντο δὲ αὐτοῖς καὶ δωριῆς, ἡ μητρόπολις τῶν λακεδαιμονίων, τῶν αὐτῶν δεόμενοι. ὑπὸ γὰρ τῶν οἰταίων, καὶ αὐτοὶ ἐπολεμοῦντο. ἀκούσαντες δὲ οἱ λακεδαιμόνιοι, γνώμην εἶχον τὴν ἀποικίαν ἐκπέμπειν, τοῖς τε τραχινίοις βουλόμενοι καὶ τοῖς δωριεῦσι τιμωρεῖν. καὶ ἅμα τοῦ πρὸς ἀθηναίους πολέμου καλῶς αὐτοῖς ἐδόκει ἡ πόλις καθίστασθαι. ἐπί τε γὰρ τῇ εὐβοίᾳ ναυτικὸν παρασκευασθῆναι ἄν, ὥστ' ἐκ βραχέος τὴν διάβασιν γίγνεσθαι, τῆς τε ἐπὶ θρᾴκης παρόδου χρησίμως ἕξειν, τό τε ξύμπαν ὥρμηντο τὸ χωρίον κτίζειν. πρῶτον μὲν οὖν ἐν δελφοῖς τὸν θεὸν ἐπήροντο. κελεύοντος δέ, ἐξέπεμψαν τοὺς οἰκήτορας αὐτῶν τε, καὶ τῶν περιοίκων. καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων τὸν βουλόμενον ἐκέλευον ἕπεσθαι, πλὴν ἰώνων, καὶ ἀχαιῶν, καὶ ἔστιν ὧν ἄλλων ἐθνῶν. οἰκισταὶ δὲ τρεῖς λακεδαιμονίων ἡγήσαντο, λέων, καὶ ἀλκίδας, καὶ δαμάγων. καταστάντες δέ, ἐτείχισαν τὴν πόλιν ἐκ καινῆς, ἣ νῦν ἡράκλεια καλεῖται, ἀπέχουσα θερμοπυλῶν σταδίους μάλιστα τεσσαράκοντα, τῆς δὲ θαλάσσης, εἴκοσι. νεώριά τε παρεσκευάζοντο. καὶ ἤρξαντο κατὰ θερμοπύλας κατ' αὐτὸ τὸ στενόν, ὅπως εὐφύλακτα αὐτοῖς εἴη. οἱ δὲ ἀθηναῖοι τῆς πόλεως ταύτης ξυνοικιζομένης, τὸ πρῶτον ἔδεισάν τε, καὶ ἐνόμισαν ἐπὶ τῇ εὐβοίᾳ μάλιστα καθίστασθαι, ὅτι βραχύ ἐστι τὸ διάπλουν πρὸς τὸ κήναιον τῆς εὐβοίας. ἔπειτα μέντοι παρὰ δόξαν αὐτοῖς ἀπέβη. οὐ γὰρ ἐγένετο ἀπ' αὐτῆς δεινὸν οὐδέν. αἴτιον δὲ ἦν, οἵ τε θεσσαλοὶ ἐν δυνάμει ὄντες τῶν ταύτῃ χωρίων, καὶ ὧν ἐπὶ τῇ γῇ ἐκτίζετο, φοβούμενοι μὴ σφίσι μεγάλῃ ἰσχύι παροικῶσιν, ἔφθειρον, καὶ διὰ παντὸς ἐπολέμουν ἀνθρώποις νεοκαταστάτοις, ἕως ἐξετρύχωσαν γενομένους τὸ πρῶτον, καὶ πάνυ πολλούς. πᾶς γάρ τις, λακεδαιμονίων οἰκιζόντων, θαρσαλέως ᾔει, βέβαιον νομίζων τὴν πόλιν. οὐ μέντοι ἥκιστα οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τῶν λακεδαιμονίων οἱ ἀφικνούμενοι, τὰ πράγματά τε ἔφθειρον, καὶ ἐς ὀλιγανθρωπίαν κατέστησαν, ἐκφοβήσαντες τοὺς πολλούς, χαλεπῶς τε καὶ ἔστιν ἃ οὐ καλῶς ἐξηγούμενοι. ὥστε ῥᾷον ἤδη αὐτῶν οἱ πρόσοικοι ἐπεκράτουν. τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, καὶ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὃν ἐν τῇ μήλῳ οἱ ἀθηναῖοι κατείχοντο, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν τριάκοντα νεῶν ἀθηναῖοι περὶ πελοπόννησον ὄντες, πρῶτον ἐν ἐλλομενῷ τῆς λευκαδίας φρουρούς τινας λοχήσαντες, διέφθειραν. ἔπειτα ὕστερον ἐπὶ λευκάδα μείζονι στόλῳ ἦλθον, ἀκαρνᾶσί τε πᾶσιν, οἳ πανδημεὶ πλὴν οἰνιαδῶν, ξυνέσποντο, καὶ ζακυνθίοις, καὶ κεφαλλῆσι, καὶ κερκυραίων πέντε καὶ δέκα ναυσί. καὶ οἱ μὲν λευκάδιοι, τῆς τε ἔξω γῆς δῃουμένης, καὶ τῆς ἐντὸς τοῦ ἰσθμοῦ, ἐν ᾗ καὶ ἡ λευκάς ἐστι, καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ ἀπόλλωνος, πλήθει βιαζόμενοι, ἡσύχαζον. οἱ δὲ ἀκαρνᾶνες, ἠξίουν δημοσθένην τὸν στρατηγὸν τῶν ἀθηναίων ἀποτειχίζειν αὐτούς, νομίζοντες ῥᾳδίως γ' ἂν ἐκπολιορκῆσαι, καὶ πόλεως αἰεὶ σφίσι πολεμίας ἀπαλλαγῆναι. δημοσθένης δ' ἀναπείθεται κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὑπὸ μεσσηνίων, ὡς καλὸν αὐτῷ στρατιᾶς τοσαύτης ξυνειλεγμένης, αἰτωλοῖς ἐπιθέσθαι, ναυπάκτῳ τε πολεμίοις οὖσι. καὶ ἢν κρατήσῃ αὐτῶν, ῥᾳδίως καὶ τὸ ἄλλο ἠπειρωτικὸν τὸ ταύτῃ, ἀθηναίοις προσποιήσειν. τὸ γὰρ ἔθνος μέγα μὲν εἶναι τὸ τῶν αἰτωλῶν, καὶ μάχιμον, οἰκοῦν δὲ κατὰ κώμας ἀτειχίστους, καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ, καὶ σκευῇ ψιλῇ χρώμενον, οὐ χαλεπὸν ἀπέφαινον πρὶν ξυμβοηθῆσαι, καταστραφῆναι. ἐπιχειρεῖν δ' ἐκέλευον πρῶτον μὲν ἀποδωτοῖς, ἔπειτα δέ, ὀφιονεῦσι. καὶ μετὰ τούτους, εὐρυτᾶσιν, ὅπερ μέγιστον μέρος ἐστὶ τῶν αἰτωλῶν. ἀγνωστότατοι δὲ γλῶσσαν, καὶ ὠμοφάγοι εἰσίν, ὡς λέγονται. τούτων γὰρ ληφθέντων, ῥᾳδίως καὶ τἆλλα προσχωρήσειν.

ἀπὸ τὴν γῆν, κατέλαβε μέρος τι ἕτερον τῆς γῆς, ὅπερ πρότερον οὐ κατεῖχε. Καὶ τὸ μὲν, κατέκλυσε. καὶ τὸ μὲν κῦμα ἐπελθὸν, κατέκλυσε τὴν γῆν. τὸ δὲ μέρος τῆς γῆς ἐκεῖνο, ὑπενόστησε, καὶ ὑποκαθίσθη, καὶ ταπεινότερον ἐγένετο. Ὅσοι μὴ ἐδύναντο φθῆναι. προλαβεῖν. Τὴν ἐπὶ λοκροῖς τοῖς ὀπουντίοις. τρεῖς λοκρίδες εἰσίν. αὕτη τε ἡ τῶν ὀπουντίων, καὶ ἡ τῶν ἐπιζεφυρίων, καὶ ἡ τῶν ὀζολῶν. Παρεῖλε. μέρος παρέκοψεν. Ἀνειλκυσμένων. ἐπὶ τῆς ξηρᾶς οὐσῶν. Καὶ ἐν τῇ πεπαρήθῳ. ἡ πεπάρηθος, νῆσός ἐστι μία τῶν κυκλάδων. Κύματος ἐπαναχώρησίς τις. ἀντὶ τοῦ ἐγένετο κύματος ἐξόρμησίς τις ἐπὶ τὴν γῆν.

πόλεως μέρος τι. καὶ τὸ μὲν, κατέκλυσε, τὸ δ' ὑπενόστησε. καὶ θάλασσα νῦν ἐστι πρότερον οὖσα γῆ. καὶ ἀνθρώπους διέφθειρεν, ὅσοι μὴ ἐδύναντο φθῆναι, πρὸς τὰ μετέωρα ἀναδραμόντες. καὶ περὶ ἀταλάντην τὴν ἐπὶ λοκροῖς τοῖς ὀπουντίοις νῆσον, παραπλησία γίγνεται ἐπίκλυσις. καὶ τοῦ τε φρουρίου τῶν ἀθηναίων παρεῖλε, καὶ δυοῖν νεῶν ἀνειλκυσμένων, τὴν ἑτέραν κατέαξεν. ἐγένετο δὲ καὶ ἐν τῇ πεπαρήθῳ κύματος ἐπαναχώρησίς τις, οὐ μέντοι ἐπέκλυσέ γε. καὶ σεισμὸς τοῦ τείχους τι κατέβαλε, καὶ τὸ πρυτανεῖον, καὶ ἄλλας οἰκίας ὀλίγας. αἴτιον δ' ἔγωγε τοῦ τοιούτου νομίζω, ᾗ ἰσχυρότατος ὁ σεισμὸς ἐγένετο, κατὰ τοῦτο ἀποστέλλειν τε τὴν θάλασσαν, καὶ ἐξαπίνης πάλιν ἐπισπωμένην, βιαιότερον τὴν ἐπίκλυσιν ποιεῖν. ἄνευ δὲ σεισμοῦ, οὐκ ἄν μοι δοκεῖ τὸ τοιοῦτο ξυμβῆναι γενέσθαι. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους ἐπολέμουν μὲν καὶ ἄλλοι, ὡς ἑκάστοις ξυνέβαινεν, ἐν τῇ σικελίᾳ. καὶ αὐτοὶ οἱ σικελιῶται ἐπ' ἀλλήλους στρατεύοντες, καὶ οἱ ἀθηναῖοι ξὺν τοῖς σφετέροις ξυμμάχοις, ἃ δὲ λόγου μάλιστα ἄξια, ἢ μετὰ τῶν ἀθηναίων οἱ ξύμμαχοι ἔπραξαν, ἢ πρὸς τοὺς ἀθηναίους οἱ ἀντιπολέμιοι, τούτων μνησθήσομαι. Χαροιάδου γὰρ ἤδη τοῦ ἀθηναίων στρατηγοῦ τεθνηκότος ὑπὸ συρακουσίων πολέμῳ, λάχης ἅπασαν ἔχων τῶν νεῶν τὴν ἀρχὴν, ἐστράτευσε μετὰ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ μυλὰς τὰς τῶν μεσσηνίων. ἔτυχον δὲ δύο φυλαὶ ἐν ταῖς μυλαῖς τῶν μεσσηνίων φρουροῦσαι, καί τινα καὶ ἐνέδραν πεποιημέναι τοῖς ἀπὸ τῶν νεῶν. οἱ δὲ ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, τούς τε ἐκ τῆς ἐνέδρας τρέπουσι, καὶ διαφθείρουσι πολλούς. καὶ τῷ ἐρύματι προσβαλόντες, ἠνάγκασαν ὁμολογίᾳ τήν τε ἀκρόπολιν παραδοῦναι, καὶ ἐπὶ μεσσήνην ξυστρατεῦσαι. καὶ μετὰ τοῦτο, ἐπελθόντων οἱ μεσσήνιοι, τῶν τε ἀθηναίων, καὶ τῶν ξυμμάχων, προσεχώρησαν, καὶ αὐτοὶ ὁμήρους τε δόντες, καὶ τὰ ἄλλα πιστὰ παρασχόμενοι. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἱ ἀθηναῖοι τριάκοντα μὲν ναῦς ἔστειλαν περὶ πελοπόννησον, ὧν ἐστρατήγει Δημοσθένης τε ὁ Ἀλκισθένους, καὶ Προκλῆς ὁ Θεοδώρου, ἑξήκοντα δὲ ἐς μῆλον, καὶ δισχιλίους ὁπλίτας. ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Νικίας ὁ Νικηράτου. τοὺς γὰρ μηλίους ὄντας νησιώτας, καὶ οὐκ ἐθέλοντας ὑπακούειν, οὐδὲ ἐς τὸ αὐτῶν ξυμμαχικὸν ἰέναι, ἐβούλοντο προσαγαγέσθαι. ὡς δὲ αὐτοῖς δηουμένης τῆς γῆς οὐ προσεχώρουν, ἄραντες ἐκ τῆς μήλου, αὐτοὶ μὲν ἔπλευσαν ἐς ὠρωπὸν τῆς γραϊκῆς. ὑπὸ νύκτα δὲ σχόντες, εὐθὺς ἐπορεύοντο οἱ ὁπλῖται ἀπὸ τῶν νεῶν πεζῇ ἐς τάναγραν τῆς βοιωτίας. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως πανδημεὶ ἀθηναῖοι, Ἱππονίκου τε τοῦ Καλλίου στρατηγοῦντος, καὶ Εὐρυμέδοντος τοῦ Θουκλέους, ἀπὸ σημείου ἐς τὸ αὐτὸ κατὰ γῆν ἀπήντων. καὶ στρατοπεδευσάμενοι ταύτην τὴν ἡμέραν ἐν τῇ τανάγρᾳ, ἐδῄουν, καὶ ἐνηυλίσαντο. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς ἐπεξελθόντας τῶν ταναγραίων, καὶ θηβαίων τινὰς προσβεβοηθηκότας, καὶ ὅπλα λαβόντες, καὶ τροπαῖον στήσαντες, ἀνεχώρησαν, οἱ μὲν, ἐς τὴν πόλιν, οἱ δὲ, ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ παραπλεύσας ὁ Νικίας ταῖς ἑξήκοντα ναυσὶ, τῆς λοκρίδος τὰ ἐπιθαλάσσια ἔτεμε, καὶ ἀνεχώρησεν ἐπ' οἴκου. ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον, λακεδαιμόνιοι ἡράκλειαν τὴν ἐν τραχινίαις, ἀποικίαν καθίσταντο ἀπὸ τοιᾶσδε γνώμης. Μηλιεῖς οἱ ξύμπαντες, εἰσὶ μὲν τρία μέρη, παράλιοι, ἱερῆς, τραχίνιοι. τούτων δὲ οἱ τραχίνιοι πολέμῳ ἐφθαρμένοι ὑπὸ οἰταίων ὁμόρων ὄντων, τὸ πρῶτον μελλήσαντες

Αἴτιον δ' ἔγωγε τοῦ τοιούτου, νομίζω. τὸ νόημα, τοιοῦτόν ἐστι. νομίζω τὴν γῆν σειομένην, τῷ κινεῖσθαι τὴν θάλασσαν ἀναπέμπειν. τὴν δὲ θάλασσαν ἀνατραπεῖσαν, καὶ μετεωρισθεῖσαν, κυματωθεῖσαν, καὶ μετὰ μείζονος ἐπελθοῦσαν ὁρμῆς, πλέον τι μέρος ἐπικλύσαι τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἐκεῖνο μόνον, ὅπερ εἶχε πρότερον.

Καὶ ἐξαπίνης πάλιν. καὶ τὸν σεισμὸν νομίζω ποιεῖν τὴν θάλασσαν ἀφνίδιον ἀνασπώμενον τῷ ἐπὶ θάτερα κινεῖσθαι, βιαιοτέραν τὴν ἐπίκλυσιν ποιεῖν.

Ὡς ἑκάστοις ξυνέβαινεν. ὡς ἑκάστοις τινὸς αἰτία τοῦ στασιάζειν, καὶ πολεμεῖν ἐγίγνετο.

Τοῖς ἀπὸ τῶν νεῶν. τῶν ἀθηναίων.

Καὶ τῷ ἐρύματι. τῷ φρουρίῳ. Προσβαλόντες. σφοδρῶς ἐπελθόντες.

Καὶ οὐκ ἐθέλοντας ὑπακούειν. τοῖς ἀθηναίοις δηλονότι.

Οὐδὲ ἐς τὸ αὐτῶν ξυμμαχικὸν. ἤγουν ξυμμαχεῖν.

Ὡς δὲ αὐτοῖς. αὐτοῖς τοῖς ἀθηναίοις. Ὑπὸ νύκτα δὲ σχόντες. ἐλλιμενίσαντες. Οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως. τῶν ἀθηναίων δηλονότι. Ἀπὸ σημείου. ἀπὸ συνθήματος, σημεῖα ἀνατείναντες ἀλλήλοις. Οἱ δὲ, ἐπὶ τὰς ναῦς. ἤγουν οἱ ὁπλῖται,

λόλους ἐχρήσαντο. ἤγουν κατ' ἀλλήλων. Διέβησαν ἐς τὴν νῆσον. τὴν κέρκυραν. Ὅπως ἀπόγνοια ᾖ. ὅπως ἀπόγνωσις ᾖ τοῦ ὑποστρέψαι, καὶ ἀποπλεῦσαι, καὶ ἄλλο τι πρᾶξαι πλὴν τοῦ κρατῆσαι τῆς κερκύρας. Τῆς τε γῆς εἴργοντο. εἴργοντο οἱ λεοντῖνοι, ὥστε μήτε κατὰ γῆν, μήτε κατὰ θάλατταν ἐμπορεύεσθαι. Καὶ ἔπεμψαν οἱ ἀθηναῖοι. συμμαχίαν δηλονότι. Αὐτόθεν. ἤγουν ἀπὸ τῆς σικελίας. Πρόπειράν τε. δοκιμασίαν. Εἰ σφίσι δυνατὰ εἴη. εἰ δυνατὸν εἴη γενέσθαι ὑποχειρίους αὐτοῖς τοὺς σικελιώτας. Μετὰ τῶν ξυμμάχων. τῶν λεοντίνων, καὶ τῶν ἄλλων. Ἐκλιποῦσα μὲν οὐδένα χρόνον. οὐ διαλείπουσα τὸ παράπαν.

ὅπως ἀπόγνοια ᾖ τοῦ ἄλλο τι ἢ κρατεῖν τῆς γῆς, ἀναβάντες ἐς τὸ ὄρος τὴν ἰστώνην, τεῖχος ἐνοικοδομησάμενοι, ἔφθειρον τοὺς ἐν τῇ πόλει, καὶ τῆς γῆς ἐκράτουν. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος, ἀθηναῖοι εἴκοσι ναῦς ἔστειλαν ἐς σικελίαν, καὶ λάχητα τὸν μελανώπου στρατηγὸν αὐτῶν, καὶ χαροιάδην τὸν εὐφιλήτου. οἱ γὰρ συρακούσιοι, καὶ λεοντῖνοι, ἐς πόλεμον ἀλλήλοις καθέστασαν. ξύμμαχοι δὲ τοῖς μὲν συρακουσίοις ἦσαν, πλὴν καμαριναίων, αἱ ἄλλαι δωρίδες πόλεις, αἵπερ καὶ πρὸς τὴν τῶν λακεδαιμονίων τὸ πρῶτον ἀρχομένου τοῦ πολέμου ξυμμαχίαν ἐτάχθησαν, οὐ μέντοι ξυνεπολέμησάν γε. τοῖς δὲ λεοντίνοις, αἱ χαλκιδικαὶ πόλεις, καὶ καμαρίνα. τῆς δὲ ἰταλίας, λοκροὶ μὲν συρακουσίων ἦσαν, ῥηγῖνοι δὲ κατὰ τὸ ξυγγενὲς λεοντίνων. ἐς οὖν τὰς ἀθήνας πέμψαντες οἱ τῶν λεοντίνων ξύμμαχοι, κατά τε παλαιὰν ξυμμαχίαν, καὶ ὅτι ἴωνες ἦσαν, πείθουσι τοὺς ἀθηναίους πέμψαι σφίσι ναῦς. ὑπὸ γὰρ τῶν συρακουσίων, τῆς τε γῆς εἴργοντο, καὶ τῆς θαλάσσης. καὶ ἔπεμψαν οἱ ἀθηναῖοι τῆς μὲν οἰκειότητος προφάσει, βουλόμενοι δὲ μήτε σῖτον ἐς τὴν πελοπόννησον ἄγεσθαι αὐτόθεν, πρόπειράν τε ποιούμενοι, εἰ σφίσι δυνατὰ εἴη τὰ ἐν τῇ σικελίᾳ πράγματα ὑποχείρια γενέσθαι. καταστάντες οὖν ἐς ῥήγιον τῆς ἰταλίας, τὸν πόλεμον ἐποιοῦντο μετὰ τῶν ξυμμάχων, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἡ νόσος τὸ δεύτερον ἐπέπεσε τοῖς ἀθηναίοις, ἐκλιποῦσα μὲν οὐδένα χρόνον τὸ παντάπασιν. ἐγένετο δέ τις ὅμως διακωχή. παρέμεινε δὲ τὸ μὲν ὕστερον, οὐκ ἔλασσον ἐνιαυτοῦ. τὸ δὲ πρότερον, καὶ δύο ἔτη. ὥστε ἀθηναίους γε μὴ εἶναι, ὅτι μᾶλλον τούτου ἐπίεσε, καὶ ἐκάκωσε τὴν δύναμιν. τετρακοσίων γὰρ ὁπλιτῶν καὶ τετρακισχιλίων οὐκ ἐλάσσους ἀπέθανον ἐκ τῶν τάξεων, καὶ τριακοσίων ἱππέων. τοῦ δὲ ἄλλου ὄχλου, ἀνεξεύρετος ἀριθμός. ἐγένοντο δὲ καὶ οἱ πολλοὶ σεισμοὶ τότε τῆς γῆς, ἔν τε ἀθήναις, καὶ ἐν εὐβοίᾳ, καὶ ἐν βοιωτοῖς, καὶ μάλιστα ἐν ὀρχομενῷ τῷ βοιωτίῳ. καὶ οἱ μὲν ἐν σικελίᾳ ἀθηναῖοι, καὶ ῥηγῖνοι, τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, τριάκοντα ναυσὶ στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς αἰόλου νήσους καλουμένας. θέρους γὰρ δι' ἀνυδρίαν, ἀδύνατα ἦν ἐπιστρατεύειν. νέμονται δὲ λιπαραῖοι αὐτάς, κνιδίων ἄποικοι ὄντες. οἰκοῦσι δ' ἐν μιᾷ τῶν νήσων οὐ μεγάλῃ. καλεῖται δὲ λιπάρα. τὰς δὲ ἄλλας ἐκ ταύτης ὁρμώμενοι, γεωργοῦσι, διδύμην, καὶ στρογγύλην, καὶ ἱεράν. νομίζουσι δὲ οἱ ἐκείνῃ ἄνθρωποι ἐν τῇ ἱερᾷ, ὡς ὁ ἥφαιστος χαλκεύει, ὅτι τὴν νύκτα φαίνεται πῦρ ἀναδιδοῦσα πολύ, καὶ τὴν ἡμέραν καπνόν. κεῖνται δὲ αἱ νῆσοι αὗται κατὰ τὴν σικελῶν καὶ μεσσηνίων γῆν. ξύμμαχοι δ' ἦσαν συρακουσίων. τεμόντες δ' οἱ ἀθηναῖοι τὴν γῆν, ὡς οὐ προσεχώρουν, ἀπέπλευσαν ἐς τὸ ῥήγιον, καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα. καὶ πέμπτον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, πελοποννήσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, μέχρι μὲν τοῦ ἰσθμοῦ ἦλθον, ὡς ἐς τὴν ἀττικὴν ἐσβαλοῦντες, ἄγιδος τοῦ ἀρχιδάμου ἡγουμένου, λακεδαιμονίων βασιλέως. σεισμῶν δὲ γενομένων πολλῶν, ἀπετράποντο πάλιν, καὶ οὐκ ἐγένετο ἐσβολή. καὶ περὶ τούτους τοὺς χρόνους, τῶν σεισμῶν κατεχόντων, τῆς εὐβοίας ἐν ὀροβίαις, ἡ θάλασσα ἐπελθοῦσα ἀπὸ τῆς τότε οὔσης γῆς, καὶ κυματωθεῖσα, ἐπῆλθε τῆς

Τὸ παντάπασι. τὸ σύνολον. Ὅμως διακωχή. διάλειψις. ἀναβολή. Παρέμεινε δὲ τὸ μὲν ὕστερον. ἤγουν κατὰ τὸ δεύτερον παρέμεινεν εἰς ἐνιαυτόν. Ὅτι μᾶλλον ἐκάκωσε τὴν δύναμιν. αἰτία τοῦ μηδὲν ὑπὲρ τούτου μᾶλλον ἐκάκωσε τὴν δύναμιν. ἐν ἄλλῳ ἔκειτο, ὥστε ἀθηναίους τι μὴ εἶναι, ὅτι μᾶλλον τούτοις ἐπίεσε, καὶ ἐκάκωσε τὴν δύναμιν. Ἐκ τῶν τάξεων. ἐκ τῶν συντάξεων τῶν πολεμικῶν δηλονότι. Καὶ μάλιστα ἐν ὀρχομενῷ τῷ βοιωτίῳ. δύο γὰρ ὀρχομενοί, ὁ μέν, τῆς ἀρκαδίας, ὃν ὅμηρος καλεῖ πολύμηλον. ὁ δέ, τῆς βοιωτίας, ὃν ὅμηρος καλεῖ μινύειον. Δι' ἀνυδρίαν. τῶν νήσων δηλονότι. Ἐπιστρατεύειν. ταῖς νήσοις. Καλεῖται δὲ λιπάρα. αὕτη τὸ παλαιὸν ἡ λιπάρα, μελιγουνὶς ἐκαλεῖτο, ὥς φησιν ὁ καλλίμαχος. Τεμόντες δ' οἱ ἀθηναῖοι. ἡ αἰτία τῆς ἐπιστρατείας τῶν ἀθηναίων, καὶ τῶν λιπαραίων. Τὴν γῆν. ἐκείνων τῶν νήσων δηλονότι.

Ἀπέπλευσαν. ἀποπλεύσαντες, ἐπανῆλθον. Καὶ οὐκ ἐγένετο ἐσβολή: ἔφοδος. Ἡ θάλασσα ἐπελθοῦσα. ἐπανελθοῦσα ἡ θάλασσα, μέρος ἀπὸ τῆς ποτὲ οὔσης γῆς ἐπῆλθε, καὶ κατέλαβε. καλῶς δὲ εἶπε τῆς ποτὲ οὔσης γῆς, ὡς νῦν θαλάσσης οὔσης δηλονότι διὰ τὸν σεισμόν. ἄλλοι δὲ οὕτως. ἡ θάλασσα εἰς ἑαυτὴν ἐπαναχωρήσασα, καὶ ὑποστρέψασα ἀπὸ τοῦ λιμένος, καὶ τῆς γῆς, ἔπειτα κυματώδης. τότε γὰρ μάλιστα κυματοῦται, ὅταν εἰς ἑαυτὴν ἀναχωρήσῃ. αὖθις δ' ἐλθοῦσα

Ὥστε εὐσεβείᾳ μέν. ὥστε μετ' εὐσεβείας μὲν πρᾶξαί τι, οὐδετέροις φροντὶς ἦν, οὐδὲ σπουδή. οἷς τὸ δὲ συνέβαινεν ἐξαπατῆσαι, διὰ λόγου τινὸς εὐπρεποῦς πρᾶξαί τι γενναῖον, οὗτοι ἐπῃνοῦντο. τὸ δὲ εὔηθες, τὸ ἁπλοῦν, τὸ ἀπόνηρον δηλοῖ. Ἐπιφθόνως τι διαπράξασθαι. αἰτία τοῦ ἐπίφθονον, καὶ μέγα. τὰ γὰρ μεγάλα, καὶ φθονεῖται. Ἄμεινον ἤκουον. ἤγουν ἐπῃνοῦντο. Τὰ δὲ μέσα τῶν πολιτῶν. ἤγουν οἱ μέσοι πολῖται. ἤγουν οἱ μετὰ τοὺς προστάτας. οἱ δὲ μέσοι φησὶ τῶν πολιτῶν, τουτέστιν, οἱ μηδετέρῳ μέρει προστιθέμενοι, μήτε τῷ τῶν δημοτικῶν, μήτε τῷ τῶν ὀλιγαρχικῶν, ἀλλ' ἡσυχάζοντες, καὶ μὴ θέλοντες στασιάζειν, ὑπ' ἀμφοτέρων ἐφθείροντο. ἢ ὅτι οὐ συνηγωνίζοντο τοῖς στρατιώταις παρακαλοῦσιν, ἢ φθονούμενοι ὑπὸ τῶν στασιαζόντων, ὡς ἀπειθεῖς αὐτοῖς εἶναι θέλοντες. Καὶ τὸ εὔηθες. τὸ ἁπλοῦν. τὸ ἀπόνηρον. σημαίνεται δὲ εὔηθες ἀντὶ καλοῦ. καὶ οἱ ἁπλοῖ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπόνηροι, οὗτοι δὲ ἦσαν οἱ μεγαλοψυχίας μάλιστα, καὶ εὐγενείας μετέχοντες, καταγελώμενοι ὑπὸ τῶν στασιαζόντων, ἀπώλλυντο. οἱ δὲ ἀντιταχθέντες ἀλλήλοις, καὶ παρατεταγμένοι δεινῶς κατ' ἀλλήλων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπεδικάζοντα, διὰ τῆς ἀπιστίας, καὶ τῆς παρασκευῆς. Τὸ δὲ ἀντιτετάχθαι ἀλλήλοις. τὸ ἀντιστῆναι ἀλλήλοις. τὸ ἐντεῦθεν ἀντιτάττεσθαι. Ἐπὶ πολὺ διήνεγκε. κρεῖττον ἐγένετο. Ὁ διαλύσων. ὁ φιλιώσων. Οὔτε ὅρκος φοβερός. θεῖος. Κρείσσους δὲ ὄντες. ῥέποντες δὲ οἱ ἄνθρωποι τοῖς λογισμοῖς, πρὸς τὸ μὴ ἐλπίζειν τινὰ πίστιν, καὶ βεβαιότητα, προενοοῦντο μᾶλλον, ἵνα μὴ πάθωσιν αὐτοὶ κακῶς. πιστεῦσαι δὲ οὐκ ἐδύναντο καὶ οἱ ἀσυνετώτεροι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἤτοι ἐσώζοντο, ἢ ἐνίκων. Καὶ οἱ φαυλότεροι γνώμην. οἱ ἀσθενεῖς. Ὡς τὰ πλείω. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Τῷ γὰρ δεδιέναι. φοβούμενοι γάρ φησιν οἱ ἀσυνετώτεροι, μὴ διὰ συνέσεως πλείονος οἱ ἀντίπαλοι περιγένωνται αὐτῶν, καὶ ἐκ τοῦ πολυτρόπου τῆς γνώμης αὐτῶν νικηθέντες διαφθαρῶσι, τολμηρότερον πρὸς τὰ ἔργα ἐχώρουν, τόλμῃ μᾶλλον πεποιθότες, ἢ φρονήσει, καὶ μεθόδῳ διανοίας. Τό, τε αὐτῶν ἐνδεές. τὴν ἔλλειψιν τῆς γνώσεως. Καὶ ἐκ τοῦ πολυτρόπου αὐτῶν. τῶν φρονίμων. Οἱ δὲ καταφρονοῦντες. οἱ δὲ δοκοῦντες εἶναι συνετοί, καὶ νομίζοντες ἐπιβουλευόμενοι, πάντως ἂν δεῖν τὴν σύνεσιν προαισθέσθαι, καὶ οὐδὲν νομίζοντες ἔργων δεῖ, ἄφρακτοι διεφθείροντο. Ἄφρακτοι. λείπει τὸ ὄντες. Ἀσμένη. μεθ' ἡδονῆς. Προυτίθεσαν, προτιμότερον ἔκριναν. Τοῦ τε μὴ ἀδικεῖν. ἤγουν τοῦ δικαίου. Ἐς ἀλ

τες. ἐς δὲ τὸ ἑκάστοτέ που ἀεὶ ἡδονὴν ἔχον ὁρίζοντες, καὶ ἢ μετὰ ψήφου ἀδίκου καταγνώσεως, ἢ χειρὶ κτώμενοι τὸ κρατεῖν, ἑτοῖμοι ἦσαν τὴν αὐτίκα φιλονεικίαν ἐκπιμπλάναι. ὥστε εὐσεβείᾳ μέν, οὐδέτεροι ἐνόμιζον, εὐπρεπείᾳ δὲ λόγου, οἷς ξυμβαίη ἐπιφθόνως τι διαπράξασθαι, ἄμεινον ἤκουον. τὰ δὲ μέσα τῶν πολιτῶν ὑπ' ἀμφοτέρων, ἢ ὅτι οὐ ξυνηγωνίζοντο, ἢ φθόνῳ τοῦ περιεῖναι διεφθείροντο. οὕτω πᾶσα ἰδέα κατέστη κακοτροπίας διὰ τὰς στάσεις τῷ ἑλληνικῷ. καὶ τὸ εὔηθες, οὗ τὸ γενναῖον πλεῖστον μετέχει, καταγελασθὲν ἠφανίσθη. τὸ δὲ ἀντιτετάχθαι ἀλλήλοις τῇ γνώμῃ ἀπίστως, ἐπὶ πολὺ διήνεγκεν. οὐ γὰρ ἦν ὁ διαλύσων οὔτε λόγος ἐχυρός, οὔτε ὅρκος φοβερός. κρείσσους δὲ ὄντες ἅπαντες λογισμῷ ἐς τὸ ἀνέλπιστον τοῦ βεβαίου, μὴ παθεῖν μᾶλλον προεσκόπουν, ἢ πιστεῦσαι ἐδύναντο. καὶ οἱ φαυλότεροι γνώμην, ὡς τὰ πλείω περιεγίγνοντο. τῷ γὰρ δεδιέναι τό, τε αὐτῶν ἐνδεές, καὶ τὸ τῶν ἐναντίων ξυνετὸν μὴ λόγοις τε ἥσσους ὦσι, καὶ ἐκ τοῦ πολυτρόπου αὐτῶν τῆς γνώμης φθάσωσι προεπιβουλευόμενοι, τολμηρῶς πρὸς τὰ ἔργα ἐχώρουν. οἱ δὲ καταφρονοῦντες κἂν προαισθέσθαι, καὶ ἔργῳ οὐδὲν σφᾶς δεῖν λαμβάνειν, ἃ γνώμῃ ἔξεστιν, ἄφρακτοι μᾶλλον διεφθείροντο. ἐν δ' οὖν τῇ κερκύρᾳ, τὰ πολλὰ αὐτῶν προετολμήθη. καὶ ὁπόσα ὕβρει μὲν ἀρχόμενοι τὸ πλέον, ἢ σωφροσύνῃ, ὑπὸ τῶν τὴν τιμωρίαν παρασχόντων, οἱ ἀνταμυνόμενοι δράσειαν. πενίας δὲ τῆς εἰωθυίας ἀπαλλαξείοντές τινες, μάλιστα δ' ἂν διὰ πάθους ἐπιθυμοῦντες τὰ τῶν πέλας ἔχειν, παρὰ δίκην γιγνώσκοιεν. οἵ τε μὴ ἐπὶ πλεονεξίᾳ, ἀπὸ ἴσου δὲ μάλιστα ἐπιόντες ἀπαιδευσίᾳ ὀργῆς πλεῖστον ἐκφερόμενοι, ὠμῶς καὶ ἀπαραιτήτως ἐπέλθοιεν. ξυνταραχθέντος τε τοῦ βίου ἐς τὸν καιρὸν τοῦτον τῇ πόλει, καὶ τῶν νόμων κρατήσασα ἡ ἀνθρωπεία φύσις, εἰωθυῖα καὶ παρὰ τοὺς νόμους ἀδικεῖν, ἀσμένη ἐδήλωσεν, ἀκρατὴς μὲν ὀργῆς οὖσα, κρείσσων δὲ τοῦ δικαίου, πολεμία δὲ τοῦ προύχοντος. οὐ γὰρ ἂν τοῦ τε ὁσίου τὸ τιμωρεῖσθαι προυτίθεσαν, τοῦ τε μὴ ἀδικεῖν τὸ κερδαίνειν, ἐν ᾧ μὴ βλάπτουσαν ἰσχὺν εἶχε τὸ φθονεῖν. ἀξιοῦσί τε τοὺς κοινοὺς περὶ τῶν τοιούτων οἱ ἄνθρωποι νόμους, ἀφ' ὧν ἅπασιν ἐλπὶς ὑπόκειται σφαλεῖσι, κἂν αὐτοὺς διασώζεσθαι, ἐν ἄλλων τιμωρίαις προκαταλύειν, καὶ μὴ ὑπολείπεσθαι, εἴ ποτε ἄρα τις κινδυνεύσας, τινὸς δεήσεται αὐτῶν. οἱ μὲν οὖν κατὰ τὴν πόλιν κερκυραῖοι, τοιαύταις ὀργαῖς ταῖς πρώταις ἐς ἀλλήλους ἐχρήσαντο. καὶ ὁ Εὐρυμέδων, καὶ οἱ ἀθηναῖοι, ἀπέπλευσαν ταῖς ναυσίν. ὕστερον δὲ οἱ φεύγοντες τῶν κερκυραίων, διεσώθησαν γὰρ αὐτῶν ἐς πεντακοσίους, τείχη τε λαβόντες, ἃ ἦν ἐν τῇ ἠπείρῳ, ἐκράτουν τῆς πέραν οἰκείας γῆς. καὶ ἐξ αὐτῆς ὁρμώμενοι, ἐλῄζοντο τοὺς ἐν τῇ νήσῳ, καὶ πολλὰ ἔβλαπτον. καὶ λιμὸς ἰσχυρὸς ἐγένετο ἐν τῇ πόλει. ἐπρεσβεύοντο δὲ καὶ ἐς τὴν λακεδαίμονα, καὶ κόρινθον, περὶ καθόδου. καὶ ὡς οὐδὲν αὐτοῖς ἐπράσσετο, ὕστερον χρόνῳ πλοῖα καὶ ἐπικούρους παρασκευασάμενοι, διέβησαν ἐς τὴν νῆσον ἑξακόσιοι μάλιστα οἱ πάντες. καὶ τὰ πλοῖα ἐμπρήσαντες,

γένηται, διαλύειν τὴν ἑταιρίαν ὑπωπτεύετο. Απλῶς δὲ. καθολικῶς φησί. Ο φθάσας τὸν μέλλοντα. αὐτὶ τοῦ ὁ πρὶν παθεῖν ὑπὸ τῶν πολεμίων, αὐτὸς προλαβὼν, καὶ ποιήσας τοὺς πολεμίους, ἐθαυμάζετο. ἢ οὕτως. ὁ τὴν ἑαυτοῦ ἑταιρίαν, καὶ πρῶτος τὸν πολέμιον δράσας κακῶς, ἐπῃνεῖτο. Καὶ ὁ ἐπικελεύσας τὸν μὴ διανοούμενον. ὁ παρακελευσάμενος τοῖς μὴ διανοουμένοις κακόν τι δρᾶσαι, ἐπῃνεῖτο. ὁ παρακινήσας φθάσας δηλονότι τὸν μὴ διανοούμενον. Καὶ μὴν καὶ τὸ ξυγγενὲς τοῦ ἑταιρικοῦ. καὶ μὴν καὶ οἱ συγγενεῖς φησὶ, τῶν φίλων ἀλλοτριώτεροι ἐνομίζοντο, διὰ τὸ ἑτοιμότερον τολμᾶν ὑπὲρ τῶν φίλων τοὺς φίλους, ἢ τοὺς συγγενεῖς.

ἁπλῶς δὲ, ὁ φθάσας τὸν μέλλοντα κακόν τι δρᾶν, ἐπῃνεῖτο, καὶ ὁ ἐπικελεύσας τὸν μὴ διανοούμενον, καὶ μὴν καὶ τὸ ξυγγενὲς τοῦ ἑταιρικοῦ ἀλλοτριώτερον ἐγένετο, διὰ τὸ ἑτοιμότερον εἶναι ἀπροφασίστως τολμᾶν. οὐ γὰρ μετὰ τῶν κειμένων νόμων ὠφελείας αἱ τοιαῦται ξύνοδοι, ἀλλὰ παρὰ τοὺς καθεστῶτας πλεονεξίᾳ. καὶ τὰς ἐς σφᾶς αὐτοὺς πίστεις, οὐ τῷ θείῳ νόμῳ μᾶλλον ἐκρατύνοντο, ἢ τῷ κοινῇ τι παρανομῆσαι. τά τε ἀπὸ τῶν ἐναντίων καλῶς λεγόμενα ἐνεδέχοντο ἔργων φυλακῇ εἰ προὔχοιεν, καὶ οὐ γενναιότητι. ἀντιτιμωρήσασθαί τέ τινα περὶ πλείονος ἦν, ἢ αὐτὸν μὴ προπαθεῖν. καὶ ὅρκοι εἴ που ἄρα γένοιντο ξυναλλαγῆς, ἐν τῷ αὐτίκα πρὸς τὸ ἄπορον ἑκατέρῳ διδόμενοι, ἴσχυον, οὐκ ἐχόντων ἄλλοθεν δύναμιν. ἐν δὲ τῷ παρατυχόντι ὁ φθάσας θαρσῆσαι, εἰ ἴδοι ἄφαρκτον, ἥδιον διὰ τὴν πίστιν ἐτιμωρεῖτο, ἢ διὰ τοῦ προφανοῦς. καὶ τό, τε ἀσφαλὲς ἐλογίζετο, καὶ ὅτι ἀπάτῃ περιγενόμενος, ξυνέσεως ἀγώνισμα προσελάμβανε. ῥᾷον δ' οἱ πολλοὶ κακοῦργοι ὄντες, δεξιοὶ κέκληνται, ἢ ἀμαθεῖς ἀγαθοί. καὶ τῷ μὲν, αἰσχύνονται, ἐπὶ δὲ τῷ, ἀγάλλονται. πάντων δ' αὐτῶν αἴτιον, ἡ ἀρχὴ ἡ διὰ πλεονεξίαν, καὶ φιλοτιμίαν. ἐκ δ' αὐτῶν, καὶ ἐς τὸ φιλονεικεῖν καθισταμένων τὸ πρόθυμον. οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι προστάντες μετὰ ὀνόματος ἑκάτεροι εὐπρεποῦς, πλήθους τε ἰσονομίας πολιτικῆς, καὶ ἀριστοκρατίας σώφρονος προτιμήσει, τὰ μὲν κοινὰ λόγῳ θεραπεύοντες, ἆθλα ἐποιοῦντο. παντὶ δὲ τρόπῳ ἀγωνιζόμενοι ἀλλήλων περιγίγνεσθαι, ἐτόλμησάν τε τὰ δεινότατα, ἐπεξῇσάν τε, τὰς τιμωρίας ἔτι μείζους οὐ μέχρι τοῦ δικαίου καὶ τῇ πόλει ξυμφόρου προτιθέν-

Μετὰ τῶν κειμένων νόμων. οὐ γὰρ κατὰ τοὺς κειμένους φησὶ νόμοις ὠφελεῖσθαι θέλοντες, τοιαύτας ἐποιοῦντο συστάσεις καὶ ἑταιρίας, ἀλλὰ παρὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους, διὰ πλεονεξίαν, τοῖς ὀρθῶς φησὶν ὑπὸ τῶν ἐναντίων λεγομένοις ἐπείθοντο, οὐδὲ ἐγνωμοσύνην, οὐδὲ διὰ τὸ πρᾶον, ἀλλὰ ἐὰν ὀργῇ κρατεῖς σοι ἤσαν αὐτοὶ τῶν ἐναντίων, καὶ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καθεστήκεσαν. Αλλὰ παρὰ τοὺς καθεστῶτας. νόμους δηλονότι. Και τὰς ἐς σφᾶς αὐτοὺς πίστεις. πιστοὶ φησὶν ἦσαν ἀλλήλοις, οὐχ ὅρκους διδόντες, ἀλλὰ κοινῶς τι παράνομον πράξαντες. Η τῷ κοινῇ τι παρανομῆσαι. τῇ κοινῇ παρανομίᾳ. Περὶ πλείονος. περὶ πλείονος ἐποιοῦντο δρᾶσαί τι κακὸν τοὺς ἐναντίους, ἢ αὐτοὶ μὴ παθεῖν. αὐτὶ τοῦ ἀμύνασθαι, τὸ ἀντιτιμωρήσασθαι, καὶ τὸ μὴ προπαθεῖν. Καὶ ὅρκοι εἴ που ἄρα γένοιντο. καὶ ὅ, τότε φησὶν ὅρκους παράσχοιεν ἀλλήλοις περὶ διαλλαγῆς, παραυτίκα μόνον ἴσχυον οἱ ὅρκοι, καὶ μέχρι τούτου ἐπίστευον αὐτοῖς, ἕως ἐν ἀπορίᾳ τοῦ ἄλλως πιστεῦσαι καθεστήκεσαν, ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, εἰ ἦσαν ἐν ἀπορίᾳ τοῦ πιστεῦσαι τῇ ἑαυτῶν δυνάμει, καὶ ἀμύνεσθαι τῇ ἑτέρων δυνάμει, ἴσχυον ἐν αὐτοῖς οἱ ὅρκοι. εἰ δὲ συνέβη τινὰ αὐτῶν δυνηθῆναι, παρ' οὐδὲν θέμενος τοὺς ὅρκους, ἐπετίθετο. Εν δὲ τῷ παρατυχόντι. ἐν δὲ τῷ συμφέροντι, καὶ τῷ μετὰ ταῦτα χρόνῳ, ὁ ἀπὸ τύχης ἑστηκὼς πρῶτος τὸ θαρρῆσαι δυνηθῆναι, ἡδύτερον μᾶλλον διὰ τὴν πίστιν ἐπετίθετο, ἢ παρ' ἐκ τοῦ προφανοῦς μαχόμενος. καὶ τότε μάλιστα ἀσφαλὲς ἐνόμιζε τὸ ἀντιτίθεσθαι, διὰ τὸ ἄφρακτον εὑρεῖν τὸν ἐναντίον τοῦ ὅρκου τῷ θάρρει. καὶ διὰ τοῦτο δὲ ἥδιον μετὰ τὸν ὅρκον ἐτιμωρεῖτο, ὅτι δόξαν φρονήσεως ἐλάμβανε, τῇ ἀπάτῃ τοῦ ὅρκου, καὶ τῇ τέχνῃ περιγενόμενος. Καὶ τῷ μέν. αἰσχύνονται ἀντὶ τῷ ἀμαθεῖς καλεῖσθαι. Επὶ δὲ τῷ, ἀγάλλονται. ἀντὶ τῷ πανοῦργοι καλεῖσθαι. Παντων δ' αὐτῶν αἴτιον. πάντων δὲ τῶν εἰρημένων κακῶν, αἴτιον ἦν ἡ ἐπιθυμία τοῦ βούλεσθαι ἄρχειν τῆς γῆς, διὰ πλεονεξίαν, καὶ φιλοτιμίαν. ἐκ τούτων δὲ ἡ στάσις ἀρχὴν λαμβάνουσα, φημὶ δὴ τοῦ ἄρχειν, καὶ τῆς πλεονεξίας, καὶ φιλοτιμίας, ὕστερον λαμβάνει ἑτέραν τῶν κακῶν αἰτίαν, τὴν τῶν στασιαζόντων προθυμίαν, ὡς περ εἰς ἕξιν ὁρμωμένων αὐτῶν, τοῦ περιγίνεσθαι, καὶ μὴ ἡττηθῆναι τῶν ἐναντίων. Εκ δ' αὐτῶν. ἤγουν δι' αὐτά. Οἱ γὰρ ἐν ταῖς. πόλεσι προστάντες. οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι προϊστάμενοι, τὴν δημοκρατίαν τῆς ὀλιγαρχίας μετὰ ὀνόματος ἑκάτεροι εὐπροσώπου, καὶ πιθανοῦ, οἱ μὲν, λέγοντες προΐστασθαι τῆς δημοκρατίας τῆς ἐλευθέρας, οἱ δὲ, τῆς ἀριστοκρατίας λέγοντες αἱρεῖσθαι τῆς σώφρονος, τὰ μὲν δημόσια νικήσαντες εἶχον, καὶ οὐ μέχρι τοῦ δικαίου, καὶ τοῦ συμφέροντος τῆς πολιτείας τὰς τιμωρίας ἐποιοῦντο. ὑπερβιβασμὸς δὲ δεῖ τὸ προτιθέντες, καὶ συντάξαι πρὸς τῷ ἀντιπεραιοῦ, τιμωρίας προτιθέντες. Εκάτεροι εὐπρεποῦς. πιθανοῦ. εὐσχήμονος. Πλήθους τε ἰσονομίας. ἤγουν δημοκρατίας. Αθλα ἐποιοῦντο. ἔπαθλα, αἴτι τοῦ κέρδη. Τὰς τιμωρίας ἔτι μείζους. ἤγουν τιμωρούμενοι, ἀπότομας ἐποιοῦν.

ἐκινήθη. Καὶ πᾶν ὡς εἰπεῖν τὸ ἑλληνικόν. ἀντὶ τοῦ πᾶς τις οἱ ἕλληνες. Τοὺς ἀθηναίους ἐπάγεσθαι. λείπει τὸ ἀξιοῦντες. Λακεδαιμονίους. δηλονότι οἱ ὀλιγαρχικοὶ τοὺς λακεδαιμονίους ἐπεκαλοῦντο ἐσπουδακότες ὀλιγαρχεῖσθαι τὰς πόλεις. Οὐκ ἂν ἐχόντων πρόφασιν. ἀντὶ τοῦ δηλονότι οὐκ ἐχόντων πρὸ πολέμου καλεῖν αὐτοὺς τῶν ἑλλήνων, νῦν δὲ λαβόντων ἀφορμήν, διὰ τὸ ἐχθροὺς εἶναι ἀλλήλοις, λακεδαιμονίους, καὶ ἀθηναίους. Καὶ ξυμμαχίας ἅμα. ἡ διάνοια, τοιαύτη. οἱ προεστῶτες τῶν δήμων, καὶ οἱ ὀλιγαρχικοί, ῥᾳδίως ἑκάτεροι παρὰ ἀθηναίοις, καὶ λακεδαιμονίοις ἐπήγοντο, διὰ προσποίησιν συμμαχίας, δυνάμιν ἑαυτοῖς ποιούμενοι. τῶν μὲν ἀθηναίων,

Seditiones in bello saepius contingunt, quam in pace

οὐκ ἂν ἐχόντων πρόφασιν, οὐδ᾽ ἑτοίμων παρακαλεῖν αὐτούς. πολεμουμένων δὲ καὶ ξυμμαχίας ἅμα ἑκατέροις τῇ τῶν ἐναντίων κακώσει, καὶ σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσποιήσει, ῥᾳδίως αἱ ἐπαγωγαὶ τοῖς νεωτερίζειν τι βουλομένοις ἐπορίζοντο. καὶ ἐπέπεσε πολλὰ καὶ χαλεπὰ κατὰ στάσιν ταῖς πόλεσι, γιγνόμενα μέν, καὶ ἀεὶ ἐσόμενα, ἕως ἂν ἡ αὐτὴ φύσις ἀνθρώπων ᾖ. μᾶλλον δὲ καὶ ἡσυχαίτερα, καὶ τοῖς εἴδεσι διηλλαγμένα, ὡς ἂν ἕκασται αἱ μεταβολαὶ τῶν ξυντυχιῶν ἐφιστῶνται. Ἐν μὲν γὰρ εἰρήνῃ, καὶ ἀγαθοῖς πράγμασιν, αἵ τε πόλεις, καὶ οἱ ἰδιῶται, ἀμείνους τὰς γνώμας ἔχουσι, διὰ τὸ μὴ ἐς ἀκουσίους ἀνάγκας πίπτειν. ὁ δὲ πόλεμος ὑφελὼν τὴν εὐπορίαν τοῦ καθ᾽ ἡμέραν, βίαιος διδάσκαλος, καὶ πρὸς τὰ παρόντα τὰς ὀργὰς τῶν πολλῶν ὁμοιοῖ. ἐστασίαζέ τε οὖν τὰ τῶν πόλεων, καὶ τὰ ἐφυστερίζοντά που, πύστει τῶν προγενομένων, πολὺ ἐπέφερε τὴν ὑπερβολὴν τοῦ καινοῦσθαι τὰς διανοίας, τῶν τ᾽ ἐπιχειρήσεων περιτεχνήσει, καὶ τῶν τιμωριῶν ἀτοπίᾳ. καὶ τὴν εἰωθυῖαν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων, ἐς τὰ ἔργα ἀντήλλαξαν τῇ δικαιώσει. Τόλμα μὲν γὰρ ἀλόγιστος, ἀνδρεία φιλέταιρος ἐνομίσθη. μέλλησις δὲ προμηθής, δειλία εὐπρεπής. τὸ δὲ σῶφρον, τοῦ ἀνάνδρου πρόσχημα. καὶ τὸ πρὸς ἅπαν ξυνετόν, ἐπὶ πᾶν ἀργόν. τὸ δ᾽ ἐμπλήκτως ὀξύ, ἀνδρὸς μοίρᾳ προσετέθη. ἀσφαλείᾳ δὲ τὸ ἐπιβουλεύσασθαι, ἀποτροπῆς πρόφασις εὔλογος. καὶ ὁ μὲν χαλεπαίνων, πιστὸς ἀεί. ὁ δ᾽ ἀντιλέγων, αὐτῷ ὕποπτος. ἐπιβουλεύσας δέ τις τυχών, ξυνετός. καὶ ὑπονοήσας, ἔτι δεινότερος. προβουλεύσας δέ, ὅπως μηδὲν αὐτῶν δεήσει, τῆς τε ἑταιρίας διαλυτής, καὶ τοὺς ἐναντίους ἐκπεπληγμένος.

ἑτοίμως ὑπακουόντων τοῖς δημοτικοῖς, ἵνα προσποιήσωνται συμμάχους αὐτούς, καὶ δι᾽ αὐτῶν βλάψωσι λακεδαιμονίους. τῶν δὲ λακεδαιμονίων ὁμοίως τοῖς ὀλιγαρχικοῖς διὰ τὸ αὐτό. Καὶ σφίσιν αὐτοῖς. ἤγουν ἑαυτῶν. Προσποιήσει. ἤγουν βοηθείας. Καὶ ἐπέπεσε. συνέβη. Πολλὰ. κακὰ δηλονότι. Καὶ χαλεπὰ ἤγουν ῥᾴδια ἐνεγκεῖν τοὺς πάσχοντας. Κατὰ στάσιν. ἀντὶ τοῦ διὰ στάσιν. Γιγνόμενα μέν. ὡς τῇ φύσει ἑπόμενα.

Η αὐτὴ φύσις. ἤγουν καθὸ τρόπον. Μᾶλλον δέ. μᾶλλον δέ, καὶ ἧττον, οἷον εἰπεῖν ἐν ἄλλῃ πόλει, μᾶλλον. ἐν ἄλλῃ δέ, ἧττον. ἤτοι, πῇ, μέν, πλεῖον. πῇ δέ, ἔλαττον, ὡς συνέβαινεν ἑκασταχοῦ. Καὶ ἡσυχαίτερα. ἤγουν ἠρέμα, καὶ κατ᾽ ὀλίγον ἐπερχόμενα. Καὶ τοῖς εἴδεσι. τρόποις. Ως ἂν ἕκασται αἱ μεταβολαί. ὡς ἂν αἱ τύχαι, καὶ αἱ μεταβολαί, παρῶσι. Καὶ οἱ ἰδιῶται ἀμείνους τὰς γνώμας ἔχουσιν. οἱ ἰδιάζοντες, ἀνεπιμίας ἔχουσι τὰς γνώμας. Διὰ τὸ μὴ ἀκουσίους. ἀκούσιον ἀνάγκην, τὴν δι᾽ ἀπορίαν γιγνομένην λέγει. ἤγουν διὰ τὸ μὴ ἀναγκάζεσθαι περιπίπτειν ἀκουσίοις πράγμασι. Του καθ᾽ ἡμέραν. βίου δηλονότι. Καὶ πρὸς τὰ παρόντα. πρὸς τὴν παροῦσαν κατάστασιν, τοῖς παροῦσιν ὁμοιοῖ τὰς γνώμας. νῦν γὰρ ὀργὰς τὰς γνώμας, καὶ τοὺς τρόπους ἐκάλεσεν. Ἐστασίαζέ τε οὖν τὰ τῶν πόλεων. ἐστασίαζον αἱ πόλεις. καὶ αἱ ὕστερον τῶν ἄλλων στασιάσουσαι, οἷα προπεπυσμέναι τὰς ἑτέρωθι στάσεις, ἐπιτούτοις ἔφερον τό, καὶ ἔρριπτον τοὺς διανοίας, ὥστε κατὰ πολὺ ὑπερβάλλεσθαι τὰς ἁπανταχοῦ στάσεις γινομένας. Καὶ τὰ ἐφυστερίζοντά που. τὰ ὕστερον γινόμενα. Τοῦ καινοῦσθαι τὰς διανοίας καινοτομεῖν. Τῶν τ᾽ ἐπιχειρήσεων. τοῖς τρόποις τῶν ἐπιχειρήσεων καινοῖς εὑρισκομένης, καὶ τῇ δεινότητι τῶν τιμωριῶν. Περιτεχνήσει. περινοίᾳ. Ἀτοπίᾳ. τῷ ἀήθει. Καὶ τὴν εἰωθυῖαν ἀξίωσιν. ἀξίωσιν μέν, τὴν σημασίαν εἶπε. δικαιώσει δέ, ἀντὶ τοῦ τῇ ἑαυτῶν δικαίᾳ κρίσει. βούλεται δὲ εἰπεῖν ὅτι μετέθεσαν τὰ ὀνόματα. οὐ γὰρ ὡς νενόμισται πρόσθεν, ἐχρῶντο κατὰ τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ μεθηρμόσαντο κατὰ τὴν ἑαυτῶν κρίσιν. τὴν μὲν γὰρ ἀλόγιστον τόλμαν, ἣ καὶ θρασύτης καλεῖται, ἀνδρείαν προσηγόρευσαν. τὸ δὲ φιλέταιρος, παρέλκοντως κεῖται. κέχρηται δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ προσθεῖναι τὸ τόλμαν ἀλόγιστον, ἵνα πάρισος γένηται. Τόλμα μὲν γὰρ ἀλόγιστος τὸ τολμᾶν ἀλογίστως. Μέλλησις δέ. τὴν δ᾽ εὐλάβειαν, καὶ τὴν μέλλησιν τὴν διὰ πρόνοιαν γιγνομένην, δειλίαν ὠνόμασαν εὐπρεπῆ. τὴν δὲ σωφροσύνην φησίν. ἀνανδρείας προκάλυμμα ᾤοντο. καὶ τὸ πρὸς πάντα συνετόν, πρὸς πάντα ἀργὸν ἔλεγον. τὸ δὲ μανικῶς ὀξύ, ἀνδρεία παρ᾽ αὐτοῖς ἐνομίζετο. τοῦ κειμένου γὰρ φησὶ τοῦ ὀνόματος χρῆσιν ἀντήλλαξαν. καὶ ἐπιφέρει αὐτοὺς καθέκαστον. Καὶ τὸ πρὸς ἅπαν ξυνετόν. καὶ τὸ μετὰ συνέσεως ὄρχεσθαι εἰς τὸ ἐπὶ ὄργον. Τὸ δ᾽ ἐμπλήκτως. μανιωδῶς. Ἀνδρὸς μοίρᾳ. τῆς ἀνδρείας. Ἀσφαλείᾳ δὲ τὸ ἐπιβουλεύσασθαι. τὸ ἐπὶ πολὺ βουλεύσασθαι δι᾽ ἀσφάλειαν, πρόφασις ἀποτροπῆς ἐνομίζετο. Ὁ δ᾽ ἀντιλέγων αὐτῷ. τῷ χαλεπαίνοντι. Καὶ ὑπονοήσας, ἔτι δεινότερος. ἐπιβουλεύεσθαι δηλονότι, ξυνετώτερος ἐνομίζετο. Προβουλεύσας δὲ ὁ δέ, προσκοπῶν δηλονότι, ὅπως μήτε ἐπιβουλεύειν, μήτ᾽ ἐπιβουλεύεσθαι ἀνάγκη τις αὐτῷ

περικυκλῶσιν. τὸ περικυκλωθῆναι ὑπὸ τῶν πελοποννησίων. Ἀθρόαις μέν. ταῖς ἐναντίαις ναυσί.
Καὶ δείσαντες. οἱ πελοποννήσιοι. Οἱ δ' ὑπεχώρουν. οἱ ἀθηναῖοι. Κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ. οἱ πελοποννήσιοι. Ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν. κατὰ τῆς πόλεως. ἤγουν τῶν πολιτῶν. Οὐδὲν μᾶλλον. ἤγουν οὐδ' ὅλως. Καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν. διὰ φρυκτοῦ ἐμηνύθησαν. ἀντὶ τῆς ἀρχομένης ἡμέρας, διὰ πυρσῶν ἐμηνύθησαν. Ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου. ἐπορεύοντο. Καὶ ὑπερενεγκόντες. ὑπερβιβάσαντες. Ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν. ὅπως μὴ περιπλέοντες ἔξωθεν τὴν λακεδαιμονίαν, καὶ τὸν ἰσθμόν, φωραθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀθηναίων.

καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες, ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι. καὶ ἅμα τὰς τῶν κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν, ὅτι μάλιστα ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων, καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη, ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν. καὶ οἱ κερκυραῖοι δείσαντες, μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι, ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν, ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τούς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ ἡραῖον διεκόμισαν, καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ. τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν κερκυραίων, ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἤπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν, οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ, καὶ φόβῳ ὄντας, καὶ βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, ἀλκίδᾳ, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος. ἐπὶ δὲ τὴν λευκίμνην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες, ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. ὁ δὲ δῆμος τῶν κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος, μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἱκέταις ἦσαν ἐς λόγους, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις. καί τινας αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐμβῆναι. ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα, προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. οἱ δὲ πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δῃώσαντες τὴν γῆν, ἀπεχώρησαν. καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἑξήκοντα νῆες ἀθηναίων, προσπλέουσαι ἀπὸ λευκάδος. ἃς, οἱ ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν, καὶ τὰς μετ' ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ κέρκυραν μελλούσας πλεῖν, ἀπέστειλαν καὶ εὐρυμέδοντα τὸν θουκλέους στρατηγόν. οἱ μὲν οὖν πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθὺς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν. καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν λευκαδίων ἰσθμόν, τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τάς τε ἀττικὰς ναῦς προσπλεούσας, τάς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον, πρότερον ἔξω ὄντας. καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες, ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ὅσῳ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον. καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες, ἀπεχώρησαν. ἐς τὸ ἡραῖόν τε ἐλθόντες, τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν. καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἑώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειραν αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο. οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο, ἀνηλοῦντο. ἡμέρας τε ἑπτά, ἃς ἀφικόμενος εὐρυμέδων, ταῖς ἑξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, οἱ κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι, ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν. ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἕνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων. πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου. καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίγνεσθαι, οὐδὲν ὅ τι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε, καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο, καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο. οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ διονύσου τῷ ἱερῷ, ἀπέθανον. οὕτως ὠμὴ στάσις προυχώρησε. καὶ ἔδοξε μᾶλλον, διότι ἐν τοῖς πρώτη ἐγένετο, ἐπεὶ ὕστερόν γε καὶ πᾶν ὡς εἰπεῖν τὸ ἑλληνικὸν ἐκινήθη, διαφορῶν οὐσῶν ἑκασταχοῦ, τοῖς τε τῶν δήμων προστάταις τοὺς ἀθηναίους ἐπάγεσθαι, καὶ τοῖς ὀλίγοις τοὺς λακεδαιμονίους. καὶ ἐν μὲν εἰρήνῃ

Ἀποκομίζονται. ἀποπλέουσιν. Οἰχομένας. ἀποπλευσάσας. Τούς τε μεσσηνίους. οὓς ὁ νικόστρατος ἐν ναυπάκτῳ πεντακοσίους ἤγαγεν. Ἃς ἐπλήρωσαν. ἀνδρῶν δηλονότι. Ἐν ὅσῳ. χρόνῳ δηλονότι. Περιεκομίζοντο. περιέπλεον. Εἴ τινα λάβοιεν. ἀντὶ τοῦ ἔλαβον. Ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους. νῦν ἀντὶ τοῦ ἑαυτούς. Καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινές. μετεωριζόμενοι δηλονότι. Ἡμέρας τε ἑπτά. ἤγουν καθ' ἡμέρας τε ἑπτά. Σφῶν αὐτῶν. ἤγουν ἑαυτῶν. Τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες. τὸ ἔγκλημα. ἤγουν ἐγκαλοῦντες ἔγκλημα κοινὸν τὸ καταλύειν τοῦ δήμου. Καὶ ἄλλοι χρημάτων. ἀπέθανον δηλονότι. Ὑπὸ τῶν λαβόντων. τὰ χρήματα. Πᾶσά τε ἰδέα. πάντα δηλαδὴ τὰ εἰωθότα ἐν τῇ στάσει γίνεσθαι, τότε συνέβη. καὶ ἄλλα δὲ περισσότερα ἐν ταύτῃ τῇ στάσει. ὡς τὴν ὑπὲρ πάσας ἄλλας ἐγένετο. Καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ. καὶ οἷον ἔθος ἐστὶν ἐν τοιαύτῃ στάσει. Οὐδὲν ὅ τι οὐ ξυνέβη. ἀντὶ τοῦ πᾶν. Καὶ περιοικοδομηθέντες. κτίσμασι περιληφθέντες. Οὕτως ὠμὴ στάσις. αὕτη διὰ ὠμότητα πολλὴν ἡ στάσις προεχώρησε, καὶ μᾶλλον φησὶν ὠμὴ ἔδοξεν, ὅπερ ἐγένετο, ἐπειδὴ πρώτως ἐν τῷ πολέμῳ γενομένη, ἐξένισεν αὐτούς, ὡς παρὰ τὸ εἰωθὸς γενομένη. Διότι ἐν τοῖς. ἤγουν τοῖς κερκυραίοις. Ἐπεὶ ὕστερόν γε. ἤγουν μετ' ἐ/

Τῷ κεράμῳ. ἤγουν ταῖς κεραμίσι. Καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι. ἤγουν τολμῶσαι παρὰ φύσιν. Γινομένης δὲ τῆς τροπῆς. ἤγουν τοῦ ἡλίου πρὸς δυσμὰς ὄντος. Αὐτοβοεί. ἤγουν ἀπὸ μιᾶς βοῆς. Ἐπελθών. ἀπαρεμφατικῶς κινηθείς. Καὶ σφᾶς. τοὺς ὀλίγους. Ἔφοδος. ἐπέλευσις τῶν δημοτῶν κατὰ τῶν ὀλίγων. Φειδόμενοι. οὐκ ἀπεχόμενοι. Καὶ χρήματα πολλά. πράγματα. Ἐκινδύνευσε πᾶσα. ἐν χρῷ τοῦ κινδύνου ἐγένετο. Ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι. ἀποχωρήσειν τῆς Κερκύρας. Τῶν αὐτοῦ. ἀπὸ τῶν νεῶν. Ὅπως ἧσσόν τι ἐν κινήσει ὦσι. αὐτὶ τοῦ οὐδόλως, ἢ ἔλαττον. Καταλέγων. καταλέγοντες, ἐνέβαλλον. Καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκούρων ἱερόν. ἱκετεύουσι δηλονότι. Ὡς δ᾽ οὐκ ἔπειθεν. ἀνίστασθαι. Αὐτῶν ὑγιές. ὀρθόν. ἀληθές. Καὶ διακομίζει. διαπορθμεύει. Ἐκεῖσε αὐτοῖς. ἐς τὴν νῆσον. Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης. οὔπω καταλλαγῆς γινομένης. Ἐν τούτῳ τῷ πράγματι τῷ δεινῷ. Διακομιδήν. διαπεραίωσιν. Πελοποννησίων νῆες. αἱ τεσσαράκοντα, ὧν Ἀλκίδας ἐστρατήγει, καὶ αἱ λοιπαὶ Λευκάδιαι, ἃς εἴρηκεν. Ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου. τὸν ἔρημον, οὗ μέμνηται ἐν τῇ πρώτῃ. Ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. κατὰ τῆς Κερκύρας ἔπλεον. Οἱ δὲ, πολλῷ. οἱ Κερκυραῖοι. Σφᾶς τε ἐᾶσαι. τοὺς Ἀθηναίους. Πρὸς τοῖς πολεμίοις. πρὸ τῶν πολεμίων. Ηὐτομόλησαν. πρὸς τοὺς ἐναντίους. Ἐν ἑτέραις δὲ ἀλλήλοις. οὐχὶ τοῖς ἐναντίοις. Τῶν ποιουμένων. τῶν γινομένων πραγμάτων. Τὴν ταραχήν. τῶν Κερκυραίων τὴν ἀσυνταξίαν. Πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο. κατὰ τῶν Κερκυραίων παρετάξαντο. Πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων. παρετάξαντο δηλονότι. Κακῶς τε, καὶ κατ᾽ ὀλίγας. ἀτάκτως, καὶ μετ᾽ ὀλίγων νεῶν. Φοβούμενοι τὸ πλῆθος. τῶν νεῶν τῶν Κερκυραίων. Καὶ τὴν

τῷ κεράμῳ, καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δείλην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεὶ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν, καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς, καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ᾖ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας, οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη. καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. καὶ οἱ μὲν, παυσάμενοι τῆς μάχης, ὡς ἑκάτεροι, ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα, ἐν φυλακῇ ἦσαν. καὶ ἡ Κορινθία ναῦς, τοῦ δήμου κεκρατηκότος, ὑπεξανήγετο. καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἤπειρον λαθόντες, διεκομίσθησαν. τῇ δ᾽ ἐπιγιγνομένῃ ἡμέρᾳ, Νικόστρατος ὁ Διιτρέφους, Ἀθηναίων στρατηγὸς, παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ, καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὁπλίταις. ξύμβασίν τε ἔπρασσε, καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις, δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν. τοὺς δ᾽ ἄλλους, οἰκεῖν, σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους, καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας, ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι. οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται, πείθουσιν αὐτὸν, πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἧσσόν τι ἐν κινήσει ὦσιν οἱ ἐναντίοι. ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν, ξυμπέμψειν. καὶ ὁ μὲν, ξυνεχώρησεν. οἱ δὲ, τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι, καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκούρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε, καὶ παρεμυθεῖτο. ὡς δ᾽ οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὁπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστίᾳ, τά τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε, καὶ αὐτῶν τινας, οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γιγνόμενα, καθίζουσιν ἐς τὸ Ἡραῖον ἱκέται, καὶ γίγνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. ὁ δὲ δῆμος δείσας μή τι νεωτερίσωσιν, ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας, καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἡραίου νῆσον. καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο. τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης, τετάρτῃ ἢ πέμπτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν, αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν, ἐφορμοῦσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα. ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον. καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. ὁρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου, ἅμα ἕῳ ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. οἱ δὲ, πολλῷ θορύβῳ, καὶ πεφοβημένοι τά τ᾽ ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν ἐπίπλουν, παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἑξήκοντα ναῦς, καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε ἐᾶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι, καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθὺς ηὐτομόλησαν, ἐν ἑτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο. ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν, εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο. ταῖς δὲ λοιπαῖς, πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο, Σαλαμινία, καὶ Πάραλος. καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι, κακῶς τε καὶ κατ᾽ ὀλίγας προσπίπτοντες, ἐταλαιπώρουν τὸ καθ᾽ αὐτούς. οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος, καὶ τὴν περικύκλωσιν, ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον, οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ᾽ ἑαυτοῖς τεταγμέναις. προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας, καταδύουσι μίαν ναῦν. καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν, περιέπλεον, καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις,

Καὶ ἀπ' αὐτῆς. πλοῦς ὁ ἐκ. Καὶ παρασκευάζοντο. πρὸς τὸ ἀποπλεῦσαι κατὰ τῶν κερκυραίων στασιαζόντων. Ναυμαχιῶν. οὐχ ὅτι γέγονεν ἐν ἐπιδάμνῳ ναυμαχία, ἀλλὰ διὰ τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιδάμνου ἐν τοῖς συβότοις, ὅτε ἐζώγρησαν κορίνθιοι οὐκ ἐλάσσους χιλίων κερκυραίων. Τοῖς προξένοις διηγγυημένοι. διεγγυῶ τῶν προξένων. Μετιόντες. ὑπερχόμενοι. Κατὰ τὰ συγκείμενα. τὰ συμπεφωνημένα. Καὶ ἦν γὰρ πειθίας ἐθελοπρόξενος. ἀφ' ἑαυτοῦ γινόμενος, καὶ μὴ κελευσθεὶς ἐκ τῆς πόλεως, οἱ γὰρ πρόξενοι, κελευόμενοι ἐκ τῆς ἑαυτῶν πόλεως ἐγίνοντο. Οὗτοι οἱ ἄνδρες. οὗτοι οἱ ἀπὸ κορίνθου ἐπανελθόντες, οἱ προδόται. Καὶ βουλῆς ὤν. βουλῆς ὁ βουλευτής, ἡ ψυχή, βουλῆς, πείθει τοὺς κερκυραίους. Οἱ δ' ἐπειδή. οἱ πέντε ἄνδρες. Ἐξείργοντο. ἔξω ἐγένοντο τῆς βουλήσεως αὐτῶν. Οἱ δέ τινες. οἱ πέντε ἄνδρες. Τὸ δὲ πλέον. πλῆθος δηλονότι. Ὡς ξυνέφερεν, αὐτοῖς δηλονότι. Πείσοντας. πείσοντας οὐχὶ τοὺς ἀθηναίους, ἀλλὰ τοὺς τῷ πειθίᾳ τῆς αὐτῆς γνώμης, οὓς προεῖπε. Μηδὲν ἀνεπιτήδειον. ἀνεπιτήδειον τῷ κερκυραίῳ. Ἐν δὲ τούτῳ. τῷ καιρῷ δηλονότι. Οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα. οἱ δυνατοὶ οἱ πλούσιοι. Ἱδρύθη. ἐκαθέσθη εἰς ἀσφάλειαν. Λιμένα εἶχον. εἰς ἀσφάλειαν ἑαυτῶν δηλονότι. Οἱ δέ, τὴν ἀγοράν. οἱ δυνατοὶ καὶ ἔχοντες τὰ πράγματα. Τοῖς δ' ἑτέροις. τοῖς πλουσίοις. Διαλειπούσης ἡμέρας. παρελθούσης ἡμέρας μιᾶς. Καὶ πλήθει. λαοῦ δηλονότι. Ξυνεπελάβοντο. ἐβοήθησαν. συνεφήψαντο.

καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀναγαγόντες πρὸς τὴν πελοπόννησον κατηνέχθησαν, καταλαμβάνουσιν ἐν τῇ κυλλήνῃ τρισκαίδεκα τριήρεις λευκαδίων, καὶ ἀμπρακιωτῶν, καὶ Βρασίδαν τὸν Τέλλιδος, ξύμβουλον Ἀλκίδᾳ ἐπεληλυθότα. ἐβούλοντο γὰρ οἱ λακεδαιμόνιοι ὡς τῆς λέσβου ἡμαρτήκεσαν, πλέον τὸ ναυτικὸν ποιήσαντες, ἐς τὴν κόρκυραν πλεῦσαι στασιάζουσαν, δώδεκα μὲν ναυσὶ μόναις, παρόντων ἀθηναίων περὶ ναύπακτον. πρὶν δὲ πλέον τι ἐπιβοηθῆσαι ἐκ τῶν ἀθηνῶν ναυτικόν, ὅπως προφθάσωσι. καὶ παρεσκευάζοντο, ὅ, τε Βρασίδας, καὶ ὁ Ἀλκίδας πρὸς ταῦτα. οἱ γὰρ κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς, οἱ ἐκ τῶν περὶ ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν, ὑπὸ κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ, ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι κορινθίοις κόρκυραν προσποιῆσαι. καὶ ἔπρασσον οὗτοι ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν ἀθηναίων τὴν πόλιν. καὶ ἀφικομένης ἀττικῆς τε νεὼς, καὶ κορινθίας, πρέσβεις ἀγουσῶν, καὶ ἐς λόγους καταστάντων, ἐψηφίσαντο κερκυραῖοι ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, πελοποννησίοις δὲ φίλοι, ὥσπερ καὶ πρότερον. καὶ ἦν γὰρ πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν ἀθηναίων, καὶ τοῦ δήμου προειστήκει. ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες ἀθηναίοις τὴν κόρκυραν καταδουλοῦν. ὁ δὲ, ἀποφυγὼν, ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε διὸς τεμένους, καὶ τοῦ Ἀλκίνου. ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο, στατὴρ. ὀφλόντων δὲ αὐτῶν, καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων, διὰ τὸ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι, ἀποδῶσιν, ὁ πειθίας, ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὤν, πείθει, ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο, καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστὶ, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν, τοὺς αὐτοὺς ἀθηναίοις φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε, καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια, ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες, τόν τε πειθίαν κτείνουσι, καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν, καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἑξήκοντα. οἱ δέ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ πειθίᾳ, ὀλίγοι ἐς τὴν ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν. δράσαντες δὲ τοῦτο, καὶ ξυγκαλέσαντες κερκυραίους, εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἴη, καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' ἀθηναίων, τό, τε λοιπὸν μηδ' ἑτέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾷ νηῒ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς ἀθήνας εὐθὺς πρέσβεις, περί τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας, ὡς ξυνέφερε, καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας, πείσοντας, μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μή τις ἐπιστροφὴ γένηται. ἐλθόντων δὲ, οἱ ἀθηναῖοι, τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς αἴγιναν. ἐν δὲ τούτῳ, τῶν τε κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα, ἐλθούσης τριήρους κορινθίας, καὶ λακεδαιμονίων πρέσβεων, ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ. καὶ μαχόμενοι, ἐνίκησαν. ἀφικομένης δὲ νυκτὸς, ὁ μὲν δῆμος, ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει, καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς, ἱδρύθη. καὶ τὸν ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον. οἱ δὲ, τήν τ' ἀγορὰν κατέλαβον, οὗπερ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτὴν, καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα, καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφότεροι τοὺς δούλους, παρακαλοῦντές τε, καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι. καὶ τῷ μὲν δήμῳ, τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον. τοῖς δ' ἑτέροις, ἐκ τῆς ἠπείρου, ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. διαλειπούσης δ' ἡμέρας, μάχη αὖθις γίγνεται, καὶ νικᾷ ὁ δῆμος, χωρίων τε ἰσχύϊ, καὶ πλήθει προέχων. αἵ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο, βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν

Οὕτω τὰ ὀρθά. οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ἵνα ὑμεῖς μέν. κεφάλαιον τὸ δίκαιον, ὃ ἐπήγαγε τὴν ἐκβολὴν τῆς αἰδοῦς, ἣν ἡ ἀρχὴ, καὶ μὴ παλαιὰς ἀρετάς. Τετιμωρημένοι. κολάσαντες αὐτούς. Ἐπικλασθῆτε. χαυνωθῆτε. Ἃς χρή. τὰς ἀρετάς. Οὐκ ἐκ προσηκόντων ἁμαρτάνουσιν. ὅταν τ' ἀγαθοὶ, κακοὶ γίγνωνται, οὐ προσήκοντος αὐτοῖς τοῦ ἁμαρτάνειν, διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀνδραγαθίαν. Οἱ δὲ δικαίως. ἐπανάληψις τοῦ ἐγκλήματος. Ἐπίχαρτοι εἶναι. ὧν τῷ ὀλέθρῳ ὀφείλει πάντας ἀνθρώπους ἐπιχαρῆναι. Ἀλλ' ἀπὸ ξυμβάσεως. φιλίας. Καὶ τῷ τῶν Ἑλλήνων νόμῳ. τῷ κελεύοντι παρὰ τὰς σπονδὰς μηδένα ἀναιρεῖν. Παραβαθέντι. ἀθετηθέντι. Περιωσθῶμεν. ἀπωσθῶμεν. Ἁμαρτανομένων δέ. ἐσφαλμένων δὲ τῶν ἔργων. Μετὰ τὸν μῆδον. μετὰ τὸν πόλεμον, μήδου. Προείχοντο. προεβάλλοντο. Κοινοὺς εἶναι. τουτέστιν, Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων κατὰ τὰ Ἀρχιδάμου πρὸς αὐτοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ. Κατ' ἐκεῖνα. τὰ τοῦ Παυσανίου δηλονότι. Αὖθις δ' αὐτό. ἐρώτημα δηλονότι. Καὶ ἐξαίρετον ἐποιήσαντο οὐδένα. ἐκβεβλημένον τοῦ φόνου. Καὶ ὅσοι τὰ σφέτερα. τὰ τῶν Θηβαίων. Πρὸς τῷ ἡραίῳ. πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς ἥρας. Ἀπεμίσθωσαν. ἐπὶ μισθῷ δεδώκασιν. Ἀποτετραμμένοι ἐγένοντο. ἀπὸ τῆς φιλίας ἐκείνων ἀπέστησαν. Ἐπειδὴ Ἀθηναίων. ἀφ' οὗ. Χειμασθεῖσαι. χειμῶνα διαβιβάσασαι.

» οὕτω τὰ ὀρθὰ γιγνώσκουσι. πάντων δὲ αὐτῶν ἕνεκα κολασθήσεσθε. καὶ ταῦτα, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τούτου ἕνεκα ἐπεξήλθομεν, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἡμῶν, ἵνα ὑμεῖς μὲν εἰδῆτε δικαίως αὐτῶν καταγνωσόμενοι, ἡμεῖς δὲ ἔτι ὁσιώτερον τετιμωρημένοι. καὶ μὴ παλαιὰς ἀρετὰς εἴ τις ἄρα καὶ ἐγένετο ἀκούοντες, ἐπικλασθῆτε. ἃς χρὴ τοῖς μὲν ἀδικουμένοις, ἐπικούροις εἶναι, τοῖς δὲ αἰσχρόν τι δρῶσι, διπλασίας ζημίας, ὅτι οὐκ ἐκ προσηκόντων ἁμαρτάνουσι. μηδὲ ὀλοφυρμῷ καὶ οἴκτῳ ὠφελείσθωσαν. πατέρων τε τάφους τῶν ὑμετέρων ἐπιβοώμενοι, καὶ τὴν σφετέραν ἐρημίαν. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀνταποφαίνομεν πολλῷ δεινότερα παθοῦσαν τὴν ὑπὸ τούτων ἡλικίαν ἡμῶν διεφθαρμένην, ὧν πατέρες, οἱ μὲν, πρὸς ὑμᾶς τὴν Βοιωτίαν ἄγοντες, ἀπέθανον ἐν Κορωνείᾳ, οἱ δὲ πρεσβῦται λελειμμένοι, καὶ οἰκίαι ἐρῆμοι, πολλῷ δικαιοτέραν ὑμῶν ἱκετείαν ποιοῦνται, τούσδε τιμωρήσασθαι. οἴκτου τε ἀξιώτεροι τυγχάνειν, οἱ ἀπρεπές τι πάσχοντες τῶν ἀνθρώπων. οἱ δὲ δικαίως, ὥσπερ οἵδε, τὰ ἐναντία ἐπίχαρτοι εἶναι, καὶ τὴν νῦν ἐρημίαν δι' ἑαυτοὺς ἔχουσι. τοὺς γὰρ ἀμείνους ξυμμάχους ἑκόντες ἀπεώσαντο. παρενόμησάν τε, οὐ προπαθόντες ὑφ' ἡμῶν, μίσει δὲ πλέον, ἢ δίκῃ κρίναντες, καὶ οὐκ ἀνταποδόντες, νῦν τὴν ἴσην τιμωρίαν, ἔννομα γὰρ πείσονται. καὶ οὐχὶ ἐκ μάχης χεῖρας προϊσχόμενοι, ὥσπερ φασὶν, ἀλλ' ἀπὸ ξυμβάσεως ἐς δίκην σφᾶς αὐτοὺς παραδόντες. ἀμύνατε οὖν ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τῷ τῶν Ἑλλήνων νόμῳ, ὑπὸ τῶνδε παραβαθέντι, καὶ ἡμῖν ἄνομα παθοῦσιν, ἀνταπόδοτε χάριν δικαίαν, ὧν πρόθυμοι γεγενήμεθα, καὶ μὴ τοῖς τῶνδε λόγοις περιωσθῶμεν ἐν ὑμῖν. ποιήσατε δὲ τοῖς Ἕλλησι παράδειγμα οὐ λόγων τοὺς ἀγῶνας προθήσοντες, ἀλλ' ἔργων, ὧν ἀγαθῶν μὲν ὄντων, βραχεῖα ἡ ἀπαγγελία ἀρκεῖ. ἁμαρτανομένων δὲ, λόγοι ἔπεσι κοσμηθέντες, προκαλύμματα γίγνονται. ἀλλ' ἢν οἱ ἡγεμόνες, ὥσπερ νῦν ὑμεῖς, κεφαλαιώσαντες πρὸς τοὺς ξύμπαντας διαγνώμας ποιήσησθε, ἧσσόν τις ἐπ' ἀδίκοις ἔργοις λόγους καλοὺς ζητήσει.

Τοιαῦτα δὲ οἱ Θηβαῖοι εἶπον. οἱ Λακεδαιμόνιοι δικασταὶ, νομίζοντες τὸ ἐπερώτημα σφίσιν ὀρθῶς ἕξειν, εἴ τι ἐν τῷ πολέμῳ ὑπ' αὐτῶν ἀγαθὸν πεπόνθασι, διότι τόν τε ἄλλον χρόνον ἠξίουν δῆθεν αὐτοὺς κατὰ τὰς παλαιὰς Παυσανίου μετὰ τὸν Μῆδον σπονδὰς ἡσυχάζειν, καὶ ὅτε ὕστερον ἃ πρὸ τοῦ περιτειχίζεσθαι προείχοντο αὐτοῖς, κοινοὺς εἶναι κατ' ἐκεῖνα, ὡς οὐκ ἐδέξαντο, ἡγούμενοι τῇ ἑαυτῶν δικαίᾳ βουλήσει ἔκσπονδοι ἤδη ὑπ' αὐτῶν κακῶς πεπονθέναι. αὖθις τὸ αὐτὸ ἕνα ἕκαστον παραγαγόντες, καὶ ἐρωτῶντες, εἴ τι Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἀγαθὸν ἐν τῷ πολέμῳ δεδρακότες εἰσὶν, ὁπότε μὴ φαῖεν, ἀπάγοντες, ἀπέκτεινον, καὶ ἐξαίρετον ἐποιήσαντο οὐδένα. διέφθειραν δὲ Πλαταιῶν μὲν αὐτῶν, οὐκ ἐλάσσους διακοσίων, Ἀθηναίων δὲ, πέντε καὶ εἴκοσιν, οἳ ξυνεπολιορκοῦντο. γυναῖκας δὲ ἠνδραπόδισαν. τὴν δὲ πόλιν, ἐνιαυτὸν μέν τινα Θηβαῖοι Μεγαρέων ἀνδράσι κατὰ στάσιν ἐκπεπτωκόσι, καὶ, ὅσοι τὰ σφέτερα φρονοῦντες Πλαταιῶν περιῆσαν, ἔδοσαν ἐνοικεῖν. ὕστερον δὲ, καθελόντες αὐτὴν ἐς ἔδαφος πᾶσαν ἐκ τῶν θεμελίων, ᾠκοδόμησαν πρὸς τῷ ἡραίῳ καταγώγιον διακοσίων ποδῶν, πανταχῇ κύκλῳ οἰκήματα ἔχον κάτωθεν, καὶ ἄνωθεν. καὶ ὀροφαῖς, καὶ θυρώμασι τοῖς τῶν Πλαταιῶν ἐχρήσαντο. καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ ἦν ἐν τῷ τείχει, ἔπιπλα, χαλκὸς, καὶ σίδηρος, κλίνας κατασκευάσαντες, ἀνέθεσαν τῇ Ἥρᾳ, καὶ νεὼν ἑκατόμπεδον λίθινον ᾠκοδόμησαν αὐτῇ. τὴν δὲ γῆν δημοσιώσαντες, ἀπεμίσθωσαν ἐπὶ δέκα ἔτη, καὶ ἐνέμοντο Θηβαῖοι. σχεδὸν δέ τι καὶ τὸ ξύμπαν περὶ Πλαταιῶν οἱ Λακεδαιμόνιοι οὕτως ἀποτετραμμένοι ἐγένοντο, Θηβαίων ἕνεκα, νομίζοντες ἐς τὸν πόλεμον αὐτοὺς ἄρτι τότε καθιστάμενον ὠφελίμους εἶναι. καὶ τὰ μὲν κατὰ Πλάταιαν, ἔτει τρίτῳ καὶ ἐνενηκοστῷ, ἐπειδὴ Ἀθηναίων ξύμμαχοι ἐγένοντο, οὕτως ἐτελεύτησαν. Αἱ δὲ τεσσαράκοντα νῆες τῶν Πελοποννησίων, αἱ Λεσβίοις βοηθοὶ ἐλθοῦσαι, ὡς τότε φεύγουσαι διὰ τοῦ πελάγους, ἔκ τε τῶν Ἀθηναίων ἐπιδιωχθεῖσαι, καὶ πρὸς τῇ Κρήτῃ χειμασθεῖσαι,

Αἰσχρὸν μᾶλλον. αἰσχρὸν μᾶλλον τὰς ὀφειληθείσας, χάριτας μετὰ δικαιοσύνης, εἰς ἀδικίαν δὲ ἀποδιδομένας, ἢ τὰς ὁμοίας χάριτας ἀποδιδόναι. λείπει ἡ οὐ, ἵν' ᾖ οὕτω, καί τοι τὰς ὁμοίας χάριτας μὴ ἀποδιδόναι οὐκ αἰσχρὸν μᾶλλον, ἢ τὰς μετὰ, καὶ ἑξῆς. Ὑμεῖς δ' ἐ. οἱ πλαταιεῖς. Τοῖς δέ. τοῖς ἕλλησιν. Ἀφ' ὧν. ἀφ' ὧν πραγμάτων. οἷον, προθυμίας, καὶ ἀνδρείας. Δι' ἑτέρους. τοὺς ἀθηναίους. Ἀθηναίους εἵλεσθε. προτιμοτέρους ἐποιήσατε εἰς τὸ συμμαχεῖν αὐτοῖς. Μέχρι τοῦ δεῦρο. ἔχετε δηλονότι. Καὶ οὐδενὸς ὑμᾶς βιασαμένου. προεῖπε γὰρ ὅτι ὑπὸ ὀλίγων αὐτοκρατόρων ἐτυραννούμεθα. Ὥσπερ ἡμᾶς. ἐβιάσατο δηλονότι. Ὥστε μηδ' ἑτέροις. τοῖς ἀθηναίοις, καὶ λακεδαιμονίοις. Τίνες ἂν οὖν ὑμῶν. τίνες ἂν ἢ ὑμεῖς, ἀντὶ τοῦ οὐδεὶς δηλονότι. Πᾶσι τοῖς ἕλλησι. λείπει ὑπό. Ἐπὶ τῷ ἐκείνων κακῷ. τουτέστι, τῇ τῶν ἑλλήνων τῇ δουλώσει. Καὶ ἃ μὲν ποτὲ χρηστοί. ἀντὶ τοῦ μηδίσαι δηλοῖ. Οὐ προσήκοντα νῦν. τῇ αὐτῇ σεσθε δηλονότι. Ἃ δὲ ἡ φύσις. ὑμετέρα. Τὰ μὲν οὖν ἐς τὸν ἡμέτερον. τὸ δεύτερον ἀντιληπτικὸν τῶν πλαταιέων ἐνταῦθα λύει. Οὐ νομίζομεν. οὐ βεβαίως δοξάζομεν. Πρός τε τὴν ὑμετέραν πόλιν. κατὰ τῆς ὑμετέρας πόλεως. Καὶ τὴν ξυγγένειαν. μεταστατικόν. οἱ περὶ ναύκλειδον. Ἐπεκαλέσαντο. προηγάγοντο. ἐφείλκυσαντο. Οἱ γὰρ ἄγοντες. οἱ ἄξαντες. Ἀλλ' οὔτ' ἐκεῖνοι. τὸ ἑξῆς, ἀλλ' οὔτε ἐκεῖνοι, οὔτε ἡμεῖς ἀδικοῦμεν δηλονότι. τὸ δὲ ὡς ἡμεῖς κρίνομεν, διὰ μέσου. Οὐδ' ἡμεῖς. ἀδικοῦμεν δηλονότι. Καὶ πλείω. περισσοτέρως. Παραβαλλόμενοι. ἐγκινδυνεύοντες. Τούς τε ὑμῶν χείρους. ἀδίκους μᾶλλον γενέσθαι. χείρους δηλονότι. Σωφρονισταὶ ὄντες τῆς γνώμης. ὠφελοῦντες καὶ τὰς γνώμας, καὶ τὰ σώματα. τὰς μὲν γνώμας, ἵνα μὴ κακῶς βουλεύωνται· τὰ δὲ σώματα, ἵνα μὴ διαρπάζωσιν ἀλλήλους μηδ' ἐξελαύνωσι μηδὲ κακῶς ποιῶσι, πολῖται πολίτας, ἵνα λάβωμεν τὸ σωφρονεῖν ἀντὶ τῆς ὠφελείας. Τὴν πόλιν. τὴν τῶν βοιωτῶν. Ἐχθροὺς οὐδενί. τῶν ἑλλήνων. Τεκμήριον δέ. τὸ ῥηθησόμενον. Κατανοήσαντες. καταμαθόντες. Ἀνεπιεικέστερον. ἀπαιδευτότερον. Χεῖρας προϊσχομένους. ἤγουν ἱκέτας γενομένους.

αἰσχρὸν μᾶλλον, ἢ τὰς μετὰ δικαιοσύνης μὲν ὀφειληθείσας, ἐς ἀδικίαν δὲ ἀποδιδομένας. δῆλόν τε ἐποιήσατε, οὐδὲ τότε τῶν ἑλλήνων ἕνεκα μόνοι οὐ μηδίσαντες, ἀλλ' ὅτι οὐδ' ἀθηναῖοι. ὑμεῖς δὲ, τοῖς μὲν, ταυτὰ βουλόμενοι ποιεῖν, τοῖς δὲ, τἀναντία, καὶ νῦν ἀξιοῦτε, ἀφ' ὧν δι' ἑτέρους ἐγένεσθε ἀγαθοὶ, ἀπὸ τούτων ὠφελεῖσθαι. ἀλλ' οὐκ εἰκός. ὥσπερ δὲ ἀθηναίους εἵλεσθε, τούτοις ξυναγωνίζεσθε. καὶ μὴ προφέρετε τὴν τότε γενομένην ξυνωμοσίαν, ὡς χρὴ ἀπ' αὐτῆς νῦν σώζεσθαι. ἀπελείπετε γὰρ αὐτήν. καὶ παραβάντες, ξυγκατεδουλοῦσθε μᾶλλον αἰγινήτας, καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ξυνομοσάντων, ἢ διεκωλύετε. καὶ ταῦτα, οὔτε ἄκοντες, ἔχοντές τε τοὺς νόμους, οὕσπερ μέχρι τοῦ δεῦρο. καὶ οὐδενὸς ὑμᾶς βιασαμένου, ὥσπερ ἡμᾶς, τὴν τελευταίαν τε πρὶν περιτειχίζεσθαι πρόκλησιν ἐς ἡσυχίαν ὑμῶν, ὥστε μηδ' ἑτέροις ἀμύνειν, οὐκ ἐδέχεσθε. τίνες ἂν οὖν ὑμῶν δικαιότερον πᾶσι τοῖς ἕλλησι μισοῖντο, οἵτινες ἐπὶ τῷ ἐκείνων κακῷ ἀνδραγαθίαν προὔθεσθε. καὶ ἃ μὲν ποτὲ χρηστοὶ ἐγένεσθε, ὡς φατὲ, οὐ προσήκοντα νῦν ἐπεδείξατε. ἃ δὲ ἡ φύσις αἰεὶ ἐβούλετο, ἐξηλέγχθη ἐς τὸ ἀληθές. μετὰ γὰρ ἀθηναίων ἄδικον ὁδὸν ἰόντων ἐχωρήσατε. τὰ μὲν οὖν ἐς τὸν ἡμέτερόν τε ἀκούσιον μηδισμὸν, καὶ τὸν ὑμέτερον ἑκούσιον ἀττικισμὸν, τοιαῦτα ἀποφαίνομεν. ἃ δὲ τελευταῖα φατὲ ἀδικηθῆναι, παρανόμως γὰρ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἐν σπονδαῖς καὶ ἱερομηνίαις ἐπὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν, οὐ νομίζομεν οὐδ' ἐν τούτοις ὑμῶν μᾶλλον ἁμαρτάνειν. εἰ μὲν γὰρ ἡμεῖς αὐτοὶ πρός τε τὴν πόλιν ἐλθόντες ἐμαχόμεθα, καὶ τὴν γῆν ἐδῃοῦμεν ὡς πολέμιοι, ἀδικοῦμεν. εἰ δὲ ἄνδρες ὑμῶν οἱ πρῶτοι καὶ χρήμασι καὶ γένει, βουλόμενοι τῆς μὲν ἔξω ξυμμαχίας ὑμᾶς παῦσαι, ἐς δὲ τὰ κοινὰ τῶν πάντων βοιωτῶν πάτρια καταστῆσαι, ἐπεκαλέσαντο ἑκόντες, τί ἀδικοῦμεν; οἱ γὰρ ἄγοντες, παρανομοῦσι μᾶλλον τῶν ἑπομένων. ἀλλ' οὔτ' ἐκεῖνοι, ὡς ἡμεῖς κρίνομεν, οὔθ' ἡμεῖς. πολῖται δὲ ὄντες, ὥσπερ ὑμεῖς, καὶ πλείω παραβαλλόμενοι, τὸ ἑαυτῶν τεῖχος ἀνοίξαντες, καὶ ἐς τὴν αὐτῶν πόλιν φιλίως, οὐ πολεμίως κομίσαντες, ἐβούλοντο τούς τε ὑμῶν χείρους μηκέτι μᾶλλον γενέσθαι, τούς τε ἀμείνους, τὰ ἄξια ἔχειν, σωφρονισταὶ ὄντες τῆς γνώμης, καὶ τῶν σωμάτων, τὴν πόλιν οὐκ ἀλλοτριοῦντες, ἀλλ' ἐς τὴν ξυγγένειαν οἰκειοῦντες, ἐχθροὺς οὐδενὶ καθιστάντες, ἅπασι δ' ὁμοίως ἐνσπόνδους. τεκμήριον δὲ, ὡς οὐ πολεμίως ἐπράσσομεν, οὔτε γὰρ ἠδικήσαμεν οὐδένα, προείπομέν τε τὸν βουλόμενον κατὰ τὰ τῶν πάντων βοιωτῶν πάτρια πολιτεύειν, ἰέναι πρὸς ἡμᾶς. καὶ ὑμεῖς ἄσμενοι χωρήσαντες, καὶ ξύμβασιν ποιησάμενοι, τὸ μὲν πρῶτον, ἡσυχάζετε. ὕστερον δὲ, κατανοήσαντες ἡμᾶς ὀλίγους ὄντας (εἰ ἄρα καὶ ἐδοκοῦμέν τι ἀνεπιεικέστερον πρᾶξαι, οὐ μετὰ τοῦ πλήθους ὑμῶν εἰσελθόντες) τὰ μὲν ὅμοια οὐκ ἀνταπέδοτε ἡμῖν, μήτε νεωτερίσαι ἔργῳ, λόγοις τε πείθειν, ὥστε ἐξελθεῖν. ἐπιθέμενοι δὲ παρὰ τὴν ξύμβασιν, οὓς μὲν ἐν χερσὶν ἀπεκτείνατε, οὐχ ὁμοίως ἀλγοῦμεν, κατὰ νόμον γὰρ δή τινα ἔπασχον· οὓς δὲ χεῖρας προϊσχομένους, καὶ ζωγρήσαντες, ὑποσχόμενοί τε ἡμῖν ὕστερον μὴ κτενεῖν, παρανόμως διεφθείρατε, πῶς οὐ δεινὰ εἰργάσασθε; καὶ ταῦτα, τρεῖς ἀδικίας ἐν ὀλίγῳ πράξαντες, τήν τε λυθεῖσαν ὁμολογίαν, καὶ τῶν ἀνδρῶν τὸν ὕστερον θάνατον, καὶ τὴν περὶ αὐτῶν ἡμῖν μὴ κτείνειν ψευσθεῖσαν ὑπόσχεσιν, ἢν τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς ὑμῖν μὴ ἀδικῶμεν. ὅμως φατὲ ἡμᾶς παρανομῆσαι, καὶ αὐτοὶ ἀξιοῦτε μὴ ἀντιδοῦναι δίκην, οὐκ, ἤν γε

Καὶ μὴ ἐπὶ ἡμᾶς. καὶ ἡμῶν. Καὶ περὶ αὑτῶν. ἀντὶ τοῦ περὶ ἑαυτῶν τῶν πλαταιέων. Ὧν οὐδείς. τῶν μηδικῶν. Πρὸς μὲν τά. πρός τινα. Ἵνα μήτε ἡ ἡμετέρα. ταῦτα εἰρωνικῶς λέγει ὁ θηβαῖος. οὐ γὰρ ἔχει τοιοῦτον φρόνημα, ὡς ἐκ τῶν ἑπομένων ἐστὶ δῆλον, ὡς καὶ ὅμηρος ποιεῖ τὸν ἕκτορα λέγειν τὰ πρὸς τὸν ἀχιλλέα. Οἶδα δ' ὅτι σὺ μὲν ἐσθλὸς, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων. Ὠφελῇ. πρὸς τὰ ὑμῶν κατηγορηθέντα. Μήτε ἡ τούτων δόξα. ἡ δοκοῦσα παρ' αὐτοῖς κακία. Αὐτοῖς διάφοροι. τοῖς πλαταιεῦσιν. Ὕστερον τῆς ἄλλης βοιωτίας, μετὰ τὴν συνοίκησιν τῆς ἄλλης βοιωτίας. Οὐκ ἠξίουν οὗτοι. οἱ πλαταιεῖς. Ἔξω δέ. αὐτὶ τοῦ αὐτῶν. Ἐπειδὴ προσηναγκάζοντο. ἐμμένειν τοῖς πατρίοις ἔθεσι. Καὶ ἡμᾶς λοιδοροῦσι. μηδίσαντας δηλονότι. Αὐτῇ ἰδέᾳ. τῇ αὐτῇ ὑποθέσει. Ἀττικίσαι. τὰ τῶν ἀττικῶν φρονῆσαι. ὥσπερ ἡμεῖς μόνοι ἐμηδίσαμεν, οὕτω καὶ οὗτοι μόνοι ἠττίκισαν. Κατ' ὀλιγαρχίαν. τουτέστι, κατὰ ἀριστοκρατίαν. Καὶ τῷ σωφρονεστάτῳ. τουτέστι, τοῖς σώφροσιν ἀνδράσιν. Ὀλίγων ἀνδρῶν. ἀτταγίνου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν μηδισάντων. Κατέχοντες ἰσχύι. βίᾳ. Ἐπηγάγοντο αὐτόν. τὸν βάρβαρον. Καὶ τοὺς νόμους ἔλαβεν. ἡ πόλις ἡμῶν. Σκέψασθαι χρή. τὸ ἑξῆς, σκέψασθαι χρὴ, εἰ μαχόμενοι ἠλευθερώσαμεν, νῦν προθύμως συνελευθεροῦμεν. Καὶ νικήσαντες αὐτούς. τοὺς ἀθηναίους. Καὶ τοὺς ἄλλους. ἕλληνας δηλονότι. Μᾶλλόν τε ὑμεῖς. δηλονότι. Καὶ ἀξιώτεροι. ἄξιοι πᾶσαν ζημίαν παθεῖν. Ὑπάγεσθαι αὐτοὺς. τοὺς ἀθηναίους. Μετ' αὐτῶν ἄλλοις. ἕλλησι δηλονότι. Εἴ τι καὶ ἄκοντες. ὁ νοῦς τοιοῦτος. εἰ ἀκουσίως τοῖς ἀθηναίοις συνεμαχεῖτε, καὶ κατεδουλοῦτε τοὺς ἕλληνας, ἔδει ὑμᾶς προσδραμεῖν τοῖς λακεδαιμονίοις. καὶ ἐκεῖνοι διὰ τὴν ἐπὶ τῷ μήδῳ συμμαχίαν ὑμῶν, καὶ προθυμίαν, ἣν ἀεὶ προβάλλεσθε, καὶ καυχᾶσθε, οὐκ ἂν ὑμᾶς παρεχώρησαν ὑπὸ ἡμῶν παθεῖν. Προσήγεσθε. ἐδουλοῦσθε. Πολὺ δέ γε αἴσχιον. δευτέρα λύσις τοῦ ἀπρεποῦς. ἀντίστροφον κῶλον. Τοὺς μέν. τοὺς ἀθηναίους. Τοὺς δέ. τοὺς ἄλλους ἕλληνας. Καὶ οὐκ ἴσην αὐτοῖς. τοῖς ἀθηναίοις. Ὑμεῖς μὲν γάρ. οἱ πλαταιεῖς. Ἐπηγάγεσθε. ἐφειλκύσατε, εἰς τὸ βοηθῆσαι δηλονότι.

ἀπεκρίναντο. καὶ μὴ ἐπὶ ἡμᾶς τραπόμενοι, κατηγορίαν ἐποιήσαντο. καὶ περὶ αὑτῶν ἔξω τῶν προκειμένων, καὶ ἅμα οὐδὲ ᾐτιαμένων, πολλὴν τὴν ἀπολογίαν, καὶ ἔπαινον, ὧν οὐδεὶς ἐμέμψατο. νῦν δὲ πρὸς μὲν τὰ, ἀντειπεῖν δεῖ, τῶν δὲ, ἔλεγχον ποιήσασθαι, ἵνα μήτε ἡ ἡμετέρα αὐτοὺς κακία ὠφελῇ, μήτε ἡ τούτων δόξα, τὸ δ' ἀληθὲς περὶ ἀμφοτέρων ἀκούσαντες, κρίνητε. ἡμεῖς δὲ αὐτοῖς διάφοροι ἐγενόμεθα πρῶτον, ὅτι ἡμῶν κτισάντων πλάταιαν ὕστερον τῆς ἄλλης βοιωτίας, καὶ ἄλλα χωρία μετ' αὐτῆς, ἃ ξυμμίκτους ἀνθρώπους ἐξελάσαντες ἔσχομεν, οὐκ ἠξίουν οὗτοι, ὥσπερ ἐτάχθη τὸ πρῶτον, ἡγεμονεύεσθαι ὑφ' ἡμῶν. ἔξω δὲ τῶν ἄλλων βοιωτῶν παραβαίνοντες τὰ πάτρια, ἐπειδὴ προσηναγκάζοντο, προσεχώρησαν πρὸς ἀθηναίους. καὶ μετ' αὐτῶν, πολλὰ ἡμᾶς ἔβλαπτον, ἀνθ' ὧν καὶ ἀντέπασχον. ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ βάρβαρος ἦλθεν ἐπὶ τὴν ἑλλάδα, φασὶ μόνοι βοιωτῶν οὐ μηδίσαι. καὶ τούτῳ μάλιστα αὐτοί τε ἀγάλλονται, καὶ ἡμᾶς λοιδοροῦσιν. ἡμεῖς δὲ, μηδίσαι μὲν αὐτοὺς οὔ φαμεν, διότι οὐδ' ἀθηναίους. τῇ μέντοι αὐτῇ ἰδέᾳ, ὕστερον ἀθηναίων ἰόντων ἐπὶ τοὺς ἕλληνας, μόνους αὖ βοιωτῶν ἀττικίσαι. καίτοι σκέψασθε ἐν οἵῳ εἴδει ἑκάτεροι ἡμῶν τοῦτο ἔπραξαν. ἡμῖν μὲν γὰρ ἡ πόλις τότε ἐτύγχανεν οὔτε κατ' ὀλιγαρχίαν ἰσόνομον πολιτεύουσα, οὔτε κατὰ δημοκρατίαν. ὅπερ δέ ἐστι νόμοις μὲν καὶ τῷ σωφρονεστάτῳ ἐναντιώτατον, ἐγγυτάτω δὲ τυράννου, δυναστεία ὀλίγων ἀνδρῶν εἶχε τὰ πράγματα. καὶ οὗτοι ἰδίας δυνάμεις ἐλπίσαντες ἔτι μᾶλλον σχήσειν, εἰ τὰ τοῦ μήδου κρατήσειε, κατέχοντες ἰσχύι τὸ πλῆθος, ἐπηγάγοντο αὐτόν. καὶ ἡ ξύμπασα πόλις οὐκ αὐτοκράτωρ οὖσα ἑαυτῆς, τοῦτ' ἔπραξεν. οὐδ' ἄξιον αὐτῇ ὀνειδίσαι, ὧν μὴ μετὰ νόμων ἥμαρτεν. ἐπειδὴ γοῦν ὅ τε μῆδος ἀπῆλθε, καὶ τοὺς νόμους ἔλαβε, σκέψασθαι χρὴ, ἀθηναίων ὕστερον ἐπιόντων τήν τε ἄλλην ἑλλάδα, καὶ τὴν ἡμετέραν χώραν πειρωμένων ὑφ' αὑτοῖς ποιεῖσθαι, καὶ κατὰ στάσιν ἤδη ἐχόντων αὐτῆς τὰ πολλά, εἰ μαχόμενοι ἐν κορωνείᾳ, καὶ νικήσαντες αὐτοὺς, ἠλευθερώσαμεν τὴν βοιωτίαν, καὶ τοὺς ἄλλους νῦν προθύμως ξυνελευθεροῦμεν, ἵππους τε παρέχοντες, καὶ παρασκευὴν, ὅσην οὐκ ἄλλοι τῶν ξυμμάχων. καὶ τὰ μὲν ἐς τὸν μηδισμὸν, τοσαῦτα ἀπολογούμεθα. ὡς δὲ ὑμεῖς μᾶλλον τε ἠδικήκατε τοὺς ἕλληνας, καὶ ἀξιώτεροί ἐστε πάσης ζημίας, πειρασόμεθα ἀποφαίνειν. ἐγένεσθε ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ τιμωρίᾳ, ὡς φατὲ, ἀθηναίων ξύμμαχοι, καὶ πολῖται. οὐκοῦν χρῆν τὰ πρὸς ἡμᾶς μόνον ὑμᾶς ὑπάγεσθαι αὐτοὺς, καὶ μὴ ξυνεπιέναι μετ' αὐτῶν ἄλλοις, ὑπάρχον γε ὑμῖν, εἴ τι καὶ ἄκοντες προσήγεσθε ὑπ' ἀθηναίων, τῆς τῶν λακεδαιμονίων τῶνδε ἤδη ἐπὶ τῷ μήδῳ ξυμμαχίας γεγενημένης, ἣν αὐτοὶ μάλιστα προβάλλεσθε. ἱκανή γε ἦν ἡμᾶς τε ὑμῶν ἀποτρέπειν, καὶ τὸ μέγιστον, ἀδεῶς παρέχειν βουλεύεσθαι. ἀλλ' ἑκόντες, καὶ οὐ βιαζόμενοι, ἔτι εἵλεσθε μᾶλλον τὰ τῶν ἀθηναίων. καὶ λέγετε, ὡς αἰσχρὸν ἦν προδοῦναι τοὺς εὐεργέτας. πολὺ δέ γε αἴσχιον καὶ ἀδικώτερον τοὺς πάντας ἕλληνας καταπροδοῦναι, οἷς ξυνωμόσατε, ἢ ἀθηναίους μόνους. τοὺς μὲν, καταδουλουμένους τὴν ἑλλάδα, τοὺς δὲ, ἐλευθεροῦντας. καὶ οὐκ ἴσην αὐτοῖς τὴν χάριν ἀνταπέδοτε, οὐδὲ αἰσχύνης ἀπηλλαγμένην. ὑμεῖς μὲν γὰρ ἀδικούμενοι αὐτοὺς, ὡς φατὲ, ἐπηγάγεσθε, τοῖς δὲ ἀδικοῦσιν ἄλλους, ξυνεργοὶ κατέστητε. καίτοι τὰς ὁμοίας χάριτας μὴ ἀντιδιδόναι

Αἰσχρὸν

οὓς μὴ ὑμῖν πρέπει· σώφρονά τε ἀντ' αἰσχρᾶς κομίσασθαι χάριν, καὶ μὴ ἡδονὴν δόντας ἄλλοις, κακίαν αὐτοὺς ἀντιλαβεῖν· βραχὺ γὰρ τὸ τὰ ἡμέτερα σώματα διαφθεῖραι, ἐπίπονον δὲ τὴν δυσκλείαν αὐτοῦ ἀφανίσαι. οὐκ ἐχθροὺς γὰρ ἡμᾶς εἰκότως τιμωρήσεσθε, ἀλλ' εὔνους κατ' ἀνάγκην πολεμήσαντας. ὥστε καὶ τῶν σωμάτων ἄδειαν ποιοῦντες, ὅσια ἂν δικάζοιτε. καὶ προνοοῦντες, ὅτι ἑκόντας τε ἐλάβετε, καὶ χεῖρας προϊσχομένους. ὁ δὲ νόμος τοῖς Ἕλλησι, μὴ κτείνειν τούτους. ἔτι δὲ καὶ εὐεργέτας γεγενημένους διὰ παντός. ἀποβλέψατε γὰρ ἐς πατέρων τῶν ὑμετέρων θήκας, οὓς ἀποθανόντας ὑπὸ Μήδων, καὶ ταφέντας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ, ἐτιμῶμεν κατὰ ἔτος ἕκαστον δημοσίᾳ, ἐσθήμασί τε, καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις. ὅσα τε ἡ γῆ ἡμῶν ἀνεδίδου ὡραῖα, πάντων ἀπαρχὰς ἐπιφέροντες, εὔνοι μὲν ἐκ φιλίας χώρας, ξύμμαχοι δὲ ὁμαίχμοις ποτὲ γενομένοις, ὧν ὑμεῖς τοὐναντίον ἂν δράσαιτε, μὴ ὀρθῶς γνόντες. σκέψασθέ τε, Παυσανίας μὲν γὰρ ἔθαπτεν αὐτούς, νομίζων ἐν γῇ τε φιλίᾳ τίθεσθαι, καὶ παρ' ἀνδράσι τοιούτοις. ὑμεῖς δὲ εἰ κτενεῖτε ἡμᾶς, καὶ χώραν τὴν Πλαταιΐδα, Θηβαΐδα ποιήσετε, τί ἄλλο, ἢ ἐν πολεμίᾳ τε καὶ παρὰ τοῖς αὐθένταις, πατέρας τοὺς ὑμετέρους καὶ ξυγγενεῖς ἀτίμους γερῶν, ὧν νῦν ἴσχουσι καταλείψετε; πρὸς δὲ, καὶ γῆν, ἐν ᾗ ἠλευθερώθησαν οἱ Ἕλληνες, δουλώσετε. ἱερά τε θεῶν, οἷς εὐξάμενοι, Μήδων ἐκράτησαν, ἐρημοῦτε. καὶ θυσίας τὰς πατρίους τῶν ἑσσαμένων, καὶ κτισάντων, ἀφαιρήσεσθε. οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας δόξης ὦ Λακεδαιμόνιοι τάδε, οὔτε ἐς τὰ κοινὰ τῶν Ἑλλήνων νόμιμα, καὶ ἐς τοὺς προγόνους ἁμαρτάνειν, οὔτε ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας, ἀλλοτρίας ἕνεκα ἔχθρας, μὴ αὐτοὺς ἀδικηθέντας διαφθεῖραι. φείσασθαι δὲ καὶ ἐπικλασθῆναι τῇ γνώμῃ, οἴκτῳ σώφρονι λαβόντας, μὴ ὧν πεισόμεθα μόνον δεινότητα κατανοοῦντας, ἀλλ' οἷοί τε ἂν ὄντες πάθοιμεν, καὶ ὡς ἀστάθμητον τὸ τῆς ξυμφορᾶς, ᾧ τινι ποτ' ἂν καὶ ἀναξίως ξυμπέσοι. ἡμεῖς τε, ὡς πρέπον ἡμῖν, καὶ ὡς ἡ χρεία προάγει, αἰτούμεθα ὑμᾶς, θεοὺς τοὺς ὁμοβωμίους, καὶ κοινοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐπιβοώμενοι πεῖσαι τάδε, προφερόμενοι ὅρκους, οὓς οἱ πατέρες ὑμῶν ὤμοσαν, μὴ ἀμνημονεῖν. ἱκέται γιγνόμεθα ὑμῶν τῶν πατρῴων τάφων, καὶ ἐπικαλούμεθα τοὺς κεκμηκότας, μὴ γενέσθαι ὑπὸ Θηβαίοις, μηδὲ τοῖς ἐχθίστοις φίλτατοι ὄντες παραδοθῆναι. ἡμέρας τε ἀναμιμνήσκομεν ἐκείνης, ᾗ τὰ λαμπρότατα μετ' αὐτῶν πράξαντες, νῦν ἐν τῇδε τὰ δεινότατα κινδυνεύομεν παθεῖν. ὅπερ δὲ ἀναγκαῖόν τε καὶ χαλεπώτατον τοῖς ὧδε ἔχουσι, λόγου τελευτᾶν, διότι καὶ τοῦ βίου ὁ κίνδυνος ἐγγὺς μετ' αὐτοῦ, παυόμενοι, λέγομεν ἤδη, ὅτι οὐ Θηβαίοις παρέδομεν τὴν πόλιν. εἱλόμεθα γὰρ ἂν πρό γε τούτου, τῷ αἰσχίστῳ ὀλέθρῳ, λιμῷ τελευτῆσαι, ὑμῖν δὲ πιστεύσαντες, προσήλθομεν. καὶ δίκαιον εἰ μὴ πείθομεν, ἐς τὰ αὐτὰ καταστήσαντες τὸν ξυντυχόντα κίνδυνον, ἐᾶσαι ἡμᾶς αὐτοὺς ἑλέσθαι. ἐπισκήπτομέν τε ἅμα μὴ Πλαταιῆς ὄντες οἱ προθυμότατοι περὶ τοὺς Ἕλληνας γενόμενοι, Θηβαίοις τοῖς ἡμῖν ἐχθίστοις ἐκ τῶν ὑμετέρων χειρῶν, καὶ τῆς ὑμετέρας πίστεως ἱκέται ὄντες, ὦ Λακεδαιμόνιοι, παραδοθῆναι, γενέσθαι τε σωτῆρας ἡμῶν, καὶ μὴ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἐλευθεροῦντας, ἡμᾶς διολέσαι.

Τοιαῦτα μὲν οἱ Πλαταιῆς εἶπον. οἱ δὲ Θηβαῖοι δείσαντες πρὸς τὸν λόγον αὐτῶν μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοί τι ἐνδῶσι, παρελθόντες, ἔφασαν καὶ αὐτοὶ βούλεσθαι εἰπεῖν, ἐπειδὴ καὶ ἐκείνοις παρὰ γνώμην τὴν αὐτῶν, μακρότερος λόγος ἐδόθη τῆς πρὸς τὸ ἐρώτημα ἀποκρίσεως. ὡς δ' ἐκέλευσαν, ἔλεγον τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΘΗΒΑΙΩΝ.

Τοὺς μὲν λόγους, οὐκ ἂν ᾐτησάμεθα εἰπεῖν, εἰ καὶ αὐτοὶ βραχέως τὸ ἐρωτηθὲν

Οὓς μὴ ὑμῖν πρέπει. ἀξιοῦντες ἀπὸ κοινοῦ. Δόντας ἄλλοις. τοῖς Θηβαίοις. Κακίαν αὐτούς. ὑμᾶς τοὺς Λάκωνας. Ἀλλ' εὔνους. ὄντας δηλονότι. Ὥστε καὶ τῶν σωμάτων. ἀνωτέρω μὲν, ὑπὲρ τῆς πόλεως ἠγωνίζετο· νῦν δὲ, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἑαυτῶν σωμάτων. Καὶ χεῖρας προϊσχομένους. ἱκετεύσαντας. Τούτους. τοὺς αὐτομόλους. Παρὰ τοῖς αὐθένταις. τοῖς φονεῦσιν. αὐθένται κυρίως οἱ αὐτόχειρες, καὶ οἱ πολέμιοι. οἱ δὲ νῦν, αὐθέντας τοὺς κυρίους, καὶ δεσπότας. αὐθέντας δὲ τοὺς Θηβαίους ὧδέ φησι. Πρὸς δὲ, καὶ γῆν. πρὸς τοῖς εἰρημένοις. Τῶν ἑσσαμένων. ἱδρυσαμένων. Ἀφαιρήσεσθε. ζημιώσετε. Οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας. οὐχ ἁρμόζει τῆς ὑμετέρας δόξης. ὅρα πάλιν πῶς κολακεύει. Οὔτε ἐς τὰ κοινά. ἀπὸ τοῦ ἀδόξου, καὶ ἀδήλου τῆς τύχης τὸ ἐπιχείρημα. ἐν ᾧ καὶ εἰσβολὴ αἰδοῦς, καὶ ἐλέου. Ἀλλ' οἷοί τε ἂν. τουτέστιν, εὐεργέται τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὑμῶν αὐτῶν διὰ τὰ [illegible]. Ἡ χρεία. ἡ ἀνάγκη. Θεοὺς τοὺς ὁμοβωμίους. τοὺς τιμωμένους ἐν τοῖς αὐτοῖς, καὶ ὁμοίοις βωμοῖς. Τῶν πατρῴων. τάφων. ἕνεκα δηλονότι. Τοὺς κεκμηκότας. τοὺς νεκρούς. Ἀναγκαῖόν τι. χρήσιμον. Λόγου τελευτᾶν. ἤγουν κατὰ τὸ τέλος τοῦ λόγου εἰπεῖν. Τῷ αἰσχίστῳ. τῷ αἰσχίστῳ, καὶ ὀλέθρῳ, τῷ λιμῷ. ὅμηρος.

Λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν, καὶ πότμον ἐπισπεῖν.

Ἐπεὶ δὴ καὶ ἐκείνοις, τοῖς Πλαταιεῦσι. Τὴν αὐτῶν. τῶν Θηβαίων. Ὡς δ' ἐκέλευσαν. οἱ Λακεδαιμόνιοι. Οὐκ ἂν ᾐτησάμεθα εἰπεῖν. οὓς μέλλομεν ἐρεῖν δηλονότι. Εἰ καὶ αὐτοί. οἱ Πλαταιεῖς.

ᾗ τὰ προστασσόμενα ὑπὸ τῶν ἀθηναίων. Καὶ πολιτείας μετέλαβεν. ἐπολιτογραφήθη. Α δὲ ἑκάτεροι. οἵ τε ἀθηναῖοι, καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι. Ἐπὶ τὰ μὴ ὀρθῶς ἔχοντα. ἐπὶ τὰ ἄδικα. Καταλαμβάνοντας. λαμπρῶς ἐπερχομένοις. Ἐν σπονδαῖς. σπονδῶν τῶν εἰρηνικῶν. Κατὰ τὸν πᾶσι νόμον. τοῖς ἕλλησιν. Ὅσιον εἶναι. δίκαιον. Βλαπτοίμεθα. ἀδικοίμεθα. Αὐτίκα. ἐν τῷ ἐνεστῶτι. Πολεμίῳ. ἐν τῷ πολέμῳ. Ὠφέλιμοι δοκοῦσιν εἶναι. οἱ θηβαῖοι δηλονότι. Πολὺ καὶ ὑμεῖς, καὶ οἱ ἄλλοι ἕλληνες. ἐφεῖται τὸ εἰπεῖν οἱ ἀθηναῖοι, διὰ τὸ φορτικόν. Ὅτι ἐν μείζονι κινδύνῳ ἦτε. ἐπὶ τῶν μακεδόνων, ἤτοι τῶν μηδικῶν. Δεινοί. μετὰ δεινότητος.

ἄλλως τε καὶ εἴ τις εὖ παθὼν ὑπ᾽ αὐτοῦ δεόμενος προσηγάγετο ξυμμάχους, καὶ πολιτείας μετέλαβεν, ἰέναι δὲ ἐς τὰ παραγγελλόμενα, εἰκὸς ἦν προθύμως. ἃ δὲ ἑκάτεροι ἐξηγεῖσθε τοῖς ξυμμάχοις, οὐχ οἱ ἑπόμενοι αἴτιοι, εἴ τι μὴ καλῶς ἐδρᾶτο, ἀλλ᾽ οἱ ἄγοντες ἐπὶ τὰ μὴ ὀρθῶς ἔχοντα. Θηβαῖοι δὲ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἡμᾶς ἠδίκησαν. τὸ δὲ τελευταῖον, αὐτοὶ ξύνιστε δι᾽ ὅπερ καὶ τάδε πάσχομεν. πόλιν γὰρ αὐτοὺς τὴν ἡμετέραν καταλαμβάνοντας ἐν σπονδαῖς, καὶ προσέτι ἱερομηνίᾳ, ὀρθῶς ἐτιμωρησάμεθα κατὰ τὸν πᾶσι νόμον καθεστῶτα, τὸν ἐπιόντα πολέμιον, ὅσιον εἶναι ἀμύνεσθαι, καὶ νῦν οὐκ ἂν εἰκότως δι᾽ αὐτοὺς βλαπτοίμεθα. εἰ γὰρ τῷ αὐτίκα χρησίμῳ ὑμῶν τε, καὶ ἐκείνων πολεμίῳ, τὸ δίκαιον λήψεσθε, τοῦ μὲν ὀρθοῦ φανεῖσθε οὐκ ἀληθεῖς κριταὶ ὄντες, τὸ δὲ ξυμφέρον μᾶλλον θεραπεύοντες. καίτοι εἰ νῦν ὑμῖν ὠφέλιμοι δοκοῦσιν εἶναι, πολὺ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι ἕλληνες μᾶλλον τότε ὅτε ἐν μείζονι κινδύνῳ ὅτι. νῦν μὲν γὰρ ἑτέροις ὑμεῖς ἐπέρχεσθε δεινοί, ἐν ἐκείνῳ δὲ τῷ καιρῷ, ὅτε πᾶσι δουλείαν ἐπέφερεν ὁ βάρβαρος, οἵδε μετ᾽ αὐτοῦ ἦσαν. καὶ δίκαιον ἡμῶν τῆς νῦν ἁμαρτίας, εἰ ἄρα ἡμάρτηταί τι, ἀντιθεῖναι τὴν τότε προθυμίαν, καὶ μείζω τε πρὸς ἐλάσσω εὑρήσετε, καὶ ἐν καιροῖς, οἷς σπάνιον ἦν τῶν ἑλλήνων τινὰ ἀρετὴν τῇ Ξέρξου δυνάμει ἀντιτάξασθαι. ἐπῃνοῦντό τε μᾶλλον οἱ μὴ τὰ ξύμφορα πρὸς τὴν ἔφοδον αὑτοῖς ἀσφαλείᾳ πράσσοντες, ἐθέλοντες δὲ τολμᾶν μετὰ κινδύνων τὰ βέλτιστα, ὧν ἡμεῖς γενόμενοι, καὶ τιμηθέντες ἐς τὰ πρῶτα, νῦν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς δέδιμεν, μὴ διαφθαρῶμεν, ἀθηναίους ἑλόμενοι δικαίως μᾶλλον, ἢ ὑμᾶς κερδαλέως. καίτοι χρὴ ταὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ὁμοίως φαίνεσθαι γιγνώσκοντας, καὶ τὸ ξυμφέρον μὴ ἄλλο τι νομίσαι ἢ τῶν ξυμμάχων τοῖς ἀγαθοῖς, ὅταν ἀεὶ βέβαιον τὴν χάριν τῆς ἀρετῆς ἔχωσι, καὶ τὸ παραυτίκα που ὑμῖν ὠφέλιμον καθιστῆται. προσκέψασθέ τε, ὅτι νῦν μὲν παράδειγμα τοῖς πολλοῖς τῶν ἑλλήνων ἀνδραγαθίας νομίζεσθε. εἰ δὲ περὶ ἡμῶν γνώσεσθε μὴ τὰ εἰκότα (οὐ γὰρ ἀφανῆ κρινεῖτε τὴν δίκην τήνδε, ἐπαινούμενοι δὲ περὶ οὐδ᾽ ἡμῶν μεμπτῶν) ὁρᾶτε ὅπως μὴ οὐκ ἀποδέξωνται ἀνδρῶν ἀγαθῶν πέρι, αὐτοὺς ἀμείνους ὄντας ἀπρεπές τι ἐπιγνῶναι. οὐδὲ πρὸς ἱεροῖς τοῖς κοινοῖς σκῦλα ἀπὸ ἡμῶν τῶν εὐεργετῶν τῆς ἑλλάδος ἀνατεθῆναι. δεινὸν δὲ δόξει εἶναι πλάταιαν λακεδαιμονίους πορθῆσαι, καὶ τοὺς μὲν πατέρας ἀναγράψαι ἐς τὸν τρίποδα τὸν ἐν δελφοῖς δι᾽ ἀρετὴν τὴν πόλιν, ὑμᾶς δὲ καὶ ἐκ παντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ πανοικεσίᾳ διὰ θηβαίους ἐξαλεῖψαι. ἐς τοῦτο γὰρ δὴ ξυμφορᾶς προκεχωρήκαμεν, οἵτινες μήδων τε κρατησάντων ἀπωλλύμεθα, καὶ νῦν ἐν ὑμῖν τοῖς πρὶν φιλτάτοις, θηβαίων ἡσσώμεθα, καὶ δύο ἀγῶνας τοὺς μεγίστους ὑπέστημεν, τότε μὲν τὴν πόλιν εἰ μὴ παρέδομεν, λιμῷ διαφθαρῆναι, νῦν δὲ θανάτου δίκῃ κρίνεσθαι. καὶ περιεώσμεθα ἐκ πάντων πλαταιῆς, οἱ παρὰ δύναμιν πρόθυμοι ἐς τοὺς ἕλληνας, ἐρῆμοι καὶ ἀτιμώρητοι, καὶ οὔτε τῶν τότε ξυμμάχων ὠφελεῖ οὐδείς, ὑμεῖς τε ὦ λακεδαιμόνιοι ἡ μόνη ἐλπίς, δέδιμεν μὴ οὐ βέβαιοι ἦτε. καίτοι ἀξιοῦμέν γε καὶ θεῶν ἕνεκα τῶν ξυμμαχικῶν ποτε γενομένων, καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς ἐς τοὺς ἕλληνας, καμφθῆναι ὑμᾶς, καὶ μεταγνῶναι, εἴ τι ὑπὸ θηβαίων ἐπείσθητε. τήν τε δωρεὰν ἀνταπαιτῆσαι αὐτούς, μὴ κτείνειν,

Ὅτι πᾶσι. τοῖς ἕλλησιν. Οἵδε μετ᾽ αὐτοῦ ἦσαν. οἷον οἱ θηβαῖοι συνεμάχουν αὐτῷ. Ἀντιθεῖναι. ἀνταίτιον εἶναι. Καὶ μείζω τε πρὸς ἐλάσσω. μείζω προθυμίαν, πρὸς ἐλάσσω ἁμαρτίαν. Ἀρετήν. ἀνδρείαν. Ἐπῃνοῦντό τε μᾶλλον. ὑπερβάλλοντως ἔχειν τὸν ἔπαινον. Ἀσφαλείᾳ. τῇ ἑαυτῶν ἀσφαλείᾳ δηλονότι. Ἐθέλοντες δέ. ὅπερ καὶ ἀθηναῖοι ἔπραξαν, τὴν πόλιν αὐτῶν ἐρημώσαντες, καὶ ναυμαχίᾳ κινδυνεύσαντες. Τολμᾶν. σὺν τόλμῃ πράττειν. Γιγνώσκοντας. ὑμᾶς τοὺς λακεδαιμονίους. Τῆς ἀρετῆς ἔχωσι. παρέχωσι. Μὴ τὰ εἰκότα. οὐχὶ δίκαια. Ἐπαινούμενοι δέ. ὑμεῖς δηλονότι. Ἀνδρῶν ἀγαθῶν πέρι. ἀνδρῶν ἀγαθῶν, ὑμῶν δηλονότι τῶν πλαταιέων(?). αὐτοὺς δὲ ἀμείνους ὄντας, αὐτοὺς ὑμᾶς, τοὺς λακεδαιμονίους. ὅρα δὲ πῶς κολακεύει λαθόντως(?) πολλάκις. Ἀνατεθῆναι. ἀπὸ κοινοῦ δὲ ἀποδέξονται. Ἐς τὸν τρίποδα. τὸν ἐκ τῶν μηδικῶν σκύλων, ὃν ὁ παυσανίας ἐποίησε. Θηβαίων ἡσσώμεθα. διὰ τοὺς θηβαίους καταβαλλόμεθα. Νῦν δέ. κινδυνεύομεν δηλονότι. Καὶ ἀτιμώρητοι. οὐδεμίαν βοήθειαν ἔχοντες ὑπό τινος. Τῶν ξυμμαχικῶν. τῶν ἐφόρων τῆς ξυμμαχίας τῆς ἡμετέρας. Καὶ τῆς ἀρετῆς. τῆς ἡμετέρας. Τῆς ἐς τοὺς ἕλληνας. ἀπὸ κοινοῦ δὲ ἕνεκα. δεξιῶς, ἀξιοῦμεν καμφθῆναι. καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ προέχοντος.

Οὓς

Τὴν μὲν παράδοσιν. ἡ δημηγορία τῶν πλαταιέων δικανικωτέρα ἐστί. τὸ δὲ προοίμιον, ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος, καὶ ἐκ προσοχῆς. Οὐκ ἐν ἄλλοις δεξάμενοι. οὐκ ἐν ἄλλοις, ἢ ὑμῖν. τὸ δὲ ἑξῆς, καὶ ἐν δικασταῖς οὐκ ἐν ἄλλοις δεξάμενοι γενέσθαι, ὥσπερ καὶ ἐσμὲν ἄρτι κρινόμενοι ὑφ' ὑμῶν. Ἢ ὑμῖν. κατὰ δύο φησὶ τρόπους προὐθυμήθημεν ἐγχειρῆσαι ὑμῖν τοῖς λακεδαιμονίοις τὴν πόλιν, κατά τε τὸ μὴ περὶ θανάτου κριθῆναι, ἀλλὰ περί τινος μαλακωτέρας ζημίας, καὶ κατὰ τὸ δικαίους ὑμᾶς κριτὰς ἡγησάμεθα γενέσθαι. νῦν δέ φησι, φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἅμα ἡμαρτήκαμεν, καὶ τὴν αἰτίαν αὐτὸς ἐπιφέρει. τόν τε γὰρ ἀγῶνα φησί.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ, ΑΣΤΥΜΑΧΟΥ ΤΕ, ΚΑΙ ΛΑΚΩΝΟΣ.

Τὴν μὲν παράδοσιν τῆς πόλεως ὦ λακεδαιμόνιοι, πιστεύσαντες ὑμῖν, ἐποιησάμεθα, οὐ τοιάνδε δίκην οἰόμενοι ὑφέξειν, νομιμωτέραν δέ τινα ἔσεσθαι. καὶ ἐν δικασταῖς οὐκ ἐν ἄλλοις δεξάμενοι, ὥσπερ καὶ ἐσμὲν γενέσθαι, ἢ ὑμῖν, ἡγούμενοι τὸ ἴσον μάλιστ' ἂν φέρεσθαι. νῦν δὲ φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἅμα ἡμαρτήκαμεν. τόν τε γὰρ ἀγῶνα περὶ τῶν δεινοτάτων εἶναι εἰκότως ὑποτοπεύομεν, καὶ ὑμᾶς μὴ οὐ κοινοὶ ἀποβῆτε, τεκμαιρόμενοι, προκατηγορίας τε ἡμῶν οὐ προγεγενημένης, ᾗ χρὴ ἀντειπεῖν, ἀλλ' αὐτοὶ λόγον ᾐτησάμεθα, τό, τε ἐπερώτημα βραχὺ ὄν, ᾧ τὰ μὲν ἀληθῆ ἀποκρίνασθαι, ἐναντία γίγνεται, τὰ δὲ ψευδῆ, ἔλεγχον ἔχει. πανταχόθεν δὲ ἄποροι καθεστῶτες, ἀναγκαζόμεθα. καὶ ἀσφαλέστερον δοκεῖ εἶναι, εἰπόντας τι κινδυνεύειν. καὶ γὰρ ὁ μὴ ῥηθεὶς λόγος τοῖς ὧδ' ἔχουσιν, αἰτίαν ἂν παράσχοι, ὡς εἰ ἐλέχθη, σωτήριος ἂν ἦν. χαλεπῶς δὲ ἔχει ἡμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ πειθώ. ἀγνῶτες μὲν γὰρ ὄντες, ἀλλήλων ἐπεσενεγκάμενοι μαρτύρια, ὧν ἄπειροι ἦτε, ὠφελούμεθ' ἄν. νῦν δὲ πρὸς εἰδότας πάντα λελέξεται. καὶ δέδιμεν οὐχὶ μὴ προκαταγνόντες ἡμῶν τὰς ἀρετὰς ἥσσους εἶναι τῶν ὑμετέρων, ἔγκλημα αὐτὸ ποιῆτε, ἀλλὰ μὴ ἄλλοις χάριν φέροντες, ἐπὶ διεγνωσμένην κρίσιν καθιστώμεθα. παρεχόμενοι δὲ ὅμως ἃ ἔχομεν δίκαια, πρός τε τὰ θηβαίων διάφορα, καὶ ἐς ὑμᾶς, καὶ ἐς τοὺς ἄλλους ἕλληνας, τῶν εὖ δεδρασμένων ὑπόμνησιν ποιησόμεθα, καὶ πείθειν πειρασόμεθα. φαμὲν γὰρ πρὸς τὸ ἐρώτημα τὸ βραχὺ, εἴ τι λακεδαιμονίοις καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐν τῷ πολέμῳ τῷδε ἀγαθὸν πεποιήκαμεν, εἰ μὲν ὡς πολεμίους ἐρωτᾶτε, οὐκ ἀδικεῖσθαι ὑμᾶς, μὴ εὖ παθόντας. φίλους δὲ νομίζοντας, αὐτοὺς ἁμαρτάνειν μᾶλλον τοὺς ἡμῖν ἐπιστρατεύσαντας. τὰ δ' ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ πρὸς τὸν μῆδον, ἀγαθοὶ γεγενήμεθα. τὴν μὲν, οὐ λύσαντες νῦν πρότεροι, τῷ δὲ, ξυνεπιθέμενοι τότε ἐς ἐλευθερίαν τῆς ἑλλάδος μόνοι βοιωτῶν. καὶ γὰρ ἠπειρῶταί ὄντες, ἐναυμαχήσαμεν ἐπ' ἀρτεμισίῳ. μάχῃ τε τῇ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γῇ γενομένῃ, παρεγενόμεθα ὑμῖν τε, καὶ παυσανίᾳ. εἴ τέ τι ἄλλο κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐγένετο ἐπικίνδυνον τοῖς ἕλλησι, πάντων παρὰ δύναμιν μετέσχομεν. καὶ ὑμῖν ὦ λακεδαιμόνιοι ἰδίᾳ, ὅτεπερ δὴ μέγιστος φόβος περιέστη τὴν σπάρτην, μετὰ τὸν σεισμὸν τῶν ἐς ἰθώμην εἱλώτων ἀποστάντων, τὸ τρίτον μέρος ἡμῶν αὐτῶν ἐξεπέμψαμεν ἐς ἐπικουρίαν, ὧν οὐκ εἰκὸς ἀμνημονεῖν. καὶ τὰ μὲν παλαιὰ, καὶ μέγιστα, τοιοῦτοι ἠξιώσαμεν εἶναι. πολέμιοι δὲ ἐγενόμεθα ὕστερον. ὑμεῖς δὲ, αἴτιοι. δεομένων γὰρ ξυμμαχίας, ὅτε θηβαῖοι ἡμᾶς ἐβιάσαντο, ὑμεῖς ἀπεώσασθε, καὶ πρὸς ἀθηναίους ἐκελεύετε τραπέσθαι, ὡς ἐγγὺς ὄντας, ὑμῶν δὲ μακρὰν ἀποικούντων. ἐν μέντοι τῷ πολέμῳ, οὐδὲν ἐκπρεπέστερον ὑπὸ ἡμῶν, οὔτε ἐπάθετε, οὔτε ἐμελλήσατε. εἰ δ' ἀποστῆναι ἀθηναίων οὐκ ἠθελήσαμεν, ὑμῶν κελευσάντων, οὐκ ἠδικοῦμεν. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἐβοήθουν ἡμῖν ἐναντία θηβαίοις, ὅτε ὑμεῖς ἀπωκνεῖτε. καὶ προδοῦναι αὐτοὺς οὐκέτι ἦν καλόν.

Τὸ ἴσον μάλιστ' ἄν. δίκαιον φέρεσθαι ἀντὶ φέρεσθαι. Περὶ τῶν δεινοτάτων. θανάτου. Μὴ οὐ κοινοί. μὴ οὐκ ἴσοι, μὴ οὐ δίκαιοι, ἀλλ' ἐπὶ ... τὴν νίκην ποιήσητε. Τεκμαιρόμενοι. ὑμεῖς δηλονότι. Ὧ τὰ μέν. τῷ ἐρωτήματι. Καὶ γὰρ ὁ μὴ ῥηθεὶς λόγος. ὁ ἄνθρωπος ὁ σιωπήσας, καὶ μὴ εἰπών. Σωτήριος ἂν ἦν. πρόξενος σωτηρίας. Πρὸς τοῖς ἄλλοις. τοῖς σιωπῶσιν ἐξ ἀπορίας. Ἐπεσενεγκάμενοι. ὑμεῖς δηλονότι. Ἀλλὰ μὴ ἄλλοις. τοῖς θηβαίοις φησίν. Εὖ δεδρασμένων ὑφ' ἡμῶν. Εἰ μὲν ὡς πολεμίους. τὸ δ' ἐπιχείρημα, λύσις ἐστὶ τοῦ λακεδαιμονικοῦ διλήμματος ἐρωτήματος, τοῦ λέγοντος, ὅτι ἠδικήσατέ τι ἡμᾶς ὦ πλαταιεῖς ἐν τῷ παρόντι πολέμῳ, ἢ οὔ; ἵνα ἢ μὲν εἴπητε ἀδικήσαντες, ὡς ἀδίκοις αὐτοῖς μεταλλάξωσι, ἢ δὲ μή, ὡς ψευδομένοις, εἴπερ ἀγαθόν τι ποιῆσαι λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς συμμάχοις φήσαιεν. φασὶν οὖν οἱ πλαταιεῖς ἀπολογούμενοι πρὸς τούτοις, εἰ μὲν ὡς πολεμίους ὑμᾶς περὶ τούτου πυνθάνεσθαι, φαμὲν μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς λακεδαιμονίους ὑμᾶς ὑφ' ἡμῶν, ἐπεὶ μὴ καλὸν ἐν πολέμῳ τι ἐπάθετε, ὥσπερ ὑμεῖς ἐχθροί. εἰ δὲ ὡς φίλους καταπεπλῆχθαι βούλεσθε, ἑαυτοὺς αἰτιᾶσθε. ὑμεῖς γὰρ πρότεροι ἠδικήσατε καθ' ἡμῶν μετὰ τῶν συμμάχων θηβαίων ἐπιστρατεύσαντες. Μὴ εὖ παθόντας. αὐτοὺς ὑμᾶς τοὺς λάκωνας. Φίλους δὲ νομίζοντας. ὑμᾶς δηλονότι. Τῷ δέ. τῷ μήδῳ. Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γῇ. ἐν τῇ πλαταιᾷ. Περιέστη τὴν σπάρτην. ἐκύκλωσεν. Ὧν οὐκ εἰκός. οὐ δίκαιον. Τῷ πολέμῳ. τῷ νῦν δηλονότι. Ἐκπρεπέστερον. ἔξω τοῦ πρέποντος. Ὑμῶν κελευσάντων. τῶν λακεδαιμονίων. Ἐναντία θηβαίοις. μαχόμενοι τοῖς θηβαίοις. Οὐκέτι ἦν καλόν. δίκαιον, οὐ καλὸν προδοῦναι δηλονότι.

Μάλιστα ἀντιπάλων. ἀμφιβόλως, ἴσχον, καὶ ἐνδοιαστικῶς περὶ τὴν δόξαν. οὕτω γὰρ δεινῶς, καὶ καλῶς εἰρήκασιν ἀμφότεροι, ὥστε ἀμφιβάλλειν αὐτοῖς τινὶ προστιθῶνται. Ἀγχώμαλοι. ἐγγύς. ἴσοι. παρὰ τῷ δοι. ἀγχώμαλοι, ἰσοσθενεῖς. Προεῖχε δὲ ἡμέρᾳ τε. τοῦ πλοῦ δηλονότι. Ὕπνον ᾑροῦντο. ἐλάμβανον. Κατὰ τύχην δέ. κατὰ διαδοχὴν μερικήν. Τὰ δεδογμένα. τῇ βουλῇ δηλονότι. Παρὰ τοσοῦτον μέν. ἀντὶ τοῦ εἰς τοσοῦτον ἦλθε κινδύνου, ὥστε καὶ ἀναγνωσθῆναι τὸ περὶ τοῦ θανάτου ψήφισμα. ἢ ἀντὶ τοῦ παρὰ μικρόν. ἔμελλε γὰρ εὐθὺς πράξειν τὰ ἐπεσταλμένα ὁ Πάχης. Κλήρους δέ. μερίδας. Πλὴν τῆς Μηθυμναίων. οὗτοι γὰρ οὐκ ἀπέστησαν. Ἐξεῖλον. ἐξαιρέτους ἀνέθεσαν. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει. μετάβασις. Αὐτόθεν. ἀπὸ τῆς Μινῴας. Ἀπὸ τοῦ Βουδόρου. ἀκρωτήριον τῆς Σαλαμῖνος. Ἔκπλους αὐτόθεν. ἀπὸ τῆς Μινῴας. Τριήρων τε. ὅτε Κνῆμος, καὶ ὁ Βρασίδας οἱ Σπαρτιᾶται, μετὰ τῶν τεσσαράκοντα νεῶν ἀπὸ Νισαίας ἐξαπίνης προσέπεσον τῷ Βουδόρῳ, ὡς φησὶν ὁ συγγραφεὺς ἐν τῇ δευτέρᾳ. Μεταξὺ τῆς νήσου. τῆς Μινῴας. Ἡ κατὰ γέφυραν. ὅπη. Αὐτῶν τῷ τείχει. τῶν Πλαταιέων. Εἰρημένον γὰρ ὂν αὐτῷ. αἰτιατικὴ πτῶσις. ἢ αἰτιατικὴ ἀντὶ γενικῆς. ἀντὶ τοῦ εἰρημένου γὰρ αὐτῷ ὄντος. Ἐκ Λακεδαίμονος. ἐκ τῆς βουλῆς τῶν Λακεδαιμονίων. Μὴ ἀνάδοτος εἴη. μὴ ἀποδοτέα δηλονότι. ὀπίσω μὴ ἀπόδοσιμος γένοιτο. Προσπέμπει δέ. οὗτος ὁ δὲ, πρὸς τὸ μέν. προεῖπε γὰρ, ὅτι βίᾳ μὲν οὐκ ἐβούλοντο ἑλεῖν.

μάλιστα ἀντιπάλων πρὸς ἀλλήλους, οἱ Ἀθηναῖοι ἦλθον μὲν ἐς ἀγῶνα ὅμως τῆς δόξης, καὶ ἐγένοντο ἐν τῇ χειροτονίᾳ ἀγχώμαλοι. ἐκράτησε δὲ ἡ τοῦ Διοδότου. καὶ τριήρη εὐθὺς ἄλλην ἀπέστελλον κατὰ σπουδήν, ὅπως μὴ φθασάσης τῆς δευτέρας, εὕρωσι διεφθαρμένην τὴν πόλιν. προεῖχε δὲ ἡμέρᾳ τε καὶ νυκτὶ μάλιστα. παρασκευασάντων δὲ τῶν Μυτιληναίων πρέσβεων τῇ νηὶ οἶνον, καὶ ἄλφιτα, καὶ μεγάλα ὑπισχνουμένων, εἰ φθάσειαν, ἐγένετο σπουδὴ τοῦ πλοῦ τοιαύτη, ὥστε ἤσθιόν τε ἅμα ἐλαύνοντες οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ἄλφιτα πεφυραμένα. καὶ οἱ μὲν, ὕπνον ᾑροῦντο κατὰ μέρος. οἱ δὲ, ἤλαυνον, κατὰ τύχην δὲ πνεύματος οὐδενὸς ἐναντιωθέντος. καὶ τῆς μὲν προτέρας νεὼς οὐ σπουδῇ πλεούσης, ἐπὶ πρᾶγμα ἀλλόκοτον. ταύτης δὲ τοιούτῳ τρόπῳ ἐπειγομένης, ἡ μὲν, ἔφθασε τοσοῦτον, ὅσον Πάχητα ἀνεγνωκέναι τὸ ψήφισμα, καὶ μέλλειν δράσειν τὰ δεδογμένα. ἡ δ' ὑστέρα αὐτῆς ἐπικατάγεται, καὶ διεκώλυσε μὴ διαφθεῖραι. παρὰ τοσοῦτον μὲν ἡ Μυτιλήνη ἦλθε κινδύνου. τοὺς δ' ἄλλους ἄνδρας, οὓς ὁ Πάχης ἀπέπεμψεν ὡς αἰτιωτάτους ὄντας τῆς ἀποστάσεως, Κλέωνος γνώμῃ διέφθειραν οἱ Ἀθηναῖοι. ἦσαν δὲ ὀλίγῳ πλείους χιλίων. καὶ Μυτιληναίων τείχη καθεῖλον, καὶ ναῦς παρέλαβον. ὕστερον δὲ, φόρον μὲν οὐκ ἔταξαν Λεσβίοις. κλήρους δὲ ποιήσαντες τῆς γῆς, πλὴν τῆς Μηθυμναίων, τρισχιλίους, τριακοσίους μὲν τοῖς θεοῖς ἱεροὺς ἐξεῖλον, ἐπὶ δὲ τοὺς ἄλλους σφῶν αὐτῶν κληρούχους τοὺς λαχόντας ἀπέπεμψαν, οἷς ἀργύριον Λέσβιοι ταξάμενοι τοῦ κλήρου ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ δύο μνᾶς φέρειν, αὐτοὶ εἰργάζοντο τὴν γῆν. παρέλαβον δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ πολίσματα οἱ Ἀθηναῖοι, ὅσων Μυτιληναῖοι ἐκράτουν. καὶ ὑπήκουον ὕστερον Ἀθηναίων. τὰ μὲν κατὰ Λέσβον, οὕτως ἐγένετο. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τὴν Λέσβου ἅλωσιν, Ἀθηναῖοι, Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγοῦντος, ἐστράτευσαν ἐπὶ Μινῴαν τὴν νῆσον, ἣ κεῖται πρὸ Μεγάρων. ἐχρῶντο δὲ αὐτῇ, πύργον ἐνοικοδομήσαντες οἱ Μεγαρῆς φρουρίῳ. ἐβούλετο δὲ Νικίας τὴν φυλακὴν αὐτόθεν δι' ἐλάσσονος τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ Βουδόρου καὶ τῆς Σαλαμῖνος εἶναι, τούς τε Πελοποννησίους, ὅπως μὴ ποιῶνται ἔκπλους αὐτόθεν λανθάνοντες, τριήρων τε, οἷον καὶ τὸ πρὶν γενόμενον, καὶ λῃστῶν ἐκπομπάς, τοῖς τε Μεγαρεῦσιν ἅμα μηδὲν ἐσπλεῖν. ἑλὼν οὖν ἀπὸ τῆς Νισαίας, πρῶτον δύο πύργω προέχοντε μηχαναῖς ἐκ θαλάσσης, καὶ τὸν ἔσπλουν ἐς τὸ μεταξὺ τῆς νήσου ἐλευθερώσας, ἀπετείχιζε καὶ τὸ ἐκ τῆς ἠπείρου, ᾗ κατὰ γέφυραν διὰ τενάγους ἐπιβοήθεια ἦν τῇ νήσῳ, οὐ πολὺ διεχούσῃ τῆς ἠπείρου. ὡς δὲ τοῦτο ἐξειργάσαντο ἐν ἡμέραις ὀλίγαις, ὕστερον δὴ καὶ ἐν τῇ νήσῳ τεῖχος ἐγκαταλιπὼν, καὶ φρουρὰν, ἀνεχώρησε τῷ στρατῷ. ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου, καὶ οἱ Πλαταιῆς οὐκέτι ἔχοντες σῖτον, οὐδὲ δυνάμενοι πολιορκεῖσθαι, ξυνέβησαν τοῖς Πελοποννησίοις τοιῷδε τρόπῳ. προσέβαλλον αὐτῶν τῷ τείχει. οἱ δὲ, οὐκ ἐδύναντο ἀμύνεσθαι. γνοὺς δὲ ὁ Λακεδαιμονίων ἄρχων τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν, βίᾳ μὲν οὐκ ἐβούλετο ἑλεῖν, εἰρημένον γὰρ ἦν αὐτῷ ἐκ Λακεδαίμονος, ὅπως εἰ σπονδαὶ γίγνοιντό ποτε πρὸς Ἀθηναίους, καὶ ξυγχωροῖεν ὅσα πολέμῳ χωρία ἔχουσιν ἑκάτεροι ἀποδίδοσθαι, μὴ ἀνάδοτος εἴη ἡ Πλάταια, ὡς αὐτῶν ἑκόντων προσχωρησάντων. προσπέμπει δὲ αὐτοῖς κήρυκα, λέγοντα, εἰ βούλονται παραδοῦναι τὴν πόλιν ἑκόντες τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ δικασταῖς ἐκείνοις χρήσασθαι, τούς τε ἀδίκους κολάζειν, παρὰ δίκην δὲ οὐδένα. τοσαῦτα μὲν ὁ κῆρυξ εἶπεν. οἱ δὲ, ἦσαν γὰρ ἤδη ἐν τῷ ἀσθενεστάτῳ, παρέδοσαν τὴν πόλιν, καὶ τοὺς Πλαταιέας ἔτρεφον οἱ Πελοποννήσιοι ἡμέρας τινάς, ἐν ὅσῳ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος δικασταὶ πέντε ἄνδρες ἀφίκοντο. ἐλθόντων δὲ αὐτῶν, κατηγορία μὲν οὐδεμία προετέθη. ἠρώτων δὲ αὐτοὺς ἐπικαλεσάμενοι, τοσοῦτον μόνον, εἴ τι Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐν τῷ πολέμῳ τῷ καθεστῶτι ἀγαθόν τι εἰργασμένοι εἰσίν. οἱ δ' ἔλεγον αἰτησάμενοι μακρότερα εἰπεῖν, καὶ προταξάντες σφῶν αὐτῶν Ἀστύμαχόν τε τὸν Ἀσωπολάου, καὶ Λάκωνα τὸν Αἰειμνήστου, πρόξενον ὄντα Λακεδαιμονίων, καὶ ἐπελθόντες, ἔλεγον τοιάδε.

Καὶ ὅτι ἐν βραχυτάτῳ. καιρῷ βραχυτάτῳ δηλονότι, τῷ ψηφίσασθαι θάνατον μιτυληναίων, ὡς ὀλίγου ἀξίου. τὸ δὲ οὐκουν χρὴ, ἀπὸ κοινοῦ ληπτέον. Γνῷ μὴ περιεσομένη. αἰτία τοῦ, μὴ ἀπελπίσασα τοῦ περιεῖναι, καὶ σωθῆναι. ὁ δὲ νοῦς, τοιοῦτος. ὅτι ἐάν τις ἀποστῇ ἀφ᾽ ὑμῶν πόλις, πάλιν αὐτὴν αἰχμαλωτευόμεθα, καὶ τὰς δαπάνας οὐκ ἀπολέσομεν, διὰ τὸ ἐλπίδα αὐτοῖς ζωῆς νομοθετῆσαι. ταῦτα δὲ πρὸς τὸν κλέωνα, εἰρηκότα, ἡμῖν δὲ πρὸς ἑκάστην πόλιν ἀποκεκινδυνεύσεται τά τε χρήματα, καὶ αἱ ψυχαί. Ες ξύμβασιν. φιλίαν. Εκείνως δέ. ἀλλοτρόπως. Διὰ τὸ ἀξύμβατον. διὰ τὸ ἀσυγχώρητον. Παραλαβεῖν. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, πῶς οὐ βλάβη ἡμῖν;

καὶ ὅτι ἐν βραχυτάτῳ τὴν ἁμαρτίαν καταλῦσαι. σκέψασθε γὰρ, ὅτι νῦν μὲν ἤν τις καὶ ἀποστᾶσα πόλις γνῷ μὴ περιεσομένη, ἔλθοι ἂν ἐς ξύμβασιν, δυνατὴ οὖσα ἔτι τὴν δαπάνην ἀποδοῦναι, καὶ τὸ λοιπὸν ὑποτελεῖν. ἐκείνως δὲ τίνα οἴεσθε, ἥντινα οὐκ ἄμεινον μὲν ἢ νῦν παρασκευάσασθαι, πολιορκίᾳ τε παρατενεῖσθαι ἐς τοὔσχατον, εἰ τὸ αὐτὸ δύναται σχολῇ καὶ ταχὺ ξυμβῆναι. ἡμῖν τε πῶς οὐ βλάβη δαπανᾶν, καθημένοις διὰ τὸ ἀξύμβατον. καὶ ἢν ἕλωμεν πόλιν ἐφθαρμένην παραλαβεῖν, καὶ τῆς προσόδου τὸ λοιπὸν ἀπ᾽ αὐτῆς στέρεσθαι, ἰσχύομεν δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους τῷδε, ὥστε οὐ δικαστὰς ὄντας δεῖ ἡμᾶς μᾶλλον τῶν ἐξαμαρτανόντων ἀκριβεῖς βλάπτεσθαι, ἢ ὁρᾶν ὅπως ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον μετρίως κολάζοντες, ταῖς πόλεσιν ἕξομεν ἐς χρημάτων λόγον ἰσχυούσαις χρῆσθαι. καὶ τὴν φυλακὴν μὴ ἀπὸ τῶν νόμων τῆς δεινότητος ἀξιοῦν ποιεῖσθαι, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν ἔργων τῆς ἐπιμελείας. οὗ νῦν τοὐναντίον δρῶντες, ἤν τινα ἐλεύθερον καὶ βίᾳ ἀρχόμενον εἰκότως πρὸς αὐτονομίαν ἀποστάντα χειρωσώμεθα, χαλεπῶς οἰόμεθα χρῆναι τιμωρεῖσθαι. χρὴ δὲ τοὺς ἐλευθέρους οὐκ ἀφισταμένους σφόδρα κολάζειν, ἀλλὰ πρὶν ἀποστῆναι, σφόδρα φυλάσσειν, καὶ προκαταλαμβάνειν, ὅπως μηδ᾽ εἰς ἐπίνοιαν τούτου ἴωσι κρατήσαντάς τε ὅτι ἐπ᾽ ἐλάχιστον τὴν αἰτίαν ἐπιφέρειν. ὑμεῖς δὲ σκέψασθε ὅσον ἂν καὶ τοῦτο ἁμαρτάνοιτε, Κλέωνι πειθόμενοι. νῦν μὲν γὰρ ὑμῖν ὁ δῆμος ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν εὔνους ἐστί, καὶ ἢ οὐ ξυναφίσταται τοῖς ὀλίγοις, ἢ ἐὰν βιασθῇ, ὑπάρχει τοῖς ἀποστήσασι πολέμιος εὐθύς. καὶ τῆς ἀντικαθισταμένης πόλεως τὸ πλῆθος ξύμμαχον ἔχοντες, ἐς πόλεμον ἐπέρχεσθε. εἰ δὲ διαφθερεῖτε τὸν δῆμον τὸν μιτυληναίων, ὃς οὔτε μετέσχε τῆς ἀποστάσεως, ἐπειδή τε ὅπλων ἐκράτησεν, ἑκὼν παρέδωκε τὴν πόλιν, πρῶτον μὲν ἀδικήσετε, τοὺς εὐεργέτας κτείνοντες. ἔπειτα καταστήσετε τοῖς δυνατοῖς τῶν ἀνθρώπων ὃ βούλονται μάλιστα. ἀφιστάντες γὰρ τὰς πόλεις, τὸν δῆμον εὐθὺς ξύμμαχον ἕξουσι, προδειξάντων ὑμῶν τὴν αὐτὴν ζημίαν, τοῖς τε ἀδικοῦσιν ὁμοίως κεῖσθαι, καὶ τοῖς μή. δεῖ δὲ καὶ εἰ ἠδίκησαν, μὴ προσποιεῖσθαι, ὅπως ὃ μόνον ἡμῖν ἔτι ξύμμαχόν ἐστι, μὴ πολέμιον γένηται. καὶ τοῦτο πολλῷ ξυμφορώτερον ἡγοῦμαι ἐς τὴν κάθεξιν τῆς ἀρχῆς, ἑκόντας ἡμᾶς ἀδικηθῆναι, ἢ δικαίως οὓς μὴ δεῖ διαφθεῖραι. καὶ τὸ Κλέωνος τὸ αὐτὸ δίκαιον καὶ ξύμφορον τῆς τιμωρίας οὐχ εὑρίσκεται ἐν αὐτῷ, δυνατὸν ὂν ἅμα γίγνεσθαι. ὑμεῖς δὲ γνόντες ἀμείνω τάδε εἶναι, καὶ μήτε οἴκτῳ πλέον νείμαντες, μήτ᾽ ἐπιεικείᾳ, οἷς οὐδὲ ἐγὼ ἐῶ προσάγεσθαι, ἀπ᾽ αὐτῶν δὲ τῶν παραινουμένων, πείθεσθέ μοι, μιτυληναίων οὓς μὲν Πάχης ἀπέπεμψεν ὡς ἀδικοῦντας, κρῖναι καθ᾽ ἡσυχίαν, τοὺς δ᾽ ἄλλους, ἐᾶν οἰκεῖν. τάδε γὰρ, ἔς τε τὸ μέλλον ἀγαθὰ, καὶ τοῖς πολεμίοις ἤδη φοβερά. ὅστις γὰρ εὖ βουλεύεται, πρὸς τοὺς ἐναντίους κρείσσων ἐστὶν, ἢ μετ᾽ ἔργων ἰσχύος ἀνοίᾳ ἐπιών. Τοιαῦτα μὲν ὁ Διόδοτος εἶπε. ῥηθεισῶν δὲ τῶν γνωμῶν τούτων

Καὶ τῆς προσόδου. τοῦ κέρδους. Τῷδε. τῇ προσόδῳ, καὶ φορολογίᾳ. Λόγον ἰσχυούσαις. ἀναριθμήτων. πρὸς τὸν κλέωνα καὶ ταῦτα. Δρῶντες. ἡμεῖς οἱ ἀθηναῖοι. τὸ ἑξῆς τοῦ λόγου, ἤν τινα ἀποστάντα χειρωσώμεθα, χαλεπῶς οἰόμεθα χρῆναι τιμωρεῖσθαι. Καὶ βίᾳ. ἀκουσίως. Οὐκ ἀφισταμένους. τοῦ ἄρχεσθαι. τὸ ἑξῆς, ἀφισταμένους οὐ σφόδρα κολάζειν. Καὶ προκαταλαμβάνειν. πρὸς τὸ, καὶ μὴ τοῖς μὲν ὀλίγοις ἡ αἰτία προστιθῇ, τὸν δῆμον ἀπολύσητε, καὶ τὰ ἑξῆς. Τούτου ἴωσι. τοῦ ἀποστῆναι. Καὶ τοῦτο ἁμαρτάνοιτε. λείπει ἡ κατά. Τοῖς ὀλίγοις. τοῖς δυνατοῖς. Εὰν βιασθῇ. συναποστῆναι δηλονότι. Τοῖς ἀποστήσασι. ἤγουν τοῖς ἄρχουσιν. Αντικαθισταμένης. ἐναντιουμένης. Ες πόλεμον ἐπέρχεσθαι. τῇ πόλει ἐπέρχεσθαι. Ὅπλων ἐκράτησεν. ἤγουν ὡπλίσθη τὰς πόλεις ὑμῶν δηλονότι. Ομοίως κεῖσθαι. ὁρίσθαι. Μὴ προσποιεῖσθαι. μήτοι γε δεικνύειν τὸ γνῶναι, ἀλλὰ μηδὲ μέχρι σχήματος δεικνύειν τὴν ἀδικίαν ἐκείνων. Ες τὴν κάθεξιν. κάθεξιν, τὴν ἀσφάλειαν, καὶ κατοχὴν, καὶ κράτησιν. Η δικαίως οὓς μὴ δεῖ. πρὸς τὸ, πειθόμενοι μὲν ἐμοί, τά τε δίκαια ἐς μιτυληναίους, καὶ τὰ ξύμφορα ἅμα ποιήσετε. Αμείνω τάδε εἶναι. τῶν βουλευμάτων τοῦ κλέωνος δηλονότι. Οἷς οὐδὲ ἐγώ. οἷς οἴκτῳ, καὶ ἐπιεικείᾳ. Παραινουμένων. τῆς ἐμῆς παραινέσεως. Η μετ᾽ ἔργων ἰσχύος ἀνοίᾳ ἐπιών. ἢ ἀβούλως, δηλονότι ἰσχύϊ, καὶ δυνάμει ἐργαζόμενος. Τοιαῦτα μὲν ὁ διόδοτος εἶπε. τινὲς λέγουσιν ὅτι τοιαῦτα δὲ ὤφειλεν εἰπεῖν, ἐπειδὴ ὀπίσω εἶπε, τοιαῦτα μὲν ὁ κλέων. ἀλλ᾽ ἡμεῖς φαμὲν ὅτι ἐκεῖ χρὴ τὸ δὲ ἀποδῶναι εἰπών, μετὰ ταῦτα δέ.

τῷ δ' εὐπρεπεῖ τῷ ἐκείνου· τῇ εὐπρεπείᾳ τῇ εὐλογίᾳ τοῦ κλέωνος. ἡμεῖς δὲ οὐ δικαζόμεθα πρὸς αὐτούς· οὐ δικαστήριον συγκροτοῦμεν μετὰ τῶν μυτιληναίων. ὥστε τῶν δικαίων· οὐ περὶ τοῦ δικαίου φησὶ συμβουλευόμεθα, ἀλλὰ τοῦ συμφέροντος. ἐξουσίαν ὑμῖν δηλονότι. ἐν οὖν ταῖς πόλεσι· τοῦ κλέωνος συμβουλεύσαντος ἀποκτεῖναι πάντας μυτιληναίους, καὶ παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ποιῆσαι ἕλλησιν, ἵνα μὴ ἀφιστῶνται ἀπὸ τῶν ἀθηναίων, ὁ διόδοτος τἀναντία συμβουλεύων, φησὶ πρὸς τοῦτο ἐκ τοῦ μᾶλλον. εἰ γὰρ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι πολλῶν, καὶ οὐ μειζόνων ἐγκλημάτων θάνατος ἡ ζημία πρόκειται, καὶ ὅμως οἱ ἄνθρωποι τῇ ἐλπίδι ἐπαιρόμενοι, ἐξ ὧν κινδυνεύουσιν ὅπως ἐγχειρῶσιν αὐτοῖς, καὶ οὐδεὶς δύναται κωλυτὴς γενέσθαι τῶν τολμηθέντων ἔργων, ἀλλ' ἀδεῶς ἡμεῖς πράττοιμεν, δηλονότι καὶ τοὺς μυτιληναίους ἀποστῆναι, ὁμολογοῦμεν μὲν, καὶ ἀφίστασθαι ζημία. οὐ μέντοι γε φόβον τινὰ τοῖς ἄλλοις παρέξομεν ἀλλ' οὐδὲν ἧττον τῇ ἐλπίδι κουφιζόμενοι. Πολλῶν θανάτου ζημία· οἷον, τυραννίδος, προδοσίας, καὶ φόνου, καὶ μοιχείας, καὶ ἄλλων. Καὶ οὐκ ἴσων τῷδε· ἀντὶ τοῦ τῷ τῶν μυτιληναίων ἀδικήματι τῇ ἀποστάσει. Κινδυνεύουσι· ἐπιχειροῦσιν οὕτως πράττουσι. Τίς πω· οὐδεμία.

» οὐκ ἀξιῶ ὑμᾶς τῷ εὐπρεπεῖ τοῦ ἐκείνου λόγου, τὸν χρήσιμον τοῦ ἐμοῦ ἀπώσασθαι. δικαιότερος γὰρ ὢν αὐτοῦ ὁ λόγος πρὸς τὴν νῦν ὑμετέραν ὀργὴν ἐς μυτιληναίους, τάχ' ἂν ἐπισπάσαιτο. ὑμεῖς δὲ οὐ δικαζόμεθα πρὸς αὐτούς, ὥστε τῶν δικαίων δεῖν, ἀλλὰ βουλευόμεθα περὶ αὐτῶν, ὅπως χρησίμως ἕξουσιν. ἐν οὖν ταῖς πόλεσι, πολλῶν θανάτου ζημίαι πρόκεινται, καὶ οὐκ ἴσων τῷδε, ἀλλ' ἐλασσόνων ἁμαρτημάτων. ὅμως δὲ τῇ ἐλπίδι ἐπαιρόμενοι, κινδυνεύουσι. καὶ οὐδείς πω καταγνοὺς ἑαυτοῦ μὴ περιέσεσθαι τῷ ἐπιβουλεύματι, ἦλθεν ἐς τὸ δεινόν. πόλις τε ἀφισταμένη τίς πω ἥσσω τῇ δοκήσει ἔχουσα τὴν παρασκευὴν, ἢ οἰκείαν, ἢ ἄλλων ξυμμαχίᾳ, τούτῳ ἐπεχείρησε. πεφύκασί τε ἅπαντες καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἁμαρτάνειν, καὶ οὐκ ἔστι νόμος, ὅστις ἀπείρξει τούτου, ἐπεὶ διεξεληλύθασί γε διὰ πασῶν τῶν ζημιῶν οἱ ἄνθρωποι, προστιθέντες εἴ πως ἧσσον ἀδικοῖντο ὑπὸ τῶν κακούργων. καὶ εἰκὸς τὸ πάλαι τῶν μεγίστων ἀδικημάτων μαλακωτέρας κεῖσθαι αὐτάς. παραβαινομένων δὲ τῷ χρόνῳ, ἐς τὸν θάνατον αἱ πολλαὶ ἀνήκουσι. καὶ τοῦτο ὅμως παραβαίνεται. ἢ τοίνυν δεινότερόν τι τούτου δέος εὑρετέον ἐστὶν, ἢ τόδε γε οὐδὲν ἐπίσχει. ἀλλ' ἡ μὲν πενία, ἀνάγκῃ τὴν τόλμαν παρέχουσα, ἡ δ' ἐξουσία, ὕβρει τὴν πλεονεξίαν καὶ φρονήματι. αἱ δ' ἄλλαι ξυντυχίαι, ὀργῇ τῶν ἀνθρώπων ὡς ἑκάστη τις κατέχεται ὑπ' ἀνηκέστου τινὸς κρείσσονος, ἐξάγουσιν ἐς τοὺς κινδύνους. ἥ τε ἐλπὶς καὶ ὁ ἔρως ἐπὶ παντὶ, ὁ μὲν ἡγούμενος, ἡ δ' ἐφεπομένη, καὶ ὁ μὲν τὴν ἐπιβουλὴν ἐκφροντίζων, ἡ δὲ τὴν εὐπορίαν τῆς τύχης ὑποτιθεῖσα, πλεῖστα βλάπτουσι. καὶ ὄντα ἀφανῆ, κρείσσω ἐστὶ τῶν ὁρωμένων δεινῶν. καὶ ἡ τύχη ἐπ' αὐτοῖς οὐδὲν ἔλασσον ξυμβάλλεται ἐς τὸ ἐπαίρειν. ἀδοκήτως γὰρ ἔστιν ὅτε παρισταμένη, καὶ ἐκ τῶν ὑποδεεστέρων κινδυνεύειν τινὰ προάγει, καὶ οὐχ ἧσσον τὰς πόλεις, ὅσῳ περὶ τῶν μεγίστων τε, ἐλευθερίας ἢ ἄλλων ἀρχῆς, καὶ μετὰ πάντων ἕκαστος ἀλογίστως ἐπὶ πλέον τι αὑτὸν ἐδόξασεν. ἁπλῶς τε ἀδύνατον, καὶ πολλῆς εὐηθείας, ὅστις οἴεται τῆς ἀνθρωπείας φύσεως ὁρμωμένης προθύμως τι πρᾶξαι, ἀποτροπήν τινα ἔχειν, ἢ νόμων ἰσχύι, ἢ ἄλλῳ τῳ δεινῷ. οὔκουν χρὴ οὔτε τοῦ θανάτου τῇ ζημίᾳ ὡς ἐχεγγύῳ πιστεύσαντας, χεῖρον βουλεύσασθαι, οὔτ' ἀνέλπιστον καταστῆσαι τοῖς ἀποστᾶσιν, ὡς οὐκ ἔσται μεταγνῶναι,

Ἀπείρξει· τοῦτο, τὸ ἁμαρτάνειν δηλονότι. Διεξεληλύθασί γε· ἐπραγματεύσαντο φησὶ περὶ πάσης ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας οἱ νομοθέται, καὶ ἐξέθεντο ποινάς. Κεῖσθαι αὐτάς· τὰς ζημίας. Ἀνήκουσιν· ἀνέρχονται. Δέος τοῦτο· τοῦ θανάτου. Οὐδὲν ἐπίσχει· οὐδὲν κωλύει φησὶν ὁ τοῦ θανάτου φόβος τοὺς βουλομένους ἐξαμαρτεῖν. Ἀλλ' ἡ μὲν πενία· τὰς αἰτίας βούλεται δηλῶσαι τῶν ἁμαρτημάτων, ἀφ' ὧν κινούμενοι ἄνθρωποι ἁμαρτάνουσι, καί φησιν ὅτι οἱ μὲν, ὑπὸ πενίας ἀναγκάζονται λῃστεύειν. οἱ δὲ, ὑπὸ ἐξουσίας, καὶ μεγαλοφροσύνης πλεονεκτοῦσιν. οἱ δὲ, ὁμοίως διά τινα κρείσσονα ἀναγκάζονται κινδυνεύειν, οἷον, ἐρώμενοι, καὶ ἔρωτι, ἢ δι' ὀργὴν. καὶ ὅπερ φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ἠθικοῖς, ὅτι πᾶσα πρᾶξις καὶ προαίρεσις, ἀγαθοῦ τινὸς ἐφίεσθαι δοκεῖ. Αἱ δ' ἄλλαι ξυντυχίαι· οἱ ξυντυχόντες τοῦ μίσους ἢ μή τι τοιοῦτον. Ἥ τε ἐλπὶς καὶ ὁ ἔρως· πρὸ ῥητῆς ἐφ' ᾗ τις ἐλπίζει ἢ τις ἐγχειρεῖ. Μόνου δὲ τότε ἐλπὶς καὶ τὰ λοιπά. Ἐπὶ παντί· ἀπὸ κοινοῦ ἐξάγουσιν ἐς τοὺς κινδύνους. Τὴν ἐπιβουλὴν· τὴν ἐγχείρησιν. Τὴν εὐπορίαν· τὴν ἀφθονίαν. Ἐκφροντίζων· ἔξω φροντίδος ποιούμενος. Καὶ ἡ τύχη ἐπ' αὐτοῖς· μετὰ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἐλπίδος. Ἀδοκήτως γὰρ ἔστι· πολλάκις φησὶν ἐγχειρήσας τις πράγματι, ἔτυχεν αὐτοῦ. ἄλλος δὲ πειρασάμενος, ἐκινδύνευσε κατὰ πλῆθος τοῦ αὐτοῦ πράγματος, καὶ ἀπὸ μικροτέρων ἀφορμῶν ἐπιτυχὼν, ὅτι δ' ἀπὸ τῆς τύχης ἄλλοθεν ἐπιτυγχάνουσι. Τινὰ προάγει· παρακινεῖ. Ἢ ἄλλων ἀρχῆς· ποτίδαια, περὶ ἐλευθερίας. ἀθῆναι, περὶ ἄλλων ἀρχῆς ἐπὶ σικελίαν καὶ τὰ λοιπά. Ἕκαστος ἀλογίστως· καὶ ἕκαστός φησι τῶν πολιτῶν μετὰ τοῦ κοινοῦ ἀλογίστως μείζονας δοξάζει, καὶ ἐλπίζει νικῆσαι. Ἁπλῶς τε· ταῦτα πρὸς τὸν κλέωνα. Ὡς ἐχεγγύῳ· βεβαίῳ, ἀσφαλεῖ, ἐχυρῷ.

ἐχέγγυον βέβαιον

Εὖ μὲν εἰπεῖν. τὸ ἑξῆς, εὖ μὲν οὐκ ἂν ἡγεῖται περὶ τοῦ κακοῦ εἰπεῖν δύνασθαι. οὕτω συντακτέον· τὸ μὲν περὶ τοῦ κακοῦ δύνασθαι λέγειν καλῶς οὐχ ἡγεῖται, ἤγουν οὐ φροντίδα περὶ τούτου ποιεῖται, ἡγεῖται δὲ μᾶλλον ἐκεῖνο εἶναι καλὸν, τὸ διαβαλόντα, καὶ ἀπατήσαντα, ἐκπλῆξαι τοὺς ἀκουσομένους. ὃ δὴ καὶ διαφέρει τῷ οὕτω λέγοντι. κέρδους γὰρ ἕνεκα τὸ τοιοῦτον εἶδος τοῦ λόγου μεταχειρίζεται. Χαλεπώτατοι. πρὸς τὸ, ἀντὶ δὲ ἐκ τοῦ εὖ εἰπεῖν, τὸ παθεῖν εὖ ἀντιπληροῦνται. Ἐπίδειξίν τινα. συμβουλίας. φιλοτιμίας.

Ἀμαθίαν, καὶ οὐ χρήματα δηλονότι. Ἀπεχώρει. τοῦ δικαστηρίου δηλονότι.

εὖ μὲν εἰπεῖν οὐκ ἂν ἡγεῖται περὶ τοῦ μὴ καλοῦ, δύνασθαι. εὖ δὲ διαβαλὼν, ἐκπλῆξαι ἂν τούς τε ἀντεροῦντας, καὶ τοὺς ἀκουσομένους. χαλεπώτατοι δὲ καὶ οἱ ἐπὶ χρήμασι προσκατηγοροῦντες ἐπίδειξίν τινα. εἰ μὲν γὰρ ἀμαθίαν κατῃτιῶντο, ὁ μὴ πείσας, ἀξυνετώτερος ἂν δόξας εἶναι, ἢ ἀδικώτερος, ἀπεχώρει. ἀδικίας δ' ἐπιφερομένης, πείσας τε, ὕποπτος γίγνεται. καὶ μὴ τυχὼν, μετὰ ἀξυνεσίας, καὶ ἄδικος. ἥ τε πόλις οὐκ ὠφελεῖται ἐν τῷ τοιῷδε. φόβῳ γὰρ ἀποστερεῖται τῶν ξυμβούλων. καὶ πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο, ἀδυνάτους λέγειν ἔχουσα τοὺς τοιούτους τῶν πολιτῶν. ἐλάχιστα γὰρ ἂν πεισθεῖσα ἁμαρτάνοιεν. χρὴ δὲ τὸν μὲν ἀγαθὸν πολίτην, μὴ ἐκφοβοῦντα τοὺς ἀντεροῦντας, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἴσου φαίνεσθαι ἄμεινον λέγοντα. τὴν δὲ σώφρονα πόλιν, τῷ τε πλεῖστα εὖ βουλεύοντι, μὴ προστιθέναι τιμὴν, ἀλλὰ μηδ' ἐλασσοῦν τῆς ὑπαρχούσης. καὶ τὸν μὴ τυχόντα γνώμης, οὐχ ὅπως ζημιοῦν, ἀλλὰ μηδ' ἀτιμάζειν. οὕτω γὰρ, ὅ, τε κατορθῶν ἥκιστα ἂν ἐπὶ τῷ ἔτι μειζόνων ἀξιοῦσθαι, παρὰ γνώμην τι καὶ πρὸς χάριν λέγοι. ὅ, τε μὴ ἐπιτυχὼν, ὀρέγοιτο τῷ αὐτῷ χαριζόμενός τι, καὶ αὐτὸς προσάγεσθαι τὸ πλῆθος. ὧν ἡμεῖς τἀναντία δρῶμεν, καὶ προσέτι, ἤν τις καὶ ὑποπτεύηται κέρδους μὲν ἕνεκα, τὰ βέλτιστα δ' ὅμως λέγειν, φθονήσαντες τῆς οὐ βεβαίου δοκήσεως τῶν κερδῶν, τὴν φανερὰν ὠφελίαν τῆς πόλεως ἀφαιρούμεθα. καθέστηκε δὲ τἀγαθὰ ἀπὸ τοῦ εὐθέος λεγόμενα, μηδὲν ἀνυποπτότερα εἶναι τῶν κακῶν. ὥστε δεῖν ὁμοίως τόν τε τὰ δεινότατα βουλόμενον πεῖσαι, ἀπάτῃ προσάγεσθαι τὸ πλῆθος, καὶ τὸν τὰ ἀμείνω λέγοντα, ψευσάμενον, πιστὸν γενέσθαι. μόνην τε πόλιν διὰ τὰς περινοίας, εὖ ποιῆσαι ἐκ τοῦ προφανοῦς, μὴ ἐξαπατήσαντα, ἀδύνατον. ὁ γὰρ διδοὺς φανερῶς τι ἀγαθὸν, ἀνθυποπτεύεται ἀφανῶς πῃ πλέον ἕξειν. χρὴ δὲ πρὸς τὰ μέγιστα καὶ ἐν τῷ τοιῷδε ἀξιοῦντι, ἡμᾶς περαιτέρω προνοοῦντας λέγειν ὑμῶν τῶν δι' ὀλίγου σκοπούντων. ἄλλως τε, καὶ ὑπεύθυνον τὴν παραίνεσιν ἔχοντας, πρὸς ἀνεύθυνον τὴν ὑμετέραν ἀκρόασιν. εἰ γὰρ ὅ, τε πείσας, καὶ ὁ ἐπισπόμενος ὁμοίως ἐβλάπτοντο, σωφρονέστερον ἂν ἐκρίνετε. νῦν δὲ πρὸς ὀργὴν ἥντινα τύχητε, ἔστιν ὅτε σφαλέντες, τὴν τοῦ πείσαντος μίαν γνώμην ζημιοῦτε, καὶ οὐ τὰς ὑμετέρας αὐτῶν, εἰ πολλαὶ οὖσαι ξυνεξήμαρτον. ἐγὼ δὲ παρῆλθον, οὔτε ἀντερῶν περὶ Μυτιληναίων, οὔτε κατηγορήσων. οὐ γὰρ περὶ τῆς ἐκείνων ἀδικίας ἡμῖν ὁ ἀγὼν, εἰ σωφρονοῦμεν, ἀλλὰ περὶ τῆς ἡμετέρας εὐβουλίας. ἤν τε γὰρ ἀποφήνω πάνυ ἀδικοῦντας αὐτοὺς, οὐ διὰ τοῦτο καὶ ἀποκτεῖναι κελεύσω, εἰ μὴ ξυμφέρον. ἤν τε καὶ ἔχοντές τι ξυγγνώμης εἶεν, εἰ τῇ πόλει μὴ ἀγαθὸν φαίνοιτο. νομίζω δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμᾶς μᾶλλον βουλεύεσθαι, ἢ τοῦ παρόντος. καὶ τοῦτο, ὃ μάλιστα Κλέων ἰσχυρίζεται, ἐς τὸ λοιπὸν ξυμφέρον ἔσεσθαι πρὸς τὸ ἧσσον ἀφίστασθαι, θάνατον ζημίαν προθεῖσι, καὶ αὐτὸς περὶ τοῦ ἐς τὸ μέλλον καλῶς ἔχοντος ἀντισχυριζόμενος, τἀναντία γιγνώσκω. καὶ

Ἀδικίας δ' ἐπιφερομένης. ἀδίκως κατηγορῶν. Ὕποπτος. διὰ τὸ ἐπὶ χρήμασι λέγειν. Καὶ μὴ τυχὼν. τοῦ σκοποῦ δηλονότι. Ἐν τῷ τοιῷδε. πράγματι δηλονότι. Φόβῳ γάρ. ἐν τῷ τοὺς δυναμένους τι συμβουλεύειν, μὴ τολμᾶν λέγειν ὡς δόξαι ἐπὶ χρήμασι λαμβανομένοις.

Καὶ πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο. διοικοῖτο, καὶ εὐθετοῖτο ἡ πόλις. Ἐλάχιστα γάρ. ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ἐλάχιστα. τὸ ἑξῆς, χρὴ φαίνεσθαι μὴ ἐκφοβοῦντα, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἴσου ἄμεινον λέγοντα.

Καὶ τὸν μὴ τυχόντα. τὸν μὴ ἄριστα συμβουλεύοντα.

Κατορθῶν. φύσει γὰρ οἱ ἄνθρωποι οὐ παύονται, ἀεὶ τῇ ὀρέξει ἐπεκτεινόμενοι. Παρὰ γνώμην. τὴν ἑαυτοῦ. Μὴ ἐπιτυχὼν. ὀρθῶς βουλῆς. Τόν τε τὰ δεινότατα. τὸ ψευδῆ, καὶ ἄδικα.

Προσάγεσθαι. πιθανολογεῖν, καὶ ἀπατᾶν. Τὰς περινοίας. περιεργίας. Ἀφανῶς πῃ. κατά τινα τρόπον. Χρὴ δὲ πρὸς τὰ μέγιστα. τὸ ἑξῆς, χρὴ δὲ ἡμᾶς πρὸς τὰ μέγιστα προνοοῦντας, περαιτέρω λέγειν ὑμῶν τῶν δι' ὀλίγου σκοπούντων. τὸ δὲ καὶ ἐν τῷ τοιῷδε ἀξιοῦντι, ἀντὶ τοῦ καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ὑμῶν ἀξιώμασι, καὶ ἐπιτηδεύμασι, τουτέστι, τοῖς ὑποπτεύουσι.

Καὶ ἐν τῷ τοιῷδε. ἐν τῇ τοιαύτῃ ὑποψίᾳ. Προνοοῦντας. σκεπτομένους. Τῶν δι' ὀλίγου σκοπούντων. τῶν ἀσκέπτως λεγόντων. Σωφρονέστερον ἂν ἐκρίνετε. μετὰ ὑγιοῦς φρονήσεως ἂν ἦν ἡ κρίσις ἡ ὑμετέρα. Οὔτε ἀντερῶν. τῷ Κλέωνι δηλονότι. Ἀλλὰ περὶ τῆς ἡμετέρας εὐβουλίας. εὐβολία τοῦ συμφέροντος, καὶ προκατασκευὴ τοῦ προαναιρεῖν τὰ λυποῦντα τὴν ὑπόθεσιν. Πρὸς τὸ ἧσσον ἀφίστασθαι. τὰς πόλεις. Θάνατον ζημίαν προθεῖσι. πρὸς τὸ, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις παράδειγμα σαφὲς καταστῆσαι, ὃς ἂν ἀφίστηται, θανάτῳ ζημιωσόμενον.

Τῇ τε αὐτῇ ζημίᾳ. τῇ αὐτῇ ζημίᾳ φησὶ σπουδάσατε ἀμύνασθαι τοὺς Μυτιληναίους, ᾗ ἂν ἐτιμωρήσαντο καὶ αὐτοὶ ὑμᾶς, περιγενόμενοι ὑμῶν. Καὶ μὴ ἀναλγητότεροι. τοῦτό φησιν, ὅτι ἐπεὶ ἀλγοῦσιν οἱ Μυτιληναῖοι ὑφ' ὑμῶν τῶν Ἀθηναίων κρατούμενοι, δεῖ καὶ ὑμᾶς ἀλγεῖν ἐπὶ τῇ αὐτῶν ἀποστάσει, καὶ μὴ ἀναλγητότεροι ἐκείνων ἀξιοῦτε εἶναι, ἵνα μὴ καὶ ἀναίσθητοι δόξητε, οὐκ ἀλγοῦντες ἐφ' οἷς ἀδικεῖσθε. τὸ δὲ ἑξῆς, οὕτως. ἐκεῖνοι ἐπεξέρχονται, καὶ διαφθείρουσί τινα ἀδίκως, οἱ μὴ σὺν αἰτίᾳ ποιοῦντες κακῶς, ὑφορώμενοι τὴν ἔχθραν τοῦ καταλειφθέντος ἐχθροῦ. ὑμεῖς δὲ ὦ Ἀθηναῖοι, μὴ φοβεῖσθε τοῦτο. οὐ γὰρ ἀναιτίους αὐτοὺς κολάσετε.

» τῇ τε αὐτῇ ζημίᾳ ἀξιώσατε ἀμύνασθαι, καὶ μὴ ἀναλγητότεροι οἱ διαφυγόντες τῶν ἐπιβουλευσάντων φανῆναι, ἐνθυμηθέντες ἃ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ποιῆσαι κρατήσαντας ὑμῶν, ἄλλως τε, καὶ προϋπάρξαντας ἀδικίας. μάλιστα δὲ οἱ μὴ ξὺν προφάσει τινὰ κακῶς ποιοῦντες ἐπεξέρχονται, καὶ διόλλυνται, τὸν κίνδυνον ὑφορώμενοι τοῦ ὑπολειπομένου ἐχθροῦ. ὁ γὰρ μὴ ξὺν ἀνάγκῃ τι παθών, χαλεπώτερος διαφυγών, τοῦ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθροῦ. μὴ οὖν προδόται γένησθε ὑμῶν αὐτῶν, γενόμενοι δ' ὅτι ἐγγύτατα τῇ γνώμῃ τοῦ πάσχειν, καὶ ὡς πρὸ παντὸς ἂν ἐτιμήσασθε αὐτοὺς χειρώσασθαι, νῦν ἀνταπόδοτε, μὴ μαλακισθέντες πρὸς τὸ παρὸν αὐτίκα, μηδὲ τοῦ ἐπικρεμασθέντος ποτὲ δεινοῦ ἀμνημονοῦντες. κολάσατε δὲ ἀξίως τούτους τε, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις παράδειγμα σαφὲς καταστήσατε, ὃς ἂν ἀφιστῆται, θανάτῳ ζημιωσόμενον. τόδε γὰρ ἢν γνῶσιν, ἧσσον τῶν πολεμίων ἀμελήσαντες, τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν μαχεῖσθε ξυμμάχοις.

Τοιαῦτα μὲν ὁ Κλέων εἶπε. μετὰ δ' αὐτόν, Διόδοτος ὁ Εὐκράτους, ὅσπερ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἀντέλεγε μάλιστα μὴ ἀποκτεῖναι Μυτιληναίους, παρελθὼν καὶ τότε, ἔλεγε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΔΙΟΔΟΤΟΥ

» Οὔτε τοὺς προθέντας τὴν διαγνώμην αὖθις περὶ Μυτιληναίων αἰτιῶμαι, οὔτε τοὺς μεμφομένους μὴ πολλάκις περὶ τῶν μεγίστων βουλεύεσθαι ἐπαινῶ. νομίζω δὲ δύο τὰ ἐναντιώτατα εὐβουλίᾳ εἶναι, τάχος τε, καὶ ὀργήν. ὧν τὸ μέν, μετὰ ἀνοίας φιλεῖ γίγνεσθαι, τὸ δέ, μετὰ ἀπαιδευσίας, καὶ βραχύτητος γνώμης. τούς τε λόγους, ὅστις διαμάχεται μὴ διδασκάλους τῶν πραγμάτων γίγνεσθαι, ἢ ἀξύνετός ἐστιν, ἢ ἰδίᾳ τι αὐτῷ διαφέρει. ἀξύνετος μέν, εἰ ἄλλῳ τινὶ ἡγεῖται περὶ τοῦ μέλλοντος δυνατὸν εἶναι, καὶ μὴ ἐμφανοῦς, φράσαι. διαφέρει δ' αὐτῷ, εἰ βουλόμενός τι αἰσχρὸν πεῖσαι,

Οἱ διαφεύγοντες. οἱ διαφυγόντες Ἀθηναῖοι τῶν ἐπιβουλευσάντων Μυτιληναίων. Ἐπιβουλευσάντων, τῶν Μυτιληναίων. Ἃ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ποιῆσαι, τὰ ἑξῆς, ὅτι εἰ ἐκράτησαν Λέσβιοι τῶν Ἀθηναίων, κακῶς ἂν αὐτοὺς εἰργάσαντο. Μάλιστα δέ. οἱ ἀδικοῦντές φησί τινα χωρὶς αἰτίας, τουτέστιν, ἀντὶ τοῦ προαδικεῖσθαι, σπουδάζουσιν ἀπολέσθαι τοὺς δι' ἐναντίας, εἰδότες ὅτι ὁ διαφυγών, χαλεπώτερος ἐχθρὸς θέλει εἶναι τοῦ προπαθόντος, καὶ διὰ τοῦτο βουλομένου ἀμύνεσθαι. Ξὺν προφάσει τινά. οἱ μὴ πρότερον ἀδικηθέντες ἀλλὰ χειρώσαντες δὲ ἀδικοῦσι πρότερόν τινας, ἐπεξίασιν ἕως ἀπολέσωσιν αὐτούς, εἰδότες ὅτι ἐὰν σωθῶσιν οἱ ἀδικηθέντες, σφοδροὶ τοῖς ἀδικήσασιν ἔσονται πολέμιοι, καὶ πάθωσιν ἂν κακῶς παρ' αὐτῶν, ἀμυνομένων αὐτούς. Καὶ διόλλυνται. ἀντὶ τοῦ διαφθείρουσιν. Ὁ γὰρ μὴ ξὺν ἀνάγκῃ. ὁ γὰρ ἀδίκως τι, καὶ πρῶτος παθών, ἐὰν διαφύγῃ, πικρότερος, καὶ δεινότερός ἐστι τοῦ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθροῦ. τὸν δὲ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθρὸν ὁρίζεται, τὸν μὴ προπαθόντα, ἀλλὰ προκατάρχοντα ἀδικίας, ὡς ἂν εἴλεγεν, ὁ προπαθών, καὶ εἰ ἀμυνόμενος, χαλεπώτερός ἐστι τοῦ προκατάρχοντος ἀδικίας, μήπω τι παθόντος. Ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθροῦ. μοίρας δηλονότι. Γενόμενοι. εἰς ἔννοιαν ἐλθόντες ὧν ἔμελλέ τι πάσχειν ὑπὸ Λεσβίων. Μὴ μαλακισθέντες. μὴ ἐνδόντες εἰς τὴν ἡδονὴν τὴν ἀπὸ τῶν λόγων, καὶ πρὸς τὸν οἶκτον, καὶ τὴν ἐπιείκειαν, μὴ δὲ ἀμνημονήσαντες τοῦ κινδύνου, οὗ ἂν ἐκινδυνεύσατε, εἰ ἐκράτησαν ὑμῶν. Ἧσσον τῶν πολεμίων. τὸ ἑξῆς, ἧσσον πολεμήσετε, ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ἧσσον. ὅμηρος, οὐ ὀλίγον οὐ παισὶν ἐοικότα. τὸ δὲ ἢν γνῶσιν, οἱ σύμμαχοι δηλονότι. Οὔτε τοὺς προθέντας. εἰς μέσον θέντας τὴν δευτέραν διάσκεψιν. πρὸς τό, καὶ θαυμάζομεν τῶν προθέντων αὖθις, καὶ τὰ ἑξῆς. Διοδότου δημηγορία αὕτη ὑπὲρ Μυτιληναίων. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν Κλέων, τὸ δίκαιον προβάλλεται. οὗτος δὲ ὁ Διόδοτος, τὸ συμφέρον. καὶ σκόπει τὸ τοῦ συγγραφέως ἔθος χαίροντος ἀεὶ ταῖς ἀντιπάλοις δημηγορίαις. Νομίζω δὲ δύο. πρὸς τό, εἰ βέβαιον ἡμῖν οὐδὲν καθεστήξει, ὧν ἂν δόξῃ πέρι. Μετὰ ἀπαιδευσίας. ἀπειρίας.

Καὶ βραχύτητος. ἀσθενείας. Τούς τε λόγους. πρὸς τό, εἰώθατε καὶ θεαταὶ μὲν τῶν λόγων γίνεσθαι, καὶ τὰ ἑξῆς. Διαμάχεται. ἐναντιοῦται. Ἢ ἰδίᾳ. τουτέστι, δι' ἴδιόν τι κέρδος σκοπεῖν, καὶ συμφέρον.

Διαφέρει. ὠφελεῖ. Εἰ ἄλλῳ, καὶ οὐχὶ λόγῳ δηλονότι. Περὶ τοῦ μέλλοντος. τὸ ἑξῆς, περὶ τοῦ μέλλοντος, καὶ ἀφανοῦς, δυνατόν ἐστι φράσαι. Διαφέροι δ' αὐτῷ. λυσιτελεῖ.

Εὖ μὲν εἰπεῖν. τὸ ἑξῆς, εὖ μὲν οὐκ ἂν ἡγεῖται περὶ τοῦ κακοῦ εἰπεῖν δύνασθαι. οὕτω συντακτέον· τὸ μὲν περὶ τοῦ κακοῦ δύνασθαι λέγειν καλῶς οὐχ ἡγεῖται, ὅθεν οὐδὲ φροντίδα περὶ τούτου ποιεῖται, ἡγεῖται δὲ μᾶλλον ἐκεῖνο δεῖν καλὸν, τὸ διαβαλόντα, καὶ ἀπατήσαντα, ἐκπλῆξαι τοὺς ἀκουσομένους. ὃ δὴ καὶ διαφέρει τῷ οὕτω λέγοντι. κέρδους γὰρ ἕνεκα τὸ τοιοῦτον εἶδος τοῦ λόγου μεταχειρίζεται. Χαλεπώτατοι. πρὸς τὸ, αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ εὖ εἰπεῖν, τὸ παθεῖν δι' ἀντιλέγοντα. Ἐπίδειξίν τινα. συμβουλίας. φιλοτιμίας.

Ἀμαθίαν, καὶ οὐ χρήμασι δηλονότι. Ἀπεχώρει. τοῦ δικαστηρίου δηλονότι.

εὖ μὲν εἰπεῖν οὐκ ἂν ἡγεῖται περὶ τοῦ μὴ καλοῦ, δύνασθαι. εὖ δὲ διαβαλὼν, ἐκπλῆξαι ἂν τούς τε ἀντεροῦντας, καὶ τοὺς ἀκουσομένους. χαλεπώτατοι δὲ καὶ οἱ ἐπὶ χρήμασι προσκατηγοροῦντες ἐπίδειξίν τινα. εἰ μὲν γὰρ ἀμαθίαν κατῃτιῶντο, ὁ μὴ πείσας, ἀξυνετώτερος ἂν δόξας εἶναι, ἢ ἀδικώτερος, ἀπεχώρει. ἀδικίας δ' ἐπιφερομένης, πείσας τε, ὕποπτος γίγνεται. καὶ μὴ τυχὼν, μετὰ ἀξυνεσίας, καὶ ἄδικος. ἥ τε πόλις οὐκ ὠφελεῖται ἐν τῷ τοιῷδε. φόβῳ γὰρ ἀποστερεῖται τῶν ξυμβούλων. καὶ πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο, ἀδυνάτους λέγειν ἔχουσα τοὺς τοιούτους τῶν πολιτῶν. ἐλάχιστα γὰρ ἂν πεισθεῖεν ἁμαρτάνειν. χρὴ δὲ τὸν μὲν ἀγαθὸν πολίτην, μὴ ἐκφοβοῦντα τοὺς ἀντεροῦντας, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἴσου φαίνεσθαι ἄμεινον λέγοντα. τὴν δὲ σώφρονα πόλιν, τῷ τε πλεῖστα εὖ βουλεύοντι, μὴ προστιθέναι τιμὴν, ἀλλὰ μηδ' ἐλασσοῦν τῆς ὑπαρχούσης. καὶ τὸν μὴ τυχόντα γνώμης, οὐχ ὅπως ζημιοῦν, ἀλλὰ μηδ' ἀτιμάζειν. οὕτω γὰρ, ὅ, τε κατορθῶν ἥκιστα ἂν ἐπὶ τῷ ἔτι μειζόνων ἀξιοῦσθαι, παρὰ γνώμην τι καὶ πρὸς χάριν λέγοι. ὅ, τε μὴ ἐπιτυχὼν, ὀρέγοιτο τῷ αὐτῷ χαριζόμενός τι, καὶ αὐτὸς προσάγεσθαι τὸ πλῆθος. ὧν ἡμεῖς τἀναντία δρῶμεν, καὶ προσέτι, ἤν τις καὶ ὑποπτεύηται κέρδους μὲν ἕνεκα, τὰ βέλτιστα δ' ὅμως λέγειν, φθονήσαντες τῆς οὐ βεβαίου δοκήσεως τῶν κερδῶν, τὴν φανερὰν ὠφελίαν τῆς πόλεως ἀφαιρούμεθα. καθέστηκε δὲ τἀγαθὰ ἀπὸ τοῦ εὐθέος λεγόμενα, μηδὲν ἀνυποπτότερα εἶναι τῶν κακῶν. ὥστε δεῖν ὁμοίως τόν τε τὰ δεινότατα βουλόμενον πεῖσαι, ἀπάτῃ προσάγεσθαι τὸ πλῆθος, καὶ τὸν τὰ ἀμείνω λέγοντα, ψευσάμενον, πιστὸν γενέσθαι. μόνην τε πόλιν διὰ τὰς περινοίας, εὖ ποιῆσαι ἐκ τοῦ προφανοῦς, μὴ ἐξαπατήσαντα ἀδύνατον. ὁ γὰρ διδοὺς φανερῶς τι ἀγαθὸν, ἀνθυποπτεύεται ἀφανῶς πῃ πλέον ἕξειν. χρὴ δὲ πρὸς τὰ μέγιστα καὶ ἐν τῷ τοιῷδε ἀξιοῦντι, ἡμᾶς περαιτέρω προνοοῦντας λέγειν ὑμῶν τῶν δι' ὀλίγου σκοπούντων. ἄλλως τε, καὶ ὑπεύθυνον τὴν παραίνεσιν ἔχοντας, πρὸς ἀνεύθυνον τὴν ὑμετέραν ἀκρόασιν. εἰ γὰρ ὅ, τε πείσας, καὶ ὁ ἐπισπόμενος ὁμοίως ἐβλάπτοντο, σωφρονέστερον ἂν ἐκρίνετε. νῦν δὲ πρὸς ὀργὴν ἥντινα τύχητε, ἔστιν ὅτε σφαλέντες, τὴν τοῦ πείσαντος μίαν γνώμην ζημιοῦτε, καὶ οὐ τὰς ὑμετέρας αὐτῶν, εἰ πολλαὶ οὖσαι ξυνεξήμαρτον. ἐγὼ δὲ παρῆλθον, οὔτε ἀντερῶν περὶ Μυτιληναίων, οὔτε κατηγορήσων. οὐ γὰρ περὶ τῆς ἐκείνων ἀδικίας ἡμῖν ὁ ἀγὼν, εἰ σωφρονοῦμεν, ἀλλὰ περὶ τῆς ὑμετέρας εὐβουλίας. ἤν τε γὰρ ἀποφήνω πάνυ ἀδικοῦντας αὐτοὺς, οὐ διὰ τοῦτο καὶ ἀποκτεῖναι κελεύσω, εἰ μὴ ξυμφέρον. ἤν τε καὶ ἔχοντές τι ξυγγνώμης εἶεν, εἰ τῇ πόλει μὴ ἀγαθὸν φαίνοιτο. νομίζω δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμᾶς μᾶλλον βουλεύεσθαι, ἢ τοῦ παρόντος. καὶ τοῦτο, ὃ μάλιστα Κλέων ἰσχυρίζεται, ἐς τὸ λοιπὸν ξυμφέρον ἔσεσθαι πρὸς τὸ ἧσσον ἀφίστασθαι, θάνατον ζημίαν προθεῖσι, καὶ αὐτὸς περὶ τοῦ ἐς τὸ μέλλον καλῶς ἔχοντος ἀντισχυριζόμενος, τἀναντία γιγνώσκω.

Ἀδικίας δ' ἐπιφερομένης. ἀδίκως κατηγορῶν. Ὕποπτος. διὰ τὸ ἐπὶ χρήμασι λέγειν. Καὶ μὴ τυχών. τοῦ σκοποῦ δηλονότι. Ἐν τῷ τοιῷδε. πράγματι δηλονότι. Φόβῳ γάρ. ἐν τῷ τοὺς δυναμένους συμβουλεύειν, μὴ τολμᾶν λέγειν ὡς δόξαν ἐπὶ χρήμασι ληψομένους.

Καὶ πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο. διοικοῖτο, καὶ εὐδοκιμοίη ἡ πόλις.

Ἐλάχιστα γάρ. ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ἐλάχιστα. τὸ ἑξῆς, χρὴ φαίνεσθαι μὴ ἐκφοβοῦντα, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἴσου ἄμεινον λέγοντα.

Καὶ τὸν μὴ τυχόντα. τὸν μὴ ἄριστα συμβουλεύοντα.

Κατορθῶν. φύσει γὰρ οἱ ἄνθρωποι οὐ παύονται, ἀεὶ τῇ ὀρέξει ἐπεκτεινόμενοι. Παρὰ γνώμην. τὴν ἑαυτοῦ. Μὴ ἐπιτυχών. ὀρθῶς βουλεύσας. Τόν τε τὰ δεινότατα. τὸν τὰ φαῦλα δὴ, καὶ ἄδικα.

Προσάγεσθαι. πιθανολογεῖν, καὶ ἀπατᾶν. Τὰς περινοίας. περιεργίας. Ἀφανῶς πῃ. κατά τινα τρόπον. Χρὴ δὲ πρὸς τὰ μέγιστα. τὸ ἑξῆς, χρὴ δὲ ἡμᾶς πρὸς τὰ μέγιστα προνοοῦντας, περαιτέρω λέγειν ὑμῶν τῶν δι' ὀλίγου σκοπούντων. τὸ δὲ καὶ ἐν τῷ τοιῷδε ἀξιοῦντι, ἀντὶ τοῦ καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ὑμῶν ἀξιώμασι, καὶ ἐπιτηδεύμασι, τουτέστι, τοῖς ὑποθέσεσι.

Καὶ ἐν τῷ τοιῷδε. ἐν τῇ τοιαύτῃ δημηγορίᾳ. Προνοοῦντας. σκεπτομένους. Τῶν δι' ὀλίγου σκοπούντων. τῶν ἀσκέπτως λεγόντων. Σωφρονέστερον ἂν ἐκρίνετε. μετὰ ὑγιοῦς φρονήσεως ἦν ἂν ἡ κρίσις ἡ ὑμετέρα. Οὔτε ἀντερῶν. τῷ Κλέωνι δηλονότι. Ἀλλὰ περὶ τῆς ὑμετέρας εὐβουλίας. εἰσβολὴ τοῦ συμφέροντος, καὶ προκατασκευὴ τοῦ προανατρέπειν τὰ λυποῦντα τὴν ὑπόθεσιν. Πρὸς τὸ ἧσσον ἀφίστασθαι τὰς πόλεις. Θάνατον ζημίαν προθεῖσι. πρὸς τὸ, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις παράδειγμα σαφὲς καταστήσατε, ὃς ἂν ἀφίστηται, θανάτῳ ζημιωσόμενον.

Τῇ τε αὐτῇ ζημίᾳ. τῇ αὐτῇ ζημίᾳ φησὶ σπουδάσατε ἀμύνασθαι τοὺς μυτιληναίους, ᾗ ἂν ἐτιμωρήσαντο καὶ αὐτοὶ ὑμᾶς, περιγενόμενοι ὑμῶν. Καὶ μὴ ἀναλγητότεροι. τοῦτό φησιν, ὅτι ἐπεὶ ἤλγουν οἱ μυτιληναῖοι ὑφ' ὑμῶν τῶν ἀθηναίων κρατούμενοι, δεῖ καὶ ὑμᾶς ἀλγῆσαι ἐπὶ τῇ αὐτῶν ἀποστάσει, καὶ μὴ ἀναλγητότεροι ἐκείνων ἀξιοῦτε εἶναι, ἵνα μὴ καὶ ἀναίσθητοι δόξητε, οὐκ ἀλγοῦντες ἐφ' οἷς ἀδικεῖσθε. τὸ δὲ ἑξῆς, οὕτως. ἐκεῖνοι ἐπέρχονται, καὶ διαφθείρουσί τινα ἀδίκως, οἱ μὴ σὺν αἰτίᾳ ποιοῦντες κακῶς, ὑφορώμενοι τὴν ἔχθραν τοῦ καταλειφθέντος ἐχθροῦ. ὑμεῖς δὲ ὦ ἀθηναῖοι, μὴ φοβεῖσθε τοῦτο. οὐ γὰρ αὖ δι' αἰτίας αὖθις κολάσετε.

τῇ τε αὐτῇ ζημίᾳ ἀξιώσατε ἀμύνασθαι, καὶ μὴ ἀναλγητότεροι οἱ διαφυγόντες τῶν ἐπιβουλευσάντων φανῆναι, ἐνθυμηθέντες ἃ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ποιῆσαι κρατήσαντας ὑμῶν, ἄλλως τε, καὶ προϋπάρξαντας ἀδικίας. μάλιστα δὲ οἱ μὴ ξὺν προφάσει τινὰ κακῶς ποιοῦντες ἐπεξέρχονται, καὶ διόλλυνται, τὸν κίνδυνον ὑφορώμενοι τοῦ ὑπολειπομένου ἐχθροῦ. ὁ γὰρ μὴ ξὺν ἀνάγκῃ τι παθὼν, χαλεπώτερος διαφυγὼν, τοῦ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθροῦ. μὴ οὖν προδόται γένησθε ὑμῶν αὐτῶν, γενόμενοι δ' ὅτι ἐγγύτατα τῇ γνώμῃ τοῦ πάσχειν, καὶ ὡς πρὸ παντὸς ἂν ἐτιμήσασθε αὐτοὺς χειρώσασθαι, νῦν ἀνταπόδοτε, μὴ μαλακισθέντες πρὸς τὸ παρὸν αὐτίκα, μηδὲ τοῦ ἐπικρεμασθέντος ποτὲ δεινοῦ ἀμνημονοῦντες. κολάσατε δὲ ἀξίως τούτους τε, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις παράδειγμα σαφὲς καταστήσατε, ὃς ἂν ἀφίστηται, θανάτῳ ζημιωσόμενον. τόδε γὰρ ἢν γνῶσιν, ἧσσον τῶν πολεμίων ἀμελήσαντες, τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν μαχεῖσθε ξυμμάχοις.

Τοιαῦτα μὲν ὁ κλέων εἶπε. μετὰ δ' αὐτὸν, Διόδοτος ὁ Εὐκράτους, ὅσπερ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἀντέλεγε μάλιστα μὴ ἀποκτεῖναι μυτιληναίους, παρελθὼν καὶ τότε, ἔλεγε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΔΙΟΔΟΤΟΥ

Οὔτε τοὺς προθέντας τὴν διαγνώμην αὖθις περὶ μυτιληναίων αἰτιῶμαι, οὔτε τοὺς μεμφομένους μὴ πολλάκις περὶ τῶν μεγίστων βουλεύεσθαι ἐπαινῶ. νομίζω δὲ δύο τὰ ἐναντιώτατα εὐβουλίᾳ εἶναι, τάχος τε, καὶ ὀργήν. ὧν τὸ μὲν, μετὰ ἀνοίας φιλεῖ γίγνεσθαι, τὸ δὲ, μετὰ ἀπαιδευσίας, καὶ βραχύτητος γνώμης. τούς τε λόγους, ὅστις διαμάχεται μὴ διδασκάλους τῶν πραγμάτων γίγνεσθαι, ἢ ἀξύνετός ἐστιν, ἢ ἰδίᾳ τι αὐτῷ διαφέρει. ἀξύνετος μὲν, εἰ ἄλλῳ τινὶ ἡγεῖται περὶ τοῦ μέλλοντος δυνατὸν εἶναι, καὶ μὴ ἐμφανοῦς, φράσαι. διαφέρει δ' αὐτῷ, εἰ βουλόμενός τι αἰσχρὸν πεῖσαι,

Οἱ διαφυγόντες. οἱ διαφυγόντες ἀθηναῖοι τῶν ἐπιβουλευσάντων μυτιληναίων. Ἐπιβουλευσάντων, τῶν μυτιληναίων. Ἃ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ποιῆσαι. ἐὰν πρὸ ἑξῆς, ὅτι εἰ ἐκράτησαν λέσβιοι τῶν ἀθηναίων, κακῶς ἂν αὐτοὺς εἰργάσαντο. Μάλιστα δέ. οἱ ἀδικοῦντές φησί τινα χωρὶς αἰτίας, τουτέστιν, ἀντὶ τοῦ προαδικεῖσθαι, σπουδάζουσιν ἀπολέσθαι τοὺς ἐναντίους, εἰδότες ὅτι ὁ διαφυγὼν, χαλεπώτερος ἐχθρὸς θέλει εἶναι τοῦ προπαθόντος, καὶ διὰ τοῦτο βουλόμενοι ἀμύνεσθαι. Ξὺν προφάσει τινά. οἱ μὴ πρότερον ἀδικηθέντες ἐπιχειρήσαντες δὲ ἀδικῆσαι πρότερόν τινας, ἐπιμένουσιν ἕως ἀπολέσωσιν αὐτοὺς, εἰδότες ὅτι ἐὰν σωθῶσιν οἱ ἀδικηθέντες, πικροὶ τοῖς ἠδικηκόσιν ἔσονται πολέμιοι, καὶ πάθωσιν ἂν κακῶς παρ' αὐτῶν, ἀμυνομένων αὐτούς. Καὶ διόλλυνται. ἀντὶ τοῦ διαφθείρουσιν. Ὁ γὰρ μὴ ξὺν ἀνάγκῃ. ὁ παρ' ἀδίκως τι, καὶ πρῶτος παθὼν, ἐὰν διαφύγῃ, πικρότερος, καὶ δεινότερός ἐστι τοῦ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθροῦ. τὸν δὲ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθρὸν ὁρίζεται, τὸν μὴ προπαθόντα, ἀλλὰ προκαταρχόμενον ἀδικίας, ὡς ἂν εἰ λέγοι, ὁ προπαθὼν, καὶ εἰ ἀμυνόμενος, χαλεπώτερός ἐστι τοῦ προκαταρχομένου ἀδικίας, μήπω τι παθόντος. Ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθροῦ. μοίρας δηλονότι. Γενόμενοι. εἰς ἔννοιαν ἐλθόντες ὧν ἔμελλε πάσχειν ὑπὸ λεσβίων. Μὴ μαλακισθέντες. μὴ ἐνδόντες εἰς τὴν ἡδονὴν τὴν ἀπὸ τῶν λόγων, καὶ πρὸς τὸν οἶκτον, καὶ τὴν ἐπιείκειαν, μὴ δὲ ἀμνημονήσαντες τοῦ κινδύνου, οὗ ἂν ἐκινδυνεύσατε, εἰ ἐκράτησαν ὑμῶν. Ἧσσον τῶν πολεμίων. τὸ ἑξῆς, ἧσσον πολεμήσετε, ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ἧσσον. ὅμηρος, ὀλίγον οἱ παῖδες ἐοικότα. τὸ δὲ ἢν γνῶσιν, οἱ σύμμαχοι δηλονότι. Οὔτε τοὺς προθέντας. εἰς μέσον θέντας τὴν δευτέραν διάσκεψιν. πρὸς τὸ, καὶ θαυμάζομεν τῶν προθέντων αὖθις, καὶ τὰ ἑξῆς. διοδότου δημηγορία αὕτη ὑπὲρ μυτιληναίων. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν κλέων, τὸ δίκαιον προβάλλεται. οὗτος δὲ ὁ διόδοτος, τὸ συμφέρον. καὶ σκόπει τὸ τοῦ συγγραφέως ἔθος χαίροντος ἀεὶ ταῖς ἀντιπάλοις δημηγορίαις. Νομίζω δὲ δύο. πρὸς τὸ, εἰ βέβαιον ἡμῖν οὐδὲν καθεστήξει, ὧν ἂν δόξῃ πέρι. Μετὰ ἀπαιδευσίας. ἀπειρίας. Καὶ βραχύτητος. ἀσθενείας. Τούς τε λόγους. πρὸς τὸ, εἰώθατε θεαταὶ μὲν τῶν λόγων γίνεσθαι, καὶ τὰ ἑξῆς. Διαμάχεται. ἐναντιοῦται. Ἢ ἰδίᾳ. τουτέστι, δι' ἴδιόν τι κέρδος σκοπεῖν, καὶ συμφέρει. Διαφέρει. ὠφελεῖ. Εἰ ἄλλῳ, καὶ οὐχὶ λόγῳ δηλονότι. Περὶ τοῦ μέλλοντος. τὸ ἑξῆς, περὶ τοῦ μέλλοντος, καὶ ἀφανοῦς, δυνατόν ἐστι φράσαι. Διαφέρει δ' αὐτῷ. λυσιτελεῖ.

Τὸ μὲν θεραπεῦον. τὸ κολακεῦον. Οἷς γ' ἐξῆν. τοῖς δημόταις, καὶ τοῖς πολλοῖς. Τῶν τε ξυμμάχων σκέψασθε. σκέψασθε δὲ, ἢ τοῖς ἀποστᾶσι τῶν ξυμμάχων ἑκουσίως, καὶ τοῖς ἀναγκασθεῖσι τὰς ὁμοίας τιμωρίας προσθήσετε, καὶ μὴ μείζονας τοῖς ἑκουσίως ἀποστᾶσι, ἵνα λοιπὸν οὐ νομίζηται δύσχερῶς τῶν συμμάχων ἀφίστασθαι, ὅταν μέλλωσιν ἢ κατορθώσαντες, τελείως τὴν ἀπόστασιν ἐλεύθεροι εἶναι, ἢ ἀποτυχόντες τῆς βουλήσεως, συγγνώμης ἀξιωθήσεσθαι. Εἰ τοῖς τε ἀναγκασθεῖσι. τῶν ἀκουσίως ἀποστᾶσιν. Η κατορθώσαντι. τὴν ἀπόστασιν δηλονότι. Πόλιν ἐφθαρμένην. συμμαχίδα. Τῆς ἔπειτα προσόδου. τῆς μετὰ ταῦτα κέρδους. Πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν. ἡμῖν πολεμίοις δηλονότι. Τοῖς νῦν καθεστηκόσι. τοῖς πελοποννησίοις.

σιν. πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλως ἄνθρωπος, τὸ μὲν θεραπεῦον, ὑπερφρονεῖν· τὸ δὲ μὴ ὑπεῖκον, θαυμάζειν. κολασθέντων δὲ καὶ νῦν ἀξίως τῆς ἀδικίας. καὶ μὴ τοῖς μὲν ὀλίγοις ἡ αἰτία προστεθῇ, τὸν δὲ δῆμον ἀπολύσητε. πάντες γὰρ ὑμῖν γε ὁμοίως ἐπέθεντο, οἷς γ' ἐξῆν ὡς ἡμᾶς τραπομένοις, νῦν πάλιν ἐν τῇ πόλει εἶναι. ἀλλὰ τὸν μετὰ τῶν ὀλίγων κίνδυνον ἡγησάμενοι βεβαιότερον, ξυναπέστησαν. τῶν τε ξυμμάχων σκέψασθε, εἰ τοῖς τε ἀναγκασθεῖσιν ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ τοῖς ἑκοῦσιν ἀποστᾶσι, τὰς αὐτὰς ζημίας προσθήσετε, τίνα οἴεσθε ὅντινα οὐ βραχείᾳ προφάσει ἀποστήσεσθαι, ὅταν ἢ κατορθώσαντι ἐλευθέρωσις ᾖ, ἢ σφαλέντι, μηδὲν παθεῖν ἀνήκεστον; ἡμῖν δὲ πρὸς ἑκάστην πόλιν ἀποκεκινδυνεύσεται τά τε χρήματα, καὶ αἱ ψυχαί. καὶ τυχόντες μὲν πόλιν ἐφθαρμένην παραλαβόντες, τῆς ἔπειτα προσόδου, δι' ἣν ἰσχύομεν, τὸ λοιπὸν στερήσεσθε. σφαλέντες δὲ, πολεμίους πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἕξομεν. καὶ ὃν χρόνον τοῖς νῦν καθεστηκόσι δεῖ ἐχθροῖς ἀνθίστασθαι, τοῖς οἰκείοις ξυμμάχοις πολεμήσομεν. οὔκουν δεῖ προθεῖναι ἐλπίδα οὔτε λόγῳ πιστὴν, οὔτε χρήμασιν ὠνητὴν, ὡς ξυγγνώμην ἁμαρτεῖν ἀνθρωπίνως λήψονται. ἄκοντες μὲν γὰρ, οὐκ ἔβλαψαν. εἰδότες δὲ, ἐπεβούλευσαν. ξύγγνωμον δ' ἐστὶ τὸ ἀκούσιον. ἐγὼ μὲν οὖν, καὶ τότε πρῶτον, καὶ νῦν διαμάχομαι, μὴ μεταγνῶναι ὑμᾶς τὰ προδεδογμένα, μηδὲ τρισὶ τοῖς ἀξυμφορωτάτοις τῇ ἀρχῇ, οἴκτῳ, καὶ ἡδονῇ λόγων, καὶ ἐπιεικείᾳ ἁμαρτάνειν. ἔλεός τε γὰρ πρὸς τοὺς ὁμοίους δίκαιος ἀντιδίδοσθαι, καὶ μὴ πρὸς τοὺς οὔτ' ἀντοικτιοῦντας, ἐξ ἀνάγκης τε καθεστῶτας ἀεὶ πολεμίους. οἵ τε τέρποντες λόγῳ ῥήτορες, ἕξουσι καὶ ἐν ἄλλοις ἐλάσσοσιν ἀγῶνα, καὶ μὴ ἐν ᾧ ἡ μὲν πόλις βραχέα ἡσθεῖσα μεγάλα ζημιώσεται, αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ εὖ εἰπεῖν, τὸ εὖ παθεῖν ἀντιλήψονται. καὶ ἡ ἐπιείκεια πρὸς τοὺς μέλλοντας ἐπιτηδείους καὶ τὸ λοιπὸν ἔσεσθαι μᾶλλον δίδοται, ἢ πρὸς τοὺς ὁμοίους τε, καὶ οὐδὲν ἧσσον πολεμίους ὑπολειπομένους. ἓν δὲ ξυνελὼν, λέγω, πειθόμενοι μὲν ἐμοὶ, τά τε δίκαια ἐς μιτυληναίους, καὶ τὰ ξύμφορα ἅμα ποιήσετε. ἄλλως δὲ γνόντες, τοῖς μὲν, οὐ χαριεῖσθε, ὑμᾶς δὲ αὐτοὺς μᾶλλον δικαιώσεσθε. εἰ γὰρ οὗτοι ὀρθῶς ἀπέστησαν, ὑμεῖς ἂν οὐ χρεὼν ἄρχοιτε. εἰ δὲ δὴ καὶ οὐ προσῆκον, ὅμως ἀξιοῦτε τοῦτο δρᾶν, παρὰ τὸ εἰκός τοι καὶ τούσδε ξυμφόρως δεῖ κολάζεσθαι, ἢ παύεσθαι τῆς ἀρχῆς, καὶ ἐκ τοῦ ἀκινδύνου ἀνδραγαθίζεσθαι.

Οὔκουν δεῖ προθεῖναι. δοῦναι ἐλπίδα τοῖς συμμάχοις. ὅτι οὓς οὕτως οὐκ ἔστιν ἐλπὶς ὡς συγγνώμην λήψονται, ἁμαρτήσαντες ἀνθρωπίνως. οὐ γὰρ ἀκούσιον τὸ ἁμάρτημα αὐτῶν. ἡ δὲ συγγνώμη, τῶν ἀκουσίων.

Ὠνητήν. ἐστὶ γάρ τις καὶ χρήμασιν ὠνητὴ τοῖς ἁμαρτάνουσι συγγνώμη. ὅμηρος.

Καὶ μήν τις τε κασιγνήτοιο φόνοιο ποινὴν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ξύγγνωμον δ' ἐστί. συγγνώμης ἄξιον.

Καὶ τότε πρῶτον. διαμαχεσάμενος δηλονότι.

Μὴ μεταγνῶναι. μὴ μεταμελεῖσθαι. Τὰ προδεδογμένα. τὰ προκεκυρωμένα. Καὶ ἐπιεικείᾳ ἁμαρτάνειν. συγγνώμῃ. Βραχέα ἡσθεῖσα. ὀλίγως. Τὸ εὖ παθεῖν. τὸ χρηματίσασθαι ὑπὸ τῶν μιτυληναίων. τὸ εὐεργετηθῆναι. Η πρὸς τοὺς ὁμοίους τε. τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ διαθέσει ὄντας. Καὶ τὰ ξύμφορα. ἡμῖν δηλονότι. Τοῖς μέν. τοῖς μιτυληναίοις ἀχαρίστοις οὖσι, χαριζόμενοι. καὶ ἡ παροιμία. ὅμηρος. Οὐδέ τις ἐστὶ χάρις μετόπισθεν εὐεργετάων. Δικαιώσεσθε. δικαίως καθ' ὑμῶν ἀποδείξετε, ὅτι τυραννικῶς ἄρχετε. Εἰ γὰρ οὗτοι ὀρθῶς. ὀρθοὺς οὐ ἴσος. εἰ μὲν ἀδίκως ἀπέστησαν οἱ μιτυληναῖοι, κολασθήσονται. εἰ δὲ δικαίως, δηλονότι ὑμεῖς ἀδίκως ἄρχετε, ἀφ' οὗ ἕπεται ὅτι τυραννεῖτε, καὶ κατὰ τοῦτο οὖν πάλιν κολασθήσονται, ὅτι τυράννους ὑμᾶς ὠλιγώραντο. ὁ δὲ τύραννος ἀκρατὸς ὅμως αὐτὰ ἅπερ ποιεῖ, εἰκότως ποιεῖ. κατ' ἄμφω οὖν ὀφείλουσι κολασθῆναι εἴτε ἐν νόμοις ἄρχομεν, εἴτε τυραννοῦμεν. Εἰ δὲ δὴ καὶ οὐ προσῆκον. εἰ δὲ δὴ καὶ οὐ προσῆκον ὑμῖν ἄρχειν, ὅμως ἄρχετε, οὐκοῦν καὶ παρὰ τὸ προσῆκον οὗτοι κολαζέσθωσαν, καὶ γινέσθω παράνομος ἐκ παρανόμου τυραννίδος ἡ παρανομία τοῦ συμφέροντος ἕνεκα τῇ ἀρχῇ. ἐὰν δὲ μὴ θέλητε κολάζειν, χρὴ παύεσθαι ὑμᾶς τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀσκεῖν ἀνδραγαθίαν ἀκίνδυνον. Ὅμως ἀξιοῦτε τοῦτο δρᾶν. δῆλον ἄρχειν βιαίως. Η παύεσθαι τῆς ἀρχῆς. ἀπὸ κοινοῦ δεῖ.

Καὶ μάλιστα μέν. βούλεται τι εἰπεῖν, εἰ δὲ μὴ πάντως ἀντειπεῖν τῷ λέγοντι, ὅπως μὴ βραδύτεροι ἐκείνου δόξωσι γεγονέναι τὸ συμφέρον. τὸ ἑξῆς, μὴ δοκεῖν ὕστεροι ἀκολουθῆσαι τῇ γνώμῃ. Δοκεῖν τῇ γνώμῃ. κατὰ τὴν γνώμην. Ζητοῦντές τε ἄλλο τι ὡς εἰπεῖν. καινότερα φησὶ ζητοῦντες παρὰ τὰ εἰωθότα, καὶ ἐν οἷς πολιτευόμεθα. Ἁπλῶς τε ἀκοῆς ἡδονῇ. ἀκοῆς ῥητορικῶν λόγων καινότερα καὶ παράδοξα ὑμῖν εἰσηγουμένων. σοφιστὰς δὲ λέγει οὐ τοὺς σοφιζομένους τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ τοὺς ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγομένους, τοὺς διδασκάλους τῶν ῥητορικῶν προβλημάτων. θεαταῖς, αὐτοὺς τοὺς μαθητάς, καὶ ἀκροατάς. ὥσπερ γὰρ οἱ ἀκροαταί φησι τῶν σοφιστικῶν λόγων ἡδονῆς γίγνονται κριταί, οὐ πραγμάτων, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὑμεῖς τοὺς λόγους σκοπεῖτε, οὐ τὰ πράγματα. ἡδονῇ δέ, ἀντὶ τοῦ κολακείᾳ.

ὑπερόπται δὲ τῶν εἰωθότων. καὶ μάλιστα μὲν αὐτὸς εἰπεῖν ἕκαστος βουλόμενος δύνασθαι. εἰ δὲ μή, ἀνταγωνιζόμενοι τοῖς τὰ τοιαῦτα λέγουσι, μὴ ὕστεροι ἀκολουθῆσαι δοκεῖν τῇ γνώμῃ. ὀξέως δέ τι λέγοντος, προεπαινέσαι· καὶ προαισθέσθαι τε πρόθυμοι εἶναι τὰ λεγόμενα, καὶ προνοῆσαι βραδεῖς τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποβασόμενα, ζητοῦντές τι ἄλλο τι ὡς εἰπεῖν ἢ ἐν οἷς ζῶμεν, φρονοῦντες δὲ οὐδὲ περὶ τῶν παρόντων ἱκανῶς, ἁπλῶς τε ἀκοῆς ἡδονῇ ἡσσώμενοι, καὶ σοφιστῶν θεαταῖς ἐοικότες καθημένοις μᾶλλον, ἢ περὶ πόλεως βουλευομένοις. ὧν ἐγὼ πειρώμενος ἀποτρέπειν ὑμᾶς, ἀποφαίνω Μυτιληναίους μάλιστα δὴ μίαν πόλιν ἠδικηκότας ὑμᾶς. ἐγὼ γάρ, οἵτινες μὲν μὴ δυνατοὶ φέρειν τὴν ὑμετέραν ἀρχήν, ἢ οἵτινες ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναγκασθέντες, ἀπέστησαν, ξυγγνώμην ἔχω. νῆσον δὲ οἵτινες ἔχοντες μετὰ τειχῶν, καὶ κατὰ θάλασσαν μόνον φοβούμενοι τοὺς ἡμετέρους πολεμίους, ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ τριήρων παρασκευῇ οὐκ ἄφαρκτοι ἦσαν πρὸς αὐτούς. αὐτόνομοί τε οἰκοῦντες, καὶ τιμώμενοι ἐς τὰ πρῶτα ὑφ' ἡμῶν, τοιαῦτα εἰργάσαντο, τί ἄλλο οὗτοι, ἢ ἐπεβούλευσάν τι, καὶ ἐπανέστησαν μᾶλλον, ἢ ἀπέστησαν; ἀπόστασις μέν γε, τῶν βίαιόν τι πασχόντων ἐστίν. ἐζήτησάν τε μετὰ τῶν πολεμιωτάτων ἡμᾶς στάντες διαφθεῖραι. καίτοι δεινότερόν ἐστιν, ἢ εἰ καθ' αὑτοὺς δύναμιν κτώμενοι, ἀντεπολέμησαν. παράδειγμα δὲ αὐτοῖς, οὔτε αἱ τῶν πέλας ξυμφοραὶ ἐγίνοντο, ὅσοι ἀποστάντες ἤδη ὑφ' ἡμῶν ἐχειρώθησαν, οὔτε ἡ παροῦσα εὐδαιμονία παρέσχεν ὄκνον, μὴ ἐλθεῖν ἐς τὰ δεινά. γενόμενοι δὲ πρὸς τὸ μέλλον θρασεῖς, καὶ ἐλπίσαντες μακρότερα μὲν τῆς δυνάμεως, ἐλάσσω δὲ τῆς βουλήσεως, πόλεμον ἤραντο, ἰσχὺν ἀξιώσαντες τοῦ δικαίου προθεῖναι. ἐν ᾧ γὰρ ᾠήθησαν περιέσεσθαι, ἐπέθεντο ἡμῖν οὐκ ἀδικούμενοι. εἴωθε δὲ τῶν πόλεων αἷς ἂν μάλιστα καὶ δι' ἐλαχίστου ἀπροσδόκητος εὐπραξία ἔλθῃ, ἐς ὕβριν τρέπειν. τὰ δὲ πολλὰ κατὰ λόγον τοῖς ἀνθρώποις εὐτυχοῦντα, ἀσφαλέστερα, ἢ παρὰ δόξαν. καὶ κακοπραγίαν ὡς εἰπεῖν, ῥᾷον ἀπωθοῦνται, ἢ εὐδαιμονίαν διασῴζονται. χρῆν δὲ Μυτιληναίους καὶ πάλαι μηδὲν διαφερόντως τῶν ἄλλων, ὑφ' ὑμῶν τετιμῆσθαι. καὶ οὐκ ἂν ἐς τόδε ἐξύβρι/

Ὧν ἐγὼ πειρώμενος. ὧν εἶπε τῶν ἁμαρτημάτων, ὧν εἶπεν ἄρτι, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀδολέσχαι εἰσίν.

Ἀποτρέπειν ὑμᾶς. ἀπείργειν.

Ἀποφαίνω. λέγω φησίν, ὅτι ἡ μία πόλις οἱ Μυτιληναῖοι, σφόδρα ἠδίκησαν ὑμᾶς τοὺς Ἀθηναίους. Ἀθηναίοις. καὶ τὴν αἰτίαν ἐπάγει εὐθύς.

Τοὺς ἡμετέρους πολεμίους. ἤγουν τοὺς Λακεδαιμονίους.

Ἀπόστασις μὲν [illegible] ἐστιν, ὅταν τινὲς κακῶς πάσχοντες, ἀφιστῶσιν. ἐπανάστασις δέ, ὅταν τινὲς τιμώμενοι, καὶ μηδὲν ἀδικούμενοι, στασιάσωσι, καὶ ἐχθρεύσωσι τοῖς μηδὲν ἀδικήσασιν. Ἐζήτησάν τε μετὰ τῶν πολεμιωτάτων ἡμᾶς στάντες διαφθεῖραι. ἤτοι συνεμάχησαν τοῖς πολεμίοις ἡμῶν. Καίτοι δεινότερόν ἐστιν. εἰ ἕνεκα φησὶν ἰδίας δυνάμεως, καὶ κέρδους ἀντεπολέμησαν ἡμῖν, οὐκ ἦν δεινὸν τοσοῦτον. νῦν δὲ διὰ ἐλπίδων τινῶν, ἐξ οἰκείας κακονοίας ὁρμώμενοι, ὅπερ δεινότερον. Ἀποστάντες ἤδη ὑμῶν. Αἰγινήτας λέγει, καὶ Ποτιδαιάτας, καὶ Ναξίους, καὶ τοὺς ἄλλους δεδουλωμένους. Ἡ παροῦσα. αὐτοῖς δηλονότι.

Μὴ ἐλθεῖν ἐς τὰ δεινά. ἐς τὴν ἀπόστασιν. Καὶ ἐλπίσαντες. ἐλπίσαι φησὶν ἀποστῆναι ἡμῶν, ὅπερ μεῖζον μὲν ἐστὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, ἔλαττον δὲ τῆς βουλήσεως αὐτῶν. ἐβούλοντο γὰρ οὐ μόνον ἀποστῆναι ἡμῶν, ἀλλὰ δὴ καὶ καθελεῖν τὴν δύναμιν τῆς πόλεως, διὰ τὸ λοιπὸν ἀδεῶς βιοτεύειν. Ἰσχὺν ἀξιώσαντες. προτιμῆσαι φησὶν ἀξιώσαντες τὴν δύναμιν τοῦ δικαίου. δίκαιον δὲ λέγει τὸ ἐμμεῖναι τῇ ἀρχῇ, καὶ μὴ ἀποστῆναι. Ἐν ᾧ γὰρ ᾠήθησαν. ἀντὶ τοῦ πρὸς καιρόν τινα δυνηθέντες, κατεφρόνησαν καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας, καὶ τῆς παρ' ἡμῶν τιμῆς. Εἴωθε δέ. εἴωθε δὲ πρὸς ὕβριν τρέπειν ἡ εὐπραξία τῶν πόλεων ἐκείνας, αἷς ἂν αὐτὴ ἐξαίφνης ἐγγίνηται, καὶ ἀπροσδόκητος. Ἐς ὕβριν τρέπειν. τετράφθαι. Τὰ δὲ πολλά. ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Ὑφ' ἡμῶν τετιμῆσθαι. μηδὲν τετιμῆσθαι ὑφ' ἡμῶν. ἀπὸ κοινοῦ γάρ, τὸ μηδέν. ἢ μᾶλλον τὸ λεγόμενον, οὕτως. ἔδει τοὺς Μυτιληναίους οὔτε τιμᾶσθαι ὑφ' ἡμῶν, ὡς οὐδὲν διαφέροντας τῶν ἄλλων. τουτέστιν, ἔδει αὐτοὺς δούλους εἶναι.

Ὡς ἐν ἄλλοις. ὡς ἐν ἄλλοις μείζοσιν οὐ δυνάμενοι δηλῶσαι, καὶ γνώριμον ποιῆσαι τὴν ἰδίαν σύνεσιν, ἢ μὴ ἐν οἷς βούλονται δεῖξαι, ὅτι σοφώτεροί εἰσι τῶν νόμων. Δηλώσαντες τὴν γνώμην. τὴν τολμηρὰν λέγει γνώμην. Οἱ δ' ἀπιστοῦντες. οἱ ἀμαθεῖς δηλονότι. Ἀμαθέστεροι μέν. ἤγουν ἐλάττονες τῆς γνώσεως τῶν νόμων. Κριταὶ δὲ ὄντες. τουτέστι, κρείσσους, καὶ δικαιότεροι ὄντες κριταί, ἤπερ ἀγωνισταί, ὀρθοῦνται τὰ πλείω. Παρὰ δόξαν. παρὰ τὸ δοκοῦν, καὶ φαινόμενον, ἐξ οὗ παρὰ τὴν ἀλήθειαν. Ὁ αὐτός εἰμι τῇ γνώμῃ. ἤγουν τοῖς δεδογμένοις ἐμμένω. Καὶ χρόνου διατριβήν. ἀργίαν τῆς τιμωρίας τῶν μιτυληναίων.

ὡς ἐν ἄλλοις μείζοσιν οὐκ ἂν δηλώσαντες τὴν γνώμην, καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου, τὰ πολλὰ σφάλλουσι τὰς πόλεις. οἱ δ' ἀπιστοῦντες τῇ ἐξ αὑτῶν ξυνέσει, ἀμαθέστεροι μὲν τῶν νόμων ἀξιοῦσιν εἶναι, ἀδυνατώτεροι δὲ τοῦ καλῶς εἰπόντος μέμψασθαι λόγον. κριταὶ δὲ ὄντες, ἀπὸ τοῦ ἴσου μᾶλλον ἢ ἀγωνισταί, ὀρθοῦνται τὰ πλείω. ὡς οὖν χρὴ καὶ ἡμᾶς ποιοῦντας, μὴ δεινότητι, καὶ ξυνέσεως ἀγῶνι ἐπαιρομένους, παρὰ δόξαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει παραινεῖν. ἐγὼ μὲν οὖν ὁ αὐτός εἰμι τῇ γνώμῃ. καὶ θαυμάζω μὲν τῶν προθέντων αὖθις περὶ μιτυληναίων λέγειν, καὶ χρόνου διατριβὴν ἐμποιησάντων, ὅ ἐστι πρὸς τῶν ἠδικηκότων μᾶλλον. ὁ γὰρ παθὼν, τῷ δράσαντι ἀμβλυτέρᾳ τῇ ὀργῇ ἐπεξέρχεται. ἀμύνεσθαι δὲ τῷ παθεῖν, ὅτι ἐγγυτάτω κείμενον ἀντίπαλον ὂν, μάλιστα τὴν τιμωρίαν ἀναλαμβάνει. θαυμάζω δὲ καὶ ὅστις ἔσται ὁ ἀντερῶν, καὶ ἀξιώσων ἀποφαίνειν, τὰς μὲν μιτυληναίων ἀδικίας, ἡμῖν ὠφελίμους οὔσας, τὰς δ' ἡμετέρας ξυμφορὰς, τοῖς ξυμμάχοις βλάβας καθισταμένας. καὶ δῆλον ὅτι ἢ τῷ λέγειν πιστεύσας, τὸ πάνυ δοκοῦν ἀνταποφῆναι, ὡς οὐκ ἔγνωσται ἀγωνίσαιτ' ἂν, ἢ κέρδει ἐπαιρόμενος, τὸ εὐπρεπὲς τοῦ λόγου ἐκπονήσας, παράγειν πειράσεται. ἡ δὲ πόλις ἐκ τῶν τοιῶνδε ἀγώνων, τὰ μὲν ἆθλα ἑτέροις δίδωσιν, αὐτὴ δὲ τοὺς κινδύνους ἀναφέρει. αἴτιοι δ' ὑμεῖς κακῶς ἀγωνοθετοῦντες, οἵτινες εἰώθατε, θεαταὶ μὲν τῶν λόγων γίγνεσθαι, ἀκροαταὶ δὲ τῶν ἔργων. τὰ μὲν μέλλοντα ἔργα, ἀπὸ τῶν εὖ εἰπόντων σκοποῦντες, ὡς δυνατὰ γίγνεσθαι, τὰ δὲ πεπραγμένα ἤδη, οὐ τὸ δρασθὲν πιστότερον ὄψει λαβόντες, ἢ τὸ ἀκουσθὲν, ἀπὸ τῶν λόγῳ καλῶς ἐπιτιμησάντων. καὶ μετὰ καινότητος μὲν λόγου, ἀπατᾶσθαι ἄριστοι, μετὰ δεδοκιμασμένου δὲ μὴ ξυνέπεσθαι ἐθέλειν, δοῦλοι ὄντες τῶν ἀεὶ ἀτόπων,

σημείωσαι ἄλλως. εἰπὼν ὅτι ἡ τοῦ χρόνου διατριβὴ συμφέρει τοῖς ἠδικηκόσιν, αἰτίαν ἀποδίδωσι, δι' ἣν συμφέρει. ἐν γὰρ τῷ χρόνῳ φησὶν ἀμβλύνεται ἡ τοῦ παθόντος ὀργή. εἰ δὲ τὸ ἀμύνασθαι τῷ παθεῖν ἐγγὺς τιθείη, τουτέστιν, εἰ μὴ γένοιτο ἐν μέσῳ χρόνος πολὺς, ἀντίπαλόν τι, καὶ ἴσον τυγχάνει τὸ ἀμύνασθαι, διὰ τὸ τὴν μνήμην ἀκραιφνῆ παραμένειν τοῦ πεπονθότος. Ὅ ἐστι πρὸς τῶν ἠδικηκότων. ὅπερ συμφέρει τοῖς ἠδικηκόσιν. Ὁ κέρδος ἐστὶ τὸ χρονοτριβῆσαι δηλονότι, καὶ σκέψασθαι αὖθις καὶ τὴν αἰτίαν λέγει ὅτι ἀμελέστερος γίγνεται ὁ ἐκδικῶν, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ χρόνου πραΰνεσθαι. καὶ ὁ εὐριπίδης, χρόνος μαλάξει. Ὁ γὰρ παθών. κακῶς δηλονότι. Ἀμύνεσθαι δέ. ὁ γὰρ ἀμυνόμενος δηλονότι παθών τι, ἀμύνεται. ὅ ἐστι δηλονότι ἡ τιμωρία. Ἀντίπαλον ὄν. αὐτίκα. ἤγουν ἴσον. ὁ δὲ νοῦς, οὕτω. τὸ ἀμύνασθαι, ἴσον ἐστὶ τῷ τιμωρεῖν. Θαυμάζω δέ. ὁ ἐς τὴν κόλασιν φησὶ τῶν μιτυληναίων ἀντιλέγων, δυνάμει τοῦτο κατασκευάζει, κἂν δὲ ἀνθέξας τοῦτο μὴ λέγῃ, ὅτι τὰ τῶν μιτυληναίων ἐς ἀθηναίους ἀδικήματα ὠφέλιμά εἰσι τοῖς ἀθηναίοις, ἐπεί τι καὶ λέγων, οὐκ ἀξιώσει κολασθῆναι αὐτούς. Ἀδικίας, ἡμῖν. ἃς ἠδίκησαν ἡμᾶς. Καὶ δῆλον ὅτι ἢ τῷ λέγειν πιστεύσας. τῷ πιθανολογεῖν θαρρήσας. θαρρήσας τῇ δυνάμει τοῦ ἑαυτοῦ λόγου. Τὸ πάνυ δοκοῦν ἀνταποφῆναι. ἀνταποφῆναί ἐστι τὸ ἀρίδηλον, καὶ φανερώτατον. τὸ δὲ οὐκ ἔγνωσται, ἐστὶ τὸ ἀφανές. Ἢ κέρδει. ἢ τὴν τοῦ λόγου δύναμιν ἐνδείξασθαι βουλόμενος, ἢ κέρδους χάριν φησὶ λαλήσει. ταῦτα γὰρ πάντα παρὰ τὸ ἐναργὲς, καὶ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν ἐστὶ, τὸ λέγειν, ὡς εἶπε. Τὸ εὐπρεπὲς τοῦ λόγου. τὸν πιθανὸν λόγον. Παράγειν πειράσεται. ἀπατᾷ τοῖς ῥήτορσι. Τὰ μὲν ἆθλα. τὰ κέρδη. Ἑτέροις δίδωσι. τοῖς ῥήτορσιν. Ἀναφέρει. ἀναλαμβάνει. ἀναδέχεται. Κακῶς ἀγωνοθετοῦντες. αὐτοὶ τοὺς ἀγῶνας διατιθέμενοι. Ἀπὸ τῶν εὖ εἰπόντων. πιθανῶς. Τὰ δὲ πεπραγμένα ἤδη. οὐ σκοποῦντες. Καὶ μετὰ καινότητος μὲν λόγου. ποικιλίας, καὶ εὐπρεπείας. ταῦτα πρὸς τοὺς ἀθηναίους αἰνίττεται οὐδέν τι μελετῶντας, πλὴν λέγειν τι, καὶ ἀκούειν καινόν. τῆς αὐτῆς δὲ διανοίας ἐστὶ καὶ ἡ τοῦ ἀρχιδάμου δημηγορία. ἐν οἷς φησι, καὶ μὴ τὰ ἀχρεῖα ξυνετοὶ ἄγαν ὄντες, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἀπατᾶσθαι ἄριστοι. ἀντὶ τοῦ ἐπιτήδειοι, καὶ ἕτοιμοι, μὴ δοκεῖν ὕστεροι ἀκολουθῆσαι τῇ γνώμῃ. Μετὰ δεδοκιμασμένου δέ. ἀληθοῦς. ὁ γὰρ ψευδὴς, ἀδόκιμος. Δοῦλοι ὄντες. δουλεύοντες ἀεὶ τῶν ἀτόπων, καὶ παραδόξων ὑπερόπται δὲ τῶν πρεπόντων, καὶ εἰωθότων. τουτέστι καταφρονοῦντες τῶν συνήθων. ἄλλως. τοῖς πράγμασι φησὶ, καὶ τοῖς λόγοις τοῖς παραδόξοις, καὶ μὴ εἰθισμένοις, ἀεὶ χαίροντες, καὶ πιστεύοντες, καταφρονοῦντες δὲ τῶν δεδοκιμασμένων, καὶ εἰωθότων. Τῶν εἰωθότων. τῶν πρεπόντων.

πολιτῶν, αὖθις τινὰς σφίσιν ἀποδοῦναι βουλεύσασθαι. καταστάσης δ' εὐθὺς ἐκκλησίας, ἄλλαι τε γνῶμαι ἀφ' ἑκάστων ἐλέγοντο, καὶ Κλέων ὁ Κλεαινέτου, ὅσπερ καὶ τὴν προτέραν ἐνενικήκει, ὥστε ἀποκτεῖναι, ὢν καὶ ἐς τὰ ἄλλα βιαιότατος τῶν πολιτῶν, τῷ τε δήμῳ παρὰ πολὺ ἐν τῷ τότε πιθανώτατος, παρελθὼν αὖθις, ἔλεγε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΛΕΩΝΟΣ.

Πολλάκις μὲν ἤδη ἔγωγε καὶ ἄλλοτε ἔγνων δημοκρατίαν, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἑτέρων ἄρχειν. μάλιστα δ' ἐν τῇ νῦν ὑμετέρᾳ περὶ Μυτιληναίων μεταμελείᾳ. διὰ γὰρ τὸ καθ' ἡμέραν ἀδεὲς, καὶ ἀνεπιβούλευτον πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἐς τοὺς ξυμμάχους τὸ αὐτὸ ἔχετε. καὶ ὅτι ἂν ἢ λόγῳ πεισθέντες ὑπ' αὐτῶν ἁμάρτητε, ἢ οἴκτῳ ἐνδῶτε, οὐκ ἐπικινδύνως ἡγεῖσθε ἐς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἐς τὴν τῶν ξυμμάχων χάριν μαλακίζεσθαι, οὐ σκοποῦντες ὅτι τυραννίδα ἔχετε τὴν ἀρχὴν, καὶ πρὸς ἐπιβουλεύοντας αὐτοὺς, καὶ ἄκοντας ἀρχομένους· οἳ οὐκ ἐξ ὧν ἂν χαρίζησθε βλαπτόμενοι αὐτοὶ ἀκροῶνται ὑμῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἰσχύϊ μᾶλλον, ἢ τῇ ἐκείνων εὐνοίᾳ περιγένησθε. πάντων δὲ δεινότατον, εἰ βέβαιον ἡμῖν μηδὲν καθεστήξει, ὧν ἂν δόξῃ πέρι, μηδὲ γνωσόμεθα, ὅτι χείροσι νόμοις ἀκινήτοις χρωμένη πόλις κρείσσων ἐστὶν, ἢ καλῶς ἔχουσιν ἀκύροις. ἀμαθία τε μετὰ σωφροσύνης ὠφελιμώτερον, ἢ δεξιότης μετὰ ἀκολασίας. οἵ τε φαυλότεροι τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ξυνετωτέρους ὡς ἐπὶ τὸ πλέον, ἄμεινον οἰκοῦσι τὰς πόλεις. οἱ μὲν γὰρ τῶν τε νόμων σοφώτεροι βούλονται φαίνεσθαι, τῶν τε αἰεὶ λεγομένων ἐς κοινὸν περιγίγνεσθαι,

Σφίσι. τοῖς πολίταις. Καὶ τὴν προτέραν. βουλὴν δηλονότι. Βιαιότατος. ἰσχυρός. Πολλάκις μὲν ἤδη. ἡ στάσις πραγματικὴ δὲ τῆς δημηγορίας. διαιρεῖται δὲ τῷ δικαίῳ, καὶ τῷ συμφέροντι. τὸ γὰρ ἀπρεπὲς, οὐδέτερον ἐστὶ πᾶσιν. ἐν γὰρ τὸ μὲν, παρὰ τὸ ἔθος τῆς πόλεως. τὸ δὲ, περὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀδικησάντων. ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν. ὅτι πολλάκις ἔγνων δημοκρατίαν, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἑτέρων ἄρχειν. ἐπειδὴ τοὺς ἀλλήλους οἱ πολῖται οὔτε φοβοῦνται, οὔτε ἐπιβουλεύουσιν, οἴονται μηδὲ ὑπὸ τῶν ὑπηκόων ἐπιβουλεύεσθαι.

Τὸ αὐτὸ ἔχετε. ἀδεὲς δηλονότι. Καὶ ὅτι ἂν ἢ λόγῳ. τουτέστι, καὶ οὐχ ἡγεῖσθε τοῦτο, ὅτι ἄν τε λόγῳ παραχθέντες ὑπ' αὐτῶν, ἄν τε οἰκτείραντες αὐτοὺς, μαλακώτεροι, καὶ πρᾳότεροι γένησθε, οὐκ ἐκείνοις τι χαρίζεσθε, ἀλλ' αὐτοὶ κινδυνεύετε καταφρονούμενοι. ἐκεῖνοι δὲ, οὐκ ἴσασι χάριν ὑμῖν. Οὐκ ἐπικινδύνως ἡγεῖσθε. οὐ σκοπεῖτε ὅτι οὐκ ἐς χάριν ἐκείνων τοῦτο ποιεῖτε, ἀλλ' εἰς ἴδιον κίνδυνον. Μαλακίζεσθαι. χαυνοῦσθαι. Ἐπιβουλεύοντας αὐτούς. τοὺς συμμάχους δηλονότι. Οὐκ ἐξ ὧν χαρίζησθε. τὸ ἑξῆς, οὐκ ἐξ ὧν σφαλλόμενοι ταῖς ἐλπίσιν οἱ ἀφιστάμενοι ὑμῶν, πάλιν δουλοῦνται. τὸ δὲ ἐὰν χαρίζησθε, μεταξύ. ὁ δὲ νοῦς, οὐχ ὑπακούουσιν ὑμῶν, ἐὰν σφαλλόμενοι ἐν τῇ ἀποστάσει συγχωρῶνται. οὐ κατὰ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ βιαίως, καὶ ἀκριβῶς πράττονται δίκας. Βλαπτόμενοι αὐτοί. ἀσαφὲς τὸ χωρίον, ὅτι ἀπὸ αἰτιατικῆς εἰς εὐθεῖαν μετέβη ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐννοίας, ὅπερ ἐστὶ παρὰ τὴν κοινὴν συνήθειαν. ὤφειλε γὰρ βλαπτομένοις, καὶ ἀκροωμένοις εἰπεῖν ὁ γράφων, ἀλλ' ὡς καινῶν συντάξεων εὑρετὴς, καὶ τῆς παλαιᾶς ἀτθίδος ἐπιστήμων, τοῦτο οὐ πεποίηκε. τοιαύτας δὲ εὑρήσεις καὶ παρὰ τῷ θεολόγῳ συντάξεις πολλὰς, ἃς οἱ μὴ εἰδότες, διαβάλλουσί τε, καὶ σολοικίζειν τὸν μέγαν οἱ ἀμαθεῖς οἴονται. τὸ δὲ βλαπτόμενοι, ἀντὶ τοῦ ἀφιστάμενοι, καὶ μὴ κατορθοῦντες ἃ προέθεντο ποιῆσαι δέχεσθαι ἔχοιεν τὴν προκειμένην διάνοιαν. εἰ δὲ κατὰ τὸ ὀρθὸν δέχοιτο, ἔχοι ἂν οὕτως. ὅτι βλαπτόμενοι αὐτοὶ ἐν τῷ ὑπήκοοι εἶναι, οὐκ ἐξ ὧν ἂν χαρίσησθε αὐτοῖς ἀκροάσονται ὑμῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν τῇ ἰσχύϊ περιγένησθε αὐτῶν. οὐ διὰ γὰρ εὔνοιαν βούλονται ὑποτάσσεσθαι. Πάντων δὲ δεινότατον. τὸ νόημα τοιοῦτον. πάντων φησὶ δεινότατόν ἐστιν, εἰ μὴ γνωσόμεθα ὅτι φαύλοις νόμοις, ἀκινήτοις δὲ χρωμένη πόλις, καλλίων ἐστὶν, ἢ καλοῖς μὲν, ἀβεβαίοις δὲ, καὶ ἀκύροις. ἀμαθίαν δὲ καλεῖ οὐχ ἁπλῶς τὴν ἄνοιαν, ἀλλὰ τὸ μὴ θέλειν καὶ τῶν νόμων, καὶ τῶν ῥητόρων, καὶ πάντων εἶναι δοκεῖν φρονιμώτερον, ἀλλ' ἔχειν τοῖς καλῶς δεδογμένοις, καὶ μηδέποτε ἀνατρέπειν αὐτά. ὅπερ αἰνίττεται ποιεῖν τὸν διόδοτον. σωφροσύνην δὲ λέγει, τὸ ἀεὶ μένειν τοῖς κειμένοις νόμοις, καὶ μηδέποτε μεταβάλλειν αὐτά. Εἰ βέβαιον ἡμῖν μηδέν. ἐὰν ὦμεν παλίμβουλοι: Καθεστήξει. ἔσται. Ακινήτοις. ἀμεταθέτοις.

Ἀμαθία τε μετὰ σωφροσύνης. τὴν μὲν ἀμαθίαν, ἀντὶ τῆς ἀσυνεσίας τέθεικε. τὴν δὲ δεξιότητα, ἀντὶ συνέσεώς τε, καὶ ἐντρεχείας. τὴν δὲ ἀκολασίαν, ἀντέθηκε τῇ σωφροσύνῃ. δεῖ δὲ, τὴν μὲν σωφροσύνην ἐνταῦθα, ἀντὶ τῆς εὐηθείας δέξασθαι. τὴν δὲ ἀκολασίαν, ἀντὶ τῆς εὐμεταβλησίας. ὁ δὲ νοῦς, τοιοῦτος. οὐ βέλτιόν ἐστι φησὶν ἀμαθεστέρους μετὰ σωφροσύνης εἶναι, ἢ συνετωτέρους τυγχάνοντας, εὐμεταβλήτως ἔχειν. Οἵ τε φαυλότεροι. ἀμαθέστεροι. Πρὸς τοὺς ξυνετωτέρους. συγκρινόμενοι δηλονότι. Οἱ μὲν, γάρ. οἱ φρόνιμοι.

Εφαίνετο. ὁ ἀλκίδας. Επανεχώρει. ὁ πάχης. Κέρδος δὲ ἐνόμισε. κέρδος φησὶν ἐνόμισεν ὁ πάχης, ὅπου κατέλαβε τὰς ἀλκίδου ναῦς, ἵνα μὴ ἀναγκάσωσιν αὐτὸν στρατόπεδον κατ' αὐτῶν ποιήσασθαι, ἢ φύλακας, καὶ ἐφόρμησιν, μὴ ἄρα τι τυχηρὸν γένηται ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, καὶ ἡττηθῇ. Καὶ τῶν βαρβάρων. καὶ τῶν βαρβάρων ἐπαχθέντων ὑπὸ μιᾶς τῶν στάσεων. Επαχθέντων. ἐπελθόντων. Αρκάδων τε. λείπει ἐκ τοῦ, ἤγουν ἀπὸ τῶν ἀρκάδων. Επολίτευον. τὴν πολιτείαν εἶχον. Υπεξελθόντες τούτους. λαθραίως φυγόντες. Σῶν, καὶ ὑγιᾶ. ἀκρωτηρίαστον. Καὶ οὐ προσδεχομένων. τῶν ἔνδον. Αἱρεῖ. πορθεῖ. χειροῦται. οἷον καὶ πορθεῖται. ἀπὸ γὰρ τοῦ ὑψῶσαι, βαρύνεται. Διαφθείρει. τοῦ πισσούθνου.

ἐφαίνετο, ἐπανεχώρει. κέρδος δὲ ἐνόμισεν, ἐπειδὴ οὐ μετεώροις περιέτυχεν, ὅτι οὐδαμοῦ ἐγκαταληφθεῖσαι, ἠναγκάσθησαν στρατόπεδόν τε ποιεῖσθαι, καὶ φυλακὴν σφίσι, καὶ ἐφόρμησιν παρασχεῖν. παραπλέων δὲ πάλιν ἔσχε καὶ ἐς νότιον τὸ κολοφωνίων, οὗ κατῴκηντο κολοφώνιοι, τῆς ἄνω πόλεως ἑαλωκυίας ὑπὸ ἰταμάνους, καὶ τῶν βαρβάρων, κατὰ στάσιν ἰδίαν ἐπαχθέντων. ἑάλω δὲ μάλιστα αὕτη, ὅτε ἡ δευτέρα πελοποννησίων ἐσβολὴ ἐς τὴν ἀττικὴν ἐγίγνετο. ἐν οὖν τῷ νοτίῳ, οἱ καταφυγόντες καὶ κατοικήσαντες αὐτόθι, αὖθις στασιάσαντες, οἱ μὲν, παρὰ πισσούθνου ἐπικούρους ἀρκάδων τε καὶ βαρβάρων ἐπαγόμενοι, ἐν διατειχίσματι εἶχον. καὶ τῶν ἐκ τῆς ἄνω πόλεως κολοφωνίων οἱ μηδίσαντες, ξυνεσελθόντες, ἐπολίτευον· οἱ δὲ, ὑπεξελθόντες τούτους, καὶ ὄντες φυγάδες, τὸν πάχητα ἐπάγονται. ὁ δὲ, προσκαλεσάμενος ἐς λόγους ἱππίαν τὸν ἐν τῷ διατειχίσματι ἀρκάδων ἄρχοντα, ὥστε ἢν μηδὲν ἀρέσκον λέγῃ, πάλιν αὐτὸν καταστήσειν ἐς τὸ τεῖχος σῶν, καὶ ὑγιᾶ, ὁ μὲν ἐξῆλθε παρ' αὐτόν. ὁ δ' ἐκεῖνον μὲν, ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ εἶχεν. αὐτὸς δὲ προσβαλὼν τῷ τειχίσματι ἐξαπιναίως, καὶ οὐ προσδεχομένων, αἱρεῖ τούς τε ἀρκάδας, καὶ τῶν βαρβάρων ὅσοι ἐνῆσαν, διαφθείρει. καὶ τὸν ἱππίαν ὕστερον ἐσαγαγὼν, ὥσπερ ἐσπείσατο, ἐπειδὴ ἔνδον ἦν, ξυλλαμβάνει, καὶ κατατοξεύει. κολοφωνίοις δὲ νότιον παραδίδωσι, πλὴν τῶν μηδισάντων. καὶ ὕστερον ἀθηναῖοι οἰκιστὰς πέμψαντες, κατὰ τοὺς ἑαυτῶν νόμους κατῴκισαν τὸ νότιον, ξυναγαγόντες πάντας ἐκ τῶν πόλεων, εἴ πού τις ἦν κολοφωνίων. ὁ δὲ πάχης ἀφικόμενος ἐς τὴν μιτυλήνην, τήν τε πύῤῥαν, καὶ ἔρεσον, παρεστήσατο. καὶ σάλαιθον λαβὼν ἐν τῇ πόλει τὸν λακεδαιμόνιον κεκρυμμένον, ἀποπέμπει ἐς τὰς ἀθήνας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς τενέδου μιτυληναίους ἄνδρας ἅμα, οὓς κατέθετο. καὶ εἴ τις ἄλλος αὐτῷ αἴτιος ἐδόκει εἶναι τῆς ἀποστάσεως. ἀποπέμπει δὲ καὶ τῆς στρατιᾶς τὸ πλέον. τοῖς δὲ λοιποῖς ὑπομένων, καθίστατο τὰ περὶ τὴν μιτυλήνην, καὶ τὴν ἄλλην λέσβον, ᾗ αὐτῷ ἐδόκει. ἀφικομένων δὲ τῶν ἀνδρῶν, καὶ τοῦ σαλαίθου, οἱ ἀθηναῖοι, τὸν μὲν σάλαιθον εὐθὺς ἀπέκτειναν, ἔστιν ἃ παρεχόμενον τά τ' ἄλλα, καὶ ἀπὸ πλαταιῶν, ἔτι γὰρ ἐπολιορκοῦντο, ἀπάξειν πελοποννησίους. περὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν γνώμας ἐποιοῦντο. καὶ ὑπὸ ὀργῆς ἔδοξεν αὐτοῖς, οὐ τοὺς παρόντας μόνον ἀποκτεῖναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἅπαντας μιτυληναίους, ὅσοι ἡβῶσι. παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἀνδραποδίσαι. ἐπικαλοῦντες τήν τε ἄλλην ἀπόστασιν, ὅτι οὐκ ἀρχόμενοι ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἐποιήσαντο, καὶ προσξυνελάβοντο οὐκ ἐλάχιστον τῆς ὁρμῆς αἱ πελοποννησίων νῆες, ἐς ἰωνίαν ἐκείνοις βοηθοὶ τολμήσασαι παρακινδυνεῦσαι. οὐ γὰρ ἀπὸ βραχείας διανοίας ἐδόκουν τὴν ἀπόστασιν ποιήσασθαι. πέμπουσιν οὖν τριήρη ὡς πάχητα ἄγγελον τῶν δεδογμένων, κατὰ τάχος κελεύοντες διαχρήσασθαι μιτυληναίους. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, μετάνοιά τις εὐθὺς ἦν αὐτοῖς, καὶ ἀναλογισμὸς, ὠμὸν τὸ βούλευμα, καὶ μέγα ἐγνῶσθαι, πόλιν ὅλην διαφθεῖραι μᾶλλον, ἢ οὐ τοὺς αἰτίους. ὡς δ' ᾔσθοντο τοῦτο τῶν μιτυληναίων οἱ παρόντες πρέσβεις, καὶ οἱ αὐτοῖς τῶν ἀθηναίων ξυμπράσσοντες, παρεσκεύασαν τοὺς ἐν τέλει, ὥστε αὖθις γνώμας προθεῖναι. καὶ ἔπεισαν ῥᾷον, διότι καὶ ἐκείνοις ἔνδηλον ἦν βουλόμενον τὸ πλέον τῶν

Οὓς κατέθετο. ἀπέκτεινε. Καθίστατο. διετάττετο.

Καὶ τοῦ σαλαίθου. ἐς τὰς ἀθήνας. Εστιν ἃ παρεχόμενον. ἔστιν ἃ πράξαι ὑπισχνούμενον. Περὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν. τῶν προστατῶν. Εδοξεν αὐτοῖς. τοῖς ἀθηναίοις. Παρόντας μόνον. ἐνταῦθα.

Καὶ τοὺς ἅπαντας μιτυληναίους. ὅτι. ἄλλως ἀπέστησαν. Επικαλοῦντες. ἀντὶ τοῦ ἐγκαλοῦντες. Οἱ ἄλλοι ἐποιήσαντο. σύμμαχοι. Εκείνοις. τοῖς μιτυληναίοις. Βοηθοί. οὖσαι δηλονότι.

Παρακινδυνεῦσαι. μετὰ κινδύνου ἐλθεῖν ἐς ἰωνίαν.

Εδόκουν. ἐνόμιζον. Ηοὐ τοὺς αἰτίους. ἢ οὐ ἀπόφασις. περιττόν. ὁ γὰρ ἢ. σύνδεσμος, ἀντὶ τοῦ ὑπερκειτ. καὶ τῇ συνηθείᾳ πολλάκις παρελκούσαις ἀποφάσεσι χρώμεθα. οὐ μὰ τὸν δία. οὐ μὰ γὰρ ἀπόλλωνα. ὡς καὶ τὸ ἀπαγορεύω σοι μὴ ποιεῖν.

Τοῦτο τῶν μιτυληναίων. ὅτι μετεγνώκασιν. Τοὺς ἐν τέλει. τοὺς στρατηγοὺς λέγει ἐν τέλει. οὗτοι γὰρ συνῆγον τὴν ἐκκλησίαν. Ωστε αὖθις γνώμας. διασκέψεις. Προθεῖναι. δηλονότι τοὺς ἐν τέλει.

Καὶ ἐκείνοις καὶ γὰρ τοῖς ἐν τέλει γνώριμον, ὅτι βούλονται οἱ πλείους τῶν πολιτῶν αὖθις ἀποδοθῆναι αὐτοῖς ἐκκλησίαν.

Πρὶν ἐκπύστους. φανερούς. Ὥσπερ ἔχομεν. ἀντὶ τοῦ ὡς νῦν ἐσμέν. Καὶ πάνυ. εὑρήσομεν τὸ ἀφύλακτον δηλονότι. Καὶ τὸ πεζὸν αὐτῶν. τὸ διὰ ξηρᾶς στράτευμα. Οὐκ ἄλλο τι εἶναι τὸ κενὸν τοῦ πολέμου. τὸ κενόν, οἱ μὲν διὰ διφθόγγου γράψαντες, οὕτως ἐνόησαν, τὸ παρ᾽ ἐλπίδα, καὶ παρὰ δόξαν ποιοῦν ἐν τοῖς πολεμίοις γίνεσθαι. τουτέστι, τὸ ἀντὶ τοῦ ἐπιστεῖν ἀφυλάκτως τοῖς ἐχθροῖς. οἱ δὲ διὰ τοῦ ε ψιλοῦ γράψαντες, οὕτως ἐξηγοῦνται, τὸ διάκενον, καὶ ἀργὸν τοῦ πολέμου. Ὃ εἴ τις στρατηγός. τὸ ἀφύλακτον δηλονότι, καὶ ῥᾴθυμον. ὃ εἴ τις στρατηγὸς αὐτός τι ἐκκλίνοι, καὶ τοῖς πολεμίοις τοιαῦτα ἐπιχειροίη, ἡνίκ᾽ ἂν ἀφυλάκτους αὐτοὺς ὁρῴη, μάλιστ᾽ ἂν ὀρθοῖτο.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΤΕΥΤΙΑΠΛΟΥ.

Ἀλκίδα, καὶ Πελοποννησίων ὅσοι πάρεσμεν ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς, ἐμοὶ δοκεῖ πλεῖν ἡμᾶς ἐπὶ Μυτιλήνην πρὶν ἐκπύστους γενέσθαι, ὥσπερ ἔχομεν. κατὰ γὰρ τὸ εἰκὸς ἀνδρῶν νεωστὶ πόλιν ἐχόντων, πολὺ τὸ ἀφύλακτον εὑρήσομεν. κατὰ μὲν θάλασσαν καὶ πάνυ, ᾗ ἐκεῖνοί τε ἀνέλπιστοι ἐπιγενέσθαι ἄν τινα σφίσι πολέμιον, καὶ ἡμῶν ἡ ἀλκὴ τυγχάνει μάλιστα οὖσα. εἰκὸς δὲ καὶ τὸ πεζὸν αὐτῶν κατ᾽ οἰκίας ἀμελέστερον ὡς κεκρατηκότων, διεσκεδάσθαι. εἰ οὖν προσπέσοιμεν ἄφνω τε καὶ νυκτός, ἐλπίζω μετὰ τῶν ἔνδον εἴ τις ἄρα ἡμῖν ἐστιν ὑπόλοιπος εὔνους, καταληφθῆναι ἂν τὰ πράγματα. καὶ μὴ ἀποκνήσωμεν τὸν κίνδυνον, νομίσαντες οὐκ ἄλλο τι εἶναι τὸ καινὸν τοῦ πολέμου, ἢ τὸ τοιοῦτον, ὃ εἴ τις στρατηγὸς ἔν τε αὑτῷ φυλάσσοιτο, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐνορῶν ἐπιχειροίη, πλεῖστ᾽ ἂν ὀρθοῖτο.

Ὁ μὲν, τοσαῦτα εἰπὼν, οὐκ ἔπειθε τὸν Ἀλκίδαν. ἄλλοι δέ τινες τῶν ἀπ᾽ Ἰωνίας φυγάδων, καὶ οἱ Λέσβιοι ξυμπλέοντες, παρῄνουν, ἐπειδὴ τοῦτον τὸν κίνδυνον φοβεῖται, τῶν ἐν Ἰωνίᾳ πόλεων καταλαβεῖν τινα, ἢ Κύμην τὴν Αἰολίδα, ὅπως ἐκ πόλεως ὁρμώμενοι, τὴν Ἰωνίαν ἀποστήσωσιν. ἐλπίδα δ᾽ εἶναι, οὐδενὶ γὰρ ἀκουσίως ἀφῖχθαι. καὶ τὴν πρόσοδον ταύτην μεγίστην οὖσαν Ἀθηναίων, ἢν ὑφέλωσι, καὶ ἅμα ἢν ἐφορμῶσι σφίσιν, αὐτοῖς δαπάνη γίγνηται, πείσειν τε οἴεσθαι καὶ Πισσούθνην, ὥστε ξυμπολεμεῖν. ὁ δὲ, οὐδὲ ταῦτα ἐνεδέχετο, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τῆς γνώμης εἶχεν, ἐπειδὴ τῆς Μυτιλήνης ὑστερήκει, ὅτι τάχιστα τῇ Πελοποννήσῳ πάλιν προσμῖξαι. ἄρας δὲ ἐκ τοῦ Ἐμβάτου παρέπλει, καὶ προσσχὼν Μυοννήσῳ τῇ Τηίων, τοὺς αἰχμαλώτους, οὓς κατὰ πλοῦν εἰλήφει, ἀπέσφαξε τοὺς πολλούς. καὶ ἐς τὴν Ἔφεσον καθορμισαμένου αὐτοῦ, Σαμίων τῶν ἐξ Ἀναίων ἀφικόμενοι πρέσβεις, ἔλεγον οὐ καλῶς τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦν αὐτόν, εἰ ἄνδρας διέφθειρεν, οὔτε χεῖρας ἀνταιρομένους, οὔτε πολεμίους, Ἀθηναίων δὲ ὑπ᾽ ἀνάγκης ξυμμάχους. εἴ τε μὴ παύσεται, ὀλίγους μὲν αὐτὸν τῶν ἐχθρῶν ἐς φιλίαν προσάξεσθαι, πολὺ δὲ πλείους τῶν φίλων πολεμίους ἕξειν. καὶ ὁ μὲν, ἐπείσθη τε, καὶ Χίων ἄνδρας ὅσους ἔχεν ἔτι ἀφῆκε, καὶ τῶν ἄλλων τινάς. ὁρῶντες γὰρ τὰς ναῦς οἱ ἄνθρωποι, οὐκ ἔφευγον, ἀλλὰ προσεχώρουν μᾶλλον, ὡς Ἀττικαῖς. καὶ ἐλπίδα οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην εἶχον, μή ποτε Ἀθηναίων τῆς θαλάσσης κρατούντων, ναῦς Πελοποννησίων ἐς Ἰωνίαν παραβαλεῖν. ἀπὸ δὲ τῆς Ἐφέσου ὁ Ἀλκίδας ἔπλει κατὰ τάχος, καὶ φυγὴν ἐποιεῖτο. ὤφθη γὰρ ὑπὸ τῆς Σαλαμινίας καὶ Παράλου, ἔτι περὶ Κλάρον ὁρμῶν. αἱ δ᾽ ἀπ᾽ Ἀθηνῶν ἔτυχον πλέουσαι. καὶ δεδιὼς τὴν δίωξιν, ἔπλει διὰ τοῦ πελάγους, ὡς γῇ ἑκούσιος οὐ σχήσων ἄλλῃ, ἢ Πελοποννήσῳ. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις καὶ τῷ Πάχητι, ἦλθε μὲν καὶ ἀπὸ τῆς Ἐρυθραίας ἀγγελία, ἀφικνεῖτο δὲ καὶ πανταχόθεν. ἀτειχίστου γὰρ οὔσης τῆς Ἰωνίας, μέγα τὸ δέος ἐγένετο, μὴ παραπλέοντες οἱ Πελοποννήσιοι, εἰ καὶ ὣς μὴ διενοοῦντο μένειν, πορθῶσιν ἅμα προσπίπτοντες τὰς πόλεις. αὐτάγγελοι δ᾽ αὐτὸν ἰδοῦσαι ἐν τῇ Κλάρῳ, ἥ τε Πάραλος, καὶ ἡ Σαλαμινία, ἔφρασαν. ὁ δὲ, ὑπὸ σπουδῆς ἐποιεῖτο τὴν δίωξιν. καὶ μέχρι μὲν Λάτμου τῆς νήσου ἐπεδίωξεν. ὡς δ᾽ οὐκέτι ἐν καταλήψει

Ἐνορῶν. προσέχων. Πλεῖστ᾽ ἂν ὀρθοῖτο. ἀντὶ πλεῖστον νικήσειεν. Τῶν ἐν Ἰωνίᾳ. λείπει ἀπό. Ὁρμώμενοι. ὁρμητήριον ἔχοντες. Ἐλπίδα δ᾽ εἶναι. ἔφασκε δηλονότι. Καὶ τὴν πρόσοδον ταύτην. ἀντὶ ταύτην τὴν πρόσοδον τὴν ἀπὸ τῶν Ἰώνων ὑπάρχουσαν τοῖς Ἀθηναίοις, ἐὰν ἀφέλωνται, καὶ χειρώσωνται αὐτοὶ τὴν Ἰωνίαν, μέλλουσιν ἔχειν καὶ τὰ ἀπὸ τῶν Ἰώνων ἀεὶ χρήματα. καὶ τὴν ἐκείνων Ἀθηναίων παρασκευήν. Καὶ ἅμα ἢν ἐφορμῶσιν. οἱ μέν, εἰς δ᾽ ἐφορμῶσι δὴν λόγον ἀναπαύουσι, καὶ τὴν τῶν ἐναλλάττουσιν, ἀντὶ τῶν Λακεδαιμονίων δ᾽ ἐφορμῶσι λαμβάνοντες. οἱ δέ, τὸ ὅλον ἀντὶ τῶν Ἀθηναίων ἐκδέχονται, καὶ νοοῦσιν οὕτω. καὶ ἐὰν ἐφορμῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι, δαπάνη αὐτοῖς γίνεται, ὅταν τι χωρίον ἡμεῖς ἐν τῇ Ἰωνίᾳ κατάσχωμεν. ἄλλως. καὶ ἐὰν ἐφορμούντων σφῶν, τουτέστι, τῶν Πελοποννησίων, δαπάνη αὐτοῖς γενήσεται, δηλονότι τοῖς Ἀθηναίοις. διόπερ τὸ σφίσιν αὐτοῖς, οὐχ ἅμα ἀναγνωστέον, ἀλλὰ διαιρετέον, καὶ κατὰ τὸ σφίσιν ὑποστικτέον. Ὁ δέ. ὁ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως περὶ τὴν Ἰωνίαν διατρίβων. Ἐνεδέχετο. ἐν ἑαυτῷ ἐδέχετο. Ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τῆς γνώμης. ὁ περισσότερος σκοπὸς ἦν αὐτῷ. Οὐ σχήσων. οὐ προσορμιούμενος. Αὐτάγγελοι δ᾽ αὐτὸν ἰδοῦσαι. οὐκ ἐπ᾽ ἀγγελίαν πεμφθεῖσαι, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἄλλην χρείαν. Ἔφρασαν. τοῖς Ἀθηναίοις. Ὁ δέ. ἤγουν ὁ Πάχης.

Ἐφαίνετο.

Ὅ τ' ἐσβολή. ἔφοδος τῶν λακεδαιμονίων κατὰ τῆς ἀττικῆς. Ἐθάρσουν τε. θάρσος ἐλάμβανον. Τὴν γνώμην. κατὰ τὴν προαίρεσιν. Ξυμβαίνειν. συμφωνεῖν. Κλεομένης. οὗτος ὁ κλεομβρότης, καὶ ὁ πλειστοάναξ, παῖδές εἰσι παυσανίου τοῦ ἐν πλαταιαῖς ἀριστεύσαντος ἐπὶ τῶν μήδων. Ἐπιμένοντες. οἱ λακεδαιμόνιοι φησὶν ἐπιμένοντες ἀκοῦσαι τὸ ἀποβησόμενον ἀπὸ τῆς λέσβου ὑπὲρ τοῦ ἀλκίδα, ἔτεμον τὰ πολλὰ τῆς ἀττικῆς. Ἐπεξῆλθον. ἐπέδραμον. Ἀλλὰ ἐνεχρόνιζον. ἐν τῷ τόπῳ πολὺν χρόνον μένουσαι, διεβίβαζον. Ὡς ἐπεξιὼν τοῖς ἀθηναίοις. ὡς κινδυνευσόμενος κατὰ τῶν ἀθηναίων. Ἠκροῶντο. ὑπήκουον τῶν ἀρχόντων. Καὶ διανέμειν. μεμερισμένως δοῦναι. Ξυγχωρήσαντες. ὑπείξαντες. Γνόντες δὲ οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν. οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες. Ἐξεῖναι βουλεῦσαι. βουλεύσασθαι. Πάλιν ἔλθωσιν. ἐπανέλθωσιν. Οἱ δὲ πράξαντες. οἱ πρωταίτιοι τῆς ἀποστάσεως τῶν λακεδαιμονίων. Περιδεεῖς ὄντες. περίφοβοι γεγονότες. Οὐκ ἠνέσχοντο. μεῖναι δηλονότι. Ἀναστήσας αὐτούς. ἐγείρας ἀπὸ τῶν βωμῶν. Προσεκτήσατο. προσεποιήσατο. Καθίστατο. διέταξε. Καὶ κατὰ τὸν ἄλλον πλοῦν. τὸν ἀπὸ πελοποννήσου ἐς μυτιλήνην. Πρὶν δή. ἕως οὗ. Προσέσχον. προσωρμίσαντο. Ἐς ἔμβατον. τὸ στενὸν, τὸ μεταξὺ χίου καὶ ἐρυθρᾶς.

ὅτι ἐσβολή τε ἅμα ἐς τὴν ἀττικὴν ἔσται, καὶ αἱ τεσσαράκοντα νῆες παρέσονται, ἃς ἔδει βοηθῆσαι αὐτοῖς, προαποπεμφθῆναί τε αὐτὸς τούτων ἕνεκα, καὶ ἅμα τῶν ἄλλων ἐπιμελησόμενος. καὶ οἱ μὲν μυτιληναῖοι, ἐθάρσουν τε, καὶ πρὸς τοὺς ἀθηναίους ἧσσον εἶχον τὴν γνώμην, ὥστε ξυμβαίνειν. ὅ, τε χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος, καὶ τέταρτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, οἱ πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ τὰς ἐς μυτιλήνην δύο καὶ τεσσαράκοντα ναῦς ἀπέστειλαν ἔχοντα Ἀλκίδαν, ὃς ἦν αὐτοῖς ναύαρχος, προστάξαντες, αὐτοὶ ἐς τὴν ἀττικὴν καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐσέβαλον, ὅπως οἱ ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβούμενοι, ἧσσον ταῖς ναυσὶν ἐς τὴν μυτιλήνην καταπλεούσαις ἐπιβοηθήσωσιν. ἡγεῖτο δὲ τῆς ἐσβολῆς ταύτης, Κλεομένης ὑπὲρ Παυσανίου τοῦ Πλειστοάνακτος υἱέος, βασιλέως ὄντος, καὶ νεωτέρου, ἔτι πατρὸς ἀδελφὸς ὤν. ἐδῄωσαν δὲ τῆς ἀττικῆς τά τε πρότερον τετμημένα, καὶ εἴ τι ἐβεβλαστήκει, καὶ ὅσα ἐν ταῖς πρὶν ἐσβολαῖς παρελέλειπτο. καὶ ἡ ἐσβολὴ αὕτη χαλεπωτάτη ἐγένετο τοῖς ἀθηναίοις, μετὰ τὴν δευτέραν. ἐπιμένοντες γὰρ ἀεὶ ἀπὸ τῆς λέσβου τι πεύσεσθαι τῶν νεῶν ἔργον, ὡς ἤδη πεπεραιωμένων, ἐπεξῆλθον τὰ πολλὰ τέμνοντες. ὡς δ' οὐδὲν ἀπέβαινεν αὐτοῖς, ὧν προσεδέχοντο, καὶ ἐπελελοίπει ὁ σῖτος, ἀνεχώρησαν, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις. οἱ δὲ μυτιληναῖοι ἐν τούτῳ, ὡς αἵ τε νῆες αὐτοῖς οὐχ ἧκον ἀπὸ τῆς πελοποννήσου, ἀλλὰ ἐνεχρόνιζον, καὶ ὁ σῖτος ἐπελελοίπει, ἀναγκάζονται ξυμβαίνειν πρὸς τοὺς ἀθηναίους διὰ τάδε, ὁ Σάλαιθος καὶ αὐτὸς οὐ προσδεχόμενος ἔτι τὰς ναῦς, ὁπλίζει τὸν δῆμον, πρότερον ψιλὸν ὄντα, ὡς ἐπεξιὼν τοῖς ἀθηναίοις. οἱ δὲ, ἐπειδὴ ἔλαβον ὅπλα, οὔτε ἠκροῶντο ἔτι τῶν ἀρχόντων, κατὰ ξυλλόγους τε γιγνόμενοι, ἢ τὸν σῖτον ἐκέλευον τοὺς δυνατοὺς φέρειν ἐς τὸ φανερὸν, καὶ διανέμειν ἅπασιν, ἢ αὐτοὶ ξυγχωρήσαντες πρὸς ἀθηναίους, ἔφασαν παραδώσειν τὴν πόλιν. γνόντες δὲ οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν, οὔτ' ἀποκωλύσειν δυνατοὶ ὄντες, εἴτ' ἀπομονωθήσονται τῆς ξυμβάσεως κινδυνεύσοντες, ποιοῦνται κοινῇ ὁμολογίαν, πρός τε Πάχητα, καὶ τὸ στρατόπεδον, ὥστε ἀθηναίοις μὲν ἐξεῖναι βουλεῦσαι περὶ μυτιληναίων ὁποῖον ἄν τι βούλωνται, καὶ τὴν στρατιὰν ἐς τὴν πόλιν δέχεσθαι αὐτούς. πρεσβείαν δὲ ἀποστέλλειν ἐς τὰς ἀθήνας μυτιληναίους περὶ ἑαυτῶν. ἐν ὅσῳ δ' ἂν πάλιν ἔλθωσι, Πάχητα μήτε δῆσαι μυτιληναίων μηδένα, μήτ' ἀνδραποδίσαι, μήτε ἀποκτεῖναι. ἡ μὲν ξύμβασις αὕτη ἐγένετο. οἱ δὲ πράξαντες πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους, μάλιστα τῶν μυτιληναίων περιδεεῖς ὄντες, ὡς ἡ στρατιὰ ἐσῆλθεν, οὐκ ἠνέσχοντο, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ὅμως καθίζουσι. Πάχης δ' ἀναστήσας αὐτοὺς, ὥστε μὴ ἀδικῆσαι, κατατίθεται ἐς τένεδον, μέχρις οὗ τοῖς ἀθηναίοις τι δόξῃ. πέμψας δὲ καὶ ἐς τὴν ἄντισσαν τριήρεις, προσεκτήσατο. καὶ τἆλλα τὰ περὶ τὸ στρατόπεδον καθίστατο ᾗ αὐτῷ ἐδόκει. οἱ δ' ἐν ταῖς τεσσαράκοντα ναυσὶ πελοποννήσιοι, οὓς ἔδει ἐν τάχει παραγενέσθαι, πλέοντες, περί τε αὐτὴν τὴν πελοπόννησον ἐνδιέτριψαν. καὶ κατὰ τὸν ἄλλον πλοῦν σχολαῖοι κομισθέντες, τοὺς μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἀθηναίους λανθάνουσι, πρὶν δὴ τῇ δήλῳ προσέσχον. προσμίξαντες δὲ ἀπ' αὐτῆς τῇ ἰκάρῳ καὶ μυκόνῳ, πυνθάνονται πρῶτον ὅτι ἡ μυτιλήνη ἑάλωκε. βουλόμενοι δὲ τὸ σαφὲς εἰδέναι, κατέπλευσαν ἐς ἔμβατον τῆς ἐρυθραίας. ἡμέραι δὲ μάλιστα ἦσαν τῇ μυτιλήνῃ ἑαλωκυίᾳ ἑπτὰ, ὅτ' ἐς τὸ ἔμβατον κατέπλευσαν. πυθόμενοι δὲ τὸ σαφὲς, ἐβουλεύοντο ἐκ τῶν παρόντων. καὶ ἔλεξεν αὐτοῖς Τευτίαπλος ἀνὴρ ἠλεῖος, τάδε.

Παρανῖσχον δέ. παρανέτειλον. Φρυκτοὺς πολλούς. δηλονότι φιλίους. οἱ γὰρ φίλιοι, ἀνετείνοντο, καὶ ἠρεμούμενοι μέν, ἱστάμενοι δέ. οἱ δὲ πολέμιοι, κινούμενοι μὲν καὶ αὐτοί, σειόμενοι δὲ ὑπὸ τῶν ἀνατεινόντων. κίνησις γὰρ ὁ πόλεμος. Καὶ μὴ βοηθοῖεν. οἱ θηβαῖοι. Ἐν τούτῳ. τῷ γιγνομένῳ δηλονότι. Ἐνστάντες. ἐναντιωθέντες. Οἱ μέν, ἀπὸ τῶν πύργων. οἱ πλαταιεῖς καὶ ἄνωθεν, καὶ κάτωθεν τοὺς βοηθοῦντας τῶν πελοποννησίων ἔβαλον. Οἱ δ' ἐν τούτῳ. τῷ καιρῷ δηλονότι. Ἀπώσαντες. ῥίψαντες, ἵνα εὐχερῶς, καὶ ἀκωλύτως ἡ ἀνάβασις γίνοιτο. Ἵστατο ἐπὶ τοῦ χείλους. τοῦ ἔξωθεν δηλονότι. ὁ δὲ γὰρ ἕτερος τῆς. ἔνδον.

παρανῖσχον δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως πλαταιῆς ἀπὸ τοῦ τείχους φρυκτοὺς πολλοὺς πρότερον παρεσκευασμένους ἐς αὐτὸ τοῦτο, ὅπως ἀσαφῆ τὰ σημεῖα τῆς φρυκτωρίας τοῖς πολεμίοις, ᾖ καὶ μὴ βοηθοῖεν, ἄλλο τι νομίσαντες τὸ γιγνόμενον εἶναι, ἢ τὸ ὄν, πρὶν σφῶν οἱ ἄνδρες οἱ ἐξιόντες διαφύγοιεν, καὶ τοῦ ἀσφαλοῦς ἀντιλάβοιντο. οἱ δ' ὑπερβαίνοντες τῶν πλαταιῶν ἐν τούτῳ, ὡς οἱ πρῶτοι αὐτῶν ἀναβεβήκεσαν, καὶ τοῦ πύργου ἑκατέρου τοὺς φύλακας διαφθείραντες, ἐκεκρατήκεσαν, τάς τε διόδους τῶν πύργων αὐτοὶ ἐνστάντες ἐφύλασσον, μηδένα δι' αὐτῶν ἐπιβοηθεῖν. καὶ κλίμακας προσθέντες ἀπὸ τοῦ τείχους τοῖς πύργοις, καὶ ἐπαναβιβάσαντες ἄνδρας πλείους, οἱ μὲν, ἀπὸ τῶν πύργων, τοὺς ἐπιβοηθοῦντας καὶ κάτωθεν καὶ ἄνωθεν εἶργον βάλλοντες. οἱ δ' ἐν τούτῳ, οἱ πλείους πολλὰς προσθέντες κλίμακας ἅμα, καὶ τὰς ἐπάλξεις ἀπώσαντες, διὰ τοῦ μεταπυργίου ὑπερέβαινον. ὁ δὲ διακομιζόμενος ἀεί, ἵστατο ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς τάφρου. καὶ ἐντεῦθεν ἐτόξευόν τε, καὶ ἠκόντιζον, εἴ τις παραβοηθῶν παρὰ τὸ τεῖχος, κωλυτὴς γίγνοιτο τῆς διαβάσεως. ἐπεὶ δὲ πάντες διεπεπεραίωντο οἱ ἀπὸ τῶν πύργων, χαλεπῶς οἱ τελευταῖοι καταβαίνοντες, ἐχώρουν ἐπὶ τὴν τάφρον. καὶ ἐν τούτῳ οἱ τριακόσιοι αὐτοῖς ἐπεφέροντο, λαμπάδας ἔχοντες. οἱ μὲν οὖν πλαταιῆς, ἐκείνους ἑώρων μᾶλλον ἐκ τοῦ σκότους, ἑστῶτες ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς τάφρου, καὶ ἐτόξευόν τε, καὶ ἐσακόντιζον ἐς τὰ γυμνά. αὐτοὶ δὲ ἐν τῷ ἀφανεῖ ὄντες, ἧσσον διὰ τὰς λαμπάδας καθεωρῶντο, ὥστε φθάνουσι τῶν πλαταιῶν καὶ οἱ ὕστατοι διαβάντες τὴν τάφρον, χαλεπῶς δέ, καὶ βιαίως. κρύσταλλός τε γὰρ ἐπεπήγει οὐ βέβαιος ἐν αὐτῇ, ὥστ' ἐπελθεῖν, ἀλλ' οἷος ἀπηλιώτου, ἢ βορέου, ὑδατώδης μᾶλλον. καὶ ἡ νὺξ τοιούτῳ ἀνέμῳ ὑπονιφομένη, πολὺ τὸ ὕδωρ ἐν αὐτῇ ἐπεποιήκει, ὃ μόλις ὑπερέχοντες, ἐπεραιώθησαν. ἐγένετο δὲ καὶ ἡ διάφευξις αὐτοῖς μᾶλλον διὰ τοῦ χειμῶνος τὸ μέγεθος. ὁρμήσαντες δὲ ἀπὸ τῆς τάφρου οἱ πλαταιῆς, ἐχώρουν ἀθρόοι τὴν ἐς θήβας φέρουσαν ὁδόν, ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ τοῦ ἀνδροκράτους ἡρῷον, νομίζοντες ἥκιστα σφᾶς ταύτην αὐτοὺς ὑποτοπῆσαι τραπέσθαι, τὴν ἐς τοὺς πολεμίους. καὶ ἅμα ἑώρων τοὺς πελοποννησίους τὴν πρὸς κιθαιρῶνα καὶ δρυὸς κεφαλάς, τὴν ἐπ' ἀθηνῶν φέρουσαν μετὰ λαμπάδων διώκοντας. καὶ ἐπὶ μὲν ἓξ ἢ ἑπτὰ σταδίους οἱ πλαταιῆς τὴν ἐπὶ τῶν θηβῶν ἐχώρησαν. ἔπειθ' ὑποστρέψαντες, ᾖσαν τὴν πρὸς τὸ ὄρος φέρουσαν ὁδόν, ἐς ἐρυθράς, καὶ ὑσιάς, καὶ λαβόμενοι τῶν ὀρῶν, διαφεύγουσιν ἐς τὰς ἀθήνας ἄνδρες δώδεκα καὶ διακόσιοι ἀπὸ πλειόνων. εἰσὶ γάρ τινες αὐτῶν, οἳ ἀπετράποντο ἐς τὴν πόλιν πρὶν ὑπερβαίνειν. εἷς δ' ἐπὶ τῇ ἔξω τάφρῳ τοξότης ἐλήφθη. οἱ μὲν οὖν πελοποννήσιοι κατὰ χώραν ἐγένοντο, τῆς βοηθείας παυσάμενοι. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως πλαταιῆς, τῶν γεγενημένων εἰδότες οὐδέν, τῶν δὲ ἀποτραπομένων σφίσιν ἀπαγγειλάντων, ὡς οὐδεὶς περίεστι, κήρυκα ἐκπέμψαντες, ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, ἐσπένδοντο ἀναίρεσιν τοῖς νεκροῖς. μαθόντες δὲ τὸ ἀληθές, ἐπαύσαντο. οἱ μὲν δὴ τῶν πλαταιῶν ἄνδρες, οὕτως ὑπερβάντες, ἐσώθησαν. ἐκ δὲ τῆς λακεδαίμονος, τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος τελευτῶντος, ἐκπέμπεται Σάλαιθος ὁ λακεδαιμόνιος ἐς μυτιλήνην τριήρει. καὶ πλεύσας ἐς πύῤῥαν, καὶ ἐξ αὐτῆς πεζῇ κατὰ χαράδραν τινά, ᾗ ὑπερβατὸν ἦν τὸ περιτείχισμα, διαλαθὼν εἰσέρχεται ἐς τὴν μυτιλήνην, καὶ ἔλεγε τοῖς προέδροις,

Χαλεπῶς οἱ τελευταῖοι. οἱ τελευταῖοι τῶν καταβαινόντων ἀπὸ τῶν τῆς ὀροφῆς πύργων, χαλεπῶς ἀπεχώρουν, ἐπειδὴ οὐκ εἶχον τοὺς ὑποθέντας αὐτοῖς ἐπαμύνοντας.

Ἐς τὰ γυμνά. μέρη δηλονότι.

Ὥστ' ἐπελθεῖν. διαδραμεῖν.

Ἢ βορέου. ὁ ἢ σύνδεσμος, ἀντὶ τοῦ οὐ περίκειται. βορέας γάρ, βέβαιον ποιεῖ κρύσταλλον. ἀπηλιώτης δέ, ὑδατώδη.

Ἐν αὐτῇ. τῇ τάφρῳ.

Ἐς ἐρυθράς, καὶ ὑσιάς. δῆμοι βοιωτίας.

Κατὰ χώραν ἐγένοντο. ἡσύχασαν.

Ὡς οὐδεὶς περίεστιν. ἀντὶ τοῦ πάντες ἀπώλοντο.

Ἐκπέμψαντες. ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν.

Ἐσπένδοντο. σπονδὰς ἐξῄτουν ποιῆσαι ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν νεκρῶν.

Οἱ μὲν δὴ τῶν πλαταιέων. μετάβασις.

Ὑπερβάντες ἐσώθησαν. ζῶντες ἐφυλάχθησαν.

Τοῖς προέδροις. τοῖς ἄρχουσι τῶν μυτιληναίων.

Ὅτι.

Ξυνεμετρήσαντο. ἔλαβον τὸ ὕψος τοῦ τείχους, καὶ πρὸς τοῦτο ἡρμόσαντο τὰς κλίμακας· ἔλαβον δὲ ἐκ τῶν πλίνθων τῶν ἐποικοδομουμένων ἀλλήλαις, τό, τε πλῆθος αὐτῶν ἀριθμήσαντες, καὶ τὸ πάχος συνεκμετρούμενοι. Ταῖς ἐπιβολαῖς. ταῖς συνθέσεσι. Πρὸς σφᾶς. τοὺς Πλαταιέας. Οὐκ ἐξαλήλιμμένον. οὐ κεχρισμένον. Τοῦ τείχους. δηλονότι θεῖναι κλίμακας. Οὕτως ἔλαβον. ἐνόησαν. Καὶ ἦν ξυνεχῆ. τὰ οἰκήματα δηλονότι. Διὰ δέκα δὲ ἐπάλξεων. μετὰ δέκα. Ἀλλὰ δι᾽ αὐτῶν μέσων. θύρας τινὰς εἶχον ἐν αὐτοῖς τοῖς πύργοις, ὥστε δι᾽ αὐτῶν ἐξιέναι, εἴ τις ἀπὸ πύργου εἰς πύργον ἕτερον ἤθελεν ἀπελθεῖν.

ξυνεμετρήσαντο δὲ ταῖς ἐπιβολαῖς τῶν πλίνθων ᾗ ἔτυχε πρὸς σφᾶς οὐκ ἐξαλήλιμμένον τὸ τεῖχος αὐτῶν. ἠριθμοῦντο δὲ πολλοὶ ἅμα τὰς ἐπιβολάς, καὶ ἔμελλον οἱ μέν τινες, ἁμαρτήσεσθαι, οἱ δὲ πλείους, τεύξεσθαι τοῦ ἀληθοῦς λογισμοῦ. ἄλλως τε καὶ πολλάκις ἀριθμοῦντες, καὶ ἅμα οὐ πολὺ ἀπέχοντες, ἀλλὰ ῥᾳδίως καθορωμένου ἐς ὃ ἐβούλοντο τοῦ τείχους. τὴν μὲν οὖν ξυμμέτρησιν τῶν κλιμάκων, οὕτως ἔλαβον, ἐκ τοῦ πάχους τῆς πλίνθου εἰκάσαντες τὸ μέτρον. τὸ δὲ τεῖχος ἦν τῶν Πελοποννησίων τοιόνδε τῇ οἰκοδομήσει. εἶχε μὲν δύο τοὺς περιβόλους πρός τε Πλαταιῶν, καὶ εἴ τις ἔξωθεν ἀπ᾽ Ἀθηνῶν ἐπίοι. διεῖχον δὲ οἱ περίβολοι ἑκκαίδεκα πόδας μάλιστα ἀπ᾽ ἀλλήλων. τὸ οὖν μεταξὺ τοῦτο, οἱ ἑκκαίδεκα πόδες, τοῖς φύλαξιν οἰκήματα διανενεμημένα, ᾠκοδόμητο. καὶ ἦν ξυνεχῆ, ὥστε ἓν φαίνεσθαι τεῖχος παχύ, ἐπάλξεις ἔχον ἀμφοτέρωθεν. διὰ δέκα δὲ ἐπάλξεων πύργοι ἦσαν μεγάλοι, καὶ ἰσοπλατεῖς τῷ τείχει, διήκοντες ἔς τε τὸ ἔσω μέτωπον αὐτοῦ, καὶ οἱ αὐτοὶ καὶ ἐς τὸ ἔξω, ὥστε πάροδον μὴ εἶναι παρὰ πύργον, ἀλλὰ δι᾽ αὐτῶν μέσων διῇσαν. τὰς οὖν νύκτας ὁπότε χειμὼν εἴη νοτερός, τὰς μὲν ἐπάλξεις, ἀπέλειπον. ἐκ δὲ τῶν πύργων ὄντων δι᾽ ὀλίγου καὶ ἄνωθεν στεγανῶν, τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο. τὸ μὲν οὖν τεῖχος ᾧ περιεφρουροῦντο οἱ Πλαταιῆς, τοιοῦτον ἦν. οἱ δ᾽ ἐπειδὴ παρεσκεύαστο αὐτοῖς, τηρήσαντες νύκτα χειμέριον ὕδατι καὶ ἀνέμῳ, καὶ ἅμ᾽ ἀσέληνον, ἐξῇσαν. ἡγοῦντο δὲ οἵπερ καὶ τῆς πείρας αἴτιοι ἦσαν. καὶ πρῶτον μὲν τὴν τάφρον διέβησαν, ἣ περιεῖχεν αὐτούς. ἔπειτα προσέμιξαν τῷ τείχει τῶν πολεμίων, λαθόντες τοὺς φύλακας, ἀνὰ τὸ σκοτεινὸν μέν, οὐ προϊδόντων αὐτῶν, ψόφῳ δέ, τῷ ἐκ τοῦ προσιέναι αὐτούς, ἀντιπαταγοῦντος τοῦ ἀνέμου, οὐ κατακουσάντων. ἅμα δὲ καὶ διέχοντες πολὺ ᾖσαν, ὅπως τὰ ὅπλα μὴ κρουόμενα πρὸς ἄλληλα, αἴσθησιν παρέχοι. ἦσαν δὲ εὐσταλεῖς τε τῇ ὁπλίσει, καὶ τὸν ἀριστερὸν μόνον πόδα ὑποδεδεμένοι ἀσφαλείας ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν πηλόν. κατὰ οὖν μεταπύργιον προσέμισγον πρὸς τὰς ἐπάλξεις, εἰδότες ὅτι ἐρῆμοί εἰσι, πρῶτον μὲν οἱ τὰς κλίμακας φέροντες, καὶ προσέθεσαν. ἔπειτα ψιλοὶ δώδεκα ξὺν ξιφιδίῳ, καὶ θώρακι ἀνέβαινον, ὧν ἡγεῖτο Ἀμμέας ὁ Κοροίβου, καὶ πρῶτος ἀνέβη. μετὰ δὲ αὐτόν, οἱ ἑπόμενοι ἕξ, ἐφ᾽ ἑκάτερον τῶν πύργων ἀνέβαινον. ἔπειτα ψιλοὶ ἄλλοι μετὰ τούτους ξὺν δορατίοις ἐχώρουν, οἷς ἕτεροι κατόπιν τὰς ἀσπίδας ἔφερον, ὅπως ἐκεῖνοι ῥᾷον προσβαίνοιεν, καὶ ἔμελλον δώσειν ὁπότε πρὸς τοῖς πολεμίοις εἶεν. ὡς δὲ ἄνω πλείους ἐγένοντο, ᾔσθοντο οἱ ἐκ τῶν πύργων φύλακες. κατέβαλε γάρ τις τῶν Πλαταιῶν, ἀντιλαμβανόμενος ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων κεραμίδα, ἣ πεσοῦσα, δοῦπον ἐποίησε. καὶ αὐτίκα βοὴ ἦν. τὸ δὲ στρατόπεδον, ἐπὶ τὸ τεῖχος ὥρμησεν. οὐ γὰρ ᾔδει ὅ, τι ἦν τὸ δεινόν, σκοτεινῆς νυκτός, καὶ χειμῶνος ὄντος. καὶ ἅμα οἱ ἐν τῇ πόλει τῶν Πλαταιῶν ὑπολελειμμένοι ἐξελθόντες, προσέβαλλον τῷ τείχει τῶν Πελοποννησίων ἐκ τοὔμπαλιν, ἢ οἱ ἄνδρες αὐτῶν ὑπερέβαινον, ὅπως ἥκιστα πρὸς αὐτοὺς τὸν νοῦν ἔχοιεν. ἐθορυβοῦντο μὲν οὖν κατὰ χώραν μένοντες. βοηθεῖν δὲ οὐδεὶς ἐτόλμα ἐκ τῆς ἑαυτῶν φυλακῆς, ἀλλ᾽ ἐν ἀπόρῳ ἦσαν εἰκάσαι τὸ γιγνόμενον. καὶ οἱ τριακόσιοι αὐτῶν, οἷς ἐτέτακτο παραβοηθεῖν εἴ τι δέοι, ἐχώρουν ἔξω τοῦ τείχους πρὸς τὴν βοήν. φρυκτοί τε ἤροντο ἐς τὰς Θήβας πολέμιοι.

Νοτερός. δίυγρος, καὶ ὑετὸν ἔχων. ἔστι γὰρ καὶ ἕτερος μὴ τοιοῦτος, ἀλλὰ κρυώδης, καὶ καυσώδης. Δι᾽ ὀλίγου. ἀντὶ τοῦ ἐγγύθεν. ἐπεὶ διὰ δέκα ἐπάλξεων μόνον ἦσαν οἱ πύργοι. Στεγανῶν. στέγην ἐχόντων. Οἱ δ᾽ ἐπειδή. οἱ Πλαταιεῖς τὰ κατὰ σκοπὸν ἐποίησαν. Καὶ τῆς πείρας. οἵπερ καὶ τῆς πειραθείσης ἐξόδου, αἴτιοι ἦσαν. ἐμφαίνει δὲ τὸν μάντιν, καὶ τὸν στρατηγόν. Εὐσταλεῖς τε. εὔζωνοι. Καὶ τὸν ἀριστερὸν μόνον. ὑπεδέδεντο τὸν μὲν ἕνα τῶν ποδῶν, δι᾽ ἀσφάλειαν. τὸν δὲ ἕτερον γυμνὸν εἶχον διὰ κουφότητα. Ἀντιλαμβανόμενος. ἀποδρασσόμενος. Καὶ αὐτίκα βοὴ ἦν. λείπει ἐν ἄλλῳ τὸ ἦν. Τὸ δὲ στρατόπεδον. τῶν Πελοποννησίων. Κατὰ χώραν μένοντες. ἡσυχάζοντες. Βοηθεῖν δὲ οὐδεὶς ἐτόλμα. ἀντὶ τοῦ καταλιπὼν τὴν ἑαυτοῦ φυλακήν. Ἀλλ᾽ ἐν ἀπόρῳ. ἦσαν. ἀπορίαν εἶχον, μέχρι τοῦ εἰκασμοῦ. Καὶ οἱ τριακόσιοι αὐτῶν. οὐδαμοῦ μὲν ἔφη περὶ τούτων τῶν τριακοσίων. δῆλον δὲ ὅτι κατὰ τὸ σιωπώμενον ἐτάχθησαν. οὐ γὰρ ἂν νῦν ἐμέμνητο αὐτῶν.

Ἡ δόκησις. ἔδοξε. Καὶ ἄπορα νομίζοντες. ἀντὶ τοῦ τί δεῖ ποιεῖν ἀπέγνωσαν. Ἐπήγγελλον. ἐζήτουν. Καὶ ἐκείνους εἶδον. ἀναχωρήσαντας δηλονότι. Ἐν τοῖς. ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις, οἱ τοῖς ἀθηναίοις. Νῆες ἅμ' αὐτοῖς ἐνεργοί. αἱ τὸ ἔργον ποιοῦσαι τῶν νεῶν· τουτέστι, πλόϊμαι, καὶ χρησταί. Τρισχίλιοι μὲν οἱ πρῶτοι. ἐπέμφθησαν γὰρ ἐκεῖ πρῶτοι, καὶ δεύτεροι. οἱ μὲν οὖν πρῶτοι, ἔμειναν ἕως ἁλώσεως τῆς πόλεως, πολιορκοῦντες. οἱ δὲ δεύτεροι, οἱ μετὰ φορμίωνος, πρὸ τῆς ἁλώσεως ἀνεχώρησαν. Ἑξακόσιοι δὲ, καὶ χίλιοι. δι' ὅλου φησὶ μέχρι τῆς πολιορκίας ὑπέμεινεν ὁ ἀριθμός. Τὸν ὁ ὁπλίτης. ἔφερον. ἐλάμβανον. Ἐπληρώθησαν. ἀνθρώπων δηλονότι.

ἡ δόκησις αὐτῶν. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι ὁρῶντες πολὺν τὸν παράλογον, τά τε ὑπὸ τῶν λεσβίων ῥηθέντα ἡγοῦντο οὐκ ἀληθῆ, καὶ ἄπορα νομίζοντες, ὡς αὐτοῖς καὶ οἱ ξύμμαχοι ἅμα οὐ παρῆσαν, καὶ ἠγγέλλοντο καὶ αἱ περὶ τὴν πελοπόννησον τριάκοντα νῆες τῶν ἀθηναίων, τὴν περιοικίδα αὐτῶν πορθοῦσαι, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. ὕστερον δὲ ναυτικὸν παρεσκεύαζον ὅτι πέμψουσιν ἐς τὴν λέσβον, καὶ κατὰ πόλεις ἐπήγγελλον τεσσαράκοντα νεῶν πλῆθος, καὶ ναύαρχον προσέταξαν Ἀλκίδαν, ὃς ἔμελλεν ἐπιπλεύσεσθαι. ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ ἀθηναῖοι ταῖς ἑκατὸν ναυσίν, ἐπειδὴ καὶ ἐκείνους εἶδον. καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, ὃν αἱ νῆες ἔπλεον, ἐν τοῖς, πλεῖσται δὴ νῆες ἅμ' αὐτοῖς ἐνεργοὶ κάλλει ἐγένοντο, παραπλήσιαι δὲ καὶ ἔτι πλείους, ἀρχομένου τοῦ πολέμου. τήν τε γὰρ ἀττικήν, καὶ εὔβοιαν, καὶ σαλαμῖνα, ἑκατὸν ἐφύλασσον. καὶ περὶ πελοπόννησον, ἕτεραι ἑκατὸν ἦσαν. χωρὶς δὲ, αἱ περὶ ποτίδαιαν, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις χωρίοις. ὥστε αἱ πᾶσαι ἅμα ἐγίγνοντο ἐν ἑνὶ θέρει διακόσιαι, καὶ πεντήκοντα. καὶ τὰ χρήματα τοῦτο μάλιστα ὑπανάλωσε μετὰ ποτιδαίας. τήν τε γὰρ ποτίδαιαν δίδραχμοι ὁπλῖται ἐφρούρουν. αὑτῷ γὰρ καὶ ὑπηρέτῃ δραχμὴν ἐλάμβανε τῆς ἡμέρας. τρισχίλιοι μὲν οἱ πρῶτοι, ὧν οὐκ ἐλάσσους διεπολιόρκησαν. ἑξακόσιοι δὲ καὶ χίλιοι μετὰ φορμίωνος, οἳ προαπῆλθον. νῆές τε αἱ πᾶσαι τὸν αὐτὸν μισθὸν ἔφερον. τὰ μὲν οὖν χρήματα, οὕτως ὑπανηλώθη τὸ πρῶτον. καὶ νῆες τοσαῦται δὴ πλεῖσται ἐπληρώθησαν. Μυτιληναῖοι δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὃν οἱ λακεδαιμόνιοι περὶ τὸν ἰσθμὸν ἦσαν, ἐπὶ μήθυμναν, ὡς προδιδομένην ἐστράτευσαν κατὰ γῆν, αὐτοί τε, καὶ οἱ ἐπίκουροι. καὶ προσβαλόντες τῇ πόλει, ἐπειδὴ οὐ προυχώρει ᾗ προσεδέχοντο, ἀπῆλθον ἐπ' ἀντίσσης, καὶ πύρρας, καὶ ἐρέσου. καὶ καταστησάμενοι τὰ ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις βεβαιότερα, καὶ τείχη κρατύναντες, διὰ τάχους ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου. ἐστράτευσαν δὲ καὶ οἱ μηθυμναῖοι, ἀναχωρησάντων αὐτῶν ἐπ' ἄντισσαν. καὶ ἐκ βοηθείας τινὸς γενομένης, πληγέντες ὑπό τε τῶν ἀντισσαίων, καὶ τῶν ἐπικούρων, ἀπέθανόν τε πολλοί, καὶ ἀνεχώρησαν οἱ λοιποὶ κατὰ τάχος. οἱ δ' ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι ταῦτα, τούς τε μυτιληναίους τῆς γῆς κρατοῦντας, καὶ τοὺς σφετέρους στρατιώτας οὐχ ἱκανοὺς ὄντας εἴργειν, πέμπουσι περὶ τὸ φθινόπωρον ἤδη ἀρχόμενον, πάχητα τὸν ἐπικούρου στρατηγόν, καὶ χιλίους ὁπλίτας ἑαυτῶν. οἱ δέ, αὐτερέται πλεύσαντες τῶν νεῶν, ἀφικνοῦνται, καὶ περιτειχίζουσι μυτιλήνην ἐν κύκλῳ ἁπλῷ τείχει. φρούρια δ' ἔστιν ᾗ ἐπὶ τῶν καρτερῶν ἐγκατοικοδομεῖται. καὶ ἡ μὲν μυτιλήνη κατὰ κράτος ἤδη ἀμφοτέρωθεν, καὶ ἐκ γῆς, καὶ ἐκ θαλάσσης εἴργετο, καὶ ὁ χειμὼν ἤρχετο γίγνεσθαι. προσδεόμενοι δὲ οἱ ἀθηναῖοι χρημάτων ἐς τὴν πολιορκίαν, καὶ αὐτοὶ ἐσενεγκόντες, τότε πρῶτον ἐσφορὰν διακόσια τάλαντα, ἐξέπεμψαν, καὶ ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους ἀργυρολόγους, ναῦς δώδεκα. καὶ Λυσικλέα πέμπτον αὐτὸν στρατηγόν. ὁ δὲ, ἄλλα τε ἠργυρολόγει, καὶ περιέπλει. καὶ τῆς καρίας ἐκ μυοῦντος ἀναβὰς διὰ τοῦ μαιάνδρου πεδίου μέχρι τοῦ σανδίου λόφου, ἐπιθεμένων τῶν καρῶν, καὶ ἀναιιτῶν, αὐτός τε διαφθείρεται, καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς πολλοί. τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος, οἱ πλαταιῆς, ἔτι γὰρ ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ τῶν πελοποννησίων, καὶ βοιωτῶν, ἐπειδὴ τῷ τε σίτῳ ἐπιλιπόντι ἐπιέζοντο, καὶ ἀπὸ τῶν ἀθηνῶν οὐδεμία ἦν ἐλπὶς τιμωρίας, οὐδὲ ἄλλη σωτηρία ἐφαίνετο, ἐπιβουλεύουσιν αὐτοί τε, καὶ ἀθηναίων οἱ ξυμπολιορκούμενοι, πρῶτον μὲν πάντες ἐξελθεῖν, καὶ ὑπερβῆναι τὰ τείχη τῶν πολεμίων, ἢν δύνωνται βιάσασθαι, ἐσηγησαμένου τὴν πεῖραν αὐτοῖς, Θεαινέτου τε τοῦ Τιμίδου, ἀνδρὸς μάντεως, καὶ Εὐπολπίδου τοῦ Δαϊμάχου, ὃς καὶ ἐστρατήγει. ἔπειτα οἱ μὲν ἡμίσεις ἀπώκνησάν πως, τὸν κίνδυνον μέγαν ἡγησάμενοι. ἐς δὲ ἄνδρας διακοσίους καὶ εἴκοσι μάλιστα ἐνέμειναν τῇ ἐξόδῳ ἐθελονταί, τρόπῳ τοιῷδε. κλίμακας ἐποιήσαντο ἴσας τῷ τείχει τῶν πολεμίων.

Καὶ τείχη κρατύναντες. ἰσχυρὰ ποιήσαντες.

Πληγέντες. μεγάλως νικηθέντες. οἱ μηθυμναῖοι.

Πληγὴ γὰρ κατὰ πόλεμον, καὶ τραῦμα, ἡ ἰσχυρὰ ἧττα.

Οὐχ ἱκανοὺς ὄντας εἴργειν. τοὺς μυτιληναίους.

Καὶ ἐκ θαλάσσης εἴργετο. ὑπὸ τῶν ἀθηναίων.

Ἐς τὴν πολιορκίαν. τῶν μυτιληναίων.

Οἱ πλαταιεῖς. τὸ ἑξῆς οὕτως. οἱ πλαταιεῖς ἐπειδὴ τῷ τε σίτῳ. τὰ γὰρ ἄλλα, διὰ μέσου.

Τιμωρίας. ἐκδικήσεως.

Τὴν πεῖραν αὐτοῖς. τὴν πρᾶξιν.

Ἀπώκνησάν πως. ἀνεβάλλοντο.

Τῶν πολεμίων. τῶν πελοποννησίων.

ξυνεμετρήσαντο

Τετάχαται. περιγεγραμμέναι εἰσίν. Η ἀπ᾽ ἀμφοτέρων. ἀπό τε ἡμῶν τῶν λακεδαιμονίων καὶ τῶν μιτυληναίων. Οὐ γὰρ ἐν τῇ ἀττικῇ ἔσται. οὐ γὰρ ἐν τῇ ἀττικῇ ἔσται ὁ πόλεμος, ἐν δὲ τῇ ὑμετέρᾳ, δι᾽ ἣν ὠφελοῦνται οἱ ἀθηναῖοι, χρήματα λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν συμμάχων. καὶ μείονα ἔσται αὐτοῖς. ἂν ὑμᾶς καταστρέψωνται. τά τε παρ᾽ ἡμέτερα προσλήψονται πρότερον οὐ φορολογοῦντες ὑμᾶς, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ἄλλων βεβαίως ἕξουσιν. οὐδεὶς καὶ γὰρ ἀποστήσεται, γνοὺς μιτυληναίοις δεδουλωμένοις. Η πρόσοδος. ἡ πρόσοδος τῶν χρημάτων τοῖς ἀθηναίοις. ὅρα τὴν σύνταξιν. Καταστρέψονται. δουλώσονται. Η οἱ πρὶν δουλεύοντες.

τετάχαται. ὥστε οὐκ εἰκὸς αὐτοὺς περιουσίαν νεῶν ἔχειν, ἢν ὑμεῖς ἐν τῷ θέρει τῷδε, ναυσί τε καὶ πεζῷ ἅμα ἐπεσβάλητε τὸ δεύτερον. ἀλλ᾽ ἢ ὑμᾶς οὐκ ἀμυνοῦνται ἐπιπλέοντας, ἢ ἀπ᾽ ἀμφοτέρων ἀποχωρήσονται. νομίσῃ τε μηδεὶς ἀλλοτρίας γῆς πέρι, οἰκεῖον κίνδυνον ἕξειν. ᾧ γὰρ δοκεῖ μακρὰν ἀπεῖναι ἡ λέσβος, τὴν ὠφέλειαν αὐτῷ ἐγγύθεν παρέξει. οὐ γὰρ ἐν τῇ ἀττικῇ ἔσται ὁ πόλεμος, ὥς τις οἴεται, ἀλλὰ δι᾽ ἣν ἡ ἀττικὴ ὠφελεῖται. ἔστι δὲ τῶν χρημάτων ἀπὸ τῶν ξυμμάχων ἡ πρόσοδος, καὶ ἔτι μείζων ἔσται, εἰ ἡμᾶς καταστρέψονται. οὔτε γὰρ ἀποστήσεται ἄλλος, τά τε ἡμέτερα προσγενήσεται, πάθοιμεν τ᾽ ἂν δεινότερα, ἢ οἱ πρὶν δουλεύοντες. βοηθησάντων δὲ ὑμῶν προθύμως, πόλιν τε προσλήψεσθε ναυτικὸν ἔχουσαν μέγα, οὗπερ ὑμῖν μάλιστα προσδεῖ, καὶ ἀθηναίους ῥᾷον καθαιρήσετε, ὑφαιροῦντες αὐτῶν τοὺς ξυμμάχους. θρασύτερον γὰρ πᾶς τις προσχωρήσεται. τήν τε αἰτίαν ἀποφεύξεσθε, ἣν εἴχετε μὴ βοηθεῖν τοῖς ἀφισταμένοις. ἢν δ᾽ ἐλευθεροῦντες φαίνησθε, τὸ κράτος τοῦ πολέμου βεβαιότερον ἕξετε. αἰσχυνθέντες οὖν τάς τε τῶν ἑλλήνων ἐς ὑμᾶς ἐλπίδας, καὶ δία τὸν ὀλύμπιον, ἐν οὗ τῷ ἱερῷ ἴσα καὶ ἱκέται ἐσμέν, ἐπαμύνατε μιτυληναίοις ξύμμαχοι γενόμενοι. καὶ μὴ πρόησθε ἡμᾶς, ἴδιον μὲν τὸν κίνδυνον τῶν σωμάτων παραβαλλομένους, κοινὴν δὲ τὴν ἐκ τοῦ κατορθῶσαι ὠφέλειαν ἅπασι δώσοντας, ἔτι δὲ κοινοτέραν τὴν βλάβην, εἰ μὴ πεισθέντων ὑμῶν, σφαλησόμεθα. γίγνεσθε δὲ ἄνδρες, οἵουσπερ ὑμᾶς, οἵ τε ἕλληνες ἀξιοῦσι, καὶ τὸ ἡμέτερον δέος βούλεται.

Τοιαῦτα μὲν οἱ μιτυληναῖοι εἶπον, οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐπειδὴ ἤκουσαν, προσδεξάμενοι τοὺς λόγους, ξυμμάχους τε τοὺς λεσβίους ἐποιήσαντο, καὶ τὴν ἐς τὴν ἀττικὴν ἐσβολήν, τοῖς τε ξυμμάχοις παροῦσι κατὰ τάχος ἔφραζον ἰέναι ἐς τὸν ἰσθμὸν τοῖς δύο μέρεσιν ὡς ποιησόμενοι, καὶ αὐτοὶ πρῶτοι ἀφίκοντο. καὶ ὁλκοὺς παρεσκεύαζον τῶν νεῶν ἐν τῷ ἰσθμῷ, ὡς ὑπεροίσοντες ἐκ τῆς κορίνθου ἐς τὴν πρὸς ἀθήνας θάλασσαν. καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα ἐπιόντες. καὶ οἱ μέν, προθύμως ταῦτα ἔπρασσον. οἱ δὲ ἄλλοι ξύμμαχοι, βραδέως τε ξυνελέγοντο, καὶ ἐν καρποῦ ξυγκομιδῇ ἦσαν, καὶ ἀρρωστίᾳ τοῦ στρατεύειν. αἰσθόμενοι δὲ αὐτοὺς οἱ ἀθηναῖοι διὰ κατάγνωσιν ἀσθενείας σφῶν παρασκευαζομένους, δηλῶσαι βουλόμενοι ὅτι οὐκ ὀρθῶς ἐγνώκασιν, ἀλλ᾽ οἷοί τέ εἰσι μὴ κινοῦντες τὸ ἐπὶ λέσβῳ ναυτικόν, καὶ τὸ ἀπὸ πελοποννήσου ἐπιὸν ῥᾳδίως ἀμύνεσθαι, ἐπλήρωσαν ναῦς ἑκατόν, ἐσβάντες αὐτοί τε, πλὴν ἱππέων, καὶ πεντακοσιομεδίμνων, καὶ οἱ μέτοικοι, καὶ παρὰ τὸν ἰσθμὸν ἀναγαγόντες, ἐπίδειξίν τε ἐποιοῦντο, καὶ ἀποβάσεις τῆς πελοποννήσου

τὸ ἐ. οἱ πρὶν δουλεύοντες οὐκ ἀπὸ τοῦ πρότερον ἡμῖν δουλεύοντες νεωτέρον, ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῦ πρὶν ἀποστῆναι δηλονότι δουλεύοντες, καὶ οὐ μετὰ τὸ ἀποστῆναι.

Βοηθησάντων δὲ ὑμῶν. τῶν λακεδαιμονίων.

Προσλήψεσθε. κτήσεσθε.

Καθαιρήσετε. καταβαλεῖτε.

Υφαιροῦντες αὐτῶν. κατ᾽ ὀλίγον ἀποσπῶντες.

Θρασύτερον. θαρσαλεώτερον.

Προσχωρήσεται. προσχωρήσει ὑμῖν δηλονότι.

Τὸ κράτος τοῦ πολέμου. τὸ δύνασθαι δηλονότι περιγενέσθαι ἐν τῷ πολέμῳ.

Ισα, καὶ ἱκέται ἐσμέν. ὅμοιοι, καὶ ἴσοι ἱκέταις ἐσμέν. τὸ ἴσα, καὶ ἱκέται ἐσμὲν φησί, ἐπειδὴ καὶ συμμαχίαν αὐτοῖς προσάγουσιν. ὥστε καθὸ μὲν κινδυνεύουσιν, ἱκέται εἰσί. καθὸ δὲ συμμαχίαν διδόασιν, οὐ παντάπασιν ἱκέται, ἀλλ᾽ ὥσπερ ἱκέται. Καὶ μὴ πρόησθε ἡμᾶς. ἀπολέσητε. Τὸν κίνδυνον. τοῦτο ἀπὸ τῆς δαπάνης ἀκουστέον, καὶ τῶν ἀναλωμάτων. Ἅπασι διδόντας. δώσοντας. Ανδρες. ἀνδρεῖοι. πρόθυμοι. Προσδεξάμενοι τοὺς λόγους. τῶν μιτυληναίων. Ες τὸν ἰσθμὸν τοῖς δύο μέρεσιν. ἵνα τὸ μὲν τριτημόριον μείνῃ, φυλάττον τὴν πόλιν ἑκάστων. τὸ δὲ διμοιρον, ἐπὶ τὸν πόλεμον ἔλθῃ. Ως ποιησόμενοι. τὴν εἰσβολὴν δηλονότι. Καὶ ὁλκοὺς παρεσκεύαζον. οἱ ὁλκοί, ὄργανα ἐστίν, οἷς αἱ νῆες ἕλκονται. Αμα ἐπιόντες. Κατὰ τῶν ἀθηναίων δηλονότι. Προθύμως ταῦτα ἔπρασσον. ἀντιφορικῶς εἶπεν, ἀντὶ τοῦ οὐ προθύμως ἐστράτευον. Ξυγκομιδῇ. συλλογῇ. Εγνώκασιν. οἱ πελοποννήσιοι. Εἰσὶ μὴ κινοῦντες. οἱ ἀθηναῖοι. Πλὴν ἱππέων, καὶ πεντακοσιομεδίμνων. ἔστιν ἀθήνῃσι πολιτικὰ συντάγματα, δι᾽ ὧν τὸ ἀκριβὲς τιμητικὸν πεντακοσιομέδιμνοι. τὸ δὲ δεύτερον, ἱππεῖς. τὸ δὲ τρίτον, ζυγῖται. τὸ δὲ τέταρτον, θῆτες. οἱ μὲν οὖν πεντακοσιομέδιμνοι, οὐκ ἠναγκάσθησαν ἐμβῆναι εἰς τὰς ναῦς, ὡς μεγίστην τιμὴν ἔχοντες ἐν τῇ πόλει, διὰ τὸ πολλὰ τελεῖν. οἱ δὲ ἱππεῖς, ὅτι οὐκ ἦν τούτων χρεία. Επίδειξίν τε, δεῖξιν στρατειᾶς.

Καὶ πρὸς ὅ, τι χρὴ στῆναι. καὶ ὁμᾶς τοὺς δυναμένους ἀντίστασθαι αὐτῷ. Προσθέμενον. εἰς ταυτὸ συνελθόν. Καὶ ἀπὸ θεραπείας. τὸ παρὰ τεκμήρια τίθεικε, δι' ὧν συνίστησιν ὅτι οὐχὶ διὰ δικαιοσύνην μέχρι τοῦδε ἀπέσχοντο ὁμῶν οἱ ἀθηναῖοι, ἀλλὰ διὰ πανουργίαν. ἓν μὲν, τὸ κατὰ τὴν εὐπρέπειαν τοῦ λόγου. δεύτερον δὲ, τὸ γνώμης μᾶλλον ἐφόδῳ, ἢ ἰσχύι τὰ πράγματα φαίνεσθαι καταλαβεῖν. τρίτον, τὸ φοβεῖσθαι τὸ ναυτικὸν τῶν μιτυληναίων. τέταρτον, τὸ θεραπεύεσθαι πρὸς τῶν μιτυληναίων, κολακείᾳ μὲν κοινῇ τοὺς ἀθηναίους. ἰδίως δὲ, τῶν προεστώτων ἕκαστον. Ἐπὶ πολύ γ' ἂν ἐδοκοῦμεν δυνηθῆναι. ἐδυνήθημεν διαφυγεῖν τὴν δουλείας, εἰ μὴ ἔφθασεν ὁ πόλεμος τῶν πελοποννησίων. τεκμήρια γὰρ ὄν ἡμῖν, τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους ὑπ' ἀθηναίων γινόμενα.

Ὅτι τοῖς ἄλλοις. ὅπερ δὲ τοῖς ἄλλοις ἡ τῆς εὐνοίας φησὶ, τὸ πιστεύειν ἀλλήλοις βεβαίως, τοῦτο ἡμῖν ὁ φόβος παρεῖχε, βέβαιον φυλάττειν ἡμᾶς τὰς πρὸς ἀλλήλους πίστεις διὰ τὸν φόβον.

Καὶ ὁποτέροις θᾶσσον. ὁπότεροι δ' ἂν ἡμῶν ἔφθασαν ἀπαλλαγῆναι τοῦ φόβου, καὶ θαρσῆσαι, ὡς ἐν ἀκινδύνῳ ὄντες, οὕτω καὶ λύσειν ἔμελλον τὰς σπονδάς.

Ὥστε εἴ τῳ δοκοῦμεν ἀδικεῖν. εἴ τινι δοκοῦμεν ἀδικεῖν, ὅτι πρότεροι γεγόναμεν ἀποστάντες ἀπ' αὐτῶν, καὶ μὴ

» καὶ πρὸς ὅ, τι χρὴ στῆναι, οὐκ ἀνομοίως ἐχειρώσαντο. τό, τε ναυτικὸν ἡμῶν παρεῖχέ τινα φόβον, μή ποτε καθ' ἓν γενόμενον, ἢ ὑμῖν, ἢ ἄλλῳ τῳ προσθέμενον, κίνδυνον σφίσι παράσχῃ. τὰ δὲ, καὶ ἀπὸ θεραπείας τοῦ τε κοινοῦ αὐτῶν, καὶ τῶν αἰεὶ προεστώτων, περιεγιγνόμεθα. οὐ μέντοι ἐπὶ πολύ γ' ἂν ἐδοκοῦμεν δυνηθῆναι, εἰ μὴ ὁ πόλεμος ὅδε κατέστη, παραδείγμασι χρώμενοι τοῖς ἐς τοὺς ἄλλους. τίς οὖν αὕτη ἢ φιλία ἐγίγνετο, ἢ ἐλευθερία πιστή, ἐν ᾗ παρὰ γνώμην ἀλλήλους ὑπεδεχόμεθα; καὶ οἱ μὲν, ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ δεδιότες, ἐθεράπευον. ἡμεῖς δὲ, ἐκείνους ἐν τῇ ἡσυχίᾳ τὸ αὐτὸ ἐποιοῦμεν. ὅ, τι, τοῖς ἄλλοις μάλιστα εὔνοια πίστιν βεβαιοῖ, ἡμῖν τοῦτο ὁ φόβος ἐχυρὸν παρεῖχε. δέει τε τὸ πλέον, ἢ φιλίᾳ κατεχόμενοι, ξύμμαχοι ἦμεν. καὶ ὁποτέροις θᾶσσον παράσχοι ἀσφάλεια θάρσος, οὗτοι πρότεροί τι καὶ παραβήσεσθαι ἔμελλον. ὥστε εἴ τῳ δοκοῦμεν ἀδικεῖν, προαποστάντες διὰ τὴν ἐκείνων μέλλησιν τῶν ἐς ἡμᾶς δεινῶν, αὐτοὶ οὐκ ἀνταναμείναντες, σαφῶς εἰδέναι εἴ τι αὐτῶν ἔσται, οὐκ ὀρθῶς σκοπεῖ. εἰ γὰρ δυνατοὶ ἦμεν ἐκ τοῦ ἴσου καὶ ἀντεπιβουλεῦσαι, καὶ ἀντεπιμελλῆσαι, τί ἔδει ἡμᾶς ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐπ' ἐκείνοις εἶναι; ἐπ' ἐκείνοις δὲ ὄντος αἰεὶ τοῦ ἐπιχειρεῖν, καὶ ἐφ' ὑμῖν εἶναι δεῖ τὸ προαμύνασθαι. τοιαύτας ἔχοντες προφάσεις καὶ αἰτίας, ὦ λακεδαιμόνιοι, καὶ ξύμμαχοι, ἀπέστημεν. σαφεῖς μὲν τοῖς ἀκούουσι γνῶναι, ὡς εἰκότως ἐδράσαμεν, ἱκανὰς δὲ ἡμᾶς ἐκφοβῆσαι, καὶ πρὸς ἀσφάλειάν τινα τρέψαι, βουλομένους μὲν καὶ πάλαι, ὅτε ἔτι ἐν τῇ εἰρήνῃ ἐπεμψάμεν ὡς ὑμᾶς περὶ ἀποστάσεως, ὑμῶν δὲ οὐ προσδεξαμένων, κωλυθέντες. νῦν δὲ ἐπειδὴ βοιωτοὶ προυκαλέσαντο, εὐθὺς ὑπηκούσαμεν, καὶ ἐνομίζομεν ἀποστήσεσθαι διπλῆν ἀπόστασιν, ἀπό τε τῶν ἑλλήνων, μὴ ξὺν κακῶς ποιεῖν αὐτοὺς μετ' ἀθηναίων, ἀλλὰ ξυνελευθεροῦν, ἀπό τε ἀθηναίων μὴ αὐτοὶ διαφθαρῆναι ὑπ' ἐκείνων ἐν ὑστέρῳ, ἀλλὰ προποιῆσαι. ἡ μέντοι ἀπόστασις ἡμῶν, θᾶσσον γεγένηται, καὶ ἀπαράσκευος, ᾗ καὶ μᾶλλον χρὴ ξυμμάχοις δεξαμένοις ὁμᾶς, διὰ ταχέων βοήθειαν ἀποστέλλειν, ἵνα φαίνησθε ἀμύνοντές τε οἷς δεῖ, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τοὺς πολεμίους βλάπτοντες. καιρὸς δὲ, ὡς οὔπω πρότερον. νόσῳ τε γὰρ ἐφθάραται ἀθηναῖοι, καὶ χρημάτων δαπάνῃ. νῆές τε αὐτοῖς, αἱ μὲν περὶ τὴν ὑμετέραν εἰσίν, αἱ δ' ἐφ' ἡμῖν

ἀναμείναντες μαθεῖν εἰ ἄρα τι γενήσεται παρ' αὐτῶν πρῶτον, διὰ τὸ ἐμβραδῦναι τοῦτο ποιῆσαι, οὐκ ὀρθῶς ὁ τοιοῦτος λογίζεται. εἶτα καὶ τὴν αἰτίαν ἐπάγει. εἰ γὰρ ἴσοι φησὶν αὐτοῖς ὑπήρχομεν κατὰ δύναμιν, ὥστε καὶ ἐπιβουλεύειν αὐτοῖς, ὡς ἐπιβουλεύουσι, καὶ βραδυνόντων αὐτῶν, καὶ μελλόντων, ἀντιμελλῆσαι, καὶ ἀντιβραδῦναι, τί ἔδει ὁμᾶς ὑπ' ἐκείνοις ταχθῆναι, ὥστε ὑπακούειν αὐτοῖς; ὁπότε δὲ οὐκ ἦμεν ἴσοι, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνοις ἦν τὸ ἐπιχειρεῖν καθ' ἡμῶν ὅτι θέλουσιν, ἔδει καὶ ἐφ' ἡμῖν εἶναι τὸ ἀποστῆναι αὐτῶν, πρίν τι παρ' ἡμῶν παθεῖν. Διὰ τὴν ἐκείνων μέλλησιν. τῶν ἀθηναίων. Αὐτοὶ οὐκ ἀνταναμείναντες. ὁμεῖς οἱ μιτυληναῖοι. Καὶ ἀντεπιμελλῆσαι. τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν δέξασθαι.

Ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐπ' ἐκείνοις εἶναι. ἤγουν κινουμένων ἐκείνων, κινεῖσθαι καὶ ἡμᾶς. Σαφεῖς μὲν. σαφῶς τοὺς ἀκούοντας διδάξαι δυναμένας. Ὡς εἰκότως. ἐνδεχομένως. Ἱκανὰς δὲ ἡμᾶς. τὰς αἰτίας δηλονότι. Ἀποστήσεσθαι. κατὰ δύο τρόπους φησὶν ἀφιστάμεθα τῶν ἀθηναίων. τοῦτο μὲν, ὑπὲρ τοῦ μὴ κακῶς μετ' ἀθηναίων ποιῆσαι τοὺς ἕλληνας, ἀλλὰ μεθ' ὑμῶν ἐλευθερῶσαι αὐτούς. τὸ δὲ προποιῆσαι, οὐκ ἐπὶ τὸ διαφθεῖραι τοὺς ἀθηναίους, ἀλλ' ἐπὶ τὸ πρότερον τὶ ποιῆσαι. τουτέστιν, ἀποστῆναι. Ἐν ὑστέρῳ. χρόνῳ δηλονότι. Ἀπόστασις. σφόδρα τεχνικῶς ἐπὶ τὴν συμμαχίαν προτρέπουσι τοὺς λακεδαιμονίους, ὅτι ἀπαράσκευοι ἐσμὲν, ὡς ταχέως ἀποστάντες. Ἡμῶν θᾶσσον. ἀπὸ τῶν ἀθηναίων δηλονότι. Ἡ καὶ μᾶλλον χρή. τὸ ἑξῆς, ξυμμάχοις ὁμᾶς δεξαμένοις, ὑμᾶς τοὺς λακεδαιμονίους. τὸ γὰρ δεξαμένοις, ἀντὶ τοῦ δέξασθαι. Ἐφθάραται. ἐφθάρησαν. Αἱ δὲ ἐφ' ἡμῖν. καθ' ἡμῶν.

Τετάχαται.

Τοὺς δὲ τῶν ξυμμάχων δουλωθῆναι ἐπαγομένους. τοῖς συμμάχοις δουλείαν ἐπάγοντας. τὸ ἐπαγομένοις, ἀντίκειται μὲν τῷ ἀδεεῖς. μετέχει τοι δὲ ἀμφότερα, ἀπὸ τῶν τοὺς δεσμίους ἀπάγοντων τι, καὶ ἐπαγόντων, ὅπως εἰς δίκην ἀγάγωσι. ἄρχονται δὲ διὰ τούτων τῆς δικαιολογίας, παριστάντες ὅτι οὐκ ἀδίκως ἀφίστανται. Ἀδύνατοι δὲ ὄντες. ὁμογνωμονῆσαι δηλονότι. Διὰ πολυψηφίαν ἀμύνασθαι ἐγενόμεθα φησὶ διὰ πολυπραγμοσύνην. καὶ τῷ μὴ τὰ αὐτὰ πᾶσι δοκεῖν, χωρὶς ἕκαστος. ἰδίᾳ δὲ ἕκαστοι γενόμενοι, ἀδύνατοι ἦμεν ἀθηναίοις ἀντέχειν. Αὐτόνομοι δὴ ὄντες ἐμφαντικῶς τὸ δὴ εἶπεν, ἀντὶ τοῦ δῆθεν, καὶ μόνου ὀνόματος μέχρι ἐλεύθεροι, καὶ οὐκ αὐτῇ ἀληθείᾳ.

Τοὺς δὲ τῶν ξυμμάχων δουλώσει ἐπαγομένους, οὐκ ἀδεεῖς ἔτι ἦμεν. ἀδύνατοι δὲ ὄντες καθ' ἓν γενόμενοι διὰ πολυψηφίαν ἀμύνασθαι, οἱ ξύμμαχοι ἐδουλώθησαν, πλὴν ἡμῶν καὶ χίων. ἡμεῖς δὲ αὐτόνομοι δὴ ὄντες, καὶ ἐλεύθεροι τῷ ὀνόματι, ξυνεστρατεύσαμεν. καὶ πιστοὺς οὐκέτι εἴχομεν ἡγεμόνας ἀθηναίους, παραδείγμασι τοῖς προγιγνομένοις χρώμενοι. οὐ γὰρ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς, οὓς μὲν μεθ' ἡμῶν ἐνσπόνδους ἐποιήσαντο, καταστρέψασθαι, τοὺς δὲ ὑπολοίπους, εἴ ποτε ἄρα ἐδυνήθησαν, μὴ δρᾶσαι τοῦτο. καὶ εἰ μὲν αὐτόνομοι ἔτι ἦμεν ἅπαντες, βεβαιότεροι ἂν ἡμῖν ἦσαν μηδὲν νεωτεριεῖν. ὑποχειρίους δὲ ἔχοντες τοὺς πλείους, ἡμῖν δὲ ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλοῦντες, χαλεπώτερον εἰκότως ἔμελλον οἴσειν. καὶ πρὸς τὸ πλεῖον ἤδη εἶκον, τοῦ ἡμετέρου ἔτι μόνου ἀντισουμένου. ἄλλως τε, καὶ ὅσῳ δυνατώτεροι αὐτοὶ αὐτῶν ἐγίγνοντο, καὶ ἡμεῖς ἐρημότεροι. τὸ δὲ ἀντίπαλον δέος μόνον, πιστὸν ἐς ξυμμαχίαν. ὁ γὰρ παραβαίνειν τι βουλόμενος, τῷ μὴ προύχων ἂν ἐπελθεῖν, ἀποτρέπεται. αὐτόνομοί τε ἐλείφθημεν οὐ δι' ἄλλο τι, ἢ ὅσον αὐτοῖς ἐς τὴν ἀρχὴν, εὐπρεπείᾳ τε λόγου, καὶ γνώμης μᾶλλον ἐφόδῳ, ἢ ἰσχύος, τὰ πράγματα ἐφαίνετο καταληπτά. ἅμα μὲν γὰρ μαρτυρίῳ ἐχρῶντο, μὴ ἂν τούς γε ἰσοψήφους ἄκοντας, εἰ μή τι ἠδίκουν οἷς ἐπῇσαν, ξυστρατεύειν. ἐν τῷ αὐτῷ δὲ καὶ τὰ κράτιστα ἐπί τε τοὺς ὑποδεεστέρους πρώτους ξυνεπῆγον, καὶ τὰ τελευταῖα λιπόντες, τοῦ ἄλλου περιῃρημένου, ἀσθενέστερα ἔμελλον ἕξειν. εἰ δὲ ἀφ' ἡμῶν ἤρξαντο, ἐχόντων ἔτι τῶν πάντων, αὐτῶν τε ἰσχὺν,

Οὐ γὰρ εἰκὸς ἦν αὐτούς. αὐτοὺς ἀθηναίους δηλονότι.

Καὶ εἰ μὲν αὐτόνομοι, ἔτι ἦμεν, τοῖς οἰκείοις νόμοις χρώμενοι ἕως τοῦ νῦν.

Βεβαιότεροι. ἐπεπειθόμεθα ἂν αὐτοῖς βεβαίως μηδὲν καινοτομήσειν εἰς ἡμᾶς. Ὑποχειρίους δὲ ἔχοντες. ἡ διάνοια, τοὺς πλείους τῶν συμμάχων ἔχοντες ὑπηκόους, ἡμῖν δὲ ἰσοτίμως προσφερόμενοι, εἰκότως ἔχθος εἶχον, τῶν μὲν πλειόνων συμμάχων εἰκόντων, καὶ ὑποτεταγμένων, ἡμῶν δὲ μόνων, ἰσοτίμων ὄντων πρὸς αὐτούς. Ἔχοντες τοὺς πλείους. τῶν ἑλλήνων δηλονότι. ἤγουν βυζαντίους, ναξίους, σαμίους, καὶ τοὺς λοιπούς. Ἡμῖν δὲ ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλοῦντες. τὴν ἴσην ἡμῖν δίαιταν διδόντες. Καὶ πρὸς τὸ πλεῖον. τὸ πλεῖον τοῦ συμμαχικοῦ πλήθους κυριεύειν, ἡμῶν δὲ μόνων ἔτι ἀδουλώτων ὄντων, χαλεπῶς ἔφερον ἀθηναῖοι. Καὶ ὅσῳ δυνατώτεροι, καὶ μάλιστα κατὰ τοῦτο ἔμελλον ἡμῖν προσφέρεσθαι χαλεπῶς, καθόσον αὐτοὶ μὲν, μείζους ἐγίνοντο διὰ τὸ πολλοὺς καταστρέφεσθαι, ἡμᾶς δὲ ὁρῶντες ἀεὶ ἀσθενεστέρους καταλειπομένους, οἷα δὴ μονουμένους τῶν συμμάχων. Αὐτοὶ αὐτῶν. οἱ ἀθηναῖοι. διὰ τὸ κυριεύειν. Τὸ δὲ ἀντίπαλον δέος μόνον. τοῦ μένειν τὴν συμμαχίαν, μία πίστις ἰσχυρὰ, τὸ ἀλλήλοις ἐπίσης δεδιέναι. Ὁ γὰρ παραβαίνειν. τῆς συμμαχίας φησὶν ὁ τολμῶν τι παραβῆναι, ἀποτρέπεται, λογιζόμενος ὅτι ἰσοδύναμος ὢν, οὐκ ἂν νικήσει. τὸ ἑξῆς ὁ γὰρ βουλόμενος λύειν τὴν συμμαχίαν, ἂν ἴδῃ ὅτι οὐ πλέον ἕξει διὰ τὸ ἀντίπαλον εἶναι τὴν τοῦ ἐναντίου παρασκευὴν, ἀποτρέπεται τοῦ παραβαίνειν τὰς συνθήκας. Ἀποτρέπεται. ἀπείργεται. Ἐς τὴν ἀρχήν. ἀρχὴν, τὴν δούλωσιν τῶν ἑλλήνων. αὐτονόμους φησὶ κατέλιπον ἡμᾶς οἱ ἀθηναῖοι οὐ κατ' εὔνοιαν, οὐδὲ δι' ἄλλο τι, ἢ ἵνα τὰ πράγματα αὐτῶν γένωνται δι' ἡμῶν καταληπτὰ, καὶ τοὺς ὅλους χειρώσωνται ἕλληνας, χρώμενοι λόγῳ εὐπρεπεῖ ἡμᾶς ὡς παράδειγμα, καὶ ἵνα ἔχωσιν ἡμᾶς ἐφόδιον τῆς τε γνώμης, καὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, τουτέστι συνεργοὺς, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς γνώμης ὡς δέλεαρ, καὶ ἀπάτην. Ἐφόδῳ. μεθόδῳ. Ἅμα μὲν γὰρ μαρτυρίῳ. τεκμηρίῳ ἐχρῶντο οἱ ἀθηναῖοι καταστρεφόμενοι τὰς πόλεις εὐπροσώπῳ, τῇ ἡμετέρᾳ αὐτονομίᾳ, λέγοντες οὐκ ἂν μιτυληναῖοι μεθ' ἡμῶν ἰσόψηφοι γε ὄντες, καὶ ἐλεύθεροι, ἐπῇσαν ἑκόντες, εἰ μὴ δικαίως ἐπεστρατευόμεθα καὶ ἠδικοῦσί τι τῆς μάχης.

Ἐχρῶντο. οἱ λοιποὶ σύμμαχοι φησί. τεκμηρίῳ σαφεῖ ἔμελλον χρῆσθαι τῇ ἀκουσίᾳ ἡμῶν μετ' ἀθηναίων ξυστρατεύσει, ὅτι ἀδικοῖεν ἐκεῖνοι οἷς ἐπέχοιεν οἱ ἀθηναῖοι. εἰ μὴ γὰρ ἦσαν τοιοῦτοι, οὐκ ἂν ἄκοντας ἦγον συστρατεύειν αὐτοῖς τοὺς ἰσοψήφους μιτυληναίους. Ἐν τῷ αὐτῷ δέ. τῷ λιπεῖν ἐλευθέρους ἡμᾶς.

Καὶ τὰ κράτιστα. καὶ τοὺς κρατίστους ἡμᾶς, ἐπὶ τοὺς ἀσθενεστέρους τῶν ἑλλήνων πρώτους παρελάμβανον, ἵνα τῶν ἄλλων ἑλλήνων περιῃρημένων, ὅ ἐστι δεδουλωμένων, μόνους ἡμᾶς τελευταίους καταλιπόντες, ἀσθενεστέρους ἕξωσι πρὸς τὸ ἀντιπολεμεῖν αὐτοῖς δύνασθαι. Περιῃρημένου. κεκρατημένου. ἰδὲ σύνταξις, καὶ ἀσθενέστερα ἔμελλον ἕξειν τὰ τελευταῖα, τοῦ ἄλλου περιῃρημένου.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

Τὰ ἐπιθαλάσσια. ἐστὶ ἀντὶ τοῦ παρα. Ἐπ' οἴκου. ἐς Ἀθήνας. Ἀναστήσας. μετοικίσας, ἐγείρας, καὶ κινήσας, οὐκ ἐκβαλλών. Ὡς δ' οὐ προσεχώρουν. προσέχειν οἱ Οἰνιάδαι. Ἀναχωρῶν. ὑποστρέφων. Ὡς αὐτοῖς. τοῖς πρέσβεσι. Μετὰ τὴν ἑορτήν. μετὰ τὸ παρελθεῖν τὰ Ὀλύμπια. Τὸ μὲν καθεστὼς. διαιρεῖται ἡ δημηγορία αὕτη κεφαλαίοις· τῷ δικαίῳ, οἷον, ὅτι δικαίως ἀπέστημεν. τῷ δυνατῷ, ὅτι δυνατὰ παρακαλούμεθα. ἐφθαρμένοι γάρ εἰσι τῇ νόσῳ καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν, ἃς πολλὰ διήγηται. τῷ συμφέροντι, ὅτι λυσιτελεῖ δύναμιν καταδέξασθαι πόρρωθεν ἰσχύουσαν, καὶ τὰς ἀπὸ τῶν συμμάχων Ἀθηναίοις παραγενομένας προσόδους, δυναμένην κωλῦσαι. ἄλλο δέ τι λοιπὸν τῆς, ἀπὸ τοῦ ἐναντίου παροξυσμός, καὶ παρακλητικῶς, ποικίλως δυσωποῦσα.

τὰ ἐπιθαλάσσια χωρία ἐπόρθησαν. ἔπειτα τὰς μὲν πλείους ἀποπέμπει τῶν νεῶν πάλιν ἐπ' οἴκου ὁ Ἀσώπιος. αὐτὸς δ' ἔχων δώδεκα, ἀφικνεῖται ἐς Ναύπακτον. καὶ ὕστερον Ἀκαρνᾶνας ἀναστήσας πανδημεὶ, στρατεύει ἐπ' Οἰνιάδας. καὶ ταῖς τε ναυσὶ κατὰ τὸν Ἀχελῷον ἔπλευσε. καὶ ὁ κατὰ γῆν στρατὸς, ἐδῄου τὴν χώραν. ὡς δ' οὐ προσεχώρουν, τὸν μὲν πεζὸν ἀφίησιν, αὐτὸς δὲ πλεύσας ἐς Λευκάδα, καὶ ἀπόβασιν ἐς Νήρικον ποιησάμενος, ἀναχωρῶν, διαφθείρεται, αὐτός τε, καὶ τῆς στρατιᾶς τι μέρος, ὑπὸ τῶν αὐτόθεν τε ξυμβοηθησάντων, καὶ φρουρῶν τινων ὀλίγων. καὶ ὕστερον ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀποπλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι παρὰ τῶν Λευκαδίων ἐκομίσαντο. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πρώτης νεὼς ἐκπεμφθέντες Μιτυληναίων πρέσβεις, ὡς αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπον Ὀλυμπίαζε παρεῖναι, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀκούσαντες βουλεύσωνται, ἀφικνοῦνται ἐς τὴν Ὀλυμπίαν. ἦν δὲ Ὀλυμπιὰς, ᾗ Δωριεὺς Ῥόδιος τὸ δεύτερον ἐνίκα. καὶ ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἑορτὴν κατέστησαν ἐς λόγους, εἶπον τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΜΙΤΥΛΗΝΑΙΩΝ

Τὸ μὲν καθεστὼς τοῖς Ἕλλησι νόμιμον, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, καὶ ξύμμαχοι, ἴσμεν. τοὺς γὰρ ἀφισταμένους ἐν τοῖς πολέμοις, καὶ ξυμμαχίαν τὴν πρὶν ἀπολείποντας, οἱ δεξάμενοι, καθ' ὅσον μὲν ὠφελοῦνται, ἐν ἡδονῇ ἔχουσι. νομίζοντες δὲ εἶναι προδότας τῶν πρὸ τοῦ φίλων, χείρους ἡγοῦνται. καὶ οὐκ ἄδικος αὕτη ἡ ἀξίωσίς ἐστιν, εἰ τύχοιεν πρὸς ἀλλήλους οἵ τε ἀφιστάμενοι, καὶ ἀφ' ὧν διακρίνοιντο, ἴσοι μὲν τῇ γνώμῃ ὄντες, καὶ εὐνοίᾳ, ἀντίπαλοι δὲ τῇ παρασκευῇ, καὶ δυνάμει, πρόφασίς τε ἐπιεικὴς μηδεμία ὑπάρχοι τῆς ἀποστάσεως, ὃ ἡμῖν καὶ Ἀθηναίοις οὐκ ἦν. μηδέ τῳ χείρους δόξωμεν εἶναι, εἰ ἐν τῇ εἰρήνῃ τιμώμενοι ὑπ' αὐτῶν, ἐν τοῖς δεινοῖς ἀφιστάμεθα. περὶ γὰρ τοῦ δικαίου, καὶ ἀρετῆς πρῶτον, ἄλλως τε καὶ ξυμμαχίας δεόμενοι, τοὺς λόγους ποιησόμεθα, εἰδότες οὔτε φιλίαν ἰδιώταις βέβαιον γιγνομένην, οὔτε κοινωνίαν πόλεσιν ἐς οὐδέν, εἰ μὴ μετ' ἀρετῆς δοκούσης, ἐς ἀλλήλους γίγνοιντο, καὶ τἆλλα ὁμοιότροποι εἶεν. ἐν γὰρ τῷ διαλλάσσοντι τῆς γνώμης, καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν ἔργων καθίστανται. ἡμῖν δὲ καὶ Ἀθηναίοις ξυμμαχία ἐγένετο, πρῶτον ἀπολιπόντων μὲν ὑμῶν ἐκ τοῦ Μηδικοῦ πολέμου, παραμεινάντων δὲ ἐκείνων πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ἔργων. ξύμμαχοι μέντοι ἐγενόμεθα, οὐκ ἐπὶ καταδουλώσει τῶν Ἑλλήνων Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπ' ἐλευθερώσει ἀπὸ τοῦ Μήδου τοῖς Ἕλλησι. καὶ μέχρι μὲν ἀπὸ τοῦ ἴσου ἡγοῦντο, προθύμως εἱπόμεθα. ἐπειδὴ δὲ ἑωρῶμεν αὐτοὺς, τὴν μὲν τοῦ Μήδου ἔχθραν ἀνιέντας

Καθεστὼς μὲν νόμιμον. τὸ ἔθος λέγει. τοὺς δὲ τὸ, τοὺς γὰρ ἀφισταμένους, λείπει τὸ ἑτέρων. τὸ δὲ χείρους, οὐκ ἔστι συγκριτικὸν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ κακούς. θεραπεύουσι δὲ διὰ τούτων οἱ Μιτυληναῖοι τὴν ὑπόνοιαν τῶν Λακεδαιμονίων, ὅπως εὐμενεῖς αὐτοὺς παρασκευάσωσιν ἀκροατάς. Ἐν ἡδονῇ ἔχουσιν. ἤγουν ἥδονται. Αὕτη ἡ ἀξίωσις. ἡ δόξα ἡ κρίσις. ὁ λογισμός. Διακρίνοιντο. ἀφίστανται. Ἴσοι μὲν τῇ γνώμῃ ὄντες. ὁμοιότροποι μὲν ὄντες. ταῖς γνώμαις, ἰσοσθενεῖς δὲ ταῖς δυνάμεσιν. οἱ δὲ, ἰσόπαλοι, καὶ ἰσοδύναμοι, τῇ γνώμῃ, καὶ φιλίᾳ ἴσοις εἶναι, καὶ ἀντιπάλοις τῇ δυνάμει. Ἐπιεικής. εὔλογος. εὐπρεπής. Μηδέ τῳ χείρους. μηδεὶς ὑμῶν προκαταγνῷ, πρὶν ἀκοῦσαι ὑπὲρ τῆς ζητήσεως ταύτης ἀπολογουμένων ἡμῶν. Τιμώμενοι ὑπ' αὐτῶν. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι. Περὶ γὰρ τοῦ δικαίου. ἡ διάνοια. περὶ γὰρ τοῦ δικαίως αὐτῶν ἀφίστασθαι, καὶ μὴ διὰ κακίαν τι, καὶ πανουργίαν, ἀλλὰ δι' ἁπλότητα, ἀρετὴν γὰρ τὴν ἁπλότητα λέγει, πρῶτον ποιησόμεθα τοὺς λόγους. καὶ μάλιστα ἐπειδὴ δεόμεθα τυχεῖν τῆς παρ' ὑμῶν συμμαχίας. Μετ' ἀρετῆς δοκούσης. ἀντὶ τοῦ τῆς δοκουμένης, καὶ νομιζομένης ὄντως ἀρετῆς. οὐ γὰρ δὴ τὴν προσποίησιν λέγει. καὶ ἐνταῦθα δὲ ἡ ἀρετὴ, ἀντὶ τῆς ἁπλότητος κεῖται. Ἐν γὰρ τῷ διαλλάσσοντι. ἐν γὰρ τῷ μὴ ταὐτὰ ἀμφοτέροις δοκεῖν, αἱ διαφοραὶ γίνονται. Ἡμῖν δὲ, καὶ Ἀθηναίοις. ἀρχὴ τῶν ἀγώνων. κεφάλαιον τὸ δίκαιον. Ἐκ τοῦ Μηδικοῦ πολέμου. μετὰ τὸν Μηδικὸν πόλεμον. Παραμεινάντων δὲ ἐκείνων. τῷ πολέμῳ δηλονότι. Πρὸς τὰ ὑπόλοιπα. πρὸς τὰ ἑξῆς. Ἀπὸ τοῦ ἴσου ἡγοῦντο. κατ' ἰσονομίαν. ἰσοτίμως. Ἔχθραν ἀνιέντας. ἐνδιδόντας. παρορῶντας.

κατὰ τὸ ξυμμαχικόν. διὰ τὴν ξυμμαχίαν. Ἐπὶ γεραιστόν. γεραιστὸς, ἀκρωτήριον εὐβοίας, ἔχον λιμένα. Πλῷ χρησάμενος. ἀντὶ τοῦ εὐπλοίᾳ. Καὶ τριταῖος, δι᾽ ἡμερῶν τριῶν. Τὸν ἐπίπλουν. τῶν ἀθηναίων. Καὶ οἱ ἀθηναῖοι. ἀντὶ τοῦ ὡς, ἀντὶ τοῦ τῶν ἀθηναίων. ὅμηρος. Οἱ δὲ δύο σκόπελοι, ὁ μὲν, οὐρανὸν ἀμφὶς ἱκάνει. Ἀπήγγειλαν μέν. τοῖς μυτιληναίοις. Τὰ ἐπεσταλμένα. τὰ προσταχθέντα. Ὡς ἑώρων. ὡς ἔγνωσαν ὅτι ἔμαθον τὸν ἐπίπλουν, καὶ προεφυλάξαντο οἱ μυτιληναῖοι. Βουλόμενοι τὰς ναῦς. τὸ ἑξῆς, βουλόμενοι, εἰ προσγένοιτό τι καὶ ἐκ πελοποννήσου μετ᾽ ἄλλης παρασκευῆς κινδυνεύειν. Ὁμολογίᾳ τινί. συνθήκῃ τινὶ φιλανθρωποτέρᾳ. ἔνιοι δὲ, ἐπιεικεῖ. πρεπεῖ. Τὰς ναῦς ἀπελθεῖν. τῶν μυτιληναίων δηλονότι. Ἐν τῇ μαλέᾳ. μαλέα, ἀκρωτήριον λέσβου. Καὶ ἡ ἄλλη λέσβος. καθίσταντο ἐς μάχην δηλονότι. Ἐπὶ τὸ τῶν ἀθηναίων. οἳ ὥρμουν ἐν τῇ μαλέᾳ. Οὔτε ἐπηυλίσαντο. ἐπαυλίσασθαί ἐστι τὸ πλησίον τῶν πολεμίων προσαυλίσασθαι, καὶ ὑπερτεροῦντας αὐτῶν. Ἀλλ᾽ ἀνεχώρησαν. ἐς τὴν πόλιν δηλονότι. Βουλόμενοι εἰ προσγένοιτό τι κινδυνεύειν. τὸ ἑξῆς, βουλόμενοι εἰ προσγένοιτό τι καὶ ἐκ πελοποννήσου μετ᾽ ἄλλης παρασκευῆς κινδυνεύειν. Καὶ γὰρ αὐτοῖς. τοῖς μυτιληναίοις. Πολὺ ἐπιρρωσθέντες. πολὺ ἢ πρότερον. Οὐδὲν ἰσχυρόν. οὐδεμίαν ἰσχυρὰν βοήθειαν. Καὶ τοὺς ἐφόρμους. τὰς ναυτικὰς ἐφόδους. Καὶ τῆς μὲν θαλάσσης εἶργον μὴ χρῆσθαι. ἀντὶ τοῦ, τὸ μὴ χρῆσθαι. ἔνιοι γὰρ τὸ μὴ ἀφαιροῦσι, περιττὸν φασί. τὸ γὰρ λεγόμενον, τοιοῦτόν ἐστι. καὶ τῆς μὲν θαλάσσης εἶργον χρῆσθαι τοὺς μυτιληναίους. ὥρμουν δὲ οἱ ἀθηναῖοι ἐπ᾽ ἀμφοτέροις τοῖς λιμέσι τῶν μυτιληναίων, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἐκπλεῖν. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ μὴ χρῆσθαι τῇ θαλάττῃ. Προσβεβοηθηκότες. πρὸς βοήθειαν δραμόντες. Οὐ πολύ. μέρος γῆς δηλονότι. Ἦν αὐτοῖς. τοῖς ἀθηναίοις. Τοῦ θέρους. ἀντὶ τοῦ θέρους. Καὶ ἐς πελοπόννησον. ἡ ἐς. ἀντὶ τοῦ περί.

κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν παροῦσαι, κατέσχον οἱ ἀθηναῖοι, καὶ τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν ἐς φυλακὴν ἐποιήσαντο. τοῖς δὲ μυτιληναίοις, ἀνὴρ ἐκ τῶν ἀθηνῶν διαβὰς ἐς εὔβοιαν, καὶ πεζῇ ἐπὶ γεραιστὸν ἐλθὼν, ὁλκάδος ἀναγομένης ἐπιτυχὼν, πλῷ χρησάμενος καὶ τριταῖος ἐκ τῶν ἀθηνῶν ἐς μυτιλήνην ἀφικόμενος, ἀγγέλλει τὸν ἐπίπλουν. οἱ δὲ, οὔτε ἐς τὴν μαλόεντα ἐξῆλθον, τά τε ἄλλα τῶν τειχῶν καὶ λιμένων τὰ ἡμιτέλεστα φραξάμενοι, ἐφύλασσον. καὶ οἱ ἀθηναῖοι οὐ πολλῷ ὕστερον καταπλεύσαντες, ὡς ἑώρων, ἀπήγγειλαν μὲν οἱ στρατηγοὶ τὰ ἐπεσταλμένα. οὐκ ἐσακουόντων δὲ τῶν μυτιληναίων, ἐς πόλεμον καθίσταντο. ἀπαράσκευοι δὲ οἱ μυτιληναῖοι καὶ ἐξαίφνης ἀναγκασθέντες πολεμεῖν, ἔκπλουν μέν τινα ἐποιήσαντο τῶν νεῶν ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν, ὀλίγον πρὸ τοῦ λιμένος. ἔπειτα καταδιωχθέντες ὑπὸ τῶν ἀττικῶν νεῶν, λόγους ἤδη προσέφερον τοῖς στρατηγοῖς, βουλόμενοι τὰς ναῦς τὸ παραυτίκα εἰ δύναιντο, ὁμολογίᾳ τινὶ ἐπιεικεῖ ἀποπέμψασθαι. καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀθηναίων ἀπεδέξαντο. καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι, μὴ οὐχ ἱκανοὶ ὦσι λέσβῳ πάσῃ πολεμεῖν, καὶ ἀνακωχὴν ποιησάμενοι, πέμπουσιν ἐς τὰς ἀθήνας οἱ μυτιληναῖοι, τῶν τε διαβαλλόντων ἕνα, ᾧ μετεμέλετο ἤδη, καὶ ἄλλους, εἴ πως πείσειαν τὰς ναῦς ἀπελθεῖν, ὡς σφῶν οὐδὲν νεωτεριούντων. ἐν τούτῳ δὲ, ἀποστέλλουσι καὶ ἐς τὴν λακεδαίμονα πρέσβεις τριήρει, λαθόντες τὸ τῶν ἀθηναίων ναυτικὸν, οἳ ὥρμουν ἐν τῇ μαλέᾳ, πρὸς βορέαν τῆς πόλεως. οὐ γὰρ ἐπίστευον τοῖς ἀπὸ τῶν ἀθηναίων προχωρήσειν. καὶ οἱ μὲν, ἐς τὴν λακεδαίμονα ταλαιπώρως διὰ τοῦ πελάγους κομισθέντες, αὐτοῖς ἔπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἥξει. οἱ δ᾽ ἐκ τῶν ἀθηνῶν πρέσβεις, ὡς οὐδὲν ἦλθον πράξαντες, ἐς πόλεμον καθίσταντο οἱ μυτιληναῖοι, καὶ ἡ ἄλλη λέσβος, πλὴν μηθύμνης. οὗτοι δὲ, τοῖς ἀθηναίοις ἐβεβοηθήκεσαν, καὶ ἴμβριοι καὶ λήμνιοι καὶ τῶν ἄλλων ὀλίγοι τινὲς ξυμμάχων. καὶ ἔξοδον μέν τινα πανδημεὶ ἐποιήσαντο οἱ μυτιληναῖοι, ἐπὶ τὸ τῶν ἀθηναίων στρατόπεδον. καὶ μάχη ἐγένετο, ἐν ᾗ οὐκ ἔλασσον ἔχοντες οἱ μυτιληναῖοι, οὔτε ἐπηυλίσαντο, οὔτε ἐπίστευσαν σφίσιν αὐτοῖς, ἀλλ᾽ ἀνεχώρησαν. ἔπειτα, οἱ μὲν, ἡσύχαζον, ἐκ πελοποννήσου, καὶ μετ᾽ ἄλλης παρασκευῆς βουλόμενοι, εἰ προσγένοιτό τι, κινδυνεύειν. καὶ γὰρ αὐτοῖς Μελέας λάκων ἀφικνεῖται, καὶ Ἑρμαιώνδας θηβαῖος, οἳ προαπεστάλησαν μὲν τῆς ἀποστάσεως, φθάσαι δὲ οὐ δυνάμενοι τὸν τῶν ἀθηναίων ἐπίπλουν, κρύφα μετὰ τὴν μάχην ὕστερον ἐσπλέουσι τριήρει. καὶ παρῄνουν πέμπειν τριήρη ἄλλην, καὶ πρέσβεις μεθ᾽ ἑαυτῶν. καὶ ἐκπέμπουσιν. οἱ δὲ ἀθηναῖοι πολὺ ἐπιρρωσθέντες διὰ τὴν τῶν μυτιληναίων ἡσυχίαν, ξυμμάχους τε προσεκάλουν, οἳ πολὺ θᾶσσον παρῆσαν, ὁρῶντες οὐδὲν ἰσχυρὸν ἀπὸ τῶν λεσβίων. καὶ περιορμισάμενοι, τὸ πρὸς νότον τῆς πόλεως, ἐτείχισαν στρατόπεδα δύο ἑκατέρωθεν τῆς πόλεως, καὶ τοὺς ἐφόρμους ἐπ᾽ ἀμφοτέροις τοῖς λιμέσιν ἐποιοῦντο. καὶ τῆς μὲν θαλάσσης εἶργον μὴ χρῆσθαι τοὺς μυτιληναίους. τῆς δὲ γῆς, τῆς μὲν ἄλλης ἐκράτουν οἱ μυτιληναῖοι, καὶ οἱ ἄλλοι λέσβιοι προσβεβοηθηκότες ἤδη. τὸ δὲ περὶ τὰ στρατόπεδα, οὐ πολὺ κατεῖχον οἱ ἀθηναῖοι. ναύσταθμον δὲ μᾶλλον ἦν αὐτοῖς πλοίων, καὶ ἀγορᾶς, ἡ μαλέα. καὶ τὰ μὲν περὶ μυτιλήνην, οὕτως ἐπολεμεῖτο. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ θέρους τούτου, ἀθηναῖοι, καὶ ἐς πελοπόννησον ναῦς ἀπέστειλαν τριάκοντα, καὶ Ἀσώπιον τὸν Φορμίωνος στρατηγὸν, κελευσάντων τῶν ἀκαρνάνων τῶν Φορμίωνός τινα σφίσι πέμψαι, ἢ υἱὸν, ἢ ξυγγενῆ, ἄρχοντα. καὶ παραπλέουσαι αἱ νῆες, τῆς λακωνικῆς

Ἐς τὴν ἀττικήν. ἀπὸ τοῦ κατὰ τῆς ἀττικῆς. Καὶ ἐγκαθεζόμενοι. ἐνδιατρίβοντες. οὐχ ἁπλῶς προσιόντες, ἀλλ' ἐμβραδύνοντες διὰ τὸν σῖτον. Ἐδῄουν τὴν γῆν. τῶν ἀθηναίων. Ὅπῃ παρείκοι. ὅπου ἐνεδέχετο, καὶ ἐνεχώρει. Τῶν ψιλῶν. τῶν λακεδαιμονίων. Κακουργεῖν. ληΐζεσθαι. Τὸ μὴ προεξιόντας. λείπει ἡ διά. δι' ὃ μὴ προεξιόντας τῶν ὅπλων. Οὗ εἶχον τὰ σιτία. ἀντὶ τοῦ ἕως οὗ εἶχον τροφήν. Καὶ πρὸ τοῦ πολέμου. τοῦ πελοποννησιακοῦ. Οὐ προσεδέξαντο. ἵνα μὴ λύσωσι τὰς τριακοντούτεις σπονδάς. Ἀναγκασθέντες δέ. διὰ τοῦτο ἠναγκάσθησαν ἀποστῆναι διὰ τὸ διαβληθῆναι. Καὶ ταύτην τὴν ἀπόστασιν. οὐχ ὡς ἄλλην αὐτῶν πεποιημένων ἀπόστασιν, ἀλλὰ τὸ ταύτην αὐτὴν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τέθεικε. Πρότερον ἢ διενοοῦντο. πρὶν ἢ ἐπιτηδείως ἔχειν. ἀποφέρει διὰ τί ἀναγκασθέντες. ἦσαν γὰρ ἐκ πολλοῦ βουλόμενοι ἀποστῆναι, ἀλλὰ νῦν μήπω ἐπιτηδείως ἀναγκασθέντες, ἀπέστησαν. Τῶν τε γὰρ λιμένων. οἱ προσδεχόμενοι πολεμίους κατὰ θάλασσαν ἰσχυροτέρους αὐτῶν, χῶμα ἔχουσιν ἐπὶ τοῖς στόμασι τῶν λιμένων, ὅπως δυσείσπλωτοι τοῖς πολεμίοις εἶεν. Καὶ ἃ μεταπεμπόμενοι ἦσαν. καὶ ἃ μετεπέμποντο. Αὐτοῖς διάφοροι. τοῖς μυτιληναίοις. Μηνυταὶ γίγνονται. τὸ μηνυταὶ γίγνονται, τῷ κατὰ στάσιν συνακτέον, ἵνα ᾖ τοιοῦτον, στασιασάντων δηλονότι πρὸς ἀλλήλους τῶν πολιτῶν, μία στάσις ἐμήνυσεν αὐτῶν τὴν ἀπόστασιν τοῖς ἀθηναίοις. Ἐς τὴν μυτιλήνην βίᾳ. ἄκοντας τοὺς λεσβίους ἀναγκάζουσιν εἰς τὴν μυτιλήνην οἰκῆσαι. Καὶ τὴν παρασκευήν. καὶ παρασκευάζονται μετὰ ἐπιδείξεως, ὥστε ἀποστῆναι, συλλαμβανόντων αὐτοῖς λακεδαιμονίων, καὶ βοιωτῶν. τὸ δὲ συγγενῶν ὄντων, ἐπὶ μόνους τοὺς βοιωτοὺς ἐνεκτέον. οὗτοι γὰρ κατὰ τὸ αἰολικόν, συγγενεῖς τῶν λεσβίων. Αὐτοὺς λέσβου. τοὺς ἀθηναίους. Μέγα μὲν ἔργον. δυσχέρειαν. Προσπολεμώσασθαι. ἀντὶ τοῦ πρὸς τοῖς οὖσι πολεμίοις, καὶ ἑαυτῶν πολεμίαν ποιῆσαι. Ἀκέραιον. ἀξόμενον. Μεῖζον μέρος νέμοντες. τοῖς πελοποννησίοις δηλονότι.
Τήν τε ξυνοίκησιν. τῆς λέσβου εἰς τὴν φοινίκην. Καὶ ἢν μὲν. τὸ χρῆμα καλεῖται αὐτὰ ποδοτον. ὅμορος. Ἀλλ' εἰ μὲν, δώσουσιν γέρας. ὁ νοῦς οὕτω, καὶ ἂν μὲν κατορθώσωσι τὸ ἐλπιζόμενον, καὶ τῇ πείρᾳ αὐτῇ καταλάβωσιν αὐτοὺς ἔξω, καλῶς ἕξει τοῖς ἀθηναίοις τὰ πράγματα. Ναῦς τε παραδοῦναι. τοῖς ἀθηναίοις. Καὶ αἱ μὲν νῆες. τῶν ἀθηναίων δηλονότι. Παρὰ σφᾶς. τοὺς ἀθηναίους.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΡΙΤΗΣ.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, πελοποννήσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἅμα τῷ σίτῳ ἀκμάζοντι, ἐστράτευσαν ἐς τὴν ἀττικήν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ ἐγκαθεζόμενοι, ἐδῄουν τὴν γῆν. καὶ προσβολαί, ὥσπερ εἰώθεσαν ἐγίγνοντο τῶν ἀθηναίων ἱππέων, ὅπῃ παρείκοι, καὶ τὸν πλεῖστον ὅμιλον τῶν ψιλῶν εἶργον, τὸ μὴ προεξιόντας τῶν ὅπλων, τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν. ἐμμείναντες δὲ χρόνον οὗ εἶχον τὰ σιτία, ἀνεχώρησαν, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις. μετὰ δὲ τὴν ἐσβολὴν τῶν πελοποννησίων, εὐθὺς λέσβος, πλὴν μηθύμνης, ἀπέστη ἀπ' ἀθηναίων, βουληθέντες μὲν, καὶ πρὸ τοῦ πολέμου. ἀλλ' οἱ λακεδαιμόνιοι, οὐ προσεδέξαντο, ἀναγκασθέντες δὲ, καὶ ταύτην τὴν ἀπόστασιν πρότερον ἢ διενοοῦντο, ποιήσασθαι. τῶν τε γὰρ λιμένων τὴν χῶσιν, καὶ τειχῶν οἰκοδόμησιν καὶ νεῶν ποίησιν ἐπέμενον τελεσθῆναι, καὶ ὅσα ἐκ τοῦ πόντου ἔδει ἀφικέσθαι, τοξότας τε, καὶ σῖτον, καὶ ἃ μεταπεμπόμενοι ἦσαν. τενέδιοι γὰρ ὄντες αὐτοῖς διάφοροι, καὶ μηθυμναῖοι, καὶ αὐτῶν μυτιληναίων ἰδίᾳ ἄνδρες κατὰ στάσιν πρόξενοι ἀθηναίων, μηνυταὶ γίγνονται τοῖς ἀθηναίοις, ὅτι ξυνοικίζουσί τε τὴν λέσβον ἐς τὴν μυτιλήνην βίᾳ, καὶ τὴν παρασκευὴν ἅπασαν μετὰ λακεδαιμονίων, καὶ βοιωτῶν ξυγγενῶν ὄντων, ἐπ' ἀποστάσει ἐπείγονται. καὶ εἰ μή τις προκαταλήψεται ἤδη, στερήσεσθαι αὐτοὺς λέσβου. οἱ δ' ἀθηναῖοι, ἦσαν γὰρ τεταλαιπωρημένοι, ὑπό τε τῆς νόσου, καὶ τοῦ πολέμου ἄρτι καθισταμένου, καὶ ἀκμάζοντος, μέγα μὲν ἔργον ἡγοῦντο εἶναι λέσβον προσπολεμώσασθαι ναυτικὸν ἔχουσαν, καὶ δύναμιν ἀκέραιον. καὶ οὐκ ἀπεδέχοντο τὸ πρῶτον τὰς κατηγορίας, μεῖζον μέρος νέμοντες, τῷ μὴ βούλεσθαι ἀληθῆ εἶναι. ἐπειδὴ μέντοι καὶ πέμψαντες πρέσβεις οὐκ ἔπειθον τοὺς μυτιληναίους τήν τε ξυνοίκισιν, καὶ τὴν παρασκευὴν διαλύειν, δείσαντες, προκαταλαβεῖν ἐβούλοντο. καὶ πέμπουσιν ἐξαπιναίως τεσσαράκοντα ναῦς, αἳ ἔτυχον περὶ πελοπόννησον παρεσκευασμέναι πλεῖν. Κλεϊππίδης δὲ ὁ Δεινίου, τρίτος αὐτὸς ἐστρατήγει. ἐσηγγέλθη γὰρ αὐτοῖς, ὡς εἴη ἀπόλλωνος μαλόεντος ἔξω τῆς πόλεως ἑορτή, ἐν ᾗ πανδημεὶ μυτιληναῖοι ἑορτάζουσι, καὶ ἐλπίδα εἶναι ἐπειχθέντας, ἐπιπεσεῖν ἄφνω. καὶ ἢν μὲν ξυμβῇ ἡ πεῖρα, εἰ δὲ μή, μυτιληναίοις εἰπεῖν, ναῦς τε παραδοῦναι, καὶ τείχη καθελεῖν. μὴ πειθομένων δὲ πολεμεῖν. καὶ αἱ μὲν νῆες, ᾤχοντο. τὰς δὲ τῶν μυτιληναίων δέκα τριήρεις, αἳ ἔτυχον βοηθοὶ παρὰ σφᾶς

Παρεῖχε δὲ λόγον. ὁ σιτάλκης. Μὴ ὑπ' αὐτῶν. τῶν ἀθηναίων. Ἐπέχων. ἀποκείμενος. Καὶ ἐπειδὴ ἐν αὐτῷ. ὑπ' αὐτοῦ. Ὧν ἕνεκα ἐσέβαλε. τὴν ἔφοδον ἐποιήσατο. Ἐς κόροντα. τὰ κόροντα ἐδῄωσε. Ἐς γὰρ οἰνιάδας. οἰνιάς, πόλις ἐστὶν ἐν τῷ στομίῳ τοῦ ἀχελῴου, ἣ καὶ νῦν δραγαμέστη λέγεται. Διὰ δολοπίας. ἡ νῦν καλουμένη αἰόβλαχα. ἐξ ἀνατολῶν γὰρ αὐτῆς ὁ πινδὸς ἐστὶ πρὸς, ἐκ δὲ νότου, ὁ ἀχελῷος οὗτος ποταμὸς ῥεῖ. Καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς. τοῖς οἰνιάδαις. Περιλιμνάζων. περὶ τὴν πόλιν περὶ μυρίας ὕδατα ποιεῖ. Προχοῖ ἀεί. ὕλην συμφορεῖ. Αἱ ἠπείρωνται. τοιαῦτα πολλὰ οἱ τὰς γεωγραφίας ἡμῖν παραδιδόντες, ἀναγράφουσιν, ὅπερ ἐν τῇ πρὸς αἴγυπτον φάρῳ τῇ νήσῳ ξυνέβη. ὁ γὰρ ὅμηρος πελαγίαν αὐτὴν ἀναγράφει. νῦν δὲ χεδὸν ἠπείρωται.

λῶν, καὶ οἱ μέχρι θερμοπυλῶν ἕλληνες, ἐφοβήθησαν, μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ. καὶ ἐν παρασκευῇ ἦσαν. ἐφοβήθησαν δὲ καὶ οἱ πέραν στρυμόνος πρὸς βορέαν θρᾷκες, ὅσοι πεδία εἶχον, παναῖοι, καὶ ὀδόμαντοι, καὶ δρῶοι, καὶ δερσαῖοι. αὐτόνομοι δ' εἰσὶ πάντες. παρέσχε δὲ λόγον καὶ ἐπὶ τοὺς τῶν ἀθηναίων πολεμίους ἕλληνας, μὴ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν, καὶ ἐπὶ σφᾶς χωρήσωσιν. ὁ δὲ, τήν τε χαλκιδικὴν, καὶ βοττικὴν, καὶ μακεδονίαν ἅμα ἐπέχων, ἔφθειρε. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ οὐδὲν ἐπράσσετο, ὧν ἕνεκα ἐσέβαλε, καὶ ἡ στρατιὰ σῖτόν τε οὐκ εἶχεν αὐτῷ, καὶ ὑπὸ χειμῶνος ἐταλαιπώρει, ἀναπείθεται ὑπὸ σεύθου τοῦ σπαραδόκου, ἀδελφιδοῦ ὄντος, καὶ μέγιστον μεθ' ἑαυτὸν δυναμένου, ὥστ' ἐν τάχει ἀπελθεῖν. τὸν δὲ σεύθην, κρύφα περδίκκας ὑποσχόμενος ἀδελφὴν ἑαυτοῦ δώσειν, καὶ χρήματα ἐπ' αὐτῇ, προσποιεῖται. καὶ ὁ μὲν, πεισθεὶς, καὶ μείνας τριάκοντα τὰς πάσας ἡμέρας, τούτων δὲ ὀκτὼ ἐν χαλκιδεῦσιν, ἀνεχώρησε τῷ στρατῷ κατὰ τάχος ἐπ' οἴκου. περδίκκας δὲ ὕστερον στρατονίκην τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν δίδωσι σεύθῃ, ὥσπερ ὑπέσχετο. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν σιτάλκου στρατείαν, οὕτως ἐγένετο. οἱ δὲ ἐν ναυπάκτῳ ἀθηναῖοι, τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, ἐπειδὴ τὸ τῶν πελοποννησίων ναυτικὸν διελύθη, φορμίωνος ἡγουμένου, ἐστράτευσαν παραπλεύσαντες ἐπ' ἀστακοῦ. καὶ ἀποβάντες ἐς τὴν μεσόγειαν τῆς ἀκαρνανίας, τετρακοσίοις μὲν ὁπλίταις ἀθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν νεῶν, τετρακοσίοις δὲ μεσσηνίων, ἔκ τε στράτου, καὶ κορόντων, καὶ ἄλλων χωρίων, ἄνδρας οὐ δοκοῦντας βεβαίους εἶναι, ἐξήλασαν. καὶ κύνητα τὸν θεολύτου ἐς κόροντα καταγαγόντες, ἀνεχώρησαν πάλιν ἐπὶ τὰς ναῦς. ἐς γὰρ οἰνιάδας αἰεί ποτε πολεμίους ὄντας μόνους ἀκαρνάνων, οὐκ ἐδόκει δυνατὸν εἶναι χειμῶνος ὄντος, στρατεύειν. ὁ γὰρ ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ πίνδου ὄρους διὰ δολοπίας, καὶ ἀγραῶν, καὶ ἀμφιλόχων, καὶ διὰ τοῦ ἀκαρνανικοῦ πεδίου, ἄνωθεν μὲν παρὰ στράτον πόλιν, ἐς θάλασσαν δ' ἐξιεὶς παρ' οἰνιάδας, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς περιλιμνάζων, ἄπορον ποιεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐν χειμῶνι στρατεύειν. κεῖνται δὲ καὶ τῶν νήσων τῶν ἐχινάδων αἱ πολλαὶ καταντικρὺ οἰνιαδῶν τῶν τοῦ ἀχελῴου τῶν ἐκβολῶν οὐδὲν ἀπέχουσαι. ὥστε μέγας ὢν ὁ ποταμὸς, προσχοῖ ἀεί. καὶ εἰσὶ τῶν νήσων, αἳ ἠπείρωνται. ἐλπὶς δὲ καὶ πάσας οὐκ ἐν πολλῷ τινι ἂν χρόνῳ τοῦτο παθεῖν. τό, τε γὰρ ῥεῦμά ἐστι μέγα, καὶ πολὺ, καὶ θολερὸν, αἵ τε νῆσοι πυκναὶ, καὶ ἀλλήλαις τῆς προσχώσεως τῷ μὴ σκεδάννυσθαι, σύνδεσμοι γίγνονται, παραλλὰξ, καὶ οὐ κατὰ στοῖχον κείμεναι, οὐδ' ἔχουσαι εὐθείας διόδους τοῦ ὕδατος ἐς τὸ πέλαγος. ἐρῆμοι δ' εἰσὶ, καὶ οὐ μεγάλαι. λέγεται δὲ καὶ ἀλκμαίωνι τῷ ἀμφιάρεω, ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτὸν μετὰ τὸν φόνον τῆς μητρὸς, τὸν ἀπόλλω ταύτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν, ὑπειπόντα οὐκ εἶναι λύσιν τῶν δειμάτων, πρὶν ἂν εὑρὼν ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ κατοικίσηται, ἥτις, ὅτε ἔκτεινε τὴν μητέρα, μήπω ὑπὸ ἡλίου ἑωρᾶτο, μηδὲ γῆ ἦν, ὡς τῆς γε ἄλλης αὐτῷ μεμιασμένης. ὁ δ' ἀπορῶν, ὥς φασι, μόλις κατενόησε τὴν πρόσχωσιν ταύτην τοῦ ἀχελῴου. καὶ ἐδόκει αὐτῷ ἱκανὴ ἂν κεχῶσθαι δίαιτα τῷ σώματι, ἀφ' οὗπερ κτείνας τὴν μητέρα, οὐκ ὀλίγον χρόνον ἐπλανᾶτο. καὶ κατοικισθεὶς ἐς τοὺς περὶ οἰνιάδας τόπους, ἐδυνάστευσέ τε, καὶ ἀπὸ ἀκαρνᾶνος παιδὸς ἑαυτοῦ, τῆς χώρας τὴν ἐπωνυμίαν ἐγκατέλιπε. τὰ μὲν οὖν περὶ ἀλκμαίωνα, τοιαῦτα λεγόμενα παρελάβομεν. οἱ δὲ ἀθηναῖοι καὶ ὁ φορμίων, ἄραντες ἐκ τῆς ἀκαρνανίας, καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὴν ναύπακτον, ἅμα ἦρι κατέπλευσαν ἐς τὰς ἀθήνας. τούς τε ἐλευθέρους τῶν αἰχμαλώτων ἐκ τῶν ναυμαχιῶν ἄγοντες, οἳ ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς ἐλύθησαν, καὶ τὰς ναῦς, ἃς εἷλον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος. καὶ τρίτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

Τό, τε γὰρ ῥεῦμα. τοῦ ἀχελῴου.

Τῷ μὴ σκεδάννυσθαι. τὴν πρόσχωσιν δηλονότι.

Τῆς μητρός. τῆς ἐριφύλης.

Καὶ ἐδόκει αὐτῷ ἱκανὴ ἄν. τὸ ἑξῆς, δίαιτα ἱκανὴ τῷ σώματι ἐδόκει ἡ πρόσχωσις, δηλονότι ἡ χρεία τοῦ σώματος.

Τὴν ἐπωνυμίαν ἐγκατέλιπε. πρότερον γὰρ κουρῆτις ἐκαλεῖτο. ὅμηρος, Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο. καὶ αἰτωλοὶ μενεχάρμαι.

Ἐδυνάστευσέ τε. τὴν βασιλείαν εἶχε.

Παρελάβομεν. ἀκοῇ δηλονότι.

Ἐλύθησαν. ἐλυτρώθησαν. ἢ λύτρου ἐδόθησαν.

τεχθῆ. Οἳ ἔτυχον παρόντες. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἦγε. Καὶ ἡγεμόνα Ἅγνωνα. οὗτος ἔκτισε τὴν Ἀμφίπολιν. Ἀνιστὰς οὖν. στράτευμα δηλονότι. Μέχρι θαλάσσης. ἕως τοῦ Εὐξείνου πόντου, καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου. Καὶ ὅσα ἄλλα μέρη. ἐθνῶν δηλονότι. Καὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ. Στρυμὼν, ποταμὸς Θρᾴκης παρὰ τὴν Ἀμφίπολιν. ὅρα πόθεν ἄρχεται ὁ Στρυμὼν ποταμὸς, καὶ ποῦ λήγει. καὶ ἔτι ὁ Ὄσκιος ποταμὸς, καὶ ὁ Νέσσος, ὃν Νέσσον οὗτος καλεῖ. ἔτι γε μὴν καὶ ὁ Ἕβρος. Οὗ ὡρίζετο ἡ ἀρχή. τὸ τέλος εἶχε. Καὶ παρήκουσι. παρατείνονται. Ἔστι δὲ ἐρῆμον τὸ ὄρος. τὸ Σκόμιον δηλονότι.

τὸν ἐπὶ Θρᾴκης Χαλκιδικὸν πόλεμον καταλύσειν. ἀμφοτέρων οὖν ἕνεκα, τὴν ἔφοδον ἐποιεῖτο. καὶ τόν τε Φιλίππου υἱὸν Ἀμύνταν ὡς ἐπὶ βασιλείᾳ τῶν Μακεδόνων ἦγε, καὶ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, οἳ ἔτυχον παρόντες τούτων ἕνεκα, καὶ ἡγεμόνα Ἅγνωνα (ἔδει γὰρ καὶ τοὺς Ἀθηναίους ναυσί τε καὶ στρατιᾷ ὡς πλείστῃ ἐπὶ τοὺς Χαλκιδέας παραγενέσθαι). Ἀνιστὰς οὖν ἐκ τῶν Ὀδρυσῶν ὁρμώμενος, πρῶτον μὲν τοὺς ἐντὸς τοῦ Αἵμου τε ὄρους, καὶ τῆς Ῥοδόπης Θρᾷκας, ὅσων ἦρχε μέχρι θαλάσσης τῆς ἐς τὸν Εὔξεινόν τε πόντον, καὶ τὸν Ἑλλήσποντον. ἔπειτα τοὺς ὑπερβάντι Αἷμον Γέτας, καὶ ὅσα ἄλλα μέρη ἐντὸς τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ πρὸς θάλασσαν μᾶλλον τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου κατῴκητο. εἰσὶ δ᾽ οἱ Γέται, καὶ οἱ ταύτῃ ὅμοροί τε τοῖς Σκύθαις, καὶ ὁμόσκευοι, πάντες ἱπποτοξόται. παρεκάλει δὲ καὶ τῶν ὀρεινῶν Θρᾳκῶν πολλοὺς τῶν αὐτονόμων, καὶ μαχαιροφόρων, οἳ Δῖοι καλοῦνται, τὴν Ῥοδόπην οἱ πλεῖστοι οἰκοῦντες. καὶ τοὺς μὲν, μισθῷ ἔπειθεν. οἱ δ᾽ ἐθελονταὶ ξυνηκολούθουν. ἀνίστη δὲ καὶ Ἀγριᾶνας, καὶ Λαιαίους, καὶ ἄλλα ὅσα ἔθνη Παιονικὰ, ὧν ἦρχε. καὶ ἔσχατοι τῆς ἀρχῆς οὗτοι ἦσαν, μέχρι γὰρ Λαιαίων Παιόνων, καὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, ὃς ἐκ τοῦ Σκομίου ὄρους δι᾽ Ἀγριάνων, καὶ Λαιαίων ῥεῖ. οὗ ὡρίζετο ἡ ἀρχὴ τὰ πρὸς Παίονας αὐτονόμους ἤδη. τὰ δὲ πρὸς Τριβαλλοὺς, καὶ τούτους αὐτονόμους, Τρῆρες ὥριζον, καὶ Τιλαταῖοι. οἰκοῦσι δ᾽ οὗτοι πρὸς βορέαν τοῦ Σκομίου ὄρους. καὶ παρήκουσι πρὸς ἡλίου δύσιν μέχρι τοῦ Ὀσκίου ποταμοῦ. ῥεῖ δ᾽ οὗτος ἐκ τοῦ ὄρους, ὅθεν περ καὶ ὁ Νέσσος, καὶ ὁ Ἕβρος. ἔστι δὲ ἐρῆμον τὸ ὄρος, καὶ μέγα, ἐχόμενον τῆς Ῥοδόπης. ἐγένετο δὲ ἡ ἀρχὴ ἡ Ὀδρυσῶν, μέγεθος, ἐπὶ μὲν θάλασσαν καθήκουσα ἀπὸ Ἀβδήρων πόλεως ἐς τὸν Εὔξεινον πόντον τὸν μέχρι Ἴστρου ποταμοῦ. αὕτη περίπλους ἐστὶν ἡ γῆ τὰ ξυντομώτατα, ἢν αἰεὶ κατὰ πρύμναν ἵστηται τὸ πνεῦμα νηὶ στρογγύλῃ τεσσάρων ἡμερῶν, καὶ ἴσων νυκτῶν. ὁδῷ δὲ τὰ ξυντομώτατα ἐξ Ἀβδήρων ἐς Ἴστρον ἀνὴρ εὔζωνος ἑνδεκαταῖος τελεῖ. τὰ μὲν πρὸς θάλασσαν, τοσαύτη ἦν. ἐς ἤπειρον δὲ, ἀπὸ Βυζαντίου, ἐς Λαιαίους, καὶ ἐπὶ τὸν Στρυμόνα (ταύτῃ γὰρ διὰ πλείστου ἀπὸ θαλάσσης ἄνω ἐγίγνετο) ἡμερῶν ἀνδρὶ εὐζώνῳ τριῶν καὶ δέκα ἀνύσαι. φόρος τε ἐκ πάσης τῆς βαρβάρου, καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ὅσον προσῆξαν ἐπὶ Σεύθου, ὃς ὕστερον Σιτάλκου βασιλεύσας, πλεῖστον δὴ ἐποίησε, τετρακοσίων ταλάντων ἀργυρίου μάλιστα δύναμις, ἃ χρυσὸς, καὶ ἄργυρος εἴη. καὶ δῶρα οὐκ ἐλάσσω τούτων, χρυσοῦ τε, καὶ ἀργύρου προσεφέρετο. χωρὶς δὲ, ὅσα ὑφαντά τε, καὶ λεῖα, καὶ ἡ ἄλλη κατασκευή. καὶ οὐ μόνον αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τοῖς παραδυναστεύουσί τε καὶ γενναίοις Ὀδρυσῶν. κατεστήσαντο γὰρ τοὐναντίον τῆς Περσῶν βασιλείας τὸν νόμον, ὄντα μὲν καὶ τοῖς ἄλλοις Θρᾳξὶ, λαμβάνειν μᾶλλον, ἢ διδόναι. καὶ αἴσχιον ἦν αἰτηθέντα, μὴ δοῦναι, ἢ αἰτήσαντα, μὴ τυχεῖν. ὅμως δὲ κατὰ τὸ δύνασθαι, ἐπὶ πλέον αὐτῷ ἐχρήσαντο. οὐ γὰρ ἦν πρᾶξαι οὐδὲν μὴ διδόντα δῶρα. ὥστε ἐπὶ μέγα ἡ βασιλεία ἦλθεν ἰσχύος. τῶν γὰρ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ὅσαι μεταξὺ τοῦ Ἰονίου κόλπου, καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου, μεγίστη ἐγένετο χρημάτων προσόδῳ, καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ. ἰσχύι δὲ μάχης, καὶ στρατοῦ πλήθει, πολὺ δευτέρα μετὰ τὴν Σκυθῶν. ταύτῃ δὲ ἀδύνατα ἐξισοῦσθαι οὐχ ὅτι τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔθνος ἓν πρὸς ἓν οὐκ ἔστιν, ὅ, τι δυνατὸν Σκύθαις ὁμογνωμονοῦσι πᾶσιν ἀντιστῆναι. οὐ μὴν οὐδ᾽ ἐς τὴν ἄλλην εὐβουλίαν καὶ ξύνεσιν περὶ τῶν παρόντων ἐς τὸν βίον ἄλλοις ὁμοιοῦνται. Σιτάλκης μὲν οὖν χώρας τοσαύτης βασιλεύων, παρεσκευάζετο τὸν στρατόν. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἕτοιμα ἦν, ἄρας, ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν

Αὕτη περίπλους ἐστί. δυνατὴ περιπλευσθῆναι. Νηὶ στρογγύλῃ. ἐμπορικῇ, διὰ τὰ πολεμικὰ μακρότερα ὄντα. Ὁδῷ δὲ τὰ ξυντομώτατα. διὰ ξηρᾶς. Ἀνὴρ εὔζωνος. εὔζωνος, εὐσταλὴς, καὶ κοῦφος, καὶ μηδὲν ἔχων ἐμπόδιον. Διὰ πλείστου. διαστήματος δηλονότι. Ὅσον προσῆξαν. φόρον δηλονότι. Χωρὶς δέ. τούτων δηλονότι. Ὅσα. προσεφέρετο. Καὶ λεῖα. λεῖα, τὰ λιτὰ, πρὸς αὐτὰ διαστολὴν τῶν ὑφαντῶν, καὶ πεποικιλμένων. Ὀδρυσῶν. προσεφέροντο δηλονότι. Τῆς Περσῶν βασιλείας. οἱ γὰρ Πέρσαι παρέχουσι μᾶλλον, ἤπερ παρὰ τῶν ἄλλων λαμβάνουσιν. οἱ δὲ Θρᾷκες, τοὐναντίον. καὶ οὐκ ἦν τι πρᾶξαι παρ᾽ αὐτοῖς τὸν μὴ παρέχοντα χρήματα, ὅπερ καὶ νῦν ἐν Ῥωμαίοις. Κατὰ τὸ δύνασθαι. διὰ τὴν δύναμιν. Ἐπὶ πλέον αὐτῷ ἐχρήσαντο. αὐτῷ τῷ νόμῳ πλέον τῶν ἄλλων Θρᾳκῶν οἱ Ὀδρύσαι ἐχρῶντο λαβεῖν, ἤπερ δοῦναι. Ταύτῃ δέ. τῇ τῶν Σκυθῶν. Οὐχ ὅτι τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ. οὐχ ὅτι, ἀντὶ τοῦ μή τοι γε. Ἄλλοις ὁμοιοῦνται. ἀλλ᾽ ὑπερβάλλουσι δηλονότι. Σίντων, καὶ Παιόνων. αὗται ἐλέγοντο

τῆς. ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ τῆς τροπῆς. Ἃς πρὸς τῇ γῇ ναῦς. ἀντὶ τοῦ διὰ τὰς ναῦς. Ὑπὸ νύκτα. ἀντὶ τοῦ κατὰ τὴν νύκτα. Οὐ πολλῷ ὕστερον. μετ᾽ ὀλίγον τῆς ἀναχωρήσεως τῶν νεῶν τῶν ἐναντίων. Ἐπικρατεῖν. ἰσχύειν τοὺς ἀθηναίους. Καὶ τὸ ὑπηρέσιον. ὑπηρέσιον λέγει τὸ κῶας, ἐφ᾽ ὃ ἐπικάθηνται οἱ ἐρέσσοντες, διὰ τὸ μὴ συντρίβεσθαι αὐτῶν τὰς πυγάς. Πλεῦσαι εὐθύς. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐδόκει. Ἀφικόμενοι νυκτός. εἰς τὰ μέγαρα δηλονότι. Τὸ ἀκρωτήριον. τὸ βούδορον καλούμενον. Ἀφείλκυσαν κενάς. τῶν ἀνδρῶν δηλονότι. Φρυκτοί τε ἤροντο. φρυκτοί εἰσι λαμπάδες τινὲς ἀπὸ ξύλων γινόμεναι, ἃς τινὲς βαστάζοντες, ἄνωθεν τῶν τειχῶν ἐσήμαινον τοῖς πλησιοχώροις, ἢ τοῖς συμμάχοις, ὅταν τινὰς ἑώρων πολεμίους ἐπιόντας, ὡς ὅτι δεῖ προφυλάξασθαι. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ πολεμίων τοῦτο ἐποίουν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ φίλων ὅταν ἑώρων βοήθειαν αὐτοῖς ἐρχομένην, ἐσήμαινον πάλιν τὰ τῶν φρυκτῶν ὡς οὐ δεῖ θορυβεῖσθαι. καὶ ὅταν μὲν φίλους ἐδήλουν, ἐβάσταζον τοὺς φρυκτοὺς ἠρεμοῦντες. ὅταν δὲ πολεμίους, ἐκίνουν τοὺς φρυκτούς, δηλοῦντες τὸν φόβον. Ἔκπληξις ἐγένετο. τοῖς ἀθηναίοις. Οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἄστει. ὄντες δηλονότι. Ἡρῆσθαι. ἑαλωκέναι. Ὅσον. ἀντὶ τοῦ σχεδόν, ὡς τὸ μονονουχί. Οὐκ ἐσπλεῖν αὐτούς. ἀντὶ τοῦ μέλλουσιν ἐσπλεῖν. Βοηθήσαντες δέ. μετὰ βοῆς ἐπιδραμόντες. Καὶ οὐδὲν στέγουσαι. ὕδωρ δηλονότι. Βουλόμενος ἀναπρᾶξαι. ἀπαιτῆσαι. Αὐτὸς ἀποδοῦναι. τοῖς ἀθηναίοις δηλονότι. Αὐτῷ ὑποσχόμενος. τῷ σιτάλκῃ. Διαλλάξειεν. φίλον ποιήσειεν. Ὑπεδέξατο. ὑ/

τῆς, ἃς πρὸς τῇ γῇ ναῦς διέφθειραν. καὶ ἥνπερ ἔλαβον ναῦν, ἀνέθεσαν ἐπὶ τὸ ῥίον τὸ ἀχαϊκὸν παρὰ τὸ τροπαῖον. μετὰ δὲ ταῦτα, φοβούμενοι τὴν ἀπὸ τῶν ἀθηναίων βοήθειαν, ὑπὸ νύκτα ἐσέπλευσαν ἐς τὸν κόλπον τὸν κρισαῖον καὶ κόρινθον ἅπαντες, πλὴν λευκαδίων. καὶ οἱ ἐκ τῆς κρήτης ἀθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσὶν, αἷς ἔδει πρὸ τῆς ναυμαχίας τῷ φορμίωνι παραγενέσθαι, οὐ πολλῷ ὕστερον τῆς ἀναχωρήσεως τῶν νεῶν, ἀφικνοῦνται ἐς τὴν ναύπακτον. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. πρὶν δὲ διαλῦσαι τὸ ἐς κόρινθόν τε καὶ τὸν κρισαῖον κόλπον ἀναχωρῆσαν ναυτικὸν, ὁ Κνῆμος καὶ ὁ Βρασίδας, καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες τῶν πελοποννησίων, ἀρχομένου τοῦ χειμῶνος, ἐβούλοντο, διδαξάντων τῶν μεγαρέων, ἀποπειρᾶσαι τοῦ πειραιῶς τοῦ λιμένος τῶν ἀθηναίων. ἦν δὲ ἀφύλακτος, καὶ ἄκλειστος, εἰκότως, διὰ τὸ ἐπικρατεῖν πολὺ τῷ ναυτικῷ. ἐδόκει δὲ λαβόντα τῶν ναυτῶν ἕκαστον τὴν κώπην, καὶ τὸ ὑπηρέσιον, καὶ τὸν τροπωτῆρα, πεζῇ ἰέναι ἐκ κορίνθου ἐπὶ τὴν πρὸς ἀθήνας θάλασσαν. καὶ ἀφικομένους κατὰ τάχος ἐς μέγαρα, καθελκύσαντας ἐκ νισαίας τοῦ νεωρίου αὐτῶν τεσσαράκοντα ναῦς, αἳ ἔτυχον αὐτόθι οὖσαι, πλεῦσαι εὐθὺς ἐπὶ τὸν πειραιᾶ. οὔτε γὰρ ναυτικὸν ἦν προφυλάσσον ἐν αὐτῷ οὐδὲν, οὔτε προσδοκία οὐδεμία, μὴ ἄν ποτε οἱ πολέμιοι ἐξαπιναίως οὕτως ἐπιπλεύσειαν, ἐπεὶ οὐδ᾽ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς τολμῆσαι ἂν καθ᾽ ἡσυχίαν, οὐδ᾽ εἰ διενοοῦντο, μὴ οὐκ ἂν προαισθέσθαι. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐχώρουν εὐθύς. καὶ ἀφικόμενοι νυκτὸς, καὶ καθελκύσαντες ἐκ τῆς νισαίας τὰς ναῦς, ἔπλεον ἐπὶ μὲν τὸν πειραιᾶ, οὐκέτι ὥσπερ διενοοῦντο, καταδείσαντες τὸν κίνδυνον. καί τις καὶ ἄνεμος αὐτοὺς λέγεται κωλῦσαι. ἐπὶ δὲ τῆς σαλαμῖνος τὸ ἀκρωτήριον τὸ πρὸς μέγαρα ὁρῶν, καὶ φρούριον ἐπ᾽ αὐτοῦ ἦν, καὶ νεῶν τριῶν φυλακὴ, τοῦ μὴ ἐσπλεῖν μεγαρεῦσι, μηδ᾽ ἐκπλεῖν μηδέν, τῷ τε φρουρίῳ προσέβαλον, καὶ τὰς τριήρεις ἀφείλκυσαν κενάς. τήν τε ἄλλην σαλαμῖνα ἀπροσδοκήτοις ἐπιπεσόντες, ἐπόρθουν. ἐς δὲ τὰς ἀθήνας φρυκτοί τε ἤροντο πολέμιοι. καὶ ἔκπληξις ἐγένετο οὐδεμιᾶς τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐλάσσων. οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἄστει, ἐς τὸν πειραιᾶ ᾤοντο τοὺς πολεμίους ἐσπεπλευκέναι ἤδη. οἱ δ᾽ ἐν τῷ πειραιεῖ, τήν τε τῶν σαλαμινίων πόλιν ἑαλωκέναι, καὶ παρὰ σφᾶς ὅσον οὐκ ἐσπλεῖν αὐτούς, ὅπερ ἄν, εἰ ἐβουλήθησαν μὴ κατοκνῆσαι, ῥᾳδίως ἂν ἐγένετο, καὶ οὐκ ἂν ἄνεμος ἐκώλυσε. βοηθήσαντες δὲ ἅμ᾽ ἡμέρᾳ πανδημεὶ οἱ ἀθηναῖοι, ἐς τὸν πειραιᾶ ναῦς τε καθεῖλκον. καὶ ἐσβάντες κατὰ σπουδὴν καὶ πολλῷ θορύβῳ, ταῖς μὲν ναυσὶν ἐπὶ τὴν σαλαμῖνα ἔπλεον. τῷ πεζῷ δὲ, φυλακὰς τοῦ πειραιῶς καθίσταντο. οἱ δὲ πελοποννήσιοι ὡς ᾔσθοντο τὴν βοήθειαν, καταδραμόντες τῆς σαλαμῖνος τὰ πολλά, καὶ ἀνθρώπους, καὶ λείαν λαβόντες, καὶ τὰς τρεῖς ναῦς ἐκ τοῦ βουδόρου τοῦ φρουρίου, κατὰ τάχος ἐπὶ τῆς νισαίας ἔπλεον. ἔστι γὰρ ὅτι καὶ αἱ νῆες αὐτοὺς διὰ χρόνου καθελκυσθεῖσαι, καὶ οὐδὲν στέγουσαι, ἐφόβουν. ἀφικόμενοι δὲ ἐς τὰ μέγαρα, πάλιν ἐπὶ τῆς κορίνθου ἀπεχώρησαν πεζοί. οἱ δ᾽ ἀθηναῖοι οὐκέτι καταλαβόντες πρὸς τῇ σαλαμῖνι, ἀπέπλευσαν καὶ αὐτοί. καὶ μετὰ τοῦτο, φυλακὴν ἤδη τοῦ πειραιῶς μᾶλλον τὸ λοιπὸν ἐποιοῦντο, λιμένων τε κλείσει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἐπιμελείᾳ. ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ χειμῶνος τούτου ἀρχομένου, Σιτάλκης ὁ Τήρεω ὀδρύσης θρᾳκῶν βασιλεὺς, ἐστράτευσεν ἐπὶ Περδίκκαν τὸν Ἀλεξάνδρου, μακεδονίας βασιλέα, καὶ ἐπὶ χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ θρᾴκης διὰ δύο ὑποσχέσεις, τὴν μὲν, βουλόμενος ἀναπρᾶξαι, τὴν δὲ, αὐτὸς ἀποδοῦναι. ὅ, τε γὰρ Περδίκκας αὐτῷ ὑποσχόμενος εἰ ἀθηναίοις τε διαλλάξειεν ἑαυτὸν κατ᾽ ἀρχὰς τῷ πολέμῳ πιεζόμενον, καὶ Φίλιππον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πολέμιον ὄντα, μὴ καταγάγοι ἐπὶ βασιλείᾳ, ἃ ὑπεδέξατο οὐκ ἐπετέλει. τοῖς τε ἀθηναίοις αὐτὸς ὡμολογήκει, ὅτε τὴν ξυμμαχίαν ἐποιεῖτο,

Ἐπὶ τὴν ναύπακτον. ἔσω γὰρ ἐν τῷ κόλπῳ ἔκειτο ἡ ναύπακτος. Ταύτῃ παραπλέοι. τῇ ὁδῷ. Ὁ δὲ, ὅπερ ἐκεῖνοι. ὁ δὲ φορμίων ὡς ἑώρα τοὺς πελοποννησίους, ἄκων κατὰ σπουδὴν τοὺς στρατιώτας ἐμβιβάσας εἰς τὴν ναῦν, ἔπλει. Προσεδέχοντο. ἤλπιζον. Περὶ τῷ χωρίῳ. τῆς ναυπάκτου δηλονότι. Ἐρῆμον ὄντα. βοηθείας δηλονότι. Ἔπλει τὴν γῆν. τὴν οἰκείαν δηλονότι. Κατὰ μίαν ἐπὶ κέρως. ὥσαν εἰ ἔλεγε, μίαν κατακολουθοῦσαν τῇ ἑτέρᾳ. τοῦτο γὰρ τὸ ἐπὶ κέρως δηλοῖ. Ἀπὸ σημείου τινός. ὥσαν εἰ ἔλεγε μὴ πολλῶν παρακελευσαμένων ἐνδόντες, καὶ εὐθὺς ποιοῦντες ὅπερ ἐδόκει. τὸ δὲ σημεῖον, ἀντὶ τοῦ μαλίου. δύναται δὲ λέγειν καὶ τὸ σίδωμα.

ἐπὶ τὴν ναύπακτον αὐτοὺς πλεῖν ὁ φορμίων, καὶ αὐτὸς ἐπιβοηθῶν ταύτῃ παραπλέοι, μὴ διαφύγοιεν πλέοντα τὸν ἐπίπλουν σφῶν οἱ ἀθηναῖοι ἔξω τοῦ ἑαυτῶν κέρως, ἀλλ' αὗται αἱ νῆες περικλείσειαν. ὁ δὲ, ὅπερ ἐκεῖνοι προσεδέχοντο, φοβηθεὶς περὶ τῷ χωρίῳ ἐρήμῳ ὄντι, ὡς ἑώρα ἀναγομένους αὐτοὺς, ἄκων, καὶ κατὰ σπουδὴν ἐμβιβάσας, ἔπλει παρὰ τὴν γῆν. καὶ ὁ πεζὸς ἅμα τῶν μεσσηνίων παρεβοήθει. ἰδόντες δὲ οἱ πελοποννήσιοι κατὰ μίαν ἐπὶ κέρως παραπλέοντας, καὶ ἤδη ὄντας ἐντὸς τοῦ κόλπου τε, καὶ πρὸς τῇ γῇ, ὅπερ ἐβούλοντο μάλιστα, ἀπὸ σημείου ἑνὸς ἄφνω ἐπιστρέψαντες τὰς ναῦς, μετωπηδὸν ἔπλεον ὡς εἶχε τάχους ἕκαστος ἐπὶ τοὺς ἀθηναίους. καὶ ἤλπιζον πάσας τὰς ναῦς ἀπολήψεσθαι. τῶν δὲ, ἕνδεκα μέν τινες, αἵπερ ἡγοῦντο, ὑπεκφεύγουσι τὸ κέρας τῶν πελοποννησίων καὶ τὴν ἐπιστροφὴν ἐς τὴν εὐρυχωρίαν. τὰς δὲ ἄλλας ἐπικαταλαβόντες, ἐξέωσάν τε πρὸς τὴν γῆν ὑποφευγούσας, καὶ διέφθειραν. ἄνδρας τε τῶν ἀθηναίων ἀπέκτειναν, ὅσοι μὴ ἐξένευσαν αὐτῶν. καὶ τῶν νεῶν τινας ἀναδούμενοι, εἷλκον κενάς. μίαν δὲ, αὐτοῖς ἀνδράσιν εἷλον ἤδη. τὰς δέ τινας οἱ μεσσήνιοι παραβοηθήσαντες, καὶ ἐπεσβαίνοντες ξὺν τοῖς ὅπλοις ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐπιβάντες ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων, μαχόμενοι, ἀφείλοντο ἑλκομένας ἤδη. ταύτῃ μὲν οὖν οἱ πελοποννήσιοι ἐκράτουν τε, καὶ ἔφθειραν τὰς ἀττικὰς ναῦς. αἱ δὲ εἴκοσι νῆες αὐτῶν αἱ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως, ἐδίωκον τὰς ἕνδεκα ναῦς τῶν ἀθηναίων, αἵπερ ὑπεξέφυγον τὴν ἐπιστροφὴν ἐς τὴν εὐρυχωρίαν. καὶ φθάνουσιν αὐτοὺς, πλὴν μιᾶς νεὼς, προκαταφυγοῦσαι ἐς τὴν ναύπακτον. καὶ ἴσχουσαι ἀντίπρῳροι κατὰ τὸ ἀπολλώνιον, παρεσκευάζοντο ἀμυνούμενοι, ἢν ἐς τὴν γῆν ἐπὶ σφᾶς πλέωσιν. οἱ δὲ, παραγενόμενοι ὕστερον, ἐπαιάνιζόν τε ἅμα πλέοντες, ὡς νενικηκότες. καὶ τὴν μίαν ναῦν τῶν ἀθηναίων τὴν ὑπόλοιπον, ἐδίωκε λευκαδία ναῦς μία πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων. ἔτυχε δὲ ὁλκὰς ὁρμοῦσα μετέωρος, περὶ ἣν ἡ ἀττικὴ ναῦς φθάσασα, καὶ περιπλεύσασα τῇ διωκούσῃ λευκαδίᾳ, ἐμβάλλει μέσῃ, καὶ καταδύει. τοῖς μὲν οὖν πελοποννησίοις, γενομένου τούτου ἀπροσδοκήτου τε καὶ παραλόγου, φόβος ἐμπίπτει. καὶ ἅμα ἀτάκτως διώκοντες διὰ τὸ κρατεῖν, αἱ μέν τινες τῶν νεῶν καθεῖσαι τὰς κώπας, ἐπέστησαν τοῦ πλοῦ, ἀξύμφορον δρῶντες πρὸς τὴν ἐξ ὀλίγου ἀντεξόρμησιν, βουλόμενοι τὰς πλείους περιμεῖναι. αἱ δὲ, καὶ ἐς βράχεα χωρίων ἀπειρίᾳ ὤκειλαν. τοὺς δὲ ἀθηναίους ἰδόντας ταῦτα γιγνόμενα, θάρσος τε ἔλαβε. καὶ ἀπὸ ἑνὸς κελεύσματος ἐμβοήσαντες, ἐπ' αὐτοὺς ὥρμησαν. οἱ δὲ, διὰ τὰ ὑπάρχοντα ἁμαρτήματα, καὶ τὴν παροῦσαν ἀταξίαν, ὀλίγον μὲν χρόνον ὑπέμειναν, ἔπειτα δὲ ἐτράποντο ἐς τὸν πάνορμον, ὅθεν ἀνηγάγοντο. ἐπιδιώκοντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι, τάς τε ἐγγὺς οὔσας μάλιστα ναῦς ἔλαβον ἕξ, καὶ τὰς ἑαυτῶν ἀφείλοντο, ἃς ἐκεῖνοι πρὸς τῇ γῇ διαφθείραντες, τὸ πρῶτον ἀνεδήσαντο. ἄνδρας τε τοὺς μὲν, ἀπέκτειναν, τινὰς δὲ καὶ ἐζώγρησαν. ἐπὶ δὲ τῆς λευκαδίας νεὼς, ἣ περὶ τὴν ὁλκάδα κατέδυ, τιμοκράτης ὁ λακεδαιμόνιος πλέων, ὡς ἡ ναῦς διεφθείρετο, ἔσφαξεν ἑαυτὸν, καὶ ἐξέπεσεν ἐς τὸν ναυπακτίων λιμένα. ἀναχωρήσαντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι, τροπαῖον ἔστησαν, ὅθεν ἀναγόμενοι, ἐκράτησαν. καὶ τοὺς νεκροὺς καὶ τὰ ναυάγια ὅσα πρὸς τῇ ἑαυτῶν ἦν, ἀνείλοντο. καὶ τοῖς ἐναντίοις τὰ ἐκείνων ὑπόσπονδα ἀπέδοσαν. ἔστησαν δὲ καὶ οἱ πελοποννήσιοι τροπαῖον ὡς νενικηκότες τῆς τρο/

Ἐπιστρέψαντες. τὸ μὲν ἐπιστρέψαντες εἶπεν, ὅτι ἐναντίως εἰπών, ἐπειδὴ κατ' ἀθέσιν ἔπλεον. νῦν δὲ, οὐκέτι. τὸ δὲ μετωπηδὸν, πάλιν τὸ κατ' ἀθέσιν ἀναπλεῖν ἐστί. τὸ γὰρ μέτωπον τῆς νεὼς, ἡ πρῷρα ἐστί. λέγει οὖν ὅτι τὰ μέτωπα, ὅ ἐστι τὰ πρόσωπα τῶν νεῶν, παρεῖχον τοῖς ἐναντίοις. Τῶν δέ. τῶν νεῶν τῶν ἀθηναίων. Ἐξέωσάν τε πρὸς τὴν γῆν. ὀκεῖλαι ἐποίησαν. Καὶ διέφθειραν. τὸ διέφθειραν, ἀντὶ τοῦ ὀκεῖλαι αὐτὰς ἐποίησαν. Ἐξένευσαν. ἐξεκολύμβησαν. ἐξέκλιναν τῆς προκειμένης ὁδοῦ. Ταύτῃ μὲν οὖν. ταύτῃ, οὕτως. ἀντὶ τοῦ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος. Καὶ ἴσχουσαι. ἐλλιμενίζουσαι. ἀλλ' ἄρχει τὸ ἴσχουσαι, ἔχουσαι τὰς πρῴρας πρὸς τὸ πέλαγος ὁρώσας. τῆς γὰρ φυγῆς ἐπαύσαντο. Ἀντίπρῳροι. ἐναντίαι δηλονότι. Κατὰ τὸ ἀπολλώνιον. ἱερὸν ἀπόλλωνος ἐν τῷ λιμένι. Οἱ δὲ παραγενόμενοι. οἱ πελοποννήσιοι. Τὴν ὑπόλοιπον. τὴν ὑστερήσασαν. Ἔτυχε δὲ ὁλκάς. ὁλκὰς, ἡ ἐμπορικὴ ναῦς. Ἐπέστησαν τοῦ πλοῦ. διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναί τε πεῖν τοὺς ἀθηναίους. Ὀλίγον μὲν χρόνον ὑπέμειναν. ἐδέξαντο τὸ ἔμβασιμον τῶν ἀθηναίων. Ἡ περὶ τὴν ὁλκάδα. ἡ περὶ τὴν ὁλκάδα καταδῦσα. Ἔσφαξεν ἑαυτόν. λακωνικὸν τὸ φρόνημα τοῦτο, μὴ ὑπὸ ἐχθρῶν ἀξιοῦν ἀναιρεθῆναι. Τῆς τρο/

τὴν ἀξίωσιν. τὴν πεῖραν. Τὸ πλῆθος τῶν νεῶν. γράφεται τῶν ἐναντίων. Ξυνεκάλεσε. ὡς τοῦτο δὲ συνήγαγον. Οὔπω γάρ. οἱ λακεδαιμόνιοι. Καὶ τούτοις ἐν ἐκείνῳ. ἐν τῇ πεζομαχίᾳ. Οὐδὲν προφέρουσι. κατὰ τὴν ναυμαχίαν. Παρὰ πολύ. ὑπερβαλλόντως. Καὶ ὅτι οὐκ ἂν ὄργοιος οὕτως. ἡγοῦνται οἱ ἐναντίοι μὴ ἂν αἰτίσασθαι ὑμᾶς, εἰ μὴ μέλλοντάς τι γενναῖον πρᾶξαι. Ἀντίπαλοι μὲν γάρ. θαρροῦντες ἀντίπαλοι εἶεν. Οἱ δ' ἐκ πολλῷ. τῷ μέτρῳ. καὶ ἅμα οὐκ ἀναγκαζόμενοι. ὑμεῖς δηλονότι οἱ ἀθηναῖοι. Ἑκὼν εἶναι ποιήσομαι. ὃ ἔχει παρέλκει ἀττικῶς. οὐδὲν γὰρ ἐν ταῖς τοιαύταις συντάξεσι δηλοῖ. Ἐπιπλεύσειέ τις. κατὰ τῶν ἐναντίων ἐπέλθοι.

τὴν ἀξίωσιν ταύτην ἠλόφισαν, μηδένα ὄχλον ἀθηναῖοι ὄντες πελοποννησίων νεῶν ὑποχωρεῖν. τότε δὲ πρὸς τὴν παροῦσαν ὄψιν ὁρῶν αὐτοὺς ἀθυμοῦντας ἐβούλετο ὑπόμνησιν ποιήσασθαι τοῦ θαρσεῖν. καὶ ξυγκαλέσας τοὺς ἀθηναίους, ἔλεγε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ

Ὁρῶν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες στρατιῶται πεφοβημένους τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, ξυνεκάλεσα, οὐκ ἀξιῶν τὰ μὴ δεινὰ ἐν ὀρρωδίᾳ ἔχειν. οὗτοι γὰρ πρῶτον μὲν διὰ τὸ προνενικῆσθαι, καὶ μηδ' αὐτοὶ οἴεσθαι ὅμοιοι ὑμῖν εἶναι, τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου παρεσκευάσαντο. ἔπειτα ᾧ μάλιστα πιστεύοντες προσέρχονται, ὡς προσῆκον σφίσιν ἀνδρείοις εἶναι, οὐδὲν ἄλλο τι θαρσοῦσιν, ἢ διὰ τὴν ἐν τῷ πεζῷ ἐμπειρίαν τὰ πλείω κατορθοῦντες, καὶ οἴονται σφίσι καὶ ἐν τῷ ναυτικῷ ποιήσειν ταὐτό. τὸ δ' ἐκ τοῦ δικαίου ἡμῖν μᾶλλον νῦν περιέσται, εἴπερ καὶ τούτοις ἐν ἐκείνῳ. ἐπεὶ εὐψυχίᾳ γε οὐδὲν προφέρουσι. τῷ δὲ ἑκάτεροί τι εἶναι ἐμπειρότεροι εἶναι, θρασύτεροί ἐσμεν. λακεδαιμόνιοί τε ἡγούμενοι αὐτῶν ξυμμάχων, διὰ τὴν σφετέραν δόξαν, ἄκοντας προσάγουσι τοὺς πολλοὺς ἐς τὸν κίνδυνον, ἐπεὶ οὐκ ἄν ποτε ἐνεχείρησαν ἡσσηθέντες παρὰ πολύ, αὖθις ναυμαχεῖν. μὴ δὴ αὐτῶν τὴν τόλμαν δείσητε. πολὺ δὲ ὑμεῖς ἐκείνοις πλείω φόβον παρέχετε, καὶ πιστότερον, κατά τε τὸ προνενικηκέναι, καὶ ὅτι οὐκ ἂν ἡγοῦνται μὴ μέλλοντάς τι ἄξιον τοῦ παρὰ πολὺ πράξειν ἀνθίστασθαι ὑμᾶς. ἀντίπαλοι μὲν γὰρ οἱ πλείους, ὥσπερ οὗτοι, τῇ δυνάμει τὸ πλέον πίσυνοι, ἢ τῇ γνώμῃ ἐπέρχονται. οἱ δ' ἐκ πολλῷ ὑποδεεστέρων, καὶ ἅμα οὐκ ἀναγκαζόμενοι, μέγα τι τῆς διανοίας τὸ βέβαιον ἔχοντες, ἀντιτολμῶσιν. ἃ λογιζόμενοι οὗτοι, τῷ οὐκ εἰκότι πλέον πεφόβηνται ὑμᾶς, ἢ τῇ κατὰ λόγον παρασκευῇ. πολλὰ δὲ καὶ στρατόπεδα ἤδη ἔπεσεν ὑπ' ἐλασσόνων τῇ ἀπειρίᾳ, ἔστι δὲ ἃ καὶ τῇ ἀτολμίᾳ. ὧν οὐδετέρου ἡμεῖς νῦν μετέχομεν. τὸν δὲ ἀγῶνα οὐκ ἐν τῷ κόλπῳ ἑκὼν εἶναι ποιήσομαι, οὐδὲ ἐσπλεύσομαι ἐς αὐτόν. ὁρῶ γὰρ ὅτι πρὸς πολλὰς ναῦς ἀνεπιστήμονας, ὀλίγαις ναυσὶν ἐμπείροις καὶ ἄμεινον πλεούσαις, ἡ στενοχωρία οὐ ξυμφέρει. οὔτε γὰρ ἂν ἐπιπλεύσειέ τις ὡς χρὴ ἐς ἐμβολὴν, μὴ ἔχων τὴν πρόσοψιν τῶν πολεμίων ἐκ πολλοῦ, οὔτ' ἂν ἀποχωρήσειεν ἐν δέοντι πιεζόμενος, διέκπλοι τε οὐκ εἰσὶν, οὐδὲ ἀναστροφαὶ, ἅπερ νεῶν ἄμεινον πλεουσῶν ἔργα ἐστὶν, ἀλλ' ἀνάγκη ἂν εἴη τὴν ναυμαχίαν, πεζομαχίαν καθίστασθαι. καὶ ἐν τούτῳ αἱ πλείους νῆες κρείσσους γίγνονται. τούτων μὲν οὖν ἐγὼ ἕξω τὴν πρόνοιαν κατὰ τὸ δυνατόν. ὑμεῖς δὲ, εὔτακτοι παρὰ ταῖς ναυσὶ μένοντες, τά τε παραγγελλόμενα ὀξέως δέχεσθε. ἄλλως τε καὶ δι' ὀλίγου τῆς ἐφορμήσεως οὔσης. καὶ ἐν τῷ ἔργῳ, κόσμον καὶ σιγὴν περὶ πλείστου ἡγεῖσθε. ὅ ἐς τε τὰ πολλὰ τῶν πολεμίων ξυμφέρει καὶ ναυμαχίᾳ οὐχ ἥκιστα. ἀμύνασθέ τε τούσδε ἀξίως τῶν προειργασμένων. ὁ δὲ ἀγὼν μέγας ὑμῖν, ἢ καταλῦσαι πελοποννησίων τὴν ἐλπίδα τοῦ ναυτικοῦ, ἢ ἐγγυτέρω καταστῆσαι ἀθηναίοις τὸν φόβον περὶ τῆς θαλάσσης. ἀναμιμνήσκω δ' αὖ ὑμᾶς, ὅτι νενικήκατε αὐτῶν τοὺς πολλούς. ἡσσημένων δὲ ἀνδρῶν, οὐκ ἐθέλουσιν αἱ γνῶμαι πρὸς τοὺς αὐτοὺς κινδύνους ὁμοῖαι εἶναι.

Τοιαῦτα μὲν καὶ ὁ Φορμίων παρεκελεύσατο. οἱ δὲ πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ ἀθηναῖοι οὐκ ἐπέπλεον ἐς τὸν κόλπον, καὶ τὰ στενὰ βουλόμενοι ἄκοντας ἔσω προαγαγεῖν αὐτοὺς, ἀναγόμενοι ἅμα ἕῳ, ἔπλεον ἐπὶ τεσσάρων ταξάμενοι τὰς ναῦς, παρὰ τὴν ἑαυτῶν γῆν ἔσω ἐπὶ τοῦ κόλπου δεξιῷ κέρᾳ ἡγούμενοι, ὥσπερ καὶ ὥρμουν. ἐπὶ δ' αὐτῷ, εἴκοσιν ναῦς ἔταξαν τὰς ἄριστα πλεούσας, ὅπως εἰ ἄρα νομίσας

Ἐπὶ

Μὴ ἔχων τὴν πρόσοψιν τῶν πολεμίων. μὴ ὁρῶν διὰ τοὺς πολεμίους. Ἐκ πολλοῦ. λείπει διαστήματος. Διέκπλοι τε οὐκ εἰσί. τὸ ἐμβάλλειν, καὶ διασχίζειν τὴν τῶν ἐναντίων τάξιν. ἀναστροφαὶ δὲ, αἱ ἐς τοὐπίσω ὑποχωρήσεις. Ἐν τούτῳ. ἐν τῷ πεζομαχεῖν. Τούτων μὲν οὖν ἐγώ. τὸ ἀποχείρημα ἐκ τοῦ συμφέροντος. Τά τε παραγγελλόμενα. τὰ τῆς παραινέσεως ἔργα. Ὀξέως. ταχέως. Δι' ὀλίγου. τῆς ἐφορμήσεως οὔσης. τῶν πολεμίων. Καὶ ἐν τῷ ἔργῳ. καὶ ἐν τῷ ἔργῳ κόσμον ἔχετε, ἤτοι ἐν τῷ πολέμῳ κόσμον ἔχετε, καὶ σιγὴν, καὶ συμφέρον ἐν τοῖς μετ' αὐτῶν πολλῶν τὰ πολεμικά. καὶ μάλιστα τοῖς ναυμαχοῦσιν.

Ἐπὶ τεσσάρων ταξάμενοι. ἀντὶ τοῦ κατὰ τέσσαρας αὐτὰς ποιήσαντες.

Ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν γῆν. ἀντὶ τοῦ παρὰ τήν.

Ἔσω ἐπὶ τοῦ κόλπου. ἐσωτέρω τῶν ὁρίων ἐν τῷ κρισαίῳ κόλπῳ.

Ἐπὶ δ' αὐτῷ. τῷ κέρατι.

Διεῖχον. κεχώριστο. Γνώμην. ἔχοντες. σκοπόν. Οἱ μὲν, μὴ ἐκπλεῖν. οἱ πελοποννήσιοι. Οἱ δὲ, μὴ ἐσπλεῖν. οἱ ἀθηναῖοι. Ἡ μὲν γενομένη ναυμαχία. ἡ στάσις πραγματική, ἄγραφος, εἴδους συμβουλευτικοῦ. Τὴν μέλλουσαν. ναυμαχίαν. Ἔχει τέκμαρσιν. στοχασμόν. Οὐκ ὀλίγα ἐναντιωθῆναι. ὁ ἄνεμος, καὶ ἡ ἐν κύκλῳ τάξις τῶν νεῶν, καὶ τὸ μὴ ταχέως αὐτοὺς ἐπιχειρῆσαι τῇ ναυμαχίᾳ, ἀλλὰ τὴν τοῦ φορμίωνος ἀναμένειν διὰ τοῦ ἀκαίρου στρατηγίαν. Ἔσφηλε. σφαλῆναι ἐποίησεν. Οὐδὲ δίκαιον τῆς γνώμης. τὸ ἑξῆς, οὐ δίκαιον τῆς γνώμης τὸ μὴ νικηθέντας, κατακράτος ἀμβλύνεσθαι.

διεῖχον δὲ ἀπ' ἀλλήλων σταδίους μάλιστα ἑπτὰ τῆς θαλάσσης. τοῦ γὰρ κρισαίου κόλπου στόμα τοῦτό ἐστιν. ἐπὶ οὖν τῷ ῥίῳ τῷ ἀχαϊκῷ οἱ πελοποννήσιοι, ἀπέχοντι οὐ πολὺ τοῦ πανόρμου, ἐν ᾧ αὐτοῖς ὁ πεζὸς ἦν, ὡρμίσαντο καὶ αὐτοὶ ναυσὶν ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα, ἐπειδὴ καὶ τοὺς ἀθηναίους εἶδον. καὶ ἐπὶ μὲν ἓξ ἢ ἑπτὰ ἡμέρας ἀνθώρμουν ἀλλήλοις μελετῶντές τε, καὶ παρασκευαζόμενοι τὴν ναυμαχίαν, γνώμην ἔχοντες οἱ μὲν, μὴ ἐκπλεῖν ἔξω τῶν ῥίων ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, φοβούμενοι τὸ πρότερον πάθος. οἱ δὲ, μὴ ἐσπλεῖν ἐς τὰ στενά, νομίζοντες πρὸς ἐκείνων εἶναι τὴν ἐν ὀλίγῳ ναυμαχίαν. ἔπειτα ὁ Κνῆμος, καὶ ὁ Βρασίδας, καὶ οἱ ἄλλοι τῶν πελοποννησίων στρατηγοὶ, βουλόμενοι ἐν τάχει τὴν ναυμαχίαν ποιῆσαι πρίν τι καὶ ἀπὸ τῶν ἀθηναίων ἐπιβοηθῆσαι, ξυνεκάλεσαν τοὺς στρατιώτας πρῶτον. καὶ ὁρῶντες αὐτῶν τοὺς πολλοὺς διὰ τὴν προτέραν ἧσσαν φοβουμένους, καὶ οὐ προθύμους ὄντας, παρεκελεύσαντο, καὶ ἔλεξαν τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΝΗΜΟΥ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝ ΑΥΤΩ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ

Ἡ μὲν γενομένη ναυμαχία ὦ ἄνδρες πελοποννήσιοι, εἴ τις ἄρα δι' αὐτὴν ὑμῶν φοβεῖται τὴν μέλλουσαν, οὐχὶ δικαίαν ἔχει τέκμαρσιν τὸ ἐκφοβῆσαι. τῇ τε γὰρ παρασκευῇ ἐνδεὴς ἐγένετο, ὥσπερ ἴστε. καὶ οὐχὶ ἐς ναυμαχίαν μᾶλλον, ἢ ἐπὶ στρατείαν ἐπλέομεν. ξυνέβη δὲ καὶ τὰ ἀπὸ τῆς τύχης οὐκ ὀλίγα ἐναντιωθῆναι. καί πού τι καὶ ἡ ἀπειρία πρῶτον ναυμαχοῦντας ἔσφηλεν. ὥστε οὐ κατὰ τὴν ἡμετέραν κακίαν, τὸ ἡσσᾶσθαι προσεγένετο, οὐδὲ δίκαιον τῆς γνώμης τὸ μὴ κατακράτος νικηθὲν, ἔχον δέ τινα ἐν αὐτῷ ἀντιλογίαν, τῆς γε ξυμφορᾶς τῷ ἀποβάντι ἀμβλύνεσθαι, νομίσαι δὲ ταῖς μὲν τύχαις, ἐνδέχεσθαι σφάλλεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, ταῖς δὲ γνώμαις, τοὺς αὐτοὺς ἀεὶ ἀνδρείους ὀρθῶς εἶναι, καὶ μὴ ἀπειρίαν τοῦ ἀνδρείου παρόντος προβαλλομένους, εἰκότως ἂν ἔν τινι κακοὺς γενέσθαι. ὑμῶν δὲ οὐδ' ἡ ἀπειρία τοσοῦτον λείπεται, ὅσον τόλμῃ προέχετε. τῶνδε δὲ ἡ ἐπιστήμη, ἣν μάλιστα φοβεῖσθε, ἀνδρείαν μὲν ἔχουσα, καὶ μνήμην ἕξει ἐν τῷ δεινῷ ἐπιτελεῖν ἃ ἔμαθεν. ἄνευ δὲ εὐψυχίας, οὐδεμία τέχνη πρὸς τοὺς κινδύνους ἰσχύει. φόβος γὰρ μνήμην ἐκπλήσσει. τέχνη δὲ ἄνευ ἀλκῆς, οὐδὲν ὠφελεῖ. πρὸς μὲν οὖν τὸ ἐμπειρότερον αὐτῶν, τὸ τολμηρότερον ἀντιτάξασθε. πρὸς δὲ τὸ διὰ τὴν ἧσσαν δεδιέναι, τὸ ἀπαράσκευοι τότε τυχεῖν. περιγίγνεται δὲ ἡμῖν πλῆθός τε νεῶν καὶ πρὸς τῇ γῇ οἰκείᾳ οὔσῃ, ὁπλιτῶν παρόντων, ναυμαχεῖν. τὰ δὲ πολλὰ τῶν πλεόνων καὶ ἄμεινον παρεσκευασμένων, τὸ κράτος ἐστίν. ὥστε οὐδὲ καθ' ἓν εὑρίσκομεν εἰκότως ἂν ἡμᾶς σφαλλομένους. καὶ ὅσα ἡμάρτομεν πρότερον, νῦν αὐτὰ ταῦτα προσγενόμενα, διδασκαλίαν παρέξει. θαρσοῦντες οὖν καὶ κυβερνῆται, καὶ ναῦται, τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος ἕπεσθε, χώραν μὴ λείποντες, ᾗ αὐτὸς προσταχθῇ. τῶν δὲ προτέρων ἡγεμόνων οὐ χεῖρον τὴν ἐπιχείρησιν ἡμεῖς παρασκευάσομεν. καὶ οὐκ ἐνδώσομεν πρόφασιν οὐδενὶ κακῷ γενέσθαι. ἢν δέ τις ἄρα καὶ βουληθῇ, κολασθήσεται τῇ πρεπούσῃ ζημίᾳ. οἱ δὲ ἀγαθοὶ, τιμήσονται τοῖς προσήκουσιν ἄθλοις τῆς ἀρετῆς. Τοιαῦτα μὲν τοῖς πελοποννησίοις οἱ ἄρχοντες παρεκελεύσαντο. ὁ δὲ φορμίων δεδιὼς καὶ αὐτὸς τὴν τῶν στρατιωτῶν ὀρρωδίαν, καὶ αἰσθόμενος ὅτι τὸ πλῆθος τῶν νεῶν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ξυνιστάμενοι ἐφοβοῦντο, ἐβούλετο ξυγκαλέσας, θαρσῦναί τε, καὶ παραίνεσιν ἐν τῷ παρόντι ποιήσασθαι. πρότερον μὲν γὰρ ἀεὶ αὐτοῖς ἔλεγε, καὶ προπαρεσκεύαζε τὰς γνώμας, ὡς οὐδὲν αὐτοῖς πλῆθος νεῶν τοσοῦτον ἢν ἐπιπλέῃ, ὅτι οὐχ ὑπομενετέον αὐτοῖς ἐστι. καὶ οἱ στρατιῶται ἐκ πολλοῦ ἐν σφίσιν αὐτοῖς,

Τῷ ξυμφορᾶς τῷ ἀποβάντι. τῇ ἀποβάσῃ συμφορᾷ.

Ἀμβλύνεσθαι. ἀποπίπτειν. ὀρθῶς ἔχειν δικαιοῖ τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶ κυρίαν τὴν γνώμην, καὶ μὴ ὑποπεπτωκέναι τοῖς δεινοῖς.

Κακοὺς γενέσθαι. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ δίκαιον.

Ὅσον τόλμῃ προέχετε. τῶν ἀθηναίων δηλονότι.

Ἡ ἐπιστήμη. ἡ γυμνασία. ἡ μελέτη.

Ἐν τῷ δεινῷ. τῷ πολέμῳ.

Ἐκπλήσσει. ἐξωθεῖ. ἐκκρούει.

Τὰ δὲ πολλά. ἀντὶ τοῦ ὡς ἐπιπολύ. οὐκ ἔστι δὲ ἀεί, διὰ τὸ ἄδηλον τῆς τύχης.

Προσγενόμενα. προστεθέντα.

Τῶν δὲ προτέρων ἡγεμόνων. τῶν καταναυμαχηθέντων ὑπὸ φορμίωνος, λέγει δὲ τοὺς περὶ μαχάονα, καὶ ἰσοκράτην.

Τὴν ἐπιχείρησιν. τῆς παρασκευῆς δηλονότι.

Οἱ δὲ ἀγαθοί. οἱ γενναῖοι.

Τιμήσονται. ἀντὶ τοῦ τιμηθήσονται.

Ξυνιστάμενοι. συναθροιζόμενοι.

Κατὰ μίαν ναῦν τεταγμένοι. μίαν ἔχοντες ὄπισθεν τῆς μιᾶς. Ἐν χρῷ ἀεὶ παραπλέοντες. ἐν χρῷ, ἀντὶ τοῦ πλησίον. ἔστι δὲ ἀποκοπή. ἐν γὰρ καὶ ἐν χρωτί. εἴρηται δὲ ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς κουρᾶς ἄχρι τοῦ χρωτὸς γιγνομένης. Καὶ δόκησιν. δόξαν. Ἐμβαλεῖν. προσπεσεῖν. Μὴ ἐπιχειρεῖν. τῷ πολέμῳ. Αὐτὸς σημήνῃ. σημεῖον δῷ. Ἡσυχάσειν αὐτούς. τοὺς Κορινθίους. Ἐφ᾽ ἑαυτῷ. ἐπὶ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. Οὔτε τῶν παραγγελλομένων. συμβουλευόντων. Οὔτε τῶν κελευστῶν. τῶν στρατηγῶν, καὶ τῶν κυβερνητῶν. Σημαίνει. σημεῖον ποιεῖ. Ἡ χωρήσειαν. ὥρμησαν. Ἐς ἀλκὴν μέν. εἰς μάχην πολέμου. Ἀνεχώρησαν ὑποστρέψαντο. Ἠλείων ἐπίνειον. ἐπίνειον καλεῖται δ᾽ ἐμπόριον, ἢ τὸ ἐπέχεσθαι αὐτὸ τῇ θαλάσσῃ, ἢ παρὰ τὸ ἐν αὐτῷ τὰς ὁλκάδας ἐπέχεσθαι ἢ ὀκέλλειν. Καὶ μὴ ὑπ᾽ ὀλίγων νεῶν. τῶν Ἀθηναίων. Ναυμαχίας πειρασαμένοις ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ δηλονότι. Πολὺς ὁ παράλογος. τὸ παρὰ τὸ εἰκὸς γενέσθαι. Τὸ ναυτικὸν λείπεσθαι. οὐ κατὰ ἐμπειρίαν τοῦ ναυτικοῦ λείπεσθαι. Οὐκ ἀντιτιθέντες. οὐκ ἀντιπαραβάλλοντες. Ὀργῇ οὖν ἀπέστελλον. ὀργιζόμενοι, ἀπέστελλον τοὺς συμβούλους. Γορτύνιος πρόξενος ὤν. Ἰστέον ὅτι ἡ Γόρτυνα πόλις ἐστὶ Κρήτης, ἀπέχουσα Κυδωνίας σταδίους χιλίους. καὶ ἔστιν ἀπίθανον εἶναι πολεμίας ἀλλήλαις ταύτας τὰς πόλεις. ἔστιν οὖν ὅτι πολεμίαν λέγει τὴν Κυδωνίαν τῇ Πολίχνῃ, ᾗς ὁ Νικίας χαρίζεσθαι κατὰ τὰ φιλίαν τὸν Νικίαν. Προσποιήσειν αὐτήν. οἰκειώσασθαι. Ἐν τούτῳ. τῷ χρόνῳ.

κατὰ μίαν ναῦν τεταγμένοι, περιέπλεον αὐτοὺς κύκλῳ, καὶ ξυνῆγον ἐς ὀλίγον, ἐν χρῷ ἀεὶ παραπλέοντες, καὶ δόκησιν παρέχοντες αὐτίκα ἐμβαλεῖν. προείρητο δ᾽ αὐτοῖς ὑπὸ Φορμίωνος μὴ ἐπιχειρεῖν, πρὶν ἂν αὐτὸς σημήνῃ. ἤλπιζε γὰρ αὐτῶν οὐ μενεῖν τὴν τάξιν ὥσπερ ἐν γῇ πεζήν, ἀλλὰ ξυμπεσεῖσθαι πρὸς ἀλλήλας τὰς ναῦς, καὶ τὰ πλοῖα ταραχὴν παρέξειν. εἴτ᾽ ἐκπνεύσειεν ἐκ τοῦ κόλπου τὸ πνεῦμα, ὅπερ ἀναμένων τε περιέπλει, καὶ εἰώθει γίγνεσθαι ἐπὶ τὴν ἕω, οὐδένα χρόνον ἡσυχάσειν αὐτούς. καὶ τὴν ἐπιχείρησιν ἐφ᾽ ἑαυτῷ τε ἐνόμιζεν εἶναι, ὁπόταν βούληται, τῶν νεῶν ἄμεινον πλεουσῶν, καὶ τότε καλλίστην γίγνεσθαι. ὡς δὲ τό τε πνεῦμα κατῄει, καὶ αἱ νῆες ἐν ὀλίγῳ ἤδη οὖσαι ὑπ᾽ ἀμφοτέρων, τοῦ τε ἀνέμου, τῶν τε πλοίων, ἅμα προσκειμένων, ἐταράσσοντο. καὶ ναῦς τε νηὶ προσέπιπτε, καὶ τοῖς κοντοῖς διωθοῦντο. βοῇ τε χρώμενοι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀντιφυλακῇ τε, καὶ λοιδορίᾳ, οὐδὲν κατήκουον, οὔτε τῶν παραγγελλομένων, οὔτε τῶν κελευστῶν. καὶ τὰς κώπας ἀδύνατοι ὄντες ἐν κλυδωνίῳ ἀναφέρειν ἄνθρωποι ἄπειροι, τοῖς κυβερνήταις ἀπειθεστέρας τὰς ναῦς παρεῖχον, τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον σημαίνει. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι προσπεσόντες, πρῶτον μὲν καταδύουσι τῶν στρατηγίδων νεῶν μίαν. ἔπειτα δὲ, καὶ τὰς ἄλλας ᾗ χωρήσειαν, διέφθειρον. καὶ κατέστησαν ἐς ἀλκὴν μὲν μηδένα τρέπεσθαι αὐτῶν ὑπὸ τῆς ταραχῆς, φεύγειν δ᾽ ἐς Πάτρας, καὶ Δύμην τῆς Ἀχαΐας. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καταδιώξαντες, καὶ ναῦς δώδεκα λαβόντες, τούς τε ἄνδρας ἐξ αὐτῶν τοὺς πλείστους ἀνελόμενοι, ἐς Μολύκρειον ἀπέπλεον. καὶ τροπαῖον στήσαντες ἐπὶ τῷ Ῥίῳ, καὶ ναῦν ἀναθέντες τῷ Ποσειδῶνι, ἀνεχώρησαν ἐς Ναύπακτον. παρέπλευσαν δὲ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι εὐθὺς ταῖς περιλοίποις τῶν νεῶν ἐκ τῆς Δύμης καὶ Πατρῶν ἐς Κυλλήνην τὸ Ἠλείων ἐπίνειον. καὶ ἀπὸ Λευκάδος, Κνῆμος, καὶ αἱ ἐκεῖθεν νῆες, ἃς ἔδει ταύταις ξυμμῖξαι, ἀφικνοῦνται μετὰ τὴν ἐν Στράτῳ μάχην ἐς τὴν Κυλλήνην. πέμπουσι δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ Κνήμῳ ξυμβούλους ἐπὶ τὰς ναῦς, Τιμοκράτην, καὶ Βρασίδαν, καὶ Λυκόφρονα, κελεύοντες ἄλλην ναυμαχίαν βελτίω παρασκευάζεσθαι, καὶ μὴ ὑπ᾽ ὀλίγων νεῶν εἴργεσθαι τῆς θαλάσσης. ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς ἄλλως τε καὶ πρῶτον ναυμαχίας πειρασαμένοις, πολὺς ὁ παράλογος εἶναι. καὶ οὐ τοσούτῳ ᾤοντο σφῶν τὸ ναυτικὸν λείπεσθαι, γεγενῆσθαι δέ τινα μαλακίαν, οὐκ ἀντιτιθέντες τήν τε Ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ ἐμπειρίαν τῆς σφετέρας δι᾽ ὀλίγου μελέτης. ὀργῇ οὖν ἀπέστελλον. οἱ δὲ, ἀφικόμενοι μετὰ Κνήμου, ναῦς τε περιήγγελλον κατὰ πόλεις, καὶ τὰς προϋπαρχούσας ἐξηρτύοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν. πέμπει δὲ καὶ ὁ Φορμίων ἐς τὰς Ἀθήνας τήν τε παρασκευὴν αὐτῶν ἀγγελοῦντας, καὶ περὶ τῆς ναυμαχίας, ἣν ἐνίκησαν, φράσοντας. καὶ κελεύων αὑτῷ ναῦς ὅτι πλείστας διὰ τάχους ἀποστεῖλαι, ὡς καθ᾽ ἡμέραν ἑκάστην ἐλπίδος οὔσης, ἀεὶ ναυμαχήσειν. οἱ δὲ, ἀποπέμπουσιν εἴκοσι ναῦς αὐτῷ. τῷ δὲ κομίζοντι αὐτὰς προσεπέστειλαν ἐς Κρήτην πρῶτον ἀφικέσθαι. Νικίας γὰρ Κρὴς Γορτύνιος, πρόξενος ὤν, πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Κυδωνίαν πλεῦσαι. φάσκων προσποιήσειν αὐτὴν οὖσαν πολεμίαν. ἐπῆγε δὲ, Πολιχνίταις χαριζόμενος ὁμόροις τῶν Κυδωνιατῶν. καὶ ὁ μὲν, λαβὼν τὰς ναῦς, ᾤχετο ἐς Κρήτην. καὶ μετὰ τῶν Πολιχνιτῶν ἐδῄου τὴν γῆν τῶν Κυδωνιατῶν. καὶ ὑπ᾽ ἀνέμων, καὶ ὑπ᾽ ἀπλοίας, ἐνδιέτριψεν οὐκ ὀλίγον χρόνον. οἱ δ᾽ ἐν τῇ Κυλλήνῃ Πελοποννήσιοι ἐν τούτῳ, ἐν ᾧ οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τὴν Κρήτην κατείχοντο, παρεσκευασμένοι ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν παρέπλευσαν ἐς Πάνορμον τὸν Ἀχαϊκόν, οὗπερ αὐτοῖς ὁ κατὰ γῆν στρατὸς τῶν Πελοποννησίων προσεβεβοηθήκει. παρέπλευσε δὲ καὶ ὁ Φορμίων ἐπὶ τὸ Ῥίον τὸ Μολυκρικόν, καὶ ὡρμίσατο ἔξω αὐτοῦ ναυσὶν εἴκοσιν, αἷσπερ καὶ ἐναυμάχησεν. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τὸ Ῥίον, φίλιον τοῖς Ἀθηναίοις, τὸ δ᾽ ἕτερον Ῥίον ἐστὶν ἀντιπέρας τὸ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ.

Διέχετον.

ἐπὶ στράτον, πόλιν μεγίστην τῆς ἀκαρνανίας, νομίζοντες εἰ πρώτην ταύτην λάβοιεν, ῥᾳδίως ἂν σφίσι τἆλλα προσχωρήσειν. ἀκαρνᾶνες δὲ αἰσθόμενοι κατά τε τὴν γῆν πολλὴν στρατιὰν ἐσβεβληκυῖαν, ἔκ τε θαλάσσης ναυσὶν ἅμα τοὺς πολεμίους παρεσομένους, οὔτε ξυνεβοήθουν, ἐφύλασσόν τε τὰ αὑτῶν ἕκαστοι, παρά τε φορμίωνα ἔπεμπον, κελεύοντες ἀμύνειν. ὁ δὲ, ἀδύνατος ἔφη εἶναι, ναυτικοῦ ἐκ κορίνθου μέλλοντος ἐκπλεῖν, ναύπακτον ἐρήμην ἀπολιπεῖν. οἱ δὲ πελοποννήσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, τρία τέλη ποιήσαντες σφῶν αὐτῶν, ἐχώρουν πρὸς τὴν τῶν στρατίων πόλιν, ὅπως ἐγγὺς στρατοπεδευσάμενοι, εἰ μὴ λόγῳ πείθοιεν, ἔργῳ πειρῷντο τοῦ τείχους. καὶ μέσον μὲν ἔχοντες προσῄεσαν χάονες, καὶ οἱ ἄλλοι βάρβαροι. ἐκ δεξιᾶς δ' αὐτῶν, λευκάδιοι, καὶ ἀνακτόριοι, καὶ οἱ μετὰ τούτων. ἐν ἀριστερᾷ δὲ, Κνῆμος, καὶ οἱ πελοποννήσιοι, καὶ ἀμπρακιῶται. διεῖχον δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων. καὶ ἔστιν ὅτε οὐδὲ ἑωρῶντο. καὶ οἱ μὲν ἕλληνες τεταγμένοι τε προσῄεσαν καὶ διὰ φυλακῆς ἔχοντες, ἕως ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν ἐπιτηδείῳ. οἱ δὲ χάονες σφίσι τε αὐτοῖς πιστεύοντες, καὶ ἀξιούμενοι ὑπὸ τῶν ἐκείνῃ ἠπειρωτῶν μαχιμώτατοι εἶναι, οὔτ' ἐπέσχον τὸ στρατόπεδον καταλαβεῖν. χωρήσαντές τε ῥύμῃ μετὰ τῶν ἄλλων βαρβάρων, ἐνόμισαν αὐτοβοεὶ ἂν τὴν πόλιν ἑλεῖν, καὶ αὐτῶν τὸ ἔργον γενέσθαι. γνόντες δ' αὐτοὺς οἱ στράτιοι ἔτι προσιόντας, καὶ ἡγησάμενοι μεμονωμένων εἰ κρατήσειαν, οὐκ ἂν ἔτι σφίσι τοὺς ἕλληνας ὁμοίως προσελθεῖν, προλοχίζουσι τὰ περὶ τὴν πόλιν ἐνέδραις. καὶ ἐπειδὴ ἐγγὺς ἦσαν, ἔκ τε τῆς πόλεως ὁμόσε χωρήσαντες, καὶ ἐκ τῶν ἐνεδρῶν, προσπίπτουσι. καὶ ἐς φόβον καταστάντων, διαφθείρονταί τε πολλοὶ τῶν χαόνων. καὶ οἱ ἄλλοι βάρβαροι ὡς εἶδον αὐτοὺς ἐνδόντας, οὐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλ' ἐς φυγὴν κατέστησαν. τῶν δὲ ἑλληνικῶν στρατοπέδων οὐδέτερον ᾔσθετο τῆς μάχης, διὰ τὸ πολὺ προελθεῖν αὐτοὺς, καὶ στρατόπεδον οἰηθῆναι καταληψομένους ἐπείγεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἐνέκειντο φεύγοντες οἱ βάρβαροι, ἀνελάμβανόν τε αὐτούς. καὶ ξυναγαγόντες τὰ στρατόπεδα, ἡσύχαζον αὐτοῦ τὴν ἡμέραν. ἐς χεῖρας μὲν οὐκ ἰόντων σφίσι τῶν στρατίων, διὰ τὸ μήπω τοὺς ἄλλους ἀκαρνᾶνας ξυμβεβοηθηκέναι. ἄπωθεν δὲ σφενδονώντων, καὶ ἐς ἀπορίαν καθιστάντων. οὐ γὰρ ἦν ἄνευ ὅπλων κινηθῆναι. δοκοῦσι δ' οἱ ἀκαρνᾶνες κράτιστοι εἶναι τοῦτο ποιεῖν. ἐπειδὴ δὲ νὺξ ἐγένετο, ἀναχωρήσας ὁ Κνῆμος τῇ στρατιᾷ κατὰ τάχος ἐπὶ τὸν ἄναπον ποταμὸν, ὃς ἀπέχει σταδίους ὀγδοήκοντα στράτου, τούς τε νεκροὺς κομίζεται τῇ ὑστεραίᾳ ὑποσπόνδους, καὶ οἰνιαδῶν ξυμπαραγενομένων κατὰ φιλίαν, ἀναχωρεῖ παρ' αὐτοὺς, πρὶν τὴν ξυμβοήθειαν ἐλθεῖν. κἀκεῖθεν ἐπ' οἴκου ἀπῆλθον ἕκαστοι. οἱ δὲ στράτιοι, τροπαῖον ἔστησαν τῆς μάχης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους. τὸ δ' ἐκ τῆς κορίνθου, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ἐκ τοῦ κρισαίου κόλπου ναυτικὸν, ὃ ἔδει παραγενέσθαι τῷ Κνήμῳ, ὅπως μὴ ξυμβοηθῶσιν οἱ ἀπὸ θαλάσσης ἄνω ἀκαρνᾶνες, οὐ παραγίγνεται, ἀλλ' ἠναγκάσθησαν περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τῇ ἐν στράτῳ μάχῃ ναυμαχῆσαι πρὸς φορμίωνα, καὶ τὰς εἴκοσι ναῦς τῶν ἀθηναίων, αἳ ἐφρούρουν ἐν ναυπάκτῳ. ὁ γὰρ φορμίων παραπλέοντας αὐτοὺς ἔξω τοῦ κόλπου, ἐτήρει, βουλόμενος ἐν τῇ εὐρυχωρίᾳ ἐπιθέσθαι. οἱ δὲ κορίνθιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἔπλεον μὲν ὡς οὐκ ἐπὶ ναυμαχίᾳ, ἀλλὰ στρατιωτικώτερον παρεσκευασμένοι ἐς τὴν ἀκαρνανίαν, καὶ οὐκ ἂν οἰόμενοι πρὸς ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ναῦς τὰς σφετέρας, τολμῆσαι τοὺς ἀθηναίους εἴκοσι ταῖς ἑαυτῶν ναυμαχίαν ποιήσασθαι. ἐπειδὴ μέντοι ἀντιπαραπλέοντάς τε ἑώρων αὐτοὺς, παρὰ γῆν σφῶν κομιζομένων, καὶ ἐκ πατρῶν τῆς ἀχαΐας πρὸς τὴν ἀντιπέρας ἤπειρον διαβαλλόντων ἐπ' ἀκαρνανίας, κατεῖδον τοὺς ἀθηναίους ἀπὸ τῆς χαλκίδος καὶ τοῦ εὐήνου ποταμοῦ προσπλέοντας σφίσι. καὶ οὐκ ἔλαθον νυκτὸς ὑφορμισάμενοι, οὕτω δὴ ἀναγκάζονται ναυμαχεῖν κατὰ μέσον τὸν πορθμόν. στρατηγοὶ δὲ ἦσαν μὲν καὶ κατὰ πόλεις ἑκάστων, οἳ παρεσκευάζοντο. κορινθίων δὲ, Μαχάων, καὶ Ἰσοκράτης, καὶ Ἀγαθαρχίδας. καὶ οἱ μὲν πελοποννήσιοι ἐτάξαντο κύκλον τῶν νεῶν ποιήσαντες, ὡς μέγιστον οἷοί τ' ἦσαν, μὴ διδόντες διέκπλουν, τὰς πρώρας μὲν ἔξω, εἴσω δὲ τὰς πρύμνας· καὶ τά τε λεπτὰ πλοῖα, ἃ ξυνέπλει, ἐντὸς ποιοῦνται. καὶ πέντε ναῦς τὰς ἄριστα πλεούσας, ὅπως ἐκπλέοιεν διὰ βραχέος παραγιγνόμενοι, εἴ πη προσπίπτοιεν οἱ ἐναντίοι. οἱ δ' ἀθηναῖοι,

Ἐπὶ στράτον. ἠλυκῶς ἡ στράτος. Κελεύοντες. παρακαλοῦντες. Ναύπακτον ἐρήμην. ἔρημον φυλάκων. Διεῖχον δὲ πολύ. διΐσταντο. Τεταγμένοι τε. ἐν τάξει. Καὶ διὰ φυλακῆς ἔχοντες. ἐαυτοὺς δηλονότι. Ἐν ἐπιτηδείῳ. χωρίῳ δηλονότι. Πιστεύοντες. θαῤῥοῦντες. Καὶ ἀξιούμενοι. ἄξιοι κρινόμενοι. Οὔτ' ἐπέσχον τε. ἐνεκαρτέρησαν. Αὐτοβοεὶ ἄν. βοῇ μόνῃ χρησάμενοι. Μεμονωμένων. διεζευγμένων τῆς τῶν ἑλλήνων συμμαχίας. Καὶ ἐς φόβον καταστάντων. ἤγουν φυγόντων. Προελθεῖν αὐτούς. τοὺς χάονας. Ἐπεὶ δὲ ἐνέκειντο φεύγοντες. ἤγουν καταπκρατος ἔφευγον. Ἀνελάμβανόν τε αὐτούς. οἱ ἕλληνες τοὺς βαρβάρους. Ἀντιπαραπλέοντας. ἀντὶ τοῦ εἰς ἀντιπαράταξιν.

Ἑώρων αὐτούς. οἱ κορίνθιοι δηλονότι.

Σφῶν κομιζομένων. τῶν κορινθίων.

Καὶ οὐκ ἔλαθον. οἱ ἀθηναῖοι.

Κατὰ μέσον τὸν πορθμόν. τοῦ κρισαίου φησί.

Καὶ τά τε λεπτὰ πλοῖα. τοὺς λέμβους.

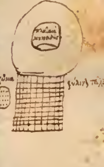
ἐκκεκομισμένοι ἦσαν ἐς τὰς Ἀθήνας. αὐτοὶ δ' ἐπολιορκοῦντο ἐγκαταλελειμμέ-
νοι τετρακόσιοι, Ἀθηναίων δὲ, ὀγδοήκοντα, γυναῖκες δὲ δέκα καὶ ἑκατὸν σιτοποιοί.
τοσοῦτοι ἦσαν οἱ ξύμπαντες, ὅτε ἐς τὴν πολιορκίαν καθίσταντο. καὶ ἄλλος οὐδεὶς
ἦν ἐν τῷ τείχει, οὔτε δοῦλος, οὔτε ἐλεύθερος. τοιαύτη μὲν ἡ Πλαταιῶν πολιορ-
κία κατεσκευάσθη. τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, καὶ ἅμα τῇ τῶν Πλαταιῶν ἐπιστρατείᾳ,
Ἀθηναῖοι δισχιλίοις ὁπλίταις ἑαυτῶν, καὶ ἱππεῦσι διακοσίοις, ἐστράτευσαν ἐπὶ Χαλ-
κιδέας τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης, καὶ Βοττιαίους, ἀκμάζοντος τοῦ σίτου. ἐστρατήγει δὲ Ξενο-
φῶν ὁ Εὐριπίδου τρίτος αὐτός. ἐλθόντες δὲ ὑπὸ Σπάρτωλον τὴν Βοττικὴν, τὸν
σῖτον διέφθειραν. ἐδόκει δὲ καὶ προσχωρήσειν ἡ πόλις ὑπό τινων ἔνδοθεν πρασσόντων.
προσπεμψάντων δὲ ἐς Ὄλυνθον τῶν μὴ ταῦτα βουλομένων, ὁπλῖταί τε ἦλθον, καὶ στρα-
τιὰ ἐς φυλακήν. ἧς ἐπεξελθούσης ἐκ τῆς Σπαρτώλου, ἐς μάχην καθίστανται Ἀθη-
ναῖοι ὑπ' αὐτῇ τῇ πόλει. καὶ οἱ μὲν ὁπλῖται τῶν Χαλκιδέων, καὶ ἐπίκουροί τινες μετ'
αὐτῶν, νικῶνται ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἀναχωροῦσιν ἐς τὴν Σπάρτωλον. οἱ δὲ ἱππῆς
τῶν Χαλκιδέων, καὶ ψιλοὶ, νικῶσι τοὺς τῶν Ἀθηναίων ἱππέας, καὶ ψιλούς. εἶχον δέ τι-
νας οὐ πολλοὺς πελταστὰς ἐκ τῆς Κρουσίδος γῆς καλουμένης. ἄρτι δὲ τῆς μάχης
γεγενημένης, ἐπιβοηθοῦσιν ἄλλοι πελτασταὶ ἐκ τῆς Ὀλύνθου, καὶ οἱ ἐκ τῆς Σπαρτώλου
ψιλοὶ, ὡς εἶδον, θαρσήσαντες τοῖς τε προσγιγνομένοις, καὶ ὅτι πρότερον οὐχ ἥσσηντο,
ἐπιτίθενται αὖθις μετὰ τῶν Χαλκιδέων ἱππέων, καὶ τῶν προσβοηθησάντων τοῖς Ἀθη-
ναίοις, καὶ ἀναχωροῦσι πρὸς τὰς δύο τάξεις, ἃς κατέλιπον παρὰ τοῖς σκευοφό-
ροις. καὶ ὁπότε μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνεδίδοσαν. ἀποχωροῦσι δὲ, ἐνέκειντο,
καὶ ἐσηκόντιζον. οἵ τε ἱππῆς τῶν Χαλκιδέων προσιππεύοντες, ᾗ δοκοίη ἐσέβαλ-
λον. καὶ οὐχ ἥκιστα φοβήσαντες ἔτρεψαν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐπεδίωξαν ἐπὶ πο-
λύ. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ποτίδαιαν καταφεύγουσι, καὶ ὕστερον τοὺς νεκροὺς
ὑποσπόνδους κομισάμενοι, ἐς τὰς Ἀθήνας ἀναχωροῦσι τῷ περιόντι τοῦ στρατοῦ. ἀπέ-
θανον δὲ αὐτῶν τριάκοντα καὶ τετρακόσιοι, καὶ οἱ στρατηγοὶ ἅπαντες. οἱ δὲ Χαλ-
κιδῆς, καὶ οἱ Βοττιαῖοι, τροπαῖόν τε ἔστησαν. καὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς αὑτῶν ἀνελόμε-
νοι, διελύθησαν κατὰ πόλεις. τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οὐ πολλῷ ὕστερον τούτων, Ἀμπρα-
κιῶται, καὶ Χάονες, βουλόμενοι Ἀκαρνανίαν πᾶσαν καταστρέψασθαι, καὶ Ἀθη-
ναίων ἀποστῆσαι, πείθουσι Λακεδαιμονίους ναυτικόν τε παρασκευάσασθαι ἐκ τῆς
ξυμμαχίδος, καὶ ὁπλίτας χιλίους πέμψαι ἐς Ἀκαρνανίαν, λέγοντες ὅτι ἢν ναυ-
σὶ καὶ πεζῷ ἅμα μετὰ σφῶν ἔλθωσιν, ἀδυνάτων ὄντων ξυμβοηθεῖν τῶν ἀπὸ θα-
λάσσης Ἀκαρνάνων, ῥᾳδίως Ἀκαρνανίαν σχόντες, καὶ τῆς Ζακύνθου, καὶ Κεφαλλη-
νίας κρατήσουσι. καὶ ὁ περίπλους οὐκέτι ἔσοιτο Ἀθηναίοις ὁμοίως περὶ Πελοπόννησον.
ἐλπίδας δ' εἶναι, καὶ Ναύπακτον λαβεῖν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πεισθέντες, Κνῆ-
μον μὲν ναύαρχον ἔτι ὄντα, καὶ τοὺς ὁπλίτας, ἐπὶ ναυσὶν ὀλίγαις εὐθὺς πέμπουσι.
τῷ δὲ ναυτικῷ περιήγγειλαν παρασκευασαμένῳ, ὡς τάχιστα πλεῖν ἐς Λευκά-
δα. ἦσαν δὲ Κορίνθιοι ξυμπροθυμούμενοι μάλιστα τοῖς Ἀμπρακιώταις, ἀποίκοις
οὖσι. καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν, ἔκ τε Κορίνθου, καὶ Σικυῶνος, καὶ τῶν ταύτῃ χωρίων, ἐν παρα-
σκευῇ ἦν. τὸ δ' ἐκ Λευκάδος, καὶ Ἀνακτορίου, καὶ Ἀμπρακίας, πρότερον ἀφικόμενον
ἐν Λευκάδι, περιέμενε. Κνῆμος δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ χίλιοι ὁπλῖται, ἐπειδὴ ἐπεραιώ-
θησαν λαθόντες Φορμίωνα, ὃς ἦρχε τῶν εἴκοσι νεῶν τῶν Ἀττικῶν, αἳ περὶ Ναύπακτον ἐφρού-
ρουν, εὐθὺς παρεσκευάζοντο τὴν κατὰ γῆν στρατείαν. καὶ αὐτῷ παρῆσαν, Ἑλλή-
νων μὲν, Ἀμπρακιῶται, καὶ Λευκάδιοι, καὶ Ἀνακτόριοι, καὶ οὓς αὐτὸς ἔχων ἦλθε
χίλιοι Πελοποννησίων. βάρβαροι δὲ, Χάονες χίλιοι ἀβασίλευτοι, ὧν ἡγοῦντο
ἐπ' ἐτησίῳ προστασίᾳ ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ γένους, Φώτιος, καὶ Νικάνωρ. ἐστρατεύοντο
δὲ μετὰ Χαόνων καὶ Θεσπρωτοὶ ἀβασίλευτοι. Μολοσσοὺς δὲ ἦγε καὶ Ἀτιντᾶ-
νας Σαβύλινθος, ἐπίτροπος ὢν Θάρυπος τοῦ βασιλέως, ἔτι παιδὸς ὄντος,
καὶ Παραυαίους, Ὄροιδος βασιλεύων. Ὀρέσται δὲ χίλιοι, ὧν ἐβασίλευεν
Ἀντίοχος, μετὰ Παραυαίων ξυνεστρατεύοντο Ὀροίδῳ, Ἀντιόχου ἐπιτρέψαντος. ἔ-
πεμψε δὲ καὶ Περδίκκας κρύφα τῶν Ἀθηναίων χιλίους Μακεδόνων, οἳ ὕστερον ἦλ-
θον. τούτῳ τῷ στρατῷ ἐπορεύετο Κνῆμος, οὐ περιμείνας τὸ ἀπὸ Κορίνθου ναυτικόν. καὶ
διὰ τῆς Ἀργείας ἰόντες, Λιμναίαν κώμην ἀτείχιστον ἐπόρθησαν. ἀφικνοῦνταί τε

Ἐκκεκομισμένοι ἦσαν. ἐξήγαγον.
Τοιαύτη μὲν. οἱ διελόντες ταύτην τὴν συγγραφὴν εἰς τρισκαίδεκα, ἐνταῦθα τὸ τέλος τῆς τρίτης ἱστορίας, ὥρισαν, καὶ ἀρχὴν τῆς τετάρτης. Ὑπὸ Σπάρτωλον. ἡ Σπάρτωλος, προπαροξύτονον. Τὴν Βοττικήν. ὅτι Βοττιαῖοι ἄποικοι Μακεδόνων. εἰσὶ δὲ ἐν τῇ Θρᾴκῃ, πλησίον Χαλκιδέων. Καὶ προσχωρήσειν: τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι. Μετ' αὐτῶν. τῶν μὴ θελόντων παραδοῦναι δηλονότι. ἡ δὲ Ὄλυνθος, μητρόπολις Χαλκιδέων. Ἐς τὴν Σπάρτωλον. οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι. Καὶ ἀναχωροῦσιν. οἱ Ἀθηναῖοι. Ἀποχωροῦσι δέ. ὑποχωροῦσιν οἱ Χαλκιδεῖς δηλονότι, καὶ οἱ Σπαρτώλιοι. Καὶ ἐσηκόντιζον. καθὸ μέρος ἐνόμιζεν αὐτοῖς συμφέρειν. ὅ ἐστι δοκοῖ, τρίτης συζυγίας. Ἐπὶ πολύ. διάστημα δηλονότι. Διελύθησαν κατὰ πόλεις. ἕκαστος ἦλθεν εἰς τὴν οἰκείαν πόλιν. Καταστρέψασθαι. ἀφανίσαι. Ἐκ τῆς ξυμμαχίδος. γῆς δηλονότι. Περιήγγειλαν. πανταχοῦ ἐμήνυσαν. Ἀποίκοις οὖσι. τῆς Κορίνθου δηλονότι. Καὶ αὐτῷ παρῆσαν. τῷ Κνήμῳ. Ἀβασίλευτοι. μὴ νομίζοντες ἔχειν βασιλέας, ἀλλὰ προηγεμόνας, καὶ ἄρχοντας. Ἀντιόχου ἐπιτρέψαντος τοῦ ἄρχειν δηλονότι, καὶ εἶναι αὐτοκράτορα τὸν Ὄροιδον ἀμφοῖν τοῖν ἐθνοῖν. Καὶ διὰ τῆς Ἀργείας. τῆς Ἀμφιλοχικῆς.

Ἐπὶ

οἱ ξεναγοὶ ἑκάστης πόλεως ξυνεφεστῶτες, ἠνάγκαζον ἐς τὸ ἔργον. οἱ δὲ Πλαταιῆς ὁρῶντες τὸ χῶμα αἰρόμενον, ξύλινον τεῖχος ξυνθέντες, καὶ ἐπιστήσαντες τῷ ἑαυτῶν τείχει ᾗ προσεχοῦτο, ἐσῳκοδόμουν ἐς αὐτὸ πλίνθους ἐκ τῶν ἐγγὺς οἰκιῶν καθαιροῦντες. ξύνδεσμος δ᾽ ἦν αὐτοῖς τὰ ξύλα, τοῦ μὴ ὑψηλὸν γιγνόμενον, ἀσθενὲς εἶναι τὸ οἰκοδόμημα, καὶ προκαλύμματα εἶχε δέρρεις, καὶ διφθέρας, ὥστε τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰ ξύλα μήτε πυρφόροις οἰστοῖς βάλλεσθαι, ἐν ἀσφαλείᾳ τε εἶναι. ᾔρετο δὲ τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα. καὶ τὸ χῶμα οὐ σχολαίτερον ἀντανῄει αὐτῷ. καὶ οἱ Πλαταιῆς τοιόνδε τι ἐπινοοῦσι, διελόντες τοῦ τείχους ᾗ προσέπιπτε τὸ χῶμα, ἐσεφόρουν τὴν γῆν. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι, ἐν ταρσοῖς καλάμου πηλὸν ἐνείλλοντες ἐσέβαλον ἐς τὸ διῃρημένον, ὅπως μὴ διαχεόμενον, ὥσπερ ἡ γῆ, φοροῖτο. οἱ δὲ, ταύτῃ ἀποκλειόμενοι, τοῦτο μὲν ἐπέσχον. ὑπόνομον δ᾽ ἐκ τῆς πόλεως ὀρύξαντες, καὶ ξυντεκμηράμενοι ὑπὸ τὸ χῶμα, ὑφεῖλκον αὖθις παρὰ σφᾶς τὸν χοῦν, καὶ ἐλάνθανον ἐπὶ πολὺ τοὺς ἔξω, ὥστε ἐπιβάλλοντας ἧσσον ἀνύτειν, ὑπαγομένου αὐτοῖς κάτωθεν τοῦ χώματος, καὶ ἱζάνοντος ἀεὶ ἐπὶ τὸ κενούμενον. δεδιότες δὲ μὴ οὐδ᾽ οὕτω δύνωνται ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς ἀντέχειν, προσεπεξηῦρον τόδε, τὸ μὲν μέγα οἰκοδόμημα ἐπαύσαντο ἐργαζόμενοι τὸ κατὰ τὸ χῶμα. ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν αὐτοῦ ἀρξάμενοι, ἀπὸ τοῦ βραχέος τείχους ἐκ τοῦ ἐντὸς, μηνοειδὲς ἐς τὴν πόλιν προσῳκοδόμουν, ὅπως εἰ τὸ μέγα τεῖχος ἁλίσκοιτο, τοῦτ᾽ ἀντέχοι, καὶ δέοι τοὺς ἐναντίους αὖθις πρὸς αὐτὸ χοῦν. καὶ προχωροῦντας ἔσω, διπλάσιόν τε πόνον ἔχειν, καὶ ἐν ἀμφιβόλῳ μᾶλλον γίγνεσθαι. ἅμα δὲ τῇ χώσει, μηχανὰς προσῆγον τῇ πόλει οἱ Πελοποννήσιοι. μίαν μὲν, ἣ τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος κατὰ τὸ χῶμα προσαχθεῖσα, ἐπὶ μέγα τι κατέσεισε, καὶ τοὺς Πλαταιᾶς ἐφόβησεν. ἄλλας δὲ ἄλλῃ τοῦ τείχους, ἃς βρόχους τε περιβάλλοντες, ἀνέκλων οἱ Πλαταιῆς. καὶ δοκοὺς μεγάλας ἀρτήσαντες ἁλύσεσι μακραῖς σιδηραῖς ἀπὸ τῆς τομῆς ἑκατέρωθεν, ἀπὸ κεραιῶν δύο ἐπικεκλιμένων, καὶ ὑπερτεινουσῶν, ὑπὲρ τοῦ τείχους ἀνελκύσαντες ἐγκαρσίας, ὁπότε προσπεσεῖσθαί πῃ μέλλοι ἡ μηχανὴ, ἀφίεσαν τὴν δοκὸν χαλαραῖς ταῖς ἁλύσεσι, καὶ οὐ διὰ χειρὸς ἔχοντες. ἡ δὲ, ῥύμῃ ἐμπίπτουσα, ἀπεκαύλιζε τὸ προέχον τῆς ἐμβολῆς. μετὰ δὲ τοῦτο, οἱ Πελοποννήσιοι, ὡς αἵ τε μηχαναὶ οὐδὲν ὠφέλουν, καὶ τῷ χώματι τὸ ἀντιτείχισμα ἐγίγνετο, νομίσαντες ἄπορον εἶναι ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν ἑλεῖν τὴν πόλιν, πρὸς τὴν περιτείχισιν παρεσκευάζοντο. πρότερον δὲ πυρὶ ἔδοξεν αὐτοῖς πειρᾶσαι εἰ δύναιντο, πνεύματος γενομένου, ἐπιφλέξαι τὴν πόλιν, οὖσαν οὐ μεγάλην. πᾶσαν γὰρ δὴ ἰδέαν ἐπενόουν, εἴ πως σφίσιν ἄνευ δαπάνης καὶ πολιορκίας προσαχθείη. φοροῦντες δὲ ὕλης φακέλλους, παρέβαλον ἀπὸ τοῦ χώματος ἐς τὸ μεταξὺ πρῶτον τοῦ τείχους καὶ τῆς προσχώσεως. ταχὺ δὲ πλήρους γενομένου διὰ πολυχειρίαν, ἐπιπαρένησαν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ὅσον ἐδύναντο, ἀπὸ τοῦ μετεώρου πλεῖστον ἐπισχεῖν. ἐμβαλόντες δὲ πῦρ ξὺν θείῳ καὶ πίσσῃ, ἧψαν τὴν ὕλην. καὶ ἐγένετο φλὸξ τοσαύτη, ὅσην οὐδείς πω ἔς γε ἐκεῖνον τὸν χρόνον χειροποίητον εἶδεν. ἤδη γὰρ ἐν ὄρεσιν ὕλη τριφθεῖσα ὑπ᾽ ἀνέμων πρὸς αὐτὴν, ἀπὸ ταὐτομάτου πῦρ καὶ φλόγα ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀνῆκε. τοῦτο δὲ μέγα τε ἦν, καὶ τοὺς Πλαταιέας τἆλλα διαφυγόντας, ἐλαχίστου ἐδέησε διαφθεῖραι. ἐντὸς γὰρ πολλοῦ χωρίου τῆς πόλεως οὐκ ἦν πελάσαι. πνεῦμά τε εἰ ἐπεγένετο αὐτῇ ἐπίφορον, ὅπερ καὶ ἤλπιζον οἱ ἐναντίοι, οὐκ ἂν διέφυγον. νῦν δὲ καὶ τόδε λέγεται ξυμβῆναι, ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ πολὺ, καὶ βροντὰς γενομένας, σβέσαι τὴν φλόγα, καὶ οὕτω παυθῆναι τὸν κίνδυνον. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο διήμαρτον, μέρος μέν τι καταλιπόντες τοῦ στρατοῦ, τὸ δὲ λοιπὸν ἀφέντες περιετείχιζον τὴν πόλιν κύκλῳ, διελόμενοι κατὰ πόλεις τὸ χωρίον. τάφρος δὲ ἐντός τε, ἦν καὶ ἔξωθεν, ἐξ ἧς ἐπλινθεύσαντο. καὶ ἐπειδὴ πᾶν ἐξείργαστο, περὶ ἀρκτούρου ἐπιτολὰς, καταλιπόντες φύλακας τοῦ ἡμίσεος τείχους, τὸ δὲ ἥμισυ Βοιωτοὶ ἐφύλασσον, ἀνεχώρησαν τῷ στρατῷ, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις. Πλαταιῆς δὲ παῖδας μὲν, καὶ γυναῖκας, καὶ τοὺς πρεσβυτάτους τε, καὶ πλῆθος τὸ ἀχρεῖον τῶν ἀνθρώπων πρότερον,

Οἱ ξεναγοί. οἱ τῶν μισθοφόρων ἄρχοντες. ξένους γὰρ ἐκάλουν τοὺς μισθοφόρους. Ἀντανῄει αὐτῷ. ἀνήρχετο. Ἐν ταρσοῖς. πλέγμασιν, ἀπὸ καλάμου πεποιημένοις. Ἐνείλλοντες. ἐμπλέκοντες. Ὑπόνομον δέ. κεκρυμμένον ὄρυγμα. Ὑπαγομένου. ἐνδιδόντος. Πρὸς αὐτὸ χοῦν. ἀπὸ χύσεως τεῖχος ποιεῖν. Διπλάσιόν τε πόνον ἔχειν. ἀντὶ τοῦ ἑκατέρωθεν βάλλεσθαι. Μᾶλλον γίγνεσθαι. τοὺς ἐναντίους δηλονότι. Μίαν μέν. μηχανήν. Ἡ τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος. τῶν Πλαταιῶν δηλονότι. Κατέσεισε. τὸ τεῖχος δηλονότι. Ἄλλας δέ. μηχανὰς δηλονότι. Τοῦ τείχους. προσέφερον. Ἃς βρόχους τε. σημείωσαι τὴν σύνταξιν, ἃς βρόχοις περιβάλλοντες. Καὶ ὑπερτεινουσῶν, ὑψουμένων. Ἡ μηχανή. τῶν Πελοποννησίων δηλονότι. Τὸ προὔχον τῆς βολῆς. τὸ προβεβλημένον. Πᾶσαν γὰρ δὴ ἰδέαν. ἐπινοίας δηλονότι. Ταχὺ δὲ πλήρους γενομένου. τοῦ διαστήματος. Ἐπιπαρένησαν. συνένεξαν. Χειροποίητον. ἔστι γὰρ καὶ αὐτόματον. Ἤδη γάρ. πάλαι ποτέ. Τἆλλα διαφυγόντας. δεινὰ δηλονότι. Ἐλαχίστου. ὀλίγου καιροῦ δηλονότι. Αὐτῇ ἐπίφορον. τῇ φλογί. Διέφυγον. τὸν κίνδυνον. Περὶ ἀρκτούρου ἐπιτολάς. κατὰ τὸν ὀκτώβριον μῆνα.

Ἄλλοι ἀθηναίων. τῆς γνώμης δηλονότι. Παρ' ἐκείνοις τοῖς ἀθηναίοις. Οὐκ ἐπιτρέπωσιν. οὐδ' ὥσπερ ἐν ἀδείᾳ τοῖς πλαταιεῦσιν ἐμμένειν τοῖς δόξασιν. Ἐς ἀριθμόν. λείπει τὸ ἐστί. Μέχρι τοῦδε. τοῦ καιροῦ τοῦ πολέμου. Ἐργαζόμενοι. τὴν γῆν δηλονότι. Ἱκανὴ ἔσεσθαι. εἰς τροφὴν δηλονότι. Καὶ βουλευσάμενοι πρεσβεύσασθαι πρὸς τοὺς ἀθηναίους δηλονότι. Κομισθῆναι. ἀναστρέψαι. Οὐκ ἔτεμνε. σημείωσαι ὅτι τὸ τέμνειν διαφόρως καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ τὸ δῃοῦν τίθησιν. Ἀπαγγέλλοντες. οἱ πλαταιεῖς δηλονότι. Ἐπισκήπτουσί τε. παρακελεύονται. Προκαλοῦνται. ἐπισπῶνται. Καὶ παρέσχετε αὐτήν. οἱ θεοὶ δηλονότι. Εὐμενῆ ἐναγωνίσασθαι. ἀντὶ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀγῶνα τελέσαι.

Τῆς δὲ τιμωρίας. τῆς ἐκδικήσεως. Περιεσταύρωσεν αὐτούς. ὁ ἀρχίδαμος δηλονότι. τὰ ὀρθὰ ξύλα ἐκάλεσε σταυρούς. Τοῖς δένδρεσι. σημείωσαι τὸ δένδρος δένδρεσιν. Χῶμα ἔχουν. συνικόμιζον. Αἵρεσιν. πόρθησιν. Φορμηδόν. ψιαθηδόν. φορμὸς γὰρ, ψίαθος, ὅς τις ἐναλλὰξ ἔχων τὸ πλέγμα ἐστί. Καὶ εἴ τι ἄλλο ἀνύτειν μέλλοι. τελεσιουργεῖν πρὸς ὕψος. οἱ ἀττικοὶ τὸ ἀνύτειν, ἁνύτειν φασί. Ξυνεχῶς. ἀδιαστάτως. Καὶ σῖτον. τὸ σῖτον, οὐδετέρως. Αἱρεῖσθαι. λαμβάνειν.

ἄλλοι ἀθηναίων. παῖδες γὰρ σφῶν καὶ γυναῖκες παρ' ἐκείνοις εἶσαν. δεδιέναι δὲ καὶ περὶ τῇ πάσῃ πόλει, μὴ ἐκείνων ἀποχωρησάντων, ἀθηναῖοι ἐλθόντες σφίσιν οὐκ ἐπιτρέπωσιν, ἢ θηβαῖοι ὡς ἔνορκοι ὄντες κατὰ τὸ ἀμφοτέρους δέχεσθαι, αὖθις σφῶν τὴν πόλιν πειράσωσι καταλαβεῖν. ὁ δὲ, θαρσύνων αὐτοὺς, πρὸς ταῦτα ἔφη.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ.

Ὑμεῖς δὲ πόλιν μὲν καὶ οἰκίας παράδοτε ἡμῖν τοῖς λακεδαιμονίοις, καὶ γῆς ὅρους ἀποδείξατε, καὶ δένδρα ἀριθμῷ τὰ ὑμέτερα, καὶ ἄλλο εἴ τι δυνατὸν ἐς ἀριθμὸν ἐλθεῖν. αὐτοὶ δὲ μεταχωρήσατε ὅποι βούλεσθε, ἕως ἂν ὁ πόλεμος ᾖ. ἐπειδὰν δὲ παρέλθῃ, ἀποδώσομεν ὑμῖν ἃ ἂν παραλάβωμεν. μέχρι δὲ τοῦδε, ἕξομεν παρακαταθήκην, ἐργαζόμενοι, καὶ φορὰν φέροντες, ἣ ἂν ὑμῖν μέλλῃ ἱκανὴ ἔσεσθαι.

Οἱ δ' ἀκούσαντες, ἐσῆλθον αὖθις ἐς τὴν πόλιν. καὶ βουλευσάμενοι μετὰ τοῦ πλήθους, ἔλεξαν ὅτι βούλονται ἃ προκαλεῖται, ἀθηναίοις κοινῶσαι πρῶτον. καὶ ἢν πείθωσιν αὐτοὺς, ποιεῖν ταῦτα. μέχρι δὲ τούτου, σπείσασθαι σφίσιν ἐκέλευον, καὶ τὴν γῆν μὴ δῃοῦν. ὁ δὲ, ἡμέρας τε ἐσπείσατο, ἐν αἷς εἰκὸς ἦν κομισθῆναι, καὶ τὴν γῆν οὐκ ἔτεμνεν. ἐλθόντες δὲ οἱ πλαταιῶν πρέσβεις ὡς τοὺς ἀθηναίους, καὶ βουλευσάμενοι μετ' αὐτῶν, πάλιν ἦλθον ἀπαγγέλλοντες τοῖς ἐν τῇ πόλει τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ ΠΡΕΣΒΕΩΝ.

Οὔτ' ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ ὦ ἄνδρες πλαταιῆς ἀφ' οὗ ξύμμαχοι ἐγενόμεθα, ἀθηναῖοί φασιν ἐν οὐδενὶ ἡμᾶς προέσθαι ἀδικουμένους, οὔτε νῦν περιόψεσθαι, βοηθήσειν δὲ κατὰ δύναμιν. ἐπισκήπτουσί τε ὑμῖν πρὸς τῶν ὅρκων, οὓς οἱ πατέρες ὤμοσαν, μηδὲν νεωτερίζειν περὶ τὴν ξυμμαχίαν.

Τοιαῦτα τῶν πρέσβεων ἀπαγγειλάντων, οἱ πλαταιῆς ἐβουλεύσαντο ἀθηναίους μὴ προδιδόναι, ἀλλ' ἀνέχεσθαι καὶ γῆν τεμνομένην εἰ δεῖ ὁρῶντας, καὶ ἄλλο πάσχοντας ὅ,τι ἂν ξυμβαίνῃ, ἐξελθεῖν τε μηδένα ἔτι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τείχους ἀποκρίνασθαι, ὅτι ἀδύνατα σφίσι ποιεῖν ἐστιν ἃ λακεδαιμόνιοι προκαλοῦνται. ὡς δὲ ἀπεκρίναντο, ἐντεῦθεν δὴ πρῶτον μὲν ἐς ἐπιμαρτυρίαν καὶ θεῶν καὶ ἡρώων τῶν ἐγχωρίων Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς κατέστη, λέγων ὧδε.

Θεοὶ ὅσοι γῆν πλαταιίδα ἔχετε, καὶ ἥρωες, ξυνίστορές ἐστε, ὅτι οὔτε τὴν ἀρχὴν ἀδίκως ἐκλιπόντων τῶνδε πρότερον τὸ ξυνώμοτον, ἐπὶ γῆν τήνδε ἤλθομεν, ἐν ᾗ οἱ πατέρες ἡμῶν εὐξάμενοι ὑμῖν, μήδων ἐκράτησαν, καὶ παρέσχετε αὐτὴν εὐμενῆ ἐναγωνίσασθαι τοῖς ἕλλησιν, οὔτε νῦν ἤν τι ποιῶμεν, ἀδικήσομεν. προκαλεσάμενοι γὰρ πολλὰ καὶ εἰκότα, οὐ τυγχάνομεν. ξυγγνώμονες δὲ ἔστε, τῆς μὲν ἀδικίας κολάζεσθαι τοῖς ὑπάρχουσι προτέροις, τῆς δὲ τιμωρίας τυγχάνειν τοῖς ἐπιφέρουσι νομίμως.

Τοσαῦτα ἐπιθειάσας, καθίστη ἐς πόλεμον τὸν στρατόν. καὶ πρῶτον μὲν περιεσταύρωσεν αὐτοὺς τοῖς δένδρεσιν, ἃ ἔκοψαν, τοῦ μηδένα ἔτι ἐξιέναι. ἔπειτα χῶμα ἔχουν πρὸς τὴν πόλιν, ἐλπίζοντες ταχίστην αἵρεσιν ἔσεσθαι αὐτῶν, στρατεύματος τοσούτου ἐργαζομένου. ξύλα μὲν οὖν τέμνοντες ἐκ τοῦ κιθαιρῶνος, παρῳκοδόμουν ἑκατέρωθεν φορμηδὸν ἀντὶ τοίχων τιθέντες, ὅπως μὴ διαχέοιτο ἐπὶ πολὺ τὸ χῶμα. ἐφόρουν δὲ ὕλην ἐς αὐτὸ, καὶ λίθους, καὶ γῆν, καὶ εἴ τι ἄλλο ἀνύτειν μέλλει ἐπιβαλλόμενον. ἡμέρας δὲ ἔχουν ἑβδομήκοντα καὶ νύκτας ξυνεχῶς, διῃρημένοι κατ' ἀναπαύλας, ὥστε τοὺς μὲν, φέρειν, τοὺς δὲ, ὕπνον τε καὶ σῖτον αἱρεῖσθαι. λακεδαιμονίων τε

οὐκ ἐδύναντο ἑλεῖν προσβαλόντες, ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου, καὶ διελύθησαν κατὰ ἔθνη. ταῦτα μὲν ἐν τῷ θέρει ἐγένετο. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, Ἀθηναῖοι ναῦς ἔστειλαν εἴκοσι μὲν περὶ Πελοπόννησον, καὶ Φορμίωνα στρατηγόν, ὃς ὁρμώμενος ἐκ Ναυπάκτου, φυλακὴν εἶχε μήτ' ἐκπλεῖν ἐκ Κορίνθου, καὶ τοῦ Κρισαίου κόλπου μηδένα, μήτ' ἐσπλεῖν. ἑτέρας δὲ ἓξ ἐπὶ Καρίας, καὶ Λυκίας, καὶ Μελήσανδρον στρατηγόν, ὅπως ταῦτά τε ἀργυρολογῶσι, καὶ τὸ λῃστικὸν τῶν Πελοποννησίων μὴ ἐῶσιν αὐτόθεν ὁρμώμενον, βλάπτειν τὸν πλοῦν τῶν ὁλκάδων τῶν ἀπὸ Φασήλιδος, καὶ Φοινίκης, καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἠπείρου. ἀναβὰς δὲ στρατιᾷ Ἀθηναίων τε τῶν ἀπὸ τῶν νεῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ἐς τὴν Λυκίαν ὁ Μελήσανδρος, ἀποθνήσκει, καὶ τῆς στρατιᾶς μέρος τι διέφθειρε, νικηθεὶς μάχῃ. τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος οἱ Ποτιδαιᾶται ἐπειδὴ οὐκέτι ἐδύναντο πολιορκούμενοι ἀντέχειν, ἀλλ' αἵ τε ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολαὶ Πελοποννησίων οὐδὲν μᾶλλον ἀπανίστασαν τοὺς Ἀθηναίους, ὅ τε σῖτος ἐπελελοίπει, καὶ ἄλλα τε πολλὰ ἐπεγεγένητο αὐτόθι ἤδη βρώσεως πέρι ἀναγκαίας, καί τινες καὶ ἀλλήλων ἐγέγευντο, οὕτω δὴ λόγους προσφέρουσι περὶ ξυμβάσεως τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων τοῖς ἐπὶ σφίσι τεταγμένοις, Ξενοφῶντί τε τῷ Εὐριπίδου, καὶ Ἑστιοδώρῳ τῷ Ἀριστοκλείδου, καὶ Φανομάχῳ τῷ Καλλιμάχου. οἱ δέ, προσεδέξαντο ὁρῶντες μὲν τῆς στρατιᾶς τὴν ταλαιπωρίαν ἐν χωρίῳ χειμερινῷ, ἀνηλωκυίας τε ἤδη τῆς πόλεως δισχίλια τάλαντα ἐς τὴν πολιορκίαν. ἐπὶ τοῖσδε οὖν ξυνέβησαν, ἐξελθεῖν αὐτούς, καὶ παῖδας, καὶ γυναῖκας, καὶ τοὺς ἐπικούρους ξὺν ἑνὶ ἱματίῳ. γυναῖκας δέ, ξὺν δυοῖν. καὶ ἀργύριόν τι ῥητὸν ἔχοντας ἐφόδιον. καὶ οἱ μέν, ὑπόσπονδοι ἐξῆλθον ἔς τε τὴν Χαλκιδικήν, καὶ ᾗ ἕκαστος ἐδύνατο. Ἀθηναῖοι δὲ τούς τε στρατηγοὺς ἐπῃτιάσαντο, ὅτι ἄνευ αὐτῶν ξυνέβησαν, ἐνόμιζον γὰρ ἂν κρατῆσαι τῆς πόλεως ᾗ ἐβούλοντο. καὶ ὕστερον ἐποίκους ἑαυτῶν ἔπεμψαν ἐς τὴν Ποτίδαιαν, καὶ κατῴκισαν. ταῦτα μὲν ἐν τῷ χειμῶνι ἐγένετο. καὶ τὸ δεύτερον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐς μὲν τὴν Ἀττικὴν οὐκ ἐσέβαλον, ἐστράτευσαν δ' ἐπὶ Πλάταιαν. ἡγεῖτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ καθίσας τὸν στρατόν, ἔμελλε δῃώσειν τὴν γῆν. οἱ δὲ Πλαταιῆς, εὐθὺς πρέσβεις πέμψαντες πρὸς αὐτόν, ἔλεγον τοιάδε.

Ἀργυρολογῶσιν· ἀργύρια ἀπαιτῶσιν. Ἀπὸ Φασήλιδος· Φασηλίς, πόλις Παμφυλίας. μέμνηται ταύτης καὶ Διονύσιος ὁ περιηγητής. Οἱ δὲ στρατηγοί. Καὶ ἕκαστος ᾗ ἐδύνατο. τὰς τριακονταδύο πόλεις. Ἐνόμιζον γὰρ ἂν· αὐθεραπεύσιν γὰρ τοὺς ἄνδρας ἐβούλοντο. Αὐτονόμους· τοὺς Πλαταιεῖς δηλονότι. Αὐτοί τε αὐτονομεῖσθε. τοῖς οἰκείοις νόμοις ἀκωλύτως χρῆσθε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ ΠΡΕΣΒΕΩΝ.

„ Ἀρχίδαμε, καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὐ δίκαια ποιεῖτε, οὐδ' ἄξια, οὔτε ὑμῶν, οὔτε πατέρων, ὧν ἐστέ, ἐς γῆν τὴν Πλαταιῶν στρατεύοντες. Παυσανίας γὰρ ὁ Κλεομβρότου Λακεδαιμόνιος, ἐλευθερώσας τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῶν Μήδων μετὰ Ἑλλήνων τῶν ἐθελησάντων ξυνάρασθαι τὸν κίνδυνον τῆς μάχης, ἣ παρ' ἡμῖν ἐγένετο, θύσας ἐν τῇ Πλαταιῶν ἀγορᾷ, Διὶ ἐλευθερίῳ ἱερά, καὶ ξυγκαλέσας πάντας τοὺς ξυμμάχους, ἀπεδίδου Πλαταιεῦσι γῆν, καὶ πόλιν τὴν σφετέραν ἔχοντας αὐτονόμους οἰκεῖν, στρατεῦσαί τε μηδένα ποτὲ ἀδίκως ἐπ' αὐτούς, μηδ' ἐπὶ δουλείᾳ. εἰ δὲ μή, ἀμύνειν τοὺς παρόντας ξυμμάχους κατὰ δύναμιν. τάδε μὲν ἡμῖν πατέρες οἱ ὑμέτεροι ἔδοσαν, ἀρετῆς ἕνεκα, καὶ προθυμίας τῆς ἐν ἐκείνοις τοῖς κινδύνοις γενομένης. ὑμεῖς δὲ τἀναντία δρᾶτε. μετὰ γὰρ Θηβαίων τῶν ἡμῖν ἐχθίστων, ἐπὶ δουλείᾳ τῇ ἡμετέρᾳ ἥκετε· μάρτυρας δὲ θεούς, τούς τε ὁρκίους τότε γενομένους ποιούμενοι, καὶ τοὺς ὑμετέρους πατρῴους, καὶ ἡμετέρους ἐγχωρίους, λέγομεν ὑμῖν τὴν γῆν τὴν Πλαταιίδα μὴ ἀδικεῖν, μηδὲ παραβαίνειν τοὺς ὅρκους, ἐᾶν δὲ οἰκεῖν αὐτονόμους, καθάπερ Παυσανίας ἐδικαίωσε. τοσαῦτα εἰπόντων Πλαταιῶν, Ἀρχίδαμος ὑπολαβών, εἶπεν.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ.

„ Δίκαια λέγετε ὦ ἄνδρες Πλαταιῆς, ἢν ποιῆτε ὅμοια τοῖς λόγοις. καθάπερ γὰρ Παυσανίας ὑμῖν παρέδωκεν, αὐτοί τε αὐτονομεῖσθε, καὶ τοὺς ἄλλους ξυνελευθεροῦτε, ὅσοι μετασχόντες τῶν τότε κινδύνων, ὑμῖν τε ξυνώμοσαν, καὶ εἰσὶ νῦν ὑπ' Ἀθηναίοις. παρασκευή τε τοσήδε καὶ πόλεμος γεγένηται αὐτῶν ἕνεκα, καὶ τῶν ἄλλων ἐλευθερώσεως, ἧς μάλιστα μὲν μετασχόντες, καὶ αὐτοὶ ἐμμείνατε τοῖς ὅρκοις. εἰ δὲ μή, ἅπερ καὶ τὸ πρότερον ἤδη προυκαλεσάμεθα, ἡσυχίαν ἄγετε, νεμόμενοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν. καὶ ἔστε μηδὲ μεθ' ἑτέρων. δέχεσθε δὲ ἀμφοτέρους φίλους. ἐπὶ πολέμῳ δέ, μηδ' ἑτέρους. καὶ τάδε ἡμῖν ἀρκέσει.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ ΠΡΕΣΒΕΩΝ.

Ὁ μὲν Ἀρχίδαμος τοσαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ Πλαταιῶν πρέσβεις ἀκούσαντες ταῦτα, ἐσῆλθον ἐς τὴν πόλιν, καὶ τῷ πλήθει τὰ ῥηθέντα κοινώσαντες, ἀπεκρίναντο αὐτῷ, ὅτι ἀδύνατα σφίσιν εἴη ποιεῖν ἃ προκαλεῖται,

Καὶ ἐπειδὴ οὐ ξυνεχώρουν. ἐπιδίδουν οἱ ζακύνθιοι. Καὶ ἀργεῖος ἰδίᾳ πόλλις. γράφεται ἰδίᾳ, Πόλις. ὄνομα κύριον. Ἀντὶ τοῦ κοινοῦ. οἱ ἀργεῖοι φίλοι ἦσαν ἀθηναίοις. Τὸν γεγενημένον. τὸν ἐγγραφέντα. Τὴν ἐκείνου πόλιν. τὸ μέρος. ὅσον ἀπὸ τοῦ μέρους αὐτοῦ. Ὁ δέ. ἤγουν ὁ σάδοκος. Ἐκείνοις. τοῖς πρέσβεσι τῶν ἀθηναίων. Οἱ δέ. οἱ πρέσβεις τῶν ἀθηναίων. Τὸν ἀριστέα. τὸν κορίνθιον. Μὴ αὖθις. ἐς τὸ μέλλον. Κακουργῇ. κακουργήσῃ. Δικαιοῦντες. δίκαιον κρίναντες. Τοῖς αὐτοῖς ἀμύνεσθαι. τὴν ἴσην τιμωρίαν δοῦναι. Οἷσπερ. ἀντὶ τοῦ ὧν. Ὑπῆρξαν. ἀντὶ τοῦ προκατήρξαντο. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους. μετάβασις. Ἐπὶ τὸ ἄργος. κατὰ τοῦ ἄργους.

Αὐτοῖς. τοῖς ἀμπρακιώταις. Καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος. δυσαρεστούμενος. ἐπειδὴ τὴν μητέρα ἐριφύλην ἀνῃρήκεισαν ὑπὸ ἀλκμαίωνος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Τῇ ἐν ἄργει καταστάσει. τῇ οἰκήσει. Τῆς ἀμφιλοχίας. γῆς δηλονότι. Ἐπηγάγοντο. ἐφειλκύσαντο. Καὶ ἡλληνίσθησαν. ἕλληνες κατὰ τὴν νῦν διάλεκτον ἐγένοντο. Οἱ δὲ ἄλλοι ἀμφίλοχοι. οἱ δὲ ἄλλοι ἀμφίλοχοι, βάρβαροι. οἱ δὲ ἀμπρακιῶται, ἕλληνες, κορινθίων ἄποικοι. Τοὺς ἀργείους. τοὺς ἀμφιλοχικούς, τοὺς δεξαμένους. Χρόνῳ. ἀντὶ τοῦ μόλις. Ἀκαρνᾶσι. φίλοις οὖσι ὕστερον τῶν ἀθηναίων.

Ὤκισαν αὐτό. αὐτὸ τὸ ἄργος. Μετὰ δὲ τοῦτο. ἀντὶ τοῦ ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας.

Ἐς τοὺς ἀργείους. κατὰ τῶν ἀργείων.

Ἐν τῷ πολέμῳ. τῷ πελοποννησιακῷ δηλονότι.

καὶ ἐπειδὴ οὐ ξυνεχώρουν, ἀπέπλευσαν ἐπ᾽ οἴκου. καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος, Ἀριστεὺς κορίνθιος, καὶ λακεδαιμονίων πρέσβεις, Ἀνήριστος, καὶ Νικόλαος, καὶ Πρατόδημος, καὶ Τεγεάτης Τιμαγόρας, καὶ Ἀργεῖος ἰδίᾳ, Πόλις, πορευόμενοι ἐς τὴν ἀσίαν ὡς βασιλέα, εἴπως πείσειαν αὐτὸν χρήματά τε παρασχεῖν, καὶ ξυμπολεμεῖν, ἀφικνοῦνται ὡς Σιτάλκην πρῶτον τὸν Τήρεω ἐς θρᾴκην, βουλόμενοι πεῖσαί τε αὐτὸν, εἰ δύναιντο, μεταστάντα τῆς ἀθηναίων ξυμμαχίας, στρατεῦσαι ἐπὶ τὴν ποτίδαιαν, οὗ ἦν στράτευμα τῶν ἀθηναίων πολιορκοῦν, καὶ παῦσαι βοηθεῖν τε αὐτοῖς. καὶ ᾗπερ ὥρμηντο, δι᾽ ἐκείνου περαιωθῆναι πέραν τοῦ ἑλλησπόντου ὡς φαρνάκην τὸν Φαρναβάζου, ὃς αὐτοὺς ἔμελλεν ὡς βασιλέα ἀναπέμψειν. παρατυχόντες δὲ ἀθηναίων πρέσβεις, Λέαρχος ὁ Καλλιμάχου, καὶ Ἀμεινιάδης ὁ Φιλήμονος παρὰ τῷ Σιτάλκῃ, πείθουσι τὸν Σάδοκον τὸν γεγενημένον ἀθηναῖον Σιτάλκου υἱὸν, τοὺς ἄνδρας ἐγχειρίσαι σφίσιν, ὅπως μὴ διαβάντες ὡς βασιλέα, τὴν ἐκείνου πόλιν τὸ μέρος βλάψωσιν. ὁ δὲ, πεισθεὶς, πορευομένους αὐτοὺς διὰ τῆς θρᾴκης ἐπὶ τὸ πλοῖον, ᾧ ἔμελλον τὸν ἑλλήσποντον περαιώσειν, πρὶν ἐσβαίνειν, ξυλλαμβάνει, ἄλλους ξυμπέμψας μετὰ τοῦ Λεάρχου, καὶ Ἀμεινιάδου. καὶ ἐκέλευσεν ἐκείνοις παραδοῦναι. οἱ δὲ, λαβόντες, ἐκόμισαν ἐς τὰς ἀθήνας. ἀφικομένων δὲ αὐτῶν, δείσαντες οἱ ἀθηναῖοι τὸν Ἀριστέα, μὴ αὖθις σφᾶς ἔτι πλέω κακουργῇ διαφυγὼν, ὅτι καὶ πρὸ τούτων τὰ τῆς ποτιδαίας, καὶ τῶν ἐπὶ θρᾴκης πάντ᾽ ἐφαίνετο πράξας, ἀκρίτους καὶ βουλομένους ἔστιν ἃ εἰπεῖν, αὐθημερὸν ἀπέκτειναν πάντας. καὶ ἐς φάραγγας ἐσέβαλον, δικαιοῦντες τοῖς αὐτοῖς ἀμύνεσθαι, οἷσπερ καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι ὑπῆρξαν τοὺς ἐμπόρους, οὓς ἔλαβον ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων, ἐν ὁλκάσι περὶ πελοπόννησον πλέοντας ἀποκτείναντες, καὶ ἐς φάραγγας ἐσβαλόντες. πάντας γὰρ δὴ κατ᾽ ἀρχὰς τοῦ πολέμου οἱ λακεδαιμόνιοι ὅσους λάβοιεν ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὡς πολεμίους διέφθειρον. καὶ τοὺς μετὰ ἀθηναίων ξυμπολεμοῦντας, καὶ τοὺς μηδὲ μεθ᾽ ἑτέρων. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ θέρους τελευτῶντος, καὶ ἀμπρακιῶται, αὐτοί τε καὶ τῶν βαρβάρων πολλοὺς ἀναστήσαντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸ ἄργος τὸ ἀμφιλοχικὸν, καὶ τὴν ἄλλην ἀμφιλοχίαν. ἔχθρα δὲ πρὸς τοὺς ἀργείους ἀπὸ τοῦδε αὐτοῖς ἤρξατο πρῶτον γενέσθαι. Ἄργος τὸ ἀμφιλοχικὸν, καὶ ἀμφιλοχίαν τὴν ἄλλην, ἔκτισε μετὰ τὰ τρωικὰ οἴκαδε ἀναχωρήσας, καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ ἐν ἄργει καταστάσει Ἀμφίλοχος ὁ Ἀμφιάρεω, ἐν τῷ ἀμπρακικῷ κόλπῳ, ὁμώνυμον τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι ἄργος ὀνομάσας. καὶ ἦν ἡ πόλις αὕτη μεγίστη τῆς ἀμφιλοχίας. καὶ τοὺς δυνατωτάτους εἶχεν οἰκήτορας. ὑπὸ ξυμφορῶν δὲ πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον πιεζόμενοι, ἀμπρακιώτας ὁμόρους ὄντας τῇ ἀμφιλοχικῇ, ξυνοίκους ἐπηγάγοντο. καὶ ἡλληνίσθησαν τὴν νῦν γλῶσσαν τότε πρῶτον ἀπὸ τῶν ἀμπρακιωτῶν ξυνοικησάντων. οἱ δὲ ἄλλοι ἀμφίλοχοι, βάρβαροί εἰσιν. ἐκβάλλουσιν οὖν τοὺς ἀργείους οἱ ἀμπρακιῶται χρόνῳ, καὶ αὐτοὶ ἴσχουσι τὴν πόλιν. οἱ δ᾽ ἀμφίλοχοι, γενομένου τούτου, διδόασιν ἑαυτοὺς ἀκαρνᾶσι. καὶ προσπαρακαλέσαντες ἀμφότεροι ἀθηναίους, οἳ, αὐτοῖς Φορμίωνά τε στρατηγὸν ἔπεμψαν, καὶ ναῦς τριάκοντα. ἀφικομένου δὲ τοῦ Φορμίωνος, αἱροῦσι κατὰ κράτος ἄργος. καὶ τοὺς ἀμπρακιώτας ἠνδραπόδισαν. κοινῇ τε ᾤκησαν αὐτὸ ἀμφίλοχοι, καὶ ἀκαρνᾶνες. μετὰ δὲ τοῦτο, ἡ ξυμμαχία ἐγένετο πρῶτον ἀθηναίοις, καὶ ἀκαρνᾶσιν. οἱ δὲ ἀμπρακιῶται, τὴν μὲν ἔχθραν ἐς τοὺς ἀργείους ἀπὸ τοῦ ἀνδραποδισμοῦ σφῶν αὐτῶν πρῶτον ἐποιήσαντο. ὕστερον δὲ ἐν τῷ πολέμῳ τήνδε τὴν στρατείαν ποιοῦνται αὐτῶν τε, καὶ Χαόνων, καὶ ἄλλων τινῶν τῶν πλησιοχώρων βαρβάρων, ἐλθόντες τε πρὸς τὸ ἄργος, τῆς μὲν χώρας ἐκράτουν. τὴν δὲ πόλιν ὡς

νόμενοι. ὡς οἵτινες πρὸς τὰς ξυμφορὰς γνώμῃ μὲν ἥκιστα λυποῦνται, ἔργῳ δὲ μάλιστα ἀντέχουσιν, οὗτοι καὶ πόλεων, καὶ ἰδιωτῶν κράτιστοί εἰσι.

Τοιαῦτα ὁ Περικλῆς λέγων, ἐπειρᾶτο τοὺς Ἀθηναίους τῆς τε ἐς αὐτὸν ὀργῆς παραλύειν, καὶ ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν ἀπάγειν τὴν γνώμην. οἱ δὲ, δημοσίᾳ μὲν τοῖς λόγοις ἀνεπείθοντο, καὶ οὔτε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔτι ἔπεμπον, ἔς τε τὸν πόλεμον μᾶλλον ὥρμηντο. ἰδίᾳ δὲ τοῖς παθήμασιν ἐλυποῦντο. ὁ μὲν δῆμος, ὅτι ἀπ᾽ ἐλασσόνων ὁρμώμενος, ἐστέρητο καὶ τούτων. οἱ δὲ δυνατοὶ, καλὰ κτήματα κατὰ τὴν χώραν οἰκοδομίαις τε, καὶ πολυτελέσι κατασκευαῖς ἀπολωλεκότες. τὸ δὲ μέγιστον, πόλεμον ἀντ᾽ εἰρήνης ἔχοντες. οὐ μέντοι πρότερόν γε οἱ ξύμπαντες ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ ἔχοντες αὐτὸν, πρὶν ἐζημίωσαν χρήμασιν. ὕστερον δ᾽ αὖθις οὐ πολλῷ, ὅπερ φιλεῖ ὅμιλος ποιεῖν, στρατηγὸν εἵλοντο, καὶ πάντα τὰ πράγματα ἐπέτρεψαν. ὧν μὲν περὶ τὰ οἰκεῖα ἕκαστος ἤλγει, ἀμβλύτεροι ἤδη ὄντες. ὧν δὲ ἡ ξύμπασα πόλις προσεδεῖτο, πλείστου ἄξιον νομίζοντες εἶναι. ὅσον τε γὰρ χρόνον προύστη τῆς πόλεως ἐν τῇ εἰρήνῃ, μετρίως ἐξηγεῖτο, καὶ ἀσφαλῶς διεφύλαξεν αὐτὴν, καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ ἐκείνου μεγίστη. ἐπειδή τε ὁ πόλεμος κατέστη, ὁ δὲ, φαίνεται καὶ ἐν τούτῳ προγνοὺς τὴν δύναμιν. ἐπεβίω δὲ δύο ἔτη, καὶ ἓξ μῆνας, καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανεν, ἐπὶ πλέον ἔτι ἐγνώσθη ἡ πρόνοια αὐτοῦ ἡ ἐς τὸν πόλεμον. ὁ μὲν γὰρ, ἡσυχάζοντάς τε, καὶ τὸ ναυτικὸν θεραπεύοντας, καὶ ἀρχὴν μὴ ἐπικτωμένους ἐν τῷ πολέμῳ, μηδὲ τῇ πόλει κινδυνεύοντας, ἔφη περιέσεσθαι. οἱ δὲ, ταῦτά τε πάντα ἐς τοὐναντίον ἔπραξαν, καὶ ἄλλα ἔξω τοῦ πολέμου δοκοῦντα εἶναι κατὰ τὰς ἰδίας φιλοτιμίας, καὶ ἴδια κέρδη, κακῶς ἔς τε σφᾶς αὐτοὺς, καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπολίτευσαν. ἃ κατορθούμενα μὲν, τοῖς ἰδιώταις τιμὴ καὶ ὠφέλεια μᾶλλον ἦν, σφαλέντα δὲ, τῇ πόλει ἐς τὸν πόλεμον βλάβη καθίστατο. αἴτιον δ᾽ ἦν, ὅτι ἐκεῖνος μὲν δυνατὸς ὢν τῷ τε ἀξιώματι, καὶ τῇ γνώμῃ, χρημάτων τε διαφανῶς ἀδωρότατος γενόμενος, κατεῖχε τὸ πλῆθος ἐλευθέρως, καὶ οὐκ ἤγετο μᾶλλον ὑπ᾽ αὐτοῦ, ἢ αὐτὸς ἦγε, διὰ τὸ μὴ κτώμενος ἐξ οὐ προσηκόντων τὴν δύναμιν πρὸς ἡδονήν τι λέγειν, ἀλλ᾽ ἔχων ἐπ᾽ ἀξιώσει καὶ πρὸς ὀργήν τι ἀντειπεῖν. ὁπότε γοῦν αἴσθοιτό τι αὐτοὺς παρὰ καιρὸν ὕβρει θαρσοῦντας, λέγων, κατέπλησσεν ἐπὶ τὸ φοβεῖσθαι, καὶ δεδιότας αὖ ἀλόγως, ἀντικαθίστη πάλιν ἐπὶ τὸ θαρσεῖν. ἐγίγνετό τε λόγῳ μὲν δημοκρατία, ἔργῳ δὲ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἀνδρὸς ἀρχή. οἱ δὲ ὕστερον ἴσοι αὐτοὶ μᾶλλον πρὸς ἀλλήλους ὄντες, καὶ ὀρεγόμενοι τοῦ πρῶτος ἕκαστος γίγνεσθαι, ἐτράποντο καθ᾽ ἡδονὰς τῷ δήμῳ καὶ τὰ πράγματα ἐνδιδόναι, ἐξ ὧν, ἄλλα τε πολλὰ, ὡς ἐν μεγάλῃ πόλει καὶ ἀρχὴν ἐχούσῃ, ἡμαρτήθη, καὶ ὁ ἐς Σικελίαν πλοῦς, ὃς οὐ τοσοῦτον γνώμης ἁμάρτημα ἦν πρὸς οὓς ἐπήεσαν, ὅσον οἱ ἐκπέμψαντες, οὐ τὰ πρόσφορα τοῖς οἰχομένοις ἐπιγιγνώσκοντες, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας διαφορὰς περὶ τῆς τοῦ δήμου προστασίας, τά τε ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀμβλύτερα ἐποίουν, καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν πρῶτον ἐν ἀλλήλοις ἐταράχθησαν. σφαλέντες δ᾽ ἐν Σικελίᾳ, ἄλλῃ τε παρασκευῇ, καὶ τοῦ ναυτικοῦ τῷ πλέονι μορίῳ, καὶ κατὰ τὴν πόλιν ἤδη ἐν στάσει ὄντες, ὅμως τρία μὲν ἔτη ἀντεῖχον τοῖς τε πρότερον ὑπάρχουσι πολεμίοις, καὶ τοῖς ἀπὸ Σικελίας μετ᾽ αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων ἔτι τοῖς πλέοσιν ἀφεστηκόσι. Κύρῳ τε ὕστερον βασιλέως παιδὶ προσγενομένῳ, ὃς παρεῖχε χρήματα Πελοποννησίοις ἐς τὸ ναυτικὸν, καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν, ἢ αὐτοὶ ἐν σφίσι κατὰ τὰς ἰδίας διαφορὰς περιπεσόντες, ἐσφάλησαν. τοσοῦτον τῷ Περικλεῖ ἐπερίσσευσε τότε, ἀφ᾽ ὧν αὐτὸς προέγνω καὶ πάνυ ἂν ῥᾳδίως περιγενέσθαι τὴν πόλιν τῶν Πελοποννησίων αὐτῶν τῷ πολέμῳ. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, τοῦ αὐτοῦ θέρους ἐστράτευσαν ναυσὶν ἑκατὸν ἐς Ζάκυνθον τὴν νῆσον, ἣ κεῖται ἀντιπέρας Ἤλιδος. εἰσὶ δὲ Ἀχαιῶν τῶν ἐκ Πελοποννήσου ἄποικοι, καὶ Ἀθηναίοις ξυνεμάχουν. ἐπέπλεον δὲ Λακεδαιμονίων χίλιοι ὁπλῖται, καὶ Κνῆμος Σπαρτιάτης ναύαρχος. ἀποβάντες δὲ ἐς τὴν γῆν, ἐδῄωσαν τὰ πολλά.

Ὡς οἵτινες. τὸ ὡς, ἀντὶ τοῦ ἐπεί. Ἐπ᾽ αὐτόν. κατ᾽ αὐτοῦ. Τὴν γνώμην. τὸν σκοπὸν ἐκείνων. Οἱ δὲ δυνατοί. οἱ τῷ πλούτῳ δυνάμενοι. Προσεδεῖτο. χρείαν εἶχε.

Τὴν δύναμιν. τὴν ἰσχὺν τοῦ πολέμου.

Ἐπὶ πλέον ἔτι. μετὰ τὸ καταστῆναι τὸν πόλεμον. Ἡ πρόνοια αὐτοῦ. ἡ πρόγνωσις. Ἃ κατορθούμενα. ἃ ἐς τέλος ἐρχόμενα. Τοῖς ἰδιώταις. ἰδιώτας καλεῖ τοὺς ῥήτορας, καὶ τοὺς δημαγωγούς, οὐχ ὅτι ἰδιῶταί εἰσι κατὰ τὸ ἀληθές, ἀλλ᾽ ὡς πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ κοινοῦ, καὶ τῆς πόλεως εἴρηκε. Σφαλέντα δέ. αἰνίττεται τὰ κατὰ τὸν Ἀλκιβιάδην. Ἀδωρότατος. ἀδωροληπτότατος. Ὕβρει θαρσοῦντας. ἀλόγως τι πράττοντας. Ἁμάρτημα ἦν. λείπει, τῶν Λεοντίνων. τοὺς Λεοντίνους λέγει. οὗτοι γὰρ μετεκαλέσαντο πρὸς συμμαχίαν Ἀθηναίους, Συρακουσίοις διαφερόμενοι. Ὅσον οἱ ἐκπέμψαντες. Ἀθηναίων οἱ προύχοντες. Τοῖς οἰχομένοις. τοῖς ἐλθοῦσιν ἐς Σικελίαν. Ἐν τῷ στρατοπέδῳ. τῷ Σικελικῷ. Πολεμίοις. τοῖς Λακεδαιμονίοις. Μετ᾽ αὐτῶν. τῶν Λακεδαιμονίων. Ἐπὶ τοῖς πλέοσιν. ἀντεῖχον δηλονότι. Βασιλέως. Βασιλέως λέγει τοῦ Δαρείου ἢ οὖ Ἀρταξέρξου. οὗ τινος Κύρου καὶ ὁ Ξενοφῶν τὰς ἀναβάσεις ἔγραψε. Προσγενομένῳ. τοῖς Λακεδαιμονίοις δηλονότι. Ἐνέδοσαν. ἐμαλακίσθησαν. Τοσοῦτον. φρονήσεως δηλονότι. Ἀφ᾽ ὧν αὐτὸς προέγνω. ἀφ᾽ ὧν πραγμάτων. ὥστε μήτε κατὰ γῆν πολεμῆσαι, μήτε ἐς Σικελίαν πέμψαι.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις. οὐδείς. Ἐν τῷ παρόντι. ἤγουν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ. Αὕτη ἡ δύναμις. τῆς πόλεως ἡ θαλασσοκρατία, ἀλλὰ μείζων δηλονότι. Ἢ οὐ κηπίον. τὸ ἢ οὐ, ἀντὶ τοῦ ἀλλ' οἷον, ἀλλὰ κηπίον, καὶ ἐγκαλλώπισμα πλούτου, ὡς πρὸς τὴν κτῆσιν τῆς θαλάσσης. ἄλλοι δὲ τὸ κηπίον εἶδος κουρᾶς φασιν, οὕτως ὀνομαζομένης. κατὰ κοινοῦ δὲ τὸ εἰκός ἐστιν. Ἄλλων δ' ὑπακούσασιν. ἀντὶ τοῦ ἄλλοις. Φανῆναι. μετέρχεται ἐπὶ τὸ δίκαιον. Αὔχημα μὲν γάρ. τὸ φρόνημα, αὔχημά φησιν. Ἀπὸ ἀμαθίας εὐτυχοῦς. ἀπὸ ἀλόγου εὐτυχίας. Καταφρόνησις δέ. λείπει ἐκείνῳ. Καὶ τὴν τόλμαν. ἡ σύνταξις, καὶ τὴν τόλμαν ἡ ξύνεσις παρέχεται ἐκ τῆς ὁμοίας τύχης. Ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων. ἀπὸ κοινοῦ τὸ πιστεύει. Ἡ πρόνοια. ἡ πρόγνωσις. Τῷ τιμωμένῳ. τῇ τιμῇ τῆς πόλεως. Ὧπερ ἅπαντες. ἐφ' ᾧ τινι τῷ τιμωμένῳ τῆς πόλεως, τουτέστι, ἐπὶ τῇ ἡγεμονίᾳ. ἄλλως. τῇ δόξῃ τῆς πόλεως ἀγάλλεσθε, καὶ βοηθεῖν ὑμᾶς εἰκός. Ἐν τῇ ἀρχῇ. ὅντινα δηλονότι. Ἀπήχθεσθε. τοῖς ἄλλοις δηλονότι. Οἱ τοιοῦτοι. οἱ ἀπράγμονες. Ὑπὸ τῶν τοιῶνδε πολιτῶν. τῶν συμβουλευόντων τὸ ἄπραγμον. Παράγεσθε. ἀπατᾶσθε. Ἐλπίδος κρεῖσσον. ὑπὲρ ἐλπίδα. Ἧς ἐς ἀίδιον. τοῦ ἧς, πρὸς τὸ μνήμη καταλελείψεται. τὰ γὰρ ἄλλα, διὰ μέσου. Ἀνηλωκέναι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ γνῶτε. Ἢν καὶ νῦν ὑπενδῶμέν ποτε. ἐάν ποτε καὶ ὑποχαλάσωμεν, καὶ ἐλαττώσωμεν. Καίτοι ταῦτα. τρεῖς κριτὰς ὑποτίθεται τῶν πραγμάτων. Τὸ ἐπίφθονον. τὸ ἐπίζηλον. Μῖσος μὲν γάρ. διαλύεται γὰρ ἡ βασκανία ἀλλαγῇ τινί.

καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις τῇ ὑπαρχούσῃ παρασκευῇ τοῦ ναυτικοῦ πλέοντας ὑμᾶς, οὔτε βασιλεὺς κωλύσει, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἔθνος τῶν ἐν τῷ παρόντι. ὥστε οὐ κατὰ τὴν τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς γῆς χρείαν, ὧν μεγάλων νομίζετε ἐστερῆσθαι, αὕτη ἡ δύναμις φαίνεται. οὐδ' εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μᾶλλον, ἢ οὐκ ἢ κηπίον, καὶ ἐγκαλλώπισμα πλούτου πρὸς ταύτην νομίσαντας ὀλιγωρῆσαι, καὶ γνῶναι ἐλευθερίαν μέν, ἢν ἀντιλαμβανόμενοι αὐτῆς, διασώσωμεν, ῥᾳδίως ταῦτα ἀναληψομένην. ἄλλων δ' ὑπακούσασι, καὶ τὰ προκεκτημένα φιλεῖν ἐλασσοῦσθαι. τῶν τε πατέρων μὴ χείρους κατ' ἀμφότερα φανῆναι, οἳ μετὰ πόνων, καὶ οὐ παρ' ἄλλων δεξάμενοι, κατέσχον τε. καὶ προσέτι διασώσαντες, παρέδοσαν ὑμῖν αὐτά. αἴσχιον δὲ ἔχοντας ἀφαιρεθῆναι, ἢ κτωμένους ἀτυχῆσαι. ἰέναι δὲ τοῖς ἐχθροῖς ὁμόσε, μὴ φρονήματι μόνον, ἀλλὰ καὶ καταφρονήματι. αὔχημα μὲν γὰρ καὶ ἀπὸ ἀμαθίας εὐτυχοῦς, καὶ δειλῷ τινι ἐγγίγνεται. καταφρόνησις δέ, ὃς ἂν καὶ γνώμῃ πιστεύῃ τῶν ἐναντίων προέχειν, ὃ ἡμῖν ὑπάρχει. καὶ τὴν τόλμαν ἀπὸ τῆς ὁμοίας τύχης ἡ ξύνεσις ἐκ τοῦ ὑπέρφρονος ἐχυρωτέραν παρέχεται. ἐλπίδι τε ἧσσον πιστεύει, ἧς ἐν τῷ ἀπόρῳ ἡ ἰσχύς. γνώμῃ δὲ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων, ἧς βεβαιοτέρα ἡ πρόνοια. τῆς τε πόλεως ὑμᾶς εἰκὸς τῷ τιμωμένῳ ἀπὸ τοῦ ἄρχειν, ᾧπερ ἅπαντες ἀγάλλεσθε, βοηθεῖν, καὶ μὴ φεύγειν τοὺς πόνους, ἢ μηδὲ τὰς τιμὰς διώκειν, μηδὲ νομίσαι περὶ ἑνὸς μόνου, δουλείας ἀντ' ἐλευθερίας ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀρχῆς στερήσεως, καὶ κινδύνου, ὧν ἐν τῇ ἀρχῇ ἀπήχθεσθε, ἧς οὐδ' ἐκστῆναι ἔτι ὑμῖν ἐστιν, εἴ τις καὶ τόδε ἐν τῷ παρόντι δεδιὼς ἀπραγμοσύνῃ ἀνδραγαθίζεται. ὡς τυραννίδα γὰρ ἤδη ἔχετε αὐτήν, ἣν λαβεῖν μὲν ἄδικον δοκεῖ εἶναι, ἀφεῖναι δέ, ἐπικίνδυνον. τάχιστ' ἄν τε πόλιν οἱ τοιοῦτοι ἑτέρους τε πείσαντες, ἀπολέσειαν, καὶ εἴ που ἐπὶ σφῶν αὐτῶν αὐτόνομοι οἰκήσειαν. τὸ γὰρ ἄπραγμον οὐ σώζεται, μὴ μετὰ τοῦ δραστηρίου τεταγμένον, οὐδὲ ἐν ἀρχούσῃ πόλει ξυμφέρει, ἀλλ' ἐν ὑπηκόῳ ἀσφαλῶς δουλεύειν. ὑμεῖς δέ, μήτε ὑπὸ τῶν τοιῶνδε πολιτῶν παράγεσθε, μήτε ἐμὲ δι' ὀργῆς ἔχετε, ᾧ καὶ αὐτοὶ ξυνδιέγνωτε πολεμεῖν. εἰ καὶ ἐπελθόντες οἱ ἐναντίοι ἔδρασαν ἅπερ εἰκὸς ἦν, μὴ ἐθελησάντων ὑμῶν ὑπακούειν, ἐπιγεγένηταί τε πέρα ὧν προσεδεχόμεθα ἡ νόσος ἥδε, πρᾶγμα μόνον δὴ τῶν πάντων ἐλπίδος κρεῖσσον γεγενημένον. καὶ δι' αὐτὴν οἶδ' ὅτι μέρος τι μᾶλλον ἔτι μισοῦμαι, οὐ δικαίως, εἰ μὴ καὶ ὅταν παρὰ λόγον τι εὖ πράξητε, ἐμοὶ ἀναθήσετε. φέρειν τε χρὴ τά τε δαιμόνια ἀναγκαίως, τά τε ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνδρείως. ταῦτα γὰρ ἐν ἔθει τῇδε τῇ πόλει πρότερόν τε ἦν, νῦν τε μὴ ἐν ὑμῖν κωλυθῇ. γνῶτε δὲ ὄνομα μέγιστον αὐτὴν ἔχουσαν ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις διὰ τὸ ταῖς ξυμφοραῖς μὴ εἴκειν. πλεῖστα δὲ σώματα καὶ πόνους ἀνηλωκέναι πολέμῳ, καὶ δύναμιν μεγίστην δὴ μέχρι τοῦδε κεκτημένην, ἧς ἐς ἀίδιον τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ἢν καὶ νῦν ὑπενδῶμέν ποτε (πάντα γὰρ πέφυκε καὶ ἐλασσοῦσθαι) μνήμη καταλελείψεται, Ἑλλήνων τε, ὅτι Ἕλληνες πλείστων δὴ ἤρξαμεν, καὶ πολέμοις μεγίστοις ἀντέσχομεν, πρός τε ξύμπαντας, καὶ καθ' ἑκάστους. πόλιν τε τοῖς πᾶσιν εὐπορωτάτην, καὶ μεγίστην ᾠκήσαμεν. καίτοι ταῦτα ὁ μὲν ἀπράγμων, μέμψαιτ' ἄν, ὁ δὲ δρᾶν τι βουλόμενος, καὶ αὐτὸς ζηλώσει. εἰ δέ τις μὴ κέκτηται, φθονήσει. τὸ δὲ μισεῖσθαι, καὶ λυπηροὺς εἶναι ἐν τῷ παρόντι, πᾶσι μὲν ὑπῆρξε δή, ὅσοι ἕτεροι ἑτέρων ἠξίωσαν ἄρχειν. ὅστις δ' ἐπὶ μεγίστοις τὸ ἐπίφθονον λαμβάνει, ὀρθῶς βουλεύεται. μῖσος μὲν γὰρ οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀντέχει. ἡ δὲ παραυτίκα τε λαμπρότης, καὶ ἐς τὸ ἔπειτα δόξα, αἰείμνηστος καταλείπεται. ὑμεῖς δέ, ἐς τε τὸ μέλλον καλὸν προγνόντες, ἐς τε τὸ αὐτίκα μὴ αἰσχρόν, τῷ ἤδη προθύμῳ ἀμφότερα κτήσασθε. καὶ Λακεδαιμονίοις μήτε ἐπικηρυκεύεσθε, μήτε ἔνδηλοι ἔστε, τοῖς παροῦσι πόνοις βαρυ-

γῆς ὑμῶν οἷον, οὐκ ἀνέλπιστα δὲ τὰ ἐμὲ τὰ παρόντα γεγένηται δυστυχήματα, ἀλλὰ καὶ ἤδη ταῦτα προσδεχομένῳ, ἀφ' οὗ πολεμεῖν συνεβούλευσα Λακεδαιμονίοις, γεγένηται. καὶ διὰ τοῦτο συνήγαγον ἐκκλησίαν, ὅπως ὡς οὐκ ὀρθῶς ἐμοὶ χαλεπαίνετε, ἢ ταῖς τύχαις εἴκετε, ὑπομνήσω. Ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι. κατασκευὴ τοῦ προοιμίου. Πόλεις μὲν τὰς ἰδίας. ἰδίας νῦν οὐχὶ ἑαυτῆς, ἀλλὰ τὰς τῶν καθ' ἕκαστον ἀνθρώπων, καὶ μερικὰς δυστυχίας. Ταῖς κατ' οἶκον. ταῖς ἑαυτῶν, καὶ μερικαῖς. Ἐκπεπληγμένοι. παραφερόμενοι. Ἀφίεσθε. ἀμελεῖτε. Οἳ ξυνέγνωτε. μετέσχετε τῆς παραινέσεως, διαγνόντες. Καίτοι ἐμοί. παραγραφικὸν ἐνδείκνυται. τέσσαρα δεῖ κατὰ Θουκυδίδην τὸν ἀγαθὸν ἔχειν ἄνδρα· νοεῖν μὲν τὰ δέοντα, φράζειν δυνάσθαι τὰ νοηθέντα καλῶς, φιλόπολιν δὲ εἶναι, καὶ τὸ τέταρτον, κρείσσω χρημάτων. τὸ γὰρ νικᾶσθαι χρήμασι, πᾶσαν καὶ ῥήτορος, καὶ πολίτου, καὶ ἰδιώτου, καὶ ἄρχοντος ἀρετὴν ἀφανίζει. Τοιούτῳ ἀνδρί. ἤγουν μεγάλῳ. Ὃς οὐδενὸς οἴομαι. ἐντρεχεία ἑαυτῷ μαρτυρεῖ. Καὶ τοῦδε. τῆς εὐνοίας. Καὶ μέσως. μετρίως. Μᾶλλον ἑτέρων. λείπει ὁ δὲ σύνδεσμος, ἵν' ᾖ, μᾶλλον δὲ ἑτέρων. μέσως δὲ εἶπε, καὶ οὐ σφόδρα, διὰ τὸ φορτικόν. Καὶ γὰρ οἷς μὲν αἵρεσις. κατὰ κοινοῦ τὸ πολεμῆσαι. ὁ δὲ νοῦς φησιν, ὅτι ἄφρονες εἰσὶν οἱ ἐν εὐτυχίᾳ ὄντες, καὶ πολεμεῖν αἱρούμενοι. Τοῖς πέλας. τοῖς Λακεδαιμονίοις. Περιγενέσθαι. νικῆσαι τὸν ἐχθρὸν, δηλονότι. Καὶ οὐκ ἐξίσταμαι ὧν παρῄνεσα.

πολιτῶν εὐπραγοῦσαν, ἀθρόαν δὲ σφαλλομένην. Καλῶς μὲν γὰρ φερόμενος ἀνὴρ τὸ καθ' ἑαυτὸν, διαφθειρομένης τῆς πατρίδος, οὐδὲν ἧσσον ξυναπόλλυται. Κακοτυχῶν δὲ ἐν εὐτυχούσῃ, πολλῷ μᾶλλον διασώζεται. ὁπότε οὖν πόλις μὲν τὰς ἰδίας ξυμφορὰς οἵα τε φέρειν, εἷς δὲ ἕκαστος τὰς ἐκείνης ἀδύνατος, πῶς οὐ χρὴ πάντας ἀμύνειν αὐτῇ; καὶ μὴ ὃ νῦν ὑμεῖς δρᾶτε, ταῖς κατ' οἶκον κακοπραγίαις ἐκπεπληγμένοι, τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀφίεσθε. καὶ ἐμέ τε τὸν παραινέσαντα πολεμεῖν, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς, οἳ ξυνέγνωτε, δι' αἰτίας ἔχετε. καίτοι ἐμοὶ τοιούτῳ ἀνδρὶ ὀργίζεσθε, ὃς οὐδενὸς ἥσσων οἴομαι εἶναι γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι ταῦτα, φιλόπολίς τε, καὶ χρημάτων κρείσσων. ὅ, τε γὰρ γνοὺς, καὶ μὴ σαφῶς διδάξας, ἐν ἴσῳ καὶ εἰ μὴ ἐνεθυμήθη. ὅ, τ' ἔχων ἀμφότερα, τῇ δὲ πόλει δύσνους, οὐκ ἂν ὁμοίως τι οἰκείως φράζοι. προσόντος δὲ καὶ τοῦδε, χρήμασι δὲ νικωμένου, τὰ ξύμπαντα τούτου ἑνὸς ἂν πωλοῖτο. ὥστ' εἴ μοι καὶ μέσως ἡγούμενοι μᾶλλον ἑτέρων προσεῖναι αὐτὰ πολεμεῖν ἐπείσθητε, οὐκ ἂν εἰκότως νῦν τοῦ γε ἀδικεῖν αἰτίαν φεροίμην. καὶ γὰρ οἷς μὲν αἵρεσις γεγένηται τἆλλα εὐτυχοῦσι, πολλὴ ἄνοια πολεμῆσαι. εἰ δ' ἀναγκαῖον ἦν ἢ εἴξαντας εὐθὺς τοῖς πέλας ὑπακοῦσαι, ἢ κινδυνεύσαντας περιγενέσθαι, ὁ φυγὼν τὸν κίνδυνον, τοῦ ὑποστάντος μεμπτότερος. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι, καὶ οὐκ ἐξίσταμαι. ὑμεῖς δὲ μεταβάλλετε, ἐπειδὴ ξυνέβη ὑμῖν πεισθῆναι μὲν ἀκεραίοις, μεταμέλειν δὲ κακουμένοις, καὶ τὸν ἐμὸν λόγον ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἀσθενεῖ τῆς γνώμης, μὴ ὀρθὸν φαίνεσθαι. διότι τὸ μὲν λυποῦν, ἔχει ἤδη τὴν αἴσθησιν ἑκάστῳ, τῆς δὲ ὠφελείας ἄπεστιν ἔτι ἡ δήλωσις ἅπασι, καὶ μεταβολῆς μεγάλης, καὶ ταύτης ἐξ ὀλίγου ἐμπεσούσης, ταπεινὴ ὑμῶν ἡ διάνοια ἐγκαρτερεῖν ἃ ἔγνωτε. δουλοῖ γὰρ φρόνημα, τὸ αἰφνίδιον, καὶ ἀπροσδόκητον, καὶ τὸ πλείστῳ παραλόγῳ ξυμβαῖνον, ὃ ὑμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις οὐχ ἥκιστα καὶ κατὰ τὴν νόσον γεγένηται. ὅμως δὲ πόλιν μεγάλην οἰκοῦντας, καὶ ἐν ἤθεσιν ἀντιπάλοις αὐτῇ τεθραμμένους, χρεὼν καὶ ξυμφοραῖς ταῖς μεγίσταις ἐθέλειν ὑφίστασθαι, καὶ τὴν ἀξίωσιν μὴ ἀφανίζειν. ἐν ἴσῳ γὰρ οἱ ἄνθρωποι δικαιοῦσι τῆς τε ὑπαρχούσης δόξης αἰτιᾶσθαι, ὅστις μαλακίᾳ ἐλλείπει, καὶ τῆς μὴ προσηκούσης μισεῖν τὸν θρασύτητι ὀρεγόμενον. ἀπαλγήσαντας δὲ τὰ ἴδια, τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀντιλαμβάνεσθαι. τὸν δὲ πόνον τὸν κατὰ τὸν πόλεμον, μὴ γένηταί τε πολὺς, καὶ οὐδὲν μᾶλλον περιγενώμεθα, ἀρκείτω μὲν ὑμῖν καὶ ἐκεῖνα, ἐν οἷς ἄλλοτε πολλάκις γε δὴ ἀπέδειξα οὐκ ὀρθῶς αὐτὸν ὑποπτευόμενον. δηλώσω δὲ καὶ τόδε, ὅ μοι δοκεῖτε οὔτ' αὐτοὶ πώποτε ἐνθυμηθῆναι ὑπάρχον ὑμῖν μεγέθους πέρι ἐς τὴν ἀρχὴν, οὔτ' ἐγὼ ἐν τοῖς πρὶν λόγοις, οὐδ' ἂν νῦν ἐχρησάμην κομπωδεστέραν ἔχοντι τὴν προσποίησιν, εἰ μὴ καταπεπληγμένους ὑμᾶς παρὰ τὸ εἰκὸς ἑώρων. οἴεσθε μὲν γὰρ τῶν ξυμμάχων μόνων ἄρχειν. ἐγὼ δὲ ἀποφαίνω δύο μερῶν τῶν ἐς χρῆσιν φανερῶν, γῆς, καὶ θαλάσσης, τοῦ ἑτέρου ὑμᾶς παντὸς κυριωτάτους ὄντας, ἐφ' ὅσον τε νῦν νέμεσθε, καὶ ἢν ἐπὶ πλέον βουληθῆτε.

Ἀκεραίοις. ἀζημίοις. Μὴ ὀρθόν. ἀληθῆ. Ἔχει ἤδη. παρέχει. Καὶ ἐν ἤθεσιν ἀντιπάλοις. ἀντὶ τοῦ παραπλησίοις τῷ μεγέθει τῆς πόλεως ἴσοις. δεῖ γὰρ πρὸς τὰς πόλεις, καὶ τὰ φρονήματα ἔχειν. Ὑφίστασθαι. ἀμετακινήτους εἶναι. Καὶ τὴν ἀξίωσιν. τὸ ἀξίωμα. τὴν ἡγεμονίαν. Ἐν ἴσῳ γὰρ οἱ ἄνθρωποι. ὁμοίως οἱ ἄνθρωποι ἀξιοῦσιν αἰτιᾶσθαι, ὅστις ἐν μαλακίᾳ ἐλλείπει τῆς ἐνυπαρχούσης δόξης, καὶ μισεῖν τὸν ἐν θρασύτητι ὀρεγόμενον τῆς μὴ προσηκούσης. Ἀπαλγήσαντας. ἀπὸ κοινοῦ τὸ χρεών. τὸ δὲ ἀπαλγήσαντας, ἀντὶ τοῦ παυσαμένους ἀλγεῖν, ὥσπερ τὸ ἀπολοφυράμενοι. Οὐκ ὀρθῶς. ἀληθῶς. Καὶ τόδε. τὸ ῥηθησόμενον. Τὴν προσποίησιν. τὴν ἀπαγγελίαν. Καταπεπληγμένους. καταπεπτωκότας τῷ φόβῳ. Τῶν ἐς χρῆσιν. τὸ γὰρ πῦρ, καὶ ὁ ἀὴρ, οὐ τοσοῦτόν εἰσιν ἐς χρῆσιν φανερά. κοινὰ γὰρ πᾶσι. Φανερῶν. ὄντων δηλονότι.

Τὴν πάραλον. τὴν παραθαλάσσιον. Στρατηγὸς ὢν καὶ τότε. τινὲς εἰς τὸ ὢν, τινὲς δὲ καὶ τότε στίζουσι. Τὴν αὐτὴν γνώμην. προαίρεσιν. Ἐπὶ δ' αὐτῶν. τῶν λακεδαιμονίων. Παρεσκευάζετο. ἡτοίμαζε. Προεχώρησε γε. ἠλθεν ὥς τὸ ἑλεῖν τὴν πόλιν. Ἀναγαγόμενοι. ἀναχθέντες. Πόλισμα ἐπιθαλάσσιον. μέρος τι. Ἐν τῇ στρατιᾷ. τῇ περὶ τὴν πελοπόννησον θᾶσσον ἐκ τῆς γῆς ἐξελθεῖν. Εἰ δέ τις εἴποι καὶ πῶς αὐτοὺς οὐκ ἐφόνευον; λέγομεν ὅτι ἀσεβεῖς τοῦτο ἐνόμιζον. Τῇ δὲ ἐσβολῇ ταύτῃ. τῇ δευτέρᾳ δηλονότι. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους. μετάβασις. Ἐπιπολιορκουμένην. ὑπὸ τῶν ἀθηναίων δηλονότι. Προὐχώρει. προέκοπτεν. Αὐτοῖς. τοῖς πολιορκοῦσιν. Ἡ αἵρεσις. ἡ πόρθησις. Ἐνταῦθα δὴ πάνυ. εἰς τὴν ποτίδαιαν. Οἱ δὲ πρότεροι. οἱ μετὰ καλλίου δηλονότι. Ἠλλοίωντο. μετεβλήθησαν. Ξυγχωρεῖν. ἐνδιδόναι. Καὶ ἀπαγαγών. ἀποστήσας.

ἐσέβαλον ἐς τὴν πάραλον γῆν καλουμένην, μέχρι λαυρίου ὄρους, οὗ τὰ ἀργύρεια μέταλλά ἐστιν ἀθηναίοις· καὶ πρῶτον μὲν ἔτεμον ταύτην, ἣ πρὸς πελοπόννησον ὁρᾷ. ἔπειτα δὲ τὴν πρὸς εὔβοιάν τε καὶ ἄνδρον τετραμμένην. Περικλῆς δὲ στρατηγὸς ὢν καὶ τότε, περὶ μὲν τοῦ μὴ ἐπεξιέναι τοὺς ἀθηναίους, τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχεν, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐσβολῇ. ἔτι δ' αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ ὄντων, πρὶν ἐς τὴν παραλίαν γῆν ἐλθεῖν, ἑκατὸν νεῶν ἐπίπλουν τῇ πελοποννήσῳ παρεσκευάζετο. καὶ ἐπειδὴ ἑτοῖμα ἦν, ἀνήγετο. ἦγε δ' ἐπὶ τῶν νεῶν ὁπλίτας ἀθηναίων τετρακισχιλίους, καὶ ἱππέας τριακοσίους ἐν ναυσὶν ἱππαγωγοῖς, πρῶτον τότε ἐκ τῶν παλαιῶν νεῶν ποιηθείσαις. ξυνεστρατεύοντο δὲ καὶ χῖοι, καὶ λέσβιοι πεντήκοντα ναυσίν. ὅτε δὲ ἀνήγετο ἡ στρατιὰ αὕτη ἀθηναίων, πελοποννησίους κατέλιπον, τῆς ἀττικῆς ὄντας ἐν τῇ παραλίᾳ. ἀφικόμενοι δὲ ἐς ἐπίδαυρον τῆς πελοποννήσου, ἔτεμον τῆς γῆς τὴν πολλήν. καὶ πρὸς τὴν πόλιν προσβαλόντες, ἐς ἐλπίδα μὲν ἦλθον τοῦ ἑλεῖν, οὐ μέντοι προεχώρησέ γε. ἀναγαγόμενοι δὲ ἐκ τῆς ἐπιδαύρου, ἔτεμον τήν τε τροιζηνίδα γῆν, καὶ τὴν ἁλιάδα, καὶ τὴν ἑρμιονίδα. ἔστι δὲ ταῦτα πάντα ἐπιθαλάσσια τῆς πελοποννήσου. ἄραντες δὲ ἀπ' αὐτῶν, ἀφίκοντο ἐς πρασιάς, τῆς λακωνικῆς πόλισμα ἐπιθαλάσσιον. καὶ τῆς τε γῆς ἔτεμον, καὶ αὐτὸ τὸ πόλισμα εἷλον, καὶ ἐπόρθησαν. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησαν. τοὺς δὲ πελοποννησίους οὐκέτι κατέλαβον ἐν τῇ ἀττικῇ ὄντας, ἀλλ' ἀνακεχωρηκότας. ὅσον δὲ χρόνον οἵ τε πελοποννήσιοι ἦσαν ἐν τῇ γῇ τῇ ἀθηναίων, καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἐστράτευον ἐπὶ τῶν νεῶν, ἡ νόσος ἔν τε τῇ στρατιᾷ τοὺς ἀθηναίους ἔφθειρε, καὶ ἐν τῇ πόλει. ὥστε καὶ ἐλέχθη, τοὺς πελοποννησίους δείσαντας τὸ νόσημα, ὡς ἐπυνθάνοντο τῶν αὐτομόλων ὅτι ἐν τῇ πόλει εἴη, καὶ θάπτοντας ἅμα ᾐσθάνοντο, θᾶσσον ἐκ τῆς γῆς ἐξελθεῖν. τῇ δὲ ἐσβολῇ ταύτῃ πλεῖστόν τε χρόνον ἐνέμειναν, καὶ τὴν γῆν πᾶσαν ἔτεμον. ἡμέρας γὰρ τεσσαράκοντα μάλιστα ἐν τῇ γῇ τῇ ἀττικῇ ἐγένοντο. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, Ἅγνων ὁ Νικίου, καὶ Κλεόπομπος ὁ Κλεινίου ξυστράτηγοι ὄντες Περικλέους, λαβόντες τὴν στρατιὰν ᾗπερ ἐκεῖνος ἐχρήσατο, ἐστράτευσαν εὐθὺς ἐπὶ χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ θρᾴκης, καὶ ποτίδαιαν ἔτι πολιορκουμένην. ἀφικόμενοι δὲ, μηχανάς τε τῇ ποτιδαίᾳ προσέφερον, καὶ παντὶ τρόπῳ ἐπειρῶντο ἑλεῖν. προὐχώρει δὲ αὐτοῖς οὔτε ἡ αἵρεσις τῆς πόλεως, οὔτε τ' ἄλλα τῆς παρασκευῆς ἀξίως. ἐπιγενομένη γὰρ ἡ νόσος, ἐνταῦθα δὴ πάνυ ἐπίεσε τοὺς ἀθηναίους, φθείρουσα τὴν στρατιάν, ὥστε καὶ τοὺς προτέρους στρατιώτας νοσῆσαι τῶν ἀθηναίων, ἀπὸ τῆς ξὺν Ἅγνωνι στρατιᾶς ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ ὑγιαίνοντας. Φορμίων δὲ, καὶ οἱ ἑξακόσιοι, καὶ χίλιοι, οὐκέτι ἦσαν περὶ χαλκιδέας. ὁ μὲν οὖν Ἅγνων ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρησεν ἐς τὰς ἀθήνας, ἀπὸ τετρακισχιλίων ὁπλιτῶν, χιλίους καὶ πεντήκοντα τῇ νόσῳ ἀπολέσας ἐν τεσσαράκοντα μάλιστα ἡμέραις. οἱ δὲ πρότεροι στρατιῶται κατὰ χώραν μένοντες, ἐπολιόρκουν τὴν ποτίδαιαν. μετὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐσβολὴν τῶν πελοποννησίων, οἱ ἀθηναῖοι, ὡς ἥ τε γῆ αὐτῶν ἐτέτμητο τὸ δεύτερον, καὶ ἡ νόσος ἐπέκειτο ἅμα, καὶ ὁ πόλεμος, ἠλλοίωντο τὰς γνώμας. καὶ τὸν μὲν Περικλέα ἐν αἰτίᾳ εἶχον, ὡς πείσαντα σφᾶς πολεμεῖν, καὶ δι' ἐκεῖνον ταῖς ξυμφοραῖς περιπεπτωκότες. πρὸς δὲ τοὺς λακεδαιμονίους ὥρμηντο ξυγχωρεῖν. καὶ πρέσβεις τινὰς πέμψαντες ὡς αὐτούς, ἄπρακτοι ἐγένοντο. πανταχόθεν τε τῇ γνώμῃ ἄποροι καθεστῶτες, ἐνέκειντο τῷ Περικλεῖ. ὁ δὲ, ὁρῶν αὐτοὺς πρὸς τὰ παρόντα χαλεπαίνοντας, καὶ πάντα ποιοῦντας ἅπερ αὐτὸς ἤλπιζε, ξύλλογον ποιήσας, ἔτι δ' ἐστρατήγει, ἐβούλετο θαρσῦναί τε. καὶ ἀπαγαγὼν τὸ ὀργιζόμενον τῆς γνώμης πρὸς τὸ ἠπιώτερον καὶ ἀδεέστερον καταστῆσαι, παρελθὼν, ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

Καὶ προσδεχομένῳ μοι. καὶ προσδοκήσαντί μοι, γεγένηται ἐς ἐμὲ τὰ τῆς ὀρ

Καὶ προσδεχομένῳ μοι, τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν ἔς με γεγένηται· αἰσθάνομαι γὰρ τὰς αἰτίας. καὶ ἐκκλησίαν τούτου ἕνεκα ξυνήγαγον, ὅπως ὑπομνήσω, καὶ μέμψωμαι, εἴ τι μὴ ὀρθῶς ἢ ἐμοὶ χαλεπαίνετε, ἢ ταῖς ξυμφοραῖς εἴκετε. ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι πόλιν πλείω ξύμπασαν ὀρθουμένην, ὠφελεῖν τοὺς ἰδιώτας, ἢ καθ' ἕκαστον τῶν

Οἱ ἀρετῆς τι. φιλανθρωπίας, καὶ ἀγάπης. Καὶ τὰς ὀλοφύρσεις. λείπει ἡ πρός. ἵν' ᾖ, πρὸς τὰς ὀλοφύρσεις, καὶ θρήνους. Τούς τε θνῄσκοντας. τὸν θάνατον. Καὶ τὸν πονούμενον. τὴν ἀσθένειαν. Περιχαρεῖ. τῇ ἐπιστάσῃ περιχαρείᾳ. Ελπίδος τι εἶχον κούφης. τῆς κουφιζούσης αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λύπης. Επίεσε δ' αὐτούς. τοὺς ἀθηναίους. Ωρᾳ ἔτους. τῷ θέρει δηλονότι. Καὶ ἱερῶν, καὶ ὁσίων ὁμοίως. ὁσίων οὐδ' ἑτέρως. ὁσίων βιωτικῶν. Οὐχ ὅσια καταράπτειν ἀλλήλοις. Νόμοι τε πάντες. θεῖοι, καὶ ἀνθρώπινοι. Αναισχύντους. ἀλλοτρίας. ξένας. Πρῶτόν τε ἦρξεν. ἀρχὴ γέγονεν. Αγχίστροφον. ταχεῖαν. ὀξεῖαν. ἐγγυτέραν. Οὐδὲν πρότερον κεκτημένων. τῶν πενήτων.

οἱ ἀρετῆς τι μεταποιούμενοι. αἰσχύνῃ γὰρ ἠφείδουν σφῶν αὐτῶν ἰόντες παρὰ τοὺς φίλους, ἐπεὶ καὶ τὰς ὀλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων τελευτῶντες καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐξέκαμνον, ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κακοῦ νικώμενοι. ἐπὶ πλέον δ' ὅμως οἱ διαπεφευγότες τόν τε θνῄσκοντα, καὶ τὸν πονούμενον ᾠκτίζοντο, διὰ τὸ προειδέναι τε καὶ αὐτοὶ ἤδη ἐν τῷ θαρσαλέῳ εἶναι. δὶς γὰρ τὸν αὐτὸν ὥστε καὶ κτείνειν οὐκ ἐπελάμβανε. καὶ ἐμακαρίζοντό τε ὑπὸ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτοὶ τῷ παραχρῆμα περιχαρεῖ, καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον ἐλπίδος τι εἶχον κούφης, μηδ' ἂν ὑπ' ἄλλου νοσήματός ποτε ἔτι διαφθαρῆναι. ἐπίεσε δ' αὐτοὺς μᾶλλον πρὸς τῷ ὑπάρχοντι πόνῳ καὶ ἡ ξυγκομιδὴ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ ἄστυ, καὶ οὐχ ἧσσον τοὺς ἐπελθόντας. οἰκιῶν γὰρ οὐχ ὑπαρχουσῶν, ἀλλ' ἐν καλύβαις πνιγηραῖς ὥρᾳ ἔτους διαιτωμένων, ὁ φθόρος ἐγίγνετο οὐδενὶ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ νεκροὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἀποθνῄσκοντες ἔκειντο, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐκαλινδοῦντο, καὶ περὶ τὰς κρήνας ἁπάσας ἡμιθνῆτες, τῷ τοῦ ὕδατος ἐπιθυμίᾳ. τά τε ἱερὰ, ἐν οἷς ἐσκήνηντο, νεκρῶν πλέα ἦν, αὐτοῦ ἐναποθνησκόντων. ὑπερβιαζομένου γὰρ τοῦ κακοῦ, οἱ ἄνθρωποι οὐκ ἔχοντες ὅ,τι γένωνται, ἐς ὀλιγωρίαν ἐτράποντο, καὶ ἱερῶν, καὶ ὁσίων ὁμοίως. νόμοι τε πάντες συνεταράχθησαν, οἷς ἐχρῶντο πρότερον περὶ τὰς ταφάς. ἔθαπτον δὲ, ὡς ἕκαστος ἐδύνατο. καὶ πολλοὶ ἐς ἀναισχύντους θήκας ἐτράποντο σπάνει τῶν ἐπιτηδείων, διὰ τὸ συχνοὺς ἤδη προτεθνάναι σφίσιν. ἐπὶ πυρὰς γὰρ ἀλλοτρίας, φθάσαντες τοὺς νήσαντας, οἱ μὲν, ἐπιθέντες τὸν ἑαυτῶν νεκρὸν, ὑφῆπτον. οἱ δὲ, καιομένου ἄλλου, ἄνωθεν ἐπιβαλόντες, ὃν φέροιεν, ἀπῄεσαν. πρῶτόν τε ἦρξε, καὶ ἐς τἆλλα τῇ πόλει ἐπὶ πλέον ἀνομίας τὸ νόσημα. ῥᾷον γὰρ ἐτόλμα τις ἃ πρότερον ἀπεκρύπτετο, μὴ καθ' ἡδονὴν ποιεῖν, ἀγχίστροφον τὴν μεταβολὴν ὁρῶντες, τῶν τ' εὐδαιμόνων, καὶ αἰφνιδίως θνῃσκόντων, καὶ τῶν οὐδὲν πρότερον κεκτημένων. εὐθὺς δὲ τἀκείνων ἐχόντων, ὥστε ταχείας τὰς ἐπαυρέσεις καὶ πρὸς τὸ τερπνὸν ἠξίουν ποιεῖσθαι, ἐφήμερα τά τε σώματα καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως ἡγούμενοι. καὶ τὸ μὲν προσταλαιπωρεῖν τῷ δόξαντι καλῷ, οὐδεὶς πρόθυμος ἦν, ἄδηλον νομίζων εἰ πρὶν ἐπ' αὐτὸ ἐλθεῖν, διαφθαρήσεται. ὅ,τι δὲ ἤδη τε ἡδὺ, καὶ πανταχόθεν τὸ ἐς αὐτὸ κερδαλέον, τοῦτο καὶ καλὸν καὶ χρήσιμον κατέστη. θεῶν δὲ φόβος, ἢ ἀνθρώπων νόμος, οὐδεὶς ἀπεῖργε. τὸ μὲν, κρίνοντες ἐν ὁμοίῳ καὶ σέβειν, καὶ μὴ, ἐκ τοῦ πάντας ὁρᾶν ἐν ἴσῳ ἀπολλυμένους. τῶν δὲ ἁμαρτημάτων οὐδεὶς ἐλπίζων μέχρι τοῦ δίκην γενέσθαι βιοὺς ἂν τὴν τιμωρίαν ἀντιδοῦναι. πολὺ δὲ μείζω τὴν ἤδη κατεψηφισμένην σφῶν ἐπικρεμασθῆναι, ἣν πρὶν ἐμπεσεῖν, εἰκὸς εἶναι τοῦ βίου τι ἀπολαῦσαι. Τοιούτῳ μὲν πάθει οἱ ἀθηναῖοι περιπεσόντες, ἐπιέζοντο, ἀνθρώπων τε ἔνδον θνῃσκόντων, καὶ γῆς ἔξω δῃουμένης. ἐν δὲ τῷ κακῷ, οἷα εἰκὸς, ἀνεμνήσθησαν καὶ τοῦδε τοῦ ἔπους, φάσκοντες οἱ πρεσβύτεροι πάλαι ᾄδεσθαι, ἥξει δωριακὸς πόλεμος, καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ. ἐγένετο μὲν οὖν ἔρις τοῖς ἀνθρώποις μὴ λοιμὸν ὠνομάσθαι ἐν τῷ ἔπει ὑπὸ τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ λιμόν. ἐνίκησε δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος, εἰκότως, λοιμὸν εἰρῆσθαι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι πρὸς ἃ ἔπασχον, τὴν μνήμην ἐποιοῦντο. ἢν δέ γε οἶμαί ποτε ἄλλος πόλεμος καταλάβῃ δωρικὸς τοῦδε ὕστερος, καὶ ξυμβῇ γενέσθαι λιμὸν, κατὰ τὸ εἰκὸς οὕτως ᾄσονται. μνήμη δὲ ἐγένετο καὶ τοῦ λακεδαιμονίων χρηστηρίου τοῖς εἰδόσιν, ὅτε ἐπερωτῶσιν αὐτοῖς τὸν θεὸν εἰ χρὴ πολεμεῖν, ἀνεῖλε κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι. περὶ μὲν οὖν τοῦ χρηστηρίου, τὰ γιγνόμενα εἴκαζον ὅμοια εἶναι. ἐσβεβληκότων δὲ τῶν πελοποννησίων, ἡ νόσος ἤρξατο εὐθὺς, καὶ ἐς μὲν πελοπόννησον οὐκ ἐσῆλθεν, ὅ,τι καὶ ἄξιον εἰπεῖν. ἐπενείματο δὲ ἀθήνας μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ, καὶ τῶν ἄλλων χωρίων τὰ πολυανθρωπότατα. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νόσον γενόμενα. Οἱ δὲ πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ ἔτεμον τὸ πεδίον, πα

Τὰς ἐπαυρέσεις. τὰς ἀπολαύσεις, καὶ ἡδυπαθείας. Τῷ δόξαντι καλῷ. τουτέστι, τῇ ἀρετῇ. αὕτη γὰρ μετὰ ταλαιπωρίας γίγνεται.

Κερδαλέον. ἐπωφελές. Ἡ ἀνθρώπων νόμος. ἀνθρωπίνη εὐνομία. Απεῖργε. τὸ θεῖον δηλονότι. Ἐν ὁμοίῳ. εἶναι δηλονότι. Τὴν ἤδη κατεψηφισμένην. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, δίκην. λέγει δὲ τὴν νόσον. ἀπὸ κοινοῦ δὲ καὶ τὸ ἐλπίζων. Περιπεσόντες, ἀπείχοντο. Ὅμηρος, Εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ, καὶ λοιμὸς ἀχαιούς. Ὅ,τι ἄξιον καὶ εἰπεῖν. ἤγουν ἄξιον διηγήσεως. Επινείματο. κατέφαγε.

Καὶ ἀποκαθάρσεις. ἀποκρίσεις. κενώσεις. Μετὰ ταλαιπωρίας μεγάλης. τῆς δυστυχίας δηλονότι. Λύγξ τε τοῖς πλείοσιν. ἔστι γὰρ καὶ λὺγξ ξηρός, ὡς καὶ Ἱπποκράτης διδάσκει. Μετὰ ταῦτα. αὐτίκα. Λωφήσαντα. τὸν σπασμὸν παυσάμενον. Πελιδνόν. πελιδνὸν ἐστί, τὸ μετέχον ὠχρότητος, καὶ μελανίας, ἤγουν μολυβδοειδές. Τὰ δὲ ἐντός. τοῦ στόματος δηλονότι. Ἢ γυμνοὶ ἀνέχεσθαι. τὸ ἀνέχεσθαι, καὶ πρὸς αἰτιατικὴν λέγεται. Ἥδιστά τε ἄν. ἡ σύνταξις οὕτως. ἥδιστά τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν, τῇ δίψῃ ἀπαύστῳ ξυνεχόμενοι, ἠνείχοντο. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἠνείχοντο. τὸ δὲ ἄλλο, μεταξύ. Τό, τε πλέον, καὶ ἔλασσον. καὶ γὰρ ὁ πίνων ὀλίγον, καὶ πολύ, ἀπέθνησκον. Καὶ ἡ ἀπορία. ἡ ἀδυναμία. Οὐκ ἐμαραίνετο. οὐχ ὑπέπιπτε. Παρὰ δόξαν. παρ᾽ ἐλπίδα. Ἔχοντές τι δυνάμεως. μερικὴν δύναμιν. Τοῦ νοσήματος. τῆς δυστυχίας. Ἐκ τῶν μεγίστων. κινδύνων δηλονότι. Ἀντίληψις. ἐπίσκηψις. Διέφυγον. τὸν θάνατον δηλονότι. Ἀναστάντας. ὑγιάναντας. Καὶ ἐν τῷδε ἐδήλωσε. τῷ ῥηθησομένῳ δηλονότι. Ἢ οὐ προσῄει. ὡς γὰρ ἀπὸ τῆς ὀσφρήσεως γινώσκοντα ὅτι λοιμώδη ἐστὶ τὰ σώματα. Τεκμήριον δέ. τοῦ λόγου μου. Οὔτε περὶ τοιοῦτον οὐδέν. περὶ τὸ σαρκοβορεῖν. Τοιοῦτον ἦν ἐπὶ πᾶν. καθόλου. Τὴν ἰδέαν. τὴν φύσιν. Καὶ ἄλλο. νόσημα. Οὐδὲν τῶν εἰωθότων. ἀλλό τι πάνθις. καὶ ἄτοπον. Ἕν τε οὐδὲν κατέστη ἴαμα. τὸ χρῖμα καινοπρεπές. Ξυνενεγκόν. λυσιτελῆσαν. Πρὸς αὐτό. τὸ νόσημα. Ξυνῄρει. συναγαγὼν ἠφάνιζε. Πρὸς γὰρ τὸ ἀνέλπιστον. ἡ ἀνελπιστία τῆς ὑγιείας. Προΐεντο. ἀπώλλυον. Καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ᾽ ἑτέρου. ἡ σύνταξις δὲ οὕτω. δεινότατον ἦν ἥ τε ἀθυμία, καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ᾽ ἑτέρου. Ὥσπερ τὰ πρόβατα ἔθνῃσκον ὅτι τὰ πρόβατα μεταληπτικά, καὶ μεταδοτικὰ τῆς νόσου. Τοῦτο ἐνεποίει. ἡ ἀπόγνωσις δηλονότι. Ἀπώλλυντο ἐρῆμοι. τοῦ θεραπεύσοντος.

καὶ ἀποκαθάρσεις χολῆς πᾶσαι ὅσαι ὑπὸ ἰατρῶν ὠνομασμέναι εἰσίν, ἐπήεσαν. καὶ αὗται μετὰ ταλαιπωρίας μεγάλης. λύγξ τε τοῖς πλείοσιν ἐνέπεσε κενή, σπασμὸν ἐνδιδοῦσα ἰσχυρόν. τοῖς μὲν, μετὰ ταῦτα λωφήσαντα, τοῖς δέ, καὶ πολλῷ ὕστερον. καὶ τὸ μὲν ἔξωθεν ἁπτομένῳ σῶμα, οὐκ ἄγαν θερμὸν ἦν, οὔτε χλωρόν, ἀλλ᾽ ὑπέρυθρον, πελιδνόν, φλυκταίναις μικραῖς, καὶ ἕλκεσιν ἐξηνθηκός. τὰ δὲ ἐντὸς οὕτως ἐκαίετο, ὥστε μήτε τῶν πάνυ λεπτῶν ἱματίων καὶ σινδόνων τὰς ἐπιβολάς, μήτ᾽ ἄλλο τι, ἢ γυμνοὺς ἀνέχεσθαι. ἥδιστά τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν. καὶ πολλοὶ τοῦτο τῶν ἠμελημένων ἀνθρώπων καὶ ἔδρασαν ἐς φρέατα, τῇ δίψῃ ἀπαύστῳ ξυνεχόμενοι. καὶ ἐν τῷ ὁμοίῳ καθειστήκει, τό, τε πλέον, καὶ ἔλασσον ποτόν. καὶ ἡ ἀπορία, τοῦ μὴ ἡσυχάζειν, καὶ ἡ ἀγρυπνία ἐπέκειτο διαπαντός. καὶ τὸ σῶμα ὅσονπερ χρόνον καὶ ἡ νόσος ἀκμάζοι, οὐκ ἐμαραίνετο, ἀλλ᾽ ἀντεῖχε παρὰ δόξαν τῇ ταλαιπωρίᾳ. ὥστε ἢ διεφθείροντο οἱ πλεῖστοι ἐναταῖοι καὶ ἑβδομαῖοι ὑπὸ τοῦ ἐντὸς καύματος, ἔτι ἔχοντές τι δυνάμεως, ἢ εἰ διαφύγοιεν, ἐπικατιόντος τοῦ νοσήματος ἐς τὴν κοιλίαν, καὶ ἑλκώσεώς τε αὐτῇ ἰσχυρᾶς ἐγγιγνομένης, καὶ διαρροίας ἅμα ἀκράτου ἐπιπιπτούσης, οἱ πολλοὶ ὕστερον διὰ τὴν ἀσθένειαν διεφθείροντο. καὶ διεξῄει γὰρ διαπαντὸς τοῦ σώματος ἄνωθεν ἀρξάμενον τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ πρῶτον ἱδρυθὲν κακόν. καὶ εἴ τις ἐκ τῶν μεγίστων περιγένοιτο, τῶν γε ἀκρωτηρίων ἀντίληψις αὐτοῦ ἐπεσήμαινε. κατέσκηπτε γὰρ καὶ ἐς αἰδοῖα, καὶ ἐς ἄκρας χεῖρας, καὶ πόδας, καὶ πολλοὶ στερισκόμενοι τούτων, διέφυγον. εἰσὶ δ᾽ οἳ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν. τοὺς δέ, καὶ λήθη ἐλάμβανε παραυτίκα ἀναστάντας τῶν πάντων ὁμοίως. καὶ ἠγνόησαν σφᾶς τε αὐτούς, καὶ τοὺς ἐπιτηδείους. γενόμενον γὰρ κρεῖσσον λόγου τὸ εἶδος τῆς νόσου, τά τε ἄλλα χαλεπωτέρως ἢ κατὰ τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν προσέπιπτεν ἑκάστῳ. καὶ ἐν τῷδε ἐδήλωσε μάλιστα ἄλλο τι ὄν, ἢ τῶν ξυντρόφων τι. τὰ γὰρ ὄρνεα, καὶ τετράποδα, ὅσα ἀνθρώπων ἅπτεται, πολλῶν ἀτάφων γιγνομένων, ἢ οὐ προσῄει, ἢ γευσάμενα, διεφθείρετο. τεκμήριον δέ, τῶν μὲν τοιούτων ὀρνίθων ἐπίλειψις σαφὴς ἐγένετο, καὶ οὐχ ἑωρῶντο οὔτε ἄλλως, οὔτε περὶ τοιοῦτον οὐδέν. οἱ δὲ κύνες μᾶλλον αἴσθησιν παρεῖχον τοῦ ἀποβαίνοντος, διὰ τὸ ξυνδιαιτᾶσθαι. Τὸ μὲν οὖν νόσημα, πολλὰ καὶ ἄλλα παραλιπόντι ἀτοπίας, ὡς ἑκάστῳ ἐτύγχανέ τι διαφερόντως ἑτέρῳ πρὸς ἕτερον γιγνόμενον, τοιοῦτον ἦν ἐπὶ πᾶν τὴν ἰδέαν. καὶ ἄλλο παρελύπει κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον οὐδὲν τῶν εἰωθότων. ὃ δὲ καὶ γένοιτο, ἐς τοῦτο ἐτελεύτα. ἔθνῃσκον δέ, οἱ μέν, ἀμελείᾳ. οἱ δέ, καὶ πάνυ θεραπευόμενοι. ἕν τε οὐδὲ ἓν κατέστη ἴαμα, ὡς εἰπεῖν, ὅ, τι χρῆν προσφέροντας ὠφελεῖν. τὸ γάρ τῳ ξυνενεγκόν, ἄλλον τοῦτο ἔβλαπτε. σῶμά τε αὔταρκες ὄν, οὐδὲν διεφάνη πρὸς αὐτό, ἰσχύος πέρι, ἢ ἀσθενείας, ἀλλὰ πάντα ξυνῄρει, καὶ τὰ πάσῃ διαίτῃ θεραπευόμενα. δεινότατον δὲ παντὸς ἦν τοῦ κακοῦ, ἥ τε ἀθυμία ὁπότε τις αἴσθοιτο κάμνων, πρὸς γὰρ τὸ ἀνέλπιστον εὐθὺς τραπόμενοι τῇ γνώμῃ, πολλῷ μᾶλλον προΐεντο σφᾶς αὐτούς, καὶ οὐκ ἀντεῖχον. καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ᾽ ἑτέρου θεραπείας ἀναπιμπλάμενοι, ὥσπερ τὰ πρόβατα, ἔθνῃσκον, καὶ τὸν πλεῖστον φθόρον τοῦτο ἐνεποίει. εἴτε γὰρ μὴ θέλοιεν δεδιότες ἀλλήλοις προσιέναι, ἀπώλλυντο ἐρῆμοι, καὶ οἰκίαι πολλαὶ ἐκενώθησαν ἀπορίᾳ τοῦ θεραπεύσοντος. εἴτε προσίοιεν, διεφθείροντο. καὶ μάλιστα

Ἐν τῷ ἀχρείῳ τῷ γήρᾳ δηλονότι. φιλάργυροι γὰρ οἱ γέροντες. Τὸν γὰρ οὐκ ὄντα. τὸν τεθνηκότα. Ἀλλ' ὀλίγῳ. μετρίῳ δηλονότι. Τὸ δὲ μὴ ἐμποδών. τὸ δὲ μηδὲν ἔχον ἐναντίον. Ἀνανταγωνίστῳ. ἀναμφιβόλῳ. Καὶ γυναικείας τι ἀρετῆς. ἀρετὴ γυναικὸς σωφροσύνη, μηνύεται. Τῆς τε γὰρ. τῆς σωφροσύνης. μόνη γὰρ αὕτη ἀρετὴ ταῖς γυναιξὶν ἔνεστιν. οὐ γὰρ ἀνδρεία, ἢ δικαιοσύνη, ἢ φρόνησις. Μέχρις ἥβης θρέψει. μέχρι ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν. Ἆθλα γὰρ οἷς κεῖται λείπει τὸ παρὰ, ἵν' ᾖ παρ' οἷς. Τοῖς δὲ καὶ ἄνδρες. παρὰ τοῖσδε. Πολιτεύουσι. κατὰ πολιτείαν ἐνεργοῦσιν. Ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο. ἡ λοιμώδης νόσος. τὸ δὲ

ἐν τῷ ἀχρείῳ τῆς ἡλικίας τὸ κερδαίνειν, ὥσπερ τινές φασι, μᾶλλον τέρπει, ἀλλὰ τὸ τιμᾶσθαι. παισὶ δ' αὖ ὅσοι τῶνδε πάρεστε, ἢ ἀδελφοῖς, ὁρῶ μέγαν τὸν ἀγῶνα. τὸν γὰρ οὐκ ὄντα, ἅπας εἴωθεν ἐπαινεῖν. κἂν μόλις ἂν καθ' ὑπερβολὴν ἀρετῆς οὐχ ὁμοῖοι, ἀλλ' ὀλίγῳ χείρους κριθεῖτε. φθόνος γὰρ τοῖς ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον, τὸ δὲ μὴ ἐμποδὼν ἀνανταγωνίστῳ εὐνοίᾳ τετίμηται. εἰ δέ με δεῖ καὶ γυναικείας τι ἀρετῆς, ὅσαι νῦν ἐν χηρείᾳ ἔσονται μνησθῆναι, βραχείᾳ παραινέσει ἅπαν σημανῶ. τῆς τε γὰρ ὑπαρχούσης φύσεως μὴ χείροσι γενέσθαι ὑμῖν, μεγάλη ἡ δόξα. καὶ ἧς ἂν ἐπ' ἐλάχιστον ἀρετῆς πέρι, ἢ ψόγου ἐν τοῖς ἄρσεσι κλέος ᾖ. εἴρηται καὶ ἐμοὶ λόγῳ κατὰ τὸν νόμον, ὅσα εἶχον πρόσφορα. καὶ ἔργῳ οἱ θαπτόμενοι τὰ μὲν, ἤδη κεκόσμηνται, τὰ δὲ, αὐτῶν τοὺς παῖδας τὸ ἀπὸ τοῦδε, δημοσίᾳ ἡ πόλις μέχρις ἥβης θρέψει, ὠφέλιμον στέφανον τοῖσδέ τε, καὶ τοῖς λειπομένοις τῶν τοιῶνδε ἀγώνων προτιθεῖσα. Ἆθλα γὰρ οἷς κεῖται ἀρετῆς μέγιστα, τοῖς δὲ καὶ ἄνδρες ἄριστοι πολιτεύουσι. νῦν δὲ ἀπολοφυράμενοι ὃν προσήκει ἑκάστῳ, ἄπιτε. Τοιόσδε μὲν ὁ τάφος ἐγένετο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ.

Καὶ διελθόντος αὐτοῦ, πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου τοῦδε ἐτελεύτα. τοῦ δὲ θέρους εὐθὺς ἀρχομένου, Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τὰ δύο μέρη ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀττικήν. ἡγεῖτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ καθεζόμενοι, ἐδῄουν τὴν γῆν. καὶ ὄντων αὐτῶν οὐ πολλάς πω ἡμέρας ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον πολλαχόσε ἐγκατασκῆψαι καὶ περὶ Λῆμνον, καὶ ἐν ἄλλοις χωρίοις. οὐ μέντοι τοσοῦτός γε λοιμὸς, οὐδὲ φθορὰ οὕτως ἀνθρώπων οὐδαμοῦ ἐμνημονεύετο γενέσθαι. οὔτε γὰρ ἰατροὶ ἤρκουν τὸ πρῶτον θεραπεύοντες ἀγνοίᾳ, ἀλλ' αὐτοὶ μάλιστα ἔθνησκον, ὅσῳ καὶ μάλιστα προσῇσαν, οὔτε ἄλλη ἀνθρωπεία τέχνη οὐδεμία. ὅσα τε πρὸς ἱεροῖς ἱκέτευσαν, ἢ μαντείοις, καὶ τοῖς τοιούτοις ἐχρήσαντο, πάντα ἀνωφελῆ ἦν. τελευτῶντές τε, αὐτῶν ἀπέστησαν ὑπὸ τοῦ κακοῦ νικώμενοι. ἤρξατο δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ὡς λέγεται, ἐξ Αἰθιοπίας τῆς ὑπὲρ Αἰγύπτου. ἔπειτα δὲ, καὶ ἐς Αἴγυπτον, καὶ Λιβύην κατέβη, καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλήν. ἐς δὲ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἐξαπιναίως ἐσέπεσε. καὶ τὸ πρῶτον ἐν τῷ Πειραιεῖ ἥψατο τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ ἐλέχθη ὑπ' αὐτῶν, ὡς οἱ Πελοποννήσιοι φάρμακα ἐσβεβλήκοιεν ἐς τὰ φρέατα. κρῆναι γὰρ οὔπω ἦσαν αὐτόθι. ὕστερον δὲ καὶ ἐς τὴν ἄνω πόλιν ἀφίκετο. καὶ ἔθνησκον πολλῷ μᾶλλον ἤδη. λεγέτω μὲν οὖν περὶ αὐτοῦ ὡς ἕκαστος γιγνώσκει, καὶ ἰατρὸς, καὶ ἰδιώτης, ἀφ' ὅτου εἰκὸς ἦν γενέσθαι αὐτό. καὶ τὰς αἰτίας, ἅς τινας νομίζει, τοσαύτης μεταβολῆς ἱκανὰς εἶναι δύναμιν ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν. ἐγὼ δὲ οἷόν τε ἐγίγνετο, λέξω. καὶ ἀφ' ὧν ἄν τις σκοπῶν, εἴποτε καὶ αὖθις ἐπιπέσοι, μάλιστ' ἂν ἔχοι τι προειδὼς μὴ ἀγνοεῖν, ταῦτα δηλώσω, αὐτός τε νοσήσας, καὶ αὐτὸς ἰδὼν ἄλλους πάσχοντας. τὸ μὲν γὰρ ἔτος ὡς ὡμολογεῖτο, ἐκ πάντων μάλιστα δὴ ἐκεῖνο ἄνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀσθενείας ἐτύγχανεν ὄν. εἰ δέ τις καὶ προέκαμνέ τι, ἐς τοῦτο πάντα ἀπεκρίθη. τοὺς δ' ἄλλους, ἀπ' οὐδεμιᾶς προφάσεως, ἀλλ' ἐξαίφνης ὑγιεῖς ὄντας, πρῶτον μὲν τῆς κεφαλῆς θέρμαι ἰσχυραὶ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐρυθήματα, καὶ φλόγωσις ἐλάμβανε. καὶ τὰ ἐντὸς, ἥ τε φάρυγξ, καὶ ἡ γλῶσσα, εὐθὺς αἱματώδη ἦν. καὶ πνεῦμα ἄτοπον καὶ δυσῶδες ἠφίει. ἔπειτα ἐξ αὐτῶν πταρμὸς καὶ βράγχος ἐπεγίγνετο. καὶ ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ κατέβαινεν ἐς τὰ στήθη ὁ πόνος μετὰ βηχὸς ἰσχυροῦ. καὶ ὁπότε ἐς τὴν καρδίαν στηρίξαι, ἀνέστρεφέ τε αὐτήν,

λεγόμενον, ὡς πρὸς τὸ νόσημα ὑπήντησεν. ὅμηρος· Νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε κυανέη. τὸ μὲν οὔποτε, ὡς πρὸς τὸ νέφος ὑπονοητέον.

Ἤρκουν τὸ πρῶτον. ὅτε γὰρ ἤδη ἐσβέβλητο ὁ λοιμὸς ἦν, οὐκ αὐτοὶ χείρους, διὰ τὸ μὴ δοτικόν.

Ὅσῳ καὶ μάλιστα. μάλιστα τῶν μὴ προσιόντων.

Ἀνθρωπεία τέχνη. οἷον, μαντική. ἰατρική.

Αὐτῶν ἀπέστησαν. τῶν θείων, ἢ ἀνθρωπίνων.

Γῆν τὴν πολλήν. τὴν πλείστην.

Ὑπ' αὐτῶν. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.

Καὶ ἐς τὴν ἄνω πόλιν ἀφίκετο. τὸ δεινὸν δηλονότι.

Ἀφ' ὅτου εἰκὸς ἦν. ἀφ' ἧς αἰτίας.

Ἐς τὸ μεταστῆσαι. μεταβαλεῖν.

Σχεῖν. λαβεῖν.

Προειδώς. προμαθών.

Καὶ προέκαμνέ τι. προκαθείει.

Ἀπεκρίθη. ἐχωρίσθη.

Ἀλλ' ἐξαίφνης. ἀπροφασίστως.

Καὶ τὰ ἐντὸς. τοῦ στόματος δηλονότι.

Ἐξ αὐτῶν. τῶν συμπτωμάτων, ὧν εἶπεν.

Ὁ πόνος. τὸν λέγει τὴν ἐκ τοῦ νοσήματος ταλαιπωρίαν. οἱ παλαιοὶ ἰατροὶ τὸν στόμαχον καρδίαν ἐκάλουν. καὶ καρδιωγμὸν, τὸν πόνον τοῦ στομάχου.

Τῶν δ'. τὴν ἀρετήν. Ἐλπίδι μὲν τὸ ἀφανές. τουτέστιν, εὐέλπιδες γενόμενοι ὅτι νικήσουσιν. Ἐπιτρέψαντες. δόντες. Καὶ ἐν αὐτῷ. τῷ ἔργῳ. Ἡγησάμενοι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ κάλλιστον. Τὸ μὲν αἰσχρὸν τοῦ λόγου. τὸ ὀνειδίζεσθαι, ὡς δειλοί. τὸ δὲ ἔργον, τὸ ἀποθανεῖν. Καὶ δι' ἐλαχίστου καιροῦ τύχης. τύχην ἀεὶ ὁ Θουκυδίδης καλεῖ τὸν πόλεμον. ἀκμάζοντες φησὶν ἐν δόξῃ, καὶ οὐχὶ δειλίᾳ, ἀπέθανον. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἀπηλλάγησαν. Ἢ τοῦ δέους ἀπηλλάγησαν. καὶ ἐν βραχεῖ καιρῷ φησὶν ἀπηλλάγησαν, τὴν σφαγὴν δεξάμενοι, ἀκμαζούσης ἐν αὐτοῖς ἔτι τῆς δόξης καὶ ἐλπίδος, τοῦ νικῆσαι μᾶλλον, ἤγουν τοῦ δέους, καὶ τοῦ φυγεῖν. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἀκμάζοντες. Καὶ ἐραστὰς γιγνομένους αὐτῆς. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀτολμοτέραν δὲ μὴ ἀξιοῦν. Μεγάλη δόξῃ εἶναι. ἡ πόλις δηλονότι. Ἄνδρες. ἀνδρεῖοι. Αὐτὰ ἐκτήσαντο. τὰ μεγάλα δηλονότι. Καὶ πείρᾳ του. δοκιμῇ πολέμου. Σφαλεῖεν. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐνθυμούμενοι. Κάλλιστον δὲ ἔρανον αὐτῇ. καλλίστην συνεισφοράν. Προϊέμενοι. διδόντες. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐκτήσαντο. Κοινῇ γάρ. ἡ μὴ δηλονότι. Τὰ σώματα. εἰς πόλεμον δηλονότι. Σημαίνει. παρίστησι. Καὶ ἐν τῇ μὴ προσηκούσῃ. γῇ δηλονότι. Καὶ τὸ εὔδαιμον. ἔστι γὰρ εὐψυχία μέν, ἐλευθερία. ταύτης δέ, ἡ εὐδαιμονία, καὶ ὁ μακάριος βίος, καὶ ὅσα ... Οὐ γὰρ οἱ κακοπραγοῦντες. δόγμα παράδοξον, καὶ ἐναντίον τῇ κοινῇ συνηθείᾳ. Θέογνις γὰρ ὁ ποιητὴς ἐν ταῖς ὑποθήκαις, Χρὴ πενίην φεύγοντα, καὶ ἐς μεγακήτεα πόντον ῥιπτεῖν, καὶ πετρῶν Κύρνε κατ' ἠλιβάτων.

τὰ δ' ἐφίεσθαι. ἐλπίδι μὲν τὸ ἀφανὲς τοῦ κατορθώσειν ἐπιτρέψαντες, ἔργῳ δὲ περὶ τοῦ ἤδη ὁρωμένου σφίσιν αὐτοῖς ἀξιοῦντες πεποιθέναι. καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμύνεσθαι καὶ παθεῖν μᾶλλον ἡγησάμενοι, ἢ τὸ ἐνδόντες σώζεσθαι, τὸ μὲν αἰσχρὸν τοῦ λόγου ἔφυγον, τὸ δ' ἔργον τῷ σώματι ὑπέμειναν, καὶ δι' ἐλαχίστου καιροῦ τύχης ἅμα ἀκμῇ τῆς δόξης μᾶλλον, ἢ τοῦ δέους ἀπηλλάγησαν. καὶ οἵδε μὲν προσηκόντως τῇ πόλει τοιοίδε ἐγένοντο. τοὺς δὲ λοιποὺς χρὴ ἀσφαλεστέραν μὲν εὔχεσθαι, ἀτολμοτέραν δὲ μηδὲν ἀξιοῦν τὴν ἐς τοὺς πολεμίους διάνοιαν ἔχειν, σκοποῦντας μὴ λόγῳ μόνῳ τὴν ὠφελίαν, ἣν ἄν τις πρὸς οὐδὲν χεῖρον αὐτοὺς ὑμᾶς εἰδότας μηκύνοι, λέγων ὅσα ἐν τῷ τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι ἀγαθὰ ἔνεστιν, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν τῆς πόλεως δύναμιν καθ' ἡμέραν ἔργῳ θεωμένους, καὶ ἐραστὰς γιγνομένους αὐτῆς, καὶ ὅταν ὑμῖν μεγάλη δόξῃ εἶναι, ἐνθυμουμένους ὅτι τολμῶντες καὶ γιγνώσκοντες τὰ δέοντα, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις αἰσχυνόμενοι, ἄνδρες αὐτὰ ἐκτήσαντο, καὶ ὁπότε καὶ πείρᾳ του σφαλεῖεν, οὐκ οὖν καὶ τὴν πόλιν γε τῆς σφετέρας ἀρετῆς ἀξιοῦντες στερίσκειν, κάλλιστον δὲ ἔρανον αὐτῇ προϊέμενοι. κοινῇ γὰρ τὰ σώματα διδόντες, ἰδίᾳ τὸν ἀγήρων ἔπαινον ἐλάμβανον, καὶ τὸν τάφον ἐπισημότατον, οὐκ ἐν ᾧ κεῖνται μᾶλλον, ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ δόξα αὐτῶν παρὰ τῷ ἐντυχόντι αἰεὶ καὶ λόγου καὶ ἔργου καιρῷ, αἰείμνηστος καταλείπεται. Ἀνδρῶν γὰρ ἐπιφανῶν, πᾶσα γῆ τάφος, καὶ οὐ στηλῶν μόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαίνει ἐπιγραφή, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μὴ προσηκούσῃ ἄγραφος μνήμη παρ' ἑκάστῳ τῆς γνώμης μᾶλλον, ἢ τοῦ ἔργου ἐνδιαιτᾶται. οὓς νῦν ὑμεῖς ζηλώσαντες, καὶ τὸ εὔδαιμον, τὸ ἐλεύθερον, τὸ δὲ ἐλεύθερον, τὸ εὔψυχον κρίναντες, μὴ περιορᾶσθε τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους. οὐ γὰρ οἱ κακοπραγοῦντες δικαιότερον ἀφειδοῖεν ἂν τοῦ βίου, οἷς ἐλπὶς οὐκ ἔστιν ἀγαθοῦ, ἀλλ' οἷς ἡ ἐναντία μεταβολὴ ἐν τῷ ζῆν ἔτι κινδυνεύεται, καὶ ἐν οἷς μάλιστα μεγάλα τὰ διαφέροντα, ἤν τι πταίσωσιν. Ἀλγεινοτέρα γὰρ ἀνδρί γε φρόνημα ἔχοντι ἡ ἐν τῷ μετὰ τοῦ μαλακισθῆναι κάκωσις, ἢ ὁ μετὰ ῥώμης καὶ κοινῆς ἐλπίδος ἅμα γιγνόμενος, ἀναίσθητος θάνατος. διόπερ καὶ τοὺς τῶνδε νῦν τοκέας, ὅσοι πάρεστε, οὐκ ὀλοφύρομαι μᾶλλον, ἢ παραμυθήσομαι. ἐν πολυτρόποις γὰρ ξυμφοραῖς ἐπίστανται τραφέντες. τὸ δ' εὐτυχές, οἳ ἂν τῆς εὐπρεπεστάτης λάχωσιν, ὥσπερ οἵδε μὲν νῦν τελευτῆς, ὑμεῖς δὲ λύπης, καὶ οἷς ἐνευδαιμονῆσαί τε ὁ βίος ὁμοίως καὶ ἐντελευτῆσαι ξυνεμετρήθη. χαλεπὸν μὲν οὖν οἶδα πείθειν ὄν, ὧν καὶ πολλάκις ἕξετε ὑπομνήματα ἐν ἄλλων εὐτυχίαις, αἷς ποτε καὶ αὐτοὶ ἠγάλλεσθε. καὶ λύπη οὐχ ὧν ἄν τις μὴ πειρασάμενος ἀγαθῶν στερίσκηται, ἀλλ' οὗ ἂν ἐθὰς γενόμενος ἀφαιρεθῇ. καρτερεῖν δὲ χρὴ καὶ ἄλλων παίδων ἐλπίδι, οἷς ἔτι ἡλικία τέκνωσιν ποιεῖσθαι. ἰδίᾳ τε γὰρ τῶν οὐκ ὄντων λήθη οἱ ἐπιγιγνόμενοί τισιν ἔσονται. καὶ τῇ πόλει διχόθεν, ἔκ τε τοῦ μὴ ἐρημοῦσθαι, καὶ ἀσφαλείᾳ ξυνοίσει. οὐ γὰρ οἷόν τε ἴσον τι ἢ δίκαιον βουλεύεσθαι, οἳ ἂν μὴ καὶ παῖδας ἐκ τοῦ ὁμοίου παραβαλλόμενοι, κινδυνεύωσιν. ὅσοι δ' αὖ παρηβήκατε, τόν τε πλείονα κέρδος ὃν ηὐτυχεῖτε βίον, ἡγεῖσθε καὶ τόνδε βραχὺν ἔσεσθαι, καὶ τῇ τῶνδε εὐκλείᾳ κουφίζεσθε. τὸ γὰρ φιλότιμον ἀγήρων μόνον, καὶ οὐκ

Τούτῳ οὖν ὁ Περικλῆς ἀποφαίνεται. καὶ σκόπει τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἑρμηνείας, ὅτι καὶ τῆς εἰρημένης τοῦ Θεόγνιδος ὑποθήκης λανθανόντως ἐμνήσθη, καὶ ᾐνίξατο εἰπὼν τὸ δικαιότερον. τὸ γὰρ δικαιότερον, συγκρίσεως ἔμφασιν ἔχει. Ἀναίσθητος, προσθεὶς τὸ ἀναίσθητος, εἰς τὸ ἔσχατον ἐγκώμιον, καὶ ἔπαινον τοῦ θανάτου. Τὸ δ' εὐτυχές. οὐχ οἱ πλουτήσαντες. ἀλλ' οἱ παρόντες αὐτῶν γονεῖς. Ἐνευδαιμονῆσαί τε. τουτέστιν, ἐν εὐδαιμονίᾳ καὶ ζῆσαι, καὶ τελευτῆσαι. Εὐτυχίαις. τουτέστι τοῖς τέκνοις. Ἐθὰς γενόμενος. ἐν ἔθει ἀπολαύων. Οὐκ ὄντων λήθη. τῶν τεθνηκότων. Παραβαλλόμενοι. ἐπιφέροντες. Παρηβήκατε. γεγηράκατε.

Ἐν τῷ

Τὴν δὲ μὴ μετέχοντα. τῶν πολεμικῶν. Οὐ τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις. διεβάλλοντο γὰρ ὡς λόγων μόνων αἴτιοι προϊέμενοι ὑπὸ τῶν λακεδαιμονίων. Δεινά, καὶ ἡδέα. δεινά, τὰ πολέμια. ἡδέα τά, τῆς εἰρήνης. Καὶ τὰ ἐς ἀρετήν. ἀρετὴν λέγει νῦν, τὴν φιλίαν, καὶ εὐεργεσίαν. Βεβαιότερος δὲ ὁ δράσας τὴν χάριν. ὁ ἀρξάμενος χαρίζεσθαι. Ὥστε ὀφειλομένην. ἡ σύνταξις οὕτως. ὡς τὸ ὀφειλόμενον σώζειν, ᾧ δι' εὐνοίας δέδωκεν. Ὁ δ' ἀντοφείλων. ὁ δὲ πάσχων. Ἀμβλύτερος. ἀσθενέστερος. Τὴν ἀρετήν. τὴν εὐεργεσίαν. Καὶ μόνοι οὐ τοῦ ξυμφέροντος. οὐ τῇ ἐλπίδι τοῦ κέρδους, ἀλλὰ τῷ εὐεργετεῖν, καὶ μὴ δεῖσθαι ἄλλων. Ἀδεῶς. ἀντὶ τοῦ μεγάλως. Παίδευσιν. ξ. ὡς πολλὰ πράγματα. Ἐπὶ πλεῖστ' ἂν εἴδη. ὡς διάφορα πράγματα. Εὐτραπέλως. εὐκινήτως εὐδεξίως. Ἀπὸ τῶνδε τῶν τρόπων. ὧν προεῖπεν. Ἀκοῆς κρείσσων. ὑπὲρ ἀκοὴν ἀνθρώπου. Ὑφ' οἵων. ὑπ' ἀθηναίων. Οὔτε τῷ ὑπηκόῳ. τῷ ναξίῳ καὶ σαμίῳ, καὶ βυζαντίῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι ὑπήκουον αὐτῶν. Ὡς οὐχ ὑπ' ἀξίων. πολυσύνδετος ἐστὶν ὁ Θουκυδίδης μᾶλλον, ἢ πάντες οἱ ἀττικοί. Οὔτε ὁμήρου. ἀπὸ μέρους τῶν πάντων ποιητῶν. Γενέσθαι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ θαυμασθησόμεθα. Κακῶν τε κἀγαθῶν. κακῶν, πρὸς τοὺς πάσχοντας λέγει ἤτοι τὰ τρόπαια. Οἵδε τε γενναίως. οἱ κείμενοι. Καὶ οἷς. τοῖς πελοποννησίοις. Καὶ τὴν εὐλογίαν. τὸν ἔπαινον. Σημείοις καθιστάς. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐμήκυνα. Καὶ εἴρηται αὐτῆς τὰ μέγιστα. ἐπηγγέλθησαν δηλονότι. Ἃ γὰρ τὴν πόλιν. λείπει δὲ ἐς. Ἰσόρροπος. ἰσοστάσιος. μὴ ὑπερβάλλων τὰ πράγματα.

τὴν δὲ μὴ μετέχοντα, οὐκ ἀπράγμονα, ἀλλ' ἀχρεῖον νομίζομεν. καὶ αὐτοὶ ἤτοι κρίνομέν γε, ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς τὰ πράγματα, οὐ τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις βλάβην ἡγούμενοι, ἀλλὰ μὴ προδιδαχθῆναι μᾶλλον λόγῳ πρότερον, ἢ ἐπὶ ἃ δεῖ ἔργῳ ἐλθεῖν. διαφερόντως γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔχομεν, ὥστε τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα καὶ ὧν ἐπιχειρήσομεν ἐκλογίζεσθαι. ὃ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει. κράτιστοι δ' ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν, οἱ τά τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέστατα γιγνώσκοντες, καὶ διὰ ταῦτα μὴ ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων, καὶ τὰ ἐς ἀρετὴν ἐναντιούμεθα τοῖς πολλοῖς. οὐ γὰρ πάσχοντες εὖ, ἀλλὰ δρῶντες κτώμεθα τοὺς φίλους. βεβαιότερος δὲ ὁ δράσας τὴν χάριν, ὥστε ὀφειλομένην δι' εὐνοίας ᾧ δέδωκε σώζειν. ὁ δ' ἀντοφείλων ἀμβλύτερος, εἰδὼς οὐκ ἐς χάριν, ἀλλ' ἐς ὀφείλημα τὴν ἀρετὴν ἀποδώσων. καὶ μόνοι οὐ τοῦ ξυμφέροντος μᾶλλον λογισμῷ, ἢ τῆς ἐλευθερίας τῷ πιστῷ ἀδεῶς τινα ὠφελοῦμεν. ξυνελών τε λέγω τήν τε πᾶσαν πόλιν τῆς ἑλλάδος παίδευσιν εἶναι, καὶ καθ' ἕκαστον δοκεῖν ἄν μοι τὸν αὐτὸν ἄνδρα παρ' ἡμῶν ἐπὶ πλεῖστ' ἂν εἴδη, καὶ μετὰ χαρίτων μάλιστ' ἂν εὐτραπέλως τὸ σῶμα αὔταρκες παρέχεσθαι. καὶ ὡς οὐ λόγων ἐν τῷ παρόντι κόμπος τάδε μᾶλλον, ἢ ἔργων ἐστὶν ἀλήθεια, αὐτὴ ἡ δύναμις τῆς πόλεως, ἣν ἀπὸ τῶνδε τῶν τρόπων ἐκτησάμεθα, σημαίνει. μόνη γὰρ τῶν νῦν ἀκοῆς κρείσσων ἐς πεῖραν ἔρχεται, καὶ μόνη οὔτε τῷ πολεμίῳ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν ἔχει ὑφ' οἵων κακοπαθεῖ, οὔτε τῷ ὑπηκόῳ κατάμεμψιν, ὡς οὐχ ὑπ' ἀξίων ἄρχεται. μετὰ μεγάλων δὲ σημείων, καὶ οὐ δή τοι ἀμάρτυρόν γε τὴν δύναμιν παρασχόμενοι, τοῖς τε νῦν, καὶ τοῖς ἔπειτα θαυμασθησόμεθα. καὶ οὐδὲν προσδεόμενοι οὔτε Ὁμήρου ἐπαινέτου, οὔτε ὅστις ἔπεσι μὲν τὸ αὐτίκα τέρψει, τῶν δ' ἔργων τὴν ὑπόνοιαν ἡ ἀλήθεια βλάψει, ἀλλὰ πᾶσαν μὲν θάλασσαν καὶ γῆν ἐσβατὸν τῇ ἡμετέρᾳ τόλμῃ καταναγκάσαντες γενέσθαι, πανταχοῦ δὲ μνημεῖα κακῶν τε κἀγαθῶν ἀΐδια ξυγκατοικίσαντες. περὶ τοιαύτης οὖν πόλεως οἵδε τε γενναίως δικαιοῦντες μὴ ἀφαιρεθῆναι αὐτήν, μαχόμενοι ἐτελεύτησαν. καὶ τῶν λειπομένων πάντα τινὰ εἰκὸς ἐθέλειν ὑπὲρ αὐτῆς κάμνειν. διὸ δὴ καὶ ἐμήκυνα τὰ περὶ τῆς πόλεως, διδασκαλίαν τε ποιούμενος μὴ περὶ ἴσου ἡμῖν εἶναι τὸν ἀγῶνα, καὶ οἷς τῶνδε μηδὲν ὑπάρχει ὁμοίως, καὶ τὴν εὐλογίαν ἅμα ἐφ' οἷς νῦν λέγω φανερὰν σημείοις καθιστάς. καὶ εἴρηται αὐτῆς τὰ μέγιστα. ἃ γὰρ τὴν πόλιν ὕμνησα, αἱ τῶνδε καὶ τῶν τοιῶνδε ἀρεταὶ ἐκόσμησαν. καὶ οὐκ ἂν πολλοῖς τῶν ἑλλήνων ἰσόρροπος, ὥσπερ τῶνδε ὁ λόγος τῶν ἔργων φανείη. δοκεῖ δέ μοι δηλοῦν ἀνδρὸς ἀρετὴν πρώτη τε μηνύουσα, καὶ τελευταία βεβαιοῦσα, ἡ νῦν τῶνδε καταστροφή. καὶ γὰρ τοῖς τἆλλα χείροσι, δίκαιον τὴν ἐς τοὺς πολέμους ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀνδραγαθίαν προτίθεσθαι. ἀγαθῷ γὰρ κακὸν ἀφανίσαντες, κοινῶς μᾶλλον ὠφέλησαν, ἢ ἐκ τῶν ἰδίων ἔβλαψαν. τῶνδε δὲ οὔτε πλούτου τις τὴν ἔτι ἀπόλαυσιν προτιμήσας ἐμαλακίσθη, οὔτε πενίας ἐλπίδι, ὡς κἂν ἔτι διαφυγὼν αὐτὴν πλουτήσειεν, ἀναβολὴν τοῦ δεινοῦ ἐποιήσατο. τὴν δὲ τῶν ἐναντίων τιμωρίαν ποθεινοτέραν αὐτῶν λαβόντες, καὶ κινδύνων ἅμα τόνδε κάλλιστον νομίσαντες, ἐβουλήθησαν μετ' αὐτοῦ, τοὺς μὲν τιμωρεῖσθαι,

Πρώτη τε μηνύουσα. τῇ τιμῇ. Ἡ νῦν τῶνδε. τῶν ἀνθρώπων. Καταστροφή. ὁ θάνατος. Καὶ γὰρ τοῖς τἆλλα χείροσιν. οἷον, κλέπταις, μοιχοῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα. Προτίθεσθαι. προτιμᾶσθαι. Ἢ ἐκ τῶν ἰδίων. ἁμαρτημάτων δηλονότι. Ἀναβολὴν τοῦ δεινοῦ ἐποιήσαντο. τὸ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἐναντίους. Μετ' αὐτοῦ. τοῦ κινδύνου.

Καὶ μάλιστα αὐτῶν. τῶν νόμων δηλονότι. Καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες. ἄγραφοι νόμοι, τὰ ἔθιμα. Τῇ γνώμῃ. τῇ ψυχῇ. τῇ συνέσει. Διετησίοις. δι᾽ ὅλου τοῦ ἔτους θύουσιν οἱ ἀθηναῖοι καθ᾽ ἑκάστην, πλὴν μιᾶς ἡμέρας. Ἡ τέρψις. ἡ ζωγραφία. Τὸ λυπηρόν. αἰνίττεται πρὸς τοὺς ταπεινούς, καὶ εὐτελεῖς λακεδαιμονίους. Καὶ τῶν πολεμικῶν μελέταις. παρεῶσα τὰ ἐν εἰρήνῃ γινόμενα ἀγαθά, νῦν μετέρχεται ἐπὶ τὰ ἐν πολέμῳ. Τῶν ἐναντίων. τῶν λακεδαιμονίων φησί. Τοῖσδε. τοῖς ἐπιθησομένοις. Κοινὴν παρέχομεν. κοινωνικήν, καὶ ἀνειμένην πᾶσιν ἀνθρώποις. Ξενηλασίαις. ὥσπερ οἱ λακεδαιμόνιοι. Ὃ μὴ κρυφθὲν ἄν τις. τὸ ἑξῆς, ὠφεληθείη αὐτῆς, ἰδὼν μὴ κρυφθέν. Καὶ ἀπάταις. πάλιν πρὸς λακεδαιμονίους αἰνίττεται, οἱ τὸ πλέον ἀπάτῃ. καὶ γὰρ τέχνῃ γνώμης ἐχρῶντο ἐν τοῖς πολεμικοῖς. Εὐθὺς νέοι ὄντες. καὶ ταῦτα πρὸς λακεδαιμονίους. ἐκεῖνοι γὰρ ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας εἰς τὰ πολέμια ἐγυμνάζοντο. καὶ εὐθὺς ὡς ἐτέχθη τὸ παιδίον, ἐν ἀσπίδι ἐτίθεσαν αὐτὸ, καὶ δόρυ πλησίον. καὶ ἐπεβόων ἢ τάν, ἢ ἐπὶ τάν. τουτέστιν ἢ ταύτην σῶσον, ἢ ἐπὶ ταῖν, τουτέστι, μετ᾽ αὐτῆς ἀναιρέθητι. οἱ δὲ αὐτοὶ οὕτως ἐπιπόνως ἤσκουν, ὡς μηδὲ λουτρῶν ἀνέχεσθαι, ἀλλ᾽ ἀρκεῖσθαι τῷ ἱδρῶτι [illegible] πρὸς τὸ λούσασθαι. ἀμέλει, καὶ διαμαστιγώσεις ἐγίνοντο κατά τινα καιρὸν, ἐν αἷς οἱ πλείονας ἐνεγκόντες, ἀνδρειότεροι ἐνομίζοντο. Τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται. τὸ τοῖς ἀνδράσι πρέπον. Τὴν τῶν πέλας αὐτοί. ὑμεῖς δηλονότι. Ἐπιμέλειαν. μεμέρισται γὰρ αὐτῶν τὸ στράτευμα εἰς δύο, εἰς θρᾴκην, καὶ ἰωνίας. Ἐπίπεμψιν. εἰς στρατείαν.

.. καὶ μάλιστα αὐτῶν, ὅσοι τε ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῶν ἀδικουμένων κεῖνται, καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες, αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρουσι. καὶ μὴν καὶ τῶν πόνων πλείστας ἀναπαύλας τῇ γνώμῃ ἐπορισάμεθα, ἀγῶσι μέν γε καὶ θυσίαις διετησίοις νομίζοντες, ἰδίαις δὲ κατασκευαῖς εὐπρεπέσιν, ὧν καθ᾽ ἡμέραν ἡ τέρψις τὸ λυπηρὸν ἐκπλήσσει. ἐπεισέρχεται δὲ διὰ μέγεθος τῆς πόλεως ἐκ πάσης γῆς τὰ πάντα, καὶ ξυμβαίνει ἡμῖν μηδὲν οἰκειοτέρᾳ τῇ ἀπολαύσει, τὰ αὐτοῦ ἀγαθὰ γιγνόμενα καρποῦσθαι, ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. διαφέρομεν δὲ καὶ ταῖς τῶν πολεμικῶν μελέταις τῶν ἐναντίων τοῖσδε. τήν τε γὰρ πόλιν κοινὴν παρέχομεν, καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε ξενηλασίαις ἀπείργομέν τινα, ἢ μαθήματος, ἢ θεάματος, ὃ μὴ κρυφθὲν ἄν τις τῶν πολεμίων ἰδὼν, ὠφεληθείη, πιστεύοντες οὐ ταῖς παρασκευαῖς τὸ πλέον καὶ ἀπάταις, ἢ τῷ ἀφ᾽ ἡμῶν αὐτῶν ἐς τὰ ἔργα εὐψύχῳ. καὶ ἐν ταῖς παιδείαις, οἱ μὲν ἐπιπόνῳ ἀσκήσει εὐθὺς νέοι ὄντες, τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται, ἡμεῖς δὲ, ἀνειμένως διαιτώμενοι, οὐδὲν ἧσσον ἐπὶ τοὺς ἰσοπαλεῖς κινδύνους χωροῦμεν. τεκμήριον δὲ, οὔτε γὰρ λακεδαιμόνιοι καθ᾽ ἑκάστους, μετὰ πάντων δ᾽ ἐς τὴν γῆν ἡμῶν στρατεύουσι, τήν τε τῶν πέλας αὐτοὶ ἐπελθόντες, οὐ χαλεπῶς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ τοὺς περὶ τῶν οἰκείων ἀμυνομένους μαχόμενοι, τὰ πλείω κρατοῦμεν. ἀθρόᾳ τε τῇ δυνάμει ἡμῶν οὐδείς πω πολέμιος ἐνέτυχε, διὰ τὴν τοῦ ναυτικοῦ τε ἅμα ἐπιμέλειαν, καὶ τὴν ἐν τῇ γῇ ἐπὶ πολλὰ ἡμῶν αὐτῶν ἐπίπεμψιν. ἢν δέ που μορίῳ τινὶ προσμίξωσι, κρατήσαντές τέ τινας ἡμῶν, πάντας αὐχοῦσιν ἀπεῶσθαι, καὶ νικηθέντες ὑφ᾽ ἁπάντων ἡσσῆσθαι. καί τοι εἰ ῥᾳθυμίᾳ μᾶλλον ἢ πόνων μελέτῃ, καὶ μὴ μετὰ νόμων τὸ πλεῖον, ἢ τρόπων ἀνδρείας ἐθέλοιμεν κινδυνεύειν, περιγίγνεται ἡμῖν τοῖς τε μέλλουσιν ἀλγεινοῖς μὴ προκάμνειν, καὶ ἐς αὐτὰ ἐλθοῦσι, μὴ ἀτολμοτέρους τῶν ἀεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι, καὶ ἔν τε τούτοις, τὴν πόλιν ἀξίαν εἶναι θαυμάζεσθαι, καὶ ἔτι ἐν ἄλλοις. φιλοκαλοῦμέν τε γὰρ μετ᾽ εὐτελείας, καὶ φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας, πλούτῳ τε ἔργου μᾶλλον καιρῷ, ἢ λόγου κόμπῳ χρώμεθα, καὶ τὸ πένεσθαι οὐχ ὁμολογεῖν τινι αἰσχρὸν, ἀλλὰ μὴ διαφεύγειν ἔργῳ αἴσχιον. ἔνι τε τοῖς αὐτοῖς οἰκείων ἅμα καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια, καὶ ἑτέροις πρὸς ἔργα τετραμμένοις, τὰ πολιτικὰ μὴ ἐνδεῶς γνῶναι. μόνοι γὰρ τόν τε μηδὲν

Μορίῳ τινί. μέρει τινὶ ἐξ ὑμῶν. Κρατήσαντές τε. αἰνίττεται τοὺς ἱππέας αὐτῶν τοὺς [illegible]. Ἀπεῶσθαι. ἀποδεδιωκέναι. Καί τοι εἰ ῥᾳθυμίᾳ. πάντα συνάγει τὰ [illegible], καὶ ὥσπερ ἀναμιμνήσκων αὐτῶν ποιεῖται, ἀνακεφαλαιούμενος. αἰνίττεται δὲ πρὸς λακεδαιμονίους. Καὶ ἐς αὐτὰ ἐλθοῦσι. τὰ ἀλγεινὰ δηλονότι. Τῶν ἀεὶ μοχθούντων. τῶν λακεδαιμονίων δηλονότι. Καὶ ἔν τε τούτοις. τοῖς εἰρημένοις δηλονότι. Θαυμάζεσθαι. κατὰ κοινοῦ τὸ, περιγίγνεται. Φιλοκαλοῦμέν τε γάρ. ἐπειδὴ διέβαλλον τοὺς ἀθηναίους ἐπὶ μαλακίᾳ, καὶ τρυφῇ βίου, καὶ σχολῇ πολλῇ, τοῦτο λέγει ὅτι φιλοκαλοῦμεν μετὰ εὐτελείας, καὶ ταπεινότητος. τῇ γὰρ φιλοκαλίᾳ, τὸ ἄσωτον ἕπεται. Μετ᾽ εὐτελείας. σμικροπρεπείας. Καὶ φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας. τὰ δυσχερῆ τῆς πενίας ὑπομένομεν. Πλούτῳ τε ἔργου. τὸ ἑξῆς, τῷ πλούτῳ χρώμεθα ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἔργου, καὶ οὐ κόμπῳ λόγου. Καὶ τὸ πένεσθαι οὐχ ὁμολογεῖν τινι αἰσχρόν. γνώμης ἀρίστης τὸ μὴ τὴν πενίαν ὀνειδίσαι τοῖς ἔχουσι, καὶ παροῦσαν, ζητεῖν ἐκ παντὸς τρόπου φυγεῖν. Ἔν τε τοῖς αὐτοῖς. οἷον, τοῖς δημιουργοῖς, καὶ γεωργοῖς, καὶ κυνηγοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις ἰδιώταις, καὶ χειροτέχναις. τοῦτο δὲ πρὸς λακεδαιμονίους, ἐπειδὴ ὀλίγοι ἦσαν αὐτῶν οἱ τὰ πολιτικὰ σκοποῦντες. οἱ δὲ τὰ πολέμια, πάντες.

Τῶν δὲ

Τὸ μετρίως εἰπεῖν. συμμέτρως. ἀξίως. καὶ ἡ δόκησις τῆς ἀληθείας. περιφραστικῶς ἡ ἀλήθεια. Ὅ, τε γὰρ ξυνειδώς. κατασκευὴ τοῦ προοιμίου. Ὅ, τε ἄπειρος. προσυπακουστέον καὶ μὴ εὔνους. Ἔστιν, ἃ καὶ πλεονάζεσθαι. κατὰ κοινοῦ τὸ, νομίσειεν. Ἐς ὅσον. ἄν. ἕως οὗ. Τῷ δ' ὑπερβάλλοντι αὐτῶν. τῶν ἐπαίνων δηλονότι. Ἤδη καὶ ἀπιστοῦσι. λείπει δ' ἕκαστος. ἔστι δὲ σχῆμα. Ἐδοκιμάσθη. ἐκρίθη. Βουλήσεώς τε, βουλήσεως μὲν, πρὸς τὸ εὔνοια. δόξης δὲ, πρὸς τὸ ἄπειρος. Τυχεῖν δὲ, ἅπτειν, ὡς ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τοξευόντων κατὰ τοῦ σκοποῦ. Τὸ ἐπὶ πλεῖστον δὲ καλῶς. οὐ γὰρ δυνατὸν πάντας ὁμοίως ἀρέσκοντα λέγειν, ἀλλὰ καὶ μέσως πως, ἵνα μή τι φθόνον, μή τε ψεῦδος δόξῃ λέγειν.

τὸ μετρίως εἰπεῖν, ἐν ᾧ μόλις καὶ ἡ δόκησις τῆς ἀληθείας βεβαιοῦται. ὅ, τε γὰρ ξυνειδὼς καὶ εὔνους ἀκροατὴς, τάχ' ἄν τι ἐνδεεστέρως πρὸς ἃ βούλεταί τε καὶ ἐπίσταται νομίσειε δηλοῦσθαι, ὅ, τε ἄπειρος, ἔστιν ἃ καὶ πλεονάζεσθαι διὰ φθόνον, εἴ τι ὑπὲρ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἀκούοι. μέχρι γὰρ τοῦδε, ἀνεκτοὶ οἱ ἔπαινοί εἰσι περὶ ἑτέρων λεγόμενοι, ἐς ὅσον ἂν καὶ αὐτὸς ἕκαστος οἴηται ἱκανὸς εἶναι δρᾶσαί τι, ὧν ἤκουσε. τῷ δὲ ὑπερβάλλοντι, αὐτῶν φθονοῦντες ἤδη καὶ ἀπιστοῦσιν. ἐπειδὴ δὲ τοῖς πάλαι οὕτως ἐδοκιμάσθη ταῦτα καλῶς ἔχειν, χρὴ, καὶ ἐμὲ ἑπόμενον τῷ νόμῳ, πειρᾶσθαι ὑμῶν τῆς ἑκάστου βουλήσεώς τε καὶ δόξης τυχεῖν ὡς ἐπὶ πλεῖστον. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν προγόνων πρῶτον. δίκαιον γὰρ αὐτοῖς καὶ πρέπον δὲ ἅμα ἐν τῷ τοιῷδε τὴν τιμὴν ταύτην τῆς μνήμης δίδοσθαι. τὴν γὰρ χώραν αἰεὶ οἱ αὐτοὶ οἰκοῦντες, διαδοχῇ τῶν ἐπιγιγνομένων, μέχρι τοῦδε, ἐλευθέραν δι' ἀρετὴν παρέδοσαν. καὶ ἐκεῖνοί τε ἄξιοι ἐπαίνου, καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ πατέρες ἡμῶν. κτησάμενοι γὰρ πρὸς οἷς ἐδέξαντο ὅσην ἔχομεν ἀρχὴν, οὐκ ἀπόνως ἡμῖν τοῖς νῦν προσκατέλιπον. τὰ δὲ πλείω αὐτῆς, αὐτοὶ ἡμεῖς οἵδε, οἱ νῦν ἔτι ὄντες, μάλιστα ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἐπηυξήσαμεν. καὶ τὴν πόλιν τοῖς πᾶσι παρεσκευάσαμεν, καὶ ἐς πόλεμον, καὶ ἐς εἰρήνην αὐταρκεστάτην. ὧν ἐγὼ τὰ μὲν κατὰ πολέμους ἔργα, οἷς ἕκαστα ἐκτήθη, ἢ εἴ τι αὐτοὶ, ἢ οἱ πατέρες ἡμῶν βάρβαρον ἢ Ἕλληνα πόλεμον ἐπιόντα προθύμως ἠμυνάμεθα, μακρηγορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος, ἐάσω. ἀπὸ δὲ οἵας τε ἐπιτηδεύσεως ἤλθομεν ἐπ' αὐτὰ, καὶ μεθ' οἵας πολιτείας καὶ τρόπων ἐξ οἵων μεγάλα ἐγένετο, ταῦτα δηλώσας πρῶτον, εἶμι καὶ ἐπὶ τὸν τῶνδε ἔπαινον, νομίζων ἐπί τε τῷ παρόντι οὐκ ἂν ἀπρεπῆ λεχθῆναι αὐτὰ, καὶ τὸν πάντα ὅμιλον καὶ ἀστῶν, καὶ ξένων ξύμφορον εἶναι ἐπακοῦσαι αὐτῶν. Χρώμεθα γὰρ πολιτείᾳ οὐ ζηλούσῃ τοὺς τῶν πέλας νόμους. παράδειγμα δὲ αὐτοὶ μᾶλλον ὄντες τισὶν, ἢ μιμούμενοι ἑτέρους. καὶ ὄνομα μὲν, διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους, ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν, δημοκρατία κέκληται. μέτεστι δὲ κατὰ μὲν τοὺς νόμους, πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον. κατὰ δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἕκαστος ἔν τῳ εὐδοκιμεῖ, οὐκ ἀπὸ μέρους τὸ πλέον ἐς τὰ κοινὰ, ἢ ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶται. οὐδ' αὖ κατὰ πενίαν, ἔχων δέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν, ἀξιώματος ἀφανείᾳ κεκώλυται. ἐλευθέρως δὲ τά τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτευόμεθα, καὶ ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς τὸν πέλας, εἰ καθ' ἡδονήν τι δρᾷ, ἔχοντες, οὐδὲ ἀζημίους μὲν, λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι, ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες, τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανομοῦμεν, τῶν τε αἰεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει, καὶ τῶν νόμων,

Ἐν τῷ τοιῷδε. τῷ ἐπαίνῳ. Καὶ ἐκεῖνοί τι. οἱ πρόγονοι. Πρὸς οἷς. μεθ' ὧν. Οὐκ ἀπόνως. τινὲς εἰς δ' οὐκ ἀπόνως ὑποστίζουσι. Τὰ δὲ πλείω αὐτῆς. τῆς ἀρχῆς δηλονότι. Ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ. ταῦτα λέγει ὁ Περικλῆς διὰ τὴν Σάμον, καὶ Εὔβοιαν, ἣν αὐτὸς τοῖς Ἀθηναίοις προσεκτήσατο. Ὧν ἐγὼ τὰ μὲν κατὰ πολέμους ἔργα. ὧν πατέρων, ἢ πραγμάτων τῶν κατὰ πόλεμον ἡμῖν παρεσκευασμένων, καὶ εἰρήνην. Οὐ βουλόμενος, ἐάσω. Ἰστέον ὅτι δὴ τοῦτο αὐτὰ παραιτεῖται λέγειν, ἵνα μὴ ἀναγκασθῇ καὶ τὰ τῶν προκειμένων νεκρῶν εἰπεῖν οὐκ ἀξιόλογα ὄντα. Ἐπιτηδεύσεως. πράξεως. Οὐκ ἂν ἀπρεπῆ. οὐκ ἂν ἔξω τοῦ προσήκοντος λεχθῆναι.

Καὶ τὸν πάντα ὅμιλον. σχῆμα δ' ἐστὶ, ἀντὶ τοῦ παντὶ ὁμίλῳ. Οὐ ζηλούσῃ. οὐ μιμουμένῃ. Παράδειγμα δέ. αἰνίττεται τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, οὓς Λυκοῦργος ἔγραψε, μιμησάμενος τοὺς Κρητῶν, καὶ Αἰγυπτίων νόμους. Διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους. ἐπειδὴ φαῦλον δοκεῖ ἡ δημοκρατία, καὶ ὁρᾷ τοὺς Λάκωνας σεμνυνομένους ἐπὶ τῇ ἀριστοκρατίᾳ, ἐπάγει, λέγων, ὅτι τῷ μὲν ὀνόματι, δημοκρατία. τῷ δὲ ἔργῳ, ἀριστοκρατία ἐστὶν ἡμῶν ἡ πολιτεία. Πρὸς τὰ ἴδια διάφορα, τὰ διαφέροντα τοῖς ἰδιώταις. Οὐκ ἀπὸ μέρους. τοῦτο λέγει διὰ τοὺς Ἡρακλείδας βασιλεῖς τῶν Λακώνων, οἵτινες ἀπὸ μέρους ἦρχον διὰ μόνην τὴν εὐγένειαν, κἂν μὴ ἔχωσιν ἀρετήν. Ἢ ἀπ' ἀρετῆς. ἀπὸ τῆς ἀρετῆς. τὸ δὲ ἢ, ἀντὶ τοῦ μᾶλλον. Ἔχων δέ τι ἀγαθόν. ὁ δὲ, ἀντὶ τοῦ μὴν κεῖται. Ἐλευθέρως δέ. ὡσανεὶ ἔλεγεν, οὐκ ἐσμὲν ἀλλήλοις ὕποπτοι. Ἐπιτηδευμάτων. κατὰ κοινοῦ τὸ, πολιτευόμεθα. Λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας. τοῦτο λέγει, ἐπειδή ποτε οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀλλαμένῃ ἐν προαστείῳ καθεσάμενοι μετεωρίζονται, κακῶς ἐχρήσαντο. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι, σκυθρωποί εἰσι, διὰ παντὸς ἐπιείκειαν ὑποκρινόμενοι, καὶ τοὺς ἁβροτέρους κολάζουσι. τὸ γὰρ περιττὸν τοῦ βίου, κώλυμα νομίζουσι τῶν ἀναγκαίων.

Ἀκμαζούσης. ἀκμὴν, καὶ αὔξησιν ἐχούσης τῆς πόλεως, καὶ οὔπω ὑπὸ νόσου ἐλαττωθείσης. Οἱ ἐν Ποτιδαίᾳ. οἱ ἀκροβολισταί, καὶ οὐ ξένοι. Τὰ πολλὰ τῆς γῆς. τὰ πολλὰ μέρη δηλονότι τῆς γῆς τῆς Μεγαρίδος. Μέχρις οὗ Νίσαια. ἐπίνειον Μεγάρων. Εὔαρχος. ὁ τύραννος Ἀστακοῦ. Ἦρχον δὲ τῆς στρατιᾶς. τῆς κομισθείσης δηλονότι. Κατήγαγον. τὸν Εὔαρχον δηλονότι. Προσποιήσασθαι. οἰκειώσασθαι. Πειραθέντες. πεῖραν σχόντες. Ὡς οὐκ ἐδύναντο λαβεῖν δηλονότι. Ὑπ' αὐτῶν. τῶν Κρανίων δηλονότι. Ἀποβάλλουσι. ζημιοῦνται. Τῷ πατρίῳ νόμῳ χρώμενοι. τὸν πάτριον νόμον τηροῦντες τοῦ τῶν ἀποθανόντων ταφῆς.

ἀκμαζούσης ἔτι τῆς πόλεως, καὶ οὔπω νενοσηκυίας. μυρίων γὰρ ὁπλιτῶν οὐκ ἐλάσσους ἦσαν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι. χωρὶς δ' αὐτοῖς οἱ ἐν Ποτιδαίᾳ τρισχίλιοι ἦσαν. μέτοικοι δὲ ξυνεσέβαλον οὐκ ἐλάσσους τρισχιλίων ὁπλιτῶν. χωρὶς δὲ ὁ ἄλλος ὅμιλος ψιλῶν οὐκ ὀλίγος. δῃώσαντες δὲ τὰ πολλὰ τῆς γῆς, ἀνεχώρησαν, ἐγένοντο δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ ὕστερον ἐν τῷ πολέμῳ κατὰ ἔτος ἕκαστον ἐσβολαὶ Ἀθηναίων ἐς τὴν Μεγαρίδα, καὶ ἱππέων καὶ πανστρατιᾷ, μέχρις οὗ Νίσαια ἑάλω ὑπ' Ἀθηναίων. ἐτειχίσθη δὲ καὶ Ἀταλάντη ὑπὸ Ἀθηναίων φρούριον, τοῦ θέρους τούτου τελευτῶντος, ἡ ἐπὶ Λοκροῖς τοῖς Ὀπουντίοις νῆσος ἐρήμη πρότερον οὖσα, τοῦ μὴ λῃστὰς ἐκπλέοντας ἐξ Ὀποῦντος καὶ τῆς ἄλλης Λοκρίδος κακουργεῖν τὴν Εὔβοιαν. ταῦτα μὲν ἐν τῷ θέρει τούτῳ μετὰ τὴν Πελοποννησίων ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναχώρησιν ἐγένετο. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Εὔαρχος ὁ Ἀκαρνὰν βουλόμενος ἐς τὴν Ἀστακὸν κατελθεῖν, πείθει Κορινθίους τεσσαράκοντα ναυσὶ καὶ πεντακοσίοις καὶ χιλίοις ὁπλίταις ἑαυτὸν καταγαγεῖν πλεύσαντας. καὶ αὐτὸς ἐπικούρους τινὰς προσεμισθώσατο. ἦρχον δὲ τῆς στρατιᾶς Εὐφαμίδας τε ὁ Ἀριστωνύμου, καὶ Τιμόξενος ὁ Τιμοκράτους, καὶ Εὔμαχος ὁ Χρύσιδος. καὶ πλεύσαντες, κατήγαγον. καὶ τῆς ἄλλης Ἀκαρνανίας τῆς περὶ θάλασσαν ἔστιν ἃ χωρία βουλόμενοι προσποιήσασθαι, καὶ πειραθέντες, ὡς οὐκ ἐδύναντο, ἀπέπλεον ἐπ' οἴκου. σχόντες δ' ἐν τῷ παράπλῳ ἐς Κεφαλληνίαν, καὶ ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς τὴν Κρανίων γῆν, ἀπατηθέντες ὑπ' αὐτῶν ἐξ ὁμολογίας τινὸς, ἄνδρας τε ἀποβάλλουσι σφῶν αὐτῶν, ἐπιθεμένων ἀπροσδοκήτως τῶν Κρανίων, καὶ βιαιότερον ἀναγαγόμενοι, ἐκομίσθησαν ἐπ' οἴκου. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χειμῶνι, οἱ Ἀθηναῖοι τῷ πατρίῳ νόμῳ χρώμενοι, δημοσίᾳ ταφὰς ἐποιήσαντο τῶν ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρώτων ἀποθανόντων τρόπῳ τοιῷδε. Τὰ μὲν ὀστᾶ προτίθενται τῶν ἀπογενομένων πρότριτα σκηνὴν ποιήσαντες. καὶ ἐπιφέρει τῷ αὑτοῦ ἕκαστος, ἤν τι βούληται. ἐπειδὰν δὲ ἡ ἐκφορὰ ᾖ, λάρνακας κυπαρισσίνας ἄγουσιν ἅμαξαι, φυλῆς ἑκάστης μίαν. ἔνεστι δὲ τὰ ὀστᾶ ἧς ἕκαστος ἦν φυλῆς. μία δὲ κλίνη κενὴ φέρεται ἐστρωμένη τῶν ἀφανῶν, οἳ ἂν μὴ εὑρεθῶσιν ἐς ἀναίρεσιν. ξυνεκφέρει δὲ ὁ βουλόμενος καὶ ἀστῶν καὶ ξένων. καὶ γυναῖκες πάρεισιν αἱ προσήκουσαι ἐπὶ τὸν τάφον ὀλοφυρόμεναι. τιθέασιν οὖν ἐς τὸ δημόσιον σῆμα, ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ καλλίστου προαστείου τῆς πόλεως. καὶ αἰεὶ ἐν αὐτῷ θάπτουσι τοὺς ἐκ τῶν πολέμων, πλήν γε τοὺς ἐν Μαραθῶνι. ἐκείνων δὲ διαπρεπῆ τὴν ἀρετὴν κρίναντες, αὐτοῦ καὶ τὸν τάφον ἐποίησαν. ἐπειδὰν δὲ κρύψωσι γῇ, ἀνὴρ ᾑρημένος ὑπὸ τῆς πόλεως, ὃς ἂν γνώμῃ τε δοκῇ μὴ ἀξύνετος εἶναι, καὶ ἀξιώσει προήκῃ, λέγει ἐπ' αὐτοῖς ἔπαινον τὸν πρέποντα. μετὰ δὲ τοῦτο, ἀπέρχονται. ὧδε μὲν θάπτουσι. καὶ διὰ παντὸς τοῦ πολέμου, ὁπότε ξυμβαίη αὐτοῖς, ἐχρῶντο τῷ νόμῳ. ἐπὶ δ' οὖν τοῖς πρώτοις τοῖσδε, Περικλῆς ὁ Ξανθίππου ᾑρέθη λέγειν. καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἐλάμβανε, προελθὼν ἀπὸ τοῦ σήματος ἐπὶ βῆμα ὑψηλὸν πεποιημένον, ὅπως ἀκούοιτο ὡς ἐπὶ πλεῖστον τοῦ ὁμίλου, ἔλεγε τοιάδε.

δηλονότι καύσαντες τὰ σώματα. οὕτως γὰρ ὁ νόμος Ἀθηναίοις, καὶ πᾶσιν ἄλλοις. πρὸ τριῶν ἡμερῶν. Πρότριτα. πρὸ τρίτης ἡμέρας τῆς ἐκκομιδῆς, ἢ ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς ἅμα δὲ τῷ πρώτῳ. Καὶ ἐπιφέρει. ἐναγίζει. Κυπαρισσίνας. ἐκ κυπαρίσσου. Ἔνεστι δὲ τὰ ὀστᾶ. τῇ λάρνακι. κενὴ δηλονότι. Ἐς τὸ δημόσιον σῆμα. τὸ καλούμενον Κεραμεικόν. Οἱ μὲν πολλοί. οἱ μὲν πολλοί, φησι, τῶν ἐνθάδε εἰρηκότων, ἐπαινοῦσι τὸν νομοθετήσαντα προσθεῖναι τῷ αὐτοῦ νόμῳ τὸν λόγον, ὃν κελεύουσι λέγεσθαι ἐπὶ τὸν ἐπιτάφιον ἐπὶ τοῖς θαπτομένοις.

Τῶν ἐνθάδε εἰρηκότων. τῶν ἔμπροσθεν δηλονότι. Τὸν προσθέντα. τὸν νομοθέτην δηλονότι, Σόλωνα. Εἰ ἔργῳ. ἀπὸ κοινοῦ, ἐμοὶ δ' ἀρκοῦν ἂν ἐδόκει, αὐτὸ τοῦ, καὶ μὴ ἐν κινδύνῳ φέρειν τὸ πιστευθῆναι.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

„ Οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ἤδη εἰρηκότων, ἐπαινοῦσι τὸν προσθέντα τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ὡς καλὸν ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν πολέμων θαπτομένοις ἀγορεύεσθαι αὐτόν. ἐμοὶ δ' ἀρκοῦν ἂν ἐδόκει εἶναι, ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργῳ γενομένων, ἔργῳ καὶ δηλοῦσθαι τὰς τιμάς, οἷα καὶ νῦν περὶ τὸν τάφον τόνδε δημοσίᾳ παρασκευασθέντα ὁρᾶτε, καὶ μὴ ἐν ἑνὶ ἀνδρὶ πολλῶν ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι, εὖ τε καὶ χεῖρον εἰπόντι πιστευθῆναι. χαλεπὸν γὰρ

Comburebant cadavera

Solonis lex de iis qui pro patria ceciderunt

Ἐκπεσοῦσι δέ. ἐξορισθεῖσιν. Ὑπὸ τὸν σεισμόν. κατὰ τὸν καιρόν. Τὴν ἐπανάστασιν. συμμαχήσαντες ἴσως αὐτοῖς οἱ αἰγινῆται. Μεθορία. μέση. Καθήκουσα. παρατεινομένη. Ἐνταῦθα. ἐν τῇ θυρεάτιδι γῇ. Τὸν πύθεω, ὁ πύθης, τοῦ πύθεω ἰωνικῶς. Σιτάλκης. βασιλεὺς θρᾴκης. Παρ' αὐτῷ. τῷ σιτάλκῃ. Πρόξενον. φίλον. Σφίσι. τοῖς ἀθηναίοις. Τὸν τήρεω. τήρης, τήρεω, πρῶτος ὀδρυσῶν ἔθνος θρᾳκῶν, Πολὺ γὰρ μέρος καὶ αὐτόνομόν ἐστι θρᾳκῶν, ἰδίοις νόμοις χρώμενον. Τηρεῖ δὲ τῷ πρόκνην τὴν πανδίονος. Ἰστέον ὅτι ἐνταῦθα μόνον μῦθον εἰσάγει ἐν τῇ συγγραφῇ, καὶ τοῦτον διστάζων. Οὐδὲ τῆς αὐτῆς θρᾴκης. εἰς τὸν αὐτὸν, καὶ ἕνα τόπον τῆς θρᾴκης. Ἀλλ' ὁ μέν. ὁ Τηρεὺς ὁ ἀρχαῖος. Τὸ περὶ τὸν Ἴτυν. τὸν τινὲς Ἴτυλον καλοῦσιν. Ἐν ἀηδόνος μνήμῃ. αὐτῆς μεμνημένοι τῆς ἀηδόνος τοῦ ὀρνέου. Διὰ τοσούτου. διαστήματος. Τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχων. τῷ τηρεῖ. Οὗ δὴ ὄντα. υἱόν. Τὰ ἐπὶ θρᾴκης χωρία. Χαλκιδέας. Βοττιαίους. Ξυνελεῖν. προσποιήσασθαι. Καὶ σάδοκον τὸν υἱὸν αὐτοῦ. τὸν υἱὸν τοῦ σιτάλκου, ἵνα λοιπὸν ὡς ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνίζηται. Ἀθηναῖον. πολίτην ἐποίησεν. Ὑπεδέχετο. ὑπέσχετο. Καὶ πελταστῶν. πέλτη, ἀσπὶς τετράγωνος. Ξυνεβίβασε. φίλον ἐποίησεν αὐτοῖς τὸν περδίκκαν. Καὶ θέρμην αὐτῷ. εἶχον γὰρ αὐτὴν ἀθηναῖοι, ἐκ πολιορκίας κρατήσαντες. Σόλλιόν τε κορινθίων. τὸ σόλλιον, πόλισμα τῆς ἠπείρου ὂν ἐν τῇ ἀκαρνανίᾳ. Καὶ ἀστακόν. πόλις ἀκαρνανίας. Ἐξελάσαντες αὐτόν. τὸν τύραννον. Προσηγάγοντο. ἐχειρώσαντο. Σαμαῖοι. σάμιος, ὁ ἀπὸ σάμου, σαμαῖος, ὁ ἀπὸ σάμης. Καὶ οἱ περὶ πελοπόννησον. οἱ περιπλέοντες κατὰ τὴν πελοπόννησον. Ἑκατὸν ναυσίν. ὄντες δηλονότι. Ἔτυχον γὰρ ἐν αἰγίνῃ. μεταξυλογία. Πανστρατιᾷ. σὺν τοῖς συμπολίταις αὐτῶν μετὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος. Ἔπλευσαν παρ' αὐτούς. πλησιάσαντες, ἦλθον εἰς αὐτούς.

ἐκπεσοῦσι δὲ τοῖς αἰγινήταις, οἱ λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν θυρέαν οἰκεῖν, καὶ τὴν γῆν νέμεσθαι κατά τε τὸ ἀθηναίων διάφορον, καὶ ὅτι σφῶν εὐεργέται ἦσαν ὑπὸ τὸν σεισμὸν, καὶ τὴν εἱλώτων τὴν ἐπανάστασιν. ἡ δὲ θυρεᾶτις γῆ, μεθορία τῆς ἀργείας καὶ λακωνικῆς ἐστιν, ἐπὶ θάλασσαν καθήκουσα. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν, ἐνταῦθα ᾤκησαν, οἱ δ' ἐσπάρησαν κατὰ τὴν ἄλλην ἑλλάδα. τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους νουμηνίᾳ κατὰ σελήνην, ὥσπερ καὶ μόνον δοκεῖ εἶναι γίγνεσθαι δυνατὸν, ὁ ἥλιος ἐξέλιπε μετὰ μεσημβρίαν, καὶ πάλιν ἀνεπληρώθη γενόμενος μηνοειδὴς, καὶ ἀστέρων τινῶν ἐκφανέντων. καὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει Νυμφόδωρον τὸν Πύθεω, ἄνδρα ἀβδηρίτην, οὗ εἶχε τὴν ἀδελφὴν Σιτάλκης, δυνάμενον παρ' αὐτῷ μέγα, οἱ ἀθηναῖοι πρότερον πολέμιον νομίζοντες, πρόξενον ἐποιήσαντο, καὶ μετεπέμψαντο, βουλόμενοι Σιτάλκην σφίσι τὸν Τήρεω θρᾳκῶν βασιλέα ξύμμαχον γενέσθαι. ὁ δὲ Τήρης οὗτος ὁ τοῦ Σιτάλκου πατὴρ, πρῶτος ὀδρύσαις τὴν μεγάλην βασιλείαν ἐπὶ πλεῖον τῆς ἄλλης θρᾴκης ἐποίησε. πολὺ γὰρ μέρος καὶ αὐτόνομόν ἐστι θρᾳκῶν. τηρεῖ δὲ τῷ πρόκνην τὴν πανδίονος ἀπ' ἀθηνῶν σχόντι γυναῖκα, προσήκει ὁ τήρης οὗτος οὐδὲν, οὐδὲ τῆς αὐτῆς θρᾴκης ἐγένοντο. ἀλλ' ὁ μὲν ἐν δαυλίᾳ τῆς φωκίδος νῦν καλουμένης γῆς ὁ τηρεὺς ᾤκει, τότε ὑπὸ θρᾳκῶν οἰκουμένης, καὶ τὸ ἔργον τὸ περὶ τὸν ἴτυν αἱ γυναῖκες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἔπραξαν. πολλοῖς δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ἐν ἀηδόνος μνήμῃ, δαυλιὰς ἡ ὄρνις ἐπωνόμασται. εἰκὸς δὲ καὶ τὸ κῆδος πανδίονα ξυνάψασθαι τῆς θυγατρὸς διὰ τοσούτου, ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ πρὸς ἀλλήλους μᾶλλον, ἢ διὰ πολλῶν ἡμερῶν ἐς ὀδρύσας ὁδοῦ. τήρης δὲ, οὐ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχων, βασιλεύς τε πρῶτος ἐν κράτει ὀδρυσῶν ἐγένετο. οὗ δὴ ὄντα τὸν Σιτάλκην, οἱ ἀθηναῖοι ξύμμαχον ἐποιοῦντο, βουλόμενοι σφίσι τὰ ἐπὶ θρᾴκης χωρία καὶ Περδίκκαν ξυνελεῖν αὐτόν. ἐλθών τε ἐς τὰς ἀθήνας ὁ Νυμφόδωρος, τήν τε τοῦ Σιτάλκου ξυμμαχίαν ἐποίησε, καὶ Σάδοκον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἀθηναῖον. τόν τε ἐπὶ θρᾴκης πόλεμον ὑπεδέχετο καταλύσειν. πείσειν γὰρ Σιτάλκην πέμψειν στρατιὰν θρᾳκίαν ἀθηναίοις, ἱππέων τε, καὶ πελταστῶν. ξυνεβίβασε δὲ καὶ τὸν Περδίκκαν τοῖς ἀθηναίοις, καὶ θέρμην αὐτῷ ἔπεισεν ἀποδοῦναι. ξυνεστράτευσέ τ' εὐθὺς Περδίκκας ἐπὶ χαλκιδέας μετ' ἀθηναίων, καὶ Φορμίωνος. οὕτω μὲν Σιτάλκης τε ὁ Τήρεω θρᾳκῶν βασιλεὺς, ξύμμαχος ἐγένετο ἀθηναίοις, καὶ Περδίκκας ὁ Ἀλεξάνδρου μακεδόνων βασιλεύς. οἱ δ' ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν ἀθηναῖοι, ἔτι ὄντες περὶ πελοπόννησον, Σόλλιόν τε κορινθίων πόλισμα αἱροῦσι, καὶ παραδιδόασι παλαιρεῦσιν ἀκαρνάνων μόνοις τὴν γῆν καὶ πόλιν νέμεσθαι, καὶ ἀστακὸν, ἧς εὔαρχος ἐτυράννει, λαβόντες κατὰ κράτος, καὶ ἐξελάσαντες αὐτὸν, τὸ χωρίον ἐς τὴν ξυμμαχίαν προσεποιήσαντο. ἐπί τε κεφαλληνίαν τὴν νῆσον προσπλεύσαντες, προσηγάγοντο ἄνευ μάχης. κεῖται δὲ ἡ κεφαλληνία κατὰ ἀκαρνανίαν, καὶ λευκάδα, τετράπολις οὖσα, παλῆς, κράνιοι, σαμαῖοι, προνναῖοι. ὕστερον δ' οὐ πολλῷ, ἀνεχώρησαν αἱ νῆες ἐς τὰς ἀθήνας. περὶ δὲ τὸ φθινόπωρον τοῦ θέρους τούτου, ἀθηναῖοι πανδημεὶ αὐτοὶ καὶ οἱ μέτοικοι ἐσέβαλον ἐς τὴν μεγαρίδα, Περικλέους τοῦ Ξανθίππου στρατηγοῦντος. καὶ οἱ περὶ πελοπόννησον ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν, ἔτυχον γὰρ ἤδη ἐν αἰγίνῃ ὄντες, ἐπ' οἴκου ἀνακομιζόμενοι, ὡς ᾔσθοντο τοὺς ἐκ τῆς πόλεως πανστρατιᾷ ἐν μεγάροις ὄντας, ἔπλευσαν παρ' αὐτοὺς, καὶ ξυνεμίχθησαν. στρατόπεδόν τε μέγιστον δὴ τοῦτο ἀθρόον ἀθηναίων ἐγένετο,

Ὄντων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ γῇ. τῶν ἀθηναίων δηλονότι. Καὶ σωκράτης. ἄλλος σωκράτης ὁ σωφρονίσκου. Καὶ οἱ μὲν, οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀθηναίων. Ἄραντες. τὰς ναῦς δηλονότι. Τῇ παρασκευῇ ταύτῃ. τῇ τῶν ἑκατὸν νεῶν δηλονότι. Οὐχ ᾗπερ ἐσέβαλον. οὐ τῇ ὁδῷ, ᾗ ἐσέβαλον εἰς τὴν ἀττικὴν δηλονότι. Ἐξαίρετα. ἀποκεκομμένα. Ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἄλλων πολεμεῖν. τὰ λοιπὰ δηλονότι. Ἐς ἄλλο τι. εἰς ἄλλην χρείαν πραγμάτων. Νηίτῃ στρατῷ. δηλονότι ὡς μεγάλου κινδύνου κρεμαμένου. οὐ γὰρ ἀθηναϊκῷ στρατῷ οἱ λακεδαιμόνιοι ἐσέβαλον ἐς τὴν ἀττικὴν διὰ τὸ πεζαῖον, ᾗ μὴ καταπεζὸς ἔδει ἐνίκων τῷ πεζῷ τοὺς ἀθηναίους. οὗτοι γὰρ κατὰ θάλασσαν πολὺ προεῖχον τῶν λακεδαιμονίων ἐν τῇ ναυμαχίᾳ. Τριήρεις τε μετ' αὐτῶν. τῶν ταλάντων. Καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐνόντων. λείπει πολλῶν. Περὶ τοὺς χώρους τούτους. τοὺς τῆς μεθώνης. Διαδραμών. ἀντὶ τοῦ διὰ μέσου αὐτῶν δραμών. Περιεποίησε. ἐφύλαξε. Καὶ ἀπὸ τούτου. ἀπὸ ταύτης τῆς ὁρμῆς. Ἄραντες, παρέπλεον. τὸ ἄραντες, κυρίως ἐπὶ θαλάσσης εἴρηται. ἔστι δ' ὅτι καὶ ἐπὶ γῆς. Τῆς ἠλείας. εἰς δύο διῄρηται ἡ ἦλις, εἰς ὀρθὴν, καὶ κοίλην. Ἐκ τῆς περιοικίδος. τῆς περὶ χώρου. Οἱ δὲ μεσσήνιοι. οἱ ἐν ναυπάκτῳ δηλονότι. Ἐν τούτῳ. τῷ καιρῷ. Ἐπιβῆναι. ἐπὶ τὰς ναῦς. Τὴν φειὰν αἱροῦσι. τὴν πόλιν αὐτὴν πορθοῦσιν. Ἀνέστησαν δέ. μετῴκησαν, διὰ τὸ εὔνους εἶναι τοῖς λακεδαιμονίοις. Ἐπικαλέσαντες. ἐγκαλέσαντες αὐτοῖς τοῦ πολέμου μάλιστα αἰτίους εἶναι. Πέμψαντες ἐποίκους. ἄποικοι μὲν, οἱ ἐν ἐρήμῳ τόπῳ πεμπόμενοι οἰκῆσαι. ἔποικοι δὲ, οἱ εἰς πόλεις, ὥσπερ νῦν.

ὄντων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ γῇ, οἱ ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν τὰς ἑκατὸν ναῦς περὶ πελοπόννησον, ἅσπερ παρεσκευάζοντο, καὶ χιλίους ὁπλίτας ἐπ' αὐτῶν, καὶ τοξότας τετρακοσίους. ἐστρατήγει δὲ Καρκίνος τε ὁ Ξενοτίμου, καὶ Πρωτέας ὁ Ἐπικλέους, καὶ Σωκράτης ὁ Ἀντιγένους. καὶ οἱ μὲν, ἄραντες τῇ παρασκευῇ ταύτῃ περιέπλεον. οἱ δὲ πελοποννήσιοι, χρόνον ἐμμείναντες ἐν τῇ ἀττικῇ, ὅσου εἶχον τὰ ἐπιτήδεια, ἀνεχώρησαν διὰ βοιωτῶν, οὐχ ᾗπερ ἐσέβαλον. παριόντες δὲ ὠρωπὸν, τὴν γῆν τὴν πειραϊκὴν καλουμένην, ἣν νέμονται ὠρώπιοι ἀθηναίων ὑπήκοοι, ἐδῄωσαν. ἀφικόμενοι δὲ ἐς πελοπόννησον, διελύθησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι. ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, οἱ ἀθηναῖοι φυλακὰς κατεστήσαντο κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὥσπερ δὴ ἔμελλον διὰ παντὸς τοῦ πολέμου φυλάξειν. καὶ χίλια τάλαντα ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει χρημάτων ἔδοξεν αὐτοῖς ἐξαίρετα ποιησαμένοις χωρὶς θέσθαι, καὶ μὴ ἀναλοῦν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἄλλων πολεμεῖν. ἢν δέ τις εἴπῃ, ἢ ἐπιψηφίσῃ κινεῖν τὰ χρήματα ταῦτα ἐς ἄλλο τι, ἢν μὴ οἱ πολέμιοι νηίτῃ στρατῷ ἐπιπλέωσι τῇ πόλει, καὶ δέῃ ἀμύνασθαι, θάνατον ζημίαν ἐπέθεντο. τριήρεις τε μετ' αὐτῶν ἐξαιρέτους ἑκατὸν ἐποιήσαντο κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἕκαστον τὰς βελτίστας, καὶ τριηράρχους αὐταῖς, ὧν μὴ χρῆσθαι μηδεμιᾷ ἐς ἄλλο τι, ἢ μετὰ τῶν χρημάτων περὶ τοῦ αὐτοῦ κινδύνου, ἢν δέῃ. οἱ δ' ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶ περὶ πελοπόννησον ἀθηναῖοι, καὶ κερκυραῖοι, μετ' αὐτῶν πεντήκοντα ναυσὶ προσβεβοηθηκότες, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐκεῖ ξυμμάχων, ἄλλα τε ἐκάκουν περιπλέοντες, καὶ ἐς μεθώνην τῆς λακωνικῆς ἀποβάντες, τῷ τείχει προσέβαλον ὄντι ἀσθενεῖ, καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐνόντων. ἔτυχε δὲ περὶ τοὺς χώρους τούτους Βρασίδας ὁ Τέλλιδος, ἀνὴρ σπαρτιάτης, φρουρὰν ἔχων, καὶ αἰσθόμενος, ἐβοήθει τοῖς ἐν τῷ χωρίῳ μετὰ ὁπλιτῶν ἑκατόν. διαδραμὼν δὲ τὸ τῶν ἀθηναίων στρατόπεδον ἐσκεδασμένον κατὰ τὴν χώραν, καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τετραμμένον, ἐσπίπτει ἐς τὴν μεθώνην, καὶ ὀλίγους τινὰς ἐν τῇ ἐσδρομῇ ἀπολέσας τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, τήν τε πόλιν περιεποίησε, καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος, πρῶτος τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐπῃνέθη ἐν σπάρτῃ. οἱ δὲ ἀθηναῖοι ἄραντες, παρέπλεον. καὶ σχόντες τῆς ἠλείας ἐς φειὰν, ἐδῄουν τὴν γῆν ἐπὶ δύο ἡμέρας. καὶ προσβοηθήσαντας τῶν ἐκ τῆς κοίλης ἤλιδος τριακοσίους λογάδας, καὶ τῶν αὐτόθεν ἐκ τῆς περιοικίδος ἠλείων, μάχῃ ἐκράτησαν. ἀνέμου δὲ κατιόντος μεγάλου, χειμαζόμενοι ἐν ἀλιμένῳ χωρίῳ, οἱ μὲν πολλοὶ ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ περιέπλεον τὸν ἰχθῦν καλούμενον τὴν ἄκραν ἐς τὸν ἐν τῇ φειᾷ λιμένα. οἱ δὲ μεσσήνιοι ἐν τούτῳ καὶ ἄλλοι τινὲς οἱ οὐ δυνάμενοι ἐπιβῆναι κατὰ γῆν, χωρήσαντες, τὴν φειὰν αἱροῦσι. καὶ ὕστερον αἵ τε νῆες περιπλεύσασαι ἀναλαμβάνουσιν αὐτοὺς, καὶ ἐξανάγονται ἐκλιπόντες φειάν. καὶ τῶν ἠλείων οἱ πολλοὶ ἤδη στρατιὰ προσεβεβοηθήκει. παραπλεύσαντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι ἐπὶ ἄλλα χωρία, ἐδῄουν. ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον, οἱ ἀθηναῖοι τριάκοντα ναῦς ἐξέπεμψαν περὶ τὴν λοκρίδα, καὶ εὐβοίας ἅμα φυλακήν. ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Κλεόπομπος, ὁ Κλεινίου. καὶ ἀποβάσεις ποιησάμενος, τῆς τε παραθαλασσίου ἔστιν ἃ ἐδῄωσε, καὶ θρόνιον εἷλεν. ὁμήρους τε ἔλαβεν αὐτῶν, καὶ ἐν ἀλόπῃ τοὺς βοηθήσαντας λοκρῶν μάχῃ ἐκράτησεν. ἀνέστησαν δὲ καὶ αἰγινήτας τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ ἐξ αἰγίνης ἀθηναῖοι, αὐτούς τε καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας, ἐπικαλέσαντες οὐχ ἥκιστα τοῦ πολέμου σφίσιν αἰτίους εἶναι. καὶ τὴν αἴγιναν ἀσφαλέστερον ἐφαίνετο τῇ πελοποννήσῳ ἐπικειμένην, αὐτῶν πέμψαντας ἐποίκους, ἔχειν. καὶ ἐξέπεμψαν ὕστερον οὐ πολλῷ ἐς αὐτὴν τοὺς οἰκήτορας.

Ἐκπεσοῦσι

Ἴσως ἂν ἐπεξελθεῖν. ἀντὶ τιμωρίας. Εἰ ἐπεξίασιν. εἰ ἐπεξελεύσονται οἱ ἀθηναῖοι πρὸς πόλεμον. Αὐτῷ ὁ χῶρος. τῷ ἀρχιδάμῳ. Ἐδόκουν. ἐνομίζοντο. Ἐκείνῃ τῇ ἐσβολῇ. τῇ πρώτῃ. Τῶν σφετέρων. κτημάτων. Προθύμους ἔσεσθαι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐδόκουν. Ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων. γῆς δηλονότι. Μεμνημένοι. ὡς προδότου τοῦ ἐν ματαίοις στρατοῦ. Ἐς τὸ πλέον. ἐς τὸ περαιτέρω. Σημείωσαι τὴν σύνταξιν ὅτι θουκυδίδειά ἐστι. Καὶ ἡ φυγὴ αὐτῷ. τῷ πλειστοάνακτι. Χρήμασι πεισθῆναι. μετὰ πειθοῦς χρημάτων ποιῆσαι τὴν ἀναχώρησιν. Ὡς εἰκός. ὡς ἔστιν εἰκάσαι. Ἐν τῷ ἐμφανεῖ. φανερῶς. Τῇ νεότητι. τῷ πλήθει τῶν νέων.

ἴσως ἂν ἐπεξελθεῖν, καὶ τὴν γῆν οὐκ ἂν περιιδεῖν τμηθῆναι, ἐπειδὴ αὐτῷ ἐς ἐλευσῖνα καὶ τὸ θριάσιον πεδίον οὐκ ἀπήντησαν, πεῖραν ἐποιεῖτο περὶ τὰς ἀχαρνὰς καθήμενος εἰ ἐπεξίασιν· ἅμα μὲν γὰρ αὐτῷ ὁ χῶρος ἐπιτήδειος ἐφαίνετο ἐνστρατοπεδεῦσαι, ἅμα δὲ καὶ οἱ ἀχαρνῆς μέγα μέρος ὄντες τῆς πόλεως, τρισχίλιοι γὰρ ὁπλῖται ἐγένοντο, οὐ περιόψεσθαι ἐδόκουν τὰ σφέτερα διαφθαρέντα, ἀλλ' ὁρμήσειν καὶ τοὺς πάντας ἐς μάχην. εἴ τε καὶ μὴ ἐπεξέλθοιεν ἐκείνῃ τῇ ἐσβολῇ οἱ ἀθηναῖοι, ἀδεέστερον ἤδη ἐς τὸ ὕστερον τό, τε πεδίον τεμεῖν, καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν χωρήσεσθαι. τοὺς γὰρ ἀχαρνέας ἐστερημένους τῶν σφετέρων οὐχ ὁμοίως προθύμους ἔσεσθαι ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων κινδυνεύειν, στάσιν δὲ ἐνέσεσθαι τῇ γνώμῃ. τοιαύτῃ μὲν διανοίᾳ ὁ ἀρχίδαμος περὶ τὰς ἀχαρνὰς ἦν, ἀθηναῖοι δὲ μέχρι μὲν οὗ περὶ ἐλευσῖνα καὶ τὸ θριάσιον πεδίον ὁ στρατὸς ἦν, καί τινα ἐλπίδα εἶχον ἐς τὸ ἐγγυτέρω αὐτοὺς μὴ προϊέναι, μεμνημένοι καὶ πλειστοάνακτα τὸν παυσανίου λακεδαιμονίων βασιλέα, ὅτε ἐσβαλὼν τῆς ἀττικῆς ἐς ἐλευσῖνα καὶ θριῶζε στρατῷ πελοποννησίων, πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου τέσσαρσι καὶ δέκα ἔτεσιν, ἀνεχώρησε πάλιν, ἐς τὸ πλέον οὐκέτι προελθών. διὸ δὴ καὶ ἡ φυγὴ αὐτῷ ἐγένετο ἐκ σπάρτης δόξαντι, χρήμασι πεισθῆναι τὴν ἀναχώρησιν. ἐπειδὴ δὲ περὶ ἀχαρνὰς εἶδον τὸν στρατὸν ἑξήκοντα σταδίους τῆς πόλεως ἀπέχοντα, οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιοῦντο, ἀλλ' αὐτοῖς ὡς εἰκὸς γῆς τεμνομένης ἐν τῷ ἐμφανεῖ, ὃ οὔπω ἑοράκεσαν οἵ γε νεώτεροι, οὐδ' οἱ πρεσβύτεροι, πλὴν τὰ μηδικά, δεινὸν ἐφαίνετο, καὶ ἐδόκει τοῖς τε ἄλλοις, καὶ μάλιστα τῇ νεότητι ἐπεξιέναι, καὶ μὴ περιορᾶν. κατὰ ξυστάσεις τε γιγνόμενοι, ἐν πολλῇ ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν κελεύοντες ἐπεξιέναι, οἱ δέ τινες οὐκ ἐῶντες. χρησμολόγοι τε ᾖδον χρησμοὺς παντοίους, ὧν ἀκροᾶσθαι ὡς ἕκαστος ὥρμητο. οἵ τε ἀχαρνῆς οἰόμενοι παρὰ σφίσιν αὐτοῖς οὐκ ἐλαχίστην μοῖραν εἶναι ἀθηναίων, ὡς αὐτῶν ἡ γῆ ἐτέμνετο, ἐνῆγον τὴν ἔξοδον μάλιστα. παντί τε τρόπῳ ἀνηρέθιστο ἡ πόλις, καὶ τὸν περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον, καὶ ὧν παρῄνεσε πρότερον ἐμέμνηντο οὐδέν, ἀλλ' ἐκάκιζον ὅτι στρατηγὸς ὢν, οὐκ ἐπεξάγοι. αἴτιόν τε σφίσιν ἐνόμιζον πάντων ὧν ἔπασχον. περικλῆς δὲ ὁρῶν μὲν αὐτοὺς πρὸς τὸ παρὸν χαλεπαίνοντας, καὶ οὐ τὰ ἄριστα φρονοῦντας, πιστεύων δὲ ὀρθῶς γιγνώσκειν περὶ τοῦ μὴ ἐπεξιέναι, ἐκκλησίαν τε οὐκ ἐποίει αὐτῶν, οὐδὲ ξύλλογον οὐδένα, τοῦ μὴ ὀργῇ τι μᾶλλον ἢ γνώμῃ ξυνελθόντας ἐξαμαρτεῖν, τήν τε πόλιν ἐφύλασσε, καὶ δι' ἡσυχίας μάλιστα ὅσον ἐδύνατο εἶχεν. ἱππέας μέντοι ἐξέπεμπεν αἰεὶ τοῦ μὴ προδρόμους ἀπὸ τῆς στρατιᾶς ἐσπίπτοντας ἐς τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν, καὶ ἱππομαχία τις ἐγένετο βραχεῖα ἐν φρυγίοις, τῶν τε ἀθηναίων τέλει ἑνὶ τῶν ἱππέων, καὶ θεσσαλοῖς μετ' αὐτῶν πρὸς τοὺς βοιωτῶν ἱππέας, ἐν ᾗ οὐκ ἔλασσον ἔσχον οἱ ἀθηναῖοι καὶ θεσσαλοί, μέχρι οὗ προσβοηθησάντων τοῖς βοιωτοῖς τῶν ὁπλιτῶν, τροπὴ ἐγένετο αὐτῶν, καὶ ἀπέθανον τῶν θεσσαλῶν καὶ ἀθηναίων οὐ πολλοί. ἀνείλοντο μέντοι αὐτοὺς αὐθημερὸν ἀσπόνδους. καὶ οἱ πελοποννήσιοι τροπαῖον τῇ ὑστεραίᾳ ἔστησαν. ἡ δὲ βοήθεια αὕτη τῶν θεσσαλῶν κατὰ τὸ παλαιὸν ξυμμαχικὸν ἐγένετο τοῖς ἀθηναίοις, καὶ ἀφίκοντο παρ' αὐτοὺς λαρισσαῖοι, φαρσάλιοι, παράσιοι, κραννώνιοι, πυράσιοι, γυρτώνιοι, φεραῖοι. ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν ἐκ μὲν λαρίσσης, πολυμήδης, καὶ ἀριστόνους, ἀπὸ τῆς στάσεως ἑκάτερος. ἐκ δὲ φαρσάλου, μένων. ἦσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων κατὰ πόλεις ἄρχοντες. οἱ δὲ πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ οὐκ ἐπεξῇσαν αὐτοῖς οἱ ἀθηναῖοι ἐς μάχην, ἄραντες ἐκ τῶν ἀχαρνῶν, ἐδῄουν τῶν δήμων τινὰς ἄλλους, τῶν μεταξὺ πάρνηθος καὶ βριλησσοῦ ὄρους.

Ἐπεξιέναι. κατὰ τῶν πολεμίων δηλονότι. Κατὰ ξυστάσεις. [illegible] δον, κατὰ συστήματα, καὶ πλῆθη γινόμενοι οἱ ἀθηναῖοι. Ὡς ἕκαστος ὥρμητο. τῶν ἀθηναίων δηλονότι. Ἠγῆντε μηντο. ἐσπαίζετο. Ἐνῆγον τὴν ἔξοδον. παρεκίνουν. Ἀνηρέθιστο. διεγέρθη. Ὅτι στρατηγός, ὢν οὐκ ἐπεξάγοι. οὐκ ἀποφέρει τὸ στράτευμα κατὰ τῶν πολεμίων. Ὀρθῶς γινώσκειν. κρίνειν. Ξυνελθόντας. συστάντας. Καὶ δι' ἡσυχίας μάλιστα. ἡσύχαζε. Προδρόμους. τῶν λακεδαιμονίων. Κακουργεῖν. λῃστεύειν. Ἐν φρυγίοις. τόπος τῆς ἀττικῆς. Τέλει ἑνί. τάγματι ἑνί. οἱ γὰρ θεσσαλοί, σύμμαχοι πάλιν ἐγένοντο τοῖς ἀθηναίοις. Μετ' αὐτῶν. τῶν ἀθηναίων. Πρὸς τοὺς βοιωτῶν ἱππέας. κατὰ τῶν βοιωτῶν. Τροπὴ ἐγένετο αὐτῶν. τῶν ἀθηναίων δηλονότι. Ἀσπόνδους. ὅ ἐστι μηδὲ ἑνὸς τῆς σπονδῆς αἰτηθείσης παρὰ πελοποννησίων. οὐδὲ γὰρ ἐσπείσαντο εἰ μή τις. ὥς τι καὶ δέησαι σπονδῶν, ἵνα θάψωσιν αὐτούς. Καὶ ἀφίκοντο παρ' αὐτούς. τοῖς ἀθηναίοις δηλονότι.

Παράσιοι. παράσιοι, ἀρκάδες. παράσιοι, θεσσαλοί. Ἐκ μὲν λαρίσσης. ἡ λάρισσα ἐστασίασε πρὸς ἑαυτήν. διὸ ἑκατέρα μερὶς ἄρχοντα εἶχε. λέγει δὲ ὅτι ἑκατέρας στάσεως, δύναμιν ἀθηναίοις ἀπέστειλεν. οἱ μὲν, γὰρ δημοκρατίαν ἦγον. οἱ δέ, ὀλιγαρχίαν.

Εβαρύνοντο δέ· καλῶς εἶπεν ἐβαρύνοντο. οὐ δεῖ γὰρ λέγειν ὅτι ἐβαροῦντο, ὁ βαροῦμαι, ἢ βαρούμενος, οὐδὲ ἄλλον τινὰ κλίσιν ποιεῖσθαι τοῦ βαροῦμαι ῥήματος, ἀλλὰ βαρύνομαι, καὶ βαρυνόμενος, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως κλινόμενα. ὀλίγοις μὲν τοῖς πρόσθεν ἀττικοῖς ἰδία δηλονότι. Τά τε ἔρημα. τὰ ὀλιγάνθρωπα. Κλῃστὸν ἦν. πάντα χώρην. κλείεσθαι ἐδύνατο. Τό, τε πελασγικὸν καλούμενον. οἱ γὰρ πελασγοὶ αὐτὸ οἰκήσαντες, ἐπεβούλευσαν τοῖς ἀθηναίοις. οὓς διώξαντες πάλιν οἱ ἀθηναῖοι, κατηράσαντο τὸν τόπον μὴ οἰκεῖσθαι. Ακροτελεύτιον τιόνδε. καλῶς τὸ ἀκροτελεύτιον, ἀντὶ τοῦ, ἄκρον τοῦ τέλους. τοῦ στίχου. καλεῖται γὰρ καὶ ἄκρον, ἡ ἀρχὴ τοῦ στίχου.

ἐβαρύνοντο δέ, καὶ χαλεπῶς ἔφερον οἰκίας τε καταλείποντες, καὶ ἱερά, ἃ διὰ παντὸς ἦν αὐτοῖς ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἀρχαῖον πολιτείας πάτρια. δίαιτάν τε μέλλοντες μεταβάλλειν, καὶ οὐδὲν ἄλλο, ἢ πόλιν τὴν αὐτοῦ ἀπολείπων ἕκαστος. ἐπειδὴ δὲ ἀφίκοντο ἐς τὸ ἄστυ, ὀλίγοις μέν τισιν ὑπῆρχον οἰκήσεις, καὶ παρὰ φίλων τινὰς, ἢ οἰκείων καταφυγή. οἱ δὲ πολλοί, τά τε ἐρῆμα τῆς πόλεως ᾤκησαν, καὶ τὰ ἱερά, καὶ τὰ ἡρῷα πάντα, πλὴν τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τοῦ ἐλευσινίου, καὶ εἴ τι ἄλλο βεβαίως κλῃστὸν ἦν, τό, τε πελασγικὸν καλούμενον τὸ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν, ὃ καὶ ἐπάρατόν τε ἦν μὴ οἰκεῖν. καί τι καὶ πυθικοῦ μαντείου ἀκροτελεύτιον τοιόνδε διεκώλυε λέγον, ὡς τὸ πελασγικὸν, ἀργὸν ἄμεινον. ὅμως ὑπὸ τῆς παραχρῆμα ἀνάγκης ἐξῳκήθη. καί μοι δοκεῖ τὸ μαντεῖον τοὐναντίον ξυμβῆναι, ἢ προσεδέχοντο. οὐ γὰρ διὰ τὴν παράνομον ἐνοίκησιν αἱ ξυμφοραὶ γενέσθαι τῇ πόλει, ἀλλὰ διὰ τὸν πόλεμον, ἡ ἀνάγκη τῆς οἰκήσεως, ὃν οὐκ ὀνομάζον τὸ μαντεῖον, προῄδει μὴ ἐπ᾽ ἀγαθῷ ποτε αὐτὸ κατοικισθησόμενον. κατεσκευάσαντο δὲ καὶ ἐν τοῖς πύργοις τῶν τειχῶν πολλοί, καὶ ὡς ἕκαστός που ἐδύνατο. οὐ γὰρ ἐχώρησε ξυνελθόντας αὐτοὺς ἡ πόλις. ἀλλ᾽ ὕστερον δὴ τά τε μακρὰ τείχη ᾤκησαν κατανειμάμενοι, καὶ τοῦ πειραιῶς τὰ πολλά. ἅμα δὲ καὶ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον ἥπτοντο, ξυμμάχους τε ἀγείροντες καὶ τῇ πελοποννήσῳ ἑκατὸν νεῶν ἐπίπλουν ἐξαρτύοντες. καὶ οἱ μὲν, ἐν τούτῳ παρασκευῆς ἦσαν. ὁ δὲ στρατὸς τῶν πελοποννησίων προϊὼν, ἀφίκετο τῆς ἀττικῆς ἐς οἰνόην πρῶτον, ᾗπερ ἔμελλον ἐσβαλεῖν. καὶ ὡς ἐκαθέζοντο, προσβολὰς παρεσκευάζοντο τῷ τείχει, ποιησόμενοι μηχαναῖς τε καὶ ἄλλῳ τρόπῳ. ἡ γὰρ οἰνόη οὖσα ἐν μεθορίοις τῆς ἀττικῆς καὶ βοιωτίας, ἐτετείχιστο. καὶ αὐτῷ φρουρίῳ οἱ ἀθηναῖοι ἐχρῶντο, ὁπότε πόλεμος καταλάβοι. τάς τε οὖν προσβολὰς ηὐτρεπίζοντο, καὶ ἄλλως ἐνδιέτριψαν χρόνον περὶ αὐτήν. αἰτίαν τε οὐκ ἐλαχίστην Ἀρχίδαμος ἔλαβεν ἀπ᾽ αὐτοῦ, δοκῶν καὶ ἐν τῇ ξυναγωγῇ τοῦ πολέμου μαλακὸς εἶναι, καὶ τοῖς ἀθηναίοις ἐπιτήδειος, οὐ παραινῶν προθύμως πολεμεῖν. ἐπειδή τε ξυνελέγετο ὁ στρατὸς, ἥ τε ἐν τῷ ἰσθμῷ ἐπιμονὴ γενομένη, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην πορείαν ἡ σχολαιότης διέβαλεν αὐτὸν, μάλιστα δὲ ἡ ἐν τῇ οἰνόῃ ἐπίσχεσις. οἱ γὰρ ἀθηναῖοι ἐσεκομίζοντο ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, καὶ ἐδόκουν οἱ πελοποννήσιοι ἐπελθόντες ἂν διὰ τάχους, πάντα ἔτι ἔξω καταλαβεῖν, εἰ μὴ διὰ τὴν ἐκείνου μέλλησιν. ἐν τοιαύτῃ μὲν ὀργῇ ὁ στρατὸς τὸν Ἀρχίδαμον ἐν τῇ καθέδρᾳ εἶχεν. ὁ δὲ προσδεχόμενος, ὡς λέγεται, τοὺς ἀθηναίους, τῆς γῆς ἔτι ἀκεραίου οὔσης, ἐνδώσειν τι, καὶ κατοκνήσειν περιιδεῖν αὐτὴν τμηθεῖσαν, ἀνεῖχεν. ἐπειδὴ μέντοι προσβαλόντες τῇ οἰνόῃ, καὶ πᾶσαν ἰδέαν πειράσαντες οὐκ ἐδύναντο ἑλεῖν, οἵ τε ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐπεκηρυκεύοντο, οὕτω δὴ ὁρμήσαντες ἀπ᾽ αὐτῆς, μετὰ τὰ ἐν πλαταιᾷ τῶν ἐσελθόντων θηβαίων γενόμενα ἡμέρᾳ ὀγδοηκοστῇ μάλιστα τοῦ θέρους, καὶ τοῦ σίτου ἀκμάζοντος, ἐσέβαλον ἐς τὴν ἀττικήν. ἡγεῖτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ καθεζόμενοι, ἔτεμνον, πρῶτον μὲν ἐλευσῖνα, καὶ τὸ θριάσιον πεδίον. καὶ τροπήν τινα τῶν ἀθηναίων ἱππέων περὶ τοὺς ῥείτους καλουμένους ἐποιήσαντο. ἔπειτα προυχώρουν ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ αἰγάλεων ὄρος, διὰ κρωπιᾶς, ἕως ἀφίκοντο ἐς ἀχαρνάς, χωρίον μέγιστον τῆς ἀττικῆς, τῶν δήμων καλουμένων. καὶ καθεζόμενοι ἐς αὐτὸ, στρατόπεδόν τε ἐποιήσαντο, χρόνον τε πολὺν ἐμμείναντες, ἔτεμνον. γνώμῃ δὲ τοιᾷδε λέγεται τὸν Ἀρχίδαμον περί τε τὰς ἀχαρνὰς ὡς ἐς μάχην ταξάμενον μεῖναι, καὶ ἐς τὸ πεδίον ἐκείνῃ τῇ ἐσβολῇ οὐ καταβῆναι. τοὺς γὰρ ἀθηναίους ἤλπιζεν ἀκμάζοντάς τε νεότητι πολλῇ, καὶ παρεσκευασμένους ἐς πόλεμον, ὡς οὔπω πρότερον,

Η προσεδέχοντο. ἐνόμιζον. Κατεσκευάσαντο δέ. κατασκευὰς ἐποιήσαντο. Καὶ ἐς οἰνόην πρῶτον. οἰνόη, δῆμος τῆς ἀττικῆς, ὅριον οὖσα ἀθηναίων, καὶ βοιωτῶν. Τῷ τείχει. τῷ τείχει τῆς οἰνόης. Απ᾽ αὐτοῦ. τοῦ βραδέος. Δοκῶν. νομιζόμενος.

Εν τῇ ξυναγωγῇ. ὅτι ἀπέτρεπε πολεμεῖν. Επιμονή. ἀργία διέβαλεν αὐτόν. ὅτε τὸν μελλήσαντα ἔπεμψεν. Επίσχεσις. ἀργία. Εν τῷ χρόνῳ τούτῳ. τῆς βραδυτῆτος δηλονότι. Διὰ τὴν ἐκείνου μέλλησιν. ἐβραδύνας δηλονότι.

Εν τῇ καθέδρᾳ. τῇ ἀργίᾳ τῆς πολιορκίας δηλονότι.

Ανεῖχεν. αὐτοὺς δηλονότι. Καὶ πᾶσαν ἰδέαν. πάσης ἰδέας πολεμικῆς πεῖραν ἐπαγαγόντες.

Καθεζόμενοι ἔτεμνον. τὰ δένδρα δηλονότι. Τῶν ἀθηναίων ἱππέων. ὄρος. ῥεῖτος. ῥεῦμα. ῥεῖτος. Αἰγάλεων ὄρος. ἀρσενικὸν ὁ αἰγάλεως. ὡς μενέλεως. ἄλλοι δὲ οὐδετέρως φασίν. Εκείνῃ τῇ ἐσβολῇ. τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ. ἐποίησαν γὰρ καὶ ἄλλας ἐσβολὰς εἰς τὴν ἀττικὴν οἱ λακεδαιμόνιοι

Ὧν τὸ ἔξωθεν. τῶν μακρῶν τειχῶν. Τὸ δὲ ἐν φυλακῇ ὄν. τοῦ Πειραιῶς. Τὴν ξύλωσιν. τὴν ἀπὸ ξύλων κατασκευήν. ἰδία λέξις τοῦ Θουκυδίδου αὕτη. Ἡ ἀνάστασις ἐγίγνετο. ἡ μετοίκησις. Ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου. ἐξ ἀρχῆς. Ἑτέρων μᾶλλον. ἑλλήνων. Ἀθηναίοις τοῦτο. τοῦτο, τὸ ἐν ἀγροῖς διαιτᾶσθαι. Ἐς Θησέα. ἀντὶ τοῦ ἕως Θησέως. Ἀεὶ κατὰ πόλεις. ἀδιαστάτως. Πρυτανεῖά τε ἔχουσα. πρυτανεῖον ἐστὶν οἶκος μέγας, ἔνθα αἱ σιτήσεις ἐδίδοντο τοῖς πολιτευομένοις. ἐκαλεῖτο δὲ οὕτως, ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐκάθηντο οἱ πρυτάνεις, οἱ τῶν ὅλων πραγμάτων διοικηταί. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι τὸ πρυτανεῖον πυρὸς ἦν ταμιεῖον, ἔνθα καὶ ἦν ἄσβεστον πῦρ, καὶ ηὔχοντο.

ὧν τὸ ἔξωθεν ἐτηρεῖτο. καὶ τοῦ Πειραιῶς ξὺν Μουνυχίᾳ, ἑξήκοντα μὲν σταδίων ὁ ἅπας περίβολος. τὸ δ' ἐν φυλακῇ ὂν, ἥμισυ τούτου. ἱππέας δ' ἀπέφαινε διακοσίους καὶ χιλίους, ξὺν ἱπποτοξόταις. ἑξακοσίους δὲ καὶ χιλίους τοξότας, καὶ τριήρεις τὰς πλωίμους τριακοσίας. ταῦτα γὰρ ὑπῆρχεν Ἀθηναίοις, καὶ οὐκ ἐλάσσω ἕκαστα τούτων, ὅτε ἡ ἐσβολὴ τὸ πρῶτον ἔμελλε Πελοποννησίων ἔσεσθαι, καὶ ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο. ἔλεγε δὲ καὶ ἄλλα οἷάπερ εἰώθει Περικλῆς, ἐς ἀπόδειξιν τοῦ περιέσεσθαι τῷ πολέμῳ. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες, ἀνεπείθοντό τε, καὶ ἐσκομίζοντο ἐκ τῶν ἀγρῶν παῖδας, καὶ γυναῖκας, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν, ᾗ κατ' οἶκον ἐχρῶντο. καὶ αὐτῶν τῶν οἰκιῶν καθαιροῦντες τὴν ξύλωσιν, πρόβατα δὲ καὶ ὑποζύγια ἐς τὴν Εὔβοιαν διεπέμψαντο, καὶ ἐς τὰς νήσους τὰς ἐπικειμένας. χαλεπῶς δὲ αὐτοῖς διὰ τὸ ἀεὶ εἰωθέναι τοὺς πολλοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς διαιτᾶσθαι, ἡ ἀνάστασις ἐγίγνετο. ξυνεβεβήκει δὲ ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου ἑτέρων μᾶλλον Ἀθηναίοις τοῦτο. ἐπὶ γὰρ Κέκροπος καὶ τῶν πρώτων βασιλέων, ἡ Ἀττικὴ ἐς Θησέα ἀεὶ κατὰ πόλεις ᾠκεῖτο, πρυτανεῖά τε ἔχουσα, καὶ ἄρχοντας. καὶ ὁπότε μή τι δείσειαν, οὐ ξυνῄεσαν βουλευσόμενοι ὡς τὸν βασιλέα, ἀλλ' αὐτοὶ ἕκαστοι ἐπολιτεύοντο, καὶ ἐβουλεύοντο. καί τινες καὶ ἐπολέμησάν ποτε αὐτῶν, ὥσπερ καὶ Ἐλευσίνιοι μετ' Εὐμόλπου πρὸς Ἐρεχθέα. ἐπειδὴ δὲ Θησεὺς ἐβασίλευσε, γενόμενος μετὰ τοῦ ξυνετοῦ καὶ δυνατὸς, τά τε ἄλλα διεκόσμησε τὴν χώραν, καὶ καταλύσας τῶν ἄλλων πόλεων τά τε βουλευτήρια, καὶ τὰς ἀρχὰς, ἐς τὴν νῦν πόλιν οὖσαν ἓν βουλευτήριον ἀποδείξας, καὶ πρυτανεῖον, ξυνῴκισε πάντας. καὶ νεμομένους τὰ αὐτῶν ἑκάστους ἅπερ καὶ πρὸ τοῦ, ἠνάγκασε μιᾷ πόλει ταύτῃ χρῆσθαι, ἣ ἁπάντων ἤδη ξυντελούντων ἐς αὐτὴν μεγάλη γενομένη, παρεδόθη ὑπὸ Θησέως τοῖς ἔπειτα. καὶ ξυνοίκια ἐξ ἐκείνου Ἀθηναῖοι ἔτι καὶ νῦν τῇ θεῷ ἑορτὴν δημοτελῆ ποιοῦσι. τὸ δὲ πρὸ τούτου, ἡ ἀκρόπολις ἡ νῦν οὖσα, πόλις ἦν, καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν πρὸς νότον μάλιστα τετραμμένον. τεκμήριον δὲ, τὰ γὰρ ἱερὰ ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει καὶ ἄλλων θεῶν ἐστὶ, καὶ τὰ ἔξω πρὸς τοῦτο τὸ μέρος τῆς πόλεως μᾶλλον ἵδρυται, τό, τε τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, καὶ τὸ Πύθιον, καὶ τὸ τῆς Γῆς, καὶ τὸ ἐν Λίμναις Διονύσου, ᾧ τὰ ἀρχαιότερα Διονύσια τῇ δωδεκάτῃ ποιεῖται ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι, ὥσπερ καὶ οἱ ἀπ' Ἀθηναίων Ἴωνες ἔτι καὶ νῦν νομίζουσιν. ἵδρυται δὲ καὶ ἄλλα ἱερὰ ταύτῃ ἀρχαῖα. καὶ τῇ κρήνῃ, τῇ νῦν μὲν τῶν τυράννων οὕτω κελευσάντων Ἐννεακρούνῳ καλουμένῃ. τὸ δὲ πάλαι, φανερῶν τῶν πηγῶν οὐσῶν, Καλλιρρόῃ ὠνομασμένῃ, ἐκείνῃ τε ἐγγὺς οὔσῃ τὰ πλείστου ἄξια ἐχρῶντο. καὶ νῦν ἔτι ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου πρό τε γαμικῶν, καὶ ἐς ἄλλα τῶν ἱερῶν νομίζεται τῷ ὕδατι χρῆσθαι. καλεῖται δὲ διὰ τὴν παλαιὰν ταύτῃ κατοίκησιν καὶ ἡ ἀκρόπολις μέχρι τοῦδε ἔτι ὑπ' Ἀθηναίων πόλις. τῇ τε οὖν ἐπὶ πολὺ κατὰ τὴν χώραν αὐτονόμῳ οἰκήσει μετεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ἐπειδὴ ξυνῳκίσθησαν, διὰ τὸ ἔθος ἐν τοῖς ἀγροῖς, ὅμως οἱ πλείους τῶν τε ἀρχαίων, καὶ τῶν ὕστερον μέχρι τοῦδε τοῦ πολέμου πανοικεσίᾳ γενόμενοί τε καὶ οἰκήσαντες, οὐ ῥᾳδίως τὰς μεταναστάσεις ἐποιοῦντο. ἄλλως τε, καὶ ἄρτι ἀνειληφότες τὰς κατασκευὰς μετὰ τὰ Μηδικά.

Καὶ ὁπότε μή τι δείσειαν. ἀντὶ τοῦ ὅτι μὴ εἰς φόβον τινὰ ἔλθοιεν, ἢ κίνδυνον, οὐκ ἔχοντο πρὸς τὸν βασιλέα. Ἀλλ' αὐτοὶ ἕκαστοι. καθ' ἑαυτούς. Μετ' Εὐμόλπου. ἀφ' οὗ Εὐμολπίδαι φυλὴ ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ξυνῴκισεν. τὸ ξυνῴκισεν οὐκ ἔστιν ἀντὶ τοῦ ὁμοῦ συνοικισθῆναι ἐποίησεν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ μίαν πόλιν, τουτέστι, μητρόπολιν ἔχειν αὐτήν. Ἐξ ἐκείνου. ὁ δὲ μὴν ἐκεῖνος, ὠνομάσθη μεταγειτνιών. Τῇ θεῷ. τῇ Ἀθηνᾷ. ἀπροσδιορίστως γὰρ οὕτω φασὶν οἱ Ἀθηναῖοι. καὶ τὸν Ἀπόλλωνα ὁμοίως. Πρὸς τοῦτο τὸ μέρος. τὸ νότιον. Καὶ τὸ τῆς Γῆς. τῆς Δήμητρος. Καὶ τὸ ἐν Λίμναις. λίμναι, τόπος ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν. Ὡς τὰ ἀρχαιότερα. ἀρχαιότερα εἶπε, διότι ἐστὶ καὶ νεώτερα ἄλλα. Καὶ οἱ ἀπ' Ἀθηναίων. καὶ οἱ ἄποικοι τῶν Ἀθηναίων. Καὶ νῦν νομίζουσι. κατὰ νόμον ποιοῦσι. Τῶν τυράννων. τῶν Πεισιστρατιδῶν. Φανερῶν τῶν πηγῶν. τῶν ἀναδόσεων τοῦ ὕδατος. Ἐκείνῃ τε ἐγγὺς οὔσῃ. ὡς ἀκροπόλει δηλονότι. Τὰ πλείστου ἄξια ἐχρῶντο. λείπει ἡ εἰς, ἵν' ᾖ, εἰς τὰ πλείστου ἄξια. τὸ δ' ἑξῆς, τῇ κρήνῃ τὰ πλείστου ἄξια ἐχρῶντο. Καὶ ἐς ἄλλα τῶν ἱερῶν. καὶ γὰρ ὁ γάμος ἱερός. Διὰ τὴν παλαιὰν ταύτην. τὴν εἰρημένην δηλονότι. Τῇ τε οὖν ἐπὶ πολύ. ἀντίπτωσις. τοῖς τε οὖν. Αὐτονόμῳ οἰκήσει. αὐτονόμου οἰκήσεως. Καὶ ἐπειδὴ ξυνῳκίσθησαν. εἰς μίαν πόλιν συνῆλθον. Πανοικεσίᾳ. πανοικεσία, καὶ οὐ πανοικία λέγεται.

λέγει τὴν ἀρχὴν τῆς βοιωτίας. Καὶ ἔμελλε διαλύεσθαι. ἀφίστασθαι τῆς ἀγωγῆς. Κακῶν ἄρξει. ἀρχὴ γενήσεται. Ες τὸ στρατόπεδον. τῶν λακεδαιμονίων. Εσβαλοῦσι. τὰ πεπαιδευσονται. Μέρος μὲν τὸ σφέτερον. τὸ δίμοιρον, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται. Τὴν γῆν ἐδῄουν. πάλιν ἀσαφῶς παρατρέχει. Καὶ ἐν ὁδῷ ὄντων. ἑτοίμων ὄντων γίνεσθαι. Ιδίᾳ βουλόμενος χαρίζεσθαι. ἀντὶ τοῦ ἐξ ἰδίας προαιρέσεως. Τῆς πόλεως γένοιτο. ἀντὶ τοῦ ἐγένετο. Υποψίαν κατὰ ταῦτα γίγνεσθαι. διὰ τὸ μὴ δῃῶσαι. Η περιουσία. εὐπορία. Διὰ χειρὸς ἔχειν. δι᾽ ἐπιμελείας, ἵνα μὴ ἀποστῶσι. Τὴν ἰσχὺν αὐτοῖς. τὸ ἑξῆς, τὴν ἰσχὺν ἀπὸ τῶν χρημάτων τῆς προσόδου.

ἐγένετο, καὶ ἔμελλε διαλύεσθαι, τοσόνδε εἰπὼν, ἐπορεύετο, ὅτι ἥδε ἡ ἡμέρα τοῖς ἕλλησι μεγάλων κακῶν ἄρξει. ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἔγνω ὁ Αρχίδαμος ὅτι οἱ ἀθηναῖοι οὐδέν πω ἐνδώσουσιν, οὕτω δὴ ἄρας, τῷ στρατῷ προὐχώρει ἐς τὴν γῆν αὐτῶν, βοιωτοὶ δὲ μέρος μὲν τὸ σφέτερον, καὶ τοὺς ἱππέας παρείχοντο πελοποννησίοις ξυστρατεύειν. τοῖς δὲ λειπομένοις ἐς πλάταιαν ἐλθόντες, τὴν γῆν ἐδῄουν. ἔτι δὲ τῶν πελοποννησίων ξυλλεγομένων τε ἐς τὸν ἰσθμὸν, καὶ ἐν ὁδῷ ὄντων πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν ἀττικὴν, Περικλῆς ὁ Ξανθίππου στρατηγὸς ὢν ἀθηναίων δέκατος αὐτὸς, ὡς ἔγνω τὴν ἐσβολὴν ἐσομένην, ὑποτοπήσας, ὅτι Αρχίδαμος αὐτῷ ξένος ὢν ἐτύγχανε, μὴ πολλάκις ἢ αὐτὸς ἰδίᾳ βουλόμενος χαρίζεσθαι, τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπῃ, καὶ μὴ δῃώσῃ, ἢ καὶ λακεδαιμονίων κελευσάντων, ἐπὶ διαβολῇ τῇ ἑαυτοῦ γένηται τοῦτο, ὥσπερ καὶ τὰ ἄγη ἐλαύνειν προεῖπον ἕνεκα ἐκείνου, προηγόρευε τοῖς ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὅτι Αρχίδαμος μὲν οἱ ξένος εἴη, οὐ μέντοι ἐπὶ κακῷ γε τῆς πόλεως γένοιτο, τοὺς δ᾽ ἀγροὺς τοὺς ἑαυτοῦ, καὶ οἰκίας, ἢν ἄρα μὴ δῃώσωσιν οἱ πολέμιοι, ὥσπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων, ἀφίησιν αὐτὰ δημόσια εἶναι, καὶ μηδεμίαν οἱ ὑποψίαν κατὰ ταῦτα γίγνεσθαι. παρῄνει δὲ καὶ περὶ τῶν παρόντων, ἅπερ καὶ πρότερον παρασκευάζεσθαί τε ἐς τὸν πόλεμον, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐσκομίζεσθαι, ἔς τε μάχην μὴ ἐπεξιέναι, ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐσελθόντας φυλάσσειν, καὶ τὸ ναυτικὸν, ᾗπερ ἰσχύουσιν ἐξαρτύεσθαι. τά τε τῶν ξυμμάχων διὰ χειρὸς ἔχειν, λέγων τὴν ἰσχὺν αὐτοῖς ἀπὸ τούτων εἶναι τῶν χρημάτων τῆς προσόδου. τὰ δὲ πολλὰ τοῦ πολέμου, γνώμῃ, καὶ χρημάτων περιουσίᾳ, κρατεῖσθαι. θαρσεῖν τε ἐκέλευε, προσιόντων μὲν ἑξακοσίων ταλάντων, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φόρου κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν ξυμμάχων τῇ πόλει, ἄνευ τῆς ἄλλης προσόδου, ὑπαρχόντων δὲ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἔτι τότε ἀργυρίου ἐπισήμου ἑξακισχιλίων ταλάντων, τὰ γὰρ πλεῖστα τριακοσίων ἀποδέοντα, μύρια ἐγένετο, ἀφ᾽ ὧν ἔς τε τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τἆλλα οἰκοδομήματα, καὶ ἐς ποτίδαιαν ἀπανηλώθη. χωρὶς δὲ, χρυσίου ἀσήμου καὶ ἀργυρίου ἔν τε ἀναθήμασιν ἰδίοις, καὶ δημοσίοις, καὶ ὅσα ἱερὰ σκεύη περί τε τὰς πομπὰς, καὶ τοὺς ἀγῶνας, καὶ σκῦλα μηδικὰ, καὶ εἴ τι τοιουτότροπον, οὐκ ἐλάσσονος ἦν, ἢ πεντακοσίων ταλάντων. ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἄλλων ἱερῶν προσετίθει χρήματα οὐκ ὀλίγα, οἷς χρήσεσθαι αὐτούς. καὶ ἢν πάνυ ἐξείργωνται πάντων, καὶ αὐτῆς τῆς θεοῦ τοῖς περικειμένοις χρυσίοις. ἀπέφαινε δ᾽ ἔχον τὸ ἄγαλμα τεσσαράκοντα τάλαντα σταθμὸν χρυσίου ἀπέφθου, καὶ περιαιρετὸν εἶναι ἅπαν. χρησαμένους τε ἐπὶ σωτηρίᾳ, ἔφη χρῆναι μὴ ἐλάσσω ἀντικαταστῆσαι πάλιν. χρήμασι μὲν οὖν οὕτως ἐθάρσυνεν αὐτούς. ὁπλίτας δὲ τρισχιλίους καὶ μυρίους εἶναι, ἄνευ τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις, καὶ τῶν παρ᾽ ἔπαλξιν ἑξακισχιλίων, καὶ μυρίων, τοσοῦτοι γὰρ ἐφύλασσον τὸ πρῶτον, ὁπότε οἱ πολέμιοι ἐσβάλοιεν, ἀπό τε τῶν πρεσβυτάτων, καὶ τῶν νεωτάτων, καὶ μετοίκων, ὅσοι ὁπλῖται ἦσαν. τοῦ τε γὰρ φαληρικοῦ τείχους στάδιοι ἦσαν πέντε καὶ τριάκοντα πρὸς τὸν κύκλον τοῦ ἄστεος, καὶ αὐτοῦ τοῦ κύκλου τὸ φυλασσόμενον τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα. ἔστι δὲ αὐτοῦ ὃ καὶ ἀφύλακτον ἦν, τὸ μεταξὺ τοῦ τε μακροῦ, καὶ τοῦ φαληρικοῦ. τὰ δὲ μακρὰ τείχη πρὸς τὸν πειραιᾶ, τεσσαράκοντα σταδίων,

Τοῦ πολέμου. λέγων δηλονότι. Γνώμῃ. γνώσει. Κρατεῖσθαι. νικᾶσθαι. Ανευ τῆς ἄλλης. οἷον, τῆς ἐκφορίας τῆς γῆς, καὶ τῶν καταδικαζομένων, καὶ τῶν λιμένων, καὶ μετάλλων, καὶ ἄλλων. Επισήμου. οἷον, σημεῖον ἔχοντος βασιλικόν. Τριακοσίων ἀποδέοντα. μύρια ἐγένετο. τουτέστιν, ἐννακισχίλια ἑπτακόσια. Χρυσίου ἀσήμου. μὴ ἔχοντος σημεῖον. οἷον, μάζια τινά. Καὶ σκῦλα μηδικά. τὸν ἀργυρόποδα θρόνον, καὶ τὸν ἀκινάκην τὸν χρυσοῦν. Η πεντακοσίων. δηλονότι. Καὶ αὐτῆς τῆς θεοῦ. τῆς ἀθηνᾶς. Τὸ ἄγαλμα. ὅπερ ὁ φειδίας κατεσκεύασε μετὰ τὰ μηδικά. Απέφθου. πολλάκις ἑψηθέντος, ὥστε γενέσθαι ὄβρυζον. καὶ περιαιρετὸν εἶναι ἅπαν. τὸν κόσμον τοῦ ἀγάλματος. Εφη χρῆναι. χρεὼν εἶναι. Οπότε οἱ πολέμιοι ἐσβάλοιεν. ἀντὶ τοῦ ἐσέβαλον οἱ λακεδαιμόνιοι. Από τε πρεσβυτάτων. οἱ γὰρ ἐν τοῖς φρουρίοις, γέροντες, καὶ νέοι ἦσαν ἅμα. Πρὸς τὸν κύκλον. ἕως τοῦ κύκλου. Εστι δ᾽ αὐτοῦ. τοῦ κύκλου. Ο καὶ ἀφύλακτον. μέρος δηλονότι. τουτέστι, στάδιοι δὲ καὶ τρία. ὁ γὰρ ὅλος κύκλος, σταδίων ἦν ἑξήκοντα.

Κατὰ τὸν χρόνον τὸν εἰρημένον. Μακρὸν πόλεμον. ὡς τῶν λακεδαιμονίων ὁριζαμένων τὴν προθεσμίαν τῆς συντάξεως. Καὶ τοὺς μάλιστα ἐν τέλει. τέλη, τὰ ἀξιώματα, καὶ οἱ ἄρχοντες. Καὶ ἀξιολογωτάτους παρεῖναι. ἵνα ἑκάστη πόλις, τὸ μὲν δίμοιρον, στρατεύσῃ. τὸ δὲ τρίτον, ἑαυτῆς κατάσχοι πρὸς φυλακήν. αὐτοὶ γὰρ οἱ λακεδαιμόνιοι, τὰς πόλεις ἐμόριζον εἰς τρία μέρη, καὶ τὸ τρίτον εἴων ἐν ταῖς πόλεσιν, ἵνα μὴ πάντων ἐξελθόντων εἰς τὸν πόλεμον, ἐρήμους εὑρόντες οἱ ἀθηναῖοι τὰς πόλεις, χειρώσωνται. Ἄνδρες πελοποννήσιοι. ἡ στάσις πραγματική, ἄγραφος, συμβουλευτικὸν εἶδος, κεφάλαιον ἔχουσα τὸ συμφέρον. Καὶ αὐτοὶ πρεσ- βύτεροι. αὐτοὶ ἡμεῖς δηλονότι. Τῇδε τῇ ὁρμῇ. τῇ ἡμετέρᾳ. Εὔνοιαν ἔχουσα. τὸν σκοπόν. Οὔκουν χρὴ. δ' ἐξῆς, οὔκουν χρὴ ἀμελέστερον χωρεῖν. τὰ δ' ἄλλα, διὰ μέσου. Ἐς κίνδυνόν τινα ἥξειν. ἀντὶ κοινοῦ, χρή. Καὶ ἐξ ὀλίγου τὰ πολλά. ὅμηρος, Ἥτ' ὀλίγη μὲν, πρῶτα κορύσσεται. τοῦτο δέ φησι, τουτέστιν, ὅτι ὀργισθέντες οἱ ἀθηναῖοι, πάντως ἐξελεύσονται. Καὶ πάνυ ἐλπίζειν. φοβεῖσθαι. Ἐν ᾧ οὔπω πάρεσμεν. ἐν ᾧ τόπῳ δηλονότι. Καὶ τἀκείνων φθείροντας. ὁρμηθέντας. Ὁρᾶν πάσχοντάς τι. καὶ οἱ ὀργιζόμενοι, ἔτι δὲ οἱ λογιζόμενοι, μᾶλλον θυμούμενοι, ἐς τὸ πολεμεῖν ἐπείγονται ἐπικινδύνως. Σημείωσαι τὸ σχῆμα, πᾶσι πάσχοντας, ἀντὶ τοῦ πάσχειν. Ὡς οὖν ἐπὶ τὴν ἄλλην πόλιν. οἱ ἐπίλοιποι ἔνθεν. Ὅπῃ ἂν τις ἡγῆται, στρατηγὸς δηλονότι. Ὀξέως συντόμως. Οὐδ' ἐπὶ τὸ κοινόν. ἐς βουλευτήριον δηλονότι. Γνώμη. βουλή. Πρότερον. πρὸ τῆς πρεσβείας. Ἐξεστρατευμένων. κατὰ τῶν ἀθηναίων. Πρὶν ἀκοῦσαι. μὴ ἀκούσαντες αὐτοῦ, ἃ ἔλεξεν. Ἀγωγούς. ὁδηγούς. Ἐπὶ τοῖς ὁρίοις. ὅρια

κατὰ τὸν χρόνον τὸν εἰρημένον, ξυνῄεσαν τὰ δύο μέρη ἀπὸ πόλεως ἑκάστης ἐς τὸν ἰσθμόν. καὶ ἐπειδὴ πᾶν τὸ στράτευμα ξυνειλεγμένον ἦν, Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς τῶν λακεδαιμονίων, ὅσπερ ἡγεῖτο τῆς ἐξόδου ταύτης, ξυγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς τῶν πόλεων πασῶν, καὶ τοὺς μάλιστα ἐν τέλει, καὶ ἀξιολογωτάτους παρεῖναι, τοιάδ' ἔλεξε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ

Ἄνδρες πελοποννήσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν πολλὰς στρατείας καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πελοποννήσῳ, καὶ ἔξω ἐποιήσαντο, καὶ ἡμῶν αὐτῶν οἱ πρεσβύτεροι οὐκ ἄπειροι πολέμων εἰσίν. ὅμως δὲ τῆσδε οὔπω μείζονα παρασκευὴν ἔχοντες, ἐξήλθομεν. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πόλιν δυνατωτάτην νῦν ἐρχόμεθα, καὶ αὐτοὶ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι στρατεύοντες. δίκαιον οὖν ἡμᾶς μήτε τῶν πατέρων χείρους φαίνεσθαι, μήτε ἡμῶν αὐτῶν τῆς δόξης ἐνδεεστέρους. ἡ γὰρ ἑλλὰς πᾶσα τῇδε τῇ ὁρμῇ ἐπῆρται, καὶ προσέχει τὴν γνώμην, εὔνοιαν ἔχουσα διὰ τὸ ἀθηναίων ἔχθος πρᾶξαι ἡμᾶς, ἃ ἐπινοοῦμεν. οὔκουν χρὴ εἴ τῳ καὶ δοκοῦμεν πλήθει ἐπιέναι, καὶ ἀσφάλεια πολλὴ εἶναι, μὴ ἂν ἐλθεῖν τοὺς ἐναντίους ἡμῖν διὰ μάχης, τούτων ἕνεκα ἀμελέστερόν τι παρεσκευασμένους χωρεῖν, ἀλλὰ καὶ πόλεως ἑκάστης ἡγεμόνα, καὶ στρατιώτην τὸ καθ' αὑτὸν ἀεὶ προσδέχεσθαι ἐς κίνδυνόν τινα ἥξειν. ἄδηλα γὰρ τὰ τῶν πολέμων. καὶ ἐξ ὀλίγου τὰ πολλὰ, καὶ δι' ὀργῆς αἱ ἐπιχειρήσεις γίγνονται. πολλάκις τε τὸ ἔλασσον πλῆθος δεδιὸς, ἄμεινον ἠμύνατο τοὺς πλέονας, διὰ τὸ καταφρονοῦντας ἀπαρασκεύους γενέσθαι. χρὴ δὲ αἰεὶ ἐν τῇ πολεμίᾳ, τῇ μὲν γνώμῃ θαρσαλέους στρατεύειν, τῷ δὲ ἔργῳ δεδιότας, παρασκευάζεσθαι. οὕτω γὰρ πρός τε τὸ ἐπιέναι τοῖς ἐναντίοις, εὐψυχότατοι ἂν εἶεν, πρός τε τὸ ἐπιχειρεῖσθαι, ἀσφαλέστατοι. ἡμεῖς δὲ, οὐδ' ἐπὶ ἀδύνατον ἀμύνεσθαι οὕτω πόλιν ἐρχόμεθα, ἀλλὰ τοῖς πᾶσιν ἄριστα παρεσκευασμένην, ὥστε χρὴ καὶ πάνυ ἐλπίζειν διὰ μάχης ἰέναι αὐτοὺς, εἰ μὴ καὶ νῦν ὥρμηνται, ἐν ᾧ οὔπω πάρεσμεν, ἀλλ' ὅταν ἐν τῇ γῇ ὁρῶσιν ἡμᾶς δῃοῦντάς τε καὶ τἀκείνων φθείροντας. πᾶσι γὰρ ἐν τοῖς ὄμμασι, καὶ ἐν τῷ παραυτίκα ὁρᾶν πάσχοντάς τι ἀήθες, ὀργὴ προσπίπτει. καὶ οἱ λογισμῷ ἐλάχιστα χρώμενοι, θυμῷ πλεῖστα ἐς ἔργον καθίστανται. ἀθηναίους δὲ καὶ πλέον τι τῶν ἄλλων εἰκὸς τοῦτο δρᾶσαι, οἳ ἄρχειν τε τῶν ἄλλων ἀξιοῦσι, καὶ ἐπιόντες τὴν τῶν πέλας δῃοῦν μᾶλλον, ἢ τὴν ἑαυτῶν ὁρᾶν. ὡς οὖν ἐπὶ τοσαύτην πόλιν στρατεύοντες, καὶ μεγίστην δόξαν οἰσόμενοι, τοῖς τε προγόνοις, καὶ ἡμῖν αὐτοῖς, ἐπ' ἀμφότερα ἐκ τῶν ἀποβαινόντων, ἕπεσθ' ὅπῃ ἄν τις ἡγῆται, κόσμον καὶ φυλακὴν περὶ παντὸς ποιούμενοι, καὶ τὰ παραγγελλόμενα ὀξέως δεχόμενοι. κάλλιστον γὰρ τόδε, καὶ ἀσφαλέστατον πολλοὺς ὄντας, ἑνὶ κόσμῳ χρωμένους φαίνεσθαι.

Τοσαῦτα εἰπὼν, καὶ διαλύσας τὸν ξύλλογον ὁ Ἀρχίδαμος, Μελήσιππον πρῶτον ἀποστέλλει ἐς τὰς ἀθήνας τὸν Διακρίτου, ἄνδρα σπαρτιάτην, εἴ τι ἄρα μᾶλλον ἐνδοῖεν οἱ ἀθηναῖοι, ὁρῶντες ἤδη σφᾶς ἐν ὁδῷ ὄντας. οἱ δὲ, οὐ προσεδέξαντο αὐτὸν ἐς τὴν πόλιν, οὐδ' ἐπὶ τὸ κοινόν. ἦν γὰρ Περικλέους γνώμη πρότερον νενικηκυῖα, κήρυκα, καὶ πρεσβείαν μὴ προσδέχεσθαι λακεδαιμονίων ἐξεστρατευμένων. ἀποπέμπουσιν οὖν αὐτὸν, πρὶν ἀκοῦσαι, καὶ ἐκέλευον ἐκτὸς ὅρων εἶναι αὐθημερόν. τό τε λοιπὸν ἀναχωρήσαντας ἐπὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἤν τι βούλωνται πρεσβεύεσθαι, ξυμπέμπουσί τε τῷ Μελησίππῳ ἀγωγοὺς, ὅπως μηδενὶ ξυγγένηται. ὁ δ' ἐπειδὴ ἐπὶ τοῖς ὁρίοις

Θῦσαι· τὰ ὡρισμένα κατὰ τὸν πόλεμον. Ἐξήταζον, ἐδοκίμαζον. Ἐπρεσβεύοντο· πρέσβεις ἀπέστελλον. Κέρκυραν· οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐπιμαχίαν μόνον εἶχον· νῦν δὲ καὶ ξυμμαχίαν ποιεῖ. Ὀλίγον τε ἐπενόουν οὐδέν· ἀντὶ τοῦ οὐδὲν μικρὸν ἐφρόνουν. Οὐκ ἀπεικότως· ἀλλ' εὐλόγως, καὶ εὐπροσώπως. Ὀξύτερον· ὡς τὸ διὰ τοῦτο μᾶλλον ὀξύτερον συνέβαινεν αὐτοῖς ἀντιλαμβάνεσθαι. Ἀντιλαμβάνονται· ἐπιχειροῦσιν. Οὐκ ἀκουσίως ὑπὸ ἀπειρίας· παροιμία, Γλυκὺς ἀπείρῳ πόλεμος. Ἥ τε ἄλλη Ἑλλάς, οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, οἱ μηδετέροις βοηθοί ἐκεκίνηντο, καὶ οὐχ ἡσύχαζον. Πᾶσα μετέωρος ἦν· ταῖς ἐλπίσι δηλονότι. Καὶ πολλὰ μὲν λόγια· λόγιά ἐστι τὰ παρὰ τοῦ θεοῦ λεγόμενα καταλογάδην. χρησμοὶ δέ, οἵτινες ἐμμέτρως λέγονται, ἐμφορουμένων τῶν λεγόντων. Πρότερον οὔπω· καὶ μὴν Ἡρόδοτος λέγει ὅτι ἐκινήθη ἐν τοῖς Μηδικοῖς. Ἀφ' οὗ Ἕλληνες μέμνηνται· ἀφ' οὗ δὴ μνήμης ἐστὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα. Σημῆναι· σημεῖον εἶναι. Τοιουτότροπον· ὅμοιον ἐν δ' ὅλῳ συνδεῖος ὁμίαν. Ἀνεζητεῖτο· ἀνεσκοπεῖτο. Ἡ δὲ εὔνοια παρὰ πολὺ ἐποίει· περιφραστικῶς, ἀντὶ τοῦ εὐνοϊκῶς εἶχον τοῖς Λακεδαιμονίοις. Τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον· τῶν Ἀθηναίων. Ἔρρωτό τε πᾶς· ἀντὶ τοῦ προεθυμεῖτο. οὐ γὰρ ἐπὶ ἰσχύος κεῖται, ἀλλ' ἐπὶ σπουδῆς. Ξυνεπιλαμβάνειν αὐτοῖς· τοῖς Λακεδαιμονίοις. Τῷ δοκεῖ ἑκάστῳ· ἕκαστος φησὶν ᾤετο ἐμποδισθήσεσθαι τῶν Λακεδαιμονίων τὸ ἔργον· τουτέστι τὸν πόλεμον, ἐὰν μὴ παραγένηται αὐτός. Οὕτως δὲ ἐν τῇ μεγίστῃ προθυμίᾳ αὐτῶν. Ὀργῇ εἶχον οἱ πλείους τοὺς Ἀθηναίους· ὠργίζοντο τοῖς Ἀθηναίοις. Πελληνεῖς δέ· δώδεκα πόλεις εἶχεν ἡ Ἀχαΐα, ὧν μία ἡ Πελλήνη. Ξυνεπολέμουν· τοῖς Λακεδαιμονίοις οἱ Ἀχαιοί, οὐ γὰρ οἱ Ἀργεῖοι. Αἱ ὑποτελεῖς οὖσαι· τοῖς Ἀθηναίοις. Ἡ ἐπὶ θαλάσσῃ· ἡ παραθαλασσία. Δωριῆς Καρσὶ πρόσοικοι· Δωριέων νῆσοι, Ῥόδος, Κῶς, Κνίδος. Τὰ ἐπὶ Θρᾴκης· οἷον, Βυζάντιον, Πέρινθος. Νῆσοι ὅσαι ἐντὸς Πελοποννήσου· οὐ λέγει ἐντὸς Κρήτης, καὶ Πελοποννήσου, πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἀλλὰ δεῖ στίξαι εἰς τὸ Πελοποννήσου, καὶ ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὅσαι λαβεῖν, ἵν' ᾖ, καὶ ὅσαι τῆς Κρήτης πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, οἷον, Κάρπαθος, Κάσος, Χάλκη, καὶ ὅσαι ἄλλαι. Καὶ τὴν ἔξω συμμαχίδος· τῆς Πελοποννήσου. Ἔκδημον ἔχειν· ὑπερόριον.

ταῦτα παρασκευάσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ τήν τε ὑπάρχουσαν ξυμμαχίαν ἐξήταζον, καὶ ἐς τὰ περὶ Πελοπόννησον μᾶλλον χωρία ἐπρεσβεύοντο, Κέρκυραν, καὶ Κεφαλληνίαν, καὶ Ἀκαρνᾶνας, καὶ Ζάκυνθον, ὁρῶντες εἰ σφίσι φίλια ταῦτ' εἴη, βεβαίως πέριξ τὴν Πελοπόννησον καταπολεμήσοντες, ὀλίγον τε ἐπενόουν οὐδὲν ἀμφότεροι, ἀλλ' ἔρρωντο ἐς τὸν πόλεμον οὐκ ἀπεικότως. ἀρχόμενοι γὰρ πάντες, ὀξύτερον ἀντιλαμβάνονται. τότε δὲ καὶ νεότης πολλὴ μὲν οὖσα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, πολλὴ δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις, οὐκ ἀκουσίως ὑπὸ ἀπειρίας ἥπτετο τοῦ πολέμου. ἥ τε ἄλλη Ἑλλὰς πᾶσα μετέωρος ἦν, ξυνιουσῶν τῶν πρώτων πόλεων. καὶ πολλὰ μὲν λόγια ἐλέγετο, πολλὰ δὲ χρησμολόγοι ᾖδον, ἔν τε τοῖς μέλλουσι πολεμήσειν, καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν. ἔτι δὲ Δῆλος ἐκινήθη ὀλίγον πρὸ τούτων, πρότερον οὔπω σεισθεῖσα, ἀφ' οὗ Ἕλληνες μέμνηνται. ἐλέγετο δὲ καὶ ἐδόκει ἐπὶ τοῖς μέλλουσι γενήσεσθαι σημῆναι, εἴ τέ τι ἄλλο τοιουτότροπον ξυνέβη γενέσθαι, πάντα ἀνεζητεῖτο. ἡ δὲ εὔνοια, παρὰ πολὺ ἐποίει τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους. ἄλλως τε καὶ προειπόντων ὅτι τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦσιν, ἔρρωτό τε πᾶς, καὶ ἰδιώτης, καὶ πόλις, εἴ τι δύναιτο καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ξυνεπιλαμβάνειν αὐτοῖς. ἐν τούτῳ τε κεκωλῦσθαι ἐδόκει ἑκάστῳ τὰ πράγματα, ᾧ μή τις αὐτὸς παρέσται. οὕτως ὀργῇ εἶχον οἱ πλείους τοὺς Ἀθηναίους, οἱ μὲν τῆς ἀρχῆς ἀπολυθῆναι βουλόμενοι, οἱ δὲ μὴ ἀρχθῶσι φοβούμενοι. παρασκευῇ μὲν οὖν τοιαύτῃ καὶ γνώμῃ ὥρμηντο. πόλεις δ' ἑκάτεροι τάσδ' ἔχοντες ξυμμάχους, ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο. Λακεδαιμονίων μὲν, οἵδε ξύμμαχοι, Πελοποννήσιοι μὲν, οἱ ἐντὸς ἰσθμοῦ πάντες, πλὴν Ἀργείων καὶ Ἀχαιῶν. τούτοις δ' ἐς ἀμφοτέρους φιλία ἦν. Πελληνῆς δ' Ἀχαιῶν μόνοι ξυνεπολέμουν τὸ πρῶτον. ἔπειτα δὲ ὕστερον, καὶ ἅπαντες. ἔξω δὲ Πελοποννήσου, Μεγαρῆς, Λοκροί, Βοιωτοί, Φωκῆς, Ἀμπρακιῶται, Λευκάδιοι, Ἀνακτόριοι. τούτων ναυτικὸν παρείχοντο, Κορίνθιοι, Μεγαρῆς, Σικυώνιοι, Πελληνῆς, Ἠλεῖοι, Ἀμπρακιῶται, Λευκάδιοι. ἱππέας δὲ, Βοιωτοί, Φωκῆς, Λοκροί. αἱ δ' ἄλλαι πόλεις, πεζὸν παρεῖχον. αὕτη μὲν Λακεδαιμονίων ξυμμαχία. Ἀθηναίων δὲ, Χῖοι, Λέσβιοι, Πλαταιῆς, Μεσσήνιοι οἱ ἐν Ναυπάκτῳ, Ἀκαρνάνων οἱ πλείους, Κερκυραῖοι, Ζακύνθιοι, καὶ ἄλλαι πόλεις, αἱ ὑποτελεῖς οὖσαι, ἐν ἔθνεσι τοσοῖσδε, Καρία ἡ ἐπὶ θαλάσσῃ, Δωριῆς Καρσὶ πρόσοικοι, Ἰωνία, Ἑλλήσποντος, τὰ ἐπὶ Θρᾴκης, νῆσοι ὅσαι ἐντὸς Πελοποννήσου, καὶ Κρήτης, πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, πᾶσαι αἱ ἄλλαι Κυκλάδες, πλὴν Μήλου, καὶ Θήρας. τούτων ναυτικὸν παρείχοντο, Χῖοι, Λέσβιοι, Κερκυραῖοι. οἱ δ' ἄλλοι, πεζὸν, καὶ χρήματα. ξυμμαχία μὲν αὕτη ἑκατέρων καὶ παρασκευὴ ἐς τὸν πόλεμον ἦν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τὰ ἐν Πλαταιαῖς εὐθὺς περιήγγελλον κατὰ τὴν Πελοπόννησον, καὶ τὴν ἔξω ξυμμαχίδα, στρατιὰν παρασκευάζεσθαι ταῖς πόλεσι, τά τε ἐπιτήδεια, οἷα εἰκὸς ἐπὶ ἔξοδον ἔκδημον ἔχειν, ὡς ἐσβαλοῦντες ἐς τὴν Ἀττικήν. ἐπειδὴ δὲ ἑκάστοις ἑτοῖμα γίγνοιτο

αὐτῷ τῷ ἔνδον. λείπει ἐνίσχυρον. Εν σπονδαῖς. τῶν τριακοντουτίδων. Ελεγον αὐτῷ. τοῖς Θηβαίοις. Φασὶν αὐτούς. οἱ Θηβαῖοι τοὺς Πλαταιεῖς. Τοὺς ἄνδρας εὐθύς. τὸ εὐθύς, οὐκ ἔστι παραχρῆμα, ἀλλ' ἐξ εὐθείας, καὶ ἀσκόπως. Ην τι ξυμβαίνωσι. συμφωνῶσιν. Εκ δ' οὖν τῆς γῆς ἀνεχώρησαν. τῆς Πλαταικῶν. Οὐδὲν ἀδικήσαντες. βλάψαντες τῶν Πλαταικῶν. Εσεκομίσαντο. συνέκλεισαν. Προς ὃν ἔπραξαν οἱ προδιδόντες. πρὸς ὃν ἐλθόντες οἱ προδιδόντες, ἔπραξαν τὰ κατὰ σκοπόν. Αγγελον ἔπεμπον. ὅτι ἐφόνευσαν Θηβαίους. λέγει δὲ τρίτον τοῦτον. τὸν γὰρ πρῶτον ἀπέστειλαν δηλοῦντα τὴν εἰσβολὴν Θηβαίων. τὸν δὲ δεύτερον, τὴν σύλληψιν αὐτῶν.

φαι παρὰ τοὺς Θηβαίους, λέγοντες, ὅτι οὔτε τὰ πεποιημένα ὅσια δράσειαν ἐν σπονδαῖς σφῶν πειραθέντες καταλαβεῖν τὴν πόλιν, τά τε ἔξω ἔλεγον αὐτοῖς μὴ ἀδικεῖν. εἰ δὲ μή, καὶ αὐτοὶ ἔφασαν αὐτῶν τοὺς ἄνδρας ἀποκτενεῖν, οὓς ἔχουσι ζῶντας. ἀναχωρησάντων δὲ πάλιν ἐκ τῆς γῆς, ἀποδώσειν αὐτοῖς τοὺς ἄνδρας. Θηβαῖοι μὲν ταῦτα λέγουσι, καὶ ἐπομόσαι φασὶν αὐτούς. Πλαταιῆς δ' οὐχ ὁμολογοῦσι τοὺς ἄνδρας εὐθὺς ὑποσχέσθαι ἀποδώσειν, ἀλλὰ λόγων πρῶτον γενομένων ἤν τι ξυμβαίνωσι, καὶ ἐπομόσαι οὔ φασιν. ἐκ δ' οὖν τῆς γῆς ἀνεχώρησαν οἱ Θηβαῖοι, οὐδὲν ἀδικήσαντες. οἱ δὲ Πλαταιῆς, ἐπειδὴ τὰ ἐκ τῆς χώρας κατὰ τάχος ἐσεκομίσαντο, ἀπέκτειναν τοὺς ἄνδρας εὐθύς. ἦσαν δὲ ὀγδοήκοντα, καὶ ἑκατὸν οἱ ληφθέντες. καὶ Εὐρύμαχος εἷς αὐτῶν ἦν, πρὸς ὃν ἔπραξαν οἱ προδιδόντες. τοῦτο δὲ ποιήσαντες, ἔς τε τὰς Ἀθήνας ἄγγελον ἔπεμπον, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς Θηβαίοις, τά τ' ἐν τῇ πόλει καθίσταντο πρὸς τὰ παρόντα ᾗ ἐδόκει αὐτοῖς. τοῖς δ' Ἀθηναίοις ἠγγέλθη εὐθὺς τὰ περὶ τῶν Πλαταιῶν γεγενημένα. καὶ Βοιωτῶν τε παραχρῆμα ξυνέλαβον, ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀττικῇ. καὶ ἐς τὴν Πλάταιαν ἔπεμψαν κήρυκα, κελεύοντες αὐτοῖς εἰπεῖν μηδὲν νεώτερον ποιεῖν περὶ τῶν ἀνδρῶν, οὓς ἔχουσι Θηβαίων, πρὶν ἄν τι καὶ αὐτοὶ βουλεύσωσι περὶ αὐτῶν. οὐ γὰρ ἠγγέλθη αὐτοῖς ὅτι τεθνηκότες εἶεν. ἅμα γὰρ τῇ ἐσόδῳ γιγνομένῃ τῶν Θηβαίων, ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐξῄει. ὁ δὲ δεύτερος, ἄρτι νενικημένων τε καὶ ξυνειλημμένων, καὶ τῶν ὕστερον οὐδὲν ᾔδεσαν. οὕτω δὴ οὐκ εἰδότες οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπέστελλον. ὁ δὲ κῆρυξ ἀφικόμενος, ηὗρε τοὺς ἄνδρας διεφθαρμένους. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύσαντες ἐς Πλάταιαν, σῖτόν τε ἐσήγαγον, καὶ φρουροὺς ἐγκατέλιπον, τῶν τε ἀνθρώπων τοὺς ἀχρειοτάτους ξὺν γυναιξί, καὶ παισὶν ἐξεκόμισαν. γεγενημένου δὲ τοῦ ἐν Πλαταιαῖς ἔργου, καὶ λελυμένων λαμπρῶς τῶν σπονδῶν, οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο, ὡς πολεμήσοντες. παρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, πρεσβείας τε μέλλοντες πέμπειν παρὰ βασιλέα, καὶ ἄλλοσε ἐς τοὺς βαρβάρους εἴ ποθέν τινα ὠφελίαν ἤλπιζον ἑκάτεροι προσλήψεσθαι, πόλεις τε ξυμμαχίδας ποιούμενοι, ὅσαι ἦσαν ἐκτὸς τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως. καὶ Λακεδαιμονίοις μὲν πρὸς ταῖς αὐτοῦ ὑπαρχούσαις ἐξ Ἰταλίας, καὶ Σικελίας, τοῖς τ' ἐκείνων ἑλομένοις, ναῦς ἐπετάχθησαν ποιεῖσθαι κατὰ μέγεθος τῶν πόλεων, ὡς ἐς τὸν πάντα ἀριθμὸν, πεντακοσίων νεῶν ἐσομένων, καὶ ἀργύριον ῥητὸν ἑτοιμάζειν, τά τ' ἄλλα ἡσυχάζοντας, καὶ Ἀθηναίους δεχομένους μιᾷ νηί, ἕως ἂν

τοῦτον δέ, δηλοῦντα τὴν ἀναίρεσιν. Τά τ' ἐν τῇ πόλει. τῇ Πλαταικῇ. Καθίσταντο. τουτέστι, πρὸς πολιορκίαν ηὐτρεπίζοντο, οἰκονόμουν, ὅπερ καὶ ἐγένετο μετ' ὀλίγον. Εν τῇ Ἀττικῇ. γῇ δηλονότι. Περὶ αὐτῶν. Τῶν καταχεθέντων δηλονότι. Οὐ γὰρ ἠγγέλθη αὐτοῖς. τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι οὔπω ἦν ὁ τρίτος ἄγγελος ἐλθών. Καὶ τῶν ὕστερον οὐδὲν ᾔδεσαν. τοῦτο, καθ' ἑαυτὸ ἀναγνωσκέσθω. ἐπεὶ γὰρ τοῖς ἀνωτέρω ἀσυναφὲς δοκεῖ ἀσυντάκτως εἶναι. ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν ἀντιπτωτικῶς, ἢ πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λόγον ἐποιεῖτο. πρὸς ὃ λέγομεν, ὅτι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐστὶν ὁ λόγος. φασὶ γάρ, ὅτι αὐτοὶ στείλαντες τοὺς πρὸ τούτου δύο ἀγγέλους, οὐδὲν ἔτι τῶν συμβεβηκότων ἠπίσταντο. μέχρι οὗ παρὰ τοῦ ἔργου ἀποβαίνοντος, καὶ τὸν τρίτον ἐπέστειλαν. Ο δὲ κῆρυξ. τῶν Ἀθηναίων. Στρατεύσαντες. τὸ στρατεύσαντες, ἰδίως νῦν εἴρηται ἀντὶ τοῦ μετὰ στρατιᾶς ἀφικόμενοι. οὐ γὰρ ὡς ἔθος ἐπὶ πολέμου. τῷ αὐτῷ δὲ τρόπῳ χρώμενοι οἱ Ἀθηναῖοι, ἠμείψαντο καὶ αὐτοὶ τοὺς Πλαταιέας, καὶ ἔπεμψαν τά τε πρὸς τροφὴν συντελοῦντα, καὶ δὴ καὶ τὰ πρὸς ἀσφάλειαν. καὶ ὑπεδέξαντο τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τοὺς παῖδας μετὰ τῶν ἀχρειοτάτων ἀνθρώπων. φασὶ δὲ τοιούτους, τοὺς μὴ δυναμένους δηλονότι ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον. οἷον, τοὺς νοσοῦντας, τοὺς γέροντας. Εγκατέλιπον. ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ Πλαταιᾷ κατέλιπον. Τοὺς ἀχρειοτάτους. τοὺς ἀχρείους πρὸς πόλεμον. Λαμπρῶς τῶν σπονδῶν. φανερῶς, ἀναμφισβητήτως. τὸ ἑξῆς οὕτω. παρεσκευάζοντο πέμπειν πρεσβείας, εἴ ποθεν ἤλπιζον ἑκάτεροι ὠφελίαν προσλήψεσθαι. Πρεσβείας τε μέλλοντες πέμπειν. περὶ ἀμφοτέρων λέγει. Λακεδαιμονίων, καὶ Ἀθηναίων δηλονότι. Καὶ ἄλλοσε ἐς τοὺς βαρβάρους. οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι, πρὸς τοὺς Πέρσας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, πρὸς τοὺς Θρᾷκας. καὶ γὰρ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πρώτης λέγει, καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων. Καὶ Λακεδαιμονίοις μέν. ὅσοι μὲν ἦσαν ὑπήκοοι, ἀλλ' αὐτόνομοι. Ως ἐς τὸν πάντα ἀριθμόν. μετὰ τῶν ὧν Λακεδαιμόνιοι οὐσῶν νεῶν. Καὶ ἀργύριον, ῥητόν. ὡρισμένον. Ετοιμάζειν. ἐπὶ τάχει δηλονότι. Μιᾷ νηί. μετὰ κηρυκείου δηλονότι. Εως ἂν ταῦτα παρασκευ-

οἰκούντων. Ἵν' ἀντὶ τείχους ᾖ. ἵνα μὴ ἐν ταῖς οἰκίαις μόνοι ξυλλέγωσι. Μὴ κατὰ φῶς. ἐν τῷ φωτί. Καὶ σφίσιν ἐκ τοῦ ἴσου. ἰσοπαλὴς ἡ μάχη γένηται. Φοβερώτεροι ὄντες. φοβερώτεροι οἱ Ἀθηναῖοι. σφετέρας δέ, τῆς Πλαταιέων. Προσέβαλλόν τε εὐθύς. προσέπεσον. Ἐς χεῖρας ᾖσαν κατὰ τάχος. καθὸ ἐνόμισαν προχωρεῖν αὐτοῖς τοὺς Πλαταιεῖς. Καὶ τὰς προσβολάς. τῶν Πλαταιέων. Ἧ προσπίπτοιεν. τῇ ἦ, ἀντὶ τοῦ ὅπου.
Αὐτῶν τε προσβαλόντων. τῶν ἀνθρώπων δηλονότι. Ἄπειροι μέν. ἀδίδακτοι. Ὄντες ἐν σκότῳ. οἱ Θηβαῖοι. Ἧ χρὴ σωθῆναι. ὅπου. Τελευτῶντος τοῦ μηνός. γινόμενος ὁ πόλεμος, φθινούσης σελήνης. τοῦ κατὰ σελήνην λεγομένου.

τοίχους παρ' ἀλλήλους, ὅπως μὴ διὰ τῶν ὁδῶν φανεροὶ ὦσιν ἰόντες, ἁμάξας τε ἄνευ τῶν ὑποζυγίων ἐς τὰς ὁδοὺς καθίστασαν, ἵν' ἀντὶ τείχους ᾖ. καὶ τἆλλα ἐξήρτυον ᾗ ἕκαστον ἐφαίνετο πρὸς τὰ παρόντα ξύμφορον ἔσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν ἑτοῖμα ἦν, φυλάξαντες ἔτι νύκτα, καὶ αὐτὸ τὸ περίορθρον, ἐχώρουν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐπ' αὐτούς, ὅπως μὴ κατὰ φῶς θαρσαλεωτέροις οὖσι προσφέρωνται, καὶ σφίσιν ἐκ τοῦ ἴσου γίγνωνται, ἀλλ' ἐν νυκτὶ φοβερώτεροι ὄντες, ἥσσους ὦσι τῆς σφετέρας ἐμπειρίας, τῆς κατὰ τὴν πόλιν. προσέβαλλόν τε εὐθύς, καὶ ἐς χεῖρας ᾖσαν κατὰ τάχος. οἱ δ' ὡς ἔγνωσαν ἐξηπατημένοι, ξυνεστρέφοντό τε ἐν σφίσιν αὐτοῖς, καὶ τὰς προσβολὰς ᾗ προσπίπτοιεν ἀπεωθοῦντο. καὶ δὶς μὲν ἢ τρὶς ἀπεκρούσαντο. ἔπειτα πολλῷ θορύβῳ αὐτῶν τε προσβαλλόντων, καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ τῶν οἰκετῶν ἅμα ἀπὸ τῶν οἰκιῶν κραυγῇ τε καὶ ὀλολυγῇ χρωμένων, λίθοις τε καὶ κεράμῳ βαλλόντων, καὶ ὑετοῦ ἅμα διὰ νυκτὸς πολλοῦ ἐπιγενομένου, ἐφοβήθησαν. καὶ τραπόμενοι, ἔφευγον διὰ τῆς πόλεως, ἄπειροι μὲν ὄντες οἱ πλείους, ἐν σκότῳ καὶ πηλῷ τῶν διόδων, ᾗ χρὴ σωθῆναι. καὶ γὰρ τελευτῶντος τοῦ μηνός, τὰ γιγνόμενα ἦν. ἐμπείρους δὲ ἔχοντες τοὺς διώκοντας τοῦ μὴ ἐκφεύγειν, ὥστε διεφθείροντο οἱ πολλοί. τῶν δὲ Πλαταιῶν τις τὰς πύλας ᾗ ἐσῆλθον, καὶ αἵπερ ἦσαν μόναι ἀνεῳγμέναι, ἔκλῃσε στυρακίῳ ἀκοντίου ἀντὶ βαλάνου χρησάμενος ἐς τὸν μοχλόν, ὥστε μηδὲ ταύτῃ ἔξοδον ἔτι εἶναι. διωκόμενοι δὲ κατὰ τὴν πόλιν, οἱ μέν τινες αὐτῶν, ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναβάντες, ἔρριψαν ἐς τὸ ἔξω σφᾶς αὐτούς, καὶ διεφθάρησαν οἱ πλείους. οἱ δὲ κατὰ πύλας ἐρήμους, γυναικὸς δούσης πέλεκυν, λαθόντες, καὶ διακόψαντες τὸν μοχλόν, ἐξῆλθον οὐ πολλοί. αἴσθησις γὰρ ταχεῖα ἐπεγένετο. ἄλλοι δὲ ἄλλῃ τῆς πόλεως σποράδην ἀπώλλυντο. τὸ δὲ πλεῖστον, καὶ ὅσον μάλιστα ἦν ξυνεστραμμένον, ἐσπίπτουσιν ἐς οἴκημα μέγα, ὃ ἦν τοῦ τείχους, καὶ αἱ θύραι ἀνεῳγμέναι ἔτυχον αὐτοῦ, οἰόμενοι πύλας τὰς θύρας τοῦ οἰκήματος εἶναι, καὶ ἄντικρυς δίοδον ἐς τὸ ἔξω. ὁρῶντες δὲ αὐτοὺς οἱ Πλαταιεῖς ἀπειλημμένους, ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσιν ὥσπερ ἔχουσιν, ἐμπρήσαντες τὸ οἴκημα, εἴτε τι ἄλλο χρήσωνται. τέλος δὲ οὗτοί τε, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν Θηβαίων περιῆσαν κατὰ τὴν πόλιν πλανώμενοι, ξυνέβησαν τοῖς Πλαταιεῦσι σφᾶς τε αὐτοὺς παραδοῦναι, καὶ τὰ ὅπλα χρήσασθαι ὅ,τι ἂν βούλωνται. οἱ μὲν δὴ ἐν τῇ Πλαταίᾳ, οὕτως ἐπεπράγεσαν. οἱ δ' ἄλλοι Θηβαῖοι, οὓς ἔδει ἔτι τῆς νυκτὸς παραγενέσθαι πανστρατιᾷ, εἴ τι ἄρα μὴ προχωροίη τοῖς ἐσεληλυθόσι, τῆς ἀγγελίας ἅμα καθ' ὁδὸν αὐτοῖς ῥηθείσης περὶ τῶν γεγενημένων, ἐπεβοήθουν. ἀπέχει δὲ ἡ Πλάταια τῶν Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα. καὶ τὸ ὕδωρ τὸ γενόμενον τῆς νυκτός, ἐποίησε βραδύτερον αὐτοὺς ἐλθεῖν. ὁ γὰρ Ἀσωπὸς ποταμὸς ἐρρύη μέγας, καὶ οὐ ῥᾳδίως διαβατὸς ἦν. πορευόμενοί τε ἐν ὑετῷ, καὶ τὸν ποταμὸν μόγις διαβάντες, ὕστερον παρεγένοντο, ἤδη τῶν ἀνδρῶν τῶν μὲν διεφθαρμένων, τῶν δὲ ζώντων ἐχομένων. ὡς δ' ᾔσθοντο οἱ Θηβαῖοι τὸ γεγενημένον, ἐπεβούλευον τοῖς ἔξω τῆς πόλεως τῶν Πλαταιῶν. ἦσαν γὰρ καὶ ἄνθρωποι κατὰ τοὺς ἀγρούς, καὶ κατασκευή, οἷα ἀπροσδοκήτου κακοῦ ἐν εἰρήνῃ γενομένου. ἐβούλοντο γὰρ σφίσιν εἴ τινα λάβοιεν, ὑπάρχειν ἀντὶ τῶν ἔνδον, ἢν ἄρα τύχωσί τινες ἐζωγρημένοι. καὶ οἱ μὲν ταῦτα διενοοῦντο. οἱ δὲ Πλαταιεῖς, ἔτι διαβουλευομένων αὐτῶν, ὑποτοπήσαντες τοιοῦτόν τι ἔσεσθαι, καὶ δείσαντες περὶ τοῖς ἔξω, κήρυκα ἐξέπεμ-

τουτέστιν, ἐν συνόδῳ. Ἧ ἐσῆλθον. ὅπου. Στυρακίῳ. στύρακα λαβών τίς φασι τῶν Πλαταιῶν, ἐν τῷ μοχλῷ τῆς θύρας ἐνέβαλεν ἀντὶ βαλάνου. βάλανος δέ ἐστιν, ὃ βαλλόμενον ἐς τὸν μοχλὸν σιδήριον, ὃ καλοῦμεν μάγγανον. ὅθεν καὶ ἡ κλεὶς καλεῖται βαλανάγρα. παρὰ τὸ ἀγρεύειν τὴν βάλανον. ἀκόντως δὲ ταύτας τὰς πύλας οὕτως ἠμελῆσθαι, ὡς εἰρήνην ἀγόντων αὐτῶν, καὶ οὐδὲ οἰκότως, οὐδὲ ἐλπιζόντων ἐπιβουλήν. ἄλλοι δὲ τὸ στυράκιον, ἔλαβον τὸ ξύλον τοῦ ἀκοντίου ἀκόντως. τοῦτο μὲν γὰρ οὐκ ἐδύνατο ἐν τῷ μοχλῷ καταρυφθῆναι. εἰ δὲ ὑπερεῖχεν, αἰσχρὸν ἀσπάσθη ὑπό τινος τῶν Θηβαίων. ἄλλως. στυράκιόν ἐστιν ὁ καλούμενος σαυρωτὴρ τοῦ δόρατος. Κατὰ πύλας ἐρήμους. ἀφυλάκτους. Ταχεῖα ἐπεγένετο. τοῖς Πλαταιεῦσι. Ξυνεστραμμένον. ὁμοῦ συνηγμένον. ἀθρόον. εἰς ἓν συνηγμένον. Εἰς οἴκημα. πύργος ἦν τοῦ τείχους, ἔχων εἴσοδον ἀπὸ τῆς πόλεως εἴσοδον. οὐκέτι δὲ καὶ ἔξοδον. Οἰόμενοι πύλας. θύραι, αἱ τοῦ οἴκου. πύλαι, αἱ τοῦ τείχους. Ἄντικρυς. τὸ ἄντικρυς, ἐνταῦθα μὲν ἐξεναντίας. ἀεὶ δέ, ἀντὶ τοῦ φανεροῦ κεῖται. Ἀπειλημμένους. περιειργμένους εἴσω. ἔξω. Ἐπεπράγεσαν. ἐδυστύχησαν. ἀπὸ συνθήκης δηλονότι. Τῆς ἀγγελίας ἅμα. τὸ ἅμα πρὸς τὸ ἐπεβοήθουν. Ἐχομένων. κρατουμένων. Τὸ γεγενημένον. κατὰ τὴν πόλιν δηλονότι. Καὶ κατασκευή. πραγματικὴ ὕλη. Ὑπάρχειν.

τοσῶνδε. οὐκ ἀπὸ τοσαύτης παρασκευῆς, ἀλλὰ ἐλάσσονος. Γνώμῃ τε πλείονι ἢ τύχῃ. συνέσει. φρονήσει. ἀπὸ πλέον ἐνταῦθα τῆς ἄλλων ὁ Γοργίειος ἐλήφθη παρίσωσις. καὶ ἔστιν οὐκ ἄχαρις, διὰ τὴν ταχεῖαν ἀποκοπὴν τῶν ὀνομάτων. Ὧν οὐ χρὴ λείπεσθαι. τῶν πατέρων. Ἐπιγιγνομένοις. παισὶν ἡμῶν δηλονότι. Τῇ ἐκείνου γνώμῃ. βουλῇ. Ἔφρασεν. ἑρμήνευσεν. Ἐπὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ. ἐξ ἰσοτιμίας, καὶ οὐχὶ κελευόμενοι. Καὶ οἱ μέν. οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ἐν αὐταῖς. ταῖς αἰτίαις, καὶ διαφοραῖς. Ἀκηρύκτως μέν. ἄνευ κηρυκείου, ὡς πρὸς φίλους δῆθεν. εἰ γὰρ πρὸς ἐχθροὺς ἀπιόντες ἀσφαλείας ἕνεκεν ὁσάκις ἐβούλοντο, μετὰ κηρυκείου ἀπιέναι, οὓς ἀφόβους ἐχρῶντο, καὶ ἀσεβεῖς, κακουργεῖν.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἄρχεται δὲ ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων, καὶ τῶν ἑκατέροις ξυμμάχων, ἐν ᾧ οὔτε ἐπεμίγνυντο ἔτι ἀκηρυκτεὶ παρ' ἀλλήλους, καταστάντες τε ξυνεχῶς ἐπολέμουν· γέγραπται δὲ ἑξῆς ὡς ἕκαστα ἐγίγνετο κατὰ θέρος καὶ χειμῶνα. Τέσσαρα μὲν γὰρ καὶ δέκα ἔτη ἐνέμειναν αἱ τριακοντούτεις σπονδαί, αἳ ἐγένοντο μετ' Εὐβοίας ἅλωσιν· τῷ δὲ πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει, ἐπὶ Χρυσίδος ἐν Ἄργει τότε πεντήκοντα δυοῖν δέοντα ἔτη ἱερωμένης, καὶ Αἰνησίου ἐφόρου ἐν Σπάρτῃ, καὶ Πυθοδώρου ἔτι δύο μῆνας ἄρχοντος Ἀθηναίοις, μετὰ τὴν ἐν Ποτιδαίᾳ μάχην μηνὶ ἕκτῳ, καὶ ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ, Θηβαίων ἄνδρες ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων (ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν Βοιωταρχοῦντες, Πυθάγγελός τε ὁ Φυλείδου, καὶ Διέμπορος ὁ Ὀνητορίδου) ἐσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον ξὺν ὅπλοις ἐς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας, οὖσαν Ἀθηναίων ξυμμαχίδα. ἐπηγάγοντο δὲ, καὶ ἀνέῳξαν τὰς πύλας Πλαταιῶν ἄνδρες, Ναυκλείδης τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, βουλόμενοι ἰδίας ἕνεκα δυνάμεως ἄνδρας τε τῶν πολιτῶν τοὺς σφίσιν ὑπεναντίους διαφθεῖραι, καὶ τὴν πόλιν Θηβαίοις προσποιῆσαι. ἔπραξαν δὲ ταῦτα δι' Εὐρυμάχου τοῦ Λεοντιάδου, ἀνδρὸς Θηβαίων δυνατωτάτου. προϊδόντες γὰρ οἱ Θηβαῖοι ὅτι ἔσοιτο ὁ πόλεμος, ἐβούλοντο τὴν Πλάταιαν, αἰεὶ σφίσι διάφορον οὖσαν, ἔτι ἐν εἰρήνῃ τε καὶ τοῦ πολέμου μήπω φανεροῦ καθεστῶτος, προκαταλαβεῖν. ᾗ καὶ ῥᾷον ἔλαθον ἐσελθόντες, φυλακῆς οὐ προκαθεστηκυίας. θέμενοι δὲ ἐς τὴν ἀγορὰν τὰ ὅπλα, τοῖς μὲν ἐπαγαγομένοις οὐκ ἐπείθοντο, ὥστ' εὐθὺς ἔργου ἔχεσθαι, καὶ ἰέναι ἐς τὰς οἰκίας τῶν ἐχθρῶν· γνώμην δὲ ἐποιοῦντο, κηρύγμασί τε χρήσασθαι ἐπιτηδείοις, καὶ ἐς ξύμβασιν μᾶλλον καὶ φιλίαν τὴν πόλιν ἀγαγεῖν· καὶ ἀνεῖπεν ὁ κῆρυξ, εἴ τις βούλεται κατὰ τὰ πάτρια τῶν πάντων Βοιωτῶν ξυμμαχεῖν, τίθεσθαι παρ' αὐτοὺς τὰ ὅπλα, νομίζοντες σφίσι ῥᾳδίως τούτῳ τῷ τρόπῳ προσχωρήσειν τὴν πόλιν. οἱ δὲ Πλαταιῆς, ὡς ᾔσθοντο ἔνδον τε ὄντας τοὺς Θηβαίους, καὶ ἐξαπιναίως κατειλημμένην τὴν πόλιν, καταδείσαντες, καὶ νομίσαντες πολλῷ πλείους ἐσεληλυθέναι (οὐ γὰρ ἑώρων ἐν τῇ νυκτί), πρὸς ξύμβασιν ἐχώρησαν, καὶ τοὺς λόγους δεξάμενοι, ἡσύχαζον· ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον. πράσσοντες δέ πως ταῦτα, κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας, καὶ ἐνόμισαν ἐπιθέμενοι ῥᾳδίως κρατήσειν. τῷ γὰρ πλήθει τῶν Πλαταιῶν οὐ βουλομένῳ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι. ἐδόκει οὖν ἐπιχειρητέα εἶναι· καὶ ξυνελέγοντο διορύσσοντες τοὺς κοινοὺς

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗ. Β.

Ἐνθένδε ἤδη. ἀπὸ τῆσδε τῆς αἰτίας. Ἐν ᾧ. πολέμῳ. Ἐν ᾧ. ἐξ οὗ. ἀφ' οὗ. Ἀκηρυκτεί. ἄνευ κηρυκείας, ὡς ἐχθροί, ἄνευ κηρυκείου μᾶλλον, καὶ προκαταγγέλσεως. Παρ' ἀλλήλους. παρ' ἀλλήλοις ἐρχόμενοι, ἐπιμιξίαν εἶχον. Καταστάντες τε ξυνεχῶς. ἀρχὴν τοῦ πολέμου ποιήσαντες. Τέσσαρα μὲν γὰρ καὶ δέκα. τοῦτο πρὸς τὸ ἄρχεται δὲ ὁ πόλεμος. τὰ γὰρ ἄλλα, διὰ μέσου. Εὐβοίας ἅλωσιν. ἣν ἐν τῇ πρώτῃ λέγει. Ἐπὶ Χρυσίδος. ἡ Χρυσὶς ἱέρεια ἦν ἐν Ἄργει. ἠρίθμουν δὲ τοὺς χρόνους οἱ Ἀργεῖοι ἀπὸ τῆς ἱερείας. Ἐπὶ δύο μῆνας. τουτέστι, δέκα μῆνας. κατ' ἐνιαυτὸν γὰρ ἠλλάσσοντο. Βοιωταρχοῦντες. οἱ τῶν Βοιωτῶν ἄρχοντες. ἦσαν γὰρ οἱ πάντες ἕνδεκα.

Καὶ τὴν πόλιν Θηβαίοις προσποιῆσαι. ἵνα μὴ δημοκρατῆται. Θέμενοι δέ. ἀντὶ τοῦ, περιθέμενοι ἑαυτοῖς. Ὅμηρος. Σάκε' ὤμοισιν ἔθεντο. ἀδύνατον γὰρ τὸ μεταξὺ πολεμίων ὄντας, μὴ περικεῖσθαι τὰ ὅπλα. τοῦτο δὲ εἶπεν, ὅτι ἐν τῇ ὁδῷ τυχὸν ἐβάσταζον αὐτά. ὡς δὲ ἐς τοὺς πολεμίους ἦλθον, ἐνεδύσαντο. Τοῖς μὲν ἐπαγομένοις. τοῖς προδόταις. Ἔργου ἔχεσθαι. φόνου δηλονότι. Γνώμην δὲ ἐποιοῦντο. βουλήν. Ἐπιτηδείοις. πρὸς φιλίαν. Τὴν πόλιν ἀγαγεῖν. δηλονότι τὴν Ἀθηναίων. Κατὰ τὰ πάτρια. ἔθη δηλονότι. Ξυμμαχεῖν. τοῖς Θηβαίοις. Παρ' αὐτοὺς τὰ ὅπλα. ἀντὶ τοῦ σὺν αὐτοῖς ὁπλίζεσθαι. Σφίσι ῥᾳδίως. τοῖς Θηβαίοις. Προσχωρήσειν, προσελθεῖν. Ἐξαπιναίως. ἀπροσδοκήτως. Καὶ τοὺς λόγους δεξάμενοι. παρὰ τῶν Θηβαίων. Οὐδὲν ἐνεωτέριζον. οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι. Πράσσοντες δέ πως ταῦτα. πῶς, κατά τινα τρόπον. συντακτέον δὲ οὕτω. πράσσοντες δέ, κατενόησάν πως. Ἐπιθέμενοι. μετὰ βάρους ἐπελθόντες τοῖς Θηβαίοις. Ἀττικὴ ἡ φράσις. Τοὺς κοινοὺς τοίχους, τοὺς μεταξὺ τῶν

Νῦν δὲ τόδε τε ὑπάρχει. ὅτι ἐπιβάλλουσιν ἡμᾶς αὐτοὺς μετὰ τὴν ναυτικὴν εἶναι αὐτοῖς. Οὐδεὶς ἂν δέξαιτο. οὐδεὶς ἄν φησι θελήσει ξένος, τὴν πατρίδα φεύγειν, καὶ μετὰ τῶν ἀσθενεστέρων, τουτέστι Λακεδαιμονίων, ἀγωνίζεσθαι διὰ μισθὸν ὀλιγήμερον. τὸ δὲ τὴν πατρίδα φεύγειν, δηλοῖ ὅτι σύμμαχοι, καὶ ὑπήκοοι εἰσὶν αὐτῶν. καὶ δηλονότι ἐὰν τοῖς Λακεδαιμονίοις διὰ μείζονα μισθὸν προσχωρήσωσι, διωχθήσονται ὑπὸ τῶν ἀστῶν ἕκαστος βιαζομένων, πολιορκουμένων ὑπὸ Ἀθηναίων διὰ τὴν ἀπόστασιν τὴν ἑαυτῶν. Τήν τε ἑαυτοῦ φεύγειν. κατοικίαν. Τῆς ἥσσονος. ἥσσονες γὰρ τὰ θαλάττια οἱ Λάκωνες. Καὶ οὐκέτι ἐκ τοῦ ὁμοίου ἔσται. πλεῖον φησὶ βλαβήσονται, μέρους τῆς Πελοποννήσου δῃωθέντες, ἤπερ ὅλη ἡ Ἀττική. κατὰ πολὺ γὰρ μείζων ἡ Πελοπόννησος. Τὸ τῆς θαλάσσης κράτος. ὅπερ ἔχομεν δηλονότι. Εἰ γὰρ ἦμεν νησιῶται. δηλονότι ὑμεῖς. οὐ γὰρ ἔχουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ναῦς. χρὴ οὖν ἡγήσασθαι ἡμᾶς νησιώτας. καὶ ὡς νῆσον τὴν πόλιν οἰκεῖν, τῶν ἀγρῶν μὴ φροντίζοντας. Καὶ οἰκίας. τὰς ἐν τοῖς προαστείοις. Κρατήσαντές τε γὰρ αὖθις. εἰς τὸ μέλλον. Ἡσυχάσουσιν. οἱ Λακεδαιμόνιοι. Τήν τε ὀλόφυρσιν. χρὴ δηλονότι, δηλονότι θρῆνον, τὴν λύπην. Ἀλλὰ τῶν σωμάτων. τῶν ἀνδρῶν. Οὐ γὰρ τάδε. τὰ κτήματα. Οὐχ ὑπακούσεσθε. οὐχ ὑπείξετε. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα. αἰνίττεται Σικελίαν, καὶ Ἰταλίαν, ἧς ἐπεθύμουν κρατῆσαι. Διανοίας. ἐπιβουλάς. Ἀλλ' ἐκεῖνα μέν. τὰ τῆς Σικελίας. Οὔτε γὰρ ἐκεῖνο. τὸ περὶ Μεγαρέων ψήφισμα. τὸ ξενηλατεῖν. Ὅτι ἀνάγκη πολεμεῖν. ἡμᾶς δηλονότι. Ἔκ τε τῶν μεγίστων. κατὰ κοινοῦ τὸ εἰδέναι χρή. Ὑποστάντες Μήδους. δεξάμενοι. Καὶ οὐκ ἀπό

νῦν δὲ τόδε τε ὑπάρχει, καὶ ὅπερ κράτιστον, κυβερνήτας ἔχομεν πολίτας, καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν, πλείους, καὶ ἀμείνους, ἢ πᾶσα ἡ ἄλλη Ἑλλάς. καὶ ἐπὶ τῷ κινδύνῳ οὐδεὶς ἂν δέξαιτο τῶν ξένων τήν τε αὑτοῦ φεύγειν, καὶ μετὰ τῆς ἥσσονος ἅμα ἐλπίδος, ὀλίγων ἡμερῶν ἕνεκα μεγάλου μισθοῦ δόσεως, ἐκείνοις ξυναγωνίζεσθαι. καὶ τὰ μὲν Πελοποννησίων, ἔμοιγε τοιαῦτα καὶ παραπλήσια δοκεῖ εἶναι. τὰ δὲ ἡμέτερα, τούτων τε, ὧνπερ ἐκείνοις ἐμεμψάμην ἀπηλλάχθαι, καὶ ἄλλα οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου μεγάλα ἔχειν. ἤν τε ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν πεζῇ ἴωσιν, ἡμεῖς ἐπὶ τὴν ἐκείνων πλευσούμεθα. καὶ οὐκέτι ἐκ τοῦ ὁμοίου ἔσται Πελοποννήσου τε μέρος τι τμηθῆναι, καὶ τὴν Ἀττικὴν ἅπασαν. οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἕξουσιν ἄλλην ἀντιλαβεῖν ἀμαχεί. ἡμῖν δ' ἐστὶ γῆ πολλή, καὶ ἐν νήσοις, καὶ κατ' ἤπειρον. μέγα γὰρ τὸ τῆς θαλάσσης κράτος. σκέψασθε δέ, εἰ γὰρ ἦμεν νησιῶται, τίνες ἂν ἀληπτότεροι ἦσαν; καὶ νῦν χρὴ ὅτι ἐγγύτατα τούτου διανοηθέντας, τὴν μὲν γῆν, καὶ οἰκίας, ἀφεῖναι, τῆς δὲ θαλάσσης, καὶ πόλεως, φυλακὴν ἔχειν. καὶ Πελοποννησίοις ὑπὲρ αὐτῶν ὀργισθέντας, πολλῷ πλείοσι μὴ διαμάχεσθαι. κρατήσαντές τε γὰρ αὖθις, οὐκ ἐλάσσοσι μαχούμεθα. καὶ ἢν σφαλῶμεν, τὰ τῶν ξυμμάχων, ὅθεν ἰσχύομεν, προσαπόλλυται. οὐ γὰρ ἡσυχάσουσι, μὴ ἱκανῶν ἡμῶν ὄντων ἐπ' αὐτοὺς στρατεύειν. τήν τε ὀλόφυρσιν μὴ οἰκιῶν καὶ γῆς ποιεῖσθαι, ἀλλὰ τῶν σωμάτων. οὐ γὰρ τάδε τοὺς ἄνδρας, ἀλλ' οἱ ἄνδρες ταῦτα κτῶνται. καὶ εἰ ᾤμην πείσειν ὑμᾶς, αὐτοὺς ἂν ἐξελθόντας, ἐκέλευον αὐτὰ δῃῶσαι, καὶ δεῖξαι Πελοποννησίοις, ὅτι τούτων γε ἕνεκα οὐχ ὑπακούσεσθε. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔχω ἐς ἐλπίδα τοῦ περιέσεσθαι, ἢν ἐθέλητε, ἀρχήν τε μὴ ἐπικτᾶσθαι ἅμα πολεμοῦντες, καὶ κινδύνους αὐθαιρέτους μὴ προστίθεσθαι. μᾶλλον γὰρ πεφόβημαι τὰς οἰκείας ἡμῶν ἁμαρτίας, ἢ τὰς τῶν ἐναντίων διανοίας. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν καὶ ἐν ἄλλῳ λόγῳ ἅμα τοῖς ἔργοις δηλωθήσεται, νῦν δὲ τούτοις ἀποκρινάμενοι, ἀποπέμψωμεν. Μεγαρέας μὲν ὅτι ἐάσομεν ἀγορᾷ καὶ λιμέσι χρῆσθαι, ἢν καὶ Λακεδαιμόνιοι ξενηλασίας μὴ ποιῶσι, μήτε ἡμῶν, μήτε τῶν ἡμετέρων ξυμμάχων. οὔτε γὰρ ἐκεῖνο κωλύει ἐν ταῖς σπονδαῖς, οὔτε τόδε. τὰς δὲ πόλεις ὅτι αὐτονόμους ἀφήσομεν, εἰ καὶ αὐτονόμους ἔχοντες ἐσπεισάμεθα. καὶ ὅταν κἀκεῖνοι ταῖς ἑαυτῶν ἀποδῶσι πόλεσι, μὴ σφίσι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιτηδείως αὐτονομεῖσθαι, ἀλλ' αὐτοῖς ἑκάστοις, ὡς βούλονται. δίκας δὲ ὅτι ἐθέλομεν δοῦναι κατὰ τὰς ξυνθήκας, πολέμου δὲ οὐκ ἄρξομεν. ἀρχομένους δέ, ἀμυνούμεθα. ταῦτα γὰρ δίκαια καὶ πρέποντα ἅμα τῇδε τῇ πόλει ἀποκρίνασθαι. εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι ἀνάγκη πολεμεῖν. ἢν δὲ ἑκούσιοι μᾶλλον δεχώμεθα, ἧσσον ἐγκεισομένους τοὺς ἐναντίους ἕξομεν. ἔκ τε τῶν μεγίστων κινδύνων ὅτι καὶ πόλει καὶ ἰδιώτῃ μέγισται τιμαὶ περιγίγνονται. οἱ γοῦν πατέρες ἡμῶν ὑποστάντες Μήδους, καὶ οὐκ ἀπὸ τοσῶνδε ὁρμώμενοι, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἐκλείποντες, γνώμῃ τε πλείονι ἢ τύχῃ, καὶ τόλμῃ μείζονι ἢ δυνάμει, τόν τε βάρβαρον ἀπεώσαντο, καὶ ἐς τάδε προήγαγον αὐτά. ὧν οὐ χρὴ λείπεσθαι, ἀλλὰ τούς τε ἐχθροὺς παντὶ τρόπῳ ἀμύνεσθαι, καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις πειρᾶσθαι αὐτὰ μὴ ἐλάσσω παραδοῦναι. ὁ μὲν Περικλῆς, τοιαῦτα εἶπεν.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι νομίσαντες ἄριστα σφίσι παραινεῖν αὐτόν, ἐψηφίσαντο ἃ ἐκέλευε. καὶ τοῖς τε Λακεδαιμονίοις ἀπεκρίναντο τῇ ἐκείνου γνώμῃ, καθ' ἕκαστά τε ὡς ἔφρασε, καὶ τὸ ξύμπαν, οὐδὲν κελευόμενοι ποιήσειν, δίκῃ δὲ κατὰ τὰς ξυνθήκας ἑτοῖμοι εἶναι διαλύεσθαι περὶ τῶν ἐγκλημάτων, ἐπὶ ἴσῃ, καὶ ὁμοίᾳ. καὶ οἱ μέν, ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ οὐκέτι ὕστερον ἐπρεσβεύοντο. Αἰτίαι δὲ αὗται καὶ διαφοραὶ ἐγένοντο ἀμφοτέροις πρὸ τοῦ πολέμου, ἀρξάμεναι εὐθὺς ἀπὸ τῶν ἐν Ἐπιδάμνῳ, καὶ Κερκύρᾳ. ἐπεμίγνυντο δὲ ὅμως ἐν αὐταῖς, καὶ παρ' ἀλλήλους ἐφοίτων, ἀκηρύκτως μέν, ἀνυπόπτως δὲ οὔ. σπονδῶν γὰρ ξύγχυσις τὰ γιγνόμενα ἦν, καὶ πρόφασις τοῦ πολεμεῖν.

ποσῶνδε.

Μὴ οὐ προαναλώσειν· ἀντὶ τοῦ, μὴ προαναλώσειν τὰ χρήματα πρὸ τοῦ πολέμου δ' βέβαιον οὐκ ἔχουσιν. οἱ δ' αὐτουργοὶ τοῦ πολέμου, τὸ πιστὸν ἔχουσιν, ὅτι περιγενήσονται, διότι τοῖς κινδύνοις ὑπομένειν ἐμελέτησαν. Πολεμεῖν δέ· καθὸ μόνοις τοῖς σώμασι θαρροῦσιν. οἱ δὲ ἀθηναῖοι, πρὸς τοῖς σώμασι, καὶ τοῖς χρήμασι θαρροῦσιν. Ἀντιπαρασκευήν· ἀξιόμαχον. Μήτε βουλευτηρίῳ ἑνὶ χρώμενοι· αὐτόνομοι γὰρ πάντες. Καὶ οὐχ ὁμόφυλοι. οἱ μὲν, γὰρ δωριεῖς. οἱ δὲ, αἰολεῖς. οἱ δὲ, βοιωτοί. Χρόνιοί τε ξυνιόντες· ἐκ τοῦ πολεμεῖν τῇ ἀπουσίᾳ. Ἐν βραχεῖ μὲν μορίῳ· ἰστέον ὅτι τὴν δημοκρατίας διαβολὴν πᾶσαν ἐνταῦθα ἐλέγχει. Κωλύσονται αὐτοί· τοῦ κωλυθήσονται. Οἴεται βλάψειν· τὰ κοινὰ δηλονότι. Σχολῇ· βραδέως.

μὴ οὐ προαναλώσειν. ἄλλως τε, καὶ παρὰ δόξαν, ὅπερ εἰκὸς ὁ πόλεμος αὐτοῖς μηκύνηται. μάχῃ μὲν γὰρ μιᾷ πρὸς ἅπαντας ἕλληνας δυνατοὶ πελοποννήσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἀντισχεῖν. πολεμεῖν δὲ μὴ πρὸς ὁμοίαν ἀντιπαρασκευὴν, ἀδύνατοι, ὅταν μήτε βουλευτηρίῳ ἑνὶ χρώμενοι, παραχρῆμά τι ὀξέως ἐπιτελῶσι. πάντες τε ἰσόψηφοι ὄντες, καὶ οὐχ ὁμόφυλοι, τὸ ἐφ' ἑαυτὸν ἕκαστος σπεύδῃ, ἐξ ὧν φιλεῖ μηδὲν ἐπιτελὲς γίγνεσθαι. καὶ γὰρ οἱ μὲν, ὡς μάλιστα τιμωρήσασθαί τινα βούλονται. οἱ δὲ, ὡς ἥκιστα τὰ οἰκεῖα φθεῖραι. χρόνιοί τε ξυνιόντες, ἐν βραχεῖ μὲν μορίῳ σκοποῦσί τι τῶν κοινῶν. τῷ δὲ πλέονι, τὰ οἰκεῖα πράσσουσι. καὶ ἕκαστος οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν οἴεται βλάψειν, μέλειν δέ τινι καὶ ἄλλῳ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τι προϊδεῖν. ὥστε τῷ αὐτῷ ὑπὸ ἁπάντων ἰδίᾳ δοξάσματι λανθάνειν τὸ κοινὸν ἀθρόον φθειρόμενον. μέγιστον δὲ τῇ τῶν χρημάτων σπάνει κωλύσονται, ὅταν σχολῇ αὐτὰ ποριζόμενοι, διαμέλλωσι, τοῦ δὲ πολέμου οἱ καιροὶ οὐ μενετοί. καὶ μὴν οὐδ' ἡ ἐπιτείχισις, οὐδὲ τὸ ναυτικὸν αὐτῶν ἄξιον φοβηθῆναι. τὴν μὲν γὰρ χαλεπὸν καὶ ἐν εἰρήνῃ πόλιν ἀντίπαλον κατασκευάσασθαι. ἦ που δὴ ἐν πολεμίᾳ τε, καὶ οὐχ ἧσσον ἐκείνοις ἡμῶν ἀντεπιτετειχισμένων. φρούριον δ' εἰ ποιήσονται, τῆς μὲν γῆς βλάπτοιεν ἄν τι μέρος καταδρομαῖς, καὶ αὐτομολίαις. οὐ μέντοι ἱκανόν γε ἔσται ἐπιτειχίζειν τε, καὶ κωλύειν ἡμᾶς πλεύσαντας ἐς τὴν ἐκείνων, καὶ ᾗπερ ἰσχύομεν ταῖς ναυσὶν ἀμύνεσθαι. πλέον γὰρ ἡμεῖς ἔχομεν τοῦ κατὰ γῆν ἐκ τοῦ ναυτικοῦ ἐμπειρίας, ἢ ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ κατ' ἤπειρον ἐς τὰ ναυτικά. τὸ δὲ τῆς θαλάσσης ἐπιστήμονας γενέσθαι, οὐ ῥᾳδίως αὐτοῖς προσγενήσεται. οὐδὲ γὰρ ὑμεῖς μελετῶντες αὐτὸ, εὐθὺς ἀπὸ τῶν μηδικῶν ἐξείργασθέ πω. πῶς δὴ ἄνδρες γεωργοὶ, καὶ οὐ θαλάσσιοι, καὶ προσέτι οὐδὲ μελετῆσαι ἐασόμενοι, διὰ τὸ ὑφ' ἡμῶν πολλαῖς ναυσὶν ἀεὶ ἐφορμεῖσθαι, ἄξιον ἄν τι δρῷεν. πρὸς μὲν γὰρ ὀλίγας ναῦς ἐφορμούσας, κἂν διακινδυνεύσειαν, πλήθει τὴν ἀμαθίαν θρασύνοντες. πολλαῖς δὲ εἰργόμενοι, ἡσυχάσουσι, καὶ ἐν τῷ μὴ μελετῶντι, ἀξυνετώτεροι ἔσονται. καὶ δι' αὐτὸ, καὶ ὀκνηρότεροι. τὸ δὲ ναυτικὸν, τέχνης ἐστίν, ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ οὐκ ἐνδέχεται ὅταν τύχῃ, ἐκ παρέργου μελετᾶσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον μηδὲν ἐκείνῳ πάρεργον ἄλλο γίγνεσθαι. εἴ τε καὶ κινήσαντες τῶν ὀλυμπίασιν, ἢ δελφοῖς χρημάτων, μισθῷ μείζονι πειρῷντο ἡμῶν ὑπολαβεῖν τοὺς ξένους τῶν ναυτῶν, μὴ ὄντων μὲν ἡμῶν ἀντιπάλων, ἐσβάντων αὐτῶν τε καὶ τῶν μετοίκων, δεινὸν ἂν ἦν.

Διαμέλλωσι· βραδύνωσιν. Οὐ μενετοί· οὐ μένουσι φησὶν, ἀλλ' εἰσὶν ὀξεῖς. Οὐδ' ἡ ἐπιτείχισις· ἐπιτείχισίς ἐστι, πόλιν τινὰ ἑτέραν πλησίον ἄλλης τειχίσαι, διὰ τὸ φρουρεῖν, καὶ λυμαίνεσθαι τὴν γῆν. Τὴν μὲν γάρ· τὴν ἐπιτείχισιν. Καὶ οὐχ ἧσσον ἐκείνοις ἡμῶν· δυνατῶν ὄντων ἡμῶν ἀντεπιτειχίσαι ἐκείνοις. Καταδρομαῖς· ἐφόδοις. Καὶ αὐτομολίαις· δεχόμενοι τοὺς αὐτομόλους δούλους. Ἀπὸ τῶν μηδικῶν· ἀπὸ δηλονότι καὶ πρὸ τῶν μηδικῶν. Καὶ ἐν τῷ μὴ μελετῶντι· ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ μὴ μελετᾶν. Τέχνης ἐστίν· ἢ ἄλλο τι δ' ἅμα, ἢ πρᾶγμα. Μηδὲν ἐκείνῳ· τῷ ναυτικῷ. Μισθῷ μείζονι· τοῦτό φησιν,

ὅτι οὐ δεινὸν, εἰ λακεδαιμόνιοι μισθῷ μείζονι ἀπὸ τῶν ὀλυμπιάσιν, ἢ δελφοῖς χρημάτων πειρῷντο ὑποκλέπτειν τοὺς ἡμετέρους συμμάχους. τοὐναντίον γὰρ ἂν ἦν δεινὸν, εἰ πρὸς ἄλλοις μετὰ τῶν ἡμετέρων μετοίκων ἐσέβαλλον, μὴ ὄντων ἡμῶν ἀντιπάλων. βούλεται δὲ διὰ τούτων δεῖξαι ὅτι οἱ λακεδαιμόνιοι μεθ' ἡμῶν μὲν ἢ μετὰ τῶν ἡμετέρων συμμάχων, ἰσχυροί εἰσι, καὶ δεινοὶ ἔνθα εἰσβάλλοιεν. μόνοι δὲ αὐτοὶ μετὰ τῶν ἰδίων συμμάχων, ἀδύνατοι, μήτε ναυτικὸν ἔχοντες, μήτε πολεμικὴν ἐμπειρίαν. νῦν δὲ τούτων ἡμῶν ὄντων, ἤγουν ἀντιπάλων, οἷον, κυβερνήτας ἔχομεν πολίτας, καὶ τὴν ναυτικὴν ἐμπειρίαν. ὡς δὲ καὶ πολεμικὴν, οὐδ' ἔνι, εἰ λακεδαιμόνιοι καθ' ἡμῶν ἥκοιεν. Μὴ ὄντων μὲν ἡμῶν· τῶν λακεδαιμονίων μὴ ὄντων. Δεινὸν ἂν ἦν· εἰ ἦν αὐτοῖς φησι κατ' ἄλλων ὁ πόλεμος, μὴ καθ' ἡμῶν, οἳ καὶ πολίτας ἔχομεν κυβερνήτας, δεινὸν ἂν ἦν ἐκείνοις τὸ τοὺς λακεδαιμονίους λαβεῖν τοὺς ὑμετέρους ξυμμάχους. νῦν δὲ καθ' ἡμῶν ὄντος αὐτοῖς τοῦ πολέμου, οὐκ ἔστιν ὑμῖν τοῦτο δεινόν. τὸ δὲ ἐσβάντων αὐτῶν, καὶ τῶν μετοίκων, περὶ λακεδαιμονίων λέγει, ὅτι ἔμελλον δεινοὶ εἶναι ἐκείνοις, εἰσβαίνοντες κατ' αὐτῶν μετὰ τῶν ἡμετέρων μετοίκων, οὓς ὑποκλέπτουσιν ἐξ ἡμῶν. ἄλλοι δὲ οὕτω φασὶν, ὅτι δεινὸν ὑμῖν ἔμελλεν εἶναι τοῦτο, ὑποκλέπτειν τοὺς παρ' ὑμῖν ξένους τούτους, εἰ μὴ ἱκανοὶ ἦμεν ἡμεῖς, καὶ οἱ μέτοικοι ἐλθεῖν κατ' αὐτῶν, καὶ ἐκτὸς τῶν ξένων. νῦν δὲ οὐκ ἔστιν ὑμῖν τοῦτο δεινὸν, ἐπειδὴ ἱκανοί ἐσμεν καὶ χωρὶς τῶν ξένων, ἐλθεῖν κατ' αὐτῶν μετὰ τῶν μετοίκων ἡμῶν. τουτέστιν, ἰώνων.

Ὡς μὴ ἐμπόδιον ᾖ. τὸ ψήφισμα. τὸ ψήφισμά φησιν οὐ τὸ Μεγαρέων, ἀλλὰ δὴ μὴ εἶναι αὐτονόμους τοὺς Ἕλληνας. Οὐ τῇ αὐτῇ ὀργῇ. ὀργῇ, διανοίᾳ. προθυμίᾳ. σκοπῷ. Καὶ ἐν τῷ ἔργῳ. πρὸς τὰ συμβαίνοντα. Τρεπομένους, μεταβαλλομένους. Καὶ τοὺς ἀναπειθομένους. τῶν Πελοποννησίων. πεῖσι, πειθομένους. Τοῖς κοινῇ δόξασι. κοινῇ δόξασι μὴ βοηθεῖν, καὶ μὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀπολύσωσι τὸν πόλεμον, μὴ δὲ τὸν συμβουλεύσαντα αἰτιᾶσθαι. Ἢ μηδὲ κατορθοῦντας. ἀντὶ τοῦ, ἢ μὴ δὲ κατορθούντων. ἀττικῶς γάρ ἐστι. Τὰς ξυμφοράς, τὰς ἀποβάσεις. Ἀμαθῶς, ἐσφαλμένως. Λακεδαιμόνιοι δέ. ὅτι ἐκώλυον τὸ τεῖχος γενέσθαι. Εἰρημένου γάρ. ὑπεσχημένου ὄντος πράγματος ἐν ταῖς σπονδαῖς τῶν τριακοντούτεσι.

ὡς μὴ ἐμπόδιον εἶναι τὸ ψήφισμα εἰρήνης, ἀλλὰ καθελεῖν. καὶ παρελθὼν Περικλῆς ὁ Ξανθίππου, ἀνὴρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πρῶτος Ἀθηναίων λέγειν τε, καὶ πράσσειν δυνατώτατος, παρῄνει τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

Τῆς μὲν γνώμης ὦ Ἀθηναῖοι, ἀεὶ τῆς αὐτῆς ἔχομαι, μὴ εἴκειν Πελοποννησίοις. καίπερ εἰδὼς τοὺς ἀνθρώπους οὐ τῇ αὐτῇ ὀργῇ ἀναπειθομένους τε πολεμεῖν, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ πράσσοντας, πρὸς δὲ τὰς ξυμφορὰς καὶ τὰς γνώμας τρεπομένους. ὁρῶ δὲ καὶ νῦν ὁμοῖα καὶ παραπλήσια ξυμβουλευτέα μοι ὄντα, καὶ τοὺς ἀναπειθομένους ὑμῶν δικαιῶ τοῖς κοινῇ δόξασιν, ἢν ἄρα τι καὶ σφαλλώμεθα, βοηθεῖν, ἢ μηδὲ κατορθοῦντας τῆς ξυνέσεως μεταποιεῖσθαι. ἐνδέχεται γὰρ τὰς ξυμφορὰς τῶν πραγμάτων οὐχ ἧσσον ἀμαθῶς χωρῆσαι, ἢ καὶ τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου. δι' ὅπερ καὶ τὴν τύχην ὅσα ἂν παραλόγως ξυμβῇ, εἰώθαμεν αἰτιᾶσθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρότερόν τε δῆλοι ἦσαν ἐπιβουλεύοντες ἡμῖν, καὶ νῦν οὐχ ἥκιστα. εἰρημένον γὰρ δίκας μὲν τῶν διαφόρων ἀλλήλοις διδόναι, καὶ δέχεσθαι, ἔχειν δὲ ἑκατέρους, ἃ ἔχομεν, οὔτε αὐτοὶ δίκας πω ᾔτησαν, οὔτε ἡμῶν διδόντων δέχονται. βούλονται δὲ πολέμῳ μᾶλλον, ἢ λόγοις τὰ ἐγκλήματα διαλύεσθαι. καὶ ἐπιτάσσοντες ἤδη καὶ οὐκέτι αἰτιώμενοι, πάρεισι. Ποτιδαίας τε γὰρ ἀπανίστασθαι κελεύουσι, καὶ Αἴγιναν αὐτόνομον ἀφιέναι, καὶ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα καθαιρεῖν. οἱ δὲ τελευταῖοι οἵδε ἥκοντες, καὶ τοὺς Ἕλληνας προαγορεύουσιν αὐτονόμους ἀφιέναι. ὑμῶν δὲ μηδεὶς νομίσῃ περὶ βραχέος ἂν πολεμεῖν, εἰ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα μὴ καθέλοιμεν, ὅπερ μάλιστα προὔχονται, εἰ καθαιρεθείη, μὴ ἂν γίγνεσθαι τὸν πόλεμον. μηδ' ἐν ὑμῖν αὐτοῖς αἰτίαν ὑπολίπησθε, ὡς διὰ μικρὸν ἐπολεμήσατε. τὸ γὰρ βραχὺ τοῦτο, πᾶσαν ὑμῶν ἔχει τὴν βεβαίωσιν, καὶ πεῖραν τῆς γνώμης. οἷς, εἰ ξυγχωρήσετε, καὶ ἄλλο τι μεῖζον εὐθὺς ἐπιταχθήσεσθε, ὡς φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσαντες. ἀπισχυρισάμενοι δὲ, σαφὲς ἂν καταστήσετε αὐτοῖς, ἀπὸ τοῦ ἴσου ὑμῖν μᾶλλον προσφέρεσθαι. αὐτόθεν δὴ διανοήθητε, ἢ ὑπακούειν πρίν τι βλαβῆναι, ἢ εἰ πολεμήσομεν, ὥσπερ ἔμοιγε ἄμεινον δοκεῖ εἶναι, καὶ ἐπὶ μεγάλῃ καὶ ἐπὶ βραχείᾳ ὁμοίως προφάσει μὴ εἴξοντες, μηδὲ ξὺν φόβῳ ἕξοντες ἃ κεκτήμεθα. τὴν γὰρ αὐτὴν δύναται δούλωσιν ἥ τε μεγίστη καὶ ἐλαχίστη δικαίωσις ἀπὸ τῶν ὁμοίων, πρὸ δίκης τοῖς πέλας ἐπιτασσομένη. τὰ δὲ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἑκατέροις ὑπαρχόντων, ὡς οὐκ ἀσθενέστερα ἕξομεν, γνῶτε καθ' ἕκαστον ἀκούοντες. αὐτουργοί τε γάρ εἰσι Πελοποννήσιοι. καὶ οὔτε ἰδίᾳ, οὔτε ἐν κοινῷ χρήματά ἐστιν αὐτοῖς. ἔπειτα, χρονίων πολέμων, καὶ διαποντίων, ἄπειροι, διὰ τὸ βραχέως αὐτοὶ ἐπ' ἀλλήλους ὑπὸ πενίας ἐπιφέρειν. καὶ οἱ τοιοῦτοι, οὔτε ναῦς πληροῦντες, οὔτε πεζὰς στρατιὰς πολλάκις ἐκπέμπειν δύνανται, ἀπὸ τῶν ἰδίων τε ἅμα ἀπόντες, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν δαπανῶντες, καὶ προσέτι καὶ θαλάσσης εἰργόμενοι. αἱ δὲ περιουσίαι τοὺς πολέμους μᾶλλον, ἢ αἱ βίαιοι ἐσφοραὶ ἀνέχουσι. σώμασί τε ἑτοιμότεροι οἱ αὐτουργοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἢ χρήμασι πολεμεῖν. τὸ μὲν, πιστὸν ἔχοντες ἐκ τῶν κινδύνων, κἂν περιγενέσθαι, τὸ δὲ, οὐ βέβαιον,

Διαφόρων. τῶν ὑποθέσεων, ἐξ ὧν διάφορα φρονοῦμεν. Δέχονται. λύειν τὰ διάφορα τῶν δίκαις. Ἢ λόγοις. διαδικασίαις. Καθαιρεῖν, ἀκυροῦν. Προὔχονται. προβάλλονται. Αἰτίαν ὑπολείπησθε. αἴτιοί του, αἰτιάσησθε. Τὸ γὰρ βραχύ. ἔστι φοβούμεθα τοὺς Λακεδαιμονίους, ἔστι καὶ μὴ τοῦτο, πᾶσαν. δ' καθελεῖν τὸ Μεγαρέων ψήφισμα. Οἷς εἰ ξυγχωρήσετε. τοῖς Λακεδαιμονίοις. Ἀπισχυρισάμενοι δέ. ἰσχυρῶς ἀπαγορεύσαντες. Προσφέρεσθαι. ὁμιλεῖν. Διανοήθητε. ταύτην, ὅσα ἂν κελευόμεθα. Πρίν τι βλαβῆναι. ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος. Καὶ ἐπὶ μεγάλῃ. κατὰ κοινοῦ τὸ, διανοίᾳ. Μηδὲ ξὺν φόβῳ. ἐὰν γὰρ ὑπακούσωμεν αὐτοῖς φασὶν, ἐν τούτῳ λοιπὸν καὶ περὶ τῶν ἄλλων δεδοίκαμεν. Δικαίωσις. κέλευσις. πρόσταξις. τὸ δικαιοῦν διὰ μικρὰν πρόφασιν μὴ δέχεσθαι πόλεμον. Οὐκ ἀσθενέστερα ἕξομεν. οὐκ ἀσθενεστέρως διακεισόμεθα. Αὐτουργοί τε γάρ εἰσι. δι' ἑαυτῶν τὴν γῆν ἐργαζόμενοι. οὐ διὰ δούλων. Ἄπειροι. ἀδίδακτοι. Οὔτε ναῦς πληροῦντες. αἱ δὲ δῆλον ὅτι. τῶν αὐτῶν δαπανῶντες. ἐξ ὧν ἔχουσιν. Εἰργόμενοι. θαλασσοκράτορες γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι. Αἱ δὲ περιουσίαι. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι ἀπὸ πενίας, βιαίως ἂν ἐσφέροιεν. Ἀνέχουσι. βαστάζουσιν, αὔξουσι. Τὸ μὲν. τὸ τῶν σωμάτων, ὡς σώζοντες αὐτὰ ἐκ τῶν πολέμων. δεῖ δὲ ὑποστίξαι εἰς τὸ μὲν πιστόν. βέβαιον. τὸ δὲ τῶν χρημάτων οὐκ ἔστι φησὶ βέβαιον, ὅπως μὴ δαπανηθῇ.

Ὃ ἐπέσχε. ἑαυτὸν ἐδήλου ὅτι. Καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῆς χώρας. τῶν ἐθῶν. Παρ' αὐτῷ. τῷ πέρσῃ. Καὶ ὅσος οὐδείς πω Ἑλλήνων. ἱστιαῖος, καὶ ἱππίας, καὶ δημάρατος, καὶ ἄλλοι. Καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ. ἔθνους δηλονότι. Ὑπετίθει αὐτῷ. ὑπέβαλε τῷ πέρσῃ. Διδούς, ἀντὶ τοῦ διδόναι. Ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς. ἐγκώμιον Θεμιστοκλέους. Φύσεως ἰσχύν. τῆς κοινῆς τῶν ἀνθρώπων, ὅσον δύναται. Τι ἐς αὐτὸ μᾶλλον. εἰς τὴν ἰσχὺν τῆς φύσεως. Θαυμάσαι, ἀντὶ θαυμαστὸς εἶναι ἄνευ μαθήσεως τὴν ξύνεσιν. Οἰκείᾳ. φυσικῇ. Καὶ οὔτε προμαθών, οὔτε ἀπὸ προμαθήσεως ἀγαγὼν εἰς αὐτὴν. ἤτοι τὴν ἰσχὺν τῆς φύσεως. Τῶν τε παραχρῆμα. τῶν ἤδη παρόντων.

ὃ ἐπέσχε, τῆς τε περσίδος γλώσσης ὅσα ἐδύνατο κατανοήσας, καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῆς χώρας. ἀφικόμενος δὲ μετὰ τὸν ἐνιαυτόν, γίγνεται παρ' αὐτῷ μέγας, καὶ ὅσος οὐδείς πω Ἑλλήνων, διά τε τὴν προϋπάρχουσαν ἀξίωσιν, καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐλπίδα, ἣν ὑπετίθει αὐτῷ δουλώσειν. μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ πεῖραν διδούς, ξυνετὸς φαίνεσθαι. Ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας, καὶ διαφερόντως τι ἐς αὐτὸ μᾶλλον ἑτέρου ἄξιος θαυμάσαι. οἰκείᾳ γὰρ ξυνέσει, καὶ οὔτε προμαθὼν ἐς αὐτὴν οὐδέν, οὔτ' ἐπιμαθών, τῶν τε παραχρῆμα δι' ἐλαχίστης βουλῆς κράτιστος γνώμων, καὶ τῶν μελλόντων ἐπὶ πλεῖστον τοῦ γενησομένου ἄριστος εἰκαστής. καὶ ἃ μὲν μετὰ χεῖρας ἔχοι, καὶ ἐξηγήσασθαι οἷός τε. ὧν δὲ ἄπειρος εἴη, κρῖναι ἱκανῶς οὐκ ἀπήλλακτο. τό, τε ἄμεινον ἢ χεῖρον ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔτι προεώρα μάλιστα, καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν, φύσεως μὲν δυνάμει, μελέτης δὲ βραχύτητι, κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχεδιάζειν τὰ δέοντα ἐγένετο. νοσήσας δέ, τελευτᾷ τὸν βίον. λέγουσι δέ τινες καὶ ἑκούσιον φαρμάκῳ ἀποθανεῖν αὐτόν, ἀδύνατον νομίσαντα εἶναι ἐπιτελέσαι βασιλεῖ, ἃ ὑπέσχετο. μνημεῖον μὲν οὖν αὐτοῦ ἐν Μαγνησίᾳ ἐστὶ τῇ Ἀσιανῇ ἐν τῇ ἀγορᾷ. ταύτης γὰρ ἦρχε τῆς χώρας, δόντος βασιλέως αὐτῷ, Μαγνησίαν μὲν ἄρτον, ἣ προσέφερε πεντήκοντα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ. Λάμψακον δὲ οἶνον. ἐδόκει γὰρ πολυοινότατον τῶν τότε εἶναι. Μυοῦντα δὲ ὄψον. τὰ δὲ ὀστᾶ φασι κομισθῆναι αὐτοῦ οἱ προσήκοντες οἴκαδε, κελεύσαντος ἐκείνου, καὶ τεθῆναι κρύφα Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἀττικῇ. οὐ γὰρ ἐξῆν θάπτειν, ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ φεύγοντος. τὰ μὲν κατὰ Παυσανίαν τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Θεμιστοκλέα τὸν Ἀθηναῖον, λαμπροτάτους γενομένους τῶν καθ' ἑαυτοὺς Ἑλλήνων, οὕτως ἐτελεύτησε. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης πρεσβείας τοιαῦτα ἐπέταξάν τε, καὶ ἀντεκελεύσθησαν περὶ τῶν ἐναγῶν τῆς ἐλάσεως. ὕστερον δὲ φοιτῶντες παρ' Ἀθηναίους, Ποτιδαίας τε ἀπανίστασθαι ἐκέλευον, καὶ Αἴγιναν αὐτόνομον ἀφιέναι. καὶ μάλιστά γε πάντων καὶ ἐνδηλότατα προύλεγον τὸ περὶ Μεγαρέων ψήφισμα καθελοῦσι, μὴ ἂν γίγνεσθαι πόλεμον, ἐν ᾧ εἴρητο αὐτοὺς μὴ χρῆσθαι τοῖς λιμέσι τοῖς ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ, μηδὲ τῇ Ἀττικῇ ἀγορᾷ. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι οὔτε τἆλλα ὑπήκουον, οὔτε τὸ ψήφισμα καθῄρουν, ἐπικαλοῦντες ἐπεργασίαν Μεγαρεῦσι τῆς γῆς τῆς ἱερᾶς, καὶ τῆς ἀορίστου, καὶ ἀνδραπόδων ὑποδοχὴν τῶν ἀφισταμένων. τέλος δὲ ἀφικομένων τῶν τελευταίων πρέσβεων ἐκ Λακεδαίμονος, Ῥαμφίου τε καὶ Μελησίππου, καὶ Ἀγησάνδρου, καὶ λεγόντων ἄλλο μὲν οὐδὲν ὧν πρότερον εἰώθεσαν, αὐτὰ δὲ τάδε, ὅτι Λακεδαιμόνιοι βούλονται τὴν εἰρήνην εἶναι, εἴη δ' ἄν, εἰ τοὺς Ἕλληνας αὐτονόμους ἀφεῖτε, ποιήσαντες ἐκκλησίαν οἱ Ἀθηναῖοι γνώμας σφίσιν αὐτοῖς προυτίθεσαν. καὶ ἐδόκει ἅπαξ περὶ ἁπάντων βουλευσαμένους ἀποκρίνασθαι, καὶ παριόντες ἄλλοι τε πολλοὶ ἔλεγον ἐπ' ἀμφότερα γιγνόμενοι ταῖς γνώμαις, καὶ ὡς χρὴ πολεμεῖν, καὶ

Γνώμων, κριτής. Ἐπὶ πλεῖστον. καλῶς τὸ ἐπὶ πλεῖστον. θεοῦ γὰρ μόνου δὲ πάντα εἰδέναι. Οἷός τε. ἦν δηλονότι. Ὧν δ' ἄπειρος. ὧν δ' ἄπειρος εἴη, οὐκ ἀπήλλακτο κρῖναι ἱκανῶς. δύναται, καὶ ἐν τούτοις τοῦ ἀγνοεῖν ἐστι οὐδ' ἡμάρτανε τῆς κρίσεως, ὡς ἐδήλωσε καὶ ἐπὶ τῶν τῆς κτίσεως, καὶ ἐπὶ τῆς Σαλαμῖνος, καὶ ἀλλαχοῦ. Τό, τε ἄμεινον, ἢ χεῖρον. τὸ συνοῖσον, ἢ δ' ἐλαττωτικόν. Προεώρα μάλιστα. τῶν ἄλλων δηλονότι. Αὐτοσχεδιάζειν. ἑτοίμως λέγειν. Φαρμάκῳ ἀποθανεῖν αὐτόν. αἷμα γὰρ ταύρειον πιών, ἀπέθανεν. Ἐν Μαγνησίᾳ. δύο γάρ εἰσι Μαγνησίαι, ἡ ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ Ἀσιανή. Μυοῦντα δέ. πόλις Καρίας ὁ Μυοῦς. Τὰ μὲν κατὰ Παυσανίαν. ὥσπερ ἔχει τὴν λέξιν, καὶ ἀσυμπλοκώτερον ταῦτα ἀφηγεῖται ὁ συγγραφεύς. Περὶ τῶν ἐναγῶν τῆς ἐλάσεως. καὶ ἄλλας γὰρ ἐποιήσαντο ἀπελάσεις τοὺς ἐννέα ἄρχοντας.

Τὸ περὶ Μεγαρέων. ἢ τὸ Μεγαρέων, ἀντὶ τὸ μὴ εἶναι αὐτονόμους τοὺς Ἕλληνας. Ψήφισμα. ὃ ἔγραψε Περικλῆς. Τοῖς λιμέσι. οὐ μόνον τοῦ Πειραιῶς, ἀλλὰ παντὸς λιμένος, ὧν εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι. Τἆλλα ὑπήκουον. τοῖς Λακεδαιμονίοις. Ἐπικαλοῦντες, ἀντὶ τοῦ ἐγκαλοῦντες. Ἐπεργασίαν. τὸ ἐπὶ τῇ τῆς ἱερᾶς. Καὶ τῆς ἀορίστου. τῆς πολλῆς. Τῆς γῆς τῆς ἱερᾶς, τὴν γῆν λέγει τὴν μεταξὺ Μεγάρων, καὶ Ἀττικῆς, ἥντινα ἀνέθεσαν ταῖς Ἐλευσινίαις θεαῖς. τὴν αὐτὴν δὲ λέγει καὶ ἀόριστον. ἀόριστος δ' ἐστίν, ἡ μὴ ἔχουσα ὅρους, μηδὲ σπειρομένη. ἡ γὰρ σπειρομένη, ὅρους ἔχει, ἅτε οὖσα μεμερισμένη, ἐν ᾗ ἐστιν ἑκάστου τὸ δίκαιον τῆς διακρίσεως. Καὶ ἀνδραπόδων ὑποδοχήν. ὡς ὅτι δούλους τοὺς ἀποφεύγοντας ἐδέχοντο. Καὶ λεγόντων ἄλλο μὲν οὐδὲν ὧν, περὶ τῆς Ποτιδαίας, καὶ τῶν ἄλλων. Γνώμας σφίσι. βουλάς. καὶ ἄλλας γὰρ ἐποιήσαντο δ' ἀπελάσει τοὺς ἐννέα ἄρχοντας. Ἅπαξ. παντελῶς.

αὐτῷ εὐεργέτης. ἐπειδὴ γὰρ οὐ συνεμάχησαν οἱ Κερκυραῖοι τῇ Ἑλλάδι κατὰ τοῦ βαρβάρου, ἀλλὰ ἐσοφίσαντο, ἔμελλον αὐτοὺς ἀνελεῖν οἱ πολεμήσαντες. ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ἐκώλυσε λέγων, ὅτι εἰ τοῦτο γένοιτο καὶ τὰς μὴ συμμαχησάσας πόλεις ἀνέλωμεν, μεῖζον πάθος ἔσται τῇ Ἑλλάδι, ἤπερ ὁ Πέρσης αὐτῆς κυριεύσας ἐπεξῆλθε, καὶ διὰ τοῦτο ἦν εὐεργέτης αὐτοῖς. Διακομίζεται, ἄγεται. Ἐς τὴν ἤπειρον τὴν καταντικρὺ τὴν Θεσπρωτίδα. Κατὰ πύστιν, φήμην. Οὐ φίλον. πέμψαντος γὰρ τοῦ Ἀδμήτου Ἀθήναζε περὶ συμμαχίας αἰτήσεως, ὁ Θεμιστοκλῆς ἀνέπεισε τὴν πόλιν μὴ δοῦναι αὐτῷ βοήθειαν. καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἦν αὐτῷ φίλος.

αὐτῶν εὐεργέτης, δεδιέναι δὲ φασκόντων τῶν Κερκυραίων ἔχειν αὐτὸν, ὥστε Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἀπεχθέσθαι, διακομίζεται ὑπ᾽ αὐτῶν ἐς τὴν ἤπειρον τὴν καταντικρύ. καὶ διωκόμενος ὑπὸ τῶν προστεταγμένων κατὰ πύστιν ᾗ χωροίη, ἀναγκάζεται κατά τι ἄπορον παρὰ Ἄδμητον τὸν Μολοσσῶν βασιλέα, ὄντα αὐτῷ οὐ φίλον, καταλῦσαι. καὶ ὁ μὲν οὐκ ἔτυχεν ἐπιδημῶν. ὁ δὲ τῆς γυναικὸς ἱκέτης γενόμενος, διδάσκεται ὑπ᾽ αὐτῆς τὸν παῖδα σφῶν λαβὼν, καθέζεσθαι ἐπὶ τὴν ἑστίαν. καὶ ἐλθόντος οὐ πολὺ ὕστερον τοῦ Ἀδμήτου, δηλοῖ τε ὅς ἐστι, καὶ οὐκ ἀξιοῖ, εἴ τι ἄρα αὐτὸς ἀντεῖπεν αὐτῷ Ἀθηναίων δεομένῳ, φεύγοντα τιμωρεῖσθαι. καὶ γὰρ ἂν ὑπ᾽ ἐκείνου πολλῷ ἀσθενεστέρου ἐν τῷ παρόντι κακῶς πάσχειν. γενναῖον δὲ εἶναι τοῖς ὁμοίοις ἀπὸ τοῦ ἴσου τιμωρεῖσθαι. καὶ ἅμα αὐτὸς μὲν ἐκείνῳ χρείας τινὸς, καὶ οὐκ ἐς τὸ σῶμα σώζεσθαι ἐναντιωθῆναι, ἐκεῖνον δ᾽ ἂν εἰ ἐκδοίη αὐτὸν, εἰπὼν ὑφ᾽ ὧν καὶ ἐφ᾽ ᾧ διώκεται, σωτηρίας ἂν τῆς ψυχῆς ἀποστερῆσαι. ὁ δὲ ἀκούσας, ἀνίστησί τε αὐτὸν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ υἱέος, ὥσπερ καὶ ἔχων αὐτὸν ἐκαθέζετο, καὶ μέγιστον ἦν ἱκέτευμα τοῦτο. καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ, τοῖς τε Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἐλθοῦσι, καὶ πολλὰ εἰποῦσιν, οὐκ ἐκδίδωσιν, ἀλλ᾽ ἀποστέλλει βουλόμενον ὡς βασιλέα πορευθῆναι ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν πεζῇ ἐς Πύδναν τὴν Ἀλεξάνδρου. ἐν ᾗ ὁλκάδος τυχὼν ἀναγομένης ἐπ᾽ Ἰωνίας, καὶ ἐπιβὰς, καταφέρεται χειμῶνι ἐς τὸ Ἀθηναίων στρατόπεδον, ὃ ἐπολιόρκει Νάξον. καὶ ἦν γὰρ ἀγνὼς τοῖς ἐν τῇ νηΐ, δείσας, φράζει τῷ ναυκλήρῳ, ὅστις ἐστὶ, καὶ δι᾽ ἃ φεύγει, καὶ εἰ μὴ σώσει αὐτὸν, ἔφη ἐρεῖν, ὅτι χρήμασι πεισθεὶς αὐτὸν ἄγει, τὴν δὲ ἀσφάλειαν εἶναι, μηδένα ἐκβῆναι ἐκ τῆς νεὼς μέχρι πλοῦς γένηται, πειθομένῳ δ᾽ αὐτῷ, χάριν ἀπομνήσεσθαι ἀξίαν. ὁ δὲ ναύκληρος ποιεῖ τε ταῦτα, καὶ ἀποσαλεύσας ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὲρ τοῦ στρατοπέδου, ὕστερον ἀφικνεῖται ἐς Ἔφεσον. καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐκεῖνόν τε ἐθεράπευσε χρημάτων δόσει. ἦλθε γὰρ αὐτῷ ὕστερον ἔκ τε Ἀθηνῶν παρὰ τῶν φίλων, καὶ ἐξ Ἄργους, ἃ ὑπεξέκειτο. καὶ μετὰ τῶν κάτω Περσῶν τινὸς πορευθεὶς ἄνω, ἐσπέμπει γράμματα ἐς βασιλέα Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου, νεωστὶ βασιλεύοντα. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ, ὅτι Θεμιστοκλῆς ἥκω παρὰ σὲ, ὃς κακὰ μὲν πλεῖστα Ἑλλήνων εἴργασμαι τὸν ὑμέτερον οἶκον, ὅσον χρόνον τὸν σὸν πατέρα ἐπιόντα ἐμοὶ ἀνάγκῃ ἠμυνόμην. πολὺ δ᾽ ἔτι πλείω ἀγαθὰ, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ μὲν ἐμοὶ, ἐκείνῳ δὲ ἐν ἐπικινδύνῳ πάλιν ἡ ἀποκομιδὴ ἐγίγνετο. καί μοι εὐεργεσία ὀφείλεται, γράψας τήν τε ἐκ Σαλαμῖνος προάγγελσιν τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ τὴν τῶν γεφυρῶν, ἣν ψευδῶς προσεποιήσατο, τότε δι᾽ αὐτὸν, οὐ διάλυσιν, καὶ νῦν ἔχων σε μεγάλα ἀγαθὰ δρᾶσαι, πάρειμι διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν σὴν φιλίαν. βούλομαι δ᾽ ἐνιαυτὸν ἐπισχὼν, αὐτός σοι περὶ ὧν ἥκω, δηλῶσαι. βασιλεὺς δὲ, ὡς λέγεται, ἐθαύμασέ τε αὐτοῦ τὴν διάνοιαν, καὶ ἐκέλευσε ποιεῖν οὕτως. ὁ δ᾽ ἐν τῷ χρόνῳ,

Καταλῦσαι. καταλῦσαι μὲν, κυρίως ἐπὶ τῶν ὀχουμένων ἀφ᾽ ἅρματος. κατάγεσθαι δὲ, ἀπὸ νεώς. Καὶ οὐκ ἀξιοῖ. οὐκ ἀξιοῖ νομίζει δεῖν τοῦ Ἀδμήτου. Εἴ τι ἄρα αὐτός. ὁ Θεμιστοκλῆς. Ἀθηναίων δεομένῳ. αὐτῷ τῷ Ἀδμήτῳ. Καὶ γὰρ ἂν ὑπ᾽ ἐκείνου. τὸ ἑξῆς ὑπ᾽ ἐκείνου τοῦ Ἀδμήτου, ὑπὸ πολλῷ ἐκείνου ἀσθενεστέρου. πᾶς γὰρ ὁ τυχὼν, τὸν δυστυχοῦντα δύναται τιμωρεῖσθαι. Καὶ ἅμα αὐτός. ὁ Θεμιστοκλῆς. Ἐκείνῳ. τῷ Ἀδμήτῳ. Χρείας τινός. χρείας τινὸς ἔξωθεν, καὶ οὐχὶ περὶ ζωῆς, καὶ θανάτου. Ἐκεῖνον δ᾽ ἄν. τὸν Ἄδμητον. Αὐτὸν εἰπών. τὸν Θεμιστοκλέα. Καὶ ἐφ᾽ ᾧ. οὗ ἕνεκα. Ἀποστερῆσαι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ οὐκ ἀξιοῖ. Ὥσπερ καὶ ἔχων αὐτὸν, ἐκαθέζετο. αὐτῷ τῷ σχήματι. Καὶ πολλὰ εἰποῦσιν, ἀντὶ τοῦ ἀπειλήσασιν. Ἐς Πύδναν. ἕως τῆς Πύδνας. Τὴν Ἀλεξάνδρου, πόλιν δηλονότι, τοῦ φιλέλληνος. Καὶ ἦν γὰρ ἀγνώς. ἄλλο δυστύχημα τοῦ Θεμιστοκλέους. Καὶ δι᾽ ἃ φεύγει. ὅτι καὶ αὐτόν φησι συνειδότα ἐπὶ προδοσίᾳ φεύγειν τὸν Θεμιστοκλέα. Ἀπομνήσεσθαι. ἀποδοῦναι μνησθέντα. Καὶ ἀποσαλεύσας. ἀποφυγὼν ἐκ τοῦ λιμένος, καὶ σάλῳ ὁμιλήσας. τουτέστι τῷ ἀλιμένῳ τόπῳ, ἔνθα σάλος γίνεται. Ὅτι Θεμιστοκλῆς ἥκω παρὰ σέ. λείπει ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ ὢν μετοχή. εἰ ἦν, Θεμιστοκλῆς ὤν, καὶ ἥκω διὸς ὤν. Πλείω ἀγαθὰ εἰργασμένα δηλονότι. Ἀσφαλεῖ μὲν ἐμοί. τὰ πράγματα ἦσαν δηλονότι. Ἐν ἐπικινδύνῳ. πράγματι δηλονότι. Ἡ ἀποκομιδή. ἡ ὑποστροφή.

Καί μοι εὐεργεσία. ἀντὶ χάρις. Δι᾽ αὐτόν. τὸν Πέρσην. Ἐθαύμασέ τε. ὅτι εἶπεν ἐπειδὴ ἴσχυσε μηχανῇ τινι σῶσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ. Τὴν διάνοιαν. τὴν γνώμην. Ὁ δ᾽ ἐν τῷ χρόνῳ. ἐσκόπει γὰρ ὅπως αὐτὸν ἐν τῷ μεταξὺ ἀνακαλέσοιντο οἱ Ἀθηναῖοι.

Καὶ παραποιησάμενος, ἀντὶ τοῦ ὁμοίαν ποιησάμενος ὁ Ἀργίλιος. Ἢ καὶ ἐκεῖνος. ἐκεῖνος ὁ Παυσανίας. Καὶ αὐτὸν ηὗρεν. ὡσανεὶ ἔλεγεν, ηὗρε τοῦτο ἀληθές, ὃ ὑπενόει γεγράφθαι. Ἀπὸ παρασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου. ἀπὸ συνθήματος τοῦ Ἀργιλίου. Διακονίαις παραβάλοιτο. ταῖς ἀγγελίαις ταῖς ἄλλαις διαβάλλοι. Παραβάλοιτο. παραβόλως κατηγορήσειεν, ἢ ὑπόπτως διακονήσειε. Προτιμηθείη δέ. ἐν εἰρωνείᾳ τὸ προτιμηθείη λέλεκται. Ἀκριβῶς. ἀληθῶς. Ἐποιοῦντο. ἔμελλον ποιήσειν. ποιῆσαι ἐβούλοντο. Λέγεται δ' αὐτόν. τὸν Παυσανίαν. Ἐφ' ᾧ ἐχώρει. οὗ χάριν. Ἄλλου δὲ ἐφόρου δηλονότι ἀφανῶς νεύσαντος, ὅστις ἦν φίλος τῷ Παυσανίᾳ.

καὶ παραποιησάμενος σφραγῖδα, ἵνα ἢν ψευσθῇ τῆς δόξης, ἢ καὶ ἐκεῖνός τι μεταγράψαι αἰτήσῃ, μὴ ἐπιγνῷ, λύει τὰς ἐπιστολάς, ἐν αἷς ὑπονοήσας τι τοιοῦτον προσεπεστάλθαι, καὶ αὑτὸν ηὗρεν ἐγγεγραμμένον κτείνειν. τότε δὴ οἱ ἔφοροι, δείξαντος αὐτοῦ τὰ γράμματα, μᾶλλον μὲν ἐπίστευσαν. αὐτήκοοι δὲ βουληθέντες ἔτι γενέσθαι αὐτοῦ Παυσανίου τι λέγοντος, ἀπὸ παρασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ Ταίναρον ἱκέτου οἰχομένου, καὶ σκηνησαμένου διπλῆν διαφράγματι καλύβην, ἐς ἣν τῶν τε ἐφόρων ἐντός τινας ἔκρυψε, καὶ Παυσανίου ὡς αὐτὸν ἐλθόντος, καὶ ἐρωτῶντος τὴν πρόφασιν τῆς ἱκετείας, ᾔσθοντο πάντα σαφῶς, αἰτιωμένου τοῦ ἀνθρώπου τά τε περὶ αὐτοῦ γραφέντα, καὶ τἆλλ' ἀποφαίνοντος καθ' ἕκαστον, ὡς οὐδὲν πώποτε αὐτὸν ἐν ταῖς πρὸς βασιλέα διακονίαις παραβάλοιτο, προτιμηθείη δ' ἐν ἴσῳ τοῖς πολλοῖς τῶν διακόνων ἀποθανεῖν· κἀκείνου αὐτά τε ταῦτα ξυνομολογοῦντος, καὶ περὶ τοῦ παρόντος οὐκ ἐῶντος ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ πίστιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ διδόντος τῆς ἀναστάσεως, καὶ ἀξιοῦντος ὡς τάχιστα πορεύεσθαι, καὶ μὴ τὰ πρασσόμενα διακωλύειν. ἀκούσαντες δὲ ἀκριβῶς, τότε μὲν ἀπῆλθον οἱ ἔφοροι. βεβαίως δὲ ἤδη εἰδότες, ἐν τῇ πόλει τὴν ξύλληψιν ἐποιοῦντο. λέγεται δ' αὐτὸν μέλλοντα ξυλληφθήσεσθαι ἐν τῇ ὁδῷ, ἑνὸς μὲν τῶν ἐφόρων τὸ πρόσωπον προσιόντος ὡς εἶδε, γνῶναι ἐφ' ᾧ ἐχώρει, ἄλλου δὲ νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου, καὶ δηλώσαντος εὐνοίᾳ, πρὸς τὸ ἱερὸν τῆς Χαλκιοίκου χωρῆσαι δρόμῳ, καὶ προκαταφυγεῖν. ἦν δ' ἐγγὺς τὸ τέμενος, καὶ ἐς οἴκημα οὐ μέγα, ὃ ἦν τοῦ ἱεροῦ, ἐσελθών, ἵνα μὴ ὑπαίθριος ταλαιπωροίη, ἡσύχαζεν. οἱ δὲ τὸ παραυτίκα μὲν ὑστέρησαν τῇ διώξει. μετὰ δὲ τοῦτο, τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφεῖλον, καὶ τὰς θύρας ἔνδον ὄντα τηρήσαντες αὐτόν, καὶ ἀπολαβόντες εἴσω, ἀπῳκοδόμησαν. προσκαθεζόμενοί τε, ἐξεπολιόρκησαν λιμῷ. καὶ μέλλοντος αὐτοῦ ἀποψύχειν, ὥσπερ εἶχεν ἐν τῷ οἰκήματι, αἰσθόμενοι, ἐξάγουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἔτι ἔμπνουν ὄντα. καὶ ἐξαχθεὶς, ἀπέθανε παραχρῆμα. καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν Καιάδαν, οὗπερ τοὺς κακούργους ἐμβάλλειν εἰώθεσαν. ἔπειτα ἔδοξε πλησίον που κατορύξαι. ὁ δὲ θεὸς ὁ ἐν Δελφοῖς, τόν τε τάφον ὕστερον ἔχρησε τοῖς Λακεδαιμονίοις μετενεγκεῖν οὗπερ ἀπέθανε, καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ προτεμενίσματι, ὃ γραφῇ στῆλαι δηλοῦσι, καὶ ὡς ἄγος αὐτοῖς ὂν τὸ πεπραγμένον, δύο σώματα ἀνθ' ἑνὸς τῇ Χαλκιοίκῳ ἀποδοῦναι. οἱ δὲ ποιησάμενοι χαλκοῦς ἀνδριάντας δύο, ὡς ἀντὶ Παυσανίου ἀνέθεσαν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ὡς καὶ τοῦ θεοῦ ἄγος κρίναντος, ἀντεπέταξαν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐλαύνειν αὐτό. τοῦ δὲ μηδισμοῦ τοῦ Παυσανίου Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις πέμψαντες παρὰ τοὺς Ἀθηναίους, ξυνεπῃτιῶντο καὶ τὸν Θεμιστοκλέα, ὡς ηὕρισκον ἐκ τῶν περὶ Παυσανίαν ἐλέγχων. ἠξίουν τε τοῖς αὐτοῖς κολάζεσθαι αὐτόν. οἱ δὲ πεισθέντες (ἔτυχε γὰρ ὠστρακισμένος, καὶ ἔχων δίαιταν μὲν ἐν Ἄργει, ἐπιφοιτῶν δὲ καὶ ἐς τὴν ἄλλην Πελοπόννησον) πέμπουσι μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἑτοίμων ὄντων ξυνδιώκειν ἄνδρας, οἷς εἴρητο ἄγειν ὅπου ἂν περιτύχωσιν. ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς προαισθόμενος, φεύγει ἐκ Πελοποννήσου ἐς Κέρκυραν, ὢν

Χωρῆσαι δρόμῳ. λέγεται τὸν Παυσανίαν. Καὶ ἐς οἴκημα οὐ μέγα. φασὶ γὰρ ὅτι ἡνίκα ἔφραξαν κατ' αὐτοῦ τὸ οἴκημα, ἡ μήτηρ αὐτοῦ Ἀλκιθέα, πρώτη λίθον ἐπέθηκε. πιστοῦνται γὰρ αἱ Λακωνικαὶ γυναῖκες. τεκμήριον δὲ τούτου, τὸ μισοτυράννους εἶναι τὰς Λακαίνας. Τὸ παραυτίκα μέν. ἤγουν, κατὰ τὸ ἐνεστώς. Ὑστέρησαν. ἐβράδυναν, ἵνα δῆθεν μὴ ἀσεβήσωσιν. ἑτέρῳ δὲ τρόπῳ ἠσέβησαν, ἐν ἱερῷ αὐτὸν πολιορκήσαντες. Ἔνδον ὄντα τηρήσαντες. δέχεται γὰρ εἰς δ' ἱερὸν πολλάκις. Καὶ ἀπολαβόντες εἴσω. μονώσαντες περιείρξαντες. Ἀπῳκοδόμησαν. τειχίσαντες τὰς θύρας, ἀπέφραξαν. Ἐμέλλησαν. ἐς δύο ἔτιμον. Ἐς τὸν Καιάδαν. ἐμβαλεῖν δηλονότι. τόπος ὁ Καιάδας ὀρωρυγμένος ἐν Λακωνικῇ, ὅπου τοὺς κακούργους εἰώθασι ῥιπτεῖν. Πλησίον που. τοῦ Καιάδου. Ὁ ἐν Δελφοῖς. ὁ Ἀπόλλων. Τόν τε τάφον. τὸ σῶμα. Ἐν τῷ προτεμενίσματι. ἐν τῷ προπυλαίῳ. Δύο σώματα. τουτέστι, δύο ἐφόρους ἀποθανεῖν ἀντ' αὐτοῦ. οἱ δέ, ἐσοφίσαντο τοὺς ἀνδριάντας. ἄλλως ἀνθ' ἑνὸς σώματος τοῦ Παυσανίου, δύο στήλας τοῦ Παυσανίου ἀνέθηκαν. Τοῦ δὲ μηδισμοῦ τοῦ Παυσανίου. παρέκβασις, δηλονότι ἀκόλουθον εἶναι ταῦτα τῷ κατὰ Παυσανίαν. οὐδὲν γὰρ ταῦτα πρὸς τὸ ἄγος συμβάλλεται. Ἔτυχε γὰρ ὠστρακισμένος. διὰ τὸ φρόνημα, ὃ εἶχεν ὁ Θεμιστοκλῆς περὶ τῆς Σαλαμῖνος ἐξωστρακίσθη ὑπὸ Ἀθηναίων, ἵνα τὸ φρόνημα αὐτοῦ καθέλωσιν. Οἷς εἴρητο. ἐπετέτακτο.

Πράσσων τι, τὰ συμφέροντα ἑαυτῷ. Ἐσηγγέλλετο, ἐμηνύετο. Τὴν μονήν, τὴν ἀργίαν. Ἐπέσχον. ἑαυτοῖς δηλονότι. Καὶ σκυτάλην. αἰτία τοῦ ἀσφαλοῦς λακωνική. ἦν δὲ σκυτάλη, ξύλον στρογγύλον ἐξεσμένον, ἐπιμηκές. δύο δὲ παρὰ Λακεδαιμονίοις ὑπῆρχον σκυτάλαι. καὶ τὴν μὲν μίαν, κατεῖχον οἱ ἔφοροι τῶν Λακεδαιμονίων. τὴν δὲ ἑτέραν, τῷ ἐκπεμπομένῳ τῶν στρατηγῶν παρεῖχον. καὶ ὅτε τι ἐβούλοντο ἐπιστεῖλαί τι αὐτῷ, φοροῦντες ἱμάντα λευκόν, περιεῖλουν τὴν σκυτάλην, καὶ ἐπὶ τοῦ ἱμάντος ἔγραφον, καὶ ἀνειλίττοντες, παρεῖχον τὸν ἱμάντα τῷ ἀποφέροντι. τοῦτο δὲ ἐποίουν, ἵνα μὴ μάθωσιν οἱ ἀποφέροντες τὰ ἐν τῷ ἱμάντι γεγραμμένα. ὁ δὲ στρατηγός, λαβὼν τὸν ἱμάντα, τῇ ἑαυτοῦ σκυτάλῃ περιείλιττε. καὶ ἐγίνωσκε τὴν τῶν γραμμάτων περιοχήν. ἄδηλον δέ τις εἴποι, καὶ πῶς εἶχεν ὁ Παυσανίας σκυτάλην, λάθρα τῆς πόλεως ἐξελθών. ῥητέον ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης στρατηγίας εἶχε τὴν σκυτάλην. Μὴ λείπεσθαι. τὸν Παυσανίαν δηλονότι. Αὐτῷ. τῷ Παυσανίᾳ. Τὴν παραβολήν. τὴν κατηγορίαν τὸν κίνδυνον. δ' ἠγριωμένος ὑπ' αὐτοῦ παραβόλου. Τὸν βασιλέα δρᾶσαι τοῦτο. τὸ κακὸν δηλονότι. καὶ μὴ οὐκ ὂν βασιλεύς, ἀλλ' ἐπίτροπος. Ἔπειτα διαπραξάμενος. χρήμασι δηλονότι, καὶ λόγοις διαπραξάμενος. ἤτοι διακρουσάμενος τὴν κατηγορίαν.

πράσσων τι ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἐς τοὺς βαρβάρους, καὶ οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τὴν μονὴν ποιούμενος, οὕτω δὴ οὐκέτι ἐπέσχον, ἀλλὰ πέμψαντες κήρυκα οἱ ἔφοροι, καὶ σκυτάλην, εἶπον τοῦ κήρυκος μὴ λείπεσθαι. εἰ δὲ μή, πόλεμον αὐτῷ σπαρτιάτας προαγορεύειν. ὁ δέ, βουλόμενος ὡς ἥκιστα ὕποπτος εἶναι, καὶ πιστεύων χρήμασι διαλύσειν τὴν διαβολήν, ἀνεχώρει τὸ δεύτερον ἐς σπάρτην. καὶ ἐς μὲν τὴν εἱρκτὴν ἐσπίπτει τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἐφόρων. ἔξεστι δὲ τοῖς ἐφόροις τὸν βασιλέα δρᾶσαι τοῦτο. ἔπειτα διαπραξάμενος, ὕστερον ἐξῆλθε, καὶ καθίστησιν ἑαυτὸν ἐς κρίσιν τοῖς βουλομένοις περὶ αὐτῶν ἐλέγχειν. καὶ φανερὸν μὲν εἶχον οὐδὲν οἱ σπαρτιᾶται σημεῖον, οὔτε οἱ ἐχθροί, οὔτε ἡ πᾶσα πόλις, ὅτῳ ἂν πιστεύσαντες, βεβαίως ἐτιμωροῦντο ἄνδρα γένους τε τοῦ βασιλείου ὄντα, καὶ ἐν τῷ παρόντι τιμὴν ἔχοντα. Πλείσταρχον γὰρ τὸν λεωνίδου ὄντα βασιλέα, καὶ νέον ἔτι, ἀνεψιὸς ὤν, ἐπετρόπευσεν. ὑποψίας δὲ πολλὰς παρεῖχε, τῇ τε παρανομίᾳ, καὶ ζηλώσει τῶν βαρβάρων, μὴ ἴσος βούλεσθαι εἶναι τοῖς παροῦσι. τά τε ἄλλα αὐτοῦ ἀνεσκόπουν, εἴ τί που ἐξεδεδιῄτητο τῶν καθεστώτων νομίμων. καὶ ὅτι ἐπὶ τὸν τρίποδά ποτε τὸν ἐν δελφοῖς, ὃν ἀνέθεσαν οἱ ἕλληνες ἀπὸ τῶν μήδων ἀκροθίνιον, ἠξίωσεν ἐπιγράψασθαι αὐτὸς ἰδίᾳ τὸ ἐλεγεῖον τόδε.

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε μήδων,
Παυσανίας, φοίβῳ μνῆμ' ἀνέθηκε τόδε.

Τὸ μὲν οὖν ἐλεγεῖον οἱ λακεδαιμόνιοι ἐξεκολάψαντο εὐθὺς τότε ἀπὸ τοῦ τρίποδος τοῦτο, καὶ ἐπέγραψαν ὀνομαστὶ τὰς πόλεις, ὅσαι ξυγκαθελοῦσαι τὸν βάρβαρον, ἔστησαν τὸ ἀνάθημα. τοῦ μέντοι Παυσανίου ἀδίκημα καὶ τότ' ἐδόκει εἶναι, καὶ ἐπεί γε δὴ ἐν τούτῳ καθειστήκει, πολλῷ μᾶλλον παρόμοιον πραχθῆναι ἐφαίνετο τῇ παρούσῃ διανοίᾳ. ἐπυνθάνοντο δὲ καὶ ἐς τοὺς εἵλωτας πράσσειν τι αὐτόν. καὶ ἦν δὲ οὕτως. ἐλευθέρωσίν τε γὰρ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς, καὶ πολιτείαν, ἢν ξυνεπαναστῶσι, καὶ τὸ πᾶν ξυγκατεργάσωνται. ἀλλ' οὐδ' ὣς οὐδὲ τῶν εἱλώτων μηνυταῖς τισὶ πιστεύσαντες, ἠξίωσαν νεώτερόν τι ποιεῖν εἰς αὐτόν, χρώμενοι τῷ τρόπῳ, ᾧπερ εἰώθασιν ἐς σφᾶς αὐτούς, μὴ ταχεῖς εἶναι περὶ ἀνδρὸς σπαρτιάτου, ἄνευ ἀναμφισβητήτων τεκμηρίων, βουλεῦσαί τι ἀνήκεστον, πρίν γε δὴ αὐτοῖς, ὡς λέγεται, ὁ μέλλων τὰς τελευταίας βασιλεῖ ἐπιστολὰς πρὸς Ἀρτάβαζον κομιεῖν, ἀνὴρ Ἀργίλιος, παιδικά ποτε ὢν αὐτοῦ, καὶ πιστότατος ἐκείνῳ, μηνυτὴς γίγνεται, δείσας κατὰ ἐνθύμησίν τινα, ὅτι οὐδείς πω τῶν πρὸ ἑαυτοῦ ἀγγέλων πάλιν ἀφίκετο.

Περὶ αὐτῶν, τῶν κατηγορημάτων. Γένους τοῦ βασιλείου ὄντα. ἡρακλείδης γὰρ ἦν. Ἐν τῷ παρόντι. καιρῷ δηλονότι. Τὸν λεωνίδου. οὗτος ὁ λεωνίδης ὁ ἐν θερμοπύλαις, ἀριστεύσας ἐπὶ τῶν μηδικῶν. Ἀνεψιὸς ὤν. τοῦ Παυσανίου. Ὑποψίας δὲ πολλὰς παρεῖχε. διὰ τὸ μὴ στέργειν τοῖς λακωνικοῖς νόμοις τοῖς παροῦσι. τοῖς ἤθεσι τῶν λακώνων. Ἐξεδεδιῄτητο. ἔξω τῶν λακωνικῶν διῃτᾶτο νόμων. Ἐπὶ τὸν τρίποδα. οὐκ ἐν ᾧ ἐμαντεύετο ὁ ἀπόλλων, ἀλλ' ἕτερόν τινα, ὃν ἔλαβον οἱ ῥωμαίων βασιλεῖς, καὶ μετέθηκαν ἐπὶ τὸν ἱππόδρομον τοῦ βυζαντίου. Ἐξεκολάψαντο. ἐξορύξαντες, ἀπήλειψαν. Ἐν τούτῳ καθειστήκει. ἐν τῇ κατηγορίᾳ τοῦ μηδισμοῦ. ἀπηλέγχθη γὰρ μὴ ἐμμένων τοῖς ἤθεσι τῶν λακεδαιμονίων. Παρόμοιον. τῷ μηδισμῷ δηλονότι. Τῇ παρούσῃ διανοίᾳ. λείπει δ' εἶναι. Καὶ ἦν δὲ οὕτω. τὸ δέ, ἀντὶ τοῦ γάρ. Καὶ πολιτείαν, αὐτονομίαν. Καὶ τὸ πᾶν ξυγκατεργάσωνται. κατὰ τῆς σπάρτης. ἤγουν τὸν μηδισμόν. Τὰς τελευταίας. δηλονότι καὶ ἄλλας ἀπέστειλεν. Ἀνὴρ ἀργίλιος. τινές, κύριον. τινές, ἐθνικόν, ἀπὸ πόλεως θρᾴκης, διηρημένον. Παιδικά ποτε. τὸ παιδικά, ὀξυτόνως, οὐδέτερον πληθυντικόν. ταῦτα δέ τινες, ἐπὶ ἀγαθοῦ ἔρωτος. τινὲς δέ, ἐπὶ αἰσχροῦ λαμβάνουσι. παιδικά, ἀντὶ τοῦ ἐρώμενος ἐθάρρει. τὸ γὰρ πιστότατος ὤν. Πάλιν ἀφίκετο. ἐπανῆλθε.

Καὶ

Τῷ δὲ ἔργῳ, τὰ πρὸς βασιλέα. βουλόμενος δηλονότι τὰ τοῦ βασιλέως πράγματα ποιεῖν. ἐνεδείξατο γάρ. Ἀπὸ τοῦδε πρῶτον. ἀπὸ τούτου τοῦ ἐπιφερομένου περὶ Βυζαντίου δηλονότι. Μετὰ τὴν ἐκ Κύπρου. ἐνταῦθα, τὰ περὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ παρουσίας διηγεῖται. Προσήκοντές τινες. διαφορὰ προσήκοντος, καὶ συγγενοῦς. Τῷ δὲ λόγῳ, τῇ φήμῃ. Αὐτῷ. τῷ πέρσῃ. Εἰ οὖν τί σε. ἀντὶ τοῦ σοί. ἀττικὴ δὲ, καὶ ἀρχαία ἡ φράσις, ἀντὶ δοτικῆς, αἰτιατικὴν συντάξαι. Ἡ γραφὴ ἐδήλου. γραφὴ, ἡ ζωγραφία, καὶ ἡ κατηγορία, καὶ ἡ διὰ γραμμάτων χάραξις ὡς νῦν. Ἐπὶ θάλασσαν. ἐπὶ τὰ παραθαλάσσια. Ἐς Βυζάντιον. ὄντα δηλονότι.

τῷ δὲ ἔργῳ, τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα βουλόμενος πράσσειν, ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐπεχείρησεν, ἐφιέμενος τῆς ἑλληνικῆς ἀρχῆς. εὐεργεσίαν δὲ ἀπὸ τοῦδε πρῶτον ἐς βασιλέα κατέθετο, καὶ τοῦ παντὸς πράγματος ἀρχὴν ἐποιήσατο. Βυζάντιον γὰρ ἑλὼν τῇ προτέρᾳ παρουσίᾳ μετὰ τὴν ἐκ Κύπρου ἀναχώρησιν, εἶχον δὲ Μῆδοι αὐτὸ, καὶ βασιλέως προσήκοντές τινες καὶ ξυγγενεῖς, οἳ ἑάλωσαν ἐν αὐτῷ, τότε τούτους οὓς ἔλαβεν, ἀποπέμπει βασιλεῖ κρύφα τῶν ἄλλων ξυμμάχων. τῷ δὲ λόγῳ, ἀπέδρασαν αὐτόν. ἔπρασσε δὲ ταῦτα μετὰ Γογγύλου τοῦ Ἐρετριέως, ᾧπερ ἐπέτρεψε τό, τε Βυζάντιον, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. ἔπεμψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν τὸν Γόγγυλον φέροντα αὐτῷ, ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε καὶ ἐν αὐτῇ, ὡς ὕστερον ἀνευρέθη.

Ἐπιστολὴ Παυσανίου πρὸς βασιλέα.

Παυσανίας ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης τούσδε τέ σοι χαρίζεσθαι βουλόμενος, ἀποπέμπει δορὶ ἑλών, καὶ γνώμην ποιοῦμαι, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ, θυγατέρα τε τὴν σὴν γῆμαι, καί σοι Σπάρτην τε καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ὑποχείριον ποιῆσαι. δυνατὸς δὲ δοκῶ εἶναι ταῦτα πρᾶξαι μετὰ σοῦ βουλόμενος. εἰ οὖν τί σε τούτων ἀρέσκει, πέμπε ἄνδρα πιστὸν ἐπὶ θάλασσαν, δι' οὗ τὸ λοιπὸν τοὺς λόγους ποιησόμεθα. Τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου. Ξέρξης δὲ ἥσθη τε τῇ ἐπιστολῇ, καὶ ἀποστέλλει Ἀρτάβαζον τὸν Φαρνάκου ἐπὶ θάλασσαν, καὶ κελεύει αὐτὸν τήν τε Δασκυλῖτιν σατραπείαν παραλαβεῖν, Μεγαβάτην ἀπαλλάξαντα, ὃς πρότερον ἦρχε. καὶ παρὰ Παυσανίαν ἐς Βυζάντιον ἐπιστολὴν ἀντεπετίθει αὐτῷ ὡς τάχιστα διαπέμψαι, καὶ τὴν σφραγῖδα ἀποδεῖξαι, καὶ ἤν τι αὐτῷ Παυσανίας παραγγέλλῃ περὶ τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων, πράσσειν ὡς ἄριστα καὶ πιστότατα. ὁ δὲ ἀφικόμενος, τά τε ἄλλα ἐποίησεν, ὥσπερ εἴρητο, καὶ τὴν ἐπιστολὴν διέπεμψεν. ἀντεπεγέγραπτο δὲ τάδε.

Ἐπιστολὴ βασιλέως πρὸς Παυσανίαν.

Ὧδε λέγει βασιλεὺς Ξέρξης Παυσανίᾳ, καὶ τῶν ἀνδρῶν οὕς μοι περὰν θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου ἔσωσας, κείσεταί σοι εὐεργεσία ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ ἐσαεὶ ἀνάγραπτος, καὶ τοῖς λόγοις τοῖς ἀπὸ σοῦ ἀρέσκομαι. καί σε μήτε νὺξ, μήθ' ἡμέρα ἐπισχέτω, ὥστε ἀνεῖναι πράσσειν τι ὧν ἐμοὶ ὑπισχνῇ. μηδὲ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου δαπάνῃ κεκωλύσθω. μηδὲ στρατιᾶς πλήθει, εἴ ποι δεῖ παραγίγνεσθαι, ἀλλὰ μετ' Ἀρταβάζου ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ὅν σοι ἔπεμψα, πρᾶσσε θαρσῶν καὶ τὰ ἐμὰ, καὶ τὰ σὰ, ὅπῃ κάλλιστα, καὶ ἄριστα ἕξει ἀμφοτέροις. ταῦτα λαβὼν ὁ Παυσανίας τὰ γράμματα, ὢν καὶ πρότερον ἐν μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν Πλαταιᾶσιν ἡγεμονίαν, πολλῷ μᾶλλον τότε ἦρτο, καὶ οὐκέτι ἐδύνατο ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν, ἀλλὰ σκευάς τε μηδικὰς ἐνδυόμενος, ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἐξῄει. καὶ διὰ τῆς Θρᾴκης πορευόμενον αὐτὸν, Μῆδοι, καὶ Αἰγύπτιοι ἐδορυφόρουν. τράπεζάν τε Μηδικὴν παρετίθετο, καὶ κατέχειν τὴν διάνοιαν οὐκ ἠδύνατο, ἀλλ' ἔργοις βραχέσι προὐδήλου, ἃ τῇ γνώμῃ μειζόνως ἐσέπειτα ἔμελλε πράξειν. δυσπρόσοδόν τε αὑτὸν παρεῖχε, καὶ τῇ ὀργῇ οὕτω χαλεπῇ ἐχρῆτο ἐς πάντας ὁμοίως, ὥστε μηδένα δύνασθαι προσιέναι. διόπερ καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οὐχ ἥκιστα ἡ ξυμμαχία μετέστη. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι, τότε πρῶτον δι' αὐτὰ ταῦτα ἀνεκάλεσαν αὐτόν. καὶ ἐπειδὴ τῇ Ἑρμιονίδι νηὶ τὸ δεύτερον ἐκπλεύσας, οὐ κελευσάντων αὐτῶν, τοιαῦτα ἐφαίνετο ποιῶν. καὶ ἐκ τοῦ Βυζαντίου βίᾳ ὑπ' Ἀθηναίων ἐκπολιορκηθεὶς, ἐς μὲν τὴν Σπάρτην οὐκ ἐπανεχώρει. ἐς δὲ Κολωνὰς τὰς Τρῳάδας ἱδρυθεὶς,

Αὐτῷ. τῷ Ἀρταβάζῳ. Καὶ τὴν σφραγῖδα. ἡ σφραγὶς τοῦ Περσῶν βασιλέως, εἶχε κατὰ μέν τινας, τὴν βασιλέως εἰκόνα. κατὰ δέ τινας, τὴν Κύρου τοῦ πρώτου βασιλέως αὐτῶν. κατὰ δέ τινας, τὸν Δαρείου ἵππον. δι' οὗ χρεμετίσαντα, ἐβασίλευσεν. Ἀποδεῖξαι. τῷ Παυσανίᾳ. Παραγγέλλῃ, κελεύῃ. Καὶ τῶν ἀνδρῶν. λείπει ὑπέρ. Κείσεταί σοι εὐεργεσία. διὰ παντὸς εὐεργέτης κληθήσῃ ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ. Ὥστε ἀνεῖναι, ῥαθυμῆσαι.

Ὢν καὶ πρότερον ἐν μεγάλῳ ἀξιώματι. ἤγουν, τιμώμενος τὰ μεγάλα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ, τῷ λακωνικῷ.

Ἐδορυφόρουν. μετὰ δοράτων προέπεμπον. ταῦτα πάντα ἐν τῇ πρώτῃ παρουσίᾳ ἔπραξεν.

Περσικήν. τρυφηλήν. Δυσπρόσοδον. δυσέντευκτον.

Ἐς πάντας, κατὰ πάντων. Τὸ, τότε πρῶτον, ἀντὶ τοῦ, τὸ πρῶτόν τε. Πολιορκηθεὶς, τῇ πολιορκίᾳ ἐκβληθείς. Ἱδρυθείς, καθεσθείς.

ὃν καὶ ἐλέγετο ἴσως ὁ θεὸς ἑορτήν. Ἐν ᾗ πανδημεί. ἐν ᾗ πανδημεὶ ἑορτάζουσι. θύουσι δὲ πολλοί. Ἀλλὰ θύματα. τινὰ πέμματα εἰς ζώων μορφὰς τετυπωμένα ἔθυον. Ὀρθῶς γιγνώσκειν. ἀπατηλῶς τοῦ χρησμοῦ δηλονότι. Ἐπεχείρησε τῷ ἔργῳ. τῇ τυραννίδι. Αἰσθόμενοι. αἴσθησιν τοῦ πράγματος λαβόντες. Ἐπ' αὐτούς. κατ' αὐτούς. Αὐτοκράτορσιν. αὐτεξουσίοις οὖσι. Διαθεῖναι. οἰκονομῆσαι. Ἡ ἂν ἄριστα. τὸ ἡ, ἀντὶ τοῦ ὡς ἄν. Φλαύρως. ἀσθενῶς. Ἐπιέζοντο. ἐταλαιπώρουν. Καθίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμόν. ἑαυτοὺς δηλονότι παρὰ τὸν βωμόν. τὸ δὲ καθίζουσιν, ἀπὸ τοῦ καθίζω. καθέζονται δέ, ἀπὸ τοῦ καθέζομαι. Οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐπιτετραμμένοι. οἱ ἔχοντες ἀρχὴν τῶν Ἀθηναίων τὴν ἐπιτροπὴν τῆς φυλακῆς. Καὶ ἐπὶ τῶν σεμνῶν θεῶν. τῶν Ἐριννύων κατὰ ἀντίφρασιν. ἃς μετὰ τὸν Ὀρέστην οἱ Ἀθηναῖοι πλησίον τοῦ Ἀρείου πάγου ἱδρύσαντο, ἵνα πολλῆς τιμῆς τύχωσιν. Ἤλασε δὲ καὶ Κλεομένης. βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, οὗ μέμνηται Ἡρόδοτος. ἡ δὲ ἔννοια, ἀμφίβολον πότερον ἤλασε μετὰ τῶν στασιαζόντων φησὶν Ἀθηναίων, τουτέστι, καὶ τοὺς στασιάζοντας, ἢ ἤλασε μετὰ τῶν Ἀθηναίων ὅτι ἐστασίαζον, ἵνα μὴ ὦσιν ἐν τῇ πόλει οἱ ἀλιτήριοι, ὅπερ ἄμεινον. Κατῆλθον μέντοι ὕστερον. οἱ φυγαδευθέντες. Ἐκέλευον ἐλαύνειν. μετὰ τὸν Κλεομένην. Προσεχόμενον. ἐνεχόμενον. Αὐτῷ. τῷ ἄγει. Κατὰ τὴν μητέρα. κατὰ τὸ γένος τὸ μητρῷον. Αὐτόν, τουτέστι τὸ ἐκβληθῆναι. συνέβαινε γὰρ αὐτῷ μή τι σφάλεσθαι στρατηγίαν ποιουμένῳ ὄντι. Οἴσειν αὐτῷ. τῷ Περικλεῖ. Ὡς καὶ διὰ τὴν ἐκείνου ξυμφοράν. τὴν ἀπὸ τῆς στάσεως δυστυχίαν, καὶ οὐκ ἐξ οἰκείας ἀβουλίας κακοπραγίαν. καὶ ἐν τῇ δημηγορίᾳ, καὶ οὐχ ἥσσηθεν ὅπως τῶν δὲ τριῶν τῶν μεγίστων ξυμφορῶν ἀπήλλακται, ὅτι κακιῶν. καὶ γὰρ αἱ τῆς φύσεως ἐλαττώσεις, καὶ διαπλώσεις, κακίαι πάντως εἰσί. καὶ προϊὼν ἐν τῇ δημηγορίᾳ Περικλέους, ξυμφορὰς τὰς ἀπὸ τυχίας εἴρηκεν. ἐνδέχεται γὰρ τὰς ξυμφορὰς τῶν πραγμάτων οὐχ ἧσσον ἀμαθῶς χωρῆσαι, ἢ καὶ τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου. ἄλλως. Διὰ τὸ ἄγος. τουτέστι, διὰ τὸ μὴ ἐκβληθῆναι αὐτὸν ὄντα ἐναγῆ. Τῶν καθ' ἑαυτόν. τῶν ὄντων εἰς τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Τὸ ἀπὸ Ταινάρου ἄγος. Ταίναρον, ἀκρωτήριον Λακωνικῆς, ἱερὸν Ποσειδῶνος. Νομίζουσιν. οἱ Ἀθηναῖοι. Χαλκιοίκου ἄγος. Χαλκίοικος ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Σπάρτῃ. ἢ ὅτι χαλκοῦν εἶχεν οἶκον, ἢ διὰ τὸ στερεὸν εἶναι. ἢ διὰ τοὺς Χαλκιδεῖς τοὺς ἐξ Εὐβοίας φυγάδας, αὐτὸν κτίσαι. Ὑπὸ αὐτῶν. τῶν Σπαρτιατῶν. Ἐξεπέμφθη, εἰς ἀρχὴν τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἰδίᾳ δὲ αὐτός. Παυσανίας. Ἑρμιονίδα. ἀπὸ Ἑρμιόνης πόλεως Λακωνικῆς.

ὡς, ἐν ᾗ πανδημεὶ θύουσι πολλοί, οὐχ ἱερεῖα, ἀλλὰ θύματα ἐπιχώρια. δοκῶν δὲ ὀρθῶς γιγνώσκειν, ἐπεχείρησε τῷ ἔργῳ. οἱ δ' Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι, ἐβοήθησάν τε πανδημεὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐπ' αὐτούς. καὶ προσκαθεζόμενοι, ἐπολιόρκουν. χρόνου δὲ ἐπιγιγνομένου, οἱ Ἀθηναῖοι τρυχόμενοι τῇ προσεδρείᾳ, ἀπῆλθον οἱ πολλοί, ἐπιτρέψαντες τοῖς ἐννέα ἄρχουσι τήν τε φυλακήν τε, καὶ τὸ πᾶν αὐτοκράτορσι διαθεῖναι, ᾗ ἂν ἄριστα διαγιγνώσκωσι. τότε δὲ τὰ πολλὰ τῶν πολιτικῶν οἱ ἐννέα ἄρχοντες ἔπρασσον. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Κύλωνος πολιορκούμενοι, φλαύρως εἶχον, σίτου τε, καὶ ὕδατος ἀπορίᾳ. ὁ μὲν οὖν Κύλων, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐκδιδράσκουσιν. οἱ δ' ἄλλοι, ὡς ἐπιέζοντο, καί τινες καὶ ἀπέθνησκον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, καθίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἱκέται, τὸν ἐν τῇ ἀκροπόλει. ἀναστήσαντες δὲ αὐτοὺς οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακήν, ὡς ἑώρων ἀποθνήσκοντας ἐν τῷ ἱερῷ, ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν ποιήσουσιν, ἀπαγαγόντες ἀπέκτειναν, καθεζομένους δέ τινας καὶ ἐπὶ τῶν σεμνῶν θεῶν ἐν τοῖς βωμοῖς, ἐν τῇ παρόδῳ διεχρήσαντο. καὶ ἀπὸ τούτου, ἐναγεῖς, καὶ ἀλιτήριοι τῆς θεοῦ ἐκεῖνοί τε ἐκαλοῦντο, καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ' ἐκείνων. ἤλασαν μὲν οὖν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ἐναγεῖς τούτους. ἤλασε δὲ καὶ Κλεομένης ὁ Λακεδαιμόνιος, ὕστερον μετὰ Ἀθηναίων στασιαζόντων. τούς τε ζῶντας ἐλαύνοντες, καὶ τῶν τεθνεώτων τὰ ὀστᾶ ἀνελόντες, ἐξέβαλον. κατῆλθον μέντοι ὕστερον, καὶ τὸ γένος αὐτῶν ἔτι ἐστὶν ἐν τῇ πόλει. τοῦτο δὴ τὸ ἄγος οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐλαύνειν ἐκέλευον δῆθεν τοῖς θεοῖς πρῶτον τιμωροῦντες. εἰδότες δὲ Περικλέα τὸν Ξανθίππου προσεχόμενον αὐτῷ κατὰ τὴν μητέρα, καὶ νομίζοντες, ἐκπεσόντος αὐτοῦ, ῥᾷον σφίσι προχωρεῖν τὰ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων, οὐ μέντοι τοσοῦτον ἤλπιζον παθεῖν ἂν αὐτὸν τοῦτο, ὅσον διαβολὴν οἴσειν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐκείνου ξυμφορὰν τὸ μέρος ἔσται ὁ πόλεμος. ὢν γὰρ δυνατώτατος τῶν καθ' ἑαυτόν, καὶ ἄγων τὴν πολιτείαν, ἠναντιοῦτο πάντα τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ οὐκ εἴα ὑπείκειν, ἀλλ' ἐς τὸν πόλεμον ὥρμα τοὺς Ἀθηναίους. ἀντεκέλευον δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Λακεδαιμονίους τὸ ἀπὸ Ταινάρου ἄγος ἐλαύνειν. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι ἀναστήσαντές ποτε ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἀπὸ Ταινάρου τῶν Εἱλώτων τοὺς ἱκέτας ἀπαγαγόντες, διέφθειραν. διὸ δὴ καὶ σφίσιν αὐτοῖς νομίζουσι τὸν μέγαν σεισμὸν γενέσθαι ἐν Σπάρτῃ. ἐκέλευον δὲ καὶ τὸ τῆς Χαλκιοίκου ἄγος ἐλαύνειν αὐτούς. ἐγένετο δὲ τοιόνδε. Ἐπειδὴ Παυσανίας ὁ Λακεδαιμόνιος τὸ πρῶτον μεταπεμφθεὶς ὑπὸ Σπαρτιατῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ κριθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ἀπελύθη μὴ ἀδικεῖν, δημοσίᾳ μὲν οὐκέτι ἐξεπέμφθη. ἰδίᾳ δὲ αὐτὸς τριήρη λαβὼν Ἑρμιονίδα, ἄνευ Λακεδαιμονίων ἀφικνεῖται ἐς Ἑλλήσποντον. τῷ μὲν λόγῳ ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν πόλεμον,

Τῷ δὲ

Ξυναγωνιουμένης, ἵνα μὴ δουλωθῇ. Παραβεβάσθαι. ἀθετηθῆναι τὰς σπονδὰς ὑπὸ τῶν ἀθηναίων. Ἀλλ' οἱ πρότεροι ἐπιόντες. οἱ ἄρξαντες ἀδίκων χειρῶν. Πανταχόθεν. ἀπὸ πολλῶν ἀφορμῶν. Παραινούντων. λείπει δὲ τὸ δοκεῖ ἵν' ᾖ, εἴπερ δοκεῖ. Τιμωρίαν. βοήθειαν. Καὶ ὑπὸ ἰώνων. διαβέβληται γὰρ τὸ ὄνομα τῶν ἰώνων ὡς μαλακίας. τὸ δὲ δωριέων, ὡς ἀνδρείας δοξάζεται. Καὶ τῶν ἄλλων. ἀπὸ κοινοῦ τὸ μέλλετε. Μετελθεῖν δὲ, ἀντὶ τοῦ αἰασώσασθαι. Ὡς οὐκέτι. τὸ ὡς, ἀντὶ τοῦ γάρ. ἵν' ᾖ, οὐκέτι γὰρ ἐνδέχεται. ὅμηρος. Ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς. τὸ δὲ περιμένοντας, ἀντὶ τοῦ περιμενόντων. Τάδε ἄριστα. ἃ εἴπομεν δηλονότι. τὸ αὐτίκα

καὶ τῆς ἄλλης ἑλλάδος ἁπάσης ξυναγωνιουμένης, τὰ μὲν φόβῳ, τὰ δὲ ὠφελείᾳ. σπονδάς τε οὐ λύσετε πρότεροι, ἅς γε καὶ ὁ θεὸς κελεύων πολεμεῖν νομίζει παραβεβάσθαι, ἠδικημέναις δὲ μᾶλλον βοηθήσετε. λύουσι γὰρ οὐχ οἱ ἀμυνόμενοι, ἀλλ' οἱ πρότεροι ἐπιόντες. ὥστε πανταχόθεν καλῶς ὑπάρχον ὑμῖν πολεμεῖν, καὶ ἡμῶν κοινῇ τάδε παραινούντων, εἴπερ βεβαιότατον τὸ ταυτὰ ξυμφέροντα καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις εἶναι, μὴ μέλλετε ποτιδεάταις τε ποιεῖσθαι τιμωρίαν οὖσι δωριεῦσι, καὶ ὑπὸ ἰώνων πολιορκουμένοις, οὗ πρότερον ἦν τοὐναντίον, καὶ τῶν ἄλλων μετελθεῖν τὴν ἐλευθερίαν, ὡς οὐκέτι ἐνδέχεται περιμένοντας, τοὺς μὲν ἤδη βλάπτεσθαι, τοὺς δ', εἰ γνωσθησόμεθα ξυνελθόντες μὲν, ἀμύνεσθαι δὲ οὐ τολμῶντες, μὴ πολὺ ὕστερον τὸ αὐτὸ πάσχειν. ἀλλὰ νομίσαντες ἐς ἀνάγκην ἀφῖχθαι ὦ ἄνδρες ξύμμαχοι, καὶ ἅμα τάδε ἄριστα λέγεσθαι, ψηφίσασθε τὸν πόλεμον, μὴ φοβηθέντες τὸ αὐτίκα δεινὸν, τῆς δ' ἀπ' αὐτοῦ διὰ πλείονος εἰρήνης ἐπιθυμήσαντες. ἐκ πολέμου μὲν γὰρ εἰρήνη μᾶλλον βεβαιοῦται, ἀφ' ἡσυχίας δὲ μὴ πολεμῆσαι, οὐχ ὁμοίως ἀκίνδυνον. καὶ τὴν καθεστηκυῖαν ἐν τῇ ἑλλάδι πόλιν τύραννον ἡγησάμενοι, ἐπὶ πᾶσιν ὁμοίως καθεστάναι, ὥστε τῶν μὲν ἤδη ἄρχειν, τῶν δὲ διανοεῖσθαι, παραστησώμεθα ἐπελθόντες, καὶ αὐτοί τε ἀκινδύνως τὸ λοιπὸν οἰκῶμεν, καὶ τοὺς νῦν δεδουλωμένους ἕλληνας ἐλευθερώσωμεν. Τοιαῦτα μὲν οἱ κορίνθιοι εἶπον. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι ἐπειδὴ ἀφ' ἁπάντων ἤκουσαν γνώμην, ψῆφον ἐπήγαγον τοῖς ξυμμάχοις ἅπασιν, ὅσοι παρῆσαν ἑξῆς, καὶ μείζονι, καὶ ἐλάσσονι πόλει. καὶ τὸ πλῆθος ἐψηφίσαντο πολεμεῖν. δεδογμένον δὲ αὐτοῖς, εὐθὺς μὲν ἀδύνατα ἦν ἐπιχειρεῖν ἀπαρασκεύοις οὖσιν, ἐκπορίζεσθαι δὲ ἐδόκει ἑκάστοις, ἃ πρόσφορα ἦν, καὶ μὴ εἶναι μέλλησιν. ὅμως δὲ καθισταμένοις ὧν ἔδει, ἐνιαυτὸς μὲν οὐ διετρίβη, ἔλασσον δὲ, πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν ἀττικὴν, καὶ τὸν πόλεμον ἄρασθαι φανερῶς. ἐν τούτῳ δὲ ἐπρεσβεύοντο τῷ χρόνῳ πρὸς τοὺς ἀθηναίους ἐγκλήματα ποιούμενοι, ὅπως σφίσιν ὅτι μεγίστη πρόφασις εἴη τοῦ πολεμεῖν, ἢν μή τι ἐσακούωσι. καὶ πρῶτον μὲν πρέσβεις πέμψαντες οἱ λακεδαιμόνιοι, ἐκέλευον τοὺς ἀθηναίους τὸ ἄγος ἐλαύνειν τῆς θεοῦ. τὸ δὲ ἄγος ἦν τοιόνδε. Κύλων ἦν ἀθηναῖος, ἀνὴρ ὀλυμπιονίκης, τῶν πάλαι εὐγενής τε καὶ δυνατός. ἐγεγαμήκει δὲ θυγατέρα θεαγένους μεγαρέως ἀνδρὸς, ὃς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐτυράννει μεγάρων. χρωμένῳ δὲ τῷ κύλωνι ἐν δελφοῖς, ἀνεῖλεν ὁ θεὸς ἐν τῇ τοῦ διὸς τῇ μεγίστῃ ἑορτῇ καταλαβεῖν τὴν ἀθηναίων ἀκρόπολιν. ὁ δὲ, παρά τε τοῦ θεαγένους δύναμιν λαβὼν, καὶ τοὺς φίλους ἀναπείσας, ἐπειδὴ ἐπῆλθεν ὀλύμπια τὰ ἐν πελοποννήσῳ, κατέλαβε τὴν ἀκρόπολιν, ὡς ἐπὶ τυραννίδι, νομίσας ἑορτήν τε τοῦ διὸς μεγίστην εἶναι, καὶ ἑαυτῷ τι προσήκειν ὀλύμπια νενικηκότι. εἰ δὲ ἐν τῇ ἀττικῇ, ἢ ἄλλοθί που ἡ μεγίστη ἑορτὴ εἴρητο, οὔτε ἐκεῖνος ἔτι κατενόησε, τό, τε μαντεῖον οὐκ ἐδήλου. ἔστι γὰρ καὶ ἀθηναίοις διάσια, ἃ καλεῖται διὸς ἑορτὴ μειλιχίου μεγίστη. ἔξω τῆς πό-

δεινόν. τὸ πρὸς ὀλίγον γινόμενον ἐκ τοῦ πολέμου. Ἀπ' αὐτοῦ. τοῦ πολέμου. Διὰ πλείονος. χρόνου. Καθεστηκυῖαν. γεγονυῖαν. Πόλιν τύραννον. τὰς ἀθήνας λέγει. τὸ δὲ ἑξῆς, πόλιν τύραννον παραστησώμεθα. παροξύνει τὸ τῆς τυραννίδος ὄνομα, ἵνα μᾶλλον παροξύνῃ. Ἐπὶ πᾶσιν ὁμοίως. κατὰ πάντων. Διανοεῖσθαι. ἀπὸ κοινοῦ, τὸ ἄρχειν. Παραστησώμεθα. δουλωσώμεθα. Γνώμην. ἀπόφασιν. Ψῆφον ἐπήγαγον. ψῆφον, νῦν σκέψιν. δῆλον δὲ ὅτι τί σοι δοκεῖ, καὶ τί σὺ. Ἑξῆς, κατὰ τάξιν. Καὶ τὸ πλῆθος. τὸ πλῆθος τῶν λακεδαιμονίων δηλονότι. Ἐκπορίζεσθαι, ἔκ τινος πόρου λαμβάνειν. Μέλλησιν, ἀναβολήν. Καθισταμένοις. παρασκευαζομένοις. Ἐγκλήματα ποιούμενοι, ἐγκαλοῦντες. Πρέσβεις πέμψαντες. τοὺς τὸ ἄγος δράσαντας. Τῆς θεοῦ, τῆς ἀθηνᾶς. Κύλων ἦν. τὸ διήγημα τὸ κατὰ τὸν κύλωνα, θαυμάζει σφόδρα ὁ τεχνογράφος, καὶ συμβουλεύει ἐπιμελέστατα αὐτὸ ἐκμαθεῖν τοὺς νέους, ἵνα μιμῶνται. Ὅτι τοῦ διηγήματος τοῦ κατὰ τὸν κύλωνα τὴν σαφήνειαν τις ἐκθαυμάσας, ἔπειτα ὁ πλέων ἐγέλασεν, ἐνταῦθα λέγοντες τοῦ θουκυδίδου. Ὅτι τὰ κατὰ κύλωνα ἐπράχθη, σχεδὸν ἀπὸ τῆς ἐν μαραθῶνι μάχης. Χρωμένῳ δὲ τῷ κύλωνι. περὶ τυραννίδος δηλονότι, ὡς ἐκ ἀποκρίσεως δείκνυται τῆς θεοῦ. Καταλαβεῖν. ταύτην γὰρ κατέλαβον, οἱ τυραννίδος ἐρῶντες. Ἐπῆλθεν ὀλύμπια. τοῦτο προσέθηκεν, ἐπειδὴ ἔστιν ὀλύμπια ἐν μακεδονίᾳ, καὶ ἐν ἀθήναις. Ἐπὶ τυραννίδι, τυραννήσων. Εἰ δὲ ἐν ἀττικῇ. ἐκ τούτου δηλοῦται σαφῶς, ὅτι ἀπὸ τῆς τῶν διασίων, τὸ μαντεῖον ἔλεγε. Καὶ ἀθηναίοις, παρ' ἀθηναίοις. Διάσια

Ἁλίσκονται, νικῶνται. Ἔχομεν ἀγαθόν. ἔχουσι τὴν εὐψυχίαν. Ὃ δ᾽, ἀντὶ τοῦ δι᾽ ὅ. Οὐκ ἀπεροῦσιν. οὐκ ἀπαγορεύουσιν. Ἡμεῖς δ᾽ ἐπὶ τῷ. ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῷ τιμωρήσασθαι. Αὐτοῖς τούτοις τοῖς χρήμασι δηλονότι. Ὁδοί. πόροι. Παραίρεσις. παραφαίρεσις. παράστασις. Καὶ ἐπιτειχισμός. ἐπίθεσις. αἰνίττεται τὴν δεκέλειαν, ἣν ὕστερον ἐτείχισαν. Τῇ χώρᾳ. τῶν ἀθηναίων. Προΐδοι. προγνοίη. ἄδηλα γὰρ τὰ τοῦ πολέμου. Ἐπὶ ῥητοῖς. ὡρισμένοις. Χωρεῖ. κινεῖται. Τεχνᾶται. μεθοδεύει. Παρατυγχάνον, παρεμπῖπτον. Ἐν ᾧ ὁ μέν. ἐν ᾧ, ἀντὶ τοῦ διό. Εὐοργήτως, ἀσκόπως. μεγαλοψύχως. εὐπρεπῶς. εὐτρόπως. ὀργὴ γὰρ ὁ τρόπος.

Ὁ δ᾽ ὀργισθείς. ὁ μικροψυχήσας. Ἐνθυμώμεθα, ἀντὶ τοῦ ἐνθυμηθῶμεν. ἔστι γὰρ ὑποθετικόν. Οἰστὸν ἂν ἦν ὑπομενετόν. Ἱκανοί. ἀνθεξόμενοι δηλονότι. Δίχα γε ὄντας. χωρισθέντας. Ἴστω. ὁ ἀκούων δηλονότι. Φέρουσαν. ἡμῖν δηλονότι. Δουλείαν. τὴν δουλείαν καὶ λόγῳ ἀμφιβάλλειν. Ὃ καὶ λόγῳ. εἴωθεν ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ τῶν θηλυκῶν, μεταβαίνειν εἰς τὸ οὐδέτερον. (ὃ), τρίτης τῆς ἀπὸ τῆς μακεδονίας, ἐφ᾽ ὅπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐξε/[illegible]. λέγει δὲ ὅτι τὴν δουλείαν ὅλως τῷ λογισμῷ ἀμφιβάλλειν. οἷον, λογίσασθαι τοὺς πελοποννησίους, αἰσχρόν. ὁ γὰρ ἐνδοιασμός, λογισμοῦ ἐστι μερισμός. περιφραστικῶς οὖν εἴρηται τῷ λόγῳ ἐνδοιασθῆναι. οἷον, τὸ λογίσασθαι ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ νοῦν λαβεῖν τὴν δουλείαν. Ἐνδοιασθῆναι. εἰς ἀμφιβολίαν ἐλθεῖν. Ὑπὸ μιᾶς. τῆς τῶν ἀθηναίων. Κακοπαθεῖν, δουλοῦσθαι. Ἐν ᾧ. ἐν τῷ κακοπαθεῖν. Δοκοῖμεν ἂν πάσχειν. οἱ γὰρ ἀμελοῦντες, καὶ μὴ ἐπερχόμενοι, δοκοῦσιν ἢ δικαίως πάσχειν, ἢ διὰ δειλίαν ἀνέχεσθαι. Βεβαιοῦμεν αὐτό. τουτέστι, τὴν ἐλευθερίαν. Τοὺς δ᾽ ἐν μιᾷ. πόλει δηλονότι. Μονάρχους. τοὺς τυράννους φησὶ μονάρχους. Ξυμφορῶν. ἐνταῦθα οὐ κεῖται κυρίως ἡ λέξις, ἀλλὰ ξυμφορὰν φησὶ τὴν κακίαν. ταῦτα δὲ λέγει τὸ τυραννεῖσθαι, καὶ φέρειν τὴν τυραννίδα. τὸ δὲ ἑξῆς, καὶ ἴσμεν ὅπως περὶ τάδε ὅτι οὐκ ἀπήλλακται τῶν τριῶν μεγίστων συμφορῶν. Ἢ μαλακίας. ὁ ἢ, διαζευκτικός, ἀντὶ τοῦ καί. ὅμηρος, ἢ νέος, ἠὲ παλαιός.

ἁλίσκονται. εἰ δ᾽ ἀντίσχοιεν, μελετήσομεν καὶ ἡμεῖς ἐν πλέονι χρόνῳ τὰ ναυτικά. καὶ ὅταν τὴν ἐπιστήμην ἐς τὸ ἴσον καταστήσωμεν, τῇ γε εὐψυχίᾳ δήπου περιεσόμεθα. ὃ γὰρ ἡμεῖς φύσει ἔχομεν ἀγαθόν, ἐκείνοις οὐκ ἂν γένοιτο διδαχῇ. ὃ δ᾽ ἐκεῖνοι ἐπιστήμῃ προύχουσι, καθαιρετὸν ἡμῖν ἐστι μελέτῃ. χρήματα δ᾽ ὥστε ἔχειν ἐς αὐτά, οἴσομεν. ἢ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ οἱ μὲν ἐκείνων ξύμμαχοι ἐπὶ δουλείᾳ τῇ αὑτῶν φέροντες οὐκ ἀπεροῦσιν, ἡμεῖς δ᾽ ἐπὶ τῷ τιμωρούμενοι τοὺς ἐχθρούς, καὶ αὐτοὶ ἅμα σώζεσθαι, οὐκ ἄρα δαπανήσομεν, καὶ ἐπὶ τῷ μὴ ὑπ᾽ ἐκείνων αὐτὰ ἀφαιρεθέντες αὐτοῖς τούτοις κακῶς πάσχειν. ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλαι ὁδοὶ τοῦ πολέμου ἡμῖν. ξυμμάχων τε ἀπόστασις, μάλιστα παραίρεσις οὖσα τῶν προσόδων, αἷς ἰσχύουσι, καὶ ἐπιτειχισμὸς τῇ χώρᾳ, ἄλλα τε ὅσα οὐκ ἄν τις νῦν προΐδοι. ἥκιστα γὰρ πόλεμος ἐπὶ ῥητοῖς χωρεῖ. αὐτὸς δὲ ἀφ᾽ αὑτοῦ τὰ πολλὰ τεχνᾶται πρὸς τὸ παρατυγχάνον. ἐν ᾧ ὁ μὲν εὐοργήτως αὐτῷ προσομιλήσας, βεβαιότερος. ὁ δὲ ὀργισθεὶς περὶ αὐτόν, οὐκ ἐλάσσω πταίει. ἐνθυμώμεθα δὲ καὶ ὅτι εἰ μὲν ἡμῶν ἦσαν ἑκάστοις πρὸς ἀντιπάλους περὶ γῆς ὅρων διαφοραί, οἰστὸν ἂν ἦν. νῦν δὲ πρὸς ξύμπαντάς τε ἡμᾶς ἀθηναῖοι ἱκανοί, καὶ κατὰ πόλιν ἔτι δυνατώτεροι, ὥστε εἰ μὴ καὶ ἀθρόοι, καὶ κατὰ ἔθνη, καὶ ἕκαστον ἄστυ μιᾷ γνώμῃ ἀμυνούμεθα αὐτούς, δίχα γε ὄντας ἡμᾶς ἀπόνως χειρώσονται. καὶ τὴν ἧσσαν, εἰ καὶ δεινόν τῳ ἀκοῦσαι, ἴστω οὐκ ἄλλο τι φέρουσαν, ἢ ἄντικρυς δουλείαν, ὃ καὶ λόγῳ ἐνδοιασθῆναι αἰσχρὸν τῇ πελοποννήσῳ, καὶ πόλεις τοσάσδε ὑπὸ μιᾶς κακοπαθεῖν. ἐν ᾧ ἢ δικαίως δοκοῖμεν ἂν πάσχειν, ἢ διὰ δειλίαν ἀνέχεσθαι, καὶ τῶν πατέρων χείρους φαίνεσθαι, οἳ τὴν ἑλλάδα ἠλευθέρωσαν. ἡμεῖς δὲ οὐδ᾽ ἡμῖν αὐτοῖς βεβαιοῦμεν αὐτό. τύραννον δὲ ἐῶμεν ἐγκαθεστάναι πόλιν. τοὺς δ᾽ ἐν μιᾷ μονάρχους ἀξιοῦμεν καταλύειν. καὶ οὐκ ἴσμεν ὅπως τάδε τριῶν τῶν μεγίστων ξυμφορῶν ἀπήλλακται, ἀξυνεσίας, ἢ μαλακίας, ἢ ἀμελείας. οὐ γὰρ δὴ πεφευγότες ταῦτα, ἐπὶ τὴν πλείστους δὴ βλάψασαν καταφρόνησιν κεχωρήκατε, ἣ ἐκ τοῦ πολλοὺς σφάλλειν, τὸ ἐναντίον ὄνομα ἀφροσύνη μετωνόμασται. τὰ μὲν οὖν προγεγενημένα τί δεῖ μακρότερον ἢ ἐς ὅσον τοῖς νῦν ξυμφέρει αἰτιᾶσθαι; περὶ δὲ τῶν ἔπειτα μελλόντων τοῖς παροῦσι βοηθοῦντας, χρὴ ἐπιταλαιπωρεῖν. πάτριον γὰρ ὑμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι, καὶ μὴ μεταβάλλειν τὸ ἔθος, εἰ ἄρα πλούτῳ τε νῦν καὶ ἐξουσίᾳ ὀλίγον προφέρετε. οὐ γὰρ δίκαιον ἃ τῇ ἀπορίᾳ ἐκτήθη, τῇ περιουσίᾳ ἀπολέσθαι, ἀλλὰ θαρσοῦντας ἰέναι κατὰ πολλὰ ἐς τὸν πόλεμον, τοῦ τε θεοῦ χρήσαντος, καὶ αὐτοῦ ὑποσχομένου ξυλλήψεσθαι.

Οὐ γὰρ δὴ πεφευγότες. οὐ δύναται φησὶν εἰπεῖν ὅτι οὐ διὰ τὸ ἔχειν τὰ τρία ταῦτα, οὐ πολεμοῦμεν, ἀλλὰ διὰ καταφρόνησιν, ὅ ἐστι διὰ τὸ ἄγαν φρονεῖν, καὶ οἷον ὑπερφρονεῖν. ἡ γὰρ κατά. πρόθεσις ἐπίτασιν ἐνταῦθα σημαίνει. Ταῦτα. τὰ πάτρια. Καταφρόνησιν. ὅτι τὴν καταφρόνησιν ἀφροσύνην λέγει. Βοηθοῦντας. τὸ ἑξῆς οὕτως. ὑπὲρ δὲ τῶν μελλόντων δεῖ τοῖς παροῦσι πράγμασι βοηθοῦντας ἐπιταλαιπωρεῖν. τουτέστι, προσθεῖναι τοῖς πόνοις. Καὶ ἐξουσίᾳ. δυνάμει. Προφέρετε. ὑπερφέρετε τῶν ἄλλων. Ἃ τῇ ἀπορίᾳ ἐκτήθη. ὑπ᾽ ἀπορίας κινηθέντες ἐκτησάμεθα. οἱ γὰρ λάκωνες τῶν προγόνων ἦσαν ὀλίγῳ εὐπορώτεροι. Συλλήψεσθαι. βοηθήσειν.

Οὐ καὶ αὐτοὶ ἐψηφισμένοι. οὐ ψηφίζονται. Χρὴ γὰρ τοὺς ἡγεμόνας. οὐ χρὴ φησὶν ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς πράγμασι τῶν ἑτέρων προέχειν, ἀλλ' ἐν τοῖς κοινοῖς. Προσκοπεῖν. προτιμᾶν. Ἐκ πάντων. ἀντὶ τοῦ, ὑπὸ πάντας. ὥσπερ ἐν ἄλλοις, ἐν προεδρίαις καὶ τοῖς τοιούτοις. Ἡμῶν δὲ ὅσοι. τῶν παραθαλασσίων. Ἐνηλλάγησαν. ἀντὶ τοῦ, συνέμιξαν, καὶ ὡμολόγησαν. ἐναντίον δέ ἐστι τῷ διηλλάγησαν. διαλλαγῆναι γάρ ἐστι, τὸ δι' αὐτοῦ τοῦ ἐχθροῦ παρακληθῆναι, καὶ φιλιωθῆναι αὐτῷ. ἐναλλαγῆναι δὲ, τὸ ἀπὸ φιλίας εἰς φιλίαν ἄλλου μεταπηδῆσαί τινος, ἐχθροῦ ὄντος τῷ πρώτῳ φίλῳ. Φυλάξασθαι. τουτέστι, φοβηθῆναι. Ἐν πόρῳ. ἐν τῇ παραλίᾳ. πόρον καλεῖ τὰ ἐμπόρια. Ὅτι τοῖς κάτω. τοῖς παραλίοις. Τῶν ὡραίων. τῶν καρπῶν. Λεγομένων παρ' ἡμῶν. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ χρὴ. Προσδέχεσθαι. ἐλπίζειν. Πρόοιντο. ἀμελήσειεν. Εὖ δὲ παρασχόν. ἀντὶ τοῦ παρασχόντος δηλονότι τοῦ δαίμονος, ὅ ἐστι δόντος καιρὸν αὐτοῖς τοῦ νικᾶν. Ὅτι γὰρ διὰ τὴν ἡδονήν. τὸ ἑξῆς, ὅτι γὰρ διὰ τὴν ἡδονὴν ὀκνῶν, εἰ ἡσυχάζοι. Ὅ τι ἐν πολέμῳ. ἐνταῦθα ἐνδείκνυσι τοῦ πολέμου τὸ ἄδηλον. Κακῶς. ἀσυνέτως. Ἀβουλοτέρων. κακοβουλοτέρων. Ἐναντίων τυχόντα. ἔργον ἐστὶ τὸ τυχεῖν τοὺς ἐναντίους ἀβουλοτέρους κατορθοῦσαι, ἐπείθοντο μὲν, ἐπειδὴ οὕτως ἐπέκρινον. Καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι. Ἀβούλων τῶν ἐναντίων τυχόντα. Ἐνθυμεῖται γάρ. οὐδείς φησιν ἐνθυμεῖται τὸ ὁμοίως τοῖς πιστεύειν, ὑπικαι,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ.

Τοὺς μὲν λακεδαιμονίους ὦ ἄνδρες ξύμμαχοι οὐκ ἂν ἔτι αἰτιασαίμεθα, ὡς οὐ καὶ αὐτοὶ ἐψηφισμένοι τὸν πόλεμόν εἰσι, καὶ ἡμᾶς ἐς τοῦτο νῦν ξυναγαγόντες. χρὴ γὰρ τοὺς ἡγεμόνας τὰ ἴδια ἐξ ἴσου νέμοντας, τὰ κοινὰ προσκοπεῖν, ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις ἐκ πάντων προτιμῶνται. ἡμῶν δὲ ὅσοι μὲν ἀθηναίοις ἤδη ἐνηλλάγησαν, οὐχὶ διδαχῆς δέονται, ὥστε φυλάξασθαι αὐτούς. τοὺς δὲ τὴν μεσόγειαν μᾶλλον καὶ μὴ ἐν πόρῳ κατῳκημένους, εἰδέναι χρὴ, ὅτι τοῖς κάτω ἢν μὴ ἀμύνωσι, χαλεπωτέραν ἕξουσι τὴν κατακομιδὴν τῶν ὡραίων, καὶ πάλιν ἀντίληψιν, ὧν ἡ θάλασσα τῇ ἠπείρῳ δίδωσι. καὶ τῶν νῦν λεγομένων μὴ κακοὺς κριτὰς, ὡς μὴ προσηκόντων εἶναι, προσδέχεσθαι δέ ποτε, εἰ τὰ κάτω πρόοιντο, κἂν μέχρι σφῶν τὸ δεινὸν προελθεῖν, καὶ περὶ αὐτῶν οὐχ ἧσσον νῦν βουλεύεσθαι. διόπερ καὶ μὴ ὀκνεῖν δεῖ αὐτοὺς τὸν πόλεμον ἀντ' εἰρήνης μεταλαμβάνειν. ἀνδρῶν γὰρ σωφρόνων μέν ἐστιν, εἰ μὴ ἀδικοῖντο, ἡσυχάζειν. ἀγαθῶν δὲ, ἀδικουμένους, ἐκ μὲν εἰρήνης, πολεμεῖν. εὖ δὲ παρασχὸν, ἐκ πολέμου πάλιν ξυμβῆναι. καὶ μήτε τῇ κατὰ πόλεμον εὐτυχίᾳ ἐπαίρεσθαι, μήτε τῷ ἡσύχῳ τῆς εἰρήνης ἡδόμενον, ἀδικεῖσθαι. ὅ, τι γὰρ διὰ τὴν ἡδονὴν ὀκνῶν, τάχιστ' ἂν ἀφαιρεθείη τῆς ῥᾳστώνης τὸ τερπνὸν, δι' ὅπερ ὀκνεῖ, εἰ ἡσυχάζοι. ὅ, τι ἐν πολέμῳ εὐτυχίᾳ πλεονάζων, οὐκ ἐντεθύμηται θράσει ἀπίστῳ ἐπαιρόμενος. πολλὰ γὰρ κακῶς γνωσθέντα, ἀβουλοτέρων τῶν ἐναντίων τυχόντα, κατωρθώθη. καὶ ἔτι πλείω καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι, ἐς τοὐναντίον αἰσχρῶς περιέστη. ἐνθυμεῖται γὰρ οὐδεὶς ὅμοια τῇ πίστει, καὶ ἔργῳ ἐπεξέρχεται, ἀλλὰ μετ' ἀσφαλείας μὲν δοξάζομεν, μετὰ δέους δὲ ἐν τῷ ἔργῳ ἐλλείπομεν. ἡμεῖς δὲ νῦν καὶ ἀδικούμενοι τὸν πόλεμον ἐγείρομεν, καὶ ἱκανὰ ἔχοντες ἐγκλήματα. καὶ ὅταν ἀμυνώμεθα ἀθηναίους, καταθησόμεθα αὐτὸν ἐν καιρῷ. κατὰ πολλὰ δὲ ἡμᾶς εἰκὸς ἐπικρατῆσαι, πρῶτον μὲν, πλήθει προύχοντας, καὶ ἐμπειρίᾳ πολεμικῇ. ἔπειτα ὁμοίως πάντας ἐς τὰ παραγγελλόμενα ἰόντας. ναυτικόν τε, ᾧ ἰσχύουσιν, ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης τε ἑκάστοις οὐσίας ἐξαρτυσόμεθα, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν δελφοῖς καὶ ὀλυμπίᾳ χρημάτων. δάνεισμα γὰρ ποιησάμενοι, ὑπολαβεῖν οἷοί τ' ἐσμὲν μισθῷ μείζονι τοὺς ξένους αὐτῶν ναυβάτας. ὠνητὴ γὰρ ἀθηναίων ἡ δύναμις μᾶλλον, ἢ οἰκεία. ἡ δὲ ἡμετέρα, ἧσσον ἂν τοῦτο πάθοι, τοῖς σώμασι τὸ πλέον ἰσχύουσα, ἢ τοῖς χρήμασι. μιᾷ τε νίκῃ ναυμαχίας κατὰ τὸ εἰκὸς

τὸ πῶς οὐκ εἶπον. καὶ οὐδεὶς ὁμοίως ἔργῳ ἐπεξέρχεται οἷς ἐνθυμεῖται. δείκνυσι γὰρ τὴν πίστιν μείζονα τῶν ἐνθυμημάτων, καὶ τὸ ἐνθύμημα, μεῖζον τοῦ ἔργου. ἄλλως. οὐδεὶς γὰρ ἐνθυμεῖται παρόμοια τοῖς βεβαίοις. πίστιν γὰρ ἐνταῦθα τὴν βεβαιότητα τοῦ πράγματος, καὶ τὴν ἀσφαλῆ ἀπόβασιν σημαίνει. οὐδεὶς δὲ οὔτε ὅμοια τοῖς πράγμασιν ἐνθυμεῖται, οὔτε ἔργῳ τὰ πιστευθέντα τελειοῖ, ἀλλ' ἐν ἑκατέροις σφάλλεται. δηλοῖ δὲ καὶ τὴν γνωμονομίαν ἀβεβαίαν εἶναι, καὶ τὰ πράγματα μὴ κατὰ τὴν ἐλπίδα ἡμῖν ἀπαντᾶν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀσφαλέστατα εἶναι δοξασθέντα, ὅτι βουλευθέντα ἀπὸ τῶν ἔργων, διὰ τὸ προσπίπτον δέος ἐκλείπομεν. ὅτι τὸ μὲν βουλεύσασθαι, χωρὶς κινδύνων καθίσταται. τὰ δὲ ἔργα, ἀπὸ τῆς ταραχῆς, καὶ συγχύσεως ἀνομοιοῦνται τῇ πίστει τῶν θαρρεῖν. Μετὰ ἀσφαλείας μέν. ἀσφαλῶς φησὶν ἐνθυμούμεθα, διὰ τὸ κατ' ἡσυχίαν δοξάζειν, καὶ βουλεύεσθαι. μετὰ φόβου δὲ ὑστεροῦμεν ἐν τῷ ἔργῳ, διὰ τὸ λοιπὸν ὁρᾶν αὐτὰ τὰ ἔργα, καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ εἶναι τῶν πραττομένων. Ἐν τῷ ἔργῳ ἐλλείπομεν. φοβηθέντες, ὑστεροῦμεν τῆς πράξεως, ἣν προσεδοκήσαμεν λαβεῖν. Ἔχοντες ἐγκλήματα. κατὰ τῶν ἀθηναίων δηλονότι. Ἀμυνώμεθα. τὰ ἴσα ἀνταποδῶμεν. Κατὰ πολλὰ δέ. τὸ δυνατὸν κεφάλαιον. Τὰ παραγγελλόμενα. τὰ παρακινοῦντα τὸν πόλεμον. Ὧι ἰσχύουσιν. οἱ ἀθηναῖοι. Ἐξαρτυσόμεθα. παρασκευασόμεθα. Ὑπολαβεῖν. δέξασθαι. Τοῦτο πάθοι. τὸ μεταπεισθῆναι. Μιᾷ τε νίκῃ. ἅπαξ φησὶ τῇ ναυμαχίᾳ νικηθῶσιν, οὐκέτι ἕξουσιν ἐλπίδα νίκης. οὐ γάρ εἰσι πεζομάχοι. ἡμεῖς δηλονότι, καὶ τοῖς ναυτικοῖς νικηθῶμεν, τῷ πεζῷ ἰσχύομεν. Κατὰ τὸ εἰκός. ὡς ἔστιν εἰκάσαι.

Πρὸς Τραγίᾳ. αὕτη κεῖται πλησίον Σάμου. Ὧν ἦσαν. τῶν Σαμίων. Στρατιώτιδες. στρατιώτας ἄγουσαι τοὺς μέλλοντας πεζομαχεῖν· ἃς καὶ ἱππαγωγοὺς καλεῖ. Αὐτοῖς ἐβοήθησαν. τοῖς Ἀθηναίοις. Τρισὶ τείχεσι. τουτέστι, τρισὶ τάγμασιν. Ἀπὸ τῶν ἐφορμουσῶν. τῶν πολιορκουσῶν τὴν Σάμον. τῶν ἐς [illegible] οὐσῶν. Ἐπ' αὐτοὺς πλέουσι. κατ' αὐτῶν τῶν Ἀθηναίων. Στησαγόρας. ὁ Στησαγόρας Σάμιος ἦν. Προφυλακίδας. τὰς πρὸ τῶν ἄλλων ὁρμούσας. Πάλιν ταῖς ναυσὶ κατεκλείσθησαν. ἴσον, τὸ χείρους ἐγένοντο. Αἱ μετὰ Θουκυδίδου. ἕτερος ὁ Θουκυδίδης, οὐχὶ ὁ συγγραφεύς. Κατὰ χρόνους. οὐδὲ γὰρ ἀπόρου ἀθρόον ἐκτῖσαι [illegible]. Καὶ προσεχώρησαν ὁμολογίᾳ. τοῖς Ἀθηναίοις. Ταξάμενοι, ὁρίσαντες. Ξυνέβησαν δέ. συνεφώνησαν. Καὶ πρότερον. ἦσαν δηλονότι. Ἐν πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον. τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει τῶν σπονδῶν. Καὶ ὅσα πρόφασις. αἰτία. ἤγουν τὸ Κυλώνειον ἄγος, καὶ τὰ Παυσανίου. Τοῦδε τοῦ πολέμου. τοῦ Πελοποννησιακοῦ, τοῦ προκειμένου. Τῆς Ξέρξου ἀναχωρήσεως. ἀναμεταξὺ δηλονότι. Ἐν οἷς Ἀθηναῖοι. ἔτεσιν. Ἐγκρατεστέραν. ἰσχυροτέραν. Ἐχώρησαν δυνάμεως. ἐδυνήθησαν τὰ μεγάλα. Εἰ μὴ ἀναγκάζοιντο. μὴ ἐξ ἀνάγκης κινηθεῖεν. Τὸ δέ τι. κατά τι. Οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιοῦντο. ἤγουν οὐκ ἠνείχοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ἀλλ' ἐπιχειρητέα. τοῦ συγγραφέως ἡ λέξις. ἔχρην γὰρ εἰπεῖν ἀλλ' ἐπιχειρητέον. Διέγνωστο. διεψήφιστο. Κατὰ κράτος. τὸ ἐξῆς, κατὰ κράτος νίκην ἔσεσθαι. αἰνίττεται τὸν μέγαν λοιμόν.

πρὸς Τραγίᾳ τῇ νήσῳ Σαμίων ναυσὶν ἑβδομήκοντα, ὧν ἦσαν αἱ εἴκοσι στρατιώτιδες. ἔτυχον δὲ αἱ πᾶσαι ἀπὸ Μιλήτου πλέουσαι, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. ὕστερον δὲ αὐτοῖς ἐβοήθησαν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν νῆες τεσσαράκοντα, καὶ Χίων, καὶ Λεσβίων πέντε καὶ εἴκοσι. καὶ ἀποβάντες ἐς τὴν γῆν, καὶ κρατοῦντες τῷ πεζῷ, ἐπολιόρκουν τρισὶ τείχεσι τὴν πόλιν, καὶ ἐκ θαλάσσης ἅμα. Περικλῆς δὲ λαβὼν ἑξήκοντα ναῦς ἀπὸ τῶν ἐφορμουσῶν, ᾤχετο κατὰ τάχος ἐπὶ Καύνου, καὶ Καρίας, ἐσαγγελθέντων ὅτι Φοίνισσαι νῆες ἐπ' αὐτοὺς πλέουσιν. ᾤχετο γὰρ καὶ ἐκ τῆς Σάμου πέντε ναυσὶ Στησαγόρας, καὶ ἄλλοι ἐπὶ τὰς Φοινίσσας. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Σάμιοι ἐξαπιναίως ἔκπλουν ποιησάμενοι, ἀφάρκτῳ τῷ στρατοπέδῳ ἐπιπεσόντες, τάς τε προφυλακίδας ναῦς διέφθειραν, καὶ ναυμαχοῦντες τὰς ἀνταναγομένας ἐνίκησαν, καὶ τῆς θαλάσσης τῆς καθ' ἑαυτοὺς ἐκράτησαν ἡμέρας περὶ τεσσαρεσκαίδεκα. καὶ ἐσεκομίσαντο, καὶ ἐξεκομίσαντο ἃ ἐβούλοντο. ἐλθόντος δὲ Περικλέους πάλιν ταῖς ναυσὶ, κατεκλείσθησαν. καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ὕστερον προσεβοήθησαν, τεσσαράκοντα μὲν αἱ μετὰ Θουκυδίδου, καὶ Ἅγνωνος, καὶ Φορμίωνος νῆες. εἴκοσι δὲ αἱ μετὰ Τληπολέμου, καὶ Ἀντικλέους. ἐκ δὲ Χίου, καὶ Λέσβου, τριάκοντα, καὶ ναυμαχίαν μέν τινα βραχεῖαν ἐποιήσαντο οἱ Σάμιοι. ἀδύνατοι δὲ ὄντες ἀντίσχειν, ἐξεπολιορκήθησαν ἐνάτῳ μηνὶ, καὶ προσεχώρησαν ὁμολογίᾳ, τεῖχός τε καθελόντες, καὶ ὁμήρους δόντες, καὶ ναῦς παραδόντες, καὶ χρήματα τὰ ἀναλωθέντα κατὰ χρόνους ταξάμενοι ἀποδοῦναι. ξυνέβησαν δὲ καὶ Βυζάντιοι ὥσπερ καὶ πρότερον, ὑπήκοοι εἶναι. μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη γίγνεται οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον τὰ προειρημένα, τά τε Κερκυραϊκὰ, καὶ τὰ Ποτειδεατικὰ, καὶ ὅσα πρόφασις τοῦδε τοῦ πολέμου κατέστη. ταῦτα δὲ ξύμπαντα ὅσα ἔπραξαν οἱ Ἕλληνες, πρός τε ἀλλήλους, καὶ τὸν βάρβαρον, ἐγένετο ἐν ἔτεσι πεντήκοντα μάλιστα, μεταξὺ τῆς τε Ξέρξου ἀναχωρήσεως, καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦδε τοῦ πολέμου, ἐν οἷς Ἀθηναῖοι τήν τε ἀρχὴν ἐγκρατεστέραν κατεστήσαντο, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ μέγα ἐχώρησαν δυνάμεως. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι, οὔτε ἐκώλυον, εἰ μὴ ἐπὶ βραχύ, ἡσύχαζόν τε τὸ πλέον τοῦ χρόνου, ὄντες μὲν καὶ πρὸ τοῦ μὴ ταχεῖς ἰέναι ἐς τοὺς πολέμους, εἰ μὴ ἀναγκάζοιντο. τὸ δέ τι καὶ πολέμοις οἰκείοις ἐξειργόμενοι, πρὶν δὴ ἡ δύναμις τῶν Ἀθηναίων σαφῶς ἤρετο, καὶ τῆς ξυμμαχίας αὐτῶν ἥπτοντο. τότε δὲ οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιοῦντο, ἀλλ' ἐπιχειρητέα ἐδόκει εἶναι πάσῃ προθυμίᾳ, καὶ καθαιρετέα ἡ ἰσχὺς, ἢν δύνωνται, ἀράμενοι τόνδε τὸν πόλεμον. αὐτοῖς μὲν οὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις διέγνωστο λελύσθαι τε τὰς σπονδὰς, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἀδικεῖν. πέμψαντες δὲ ἐς Δελφοὺς, ἐπηρώτων τὸν θεὸν, εἰ πολεμοῦσιν, ἄμεινον ἔσται. ὁ δὲ, ἀνεῖλεν αὐτοῖς, ὡς λέγεται, κατὰ κράτος πολεμοῦσι, νίκην ἔσεσθαι· καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι, καὶ παρακαλούμενος, καὶ ἄκλητος. αὖθις δὲ τοὺς ξυμμάχους παρακαλέσαντες, ψῆφον ἐβούλοντο ἐπαγαγεῖν, εἰ χρὴ πολεμεῖν, καὶ ἐλθόντων τῶν πρέσβεων ἀπὸ τῆς ξυμμαχίας, καὶ ξυνόδου γενομένης, οἵ τε ἄλλοι εἶπον ἃ ἐβούλοντο, κατηγοροῦντες οἱ πλείους τῶν Ἀθηναίων, καὶ τὸν πόλεμον ἀξιοῦντες γενέσθαι. καὶ οἱ Κορίνθιοι δεηθέντες μὲν καὶ κατὰ πόλεις πρότερον ἑκάστων ἰδίᾳ, ὥστε ψηφίσασθαι τὸν πόλεμον, δεδιότες περὶ τῇ Ποτειδαίᾳ μὴ προδιαφθαρῇ, παρόντες δὲ καὶ τότε, καὶ τελευταῖοι ἐπελθόντες, ἔλεγον τοιάδε.

Ἐπαγαγεῖν. ἤγουν κυρῶσαι. Ἀπὸ τῆς ξυμμαχίας. ἀντὶ τοῦ, ἀπὸ τῶν ξυμμάχων. Ψηφίσασθαι τὸν πόλεμον. διὰ ψήφου ἐπικυρῶσαι. Δεδιότες. μὴ πρὸ τοῦ εἰσβαλεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν, διαφθαρῇ.

ὡς καὶ Λεόντιοι. Ἀποχωρησάντων, ὑποστρεψάντων τῶν Λακεδαιμονίων εἰς τὴν οἰκείαν πατρίδα. Παρέδοσαν Φωκεῦσι. τινὲς γὰρ τῶν Βοιωτῶν μὴ θέλοντες ὑπακούειν τοῖς Ἀθηναίοις, κατέλαβον ταῦτα τὰ χωρία. Ὀρχομενὸν, καὶ Χαιρώνειαν. Ὀρχομενὸς θηλυκῶς παρὰ Θουκυδίδῃ. Ὀρχομενὸς ἀρσενικῶς παρὰ Δημοσθένει. Πορευομένοις δὲ αὐτοῖς. τοῖς Ἀθηναίοις. Ἐν Κορωνείᾳ. Κορωνία πόλις Βοιωτίας. Καὶ Λοκροὶ μετ' αὐτῶν. οἱ Ὀπούντιοι Λοκροί. Τῆς αὐτῆς γνώμης. τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ. Καὶ μάχῃ κρατήσαντες. οἱ φυγάδες.
Ἐφ' ᾧ τοὺς ἄνδρας κομιοῦνται. τοὺς αἰχμαλώτους. Στρατιᾷ. Ἀθηναίων. σὺν στρατιᾷ. Ἠγγέλθη αὐτῷ.

ἀποχωρησάντων αὖθις, στρατεύσαντες, καὶ κρατήσαντες παρέδοσαν Φωκεῦσι, καὶ χρόνου ἐγγενομένου, μετὰ ταῦτα Ἀθηναῖοι Βοιωτῶν τῶν φευγόντων ἐχόντων Ὀρχομενὸν, καὶ Χαιρώνειαν, καὶ ἄλλ' ἄττα χωρία τῆς Βοιωτίας, ἐστράτευσαν, ἑαυτῶν μὲν χιλίοις ὁπλίταις, τῶν δὲ ξυμμάχων ὡς ἑκάστοις ἐπὶ τὰ χωρία ταῦτα πολέμια ὄντα, Τολμίδου τοῦ Τολμαίου στρατηγοῦντος. καὶ Χαιρώνειαν ἑλόντες, καὶ ἀνδραποδίσαντες, ἀπεχώρουν, φυλακὴν καταστήσαντες. πορευομένοις δὲ αὐτοῖς ἐν Κορωνείᾳ, ἐπιτίθενται οἵ τε ἐκ τῆς Ὀρχομενοῦ φυγάδες Βοιωτῶν, καὶ Λοκροὶ μετ' αὐτῶν, καὶ Εὐβοέων φυγάδες, καὶ ὅσοι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν. καὶ μάχῃ κρατήσαντες, τοὺς μὲν διέφθειραν τῶν Ἀθηναίων, τοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβον. καὶ τὴν Βοιωτίαν ἐξέλιπον Ἀθηναῖοι πᾶσαν, σπονδὰς ποιησάμενοι, ἐφ' ᾧ τοὺς ἄνδρας κομιοῦνται. καὶ οἱ φεύγοντες Βοιωτῶν κατελθόντες, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, αὐτόνομοι πάλιν ἐγένοντο. μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῷ ὕστερον, Εὔβοια ἀπέστη ἀπὸ Ἀθηναίων. καὶ ἐς αὐτὴν διαβεβηκότος ἤδη Περικλέους στρατιᾷ Ἀθηναίων, ἠγγέλθη αὐτῷ ὅτι Μέγαρα ἀφέστηκε, καὶ Πελοποννήσιοι μέλλουσιν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν, καὶ οἱ φρουροὶ Ἀθηναίων διεφθαρμένοι εἰσὶν ὑπὸ Μεγαρέων, πλὴν ὅσοι ἐς Νίσαιαν ἀπέφυγον. ἐπαγαγόμενοι δὲ Κορινθίους, καὶ Σικυωνίους, καὶ Ἐπιδαυρίους, ἀπέστησαν οἱ Μεγαρῆς. ὁ δὲ Περικλῆς πάλιν κατὰ τάχος ἐκόμιζε τὴν στρατιὰν ἐκ τῆς Εὐβοίας. καὶ μετὰ τοῦτο, οἱ Πελοποννήσιοι τῆς Ἀττικῆς ἐς Ἐλευσῖνα, καὶ Θριῶζε ἐσβαλόντες, ἐδῄωσαν, Πλειστοάνακτος τοῦ Παυσανίου βασιλέως Λακεδαιμονίων ἡγουμένου, καὶ τὸ πλέον οὐκέτι προελθόντες, ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ Ἀθηναῖοι πάλιν ἐς Εὔβοιαν διαβάντες, Περικλέους στρατηγοῦντος, κατεστρέψαντο πᾶσαν. καὶ τὴν μὲν ἄλλην ὁμολογίᾳ κατεστήσαντο, Ἑστιαίας δὲ ἐξοικίσαντες, αὐτοὶ τὴν γῆν ἔσχον. ἀναχωρήσαντες δὲ ἀπὸ Εὐβοίας, οὐ πολλῷ ὕστερον σπονδὰς ἐποιήσαντο πρὸς Λακεδαιμονίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους τριακοντούτεις, ἀποδόντες Νίσαιαν, καὶ Ἀχαΐαν, καὶ Πηγὰς, καὶ Τροιζῆνα. ταῦτα γὰρ εἶχον Ἀθηναῖοι Πελοποννησίων. ἕκτῳ δὲ ἔτει Σαμίοις, καὶ Μιλησίοις πόλεμος ἐγένετο περὶ Πριήνης. καὶ οἱ Μιλήσιοι ἐλασσούμενοι τῷ πολέμῳ, παρ' Ἀθηναίους ἐλθόντες, κατεβόων τῶν Σαμίων. ξυνεπελαμβάνοντο δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Σάμου ἄνδρες ἰδιῶται, νεωτερίσαι βουλόμενοι τὴν πολιτείαν. πλεύσαντες οὖν Ἀθηναῖοι ἐς Σάμον ναυσὶ τεσσαράκοντα, δημοκρατίαν κατέστησαν, καὶ ὁμήρους ἔλαβον τῶν Σαμίων πεντήκοντα μὲν παῖδας, ἴσους δὲ ἄνδρας, καὶ κατέθεντο ἐς Λῆμνον. καὶ φρουρὰν ἐγκαταλιπόντες, ἀνεχώρησαν. τῶν δὲ Σαμίων, ἦσαν γάρ τινες οἳ οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ἔφυγον ἐς τὴν ἤπειρον, ξυνθέμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει τοῖς δυνατωτάτοις, καὶ Πισσούθνῃ τῷ Ὑστάσπου ξυμμαχίαν, ὃς εἶχε Σάρδεις τότε, ἐπικούρους τε ξυλλέξαντες ἐς ἑπτακοσίους, διέβησαν ὑπὸ νύκτα ἐς τὴν Σάμον. καὶ πρῶτον μὲν τῷ δήμῳ ἐπανέστησαν, καὶ ἐκράτησαν τῶν πλείστων. ἔπειτα τοὺς ὁμήρους κλέψαντες ἐκ Λήμνου τοὺς αὐτῶν, ἀπέστησαν, καὶ τοὺς φρουροὺς τοὺς Ἀθηναίων, καὶ τοὺς ἄρχοντας, οἳ ἦσαν παρὰ σφίσιν, ἐξέδοσαν Πισσούθνῃ. ἐπί τε Μίλητον εὐθὺς παρεσκευάζοντο στρατεύειν. ξυναπέστησαν δὲ αὐτοῖς καὶ Βυζάντιοι. Ἀθηναῖοι δὲ ὡς ᾔσθοντο, πλεύσαντες ναυσὶν ἑξήκοντα ἐπὶ Σάμου, ταῖς μὲν ἑκκαίδεκα τῶν νεῶν οὐκ ἐχρήσαντο (ἔτυχον γὰρ αἱ μὲν ἐπὶ Καρίας ἐς προσκοπὴν τῶν Φοινισσῶν νεῶν οἰχόμεναι, αἱ δ' ἐπὶ Χίου, καὶ Λέσβου, περιαγγέλλουσαι βοηθεῖν) τεσσαράκοντα δὲ ναυσὶ καὶ τέσσαρσι, Περικλέους δεκάτου αὐτοῦ στρατηγοῦντος, ἐναυμάχησαν

τῷ Περικλεῖ δηλονότι. παράσημον τὸ χῖ μὰ δεῖ. Διαβεβηκότος, ἠγγέλθη αὐτῷ. ἀνακόλουθον γάρ.
Ἀφέστηκε. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.
Καὶ Θριῶζε ἐσβαλόντες. εἰς τὸ Θριάσιον πεδίον, ὡς Ἀθήναζε. Ἀπεχώρησαν. ἐπ' οἴκου. μετὰ δὲ ὑποτάξαι τὰ Μέγαρα. Ὁμολογίᾳ κατεστήσαντο. ἀταράχου. θρεπτικὴν ἐποίησαν. Ἑστιαίας. Ἑστιαία πόλις Εὐβοίας, ἥτις νῦν Ὠρεὸς καλεῖται.
Καὶ τοὺς ξυμμάχους. τῶν Λακεδαιμονίων. Περὶ Πριήνης. πολίδιον γὰρ ἦν τῆς Μιλήτου. καὶ ἐζήτουν αὐτὸ ἔχειν οἱ Μιλήσιοι.
Ξυνεπελαμβάνοντο. ἐβοήθουν τοῖς Μιλησίοις. Νεωτερίσαι βουλόμενοι. θέλοντες καινοτομῆσαι, τὴν πολιτείαν δημοκρατίαν ποιήσαντες. Καὶ κατέθεντο εἰς Λῆμνον. ἡ γὰρ Λῆμνος ὑπήκοος ἦν τῶν Ἀθηναίων.
Καὶ φρουρὰν ἐγκαταλιπόντες. εἰς τὴν Σάμον. Οἳ οὐχ ὑπέμειναν. τὴν δημοκρατίαν. Ξυνθέμενοι. συμφωνήσαντες τοῖς μὴ θέλουσι δημοκρατεῖν. Τοῖς δυνατωτάτοις. τῶν Σαμίων δηλονότι. Ὃς εἶχε Σάρδεις. Σάρδεις μὲν ἐπὶ τῆς πόλεως. Σάρδεις δὲ οἱ πολῖται. Διέβησαν ὑπὸ νύκτα. ἤγουν λαθόντες, νυκτὸς ἐπῆλθον. Τῷ δήμῳ ἐπανέστησαν. τῶν Σαμίων. Τῶν πλείστων. δημοτῶν. Ἀπέστησαν. τῶν Ἀθηναίων δηλονότι. Παρεσκευάζοντο στρατεύειν. μετ' αὐτούς. Ἐπὶ Σάμου. ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ Σάμον. Οὐκ ἐχρήσαντο. κατὰ τῆς Σάμου. Φοινισσῶν νεῶν. ἤκουον γὰρ ὅτι Φοίνικες κατ' αὐτῶν ἔρχονται.

Πολλαὶ ἰδέαι πολέμων. διάφοροι πόλεμοι. οἷον, ναυμαχίαι, καὶ πεζομαχίαι, καὶ νῖκαι, καὶ ἧτται. Καὶ βασιλεύς. ὁ ἀρταξέρξης. Αὐτῷ οὐ προυχώρει. τὰ κατὰ σκοπὸν οὐκ ἐγίνετο. Καὶ τὰ χρήματα ἄλλως. μάτην. Ἄνδρα πέρσην. ἀεὶ ὡς τίμιον λαμβάνει τὸ ὄνομα τοῦ πέρσου. Τούς τε αἰγυπτίους. τοὺς ἀποστάντας, καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν ἀθηναίους. Ἐς προσωπίτιδα. προσωπῖτις ἐκαλεῖτο, ὁ νῦν νικίου. νῆσος δὲ οὖσα τότε, ἠπειρώθη ὑπὸ μεγαβάζου. Κατέκλεισε. τοὺς ἀθηναίους. Πεζῇ. διὰ πεζομαχίας. Τὰ τῶν ἑλλήνων πράγματα ἐφθάρη. ἤγουν οἱ ἕλληνες οἱ ἐν αἰγύπτῳ ἓξ ἔτη πολεμήσαντες κατὰ τὴν αἴγυπτον. Ὃς τὰ πάντα ἔπραξε περὶ τῆς αἰγύπτου. ἤγουν τὴν ἀποστασίαν ἐποίησε τῆς αἰγύπτου. Ἔσχον. ἐλλιμένισαν. Τὸ μενδήσιον. τὴν νῦν καλουμένην θμουίν. Κέρας. κέρας καλεῖ τὸ τοῦ νείλου στόμα, καὶ τὴν ἐκβολήν. ἑπτὰ γὰρ ἔχει στόματα ὁ νεῖλος. Αἱ δ' ἐλάσσους. αἱ περισωθεῖσαι, ὀλίγαι οὖσαι, ἔφυγον. Κατάγειν. ἔπεισε γὰρ ὅτι ἐχειρώσαντο αὐτούς. Τῆς θεσσαλίας. μέρος. Ἐπὶ φάρσαλον. ἀφ' ἧς ἐξέπεσεν ὀρέστης. Ἐκράτουν ὅσα, ἀντὶ τοῦ ὅσον. Προυχώρει δ' αὐτοῖς οὐδέν. οὐ κατὰ τὸν σκοπὸν αὐτῶν ἐγένετο. Παραλαβόντες ἀχαιούς. εἰς συμμαχίαν δηλονότι. Πέραν. ἐς τὸ πέραν ὑποστικτέον. Διαλιπόντων. παραδραμόντων. Σπονδαὶ γίγνονται πελοποννησίοις. οὔπω γεγόνασιν αἱ τριακοντούτεις. Ἔσχον. ἐπέσχον. Εἰς αἴγυπτον. Χαιρώνειαν. καὶ κορώνην. Κίτιον ἐπολιόρκουν. κίτιον, πόλις κύπρου. ὅθεν ἦν ζήνων ὁ κιτιεύς, ὁ φιλόσοφος. Κίμωνος δὲ ἀποθανόντος. αὐτομάτῳ θανάτῳ. Τὸν ἱερὸν καλούμενον. ἱερὸς ἐκλήθη, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ἐν δελφοῖς ἱεροῦ ἐγένετο. Τοῦ ἐν δελφοῖς. ὅτι ἐκεῖ δύο πόλεις ἦσαν δελφικαί. ὧν μία ἦν οἱ δελφοί. δελφοὶ δὲ ὁμωνύμως ἡ πόλις, καὶ οἱ ἄνδρες,

πολλαὶ ἰδέαι πολέμων κατέστησαν. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἐκράτουν τῆς αἰγύπτου οἱ ἀθηναῖοι. καὶ βασιλεὺς πέμπει ἐς λακεδαίμονα Μεγάβαζον, ἄνδρα πέρσην, χρήματα ἔχοντα, ὅπως ἐς τὴν ἀττικὴν ἐσβαλεῖν, πεισθέντων τῶν πελοποννησίων, καὶ ἀπ' αἰγύπτου ἀπαγάγοι ἀθηναίους. ὡς δὲ αὐτῷ οὐ προυχώρει, καὶ τὰ χρήματα ἄλλως ἀνηλοῦτο, ὁ μὲν Μεγάβαζος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χρημάτων πάλιν ἐς τὴν ἀσίαν ἀνεκομίσθη. Μεγάβυζον δὲ τὸν Ζωπύρου πέμπει ἄνδρα πέρσην μετὰ στρατιᾶς πολλῆς, ὃς ἀφικόμενος κατὰ γῆν, τούς τε αἰγυπτίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους μάχῃ ἐκράτησε καὶ ἐκ τῆς μέμφιδος ἐξήλασε τοὺς ἕλληνας, καὶ τέλος, ἐς προσωπίτιδα τὴν νῆσον κατέκλεισε, καὶ ἐπολιόρκει ἐν αὐτῇ ἐνιαυτόν, καὶ μῆνας ἕξ, μέχρις οὗ ξηράνας τὴν διώρυχα, καὶ παρατρέψας ἄλλῃ τὸ ὕδωρ, τάς τε ναῦς ἐπὶ τοῦ ξηροῦ ἐποίησε, καὶ τῆς νήσου τὰ πολλὰ ἤπειρον, καὶ διαβάς, εἷλε τὴν νῆσον πεζῇ. οὕτω μὲν τὰ τῶν ἑλλήνων πράγματα ἐφθάρη ἓξ ἔτη πολεμήσαντα. καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν πορευόμενοι διὰ τῆς λιβύης, ἐς κυρήνην ἐσώθησαν. οἱ δὲ πλεῖστοι, ἀπώλοντο. αἴγυπτος δὲ πάλιν ὑπὸ βασιλέως ἐγένετο, πλὴν Ἀμυρταίου τοῦ ἐν τοῖς ἕλεσι βασιλέως. τοῦτον δὲ διὰ μέγεθός τε τοῦ ἕλους οὐκ ἐδύναντο ἑλεῖν. καὶ ἅμα μαχιμώτατοί εἰσι τῶν αἰγυπτίων οἱ ἕλειοι. ἰνάρως δὲ ὁ λιβύων βασιλεύς, ὃς τὰ πάντα ἔπραξε περὶ τῆς αἰγύπτου, προδοσίᾳ ληφθείς, ἀνεσταυρώθη. ἐκ δὲ τῶν ἀθηναίων καὶ τῆς ἄλλης ξυμμαχίδος, πεντήκοντα τριήρεις διάδοχοι πλέουσαι ἐς αἴγυπτον, ἔσχον κατὰ τὸ μενδήσιον κέρας, οὐκ εἰδότες τῶν γεγενημένων οὐδέν. καὶ αὐτοῖς ἔκ τε γῆς ἐπιπεσόντες πεζοί, καὶ ἐκ θαλάσσης φοινίκων ναυτικόν, διέφθειραν τὰς πολλὰς τῶν νεῶν. αἱ δ' ἐλάσσους, διέφυγον πάλιν. τὰ μὲν κατὰ τὴν μεγάλην στρατιὰν ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ἐς αἴγυπτον, οὕτως ἐτελεύτησεν. ἐκ δὲ θεσσαλίας, Ὀρέστης ὁ Ἐχεκρατίδου υἱὸς τοῦ θεσσαλῶν βασιλέως, φεύγων, ἔπεισεν ἀθηναίους ἑαυτὸν κατάγειν. καὶ παραλαβόντες τοὺς βοιωτούς, καὶ φωκέας ὄντας ξυμμάχους οἱ ἀθηναῖοι, ἐστράτευσαν τῆς θεσσαλίας ἐπὶ φάρσαλον, καὶ τῆς μὲν γῆς ἐκράτουν, ὅσα μὴ προϊόντες πολὺ ἐκ τῶν ὅπλων. οἱ γὰρ ἱππεῖς τῶν θεσσαλῶν εἶργον, τὴν δὲ πόλιν οὐχ εἷλον. οὐδ' ἄλλο προυχώρει αὐτοῖς οὐδέν, ὧν ἕνεκα ἐστράτευσαν, ἀλλ' ἀπεχώρησαν πάλιν Ὀρέστην ἔχοντες ἄπρακτοι. μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῷ ὕστερον, χίλιοι ἀθηναίων ἐπὶ τὰς ναῦς τὰς ἐν πηγαῖς ἐπιβάντες (εἶχον δ' αὐτοὶ τὰς πηγὰς) παρέπλευσαν ἐς σικυῶνα, Περικλέους τοῦ Ξανθίππου στρατηγοῦντος. καὶ ἀποβάντες σικυωνίων τοὺς προσμίξαντας, μάχῃ ἐκράτησαν. καὶ εὐθὺς παραλαβόντες ἀχαιούς, καὶ διαπλεύσαντες πέραν τῆς ἀκαρνανίας ἐς οἰνιάδας ἐστράτευσαν, καὶ ἐπολιόρκουν. οὐ μέντοι εἷλόν γε, ἀλλ' ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου. ὕστερον δὲ διαλιπόντων ἐτῶν τριῶν, σπονδαὶ γίγνονται πελοποννησίοις καὶ ἀθηναίοις πεντέτεις. καὶ ἑλληνικοῦ μὲν πολέμου ἔσχον οἱ ἀθηναῖοι. ἐς δὲ κύπρον ἐστρατεύοντο ναυσὶ διακοσίαις αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων, Κίμωνος στρατηγοῦντος. καὶ ἑξήκοντα μὲν νῆες ἐς αἴγυπτον ἀπ' αὐτῶν ἔπλευσαν, Ἀμυρταίου μεταπέμποντος τοῦ ἐν τοῖς ἕλεσι βασιλέως. αἱ δὲ ἄλλαι, κίτιον ἐπολιόρκουν. Κίμωνος δὲ ἀποθανόντος, καὶ λιμοῦ γενομένου, ἀπεχώρησαν ἀπὸ κιτίου. καὶ πλεύσαντες ὑπὲρ σαλαμῖνος τῆς ἐν κύπρῳ, φοίνιξι, καὶ κυπρίοις, καὶ κίλιξιν ἐναυμάχησαν, καὶ ἐπεζομάχησαν ἅμα. καὶ νικήσαντες ἀμφότερα, ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου, καὶ αἱ ἐξ αἰγύπτου νῆες πάλιν αἱ ἐλθοῦσαι μετ' αὐτῶν. λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ ταῦτα τὸν ἱερὸν καλούμενον πόλεμον ἐστράτευσαν, καὶ κρατήσαντες τοῦ ἐν δελφοῖς ἱεροῦ, παρέδοσαν δελφοῖς. καὶ αὖθις ὕστερον ἀθηναῖοι,

Καὶ παρασκευασάμενοι. ὁπλισθέντες. Ανθίστασαν τροπαῖον. ἐναντίον τρόπαιον ἔστησαν. Εκβοηθήσαντες. μετὰ βοῆς ἐξελθόντες. Καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμβαλόντες. συμπεσόντες εἰς μάχην. Οἱ δὲ, νικώμενοι. οἱ κορίνθιοι. Καί τι αὐτῶν. τῶν κορινθίων. Προσβιασθέν. μετὰ βίας ἀπελαθέν. Εσέπεσεν ἔς του. τὸ ἑξῆς, εἴς τινος χωρίον ἰδιώτου, οὐχὶ δὲ δημόσιον χωρίον, ἀλλ' ἰδιωτικόν, περικλεῖον τοὺς ἐμβάντας.

Καὶ οὐκ ἦν ἔξοδος. τοῖς ἐμβᾶσι διὰ τοῦ ἄλλου μέρους δηλονότι. Οἱ δὲ ἀθηναῖοι γνόντες. καθὸ μέρος εἰσῆλθον. Εἶργον τοῖς ὁπλίταις. ἐκώλυον ἐξελθεῖν. Τὸ δὲ πλῆθος. τὸ σωθὲν τῶν κορινθίων.

καὶ παρασκευασάμενοι ἡμέρᾳ ὕστερον δώδεκα μάλιστα, ἐλθόντες ἀνθίστασαν τροπαῖον καὶ αὐτοί, ὡς νικήσαντες. καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἐκβοηθήσαντες ἐκ τῶν μεγάρων, τούς τε τὸ τροπαῖον ἱστάντας διαφθείρουσι, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμβαλόντες, ἐκράτησαν. οἱ δὲ, νικώμενοι, ὑπεχώρουν. καί τι αὐτῶν μέρος οὐκ ὀλίγον προσβιασθέν, καὶ διαμαρτὸν τῆς ὁδοῦ, ἐσέπεσεν ἔς του χωρίον ἰδιώτου, ᾧ ἔτυχεν ὄρυγμα μέγα περιεῖργον, καὶ οὐκ ἦν ἔξοδος. οἱ δὲ ἀθηναῖοι γνόντες, κατὰ πρόσωπόν τε εἶργον τοῖς ὁπλίταις. καὶ περιστήσαντες κύκλῳ τοὺς ψιλούς, κατέλευσαν πάντας τοὺς ἐσελθόντας. καὶ πάθος μέγα τοῦτο τοῖς κορινθίοις ἐγένετο. τὸ δὲ πλῆθος ἀπεχώρησεν αὐτοῖς τῆς στρατιᾶς ἐπ' οἴκου. ἤρξαντο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους, καὶ τὰ μακρὰ τείχη ἀθηναῖοι ἐς θάλασσαν οἰκοδομεῖν, τό, τε φαληρόνδε, καὶ τὸ ἐς πειραιᾶ. καὶ φωκέων στρατευσάντων ἐς δωριᾶς, τὴν λακεδαιμονίων μητρόπολιν βοιὸν, καὶ κυτίνιον, καὶ ἐρινεόν, καὶ ἑλόντων ἓν τῶν πολισμάτων τούτων, οἱ λακεδαιμόνιοι νικομήδους τοῦ κλεομβρότου ὑπὲρ πλειστοάνακτος τοῦ παυσανίου βασιλέως, νέου ὄντος ἔτι ἡγουμένου, ἐβοήθησαν τοῖς δωριεῦσιν, ἑαυτῶν τε πεντακοσίοις καὶ χιλίοις ὁπλίταις, καὶ τῶν ξυμμάχων μυρίοις. καὶ τοὺς φωκέας ὁμολογίᾳ ἀναγκάσαντες ἀποδοῦναι τὴν πόλιν, ἀπεχώρουν πάλιν. καὶ κατὰ θάλασσαν μὲν αὐτούς, δὴ τοῦ κρισσαίου κόλπου εἰ βούλοιντο περαιοῦσθαι, ἀθηναῖοι ναυσὶ περιπλεύσαντες, ἔμελλον κωλύσειν. διὰ δὲ τῆς γερανείας οὐκ ἀσφαλὲς ἐφαίνετο αὐτοῖς, ἀθηναίων ἐχόντων μέγαρα, καὶ πηγάς, πορεύεσθαι. δύσοδός τε γὰρ ἡ γεράνεια, καὶ ἐφρουρεῖτο ἀεὶ ὑπὸ ἀθηναίων. καὶ τότε ᾐσθάνοντο αὐτοὺς μέλλοντας καὶ ταύτῃ κωλύσειν. ἔδοξε δ' αὐτοῖς ἐν βοιωτοῖς περιμείνασι, σκέψασθαι ὅτῳ τρόπῳ ἀσφαλέστατα διαπορεύσονται. τὸ δέ τι καὶ ἄνδρες τῶν ἀθηναίων ἐπῆγον αὐτοὺς κρύφα, ἐλπίσαντες δῆμόν τε καταπαύσειν, καὶ τὰ μακρὰ τείχη οἰκοδομούμενα. ἐβοήθησαν δὲ ἐπ' αὐτοὺς οἱ ἀθηναῖοι πανδημεί, καὶ ἀργείων χίλιοι, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων, ὡς ἕκαστοι. ξύμπαντες δὲ ἐγένοντο τετρακισχίλιοι, καὶ μύριοι. νομίσαντες δὲ ἀπορεῖν ὅπῃ διέλθωσιν, ἐπεστράτευσαν αὐτοῖς. καί τι καὶ τοῦ δήμου καταλύσεως ὑποψίᾳ. ἦλθον δὲ καὶ θεσσαλῶν ἱππεῖς τοῖς ἀθηναίοις κατὰ τὸ ξυμμαχικόν, οἳ μετέστησαν ἐν τῷ ἔργῳ παρὰ τοὺς λακεδαιμονίους. γενομένης δὲ μάχης ἐν τανάγρᾳ τῆς βοιωτίας, ἐνίκων λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι. καὶ φόνος ἐγένετο ἀμφοτέρων πολύς. καὶ λακεδαιμόνιοι μὲν ἐς τὴν μεγαρίδα ἐλθόντες, καὶ δενδροτομήσαντες, πάλιν ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου διὰ γερανείας, καὶ ἰσθμοῦ. ἀθηναῖοι δὲ δευτέρᾳ καὶ ἑξηκοστῇ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν μάχην, ἐστράτευσαν ἐς βοιωτοὺς, μυρωνίδου στρατηγοῦντος. καὶ μάχῃ ἐν οἰνοφύτοις τοὺς βοιωτοὺς νικήσαντες, τῆς τε χώρας ἐκράτησαν τῆς βοιωτίας, καὶ φωκίδος. καὶ ταναγραίων τὸ τεῖχος περιεῖλον. καὶ λοκρῶν τῶν ὀπουντίων ἑκατὸν ἄνδρας ὁμήρους τοὺς πλουσιωτάτους ἔλαβον. τά τε τείχη τὰ ἑαυτῶν τὰ μακρὰ ἀπετέλεσαν. ὡμολόγησαν δὲ καὶ οἱ αἰγινῆται μετὰ ταῦτα τοῖς ἀθηναίοις, τείχη τε περιελόντες, καὶ ναῦς παραδόντες, φόρον τε ταξάμενοι ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον. καὶ πελοπόννησον περιέπλευσαν ἀθηναῖοι, τολμίδου τοῦ τολμαίου στρατηγοῦντος. καὶ τὸ νεώριον τῶν λακεδαιμονίων ἐνέπρησαν. καὶ χαλκίδα κορινθίων πόλιν εἷλον. καὶ σικυωνίους ἐν ἀποβάσει τῆς γῆς μάχῃ ἐκράτησαν. οἱ δ' ἐν τῇ αἰγύπτῳ ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐπέμενον. καὶ αὐτοῖς

Τό, τε φαληρόνδε, καὶ τὸ ἐς τὸν πειραιᾶ. ἕως τοῦ φαληρικοῦ, καὶ ἕως τοῦ πειραιῶς. Ες δωριᾶς. δωριᾶς ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ δωρίδας. Βοιὸν, καὶ κυτίνιον, καὶ ἐρινεόν, αὗται αἱ τρεῖς πόλεις, περὶ τὸν παρνασσόν εἰσι. Καὶ ἑλόντων. τῶν φωκέων.

Καὶ κατὰ θάλασσαν μὲν αὐτούς. τὸ ἑξῆς, καὶ αὐτοὺς εἰ βούλοιντο περαιοῦσθαι κατὰ θάλασσαν τοὺς λακεδαιμονίους, ἔμελλον οἱ ἀθηναῖοι ναυσὶ κωλύσειν.

Οὐκ ἀσφαλές. οὐκ ἀκίνδυνον.

Εφαίνετο αὐτοῖς. ἀπὸ κοινοῦ τὸ περαιοῦσθαι. Δύσοδός τε γάρ. δυσπόρευτος.

Σκέψασθαι. βουλεύσασθαι. Καὶ ἄνδρες τῶν ἀθηναίων. προδόται δηλονότι.

Δῆμόν τε καταπαύσειν. τὴν δημοκρατίαν. Εβοήθησαν δὲ ἐπ' αὐτούς. ἔδραμον μετὰ βοῆς κατ' αὐτῶν. Νομίσαντες δέ. νομίσαντες οἱ ἀθηναῖοι ἀπορεῖν τοὺς λάκωνας. Ὑποψίᾳ ἦν τοῖς ἀθηναίοις δηλονότι. ὑπώπτευον, ὅτι τὴν δημοκρατίαν βούλονται καταλῦσαι.

Οἳ μετέστησαν. μετετάξαντο. τοιοῦτοι γὰρ οἱ θεσσαλοὶ διχερεῖς τὸν τρόπον. Εν τῷ ἔργῳ. ἐν τῷ πολέμῳ. Ες τὴν μεγαρίδα. γῆν δηλονότι. Δευτέρᾳ, καὶ ἑξηκοστῇ ἡμέρᾳ. ἤγουν παρελθουσῶν ἡμερῶν ἑξήκοντα δύο. Μετὰ τὴν μάχην. τὴν ἐν ταναγρᾳ. Ες οἰνοφύτοις. τὰ οἰνόφυτα, χωρίον τῆς βοιωτίας.

Περιεῖλον. καθεῖλον. Ες τὸν ἔπειτα χρόνον. ὑποδίδοσθαι δηλονότι. Καὶ πελοπόννησον. ἐπὶ βλάβῃ τῆς πελοποννήσου. Καὶ χαλκίδα. χαλκὶς, θρᾴκης. χαλκὶς, εὐβοίας. χαλκὶς, σικελίας. χαλκὶς, ἀκαρνανίας, ἣν νῦν λέγει.

Οὐκ ἐπὶ τῷ βελτίονι λόγῳ. ἀντὶ τοῦ, ἐν ὑποψίᾳ. μετὰ σπουδῆς γὰρ αὐτοὺς καλέσαντες, ἁπλῶς ἀπέπεμψαν. Ἅμα ἀμφοτέροις. Ἀθηναίοις, καὶ Ἀργείοις. Ἀντέχειν. μάχεσθαι. Ἐφ᾽ ᾧ τε ἐξίασιν. ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῷ ἐξιέναι. ἰδίωμα δὲ τοῦτο Θουκυδίδου. Ἦν δέ τι καὶ χρηστήριον. αἰτίαν λέγει τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι αὐτούς, δέκα ἔτη ποιήσαντας ἐν τῷ πολέμῳ. Ἰθωμήτα. δωριστί. Ἣν ἔτυχον ᾑρηκότες. ἀντὶ τοῦ ἐκράτησαν. Προσεχώρησαν δέ. προσῆλθον. οὐκ ἐβούλοντο γὰρ αὐτοῖς βοηθεῖν οἱ Λακεδαιμόνιοι. Περὶ γῆς ὅρων. ἐμάχοντο αὐτοῖς ἕνεκεν ὁρίων τῆς γῆς. Καὶ Πηγάς. Πηγαί, ἐμπόριον πεδίου Μεγάρων. Καὶ ἐφρούρουν αὐτοί. οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐς Νίσαιαν. Νίσαια, λιμὴν Μεγάρων. Οὐχ ἥκιστα ἀπὸ τοῦδε. τοῦ τρόπου. Ὑπὲρ Φάρου. Φάρος νῆσος μικρὰ πρὸ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἀπέστησεν Αἰγύπτου. ἐποίησεν ἀποστῆναι. Καὶ αὐτὸς ἄρχων, τῆς ἀποστάσεως δηλονότι. Ἀθηναίους ἐπηγάγετο. ἐπισπάσατο δὲ ἐς συμμαχίαν δηλονότι. Ἦλθον ἀπολιπόντες τὴν Κύπρον. ἀπῆλθον εἰς συμμαχίαν τοῦ Ἰνάρου. Καὶ τῆς Μέμφιδος. φασὶ γὰρ ὅτι τρία τείχη εἶχεν ἡ Μέμφις. τῶν οὖν δύο ληφθέντων, πρὸς δὲ τρίτον ἡ μάχη ἐγίγνετο. Λευκὸν δὲ ἐκαλεῖτο, ὡς τῶν ἄλλων μὲν ἀπὸ πλίνθων ἐσκευασμένων, ἐκείνου δὲ ἀπὸ λίθων. Αὐτόθι. ἐν τῷ λευκῷ τείχει. Οἱ μὴ ξυναποστάντες τῷ Ἰνάρῳ. Ἐς Ἁλιάς. Ἁλιεῖ ὀξυτόνως πόλις Πελοποννήσου, ἢ Τροιζῶνα τῆς Ἀργολικῆς μοίρας. Πρὸς Κορινθίους. διὰ τὸ ἄρξαι ἀντὶ τῶν Ἐπιδαυρίων. Ἐπὶ Κεκρυφαλείᾳ. νῆσος αὕτη περὶ τὰ δυτικὰ τῆς Πελοποννήσου. Πολέμου δὲ οὗτος διὰ τὰ ἀγάλματα πρὸ τῶν Μηδικῶν ἤρξατο. Ναυμαχία γίγνεται. αὕτη ναυμαχία μετὰ τὰ Μηδικά. Λαβόντες αὐτῶν. τῶν Αἰγινητῶν δηλονότι. Καὶ ἐπολιόρκουν. τὴν Αἴγιναν δηλονότι. Τὰ δὲ ἄκρα. λείπει τὸ, ὑπὸ σπονδέ. Γερανείας. Γερανία, ἀκρωτήριον ἐπὶ τῆς Μεγαρίδος, νεῦον εἰς τὴν μεσόγειαν, καὶ ἐπίμηκες καὶ ἀπὸ τοῦ σχήματος οὕτως ὀνομάζεται.

Ἀπούσης στρατιᾶς πολλῆς. τῆς Ἀθηναίων δηλονότι. Τροπαῖον ἔστησαν. διὰ τὸ ἀναχωρῆσαι τοὺς Κορινθίους. Κακιζόμενοι. ψεγόμενοι. Ὑπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει. ὅτι νέοι ὄντες, ὑπὸ γερόντων ἡττήθησαν.

οὐκ ἐπὶ τῷ βελτίονι λόγῳ ἀποπεμπόμενοι, ἀλλά τινος ὑπόπτου γενομένου, καὶ δεινὸν ποιησάμενοι, καὶ οὐκ ἀξιώσαντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων τοῦτο παθεῖν, εὐθὺς ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν, ἀφέντες τὴν γενομένην ἐπὶ τῷ Μήδῳ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτούς, Ἀργείοις τοῖς ἐκείνων πολεμίοις ξύμμαχοι ἐγένοντο. καὶ πρὸς Θεσσαλοὺς ἅμα ἀμφοτέροις οἱ αὐτοὶ ὅρκοι καὶ ξυμμαχία κατέστη. οἱ δ᾽ ἐν Ἰθώμῃ δεκάτῳ ἔτει ὡς οὐκέτι ἐδύναντο ἀντέχειν, ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ᾽ ᾧ τε ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου ὑπόσπονδοι, καὶ μηδέποτε ἐπιβήσονται αὐτῆς. ἢν δέ τις ἁλίσκηται, τοῦ λαβόντος εἶναι δοῦλον. ἦν δέ τι καὶ χρηστήριον τοῖς Λακεδαιμονίοις πυθικὸν πρὸ τοῦ τὸν ἱκέτην τοῦ Διὸς τοῦ Ἰθωμήτα ἀφιέναι. ἐξῆλθον δὲ αὐτοί, καὶ παῖδες, καὶ γυναῖκες, καὶ αὐτοὺς Ἀθηναῖοι δεξάμενοι κατ᾽ ἔχθος ἤδη τὸ Λακεδαιμονίων, ἐς Ναύπακτον κατῴκισαν, ἣν ἔτυχον ᾑρηκότες νεωστί, Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν ἐχόντων. προσεχώρησαν δὲ καὶ Μεγαρῆς Ἀθηναίοις ἐς ξυμμαχίαν, Λακεδαιμονίων ἀποστάντες, ὅτι αὐτοὺς Κορίνθιοι περὶ γῆς ὅρων πολέμῳ κατεῖχον. καὶ ἔσχον Ἀθηναῖοι Μέγαρα, καὶ Πηγάς. καὶ τὰ μακρὰ τείχη ᾠκοδόμησαν Μεγαρεῦσι, τὰ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐς Νίσαιαν, καὶ ἐφρούρουν αὐτοί. καὶ Κορινθίοις μὲν οὐχ ἥκιστα ἀπὸ τοῦδε τὸ σφοδρὸν μῖσος ἤρξατο πρῶτον ἐς Ἀθηναίους γενέσθαι. Ἰνάρως δὲ ὁ Ψαμμητίχου Λίβυς, βασιλεὺς Λιβύων τῶν πρὸς Αἰγύπτῳ, ὁρμώμενος ἐκ Μαρείας τῆς ὑπὲρ Φάρου πόλεως, ἀπέστησεν Αἰγύπτου τὰ πλείω ἀπὸ βασιλέως Ἀρταξέρξου. καὶ αὐτὸς ἄρχων γενόμενος, Ἀθηναίους ἐπηγάγετο. οἱ δὲ (ἔτυχον γὰρ ἐς Κύπρον στρατευόμενοι ναυσὶ διακοσίαις αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων) ἦλθον ἀπολιπόντες τὴν Κύπρον, καὶ ἀναπλεύσαντες ἀπὸ θαλάσσης ἐς τὸν Νεῖλον, τοῦ τε ποταμοῦ κρατοῦντες, καὶ τῆς Μέμφιδος τῶν δύο μερῶν, πρὸς τὸ τρίτον μέρος, ὃ καλεῖται Λευκὸν τεῖχος, ἐπολέμουν. ἐνῆσαν δὲ αὐτόθι Περσῶν καὶ Μήδων οἱ καταφυγόντες, καὶ Αἰγυπτίων οἱ μὴ ξυναποστάντες. Ἀθηναίοις δὲ ναυσὶν ἀποβᾶσιν ἐς Ἁλιάς, πρὸς Κορινθίους, καὶ Ἐπιδαυρίους μάχη ἐγένετο, καὶ ἐνίκων Κορίνθιοι. καὶ ὕστερον Ἀθηναῖοι ἐναυμάχησαν ἐπὶ Κεκρυφαλείᾳ Πελοποννησίων ναυσί, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. πολέμου δὲ καταστάντος πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίοις, μετὰ ταῦτα ναυμαχία γίγνεται ἐπ᾽ Αἰγίνῃ μεγάλη Ἀθηναίων, καὶ Αἰγινητῶν, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἑκατέροις παρῆσαν. καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι, καὶ ναῦς ἑβδομήκοντα λαβόντες αὐτῶν, ἐς τὴν γῆν ἀπέβησαν, καὶ ἐπολιόρκουν, Λεωκράτους τοῦ Στροίβου στρατηγοῦντος. ἔπειτα Πελοποννήσιοι ἀμύνειν βουλόμενοι Αἰγινήταις, ἐς μὲν τὴν Αἴγιναν τριακοσίους ὁπλίτας πρότερον Κορινθίων καὶ Ἐπιδαυρίων ἐπικούρους διεβίβασαν. τὰ δὲ ἄκρα τῆς Γερανείας κατέλαβον, καὶ ἐς τὴν Μεγαρίδα κατέβησαν Κορίνθιοι μετὰ τῶν ξυμμάχων, νομίζοντες ἀδυνάτους ἔσεσθαι Ἀθηναίους βοηθεῖν τοῖς Μεγαρεῦσιν, ἔν τε Αἰγίνῃ ἀπούσης στρατιᾶς πολλῆς, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ. ἢν δὲ καὶ βοηθῶσιν, ἀπ᾽ Αἰγίνης ἀναστήσεσθαι αὐτούς. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρὸς Αἰγίνῃ στράτευμα οὐκ ἐκίνησαν. τῶν δ᾽ ἐκ τῆς πόλεως ὑπολοίπων, οἵ τε πρεσβύτατοι, καὶ οἱ νεώτατοι, ἀφικνοῦνται ἐς τὰ Μέγαρα, Μυρωνίδου στρατηγοῦντος. καὶ μάχης γενομένης ἰσορρόπου πρὸς Κορινθίους, διεκρίθησαν ἀπ᾽ ἀλλήλων. καὶ ἐνόμισαν αὐτοὶ ἑκάτεροι οὐκ ἔλασσον ἔχειν ἐν τῷ ἔργῳ. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι (ἐκράτησαν γὰρ ὅμως μᾶλλον) ἀπελθόντων τῶν Κορινθίων, τροπαῖον ἔστησαν. οἱ δὲ Κορίνθιοι κακιζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει πρεσβυτέρων,

Καὶ

Οὐκέτι ὁμοίως ἐν ἡδονῇ ἄρχοντες. ὡς ἐν ἀρχῇ μετὰ τὸν παυσανίαν, ἀλλ' ὡς ἄρχοντες, δουλικῶς ἐχρῶντο τοῖς συμμάχοις. τὸ δὲ ἐν ἡδονῇ, ἀντὶ τοῦ ἱλαρότητι. Προσάγεσθαι. δουλοῦν. Τὴν ἀπόκνησιν. τὴν ὀκνηρίαν, τὴν αἰτίαν βολήν, τὴν αἰτίαν ἀποφορᾶς, δι' ἣν ὄκνον εἶχον στρατεύεσθαι. Ἀπ' οἴκου ὦσιν. ἀποδημήσωσι τῆς πατρίδος.

Τὸ ἱκνούμενον. τὸ ἀρκοῦν εἰς τὴν τριήρη τῶν νεῶν. ἄλλως. τὸ ἱκνούμενον. τὸ φθάνον, τὸ ἐπιβάλλον ἑκάστῳ τιμήματι τῆς νεὼς καταβάλλειν. Αὐτοὶ δέ. ἤγουν οἱ σύμμαχοι. Ἀπαράσκευοι. ἀδύνατοι. Καθίσταντο. ἐγένοντο. Ἀμφότερα. πεζομαχίαν, καὶ ναυμαχίαν. Διενεχθέντας. διαφορὰς ἔχοντας. Ἐν τῇ ἀντιπέρας θρᾴκῃ. εἶχον γὰρ αὐτοῖς οἱ ἀθηναῖοι παραχωρεῖν τῶν ἐμπορίων, καὶ τῶν μετάλλων, καὶ οὐκ ἠβούλοντο.

οὐκέτι ὁμοίως ἐν ἡδονῇ ἄρχοντες. καὶ οὔτε ξυνεστράτευον ἀπὸ τοῦ ἴσου. ῥᾴδιόν τε προσάγεσθαι ἦν αὐτοῖς τοὺς ἀφισταμένους, ὧν αὐτοὶ αἴτιοι ἐγένοντο οἱ ξύμμαχοι. διὰ γὰρ τὴν ἀπόκνησιν ταύτην τῶν στρατειῶν, οἱ πλείους αὐτῶν ἵνα μὴ ἀπ' οἴκου ὦσι, χρήματα ἐτάξαντο ἀντὶ τῶν νεῶν τὸ ἱκνούμενον ἀνάλωμα φέρειν. καὶ τοῖς μὲν ἀθηναίοις ηὔξετο τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τῆς δαπάνης, ἣν ἐκεῖνοι ξυμφέροιεν. αὐτοὶ δὲ ὁπότε ἀποσταῖεν, ἀπαράσκευοι, καὶ ἄπειροι ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο. ἐγένετο δὲ μετὰ ταῦτα, καὶ ἡ ἐπ' εὐρυμέδοντι ποταμῷ ἐν παμφυλίᾳ πεζομαχία, καὶ ναυμαχία ἀθηναίων, καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς μήδους. καὶ ἐνίκων τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀμφότερα ἀθηναῖοι, Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου στρατηγοῦντος. καὶ εἷλον τριήρεις φοινίκων, καὶ διέφθειραν τὰς πάσας ἐς διακοσίας. χρόνῳ δὲ ὕστερον ξυνέβη θασίους αὐτῶν ἀποστῆναι, διενεχθέντας περὶ τῶν ἐν τῇ ἀντιπέρας θρᾴκῃ ἐμπορίων, καὶ τοῦ μετάλλου, ἃ ἐνέμοντο. καὶ ναυσὶ μὲν ἐπὶ θάσον πλεύσαντες οἱ ἀθηναῖοι, ναυμαχίᾳ ἐκράτησαν, καὶ ἐς τὴν γῆν ἀπέβησαν. ἐπὶ δὲ στρυμόνα πέμψαντες μυρίους οἰκήτορας αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὡς οἰκιοῦντες τὰς τότε καλουμένας ἐννέα ὁδούς, νῦν δὲ ἀμφίπολιν, τῶν μὲν ἐννέα ὁδῶν αὐτοὶ ἐκράτησαν, ἃς εἶχον ἠδωνοί. προελθόντες δὲ τῆς θρᾴκης ἐς μεσόγειαν, διεφθάρησαν ἐν δραβήσκῳ τῇ ἠδωνικῇ ὑπὸ τῶν θρᾳκῶν ξυμπάντων, οἷς πολέμιον ἦν τὸ χωρίον αἱ ἐννέα ὁδοὶ κτιζόμενον. θάσιοι δὲ νικηθέντες μάχαις, καὶ πολιορκούμενοι, λακεδαιμονίους ἐπεκαλοῦντο, καὶ ἐπαμύνειν ἐκέλευον ἐσβαλόντας ἐς τὴν ἀττικήν. οἱ δὲ ὑπέσχοντο μὲν κρύφα τῶν ἀθηναίων, καὶ ἔμελλον. διεκωλύθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ γενομένου σεισμοῦ, ἐν ᾧ καὶ οἱ εἵλωτες αὐτοῖς καὶ τῶν περιοίκων θουριᾶταί τε, καὶ αἰθεεῖς, ἐς ἰθώμην ἀπέστησαν. πλεῖστοι δὲ τῶν εἱλώτων ἐγένοντο οἱ τῶν παλαιῶν μεσσηνίων τότε δουλωθέντων ἀπόγονοι, ᾗ καὶ μεσσήνιοι ἐκλήθησαν οἱ πάντες. πρὸς μὲν οὖν τοὺς ἐν ἰθώμῃ, πόλεμος καθειστήκει λακεδαιμονίοις. θάσιοι δὲ τρίτῳ ἔτει πολιορκούμενοι, ὡμολόγησαν ἀθηναίοις τεῖχός τε καθελόντες, καὶ ναῦς παραδόντες, χρήματά τε ὅσα ἔδει ἀποδοῦναι αὐτίκα ταξάμενοι, καὶ τὸ λοιπὸν φέρειν, τήν τε ἤπειρον, καὶ τὸ μέταλλον ἀφέντες. λακεδαιμόνιοι δέ, ὡς αὐτοῖς πρὸς τοὺς ἐν ἰθώμῃ ἐμηκύνετο ὁ πόλεμος, ἄλλους τε ἐπεκαλέσαντο ξυμμάχους, καὶ ἀθηναίους. οἱ δ' ἦλθον, Κίμωνος στρατηγοῦντος πλήθει οὐκ ὀλίγῳ. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπεκαλέσαντο, ὅτι τειχομαχεῖν ἐδόκουν δυνατοὶ εἶναι. τοῖς δὲ πολιορκίας μακρᾶς καθεστηκυίας, τούτου ἐνδεᾶ ἐφαίνετο (βίᾳ γὰρ ἂν εἷλον τὸ χωρίον) καὶ διαφορὰ ἐκ ταύτης τῆς στρατείας πρῶτον λακεδαιμονίοις, καὶ ἀθηναίοις φανερὰ ἐγένετο. οἱ γὰρ λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ τὸ χωρίον βίᾳ οὐχ ἡλίσκετο, δείσαντες τῶν ἀθηναίων τὸ τολμηρόν, καὶ τὴν νεωτεροποιίαν, καὶ ἀλλοφύλους ἅμα ἡγησάμενοι, μή τι ἢν παραμείνωσιν, ὑπὸ τῶν ἐν ἰθώμῃ πεισθέντες νεωτερίσωσι, μόνους τῶν ξυμμάχων ἀπέπεμψαν, τὴν μὲν ὑποψίαν οὐ δηλοῦντες, εἰπόντες δὲ ὅτι οὐδὲν προσδέονται αὐτῶν ἔτι. οἱ δ' ἀθηναῖοι ἔγνωσαν 173

Ἀντιπέρας. παρακειμένας. ὄνομα γάρ ἐστι θηλυκόν, γενικῆς πλάσεως, σύνθετον. Ἐπὶ θάσον. θάσος, νῆσος αὕτη παρὰ τῆς θρᾴκης. Ἃ ἐνέμοντο. Σημείωσαι περὶ τῶν μετάλλων, ὅτι καὶ Θουκυδίδης ἐν θάσῳ ταῦτα γιγνώσκει. περὶ ὧν ὅτι ἐν τῇ ἀντιπέρας λέγει. ταῦτα οἱ θάσιοι ἐνέμοντο. Ἀπέβησαν. ναυτικῷ δηλονότι στρατῷ. Ἐπὶ δὲ στρυμόνα. ποταμὸς ἀμφιπόλεως. λέγει δὲ νῦν αὐτὴν τὴν πόλιν. Ὡς οἰκιοῦντες. οἰκειούμενοι ἰδιοποιοῦντες. Ἀμφίπολιν. ἀμφίπολις εἴρηται, διὰ τὸ περιρρεῖσθαι αὐτὴν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ. Θάσιοι δὲ νικηθέντες. πάλιν τὰ κατὰ τοὺς χρόνους ἀκολουθῶν, μετέβη ἐπὶ τοὺς θασίους, μεταξὺ τάξας τὰ τῆς ἀμφιπόλεως. Καὶ ἐπαμύνειν ἐκέλευον.

πέως γὰρ φίλοι ἦσαν. Καὶ οἱ εἵλωτες. ἕλος, πόλις τῆς λακωνικῆς, ἧς οἱ πολῖται ἐκαλοῦντο εἵλωτες. οἱ οὖν λακεδαιμόνιοι, διὰ τὸ ἀεὶ διαφόρους εἶναι ἀλλήλοις, τοὺς δούλους αὐτῶν ἐκάλουν εἵλωτας κατὰ ἀτιμίαν, καὶ ὕβριν. Ἐν ἰθώμῃ. ἡ ἰθώμη, τῆς μεσσηνιακῆς μοίρας ἦν. ἁλούσης οὖν τῆς μεσσήνης, ὅσοι τῶν περὶ ἀπέστησαν, ἐς ἰθώμην ἀπέστησαν, ὡς ἐχθρὰν οὖσαν λακεδαιμονίων. Λακεδαιμονίοις δέ. ἀρχὴ τῆς διαφορᾶς τῶν λακεδαιμονίων, καὶ ἀθηναίων. Τῆς δὲ πολιορκίας μακρᾶς καθεστηκυίας. ὁ δέ, ἀντὶ τοῦ γάρ.

Τούτου ἐνδεᾶ. τοῦ τειχομαχεῖν. Βίᾳ οὐχ ἡλίσκετο. τῆς τέχνης. δηλονότι. Καὶ ἀλλοφύλους ἅμα ἡγησάμενοι, ὅτι οἱ μέν, δωριεῖς, οἱ δέ, ἴωνες.

ΘΟΥΚΥΔΙ'ΔΟΥ

Καὶ ἐκεῖνον μὲν. οὐκέτι ἐκπέμπουσι. λακεδαιμονίοις πρὸ τῆς ἐξετάσεως ἐδόκει τὸ ἔγκλημα σαφὲς εἶναι. μετὰ δὲ τὴν οὐκ ὀρθὴν ἐξέτασιν, ἔδοξε μὲν ἀπολελύσθαι, οὐ μὴν παντάπασιν ἀπήλλακτο τῆς ὑπονοίας. διὸ οὐδὲ ἐξεπέμφθη παρ' αὐτῶν ἔτι. Εφίεσαν. παρεχώρουν οἱ περὶ τὸν δόρκιν. Τὴν ἡγεμονίαν. τὸ ἡγεμονεύειν. Απῆλθον. τὸ εἰς λακεδαίμονα δηλονότι. Φοβούμενοι μὴ σφίσι. μὴ δῆθεν, καὶ χείρους τῶν πραγμάτων τῶν λακωνικῶν, γένωνται. Απαλλαξείοντες. ἀπαλλακτικῶς ἔχοντες. τουτέστιν, ἐθέλοντες ἀπαλλαγῆναι. Εξηγεῖσθαι. ἡγεμόνας εἶναι. Εν τῷ τότε παρόντι. ἐν ἐνεστῶτι χρόνῳ. Πρὸς τὸν βάρβαρον. κατὰ τοῦ βαρβάρου. Πρόσχημα. πρόφασις. Ων ἔπαθον. λείπει ὑπὲρ, ὧν ὑπ' αὐτοῦ ἔπαθον. Καὶ ἑλληνοταμίαι. οἱ δεχόμενοι τοὺς φόρους συναγομένους ἀπὸ τῶν ἑλλήνων, καὶ φυλάσσοντες αὐτοὺς. ἐκαλοῦντο ἑλληνοταμίαι. Φόρος ταχθείς. φόρος ὠνομάσθη, καὶ ἐτάχθη ὑπὸ ἀριστείδου τοῦ δικαίου ὁ πρῶτος. Ταμιεῖόν τε δῆλος ἦν. ἵνα μὴ δόξωσιν οἱ ἀθηναῖοι εἰς ἴδιον κέρδος ἔχειν. Δῆλος. νῆσος μία τῶν κυκλάδων. Η φορά. ἡ δόσις. Καὶ ξύνοδοι. συνελάσεις. Ηγούμενοι δὲ αὐτονόμων. ὕστερον γὰρ ὡς δούλων ἦρχον. Καὶ ἀπὸ κοινῶν ξυνόδων βουλευόντων. πάντα γὰρ κοινῇ συναθροίζοντο ἐν ταῖς βουλαῖς. Τοσάδε ἐπῆλθον. τοσαῦτα διεπράξαντο, ὅσα κατιὼν, ἐρεῖ ἐν τῇ πεντηκονταετίᾳ.

καὶ ἐκεῖνον μὲν οὐκέτι ἐκπέμπουσιν ἄρχοντα. Δόρκιν δὲ, καὶ ἄλλους τινὰς μετ' αὐτοῦ, στρατιὰν ἔχοντας οὐ πολλὴν, οἷς οὐκέτι ἐφίεσαν οἱ ξύμμαχοι τὴν ἡγεμονίαν. οἱ δὲ, αἰσθόμενοι, ἀπῆλθον. καὶ ἄλλους οὐκέτι ὕστερον ἐξέπεμψαν οἱ λακεδαιμόνιοι, φοβούμενοι μὴ σφίσιν οἱ ἐξιόντες, χείρους γίγνωνται, ὅπερ καὶ ἐν τῷ Παυσανίᾳ ἐνεῖδον. ἀπαλλαξείοντες δὲ καὶ τοῦ μηδικοῦ πολέμου, καὶ τοὺς ἀθηναίους νομίζοντες ἱκανοὺς ἐξηγεῖσθαι, καὶ σφίσιν ἐν τῷ τότε παρόντι ἐπιτηδείους. παραλαβόντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι τὴν ἡγεμονίαν τούτῳ τῷ τρόπῳ, ἑκόντων τῶν ξυμμάχων, διὰ τὸ Παυσανίου μῖσος, ἔταξαν ἅς τε ἔδει παρέχειν τῶν πόλεων χρήματα πρὸς τὸν βάρβαρον, καὶ ἃς ναῦς. πρόσχημα γὰρ ἦν ἀμύνεσθαι ὧν ἔπαθον, δῃοῦντας τὴν βασιλέως χώραν. καὶ ἑλληνοταμίαι τότε πρῶτον ἀθηναίοις κατέστη ἀρχὴ, οἳ ἐδέχοντο τὸν φόρον. οὕτω γὰρ ὠνομάσθη τῶν χρημάτων ἡ φορά. ἦν δ' ὁ πρῶτος φόρος ταχθεὶς, τετρακόσια τάλαντα, καὶ ἑξήκοντα. ταμιεῖόν τε δῆλος ἦν αὐτοῖς, καὶ ξύνοδοι ἐς τὸ ἱερὸν ἐγίγνοντο. ἡγούμενοι δὲ αὐτονόμων τὸ πρῶτον τῶν ξυμμάχων, καὶ ἀπὸ κοινῶν ξυνόδων βουλευόντων, τοσάδε ἐπῆλθον πολέμῳ τε καὶ διαχειρίσει πραγμάτων μεταξὺ τοῦδε τοῦ πολέμου, καὶ τοῦ μηδικοῦ, ἃ ἐγένετο πρός τε τὸν βάρβαρον αὐτοῖς, καὶ πρὸς τοὺς σφετέρους ξυμμάχους νεωτερίζοντας, καὶ πελοποννησίων τοὺς αἰεὶ προστυγχάνοντας ἐν ἑκάστῳ. ἔγραψα δὲ αὐτὰ, καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ λόγου ἐποιησάμην διὰ τόδε, ὅτι τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἅπασιν ἐκλιπὲς τοῦτο ἦν τὸ χωρίον, καὶ ἢ τὰ πρὸ τῶν μηδικῶν ἑλληνικὰ ξυνετίθεσαν, ἢ αὐτὰ τὰ μηδικά. τούτων δὲ ὅσπερ καὶ ἥψατο ἐν τῇ ἀττικῇ ξυγγραφῇ Ελλάνικος, βραχέως τε, καὶ τοῖς χρόνοις οὐκ ἀκριβῶς ἐπεμνήσθη. ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπόδειξιν ἔχει τῆς τῶν ἀθηναίων, ἐν οἵῳ τρόπῳ κατέστη. Πρῶτον μὲν ἠιόνα τὴν ἐπὶ στρυμόνι, μήδων ἐχόντων, πολιορκίᾳ εἷλον, καὶ ἠνδραπόδισαν, κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου στρατηγοῦντος. ἔπειτα σκῦρον τὴν ἐν τῷ αἰγαίῳ νῆσον, ἣν ᾤκουν δόλοπες, ἠνδραπόδισαν, καὶ ᾤκισαν αὐτοί. πρὸς δὲ καρυστίους αὐτοῖς, ἄνευ τῶν ἄλλων εὐβοέων, πόλεμος ἐγένετο· καὶ χρόνῳ ξυνέβησαν καθ' ὁμολογίαν. ναξίοις δὲ ἀποστᾶσι, μετὰ ταῦτα ἐπολέμησαν, καὶ πολιορκίᾳ παρεστήσαντο. πρώτη τε αὕτη πόλις ξυμμαχὶς παρὰ τὸ καθεστηκὸς ἐδουλώθη. ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων, ὡς ἑκάστῃ ξυνέβη. αἰτίαι δὲ ἄλλαι τε ἦσαν τῶν ἀποστάσεων, καὶ μέγισται αἱ τῶν φόρων, καὶ νεῶν ἔκδειαι, καὶ λειποστράτιον, εἴ τῳ ἐγένετο. οἱ γὰρ ἀθηναῖοι ἀκριβῶς ἔπρασσον, καὶ λυπηροὶ ἦσαν, οὐκ εἰωθόσιν, οὐδὲ βουλομένοις ταλαιπωρεῖν, προσάγοντες τὰς ἀνάγκας. ἦσαν δέ πως καὶ ἄλλως οἱ ἀθηναῖοι,

Καὶ διαχειρίσει. διοικήσει. Μεταξὺ τοῦδε τοῦ πολέμου. ἐν τῇ πεντηκονταετηρίδι. Τὸν βάρβαρον αὐτοῖς. τοῖς ἀθηναίοις. Νεωτερίζοντας. ἀφισταμένους. Προστυγχάνοντας. ἐμποδίζοντας. Εν ἑκάστῳ. πολέμῳ, ἢ χωρίῳ, ἢ χρόνῳ. Καὶ τὴν ἐκβολήν. τὴν ἐκτροπήν. τοῖς πρὸ ἐμοῦ. ἱστοροῦσι.

Ην τὸ χωρίον. χωρίον τῆς ἱστορίας δηλονότι, ἤτοι τῆς πεντηκονταετίας, εἰάθη παρ' ἐκείνοις. Ξυνετίθεσαν. συνέγραψαν. Η αὐτὰ τὰ μηδικά. τὰ τρωϊκά φησι, καὶ ἀμαζονικὰ, καὶ θρᾳκικά. Ελλάνικος. οὐχ ὅτι οὐδ' ἔγραψεν, ἀλλ' ὅτι ὅμως γέγραπται, εἰκῇ μὴ πωεἴρηται. Κατέστη. ἐγένετο. Ηιόνα. ὅτι δύο ἠιόνες εἰσὶν ἐν τῇ θρᾴκῃ. ἀλλ' ἡ μὲν, λιμὴν τῆς ἀμφιπόλεως ἐστὶ, περὶ ἧς νῦν λέγει. ἡ δὲ ἄλλη, πόλις. λυκόφρων, τὸν μὲν, γὰρ ἠιὼν στρυμόνος βισαλτία. Σκῦρον. μίαν τῶν κυκλάδων. Καὶ ᾤκισαν. ἀποικίας ἀποστείλαντες δηλονότι. Καὶ καρυστίοις αὐτοῖς. τοῖς ἀθηναίοις. Πόλεμος ἐγένετο. μόνοι γὰρ τῶν εὐβοέων, οὐχ ὑπήκοοι ἀθηναίων, ἀλλὰ διὰ τοῦτο πρὸς μόνους αὐτοὺς ἐπολέμησαν. Επολέμησαν. οἱ ἀθηναῖοι δηλονότι. Παρεστήσαντο. ἐδούλωσαν. Παρὰ τὸ καθεστηκός. παρὰ τὸ νόμιμον, καὶ πρέπον. ἐλεύθεροι γὰρ ἦσαν οἱ ἕλληνες τότε. Εκάστῃ ξυνέβη. ἀπὸ κοινοῦ ἐδουλώθη. Εκδειαι. ἔκδειαι, ἐνδεῖαι, ἔνδειαι, ἀκούσιον ἄλλως. ἔκδειαι, οὐκ ἔνδειαι. τουτέστιν, ἀπολείψεις, ἀπόλειαι. Καὶ λειποστράτιον. λειποστράτιον, τὸ μὴ θέλειν στρατεύεσθαι. Ακριβῶς ἔπρασσον. ἀπῄτουν αὐστηρῶς. Ουκ εἰωθόσι. τοῖς ἕλλησιν.

Αὐτοφυεῖς. ὄρυν οὐ χειροποιήτοις. Καὶ αὐτοὺς ναυτικούς. τοὺς ἀθηναίους. Προφέρειν. ἐπιδοῦναι. Ες τὸ κτήσασθαι δύναμιν. εἰς τὸ δυνατωτέρους γενέσθαι δύναμιν, ἤγουν θαλασσῶσαν. Ανθεκτέα ἐστί. πρῶτος εἶπε φησὶν, ὅτι δεῖ πάσῃ δυνάμει ἀντέχεσθαι τῆς θαλάσσης. Εὐθὺς συγκατεσκεύαζεν. εὐθὺς φησὶν ἅμα τῷ συμβουλεῦσαι, ἤρξατο θαλασσοκρατίαν κατασκευάζειν. Ὅπερ νῦν ἔτι. τοῦ τείχους τὸ ἐν πειραιεῖ, ὅπερ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστιν. Αλλήλαις. ὑπαντώσαις ἀλλήλαις, ἢ συνεζευγμένους διὰ τὰ μεγέθη τῶν λίθων. Αλλὰ ξυνῳκοδομημένοι. συνδεδεμένοι. Καὶ ἐντομῇ. διὰ τῆς τομῆς. Εγγώνιοι. τετρά/γωνοι. Οὗ διενοεῖτο. οὗ τινος ὕψους διενοεῖτο ἔχειν τὸ τεῖχος. Εβούλετο γάρ. ὁ θεμιστοκλῆς. Αφιστάναι. ἀποτρέπειν. Επιβουλάς. ἐπιθέσεις. Ολίγων. καὶ τῶν ἀχρειοτάτων. δηλονότι, γερόντων, καὶ παίδων. Προσέκειτο ἰδών. τὸν νοῦν προσεῖχε νοήσας. διὸ καὶ ναύμαχος ἐκαλεῖτο. Τὴν κατὰ θάλασσαν ἔφοδον. ἐπειδὴ σάρθμος φησὶ δὶς περάσας ῥᾷον διὰ θαλάσσης, ἢ διὰ γῆς ἔρχεσθαι. Εὐπορωτέραν. πλέον δυναμένην. Τῆς ἄνω πόλεως. τῆς ἄστεως δηλονότι. Καταβάντας ἐς αὐτόν. τῇ γνώμῃ δηλονότι θεμιστοκλέους. Ετειχίσθησαν. τῷ τείχει περιεφυλάχθησαν. Καὶ τἆλλα κατεσκευάζοντο. τὰ ἰδιωτικά, καὶ οἱ ναοὶ δηλονότι. Εὐθύς. μετὰ τὸ τειχισθῆναι. Μετὰ τὴν μήδων ἀναχώρησιν. μετὰ τὰ κατὰ μαρδόνιον. ταῦτα δὲ ἔδει

αὐτοφυεῖς, καὶ αὐτοὺς ναυτικοὺς γεγενημένους, μέγα προφέρειν ἐς τὸ κτήσασθαι δύναμιν. τῆς γὰρ δὴ θαλάσσης πρῶτος ἐτόλμησεν εἰπεῖν ὡς ἀνθεκτέα ἐστὶ, καὶ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς ξυγκατεσκεύαζε. καὶ ᾠκοδόμησαν τῇ ἐκείνου γνώμῃ τὸ πάχος τοῦ τείχους, ὅπερ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστι περὶ τὸν πειραιᾶ. δύο γὰρ ἅμαξαι ἐναντίαι ἀλλήλαις τοὺς λίθους ἐπῆγον. ἐντὸς δὲ, οὔτε χάλιξ, οὔτε πηλὸς ἦν, ἀλλὰ ξυνῳκοδομημένοι μεγάλοι λίθοι, καὶ ἐντομῇ ἐγγώνιοι, σιδήρῳ πρὸς ἀλλήλους τὰ ἔξωθεν, καὶ μολύβδῳ δεδεμένοι. τὸ δὲ ὕψος ἥμισυ μάλιστα ἐτελέσθη οὗ διενοεῖτο. ἐβούλετο γὰρ τῷ μεγέθει καὶ τῷ πάχει ἀφιστάναι τὰς τῶν πολεμίων ἐπιβουλάς. ἀνθρώπων τε ἐνόμιζεν ὀλίγων καὶ τῶν ἀχρειοτάτων ἀρκέσειν τὴν φυλακήν. τοὺς δ᾽ ἄλλους ἐς τὰς ναῦς ἐσβήσεσθαι. ταῖς γὰρ ναυσὶ μάλιστα προσέκειτο, ἰδὼν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τῆς βασιλέως στρατιᾶς τὴν κατὰ θάλασσαν ἔφοδον, εὐπορωτέραν τῆς κατὰ γῆν οὖσαν, τόν τε πειραιᾶ ὠφελιμώτερον ἐνόμιζε τῆς ἄνω πόλεως. καὶ πολλάκις τοῖς ἀθηναίοις παρῄνει, ἢν ἄρα ποτὲ κατὰ γῆν βιασθῶσι, καταβάντας ἐς αὐτὸν, ταῖς ναυσὶ πρὸς ἅπαντας ἀνθίστασθαι. ἀθηναῖοι μὲν οὖν οὕτως ἐτειχίσθησαν, καὶ τἆλλα κατεσκευάζοντο εὐθὺς μετὰ τὴν μήδων ἀναχώρησιν. Παυσανίας δὲ ὁ Κλεομβρότου, ἐκ λακεδαίμονος στρατηγὸς τῶν ἑλλήνων ἐξεπέμφθη μετὰ εἴκοσι νεῶν ἀπὸ πελοποννήσου. ξυνέπλεον δὲ καὶ ἀθηναῖοι τριάκοντα ναυσὶ, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πλῆθος, καὶ ἐστράτευσαν ἐς κύπρον, καὶ αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέψαντο. καὶ ὕστερον ἐς βυζάντιον, μήδων ἐχόντων, καὶ ἐξεπολιόρκησαν ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ. ἤδη δὲ καὶ βιαίου ὄντος αὐτοῦ, οἵ τε ἄλλοι ἕλληνες ἤχθοντο, καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ ἴωνες, καὶ ὅσοι ἀπὸ βασιλέως νεωστὶ ἠλευθέρωντο. φοιτῶντές τε πρὸς τοὺς ἀθηναίους, ἠξίουν αὐτοὺς ἡγεμόνας σφῶν γενέσθαι κατὰ τὸ ξυγγενὲς, καὶ Παυσανίᾳ μὴ ἐπιτρέπειν, ἤν που βιάζηται. οἱ δὲ ἀθηναῖοι, ἐδέξαντό τε τοὺς λόγους, καὶ προσεῖχον τὴν γνώμην, ὡς οὐ περιοψόμενοι. τἆλλά τε καταστησόμενοι ᾗ φαίνοιτο ἄριστα αὐτοῖς. ἐν τούτῳ δὲ οἱ λακεδαιμόνιοι μετεπέμποντο Παυσανίαν, ἀνακρινοῦντες ὧν πέρι ἐπυνθάνοντο. καὶ γὰρ ἀδικία πολλὴ κατηγορεῖτο αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἑλλήνων τῶν ἀφικνουμένων, καὶ τυραννίδος μᾶλλον ἐφαίνετο μίμησις, ἢ στρατηγία. ξυνέβη τε αὐτῷ καλεῖσθαί τε ἅμα, καὶ τοὺς ξυμμάχους τῷ ἐκείνου ἔχθει παρ᾽ ἀθηναίους μετατάξασθαι, πλὴν τῶν ἀπὸ πελοποννήσου στρατιωτῶν. ἐλθὼν δὲ ἐς λακεδαίμονα, τῶν μὲν ἰδίᾳ πρός τινα ἀδικημάτων ηὐθύνθη, τὰ δὲ μέγιστα ἀπολύεται μὴ ἀδικεῖν. κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ οὐχ ἥκιστα μηδισμός. καὶ ἐδόκει σαφέστατον εἶναι.

εἰπεῖν μετὰ τὰ ἐν μυκάλῃ. ἀλλὰ διὰ μέσου τὴν τειχοποιίαν εἰπὼν, εἰκότως πάλιν ἐπανέρχεται ἐπὶ τὰ κατὰ παυσανίαν. Ες κύπρον. διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν ὑπὸ βασιλέα. Κατεστρέψαντο. κατεχάλασαν. Ες βυζάντιον. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐστράτευσαν. Καὶ ἐξεπολιόρκησαν. πολιορκῆσαι, τὸ μόνον πόλει προσκαθέζεσθαι πολεμίους. ἐκπολιορκῆσαι, τὸ τελέως καταβαλεῖν τὴν πόλιν, καὶ εἰσελθεῖν. Καὶ βιαίου ὄντος αὐτοῦ. τυραννικοῦ ὑπάρχοντος τοῦ παυσανίου. Κατὰ τὸ ξυγγενές. διὰ τὴν συγγένειαν. Επιτρέπειν. ἄδειαν διδόναι. Καὶ προσεῖχον τὴν γνώμην. πρὸς αὐτοὺς εἶχον τὴν γνώμην. Τἆλλά τε. τὰ περὶ τῆς ἡγεμονίας. Ἡ φαίνοιτο. αὐτὴ τοῦ ἐφαίνη. Μετεπέμποντο παυσανίαν. εἰς λακεδαιμονίαν δηλονότι. Τῶν ἀφικνουμένων. εἰς λακεδαίμονα ἐρχομένων. Η στρατηγία. τὸ ἢ, ἀντὶ συνδέσμου. ἕτεροι δὲ, ἄρθρον εἶπον. Καλεῖσθαί τε ἅμα. καλεῖσθαι εἰς λακεδαίμονα δηλονότι. Παρ᾽ ἀθηναίοις μετατάξασθαι. πρὸς ἀθηναίους μετελθεῖν. μετατεθεῖναι. Πλὴν τῶν ἀπὸ πελοποννήσου. οἱ γὰρ πελοποννήσιοι. ὑπήκουον τῶν λακεδαιμονίων. Εὐθύνθη. εὐθύνας δέδωκε, καὶ κατεδικάσθη, καὶ κατεγνώσθη. Τὰ δὲ μέγιστα. τὰ κοινὰ, ὅ ἐστι δημόσια. Μηδισμός. τὰ τῶν μήδων φρονῆσαι. Σαφέστατον. τοῦτο ὡς παρὰ τοῦ Θουκυδίδου εἴρηται. οὐ γὰρ λέγει τοῖς λακεδαιμονίοις σαφέστατον εἶναι. εἰ γὰρ ἂν ἐτιμωρήσαντο αὐτὸν, ὃ καὶ πεποιήκασιν ὕστερον μετὰ τὸν ἔλεγχον.

Pausanias

Cyprus

Byzantium

Pausanias accusatur

ἐπέρχεται αὐτὸ δ' ἐκεῖνον, ἔφη τοὺς ξυμπρέσβεις ἀναμένειν, ἀσχολίας δέ τινος οὔσης αὐτοὺς ὑπολειφθῆναι, προσδέχεσθαι μέντοι ἐν τάχει ἥξειν, καὶ θαυμάζειν, ὡς οὔπω πάρεισιν. οἱ δὲ ἀκούοντες, τῷ μὲν Θεμιστοκλεῖ ἐπείθοντο διὰ φιλίαν αὐτοῦ. τῶν δὲ ἄλλων ἀφικνουμένων, καὶ σαφῶς κατηγορούντων ὅτι τειχίζεταί τε, καὶ ἤδη ὕψος λαμβάνει, οὐκ εἶχον ὅπως χρὴ ἀπιστῆσαι. γνοὺς δὲ ἐκεῖνος, κελεύει αὐτοὺς μὴ λόγοις μᾶλλον παράγεσθαι, ἢ πέμψαι σφῶν αὐτῶν ἄνδρας, οἵτινες χρηστοί, καὶ πιστῶς ἀναγγελοῦσι σκεψάμενοι. ἀποστέλλουσιν οὖν, καὶ περὶ αὐτῶν ὁ Θεμιστοκλῆς τοῖς Ἀθηναίοις κρύφα πέμπει, κελεύων ὡς ἥκιστα ἐπιφανῶς κατασχεῖν, καὶ μὴ ἀφεῖναι πρὶν ἂν αὐτοὶ πάλιν κομισθῶσιν. ἤδη γὰρ καὶ ἧκον αὐτῷ οἱ ξυμπρέσβεις, Ἀβρώνιχός τε ὁ Λυσικλέους, καὶ Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀγγέλλοντες ἔχειν ἱκανῶς τὸ τεῖχος. ἐφοβεῖτο γὰρ μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι σφᾶς, ὁπότε σαφῶς ἀκούσειαν, οὐκέτι ἀφῶσιν. οἵ τε οὖν Ἀθηναῖοι τοὺς πρέσβεις ὥσπερ ἐπεστάλη κατεῖχον. καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπελθὼν, τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐνταῦθα δὴ φανερῶς εἶπεν, ὅτι ἡ μὲν πόλις σφῶν τετείχισται ἤδη, ὥστε ἱκανὴ εἶναι σώζειν τοὺς ἐνοικοῦντας. εἰ δέ τι βούλονται Λακεδαιμόνιοι, ἢ οἱ ξύμμαχοι πρεσβεύεσθαι παρὰ σφᾶς, ὡς πρὸς διαγιγνώσκοντας τὸ λοιπὸν ἰέναι, τά τε σφίσιν αὐτοῖς ξύμφορα, καὶ τὰ κοινά. τήν τε γὰρ πόλιν ὅτε ἐδόκει ἐκλιπεῖν ἄμεινον εἶναι, καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι, ἄνευ ἐκείνων ἔφασαν γνόντες τολμῆσαι· καὶ ὅσα αὖ μετ' ἐκείνων βουλεύεσθαι, οὐδενὸς ὕστεροι γνώμῃ φανῆναι. δοκεῖν οὖν σφίσι καὶ νῦν ἄμεινον εἶναι τὴν ἑαυτῶν πόλιν τεῖχος ἔχειν, καὶ ἰδίᾳ τοῖς πολίταις, καὶ ἐς τοὺς πάντας ξυμμάχους ὠφελιμώτερον ἔσεσθαι. οὐ γὰρ οἷόν τ' εἶναι μὴ ἀπὸ ἀντιπάλου παρασκευῆς ὅμοιόν τι, ἢ ἴσον ἐς τὸ κοινὸν βουλεύεσθαι. ἢ πάντας οὖν ἀτειχίστους ἔφη χρῆναι ξυμμαχεῖν, ἢ καὶ τάδε νομίζειν ὀρθῶς ἔχειν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες, ὀργὴν μὲν φανερὰν οὐκ ἐποιοῦντο τοῖς Ἀθηναίοις· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ κωλύμῃ, ἀλλὰ γνώμης παραινέσει δῆθεν τῷ κοινῷ ἐπρεσβεύσαντο. ἅμα δὲ καὶ προσφιλεῖς ὄντες ἐν τῷ τότε διὰ τὴν ἐς τὸν Μῆδον προθυμίαν, τὰ μάλιστα αὐτοῖς ἐτύγχανον. τῆς μέντοι βουλήσεως ἁμαρτάνοντες, ἀδήλως ἤχθοντο. οἵ τε πρέσβεις ἑκατέρων ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου ἀνεπικλήτως. τούτῳ τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτείχισαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ. καὶ δήλη ἡ οἰκοδομία ἔτι καὶ νῦν ἐστιν, ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο. οἱ γὰρ θεμέλιοι, παντοίων λίθων ὑπόκεινται, καὶ οὐ ξυνειργασμένων ἔστιν ᾗ, ἀλλ' ὡς ἕκαστοί ποτε προσέφερον. πολλαί τε στῆλαι ἀπὸ σημάτων, καὶ λίθοι εἰργασμένοι ἐγκατελέγησαν. μείζων γὰρ ὁ περίβολος πανταχῇ ἐξήχθη τῆς πόλεως. καὶ διὰ τοῦτο πάντα ὁμοίως κινοῦντες, ἠπείγοντο. ἔπεισε δὲ καὶ τοῦ Πειραιῶς τὰ λοιπὰ ὁ Θεμιστοκλῆς οἰκοδομεῖν. ὑπῆρκτο δ' αὐτοῦ πρότερον ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἀρχῆς, ἧς κατ' ἐνιαυτὸν Ἀθηναίοις ἦρξε, νομίζων τό τε χωρίον καλὸν εἶναι, λιμένας ἔχον τρεῖς

Ἐπέρχεται. ἐπέρχεται ὁ ξένος, παρέρχεται ὁ πολίτης. Αὐτοὺς ὑπολειφθῆναι. οὐκ ἀκριβὴς ἡ παραγραφή. αὐτοὺς γὰρ, οὐ τοὺς περὶ τὴν Ἀθηναίων λέγει. καὶ παρελθόντες, ἔλεγον μέν τε οὖν τὸ μὲν παρελθεῖν, ὃ αὐτίκα δηλοῖ. τὸ δὲ ἐπελθεῖν, τὸ ἀναβαλλόμενον κατ' ἀρχὰς χρόνον τοῦτο διαπράξασθαι. Παράγεσθαι. ἀπατᾶσθαι. Σκεψάμενοι. ἰδόντες τοῖς ὀφθαλμοῖς δηλονότι. Ὡς ἥκιστα. τὸ ὡς, ἀντὶ τοῦ ὅπως. Αὐτοὶ πάλιν. οἱ περὶ τὸν Θεμιστοκλέα. Καὶ Ἀριστείδης. ὁ λεγόμενος δίκαιος. Ἀγγέλλοντες. τῷ Θεμιστοκλεῖ δηλονότι. Οὐκέτι ἀφῶσι. τὸ ἑξῆς, μὴ οὐκέτι αὐτοὺς ἀφῶσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὁπότε σαφῶς ἀκούσειαν. Τοὺς πρέσβεις. τῶν Λακεδαιμονίων. Ἐνταῦθα. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. Φανερῶς εἶπε. τὸ σχῆμα παράγιον. δυνατὸν γὰρ καὶ ὡς ἀπὸ Θεμιστοκλέους, καὶ ὡς ἀπὸ Θουκυδίδου ταῦτα λέγεσθαι. καλῶς καὶ τὸ παραγέγραπται. ἀντὶ πρὸς τῆς Θεμιστοκλέους ἐστὶν ἡ φωνή. λέγει γὰρ οὕτως, καὶ Θεμιστοκλῆς ἐπελθὼν, τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐνταῦθα δὴ φανερῶς εἶπε. Πρεσβεύεσθαι. πρέσβεις πέμπειν. Παρὰ σφᾶς. ἤγουν τοὺς Ἀθηναίους. Ξύμφορα καὶ τὰ κοινά. τά τε ἀπρόσ εἰξεις τοῦ ὅτι ξύμφορά εἰσι. Μετ' ἐκείνων. ἤγουν τῶν Λακεδαιμονίων. Φανῆναι. κατὰ κοινοῦ τὸ ἐδόκει. Τεῖχος ἔχειν. κατὰ κοινοῦ τὸ ἔφασαν. Οὐ γὰρ οἷόν τε εἶναι. ἐὰν μὴ ἔχωμεν φησὶ τεῖχος, ὡς οἱ ἄλλοι, μέλλομεν οὐδὲ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν ἐν τοῖς πολεμίοις. ἴσως γὰρ πολεμίων ἐλθόντων, ἡμᾶς μὲν δόξει μὴ μάχεσθαι, ἀλλὰ σπένδεσθαι, ὡς μὴ ἔχουσι τεῖχος, τοῖς δὲ ἄλλοις πολεμίοις. οὐ γὰρ ἐνδέχεται δυνατὸν μὴ ὄντα ἴσον τῶν ἄλλων θαρσῆσαι κατ' ἐκείνους, καὶ ὅμοιον παρασχέσθαι. Ὅμοιόν τι, ἢ ἴσον. ἵνα ἀντὶ παντὸς σώζηται ἴσον. Ἀτειχίστους. ἀπὸ ἀτειχίστου πόλεως. Ἐπὶ κωλύμῃ. κωλύσει. ἰδία δὲ ἡ λέξις Θουκυδίδου. Τῷ κοινῷ. ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. Ἐπρεσβεύσαντο. πρέσβεις ἔπεμψαν. Μάλιστα. ὑπερβαλλόντως. Ἀνεπικλήτως. ἀκατηγορήτως. μηδὲν ἐγκληθέντες. Τῷ τρόπῳ. τῇ μηχανῇ. Καὶ οὐ ξυνειργασμένων. οὐ ξυντεθέντων, καὶ ἰσοθέντων. Ἔστιν ᾗ. κατά τινας τόπους. Ἀπὸ σημάτων. ἀπὸ βάσεων ἀνδριάντων. Καὶ λίθοι εἰργασμένοι. οἷον, γεγλυμμένοι, τύπους τινάς, καὶ πρόσωπα ἔχοντες. λελαξευμένοι. Ἐγκατελέγησαν. ἐγκατῳκοδομήθησαν. Ὅμηρος. αἱμασιάς τε λέγων. Μείζων γὰρ ὁ περίβολος. τοῦ προτέρου δηλονότι μείζων. Ὁμοίως κινοῦντες. ὁμοίως, καὶ κοινά, καὶ ἱερὰ δηλονότι. Ὑπῆρκτο δ' αὐτοῦ. ἀρξάμενος ἦν τοῦ ἔργου αὐτός. Ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἀρχῆς. τῆς Θεμιστοκλέους. Ἧς κατ' ἐνιαυτόν. κατά τινα ἐνιαυτὸν ἧς μὲν ἐγένετο. πρὸ δὲ τῆς Μηδικῆς ἦρξε Θεμιστοκλῆς ἐνιαυτὸν ἕνα.

αὐτοφυεῖς.

Ἐπαγαγεῖν. μόνοι γὰρ οἱ πρέσβεις παρῆσαν καὶ οὐχὶ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν συμμάχων. Καὶ οἱ μὲν. ἤγουν οἱ σύμμαχοι. Πρέσβεις ὕστερον. ἀπεχώρησαν δηλονότι. Διαπραξάμενοι ταῦτα. ἰστέον ὅτι δ' αἰτήσασθαί τι παρὰ τοῖς ἄρχουσι, διαπράξασθαι λέγεται. καὶ ὁμοίως πάλιν τὸ τοὺς ἄρχοντας προστάξαι τοῖς ὑπηκόοις. Χρηματίσαντες. χρηματίσαι μὲν ἐστὶ, τὸ πρᾶξαι. χρηματίσασθαι δὲ, τὸ κερδᾶναι. καὶ σημείωσαι τὴν λέξιν. Ἡ δὲ διαγνώμη αὕτη. διαγνώμη, διάγνωσις, καὶ διάκρισις. ἰδικὴ δὲ αὕτη ἡ λέξις. Μετὰ τὰ Εὐβοϊκά. μεθ' ὃ ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Εὔβοιαν. Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι. ἀρχὴ τῆς πεντηκονταετίας. Ἐπειδὴ Μῆδοι.

ἐπαγαγεῖν, ὅπως κοινῇ βουλευσάμενοι, τὸν πόλεμον ποιῶνται, ἢν δοκῇ. καὶ οἱ μὲν ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου, διαπραξάμενοι ταῦτα. καὶ οἱ Ἀθηναίων πρέσβεις ὕστερον, ἐφ' ἅπερ ἦλθον χρηματίσαντες. ἡ δὲ διαγνώμη αὕτη τῆς ἐκκλησίας, τοῦ τὰς σπονδὰς λελύσθαι, ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει, τῶν τριακοντουτίδων σπονδῶν προκεχωρηκυιῶν, αἳ ἐγένοντο μετὰ τὰ Εὐβοϊκά. ἐψηφίσαντο δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς σπονδὰς λελύσθαι, καὶ πολεμητέα εἶναι, οὐ τοσοῦτον τῶν ξυμμάχων πεισθέντες τοῖς λόγοις, ὅσον φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους, μὴ ἐπὶ μεῖζον δυνηθῶσιν, ὁρῶντες αὐτοῖς τὰ πολλὰ τῆς Ἑλλάδος ὑποχείρια ἤδη ὄντα. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι τρόπῳ τοιῷδε ἦλθον ἐπὶ τὰ πράγματα, ἐν οἷς ηὐξήθησαν. ἐπειδὴ Μῆδοι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Εὐρώπης, νικηθέντες καὶ ναυσὶ, καὶ πεζῷ ὑπὸ Ἑλλήνων, καὶ οἱ καταφυγόντες αὐτῶν ταῖς ναυσὶν, ἐς Μυκάλην διεφθάρησαν, Λεωτυχίδης μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ὅσπερ ἡγεῖτο τῶν ἐν Μυκάλῃ Ἑλλήνων, ἀπεχώρησεν ἐπ' οἴκου, ἔχων τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου ξυμμάχους. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ἀπὸ Ἰωνίας, καὶ Ἑλλησπόντου ξύμμαχοι, ἤδη ἀφεστηκότες ἀπὸ βασιλέως, ὑπομείναντες, Σηστὸν ἐπολιόρκουν, Μήδων ἐχόντων. καὶ ἐπιχειμάσαντες, εἷλον αὐτὴν, ἐκλιπόντων τῶν βαρβάρων. καὶ μετὰ τοῦτο, ἀπέπλευσαν ἐξ Ἑλλησπόντου, ὡς ἕκαστοι κατὰ πόλεις. Ἀθηναίων δὲ τὸ κοινὸν, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ βάρβαροι ἐκ τῆς χώρας ἀπῆλθον, διεκομίζοντο εὐθὺς ὅθεν ὑπεξέθεντο, παῖδας, καὶ γυναῖκας, καὶ τὴν περιοῦσαν κατασκευήν. καὶ τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν παρεσκευάζοντο, καὶ τὰ τείχη. τοῦ τε γὰρ περιβόλου βραχέα εἱστήκει. καὶ οἰκίαι, αἱ μὲν πολλαὶ, ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν, ἐν αἷς αὐτοὶ ἐσκήνωσαν οἱ δυνατοὶ τῶν Περσῶν. Λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθόμενοι τὸ μέλλον, ἦλθον πρεσβείᾳ, τὰ μὲν καὶ αὐτοὶ ἥδιον ἂν ὁρῶντες μήτ' ἐκείνους, μήτ' ἄλλον μηδένα τεῖχος ἔχοντα. τὸ δὲ πλέον τῶν ξυμμάχων ἐξοτρυνόντων, καὶ φοβουμένων τοῦ τε ναυτικοῦ αὐτῶν τὸ πλῆθος, ὃ πρὶν οὐχ ὑπῆρχε, καὶ τὴν ἐς τὸν Μηδικὸν πόλεμον τόλμαν γενομένην. ἠξίουν τε αὐτοὺς μὴ τειχίζειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου μᾶλλον ὅσοις ξυνειστήκει, ξυγκαθελεῖν μετὰ σφῶν τοὺς περιβόλους. τὸ μὲν βουλόμενον καὶ ὕποπτον τῆς γνώμης οὐ δηλοῦντες ἐς τοὺς Ἀθηναίους. ὡς δὲ τοῦ βαρβάρου, εἰ αὖθις ἐπέλθοι, οὐκ ἂν ἔχοντος ἀπὸ ἐχυροῦ ποθὲν, ὥσπερ νῦν ἐκ τῶν Θηβῶν ὁρμᾶσθαι, τήν τε Πελοπόννησον πᾶσιν ἔφασαν ἀναχώρησίν τε καὶ ἀφορμὴν ἱκανὴν εἶναι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι Θεμιστοκλέους γνώμῃ, τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους ταῦτ' εἰπόντας ἀποκρινάμενοι ὅτι πέμψουσιν ὡς αὐτοὺς πρέσβεις περὶ ὧν λέγουσιν, εὐθὺς ἀπήλλαξαν. ἑαυτὸν δ' ἐκέλευεν ἀποστέλλειν ὡς τάχιστα ὁ Θεμιστοκλῆς ἐς τὴν Λακεδαίμονα. ἄλλους δὲ πρὸς ἑαυτῷ ἑλομένους πρέσβεις, μὴ εὐθὺς ἐκπέμπειν, ἀλλ' ἐπισχεῖν μέχρι τοσούτου, ἕως ἂν ἱκανὸν τὸ τεῖχος ἄρωσιν, ὥστε ἀπομάχεσθαι ἐκ τοῦ ἀναγκαιοτάτου ὕψους. τειχίζειν δὲ πάντας πανδημεὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει, καὶ αὐτοὺς, καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας, φειδομένους μήτε ἰδίου, μήτε δημοσίου οἰκοδομήματος, ὅθεν τις ὠφέλεια ἔσται ἐς τὸ ἔργον, ἀλλὰ καθαιροῦντας πάντα. καὶ ὁ μὲν ταῦτα διδάξας, καὶ ὑπειπὼν τὰ ἄλλα, ὅτι αὐτὸς τἀκεῖ πράξοι, ᾤχετο. καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ἐλθὼν, οὐ προσῄει πρὸς τὰς ἀρχὰς, ἀλλὰ διῆγε, καὶ προυφασίζετο. καὶ ὁπότε τις αὐτὸν ἔροιτο τῶν ἐν τέλει ὄντων, ὅτι οὐκ

θαυμάζεται δὲ χωρίον καὶ ἐπὶ τῇ σαφηνείᾳ καὶ ἐπὶ τῇ συντομίᾳ. Καὶ ναυσὶ, καὶ πεζῷ. κατὰ τάξιν καὶ τοὺς ἀγῶνας τέθεικε, ναυσὶ, καὶ πεζῷ. Ὑπὸ Ἑλλήνων, θαυμαστικόν. τάχα δὲ τοὺς Μήδους τοσούτους ὄντας, ὑπὸ μικρᾶς χώρας αὐτοὺς ἀπελαθῆναι. Αὐτῶν. τῶν Μήδων. Σηστὸν ἐπολιόρκουν. Σηστὸς, ἡ πόλις. λέγεται καὶ ἀρσενικῶς, καὶ θηλυκῶς. Καὶ ἐπιχειμάσαντες. ἐγχειμάσαντες, διαβιβάσαντες. Ἐκλιπόντων. ἤγουν ἀφανισθέντων. Ἐκ τῆς χώρας. τουτέστιν, ἐκ Βοιωτίας, ἐκ Σαλαμῖνος. Καὶ τὴν περιοῦσαν κατασκευήν. τῆς κινητῆς οὐσίας. Καὶ τὴν πόλιν διαστολῆς τελείως, καὶ τέχνη ἐκινήσατο. καὶ ἔοικε κυρίως τῆς πόλεως τὴν λέξιν ἀντὶ τοῦ οἰκεῖν λαμβάνειν. ἀτείχιστος γὰρ ἦν, ἐφ' ὧν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν πόλιν. Καὶ οἰκίαι. αἱ τῆς οἰκίας ὁμόρος, οἱ δὲ δύο σκέπη ἄλλοι. Ξυνειστήκει. περίβολος δηλονότι. Μετὰ σφῶν. τῶν Ἀθηναίων. Τὸ μὲν βουλόμενον. τὸ μὲν βουλόμενον, καὶ ὕποπτον τῆς γνώμης οὐ δηλοῦντες. οὐκ ἐπὶ αὐτῆς τὴν γνώμην οὐ δηλοῦντες. ἀλλὰ μετὰ προσθήκης τοῦ βουλόμενον. ἐν φίλοις γὰρ μόνον ἡ γνώμη φανεροῦται. ἐν δὲ τοῖς ἐναντίοις καὶ τὸ ὑπονοούμενον ἀποκρύπτεται, διὰ δὲ τοῦ ὑπόπτου, τὸ κρυπτὸν τῆς αὐτῶν πολιτείας σημαίνει.

Καὶ ἀφορμήν. οἷον, ἐξ ἧς ὁρμώμενός τις, σώζεται. Ἀλλ' ἐπισχεῖν. κωλῦσαι. Τειχίζειν δὲ πάντας. ἐς τὸ ἀναγκαιότατον τοῦ τείχους συνέρχεσθαι. Τειχίζειν δὲ πάντας πανδημεί. τὸ πάντας αὐτοὺς, καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας. τὸ δὲ πανδημεὶ, μηδενὸς ἐν ταῖς οἰκίαις ὑπολελειμμένου. Ἐς τὸ ἔργον. ἐς τὴν κτίσιν. Πάντα. τὰ οἰκοδομήματα. Καὶ προυφασίζετο. αἰτίας προέτεινε.

Προσπιπτούσας τύχας, ἀποβάσεις. Διαιρετάς. φανεράς. Ἔργῳ παρασκευαζόμεθα. ἐμπράκτως. Καὶ οὐκ ἐξ ἐκείνων. πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Κορινθίου αἰνίττεται. Πολύ τε διαφέρειν. πολύ τι διαφέρειν ἄνθρωπον ἀνθρώπου οὐδὲν νομίζειν, ὥστε οἴεσθαι πολλὴν διαφορὰν ἐν τοῖς λογισμοῖς, ἀλλὰ κράτιστον τοῦτο νομίζειν μόνον, ὅταν ὑπὸ τῶν δεινῶν καὶ τῶν περιστάσεων παιδευόμενος, ἐπίνοιάν τινα σωτηρίας πορίσηται. Κράτιστον δὲ εἶναι. κράτιστόν ἐστι φρόνιμός τις μετὰ τὸ παθεῖν, μήτε παρὰ πάντων πείθεται· περὶ δὲ μόνον τῶν ἀναγκαίων, παιδεύεται ἀκούειν καὶ τῶν αὐτῷ προσηκόντων. Ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις. ἀντὶ τοῦ κυριωτάτοις.

προσπιπτούσας τύχας οὐ λόγῳ διαιρετάς. ἀεὶ δὲ ὡς πρὸς εὖ βουλευομένους τοὺς ἐναντίους ἔργῳ παρασκευαζόμεθα. καὶ οὐκ ἐξ ἐκείνων, ὡς ἁμαρτησομένων ἔχειν δεῖ τὰς ἐλπίδας, ἀλλ' ὡς ἡμῶν αὐτῶν ἀσφαλῶς προνοουμένων. Πολύ τι διαφέρειν οὐδὲν νομίζειν ἄνθρωπον ἀνθρώπου, κράτιστον δὲ εἶναι, ὅστις ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις παιδεύεται. ταύτας οὖν, ἃς οἱ πατέρες τε ἡμῖν παρέδοσαν μελέτας, καὶ αὐτοὶ διὰ παντὸς ὠφελούμενοι ἔχομεν, μὴ παρῶμεν. μηδ' ἐπειχθέντες ἐν βραχεῖ μορίῳ ἡμέρας, περὶ πολλῶν σωμάτων, καὶ χρημάτων, καὶ πόλεων, καὶ δόξης βουλεύσωμεν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν. ἔξεστι δ' ἡμῖν μᾶλλον ἑτέρων διὰ ἰσχύν. καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πέμπετε μὲν περὶ τῆς Ποτιδαίας, πέμπετε δὲ περὶ ὧν οἱ ξύμμαχοί φασιν ἀδικεῖσθαι. ἄλλως τε καὶ ἑτοίμων ὄντων αὐτῶν δίκας δοῦναι. ἐπὶ δὲ τὸν διδόντα, οὐ πρότερον νόμιμον ὡς ἐπ' ἀδικοῦντα ἰέναι. παρασκευάζεσθε δὲ τὸν πόλεμον ἅμα. ταῦτα γὰρ καὶ κράτιστα βουλεύσεσθε, καὶ τοῖς ἐναντίοις φοβερώτατα. καὶ ὁ μὲν Ἀρχίδαμος, τοιαῦτα εἶπε. παρελθὼν δὲ Σθενελαΐδας τελευταῖος, εἷς τῶν ἐφόρων τότε ὤν, ἔλεξε τοῖς Λακεδαιμονίοις ὧδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΣΘΕΝΕΛΑΙΔΟΥ.

Τοὺς μὲν λόγους τοὺς πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων, οὐ γιγνώσκω. ἐπαινέσαντες γὰρ πολλὰ ἑαυτοὺς, οὐδαμοῦ ἀντεῖπον, ὡς οὐκ ἀδικοῦσι τοὺς ἡμετέρους ξυμμάχους, καὶ τὴν Πελοπόννησον. καίτοι εἰ πρὸς τοὺς Μήδους ἐγένοντο ἀγαθοὶ τότε, πρὸς δ' ἡμᾶς κακοὶ νῦν, διπλασίας ζημίας ἄξιοί εἰσιν, ὅτι ἀντ' ἀγαθῶν, κακοὶ γεγένηνται. ἡμεῖς δὲ ὁμοῖοι καὶ τότε, καὶ νῦν ἐσμέν. καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἢν σωφρονῶμεν, οὐ περιοψόμεθα ἀδικουμένους, οὐδὲ μελλήσομεν τιμωρεῖν. οἱ δ' οὐκέτι μέλλουσι κακῶς πάσχειν. ἄλλοις μὲν γὰρ χρήματά ἐστι πολλά, καὶ νῆες καὶ ἵπποι, ἡμῖν δὲ ξύμμαχοι ἀγαθοί, οὓς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐστίν. οὐδὲ δίκαις καὶ λόγοις διακριτέα, μὴ λόγῳ καὶ αὐτοὺς βλαπτομένους, ἀλλὰ τιμωρητέα ἐν τάχει, καὶ παντὶ σθένει. καὶ ὡς ἡμᾶς πρέπει βουλεύεσθαι ἀδικουμένους, μηδεὶς διδασκέτω, ἀλλὰ τοὺς μέλλοντας ἀδικεῖν, μᾶλλον πρέπει πολὺν χρόνον βουλεύεσθαι. ψηφίζεσθε οὖν ὦ Λακεδαιμόνιοι ἀξίως τῆς Σπάρτης τὸν πόλεμον. καὶ μήτε τοὺς Ἀθηναίους ἐᾶτε μείζους γίγνεσθαι. μήτε τοὺς ξυμμάχους καταπροδιδῶμεν, ἀλλὰ ξὺν τοῖς θεοῖς, ἐπίωμεν ἐπὶ τοὺς ἀδικοῦντας. Τοιαῦτα λέξας, ἐπεψήφιζεν αὐτὸς ἔφορος ὤν, ἐς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων. ὁ δέ, κρίνουσι γὰρ βοῇ, καὶ οὐ ψήφῳ, οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοὴν ὁποτέρα μείζων, ἀλλὰ βουλόμενος αὐτοὺς φανερῶς ἀποδεικνυμένους τὴν γνώμην, ἐς τὸ πολεμεῖν μᾶλλον ὁρμῆσαι, ἔλεξεν.

Ὅτῳ μὲν ὑμῶν ὦ Λακεδαιμόνιοι δοκοῦσι λελύσθαι αἱ σπονδαί, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀδικεῖν, ἀναστήτω ἐς ἐκεῖνο τὸ χωρίον, δείξας τι χωρίον αὐτοῖς. ὅτῳ δὲ μὴ δοκοῦσιν, ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα. Ἀναστάντες δὲ, διέστησαν. καὶ πολλῷ πλείους ἐγένοντο, οἷς ἐδόκουν αἱ σπονδαὶ λελύσθαι. προσκαλέσαντές τε τοὺς ξυμμάχους, εἶπον, ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαντες, ψῆφον

Διὰ ἰσχύν. διὰ τὸ ἐν ἰσχύϊ εἶναι. μήπως φθάσαντες, ἀπολέσωμεν ταύτην διὰ βουλίαν. Δίκας δοῦναι. Τοὺς μὲν λόγους τῶν πολλῶν. ἡ δημηγορία Σθενελαΐδου τοῦ ἐφόρου κατὰ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοῦ Ἀρχιδάμου. τὸ δὲ τῆς δημηγορίας, σύντομον, καὶ Λακωνικόν. διὰ τοῦτο προοίμια οὐκ ἔχει. Ἰστέον ὅπως αἵ τινες τῶν Λακεδαιμονίοις ἄρχοντες, τὸν ἀριθμὸν πέντε, οὓς ἐφόρους ἐκάλουν διὰ τὸ ἐφορᾶν τὰ τῆς πόλεως πράγματα. ἐν διαδοχῇ ἦσαν. Εἰ πρὸς τοὺς Μήδους. κατὰ τῶν Μήδων. Κακοὶ νῦν. κακότροποι. Ὁμοῖοι καὶ τότε. ἐλευθερωταὶ τῆς Ἑλλάδος ὄντες τότε. Οὐδὲ μελλήσομεν. ὑπερθησόμεθα. Οἱ δ' οὐκέτι μέλλουσιν. ὑπακουστέον, δ' ἐπειδή, ἵνα ᾖ, ἐπειδὴ οὐκέτι μέλλουσι κακῶς πάσχειν. τὸ γὰρ μέλλουσι, νῦν οὐχὶ ἀντὶ τοῦ βραδύνουσι ληπτέον, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐσομένου.

Ἄλλοις μὲν γάρ. ταῦτα πάλιν πρὸς Ἀρχίδαμον ἀντιτείνει, λέγοντα ὡς πλουσιώτεροί εἰσιν οἱ Ἀθηναῖοι. ὅρα δὲ πῶς ἄψυχά τινα, καὶ ἄλογα τοῖς Ἀθηναίοις ἐμαρτύρησεν. Ἀλλὰ τιμωρητέον. ἅπαξ κεῖται ἡ λέξις παρὰ τῷ ῥήτορι. οὐ χρὴ δὲ ἐν τῷ πολιτικῷ λόγῳ λέγειν αὐτόν.

Ὁ δέ, κρίνουσι γὰρ βοῇ καὶ οὐ ψήφῳ. τὴν ἀποδοχὴν τοῦ λόγου οὐ ψήφῳ κρίνουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἀλλὰ βοῇ. οἷον, ἢ πάντες βοῶσιν, ἢ ἡσυχάζουσί τινες. Δείξας τι χωρίον αὐτοῖς. τὸ ἑξῆς τῆς διανοίας οὕτως. ἔλεξε δείξας τι χωρίον αὐτοῖς. τὸ γὰρ δείξας τι χωρίον αὐτοῖς, πρὸς τὸ ἔλεξε. Δοκεῖν. ἔδοξαν.

Ἐπαγαγεῖν.

Παρασκευήν, ἑτοιμασίαν. Ἄτμητον, ἀδῄωτον. Ἢ ὅμηρον ἔχειν. ὅμηρον, ἐνέχυρον τὸ ὑπὲρ εἰρήνης παρεχόμενον· παρὰ τὸ ὁμοῦ ἄρειν. Καὶ οὐχ ἧσσον. διὰ τοῦ τιμᾶν αὐτοὺς τὴν γῆν. Ἐς ἀπόνοιαν, διὰ τὸ ἔμφοβον κίνδυνον. Ἀληπτοτέρους, ἀχειρώτους. Μὴ αἴσχιον. ὁ γὰρ ἐν πολέμῳ ἡττώμενος, ἀναγκάζεται ἀποχωρεῖν, καὶ εἰς αἰσχύνην καθίστασθαι, ὁ δουλεύων, ἢ ἄλλῃ μεγάλῃ ζημίᾳ τὸν πόλεμον καταλύων. ἐξαίρει τὴν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων, καταπλήττων τοὺς Λάκωνας. Ἕνεκα τῶν ἰδίων. ἰδίων λέγει, τῶν Κορινθίων. οὐ γὰρ ἦν κοινὰ τὰ ἐγκλήματα τὰ πάντων τῶν Πελοποννησίων, ἀλλὰ μόνων τῶν Κορινθίων. Θέσθαι. ἀποθέσθαι, καταλῦσαι. Τὸ πλέον. πλέον οὖν, καὶ διὰ τῶν χρημάτων οἰόμεθα. κατὰ κοινοῦ δὲ τὸ ἐστὶν ὁ πόλεμος. Οἵπερ δέ. ὁμοῦ οἱ Λακεδαιμόνιοι. Τι αὐτῶν προΐδωμεν. τῶν ἀποβησομένων. Ὃ μέμφονται. οἱ Κορίνθιοι μέμφονται. δ' ἐξῆς οὕτω· καὶ τὸ βραδὺ ἡμῶν, καὶ μέλλον ὃ μέμφονται μάλιστα τῶν ἄλλων ἐγκλημάτων, μὴ αἰσχύνεσθε. νεμόμεθα διὰ παντὸς τὴν πόλιν ἐλευθέραν, καὶ ἐνδοξοτέραν. σπεύδοντες γάρ, σχολαίτερον ἂν παύσαισθε διὰ τὸ ἀπαρασκεύους ἐγχειρεῖν. ὑπερβατὸν οὖν εἰς τὸ μὴ αἰσχύνεσθε. Σωφροσύνη ἔμφρων. σωφροσύνην ἔμφρονα λέγει τὴν μετὰ λογισμοῦ τεταγμένην, οὐ τὴν ἀλόγιστον, καὶ ἀπὸ φύσεως μόνον συμβαίνουσαν.

παρασκευήν, καὶ τοὺς λόγους αὐτῇ ὁμοῖα ὑποσημαίνοντας, μᾶλλον ἂν εἴκοιεν. καὶ γῆν ἔτι ἄτμητον ἔχοντες, καὶ περὶ παρόντων ἀγαθῶν, καὶ οὔπω ἐφθαρμένων βουλευόμενοι. μὴ γὰρ ἄλλο τι νομίσητε τὴν γῆν αὐτῶν, ἢ ὅμηρον ἔχειν. καὶ οὐχ ἧσσον, ὅσῳ ἄμεινον ἐξείργασται. ἧς φείδεσθαι χρὴ ὡς ἐπὶ πλεῖστον, καὶ μὴ ἐς ἀπόνοιαν καταστήσαντας αὐτοὺς, ἀληπτοτέρους ἔχειν. εἰ γὰρ ἀπαράσκευοι τοῖς τῶν ξυμμάχων ἐγκλήμασιν ἐπειχθέντες τεμοῦμεν αὐτήν, ὁρᾶτε ὅπως μὴ αἴσχιον καὶ ἀπορώτερον τῇ Πελοποννήσῳ πράξομεν. Ἐγκλήματα μὲν γὰρ καὶ πόλεων, καὶ ἰδιωτῶν, οἷόν τε καταλῦσαι. πόλεμον δὲ ξύμπαντας ἀραμένους ἕνεκα τῶν ἰδίων, ὃν οὐχ ὑπάρχει εἰδέναι καθ' ὅτι χωρήσει, οὐ ῥᾴδιον εὐπρεπῶς θέσθαι. καὶ ἀνανδρία μηδενὶ πολλοὺς μιᾷ πόλει μὴ ταχὺ ἐπελθεῖν δοκείτω εἶναι. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐκείνοις οὐκ ἐλάσσους χρήματα φέροντες ξύμμαχοι. καὶ ἔστιν ὁ πόλεμος οὐχ ὅπλων τὸ πλέον, ἀλλὰ δαπάνης, δι' ἣν τὰ ὅπλα ὠφελεῖ. ἄλλως τε καὶ ἠπειρώταις πρὸς θαλασσίους. πορισώμεθα οὖν πρῶτον αὐτήν, καὶ μὴ τοῖς τῶν ξυμμάχων λόγοις πρότερον ἐπαιρώμεθα. οἵπερ δὲ καὶ τῶν ἀποβαινόντων τὸ πλέον ἐπ' ἀμφότερα τῆς αἰτίας ἕξομεν, οὗτοι καὶ καθ' ἡσυχίαν τι αὐτῶν προΐδωμεν. καὶ τὸ βραδὺ καὶ μέλλον, ὃ μέμφονται μάλιστα ἡμῶν, μὴ αἰσχύνεσθε. σπεύδοντές τε γὰρ σχολαίτερον ἂν παύσαισθε, διὰ τὸ ἀπαράσκευοι ἐγχειρεῖν. καὶ ἅμα ἐλευθέραν καὶ εὐδοξοτάτην πόλιν διὰ παντὸς νεμόμεθα. καὶ δύναται μάλιστα σωφροσύνη ἔμφρων τοῦτ' εἶναι. μόνοι γὰρ δι' αὐτὸ εὐπραγίαις τε οὐκ ἐξυβρίζομεν, καὶ ξυμφοραῖς ἧσσον ἑτέρων εἴκομεν. τῶν τε ξὺν ἐπαίνῳ ἐξοτρυνόντων ἡμᾶς ἐπὶ τὰ δεινὰ παρὰ τὸ δοκοῦν ἡμῖν, οὐκ ἐπαιρόμεθα ἡδονῇ. καὶ ἤν τις ἄρα ξὺν κατηγορίᾳ παροξύνῃ, οὐδὲν δὴ μᾶλλον ἀχθεσθέντες ἀνεπείσθημεν. πολεμικοί τε καὶ εὔβουλοι διὰ τὸ εὔκοσμον γιγνόμεθα. τὸ μέν, ὅτι αἰδὼς σωφροσύνης πλεῖστον μετέχει, αἰσχύνης δὲ εὐψυχία. εὔβουλοι δέ, ἀμαθέστερον τῶν νόμων τῆς ὑπεροψίας παιδευόμενοι, καὶ ξὺν χαλεπότητι σωφρονέστερον, ἢ ὥστε αὐτῶν ἀνηκουστεῖν. καὶ μὴ τὰ ἀχρεῖα ξυνετοὶ ἄγαν ὄντες, τὰς τῶν πολεμίων παρασκευὰς λόγῳ καλῶς μεμφόμενοι, ἀνομοίως ἔργῳ ἐπεξιέναι. νομίζειν δὲ τάς τε διανοίας τῶν πέλας παραπλησίους εἶναι, καὶ τὰς

Τοῦτ' ἔστι τὸ βραδὺ, καὶ τὸ μέλλον. Τῶν τε ξὺν ἐπαίνῳ. ταῦτα πάντα πρὸς τοὺς Κορινθίους ἀποτείνει. ἐκεῖνοι γὰρ κατά τι καὶ ἐπῄνεσαν αὐτούς, κατά τι καὶ ἔψεξαν, ὡς αὐτοὺς μέλλοντας. Πολεμικοί τε, καὶ εὔβουλοι. εὔβουλοι διὰ τὸ εὔκοσμον. ἀσαφὲς τὸ χωρίον ποιεῖ, ἡ τῶν ὀνομάτων ἐναλλαγή. τήν τε γὰρ αἰδῶ, καὶ τὴν αἰσχύνην, κατὰ τοῦ αὐτοῦ τίθησι συνωνύμως, καὶ τὸ λοιπὸν ἔμφασιν παρέχει, ὡς ἄλλο ἄλλου, καὶ ἄλλου ταράσσον τὴν λέξιν, ὡς καὶ τὴν σωφροσύνην, καὶ τὴν εὐκοσμίαν ὁμοίως τέθεικε. δεῖ δὲ οὕτω νοεῖν. πολεμικοί τε γιγνόμεθα, καὶ εὔβουλοι, διὰ τὸ εὔκοσμον. ἀνάγκη γὰρ τοὺς εὐκόσμους σωφροσύνης πλεῖστον μετέχειν, διὰ τὸ εὐκόσμους, καὶ αἰδήμονας εἶναι. αἰδήμονας δὲ ὄντας, εἶναι εὐψύχους, καὶ πολεμικούς. τοὺς γὰρ αἰδοῦς, καὶ αἰσχύνης, εὐψυχία πλεῖστον μετέχει. ὅμηρος. Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι. Ἀμαθέστερον. ὁ μὴ εἰδὼς τι κακὸν ποιῆσαι, ἀμαθῶς αὐτὸ ἔχει. δηλονότι ὁ μὲν εἰς οὕτω φησὶ παιδευόμεθα ἀμαθῶς ἔχειν τοῦ καταφρονεῖν τῶν νόμων. τουτέστιν, οὐ παιδευόμεθα, ὡς τῆς ὑπεροψίας τῶν νόμων. Καὶ ξὺν χαλεπότητι. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι βαρυτάτην εἶχον ἀγωγήν, χαλεπῶς ζημιούμενοι, καὶ σωφρονιζόμενοι. ἐν γὰρ Λακεδαίμονι ἔφοροί τινες ἦσαν, εἴ τινα ἴδοιεν ἀργοῦντα, τοῦτον ἔτυπτον, λέγοντες, ὅτι ὁ ἀργὸς καὶ τῶν νόμων παιδεύεται καταφρονεῖν. Ἢ ὥστε αὐτῶν. τῶν νόμων δηλονότι. Καὶ μὴ τὰ ἀχρεῖα ξυνετοί. τὰ ἀχρεῖα, σοφίσματα τῶν λόγων. οἱ γὰρ Λάκωνες, βραχυλόγοι. Ἔργῳ ἐπεξιέναι, ὡς τῶν Κορινθίων οὕτως ὄντων. Τῶν πέλας. ἀντὶ τοῦ τῶν ὁμοίων ἀνθρώπων. ὁ δὲ τε σύνδεσμος, πρὸς τὸ οὐ ἐπίρρημα. τὸ δὲ οὐ, ἀντὶ τοῦ μή, ἵν' ᾖ, οὕτως ἡ σύνταξις, καὶ πολεμικοί, καὶ εὔβουλοι γινόμεθα παιδευόμενοι, μὴ νομίζειν τὰς διανοίας τῶν πέλας, καὶ τὰς προσπιπτούσας τύχας ὁμοίας εἶναι λόγῳ διαιρετάς, ἀντὶ τοῦ οὐχ ὡς λόγῳ λέγουσιν οἱ μὴ σκοποῦντες ἃ δεῖ. οὕτω τὰς τύχας ἔχειν ὑπολαμβάνομεν. οὐδὲ γὰρ ἔστι λόγῳ διελεῖν τὰ μέλλοντα ὑπὸ τύχης ἔσεσθαι.

ναίων ἔλεξαν, μεταστησάμενοι πάντας, ἐβουλεύοντο κατὰ σφᾶς αὐτοὺς περὶ τῶν παρόντων. καὶ τῶν μὲν πλειόνων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἱ γνῶμαι ἔφερον, ἀδικεῖν τε τοὺς ἀθηναίους ἤδη, καὶ πολεμητέα εἶναι ἐν τάχει. παρελθὼν δὲ Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἀνὴρ καὶ ξυνετὸς δοκῶν εἶναι, καὶ σώφρων, ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ

Καὶ αὐτὸς πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειρός εἰμι ὦ λακεδαιμόνιοι, καὶ ὑμῶν τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ ὁρῶ, ὥστε μήτε ἀπειρίᾳ ἐπιθυμῆσαί τινα τοῦ ἔργου, ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ πάθοιεν, μήτε ἀγαθὸν καὶ ἀσφαλὲς νομίσαντα. εὕροιτε δ' ἂν τὸν περὶ ὧν νῦν βουλεύεσθε, οὐκ ἂν ἐλάχιστον γενόμενον, εἰ σωφρόνως τις αὐτὸν ἐκλογίζοιτο. πρὸς μὲν γὰρ τοὺς πελοποννησίους, καὶ τοὺς ἀστυγείτονας, παρόμοιος ἡμῶν ἡ ἀλκὴ, καὶ διὰ ταχέων οἷόν τε ἐφ' ἕκαστα ἐλθεῖν. πρὸς δὲ ἄνδρας, οἳ γῆν τε ἑκὰς ἔχουσι, καὶ προσέτι θαλάσσης ἐμπειρότατοί εἰσι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄριστα ἐξήρτυνται, πλούτῳ τε ἰδίῳ, καὶ δημοσίῳ, καὶ ναυσὶ, καὶ ἵπποις, καὶ ὅπλοις, καὶ ὄχλῳ, ὅσος οὐκ ἐν ἄλλῳ ἑνί γε χωρίῳ ἑλληνικῷ ἐστιν, ἔτι δὲ καὶ ξυμμάχους πολλοὺς φόρου ὑποτελεῖς ἔχουσι, πῶς χρὴ πρὸς τούτους ῥᾳδίως πόλεμον ἄρασθαι, καὶ τίνι πιστεύσαντας, ἀπαρασκεύους ἐπειχθῆναι; πότερον ταῖς ναυσίν; ἀλλ' ἥσσους ἐσμέν. εἰ δὲ μελετήσομεν, καὶ ἀντιπαρασκευασόμεθα, χρόνος ἐνέσται. ἀλλὰ τοῖς χρήμασιν; ἀλλὰ πολλῷ ἔτι πλέον τούτου ἐλλείπομεν, καὶ οὔτε ἐν κοινῷ ἔχομεν, οὔτε ἑτοίμως ἐκ τῶν ἰδίων φέρομεν. τάχ' ἄν τις θαρσοίη ὅτι τοῖς ὅπλοις αὐτῶν, καὶ τῷ πλήθει ὑπερφέρομεν, ὥστε τὴν γῆν δῃοῦν, ἐπιφοιτῶντες. τοῖς δὲ ἄλλη γῆ ἐστι πολλὴ ἧς ἄρχουσι, καὶ ἐκ θαλάσσης, ὧν δέονται, ἐπάξονται. εἰ δ' αὖ τοὺς ξυμμάχους ἀφιστάναι πειρασόμεθα, δεήσει καὶ τούτοις ναυσὶ βοηθεῖν, τὸ πλέον οὖσι νησιώταις. τίς οὖν ἔσται ἡμῶν ὁ πόλεμος; εἰ μὴ γὰρ ἢ ναυσὶ κρατήσομεν, ἢ τὰς προσόδους ἀφαιρήσομεν, ἀφ' ὧν τὸ ναυτικὸν τρέφουσι, βλαψόμεθα τὰ πλείω. κἀν τούτῳ οὐδὲ καταλύεσθαι ἔτι καλὸν, ἄλλως τε καὶ εἰ δόξομεν ἄρξαι μᾶλλον τῆς διαφορᾶς. μὴ γὰρ δὴ ἐκείνῃ γε τῇ ἐλπίδι ἐπαιρώμεθα, ὡς ταχὺ παυθήσεται ὁ πόλεμος, ἢν τὴν γῆν αὐτῶν τάμωμεν. δέδοικα δὲ μᾶλλον μὴ καὶ τοῖς παισὶν αὐτὸν ὑπολίπωμεν. οὕτως εἰκὸς ἀθηναίους φρονήματι, μήτε τῇ γῇ δουλεῦσαι, μήτε ὥσπερ ἀπείρους καταπλαγῆναι τῷ πολέμῳ. οὐ μὴν οὐδὲ ἀναισθήτως αὐτοὺς κελεύω, τούς τε ξυμμάχους ἡμῶν ἐᾶν βλάπτειν, καὶ ἐπιβουλεύοντας μὴ καταφωρᾶν, ἀλλὰ ὅπλα μὲν μήπω κινεῖν, πέμπειν δὲ καὶ αἰτιᾶσθαι, μήτε πόλεμον ἄγαν δηλοῦντας, μήθ' ὡς ἐπιτρέψομεν. κἀν τούτῳ καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἐξαρτύεσθαι, ξυμμάχων τε προσαγωγῇ, καὶ ἑλλήνων, καὶ βαρβάρων, εἴ ποθέν τινα ἢ ναυτικοῦ, ἢ χρημάτων δύναμιν προσληψόμεθα. ἀνεπίφθονον δὲ, ὅσοι ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ' ἀθηναίων ἐπιβουλευόμεθα, μὴ ἕλληνας μόνον, ἀλλὰ καὶ βαρβάρους προσλαβόντας, διασωθῆναι, καὶ τὰ αὐτῶν ἅμα ἐκποριζώμεθα. καὶ ἢν μὲν ἐσακούσωσί τι πρεσβευομένων ἡμῶν, ταῦτα ἄριστα. ἢν δὲ μὴ, διελθόντων ἐτῶν δύο, καὶ τριῶν ἄμεινον ἤδη, ἢν δοκῇ, πεφραγμένοι, ἴμεν ἐπ' αὐτούς. καὶ ἴσως ὁρῶντες ἡμῶν ἤδη τήν τε

ἀθηναίοις κατὰ τῶν ἀθηναίων. Μεταστησάμενοι πάντας. ἔθος γὰρ εἶχον οἱ λακεδαιμόνιοι παρὰ τὰς ἐκκλησίας ἰδιάζοντας βουλεύεσθαι, καὶ δημηγορεῖν, διώκοντες τοὺς πολλούς. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἱ γνῶμαι ἔφερον, ὁμονόουν. Καὶ πολεμητέα, ἄξιον πολεμῆσαι. Ὁρῶ, ἐμπείρους. Οἱ πολλοὶ, οἱ ἀπαίδευτοι. Μήτε. ἀπειρίᾳ. γλυκὺς ἀπείρῳ πόλεμος. Ἐλάχιστον γινόμενον, ἤγουν δι' ἐλαχίστου καιροῦ γενησόμενον. Ἐκλογίζοιτο. μέχρις ὧδε τὸ προοίμιον. Πρὸς μὲν γὰρ τοὺς πελοποννησίους. οἱ ἀγῶνες, καὶ τὸ δυνατόν. Παρόμοιος ἡμῶν ἡ ἀλκή. πεζομάχοι γὰρ πάντες. Ἐφ' ἕκαστα. λείπει χωρία. Ἑκὰς ἔχουσι. τῆς πελοποννήσου ἑκάς. ὥστε δυσχερὴς ὁ πόλεμος διὰ τ. ἐφόδια. Ἐξήρτυνται, ἀντὶ τοῦ ἡτοιμασμένοι εἰσί.

Καὶ τίνι πιστεύσαντας. χρὴ δηλονότι. Ἐπειχθῆναι, ἐπιμόνως ἐλθεῖν. Ἀλλ' ἥσσους ἐσμὲν, ἐνδεέστεροι. Τούτου ἐλλείπομεν, τοῦ ἔχειν χρήματα. Ἐν κοινῷ, τῷ ταμείῳ δηλονότι. Ἐκ τῶν ἰδίων φέρομεν. πάντως γάρ. Ὑπερφερόμεθα. οἱ λακεδαιμόνιοι. Δῃοῦν, κείρειν. Ἐπιφοιτῶντες, κατ' ἐκείνων ἐρχόμενοι. Ἄλλη γῆ ἐστι. θρᾴκη, καὶ ἰωνία. Καὶ ἐκ θαλάσσης. τὸ ἐκ, ἀντὶ τοῦ διά. Ἐπάξονται, εἰσάξουσιν. Ἀφιστάναι, ἀποστῆσαι. Τίς οὖν ἔσται, κατὰ ποῖον τρόπον. Ἢ τὰς προσόδους, τὰ κέρδη. Καὶ τούτῳ. τῷ πράγματι. Καταλύεσθαι οὐδὲ τὸν πόλεμον παῦσαι δηλονότι φησί. Ἄρξαι μᾶλλον. τὸ μᾶλλον πρόσκειται, ὅτι οὐχὶ αὐτοὶ, ἀλλὰ καὶ κορίνθιοι, καὶ ἄλλοι ἦρξαν τοῦ πολέμου. Ὑπολίπωμεν. ὅμηρος. Μὴ δ' ὑμῖν τι κλέος τ' ὀπίσω πῆμα λίποιτο. Φρονήματι, ἐπάρσει. Μήτε τῇ γῇ δουλεῦσαι. τῆς γῆς φησὶ τεμνομένης τῶν ἀθηναίων, οὐκ εἰκὸς οὐδὲ πρέπον τῷ φρονήματι αὐτῶν ὑμῖν δουλεῦσαι καὶ ὑπακοῦσαι. Μὴ καταφωρᾶν, ἐλέγχειν. Ἐπιτρέψομεν, ἐνδώσομεν. Κἀν τούτῳ. τῷ καιρῷ δηλονότι. Ἐξαρτύεσθαι οἰκονομεῖσθαι. ἀπὸ κοινοῦ δὲ κελεύω. Προσαγωγῇ, προσαθροίσει. Ἀνεπίφθονον δὲ, ἄψογον, ἀμώμητον, ἐκείνοις δηλονότι. Καὶ τὰ αὐτῶν ἅμα ἐκποριζώμεθα. πορισμὸν ζωῆς ἐκ τῶν ἡμετέρων ἔχωμεν. Πεφραγμένοι, ὡπλισμένοι. Ἴμεν ἐπ' αὐτούς. πορευσόμεθα. ἀπὸ τοῦ εἶμι.

Παρασκευὴν,

Ἄλλους γ' ἂν. ἀορίστως μὲν, εἰς τοὺς λακεδαιμονίους δὲ, αἰνίττεται. Ἡμέτερα. ἡμέτερα, φησὶ τὴν ἀρχήν. Δεῖξαι ἂν μάλιστα. δηλονότι βιαιότερον ἄρξαντας. Μετριάζομεν, ταπεινοί ἐσμεν. Καὶ ἐκ τοῦ ἐπιεικοῦς, ἐκ τῆς μετριότητος. Καὶ ἐλασσούμενοι γὰρ. ἀδικούμενοι. ζημιούμενοι ἐν ταῖς συναλλαγματικαῖς χρείαις, καθὸ ἐξ ἰσοτιμίας δικαζόμεθα πρὸς αὐτοὺς, καίτοι δυνάμενοι ὡς ἄρχοντες, ἔχειν τὸ πλεῖον. Καὶ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς. τὸ ἑξῆς, καὶ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν ὁμοίοις νόμοις ποιήσαντες τὰς κρίσεις, φιλονεικεῖν δοκοῦμεν. Ἐν τοῖς ὁμοίοις νόμοις. ὁμοίοις νόμοις λέγει, τόν τε ξένον, καὶ τὸν πολίτην, ἴσος γὰρ ἀμφοτέροις παρ' ἡμῖν ὁ νόμος. Φιλοδικεῖν. ἐκωμῳδοῦντο γὰρ οἱ ἀθηναῖοι ὡς φιλόδικοι. Καὶ ἄλλοθί που ἀρχὴν. οἷον, πέρσαις, σκύθαις. Καὶ ἧσσον ἡμῶν. αὐτὶ τοῦ ἧττον. Οὐκ ὀνειδίζεται. προφέρεται. οὐκ ὀνειδίζεται τὸ βίαιον τῆς ἀρχῆς παρ' ἄλλοις, ἀλλὰ μόνοις παρ' ἡμῖν.

Δικάζεσθαι. αὐτὶ τοῦ δίκαια πράττειν πρὸς τοὺς ὑπηκόους. Εἰθισμένοι. διὰ τούτου ἔδειξε τὸ ἀναίτιον τῆς ἀδικίας. ὁ δὲ νοῦς· ἐάν τι τοιοῦτο πάθωσι παρ' ἡμῶν παρ' ὃ νομίζουσιν αὐτοὶ μὴ δίκαιον εἶναι, ἀγανακτοῦσιν. οὐχ ὅτι μὴ δὲ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ τὸ παρ' ὃ ἐκεῖνοι νομίζουσι μὴ δίκαιον. Ἤν τι παρὰ τὸ μή. ἐάν τι παρὰ τὴν ἑαυτῶν δόξαν διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἡμῖν ἀρχὴν ἢ λόγῳ ἢ ἔργῳ νομίσωσιν ἐλαττοῦσθαι. Ἀλλὰ τοῦ ἐνδεοῦς. λείπει τὸ ὑπὲρ, ἤγουν ὑπὲρ τοῦ ἐνδεοῦς.

ἄλλους γ' ἂν οὖν οἰόμεθα τὰ ἡμέτερα λαβόντας δεῖξαι ἂν μάλιστα εἴ τι μετριάζομεν. ἡμῖν δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐπιεικοῦς ἀδοξία τὸ πλεῖον, ἢ ἔπαινος οὐκ εἰκότως περιέστη. καὶ ἐλασσούμενοι γὰρ ἐν ταῖς ξυμβολαίαις πρὸς τοὺς ξυμμάχους δίκαις, καὶ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς ἐν τοῖς ὁμοίοις νόμοις, ποιήσαντες τὰς κρίσεις, φιλοδικεῖν δοκοῦμεν. καὶ οὐδεὶς σκοπεῖ αὐτῶν, τοῖς καὶ ἄλλοθί που ἔχουσιν ἀρχὴν, καὶ ἧσσον ἡμῶν πρὸς τοὺς ὑπηκόους μετρίοις οὖσι, διότι τοῦτο οὐκ ὀνειδίζεται, βιάζεσθαι γὰρ οἷς ἂν ἐξῇ δικάζεσθαι οὐδὲν προσδέονται. οἱ δὲ εἰθισμένοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλεῖν, ἤν τι παρὰ τὸ μὴ οἴεσθαι χρῆναι, ἢ γνώμῃ, ἢ δυνάμει τῇ διὰ τὴν ἀρχὴν, καὶ ὁπωσοῦν ἐλασσωθῶσιν, οὐ τοῦ πλείονος μὴ στερισκόμενοι χάριν ἔχουσιν, ἀλλὰ τοῦ ἐνδεοῦς, χαλεπώτερον φέρουσιν, ἢ εἰ ἀπὸ πρώτης ἀποθέμενοι τὸν νόμον, φανερῶς ἐπλεονεκτοῦμεν. ἐκείνως δὲ οὐδ' ἂν αὐτοὶ ἀντέλεγον, ὡς οὐ χρεὼν τὸν ἥσσω τῷ κρατοῦντι ὑποχωρεῖν. ἀδικούμενοί τε, ὡς ἔοικεν, οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον ὀργίζονται, ἢ βιαζόμενοι. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἴσου, δοκεῖ πλεονεκτεῖσθαι. τὸ δ' ἀπὸ τοῦ κρείττονος καταναγκάζεσθαι. ὑπὸ γοῦν τοῦ μήδου δεινότερα τούτων πάσχοντες, ἠνείχοντο. ἡ δὲ ἡμετέρα ἀρχὴ, χαλεπὴ δοκεῖ εἶναι εἰκότως. τὸ παρὸν γὰρ ἀεὶ βαρὺ τοῖς ὑπηκόοις. ὑμεῖς γ' ἂν οὖν εἰ καθελόντες ἡμᾶς ἄρξαιτε, τάχα ἂν τὴν εὔνοιαν, ἣν διὰ τὸ ἡμέτερον δέος εἰλήφατε, μεταβάλοιτε, εἴπερ οἷα καὶ τότε πρὸς τὸν μῆδον δι' ὀλίγου ἡγησάμενοι ὑπεδείξατε, ὅμοια καὶ νῦν γνώσεσθε. ἄμικτα γὰρ τά τε καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς νόμιμα τοῖς ἄλλοις ἔχετε, καὶ προσέτι εἷς ἕκαστος ἐξιὼν, οὔτε τούτοις χρῆται, οὔθ' οἷς ἡ ἄλλη ἑλλὰς νομίζει. βουλεύεσθε οὖν βραδέως, ὡς οὐ περὶ βραχέων. καὶ μὴ ἀλλοτρίαις γνώμαις, καὶ ἐγκλήμασι πεισθέντες, οἰκεῖον πόνον πρόσθησθε. τοῦ δὲ πολέμου τὸν παράλογον, ὅσος ἐστὶ, πρὶν ἐν αὐτῷ γενέσθαι, προδιάγνωτε. μηκυνόμενος γὰρ φιλεῖ ἐς τύχας τὰ πολλὰ περιΐστασθαι, ὧν ἴσον τε ἀπέχομεν, καὶ ὁποτέρως ἔσται, ἐν ἀδήλῳ κινδυνεύεται. ἰόντες τε οἱ ἄνθρωποι ἐς τοὺς πολέμους, τῶν ἔργων πρότερον ἔχονται, ἃ χρῆν ὕστερον δρᾶν. κακοπαθοῦντες δὲ ἤδη, τῶν λόγων ἅπτονται. ἡμεῖς δὲ ἐν οὐδεμιᾷ πω τοιαύτῃ ἁμαρτίᾳ ὄντες, οὔτ' αὐτοὶ, οὔθ' ὑμᾶς ὁρῶντες, λέγομεν ὑμῖν, ἕως ἔτι αὐθαίρετος ἀμφοτέροις ἡ εὐβουλία, σπονδὰς μὴ λύειν, μηδὲ παραβαίνειν τοὺς ὅρκους, τὰ δὲ διάφορα δίκῃ λύεσθαι κατὰ τὴν ξυνθήκην. εἰ δὲ μὴ, θεοὺς τοὺς ὁρκίους μάρτυρας ποιούμενοι, πειρασόμεθα ἀμύνεσθαι πολέμου ἄρχοντας ταύτῃ, ᾗ ἂν ὑφηγῆσθε. Τοιαῦτα μὲν οἱ ἀθηναῖοι εἶπον. ἐπειδὴ δὲ τῶν ξυμμάχων ἤκουσαν οἱ λακεδαιμόνιοι τὰ ἐγκλήματα τὰ ἐς τοὺς ἀθηναίους, καὶ τῶν ἀθη-

περ, ἐνῆ, ὑπὲρ τοῦ ἐνδεοῦς. Ἢ ἀπὸ πρώτης. τὸ ἢ, αὐτὶ τοῦ ὡς. Ἐπλεονεκτοῦμεν. κατὰ τὸν τῆς ἀρχῆς νόμον. Ἐκείνως δ' οὐδ' ἂν. ὁ δὲ, αὐτὶ τοῦ γάρ. Μᾶλλον ὀργίζονται. διὰ τοῦτό φησιν ὀργίζονται οἱ σύμμαχοι, ὅτι ἀδικεῖσθαι νομίζουσι, καὶ οὐχὶ βιάζεσθαι. ἴσους γὰρ ἡμῶν αὐτοὺς ἐξ ἀρχῆς εἴχομεν. Εἰ καθελόντες. προμαντεύεται. καθεῖλον γὰρ αὐτῶν τὰ τείχη οἱ λακεδαιμόνιοι. Εἴπερ οἷα. τὸ ἑξῆς, εἴπερ ὅμοια γνώσεσθε, οἷα καὶ ἀπὸ τοῦ μήδου. Καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς νόμιμα. οὐδενὶ γὰρ ξένῳ μετεδίδοσαν τῶν παρ' αὐτοῖς νομίμων οἱ λακεδαιμόνιοι, ἀλλὰ καὶ ἐξενηλάτουν. Εἷς ἕκαστος ἐξιών. εἰς ἀρχὴν δηλονότι. Τούτοις χρῆται. τοῖς παρ' ἡμῖν. Καὶ μὴ ἀλλοτρίαις. ταῖς τῶν κορινθίων. Πρόσθησθε. ἀναθῆσθε ἑαυτοῖς δηλονότι. Τὸν παράλογον, ἀπροσδόκητον. ἀρσενικῶς τὸν παράλογον. Ἐς τύχας τὰ πολλά. ἐς ἀδηλότητα. ὅμηρος· Νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας. Περιΐστασθαι. περιτρέπεσθαι. Ἀπέχομεν. ἑκατέροις γὰρ τὸ μέλλον ἀόρατον, καὶ ἀφανές. Καὶ ὁποτέρως ἔσται. ἄδηλον ὁπότερον μέρος κινδυνεύσει. Κινδυνεύεται, μετὰ κινδύνων πράττεται. Ἰόντες τε οἱ ἄνθρωποι. οἱ ἀπροβούλευτοι, καὶ ἀνόητοι. Τῶν ἔργων. πρὸ τῶν βουλευμάτων δηλονότι. Ἃ χρῆν ὕστερον. ἃ ἔργα δηλονότι. Ἡμεῖς δέ. τῇ προλεχθείσῃ ἀβουλίᾳ τοῦ πολέμου. Αὐθαίρετος, αὐτεξούσιος. Κατὰ τὴν ξυνθήκην. κατὰ τὰς ὁμολογίας τὰς ἐν ταῖς σπονδαῖς. Θεοὺς τοὺς ὁρκίους. οὓς ἐν ταῖς σπονδαῖς ὠμόσαμεν. Ὑφηγῆσθε, ἐνάγητε ὑμεῖς. Ἐς τοὺς

Ὥσπερ καὶ ἄλλοι. οἱ θηβαῖοι δηλονότι. Περὶ τῇ χώρᾳ. ἑαυτῶν δηλονότι. Διεφθαρμένοι. ἀλλὰ μεταναστάντες εἰς ἄλλην χώραν, ὡς ἀπόλιδες. Οὐδὲν ἂν ἔτι ἔδει. τὸ ἑξῆς, οὐδὲν ἂν ἔτι ἔδει ὑμᾶς τοὺς λακεδαιμονίους ναυμαχεῖν. Ναῦς ἱκανάς. εἴκοσι γὰρ εἴχετε μόνας ναῦς. Ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν. ἀμαχητί. Προεχώρησε. προσῆλθε. Ἆρ' ἄξιοί ἐσμεν. ἐν ἐρωτήσει ἄρα φησὶν ἄξιοί ἐσμεν ἕνεκα τῆς ἀρετῆς ὑμῶν μὴ φθονεῖσθαι τῆς ἀρχῆς; ὅσους τοιοῦτος. ἄξιοι τοῦ ἄρχειν καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐδοκοῦμεν, μέχρις οὗ τὰ συμφέροντα λογιζόμενοι ἔτι. τουτέστιν ἐν τῷ προλαβόντι χρόνῳ νῦν, ἐν τῷ ἐνεστῶτι χρόνῳ, τῷ δικαίῳ λόγῳ χρῆσθαι, τῷ τῆς ἐλευθερίας. τῶν ἑλλήνων. δηλονότι, κρίνοντες δίκαιον ὑπάρχειν νῦν, ἐλευθέρους εἶναι τοὺς ἕλληνας.

Καὶ γνώμης ξυνέσεως. ἤγουν προαιρέσεως. Πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τοῦ βαρβάρου. πρὸς τὴν ὑπολειφθεῖσαν μάχην. ἕως γὰρ μυκάλης μόνον ἦλθον οἱ λακεδαιμόνιοι. Ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἔργου. ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τοῦ πράγματος. λέγει δὲ τῆς ἀρχῆς. ὁ γὰρ ἄρχων ἀεὶ μισεῖται. Ὑπὸ δέους τοῦ βαρβάρου. ἤγουν τῶν κακῶς παθόντων ἐν τῇ ἀρχῇ ὑπηκόων. Καὶ ὠφελείας. τοῦ φόρου δηλονότι. Καί τινων καὶ ἤδη. ταῦτα διηγεῖται ἐν τῇ πεντηκονταετηρίδι. Καὶ διαφόρων ὄντων. ἐχθρῶν καὶ οὐκ ἂν ἐλευθέρωντο. ὥστε οὐκ ἠδίκουν.

" ρον τὸ μέρος δείσαντες, ὥσπερ καὶ ἄλλοι περὶ τῇ χώρᾳ, ἢ μὴ ἐτολμήσαμεν ὕστερον ἐσβῆναι ἐς τὰς ναῦς, ὡς διεφθαρμένοι, οὐδὲν ἂν ἔτι ἔδει ὑμᾶς μὴ ἔχοντας ναῦς ἱκανὰς ναυμαχεῖν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν ἂν αὐτῷ προεχώρησε τὰ πράγματα ᾗ ἐβούλετο. ἆρ' ἄξιοί ἐσμεν ὦ λακεδαιμόνιοι, καὶ προθυμίας ἕνεκα τῆς τότε, καὶ γνώμης ξυνέσεως, ἀρχῆς γε ἧς ἔχομεν, τοῖς ἕλλησι μὴ οὕτως ἄγαν ἐπιφθόνως διακεῖσθαι. καὶ γὰρ αὐτὴν τήνδε ἐλάβομεν, οὐ βιασάμενοι, ἀλλ' ὑμῶν μὲν οὐκ ἐθελησάντων παραμεῖναι πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τοῦ βαρβάρου, ἡμῖν δὲ προσελθόντων τῶν ξυμμάχων, καὶ αὐτῶν δεηθέντων ἡγεμόνας καταστῆναι. ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἔργου κατηναγκάσθημεν τὸ πρῶτον προαγαγεῖν αὐτὴν ἐς τόδε. μάλιστα μὲν ὑπὸ δέους, ἔπειτα δὲ καὶ τιμῆς, ὕστερον καὶ ὠφελείας. καὶ οὐκ ἀσφαλὲς ἐπεδόκει εἶναι τοῖς πολλοῖς ἀπηχθημένους, καί τινων καὶ ἤδη ἀποστάντων κατεστραμμένων, ὑμῶν τε ἡμῖν οὐκέτι ὁμοίως φίλων, ἀλλ' ὑπόπτων, καὶ διαφόρων ὄντων, ἀνέντας κινδυνεύειν. καὶ γὰρ ἂν αἱ ἀποστάσεις πρὸς ὑμᾶς ἐγίγνοντο. πᾶσι δὲ ἀνεπίφθονον τὰ ξυμφέροντα τῶν μεγίστων πέρι κινδύνων εὖ τίθεσθαι. ὑμεῖς γοῦν ὦ λακεδαιμόνιοι τὰς ἐν τῇ πελοποννήσῳ πόλεις ἐπὶ τὸ ὑμῖν ὠφέλιμον καταστησάμενοι, ἐξηγεῖσθε. καὶ εἰ τότε ὑπομείναντες διὰ παντὸς ἀπήχθεσθε ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ, ὥσπερ ἡμεῖς, εὖ ἴσμεν μὴ ἂν ἧσσον ὑμᾶς λυπηροὺς γενομένους τοῖς ξυμμάχοις, καὶ ἀναγκασθέντας ἂν ἢ ἄρχειν ἐγκρατῶς, ἢ αὐτοὺς κινδυνεύειν. οὕτως οὐδ' ἡμεῖς θαυμαστὸν οὐδὲν πεποιήκαμεν, οὐδ' ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπείου τρόπου, εἰ ἀρχήν τε διδομένην ἐδεξάμεθα, καὶ ταύτην μὴ ἀνεῖμεν ὑπὸ τῶν μεγίστων νικηθέντες τιμῆς, καὶ δέους, καὶ ὠφελείας. οὐδ' αὖ πρῶτοι τοῦ τοιούτου ὑπάρξαντες, ἀλλ' ἀεὶ καθεστῶτος, τὸν ἥσσω ὑπὸ τοῦ δυνατωτέρου κατείργεσθαι, ἄξιοί τε ἅμα νομίζοντες εἶναι, καὶ ὑμῖν δοκοῦντες, μέχρις οὗ τὰ ξυμφέροντα λογιζόμενοι, τῷ δικαίῳ λόγῳ νῦν χρῆσθε, ὃν οὐδείς πω παρατυχὸν ἰσχύϊ τι κτήσασθαι προθεὶς, τοῦ μὴ πλέον ἔχειν, ἀπετράπετο. ἐπαινεῖσθαί τε ἄξιοι, οἵτινες χρησάμενοι τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει, ὥστε ἑτέρων ἄρχειν, δικαιότεροι ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν γένωνται.

Ἀνέντας. ἀπολύσαντας. Ἀνεπίφθονον. ἄμεμπτον. Τῶν μεγίστων πέρι. ταυτὸν εἰπεῖν, ἀντὶ τοῦ ἵνα μὴ ἐμπέσῃ εἰς μεγίστους κινδύνους. Εὖ τίθεσθαι. καλῶς οἰκονομεῖν. Ὑμεῖς γοῦν ὦ λακεδαιμόνιοι. τὸ ἐγκαλούμενον τοῖς ἀθηναίοις, τὸ δουλοῦσθαι τοὺς συμμάχους, ἀντιπροφέρει τοῖς λακεδαιμονίοις. ἐξηγεῖσθαι γὰρ λέγει καὶ αὐτοὺς κατὰ τὸ αὐτοῖς ὠφέλιμον. Ἐπὶ τὸ ὑμῖν ὠφέλιμον. τὴν ὀλιγαρχίαν αὐτοῖς φησιν ὠφέλιμον. Καὶ εἰ τότε ὑπομείναντες. ἀπὸ τῆς μυκάλης δηλονότι. Ἀπήχθεσθε. οἱ γὰρ ἄρχοντες μισοῦνται. φιλελεύθερον γὰρ τὸ ἀνθρώπινον. Ἐγκρατῶς. ἰσχυρῶς. Καὶ ταύτην μὴ ἀνεῖμεν. ἠλαττοῦμεν. Καὶ ὠφελείας. τοῦ ἄρχειν δηλονότι. Κατείργεσθαι. κατέχεσθαι ἄρχεσθαι. Ἄξιοί τε ἅμα. ὅσους τῶν λεγομένων, ἄξιοι τοῦ ἄρχειν καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐδοκοῦμεν, μέχρις οὗ τὰ συμφέροντα λογιζόμενοι ἔτι. τουτέστιν ἐν τῷ προλαβόντι χρόνῳ νῦν, ἐν τῷ ἐνεστῶτι χρόνῳ, τῷ δικαίῳ λόγῳ χρῆσθε τῷ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἑλλήνων δηλονότι, κρίνοντες δίκαιον ὑπάρχειν νῦν ἐλευθέρους εἶναι τοὺς ἕλληνας. Τὰ ξυμφέροντα. ἀπὸ κοινοῦ τὸ νῦν καὶ δηλοῖ ἐνταῦθα παρῳχημένον χρόνον. Δικαίῳ λόγῳ. δίκαιον λόγον λέγει τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἑλλήνων. Νῦν χρῆσθε. ἐνταῦθα τὸ νῦν, ἐνεστῶτα χρόνον δηλοῖ. Ὃν οὐδείς πω. ὅσους τοιοῦτος. ὅντινα δίκαιον λόγον, οὐδείς πώποτε προκρίνας ἀπετράπετο, τοῦ πλέον ἔχειν τι κτήσασθαι. τὸ δὲ μὴ περιττῶς κεῖται ἀττικῇ συνηθείᾳ, ὡς καὶ παρὰ δημοσθένει πολλάκις. Παρατυχὸν, παρατυχόντος. Προθεὶς, προτιμήσας. Τῇ ἀνθρωπείᾳ. τῇ παρεπομένῃ τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει ἀρχῇ.

Παρήλθομεν. ἐπελθόντες, ἀντὶ ξένων. παρελθόντες, ἀντὶ ἰδίων. Ἀλλ᾽ ὅπως μὴ ῥᾳδίως. οἱ γὰρ κατά τινος στρατεύοντες, ἢ ὡς ἀδικούμενοι τοῦτο ποιοῦσιν, ἢ ὡς εὐτελοῦς, καὶ καταφρονουμένου. τεχνικῶς δὲ ὁ ἀθηναῖος δείκνυσιν ἑαυτὸν καὶ δίκαιον, καὶ μέγαν, καὶ οὐκ εὐκαταφρόνητον. Ἃ κεκτήμεθα. ἤγουν τὴν τῶν ἑλλήνων ἀρχήν. Ἀξία λόγου ἐστίν. ἀξιόπιστος. Πάνυ παλαιά. τὰ κατὰ ἀμαζόνας, καὶ θρᾷκας, καὶ ἡρακλείδας φησίν. Τὰ δὲ μηδικά. ἀεὶ γὰρ ἐμεγαλαύχουν οἱ ἀθηναῖοι τὰ μηδικά. Μὴ παντός. μὴ παντελῶς εἴ τι, διὰ τὰ τοῦ κίμωνος ἔργα. τὸ δὲ στερισκόμεθα, ἐν ἤθει ἀναγνωστέον. Οὐ παραιτήσεως, οὐχ ἕνεκα τοῦ αἰτεῖν συγγνώμην φησί.

παρέλθομεν, οὐ τοῖς ἐγκλήμασι τῆς πόλεως ἀντεροῦντες (οὐ γὰρ παρὰ δικασταῖς ὑμῖν, οὔτε ἡμῶν, οὔτε τούτων οἱ λόγοι γίγνοιντ᾽ ἄν) ἀλλ᾽ ὅπως μὴ ῥᾳδίως περὶ μεγάλων πραγμάτων τοῖς ξυμμάχοις πειθόμενοι, χεῖρον βουλεύσησθε. καὶ ἅμα βουλόμενοι περὶ τοῦ παντὸς λόγου τοῦ ἐς ἡμᾶς καθεστῶτος, δηλῶσαι, ὡς οὔτε ἀπεικότως ἔχομεν ἃ κεκτήμεθα, ἥ τε πόλις ἡμῶν ἀξία λόγου ἐστί. καὶ τὰ μὲν πάνυ παλαιὰ τί δεῖ λέγειν, ὧν ἀκοαὶ μᾶλλον λόγων μάρτυρες, ἢ ὄψις τῶν ἀκουσομένων. τὰ δὲ μηδικά, καὶ ὅσα αὐτοὶ ξύνιστε, εἰ καὶ δι᾽ ὄχλου μᾶλλον ἔσται ἀεὶ προβαλλομένοις, ἀνάγκη λέγειν. καὶ γὰρ ὅτε ἐδρῶμεν, ἐπ᾽ ὠφελείᾳ ἐκινδυνεύετο, ἧς τοῦ μὲν ἔργου μέρος μετέσχετε, τοῦ δὲ λόγου, μὴ παντὸς, εἴ τι ὠφελεῖ, στερισκώμεθα. ῥηθήσεται δὲ οὐ παραιτήσεως μᾶλλον ἕνεκα, ἢ μαρτυρίου, καὶ δηλώσεως, πρὸς οἵαν ὑμῖν πόλιν μὴ εὖ βουλευομένοις, ὁ ἀγὼν καταστήσεται. φαμὲν γὰρ μαραθῶνί τε μόνοι προκινδυνεῦσαι τῷ βαρβάρῳ. καὶ ὅτε τὸ ὕστερον ἦλθεν, οὐχ ἱκανοὶ ὄντες κατὰ γῆν ἀμύνεσθαι, ἐσβάντες ἐς τὰς ναῦς πανδημεὶ, ἐν σαλαμῖνι ξυνναυμαχῆσαι, ὅπερ ἔσχε, μὴ κατὰ πόλεις αὐτὸν ἐπιπλέοντα τὴν πελοπόννησον πορθεῖν, ἀδυνάτων ὄντων πρὸς ναῦς πολλὰς ἀλλήλοις ἐπιβοηθεῖν. τεκμήριον δὲ μέγιστον αὐτὸς ἐποίησε. νικηθεὶς γὰρ ταῖς ναυσὶν, ὡς οὐκέτι αὐτῷ ὁμοίας οὔσης τῆς δυνάμεως, κατὰ τάχος τῷ πλέονι τοῦ στρατοῦ ἀνεχώρησε. τοιούτου μέντοι τούτου ξυμβάντος, καὶ σαφῶς δηλωθέντος, ὅτι ἐν ταῖς ναυσὶ τῶν ἑλλήνων τὰ πράγματα ἐγένετο, τρία τὰ ὠφελιμώτατα ἐς αὐτὸ παρεσχόμεθα, ἀριθμόν τε νεῶν πλεῖστον, καὶ ἄνδρα στρατηγὸν ξυνετώτατον, καὶ προθυμίαν ἀοκνοτάτην. ναῦς μέν γε ἐς τὰς τετρακοσίας ὀλίγῳ ἐλάσσους τῶν δύο μοιρῶν. Θεμιστοκλέα δὲ ἄρχοντα, ὃς αἰτιώτατος ἐν τῷ στενῷ ναυμαχῆσαι ἐγένετο, ὅπερ σαφέστατα ἔσωσε τὰ πράγματα. καὶ αὐτὸν διὰ τοῦτο ὑμεῖς ἐτιμήσατε, μάλιστα δὴ ἄνδρα ξένον τῶν ὡς ὑμᾶς ἐλθόντων. προθυμίαν δὲ καὶ πολὺ τολμηροτάτην ἐδείξαμεν, οἵ γε ἐπειδὴ ἡμῖν κατὰ γῆν οὐδεὶς ἐβοήθει, τῶν ἄλλων ἤδη μέχρι ἡμῶν δουλευόντων, ἠξιώσαμεν ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, καὶ τὰ οἰκεῖα διαφθείραντες, μηδ᾽ ὡς τὸ τῶν περιλοίπων ξυμμάχων κοινὸν προλιπεῖν, μὴ δὲ σκεδασθέντες ἀχρεῖοι αὐτοῖς γενέσθαι, ἀλλ᾽ ἐσβάντες ἐς τὰς ναῦς κινδυνεῦσαι, καὶ μὴ ὀργισθῆναι ὅτι ἡμῖν οὐ προετιμωρήσατε. ὥστε φαμὲν οὐχ ἧσσον αὐτοὶ ὠφελῆσαι ὑμᾶς, ἢ τυχεῖν τούτου. ὑμεῖς μὲν γὰρ ἀπό τε οἰκουμένων τῶν πόλεων, καὶ ἐπὶ τῷ τὸ λοιπὸν νέμεσθαι, ἐπειδὴ ἐδείσατε ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ οὐχ ἡμῶν τὸ πλέον, ἐβοηθήσατε. ὅτε γοῦν ἦμεν ἔτι σῶοι, οὐ παρεγένεσθε. ἡμεῖς δὲ ἀπό τε τῆς οὐκ οὔσης ἔτι ὁρμώμενοι, καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν βραχείᾳ ἐλπίδι οὔσης κινδυνεύοντες, ξυνεσώσαμεν ὑμᾶς τε τὸ μέρος, καὶ ἡμᾶς αὐτούς. εἰ δὲ προσεχωρήσαμεν πρότερ/

Προκινδυνεῦσαι. μετὰ κινδύνου μαχέσασθαι τῷ βαρβάρῳ ἐν μαραθῶνι. πρὸ τῆς ἑλλάδος κινδυνεῦσαι. τοὺς δὲ πλαταιέας ἐᾶσιν, ὅτι ὕστερον παρεγένοντο. Πανδημεί. καὶ γέροντες, καὶ νέοι. Ὅπερ ἔσχεν. ἔσχεν, ἐπέσχε, διεκώλυσε. Τῷ πλέονι τοῦ στρατοῦ. λαβὼν τὸ πλεῖον τοῦ στρατοῦ.

Τοιούτου μέντοι. θαυμαστικῶς τοῦτό φησιν. Ἐν ταῖς ναυσὶ τῶν ἑλλήνων. ἤγουν ἡ βοήθεια τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων ἐν ταῖς ναυσὶν ἦν. Δύο μοιρῶν. ἀντὶ τῶν διμοιρῶν, ὅ ἐστι διακόσιαι ἑξήκοντα. τῶν γὰρ αἱ πᾶσαι, τετρακόσιαι. κατὰ δὲ ἄλλους, τετρακόσιαι ὀγδοήκοντα. τοῦτο δὲ λέγει, ὅτι αὐτοὶ τὸ δίμοιρον δεδώκαμεν.

Ἐν τῷ στενῷ. ἐν τῇ σαλαμῖνι. Ἀριθμόν τε νεῶν. τοῦτο πάντα παρ᾽ ἡροδότῳ κεῖται κατὰ διέξοδον. Οὐδεὶς ἐβοήθει. τῶν ἄλλων, μακεδόνων. θεσσαλῶν. λοκρῶν, βοιωτῶν. φωκέων. Μέχρι ἡμῶν δουλευόντων, μέχρι τῆς πόλεως ἡμῶν. Διαφθείραντες, δ᾽ διαφθείραντες τινές φασι τὸ διαφθαρῆναι ἐάσαντες. ἄλλοι δὲ παριστοροῦσιν ὅτι αὐτοὶ οἱ ἀθηναῖοι αὐτοχειρὶ τὴν πόλιν κατέβαλον, ἵνα μὴ ἔχῃ αὐτῇ ὁ βάρβαρος ὡς ὁρμητηρίῳ χρῆσθαι πρὸς τὴν ἑλλάδα. ἄλλως. τὰ οἰκεῖα διαφθείραντες, οὐκ ἀντὶ τῆς πόλεως εἴληπται, ἀλλ᾽ ἀντὶ τῶν σκευῶν τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις, καὶ τῆς ἄλλης περιουσίας, ἣν οὐκ ἦν δυνατὸν ὑπεκθέσθαι, οὔτε ἐν ταῖς ναυσὶ φέρειν. τάχα δὲ καὶ ἀντὶ κυνῶν, καὶ βοσκημάτων τοῦτο συνοεῖσθαι δύναται.

Προλιπεῖν. μὴ προλιπεῖν ἠξιώσαμεν, ἀλλὰ βοηθῆσαι. Μὴ δὲ σκεδασθέντες. εἰς ἄλλας χώρας. Ἀχρεῖοι αὐτοῖς γενέσθαι. τοῖς συμμάχοις φησίν. Καὶ μὴ ὀργισθῆναι. ἀπὸ κοινοῦ ἠξιώσαμεν, ἀλλὰ βοηθεῖν ὑμῖν τοῖς λακεδαιμονίοις. Ὑμεῖς μὲν γάρ. κατασκευὴ τοῦ νοήματος. Τὸ λοιπόν. χρόνον. Οὐ παρεγένεσθε. εἰς βοήθειαν. Οὐκ οὔσης ἔτι. οὐκ οὔσης τῆς πόλεως, ἐν βραχείᾳ ἐλπίδι αἱ τριήρεις, ἢ τὰ σώματα τῶν αἱρώσεων. Εἰ δὲ προσεχωρήσαμεν. οἱ ἀθηναῖοι προσήλθομεν.

Οὐ τούτοις τῶν ἀνθρώπων. ὅσους τῶν λεγομένων, τοιούτους, νομίζετε ποιοῦ τούτοις τῶν ἀνθρώπων δεῖν παρ[-]
εσκευάσθαι τὴν ἡσυχίαν, καὶ εἰρήνην. Τῇ μὲν διαγωγῇ, καὶ παρασκευῇ εἰρηναίως διάγωσι. τῇ δὲ γνώ[-]
μῃ φανεροὶ ὦσιν ὡς ἀμύνονται, ἢν ἀδικῶνται. δέλει δὲ εἰπεῖν, ὡς ὑμεῖς αὐτοὶ ὦ λακεδαιμόνιοι, τοιοῦτοι οὐκ ἐστὲ, τοῦτο,
ταῦτα τινὲς κατ' ἐρώτησιν, τινὲς δὲ κατὰ ἀπόφασιν ἀνέγνωσαν. Μὴ λυπεῖν τε. οὔτε ἀδικεῖν βούλεσθε,
καὶ ἀδικούμενοι ἀμύνεσθε, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἴσον νέμετε. Πόλει ὁμοίᾳ. ὁμογνώμονι τὰ ἴσα ζηλούσῃ.

Ἀρχαιότροπα. ἀρχαῖον, ἁπλᾶ, καὶ ἀφελῆ. προσέταξε δὲ τοῖς ἀθηναίοις καινοπρεπείους. Ἀνάγκη δὲ ὥσπερ
τέχνης. κατὰ τὸ ὁμοιρικόν.

Τὴν γὰρ αἴσθησιν μᾶλλον ... ἀλλοτρί, Ἥτις ἀκοινώνητος ... τὰ ἀμφίβολα. Ἀεὶ τὰ ἐπιγιγνό[-]
μενα. τοῦτο πρὸς τὰ ἀρχαιότροπα οὐκέτι δεῖ φησὶν ὑμᾶς ἀεὶ τοιούτους εἶναι. Ἐπιτεχνήσεως δεῖ. ἐπιτεχνήσεως, ἐξευρέσεως οὐ σπουδάζει δὲ τῇ παραβολῇ. Κεκαίνωται. κεκαινοτόμηται. Νῦν δὲ τοῖς τε. οἱ ἐν ... ἀπολογιεῖσθαι. Ὑπεδέξασθε. ὑπέσχοντο γὰρ ἀκατέρω τοῖς ποτιδαιάταις. Πρὸς ἑτέραν τινά. πρὸς τοὺς ἀργείους. ἐχθροὶ γὰρ ἦσαν τοῖς λακεδαιμονίοις. Δρῷμεν δ' ἂν ἄδικον οὐδέν. ἐπειδὴ ἔφη ὁ κορίνθιος πρὸς ἑτέραν συμμαχίαν τρέπεσθαι, μὴ βοηθουμένους ὑπὸ τῶν λακεδαιμονίων. νῦν τοῦτο κατασκευάζει, καὶ λέγει, ὅτι οὐδὲν ἄδικον δρῶμεν, εἰ πρὸς ἑτέρους τινὰς τοῖς ἀσυμμάχους. αἰνίττεται δὲ τοὺς ἀργείους, οἵτινες ἐχθρῶς διέκειντο πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους. Ὁρκίων. τῶν ἐφόρων τῶν ὅρκων.

ἐν τούτοις τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ πλεῖστον ἀρκεῖν, οἳ ἂν τῇ μὲν παρασκευῇ, δίκαια πράσσωσι, τῇ δὲ γνώμῃ, ἢν ἀδικῶνται, δῆλοι ὦσι μὴ ἐπιτρέψοντες. ἀλλ' ἐπὶ τῷ μὴ λυπεῖν τε τοὺς ἄλλους καὶ αὐτοὶ ἀμυνόμενοι μὴ βλάπτεσθαι, τὸ ἴσον νέμετε. μόλις δ' ἂν πόλει ὁμοίᾳ παροικοῦντες, ἐτυγχάνετε τούτου. νῦν δ' ὅπερ καὶ ἄρτι ἐδηλώσαμεν, ἀρχαιότροπα ὑμῶν τὰ ἐπιτηδεύματα πρὸς αὐτούς ἐστιν. ἀνάγκη δὲ ὥσπερ τέχνης ἀεὶ τὰ ἐπιγιγνόμενα κρατεῖν. καὶ ἡσυχαζούσῃ μὲν πόλει, τὰ ἀκίνητα νόμιμα ἄριστα. πρὸς πολλὰ δὲ ἀναγκαζομένοις ἰέναι, πολλῆς καὶ τῆς ἐπιτεχνήσεως δεῖ. δι' ὅπερ καὶ τὰ τῶν ἀθηναίων ἀπὸ τῆς πολυπειρίας ἐπὶ πλέον ὑμῶν κεκαίνωται. μέχρι μὲν οὖν τοῦδε, ὡρίσθω ὑμῶν ἡ βραδυτής. νῦν δὲ τοῖς τε ἄλλοις, καὶ ποτιδαιάταις, ὥσπερ ὑπεδέξασθε, βοηθήσατε κατὰ τάχος ἐσβαλόντες ἐς τὴν ἀττικήν, ἵνα μὴ ἄνδρας τε φίλους, καὶ ξυγγενεῖς τοῖς ἐχθίστοις προῆσθε, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἄλλους ἀθυμίᾳ πρὸς ἑτέραν τινὰ ξυμμαχίαν τρέψητε. δρῷμεν δ' ἂν ἄδικον οὐδὲν, οὔτε πρὸς θεῶν τῶν ὁρκίων, οὔτε πρὸς ἀνθρώπων τῶν αἰσθανομένων. λύουσι γὰρ σπονδὰς οὐχ οἱ δι' ἐρημίαν ἄλλοις προσιόντες, ἀλλ' οἱ μὴ βοηθοῦντες οἷς ἂν ξυνομόσωσι. βουλομένων δὲ ὑμῶν προθύμων εἶναι, μενοῦμεν. οὔτε γὰρ ὅσια ἂν ποιοῖμεν μεταβαλλόμενοι, οὔτε ξυνηθεστέρους ἂν ἄλλους εὕροιμεν. πρὸς τάδε βουλεύεσθε εὖ, καὶ τὴν πελοπόννησον πειρᾶσθε μὴ ἐλάσσω ἐξηγεῖσθαι, ἢ οἱ πατέρες ὑμῖν παρέδοσαν. Τοιαῦτα μὲν οἱ κορίνθιοι εἶπον. τῶν δὲ ἀθηναίων, ἔτυχε γὰρ πρεσβεία πρότερον ἐν τῇ λακεδαίμονι περὶ ἄλλων παροῦσα, καὶ ὡς ᾔσθοντο τῶν λόγων, ἔδοξεν αὐτοῖς παριτητέα ἐς τοὺς λακεδαιμονίους εἶναι, τῶν μὲν ἐγκλημάτων πέρι μηδὲν ἀπολογησομένους, ὧν αἱ πόλεις ἐνεκάλουν, δηλῶσαι δὲ περὶ τοῦ παντὸς, ὡς οὐ ταχέως αὐτοῖς βουλευτέον εἴη, ἀλλ' ἐν πλέονι σκεπτέον. καὶ ἅμα τὴν σφετέραν πόλιν ἐβούλοντο σημῆναι, ὅση εἴη δύναμιν, καὶ ὑπόμνησιν ποιήσασθαι τοῖς τε πρεσβυτέροις, ὧν ᾔδεσαν, καὶ τοῖς νεωτέροις ἐξήγησιν, ὧν ἄπειροι ἦσαν, νομίζοντες μᾶλλον ἂν αὐτοὺς ἐκ τῶν λόγων πρὸς τὸ ἡσυχάζειν τραπέσθαι, ἢ πρὸς τὸ πολεμεῖν. προσελθόντες οὖν τοῖς λακεδαιμονίοις, ἔφασαν βούλεσθαι καὶ αὐτοὶ ἐς τὸ πλῆθος αὐτῶν εἰπεῖν, εἴ τι μὴ ἀποκωλύοι. οἱ δ' ἐκέλευόν τε παριέναι. καὶ παρελθόντες οἱ ἀθηναῖοι ἔλεγον τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ἡ μὲν πρέσβευσις ἡμῶν, οὐκ ἐς ἀντιλογίαν τοῖς ὑμετέροις ξυμμάχοις ἐγένετο, ἀλλὰ περὶ ὧν ἡ πόλις ἔπεμψεν. αἰσθόμενοι δὲ καταβοὴν οὐκ ὀλίγην οὖσαν ἡμῶν,

Αἰσθανομένων. ἤτοι τῶν ζώντων, ἢ τῶν φρονίμων, ἢ τῶν ἡρώων. Δι' ἐρημίαν. συμμαχίας δηλονότι. Προσιόντες, προσιόντες καὶ ἐπικαλούμενοι συμμαχεῖν. Μενοῦμεν. ἤγουν ἐν τῇ ὑμετέρᾳ συμμαχίᾳ. Ἐξηγεῖσθαι. ἄρχειν, κρατεῖν, ἢ ἄγειν. Τοιαῦτα μὲν οἱ κορίνθιοι. ἐμέρισε πρὸς μὲν τὴν κατηγορίαν τῶν κορινθίων, τὴν ἀπολογίαν τῶν ἀθηναίων. πρὸς δὲ τὴν ἐπίσπευσιν αὐτῶν, τὴν ἀντίθεσιν ἀρχιδάμου τοῦ λακεδαιμονίου. Ἔτυχε γὰρ πρεσβεία πρότερον. ἤγουν ἔτυχον παρόντες πρέσβεις. Παριτητέα. δίκαιον εἶναι παριέναι. Μηδὲν ἀπολογησομένους. ὡς μέγα φρονῶν ὁ ἀθηναῖος, οὐδὲ ἀπολογεῖται, ὡς κηδόμενος τῶν λακεδαιμονίων. Ὧν αἱ πόλεις. αἱ σύμμαχοι τῶν λακεδαιμονίων. Πόλιν σημῆναι. τὸ σημῆναι, τοῦ σημαίνειν πλέον ἔχει τὴν δεινότητα. Ἡ μὲν πρέσβευσις. ἡ στάσις πραγματική. τὸ μὲν ὅλον τῆς ζητεῖ. ταύτην ἐσχάσατο οἰκονομικῶς τὴν δημηγορίαν ὁ συγγραφεὺς, χαίρων ταῖς ἀντιθέτοις δημηγορίαις ἀεὶ, ὅτι ὁ πρέσβευσις, ἢ καταβόησις, καὶ τὸ καταβοᾶν, παρὰ Θουκυδίδῃ ἰδίως. Οὐκ ἐς ἀντιλογίαν τοῖς ὑμετέροις συμμάχοις. οὐκ ἐπρεσβεύσαμεν, εἰς τὸ ἀντειπεῖν τοῖς συμμάχοις ὑμῶν. Καταβοήν. κατηγορίαν.

Οἱ γὰρ δρῶντες. οἱ γὰρ ἀθηναῖοι, πρὸς οὐ διεγνωκότας ὑμᾶς. οἱ γὰρ μετὰ σκέψεως εἰς τὴν πρᾶξιν ἐρχόμενοι, οὐκ ἀναβεβλημένως ἔρχονται κατὰ τῶν ἀγνοούντων. Ἰσχυρῶς ἐγκείσονται. μετὰ βάρους ἐπιθήσονται. Ἀσφαλεῖς εἶναι. προσωπικοί. ἐν οὐδενὶ σφαλλόμενοι. Ὧν ἄρα ὁ λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει. τουτέστιν, ὁ λόγος ψευδὴς ἦν τοῦ ὑμᾶς ἀσφαλεῖς εἶναι. Ἢ τὰ παρ' ὑμῶν. πρὸ τοῦ. ἀντὶ τοῦ ἕως. δηλοῖ δὲ αὐτῶν τὸ ὀκνηρόν. Ἀξίως προαπαντῆσαι. ἀξιομάχως. Καὶ ἐς τύχας. ἐς τύχας καταστῆναι. οὐ γὰρ πρὸς μείζονα τῶν πολεμίων, τύχην καλεῖ τὸ συνεργόν. Περὶ αὑτῷ τὰ πλείω. ἐν τῷ στενῷ τῆς σαλαμῖνος πλημμυρήσαντα ἐρυμάχῶσαι, ὅς περ ἐγίνετο αἴτιος τότε τῆς.

οἱ γὰρ δρῶντες βεβουλευμένοι, πρὸς οὐ διεγνωκότας ἤδη, καὶ οὐ μέλλοντες ἐπέρχονται. Καὶ ἐπιστάμεθα οἵᾳ ὁδῷ οἱ ἀθηναῖοι, καὶ ὅτι κατ' ὀλίγον χωροῦσιν ἐπὶ τοὺς πέλας. καὶ λανθάνειν μὲν οἰόμενοι διὰ τὸ ἀναίσθητον ὑμῶν, ἧσσον θαρσοῦσι. γνόντες δὲ εἰδότας περιορᾶν, ἰσχυρῶς ἐγκείσονται. ἡσυχάζετε γὰρ μόνοι ἑλλήνων ὦ λακεδαιμόνιοι, οὐ τῇ δυνάμει τινά, ἀλλὰ τῇ μελλήσει ἀμυνόμενοι, καὶ μόνοι οὐκ ἀρχομένην τὴν αὔξησιν τῶν ἐχθρῶν, διπλασιουμένην δὲ καταλύοντες. καίτοι ἐλέγεσθε ἀσφαλεῖς εἶναι, ὧν ἄρα ὁ λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει. τόν τε γὰρ μῆδον αὐτοὶ ἴσμεν ἐκ περάτων γῆς πρότερον ἐπὶ τὴν πελοπόννησον ἐλθόντα, ἢ τὰ παρ' ὑμῶν ἀξίως προαπαντῆσαι. καὶ νῦν τοὺς ἀθηναίους οὐχ ἑκάς, ὥσπερ ἐκεῖνον, ἀλλ' ἐγγὺς ὄντας περιορᾶτε, καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπελθεῖν αὐτοί, ἀμύνεσθαι βούλεσθε μᾶλλον ἐπιόντας, καὶ ἐς τύχας πρὸς πολλῷ δυνατωτέρους ἀγωνιζόμενοι καταστῆναι, ἐπιστάμενοι καὶ τὸν βάρβαρον αὐτὸν περὶ αὑτῷ τὰ πλείω σφαλέντα, καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀθηναίους πολλὰ ἡμᾶς ἤδη τοῖς ἁμαρτήμασιν αὐτῶν μᾶλλον, ἢ τῇ ἀφ' ὑμῶν τιμωρίᾳ περιγεγενημένους. ἐπεὶ αἵ γε ὑμέτεραι ἐλπίδες ἤδη τινάς που καὶ ἀπαρασκεύους διὰ τὸ πιστεῦσαι ἔφθειραν. καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἐπ' ἔχθρᾳ τὸ πλέον, ἢ αἰτίᾳ νομίσῃ τάδε λέγεσθαι. αἰτία μὲν γάρ, φίλων ἀνδρῶν ἐστὶν ἁμαρτανόντων, κατηγορία δέ, ἐχθρῶν ἀδικησάντων. καὶ ἅμα εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι, νομίζομεν ἄξιοι εἶναι τοῖς πέλας ψόγον ἐπενεγκεῖν. ἄλλως τε καὶ μεγάλων τῶν διαφερόντων καθεστώτων, περὶ ὧν οὐκ αἰσθάνεσθαι ἡμῖν γε δοκεῖτε, οὐδ' ἐκλογίσασθαι πώποτε πρὸς οἵους ὑμῖν ἀθηναίους ὄντας, καὶ ὅσον ὑμῶν, καὶ ὡς πᾶν διαφέροντας, ὁ ἀγὼν ἔσται. οἱ μέν γε νεωτεροποιοί, καὶ ἐπινοῆσαι ὀξεῖς, καὶ ἐπιτελέσαι ἔργῳ ἃ ἂν γνῶσιν. ὑμεῖς δέ, τὰ ὑπάρχοντά τε σῴζειν, καὶ ἐπιγνῶναι μηδέν, καὶ ἔργῳ οὐδὲ τἀναγκαῖα ἐξικέσθαι. αὖθις δὲ οἱ μέν, καὶ παρὰ δύναμιν τολμηταί, καὶ παρὰ γνώμην κινδυνευταί, καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες. τὸ δὲ ὑμέτερον, τῆς τε δυνάμεως ἐνδεᾶ πρᾶξαι, τῆς τε γνώμης μηδὲ τοῖς βεβαίοις πιστεῦσαι, τῶν τε δεινῶν μηδέποτε οἴεσθαι ἀπολυθήσεσθαι. καὶ μὴν καὶ ἄοκνοι πρὸς ὑμᾶς μελλητάς, καὶ ἀποδημηταὶ πρὸς ἐνδημοτάτους. οἴονται γὰρ οἱ μέν, τῇ ἀπουσίᾳ ἄν τι κτᾶσθαι, ὑμεῖς δέ, τῷ ἐπελθεῖν, καὶ τὰ ἑτοῖμα ἂν βλάψαι. κρατοῦντές τε τῶν ἐχθρῶν, ἐπὶ πλεῖστον ἐξέρχονται, καὶ νικώμενοι, ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσιν. ἔτι δέ, τοῖς μὲν σώμασιν ἀλλοτριωτάτοις ὑπὲρ τῆς πόλεως χρῶνται, τῇ δὲ γνώμῃ οἰκειοτάτῃ ἐς τὸ πράσσειν τι ὑπὲρ αὐτῆς. καὶ ἃ μὲν ἂν ἐπινοήσαντες μὴ ἐπεξέλθωσιν, οἰκείων στέρεσθαι ἡγοῦνται. ἃ δ' ἂν ἐπελθόντες κτήσωνται, ὀλίγα πρὸς τὰ μέλλοντα τυχεῖν πράξαντες. ἢν δ' ἄρα του καὶ πείρᾳ σφαλῶσιν, ἀντελπίσαντες ἄλλα, ἐπλήρωσαν τὴν χρείαν. μόνοι γὰρ ἔχουσί τε ὁμοίως, καὶ ἐλπίζουσιν ἃ ἂν ἐπινοήσωσι, διὰ τὸ ταχεῖαν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖσθαι ὧν ἂν γνῶσι. καὶ ταῦτα μετὰ πόνων πάντα καὶ κινδύνων δι' ὅλου τοῦ αἰῶνος μοχθοῦσι. καὶ ἀπολαύουσιν ἐλάχιστα τῶν ὑπαρχόντων, διὰ τὸ αἰεὶ κτᾶσθαι, καὶ μήτε ἑορτὴν ἄλλο τι ἡγεῖσθαι, ὅ τι τὰ δέοντα πρᾶξαι. ξυμφοράν τε οὐχ ἧσσον ἡσυχίαν ἀπράγμονα, ἢ ἀσχολίαν ἐπίπονον. ὥστε εἴ τις αὐτοὺς ξυνελὼν φαίη πεφυκέναι ἐπὶ τῷ μήτε αὐτοὺς ἔχειν ἡσυχίαν, μήτε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἐᾶν, ὀρθῶς ἂν εἴποι. ταύτης μέντοι τοιαύτης ἀντικαθεστηκυίας πόλεως ὦ λακεδαιμόνιοι, διαμέλλετε, καὶ οἴεσθε τὴν ἡσυχίαν

Καὶ ἐπιστάμεθα. Πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀθηναίους. αἰτία γὰρ αὐτοῖς τῶν ἀθηναίων. Φίλων ἀνδρῶν. λείπει δὲ ἡ κατά. Καὶ ἅμα. εἴπερ τινές. ἐπειδὴ εἶπε τὸ ἐγχώριον ἐγκαλεῖν, ὅπου χαλεπόν. Καὶ εἶμι καὶ μηδέ ταῦ ξιώσης, ἵνα ἐμοῦ ὄντες δεχόμενος. Καὶ ὡς πᾶν διαφέροντας. πᾶν ὄνομα, καὶ πράξαι. οὐ γὰρ δύναμιν λέγει, ἐπειδὰν ποιοῦντί ὅτι. Οἱ μέν γε νεωτεροποιοί. οἱ νεωτέρων πραγμάτων ἐφιέμενοι. Ὀξεῖς ἀπὸ κοινοῦ. Οὐδὲ τἀναγκαῖα. οὐδὲ τῶν ἀναγκαίων περιγενέσθαι. Ἐξικέσθαι. ἀρκεῖ. Βεβαίοις πιστεῦσαι. θαρρῆσαι. Μελλητάς. ἀναβεβλημένοις. Καὶ ἀποδημηταί. ὑπερόριοι τῆς οἰκείας πατρίδος. Πρὸς ἐνδημοτάτους. ἤγουν ἀπὸ δημοῦ τῆς οἰκείας πατρίδος, καὶ ἀποδημοῦσι δ' ὅμως ἀλλοτρίοις πρὸς τὸ κτᾶσθαι αὐτούς. Τῷ ἐπελθεῖν. οἴεσθε φασίν. ὅτι ἐὰν ἐπέλθητέ τῳ, καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῖν καταπροδότε, ἀπολέσετε.

Ἀναπίπτουσιν. ἀπελαύνονται. Καὶ τὰ ἑτοῖμα ἂν. τὰ ὑπάρχοντα. τὰ ἑτοῖμα ἃ ἔχετε, ἂν βλάψαι. Ἐπὶ πλεῖστον ἐξέρχονται. κἂν ἐκπολιορκῶσι, καὶ αὐξηθῶσιν. ἐπ' ἐλάχιστον, ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ἐλάχιστον. Ἀλλοτριωτάτοις, λείπει δὲ τὸ ὡς, ἵν' ᾖ, ὡς ἀλλοτρίοις. Οἰκειοτάτῃ. πρὸς τὴν πατρίδα δηλονότι. Μὴ ἐπεξέλθωσι. μὴ πράξωσι. Πρὸς τὰ μέλλοντα. ἀπρακτοποιοῦντες ἡγοῦνται. Μόνοι γὰρ ἔχουσι. τὸ δ' ἑξῆς, οὕτω. μόνοι γάρ φησιν, ἃ ἂν γνῶσιν ἐλπίζουσί τε ὁμοίως, καὶ ἔχουσι, διὰ τὸ ταχεῖαν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖσθαι. πρῶτον γάρ τις ἐπινοεῖ, ἔπειτα ἐλπίζει, καὶ δι' οὕτως ἀρχεῖ. ὕστερον, ἀπολαύει. Καὶ μήτε ἑορτήν. ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ δὲ τὰ λακωνικά, οἵτινες ἐν ἑορτῇ οὐκ ἐστράτευον. Ἢ ἀσχολίαν ἐπίπονον. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἡγεῖσθαι.

Αὐτόνομοι ἂν εἶεν αἱ σπονδαὶ εἶχον τὰς ἀγράφους· τὴν πόλιν αὐτονόμους εἶναι Αἰγινήτας, ἃ μὴ ἐγγεγραμμένοις ταῖς σπονδαῖς, ὑφ' ἑαυτοῖς εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι. Κατὰ τὰς σπονδάς· κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν σπονδῶν. Ξύλλογον σφῶν· εἰωθότα λέγει ξύλλογον, ὅτι ἐν πανσελήνῳ ἐγίγνετο ἀεί. Μάλιστα δὲ λιμένων εἴργεσθαι· φασὶν ὅτι Περικλῆς μέλλων λόγον δοῦναι τῶν χρημάτων τοῦ ἀγάλματος, ὃ κατεσκεύασεν ὁ Φειδίας, ἐθυμεῖτο. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἀλκιβιάδης παῖς ὤν, ἤρετο ὅτι ἀθυμεῖ. τοῦ δὲ φήσαντος ὅτι διὰ τοῦτο ἀθυμεῖ, ὅπως δώσω λόγον τῶν χρημάτων, ἐκεῖνος φθάσας, εἶπε, μᾶλλον σκόπει ὅπως μὴ δώσεις. ὁ δὲ ὑπολαβὼν τὸν λόγον, εἰσάγει ψῆφον ἐς τὴν πόλιν κατὰ Μεγαρέων, ἀξιῶν αὐτοὺς εἴργεσθαι λιμένων, καὶ ἀγορᾶς, καὶ τῆς Ἀθηναίων ἐπικρατείας, αὐτοὺς ἐκφυγεῖν. οἱ δέ, φασὶν ὅτι διὰ τοῦτο τὴν ψῆφον εἰσήγαγε, διότι οἱ Μεγαρεῖς Ἀσπασίαν τὴν διδάσκαλον Περικλέους ὕβρισαν, πόρνην αὐτὴν ἐκκαλοῦντες. Τὸ πιστὸν ὑμᾶς· τὸ πιστεύειν ὦ Λακεδαιμόνιοι τῇ καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς πολιτείᾳ καὶ ὁμιλίᾳ, ἀπιστοτέρους ὑμᾶς ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ἤν τι λέγωμεν, καθίστησι. Πρὸς τὰ ἔξω πράγματα· πρὸς τὰ τῶν συμμάχων. Παρεκαλέσατε· κυρίως παρακαλεῖν ἐστὶ τὸ ἐπικαλεῖν, τὸ προτρέπεσθαι. ἄκυρον γὰρ τὸ δέεσθαι. Ἐν οἷς προσήκει· ἐν οἷς οἱ ἀγῶνες, καὶ τὸ δίκαιον. Ὅσῳ καὶ μέγιστα ἐγκλήματα ἔχομεν κατὰ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὑμῶν δηλονότι. Ἀφανεῖς που ὄντες· λεληθότως ἠδίκουν.

ἔξεν, καὶ ἀδικοῖεν τὴν Πελοπόννησον. Αἰγινῆταί τε φανερῶς μὲν οὐ πρεσβευόμενοι, δεδιότες τοὺς Ἀθηναίους, κρύφα δὲ οὐχ ἥκιστα μετ' αὐτῶν ἐνῆγον τὸν πόλεμον, λέγοντες οὐκ εἶναι αὐτόνομοι κατὰ τὰς σπονδάς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προσπαρακαλέσαντες τῶν ξυμμάχων καὶ εἴ τις τι ἄλλο ἔφη ἠδικῆσθαι ὑπὸ Ἀθηναίων, ξύλλογον σφῶν αὐτῶν ποιήσαντες, τὸν εἰωθότα, λέγειν ἐκέλευον. καὶ ἄλλοι τε παριόντες ἐγκλήματα ἐποιοῦντο, ὡς ἕκαστοι, καὶ Μεγαρῆς, δηλοῦντες μὲν καὶ ἕτερα οὐκ ὀλίγα διάφορα, μάλιστα δὲ λιμένων τε εἴργεσθαι τῶν ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ, καὶ τῆς Ἀττικῆς ἀγορᾶς παρὰ τὰς σπονδάς. παρελθόντες δὲ τελευταῖοι Κορίνθιοι, καὶ τοὺς ἄλλους ἐάσαντες πρῶτον παροξῦναι τοὺς Λακεδαιμονίους, ἐπεῖπον τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ

Τὸ πιστὸν ὑμᾶς ὦ Λακεδαιμόνιοι τῆς καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς πολιτείας, καὶ ὁμιλίας ἀπιστοτέρους ἐς τοὺς ἄλλους, ἤν τι λέγωμεν, καθίστησι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ, σωφροσύνην μὲν ἔχετε, ἀμαθίᾳ δὲ πλείονι πρὸς τὰ ἔξω πράγματα χρῆσθε. πολλάκις γὰρ προαγορευόντων ἡμῶν ἃ ἐμέλλομεν ὑπὸ Ἀθηναίων βλάπτεσθαι, οὐ περὶ ὧν ἐδιδάσκομεν ἑκάστοτε τὴν μάθησιν ἐποιεῖσθε, ἀλλὰ τῶν λεγόντων μᾶλλον ὑπενοεῖτε, ὡς ἕνεκα τῶν αὑτοῖς ἰδίᾳ διαφόρων λέγουσι. καὶ δι' αὐτὸ οὐ πρὶν πάσχειν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ ἔργῳ ἐσμέν, τοὺς ξυμμάχους τούσδε παρεκαλέσατε, ἐν οἷς προσήκει ἡμᾶς οὐχ ἥκιστα εἰπεῖν, ὅσῳ καὶ μέγιστα ἐγκλήματα ἔχομεν, ὑπὸ μὲν Ἀθηναίων ὑβριζόμενοι, ὑπὸ δὲ ὑμῶν ἀμελούμενοι. καὶ εἰ μὲν ἀφανεῖς που ὄντες ἠδίκουν τὴν Ἑλλάδα, διδασκαλίας ἂν ὡς οὐκ εἰδόσι προσέδει. νῦν δὲ τί δεῖ μακρηγορεῖν, ὧν τοὺς μὲν δεδουλωμένους ὁρᾶτε, τοῖς δ' ἐπιβουλεύοντας αὐτούς, καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς ἡμετέροις ξυμμάχοις, καὶ ἐκ πολλοῦ προπαρεσκευασμένους, εἴ ποτε ἄρα πολεμήσονται. οὐ γὰρ ἂν Κέρκυράν τε ὑπολαβόντες βίᾳ ἡμῶν εἶχον, καὶ Ποτίδαιαν ἐπολιόρκουν· ὧν τὸ μὲν ἐπικαιρότατον χωρίον πρὸς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης ἀποχρῆσθαι, ἡ δὲ ναυτικὸν ἂν μέγιστον παρέσχε Πελοποννησίοις. καὶ τῶνδε ὑμεῖς αἴτιοι, τό τε πρῶτον ἐάσαντες αὐτοὺς τὴν πόλιν μετὰ τὰ Μηδικὰ κρατῦναι, καὶ ὕστερον τὰ μακρὰ στῆσαι τείχη. ἐς τόδε τε αἰεὶ ἀποστεροῦντες, οὐ μόνον τοὺς ὑπ' ἐκείνων δεδουλωμένους ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑμετέρους ἤδη ξυμμάχους. οὐ γὰρ ὁ δουλωσάμενος, ἀλλ' ὁ δυνάμενος μὲν παῦσαι, περιορῶν δέ, ἀληθέστερον αὐτὸ δρᾷ, εἴπερ καὶ τὴν ἀξίωσιν τῆς ἀρετῆς, ὡς ἐλευθερῶν τὴν Ἑλλάδα φέρεται. μόλις δὲ νῦν γε ξυνήλθομεν, καὶ οὐδὲ νῦν ἐπὶ φανεροῖς. χρῆν γὰρ οὐκ εἰ ἀδικούμεθα ἔτι σκοπεῖν, ἀλλὰ καθ' ὅ τι ἀμυνούμεθα.

Προσέδει· ὑμῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις. Τοῖς δ' ἐπιβουλεύοντας· Ποτιδαιάτας, καὶ Μεγαρεῦσι. Τοῖς ἡμετέροις ξυμμάχοις· ὡς συνειδότες τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας, καὶ γινώσκοντες ὡς πάντως οὐκ ἀνεξόμεθα, ἀλλὰ πολεμήσομεν. Προπαρεσκευασμένους· ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὁρᾶτε. Εἴ ποτε ἄρα· ἐν ἄλλῳ οὐκ ἔστι τὸ ἄρα. Ἐπικαιρότατον· ἁρμοδιώτατον. Ἐπιχρῆσθαι· ἀποχρῆσθαι· ἐνέργειαν ποιεῖν. Ἡ δέ, ναυτικὸν ἄν· ἡ δέ, ἔδωκεν ἂν συμμαχίαν ναυτικήν, εἰ ὁ πόλεμος γένοιτο δηλονότι. Μετὰ τὰ Μηδικά· μετὰ τὸν πόλεμον τὸν Μηδικόν. Κρατῦναι· ἰσχυροποιῆσαι. Ἐς τόδε τε· μέχρι τοῦδε. Εἴπερ· ἐπεί. Καὶ τὴν ἀξίωσιν· τὸ σεμνολόγημα, τὸ ἀξίωμα τῆς δικαιοσύνης ἔχει. Χρῆν γὰρ οὐκ εἰ ἀδικούμεθα· καὶ νῦν γὰρ φανερῶς ἀμφιβάλλεται εἰ ἀδικούμεθα.

ἡ ὄλυνθος. τὸ γοῦν ὡς ἐλάχιστον, τοῖς ἑξῆς συναπτέον. Παρὰ τὴν χηλήν. χηλὴ καλεῖται οἱ ἔμπροσθεν τοῦ πρὸς θάλασσαν τείχους προβεβλημένοι λίθοι, διὰ τὴν τῶν κυμάτων βίαν, μὴ τὸ τεῖχος βλάπτοιτο. εἴρηται δὲ παρὰ τὸ ἐοικέναι χηλῇ βοός. Ἀπέχει δ᾽ ἡ. ἤγουν διέστηκεν ἡ ὄλυνθος τῆς ποτιδαίας. Ἱππεῖς δ᾽ οὐδ᾽ ἑτέροις. ἐν τῇ μάχῃ δηλονότι, οὔτε τοῖς ἀθηναίοις, αἴτιοι, οὔτε τοῖς ποτιδαιάταις, ποτιδαιᾶται. Ὑποσπόνδους. ἐπειδάν τι μέρος ἡττηθῇ τῶν μαχομένων, μὴ δυνάμενον τοὺς νεκροὺς αὐτοῦ λαβεῖν, αἰτεῖ γενέσθαι σπονδάς, ἕως οὗ λαβὸν, θάψῃ, καὶ τότε πάλιν μάχηται. ἔστι δὲ πολλάκις ὅτι καὶ ἀσπόνδους αὐτοὺς ἐκομίζοντο, δηλονότι κατὰ τὸ ἴσον ἔχοντες ἑκάτεροι, καὶ τῆς μάχης ἰσορρόπου γενομένης. Ἀποτειχίσαντες. τὸ πρὸς ὄλυνθον ὁρῶν τεῖχος, τειχοδομήσαντες, ἵνα μή τις ὑπεκφύγοι τῶν ἔνδον. Καὶ ἐξ ἀφύτιος. ἡ γὰρ ὁδὸς ἐκεῖθεν ἐστὶν ἀπὸ θρᾴκης μία δὲ πόλις τῶν ἐν παλλήνῃ ἡ ἄφυτις. ἰωνικῶς δὲ ἄφυτιν ἀφύτιος. ἔδει γὰρ διὰ τοῦ δ. Ἢ ἄλλο παράλογον. οἷον, σεισμός. εἰώθεισαν γὰρ οἱ ἕλληνες ἀναχωρεῖν, τοιούτου τινὸς γινομένου, οἰωνιζόμενοι δ᾽ ἐκ τούτου κακόν. Τά τε ἄλλα ἐπολέμει. τὰ μὴ ἀποστάντα τῶν ἀθηναίων, δηλονότι ἐπολέμει τοῖς χαλκιδεῦσι. Καὶ σερμυλίων. τὸ ἑξῆς οὕτω. καὶ πολλοὺς τῶν σερμυλίων διέφθειρε, λοχήσας αὐτοὺς πρὸς τῇ ἑαυτῶν πόλει. ἔστι δὲ ἡ σερμυλὶς, χαλκιδικὴ πόλις, τὰ τῶν ἀθηναίων φρονοῦσα. Ὡς δ᾽ οὐκ ἔπειθεν ὑπερβατὸν ὡς ἀριστείας. τὸ ἑξῆς, ὡς δὲ βουλόμενος τὰ ἐπὶ τούτοις παρασκευάζειν, οὐκ ἔπειθεν. Φορμίων μὲν ἔχων. ἀπορον πῶς ὁ φορμίων τὸ πρὸς τῇ παλλήνῃ τεῖχος φυλάσσων, τὴν χαλκιδικὴν, καὶ βοττικὴν γῆν ἐδῄου. καὶ οὐχὶ μᾶλλον τὸ ἕτερον μέρος τῆς φυλακῆς, ὅπερ εἶχεν ὁ καλλίας πρὶν ἢ τελευτῆσαι. καὶ φαμὲν ὅτι τὸ πρὸς τῇ παλλήνῃ μέρος, φίλιον ἦν τοῖς ἀθηναίοις. τὸ δὲ πρὸς ὀλύνθῳ, ἐχθρόν. εἰκότως οὖν ἠμέλητο τὸ τοῦ φορμίωνος μέρος, ὡς ἱκανῶν ὄντων τῶν παλληναίων τὸ καθ᾽ ἑαυτοὺς μέρος φυλάσσειν. Σφίσιν. ἀπὸ κοινοῦ τὸ, ὅτι οἱ κορίνθιοι. Οὐ μέντοι ὅτε πόλεμος. ὁ πελοποννησιακός φησι πόλεμος οὔπω συνεκροτήθη. Ξυνερρώγει, συνεπλέκει.

διὰ τῆς θαλάσσης βαλλόμενός τε, καὶ χαλεπῶς ὀλίγους μέν τινας ἀποβαλὼν, τοὺς δὲ πλείους σώσας. οἱ δ᾽ ἀπὸ τῆς ὀλύνθου τοῖς ποτιδαιάταις βοηθοὶ (ἀπέχει δὲ ἑξήκοντα μάλιστα σταδίους, καὶ ἔστι καταφανὲς) ὡς ἡ μάχη ἐγίγνετο, καὶ τὰ σημεῖα ἤρθη, βραχύ μέν τι προῆλθον, ὡς βοηθήσοντες. καὶ οἱ μακεδόνες ἱππῆς ἀντιπαρετάξαντο, ὡς κωλύσοντες. ἐπειδὴ δὲ διὰ τάχους ἡ νίκη τῶν ἀθηναίων ἐγίγνετο, καὶ τὰ σημεῖα κατεσπάσθη, πάλιν ἐπανεχώρουν ἐς τὸ τεῖχος. καὶ οἱ μακεδόνες παρὰ τοὺς ἀθηναίους. ἱππῆς δ᾽ οὐδ᾽ ἑτέροις παρεγένοντο. μετὰ δὲ τὴν μάχην, τροπαῖον ἔστησαν οἱ ἀθηναῖοι, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς ποτιδαιάταις. ἀπέθανον δὲ ποτιδαιατῶν μὲν καὶ τῶν ξυμμάχων, ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων. ἀθηναίων δὲ αὐτῶν, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ Καλλίας ὁ στρατηγός. τὸ δ᾽ ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ τεῖχος εὐθὺς οἱ ἀθηναῖοι ἀποτειχίσαντες, ἐφρούρουν. τὸ δ᾽ ἐς τὴν παλλήνην, ἀτείχιστον ἦν. οὐ γὰρ ἱκανοὶ ἐνόμιζον εἶναι ἔν τε τῷ ἰσθμῷ φρουρεῖν, καὶ ἐς τὴν παλλήνην διαβάντες τειχίζειν, δεδιότες μὴ σφίσιν οἱ ποτιδαιᾶται καὶ οἱ ξύμμαχοι γιγνομένοις δίχα, ἐπίθωνται. καὶ πυνθανόμενοι οἱ ἐν τῇ πόλει ἀθηναῖοι τὴν παλλήνην ἀτείχιστον οὖσαν, χρόνῳ ὕστερον πέμπουσιν ἑξακοσίους καὶ χιλίους ὁπλίτας ἑαυτῶν, καὶ φορμίωνα τὸν ἀσωπίου στρατηγὸν, ὃς ἀφικόμενος ἐς τὴν παλλήνην, καὶ ἐξ ἀφύτιος ὁρμώμενος, προσήγαγε τῇ ποτιδαίᾳ τὸν στρατὸν κατὰ βραχὺ προϊὼν, καὶ κείρων ἅμα τὴν γῆν. ὡς δὲ οὐδεὶς ἐπεξῄει ἐς μάχην, ἀπετείχισε τὸ ἐκ τῆς παλλήνης τεῖχος, καὶ οὕτως ἤδη κατὰ κράτος ἡ ποτίδαια ἀμφοτέρωθεν ἐπολιορκεῖτο, καὶ ἐκ θαλάσσης ναυσὶν ἅμα ἐφορμούσαις. Ἀριστεὺς δὲ ἀποτειχισθείσης αὐτῆς, καὶ ἐλπίδα οὐδεμίαν ἔχων σωτηρίας, ἢν μή τι ἀπὸ πελοποννήσου, ἢ ἄλλο παράλογον γίγνηται, ξυνεβούλευε μὲν, πλὴν πεντακοσίων, ἄνεμον τηρήσασι τοῖς ἄλλοις ἐκπλεῦσαι, ὅπως ἐπὶ πλέον ὁ σῖτος ἀντίσχῃ. καὶ αὐτὸς ἤθελε τῶν μενόντων εἶναι. ὡς δ᾽ οὐκ ἔπειθε, βουλόμενος τὰ ἐπὶ τούτοις παρασκευάζειν, καὶ ὅπως τὰ ἔξωθεν ἕξει ὡς ἄριστα, ἔκπλουν ποιεῖται λαθὼν τὴν φυλακὴν τῶν ἀθηναίων. καὶ παραμένων ἐν χαλκιδεῦσι, τά τε ἄλλα ἐπολέμει, καὶ σερμυλιῶν λοχήσας πρὸς τῇ πόλει, πολλοὺς διέφθειρεν. ἔς τε τὴν πελοπόννησον ἔπρασσεν, ὅπῃ ὠφέλειά τις γενήσεται. μετὰ δὲ τῆς ποτιδαίας τὴν ἀποτείχισιν, φορμίων μὲν ἔχων τοὺς ἑξακοσίους καὶ χιλίους, τὴν χαλκιδικὴν καὶ βοττικὴν ἐδῄου. καὶ ἔστιν ἃ καὶ πολίσματα εἷλε. τοῖς δ᾽ ἀθηναίοις καὶ πελοποννησίοις αἰτίαι μὲν αὗται προὐγεγένηντο ἐς ἀλλήλους. τοῖς μὲν κορινθίοις, ὅτι τὴν ποτίδαιαν ἑαυτῶν οὖσαν ἀποικίαν, καὶ ἄνδρας κορινθίων τε καὶ πελοποννησίων ἐν αὐτῇ ὄντας, ἐπολιόρκουν. τοῖς δ᾽ ἀθηναίοις ἐς τοὺς πελοποννησίους, ὅτι ἑαυτῶν τε πόλιν ξυμμαχίδα, καὶ φόρου ὑποτελῆ ἀπέστησαν. καὶ ἐλθόντες σφίσιν ἀπὸ τοῦ προφανοῦς ἐμάχοντο μετὰ ποτιδαιατῶν. οὐ μέντοι ὅ γε πόλεμός πω ξυνερρώγει, ἀλλ᾽ ἔτι ἀνακωχὴ ἦν. ἰδίᾳ γὰρ ταῦτα οἱ κορίνθιοι ἔπραξαν. πολιορκουμένης δὲ τῆς ποτιδαίας, οὐχ ἡσύχαζον, ἀνδρῶν τε σφίσιν ἐνόντων, καὶ ἅμα περὶ τῷ χωρίῳ δεδιότες, παρεκάλουν τε εὐθὺς ἐς τὴν λακεδαίμονα τοὺς ξυμμάχους, καὶ κατεβόων ἐλθόντες τῶν ἀθηναίων, ὅτι σπονδάς τε λελυκότες

ἀρχοῦσιν. ἐπιστέλλουσιν, ἐντέλλονται. νῦν γὰρ ἦσαν ἀποδημήσαντες. Μέσφα. μέχρι τοῦ ὁρίζειν. νεωτεροποιεῖν. Οὐδὲν δέον. ἀντὶ τοῦ δέον. ἤτοι οἱ προάρχοντες τῶν λακεδαιμονίων. Καὶ τὰ τέλη. οἱ λακεδαιμόνιοι τοὺς ἄρχοντας τέλη ἐκάλουν, διὰ τὸ αὐτοὺς τὰ τέλη τοῖς πράγμασι τιθέναι. τότε δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον. τὸ ἑξῆς. ἐπειδὴ οὐδὲν δέον ἐπιτήδειον, τότε δὴ καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ Περδίκκας πείθει. ἐφοβοῦντο γὰρ τοὺς θαλασσοκράτορας ἀθηναίους, ὄντας παραβαλέσθαι. Ἀνοικίσασθαι ἐς ὄλυνθον. ἀντὶ ἀνοικίσαι, ἀναγαγεῖν εἰς τὴν ὄλυνθον.

Ἀφεστηκυίας, ἀποστάσης πρὸς Περδίκκαν.

Καὶ ψιλοὺς τετρακοσίους. ψιλοὶ καλοῦνται οἱ μὴ καθωπλισμένοι μέν, ἐν καιρῷ δὲ τῆς μάχης, τῷ παρατυχόντι ἢ λίθῳ, ἢ ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τινὶ ὀργάνῳ χρώμενοι, ἢ τοξόται, παρὰ τὸ ψιλῷ σκεύῃ κεχρῆσθαι.

Ὁ Ἀδειμάντου. τοῦτον ἴσμεν ἐν τοῖς μηδικοῖς πρὸς τὸν Θεμιστοκλῆν στασιάζοντα.

Τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ. ἀντὶ τοῦ μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἀφ' οὗ ἡ Ποτίδαια ἀπέστη.

Ἡ Ποτίδαια ἀπέστη. ἀντὶ τοῦ ἐν ᾗ ἡμέρᾳ. τὸ ᾗ, ἀντὶ τοῦ ἀφ' οὗ.

Θέρμην ἄρτι. ὅτι ἡ νῦν Θεσσαλονίκη πόλις, πάλαι Θέρμη ἐκαλεῖτο. ἔστι δὲ Μακεδονίας. ὅτι καὶ ἡ Πύδνα, πόλις Μακεδονική. ὅτι καὶ ἡ Βέῤῥοια, πόλις Μακεδονική.

Καὶ Παυσανίου. οὗτος ὁ Παυσανίας, κατὰ μέν τινας, υἱὸς τοῦ Δέρδου. κατὰ δὲ ἄλλους, ἀδελφός.

Ἐς Γίγωνον. Γίγωνος, χωρίον μεταξὺ Μακεδονίας, καὶ Θρᾴκης, οὐ πολὺ ἀπέχον Ποτιδαίας.

Ποτιδαίας ἀφεστηκυίας, καὶ τῶν Ἀττικῶν νεῶν περὶ Μακεδονίαν οὐσῶν, δεδιότες περὶ τῷ χωρίῳ, καὶ οἰκεῖον τὸν κίνδυνον ἡγούμενοι, πέμπουσιν ἑαυτῶν τε ἐθελοντάς, καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων μισθῷ πείσαντες ἑξακοσίους καὶ χιλίους τοὺς πάντας ὁπλίτας, καὶ ψιλοὺς τετρακοσίους, ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Ἀριστεὺς ὁ Ἀδειμάντου κατὰ φιλίαν τε αὐτοῦ οὐχ ἥκιστα οἱ πλεῖστοι ἐκ Κορίνθου στρατιῶται ἐθελονταὶ ξυνέσποντο. ἦν γὰρ τοῖς Ποτιδαιάταις ἀεί ποτε ἐπιτήδειος. καὶ ἀφικνοῦνται τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ ὕστερον ἐπὶ Θρᾴκης, ἢ Ποτίδαια ἀπέστη. ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις εὐθὺς ἡ ἀγγελία τῶν πόλεων, ὅτι ἀφεστᾶσι. καὶ πέμπουσιν ὡς ᾔσθοντο καὶ τοὺς μετὰ Ἀριστέως ἐπιπαρόντας, δισχιλίους ἑαυτῶν ὁπλίτας, καὶ τεσσαράκοντα ναῦς πρὸς τὰ ἀφεστῶτα, καὶ Καλλίαν τὸν Καλλιάδου πέμπτον αὐτὸν στρατηγόν. οἳ ἀφικόμενοι ἐς Μακεδονίαν πρῶτον, καταλαμβάνουσι τοὺς προτέρους χιλίους Θέρμην ἄρτι ᾑρηκότας, καὶ Πύδναν πολιορκοῦντας. προσκαθεζόμενοι δέ, καὶ αὐτοὶ τὴν Πύδναν ἐπολιόρκησαν μέν. ἔπειτα δὲ ξύμβασιν ποιησάμενοι, καὶ ξυμμαχίαν ἀναγκαίαν πρὸς τὸν Περδίκκαν, ὡς αὐτοὺς κατήπειγεν ἡ Ποτίδαια, καὶ ὁ Ἀριστεὺς παρεληλυθώς, ἀπανίστανται ἐκ τῆς Μακεδονίας. καὶ ἀφικόμενοι ἐς Βέῤῥοιαν, κἀκεῖθεν ἐπιστρέψαντες, καὶ πειράσαντες πρῶτον τοῦ χωρίου, καὶ οὐχ ἑλόντες, ἐπορεύοντο κατὰ γῆν πρὸς τὴν Ποτίδαιαν, τρισχιλίοις μὲν ὁπλίταις ἑαυτῶν, χωρὶς δὲ τῶν ξυμμάχων πολλοῖς, ἱππεῦσι δὲ ἑξακοσίοις Μακεδόνων τοῖς μετὰ Φιλίππου, καὶ Παυσανίου. ἅμα δὲ νῆες παρέπλεον ἑβδομήκοντα, κατ' ὀλίγον δὲ προϊόντες, τριταῖοι ἀφίκοντο ἐς Γίγωνον, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο. Ποτιδαιᾶται δὲ καὶ οἱ μετὰ Ἀριστέως Πελοποννήσιοι προσδεχόμενοι τοὺς Ἀθηναίους, ἐστρατοπεδεύοντο πρὸς Ὀλύνθῳ ἐν τῷ ἰσθμῷ. καὶ ἀγορὰν ἔξω τῆς πόλεως ἐπεποίηντο. στρατηγὸν μὲν οὖν τοῦ δὲ πεζοῦ παντὸς οἱ ξύμμαχοι ᾕρηντο Ἀριστέα, τῆς δὲ ἵππου, Περδίκκαν. ἀπέστη γὰρ εὐθὺς πάλιν τῶν Ἀθηναίων, καὶ ξυνεμάχει τοῖς Ποτιδαιάταις, Ἰόλαον ἀντ' αὐτοῦ καταστήσας ἄρχοντα. ἦν δὲ ἡ γνώμη τοῦ Ἀριστέως, τὸ μὲν μεθ' ἑαυτοῦ στρατόπεδον ἔχοντα ἐν τῷ ἰσθμῷ, ἐπιτηρεῖν τοὺς Ἀθηναίους ἢν ἐπίωσι, Χαλκιδέας δέ, καὶ τοὺς ἔξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους, καὶ τὴν παρὰ Περδίκκου διακοσίαν ἵππον, ἐν Ὀλύνθῳ μένειν. καὶ ὅταν Ἀθηναῖοι ἐπὶ σφᾶς χωρῶσι, κατὰ νώτου βοηθοῦντας, ἐν μέσῳ ποιεῖν αὐτῶν τοὺς πολεμίους. Καλλίας δ' αὖ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, καὶ οἱ ξυνάρχοντες, τοὺς μὲν Μακεδόνας ἱππέας, καὶ τῶν ξυμμάχων ὀλίγους, ἐπὶ Ὀλύνθου ἀποπέμπουσιν, ὅπως εἴργωσι τοὺς ἐκεῖθεν ἐπιβοηθεῖν. αὐτοὶ δὲ ἀναστήσαντες τὸ στρατόπεδον, ἐχώρουν ἐπὶ τὴν Ποτίδαιαν. καὶ ἐπειδὴ πρὸς τῷ ἰσθμῷ ἐγένοντο, καὶ εἶδον τοὺς ἐναντίους παρασκευαζομένους ὡς ἐς μάχην, ἀντικαθίσταντο καὶ αὐτοί, καὶ οὐ πολὺ ὕστερον ξυνέμισγον. καὶ αὐτὸ μὲν τὸ τοῦ Ἀριστέως κέρας, καὶ ὅσοι περὶ ἐκεῖνον ἦσαν Κορινθίων τε καὶ τῶν ἄλλων λογάδες, ἔτρεψαν τὸ καθ' ἑαυτούς, καὶ ἐπεξῆλθον διώκοντες ἐπὶ πολύ. τὸ δὲ ἄλλο στρατόπεδον Ποτιδαιατῶν καὶ Πελοποννησίων, ἡσσᾶτο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐς τὸ τεῖχος κατέφυγεν. ἐπαναχωρῶν δὲ ὁ Ἀριστεὺς ἀπὸ τῆς διώξεως, ὡς ἑώρα τὸ ἄλλο στράτευμα ἡσσημένον, ἠπόρησε μὲν ὁποτέρωσε διακινδυνεύσει χωρήσας, ἢ ἐπὶ τῆς Ὀλύνθου, ἢ ἐς τὴν Ποτίδαιαν. ἔδοξε γοῦν ξυναγαγόντι τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ, ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον, δρόμῳ βιάσασθαι ἐς τὴν Ποτίδαιαν, καὶ παρῆλθε παρὰ τὴν χηλήν,

Ἐπὶ σφᾶς χωρῶσιν. ἐπὶ τὴν Ποτίδαιαν. Αὐτοὶ δ' ἀναστήσαντες τὸ στρατόπεδον. νῦν ἀντὶ τοῦ ἐγείραντες κεῖται ἡ λέξις, οὐκ ἀντὶ τοῦ ἐκβαλόντες. Ἠπόρησε μέν. ἐν ἀμηχανίᾳ ἐγένετο ἐς ὁπότερον μέρος ἐλθόντα διανύσῃ τι (?) διὰ κινδύνου. Ὡς ἐλάχιστον. ἢ ἐλάχιστον χωρίον λέγει, ὅτι συνῆξεν αὐτοὺς ὡς στενοῦσθαι ἐν ὀλίγῳ χωρίῳ, ἢ μᾶλλον τὸ διάστημα λέγει τῆς Ποτιδαίας. ἐγγὺς γὰρ ἦν, ὅπου ἡ ὄλυνθος.

Ἀπέδοντο. διὰ τὰ ἐν τῷ πολέμῳ αἰχμάλωτα, καὶ οὐκ ἀπέκτειναν. διὰ δὲ τούτου, καὶ τὸ ἥμερον τοῦ ἑλληνικοῦ τρόπου δηλοῖ, καὶ ὡς αἰπόνες μετὰ μάχην τοὺς ἑαλωκότας θανάτου. ἄλλως τε καὶ δούλοις γὰρ μὴ κατὰ γνώμην οἰκείαν πολεμοῦντας. Τὸ ἐς παλλήνην τεῖχος. αὐτὸ τοῦ τὸ μέρος τοῦ τείχους τὸ ἀφορῶν ἐς τὴν παλλήνην. Ἐπιδημιουργούς. ἀσκληπιὸς τινὲς ἐπὶ προνοίαν, ποιητὴν διαλέγει. ἐπιδημιουργοί, ἄρχοντες τιμώμενοι, φυλάρχων τάξιν ἔχοντες. ἐπιδημιουργοὺς τοὺς ἐπιμελητὰς τῆς ἀνακτίσεως τῶν τειχῶν. ὄνομα ἀρχῆς ὁ ἐπιδημιουργὸς παρὰ κορινθίοις. ἄλλοι γὰρ ἄλλως τοὺς ἄρχοντας καλοῦσιν.

ἀπέδοντο. πεντήκοντα δὲ καὶ διακοσίους δήσαντες, ἐφύλασσον, καὶ ἐν θεραπείᾳ εἶχον πολλῇ, ὅπως αὐτοῖς τὴν κόρκυραν ἀναχωρήσαντες προσποιήσειαν. ἐτύγχανον δὲ καὶ δυνάμει αὐτῶν οἱ πλείους πρῶτοι ὄντες τῆς πόλεως. ἡ μὲν οὖν κόρκυρα οὕτω περιγίγνεται τῷ πολέμῳ τῶν κορινθίων. καὶ αἱ νῆες τῶν ἀθηναίων ἀνεχώρησαν ἐξ αὐτῆς. αἰτία δὲ αὕτη πρώτη ἐγένετο τοῦ πολέμου τοῖς κορινθίοις ἐς τοὺς ἀθηναίους, ὅτι σφίσιν ἐν σπονδαῖς μετὰ κορκυραίων ἐναυμάχουν. Μετὰ ταῦτα δ' εὐθὺς καὶ τάδε ξυνέβη γενέσθαι τοῖς ἀθηναίοις, καὶ πελοποννησίοις διάφορα ἐς τὸ πολεμεῖν. τῶν γὰρ κορινθίων πρασσόντων ὅπως τιμωρήσονται αὐτούς, ὑποτοπήσαντες τὴν ἔχθραν αὐτῶν οἱ ἀθηναῖοι, ποτιδαιάτας, οἳ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς παλλήνης, κορινθίων ἀποίκους, ἑαυτῶν δὲ ξυμμάχους φόρου ὑποτελεῖς, ἐκέλευον τὸ ἐς παλλήνην τεῖχος καθελεῖν, καὶ ὁμήρους δοῦναι, τούς τε ἐπιδημιουργοὺς ἐκπέμπειν, καὶ τὸ λοιπὸν μὴ δέχεσθαι οὓς κατὰ ἔτος ἕκαστον κορίνθιοι ἔπεμπον, δείσαντες μὴ ἀποστῶσιν ὑπό τε περδίκκου πειθόμενοι, καὶ κορινθίων, τούς τε ἄλλους τοὺς ἐπὶ θρᾴκης ξυναποστήσωσι ξυμμάχους. ταῦτα δὲ περὶ τοὺς ποτιδαιάτας οἱ ἀθηναῖοι προπαρεσκευάζοντο εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν κορκύρᾳ ναυμαχίαν. οἵ τε γὰρ κορίνθιοι φανερῶς ἤδη διάφοροι ἦσαν. περδίκκας τε ὁ ἀλεξάνδρου, μακεδόνων βασιλεύς, ἐπεπολέμωτο, ξύμμαχος πρότερον καὶ φίλος ὤν. ἐπολεμώθη δὲ ὅτι φιλίππῳ τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ καὶ δέρδᾳ κοινῇ πρὸς αὐτὸν ἐναντιουμένοις, οἱ ἀθηναῖοι ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο. δεδιώς τε ἔπρασσεν ἔς τε τὴν λακεδαίμονα πέμπων, ὅπως πόλεμος γένηται αὐτοῖς πρὸς πελοποννησίους, καὶ τοὺς κορινθίους προσεποιεῖτο, τῆς ποτιδαίας ἕνεκα ἀποστάσεως. προσέφερε δὲ λόγους καὶ τοῖς ἐπὶ θρᾴκης χαλκιδεῦσι, καὶ βοττιαίοις ξυναποστῆναι, νομίζων εἰ ξύμμαχα ταῦτ' ἔχοι ὅμορα ὄντα τὰ χωρία, ῥᾷον ἂν τὸν πόλεμον μετ' αὐτῶν ποιεῖσθαι. ὧν οἱ ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι, καὶ βουλόμενοι προκαταλαμβάνειν τῶν πόλεων τὰς ἀποστάσεις, ἔτυχον γὰρ τριάκοντα ναῦς ἀποστέλλοντες καὶ χιλίους ὁπλίτας ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, ἀρχεστράτου τοῦ λυκομήδους μετ' ἄλλων δέκα στρατηγοῦντος, ἐπιστέλλουσι τοῖς ἄρχουσι τῶν νεῶν ποτιδαιατῶν τε ὁμήρους λαβεῖν, καὶ τὸ τεῖχος καθελεῖν, τῶν τε πλησίον πόλεων φυλακὴν ἔχειν, ὅπως μὴ ἀποστήσονται. ποτιδαιᾶται δὲ πέμψαντες μὲν καὶ παρ' ἀθηναίους πρέσβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν μηδέν, ἐλθόντες δὲ καὶ ἐς τὴν λακεδαίμονα μετὰ κορινθίων, ἔπρασσον ὅπως ἑτοιμάσαιντο τιμωρίαν, ἢν δέῃ. ἐπειδὴ ἔκ τε ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ πράσσοντες οὐδὲν ηὕροντο ἐπιτήδειον, ἀλλ' αἱ νῆες αἱ ἐπὶ μακεδονίαν καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁμοίως ἔπλεον, καὶ τὰ τέλη τῶν λακεδαιμονίων ὑπέσχετο αὐτοῖς, ἢν ἐπὶ ποτίδαιαν ἴωσιν ἀθηναῖοι, ἐς τὴν ἀττικὴν ἐσβαλεῖν, τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀφίστανται μετὰ χαλκιδέων, καὶ βοττιαίων, κοινῇ ξυνομόσαντες. καὶ περδίκκας πείθει χαλκιδέας τὰς ἐπὶ θαλάσσῃ πόλεις ἐκλιπόντας, καὶ καταβαλόντας, ἀνοικίσασθαι ἐς ὄλυνθον, μίαν τε πόλιν ταύτην ἰσχυρὰν ποιήσασθαι. τοῖς τε ἐκλιποῦσι τούτοις τῆς ἑαυτοῦ γῆς τῆς μυγδονίας, περὶ τὴν βόλβην λίμνην ἔδωκε νέμεσθαι, ἕως ἂν ὁ πρὸς ἀθηναίους πόλεμος ᾖ. καὶ οἱ μὲν ἀνῳκίζοντό τε καθαιροῦντες τὰς πόλεις, καὶ ἐς πόλεμον παρεσκευάζοντο. αἱ δὲ τριάκοντα νῆες τῶν ἀθηναίων ἀφικνοῦνται ἐς τὰ ἐπὶ θρᾴκης, καὶ καταλαμβάνουσι τήν τε ποτίδαιαν, καὶ τἆλλα ἀφεστηκότα. νομίσαντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ἀδύνατα εἶναι πρός τε περδίκκαν πολεμεῖν τῇ παρούσῃ δυνάμει, καὶ τὰ ξυναφεστῶτα χωρία, τρέπονται ἐπὶ τὴν μακεδονίαν, ἐφ' ὅπερ καὶ τὸ πρότερον ἐξεπέμποντο. καὶ καταστάντες, ἐπολέμουν μετὰ φιλίππου, καὶ τῶν δέρδου ἀδελφῶν, ἄνωθεν στρατιᾷ ἐσβεβληκότων. καὶ ἐν τούτῳ οἱ κορίνθιοι τῆς

Ἰστέον δὲ ὅτι, τούτους ἀπέστελλον οἱ κορίνθιοι κατὰ ἔτος ἄρχοντας ποτιδαιάταις, ὡς ἀποίκοις. ἵνα ἐὰν ἀποστῶσιν, ἁλωτοὶ γένωνται. Δείσαντες μὴ ἀποστῶσι. βουλόμενοι κατέχειν, καὶ κωλύειν τὰς πόλεις, ἵνα μὴ ἀποστῶσι. Καὶ δέρδου. ὁ δέρδας, ἀρριδαίου παῖς, ἀνεψιὸς περδίκκα, καὶ φιλίππου. Καὶ τοῖς ἐπὶ θρᾴκης χαλκιδεῦσιν. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐν εὐβοίᾳ χαλκιδεῖς, οἵτινες ἀπῴκισαν ἐς θρᾴκην.

ξυμμαχίαν. καὶ μακεδονίοις, καὶ ἀλλήλοις τὴν κατὰ φιλίππου, καὶ τῶν ἀθηναίων. Τῶν πόλεων τὰς ἀποστάσεις. αὐτοῦ τοῦ περδίκκα, διὰ τὴν φιλίππου βοήθειαν. Ἀρχεστράτου λυκομήδους. τοῦ φιλέλληνος καλουμένου, ὃς ἐν τοῖς μηδικοῖς ἐμάχετο. Ἐπιστέλλουσι τοῖς

Ἐν τοῖς Συβότοις. τοῖς τῆς ἠπείρου. Ἀκραιφνεῖς. ἀβλαβεῖς. ἀκεραιοφανεῖς. Αἰχμαλώτων τε περὶ φυλακῆς. ἤγουν ὅπως αὐτοὺς φυλάξουσι. Καὶ ἐπισκευὴν οὐκ οὖσαν τῶν νεῶν. μὴ δυνάμενοι τὰς βλαβείσας τῶν νεῶν ἐπισκευάσαι. Ἐς κελήτιον. μικρὸν πλοιάριον, ὑπὸ ἑνὸς ἐρεττόμενον. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν κελήτων ἵππων, ᾧ εἷς ἀνὴρ ἐπικάθηται. Ἄνευ κηρυκείου. κηρύκειόν ἐστι ξύλον ὀρθόν, ἔχον ἑκατέρωθεν δύο ὄφεις περιπεπλεγμένους, καὶ αὐτὰ πρόσωπα πρὸς ἀλλήλοις κείμενα, ὅπερ εἰώθασι φέρειν οἱ κήρυκες μετ' αὐτῶν. καὶ οὐκ ἔξεστιν αὐτοὺς ἀδικεῖν, παρ' οὓς ἀπέρχονται. σύμβολον δ' ἐστί, τὸ μὲν ὀρθὸν ξύλον, τοῦ ὀρθοῦ λόγου. τὸ δὲ περὶ ἑκάτερον εἶδος τῶν ὄφεων, τὰ ἀντιπαρασσόμενα στρατόπεδα. ὁ γὰρ ὀρθὸς λόγος, δι' ἀμφοτέρων χωρεῖ. Τῶν δέ, Κερκυραίων. τῶν δέ, τουτέστι τοῦ ἄλλου μέρους. οὕτω Φοιβάμμων φησίν. ἢ ἤγουν, τῶν δέ, ὁ μὲν στρατόπεδον τῶν Κερκυραίων. οἱ δέ, Ἀθηναῖοι. Οὔτε ἄρχομεν πολέμου. ἀντιφωνοῦσιν Ἀθηναῖοι πρὸς Πελοποννησίους πρώτῃ τῇ τάξει δέ, τετάρτῃ. Τοῖσδε ξυμμάχοις οὖσι. τὴν ἐπιμαχίαν, ξυμμαχίαν λέγει. μᾶλλον δὲ κατὰ τὰ προλαβόντα, καὶ ἐνταῦθά φησιν. οἱ γὰρ αὐτοὶ ἐπιμαχίαν στειλάμενοι ἐβοήθουν, ἐκείνοις ἑαυτῶν συμμάχους ἄρτι καλεῖ εἰκότως, ὡς πόλις καὶ διὰ ξυμμαχίαν, ἣν προείπομεν, ἀπὸ δόχην τοῦ ὅλου πολέμου ἐστί, καὶ τὰ τῶν συμμάχων πρὸς τοὺς πολεμίους ἔχθρας οἰκειοῦσιν, τὴν ἐκ πολὺ μείζονος σταλεῖσαν πόλεως, καὶ ἐπιμαχίαν ἀντιπεπηκότας. Τά τε ναυάγια. γράφεται, τά τε ναυάγια, καὶ τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο, τὰ κατὰ σφᾶς, ἐξενεχθέντα ὑπό τε τοῦ ῥοῦ, καὶ ἀνέμου.

ἐν τοῖς Συβότοις λιμένα, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν, βουλόμενοι εἰδέναι εἰ ναυμαχήσουσιν. οἱ δὲ, τὰς μὲν ναῦς ἄραντες ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ παραταξάμενοι μετεώρους, ἡσύχαζον, ναυμαχίας οὐ διανοούμενοι ἄρχειν ἑκόντες, ὁρῶντες προσγεγενημένας τε ναῦς ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἀκραιφνεῖς, καὶ σφίσι πολλὰ τὰ ἄπορα ξυμβεβηκότα, αἰχμαλώτων τε περὶ φυλακῆς, οὓς ἐν ταῖς ναυσὶν εἶχον, καὶ ἐπισκευὴν οὐκ οὖσαν τῶν νεῶν, ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ. τοῦ δὲ οἴκαδε πλοῦ μᾶλλον διεσκόπουν, ὅπῃ κομισθήσονται, δεδιότες μὴ οἱ Ἀθηναῖοι νομίσαντες λελύσθαι τὰς σπονδάς, διότι ἐς χεῖρας ἦλθον, οὐκ ἐῶσι σφᾶς ἀποπλεῖν. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς ἄνδρας ἐς κελήτιον ἐμβιβάσαντας, ἄνευ κηρυκείου προσπέμψαι τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ πεῖραν ποιήσασθαι. πέμψαντές τε, ἔλεγον τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ.

Ἀδικεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολέμου ἄρχοντες, καὶ σπονδὰς λύοντες. ἡμῖν γὰρ πολεμίους τοὺς ἡμετέρους τιμωρουμένοις, ἐμποδὼν ἵστασθε, ὅπλα ἀνταιρόμενοι. εἰ δ' ὑμῖν γνώμη ἐστὶ κωλύειν τε ἡμᾶς ἐπὶ Κέρκυραν, ἢ ἄλλοσε εἴ ποι βουλόμεθα πλεῖν, καὶ τὰς σπονδὰς λύετε, ἡμᾶς τούσδε πρώτους λαβόντες, χρήσασθε ὡς πολεμίοις. οἱ μὲν τοιαῦτα εἶπον. τῶν δὲ Κερκυραίων τὸ μὲν στρατόπεδον, ὅσον ἐπήκουσεν, ἀνεβόησεν εὐθὺς λαβεῖν τε αὐτοὺς, καὶ ἀποκτεῖναι. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, τοιάδε ἀπεκρίναντο.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

Οὔτε ἄρχομεν πολέμου, ὦ ἄνδρες Πελοποννήσιοι, οὔτε τὰς σπονδὰς λύομεν, Κερκυραίοις δὲ τοῖσδε ξυμμάχοις οὖσι, βοηθοὶ ἤλθομεν. εἰ μὲν οὖν ἄλλοσέ ποι βούλεσθε πλεῖν, οὐ κωλύομεν. εἰ δὲ ἐπὶ Κέρκυραν πλευσεῖσθε, ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τι χωρίον, οὐ περιοψόμεθα κατὰ τὸ δυνατόν. Τοιαῦτα τῶν Ἀθηναίων ἀποκριναμένων, οἱ μὲν Κορίνθιοι τόν τε πλοῦν τὸν ἐπ' οἴκου παρεσκευάζοντο, καὶ τροπαῖον ἔστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ ἠπείρῳ Συβότοις. οἱ δὲ Κερκυραῖοι τά τε ναυάγια καὶ νεκροὺς ἀνείλοντο τὰ κατὰ σφᾶς, ἐξενεχθέντα ὑπό τε τοῦ ῥοῦ, καὶ ἀνέμου, ὃς γενόμενος τῆς νυκτός, διεσκέδασεν αὐτὰ πανταχῇ. καὶ τροπαῖον ἀντέστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ νήσῳ Συβότοις, ὡς νενικηκότες. γνώμῃ δὲ τοιᾷδε ἑκάτεροι τὴν νίκην προσεποιήσαντο. Κορίνθιοι μὲν κρατήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ μέχρι νυκτός, ὥστε καὶ ναυάγια πλεῖστα, καὶ νεκροὺς προσκομίσασθαι, καὶ ἄνδρας ἔχοντες αἰχμαλώτους οὐκ ἐλάσσους χιλίων, ναῦς τε καταδύσαντες περὶ ἑβδομήκοντα, ἔστησαν τροπαῖον. Κερκυραῖοι δὲ τριάκοντα ναῦς μάλιστα διαφθείραντες, καὶ ἐπειδὴ Ἀθηναῖοι ἦλθον, ἀνελόμενοι τὰ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ναυάγια, καὶ νεκρούς, καὶ ὅτι αὐτοῖς τῇ τε προτεραίᾳ πρύμναν κρουόμενοι ὑπεχώρησαν οἱ Κορίνθιοι ἰδόντες τὰς Ἀττικὰς ναῦς, καὶ ἐπειδὴ ἦλθον, οὐκ ἀντεπέπλεον ἐκ τῶν Συβότων, διὰ ταῦτα τροπαῖον ἔστησαν. οὕτω μὲν ἑκάτεροι νικᾶν ἠξίουν. οἱ δὲ Κορίνθιοι ἀποπλέοντες ἐπ' οἴκου, Ἀνακτόριον, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, εἷλον ἀπάτῃ. ἦν δὲ κοινὸν Κερκυραίων, καὶ ἐκείνων. καὶ καταστήσαντες ἐν αὐτῷ Κορινθίους οἰκήτορας, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ τῶν Κερκυραίων ὀκτακοσίους μέν, οἳ ἦσαν δοῦλοι,

Προσεποιήσαντο. ἰδιοποιήσαντο. Καταδύσαντες. ἀντὶ τοῦ τρώσαντες. οὐ γὰρ λέγει περὶ τοῦ βαπτίσαντες. τοιοῦτο δέ ἐστι καὶ τό, οὓς κατέδυσεν. Ναῦς μάλιστα. τὸ μάλιστα ἢ πρὸς τὸν ἀριθμόν, ὅπου οὐχὶ εἰκοσιεννέα, ἢ πρὸς τὸ διαφθείραντες, ὅπου μόνον ἔτρωσαν, ἀλλὰ μάλιστα ἔφθειραν αὐτάς. ἐκεῖνοι δέ, μόνον κατέδυσαν. Ἀντεπλέοντες. ἀπὸ τῶν Συβότων ἐξιόντες.

λέμου, πολὺ ἐλάττονες ἐγένοντο οἱ κορκυραῖοι, καὶ τὰς τοῦ δεξιοῦ κέρως ναῦς τῶν ἀθηναίων ἀφείλοντο. Απροφασίστως. ἀνενδοιάστως. ἀνεγκλήτως. Καὶ διεκέκριτο οὐδὲν ἔτι οὕτως, τὰ πράγματα. Επιχειροῦσι. χλευάζων ταῦτα λέγει, ὅτι οἱ ἐναντίοι οὕτως ἦλθον εἰς χεῖρας. Σκάφη μὲν οὐχ εἷλκον. σκάφη καλεῖ τὰ κοιλώματα τῶν νεῶν, ἃ ἡμεῖς γαστρὰς καλοῦμεν. Ας καταδύσειαν. ἀττικῶς, ὧν κατέδυον. Ετράποντο φονεύειν. τὸ ὠμὸν τῶν κορινθίων δηλοῖ. Τούς τε αὑτῶν φίλους. μεγαρέας καὶ ἀμπρακιώτας φησί. τὸ ἑξῆς, τοὺς ἑαυτῶν φίλους ἀγνοοῦντες, ἔκτεινον, νομίζοντες κορκυραίους εἶναι. Των πρὸ ἑαυτῆς. διὰ τὴν ἐν σαλαμῖνι, δηλ. τὴν ἐν σικελίᾳ. Προς τὰ ναυάγια.

τοὺς κορκυραίους πιεζομένους, μᾶλλον οὐκέτι ἀπροφασίστως ἐπεκούρουν. τὸ μὲν πρῶτον ἀπεχόμενοι, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν τινί. ἐπειδὴ δὲ ἡ τροπὴ ἐγίγνετο λαμπρῶς, καὶ ἐνέκειντο οἱ κορίνθιοι, τότε δὴ ἔργου πᾶς εἴχετο ἤδη, καὶ διεκέκριτο οὐδὲν ἔτι, ἀλλὰ ξυνέπεσεν ἐς τοῦτο ἀνάγκης, ὥστε ἐπιχειρῆσαι ἀλλήλοις τοὺς κορινθίους, καὶ ἀθηναίους. τῆς δὲ τροπῆς γενομένης, οἱ κορίνθιοι τὰ σκάφη μὲν οὐχ εἷλκον ἀναδούμενοι τῶν νεῶν, ἃς καταδύσειαν, πρὸς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐτράποντο φονεύειν διεκπλέοντες μᾶλλον, ἢ ζωγρεῖν. τούς τε αὑτῶν φίλους οὐκ ᾐσθημένοι ὅτι ἥσσηντο οἱ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρᾳ, ἀγνοοῦντες, ἔκτεινον. πολλῶν γὰρ νεῶν οὐσῶν ἀμφοτέρων, καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάσσης ἐπεχουσῶν, ἐπειδὴ ξυνέμιξαν ἀλλήλοις, οὐ ῥᾳδίως τὴν διάγνωσιν ἐποιοῦντο, ὁποῖοι ἐκράτουν, ἢ ἐκρατοῦντο. ναυμαχία γὰρ αὕτη ἕλλησι πρὸς ἕλληνας νεῶν πλήθει μεγίστη δὴ τῶν πρὸ ἑαυτῆς γεγένηται. ἐπειδὴ δὲ κατεδίωξαν τοὺς κορκυραίους οἱ κορίνθιοι ἐς τὴν γῆν, πρὸς τὰ ναυάγια καὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς σφετέρους ἐτράποντο. καὶ τῶν πλείστων ἐκράτησαν, ὥστε προσκομίσαι πρὸς τὰ σύβοτα, οἷ αὐτοῖς ὁ κατὰ γῆν στρατὸς τῶν βαρβάρων προσεβεβοηθήκει. ἔστι δὲ τὰ σύβοτα τῆς θεσπρωτίδος λιμὴν ἐρῆμος. τοῦτο δὲ ποιήσαντες, αὖθις ἀθροισθέντες, ἐπέπλεον τοῖς κερκυραίοις. οἱ δὲ ταῖς πλωίμοις, καὶ ὅσαι ἦσαν λοιπαὶ μετὰ τῶν ἀττικῶν νεῶν, καὶ αὐτοὶ ἀντεπέπλεον, δείσαντες μὴ ἐς τὴν γῆν σφῶν πειρῶσιν ἀποβαίνειν. ἤδη δὲ ἦν ὀψέ, καὶ ἐπεπαιάνιστο αὐτοῖς ὡς ἐπίπλουν. καὶ οἱ κορίνθιοι ἐξαπίνης πρύμναν ἐκρούοντο, κατιδόντες εἴκοσι ναῦς ἀθηναίων προσπλεούσας, ἃς ὕστερον τῶν δέκα βοηθοὺς ἐξέπεμψαν οἱ ἀθηναῖοι, δείσαντες, ὅπερ ἐγένετο, μὴ νικηθῶσιν οἱ κορκυραῖοι, καὶ αἱ σφέτεραι δέκα νῆες ὀλίγαι ἀμύνειν ὦσι. ταύτας οὖν προϊδόντες οἱ κορίνθιοι, καὶ ὑποτοπήσαντες ἀπ' ἀθηνῶν εἶναι, οὐχ ὅσας ἑώρων, ἀλλὰ πλείους, ὑπανεχώρουν. τοῖς δὲ κορκυραίοις, ἐπέπλεον γὰρ μᾶλλον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, οὐχ ἑωρῶντο, καὶ ἐθαύμαζον τοὺς κορινθίους πρύμναν κρουομένους. πρίν τινες ἰδόντες εἶπον, ὅτι νῆες ἐκεῖναι ἐπιπλέουσι. τότε δὲ καὶ αὐτοὶ ἀνεχώρουν. ξυνεσκόταζε γὰρ ἤδη, καὶ οἱ κορίνθιοι ἀποτραπόμενοι, τὴν διάλυσιν ἐποιήσαντο. οὕτω μὲν ἡ ἀπαλλαγὴ ἐγένετο ἀλλήλων. καὶ ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα ἐς νύκτα. τοῖς δὲ κορκυραίοις στρατοπεδευομένοις ἐπὶ τῇ λευκίμμῃ, αἱ εἴκοσι νῆες αἱ ἐκ τῶν ἀθηνῶν αὗται, ὧν ἦρχε γλαύκων τε ὁ λεάγρου, καὶ ἀνδοκίδης ὁ λεωγόρου, διὰ τῶν νεκρῶν καὶ ναυαγίων προσκομισθεῖσαι, κατέπλεον ἐς τὸ στρατόπεδον οὐ πολλῷ ὕστερον ἢ ὤφθησαν. οἱ δὲ κορκυραῖοι, ἦν γὰρ νύξ, ἐφοβήθησαν μὴ πολέμιαι ὦσιν. ἔπειτα δὲ ἔγνωσαν, καὶ ὡρμίσαντο. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀναγόμεναι αἵ τε ἀττικαὶ τριάκοντα νῆες, καὶ τῶν κορκυραίων ὅσαι πλώιμοι ἦσαν, ἐπέπλευσαν ἐπὶ τὸν

ναυάγια μὲν οὐδέτερος λέγεται, ὅταν τι τῶν νεῶν ἀπολεσθῇ, οἷον πηδάλιον, ἤ τι τοιοῦτον. ναυαγία δὲ ὁλοκλήρως ἡ πᾶσα τῆς νεὼς ἀπώλεια λέγεται. Καὶ τῶν πλείστων. πλείστων δηλονότι σωμάτων. ταῦτα γὰρ ὁ ἄνεμος τῇ κερκύρᾳ προσέρριψε. Προσκομίσαι. ἐφρόντιζον γὰρ τῆς ταφῆς τῶν ἐν τῷ πολέμῳ πεσόντων. Προς τὰ σύβοτα. σύβοτα καλεῖται ἐν τῇ ἠπείρῳ, ὁμώνυμος ταῖς πρὸ μικροῦ λεχθείσαις νήσοις πρὸ τῆς κορκύρας. Ταῖς πλωίμοις. ταῖς πλεούσαις μὲν, δυναμέναις δὲ πλεῖν. Ησαν λοιπαί. ὑγιεῖς. ἀβλαβεῖς. Αντεπέπλεον. ἀπὸ τῶν καλουμένων δηλονότι. Ηδη δὲ ἦν ὀψέ. οὐ λέγει ὅτι ἦν ἑσπέρα, ἀλλ' ὡς ἐν νυκτὶ ἡ δεκάτη ὥρα. τὸ γὰρ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας, ἅπαξ κεῖται ἐν τῇ τρίτῃ. Καὶ ἐπεπαιάνιστο. δύο παιᾶνας ᾖδον οἱ ἕλληνες, πρὸ μὲν τοῦ πολέμου, τῷ ἄρει. μετὰ δὲ τὸν πόλεμον, τῷ ἀπόλλωνι. τὸ δὲ ὡς ἐπίπλουν λέγει, ἀντὶ τοῦ ὡς πρὸς τὸ ἄρξαι τοῦ πολέμου, ὅπερ ἴδιον ἦν δὴ πρὸ τῆς ναυμαχίας εἰπεῖν, ὕστερον λέγει. Ως ἐπίπλουν. ὡς ἐπιπλέοντος κατὰ τῶν κορινθίων. Πρύμναν ἐκρούοντο. πρύμναν κρούεσθαι, ἐστὶ τὸ κατ' ὀλίγον ἀναχωρεῖν μὴ στρέψαντα τὸ πλοῖον. ὁ γὰρ οὕτως ἀναχωρῶν, ἀπὸ τὴν πρύμναν κωπηλατεῖ. τοῦτο δὲ ποιοῦσιν, ἵνα μὴ δόξωσι φανερῶς φεύγειν, οὕτω κατ' ὀλίγον ὑποχωροῦντες, ἢ ἵνα μὴ τὰ νῶτα τοῖς πολεμίοις δόντες, ῥᾷον τιτρώσκωνται. Προϊδόντες. πρὸ τῶν κορκυραίων. Καὶ ὑποτοπήσαντες. ἀντὶ τοῦ ὑποπτεύσαντες. οὕτω γὰρ οἱ ἀθηναῖοι ἀναλύουσι τὴν λέξιν. Επέπλεον γὰρ μᾶλλον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς. αἱ εἴκοσι νῆες τῶν ἀθηναίων. κατὰ νώτου γὰρ αὐτῶν ἦσαν. Καὶ ἐθαύμαζον τοὺς κορινθίους. θαυμάζουσιν, ἀντὶ μέμψεως. θαυμάζουσι, ἀντὶ ἐπαίνου. καὶ πολλάκις ἐκπλήξεως. Πρύμναν κρουομένους. ἐπαναχωροῦντας. Τὴν διάλυσιν ἐποιήσαντο. διελύθησαν ἀπ' ἀλλήλων. Στρατοπεδευομένοις. σκηνουμένοις. Διὰ τῶν νεκρῶν, καὶ ναυαγίων. τῶν κορκυραικῶν δηλονότι. Καὶ ὡρμίσαντο. τοὺς ἀθηναίους οἱ κορκυραῖοι.

Πέμπτος αὐτός. αὐτὸς, ἀντὶ τοῦ μετ' ἄλλων τεσσάρων αὐτὸς δέ, ἀντὶ τοῦ πρῶτος. ὡς γὰρ τῶν ἄλλων μόνον τούτων ἀξιουμένων, τῇ τοῦ ἑνὸς ἀρκεῖται ὀνομασίᾳ. ἢ ὅτι αὐτῷ ἠκολούθουν οἱ ἄλλοι, ὡς μείζονί τε καὶ σοφωτέρῳ βουλεύεσθαι δυναμένῳ. Θεσπρωτίδος ἐφύρη. ἔστι γὰρ καὶ ἄλλη ἐφύρη ἡ κόρινθος, ὡς εἶναι τὴν ἐλεάτιν μέρος χώρας ὑπὸ μείζονα χώραν. Καὶ κεστρίνην. ἐντὸς πρὸς θάλασσαν, ὡς εἶναι ἰσθμόν. Ἀνέχει, ἀνατείνεται. Στρατόπεδον. δύο σημαίνει τὸ στρατόπεδον. τὸν λαὸν τοῦ στρατοῦ, καὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ὁ λαός. ἐτυμώτερον δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, ἐκ τοῦ στρατοῦ πέδον λέγεσθαι. Προσπλέοντας, ἀπὸ τῆς λευκίμμης εἰς τὸ χειμέριον δηλονότι.

κρούονται ἐς τὴν κόρκυραν. οἱ δὲ κορίνθιοι, ἐπειδὴ αὐτοῖς παρεσκεύαστο, ἔπλεον ἐπὶ τὴν κόρκυραν ναυσὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἦσαν δὲ ἠλείων μὲν δέκα. μεγαρέων δὲ, δώδεκα. καὶ λευκαδίων, δέκα. ἀμπρακιωτῶν δὲ, ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. καὶ ἀνακτορίων, μία. αὐτῶν δὲ κορινθίων, ἐνενήκοντα. στρατηγοὶ δὲ τούτων ἦσαν μὲν καὶ κατὰ πόλεις ἑκάστων. κορινθίων δὲ ξενοκλείδης ὁ εὐθυκλέους πέμπτος αὐτός. ἐπειδὴ δὲ προσέμιξαν τῇ κατὰ κέρκυραν ἠπείρῳ, ἀπὸ λευκάδος πλέοντες, ὁρμίζονται ἐς χειμέριον τῆς θεσπρωτίδος γῆς. ἔστι δὲ λιμήν, καὶ πόλις ὑπὲρ αὐτοῦ κεῖται ἀπὸ θαλάσσης, ἐν τῇ ἐλαιάτιδι τῆς θεσπρωτίδος ἐφύρη. ἐξίησι δὲ παρ' αὐτὴν ἀχερουσία λίμνη ἐς τὴν θάλασσαν. διὰ δὲ τῆς θεσπρωτίδος, ἀχέρων ποταμὸς ῥέων, ἐσβάλλει ἐς αὐτήν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει. ῥεῖ δὲ καὶ θύαμις ποταμός, ὁρίζων τὴν θεσπρωτίδα, καὶ κεστρίνην, ὧν ἐντὸς ἡ ἄκρα ἀνέχει τὸ χειμέριον. οἱ μὲν οὖν κορίνθιοι τῆς ἠπείρου ἐνταῦθα ὁρμίζονταί τε καὶ στρατόπεδον ἐποιήσαντο. οἱ δὲ κορκυραῖοι ὡς ᾔσθοντο αὐτοὺς προσπλέοντας, πληρώσαντες δέκα καὶ ἑκατὸν ναῦς, ὧν ἦρχε μεικιάδης, καὶ αἰσιμίδης, καὶ εὐρύβατος, ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν μιᾷ τῶν νήσων, αἳ καλοῦνται σύβοτα. καὶ αἱ ἀττικαὶ δέκα παρῆσαν. ἐπὶ δὲ τῇ λευκίμμῃ αὐτοῖς τῷ ἀκρωτηρίῳ, ὁ πεζὸς ἦν, καὶ ζακυνθίων χίλιοι ὁπλῖται βεβοηθηκότες. ἦσαν δὲ καὶ τοῖς κορινθίοις ἐν τῇ ἠπείρῳ πολλοὶ τῶν βαρβάρων παραβεβοηθηκότες. οἱ γὰρ ταύτῃ ἠπειρῶται, ἀεί ποτε φίλοι αὐτοῖς εἰσίν. ἐπειδὴ δὲ παρεσκεύαστο τοῖς κορινθίοις, λαβόντες τριῶν ἡμερῶν σιτία, ἀνήγοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ ἀπὸ τοῦ χειμερίου νυκτός. καὶ ἅμα ἕῳ πλέοντες, καθορῶσι τὰς τῶν κορκυραίων ναῦς μετεώρους τε καὶ ἐπὶ σφᾶς πλεούσας. ὡς δὲ κατεῖδον ἀλλήλους, ἀντιπαρετάσσοντο, ἐπὶ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας κορκυραίων, αἱ ἀττικαὶ νῆες. τὸ δὲ ἄλλο αὐτοὶ ἐπεῖχον, τρία τέλη ποιήσαντες τῶν νεῶν, ὧν ἦρχε τριῶν στρατηγῶν ἑκάστου εἷς. οὕτω μὲν κορκυραῖοι ἐτάξαντο. κορινθίοις δὲ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας, αἱ μεγαρίδες νῆες εἶχον, καὶ αἱ ἀμπρακιώτιδες. κατὰ δὲ τὸ μέσον, οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι. εὐώνυμον δὲ κέρας, αὐτοὶ οἱ κορίνθιοι, ταῖς ἄριστα τῶν νεῶν πλεούσαις κατὰ τοὺς ἀθηναίους, καὶ τὸ δεξιὸν τῶν κορκυραίων εἶχον. ξυμμίξαντες δέ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἑκατέροις ἤρθη, ἐναυμάχουν. πολλοὺς μὲν ὁπλίτας ἔχοντες ἀμφότεροι ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων, πολλοὺς δὲ τοξότας τε καὶ ἀκοντιστάς, τῷ παλαιῷ τρόπῳ ἀπειρότερον ἔτι παρεσκευασμένοι. ἦν τε ἡ ναυμαχία καρτερά, τῇ μὲν τέχνῃ, οὐχ ὁμοίως, πεζομαχίᾳ δὲ τὸ πλέον προσφερὴς οὖσα. ἐπειδὴ γὰρ προσβάλλοιεν ἀλλήλοις, οὐ ῥᾳδίως ἀπελύοντο ὑπό τε τοῦ πλήθους καὶ ὄχλου τῶν νεῶν, καὶ μᾶλλόν τι πιστεύοντες τοῖς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὁπλίταις ἐς τὴν νίκην, οἳ καταστάντες ἐμάχοντο, ἡσυχαζουσῶν τῶν νεῶν. διέκπλοι δὲ οὐκ ἦσαν, ἀλλὰ θυμῷ καὶ ῥώμῃ τὸ πλέον ἐναυμάχουν, ἢ ἐπιστήμῃ. πανταχῇ μὲν οὖν πολὺς θόρυβος, καὶ ταραχώδης ἦν ἡ ναυμαχία, ἐν ᾗ αἱ ἀττικαὶ νῆες παραγιγνόμεναι τοῖς κορκυραίοις, εἴ πῃ πιέζοιντο, φόβον μὲν παρεῖχον τοῖς ἐναντίοις, μάχης δὲ οὐκ ἦρχον, δεδιότες οἱ στρατηγοὶ τὴν πρόρρησιν τῶν ἀθηναίων. μάλιστα δὲ τὸ δεξιὸν κέρας τῶν κορινθίων ἐπόνει. οἱ γὰρ κορκυραῖοι εἴκοσι ναυσὶν αὐτοὺς τρεψάμενοι, καὶ καταδιώξαντες σποράδας ἐς τὴν ἤπειρον, καὶ μέχρι τοῦ στρατοπέδου πλεύσαντες αὐτῶν, καὶ ἐπεκβάντες, ἐνέπρησάν τε τὰς σκηνὰς ἐρήμους, καὶ τὰ χρήματα διήρπασαν. ταύτῃ μὲν οὖν οἱ κορίνθιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἡσσῶντό τε, καὶ οἱ κορκυραῖοι ἐπεκράτουν. ὅθεν δὲ αὐτοὶ ἦσαν οἱ κορίνθιοι ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ, πολὺ ἐνίκων, τοῖς κορκυραίοις τῶν εἴκοσι νεῶν ἀπὸ ἐλάσσονος πλήθους ἐκ τῆς διώξεως οὐ παρουσῶν. οἱ δ' ἀθηναῖοι ὁρῶντες

Σύβοτα. τρεῖς εἰσὶν αὗται αἱ νῆσοι μικραί, σῦς ἔχουσαι πολλάς. Τῇ λευκίμμῃ. ἀκρωτήριον κορκύρας ἡ λευκίμμη. Μετεώρους τε. ἀντὶ τοῦ πελαγίους. καὶ μὴ ἐπ' ἀγκύραις ἱσταμένας, ἀλλ' ἀπεχούσας τῆς γῆς, ὡς ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀπεχόντων γῆς, καὶ ἐν ὄρει ὄντων. ἢ παρὰ τὸ ἀφεῖναι τὴν γῆν, καὶ περὶ τὸν ἀέρα λοιπὸν εἶναι. Ἐπὶ μὲν τὸ δεξιόν. τὸ σχῆμα ἔκφρασις.

Ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἑκατέροις. σύμβολά τινα ἔχοντα περὶ τὸν καιρὸν τῆς μάχης δεικνύμενα. καὶ ὅτε μὲν ἀνετείνετο τὰ σύμβολα, ἤρχοντο τῆς μάχης. ὅτε δὲ κατεσπῶντο, ἐπαύοντο. Ἡσυχαζουσῶν τῶν νεῶν. ἀντὶ τοῦ μὴ ναυμαχουσῶν.

Διέκπλοι δ' οὐκ ἦσαν. διέκπλοις ἐστὶ διεμβαλεῖν, καὶ πάλιν ὑποστρέψαι, καὶ αὖθις ἐμβαλεῖν.

Μάχης δὲ οὐκ ἦρχον δεδιότες. οὐκ ἦρχον αἱ νῆες μάχης τῶν στρατηγῶν δεδιότων τὴν πρόρρησιν. Ἀπὸ ἐλάσσονος πλήθους. ἐπειδὴ γὰρ ἐξ ἀρχῆς τὸ πλῆθος τῶν κορκυραίων νεῶν ἔλασσον ἦν τῶν κορινθιακῶν, δηλονότι τῶν εἴκοσι ἀναχωρησασῶν ἐκ τοῦ πολέμου.

πράττοντες, βλάπτονται μᾶλλον. τὸ δὲ ἀντιχρῆσθαι, τὸ πολλάκις χρῆσθαι. Τῶν ἁπάντων. Τὸν προλαβόντα τὴν αἰτίαν πρὸς ἔχθραν, ἢ φιλίαν μισολαβηματικῶς. Παρὰ τὸ νικᾶν, ἤγουν διὰ τὴν νίκην. Ἐπεὶ καὶ τὰ οἰκεῖα, ἀντὶ τοῦ, καὶ γὰρ τὰ οἰκεῖα. Ὧν ἐνθυμηθέντες. Τῶν προειρημένων διηγημάτων. Ἀμύνεσθαι, ἀντὶ τοῦ ἀμύνειν, καὶ βοηθεῖν. ἀντὶ γὰρ τοῦ ἐνεργητικοῦ, τὸ ἀμύνεσθαι παρείληπται. ἀμύνεσθαι, ἀντὶ τοῦ ἀμείβεσθαι μόνος δὲ Θουκυδίδης ἐνταῦθα κέχρηται τῇ ἐναλλαγῇ τῆς λέξεως, εἰς καί τινας ἐναλλάττειν τὴν γραφὴν, καὶ γράφειν ἀμείβεσθαι. οὐκ ἔστι δέ. Καὶ τὸ μέλλον τοῦ πολέμου, ἀντὶ τοῦ ὁ μέλλων πόλεμος. Κελεύουσιν ἀδικεῖν. τὸ κελεύω, οὐκ ἐπὶ μειζόνων μόνον λέγεται.

ἔλαβέ τι. καὶ ἣν ἐς Σαμίους, τὸ δι' ἡμᾶς Πελοποννησίους αὐτοῖς μὴ βοηθῆσαι, παρέσχεν ὑμῖν Αἰγινητῶν μὲν ἐπικράτησιν, Σαμίων δὲ κόλασιν. καὶ ἐν καιροῖς τοιούτοις ἐγένετο, οἷς μάλιστα ἄνθρωποι ἐπ' ἐχθροὺς τοὺς σφετέρους ἰόντες, τῶν ἁπάντων ἀπερίοπτοί εἰσι παρὰ τὸ νικᾶν. φίλον τε γὰρ ἡγοῦνται τὸν ὑπουργοῦντα, ἢν καὶ πρότερον ἐχθρὸς ᾖ, πολέμιόν τε τὸν ἀντιστάντα, ἢν καὶ τύχῃ φίλος ὤν, ἐπεὶ καὶ τὰ οἰκεῖα χεῖρον τίθενται, φιλονεικίας ἕνεκα τῆς αὐτίκα. ὧν ἐνθυμηθέντες, καὶ νεώτερός τις παρὰ πρεσβυτέρου αὐτὰ μαθὼν, ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ὑμᾶς ἀμύνεσθαι. καὶ μὴ νομίσῃ δίκαια μὲν τάδε λέγεσθαι, ξύμφορα δὲ, εἰ πολεμήσει, ἄλλα εἶναι. τό τε γὰρ ξυμφέρον ἐν ᾧ ἄν τις ἐλάχιστα ἁμαρτάνοι, μάλιστα ἕπεται. καὶ τὸ μέλλον τοῦ πολέμου, ᾧ φοβοῦντες ὑμᾶς κορκυραῖοι, κελεύουσιν ἀδικεῖν, ἐν ἀφανεῖ ἔτι κεῖται. καὶ οὐκ ἄξιον ἐπαρθέντας αὐτῷ φανερὰν ἔχθραν ἤδη, καὶ οὐ μέλλουσαν πρὸς κορινθίους κτήσασθαι. τῆς δὲ ὑπαρχούσης πρότερον διὰ μεγαρέας ὑποψίας, σῶφρον ὑφελεῖν μᾶλλον. Ἡ γὰρ τελευταία χάρις καιρὸν ἔχουσα, κἂν ἐλάσσων ᾖ, δύναται μεῖζον ἔγκλημα λῦσαι. μὴ δ' ὅτι ναυτικοῦ ξυμμαχίαν μεγάλην διδόασι, τούτῳ ἐφέλκεσθε. τὸ γὰρ μὴ ἀδικεῖν τοὺς ὁμοίους, ἐχυρωτέρα δύναμις, ἢ τῷ αὐτίκα φανερῷ ἐπαρθέντας, διὰ κινδύνων τὸ πλέον ἔχειν. ἡμεῖς δὲ περιπεπτωκότες οἷς ἐν τῇ λακεδαίμονι αὐτοὶ προείπομεν, τοὺς σφετέρους ξυμμάχους αὐτόν τινα κολάζειν, νῦν παρ' ὑμῶν τὸ αὐτὸ ἀξιοῦμεν κομίζεσθαι, καὶ μὴ τῇ ἡμετέρᾳ ψήφῳ ὠφεληθέντας, τῇ ὑμετέρᾳ ἡμᾶς βλάψαι. τὸ δὲ ἴσον ἀνταπόδοτε, γνόντες τοῦτον ἐκεῖνον εἶναι τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ ὅ, τε ὑπουργῶν φίλος μάλιστα, καὶ ὁ ἀντιστὰς, ἐχθρός. καὶ κορκυραίους τε τούσδε, μήτε ξυμμάχους δέχεσθε βίᾳ ἡμῶν, μήτε ἀμύνετε αὐτοῖς ἀδικοῦσι. καὶ τάδε ποιοῦντες, τὰ προσήκοντά τε δράσετε, καὶ τὰ ἄριστα βουλεύσεσθε ὑμῖν αὐτοῖς. Τοιαῦτα δὲ καὶ οἱ κορίνθιοι εἶπον.

Ἀθηναῖοι δὲ ἀκούσαντες ἀμφοτέρων, γενομένης καὶ δὶς ἐκκλησίας, τῇ μὲν προτέρᾳ οὐχ ἧσσον τῶν κορινθίων ἀπεδέξαντο τοὺς λόγους, ἐν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ μετέγνωσαν, κερκυραίοις ξυμμαχίαν μὲν μὴ ποιήσασθαι, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. εἰ γὰρ ἐπὶ κόρινθον ἐκέλευον σφίσιν οἱ κερκυραῖοι ξυμπλεῖν, ἐλύοντ' ἂν αὐτοῖς αἱ πρὸς πελοποννησίους σπονδαί. ἐπιμαχίαν δὲ ἐποιήσαντο τῇ ἀλλήλων βοηθεῖν, ἐάν τις ἐπὶ κέρκυραν ἴῃ, ἢ ἀθήνας, ἢ τοὺς τούτων ξυμμάχους. ἐδόκει γὰρ ὁ πρὸς πελοποννησίους πόλεμος καὶ ὣς ἔσεσθαι αὐτοῖς. καὶ τὴν κέρκυραν ἐβούλοντο μὴ προέσθαι τοῖς κορινθίοις, ναυτικὸν ἔχουσαν τοσοῦτον. ξυγκρούειν δὲ ὅτι μάλιστα αὐτοὺς ἀλλήλοις, ἵνα ἀσθενεστέροις οὖσιν, ἤν τι δέῃ, κορινθίοις τε καὶ τοῖς ἄλλοις ναυτικὸν ἔχουσιν, ἐς πόλεμον καθιστῶνται. ἅμα δὲ τῆς ἰταλίας καὶ σικελίας καλῶς ἐφαίνετο αὐτοῖς ἡ νῆσος ἐν παράπλῳ κεῖσθαι. Τοιαύτῃ μὲν γνώμῃ οἱ ἀθηναῖοι τοὺς κερκυραίους προσεδέξαντο, καὶ τῶν κορινθίων ἀπελθόντων, οὐ πολὺ ὕστερον δέκα ναῦς αὐτοῖς ἀπέστειλαν βοηθούς. ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Λακεδαιμόνιός τε ὁ Κίμωνος, καὶ Διότιμος ὁ Στρομβίχου, καὶ Πρωτέας ὁ Ἐπικλέους. προεῖπον δὲ αὐτοῖς μὴ ναυμαχεῖν κορινθίοις, ἢν μὴ ἐπὶ κόρκυραν πλέωσι, καὶ μέλλωσιν ἀποβαίνειν, ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τι χωρίων. οὕτω δὲ, κωλύειν κατὰ δύναμιν. προεῖπον δὲ ταῦτα, τοῦ μὴ λύειν ἕνεκα τὰς σπονδάς. αἱ μὲν δὴ νῆες ἀφι-

Ὑποψίας. ὑποψίας ἕνεκα τῆς μάχης. διαφορᾶς. ἐρεῖ δὲ ταύτην ἐν τῇ πεντηκονταετηρίδι. Ἡ γὰρ αὐτίκα. τὸ πρὸς ὀλίγον. Τὸ πλέον ἔχειν. οἱ ἐπὶ λόγοι ἐνταῦθα, ἐκ τύχης τινός. φοβεῖ δὲ δὴ τούτους ἀθηναίους, ὅτι δὲ τῆς τύχης ἄδηλον, καὶ ὅτι μὴ χρὴ αὐτῇ πιστεύειν. Ἡμεῖς δὲ περιπεπτωκότες. τὴν δύναμιν τῶν κερκυραίων. ἢ γὰρ ἐκ τοῦ βοηθεῖν, καὶ ἀφανής. Οἷς ἐν τῇ λακεδαίμονι. οἷα ἐν τῇ λακεδαίμονι εἴπομεν. τουτέστι τοὺς σφετέρους ξυμμάχους, καὶ τὰ ἑξῆς. τὸ αὐτὸ καὶ παρ' ὑμῶν ἀξιοῦμεν. Τούσδε. ἐμφατικὸν δὲ τὸ τούσδε. οἷον, τοὺς ἀδικοῦντας. Ἀκούσαντες ἀμφοτέρων. μηδὲ δίκην δικάσῃς, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. Μετέγνωσαν. μετεβουλεύσαντο. δηλονότι, συμμαχίαν μὲν ποιήσασθαι μετέγνωσαν. ἐπιμαχίαν δ' ἐποιήσαντο. διαφέρει δὲ συμμαχία ἐπιμαχίας. ἐπιμαχία μὲν ὅταν ἀλλήλοις παρέχωσι δυνάμεις ἑκάτεροι. συμμαχία δ' ὅταν μόνοι ἀθηναῖοι δῶσι κερκυραίοις βοηθεῖν. Ἐπιμαχίαν δ' ἐποιήσαντο. αὐτὸς δηλοῖ τί ἐστι συμμαχία, καὶ ἐπιμαχία. ἔστι δὲ συμμαχία ὅταν τις αὐτὸν ἔχῃ τῷ συμμαχουμένῳ ἐχθρὸν, καὶ φίλον. ἐπιμαχία δὲ, ὅταν τις μόνον τῷ συμμαχουμένῳ ἀδικουμένῳ βοηθῇ, οὐ μήν τι καὶ ἀδικοῦντι συμπράττοι. ἐπιμαχίαν οὖν νῦν βούλονται ποιῆσαι οἱ ἀθηναῖοι. Ἐν παράπλῳ κεῖσθαι. τοῖς παραπλέουσιν ἰταλίαν, καὶ σικελίαν, ἔχειν τὴν κέρκυραν. Ἐκείνων τι χωρίων. δηλονότι εἰς ἐπίδαμνον.

Καλὸν δ' ἦν εἰ καὶ ἡμαρτάνομεν. εἰ γὰρ ἠδικούμεθα περιφανῶς, οὐκ ἂν προδήλως ἐστρατευόμεθα. ὅμως δὲ καὶ ἡμαρτάνομεν, ἐπαινετὸν ἂν ἐγένετο ἡμῖν ὀργιζομένοις. Μετριότητα. ἀνεξικακίαν. Ἀντέχειν. Πρότερον ἐθελῆσαι. πρὸ τοῦ λαβεῖν αὐτήν. λείπει εἰς ἥν. οὐκοῦν, ὅτι οὐδεὶς τὸν ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντα, καὶ προβαλλόμενον δίκην, δοκεῖν λέγειν τι. Μετέθηκε τὸν χρόνον ὁ Κορίνθιος, μετὰ γὰρ τὸ λαβεῖν φησὶ τὸ χωρίον, καὶ κατασχεῖν, ἠξίουν δικάζεσθαι οἱ Κερκυραῖοι, καὶ οὐδεὶς φησὶ προσέχειν τὸν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, καὶ ἰσχυροῦ προκαλούμενον εἰς κρίσιν, οὐδὲ δοκεῖν ὅτι λέγει τι, ἀλλὰ καταφρονεῖν. Ἀλλ' ἐπειδή. ἀλλὰ μετὰ τὴν τῶν νεῶν ἐκπέμψιν.

Καὶ τὸ εὐπρεπὲς τῆς δίκης. τὴν δόκησιν τῆς δίκης. οὐχὶ τὴν ἀλήθειαν. ἠδίκουν γὰρ κατὰ ἀλήθειαν τὰ ἐν Ἐπιδάμνῳ. Οὐ τἀκεῖ μόνον αὐτοὶ ἁμαρτόντες. οὐκ ἀδικήσαντες αὐτοὶ μόνον εἰς τὰ κατὰ τὴν Ἐπίδαμνον. Καὶ μὴ ἐν ᾧ ἡμεῖς. λείπει τὸ, ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ. Μηδ' ἐν ᾧ ὑμεῖς. τὸ ἑξῆς, μήτε μεταδῶντι αὐτοῖς τῆς ὠφελείας, ὑμεῖς τότε τῆς δυνάμεως αὐτῶν οὐ μεταλαβόντες. Τῆς ἀφ' ἡμῶν αἰτίας. λέγει δὲ τὸν κατὰ Σαμίων, καὶ Αἰγινητῶν πόλεμον. Τὸ ἴσον ἕξετε. τῆς ἐπιδάμνου. κατὰ κοινοῦ δὲ, ἐν ᾧ. αἰτιασόμεθα γάρ φησι τοὺς συμμάχους τοῖς Κερκυραίοις, ὡς ἐχθρούς. καὶ ὑμεῖς δὲ, τὸ ἴσον αὐτοῖς ἕξετε αἴτιον, καὶ πολέμιοι κληθήσεσθε. Μὴ ἄνευ ὑμῶν τούτους. τοὺς Κερκυραίους. τουτέστι, κολασθήσεσθε καὶ ὑμεῖς μετ' αὐτῶν. Εἰ δὲ μὴ, ἀπὸ κοινοῦ τὸ δίκαιοί ἐστε.

» καλὸν δ' ἦν εἰ καὶ ἡμαρτάνομεν, τοῖσδε μὲν εἶξαι τῇ ἡμετέρᾳ ὀργῇ, ἡμῖν δὲ αἰσχρὸν βιάσασθαι τὴν τούτων μετριότητα. ὕβρει δὲ καὶ ἐξουσίᾳ πλούτου, πολλὰ ἐς ἡμᾶς ἄλλα τε ἡμαρτήκασι, καὶ ἐπίδαμνον ἡμετέραν οὖσαν, κακουμένην μὲν οὐ προσεποιοῦντο, ἐλθόντων δὲ ἡμῶν ἐπὶ τιμωρίᾳ, ἑλόντες βίᾳ ἔχουσι. καὶ φασὶ δὴ δίκῃ πρότερον ἐθελῆσαι κρίνεσθαι, ἥν γε οὐ τὸν προύχοντα καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς προκαλούμενον λέγειν τι δοκεῖν δεῖ, ἀλλὰ τὸν ἐς ἴσον τά τε ἔργα ὁμοίως, καὶ τοὺς λόγους πρὶν διαγωνίζεσθαι καθιστάντα. οὗτοι δ' οὐ πρὶν πολιορκεῖν τὸ χωρίον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡγήσαντο ἡμᾶς οὐ περιόψεσθαι, τότε καὶ τὸ εὐπρεπὲς τῆς δίκης παρέσχοντο. καὶ δεῦρο ἥκουσιν, οὐ τἀκεῖ μόνον αὐτοὶ ἁμαρτόντες, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς νῦν ἀξιοῦντες οὐ ξυμμαχεῖν, ἀλλὰ ξυναδικεῖν. καὶ διαφόρους ὄντας ἡμῖν, δέχεσθαι σφᾶς, οὓς χρῆν ὅτε ἀσφαλέστατοι ἦσαν, τότε προσιέναι. καὶ μὴ ἐν ᾧ ἡμεῖς μὲν ἠδικήμεθα, οὗτοι δὲ κινδυνεύουσι, μηδ' ἐν ᾧ ὑμεῖς τῆς τε δυνάμεως αὐτῶν τότε οὐ μεταλαβόντες, τῆς ὠφελείας νῦν μεταδώσετε. καὶ τῶν ἁμαρτημάτων ἀπογενόμενοι, τῆς ἀφ' ἡμῶν αἰτίας τὸ ἴσον ἕξετε. πάλαι δὲ κοινώσαντας τὴν δύναμιν κοινὰ καὶ τὰ ἀποβαίνοντα ἔχειν, ἐγκλημάτων δὲ μόνων ἀμετόχους οὖσι τῶν μετὰ τὰς πράξεις τούτων, μὴ κοινωνεῖν. ὡς μὲν οὖν αὐτοί τε μετὰ προσηκόντων τῶν τοῦ δικαίου κεφαλαίων ἐς ὑμᾶς ἐρχόμεθα, καὶ οἵδε βίαιοι καὶ πλεονέκται εἰσὶ, δεδήλωται. ὡς δὲ οὐκ ἂν δικαίως αὐτοὺς δέχοισθε, μαθεῖν χρή. εἰ γὰρ εἴρηται ἐν ταῖς σπονδαῖς ἐξεῖναι παρ' ὁποτέρους τις τῶν ἀγράφων πόλεων βούλεται ἐλθεῖν, οὐ τοῖς ἐπὶ βλάβῃ ἑτέρων ἰοῦσιν ἡ ξυνθήκη ἐστὶν, ἀλλ' ὅστις μὴ ἄλλου ἑαυτὸν ἀποστερῶν, ἀσφαλείας δεῖται. καὶ ὅστις μὴ τοῖς δεξαμένοις εἰ σωφρονοῦσι, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ποιήσει, ὃ νῦν ὑμεῖς μὴ πειθόμενοι ἡμῖν, πάθοιτε ἄν. οὐ γὰρ τοῖσδε μόνον ἐπίκουροι ἂν γένοισθε, ἀλλὰ καὶ ἡμῖν ἀντὶ ἐνσπόνδων, πολέμιοι. ἀνάγκη γὰρ εἰ ἴτε μετ' αὐτῶν, καὶ ἀμύνεσθαι μὴ ἄνευ ὑμῶν τούτους. καίτοι δίκαιοί γ' ἐστὲ, μάλιστα μὲν ἐκποδὼν στῆναι ἀμφοτέροις. εἰ δὲ μὴ, τοὐναντίον, ἐπὶ τούτους μεθ' ἡμῶν ἰέναι. κορινθίοις μέν γε ἔνσπονδοί ἐστε. κερκυραίοις δὲ οὐδὲ δι' ἀνακωχῆς πώποτ' ἐγένεσθε. καὶ τὸν νόμον μὴ καθιστάναι, ὥστε τοὺς ἑτέρων ἀφισταμένους δέχεσθαι. οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς, σαμίων ἀποστάντων ψῆφον προσεθέμεθα ἐναντίαν ὑμῖν, τῶν ἄλλων πελοποννησίων δίχα ἐψηφισμένων, εἰ χρὴ αὐτοῖς ἀμύνειν. φανερῶς δὲ ἀντείπομεν, τοὺς προσήκοντας ξυμμάχους αὐτόν τινα κολάζειν. εἰ γὰρ τοὺς κακόν τι δρῶντας δεχόμενοι τιμωρήσετε, φανεῖται καὶ ἃ τῶν ὑμετέρων οὐκ ἐλάσσω ἡμῖν πρόσεισι, καὶ τὸν νόμον ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς μᾶλλον, ἢ ἐφ' ἡμῖν θήσετε. δικαιώματα μὲν οὖν τάδε πρὸς ὑμᾶς ἔχομεν ἱκανὰ, κατὰ τοὺς ἑλλήνων νόμους. παραίνεσιν δὲ καὶ ἀξίωσιν χάριτος τοιάνδε, ἣν οὐκ ἐχθροὶ ὄντες, ὥστε βλάπτειν, οὐδ' αὖ φίλοι, ὥστ' ἐπιχρῆσθαι, ἀντιδοθῆναι ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι φαμὲν χρῆναι. νεῶν γὰρ μακρῶν σπανίσαντές ποτε πρὸς τὸν αἰγινητῶν ὑπὲρ τὰ μηδικὰ πόλεμον, παρὰ κορινθίων εἴκοσι ναῦς

Δι' ἀνακωχῆς. ἀνακωχὴ δέ ἐστιν εἰρήνη πρόσκαιρος, πόλεμον ὠδίνουσα, ἢ μικρὰ τοῦ πολέμου ἀνάβλησις, παρὰ τὸ ἀνέχειν τὰς ἀκωχὰς τῶν δοράτων. Καὶ τὸν νόμον. πολλοὶ φησὶν ἂν φόρον ὑποτελεῖς παρ' ὑμῖν, οἵτινες πολλάκις μελετῶσιν ἀποστασιν. καὶ εἰ δέξεσθε κορκυραίους τούσδε, καὶ κοινὸν τοῦτον ποιήσετε νόμον, ὁρᾶτε μὴ ἑαυτοὺς λανθάνετε βλάπτοντες. φοβεῖσθε δὲ αὐτοὺς τοῦ δέξασθαι νόμον καλόν.

Ἐψηφισμένων. διαστασιαζόντων φησὶν αὐτῶν, ἡμεῖς φανερῶς ἀντείπομεν. Αὐτοῖς ἀμύνειν. βοηθεῖν. ἀμύνεσθαι δὲ, κολάζειν. Φανεῖται, ἀντὶ τοῦ μέλλει φανῆναι. Οὐκ ἐλάσσω ἡμῖν. [illegible]. Τοιάνδε, ἥν. ἣν χάριν ἀντιδοθῆναι ὑμῖν ἐν τῷ παρόντι φαμὲν χρῆναι. Οὐκ ἐχθροὶ ὄντες. οἱ γὰρ τοὺς ἐχθροὺς συγκροτοῦντες,

ἀλλὰ ταχύ. Μετὰ μεγίστων καιρῶν. καιρῶν νῦν, τῶν εὐτυχιῶν, καὶ ἀτυχιῶν. ἢ μᾶλλον καιρὸν λέγει, ἀεί τι τοῦ ἀναγκαίου, καὶ κινδύνου. Βραχυτάτῳ δ' ἂν κεφαλαίῳ. ἐν τῷ δὲ κοινῷ ἐπιλόγῳ. Καὶ καθ' ἕκαστον τῷδε. ἀπολείπει τὸ λέγομεν. ἡ δὲ τάξις αἰτίας· εἴη, μάθοιτε ἂν τοῦτο σύμπαντες, καὶ καθ' ἕκαστον. Μὴ προέσθαι ἡμᾶς. μὴ προδῶτε. Ἕξετε πρὸς αὐτούς. ἰσχύσετε. Ἀναγκαῖον Κερκυραίων. οὐ μόνον οἱ Κερκυραῖοι λόγον ἐποιήσαντο περὶ τοῦ δέξασθαι ὑμᾶς αὐτούς, ἀλλ' ὅτι καὶ ἔφασαν καὶ ἡμῶν κατηγοροῦντες, ὅτι ἀδίκως ἑαυτοῖς μαχόμεθα. ἀνάγκη τοίνυν καὶ ἡμᾶς μνησθῆναι ἀμφοτέρων πρότερον, ὅτι οὐ δικαίως δέξασθε αὐτούς, καὶ ὅτι προσήκοντως αὐτοῖς μαχόμεθα, εἶτα ἐλθεῖν καὶ ἐπὶ τὸν ἄλλον λόγον. Ξυμμαχίαν δὲ διὰ τὸ σῶφρον. οὐ συνεμάχησαν τινὶ διὰ τὴν σωφροσύνην. Ἐπετήδευσαν. μετεχειρίσαντο. Αἰσχύνεσθαι. ἔχειν μάρτυρα τῆς αἰσχύνης. Καὶ ἡ πόλις αὐτῶν ἅμα. καὶ ἡ πόλις αὐτῶν συμβαίνει τῇ γνώμῃ τῶν πολιτῶν. ληστεύοντες γάρ, ἔχουσιν αὐτὴν συνεργοῦσαν, ἐπὶ τὸ δεῖν ἔχουσαν τὴν θέσιν πρὸς ἁρπαγήν. οὐ γὰρ ἐκπλέουσι πρός τινας. μᾶλλον δὲ τοὺς πλέοντας, ὑπὸ τῆς βίας τῶν πνευμάτων καταίροντας, ἔχονται, καὶ διαρπάζουσιν. εἶτα δικάζουσιν αὐτοὺς ὡς δίκαια δηλαδὴ πεπονθότας. καίτοι γε οὐ προκαλοῦνται ἐς τὸ δικάζειν συνθήκῃ, ὅ γίνεται συμφωνίᾳ. τὸ δὲ ὅλον, αὐτοὶ ἀδικοῦσι, καὶ κρίνουσι. ἐκ τούτου τοίνυν γίνεται αὐτοῖς τὸ ἄσπονδον, δι' εὐπρόσωπον, καὶ πιθανόν. διὰ τοῦτο γὰρ συμμάχους οὐκ ἔχουσιν, ἵνα κατὰ μόνας αὐτοὶ ἀδικῶσι, καὶ μὴ μεθ' ἑτέρων τὴν ἀδικίαν ἐργάζωνται, ἵνα μὴ μάρτυρας μᾶλλον ὧν ἐργάζονται, ἢ συμμάχους ἔχωσιν. Αὐτάρκη θέσιν. ἡ θέσις τῆς πόλεως αὐτῶν, ἁρμόττει αὐτῶν τῇ γνώμῃ, καὶ αὐτάρκης ἐστὶ τῆς προαιρέσεως, καὶ κακίας αὐτῶν, πρὸς τὸ λῃστεύειν. Διὰ τὸ ἥκιστα ἐπὶ τοὺς πέλας. ὁ γὰρ ἐξιὼν πλέον φησὶν ἀλλαχοῦ, οἱ ἀδικούμενοι ἂν ἐκράτουν αὐτῶν ὁμόροις. Καταίροντας δέχεσθαι. διὰ πνευμάτων βίαν, ἀνάγκῃ ὑποδέχεσθαι φιλικῶς, δέχεσθαι λῃστρικῶς. τὸ ἑξῆς, καὶ τοῦτο τὸ ἄσπονδον εὐπρεπὲς προβέβληνται, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἀναισχυντῶσιν. ἀρνούμενοι δηλονότι μὴ κοινωνοῦντες αὐτοῖς τινος εἰς τὴν τῶν λαφύρων διανομήν. Ὅσῳ ἀληπτότεροι. ἀκατηγόρητοι. οἱ γὰρ ἀνάλωτοι, φόβῳ τῶν πέλας κολακεύειν ἀναγκάζονται τοὺς ἀδικοῦντας. Τὴν ἀρετήν. φιλίαν. δύναμιν. συμμαχίαν. Διδοῦσι καὶ δεχομένοις. τὸ ἑξῆς, φανερωτέραν ἐξῆν αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν δεικνύναι διδοῦσι, καὶ δεχομένοις τὰ δίκαια. Διὰ παντός. τὸ διὰ παντὸς ἵνα μή τις εἴπῃ, ὅτι νῦν ἀδικηθέντες. Ἐκπεμφθεῖεν. ὑφ' ἡμῶν δηλονότι.

» διαλλάξῃ χωρίον προσλαβεῖν, ὃ μετὰ μεγίστων καιρῶν οἰκειοῦταί τε, καὶ πολεμοῦται. τῆς τε γὰρ Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς παράπλου κεῖται, ὥστε μήτε ἐκεῖθεν ναυτικὸν ἐᾶσαι Πελοποννησίοις ἐπελθεῖν, τό, τε ἐνθένδε πρὸς τἀκεῖ παραπέμψαι, καὶ ἐς τἆλλα ξυμφορώτατόν ἐστι. βραχυτάτῳ δ' ἂν κεφαλαίῳ τοῖς τε ξύμπασι, καὶ καθ' ἕκαστον τῷδ' ἂν μὴ προέσθαι ἡμᾶς μάθοιτε. τρία μὲν ὄντα λόγου ἄξια τοῖς Ἕλλησι ναυτικά, τὸ παρ' ὑμῖν, καὶ τὸ ἡμέτερον, καὶ τὸ Κορινθίων, τούτων δ' εἰ περιόψεσθε, τὰ δύο ἐς τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν, καὶ Κορίνθιοι ἡμᾶς προκαταλήψονται, Κερκυραίοις τε καὶ Πελοποννησίοις ἅμα ναυμαχήσετε. δεξάμενοι δὲ ἡμᾶς, ἕξετε πρὸς αὐτοὺς πλείοσι ναυσὶ ταῖς ἡμετέραις ἀγωνίζεσθαι. Τοιαῦτα μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶπον. οἱ δὲ Κορίνθιοι, μετ' αὐτοὺς τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ.

» Ἀναγκαῖον, Κερκυραίων τῶνδε οὐ μόνον περὶ τοῦ δέξασθαι σφᾶς, τὸν λόγον ποιησαμένων, ἀλλ' ὡς καὶ ἡμεῖς τε ἀδικοῦμεν, καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰκότως πολεμοῦνται, μνησθέντας πρῶτον καὶ ἡμᾶς περὶ ἀμφοτέρων, οὕτω καὶ ἐπὶ τὸν ἄλλον λόγον ἰέναι, ἵνα τὴν ἀφ' ἡμῶν τε ἀξίωσιν ἀσφαλέστερον προειδῆτε, καὶ τὴν τῶνδε χρείαν μὴ ἀλογίστως ἀπώσησθε. φασὶ δὲ ξυμμαχίαν διὰ τὸ σῶφρον οὐδενός πω δέξασθαι. τὸ δ' ἐπὶ κακουργίᾳ καὶ οὐκ ἀρετῇ ἐπετήδευσαν, ξύμμαχόν τε οὐδένα βουλόμενοι πρὸς τἀδικήματα, οὐδὲ μάρτυρα ἔχειν, οὔτε παρακαλοῦντες αἰσχύνεσθαι. καὶ ἡ πόλις αὐτῶν ἅμα αὐτάρκη θέσιν κειμένη, παρέχει αὐτοὺς δικαστάς, ὧν βλάπτουσί τινας μᾶλλον, ἢ κατὰ ξυνθήκας γίγνεσθαι, διὰ τὸ ἥκιστα ἐπὶ τοὺς πέλας ἐκπλέοντας, μάλιστα δὲ τοὺς ἄλλους ἀνάγκῃ καταίροντας δέχεσθαι. καὶ τοῦτο τὸ εὐπρεπὲς ἄσπονδον, οὐχ ἵνα μὴ ξυναδικῶσιν ἑτέροις προβέβληνται, ἀλλ' ὅπως κατὰ μόνας ἀδικῶσι, καὶ ὅπως ἐν ᾧ μὲν ἂν κρατῶσι, βιάζωνται, οὗ δ' ἂν λάθωσι, πλέον ἔχωσιν, ἢν δέ πού τι προσλάβωσιν, ἀναισχυντῶσι. καίτοι εἰ ἦσαν ἄνδρες, ὥσπερ φασίν, ἀγαθοί, ὅσῳ ἀληπτότεροι ἦσαν τοῖς πέλας, τόσῳ δὲ φανερωτέραν ἐξῆν αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν διδοῦσι, καὶ δεχομένοις τὰ δίκαια δεικνύναι. ἀλλ' οὔτε πρὸς τοὺς ἄλλους, οὔτε ἐς ἡμᾶς τοιοίδε εἰσίν. ἄποικοι δ' ὄντες, ἀφεστᾶσί τε διὰ παντός, καὶ νῦν πολεμοῦσι, λέγοντες, ὡς οὐκ ἐπὶ τῷ κακῶς πάσχειν ἐκπεμφθεῖεν. ἡμεῖς δὲ οὐδ' αὐτοί φαμεν ἐπὶ τῷ ὑπὸ τούτων ὑβρίζεσθαι κατοικίσαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἡγεμόνες τε εἶναι, καὶ τὰ εἰκότα θαυμάζεσθαι. αἱ γοῦν ἄλλαι ἀποικίαι, τιμῶσιν ἡμᾶς, καὶ μάλιστα ὑπὸ ἀποίκων στεργόμεθα. καὶ δῆλον ὅτι εἰ τοῖς πλέοσιν ἀρέσκοντές ἐσμεν, τοῖσδ' ἂν μόνοις οὐκ ὀρθῶς ἀπαρέσκοιμεν: οὐδ' ἐπιστρατεύοιμεν ἐκπρεπῶς, μὴ καὶ διαφερόντως τι ἀδικούμενοι.

Προεπιβουλεύειν. προλαβεῖν. Τῶν μὲν. ὑμῶν δηλονότι. Ἢν δὲ λέγωσιν. οἱ Κορίνθιοι. Μαθέτωσαν. ἀμαθεῖς γάρ εἰσι, διὰ τὴν ἐνοῦσαν αὐτοῖς πονηρίαν. Εὖ μὲν πάσχουσα. ὑπὸ τῆς μητροπόλεως.

Ὁμοῖοι τοῖς λειπομένοις. ὁμότιμοι τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἐν τῇ μητροπόλει. Ὡς δὲ ἠδίκουν, οἱ Κορίνθιοι. Σαφές ἐστι. προείρηται. Προκληθέντες γάρ. παρακινηθέντες. Ἢ τῷ ἴσῳ. τῷ νόμῳ καὶ τῷ δικαίῳ. παρ' οἷς ἡ ἰσότης. Ἐγκλήματα μετελθεῖν. κολάσαι. Εὐθέως μὴ ὑπουργεῖν. ἀσκέπτως ὑπηρετεῖν.

Τὰς μεταμελείας, ἀντὶ τοῦ, ὁ μηδὲ ὅλως λαμβάνων μεταμελείας ἐκ τοῦ χαρίζεσθαι τοῖς ἐχθροῖς, ἀσφαλέστατα ἂν διατελοίη. Εἴρηται γὰρ ἐν αὐταῖς. ῥητὸν, καὶ διωρισμένον. τὸ μὲν ῥητὸν, ὁ Κορκυραῖος. τὴν δὲ διαίρεσιν, ὁ Κορίνθιος. Ἀπὸ τῶν ὑμετέρων. κολακεύει λανθανόντως τοὺς Ἀθηναίους ἐν ὑποστιγμῇ, ἢ εἰρωνικῶς. Ὑπηκόων. πολλάκις γάρ τινες διὰ πενίαν ἐμισθοφόρουν, καὶ κατὰ τῶν οἰκείων ἐστράτευον. λέγει δὲ περὶ τῶν Κεφαλλήνων τῆς Κεφαλληνίας, οἵτινες Ἀθηναίων ὄντες ὑπήκοοι, Κορινθίοις συνεμάχουν. Καὶ ἐπιόντων. καθορμῶν. Ἀπὸ τοῦ προφανοῦς. ἢ προφανῶς, ἢ λάθρα. μάλιστα δὲ, φανερῶς. Βοηθεῖν, λείπει δὲ χρή. ἵνα γένηται, βοηθεῖν χρή. Ἢ ἀλλοτρίωσις. ἐστέρησις. Εἰ δὲ μή. ἀντὶ θέσεως ἀπὸ τοῦ δικαίου, ἐν ἄλλῳ τῷ συμφέροντι. Ἐχυρώτατος. καρτερικοῦ τὸ δίκαιον. Τὸ μὲν δεδιὸς αὐτοῦ.

προτέρους, τῶν μὲν διδόντων, ὑμῶν δὲ δεξαμένων τὴν ξυμμαχίαν, καὶ προεπιβουλεύειν αὐτοῖς μᾶλλον, ἢ ἀντεπιβουλεύειν. ἢν δὲ λέγωσιν, ὡς οὐ δίκαιον τοὺς σφετέρους ἀποίκους ὑμᾶς δέχεσθαι, μαθέτωσαν, ὡς πᾶσα ἀποικία εὖ μὲν πάσχουσα, τιμᾷ τὴν μητρόπολιν· ἀδικουμένη δὲ, ἀλλοτριοῦται. οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ δοῦλοι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὁμοῖοι τοῖς λειπομένοις εἶναι ἐκπέμπονται. ὡς δὲ ἠδίκουν, σαφές ἐστι. προκληθέντες γὰρ περὶ Ἐπιδάμνου ἐς κρίσιν, πολέμῳ μᾶλλον ἢ τῷ ἴσῳ ἐβουλήθησαν τὰ ἐγκλήματα μετελθεῖν. καὶ ὑμῖν ἔστω τι τεκμήριον ἃ πρὸς ἡμᾶς τοὺς ξυγγενεῖς δρῶσιν, ὥστε ἀπάτῃ τε μὴ παράγεσθαι ὑπ' αὐτῶν, δεομένοις τε ἐκ τοῦ εὐθέος μὴ ὑπουργεῖν. ὁ γὰρ ἐλαχίστας τὰς μεταμελείας ἐκ τοῦ χαρίζεσθαι τοῖς ἐναντίοις λαμβάνων, ἀσφαλέστατος ἂν διατελοίη. λύσετε δὲ οὐδὲ τὰς Λακεδαιμονίων σπονδὰς δεχόμενοι ἡμᾶς, μηδετέρων ὄντας ξυμμάχους. εἴρηται γὰρ ἐν αὐταῖς, τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἥτις μηδαμοῦ ξυμμαχεῖ, ἐξεῖναι παρ' ὁποτέρους ἂν ἀρέσκηται ἐλθεῖν. καὶ δεινὸν, εἰ τοῖσδε μὲν ἀπό τε τῶν ἐνσπόνδων ἔσται πληροῦν τὰς ναῦς, καὶ προσέτι καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ οὐχ ἥκιστα ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑπηκόων, ἡμᾶς δὲ ἀπὸ τῆς προκειμένης τε ξυμμαχίας εἴρξουσι, καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλοθέν ποθεν ὠφελείας. εἶτα ἐν ἀδικήματι θήσονται, πεισθέντων ὑμῶν ἃ δεόμεθα. πολὺ δὲ ἐν πλείονι αἰτίᾳ ἡμεῖς μὴ πείσαντες ὑμᾶς, ἕξομεν. ἡμᾶς μὲν γὰρ κινδυνεύοντας, καὶ οὐκ ἐχθροὺς ὄντας, ἀπώσεσθε. τῶνδε δὲ οὐχ ὅπως κωλυταὶ ἐχθρῶν ὄντων, καὶ ἐπιόντων γενήσεσθε, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς δύναμιν προσλαβεῖν περιόψεσθε, ἣν οὐ δίκαιον, ἀλλ' ἢ κἀκείνων κωλύειν τοὺς ἐκ τῆς ὑμετέρας μισθοφόρους, ἢ καὶ ἡμῖν πέμπειν καθ' ὅτι ἂν πεισθῆτε ὠφέλειαν. μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς δεξαμένους βοηθεῖν. πολλὰ δὲ, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ ὑπειπόμεν, τὰ ξυμφέροντα ἀποδείκνυμεν. καὶ μέγιστον, ὅτι οἵ τε αὐτοὶ πολέμιοι ἡμῖν ἦσαν, ὅπερ σαφεστάτη πίστις, καὶ οὗτοι οὐκ ἀσθενεῖς, ἀλλ' ἱκανοὶ τοὺς μεταστάντας βλάψαι. καὶ ναυτικῆς καὶ οὐκ ἠπειρώτιδος τῆς ξυμμαχίας διδομένης, οὐχ ὁμοία ἡ ἀλλοτρίωσις. ἀλλὰ μάλιστα μὲν, εἰ δύνασθε, μηδένα ἄλλον ἐᾶν κεκτῆσθαι ναῦς. εἰ δὲ μὴ, ὅστις ἐχυρώτατος, τοῦτον φίλον ἔχειν. καὶ ὅτῳ τάδε ξυμφέροντα μὲν δοκεῖ λέγεσθαι, φοβεῖται δὲ μὴ δι' αὐτὰ πειθόμενος, τὰς σπονδὰς λύσῃ, γνώτω τὸ μὲν δεδιὸς αὐτοῦ ἰσχὺν ἔχον, τοὺς ἐναντίους μᾶλλον φοβῆσον· τὸ δὲ θαρσοῦν μὴ δεξαμένου, ἀσθενὲς ὂν, πρὸς ἰσχύοντας τοὺς ἐχθροὺς, ἀδεέστερον ἐσόμενον. καὶ ἅμα οὐ περὶ τῆς Κερκύρας νῦν τὸ πλέον, ἢ καὶ τῶν Ἀθηνῶν βουλευόμενος. καὶ οὐ τὰ κράτιστα αὐταῖς προνοῶν, ὅταν ἐς τὸν μέλλοντα, καὶ ὅσον οὔπω παρόντα πόλεμον, τὸ αὐτίκα περισκοπῶν ἐν-

τοῦ τὸ μὲν λῦσαι τὰς σπονδὰς, δεδιὸς ὂν, φοβερὸν ἔσται τοῖς Λακεδαιμονίοις. τὸ δὲ μὴ λῦσαι θαρσοῦν, ἀδεέστερον ὂν τοῖς αὐτοῖς. Τὸ μὲν δεδιὸς αὐτοῦ. τὸ λῦσαι τὰς σπονδὰς, τοῦτο τὸν φόβον ἐμποιοῦν. τοῦτο οὖν τὸ κατὰ φόβον, ἰσχὺν ἔχει ὑμῶν ἐν τῇ συμμαχίᾳ προσλαμβανομένων. τὸ δὲ θαρσοῦν, καὶ θέλειν τὸ μὴ ὑμᾶς προσδέξασθαι ἀσθενὲς ὄν. πρὸς γὰρ τοὺς Λακεδαιμονίους, τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἰσχύοντας, τοῦτο ἀδεέστερον ἔσται. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι δεδιότες τὴν τῶν σπονδῶν λύσιν, οὐκ ἂν δηλονότι ἐδέξαντο τοὺς Κορκυραίους, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῶν δύναμιν. καὶ δηλονότι τὸ δεδιὸς τοῦτο, ἰσχὺν ἔφερε τοῖς Ἀθηναίοις ἀπὸ τῶν Κορκυραίων, φόβον δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις. θαρσήσαντες δὲ ταῖς σπονδαῖς, καὶ ἀπωσάμενοι τοὺς Κερκυραίους, αὐτοῖς μὲν τοῖς Ἀθηναίοις, ἀσθενὲς ἂν τὸ θάρσος τοῦτο, ζημιουμένοις τὴν ἐκ τῆς Κορκύρας βοήθειαν. τοῖς δὲ πολεμίοις αὐτῶν Πελοποννησίοις, ἀσφαλὲς, καὶ ἀδεέστερον. Ὅταν εἰς τὸν μέλλοντα. τὸ ἑξῆς, ὅταν ἐνδοιάζῃ, καὶ διστάζῃ χωρίον προσλαβεῖν ἐς τὸν σχεδὸν μέλλοντα πόλεμον. τὸ αὐτίκα περισκοπῶν, τουτέστι, τὴν ἐνεστῶσαν ὑποψίαν εἰρήνην. Καὶ ὅσον οὔπω, ἀντὶ τοῦ οὐχ ὅσον. ἢ δηλοῖ τὸ οὐχ ὅσον, τὸ οὐ βραδέως,

ἀλλὰ

Δίκαιον ὦ ἀθηναῖοι. οὔτε εὐεργεσίας ὀφείλετε ὦ ἀθηναῖοι, οὔτε συμμαχίας ὑμῖν, οὔτε τοῖς κορινθίοις. δίκαιον οὖν ἐστι τοὺς πρὸς τοιούτοις ἥκοντας δεησομένους ἐπικουρίας, πρῶτον ἀναδιδάξαι, ὅτι μάλιστα συμφέροντα δέονται. Δίκαιον, αὕτη τοῦ λόγου. ἡ τοῦ κορκυραίου δημηγορία, μᾶλλον τὸ συμφέρον προβάλλεται. ἡ δὲ τοῦ κορινθίου, μᾶλλον τὸ δίκαιον, ἢ τὸ συμφέρον. οἱ γὰρ κορίνθιοι, σύμμαχοι ἦσαν. οἱ δὲ κορκυραῖοι, ναῦς εἶχον εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Τοὺς μήτε εὐεργεσίας. ὑμᾶς τοὺς κορκυραίους. Παρὰ τοὺς πέλας. πέλας τῇ γνώμῃ. οὐ γὰρ ἐγγὺς ἡ κόρκυρα πέλας τῶν ἀθηναίων. Καταστήσουσιν ἀποδείξωσι. τουτέστιν, εἴ τινα μὴ ἀποδείξοιεν ἑαυτοὺς ξυμφέροντας, ἀποτυχεῖν εἶναι ἀξίους. εἰ δὲ μὴ, ἀποτυγχάνειν. δεικνύουσι δ' ἑαυτοὺς ἔχοντας μᾶλλον ταῦτα, καὶ δικαίως ἀποτυχεῖν ὡς δέον. Ὡς καὶ τὴν χάριν. τὴν αἰτίαν χάριν. Βέβαιον. βέβαιον. ἀλυσιτελῶς. Μὴ ὀργίζεσθαι. ἀποκειμένου τὸ δίκαιον. Κορκυραῖοι δὲ. τὸ δὲ, ἀντὶ τοῦ γάρ. Μετὰ τῆς ξυμμαχίας μετὰ τῆς αἰτήσεως τῆς συμμαχίας. Τετύχηκε δὲ. δέδιπερ τοῦτο προοίμιον. Τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα. τὸ ἴδιον πραγμονεῖν, καὶ ἡσυχάζειν, λέγει ἐπιτήδευμα. ἐγὼ δὲ, ἐπιτήδευμα εἴρημα, τὸ αἱρεῖσθαι αὐτοὺς ἕως νῦν, ὡς καὶ παντὸς, μηδενὶ ξυμμαχεῖν. νῦν γὰρ φανῶ καὶ δεόμεθα ὑμεῖς. καὶ ὧν πρὶν ξυνεμάχημεν, ἐμέλλομεν νῦν βοηθείας ἀπολαύειν, ἀποτυγχάνομεν. Πρός τε ὑμᾶς ἐς τὴν χρείαν τὴν ὑμετέραν. Ξύμμαχοί τε γάρ. καθ' ἑαυτοὺς μὲν ξυμμαχίας. Πρότερον σωφροσύνη, ἡ ἰδιωτεία, καὶ ἀπραγμοσύνη. Τῇ τοῦ πέλας γνώμῃ. πολλάκις ἂν δίχα φοῦσι, ἢ κατὰ πατέρων, ἢ κατὰ ἱεροῦ στρατεύοντες. τὸν μὲν τὸ τρίτον προοίμιον. Γενομένην ναυμαχίαν λείπει δέκατα. Ἐφ' ἡμᾶς, καθ' ἡμᾶς. Δυνάμει περιγενέσθαι. τῶν κορινθίων. Ὑπ' αὐτοῖς. ἀττικὴ ἡ σύνταξις. εἰ μὴ ὑπεσοί. ἤγουν εἰ δουλοθείημεν αὐτοῖς. Ἀπραγμοσύνη, ἀπραξία. Γενήσεται δὲ ὑμῖν. εἰ δὲ δέεσθαι ἀγνῶτες. Καλὴ ἡ ξυντυχία. συμφέρουσα ἡ ἐπιτυχία τῆς χρείας. Ἡμετέρας χρείας. τῆς φραστικῶς ἡ χρεία. Πρῶτον μὲν. τὸ δίκαιον πρῶτον, ὡς περὶ οἱ κορίνθιοι. Τὴν ἐπικουρίαν ποιήσεσθε. ἤγουν βοηθήσετε. Ἔπειτα. δ συμφέρον δεύτερον. Μαρτυρίου. μαρτυρίου οὐδ' ἑτέρως λέγει. Σπανιωτέρα. μεγίστη. τὰ γὰρ καλὰ, καὶ χρήματα, σπάνια τὰ δὲ χείρονα, νικᾷ. Εἰ ἣν ὑμεῖς ἂν πρὸ πολλῶν χρημάτων, ἀντὶ πολλῶν ἂν ὠνήσασθε ἀθηναῖοι χρημάτων ὑμᾶς ἐλέσθαι νομίζω. Ἐτιμήσασθε, ἐγράψατε. Οἷς ἐπικαλοῦνται. οὓς ἐπάγονται πρὸς συμμαχίαν. Ἵνα μὴ τῷ κοινῷ ἔχει. τῇ κοινῇ ἔχθρᾳ. ἤγουν ἵνα μὴ κοινοὶ ἐχθροὶ τῶν κορινθίων γενόμενοι. Μὴ δὲ δυοῖν ὁ νοῦς τοιοῦτος. ἐν ὑπερβατῷ, μὴ δὲ ἀποτύχωσι δυοῖν, ἢ πρὶν ἢ φθάσωσιν ὑμᾶς κακῶσαι, ἢ ἑαυτοὺς βεβαιώσασθαι.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ.

Δίκαιον ὦ ἀθηναῖοι τοὺς μήτε εὐεργεσίας μεγάλης, μήτε ξυμμαχίας προυφειλομένης ἥκοντας παρὰ τοὺς πέλας ἐπικουρίας, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς νῦν δεησομένους, ἀναδιδάξαι πρῶτον, μάλιστα μὲν, ὡς καὶ ξύμφορα δέονται. εἰ δὲ μὴ, ὅτι γε οὐκ ἐπιζήμια, ἔπειτα δὲ, ὡς καὶ τὴν χάριν βέβαιον ἕξουσιν. εἰ δὲ τούτων μηδὲν σαφὲς καταστήσουσι, μὴ ὀργίζεσθαι, ἢν ἀτυχῶσι. κορκυραῖοι δὲ μετὰ τῆς ξυμμαχίας τῆς αἰτήσεως καὶ ταῦτα πιστεύοντες ἐχυρὰ ὑμῖν παρέξεσθαι, ἀπέστειλαν ἡμᾶς. τετύχηκε δὲ τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα πρός τε ὑμᾶς ἐς τὴν χρείαν ἡμῖν ἄλογον, καὶ ἐς τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι ἀξύμφορον. ξύμμαχοί τε γὰρ οὐδενός πω ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ ἑκούσιοι γενόμενοι, νῦν ἄλλων τοῦτο δεησόμενοι ἥκομεν, καὶ ἅμα ἐς τὸν παρόντα πόλεμον κορινθίων ἐρῆμοι δι' αὐτὸ καθέσταμεν. καὶ περιέστηκεν ἡ δοκοῦσα ἡμῶν πρότερον σωφροσύνη, τὸ μὴ ἐν ἀλλοτρίᾳ ξυμμαχίᾳ τῇ τοῦ πέλας γνώμῃ ξυγκινδυνεύειν, νῦν ἀβουλία καὶ ἀσθένεια φαινομένη. τὴν μὲν οὖν γενομένην ναυμαχίαν αὐτοὶ κατὰ μόνας ἀπεωσάμεθα κορινθίους. ἐπειδὴ δὲ μείζονι παρασκευῇ ἀπὸ πελοποννήσου καὶ τῆς ἄλλης ἑλλάδος ἐφ' ἡμᾶς ὥρμηνται, καὶ ἡμεῖς ἀδύνατοι ὁρῶμεν ὄντες τῇ οἰκείᾳ μόνον δυνάμει περιγενέσθαι, καὶ ἅμα μέγας ὁ κίνδυνος, εἰ ἐσόμεθα ὑπ' αὐτοῖς, ἀνάγκη καὶ ὑμῶν, καὶ ἄλλου παντὸς ἐπικουρίας δεῖσθαι. καὶ ξυγγνώμη, εἰ μὴ μετὰ κακίας, δόξης δὲ μᾶλλον ἁμαρτίᾳ, τῇ πρότερον ἀπραγμοσύνῃ ἐναντία τολμῶμεν. γενήσεται δὲ ὑμῖν πειθομένοις καλὴ ἡ ξυμμαχία κατὰ πολλὰ τῆς ἡμετέρας χρείας. πρῶτον μὲν, ὅτι ἀδικουμένοις, καὶ οὐχ ἑτέρους βλάπτουσι, τὴν ἐπικουρίαν ποιήσεσθε. ἔπειτα, περὶ τῶν μεγίστων κινδυνεύοντας δεξάμενοι, ὡς ἂν μάλιστα μετ' αἰειμνήστου μαρτυρίου τὴν χάριν καταθήσεσθε. ναυτικόν τε κεκτήμεθα, πλὴν τοῦ παρ' ὑμῖν, πλεῖστον. καὶ σκέψασθε, τίς εὐπραξία σπανιωτέρα, ἢ τίς τοῖς πολεμίοις λυπηροτέρα, εἰ ἣν ὑμεῖς ἂν πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ χάριτος ἐτιμήσασθε δύναμιν ὑμῖν προσγενέσθαι, αὕτη πάρεστιν αὐτεπάγγελτος, ἄνευ κινδύνων καὶ δαπάνης διδοῦσα ἑαυτήν. καὶ προσέτι φέρουσα ἐς μὲν τοὺς πολλοὺς, ἀρετὴν, οἷς δὲ ἐπαμυνεῖτε, χάριν, ὑμῖν δ' αὐτοῖς, ἰσχύν. ἃ ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ ὀλίγοις δὴ ἅμα πάντα ξυνέβη. καὶ ὀλίγοι ξυμμαχίας δεόμενοι, οἷς ἐπικαλοῦνται, ἀσφάλειαν καὶ κόσμον οὐχ ἧσσον διδόντες ἢ ληψόμενοι παραγίγνονται. τὸν δὲ πόλεμον, δι' ὅνπερ χρήσιμοι ἂν εἶμεν, εἴ τις ὑμῶν μὴ οἴεται ἔσεσθαι, γνώμης ἁμαρτάνει, καὶ οὐκ αἰσθάνεται τοὺς λακεδαιμονίους φόβῳ τῷ ὑμετέρῳ πολεμησείοντας, καὶ τοὺς κορινθίους δυναμένους παρ' αὐτοῖς, καὶ ὑμῖν ἐχθροὺς ὄντας, καὶ προκαταλαμβάνοντας ὑμᾶς νῦν ἐς τὴν ὑμετέραν ἐπιχείρησιν, ἵνα μὴ τῷ κοινῷ ἔχθει κατ' αὐτοὺς μετ' ἀλλήλων στῶμεν, μηδὲ δυοῖν φθάσαι ἁμάρτωσιν, ἢ κακῶσαι ὑμᾶς, ἢ σφᾶς αὐτοὺς βεβαιώσασθαι. ὑμέτερον δ' αὖ ἔργον

Ἐν Ἀκτίῳ. ἵνα εἰρηνικὰ φρονοῦντες, ἀλλάξωσιν. Ἀπεκροῦντο. ἀπηγόρευον, ἀπέτρεψαν τὰ ἐναντία ἐροῦντα. Ἅμα ἐπλήρουν. ἀνδρῶν δηλονότι, ζυγώματα αὐτοῖς ἐνθέντες εἰς τὸ συνέχεσθαι. Ζεύξαντές τε. διατρυπήσαντες. τοὺς ζυγοὺς ἁρμόσαντες ἐν αὐταῖς. καὶ γὰρ ἔθος ἔχουσιν αἴρειν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πλεουσῶν νεῶν. Τὰς παλαιάς. οὐδεμία καινὴ ναῦς ἦν. εἶπε τὰς μέν, ἐζεῦξαν διαλελυμένας οὔσας, τοῖς ζυγώμασι προσδεθείσας εἰς συνοχήν. τὰς δέ, ἐπισκευάσαντες. ἐπισκευάσαντες. ἐπισκευάζω, τὸ ἐκ παλαιοτάτης, ἀνανεοῦν καταστάσεως ποιῶ. καὶ ἀποσκευαστής, ὁ τὰ ἐσαθρωμένα οἰκοδόμος. Ἐπισκευάσαντες. ἐκ σαθρότητος, νέας ποιήσαντες.

ἐν Ἀκτίῳ ἀπεκροῦντο μὴ πλεῖν ἐπ᾽ αὐτάς, καὶ τὰς ναῦς ἅμα ἐπλήρουν, ζεύξαντές τε τὰς παλαιάς, ὥστε πλοΐμους εἶναι, καὶ τὰς ἄλλας ἐπισκευάσαντες. ὡς δὲ ὁ κῆρυξ τε ἀπήγγειλεν οὐδὲν εἰρηναῖον παρὰ τῶν Κορινθίων, καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐπεπλήρωντο οὖσαι ὀγδοήκοντα, τεσσαράκοντα γὰρ Ἐπίδαμνον ἐπολιόρκουν, ἀντιπαραταξάμενοι καὶ παραταξάμενοι, ἐναυμάχησαν, καὶ ἐνίκησαν οἱ Κορκυραῖοι παρὰ πολύ. καὶ ναῦς τε πεντεκαίδεκα διέφθειραν τῶν Κορινθίων. Τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ αὐτοῖς ξυνέβη καὶ τοὺς τὴν Ἐπίδαμνον πολιορκοῦντας παραστήσασθαι ὁμολογίᾳ, ὥστε τοὺς μὲν ἐπήλυδας ἀποδόσθαι, Κορινθίους δὲ δήσαντας ἔχειν, ἕως ἂν ἄλλο τι δόξῃ. μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν οἱ Κορκυραῖοι τροπαῖον στήσαντες ἐπὶ τῇ Λευκίμμῃ τῆς Κορκύρας ἀκρωτηρίῳ, τοὺς μὲν ἄλλους, οὓς ἔλαβον αἰχμαλώτους, ἀπέκτειναν. Κορινθίους δὲ δήσαντες, εἶχον. ὕστερον δέ, ἐπειδὴ οἱ Κορίνθιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἡσσημένοι ταῖς ναυσίν, ἀνεχώρησαν ἐπ᾽ οἴκου, τῆς θαλάσσης ἁπάσης ἐκράτουν τῆς κατ᾽ ἐκεῖνα τὰ χωρία οἱ Κορκυραῖοι. καὶ πλεύσαντες ἐς Λευκάδα τὴν Κορινθίων ἀποικίαν, τῆς γῆς ἔτεμον. καὶ Κυλλήνην τὸ Ἠλείων ἐπίνειον ἐνέπρησαν, ὅτι ναῦς καὶ χρήματα παρέσχον τοῖς Κορινθίοις. τοῦ τε χρόνου τὸν πλεῖστον μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἐπεκράτουν τῆς θαλάσσης, καὶ τοὺς τῶν Κορινθίων ξυμμάχους ἐπιπλέοντες, ἔφθειραν, μέχρις οὗ Κορίνθιοι, περιιόντι τῷ θέρει, πέμψαντες ναῦς, καὶ στρατιάν, ἐπεὶ σφῶν οἱ ξύμμαχοι ἐπόνουν, ἐστρατοπεδεύοντο ἐπὶ Ἀκτίῳ, καὶ περὶ τὸ Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος, φυλακῆς ἕνεκα τῆς τε Λευκάδος, καὶ τῶν ἄλλων πόλεων, ὅσαι σφίσι φίλιαι ἦσαν. ἀντεστρατοπεδεύοντο δὲ καὶ οἱ Κορκυραῖοι ἐπὶ τῇ Λευκίμμῃ, ναυσί τε, καὶ πεζῷ. ἐπέπλεόν τε οὐδέτεροι ἀλλήλοις. ἀλλὰ τὸ θέρος τοῦτο ἀντικαθεζόμενοι, χειμῶνος ἤδη ἀνεχώρησαν ἐπ᾽ οἴκου ἑκάτεροι. τὸν δ᾽ ἐνιαυτὸν πάντα, τὸν μετὰ τὴν ναυμαχίαν, καὶ τὸν ὕστερον. οἱ Κορίνθιοι ὀργῇ φέροντες τὸν πρὸς Κορκυραίους πόλεμον, ἐναυπηγοῦντο, καὶ παρεσκευάζοντο τὰ κράτιστα νεῶν στόλον, ἔκ τε αὐτῆς Πελοποννήσου ἀγείροντες, καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐρέτας μισθῷ πείθοντες. πυνθανόμενοι δὲ οἱ Κορκυραῖοι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν, ἐφοβοῦντο. καί, ἦσαν γὰρ οὐδενὸς Ἑλλήνων ἔνσπονδοι, οὐδὲ ἐπεγράψαντο ἑαυτούς, οὔτε ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδάς, οὔτε ἐς τὰς Λακεδαιμονίων, ἔδοξεν αὐτοῖς ἐλθοῦσιν ὡς τοὺς Ἀθηναίους, ξυμμάχους γενέσθαι, καὶ ὠφέλειάν τινα πειρᾶσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν εὑρίσκεσθαι. οἱ δὲ Κορίνθιοι πυθόμενοι ταῦτα, ἦλθον καὶ αὐτοὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρεσβευσόμενοι, ὅπως μὴ σφίσι πρὸς τῷ Κορκυραίων ναυτικῷ, καὶ τὸ αὐτῶν προσγενόμενον, ἐμπόδιον γένηται θέσθαι τὸν πόλεμον ᾗ βούλονται. καταστάσης δὲ ἐκκλησίας, ἐς ἀντιλογίαν ἦλθον. καὶ οἱ Κερκυραῖοι ἔλεξαν τοιάδε.

Εἰρηναῖον. εἰρήνης ποιητικόν. Ἐπολιόρκουν. προεῖπε γὰρ ὅτι ἑκάτερον ἐπεῖχον.

Ἐναυμάχησαν. τὴν ναυμαχίαν ταύτην οὐκ ἀκριβῶς διηγεῖται, πρεσβυτέρας ἴσως οὔσης αὐτοῦ. διὰ δὲ τῆς φορᾶς τῶν πεντεκαίδεκα νεῶν, τὴν ἐπικράτειαν αὐτῶν δηλοῖ, καὶ αὐταὶ μέν, τελείως διεφθάρησαν. αἱ δὲ λοιπαί, ἐτραυματίσθησαν, καὶ αἰχμάλωτοι ἐλήφθησαν ἱκανοί. Παρὰ πολύ. ἀντὶ τοῦ σφόδρα. διαφερόντως. μᾶλλον, ἢ πολύ.

Τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ. δι᾽ ἀντίπαν νίκην λέγει τῶν Κερκυραίων. Ἐπήλυδας. ξένους. Ἀποδόσθαι. πωλῆσαι. Κορινθίους δὲ δήσαντες. οὗτοι ἐδέθησαν. καὶ οἱ ἐν Ἐπιδάμνῳ ἄλλοι, Κορίνθιοί εἰσι. Τῆς γῆς ἔτεμον. ἀττικὴ ἡ σύνταξις. Καὶ Κυλλήνην. ἄλλη Κυλλήνη τῆς Ἀρκαδίας.

Ἐπίνειόν ἐστι πόλισμα παραθαλάσσιον, ἔνθα τὰ νεώρια τῶν πόλεων, ὥσπερ ὁ Πειραιεὺς τῶν Ἀθηναίων, καὶ Νίσαια τῆς Μεγαρίδος. δύναιτο δὲ ἐπὶ παντὸς ἐμπορίου, καὶ παραθαλασσίου, χρήσασθαι τῷ ὀνόματι τούτῳ, ὃ νῦν οἱ πολλοὶ καταβόλον καλοῦσι. Τοῦ τε χρόνου τὸν πλεῖστον. ἀεὶ Θουκυδίδης τὸν πλεῖστον ἀρσενικῶς. Περιιόντι ἐνισταμένῳ. Οἱ ξύμμαχοι ἐπόνουν. ὑπὸ τῶν Κορκυραίων. Περὶ τὸ Χειμέριον. οὕτω καλεῖται ὁ τόπος. Ἀντικαθεζόμενοι, ἀντεστρατοπεδεύοντες. Ὀργῇ φέροντες. ὀργιζόμενοι, διὰ τὸν πόλεμον τῶν Κορκυραίων. Οὐδενὸς Ἑλλήνων ἔνσπονδοι. οὐκ ἐνεγράφησαν ταῖς σπονδαῖς. Ἔνσπονδοι. φίλοι. κυρίως δὲ ἔκσπονδος, ὁ ἀπὸ πολέμου.

καὶ τοὺς ἰλλυριοὺς προσλαβόντες. Ὡς δ' οὐκ ἐπείθοντο. οἱ ἐπιδάμνιοι δηλονότι. Ἰσθμός. γῆ ἀμφιθάλασσος. Πολιορκοῦνται οἱ ἐπιδάμνιοι. Ἐπὶ τῇ ἴσῃ. λείπει τιμῇ ἴσῃ, καὶ ὁμοιότητι, τοῖς ἐπιδαμνίοις δηλονότι, ἵνα κἀκεῖ ἔχοιεν πάντα, ὡς ἐν κορίνθῳ. Εἰ δέ τις παραυτίκα. τουτέστιν, εἴ τις οὐ βούλεται ἀπιέναι, ἀλλὰ ἔχειν λόγον τοῦ συνῳκηκέναι εἰς τὴν ἀποικίαν, διδότω δραχμὰς πεντήκοντα, καὶ μενέτω φησὶν, ἐν κορίνθῳ οἰκῶν. Καὶ παλῆς κεφαλλήνων. παλῆς, ὡς μεγαρῆς. πόλις δὲ ἡ πάλη τῆς κεφαλληνίας. τετράπολις γάρ ἐστιν ἡ κεφαλληνία. πάλη. κραναία. σαμαία. πρώναια.

πολεμίοις χρήσασθαι. ὡς δ' οὐκ ἐπείθοντο, οἱ μὲν κορκυραῖοι, ἔστι δ' ἰσθμὸς τὸ χωρίον, ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν. κορίνθιοι δ' ὡς αὐτοῖς ἐκ τῆς ἐπιδάμνου ἦλθον ἄγγελοι, ὅτι πολιορκοῦνται, παρεσκευάζοντο στρατιάν, καὶ ἅμα ἀποικίαν ἐς τὴν ἐπίδαμνον ἐκήρυσσον, ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ τὸν βουλόμενον ἰέναι. εἰ δέ τις τὸ παραυτίκα μὲν μὴ ἐθέλοι ξυμπλεῖν, μετέχειν δὲ βούλεται τῆς ἀποικίας, πεντήκοντα δραχμὰς καταθέντα κορινθίας, μένειν. ἦσαν δὲ καὶ οἱ πλέοντες πολλοὶ, καὶ οἱ τὸ ἀργύριον καταβάλλοντες. ἐδεήθησαν δὲ καὶ τῶν μεγαρέων ναυσὶ σφᾶς ξυμπροπέμψαι, εἰ ἄρα κωλύοιντο ὑπὸ κορκυραίων πλεῖν. οἱ δὲ παρεσκευάζοντο αὐτοῖς ὀκτὼ ναυσὶ ξυμπλεῖν, καὶ παλῆς κεφαλλήνων, τέσσαρσι. καὶ ἐπιδαυρίων ἐδεήθησαν, οἳ παρέσχον πέντε. ἑρμιονῆς δὲ, μίαν. καὶ τροιζήνιοι, δύο. λευκάδιοι δὲ, δέκα. καὶ ἀμπρακιῶται, ὀκτώ. θηβαίους δὲ χρήματα ᾔτησαν, καὶ φλιασίους. ἠλείους τε ναῦς τε κενὰς, καὶ χρήματα. αὐτῶν δὲ κορινθίων, νῆες παρεσκευάζοντο τριάκοντα, καὶ τρισχίλιοι ὁπλῖται. ἐπειδὴ δὲ ἐπύθοντο οἱ κορκυραῖοι τὴν παρασκευὴν, ἐλθόντες ἐς κόρινθον μετὰ λακεδαιμονίων καὶ σικυωνίων πρέσβεων, οὓς παρέλαβον, ἐκέλευον κορινθίους, τοὺς ἐν ἐπιδάμνῳ φρουρούς τε καὶ οἰκήτορας ἀπάγειν, ὡς οὐ μετὸν αὐτοῖς ἐπιδάμνου. εἰ δ' ἔτι ἀντιποιοῦνται, δίκας ἤθελον δοῦναι ἐν πελοποννήσῳ παρὰ πόλεσιν, αἷς ἂν ἀμφότεροι ξυμβῶσιν, ὁποτέρων δ' ἂν δικασθῇ εἶναι τὴν ἀποικίαν, τούτους κρατεῖν. ἤθελον δὲ καὶ τῷ ἐν δελφοῖς μαντείῳ ἐπιτρέψαι. πόλεμον δὲ οὐκ εἴων ποιεῖν. εἰ δὲ μὴ, καὶ αὐτοὶ ἀναγκασθήσεσθαι ἔφασαν, ἐκείνων βιαζομένων, φίλους ποιεῖσθαι οὓς οὐ βούλονται, ἑτέρους τῶν νῦν ὄντων μᾶλλον, ὠφελείας ἕνεκα. οἱ δὲ κορίνθιοι ἀπεκρίναντο αὐτοῖς, ἢν τάς τε ναῦς καὶ τοὺς βαρβάρους ἀπὸ ἐπιδάμνου ἀπαγάγωσι, βουλεύσεσθαι. πρότερον δὲ, οὐ καλῶς ἔχειν, τοὺς μὲν πολιορκεῖσθαι, αὐτοὺς δὲ δικάζεσθαι. κορκυραῖοι δὲ ἀντέλεγον, ἢν καὶ ἐκεῖνοι τοὺς ἐν ἐπιδάμνῳ ἀπαγάγωσι, ποιήσειν ταῦτα. ἑτοῖμοι δὲ εἶναι καὶ ὥστε ἀμφοτέρους μένειν κατὰ χώραν, σπονδὰς δὲ ποιήσασθαι, ἕως ἂν ἡ δίκη γένηται. κορίνθιοι δὲ οὐδὲν τούτων ὑπήκουον. ἀλλ' ἐπειδὴ πλήρεις αὐτοῖς ἦσαν αἱ νῆες, καὶ οἱ ξύμμαχοι παρῆσαν, προπέμψαντες κήρυκα πρότερον πόλεμον προεροῦντα κορκυραίοις, ἄραντες ἑβδομήκοντα ναυσὶ καὶ πέντε, δισχιλίοις τε ὁπλίταις, ἔπλεον ἐπὶ τὴν ἐπίδαμνον, κορκυραίοις ἐναντία πολεμήσοντες. ἐστρατήγει δὲ τῶν μὲν νεῶν, Ἀριστεὺς ὁ Πελλίχου, καὶ Καλλικράτης ὁ Καλλίου, καὶ Τιμάνωρ ὁ Τιμάνθους. τοῦ δὲ πεζοῦ, Ἀρχέτιμός τε ὁ Εὐρυτίμου, καὶ Ἰσαρχίδας ὁ Ἰσάρχου. ἐπειδὴ δ' ἐγένοντο ἐν ἀκτίῳ τῆς ἀνακτορίας γῆς, οὗ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν, ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ ἀμπρακικοῦ κόλπου, οἱ κορκυραῖοι κήρυκά τε προύπεμψαν αὐτοῖς

Παρασκευὴν, τὴν οἰκονομίαν τοῦ πολέμου. Πρέσβεων, οὓς παρέλαβον, ἵνα αὐτοῖς ὦσι μάρτυρες τῶν λόγων, ἢ ἵνα αὐτοὺς αἰδεσθῶσιν οἱ κορίνθιοι. σημείωσαι δὲ παρέλαβον, ἀντὶ τοῦ φιλικῶς ἔλαβον, καὶ ὡς συναγωνιστάς. Δίκας ἤθελον δοῦναι. ἀντὶ τοῦ ἐπιτρέψαι δικαστηρίῳ, καὶ κριθῆναι ἐβούλοντο. Δίκας ἤθελον δοῦναι, ἀντὶ τοῦ, ἔλεγον δίκας ἀμφοτέρους δεῖν δοῦναι. αὐτούς τε κορινθίους, καὶ κορκυραίους δικάσασθαι ἔνθα βούλονται, καὶ συμφωνήσουσιν. ἀντὶ τοῦ ἔλεγον δὲ, ὅτι ἐρωτήσομεν καὶ τὸ μαντεῖον τὸ νέμει τὴν ἀποικίαν καὶ τὰ δίκαια. Ξυμβῶσι. συμφωνήσωσι. Δικασθῇ, ἀποφανθῇ. Ἤθελον δὲ καὶ τῷ ἐν δελφοῖς. ἴσως γὰρ οὐκ ἐπείθοντο τὸν χρησμὸν, ὃν ἔλαβον οἱ ἐπιδάμνιοι διὰ κορινθίους. Ἐπιτρέψαι. τὸ ἀντὶ τοῦ προθεῖναι τῆς κρίσεως. δοῦναι. Εἰ δὲ μὴ. εἰ δ' οὐκ ἐθελήσουσι παῦσαι τὸν πόλεμον. Βιαζομένων, ἀντὶ τοῦ βιαζόντων. Οὓς οὐ βούλονται. οἱ κορκυραῖοι οὐχ οἱ κορίνθιοι. Ἑτέρους. ἀλλοίους ἀπὸ τῶν παρόντων φίλων, ἢ ἑτέροις λέγει μᾶλλον φίλοις, τῶν παρόντων φίλων. Τῶν νῦν ὄντων, τῶν νῦν ἰσχυόντων. λέγει δὲ ἀθηναίους. Καὶ τοὺς βαρβάρους. τοὺς ταυλαντίους. Ἀπαγάγωσιν. ἀποστήσωσιν. Ἀντέλεγον. οὐκ ἐναντία ἔλεγον, ἀλλὰ ἴσα, ὡς ἀττικὸς, ὁ ἰσόθεος.

Ἑτοῖμοι δὲ εἶναι, ἀντὶ τοῦ ἑτοίμως ἔχουσιν. εἰ μὴ ἐκεῖνο βούλονται, σπονδὰς ποιήσασθαι μένειν ἐν ἐπιδάμνῳ, καὶ τοὺς πεμφθέντας κορινθίων, καὶ τοὺς πεμφθέντας κορκυραίων μηδὲν πράττοντας ἐς κάκωσιν, ἕως ἂν δίκας δώσωσι. Κατὰ χώραν, ἐφ' ἡσυχίας, ἵνα μὴ ἐν τῷ μεταξὺ ἀλλήλους ἀδικῶσι. Προπέμψαντες κήρυκα. ὅρα πῶς καταφρονοῦσιν οἱ κορίνθιοι. οὐ γὰρ λάθρα ἐβούλοντο πλεῖν. κῆρυξ ἐν πολέμῳ, πρέσβεις ἐν εἰρήνῃ. Δισχιλίοις τε ὁπλίταις. καὶ μὴν ἄνω τρισχιλίους ἡτοίμαζον. ἐκεῖνον οὖν ὅτι ἴσως οὐκ ἦν χρεία τῶν χιλίων. ἢ καταφρονοῦντες τῶν κορκυραίων, τοῦτο ποιοῦσι. Τῆς ἀνακτορίας γῆς. ἡ ἀνακτορία, γῆ τῆς ἠπείρου. ἔστι δὲ τὸ ἄκτιον, λιμήν.

θέσθαι, τὸ δὲ θέσθαι τὸ δὲ παρὸν, ἀντὶ τοῦ παρόντος. ἐβούλοντο γὰρ καὶ τὴν πόλιν παραδοῦναι, καὶ τιμωρίαν λαβεῖν. Τὸν θεὸν ἐπηρώτων. διὰ τὸν φάλιν δηλονότι, ἐφ' ὅσον οἰκιστὴς αὐτὸς ἦν, κορίνθιος ὤν. Ὡς οἰκισταῖς. οὐχ ὅτι ἀληθῶς κορίνθιοι αὐτοὺς ᾤκισαν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον οἰκιστὴς φάλιος κορίνθιος ἐγένετο.

Καὶ ἡγεμόνας ποιεῖσθαι τοὺς κορινθίους. Κατὰ τὸ μαντεῖον. κατὰ τὸ μάντευμα. Τὴν ἀποικίαν. τοῖς κορινθίοις δηλονότι. Τόν τε οἰκιστὴν. φάλιον. Κατά τε τὸ δίκαιον. κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς δίκαιον. ἐνόμιζον γὰρ αὐτῶν μᾶλλον εἶναι τὴν ἀποικίαν. Ὄντες ἄποικοι. ἤγουν πέμψαντες τὴν ἀποικίαν. Οὔτε γὰρ ἐν πανηγύρεσιν. ἐν τοῖς ὀλυμπίοις, νεμέοις, καὶ τοῖς τοιούτοις ἀγῶσιν. Οὔτε γὰρ ἐν πανηγύρεσιν.

Ἴστον ὅτι ὁ γὰρ παρέλκει. ἢ ἀπὸ κοινοῦ τὸ παρημέλουν, Διδόντες, ἀντὶ τοῦ ἐδίδοσαν, ὡς καὶ ὅμηρος, καρπῷ βριθομένη, ἀντὶ τοῦ βρίθεται. Γέρα τὰ νομιζόμενα. τὰς τιμὰς, καὶ προεδρίας. Προκαταρχόμενοι τῶν ἱερῶν. διδόντες τὰς καταρχάς. ἔθος γὰρ ἦν ἀρχιερέας ἐκ τῆς μητροπόλεως λαμβάνειν. Αἱ ἄλλαι ἀποικίαι. ἀντὶ τοῦ αἱ πέμψασαι ἀποικίας. Περιφρονοῦντες δὲ αὐτούς. ἀττικὴ ἡ σύνταξις. περιφρονοῦντες αὐτῶν. Ἔστιν ὅτε ἐπαιρόμενοι. οὐ γὰρ πρότερον εἶχον ναυτικόν. δή ποτε φησὶν ἔστιν ὅτε.

τὸν θεὸν ἐπηρώτων, εἰ παραδοῖεν κορινθίοις τὴν πόλιν, ὡς οἰκισταῖς, καὶ τιμωρίαν τινὰ πειρῷντ' ἀπ' αὐτῶν ποιεῖσθαι. ὁ δ' αὐτοῖς ἀνεῖλε παραδοῦναι, καὶ ἡγεμόνας ποιεῖσθαι. ἐλθόντες δὲ οἱ ἐπιδάμνιοι ἐς τὴν κόρινθον κατὰ τὸ μαντεῖον, παρέδοσαν τὴν ἀποικίαν. τόν τε οἰκιστὴν ἀποδεικνύντες σφῶν ἐκ κορίνθου ὄντα, καὶ τὸ χρηστήριον δηλοῦντες, ἐδέοντό τε μὴ σφᾶς περιορᾶν διαφθειρομένους, ἀλλ' ἐπαμῦναι. κορίνθιοι δὲ, κατά τε τὸ δίκαιον, ὑπεδέξαντο τὴν τιμωρίαν, νομίζοντες οὐχ ἧσσον ἑαυτῶν εἶναι τὴν ἀποικίαν, ἢ κορκυραίων ἅμα δὲ καὶ μίσει τῶν κορκυραίων, ὅτι αὐτῶν παρημέλουν ὄντες ἄποικοι. οὔτε γὰρ ἐν πανηγύρεσι ταῖς κοιναῖς διδόντες γέρα τὰ νομιζόμενα, οὔτε κορινθίῳ ἀνδρὶ προκαταρχόμενοι τῶν ἱερῶν, ὥσπερ αἱ ἄλλαι ἀποικίαι. περιφρονοῦντες δὲ αὐτοὺς, καὶ χρημάτων δυνάμει ὄντες κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὅμοια τοῖς ἑλλήνων πλουσιωτάτοις, καὶ τῇ ἐς πόλεμον παρασκευῇ δυνατώτεροι, ναυτικῷ δὲ καὶ πολὺ προέχειν ἔστιν ὅτε ἐπαιρόμενοι, καὶ κατὰ τὴν τῶν φαιάκων προενοίκησιν τῆς κερκύρας κλέος ἐχόντων, τὰ περὶ τὰς ναῦς, ᾗ καὶ μᾶλλον ἐξηρτύοντο τὸ ναυτικὸν, καὶ ἦσαν οὐκ ἀδύνατοι. τριήρεις γὰρ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ὑπῆρχον αὐτοῖς, ὅτε ἤρχοντο πολεμεῖν. Πάντων οὖν τούτων ἐγκλήματα ἔχοντες οἱ κορίνθιοι, ἔπεμπον ἐς τὴν ἐπίδαμνον ἄσμενοι τὴν ὠφέλειαν, οἰκήτορά τε τὸν βουλόμενον ἰέναι κελεύοντες, καὶ ἀμπρακιωτῶν, καὶ λευκαδίων, καὶ ἑαυτῶν φρουρούς. ἐπορεύθησαν δὲ πεζῇ ἐς ἀπολλωνίαν, κορινθίων οὖσαν ἀποικίαν, δέει τῶν κορκυραίων, μὴ κωλύωνται ὑπ' αὐτῶν κατὰ θάλασσαν περαιούμενοι. κορκυραῖοι δὲ, ἐπειδὴ ᾔσθοντο τούς τε οἰκήτορας, καὶ φρουροὺς ἥκοντας ἐς τὴν ἐπίδαμνον, τήν τε ἀποικίαν κορινθίοις δεδομένην, ἐχαλέπαινον. καὶ πλεύσαντες εὐθὺς πέντε καὶ εἴκοσι ναυσὶ, καὶ ὕστερον ἑτέρῳ στόλῳ, τούς τε φυγάδας ἐκέλευον κατ' ἐπήρειαν δέχεσθαι αὐτούς. ἦλθον γὰρ ἐς τὴν κόρκυραν οἱ τῶν ἐπιδαμνίων φυγάδες, τάφους τε ἀποδεικνύντες, καὶ ξυγγένειαν, ἣν προϊσχόμενοι, ἐδέοντο σφᾶς κατάγειν, τούς τε φρουροὺς, οὓς οἱ κορίνθιοι ἔπεμψαν, καὶ τοὺς οἰκήτορας ἀποπέμπειν. οἱ δὲ ἐπιδάμνιοι, οὐδὲν αὐτῶν ὑπήκουσαν, ἀλλὰ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ κορκυραῖοι ναυσὶ τεσσαράκοντα μετὰ τῶν φυγάδων, ὡς κατάξοντες αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἰλλυριοὺς προσλαβόντες. προσκαθεζόμενοι δὲ τῇ πόλει, προεῖπον ἐπιδαμνίων τε τὸν βουλόμενον, καὶ τοὺς ξένους ἀπαθεῖς ἀπιέναι. εἰ δὲ μὴ, ὡς

Προενοίκησιν τῆς κερκύρας. ὡς τῶν κορκυραίων οὕτω δοξαζόντων λέγει, καὶ οὐχὶ ἀφ' ἑαυτοῦ. ἀεὶ γὰρ τὸ μυθῶδες φεύγει. Κατὰ τὴν προενοίκησιν, ἀντὶ τοῦ ὁμοίως τῇ προενοικήσει τῶν φαιάκων. προενοικήσει λέγει τῆς κορκύρας. καὶ γὰρ οἱ φαίακες παλαιότεροι ἦσαν τῶν κορκυραίων, καὶ ἄριστοι τὰ ναυτικά. Κλέος ἐχόντων. κλέος ἐχόντων τῶν φαιάκων ἐς τὰ περὶ τὰς ναῦς. Ἡ καὶ μᾶλλον. τὸ ᾗ, ἀντὶ τοῦ διό. διὸ καὶ μᾶλλον διὰ τὴν φήμην τῶν φαιάκων μὴ φανῆναι χείρους. Καὶ ἦσαν οὐκ ἀδύνατοι. τὸ οὐκ ἀδύνατοι. μεσότητός ἐστι σημάδιον, οὔτε πλεῖον δυνατοὶ, οὔτε ἀσθενεῖς. Πάντων οὖν τούτων. ἤγουν ἐγκαλοῦντες ἕνεκα πάντων τούτων οἱ κορίνθιοι τοῖς κορκυραίοις. Ἐγκλήματα ἔχοντες. ἀντὶ τοῦ κατὰ τῶν κορκυραίων ἐγκαλοῦντες, πρὸς κορινθίους ἰδίως ἐπὶ τὸ ἐγκαλεῖν, ἐγκλήματα ἔχειν. Τὴν ὠφέλειαν. ὠφέλεια, βοήθεια. συμμαχία. ἐπικουρία. Καὶ ἑαυτῶν φρουρούς. ἔπεμπον δηλονότι. Περαιούμενοι, περῶντες. Τήν τε ἀποικίαν κορινθίοις δεδομένην. τουτέστι, τῶν ἐπιδαμνίων τοῖς κορινθίοις ἀναφερομένην. Τούς τε φυγάδας ἐκέλευον. τοὺς πλουσίους τοὺς φυγάδας. Κατ' ἐπήρειαν δέχεσθαι. κατὰ βλάβην, ἢ στάσιν, ὅπως πάλιν στασιάσωσιν, ἢ κατ' ἀπειλήν. Αὐτούς. τοὺς ἐπιδαμνίους. Ἣν προϊσχόμενοι, προτείνοντες. Τούς τε φρουρούς. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐκέλευον οἱ κορκυραῖοι. Καὶ τοὺς οἰκήτορας ἀποπέμπειν. τῆς ἐπιδάμνου. Ἀλλὰ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτούς, ἢ ἐκστρατεύουσι κατ' αὐτῶν. Ὡς κατάξοντες. τοὺς φυγάδας. τοῦτο γὰρ ὑπακουστέον. τὸ ἑξῆς, στρατεύουσι,

χίως ἐπαύσατο. Τοῦτου δὲ τοῦ πολέμου. τοῦ πελοποννησιακοῦ. Εἰσὶ δὲ αἳ καὶ οἰκήτορας. ἐπιτίδεια, καὶ ἀνάγκη. Ὁ δὲ, διὰ τὸ στασιάζειν. ξυνεχὲς, ἀπὸ κοινοῦ. Τά τε πρότερον ἀκοῇ μὲν λεγόμενα. καὶ τὰ λεγόμενα φησὶν ὅτι ἐγένοντο πρότερον, ἀλλὰ σπανιώτερον ἔργῳ ἐβεβαιοῦντο. τουτέστιν, ὅτι τοιαῦτα δῆτα ἐγένοντο, καὶ ἐβεβαιοῦντο τὰ λεγόμενα ἀκοῇ, ἔργῳ. καὶ τὰ λεγόμενα τοίνυν, οὐκ ἄπιστα κατέστη. πόθεν, ἐκ τοῦ συμβῆναι τοιαῦτα. καὶ γὰρ ἐλέγετό φησι περὶ σεισμῶν, καὶ ἐκλείψεων ἡλίου, καὶ αὐχμῶν. καὶ γεγόνασιν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πολέμου δὲ ἐπὶ πρότερα τοιαῦτα, ὥστε πιστευθῆναι καὶ τὰ λεγόμενα πρότερον.

Καὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ λιμοί. σημείωσαι, ἀπὸ τῶν αὐχμῶν λιμὸς, καὶ λοιμός. Μετὰ τοῦδε τοῦ πολέμου ἅμα. ἡ σύνταξις, μετὰ τοῦ πολέμου ἅμα. παρέλκον τὸ ἅμα. Ἔγραψα πρῶτον. αἰτία τοῦ γράψαι μετ' ὀλίγον. Τοῦ μή ποτε ζητῆσαί ποτε. λείπει τὸ ἕνεκεν. Ἀληθεστάτην πρόφασιν. αἰτίαν. Ἀφανεστάτην δὲ λόγῳ κεκρυμμένον. Ἀναγκάσαι ἐς τὸ πολεμεῖν. τὰ ὀνόματα, ῥήματα εἰ ποίησε. βούλεται γὰρ δηλοῦν, ὅτι μεγάλοι γιγνόμενοι οἱ ἀθηναῖοι, ἀνάγκην παρέσχον τοῦ πολέμου.

Αἱ δὲ, ἦσαν ἑκατέρων. αἱ καθ' ἑξῆς ῥηθησόμεναι. Ἐπίδαμνός ἐστι τὸ νῦν δυρράχιον. Κορίνθιος γένος. ὁ παλαιὸς νόμος οὐκ ἀπὸ τοῦ γένους ἐκάλει, ἀλλ' ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, τουτέστι, τῆς πατρίδος, ἐκ τῆς κορίνθου, κορίνθιος.

ξομαχίων, ταχεῖαν τὴν κρίσιν ἔσχε. τούτου δὲ τοῦ πολέμου μῆκός τε μέγα προὔβη, παθήματά τε ξυνηνέχθη γενέσθαι ἐν αὐτῷ τῇ ἑλλάδι, οἷα οὐχ ἕτερα ἐν ἴσῳ χρόνῳ. οὔτε γὰρ πόλεις τοσαίδε ληφθεῖσαι ἠρημώθησαν, αἱ μὲν, ὑπὸ βαρβάρων, αἱ δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἀντιπολεμούντων. εἰσὶ δὲ αἳ καὶ οἰκήτορας μετέβαλον, ἁλισκόμεναι. οὔτε φυγαὶ τοσαίδε ἀνθρώπων, καὶ φόνος, ὁ μὲν κατ' αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὁ δὲ, διὰ τὸ στασιάζειν. τά τε πρότερον ἀκοῇ μὲν λεγόμενα, ἔργῳ δὲ σπανιώτερον βεβαιούμενα οὐκ ἄπιστα κατέστη, σεισμῶν τε πέρι, οἳ ἐπὶ πλεῖστον ἅμα μέρος γῆς, καὶ ἰσχυρότατοι οἱ αὐτοὶ ἐπέσχον. ἡλίου τε ἐκλείψεις, αἳ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα ξυνέβησαν. αὐχμοί τε ἔστι παρ' οἷς μεγάλοι, καὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ λιμοί. καὶ ἡ οὐχ ἥκιστα βλάψασα, καὶ μέρος τι φθείρασα, ἡ λοιμώδης νόσος. ταῦτα γὰρ πάντα μετὰ τοῦδε τοῦ πολέμου ἅμα ξυνεπέθετο. ἤρξαντο δὲ αὐτοῦ, ἀθηναῖοι, καὶ πελοποννήσιοι, λύσαντες τὰς τριακοντούτεις σπονδὰς, αἳ αὐτοῖς ἐγένοντο μετὰ εὐβοίας ἅλωσιν. διότι δὲ ἔλυσαν, τὰς αἰτίας ἔγραψα πρῶτον, καὶ τὰς διαφορὰς, τοῦ μή ποτε ζητῆσαί ποτε, ἐξ ὅτου τοσοῦτος πόλεμος τοῖς ἕλλησι κατέστη. τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην πρόφασιν, ἀφανεστάτην δὲ λόγῳ, τοὺς ἀθηναίους ἡγοῦμαι μεγάλους γιγνομένους, καὶ φόβον παρέχοντας τοῖς λακεδαιμονίοις, ἀναγκάσαι ἐς τὸ πολεμεῖν. αἱ δ' ἐς τὸ φανερὸν λεγόμεναι αἰτίαι, αἵδ' ἦσαν ἑκατέρων, ἀφ' ὧν λύσαντες τὰς σπονδὰς, ἐς τὸν πόλεμον κατέστησαν. Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι τὸν ἰόνιον κόλπον. προσοικοῦσι δ' αὐτὴν ταυλάντιοι βάρβαροι, ἰλλυρικὸν ἔθνος. ταύτην ἀπῴκισαν μὲν κορκυραῖοι, οἰκιστὴς δ' ἐγένετο φάλιος ἐρατοκλείδου, κορίνθιος γένος, τῶν ἀφ' ἡρακλέους. κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον, ἐκ τῆς μητροπόλεως κατακληθείς. ξυνῴκισαν δὲ καὶ τῶν κορινθίων τινὲς, καὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ δωρικοῦ γένους. προελθόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐγένετο ἡ τῶν ἐπιδαμνίων πόλις μεγάλη, καὶ πολυάνθρωπος. στασιάσαντες δὲ ἐν ἀλλήλοις ἔτη πολλὰ, ὡς λέγεται, ὑπὸ πολέμου τινὸς τῶν προσοίκων βαρβάρων ἐφθάρησαν, καὶ τῆς δυνάμεως τῆς πολλῆς ἐστερήθησαν. τὰ δὲ τελευταῖα, πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου, ὁ δῆμος αὐτῶν ἐξεδίωξε τοὺς δυνατούς. οἱ δὲ, ἀπελθόντες μετὰ τῶν βαρβάρων, ἐλῄζοντο τοὺς ἐν τῇ πόλει, κατά τε γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν. οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει ὄντες ἐπιδάμνιοι, ἐπειδὴ ἐπιέζοντο, πέμπουσιν ἐς τὴν κόρκυραν πρέσβεις, ὡς μητρόπολιν οὖσαν, δεόμενοι μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους, ἀλλὰ τούς τε φεύγοντας ξυναλλάξαι σφίσι, καὶ τὸν τῶν βαρβάρων πόλεμον καταλῦσαι. ταῦτα δὲ ἱκέται καθεζόμενοι ἐς τὸ ἡραῖον ἐδέοντο. οἱ δὲ κορκυραῖοι, τὴν ἱκετείαν οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἀπράκτους ἀπέπεμψαν. γνόντες δὲ οἱ ἐπιδάμνιοι οὐδεμίαν σφίσιν ἀπὸ κορκύρας τιμωρίαν οὖσαν, ἐν ἀπόρῳ εἴχοντο θέσθαι τὸ παρόν. καὶ πέμψαντες ἐς δελφοὺς,

Ταύτην ἀπῴκισαν. ἀπῴκισαν οὐχὶ ἀπανέστησαν τῆς οἰκίας, ἀλλ' ἀποικίαν πέμψαντες, ᾤκισαν. Κατακληθείς. τὸ κατακληθεὶς κυρίως ἐστὶν ἀπὸ γὰρ μειζόνων τῶν ἡρακλειδῶν, ὡς ἀνακληθείς, ὑπὸ ἐλασσόνων λέγεται. Τῶν προσοίκων βαρβάρων. τῶν ταυλαντίων. Τὰ τελευταῖα. αὐτὶ τοῦ τέλος δέ. κατὰ τὰ τελευταῖα. ἤγουν κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς στάσεως αὐτῶν. Πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου. τοῦ πελοποννησιακοῦ. Ὁ δῆμος αὐτῶν. τῶν ἐπιδαμνίων. Ἐς τὸ ἡραῖον. ἐν τῷ ναῷ τῆς ἥρας. Τὴν ἱκετείαν οὐκ ἐδέξαντο. οὐχὶ τὴν πρεσβείαν ὑπεδέξαντο, ἀλλὰ τὴν τιμωρίαν. τὸ τέλος εἶπεν αὐτὶ τῆς πράξεως, συντομώτερον εἰπὼν καὶ καινότερον. τὸ γὰρ εἰπεῖν ὅτι ὑπεδέξαντο τὴν πρεσβείαν, καὶ κατέθεντο τὴν τιμωρίαν ποιῆσαι, μακρὸν ἂν ἐγένετο, καὶ σύνηθες κατὰ τὴν φράσιν. Τιμωρίαν οὖσαν. βοήθειαν οὖσαν. ἢ ὑπακουστέον τὸ κατὰ τῶν ἀδικούντων τιμωρίαν. κατὰ τῶν ἀδικούντων τ' αὐτοὺς δηλαδὴ ἐκδίκησιν. Ἐν ἀπόρῳ εἴχοντο θέσθαι τὸ παρόν.

Λακεδαιμονίων βασιλέας. οἱ γὰρ λακεδαιμονίων βασιλεῖς ψήφους ἔφερον ἐν τῇ γερουσίᾳ ἑκάτερος ἕνα, διπλῆν ἔχοντα δύναμιν. Ἀλλὰ δυοῖν. οὐκ ὀρθῶς οἴονται μιᾷ ψήφῳ προστίθεσθαι ἑκάτερον, ἀλλὰ δυοῖν. Καὶ τὸν πιτανάτην. ἀπό τινος κώμης. Οὕτως ἀταλαίπωρος. ἀνεξέταστος. Καὶ ἄλλα τὰ ἔτι μα. τὰ ἀχρειῶ, καὶ ἀλλαῖα πρὸς ἔτη. Ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων. τὸ ὑπερβατὸν οὕτω. τὰ μὲν οὖν παλαιά, τοιαῦτα ηὗρον. εἶτα μέσα τὰ παραδείγματα, ὕστερον πρὸς τοῦτο ἀποδίδωσι τό, ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων. Οὔτε ὡς λογογράφοι. αἰνίττεται τὸν ἡρόδοτον. Προσαγωγότερον. τὸ ἡδύτερον, ὃ προσάγει. Ἀνεξέλεγκτα. ἐλέγχοις, οὐδὲ ἀποδείξεις ἔχοντα, οὐδ' ἀληθῆ ὄντα, προκατασκευάζει τὰς δημηγορίας. Καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ χρόνου. τὸ ἑξῆς, τὰ πολλὰ αὐτῶν. Ὡς παλαιὰ εἶναι, ἀντὶ τοῦ ὄντα. Ἀρχαιώντος. ἡ περιοχὴ τοῦ λόγου, οὑτωσὶ δῆλον αὐτά, ὡς πρέπει τῷ διηγουμένῳ πράγματα ἀρκούντως διειπεῖν. Καὶ ὁ πόλεμος οὗτος. λείπει τό, τοίνυν. τῶν πελοποννησίων. τὸ ἑξῆς, καὶ ὁ πόλεμος οὗτος τοῖς ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων σκοποῦσι, δηλώσει ὅτι μείζων δὴ γεγενημένος τῶν ἀρχαίων, τοῦτο γάρ ἐστι τό, αὐτῶν, ἢ τῶν ἀθηναίων, καὶ πελοποννησίων. τουτέστι. μείζων τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐγένετο. Χαλεπὸν τὴν ἀκρίβειαν. χαλεπὸν ἦν ἐμοί τε αὐτῷ φησίν, ὧν ἤκουσα, καὶ τοῖς ἀπαγγέλλουσί μοι τὴν ἀκρίβειαν τῶν λεχθέντων διαμνημονεῦσαι. ὡς ἐδόκουν τοίνυν ἐμοὶ τὰ δέοντα εἰπεῖν ἐχομένῳ μοι τῆς ὅλης γνώμης ἐγγύτατα τῶν ἀληθῶς λεχθέντων, οὕτως εἴρηται. τουτέστιν, ὡς ἔδοξα δεῖν ὅτι ἐγγὺς ἀληθῶς οὕτως εἴρηκα, εἰ καὶ μὴ αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ λεχθέντα ῥήματα. ἀλλ' αὐτοδεῶς τὴν ἄγνοιαν προφασίζεται, ἵνα χρήσηται τοῖς οἰκείοις ἐνθυμήμασιν. Ἠξίωσα γράφειν. ἐπειδὴ φιλαθήναιος δοκεῖ, τοῦτο λέγει. Εὐνοίας, ἢ μνήμης. εὐνοίας, ἀντὶ λακεδαιμονίων. μνήμης, ἀντὶ ἀθηναίων. Ἄλλοις τε αὐτὸς παρῆν. ἐστρατήγει γὰρ καὶ αὐτὸς ἕως τῆς τετάρτης ἱστορίας. ἡ διάνοια, ἀλλ' ἠξίωσα τῆς γραφῆς τὰ ἔργα, οἷς αὐτὸς παρῆν. Ἐπεξελθών, ἐρευνῶν. Οὐ ταὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἔλεγον. αὐτῶν τῶν λεχθέντων. ὅρα δὲ πῶς πρότερον εἰπὼν τῶν ἐν τῷ πολέμῳ λόγων, καὶ ἔργων, ἐνταῦθα λέγει περὶ τῆς ἱστορίας, καὶ ὠφελείας, ἐπειδὴ ἄδηλα τὰ ἀνθρώπινα. Τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν. πρὸς Ἡρόδοτον αἰνίττεται. Τῶν τε γενομένων τὸ σαφές. τὸ ἑξῆς, καὶ ἡ διάνοια. ἀρκούντως ἕξει, ἤτοι ἀρκέσει κρῖναι αὐτὰ τὰ γεγραμμένα, δηλονότι ὠφέλιμα εἶναι, ἤτοι ὠφέλεια πᾶσιν, ὅσοι βουλήσονται σκοπεῖν τῶν γεγενημένων τὸ σαφές, καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαί ποτε αὖθις τοιούτων, καὶ παραπλησίων κατὰ τὸ ἀνθρώπειον. Κτῆμά τε ἐς ἀεὶ μᾶλλον. κέρδος κτῆμα, τὴν ἀλήθειαν. ἀγώνισμα, τὸν γλυκὺν λόγον. αἰνίττεται δὲ τὰ μηδικὰ Ἡροδότου. ἢ ἀγώνισμα, ἄθυρμα. παιδιά. ποιητικὸν ἀγώνισμα κωμῳδοποιῶν, ἢ τραγῳδοποιῶν. Ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκούειν ξύγκειται. τουτέστι, σαφές ἐστι. ξυγγράφεται. Δυεῖν ναυμαχίαιν. ναυμαχίαι δύο, ἐν ἀρτεμισίῳ, ἐν σαλαμῖνι. πεζομαχίαι δύο, ἐν πύλαις, ἐν πλαταιαῖς. Ταχεῖαν τὴν κρίσιν ἔχει. ἤγουν τε/

γνοοῦντα, καὶ οὐ χρόνῳ ἀμνηστούμενα, καὶ οἱ ἄλλοι ἕλληνες οὐκ ὀρθῶς οἴονται, ὥσπερ τούς τε λακεδαιμονίων βασιλέας, μὴ μιᾷ ψήφῳ προστίθεσθαι ἑκάτερον, ἀλλὰ δυοῖν, καὶ τὸν πιτανάτην λόχον αὐτοῖς εἶναι, ὃς οὐδ' ἐγένετο πώποτε. Οὕτως ἀταλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπὶ τὰ ἑτοῖμα μᾶλλον τρέπονται. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων τεκμηρίων, ὅμως τοιαῦτα ἄν τις νομίζων μάλιστα ἃ διῆλθον, οὐχ ἁμαρτάνοι. καὶ οὔτε ὡς ποιηταὶ ὑμνήκασι περὶ αὐτῶν, ἐπὶ τὸ μεῖζον κοσμοῦντες, μᾶλλον πιστεύων, οὔτε ὡς λογογράφοι ξυνέθεσαν ἐπὶ τὸ προσαγωγότερον τῇ ἀκροάσει, ἢ ἀληθέστερον, ὄντα ἀνεξέλεγκτα. καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ χρόνου αὐτῶν ἀπίστως ἐπὶ τὸ μυθῶδες ἐκνενικηκότα. ηὑρῆσθαι δὲ ἡγησάμενος ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων σημείων, ὡς παλαιὰ εἶναι, ἀποχρώντως. καὶ ὁ πόλεμος οὗτος, καίπερ τῶν ἀνθρώπων, ἐν ᾧ μὲν ἂν πολεμῶσι, τὸν παρόντα ἀεὶ μέγιστον κρινόντων, παυσαμένων δέ, τὰ ἀρχαῖα μᾶλλον θαυμαζόντων, ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων σκοποῦσι, δηλώσει ὅμως μείζων γεγενημένος αὐτῶν. καὶ ὅσα μὲν λόγῳ εἶπον ἕκαστοι, ἢ μέλλοντες πολεμήσειν, ἢ ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, χαλεπὸν τὴν ἀκρίβειαν αὐτὴν τῶν λεχθέντων διαμνημονεῦσαι ἦν, ἐμοί τε ὧν αὐτὸς ἤκουσα, καὶ τοῖς ἄλλοθέν ποθεν ἐμοὶ ἀπαγγέλλουσιν. ὡς δ' ἂν ἐδόκουν μοι ἕκαστοι περὶ τῶν ἀεὶ παρόντων τὰ δέοντα μάλιστα εἰπεῖν, ἐχομένῳ ὅτι ἐγγύτατα τῆς ξυμπάσης γνώμης τῶν ἀληθῶς λεχθέντων, οὕτως εἴρηται. τὰ δ' ἔργα τῶν πραχθέντων ἐν τῷ πολέμῳ, οὐκ ἐκ τοῦ παρατυχόντος πυνθανόμενος, ἠξίωσα γράφειν, οὐδ' ὡς ἐμοὶ ἐδόκει, ἀλλ' οἷς τε αὐτὸς παρῆν, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὅσον δυνατὸν ἀκριβείᾳ περὶ ἑκάστου ἐπεξελθών. ἐπιπόνως δὲ ηὑρίσκετο, διότι οἱ παρόντες τοῖς ἔργοις ἑκάστοις, οὐ ταὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἔλεγον, ἀλλ' ὡς ἑκατέρων τις εὐνοίας, ἢ μνήμης ἔχοι. καὶ ἐς μὲν ἀκρόασιν ἴσως τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν, ἀτερπέστερον φανεῖται. ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς σκοπεῖν, καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὖθις κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, τοιούτων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ ἀρκούντως ἕξει. Κτῆμά τε ἐς ἀεὶ μᾶλλον, ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκούειν ξύγκειται. τῶν δὲ πρότερον ἔργων, μέγιστον ἐπράχθη τὸ μηδικόν. καὶ τοῦτο ὅμως δυεῖν ναυμαχίαιν καὶ πε/

Διαπολεμηθέντες. οὐχ ὅτι διαπολεμηθέντες οὐκ ἐνίκησαν, ἀλλὰ θαυμάζειν πῶς ὅλως διεπολέμησαν. Καὶ ἀνασκευασάμενοι. τὰ σκεύη ἀναλαβόντες. Ὕστερον οὐ πολλῷ. οἱ ἕλληνες. Καὶ οἱ ξυμπολεμήσαντες. τοῖς ἀθηναίοις, καὶ λακεδαιμονίοις. Διεφάνη. τὰ πράγματα τῶν ἀθηναίων, καὶ τῶν λακεδαιμονίων. Ἔπειτα δὲ διενεχθέντες. ἡ μὲν ἀκριβὴς αἰτία τῆς μάχης, οὐ φανερῶς ἐκεῖ ἐγένετο. δεῖ δὲ εἰδέναι ὡς μετὰ τὸν μηδικὸν ἐγένετο πόλεμον, καὶ ἔστι μία, ὧν μέμνηται ὁ συγγραφεὺς ἐν τῇ πεντηκονταετηρίδι. Μετὰ τῶν ξυμμάχων. τῶν ἰδίων δηλονότι. τουτέστιν, ἔχοντες οὗτοι τοὺς συμμάχους, κἀκεῖνοι τοὺς ἰδίους. Διασταῖεν. διενεχθεῖεν. στασιάζοιεν πρὸς ἀλλήλους. Ἔχοντες φόρου. τὸ ἑξῆς, ἔχοντες φόρους οὐχ ὑποτελεῖς, τοὺς ξυμμάχους ἡγοῦντο. Τοὺς ξυμμάχους ἡγοῦντο. αἰτιατικῶς, ἀντὶ τοῦ τῶν ξυμμάχων. κατ' ὀλιγαρχίαν. ἡγοῦντο δηλονότι. Σφίσιν αὐτοῖς μόνον ἐπιτηδείως. θεραπεύοντες. ὅπως αὐτοῖς τοῖς λακεδαιμονίοις ἐπιτηδείως, καὶ ὁμοίως πολιτεύεσθαι ἀναγκάσωσι, θεραπεύοντες αὐτοὺς δηλονότι οἱ λακεδαιμόνιοι. τὸ ἑξῆς θεραπεύοντες δηλονότι συμμάχους τὸ μόνον, ὅπως πολιτεύσωσιν ἐπιτηδείως σφίσιν αὐτοῖς. τουτέστι, κατ' ὀλιγαρχίαν. Πλὴν Χίων, καὶ λεσβίων. ὡς δυνατῶν ὄντων. ὕστερον δὲ καὶ τούτους ἐχειρώσαντο. Μείζων. ἐκ τῶν φόρων δηλονότι. Ἢ ὡς τὰ κράτιστα. ὅτε ἀβλαβῆ εἶχον τὴν τῶν πάντων συμμαχίαν ἀπὸ τῶν μηδικῶν. Χαλεπὰ ὄντα, χαλεπὰ γάρ εἰσι, ἐξ ὧν ἔστι πιστεῦσαι ὅτι μεγάλα ἦν. Τὰς ἀκοάς. τὰς ἀκροάσεις. τὰς φήμας. Ἀβασανίστως. ἡ λέξις μετενήνεκται ἀπὸ τῆς βασάνου τῆς λίθου, ἥτις τὸν χρυσὸν δοκιμάζει. Ἀθηναίων γοῦν. δεινῶς ταῦτα προεῖπεν ἀθηναίους τοὺς δοκοῦντας σοφοὺς ἑλλάδος εἶναι, ὅτι οὐδὲ αὐτοὶ δοκιμάζουσι τὰ ἴδια. Ἵππαρχον οἴονται. τὸ ἑξῆς, ἵππαρχον τύραννον ὄντα. Πρεσβύτατος ὤν. τὸ ἑξῆς, πρεσβύτατος ὢν τῶν πεισιστρατιδῶν, ἦρχε τῶν ἀθηναίων δηλονότι. τὸ δὲ υἱέων, ἀπὸ τοῦ υἱεύς. Ἵππαρχος δὲ, καὶ θετταλός. ταῦτα λέγει ὁ συγγραφεύς, ὡς καὶ αὐτὸς ὢν τοῦ γένους τῶν πεισιστρατιδῶν. καὶ διαβάλλει τοὺς περὶ ἁρμόδιον. Ὑποτοπήσαντες δέ τι. ὑπονοήσαντες. ὑπολαβόντες. τὸ ἑξῆς, ὑποτοπήσαντες, καὶ παραχρῆμα μεμηνῦσθαι ἃ μὲν ἐβουλεύσαντο, καὶ ἐγνώσθησαν. Ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. ἐν ᾗ δηλονότι συνέθεντο ἀνελεῖν τὸν τύραννον. Τῷ ἱππάρχῳ περιτυχόντες. ὃ λέγει, τοῦτό ἐστιν. ὅτι ἱππίας μᾶλλον ἦρχε τυραννῶν οὐχ ἵππαρχος. ἀδελφὸς δ' ἦν ἱππίου ὁ ἵππαρχος. ἀνῃρέθη δὲ παρὰ ἁρμοδίου, καὶ ἀριστογείτονος, οὐχ ὡς οἱ ἀθηναῖοι ᾤοντο τύραννος ὤν, ἀλλ' ὡς οὗτός φησιν, αὐτοὶ μᾶλλον ἐπιβουλευσάμενοι ἱππίαν, καὶ γνωσθέντες, ἐπεὶ εὗρον τὸν αὐτὸν ἵππαρχον ἀδελφὸν ὄντα τοῦ ἱππίου, παρὰ τὸ λεωκόριον ἀπέκτειναν. Περὶ τὸ λεωκόριον. ἐλίμωξέ ποτε ἡ ἀττική, καὶ λύσις ἦν τῶν δεινῶν, παιδὸς σφαγή. Λεὼς οὖν τις τὰς ἑαυτοῦ κόρας ἐπιδέδωκε, καὶ ἀπήλλαξε τοῦ λιμοῦ τὴν πόλιν. καὶ τούτου ἱερὸν ἐγένετο ἐν τῇ ἀττικῇ, καλούμενον λεωκόριον. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔτι. ἐπιτείνει τὸ ἄπιστον τῶν ἀνθρώπων, ὅπου μόνον τὰ παλαιά, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐγγυτάτω χρόνῳ ἀβασανίστως ἀκούουσι. τὸ γὰρ τῶν πεισιστρατιδῶν ἀρχαίων.

διανοηθέντες ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἀνασκευασάμενοι, ἐς τὰς ναῦς ἐμβάντες, ναυτικοὶ ἐγένοντο. κοινῇ τε ἀπωσάμενοι τὸν βάρβαρον, ὕστερον οὐ πολλῷ διεκρίθησαν, πρός τε ἀθηναίους, καὶ λακεδαιμονίους, οἵ τε ἀποστάντες βασιλέως ἕλληνες, καὶ οἱ ξυμπολεμήσαντες. δυνάμει γὰρ ταῦτα μέγιστα διεφάνη. ἴσχυον γὰρ οἱ μὲν κατὰ γῆν, οἱ δὲ ναυσί. καὶ ὀλίγον μὲν χρόνον ξυνέμεινεν ἡ ὁμαιχμία. ἔπειτα δὲ διενεχθέντες οἱ λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ἀθηναῖοι, ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ξυμμάχων πρὸς ἀλλήλους. καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων εἴ τινές που διασταῖεν, πρὸς τούτους ἤδη ἐχώρουν. ὥστε ἀπὸ τῶν μηδικῶν ἐς τόνδε αἰεὶ τὸν πόλεμον, τὰ μὲν σπενδόμενοι, τὰ δὲ πολεμοῦντες, ἢ ἀλλήλοις, ἢ τοῖς ἑαυτῶν ξυμμάχοις ἀφισταμένοις, εὖ παρεσκευάσαντο τὰ πολέμια. καὶ ἐμπειρότεροι ἐγένοντο μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενοι. καὶ οἱ μὲν λακεδαιμόνιοι, οὐχ ὑποτελεῖς ἔχοντες φόρου τοὺς ξυμμάχους ἡγοῦντο, κατ' ὀλιγαρχίαν δὲ σφίσιν αὐτοῖς μόνον ἐπιτηδείως, ὅπως πολιτεύσουσι θεραπεύοντες. ἀθηναῖοι δὲ, ναῦς τε τῶν πολεμίων τῷ χρόνῳ παραλαβόντες, πλὴν χίων, καὶ λεσβίων, καὶ χρήματα τοῖς πᾶσι τάξαντες φέρειν. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἐς τόνδε τὸν πόλεμον ἡ ἰδία παρασκευὴ μείζων, ἢ ὡς τὰ κράτιστά ποτε μετὰ ἀκραιφνοῦς τῆς ξυμμαχίας ἤνθησαν. Τὰ μὲν οὖν παλαιὰ τοιαῦτα ηὗρον, χαλεπὰ ὄντα παντὶ ἑξῆς τεκμηρίῳ πιστεῦσαι. Οἱ γὰρ ἄνθρωποι τὰς ἀκοὰς τῶν προγεγενημένων, καὶ ἢν ἐπιχώρια σφίσιν ᾖ, ὁμοίως ἀβασανίστως παρ' ἀλλήλων δέχονται. Ἀθηναίων γοῦν τὸ πλῆθος, ἵππαρχον οἴονται ὑφ' ἁρμοδίου καὶ ἀριστογείτονος, τύραννον ὄντα, ἀποθανεῖν. καὶ οὐκ ἴσασιν, ὅτι ἱππίας μὲν πρεσβύτατος ὤν, ἦρχε τῶν πεισιστράτου υἱέων, ἵππαρχος δὲ καὶ θεσσαλὸς ἀδελφοὶ ἦσαν αὐτοῦ. ὑποτοπήσαντες δέ τι ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ παραχρῆμα ἁρμόδιος καὶ ἀριστογείτων, ἐκ τῶν ξυνειδότων σφίσιν, ἱππίᾳ μεμηνῦσθαι, τοῦ μὲν ἀπέσχοντο, ὡς προειδότος, βουλόμενοι δὲ πρὶν ξυλληφθῆναι, δράσαντές τι καὶ κινδυνεῦσαι, τῷ ἱππάρχῳ περιτυχόντες περὶ τὸ λεωκόριον καλούμενον, τὴν παναθηναϊκὴν πομπὴν διακοσμοῦντι, ἀπέκτειναν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔτι καὶ

προσδοκίμου ὄντος· διὰ τὴν ἐν μαραθῶνι μάχην. Ὅσοι μὴ διαρκῆ, οἱ καταστρέφοντες, ἢ οἱ καταστρεφόμενοι; οἱ καταστρεφόμενοι τὴν ἀπορίαν, οὗτοι μὴ διαρκῆ χώραν ἔχοντες, ἐπεστράτευον πρὸς τὰς πλεονούσας νήσους. Οἱ προσχόντες· οἱ προσχόντες τοῖς ὑπηκόοις. οἱ προσχόντες τοῖς ναυτικοῖς. Ὅσοι καὶ ἐγένοντο· πόλεμοι δηλονότι. Καὶ ἐκδήμους στρατείας· τὸ ἑξῆς, ἐκ στρατείας ἐκδήμους πολὺ οὐκ ἐξῇσαν. δίον, ἀπὸ τῆς ἰδίας οὐσίας ἕκαστος τὸ φυλάσσειν. Οὐκ ἐξῇσαν οἱ Ἕλληνες· οὐκ ἐξιόντες ἐπορίουν. Οὐ γὰρ ξυνειστήκεσαν· ὡς ἐλάττους πόλεις οὐ συνεμάχουν ταῖς μεγάλαις, αὐτήκοοι οὐδαμοῦ γὰρ ὑπήκουον. Ἀπὸ τῆς ἴσης· κατ' ἰσότητα μιγνύμενοι.

προσδοκίμου ὄντος, ταύτας ναῦς ποιήσασθαι, αἷσπερ καὶ ἐναυμάχησαν· καὶ αὗται οὔπω εἶχον διὰ πάσης καταστρώματα. Τὰ μὲν οὖν ναυτικὰ τῶν Ἑλλήνων, τοιαῦτα ἦν, τά τε παλαιὰ, καὶ τὰ ὕστερον γενόμενα, ἰσχὺν δὲ περιεποιήσαντο ὅμως οὐκ ἐλαχίστην οἱ προσχόντες αὐτοῖς, χρημάτων τε προσόδῳ, καὶ ἄλλων ἀρχῇ· ἐπιπλέοντες γὰρ, τὰς νήσους κατεστρέφοντο, καὶ μάλιστα ὅσοι μὴ διαρκῆ εἶχον χώραν. κατὰ γῆν δὲ πόλεμος ὅθεν τις καὶ δύναμις παρεγένετο, οὐδεὶς ξυνέστη· πάντες δὲ ὅσοι ἦσαν, καὶ ἐγένοντο, πρὸς ὁμόρους τοὺς σφετέρους ἑκάστοις, καὶ ἐκδήμους στρατείας πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἐπ' ἄλλων καταστροφῇ οὐκ ἐξῇσαν οἱ Ἕλληνες. οὐ γὰρ ξυνειστήκεσαν πρὸς τὰς μεγίστας πόλεις ὑπήκοοι, οὐδ' αὖ αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ἴσης κοινὰς στρατείας ἐποιοῦντο, κατ' ἀλλήλους δὲ μᾶλλον, ὡς ἕκαστοι οἱ ἀστυγείτονες ἐπολέμουν. μάλιστα δὲ ἐς τὸν πάλαι ποτὲ γενόμενον πόλεμον Χαλκιδέων, καὶ Ἐρετριῶν, καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἐς ξυμμαχίαν ἑκατέρων διέστη. ἐπεγένετο δὲ ἄλλοις τε ἄλλοθι κωλύματα τοῦ μὴ αὐξηθῆναι, καὶ Ἴωσι, προχωρησάντων ἐπὶ μέγα τῶν πραγμάτων, Κῦρος καὶ ἡ Περσικὴ βασιλεία, Κροῖσον καθελοῦσα, καὶ ὅσα ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ, πρὸς θάλασσαν ἐπεστράτευσε, καὶ τὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ πόλεις ἐδούλωσε. Δαρεῖός τε ὕστερον τῷ Φοινίκων ναυτικῷ κρατῶν, καὶ τὰς νήσους. τύραννοι δὲ ὅσοι ἦσαν ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι, τὸ ἐφ' ἑαυτῶν μόνον προορώμενοι, ἔς τε τὸ σῶμα, καὶ ἐς τὸ τὸν ἴδιον οἶκον αὔξειν, δι' ἀσφαλείας ὅσον ἐδύναντο, μάλιστα τὰς πόλεις ᾤκουν. ἐπράχθη τε ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ἔργον ἀξιόλογον, εἰ μὴ εἴ τι πρὸς περιοίκους τοὺς αὐτῶν ἑκάστοις. οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ, ἐπὶ πλεῖστον ἐχώρησαν δυνάμεως. Οὕτω πανταχόθεν ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ πολὺν χρόνον κατείχετο, μήτε κοινῇ φανερὸν μηδὲν κατεργάζεσθαι, κατὰ πόλεις τε ἀτολμοτέρα εἶναι. ἐπειδὴ δὲ οἵ τε Ἀθηναίων τύραννοι, καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐπὶ πολὺ, καὶ πρὶν τυραννευθείσης, οἱ πλεῖστοι, καὶ τελευταῖοι, πλὴν τῶν ἐν Σικελίᾳ, ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατελύθησαν. ἡ γὰρ Λακεδαίμων μετὰ τὴν κτίσιν τῶν νῦν ἐνοικούντων αὐτὴν Δωριέων, ἐπὶ πλεῖστον ὧν ἴσμεν χρόνον στασιάσασα, ὅμως ἐκ παλαιοτάτου καὶ ηὐνομήθη, καὶ αἰεὶ ἀτυράννευτος ἦν. ἔτη γάρ ἐστι μάλιστα τετρακόσια, καὶ ὀλίγῳ πλείω ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου, ἀφ' οὗ Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρῶνται. καὶ δι' αὐτὸ δυνάμενοι, καὶ τὰ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι καθίστασαν. μετὰ δὲ τὴν τῶν τυράννων κατάλυσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον, καὶ ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη Μήδων πρὸς Ἀθηναίους ἐγένετο. δεκάτῳ δὲ ἔτει μετ' αὐτὴν, αὖθις ὁ βάρβαρος τῷ μεγάλῳ στόλῳ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος ἦλθε. καὶ μεγάλου κινδύνου ἐπικρεμασθέντος, οἵ τε Λακεδαιμόνιοι τῶν ξυμπολεμησάντων Ἑλλήνων ἡγήσαντο, δυνάμει προύχοντες· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπιόντων τῶν Μήδων

Κοινάς· λείπει τὸ συντελείας. Ἐπολέμουν· ἐπολέμουν οὗτοι πρὸς ἀλλήλους περὶ τοῦ ληλαντίου πεδίου. Ἑκατέρων· τῶν φίλων Χαλκιδέων, καὶ Ἐρετριέων. Διέστη· διεστασιάσθη. αἱ χώρησαν. οὐ συνεμάχησαν. οὐ γὰρ λέγει ὅτι ἐμερίσθη, ἀλλὰ μόνοι Χαλκιδεῖς, μόνοις Ἐρετριεῦσιν ἐμάχοντο. Κωλύματα μὴ αὐξηθῆναι. λείπει δὲ, τοῦ. Ἐπὶ μέγα τῶν πραγμάτων· τῶν πραγμάτων. τὸ ἑξῆς, καὶ Ἴωσι Κῦρος ἐπεστράτευσε, Κροῖσον καθελὼν, καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ τὰς νήσους, ἐδούλωσε δηλονότι. Ἔς τε τὸ σῶμα· ἔς τε τὸ φυλάσσειν τὸ ἴδιον σῶμα. Μάλιστα τὰς πόλεις. τὸ μάλιστα, αἰτιατικῶς λαμβάνει ὁ Θουκυδίδης. τὸ δὲ ὑπερβατὸν, τύραννοι γάρ φησι τὰς πόλεις ᾤκουν. Οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ· τὸ γὰρ, ἀντὶ τοῦ δέ. οὐ λέγω περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ. οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ πλεῖστον, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἐπὶ πλεῖστον ἐχώρησαν δυνάμεως, ἤγουν πλείονα δύναμιν περιεβάλλοντο. Ἀτολμοτέρα εἶναι· κατὰ κοινοῦ τὸ κατείχετο. Καὶ πρὶν, τυραννευθείσης· καὶ πρὶν ἤτοι καὶ πρότερον· δηλονότι πρὸ τῶν τῆς Ἀθήνης τυράννων. λέγει δὲ πλείστους εἶναι τοὺς Ἀθηναίων τυράννους, καὶ αὐτοὺς τελευταίους καταλυθῆναι ὑπὸ Λακεδαιμονίων· πλὴν τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων. οὗτοι γὰρ ὕστατοι κατελύθησαν τῶν ἁπάντων. Ἡ γὰρ Λακεδαίμων· ἡ σύνταξις, ἡ γὰρ Λακεδαίμων ἐπὶ πλεῖστον ὧν ἴσμεν, χρόνον στασιάσασα, πρὸ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου δηλονότι, ὅμως μετὰ τὴν κτίσιν τῶν νῦν ἐνοικούντων αὐτὴν Δωριέων, εὐνομήθη. Τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρῶνται· τῇ ὀλιγαρχίᾳ τῇ· γερουσίᾳ. Καὶ τὰ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι καθίστασαν. εἰς τάξιν τινὰ, καὶ κατάστασιν ἔφερον τὰ πράγματα, τὰς τυραννίδας καθαιροῦντες.

ἱερεὺς δὲ ... βασιλέως ... i. στρατηγὸς in bello, et sacerdos, ... apud eos. ... Aristot. 4 pol. l. 3. c. X

ποιουμένης, τὰ πολλά· τουτέστι, τὰ ἐπὶ πολύ. τὴν αἰτίαν λέγει τῆς τυραννίδος. Τυραννίδες ἐν ταῖς πόλεσι. διὰ τοῦτο δὲ ἦσαν καὶ ταῦτα ἀσθενῆ. ἡ γὰρ τυραννὶς οὐκ ἐᾷ πλέως αὔξειν τὰ πράγματα. Ἐπὶ ῥητοῖς γέρασιν. ἀντὶ τοῦ ἐπὶ φανεραῖς τιμαῖς. ἐπὶ ὁμολογουμένοις γέρασι. τοῦτο δὲ πρὸς αὐτὴν διαστολὴν τῆς τυραννίδος. ὁ γὰρ τύραννος νόμου ἔχει τὴν βούλησιν, καὶ οὐχὶ τὸ αἴσιον. Πατρικαὶ βασιλεῖαι. αἱ ἐκ τῶν πατέρων παραλαμβανόμεναι, κατὰ διαδοχὴν γένους. διαφορὰν δὲ λέγει τυραννίδος, καὶ βασιλείας, ὡς καὶ οἱ φιλόσοφοι. οἱ δὲ ῥήτορες, ἀδιαφόρως λέγουσιν. Ἀντείχοντο. προσεῖχον αὐτῇ.

ποιουμένης, τὰ πολλὰ τυραννίδες ἐν ταῖς πόλεσι καθίσταντο, τῶν προσόδων μειζόνων γιγνομένων· πρότερον δὲ ἦσαν ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι πατρικαὶ βασιλεῖαι, ναυτικά τε ἐξηρτύετο ἡ ἑλλάς, καὶ τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντείχοντο. πρῶτοι δὲ κορίνθιοι λέγονται ἐγγύτατα τοῦ νῦν τρόπου μεταχειρίσαι τὰ περὶ τὰς ναῦς, καὶ τριήρεις ἐν κορίνθῳ πρῶτον τῆς ἑλλάδος ναυπηγηθῆναι. φαίνεται δὲ καὶ σαμίοις ἀμεινοκλῆς κορίνθιος ναυπηγός, ναῦς ποιήσας τέσσαρας. ἔτη δ' ἐστὶ μάλιστα τριακόσια ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου, ὅτι ἀμεινοκλῆς σαμίοις ἦλθε. ναυμαχία τε παλαιοτάτη ὧν ἴσμεν γίγνεται κορινθίων πρὸς κορκυραίους. ἔτη δὲ μάλιστα καὶ ταύτῃ ἑξήκοντα καὶ διακόσιά ἐστι μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου. οἰκοῦντες γὰρ τὴν πόλιν οἱ κορίνθιοι ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ, αἰεὶ δή ποτε ἐμπόριον εἶχον, τῶν ἑλλήνων τὸ πάλαι κατὰ γῆν τὰ πλείω, ἢ κατὰ θάλασσαν, τῶν τε ἐντὸς πελοποννήσου, καὶ τῶν ἔξω διὰ τῆς ἐκείνων παρ' ἀλλήλους ἐπιμισγόντων, χρήμασί τε δυνατοὶ ἦσαν, ὡς καὶ τοῖς παλαιοῖς ποιηταῖς δεδήλωται. ἀφνειὸν γὰρ ἐπωνόμασαν τὸ χωρίον. ἐπειδή τε οἱ ἕλληνες μᾶλλον ἔπλωζον, τὰς ναῦς κτησάμενοι, τὸ λῃστικὸν καθῄρουν. καὶ ἐμπόριον παρέχοντες ἀμφότερα, δυνατὴν ἔσχον χρημάτων προσόδῳ τὴν πόλιν. καὶ ἴωσιν ὕστερον πολὺ γίγνεται ναυτικὸν ἐπὶ κύρου, περσῶν πρώτου βασιλεύοντος, καὶ καμβύσου τοῦ υἱέος αὐτοῦ. τῆς τε καθ' ἑαυτοὺς θαλάσσης κύρῳ πολεμοῦντες, ἐκράτησάν τινα χρόνον. καὶ πολυκράτης σάμου τυραννῶν, ἐπὶ καμβύσου ναυτικῷ ἰσχύων, ἄλλας τε τῶν νήσων ὑπηκόους ἐποιήσατο, καὶ ῥήνειαν ἑλών, ἀνέθηκε τῷ ἀπόλλωνι τῷ δηλίῳ. φωκαεῖς τε μασσαλίαν οἰκίζοντες, καρχηδονίους ἐνίκων ναυμαχοῦντες. δυνατώτατα γὰρ ταῦτα τῶν ναυτικῶν ἦν. φαίνεται δὲ καὶ ταῦτα πολλαῖς γενεαῖς ὕστερα γενόμενα τῶν τρωικῶν, τριήρεσι μὲν ὀλίγαις χρώμενα, πεντηκοντόροις δ' ἔτι καὶ πλοίοις μακροῖς ἐξηρτυμένα, ὥσπερ ἐκεῖνα. ὀλίγον τε πρὸ τῶν μηδικῶν καὶ τοῦ δαρείου θανάτου, ὃς μετὰ καμβύσην περσῶν ἐβασίλευσε, τριήρεις περί τε σικελίαν τοῖς τυράννοις ἐς πλῆθος ἐγένοντο, καὶ κορκυραίοις. ταῦτα γὰρ τελευταῖα πρὸ τῆς ξέρξου στρατείας ναυτικὰ ἀξιόλογα ἐν τῇ ἑλλάδι κατέστη. αἰγινῆται γὰρ καὶ ἀθηναῖοι, καὶ εἴ τινες ἄλλοι, βραχέα ἐκέκτηντο, καὶ τούτων τὰ πολλὰ πεντηκοντόρους. ὀψέ τε ἀφ' οὗ ἀθηναίους θεμιστοκλῆς ἔπεισεν αἰγινήταις πολεμοῦντας, καὶ ἅμα τοῦ βαρβάρου

Μεταχειρίσαι τὰ περὶ τὰς ναῦς. ἐναλλάξαι τουτέστιν, ἀντὶ πεντηκοντόρων, ποιῆσαι τριήρεις. Ἔτη δ' ἐστὶ μάλιστα. εἰκὸς ἐν τῷ τοσούτῳ χρόνῳ πολλὰς ναῦς γενέσθαι. γνωστέον καὶ ἐντεῦθεν ὅτι ὕστερον συνεγράφετο θουκυδίδης τὴν λέξιν τῆς ἱστορίας περιάνδρου τοῦ κυψέλου, τυραννοῦντος κορίνθου διὰ τὸν φόνον λυκόφρονος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὃν ἀνεῖλον οἱ κορκυραῖοι, ἡ δὲ ἱστορία κεῖται κατὰ διέξοδον παρ' ἡροδότῳ. Μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου. ἐς τὴν τελευτὴν δηλονότι τοῦδε τοῦ πολέμου. Ναυπηγηθῆναι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ λέγονται. Οἱ κορίνθιοι. οὐχ οἱ πάντες, ἀλλ' οἱ κορίνθιοι. Τὸ λῃστικὸν καθῄρουν. ἐπὶ τοῦ μεγάλως φησίν, ἐφ' ὅσον ἐδύνατο, τὸ λῃστικὸν καθῄρει. νῦν δὲ τὸ λεῖπον οἱ κορίνθιοι εἰργάσαντο. Καὶ ἴωσιν ὕστερον. μετὰ τὴν κορινθίων ναυπηγίαν. ἡ τῶν ἰώνων εἰσάγεται περὶ τὸ ναυτικὸν ἐπιμέλεια. Τοῦ υἱέος αὐτοῦ. ἀττικῶς, ἀπὸ εὐθείας τῆς υἱεύς. Τῆς τε καθ' ἑαυτοὺς θαλάσσης. γείτονος. οὐ γὰρ πάσης. Καὶ ῥήνειαν ἑλών. μία τῶν κυκλάδων ἡ ῥηνία. Φωκαεῖς τε μασσαλίας. φωκεῖς, οἱ τῆς ἑλλάδος, ἀπὸ φωκίδος πόλεως. φωκαεῖς, οἱ τῆς ἰωνίας, ἀπὸ φωκαίας πόλεως. ἴωνες ὄντες οἱ φωκαεῖς, καὶ πολεμούμενοι ὑπὸ περσῶν, ἀφέντες τὴν ἰωνίαν, ἐπέβησαν ἐπὶ τὴν ἀφρικήν, τὴν πάλαι καρχηδόνα καλουμένην. ἀεὶ δὲ ταῖς οἰκιζομέναις αἱ πλησίον ἐναντιοῦνται. ἡ δὲ μασσαλία, πόλις ἐστὶ τῆς ἀφρικῆς. Πεντηκοντόροις δ' ἔτι. πεντηκοντορόους ἐστὶ ναῦς, ὑπὸ πεντήκοντα ἐρεσσομένη. Ἐξηρτυμένα. ἡτοιμασμένα. Ὥσπερ ἐκεῖνα ὀλίγον τε πρὸ τῶν μηδικῶν καὶ τοῦ. τὰ παλαιά. Τοῖς τυράννοις ἐς πλῆθος ἐγένοντο, καὶ κορκυραίοις. γέλωνι, καὶ ἱέρωνι. Καὶ ἐναυμάχησαν. ἐν σαλαμῖνι δηλονότι.

στ. τὸν ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ τὴν πεντήκοντα ἐστὶν ὀγδοηκοστὸς πέμπτος. συνάγεται οὖν ὁ τῶν χιλίων διακοσίων νεῶν τῶν ἀνδρῶν ἀριθμὸς, μυριάδων δέκα, καὶ δισχιλίων. Τὸ γὰρ ἔρυμα τῷ στρατοπέδῳ. ἔρυμα λέγει νῦν οὐχ ὅπερ ἐντὸς, ὃ λέγει ὅμηρος γενέσθαι, ἀλλὰ πρότερον μακρότερον διὰ τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιδρομάς. Ἀλλὰ πρὸς γεωργίαν. ὧν ἡγεῖτο Ἀκάμας, καὶ Ἀντίμαχος. Τὸν πόλεμον διέφερον. διέφορον, ὑπέμενον. ἐπιμελῶς ἐξένυον. διήνυον. Ἀλλὰ μέρει. ἔνιοι συνεγκλίνουσιν ἀλλὰ μέρει τῷ ἀντιμέρει τινί. Δηλοῦται τοῖς ἔργοις. τὰ τρωϊκὰ ἐλέγχεται. Ἡσυχάσασα. ἡσυχία γὰρ καὶ αὔξησιν ποιεῖ.

Καὶ μετὰ τὰ τρωϊκά. τὴν χρῆ διελεῖν τὴν ἀρχαιολογίαν. εἰς τὰ πρὸ τῶν τρωϊκῶν. εἰς αὐτὰ τὰ τρωϊκά. εἰς τὰ ἐχόμενα αὐτῶν. καθ' ἕκαστον δὲ μέρος, ἡ παράγραφος κεῖται. δηλοῖ δὲ διὰ τούτων τὴν αἰτίαν, δι' ἣν τὰ ἑλληνικὰ, καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν ἠνάχθη. Ἀφ' ὧν ἐκπίπτοντες. ἀφ' ὧν ἡ πόλεων, ἡ στάσεων. Ἥ τε γὰρ ἀναχώρησις. μηκέτι γὰρ ἐλπίζοντες αὐτοὺς ἐπανελθεῖν, ἐπανίσταντο. ἐλθοῦσι δ' ἐπολέμουν. καὶ οἱ ἡττώμενοι ἐξέπιπτον. Τὰς πόλεις ἔκτιζον. πολλαὶ γὰρ ἐξέπεσον οὕτω. τεῦκρος μὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐκβληθεὶς διὰ τὸν αἴαντα, ἐς κύπρον ἀφίκετο. καὶ φιλοκτήτης, διὰ τὸν πα-

τες, ὡς ἀπὸ πάσης τῆς ἑλλάδος κοινῇ πεμπόμενοι. αἴτιον δ' ἦν οὐχ ἡ ὀλιγανθρωπία τοσοῦτον, ὅσον ἡ ἀχρηματία. τῆς γὰρ τροφῆς ἀπορίᾳ, τόν τε στρατὸν ἐλάσσω ἤγαγον, καὶ ὅσον ἤλπιζον αὐτόθεν πολεμοῦντα βιοτεύσειν. ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν (δῆλον δὲ, τὸ γὰρ ἔρυμα τῷ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἐτειχίσαντο) φαίνονται δ' οὐδ' ἐνταῦθα πάσῃ τῇ δυνάμει χρησάμενοι, ἀλλὰ πρὸς γεωργίαν τῆς χερρονήσου τραπόμενοι, καὶ λῃστείαν τῆς τροφῆς ἀπορίᾳ, ᾗ καὶ μᾶλλον οἱ τρῶες αὐτῶν διεσπαρμένων, τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον, βίᾳ τοῖς ἀεὶ ὑπολειπομένοις ἀντίπαλοι ὄντες. περιουσίαν δὲ εἰ ἦλθον ἔχοντες τροφῆς, καὶ ὄντες ἀθρόοι, ἄνευ λῃστείας καὶ γεωργίας ξυνεχῶς τὸν πόλεμον διέφερον, ῥᾳδίως ἂν μάχῃ κρατοῦντες, εἷλον. οἵ γε καὶ οὐκ ἀθρόοι, ἀλλὰ μέρει τῷ ἀεὶ παρόντι ἀντεῖχον. πολιορκίᾳ δ' ἂν προσκαθεζόμενοι, ἐν ἐλάσσονί τε χρόνῳ καὶ ἀπονωτέρον τὴν τροίαν εἷλον. ἀλλὰ δι' ἀχρηματίαν, τά τε πρὸ τούτων ἀσθενῆ ἦν, καὶ αὐτά γε δὴ ταῦτα ὀνομαστότατα τῶν πρὶν γενόμενα, δηλοῦται τοῖς ἔργοις ὑποδεέστερα ὄντα τῆς φήμης, καὶ τοῦ νῦν περὶ αὐτῶν διὰ τοὺς ποιητὰς λόγου κατεσχηκότος. ἐπεὶ καὶ μετὰ τὰ τρωϊκὰ ἡ ἑλλὰς ἔτι μετανίστατό τε, καὶ κατῳκίζετο, ὥστε μὴ ἡσυχάσασαν, αὐξηθῆναι. ἥ τε γὰρ ἀναχώρησις τῶν ἑλλήνων ἐξ ἰλίου χρονία γενομένη, πολλὰ ἐνεόχμωσε, καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ὡς ἐπὶ πολὺ ἐγίγνοντο, ἀφ' ὧν ἐκπίπτοντες, τὰς πόλεις ἔκτιζον. βοιωτοί τε γὰρ οἱ νῦν, ἑξηκοστῷ ἔτει μετὰ ἰλίου ἅλωσιν, ἐξ ἄρνης ἀναστάντες ὑπὸ θεσσαλῶν, τὴν νῦν μὲν βοιωτίαν, πρότερον δὲ καδμηΐδα γῆν καλουμένην, ᾤκησαν. ἦν δὲ αὐτῶν καὶ ἀποδασμὸς πρότερον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἀφ' ὧν καὶ ἐς ἴλιον ἐστράτευσαν. δωριεῖς τε ὀγδοηκοστῷ ἔτει ξὺν ἡρακλείδαις πελοπόννησον ἔσχον. μόγις τε ἐν πολλῷ χρόνῳ ἡσυχάσασα ἡ ἑλλὰς βεβαίως, καὶ οὐκέτι ἀνισταμένη, ἀποικίας ἐξέπεμψε. καὶ ἴωνας μὲν ἀθηναῖοι, καὶ νησιωτῶν τοὺς πολλοὺς ᾤκισαν. ἰταλίας δὲ καὶ σικελίας τὸ πλεῖστον πελοποννήσιοι, τῆς τε ἄλλης ἑλλάδος ἔστιν ἃ χωρία. πάντα δὲ ταῦτα, ὕστερον τῶν τρωϊκῶν ἐκτίσθη. δυνατωτέρας δὲ γιγνομένης τῆς ἑλλάδος, καὶ τῶν χρημάτων τὴν κτῆσιν ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον

ειδος θάνατον, ἀλλὰ διὰ νόσον νοσήσας, καὶ μὴ φέρων τὴν αἰσχύνην, ἀπελθὼν ἐκ τῆς πατρίδος, ἔκτισε πόλιν, ἣν διὰ τὸ πάθος μαλακίαν ἐκάλεσε. διομήδης ὑπὸ κομήτου ἐκβληθεὶς, εἰς τὰς λιβυρνίδας νήσους ἀφίκετο, καὶ ὁ μενεσθεὺς ὑπὸ τῶν θησειδῶν εἰς ἰβηρίαν, καὶ ἄλλοι πολλοί. Ἐξ ἄρνης ἀναστάντες. ἄρνη, πόλις θεσσαλίας. ἀφ' ἧς ὠνόμασται κατὰ μετοικίαν, καὶ ἡ ἐν βοιωτίᾳ ἄρνη. ἡ δὲ βοιωτία ἄρνη, νῦν χαιρώνεια καλεῖται. Δωριεῖς τε ὀγδοηκοστῷ. οἱ γὰρ ἡρακλεῖδαι βουλόμενοι κατελθεῖν εἰς πελοπόννησον, ἤροντο τὸν ἀπόλλωνα. ὁ δὲ, αὐτοῖς ἀνεῖλε διὰ τῶν στενῶν εἰσβαλεῖν. οἱ δὲ, νομίσαντες τὸν ἰσθμὸν λέγειν αὐτὸν, καὶ ἀμαρτήσαντες τοῦ χρησμοῦ, προσβάλλουσι τοῖς πελοποννησίοις κατὰ τὸν ἰσθμόν. καὶ ἡττηθέντες, ἐποιήσαντο σπονδὰς, ὥστε ἑκατὸν ἔτη παραχωρῆσαι τὴν χώραν πελοποννησίοις. μετὰ δὲ τὰ ἑκατὸν ἔτη, πάλιν ἤροντο τὸν ἀπόλλωνα περὶ τῆς καθόδου. ὁ δὲ, ἀνεῖλεν αὖθις διὰ τῶν στενῶν εἰσβάλλειν. ἀπολεγόντων δὲ τῶν δωριέων ὡς καὶ πρότερον ἤδη ἡττημένοι, ἔφη ὡς, οὐ συνήκατε τὸν χρησμόν. στενὰ γὰρ λέγω τὸν κρισαῖον κόλπον. οἱ δὲ, ἐντεῦθεν ἐπιχειρήσαντες, ἔτυχον τῆς καθόδου * τῶν τρωϊκῶν. ἡ δὲ πρώτη εἰσβολὴ, πρὸ ἐτῶν εἴκοσιν ἦν. Ἀποικίας ἐξέπεμψαν. ἀποικίσαι ἐστὶ, κτίσαι πόλιν ἐπ' ἐρήμην. Ἑλλάδος ἐστὶν ἃ χωρία. ἀντὶ τοῦ ἔνια. λέγει δὲ ἀμπρακιώτας, ἀνακτορίοις.

Ποιουμένης.

Οὐ χάριτι. Ὅμηρος, χάριν ἀντευ... φέροντες. Καὶ ἀρκάσι. τὸ ἑξῆς, πρὸς δὲ καὶ ἀρκάσι προσπαρασχών. Εἴ τῳ ἱκανός. διὰ τὸ ἱκανός, τὸ ἀξιόπιστον τοῦ ποιητοῦ παρέστησεν. Παντὶ ἀνάσσειν. συλλογισμὸς τὸ χῆμα. Οὐκ ἂν οὖν νήσων. ἀγαμέμνων ἦρχε μὲν τοῦ ἄργους, καὶ τῶν περὶ αὐτὸ νήσων. ἐπέκεινα δὲ τῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ἄργους νήσων, ἦρχε καὶ ἑτέρων νήσων πολλῶν, ὧν οὐκ ἂν ἦσαν πολλαί, εἰ μὴ ναυτικὸν εἶχεν ὁ ἀγαμέμνων, δι' οὗ τούτων κρατεῖν ἐδύνατο. Εἰκάζειν δὲ χρή. εἰ γὰρ τὰ οὕτως ὑμνούμενα ἐντελῆ ὄν. πόσῳ μᾶλλον τὰ πρὸ αὐτῆς; Οὐκ ἀκριβεῖ.

οὐ χάριτι τὸ πλέον ἢ φόβῳ ξυναγαγὼν, ποιήσασθαι. φαίνεται γὰρ ναυσί τε πλείσταις αὐτὸς ἀφικόμενος, καὶ ἀρκάσι προσπαρασχὼν, ὡς Ὅμηρος τοῦτο δεδήλωκεν, εἴ τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι, καὶ ἐν τοῦ σκήπτρου ἅμα τῇ παραδόσει, εἴρηκεν αὐτὸν Πολλῇσι νήσοισι καὶ ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν. οὐκ ἂν οὖν νήσων ἔξω τῶν περιοικίδων (αὗται δὲ οὐκ ἂν πολλαὶ εἶεν) ἠπειρώτης ὢν ἐκράτει, εἰ μή τι καὶ ναυτικὸν εἶχεν. εἰκάζειν δὲ χρὴ καὶ ταύτῃ τῇ στρατείᾳ, οἷα ἦν τὰ πρὸ αὐτῆς. καὶ ὅτι μὲν μυκῆναι μικρὸν ἦν, ἢ εἴ τι τῶν τότε πόλισμα, νῦν μὴ ἀξιόχρεων δοκεῖ εἶναι, οὐκ ἀκριβεῖ ἄν τις σημείῳ χρώμενος, ἀπιστοίη μὴ γενέσθαι τὸν στόλον τοσοῦτον, ὅσον τε οἵ τε ποιηταὶ εἰρήκασι, καὶ ὁ λόγος κατέχει. λακεδαιμονίων γὰρ εἰ ἡ πόλις ἐρημωθείη, λειφθείη δὲ τά τε ἱερὰ, καὶ τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη, πολλὴν ἂν οἶμαι ἀπιστίαν τῆς δυνάμεως, προελθόντος πολλοῦ χρόνου, τοῖς ἔπειτα πρὸς τὸ κλέος αὐτῶν εἶναι. καίτοι πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς δύο μοίρας νέμονται, τῆς τε ξυμπάσης ἡγοῦνται, καὶ τῶν ἔξω ξυμμάχων πολλῶν. ὅμως δὲ, οὔτε ξυνοικισθείσης πόλεως, οὔτε ἱεροῖς καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένης, κατὰ κώμας δὲ τῷ παλαιῷ τῆς ἑλλάδος τρόπῳ οἰκισθείσης, φαίνοιτ' ἂν ὑποδεεστέρα. ἀθηναίων δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο παθόντων, διπλασίαν ἂν τὴν δύναμιν εἰκάζεσθαι ἀπὸ τῆς φανερᾶς ὄψεως τῆς πόλεως, ἢ ἔστιν. οὔκουν ἀπιστεῖν εἰκὸς, οὐδὲ τὰς ὄψεις τῶν πόλεων μᾶλλον σκοπεῖν, ἢ τὰς δυνάμεις, νομίζειν δὲ τὴν στρατείαν ἐκείνην, μεγίστην μὲν γενέσθαι τῶν πρὸ αὐτῆς, λειπομένην δὲ τῶν νῦν, τῇ Ὁμήρου αὖ ποιήσει εἴ τι χρὴ κἀνταῦθα πιστεύειν, ἣν εἰκὸς ἐπὶ τὸ μεῖζον μὲν ποιητὴν ὄντα κοσμῆσαι, ὅμως δὲ φαίνεται καὶ οὕτως ἐνδεεστέρα. πεποίηκε γὰρ χιλίων καὶ διακοσίων νεῶν, τὰς μὲν βοιωτῶν, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν, τὰς δὲ φιλοκτήτου, πεντήκοντα, δηλῶν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰς μεγίστας, καὶ ἐλαχίστας. ἄλλων γοῦν μεγέθους πέρι ἐν νεῶν καταλόγῳ οὐκ ἐμνήσθη. αὐτερέται δὲ ὅτι ἦσαν καὶ μάχιμοι πάντες ἐν ταῖς φιλοκτήτου ναυσὶ, δεδήλωκε. τοξότας γὰρ πάντας πεποίηκε τοὺς προσκώπους. περίνεως δὲ οὐκ εἰκὸς πολλοὺς ξυμπλεῖν, ἔξω τῶν βασιλέων, καὶ τῶν μάλιστα ἐν τέλει. ἄλλως τε καὶ μέλλοντας πέλαγος περαιώσεσθαι μετὰ σκευῶν πολεμικῶν. οὐδ' αὖ τὰ πλοῖα κατάφρακτα ἔχοντας, ἀλλὰ τῷ παλαιῷ τρόπῳ λῃστικώτερον παρεσκευασμένα. πρὸς τὰς μεγίστας γοῦν καὶ ἐλαχίστας ναῦς τὸ μέσον σκοποῦντι, οὐ πολλοὶ φαίνονται ξυνελθόντες

οὐ γὰρ ἀκριβὲς τεκμήριον τὸ ἐκ τῶν πόλεων τὰς δυνάμεις τῶν ἀνθρώπων σκοπεῖν, εἰκάζεσθαι. Μὴ γενέσθαι τὸν στόλον. ἀττικῶς τὸ μὴ, ἐνταῦθα παρέλκει. Λακεδαιμονίων γάρ. τὸ χῆμα κατὰ ὑπέρθεσιν. κατηγορεῖται δὲ τοῖς λακεδαιμονίοις λεληθότως. Τά τε ἱερά. ἀσυνδέτως λέγει τὰ ἱερά. Πελοποννήσου. πελοποννήσου αἱ πέντε μοῖραι, λακωνική. ἀρκαδική. ἀργολογική. μεσσηνιακή, καὶ τῆς ἠλίδος, ἀποβαλόντες δὲ ἀριστοφόρον, ἔχον τὴν μεσσηνιακὴν οἱ λακεδαιμόνιοι.

Δύο μοίρας. λακωνικὴν, καὶ μεσσηνιακήν. Ἰστέον ὅτι τῆς ἀργολογικῆς οὐκ ἦρξαν, ἀλλὰ συνεκδρομικῶς εἶπε. τὸ ἑξῆς, ὅμως δὲ φαίνοιτ' ἂν ὑποδεεστέρα πόλεως κἂν διπλοῦς.

κἂν οὔτε συνοικισθείσης, καὶ τὰ ἑξῆς. Πολυτελέσι. πολυδαπάνοις. τέλος γὰρ τὸ ἀνάλωμα. Ἀθηναίων δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο. ἐξ ὑποθέσεως φησὶ περὶ λακεδαιμονίων τὸ, εἰ ἡ πόλις αὐτῶν ἐρημωθείη, καὶ τὰ ἱερὰ λειφθείη. ἐπεὶ πᾶς ἂν περὶ ἀθηναίων ἀθηναῖος ὢν, καταρρωμένου τὸ αὐτὸ εἴρηκεν. ὥστε μάτην ἡ παραγραφὴ τίθεται, ὅτι λεληθότως ἐπικατατρέχει τοῖς λακεδαιμονίοις, ἀλλότριον γὰρ τοῦτο τῆς συγγραφέως ἱστορίας προθέσεως. Ἢ ἔστι. τὸ ἢ συγκριτικὸν, αὐτὶ τοῦ ἤπερ. Ἢ ἔστι. τὰ κατὰ μυκήνας, ἢ τὸν στόλον τὸν εἰς τροίαν. ἡ διάνοια, ἐρημωθείσης τῆς μὲν τῶν λακεδαιμονίων πόλεως μείων φαίνοιτο ἡ δύναμις γεγονέναι τοῖς ἐπιοῦσι, τῆς δὲ τῶν ἀθηναίων, μείζων ἢ νῦν ἐστι. Ποιητὴν ὄντα. ἀντὶ τοῦ ποιητικῶς πεποίηκεν, ὡς περὶ λέγομεν τὸν φιλόσοφον ἐφιλοσόφησε. Χιλίων. ὁ μὲν εὐριπίδης, καὶ λυκόφρων, χιλίας ναῦς λέγουσι τὸν ἀγαμέμνονα ἀγαγεῖν. ὁ δὲ Ὅμηρος, χιλίας, ἑκατὸν, ἑξήκοντα. Προσκώπους. τοὺς πρὸς ταῖς κώπαις ἑαυτοὺς. τοὺς κωπηλάτας. Περίνεως. τοὺς περιττοὺς τουτέστιν ἐπιβάτας, ἢ δούλους. Ἐν τέλει. οἷον μηριόνου. πατρόκλου, καὶ τῶν τοιούτων ἐν τέλει. Οὐδ' αὖ τὰ πλοῖα. οὐχ ἦν φησι σεσανιδωμένα τὰ πλοῖα, ὥστε κάτω μὲν τοὺς ἐρέσσοντας εἶναι, αὐτοὺς δὲ ἄνω διάγειν. τὰ γὰρ τῶν λῃστῶν πλοῖα, οὐχ ἦσαν σεσανιδωμένα, καὶ ἀλλὰ κάτω ἐκαθίζοντο διὰ τὸ μὴ φαίνεσθαι αὐτοὺς πλέοντας. ἦν οὖν διὰ τοῦτο κοιλότερα. Τὸ μέσον σκοποῦντι. μέ

Classem habuit Agamemnon

Numerus navium ad Troia[m]

Καὶ ὅσαι νεώτατα περὶ μαστέρων ἀδείας τυχοῦσαι τῆς πόλεως. ἡ δὲ σύγκρισις πρὸς τὰς ἀρχαίας. Περιουσίας μᾶλλον ἔχουσαι. πάντα χοῦ τοὺς παρὰ θάλατταν ἀνθρώπους, εὐπορωτέρους λέγει εἶναι. Πρὸς τοὺς προσοίκους. ὁ πρόσοικος ἀπὸ τῆς πόλεως, οἰκειότερον μᾶλλον τοῦ ὅμορος. ἀπὸ γὰρ ὅρων τοῦτο λαμβάνεται. Διὰ τὴν λῃστείαν. διὰ τὸ λῃστεύεσθαι. Ἐπὶ πολὺ ἀντισχοῦσαν. μετὰ μάχης ἐναντιωθεῖσαν. Ἔφερβον γὰρ ἀλλήλους τε. ἔφθορον, ἔβλαπτον. ἐλῄστευον, ὡς καὶ ἑρόδοτος. Κάτω ᾤκουν, ἤτοι ἐγγὺς τῆς θαλάσσης. τὸ ἑξῆς, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι κάτω ᾤκουν, ὄντες οὐ θαλάσσιοι, ἔφερβον ἀλλήλους. Καὶ οὐχ ἧσσον αἱ νῆσοι λῃσταί. Κᾶρές τε ὄντες, καὶ φοίνικες. οἱ κᾶρες πρῶτοι εὗρον τοὺς ὀμφαλοὺς τῶν ἀσπίδων καὶ τοὺς λόφους. τοῖς γὰρ ἀποθνήσκουσι, συνέθαπτον ἀσπίδιον μικρὸν, καὶ λόφον, σημεῖον τῆς ἀρίστως. ἐκ τούτου ἐγνωρίζοντο οἱ κᾶρες, οἱ δὲ φοίνικες, ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ταφῆς. τῶν ἄλλων γὰρ ἐπ' ἀνατολὰς ποιούντων ὁρᾶν τοὺς νεκροὺς, οἱ φοίνικες ἐξ ἐναντίας ἀπὸ δύσιν. ἵνα μὴ διαβάλῃ τὸ ἑλληνικὸν, ὅτι κᾶρας καὶ φοίνικας. Ὑπὸ ὁμήρου. οὐ τῶν ἑλλήνων ὑπερήδοσυ, ἀλλὰ τῶν φοινίκων. οἱ γὰρ ἕλληνες ἔκαιον τὰ σώματα. Καταστάντος δὲ τοῦ μίνω. τὸ σχῆμα ἐπαναλήψις. τὸ δὲ μίνω, ἀττικόν. Ἀνέστησαν ὑπ' αὐτοῦ. ἀνάστατοι ἐγένοντο.

Καὶ τείχη περιεβάλλοντο. ὡς πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι. καὶ τοῦτο ἐπαναλήψεως.

καὶ ὅσαι νεώτατα περὶ μαστέρων ὄντων, περιουσίας μᾶλλον ἔχουσαι χρημάτων, ἐπ' αὐτοῖς τοῖς αἰγιαλοῖς τείχεσιν ἐκτίζοντο, καὶ τοὺς ἰσθμοὺς ἀπελάμβανον, ἐμπορίας τε ἕνεκα, καὶ τῆς πρὸς τοὺς προσοίκους ἕκασται ἰσχύος. αἱ δὲ παλαιαί, διὰ τὴν λῃστείαν ἐπὶ πολὺ ἀντισχοῦσαν, ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ᾠκίσθησαν, αἵ τε ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν ταῖς ἠπείροις. ἔφερον γὰρ ἀλλήλους τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ὄντες οὐ θαλάσσιοι, κάτω ᾤκουν. καὶ μέχρι τοῦδε ἔτι ἀνῳκισμένοι εἰσί. καὶ οὐχ ἧσσον λῃσταὶ ἦσαν οἱ νησιῶται, κᾶρές τε ὄντες, καὶ φοίνικες. οὗτοι γὰρ δὴ τὰς πλείστας τῶν νήσων ᾤκησαν. μαρτύριον δέ, δήλου γὰρ καθαιρομένης ὑπὸ ἀθηναίων ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ, καὶ τῶν θηκῶν ἀναιρεθεισῶν, ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν τῇ νήσῳ, ὑπὲρ ἥμισυ κᾶρες ἐφάνησαν, γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ, τῶν ὅπλων, ξυντεθαμμένοι καὶ τῷ τρόπῳ, ᾧ νῦν ἔτι θάπτουσι. καταστάντος δὲ τοῦ μίνω ναυτικοῦ, πλωϊμώτερα ἐγένετο παρ' ἀλλήλοις. οἱ γὰρ ἐκ τῶν νήσων κακοῦργοι ἀνέστησαν ὑπ' αὐτοῦ, ὅτε περ καὶ τὰς πολλὰς αὐτῶν κατῴκιζε. καὶ οἱ παρὰ θάλασσαν ἄνθρωποι, μᾶλλον ἤδη τὴν κτῆσιν τῶν χρημάτων ποιούμενοι, βεβαιότερον ᾤκουν. καί τινες καὶ τείχη περιεβάλλοντο ὡς πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι. ἐφιέμενοι γὰρ τῶν κερδῶν, οἵ τε ἥσσους ὑπέμενον τὴν τῶν κρεισσόνων δουλείαν, οἵ τε δυνατώτεροι περιουσίας ἔχοντες, προσεποιοῦντο ὑπηκόους τὰς ἐλάσσους πόλεις. καὶ ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ μᾶλλον ἤδη ὄντες, ὕστερον χρόνῳ ἐπὶ τροίαν ἐστράτευσαν. Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ τῶν τότε δυνάμει προύχων, καὶ οὐ τοσοῦτον τοῖς Τυνδάρεω ὅρκοις κατειλημμένους τοὺς Ἑλένης μνηστῆρας ἄγων, τὸν στόλον ἀγεῖραι. λέγουσι δὲ καὶ οἱ τὰ σαφέστατα πελοποννησίων μνήμῃ παρὰ τῶν πρότερον δεδεγμένοι, Πέλοπά τε πρῶτον πλήθει χρημάτων, ἃ ἦλθεν ἐκ τῆς ἀσίας ἔχων, ἐς ἀνθρώπους ἀπόρους δύναμιν περιποιησάμενον, τὴν ἐπωνυμίαν τῆς χώρας ἐπηλύτην ὄντα, ὅμως σχεῖν. καὶ ὕστερον τοῖς ἐκγόνοις ἔτι μείζω ξυνενεχθῆναι. Εὐρυσθέως μὲν ἐν τῇ ἀττικῇ ὑπὸ ἡρακλειδῶν ἀποθανόντος, Ἀτρέως δὲ μητρὸς ἀδελφοῦ ὄντος αὐτῷ, καὶ ἐπιτρέψαντος Εὐρυσθέως ὅτ' ἐστράτευε, μυκήνας τε, καὶ τὴν ἀρχὴν κατὰ τὸ οἰκεῖον Ἀτρεῖ, τυγχάνειν δὲ αὐτὸν φεύγοντα τὸν πατέρα διὰ τὸν Χρυσίππου θάνατον, καὶ ὡς οὐκέτι ἀνεχώρησεν Εὐρυσθεύς, βουλομένων καὶ τῶν μυκηναίων, φόβῳ τῶν ἡρακλειδῶν, καὶ ἅμα διὰ τὸ δυνατὸν δοκοῦντα εἶναι, καὶ τὸ πλῆθος τεθεραπευκότα τῶν μυκηναίων τε, καὶ ὅσων Εὐρυσθεὺς ἦρχε, τὴν βασιλείαν Ἀτρέα παραλαβεῖν, καὶ τῶν περσειδῶν τοὺς πελοπίδας μείζους καταστῆναι. ἅ μοι δοκεῖ Ἀγαμέμνων παραλαβών, καὶ ναυτικῷ τε ἅμα ἐπὶ πλέον τῶν ἄλλων ἰσχύσας τὴν στρατείαν

προεῖπε γὰρ τείχη ἀνεκτίζοντο. Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ. τὸ ἑξῆς, ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ τὸν στόλον ἀγεῖραι. Καὶ οἱ τὰ σαφέστατα. οἱ οὖς τοιοῦτος. λέγουσι δὲ καὶ οἱ τὰ πελοποννησίων μνήμῃ σαφέστατα, ἵνα ᾖ ἐπίρρημα τὸ σαφέστατα. Πέλοπά τε πρῶτον. τὸ ἑξῆς, πέλοπά τε πρῶτον ἐπηλύτην ὄντα, ὅμως σχεῖν. τὸ πρῶτον, πρὸς τὸ πλήθει χρημάτων. Τὴν ἐπωνυμίαν. ἀπία γὰρ τὸ πρῶτον ἐκαλεῖτο. ὅμηρος. Τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης. πελοπόννησος γὰρ νῦν καλεῖται. Ὑπὸ ἡρακλειδῶν, οὐχ ὅτι ὑπ' αὐτῶν μόνον ἐφονεύθη, ἀλλ' ὅτι δι' αὐτούς.

Ἀτρέως δὲ μητρός. ἀστυδάμεια μήτηρ εὐρυσθέως, ἀδελφὴ ἀτρέως. Τὸν πατέρα. τὸν πέλοπα. ὁ γὰρ πέλοψ, τὸν χρύσιππον τὸν υἱὸν ἀνεῖλεν. ὁ δὲ ἀτρεὺς φοβούμενος μὴ τὸ αὐτὸ πάθῃ, ἔφυγεν. Ἀνεχώρησεν. ἀντὶ τοῦ ἐπανῆλθεν. Εὐρυσθεύς. σθενέλοιο παῖς περσειάδαο. ὁ δὲ ἀτρεὺς, πελοπίδης. Τεθεραπευκότα. χρήμασι δηλονότι. Ἅ μοι δοκεῖ. τὰ δύο σκῆπτρα.

τὸ σύστημα, ἤγουν τοὺς λῃστάς. λῃστικὸν δὲ, τὸ κλέμμα. Μᾶλλον ἐῶνται αὐτῷ. ἢ γὰρ μὴ λῃστευόμενοι, τελείοις φέρει προσόδοις, τὴν αἰτίαν τοῦ λῃστεύειν ἐπάγει νῦν. Οἵ τε ἐν τῇ ἠπείρῳ. ἤπειρον τηνικαῦτα λέγεται ἡ πᾶσα γῆ, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς θαλάσσης. Ἥρπαζον. ἐλῄστευον. ἀπὸ τοῦ ἁρπάζειν. Καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου. θουκυδίδης καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου. Οὐκ ἔχοντός πω αἰσχύνην. ὅπερ οὐκ αἰσχροῦ νομιζομένου τοῦ λῃστεύειν. Οἷς κόσμος καλῶς τοῦτο δρᾶν. καλῶς, ἀντὶ τοῦ εὐσεβῶς καὶ φιλανθρώπως. οὔτε γὰρ βοῦν ἀροτῆρα ἐλήλαπον, ἢ ἔκλεπτον, οὔτε γυμνὸς, οὔτε μετὰ φόνων ἐποίουν τὴν λῃστείαν.

λεσιν ἀτειχίστοις, καὶ κατὰ κώμας οἰκουμέναις, ἥρπαζον, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐντεῦθεν ἐποιοῦντο, οὐκ ἔχοντός πω αἰσχύνην τούτου τοῦ ἔργου, φέροντος δέ τι καὶ δόξης μᾶλλον, δηλοῦσι δὲ τῶν τε ἠπειρωτῶν τινες ἔτι καὶ νῦν, οἷς κόσμος καλῶς τοῦτο δρᾶν, καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν τὰς πύστεις τῶν καταπλεόντων πανταχοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες εἰ λῃσταί εἰσιν. ὡς οὔτε ὧν πυνθάνονται ἀπαξιούντων τὸ ἔργον, οἷς τε ἐπιμελὲς εἴη εἰδέναι, οὐκ ὀνειδιζόντων. ἐλῄζοντο δὲ καὶ κατ᾽ ἤπειρον ἀλλήλους. καὶ μέχρι τοῦδε πολλὰ τῆς ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ νέμεται. περί τε λοκροὺς τοὺς ὀζόλας, καὶ αἰτωλοὺς, καὶ ἀκαρνᾶνας, καὶ τὴν ταύτῃ ἤπειρον. τό, τε σιδηροφορεῖσθαι τούτοις τοῖς ἠπειρώταις, ἀπὸ τῆς παλαιᾶς λῃστείας ἐμμεμένηκε. πᾶσα γὰρ ἡ ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει, διὰ τὰς ἀφράκτους τε οἰκήσεις, καὶ οὐκ ἀσφαλεῖς παρ᾽ ἀλλήλους ἐφόδους. καὶ ξυνήθη τὴν δίαιταν μεθ᾽ ὅπλων ἐποιήσαντο, ὥσπερ οἱ βάρβαροι. σημεῖον δ᾽ ἐστὶ ταῦτα τῆς ἑλλάδος ἔτι οὕτω νεμόμενα, τῶν ποτὲ καὶ ἐς πάντας ὁμοίων διαιτημάτων. ἐν τοῖς, πρῶτοι δὲ ἀθηναῖοι τόν τε σίδηρον κατέθεντο, καὶ ἀνειμένῃ τῇ διαίτῃ ἐς τὸ τρυφερώτερον μετέστησαν. καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων, διὰ τὸ ἁβροδίαιτον, οὐ πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοῦς ἐπαύσαντο φοροῦντες, καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐνέρσει κρωβύλον ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν. ἀφ᾽ οὗ καὶ ἰώνων τοὺς πρεσβυτέρους κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἐπὶ πολὺ αὕτη ἡ σκευὴ κατέσχε. μετρίᾳ δ᾽ αὖ ἐσθῆτι καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον πρῶτοι λακεδαιμόνιοι ἐχρήσαντο. καὶ ἐς τὰ ἄλλα πρὸς τοὺς πολλοὺς οἱ τὰ μείζω κεκτημένοι, ἰσοδίαιτοι μάλιστα κατέστησαν. ἐγυμνώθησάν τε πρῶτοι. καὶ ἐς τὸ φανερὸν ἀποδύντες, λίπα μετὰ τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο. τὸ δὲ πάλαι καὶ ἐν τῷ ὀλυμπικῷ ἀγῶνι διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ, ἠγωνίζοντο. καὶ οὐ πολλὰ ἔτη ἐπειδὴ πέπαυνται. ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις ἔστιν οἷς νῦν, καὶ μάλιστα τοῖς ἀσιανοῖς, πυγμῆς καὶ πάλης ἆθλα τίθεται. καὶ διεζωσμένοι τοῦτο δρῶσι. πολλὰ δ᾽ ἂν καὶ ἄλλα τις ἀποδείξειε τὸ παλαιὸν ἑλληνικὸν ὁμοιότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιτώμενον. τῶν δὲ πόλεων, ὅσαι μὲν νεώταται ᾠκίσθησαν,

Οὐκ ὀνειδιζόντων. οὐκ ὀνειδιζόντων τῶν ἐρωτωμένων, ἢ τῶν ἐρωτώντων. δίχα γὰρ ὁ νοῦς. Ἐσιδηροφόρει. ὅθεν τὰς μαχαίρας μαυλίας ἐκάλουν, διὰ τὸ ὁμοῦ αὐλίζεσθαι. οἷον, ὁμαυλίας. Ἐν τοῖς. ἐν τούτοις πρωτικῶς. ὑπερβιβάζεται γὰρ ὁ δέ. Καὶ ἀνειμένῃ. τρυφηλῇ, χαλαρᾷ. Καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων. αἰτιολογικῶς ἐστιν. οἱ δὲ δαίμονες τῶν πρεσβυτέρων. ὑπὸ * διὰ τὸ ἁβροδίαιτον. Ἐς τὸ τρυφερώτερον μετέστησαν. ἀντὶ τοῦ μετέστησαν εἰς τρυφῶσαν δίαιταν, τὸν σίδηρον καταθέμενοι. Χιτῶνας τε λινοῦς. οὐ πολὺς χρόνος, ἀφ᾽ οὗ ἐπαύσαντο φοροῦντες χιτῶνας λινοῦς, καὶ τέττιγας χρυσοῦς ἐξαρτῶντες τῷ τριχῶν πλέγματι. Ἐν ἔρσει κρωβύλον. ἐν ἔρσει, ἢ ἐν εἰσέρσει, ἢ ἐν πλοκῇ. κρωβύλος δέ ἐστιν εἶδος πλέγματος τῶν τριχῶν, ἀπὸ ἑκατέρων εἰς ὀξὺ ἀπολῆγον. ἐκαλεῖτο δὲ τῶν μὲν ἀνδρῶν, κρωβύλος. τῶν δὲ γυναικῶν, κόρυμβος. τῶν δὲ παίδων, σκορπίος. Ἐνέρσει. ἐν ἀναδέσει. παρὰ τὸ εἴρειν. ἐνήλλαξε τὴν πτῶσιν, ἀντὶ τοῦ χρυσοῦς τέττιγας. ἐφόρουν δὲ τέττιγας, διὰ τὸ μουσικὸν, ἢ διὰ τὸ αὐτόχθονες εἶναι. καὶ γὰρ τὸ ζῶον γηγενές. Μετρίᾳ δ᾽ αὖ ἐσθῆτι. λείπει ἡ τῇ, ἵν᾽ ᾖ, καὶ τῇ ἐς τὸν νῦν τρόπον πρῶτοι λακεδαιμόνιοι, οἵ τε μείζω κεκτημένοι, μετρίᾳ ἐσθῆτι ἐχρήσαντο, καὶ ἐς τὰ ἄλλα τοῖς πολλοῖς ὁμοδίαιτοι κατέστησαν. Πρὸς τοὺς πολλούς. πολλοὺς, τοὺς πένητας. Ἐγυμνώθησάν τε πρῶτοι. ἐν τοῖς ἀγῶσι δηλονότι. καὶ γὰρ περὶ τὰ αἰδοῖα ἐζώννυντο. ὅμηρος, ζῶσαι νῦν, ἵνα ταῦτα. ἐν παρεκβάσει εἴρηται.

Λίπα. τὸ λίπα ὅμηρος, ἐπιθετικῶς λέγει τὸ ἔλαιον. οὗτος δὲ, οὐ ταυτὸ ὀνομάζει. ἀπὸ ὀρσίππου μεγαρέως ἐγυμνώθησαν ἐν τοῖς ἀγῶσιν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ εἰς αὐτὸν ἐπίγραμμα.

" Ὀρσίππῳ μεγαρεῖ μεγαλόφρονι τόνδ᾽ ἀρίδηλον
" μνῆμα θέσαν, φάμᾳ δελφίδι πειθόμενοι.
" Πρῶτος δ᾽ ἑλλήνων ἐν ὀλυμπίᾳ ἐστεφανώθη
" γυμνὸς, ζωννυμένων τῶν πρὶν ἀνὰ σταδίῳ.

Ἰστέον ὅτι, περὶ τῶν λακεδαιμονίων, οὐκ ἀληθεύει κατὰ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν. ἀδιάφορον γὰρ τὸ γυμνοὺς, ἢ ἐζωσμένους ἀγωνίζεσθαι πρὸς δύναμιν, ἀλλὰ μόνον ὅτι ὁμοίως διῃτῶντο τοῖς βαρβάροις, καὶ ἑξῆς. Ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις ἔστιν οἷς νῦν, καὶ μάλιστα τοῖς ἀσιανοῖς, πυγμῆς καὶ πάλης ἆθλα τίθεται. Ἆθλος, ὁ ἀγὼν ἀρσενικῶς. ἆθλον δὲ τὸ ἔπαθλον οὐδετέρως. Ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις ἔστιν οἷς νῦν. ἔστιν ὧν τῶν βαρβάρων.

μένοι τι τὰ αὑτῶν ἕκαστοι. ἡ περιοχὴ τοῦ λόγου, καὶ ἡ σύνταξις, τοιαύτη. νεμόμενοι τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι, ὅσον ἀποζῆν, καὶ περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες, οὐδὲ γῆν φυτεύοντες, ἀλλὰ ἀπαίροντες, καὶ ἁπλῶς ῥᾳδίως μετανιστάμενοι ὄντες πρὸς τὸ μετανίστασθαι, ὅ ἐστιν οὐ χαλεπῶς ἀνίσταντο δηλονότι, ἀλλ' εὐχερῶς. Ὅσον ἀποζῆν. μετρίως ζῆν. Περιουσίαν. περιουσία, ἡ περιττὴ οὐσία. οὐσία δὲ, ἡ σύμμετρος. Ἐπικρατεῖν, ὑπερέχειν. Τῆς ἄλλης παρασκευῆς. τῆς ὁπλιτικῆς. Ὅσαι ἦν κράτιστα, ὅσα ἦν ἄριστα. Αἱ δυνάμεις. τὰ στρατεύματα.

λεπτόγεων ἀστασίαστον οὖσαν, ἄνθρωποι ᾤκουν οἱ αὐτοὶ ἀεί. Καὶ παράδειγμα τόδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι, διὰ τὰς μετοικίας ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐξηθῆναι. ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης ἑλλάδος οἱ πολέμῳ ἢ στάσει ἐκπίπτοντες, παρ' ἀθηναίους οἱ δυνατώτατοι, ὡς βέβαιον ὂν, ἀνεχώρουν. καὶ πολῖται γιγνόμενοι εὐθὺς ἀπὸ παλαιοῦ, μείζω ἔτι ἐποίησαν πλήθει ἀνθρώπων τὴν πόλιν. ὥστε καὶ ἐς ἰωνίαν ὕστερον, ὡς οὐχ ἱκανῆς οὔσης τῆς ἀττικῆς, ἀποικίας ἐξέπεμψαν. δηλοῖ δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ ἥκιστα. πρὸ γὰρ τῶν τρωικῶν, οὐδὲν φαίνεται πρότερον κοινῇ ἐργασαμένη ἡ ἑλλάς. δοκεῖ δέ μοι οὐδὲ τοὔνομα τοῦτο ξύμπασά πω εἶχεν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸ ἕλληνος τοῦ δευκαλίωνος, καὶ πάνυ οὐδὲ εἶναι ἡ ἐπίκλησις αὕτη, κατὰ ἔθνη δὲ ἄλλα τε, καὶ τὸ πελασγικὸν ἐπὶ πλεῖστον, ἀφ' ἑαυτῶν τὴν ἐπωνυμίαν παρέχεσθαι. ἕλληνος δὲ καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἐν τῇ φθιώτιδι ἰσχυσάντων, καὶ ἐπαγομένων αὐτοὺς ἐπ' ὠφελίᾳ ἐς τὰς ἄλλας πόλεις, καθ' ἑκάστους μὲν ἤδη τῇ ὁμιλίᾳ μᾶλλον καλεῖσθαι ἕλληνας. οὐ μέντοι πολλοῦ γε χρόνου ἐδύνατο καὶ ἅπασιν ἐκνικῆσαι. τεκμηριοῖ δὲ μάλιστα ὅμηρος. πολλῷ γὰρ ὕστερον ἔτι καὶ τῶν τρωικῶν γενόμενος, οὐδαμοῦ τοὺς ξύμπαντας ὠνόμασεν, οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετ' ἀχιλλέως ἐκ τῆς φθιώτιδος, οἵπερ καὶ πρῶτοι ἕλληνες ἦσαν. δαναοὺς δὲ ἐν τοῖς ἔπεσι, καὶ ἀργείους, καὶ ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ. οὐ μὴν οὐδὲ βαρβάρους εἴρηκε, διὰ τὸ μὴ δὲ ἕλληνάς πω, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἀντίπαλον ἐς ἓν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. οἱ δ' οὖν ὡς ἕκαστοι ἕλληνες, κατὰ πόλεις τε ὅσοι ἀλλήλων ξυνίεσαν, καὶ ξύμπαντες ὕστερον κληθέντες, οὐδὲν πρὸ τῶν τρωικῶν δι' ἀσθένειαν καὶ ἀμιξίαν ἀλλήλων ἁθρόοι ἔπραξαν. ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν στρατείαν, θαλάσσῃ ἤδη πλείω χρώμενοι, ξυνεξῆλθον. Μίνως γὰρ παλαίτατος ὧν ἀκοῇ ἴσμεν, ναυτικὸν ἐκτήσατο, καὶ τῆς νῦν ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐπὶ πλεῖστον ἐκράτησε, καὶ τῶν κυκλάδων νήσων ἦρξέ τε, καὶ οἰκιστὴς πρῶτος τῶν πλείστων ἐγένετο, κᾶρας ἐξελάσας, καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας, τό, τε λῃστικὸν, ὡς εἰκὸς, καθῄρει ἐκ τῆς θαλάσσης ἐφ' ὅσον ἐδύνατο, τοῦ τὰς προσόδους μᾶλλον ἰέναι αὐτῷ. οἱ γὰρ ἕλληνες τὸ πάλαι, καὶ τῶν βαρβάρων, οἵ τε ἐν τῇ ἠπείρῳ παραθαλάσσιοι, καὶ ὅσοι νήσους εἶχον, ἐπειδὴ ἤρξαντο μᾶλλον περαιοῦσθαι ναυσὶν ἐπ' ἀλλήλους, ἐτράποντο πρὸς λῃστείας, ἡγουμένων ἀνδρῶν οὐ τῶν ἀδυνατωτάτων, κέρδους τοῦ σφετέρου αὐτῶν ἕνεκα, καὶ τοῖς ἀσθενέσι τροφῆς. καὶ προσπίπτοντες πό-

Ἀστασίαστον οὖσαν, ἀντὶ τοῦ εἶναι διὰ τὸ γενέσθαι λεπτόγεων, οὐ γὰρ ἐστασίαζον. Καὶ παράδειγμα τόδε τοῦ λόγου ὀγκοῦς. οἱ μὲν, οὕτω. σημεῖον δὲ τοῦ τὴν ἀττικὴν ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς οἰκεῖν, τὸ κατὰ μὲν τὰ ἄλλα πράγματα, μὴ αὐξηθῆναι, οἷον δυνάμει, πλοῦτον τε, καὶ ὅπλα, καὶ τἆλλα. κατὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἀνδρῶν, μεγάλην γενέσθαι. ἄλλοι δὲ, οὕτω. σημεῖον οὐδὲ μικρὸν ἐστὶ τοῦ προειρημένου λόγου τοῦ τὰς ἀρίστας τῆς γῆς ἀεὶ μεταβάλλειν τοὺς οἰκήτορας, ὅτι τῆς ἑλλάδος κατὰ τὰ ἄλλα αὐτῆς μέρη, μὴ ὁμοίως τῇ ἀττικῇ αὐξηθῆναι τῷ πλήθει τῶν ἀνδρῶν. Ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης ἑλλάδος. ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης ἑλλάδος οἱ δυνατώτατοι ἐκπίπτοντες, ἀνεχώρουν παρὰ τοὺς ἀθηναίους, ὡς βεβαίας οὔσης τῆς οἰκήσεως. Οἱ πολέμῳ ἢ στάσει. πόλεμος, ὁ τῶν ἀλλοτρίων. στάσις, ὁ ἐμφύλιος. Ἀνεχώρουν. οἱ ἡρακλεῖδαι, καὶ μεσσήνιοι, οἱ περὶ μέλανθον. Καὶ πολῖται γιγνόμενοι. οἱ ἀθηναῖοι τὸ παλαιὸν, εὐθὺς μετεδίδοσαν πολιτείας. ὕστερον δὲ οὐκέτι, διὰ τὸ πλῆθος. Οὐχ ἥκιστα, ἀντὶ τοῦ μάλιστα. Καὶ τὸ πελασγικόν. τουτέστι, τοῖς ἰδίοις ὀνόμασιν ἐχρῶντο. οἷον, πελασγοὶ μόνον, βοιωτοί. οὔπω δὲ κοινῷ ὀνόματι ἕλληνες. Τῇ ὁμιλίᾳ μᾶλλον. τῇ ὁμιλίᾳ καλεῖσθαι μᾶλλον ἕλληνας, οὐκ ἀπὸ γραφῆς δόξης ἁπάντων, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν ἐπὶ χωρίων ὁμιλίας. Καὶ ἅπασιν ἐκνικῆσαι. τελείως ἐπικρατῆσαι, τὸ καλεῖσθαι ἕλληνας. Πολλῷ γὰρ ὕστερον ἔτι. οὕτως ἐν ἑτέρῳ, καὶ καλῶς γέγραπται. τὸ πολλῷ γὰρ ἀρκεῖ ἐπὶ τοῦ χρόνου, καὶ τὸ ὕστερον πλεονάζει. τὸ δὲ ὕστερον ἐπὶ τοῦ ὁμήρου λεγόμενον, ἔχει τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λόγου σαφῆ. Ξύμπαντας. τὸ γὰρ ἐγχείῃ ἐκέκαστο, πανέλληνας, καὶ ἀχαιούς, νενόθευται. Διὰ τὸ μὴ δὲ ἕλληνας πω. ἀντίπαλον καὶ τὸ ἴσον, καὶ τὸ πολέμιον. ἀντίκειται γὰρ τῷ ἕλληνι ὁ βάρβαρος. τὸ δὲ ἑξῆς, οἱ ἕλληνες ὡς ἕκαστοι, καὶ ξύμπαντες, ὕστερον κληθέντες ἕλληνες. Χρώμενοι. τουτέστιν ἐμπορευόμενοι. Μίνως γὰρ παλαίτατος. διὰ τριῶν συγκρίσεων δείκνυσι τὰ τῶν παλαιοτέρων ἀσθενῆ. ἀφ' οὗ μίνω. καὶ ἀπὸ τούτου, μέχρι τῶν τρωικῶν. καὶ ἀπὸ τῶν τρωικῶν, μέχρι αὐτοῦ. τινὲς δὲ οὐκ ἐντεῦθεν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ, φαίνεται γὰρ ἡ νῦν ἑλλὰς, πρώτην λέγουσι σύγκρισιν. Ἑλληνικῆς θαλάσσης. πρότερον γὰρ, καρικὴ ἐκαλεῖτο ἡ θάλασσα. Τῶν πλείστων ἐγένετο. ὑπακουστέον νήσων. Ἐγκαταστήσας. κρίνας κατὰ μοίρας, οὐ πάντας ὁμοῦ. Τε, τὸ λῃστρικόν. λῃστικόν, τὸ σύστημα,

Christianus videtur extitisse hic interpres. vide n. eboloegii infra 175 intelligentis vel Gregorium Nazanzenum, vel Basilium, vel alium hoc similem. nec eo absurdum arbitrabitur aeque hic fuisse ante declinationem Romani imperij, vel infra 91 mentionem faciat de rapacitate Romanorum.

ΣΧΟΛΙΑ ΠΑΛΑΙΑ, ΚΑΙ ΞΥΝΟΠΤΙΚΑ ΕΣ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΝ, ΩΝ ΧΩΡΙΣ, ΟΥΚ ΕΥΞΥΝΕΤΟΣ Ο ΞΥΓΓΡΑΦΕΥΣ.

ΕΙΣ ΤΟ Α΄.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ Ἀθηναῖος. πάντως μέμνηται τοῦ οἰκείου ὀνόματος κατ᾽ ἀρχὰς, αὐτὸ διαστέλλων ἑαυτὸν τῶν ὁμωνύμων ἐν τοῖς ἔπεσιν, ἅμα μὲν τῆς αὐτῆς αἰτίας ἕνεκεν, ἅμα δὲ καὶ τοῦ μὴ ἕτερον παρ᾽ αὐτὸν σφετερίσασθαι σύνταγμα. Ξυνέγραψε τὸν πόλεμον. ἄλλο γράψαι, καὶ ἄλλο ξυγγράψαι. τὸ μὲν, ἐπὶ ἑνὸς πράγματος λέγεται. τὸ δὲ ξυγγράψαι, ἐπὶ πολλῶν. ξυγγράψαι, τὸ μετ᾽ ἐπιμελείας, καὶ σπουδαίως συντάξαι. γράψαι δὲ καὶ τὸ ἁπλῶς, καὶ μὴ ἐπιμελῶς τὴν ἀλήθειαν αἱρεῖν. Πρὸς ἀλλήλους, καὶ οὐ πρὸς ξέρξην πόλεμος τῶν αὐτῶν ἦν, ἀλλ᾽ οὐ πρὸς ἀλλήλους. διώκουμεν τὴν προσκειμένην. Εὐθὺς καθισταμένου. ἀρχὴν λαμβάνοντος. Καὶ ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι, τὸ ἐλπίσας οὐ μόνον ἐπὶ ἀγαθοῦ, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἐπὶ τοῦ μέλλοντος ἐκβαίνειν λέγεται. Ἀκμάζοντές τε ᾖσαν, αὐτοὶ ἤκμαζον. Παρασκευῇ τῇ πάσῃ. πῶς ἀμφότεροι παρασκευῇ τῇ πάσῃ, ὅγε τοῖς Πελοποννησίοις χρημάτων ἐνέδει; Ξυνιστάμενον. ὡς βοηθήσαν ἑκατέρων κινουμένων. Τὸ μὲν εὐθύς. ἅμα τῷ ἄρξασθαι τὸν πόλεμον. Καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων. θρᾷκας λέγει καὶ πέρσας. οἱ μὲν γὰρ μετὰ σιτάλκου συνεμάχουν Ἀθηναίοις οἱ δὲ, μετ᾽ ἀρταξέρξου καὶ δαρείου, ὕστερον τοῖς Λακεδαιμονίοις. Τὰ γὰρ πρὸ αὐτῶν. τὰ μηδικὰ, καὶ τρωικά. Οὔτε ἐς τὰ ἄλλα. κατασκευὴν δηλονότι. Οὐ πάλαι βεβαίως οἰκουμένη. πρὸ τούτου γὰρ κατὰ μέρος, καὶ κατὰ ἔθνη ἐκαλεῖτο. τὸ δὲ σχῆμα, τοῦ ὁμοιοκαταλήκτου, γοργίου καλεῖται. Ἀλλὰ μεταναστάσεις. μετοικήσεις. φαίνονται δηλονότι. Καὶ ῥᾳδίως. ἀπὸ κοινοῦ τὸ φαίνονται. Ὑπό τινων ἀεὶ πλειόνων. οὐκ ἔτι δυνατῶν, ἵνα μὴ ἐπαινεῖσθ. Τῆς γὰρ ἐμπορίας οὐκ οὔσης. τῆς κατὰ θάλατταν πραγματείας. Ἐπιμιγνύντες, ἐπιμιγνύμενοι. Νε-

Cur nomen suum pro...

Γράψαι καὶ ξυγγράψαι

Cur ab hoc bello nō... ceterrime magna be...

τὸ ἐλπίσας ...

Γοργίου σχῆμα

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΤΟΥ ΟΛΟΡΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ. Α΄.

Scripsit prooemium post historiam. vide ... infra 2. infra 7. ...

Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος εὐθὺς καθισταμένου, καὶ ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων, τεκμαιρόμενος ὅτι ἀκμάζοντές τε ᾖσαν ἐς αὐτὸν ἀμφότεροι παρασκευῇ τῇ πάσῃ, καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὁρῶν ξυνιστάμενον πρὸς ἑκατέρους, τὸ μὲν, εὐθὺς, τὸ δὲ, καὶ διανοούμενον. κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο, καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων, ὡς δὲ εἰπεῖν, καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων. τὰ γὰρ πρὸ αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτι παλαίτερα, σαφῶς μὲν εὑρεῖν διὰ χρόνου πλῆθος ἀδύνατον ἦν. ἐκ δὲ τεκμηρίων, ὧν ἐπὶ μακρότατον σκοποῦντί μοι πιστεῦσαι ξυμβαίνει, οὐ μεγάλα νομίζω γενέσθαι, οὔτε κατὰ τοὺς πολέμους, οὔτε ἐς τὰ ἄλλα. φαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη, οὐ πάλαι βεβαίως οἰκουμένη, ἀλλὰ μεταναστάσεις τε οὖσαι τὰ πρότερα, καὶ ῥᾳδίως ἕκαστοι τὴν ἑαυτῶν ἀπολείποντες, βιαζόμενοι ὑπό τινων ἀεὶ πλειόνων. τῆς γὰρ ἐμπορίας οὐκ οὔσης, οὐδ᾽ ἐπιμιγνύντες ἀδεῶς ἀλλήλοις, οὔτε κατὰ γῆν, οὔτε διὰ θαλάσσης, νεμόμενοί τε τὰ αὑτῶν ἕκαστοι ὅσον ἀποζῆν, καὶ περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες, οὐδὲ γῆν φυτεύοντες, ἄδηλον ὂν ὁπότε τις ἐπελθὼν, καὶ ἀτειχίστων ἅμα ὄντων, ἄλλος ἀφαιρήσεται, τῆς τε καθ᾽ ἡμέραν ἀναγκαίου τροφῆς πανταχοῦ ἂν ἡγούμενοι ἐπικρατεῖν, οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο, καὶ δι᾽ αὐτὸ, οὔτε μεγέθει πόλεων ἴσχυον, οὔτε τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ. μάλιστα δὲ τῆς γῆς ἡ ἀρίστη ἀεὶ τὰς μεταβολὰς τῶν οἰκητόρων εἶχεν. ἥ τε νῦν Θεσσαλία καλουμένη, καὶ Βοιωτία, Πελοποννήσου τε τὰ πολλὰ, πλὴν Ἀρκαδίας, τῆς τε ἄλλης, ὅσα ἦν κράτιστα. διὰ γὰρ ἀρετὴν γῆς, αἵ τε δυνάμεις τισὶ μείζους ἐγγιγνόμεναι, στάσεις ἐνεποίουν, ἐξ ὧν ἐφθείροντο, καὶ ἅμα ὑπὸ ἀλλοφύλων μᾶλλον ἐπεβουλεύοντο. τὴν γοῦν Ἀττικὴν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον διὰ τὸ

similar. mercatur ... agricolture ... loca munita ... absque antequl ... fertilitatem soli ... ...

Videtur Thucydides scripsisse historiam, dum res gererentur quotidie. cognoscens eam ex viribus utriusque partis magnitudinem belli, non ex successu. At lib. 5. 192. ostendit se conscripsisse quoniam ... omnium ... et impressum. Ex eo loco ... exitum belli. ex hoc ... initium. Videtur dicendum Thucydidem hos partes scripsisse ... alteram postea.

lib. 2. 79 ... 2. a.

δοκοῦντα ἔχειν, καὶ τὸ πλῆθος τετραπλάσια τῶν Μυκηναίων τε, καὶ ὅσων Εὐρυσθεὺς ἦρχε, τὴν βασιλείαν Ἀτρέα παραλαβεῖν.

Ἐν οἷς δὲ σκολιὰ, καὶ πολύπλοκος, καὶ δυσεξέλικτος ἡ τῶν ἐνθυμημάτων κατασκευὴ γίγνεται, τοῦ τοιούτου τὸν τρόπον ἔχει παρ' αὐτῷ. κεῖται δὲ ἐν τῷ ἐπιταφίῳ ἡ λέξις.

Τὴν δὲ τῶν ἐναντίων τιμωρίαν ποθεινοτέραν αὐτῶν λαβόντες, καὶ κινδύνων ἅμα τόνδε κάλλιστον νομίσαντες, ἐβουλήθησαν, τοὺς μὲν, τιμωρεῖσθαι, τῶν δὲ, ἐφίεσθαι. ἐλπίδι μὲν τὸ ἀφανὲς τοῦ κατορθώσειν ἐπιτρέψαντες, ἔργῳ δὲ περὶ τοῦ ἤδη ὁρωμένου, σφίσιν αὐτοῖς ἀξιοῦντες πεποιθέναι, ἐν τῷ ἀμύνεσθαι καὶ παθεῖν μᾶλλον ἡγησάμενοι, ἢ ἐνδόντες, σώζεσθαι, τὸ μὲν αἰσχρὸν τοῦ λόγου, ἔφυγον· τὸ δ' ἔργον, τῷ σώματι ὑπέμειναν. καὶ δι' ἐλαχίστου καιροῦ τύχης ἅμα ἀκμῇ, τῆς δόξης μᾶλλον, ἢ τοῦ δέους ἀπηλλάγησαν.

Τοιαῦτα δ' ἐστὶ καὶ τὰ περὶ Θεμιστοκλέους εἰρημένα ἐν τῇ α. βίβλῳ. Ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας, καὶ διαφερόντως τι ἐς αὐτὸ μᾶλλον ἑτέρου ἄξιος θαυμάσαι. οἰκείᾳ γὰρ ξυνέσει, καὶ οὔτε προμαθὼν ἐς αὐτὴν οὐδὲν, οὔτ' ἐπιμαθὼν, τῶν τε παραχρῆμα δι' ἐλαχίστης βουλῆς κράτιστος γνώμων, καὶ τῶν μελλόντων ἐπὶ πλεῖστον τοῦ γενησομένου ἄριστος εἰκαστής. καὶ ἃ μὲν μετὰ χεῖρας ἔχοι, καὶ ἐξηγήσασθαι οἷός τε· ὧν δὲ ἄπειρος εἴη, κρῖναι ἱκανῶς, οὐκ ἀπήλλακτο. τό, τε ἄμεινον ἢ χεῖρον ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔτι προεώρα. καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν, φύσεως μὲν δυνάμει, μελέτης δὲ βραχύτητι, κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχεδιάζειν τὰ δέοντα ἐγένετο. Οἱ δὲ μειρακιώδεις σχηματισμοὶ τῶν ἀντιθέτων τε, καὶ παρομοίων, καὶ παρισώσεων, ἐν οἷς οἱ περὶ τὸν Γοργίαν μάλιστα ἐπλεόνασαν, ἥκιστα τῷ χαρακτῆρι τούτῳ προσήκοντες, αὐστηρὰν ἔχοντι τὴν ἀγωγὴν, καὶ τοῦ κομψοῦ πλεῖστον ἀφεστηκότι, πολλοί τινες εἰσὶ παρὰ τῷ συγγραφεῖ.

Φαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη, οὐ πάλαι βεβαίως οἰκουμένη. καὶ ἔτι δὲ, Οἱ μὲν, καὶ παρὰ δύναμιν τολμηταὶ, καὶ παρὰ γνώμην κινδυνευταὶ, καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες. τὸ δ' ὑμέτερον, τῆς τε δυνάμεως ἐνδεᾶ πρᾶξαι, τῆς τε γνώμης, μηδὲ τοῖς βεβαίοις πιστεῦσαι· τῶν δὲ δεινῶν μηδέποτε οἴεσθαι ἀπολυθήσεσθαι. Καὶ ἐν οἷς τὰς καταλαβούσας τὴν Ἑλλάδα συμφορὰς διὰ τὰς στάσεις ἐπεξέρχεται, τάδε γράφων. Τόλμα μὲν γὰρ ἀλόγιστος, ἀνδρεία φιλέταιρος ἐνομίσθη. μέλλησις δὲ προμηθὴς, δειλία εὐπρεπής. τὸ δὲ σῶφρον, πρόσχημα τοῦ ἀνάνδρου. καὶ τὸ πρὸς ἅπαν ξυνετὸν, ἐπὶ πᾶν ἀργόν. Πολλὰ τοιαῦτά τις ἂν εὕροι δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς ἱστορίας λεγόμενα. ἱκανὸν δὲ καὶ ταῦτα δείγματος ἕνεκα ῥηθῆναι. Ἔχεις ὦ φίλε Ἀμμαῖε τὰ παρατηρήματα καθ' ἕκαστον αὐτῶν, ἐκ τῆς κοινῆς ὑποθέσεως ἀποσπασθέντα πραγματείας ὡς ἐπεζήτεις.

Εὐτυχῶς Ἀμμαῖε.

ΑΛΛΩΣ.

ΒΙΟΣ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ.

Θουκυδίδης Ὀλόρου, Ἀθηναῖος. παῖδα δὲ ἔσχε Τιμόθεον. ἦν δὲ ἀπὸ μὲν μητρὸς Μιλτιάδου τοῦ στρατηγοῦ τὸ γένος ἕλκων. ἀπὸ δὲ πατρὸς, Ὀλόρου τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως. μαθητὴς Ἀντιφῶντος. ἤκμαζε κατὰ τὴν πζ'. ὀλυμπιάδα. ἔγραψε δὲ τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων, καὶ Ἀθηναίων. οὗτος ἤκουσεν ἔτι παῖς τυγχάνων, Ἡροδότου. ὃς, ἐπὶ τῆς ὀλυμπίας τὰς ἱστορίας αὐτοῦ διερχομένου, ἃς συνεγράψατο, κινηθεὶς ὑπό τινος ἐνθουσιασμοῦ, πλήρης δακρύων ἐγένετο. καὶ ὁ Ἡρόδοτος κατανοήσας τὴν αὐτοῦ φύσιν, πρὸς τὸν πατέρα Θουκυδίδου Ὄλορον ἔφη, Μακαρίζω σε τῆς εὐτεκνίας Ὄλορε. ὁ γὰρ σὸς υἱὸς ὀργῶσαν ἔχει τὴν ψυχὴν πρὸς τὰ μαθήματα. καὶ οὐκ ἐψεύσθη γε τῆς ἀποφάσεως. Οὗτος ὁ Θουκυδίδης, ἀνὴρ ἦν πολὺς περὶ τέχνας, κάλλει λόγων, καὶ ἀκριβεῖ πραγμάτων, καὶ στρατηγίαις, καὶ συμβουλίαις, καὶ πανηγυρικαῖς ὑποθέσεσιν. οὗτος ὁ συγγραφεὺς μεταβαίνειν εἴωθεν ἀπὸ τῶν θηλυκῶν εἰς οὐδέτερα, οἷον τρίτον παῖς Μακεδονίᾳ ἐφόπερ καὶ πρότερον. Καὶ Θουκυδίδης γραφεῖ.

τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ὕπουλον εὐνομίαν οὐ προτιμήσασαι. Οἱ δὲ, τὰ ἀρρενικὰ τοῖς θηλυκοῖς συνέταττον ὥσπερ οὗτος τὰ περιοικεῖ τὰς γενικὰς, ἀντὶ τῶν αἰτιατικῶν πτώσεων παραλαμβάνοντες. σολοικίζειν ἂν ὑφ' ὑμῶν λέγοιτο καὶ ἔτι τὰ τοιαῦτα, Καὶ μὴ τῷ πλήθει αὐτῶν καταπλαγέντες. οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς δοτικῆς πτώσεως ἐσχηματίσθαι τὴν λέξιν ἥρμοττεν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς αἰτιατικῆς.

11 Καὶ μὴ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων καταπλαγέντες. οὐδὲ γὰρ τῇ παρὰ τῶν θεῶν ὀργῇ φοβεῖσθαι λέγοιτ' ἄν τις, ἀλλὰ τὴν τῶν θεῶν ὀργήν. Ἡ δὲ παρὰ τοὺς χρόνους τῶν ῥημάτων ἐκβεβηκυῖα τὸ κατάλληλον φράσις τοιαύτη τίς ἐστι.

Καίτοι εἰ ῥαθυμίᾳ μᾶλλον, ἢ πόνων μελέτῃ, καὶ μὴ μετὰ νόμων τὸ πλεῖον, ἢ τρόπων ἀνδρείας ἐθέλοιμεν κινδυνεύειν. καὶ ἐς αὐτὰ ἐλθοῦσι, μὴ ἀτολμοτέροις τῶν ἀεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι. Ἐνταῦθα γὰρ, τὸ μὲν ἐθέλοιμεν ῥῆμα, τοῦ μέλλοντός ἐστι χρόνου δηλωτικόν. τὸ δὲ περιγίγνεται, τοῦ παρόντος. ἀκόλουθον δ' αὖ ἦν, ἢ συνέζευξε τῷ ἐθέλοιμεν, τὸ περιέσται.

12 Τοῦ τε γὰρ χωρίου τὸ δυσέμβατον ἡμέτερον νομίζω, ὃ μενόντων μὲν ἡμῶν, σύμμαχον γίγνεται, ὑποχωρήσασι δὲ, καίπερ χαλεπὸν ὄν, εὔπορον ἔσται. Τὸ μὲν γὰρ γίγνεται, τοῦ παρόντος ἐστί. τὸ δὲ ἔσται, τοῦ μέλλοντος χρόνου δηλωτικόν. γίγνεται δὲ καὶ παρὰ τὰς πτώσεις ὁ σχηματισμὸς ἀκατάλληλος. ἀπὸ μὲν γὰρ τῆς γενικῆς πτώσεως, ἐξενήνοχε τό, τε μετοχικὸν ὄνομα τὸ, μενόντων, καὶ τὸ ἀντωνυμικὸν, τὸ ἡμῶν. ἀπὸ δὲ τῆς δοτικῆς τὸ ὑποχωρήσασιν. οἰκειότερον δ' ἦν καὶ τοῦτο, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐξενηνέχθαι πτῶσιν.

13 Ὅταν δὲ πρὸς τὸ σημαῖνον ἀπὸ τοῦ σημαινομένου πράγματος τὴν ἀποστροφὴν ποιῆται, ἢ πρὸς τὸ σημαινόμενον, ἀπὸ τοῦ σημαίνοντος οὕτω σχηματίζει τὸν λόγον.

Τῶν δὲ συρακουσίων ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἔριδι ἦσαν. Προθεὶς γὰρ ἑνικὸν ὄνομα τὸν δῆμον, ἀπέστρεψεν ἀπὸ τούτου τὸν λόγον ἐπὶ τὸ σημαινόμενον πρᾶγμα πληθυντικὸν ὑπάρχον, ὅ, συρακουσίους. καὶ αὖθις. Λεοντῖνοι γὰρ, ἀπελθόντων Ἀθηναίων ἐκ Σικελίας μετὰ τὴν σύμβασιν, πολίτας τε ἐπεγράψαντο πολλοὺς, καὶ ὁ δῆμος ἐπενόει τὴν γῆν ἀναδάσασθαι. Ἀπὸ γὰρ τοῦ πληθυντικοῦ ὀνόματος, τοῦ, Λεοντῖνοι, ἀπέστρεψε τὸν λόγον ἐπὶ τὸ ἑνικὸν ὄνομα τὸν δῆμον. Πρόσωπα δὲ παρ' αὐτῷ τὰ πράγματα γίγνεται, καθάπερ ἐν τῇ Κορινθίων πρὸς Λακεδαιμονίους δημηγορίᾳ γέγονεν. ἀξιῶν γὰρ ὁ κορίνθιος τοὺς προεστηκότας τῆς Πελοποννήσου φυλάττειν αὐτοῖς τὸ ἀξίωμα πρὸς τοὺς ἔξω πόλεις, οἷον παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον, ταῦτά λέγει.

14 Πρὸς τάδε βουλεύεσθαι εὖ, καὶ τὴν Πελοπόννησον πειρᾶσθαι μὴ ἐλάττω ἐξηγεῖσθαι, ἢ οἱ πατέρες ὑμῖν παρέδοσαν. τὸ γὰρ ἐξηγεῖσθαι, νῦν τέθεικεν ἀντὶ τοῦ προάγειν ἔξω τὴν Πελοπόννησον ἡγουμένους αὐτῆς. ἔστι δὲ τῇ χώρᾳ μὲν ἀδύνατον τοῦτο συμβῆναι, τῇ δὲ δόξῃ, καὶ τοῖς πράγμασι τοῖς περὶ αὐτὴν ὑπάρχουσι, δυνατόν. καὶ βούλεται τοῦτο δηλοῦν.

15 Πράγματα δὲ αὐτὰ σώματα τὰ τοιαῦτα ὑπ' αὐτοῦ γίγνεται. λέγεται δὲ ὑπὸ τοῦ κορινθίου πρεσβευτοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους συγκρίνοντος τά τε Ἀθηναίων, καὶ Λακεδαιμονίων. Οἱ μέν γε νεωτεροποιοὶ, καὶ ἐπινοῆσαι ὀξεῖς, καὶ ἐπιτελέσαι ἔργῳ, ὃ ἂν γνῶσιν. ὑμεῖς δὲ, τὰ ὑπάρχοντά τε σώζειν, καὶ ἐπιγνῶναι μηδὲν, καὶ ἔργῳ οὐδὲ τὰ ἀναγκαῖα ἐξικέσθαι. Μέχρι μὲν οὖν τούτων, τὸ σχῆμα τῆς λέξεως σώζει τὴν ἀκολουθίαν, ὡς ἐπὶ προσώπων ἀμφοτέρων κειμένων. ἔπειτα ἀποστρέφεται κατὰ θάτερον τῶν μερῶν ὁ λόγος, καὶ ἀντὶ τῶν σωμάτων, πρᾶγμα γίγνεται περὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, ὅταν φῇ. Αὖθις δὲ, οἱ μὲν, καὶ παρὰ δύναμιν τολμηταὶ, καὶ παρὰ γνώμην κινδυνευταὶ, καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες. τὸ δὲ ὑμέτερον, τῆς τε δυνάμεως ἐνδεᾶ πρᾶξαι, τῆς τε γνώμης, μηδὲ τοῖς βεβαίοις πιστεῦσαι. τῶν τε δεινῶν μηδέποτε οἴεσθαι ἀπολυθήσεσθαι. Τὸ γὰρ ὑμέτερον, αὐτὶ ὑμεῖς παρείληπται πρᾶγμα ὑπάρχον, ἀντὶ τοῦ σώματος. Ἐν δὲ ἐνθυμήμασί τε, καὶ νοήμασιν, αἱ μεταξὺ παρεμπτώσεις πολλαὶ γινόμεναι, καὶ μόλις ἐπὶ τὸ τέλος ἀφικνούμεναι, δι' ἃς ἡ φράσις δυσπαρακολούθητος γίγνεται, μεστὰ μέν εἰσι καθ' ὅλην τὴν ἱστορίαν, ἀρκέσουσι δὲ ἐκ τοῦ προοιμίου δύο ληφθεῖσαι μόναι, ἡ τε δηλοῦσα τὴν ἀσθένειαν τῶν ἀρχαίων τῆς Ἑλλάδος πραγμάτων, καὶ τὰς αἰτίας ἀποδιδοῦσα.

16 Τῆς γὰρ ἐμπορίας οὐκ οὔσης, οὐδ' ἐπιμιγνύντες ἀδεῶς ἀλλήλοις, οὔτε κατὰ γῆν, οὔτε διὰ θαλάσσης, νεμόμενοί τε τὰ αὐτῶν ἕκαστοι ὅσον ἀποζῆν, καὶ περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες, οὔτε γῆν φυτεύοντες, ἄδηλον ὂν, ὁπότε τις ἐπελθὼν, καὶ ἀτειχίστων ἅμα ὄντων, ἄλλος ἀφαιρήσεται, τῆς τε καθ' ἡμέραν ἀναγκαίου τροφῆς πανταχοῦ ἂν ἡγούμενοι ἐπικρατεῖν, οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο. Προστεθὲν τῇ πρώτῃ περιόδῳ καὶ σχηματισθὲν οὕτω, Τῆς γὰρ ἐμπορίας οὐκ οὔσης, οὐδ' ἐπιμιγνύντες ἀδεῶς ἀλλήλοις, οὔτε κατὰ γῆν, νεμόμενοι δὲ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι, ὅσον ἀποζῆν, οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο, φανερωτέραν ἂν ἐποίει τὴν διάνοιαν. τῇ δὲ παρεμβολῇ τῶν μεταξὺ πραγμάτων πολλῶν ὄντων, ἀσαφῆ, καὶ δυσπαρακολούθητον πεποίηκε. καὶ ὁ περὶ τῆς Εὐρυσθέως στρατείας ἐπὶ τὴν Ἀττικήν. Ἡ δὲ Εὐρυσθέως ἐν τῇ Ἀττικῇ ὑπὸ Ἡρακλειδῶν ἀποθανόντος, Ἀτρέως δὲ μητρὸς ἀδελφοῦ ὄντος αὐτῷ, καὶ ἐπιτρέψαντος Εὐρυσθέως ὅτ' ἐστράτευε Μυκήνας τε καὶ τὴν ἀρχὴν κατὰ τὸ οἰκεῖον Ἀτρεῖ, τυγχάνει δὲ αὐτὸν φεύγοντα τὸν πατέρα, διὰ τὸν Χρυσίππου θάνατον, καὶ ὡς οὐκ ἔπαθε χάρωσιν Εὐρυσθέως, βουλομένων καὶ τῶν Μυκηναίων, φόβῳ τῶν Ἡρακλειδῶν, καὶ ἅμα δυνατὸν

Ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας, καὶ διαφερόντως τι ἐς αὐτὸ μᾶλλον 1
ἑτέρου ἄξιος θαυμάσαι. Καὶ μὴν ἐν τῷ ἐπιταφίῳ γέγραφεν, οὐδ᾽ αὖ κατὰ πενίαν, ἔχων δέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν, ἀξιώματος ἀφανείᾳ κεκώλυται.

Καὶ γὰρ ἐν τούτοις τὸ σημαινόμενον ποιεῖ τὸν λόγον, ὡς ἐπὶ τοῦ Λακεδαιμονίου Βρασίδα τέθεικεν, ὅτι μαχόμενος περὶ Πύλον, ἀπὸ τῆς νεὼς τραυματίας γενόμενος, ἐξέπεσε. πεσόντος δὲ αὐτοῦ φησὶν ἐς τὴν παρεξειρεσίαν, ἡ ἀσπὶς περιερρύη. Βούλεται γὰρ δηλοῦν τὸ, ὄντος δὲ αὐτοῦ ἔξω τῆς νεὼς ἐπὶ τὰ προέχοντα μέρη τῆς εἰρεσίας εἰς θάλατταν. Ἐν οἷς δὲ τὰ ῥηματικὰ μόρια τῆς λέξεως ὀνοματικῶς σχηματίζει, τοιαύτην ποιεῖ τὴν φράσιν. Ἔστι δὲ αὐτῷ πρὸς Ἀθηναίους ὁ Κορίνθιος ἐν τῇ πρώτῃ βύβλῳ τάδε λέγων.

Δικαιώματα μὲν οὖν τάδε πρὸς ὑμᾶς ἔχομεν, παραίνεσιν δὲ καὶ ἀξίωσιν χάριτος, τοιάδε. Τὸ γὰρ παραινεῖν, καὶ ἀξιοῦν, ῥήματα ὄντα, ὀνοματικῶς γέγονε παραίνεσις, καὶ ἀξίωσις. ταύτης δ᾽ ἐστὶ τῆς ἰδέας ἥ που καὶ ἀποτείχισις τοῦ Πλημμυρίου, ὃν ἐν τῇ ζ. βύβλῳ τέθεικεν ἐν δημηγορίᾳ. τὸ γὰρ ἀποτειχίσαι, καὶ ἀπολοφύρασθαι, ῥηματικὰ ὄντα, ὀνοματικῶς ἐσχημάτικεν, ἀποτείχισιν, καὶ ὀλοφυρμόν. Ὅταν δὲ αὐτὸ περιέλας ἑκατέρου τούτων τὴν φύσιν, τὰ ὀνόματα καὶ ῥήματα, τοῦτον τὸν τρόπον ἐκφέρει τὴν λέξιν, ὡς ἐν τῇ ᾱ. βύβλῳ περὶ τῆς αἰτίας τοῦ πολέμου γράφει. 2

Τὴν μὲν οὖν ἀληθεστάτην αἰτίαν, λόγῳ δὲ ἀφανεστάτην, τοὺς Ἀθηναίους οἴομαι μεγάλους γινομένους, ἀναγκάσαι ἐς τὸ πολεμεῖν. 3

Βούλεται γὰρ δηλοῦν ὅτι μεγάλοι γινόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι, ἀνάγκην παρέσχον τοῦ πολέμου. πεποίηκε δὲ ἀντὶ τῆς ἀνάγκης, καὶ τοῦ πολέμου, ὀνοματικῶν ὄντων, ῥηματικὰ, τὸ, τε ἀναγκάσαι, καὶ τὸ πολεμεῖν. Ὅταν δὲ τῶν ῥημάτων ἀλλάττῃ τὰ εἴδη τῶν παθητικῶν, καὶ ἐνεργητικῶν, οὕτω σχηματίζει τὸν λόγον.

Activum pro passiuo

Οὔτε γὰρ ἐκεῖνο καλυθὲν ταῖς σπουδαῖς, οὔτε τόδε. Τὸ γὰρ κωλυθὲν ῥῆμα ἐνεργητικὸν ὑπάρχον, ἀντὶ τοῦ 4
κωλύεται παθητικοῦ ὄντος, παρείληπται. ἀνὴρ δὲ τὸ σημαινόμενον ὑπὸ τῆς λέξεως τοιοῦτο, Οὔτε γὰρ ἐκεῖνο κωλύεται ταῖς σπουδαῖς, οὔτε τόδε. καὶ ἔστι τὰ ἐν τῷ προοιμίῳ λεγόμενα.

Τῆς γὰρ ἐμπορείας οὐκ οὔσης, οὐδ᾽ ἐπιμιγνύντες ἀδεῶς ἀλλήλοις. Καὶ γὰρ ἐν τούτοις, τὸ ἐπιμιγνύντες 5
ἐνεργητικὸν ὑπάρχον ῥῆμα, τοῦ ἐπιμιγνύμενοι παθητικοῦ ὄντος, χώραν ἐπέχει. Ὅταν δὲ ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ τὸ παθητικὸν παραλαμβάνῃ, τοῦτον σχηματίζει τὸν τρόπον.

Passiuum pro activo

Ἡμῶν δὲ ὅσοι μὲν Ἀθηναίοις ἤδη ἐνηλλάγησαν. Βούλεται μὲν γὰρ δηλοῦν, ὁμῶς δὲ ὅσοι μὲν Ἀθηναίοις συνήλλαξαν. παρείληφε δὲ τὸ ἐνηλλάγησαν παθητικὸν ὑπάρχον, ἀντὶ ἐνεργητικοῦ τὸ συνήλλαξαν. καὶ τὸ ἐπιφερόμενον τὸ, κατῳκημένοις. ἀντὶ γὰρ ἐνεργητικοῦ ῥήματος τὸ κατῳκηκότας, τὸ παθητικὸν παρείληφε, τὸ κατῳκημένοις. Παρὰ δὲ τὰς τῶν ἑνικῶν τε καὶ πληθυντικῶν διαφορὰς, ὅταν ἐναλλάττῃ τὴν ἑκατέρου τούτων τάξιν, ἑνικὰ μὲν ἀντὶ πληθυντικῶν οὕτως ἐκφέρει, καὶ οὕτως ἄρα παρίστησι. 6

Τὸν μὲν Συρακούσιον, αὐτὸν δὲ οὐ πολέμιον εἶναι τῶν Ἀθηναίων. Βούλεται μὲν γὰρ τοὺς Συρακουσίους λέγειν, καὶ τοὺς Ἀθηναίους. πεποίηκε δὲ τῶν ὀνομάτων ἑκάτερον ἑνικὸν, καὶ ἐν οἷς φησι, Καὶ τὸν πολέμιον δεινότερον ἕξομεν, μὴ ῥᾳδίας αὐτῷ πάλιν οὔσης τῆς ἀναχωρήσεως. τοὺς γὰρ πολεμίους ἐσχημάτικεν ἑνικῶς, οὐχὶ πληθυντικῶς. Ἀντὶ δὲ τοῦ ἑνικοῦ, τὸ πληθυντικὸν παραλαμβάνει τοῦτον τὸν τρόπον ἐξαλλάττων τὴν συνήθη φράσιν. κεῖται δὲ ἡ λέξις ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ ἐπιταφίου. 7

Μέχρι γὰρ τοῦδε, ἀνεκτοὶ οἱ ἔπαινοι εἰσὶ περὶ ἑτέρων λεγόμενοι. ἐς ὅσον ἂν καὶ αὐτὸς ἕκαστος οἴηται ἱκανὸς εἶναι δρᾶσαί τι, ὧν ἤκουσε. Τὸ γὰρ ἕκαστος, καὶ τὸ ἤκουσεν, ἑνικά. τὰ δὲ ἐπιφερόμενα τούτοις, πληθυντικῶς ἐξενήνεκται. Τὸ δὲ ὑπερβάλλον αὐτῶν φθονοῦντες ἤδη καὶ ἀπιστοῦσιν, οὐκ ἀφ᾽ ἑνὸς λέγεσθαι πεφυκασιν, ἀλλὰ κατὰ πολλῶν. Ἀρσενικῶν δὲ, καὶ θηλυκῶν, καὶ οὐδετέρων ἀντιμετατάξεις ἐκβεβηκυῖαι τῶν συνήθων σχημάτων, αἱ τοιαίδε εἰσίν. οἷον, τὴν μὲν ταραχὴν, τάραχον καλεῖ, τὸ θηλυκὸν ἐκφέρων ἀρρενικῶς, καὶ τὴν ὄχλησιν, ὄχλον. τὴν δὲ βούλησιν, καὶ τὴν δύναμιν. τὸ βουλόμενον λέγει, καὶ τὸ δυνάμενον, ὡς ἐπὶ τῶν Ἀθηναίων τέθεικεν, ὅτε τὴν ἐς Σικελίαν ἀπέστελλον στρατιάν. 8

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, τὸ μὲν βουλόμενον, οὐκ ἀφῃρέθησαν ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους τῆς παρασκευῆς. καὶ ἐν οἷς περὶ τῶν Θεσσαλῶν εἴρηκεν. Ὥστε εἰ μὴ δυναστείᾳ μᾶλλον, ἢ ἰσονομίᾳ ἐχρῶντο τὸ ἐπιχώριον οἱ Θεσσαλοί. Καὶ γὰρ ἐνταῦθα οὐδέτερον πεποίηκε τὸ θηλυκόν. ἔστι δὲ τὸ σημαινόμενον καὶ ὑπὸ τῆς λέξεως τοιόνδε τι, Ὥστε εἰ μὴ δυναστείᾳ μᾶλλον, ἢ ἰσονομίᾳ ἐχρῶντο τῇ ἐπιχωρίᾳ οἱ Θεσσαλοί. Ἐν οἷς δὲ τὰς πτώσεις τῶν ὀνομάτων, καὶ τῶν προσηγοριῶν, καὶ τῶν μετοχῶν, καὶ συνταττομένων τούτοις ἄρθρων ἐξαλλάττει τοὺς συνήθεις, οὕτω σχηματίζει τὴν φράσιν. 9

Σωφροσύνην γὰρ λαβοῦσαι αἱ πόλεις, καὶ ἄδειαν τῶν πρασσομένων, ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν ἄντικρυς ἐλευθερίαν, τῆς ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑπούλου εὐνομίας οὐ προτιμήσαντες. Οἱ μὲν γὰρ ἀκολούθως τῇ κοινῇ συνηθείᾳ σχηματίζοντες τὴν φράσιν, τό, τε θηλυκὸν ἀντέζευξαν μόριον, καὶ τὴν πτῶσιν τῆς μετοχῆς τὴν αἰτιατικὸν ἀντὶ τῆς γενικῆς ἔταξαν τὸν τρόπον τόνδε. 10

Σωφροσύνην γὰρ λαβοῦσαι αἱ πόλεις, καὶ ἄδειαν τῶν πρασσομένων, ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν ἄντικρυς ἐλευθερίαν,

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΔΙΩΜΑΤΩΝ.

Διονύσιος Ἀμμαίῳ τῷ φιλτάτῳ χαίρειν.

Ἐγὼ μὲν ὑπελάμβανον ἀρκούντως δεδηλωκέναι τὸν Θουκυδίδου χαρακτῆρα, τά τε μέγιστα καὶ κυριώτατα τῶν ὑπαρχόντων περὶ αὐτὸν ἰδιωμάτων ἐπεξελθών, ἐν οἷς μάλιστα διαφέρειν ἔδοξέ μοι τῶν πρὸ αὐτοῦ ῥητόρων τε, καὶ συγγραφέων. πρότερον μὲν ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀρχαίων ῥητόρων πρὸς τὸ σὸν ὄνομα συνταχθεῖσιν ὑπομνηματισμοῖς, ὀλίγοις δὲ πρόσθεν χρόνοις, ἐν τῇ περὶ αὐτοῦ τοῦ Θουκυδίδου κατασκευασθείσῃ γραφῇ, προσφωνήσας τὸν Αἴλιον Τουβέρωνα, ἐν ᾗ πάντα τὰ δεόμενα λόγου, μετὰ τῶν οἰκείων ἀποδείξεων διεξελήλυθα κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ δύναμιν. σοῦ δὲ ὑπολαμβάνοντος ὅτι οὐκ ἠκριβῶσθαι τὰς γραφάς, ἐπειδὴ προθέμενος ἅπαντα τὰ συμβεβηκότα τῷ χαρακτῆρι, τότε τὰς περὶ αὐτῶν πίστεις παρέχομαι, ἀκριβεστέραν δὲ τὴν δήλωσιν τῶν ἰδιωμάτων τοῦ χαρακτῆρος ἔσεσθαι νομίζοντος, εἰ παρὰ μίαν ἑκάστῳ τῶν παραθείσων τὰς λέξεις τοῦ συγγραφέως παρατιθείην. ὃ οἱ τὰς τέχνας, καὶ τὰς εἰσαγωγὰς τῶν λόγων πραγματευόμενοι ποιοῦσι, προελόμενος ἐς μηδὲν ἐλλείπειν, καὶ τοῦτο πεποίηκα, τὸ διδασκαλικὸν σχῆμα λαβών, ἀντὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ. ἵνα δὲ εὐπαρακολούθητος ὁ λόγος σοι γένηται, προθεὶς κατὰ λέξιν ὅσα περὶ τοῦ συγγραφέως τυγχάνω προειρηκώς, αὐτοῖς χωρὶς ἀναλήψομαι τῶν προτεθέντων ἕκαστον, καὶ τὰς ἀποδείξεις παρέξομαι, καθάπερ ἠξίους. ἔστι δὲ τοῖς περὶ Ἡροδότου γραφεῖσι, τὰ μέλλοντα δηλοῦσθαι. τούτῳ γὰρ Θουκυδίδης τῷ ἀνδρὶ ἐπιβαλών, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὧν πρότερον ἐμνήσθην, καὶ συνιδὼν ἃ ἕκαστος αὐτῶν εἶχεν ἀρετάς, ἴδιόν τι γένος χαρακτῆρος, οὔτε πεζὸν ἀπλῶς, οὔτε ἔμμετρον ἀπηρτισμένως, κοινὸν δέ τι καὶ μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν ἐργασάμενος, εἰς τὴν ἱστορικὴν πραγματείαν ἐσπούδασεν εἰσαγαγεῖν. ἀλλὰ μὲν τῇ ἐκλογῇ τῶν ὀνομάτων, τὴν τροπικήν, καὶ γλωττηματικήν, καὶ ἀπηρχαιωμένην, καὶ ξένην λέξιν παραλαμβάνων πολλάκις, ἀντὶ τῆς κοινῆς καὶ συνήθους τοῖς καθ᾽ ἑαυτὸν ἀνθρώποις. ἀλλὰ δὲ τῇ τῶν σχηματισμῶν, ἐν οἷς μάλιστα ἐβουλήθη διενεγκεῖν τῶν πρὸ αὐτοῦ, πλείστην εἰσενεγκάμενος πραγματείαν, τοτὲ μὲν, λόγον ἐξ ὀνόματος ποιῶν, τοτὲ δέ, εἰς ὄνομα συνάγων τὸν λόγον. καὶ νῦν μὲν τὸ ῥηματικὸν ὀνοματικῶς ἐκφέρων, αὖθις δὲ τοὔνομα ῥῆμα ποιῶν. καὶ αὐτῶν γε τούτων ἀναστρέφων τὰς χρήσεις, ἵνα τὸ μὲν ὀνοματικόν, ῥηματικόν, τὸ δὲ ῥηματικόν, ὀνοματικὸν λέγηται. καὶ τὰ μὲν παθητικὰ ῥήματα, δραστήρια, τὰ δὲ δραστήρια, παθητικά. πληθυντικῶν δέ, καὶ ἑνικῶν ἀλλάττων τὰς φύσεις, καὶ ἀντικατηγορῶν ταῦτα ἀλλήλων, θηλυκά τε ἀρσενικοῖς, καὶ ἄρρενα θηλυκοῖς, καὶ οὐδέτερα τούτων τισὶ συνάπτων, ἐξ ὧν ἡ κατὰ φύσιν ἀκολουθία πλανᾶται. τὰς δὲ ὀνοματικῶν ἢ μετοχικῶν πτώσεις, τοτὲ μέν, πρὸς τὸ σημαινόμενον, ἀπὸ τοῦ σημαίνοντος ἀποστρέφων, τοτὲ δέ, πρὸς τὸ σημαῖνον ἀπὸ τοῦ σημαινομένου. ἐν δὲ τοῖς συνδετικοῖς, καὶ τοῖς προθετικοῖς μορίοις, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖς διαρθροῦσι τὰς τῶν ὀνομάτων δυνάμεις, ποιητοῦ τρόπον ἐνεξουσιάζων. πλεῖστα δ᾽ ἄν τις εὕροι παρ᾽ αὐτῷ τῶν σχημάτων, προσώπων τε ἀποστροφαῖς, καὶ χρόνων ἐναλλαγαῖς, καὶ τοπικῶν σημειώσεων μεταφοραῖς ἐξηλλαγμένα, καὶ σολοικισμῶν λαμβάνοντα φαντασίας ἀποστίγδην, ἢ τὰ πράγματα ἀντὶ σωμάτων, ἢ τὰ σώματα ἀντὶ πραγμάτων. καὶ ἐφ᾽ ὧν ἐνθυμημάτων τε καὶ νοημάτων αἱ μεταξὺ παρεμπτώσεις πολλαὶ γινόμεναι, διὰ μακροῦ τὴν ἀκολουθίαν κομίζουσι, τά τε σκολιά, καὶ πολύπλοκα, καὶ δυσεξέλικτα, καὶ τὰ ἄλλα τὰ συγγενῆ τούτοις. εὕροι δ᾽ ἄν τις οὐκ ὀλίγα καὶ τῶν θεατρικῶν σχημάτων κείμενα παρ᾽ αὐτῷ. τὰς παρισώσεις λέγω, καὶ παρομοιώσεις, καὶ παρονομασίας, καὶ ἀντιθέσεις, ἐν αἷς ἐπλεόνασε Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, καὶ οἱ περὶ Πῶλον, καὶ Λικύμνιον, καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν κατ᾽ αὐτὸν ἀκμασάντων. ἐκδηλότατα δὲ αὐτοῦ καὶ χαρακτηριστικώτατα, τό τε πειρᾶσθαι δι᾽ ἐλαχίστων ὀνομάτων, πλεῖστα σημαίνειν πράγματα, ἐς ἅ, καὶ ἔτι προσδεχόμενόν τι τὸν ἀκροατὴν ἀκούσεσθαι, καταλείπειν. ὑφ᾽ ὧν ἀσαφὲς γίνεται τὸ βραχύ. ἵνα δὲ συνελὼν εἴπω, τέσσαρα μέν ἐστιν ὥσπερ ὄργανα τῆς Θουκυδίδου λέξεως, τὸ ποιητικὸν τῶν ὀνομάτων, τὸ πολυειδὲς τῶν σχημάτων, τὸ τραχὺ τῆς ἁρμονίας, τὸ τάχος τῆς σημασίας. χρώματα δὲ αὐτῆς, τό, τε στρυφνόν, καὶ πικρόν, καὶ τὸ πυκνόν, καὶ τὸ αὐστηρόν, καὶ τὸ ἐμβριθές, καὶ τὸ δεινόν, καὶ φοβερόν. ὑπὲρ ἅπαντα δὲ αὐτοῦ ταῦτα, τὸ παθητικόν. τοιοῦτος μὲν δή τις ἐστὶν ὁ Θουκυδίδης κατὰ τὸν τῆς λέξεως χαρακτῆρα, ᾧ παρὰ τοὺς ἄλλους διήνεγκε. γλωσσηματικὰ μὲν οὖν, καὶ ἀπηρχαιωμένα, καὶ δυσείκαστα τοῖς πολλοῖς ἐστί, τό, τε ἀκραιφνές, καὶ ὁ ἀπολογισμός, καὶ ὁ ἐφ[illegible], καὶ ἡ ἀνακωχή, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. ποιητικὰ δέ, ἔτι κωλύμη, καὶ ἡ πρόσθεσις, καὶ ἡ καταβολή, καὶ ἡ ἀχθηδών, καὶ ὁ δικαίωσις, καὶ τὰ παραπλήσια. ὁ δ᾽ ἐν τοῖς σχηματισμοῖς καινότης τε, καὶ πολυτροπία, καὶ ἐξαλλαγὴ τῆς συνήθους χρήσεως, ἐν ᾗ μάλιστα διαφέρειν αὐτὸν οἴομαι τῶν ἄλλων, ἀπὸ τούτων γίνεται τῶν ἔργων φανερά. ὅταν μὲν οὖν μίαν λέξιν, εἴτε ὀνοματικὴν, εἴτε ῥηματικὴν ἐν πλείοσιν ὀνόμασιν, ἢ ῥήμασιν ἐκφέρῃ, περιφράζων τὴν αὐτὴν νόησιν, ποιεῖ τὴν λέξιν.

βιάδου ποιότητα. Θεμιστοκλέους πάντα. Νικίου χρηστότητα. δεισιδαιμονίαν. εὐτυχίαν μέχρι Σικελίας. καὶ ἄλλα μυρία, ἃ κατὰ μέρος ἐπ' ἐν τῷ φρασόμεθα. ὡς ἐπὶ πλεῖστον δὲ χρῆται τῇ ἀρχαίᾳ ἀτθίδι τῇ παλαιᾷ, ἣ τὸ ξ΄. ἀντὶ τοῦ σ΄. παρείληφεν, ὅταν ξυνέγραψε, καὶ ξυμμαχίαν λέγῃ. καὶ τὴν δίφθογγον τὴν αι΄. ἀντὶ τοῦ α΄. γράφει αἰεὶ λέγων. καὶ ὅλως ἐφευρετής ἐστι καινῶν ὀνομάτων. τὰ μὲν, γάρ ἐστιν ἀρχαιότερα τῆς καθ' αὑτὸν χρείας, τὸ αὐτοβοεί, καὶ τὸ πολεμησείοντες, καὶ παγχάλεπον, καὶ ἁμαρτάδα, ἐν ὕλης φακέλοις. τὰ δὲ, ποιητικὰ μᾶλλον, οἷον τὸ ἐπηλύγξασθαι καὶ ἐπηλύτης, καὶ δαϊκῶς, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ δ' ἴδια, οἷον, ἀνοκωχή, καὶ κωλύμη, καὶ ἀποτείχισις, καὶ ὅσα ἄλλα, παρ' ἄλλοις μὲν οὐ κεῖται, ὑπ' αὐτοῦ δὲ λέλεκται. μέλει δὲ αὐτῷ καὶ ὄγκου τῶν ὀνομάτων, καὶ δεινότητος τῶν ἐνθυμημάτων. καὶ ὡς πρὸ φθάσαντες εἴπομεν, βραχύτητος συντάξεως. τὰ γὰρ πολλὰ τῶν πραγμάτων καὶ λέξει δείκνυται. ποιεῖ δὲ πολλάκις καὶ πάθη, καὶ πράγματα ἀντ' ἀνδρῶν, ὡς τὸ ἀντίπαλον δέος. ἔχει δὲ καί τι τοῦ πανηγυρικοῦ, ἐν οἷς ἐπιταφίους λέγει, καὶ ποικίλως εἰρωνείας εἰσφέρων, καὶ ἐρωτήσεις ποιούμενος, καὶ φιλοσόφοις εἴδεσι δημηγορῶν. ἐν οἷς γὰρ ἀμοιβαῖός ἐστι, φιλοσοφεῖ. τὴν μέντοι ἰδέαν αὐτοῦ τῆς λέξεως, καὶ τῆς συνθέσεως, αἰτιῶνται οἱ πλεῖστοι, ὧν ἐστὶ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς. μέμφεται γὰρ αὐτῷ ὡς πεζῇ καὶ πολιτικῇ λέξει χρῆσθαι μὴ δυναμένῳ, οὐκ εἰδὼς ὅτι ταῦτα πάντα δυνάμεως ἐστὶ περιττῆς, καὶ ἕξεως περιουσία. φαίνεται δὲ ἐπὶ τῶν Ἡροδότου χρόνων γενόμενος, εἴγε ὁ μὲν Ἡρόδοτος μέμνηται τῆς Θηβαίων εἰσβολῆς εἰς τὴν Πλάταιαν, περὶ ἧς ἱστορεῖ Θουκυδίδης ἐν τῇ δευτέρᾳ. λέγεται δέ τι καὶ τοιοῦτον, ὥς ποτε τοῦ Ἡροδότου τὰς ἰδίας ἱστορίας ἐπιδεικνυμένου, παρὼν τῇ ἀκροάσει Θουκυδίδης, καὶ ἀκούσας, ἐδάκρυσεν. ἔπειτά φασι τὸν Ἡρόδοτον τοῦτο θεασάμενον, εἰπεῖν αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα, τὸν Ὄλορον, ὦ Ὄλορε, ὀργᾷ ἡ φύσις τοῦ υἱοῦ σου πρὸς μαθήματα. ἐτελεύτησε δὲ ἐν τῇ Θρᾴκῃ. καὶ οἱ μὲν, λέγουσιν ὅτι ἐκεῖ ἐτάφη. ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἐν ταῖς Ἀθήναις ἠνέχθη τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ κρύφα παρὰ τῶν συγγενῶν, καὶ οὕτως ἐτάφη. οὐ γὰρ ἐξῆν φανερῶς θάπτειν ἐν Ἀθήναις τὸν ἐπὶ προδοσίᾳ φεύγοντα. ἔστι δὲ αὐτοῦ τάφος πλησίον τῶν πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς ἀττικῆς, ὃ Κοίλη καλεῖται, καθά φησιν Ἄντυλλος, ἀξιόπιστος ἀνὴρ μαρτυρῆσαι, καὶ ἱστορίαν γνῶναι, καὶ διδάξαι δεινός. καὶ στήλη δέ φησιν ἕστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ, Θουκυδίδης Ἁλιμούσιος ἔχουσα ἐπίγραμμα. τινὲς δὲ προστεθείκασι καὶ τό, ἐνθάδε κεῖται. ἀλλὰ λέγομεν ὅτι νοούμενόν ἐστι τοῦτο, καὶ προσυπακουόμενον. οὐδὲ γὰρ ἔκειτο ἐν τῷ ἐπιγράμματι. ἔστι δὲ τὴν ἰδέαν καὶ τὸν χαρακτῆρα μεγαλοπρεπής, ὡς μηδὲ ἐν τοῖς οἴκτοις ἀφίστασθαι τοῦ μεγαλοπρεποῦς. ἐμβριθὴς τὴν φράσιν ἀσαφὴς τὴν διάνοιαν, διὰ τὸ ὑπερβατοῖς χαίρειν. ὀλίγοις ὀνόμασι πολλὰ πράγματα δηλῶν. καὶ ποικιλώτατος μὲν ἐν τοῖς τῆς λέξεως σχήμασι, κατὰ δὲ τὴν διάνοιαν, τοὐναντίον ἀσχημάτιστος. οὔτε γὰρ εἰρωνείαις, οὔτε ἐπιτιμήσεσιν, οὔτε τοῖς ἐκ πλαγίου ῥήσεσιν, οὔτε ἄλλαις τισὶ πανουργίαις πρὸς τὸν ἀκροατὴν κέχρηται, τοῦ Δημοσθένους μάλιστα ἐν τούτοις ἐπιδεικνυμένου τὴν δεινότητα. οἶμαι δὲ οὐκ ἀγνοίᾳ σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ διάνοιαν, παρεῖναι τὸν Θουκυδίδην τὸ τοιοῦτον ἀλλὰ τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις πρέποντας, καὶ ἁρμόζοντας, καὶ συντιθέντα τοὺς λόγους. οὐ γὰρ ἔπρεπε Περικλεῖ, καὶ Ἀρχιδάμῳ, καὶ Νικίᾳ, καὶ Βρασίδᾳ, ἀνδράσι μεγαλόφροσι, καὶ γενναίοις, καὶ ἡρωικὴν ἔχουσι δόξαν, λόγους εἰρωνείας, καὶ πανουργίας περιτιθέναι, ὡς μὴ παρρησίαν ἔχουσι φανερῶς ἐλέγχειν, καὶ ἄντικρυς μέμφεσθαι, καὶ ὁτιοῦν βούλονται λέγειν. διὰ τοῦτο, τὸ ἄπλαστον, καὶ ἀνηθοποίητον ἐπετήδευσε, σώζων κἀν τούτοις τὸ προσῆκον, καὶ τῇ τέχνῃ δοκοῦν. τεχνίτου γὰρ ἀνδρὸς φυλάξαι τοῖς προσώποις τὴν ὑπάρχουσαν δόξαν, καὶ τοῖς πράγμασι, τὸν ἀκόλουθον κόσμον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν πραγματείαν αὐτοῦ, οἱ μὲν, κατέτεμον εἰς τρεισκαίδεκα ἱστορίας, ἄλλοι δὲ, ἄλλως. ὅμως δὲ ἡ πλείστη καὶ ἡ κοινὴ κεκράτηκε, τὸ μέχρι τῶν ὀκτὼ διῃρῆσθαι τὴν πραγματείαν, ὡς καὶ ἐπέκρινεν ὁ Ἀσκληπιός.

Dionysius accusatur

τῇ φύσει πρόσφορον τῇ οἰκείᾳ, καὶ τῷ μεγέθει πρέποντα τοῦ τοσούτου πολέμου. ὧν γὰρ αἱ πράξεις μεγάλαι, καὶ τὸν περὶ αὐτῶν ἐμπρέποντα λόγον ἐοικέναι ταῖς πράξεσιν. ἵνα δὲ μηδὲ τοὺς ἄλλους ἀγνοῇς χαρακτῆρας, ἴσθι ὅτι μέσῳ μὲν Ἡρόδοτος ἐχρήσατο, ὃς οὔτε ὑψηλός ἐστιν, οὔτε ἰσχνός. ἰσχνῷ δὲ ὁ Ξενοφῶν. διά γε τὸν ὑψηλὸν, ὁ Θουκυδίδης καὶ ποιητικαῖς πολλάκις ἐχρήσατο λέξεσι, καὶ μεταφοραῖς τισί. περὶ δὲ πάσης τῆς συγγραφῆς, ἐτόλμησαν τινες ἀποφήνασθαι, ὅτι αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς συγγραφῆς, οὐκ ἔστι ῥητορικῆς, ἀλλὰ ποιητικῆς. καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἔστι ποιητικῆς, δῆλον ἐξ ὧν οὐχ ὑποπίπτει μέτρῳ τινί. εἰ δέ τις ἡμῖν ἀντείποι, ὅτι οὐ πάντως ὁ πεζὸς λόγος ῥητορικῆς ἐστιν, ὥσπερ οὐδὲ τὰ Πλάτωνος συγγράμματα, οὐδὲ τὰ ἰατρικά, λέγομεν ὅτι ἀλλ' ἡ συγγραφὴ κεφαλαίοις διαιρεῖται, καὶ ἀπὸ τοῦ εἴδους ἀνάγεται ῥητορικῆς. κοινῶς μὲν πᾶσα συγγραφὴ ἀπὸ τὸ συμβουλευτικόν. ἄλλοι δὲ, καὶ ὑπὸ τὸ πανηγυρικὸν ἀνάγουσι, φάσκοντες, ὅτι ἐγκωμιάζει τοὺς ἀρίστους ἐν τοῖς πολέμοις γενομένους. ἐξαιρέτως δὲ ἡ Θουκυδίδου ἐν τοῖς τρισὶν εἴδεσιν ὑποπίπτει. τῷ μὲν συμβουλευτικῷ, διὰ τῶν ὅλων δημηγοριῶν, πλὴν τῆς Πλαταιέων, καὶ Θηβαίων, ἐν τῇ τρίτῃ. τῷ δὲ πανηγυρικῷ, διὰ τοῦ ἐπιταφίου. τῷ δὲ δικανικῷ, διὰ τῆς δημηγορίας τῶν Πλαταιέων, καὶ τῶν Θηβαίων, ἃς ἀνωτέρω τῶν ἄλλων ὑπεξειλόμεθα. ὅπου γὰρ δικασταὶ κρίνουσι Λακεδαιμονίων οἱ παραγενόμενοι, καὶ κρίνεται πρὸς τὴν ἐρώτησιν ὁ Πλαταιεὺς, καὶ ἀπολογεῖται, περὶ ὧν ἐρωτᾶται, δὴ πλείονας τοὺς λόγους ποιούμενος. καὶ ἀντιλέγει τούτοις ὁ Θηβαῖος, εἰς ὀργὴν τὸν Λακεδαιμόνιον προκαλούμενος. ἡ τοῦ λόγου τάξις, καὶ μέθοδος, καὶ τὸ σχῆμα, δικανικὸν καθαρῶς ἀποφαίνει τὸ εἶδος. λέγουσι δέ τινες τὴν ὀγδόην ἱστορίαν νοθεύεσθαι, καὶ μὴ εἶναι Θουκυδίδου. ἀλλ' οἱ μὲν, φασὶν εἶναι τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, οἱ δὲ, Ξενοφῶντος. πρὸς οὓς λέγομεν, ὅτι τῆς μὲν θυγατρὸς ὡς οὐκ ἔστι, δῆλον. οὐ γὰρ γυναικείας ἦν φύσεως τοιαύτην ἀρετήν τε καὶ τέχνην μιμήσασθαι, ἔπειτα, εἰ τοιαύτη τις ἦν, οὐκ ἂν ἐσπούδασε λαθεῖν, οὐδ' ἂν τὴν ὀγδόην ἔγραψε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ κατέλιπεν ἂν, τὴν οἰκείαν ἐκφαίνουσα φύσιν. ὅτι δὲ οὐδὲ Ξενοφῶντός ἐστιν, ὁ χαρακτὴρ μονονουχὶ βοᾷ. πολὺ γὰρ τὸ μέσον ἰσχνοῦ χαρακτῆρος, καὶ ὑψηλοῦ. οὐ μὴν οὐδὲ Θεοπόμπου, καθά τινες ἠξίωσαν. τισὶ δὲ, καὶ μᾶλλον τοῖς χαριεστέροις, Θουκυδίδου μὲν εἶναι δοκεῖ, ἄλλως δ' ἀκαλλώπιστος, δι' ἐκτύπων γεγραμμένη. καὶ πολλῶν πλήρης ἐν κεφαλαίῳ πραγμάτων καλλωπισθῆναι, καὶ λαβεῖν ἔκτασιν δυναμένων. ἔνθεν καὶ λέγομεν, ὡς ἀσθενέστερον πέφρασται, καὶ ὀλίγον, καθότι ἀρρωστῶν, αὐτὴν φαίνεται συντεθεικώς. ἀσθενοῦντος δὲ σώματος, βραχύ τι καὶ ὁ λογισμὸς ἀτονώτερος εἶναι φιλεῖ. μικροῦ γὰρ συμπάσχουσιν ἀλλήλοις, ὅ, τε λογισμὸς, καὶ τὸ σῶμα. ἀπέθανε δὲ μετὰ τὸν πόλεμον τὸν Πελοποννησιακὸν ἐν τῇ Θρᾴκῃ, συγγράφων τὰ πράγματα τοῦ εἰκοστοῦ καὶ πρώτου ἐνιαυτοῦ. εἰκοσιγὰρ καὶ ἑπτὰ κατέσχεν ὁ πόλεμος. τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἓξ ἐτῶν πράγματα, ἀναπληροῖ, ὅ τε Θεόπομπος, καὶ ὁ Ξενοφῶν, οἷς συνάπτει τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν. ἰστέον δὲ, ὅτι στρατηγήσας ὁ Θουκυδίδης ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ δόξας ἐκεῖ βραδέως ἀφικέσθαι, καὶ προλαβόντος αὐτὸν τοῦ Βρασίδου, ἐφυγαδεύθη ὑπ' Ἀθηναίων, διαβαλλόντων αὐτὸν τοῦ Κλέωνος. διὸ καὶ ἀπεχθάνεται τῷ Κλέωνι, καὶ ὡς μεμηνότα αὐτὸν εἰσάγει πανταχοῦ, καὶ κοῦφον. καὶ ἀπελθὼν, ὥς φασιν, ἐν τῇ Θρᾴκῃ, τὸ κάλλος ἐκεῖ τῆς συγγραφῆς συνέθηκεν. ἀφ' οὗ μὲν γὰρ ὁ πόλεμος ἤρξατο, ἐσημειοῦτο τὰ λεγόμενα ἅπαντα, καὶ τὰ πραττόμενα. οὐ μὴν κάλλους ἐφρόντισε τὴν ἀρχὴν, ἀλλὰ μόνον σῶσαι τῇ σημειώσει τὰ πράγματα. ὕστερον δὲ μετὰ τὴν ἐξορίαν, ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ τῆς Θρᾴκης χωρίῳ διαιτώμενος, συνέταξε μετὰ κάλλους, ἃ ἐξ ἀρχῆς μόνον ἐσημειοῦτο διὰ τὴν μνήμην. ἔστι δὲ τοῖς μύθοις ἐναντίος, διὰ τὸ χαίρειν τῇ ἀληθείᾳ. οὐ γὰρ ἐπετήδευσε τοῖς ἄλλοις ταυτὸν συγγραφεῦσιν, οὐδὲ ἱστορικοῖς, οἳ μύθοις ἐγκατέμιξαν ταῖς ἑαυτῶν ἱστορίαις, τοῦ τερπνοῦ πλέον τῆς ἀληθείας ἀντιποιούμενοι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν οὕτω. τῷ συγγραφεῖ δ' οὐκ ἐμέλησε πρὸς τέρψιν τῶν ἀκουόντων, ἀλλὰ πρὸς ἀκρίβειαν τῶν μανθανόντων γράφειν. καὶ γὰρ ὠνόμασεν ἀγώνισμα τὴν ἑαυτοῦ συγγραφήν. πολλὰ γὰρ τῶν πρὸς ἡδονὴν ἀπέφυγε, τὰς παρεκβάσεις, ἃς εἰώθασι ποιεῖν οἱ πλείονες, ἀποκλίνας. ὅπου γὰρ καὶ παρ' Ἡροδότῳ καὶ ὁ Δελφίς ἐστιν ὁ φιλόκοος, καὶ Ἀρίων ὁ κυβερνώμενος μουσικῇ. καὶ ὅλως ἡ δευτέρα τῶν ἱστοριῶν τὴν ὑπόθεσιν ψεύδεται. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος, ἂν ἀναμνησθῇ τινὸς περιττοῦ, διὰ μὲν τὴν ἀνάγκην λέγει, διηγεῖται δὲ μόνον εἰς γνῶσιν τῶν ἀκουόντων ἀφικνούμενος. ὅ, τι γὰρ περὶ Τηρέως αὐτῷ λόγος πέφρασται μόνον, περὶ πάθους τῶν γυναικῶν, ὅτι Κυκλώπων ἱστορία, τῶν τόπων ἐμνημόνευσε χάριν. καὶ ὁ Ἀλκμαίων ὅτι σωφρονεῖ μνημονεύεται, ἕνεκα τῆς σωφροσύνης αὐτοῦ νήσους ποιεῖ, τὰ δ' ἄλλα, οὐκ ἀκριβοῖ. περὶ μὲν οὖν τοὺς μύθους, τοιοῦτος. δεινὸς δὲ ἠθογραφῆσαι. καὶ ἐν μὲν τοῖς μέρεσι, σαφής. ὑπὸ δὲ τὴν σύνταξιν, ἐνίοτε διὰ τὸ ἀπαρτέον τῆς ἑρμηνείας, ἄδηλος εἶναι δοκεῖ. ἔχει δὲ χαρακτῆρα ὑπέρσεμνον, καὶ μέγα. τὸ δὲ τῆς συνθέσεως τραχύτητος ὂν μεστὸν, καὶ ἐμβριθὲς, καὶ ὑπερβατικὸν, ἐνίοτε δὲ, καὶ ἀσαφές. αἱ δὲ βραχύτητες θαυμασταὶ, καὶ τῶν λέξεων οἱ νόες πλείονες. τὸ δὲ γνωμολογικὸν αὐτοῦ, πάνυ ἐπαινετόν. ἐν δὲ ταῖς ἀφηγήσεσι, σφόδρα δυνατὸς, ναυμαχίας ἡμῖν, καὶ πολιορκίας, νόσους τε, καὶ στάσεις διηγούμενος. πολυειδὴς δὲ ἐν τοῖς σχήμασι τὰ πολλά. καὶ τῶν Γοργίου τοῦ Λεοντίνου μιμούμενος, ταχὺς ἐν ταῖς σημασίαις, πικρὸς ἐν ταῖς αὐστηρότησιν. ἠθῶν μιμητὴς, καὶ ἄριστος διαγραφεύς. ὄψει γοῦν παρ' αὐτῷ φρόνημα Περικλέους, καὶ Κλέωνος οὐκ οἶδ' ὅ, τι ἂν εἴποι τις. Ἀλκι-

ἱστορίας ἐμφανισθείς. ἤκουσε δὲ διδασκάλων, Ἀναξαγόρου μὲν, ἐν φιλοσόφοις, Ἀντιφῶντος δὲ ῥήτορος, δεινοῦ τὴν ῥητορικὴν ἀνδρὸς, οὗ καὶ μέμνηται ἐν τῇ ὀγδόῃ, ὡς αἰτίου τῆς καταλύσεως τῆς δημοκρατίας, καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων καταστάσεως. ὅτι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τιμωρούμενοι τὸν Ἀντιφῶντα οἱ Ἀθηναῖοι ἔρριψαν ἔξω τῆς πόλεως τὸ σῶμα, σεσιώπηκεν ὡς διδασκάλῳ χαριζόμενος. λέγεται γὰρ ὡς ἔρριψαν αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς αἰτίου τῆς μεταβολῆς τῆς δημοκρατίας. οὐκ ἐπολιτεύσατο δὲ ὁ συγγραφεὺς γενόμενος ἐν ἡλικίᾳ, οὐδὲ προσῆλθε τῷ βήματι, ἐστρατήγησε δ' ἀρχὴν κακὴν ἀρχὴν παραλαβών· ἀπὸ γὰρ ταύτης φυγαδεύεται. πεμφθεὶς γὰρ ἐπ' Ἀμφίπολιν, Βρασίδου φθάσαντος, καὶ προλαβόντος αὐτὴν, ἔσχεν αἰτίαν. καίτοι μὴ πάντα καταστὰς αὐτὸς Ἀθηναίοις, τῆς μὲν γὰρ ἁμαρτάνει. Ἠϊόνα δὲ τὴν ἐπὶ Στρυμόνι λαμβάνει, ἀλλὰ καὶ οὕτω, τὸ πρῶτον ἀτύχημα εἰς ἁμάρτημα μεταλαβόντες, φυγαδεύουσιν αὐτόν. γενόμενος δ' ἐν Αἰγίνῃ μετὰ τὴν φυγὴν, ὡς ἂν πλουτῶν, ἐδάνεισε τὰ πλεῖστα τῶν χρημάτων. ἀλλὰ κἀκεῖθεν μετελθὼν καὶ διατρίβων ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ, ὑπὸ πλατάνῳ ἔγραφε. μὴ γὰρ δὴ πειθώμεθα Τιμαίῳ λέγοντι, ὡς φυγὼν ᾤκησεν ἐν Ἰταλίᾳ. ἔγραφε δ' οὐδ' οὕτω μνησικακῶν τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλὰ φιλαλήθης ὢν, καὶ τὰ ἤθη μέτριος, εἴγε οὔτε Κλέων παρ' αὐτῷ, οὔτε Βρασίδας ὁ τῆς συμφορᾶς αἴτιος, ἀπήλαυσε λοιδορίας, ὡς ἂν τοῦ συγγραφέως ὀργιζομένου. καίτοι οἱ πολλοὶ τοῖς ἰδίοις πάθεσι συνέθεσαν τὰς ἱστορίας, ἥκιστα μελῆσαν αὐτοῖς τῆς ἀληθείας. Ἡρόδοτος μὲν γὰρ ὑπεροφθεὶς ὑπὸ Κορινθίων, ἀποδρᾶναι φησὶν αὐτοὺς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν· Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης Τιμολέοντα ὑπερετίμησε τοῦ μετρίου, καθότι Ἀνδρόμαχον τὸν αὐτοῦ πατέρα, οὐ κατέλυσε τῆς μοναρχίας. Φίλιστος δὲ, τῷ νέῳ Διονυσίῳ τοῖς λόγοις πολεμεῖ· Ξενοφῶν δὲ, Μένωνι λοιδορεῖται τῷ Πλάτωνος ἑταίρῳ, διὰ τὸν πρὸς Πλάτωνα ζῆλον. ὁ δὲ μέτριος, καὶ ἐπιεικὴς, τῆς ἀληθείας ἥττων. μὴ ἀγνοῶμεν δὲ ὅτι ἐγένοντο Θουκυδίδαι πολλοί. οὗτός τε ὁ Ὀλόρου παῖς, καὶ δεύτερος δημαγωγὸς Μιλησίου, ὃς καὶ Περικλεῖ διεπολιτεύσατο. τρίτος δὲ γένει Φαρσάλιος, οὗ μέμνηται Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως, φάσκων αὐτὸν εἶναι πατρὸς Μένωνος. τέταρτος ἄλλος Θουκυδίδης ποιητὴς, τὸν δῆμον Ἀχερδούσιος, οὗ μέμνηται Ἀνδροτίων ἐν τῇ Ἀτθίδι, λέγων εἶναι πατρὸς Ἀρίστωνος. συνεχρόνισε δ' ὥς φησι Πραξιφάνης ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Πλάτωνι τῷ κωμικῷ, Ἀγάθωνι τραγικῷ, Νικηράτῳ ἐποποιῷ, καὶ Χοιρίλῳ, καὶ Μελανιππίδῃ. καὶ ἐπεὶ μὲν ἔζη Ἀρχέλαος, ἄδοξος ἦν ὡς ἐπὶ πλεῖστον, ὡς αὐτὸς Πραξιφάνης φησίν. ὕστερον δὲ δαιμονίως ἐθαυμάσθη. οἱ μὲν οὖν ἐκεῖ λέγουσιν αὐτὸν ἀποθανεῖν, ἔνθα καὶ διέτριβε φυγὰς ὤν. καὶ φέρουσι μαρτύριον τοῦ μὴ κεῖσθαι τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς Ἀττικῆς· ἴκριον γὰρ ἐπὶ τοῦ τάφου κεῖσθαι, τοῦ κενοταφίου δὲ τοῦτο γνώρισμα εἶναι ἐπιχώριον, καὶ νόμιμον Ἀττικὸν, τῶν ἐπὶ τοιαύτῃ δυστυχίᾳ τετελευτηκότων, καὶ μὴ ἐν Ἀθήναις ταφέντων. Δίδυμος δ' ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τῆς φυγῆς ἐλθόντα, βιαίῳ θανάτῳ φησὶν ἀποθανεῖν. τοῦτο δέ φησι Ζώπυρον ἱστορεῖν. τοὺς γὰρ Ἀθηναίους κάθοδον δεδωκέναι τοῖς φυγάσι, πλὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν μετὰ τὴν ἧτταν τὴν ἐν Σικελίᾳ. ἥκοντα οὖν αὐτὸν ἀποθανεῖν βίᾳ, καὶ τεθῆναι ἐν τοῖς Κιμωνίοις μνήμασι. καὶ καταγινώσκειν εὐηθείας ἔφη τῶν νομιζόντων αὐτὸν, ἐκτὸς μὲν τετελευτηκέναι, ἐπὶ γῆς δὲ τῆς Ἀττικῆς τεθάφθαι. εἰ γὰρ οὐκ ἂν ἐτέθη ἐν τοῖς πατρῴοις μνήμασι συλληφθεὶς, οὐκ ἂν ἔτυχεν οὔτε στήλης, οὔτε ἐπιγράμματος, τῷ τάφῳ προσκειμένου, τοῦ συγγραφέως μηνύοντος τοὔνομα. ἀλλὰ δῆλον ὅτι κάθοδος ἐδόθη τοῖς φεύγουσιν, ὡς καὶ Φιλόχορος λέγει, καὶ Δημήτριος ἐν τοῖς ἄρχουσιν. ἐγὼ δὲ Ζώπυρον ληρεῖν νομίζω, λέγοντα τοῦτον ἐν Θρᾴκῃ τετελευτηκέναι, κἂν ἀληθεύειν νομίζῃ Κράτιππος αὐτόν. τὸ δ' ἐν Ἰταλίᾳ Τίμαιον αὐτὸν καὶ ἄλλους λέγειν κεῖσθαι, μὴ καὶ σφόδρα καταγέλαστον ᾖ. λέγεται δ' αὐτὸν τὸ εἶδος γεγονέναι σύννουν μὲν τὸ πρόσωπον, τὴν δὲ κεφαλὴν καὶ τὰς τρίχας, εἰς ὀξὺ πεφυκυίας, τήν τε λοιπὴν ἕξιν προσπεφυκέναι τῇ συγγραφῇ. παύσασθαι δὲ τὸν βίον ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη, μὴ πληρώσαντα τῆς συγγραφῆς τὴν προθεσμίαν. ζηλωτὴς δὲ γέγονεν ὁ Θουκυδίδης, εἰς μὲν τὴν οἰκονομίαν, Ὁμήρου, Πινδάρου δὲ, εἰς τὸ μεγαλοφυὲς, καὶ ὑψηλὸν τοῦ χαρακτῆρος. ἀσαφῶς δὲ λέγων ἀνὴρ ἐπίτηδες, ἵνα μὴ πᾶσιν εἴη βατὸς, μηδὲ εὐτελὴς φαίνηται παντὶ τῷ βουλομένῳ νοούμενος εὐχερῶς, ἀλλὰ τοῖς λίαν σοφοῖς δοκιμαζόμενος, παρὰ τούτοις θαυμάζηται. ὁ γὰρ τοῖς ἀρίστοις ἐπαινούμενος, καὶ κεκριμένην δόξαν λαβὼν, ἀνάγραπτον εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον κέκτηται τὴν τιμὴν, οὐ κινδυνεύουσαν ἐξαλειφθῆναι τοῖς ἐπικρίνουσιν. ἐζήλωσε δὲ ἐπ' ὀλίγον ὥς φησιν Ἄντυλλος καὶ τὰς Γοργίου τοῦ Λεοντίνου παρισώσεις, καὶ τὰς ἀντιθέσεις τῶν ὀνομάτων εὐδοκιμούσας κατ' ἐκεῖνο καιροῦ παρὰ τοῖς Ἕλλησι. καὶ μήν τοι καὶ Προδίκου τοῦ Κείου τὴν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασιν ἀκριβολογίαν. μάλιστα δὲ πάντων ὅπερ εἴπομεν, ἐζήλωσεν Ὅμηρον, καὶ τῆς περὶ τὰ ὀνόματα ἐκλογῆς, καὶ τῆς περὶ τὴν σύνθεσιν ἀκριβείας, τῆς ἰσχύος τε τῆς κατὰ τὴν ἑρμηνείαν, καὶ τοῦ κάλλους, καὶ τοῦ τάχους. τῶν δὲ πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων τε, καὶ ἱστορικῶν, ἄψυχα ὥσπερ εἰσαγόντων τὰς συγγραφάς, καὶ ψιλῇ μόνῃ χρησαμένων διὰ παντὸς διηγήσει, προσώποις δὲ οὐ περιθέντων λόγους τινὰς, οὐδὲ ποιησάντων δημηγορίας, ἀλλ' Ἡροδότου μὲν ἐπιχειρήσαντος, οὐ μὴν ἐξισχύσαντος, δι' ὀλίγων γὰρ ἐποίησε λόγων, ὡς προσωποποιΐας μᾶλλον, ἤπερ δημηγορίας, μόνος ὁ συγγραφεὺς ἐξεῦρέ τε δημηγορίας, καὶ τελείως ἐποίησε μετὰ κεφαλαίων, καὶ διαιρέσεως, ὥστε καὶ στάσει ὑποπίπτειν τὰς δημηγορίας, ὅπερ ἐστὶ λόγων τελείων εἰκών. τριῶν δὲ ὄντων χαρακτήρων φραστικῶν, ὑψηλοῦ, ἰσχνοῦ, μέσου, παρεὶς τοὺς ἄλλους, ἐζήλωσε τὸν ὑψηλὸν, ὡς ὄντα

τῇ φύσει

γῶν, λέγω δὲ τὴν περὶ Μιλτιάδην, καὶ Κίμωνα. ᾠκείωτο δὲ ἐκ παλαιοῦ τῷ γένει πρὸς Μιλτιάδην τὸν στρατηγόν. τῷ δὲ Μιλτιάδῃ, πρὸς Αἰακὸν τὸν Διός. οὕτως αὐχεῖ τὸ γένος ὁ συγγραφεὺς ἄνωθεν. καὶ τούτοις Δίδυμος μαρτυρεῖ, Φερεκύδην ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν φάσκων οὕτως λέγειν. Φιλαίας δὲ ὁ Αἴαντος, οἰκεῖ ἐν ταῖς Ἀθήναις. ἐκ τούτου δέ, γίνεται Δάϊκλος. τοῦ δέ, Ἐπίδυκος. τοῦ δέ, Ἀκέστωρ. τοῦ δέ, Ἀγήνωρ. τοῦ δέ, Ὄλιος. τοῦ δέ, Λύκης. τοῦ δέ, Τύφων. τοῦ δέ, Λάϊος. τοῦ δέ, Ἀγαμήστωρ. τοῦ δέ, Τίσανδρος, ἐφ' οὗ ἄρχοντος ἐν Ἀθήναις, τοῦ δέ, Μιλτιάδης. τοῦ δέ, Ἱπποκλείδης, ἐφ' οὗ ἄρχοντος παναθήναια ἐτέθη. τοῦ δέ, Μιλτιάδης, ὃς ᾤκισε Χεῤῥόνησον. μαρτυρεῖ τούτοις καὶ Ἑλλάνικος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἀσωπίδι, ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποι τις τι αὐτῷ πρὸς Θουκυδίδην. ἔστι γὰρ οὕτως τούτου συγγενής. Θρᾷκες, καὶ Δόλογκες, ἐπολέμουν πρὸς Ἀψινθίους. ὄντας γείτονας. ταλαιπωρούμενοι δὲ τῷ πολέμῳ, καί τι κακὸν οὐ πάσχοντες ἐκ τοῦ μέσον ἔχειν ἀεὶ τῶν πολεμίων, καταφεύγουσιν ἐπὶ τὰ τοῦ θεοῦ χρηστήρια, εἰδότες ὅτι μόνος ὁ θεὸς ἐξ ἀμηχάνων εὑρίσκει πόρους. Θεῶν γὰρ
•• ἰσχὺς καὶ κατ' Αἰσχύλον ὑπερτέρα. πολλάκις δ' ἐν κακοῖσι τὸν ἀμήχανον καὶ χαλεπᾶς   ὑπὲρ
•• τ' ὀμμάτων κρημναμένων νεφελῶν ὀρθοῖ. καὶ οὐκ ἐψεύσθησαν τῆς ἐλπίδος. ἐχρήσθησαν γὰρ κράτιστον ἑξεῖν ἡγεμόνα τοῦτον, ὃς ἂν αὐτοὺς ἀλωμένους, ἐπὶ ξενίαν καλέσοι. τότε καὶ Κροῖσος ἦρχε Λυδίας, καὶ τὰς Ἀθήνας ὁ Πεισιστρατίδων τυραννίς. ἐπανιόντες οὖν ἀπὸ τοῦ χρηστηρίου, περιέτυχον τῷ Μιλτιάδῃ πρὸ τῶν ὅρων καθεζομένῳ τῆς Ἀττικῆς, ἀχθομένῳ μὲν τῇ τυραννίδι, δικαίαν δὲ ζητοῦντι τῆς Ἀττικῆς ἔξοδον. ταῦτα γὰρ ὠνόμαστο ὁ χρησμὸς αὐτοῖς. ὁρῶν οὖν αὐτοὺς παρ' αὐτὸν ἔχοντας στολήν, συνεὶς τί δύναται παρῆν, καλεῖ τοὺς ἄνδρας ἐπὶ ξενίαν, ὑπηρετῶν τῷ χρησμῷ λανθάνων. οἱ δ' ἥσθησαν, τὸν ἡγεμόνα τὸν ἀπὸ τῆς ξενίας εἰληφότες καὶ πάντα αὐτῷ διηγησάμενοι, στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν αὐτῶν. ὁ μέν, οὖν τὸν θεὸν φασὶν ἐρωτήσαντα, ἐξελθεῖν. οἱ δέ, οὐκ αὐτοῦ γνώμης τοῦ τυράννου τὴν ἔξοδον περιποιήσαντα, ἀλλὰ τῷ κρατοῦντι τὴν πρόσκλησιν τῶν Θρᾳκῶν διηγησάμενον, ἀπελθεῖν. ὃς καὶ προσδοὺς δύναμιν, ἀπέπεμψεν, ἡσθεὶς ὅτι μέγα δυνάμενος ἀνὴρ ἔξεισι τῶν Ἀθηνῶν. οὗτος οὖν ἡγούμενος, ἐπεπέρασε τὰ μεμαντευμένα. καὶ μετὰ τὴν νίκην, γίνεται καὶ Χεῤῥονήσου οἰκιστής. ἀποθανόντος δὲ μετὰ παιδὸς αὐτοῦ, διαδέχεται τὴν ἐν Χεῤῥονήσῳ ἀρχήν, Στησαγόρας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁμομήτριος. ἀποθανόντος δὲ καὶ τούτου, διαδέχεται τὴν ἀρχὴν Μιλτιάδης, ὁμώνυμος μὲν τῷ πρώτῳ οἰκιστῇ, ἀδελφὸς δὲ Στησαγόρου ὁμομήτριος, καὶ ὁμοπάτριος. οὗτος οὖν, ὄντων αὐτῷ παίδων ἐξ Ἀττικῆς γυναικός, ὅμως ἐπιθυμίᾳ δυναστείας, λαμβάνει Θρᾳκῶν βασιλέως Ὀλόρου θυγατέρα Ἡγησιπύλην πρὸς γάμον. ἐξ οὗ καὶ αὐτῆς γίνεται παιδίον. καταπλεόντων δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα Περσῶν, συσκευασάμενος τὰ αὐτοῦ, εἰς τὰς Ἀθήνας πέμπει. καὶ τὰ πολλὰ τοῦ γένους ἀποστέλλει. ἡ δὲ ναῦς ἁλίσκεται, ἐν ᾗ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ. ἀλλ' οὐχ οἱ ἐκ τῆς γυναικὸς τῆς Θρᾳκικῆς. ἀφίενται δ' ὑπὸ βασιλέως, ὥστε μὴ Ἡρόδοτος ψεύδεται. Μιλτιάδης δ' εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐκ Θρᾴκης διαφυγών, σώζεται. οὐκ ἀπέδρα δὲ καὶ τὴν τῶν
συκοφαντίαν. ἐγκλήματα γὰρ αὐτῷ   διεξιόντα τὴν τυραννίδα. ἀποφεύγει δὲ
κατήγορος τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμου γίνεται. ἀπὸ τούτου οὖν   κατάγεσθαί φασι τὸ Θουκυδίδου γένος. καὶ μέγιστον τεκμήριον νομίζουσι τὴν πολλὴν περιουσίαν, καὶ τὰ ἐπὶ Θρᾴκης κτήματα, καὶ   μέταλλα χρυσᾶ. δοκεῖ οὖν τισιν,   εἶναι τοῦ Μιλτιάδου, υἱὸς θυγατριδοῦς. παρέχει δ' ἡμῖν τ' ἀναλλοίως αὐτὸς ξένηπαν, μηδεμίας μνήμης περὶ τοῦ γένους τετυχημένος. μὴ ἀγνοῶμεν δὲ τοῦτο ὅτι Ὄρολος, ὁ πατὴρ αὐτῷ ἐστί, τῆς μὲν πρώτης συλλαβῆς τὸ ρ. ἐχούσης, τῆς δὲ δευτέρας, τὸ λ. αὕτη γὰρ ἡ γραφὴ ὡς καὶ Διδύμῳ δοκεῖ, ἡμάρτηται. ὅτι γὰρ Ὄρολός ἐστιν, ἡ στήλη δηλοῖ ἡ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ κειμένη, ἔνθα κεχάρακται.

Θουκυδίδης Ὀρόλου Ἁλιμούσιος ἐνθάδε κεῖται.

•• Πρὸς γὰρ ταῖς Μελιρίσι πύλαις καλουμέναις, ἔστιν ἐν Κοίλῃ τὰ καλούμενα Κιμώνια μνήματα, ἔνθα δείκνυται Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου τάφος. εὑρίσκεται δηλονότι τοῦ Μιλτιάδου γένους ὄντες. ξένος γὰρ οὐδεὶς ἐκεῖ θάπτεται. καὶ Πολέμων δὲ ἐν τῷ περὶ ἀκροπόλεως μαρτυρεῖ, ἔνθα καὶ υἱὸν   αὐτῷ γεγενῆσθαι προσιστορεῖ. ὁ δὲ Ἕρμιππος καὶ ἀπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν αὐτὸν λέγει τῶν τυράννων ἕλκειν τὸ γένος. διὸ καὶ διαφθονεῖν αὐτόν φασιν ἐν τῇ συγγραφῇ τοῖς περὶ Ἁρμόδιον, καὶ Ἀριστογείτονα, λέγοντα ὡς οὐκ ἐγένοντο τυραννοφόνοι, οὐ γὰρ ἐφόνευσαν τὸν τύραννον, ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ τυράννου Ἵππαρχον. ἔγημε δὲ γυναῖκα ἀπὸ Σκαπτῆς ὕλης τῆς Θρᾴκης πλουσίαν σφόδρα, καὶ μέταλλα κεκτημένην ἐν τῇ Θρᾴκῃ. ταύτην δὲ τὸν πλοῦτον λαμβάνων, οὐκ εἰς τρυφὴν ἀνήλισκεν, ἀλλὰ πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τὸν πόλεμον αἰσθηθεὶς κινεῖσθαι μέλλοντα, προελόμενος συγγράψαι αὐτόν, παρεῖχε πολλὰ τοῖς Ἀθηναίων στρατιώταις, καὶ τοῖς Λακεδαιμονίων, καὶ πολλοῖς ἄλλοις, ἵνα, ἀπαγγέλλοιεν αὐτῷ βουλομένῳ συγγράφειν τὰ γινόμενα κατὰ καιρόν, καὶ λεγόμενα ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ. Ζητητέον δέ, διά τι καὶ Λακεδαιμονίοις παρεῖχε, καὶ ἄλλοις, ἐξὸν Ἀθηναίοις μόνοις διδόναι, καὶ παρ' ἐκείνων μανθάνειν. Καὶ λέγομεν, ὅτι οὐκ ἀσκόπως καὶ τοῖς ἄλλοις παρεῖχε. σκοπὸς γὰρ ἦν αὐτῷ τῆς ἀληθείας τὰ πράγματα συγγράψαι. εἰκὸς δ' ἦν Ἀθηναίους πρὸς τὸ χρήσιμον ἀπαγγέλλοντας ἑαυτοῖς, ψεύδεσθαι, καὶ λέγειν πολλάκις ὡς ἡμεῖς ἐνικήσαμεν, οὐ νικήσαντες. διὸ πᾶσι παρεῖχεν ἐκ τῆς τῶν πολλῶν συμφωνίας θηρώμενος τὴν τῆς ἀληθείας κατάληψιν. τὸ γὰρ ἀσαφές, ἐξελέγχεται τῇ τῶν πολλῶν συναδούσῃ συμφωνίᾳ. ὅθεν φησὶν ὁ Ἄντυλλος, καὶ ἄξιος ἡ ῥῆμα ἐνομίσθη, τῆς ἐκείνου

Βρασίδας μὲν ὁ Λακεδαιμόνιος, ἐνίκησεν αὐτόν. Κλέων δὲ, ἀπέθανεν ὑπὸ Μυρκινίου πελταστοῦ πληγείς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Βρασίδας τῆς νίκης αἰσθόμενος, ἀπέθανε. καὶ Ἀμφίπολις Ἀθηναίων ἀπέστη, Λακεδαιμονίων δὲ ἐγένετο. ἔνθα καὶ τὰ Ἁγνώνεια οἰκοδομήματα καθελόντες οἱ Ἀμφιπολῖται, Βρασίδεια ἐκάλεσαν, μισήσαντες μὲν τὴν ἀττικὴν ἀποικίαν, λακωνίσαντες δὲ, κἀν τούτῳ, καὶ τὴν τιμὴν μεταθέντες εἰς Λακεδαίμονα. γενόμενος δὲ φυγὰς ὁ Θουκυδίδης, ἐσχόλαζε τῇ συγγραφῇ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖ πολλὰ χαρίζεσθαι μὲν Λακεδαιμονίοις, κατηγορεῖν δὲ Ἀθηναίων τὴν τυραννίδα, καὶ πλεονεξίαν. οὐ γὰρ καιρὸς αὐτῷ κατειπεῖν Ἀθηναίων ἐγένετο, Κορινθίων κατηγορούντων, ἢ Λακεδαιμονίων μεμφομένων, ἢ Μιτυληναίων αἰτιωμένων, πολὺς ἐν τοῖς ἐγκλήμασι τοῖς ἀττικοῖς ἐρρύη. καὶ τὰς μὲν νίκας τὰς λακωνικὰς, ἐξῆγε τῷ λόγῳ. τὰς δὲ ξυμφορὰς ηὔξησε τὰς ἀττικὰς, ὅπου καὶ τὰς ἐν Σικελίᾳ. πέπαυται δὲ τὸ τῆς συγγραφῆς ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ κυνὸς σῆμα, τουτέστι περὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἔνθα δοκοῦσι νενικηκέναι Ἀθηναῖοι. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα, ἑτέροις γράφειν κατέλιπε, Ξενοφῶντι, καὶ Θεοπόμπῳ. εἰσὶ δὲ καὶ αἱ ἐφεξῆς μάχαι. οὔτε γὰρ τὴν δευτέραν ναυμαχίαν τὴν περὶ Κυνὸς σῆμα, ἣν Θεόπομπος εἶπεν, οὔτε τὴν περὶ Κύζικον, ἣν ἐνίκα Θρασύβουλος, καὶ Θηραμένης, καὶ Ἀλκιβιάδης, οὔτε τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, ἔνθα νικῶσιν Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίους, οὔτε τὸ κεφάλαιον τῶν κακῶν τῶν ἀττικῶν, τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, ὅπου καὶ τὰς ναῦς ἀπώλεσαν Ἀθηναῖοι, καὶ τὰς ἑξῆς ἐλπίδας. καὶ γὰρ τὸ τεῖχος αὐτῶν καθῃρέθη, καὶ ἡ τῶν τριάκοντα τυραννὶς κατέστη. καὶ πολλαῖς ξυμφοραῖς περιέπεσεν ἡ πόλις, ἃς ἠκρίβωσε Θεόπομπος. Ἦν δὲ τῶν πάνυ κατὰ γένος Ἀθήνησι δοξαζομένων ὁ Θουκυδίδης. δεινὸς δὲ δόξας εἶναι ἐν τῷ λέγειν, πρὸ τῆς συγγραφῆς, προέστη τῶν πραγμάτων. πρώτην δὲ τῆς ἐν τῷ λέγειν δεινότητος, τήνδε ἐποιήσατο τὴν ἐπίδειξιν. Πυριλάμπης γάρ τις τῶν πολιτῶν ἄνδρα φίλον, καὶ ἐρώμενον ἴδιον, διά τινα ζηλοτυπήσας, ἐφόνευσε. ταύτης δὲ τῆς δίκης ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κινουμένης, πολλὰ τῆς ἰδίας σοφίας ἐπεδείξατο, ἀπολογίαν ποιούμενος ὑπὲρ τοῦ Πυριλάμπους. καὶ Περικλέους κατηγοροῦντος, ἐνίκα. ὅθεν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἑλομένων Ἀθηναίων, ἄρχων προέστη τοῦ δήμου. μεγαλόφρων δὲ ἐν τοῖς πράγμασι γενόμενος, ἅτε φιλοχρήματος, οὐκ εἴα τὸν πλείονα χρόνον προστατεῖν τοῦ δήμου. πρῶτον μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ Ξενοκρίτου, ὡς Σύβαριν ἀποδημήσας, ὡς ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, συγχύσεως δικαστηρίου φεύγων, ἑάλω. ὕστερον δὲ ἐξοστρακίζεται ἔτη δέκα. φεύγων δὲ, ἐν Αἰγίνῃ διέτριβε. κἀκεῖ λέγεται τὰς ἱστορίας αὐτὸν συντάξασθαι. τότε δὲ τὴν φιλαργυρίαν αὐτοῦ μάλιστα φανερὰν γενέσθαι. ἅπαντας γὰρ Αἰγινήτας κατοικίζων, ἀναστάτους ἐποίησε. μετὰ τὴν ἱστορίαν φασὶ συντετάχθαι τῇ συγγραφῇ τὸ προοίμιον, ἐπεὶ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ μέμνηται γεγονότων, ὥσπερ τῆς Δήλου καθάρσεως, ἣν περὶ τὸ ἕβδομον ἔτος ἐπὶ Εὐθύνου ἄρχοντος γενέσθαι φασί. μέμνηται δὲ ἐν αὐτῷ καὶ τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς, λέγων, ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου. ἀλλὰ καὶ ἐν ἀρχῇ φησι, Κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο, καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων. ὡς δὲ εἰπεῖν, καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων. πληρώσας δὲ τὴν ὀγδόην ἱστορίαν, ἀπέθανε νόσῳ. σφάλλονται γὰρ οἱ λέγοντες μὴ Θουκυδίδου εἶναι τὴν ὀγδόην, ἀλλ' ἑτέρου συγγραφέως. τελευτήσας δ' ἐν Ἀθήναις, ἐτάφη πλησίον τῶν Μιλτιάδου πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς, ὃ προσαγορεύεται Κοίλη. εἴτε αὐτὸς ἐπανελθὼν Ἀθήναζε ἐκ τῆς φυγῆς τοῦ ὡρισμένου χρόνου παρελθόντος, καὶ τελευτήσας ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, εἴτε μετακομισθέντων αὐτοῦ τῶν ὀστέων ἀπὸ Θρᾴκης, ἐκεῖ καταστρέψαντος τὸν βίον. λέγεται γὰρ ἑκάτερα. καὶ στήλη τις ἀνέστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ, τοῦτο ἔχουσα τὸ ἐπίγραμμα.

Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἁλιμούσιος ἐνθάδε κεῖται.

ΑΛΛΩΣ.

ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΒΙΟΥ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΔΕΑΣ ΑΥΤΟΥ, ΑΠΟ ΤΗΣ ΟΛΗΣ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ ΠΑΡΕΚΒΟΛΗ.

Τῶν Δημοσθένους μύστας γεγενημένους θείων λόγων τε καὶ ἀγώνων, συμβουλευτικῶν τε καὶ δικανικῶν νοημάτων μεστοὺς γενομένους, καὶ ἱκανῶς ἐμφορηθέντας, ὥρα λοιπὸν καὶ τῶν Θουκυδίδου τελετῶν ἐντὸς καταστῆναι. πολὺς γὰρ ὁ ἀνὴρ τέχναις, καὶ κάλλει λόγων, καὶ ἀκριβείᾳ πραγμάτων, καὶ στρατηγίᾳ, καὶ συμβουλαῖς, καὶ πανηγυρικαῖς ὑποθέσεσιν. ἀναγκαῖον δὲ πρῶτον, εἰπεῖν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸ γένος, καὶ τὸν βίον. πρὸ γὰρ τῶν λόγων, ταῦτα ἐξεταστέον τοῖς φρονοῦσι καλῶς. Θουκυδίδης τοίνυν ὁ συγγραφεὺς, Ὀλόρου μὲν προῆλθε πατρὸς, τὴν ἐπωνυμίαν ἔχοντος ἀπὸ Ὀλόρου τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως, καὶ μητρὸς Ἡγησιπύλης. ἀπόγονος δὲ τῶν δοκιμωτάτων στρατηγῶν,

ΑΦΘΟΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΝ, ΕΚ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΗΤΟΡΙΚΗΝ ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ ΑΥΤΟΥ.

Τιμᾶν ἄξιον τοὺς εὑρόντας τὰ χρήσιμα, οἷς ἐπορίσαντο κάλλιστα, καὶ τὸ παρ' ἐκείνων φανὲν, ἐπαινεῖσθαι δικαίως τοῖς δείξασιν. οὐκοῦν Θουκυδίδην ἐπαινέσω τοῖς λόγοις, αὐτὸν τοῖς αὐτοῦ τιμῆσαι προελόμενος. ἅπαντας μὲν οὖν τοὺς εὐεργέτας τιμᾶσθαι καλόν. τοσούτῳ δὲ μᾶλλον Θουκυδίδην τῶν ἄλλων, ὅσῳ τῶν ἁπάντων εὗρε τὸ κάλλιστον. οὔτε γὰρ λόγων ἐν τοῖς οὖσι κρεῖττον ὑπάρχει λαβεῖν, οὔτε Θουκυδίδου τῶν περὶ τοὺς λόγους σοφώτερον ἔστιν εὑρεῖν. προῆλθε τοίνυν Θουκυδίδης ἐκ γῆς, ὃ καὶ βίον αὐτῷ παρέσχε, καὶ τέχνην. οὐ γὰρ ἐπηλύτην γένεσιν, ἀλλ' ὅθεν οἱ λόγοι. καὶ μόνη τὰ βίου τὰς ἀρχὰς εὑροῦσα, προγόνοις μὲν βασιλεῦσιν ἐχρήσατο. καὶ ὃ τῆς τύχης αὐτῷ δυνατώτερον, ἐκ τῶν προτέρων προελήλυθε γένους. καὶ προσλαβὼν ἄμφω, γένους ἰσχὺν, καὶ πολιτείαν δημοτικὸν, εἰς ἐπανόρθωσιν ἑκατέρου τὸ παρ' ἑκατέρου φέρεται κέρδος, δήμῳ πλουτεῖν ἀδίκως, διὰ τῆς εὐγενείας ἐπανορθούμενος, καὶ πολιτικὴν ἔνδειαν, τῇ παρὰ τοῦ γένους εὐδαιμονίᾳ συγκρύπτων. καὶ τοιοῦτος φανεὶς, τρέφεται μὲν πολιτείᾳ, καὶ νόμοις, ἃ τῶν ἄλλων ἀμείνω πέφυκε. καὶ πρὸς ὅπλα καὶ νόμους ἅμα ξυνεγνωκὼς, φιλοσοφεῖν ὁ αὐτὸς καὶ στρατηγεῖν ἐβουλεύσατο, οὔτε τοὺς λόγους ὅπλων ἀποστερῶν, οὔτε τὰς μάχας ἐν μέρει τιθεὶς τῆς φροντίδος. καὶ μίαν ποιεῖται μελέτην, ὧν μίαν οὐκ εἶχε τὴν τέχνην, ἐς ἓν συνάγων, ἃ τῇ φύσει διέστηκεν. Ὡς δ' ἐς ἄνδρας ἀφίκετο, ἐζήτει καιρὸν ἐς ἐπίδειξιν, ὃν καλῶς προσεκαλέσατο. καὶ ταχὺ παρέχει ἡ τύχη τὸν πόλεμον. καὶ τὰ τε πραγματεῖα παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, οἰκείαν αὐτὸς ἐποιήσατο τέχνην. καὶ φύλαξ γίνεται, ὧν ὁ πόλεμος ὤγαζεν. ἃ γὰρ ἐποίουν ὡς ἕκαστοι, ταῦτα συλλαβὼν ἐδήλου, οὐκ ἀφῆκε τὸν χρόνον. ἐξ ὧν, ἁλισκομένη μὲν ἔγνωσται Πλάταια, δῃουμένη δὲ τὰ τῆς Ἀττικῆς ἐγνωρίζετο, καὶ περιπλεομένη παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἐδηλοῦτο Πελοπόννησος. ναυμαχίας ᾔδει ἡ Ναύπακτος. λαθεῖν οὐκ ἀφῆκε ταῦτα Θουκυδίδης συγγράφων. Λέσβος ἑάλω, καὶ μέχρι τοῦδε κηρύττεται. πρὸς τοὺς Ἀμπρακιώτας καθίστατο μάχη, καὶ ὃ γέγονε, οὐκ ἀφεῖλεν ὁ χρόνος. δίκη Λακεδαιμονίων οὐκ ἀγνοεῖται παράνομος. Σφακτηρία, καὶ Πύλος, τὸ μέγα τῶν Ἀθηναίων ἔργον, οὐκ ἔλαθεν. ὅθεν Κερκυραῖοι μὲν, παρὰ τὰς Ἀθήνας ἐκκλησιάζουσι. Κορίνθιοι δὲ, πρὸς αὐτοὺς ἀντιφθέγγονται. Αἰγινῆται κατηγοροῦντες, εἰς Λακεδαίμονα ἔρχονται, καὶ σωφρονῶν μὲν ἐπ' ἐκκλησίας Ἀρχίδαμος, Σθενελαΐδας δὲ, τὸν πόλεμον κινῶν. καὶ πρὸς τούτοις, ὁ Περικλῆς πρεσβείαν ἀτιμάζων Λακωνικὴν, καὶ χαλεπαίνειν οὐ συγχωρῶν Ἀθηναίοις νοσοῦντας. ταῦτα καθάπαξ παρὰ τῆς Θουκυδίδου συγγραφῆς, πρὸς ἅπαντα τηρεῖται τὸν βίον. εἶτα τίς αὐτῷ παραβαλεῖ τὸν Ἡρόδοτον; ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν, διηγεῖται πρὸς ἡδονὴν, ὁ δὲ, πρὸς ἀλήθειαν ἅπαντα φθέγγεται. ὅσον δὴ δὲ πρὸς χάριν τοῦ πρὸς ἀλήθειαν ἔλαττον, τοσοῦτον Ἡρόδοτος τῶν Θουκυδίδου καλῶν ἀπολείπεται. πολλὰ ἦν ἕτερα τῶν Θουκυδίδου διεξελθεῖν, ἃ μὴ τὸ πάντα εἰπεῖν, τὸ τῶν ἐπαίνων παρείλετο πλῆθος.

ΒΙΟΣ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ.

Θουκυδίδης Ἀθηναῖος, Ὀλόρου παῖς. Θρᾴκιον δὲ αὐτῷ τὸ γένος. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ αὐτῷ Ὄλορος, ἐκ Θρᾴκης εἶχε τοὔνομα. γέγονε δὲ τοῦ Μιλτιάδου συγγενής. αὐτίκα γοῦν ἔνθα Μιλτιάδης καὶ Κοῖλον τέθαπται, ἐνταῦθα καὶ Θουκυδίδης τέθαπται. ὁ δὲ Μιλτιάδης ἔγημε τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως θυγατέρα Ἡγησιπύλην. γέγονε δὲ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητής, δεινοῦ λέγειν, καὶ ὑπόπτου γενομένου τοῖς δικαστηρίοις. καὶ διὰ ταῦτα λέγοντος μὲν, οὐκ ἀνείχοντο αὐτοῦ. γράφειν δὲ ἐπεχείρησε τοὺς λόγους, καὶ ἐξεδίδου τοῖς δεομένοις. μαρτυρεῖ δὲ αὐτῷ καὶ Θουκυδίδης ὁ μαθητής. ὅτι φησὶν εἰ σύμβουλος γένοιτο, ἄριστα ἐκεῖνος ἀπήλλαττεν ἐς τὰς δίκας. ἀλλ' ὁ μὲν, ἔδοξε πονηρὸς Ἀντιφῶν εἶναι. καὶ περὶ τὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κριθεὶς προδοσίας, ὡς Λακεδαιμονίοις μὲν, τὰ ἄριστα κατὰ πρεσβείαν παραινέσας, Ἀθηναίοις δὲ ἀλυσιτελέστατα, ἑάλω. καὶ σὺν αὐτῷ διεφθάρησαν, Ἀρχεπτόλεμος, καὶ Ὀνομακλῆς, ὧν καὶ κατέσκαψαν καὶ αἱ οἰκίαι, καὶ τὸ γένος, τὸ μὲν, διεφθάρη, τὸ δὲ, ἄτιμον ἐγένετο. στρατηγικὸς δὲ ἀνὴρ ὁ Θουκυδίδης γενόμενος, καὶ τὰ περὶ Θάσον πιστευθεὶς μέταλλα, πλούσιος μὲν ἦν, καὶ μέγα ἐδύνατο. ἐν δὲ τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, αἰτίαν ἔσχε προδοσίας ἐκ βραδυτῆτός τε, καὶ ὀλιγωρίας. ἔτυχε μὲν γὰρ Βρασίδας τὰς ἐπὶ Θρᾴκης καταλαβὼν πόλεις Ἀθηναίων, ἀφιστὰς μὲν Ἀθηναίων, Λακεδαιμονίοις δὲ προστιθείς. καὶ τότε δέον ταχέως ἀναπλεῦσαι, καὶ σῶσαι μὲν τὴν Ἠιόνα ἐγγὺς κειμένην. περισῶσαι δὲ τὴν Ἀμφίπολιν μέγα κτῆμα τοῖς Ἀθηναίοις, τὴν μὲν Ἠιόνα ἐδυνήθη φθάσας σῶσαι. τὴν δὲ Ἀμφίπολιν, ἀπώλεσε, καίτοι Κλέων βοηθῶν ταῖς ἐπὶ Θρᾴκης πόλεσι, κατέπλευσε μὲν ἐς Ἀμφίπολιν, ἀλλ' ὅμως μάχης γενομένης, Βρα-

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ο ΦΡΑΓΚΙΝΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΩ ΤΩ ΚΟΡΣΙΝΩ ΠΑΝΥ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Ἄνθρωπος ἀνθρώπου δαιμόνιον, τῶν ἑλλήνων ἐστὶ παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφων σοφωτάτῳ, παροιμία φίλτατε Ἀλέξανδρε, ταύτῃ μὲν οἱ παλαιοὶ πολλάκις ἢ μᾶλλον ἀεὶ ἐχρῶντο, ὁσάκις τις τινὶ τρόπῳ τοῖς ἀνθρώποις ἂν λυσιτελήσειε, καὶ αὐτῶν τινα ἐκ μεγίστης δυστυχίας εἰς ἀνέλπιστον τὴν σωτηρίαν ἐπανάξειε. καὶ οὕτω τὸν θεὸν οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἐνόμιζον ἢ δύναμίν τινα ἅπαντα τὰ ζῶα ὠφελοῦσαν. ἐκ ταύτης οὖν τῆς οἰήσεως τιμᾶσθαι ἔθος ἐπιγεγονέναι, τῶν ἀνθρώπων μὲν ἄλλοις, ἄλλοις ζώοις εὔξασθαι, ὥσπερ οἱ αἰγύπτιοι τῷ πελαργῷ ὅτι ἐκεῖνον τοὺς ἐκ τῆς τῆς ἀραβίας ἐλθόντας πετομένους κατὰ τὰς ἑσπέρας πρὸς τὰς ὄφεις ἀπείργειν καὶ ἀμφιχαίνειν νομίζουσι, μεγίστην εὐσέβειαν ἔχονται, θύουσί τε. οἱ δὲ ῥωμαῖοι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχουσι περὶ τὸν χῆνα, ἐπειδὴ γὰρ ὡς δὴ κατὰ τὸ καπιτώλιον τῶν κελτῶν, ἐκεῖνος τὴν ἐν τῷ αὐτῷ φυλακὴν διήγειρε, καὶ οὕτως αἴτιος γενέσθαι τῇ πόλει τῆς σωτηρίας ἔδοξε. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιουτότροπα μόνα παρὰ τοῖς παλαιοῖς λεχθέντα περὶ τὴν ταύτης τῆς παροιμίας σημασίαν, ἄτοπά τε καὶ ἀπότροπα ἅπαντα τῶν ἀτόπων εἶναι δοκοῦσι, καὶ πάνυ ἀσεβῆ παρ' ἡμῖν τοῖς χριστιανοῖς, ἄλλως δὲ, καὶ μᾶλλον εὐσεβῶς, εἰ μὴ, ὡς εἰπεῖν, ἀληθῶς ἑρμηνεύειν, ἡγοῦμαι περὶ Πλάτωνα αὐτὸν τὸ θεῖον παρὰ πᾶσιν ἔθνεσιν ὀνομαζόμενον, τὸν τοιοῦτον, ὃς πρῶτον ταύτην ἐχρήσατο, τοῖς ἀνθρώποις παραινεῖν βουλόμενος· ὡς γὰρ βέλτιστος καὶ μέγιστος ὁ θεός, ὃς τὴν τῶν ἀνθρώπων λυσιτέλειαν ἅπαντα εἰργάσατο, καὶ οὕτως αὐτόν, οἱ ἄνθρωποι ζηλώσαντες, τῷ δὲ τοῦ θεοῦ νουθετῶν φυσικῷ τε νόμῳ, ἀνθρώποις λυσιτελοῦντα δρᾶν ὀφείλουσι, καὶ ὥσπερ θεοὶ σωτῆρες ἑαυτῶν ἀνθρώποις εἰσί, οὕτω καὶ ἄνθρωποι ἀλλήλοις. καίπερ οὐχ οὕτως ἐν τῷ νῦν χρόνῳ, φεῦ τῆς κακίας, οὐχ οὕτως, ἀλλὰ πάνυ ἐναντίως, στάσεως γάρ, σφαγῆς καὶ ταραχῆς ἅπαντα μεστά, καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. Πλάτωνι γοῦν ἐγὼ οὕτως ὁμολογούμενος, ταύτην τε αὐτοῦ καταδεξάμενος καὶ ζηλώσας τὴν δόξαν, κατὰ δύναμιν ἀεὶ τοῖς ἀνθρώποις εὐεργετεῖν, εἶναι διενοούμην, καὶ νῦν ἐν μεγίστῃ, οὐ μόνον τῆς Ἰταλίας ἀλλὰ καὶ παντὸς τοῦ κόσμου ταραχῇ, ὅτι λοιποὶ οἱ ἄνδρες, πετροβόλοις βασιλίσκοις καὶ ἄλλα πολεμικὰ μηχανήματα παρασκευάζονται, ἐγὼ εἰρηνικὰ ἐργάζομαι τὰ ἔργα, προσέθηκα γὰρ τὸν νοῦν, πάλαι ὡς οἶδας, πρὸς τὸ τὰ ἑλληνικὰ βιβλία καὶ ὀρθοῦν τὰ ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ τυπωσόμενα, ὡς δύναμαι μάλιστα, ἃ γὰρ τῇ ἡμετέρᾳ αἰτίᾳ ἀδιόρθωτα ἐκπολεῖται, τῇ τῶν ἄλλων ἀκριβείᾳ κατορθωθέντα, ὁ ἐπίπονον μέν, καὶ καματῶδες ἔργον ἐστί, ἀλλὰ καὶ κλεινὸν καὶ παρ' ἄλλων πολλῶν μεληθέν. νῦν δὲ κατορθωσάμενος, τὴν τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων πολέμων ἱστορίαν, ἣν Θουκυδίδης Ἀθηναῖος συνέγραψεν, οὗ περὶ τοῦτο μόνον φράσομαι ἄν, ὥσπερ τῷ ὄντι, αὐτὸς πᾶσαν τὴν ἐπιστήμην καὶ τέχνην τοῦ συγγράφειν τοῖς φιλομαθέσι ἀπέφηνε, καὶ ὡς τοῦτον ζηλῶσαι βουλόμενος βέλτιστος τῶν ἁπάντων ῥητόρων Δημοσθένης, ὀκτάκις τὰ ἑαυτοῦ μετεγέγραφε, ταύτην δὲ μετὰ σχολίων παλαιῶν καὶ πάνυ ὠφελίμων, ἐντυπωθεῖσαν καὶ τέλος σὺν θεῷ τυχοῦσαν, παρὰ Βερνάρδῳ τοῦ Ἰουντᾶ, ὅς, ἤν τις ἐπιεικῶς καὶ μὴ πρὸς ἀπέχθειαν ἐξετάζειν ἐθέλῃ τὰ πράγματα, πολλῶν καὶ καλῶν εὐεργημάτων αἴτιος ὑπῆρξε τοῖς λόγων ὀρεγομένοις, τῶν μὲν ποιητῶν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τῶν ἁπάντων καὶ τῶν ῥητόρων ἡμῖν μεταδούς, σοὶ μάλιστα πάντων προσῆκεν ἀνατιθέναι, σὺ γὰρ τῆς ἑλλαδικῆς μούσης τρόφιμος ὑπάρχεις, συνεχῶς τε καὶ καθ' ἡμέραν τὰ ἑλληνικὰ ἀντίγραφα μεταχειρίζεις καὶ νῦν ἐν τῇ τῶν Οὐολατερρῶν προστασίᾳ, ὑπὲρ τῆς πολιτείας πραγμάτων ἐχόμενος, οὐ τὰς συνήθους σπουδαίας πράξεις ἀπολείπεσθαι ἐθέλεις. σιωπήσομαι μὲν τῆς σῆς φύσεως ἐλευθερίαν, ἢ φιλοτιμίαν, ἐῶ λέγειν τὸ περιδέξιον, καὶ εὔχαρι τὸ ἥμερον, καὶ φιλάνθρωπον, τὸ εἰλικρινὲς καὶ ἀκίβδηλον τοῦ τρόπου σου, ἵνα μή τι ὑπὸ βασκανίας, μή τι ὑπὸ κολακείας διεστραμμένων, ἀλλὰ παντὸς μικροψυχίας ὑψηλοτέρων. οἷς ἅπασι τούτοις τοῦ ἀναθήματος ἄξιος εἶναι δοκεῖς, ἄλλοι γὰρ σοῦ ταῦτα θαυμάσουσι, προσθήσομαι δὲ τοῦτο μόνον, ὡς σὺ τὰ τοῦ Θουκυδίδου συγγράμματα, ἀνὰ χεῖρας ἔχων, μεγάλης τῆς ἡδονῆς καὶ λυσιτελείας ἐμπλησθήσει, εὐτύχει. Φλωρεντίηθεν ἀνθεστηριῶνος τετάρτῃ ἱσταμένου. Ἔρρωσο.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑ-
ΝΥ ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΧΩΡΙΣ ΩΝ, ΟΥΚ ΕΥΞΥ-
ΝΕΤΟΣ Ο ΞΥΓΓΡΑΦΕΥΣ.

THVCYDIDES CVM COMMENTARIIS ANTIQVIS ET VAL-
DE VTILIBVS SINE QVIBVS AVTHOR INTELLE-
CTV EST QVAM DIFFICILLIMVS.

Ὦ φίλος εἰ σοφὸς εἶ λάβε μ' ἐς χέρας, εἰ δὲ πέφυκας
Νῆϊς μουσάων, ῥῖψον ἃ μὴ νοέεις.
Εἰμὶ γὰρ οὐ πᾶσι ποτιβατός, παῦροι δ' ἀγάσαντο
Θουκυδίδην Ὀλόρου Κεκροπίδην τὸ γένος.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Rara

5.16.C.24

[illegible] ἄνδροι [illegible] ...

[illegible]

[illegible] ... [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... 20

Ἀ[illegible] Ἀθηναιων 118 · 38.

[illegible] ... 228 5.

[illegible] ἐν [illegible] ... [illegible]

[illegible] ἐν [illegible] ... idem.

[illegible] ἐν [illegible] ... idem.

[illegible] ἐν τοῖς [illegible] idem.

Io Comenzai [illegible] la volta d'Alamagna ali [illegible] di [illegible] 1500.

[illegible] ... 17. 95. [illegible] 76. 115

68
11 F
7

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A 22 di Maggio [illegible]

[illegible]

5-13-D-1

52

[illegible]

[illegible]